ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ν. ΒΕΗ

ΤΑ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ
ΤΩΝ
ΜΕΤΕΩΡΩΝ

ΤΟΜΟΣ Α΄
ΜΟΝΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ
ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ
Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ
Δ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ 1998

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΟΝΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΟΙΠΩΝ

ΝΙΚΟΥ Α. ΒΕΗ

ΤΟΜΟΣ Α΄
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ - ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ
Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ - Δ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ Β΄

ΑΘΗΝΑΙ — 1998

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

LES MANUSCRITS DES MÉTÉORES

ACADÉMIE D'ATHÈNES
CENTRE DE RECHERCHES MÉDIÉVALES ET NÉO-HELLÉNIQUES

LES MANUSCRITS DES MÉTÉORES

CATALOGUE DESCRIPTIF DES MANUSCRITS CONSERVÉS
DANS LES MONASTÈRES DES MÉTÉORES

ŒUVRE POSTHUME DE

NIKOS A. BEES

VOLUME I
LES MANUSCRITS DU MONASTÈRE DE TRANSFIGURATION

PROLÉGOMÈNES - ADDITIONS
L. VRANOUSSIS - D. Z. SOFIANOS

2ÈME ÉDITION

ATHÈNES — 1998

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΟΝΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΟΙΠΩΝ

ΝΙΚΟΥ Α. ΒΕΗ

ΤΟΜΟΣ Α΄
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ - ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ - Δ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ Β΄

ΑΘΗΝΑΙ — 1998

ISBN 960-7099-69-9
SET 960-7099-09-5

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΣΤΗ Β' ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

Τὸ Κέντρον Ἐρεύνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ (πρώην Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον) τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, μὲ πρωτοβουλία καὶ εἰσήγηση τοῦ τότε Διευθυντῆ του, Καθηγητῆ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ σήμερα καὶ Ἐπόπτη τοῦ Κέντρου, Μανούσου Ἰ. Μανούσακα, εἶχε ἀναλάβει (συνεδρία 766/15-6-1961 τῆς Ὁλομελείας) τὴν ἔκδοση τῶν Καταλόγων τῶν Χειρογράφων τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη. Ἡ συστηματικὴ καταλογογράφηση τῶν χειρογράφων δύο μόνο μετεωρικῶν μονῶν, τοῦ Μεγάλου Μετεώρου (Μεταμορφώσεως) καὶ τοῦ Βαρλαάμ, εἶχε γίνει ἀπὸ τὸν σοφό, νεαρὸ τότε, ἐρευνητὴ Νίκο Βέη κατὰ τὰ ἔτη 1908 καὶ 1909. Οἱ κατάλογοι ὅμως αὐτοὶ δὲν κατέστη δυνατόν, παρὰ τὶς ἐπανειλημμένες προσπάθειες ἐπὶ μισὸ σχεδὸν αἰώνα, νὰ δοῦν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατο (12 Ὀκτ. 1958) τοῦ χαλκέντερου συγγραφέα τους.

Τὸ 1967 κυκλοφόρησε στὴ σειρὰ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ ὁ παρὼν ὀγκώδης καὶ ἐπιβλητικὸς Α' τόμος μὲ τὶς περιγραφὲς τῶν χειρογράφων τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη καὶ μὲ ἐκτενῆ κατατοπιστικὰ Προλεγόμενα (σελ. *9 -*69) τοῦ τότε Διευθυντῆ τοῦ Κέντρου Λ. Βρανούση (†20 Ἀπρ. 1993), Προσθῆκες καὶ Διορθώσεις στὸ τέλος τοῦ ἔργου, Εὑρετηριακούς, καθὼς καὶ φωτογραφικοὺς Πίνακες ἐκτὸς κειμένου.

Ἀργότερα, ὅταν ἀνέλαβε (1983) τὴ Διεύθυνση τοῦ Κέντρου ὁ γράφων, συνέχισε καὶ ὁλοκλήρωσε τὴν ἔκδοση τῶν περιγραφικῶν Καταλόγων τῶν Χειρογράφων τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων.

Ἔτσι, τὸ 1984 κυκλοφόρησε ὁ Β' τόμος τῆς σειρᾶς (Τὰ Χειρόγραφα τῆς Μονῆς Βαρλαάμ), ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη κι αὐτός, μὲ Προλεγόμενα, πολλὲς συμπληρωματικὲς περιγραφές, εὑρετηριακούς, καθὼς καὶ φωτογραφικοὺς Πίνακες (πανομοιοτύπων) τοῦ Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ. Ὁ ἴδιος συνέταξε ἐξ ἀρχῆς (γιατὶ δὲν ὑπῆρχαν ἀναλυτικὲς περιγραφὲς τοῦ Ν. Βέη ἀλλὰ μία μόνο στοιχειώδης συνοπτικὴ ανα-

γραφή) καὶ δημοσίευσε τοὺς ἄλλους δύο πολυσέλιδους τόμους τῶν Καταλόγων τῶν μετεωρικῶν Χειρογράφων, τὸν Γ' (Τὰ Χειρόγραφα τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Στεφάνου) τὸ 1986 καὶ τὸν Δ' (Πρῶτο καὶ Δεύτερο Μέρος, Τὰ Χειρόγραφα τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου καὶ οἱ συλλογὲς τῶν Χειρογράφων τῶν Μονῶν Ρουσάνου καὶ Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ) τὸ 1993.

Ἐπειδὴ ὅμως εἶχε ἐξαντληθεῖ καὶ δὲν ὑπῆρχε στὸ ἐμπόριο ὁ Α' τόμος τῆς σειρᾶς, ὁ ὁποῖος καὶ περιλαμβάνει τὶς περιγραφὲς τῆς μεγαλύτερης συλλογῆς μετεωρικῶν χειρογράφων (τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου), ἀποφασίστηκε ἀπὸ τὸ Κέντρο καὶ τὴν Ἀκαδημία ἡ ἐπανέκδοση τοῦ τόμου αὐτοῦ μὲ φωτομηχανικὴ ἀνατύπωση, ὥστε νὰ ὑπάρχει πλήρης ἡ σειρὰ τῶν Καταλόγων.

Στὴν παροῦσα β' ἔκδοση, ποὺ ἀναπαράγεται φωτομηχανικά, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ σύντομο αὐτὸ προλογικὸ σημείωμα, ἔχομε προσθέσει στὸ τέλος τὶς περιγραφὲς δύο νέων κωδίκων (τῶν ὑπ' ἀριθ. 662 καὶ 663)[1] ποὺ δώρισε ὁ γράφων στὴ Μονὴ τοῦ Μεγάλου Μετεώρου.

Οἱ ἔγχρωμες εἰκόνες τῶν πινάκων LXXIII-LXXX φωτογραφήθηκαν ἐκ νέου γιὰ τὴν καλύτερη ἀπόδοσή τους, ἐνῶ, στὴ συνέχεια, προστέθηκαν στὴν παροῦσα ἐπανέκδοση οἱ ἔγχρωμοι ἐπίσης πίνακες LXXXI-LCVI, μὲ τοὺς ὁποίους πλουτίζονται τὰ δημοσιευόμενα στὸν Κατάλογο δείγματα τῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας (μικρογραφίες καὶ ποικίλα διακοσμητικὰ μοτίβα) τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου.

Τέλος, προστέθηκαν στὴν ἀρχὴ τοῦ τόμου οἱ ἔγχρωμες εἰκόνες Α'-Η' (σχέδια καὶ ἀπόψεις τῆς Μονῆς, τοιχογραφικὲς ἀπεικονίσεις τῶν κτιτόρων της, κτιτορικὲς ἐπιγραφές).

1. Στὴν πραγματικότητα οἱ κώδικες δὲν εἶναι 663, ἀλλὰ 641, διότι: α') 12 κώδικες τοὺς ὁποίους εἶχε περιγράψει τὸ 1908/9 ὁ Ν. Βέης δὲν ἀνευρέθηκαν καὶ δὲν ὑπάρχουν σήμερα· βλ. γι' αὐτοὺς σ. *51-*52 τοῦ παρόντος Καταλόγου, ὅπου ἀναγράφονται 13 κώδικες ὡς ἀπολεσθέντες· ἀπ' αὐτοὺς ὅμως ὁ 132 βρέθηκε, ἐκ τῶν ὑστέρων, στὴ Μονὴ Βαρλαάμ, ὅπου εἶχε καταγραφεῖ ὑπὸ τὸν «νέο ἀριθμὸ» 3, καὶ μεταφέρθηκε στὴ θέση του (Μονὴ τοῦ Μεγάλου Μετεώρου)· βλ. σχετικὰ Ν. Βέη, *Τὰ Χειρόγραφα τῶν Μετεώρων*, τόμ. Β', *Τὰ Χειρόγραφα τῆς Μονῆς Βαρλαάμ*, Ἀθῆναι 1984, σ. 438 (ὅπου πίνακας καὶ σημειώσεις Δ. Ζ. Σοφιανοῦ)· β') 10 κώδικες ἀποτελοῦσαν τμήματα ἄλλων κωδίκων, μὲ τοὺς ὁποίους ταυτίστηκαν, συνενώθηκαν καὶ ἀπετέλεσαν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸ κώδικα (ὁπότε οἱ ἀριθμοί τους δὲν ἀνταποκρίνονται σὲ ὑπάρχοντα σήμερα χειρόγραφα)· βλ. γι' αὐτοὺς σ. *52 τοῦ παρόντος Καταλόγου.

Μὲ τὴν ἐπανέκδοση τοῦ τόμου αὐτοῦ, ὁλοκληρώνοντας τὸ ἔργο τῆς συστηματικῆς καταλογογράφησης τῶν μετεωρικῶν χειρογράφων, ποὺ ξεκίνησε πρὶν ἀπὸ 32 περίπου χρόνια, στρέφω μὲ σεβασμὸ τὴ σκέψη μου στὴ μνήμη τοῦ πρωτοπόρου καὶ πρωτεργάτη τῶν μετεωρικῶν ἐρευνῶν —σὲ ἐποχὲς δύσκολες, στὶς ἀρχὲς τοῦ αἰώνα μας, ποὺ δύει καὶ κλείνει τὴν πορεία του—, τοῦ σοφοῦ βυζαντινολόγου καὶ νεοελληνιστῆ Νίκου Βέη (1883-1958).

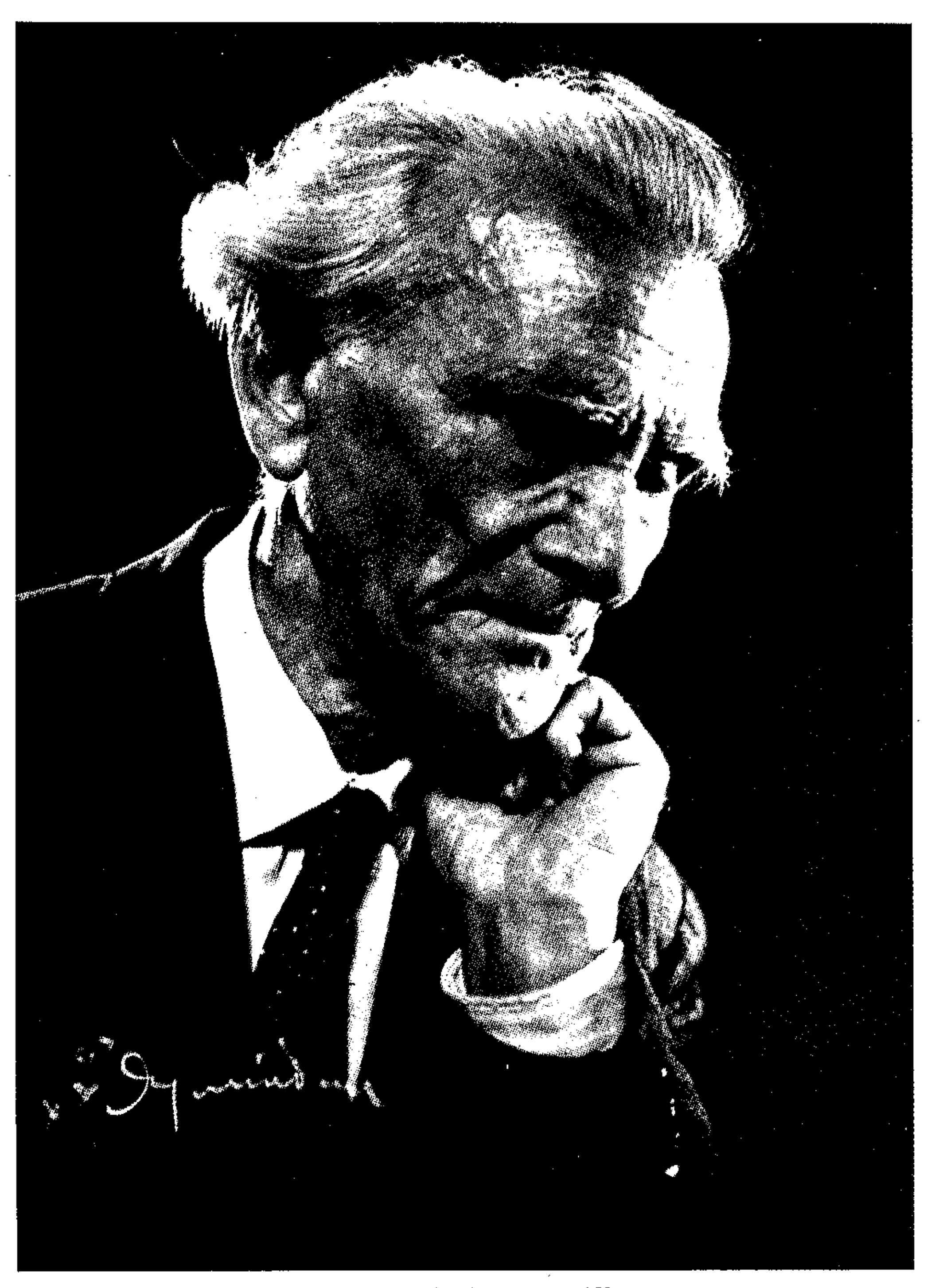
Πρὸς τὸν σεμνὸ καὶ «πεπνυμένον» θυηπόλο Σταγῶν καὶ Μετεώρων, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κύριο Σεραφεὶμ Στεφάνου, ἀπευθύνω θερμὲς εὐχαριστίες γιὰ τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπη καὶ τὸ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον ποὺ πάντοτε ἔδειξε καὶ δείχνει γιὰ τὶς ἐρευνητικὲς καὶ ἐπιστημονικές μου προσπάθειες στὸν ἱερὸ μετεωρίτικο χῶρο.

Γιὰ τὸν Πανοσιολογιώτατο Καθηγούμενο τοῦ Μεγάλου Μετεώρου, τὸν ἀγαπητό μου Γέροντα π. Ἀθανάσιο Ἀναστασίου, τὸν ἀνακαινιστὴ καὶ νέο κτίτορα τῆς Μονῆς, ἀποτελεῖ κοινοτοπία ἡ ἁπλὴ ἔκφραση τῆς εὐγνωμοσύνης μου γιὰ τὴν πρόθυμη συμπαράσταση καὶ βοήθειά του, τὶς πολλαπλὲς διευκολύνσεις καὶ τὴ ζεστὴ καὶ ἐγκάρδια φιλοξενία ποὺ μοῦ παρέχει κατὰ τὶς συχνὲς μεταβάσεις μου στὴν ἅγια λιθόπολη τῶν Σταγῶν.

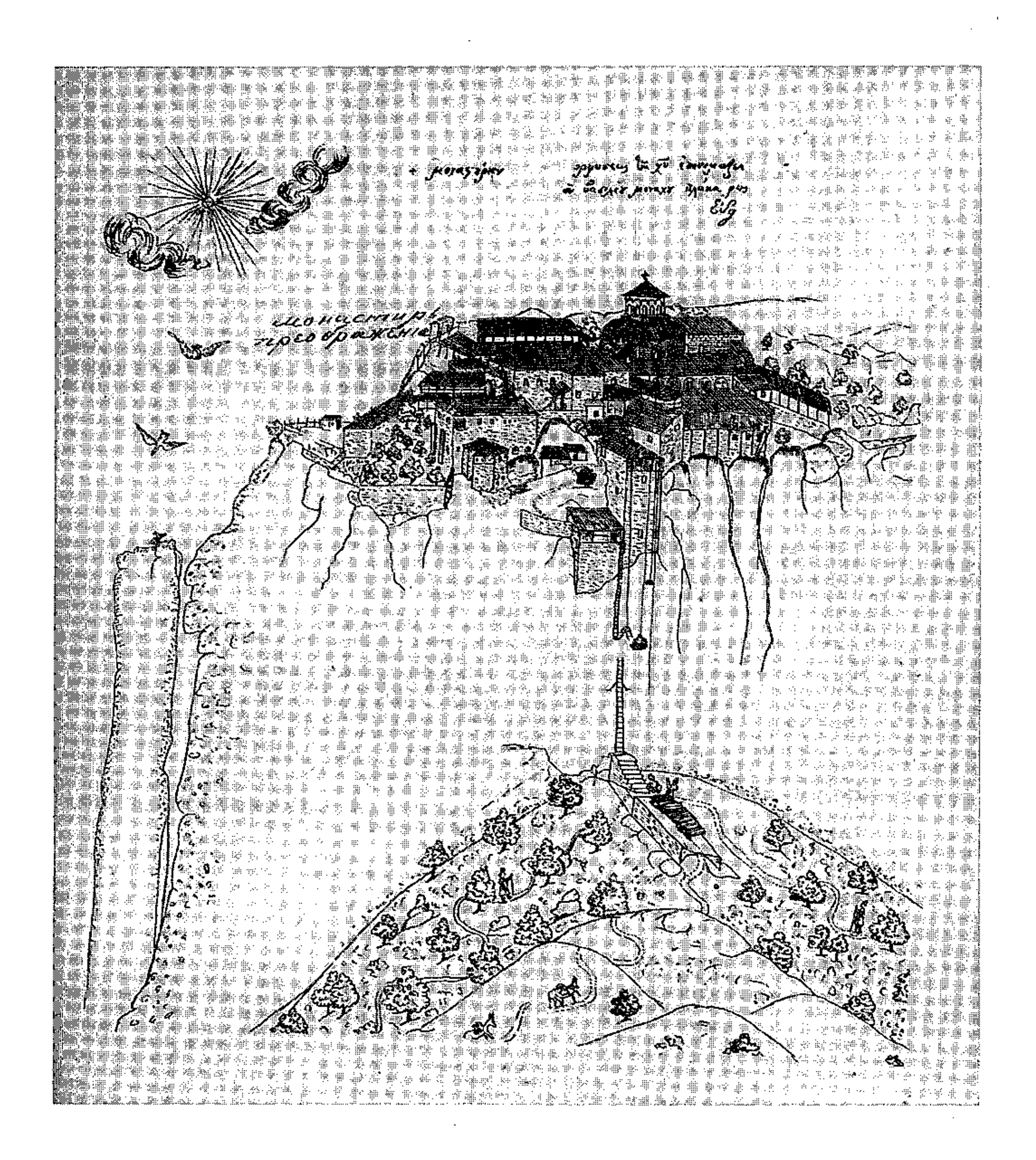
Εὐχαριστίες ἐκφράζω, τέλος, καὶ στὸν φίλο, ρέκτη τυπογράφο, Βαγγέλη Μπουλοῦκο γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ καὶ μὲ μεράκι ἀνατύπωση καὶ ἐκτύπωση τοῦ τόμου, καθὼς καὶ γιὰ τὴν κατανόηση ποὺ ἐπέδειξε καὶ τὴν ἄψογη συνεργασία μας καθ' ὅλα τὰ στάδια τοῦ τυπογραφικοῦ ἔργου.

Ἱερὰ Μονὴ Μεγάλου Μετεώρου (Μεταμορφώσεως),
ἔτους ,αϡϟη^ου (1998), μηνὸς ἰουνίου ιε^η

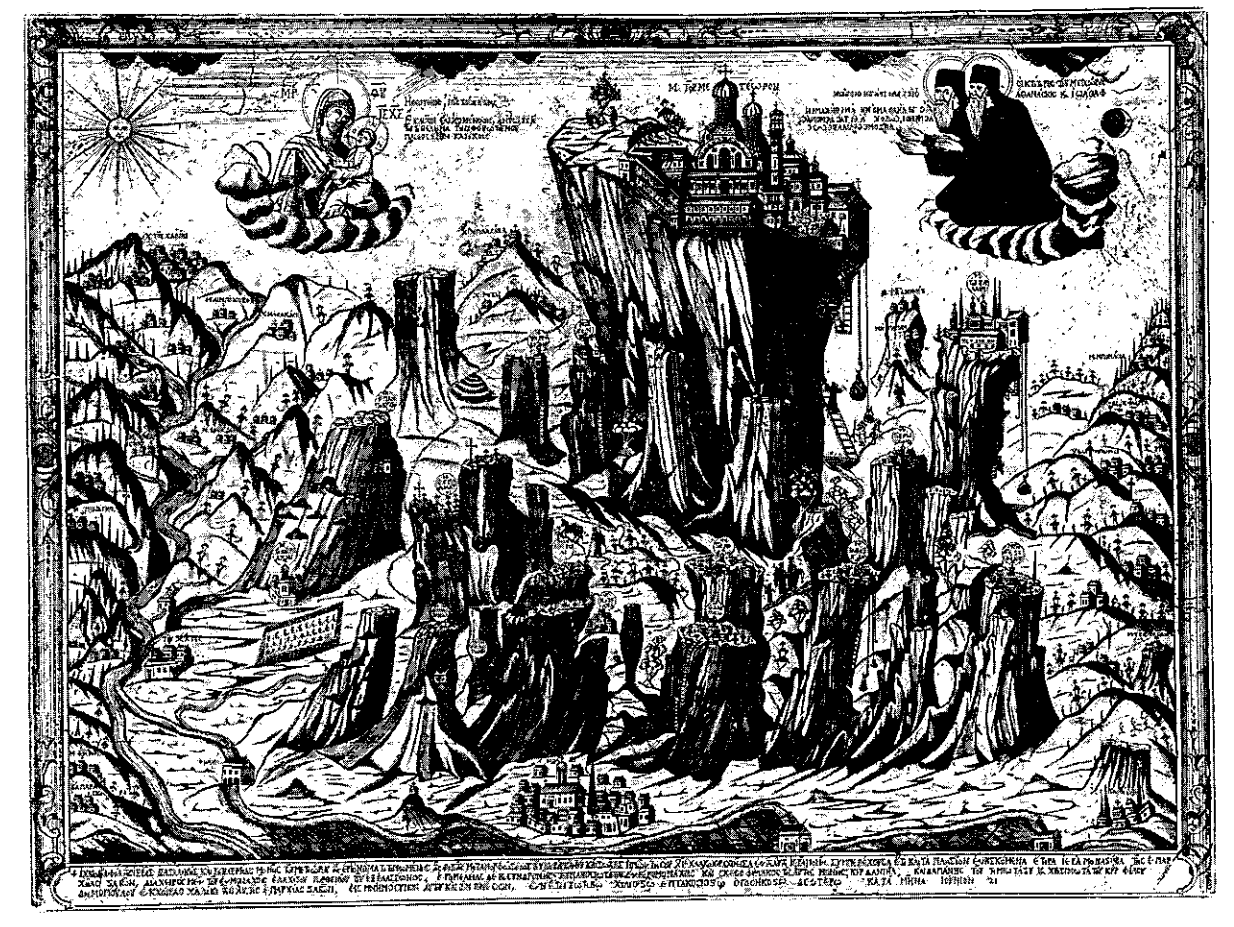
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΣ
Καθηγητὴς τοῦ Ἰονίου Πανεπιστημίου
Διευθυντὴς ἐ.τ. τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης
τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

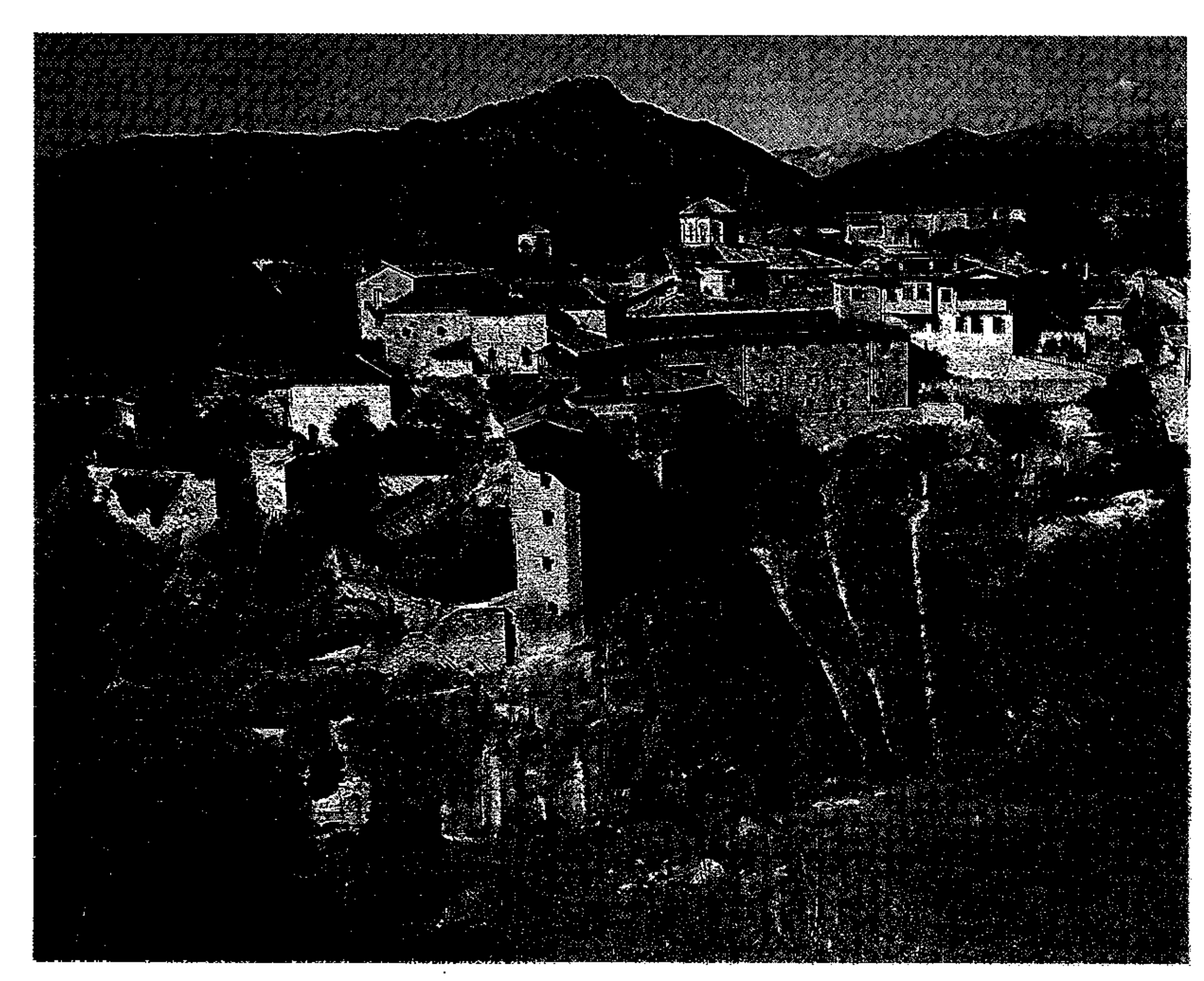
Νίκος Α. Βέης (Bees) 1883-1958

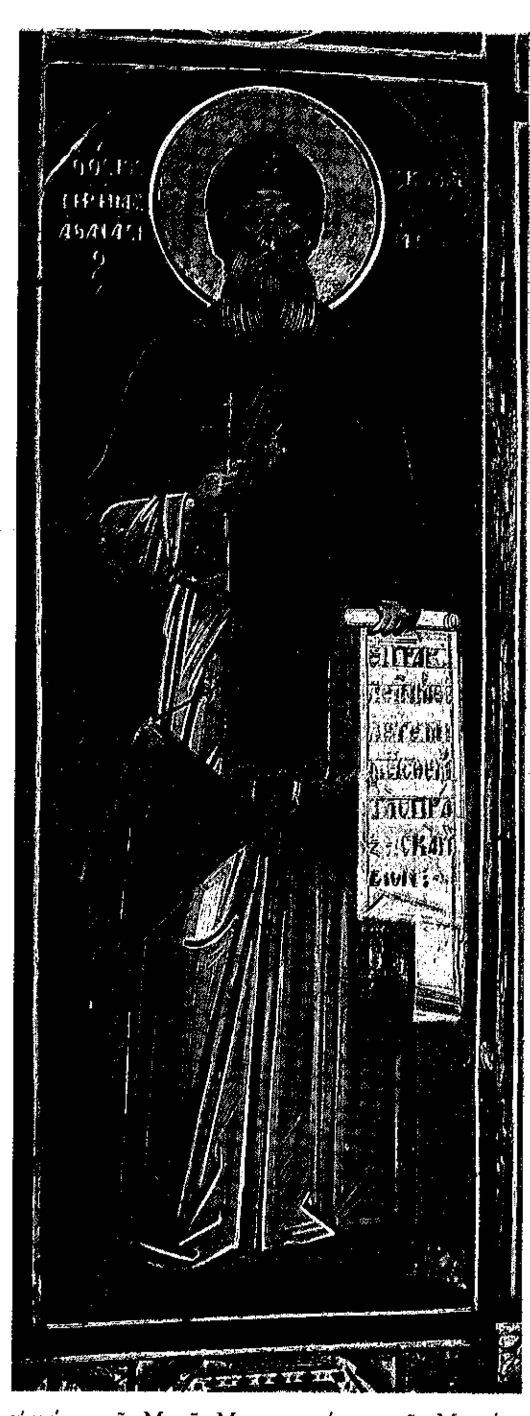
Ἡ Μονὴ Μεταμορφώσεως τῶν Μετεώρων. Σχέδιον, ἔτ. 1745, τοῦ Ρώσου μοναχοῦ Β. Barskij.

Χαλκογραφία τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως καὶ τῶν πέριξ ἄλλων μετεωρικῶν μονῶν: «Διὰ χειρὸς μὲν τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Παρθενίου τοῦ ἐξ Ἐλασσῶνος» (1782, Ἰουν. 21).

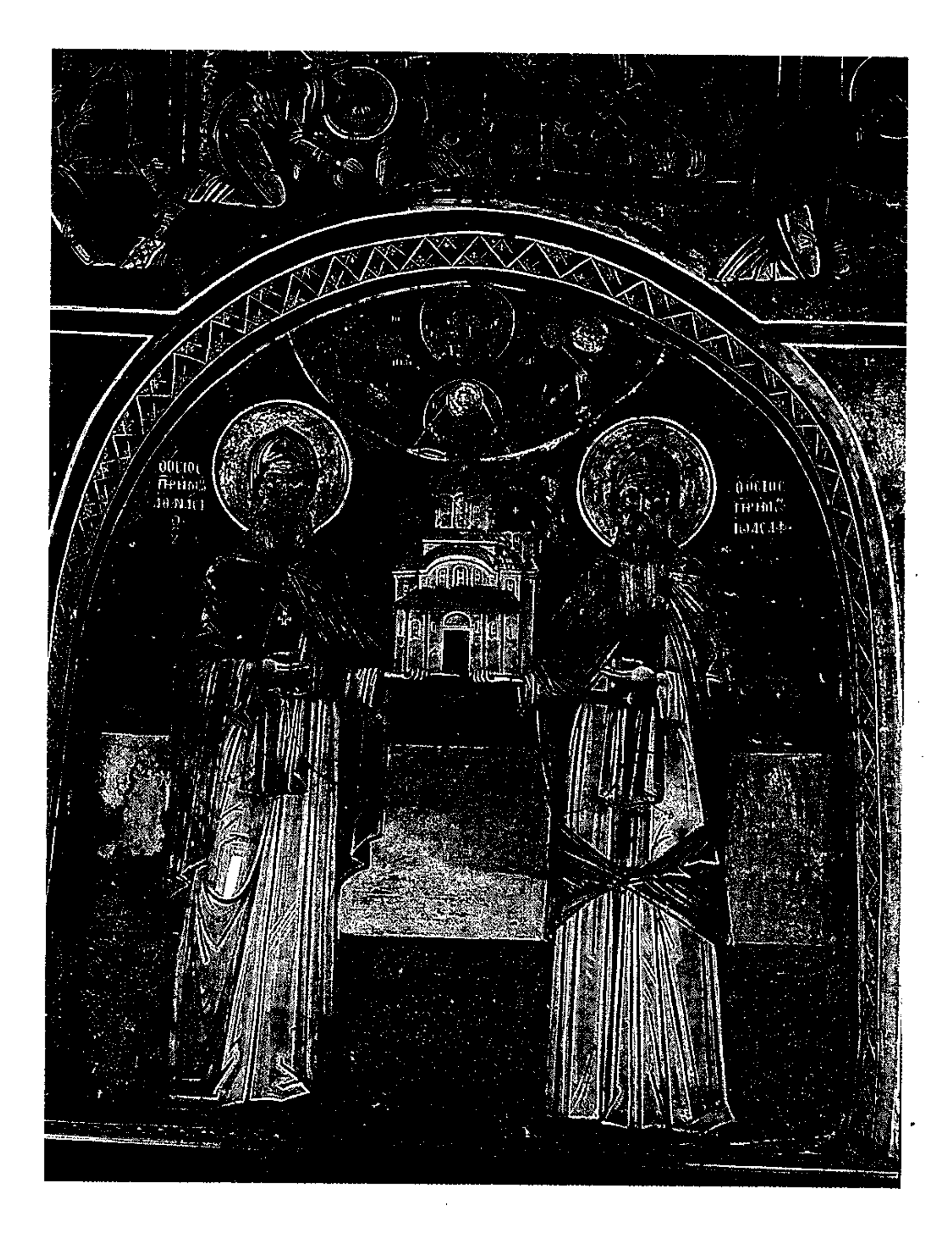
Μονὴ Μεταμορφώσεως Μετεώρων (Μεγάλου Μετεώρου). Γενικὴ ἐξωτερικὴ ἄποψις.

Ὁ ἱδρυτὴς καὶ α΄ κτίτωρ τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως τῶν Μετεώρων ὅσιος Ἀθανάσιος ὁ Μετεωρίτης. Τοιχογραφία (ἔτ. 1552) εἰς τὸν κυρίως ναὸν τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς.

Ὁ β′ κτίτωρ τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου ὅσιος Ἰωάσαφ ὁ Μετεωρίτης (πρώην «βασιλεὺς» Ἰωάννης Οὔρεσης Παλαιολόγος). Τοιχογραφία (ἔτ. 1552) εἰς τὸν κυρίως ναὸν τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς.

Οἱ κτίτορες τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως τῶν Μετεώρων ὅσιος Ἀθανάσιος καὶ ὅσιος Ἰωάσαφ. Τοιχογραφία (ἔτ. 1552) εἰς τὴν λιτὴν τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς, ἄνωθεν τοῦ ἐν εἴδει ἀρκοσολίου κενοταφίου των, ὅπου καὶ αἱ ἱεραὶ κάραι αὐτῶν.

Ἐπάνω: Ἡ ἐπιγραφὴ ἀνεγέρσεως (ἔτ. 1387/88) καὶ τοιχογραφήσεως (ἔτ. 1483) τοῦ ἀρχικοῦ καθολικοῦ (σημερινοῦ ἱεροῦ βήματος) τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως Μετεώρων.
Κάτω: Ἡ ἐπιγραφὴ ἀνεγέρσεως καὶ τοιχογραφήσεως (ἔτ. 1552) τοῦ σημερινοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ

(1967)

Π Ρ Ο Λ Ε Γ Ο Μ Ε Ν Α

῾Η γνῶσις καὶ ἡ σπουδὴ τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος — ἰδίᾳ δὲ τῆς ἐσωτερικῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πνευματικοῦ βίου τῶν βυζαντινῶν καὶ τῶν μεταβυζαντινῶν αἰώνων — πολλὰ ὀφείλει εἰς τὰς βιβλιοθήκας καὶ τὰ ἀρχεῖα τῶν μονῶν. Περιφανῆ μοναστικὰ κέντρα, ὅπως τοῦ Σινᾶ, τοῦ ῾Αγίου Ὄρους ἢ τῆς Πάτμου, ἀλλὰ καὶ ταπεινὰ μοναστήρια, κατεσπαρμένα εἰς δυσπροσίτους ἄλλοτε ἐσχατιὰς τῆς ᾿Ορθοδόξου ᾿Ανατολῆς, ἔχουν ἀπὸ πολλοῦ γίνει, καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ γίνωνται, ἀντικείμενον συστηματικῶν ἐρευνῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπέδωσαν, καὶ ἀποδίδουν ἀκόμη, νέον ὑλικόν, χρήσιμον εἰς πολλοὺς καὶ διαφόρους κλάδους τῶν ἱστορικῶν ἐπιστημῶν.

Τὰ Μετέωρα — ἡ μεγαλυτέρα, μετὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος, μοναστικὴ πολιτεία τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου — εἵλκυσαν ἐπίσης τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν κατὰ καιροὺς ἀναδιφητῶν καὶ μελετητῶν, ἐρασιτεχνῶν καὶ εἰδικῶν ἐπιστημόνων. Μετὰ τοὺς ἀρχαιολογοῦντας περιηγητὰς παλαιοτέρων ἐποχῶν, τοὺς θηρευτὰς ἀρχαίων χειρογράφων καὶ ἐντυπωσιακῶν κειμηλίων, τοὺς φιλίστορας λογίους τοῦ τόπου καὶ τοὺς ἐκ περιστάσεως ἢ παρέργως ἀσχοληθέντας, ἐκ τῶν βυζαντινολόγων τοῦ αἰῶνος μας ἕνας κυρίως ἐπεδόθη εἰς τὴν συστηματικὴν καὶ συνολικὴν διερεύνησιν καὶ μελέτην τῶν «θησαυρῶν» καὶ τῆς ἱστορίας τῶν Μετεώρων, ὁ ἀείμνηστος Νῖκος Βέης (1883–1958). ᾿Απὸ τοῦ 1908, νεαρὸς ἀκόμη ἐπιστήμων, εἶχεν ἀρχίσει τὰς ἐπιτοπίους ἐρεύνας του εἰς Μετέωρα. ᾿Αφιέρωσεν εἰς αὐτὰς τὰ πρῶτα καὶ ἀποδοτικώτερα χρόνια τῆς ἐπιστημονικῆς του δραστηριότητος. Τὰ σχετικὰ δημοσιεύματά του — ἀλλεπάλληλα κατ' ἀρχάς, ἀραιότερα ἀργότερον, ἀλλὰ σταθερῶς αὐξανόμενα — ἀνέρχονται εἰς δεκάδας. ᾿Εκτὸς δὲ τούτων, πολλὰ ἄλλα εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ παρουσιάσῃ ἢ εἶχεν ἀναγγείλει ὡς ἕτοιμα πρὸς ἔκδοσιν. Μέχρι τῶν παραμονῶν τοῦ θανάτου του, ἐπὶ ἥμισυν αἰῶνα περίπου, διαρκὴς μέριμνά του ὑπῆρξεν ἡ ἀξιοποίησις τῆς πλουσίας συγκομιδῆς τῶν μετεωρικῶν ἐρευνῶν του.

Ἀλλὰ τὸ κύριον καὶ βασικὸν ἔργον τοῦ Νίκου Βέη, μόχθος καὶ ὄνειρον ζωῆς ὁλοκλήρου, ἡ συνολικὴ παρουσίασις τοῦ θησαυροῦ τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν ἀρχείων τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων — ἔργον ἀπὸ πολλῶν δεκαετιῶν ἀναγγελλόμενον — ἔμεινε τελικῶς ἀνέκδοτον.

Τὸ Κεντρον Ερευνης του Μεσαιωνικου και Νεου Ελληνισμου (πρώην Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον) τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν μὲ πολλὴν προθυμίαν ἀνέλαβε καὶ μὲ πολλὴν ἱκανοποίησιν παρουσιάζει σήμερον τὴν ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Ν. Βέη ἔκδοσιν τοῦ Καταλόγου τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων.

Εἰς τοὺς κύκλους τῶν εἰδικῶν τὸ ἔργον ἀνεμένετο, μὲ συνεχῶς αὐξανόμενον ἐνδιαφέρον, ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ πλέον. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν μὴ εἰδικὸν ἡ σημασία τῆς προσφορᾶς εἶναι προφανής: Ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ἀποκτᾷ ἐπιτέλους τὴν δυνατότητα νὰ γνωρίσῃ — καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀξιοποιήσῃ — ὅσα ἐπὶ αἰῶνας ἔχουν ἀποθησαυρισθῆ εἰς ἓν ἀπὸ τὰ ἀξιολογώτερα μοναστικὰ κέντρα τῆς Ἑλλάδος, νὰ γνωρίσῃ τὸ περιεχόμενον μιᾶς ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας συλλογὰς ἑλληνικῶν χειρογράφων. Τὸ ἀπόκτημα γίνεται ἐμφανέστερον, ἂν ἀναλογισθῇ κανεὶς ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ κλάδοι τῆς ἀρχαιογνωσίας καὶ τῶν ἱστορικῶν ἐπιστημῶν ἔργα τοιούτου εἴδους κυρίως χρησιμοποιοῦν ὡς ἀφετηρίαν διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγὴν τῆς ἐρεύνης.

Εἶναι δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ πλέον θετικὴ ὑπηρεσία εἰς τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ ἡ πλέον ἀνιδιοτελὴς προσφορὰ ἑνὸς ἐρευνητοῦ εἰς τοὺς συνερευνητάς του — μόχθος ἀφειδώλευτος, τὸν ὁποῖον ἐπωμίζεται ἕνας χάριν τῶν πολλῶν, τῶν συγχρόνων του καὶ τῶν ἐπερχομένων. Ὅσοι ἔχουν καὶ μικρὰν ἔστω σχετικὴν πεῖραν, γνωρίζουν πόσον ἑλκυστικὴ εἶναι εἰς τὸ πρῶτον στάδιόν της ἡ ἔρευνα, ὅταν ὁ ἐρευνητὴς πολιορκεῖ καὶ κατακτᾷ τὸ ἔδαφος ποὺ ἀνιχνεύει, χαίρεται τὰ εὑρήματά του καὶ τὰ ἐντάσσει εἰς τὰ πλαίσια τῶν προσωπικῶν του ἐνδιαφερόντων· γνωρίζουν ὅμως ἐπίσης πόσον ἄχαρι εἶναι τὸ ἑπόμενον στάδιον, ὅταν ὁ ἐρευνητής, πέραν τῶν προσωπικῶν του ἐνδιαφερόντων πλέον — ἐνίοτε δὲ καὶ θυσιάζων τὰ προσωπικά του ἐνδιαφέροντα ἢ ἄλλας προσφιλεῖς του ἐνασχολήσεις — εὑρίσκεται ὑποχρεωμένος νὰ συνεχίσῃ καὶ νὰ ὁλοκληρώσῃ τὸ ἔργον ποὺ ἀνέλαβε, διὰ νὰ καταστήσῃ τὸ κατακτηθὲν ἔδαφος βατὸν εἰς τοὺς ἄλλους καὶ νὰ τὸ παραδώσῃ προσιτὸν εἰς τὴν περαιτέρω ἔρευναν. Εἰς αὐτὸ κατ' ἐξοχὴν ἠναλώθη, μὲ ἀποστολικὸν ζῆλον καὶ αὐταπάρνησιν, ὁ ἀκαταπόνητος Ν. Βέης.

Αἱ μετεωρικαὶ ἔρευναι τοῦ Ν. Βέη χρονολογοῦνται, ὡς ἐλέχθη, ἀπὸ τοῦ 1908. [1] Τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους ἐκείνου, μετὰ συστηματικὴν προεργασίαν, ὁ νεαρὸς τότε Ἕλλην βυζαντινολόγος — ἦτο μόλις 25 ἢ 26 ἐτῶν — ἐπραγματοποίει τὴν πρώτην ἀνάβασίν του εἰς τοὺς βράχους τῶν Μετεώρων καὶ ἤρχιζε τὰς ἐπιτοπίους ἐρεύνας, τὰς ὁποίας συνέχισεν ἔπειτα καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1909, 1910 καὶ 1911 [2]. Τὴν 1ην Φεβρουαρίου 1910, εἰς δημοσίαν συνεδρίαν τῆς ἐν Ἀθήναις Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας, προέβαινεν εἰς ἐκτενῆ ἀνακοίνωσιν περὶ τῶν ἐργασιῶν του εἰς τὰς Μονὰς τῶν Μετεώρων καὶ παρουσίαζε τὴν πλουσίαν συγκομιδὴν τῶν ἐρευνῶν του. Ἡ ἀνακοίνωσις ἐκείνη, δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τὸν τίτλον *Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ τεχνικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς μοναῖς τῶν Μετεώρων κατὰ τὰ ἔτη 1908 καὶ 1909* (Ἀθ. 1910, 8ον, σελίδες 70), παρέχει ἐντυπωσιακὸν ἀπολογισμὸν μιᾶς ἐκτεταμένης καὶ ἐντατικῆς προσπαθείας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀποδυθῆ ὁ Ν. Βέης, καὶ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἤδη, ἐντὸς βραχυτάτου σχετικῶς διαστήματος, κατὰ μέγα μέρος πραγματοποιήσει. Μετὰ ὀλιγόμηνον παραμονὴν εἰς Μετέωρα κατὰ τὰ ἔτη 1908 καὶ 1909, ἦτο εἰς θέσιν ν' ἀνακοινώσῃ ὅτι: Εἶχεν ἤδη ὁλοκληρώσει τὴν συστηματικὴν καὶ συνολικὴν διερεύνησιν τῆς περιοχῆς, τῶν μνημείων, τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν ἀρχείων τῶν Μονῶν, εἶχε ταξινομήσει, εἶχε μελετήσει καὶ εἶχεν ἐκτενῶς περιγράψει ὑπερχιλίους κώδικας, εἶχεν ἀντιγράψει ἢ ἀντιβάλει πλῆθος κει-

1. Ἐκ τῶν πρὸ τοῦ Ν. Βέη ἐρευνησάντων τὰς βιβλιοθήκας καὶ τὰ ἀρχεῖα τῶν Μετεώρων μνημονευτέοι κυρίως: ὁ Γάλλος Léon Heuzey (1858), ὁ Ρῶσσος ἀρχιμανδρίτης Πορφύριος Uspensky (1859), ὁ Σπ. Λάμπρος (1894), ὁ Ἰω. Βογιατζίδης (περὶ τὸ 1900). Ἀναγραφὴν τῶν σχετικῶν δημοσιευμάτων των (τὰ ὁποῖα εἶδαν τὸ φῶς πολὺ ἀργότερα) εὑρίσκει προχείρως ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸ πρόσφατον βιβλίον τοῦ D. Nicol, *Meteora, the rock monasteries of Thessaly*, London 1963, σ. 191–199, ὅπου ἐκτενὴς βιβλιογραφία.

2. Ὁ Ν. Βέης εἰργάσθη διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰ Μετέωρα τὸ φθινόπωρον τοῦ **1908** «ἐπὶ δύο καὶ πλέον μῆνας» (*Ἔκθεσις*, 1910, σ. 9). Ἐπανῆλθε τὴν 30 Μαΐου καὶ τὸ φθινόπωρον τοῦ **1909** (ἐφημ. *Θάρρος* Τρικκάλων 31-5-1909 καὶ *Ἔκθεσις*, σ. 10 καὶ 18· πρβλ. Βυζαντὶς τ. 2, σ. 236). Τὸ **1910** εἰργάσθη ἐπίσης «ἐπὶ τρεῖς περίπου μῆνας» (*Ἔκθεσις*, σ. 68). Εἰς Revue de l'Orient Chrétien 7 (1912) σ. 268 καὶ εἰς Vizantijskij Vremennik 19 (1912) [1915], III σ. 173, σημειώνει ὁ ἴδιος ὅτι εἰργάσθη εἰς Μετέωρα καὶ κατὰ τὸ ἔτος **1911** (πρβλ. κατωτέρω, σ. *18). Τὴν 10 Ἰανουαρ. 1911 συντάσσει καὶ ἀποστέλλει ἐκ Μετεώρων ὑπόμνημα πρὸς τὴν Βαυαρικὴν Ἀκαδημίαν, δημοσιευθὲν προσφάτως ὑπὸ τῆς συζύγου του Μαιρης Ν. Βεη, *Ἡ ἐκ Μετεώρων ἔκθεσις τοῦ Νίκου Α. Βέη πρὸς τὴν Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Μονάχου περὶ νέων ἱστοριοδιφικῶν αὐτοῦ ἐρευνῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, μετὰ τὰς τῶν ἐτῶν 1908 καὶ 1909*, εἰς Θεσσαλικὰ Χρονικά, ἔκτακτος ἔκδοσις, Ἀθῆναι 1965 (σχ. 2ο), σελ. 807–808. — Πρβλ. ἐπίσης Μ. Ν. Βεη, *Ὁ Νῖκος Βέης καὶ τὰ ἑλληνικὰ βλαστάρια*, Ἀθ. 1963, σ. 54 ἑξ., ὅπου σχετικαὶ εἰδήσεις ἀπὸ ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ τοῦ 1909.

μένων, εἶχε συγκεντρώσει ἐνθυμήσεις καὶ ἄλλα σημειώματα, εἶχεν ἐπισημάνει ἢ ἀντιγράψει ποικίλον ὑλικὸν πρὸς ἔκδοσιν, εἶχε καταρτίσει πίνακας κωδικογράφων, εἶχε φιλοτεχνήσει ὑπερχίλια πανομοιότυπα σελίδων, σημειωμάτων ἢ κοσμημάτων κτλ. Εἶχε ταξινομήσει ἐπίσης καὶ καταγράψει τὰ ἔγγραφα τῶν μετεωρικῶν ἀρχείων καὶ πολλὰ τούτων εἶχεν ἀντιγράψει (εἰς τὴν Ἔκθεσίν του ἀναγράφονται 95 βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ ἔγγραφα, τῶν ἐτῶν 1162/3—1857, ὡς ἕτοιμα ἤδη πρὸς ἔκδοσιν). Εἶχεν ἀκόμη μελετήσει — προσθέτει — τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν ζωγραφικὴν τῶν ναῶν, εἰκόνας, ἱερὰ σκεύη, ἄμφια καὶ διάφορα ἄλλα μνημεῖα τέχνης ἢ μικροτεχνίας [3], εἶχε συγκεντρώσει ἐπιγραφὰς καὶ χαράγματα κ.π.ἄ. Τὰ λεγόμενά του ἐπεβεβαίωναν αἱ δημοσιευόμεναι ἐν τῷ μεταξὺ πολυσέλιδοι πραγματεῖαι του, ἡ *Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων* (περ. Βυζαντὶς 1, 1909, σ. 191–332, ὅπου μετὰ μακρὰν εἰσαγωγὴν ἐκδίδονται καὶ 27 κείμενα ἢ ἔγγραφα), τὸ *Σύνταγμα τῶν ἐπιγραφικῶν μνημείων τῶν Μετεώρων καὶ τῆς πέριξ χώρας* (αὐτόθι, σ. 557–626, ὅπου 140 ἐπιγραφαὶ μὲ ποικίλα ἱστορικὰ σχόλια), τὰ *Σερβικὰ καὶ βυζαντιακὰ γράμματα Μετεώρου* (αὐτόθι, 2, 1911, σ. 1–100) κ.ἄ. Παραλλήλως, δεκάδες ἄλλων δημοσιευμάτων, εἰς ἑλληνικὰ καὶ ξένα περιοδικά, ἀπὸ τοῦ 1909 καὶ ἑξῆς — παρουσίασις καὶ ἀξιοποίησις ἐπὶ μέρους εὑρημάτων, σταχυολογήματα ἀπὸ μετεωρικοὺς κώδικας, δημώδη ᾄσματα καὶ χρονικὰ σημειώματα, ἀνέκδοτοι συγγραφαὶ ἐκκλησιαστικῶν πατέρων καὶ βυζαντινῶν συγγραφέων, ἀντιβολαὶ ἀρχαίων καὶ βιβλικῶν κειμένων πρὸς μετεωρικὰ χειρόγραφα, παλαιογραφικὰ ἐρανίσματα, ἱστορικὰ μελετήματα καὶ πολλὰ ἄλλα — ἦσαν τὰ πρόσθετα τεκμήρια τῆς ἐκτεταμένης καὶ ἐξονυχιστικῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπιτελέσει εἰς Μετέωρα ὁ Ν. Βέης.

Ὁ Κατάλογος τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων ἀνηγγέλλετο ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη ὡς ἕτοιμος ἀπὸ τοῦ 1909, ἀλλ' ἡ ἔκδοσίς του συνεχῶς ἀνεβάλλετο.

Ἤδη τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1909, πρὶν ἀκόμη μεταβῇ διὰ δευτέραν φορὰν εἰς Μετέωρα, ὁ Ν. Βέης ἔθετεν εἰς κυκλοφορίαν ἔντυπον ἀγγε-

3. Μὲ τὰ ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα, τὴν ζωγραφικὴν τῶν τοιχογραφιῶν καὶ τῶν εἰκόνων, λειτουργικὰ σκεύη καὶ ἄλλα κειμήλια τῶν Μετεώρων ἠσχολήθησαν, ὡς γνωστόν, μετὰ ταῦτα ὁ Ἀδαμ. Ἀδαμαντίου, ὁ Γ. Σωτηρίου, ὁ Ἀναστ. Ὀρλάνδος καὶ ὁ Ἀνδρέας Ξυγγόπουλος.

λίαν τῆς ἐπικειμένης ἐκδόσεως τοῦ Καταλόγου. Τὸ ἔντυπον ἐκεῖνο (μὲ ἡμερομηνίαν 25 Ἀπριλίου 1909) ἀναγγέλλει ὅτι :

> «Ἡ Βυζαντιολογικὴ Ἑταιρεία ... ἀπεφάσισε νὰ ἐκδώσῃ ... τὸν περιγραφικὸν κατάλογον τῶν χειρογράφων κωδίκων τῶν ἐναποκειμένων ἐν ταῖς μοναῖς τῶν Μετεώρων, ὃν κατάλογον συνέταξεν ὁ γενικὸς γραμματεὺς αὐτῆς Δρ Νῖκος Α. Βέης ... Ἄρχεται δὲ τὸ ἔργον διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς Μονῆς Βαρλαάμ. Ὁ κατάλογος οὗτος, συντεταγμένος κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης, περιλαμβάνει τὴν διεξοδικὴν περιγραφὴν 265 περίπου κωδίκων ... Γενήσεται δὲ ἡ καθ' ὅλου ἔκδοσις τοῦ ἔργου μετ' ἐπιμελείας, τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας ἀποστελλούσης (ἐπινεύσει τοῦ Σ. Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν) καὶ αὖθις εἰς Μετέωρα τὸν συγγραφέα κ. Δρα Νῖκον Βέην, ἵνα ἐκεῖ, διαρκούσης τῆς ἐκτυπώσεως, ἀντιβάλῃ τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια πρὸς τἀρχέτυπα»... κτλ. [4]

Ἡ τελευταία φράσις ἐπιτρέπει νὰ εἰκάσωμεν ὅτι πρόκειται ἴσως περὶ ἐσπευσμένης ἐνεργείας, ἀποσκοπούσης εἰς τὴν δημιουργίαν τετελεσμένων γεγονότων πρὸς παραμερισμὸν ὡρισμένων ἀντιδράσεων καὶ πρὸς

---

4. Τὸ σπάνιον ἐκεῖνο ἔντυπον — δίφυλλον (τετρασέλιδον) διαστ. 28 × 21 ἑκ. — φέρει ἐν ἐπικεφαλίδι τὸν ἐπίτιτλον : ΒΥΖΑΝΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸν τίτλον : ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΜΟΝΑΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΥΠΟ ΝΙΚΟΥ Α. ΒΕΗ. Ἀκολουθεῖ τὸ ἑξῆς κείμενον :

Ἡ Βυζαντιολογικὴ Ἑταιρεία, συμφώνως πρὸς τὸ β' ἐδάφιον τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς, ἀπεφάσισε νὰ ἐκδώσῃ (ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἔργων τῶν ἀποτελούντων τὴν βιβλιοθήκην αὐτῆς) τὸν περιγραφικὸν κατάλογον τῶν χειρογράφων κωδίκων τῶν ἐναποκειμένων ἐν ταῖς μοναῖς τῶν Μετεώρων, ὃν κατάλογον συνέταξεν ὁ γενικὸς γραμματεὺς αὐτῆς Δρ Νῖκος Α. Βέης, γνωστὸς ἤδη ἐκ πολλῶν παραπλησίων ἐργασιῶν, δι' ἃς καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐπεβραβεύθη ὑπὸ τῆς ἐν Μονάχῳ Βασιλικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν.

Ἄρχεται δὲ τὸ ἔργον διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ καταλόγου τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς Μονῆς Βαρλαάμ. Ὁ κατάλογος οὗτος, συντεταγμένος κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης, περιλαμβάνει τὴν διεξοδικὴν περιγραφὴν 265 περίπου κωδίκων, τοῦ ΙΑ'–ΙΘ' αἰῶνος, θεολογικοῦ, λειτουργικοῦ, ἁγιολογικοῦ, φιλολογικοῦ, νομικοῦ, ἱστορικοῦ καὶ ἰατρικοῦ περιεχομένου. Ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν 265 αὐτῶν κωδίκων ἐκδίδονται διάφορα σημειώματα, ἐξ ὧν πολλὰ ἱστορικὰ γεγονότα διασαφοῦνται ἢ καὶ ὅλως ἀποκαλύπτονται, χρονολογίαι ἐπανορθοῦνται ἢ καθορίζονται, πλουτίζεται ἡ γεωγραφικὴ ὀνοματολογία, αὐξάνει κατὰ πολὺ ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλιογράφων, ἐνῷ ἐξ ἄλλου τὰ σημειώματα ταῦτα συμβάλλουσι τὰ μάλιστα εἰς τὴν ἐθνολογικὴν ἐξέτασιν τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν νεοελληνικῶν γλωσσικῶν ἰδιωμάτων κατὰ τὴν ἐξέλιξιν αὐτῶν.

Ὁ κατάλογος τῶν χειρογράφων κωδίκων Βαρλαὰμ θ' ἀπαρτισθῇ ἐκ 12–14 τυπογραφικῶν φύλλων, εἰς 8ον, καὶ θὰ ἐκτυπωθῇ ἐπὶ χάρτου ἐκλεκτοῦ, κοσμούμενος καὶ δι' εἰκόνων καὶ πανομοιοτύπων (fac-similes). Ἐν τέλει δὲ αὐτοῦ θὰ προσαρτηθῶσι διάφοροι ἀναλυτικοὶ πίνακες τῶν πραγμάτων καὶ ὀνομάτων ἀπαραίτητοι εἰς καταλόγους βιβλιοθηκῶν. Γενήσεται δὲ ἡ καθ' ὅλου ἔκδοσις τοῦ ἔργου μετ' ἐπιμελείας, τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας ἀποστελλούσης (ἐπινεύσει τοῦ Σ. Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν) καὶ αὖθις εἰς Μετέωρα τὸν συγγραφέα κ. Δρα Νῖκον Βέην, ἵνα ἐκεῖ, διαρκούσης τῆς ἐκτυπώσεως, ἀντιβάλῃ τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια πρὸς τἀρχέτυπα.

Ἡ τιμὴ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος καταλόγου τῆς μονῆς Βαρλαὰμ ὡρίσθη εἰς δρ. 10 διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ φρ. χρ. 10 διὰ τὸ ἐξωτερικόν. Οἱ τακτικοὶ δ' ὅμως ἑταῖροι τῆς «Βυζαντιολογικῆς

ἐκμαίευσιν τῆς ἀπαραιτήτου ἀδείας διὰ τὴν ἐκ νέου μετάβασιν τοῦ Ν. Βέη εἰς Μετέωρα [5]. — Πάντως, ἡ ἀναγγελθεῖσα τὸ 1909 ἔκδοσις τοῦ Καταλόγου δὲν ἐπραγματοποιήθη.

Ἑταιρείας», συμφώνως πρὸς τὸ καταστατικὸν αὐτῆς, λαμβάνουσι τὸ ἔργον εἰς τὸ ἥμισυ τῆς τιμῆς.— Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀποκτήσεως τοῦ ἔργου ἀπευθυντέον εἰς τὸ ταμεῖον τῆς «Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας» (ὁδὸς Βερανζέρου 5α) ἢ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Κωνσταντίνου Ἐλευθερουδάκη, πλατεῖα Συντάγματος, εἰς Ἀθήνας. — Ἐν Ἀθήναις, τῇ 25 Ἀπριλίου 1909. Μετὰ τὸ ἀνωτέρω κείμενον (σελ. 1–2), ἐπὶ τῆς σελ. 3 ἀναγράφονται *Παλαιογραφικὰ δημοσιεύματα Νίκου Α. Βέη (εἰς αὐτοτελῆ τεύχη)* : ὁ Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Θεράπναις μονῆς τῶν Ἁγ. Τεσσαράκοντα (1904), ὁ Κατάλογος τῶν κωδίκων τῆς ἐν Ἀροανείᾳ μονῆς τῶν Ἁγ. Θεοδώρων (1906), αἱ Προσθῆκαι καὶ διορθώσεις εἰς τὸ Plan eines Corpus der griechischen Urkunden (1906), καὶ ὁ Κατάλογος τῶν κωδίκων τῆς Χριστιαν. Ἀρχαιολογ. Ἑταιρείας (1906). Τὴν ἀναγραφὴν τῶν τίτλων συνοδεύει καὶ ἀναγραφὴ τῶν σχετικῶν βιβλιοκρισιῶν. — Ἡ σελ. 4 τοῦ ἐντύπου λευκή.—Περίληψις τῆς ἀγγελίας καὶ εἰς τὸ περ. Βυζαντὶς 1 (1909) σ. 187.— Πρβλ. Μ. Ν. ΒΕΗ, *Ὁ Νίκος Βέης καὶ τὰ ἑλληνικὰ βλαστάρια*, Ἀθ. 1963, σ. 55–57.

5. Εἶναι γνωστὸν ὅτι, μετὰ τὴν πρώτην μετάβασιν τοῦ Ν. Βέη εἰς Μετέωρα τὸ 1908, ἐδημιουργήθησαν ὡρισμένα ὀχληρὰ ζητήματα ὑπηρεσιακῆς ἁρμοδιότητος, ἐπιστημονικῆς προτεραιότητος κλπ., τὰ ὁποῖα ἐδυσκολεύθη ἀρκετά, καθὼς φαίνεται, νὰ παρακάμψῃ ὁ Ν. Βέης, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συνεχίσῃ ἀπροσκόπτως τὰς ἐρεύνας του. Εἰς τὴν *Ἔκθεσίν* του τῆς 1 Φεβρ. 1910 γράφει ὅτι «συνέβησαν δυσάρεστά τινα... γεγονότα..., ὧν ἕνεκεν ἡ μὲν ἐξακολούθησις τῶν ἐν Μετεώροις ἐρευνῶν μου κατὰ τὸ 1909 ἐκινδύνευσε νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ, οἱ δὲ κόποι μου, κόποι τόσον πολυμόχθου ἐργασίας, μικροῦ δεῖν παρεγνωρίζοντο καὶ ἐσφετερίζοντο ὑπ' ἄλλων... Χάρις δ' ὅμως εἰς τὴν γενναίαν ἐπέμβασιν τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας ὁ κίνδυνος οὗτος ἀπεσοβήθη...» (σ. 10). — Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1909 ἀνῆλθεν εἰς Μετέωρα ὁ Ἀδαμ. Ἀδαμαντίου (1875–1937), «ἔφορος τῶν μεσαιωνικῶν μνημείων» τότε καὶ μετέπειτα καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Εἰς τὸ δημοσίευμά του *Ἐργασίαι ἐν Μετεώροις, ἔκθεσις ἱστορικῆς καὶ τεχνικῆς ἐρεύνης*, Ἀθ. 1910 (ἀνάτυπον ἀπὸ τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας τοῦ 1909, σ. 211–273), ὁ Ἀδαμαντίου πληροφορεῖ (σ. 231) ὅτι εἶχε παραμείνει εἰς Μετέωρα ἐπὶ τρίμηνον περίπου (Μάιος–Αὔγ. 1909) ἐπιβλέπων ἔργα συντηρήσεως, ἐκτελεσθέντα δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, καὶ ἀσχολούμενος εἰς τὴν καταγραφὴν τῶν μνημείων καὶ κειμηλίων τῶν μονῶν. Ἀλλ' ὁ Ν. Βέης εἶχεν ἤδη ἐργασθῇ εἰς Μετέωρα ἀπὸ τοῦ 1908 καὶ ἔσπευσε νὰ προηγηθῇ τοῦ Ἀδαμαντίου εἰς τὴν παρουσίασιν τῆς συγκομιδῆς του. Ὁ Ἀδαμαντίου ἐπεκαλεῖτο ἐκ τῶν ὑστέρων τὴν προτεραιότητα ἐπὶ ὡρισμένων «ἀνακαλύψεων»· βλ. *Ἐργασίαι ἐν Μετεώροις*, σ. 229 σημ. 2 καὶ 262 σημ. 1. Τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Ἀδαμαντίου ἀντέκρουσεν ὁ Μιχαὴλ Γούδας εἰς μακρὰν βιβλιοκρισίαν, περ. *Βυζαντὶς* 2 (1911) σ. 235–246 (ἡ βιβλιοκρισία φαίνεται γραφεῖσα μᾶλλον ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη). —Ἀπὸ τὴν ἐκ Μετεώρων συγκομιδὴν τοῦ Ἀδαμαντίου εὑρέθησαν εἰς τὰ κατάλοιπά του ὀλίγαι σελίδες δημώδους χρονικοῦ [ἀντιγεγραμμέναι ἀπὸ τοὺς κώδ. τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως *405* φ. 92 ἑξ. καὶ *409* φ. 138 ἑξ.]· βλ. Σ. ΚΟΡΡΕ, *Εἰδήσεις περὶ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου ἐξ ἀνεκδότου Χρονικοῦ τῶν Μετεώρων*, περ. Νέοι Δρόμοι, ἔτος 6, ἀρ. 61–62, Ἰαν.–Φεβρ. 1943, σ. 10–11. — Διὰ λόγους ἐντυπώσεων ὁ Ν. Βέης ὑπεγράμμιζεν εἰς τὰ γραφόμενά του μὲ πολλὴν ἔμφασιν ὅτι αἱ ἔρευναί του διεξήγοντο ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ἐν Ἀθήναις Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας, τῆς ἐν Μονάχῳ Βαυαρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν κτλ. Εἰς τὴν πραγματικότητα κύριος μοχλὸς τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας ἦτο ὁ ἴδιος, τὸ δὲ ἐνδιαφέρον τῶν ἐν Μονάχῳ ἦτο μόνον ἀκαδημαϊκὸν (ἡ ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Βαυαρικῆς Ἀκαδημίας, τῇ εἰσηγήσει τοῦ K. Krumbacher, ἐπιχορήγησις ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Θερειανοῦ ἦτο ἀσήμαντος· βλ. *Ἔκθεσις*, 1910, σ. 9). Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ν. Βέης διενήργει ἰδίαις δαπάναις τὰς ἐρευνητικὰς ἀποστολάς του, κατεδαπάνα δὲ εἰς δημοσιεύσεις καὶ τότε, ὅπως καὶ βραδύτερον, ὅσα διέθετεν, ἐξ ἰδίων.

Μετὰ ἓν ἔτος ἡ *Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ τεχνικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς Μοναῖς τῶν Μετεώρων* (ἀναγνωσθεῖσα, ὡς ἐλέχθη, τὴν 1ην Φεβρ. 1910) παρέχει λεπτομερῆ στοιχεῖα περὶ τοῦ καταρτισθέντος ἤδη γενικοῦ Καταλόγου τῶν κωδίκων ὅλων τῶν μετεωρικῶν Μονῶν. «Ἐθεώρησα — γράφει ὁ Ν. Βέης — ὡς πρώτιστον καθῆκον μου ἐν Μετεώροις τὴν κατάταξιν καὶ περιγραφήν, ἐν ἐπιστημονικῷ καταλόγῳ, τῶν εἰσέτι ἐν ταῖς μοναῖς ἐκείναις ἐναποκειμένων χειρογράφων» (σ. 11). Μὲ πολλὴν παραστατικότητα ἀφηγεῖται τὰς μυθιστορηματικὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας εἰργάσθη, διὰ νὰ κατακτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν μοναχῶν, νὰ παραμερίσῃ τὴν δικαιολογημένην καχυποψίαν των, νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ ἄδυτα τῶν σκευοφυλακίων, εἰς ἀπαραβίαστα κελλία καὶ εἰς μυστικὰς κρύπτας :

«...Τὰ χειρόγραφα, ἅτινα ἀμέσως ἐπέδειξαν ἡμῖν κατ' ἀνωτέρας διαταγὰς οἱ μοναχοί, δὲν θ' ἀπετέλουν οὔτε τὸ πέμπτον τοῦ ὅλου... Ὡπλισμένος δι' ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς ἀσκητικῆς, ἐν τελείᾳ περιφρονήσει τῶν κονιορτῶν, τῶν κεντροβόλων ἐντόμων, τῶν μικροβίων, διηρεύνησα πανταχοῦ, καὶ ὅπου δὲν ὑπέθετέ τις ὅτι ἐνδέχεται νὰ λανθάνωσι χειρόγραφα. Αἱ τοιαῦται ἔρευναι ἐπεφύλαξάν μοι ἐκπλήξεις θαυμασιωτάτας... Καὶ ὑπ' αὐτὰς τὰς στέγας, ἐπὶ τῶν ὀροφῶν, καὶ δὴ ἐν Μετεώρῳ, εὗρον χειρόγραφα, καὶ ὑπὸ τὰ πατώματα κεχωσμένα, χειρόγραφα ἀγνοούμενα καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν μοναχῶν. Ἐν ἄλλῃ πάλιν μονῇ εὗρον μέγαν ἀριθμὸν κωδίκων ἐν τοῖς κελλίοις τῶν καλογήρων, κατεχόντων τούτους ὡς ἴδια αὐτῶν κτήματα. Καὶ ἀλλαχοῦ, ὑπὸ τὰς σεσηπυίας στρωμνὰς μοναχοῦ τινος, ἀπὸ ἐτῶν ἀποθανόντος, εὗρον δεκάδας ὅλων χειρογράφων, ἀληθῶν παλαιογραφικῶν κειμηλίων. Ἐξ ἐνδείξεων δὲ καὶ ὑπαινιγμῶν τινων, ἐτράπην καὶ ἐπὶ τὴν ἐξιχνίασιν τῶν παλαιῶν κρυπτῶν τοῦ Μετεώρου, αἵτινες κρύπται προφανῶς ἠγνοοῦντο καὶ παρ' αὐτῶν τῶν μοναχῶν... Ἐπὶ ἡμέρας συνεχεῖς ἐν Μετεώρῳ διὰ λοστῶν καὶ ἄλλων ὀργάνων ἐπέκρουον — ὑπὸ τοὺς γέλωτας, τοὺς οἰκτιρμοὺς καὶ ἐνίοτε ὑπὸ τὴν δεινὴν ὀργὴν τῶν καλογήρων — τὰ δάπεδα καὶ τοὺς τοίχους, μήπως ἡ ὑπόκωφος ἀντήχησις προδώσῃ μοι τὰς ζητουμένας κρύπτας. Καὶ τῶν ἄλλων μὲν ὑπ' ἐμοῦ ἐξιχνιασθεισῶν κρυπτῶν τοῦ Μετεώρου ὁ θησαυρὸς ἄνθρακες, κατὰ τὴν παροιμίαν. Ἀλλὰ μία, ἣν κυρίως ἐξ ἀρχιτεκτονικῶν ἐνδείξεων ἐνόησα, ἀπέδωκεν εἰς τὴν Ἐπιστήμην πολύτιμα χειρόγραφα. Ὑπὲρ τοὺς θόλους τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς, ἔχει κτισθῆ μικρὸν καμαρωτὸν δωμάτιον, διαστάσεων πέντε περίπου τετραγωνικῶν μέτρων, ἀποτελοῦν μίαν τῶν κυριωτάτων, ὡς φαίνεται, κρυπτῶν τῆς Μονῆς. Ἐν τῇ κρύπτῃ ταύτῃ, κατεσκευασμένῃ μετὰ σατανικῆς ὄντως ἐπινοίας, φέρει ἐκ τοῦ σκευοφυλακείου μικρὰ κεκαμαρωμένη θυρίς. Ἡ εἴσοδος τῆς κρύπτης, ἡ προμνημονευθεῖσα δηλονότι κεκαμαρωμένη θυρίς, εἶχε κατὰ μέγα μέρος τοιχισθῆ καί, ἵνα διασκεδασθῇ πᾶσα τυχὸν ὑπόνοια περὶ αὐτῆς, εἶχε καθηλωθῆ πρὸ τῆς εἰσόδου ταύτης παχύτατον δρύινον εἰκονοστάσιον,

πλῆρες εἰκόνων, καὶ δὴ «ἀνεγγίχτων», ὡς θαυματουργῶν, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν μοναχῶν. Καὶ θὰ ἐνθυμοῦμαι πάντοτε τὴν τρομώδη συγκίνησίν μου, ὅτε, διατρήσας τὸ προκείμενον παχύτατον εἰκονοστάσιον, ἐβεβαιώθην περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς μυστηριωδῶς ἐνώπιόν μου χαινούσης κρύπτης. Καὶ θὰ ἐνθυμοῦμαι πάντοτε τὴν χαράν, τὴν μανικότητα, ἂν θέλετε, ὑφ' ἧς κατελήφθην, ὅτε, ὑπὸ τὸ τρεμοσβῆνον φῶς πτωχῆς τινος κανδήλας, διασπῶν τῶν ἀραχνῶν τοὺς ἱστούς, εἰσῆλθον τὸ πρῶτον μόνος, κατάμονος, εἰς τὴν ἀποπνικτικὴν καὶ ζοφώδη κρύπτην καὶ ἀμυδρῶς διέκρινα σεσωρευμένας γύρω μου δεκάδας, δεκάδας χειρογράφων, ὀγκωδεστάτων, κονισαλέων, σχεδὸν ὅλων περγαμηνῶν. Πρὸς στιγμὴν ἐνόμισα, μάλιστα ὑπὸ τὸ διαλεῖπον σκιόφως, ὅτι πρόκειται περὶ παθολογικῆς μου τινὸς καταστάσεως, ὁράματος, ψευδαισθήσεως ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου. Ἀλλ' ὄχι· τὰ χειρόγραφα ἦσαν πραγματικά, τὰ πολυτιμότερα ἴσως τῶν Μετεώρων, κεκρυμμένα ἐκεῖ πρὸ 120 τοὐλάχιστον, ὡς συμπεραίνω, ἐτῶν, καὶ ἡ Εἱμαρμένη, ὡς φαίνεται, προσέγραψεν εἰς ἐμὲ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτῶν...» (Ν. Βεη, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 18–19).

Μετὰ τὰς ἐπιμόνους αὐτὰς ἐξερευνήσεις, ὁ Ν. Βέης συνεκέντρωσεν, ἐταξινόμησε καὶ κατέγραψε τότε ἐν συνόλῳ 1.124 κώδικας, ἀνήκοντας εἰς ἓξ μονὰς τῶν Μετεώρων, ἤτοι : εἰς τὴν μονὴν Μεταμορφώσεως (Μετέωρον) 610, εἰς τὴν μονὴν Βαρλαὰμ 269, εἰς τὴν μονὴν Ἁγ. Στεφάνου 103, εἰς τὴν μονὴν Ἁγ. Τριάδος 47, εἰς τὴν μονὴν Ρουσάνου 52 καὶ εἰς τὴν μονὴν Ἁγ. Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ 43 (*Ἔκθεσις*, σ. 23)[6].

Τῶν κωδίκων τούτων κατήρτισε, λέγει, ἀναλυτικὴν καὶ πλήρη περιγραφήν. Ὁ Κατάλογος ἦτο ἤδη ἕτοιμος καὶ ὁ Ν. Βέης ἦτο εἰς θέσιν νὰ παρέχῃ γενικὰς καὶ ἐπὶ μέρους πληροφορίας, διαπιστώσεις καὶ πορίσματα ἀπὸ τὴν συνολικὴν καὶ ἐξαντλητικὴν μελέτην τοῦ ὑλικοῦ : Παρέχει ἀριθμητικὴν κατανομὴν τῶν κωδίκων κατὰ αἰῶνας (σ. 23–24), ταξινόμησιν αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ὕλην (περγαμηνοὶ 94, βομβύκινοι περὶ τοὺς 50 κλπ.) καὶ ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν (σ. 24)· ἀπαριθμεῖ τοὺς ἀρχαιοτέρους ἐκ τῶν χρονολογημένων κωδίκων (σ. 24–26)· ἐντοπίζει τὰ ἔξω τῶν Μετεώρων κέντρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πολλοὶ μετεωρικοὶ κώδικες προέρχονται (σ. 26)· ὁμιλεῖ περὶ τῶν

6. Ὁ Ἀδ. Ἀδαμαντίου, ἐργασθείς, ὡς ἐλέχθη, καὶ αὐτὸς εἰς Μετέωρα κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1909, σημειώνει ὅτι εὗρε καὶ κατέγραψε : εἰς τὴν μονὴν Μεταμορφώσεως (Μετέωρον) 442 κώδικας, εἰς τὴν μονὴν Βαρλαὰμ 224, εἰς τὴν μονὴν Ἁγ. Στεφάνου 72, εἰς τὴν μονὴν Ἁγ. Τριάδος 41, εἰς τὴν μονὴν Ρουσάνου 50 καὶ εἰς τὴν μονὴν Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ 8 (ἐπληροφορήθη ὅμως ὅτι ἐντὸς κρύπτης ἐφυλάσσοντο καὶ ἄλλα 20 περίπου χειρόγραφα). Κώδικες ἐν ὅλῳ 857 περίπου (Αδ. Αδαμαντιου, *Ἐργασίαι ἐν Μετεώροις*, σ. 263).

εἰς Μετέωρα κωδικογραφικῶν ἐργαστηρίων (σ. 26)· ἀναγράφει μὲ λεπτομερῆ στοιχεῖα τοὺς ἀρχαιοτέρους (ἀπὸ τοῦ ἔτους 861/2 μέχρι τοῦ 1453) κωδικογράφους (σ. 26–29)· μνημονεύει τοὺς ἐπισημοτέρους κτήτορας κωδίκων (σ. 29)· ὑπογραμμίζει τὸ πλῆθος τῶν ἐνθυμήσεων καὶ ἄλλων σημειωμάτων (σ. 29–30)· ἀπαριθμεῖ τοὺς καλλιτεχνικοῦ ἐνδιαφέροντος κώδικας, τὰς εἰκονογραφικάς των παραστάσεις καὶ τὴν ἄλλην διακόσμησιν (σ. 30–32)· ἀναγράφει τοὺς κυριωτέρους συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων ἔργα διασῴζουν οἱ μετεωρικοὶ κώδικες, ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Ἡσιόδου «μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν», ἐπισημαίνων ἀνέκδοτα κείμενα καὶ ἀναγγέλλων ἐκδόσεις καὶ ἀντιβολὰς (σ. 32–36 καὶ 48). Ἡ καταγραφὴ τοῦ ὑλικοῦ τὸ ὁποῖον ὁ Βέης εἶχεν ἀντιγράψει, ὡς λέγει, πρὸς ἔκδοσιν — ἀπόκρυφα κείμενα, τυπικαὶ διατάξεις, βίοι ἁγίων, συναξάρια, ἐγκώμια, διηγήσεις θαυμάτων, ἀκολουθίαι καὶ ἄλλα λειτουργικὰ κείμενα, φιλοσοφικά, δογματικὰ καὶ ἀντιρρητικὰ ἐργίδια, βυζαντινὰ καὶ μεταγενέστερα στιχουργήματα, ἱστορικὰ ὑπομνήματα, χρονογραφίαι καὶ σύντομα χρονικά, μνημεῖα τῆς δημώδους φιλολογίας τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν αἰώνων, ἐπιστολαὶ βυζαντινῶν λογίων, νομοκανονικὰ κείμενα, κείμενα σχετικὰ πρὸς τὴν ἱστορίαν τῶν Μετεώρων, χρησμολογικά, τύποι γραμμάτων καὶ αὐτούσια γράμματα, χρυσόβουλλα, ἀφιερωτήρια, διαθῆκαι, ἀπαντάχουσαι, κείμενα καὶ ἐπιστολαὶ λογίων τῆς τουρκοκρατίας, χαρακτηριστικαὶ σελίδες μουσικῶν κωδίκων, τάξεις πρωτοκαθεδρίας μητροπολιτικῶν καὶ ἐπισκοπικῶν θρόνων, συλλογαὶ παροιμιῶν καὶ αἰνιγμάτων κ.π.ἄ. — καταλαμβάνει (σ. 36–48) δεκατρεῖς πυκνοτυπωμένας σελίδας.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἔπειθαν ὅτι ὁ Κατάλογος τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων ἦτο ἤδη ἕτοιμος πρὸς ἔκδοσιν τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1910. Ἀλλ' οὔτε καὶ τότε, παρὰ τὴν σχετικὴν ἐξαγγελίαν, ἐπραγματοποιήθη ἡ ἔκδοσις.

Τὸ ἑπόμενον ἔτος 1911 ὁ Ν. Βέης μετέβαινεν εἰς Γερμανίαν, ὅπου ἠναγκάσθη νὰ παρατείνῃ τὴν παραμονήν του μέχρι τοῦ 1925. Εἰς πολλὰ κατὰ καιροὺς δημοσιεύματά του ἐξηκολούθει νὰ ἀναγγέλλῃ ὡς ἐπικειμένην τὴν ἔκδοσιν τοῦ Καταλόγου.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1913 ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1914, εἰς τὸ περιοδικὸν «Βυζαντινὰ Χρονικὰ» (Vizantijskij Vremennik) τῆς Πετρουπόλεως,

τοῦ ὁποίου ἦτο τακτικὸς συνεργάτης, ἐδημοσίευε, μεταξὺ ἄλλων ἐπιστημονικῶν εἰδήσεων, τὴν ἀκόλουθον ἀγγελίαν :

῾Ο Καταλογος των Χειρογραφων των Μονων των Μετεωρων, ὅστις—καθ᾿ ἃ ἤδη κατ᾿ ἐπανάληψιν ἐν τοῖς «Βυζαντινοῖς Χρονικοῖς» ἀνεγράφη—συνετάχθη ὑπ᾿ ἐμοῦ ἐν τῇ διαρκείᾳ τῶν ἐτῶν 1908–1911 κατ᾿ ἐντολὴν τῆς Βυζαντιολογικῆς ῾Εταιρείας ᾿Αθηνῶν, συνεργούσης καὶ τῆς ῾Ελληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὴ τῆς Βασιλικῆς Βαυαρικῆς ᾿Ακαδημίας τῶν ᾿Επιστημῶν, λόγῳ τῶν πολέμων καὶ ἄλλων πολλαπλῶν δυσχερειῶν δὲν εἶχε κατορθωθῆ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Μία τῶν κυριωτάτων ἀφορμῶν, εἰς ἃς δέον νἀναχθῇ ἡ βραδύτης τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἔργου, εἶναι βεβαίως καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ δαπάνη τῆς ἐκτυπώσεως αὐτοῦ προϋπέθετο προχείρους πολλὰς χιλιάδας δραχμῶν, λαμβανομένου ὑπ᾿ ὄψει ὅτι πρόκειται περὶ καταλόγου λεπτομερεστάτου ἐν πᾶσι καὶ ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς αὐστηρὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, καὶ δὴ συνοδευομένου ὑπὸ πολλῶν πανομοιοτύπων, ἀναντιρρήτως ἀναγκαίων. ᾿Αλλ᾿ εὐτυχῶς καὶ αἱ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι πρὸς ἐκτύπωσιν τοῦ ἔργου ἄρχονται ἐξαφανιζόμεναι, διότι ἡ Β. ᾿Ακαδημία τῶν ᾿Επιστημῶν τοῦ Μονάχου — ἥτις πολλαπλῶς μέχρι τοῦδε ὑπεστήριξεν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς τὴν ταπεινήν μου ἐπιστημονικὴν δρᾶσιν — ηὐδόκησε καὶ πάλιν νὰ παραχωρήσῃ εἰς ἐμὲ «aus den Zinsen des Therianosfonds pro 1914 zur Herausgabe des *Kataloges der Handschriften der Meteoren-klöster* den Betrag von 1500 M. (eintausendfünfhundert Mark)», ἵνα μεταχειρισθῶ κατὰ λέξιν τὰς ἐκφράσεις τοῦ σχετικοῦ πρός με ἐγγράφου τῆς προμνημονευθείσης ᾿Ακαδημίας. ᾿Εν ᾧ λαμβάνω δὲ τὴν τιμὴν νἀναγγείλω διὰ τοῦ παρόντος περιοδικοῦ πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους τὸ πρᾶγμα, ἐκφράζω καὶ ἐντεῦθεν τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν Σεβ. ᾿Ακαδημίαν, καὶ πρὸς τούτοις τὴν ἀτομικήν μου χαράν, διότι οὕτω ἔχω τὰ μέσα νὰ φέρω εἰς τὴν δημοσιότητα μέρος τοὐλάχιστον τοῦ περὶ Μετεώρων ἔργου μου, δι᾿ ὃ ἀ φ ι έ ρ ω σ α ὁμολογουμένως τ ὰ σ η μ α ν τ ι κ ώ τ ε ρ α ἔ τ η τ ῆ ς ἀ κ μ ῆ ς κ α ὶ τ ῆ ς ν ε ό τ η τ ο ς. ῾Ο ὅλος κατάλογος, περιλαμβάνων τὴν περιγραφὴν ὑπὲρ τοὺς 1150 κωδίκων, θέλει ἀπαρτισθῆ ἐκ τ ρ ι ῶ ν τόμων [7].

῾Η ἐγκριθεῖσα ὅμως διὰ τὸ 1914 ἐπιχορήγησις τῆς Βαυαρικῆς ᾿Ακαδημίας, ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Θερειανοῦ, — ποσὸν 1500 μάρκων, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τὸν Ν. Βέην νὰ ἐκδώσῃ μέρος τοὐλάχιστον τοῦ τριτόμου ἔργου του — ἔμεινε μόνον προσδοκία. ῾Ο ἐκραγεὶς τότε παγκόσμιος πόλεμος ἀνέστελλε πλέον ἐπ᾿ ἀόριστον κάθε συζήτησιν καὶ σκέψιν περὶ τοιούτων ἐκδόσεων ...

7. Vizantijskij Vremennik, τόμ. XIX, 1912 [1915], μέρος III, σελ. 173–174. Τὸ ποσὸν τῶν 1.500 μάρκων ἦτο, βεβαίως, ἀνεπαρκέστατον διὰ τὸ πολυδάπανον ἔργον τοῦ Βέη, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ αὐτὴ ᾿Ακαδημία εἶχε χορηγήσει τότε (ἐκ τοῦ αὐτοῦ κληροδοτήματος)

Μὲ τὸν ὄγκον τῆς ἐκ Μετεώρων συγκομιδῆς εἰς τὰς πενιχράς του ἀποσκευὰς ὁ Ν. Βέης ἀπεκλείσθη καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ μεγάλου πολέμου εἰς Γερμανίαν. Ἐν μέσῳ πολλῶν στερήσεων κατώρθωσε νὰ ἐπιζήση, ἀλλὰ καὶ ν' ἀναδειχθῇ. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου, ὁμογενεῖς ἐγκατεστημένοι ἐν Γερμανίᾳ, τοὺς ὁποίους εἶχε τὸ τάλαντον νὰ κατακτᾷ ὁ πνευματώδης ἀσκητὴς τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν σπουδαστηρίων — ἀνῆκεν ἤδη ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν πανεπιστημιακῶν ἱδρυμάτων τοῦ Βερολίνου — ὑπερήφανοι διὰ τὸν συμπατριώτην των σοφόν, ἤρχοντο ἀρωγοὶ εἰς τὸν πατριωτικὸν καὶ ἐπιστημονικόν του ζῆλον καὶ ἔθεταν εἰς τὴν διάθεσίν του τὰ οἰκονομικὰ μέσα διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐκδόσεων ποὺ ὠνειρεύετο [8]. Τὴν γενναιόφρονα ἐκείνην προσφορὰν τῶν ὁμογενῶν του ὁ Ν. Βέης ἠθέλησε νὰ χρησιμοποιήσῃ δι' εὐρυτέρους σκοποὺς καὶ ἀπεφάσισε, τὸ 1919, νὰ ἐκδώσῃ περιοδικὸν σύγγραμμα διεθνοῦς προβολῆς τῶν βυζαντινῶν καὶ νεοελληνικῶν σπουδῶν [9]. Τὸ 1920 ἔθετεν εἰς κυκλοφορίαν τὸν πρῶτον τόμον τῶν *Byzantinisch–Neugriechische Jahrbücher*, ἐνῷ παραλλήλως ἑτοίμαζε τοὺς πρώτους τόμους τῶν αὐτοτελῶν παραρτημάτων τῆς σειρᾶς Texte und Forschungen zur byzantinisch-neugriechischen Philologie. Ἡ ἔκδοσις τοῦ Καταλόγου τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων ἀνεβάλλετο καὶ πάλιν δι' εὐθετώτερον χρόνον...

Ἐπανερχόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ 1925 — πρῶτος καθηγητὴς εἰς τὴν νεοϊδρυθεῖσαν τότε ἕδραν τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας — ἀπεδύθη εἰς νέον εὐρὺ στάδιον πολυμεροῦς δραστηριότητος: Νὰ ἑδραιώσῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν τὴν διδασκαλίαν τῆς βυζαντινῆς, καὶ ἰδιαιτέρως τῆς νεοελληνικῆς γραμματείας, ἀπὸ τοῦ Ρωμανοῦ μέχρι τοῦ Παλαμᾶ, νὰ δημιουργήσῃ μαθητὰς καὶ φυτώρια μεσαιωνικῶν καὶ νεοελληνικῶν σπουδῶν, νὰ συνεχίσῃ

διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ *Ἐρωτοκρίτου* τὸ ποσὸν τῶν 2.000 μάρκων, μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ ὁποίου ἐχορήγησε καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων ἄλλας 2.000 δραχμῶν (βλ. Viz. Vrem. XIX/3, σ. 182).

8. Εὐγνωμονῶν ὁ Ν. Βέης ἐκθέτει τὰ καθέκαστα εἰς τὸ προλογικὸν σημείωμα τοῦ πρώτου τόμου τῶν Byzantinisch–Neugriechische Jahrbücher, ὅπου μὲ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν τονίζει ὅτι τὸ περιοδικὸν ἐκδίδεται δαπάναις φιλογενῶν Ἑλλήνων, τοὺς ὁποίους καὶ ἀπαριθμεῖ ὀνομαστικῶς, μνημονεύων ὡς κύριον χορηγόν του τὸν Ἠπειρώτην Ἰωάννην Πιάνον.

9. Ἡ *Byzantinische Zeitschrift* τοῦ Μονάχου καὶ τὰ *Vizantijskij Vremennik* (*Βυζαντινὰ Χρονικά*) τῆς Πετρουπόλεως εἶχαν λόγῳ τῶν πολέμων διακόψει ἢ ἀναστείλει τὴν ἔκδοσίν των. Αὐτὸ τὸ κενὸν ἐσκέφθη ν' ἀναπληρώσῃ ὁ Βέης· ἀλλ' εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι ἠθέλησε συνάμα καὶ νὰ διευρύνῃ τὰ πλαίσια τοῦ περιοδικοῦ του· τὸ ἐτιτλοφόρησε «Βυζαντινὰ καὶ Νεοελληνικὰ Χρονικά», ὑπογραμμίζων τοιουτοτρόπως καὶ τὸν συνεχῆ βίον τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ.

καὶ νὰ διευρύνῃ τὴν ἐκδοτικήν του προσπάθειαν, νὰ ἐπανασυνδεθῇ μὲ τοὺς λογοτεχνικοὺς κύκλους, τοὺς φίλους καὶ συνοδοιπόρους τῶν νεανικῶν του χρόνων. Παραλλήλως, συμμετεῖχεν ἐνεργῶς εἰς ἐπιστημονικάς, λογοτεχνικάς, ἐθνικὰς καὶ κοινωνικὰς ἐκδηλώσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς γλωσσικούς, ἰδεολογικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἀγῶνας, ὅπου ὁ ἐφηβικὸς ἐνθουσιασμός του τοῦ ἐστοίχισε πολὺ ἀκριβά. Μέσα εἰς τὴν πολυκύμαντον αὐτὴν πολυπραγμοσύνην ὁ ἀνέκδοτος Κατάλογος τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων δὲν ἐπῆρε ποτὲ τὸν δρόμον πρὸς τὸ τυπογραφεῖον.

Ἴσως, ἐπειδὴ ἐθεώρει εὐχερῆ πλέον τὴν μετάβασίν του ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Μετέωρα, ὑπελόγιζε νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῆς νεότητός του μὲ νέας ἐπιτοπίους ἐρεύνας. Εἶναι ὅμως ἄγνωστον ἂν μεταξὺ τοῦ 1925 καὶ τοῦ 1940 εἶχε ποτὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐργασθῇ ἐκ νέου εἰς τὰ Μετέωρα. Ἐξακολουθῶν καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο νὰ παρουσιάζῃ, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, σταχυολογήματα ἀπὸ τὴν ἐκ Μετεώρων συγκομιδήν του, οὐδαμοῦ ἀναφέρει προσφάτους ἐπιτοπίους ἐρεύνας, ἢ ἔστω ἀορίστως ὅτι τὸ δημοσιευόμενον ὑλικὸν ἐκδίδεται μετὰ νέον ἔλεγχον ἢ ἀντιβολὴν πρὸς τὸ πρωτότυπον. Εἰς τὰ σχετικὰ δημοσιεύματά του μάλιστα μίαν καὶ μόνην φορὰν μνημονεύεται ὡς «ἐκδοθησόμενος» ὁ Κατάλογος τῶν Μετεωρικῶν Κωδίκων [10].

Μετὰ τὸν πόλεμον καὶ τὴν ἐχθρικὴν κατοχὴν τῆς Ἑλλάδος, τὸ 1945, ὁ Ν. Βέης ἀποστέλλεται εἰς Μετέωρα διὰ νὰ διαπιστώσῃ τὰς ἐκ τοῦ πολέμου καταστροφὰς τῶν μνημείων καὶ τὰς τυχὸν διαρπαγὰς χειρογράφων καὶ ἄλλων κειμηλίων. Ἔκτοτε ἐπανασυνδέεται μὲ τὰς μετεωρικὰς ἐρεύνας τῶν νεανικῶν του χρόνων καί, ἐπανερχόμενος ἐκ διαλειμμάτων, ἀπὸ τοῦ 1945 μέχρι καὶ τοῦ 1954, διατρίβει ἐπὶ μῆνας εἰς Μετέωρα καὶ ἄλλα θεσσαλικὰ κέντρα [11]. Αἱ δυσμενέσταται συνθῆκαι τῆς πρώτης μεταπελευθερωτικῆς περιόδου — μέχρι καὶ τοῦ 1949 δὲν εἶχεν ἀποκατασταθῆ τάξις καὶ ἀσφάλεια εἰς τὴν περιοχὴν —

10. Ν. ΒΕΗ, *Ἀντιβολαὶ βυζαντινῶν κειμένων,* Ἐπετ. Ἑτ. Βυζ. Σπουδῶν 14 (1938) σ. 332.

11. Πρβλ. Ν. ΒΕΗ, *Τέσσαρες ἐκθέσεις περὶ τῶν εἰς τὰ Μετέωρα καὶ τὴν λοιπὴν Θεσσαλίαν ἀποστολῶν μου,* εἰς Θεσσαλικὰ Χρονικὰ 7–8 (1959) σ. 18–39. Ἐκ τῶν τεσσάρων ἐκθέσεων, τὰς ὁποίας ἐξαγγέλλει ὁ τίτλος, δημοσιεύεται μόνον ἡ πρώτη, συνταχθεῖσα καὶ ὑποβληθεῖσα εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τὸν Νοέμβριον τοῦ 1945. Αἱ ἄλλαι τρεῖς ἐκθέσεις, περὶ τῶν μετέπειτα ἀποστολῶν τοῦ Ν. Βέη εἰς Θεσσαλίαν, δὲν κατέστη δυνατόν, λόγῳ τῆς ἐπισυμβάσης ἀσθενείας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ συγγραφέως (12-10-1958), νὰ δοθοῦν πρὸς δημοσίευσιν. (Ἐν σ. 20 σημ. 1 παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν μέλλουσαν ν' ἀκολουθήσῃ Β' ἔκθεσιν, καὶ ἐν σ. 21 σημ. 1 εἰς τὴν μέλλουσαν ν' ἀκολουθήσῃ Δ' ἔκθεσιν). Καθὼς μὲ ἐπληροφόρησαν, οὔτε εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου ὑπάρχουν. — Ἡ γενομένη τὴν 6ην Ἰουνίου

ὑπεχρέωναν τὸν Ν. Βέην νὰ ἀναμείνῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἕως ὅτου καταστῇ δυνατὸν νὰ ἀνοιγοῦν τὰ σκευοφυλάκια καὶ αἱ κρύπται, ὅπου ἀπὸ τοῦ 1940 εἶχαν ἀσφαλισθῇ τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ ἄλλα κειμήλια τῶν μετεωρικῶν μονῶν. Τὸ 1945 εἶχε κατορθώσει μόνον νὰ καταμετρήσῃ τοὺς κώδικας τῆς Μονῆς Ἁγ. Τριάδος (ὅπου ἀπὸ τοῦ 1909 εἶχαν συγκεντρωθῇ καὶ οἱ κώδικες τῆς Μονῆς Ρουσάνου καὶ τῆς Μονῆς Ἁγ. Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ)[12]. Οἱ κώδικες τῶν μεγάλων μετεωρικῶν μονῶν, Μεταμορφώσεως καὶ Βαρλαάμ, ἦσαν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀπρόσιτοι.

Μόλις τὸ 1953 κατέστη δυνατὸν νὰ διενεργηθῇ ὁ πρῶτος μεταπολεμικῶς συστηματικὸς ἔλεγχος. Αἱ ἁρμόδιαι ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ τῆς περιοχῆς ἀπεφάσισαν τότε καὶ ἀνέλαβαν τὴν ἀπογραφὴν τῶν ἱερῶν σκευῶν, χειρογράφων καὶ ἄλλων κειμηλίων τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων. Εἰδικὸν συνεργεῖον ὑπὸ τὸν ἀρχιμανδρίτην Κλεόπαν Θωμόπουλον, πρωτοσύγκελλον τότε τῆς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν, μετέβη ἐπὶ τόπου καὶ εἰργάσθη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀπὸ μονῆς εἰς μονήν, ἐπὶ ἀρκετὰς ἑβδομάδας, κατὰ τοὺς πρώτους θερινοὺς μῆνας τοῦ 1953. Τὴν ἐργασίαν ἐκείνην παρηκολούθησεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ ὁ Ν. Βέης. Εἶχε μαζί του τοὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ καταρτισθέντας κατὰ τὰ ἔτη 1908–1910 καταλόγους τῶν μετεωρικῶν κωδίκων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκείνων ἐγίνετο ὁ ἔλεγχος, ἡ ταύτισις καὶ ἡ καταγραφὴ τῶν ἀνευρεθέντων τὸ 1953 χειρογράφων. Τὸ ἔργον ἦτο δυσχερὲς καὶ πολὺ ἐπίπονον. Πάντως, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Μητροπόλεως καὶ τῶν Μονῶν συνέταξαν τότε, μετὰ πάσης δυνατῆς ἀκριβείας, πρωτόκολλα καταγραφῆς τοῦ περιεχομένου τῶν σκευοφυλακίων καὶ τῶν βιβλιοθηκῶν μιᾶς ἑκάστης μονῆς — ὑπηρεσιακὰ ἔγγραφα περιέχοντα, κατ᾽ ἀνάγκην, λίαν συνοπτικὴν περιγραφὴν τῶν καταγραφέντων — ἐνῷ ὁ Ν. Βέης ἐπεδίδετο εἰς τὴν ἐνημέρωσιν καὶ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ παλαιοῦ Καταλόγου του.

1947 εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν ὁμιλία τοῦ Ν. Βεη, *Ἔρευναι ἐν Μετεώροις καὶ τῇ ΒΔ Θεσσαλίᾳ κατὰ τὰ ἔτη 1945–1947* (πρβλ. Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 22, 1947, σ. 223) δὲν ἐδημοσιεύθη ἐπίσης.—Ἐξ ὅσων στοιχείων κατέχομεν προκύπτει ὅτι ὁ Ν. Βέης εὑρίσκετο εἰς Θεσσαλίαν: τὸ **1945,** ἀπὸ 1 Σεπτ. μέχρι 10 Ὀκτωβρίου (Θεσσαλ. Χρονικά, τ. 7–8, σ. 19–20)· τὸ **1946–1947** ἐπὶ ἑπτάμηνον περίπου, ἀπὸ Ὀκτωβρ. 1946 μέχρι Ἀπριλ. 1947 (βλ. περ. Μετέωρα [Τρικκάλων], τ. 1, 1947, σ. 38, τ. 3, 1949, σ. 106 καὶ 109, τ. 4–5, 1950–51, σ. 94)· τὸ **1949** κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον (περ. Μετέωρα, 3, 1949, σ. 99)· τὸ **1950** κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον (βλ. Λ. Βρανουση, *Ὁ Ν. Βέης καὶ ἡ Θεσσαλία*, ἐφημ. Θεσσαλικὰ Νέα, Λάρισα 10 Ὀκτ. 1950)· τὸ **1953** κατὰ τοὺς μῆνας Μάιον, Ἰούνιον, Ἰούλιον, καὶ τὸ **1954** ἐπὶ τριήμερον. Πρβλ. Μ. Ν. Βεη, *Ὁ Νῖκος Βέης καὶ τὰ ἑλληνικὰ βλαστάρια*, Ἀθ. 1963, σ. 58–60.

12. Ν. Βεη, *Τέσσαρες ἐκθέσεις...*, σ. 34–35.

Ἀλλὰ ὁ ἑβδομηκοντούτης Βέης τοῦ 1953, προώρως καταβεβλημένος, δὲν διέθετε πλέον τὰς ἀπαιτουμένας δυνάμεις, διὰ νὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ τοῦ ὀγκώδους ὑλικοῦ τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐνώπιόν του. Προϊοῦσα ἐξασθένησις τὸν καθίστα μετ' ὀλίγον ἀνίκανον νὰ χαράξῃ καὶ ὀλίγας ἔστω γραμμὰς ἐπὶ τοῦ χάρτου. Ἔκτοτε παρέτεινε τὴν ζωήν του χωρὶς νὰ κατορθώσῃ πλέον ν' ἀνασυντάξῃ τὰς δυνάμεις του, καὶ τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1958 παρέδιδε τὸ καταπεπονημένον πνεῦμα του εἰς τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν καὶ τὰς πολλὰς πικρίας τῆς ζωῆς του — τὰς ὁποίας ἐπιμελῶς πάντοτε ἀπέκρυπτεν — εἰς τὸν τάφον.

Ὁ Νῖκος Βέης ἀπέθανεν εἰς τὰς χεῖρας στοργικῆς συντρόφου, πρώην μαθητρίας του, τὴν ὁποίαν εἶχε νυμφευθῆ τὴν 10ην Ἰουλίου τοῦ 1947. Ἡ Κα Μαίρη Νίκου Βέη, στενὴ συνεργάτις τοῦ συζύγου της κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καὶ ἡ κόρη της Κα Ἔνη Βέη-Σεφερλῆ, φιλόλογος ἐπίσης, ἐμερίμνησαν διὰ τὴν διαλογήν, τὴν ταξινόμησιν καὶ ἀξιοποίησιν τῶν καταλοίπων τοῦ Ν. Βέη.

Φίλοι, συνάδελφοι καὶ μαθηταὶ τοῦ Νίκου Βέη ἔδειξαν ἐπίσης ἐνδιαφέρον καὶ προσεφέρθησαν νὰ βοηθήσουν, ὥστε νὰ ἔλθῃ εἰς φῶς τὸ ἀνέκδοτον ἔργον του. Ἡ οἰκογένειά του ἀπεφάσισε νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀπὸ ἐτῶν διακοπεῖσαν ἔκδοσιν τῶν *Byzantinisch–Neugriechische Jahrbücher*, ὥστε ἀπὸ τῶν σελίδων των νὰ παρουσιασθοῦν τμηματικῶς τὰ κατάλοιπα τοῦ ἱδρυτοῦ των. Τὴν ἐπιστημονικὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ προσεφέρθησαν ν' ἀναλάβουν οἱ κκ. Δ. Ζακυθηνός, Ἰ. Καραγιαννόπουλος, Μ. Μανούσακας καὶ Μ. Χατζηδάκης.

Ὁ ὀγκώδης ὅμως Κατάλογος τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων ἔπρεπε νὰ ἐκδοθῇ αὐτοτελῶς. Διὰ τὴν ἔκδοσίν του ὑπῆρξαν διάφοροι προτάσεις, ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἐπιστημονικὰ ἱδρύματα τῆς ἀλλοδαπῆς. Οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀειμνήστου Ἀκαδημαϊκοῦ ἐπροτίμησαν τελικῶς νὰ παραχωρήσουν τὸ ἔργον καὶ νὰ ἐμπιστευθοῦν τὴν ἔκδοσίν του εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον αὐτῆς, τὸ σημερινὸν Κέντρον Ἐρεύνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ.

Μετὰ τὰς σχετικὰς προσυνεννοήσεις — κατὰ τὰς ὁποίας ἔδειξαν πολὺ ἐνδιαφέρον ὁ τότε Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας κ. Ἀναστ. Ὀρλάνδος, οἱ ἀείμνηστοι τώρα Ἀκαδημαϊκοὶ Σωκρ. Κουγέας καὶ Χρ. Καροῦζος, ἰδιαιτέρως δὲ ὁ προκάτοχός μου εἰς τὴν διεύθυνσιν

τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου κ. Μ. Μανούσακας — ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, μετὰ πρότασιν τῆς Τάξεως Γραμμάτων καὶ ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας (συνεδρία 766/15-6-1961), ἀνέλαβε τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔργου, ἀναθέσασα τὴν ὅλην φροντίδα εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον.

Ἐξουσιοδοτημένος παρὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (ἔγγρ. 43139/2-11-1961) παρέλαβα τὴν 11ην Νοεμβρίου 1961 τὰ προσκομισθέντα ὑπὸ τῶν κληρονόμων του χειρόγραφα τοῦ Ν. Βέη. Ὁ ὄγκος τοῦ παραδοθέντος ὑλικοῦ κατεμετρήθη φύλλον πρὸς φύλλον καὶ κατεγράφη εἰς λεπτομερὲς (ἐκ 10 δακτυλογραφημένων σελίδων) πρωτόκολλον παραδόσεως καὶ παραλαβῆς.

Τὰ παραδοθέντα ἡμῖν κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη συνεποσοῦντο εἰς 1.488 φύλλα μεγάλου σχήματος, γεγραμμένα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως, κατενέμοντο δὲ εἰς ὀκτὼ ἑνότητας ὡς ἀκολούθως :

Α΄— *Κατάλογος τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου)*
κώδικες 1–634· (λείπει ἡ περιγραφὴ τῶν κωδίκων 369, 420, 619) 634

Ἡ περιγραφὴ καταλαμβάνει φύλλα 816. Μέχρι καὶ τῆς περιγραφῆς τοῦ κώδικος 597 ὁμοιόμορφα φύλλα χάρτου, τῆς αὐτῆς ποιότητος καὶ γραφῆς, γεγραμμένα περὶ τὸ 1909. Τὰ μετέπειτα ἐπὶ χάρτου διαφόρων ποιοτήτων καὶ δι' ἀσταθοῦς χειρὸς προκεχωρημένης ἡλικίας. Τῶν κωδίκων 620–632 ἁπλῆ ἀναγραφή, εἰς ἓν φύλλον, διὰ ξένης χειρὸς (τοῦ ἀρχιμ. Κλεόπα Θωμοπούλου).

Β΄— *Κατάλογος τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ*
κώδικες 1–267· (λείπει ἡ περιγραφὴ τῶν κωδίκων 1, 2, 203)....... 267

Ἡ περιγραφὴ καταλαμβάνει φύλλα 235, γεγραμμένα περὶ τὸ 1909.

Γ΄— *Ἀναγραφὴ τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Ἁγ. Στεφάνου*
κώδικες 1–90. 90

Συνοπτικὴ ἀναγραφὴ εἰς φύλλα 39, γεγραμμένα περὶ τὸ 1909.

Δ΄— *Ἀναγραφὴ τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Ἁγ. Τριάδος*
κώδικες 1–47. 47

Συνοπτικὴ ἀναγραφὴ εἰς φύλλα 10, γεγραμμένα περὶ τὸ 1909.

Ε΄— *Ἀναγραφὴ τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Ρουσάνη*
κώδικες 1–52. 52

Συνοπτικὴ ἀναγραφὴ εἰς φύλλα 13, γεγραμμένα περὶ τὸ 1909.

Ϛ΄— *Ἀναγραφὴ τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ*
κώδικες 1–43. 43

Συνοπτικὴ ἀναγραφὴ εἰς φύλλα 10. Ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου ἡ χρονολογία : 6–XII–1909.

1133

ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΜΕΤΕΩΡΩΝ + + + + +

ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΜΕΤΕΩΡΩΝ + +

ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΜΟΝΗΣ ΡΟΥΣΑΝΗ ΜΕΤΕΩΡΩΝ + ++

ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΑΓΙΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΠΑΥΣΑ + + + ++

6 · XII · 1907

Τίτλοι φιλοτεχνημένοι ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη εἰς τὰ ἐξώφυλλα τῶν χειρογράφων του.

1133

Ζ'— *Κώδικες 'Αγ. Τριάδος, Ρουσάνου καὶ 'Αγ. Νικολάου 'Αναπαυσᾶ*

καταγραφέντες μετὰ τὸ 1951, ὅτε πλέον εἶχαν χάσει τὴν κατὰ μονὰς ταξινόμησιν καὶ ἀρίθμησίν των, ἀποκείμενοι ἀναμὶξ εἰς τὴν Μονὴν 'Αγ. Τριάδος.

κώδικες 1–117· (λείπει ἡ περιγραφὴ τῶν κωδίκων 32, 101). 117

'Η περιγραφή, ἐν πολλοῖς ἀτελής, καταλαμβάνει φύλλα 335, ἐκ χάρτου διαφόρων ποιοτήτων, γεγραμμένα δι' ἀσταθοῦς χειρὸς προκεχωρημένης ἡλικίας. Πολλὰ ἐνδιαμέσως γεγραμμένα δι' ἄλλων χειρῶν.

Διὰ τοὺς πλείστους τῶν κωδίκων σημειοῦται, βάσει διαφόρων ἐνδείξεων, ἡ προέλευσίς των ἐκ τῆς Μονῆς 'Αγ. Τριάδος ἢ Ρουσάνου ἢ 'Αγ. Νικολάου 'Αναπαυσᾶ.

Η'—*'Εκδρομὴ εἰς Μονὴν Βητομᾶ* 6

Περιγραφὴ 6 χειρογράφων κωδίκων, 6 παλαιῶν ἐντύπων, σημειώσεις ἐξ ἐπιγραφῶν κλπ., εἰς φύλλα 26, γεγραμμένα διὰ μολυβδίδος περὶ τὸ 1909.

1256

'Εκ τῶν ἀνωτέρω αἱ ὑπ' ἀρ. Γ', Δ', Ε', Ϛ' καὶ Η' δέσμαι φέρουν ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου των, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ὡς ἐξώφυλλον, εἰδικὴν ἐπιγραφὴν ἐν εἴδει τίτλου, δηλωτικὴν τοῦ περιεχομένου, φιλοτεχνημένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη μὲ βυζαντινίζουσαν τεχνοτροπίαν. Αἱ ἄλλαι δέσμαι δὲν ἔχουν φύλλον τίτλου ἢ σχέδιον ἐξωφύλλου, ἀλλ' ἡ διάγνωσις καὶ ὁ καθορισμὸς τοῦ περιεχομένου των ἦτο εὐχερὴς καὶ ἀσφαλὴς (μολονότι διὰ τὸν προτελευταῖον φάκελον ἀπῃτήθη ἰδιαιτέρα μελέτη).

'Επὶ τοῦ ἐξωφύλλου τῆς δέσμης Ϛ', ὑπὸ τὸν τίτλον καὶ παραπλεύρως τοῦ ὀνόματός του, ὁ Ν. Βέης ἔχει προσθέσει καὶ τὴν χρονολογικὴν ἔνδειξιν : *6–XII–1909* [13]. 'Η ὁμοιομορφία τοῦ χρησιμοποιηθέντος χάρτου, τῆς μελάνης καὶ τῆς γραφῆς, καθὼς καὶ ἄλλα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα καὶ ἐνδείξεις, μαρτυροῦν ὅτι, πλὴν τῶν τοῦ προτελευταίου φακέλου (ἀρ. Ζ'), ὅλα τὰ προηγούμενα ἔχουν συνταχθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον, ἤτοι κατὰ τὰ ἔτη 1908–1910.

---

13. 'Η χρονολογικὴ αὐτὴ ἔνδειξις (6–XII–1909) εἰς τὸ ἐξώφυλλον τῆς *'Αναγραφῆς τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς 'Αγ. Νικολάου τοῦ 'Αναπαυσᾶ*. 'Η 6η Δεκεμβρίου, ἑορτὴ τοῦ 'Αγ. Νικολάου, εἶναι καὶ ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἑορτάζει ἡ ἐγκαταλελειμμένη Μονὴ τοῦ 'Αναπαυσᾶ. Φαίνεται ὅτι ἦτο ἡ μόνη ἡμέρα καθ' ἣν εὑρέθησαν εἰς τὴν ἐν λόγῳ Μονὴν οἱ ἁρμόδιοι διὰ νὰ ἀνοίξουν τὰς κρύπτας καὶ νὰ παραδώσουν πρὸς μελέτην τοὺς κώδικας εἰς τὸν Ν. Βέην. Οἱ κώδικες αὐτοὶ μετεφέρθησαν ἔπειτα εἰς τὴν Μονὴν 'Αγ. Τριάδος (βλ. Θεσσαλ. Χρονικὰ 7/8, 1959, σ. 34–35). Φαντάζεται ὅμως κανεὶς ὑπὸ ποίας ἡρωϊκὰς συνθήκας διῆλθε τότε ὁ Νῖκος Βέης τὴν ἡμέραν τῆς ὀνομαστικῆς του ἑορτῆς εἰς τὴν ἐγκαταλελειμμένην Μονὴν τοῦ 'Αναπαυσᾶ, ἀνασύρων ἀπὸ τὰς ὑπογείους κρύπτας, φυλλομετρῶν καὶ καταγράφων τὰ παλαιὰ χειρόγραφα, ἀντιπαλαίων πρὸς τὸ δριμὺ δεκεμβριανὸν ψῦχος καὶ ἀναπολῶν τὴν θαλπωρὴν τῶν 'Αθηνῶν, ἐπειγόμενος δὲ συνάμα νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον του, ἢ τοὐλάχιστον νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειάν του, προτοῦ τὸ ἐπερχόμενον σκότος καὶ οἱ παριστάμενοι, ἀδημονοῦντες νὰ ἐπιστρέψουν εἰς κάποιο ζεστὸ τζάκι, τὸν ἀναγκάσουν νὰ διακόψῃ τὴν προσφιλῆ του ἰχνηλασίαν.

Οἱ δύο πρῶτοι φάκελοι, ὀγκωδέστατοι, περιέχουν ἐκτενῆ περιγραφικὸν κατάλογον τῶν κωδίκων τῶν δύο ἐπισημοτέρων καὶ πλουσιωτέρων εἰς χειρόγραφα μετεωρικῶν μονῶν, τῆς *Μονῆς Μεταμορφώσεως* (ἀρ. Α′) καὶ τῆς *Μονῆς Βαρλαὰμ* (ἀρ. Β′). Ἑκάστου κώδικος ἡ περιγραφὴ εἶναι λίαν διεξοδικὴ (λεπτομερὴς ἀναγραφὴ περιεχομένων, ἀρχοτέλειαι, σημειώματα κλπ.), κατὰ τὸ πλεῖστον δὲ ἐκτείνεται εἰς πλείονας τῆς μιᾶς σελίδας. Εἰς τὰ ἐνδιάμεσα τῆς περιγραφῆς τοῦ κώδικος συχνὰ παρεμβάλλονται, καρφιτσωμένα εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, τεμάχια διαφανοῦς χάρτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Ν. Βέης ἔχει «ξεσηκώσει» πανομοιοτύπως χαρακτηριστικὰ δείγματα ἀπὸ τὰς σελίδας τοῦ περιγραφομένου κώδικος, μονοκονδυλιάς, σημειώματα κωδικογράφων καὶ ἱστορικὰς ἐνθυμήσεις, κρυπτογραφήματα κ.π.ἄ. Αἱ περιγραφαὶ ἔχουν συνταχθῆ ἐπὶ τόπου, ἀλλὰ δὲν εἶναι μία πρώτη κατάστρωσις, προοριζομένη νὰ καθαρογραφηθῆ καὶ νὰ λάβῃ ἀργότερα νέαν ἐπεξεργασίαν καὶ διατύπωσιν. Εἶναι τὰ ὁριστικὰ κείμενα τῆς περιγραφῆς τῶν κωδίκων. Τὰ χειρόγραφα τοῦ Ν. Βέη αὐτῆς τῆς περιόδου εἶναι εὐκρινῆ (παρὰ τὴν γνωστὴν κακογραφίαν του), ἡ δὲ διάταξις τῆς ὕλης κατὰ τὴν περιγραφὴν ἑνὸς ἑκάστου τῶν κωδίκων καὶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν περιεχομένων του ἀκολουθεῖ πάντοτε τὸ αὐτὸ σύστημα, ὥστε οὐδαμοῦ παρίσταται ἀνάγκη ἀναδιαρθρώσεως πρωθυστέρων σημειώσεων ἢ παρεμβολῆς μεταγενεστέρων τυχὸν προσθηκῶν.

Τῶν ἄλλων μετεωρικῶν μονῶν (Γ′ *Ἁγ. Στεφάνου*, Δ′ *Ἁγ. Τριάδος*, Ε′ *Ρουσάνου*, Ϛ′ *Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ*) οἱ κώδικες ἔχουν συνοπτικῶς καταλογογραφηθῆ. Τὸ δηλώνει, ἄλλωστε, καὶ ὁ τίτλος τὸν ὁποῖον φέρουν οἱ ὀλιγοσέλιδοι κατάλογοι τῶν τεσσάρων τούτων μονῶν, ἐπιγραφόμενοι *Ἀναγραφὴ κωδίκων* (καὶ ὄχι Κατάλογος περιγραφικὸς κτλ.)[14]. Πράγματι, δι᾿ ἕκαστον κώδικα παρέχονται τὰ κύρια μόνον στοιχεῖα τῆς ἐξωτερικῆς περιγραφῆς (ὕλη, διαστάσεις, χρονολόγησις κλπ.), τὸ δὲ περιεχόμενον προσδιορίζεται συνήθως διὰ γενικῶν χαρακτηρισμῶν (Μηναῖον, Πατερικόν, Νομοκάνων, Μαθηματάριον κ.τ.τ.). Τῶν πλείστων κωδίκων δὲν ἔχουν καταμετρηθῆ καὶ ἀριθμηθῆ τὰ φύλλα, ἀντὶ δὲ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν φύλλων, ὁ Βέης σημειώνει τὸ πάχος τοῦ κώδικος εἰς ἑκατοστά. Εἰς ὀλίγας μόνον περιπτώσεις ἀναγράφονται λεπτομερέστερον τὰ περιεχόμενα, τίτλοι

14. Εἰς παρομοίας περιπτώσεις οἱ ξένοι χρησιμοποιοῦν τὸν ὅρον Inventaire.

κεφαλαίων καὶ incipit, ὀνόματα κωδικογράφων, ἐνθυμήσεις κ.τ.τ. Φαίνεται ὅτι ὁ Βέης, ἀναλωθεὶς εἰς πολυμήνους ἐργώδεις προσπαθείας, κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας μεταβάσεις του εἰς Μετέωρα, διὰ τὴν διεξοδικὴν περιγραφὴν τῶν κωδίκων τῆς Μεταμορφώσεως καὶ τοῦ Βαρλαάμ, ἀπεφάσισε τελικῶς, ἐπειγόμενος νὰ συμπληρώσῃ τὴν καταγραφὴν ὅλων τῶν κωδίκων ποὺ εἶχεν ἀνιχνεύσει, νὰ συντομεύσῃ τὴν ἐργασίαν του εἰς τὰς ἄλλας μονάς, συντάσσων συνοπτικοὺς καταλόγους τῶν κωδίκων. Ὑπελόγιζεν ἴσως ὅτι εἰς μεταγενέστερα στάδια ἐργασίας θὰ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἐμπλουτίσῃ μὲ περισσοτέρας λεπτομερείας, ἀναλυτικὰ περιεχόμενα κλπ., τὴν πρώτην ἐκείνην καταγραφήν, ὥστε καὶ αἱ συνοπτικαὶ *Ἀναγραφαὶ* κωδίκων νὰ γίνουν ἐκτενεῖς περιγραφικοὶ Κατάλογοι, ὅπως οἱ τῶν δύο πρώτων μονῶν. Πάντως, καὶ ἐκ τῶν συνοπτικῶς περιγραφομένων κωδίκων, ὁ Ν. Βέης, καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις, ἔχει ἐπισημάνει καὶ ἔχει σταχυολογήσει ὅ,τι ἐνόμιζεν ἐνδιαφέρον καὶ ἀξιοσημείωτον.

Οἱ πλεῖστοι τῶν κωδίκων τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὰς ἀνωτέρω *Ἀναγραφὰς* ὑπ' ἀριθ. Δ' (*Ἁγ. Τριάδος*), Ε' (*Ρουσάνου*) καὶ Ϛ' (*Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ*) κατεγράφησαν ἐκ νέου περὶ τὸ 1953, ὅσοι καὶ ὅπως εὑρέθησαν ἀναμὶξ συγκεντρωμένοι εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Τριάδος [15]. Ὁ τελευταῖος φάκελος (ἀρ. Η') περιέχει περιγραφὰς 117 κωδίκων, αἱ ὁποῖαι συνετάχθησαν τότε ὑπὸ τοῦ Βέη καὶ τῶν συνεργατῶν του, χωρὶς νὰ χρησιμοποιηθοῦν, καθὼς φαίνεται, αἱ παλαιαὶ Ἀναγραφαὶ τοῦ 1909. Διὰ τοὺς πλείστους ἐκ τῶν 117 τούτων κωδίκων ὑπάρχουν ἐπαρκεῖς ἐνδείξεις, ὥστε νὰ διαγνωσθῇ ἡ προέλευσίς των καὶ νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ ταύτισίς των πρὸς τοὺς ἤδη καταλογογραφημένους εἰς τὰς παλαιὰς Ἀναγραφὰς τῶν κωδίκων τῆς Ἁγ. Τριάδος, τοῦ Ρουσάνου καὶ τοῦ Ἀναπαυσᾶ. Αἱ περιγραφαὶ αὗται τοῦ 1953, ἂν καὶ ἀτελεῖς ἢ πρόχειροι, συμπληρώνουν ἐν πολλοῖς τὰς συνοπτικὰς Ἀναγραφὰς τῶν κωδίκων τῶν ἐν λόγῳ τριῶν μονῶν.

Συνολικῶς τὰ κατάλοιπα αὐτὰ τοῦ Ν. Βέη, συμποσούμενα εἰς 1.488 φύλλα (= γεγραμμέναι σελίδες ὑπὲρ τὰς 2.000 !), παρέχουν 1.250 περίπου περιγραφὰς κωδίκων. Ἂν ἀφαιρεθοῦν, ὡς δὶς καταγεγραμμένοι, 100 περίπου κώδικες ἐκ τῶν 117 τοῦ τελευταίου φακέλου (ἀρ. Η'), ὑπολογίζεται ὅτι οἱ περιγραφόμενοι κώδικες εἶναι περὶ τοὺς

15. Πρβλ. Ν. Βεη, *Τέσσαρες ἐκθέσεις...*, Θεσσαλ. Χρονικὰ 7–8 (1959) σ. 34–35.

1.150. Ὁ συνολικὸς αὐτὸς ἀριθμὸς ὑπερκαλύπτει τὸ ἄθροισμα τῶν 1.124 κωδίκων τοὺς ὁποίους ἐσημείωνεν ὅτι εἶχε καταλογογραφήσει ὁ Ν. Βέης τὸ 1910 (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. *16).

Μὲ τὰς γενικὰς αὐτὰς διαπιστώσεις, καθὼς καὶ ἄλλα ἐπὶ μέρους πορίσματα ἐκ τῆς μελέτης τοῦ παραδοθέντος ἡμῖν ὑλικοῦ, τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν λεπτομερῆ ἔκθεσιν (ἀρ. πρ. 942/25–11–1961). Ἐθεωρήσαμεν ἐπιβεβλημένον νὰ προτείνωμεν καὶ νὰ ἀναλάβωμεν ἀδιστάκτως τὴν ἄμεσον ἔναρξιν τῆς ἐκδόσεως τῶν καταλοίπων τοῦ Ν. Βέη, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ συμπληρώσωμεν τὰς διαπιστωθείσας ἢ παρουσιασθησομένας ἐλλείψεις ἐν καιρῷ, μὲ ἕνα ἐξ αὐτοψίας ἔλεγχον τῶν σῳζομένων κωδίκων ἐπὶ τόπου. Ἔργον τοσούτου μόχθου καὶ τοιαύτης σημασίας, ἀναμενόμενον ἀπὸ ἡμίσεος αἰῶνος καὶ πλέον, θὰ ἦτο ἄδικον — καὶ ἀσυγχώρητον ! — τώρα ποὺ εἶχεν ἔλθει ἐπιτέλους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, νὰ ἐγκλεισθῇ καὶ πάλιν εἰς τὰ συρτάρια μας ἐπ' ἀόριστον, ἐν ἀναμονῇ τῶν ἀμφιβόλων προσθηκῶν ἢ βελτιώσεων, τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν ἐνδεχομένως νὰ ἐπιφέρῃ εἰς αὐτὸ μία νέα ἐξ ὑπαρχῆς ἀναψηλάφησις τοῦ ὑλικοῦ.

Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, μελετήσαντες καὶ ἀπὸ ἐκδοτικῆς πλευρᾶς τὰς τεχνικὰς λεπτομερείας τῆς ἐκτυπώσεως, εἴχομεν ἐπεξειργασμένην καὶ ἑτοιμοπαράδοτον διὰ τὸ τυπογραφεῖον ὕλην. (Γραφειοκρατικαὶ διατυπώσεις, λογιστικὰ κ.ἄ. ζητήματα συνετέλεσαν ὥστε ἡ μὲν στοιχειοθεσία τοῦ ἔργου ν' ἀρχίσῃ μόλις κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1963 καὶ ἡ ἐκτύπωσις περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1964, ἡ δὲ ὁλοκλήρωσις καὶ ἀποπεράτωσις νὰ βραδύνῃ πέραν τῶν ἀρχικῶν προβλέψεων [16]).

Ἡ ἔκδοσις τοῦ ἔργου ἤρχισε μὲ τὸ πρῶτον καὶ ὀγκωδέστερον ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ Ν. Βέη, τὸν *Κατάλογον τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου)*, ὁ ὁποῖος καὶ κατέλαβε τὸν παρόντα πρῶτον τόμον.

Ἡ διαπίστωσις ὅτι ἀπὸ τὰ παραδοθέντα ἡμῖν κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη ἔλειπαν ἐνδιαμέσως αἱ περιγραφαὶ τριῶν κωδίκων (ἐπὶ συνό-

16. Ἔγγραφα Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου 924/7–7–1961, 938/2–11–61, 942/25–11–61, 962/4–4–62, 978/29–9–62, 989/15–11–62, 1002/29–1–63, 1003/4–2–63, 1011/27–4–63, 1156/17–12–66, 1157/17–1–67· ἔγγραφα Ἀκαδημίας 45154/26–10–62, 45337/10–12–62, 45767/29–1–63, 46362/27–4–63, 55195/21–12–66, 55338/17–1–67· ἀποφάσεις Συγκλήτου 709/22–10–1962, 715/26–1–63, 720/24–4–63, 804/21–12–66, 805/17–1–67.

λου ὑπερεξακοσίων), τὸ ὅτι ὡρισμέναι περιγραφαὶ περὶ τὸ τέλος ἦσαν καταφανῶς ἀτελεῖς, τὸ ὅτι ὀλίγα τεμάχια διαφανοῦς χάρτου μὲ πανομοιότυπα εἶχαν ἐκπέσει ἀπὸ τὴν οἰκείαν των θέσιν, διάφοροι ἄλλαι ἐλλείψεις, κενὰ καὶ δυσκολίαι ποὺ διεπιστώθησαν κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν χειρογράφων, δὲν ἦσαν λόγοι ἐπαρκεῖς διὰ ν' ἀναβληθῇ ἢ ν' ἀνακοπῇ ἡ ἔκδοσις τοῦ ἔργου. Ἄλλωστε, ἐφ' ὅσον εἶχεν ἀποφασισθῆ νὰ ὀργανωθῇ εἰδικὴ ἀποστολὴ εἰς Μετέωρα, θὰ εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν, μετὰ τὸν ἐξ αὐτοψίας ἔλεγχον καὶ τὴν ἐπὶ τόπου ἐπίλυσιν τῶν τυχὸν ἀποριῶν, νὰ προσθέσωμεν ἐν παραρτήματι πᾶσαν ἀπαραίτητον συμπλήρωσιν ἢ παρατήρησιν. Ἐπροχωρήσαμεν λοιπὸν εἰς τὴν ἐκτύπωσιν, περιορίζοντες εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν ἰδικήν μας παρέμβασιν εἰς τὰ κείμενα τοῦ Βέη.

Ἡ τυπογραφικὴ ἐμφάνισις ἐπεδιώχθη ὥστε νὰ εἶναι κατὰ τὸ δυνατὸν λιτή, ἀλλὰ καὶ νὰ καθιστᾷ εὐδιάκριτα τὰ ἐπὶ μέρους στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παρέχει ἡ ἐξωτερικὴ περιγραφὴ τοῦ κώδικος καὶ ἡ ἀναγραφὴ τῶν περιεχομένων του. Ἡ διάταξις τῆς ὕλης εἶναι ἀρχιτεκτονημένη ὅπως καὶ εἰς τὰ χειρόγραφα τοῦ Βέη. Ἐνδείξεις τοῦ συγγραφέως διὰ τὴν χρησιμοποίησιν διαφορετικῶν τυπογραφικῶν στοιχείων δὲν ὑπῆρχαν ἐπὶ τῶν χειρογράφων του ἄλλαι, πλὴν τῆς ὑπογραμμίσεως τῶν κωδικογραφικῶν, κτητορικῶν καὶ ἄλλων σ η μ ε ι ω μ ά τ ω ν, τῶν ἱστορικῶν ἐ ν θ υ μ ή σ ε ω ν, δοκιμίων κονδυλίου καὶ λοιπῶν παρεμφερῶν κειμένων, σταχυολογημένων ἀπὸ τὰ παράφυλλα ἢ τὰ περιθώρια τῶν κωδίκων. Τὰ κείμενα αὐτά, ξένα συνήθως πρὸς τὸ κύριον σῶμα τοῦ κώδικος, ἀλλ' ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα — ὑπογραμμισμένα, ὡς ἐλέχθη, ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη — ἐτυπώθησαν μὲ *πλάγια* τυπογραφικὰ στοιχεῖα. Ἀλλ' ἡ γνωστὴ τάσις τοῦ Ν. Βέη ν' ἀπομιμῆται καὶ εἰς τὴν τυπογραφικὴν ἀπόδοσιν (μὲ μικρότερα καὶ μεγαλύτερα τυπογραφικὰ στοιχεῖα, κεφαλαῖα καὶ πεζὰ ἀναμίξ, ἀνωφερῆ καὶ κατωφερῆ) τὰς ἰδιοτροπίας ἢ κακογραφίας τοῦ παλαιοῦ γραφέως — ἐκζήτησις περιττὴ καὶ πρᾶγμα ἀνέφικτον ἐν πολλοῖς, ἐνίοτε δὲ ὁδηγοῦν καὶ εἰς ἀποτέλεσμα ἀπατηλὸν — δὲν ἐτηρήθη, παρὰ μόνον εἰς ἐλαχίστας περιπτώσεις, ὅπου ἐκρίθη ἀπαραίτητον.

Ἀπὸ τὸ κύριον σῶμα τῆς περιγραφῆς τοῦ κώδικος διεχωρίσαμεν, χρησιμοποιοῦντες μικροτέρους τυπογραφικοὺς χαρακτῆρας, τ' ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐ ξ ω τ ε ρ ι κ ὴ ν π ε ρ ι γ ρ α φ ὴ ν τοῦ χειρογράφου (ὕλη, διαστάσεις, ἀριθμὸς φύλλων, στάχωσις κλπ.).

Αὐτόθι, φ. 238α, ~~πλαγίως~~ κατωτέρω ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω γέγραπται: Ἔτ(ους) ͵ζρμβου ἰνδ(ικτιῶνο)ς ιβ. Ἀπριλ(ίου) κϛ ἐξήλθαμ(εν) | ἐκ τὸν μύζηθρ(α)· (καὶ) ἤλθαμ(εν) ἕως τὸ ... τῆς ἐνδόξου | καὶ μεγ(άλ)ης (καὶ) ἀγ(ίας) ... τοῦ ἁγίου ... τὸ ἐν τ(ῇ) μ(ο)ν(ῇ)· βου(λ)ό(μ)ενοι | ἀποπλεῦσαι ἐν Κωνσταντινουπόλ(ει). Ἐν φ. 238β μεταξὺ ἄλλων καὶ τάδε:

+ ἐξῆλθεν ὁ μπεξάκης ... τὴν μ(ο)νήν· (καὶ) ἀπομεῦσ(εν) εἰς Κωνσταντινούπ(ο)λ(ιν) | μηνὶ ... ε· τὸ ... ἰνδ(ικτιῶνο)ς ιβ· ἔτ(ους) ͵ζρμβου

καὶ κατωτέρω:

+ ἀπομεῦσ(ας) ὁ μπεξάκης· εἰς Κωνσταντινούπολ(ιν)· μ(η)ν(ὶ) μαΐω ε ἰνδ(ικτιῶνο)ς ιβ ... ͵ζρμβου | + ἤλθ(α)μεν (καὶ) ... εἰς ...

Δεῖγμα τῶν χειρογράφων τοῦ Ν. Βέη. Μεταγραφὴ ἱστορικῶν ἐνθυμήσεων ἀπὸ τὸν κώδικα **10** (πρβλ. σελ. 15).

Εἰς τὰς ἀναγραφὰς τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος, μὲ μικρότερα τυπογραφικὰ στοιχεῖα ἐπίσης, διεκρίθησαν ἀπὸ τοὺς τίτλους τῶν κεφαλαίων αἱ ἀ ρ χ ο τ έ λ ε ι α ι. Ὁ Βέης δὲν ἀρκεῖται συνήθως νὰ σημειώνῃ μόνον τὴν ἀρχὴν τῶν κειμένων (τὸ incipit), ἀλλὰ συχνότατα παραθέτει καὶ τὸ τέλος (τὸ desinit), τοῦτο δὲ ὄχι μόνον εἰς ἄγνωστα, ἀταύτιστα, ἀκέφαλα ἢ κολοβὰ κείμενα. Ἐνίοτε μάλιστα δὲν περιορίζεται εἰς ὀλίγας λέξεις ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν καὶ τὴν τελευταίαν φράσιν τοῦ κειμένου, ἀλλ' ἀντιγράφει καὶ παραθέτει ἐκτενέστερα ἀποσπάσματα (ἀπὸ τὴν ἀρχήν, ἀπὸ τὸ τέλος ἢ καὶ ἀπὸ τὰ ἐνδιάμεσα τοῦ κειμένου), προφανῶς διὰ νὰ καταστῇ εὐχερεστέρα ἡ διάγνωσις τοῦ περιεχομένου καὶ ἡ ταύτισις τοῦ κειμένου πρὸς γνωστὸν ἐνδεχομένως καὶ ἐκδεδομένον ἔργον (βλ. κώδ. 28_{18}. 34_{17}. 42_{10}. 50_{7}. $89_{23\cdot 24}$. 154_{1}. 390. 405_{7}. 409_{3}. 450_{2}. 489_{7} κ.ἄ.)[17]. Τὸ αὐτὸ ἐπράξαμεν, ὅπου ἐθεωρήθη σκόπιμον, καὶ εἰς τὰς ἰδικάς μας Προσθήκας καὶ Διορθώσεις (σελ. 671 ἀρ. 492, σ. 689 ἀρ. 596, σ. 702 ἀρ. 656 κ.ἄ.).

Τὰ ὀ ν ό μ α τ α τῶν σ υ γ γ ρ α φ έ ω ν δὲν εἶχαν καμμίαν ὑπογράμμισιν ἢ ἄλλην διάκρισιν, ἐνδεικτικὴν τῆς τυχὸν ἐπιθυμίας τοῦ Βέη νὰ τυπωθοῦν μὲ διαφορετικὰ τυπογραφικὰ στοιχεῖα. Τὸ ἐφαρμοσθὲν ὑπὸ τοῦ ἰδίου σύστημα εἰς παλαιοτέρους καταλόγους χειρογράφων (τῆς Χριστιαν. Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας ἢ τοῦ Μεγ. Σπηλαίου), ὅπου τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων ἀναγράφονται μὲ μαῦρα ἢ μὲ κεφαλαῖα τυπογραφικὰ στοιχεῖα, δὲν τὸ ἐτήρησε κατὰ τὴν περιγραφὴν τῶν Μετεωρικῶν χειρογράφων. Οὔτε ὑφ' ἡμῶν ἐκρίθη σκόπιμον νὰ ἐφαρμοσθῇ. Εἶναι, ἄλλωστε, μέγα τὸ πλῆθος τῶν κειμένων τὰ ὁποῖα φέρονται εἰς τοὺς κώδικας ἀνώνυμα, ἀνεπίγραφα, ψευδεπίγραφα ἢ μὲ ἐπισφαλεῖς ἐνδείξεις προελεύσεως. Ἡ ἀναζήτησις καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς πατρότητός των — ἐν πολλοῖς παρακινδυνευμένος, ἂν ὄχι καὶ ἀνέφικτος — θὰ ἀνέβαλλεν ἴσως ἐπ' ἀόριστον τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔργου, ἡ ὁποία δὲν ἐπετρέπετο ν' ἀνακοπῇ ἐν ἀναμονῇ ἀμφιβόλου ἀποτελεσματικότητος ἐρευνῶν. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ὁ Ν. Βέης, ἀναγράφων

---

17. Ὁσάκις ὁ Ν. Βέης συναντᾷ εἰς τοὺς κώδικας τὸ συναξάριον τῆς ὁσιομάρτυρος Εὐγενίας (24 Δεκεμβρ.), ἐπεκτείνεται, ἴσως ἀθελήτως, εἰς τὴν ἀντιγραφὴν ἐγκωμιαστικῶν τινων στίχων (σελ. 42, κῶδ. 31 φ. $143^{β}$, σελ. 47, κῶδ. 32 φ. $171^{α}$, κ.ἄ.). Εὐγενία ἦτο τὸ ὄνομα τῆς μητρός του, τὴν ὁποίαν ὁ Ν. Βέης, νηπιόθεν ὀρφανὸς πατρός, ὑπερηγάπα. Εἰς τὰ προλεγόμενα τοῦ πρώτου τόμου τῶν Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher τῆς πλέκει τὸ ἐγκώμιον. Πρβλ. καὶ Σ. Καρουζου, *Νῖκος Βέης· μία σκιαγραφία*, περ. Πελοποννησιακὰ 3–4 (1958–59) σ. 5–8.

τὰ περιεχόμενα κωδίκων, ἔχει προσθέσει [ἐντὸς ἀγκυλῶν] ὀνόματα συγγραφέων ἢ καὶ τίτλους ἔργων εἰς ἀνεπίγραφα κείμενα. Ἐνίοτε ὅμως ἔχει ἀφήσει κενὸν [ἐντὸς ἀγκυλῶν] χῶρον δύο-τριῶν λέξεων, προτιθέμενος νὰ προσθέσῃ ἀργότερα τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως εἰς τίτλους κειμένων τὰ ὁποῖα φέρονται ἀνώνυμα ἢ μὲ τὴν ἐπισφαλῆ ἔνδειξιν «τοῦ αὐτοῦ». Τὰ κενὰ ταῦτα ἐθεωρήθησαν, κατὰ τὸ πλεῖστον, ὡς μὴ ὑπάρχοντα. Ἐάν, εἰς ἐλαχίστας περιπτώσεις, οἱ ἐπιμεληταὶ τῆς ἐκδόσεως προέβημεν εἰς τοιούτου εἴδους συμπληρώσεις, προηγεῖται τῶν προσθηκῶν μας πάντοτε ἀστερίσκος (βλ. π.χ. κώδικας 374_1. 390_2. 390_4. 489_7 κ.ἄ.).

Ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν περιγραφῶν τοῦ Βέη ἀπουσιάζει οἱαδήποτε β ι β λ ι ο γ ρ α φ ί α. Καταγράφων τὰ περιεχόμενα τῶν κωδίκων δὲν σημειώνει ἂν τὸ ἀναγραφόμενον κείμενον εἶναι ἐνδεχομένως ἐκδεδομένον [18], οὔτε ἔχει ἀφήσει κενὸν χῶρον, διὰ νὰ προσθέσῃ ἐκ τῶν ὑστέρων σχετικὰς παραπομπὰς εἰς τυχὸν γνωστὰς ἐκδόσεις. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἐπέμβασις τῶν ἐπιμελητῶν τῆς ἐκδόσεως δὲν ἐκρίθη σκόπιμος. Ἐν τούτοις, θὰ ἦτο ἄδικον νὰ μὴ σημειωθοῦν ἑκάστοτε εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν τὰ τυχὸν ἐκδοθέντα ἢ μελετηθέντα ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Ν. Βέη κείμενα ἢ σημειώματα. Εἶναι αἱ μόναι βιβλιογραφικαὶ προσθῆκαι τὰς ὁποίας ἐκρίναμεν σκόπιμον καὶ ἐπιτρεπτὸν νὰ ἐπιφέρωμεν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Βέη (βλ. κώδ. 34. 67. 83. 85. 91_{21}. 128. 135. 154_1. 168. 195. 201. 209_1. 232. 237. 334. 354. 394. 402_6. 404_2. 404_3. 404_4. 405. 410_{33}. 410_{36}. 450_{12}. 461. 555. 591 κ.ἄ.) [19]. Εἰς τὰς ἰδικάς μας *Προσθήκας καὶ Διορθώσεις*, ἐν τέλει τοῦ βιβλίου, ἀναγράφεται ἑκάστοτε εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν ἀφθονωτέρα βιβλιογραφία (βλέπε π.χ. Προσθήκας εἰς κώδ. 48, 50, 215, 216, 372, 549, 551, 552, 554, 555, 563, 573, 656 κ.ἄ.), πρόκειται ὅμως καὶ πάλιν, κατὰ κύριον λόγον, περὶ παραπομπῶν εἰς σχετικὰ δημοσιεύματα τοῦ Ν. Βέη. Αὐτὰ κυρίως θὰ ἦτο ἄδικον ν' ἀγνοηθοῦν. Ἐλπίζομεν δέ, ὅτι αἱ συστηματικαὶ ἀποδελτιώσεις τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας — ἔργον

18. Μόνη ἐξαίρεσις, ἴσως τυχαία, εἰς κώδ. 209_1, ὅπου παραπομπὴ εἰς πρόσφατον τότε ἔκδοσιν κειμένου γενομένην ὑπὸ Σπ. Λάμπρου. Κατὰ κανόνα, οὔτε εἰς ἄλλους Καταλόγους χειρογράφων συνταχθέντας ὑπὸ τοῦ Βέη (ἢ καὶ ὑπὸ ἄλλων συγχρόνων καὶ προγενεστέρων του ἐρευνητῶν) ὑπάρχουν παραπομπαὶ εἰς τὰς ἐκδόσεις τῶν ἑκάστοτε ἀναγραφομένων ἔργων ἢ κειμένων.

19. Ἀναπόφευκτον ἦτο νὰ προσθέσωμεν καὶ ὀλίγας παραπομπὰς εἰς ἔργα ἄλλων συγγραφέων· βλ. κώδ. 3. 115. 157. 177. 182. 252. 336. 374_1. 390. 410_{38}. 489_3. 505_4 κ.ἄ.

κυρίως τοῦ συναδέλφου Γ. Παπαδημητρίου — μᾶς ἐπέτρεψαν ν' ἀναγράψωμεν εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν πᾶσαν ἀντίστοιχον μαρτυρίαν τοῦ Ν. Βέη, ἔστω καὶ ἐπουσιώδη, ἐγκατεσπαρμένην, ἐνίοτε δὲ καὶ λανθάνουσαν, εἰς τὰ διάφορα κατὰ καιροὺς δημοσιεύματά του.

Τὰ ἐντὸς τοῦ κειμένου πανομοιότυπα, 196 τὸν ἀριθμόν, εὑρέθησαν, ὡς ἐλέχθη, καρφιτσωμένα εἰς τὴν οἰκείαν ἑκάστοτε θέσιν τῶν χειρογράφων τοῦ Βέη, ἔχουν δὲ ληφθῆ ὑπὸ τοῦ ἰδίου («ξεσηκωμένα») ἐπὶ τεμαχίων διαφανοῦς χάρτου. Ὁ διαφανὴς χάρτης εἶναι εὐτελὲς «λαδόχαρτο», ἀκατάλληλα δὲ ἢ πρωτόγονα καὶ τὰ ἄλλα χρησιμοποιηθέντα ὑλικά, ἡ κοινὴ πέννα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (κάποτε πολὺ ταλαιπωρημένη) καὶ ἡ κοινὴ μελάνη γραφῆς (συνήθως ἐρυθρά). Ἀφ' ἑτέρου ἡ δεξιοτεχνία τοῦ σχεδιαστοῦ εἶναι μετρία, ἀλλ' ἡ ὑπομονή του ἀνεξάντλητος. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι πάντοτε ἱκανοποιητικόν. Τὰ ἀντίγραφα ὅμως αὐτὰ τοῦ Βέη ἔχουν τὸ πλεονέκτημα ὅτι προέρχονται ἀπὸ ἄνθρωπον ποὺ ἐδιάβασεν ὁ ἴδιος τὰ δυσξύμβλητα ἐκεῖνα γραφίματα καὶ ἀντιγράφων ἐγνώριζε τί ἀκριβῶς σχεδιάζει. Πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων παραχαράξεων ἢ καὶ ἁπλῶν ἀλλοιώσεων, δὲν προέβημεν εἰς καμμίαν ἀντιγραφὴν ἢ βελτίωσιν τῶν σχεδίων διὰ σινικῆς μελάνης. Οὐδὲν ἐπίσης ἐθεωρήσαμεν περιττὸν ἢ ἀποτυχημένον [20], ἀλλ' ὅλα ἀνεξαιρέτως μετεφέρθησαν εἰς τσιγκογραφήματα (clichés) καὶ ἐτυπώθησαν εἰς τὴν θέσιν ὅπου τὰ εἶχεν ἐντάξει ὁ Βέης [21]. Εἰς τὸ κείμενον

---

20. Τὰ ὑπὸ τοῦ Βέη φιλοτεχνηθέντα πανομοιότυπα παρετέθησαν ὅλα, ἂν καὶ εἴχαμεν ἀποφασίσει — καὶ ἐγνωρίζαμεν ὅτι αἱ σημεριναὶ τεχνικαὶ δυνατότητες τὸ ἐπιτρέπουν καὶ τὸ ἐπιβάλλουν — νὰ προσθέσωμεν ἐν τέλει τοῦ βιβλίου καὶ φωτογραφίας τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν, ὅπως καὶ πολλῶν ἄλλων, χαρακτηριστικῶν δειγμάτων γραφῆς. Ὅταν ἤρχιζεν ἡ ἐκτύπωσις τοῦ βιβλίου, δὲν ἦτο γνωστὸν ἄν, μεταβαίνοντες εἰς Μετέωρα, θὰ εὑρίσκαμεν ὅλους τοὺς ὑπὸ τοῦ Βέη περιγραφομένους κώδικας καὶ ἂν εἰς τοὺς κώδικας αὐτοὺς ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ διαβάζωνται τὰ φύλλα ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ Βέης εἶχε λάβει πανομοιότυπα. Ἀπεδείχθη, πράγματι, ὅτι ὁ Βέης εἴς τινας περιπτώσεις διασῴζει πανομοιότυπα ἀπὸ κώδικας μὴ ὑπάρχοντας πλέον (κ. 507, σ. 510), ἐνῷ εἰς πολλὰς ἄλλας περιπτώσεις κατώρθωσε ν' ἀποτυπώση, ἀναγνώσας ἢ διαγνώσας, κείμενα ἀμυδρῶς διακρινόμενα πλέον ἢ καὶ ὅλως ἐξίτηλα καταστάντα (πρβλ. τὸ ἐν σελ. 506 πανομοιότυπον τοῦ Βέη πρὸς τὴν φωτογραφίαν τοῦ ἐκτὸς κειμένου Πίνακος LI). Ἡ σύγκρισις πανομοιοτύπων τινῶν πρὸς τὰ πρωτότυπα, ἢ πρὸς παρατιθεμένας ἐν τέλει τοῦ βιβλίου φωτογραφίας, ἀποδεικνύει ὅτι καὶ μικραὶ ἀδεξιότητες εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων (ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ αἱ σμικρύνσεις ἢ μεγεθύνσεις τοῦ τσιγκογραφείου, ἡ ὁμοιομορφία τῆς ζωηρᾶς μελάνης τοῦ τυπογραφείου κλπ.) δημιουργοῦν ἀπατηλὴν ἐντύπωσιν διὰ τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ ὅλον ὕφος τῶν παλαιῶν χειρογράφων. Ἐν τούτοις, ὅλα εἶναι χρήσιμα. — Εἰς τὰς ἐν τέλει τοῦ βιβλίου *Προσθήκας καὶ Διορθώσεις* γίνονται πάντοτε ἀλληλοπαραπομπαὶ καὶ συσχετίσεις μεταξὺ τῶν ἐντὸς κειμένου παρατιθεμένων πανομοιοτύπων τοῦ Βέη καὶ τῶν ἐκτὸς κειμένου φωτογραφιῶν.

21. Πρβλ. κατωτέρω, σημ. 24.

τῆς περιγραφῆς τῶν κωδίκων καὶ εἰς τὰ σχέδιά του ὁ Ν. Βέης σημειώνει πάντοτε ἂν τὸ παρατιθέμενον ἐν πανομοιοτύπῳ κείμενον ἢ σημείωμα εἶναι εἰς τὸ πρωτότυπον ἐρυθρόγραφον, βυσσινόχρουν κτλ. Θὰ ἦτο ὑπερβολικὴ δαπάνη νὰ τηρηθῇ καὶ κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν ἡ ἀντίστοιχος πολυχρωμία. (Ἀφ' ἑτέρου ὅμως θὰ ἦτο καὶ ἀπατηλὴ ἡ μονότονος ἀπόδοσις διὰ ζωηρᾶς τυπογραφικῆς μελάνης, ἑνιαίου χρώματος, τῆς χρωματικῆς ποικιλίας καὶ τῶν ἀπείρων ἀποχρώσεων τῆς γηρασμένης μελάνης τῶν πρωτοτύπων [22]). Διὰ τοῦτο ὅλα τὰ τσιγκογραφήματα ἐτυπώθησαν μαῦρα. Εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν, ὅπου συμπλέκονται μουσικὰ σημαδόφωνα καὶ κείμενον, ἐκρίθη ἀπαραίτητον νὰ τηρηθῇ ἡ διχρωμία (κῶδιξ 203, σ. 227). Περὶ τὰ δέκα τεμάχια διαφανοῦς χάρτου, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἐκπέσει ἢ εἶχαν ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν των, ἐπετεύχθη νὰ ἐνταχθοῦν ἐκεῖ ὅπου ἀνῆκαν (ὁ ἐξ αὐτοψίας γενόμενος ἔλεγχος ἀπέδειξεν ἐκ τῶν ὑστέρων ὅτι οὐδὲν ἔχει παρατοποθετηθῇ) [23].

Ἡ μεταγραφὴ καὶ ἡ χρονολόγησις τῶν ἐν πανομοιοτύπῳ παρατιθεμένων κειμένων εἰς ἐλαχίστας μόνον περιπτώσεις εἶχε γίνει ὑπὸ τοῦ Βέη. Τὴν ἐργώδη ταύτην προσπάθειαν τὴν εἶχεν ἀναβάλει, φαίνεται, ἐπιφυλασσόμενος νὰ τὴν κάμῃ, ἐὰν καὶ ὅταν θὰ παρέδιδε τὰ χειρόγραφά του εἰς τὸ τυπογραφεῖον. Τὰ κείμενα ὅμως αὐτὰ — ἰδιαιτέρας συνήθως σημασίας, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον δυσξύμβλητα, ἐξεζητημέναι μονοκονδυλιαὶ ἢ συμπιλήματώδη σημειώματα, δοκίμια κονδυλίου βαναύσων χειρῶν ἢ ἐνθυμήσεις ἀναπήρων γραμμα-

22. Ἀναπόφευκτα ἴσως θὰ ἦσαν καὶ ἄλλα οὐσιαστικώτερα λάθη. Ὁ ἴδιος ὁ Ν. Βέης, παρέχων ἐν πανομοιοτύπῳ τὴν ὑπογραφὴν βυζαντινοῦ ἐγγράφου τοῦ 1388 (περ. Βυζαντὶς 2, 1910, πίναξ ς'), ἐτύπωσε μὲ πράσινον χρῶμα καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ ὑπογράφοντος (*Ἀλέξιοσ Ἄγγελος*), ἐνῷ εἰς τὸ πρωτότυπον εἶναι πράσινον μόνον τὸ ἰδιόγραφον τοῦ σεβαστοκράτορος : † *ὁ καίσαρ*.

23. Μία παρατοποθέτησις τσιγκογραφήματος (σελ. 394, κῶδ. 374), διαπιστωθεῖσα ἐγκαίρως, μᾶς ἠνάγκασε νὰ τυπώσωμεν ἐκ νέου τὸ ἀντίστοιχον φύλλον. Ὁ Ν. Βέης εἶχεν ἀποσπάσει ἀπὸ τὴν περιγραφὴν τοῦ ἐν λόγῳ κώδικος 374 τὸ ὑπάρχον ἄλλοτε ἐκεῖ καρφιτσωμένον τεμάχιον διαφανοῦς χάρτου, διὰ νὰ παραθέσῃ τὸ ἐπ' αὐτοῦ πανομοιότυπον εἰς ἄλλο σχετικὸν δημοσίευμά του (βλ. Προσθήκας καὶ Διορθώσεις, σ. 664 κ. 374). Ἀπὸ τὸ δημοσίευμά του ἐκεῖνο (BNJ 3, 1922, σ. 402) ἐλήφθη τὸ τυπωθὲν εἰς τὸν παρόντα τόμον (σ. 394) τσιγκογράφημα.— Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ Βέης εἶχε κατὰ καιροὺς ἀποσπάσει ἀπὸ τὰ χειρόγραφά του καὶ ἄλλα πανομοιότυπα, τὰ ὁποῖα ἀνεζητήσαμεν καὶ εὑρήκαμεν τυπωμένα εἰς σχετικὰ δημοσιεύματά του, ἀπὸ ὅπου ἐλήφθησαν τὰ ἰδικά μας τσιγκογραφήματα. Τοιαῦτα π.χ. εἶναι τὰ ἐν σελ. 568 καὶ 569 τοῦ παρόντος τόμου πανομοιότυπα, ληφθέντα ἀπὸ τὸ περ. Βυζαντὶς 1 (1909) σ. 236η, τὸ ἐν σελ. 422, ληφθὲν ἀπὸ τὸ περ. Βυζαντὶς 1(1909) σ. 210, τὰ ἐν σελ. 622–623, ληφθέντα ἀπὸ τὸ σημειούμενον ἐκεῖ δημοσίευμα τοῦ Βέη, κ.ἄ. — Ἡ ἀσήμαντος παρατοποθέτησις μικροῦ τσιγκογραφήματος τῆς σελ. 193 ἐπανορθώνεται ἐν σελ. 651 (κῶδ. 161).

τικῶς ἀνθρώπων — θὰ ἔμεναν κατὰ μέγιστον ποσοστὸν ἀναξιοποίητα, ἂν παρετίθεντο μόνον ἐν πανομοιοτύπῳ, χωρὶς μεταγραφὴν καὶ χωρὶς προσδιορισμὸν τῶν χρονολογικῶν των ἐνδείξεων. Μὲ τὴν πολύτιμον συνεργασίαν τοῦ συναδέλφου Γ. Παπαδημητρίου μετεγράφησαν ὅλα ὅσα ὁ Βέης παρέθετεν ἐν πανομοιοτύπῳ χωρὶς μεταγραφήν· (ἂς σημειωθῇ ὅτι τὰ πανομοιότυπα τοῦ Βέη ἦσαν ἐνίοτε περισσότερον δυσανάγνωστα ἀπὸ τὰ πρωτότυπα ἢ ἄφηναν περιθώρια ἀμφιβολιῶν, τὰς ὁποίας διέλυσε τελικῶς ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ πρωτότυπα). Ἐπὶ συνόλου 149 μεταγραφῶν αἱ 102 ἐγένοντο ὑφ' ἡμῶν [24]. Μετεγράφησαν ἐπίσης ὑφ' ἡμῶν καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ παρατιθέμενα, ἐν πανομοιοτύπῳ ἢ μή, κρυπτογραφήματα (σελ. 6, 18, 38, 63, 80, 142, 166, 191, 195, 229, 258–259, 300–301, 337, 469, 606 κ.ἄ.). Ἐκρίναμεν δὲ ἀπαραίτητον νὰ προσθέσωμεν ἐπίσης [ἐντὸς ἀγκυλῶν] τὴν εἰς ἀραβικοὺς ἀριθμοὺς καὶ εἰς ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ μετατροπὴν ὅλων τῶν χρονολογιῶν, εἴτε αὗται ἀπαντοῦν εἰς τὰ πανομοιότυπα, τὰ ὑπὸ τοῦ Βέη καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν μεταγεγραμμένα, εἴτε εἰς ἄλλα παρατιθέμενα κείμενα, ἐνθυμήσεις καὶ σημειώματα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αναδεικνύεται κάπως, μέσα εἰς τὸ ὁμοιόμορφον πλῆθος τοῦ ἄλλου ὑλικοῦ, καὶ ἐπισημαίνεται ἡ χρονολογημένη μαρτυρία, ἀξιοποιοῦνται τὰ προσφερόμενα καὶ καθίστανται προσιτώτερα τὰ ζητούμενα [25]. (Ὅπως εἰς

---

24. Πανομοιότυπα ἐντὸς κειμένου παρατίθενται ἀπὸ τοὺς κώδικας : 1*, 2*, 3*, 5, 10*, 11, 14*, 17, 21, 22*, 23, 24*, 29, 30*, 31*, 34, 44, 47*, 59, 67, 70*, 71, 76, 78*, 81, 83*, 84*, 85* 88*, 98*, 107, 112*, 127, 130 [καὶ Π130*], 143*, 144, 147, 149, 150, 153, 154, 155*, 156, 158, 161, 163*, 164, 185, 186*, 192, 197*, 198*, 201*, 203, 204*, 209*, 213*, 218*, 220*, 221*, 224*, 225*, 230*, 232*, 239*, 241*, 242, 246*, 249*, 253*, 264*, 278, 285, 291*, 297*, 309*, 317, 318, 320, 338, 339*, 343*, 344*, 348, 351, 357*, 364, 366, 370, 374, 380*, 394*, 400*, 404*, 406*, 409*, 412*, 422*, 426*, 427, 447*, 455*, 456*, 458, 460, 461*, 463*, 467, 468, 469*, 472, 478, 483*, 487, 488*, 493*, 494*, 495, 501*, 502, 507*, 520, 523, 530, 538*, 539, 540*, 543*, 544*, 545*, 547*, 548, 553*, 555*, 557*, 560*, 565*, 566*, 570*, 573*, 575, 579*, 580*, 581*, 584, 591· ἐπίσης εἰς Προσθήκας καὶ Διορθώσεις : κώδ. 62, 200*, 217, 543, 551*, 592*, 593*. Δι' ἀστερίσκου σημειώνονται οἱ κώδικες, τῶν ὁποίων πανομοιότυπα μετεγράφησαν ὑφ' ἡμῶν. Σημειωτέον ὅτι ἔκ τινων κωδίκων παρατίθενται πλείονα τοῦ ἑνὸς πανομοιότυπα. Τὰ πανομοιότυπα εἶναι ἐν ὅλῳ 196, εἰλημμένα ἐξ 153 κωδίκων. — Ἐκ τῶν 196 πανομοιοτύπων παρέχονται ἐν μεταγραφῇ τὰ 149· τὰ ὑπόλοιπα δὲν χρῄζουν μεταγραφῆς (σελ. 20, 96, 138, 150, 165, 193, 227, 332, 353, 383, 490, 499, 520, 522, 525 κ.ἄ.) ἢ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ μεταγραφοῦν (σελ. 15, 131, 138, 166, 172, 188, 189, 332, 335, 364, 389, 470, 472, 473, 474, 476, 617 καὶ τὰ σλαβωνικὰ σ. 38, 191, 196).

25. Ὅπου αἱ χρονολογικαὶ ἐνδείξεις δὲν καθορίζουν καὶ τὸν μῆνα, ἀλλὰ μόνον τὸ ἔτος, ἡ ἀπὸ κτίσεως κόσμου χρονολογία σημειώνεται πάντοτε ὡς ἀντιστοιχοῦσα πρὸς δύο συνεχόμενα ἔτη τῆς σημερινῆς ἀπὸ Χριστοῦ χρονολογήσεως (π.χ. *͵ζρκβ'* = 7122 = ***1613/4***), ὥστε ἡ διπλῆ αὕτη

πᾶσαν ἄλλην παρέμβασίν μας ἢ προσθήκην, προηγεῖται τῶν ἰδικῶν μας μεταγραφῶν καὶ χρονολογήσεων, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τὰ γραφόμενα τοῦ Βέη, ἕνας ἀστερίσκος).

Ὁ ἐξ αὐτοψίας ἔλεγχος ἦτο ἐπιβεβλημένος, διὰ νὰ γνωσθῇ ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν Μετεωρικῶν κωδίκων, νὰ διαπιστωθῇ κατὰ πόσον αὕτη ἐξακολουθεῖ ν' ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ στοιχεῖα ποὺ παρέχουν οἱ παλαιοὶ κατάλογοι τοῦ Βέη, νὰ ἐπισημανθοῦν αἱ τυχὸν διαρροαί, μετατοπίσεις ἢ ἀνακατατάξεις, νὰ πλουτισθῇ, τέλος, τὸ ἐκδιδόμενον ἔργον μὲ ὅσα καὶ οἱαδήποτε νέα στοιχεῖα ἤθελαν προκύψει, καθὼς καὶ μὲ φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν ἀξιολογωτέρων χειρογράφων. Εἰδικὴ ἀποστολὴ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν εἶχεν ἀποφασισθῇ καὶ ὀργανωθῇ, πρὶν ἀκόμη παραδοθῇ τὸ ἔργον τοῦ Βέη εἰς τὸ τυπογραφεῖον. Ἐπραγματοποιήθη τελικῶς, χωρὶς ν' ἀνακοπῇ ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ παρόντος τόμου, κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1965 καὶ τὸ θέρος τοῦ 1966.

Αἱ κατὰ καιροὺς πληροφορίαι διὰ τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὴν τύχην των μετὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον καὶ διὰ τὸ προσιτὸν ἢ ἀπρόσιτον τῶν μετεωρικῶν βιβλιοθηκῶν, ἦσαν ἀόριστοι καὶ συγκεχυμέναι. Ἀνέκαθεν, ἄλλωστε, συγκεχυμέναι ἦσαν αἱ πληροφορίαι π ε ρ ὶ τ ο ῦ ἀ κ ρ ι β ο ῦ ς ἀ ρ ι θ μ ο ῦ τ ῶ ν χ ε ι ρ ο γ ρ ά φ ω ν ποὺ ἐφυλάσσοντο εἰς τὰς μονὰς καὶ τὰ μονύδρια τῶν Μετεώρων.

Ἀπὸ 300 περίπου ἐτῶν σχετικαὶ εἰδήσεις εἶχαν διογκωθῇ εἰς θρύλους. Ὁ Κύπριος ἱερομόναχος Ἀ θ α ν ά σ ι ο ς ὁ Ῥήτωρ (1571–1663) στηλιτεύεται ὑπὸ συγχρόνων καὶ μεταγενεστέρων του, διότι, περιοδεύων εἰδικῶς (1643–1653), συνεκέντρωσε

χρονολογία νὰ καλύπτῃ τὸ δωδεκάμηνον ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου τοῦ πρώτου ἀναγραφομένου ἔτους (*1613*) μέχρι 31 Αὐγούστου τοῦ ἑπομένου (*1614*), γνωστοῦ ὄντος ὅτι τὸ ἔτος τῶν Βυζαντινῶν ἤρχιζε τὴν 1ην Σεπτεμβρίου. — Εἰς ἃς περιπτώσεις παρέχονται πλείονες χρονολογικαὶ ἐνδείξεις (ἔτος, ἰνδικτιών, ἑορταὶ κτλ.), ἔγινε διασταύρωσις καὶ ἐπαλήθευσις τῶν δεδομένων, διὰ νὰ διαπιστωθῇ ἡ μεταξύ των συμφωνία. Ἡ τυχὸν διαπιστουμένη ἀσυμφωνία ἐπισημαίνεται (βλέπε π.χ. σελ. 161, κώδ. 141). Ἄλλοτε πάλιν ἀπῃτήθη ἔλεγχος ἐξ αὐτοψίας καὶ ἐκτενεστέρα διαπραγμάτευσις (βλ. σελ. 675, κώδ. 539, σελ. 689 κ.ἄ.). Περίπλοκος χρονολογικὴ ἔνδειξις εἰς σημείωμα τοῦ κώδ. 130 (βλ. σελ. 152 καὶ 648) ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ συναδέλφου Γ. Παπαδημητρίου. Ἀχρονολόγητα σημειώματα τοῦ κώδ. 593 (σελ. 687), ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα, προσδιορίζονται ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ ἔτος 1383 ἐπὶ τῇ βάσει μνημονευομένης εἰς αὐτὰ κινητῆς ἑορτῆς (βλ. σελ. 723 σημ.). Ἐπὶ τῇ βάσει ἐσωτερικῶν τεκμηρίων προσδιορίζεται ἀκριβέστερον ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐγράφη ὁ κῶδιξ 195 (βλ. σελ. 712). — Μία καὶ μόνη διαπιστωθεῖσα ἀβλεψία (εἰς τὸν τελευταῖον στίχον τῆς σελ. 48, ὅπου τὸ ἔτος 1492 ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ 1392) ἐπανορθώνεται εἰς τὰς Προσθήκας καὶ Διορθώσεις (σελ. 641, κῶδιξ 32).

καὶ ἐφυγάδευσεν εἰς τὴν Εὐρώπην πολλὰ καὶ πολύτιμα χειρόγραφα ἐξ Ἁγίου Ὄρους, ἐκ διαφόρων ἄλλων μονῶν καὶ εἰδικώτερον ἐκ Μετεώρων, ἀπ᾿ ὅπου μάλιστα — ἀφήνει ὁ γράφων νὰ ἐννοηθῇ — τὰ φυγαδευθέντα ἦσαν τόσα εἰς ποσότητα καὶ εἰς ὄγκον, ὥστε, ἀντὶ νὰ καταμετρηθοῦν, ἐζυγίζοντο, διὰ νὰ καθορισθῇ ἀναλόγως τοῦ συνολικοῦ βάρους των τὸ ἀντίτιμον ! [26] Ἡ ἀνάμνησις τοῦ γεγονότος διετηρεῖτο εἰς Μετέωρα ἐπὶ σειρὰν γενεῶν. Τὸ 1779 ὁ Σουηδὸς περιηγητὴς Björnstaahl, ἐπισκεφθεὶς τότε τὰ Μετέωρα, ἐπληροφορεῖτο ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον Σταγῶν ὅτι κάποιος δυτικὸς μοναχός, πρὸ ἐτῶν περίπου διακοσίων [sic], εἶχεν ἀπογυμνώσει τὰς Μονὰς ἀπὸ τὰ ἀξιολογώτερα χειρόγραφά των [27]. Ἐν τούτοις, ὁ Σουηδὸς ἀνατολιστὴς εἶδε, καθὼς σημειώνει, πλῆθος χειρογράφων εἰς τὰ Μετέωρα καὶ εἰς τὴν Μονὴν Δουσίκου (εἰς τὴν Μονὴν Βαρλαὰμ ἀρκετά, εἰς τὸ Μετέωρον περισσότερα, καὶ εἰς τὸ Δούσικον πολὺ περισσότερα)· ἀλλά, θηρεύων κυρίως, ἂν μὴ ἀποκλειστικῶς, χειρόγραφα ἀρχαίων συγγραφέων, ἔκρινε τὸ περιεχόμενον τῶν μετεωρικῶν βιβλιοθηκῶν πενιχρόν [28]. Ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὰς ταξιδιωτικὰς ἐντυπώσεις τοῦ Björnstaahl (ἐκδοθεί-

---

26. Τὴν πληροφορίαν παραδίδει ἤδη ὁ Ἱεροσολύμων ΔΟΣΙΘΕΟΣ (1641–1707) εἰς τὴν ἱστορικὴν «Δωδεκάβιβλον» αὐτοῦ (*Ἱστορία περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων, διῃρημένη μὲν ἐν δώδεκα βιβλίοις*... κτλ., Βουκουρέστι, 1715 [περὶ τοῦ ἔργου πρβλ. Γ. Κουρνοῦτον, π. Θεολογία 24, 1953, σ. 250 ἑξ.], σελ. 1173), ὅπου γράφει : *Ἀθανάσιός τις Κύπριος, παπιστής, ὅμως καθ᾿ Ἕλληνας ἠμφιεσμένος καὶ ὑποκρινόμενος τὸν ὀρθόδοξον, ἐπῆλθεν εἰς τὸ Ὄρος τοῦ Ἄθωνος καὶ εἰς ἄλλα μοναστήρια Θράκης, Θετταλίας καὶ Μακεδονίας, καὶ ἐκλεξάμενος πολλὰ βιβλία τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς ἔξω σοφίας, ἠγόρασεν αὐτὰ ὀλίγου τιμήματος· τοὺς δὲ ἐν τῇ Μονῇ τῶν λεγομένων Μετεώρων πατέρας τοσοῦτον ἠπάτησεν, ὥστε καὶ τρυτάνῃ, ὅπερ λέγεται κοινῶς στατέριον, ἠγόραζε τὰ τῆς μονῆς αὐτῶν βιβλία, ἐν ἑκάστῳ τριλίτρῳ, ἤτοι ὀκάδι, δοὺς αὐτοῖς τὴν συμπεφωνηθεῖσαν* [sic] *ποσότητα τῶν ἀργυρίων*... Αὐτούσια σχεδὸν τ᾿ ἀνωτέρω ἐπαναλαμβάνονται ὑπὸ ΑΘΑΝ. ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ, *Τὰ Μετὰ τὴν Ἅλωσιν*, Κων/πολις 1870, σ. 166. Πρβλ. ΣΠ. ΛΑΜΠΡΟΥ, *Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων*, π. Νέος Ἑλληνομνήμων 2 (1905) σ. 155–156, Ν. ΒΕΗ, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 11–12. — Περὶ Ἀθανασίου τοῦ Κυπρίου βλ. Μ. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, *Ἀνέκδοτα πατριαρχικὰ ἔγγραφα περὶ Ἀθανασίου τοῦ Ῥήτορος*, Ἐπετ. Μεσαιων. Ἀρχείου 2 (1940) σ. 134–151, ὅπου καὶ ἄλλη βιβλιογραφία καὶ τὰ εἰδικώτερα δημοσιεύματα τοῦ H. Omont κ.ἄ. περὶ τῶν ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν περιοδειῶν τοῦ Ἀθανασίου καὶ τῶν ὑπ᾿ αὐτοῦ μεταφερθέντων εἰς Παρισίους χειρογράφων. Βλ. ἐπίσης τὸν κατάλογον τῶν ASTRUC καὶ CONCASTY, *Le Supplément Grec*, t. III, Paris 1960, ἀρ. 1014, 1026, 1027, 1030.

27. Χρησιμοποιῶ τὴν γερμανικὴν μετάφρασιν τοῦ ἔργου τοῦ J. J. BJÖRNSTAAHL, *Briefe auf seinen ausländischen Reisen*..., übersetzt von Christian Heinrich Groskurd, τ. VI, Leipzig und Rostock 1783, σ. 145–146 καὶ 171–172. — Σχετικὸν δημοσίευμα τοῦ CHRISTIAN CALLMER, εἰς περ. Lychnos 1946–1947, σ. 149–196 (σουηδιστί, μετὰ γαλλικῆς περιλήψεως), ἔχει μεταφρασθῇ ὑπὸ Ι. Θ. ΚΑΚΡΙΔΗ καὶ ἔχει δὶς δημοσιευθῇ : *Ὁ Σουηδὸς ἀνατολιστὴς Björnstaahl καὶ τὸ ταξίδι του στὴ Θεσσαλία στὰ 1779*, περ. Νέα Ἑστία 54 (1953) σ. 1305–1312, καὶ : *Ὁ Σουηδὸς ἀνατολιστὴς Jacob Jonas Bjoernstaahl καὶ τὸ ταξίδι του στὴ Θεσσαλονίκη* [γράφε *Θεσσαλία*] *καὶ στὴ Μακεδονία στὰ 1779*, περ. Μακεδονικὰ 3 (1953–1955) σ. 103–115. Τὰ περὶ φυγαδεύσεως Μετεωρικῶν χειρογράφων εἰς τὰς σελ. 1308 καὶ 108 ἀντιστοίχως.

28. BJÖRNSTAAHL, σ. 145–149 (χ/φα Ἁγ. Στεφάνου), 152 (Ἁγ. Τριάδος), 156–164 (Μεταμορφώσεως), 170–171 (Βαρλαάμ), 181–184, 185 (Δουσίκου)· CALLMER, ἔνθ᾿ ἀνωτ., σελ. 1308–1309 καὶ 108–110. — Περὶ Björnstaahl βλ. καὶ N. BEES, *Bibelgriechisch und Neugriechisch*, ἐν Berliner Philologische Wochenschrift, ἔτ. 40, ἀρ. 20 (15 Μαΐου 1920) στ. 476–478.

σας τὸ 1783) ὁ πολυγραφώτατος Pouqueville, διατρίψας εἰς Ἰωάννινα ὡς πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐπὶ ὁλόκληρον δεκαετίαν (1805–1815), ἀπηξίωσε ν' ἀνέλθῃ εἰς τοὺς βράχους τῶν Μετεώρων, βεβαιώνει ὅμως ὅτι αἱ μετεωρικαὶ βιβλιοθῆκαι οὐδὲν ἄξιον λόγου διασῴζουν καὶ υἱοθετεῖ προθύμως τὴν φήμην ὅτι οἱ ἐκεῖ μοναχοὶ χρησιμοποιοῦν τὰ παλαιὰ χειρόγραφα διὰ ν' ἀνάπτουν καὶ νὰ πυρώνουν τοὺς φούρνους ![29] Ἡ ἐντυπωσιακὴ αὐτὴ — ἀλλὰ προφανῶς ἀσύστατος — φήμη ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἔκτοτε ἀβασανίστως[30].

Καθώς, σὺν τῷ χρόνῳ, τὰ Μετέωρα γίνονται ἀντικείμενον ἐπιστημονικωτέρων ἀναδιφήσεων, οἱ ἐρευνηταὶ ἀρχίζουν νὰ παρέχουν πλέον συγκεκριμένας πληροφορίας, συνήθως ὅμως ἀδυνατοῦν νὰ προσδιορίσουν εἰς ἀριθμοὺς τὸ περιεχόμενον τῶν μοναστηριακῶν βιβλιοθηκῶν. Ὁ Γάλλος Didron, ἐπισκεφθεὶς τὰ Μετέωρα τὸ 1840, εἶδε, γράφει, εἰς Μεταμόρφωσιν 372 κώδικας (135 ἐπὶ περγαμηνῆς) καὶ 23 εἰλητά[31]. Ὁ Γάλλος ἐπίσης Léon Heuzey, ἐπισκεφθεὶς τὰ Μετέωρα τὸ θέρος τοῦ 1858, ἀνεδίφησε τὰς μοναστηριακὰς βιβλιοθήκας καὶ πολλὰ μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν ἐπεσήμανεν ἢ παρουσίασε, ἀλλ' ἐνδιεφέρθη κυρίως διὰ τὸ ἀρχειακὸν καὶ ἱστορικὸν ὑλικόν, χωρὶς νὰ δώσῃ οὔτε κατὰ προσέγγισιν τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς Μετέωρα φυλασσομένων χειρογράφων. Διὰ τὴν Μεταμόρφωσιν λ.χ. ἀρκεῖται νὰ σημειώσῃ: «Le monastère possède des trésors comme manuscrits, mais ce sont presque sans exception des manuscrits religieux dont plusieurs ornés de miniatures...»[32].

Ὁ Ρῶσσος ἀρχιμανδρίτης Πορφύριος Οὐσπένσκι, ἐπισκεφθεὶς τὰ Μετέωρα τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1859, πολλὰ μελετήσας καὶ πολλὰ ἐκεῖθεν συγκομίσας, ὑπελόγιζε τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως εἰς «ὄχι ὀλιγώτερα τῶν 600»· εἰς δὲ τὸν Ἅγ. Στέφανον εἶδεν, ὡς γράφει, 60 χειρόγραφα[33].

---

29. Pouqueville, *Voyage dans la Grèce*, Paris 1820, τ. III, σ. 21–25 (= β' ἔκδ., *Voyage de la Grèce*, τ. III, σ. 333–336). Πρβλ. Λ. Βρανουση, *Χρονικὰ Ἠπείρου*, Ἰωάννινα 1962, σ. 25–26, ὅπου κατέδειξα ὅτι ὁ Pouqueville, παρὰ τὰ πιστευόμενα, οὐδέποτε ἀνῆλθεν εἰς Μετέωρα. Πρβλ. ἐπίσης Didron, *ἔνθα κατωτέρω*, σ. 323.

30. Νικ. Μαγνητος, *Περιήγησις ἢ τοπογραφία τῆς Θετταλίας καὶ θετταλικῆς Μαγνησίας*, Ἀθ. 1860, σ. 31 [περὶ τοῦ ἔργου, ὀφειλομένου ἐν πολλοῖς εἰς τὸν Γρηγόριον Κωνσταντᾶν, βλ. Β. Σκουβαρα, *Ὁ Νικόλαος Μάγνης καὶ τὸ βιβλίο του γιὰ τὴ Θεσσαλία*, περ. Βιβλιόφιλος 14, 1960, σ. 31–43]. — Πρβλ. Ν. Βεη, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 12.

31. Didron, *Les Météores*, Annales archéologiques 1 (1844) σ. 327.—Πρβλ. σημ. 63.

32. L. Heuzey, *Excursion dans la Thessalie turque en 1858*, Paris 1927, σ. 149–150.

33. *Vostok Christianskij — Putešestvie v Meteorskie i Osoolimpijskie monastyri v Fessalii archimandrita Porfirija Uspenskago v 1859 godu.* Izdanie Imperatorskog Akademii Nauk, pod redakcieju P. A. Syrku [= *Χριστιανικὴ Ἀνατολή — Περιήγησις εἰς τὰς μονὰς τῶν Μετεώρων καὶ Ὄσσης-Ὀλύμπου, ἐν Θεσσαλίᾳ, τοῦ ἀρχιμανδρίτου Πορφυρίου Οὐσπένσκι κατὰ τὸ 1859 ἔτος.* Ἔκδοσις τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἐπιμελείᾳ Π. Α. Σύρκου], S.-Peterburg 1896, σελ. 172 καὶ 131. — Περὶ χειρογράφων τὰ ὁποῖα συναπεκόμισεν ἐκ Μετεώρων ὁ Πορφύριος Οὐσπένσκι, καὶ τὰ ὁποῖα, μετὰ τὸν θάνατόν του (1877), περιῆλθον εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Βιβλιοθήκην τῆς Πετρουπόλεως (τὴν σημερινὴν Gosudarstvennaja Publičnaja Biblioteka im. M. E. Saltykova-Ščedrina τοῦ Leningrad) βλ. Λ. Βρανουση, *Χρονικὰ Ἠπείρου*, Ἰωάννινα 1962, σ. 114 ἑξ.

Μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ Κυβέρνησις ἐπεχείρησε (τὸ 1882) νὰ περισυλλέξῃ καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς Ἀθήνας τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων καὶ ἄλλων θεσσαλικῶν μονῶν. Εἰσήχθησαν τότε εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην τῆς Ἑλλάδος ἑκατοντάδες κωδίκων. Ὁ σταλεὶς τὸ 1882 εἰς Θεσσαλίαν, μαζὶ μὲ τὸν καθηγ. Σ. Φιντικλῆν, Νικηφόρος Καλογερᾶς ἔγραφεν ἀργότερα (1887) ὅτι ἡ συγκομιδὴ ἐκείνη εἶχεν ἀποδώσει περὶ τὰ 1200 χειρόγραφα! (Ὁ ἀριθμὸς εἶναι ὁπωσδήποτε ἐξωγκωμένος). Ἀλλ' ἐκ τῆς Μονῆς *τοῦ Μετεώρου* — προσθέτει ὁ Καλογερᾶς — «εἰς ἥν, ὡς τὴν κεντρικωτέραν τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπισημοτέραν καὶ μείζονα, συνερρύησαν τὰ χειρόγραφα πολλῶν θεσσαλικῶν μονῶν [...], *μόνον τὸ δέκατον* τῶν χειρογράφων κατωρθώθη ἡμῖν λαβεῖν» [34].

Μετὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἐκείνην τοῦ 1882, οὐδεὶς ἐγνώριζε τί ἀκριβῶς εἶχεν ἀπομείνει εἰς τὰς Μονὰς τῶν Μετεώρων, ἀλλ' οὔτε τί προϋπῆρχε.

Παλαιαὶ καταγραφαὶ χειρογράφων γενόμεναι κατὰ καιροὺς ὑπὸ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν (πατριαρχικῶν ἐξάρχων κλπ.) δὲν ἦσαν εὐρύτερον γνωσταί· ἀλλὰ καὶ ἂν ἦσαν, ἀμυδρὰν ἰδέαν τοῦ θησαυροῦ τῶν Μετεωρικῶν βιβλιοθηκῶν ἠδύναντο νὰ δώσουν. Εἰς τὰ ὑπηρεσιακὰ αὐτὰ ἔγγραφα αἱ ἀναγραφαὶ τῶν χειρογράφων εἶναι, κατὰ κανόνα, τόσον πενιχραὶ καὶ ἀτελεῖς, ὥστε ἐλάχιστα δύνανται νὰ χρησιμεύσουν, ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, εἰς συγκριτικὰς διαπιστώσεις διὰ τὴν ἐπισήμανσιν τυχὸν ἀπωλειῶν, μετατοπίσεων καὶ αὐξομειώσεων τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κωδίκων. Εἰς τὰς παλαιὰς ἐκείνας καταγραφὰς τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῶν μονῶν τὰ «βιβλία» ἀναγράφονται συνήθως εἰς συνολικοὺς ἀριθμοὺς καθ' ὁμοειδεῖς ὁμάδας (26 λειτουργίαι, 74 μηναῖα, 30 εὐχολόγια, 12 Χρυσοστόμου κλπ.), δὲν γίνεται δὲ πάντοτε διάκρισις μεταξὺ ἐντύπων βιβλίων καὶ χειρογράφων. Εἶναι περίεργον (ἀλλ' ὄχι ἀνεξήγητον, ἀφοῦ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι κατέγραφαν μόνον ὅσα «βιβλία» ἦτο δυνατόν, κατὰ τὴν γνώμην των, νὰ θεωρηθοῦν ὡς ὑπολογίσιμα περιουσιακὰ στοιχεῖα) τὸ ὅτι εἰς ὅλας τὰς γνωστάς μας παλαιὰς καταγραφὰς τὰ ἀναγραφόμενα χειρόγραφα ἑκάστης μονῆς συμποσοῦνται εἰς ἄθροισμα πολὺ ὑποδεέστερον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σήμε-

---

34. *Εὐθυμίου Ζιγαβηνοῦ, Ἑρμηνεία εἰς τὰς ιδ' ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου...* ἐκδιδομένη... ὑπὸ Νικηφόρου Καλογερᾶ, τ. Α', Ἀθ. 1887, σελ. ϟβ' σημ. Ἡ σχετικὴ περικοπὴ ἀναδημοσιεύεται ὑπὸ ΣΑΚΚΕΛΙΩΝΟΣ, *Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης*, Ἀθ. 1892, σ. θ' σημ. α', καὶ ὑπὸ Ν. ΒΕΗ, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 13. Ὁ Βέης παρετήρησεν (αὐτόθι, σ. 15 σημ. 2) ὅτι, κατὰ τὸν Κατάλογον τοῦ Σακκελίωνος (σελ. γ' καὶ θ'), ἐξ ἐπισήμων στοιχείων προκύπτει ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τὸ 1876 κατεῖχεν 765 χειρόγραφα, τὸ δὲ 1890 μόλις 1466· ἑπομένως τὰ ἐκ Μετεώρων μετακομισθέντα τὸ 1882 ἦσαν ὀλιγώτερα τῶν 701. Ὁ ἴδιος, ἐπὶ τῇ βάσει σχετικῶν ἐγγράφων, τὰ ὑπολογίζει εἰς 350 περίπου, ἐξ ὧν ὑπὲρ τὰ 230 ἐκ Μετεώρου (αὐτόθι, σ. 15). Ὁ κ. Λίνος Πολίτης, κατόπιν εἰδικῆς ἐρεύνης, ἐξηκρίβωσεν ὅτι διὰ 492 κώδικας τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης ὑπάρχουν ἀσφαλεῖς ἐνδείξεις περὶ τῆς προελεύσεώς των ἐκ θεσσαλικῶν μονῶν. Προέρχονται δὲ ἐκ τῆς Μονῆς Δουσίκου 370 (ἐξ ὧν 64 περγαμηνοί), ἐκ τῆς Μονῆς Ρεντίνας 18, καὶ ἐκ τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου) 104, ἐξ ὧν οἱ 17 περγαμηνοί. (Λεπτομερεῖς πίνακες, καταρτισθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Λ. Πολίτη τὸ 1940, καθὼς καὶ σχετικὸν ὑπόμνημά του, ἀπόκεινται εἰς τὸ Τμῆμα Χειρογράφων τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης· φωτογραφικὰ ἀντίγραφα, κατ' εὐγενῆ παραχώρησιν τοῦ συντάκτου των, καὶ εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν).

ρον σωζομένων κωδίκων! — Παλαιὰ *Καταγραφὴ τῶν βιβλίων τῶν ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ τῆς ἐν τῷ Μετεώρῳ ἱερᾶς μονῆς ... τῆς Μεταμορφώσεως*, χρονολογουμένη ἀπὸ 19 Ἰουλίου 1805[35], ἀθροίζει τὰ ἀναγραφόμενα βιβλία, ἐν οἷς πολλὰ τὰ προφανῶς ἔντυπα, εἰς 500. — Εἰς τὸν *Κώδικα τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου* (ἀρ. *595*, σ. 625–628 τοῦ παρόντος τόμου) καταγραφὴ τοῦ ἔτους 1845 παρέχει «ὅσα βιβλία εὑρίσκονται εἰς τὴν βιβλιοθήκην» (σ. 7–10), ἀναβιβάζει δὲ ταῦτα εἰς 394, ἐξ ὧν τὰ *194* χειρόγραφα (172 περγαμηνοὶ κώδικες καὶ 18 εἰλητά). Ἐξ ἑτέρας καταγραφῆς, γενομένης περὶ τὸ 1860 (εἰς τὸν αὐτὸν κώδικα, σ. 135–142), συνάγομεν ὅτι ἡ Μονὴ εἶχε τότε *216* χειρόγραφα (ἐξ ὧν 117 περγαμηνοὶ κώδικες καὶ 16 εἰλητά). — Καταγραφαὶ τῶν ἐτῶν 1869 καὶ 1872, τὰς ὁποίας διενήργησαν οἱ τότε πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι Γρηγόριος Κασσανδρείας καὶ Γρηγόριος Φωτεινός[36], παρέχουν τοὺς ἑξῆς ἀριθμούς :

Μονὴ Μεταμορφώσεως	224	χ/φα	(τὰ 115	περγαμηνὰ)	καὶ	551	ἔντυπα
Μονὴ Βαρλαὰμ	145	»	33	»	»	177	»
Μονὴ Ἁγ. Στεφάνου	20	»	1	»	»	100	»
Μονὴ Ἁγ. Τριάδος	28	»	0	»	»	117	»
Μονὴ Ρουσάνου	31	»	0	»	»	12	»
Μονὴ Ἁγ. Νικολ. Κοφινᾶ	13	»	2	»	»	35	περίπου χ/φα
	461	»	151	»			καὶ ἔντυπα «ἐλλιπῆ καὶ διεφθορότα».

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῶν ἀνωτέρω χειρογράφων ὑπερεκατὸν τοὐλάχιστον μετεκομίσθησαν τὸ 1882 εἰς Ἀθήνας (πρβλ. ἀνωτέρω, σημ. 34), ὁ ἀριθμός των ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ μικρότερος τὸ 1908–1909, ὁπότε ἀνῆλθεν εἰς Μετέωρα ὁ Βέης. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὑπερβολὴ τὸ ὑπ' αὐτοῦ γραφόμενον ὅτι ἀνεκάλυψε καὶ κατέγραψε πολλοὺς κώδικας ἀγνοουμένους καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν μοναχῶν. — Ἐὰν τὰ δεδομένα τῶν παλαιῶν καταγραφῶν, καίτοι ἐπισφαλῆ, θεωρηθοῦν ὁπωσδήποτε ἐνδεικτικά, διαπιστώνομεν ὅτι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1845 καὶ 1860 οἱ περγαμηνοὶ μόνον κώδικες ἑνὸς καὶ μόνον μοναστηρίου, τῆς Μεταμορφώσεως, ἠλαττώθησαν κατὰ 50–60! Ἀνάλογος ὑπῆρξεν ἴσως ἡ διαρροὴ κωδίκων, περγαμηνῶν καὶ χαρτῴων, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων μονῶν κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐναπομείναντες μέχρι τοῦ 1869 ἢ 1872 εἰς τὰ Μετέωρα περγαμηνοὶ κώδικες, ἐν ὅλῳ 151 κατὰ τὰς ἀνωτέρω καταγραφάς, ἠλαττώθησαν ἔκτοτε σημαντικῶς, ἀφοῦ ὁ Ν. Βέης τὸ 1908–1909 εὑρῆκε[37] μόνον 94, ἤτοι ἠλαττωμένον τὸν ἀριθμόν των κατὰ 57! Ἐκ τῶν 57 τούτων κωδίκων 17 γνωρίζομεν ὅτι εἶχαν περιέλθει τὸ 1882 εἰς τὴν Ἐθν. Βιβλιοθήκην (βλ. σημ. 34)· ἀγνοούμενοι 40! Ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὰ δεδομένα τῶν

35. Δίφυλλον (γεγραμμέναι αἱ σελ. 1^{v} καὶ 2^{r} εἰς δύο στήλας) ἀποκείμενον εἰς τὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους : *Ὑπουργεῖον Θρησκείας, φάκ. 57 (ἀχρονολόγητα)*. Τὴν ὑπόδειξίν του ὀφείλω εἰς τὸν συνάδελφον Ε. Σκουβαρᾶν.

36. Βλ. ὑποσημείωσιν ἐν σελ. 728 τοῦ παρόντος τόμου.

37. Ν. Βεη, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 24.

παλαιῶν καταγραφῶν εἶναι λίαν ἐπισφαλῆ, ὥστε νὰ βασίζωμεν ἐπ' αὐτῶν τοιούτου εἴδους διαπιστώσεις [38].

Περὶ τὸ 1900 ὁ Ἰ. Βογιατζίδης (1877–1961), ὑπηρετῶν τότε ὡς σχολάρχης εἰς Καλαμπάκαν, εἶχεν ἀρχίσει νὰ ταξινομῇ, πιθανῶς δὲ καὶ νὰ καταγράφῃ,

38. Οἱ κατὰ καιροὺς πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι δὲν ἐστέλλοντο, βέβαια, διὰ νὰ καταγράψουν τὰ χειρόγραφα τῶν μονῶν εἰς συστηματικοὺς καταλόγους μὲ ἐπιστημονικὰς ἀξιώσεις. Ἐνδιαφερόμενοι κυρίως διὰ τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τῶν μονῶν, διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν διαχειριστικῶν βιβλίων καὶ διὰ τὴν ἄνευ χρονοτριβῶν διεκπεραίωσιν τῆς ἀποστολῆς των, περιωρίζοντο εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῶν ἐντυπωσιακωτέρων κειμηλίων, λειτουργικῶν σκευῶν, ἀμφίων, εὐαγγελίων μὲ ἀργυροχρύσους ἐπενδύσεις κτλ., ἐκ δὲ τοῦ ὄγκου τῶν «βιβλίων», χειρογράφων καὶ ἐντύπων, ἠρκοῦντο νὰ καταμετροῦν τὰ προσιτώτερα καὶ τὰ ἐμφανέστερα, χωρὶς νὰ πολυπραγμονοῦν εἰς ἀνιχνεύσεις ἀποθηκῶν, ἀναδιφήσεις καὶ λεπτομερεῖς καταγραφάς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐπίπονον αὐτὸ ἔργον, ἀπαιτοῦν καὶ εἰδικὰ ἐφόδια καὶ χρόνον πολύν, ἐθεωρεῖτο ἥσσονος σημασίας, φαίνεται ὅτι συχνάκις ὁ ἑκάστοτε ἔξαρχος, ἀρκούμενος εἰς τὴν διαπίστωσιν τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν «βιβλίων», ἀντέγραφε ἢ ὑπέγραφε καλῇ τῇ πίστει τὸν εἰς προγενεστέρας καταγραφὰς καταρτισθέντα κατάλογον. Οὕτω π.χ. εἰς τὸν μνημονευθέντα *Κώδικα τῆς Μονῆς Μετεώρου* (ἀρ. *595*, πρβλ. κατωτέρω σ. 625–628) εὑρίσκομεν (σ. 1–49) μίαν πρώτην καταγραφὴν περιουσιακῶν στοιχείων, ἐν οἷς καὶ τῶν βιβλίων (σ. 7–10), γενομένην τὸ *1845*. Εἰς τὴν ἑπομένην καταγραφήν, τοῦ ἔτους *1849*, δὲν συντάσσεται ἐκ νέου ἀναγραφὴ βιβλίων, ἀλλὰ προστίθεται ἡ σημείωσις : *τὰ βιβλία, ἐπειδὴ εἰσὶ σῷα καὶ ἀνελλιπῆ... διὰ τοῦτο δὲν κατεστρώθησαν εἰς τὸν παρόντα Κώδικα* (σ. 57). Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀντιπαρέρχονται τὸ ἔργον τῆς κοπιώδους ἀναγραφῆς τῶν βιβλίων καὶ οἱ μετέπειτα ἔξαρχοι εἰς τὰς ἀκολουθούσας καταγραφὰς τοῦ *1851* (σ. 82 : *τὰ βιβλία ἐθεωρήθησαν καὶ εἶναι σῷα*), τοῦ *1853* (σ. 103 : *τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης εἰσὶ σῷα, ὡς φαίνονται κατεστρωμένα εἰς τὸν παρόντα Κώδικα, εἰς φύλλ. 7*, ἤτοι εἰς τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ Κώδικος ἀπογραφὴν τοῦ 1845), καὶ τοῦ *1856* (σ. 121 ἑξ.). Δύο ἢ τρία ἔτη μετὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1856 (πάντως *πρὸ τοῦ 1860*), νέος ἔξαρχος ἢ νέος ἡγούμενος καταστρώνει εἰς τὸν Κώδικα νέαν ἀπογραφήν, ἐν ᾗ και νέα ἀναγραφὴ βιβλίων (σ. 135–142). Ὁ κατάλογος τῆς βιβλιοθήκης (πρβλ. σ. 627–628 τοῦ παρόντος τόμου) ἀρχίζει :

1 βιβλίον εἰς μεμβράν. χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, 1 τετραευάγγελον μικρὸν εἰς μεμβρ. ἀργυροδεμένον τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ τοῦ καὶ κτίτορος τῆς μονῆς, 1 τετραευάγγελον μικρὸν εἰς μεμβρ., 3 εὐαγγέλια εἰς μεμβρ., ἐξ ὧν τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ἐννέα διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἱστοριογραφίας... ἐθαυμάσθη παρ' ὅλων τῶν προσκυνητῶν, 1 ψαλτήριον εἰς μεμβρ. ἐπίσης θαυμαστὸν διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἱερὰς εἰκονογραφίας κτλ.

Κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἀναγραφὴν συντάσσει τὸ 1869 ὁ τότε πατριαρχικὸς ἔξαρχος τὴν ἰδικήν του :

1 Λέοντος Σοφοῦ βιβλίον χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον, 1 τετραευάγγελον ἀργυρόδετον τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ, 1 ὅμοιον διαλελυμένον, 3 ὅμοια, ὧν τὸ ἓν διὰ τὰς εἰκονογραφίας περιεργότερον, 1 ψαλτήριον ὁμοίως μετὰ εἰκονογραφιῶν κτλ.

Τὸ 1872 ὁ νέος ἔξαρχος ἀρχιμ. Γρηγόριος Φωτεινός, ἀντιγράφει τὸν πρὸ τριετίας συνταχθέντα ὑπὸ τοῦ Κασσανδρείας Γρηγορίου κατάλογον, ἀρκούμενος, πρὶν ὑπογράψῃ (ἐν Μετεώροις 1872, Ἰουνίου 14), νὰ προσθέσῃ ἐν τέλει : *Ἐὰν ὅμως δὲν ἔχουσι καὶ τὸ ἀκριβὲς [...] ἐγὼ οὐδὲν πταίω* ! (*Vatic. gr. 2477*, f. 35ʳ· πρβλ. ὑποσημείωσιν ἐν σ. 728 τοῦ παρόντος τόμου).— Οἱ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀβασανίστως ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἐξάρχων ἀντιγραφόμενοι ἐκ προγενεστέρων καταγραφῶν κατάλογοι βιβλίων πιθανὸν νὰ ἠλέγχοντο ὡς πρὸς τὸ συνολικὸν ἄθροισμα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀναγραφομένων τόμων, ἀλλὰ δὲν ἠλέγχοντο ὡς πρὸς τὰς ἐπὶ μέρους ἀναγραφάς. Οὕτω π.χ. τὸ πρῶτον σημειούμενον εἰς τὰς ἀνωτέρω παρατεθείσας ἀναγραφὰς *βιβλίον εἰς μεμβράνην χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον Λέοντος τοῦ Σοφοῦ* ὑπῆρχε μὲν εἰς Μετέωρα μέχρι τοῦ 1859, ἀλλὰ τὸ 1869 καὶ τὸ 1872, καίτοι ἐξακολουθεῖ νὰ ἀναγράφεται εἰς τοὺς καταλόγους, δὲν ὑπῆρχε πλέον ! Πράγματι, τὸν μικρὸν αὐτὸν κομψὸν κώδικα τὸν εἶδεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Μεταμορφώσεως τὸν Αὔγουστον τοῦ 1858 ὁ Léon Heuzey (*Excursion dans la Thessalie turque en 1858*, Paris 1927, σ. 150) :

κώδικας μετεωρικῶν τινῶν μονῶν [39]. Ἡ ἐργασία ἐκείνη δὲν ἐπροχώρησε, φαίνεται.

Τὸ 1909 ἀπεδείχθη ὅτι ἐφυλάσσοντο ἀκόμη εἰς τὰς μοναστηριακὰς βιβλιοθήκας, τὰ σκευοφυλάκια καὶ τὰς κρύπτας τῶν Μετεώρων ὑπὲρ τὰ 1.000 χειρόγραφα. Τὸ θέρος τοῦ 1909 ὁ Ἀ. Ἀδαμαντίου, συνοδευόμενος καὶ ἀπὸ τὸν Θ. Βολίδην, ἐπιμελητὴν τοῦ Τμήματος Χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, εἶχε καταγράψει

Α'— εἰς τὴν Μονὴν Μεταμορφώσεως	χειρόγραφα	442	
Β'— εἰς τὴν Μονὴν Βαρλαάμ	»	224	
Γ'— εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Στεφάνου	»	72	
Δ'— εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Τριάδος	»	41	
Ε'— εἰς τὴν Μονὴν Ρουσάνου	»	50	
Ϛ'— εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ	»	28	(περίπου)
	ἤτοι ἐν ὅλῳ χειρόγραφα	857	περίπου [40].

«Je remarque un recueil contenant divers traités pieux ou moraux de l'empereur Léon le Philosophe; le texte est écrit en l e t t r e d' o r, sur parchemin, dans un format se rapprochant de notre petit in 8°». (Ἀγνοῶν τὰ γραφόμενα τοῦ Heuzey, δημοσιευθέντα πολὺ βραδύτερον, ὁ Ν. Βέης εἶχεν ἀνακριβῶς ὑποθέσει ὅτι ὁ κῶδιξ ἦτο Εὐαγγέλιον· βλ. σ. 688 τοῦ παρόντος τόμου). Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ ἑπομένου ἔτους 1859 εἶδεν ἐπίσης τὸν κώδικα εἰς Μετέωρον καὶ τὸν περιέγραψεν ἐκτενῶς ὁ ἀρχιμ. Πορφύριος USPENSKIJ (*Putešestvie*..., σελ. 532–534, ἀρ. 24). Κατὰ τὴν περιγραφήν, ἦτο κῶδιξ εἰς 8ον μικρόν, ἐπὶ λεπτῆς περγαμηνῆς, τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, περιέχων παραινέσεις καὶ ἀποφθέγματα *τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως κυρίου Λέοντος τοῦ Σοφοῦ*, ἔργον ἐπιγραφόμενον *Ἡ ἀκεστικὴ ψυχῶν ὑποτύπωσις* καὶ διηρθρωμένον εἰς 190 παραγράφους ἢ ἀποφθεγματικὰ ἀξιώματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἑρμηνεύεται καὶ ἀναπτύσσεται εἰς σειρὰν σχολίων. Τὰ πλεῖστα μέρη τῶν κειμένων, ἰδίᾳ δὲ τὰ σχόλια χ ρ υ σ ό γ ρ α φ α. Ὁ Uspenskij εἰς τὴν περιγραφήν του εἶχεν ἤδη ἐπισημάνει ὅτι τὸ περιεχόμενον εἰς τὸν Μετεωρικὸν τοῦτον κώδικα κείμενον ἦτο ἀνέκδοτον. Μετά τινας δεκαετίας ἡ *Οἰακιστικὴ ψυχῶν ὑποτύπωσις* ἐξεδίδετο ὑπὸ τοῦ Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ (*Varia graeca sacra*, Πετρούπολις 1909, σ. 213–253) ἐκ τοῦ κώδικος *Petropolitanus gr. 205* (s. XI, ff. 1–98). Ἀλλ' ὁ ἐν λόγῳ κῶδιξ ἀνῆκεν, ἀσφαλῶς, εἰς τὴν ἐκ Μετεώρων συγκομιδὴν τοῦ Uspenskij, ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ 1883 εἶχε περιέλθει εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Βιβλιοθήκην τῆς Πετρουπόλεως (βλ. Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ, *Χρονικὰ Ἠπείρου*, σ. 114· πρβλ. Μ. ΓΟΥΔΑΝ, εἰς π. *Βυζαντίς*, τ. 2, σ. 245). Δικαιούμεθα λοιπὸν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1859, ὁπότε ὁ Ρῶσσος ἀρχιμανδρίτης διῆλθεν ἐκ Μετεώρων, ὁ ἐν λόγῳ κῶδιξ εἶχε λάβει τὴν ἄγουσαν πρὸς Πετρούπολιν, οἱ δὲ κατάλογοι τοῦ 1869 καὶ τοῦ 1872, οἱ ἀναγράφοντες τὸν κώδικα ὡς ὑπάρχοντα ἀκόμη εἰς τὴν Μονὴν τῆς Μεταμορφώσεως, δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ πράγματα. Ἡ ἐν ἔτει 1860 διατυπωθεῖσα ἐπιθυμία τοῦ Πατριάρχου, ὅπως ὁ κῶδιξ σταλῇ πρὸς μελέτην εἰς Κωνσταντινούπολιν (βλ. σ. 688 τοῦ παρόντος τόμου,) ἔμεινεν, ἀσφαλῶς, ἀνεκπλήρωτος. Ἐκτὸς ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁ κῶδιξ κατέληξεν εἰς Πετρούπολιν, ὁπότε καὶ πάλιν οἱ κατάλογοι τοῦ 1869 καὶ τοῦ 1872 δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ πράγματα. — (Ὁ ἰχνηλατῶν τὰ τῆς φυγαδεύσεως μετεωρικῶν χειρογράφων εἰς Ρωσσίαν δὲν πρέπει ἴσως νὰ παραβλέψῃ καὶ τὴν ἐν σελ. 694, κ. 627, ἐνθύμησιν).

39. Ν. ΒΕΗ, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 20.

40. Α. ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ, *Ἐργασίαι ἐν Μετεώροις*, εἰς Πρακτικὰ Ἀρχαιολογ. Ἑταιρείας τοῦ 1909, Ἀθ. 1910, σ. 263. — Τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ ἀναγράφονται κατὰ προσέγγισιν 28, διότι ὁ Ἀδαμαντίου εἶχεν εὕρει, γράφει (σ. 263 σημ. 3), μόνον 8, ἀλλ' ἐπληροφορήθη ὅτι «εἰς τὸ ἐν κρύπτῃ ὑπογείῳ ἐντὸς τοῦ ναΐσκου σκευοφυλάκιον» ἐφυλάσσοντο «περὶ τὰ 20» ἀκόμη χειρόγραφα.

Ὁ Ν. Βέης, κατὰ τὸ αὐτὸ περίπου χρονικὸν διάστημα (1908–1909) ἐργασθείς, ἀνεκοίνωνε τὴν 1 Φεβρουαρίου τοῦ 1910 ὅτι εἶχε καταλογογραφήσει διεξοδικῶς

Α'— εἰς τὴν Μονὴν Μεταμορφώσεως	χειρόγραφα	610
Β'— εἰς τὴν Μονὴν Βαρλαάμ	»	269
Γ'— εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Στεφάνου	»	103
Δ'— εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Τριάδος	»	47
Ε'— εἰς τὴν Μονὴν Ρουσάνου	»	52
Ϛ'— εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ	»	43
	ἤτοι ἐν ὅλῳ	1.124 χειρόγραφα [41]

Ὁ Ἀδαμαντίου εἶχε σπεύσει νὰ δηλώσῃ ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Βέη ἐξαγγελλόμενα ἢ εἶναι φαντασιοκοπήματα ἢ «ἴσως πρόκειται καὶ περὶ ἀνακαλύψεως ἀποκρυβέντων ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἀναγραφῆς τῆς Πολιτείας χειρογράφων» [42]. Πάντως, οἱ ὑπὸ τοῦ Βέη δοθέντες ἀριθμοί, ἐν συνδυασμῷ μάλιστα καὶ πρὸς τὰς ἄλλας συναφεῖς πληροφορίας τοῦ ἰδίου περὶ τῶν καταλογογραφηθέντων κωδίκων, δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀμφισβητηθοῦν [43]. Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν 1.124 κωδίκων ὄχι μόνον δὲν ἦτο ἐξωγκωμένος, ἀλλὰ καὶ ὑπελείπετο, φαίνεται, κατά τι τοῦ πραγματικοῦ ἀριθμοῦ τῶν φυλασσομένων εἰς Μετέωρα χειρογράφων : Ὁ Ν. Βέης, ἔχων ὑπ' ὄψιν, προφανῶς, ὅτι δὲν εἶχε προλάβει τὸ 1908–1910 νὰ ἐξαντλήσῃ τὴν ἔρευναν ἢ νὰ καταλογογραφήσῃ λεπτομερῶς καὶ ὡρισμένα σπαράγματα κωδίκων, ἀνεκοίνωνεν ἀργότερα (1914) ὅτι ὁ ἐκδοθησόμενος τρίτομος Κατάλογός του θὰ περιλάβῃ τελικῶς *ὑπὲρ τὰ 1.150* χειρόγραφα [44].

Τὸ 1922 εἰργάσθη εἰς Μετέωρα καὶ κατήρτισε περιγραφὰς χειρογράφων ὁ Γ. Χαριτάκης. Εἰς σχετικὸν δημοσίευμά του (τὸ 1927) διεπίστωνε καὶ ἐπεσήμαινεν ὡρισμένας ἀπωλείας. Δὲν παρέχει ὅμως ἀριθμοὺς διὰ τὰς μονὰς Μεταμορφώσεως καὶ Βαρλαάμ. Οἱ συνολικοὶ ἀριθμοὶ τοὺς ὁποίους παρέσχε διὰ τοὺς κώδικας τῆς Μονῆς Ἁγ. Στεφάνου καὶ τῆς Μονῆς Ἁγ. Τριάδος (ὅπου εἶχαν μεταφερθῆ καὶ οἱ κώδικες τῶν μονῶν Ρουσάνου καὶ Ἀναπαυσᾶ) ὑπελείποντο κατὰ πολὺ τῶν ἀντιστοίχων ἀριθμῶν ποὺ εἶχε δώσει τὸ 1910 ὁ Βέης : εἰς Ἁγ. Στέφανον εἶχεν εὕρει 90 κώδικας (ὁ Βέης 103) καὶ εἰς Ἁγ. Τριάδα 73 (ὁ Βέης 134) [45].

41. Ν. ΒΕΗ, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 23. Πρβλ. ἀνωτέρω, σ. *16.

42. Α. ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ, *ἔνθ' ἀνωτ.*, σ. 262 σημ. 1.

43. Πρβλ. καὶ ΜΙΧ. ΓΟΥΔΑΝ, εἰς περ. Βυζαντὶς 2 (1911) σ. 244, ὅπου λέγεται ὅτι «ἡ Βυζαντιολογικὴ Ἑταιρεία διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 502 ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1910 ἐγγράφου αὐτῆς πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον» εἶχεν ἀνακοινώσει ὑπευθύνως τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμούς.

44. Βλ. ἀνωτέρω, σ. *18.

45. Γ. ΧΑΡΙΤΑΚΗ, *Ἁγιογραφικοὶ κώδικες τῶν Μετεώρων*, περ. Νέος Ἑλληνομνήμων 21 (1927) σ. 305–331 (καὶ παροράματα ἐν σ. 336). Δημοσιεύονται περιγραφαὶ τῶν κωδίκων : Μεταμορφώσεως 549, 552, 554, 562 καὶ 530, 563, καὶ ἕνας εὑρεθεὶς ἄνευ ἀριθμοῦ [εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθ. 551 τοῦ παρόντος καταλόγου], Βαρλαὰμ 151, Ἁγ. Τριάδος 20, 33, 47, Ἁγ. Στεφάνου 9, 10, 15, 41, 45, 51, 56, 64, 67, 75, 76. — Κατὰ τὰ γραφόμενά του (σ. 305), ὁ Χαριτάκης εἶχε περιγράψει τὸ 1922 : *Α'* εἰς Μεταμόρφωσιν «ὅλους τοὺς περγαμηνοὺς κώδικας, ἤτοι ἐν ὅλῳ 44

Τὸ 1935 ὁ πατὴρ V. Laurent[46] εὗρε καὶ κατεμέτρησεν εἰς τὰς τέσσαρας ἐν ἐνεργείᾳ τότε Μετεωρικὰς μονὰς τὰ ἑξῆς χειρόγραφα :

Α'— εἰς τὴν Μονὴν Μεταμορφώσεως	χειρόγραφα	501	(κατὰ Βέην 610)
Β'— εἰς τὴν Μονὴν Βαρλαὰμ	»	231	(κατὰ Βέην 269)
Γ'— εἰς τὴν Μονὴν 'Αγ. Στεφάνου	»	116	(κατὰ Βέην 103)
Δ'— εἰς τὴν Μονὴν 'Αγ. Τριάδος [ὅπου, ὡς ἐλέχθη, εἶχαν μεταφερθῆ καὶ οἱ κώδικες τῶν μονῶν Ρουσάνου καὶ 'Αναπαυσᾶ]	»	125	(κατὰ Βέην 47+52+43= = 142)
ἤτοι, κατὰ τὸν Laurent, χειρόγραφα ἐν ὅλῳ		973	(Βέης 1.124)

Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ τοῦ 1935 κατὰ πολὺ ὑπελείποντο τῶν ἀριθμῶν ποὺ εἶχε δώσει τὸ 1910 ὁ Βέης.

Μετὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον, ἡ ἀβεβαιότης διὰ τὴν τύχην τῶν Μετεωρικῶν χειρογράφων, ἔγινεν, ὡς ἦτο φυσικόν, μεγαλυτέρα.

Εἰδικὸν δημοσίευμα τοῦ ἐν Παρισίοις Institut de Recherche et d'Histoire des Textes — διεθνὴς καὶ ἐπίσημος, τρόπον τινά, ὁδηγὸς διὰ τὰς ἀνὰ τὸν κόσμον βιβλιοθήκας καὶ συλλογὰς ἑλληνικῶν χειρογράφων — τὸ χρησιμώτατον ἔργον τοῦ ἀββᾶ M. Richard, *Répertoire des bibliothèques et des catalogues de manuscrits grecs* (α' ἔκδ. 1948, β' 1958, *Supplément I* 1964), ἀδυνατεῖ νὰ παράσχῃ συγκεκριμένας πληροφορίας διὰ τὴν σημερινὴν κατάστασιν καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν Μετεωρικῶν βιβλιοθηκῶν. Σημειώνονται οἱ κατὰ καιροὺς δοθέντες (ὑπὸ Βέη, Χαριτάκη, Laurent) συνολικοὶ ἀριθμοί, μαρτυροῦντες σημαντικὰς ἀπωλείας, ἀπορίαι διατυπώνονται διὰ τὴν σημειωθεῖσαν (ὑπὸ Χαριτάκη καὶ Laurent) αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κωδίκων ὡρισμένων μονῶν (διότι ἀγνοεῖται ἡ εἰς τὴν Μονὴν 'Αγ. Τριάδος συγκέντρωσις καὶ τῶν κωδίκων τοῦ Ρουσάνου καὶ τοῦ 'Αναπαυσᾶ), προστίθεται δὲ (β' ἔκδ., σελ. 162)

κώδικας καὶ 20 εἰλητάρια»· *B'* εἰς Βαρλαὰμ «ὅλους τοὺς περγαμηνοὺς κώδικας, ἤτοι ἐν ὅλῳ 4»· *Γ'* εἰς Ἅγ. Στέφανον «ὅλα τὰ χειρόγραφα τῆς μονῆς, ἤτοι 90 χειρόγραφα καὶ 1 εἰλητάριον (πλὴν τῶν ὑπ' ἀριθ. 22 καὶ 27 χειρογράφων, ποὺ δὲν ἀνευρέθησαν)»· *Δ'* εἰς 'Αγ. Τριάδα «ὅλα τὰ χειρόγραφα τῆς μονῆς, ἤτοι ἐν ὅλῳ 73 χειρόγραφα (πλὴν τοῦ ὑπ' ἀρ. 32 κώδικος, ποὺ δὲν ἀνευρέθη)». Περὶ τῶν 73 κωδίκων τοὺς ὁποίους εἶδε (τὸ 1922) εἰς 'Αγ. Τριάδα ὁ Χαριτάκης, σημειώνει ὅτι : «τὰ ὑπ' ἀριθ. 1–39 ἀνῆκον ἀνέκαθεν εἰς αὐτήν, τὰ δὲ ὑπ' ἀριθ. 40–73 ἀνῆκον εἰς τὴν μονὴν τοῦ 'Αγ. Νικολάου τοῦ 'Αναπαυσᾶ, μεταφερθέντα εἰς τὴν 'Αγ. Τριάδα κατὰ τὸ ἔτος 1916» (αὐτόθι σ. 305 σημ. 2). 'Αλλ' ὁ Ν. ΒΕΗΣ (*Τέσσαρες ἐκθέσεις*, σ. 34–35) πληροφορεῖ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1909 εἶχαν μεταφερθῆ εἰς 'Αγ. Τριάδα ὄχι μόνον οἱ κώδικες τοῦ 'Αγ. Νικολάου 'Αναπαυσᾶ, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς Μονῆς Ρουσάνου. 'Επομένως, κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν καταγραφῶν τοῦ Βέη, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν εἰς 'Αγ. Τριάδα : οἱ 47 κώδικες τῆς αὐτῆς μονῆς + 52 τοῦ Ρουσάνου + 43 τοῦ 'Αναπαυσᾶ=142 ἐν ὅλῳ κώδικες· ἐπειδὴ δέ, κατὰ τὸν Βέην, 8 κώδικες ἐκ τῶν 52 τοῦ Ρουσάνου δὲν εἶχαν μετακομισθῆ τὸ 1909 εἰς 'Αγ. Τριάδα, ἔπρεπε τὸ 1922 ὁ Χαριτάκης νὰ εὕρῃ ἐκεῖ (142 μεῖον 8=) 134 κώδικας καὶ ὄχι 73. Τὸ 1945 ὁ Βέης (αὐτόθι, σ. 35) εὗρεν 124. — Τί ἀπέγιναν τὰ κατάλοιπα τοῦ Γ. Χαριτάκη (1885–1943) δὲν κατώρθωσα νὰ ἐξακριβώσω.

46. V. Laurent, *Un nouveau témoin de la correspondance de Démétrius Cydonès et de l'activité littéraire de Nicolas Cabasilas Chamaétos : Le codex Meteor. Barlaam 202*, περ. 'Ελληνικὰ 9 (1936) σ. 186 σημ. 1.

ἡ — ἀσύστατος, εὐτυχῶς — πληροφορία, ὅτι ἡ Μονὴ Ἁγ. Τριάδος ἀπώλεσε τὰ χειρόγραφά της κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1940–1945 [47].

Τὸ 1958 ὁ κ. Morton Smith, καθηγητὴς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Columbia, περιηγούμενος τότε ἑλληνικὰς βιβλιοθήκας, ἀνεκάλυπτε — καὶ ἔσπευδε ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν κ. M. Richard — ὅτι εἰς τὴν Μητρόπολιν Τρικκάλων ἀπόκειται μία συνοπτικὴ ἀναγραφὴ τῶν Μετεωρικῶν χειρογράφων, συνταχθεῖσα τὸ 1953 ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη. Ἡ δακτυλογραφημένη ἐκείνη ἀναγραφὴ ἐφωτογραφήθη (τὸ φθινόπωρον τοῦ 1958) διὰ λογαριασμὸν τοῦ Institut des Textes καὶ τὸ περιεχόμενόν της ἀνεκοινώθη (εἰς συνολικοὺς κατὰ μονὰς ἀριθμοὺς) ἀπὸ τῶν σελίδων τοῦ πληροφοριακοῦ δελτίου τὸ ὁποῖον ἐκδίδει τὸ ἐν λόγῳ Ἰνστιτοῦτον [48]. Οἱ ἀνὰ τὸν κόσμον εἰδικοὶ ἐρευνηταὶ ἐπληροφοροῦντο, ἐπιτέλους, ὅτι αἱ Μετεωρικαὶ βιβλιοθῆκαι, μετὰ δύο παγκοσμίους πολέμους, εἶχαν διαφυλάξει τοὺς θησαυρούς των (μὲ μικρὰς μόνον ἀπωλείας) καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἠδύναντο, μέσῳ τοῦ ἐν λόγῳ Ἰνστιτούτου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνοπτικῶν ἀναγραφῶν, νὰ κατατοπισθοῦν κάπως ἐπὶ τοῦ περιεχομένου των.

Σήμερον εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἡ καταγραφὴ τοῦ 1953 δὲν εἶναι ἡ μόνη. — Τὸ 1945 ὁ Βέης εἶχε διενεργήσει μίαν πρώτην καταμέτρησιν τῶν κωδίκων τῶν φυλασσομένων εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Τριάδος (ὅπου, ἀπὸ τοῦ 1909, καὶ οἱ τοῦ Ρουσάνου καὶ τοῦ Ἀναπαυσᾶ), εὑρὼν ἐν συνόλῳ 124 κώδικας [49]. — Τὸ 1951 ἐγένετο εἰς τὰς μονὰς Βαρλαάμ, Ἁγ. Στεφάνου καὶ Ἁγ. Τριάδος καταμέτρησις καὶ ταξινόμησις τῶν εὑρεθέντων χειρογράφων, καθ' ἣν ἐδόθησαν, κατὰ μέγα ποσοστόν, νέοι αὔξοντες ἀριθμοὶ εἰς τοὺς κώδικας, ἀγνοηθέντων προφανῶς τῶν παλαιῶν Καταλόγων τοῦ Βέη. Ἄγνωστον ἂν ἡ ἐργασία ἐκείνη κατέληξεν εἰς τὴν διατύπωσιν πρακτικοῦ ἀπογραφῆς. Ἔμειναν ὅμως ἐπὶ τῶν κωδίκων οἱ νέοι αὔξοντες ἀριθμοί, προκαλοῦντες μεγάλην σύγχυσιν εἰς πᾶσαν μεταγενεστέραν καταγραφήν.—Τὸ 1953 ἐγένετο συστηματικὴ καταγραφὴ τῶν Μετεωρικῶν χειρογράφων, τὴν ὁποίαν, ὡς ἤδη ἐλέχθη (σ. *21), παρηκολούθησεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ ὁ Ν. Βέης. Αἱ συνταχθεῖσαι τότε συνοπτικαὶ ἀναγραφαὶ τῶν κωδίκων ἀποτελοῦν, κατὰ κανόνα, περίληψιν τῶν ἐκτενῶν παλαιῶν καταλόγων τοῦ Βέη, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ συμβαδίζουν. Σημαντικὸν ὅμως ποσοστὸν κωδίκων, εὑρεθέντων ἄνευ ἐνδείξεων παλαιοῦ ἀριθμοῦ, κατεγράφη ὑπὸ νέους ἀριθμούς. — Τὸ 1959 ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ ἐργασία καὶ συνετάχθησαν κατὰ μονὰς ἐπίσημα πρωτόκολλα καταγραφῆς τῶν χειρογράφων καὶ ἄλλων κειμηλίων. Ἀλλὰ διὰ τὰ χειρόγραφα τῆς Ἁγ. Τριάδος δὲν συνετάχθη τότε ἰδιαιτέρα

47. Εἰς τὸ *Supplément I* τοῦ ἔργου, ἐκδοθὲν τὸ 1964, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ διαψευσθῇ ἡ εἴδησις, ἂν εἶχαν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὰ γραφέντα ὑπὸ Ν. ΒΕΗ, *Τέσσαρες ἐκθέσεις...*, Θεσσαλ. Χρονικὰ 7 - 8 (1959) σ. 34–35 (πρβλ. καὶ ἀνωτέρω, σημ. 45). Ἀλλὰ τὴν διέψευσεν ἐπίσης (1959) ἡ κ. Ε. Ζίζικα–Λάππα (βλ. κατωτέρω, σημ. 48).

48. Eurydice Zizicas–Lappa, *Enquête sur quelques collections de manuscrits grecs peu connues conservées en Grèce*, ἐν Bulletin d'Information de l'Institut de Recherche et d'Histoire des Textes, Nº 8 (1959), Paris 1960, σ. 69–72.

49. Ν. ΒΕΗ, *Τέσσαρες ἐκθέσεις...*, σ. 34–35. Πρβλ. ἀνωτέρω, σημ. 45.

ἀναγραφή, διότι ταῦτα, 124 τὸν ἀριθμόν, μετεφέρθησαν πρὸς καλυτέραν διασφάλισιν εἰς τὴν μονὴν Ἁγ. Στεφάνου (τὰ περισσότερα) καὶ εἰς τὴν μονὴν Βαρλαάμ [50].

Ὁ προκάτοχός μου κ. Μανούσακας εἶχε προμηθευθῆ ἀπὸ τὸν κ. Richard ἀντίγραφον τῆς καταγραφῆς τοῦ 1953 [51]. Τὸ 1965 ὁ Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν Κος Διονύσιος ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσίν μας τὰ πρωτόκολλα τῆς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του γενομένης ἀπογραφῆς τοῦ 1959 [52].

Εἰς τὰς ἀπογραφὰς αὐτὰς καταγράφονται τὰ χειρόγραφα μὲ τὸν αὔξ. ἀριθμὸν τῆς παλαιᾶς καταγραφῆς τοῦ Βέη (σημειώνονται ἐνδιαμέσως τὰ μὴ εὑρεθέντα) καὶ προστίθενται ἐν τέλει τὰ ἐπὶ πλέον εὑρεθέντα (μὲ αὔξ. ἀριθμὸν ἀπὸ τοῦ 1 καὶ ἑξῆς ἢ μὲ ἀριθμὸν συνεχίζοντα τὴν ἀρίθμησιν τοῦ Βέη).

Ἡ ἀπογραφὴ τοῦ 1953 παρέχει τοὺς ἀκολούθους ἀριθμούς :

Α'— Μεταμόρφωσις : ἀριθ. κωδ. 1–616 + 617–632 = 632· κώδ. εὑρεθέντες 620
[λείπουν ἐνδιαμέσως οἱ ὑπ' ἀρ. 132, 299, 369, 390, 420, 474, 507, 512, 587, 588, 597, 598 = ἐν ὅλῳ κώδικες 12].

Β'— Βαρλαάμ : ἀρ. κωδ. 1–222, 267 + 1–33 = 256· κώδικες εὑρεθέντες 235
[λείπουν οἱ ὑπ' ἀρ. 38, 39, 67, 68, 70, 83, 91, 116, 118, 121, 123, 131, 134, 145, 168, 169, 179, 190, 213, 214, 215 (= ἐν ὅλῳ 21) καὶ οἱ ὑπ' ἀρ. 223–266 (= 44), ἤτοι ἐν ὅλῳ 21 + 44 = 65].

Γ'—Ἅγ. Στέφανος : ἀρ. κωδ. 1–90 + 1–52 = 142· κώδικες εὑρεθέντες 132
[λείπουν οἱ ὑπ' ἀρ. 27, 70, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 89 = ἐν ὅλῳ 10].

Δ'—Ἁγ. Τριάς : ἀρ. κωδ. 1–117 + 1–7 = 124· κώδικες εὑρεθέντες 124
[οἱ ὑπ' ἀρ. 1, 3, 4, 5, 9, 14, 18, 19, 21, 22, 29 (= ἐν ὅλῳ 12) σημειώνονται ὡς προερχόμενοι ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου].

ἤτοι, εὑρεθέντες τὸ 1953 κώδικες ἐν ὅλῳ 1.111

Ἡ ἀπογραφὴ τοῦ 1959 παρέχει τοὺς ἀκολούθους ἀριθμούς :

Α'— Μεταμόρφωσις : ἀρ. κωδ. 1–632 + 633–641 = 641· κώδ. εὑρεθέντες 629
[λείπουν οἱ ὑπ' ἀρ. 132, 299, 369, 390, 420, 474, 507, 512, 587, 588, 597, 598 = ἐν ὅλῳ 12].

Β'— Βαρλαάμ : ἀρ. κωδ. 1–222, 267 + 1–35 = 258· κώδ. εὑρεθέντες 237
[λείπουν οἱ ὑπ' ἀρ. 38, 39, 67, 68, 70, 83, 91, 116, 118, 121, 123, 131, 134, 145, 168, 169, 179, 190, 213, 214, 215 (= ἐν ὅλῳ 21) καὶ οἱ ὑπ' ἀρ. 223–266 (= 44), ἤτοι ἐν ὅλῳ 21 + 44 = 65].

Γ'—Ἅγ. Στέφανος : ἀρ. κωδ. 1–90 + 1–55 = 145· κώδικες εὑρεθέντες 135
[λείπουν οἱ ὑπ' ἀρ. 27, 70, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 89 = ἐν ὅλῳ 10].

Δ'— Προσθετέοι οἱ τῆς Ἁγ. Τριάδος, μεταφερθέντες εἰς Ἅγ. Στέφανον καὶ εἰς Βαρλαάμ 124

ἤτοι, εὑρεθέντες τὸ 1959 κώδικες ἐν ὅλῳ 1.125

50. Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ [ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ], *Τὰ Μετέωρα*, Ἀθ. 1964, σ. 120–121.

51. Πρὶν ἀκόμη παραλάβωμεν τὰ κατάλοιπα τοῦ Βέη, ὁ τότε Διευθυντὴς τοῦ Μεσαιωνικοῦ

Μὲ τὴν πρόσφατον καὶ ἐπίσημον αὐτὴν ἀπογραφὴν τῶν Μετεωρικῶν χειρογράφων ἐφθάναμεν, ἐπιτέλους, εἰς ἀσφαλῆ ἀφετηρίαν διὰ πάντα περαιτέρω ἔλεγχον.

Ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ εἰς Μετέωρα μᾶς ἀπεκάλυπτεν ὅτι τὸ περιεχόμενον τῶν μετεωρικῶν βιβλιοθηκῶν δὲν ἔχει ἀκόμη ἐξαντλητικῶς διερευνηθῆ. Ἤδη τὰ συμπληρώματά μας εἰς τὸν παρόντα πρῶτον τόμον τὸ μαρτυροῦν.

Ἡ ἀποστολή μας δὲν ἐπρόκειτο, βεβαίως, νὰ πραγματοποιηθῆ χωρὶς τὴν ἄδειαν καὶ τὴν συγκατάθεσιν τῶν ἁρμοδίων ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν [53]. Ἀλλ' ἀντὶ τῆς ζητηθείσης ἁπλῆς συγκαταθέσεως καὶ τῶν συνήθων τυπικῶν διευκολύνσεων, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν Κος Διονύσιος [Χαραλάμπους] μᾶς προσέφερεν ἀμέριστον καὶ ἐνεργὸν τὴν πολύτιμον συμπαράστασίν του. Ἀνὴρ λόγιος, γνωστὸς διὰ τὰς συγγραφικάς του ἐπιδόσεις [54], ὁ πολυσέβαστος ἱεράρχης συνδυάζει τὴν βαθεῖαν πνευματικότητα τοῦ ἀσκητοῦ καὶ τὸν φιλίστορα ζῆλον τοῦ μελετητοῦ μὲ τὸν εὐκίνητον νοῦν δραστηρίου κοινωνικοῦ παράγοντος, ἐκτείνων ἀκαταπόνητος τὴν ἀποτελεσματικὴν πάντοτε μέριμνάν του εἰς ὅλα. Ἐσκαρφάλωσε μαζί μας εἰς τὰ βουνά, εἰς τοὺς βράχους τῶν Μετεώρων, εἰς τὴν Πόρτα-Παναγιὰ καὶ εἰς τὴν Μονὴν Δουσίκου, μᾶς ἄνοιξε βιβλιοθήκας, ἀρχεῖα καὶ σκευοφυλάκια, μᾶς παρέδωσε λεπτομερεῖς καταγραφάς, γενομένας ὑπὸ τοῦ ἰδίου, μᾶς ἐχειραγώγησεν εἰς τὰς ἀναζητήσεις μας καὶ μᾶς ἐξησφάλισε πᾶσαν ἄνεσιν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας.

Μεταβάντες κατ' ἐπανάληψιν εἰς Μετέωρα (ὁ γράφων, οἱ συντάκται τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου Γ. Παπαδημητρίου, Χ. Πατρινέλης, Ε. Σκουβαρᾶς καὶ Δ. Σοφιανός, καθὼς καὶ ὁ εἰδικὸς φωτογράφος Λ. Ἀνανιάδης), εἰργάσθημεν κυρίως

Ἀρχείου κ. Μ. Μανούσακας εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὰ Μετέωρα (28-29 Μαρτίου 1961) ἐπὶ κεφαλῆς φωτογραφικοῦ συνεργείου τοῦ Βασ. Ἱδρύματος Ἐρευνῶν πρὸς ἀνίχνευσιν καὶ φωτογράφησιν, βυζαντινῶν κυρίως, ἐγγράφων (πρβλ. Βασιλικὸν Ἵδρυμα Ἐρευνῶν, *Ἐπετηρίς*, 3, 1961, σ. 81). Ὁ κ. Μανούσακας, μὲ τὴν συνοπτικὴν ἀναγραφὴν τοῦ 1953 ἀνὰ χεῖρας, προέβη τότε καὶ εἰς ὡρισμένας διαπιστώσεις διὰ τὴν κατάστασιν τῶν κωδίκων εἰς τὰς μονὰς Μεταμορφώσεως καὶ Βαρλαάμ.

52. Δακτυλογραφημένα ἀντίγραφα τῆς καταγραφῆς τοῦ 1953 καὶ φωτογραφικὰ ἀντίτυπα τῶν δακτυλογραφημένων καταγραφῶν τοῦ 1959 ἀπόκεινται εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

53. Ἔγγραφον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν πρὸς τὴν Μητρόπολιν Τρικκάλων 51526/8-6-1965. Ἀπάντησις τῆς Μητροπόλεως 659/15-6-65 (ἀρ. πρ. Ἀκαδημίας 51565/19-6-65).

54. Ὡς μητροπολίτης Λήμνου παρεσκεύασε καὶ ἐξέδωκε τὸν *Συμπληρωματικὸν κατάλογον τῶν χειρογράφων τῆς Μονῆς Λειμῶνος* (Ἀθῆναι 1947), ἐμελέτησε δὲ καὶ παρουσίασε τὸ *Ἀρχεῖον τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου* (ἐφημ. «Λῆμνος» 1953-1958) κ.ἄ. Ὡς μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν ἔδωσε νέαν ζωὴ εἰς τὰ μοναστήρια τῆς δικαιοδοσίας του, διησφάλισε τὰ κειμήλια καὶ τὰ χειρόγραφά των, συνέταξε δὲ καὶ ἐτύπωσε κατατοπιστικώτατα, μεστὰ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ καλαίσθητα «προσκυνητάρια» εἰς τὸν τύπον μικρῶν τουριστικῶν ὁδηγῶν: *Προσκυνητάριο μοναστηριοῦ Βαρλαὰμ Μετεώρων* (Ἀθ. 1961), *Μοναστήρι Σταγιάδων* (Ἀθ. 1962), *Μονάστήρι Βυτουμᾶ* (Ἀθ. 1962), *Ἅγιος Στέφανος - Μετέωρα* (Ἀθ. 1962), *Τὰ Μετέωρα* (Ἀθ. 1964), *Ἅγιος Βησσαρίων - Δούσικον* (Ἀθ. 1966). Ἀπὸ τὰ ἐποικοδομητικὰ καὶ ἄλλα βιβλία του σημειώνω τὸ *Πιστοὶ ἄχρι θανάτου* (Ἀθ. 1959), βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

(τὸ 1965 καὶ τὸ 1966) εἰς τὰς μονὰς Μεταμορφώσεως καὶ Βαρλαὰμ [55]. Εἰς τὰ προλεγόμενα τοῦ παρόντος πρώτου τόμου δὲν θὰ ἐκτεθοῦν, παρὰ μόνον τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς κώδικας τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως.

Οἱ κώδικες τῆς Μεταμορφώσεως εὑρίσκονται συγκεντρωμένοι εἰς παλαιὰ θολωτὰ διαμερίσματα, κτισθέντα (ἄγνωστον πρὸ πόσων ἀκριβῶς αἰώνων) εἰδικῶς διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς μυστικὸν σκευοφυλάκιον καὶ κρύπτη: Τὸ καθολικὸν τῆς Μονῆς ἔχει εἰς τὴν βορείαν πλευράν του, ὅπου καὶ ἡ εἴσοδος τοῦ ναοῦ, εὐρύχωρον νάρθηκα, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου στενὴ πύλη ὁδηγεῖ εἰς μικρὰν (πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ) αὐλήν, περικλειομένην ἀπὸ ἰσόγεια καὶ ἀνώγεια διαμερίσματα. Εἰς τὰ ἀνώγεια εἶναι τὸ παλαιὸν «ἀρχονταρίκι», τὸ ἡγουμενεῖον καὶ δωμάτια προσφάτως ἀνακαινισθέντα· εἰς τὰ ἰσόγεια ἀποθῆκαι καὶ ἄλλοι βοηθητικοὶ χῶροι. Ὁ εἰσερχόμενος ἀπὸ τὸν νάρθηκα εἰς τὴν μικρὰν αὐτὴν αὐλὴν συναντᾷ δεξιά του, εἰς τὸ ἰσόγειον, χαμηλὴν θύραν, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τρεῖς συνεχομένας μικρὰς καὶ σκοτεινὰς ἀποθήκας, γνωστὰς ὡς σκευοφυλάκιον (ὅπου ὅμως ἀπὸ πολλῶν δεκαετιῶν, ἂν μὴ ἀνέκαθεν, συνεσωρεύοντο παντοειδῆ ὑλικά, κατὰ τὸ πλεῖστον ἄχρηστα). Τὰ χαμηλοτάβανα καὶ ὑγρὰ αὐτὰ κελλάρια καὶ σήμερον ἀκόμη, παρὰ τὸν σχετικὸν καθαρισμόν των, ἀπωθοῦν τὸν ἐπισκέπτην. Εἰς παλαιοτέρας ἐποχὰς πυκνοὶ ἱστοὶ ἀράχνης τὸν ἠμπόδιζαν νὰ προχωρήσῃ καὶ σμήνη νυκτερίδων ἀπειλοῦσαν νὰ σβήσουν τὸ αναιμικὸν λυχνάρι του. Ὁ εἰσχωρῶν εἰς τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ ἀποθήκην ἠδύνατο ἴσως νὰ διακρίνῃ ὅτι ἡ ἐπιφάνεια ἑνὸς τοίχου διακόπτεται ἀπὸ μίαν κόγχην μὲ ξυλίνην ἐπένδυσιν — ἐντοιχισμένον ἀρμάριον, εἰς τὰ ράφια τοῦ ὁποίου ἦσαν τοποθετημέναι παλαιαὶ εἰκόνες καὶ διάφορα μικροαντικείμενα. Οὐδεὶς ὅμως ἠδύνατο νὰ ὑποψιασθῇ, ὅπως οὔτε καὶ σήμερον ὑποψιάζεται, ὅτι ὁλόκληρον ἐκεῖνο τὸ ἐντοιχισμένον ντουλάπι μετακινεῖται καὶ ἀπελευθερώνει στενὴν καὶ χαμηλὴν εἴσοδον, χαίνουσαν πρὸ μυστηριώδους χώρου ! Ἡ μυστικὴ αὐτὴ εἴσοδος (ἡ ὁποία ἦτο δυνατὸν καὶ νὰ φράσσεται μὲ πρόχειρον τοιχοποιίαν) εἶναι τὸ στόμιον μιᾶς στενοχώρου ἀνηφορικῆς σήραγγος, τῆς ὁποίας τὰ λιθόκτιστα σκαλοπάτια, δέκα περίπου, ἀκανόνιστα καὶ δυσανάβατα, ὁδηγοῦν τὸν ἐπισκέπτην εἰς εὐρύχωρα θολωτὰ διαμερίσματα, φωτεινὰ σχετικῶς καὶ καλῶς ἀεριζόμενα. Ὅταν συνέλθῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἔκπληξιν, διαπιστώνει ὅτι εὑρίσκεται ὑπεράνω τοῦ νάρθηκος, εἰς τὸ ὕψος περίπου τῆς στέγης καὶ τῶν θόλων τοῦ ναοῦ, εἰς χώρους τῶν ὁποίων τὴν ὕπαρξιν τίποτε δὲν ἐπρόδιδεν ἐξωτερικῶς ! Εἶναι τὸ μυστικὸν σκευοφυλάκιον τῆς Μονῆς, τὴν εἴσοδον τοῦ ὁποίου, ἀγνοουμένην τότε

---

55. Λεπτομερεῖς ἐκθέσεις περὶ τῶν εἰς Μετέωρα καὶ εἰς ἄλλα μοναστικὰ κέντρα τῆς Θεσσαλίας ἀποστολῶν μας δημοσιεύονται εἰς τὴν *Ἐπετηρίδα τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου*, τόμ. 16, τοῦ 1966. — Τῆς πρώτης ἀποστολῆς εἰς Μετέωρα (24 Ἰουν.–5 Ἰουλ. 1965) μετέσχον : Λ. Βρανούσης, Γ. Παπαδημητρίου, Χ. Πατρινέλης, Ε. Σκουβαρᾶς. — Εἰς δευτέραν μετάβασίν μου εἰς Μετέωρα (28 Ἰουλ.–9 Αὐγ. 1965), ὅτε ἠσχολήθην ἰδιαιτέρως μὲ τὰ ἔγγραφα τῶν μετεωρικῶν ἀρχείων, μὲ συνώδευεν ἡ σύζυγός μου Ἔρα Λ. Βρανούση, τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν. — Τῆς τρίτης ἀποστολῆς (2–13 Ἰουλ. 1966) μετέσχον : Λ. Βρανούσης, Γ. Παπαδημητρίου, Ε. Σκουβαρᾶς, Δ. Σοφιανός. Κατὰ τὴν πρώτην καὶ τρίτην ἀποστολὴν μᾶς συνώδευε καὶ ὁ εἰδικὸς φωτογράφος Λ. Ἀνανιάδης.

καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν μοναχῶν, ἀνεκάλυψεν, ὡς λέγει, καὶ παρεβίασε (τὸ 1908 ἢ 1909) ὁ Ν. Βέης (βλ. ἀνωτέρω, σ. *15–16).

Ἀπὸ τὰ 4–5 ἐκεῖνα δωμάτια, ὅλα θολωτὰ ἢ καμαροσκέπαστα, τὸ πρῶτον, ἐπαρκῶς φωτιζόμενον, περιέχει τὰ χειρόγραφα. Εἰς τὸ ἀμέσως ἑπόμενον παλαιὰ ἔντυπα βιβλία ἀταξινόμητα (μεταξὺ αὐτῶν εὑρέθη παρατοποθετημένος ὁ χειρόγραφος κῶδιξ 299· βλ. σελ. 659), κιβώτια μὲ ἔγγραφα κλπ. (τῶν ἐγγράφων ἐγένετο διαλογή, ταξινόμησις, φωτογράφησις καὶ καλυτέρα τοποθέτησις). Εἰς τὰ ἐνδότερα, σεντούκια μὲ ἔντυπα βιβλία καὶ παλαιὰ ἄμφια, λειτουργικὰ σκεύη, εἰκόνες κλπ. Ἀπὸ κιβώτιον μὲ ράκη παλαιῶν ἀμφίων ἀνέσυρα «σακκούλια» καὶ κυλίνδρους μὲ ἔγγραφα. Εἰς τὸ τελευταῖον δωμάτιον, ἀπετόλμησα νὰ παραβιάσω ἐντοιχισμένον ἀρμάριον· ἀπεδείχθη ὅτι καὶ τοῦτο φράσσει τὴν εἴσοδον μικρᾶς καμαρωτῆς κρύπτης, ἡ ὁποία ὅμως εὑρέθη ἐντελῶς κενή.

Τέσσαρες ξύλιναι βιβλιοθῆκαι, μὲ ὑαλοπίνακας εἰς τὴν πρόσοψιν, τοποθετημέναι εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ μικροῦ δωματίου, τὸ ὁποῖον πρῶτον συναντᾷ ὁ ἀνερχόμενος εἰς τὸ σκευοφυλάκιον, περιέχουν τοὺς χειρογράφους κώδικας, ταξινομημένους κατὰ τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν τῆς καταγραφῆς Βέη. Αἱ κατὰ καιροὺς μετακομίσεις, ἀνακατατάξεις ἢ παρατοποθετήσεις εἶχαν πολλαχοῦ διαταράξει τὴν σειράν των. Τὴν ἀποκατεστήσαμεν καὶ τὴν συνεπληρώσαμεν μὲ τοὺς ἐπὶ πλέον αὔξοντας ἀριθμοὺς τοῦ παρόντος Καταλόγου. Εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐλλειπόντων (ἀπολεσθέντων ἢ συνενωθέντων) ἐτοποθετήσαμεν σχετικὸν δελτίον. Σχετικὸν ἐπίσης δελτίον, τοποθετημένον εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, πληροφορεῖ ὅτι 36 κώδικες (οἱ ὑπ' ἀριθ. 81, 84, 95, 96, 106, 109, 118, 136, 149, 169, 217, 220, 221, 223, 229, 276, 298, 301, 342, 400, 421, 442, 481, 508, 538, 539, 540, 545, 548, 552, 554, 556, 565, 571, 591, 596) ἔχουν ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ σκευοφυλακίου καὶ εὑρίσκονται ἐκτεθειμένοι εἰς εἰδικὰς προθήκας, μαζὶ μὲ ἄλλα κειμήλια, εἰς τὴν παλαιὰν «τράπεζαν» (= ἑστιατόριον) τῆς Μονῆς, ἡ ὁποία ἔχει διαμορφωθῆ εἰς μικρὸν μουσεῖον, προσιτὸν εἰς πάντα ἐπισκέπτην [56].

Εἶναι εὐνόητον ὅτι οἱ κώδικες τοῦ σκευοφυλακίου δὲν εἶναι εὐκόλως προσιτοί. Δὲν ὑπάρχει, ἄλλωστε, χῶρος ἐκεῖ διὰ νὰ στηθῇ ἔστω καὶ πρόχειρον ἀναγνωστήριον. Ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς μᾶς ἐπέτρεψαν καὶ μᾶς ἐβοήθησαν νὰ μεταφέρωμεν τμηματικῶς τοὺς κώδικας εἰς τὸ εὐρύχωρον καὶ φωτεινὸν ἀρχονταρίκι, ὅπου ἡ ἐργασία μας διεξήχθη μὲ πᾶσαν ἄνεσιν [57].

---

56. Συνηντήσαμεν εἰς Μετέωρα τὴν Ἔφορον Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων Καν Ἄνναν Χατζηνικολάου - Μαραβᾶ, ἡ ὁποία, καταρτίζουσα τὴν μουσειακὴν συλλογὴν τῆς Μονῆς, εἶχεν ἤδη ἐπιλέξει καὶ τοποθετήσει μεταξὺ τῶν ἐκθεμάτων τοὺς ἀνωτέρω κώδικας. Διὰ τὰ χειρόγραφα αὐτά, καθὼς καὶ διὰ τὰ ἔγγραφα, τὰ ἐκτεθειμένα εἰς τὰς προθήκας, κατηρτίσαμεν δακτυλογραφημένας ἐπιγραφὰς (ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ) μὲ ἀκριβῆ πληροφοριακὰ στοιχεῖα.

57. Ὁ νεαρὸς ἡγούμενος τοῦ Μετεώρου ἀρχιμανδρίτης Αἰμιλιανὸς Βαφείδης, πτυχιοῦχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ζηλωτὴς τῶν πνευματοφόρων πατέρων τοῦ παρελθόντος, οἱ ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς, καθὼς καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικόν, δὲν μᾶς ἐδέχθησαν ἁπλῶς μὲ τὴν κατὰ παράδοσιν φιλόξενον προθυμίαν των, ἀλλὰ μᾶς περιέβαλαν μὲ συγκινητικὴν ἀγάπην, ἔδειξαν οὐσιαστικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἔργον μας καὶ πολυτρόπως συνέβαλαν εἰς τὴν διεξαγωγήν του.

Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος διωρθώθησαν ἐν ταῖς ὤαις καὶ τοῖς δια-
στίχοις μεταγενεστέρας χειρός, τοῦ XVIII τελευτῶντος ἢ XIX
ἀρχομένου αἰῶνος.
Περιβάλλεται ὁ κῶδιξ ὑπὸ δύο φύλλων περγαμηνῶν ἐκ-
κος γεγραμμένων κατὰ τὸν XII αἰῶνα καὶ περιεχόντων δύο σελίδας
ταμεῖον.
Ἄνευ ἀξιολόγου τινὸς καταστάσεως.

598.

Χάρτης. Διαστ. 0,42 × 0,31. Φύλλα ΙΗ. φ. 1.
Τυπικὸν Μονῆς Μετεώρου ὑπὸ Μελετίου Λαρίσης, ἔτους
1784.

Δεῖγμα τῶν χειρογράφων τοῦ Ν. Βέη. Περιγραφὴ τοῦ κώδ. **597** (γραφὴ τοῦ 1909) καὶ τοῦ κώδ. **598** (γραφὴ τοῦ 1953). Πρβλ. σελ. 629.

Μὲ τοὺς καταλόγους τοῦ Βέη (εἰς τυπογραφικὰ δοκίμια ἢ εἰς χειρόγραφα) ἐνώπιόν μας, καὶ μὲ τὰ πρωτόκολλα τῶν ἐπισήμων ἀπογραφῶν τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 παραπλεύρως, ὑπεβάλαμεν τὰ πάντα εἰς συστηματικὴν ἀναψηλάφησιν.

Αἱ ἀρχικῶς συνταχθεῖσαι (περὶ τὸ 1909) περιγραφαὶ τοῦ Βέη δὲν ἐξετείνοντο πέραν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 597 κώδικος (πρβλ. καὶ σελ. 690). Αἱ εὑρεθεῖσαι εἰς τὰ χειρόγραφά του περιγραφαὶ τῶν κωδίκων 598–616, συνταχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἰδίου πολὺ βραδύτερον (μετὰ τὸ 1945 καὶ πρὸ τοῦ 1953), καίτοι ἀτελεῖς, κατέστη δυνατόν, μὲ ὡρισμένας βελτιώσεις, νὰ δημοσιευθοῦν [58]. Τὰ πράγματα ὅμως ἐπέβαλλαν, νὰ περιορισθῇ ἡ εὐθύνη τοῦ Βέη εἰς τὰς περιγραφὰς τῶν κωδίκων *1–616*.

Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953 εἶχαν εὑρεθῆ καὶ κατεγράφησαν ἐπὶ πλέον κώδικες (ἢ σπαράγματα κωδίκων) ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς *617–632*. Κατὰ δὲ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1959 προσετέθησαν ἐπὶ πλέον κώδικες (ἢ σπαράγματα κωδίκων) ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς *633–641* (πρβλ. σελ. *46 καὶ 637). Ἡ ὑφ' ἡμῶν γενομένη περαιτέρω ἀνίχνευσις καὶ διαλογὴ προσέθεσε τοὺς ἀριθμοὺς *642–661*.

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς πέραν τῶν καταλόγων τοῦ Βέη ἀριθμοὺς ἐπεβάλλετο νὰ συνταχθοῦν συστηματικαὶ περιγραφαί. Εἰς τὰς περιγραφὰς τοῦ Βέη (**1–616**) προσετέθησαν αἱ ἰδικαί μας **617–661**.

Οἱ κώδικες ὅμως δὲν εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα 661.

Δὲν ἀνευρέθησαν (οὔτε τὸ 1953, οὔτε τὸ 1959, οὔτε ὑφ' ἡμῶν τὸ 1965 καὶ 1966) οἱ κώδικες : **132, 369, 390, 420, 474, 507, 512, 587, 587α, 588, 594, 597, 598.** Τῶν κωδίκων μάλιστα **369** καὶ **420** δὲν εὑρέθη οὔτε ἡ περιγραφὴ εἰς τὰ κατάλοιπα τοῦ Βέη [59]. (Δύο

58. Τὸ εὑρεθὲν μεταξὺ τῶν παραδοθέντων ἡμῖν καταλοίπων τοῦ Βέη συνοπτικὸν σημείωμα περὶ τῶν περαιτέρω κωδίκων (617–634) οὔτε ἰδικόν του εἶναι, οὔτε δημοσιεύσιμον. Πρβλ. σελ. *23 καὶ 637.

59. Τὰς ἀντιστοίχους σελίδας τῶν χειρογράφων του μὲ τὴν περιγραφὴν τῶν ἐν λόγῳ κωδίκων (*369* καὶ *420*) τὰς εἶχεν ἀποσπάσει, φαίνεται, ὁ Ν. Βέης ἀπὸ τὴν θέσιν των καὶ τὰς εἶχεν ἐντάξει, κατὰ τὴν συνήθειάν του, εἰς ἄλλον φάκελον, παρασκευάζων κάποιο σχετικὸν δημοσίευμα. Δὲν ἀποκλείεται νὰ εὑρεθοῦν κάποτε. Ἐπειδὴ ὅμως λείπουν καὶ οἱ ἀντίστοιχοι κώδικες (369 καὶ 420), δὲν ἀποκλείεται νὰ τοὺς εἶχε παραμερίσει κάπου ὁ Βέης, προτιθέμενος νὰ τοὺς μελετήσῃ λεπτομερέστερον ἢ νὰ τοὺς ἀντιγράψῃ, καὶ νὰ εὑρεθοῦν μαζὶ οἱ κώδικες καὶ αἱ περιγραφαί των. Διὰ τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν, τὸν ὑπ' ἀρ. *369*, ἔχομεν ἐνδείξεις ὅτι ἦτο ὀλιγοσέλιδος, ἴσως δὲ καὶ μεμονωμένον φύλλον ἢ σπάραγμα (βλ. σελ. 663). — Κάτι παρόμοιον συνέβη ἴσως καὶ δι' ὡρισμένους ἄλλους, ἐκ τῶν μὴ εὑρεθέντων εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Μονῆς, κώδικας : Πιθανὸν νὰ μετεφέρθησαν, διὰ νὰ

ὅμως κώδικες, οἱ ὑπ' ἀριθ. *299* καὶ *421*, σημειούμενοι εἰς τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 ὡς μὴ εὑρεθέντες, εὑρέθησαν ὑφ' ἡμῶν καὶ ἐταυτίσθησαν τὸ 1965).

Ἀνασυνεκροτήθησαν ὑπὸ ἕνα (τὸν ἀρχικὸν) ἀριθμὸν τμήματα κωδίκων ἢ τεμάχια εἰλητῶν διασπασθέντα κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ καταγραφέντα κεχωρισμένως ὑπὸ δύο ἀριθμούς. Οὕτω, εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀριθμῶν **437, 448, 494, 619, 621, 622, 625, 626, 630, 638** δὲν ὑπάρχει σήμερον εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Μονῆς, παρὰ μόνον ἕνα πληροφοριακὸν δελτίον, διότι διεπιστώθη ὅτι τὰ ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς τούτους καταγραφέντα ἄλλοτε τμήματα κωδίκων ἢ τεμάχια εἰλητῶν συναπετέλουν ἀρχικῶς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κώδικα ἢ τὸ αὐτὸ εἰλητὸν μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 436, 408, 433, 428, 93, 143, 195, 440, 540, 421, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ συνηνώθησαν.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἡ διαλογὴ τοῦ διασπάρτου ὑλικοῦ μᾶς ἐπέτρεψε νὰ ἐντάξωμεν εἰς πολλοὺς ἄλλους κώδικας ἐκπεσόντα ἐνδιαμέσως καὶ παρατοποθετημένα φύλλα (οὕτω π.χ. ἀποκατεστάθη πλήρης ὁ κῶδιξ *142*, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχαν ἐκπέσει ἐνδιαμέσως φύλλα, ἄλλα διάσπαρτα φύλλα συνεπλήρωσαν τὸν κώδ. *540* κ.π.ἄ.). Εἴς τινας δὲ ἄλλους κώδικας ἀπεδείχθη ὅτι τὰ φύλλα εἶναι περισσότερα τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη ἀναγραφομένων (ὁ κῶδιξ *11* ἔχει φύλλα 409 καὶ ὄχι 509, ἀλλὰ ὁ ὑπ' ἀριθ. *48* ἔχει 318 καὶ ὄχι 308, ὁ ὑπ' ἀριθ. *106* ἔχει 254 + 26 = 280, ὁ ὑπ' ἀριθ. *194* ἔχει φύλλα ϙδ' + 44 καὶ ὄχι ρπη', ὁ ὑπ' ἀρ. *373* ἔχει φ. 238 καὶ ὄχι 152, ὁ ὑπ' ἀριθ. *579* ἔχει 38 καὶ ὄχι 32,

---

εἶναι προσιτώτεροι πρὸς λεπτομερεστέραν ἐξέτασιν ἢ ἀντιγραφήν, εἰς ἄλλην μονὴν ἢ εἰς Καλαμπάκαν ἢ εἰς Τρίκκαλα, παρέμειναν προσωρινῶς κάπου πρὸς φύλαξιν (ἴσως καὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως) καὶ ἐλησμονήθησαν ἐκεῖ ἢ ἐνετάχθησαν εἰς ἄλλας βιβλιοθήκας. Ἐκ τῶν μὴ εὑρεθέντων εἰς τὴν Μονὴν Μεταμορφώσεως κωδίκων οἱ ὑπ' ἀρ. *132* καὶ *597*, περιέχοντες τὸν Βίον καὶ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ ἁγ. Ἀχιλλείου Λαρίσης καὶ τοῦ ἁγ. Οἰκουμενίου Τρίκκης, πιθανὸν νὰ εἵλκυσαν τὸν ἐνδιαφέρον τῶν κατὰ καιροὺς μητροπολιτῶν Τρίκκης καὶ Λαρίσσης ἢ ἄλλων τοπικῶν παραγόντων (πρβλ. σελ. 690). Ὁ κῶδιξ *390* μὲ τὰ στιχουργήματα τοῦ Σταυρινοῦ Βιστιάρη καὶ τοῦ Ματθαίου Μυρέων (περὶ τῶν ὁποίων διεξοδικὰ ἔχει γράψει ὁ Δημοσθ. Ροῦσσος κ.ἄ.) ἔχει ἀφαιρεθῆ, φαίνεται, ὑπό τινος ἐρευνητοῦ, ἀγνοοῦντος ἢ μὴ διαγνώσαντος ὅτι τὸ χειρόγραφον ἦτο μᾶλλον ἀντίγραφον ἐξ ἐντύπου. Πιθανώτατα ὁ κῶδιξ ἔχει ἀφαιρεθῆ πρὸ τοῦ 1935· ἄλλως θὰ τὸν ἔβλεπεν ἴσως καὶ θὰ τὸν ἐσημείωνεν εἰς τὸ βιβλίον του ὁ Marcu Beza, *Urme româneşti în Răsăritul Ortodox*, Βουκουρέστι 1937, ὅπου ἐπισημαίνονται καὶ παρουσιάζονται πολλὰ χειρόγραφα καὶ ἄλλα μνημεῖα σχετιζόμενα μὲ τὰς ρουμανικὰς χώρας (ἐν σ. 71–84 περὶ Μετεώρων). Κάποιος μελετητὴς ἐπίσης ἐνδιεφέρθη, φαίνεται, διὰ τοὺς κώδικας *474, 587α* καὶ *594*, ἐνῷ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν εἰκονογραφημένων κωδίκων *507* καὶ *512* ὑπεύθυνος εἶναι κάποιος βέβηλος συλλέκτης ἢ κάποιος ἀρχαιοκάπηλος.

τὸ ὑπ' ἀριθ. *440* εἰλητὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ 7 καὶ ὄχι 4 τεμάχια, κ.π.ἄ.). Δὲν ἀποκλείεται, ἀπὸ τὰ πολλὰ μεμονωμένα φύλλα ἢ φυλλάδια, τὰ ὁποῖα ἔχουν συγκεντρωθῇ εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. *628* καὶ *641–645* δέσμας, ν' ἀποδειχθῇ, μετὰ ἐπιμονωτέραν ἀναψηλάφησιν, ὅτι μερικὰ ἐξ αὐτῶν ἀνήκουν εἰς σῳζομένους κώδικας, ἐκπεσόντα πρὶν ἢ μετὰ τὴν καταγραφὴν καὶ περιγραφήν των ὑπὸ τοῦ Βέη [60].

Ἐπιμονωτέρα διερεύνησις, κυρίως δὲ ἡ διαλογὴ τῶν εἰς δέσμας συσσωρευμένων σπαραγμάτων, ηὔξησε τὴν καταγραφήν μας κατά τινας δεκάδας ἀριθμῶν. Ἐκρίθη σκόπιμον νὰ διαχωρισθοῦν ἀπὸ τὰς δέσμας καὶ ν' ἀξιωθοῦν ἰδιαιτέρας ἀριθμήσεως καὶ περιγραφῆς κατὰ τὸ δυνατὸν περισσότερα χειρόγραφα, ἔστω καὶ ὀλιγοσέλιδα, ἀκέφαλα, ἐλλιπῆ καὶ κολοβά, ἀποτελοῦντα ὅμως αὐτοτελεῖς προφανῶς μονάδας, ἀσχέτους πρὸς τὰ λοιπὰ ἀταύτιστα μεμονωμένα φύλλα. Ἐδικαιοῦτο λ.χ. ἰδίας ἀριθμήσεως καὶ περιγραφῆς τὸ ὑπ' ἀριθ. *647* φυλλάδιον, τὸ ὑπ' ἀριθ. *648*, τὸ ὑπ' ἀριθ. *649*, ὅπου καὶ ἰδιόγραφος σημείωσις τοῦ Uspenskij, τὸ ὑπ' ἀριθ. *654*, τὸ ὑπ' ἀριθ. *656* δίφυλλον, ὅπου ἐνδιαφέρον συναξάριον νεομάρτυρος, διὰ γνωστῆς χειρὸς γεγραμμένον, κ.π.ἄ.

Οὕτω, περιωρίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὁ ὄγκος τῶν ἀκαταγράφων καὶ ἀταυτίστων σπαραγμάτων, τὰ δὲ ἀπομείναντα εἰς δέσμας μεμονωμένα φύλλα ἢ φυλλάδια ἐταξινομήθησαν κάπως συστηματικώτερα, διαχωρισθέντα εἰς πέντε ἑνότητας : Ἡ δέσμη *628* περιέχει τὰ περγαμηνὰ φύλλα, αἱ δὲ ἄλλαι τὰ χαρτῷα : αἱ ὑπ' ἀριθ. *641*, *642*, *643* τὰ μεγάλου, τὰ μετρίου καὶ τὰ μικροῦ σχήματος, ἡ ὑπ' ἀριθ. *644* φύλλα προερχόμενα ἐκ μουσικῶν κωδίκων, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. *645* δέσμη πέντε φύλλα ἢ δίφυλλα διασῴζοντα βιβλιογραφικὰ ἢ ἄλλα σημειώματα, ἄξια ἰδίας καταγραφῆς (βλ. σελ. 698–699 καὶ 704).

Ὁ αὔξων ἀριθμὸς τῶν περιγραφομένων εἰς τὸν παρόντα Κατάλογον χειρογράφων ἀνέρχεται εἰς 661. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου εἶναι σήμερον, ὡς ἐλέχθη,

60. Ὁ Ν. Βέης, καταμετρῶν τὰ φύλλα ὀγκωδῶν κωδίκων, δὲν ἐσημείωνεν ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου φύλλου τὸν ἀντίστοιχον αὔξοντα ἀριθμόν, ἀλλὰ περιωρίζετο συνήθως νὰ θέτῃ ἀριθμοὺς ἀνὰ δέκα φύλλα (10, 20, 30 κτλ.), χωρὶς νὰ παραλείπῃ ὅμως νὰ σημειώνῃ τὸν ἀντίστοιχον ἀριθμὸν εἰς τὰς σελίδας ἐκείνας, ὅπου ἤρχιζε νέον κείμενον ἢ νέον κεφάλαιον. Οὕτω, μεμονωμένα φύλλα ἢ φυλλάδια, καίτοι δὲν ἔφεραν καμμίαν ἔνδειξιν ἀριθμήσεως, ἀπεδείχθη ὅτι εἶχαν ἐκπέσει ἀπὸ σῳζομένους καὶ καταγεγραμμένους κώδικας. Τυχὸν περαιτέρω ταυτίσεις τῶν εἰς δέσμας περισυλλεγέντων σπαραγμάτων εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ γίνουν μόνον ἐπὶ τῇ βάσει ἐσωτερικῶν τεκμηρίων.

ὀλιγώτερα : Ἂν ἀφαιρεθοῦν τὰ μὴ εὑρεθέντα (ἐν ὅλῳ 13 χειρόγραφα) καὶ τὰ ὑπὸ ἕνα ἀριθμὸν συνενωθέντα (ἐν ὅλῳ 10 χειρόγραφα), ἀπομένουν (661 μεῖον 23=) μόνον 638.

Ἐκ τούτων τὰ 20 εἶναι εἰλητὰ (17 περγαμηνά : *423*, *424*, *425*, *426*, *427*, *428+619*, *429*, *430*, *431*, *432*, *433+494*, *434*, *435*, *436+437*, *438*, *439*, *466*, καὶ 3 χαρτῷα: *440+626*, *441*, *442*).

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν 638 σῳζομένων σήμερον χειρογράφων τὰ 86 εἶναι περγαμηνὰ (69 κώδικες καὶ 17 εἰλητά)[61]. Τὰ ὑπόλοιπα 552 χειρόγραφα εἶναι χαρτῷα (549 κώδικες καὶ 3 εἰλητά)[62]. Ἂς προστεθῇ ὅτι, παρεντεθειμένα εἰς δύο κώδικας, ὑπάρχουν καὶ 2 περγαμηνὰ φύλλα παλίμψηστα (βλ. σελ. 551 κ. *548* καὶ σ. 604 κ. *576*)[63].

Λαμβάνοντες ἀνὰ χεῖρας ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς κώδικας, ἠλέγξαμεν ἂν καὶ κατὰ πόσον ἡ σημερινὴ κατάστασις ἑνὸς ἑκάστου ἐξ αὐτῶν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν παλαιὰν περιγραφὴν τοῦ Βέη (αὔξων ἀριθμὸς

---

61. Περγαμηνοὶ κώδικες : 8, 80, 113, 116, 144, 150, 245, 253, 255, 291, 301, 302, 303, 364, 365, 367, 371, 392, 489, 495, 496, 502, 503, 506, 518, 519, 520, 523, 524, 525, 526, 529, 530, 539, 540, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 556, 557, 559, 560, 562, 563, 564, 565, 567, 572, 573, 576, 578, 583, 591, 592, 604, 607, 609, 612, 613, 628, 629, 631. Περγαμηνὸς ἦτο ἐπίσης ὁ ἐκ τῶν μὴ ἀνευρεθέντων ὑπ' ἀριθ. 512 κῶδιξ· (οἱ ὑπ' ἀριθ. 369 καὶ 420, τῶν ὁποίων δὲν ἔχομεν οὔτε περιγραφήν, ἀγνοοῦμεν ἂν ἦσαν περγαμηνοὶ ἢ χαρτῷοι).— Εἰλητὰ ἐκ περγαμηνῆς : 423, 424, 425, 426, 427, 428+619, 429, 430, 431, 432, 433+494, 434, 435, 436+437, 438, 439, 466.

62. Ὁ χάρτης τῶν κωδίκων χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη μὲ τέσσαρας διακρίσεις : χάρτης, χάρτης λεῖος, χάρτης στιλπνός, χάρτης βομβύκινος.— Βομβύκινα εἶναι τὰ χειρόγραφα : 28, 73, 97, 143, 151, 158, 161, 248, 263, 300, 330, 355, 359, 373, 394, 458, 535, 536, 543, 569, 577, 582, 586, 590, 593 (καὶ ἐκ τῶν μὴ ἀνευρεθέντων τὰ ὑπ' ἀρ. 587α καὶ 594). Ὁ χάρτης τοῦ ὑπ' ἀριθ. 158 χαρακτηρίζεται ψευδοβομβύκινος.

63. Ὁ Ν. ΒΕΗΣ (*Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 24) σημειώνει : «Παλίμψηστα καθ' ὅλου χειρόγραφα δὲν ἔχομεν ἐν Μετεώροις· μόνον φύλλα τινὰ τεσσάρων κωδίκων εἶναι παλίμψηστα· πλὴν ἡ παλαιὰ αὐτῶν γραφὴ ἐξετασθεῖσα ὑφ' ἡμῶν ἀπέδειξεν ὅτι περιλαμβάνει ἁπλᾶ τινα ἱερατικὰ ἐπουσιώδη λείψανα». Ἑβδομήκοντα ἔτη πρὸ τοῦ Βέη, ὁ Didron, ὁ ὁποῖος εὗρεν εἰς τὸ Μετέωρον 135 περγαμηνὰ χειρόγραφα, ἐπεσήμανε, λέγει, μεταξὺ αὐτῶν ἀρκετὰ παλίμψηστα : ...Nous y avons compté 1500 volumes [ἔντυπα] et 372 manuscrits. De ces manuscrits, 237 sont en papier et 135 en parchemin; il y a en outre 23 rouleaux de parchemin aussi. Le catalogue de ces livres a été brûlé autrefois et n'a pas été refait. Parmi les manuscrits sur parchemin, nous avons trouvé des palimpsestes, deux entre autres dont nous parlerons plus tard, quand nous serons au mont Athos et fouillant les bibliothèques de cette sainte montagne (DIDRON, *Voyage en Grèce–Les Météores*, ἐν Annales archéologiques, I, 1844, σ. 327). Ἐν τούτοις, εἰς τὴν συνέχειαν τῶν ἄρθρων του ὁ Didron, παρὰ τὴν ὑπόσχεσίν του, δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὸ θέμα τῶν παλιμψήστων χειρογράφων τοῦ Μετεώρου.

κώδικος, διαστάσεις, ἀριθμὸς φύλλων, περιεχόμενον, κωδικογραφικὸν σημείωμα, ἄλλαι τυχὸν ἰδιομορφίαι, ἀντιβολὴ πανομοιοτύπων κτλ.). Πλὴν τῆς ἀπωλείας τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων 13 κωδίκων, δὲν διεπιστώσαμεν εἰς τοὺς ἐναπομείναντας ηὐξημένας φθορὰς καὶ σημαντικὰς ἀπωλείας ἢ λεηλασίας ἐνδιαμέσων φύλλων. Ἀπὸ τὰς διαπιστωθείσας ἀποκοπὰς ἢ ἀπωλείας φύλλων (κώδ. *91*, *221*, *374*, *525*, *540*, *552*) ἰδιαιτέρως θλιβερὰ εἶναι ἡ ἀπώλεια πέντε ἐγχρώμων εἰκόνων ἀπὸ τοὺς κώδικας *374* καὶ *540* καὶ τῶν φύλλων 143–206 τοῦ ὑπ' ἀριθ. *552* κώδικος, τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, ὅπου περιείχοντο ἐνδιαφέροντα ἴσως ἀπόκρυφα κείμενα.

Ὅπου τυχὸν ἡ περιγραφὴ τοῦ Βέη ἄφηνε κενὰ σημεῖα ἢ περιθώρια ἀμφιβολιῶν, ἡ προσοχή μας ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρα. Οὕτω π.χ. ἐπετύχαμεν ἐνιαχοῦ ἀσφαλεστέρας ἀναγνώσεις: ἐν κώδ. 130 τὴν λ. *προσᾴδοντες*, ἐν κώδ. 326 τὴν λ. *ἀφρικῇ* ἀντὶ τοῦ ἀδιανοήτου *ἀφελκῇ*, ἐν κώδ. 428 *Ἰω(άννου) του κομνενου* ἀντὶ *Τω του κομνενου*, ἐν κώδ. 485 *ἀπόνως* ἀντὶ *ἀπόντος*, ἐν κώδ. 502 *ρεντακηνοῦ* καὶ ἀλλαχοῦ ἄλλα. Ἀνεγνώσαμεν σημειώματα μὴ ἀναγνωσθέντα ἢ μὴ μεταγραφέντα ὑπὸ τοῦ Βέη (κώδ. 195, 349 κ.ἄ.), συνεπληρώσαμεν κενὰ ἀφεθέντα ἴσως πρὸς πληρεστέραν ἐξακρίβωσιν (χρονολογικαὶ ἐνδείξεις ἐν κώδ. 547 κ.ἄ.).

Τέλος, εἴς τινας περιπτώσεις παρέστη ἀνάγκη νὰ συντάξωμεν ἐκτενεστέρας περιγραφάς, συμπληρωματικὰς τῆς ἀντιστοίχου συνοπτικῆς ἀναγραφῆς τοῦ Βέη. Τοῦτο ἐκρίθη σκόπιμον λ.χ. διὰ τὸν κώδικα *592* (ὅπου καὶ ἀξιόλογον σημείωμα διὰ τὸ κόστος ἑνὸς χειρογράφου βιβλίου κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα), διὰ τὸν κώδικα *593* (ὅπου καὶ ἐκτενῆ σημειώματα, ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ἐνδιαφέροντα, τοῦ ἔτους 1383 [64], καὶ ἰταλικὸν τοῦ 1441), διὰ τὸν κώδικα *596* (ὅπου καὶ ἀνέκδοτος ὁρισμὸς τοῦ δεσπότου Θωμᾶ Παλαιολόγου) κ.ἄ.

Παραλλήλως, κατὰ τὸ φυλλομέτρημα καὶ τὴν μελέτην τῶν κωδίκων, ἐπελέξαμεν καὶ ἐφωτογραφήσαμεν χαρακτηριστικὰ δείγματα γραφῆς, κοσμημάτων καὶ εἰκονογραφήσεως, ὅλα σχεδὸν τὰ κωδικογραφικὰ καὶ ἄλλα σημειώματα, πλῆθος κειμένων, τὰ ὁποῖα ἐπεσημάναμεν ὡς ἀνέκδοτα ἢ ἐθεωρήσαμεν ἐνδιαφέροντα, κ.π.ἄ. Εἰς τὰς φιλμοθήκας τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ ἀπόκεινται ἤδη εἰς μικροταινίας (microfilms), ἢ καὶ εἰς φωτογρα-

64. Διὰ τὴν χρονολόγησίν των βλ. σημ. 25.

φίας, χιλιάδες σελίδων ἐκ Μετεωρικῶν χειρογράφων [65]. Ὡρισμένα κείμενα ἔγιναν ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μελέτης: ἐξεπονήθησαν ἀντιβολαί, ἐπετεύχθησαν ταυτίσεις, παρεσκευάσθησαν ἐκδόσεις· βλ. σ. 642 κ. 42, σ. 650 κ. 151, σ. 651 κ. 154, σ. 671 κ. 492, σ. 689/690 κ. 596 κ.ἄ.

Εἰς τὰς ἐν τέλει τοῦ βιβλίου ἐπιτασσομένας *Προσθήκας καὶ Διορθώσεις* (σ. 637–704) παρέχονται, πλὴν τῶν συμπληρωματικῶν περιγραφῶν, καὶ ὅλαι αἱ ἐπὶ μέρους παρατηρήσεις καὶ διαπιστώσεις, ὅσαι προέκυψαν ἀπὸ τὸν ἐξ αὐτοψίας ἔλεγχον τῶν χειρογράφων.

Ἀλλά, ὑπεράνω ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους διαπιστώσεων, ἐπουσιωδῶν καὶ οὐσιωδῶν, μία γενικὴ διαπίστωσις ἀνέκυψεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐπεβεβαιώνετο ἀνὰ πᾶν βῆμα: ὅτι ὁ Ν. Βέης ὑπῆρξε, κατὰ κανόνα, τόσον ἐξαντλητικὸς εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τὴν περιγραφὴν τῶν κωδίκων, ὥστε τὸ ἔργον του ν' ἀποτελῇ μνημεῖον ἐξονυχιστικῆς λεπτολογίας, ἐπιστημονικῆς εὐσυνειδησίας καὶ ἀπεράντου ὑπομονῆς. Ἀποκομίζει κανεὶς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πολλοὺς ἐκ τῶν κωδίκων δὲν τοὺς ἐφυλλομέτρησεν ἁπλῶς, καὶ δὲν ἠρκέσθη νὰ καταγράψῃ κεφαλαιωδῶς τὰ περιεχόμενά των, ἀλλὰ τοὺς ἐδιάβασε μὲ προσοχήν, διεξῆλθε λέξιν πρὸς λέξιν τὰ κείμενα, διὰ νὰ ἐπισημάνῃ *μὲν* καὶ *δὲ* καὶ ἄλλα μόρια διπλοτονούμενα, τὸ σχῆμα τῆς ψιλῆς καὶ τῆς δασείας, χαρακτηριστικὰς συντμήσεις λέξεων, παραπεμπτικὰ σημεῖα, ἐνδείξεις καὶ σχόλια τῶν περιθωρίων, ὀπὰς τῆς περγαμηνῆς καὶ πᾶσαν ἄλλην ἰδιομορφίαν [66]. Παράφυλλα ξυλίνων πινακίδων ἢ φύλλα παλαιῶν χειρογρά-

65. Ἀναγραφὴ τῶν φωτογραφηθέντων δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου, τόμ. 16 (τοῦ 1966), ὅπου αἱ ἐκθέσεις περὶ τῶν εἰς Μετέωρα ἀποστολῶν μας.

66. Διπλοτονούμενα: σ. 35 κ. 28 (μή), σ. 37 κ. 29 (ἄν), σ. 45 κ. 31 (μὲν–δὲ–ἐπεί), σ. 58 κ. 37 (μὲν–δὲ–ἐπεὶ–ναί), σ. 63 κ. 42 (μὴ–δέ), σ. 66 κ. 43 (ναί,), σ. 71 κ. 48 (ναί), σ. 89 κ. 67 (δέ), σ. 97 κ. 72 (μή), σ. 102 κ. 73 (δὲ–ἄν), σ. 105 κ. 76 (ναί), σ. 110 κ. 81 (μέν), σ. 129 κ. 97 (δὲ–ναί), σ. 164 κ. 143 (μὲν–δὲ–ἐπεί), σ. 183 κ. 151 (ἂν–δέ–κἄν–μέν), σ. 187 κ. 154 (ἐπεί), σ. 210 κ. 187 (ναί), σ. 216 κ. 194 (μὴ–ναί), σ. 219 κ. 195 (ἐπεὶ–μὲν–δέ), σ. 223 κ. 197 (μὲν–δέ), σ. 234 κ. 211 (μή), σ. 253 κ. 231 (ναί), σ. 256 κ. 235 (μέν), σ. 270 κ. 243 (μὲν–δὲ–ἐπὶ [=ἐπεὶ]–γάρ), σ. 303 κ. 283 (ναί), σ. 303 κ. 284 (ἄν), σ. 306 κ. 289 (ἄν), σ. 329 κ. 315 (ναί), σ. 340 κ. 325 (δὲ–μὴ–ναί), σ. 356 κ. 343 (ναί), σ. 365 κ. 353 (δέ), σ. 374 κ. 357 (μὲν–δὲ–ὡσὰν–ναί), σ. 380 κ. 359 (μὲν–δέ), σ. 403 κ. 382 (μὴ–ἐπειδὴ–ποταὶ–δέ), σ. 407 κ. 392 (δέ), σ. 410 κ. 394 (δὲ–μὲν–οὐδὲν–κἄν), σ. 423 κ. 404 (ἐπεί), σ. 441 κ. 419 (μέν), σ. 449 κ. 438 (ναί), σ. 458 κ. 452 (μὲν–δέ), σ. 460 κ. 455 (ἂν–μὴ–κἂν–μὲν–δέ); σ. 461 κ. 456 (δέ), σ. 462 κ. 457 (οὐμή), σ. 465 κ. 460 (ναί), σ. 467 κ. 462 (ἐπὶ–δέ), σ. 469 κ. 464 (μὲν–δέ), σ. 475 κ. 470 (μέν), σ. 488 κ.

φων συγκεκολλημένα μεταγενεστέρως διὰ ν' ἀποτελέσουν καλύμματα κωδίκων, ὅπου ὑπῆρχαν, τὰ ἔχει ἐπιμελῶς ἀποκολλήσει, διὰ νὰ μὴν ἀφήση τίποτε ἀνεξιχνίαστον. Φυλλομετροῦντες τοὺς κώδικας, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰς περιγραφὰς τοῦ Βέη, διεπιστώσαμεν ἐπανειλημμένως ὅτι τὸ ἠσκημένον βλέμμα του καὶ ἡ ἐπιμονή του ἐπεσήμαναν λεπτομερείας αἱ ὁποῖαι θὰ ἔμεναν ἴσως ἀπαρατήρητοι. Ἄλλος εἰς τὴν θέσιν του θὰ ἐνόμιζεν ἴσως ὅτι δικαιοῦται καὶ νὰ τὰς ἀγνοήσῃ. Ὁ Βέης δὲν ἠθέλησε τίποτε ν' ἀντιπαρέλθῃ.

Εἶναι φανερὸν ὅτι δι' ὡρισμένους κώδικας ἀφιέρωσεν ὄχι ἁπλῶς

485 (ναί), σ. 491 κ. 488 (μὴ–καί), σ. 500/1 κ. 496 (μὲν–δὲ–ἐπεί), σ. 502 κ. 497 (ναί), σ. 506 κ. 502 (μὲν–δὲ–μή), σ. 508 κ. 504 (ναί), σ. 519 κ. 516 (μὲν–δὲ–ὡσάν), σ. 523 κ. 524 (ἐπεί–μέν), σ. 523 κ. 526 (δέ), σ. 527 κ. 536 (μέν,), σ. 529 κ. 537 (ναί), σ. 532 κ. 539 (μὲν–δὲ–κἄν), σ. 534 κ. 540 (μὲν–δέ), σ. 545 κ. 545 (μὲν–δέ), σ. 546 κ. 546 (δέ), σ. 548 κ. 547 (μὲν–δὲ–μή), σ. 551 κ. 548 (μὲν–δὲ–μὴ–ἐπεί), σ. 555 κ. 549 (μὲν–δέ), σ. 556 κ. 550 (μὲν–δὲ–ἐπεί), σ. 561 κ. 552 (δέ,) σ. 563/4 κ. 553 (μὲν–δὲ–ἐπεὶ–ἂν–κἄν–μή), σ. 566 κ. 554 (μὲν–δὲ–ἐπεὶ–μή), σ. 570 κ. 556 (δὲ–μὴ–ἄν), σ. 571 κ. 557 (μὲν–δὲ–δὴ–ἂν–ἐπὰν–ἐπεί), σ. 580 κ. 558 (μὲν–δὲ–ἐπεὶ–ἂν–κἄν–μή), σ. 581 κ. 559 (δέ), σ. 582 κ. 560 (μὲν–δέ), σ. 585 κ. 562 (μὲν–δέ), σ. 586 κ. 563 (δὲ–ἐπεί), σ. 592 κ. 567 (μὲν–ἄν), σ. 605 κ. 577 (μὲν–δὲ–ἐπεί), σ. 607 κ. 578 (μὴ–ναί), σ. 609 κ. 580 (μὲν–δὲ–ἄν), σ. 611 κ. 581 (μὲν–δέ), σ. 615 κ. 583 (μέν,) σ. 632 κ. 604 (μὲν–δέ).

Πνεύματα: σ. 545 κ. 545, σ. 551 κ. 548, σ. 555 κ. 549, σ. 566 κ. 554, σ. 571 κ. 557, σ. 586 κ. 563, σ. 587 κ. 564, σ. 589 κ. 565; σ. 615 κ. 583, σ. 623 κ. 591.— Σημεῖα στίξεως: σ. 570 κ. 556 κ.ἀ.—Ὑπογεγραμμένη καὶ προσγεγραμμένη: σ. 555 κ. 552, σ. 566 κ. 554, σ. 570 κ. 556, σ. 571 κ. 557, σ. 586 κ. 563, σ. 615 κ. 583.

Χαρακτηριστικαὶ συντμήσεις, παραπεμπτικὰ σημεῖα, ἐνδείξεις καὶ σχόλια τῶν περιθωρίων κτλ.: σ. 6 κ. 2, σ. 35 κ. 28, σ. 67 κ. 44, σ. 89 κ. 67, σ. 95 κ. 70, σ. 96 κ. 71, σ. 130 κ. 98, σ. 141 κ. 110, σ. 172 κ. 148, σ. 203–204 κ. 176, σ. 215 κ. 192, σ. 241 κ. 220, σ. 245 κ. 225, σ. 248 κ. 226, σ. 252 κ. 230, σ. 276 κ. 249, σ. 297 κ. 273, σ. 304 κ. 285, σ. 305 κ. 286, σ. 317 κ. 301, σ. 320 κ. 306, σ. 330 κ. 317, σ. 331 κ. 317, σ. 340 κ. 325, σ. 345 κ. 331, σ. 357 κ. 344, σ. 361 κ. 348, σ. 374 κ. 357, σ. 387 κ. 366, σ. 389 κ. 366, σ. 417 κ. 402, σ. 423 κ. 404, σ. 441 κ. 422, σ. 465 κ. 461, σ. 481, κ. 478, σ. 522 κ. 523, σ. 546 κ. 546, σ. 557 κ. 550, σ. 564 κ. 553, σ. 570 κ. 556, σ. 580 κ. 558, σ. 581 κ. 559, σ. 601 κ. 573, σ. 604 κ. 576, σ. 623 κ. 591 κ.ἀ.

Ὀπαὶ περγαμηνῆς: σ. 173 κ. 150, σ. 222 κ. 197 (ὀπὴ χάρτου), σ. 317 κ. 301, σ. 318 κ. 302, σ. 444 κ. 427, σ. 448 κ. 435, σ. 493 κ. 489, σ. 499 κ. 495, σ. 506 κ. 502, σ. 509 κ. 506, σ. 519 κ. 518, σ. 532 κ. 539, σ. 548 κ. 547, σ. 550 κ. 548, σ. 570 κ. 556, σ. 571 κ. 557, σ. 581 κ. 559, σ. 583 κ. 560, σ. 585 κ. 562, σ. 598 κ. 572, σ. 615 κ. 583, σ. 623/4 κ. 591.

Φύλαχες ἢ δεῖκται (σ. 280 κ. 253, σ. 317 κ. 301, σ. 512 κ. 512 κ.ἄ.), θηλυκωτῆρες, γόμφοι κτλ.

Ἀντιθέτως, λείπει ἡ περιγραφὴ τῆς κατὰ τετράδια συγκροτήσεως τῶν κωδίκων, ὁ προσδιορισμὸς τῶν τυχὸν ὑπαρχόντων ὑδατοσήμων (filigranes) τοῦ χάρτου, εἰς ὀλίγας δὲ περιπτώσεις γίνεται λόγος περὶ τῶν χαρακώσεων τῆς μεμβράνης (σ. 555 κ. 549, σ. 623 κ. 591 κ.ἀ.), τῶν ἀποχρώσεων τῆς μελάνης κτλ.

ἀτελευτήτους ὥρας ἢ ἡμέρας, ἀλλὰ ὁλοκλήρους ἑβδομάδας, ἐφ' ὅσον μάλιστα, παραλλήλως πρὸς τὴν μελέτην καὶ τὴν περιγραφήν των, ἐπεδίδετο συχνὰ καὶ εἰς τὸ ν' ἀντιγράφῃ πολλὰς σελίδας ἀπὸ τὰ περιεχόμενά των — κείμενα ἀνέκδοτα ἢ ἐνδεχομένως χρήσιμα εἰς τὴν ἔρευναν —, νὰ ἐκπονῇ ἀντιβολάς, νὰ σταχυολογῇ ἱστορικὰς εἰδήσεις κτλ. Καὶ ὁσάκις μὲν ἦτο βέβαιον ὅτι τ' ἀντιγραφόμενα ἦσαν πράγματι ἀνέκδοτα καὶ ἄξια δημοσιεύσεως, ὁ ζῆλος του φαίνεται δικαιολογημένος. Ἀλλὰ μὲ δέος ἀναλογίζεται κανείς, πόσος χρόνος καὶ πόσος μόχθος ἐσπαταλήθη εἰς ἐξονυχιστικὰς λεπτομερείας αἱ ὁποῖαι ἀπεδείχθησαν τελικῶς ἀσήμαντοι ἢ δυσαναλόγως πρὸς τὸν δαπανηθέντα μόχθον ἐπουσιώδεις. Εἶναι ἴσως ἡ μοῖρα τῶν εὐσυνειδήτων ἐργατῶν αὐτοῦ τοῦ εἴδους.

Ἂς ἐπιτραπῇ δὲ νὰ προσθέσωμεν, ὅτι εἶναι ἀμφίβολον, ἂν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ — καὶ τότε καὶ ἀργότερον — ἄλλος ἐπιστήμων, μὲ τὰ αὐτὰ ἢ ἀνάλογα προσόντα, διατεθειμένος νὰ καταδαπανήσῃ εἰς παρομοίαν ἐργασίαν τὸν ἀπροσμέτρητον χρόνον καὶ τὸν ἀνεξάντλητον μόχθον ποὺ διέθεσεν ὁ Ν. Βέης εἰς τὰ Μετέωρα, ἐργαζόμενος μάλιστα μόνος, ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ἀβοήθητος, καὶ ὑπὸ τὰς γνωστὰς πρωτογόνους συνθήκας τῆς ἐποχῆς (συγκοινωνία ὑποτυπώδης, ὀρειβασία διὰ τὴν προσπέλασιν τῶν βράχων, ἀναρρίχησις μὲ τὴν ἀνεμόσκαλαν ἢ μὲ τὸ βριζόνι, διατροφὴ ἀσκητικὴ καὶ διαβίωσις ἀνθυγιεινή, ἔλλειψις τεχνικῶν μέσων φωτισμοῦ, φωτογραφήσεων κλπ.). Τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Βέη ὑπῆρξεν, ἀναμφισβητήτως, ἀγώνισμα δύσκολον καὶ παραμένει κατόρθωμα μέγα.

Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις, ἐπιτασσόμεναι εἰς τὸ ἔργον τοῦ Βέη (σελ. 637–704), παρέχουν, ἐντεταγμένον εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, πᾶν ὅ,τι ἀπέδωσεν ὁ ἐξ αὐτοψίας ἔλεγχος καὶ ἡ ἐξ ὑπαρχῆς ἀναψηλάφησις τοῦ ὅλου ὑλικοῦ. Διὰ τοὺς κώδικας **1–616** (σελ. 638–690) παρέχονται συμπληρωματικαὶ παρατηρήσεις, προσθῆκαι ἢ διορθώσεις· διὰ τοὺς κώδικας **617–661** (σελ. 691–704) αἱ ὑφ' ἡμῶν συνταχθεῖσαι περιγραφαί.

Πανομοιότυπα φωτογραφικὰ (72 ἀσπρόμαυρα καὶ 8 ἔγχρωμα), εἰς ὀγδοήκοντα (I–LXXX) ἐκτὸς κειμένου πίνακας, παρέχουν ἀντιπροσωπευτικὰ δείγματα γραφῆς ἢ ἄλλας χαρακτηριστικὰς λεπτομερείας τῶν περιγραφομένων κωδίκων. Τὰ δείγματα αὐτά, εἰλημμένα

ἀπὸ 67 χειρόγραφα, παρατίθενται κατὰ τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν τοῦ ἀντιστοίχου κώδικος. Χρονολογικῶς ὅμως κατανέμονται εἰς δέκα αἰῶνας κατὰ τὴν ἀκόλουθον σειράν :

Θ′ αἰῶνος : κῶδιξ 591 (ἔτους 861/2), πίν. LXVIII–LXIX.
Ι′ αἰῶνος : κ. 564 π. LXVI, κ. 573 π. LXVII.
ΙΑ′ αἰῶνος : κ. 540 π. LVI–LVII καὶ LXXVIII–LXXIX, κ. 550 π. LXIII–LXIV, κ. 551 π. LXII, κ. 552 π. LXV καὶ LXXX.
ΙΒ′ αἰῶνος : κ. 547 π. LXII.
ΙΓ′ αἰῶνος : κ. 502 (ἔτ. 1281) π. LI, κ. 545 (ἔτ. 1296/7) π. LX–LXI, κ. 291 (ἔτ. 1297) π. XXXVII, κ. 523 π. LII, κ. 106 π. LXXIII.
ΙΔ′ αἰῶνος : κ. 374 (ἔτ. 1359) π. XLII, κ. 239 (ἔτ. 1385) π. XXXVI, κ. 21 (ἔτ. 1386/7) π. VI, κ. 11 π. IV, κ. 539 π. LV, κ. 543 π. LVIII.
ΙΕ′ αἰῶνος : κ. 31 (ἔτ. 1401/2) πίν.X., κ. 225 (ἔτ. 1465) π. XXXV, κ. 544 (ἔτ. 1480) π. LIX, κ. 130 (ἔτ. 1492/3) π. XVII, κ. 161 π. XXII, κ. 298 π. XXXVIII καὶ LXXVI, κ. 483 π. L.
ΙϚ′ αἰῶνος : κ. 213 (ἔτ. 1508) π. XXX, κ. 153 (ἔτ. 1522) π. XXI, κ. 204 (ἔτ. 1523) π. XXIX, κ. 221 (ἔτ. 1529/30) π. XXXII, XXXIII, κ. 218 (ἔτ. 1537) π. XXX, κ. 99 (ἔτ. 1544) π. XIV, κ. 4 (ἔτ. 1545/6) π. II, κ. 14 (ἔτ. 1547/8) π. V, κ. 175 (ἔτ. 1551) π. XXVI, κ. 404 (ἔτ. 1570) π. XLIV, κ. 64 (ἔτ. 1588) π. XI, κ. 421 (ἔτ. 1592/3) π. XLV, κ. 30 π. IX, κ. 111 π. XV, κ. 445 π. XLVIII, κ. 463 π. XLIX.
ΙΖ′ αἰῶνος : κ. 533 (ἔτ. 1612) π. LIII, κ. 645γ′ (ἔτ. 1616/7) π. LXXII, κ. 95 (ἔτ. 1623/4) π. XIII, κ. 136 (ἔτ. 1623/4) π. XVIII, κ. 217 (ἔτ. 1634/5) π. XXXI καὶ LXXIV, κ. 223 (ἔτ. 1634/5) π. XXXIII, XXXIV καὶ LXXV, κ. 508 (ἔτ. 1641) π. LXXVII, κ. 169 π. XXV, κ. 191 π. XXVII, κ. 538 π. LIV, κ. 624 π. LXXI.
ΙΗ′ αἰῶνος : κ. 354 (ἔτ. 1707) π. XL.

Πλὴν τῆς ὑποσελιδίου ἐπιγραφῆς (λεζάντας), ἡ ὁποία ἐπεξηγεῖ συνοπτικῶς τὰ εἰκονιζόμενα εἰς ἕκαστον πίνακα, αἱ σημειώσεις μας διὰ τὸν ἀντίστοιχον κώδικα (εἰς τὰς *Προσθήκας καὶ Διορθώσεις*) πληροφοροῦν τὸν ἀναγνώστην διὰ ποῖον εἰδικώτερον λόγον παρατίθεται ἕκαστον πανομοιότυπον καὶ τὸ συσχετίζουν μὲ τὰ τυχὸν ἐντὸς τοῦ κειμένου παρατιθέμενα πανομοιότυπα, τὰς ἀντιστοίχους μεταγραφὰς κτλ.

Ἐπελέγησαν κατὰ προτίμησιν σελίδες περιέχουσαι καὶ κωδικογραφικὰ σημειώματα. Αἱ σελίδες αὐταὶ παρουσιάζουν τὸ καλλιγραφικὸν στὺλ καὶ τὴν τρέχουσαν γραφὴν 40 περίπου κωδικογράφων, τῶν ὁποίων γίνεται συνάμα γνωστὸν τὸ ὄνομα καὶ προσδιορίζεται ὁ χρόνος τῆς ἀκμῆς.

Ἄλλαι σελίδες ἐπελέγησαν διὰ τὴν εἰκονογράφησιν ἢ

τὸν διάκοσμόν των (πίν. XXVII, XXXI, XXXII, XXXIV, XXXVIII, XXXIX, LIV, LVI, LVII, LXV, οἱ ἔγχρωμοι LXXIII–LXXX κ.ἄ.), ἄλλαι διὰ τὰ ἱστορικὰ σημειώματά των, σφραγῖδας, μονοκονδυλιάς κλπ. (πίν. III, XIX, XXVI, XXVIII, XXXIX, XLI, LI, XLIX, LXXII κ.ἄ.), ἄλλαι ὡς σπάνια δείγματα καταγραφῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν (πίν. XII, XXIV) κτλ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς σελίδας χειρογράφων κωδίκων, παρέχονται ἐν πανομοιοτύπῳ δύο εἰλητὰ (πίν. XLVI, XLVII), σελίδες παλαιῶν ἐντύπων, ἀγνώστων βιβλιογραφικῶς (πίν. XVI, XX, LXX), καθὼς καὶ δείγματα ἐξωτερικῶν διακοσμήσεων τοῦ βυρσίνου ἐπικαλύμματος τῶν κωδίκων ἢ ἐπιγραφῶν εἰς τὸ πάχος τῶν φύλλων (πίν. I, XXV, XLIII). Τέλος, τρεῖς πίνακες (VII, XXIII, LXXII) παρέχουν ἐν πανομοιοτύπῳ σλαβωνικὰ κείμενα.

Εὑρετήρια καὶ Πίνακες (σελ. 705–772) κατακλείουν τὸν τόμον, ἂν καὶ θὰ ἦτο πρακτικώτερον ἴσως νὰ καταρτισθοῦν καὶ νὰ τυπωθοῦν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου. Ἀλλ' ὁ παρὼν πρῶτος τόμος, ἀφιερωμένος ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰ χειρόγραφα μιᾶς μονῆς, τῆς πλουσιωτέρας εἰς χειρόγραφα καὶ τῆς ἐπισημοτέρας, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἀποτελεῖ αὐτοτελῆ ἑνότητα. Ἀφ' ἑτέρου, μέχρις ὅτου ὁλοκληρωθῇ ἡ ἔκδοσις τοῦ ὅλου ἔργου (καὶ ὑπάρχουν πάντοτε τὰ ἀπρόοπτα εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς τὰς τύχας τῶν βιβλίων), ὁ παρὼν πρῶτος τόμος θὰ ἔμενε τρόπον τινὰ ἀνάπηρος, στερούμενος τῶν οὐσιωδῶν ἐκείνων ἐξαρτημάτων, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν εὔχρηστα καὶ ἀξιοποιήσιμα τὰ ἔργα αὐτοῦ τοῦ εἴδους.

Σειρὰ εἰδικῶν ἐπὶ μέρους πινάκων, πρὶν ἀπὸ τὸ γενικὸν ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον, παρέχει συγκεντρωτικὰ καὶ συστηματοποιημένα τὰ κυριώτερα ἀπὸ παλαιογραφικῆς, βιβλιογραφικῆς καὶ ἱστορικῆς ἀπόψεως δεδομένα, ὅσα προκύπτουν ἀπὸ τοὺς περιγραφομένους κώδικας, στοιχεῖα καὶ πορίσματα τὰ ὁποῖα, ἐκτὸς τῆς ἄλλης χρησιμότητός των, καθιστοῦν καὶ εὐχερεστέραν τὴν ἀποτίμησιν τῆς προσφορᾶς τοῦ ἔργου.

I. Εἰς τὸν πρῶτον πίνακα παρέχεται ἡ *Χρονολογικὴ ταξινόμησις τῶν κωδίκων* (σ. 707–709). Οἱ κώδικες τῆς Μεταμορφώσεως, κατανεμόμενοι κατὰ αἰῶνας, ἀνήκουν : εἰς τὸν Θ' αἰῶνα 1, εἰς τὸν Ι' *αἰ.* 7, εἰς τὸν ΙΑ' *αἰ.* 22, εἰς τὸν ΙΒ' *αἰ.* 27, εἰς τὸν ΙΓ' *αἰ.* 22, εἰς τὸν ΙΔ' *αἰ.* 67, εἰς τὸν ΙΕ' *αἰ.* 78, εἰς τὸν ΙϚ' *αἰ.* 167, εἰς τὸν ΙΖ' *αἰ.*

156, εἰς τὸν ΙΗ' αἰ. 67 καὶ εἰς τὸν ΙΘ' αἰ. 23. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν καταφαίνεται ὅτι εἰς τὴν μετεωρικὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην δὲν πλεονάζουν, ὅπως συνήθως συμβαίνει εἰς ἄλλας συλλογάς, τὰ χειρόγραφα τῶν τελευταίων αἰώνων (μαθηματάρια, ἀντίγραφα ἐξ ἐντύπων κτλ.), ἀλλά, ἀντιθέτως, τὰ περισσότερα ἀνήκουν εἰς παλαιοτέρους αἰῶνας : 79 εἶναι παλαιότερα τοῦ ΙΔ' αἰ., 148 τῶν ΙΔ' καὶ ΙΕ' αἰ., 167 τοῦ ΙϚ' αἰ., 156 τοῦ ΙΖ' αἰ., μόνον 67 τοῦ ΙΗ' αἰ. καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερα, μόλις 23, τοῦ ΙΘ' αἰ. Ὁ ἀρχαιότερος τῶν κωδίκων τῆς συλλογῆς, γραφεὶς κατὰ τὸ ἔτος 861/2, συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν ἐλαχίστων χρονολογημένων κωδίκων τῆς ἐποχῆς του.

Σημειωτέον ὅτι δύο περίπου ἑκατοντάδες κωδίκων φέρουν ἀκριβεῖς ἐνδείξεις περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐγράφησαν, τοῦ κωδικογράφου, τῆς προελεύσεώς των κτλ.

ΙΙ. Εἰς τὸν δεύτερον πίνακα παρέχεται *Κατάλογος τῶν κωδικογράφων* (σ. 710–722). Ταξινομημένοι κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἀναγράφονται 133 κωδικογράφοι, φιλοπονήσαντες 183 τοὐλάχιστον κώδικας καὶ ἀνήκοντες : εἰς τὸν Θ' αἰ. 1, εἰς τὸν Ι' αἰ. 2, εἰς τὸν ΙΑ' αἰ. 4, εἰς τὸν ΙΒ' αἰ. 4, εἰς τὸν ΙΓ' αἰ. 3, εἰς τὸν ΙΔ' αἰ. 20, εἰς τὸν ΙΕ' αἰ. 13, εἰς τὸν ΙϚ' αἰ. 40, εἰς τὸν ΙΖ' αἰ. 34 καὶ εἰς τὸν ΙΗ' αἰ. 11. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δεκάδες τινὲς κωδικογράφων (ἀπὸ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος) φαίνεται ὅτι εἰργάζοντο εἰς Μετέωρα ἢ εἰς τὰ πέριξ κέντρα (ἀπὸ Λαρίσης καὶ Τρικκάλων μέχρι Ἄρτης καὶ Ἰωαννίνων). Χαρακτηριστικὸν ἐν προκειμένῳ κατάλοιπον ἀνθοῦντος κωδικογραφικοῦ ἐργαστηρίου (μετεωρικοῦ ?) ἀποτελοῦν τὰ ὑπ' ἀρ. 624 καταλογογραφηθέντα ἡμιτελῆ φυλλάδια λειτουργικοῦ βιβλίου παρασκευαζομένου εἰς πολλαπλᾶ ἀντίτυπα. Ὁ καταρτισθεὶς κατάλογος τῶν κωδικογράφων παρέχει, πλὴν τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν χρονολογικῶν ἐνδείξεων, καὶ ὅ,τι ἄλλο οὐσιῶδες ἢ χαρακτηριστικὸν περιέχουν τὰ κωδικογραφικὰ σημειώματα ἑκάστου γραφέως, τὰς προσφιλεῖς του ἐκφράσεις, τὰς ἐνδείξεις περὶ τοῦ τόπου ὅπου εἰργάζετο κτλ. Τῶν κωδικογράφων τούτων παρέχονται ἐπίσης, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς κειμένου, ὑπερεκατὸν δείγματα γραφῆς.

ΙΙΙ. Εἰς ἰδιαίτερον πίνακα συγκεντρώνονται καὶ ταξινομοῦνται κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν *Ἐνθυμήσεις – ἱστορικὰ καὶ ἄλλα σημειώματα* (σ. 723–725), ὅσα εὑρίσκονται ἐγκατεσπαρμένα εἰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου, σταχυολογημένα ἀπὸ τοὺς περιγραφομένους κώδικας. Τοιούτου περιεχομένου πίνακες δὲν συνηθίζονται εἰς τοὺς γνωστοὺς Καταλό-

γους κωδίκων. Ἐκρίναμεν ὅμως σκόπιμον νὰ ἐπισημάνωμεν, μέσα εἰς τὸ πλῆθος τοῦ ἄλλου ὑλικοῦ, τὰς χρονολογημένας μαρτυρίας καὶ νὰ καταστήσωμεν εὐχερῆ τὴν ἀναζήτησιν καὶ ἀνεύρεσίν των. Ὁ Βέης, ἄλλωστε, κατέβαλεν ἐπίμονον προσπάθειαν, ὥστε νὰ μεταγράψῃ ἀπὸ τὰ φύλλα, τὰ παράφυλλα ἢ τὰ περιθώρια τῶν κωδίκων καὶ νὰ διασώσῃ πᾶσαν τοιαύτην σημείωσιν, ἔστω καὶ ἥσσονος σημασίας ἢ πολὺ μεταγενεστέραν. Κωδικογραφικὰ ἢ κτητορικὰ σημειώματα, χρονογραφικὰς ἀναγραφὰς καὶ ἁπλᾶς ἐνθυμήσεις περὶ ἱστορικῶν γεγονότων ἢ φυσικῶν φαινομένων καὶ ἄλλων συμβάντων θὰ εὕρῃ ἑκατοντάδας ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου. Τὰ ἀξιολογώτερα, καὶ κυρίως τὰ χρονολογημένα σημειώματα αὐτοῦ τοῦ εἴδους, ὑπὲρ τὰ 200, ἀναγράφονται κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν (ἀπὸ τοῦ ἔτους 861 μέχρι τοῦ 1907) εἰς τὸν καταρτισθέντα εἰδικὸν εὑρετηριακὸν πίνακα.

IV. Δύο πίνακες (σ. 726–736), παρέχοντες τὴν *ἀντιστοιχίαν τῶν ἀριθμῶν τοῦ παρόντος καταλόγου πρὸς παλαιοτέρας ταξινομικὰς ἐνδείξεις τῶν κωδίκων* καὶ τἀνάπαλιν, θὰ χρησιμεύσουν ἴσως διὰ τὴν ταύτισιν χειρογράφων μνημονευομένων παρὰ τῶν πρὸ τοῦ Βέη ἐρευνητῶν ὑπὸ ἄλλας ἐνδείξεις, ἐνδεχομένως δὲ καὶ εἰς τὴν ἐπισήμανσιν καὶ ἀναγνώρισιν κωδίκων ἀφαιρεθέντων ἐκ τῆς Μονῆς καὶ ἀποκειμένων σήμερον εἰς ἄλλας συλλογάς.

V. Εἰς συνοπτικὸν κατάλογον (σ. 737–738) ἀναγράφονται, ἐπίσης, συγκεντρωμένα καὶ ταξινομημένα κατὰ χρονολογικὴν σειράν, τὰ *ἔντυπα παλαιὰ βιβλία* τὰ παρεντεθειμένα μεταξὺ τῶν χειρογράφων κωδίκων καὶ περιγραφόμενα εἰς τὸν παρόντα τόμον. Ἐκ τῶν 25 τούτων ἐντύπων (τὸ ἀρχαιότερον εἶναι ἔκδοσις τοῦ 1494) τὰ 6 τοὐλάχιστον εἶναι ἄγνωστα βιβλιογραφικῶς.

Τέλος, *Γενικὸν ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον* κατακλείει τὸν τόμον (σ. 741–772). Τὸ εὑρετήριον τοῦτο ἐξεπόνησεν ὁ συνάδελφος Χρ. Πατρινέλης. Περιλαμβάνει τὰ κύρια ὀνόματα (προσώπων καὶ τόπων), ἀλλὰ καὶ ὡρισμένα λήμματα τῆς καθ' ὕλην εὑρετηριάσεως τοῦ βιβλίου (ἀστρολογικά, βιβλία προθέσεως, βρέβια, εἰκόνες, εἱλητά, ἔντυπα, κρυπτογραφήματα, κτήτορες κωδίκων, κωδικογράφοι, μουσικοί, χρησμολογικὰ κ.ἄ.).

Ἀπὸ τὸ γενικὸν τοῦτο εὑρετήριον διεχωρίσθησαν καὶ ἀπετέλεσαν ἰδιαίτερον ἀλφαβητικὸν κατάλογον τὰ *βαπτιστικὰ ὀνόματα* (σ. 739–740), ὅσα, ἀσυνήθη ἢ εἰς χαρακτηριστικοὺς τύπους, ἔχουν

σταχυολογηθῇ ἀπὸ τοὺς περιγραφομένους κώδικας (ἰδίως ἀπὸ τὰ βιβλία προθέσεως ἢ ἄλλας παρεμφερεῖς ἀναγραφὰς) καὶ ἐκρίθησαν ἄξια σημειώσεως.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου τόμου θὰ καταστῇ ἴσως δυνατὸν νὰ ἀναχωνευθοῦν εἰς ἑνιαῖον γενικὸν εὑρετήριον τοῦ ὅλου ἔργου καὶ τὰ εὑρετήρια τοῦ παρόντος τόμου.

Τὸ περιεχόμενον τῶν χειρογράφων, τὰ ὁποῖα γίνονται γνωστὰ εἰς τὴν ἔρευναν διὰ τοῦ παρόντος Καταλόγου, κατεφάνη ἤδη ἐν πολλοῖς δι' ὅσων ἀνωτέρω ἐξετέθησαν. Ἡ μοναστηριακὴ αὐτὴ βιβλιοθήκη δὲν συνεκροτήθη, βεβαίως, ὡς μουσειακὴ συλλογὴ χειρογράφων, ἀλλ' ἀπετελέσθη ἀπὸ τὰ βιβλία τὰ ὁποῖα συνέρρευσαν εἰς τὴν μονὴν κατὰ τὸν μακραίωνα βίον της, καὶ τὰ ὁποῖα, κατὰ κύριον λόγον, ἦσαν τὰ χρειώδη εἰς τὰς λειτουργικάς της ἀνάγκας καὶ τὰ χρήσιμα εἰς τὴν πνευματικὴν ἄσκησιν τῶν μοναστῶν: Λειτουργικὰ βιβλία, κείμενα καὶ ἑρμηνεῖαι τῆς Γραφῆς, ἔργα ἐκκλησιαστικῶν καὶ νηπτικῶν πατέρων, δογματικά, ἀντιρρητικά, κατηχητικά, ἑρμηνευτικὰ συγγράμματα, μουσικά, νομοκανονικά, ὁμιλίαι, συστηματικὰ ἐγχειρίδια μυήσεως εἰς τὰ ἰδεώδη τοῦ μοναχισμοῦ καὶ διηγήσεις ἀπὸ τὴν πλουσίαν παραγωγὴν τοῦ ἀσκητικοῦ μυστικισμοῦ, ἐποικοδομητικὰ καὶ ψυχωφελῆ ἀναγνώσματα, συναξάρια κ.τ.τ. Ἐκ περισσοῦ, λόγιοι μοναχοὶ μὲ εὐρύτερα ἐνδιαφέροντα συνέβαινε κατὰ καιροὺς νὰ συγκομίζουν καὶ χειρόγραφα μὲ ἄλλο περιεχόμενον: Ἱστορικὰ καὶ χρονογραφικὰ ἔργα, γραμματικὰ καὶ λεξικογραφικά, ρητορικά, ἐπιστολογραφικά, νομικά, ἰατρικά, ἀστρονομικὰ καὶ ἀστρολογικά, ἀπόκρυφα, χρησμολογικά, φυσιογνωστικά, φιλοσοφικὰ κ.π.ἄ., προϊόντα τῶν βυζαντινῶν κυρίως αἰώνων, ἀλλὰ καὶ παλαιότερα, τῆς ἀλεξανδρινῆς καὶ τῆς ἑλληνορρωμαϊκῆς περιόδου, ἐνίοτε δὲ καὶ τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος. Ἀντιθέτως, αἱ συλλογαὶ ἑλληνικῶν χειρογράφων, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν νὰ συγκροτοῦνται εἰς τὴν Δύσιν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ ἐντεῦθεν, ἐσχηματίσθησαν ἀπὸ συλλέκτας καὶ μελετητὰς ἀρχαιοελληνικῶν κυρίως ἔργων. Μαικῆναι τῶν γραμμάτων (βασιλεῖς, πάπαι, πρίγκιπες κλπ.), συστηματικοὶ συλλέκται, εἰδικοὶ ἀπεσταλμένοι καὶ ἀρχαιοκάπηλοι συνετέλεσαν ὥστε ν' ἀπογυμνωθοῦν αἱ βιβλιοθῆκαι τῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ τὰ καλύτερα, τὰ ἀρχαιότερα καὶ τὰ καλλιτεχνικώτερα χειρόγραφα. Τοιουτοτρόπως, εἶναι περίπου γνωστὸν ἐκ τῶν

προτέρων σήμερα τὸ περιεχόμενον τῶν χειρογράφων μιᾶς μοναστηριακῆς βιβλιοθήκης καὶ θεωρεῖται ἀπόκτημα πᾶν ὅ,τι εὑρεθῇ ὑπερβαῖνον τὸν κοινὸν κανόνα. Αἱ βιβλιοθῆκαι τῶν Μετεώρων ἴσως δὲν ἱκανοποιοῦν τὰς τυχὸν ηὐξημένας προσδοκίας ὡρισμένων ἐξ ἡμῶν, δύναται ὅμως νὰ λεχθῇ ὅτι διεφύλαξαν ἀπροσδοκήτως μέγαν ἀριθμὸν χειρογράφων καὶ ὅτι μεταξὺ τῶν χειρογράφων τούτων εἶναι ἀσυνήθως μέγα τὸ ποσοστὸν τῶν παλαιοτέρων τοῦ ΙϚ' αἰῶνος κωδίκων καὶ τῶν ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου ἀξιολόγων.

Ὁ διεξερχόμενος τὰ περιεχόμενα τῶν εἰς τὸν παρόντα Κατάλογον περιγραφομένων κωδίκων — ἐν συνδυασμῷ μάλιστα καὶ πρὸς τὰς ἐν τέλει τοῦ τόμου βιβλιογραφικὰς *Προσθήκας*, ὅπου πολλὰ ἐπισημαίνονται — θὰ συναντήσῃ κείμενα τῆς ἀρχαίας, τῆς μεσαιωνικῆς καὶ τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γραμματείας, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἤδη ἑλκύσει ἢ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἑλκύσουν τὴν προσοχὴν τῶν εἰδικῶν.

Κείμενα παντελῶς ἄγνωστα καὶ ἀνέκδοτα δὲν εἶναι ἴσως πάρα πολλά· καὶ ὅσα εἶναι, δὲν φαίνεται ν' ἀνήκουν εἰς ἐκεῖνα ποὺ θεωροῦνται ἢ ἠμποροῦν νὰ διαφημισθοῦν ὡς ἐντυπωσιακὰ εὑρήματα (βλ. ἐν τούτοις σ. 642 κ. 42, σ. 650 κ. 151, σ. 651 κ. 154, σ. 671 κ. 492 κ.π.ἄ.). Ἀρκετὰ ἄλλωστε παρουσίασεν ἤδη ὁ Ν. Βέης : ἔργα ἐκκλησιαστικῶν πατέρων ἀνέκδοτα (βλ. σ. 681 κ. 573), ἔργα ἀρχαίων καὶ βυζαντινῶν συγγραφέων, καθὼς καὶ κείμενα τῆς Γραφῆς, ἀντιβαλλόμενα πρὸς μετεωρικοὺς κώδικας (βλ. σ. 124 κ. 91_{21}, σ. 418 κ. 402_{6}, σ. 664 κ. 375, σ. 656 κ. 216, σ. 681 κ. 573 κ.ἄ.), χρονογραφίας (σ. 649 κ. 143), εὐχὰς καὶ ἀκολουθίας (σ. 445–447 ἀρ. 429), δημώδη μεσαιωνικὰ κείμενα (σ. 648 κ. 131) καὶ δημοτικὰ τραγούδια (σ. 639 κ. 24, σ. 51/2 κ. 34, σ. 643 κ. 63, σ. 89–91 κ. 67, σ. 115/6 κ. 85, σ. 199 κ. 168, σ. 424/5 κ. 405), ἐπιστολὰς διδασκάλων τοῦ Γένους (σ. 434/5 κ. 410) κ.π.ἄ.

Ἀλλ' ἂν τὰ ἐξ ὁλοκλήρου ἀνέκδοτα ἀποδειχθοῦν ὀλίγα σχετικῶς, ἡ ἔρευνα δὲν θ' ἀγνοήσῃ, ἀσφαλῶς, ὡρισμένους μετεωρικοὺς κώδικας, οἱ ὁποῖοι περιέχουν γνωστὰ μὲν κείμενα, ἀλλ' εἰς παλαιότατα ἀντίγραφα, τὰ ὁποῖα πλουτίζουν ὁπωσδήποτε τὴν χειρόγραφον παράδοσιν καὶ θὰ ληφθοῦν ἐνδεχομένως ὑπ' ὄψιν εἰς μελλοντικὰς ἐκδόσεις :

Δεκάδες κωδίκων περιέχουν κείμενα ἀρχαίων συγγραφέων: Κῶδιξ τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, τοῦ ὁποίου λείψανα μόνον σῴζονται, περιεῖχε τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὁμήρου (σ. 618 κ. 586)· εἰς

κώδικα τοῦ ΙΕ′ αἰ. παραδίδονται ἔργα τοῦ Ἡσιόδου καὶ τραγῳδίαι τοῦ Σοφοκλέους, μὲ ἑρμηνείαν μάλιστα εἰς τὰ διάστιχα ἐρυθρόγραφον καὶ μὲ παρασελίδια σχόλια (σ. 358/9 κ. 345· πρβλ. καὶ σ. *76 ἀρ. 46)· εἰς κώδικας τοῦ ΙΔ′ καὶ ΙΕ′ αἰ. ἔργα τοῦ Δημοσθένους (κ. 528) καὶ ἄλλων ρητόρων καὶ σοφιστῶν (σ. 182/3 κ. 151_{24-31})· εἰς κώδικα τοῦ ΙΕ′ αἰ. τὸ *Περὶ ποιητικῆς* τοῦ Ἀριστοτέλους (σ. 124 κ. 91_{21}) καὶ εἰς κώδικα τοῦ ΙΓ′ αἰ. ἀρχαῖα σχόλια εἰς τὸ *Περὶ ψυχῆς* τοῦ Ἀριστοτέλους (κ. 536). Πολλοὶ ἄλλοι κώδικες ἐπίσης, ἀρκούντως παλαιοί, περιέχουν ἔργα καὶ ἐργίδια ἀλεξανδρινῶν καὶ μεταγενεστέρων συγγραφέων (κυρίως γραμματικά, λεξικογραφικά, μετρικὰ καὶ ρητορικὰ ἐγχειρίδια, ἀλλὰ καὶ ἰατρικά, φυσιογνωστικὰ κ.ἄ.).

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἤδη τῶν πρώτων ἀναδιφητῶν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μετεώρου, τοῦ Björnstaahl (1779) καὶ τοῦ Uspenskij (1859), ἔχουν ἐπισημανθῆ ὡς ἄξιοι νὰ ληφθοῦν ὑπ᾽ ὄψιν ὡρισμένοι κώδικες τῆς Γραφῆς, ἰδίᾳ δὲ τῆς Καινῆς Διαθήκης (πρβλ. σ. 681 κ. 573 καὶ σ. 688 κ. 595). Τὰ ἀπόκρυφα κείμενα, ἐξ ἄλλου, εἶναι καὶ πολλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ἀνεκμετάλλευτα.

Ἐκκλησιαστικοὶ πατέρες καὶ βυζαντινοὶ συγγραφεῖς, ἀπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (τοῦ ὁποίου ἔχομεν Ὁμιλίας εἰς κώδικα τοῦ 861/2) μέχρι Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, παραδίδονται ἐπίσης εἰς παλαιοτάτους κώδικας, οἱ ὁποῖοι θ᾽ ἀποδειχθῆ ἴσως ὅτι ἐκπροσωποῦν ὑγιεστέραν χειρόγραφον παράδοσιν.

Δὲν εἶναι εὔκολον νὰ προσδιορίση κανεὶς τί ἀκριβῶς τὸ νέον θὰ προκύψη ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν λειτουργικῶν καὶ τῶν ἁγιολογικῶν κωδίκων· εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι εἰδικὴ ἔρευνα θ᾽ ἀνακαλύψη εἰς τοὺς κώδικας αὐτοὺς ὄχι μόνον χρήσιμα στοιχεῖα, ἀλλὰ καὶ ἀγνώστους διασκευὰς καὶ κείμενα ἐξ ὁλοκλήρου ἀνέκδοτα. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς νομικοὺς κώδικας, τὰς πολλαχοῦ ἐγκατεσπαρμένας νομοκανονικὰς γνωματεύσεις, τὰς τυπικὰς διατάξεις, τὰς τάξεις πρωτοκαθεδρίας, τὰς ἐπιστολιμαίας διατριβάς, τοὺς κανόνας, τὰ ἐπιγράμματα κ.π.ἄ. Ἀφ᾽ ἑτέρου, δεκάδες μουσικῶν κωδίκων, ἐν οἷς καί τινες παλαιότατοι (τοῦ ΙΓ′ αἰ.), θὰ παράσχουν, ἀσφαλῶς, νέον ὑλικὸν εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὰ σχετικὰ θέματα.

Ἐκτὸς τῶν θεολογικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ περιεχομένου κειμένων, δὲν εἶναι ὀλίγα καὶ τὰ ἄλλα προϊόντα τῆς βυζαντινῆς καὶ

τῆς μεταβυζαντινῆς γραμματείας, πεζὰ καὶ ἔμμετρα: Δημώδεις χρονογραφίαι (κ. 42_{10}. $89_{23\cdot24}$. σ. 649 κ. 143, κ. 403 φ. 232 καὶ φ. 324, κ. 409_3 κ.ἄ.)· χρησμολογικὰ κείμενα (σ. 410/1 κ. 394, κ. $338_{7\cdot8\cdot9}$ κ.ἄ.)· στιχουργήματα, λόγια καὶ δημωδέστερα, διδακτικά, παραινετικὰ κ.ἄ., εἰς ἀγνώστους παραλλαγὰς ἢ ἀνέκδοτα (κ. 338_{32}. 357_5. 357_6. 357_8. σ. 392 κ. 370, κ. 489_7. σ. 671 κ. 492 κ.ἄ.), ἔμμετρα ἱστορήματα τοῦ Ματθαίου Μυρέων (κ. 390), λαϊκὰ ἀναγνώσματα περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου (εἰς πεζὸν κ. 400, εἰς στίχους κ. 445), ποιήματα νεοελληνικὰ (κ. $410_{31\cdot32\cdot34\cdot35}$), αἰνίγματα (σ. 62 κ. 42_6. σ. 63, σ. 64, σ. 700 κ. 648 κ.ἄ.), ἰατροσόφια, πολλὰ λαογραφικοῦ ἐνδιαφέροντος κείμενα, δημοτικὰ τραγούδια κ.π.ἄ.

Ἐκ παραλλήλου, ἄφθονον εἶναι τὸ ἱστορικὸν ὑλικόν, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀποθησαυρισθῆ εἰς τοὺς περιγραφομένους κώδικας: Ἱστορικὰ ὑπομνήματα (ὅπως λ.χ. τὰ *Πάτρια τῆς Ὑψηλοτέρας* ἐν κ. 25_5) καὶ διηγήσεις (ὅπως ἡ ἐν κ. 215_2 περὶ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Σερβοκρατίας), φορολογικὰ κατάστιχα (ὅπως λ.χ. τὸ ἐν κ. 372 *Κατάστιχον διὰ τὴν ἀποκοπὴν τῶν κελλιωτῶν* κ.ἄ.), καταγραφαὶ περιουσιακῶν στοιχείων, ἀναγραφαὶ ἀφιερωτῶν κατὰ πόλεις καὶ χωρία, ἀφιερωτήρια, διαθῆκαι, πλῆθος ἱστορικῶν ἐνθυμήσεων καὶ πολλὰ ἄλλα, χρήσιμα ὄχι μόνον εἰς τὸν μελετητὴν τῆς ἱστορίας τῶν Μετεώρων καὶ τῆς πέριξ χώρας, ἀλλὰ καὶ γενικωτέρου ἐνίοτε ἐνδιαφέροντος. Εἴς τινας τῶν κωδίκων ἔχουν καταστρωθῆ καὶ σῴζονται βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ ἔγγραφα, διαθῆκαι, ἐπιστολαὶ κλπ. Οὕτω π.χ. ἐν κ. 505_4 γνωστὸν χρυσόβουλλον τοῦ 1289· ἐν κ. 596 ἀνέκδοτος ὁρισμὸς τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ δεσπότου Θωμᾶ τοῦ Παλαιολόγου (Νοέμβρ. 1436 ἢ 1451)· ἀφιερωτήρια τοῦ ἔτους 1290/1 (κ. 547), τοῦ 1304 (κ. 338_{35}), τοῦ 1327/8 (κ. 547), τοῦ 1556 (σ. 68 κ. 44)· διαθῆκαι (κ. 309_4. 315. 404_3. 490 κ.ἄ.)· πράξεις δωρεᾶς καὶ ὁμολογητικὰ γράμματα (κ. 116, μέσα ΙΕ' αἰ., κ. 596)· πράξεις ἐγγραφῆς εἰς κώδικα παρρησιῶν (κ. 404_4)· γράμματα ἀρχιερέων καὶ πατριαρχῶν (κ. 410· ἐν κ. 349_{11} συστατικὸν τοῦ ἔτους 1513/4)· τύποι γραμμάτων καὶ αὐτούσια γράμματα ἐκ μέρους Μετεωριτῶν μοναχῶν πρὸς διαφόρους ἀρχιερεῖς, πρὸς ἡγεμόνας τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας, πρὸς βασιλεῖς τῆς Ρωσσίας, πρὸς ἀξιωματούχους τοῦ Πατριαρχείου, πρὸς διαφόρους ἄρχοντας, πανδεκτικαὶ ἢ ἀπανταχοῦσαι κλπ. (κ. 315_{11}. 490_1. $537_{11\cdot13}$. — ἐν

παραφύλλῳ τοῦ κ. 135 γράμμα πρός τινα «πανευγενεστάτην», γραφὲν ἴσως πρὸ τοῦ 1400)· μαρτυρικὰ γράμματα (ἐν κ. 605 ἡ μαρτυρία τοῦ καπετὰν Μπλαχάβα), ἐπιστολαὶ διδασκάλων τοῦ Γένους (κ. $410_{33\cdot36}$) κ.π.ἄ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων χρονογραφικῶν κειμένων ἢ σημειώσεων ἀξιοπρόσεκτος εἶναι ἡ καταγραφὴ πολεμικῶν καὶ πολιτικῶν γεγονότων τοῦ 1790, ὅπου καὶ περὶ Λάμπρου Κατσώνη (κ. 527).

Τέλος, ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐνθυμήσεων καὶ τῶν ἄλλων σημειωμάτων, ποὺ περιέχουν οἱ μετεωρικοὶ κώδικες, πολλὰ θ' ἀποδειχθοῦν ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς. Ἱστορικαὶ εἰδήσεις ὅπως ἡ ἐν σ. 622 τοῦ ἔτους 861/2, ἡ ἐν σ. 270 περὶ ἐπιδρομῆς κατὰ τῆς Καστορίας τὸ 1374, αἱ ἐν σ. 687 τοῦ ἔτους 1383, ἡ ἐν σ. 568 περὶ τουρκικῶν ἐπιδρομῶν εἰς Μακεδονίαν τὸ 1385/6, αἱ ἐν σ. 332 τῶν ἐτῶν 1512/3 καὶ 1513/4, ἡ ἐν σ. 616 περὶ τῆς συντριβῆς τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Γενναίου τὸ 1600, ἡ ἐν σ. 374 περὶ τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ Διονυσίου τοῦ Σκυλοσόφου (*ἔκαμεν ὁ φιλόσοφος τὴν ἀνακάτωσιν εἰς τὰ Ἰωάννινα...*), ἡ ἐν σ. 459 περὶ ἐπιδρομῆς τοῦ πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων κατὰ τῆς Μονῆς τὸ 1636/7 [67], αἱ ἐν σ. 347/8 τῶν ἐτῶν 1640 καὶ 1641, ἡ ἐν σ. 356 τοῦ ἔτους 1669, ἡ ἐν σ. 205 τοῦ ἔτους 1755 (*ἐψόφησε ὁ βασιλεὺς ὁ σολτὰν μαχμοὺτ* κτλ.), ἡ ἐν σ. 134 τοῦ ἔτους 1759, ἡ ἐν σ. 459 περὶ τῶν μετὰ τὰ Ὀρλωφικὰ (ἐν ἔτει 1770) περιφερομένων τουρκαλβανικῶν ὀρδῶν, ἡ ἐν σ. 355 περὶ Χριστοδούλου τοῦ Ἀκαρνᾶνος (4 Αὐγ. 1793), ἡ ἐν σ. 161 σημείωσις ἡ διασῴζουσα κτιτορικὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἔτους 1161, τὸ ἐν σ. 468 βραχὺ χρονικὸν τῶν ἐτῶν 1358–1453 κ.π.ἄ., εἶναι πάντοτε εὐπρόσδεκτα, ἐνίοτε δὲ καὶ πολύτιμα διὰ τὴν μοναδικότητά των.

Ὁ διεξερχόμενος τὸν Κατάλογον ἀντιλαμβάνεται ὅτι πρόκειται περὶ ἑλληνικῶν καὶ μόνον χειρογράφων κωδίκων. Δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Μετεώρου κώδικες γραμμένοι εἰς ἄλλην γλῶσσαν. Ἐλάχιστα μόνον ξενόγλωσσα κείμενα ἢ σημειώματα, παρεντεθειμένα ἢ διάσπαρτα εἰς ἑλληνικοὺς κώδικας : Φυλ-

67. Φαίνεται ὅτι ἔχει φυγαδευθῆ ἀπὸ τὴν Μονὴν τοῦ Μετεώρου ὁ κῶδιξ ἐκεῖνος (εὐαγγέλιον), ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ BJÖRNSTAAHL (*ἔνθ' ἀνωτ.*, σ. 161–162) ἀντέγραψε τὸ 1779 ἐκτενεῖς ἐνθυμήσεις περὶ τῆς ἐν ἔτει 1616 καταλεηλατήσεως τῆς Μονῆς ἐκ μέρους τοῦ Ἀρσλὰν πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων [ἡ ἐπιδρομὴ δὲν εἶναι ἴσως ἄσχετος πρὸς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Τούρκων μετὰ τὴν κατάπνιξιν τοῦ κινήματος τοῦ Σκυλοσόφου] καὶ περὶ τῆς ἐν ἔτει 1632 (Ὀκτ. 26) ἐπισυμβάσης εἰς τὴν Μονὴν καταστρεπτικῆς πυρκαϊᾶς, ἡ ὁποία «οὐδενὸς ἐφείσθη».

λάδιον τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος περιέχει, παραλλήλως πρὸς τὸ ἑλληνικόν, καὶ ἰταλικὸν κείμενον (κ. 585)· σημείωμα τοῦ ἔτους 1441 ἰταλιστὶ γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ κώδ. 593 (βλ. σ. 686). Εἰς δοκίμια κονδυλίου ἀσήμαντοι σημειώσεις διὰ λατινικῶν χαρακτήρων (σ. 640 κ. 29 κ.ἀ.), μονοκονδυλιὰ δι' ἀραβικῆς πιθανῶς γραφῆς (σ. 522 κ. 523) καὶ ἀραβικὸν ἀλφάβητον (σ. 332 κ. 317). — Περισσότερον ἐνδιαφέροντα φαίνονται τὰ σλαβωνικά: Μία σελὶς ἀπὸ τὰ παράφυλλα ἑλληνικοῦ μουσικοῦ κώδικος τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος διασῴζει τὴν ἀρχὴν ἀξιολόγου μνημείου τῆς μεσαιωνικῆς φιλολογίας τῶν Σέρβων (βλ. σ. 196, 652, 704 κ. *164*, πίν. XXIII). Δύο ἄλλα φύλλα, χρησιμοποιηθέντα ὡς παράφυλλα κωδίκων, εἶναι γράμματα ἢ ἐπιστολικὰ σημειώματα ἀρκούντως παλαιά, ἄξια ἰδιαιτέρας μελέτης: τὸ ἓν προέρχεται ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχρίδος (σ. 38 καὶ 640 κ. *29*, πίν. VII–VIII)· τοῦ ἑτέρου ὁ ἀποδέκτης καὶ ὁ ἐπιστέλλων εἶναι, φαίνεται, ἐπιφανῆ πρόσωπα τοῦ ΙΔ′ ἢ ΙΕ′ αἰῶνος (σ. 698/9 καὶ 704 κ. *645δ′*, πίν. LXXII). Σλαβωνικά τινα σημειώματα ἐγκατεσπαρμένα εἰς τὰ περιθώρια τῶν κωδίκων ***158*** καὶ ***164*** (βλ. σ. 191 καὶ 651, 196 καὶ 652) εἶναι δοκίμια κονδυλίου μᾶλλον ἀσήμαντα.

Ἀλλὰ περαιτέρω ἀνάλυσις καὶ παρουσίασις τοῦ περιεχομένου τῶν χειρογράφων εἶναι περιττή, ἐφ' ὅσον ὁ ἀναγνώστης ἔχει ἤδη ἐνώπιόν του τὴν διεξοδικὴν περιγραφήν των.

Ὁ παρὼν πρῶτος τόμος περιλαμβάνει, ὡς ἐλέχθη, τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου (Μεταμορφώσεως).

Ὁ δεύτερος τόμος, περιλαμβάνων τὴν περιγραφὴν τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ καὶ τῶν ἄλλων μικροτέρων μετεωρικῶν μονῶν, εἶναι ἤδη ἕτοιμος πρὸς ἐκτύπωσιν.

Μετὰ τοὺς δύο αὐτοὺς τόμους, οἱ ὁποῖοι ἐκδίδονται ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ Ν. Βέη ὑπὸ τὸν τίτλον *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ*, τὸ Κέντρον Ἐρεύνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ θὰ παρουσιάσῃ καὶ *ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ*, ἤτοι διπλωματικὴν ἔκδοσιν τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν ἐγγράφων, ἐπισήμων καὶ ἰδιωτικῶν, καὶ συνολικὴν παρουσίασιν τοῦ παντοειδοῦς ἀρχειακοῦ ὑλικοῦ τῶν μετεωρικῶν καὶ ἄλλων μονῶν τῆς περιοχῆς. Ἐκ παραλλήλου, ἄλλαι ἐπὶ μέρους ἐργασίαι, δημοσιευόμεναι αὐτοτελῶς ἢ εἰς τὴν Ἐπε-

τηρίδα τοῦ Κέντρου καὶ ἀξιοποιοῦσαι τὴν ἐκ Μετεώρων συγκομιδήν μας, θὰ συμπληρώσουν καὶ ἀπὸ ἄλλων πλευρῶν τὴν ἐπιστημονικὴν διερεύνησιν τῆς περιοχῆς καὶ τὴν μελέτην τῶν συναφῶν θεμάτων, ἑνὸς χώρου ὁ ὁποῖος παρέμενε μέχρι τοῦδε δυσπρόσιτος εἰς τὴν ἔρευναν.

Παραδίδοντες εἰς τὴν δημοσιότητα τὸν παρόντα πρῶτον τόμον οἱ ἐπιμεληταὶ τῆς ἐκδόσεως, μαθηταὶ τοῦ Νίκου Βέη, πιστεύουν ὅτι ἐτίμησαν τὴν μνήμην τοῦ Διδασκάλου καὶ συνετέλεσαν ὅσον ἠδύναντο εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τῶν καταλοίπων του, τὰ ὁποῖα ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτοὺς ἡ οἰκογένειά του καὶ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν.

Ἰδιαιτέρως συνέβαλεν εἰς τὴν παρουσίασιν τοῦ ἔργου ὁ συνάδελφος Γ. Παπαδημητρίου, ὁ ὁποῖος ἐπωμίσθη καὶ τὸ κύριον βάρος τῶν τυπογραφικῶν διορθώσεων.

Ἀλλ' ἂν οἱ συντελέσαντες εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν ἐπρόκειτο νὰ καθορίσωμεν τὸ ποσοστὸν τῆς συμβολῆς ἑνὸς ἑκάστου, θ' ἀπεδεικνύετο ὅτι, χωρὶς τὴν εὐγενῆ συναντίληψιν τῶν λογίων αὐταδέλφων Ἀγγ. καὶ Παν. Κλεισιούνη, οἱ ὁποῖοι ἔθεσαν εἰς τὴν διάθεσίν μας τὰς ἀρτίας τυπογραφικάς των ἐγκαταστάσεις καὶ τὸ πεπειραμένον προσωπικόν των, ὁ μόχθος ὅλων μας θὰ ἔμενεν ἴσως ἐν πολλοῖς ἀναξιοποίητος.

Λ. Βρανούσης

Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης
τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ

Εἰς βιβλιογραφικὸν παράρτημα τῶν Προλεγομένων ἀναγράφονται τὰ δημοσιεύματα τοῦ Ν. Βέη, ὅσα σχετίζονται μὲ τὰ Μετέωρα καὶ μὲ ἄλλα συναφῆ (ἰδίως θεσσαλικὰ) θέματα. Δι' ἕκαστον δημοσίευμα παρέχονται, ὅπου ἐκρίθη ἀπαραίτητον, συμπληρωματικὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν περιεχομένων του.

Πάντα τ' ἀναγραφόμενα δημοσιεύματα, ἐν οἷς πολλὰ δυσπρόσιτα, εὑρίσκονται συγκεντρωμένα (αὐτούσια ἢ φωτογραφημένα) εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ Ν. Βέης εἶχε τυπώσει τὸ 1940 φυλλάδιον (σχ. 8ο, σελ. 31) ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκλογὴ ἐκ τῆς ἀναγραφῆς δημοσιευμάτων τοῦ Καθηγητοῦ Νίκου Α. Βέη (Bees)», ὅπου ἀναγράφονται 289 δημοσιεύματα τῶν ἐτῶν 1901-1940. Πληρεστέραν ἀναγραφὴν τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Ν. Βέη, μὲ χρήσιμα εὑρετήρια, παρέσχεν ἡ ἀνεψιά του Κυρία Εὐγενία Βέη-Χατζηδάκη εἰς περ. «Πελοποννησιακά» 3/4 (1958/9) σ. 437-488 (ὅπου λήμματα 521) καὶ εἰς «Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher» 19 (1966) σ. 1-55, ὅπου λήμματα 607 (δημοσιεύματα τῶν ἐτῶν 1900-1963).

Εἰς ὑποσημειώσεις τῶν Προλεγομένων (ἀνωτέρω, σημ. 2, 4, 11) ἀναγράφονται δημοσιεύματα τῆς Κυρίας Μαίρης Ν. Βέη σχετικὰ πρὸς τὰς μετεωρικὰς ἐρεύνας τοῦ Ν. Βέη.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ Ν. ΒΕΗ ΠΕΡΙ ΜΕΤΕΩΡΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΧΕΤΙΚΑ

1 — *Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων*, περ. Βυζαντὶς 1 (1909) σ. 191–332. — Προσθῆκαι καὶ διορθώσεις αὐτόθι, σ. 515, 684 καὶ ἐν τόμ. 2 (1911) σ. 261–262.

Μετὰ μακρὰν εἰσαγωγὴν ἐκδίδονται : **α'** Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου (ἐκ τοῦ κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως 404). — **β'** Ἀντιβολὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν τῇ νεοελληνικῇ Βίου τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου πρὸς τὸν αὐτόγραφον τοῦ μεταφραστοῦ κώδικα (Μεταμορφ. 354). — **γ'–δ'** Δύο συναξάρια τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου (ἐκ κώδ. Μεταμορφ. 128). **ε'** Γράμμα τοῦ καθηγουμένου καὶ πατέρων τῆς Μονῆς Βατοπεδίου διαλαμβάνον τοὺς ὅρους τῆς εἰσδοχῆς εἰς τὴν ἀδελφότητα τῆς ἐν λόγῳ Μονῆς τοῦ μοναχοῦ Ἰωάσαφ [τοῦ κατὰ κόσμον βασιλέως Ἰωάννου Οὔρεση Παλαιολόγου] καὶ τριῶν ἀδελφῶν τῆς ἀκολουθίας του, 17 Ὀκτωβρ. 6903, ἰνδ. γ' [= 1394] (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Μεταμορφ.). — **ς'** Τὰ πάτρια τῆς Ὑψηλοτέρας (ἐκ κώδ. Μεταμορφ. 25). — **ζ'** Γράμμα τῶν πατέρων τῆς Ὑψηλοτέρας πρός τινα «πανευγενεστάτην», σύζυγον Ἀγγέλου τινός, πανευγενεστάτου «οἰκείου» τοῦ βασιλέως καὶ «ἐπὶ τῆς τραπέζης» [τέλη ΙΔ' ἢ ἀρχαὶ ΙΕ' αἰ.] (ἐκ κώδ. Μεταμορφ. 135). **η'** Κατάστιχον διὰ τὴν ἀποκοπὴν τῶν κελλιωτῶν (ἐκ κώδ. Μεταμορφ. 372). — **θ'** Γράμμα ἐκ μέρους Μετεωρικῶν μονῶν καὶ ἄλλων μοναστηρίων τῆς περιοχῆς, προσυπογραφόμενον καὶ ὑπὸ ἀνωτέρων κληρικῶν τῆς μητροπόλεως Τρίκκης, πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Βασίλειον [Λοῦπον, 1634–1653] (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μεταμορφ.). — **ι'** Διαθήκη Δημητρίου ἱερέως καὶ σακελλαρίου Λαρίσης, 10 Μαρτ. 1610 (ἐκ κώδ. Μεταμορφ. 309, 315, 404, 490). **ια'** Πράξεις ἐγγραφῆς εἰς τὸν κώδικα παρρησιῶν τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως τεσσάρων ἀφιερωτῶν, 1630, 1662, 1677 (ἐκ κώδ. Μεταμορφ. 404). — **ιβ'** Γράμμα τοῦ καθηγουμένου καὶ τῶν πατέρων τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Μίχνεα [1577–1591] (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μ. Μεταμορφ.). — **ιγ'-ιδ'-ιε'** Τρεῖς πανδεκτικαὶ ἢ ἀπανταχοῦσαι τῶν καθηγουμένων καὶ τῶν πατέρων τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως πρὸς συλλογὴν ἐράνων, ἀπολυθεῖσαι ἡ πρώτη περὶ τὰ 1677, ἡ δευτέρα τὸ 1776, ἡ τρίτη μεταξὺ 1784 καὶ 1816 (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μ. Μεταμοφρ.). — **ις'** Σημειώματα ἀφορῶντα τοὺς ἀδελφοὺς Ἀψαράδες κλπ., τῶν ἐτῶν 1507–1550 (ἐκ κώδ. Μονῆς Βαρλαὰμ 127). — **ιζ'** Κατάλογος ἡγουμένων Μονῆς Βαρλαάμ, 1513–1803 (ἐκ κώδ. Βαρλαὰμ 87). — **ιη'** Πανδεκτικὴ ἡγουμένου Μονῆς Βαρλαάμ, 1788 (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μ. Βαρλαάμ). — **ιθ'** Γράμμα τοῦ ἐπισκόπου Σταγῶν καὶ Δουπιανῆς Θεοφάνους, προσυπογραφόμενον καὶ ὑπὸ ἀνωτέρων κληρικῶν τῆς ἐπισκοπῆς, σχετικὸν πρὸς διαφορὰς μεταξὺ τῶν μονῶν Μεταμορφώσεως καὶ Ἁγ. Νικολάου, 20 Νοεμβρ. 1742 (ἐκ τοῦ ἀρχείου Μ. Μεταμορφ.). — **κ'** Γράμμα «ἐπιτροπικὸν» πρὸς συλλογὴν ἐράνων διὰ τὴν Μονὴν Ἁγ. Νικολάου, ιζ'–ιη' αἰῶνος (ἐκ τοῦ ἀρχείου Μ. Μεταμορφ.). — **κα'–κδ'** Τέσσαρα γράμματα σχετικὰ πρὸς τὸ ἐν Βλαχίᾳ μοναστήριον Μπουτόι, μετόχιον τῆς Μονῆς Ἁγ. Στεφάνου (ἐκ κώδ. Ἁγ. Στεφάνου 70). — **κε'** Σιγίλλιον τοῦ οἰκ. πατριάρχου Τιμοθέου περὶ τοῦ μονυδρίου Ἁγία Μονὴ ἢ Νέα Μονή, 1614 (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μ. Βαρλαάμ). — **κς'** Συμφωνητικὸν τοῦ ζωγράφου Δημητρίου Ζούκη ἐκ Καλαριτῶν καὶ τοῦ μαθητοῦ του Γεωργίου μετὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ὑπαπαντῆς διὰ τὴν ἁγιογράφησιν τοῦ νάρθηκος τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς, 12 Ὀκτωβρ. 1784 (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μ. Μεταμορφ.). — **κζ'** Γράμμα τοῦ ἐπισκόπου Σταγῶν, δι' οὗ παραχωρεῖται τὸ ἐρημωθὲν μονύδριον τοῦ Ἁγ. Δημητρίου εἰς τὴν Μονὴν Ὑπαπαντῆς, 25 Μαρτ. 1788 (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μ. Βαρλαάμ).

Εἰς τὸ περ. Vizantijskij Vremennik, τόμ. 18, τοῦ 1911 [1913], μέρος IV, σ. 112–114, παρουσίασις τῆς ἐργασίας του ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ συγγραφέως, ἀναγραφὴ δημοσιευθεισῶν κρίσεων καὶ σχετικαὶ παρατηρήσεις.

2 — *Σύνταγμα ἐπιγραφικῶν μνημείων Μετεώρων καὶ τῆς πέριξ χώρας, μετὰ σχετικῶν ἀρχαιολογημάτων,* περ. Βυζαντὶς 1 (1909) σ. 557–626. — Προσθῆκαι καὶ διορθώσεις ἐν τ. 2 (1911) σ. 264–265.

Ἐκδίδονται 140 ἐπιγραφαὶ τῶν Μονῶν Ὑπαπαντῆς (ἀρ. 1–42), Μεταμορφώσεως (ἀρ. 43–131), Ρουσάνου (ἀρ. 132–138) καὶ Ἁγ. Νικολάου Κοφινᾶ (ἀρ. 139–140).
Πρβλ. Ν. Βέην εἰς Vizantijskij Vremennik 18 (1911) IV σ. 131–132.

3 — *Ἡ φήμη τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου κατὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 210 κώδικα τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ τῶν Μετεώρων,* περ. Παναθήναια 9 (1909) σ. 185–189.

Πρβλ. Vizantijskij Vremennik 18 (1911) IV σ. 103–104.

4 — *Ἡ ὑπ' ἀριθ. 555 Πραξαπόστολος τοῦ Μετεώρου,* περ. Εἰκονογραφημένη, ἔτ. 6, ἀρ. 69 (Ἰούλ. 1910) σ. 131.

Πρβλ. Byzantinisch–Neugriechische Jahrbücher 3 (1922) σ. 373 σημ. 2.

5 — *Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ τεχνικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς Μοναῖς τῶν Μετεώρων κατὰ τὰ ἔτη 1908 καὶ 1909·* (ἀνεγνώσθη ἐν δημοσίᾳ συνεδρίᾳ τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας τῇ 1 Φεβρουαρίου 1910), Ἀθήνησι, παρὰ τῇ Βυζαντιολογικῇ Ἑταιρείᾳ, 1910. — (8ον μέγα, σελ. 69).

Αὐτοτελὴς ἔκδοσις, μετά τινων προσθηκῶν, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 δημοσιεύματος.
Πρβλ. Σταγηνοῦ [= Ν. Βέη], *Βυζαντιολογικὴ Ἑταιρεία,* περ. Παναθήναια 9 (1910) σ. 217 καὶ Viz. Vrem. 18 (1911) IV σ. 106 καὶ 114.

6 — *Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ τεχνικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς Μοναῖς τῶν Μετεώρων,* περ. Ἱερὸς Σύνδεσμος, τόμ. 6 (1910–1911) ἀρ. 139 σ. 10–12, ἀρ. 142 σ. 11–13, ἀρ. 143 σ. 8–10, ἀρ. 144 σ. 5–6, καὶ τόμ. 7 (1911–1912) ἀρ. 145 σ. 10–12, ἀρ. 146 σ. 10–11, ἀρ. 147 σ. 10–12, ἀρ. 148 σ. 11–12, ἀρ. 149 σ. 8–9, ἀρ. 150 σ. 9–10.

Πρβλ. δημοσίευμα ὑπ' ἀρ. 5.

7 — *Νεοελληνικὰ δημώδη ᾄσματα ἐκ χειρογράφων κωδίκων,* περ. Παναθήναια 31 Ἰαν. 1910 σ. 211–216, 28 Φεβρ. 1910 σ. 292–293 καὶ 28 Φεβρ. 1911 σ. 294–296. — Ἀνάτυπον (μὲ ἰδίαν σελίδωσιν, 1–12) Ἀθῆναι, ἔκδοσις «Παναθηναίων», 1911 (σχ. 2ον).

Στίχοι δημωδῶν ᾀσμάτων ἐκ Μετεωρικῶν κωδίκων : Μεταμορφώσεως 24, 34, 63, 67, 85, 168, 405, Βαρλαὰμ 39, 183.
Πρβλ. Vizantijskij Vremennik 18 (1911) IV σ. 101–102.

8 — *Ἀντιβολὴ τοῦ Περὶ Ποιητικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους πρὸς κώδικα τοῦ Μετεώρου,* περ. Ἀθηνᾶ 23 (1911) σ. 34–43.

Πρόκειται περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 91 κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).
Πρβλ. Vizantijskij Vremennik 18 (1911) IV σ. 107.

9 — *Μετεώρου πίναξ ἀφιερωθεὶς ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Παλαιολογίνης*, Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς 1911, σ. 177–185.
Πρβλ. Vizantijskij Vremennik 21 (1914) IV σ. 79–80.

10 — *Σερβικὰ καὶ βυζαντιακὰ γράμματα Μετεώρου*, περ. Βυζαντὶς 2 (1910–1911) σ. 1–100 + 13 πίν. — Καὶ ἀνάτυπον μὲ γερμανικὸν τίτλον ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου : *Serbisch-byzantinische Urkunden des Meteoronklosters*, Berlin [1921].

Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν (σ. 1–7) ἐκδίδονται 24 ἔγγραφα ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου) : **1-2** Δύο προστάγματα Ἰωάννου Οὔρεση Παλαιολόγου (τοῦ μετέπειτα μοναχοῦ Ἰωάσαφ) ὑπὲρ τοῦ πρώτου τῆς σκήτεως Σταγῶν Νείλου, Νοέμβριος ἰνδ. ια' [=1372· ὄχι 1358, ὡς εἶχεν ὑποθέσει ὁ Ν. Βέης ἀποδοὺς ταῦτα εἰς Συμεὼν Οὔρεσην]. **3** Γράμμα τοῦ πρώτου τῆς σκήτεως Σταγῶν καὶ καθηγουμένου τῆς Δουπιάνης Νείλου περὶ τῆς μονῆς Ἁγ. Δημητρίου, Μάιος ἰνδ. α' [= 1363, ὡς εἶχεν ἤδη ὑποθέσει ὁ Ν. Βέης]. — **4** Σιγιλλιῶδες γράμμα τοῦ Λαρίσης Ἀντωνίου, δι' οὗ ἐπικυροῦται, κατοχυρουμένη καὶ δι' ἐπιτιμίου, ἡ γενομένη πρᾶξις διὰ τὴν γῆν τῆς Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπικεκλημένης τοῦ Μετεώρου· συνετάχθη τῇ αἰτήσει τοῦ κτήτορος αὐτῆς μοναχοῦ Ἀθανασίου, Ἰούνιος ἰνδ. ιβ' [= 1359, ὡς διώρθωσε βραδύτερον ὁ Ν. Βέης ἐν BNJ 12, 1936, σ. 310]. **5** Γράμμα τῆς βασιλίσσης Μαρίας Ἀγγελίνας Δούκαινας τῆς Παλαιολογίνας [τέως συζύγου τοῦ Θωμᾶ καὶ νῦν τοῦ Ἰζαού, δεσποτῶν τῶν Ἰωαννίνων] πρὸς τὸν ἀδελφόν της Ἰωάννην, τὸν ἐν μοναχοῖς Ἰωάσαφ, καὶ τοὺς λοιποὺς πατέρας τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου, ἀποδεικτικὸν τῆς ἐπιστροφῆς πραγμάτων τινῶν (τιμαλφῶν), δοθέντων ποτὲ ἐπὶ παρακαταθήκῃ, καὶ τῆς δωρεᾶς ἱερῶν τινων σκευῶν, Μάιος ἰνδ. θ' 6894 (= 1386). — **6** Ὁρισμὸς τοῦ καίσαρος Ἀλεξίου Ἀγγέλου [τοῦ Φιλανθρωπηνοῦ] ἐπὶ διενέξεως τῶν μοναχῶν τοῦ Μετεώρου καὶ τοῦ Στύλου περὶ τοῦ κελλίου τῆς Θεοτόκου τοῦ εἰς τὸ Πηγάδιον, ἐπιβεβαιῶν τὴν πλήρη κυριότητα ἐπ' αὐτοῦ τῶν Μετεωριτῶν, Αὔγουστος ἰνδ. ια' 6896 (= 1388).—**7** Γράμμα ἀδήλου ἐπισκόπου Σταγῶν, προσυπογραφόμενον ὑπὸ τοῦ [πρώτου τῆς σκήτεως] Νεοφύτου, τοῦ κεφαλατικεύοντος πανυπερσεβάστου Στεφάνου τοῦ Κορέση κ.ἄ., περὶ τινος κελλίου ὀνομαζομένου Πέτρα, Ἰνδ. ια' (= 1387/8). — **8** Διαθήκη ἱερομονάχου Νεοφύτου, ἱδρύσαντος ναοὺς καὶ κελλία παρὰ τὴν Δούπιανην, καὶ καταλείποντος ταῦτα εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Μετεώρου, ἀχρον. **9** Γράμμα τοῦ Λαρίσης Ἰωάσαφ ἐπικυροῦν τὴν διαθήκην τοῦ ἱερομονάχου καὶ πρώτου τῆς σκήτεως Νείλου, 6901 (= 1392/3). — **10** Γράμμα τοῦ Λαρίσης Ἰωάσαφ ἐπικυροῦν ὅτι τὸ ἀμπέλιον τῆς Μονῆς Θεοστηρίκτου ἀνήκει εἰς τὴν μονὴν καὶ ὄχι εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Σταγῶν, Ὀκτώβριος ἰνδ. γ' [= 1394?]. — **11** «Παραδοτικὸν γράμμαν» (= πρᾶξις δωρεᾶς) ἀδήλου γυναικὸς [μοναχῆς ?], ἀφιερούσης ἀκίνητα εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Νικολάου· ὑπογράφουν ὁ πανυπερσέβαστος Στέφανος Κορέσης, ὁ πρωτοβεστιάριος Δημήτριος Μίγαρης, ὁ Στέφανος Μακρουγένης, ὁ καστροφύλαξ καὶ πρωτασικρῆτις Μανουὴλ ὁ Γαράρης, ὁ δικαιοφύλαξ καὶ πρωτονοτάριος [Μανουὴλ ὁ Καβαρῆς], γραφεὺς τοῦ ἐγγράφου, [καὶ ὁ Λαρίσης Ἰωάσαφ]· 6901, ἰνδ. α' (= 1392/3).—**12** Σιγιλλιῶδες γράμμα τοῦ Λαρίσης Ἰωάσαφ, δι' οὗ ἐπικυροῦται, κατοχυρουμένη καὶ δι' ἀφορισμοῦ, ἡ κυριότης τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου ἐπὶ δύο ὑδρομύλων, Φεβρουάριος 6909 (= 1401). — **13** Γράμμα τοῦ Λαρίσης Ἰωάσαφ ἐπιβεβαιοῦν τὴν κυριότητα τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου ἐπὶ τινος ἀμπελίου, 6901 ἰνδ. ι' (= 1401/2). **14** «Ἰσασθικὸν γράμμαν» (= πρᾶξις συμβιβασμοῦ), δι' οὗ οἱ διεκδικοῦντες κτήματά τινα κατεχόμενα ὑπὸ τῶν Μετεωριτῶν λαμβάνουν εἰς ἀντάλλαγμα ἀμπέλιόν τι καὶ παραιτοῦνται πάσης διεκδικήσεως· ὑπογράφουν 22 μάρτυρες καὶ ὁ ἐπίσκοπος Σταγῶν Ματθαῖος· Φεβρουαρίου κα', ἰνδ. ιε', 6930 (= 1422). — **15** Σιγνογραφικὸν γράμμα περὶ ἀνταλλαγῆς κτημάτων καὶ συμβιβασμοῦ τῶν τέως κατόχων των μετὰ τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου· ὑπογράφουν 10 μάρτυρες καὶ ὁ ἐπίσκοπος Σταγῶν Ματθαῖος, 6931 (1422/3). — **16** Χρυσόβουλλον Ἀνδρονίκου Γ' τοῦ Παλαιολόγου ὑπὲρ τῆς Μονῆς Ἁγ. Γεωργίου τῶν Ζαβλαντίων, Μάρτιος ἰνδ. δ', 6844 (= 1336).— **17** Χρυσόβουλλον Στεφάνου [Δουσὰν] ὑπὲρ τῆς Μονῆς Ἁγ. Γεωργίου

Ζαβλαντίων, Νοέμβριος ἰνδ. β' 6857 (= 1348). — **18** Συνοδικὸν γράμμα τοῦ Λαρίσης Ἀντωνίου περὶ κτημάτων τῆς Μονῆς Θεοτόκου τῆς ἐπικεκλημένης Καλογεριανῆς, μετοχίου τῆς Μονῆς Ἁγ. Γεωργίου Ζαβλαντίων, Ἰούνιος ἰνδ. η' [= 1340 κατὰ Βέην ἐν BNJ 12, 1936, σ. 309]. — **19** Χρυσόβουλλον Συμεὼν Οὔρεση τοῦ Παλαιολόγου ὑπὲρ τῆς Μονῆς Ἁγ. Γεωργίου Ζαβλαντίων, Αὔγουστος ἰνδ. ιβ' 6867 (= 1359). — **20** «Χρυσόβουλλον δι' ὁρκωμοτικοῦ» τοῦ Συμεὼν Οὔρεση τοῦ Παλαιολόγου ὑπὲρ τῶν Μονῶν Ἁγ. Νικολάου καὶ Ἁγ. Γεωργίου τῶν Ζαβλαντίων, Μάιος ἰνδ. δ' 687[4] (= 1366). — **21** Σιγνογραφικὸν γράμμα, δι' οὗ οἱ σημειούμενοι παραιτοῦνται τῶν τυχὸν δικαιωμάτων των ἐπὶ γῆς κειμένης παρὰ τὴν Δούπιανην καὶ ἀνηκούσης εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Μετεώρου· ὑπογράφουν 9 μάρτυρες· ἀχρονολ. [= μέσα ΙΔ' αἰ.]. — **22** Πρόσταγμα Συμεὼν Οὔρεση τοῦ Παλαιολόγου ἐπικυροῦν προνόμια τῶν μοναχῶν τῆς σκήτεως Σταγῶν καὶ ρυθμίζον διάφορα ζητήματα, Μάιος ἰνδ. ιε' [= 1362]. — **23** «Ἐνταλτήριον γράμμα» τοῦ ἐπισκόπου Σταγῶν Ξενοφῶντος, δι' οὗ παραχωρεῖται γῆ παρὰ τὴν Δούπιανην εἰς τοὺς ἐνασκουμένους ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἱερομονάχου Γρηγορίου πλησίον τοῦ Στύλου, Ἰανουάριος ἰνδ. θ' [= 1341]. — **24** Γράμμα δι' οὗ ἡ μοναχὴ Θεοδούλη, ἡ κατὰ κόσμον Κοτεανίτζαινα, ἐπικυροῖ τὴν ἐκ μέρους της παραχώρησιν τοπίου [παρὰ τὰ Τρίκκαλα] εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Μετεώρου, ἐφ' οὗ ἡ ἐν λόγῳ Μονὴ ἀνήγειρε κελλίον (μετόχιον)· προσυπογράφουν ὁ μητροπολίτης Λαρίσης Νεῖλος καὶ ὁ [ἡγούμενος] τῆς Μονῆς Ἁγ. Νικολάου [Ζαβλαντίων] Ἰωσήφ, Ἰούνιος ἰνδ. ια' [= 1388].
Πρβλ. Βέην εἰς Vizantijskij Vremennik 18 (1911) IV σ. 126–128.

11 — *Hippolyts Schrift über die Segnungen Jakobs* von C. Diobouniotis und N. Beïs. *Hippolyts Danielcommentar in Handschrift N° 573 des Meteoronklosters* von Const. Diobouniotis, mit Vorwort von G. Nathanael Bonwetsch, Leipzig 1911 (εἰς τὴν σειρὰν Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristlichen Literatur 38,1) — 8^ον^, σελ. IV + 60.

12 — *Nouveaux fragments d'Hippolyte*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien 16 (1911) σ. 433.
Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 573 κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).
Πρβλ. Βέην εἰς Vizantijskij Vremennik 18 (1911) IV σ. 94.

13 — *Οἱ Ἀψαρᾶδες τῆς Ἠπείρου*, ἐφημ. Ἤπειρος, ἔτ. 2 (Ἰωάννινα 1911) ἀρ. 85–88.
Περὶ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Μονῆς Βαρλαάμ.

14 — *Die Kollation der Apokalypse Johannis mit dem Kodex 573 des Meteoronklosters*, ἐν Zeitschrift für neutestamentliche Wissenschaft 13 (1912) Heft 3, σ. 260–265. — Ἀνάτυπον (μὲ ἰδίαν σελίδωσιν, 1–7), Leipzig [1912].

15 — *Glanures dans les manuscrits des Météores*, ἐν Échos d'Orient 15 (1912) σ. 257–259 καὶ 342–344.
Ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 10, 110, 243, 326, 330, 559 κωδίκων τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως.

16 — *Neue Version mittelgriechischer Vulgärtexte aus Handschriften der Meteorenklöster*, ἐν Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen, 15 (1912) Abt. II. — Ἀνάτυπον (σελ. 1–9), Berlin 1912.
Μεσαιωνικὰ δημώδη κείμενα ἐκ τῶν κωδίκων : Μεταμορφώσεως 131, Βαρλαὰμ 195.

17 — *Ὁ ἐν τῇ Μονῇ Βαρλαὰμ κῶδιξ τῶν ἐπιστολῶν καὶ κεφαλαίων τοῦ Ἀββᾶ Νείλου τοῦ Ἀγκυρανοῦ καὶ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien 7 (1912) σ. 32–44. — Ἀνάτυπον (μὲ ἰδίαν σελίδωσιν, 1–13), Paris 1912.

Πρόκειται περὶ τοῦ Μετεωρικοῦ κώδικος τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ 165.

18 — *Παλαιοὶ κατάλογοι βιβλιοθηκῶν ἐκ τῶν κωδίκων Μετεώρων*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien 7 (1912) σ. 268–279. — Ἀνάτυπον (μὲ ἰδίαν σελίδωσιν, 1–12), Paris 1912.

Ἐκ τῶν κωδίκων 65, 75, 150, 160, 165, 374, 556 τῆς Μ. Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).

19 — *Sur les tables généalogiques des despotes et dynastes médievaux d'Épire et de Thessalie*, ἐν Zeitschrift für osteuropäische Geschichte 3 (1912) σ. 209–215. — Ἀνάτυπον (Berlin 1912).

20 — *Über einen Kodex der serbischen Königin Milica oder Helena, als Nonne Eugenia genannt, in den Meteoren*, ἐν Archiv für slavische Philologie 34 (1912) [1913] σ. 98–304 καὶ 35 (1913) [1914] σ. 320.

Πρόκειται περὶ τοῦ Μετεωρικοῦ κώδικος τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ 151.
Πρβλ. Byzant.-Neugriech. Jahrbücher 3 (1922) σ. 389 σημ. 2.

21 — *Über zwei Codices des Alten Testaments aus den Bibliotheken von Meteoron und Megaspelaion*, ἐν Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 32 (1912) σ. 225–231. — Ἀνάτυπον, Giessen [1912].

Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 216 κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).

22 — *Περί τινος μεσαιωνικοῦ ἔπους ἐκ τῶν κωδίκων τῶν Μετεώρων περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Σεμιράμιδος* (ἀνακοίνωσις)· ἐν Actes du seizième Congrès International des Orientalistes, Session d'Athènes (6–14 avril 1912), Athènes 1912, σ. 154 (περίληψις).

Πρόκειται περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 197 κώδικος τῆς Μονῆς Βαρλαάμ.

23 — *Περί τινος ἀποσπάσματος μεσαιωνικοῦ Χρονογράφου Γερασίμου μοναχοῦ* (ἀνακοίνωσις)· ἐν Actes du seizième Congrès International des Orientalistes, Session d'Athènes (6–14 avril 1912), Athènes 1912, σ. 165–166 (περίληψις).

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Χρονογράφος εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. 143 κώδικα τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως.
Πρβλ. Ν. Βέην εἰς Vizantijskij Vremennik 20 (1913) III σ. 335.

24 — *Γραφαὶ καὶ νέον τέμαχος τῆς ἐπὶ τῇ Ἁλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως μονῳδίας τοῦ νομοφύλακος Ἰωάννου διακόνου τοῦ Εὐγενικοῦ κατὰ κώδικα τῶν Μετεώρων*, περ. Vizantijskij Vremennik, τόμ. 20 τοῦ 1913 [1914] III σ. 319–327.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 402 κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).

25 — *Συμβολὴ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν Φαναρίου τῆς Θεσσαλίας (ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπ' ἀρ. 32 κώδικος τοῦ Μετεώρου)*, ἐν Vizantijskij Vremennik 20 (1913) [1914] σ. 57–62.

26 — *Un manuscrit des Météores de l'an 861/2 (avec une étude sur les manuscrits grecs datés du IXe siècle)*, ἐν Revue des Études Grecques 26 (1913) σ. 53–74.

Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 591 κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).

27 — *Ein angebliches Autograph des Kaisers Nikephoros Phokas*, περ. Neue Jahrbücher für das klassische Altertum, Geschichte und deutsche Literatur, Abt. I, Bd. 37 (1916), Heft 4, σ. 260–269. —'Ανάτυπον (Leipzig).

28 — *Bibelgriechisch und Neugriechisch*, ἐν Berliner Philologische Wochenschrift 40 (1920) στ. 476–478.

Πρβλ. Ν. Βέην εἰς Θεσσαλικὰ Χρονικὰ 7–8 (1959) σ. 30.

29 — *Geschichtliche Forschungsresultate und Mönchs- und Volkssagen über die Gründer der Meteorenklöster* (Mit 4 Abbild.), ἐν Byz.-Neugriech. Jahrbücher 3 (1922) σ. 364–403.

30 — *Prosopographisches, Hagiologisches und Kunstgeschichtliches über den hl. Bessarion, den Metropoliten von Larissa (†1540). Zur Kirchengeschichte Thessaliens im 15.–16. Jahrhundert*, ἐν Byz.-Neugriech. Jahrbücher 4 (1923) σ. 351–400.

31 — *Ὁ Χριστόφορος Βαρλααμίτης καὶ τὸ βραχὺ χρονικὸν αὐτοῦ*, περ. 'Ηπειρωτικὰ Χρονικὰ 1 (1926) σ. 63–71 καὶ 120–132. — 'Ανάτυπον (μὲ ἰδίαν σελίδωσιν, 63–84) ['Αθῆναι 1926].

32 — *Eine fragmentarische Urkunde der Witwe des Kaisar Preljub* (ἀνακοίνωσις)· εἰς τὸν τόμον Deuxième Congrès International des Études Byzantines (Belgrade 1927), compte-rendu par D. Anastasijević et Ph. Granić, Belgrade 1929, σ. XIX καὶ 170, ἀναγράφεται μόνον ὁ τίτλος.

Πρόκειται περὶ ἐγγράφου σῳζομένου εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Μονῆς Βαρλαάμ. Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, 'Αθ. 1910, σ. 52 ἀρ. 22.

33 — *Μετέωρα*, ἄρθρον εἰς 'Εγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν 'Ελευθερουδάκη, τ. 9 (1930) σ. 380.

34 — *Zur Schriftstellerei des Antonios von Larissa*, περ. Byz.-Neugriech. Jahrbücher 12 (1935–1936) σ. 300–319.

35 — *'Αντιβολαὶ βυζαντινῶν κειμένων*, 'Επετηρὶς 'Εταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν 14 (1938) σ. 331–341.

'Εν σ. 331–335 : Ματθαίου Κανταχουζηνοῦ Λόγοι ἀντιβαλλόμενοι πρὸς τὸν κώδικα 375 τοῦ Μετεώρου.

36 — *'Επιστολαὶ Κωνσταντίνου Κούμα καὶ 'Αδαμαντίου Κοραῆ σχετικαὶ πρὸς τὴν Σμύρνην*, περ. Μικρασιατικὰ Χρονικὰ 2 (1939) σ. 1–37.

'Εκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 410 κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).

37 — *Ὁ διδάσκαλος Δημήτριος Βόντας ὁ Ἰωαννίτης καὶ περιουσιακαὶ παρακαταθῆκαι αὐτοῦ,* εἰς τὸν τόμον: Ἐπιστημονικὸν Μνημόσυνον Γεωργίου Γ. Γαρδίκα, Ἀθῆναι 1939, σ. 65–75. — Ἀνάτυπον.
Γράμματα ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Βαρλαάμ.

38 — *Σεισμολογικὰ ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Κωνσταντίνου - Καισαρίου Δαπόντε,* εἰς τὸν τόμον: Ἐπιστημονικὴ τριακονταπενταετηρὶς τοῦ καθηγητοῦ Ν. Α. Κρητικοῦ (1907–1942). Μέρος Β'. Ἐπιστημονικαὶ πραγματεῖαι ἀφιερούμεναι εἰς τὸν καθ. Ν. Α. Κρητικὸν ὑπὸ συναδέλφων, συνεργατῶν καὶ μαθητῶν αὐτοῦ. Ἀθῆναι 1944, σ. 243–275. — Ἀνάτυπον, σ. 243–277 [ἐν σ. 275–277: Zusammenfassung]. — Περίληψις (ἑλληνιστὶ καὶ γερμανιστὶ) εἰς Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 19 (1944) σ. 120–124.
Ἐν σ. 248 σημειώματα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 320 κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως.

39 — *Τὰ θεσσαλικὰ Ἀμπελάκια καὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα,* ἐφημ. Πρωΐα (Ἀθηνῶν) ἀπὸ 15 Αὐγ. 1943 μέχρι 19 Ἀπριλ. 1944 (εἰς 28 ἑβδομαδιαίας ἐπιφυλλίδας).

40 — *Περὶ τοῦ θεσσαλικοῦ κτηματολογίου τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας* (ἀνακοίνωσις)· εἰς Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 21 (1946) σ. 94, ἀναγράφεται μόνον ὁ τίτλος.
Πρβλ. Ν. Βέην εἰς Θεσσαλικὰ Χρονικὰ 7–8 (1959) σ. 35, ἀρ. 3.

41 — *Δημήτριος Ζούκης, ὁ ἐκ Καλαρρυτῶν ζωγράφος καὶ μουσικός, καὶ ἡ Μονὴ τῆς Ὑπαπαντῆς τῶν Μετεώρων,* περ. Μετέωρα 1 (Τρίκκαλα, 1947) σ. 5–10.

42 — *Ὁ μελῳδὸς Παρθένιος, ὁ ἐκ Τρίκκης ἡγούμενος τοῦ κατ' ἐξοχὴν Μετεώρου,* περ. Μετέωρα 1 (1947) σ. 46–49.
Σταχυολογήματα ἐκ Μετεωρικῶν κωδίκων.

43 — *Ἰατροὶ τῶν Τρικκάλων κατὰ τὸν ΙΗ'–ΙΘ' αἰῶνα (Κωνσταντᾶς Τυρναβίτης, Κωνσταντῖνος Καραϊωάννης ὁ Τρικκαῖος, Mazon, Barozzi, Εὐστάθιος Νοσήμαχος ὁ Τρικκαῖος, Κωνσταντῖνος Ζαχαρόπουλος ὁ Τρικκαῖος τοὐπίκλην Νοσήμαχος),* περ. Μετέωρα 1 (1947) σ. 72–75.
Σταχυολογήματα ἐκ Μετεωρικῶν κωδίκων.

44 — *Ὁ Νικηφόρος Βλεμμύδης καὶ αἱ βιβλιακαὶ αὐτοῦ ἀναδιφήσεις ἐν Θεσσαλίᾳ,* περ. Μετέωρα 1 (1947) σ. 118–120 καὶ 141–143.

45 — *Ἔρευναι ἐν Μετεώροις καὶ τῇ ΒΔ Θεσσαλίᾳ κατὰ τὰ ἔτη 1945–1947* (ἀνακοίνωσις)· εἰς Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 22 (1947) [1951] σ. 223, ἀναγράφεται μόνον ὁ τίτλος.

46 — *Ἀντιβολὴ τοῦ Σοφοκλείου κώδικος τῶν Μετεώρων πρὸς Λαυρεντιανὸν* (ἀνακοίνωσις)· εἰς Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 23 (1948) [1949] σ. 142, ἀναγράφεται μόνον ὁ τίτλος.
Πρόκειται περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 345 κώδικος τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).

47 — *Τὸ τραγούδι τοῦ πρωτομάστορα καὶ ὁ Ἅγιος Βησσαρίων Λαρίσης*, ἐφημ. Ἐλευθερία (Ἀθηνῶν) 5 Σεπτ. 1948.

48 — *Ἡ ἀρχέτυπος κτητορικὴ Διαθήκη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος μητροπολίτου Λαρίσης, ἱδρυτοῦ τῆς Μονῆς Μεγάλων Πυλῶν, τῆς κοινῶς καλουμένης Δουσίκου* [...], Ἀθῆναι (ἐκδ. οἶκος «Ἀστὴρ» Ἀλ. & Ε. Παπαδημητρίου) 1949. — 8ον, σελ. 24 + 1 πίν.

49 — *Ὁ Ἅγ. Βησσαρίων* [μητροπολίτης] *Λαρίσης καὶ πολιοῦχος Τρικκάλων*, ἐφημ. Ἐλευθερία, 2 Ὀκτωβρ. 1949.

50 — *Περὶ τῶν ψηφιδωτῶν τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μονῆς τῶν Μεγάλων Πυλῶν καὶ ἄλλων κειμηλίων αὐτῆς* (ἀνακοίνωσις)· εἰς Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 25 (1950) σ. 265, ἀναγράφεται μόνον ὁ τίτλος.

51 — *Τὰ χρονικὰ τῶν Ἀμπελακίων τῆς Θεσσαλίας* (ἀνακοίνωσις)· εἰς Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 26 (1951) σ. 77, ἀναγράφεται μόνον ὁ τίτλος.

52 — *Κατάλογος τῶν χειρογράφων καὶ παλαιοτύπων τῆς Δωροθέας Σχολῆς τῶν θεσσαλικῶν Τρικκάλων*, Ἐπετηρὶς Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου 5 (1955) σ. 3–46.

53 — *Τὸ ρουφέτιον τῶν γυναικῶν στὰ Τρίκκαλα τῆς Θεσσαλίας*, περ. Ὁ Συνεταιριστής, 1955, σ. 79.

54 — *Fragments d'un chrysobulle du couvent de Lycousada (Thessalie)*, ἐν Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier, Ἀθῆναι 1957, τόμ. 3, σ. 479–486. — Ἀνάτυπον μὲ ἰδίαν σελίδωσιν, 1–8.
Πρβλ. F. Dölger ἐν B.Z. 51 (1958) σ. 432–433 καὶ Dölger, *Regesten*, ἀρ. 2823.

55 — *Τέσσαρες ἐκθέσεις περὶ τῶν εἰς τὰ Μετέωρα καὶ τὴν λοιπὴν Θεσσαλίαν ἀποστολῶν μου*, περ. Θεσσαλικὰ Χρονικά, τ. 7–8 (1959) σ. 18–39.

56 — *Καταστατικὸν γράμμα τῆς Μονῆς τῆς Θεοτόκου ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ Γραδιστίου (ἀπελύθη ἐντολῇ τοῦ σεβαστοκράτορος τῆς Θεσσαλίας Στεφάνου Γαβριηλοπούλου)*, περ. Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher 18 (1945–1949) [1960], σ. 79–96.
Ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως (Μετεώρου).

57 — *Ἀναστασίου Γορδίου χειρόγραφος κῶδιξ ἐπιστολῶν καὶ γραμμάτων, ποιημάτιον περὶ ὀρθογραφίας* [κτλ.], Τόμος πρὸς τιμὴν Κωνστ. Τριανταφυλλοπούλου, Ἀθῆναι 1959, σ. 476–496 + 4 πίν.
Ἐν σ. 476–494 ἐκτενὴς περιγραφὴ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 203 κώδικος τῆς Μονῆς Βαρλαάμ.

58 — *Χειρόγραφα καὶ παλαιότυπα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Νικολάου Τρικκάλων*, Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου 12 (1962) [1965] σ. 5–22.

Α'

ΜΟΝΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΜΕΤΕΩΡΟΝ)

* ἀ σ τ ε ρ ί σ κ ο ς,

προτασσόμενος λέξεως ἢ φράσεως ἢ ἀριθμοῦ, δ η λ ώ ν ε ι ὅτι τὰ ἀκολουθοῦντα (μεταγραφὴ πανομοιοτύπων, μετατροπὴ καὶ προσδιορισμὸς χρονολογικῶν ἐνδείξεων, ἄλλαι τυχὸν ἐπεξηγήσεις, συμπληρώσεις ἢ παραπομπαὶ) προσετέθησαν ὑπὸ τῶν ἐπιμελητῶν τῆς ἐκδόσεως.

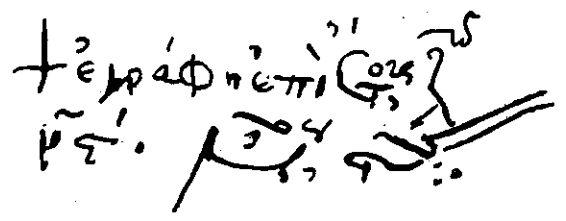
1

Χάρτης λεῖος | Διαστάσεις 0,21 × 0,32 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 446

1 (φ. 7α) «Τριώδιον . . . περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἀκολουθίαν».
'Εξικνεῖται μέχρι καὶ τοῦ Σαββάτου τῆς μέσης ἑβδομάδος εἰς τὸν ὄρθρον.
'Εν τέλει, φ. 324β, : *Τέλος ὧδε πέφυκ(εν), τῆς | μέσης .ἑβδομάδος.*

2 (φ. 325α) « . . . Τὰ φωταγωγικὰ καὶ οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι, κατ' ἦχον».

3 (φ. 327α) «Στιχηρὰ κατανυκτικά· σὺν τοῖς καθίσμασιν καὶ μαρτυρικοῖς κατ' ἦχον, ἅτινα ὀφείλει ψάλλεσθαι τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ».
'Εν τέλει τούτων, φ. 363α, δι' ἐρυθροῦ μέλανος :

* ἤτοι : † *ἐγράφη ἐπὶ ἔτους, ,ζ ω|νς'* [7056 = 1547/8]· *ἰν(δικτιῶν)ος ς'* :·

4 (φ. 365α) 'Ιωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, 'Οκτώηχος.

5 (φ. 438β) 'Αναστάσιμα, 'Εξαποστειλάρια, ἑωθινὰ ἰδιόμελα τὰ ια'.

'Ο κῶδιξ ἔχει γραφὴ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,065 × 0,203.
'Εν φ. 6α : *ἰ(ησο)ῦ ἡγοῦ μ' ἀρωγός :*
'Εν φ. 7α διάγραμμα διηνθισμένου ἐπιτίτλου δι' ἀμαυροῦ μέλανος.
Τὰ φ. 1 – 5, 6 β, 363β – 364 β, 442 – 446 τελείως ἄγραφα. Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν αἱ διάμετροι 0,015. Ἔχει δὲ καὶ μεταλλίνους γόμφους. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 4.

2

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,207×0,295 | Αἰὼν XIV | Φύλλα 348

Μηναῖον 'Ιανουαρίου – 'Απριλίου,
περιέχον τὰς ἀκολουθίας, τὰ συναξάρια, καὶ εἰδήσεις ἐκ τοῦ τυπικοῦ. 'Η διάθεσις τῶν μηνῶν ἐν τῷ κώδικι ἔχει ὡς ἑξῆς : 'Ιανουάριος φ. 3α – 142α, Φεβρουάριος φ. 142β – 212β, Μάρτιος φ. 213α – 282α, 'Απρίλιος φ. 282β – 340α.

φ. 16β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [β' 'Ιανουαρ.] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας».

φ. 20α : «μηνὶ τῷ αὐτῷ ['Ιανουαρ.] δ' ἡ σύναξις τῶν ἁγίων 'Εβδομήκοντα 'Αποστόλων· καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου τοῦ νέου τοῦ πλησίον κειμένου τοῦ ἁγ. Βεκίου . . . ».

φ. 21 : « . . . τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' 'Ιανουαρ.] . . . τῆς ἁγίας μάρτυρος Εὐφημίας τῆς πλησίον τοῦ ἁγίου 'Ακακίου . . . ».

φ. 47β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' 'Ιανουαρ.], μνήμη . . . Κύρου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· τελεῖται ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας· καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ 'Εκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ».

φ. 60β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' 'Ιανουαρ.] ἡ σύναξις τῶν ἁγίων μυρίων ἀγγέλων· τελεῖται δὲ ἔνδον τοῦ μαρτυρίου τῆς ἁγ. 'Αναστασίας, ἐν τοῖς Δομνίνου· καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Μάρκου πλησίον τοῦ Ταύρου, καὶ τοῦ ἁγ. Στεφάνου τοῦ ἐν Πλακιδιαναῖς . . . ».

φ. 63β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιβ' 'Ιανουαρ.] . . . καὶ τοῦ ἁγίου 'Αλεξάνδρου πλησίον τῶν ἁγίων 'Αποστόλων».

φ. 67α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' 'Ιανουαρ .] τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου προφήτου 'Ηλιοῦ τῆς μονῆς τοῦ Βαθέος 'Ρύακος».

φ. 85α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιθ' 'Ιανουαρ.] εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων 'Αποστόλων· ἀνακομιδὴ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου . . . [καὶ] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Λουκιανοῦ, Παύλης, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς νηπίων . . . τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ οἴκῳ 'Αναστασίου πατριάρχου, ἐν τῇ 'Οξείᾳ . . . ».

φ. 88α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' 'Ιανουαρ.] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Θύρσου καὶ 'Αγνῆς· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις πλησίον τῶν 'Ελενιανῶν . . . ».

φ. 89α : «μηνὶ τῷ αὐτῷ ['Ιανουαρ.], κα' . . . καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐγενίου τοῦ Τραπεζουντίου . . . ».

φ. 93α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κα' 'Ιανουαρ.] ἡ σύναξις τῆς 'Αγίας Εἰρήνης· ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ τῇ οὔσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν . . . ».

φ. 115α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κδ' 'Ιανουαρ.], μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ['Ιωάννου] πλησίον τοῦ Ταύρου».

φ. 119 : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' 'Ιανουαρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μάρη . . . [καὶ] τοῦ ἁγίου προφήτου 'Ησαΐου, πλησίον τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου· καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Δημητρίου σκευοφύλακος . . . ».

φ. 138α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λ' 'Ιανουαρ.] μνήμη τοῦ ἁγ. μάρτυρος Θεοφίλου τοῦ νέου».

φ. 138β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λ' 'Ιανουαρ.], μνήμη τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, πέραν ἐν Γεωργίᾳ».

φ. 144β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Φεβρ.] μνήμη τοῦ . . . ὁμολογητοῦ Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης· ὁρμωμένου τῆς 'Αθηνῶν πόλεως . . . ».

φ. 150β : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρ.] γ'· μνήμη τοῦ δικαίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου· καὶ ῎Αννης τῆς προφήτιδος· ἡ δὲ αὐτὴ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ ἁγίῳ ἀποστολείῳ τοῦ ἁγ. 'Ιακώβου τοῦ ἀδελφοθέου· τῷ ὄντι ἐν τῷ σεβασμίῳ ναῷ

τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῷ πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας».

φ. 155β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Φεβρουαρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Πολυεύκτου τοῦ νέου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως . . . ».

φ. 159α : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρ.], ζ'· . . . καὶ . . . Λουκᾶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι κειμένου . . . ».

φ. 169α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ι' Φεβρουαρ.] μνήμη τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐν τοῖς Ἀρεοβίνδου».

φ. 177α : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρ.], ιδ'· μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Αὐξεντίου τοῦ ἐν τῷ Βουνῷ».

φ. 179β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Φεβρουαρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου Παφνουτίου καὶ Εὐφροσύνης τῆς αὐτοῦ θυγατρός· καὶ σύναξις ἐν τοῖς Διακονίσσης . . . ».

φ. 183β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Φεβρουαρ.] μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ γενομένων βασιλέων Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ».

φ. 190β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Φεβρουαρ.] ὁ ὅσιος Μάρης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

φ. 194α : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρ.], κβ'· ἡ εὕρεσις τῶν λειψάνων τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου».

φ. 195α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἀθανασίου· τοῦ ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ».

φ. 201α : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρ.], κε'· τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ταρασίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως».

φ. 209α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Φεβρουαρ.] ὁ ὅσιος Στέφανος· ὁ συστησάμενος τὸ γηροκομεῖον τοῦ Ἀρματίου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

φ. 214α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Μαρτίου] μνήμη τῆς ὁσίας Δομνίνας τῆς νέας».

φ. 221β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Μαρτίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μάρκου μοναχοῦ».

φ. 224α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ς' Μαρτίου], ἡ εὕρεσις τῶν τιμίων ἥλων· οἳ μετὰ τὸ εὑρεθῆναι σαλιβάριον τοῦ χαλινοῦ γεγόνασι τοῦ βασιλέως».

φ. 236β : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ], ιβ', . . . Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ τῆς Σιγριανῆς».

φ. 238β : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ], ιγ'· ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

φ. 239β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Μαρτίου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἀφρικανοῦ, Πουπλίου καὶ Τερεντίου· τελεῖται δὲ αὐτῶν ἡ σύναξις ἐν τῷ Πετρίῳ».

φ. 246α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Μαρτίου] ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ ἐν Ρουφινιαναῖς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

φ. 246α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Μαρτίου] ὁ ἅγιος Ῥωμανὸς ὁ ἐν τῷ Παρίῳ ξίφει τελειοῦται».

φ. 253α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Μαρτίου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν, τῶν ἐν Ἀμινσῷ . . . ».

φ. 269β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κς' Μαρτίου] διήγησις ὠφέλιμος Μάλχου μοναχοῦ αἰχμαλωτισθέντος».

"Αρχ. : 'Από τριάκοντα μιλίων 'Αντιοχείας τῆς ἐν Συρίᾳ, χωρίον ἦν καλούμενον Μαρώνεια· ἐν τούτῳ γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς ὁ Μάλχος, ἦν σεβόμενος τὸν Θεὸν . . .

φ. 272β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Μαρτίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου· ἀδελφοῦ γεγονότος Πέτρου ἐπισκόπου "Αργους, τοῦ σημειοφόρου . . . ».

φ. 274β : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ], κη'· μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν 'Ιλαρίωνος τοῦ νέου ἡγουμένου γεγονότος τῆς μονῆς τῆς Πελεκητῆς».

φ. 286β : «μηνὶ τῷ αὐτῷ ['Απριλίῳ], γ'· τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικήτα μονῆς τοῦ Μηδικίου».

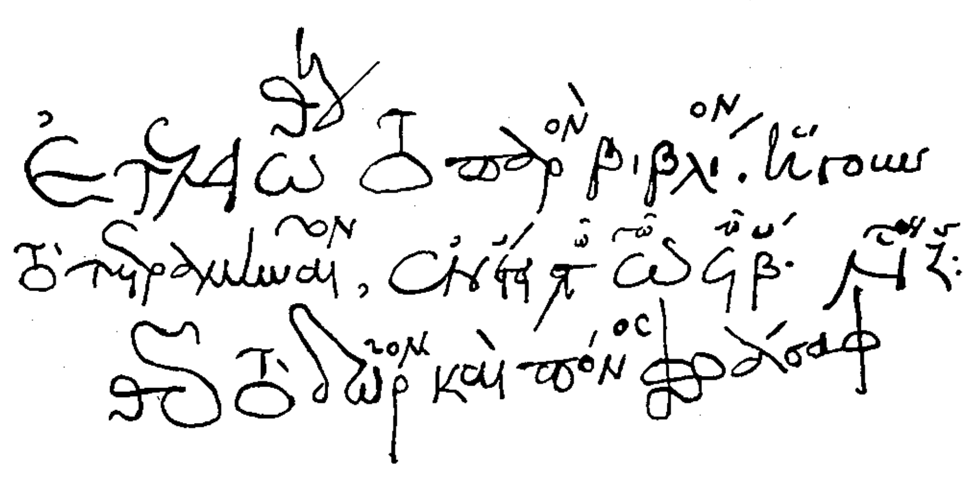
φ. 295α : «μηνὶ τῷ αὐτῷ ['Απριλίῳ], ζ'· τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γεωργίου· ἐπισκόπου Μιτυλίνης».

φ. 304β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιβ' 'Απριλίου], ἐν ἔτει ,ςυν'· ἀνεκομίσθη ἡ τιμία ζώνη τῆς ὑπεραγίας . . . Θεοτόκου, ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Ζήλας, ἐπὶ τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ 'Ρωμανοῦ τῶν πορφυρογεννήτων· μετὰ δὲ ταῦτα ὕστερον, ἀπετέθη ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ τῶν Χαλκοπρατίων· κατὰ τὴν τριακοστὴν α' τοῦ αὐγούστου μηνός : καὶ μνήμη τῆς ὁσίας 'Ανθούσης· θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου».

φ. 326α : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' 'Απριλίου] ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ σεπτοῦ ἀποστολίου τοῦ ἁγίου . . . Πέτρου· τῷ συγκειμένῳ τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ . . . ».

φ. 329β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' 'Απριλίου] μνήμη τοῦ . . . ὁμολογητοῦ 'Ιωάννου· ἡγουμένου τῶν Καθαρῶν».

'Εν τέλει τοῦ μηνὸς 'Απριλίου, φ. 340α, ἕπεται ἐρυθρόγραφον κατὰ τὸ πλεῖστον :

* ἤτοι : *'Ετελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον. ἤγουν | τὸ τετραμηναῖον, ἐν ἔτει ,ςωϟβ'* [6892 = 1383/4]· *ἰν(δικτιῶν)ος ζ' : | Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος 'Ιωάσαφ*

καὶ ἕπεται ἀμέσως μονοκονδυλικῶς δι' ἀμαυροῦ μέλανος, ἀπεξεσμένον τὸ πλεῖστον : *καὶ ταπεινοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης.*

Μετὰ τὸ πέρας τῶν μηναίων χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου ὑπάρχουσι γεγραμμένα ἐν τῷ κώδικι τὰ ἑξῆς :

α' (φ. 340β) «Γερμανοῦ... κανὼν εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Γεώργιον τὸν μέγαν : δηλοῦται δὲ τὸ τοῦ ποιήσαντος ὄνομα, ἐν τῇ ἀκροστιχίδα [sic] τῶν Θεοτοκίων».

β' (φ. 341β) «Πολλαὶ καρδίαι πιστῶν ἔχουσι κρυπτὸν σκάνδαλον καὶ δισταγμὸν περὶ τῆς τῶν σωμάτων ἀναστάσεως, ἐννοούμενοι ὅτι πῶς τὸ σῶμα τὸ ὑπὸ μυρίων θηρίων καὶ πετεινῶν καταβρωθέν, ἢ θαλάσσῃ καταποντισθὲν καὶ ὑπὸ ἀμετρήτων ἰχθύων ἀναλωθὲν καὶ ἐν τῷ βυθῷ ἀμφοδευθέν, πῶς συνάγεται καὶ εἰς ἀνάστασιν ἔρχεται». Ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις.

γ' (φ. 342α) «Τί ἐστὶ τὸ ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι...». Ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις.

δ' (φ. 342α) «Ἐκ ποίων τρόπων ἡ πορνεία καὶ ὁ ἐνυπνιασμὸς γίνεται». Ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις.

ε' (φ. 342β) «Πόθεν τίκτεται ἡ πορνεία καὶ πόθεν ἁγνεύουσιν τινές». Ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις.

ς' (φ. 342β) «Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐκ τῶν ἀσκητικῶν».

ζ' (φ. 342β) «[Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τῶν κατὰ Ματθαῖον».

η' (φ. 343α) «... Περὶ τῆς ἐν τριάδι καὶ ἐν μονάδι Θεολογίας τοῦ ἁγίου Πέτρου κορυφαίου ἐκ τῶν Κλημέντων».

θ' (φ. 343α) «Τοῦ Χριστοῦ λέγοντος· οὐ τὰ εἰσερχόμενα διὰ τοῦ στόματος κινοῦν τὸν ἄνθρωπον· διατί οἱ πατέρες ὥρισαν μὴ ἐσθίειν ἡμᾶς κρέα ἐν ταῖς νηστείαις». Ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις.

ι' (φ. 343β) «Διάταξις Πέτρου καὶ Παύλου».

Ἀρχ. : Ἐγὼ Πέτρος καὶ Παῦλος διατασσόμεθα ἐργάζεσθαι τοὺς δούλους ἡμέρας πέντε· σάββατον καὶ κυριακήν, σχολαζέτωσαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τὴν διδασκαλίαν ...

ια' (φ. 343β) «Πῶς φησὶν ὁ ἀπόστολος· ποτὲ μὲν μὴ γίνεσθε ἄφρονες· ποτὲ δέ, μὴ γίνεσθε φρόνιμοι δι' ἑαυτοῖς». Ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις.

ιβ' (φ. 344α) «Ἑρμηνεία εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν».

ιγ' (φ. 344α) «Ἱστορία τῆς ἁγίας Σιὼν Ἱερουσαλήμ».

Ἀρχ. : Οἶδα ὅτι πολλοὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ κέκτηνται πόλιν ... — Τελ. : ... ἐν ᾗ ἐμοσχοποίησαν οἱ Ἰουδαῖοι.

Περιλαμβάνει πλὴν τῶν κατὰ τὴν Παλαιστίνην καί τινα περὶ τοῦ Σινᾶ. Φαίνεται γεγραμμένον ὑπὸ περιηγητοῦ τινος τοῦ XIII – XIV αἰῶνος.

ιδ' (φ. 345β) «Περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διήγησις ἀκριβεστάτη».

Ἀρχ. : Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, γέγονεν ἄνθρωπός τις ἀρχηγὸς τῶν Ἰουδαίων, Θεοδόσιος ὄνομα αὐτῷ ...

Ὁ κῶδιξ ἔχει ἐπιμελῶς γραφῆ. Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους εἶναι συνήθως 0,15 × 0,237.

Συνηθεστάτη ἐν τῷ κώδικι ἡ βραχυγραφία : = ξίφει τελειοῦται.

Ἐν φ. 3α, 142β, 213α, 282β ἐπίτιτλα δι' ἐρυθροῦ καὶ κιρροῦ μέλανος.

Ἐν φ. 1α δοκίμια κονδυλίου, ἐν φ. 1β ἡ μονοκονδυλιὰ *Ἰωάσαφ*, ἐν φ. 2α ἀποσπάσματα ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους καὶ τῆς πρὸς Τίτον ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου. Τὰ φ. 2β καὶ 348β τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 347β : *Βιβλίον τοῦ μετεώρου...*

Ἐν φ. 348α : *,ϛϡπα'* [= 1472] | *ὀκτωβρ(ίω) κγ'* | *ἦλθεν ὁ π(ατ)ρι|άρχης ἐν τῷ* | *μετεώρω* | *κῦρ σϋμεὼν* | *τραπεζουντ(ϊ)ος :.*

Ἐν τέλει φαίνονται δύο φύλλα ἀποκεκομμένα ἐκ τοῦ κώδικος· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἦσαν ταῦτα ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς δικέφαλοι ἀετοὶ (ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,013) καὶ μονογράφημα (ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015). Ἔχει μεταλλίνους γόμφους, ἀνὰ πέντε ἐφ' ἑκατέρας πινακίδος, καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 196 καὶ Β 28.

3

Χάρτης Διαστ. 0,157 × 0,212 Αἰὼν XVI Φύλλα 372

1 (φ. 1α) Παρακλητική.

2 (φ. 77α) «Ἐξαποστειλάρια· ἀναστάσιμα· σὺν τοῖς ἑωθινοῖς· καὶ Θεοτοκίοις· ποίημα Λέοντος τοῦ σοφοῦ».

3 (φ. 81α) Ἑωθινὰ εὐαγγέλια τὰ ια'.

Ἐν τέλει τούτων, φ. 86α, ἐρυθρόγραφα τάδε :

* ἤτοι : † *ξνβ'ωαβψϛ' ξλχ πε' ῞λψθν ἔοαβω ἐν ψβ ηθωϛοέϛθ ωλχ* :—
[= μνήσθητί μου $\overline{κε}$' (=κύριε) ὅταν ἔλθης ἐν τη βασιλεία σου] |
∼ † *ἐν ἔτει ,ζλ'* [7030 = 1522] *ἰν(δικτιῶνο)ς ί. μην(ὶ) α(ὐ)γ(ού)στ(ω). β' ἡμέ(ρα) ζ'* : —

4 (φ. 88α) Ἀκολουθίαι καὶ κανόνες ἐκ τῶν τῆς ἑβδομάδος.

5 (φ. 144α) « . . . Μηνολόγιον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ».

6 (φ. 176β) Ἀπολυτίκια καὶ κοντάκια τοῦ τριῳδίου.

7 (φ. 181α) « . . . Ἀπολυτίκια τὰ ἀναστάσιμα σὺν τῶν ὑπακοῶν».

8 (φ. 184α) Ἀκολουθίαι τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

9 (φ. 268α) Στιχηρὰ τῆς ἑβδομάδος. Κατελείφθησαν ἀτελῆ.

10 (φ. 274α) Ἀκολουθία τοῦ τριῳδίου.

11 (φ. 300α) Ἀκολουθία τοῦ πεντηκοσταρίου.

12 (φ. 318α) Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαὶ σύγχρονοι. Τὰ φ. 87α, 183, 220β, 208β, 229β, 236β, 272β - 273α, 299β, 342α ἄγραφα.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος μεταξὺ ἄλλων: *νεϡεψ ∸ ξθψθ'θπλ εξενθ ψλ...* | *ωσφϡλν∸λω* [= χερετΐματα ἀκο εμενα το... | σωφρονΐος] καὶ κατωτέρω: † *ἐτουτο το βηβληων εἶνε τοῦ κονόμου*... Ἐν φ. 86β, 87β, 372α δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. 273β σημείωμα διεσβεσμένον διὰ μελανώσεως καὶ κατωτέρω τάδε: † *ἔδοσεν τοὺς βητομήτες δια τα σανίδια εἰς το μελῆση. ἀσπρ(α) ϱν'*: Ἐν φ. 317β μεταξὺ δοκιμίων κονδυλίου: *υκοςμενέβοντας ὑάσωφο̄ς* | *απω το καςϱάκη παϱακο* | *νώμῶς ὑὠνὰς κελάϱις ο* ⟨*μα*⟩ | *μανθέος διάβαςὶς ο π(α)πὰ δανηῦ* | *λης κε δικονιτὶς* | *επη ετως ,ζϱκ* [7120=1611/2]. Ἐν φ. 342β ἄτεχνον σχεδιογράφημα. Ἐν φ. 372β: *ουκονομέβοντας ὁ χϱίσανθος ὁ γέϱοτας κ(αὶ) κ(αι)λάϱης* | *ὁ σημεὸς δικονητης ὁ δαμιανός· ἔβαλε τι* | *φιτία ςου γεϱγουλα ταμπέλι ἐξώδίἀςε ἄσπϱα* | *μβ'* | *κ(αὶ) σήδϱομὸυσε ο δϱόσος ἀπὸ τω βόιβό/τα ἴταν κ(αὶ) ἀμπέληκὸς με τον μακάϱιω ἀ|πο τι σκλάτίνα: Ἔτως ,ζϱκβ* [1613/4]. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος: ... † *ἠκονομἐβωντας· ὁ γεϱο μαϱ⟨ω⟩κος· ἔκαμ(εν) εις των καβϱόλακα, ἧς τὸ ῥέμα· ἔξη ληθάϱια* | *κἀι εἰς ςην σκήτι ἕνα· διἀβαςὴς ὁ π(α)π(α) χαϱαλάμπης· παϱακονόμός· γιανείκῆὅς· κελἀϱῒς* | *ὁ γεϱγὸ καλόγεϱος·* ⟨*διαβα*⟩ *δικονειτῒς· ὁ μεθόδιός· ὁ τζαγγκάϱις· ετεληὅθηκαν τὰ ληθα/ϱία· μΐνη ΐὸναϱί· εἰς τὰς ιη'.* | *Ετους ,ζπη'* [=1579/80]. Τὰ αὐτὰ mutatis mutandis καὶ κατωτέρω.

Συνεστάχωται τῷ κώδικι ἔντυπον Ψαλτήριον, τυπωθέν, ὡς φέρεται ἐν τέλει αὐτοῦ, «... *ἐν Οὐενετίῃσιν, ... ἐν ἔτει, τῷ ἀπὸ τ(ῆς) θεογονίας, χιλιοςῷ· πεντακοσιοςῷ· εἰκοςῷ· πρώτῳ· ... δαπάνῃ μέν, Ἀνδϱέου τοῦ Κουνάδου· ... πόνῳ δέ, Κωνςαντίνου τοῦ Παλαιοκάπου τοῦ κϱητός, τοῦ ἐκ κυδωνίας ἕλκοντος τὴν γενετῆς σειϱάν: — : — + : —,* » [* Πρβλ. E. Legrand, *Bibliogr. hellén., XVe - XVIe siècles*, τόμ. 3, Paris 1903, σ. 264, ἀρ. 230].

Καὶ τὸ ἔντυπον καὶ ὁ χειρόγραφος κῶδιξ ἔχει ρυπανθῇ ἐκ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐλαίου καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ αἰῶνας συχνῆς φυλλομετρήσεως. Τὰ φ. 367 - 372 μυόβρωτα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος καὶ ὀρειχαλκίνων γόμφων. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 1.

4

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15×0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 271

Δαβὶδ Ψαλτήριον.

Ἐν φ. 249α - 269α αἱ θ' ᾠδαί.

Ἐν φ. 2β : ⁝ ⁝ *Ϛίχοι ἰαμβικοὶ*

πᾶσα μὲν γραφῆ, δέος τοῖς δαιμονίοις
τὸ δέ γε ψαλτήριον, ἄφρασος τρόμος
διώκων αὐτῶν, τὴν συνάθροισιν πόρρω·
κρεῖσσον ἔφησ(εν) ὁ χρυσοῦς ἰωάννης·
cβεσθέντα τὸν ἥλιον μὴ φαίνειν ὅλως·
ὑπὲρ τὸ ψαλτήριον λαβεῖν ἀργείαν·
ψαλλόμενον γὰρ εὐλογεῖ κὰι δοξάζει·
τὴν πανσθενουργ(ὸν), κ(α)ὶ ὑπέρθεον φύσιν·
θ(εὸ)ν ὑπεράρχιον, νοῦν λόγον πν(εῦμ)α·
τοὺς δήμους τέρπει, τῶν ὀυ(ραν)ίων νό(ων)·
ἐκδηματεῖ πνεύματα, τῆς πονηρίας·
φρουρεῖ ψυχὰς σώματα τῶν μετιόντων·
cοβεῖ πειρασμὸυς τιθασέβει τὰ πάθη·
ὁῦ κατατρυφῶν ὁ μέλλων ἀναγνῶναι
μέμνησο τοῦ γράψαντος τοὺς ϛίχους τούτους·
ἐικὰι τὰ ξίσματα, ἀνοφελὲς ὑ|πάρχουν :—

Οἱ ἀνωτέρω στίχοι ἐρυθρόγραφοι, πλὴν τῆς ἐπιγραφῆς τούτων καὶ τοῦ ἀρχικοῦ γράμματος ἑκάστου ἐξ αὐτῶν.

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου, φ. 269α, ἐπίσης ἐρυθρόγραφα τὸ πλεῖστον, τὰ ἑξῆς :

τέλος εἴληφεν, νῦν ἡ παροῦσα δέλτος·
Δ(αβὶ)δ προφήτου, κ(αὶ) βασιλέως μέλος·
καὶ ἑτέρων προφητῶν ψαλμώδεις ῥήσεις·
ἅιτινες εἰς ὕφους ἓν ἅναγραφεῖσαι·
τὸ τερπνὸν ψαλτήριον ἐπωνομάσθη :
† ἐγράφη ἐπὶ ἔτους ,ζνδ' [* 7054 = 1545/6]·
ἰν(δικτιῶν)ος, δ : †

Ἡ γραφὴ ἐπιμελής. Παρὰ τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ψαλμοῦ κεῖται ἐν ταῖς ᾤαις ἡ περίληψις αὐτοῦ, γεγραμμένη μὲν δι' εὐμεγέθων ἐρυθρῶν ἢ κιρρῶν γραμμάτων, συνήθως δὲ συντεθειμένη εἰς στίχον ἴαμβον ἢ πολιτικόν.

Ἀρχικὰ γράμματα διηνθισμένα. Ἐν φ. 3α ἐπίτιτλον ἡμιτελές.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γεγραμμένου μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,09 × 0,145.

Ἐν φ. 271β γέγραπται βαναύσως κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα : † *τοῦτό το βιβλήου υνη απο το μοναςηρι | το μητεορρο . . .*

Τὰ φ. 1, 270, 271 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τὸ φ. 271 κατὰ τὸ ἥμισύ που ἀπεσχισμένον.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

5

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,137×0,217 Αἰὼν XV Φύλλα 191

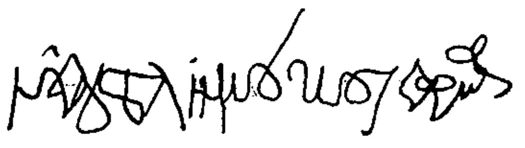
Ἐκ τῆς Ὀκτωήχου ὁ τρίτος καὶ τέταρτος ἦχος καὶ (φ. 186β) ἐξαποστειλάρια ἑωθινὰ τὰ ια΄.

Ἐν τέλει τοῦ τρίτου ἤχου, φ. 97β, διὰ κιρροῦ μέλανος ἀμυδροῦ : *παναγία θ(εοτο)κε ἡ μετεώρητσα βοηθ τοὺς δούλ(ους)σου κ(αὶ) διὰ τ(ῶν) εὐχ(ῶν) αυτ(ῶν) βοήθ κ(αὶ) τὸν ἀχρεῖον νεῖλον.*

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 100α ἐπίσης διὰ κιρροῦ μέλανος : *ι(ησο)ῦ μου προηγοῦ.*

Ἐν τέλει τοῦ δ΄ ἤχου, φ. 186α, διὰ κιρροῦ μέλανος ἀμυδρὸν σημείωμα : *ευχαισθε π(ατε)ρεσ νείλω τῷ μουντζαλέα . . .*

Ἐν τέλει τοῦ ὅλου κώδικος, φ. 191β, τάδε :

= *Νεῖλου τλήμονος πωνως.*

Ἀμέσως ἕπεται σημείωμα ἠμαυρωμένον καὶ δυσξύμβλητον.

Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,152. Ἐν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ ὑποδείξεις ἐκ τοῦ τυπικοῦ καὶ ἄλλα «σχόλια». Ἐν φ. 73β κείμενον διαγεγραμμένον καὶ ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ δι᾽ ἐρυθροῦ : *λαθ* = λάθος.

Ἐν φ. 1α καὶ 1β δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. 1α καὶ ταῦτα δοκιμαστικῶς γραφέντα κατὰ τὸν XV πιθανώτατα αἰῶνα : *τιμιώτ(α)τ(ε) ἐν ἱερομονάχ(οις) κ(αὶ) ἐκλης[. . .] τησ σευ[ασμίας] βασηλ[ικ](ῆς) μον(ῆς) τοῦ / δωροθ(έου) κ(αὶ) ἐπϊκεκλημ(έν)ης . . .* Καὶ κατωτέρω δι᾽ ἐρυθροῦ μέλανος : . . . *ὁ φυώτης ταῦτ(α) γράφει.*

Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ κατέστη ρυπαρὸς κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κατωτέρω ᾤαν. Τὸ δὲ φ. 96 διεσχισμένον εἰς δύο τμήματα. Ἁπλᾶ τινα ἐπίτιτλα ἐν φ. 2α καὶ 98α. Ἡ δὲ στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Ἔχει καὶ δέκα σιδηροῦς γόμφους, ἀνὰ πέντε ἐφ᾽ ἑκάστης πινακίδος, καί ποτε εἶχε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 41.

6

Χάρτης Διαστ. 0,142×0,22 Αἰὼν XVI Φύλλα 300

Μηναῖον Μαρτίου – Αὐγούστου.

Περιέχει τὴν ἀκολουθίαν καὶ τὰ συναξάρια κατ᾽ ἐκλογὴν διαφόρων ἑορτῶν τῶν προμνημονευθέντων μηνῶν.

φ. 43α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Ἀπριλίου] ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποςόλου Πέτρου τῷ ἐπικειμένῳ τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ· τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος Μακεδόνιος πατριάρχης Κωνςαντινουπόλεως ξίφει τελειοῦται».

φ. 78α: «Διήγησις Συθεσίου [= Συνεσίου] ἐπισκόπου περὶ Εὐγαρίου τινὸς φιλοσόφου καὶ χρυσίου λιτρῶν ὀκτῶν [sic]».

Ἀρχ.: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Θεοφίλου, ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρέων...

Ὁ κῶδιξ εἶναι ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα. Ἐν αὐτῷ διακρίνονται διάφορα ὕφη γραφῆς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,152. Ἔχει καί τινα κεφαλαῖα γράμματα ἀκομψότατα. Ἐπὶ τῶν πινακίδων ἔσωθεν ἐπικεκόλληται ἀνὰ ἓν περγαμηνὸν φύλλον (γραφῆς τοῦ XIII αἰῶνος) ἐν ᾧ τὸ περιεχόμενον εἶναι *συναξάρια* τῶν ἀναγινωσκομένων ἑκάστοτε εὐαγγελίων.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐξηρθρωμένου τανῦν ἐν πολλοῖς. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 6.

7

Χάρτης στιλπνός	Διαστ. 0,147×0,21	Αἰὼν XVII	Φύλλα 429

Μηναῖον Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου.

Ὁ Ἰούνιος διήκει ἀπὸ φ. 3α — 222α, ὁ δὲ Ἰούλιος ἀπὸ φ. 225α — 427α.

Περιέχει μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δ' ὅμως καὶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων κλ.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,15. Τὰ φ. 1, 2, 223, 224, 427β –429β τελείως ἄγραφα. Τὰ φ. 3–16 ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVIII πιθανώτατα αἰῶνα εἰς ἀντικατάστασιν ἐκπεσόντων φύλλων. Τὸ δὲ φ. 145 ἀποσχισθὲν κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου ἀνεπληρώθη κατὰ μέγα μέρος κατὰ τὸν XVIII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα. Ἐπίσης τὸ φ. 222 ἀπεσχίσθη κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ πλέον καὶ ἀνεπληρώθη ἤδη ἐκ παλαιοῦ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας δερματίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 196.

8

Περγαμηνή	Διαστ. 0,147×0,215	Αἰὼν XII	Φύλλα 155

Εὐαγγέλια κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

Ἐν φ. 122α–155β τὰ κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἀναγινωσκόμενα εὐαγγέλια. Τινῶν τούτων, τῶν ἑορτῶν, παρατίθεται ὅλη ἡ ἀναγινωσκομένη τοῦ εὐαγγελίου περικοπή, συνήθως δ' ὅμως γίνεται παραπομπὴ εἰς τὰς προγεγραμμένας ἀναγνώσεις τῶν Κυριακῶν κλ. κλ.

Ἐν φ. 155β: «Εὐαγγέλια διάφορα» διὰ παραπομπῶν δηλούμενα. Ἡ ἀναγραφὴ δ' ὅμως τῶν εὐαγγελίων τούτων κατελείφθη ἀτελής.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,05 × 0,17, στίχους δὲ περὶ τοὺς 25.
Ἐν φ. 99α ἔχει προσραφῆ, διὰ κλωστῆς ἐξ ἐρίου, τέμαχος περγαμηνῆς, γεγραμμένης ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βιβλιογράφου, εἰς ἀντικατάστασιν κειμένου κακῶς γραφέντος ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος φύλλῳ.

Ἐν φ. 54β, κατὰ τὴν ἔξω ὤαν, καὶ φ. 60β, κατὰ τὴν κάτω ὤαν, σημειώματα, τοῦ XIV–XV αἰῶνος, περὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ εὐαγγελίου κατὰ τὴν ε' καὶ ια' Κυριακὴν τοῦ κατὰ Λουκᾶν.

Ἐν φ. 1α ἐπίτιτλον διὰ πολλῶν χρωμάτων ἐξειργασμένον, ἐν ᾧ καὶ ἐρυθρόγραφον κεφαλαίωμα. Ἄνωθι δὲ τοῦ ἐπιτίτλου τούτου :

ι(ησο)ῦ προηγοῦ τ(ῶν) ἐμ(ῶν) πονημάτ(ων) : —

Μετὰ τοῦ κώδικος συνεστάχωται φύλλον περγαμηνὸν ἐκ κώδικος γεγραμμένου κατὰ δύο σελίδας, τὸν XII-XIII αἰῶνα, περιέχον κείμενον ἐκ λόγου τοῦ Χρυσοστόμου.
Στάχωσις ἐκ πινακίδων ξυλίνων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις διαμέτρου 0,015. Ἐφ' ἑκατέρας τῶν πινακίδων ἔσωθεν ἐπικεκόλληται ἀνὰ ἓν φύλλον ἐκ κώδικος τοῦ VIII–IX αἰῶνος, κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένου, περιέχον κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ δὴ κατὰ τὰς ἀναγνώσεις ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι.
Εἶχέ ποτε ὁ κῶδιξ καὶ δύο θηλυκωτῆρας. Οἱ γόμφοι, πρὸς οὓς προσήρμοζον τἀγκίστρια αὐτῶν, σῳζόμενοι εἰσέτι εἶναι ὀστέϊνοι.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

9

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,137×0,196 Αἰὼν XV Φύλλα 159

1 (φ. 4α) Μηναῖον Ἀπριλίου.

Περιέχει μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δ' ὅμως καὶ τοὺς βίους.

φ. 13β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ γ' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικήτα· ἡγουμένου μονῆς τοῦ Μηδικίου».

φ. 50β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ ιβ' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου».

φ. 81β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ ιθ' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Παλαιολαυρίτου».

φ. 96β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ κβ' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου».

Ἐν τῇ κάτω ὤᾳ τοῦ φ. 76β : *τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ* [ιη' Ἀπριλίου], *ἄθλησ(ις) ἰω(αν)νου, τοῦ νέου μάρτυρος.* | *ζήτ(ει) τ(ὴν) ἀκολουθ(ίαν) τοῦ ἁγίου, ὁ ἀναγινώσκον.* Ταῦτα διὰ γραφῆς τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος.

2 (φ. 153α) «Καθίσματα μαρτυρικὰ τῶν η' ἤχων λεγόμενα ἀντὶ κοντακίων. . .».
Ἐν τῇ ἄνω ὤᾳ τοῦ φ. 4α, ἄνωθι ἀκόμψου ἐπιτίτλου, γέγραπται : *ἰ(ησο)ῦ προήγοῦ μετεώρου.*

Ἐν τέλει, φ. 156β, σημείωμα, ὅπερ πιθανώτατα θὰ ἔλεγε περὶ τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος, ἀποκεκομμένον ὑπὸ τῆς κοπίδος τοῦ σταχωτοῦ βαθύτερον κατενεχθείσης.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,10 × 0,145. Τὰ φ. 1–3, 157–159 προσετέθησαν εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ παρέμειναν ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ γρῦπες ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος εἶναι περίπου 0,018. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

10

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,14 × 0,206 Αἰὼν XIV Φύλλα 238

1 (φ. 1α) [Περὶ αἱρέσεων].

Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : ... ὅσον τῆς θεός· τῷ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντι· οὗτος μὲν οὖν ὁ Νεστόριος τρίτος προστάτης τῆς ἰουδαϊκῆς αἱρέσεως γεγονώς, εἰς ἑαυτὸν αὐτὴν περιέστησεν. Δόξα Εὐτυχοῦς. Τῆς δὲ ἀντιθέτου μοίρας τῆς κατὰ Μάνην καὶ Ἀπολινάριον τρίτος πάλιν προασπιστής, ὁ Εὐτυχὴς ἀναφαίνεται· ὃς ἦν ἡγούμενος μοναστηρίου ἑνὸς τῶν περὶ τὸ Βυζάντιον... Τέλ. : ... καὶ μὴ διὰ τὴν ἄγνοιαν τοῦ σημαινομένου τῶν λέξεων, πρὸς τὴν κατάληψιν τῶν ἐν αὐτοῖς θεωρημάτων παραποδίζονται.

2 (φ. 9β) «Ἀναστασίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας : Περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ὀρθῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων».

3 (φ. 33β) [Ἀναστασίου Ἀντιοχείας ;] «Περὶ ἀπεριγράπτου».

Ἀρχ. : Πάντα τολμᾷ γλῶσσα δολία καταφρονοῦσα τοῦ κτίσαντος ...

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 33α γέγραπται μονοκονδυλικῶς χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου περὶ τοῦ κειμένου τούτου : *θαυμασόν*.

4 (φ. 38α) [Ἀναστασίου Ἀντιοχείας ;] «Περὶ θείας οἰκονομίας».

Ἀρχ. : Ἱκανῶς ἡμῖν τῶν περὶ θεολογίας εἰρημένων ...

5 (φ. 51α) [Ἀναστασίου Ἀντιοχείας ;] «Περὶ πάθους καὶ ἀπαθείας Χριστοῦ».

Ἀρχ. : Δείξας ἑαυτὸν διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ λεγομένων τε καὶ πραττομένων ...

6 (φ. 59β) [Ἀναστασίου Ἀντιοχείας ;] «Περὶ ἀναστάσεως».

Ἀρχ. : Τὰ κατὰ τὸν σωτῆρα καὶ κύριον ἡμῶν πάντα τετέλεσται ...

7 Ἀνεπίγραφον.

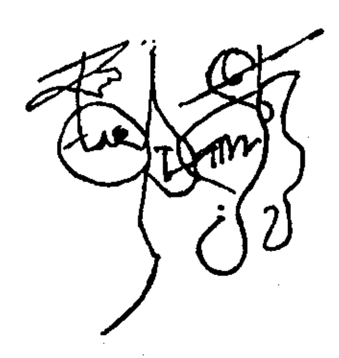
[Ἐπιστολιμαία διατριβὴ περὶ ἐπιστολογραφίας ἀδήλου κατ' αἴτησιν ἀδήλου. Ἐν ταύτῃ περιλαμβάνονται καὶ ἐπιστολαὶ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ καὶ Μεγάλου Βασιλείου ὡς τύποι].

Ἀρχ. : [Ἐ]ν μετωπώρῳ τὰ ἄνθη παρὰ τοῦ χειμῶνος αἰτεῖς, καὶ γεγηρακότα ὁπλίζεις τὸν Νέστωρα ...

Ἐν ταύτῃ παρελείφθησαν νὰ γραφῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐρυθρογράφου ἀρχικά τινα γράμματα.

8 (φ. 72β) «Θεοδώρου πρεσβυτέρου τῆς Ραϊθοῦ [παρ]ασκευή τις καὶ γυμνασία τῶν βουλομένων μαθεῖν τίς ὁ τρόπος τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως· καὶ οἰκονομία καθ' ὃν πέπρακται· καὶ τίνα τὰ πρὸς τοὺς ταύτην μὴ ὀρθῶς νοοῦντας λεγόμενα, παρὰ τῶν τῆς ἐκκλησίας τροφίμων».

Τὸ ἀνωτέρω μέρος τοῦ κώδικος ἐγράφη χειρὶ Ἱερεμίου τινός, οὗ τινος ἡ μονοκονδυλιὰ ὑπάρχει ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 9β :

= *Ἱερεμίου πόνος.*

9 (74α) «Τάξις γενομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ».
Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, φ. 97β, ἐρυθρόγραφον :

* ἤτοι : *Ἐτελοιώθ(η) ἡ παροῦσα ἀκουλουθεία διὰ σύν|δρομ(ῆς) κ(αὶ) ἐξώδ(ου) καμοῦ π(α)π(ὰ) κυρ διμήτρ(η) : | ὦ θύτ(α) μέμνησο τοῦ γράψαντος | τλήμονος ἰωάννου : ἀμ(ήν) :*

10 (φ. 98α) [Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθοπούλου Συναξάριον τοῦ τριῳδίου].
Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : . . . μᾶλλον πιστεύεται· οὐδὲν δὲ περὶ τῶν ἐν Ἅδου ὁ Λάζαρος εἶπεν . . .

11 (φ. 118α) « . . . Ἐφρὲμ τοῦ Σύρου λόγος εἰς τὸν βίον τοῦ ὁσίου . . . Ἀνδρονίκου καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ Ἀθανασίας».

12 (φ. 134β) «Διήγησις Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου . . . ».
Ἀρχ. : Διηγήσατό μοι καὶ τοῦτο ὁ προρρηθεὶς ἀοίδιμος ἀνὴρ Ἑλλάδιος . . .

13 (φ. 137α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ μακαρίου Ξενοφῶντος καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ Ἰωάννου καὶ Ἀρκαδίου».

Ἀρχ.: Διηγήσατό τις μέγας γέρων, ὅτι Ξενοφῶν τις γέγονεν συγκλητικός...

14 (φ. 147β) «Στιχηρὰ ψαλλόμενα εἰς τὸν ὄρθρον».

15 (φ. 149α) Ἀκολουθία μετὰ τοῦ συναξαρίου τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου καὶ τῶν συνεορταζομένων ἁγίων, Θεοδότου Κυρηνείας Κύπρου, τοῦ ὁσίου Ἰουλιανοῦ καὶ τοῦ μάρτυρος Ἀχιλλᾶ.

16 (φ. 170α) Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας βίος Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου.

17 (φ. 231β) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 236α, ἐρυθρόγραφον: † *κύ(ρι)ε ἰ(ησο)ῦ Χ(ρισ)ε υἱὲ τοῦ θ(εο)ῦ τοῦ ζόντος. | διὰ τῆς θ(εοτό)κου· κὰι πάντ(ων) | τῶν ἁγί(ων)· ἐλέησον κὰι | σύγχώρησον τὸν δούλ(ων) | σου κουρούπ(ἰ)· ἅμα | σϊμβίου. κ(αὶ) τῶν τέ|κνων αὐτοῦ, αμήν,* | ⟨*ἀμην. ἀμην* :—⟩. Ὁ ἐν τῷ σημειώματι μνημονευόμενος ἐκληπτέος βιβλιογράφος μᾶλλον ἢ κτήτωρ.

Ἡ γραφὴ τῶν φ. 74α – 97β, ἡ χειρὶ τλήμονος Ἰωάννου, δύναται νἀναχθῇ ἴσως καὶ εἰς τὸν XV αἰῶνα. Τὰ δὲ φ. 149α – 160β, 175α – 176β ἔχουσι γραφῇ κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων.

Ἐν φ. 160β ὑπὸ τῆς μεταγενεστέρας ταύτης χειρὸς τοῦ XVI–XVII αἰῶνος «Ἐρώτησις· περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν. Μάρκου μοναχοῦ ἀπόκρισις».

Ἐν φ. 116β δοκίμια κονδυλίου καὶ μελανίου. Ἐν φ. 117α–β καὶ 148α–β πασχάλια τῶν ἐτῶν ,ςωϟγ΄–,ς ϡζ΄ [* = 1385—1399]. Ἐν φ. 117α καὶ ταῦτα γεγραμμένα κατὰ τὸν XV πιθανώτατα αἰῶνα: † *ὁ δὲ βασιλεὺσ σολομῶν ἐφόρει δακτηλιον ̓ | ἐν τῇ χειρι αὐτ̄ο̄υ δῦ η γλῦφεις ἐςην αὐτη· κ̄ε̄ ὁ θ̄σ̄ | λέον σαβᾶὼθ· βϊωνῆκ· ὠ ω̄ ᾱ. ἐλωΐ· | ἄειῶ· ἰωᾶσὲκ· σεγεωᾶ. αῑῆ̄ε̄· β̄ενίου· | υὐ̄ο̄υνίου· εἰρῶ· ὁ ταῦτα βαςαζων ἀπὸδι[ω]κει | τοῦσ δαιμωνασ.*

Ἐν φ. 237β μεταξὺ ἄλλων ἡ χρονολογία 1664. Ἐν φ. 238α σκαρίφημα ἐπιτίτλου καὶ ἄνωθεν τούτου:

IC̄	XC̄
N	K
Φ	X
Φ	Π

Αὐτόθι, φ. 238α, δὶς ἡ μονοκονδυλιά:

= Ὁ *ἰζαοὺλ υἱὸς δεσπότου*, ὅστις φαίνεται κτήτωρ τοῦ κώδικος.

Αὐτόθι, φ. 238α, καθέτως ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω : *'Ετ(ους) ,ϛϡμβοῦ* [*6942 = 1434] *ἰν(δικτιῶν)ὸς ιβοις' ἀπρίλλ κς' ἐξῆλθαμ(εν) | ἐχτὸν μΰζηθρ(ᾶ)· (καὶ) ἤλθάμ(εν) ἦσ τοπον τῆς ἐνδόξου | καὶ μεγ(α)λ(ης) ἀυθ(εν)τίας τοῦ αγίου μαρκοῦ τὸ εν τ(η) μοθον(η)· βουλ(ό)μ(ενοι) | ἀποπλεῦσὲ ἐν κοςάντοινουπώλ(ει).*

'Εν φ. 238β μεταξὺ ἄλλων καὶ τάδε : † *ἐξῆλθεν ὁ μπαίζανς απὲ τ(ὴν) μοθ[ό]νη· (καὶ) ἀπόπλεῦσ(εν) ἧς κοςάν⟨ν⟩τινούπ(ο)λ(ιν) | μάιω ε· το άυτ(ῶ) μ(η)ν̇(ι) ἰν(δικτιῶν)ος ιβοις· ετ(ους) 'ϛϡμβου.*

καὶ κατωτέρω : † *ἀποπλεῦσ(ὰς)· ὁ μπεζανς· ης κοςάντοινουπολ(ιν)· μ(η)ν(ι) μαΐῳ ε ιν(δικτιῶν)ος ιβοις· του ϛϡμβου | † ἤλθ(α)μὲν (καὶ) ἠμὴς· ἧς(ὴν) μοθ[ό]νοΐ το αυτ(ώ) μ(η)ν(ί) α'· βουλ(ό)μ(ε)ν(οι) καὶ ἡμὶς ἀποπλεύσε | ἧc κοςαντινοῦπολ(ιν)· εξέλθὸντες ἐχ τον μιςρ(ᾶ) απρ̣λ κ[ϛ'].*

Αὐτόθι, φ. 238β, ἐν σημειώματι τοῦ XV αἰῶνος : . . . *Ιω(α)ν(η)ς ο καλαματ(ι)αν(ὸς)* . . . 'Εν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 98α : *νηκολος Βληζηρησ* (γραφὴ XV αἰῶνος· ἴσως κτήτωρ).

'Ο κῶδιξ συνεκροτήθη διὰ τῆς συσταχώσεως κωδικέλλων κατὰ τὸν XVI–XVII πιθανώτατα αἰῶνα. Τὰ φ. 169β καὶ 236β – 237 ἄγραφα. 'Εν ἀρχῇ συνεσταχώθη τῷ κώδικι φύλλον περγαμηνόν, διαστ. 0,285 × 0,186, γραφῆς κατὰ δύο σελίδας τοῦ XIII αἰῶνος, ἐκ μηναίου. Στάχωσις ἐκ παχειῶν πινακίδων, γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 226.

11

Χάρτης	Διαστ. 0,132 × 0,208	Αἰὼν XIV	Φύλλα 509

1 (φ. 1α) Δαβὶδ Ψαλτήριον μετ' εὐχῶν καὶ στιχηρῶν.

2 (φ. 491α) 'Ακολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.

'Εν φ. 190β σημείωμα ἀποκεκομμένον, καθ' ὃ ὁ κῶδιξ ἐγράφη κατὰ τὸ ,ϛωνϛ' [* 6856 = 1347/8], ἰνδικτ. α'. Τὰ φ. 499α–509β ἐγράφησαν μεταγενεστέρᾳ χειρί, τοῦ XVI ἴσως αἰῶνος. 'Εν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 498β ἀναγινώσκομεν : † *'Ι βίβλος αὔτη καλογρί(ὰς) γράψυμόν·* Πιθανώτατα τὸ σημείωμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὴν γραφὴν τῶν φ. τούτων 499α–509β. 'Εν φ. 509β : † *Τῶ σύντελεςῆ τῶν καλῶν Θ(ε)ῶ χάρις* : —

Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος ἐν ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου. 'Εν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 52α καὶ τάδε :

'Εν φ. 107α, ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ, ἀντιστρόφως πρὸς τὴν γραφὴν τοῦ κειμένου : *ἄπω*

ἐμἕνα τ(ῶν) γερασυμον | εις τ(ῶν) π(α)π(α) κυρ θεῶληπτον. (γραφὴ τοῦ XVI αἰῶνος).

Ἐν φ. 124β : † *ψῦφὸσ τοῦ ανποκουκον* (;) . . .

Ἐν τῇ κάτω ᾠᾳ τοῦ φ. 337α γραφῇ τοῦ XVI αἰῶνος στίχοι ἀρχόμενοι :
φεκαρι γληκο φε̄καρο παλε γληκο μου φεκος

Ἐν τῇ ἄνω ᾠᾳ τοῦ φ. 477β : *καὶ νὰ δοσεῖ ὤ Θ(εὸ)ς . . . παντα . . . εἰς αἰμ(ὲν)· τὸν ταπῆνὸν νῆκολαον . . .*

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,14. Ὁ κῶδιξ ἐφθάρη ὑπὸ τῆς νοτίδος, καταστάντων πολλαχοῦ τῶν γραμμάτων τελείως ἀφανῶν. Μεταγενέστεραι χεῖρες ἐν πολλοῖς ἀνενέωσαν τὸ ἀπαλειφθὲν ἢ ἡμιαφανὲς κείμενον. Ἡ κάτω ᾠα τῶν φ. 213 καὶ 405 κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπεκόπη διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Συνεστάχωται τῷ κώδικι φύλλον περγαμηνόν, περιέχον τροπάρια, γραφῆς τοῦ XI αἰῶνος κατὰ δύο σελίδας. Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου τανῦν ἐν πολλοῖς. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

12

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,135 × 0,205 Αἰὼν XV Φύλλα 348

1 (φ. 1α) Παρακλητική.

2 (φ. 345α) «Γεωργίου χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, λόγος εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, ὅτε προσηνέχθη τῷ ναῷ τριετίζουσα».
Κολοβόν. Τελ. : . . . ἀκτῖνες ἐπέλαμψαν· ἰδοὺ τὰ τοῦ γράμματος εἰς τὸ πνεῦμα μετέστησαν.

Τὸ φ. 344β κατελείφθη ἄγραφον ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου· ἐν αὐτῷ δοκίμια κονδυλίου μεταγενεστέρων χειρῶν.

Ὁ κῶδιξ πολλαχοῦ ῥυπαρός.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων παχειῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,016. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας προσαρμοζομένους εἰς γόμφους ὀστεΐνους.

13

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,143 × 0,20 Αἰὼν XVI Φύλλα 462

Μηναῖον Δεκεμβρίου.

Περιέχει μόνον τὴν ἀκολουθίαν οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Γραφὴ ἐπιμελὴς τῆς αὐτῆς χειρὸς τῆς φιλοπονησάσης καὶ τοὺς κώδικας Α 14 κλ. Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,08 × 0,125 συνήθως.

Ἐν φ. 5β–6α τροπάρια «εἰς τὴν λιτὴν τοῦ ἁγίου Σάββα». Ἐν φ. 8α «εἰς τοὺς αἴνους τοῦ ἁγίου Νικολάου· ὅταν γίνεται ἀγρυπνία». Ταῦτα ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός, τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος. Ἐν φ. 27β : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Δεκεμβρίῳ] δ' τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος βαρβάρας· καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ»· καὶ ἐν τῇ ἔξω ᾠᾳ καθέτως ὑπὸ μεταγενε-

στέρας χειρὸς ἐσημειώθη : *κ(αὶ) τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος σεραφεῖμ | ἀρχιὲπισκόπου φαναρίου.*

Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ κατέστη ρυπαρός.

Τὸ φ. 7 ἀποτελεῖται ἐκ στιλπνοῦ χάρτου, διαστ. 0,105 × 0,112. Ἐν αὐτῷ τὰ ἑξῆς σημειώματα γεγραμμένα ὑπὸ διαφόρων χειρῶν :

φ. 7α : *ἔτοὺς ,ζρι' ἐποίήσαμεν | ἀγριπνείαν τοῦ ἁγΐου σάβα*

† ἔτους ,ζρκγ' ἤγηνεν ἀγριπνία | τοῦ ἁγίου Cάββαβα | σιμε(ὼν) Ιεροδΐάκόνου (τοῦτο ἐρυθρόγραφον).

† ἔτους ,ζρο (;) *ἔγηνεν ἄγρι|πνία τοῦ ἁγίου Cάββα | ἡμέρα κυριἀκή : —*

φ. 7β : *† ἐν τω ἑπτάκης χηληωςὼ κατωςὼ πρώτω* [*7101 = 1592] | *μηνῆ δεκεμβρίου ἧς τεσ ε' τοῦ ὁσίου κ(αὶ) θεοφό|ρου πατρὸς ἡμῶν σαββα τοῦ ἡγιασμένου· ἐ|ψάλαμεν αγρηπνήαν· κ(αὶ) η μνήμη αὐτου | ημερα τρήτη : — | ,ζρκ' ἐψάλαμεν τ(οῦ) αγί(ου) νικολά(ου)| αγριπνί(αν) :.*

† ἔτ(ους) ,ζρλβ'. ἐκάμαμεν τοῦ ἁγίου | σάββα ἀγριπνία : —

ετος ,ζργ ἐκάμαμέ αγριπνῆ|α του αγίου νίκολάου — : (γραφὴ βαναυσοτάτη).

Ἐν φ. 1α βαναύσως : . . . *το παρὸν βηβλή⟨λ⟩ο του μετεδρου ἐκαλοπείθη παρὰ του πανοσι|τάτο ἐν ἱερομονάχοις κυρίω Αναςασίου | εἰς τοὺς 1766· ἐν μηνὶ μάρτίου 10* | . . .

Τὰ φ. 1α, 2–3, 5α, 8β, 459β–462 τελείως ἄγραφα. Ἐξ αὐτῶν τὰ 1–3 καὶ 460–462, ἐκ στιλπνοῦ χάρτου ὄντα, προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν, ἥτις εἶναι ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους μετ' ἀγκιστρίων ὀρειχαλκίνων.

14

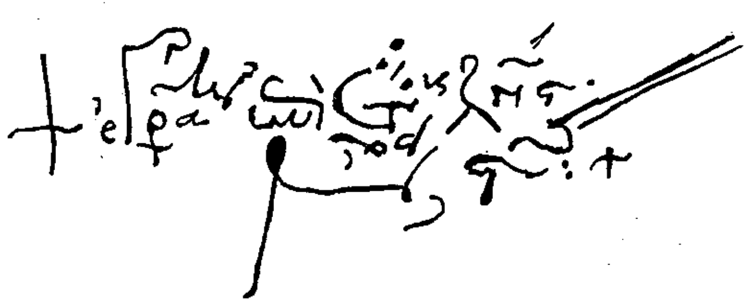
Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,192 × 0,135 Αἰὼν XVI Φύλλα 251

1 (φ. 1α) Παρακλητική.

Ἀκέφαλος. Ἄρχ. : πεπονθὼς γὰρ ἐν σταυρῷ σαρκικῶς, ἀπαθὴς διέμεινεν ὁ αὐτὸς θεϊκῶς . . .

2 (φ. 226β) Ἀναςάσιμα ἐξαποστειλάρια καὶ ἑωθινὰ ἰδιόμελα τὰ ια' « . . . Εἰσὶ δὲ τὰ μὲν ἑωθινὰ Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως· τὰ δὲ ἐξαποςειλάρια τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνςαντίνου βασιλέως».

Ἐν τέλει, φ. 236α, γέγραπται δι' ἐρυθροῦ :

* ἤτοι : † *ἐγράφη ἐπὶ ἔτους, ζνς'* [7056 = 1547/8]. | *ἰν(δικτιῶν)ος ς'* : †

3 (φ. 237$^{\alpha}$) «Ὕμνοι τριαδικοί, καὶ τὰ κατ' ἦχον φωταγωγικά».

4 (φ. 238$^{\alpha}$) «Ἐξαποστειλάρια, τῆς ὅλης ἑβδομάδος».

5 (φ. 240$^{\alpha}$) Κανὼν νεκρώσιμος εἰς τοὺς κοιμηθέντας ψαλλόμενος τῇ παρασκευῇ μετὰ τὴν τοῦ ἑσπερινοῦ ἀκολουθίαν ἐν τῷ νάρθηκι.

6 (φ. 244$^{\alpha}$) « . . . τοῦ Σωτῆρος οἱ κανόνες ψαλλόμενοι κατ' ἦχον».

α΄ (φ. 244$^{\alpha}$) «[Κανὼν] οὗ ἡ ἀκροστιχίς, Ἱερόθεος ἀφυῶς ταῦτα γράφει».

β΄ (φ. 247$^{\beta}$) «ἕτερος κανὼν . . . ».

Ἀρχ. : Μωσῆς ἐν θαλάσσῃ προφητικῶς ἰδὼν ἐν νεφέλῃ καὶ ἐν στύλῳ προφητικῶς . . .

Γραφὴ ἐπιμελὴς τῆς αὐτῆς χειρὸς τῆς γραψάσης καὶ τοὺς κώδικας Αδ. 13, Α 15, καὶ Αδ. 16.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους συνήθως 0,085 × 0,145. Τὰ φ. 106$^{\beta}$ καὶ 236$^{\beta}$ τελείως ἄγραφα. Ἐν τισι φύλλοις ἀφέθη κενὸν μέρος ὅπως ἐν αὐτῷ φιλοτεχνηθῶσιν ἐπίτιτλοι, ὅπερ δὲν ἐγένετο.

Ὁ σταχωτὴς ἀτάκτως κατήνεγκε τὴν κοπίδα· ἐντεῦθεν τὰ φύλλα εἶναι ἀσύμμετρα· ἀνωτέρω ἐν ταῖς διαστάσεσι τοῦ κώδικος ἐσημείωσα τὸ μέγιστον ὕψος καὶ πλάτος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Τανῦν δ' ὅμως αἱ πινακίδες αὗται ἔχουσι διαρραγῇ.

15

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,135 × 0,19 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 298

Μηναῖον Σεπτεμβρίου.

Περιέχει μόνον τὰς ἀκολουθίας οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.

Ἐν φ. 126$^{\beta}$: «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Σεπτεμβρίῳ], ιγ΄. Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀναςάσεως . . . ».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προφανῶς βιβλιογράφου τοῦ φιλοπονήσαντος καὶ τοὺς κώδικας Α. 13, 14, 16. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι 0,095 × 0,135.

Ἐν φ. 292$^{\beta}$ ὑπὸ χειρὸς μεταγενεστέρας, τοῦ XVII ἴσως αἰῶνος, γέγραπται ἰδιόμελον ψαλλόμενον : «ἐν ταῖς τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ ἑορταῖς . . . ἐν τῷ ἀσπασμῷ».
Ἀρχ. : Δεῦτε πιστοί, τὸ ζωοποιὸν ξύλον προσκυνήσωμεν . . .

Ἐν φ. 295$^{\beta}$ ἀμυδρά τις μονοκονδυλιά. Ἐν φ. 3$^{\alpha}$ ἐπίτιτλον δι' ἐρυθροῦ καὶ μέλανος. Τὰ φ. 1–2 καὶ 296–298 προσετέθησαν εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἐν φ. 2$^{\beta}$ τάδε βαναυσότατα : *μετα τους ,αψκθ | θκλαθνέλ· ςβ | θπλωξεψθ' τους | τόσως χϱόνος ες'βαβ|ε το παϱόν βηβλήα | ⟨ς⟩ ςβ$\overset{θ}{α}$ εμλςθ.* [*=μετὰ τοὺς 1729 | αποθανε ο δη|ακος μετα τους | τόσο[υ]ς χρόνο[υ]ς εδηθη|ε τὸ παρὸν βηβλήα | δηα θ εξοδα]. Ἐν φ. 292$^{\alpha}$ δοκίμια κονδυλίου. Τὰ φ. 1, 2$^{\alpha}$, 293$^{\alpha}$–295$^{\alpha}$, 296–298 τελείως ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας βυρσίνους δύο.

16

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,137 × 0,207 Αἰὼν XVI Φύλλα 344

Μηναῖον Αὐγούστου.

Περιέχει τήν τε ἀκολουθίαν καὶ τὰ συναξάρια καὶ πρὸς τούτοις τοὺς εἰς ἑκάστην μνήμην προσγραφομένους στίχους.

φ. 42β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Αὐγούστου], τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ περικαλλοῦς καὶ θείου ναοῦ τῆς βασιλικῆς καὶ παντοκρατορικῆς μονῆς τοῦ παντοκράτορος σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». Ἀκολουθοῦσιν ἀμέσως ἐξικνούμενοι μέχρι φ. 46β στίχοι 144, ὧν ἡ ἀρχή :

Ἐκ τῶν πρὸ πολλῶν τῶν λόγων τὴν μητέρα
Χρυσᾶς Ἀθήνας τὴν περίφημον πόλιν
....

φ. 46β : «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Αὐγούστου] τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου μάρτυρος Προκοπίου πλησίον τῆς Χελώνης».

φ. 93α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Αὐγούστου], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου ἡγουμένου Ὀρόβων».

φ. 93β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Αὐγούστου], τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων ἀποςόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἐν τῷ περιτειχίῳ τοῦ ἁγίου ἀποςόλου καὶ εὐαγγελιςοῦ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου· ἔνδον τοῦ σεπτοῦ οἴκου τῆς ὑπεραγίας ... Θεοτόκου, ἐν τοῖς Μαρκιανοῦ : καὶ ἀνάμνησις ὅτε ἐγένετο, ἡ τοῦ ἡλίου ἔκλειψις ... ἐν ἔτει ς,τϟθ' ... ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου, τῶν εὐσεβῶν βασιλέων καὶ φιλοχρίστων».

φ. 137α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Αὐγούστου], μνήμη τῆς ἀοιδίμου καὶ παμμακαρίστου βασιλίσσης τῆς κτιτορίσσης τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Παντοκράτορος Σωτῆρος Χριστοῦ· Εἰρήνης, τῆς διὰ τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθείσης Ξένης, μοναχῆς».

φ. 183α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Αὐγούστου], ἀνάμνησιν ποιούμεθα τῆς περὶ ἡμᾶς μεγίςης καὶ ἀνυπερβλήτου Θεοῦ φιλανθρωπίας ἧς ἐνεδείξατο τότε· ἀποστρέψας μετ' αἰσχύνης τοὺς ἀθέους Ἀγαρηνούς· μεσιτείᾳ τῆς θεοτόκου ... Μαρίας ... ».

φ. 185β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Αὐγούστου], ἡ ἐν τῷ ναῷ τῆς πηγῆς τοῦ ἁγιάσματος ἐξάντλησις καὶ αὖθις ἀνάδοσις».

φ. 197β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ (ιζ' Αὐγούστου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων, Θύρσου, Λευκίου, Κορωνάτου· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις πλησίον τῶν Ἐλενιανῶν· καὶ ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐν τοῖς Ἀρματίου».

φ. 223α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Αὐγούστου], τῆς ἁγίας μάρτυρος Φωτεινῆς τῆς Σαμαρίτιδος, ἔξω τῆς πόρτης τῶν Βλαχερνῶν».

φ. 256β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Αὐγούστου], μνήμη ... Καλλίνικου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

φ. 265β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κδ' Αὐγούστου], τοῦ ὁσίου . . . καὶ ὁμολογητοῦ Γεωργίου τοῦ Λιμνιώτου».

φ. 277β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Αὐγούστου], μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν· ἐπιφαν(ίου), Μηνᾶ, Γενναδίου καὶ Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπων Κωνςαντινουπόλεως».

φ. 336α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λα' Αὐγούστου] ἡ ἀνάκτησις τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τῷ Νεωρίῳ».

Ἐν τῷ συναξαρίῳ τῆς μνήμης ταύτης, καὶ δὴ ἐν φ. 339α–341β, ἐκτίθενται τὰ κατὰ τὸ θαῦμα τῆς Θεοτόκου ἐν σχέσει πρός τινα Ἀντώνιον μοναχὸν «ἀπὸ τῆς μονῆς τῶν Γαλακρινῶν».

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,09 × 0,145· Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ὑπῆρχε σημείωμα σχετικὸν προφανῶς πρὸς τὸν κώδικα ἐκ παλαιοῦ ἤδη διὰ ψαλίδος ἀποκοπέν. Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας προσαρμοζομένους εἰς γόμφους ὀστεΐνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 101.

17

Χάρτης — Διαστ. 0,16 × 0,22 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 452

1 (φ. 3α) Παρακλητική.

2 (φ. 127α) Ἀκολουθίαι τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου – Ἰουλίου.

Ἐν φ. 147α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Σεπτεμβρίῳ], ιγ', τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἀναςάσεως . . . .».

Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾠδαῖς σημειοῦνται διορθώσεις εἰς τὸ κείμενον καὶ δὴ τῆς παρακλητικῆς ἐπενεχθεῖσαι, ὡς φαίνεται, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βιβλιογράφου.
Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,145.
Τινὰ φύλλα ἐγράφησαν εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων κατὰ τὸν XVII αἰῶνα (πιθανώτατα ὑπὸ τοῦ σταχώσαντος τὸν κώδικα).
Τὰ φ. 330β καὶ 370β τελείως ἄγραφα. Τὰ φ. 1–2 καὶ 451–452 ἀνῆκον εἰς ἄλλον κώδικα.

Ἐν φ. 451α : † *μ(ητ)ροφάν(ους) ςάχ(ο)μα· μαΐῳ κ'., ἔτ(ους) ,ζρνθ'* [*7159=1651].
Καὶ πάλιν κατὰ τὸ πάχος τοῦ κώδικος : *ςἀχομα μ(ητ)ροφάν(ους) ,ζρνθ' ἔτ*[ος].
Εἶναι δὲ ἡ στάχωσις ἐκ ξυλίνων παχειῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ ἐν κύκλοις (ὧν ἡ διάμετρος 0,014) τὸ μονογράφημα :

Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 167.

18

Χάρτης Διαστ. 0,213 × 0,285 Αἰὼν XVI Φύλλα 150

Μηναῖον Αὐγούστου.

Περιέχει καὶ τὰς ἀκολουθίας καὶ τὰ συναξάρια καὶ τοὺς εἰς τὰς μνήμας προσγραφομένους οἰκείους στίχους.

Ἐν φ. 15α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [β' Αὐγούστου] τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ θείου ναοῦ τοῦ ἁγίου ἀποςόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου παρθένου τοῦ Θεολόγου πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας . . . καὶ τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένου βασιλέως Ἰουστιανοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις».

φ. 19α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Αὐγούστου] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ [Ἰωάννου] ἡγουμένου τῆς Παταλαρέας».

φ. 21α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Αὐγούστου]· τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ περικαλλοῦς καὶ θείου ναοῦ τῆς βασιλικῆς καὶ παντοκρατορικῆς μονῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν» καὶ ἀκολουθοῦσιν ἀμέσως στίχοι 146, ἐξικνούμενοι μέχρι φ. 22β, ὧν ἡ ἀρχή :

Ἐκ τῶν προπολλῶν τῶν λόγων τῇ μητέρα·
χρυσᾶς Ἀθήνας τὴν περίφημον πόλιν,
. . . .

φ. 22β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Αὐγούστου] τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου μάρτυρος Προκοπίου πλησίον τῆς Χελώνης».

φ. 38β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ' Αὐγούστου] μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῆς ὑπὲρ λόγον καὶ πᾶσαν ἐλπίδα δωρηθείσης ἡμῖν τελείας βοηθείας παρὰ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν κατά τε γῆς καὶ θαλάσσης κυκλωσάντων ἡμᾶς ἀθέων ἐχθρῶν· μεσιτευσάσης τὴν σωτηρίαν τῆς θεοφυλάκτου ταύτης καὶ βασιλίδος πόλεως ταύτης τῆς τεκούσης παναγίας ἀχράντου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας».

φ. 46α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ' Αὐγούστου] ἡ εὕρεσις τῆς ἀχειροποιήτου καὶ σεβασμίας εἰκόνος τῶν Καμουλιανῶν· συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου [ἐ]πισκόπου Νύσσης».

φ. 118α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Αὐγούστῳ], κδ'· μνήμη τοῦ ὁσίου . . . Καλλινίκου, πατριάρχου Κωνςαντινουπόλεως».

φ. 118β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κδ' Αὐγούστου], μνήμη τοῦ ὁσίου . . . ὁμολογητοῦ, Γεωργίου τοῦ Λιμνιώτου».

φ. 123β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Αὐγούστου], μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν Ἐπιφανίου, Μηνᾶ, Γενναδίου, καὶ Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπων Κωνςαντινουπόλεως».

φ. 145α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λα' Αὐγούστου], ἡ ἀνάκτησις τοῦ ναοῦ [τ]ῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῷ νεωρίῳ». Ἐν τῷ συναξαρίῳ τῆς μνήμης ταύτης καὶ δὴ ἐν φ. 145β–146α ἐκτίθεται θαῦμα τῆς Θεοτόκου ἐν σχέσει πρός τινα μοναχὸν Ἀντώνιον «ἀπὸ τῆς μονῆς τῶν Γαλακρηνῶν».

Ὁ κῶδιξ γέγραπται κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,065 × 0,21. Τὰ φ. 1–2 καὶ 147–150 προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν παραμείναντα ἄγραφα, πλὴν τῶν φ. 1α καὶ 150β, ἐν οἷς ἐγράφησαν δοκίμια κονδυλίου ἢ ἄλλα τινὰ ἀσύστατα καὶ ἐν παρόδῳ. Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων ἄνευ ἐπικαλύμματος· μόνον κατὰ τὴν ῥάχιν τοῦ κώδικος εὐτελὲς ἐπικάλυμμα ἐξ ἁπλῆς *λινάτσας*.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 199 καὶ Β 53.

19

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,14 × 0,20 Αἰὼν XV Φύλλα 226

1 (φ. 1α) Κανόνες, ἀναστάσιμα, τριαδικά.
Ἀκέφαλα.

2 (φ. 31β) «Ἐξαποστειλάρια ἀναστάσιμα καὶ ςιχηρὰ ἑωθινὰ τῶν ια΄ εὐαγγελίων».

3 (φ. 35β) «Στιχηρὰ προσόμοια θεοτόκια» καὶ καθίσματα.

4 (φ. 42α) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ τριωδίου· ἀρχόμενον τῇ κυριακῇ, ὅτε ἀναγινώσκεται τὸ ἱερὸν καὶ ἅγιον εὐαγγέλιον τοῦ τελώνου καὶ Φαρισαίου . . . ».
Κολοβόν. Τελ. : Λόγε Θεοῦ τὴν τεταπεινωμένην ταῖς ἀνομίαις μου ψυχήν· καὶ καθειργμένην ἐν τάφῳ τῆς . . . Τὸ τέλος τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς δ΄ τῆς βαΐφόρου, εἰς τὸν ὄρθρον.

Πολλαχοῦ τὰ τροπάρια μετὰ φωνῶν. Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,14 × 0,20. Τὸ φ. 41β ἄγραφον.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων παχειῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα· ἐν τούτοις καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 170.

20

Χάρτης Διαστ. 0,22 × 0,30 Αἰὼν XV Φύλλα 326

« . . . Παρακλητικὸν περιέχον πᾶσαν [τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἑβδομάδ]ος».
Ἐν φ. 324β διὰ κιρροῦ μέλανος : † *ἐπληρώθ(η) ἡ παροῦσα δέλτος· διὰ χει|ρὸσ κάμοῦ θεοδώρου τοῦ ψαλτου | ἐν ἔτει ,ς϶λα΄* [*6931 = 1422/3] *: κ(αὶ) οἱ ἀναγι|νώσκοντες εὔχεσθαι καὶ μὴ | ὅτι ὁ γράφων παραγράφῃ : -*
Ἐν φ. 225β γέγραπται — καὶ ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρὸς ἀνεπληρώθη ἐφ' ὅσον εἶχεν ἐξαλειφθῆ — πίναξ τῶν κατὰ Κυριακὰς ἑωθινῶν. Τὸ φ. 326 ἐξ ἄλλου κώδικος, περιέχοντος μηναῖον.
Γραφὴ ἐπιμελὴς κατὰ δύο σελίδας, ὧν αἱ διαστάσεις εἶναι συνήθως 0,065 × 0,195. Ἐν φ. 1α, 25α, 33β, 64α, 71α, 78α, 120β, 162α, 200α, 244α, 283β ἄτεχνά τινα ἐπίτιτλα καὶ σκαριφήματα μεταγενεστέρων χρόνων.

Ἐν φ. 113β, κατὰ τὴν κάτω ᾤαν ἀντιστρόφως πρὸς τὸ κείμενον: *ξένος ἤμ(ην) ἐκ τῆς ανᾶτολῆσ υιῶσ του βασιλὲοσ ὁποῦ ἐπεθί|μισα μεικρὰν της ξηινητίασ ᾶπ(ὸ) δίσην ἐπεθήμισα να ὑ|παγένο να ἦδῶ τ(ην) ἄκραν της ξενητίας υσ τ(ην) δίσιν ἐπεθήμι|σα νὰ ἡπάγνο να ἦδο τὴν ἄκραν του ὀρανοῦ το πλήρομα του κόσ[μου]*. Φαίνεται ἀρχὴ ἐμμέτρου. Τῆς αὐτῆς χειρός, τῆς γραψάσης τἀνωτέρω, δοκίμια κονδυλίου καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τῶν φ. 267β καὶ 231β καὶ ἐν τῷ ἀγράφῳ παραμείναντι φύλλῳ 280β.

Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεστάχωται τῷ κώδικι ἀνὰ ἓν φύλλον περγαμηνὸν ἐκ μηνολογίου, γεγραμμένου κατὰ δύο σελίδας τὸν XII–XIII αἰῶνα, περιέχοντος δὲ τὰ εὐαγγελικὰ κείμενα μετὰ σημαδοφώνων.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων παχειῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος διεφθαρμένου ἤδη ἐκ τῆς νοτίδος καὶ ἐξηρθρωμένου κατὰ τὴν ράχιν.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 50.

21

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,212 × 0,295 Αἰὼν XIV Φύλλα 375

1 (φ. 2α) «Ὀκτώηχος σὺν Θεῷ ἤτοι στϊχεροκαθιστάρια».

2 (φ. 51α) «Ἐξαποστειλάρια ἑωθινὰ τὰ ια'».

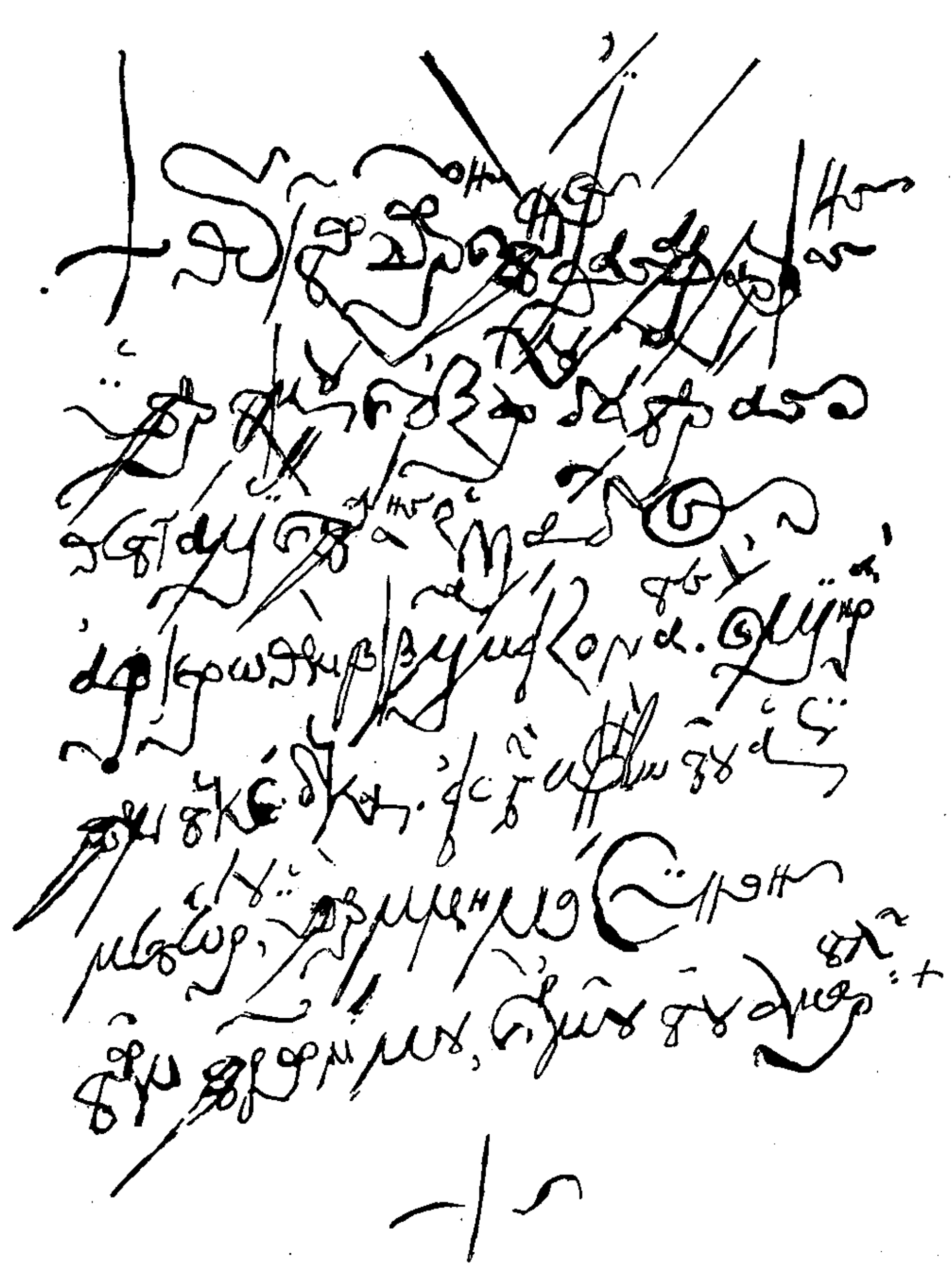
3 (φ. 55α) «Εὐλογητάρια νεκρώσιμα», «ὕμνοι τριαδικοί», «εὐλογητάρια ψαλλόμενα τῇ κυριακῇ», «στιχηρὰ δογματικὰ κατ' ἦχον», κανόνες νεκρώσιμοι.

4 (φ. 62α) «. . . Τριώδιον μετὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου καὶ καταλῆγον τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πάντων . . .». Περιέχει καὶ τὰ οἰκεῖα συναξάρια καὶ ἐκ τοῦ τυπικοῦ τὰ σχετικά. Ἐν τέλει, φ. 367α: *Ἐτελειώθ(ην) τὸ παρὸν τριῶδ(ιν) μ(ε)τ(ὰ) τοῦ πεντῆκοστάρ(ἰν)* | †† *ἐν ἔτει ,ϛωϞε'* [*6895 = 1386/7], *ἰν(δικτιῶν)ος ι'* | : ††† | ††† | *Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον καὶ ἰωάσαφ πόνος.* | ††††† | *Τῶ Σύντελεσθῆ τῶν καλῶν Θ(ε)ῶ χάρϊς* :· | ††† Μετὰ τὴν λέξιν *πόνος* ἐγράφη μονοκονδυλικῶς βραδύτερον: *Καὶ ταπεινοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης.*

5 (φ. 367β) «Τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κῦρ Φιλοθέου, ἀκολουθία εἰς τοὺς ἁγίους πάντας». Ἐν τούτοις, φ. 368α, καὶ «Τοῦ αὐτοῦ, κανὼν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους: οὗ ἡ ἀκροστοιχίς: πάντων ἀνυμνῶ τοὺς χοροὺς τῶν ἁγίων, πατριάρχης· κεῖται δὲ τὸ μὲν πατριάρχης ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ᾠδῶν· τὸ δὲ φιλόθεος, ἐν τοῖς τελευταίοις Θεοτοκίοις».

6 (φ. 370β) «Ὁ Ἄμωμος τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Σαββάτου».

Ὅλος ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς ὑπὸ τοῦ Λαρίσης Ἰωάσαφ. (Πρβλ. τοὺς κώδικας 551, 629 τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν καὶ εἴ τι ἄλλο). Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,14 × 0,24.
Ἐν φ. 374β γέγραπται:

Ἤτοι : † Θ(εο)ῦ τῶ δῶρον καὶ πόνος Ἰωάσαφ Λαρίσσης | ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου δευτέρας | Θετταλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος | ἀφιερωθὲν βιβλία μείζονά τε καὶ μικρά· | πεντεκέδεκα· εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου | Μετεώρου, ὑπὲρ μνημόσϋνον | τῶν π(ατέ)ρων μου, καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Ἐν φ. 375α πίναξ κύκλων ἡλίου. Τὰ φ. 1, 58–61, 374α, 375 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος πινακίδος, ἔσωθεν, βυζαντιακὰ σχέδη. Εἶχέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 31.

22

Χάρτης	Διαστ. 0,215 × 0,308	Αἰὼν XVI	Φύλλα 359

Μηναῖον Νοεμβρίου (φ. 1α), Δεκεμβρίου (φ. 100α), Ἰανουαρίου (φ. 243α).

Περιέχει καὶ τὴν ἀκολουθίαν καὶ τὰ συναξάρια.

φ. 11α : [Νοεμβρ. δ'] «. . . τοῦ ὁσίου πατρὸς . . . Ἰωαννικίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ».

φ. 55β : «μηνὶ νοεμβρίῳ κ' . . . Πρόκλου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τέλει, φ. 359α, τὸ σημείωμα :

* ἤτοι : † *Ἐτελειώθη τὸ παρὸν τριμηναί|ον, διὰ χειρὸσ ἐμοὺ τοῦ εὐτελοῦσ | καὶ ἁμαρτωλοῦ Ματθαίου ἱερέως, | τὸ ἐπίκλην ἔχων Φαγωγένησ· ἐκ χό|ρασ Σιβήστασ, ἐν μηνὶ μαρτίω | κδ', ἡμέρα ε', ὥρα η' τῆς ἡμέρασ· καὶ μι|κροῦ τοῦ τρέχον⟨χων⟩τος ἐφ' ἡμᾶς χρόνου. | Ἔτουσ ,ζι'* [7010=1502], *ἰν(δικτιῶνος) ε'. καὶ ὅσοι ἐπὶ χεῖ|ρασ λαμβάνεται, εὔχεσθαι διὰ | τὸν Κ(ύριο)ν κ(αὶ) μὴ ἀράσθαι :— | δό(ξα) σοι ὁ Θ(εὸ)σ ἡμῶν δόξα σοι· τριὰσ | ἁγΐα δόξα σοι : – |* μονοκονδυλικῶς : † *πόνος Ματθαίου ·ἱ·ερέ(ως).*
Ἐν τέλει δευτέρα μονοκονδυλιὰ δυσξύμβλητος.

Καὶ ἀμέσως κατωτέρω γραφῇ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος : † *ετοῦτο βιβλίω εἶναι τῆς ππατῆς* [= *Παπα(ν)τῆς*]· *κὰι | ὅπειωσ τὸ πάρει νὰ τὴν ἔχει ἀντίδειχο.*

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστ. 0,075 × 0,275. Ἡ ἑτέρα τῶν σελίδων τοῦ φ. 126β ἄγραφος.

Ἐν τῇ ἄνω ᾠᾷ τοῦ φ. 1α : † *ὁ χ(ριστὸ)σ ἐς(ὶν) ἀρχ(ὴ) καὶ τέλ(ος)* : — καὶ πάλιν ἐν τῇ ἄνω ᾠᾷ τοῦ φ. 163α : *Χ(ριστό)σ μου δύναμισ* : —

Ἐν φ. 359α τροπάριόν τι καὶ ἐν φ. 359 τὸ εὐαγγέλιον τῶν Χριστουγέννων γεγραμμένα χειρὶ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος.

Ὁ κῶδιξ ἔχει ἁπλᾶ τινα ἐπίτιτλα. Ἡ δὲ στάχωσις αὐτοῦ εἶναι ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δὲ καὶ θηλυκωτῆρας δύο βυρσίνους.

23

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,197 × 0,266 Αἰὼν XV Φύλλα 137

Μηναῖον Μαΐου καὶ Ἰουνίου.

Ἀπὸ φ. 1α–73β διήκει ὁ Μάϊος, ἀπὸ δὲ φ. 74α–137α ὁ Ἰούνιος. Ὁ κῶδιξ περιέχει καὶ τὴν ἀκολουθίαν καὶ τὰ συναξάρια τῶν διαφόρων μνημῶν.

φ. 15β : «μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαΐῳ] ζ'· ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ φανέντι σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει περὶ ὥραν γ' τῆς ἡμέρας· ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως . . .».

φ. 58α : «μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ'· τοῦ ὁσίου . . . Συμεὼν τοῦ θαυματουργοῦ· τοῦ ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει· γίνεται δὲ ἡ ἀκολουθία τῆς ἀγρυπνίας ἀπαραλλάκτως· ὡς καὶ ἰανουαρίῳ κ' . . .».

φ. 75β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουνίῳ] β'· τοῦ ἁγίου Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως . . .».

φ. 79α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουνίῳ] δ'· τοῦ ἁγίου Μητροφάνους Κωνσταντινουπόλεως».

φ. 116α : τὸ τροπάριον τοῦ γενεσίου τοῦ Προδρόμου : Βλέπε τὴν Ἐλισάβετ πρὸς τὴν Παρθένον . . . μετὰ φωνῶν μουσικῶν.

φ. 121β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουνίῳ] κς΄· τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ».

φ. 125α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουνίῳ] κη΄· ἡ ἐπάνοδος τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων μαρτύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου . . .».

φ. 135β : «Ἡ σύναξις τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ δήλωσις· ὅπως καὶ ὅπου ἕκαστος αὐτῶν ἐκήρυξεν».

Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ κειμένῳ τἀρχικὸν γράμμα ἑκάστου παραγράφου τοῦ πραγματευομένου περὶ ἑκάστου τῶν ἀποστόλων εἶναι διάκοσμον καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πολύχρωμον σχηματιζόμενον, πλὴν ἀτέχνως, διὰ τῶν στηθαρίων τῶν ἀποστόλων, εὐλογούντων, προσκλινόντων καὶ οὕτω καθεξῆς κατὰ τὰς συμπαρισταμένας ἑκάστοτε ἀνάγκας.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,07 × 0,20. Μέγα μέρος τοῦ φ. 10α καὶ ὅλον τὸ 10β κατελείφθη ἄγραφον. Ἐν φ. 10α ὁ βιβλιογράφος ἐσημείωσε :

=ϲ[ω]ϲει(εν) Θ[εὸς] τ(ὸν) γ[ρα]ψ[αν]τ(α)
κ(αὶ) τ(ὸν) ἔχ[ον]τ(α)

Τὰ αὐτὰ δέ, ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ, μετέγραψαν ἐπανειλημμένως ἄλλαι μεταγενεστέρων χρόνων χεῖρες.

Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιὰν κατὰ φύλλα ἀρίθμησιν δι' ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἡ παλαιὰ ἀρίθμησις σημειοῖ φ. ρλη΄, ἡ ἡμετέρα 157, τοῦ φ. 110 ἀριθμηθέντος δὶς κατὰ παραδρομήν. Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις διαμέτρου 0,016.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 196.

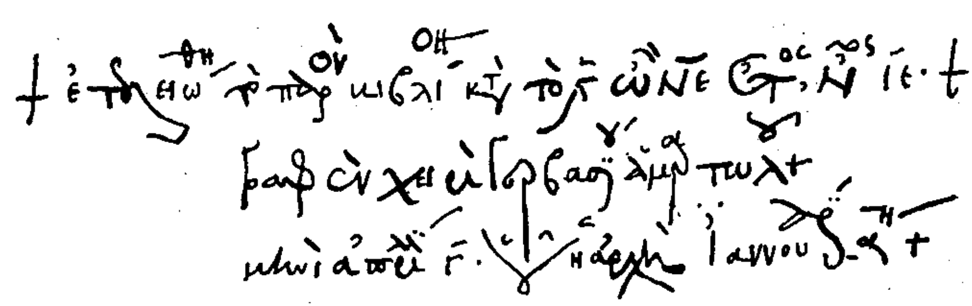
24

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,20 × 0,287 Αἰὼν XIV Φύλλα 201

Πεντηκοστάριον.

Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : . . . ἔγερσιν· βεβαιουμένην θεώμενος· ἐξ ὧν ἠξίωται· τολμηρῶν πραγμάτων . . .

Ἐν τέλει, φ. 201α, τὸ ἑξῆς σημείωμα :

* ἤτοι : † *Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον κ(α)τ(ὰ) τὸ ,ςωνε'* [*6855 = 1347] *ἔτος, ἰν(δικτιῶν)ος ιε'* † | *γράφὲν χειρὶ Γερβασίου ἁμαρτωλοῦ* † | *μηνὶ ἀπριλλ(ίω) γ'. οὗ ἡ ἀρχὴ Ἰαννουαρ(ίου) α'* †

Ἡ γραφὴ εἶναι ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,14 × 0,20. Τὰ φ. 2–3, 5–6, 12 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ γραφέντα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων φύλλων κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα.

Ἐν φ. 86β : «Τῷ σαββάτῳ τῆς δ' ἑβδομάδος . . . Κανόνες γ' τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς καὶ τοῦ μηνός· κανὼν εἰς τὴν ἁγίαν Θεοδώραν φέρων ἀκροστοιχίδα· ᾠδὴν δ' ἔγωγε· σοὶ τρίτην μῆτερ πλέκω . . .» καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ : *Κυρίλλου μοναχοῦ.*

Μεταγενέστεραι βάναυσοι χεῖρες ἐν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ τοῦ κώδικος ἔγραψαν διάφορα σκαριφήματα ἀηδῆ, δοκίμια κονδυλίου κλ. κλ. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 30α σημείωμα διεσβεσμένον. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 70α βαναυσότατα :

† *αγερανε με τι φονη παγονη με το καλος*
περδικη ολοπλου|μηςτο κὰι δε με διδησ πωθω
την ταπινη μου τη ψηχυ ςω φορο . . .

Ἐν φ. 201 : *εἰ μὲν φ[ιλος] | πεφίκα[ς].* Ἐν φ. 201β μεταξὺ ἄλλων : † *ἐτούτω χαρτὶ τοῦ προτοππ|π* (τὰ λοιπὰ ἀποκεκομμένα· γραφὴ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος). Αὐτόθι σημείωμα ἐν ᾧ αἱ λέξεις *το πίτακη.*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως ἐντύπων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 123.

25

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,21 × 0,288 Αἰὼν XV Φύλλα 218

1 (φ. 3α) Πεντηκοστάριον ἀρχόμενον « . . . ἀπὸ τὸ σάββατον τοῦ Λαζάρου μέχρι τῶν ἁγίων πάντων».

Ἐν φ. 173α : *Τέλοσ τοῦ πεντηκοςαρίου τῆσ υψη|λοτέρασ δ εμουτζώθη διὲμου τοῦ νειλου | καὶ δι ἐξόδον τοῦ μοναχοῦ βαρνάβα | καὶ ὁ Θ(εο)σ συγχωρήσει αὐτόν . . . ἔτ(ους) ,ϛϡις'* [*6916 = 1407/8].

2 (φ. 173β) «. . .'Εφραίμ τοῦ Σύρου, ὁμιλία καὶ ἐξήγησ[ις] εἰς τὸν πάγκαλον 'Ιωσήφ . . .».

3 (φ. 181β) «Λόγος εἰς τὴν α' κυριακὴν τῶν ἁγίων νηστειῶν, ἐν ᾧ περὶ τῆς εἰκονομαχίας διήγησις, ὅπως γέγονε καὶ παρά τινων ἔλαβε τὴν ἀρχήν . . . ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆς τῶν σεβασμίων εἰκόνων τιμῆς τε καὶ προσκυνήσεως· καὶ ὅπως ἡ ἡμέρα αὕτη ὀρθοδοξία μετωνομάσθη».

"Αρχ. : 'Εξαίμην ἂν καὶ μαθεῖν καὶ διδάξαι δύνασθαι ὁπόσα τὴν ψυχὴν ὠφελοῦσι...

4 (φ. 196α) «Παντολέοντος διακόνου τῆς Μεγάλης 'Εκκλησίας διήγησις μερικὴ τῶν θαυμάτων τοῦ παμμεγίστου Ταξιάρχου τῶν ἄνω δυνάμεων Μιχαὴλ . . .».

"Αρχ. : Μεγάλαι, πολλαὶ καὶ ποικίλαι τῆς ἀσωμάτου καὶ μεγαλοπρεποῦς...

5 (φ. 217α) «Πάτρια, εἴτουν ἐξήγησις, πέτρας τῆς λεγομένης 'Υψηλοτέρας· ὅπως δὲ οἰκίσθη καὶ πόθεν ἔλαχεν καὶ παρὰ τίνων τὴν ἀρχὴν ἔλαβε».

"Απαντα τἀνωτέρω ἔχουσι γραφῇ χειρὶ τοῦ μοναχοῦ Νείλου· ἅπαντα διὰ γραφῆς ἐπισεσυρμένης, κατὰ δύο σελίδας, πλὴν τοῦ 5. 'Εν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 3α χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : *«πεντηκοστάϱιον πλύϱιν τῆσ ὑψηλοτερας»*.

'Εν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 195β ἐπίσης χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : *Θ(εο)σ συγχωϱήση τὸν βαϱνάβαν | ὅπου τὸ ἠνάγκασεν καὶ ἐξώδιασεν* (καὶ παραπλεύρως πρὸς ταῦτα ἕτερον σημείωμα τὰ αὐτά που λέγον).

'Εν φ. 216β, ἐν τέλει τῆς διηγήσεως Παντολέοντος Διακόνου : *ἐςιν μὲν... πεντηκοςάϱιν πλύϱιν | ἀπὸ τοῦ λαζάϱου μέχϱι τῶν αγί(ων) πάντ(ων). | ἔχει δὲ καὶ λόγους δ̅· ἰωσὴφ του πανκαλου | καὶ εἰς τὴν κυϱ(ιακὴν) τῆσ ὀϱθοδοξί(ας) πεϱι τῆσ | τῶν αγί(ων) εἰκόν(ων) πϱοσκυνήσεως λόγος | θαυμαςὸς πεϱιεκτηκόσ καὶ εἰσ τὸν ταξιάϱχην μιχαὴλ λόγος | παντολέοντος θαυματων αυτοῦ καὶ τεϱά|των εξήγησισ.* Καὶ ταῦτα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου Νείλου περὶ τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος.

'Εν φ. 1α, 2α–β δοκίμια κονδυλίου. 'Εν τούτοις, φ. 1α, καὶ τὸ γνωστὸν κρυπτογραφικὸν ἀλφάβητον : θ η ζ ς ω . . . 'Εν φ. 1β δύο ἀηδῆ σκαριφήματα, μεταγενεστέρας χειρός. Τὸ ἓν παρίστησι ναῦν, τὸ ἕτερον τὸ κῆτος ἐξερευγόμενον τὸν 'Ιωνᾶν. 'Εν φ. 41α δοκίμια κονδυλίου. 'Εν τούτοις ἀναγινώσκομεν : *απο τον ηγούμενόν | τ(ῆς) υψϊλοτέϱ(ας) ἧςτὸν ςὸϊᾶ | ἐδὸ ἠπϊϱ(αῖς) το κϱὰσὶ ἀ|πο τ(ην) ὑψϊλοτέϱ(αν) καὶ τ|ἄσπϱα οὖ(δεν)δε | ἐπλεϱ(ω)σε καὶ αυτοῦ ἔϱχετὲ | ὁ παπᾶσ απο τ(ὴν) υψιλ[ο]τεϱ(αν) . . .*

'Εν φ. 41β, ἄλλως ἀγράφῳ ὄντι, δοκίμιον κονδυλίου : † *ἀπὸ τ(ὸν) πν(ευματ)ικ(ὸν) καὶ καθηγούμενον τοῦ μετε(ω)ϱ(ου) . . .*

'Εν φ. 216β διάφορα δοκίμια κονδυλίου. 'Εν τούτοις καὶ τάδε :

τῆς κατατήχει ἄν(θϱωπ)ός εν χωϱα ξιϱω|μέϱϱη·
πεϱίσκλαβος καλόγεϱως μοῦ|γκόσ σαλματογέννης·
ανζαλῶχοϱδώ|παπας· μεθησθῆς· βαγεννωπλήτησ
πολῆφαγὰσ καὶ ὀληγωδοῦλης

Οἱ στίχοι οὗτοι εἶναι γραφῆς τοῦ XV αἰῶνος. Τῶν αὐτῶν χρόνων εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς δοκίμιον : † *Εἰc τὴν αυθ(εν)τίαν τοῦ χατζῆ ἀμουρι | ιωάνηc μαβρουτζῆc ὁ ἀμα|θὴc γραμάτ(ων) ἐπίοισεν καὶ αὐτ(ων) | μουζωμα ειc τ(ο) πεντικοστάρηο | του κῦρ βαρνάβα. (μον)αχ(οῦ)*... Μεταγενεστέρων χρόνων εἶναι τὰ δοκίμια κονδυλίου : † *Κ(ύρι)ε ἰ(ησο)ῦ Χ(ρις)έ ὁ θ(εο)σ ἡμῶν βοήθη τὸν | υγούμενο τησ ὑψῦλοτερ(ας)*... καὶ κατωτέρω : *πἀιττικοςάρϊων τῆσ μον(ης) ἡ ἡ|ψηλλοτέρασ π(α)π(α) κῦρ Γεναδίου·* καὶ κατωτέρω : † *εδνία υ μνήμη του δορoθέου τοῦ κτή|τοροσ τ(ῆ)ς ὑψῦλοτέρἀσ δωροθέου του | μοναχοῦ καθῆγόυμένου καὶ κτίτοροσ τοϊσ ὑψυτερας* καὶ κατωτέρω : *ὁ θ(εό)σ μακαρίσϊ τὸν βαρ|νάβα τὸν μοναχον καὶ κα|θιγουμένον τησ ὑψυλοτερας.*

Τὸ φ. 194 ἐλλιπὲς πρὸς ἄνω. Τὸ φ. 218 ἐκ βομβυκίνου χάρτου, γραφῆς τοῦ XV αἰῶνος κατὰ δύο σελίδας, περιέχει τροπάρια.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 70.

26

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,212 × 0,317 | Αἰὼν XV | Φύλλα 194

Εὐαγγέλιον κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

Ἐν φ. 5α ἀρχὴ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. φ. 33β : «Ἀρχὴ τοῦ κατὰ Ματθαῖον . . .». φ. 80α : «Ἀρχὴ τοῦ κατὰ Λουκᾶν . . .». φ. 113α [Ἀρχὴ τοῦ κατὰ Μᾶρκον]. φ. 124β εὐαγγέλια τῶν νηστειῶν. φ. 171β : «εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα». φ. 174β «Ἀρχὴ . . .» τοῦ συναξαρίου.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὅλου κειμένου, φ. 193α, γέγραπται δι' ἐρυθροῦ μέλανος : *δόξα σοι ἁγία τριάς, ἕνεκα πάντ(ων) : | ἀμήν :—*

Ἐν φ. 80α πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἐρυθρόγραφα τάδε : «† *δέον γινώσκειν ὅτι ἀπαρ|χῆς σεπτευρίου ἀναγινώ|σκετ(αι) τὸ κατὰ λουκᾶν | ευάγγέλιον. Τότε γὰρ κ(αὶ) ἰσι|μερία γίνετ(αι)· τῆς ἡμέρ(ας) κ(αὶ) τ(ῆ)ς | νυκτός :—*

Ἐν φ. 168α : «Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ ἑσπέρας . . .».

Ὁ κῶδιξ γέγραπται κατὰ δύο σελίδας· ἑκάστη τούτων ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,06 × 0,215. Ἀρχικὰ γράμματα ἐρυθρογραφῆ συχνότατα ἐν τῷ κώδικι, ἐνιαχοῦ καὶ ἐπίτιτλα καὶ κεφαλαιώματα διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων, ἐξ ὧν μνημονευτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 5α. Τὰ φ. 1β, 2β–4β, 193β, 194 τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 5α μεταξὺ ἄλλων καὶ τάδε βαναύσως γεγραμμένα : *Ἔτους ζλθ'* [*7039 = 1531] *ἀπόθανε ο γεώργ ο μπαρουμασ μαϊο εἰς τᾶις β'.*

Ἐν φ. 2β γέγραπται κατὰ τὸν XVI αἰῶνα : † *Ἐβαγγέλιον· τοῦ μετεῶρου· τῶ προσίλῶσεν ὁ καθήγόυ|μενος ὁ π(α)π(α) κῦρ σιμεῶν. Εἰς τὸν ἅγιον προφίτην ἠλίαν· καὶ | εἴτης τὸ ἀποξενῶσι ἀπο τάυτην την μωνῦν ἢ σβή το*

γράμα· | ἤ κώψι τῶ φίλω· ....|.... νὰ ἔχι κ(αὶ) τὴν κατάρ(αν) τῶν ὡσίων π(ατέ)ρων ἡμῶν· ἀθανᾶσίου κ(αὶ) ἰωάσαφ· κ(αὶ) τῶν ἀφο|ρησμῶν τοῦ καθιγουμένου :—.....

Ὁ κῶδιξ κατὰ τὰς ᾤας μάλιστα τιλφόβρωτος. Ἱκανὰ δὲ φύλλα κατὰ τὴν κάτω ᾤαν ὑπὸ φλογὸς κεκαυμένα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ γόμφους ὀρειχαλκίνους. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας. Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

27

Χάρτης Διαστ. 0,222 × 0,30 Αἰὼν XV Φύλλα 173

1 (φ. 2α) «... Συμεὼν ἀρχιεπισκόπου Σικελίας· τὸ ἐπίκλην Κεραμέως, λόγος εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ ... Χριστοῦ».

Τὸ κεφαλαίωμα κεῖται ἐν δελτίῳ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τοῦ φύλλου, γεγραμμένον κατὰ τὸν XVII – XVIII αἰῶνα. Διορθωθήτω δ' ὅμως ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ λόγου εἰς : ...Γρηγορίου... Ταυρομενίου, ὡς κεῖται ἐν φ. 1α.

2 (φ. 9α) Ἀδήλου «Ἐπιστολὴ πρὸς ἀδελφὸν αἰτήσαντα πεμφθῆναι αὐτῷ τοὺς εὑρεθέντας λόγους τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Δωροθέου».

Ἀρχ. : Ἐπαινῶ σου τὴν προαίρεσιν· μακαρίζω τῆς περὶ τὸ ἀγαθὸν σπουδῆς· τὴν εὐλογημένην σου φιλόκαλον...

3 (φ. 11β) Ἀδήλου «Περὶ τοῦ ἀββᾶ Δοσιθέου» [γρ. Δωροθέου].

Ἀρχ. : Ὁ μακάριος ὄντως ἀββᾶς Δωρόθεος· τὸν μονήρη σὺν Θεῷ βίον ἀσπασάμενος, πολλοὺς εὗρε ἀσκητάς...

4 (φ. 20β) «Τοῦ ἀββᾶ Δωροθέου· περὶ ἀποταγῆς».

5 (φ. 35β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ ταπεινοφροσύνης».

6 (φ. 43β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ συνειδήσεως ... ».

7 (φ. 47α) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ θείου φόβου ... ».

8 (φ. 58β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ τοῦ μὴ ὀφείλειν τινὰ στιχεῖν τῇ ἰδίᾳ συνέσει».

9 (φ. 65β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ τοῦ μέμφεσθαι ἑαυτόν ...».

10 (φ. 73β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ μνησικακίας καὶ θυμοῦ ... ».

11 (φ. 80α) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ ψεύδους ... ».

12 (φ. 85β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ τοῦ μετὰ σκοποῦ καὶ νήψεως ὁδεύειν τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ».

13 (φ. 91α) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ τοῦ σπουδάζειν ταχέως ἐκκόπτειν τὰ πάθη· πρὸ τοῦ ἐν ἕξει γενέσθαι αὐτῶν τῇ ψυχῇ».

14 (φ. 97β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ φόβου τῆς μελλούσης κολάσεως· καὶ ὅτι τὸν θέλοντα σωθῆναι οὐ χρὴ ἀμεριμνεῖν· ἀλλὰ φροντίζειν τῆς ἰδίας σωτηρίας ... ».

15 (φ. 105α) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ τοῦ ἀταράχως καὶ εὐχαρίστως ὑποφέρειν τοὺς πειρασμούς...».

16 (φ. 113β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ οἰκοδομῆς καὶ ἁρμολογίας τῶν τῆς ψυχῆς ἀρετῶν...».

17 (φ. 120α) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] περὶ τῶν ἁγίων...».

18 (φ. 129β–130α) «['Αββᾶ Δωροθέου] πρὸς τοὺς ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐπιστάτας· καὶ μαθητάς· πῶς δεῖ ἐπιστατεῖν ἀδελφῶν· καὶ πῶς τοῖς ἐπιστατοῦσιν ὑποτάσσεσθαι...».

19 (φ. 132β) «['Αββᾶ Δωροθέου] περὶ τοῦ ἔχοντος τὴν διακονίαν τοῦ κελλαρίου...».

20 (φ. 136β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] ἐπιστολαὶ διάφοροι· πρὸς ἀδελφὸν ἐπερωτήσαντα αὐτὸν περὶ ἀναισθησίας ψυχῆς· καὶ περὶ ψύξεως ἀγάπης· ἀπόκρισις».

21 (φ. 138α) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] ἑρμηνεία ῥητῶν τινῶν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ψαλλομένων εἰς ἁγίους μάρτυρας...».

22 (φ. 142β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] πρός τινας κελλιώτας ἐρωτήσαντας αὐτὸν περὶ τοῦ παραβαλεῖν...».

23 (φ. 145α) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] ἑρμηνεία τινῶν ῥητῶν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ψαλλομένων μετὰ τρόπου εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα».
Ἀρχ.: Ἐν τῷ νόμῳ προσέταξεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ...

24 (φ. 149α–β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] ἑρμηνεία ῥητῶν τινῶν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ψαλλομένων μετὰ τρόπου εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα...».
Ἀρχ.: Ἡδέως ἐλάλουν ὑμῖν περὶ τῶν ψαλμῶν...

25 (φ. 153β) «['Αββᾶ Δωροθέου] πρὸς ἀδελφὸν στενοχωρούμενον ὑπὸ πειρασμῶν».
Ἀρχ.: Πρῶτον μὲν τέκνον, οὐκ οἴδαμεν τὰς οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ· καὶ ὀφείλομεν παραχωρεῖν αὐτῷ...

26 (φ. 154α) «['Αββᾶ Δωροθέου] πρὸς τὸν αὐτόν».
Ἀρχ.: Μνήσθητι τέκνον τοῦ εἰπόντος, ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν...

27 (φ. 154β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] πρὸς ἀδελφὸν ἐμπεσόντα εἰς μακρὰν ἀσθένειαν καὶ συμπτώματα διάφορα».

28 (φ. 154β) «['Αββᾶ Δωροθέου] πρὸς ἀδελφὸν ἐν πειρασμῷ ὄντα».
Ἀρχ.: Εἰρήνη σοι ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, πεῖσον τὴν καρδίαν σου, ὅτι σὺ πάντως τὴν ἀφορμήν...

29 (φ. 154β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Δωροθέου] πρὸς τὸν αὐτόν».
Ἀρχ.: Μὴ θαυμάσῃς τέκνον ἐν ὁδῷ ὢν τῇ πρὸς τὰ ἄνω φερούσῃ...

30 (φ. 155β) «['Αββᾶ Δωροθέου] πρὸς τὸν αὐτόν».
Ἀρχ.: Ὥσπερ τοῖς σώμασιν αἱ σκιαί, οὕτω καὶ ταῖς ἐντολαῖς οἱ πειρασμοί...

31 (φ. 155β) «['Αββᾶ Δωροθέου] πρὸς τὸν αὐτόν».
Ἀρχ.: Καλῶς ὁ ἀββᾶς ποιμὴν ἐννόησε τὸ μή...

32 (φ. 156α) «['Αββᾶ Δωροθέου] πρὸς τὸν αὐτόν».
Ἀρχ.: Ἀγαθοῦ καὶ φιλανθρώπου Θεοῦ ἐσμὲν πλάσμα...

33 (φ. 156α) «['Αββᾶ Δωροθέου] πρὸς ἀσθενέστερον τινὰ ἀδελφὸν λαμβάνοντα διαφόρους λογισμοὺς περὶ τῶν οἰκονομούντων τὰ πρὸς τὴν χρείαν αὐτοῦ . . .».

34 (φ. 156β) 'Αδήλου ['Αββᾶ Δωροθέου] «Περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ μητρὸς τῶν ἀρετῶν· τῆς μακαρίας προσευχῆς καὶ περὶ τῆς ἐν αὐτῇ νοερᾶς καὶ αἰσθητῆς παραστάσεως».

"Αρχ. : Προσευχή ἐστι· κατὰ μὲν τῆς αὐτῆς ποιότητα· συνουσία καὶ ἕνωσις ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ...

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, φ. 164β, διὰ χειρὸς μεταγενεστέρας τῆς τοῦ βιβλιογράφου καὶ βαναύσου : *Εἴτις βουλιθῆ ἠστερίσαι τῶδε | το βηβλλίων τὸ λεγόμενον δορό|θεον, ἐκ το μοναςτίριον του Κ(υρι)ου καὶ Θ(εο)υ | καὶ σ(ωτη)ρ(ο)ς ἡμῶν ι(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ. Καὶ ἀρπάσαι | ἀῦτὸ λάθρα ἐχῆ τὸ ἀνάθεμαν*. Καὶ κατωτέρω :

ο καὶκῶπιὰκὸσ ἐν τίδε τῆ βίβλω

μνησθη Κ(υριο)σ ο Θ(εο)ς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

καὶ μετά τινα ἄλλα σημείωμα, ἐν ᾧ ἀναφέρονται καὶ *δουκ* τ *α* = δουκᾶτα.

35 (φ. 165α) «Λόγοι ὡς ἐν ἐπιτόμῳ τῶν ἁγίων πατέρων».

"Αρχ. : 'Επειδὴ ἐθέσπισαν πατέρες θεῖοι ἵνα εἰς τὸ σάββατον τῆς τυροφάγου τελεῖν τὴν μνήμην τῶν ἀσκητῶν ἁπάντων...

'Ο κῶδιξ γέγραπται κατὰ δύο σελίδας. Διακρίνονται δ' ἐν αὐτῷ τρεῖς σύγχρονοι περίπου γραφαί. 'Η πρώτη διήκει ἀπὸ φ. 2α μέχρι 8β, ἡ δευτέρα ἀπὸ φ. 9α μέχρι 164β καὶ ἡ τρίτη ἀπὸ φ. 165α μέχρι 172β.

'Εν φ. 171α, κατὰ τὴν ἄνω ᾤαν, σημείωμα τοῦ XVII - XVIII αἰῶνος περὶ τοῦ κώδικος ὅτι : *εἶναι τῆς βασιλεικῆς μονῆς τοῦ μετεώρου*

Τὰ φ. 1α καὶ 173 τελείως ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ γόμφους μεταλλίνους, εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 92.

28

Χάρτης βομβ. Διαστ. 0,246 × 0,324 Αἰὼν XIV Φύλλα 129

1 (φ. 1α) ['Αναστασίου Σιναΐτου καὶ ἄλλων τινῶν ; 'Ερωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις].
'Ακέφαλον.

"Αρχ. : ... ['Ε]ρώτησις. Πόθεν ὁρῶμεν τινὰς πιστοὺς σωματικὰ πταίσματα [ἀ]πὸ δὲ τοῦ Θεοῦ εὐεργετουμένους, καὶ κινδύνων διασωζομένους : ~ 'Απόκρισις : — [ἐν τῇ ᾤᾳ] β'. [Τὰ] Θεοῦ κρίματα ἀκατάληπτα εἰσὶ καὶ ἀνερμήνευτα ...
φ. 50β : 'Ερώτησις ξδ' + Διατί ὁ ἀπόστολος φησί, γυναικὶ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω...
φ. 77α : 'Ερώτησις πη', 'Εφραίμ, ἐκ τοῦ περὶ κρίσεως : Πῶς νοητέον, τό, δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ...

Χάσματα μεγάλα ἐκπεσόντος τετραδίου μεταξὺ τῶν φ. 33 καὶ 34 καὶ πάλιν μεταξὺ τῶν φ. 78 καὶ 79.

2 (φ. 92α) «Γεωργίου Χοιροβοσκοῦ περὶ τρόπων».

3 (φ. 93β) «Ἐπιφανίου ἐκ τῶν Πανάριος».

4 (φ. 94α) «Διάλογος τῶν ἁγίων Βασιλείου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου».
Ἀρχ. : Τί ἐστιν ἀρχή. Γρηγόριος : Τὸ πρῶτον αἴτιον τοῦ δευτέρου αἰτίου...

5 (φ. 95β) «Θεοδωρήτου ἐκ τῶν περὶ τῆς ἁγίας τριάδος».

6 (φ. 97α) «Εἰρηναίου Λουγδούνων ἐκ τοῦ εἰς τὴν Γένεσιν».

7 (φ. 97β) «Ἰουστίνου ἐκ τῶν δογματικῶν».

8 (φ. 97β) Περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἐκ τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων καὶ ἐκ τῶν «Χρονικῶν» τοῦ Εὐσεβίου [Παμφίλου].

9 (φ. 99β) «Περὶ τῶν ἓξ ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων».
Ἀρχ. : Πρώτη σύνοδος οἰκουμενικὴ γέγονεν ἐν Νικαίᾳ· συνελθόντων τῶν τιη' ἁγίων πατέρων...
Τελ. : ...ἐπεξελθούσης καὶ βεβαιωσάσης, τέλειον καὶ αὐτῆς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν θεότητι καὶ ἐν ἀνθρωπότητι ἐξεφώνησεν.

10 (φ. 102α) Αἱ δέκα ἐντολαί.

11 (φ. 102β) «Τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου περὶ τῶν ἐνδιαθέτων βιβλίων».

12 (φ. 103α) «Τοῦ Θεολόγου ἐκ τῶν ἐπῶν» περὶ τῶν κανονικῶν βιβλίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

13 (φ. 103β) Ἰσιδώρου [Πηλουσιώτου ;] περὶ τῶν κανονικῶν καὶ ἀποκρύφων βιβλίων τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης.
Ἀπόκρυφα ἀναγράφονται τάδε : «α' Ἀδάμ· β' Ἐνώχ· γ' Λάμε(α;)χ· δ' πρὸ τῶν πατριαρχῶν· ε' προσευχὴ Ἰωσήφ· ς' Ἐλδάδ· ζ' διαθήκη Μωσέως· η' ἀνάληψις Μωσέως· θ' ψαλμοὶ Σολομῶντος· ι' Ἠλιοὺ ἀποκάλυψις· ια' Ἡσαΐου ὅρασις· ιβ' Σοφονίου ἀποκάλυψις· ιγ' Ζαχαρίου ἀποκάλυψις· ιδ' Ἔσδρα ἀποκάλυψις· ιε' Ἰακώβου ἱστορία· ις' Πέτρου ἀποκάλυψις· ιζ' περιοδικαὶ διδαχαὶ τῶν ἀποστόλων· ιη' Βαρνάβα ἐπιστολή· ιθ' Παύλου πρᾶξις· κ' Παύλου ἀποκάλυψις· κα' διδασκαλία Κλήμεντος· κβ' Ἰγνατίου διδασκαλία· κγ' εὐαγγέλιον κατὰ Βαρνάβα· κδ' εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον».

14 (φ. 104α) «Ἐπιφανίου περὶ τῶν ο' προφητῶν καὶ προφήτιδων».

15 (φ. 108α) «Ἱππολύτου περὶ τῶν ιβ' ἀποστόλων ποῦ ἕκαστος αὐτῶν ἐκήρυξε, καὶ ποῦ ἐτελειώθη».

16 (φ. 109α) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἱππολύτου] περὶ τῶν ο' ἀποστόλων».

17 (φ. 109β) «Διήγησις ἀληθεστάτη περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι υἱὸς Θεοῦ ἐστί· καὶ ἐκ παρθένου γεγένηται· καὶ ὅτι ἐκλεχθεὶς καὶ ψηφισθεὶς παρὰ τῶν ἱερέων καὶ αὐτὸς ἱερεὺς τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ ἐχρημάτιζεν».
Ἀρχ. : Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἰουστινιανοῦ· γέγονεν ἄνθρωπος τὶς ἀρχηγὸς τῶν Ἰουδαίων, ὀνόματι Θεοδόσιος...

18 (φ. 113α) «Ἐξήγησις παλαιὰ περὶ τῶν πραχθέντων ἐν Περσίδι. Διηγεῖται δὲ αὐτήν, Φίλιππος σύγγελος, Ἰω(άννου;) Κωνσταντινουπό(λεως ;) τοῦ Χρ(υσοστόμου ;)· εὑρεθεῖσα ἐν ταῖς χρυσαῖς ἄρκλαις τῶν βασιλέων».
Ἀρχ. : Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους βασιλεύοντος Εἰρηνάτου τῆς περσικῆς χώρας· καὶ δευτέρου αὐτοῦ ὄντος, Περσαγόρου τινὸς τοὔνομα· ὅστις ἐπεῖχε τὰς ἐξουσίας τῶν ὑποτελῶν· τρίτου δὲ αὐτοῦ ὑπάρχοντος Διοκλέους ὀνόματι... γέγονεν οὖν φιλονεικία τότε μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Χριστιανῶν· περὶ Διονυσσάρου καὶ Φιλίππου τῶν ἱστοριογράφων· οἱ μὲν Ἕλληνες Διονυσσάρου προϊστάμενοι· οἱ δὲ Χριστιανοί, Φιλίππου...

Ἀπὸ φ. 119α ἄρχεται τοῦ αὐτοῦ κειμένου «λόγος : β'» διὰ τῶν ἑξῆς :
Τῇ χθὲς ἡμέρᾳ πάντων ἀναχωρησάντων ἀπὸ τῆς συνόδου, διέβαλλον τινὲς ἀρχιμανδρῖται τὸν Ἀφροδιτιανόν, τῷ βασιλεῖ ὡς πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ῥέψαντα... Κολοβόν.
Τελ. : ... καὶ συνήγαγον ἅπαντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτῶν· καὶ τοὺς φίλους· καὶ τοὺς τὰ ἀκριβῆ φιλοπονοῦντας, καὶ διεῖχον αὐτῶν τὸ ἔθνος...

19 (φ. 125α) [Ἀναστασίου Σιναΐτου] Ἀκέφαλον.
Ἄρχ. : μόνον οὐδὲ... πολλάκις ἀπὸ μικρᾶς αἰτίας...
Τελ. : ... καὶ οὕτω παρὰ ἀνθρώποις ἐπέραστος ἔσται καὶ εὐαπόδεκτος.

20 (φ. 125α) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου] ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἕκτον ψαλμόν».

21 (φ. 125β) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου] ἐκ τῶν ἀναβαθμῶν».

22 (φ. 125β) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου] ἐκ τοῦ πρὸς Σταγείριον».

23 (φ. 126α) «Ἀθανασίου ἐκ τῶν ἐρωτήσεων».
Ἄρχ. : Τὰ τῶν πιστῶν νήπια πρὸς σωφρονισμὸν τῶν γονέων πολλάκις τελευτῶσι...

24 (φ. 126α) «Διαδόχου ἐκ τῶν ἀσκητικῶν κεφαλαίων».

25 (φ. 126β) «Εὐσεβίου Παμφίλου ἐκ τοῦ πρὸς Μαρῖνον».

26 (φ. 127α) «Μαξίμου ἐκ τῶν πρὸς Πύρρον».

27 (φ. 127α) Ἀδήλου «Ἐρώτησις πόσοι τρόποι ἐγκαταλείψεως εἰσὶν εἴτε εἰς θλίψεις εἴτε εἰς ἀσθενείας...», καὶ ἀποκρίσεις κατὰ διάφορα μνημονευόμενα κείμενα καὶ πατέρας.

Κολοβόν.—Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,185 × 0,24. Ἐνιαχοῦ παρετήρησα τὸ *μὴ* διπλοτονούμενον. Ἀξία δὲ σημειώσεως καὶ ἡ ἐν φ. 102β ἐπίτμησις : β̃ β̃'= βιβλίον.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 129β : *Τῆς Ἱερᾶς μονῆς τοῦ μετεώρου* (γραφὴ τοῦ XVIII–XIX αἰῶνος). Ἡ αὐτὴ χεὶρ ἔγραψε καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 115 τὰ ἑξῆς : *ἡ παροῦσα κατερωταπόκρισις τοῦ ἀναστασίου σηναΐτου* | *συνελέχθη παρ' αὐτοῦ ἐν ἔτει 1439ῳ τῷ σωτηρίῳ, ὡς εὕρηται* | *ἐν ἄλλοις παραπλησίοις τούτῳ βιβλίοις*. Ἡ αὐτὴ δὲ τέλος χεὶρ ἀνεπλήρωσε πολλαχοῦ τοῦ κώδικος τὰ ἐξαλειφθέντα ἢ ἄλλως ἐλλείποντα, ἐσημείωσε χάσματα καὶ ἄλλα τινὰ παρασημειώματα ἐν ταῖς ᾤαις ἔγραψε.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 13α ἀναγινώσκομεν : *Παρθένιος Ἱερομόναχος κ(αὶ) ἡγούμενος* (γραφὴ τοῦ XVIII – XIX αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Τὸ βύρσινον τοῦτο ἐπικάλυμμα τανῦν εἶναι σητόβρωτον καὶ ἄλλως ἐφθαρμένον.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 93.

29

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,175 × 0,27 Αἰὼν XVI Φύλλα 300

1 (φ. 7α) «Βίος... Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, συγγραφεὶς παρὰ Σωφρονίου...Ἱεροσολύμων».
Ἄρχ. : Μυστήριον βασιλέως, κρύπτειν καλόν· τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακηρύττειν...

2 (φ. 27β) «Μαρτύριον τοῦ... μεγαλομάρτυρος Γεωργίου».
"Αρχ. : Διοκλητιανὸς ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ· ἀναξίως τῶν σκήπτρων ἐπιλαβόμενος...

3 (φ. 44α) «...'Ανδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου· ἐγκώμιον εἰς τὸν... μεγαλομάρτυρα... Γεώργιον· ἐλέχθη δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀθλήσεως αὐτοῦ...».

4 (φ. 61β) «Γρηγορίου τοῦ χρηματίσαντος ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· λόγος εἰς τὸν... μεγαλομάρτυρα... Γεώργιον».

5 (φ. 92α) 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ κατὰ 'Ιωάννην εὐαγγελίου : λόγος εἰς τὴν μεσοπεντηκοστήν».

6 (φ. 96β) «'Εγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον καὶ πανεύφημον 'Απόστολον Μᾶρκον τὸν Εὐαγγελιστήν».
"Αρχ. : "Ωσπερ οὐχ ὅμοιαι τῶν σωμάτων πάντων αἱ μορφαί, οὕτως οὐδὲ τῶν ψυχῶν...

7 (φ. 103α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βασιλέως· ἀρχιεπισκόπου 'Αμασείας».
"Αρχ. : Οἱ τὸ ἐπίγειον κράτος λαχόντες· καὶ τῶν βασιλικῶν ἡνίων τε καὶ σκήπτρων ἐπειλημμένοι...

8 (φ. 112β) «Νικήτα ῥήτορος ἁγίου ἀνδρός· ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον καὶ πανεύφημον ἀπόστολον 'Ιάκωβον τὸν Ζεβεδέου...».

9 (φ. 121α) «Πρόκλου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὸν ἅγιον 'Ιωάννην τὸν Εὐαγγελιστὴν καὶ Θεολόγον».

10 (φ. 123β) Κυρίλλου 'Αλεξανδρείας «...εἰς τὸν ἅγιον 'Ιωάννην τὸν Εὐαγγελιστὴν καὶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον...».

11 (φ. 126α) «'Εγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον καὶ θεόστεπτον βασιλέα Κωνσταντῖνον...».
"Αρχ. : "Αρα τις εὐσεβείας ζῆλον αὐχῶν· καὶ λόγων ἔχων ἰσχύν...

12 (φ. 148α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ πρώτου ἐν Χριστιανοῖς βασιλεύσαντος».
"Αρχ. : Τὰ κάλλιστα τῶν διηγημάτων οὐ μόνον ἡδονὴν ἐνίησι τοῖς ἀκούουσιν· ἀλλὰ καὶ πρὸς μίμησιν...

Μεταξὺ τῶν φ. 158 καὶ 160 λευκὸν φύλλον ἓν ἐκ χάρτου στιλπνοῦ, ἔνθα προὔκειτο νὰ γραφῇ κείμενον ἐκπεσόντος φύλλου.

13 (φ. 161α) «...Θεοδώρου ἡγουμένου τῶν Στουδίου· ἐγκώμιον εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ τιμίου... προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ 'Ιωάννου...».

14 (φ. 165β) «'Εγκώμιον τοῦ λογιωτάτου χαρτοφύλακος Θεσσαλονίκης 'Ιωάννου τοῦ Σταυρακίου· εἰς τὴν ἁγίαν ὁσιομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν Θεοδοσίαν...».
Μεταξὺ τῶν φ. 179 καὶ 180 φύλλον λευκὸν ἓν ἐκ χάρτου στιλπνοῦ, ἔνθα προὔκειτο νὰ γραφῇ κείμενον ἐκπεσόντος φύλλου.

15 (φ. 181α) [?] Λόγος εἰς τὴν μεσοπεντηκοστὴν καὶ εἰς τό, «μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν· ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε...».
"Αρχ. : "Ωσπερ ἡ φαεσφόρος σελήνη· τὰ τῆς νυκτὸς μαῦρα λευκαίνουσα...

16 (φ. 187α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...λόγος εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ... Χριστοῦ· ἐλέχθη δὲ ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῆς Ῥωμανησίας· ἔνθα μαρτύρων σώματα ὑπὸ τὸ ἔδαφος κείμενα ἐγγὺς λειψάνων αἱρετικῶν ἀνηνέχθησαν· καὶ ἄνω κατ' ἰδίαν ἐφάνησαν...».

17 (φ. 197α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...λόγος εἰς τὸν ἁγίους πάντας...».

18 (φ. 203β) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου... Παχωμίου».

Ἀρχ. : Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· ἡ πηγὴ τῆς σοφίας· τὸ φῶς τῆς ἐπιγνώσεως...

19 (φ. 255α) «Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἄσκησις... Συμεὼν τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει...».

Ἀρχ. : Ἰουστίνου τοῦ πάλαι· τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος· θεοσεβείας ἐπικρατούσης...

20 (φ. 261α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου... Ὀνουφρίου ἐρημίτου καὶ ἑτέρων ἁγίων πατέρων...».

21 (φ. 273β) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων Μανουὴλ· Σαβέλ· καὶ Ἰσμαὴλ μαρτυρησάντων ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου...».

Ἀρχ. : Οἱ μὲν ἄλλοι διῶκται καὶ τύραννοι· εἰ καὶ τοῖς εἰδώλοις προςτεστηκότες ἐτύγχανον...

Μεταξὺ τῶν φ. 276 καὶ 281 τέσσαρα καὶ πάλιν μεταξὺ τῶν φ. 285 καὶ 288 ἕτερα δύο φύλλα ἄγραφα ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Ἐν τούτοις προὔκειτο νὰ γραφῇ κείμενον ἐκπεσόντων φύλλων.

22 (φ. 288α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ τιμίου προδρόμου».

23 (φ. 290α) Ἀντιπάτρου Βόστρων «...λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ τιμίου Προδρόμου...».

24 (φ. 295β) Σωφρονίου Ἱεροσολύμων «...ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην προφήτην καὶ πρόδρομον...».

25 (φ. 297α) «Ἀετίου πρεσβυτέρου Κωνσταντινουπόλεως· ὁμιλία λεχθεῖσα εἰς τὸ γενέσιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου...».

Κολοβόν. Τελευτᾷ : ...τὴν ἐν Ἀδάμ...καὶ εἰς γῆν καὶ φθορὰν ἀπελήγομεν· ὡς ἀπαξάπαντες...

Ἐν φ. 1α–β ἐλλιπὴς πίναξ τῶν περιεχομένων ἐν τῷ κώδικι. Πλήρης ἐν φ. 3α–4β γεγραμμένος οὐχὶ ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου, ἀλλ' ὑπὸ χειρὸς μεταγενεστέρας, τοῦ XVI–XVII αἰῶνος.

Τὰ φ. 7α–198β γέγραπται κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστ. 0,07 × 0,20. Τὰ φ. 180, 277–280, 286–287 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ καὶ ἄγραφα· ἐν τούτοις προὔκειτο νὰ καταχωρισθῇ ἐκπεσὸν κείμενον. Ἐν φ. 126β, ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι καὶ ἀλλαχοῦ ἔτι τὸ ἂν διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 1β καὶ 6α σημειώματα τοῦ XVI – XVII αἰῶνος, ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι κτῆμα τοῦ Μετεώρου.

Ἐν φ. 2α σημείωμα διὰ σλαβωνικῶν γραμμάτων, ὅπερ μεταφέρεται ἐνταῦθα πανομοιοτύπως :

Ἐν φ. 2β μονοκονδυλιά. Ὑπὸ τὴν μονοκονδυλιὰν ταύτην ἕπονταί τινα ἄλλα, ἐν οἷς γνωμικὰ διὰ λατινικῶν στοιχείων καὶ τὰ κρυπτογραφικὰ ταῦτα :

† ἐχόλζεϟ β῾τχυβ῾ξλχ ψλν῾πν῾
π̅έ λ῾α̅ῶ ξλχ ἐξεζθοβ῾ναβω
ωφλ῾ς ϡθ : †

* ἤτοι : εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κ̅ν̅ (= κύριον) | κ̅ε̅ (= κύριε) ὁ θ̅ς̅ (=θεός) μου ἐμεγαλήνθης | σφόδρα : †

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 179 καὶ Β 29.

30

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,21 × 0,29 Αἰὼν XVI Φύλλα 347

1 (φ. 1α) «Παρακλητικὴ περιέχουσα τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν».
Ἐν τέλει ταύτης, φ. 338β :

* ἤτοι : † *Ἐτελειώθ(η) τὸ παρὸν βϊβλίον* | *διὰ χειρὸς κἀμοῦ Ϛεφάνου ·ἱ·ερέ(ως)* | *τοῦ προθϋμοῦ· κ(αὶ) εὔχεσθέ μοι* | *·ἱ·κετεύω δϊὰ τὸν κ(ύριο)ν· εἰς ὅσ' ἐσφάλ(ην;)* | *ὅτϊ χορϊκός εἰμϊ τῆς γραφῆς* †††

2 (φ. 339α) «Ἐξαποστειλάρια, καὶ ἑωθινά· τὰ ιδ'· ποίημα τὰ ἐξαποστειλάρια καὶ τὰ ἑωθινὰ κὺρ Λέοντος τοῦ σοφοῦ καὶ βασιλέως». Μετὰ φωνῶν.

3 (φ. 344α) «Κανὼν κατανυκτικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον».
Ἀρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, πρὸς σὲ καταφεύγω⟨ν⟩ σωτηρίαν ἐπιζητῶν...

4 (φ. 345β) «Ὕμνοι τριαδικοὶ ψαλλόμενοι κατ' ἦχον...».

5 (φ. 346β) : «Τὰ φωταγωγικὰ κατ' ἦχον».

6 (φ. 347α) «Εὐλογητάρια... ψαλλόμενα τῷ σαββάτῳ ἐν τῷ ὄρθρῳ...».

Κολοβά. Γραφὴ ἐπιμελὴς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστ. 0,07 × 0,20. Ἐπίτιτλά τινα ἐν φ. 1α, 88α, 132β, 177β, 219α, 258α (τοῦτο ἔχει ἐπικαλυφθῆ διὰ τεμαχίου ἐκ χρυσοϋφάντου ἀμφίου), 296α, 339α.

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 2β : *ἐτωῦτο το παρακλι|τεικο ἡνε του μετε|ὡρων* (γραφὴ βάναυσος τοῦ XVI–XVIII αἰῶνος). Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 133α : † *παρακλητικὸν* | *ἰγνατιου ἱερο(μον)αχ(ου)* (γραφὴ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος). Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 188α καὶ τῇ ἔξω τοῦ φ. 347α ἡ σφραγίς :

Ἐν ἀρχῇ συνεστάχωνται τῷ κώδικι δύο φύλλα περγαμηνὰ διαστ. 0,195 × 0,26 γραφῆς τοῦ XII – XIII αἰῶνος καὶ ἀσκητικῆς ὕλης. Ταῦτα δὲν συνυπολόγισα τοῖς φύλλοις τοῦ κώδικος.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα· ἐν τούτοις δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις (ὧν ἡ διάμετρος 0,017) καὶ προτυπώματα νομισμάτων. Εἶχε καὶ γόμφους μεταλλίνους πολλούς, ἐξ ὧν εἷς καὶ μόνον σῴζεται τανῦν, καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 67.

31

Χάρτης στιλπνὸς   Διαστ. 0,29 × 0,205   Αἰὼν XV   Φύλλα 283

1 (φ. 1α) Μηναῖον Σεπτεμβρίου – Φεβρουαρίου.

Περιέχον τὰ συναξάρια καὶ τοὺς εἰς τὰς διαφόρους μνήμας στίχους καὶ ἐπιγράμματα.

Ἐν φ. 1α ἡ ἐπιγραφή: «Ἀρχὴ σὺν θεῷ Συναξάριον ἐξάμη[νον] σύνοψις τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ· πόθεν τε ἕκαστος τῶν ἁγίων ἔφυ καὶ ἐκ τίνων καὶ ἐν οἷς χρόνοις· καὶ εἴτε διὰ μαρτυρίου εἴτε δι' ἀσκήσεως ἐδέξατο τὸν στέφανον...».

Ἡ διάταξις τῶν μηνῶν ὧδε: α' (φ. 1α) Σεπτεμβρίου — β' (φ. 31α) Ὀκτώβριος — γ' (φ. 70β) Νοέμβριος — δ' (φ. 110β) Δεκέμβριος — ε' (φ. 154α) Ἰανουάριος — ς' (φ. 185α) Φεβρουάριος.

φ. 5α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Σεπτεμβρίου]... καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου Στεφάνου τοῦ ὁμολογητοῦ ἡγουμένου Τριγλίας καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντίνου τοῦ Νέου τοῦ ἐν Ἁγίοις Ἀποστόλοις...».

φ. 8α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ς' Σεπτεμβρίου] συνέδραμε τὰ ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς τὸ δεύτερον ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγίας Ἄννης».

φ. 8β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ' Σεπτεμβρίου] τελεῖται καὶ ἡ Κοίμησις τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ τοῦ ἐκ τῆς Λυκαόνων ἐπαρχίας τρίτου δὲ ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Σωτῆρος τοῦ ἐπιλεγομένου Βαθέου Ῥύακος».

φ. 8β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Σεπτεμβρ.] διήγησις πάνυ ὠφέλιμος».

Ἀρχ.: Ἱερεύς τις μετ' εὐλαβοῦς διακόνου, ἀγάπην τὴν Θεῷ φίλην...

φ. 9β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ι' Σεπτεμβρ.] ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Χαρίτωνος. τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ δευτέρῳ...».

φ. 10α: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ια', ἡ ὁσία Θεοδώρα εἰς ἄνδρα μετασχηματισθεῖσα καὶ ἀσκήσασα ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

Μετὰ τὸ εἰς αὐτὴν ἐπίγραμμα ἕπονται 45 στίχοι, ὧν οἱ πρῶτοι: Τῇ θείᾳ βίβλῳ διαθήκης τῆς Νέας | ὡς ἐξισοῦσθαι φησὶ παρθένοις δέκα...

φ. 12β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Σεπτεμβρ.] μνήμη τῶν ἐγκαινίων τῆς Ἀναστάσεως...».

φ. 16α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Σεπτεμβρ.] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Χαραλάμπους, Παντολέοντος καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ αὐτῶν μαρτυρίῳ, τῷ ὄντι ἐν τῷ Δευτέρῳ».

φ. 21α: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Σεπτεμβρίῳ κε']. Μνήμη τῆς ἁγίας ὁσίας Εὐφροσύνης, θυγατρὸς Παφνουτίου τοῦ Αἰγυπτίου».

Μετὰ τὸ εἰς αὐτὴν ἐπίγραμμα ἕπονται 35 στίχοι, ὧν οἱ πρῶτοι : Ἡ τὴν φύσιν λαθοῦσα καὶ τερπνὰ βίου | κάλει σμάραγδος, τὸν δὲ νοῦν Εὐφροσύνη...

φ. 26β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Σεπτεμβρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰγνατίου ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Βαθυρύακος».

φ. 31β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Ὀκτωβρίου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Μιχαὴλ ἡγουμένου τῆς μονῆς τῆς λεγομένης Ζώβης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ λς' μοναχῶν μαρτυρησάντων ἐν τῇ ἐνορίᾳ σεβαστουπόλεως».

φ. 36α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Ὀκτωβρίου]. Ὀπτασία Κοσμᾶ μοναχοῦ φοβερὰ καὶ ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Ἐν ἔτει τρίτῳ καὶ δεκάτῳ τῆς βασιλείας Ῥωμανοῦ τὰ Ῥωμαίων ἀσέβῶς διϊθύνοντος...

φ. 48α : «Τῇ αὐτῇ [ἡμέρᾳ ιε' Ὀκτωβρίου] ἄθλησις τινὸς μοναχοῦ καὶ διήγησις ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Μοναχός τις ἦν ἐν τῇ σκήτῃ· ὑπείκων πατρὶ ἐπὶ χρόνους τινάς· οὗτος φθόνῳ τοῦ δαίμονος τῆς ὑπακοῆς ἐκπεσών...

φ. 63β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Ὀκτωβρίου] διήγησις περὶ τῶν Ἰβήρων· πῶς εἰσῆλθον εἰς θεογνωσίαν».

Ἀρχ. : ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ ἐν ἁγίοις μεγάλου βασιλέως Κωνσταντίνου γυνή τις αἰχμαλωτισθεῖσα...

φ. 69β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λα' Ὀκτωβρίου] διήγησις Θεοδωρήτου ἐπισκόπου, περὶ βίου καὶ ἀθλήσεως ὁμολογητοῦ τινος ἀνωνύμου».

Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀποστάτου, νέος τις ἱερέως υἱός...

φ. 72β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Νοεμβρίῳ] δ'· μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ».

φ. 85β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Νοεμβρίῳ] ια'. Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ ἐν τῷ Κο(υ)τειαίῳ» καὶ «διήγησις μερικὴ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ».

φ. 96α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Νοεμβρίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Λαζάρου τοῦ ζωγράφου».

φ. 96α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Νοεμβρίου] διήγησις Ἰωάννου περὶ τοῦ σκυτοτόμου Ζαχαρίου πάνυ θαυμαστὴ καὶ ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Ἀνήρ τις τῶν κατὰ κόσμον περιφανῶν· ὀνόματι αὐτῷ, Ἰωάννης· πάντων καταφρονήσας...

φ. 102β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Νοεμβρίου], διήγησις ὀπτασίας Ἰωάννου τινὸς νεωτέρου· πάνυ ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Ἐγένετό τις ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως, ὃς καὶ γνωστὸς ἦν αὐτῷ τῷ βασιλεῖ...

φ. 109α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Νοεμβρίου] μνήμη τοῦ ὁσίου Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης...».

φ. 120α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ' Δεκεμβρίου] τὰ ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Κουράτορος».

φ. 122α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ' Δεκεμβρίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς Στεφάνου τοῦ νεολαμποῦς τοῦ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ἀντύπᾳ κειμένου».

φ. 127α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' Δεκεμβρ.] μνήμη μείρακός τινος διήγησις πάνυ ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Οὗτος ὁ ἅγιος τοῦ Χριστοῦ μεῖραξ· ἦν μὲν Αἰγύπτιος τὸ γένος...

φ. 133α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Δεκεμβρ.] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ νέου· τοῦ ἐν τῷ Λάτρῳ ἀσκήσαντος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Πορφυρογεννήτου».

φ. 133β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Δεκεμβρ.] ἡ κοίμησις Νικολάου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Χριστοφόρου· πλησίον τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου· καὶ μνήμη τῆς ἁγίας θαυματουργοῦ ἀοιδίμου βασιλίσσης Θεφανῶ· συζύγου γενομένης Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως».

φ. 138α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιη' Δεκεμβρ.] ... τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς ὑπεραγίας... Θεοτόκου· τοῦ ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις καὶ τοῦ ὁσίου...Μιχαὴλ συγκέλλου τοῦ ὁμολογητοῦ».

φ. 141α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Δεκεμβρ.] μνήμη τοῦ μακαρίου Φιλογενίου· γενομένου ἀπὸ δικολόγου· ἐπισκόπου Ἀντιοχείας τῆς Μεγάλης».

φ. 143β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Δεκεμβρίου] τὰ ἐγκαίνια τῆς τοῦ Θεοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας».

φ. 143β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Δεκεμβρίῳ] κδ', μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Εὐγενίας».

Μετὰ τὸ εἰς αὐτὴν ἐπίγραμμα ἕπονται περὶ τοὺς 100 στίχους, ὧν οἱ πρῶτοι : Ἐξ Εὐγενίας εὐσεβὴς ὅστις κλάδος, | προσῆλθεν εὐγενίᾳ δόξα τοῦ γένους | ...

φ. 144β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κδ' Δεκεμβρίου] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τοῦ ἀπὸ στρατιωτῶν διήγησις ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Νικόλαος στρατιώτης γέγονεν· καὶ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως ἐκστρατεύσαντος κατὰ βουλγάρων...

φ. 149β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Δεκεμβρίου] μνήμη πάντων τῶν Χριστιανῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ καὶ μαχαίρᾳ καὶ κρύει τελειωθέντων· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἔνθα ἡ ἁγία σωρός».

φ. 155α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [β' Ἰανουαρίου] μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ κειμένου ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας».

φ. 156α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Ἰανουαρίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου τοῦ νέου τοῦ πλησίον κειμένου τοῦ ἁγίου Μωκίου...».

φ. 156β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [Ἰανουαρίου ε'] μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Χρυσάνθου· καὶ τῆς ἁγίας μάρτυρος Εὐφημίας πλησίον τοῦ Ἁγ. Ἀκακίου».

φ. 160α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Ἰανουαρίου] μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις... Κύρου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας· καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ».

φ. 162β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται ἡ σύναξις τῶν μυρίων ἀγγέλων· γίνεται δὲ ἡ... σύναξις ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἐν τοῖς Δομνήνου· καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Μάρκου, πλησίον τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐν Πλακιδιαναῖς...».

φ. 163α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιβ' 'Ιανουαρ.] μνήμη... καὶ τοῦ ἁγίου 'Αλεξάνδρου πλησίον τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων».

φ. 164α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου 'Ηλιοῦ τῆς μονῆς τοῦ Βαθέος 'Ρύακος».

φ. 165α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιδ' 'Ιανουαρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου τοῦ κτίσαντος τὴν μονὴν τοῦ Χηνολάκκου».

φ. 169α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιθ' 'Ιανουαρ.]... μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Λουκιανοῦ· Παύλου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ νηπίων... τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ οἴκῳ 'Αναστασίου πατριάρχου ἐν τῇ 'Οξείᾳ...».

φ. 171β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κα' 'Ιανουαρ.] ἡ σύναξις τῆς ἁγίας Εἰρήνης ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ 'Εκκλησίᾳ...».

φ. 177β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' 'Ιανουαρ.] μνήμη τοῦ ἁγ. Προφήτου 'Ησαΐου πλησίον τοῦ ἁγ. Λαβρεντίου...».

φ. 186α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Φεβρουαρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Βασιλείου... Θεσσαλονίκης, ὁρμωμένου τῆς 'Αθηνῶν πόλεως».

φ. 186β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρ.] γ', μνήμη τοῦ ἁγ. καὶ δικαίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου· καὶ 'Άννης τῆς προφήτιδος· ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ ἀποστολείῳ τοῦ ἁγ. ἀποστόλου 'Ιακώβου τοῦ ἀδελφοθέου τῷ ὄντι ἐν τῷ σεβασμίῳ οἴκῳ τῆς... Θεοτόκου, πλησίον τῆς ἁγιωτάτης Μεγάλης 'Εκκλησίας».

φ. 190β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ' Φεβρουαρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λουκᾶ τοῦ ἐν 'Ελλάδι».

φ. 193α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ι' Φεβρουαρ.] μνήμη τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς 'Αριοβίνδου».

φ. 196α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρ.] ιδ', τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Αὐξεντίου τοῦ ἐν τῷ βουνῷ».

φ. 197α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Φεβρουαρ.]... καὶ ἡ σύναξις [ἐν] τοῖς Διακονίσσης τοῦ ἁγίου... 'Ιωάννου τοῦ Θεολόγου...».

φ. 199α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένων βασιλέων ἡμῶν Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν μνήμη ἐν τῇ Μεγάλῃ 'Εκκλησίᾳ».

φ. 204α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρίῳ] κβ', μνήμη τῶν εὑρεθέντων λειψάνων τῶν μαρτύρων ἐν τοῖς Εὐγενίου».

φ. 204β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν 'Αθανασίου τοῦ ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ».

'Εν φ. 214α ἀναγινώσκομεν : τέλοσ τοῦ Συναξαρίου τῶν ἓξ μηνῶν ὧδε | λόγοι διάφοροι ἐνταῦθ(α)· εἰσὶν οὗτοι...

2 (φ. 214β) «Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κ'. Βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ».

''Αρχ. : Τραϊανοῦ τὰ 'Ρωμαίων σκῆπτρα διέποντος· καὶ τῆς εἰδωλικῆς πλάνης ἐπικρατούσης· ἦν τις ἀνὴρ ἐν 'Ρώμῃ στρατηλάτης τὸ ἀξίωμα· τὴν κλῆσιν Πλακίδας...

3 (φ. 222β) «Ἰανουαρίου β'... βίος καὶ πολιτεία καὶ θαύματα τοῦ ἁγίου Σιλβέστρου πάππα Ῥώμης...».

"Αρχ.: Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου τὴν ἐκκλησιαστικὴν συγγράφων ἱστορίαν· παρέλιπεν ἐκ δευτέρου ταῦτα εἰπεῖν, ἅπερ ἐν ἄλλοις συντάγμασιν ἔφρασεν καὶ γὰρ ἐν δεκαλόγοις...

Τὸ τέλος τοῦ κειμένου τούτου ἐν φ. 236α εἶναι γεγραμμένον οὕτως ὥστε νὰ σχηματίζεται σταυρός, παρ' ὃν ἀναγινώσκομεν χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου διὰ κιρροῦ μέλανος γεγραμμένον : *Ϛ(αυ)ρ(ο)σ βαρνάβα | μοναχοῦ.*

4 (φ. 236β) «Βίος καὶ πολιτεία... Βασιλείου [Καισαρείας]· συγγραφεὶς παρ' Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου...».

"Αρχ.: Ἀγαπητοὶ οὐκ ἦν ἀπεικὸς ὡς ἀγνώμονας υἱοὺς πατρὸς ἀγαθοῦ βίον ἐπικαλύπτειν καὶ σιωπῇ παρατρέχειν τὰ ὑπ' αὐτοῦ κατορθωθέντα ἔνδοξα· ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν...

5 (φ. 250β) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου...».

"Αρχ.: Καὶ τί τῶν καλῶν ἔσται τις τῇ μνήμῃ παραδιδούς, μὴ τὸν Ἀμφιλοχίου βίον παρέλθῃ σιγῇ· τῷ μεγίστῳ γὰρ ζημιώσει πάντως τὸ τῆς ἐκκλησίας πλήρωμα ...

6 (φ. 253α) «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας· συγγραφεὶς παρὰ Σωφρονίου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων...».

"Αρχ.: Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν, καλόν· τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακηρύττειν ἔνδοξον...

7 (φ. 263β) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ὀνουφρίου καὶ ἑτέρων πατέρων...».

"Αρχ.: Ὁ θαυμαστὸς καὶ μέγας Παφνούτιος, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ· ἵν' ὥσπερ πολλῶν καὶ μεγάλων δωρεῶν ἀξιωθεὶς παρ' αὐτοῦ, δείξῃ αὐτῷ καὶ τοὺς διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ κρυπτομένους...

8 (φ. 267α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ Θηβαίου...».

"Αρχ.: Ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς βασιλείας Δεκίου καὶ Βαλλεριανοῦ· πολλοῖς πειρασμοῖς ἡ ἐκκλησία ἐνέπιπτεν· ὅσοι κατ' Αἴγυπτον καὶ Θηβαΐδα καὶ ἐν διαφόροις τόποις...

9 (φ. 271β) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου Ξενοφῶντος καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ Μαρίας· καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ Ἀρκαδίου καὶ Ἰωάννου...».

"Αρχ.: Ξενοφῶν ὁ θαυμάσιος, ἔφυ μὲν ἐκ ταύτης τῶν πόλεων, ἣ πασῶν τῶν ἄλλων κάλλει τε καὶ μεγέθει· καὶ θέσει καὶ τοῖς ἄλλοις κρατεῖ...

Ἐν τέλει τούτου, φ. 279β, ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : *Ἡ βίβλος αὔτη ἐγράφει οἷα καὶ ανε(ναι) διὰ χειρόσ του νεῖλου τοῦ σταυρά ταχα καὶ μοναχου δια δὲ εξοδου | κ(αὶ) προςάξεωσ βαρνάβα μοναχοῦ του ἐν τῇ ὑψηλοτ(έ)ρ(α) κατοικοῦντοσ εν ἔτει ,ϛϡι'* [6910=1401/2].

Ὁ βιβλιογράφος οὗτος Νεῖλος εἶναι γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν κωδίκων. Χειρὶ τούτου γέγραπται ἐν φ. 1Αβ περὶ τοῦ κώδικος: ...*βαρνάβα μοναχοῦ τῆς* | *ὑψηλοτέρας* †. Μεθ' ὃ ἕπεται ἀμέσως χειρὶ τοῦ αὐτοῦ *Πίναξ*, ἤτοι ἔλεγχος τῶν ἐν τῷ κώδικι περιεχομένων, ἔχων ὧδε:

Συναξάριον ἐξαμηνέον· καὶ λόγοι ἕτεροι διάφοροι ἐν τῶ τέλει τ(ῆ)ς βίβλου | *μαρτύριον τοῦ ἁγίου μ(ε)γ(α)λ(ο)μαρτ(υ)ρ(ος) ευσταθιου καὶ τῶν συναυτῶ: Τοῦ ἁγίου σιλβέστρου* | *π(ά)π(α) ρώμης διαλεξησ μετα ἰουδαί(ων). καὶ [τ]οῦ ἁγ(ίου) αμφιλοχίου εἰς τὸν βίον καὶ εἰσ τα* | *θαῦμ(α)τ(α) τοῦ μεγαλου βασιλείου. Καὶ ὁ βίος τοῦ ἁγίου ἀμφῖλοχίου· βίοσ τοῦ ἁγίου* | *ὀνοφρίου, καὶ ἑτέρων· βίοσ τοῦ ἁγίου παῦλου τοῦ Θηβαίου:* | *βίοσ τοῦ ὁσίου ξενοφῶντος καὶ τῆσ Συνοδίας αὐτοῦ:*

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δ' ὅμως περιεχομένων τοῦ κώδικος ἐλέγχεται ὅτι οὗτος περιέχει πλείονα ὅσων ὁ πίναξ ἀναγράφει.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 50 ἀναγινώσκομεν χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου Νείλου γεγραμμένα: *οὐ μοὶ δοκεῖσ ἀληθεύειν εἰσ ταῦτα ὦ Συναξαριογράφε.* Ἐν φ. 153β, ἐν τέλει τῶν συναξαρίων τοῦ Δεκεμβρίου μηνός, ἐσημείωσεν ὁ βιβλιογράφος Νεῖλος: *βαρνάβα μοναχὲ οἰκονόμα* | *τα γραφεικά, του νεῖλου· καὶ* ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 251α, πλαγίως ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω: † *κόλαισ (μον)αχ(ου), κε'.*

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστ. 0,07 × 0,225. Πολλαχοῦ τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονοῦνται, ἐν δὲ τοῖς φ. 4α καὶ 28α *ἐπεὶ* διπλοτονούμενον. Κοσμεῖται δὲ ὁ κῶδιξ δι' ἐπιτίτλων ἀγαθῆς ἐμπνεύσεως καὶ ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων παριστώντων πρόσωπα (ἴδε φ. 127α, 133α, 136β, 147β, 185α κλ. κλ.). Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 20β κεφαλὴ τοῦ ὁσίου πατρὸς Κόπρι κρατοῦντος τῇ μὲν δεξιᾷ σταυρόν, τῇ δ' εὐωνύμῳ εὐλογοῦντος (Πλὴν δ' ὅμως σημειούσθω ὅτι ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς ταύτης γέγραπται χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου: *Βαρνά* = Βαρνάβας· πιθανῶς δὲ ὁ φιλοπονήσας τὴν εἰκόνα οὐχὶ τὸν ὅσιον Κόπριν, ἀλλὰ τὸν ἀναλόντα πρὸς γραφὴν τοῦ κώδικος μοναχὸν Βαρνάβαν τῆς Ὑψηλοτέρας προὐτίθετο νἀπεικάσῃ). Ἐν τῇ κάτω καὶ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 21β κεφαλὴ μετὰ φεγγίου τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τῇ μὲν δεξιᾷ κρατοῦντος ἐνείλημα, τῇ δ' εὐωνύμῳ εὐλογοῦντος. Ἀμφότεραι αἱ εἰκόνες αὗται δι' ἁπλοῦ ὑπερύθρου μέλανος.

Ἐν φ. 280α γέγραπται: † *τοῦτω τὸ βιβλί(ων) εἶνε τῆς ψυλοτέρας* (γραφὴ τοῦ XV–XVI αἰῶνος). Ἐν φ. 1Αα καὶ 280β δοκίμια κονδυλίου κλ. Ἐν φ. 280β κεῖται καὶ *Σάμβα* = Σάββα. Τὸ πρῶτον φ. τοῦ κώδικος ἔλαβεν ἀριθμὸν 1Α, τὰ δὲ μετὰ τὸ 252 δύο φύλλα ἐσημειώθησαν 251Α καὶ 252Α.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,02. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 177.

32

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,21 × 0,286 Αἰὼν XV Φύλλα 246

«Συναξάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ· τῆς συνόψεως τῶν ἁγίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ· ὅθεν τε ἕκαστος καὶ ἐκ τίνων ἔφυ· καὶ ἐν οἷς χρόνοις· καὶ εἴτε τὸν διὰ μαρτυρίου, εἴτε τὸν δι' ἀσκήσεως ἐδέξατο θάνατον».

Περιέχει τοὺς μῆνας Σεπτέμβρ.–Φεβρουάριον κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν : α' (φ. 1α) Σεπτέμβριος· β' (φ. 36α) Ὀκτώβριος· γ' (φ. 87β) Νοέμβριος· δ' (φ. 134α) Δεκέμβριος· ε' (φ. 181β) Ἰανουάριος· ζ' (φ. 214β) Φεβρουάριος.

φ. 1α : «[Σεπτεμβρίου α'] μνήμη τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Μιασηνῶν».

φ. 5α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Σεπτεμβρ.]: .. καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου Στεφάνου τοῦ ὁμολογητοῦ ἡγουμένου Τριγλίας· καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ νέου ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις».

φ. 9α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [Σεπτεμβρ. ς'] συνέδραμε τὰ ἐγκαίνια τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς τὸ δεύτερον, ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Ἁγίας Ἄννης».

φ. 10α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Σεπτεμβρ.] διήγησις πάνυ ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Ἱερεύς τις μετ' εὐλαβοῦς διακόνου, ἀγάπην τὴν Θεῷ φίλην εἰς ἀλλήλους κτησάμενοι...

φ. 15β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιβ' Σεπτεμβρ.] μνήμη... τοῦ ὁσίου Δανιὴλ τοῦ ἐν τῷ Θασίῳ...».

φ. 16 : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Σεπτεμβρ.] μνήμη τῶν ἐγκαινίων τῆς ἁγίας ἀναστάσεως καὶ μνήμη... Πέτρου τοῦ ἐν τῇ ἀτρῴᾳ».

φ. 31α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Σεπτεμβρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου... Ἰγνατίου τῆς μονῆς τοῦ Βαθὺ Ρύακος».

φ. 41β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Ὀκτωβρ.] ὀπτασία Κοσμᾶ μοναχοῦ φοβερὰ καὶ πάνυ ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Ἐν ἔτει τρισκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ῥωμανοῦ...

φ. 55β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Ὀκτωβρ.] ἄθλησις μοναχοῦ τινος καὶ μάρτυρος καὶ διήγησις ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Μοναχὸς τὶς ἦν ἐν τῇ σκήτῃ...

φ. 66α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [Ὀκτωβρ. κγ'] μνήμη τοῦ ὁσίου... Νικηφόρου, τοῦ ἐν τῷ Χαρσιανῷ συστησαμένου μονήν...».

φ. 74α : «[κς' Ὀκτωβρ.] καὶ μνήμη τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης διὰ προστάξεως βασιλικῆς γενομένης εἰσελεύσεως τοῦ περιωνύμου καὶ ἀηττήτου Δημητρίου, τοῦ πρότερον ἐπικειμένου τῇ μυροβλύτῳ σορῷ καὶ σκέποντος ταύτην».

φ. 79α : «Διήγησις τῶν Ἰβήρων πῶς ἦλθον εἰς θεογνωσίαν».

φ. 86β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λα' Ὀκτωβρ.] διήγησις Θεοδωρήτου ἐπισκόπου περὶ βίου καὶ ἀθλήσεως ὁμολογητοῦ τινος ἀνωνύμου».

Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀποστάτου...

φ. 90β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Νοεμβρ.] δ', μνήμη τοῦ ὁσίου... Ἰωαννικίου τοῦ ἐν τῷ ὀλύμπῳ τοῦ μεγάλου».

φ. 98β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [Νοεμβρίῳ ς′] μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας κατενεχθείσης κόνεως ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου βασιλέως».

φ. 117β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ′ Νοεμβρ.] τοῦ ὁσίου... Λαζάρου τοῦ ζωγράφου».

φ. 117β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ′ Νοεμβρ.] μνήμη τοῦ ἁγ. Ζαχαρίου· καὶ τοῦ σκυτοτόμου Ἰωάννου, διήγησις πάνυ ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Ἀνήρ τις τῶν κατὰ κόσμον περιφανῶν...

φ. 125α : «Διήγησις [τῇ κγ′ Νοεμβρ.] ὀπτασίας Ἰωάννου τινὸς νεωτέρου πάνυ ὠφέλιμος».

φ. 126β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κδ′ Νοεμβρ.] μνήμη τοῦ ἁγ. μάρτυρος Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐν Κορίνθῳ καὶ μνήμη... Γρηγορίου τοῦ ἐν τῇ Χρυσῇ Πέτρᾳ... καὶ Μάρκου τοῦ Τρυγληνοῦ».

φ. 134β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Δεκεμβρ.] β′, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου Ἀμβακούμ».

φ. 143α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ′ Δεκεμβρ.] μνήμη... καὶ τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν Ἀμμοῦν καὶ Ἰγνατίου; τῶν πλησίον τῶν Βλαχερνῶν».

φ. 144α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ′ Δεκεμβρ.] τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς... Θεοτόκου ἐν τοῖς Κουράτωρος».

φ. 146α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ′ Δεκεμβρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἀντίπα κειμένου».

φ. 151α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ι′ Δεκεμβρ.]... καὶ ἡ σύναξις τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ ἐν τοῖς Ἀδδᾶ».

φ. 151α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια′ Δεκεμβρ.] μνήμη... Λουκᾶ τοῦ νέου Στυλίτου».

φ. 165α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [Δεκεμβρ. ιη′] ... καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατίοις...».

φ. 171α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Δεκεμβρίῳ] κδ′, μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Εὐγενίας». Ἕπονται ἀμέσως 100 στίχοι, ὧν ἡ ἀρχή :

Στεφθεῖσα πρῶτον τοῖς πόνοις Εὐγενία,
βαφὴν ἐβάψω δευσοποιὸν ἐκ ξίφους :
Τέτλαθι Ευγενίη ξίφος εἰκάδι ἀμφὶ τετάρτην.
Ἐξευγενίας, εὐγενὴς ὥς τις κλάδος·
προῆλθεν Εὐγενία δόξα τοῦ γένους·
Ῥώμης μὲν αὕτη ἐκ παλαιᾶς ἐξέφυ
. . . .

φ. 176β κ.ἑ. : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ′ Δεκεμβρ.] μνήμη πάντων τῶν Χριστιανῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ καὶ μαχαίρᾳ καὶ κρύει τελειωθέντων· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τοῖς Χαλκοπρατίοις εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἔνθα ἡ ἁγία σωρός· καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου... Μαρκέλλου ἡγουμένου μονῆς τῶν ἀκοιμήτων».

φ. 183α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [β′ Ἰανουαρίου] τοῦ ὁσίου... Κοσμᾶ... Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ· ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας».

φ. 183β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ′ Ἰανουαρίου] τοῦ ὁσίου ... Πέτρου τοῦ σημειοφόρου τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ζαχαρίᾳ τῆς Ἀτρώας κειμένου».

φ. 183β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Ἰανουαρίου] τοῦ ὁσίου Εὐθυμίου τοῦ νέου τοῦ πλησίον κειμένου τοῦ ἁγίου Μωκίου...».

φ. 188β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ' Ἰανουαρ.] μνήμη Κύρου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ».

φ. 192β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιβ' Ἰανουαρ.] ... καὶ τοῦ ὁσίου Ἀλεξάνδρου πλησίον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων».

φ. 193α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Ἰανουαρ.] τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου προφήτου Ἡλιοῦ τῆς μονῆς τοῦ Βαθέως Ῥύακος».

φ. 194α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιδ' Ἰανουαρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου... Στεφάνου τοῦ κτίσαντος τὴν μονὴν τοῦ Χηνολάκκου».

φ. 199β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιθ' Ἰανουαρ.] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Λουκιανοῦ, Παύλας καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς νηπίων Κλαυδίου, Ὑπατίου, Παύλου καὶ Διονυσίου· ἡ δὲ τούτων σύναξις, τελεῖται ἐν οἴκῳ Ἀναστασίου πατριάρχου ἐν τῇ Ὀξείᾳ».

φ. 200 β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Ἰανουαρίου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Θύρσου καὶ Ἁγνῆς· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις πλησίον Ἐλενιανῶν...».

φ. 202α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κα' Ἰανουαρ.] ἡ σύναξις τῆς ἁγίας Εἰρήνης, ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῇ οὔσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν...».

φ. 206β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κδ' Ἰανουαρ.] μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου πλησίον τοῦ Ταύρου...».

φ. 235β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Φεβρουαρίῳ] κβ', μνήμη τῶν εὑρεθέντων ἁγίων λειψάνων μαρτύρων ἁγίων τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου· ἅτινα εὑρέθησαν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου».

φ. 235β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἀθανασίου ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ».

Κολοβὸν οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα· ἔφθαρται δὲ ὁ κῶδιξ ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ μάλιστα ἐν τέλει. Τὸ φ. 246 ἐν μέρει μόνον σῴζεται.

Γραφὴ ἐπιμελὴς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,085 × 0,222.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 87β γέγραπται : † *εἰς τὴν πρώτην του νοέβρίου μηνὸς ἐγένετον ὁ ταπῖνοσ ἐπίσκοπὸ(ς) καππού(ας) μάρκὸ(ς).*

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 100β : † *Τῇ αὐτη ἡμέρᾳ [Νοεμβρίῳ η'] ἐχειροτονήθηκα ἐπίσκοπ ἐν τῇ ἁγιωτ(ά)τ(η) ἐπισκοπ(ῇ) καππού(ας) κ(αὶ) Φαναρίου, ἐν τῶ ζνς* [*7056=1547] *ἰν(δικτιῶν)ος S'* :~ καὶ ἀκολουθεῖ ἐν ἄλλῃ σειρᾷ μονοκονδυλιὰ τοῦ γράψαντος ἐπισκόπου Ἱεροθέου.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 115α : † *Εἰσ τ(ὰς) ις τοῦ νοέμβρίου μηνὸ(ς) ἐγένετ(ον) ὁ ταπεινὸ(ς) ἐπίσκοπος καππού(ας) παῦλος* : + | † *ἐν ἔτους ,ςϡξΓ* [*6963 = 1454] *ἰν(δικτιῶνος) γ' ἡμ(έ)ρ(α) C(αββα)τω* † †

Ἐν φ. 211α, ἐπίσης ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ, τάδε : † *Τῇ αὐτῇ ἡμέρα εἰσ τ(ὰς) κη' μη(νὶ) Ἰανουαρίω ἐφραῖμ' τοῦ σύρου· ἐγεννήθ ὁ σύμοσ τοῦ π* [=παπᾶ] *ΓεώρΓ ἐπη ἔτους ,Sϡ.* [*6900 = 1492].

Ἐν φ. 1α ἁπλοῦν ἀγαθῆς ἐμπνεύσεως ἐπίτιτλον.
Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

33

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,167 Αἰὼν XV Φύλλα 254

Πεντηκοστάριον

κολοβὸν κατ' ὀλίγα τινὰ φύλλα. Περιέχει πλὴν τῆς ἀκολουθίας καὶ τῶν οἰκείων συναξαρίων καὶ ἀναγνώσεις ἐκ διαφόρων πατέρων γινομένας ἐπ' ἐκκλησίας (ἢ καὶ κατὰ τὴν τράπεζαν) κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς διάστημα. Ἰδὲ ταύτας :

α' (φ. 9α) «Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας εἰς τὴν τριήμερον ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ εἰς τὰς μυροφόρους».

β' (φ. 37β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον».

γ' (φ. 56α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγος εἰς τὴν μεσοπεντηκοστὴν καὶ εἰς τὸ μεσούσης τῆς ἑορτῆς ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ εἰς τὸν Μελχισεδέκ».

δ' (φ. 80β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...λόγος εἰς τὴν Σαμαρίτην».

ε' (φ. 116β) Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας λόγος εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν.

ς' (φ. 161β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν ἀνάληψιν.

ζ' (φ. 191β) «Γεωργίου Χαρτοφύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, λόγος εἰς τοὺς τριακοσίους δέκα ὀκτὼ πατέρας καὶ εἰς Κωνσταντῖνον τὸν εὐσεβέστατον καὶ μέγα βασιλέαν».

η' (φ. 211β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...ἐκ τῆς ἑρμηνείας τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς πρώτης...».

θ' (φ. 233α) « ... Ἰωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου : ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς εἱστήκῃ ὁ Ἰησοῦς...».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς καὶ κοσμεῖται δι' ἐπιτίτλων τεχνικῶν, ἀρχικῶν γραμμάτων καὶ κεφαλαιωμάτων διὰ γραμμάτων συμπλεκομένων· ταῦτα ἔχουσι κυρίως δι' ἐρυθροῦ μέλανος ἐξεργασθῆ, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων πολλάκις χρωμάτων. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,165. Ἐν τέλει συνεστάχωται τῷ κώδικι τμῆμα φύλλου ἐκ περγαμηνοῦ κώδικος (τοῦ XII αἰῶνος) περιέχοντος τὰ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκόμενα εὐαγγέλια μετὰ σημαδοφώνων κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένα.
Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων, γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

34

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,21 Αἰὼν XV(I;) Φύλλα 331

1 (φ. 1α) «βίος τοῦ Αἰσώπου τοῦ μυθοποιοῦ...».
Ἀρχ. : Πραγμάτων φύσιν τῶν ἐν ἀνθρώποις... — Τελ. : ...τιμωροὶ καὶ αὐτοὶ τῷ Αἰσώπου θανάτῳ γεγόνασιν.

2 (φ. 26β) «Μῦθοι Αἰσώπου ἀπὸ ἄλφα ἕως Ω».

Τάσσονται κατὰ τὸ γράμμα δι' οὗ ἄρχεται ἕκαστος μῦθος. Τὸ Α περιέχει μύθους 50, τὸ Β 6, τὸ Γ 17, τὸ Δ 17, τὸ Ε 29, τὸ Ζ 6, τὸ Η 5, τὸ Θ 5, τὸ Ι 8, τὸ Κ 27, τὸ Λ 32, τὸ Μ 13, τὸ Ν 5, τὸ Ξ 2, τὸ Ο 34, τὸ Π 19, τὸ Ρ 1, τὸ Σ 6, τὸ Τ 7, τὸ Υ 3, τὸ Φ 3, τὸ Χ 7, τὸ Ψ 2, τὸ Ω 2. Ἔνιοι συνοδεύονται καὶ ὑπὸ ἐπιμυθίων.

3 (φ. 81α) «Ἐκ τοῦ Ἱεροκλέους συντάγματα...».

Ἀρχ.: Σχολαστικὸς κολυμβᾶν βουλόμενος...—Τελ. ...ἄλλους δὲ καίοντες, τοὺς πάντας θανατοῦσιν.

4 (φ. 89α) «Περὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων...» [Θεοδοσίου Γραμμ. Ἀλεξανδρέως ;].

Ἀρχ.: Πληρώσας ὁ τεχνικὸς τὴν εἰς ῶ ῥημάτων διδασκαλίαν...
Τελ.: ...ἀπὸ τοῦ θήσομαι γέγονε θησόμενος, θησομένη, θησόμενον: μετοχὴ μέσου μέλλοντος δευτέρου οὐκ ἔστιν.

5 (φ. 121α) «Εἰσαγωγικοὶ κανόνες Θεοδοσίου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως».
φ. 121α «περὶ κλίσεως ὀνομάτων»·
φ. 138β «περὶ κλίσεως ῥημάτων».
φ. 165α «ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν προλεγομένων τοῦ ῥήματος».

6 (φ. 199β) «Σωφρονίου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ταμιάθεως (;) σχόλια σύντομα ἐκ τῶν τοῦ Χάρακος πρὸς εἰσαγομένους εἰς τοὺς ὀνοματικοὺς κανόνας· ἃ ἡνίκα ἐμόναζε φιλεμπόνως ἐξέθετο».

Προτάσσεται προοίμιον ἀρχόμενον: Τὸ περὶ πᾶν εἶδος ἀρετῆς σπουδαῖον τῆς σῆς τιμιότητος ὦ ἱερὲ πάτερ Ἰωάννη τοῦ λόγου...

7 (φ. 221α) «Σεργίου Ἀναγνώστου Ἐμισηνοῦ ἐπιτομὴ τῶν ὀνομαστικῶν κανόνων. Αἰλίου Ἡρωδιανοῦ».

Ἀρχ.: Ὅσα κλίνεται ὀνόματα φιλοπόνων ἄριστε Ζαχαρία τῇ τῶν ὁμοίων παραθέσει κανονίζεται...

8 (φ. 233β) «Αἰλίου Ἡρωδιανοῦ, περὶ ἀκλίτων ῥημάτων».

Ἀρχ.: Τὰ εἰς βῶ λήγοντα ῥήματα βαρύτονα· ἂν μὲν ἐν τῇ πρὸ τέλους...

9 (φ. 238β) «Περὶ συντάξεως λόγου ἀπὸ φωνῆς Μιχαὴλ μοναχοῦ».

Ἀρχ.: Ἡ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ λόγου διδασκαλία πολλή τε καὶ βαθεῖα καθέστηκε φιλομαθέστατε Λάζαρε...

10 (φ. 259α) [τοῦ αὐτοῦ ;] Ἀνεπίγραφον [Περὶ δασυνομένων καὶ ψιλουμένων].

Ἀρχ.: Πᾶσα πρόθεσις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη ψιλοῦται...

11 (φ. 261β) Ἀδήλου «Περὶ ἐναντιωματικῶν» [τοῦ αὐτοῦ ;].

Ἀρχ.: Τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ἐναντιωματικούς, ὡς μὴ πάνυ εὑρισκομένους... — Τελ.: ... ὁ δὲ ὅμως δασύνεται καὶ παροξύνεται.

12 (φ. 261β) Ἀδήλου «κλίσεις σὺν Θεῷ τῶν ἀντωνυμιῶν» [τοῦ αὐτοῦ ;].

Ἀρχ.: Τῶν μὲν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἡ κλίσις, κατ' ἀκολουθίαν φωνῆς προέρχεται...

13 (φ. 267α) Ἀδήλου «Περὶ τῶν μὴ φυλαττόντων τὸ ῶ ἐν ταῖς πλαγίαις» [τοῦ αὐτοῦ ;].

14 (φ. 269β) «Ἰωάννου τοῦ σοφωτάτου γραμματικοῦ Χάρακος περὶ ὀρθογραφίας».

Ἀρχ.: Ὀρθογραφία διττῶς λέγεται· ὀρθογραφία γάρ ἐστι...

15 (φ. 286α) Ἀδήλου «Περὶ ὀρθογραφίας ἀντιστοίχων».
Ἀρχ. : Ὀρθογραφίας ὅροι ἀρχὴ τοῦ συντάγματος· αὕτη ἡ ὀρθογραφία ἐστὶ...

16 (φ. 293β) «Τιμοθέου περὶ ὀρθογραφίας».
Ἀρχ. : Πάντα τὰ εἰς ος σύνθετα ὀνόματα παρὰ τὸ πείθω γινόμενα...

17 (φ. 312β) «Θεοδωρήτου περὶ πνευμάτων».
Ἀρχ. : Πατρικίῳ Θεοδώρητος φιλίης διὰ θεσμόν,
ὀκτὼ στοιχείων πνεύματα γραψάμενος
ὡς δυνατὸν προύπεμψεν ἀλλήλας κατὰ λέξιν
ἐξ Ἡρωδιανοῦ τοῦ τεχνοπολυμαθοῦς
....

18 (φ. 323α) Ἀδήλου «Περὶ ῥαψῳδίας».
Ἀρχ. : Ἡ ῥαψῳδία ἐστὶ μέρος τοῦ ποιήματος· ἐπειδὴ οἱ ἀρχόμενοι ἀναγινώσκειν παῖδες...
Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, φ. 324α, διὰ βυσσίνου μέλανος :

Οὗτος φαίνεται τὸν ὅλον κώδικα φιλοπονήσας πλὴν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19 ἄρθρου, ὅπερ προφανῶς ἐγράφη ὑπ' ἀνδρὸς ἑσπερίου ἑλληνιστοῦ.

19 (φ. 325α) «Ἐπίθετα τῶν [ἐ]θνικῶν θεῶν» Διός, Διονύσου, Ἀθηνᾶς, Δήμητρος, Ἀρτέμιδος, Ἥρας, Ἀπόλλωνος, Ποσειδῶνος, Ἄρεως, Ἡφαίστου.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,165. Τὰ φ. 1Αβ, 1Ββ, 86α–88α, 119β–120β, 326α–328α, 329 τελείως ἄγραφα.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α γέγραπται :

Ὁ κῶδιξ ὑπῆρξε κτῆμα ἑσπερίου τινὸς φιλολόγου. Τοῦτο φαίνεται ἐκ τῶν λατινικῶν σημειωμάτων ἐν φ. 328β καὶ ἐκ τῶν συχνοτάτων κατὰ τὰς ᾤας ἐπίσης λατινιστὶ παρασημειωμάτων. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν τάδε γεγραμμένα κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα :

ἄμοιρος ποῦ γεννήθηκα κ(αὶ) ἀρίζηκος ὁπού με
σὲ τόπον ποῦ δὲν βρίσκομε ἐμένα μελετοῦναι·
η μήρα μου μὲ μηρανεν ἐσένα νά γαπήσω
κ(αὶ) τώρα ποῦ σὲ ἀγάπησα πῶς να σε λησμονήσω
τά συνεφα περὶπατοῦν κ(αὶ) ὁ ἥλιος βασιλεύη
κ(αὶ) ὁ πόνος ποῦχω ςὴν καρδιὰ ποτέ του δὲν σαλεύη.
Οἱ πονοι μου να σοῦ βαλθοῦν νὰ κάμη ὁ Θ(εὸ)ς κέρα μου
νάβλεπα ἂν ἐταϊάντιζες φῶς μου παριγοριά μου
οἱ πόνοι κ(αὶ) τὰ δάκρια μου ἂν ἤθελαν κηνήσει

μεγάλον ποταμὸν ἔκαμναν κ(αὶ) μιὰ κατάκρια βρίσι,
ἀγάπην εἶχα χάσα την κ(αὶ) δὲν πορῶ τὴν εὕρω
ρωτῶ κ(αὶ) ποῦ νὰ γήνεικεν κ(αὶ) δὲν πορῶ να ξεύρω,
δὲν θέλω ἐγῶ να γρηκηθῶ μάτιαμ πῶς αγαπάῳ
κριφὰ μὲ την ταπείνοσιν τοῦς πόνους απερνάῳ
ἄγγελος νὰ μοὺ τόλεγεν δὲν τούθελα πιςέψη
ν'ἀφήκης τὴν ἀγάπη μας κ(αὶ) νὰ μὲ κάμη ἔτζη,
τί να τῆς πω τῆς μήρας μου ὁποῦ σὲ συνκολήθη
κ(αὶ) ἔκαμε τὴν καρδίτζα μου ςὰ πάθη σου | κ(αὶ) ψηθη.
τι νὰ τῆς πῶ τὴς μήρας μου | που μέ ριξε σε σένα
κ(αὶ) δεν με αφηκε | να χαρῶ τὴν πικράμενη γένα.

[* Βλέπε ΝΙΚΟΥ Α. ΒΕΗ, *Νεοελληνικὰ δημώδη ᾄσματα ἐκ χειρογράφων κωδίκων*, Ἀθῆναι 1911, σελ. 8 (=περιοδ. «Παναθήναια» 10, 1910, σελ. 216)].

Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιὰν κατὰ φύλλα ἀρίθμησιν ἀπὸ 1–325. Τὰ ἐν ἀρχῇ φ. 1Α καὶ 1Β καὶ τὰ ἐν τέλει φ. 326–329 ἐσημείωσα ἐγώ.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ ἐξωτερικοῦ ἐπικαλύμματος ἐκ λεπτῆς περγαμηνῆς. Κατὰ τὴν ράχιν ἔχει ἐπικολληθῇ ἔσωθεν τμῆμα περγαμηνοῦ φύλλου ἐκ λατινικοῦ κώδικος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β [3]29.

35

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,219 Αἰὼν XV Φύλλα 265

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

Α' (φ. 14α) τὸ κατὰ Ματθαῖον. Β' (φ. 83α) τὸ κατὰ Μᾶρκον. Γ' (φ. 129α) τὸ κατὰ Λουκᾶν. Δ' (φ. 204α) τὸ κατὰ Ἰωάννην.

Ἑκάστου τῶν εὐαγγελίων προτάσσεται ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων. Τοῦ κατὰ Ματθαῖον ὁ πίναξ (φ. 13α) εἶναι ἀκέφαλος, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ μζ' κεφ. Τοῦ κατὰ Λουκᾶν προτάσσεται (φ. 128β) ἡ ἑξῆς σημείωσις: «Ἰστέον ὅτι τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον, ὑπηγορεύθη ὑπὸ Παύλου ἐν Ῥώμῃ· ἅτε δὲ ἱερατικοῦ χαρακτῆρος ὑπάρχον, ἀπὸ Ζαχαρίου τοῦ ἱερέως θυμιῶντος ἤρξατο». Ἐπίσης ἑκάστου εὐαγγελίου ἐπιτάσσεται ὁ ἀριθμὸς τῶν στίχων αὐτοῦ καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐκδόσεως. Ἐν δὲ ταῖς ᾤαις ἀναγράφονται διὰ βυσσίνου χρώματος καὶ τὰ κατὰ τὰς ἀναγνώσεις τῶν περικοπῶν ἐπ' ἐκκλησίας.

Τῶν εὐαγγελικῶν καθ' ὅλου κειμένων προτάσσονται:

α' (φ. 4α) Πίναξ, ἀκέφαλος, τῶν κατὰ Κυριακὰς ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεων ἑκάστου εὐαγγελιστοῦ.

β' (φ. 5β) Πίναξ τῶν εὐαγγελίων τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς.

γ' (φ. 6α) «Ἑορτολόγιον τῶν ιβ' τοῦ ὅλου χρόνου μηνῶν».

δ' (φ. 10β) «Εὐαγγέλια εἰς διαφόρους μνήμας ἁγίων».

Κολοβόν, μονονουχὶ ἡ ἐπιγραφὴ καὶ πλέον οὔ.

Ἅπαντα τἀνωτέρω, α'–δ', βυσσινοβαφῆ.

Ἐν φ. 262α–264α «Δήλωσις διαλαμβάνουσα τὴν τοῦ χρόνου τῶν εὐαγγελίων ἀνάγνωσιν· καὶ τὴν τῶν εὐαγγελιστῶν διαδοχήν· πόθεν τε ἄρχονται· καὶ ποῦ καταλήγουσιν».

Ἀρχ. : Ἰστέον ὅτι ἀναγινώσκεται τὸ ὕφος τοῦ κατὰ Ἰωάννην...—Ἀτελές. Τελ. : Τὸ δὲ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον...

Ἐν τέλει τοῦ κατὰ Ἰωάννην, φ. 261α, διεξεσμένον σημείωμα διὰ βυσσίνου μέλανος, σχετικὸν ἴσως πρὸς τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος.

Τὰ φ. 19–20 ἐγράφησαν βαναύσως πως κατὰ τὸν XVI – XVII αἰῶνα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων φύλλων. Ἐπίσης τότε προσετέθησαν καὶ τὰ φ. 1–3 καὶ 11–12 εἰς τὸν κώδικα πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων φύλλων, παρέμειναν δ' ὅμως ἀπλήρωτα. Ὡσαύτως τελείως ἄγραφα τὰ φ. 126β, 203β, 261β, 264β–265β. Τὰ φ. 1–3, 11–12, 19–20 καὶ 265 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων, ἐξαιρέσει τῶν παρασημειωμάτων, εἶναι συνήθως 0,095 × 0,161. Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ καὶ ὑπό τινων ἁπλῶν ἐπιτίτλων βυσσινοχρόων.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων παχειῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας ἐξ ἁπλῆς βύρσης.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 227.

36

Χάρτης Διαστ. 0,143 × 0,217 Αἰὼν XV Φύλλα 243

Μηναῖον Νοεμβρίου.

Περιέχει τὴν ἀκολουθίαν μόνην, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ἐν φ. 15β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Νοεμβρ.] γ' τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἀκεψιμᾶ· αειθαλᾶ καὶ Ἰωσήφ· καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· ἤτοι ἡ κατάθεσις τοῦ τιμίου λειψάνου αὐτοῦ».

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὅλου κειμένου, φ. 243α, γέγραπται δι' ἐξηνθημένου ἐρυθροῦ : *τὸ συντελεςῆ τῶν καλ(ῶν) θ(ε)ῶ χάρισ.* Καὶ ἕπεται ἀμέσως δι' ἀμαυροῦ μέλανος :

Cὺν ἄλλαιc πεντ(ε) κάι δεκα ἰδοὺ καὶ ταῦτα,
νεῖλου τὰ μουτζόμ(α)τα του δϊουγμ(έν)ου. |
εὔχεσθ(αι) τὸν ἄθλιον καὶ δϊορθῆτ(ε)
ὅσα ἐξ ἀγνοί(ας) μοι καὶ ἀμαθείασ |
σφάλματα εὑρίσκεται θεῖοι π(ατε)ρεσ.
ἐν ταῖc βίβλοισ ἅμα τε καὶ Cυνοιῆτε.

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α καθέτως ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰς κάτω : *Το μοινέῶ του μετεῶρου ...* (γραφὴ βάναυσος τοῦ XVI–XVII αἰῶνος).

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,16. Τὰ φ. 181 καὶ 182 ἐγράφησαν εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων φύλλων κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα. Ἐν φ. 243β, ὅπερ κατ' ἀρχὰς εἶχε μείνει τελείως ἄγραφον, δοκίμιον κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, τανῦν ἐξηρθρωμένου. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 222.

37

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,212 × 0,298 Αἰὼν XV Φύλλα 247

Μηναῖον Μαρτίου–Αὐγούστου

περιέχον τὰ συναξάρια τῶν διαφόρων μνημῶν καὶ συνήθως τοὺς εἰς ταύτας στίχους. Μάρτιος φ. 2α–45β, Ἀπρίλιος φ. 45β–86α, Μάϊος φ. 86α–124β, Ἰούνιος φ. 125α–167β, Ἰούλιος φ. 168α–201β, Αὔγουστος φ. 201β–246β (κολοβὸς κατά τι). Ἐπιγράφεται, φ. 2α: «Συναξάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς συνόψεως τῶν ἁγίων τοῦ ἐξαμήνου χρόνου· ὅθεν τὲ ἕκαστος καὶ ἔκ τινων ἔφυ καὶ ἐν οἷς χρόνοις· καὶ εἴτε τὸν διὰ μαρτυρίου, εἴτε τὸν δι' ἀσκήσεως ἐδέξαντο στέφος». Προτάσσεται, φ. 2α, σημείωμα περὶ τοῦ μηνὸς Μαρτίου, ἀρχόμενον : «Οὗτος ἀρχὴ μηνῶν καὶ πρῶτος διακελεύεται, παρὰ τῷ θεσπεσίῳ Μωσεῖ . . .».

φ. 2β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Μαρτίου] μνήμη τῆς ὁσίας Δομνίνας τῆς νέας».

φ. 8α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Μαρτίου] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μάρκου μοναχοῦ».

φ. 8β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Μαρτίῳ] στ' μνήμη τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων μβ' τῶν νέων . . . [τῶν ἐν Ἀμορίῳ]».

φ. 11α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ' Μαρτίου] μνήμη τοῦ ὁσίου . . . Παύλου τοῦ ἁπλοῦ».

φ. 15β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ι' Μαρτίου] ἡ ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχα, μνήμη τῆς ἀκαθίστου, ἥτις εὐχαριστήριος ἐστὶν ἑορτή, τῆς ἁγίας Θεοτόκου, σωσάσης τὴν πόλιν ἐκ τῶν ἐθνῶν».

φ. 17β : «[Μαρτίου ια'] Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γεωργίου τοῦ νεοφανοῦς, ἐν τῷ Διϊππίῳ».

φ. 36α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κστ' Μαρτίου] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Στεφάνου Τριγλίας».

φ. 36β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κστ' Μαρτίου] διήγησις ὠφέλιμος περὶ Μάλχου μοναχοῦ αἰχμαλωτισθέντος».
"Αρχ. : Ἀπὸ τριάκοντα μιλλίων Ἀντιοχείας τῆς ἐν Συρίᾳ χωρίον ἦν, καλούμενον Μαρώνεια. . .

φ. 39β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Μαρτίου] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου».

φ. 39β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ κη'] μνήμη . . . Ἱλαρίωνος τοῦ νέου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῆς Πελεκητῆς».

φ. 43α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Μαρτίου] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἐν τῷ φρέατι».

φ. 46α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Ἀπριλίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Μακαρίου, ἡγουμένου μονῆς τῆς Πελεκητῆς».

φ. 47β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ γ' μνήμη τοῦ ὁσίου . . . καὶ ὁμολογητοῦ Νικήτα, ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Μηδικίου».

φ. 49β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Ἀπριλίου] ὁ ὅσιος Ἰλλυριός, ὁ ἐν τῷ ὄρει τῆς Μυρσινῶνος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

φ. 50α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Ἀπριλίου] μνήμη τῆς ὁσίας Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ».

φ. 57β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' Ἀπριλίου] ἡ ὁσία Τρύφαινα ἡ ἐν Κυζίκῳ . . . ».

φ. 71α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ['Απριλίῳ] κβ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου».

φ. 77α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κδ' Ἀπριλίου] ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ἐν τῷ Κυπαρισσίῳ».

φ. 77β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Ἀπριλίου] ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ σεπτοῦ ἀποστολείου τοῦ . . . κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, τοῦ συγκειμένου τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ».

φ. 78β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Ἀπριλίου], μνήμη τοῦ ὁσίου . . . καὶ ὁμολογητοῦ Ἰωάννου ἡγουμένου τῶν Καθαρῶν».

φ. 83β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Ἀπριλίου] διήγησις περὶ τοῦ γενομένου θαύματος ἐν πόλει Καρταγαίνῃ».

Ἀρχ. : Ἐν τοῖς χρόνοις Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως...

φ. 84α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Ἀπριλίου] τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Πατρικίου διήγησις περὶ κρίσεως καὶ τῶν ἐπὶ γῆς κολάσεων».

Ἀρχ. Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Πατρίκιος λέγει, ὅτι δύο τόπους ἡτοίμασεν ὁ Θεός, ἕνα πολλῶν ἀγαθῶν ὧν δίκαιοι ἀπολαύσουσι...

φ. 86β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Μαΐου] ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Φιλοσόφου».

φ. 87α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Μαΐου] γίνεται τὰ ἐγκαίνια τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ καὶ νέας ἐκκλησίας καὶ ἀνέρχεται ὁ Πατριάρχης ἐν τῷ παλατίῳ· καὶ ἐκεῖθεν κατέρχεται μετὰ λιτῆς εἰς τὴν νέαν ἐκκλησίαν καὶ λειτουργεῖ ἐκεῖσε».

φ. 89α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Μαΐου] μνήμη τοῦ ὁσίου Πέτρου ['Αργείων] τοῦ θαυματουργοῦ . . . ».

φ. 90β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Μαΐου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Μηδικίου».

φ. 90β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Μαΐου]... μνήμη τῶν ὁσίων μαρτύρων Ἀφροδισίου, Λεοντίου, Ἀντωνίου, Μελδᾶ, Οὐαλλεριανοῦ, καὶ Μακροβίου καὶ τοῦ πλήθους τῶν σὺν αὐτοῖς ἐν Σκυθοπόλει μαρτυρησάντων· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ σεπτῷ ἀποστολείῳ, τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ἰακώβου ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου, τῷ ὄντι ἔνδον τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς Παναγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατρείοις [*sic]».

φ. 100α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ι' Μαΐου] μνήμη τῆς ἁγίας Τρυφαίνης . . . ».

φ. 106α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Μαΐου], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀχιλλείου ἐπισκόπου Λαρίσσης».

φ. 108α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιστ' Μαΐου] ὁ ἐν Βλαχέρναις ἅγιος Πέτρος».

φ. 115α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Μαΐου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἰωάννου τοῦ Ψυχαΐτου».

φ. 115β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαΐῳ] κδ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει».

φ. 121α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Μαΐου], μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος Θεοδοσίας, τῆς Κωνσταντινουπολιτίσσης».

φ. 121β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Μαΐου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ὑπατίου, τοῦ ἐν Ῥουφινιαναῖς».

φ. 125α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Ἰουνίου], διήγησις ὠφέλιμος περὶ γεωργοῦ τινος δικαίου, Μετρίου λεγομένου».
"Αρχ. : Ἐν τῷ θέματι τῆς Παφλαγονίας γεωργός τις ἦν μὴ αὐταρκείᾳ βιῶν...

φ. 129α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Ἰουνίου], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ θαυματουργοῦ».

φ. 131α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Ἰουνίου] ὁ ὅσιος Ἰωάννης ἡγούμενος τῆς Μοναγρίας, ἐν σάκκῳ βληθεὶς καὶ εἰς θάλασσαν ριφεὶς τελειοῦται».

φ. 131β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἱλαρίωνος τοῦ νέου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων».

φ. 144β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιστ' Ἰουνίου] σύναξις τῆς ὑπεραγίας... Θεοτόκου, πέρα ἐν εὐδοκιαναῖς».

φ. 157β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Ἰουνίου] διήγησις Συνεσίου ἐπισκόπου περὶ Εὐαγρίου τινὸς φιλοσόφου καὶ χρυσίου λιτρῶν τριακοσίων».
"Αρχ. : Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Θεοφίλου ἀρχιεπισκόπου...

φ. 159β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κη' Ἰουνίου] μνήμη τοῦ δικαίου καὶ μακαρίου Σεργίου μαγίστρου· τοῦ συστησαμένου τὴν μονὴν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· τὴν ἐν τῷ κόλπῳ Νικομηδείας, καὶ οὕτω λεγομένην τοῦ Νικηκάτου».

φ. 168α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Ἰουλίου], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου πατρικίου γενομένου ἐν τοῖς Εὐάνδρου».

φ. 173α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Ἰουλίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθαναναςίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθω ὄρει ἀσκήσαντος... καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ μαθητῶν, τοῦ ναοῦ ἐπιπεσόντος αὐτοῖς τελειοῦται...».

φ. 182α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Ἰουλίου]... καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μάμαντος πέραν ἐν τῷ Σίγματι».

φ. 183α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Ἰουλίου] μνήμη τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένου βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ νέου, ἐν τοῖς Ἁγίοις Ἀποστόλοις».

φ. 186α–β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Ἰουλίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς | ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ νέου ὁμολογητοῦ».

φ. 188α : «... καὶ σύναξις τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου πλησίον τοῦ Ξηρολόφου· καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀκακίου ἐν τῷ Ἑπτασκάλῳ· καὶ σύναξις τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐν τοῖς Ἁρματίου».

φ. 189β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Ἰουλίου] μνήμη τῆς ὁσίας Ἄννης τῆς ἐν τῷ Λευκάτᾳ...».

φ. 190β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Ἰουλίου]... καὶ σύναξις τοῦ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἐν τοῖς Ὀλυμπίου, πλησίον τοῦ Ἁγ. Θωμᾶ, ἐν τοῖς Ἀνθεμίου».

φ. 192 β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Ἰουλίου] ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ τελειωθέντων χριστιανῶν, ἀδελφῶν ἡμῶν, ἐπὶ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως».

φ. 196 α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Ἰουλίου],... μνήμη τῆς ὁσίας ἡμῶν μητρὸς Ἀνθούσης, τῆς συστησαμένης τὴν εὐαγεστάτην μονὴν τοῦ Μαντινέου...».

φ. 198β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κη' Ἰουλίου] . . . μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Εἰρήνης τῆς ἐκ Καππαδοκῶν ὁρμωμένης, κειμένης δὲ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Χρυσοβαλάνου : — καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς . . . Θεοτόκου ἐν τοῖς Διακονίσσης».

φ. 200β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουλίῳ] λα', μνήμη τοῦ ὁσίου Εὐδοκίμου τοῦ νέου».

φ. 201β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λα' Ἰουλίου] τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς . . . Θεοτόκου . . . τοῦ ἐν Βλαχέρναις, ἔνθα ἀπόκειται ἡ ἁγία σωρός».

φ. 202β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Αὐγούστου], μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Μίνη καὶ Μηνναίου· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ Ἑβδόμῳ . . . τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος Πολύευκτος κοπρίᾳ ἐγχωσθεὶς τελειοῦται . . . τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις, ἐν τοῖς Βιγλεντίου, πλησίον τοῦ χαλκοῦ τετραπύλου».

φ. 205α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Αὐγούστου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἰωάννου ἡγουμένου μονῆς τῆς Πατελαραίας . . . ».

φ. 205β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Αὐγούστου] τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ περικαλλοῦς καὶ θείου ναοῦ τῆς βασιλικῆς καὶ παντοκρατορικῆς μονῆς . . . τοῦ παντοκράτορος . . . Χριστοῦ . . . ».

Ἕπονται ἀμέσως, φ. 205β–206β, στίχοι 147, κατ' ἀρχὰς ἐρυθρόγραφοι, ἀρχόμενοι :

Ἐ[κ] τῶν πρὸ πολλῶν τῶν λόγων τὴν μητέρα,
χρυσᾶς Ἀθήνας τὴν περίφημον πόλιν,
στοά τις εἴδει ποικίλως κοσμουμένη,
γραφῶν ἐκαλλώπιζεν ἐξῃρημέν(ων)·
. . . .
ὀρθὰς βαδίζειν εὐόδωσιν πρὸς τρίβους,
σὺν πατρὶ καὶ πνεύματι, σοὶ δόξα πρέπει.

φ. 208α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ' Αὐγούστου] μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένων βασιλισσῶν Πουλχερίας καὶ Εἰρήνης· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις . . . ».

φ. 210α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Αὐγούστου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου, ἡγουμένου Ὀρόβων».

φ. 210α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Αὐγούστου] μνήμη τῶν μαρτύρων Ἐλευθερίου καὶ Λεωνίδους καὶ τῶν νηπίων, διὰ πυρὸς τελειωθέντων· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης πέραν ἐν Ἰουστινιαναῖς». «Τῇ αὐτῇ ἡμέρα τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου· ἐν τῷ περιτειχίῳ τοῦ ἀποστόλου καὶ Θεολόγου Ἰωάννου ἔνδον τοῦ σεπτοῦ οἴκου τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς Μαρνακίοις. . . ».

φ. 211α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ' Αὐγούστου] ἡ εὕρεσις τῆς ἀχειροποιήτου καὶ σεβασμίας εἰκόνος τῶν Καμουλιανῶν· συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου . . . Νύσσης».

φ. 212β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ' Αὐγούστου] μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κω^{ου}' [=Κω(νσταντίν)ου] ἀρχιεπισκόπου τῆς βασιλίδος πόλεως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ».

φ. 215α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' Αὐγούστου] διήγησις περὶ ἑτέρας ἀχειροποιήτου δεσποτικῆς ἁγίας εἰκόνος».

φ. 225α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιστ' Αὐγούστου] ἀνάμνησιν ποιούμεθα τῆς περὶ ἡμᾶς μεγίστης καὶ ἀνυπερβλήτου τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας, ἣν ἐνεδείξατο τότε [ἐπὶ Λέοντος Ἰσαύρου] ἀποστρέψας μετ' αἰσχύνης τοὺς ἀθέους Ἀγαρηνούς· τῇ μεσιτείᾳ τῆς... Θεοτόκου».

φ. 228α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Αὐγούστου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων· Θύρσου, Λεοντίου καὶ Κορωνάτου καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις πλησίον Ἐλενιανῶν· καὶ σύναξις τῆς... Θεοτόκου ἐν τοῖς Ἁρματίου».

φ. 245β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λα' Αὐγούστου], ἡ ἀνάμνησις τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ Νεωρίου».

Κολοβὸν οὐ κατὰ πολύ. Γέγραπται ὁ κῶδιξ (ἐξαιρέσει τοῦ φ. 9β) κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστ. 0,07 × 0,225. Ἡ γραφὴ ὑπενθυμίζει τὴν τοῦ βιβλιογράφου Νείλου. Πολλαχοῦ *μὲν* (ὡς ἐν φ. 88α, 150α, κλ.) καὶ *δὲ* (ὡς ἐν φ. 11β, 43α, 88α, 90α, 122α, 197α κλ.), διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 157α παρετήρησα καὶ *ἐπεὶ* καὶ ἐν φ. 200α *ναὶ* διπλοτονούμενα. Τὰ φ. 2α–9β καὶ 87 γραφῆς τοῦ XVII αἰ., προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων φύλλων. Τῆς αὐτῆς χειρός, τῆς γραψάσης τὰ φύλλα ταῦτα, φαίνονται καί τινες ἀνακαινισμοὶ τῶν πεπαλαιωμένων τοῦ κώδικος διὰ ζωηροῦ ἐρυθροῦ μέλανος, καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 246β : *δὲν ἦτον αφήβολὸν να σιντομοῦν· καὶ τὸ ἄφικα.* (Ταῦτα βεβαίως λέγονται ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐλλιπῆ ἐν τῷ κώδικι). Ἐν τῇ ἄνω δὲ πάλιν ᾤᾳ τοῦ φ. 156α ἀναγινώσκομεν : † *τὸ πάνδοσϊῶτατο Καὶ κάθειγουμ(έν)νο τϊσ Caίβ(άς)μῦ(ασ) μονεισ του κηρὸυκ(αι)ρου το Cϊναξα|ρην καὶ οδϊγϊθην εκ θ(εο)ῦ καὶ αἰδοκὰι μ(ασ) ςον να το δϊαβάζομ(εν) ὅτι οὐδεν εἰχάμ(έν)* (γραφὴ τοῦ XV–XVI αἰῶνος). Ἐν φ. 247β (ὅπερ προσετέθη κατὰ τὴν στάχωσιν) ἀναγινώσκομεν γεγραμμένα κατὰ τὸν XVI, ὡς νομίζω, αἰῶνα : † *ἐτοῦτο το βίβλϊῳ ἔναι τοῦ μοναςηρίου, ἤγουν τοῦ μεταιῶρου·* | ... (παραπλήσια σύγχρονα σημειώματα καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων παχειῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 219 καὶ Β 225.

38

Χάρτης βομβύκ. Διαστ. 0,258 × 0,355 Αἰὼν XIV Φύλλα 202

Ἀκέφαλον (κατὰ 56, ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι, φύλλα).

Ἀρχ. : Ἰδὼν δὲ Σίμων· ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα...

φ. 16α : «Τίτλος Β'. Περὶ ἱερῶν πραγμάτων καὶ τόπων· καὶ ποιήσεως ἐκκλησιῶν καὶ περὶ ἱερῶν σκευῶν καὶ ἀναθημάτων καὶ περὶ κληρικῶν παρὰ γνώμην

ἐπισκόπων· ἀνιστώντων θυσιαστήρια· περὶ καθιερώσεως μαρτυρείων· μὴ ἐχόντων λείψανα ἁγίων».

φ. 26β : «Τίτλος Γ'. Περὶ εὐχῶν καὶ ψαλμῳδίας καὶ ἀναγνώσεως· καὶ ἀναφορᾶς καὶ κοινωνίας καὶ φορεσίας καὶ ὑπουργίας· ἀναγνωστῶν, ψαλτῶν καὶ ὑπηρετῶν· περὶ εὐχῶν καὶ ποίων εὐχῶν ὁ λαὸς ἀκροᾶται· καὶ διὰ τί πρὸς ἀνατολὰς ὁρῶντες εὐχόμεθα...».

φ. 118α : «Ἐκ τῆς νεαρᾶς διατάξεως, τοῦ βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ [περὶ γάμου καὶ μνηστείας]».

Ἀρχ. : Τοῦ μὲν πρεσβυτέρου νόμου γάμον καὶ μνηστείαν ἀπ' ἀλλήλων μακρῶς διαστήσαντος...

φ. 119α : «Διάταξις ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ».

Ἀρχ. : Ἴσμεν κατὰ τὸν Ἰούλιον μῆναν τῆς αὐτῆς ζ' ἰνδικτιῶνος...

φ. 133α : «Τίτλος Ι'. Περὶ διοικήσεως ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἰδικῶν τοῦ ἐπισκόπου· περὶ τοῦ χρῆναι τὸν οἰκονόμον ἐκ τοῦ κλήρου τῆς ἐκκλησίας εἶναι».

φ. 141α : «Περὶ μοναστηρίων καὶ μοναχῶν· περὶ ποιήσεως μοναστηρίων· καὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι αὐτὰ ἰδιωτικά· καὶ πραγμάτων τῶν μοναζόντων».

φ. 201β : «Περὶ θεωρίων καὶ παιγνίων».

Κολοβόν. Τελ. : «Περὶ κλεπτῶν καὶ τυμβωρύχων· καὶ ληστῶν· καὶ ἱεροσύλλων. βασιλ ξα... Ὁ τυμβωρύχος ἕνδεκα ἔτεσιν ἀκοινώνητος ἔσται...

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 80α, ὅθεν ἄρχεται νέον τετράδιον, σημειοῦται τοῦτο : *τετράδ ιθ*.

Ἐν φ. 83α : *εὐλύτωσε*.

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,17 × 0,275. Δυστυχῶς ὁ κῶδιξ ἔχει ὑπὸ τῆς νοτίδος διαφθαρῆ. Τὰ δὲ φ. 1, 2, 195, 196, 202 ἔχουσιν ἐπὶ μέρους ἀποκοπῆ. Ἐπίσης αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἀπὸ πολλοῦ ἀπεσπάσθησαν. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 361.

39

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 208

Εὐχαί, ἀκολουθίαι, κανόνες.

Ἐν φ. 20β : «Εὐχή, ποίημα Νύμφου μοναχοῦ».

φ. 150β–158α : «Εὐχὴ λεγομένη εἰς τὴν εἰκόνα τῆς... Θεοτόκου καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὁ γὰρ λέγων ταύτην πάντοτε οὐ φοβηθήσεται τελώνιον ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου· εὑρῶν γὰρ τὴν Παναγίαν βοηθοῦντα αὐτὸν· λέγει αὐτὴν μετὰ τὸ εἰπεῖν· τό, ὑψώσω σε ὁ Θεός μου· ὁ βασιλεύς μου».

Ἐν φ. 204: † *ἐγράφη ἐπῒ ἔτους· ,ζρκδ'* † : : [*ἰν(δικτιῶν)ος ιδ'* [*7124=1615/6]. Γέγραπται δέ, ὡς φαίνεταί μοι, ὁ κῶδιξ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μὲν χειρός, ἀλλὰ κατὰ διάφορα ὕφη γραφῆς.

Ἐν φ. 1α ἀποτετύπωται, ἀμυδρὰ ἐν πολλοῖς, παλαιὰ σφραγὶς τῆς Μεταμορφώσεως Μετεώρου. Κάτωθι ταύτης σκαρίφημα, διὰ μέλανος ἀμαυροῦ, δικεφάλου

ἀετοῦ καὶ ἑκατέρωθεν Π Α. Ἐν φ. 1β : ...*έτους, ,ζρμζ· ,αχ[λ]θ ένθήμησις. όπου άναψαν· | τα π(α)παδικὰ· τακελήα· μάρτήου γ'. όρα α'· ήμὲρα· την | κυριακῆ· ξεμερονόντας· κ(αὶ) τάναψε· ὁ π(α)παχριστοφόρος· | απο την περάπα· κ(αὶ) ἐκάηκὲ· μώνον· το κελὴ του :— | κ(αὶ) το έγρὰψάμε· εἰς ενθίμησην* — Ταὐτὰ μετά τινων παραλλαγῶν (οὕτω π.χ. : *άπω τὴν πὲριάπα*) ἔχουσι γραφῆ ὑπ' ἄλλης χειρὸς καὶ ἀνωτέρω ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ καὶ διαγραφῆ ἔπειτα. Ἐν φ. 2α, μεταξὺ ἄλλων, ἀντιστρόφως πρὸς τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος : ... *τῶ πὰρὸν βῆ'βλ̄η̄ο̄ῡ ῆν̄ε̄ τω παπ(α) σ̄ε̄ρ̄ᾱφημ ... σερὰφὴμης* (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 66.

40

Χάρτης Διαστ. 0,15 × 0,215 Αἰὼν XVII Φύλλα 93

«...Εὐχολόγιον περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν».

Ἐκ τῶν εὐχῶν καὶ ἀκολουθιῶν τῶν περιεχομένων ἐν τῷ κώδικι σημειωθήτωσαν ἐνταῦθα αἱ ἑξῆς :

α' (φ. 39α) «Ἀκολουθία ἤγουν ἀρραβῶνος».
β' (φ. 42α) «Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος».
γ' (φ. 49β) «Ἀκολουθία τοῦ λῦσαι τὰ στέφανα».
δ' (φ. 60β) «Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον».
ε' (φ. 62α) «Εὐχὴ εἰς τὸ τριχοκουρῆναι παῖδα».
ς' (φ. 86α) «Εὐχὴ ὅταν ἀποβάλλεται».
ζ' (φ. 91β) «εὐχὴ ἐπὶ νοσούντων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων».

Διάφορα εἴδη χάρτου καὶ πολλαὶ γραφαὶ διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι σύγχρονοι περίπου. Ἡ τῶν φ. 86α–90β εἶναι βαναυσοτέρα τῶν ἄλλων. Ἐν τῇ ἔξω ὤᾳ τοῦ φ. 77β ἐρυθρόγραφα τὰ ιβ' ζώδια. Ἐν τῇ ἄνω ὤᾳ τοῦ φ. 79β : *Ετελειώθ(η) εν ετει* καὶ πλέον οὐ· φαίνεται ὅτι ἡ χρονολογία ὑπῆρχεν ἐν τῇ κάτω ὤᾳ τοῦ φ. 44β, τανῦν διεσβεσμένη στερρῶς δι' ἀμαυροῦ μέλανος.

Ἐν φ. 85β ἀναγράφονται διάφοροι συνοικίαι, *μαχαλᾶδες*, μὴ μνημονευομένης πόλεως, κατὰ ἱερεῖς. Π.χ. *Παπαθανάση μαχαλᾶς* κλ. κλ.

Ἐν φ. 93β : † *ἐκτίςην οἱ κωνς(αντινού)πούλ(ι)*

† *ἐκτίςην οἱ κωνς(αντινού)πουλι* | [*ἐπ*]*ὶ ἐτουσ, ,εωλζ*

[†] *ἐφάνὴ ὁ μιάμηθ* | [*ἐ*]*πι ἔτους ,ς///α*

† *ἐκτίςην δι ἀγία* | *σοφία επι ἔτους, ,ςϡλθ* [sic]

† *ἦλθαν δι τούρκοι εἰς τὴν* | *πόλιν ἐπὶ ἔτους ,ςϡξα*

† *ἐπῆραν δι τοῦρκοι* | *τὴν θεσσαλονίκην* | *ἐπὶ ἔτους ,ςϡλζ*

† *ἦλθαν δι τούρκοι εἰς* | *τὸν κόσμον ἐπ*[*ὶ ἔ*]*του*[*ς*] | *,ς* [//////]

Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος ἄτεχνα ἐπίτιτλα.

Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἐπικεκόλληται χάρτης, διαστ. 0,10 × 0,164, ἐν ᾧ «εὐχὴ εἰς τὰς [σ]ταφυλάς». Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος μεταξὺ ἄλλων ἀναγραφὴ πραγμάτων τοῦ οἰκιακοῦ βίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Ἔχει καὶ δερμάτινον θηλυκωτῆρα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

41

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,18 × 0,255 Αἰὼν XIX Φύλλα 52

«Ἐκλογὴ» τροπαρίων καὶ κανόνων.

Ἐν τέλει, φ. 52β, ἐρυθρόγραφον: *Τέλος τῆς Ἐκλογῆς, σὺν Θε|ῷ Ἁγίῳ· Ἀμήν :. | Ἔτος ἀπὸ Χριςοῦ : ͵αωη΄.*

Γέγραπται φιλοκάλως. Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ καὶ ἐπικεχρυσωμένα ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους μετ' ἀγκιστρίων ὀρειχαλκίνων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 69.

42

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 82

1 (φ. 1α) «Θαῦμα γενόμενον παρὰ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου περὶ τοῦ δράκοντος».

Ἀρχ.: Ἀκούσατέ μου ὦ φιλόχριστοι· καὶ διηγήσομαι ὑμῖν περὶ τοῦ θαύματος τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· καὶ δώσωμεν δόξαν τῷ ἐπουρανίῳ καὶ εὐσπλάγχνῳ Θεῷ . . .

2 (φ. 5α) Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ διαφόρων ζητημάτων καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τῶν καλουμένων γεροντικῶν καὶ πατερικῶν βιβλίων.

3 (φ. 7α) «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ἁγίας Θεοδώρας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ».

Ἀρχ.: Ἐν ταῖς ἡμέραις Ζήνωνος τοῦ βασιλέως καὶ Γρηγορίου ὑπάρχου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὄντος· ἐγένετό τις γυνὴ ὕπανδρος ὀνόματι Θεοδώρα· ὡραία τῇ ὄψει· καὶ πλουσίων γονέων θυγάτηρ . . .

4 (φ. 22α) Ἀκέφαλον [Περὶ τῆς μωαμεθανικῆς θρησκείας].

Ἀρχ.: . . . σθαι ἄλλην ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας νομοθετήσας· σύμπονον ἔσχεν ὁ Μωάμεδ· Ζεῒδ πορευόμενον· οὗτος γυναῖκα ὡραίαν ἔσχεν· ἧς ἠράσθη ὁ Μωάμεδ· λέγει ὁ δεῖνα· ὁ Θεὸς ἐνετείλατό μοι τὴν γυναῖκα σου λαβεῖν . . .

Τελ.: . . . τὰ δὲ ἀπέχεσθαι παραδούς· οἰνοποσίαν παντελῶς ἀπηγόρευσεν.

5 (φ. 23β) «Περὶ τῆς εἰρημένης θρησκείας τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἐξήγησις πλατυτέρα ἔτους κόσμου ͵ςρμε΄».

Ἀρχ.: Οὗτοι μὲν οὖν ἕως τῶν Ἡρακλείου χρόνων προφανῶς εἰδωλολάτρουν· ἀπὸ δὲ Ἡρακλείου καὶ δεῦρο, ψευδοπροφήτης αὐτοῖς ἀνεφύη Μωάμεδ ἐπονομαζόμενος . . .

Τελ.: . . . ἔνθα ὑπάρχει ὁ βρυγμὸς καὶ ὁ κλαυθμὸς τῶν ὀδόντων, ὥσπερ εἶναι ἄξιοι.

6 (φ. 25α) «Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις δύο αὐταδέλφων Βασιλείου καὶ Γρηγορίου».

Ἀρχ.: Ἐρώτησις· πόσα χειροποίητα ἐποίησεν ὁ Θεός. Ἀπόκρισις· τρία· παράδεισον ἔκτισεν· καὶ τὸν Ἀδὰμ ἔπλασεν καὶ τὸν νόμον ἔγραψεν . . .

Τελ.: . . .Ἐρώτησις· ζεύγη βοῶν ιβ', παραστάτηδες δέ, δ'· καὶ εὐδομήκοντα θερισταὶ ἐγεώργησαν μόδια τρία. Ἀπόκρ. ζεύγη βοῶν ιβ'· οἱ ιβ' ἀπόστολοι· οἱ δ' παραστᾶται οἱ δ' εὐαγγελισταί· καὶ οἱ ἑβδομήκοντα θερισταὶ εἰσὶν οἱ ἑβδομήκοντα μαθηταί· καὶ τὰ τρία μόδια ἐστὶν ἡ ἁγία τριάς : †.

Μεταξὺ τούτων καὶ διάφορα βυζαντιακὰ αἰνίγματα μετὰ τῆς καλουμένης ἀναγωγῆς.

7 (φ. 27β) «Ἐρώτησις περὶ ψυχῆς καὶ σώματος».

Ἀρχ.: Ἐάν τις θέλῃ δογματῆσαι καὶ θέλης αὐτὸν ταχέως ἡττῆσαι . . .

Τελ.: . . .Ὅθεν καὶ ἀεικίνητα ταῦτα τὰ τρία μέρη τοῦ σώματος.

8 (φ. 28α) Ἀκέφαλον [Λόγος κατὰ Μωάμεθ καὶ τῆς θρησκείας αὐτοῦ].

Ἐν διαλόγῳ, οὗ τὰ πρόσωπα Εὐθύμιος καὶ Σαρακηνός.—Ἀρχ.: . . . κώθη· καὶ δι' ἣν αἰτίαν.—Ὁ Εὐθύμιος: Ἔστω παρ' ἡμῶν δεκτοὶ μάρτυρες· ὅ τε Ἀβραάμ· Δαβίδ· Ἡσαΐας· Ἱερεμίας· Δανιήλ· Ἰεζεκιήλ.—Ὁ Σαρακηνός: Καὶ πάνυ μάρτυρες καὶ προφῆται . . .

Τελ.: . . . τὸν ἀέρα μολύνω ἐξηγούμενος τοὺς πεπλανημένους καὶ μεμισημένους λόγους τοῦ Μωάμεδ.

9 (φ. 33α) «Ἕτερος λόγος περὶ τοῦ Μωάμεδ».

Ἀρχ.: Ἔστι δὲ καὶ ἡ μέχρι τοῦ νῦν κρατοῦσα λαοπανὴς [sic] θρησκεία τῶν Ἰσμαηλιτῶν... Κολοβόν.— Τελ.: . . . ταύτην πρὸς Θεὸν ἐπ' αὐτὸν κατενηνέχθαι φρυάττεται· ἡμῶν λεγόντων πρὸς . . .

10 (φ. 34α) [Χρονογραφικὸν ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι θανάτου Πρίσκου ἐν Ρώμῃ]. Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ —Ἀκέφαλον.

Ἀρχ.: . . . το ἔδιδεν ὁ καιρὸς ἐκεῖνος τοῦ Μαρτίου μηνός· καὶ ἐπέρασεν ἡ τρίτη καὶ ἦλθεν ἡ τετράδη· καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς ἀστέρας καὶ ἐπλούμισεν τὸν οὐρανόν· καὶ τότε ἐγένετο καὶ ὁ ἥλιος· εἶτα καὶ ἡ σελήνη· τὸ φῶς καὶ ὁ ὀφθαλμὸς τῆς νυκτός· καὶ ἐστεφανώθη ὁ οὐρανὸς καὶ διηνθίστη ὡσὰν ἕνα περιβόλιν ἀστρονφύτευτον [sic]· καὶ ὥσπερ μαργαρόστρωτον· καὶ ὅλως χρυσοῦφαντὸν καὶ ὡραιότατον ῥοῦχον· ἐγένοντο δὲ ταῦτα ἐν τῷ οὐρανῷ· ἦτον δὲ ὁ κρόνος ἀστήρ· ὁ πρῶτος τῶν ἑπτὰ πλανήτων ἀστέρων . . .

Ὅπως δώσω συγκεκριμένην μᾶλλον ἰδέαν περὶ τοῦ χρονικοῦ, σημειῶ τὰ διάφορα τούτου κεφάλαια. Ἀπὸ φ. 40α ἄρχονται τὰ κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους (διὰ τῶν λέξεων : Πλέον δὲ πάντων οἱ Αἰγύπτιοι· ἐξετράπησαν εἰς ἀχρηστοτέραν πλάνην καὶ εἰς τόσην ἠλάθησαν ἀτοπίαν· ὅτι τη θρησκείαν τους ἐκαταστησάν τη γελοιοτάτην· ἐπίστευσαν γὰρ καὶ εἰς κάτας καὶ εἰς μαμούτζας . . .) — φ. 42α: «Βασιλεία Βήλου Ἀσσυρίοις» — φ. 42β: «Βασιλεία Σώστρηδος» — φ. 44α : «Βασιλεία Σαρδαναπάλου» — φ. 45β : «ἀρχὴ τῶν περὶ Χαλδαίων» — φ. 46α: «Βασιλεία Ναβουχοδωνόσωρ» — φ. 46β : «Βασιλεία Βαλτάσαρ» — φ. 49β : «Περὶ Δαρείου τοῦ Ἀστυάγου . . . » — φ. 50α : «Περὶ Μανδάνης» — φ. 54β : «Βασιλεία Καμβύσου υἱοῦ Κύρου» — φ. 56α : «Βασιλείαν Δαρείου . . . » — φ. 56α : «Βασιλεία Ξέρξη υἱοῦ Δαρείου» — φ. 56β : «Βασιλεία Ἀρταξέρξου τοῦ μακρόχειρος» — φ. 56β : «Βασιλεία Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος» — φ. 57β : «Βασιλείαν Πτολεμαίου» — φ. 57β : «Βασιλεία Πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου» — φ. 58α : «Βασιλεία Κλεοπάτρας» — φ. 58β : «Περὶ τῆς μετοικεσίας τοῦ Ἰακὼβ ἀπὸ Χαναναίας εἰς Αἴγυπτον» — φ. 63β : «[Πε]ρὶ τῆς ἑορτῆς [τοῦ (;) Ἑβ]ραϊκοῦ πάσχα» — φ. 68α : «Περὶ ἰησοῦ τοῦ Ναβῆ» — φ. 69α : «Ἀρχὴ τῆς Τρωάδας» — φ. 79β : «Περὶ τῆς Ῥωμαίων βασιλείας καὶ ἀρχῆς» — φ. 81α : «Βασιλεία

Νεμέτωρος» — φ. 81β : «Βασιλεία Πομπιΐου τοῦ καὶ Νουμᾶν» — φ. 81β : «Βασιλεία Τίλλου» — φ. 81β : «Βασιλεία Μαρκίωνος...» — φ. 81β : «Βασιλεία Πρίσκου».

Τὸ χρονογραφικὸν γέγραπται ἐν ἐνδιαφερούσῃ δημώδει γλώσσῃ, ἐξ ἧς εἰκάζω ὅτι θὰ συνετάχθη τὸν XV πιθανῶς αἰῶνα. Ὡς δ' ἐν τῷ κώδικι ἔχει, βρίθει ἀνορθογραφιῶν τερατωδῶν.

Αἱ συνήθεις διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι 0,085 × 0,16. Ἐν φ. 9α παρετήρησα καὶ *μὴ* διπλοτονούμενα. Τὸ δὲ *δὲ* πολλαχοῦ τοῦ κώδικος διπλοτονεῖται. Τὰ φ. 79α–81β ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVIII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντος κειμένου. Αἱ ᾦαι τοῦ κώδικος εἶναι πεπληρωμέναι δοκιμίων κονδυλίου, ἀριθμητικῶν πράξεων, μονοκονδυλιῶν, ἀσυστάτων σημειωμάτων κλ.

Ἐν τῇ ἔξω ᾦᾳ τοῦ φ. 14β τάδε : *πβλβψζβ ωψθαβ*, ὑφ' ἃ ἡ ἀνάλυσις τούτων : *Κηρήτζη σταθη* (Πρόκειται ἴσως περὶ κτήτορος, τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Ἐν τῇ ἔξω, κάτω καὶ ἔσω ᾦᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, 14β, καὶ ἄλλα ἀσύστατα κρυπτογραφικὰ τοῦ αὐτοῦ κρυπτογραφικοῦ συστήματος. Τοιαῦτα κρυπτογραφικὰ καὶ ἐν φ. 21β, ἔνθα τρὶς ἀποτετύπωται οὐχὶ εὐκρινὴς κατὰ πάντα σφραγίς.

Ἐν τῇ κάτω καὶ ἔσω ᾦᾳ τοῦ φ. 35β τάδε:

ϟξενφβολω | κεφϟπθωϟω | εοαλνυεϟλω | ϟςεναϟοωπθϟ | θωπθνλωπθϟ | ζεξλντλολχ | κλλλκλλλ | κεφεχζεψβκϟοβψβωϟωωλςλχ

[* = *ιμενφηλοσ|πεφικασισ|ελθονχειοσ|ιδενθιλσκαι|ασκανοσκαι|γεμονψολου|πορο πορο|πεφευγετηπιλητησισσοδον*, ἤτοι : εἰ μὲν φίλος | πέφυκας, εἴσελθον [ἢ εἰσελθὼν]..... | εἰ δὲ..... καὶ [β]άσκανος καὶ | γέμων..... | πόρρω, πόρρω | πέφευγε τῇ πύλῃ τῆς εἰσόδου].

Ἐν φ. 43β μεταξὺ ἄλλων βαπτιστικά τινα ὀνόματα, ἐν οἷς καὶ τὰ *Γγίνης*, *Μάνος*, *Στώια*(;). Ἐν ταῖς ᾦαις τῶν φ. 48β, 49α, 62β, 63α τουρκικά τινα γεγραμμένα δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων. Ἐν τῇ κάτω ᾦᾳ τοῦ φ. 51β ἀσύστατα κρυπτογραφικά, οἷα καὶ τὰ ἐν φ. 21β. Ἐν τῇ κάτω ᾦᾳ τοῦ φ. 59β : † *ετουτο το χαρτη υνε του βοζικη* (;) | ... (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Ἐν τῇ ἄνω ᾦᾳ τοῦ φ. 61β ἀναγινώσκομεν:

† *μέσον γαρ̣ ἐστὶν· της γεας καὶ του πόλλου*
τρη̃γαμοσ ηπάρ̣χουςα σίλαβ(ὴν) | μϊαν εχω
ο κατανοήσ(ας) με σοφος εστὴν γρ̣αματον
ο δε μὶ νοη | σας με ταaχας

Ἐν τῇ κάτω ᾦᾳ τοῦ φ. 68β ἀναγινώσκομεν :

ἐις ς(ης) χαρ̣α μεν τον καιρ̣ὸν ὅλει φειλεὶ λογοῦνται
κ(αὶ) ὅ|τ(αν) ξειπεσι ὁ θλειβὲρ̣ος ὅλοι τ(ῶν) ἀπαρ̣νοιοῦνται

Ἐν ταῖς ᾦαις τοῦ φ. 74β τουρκικά τινα διὰ χαρακτήρων τὰ μὲν ἑλληνικῶν, τὰ δὲ ἀραβικῶν. Τὰ φ. 6 καὶ 82 ἄγραφα παντελῶς.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως ἐντύπων καὶ χειρογράφων φύλλων. Διασχισθέντων τῶν πινακίδων διεγνώσθησαν τὰ χειρόγραφα ταῦτα φύλλα γραφῆς τοῦ XVI καὶ XVII αἰῶνος ὄντα. Ἐν αὐτοῖς εἰσὶ γεγραμμένα εὐχαί, τροπάρια, αἰνίγματα δημώδη, γνωμικά, πασχάλια τοῦ XVI αἰῶνος κλ. κλ. Ἐν ἐκφωνήσει ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκομεν :

Ἔτι δεόμεθα ὑπ[ὲρ] ἐλέους...... τοῦ δούλ(ου) τοῦ Θ(εο)ῦ καὶ π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμων, γερα[σίμου] ἱερομονάχου, καὶ πάσης τῆς ἐν Χ(ριστ)ῷ ἡμων ἀδελφό[τητος] | † Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἐν εὐσεβῆι τῇ λήξει | εὐσεβεςάτου Ἰωάννου νάγγκουε βοεβώδ[α]. Τὰ δ᾽ ἐν τοῖς φύλλοις τούτοις αἰνίγματα ἔχουσιν ὧδε :

† κουτζοκέφαλος ἕναν νεκρὸν ἐβάςα·
κ(αὶ) ἔ|λεγεν ὁ κουτζοκέφαλος τοῦ νεκροῦ,
ὅςα, ἦμαι | ἐγὼ γερὸσ·
Ἐσὺ, θάνατον, δὲν φοβᾶσαι :—

† ὁ πρὸ ἐμοῦ πατήρ, ἄρτι υἱός μου·
κ(αὶ) ἐὰν ἡ τήχι μ(ου) | καλή, πάλιν π(ατ)ήρ μου·
ἠδὲ ἡ τήχι μου κακὴ, πάλιν | υἱός μου·

Ἵππου ἀγεννήτου πόδες σὲ βαστοῦν ὦ | βασιλεῦ,
κ(αὶ) ἐπὶ τὴν μ(ητέ)ρα αὐτοῦ καθέζης·
ἢ εὗρε μου τὸν λόγον·
ἢ δός μου τὸν υἱόν μου τ(η)ς μ(ητ)ρ(ό)ς μου | τὸν ἄνδρα :—

† ζῶον ὑπήντησα ζῶον οὐκ εἶτον·
κέρατα εἶχεν | βοΐδη δὲν ἦτον
σαμάρι ἐβάςα, γαΐδαρος δὲν ἦτον·
ὢ τοῦ θαύμ(α)τος τί ζῶον ἦτον :—

† ζῶον εἰμὶ τὀύνομα, ζῶον οὐκ εἶμε·
ἔχων ἀστρα|κόδερμα κ(αὶ) χαρ μαι πὰν τῇ φίσῃ·
ἐν αἔρῃ | βένη με βιέος ἄγαν·
ἐὰν ἀποῤῥίψι με ὀυαὶ | τοῦ πάθους :—

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

43

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,114 × 0,172   Αἰὼν XVII   Φύλλα 181

1 (φ. 1α) Πίνακες τῆς συγγενείας.

2 (φ. 2α) «Περὶ κεκωλυμένων γάμων» ἐκ τῶν Βασιλικῶν.

3 (φ. 3β) «Περὶ τῆς τῶν βαθμῶν συγγενείας, ἐκ τοῦ γ΄ τῶν ἰνστιτούτων».

4 (φ. 4β) «Ἐρωτήσεις μοναχῶν ἁγιορειτῶν πρὸς τὸν παναγιώτατον πατριάρχην κυρ Νικόλαον».

Ἀρχ. : Ἀπὸ τῆς καθ᾽ ἡμᾶς λαύρας ἀδελφὸς ἀπεστάλη πρὸς τὴν ἁγιωσύνην σου ἐρωτῆσαι τινὰ ἐγγράφως ζητήματα ὄντα παρ᾽ ἡμῖν ἀναγκαῖα· ὃς καὶ ὑποστρέψας ἔδειξεν ἡμῖν τὸ ὑπομνηστικὸν . . .

5 (φ. 6α) «Θεοδώρου πρεσβυτέρου καὶ ἡγουμένου μονῆς τῶν Στουδιτῶν καὶ τοῦ Σακουδίωνος, ἐπιτίμια κοινὰ τῆς ὅλης ἀδελφότητος ἐπὶ τῶν παραλειπόντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν».

6 (φ. 7α) Ἐπιτίμια ἐκ τῶν μοναχικῶν κανόνων τοῦ Μ. Βασιλείου.

7 (φ. 8β) «Κανόνες ἐκκλησιαστικοὶ Σίμωνος τοῦ Καναναίου».

8 (φ. 9α) «Κεφάλαια κατ' ἐκλογὴν τοῦ μωσαϊκοῦ παραγγέλματος».

9 (φ. 18α) «Περὶ ὅρων καὶ ὁροθεσιῶν ἀγρῶν» ἐκ τῶν διγέστων καὶ τοῦ κώδικος.

10 (φ. 18α) «Περὶ τῶν ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ καὶ ἐν ἀλλοτρίῳ ἐδάφει κτισάντων, ἢ σπειράντων, ἢ φυτευσάντων» ἐκ τῶν ἰνστιτούτων.

11 (φ. 18β) «Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ἐκ τῶν αἱρέσεων τῶν λεγομένων ἀποστολικῶν καὶ ἀποτακτιτῶν».

12 (φ. 19β) Εὐχαὶ διάφοροι.

13 (φ. 23α) Πασχάλιον διαρκές· ὁδηγίαι πρὸς χρῆσιν τούτου.

14 (φ. 30α) «Πασχάλιον εὑρεθὲν ἐν δακτυλίῳ ἠλεκτρίνῳ κεχαραγμένον· ἡνίκα τὰ θεμέλια ἐτίθετο τοῦ κίονος τοῦ φόρου τοῦ φιλοχρίστου βασιλεὼς Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου· εἰς ὃν κίονα ἡ αὐτὴ στήλη ἵσταται μέχρι τῆς σήμερον».

15 (φ. 31α) [Ἰσαὰκ μοναχοῦ ἐκλογὴ καὶ ἐπιτομὴ κανόνων]. Ἀκέφαλον. Τὰ φ. 34β–36β, «ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων».

φ. 36β : «Κεφ. ζ'. Ἰσαὰκ μοναχοῦ, περὶ ἐκλογῆς καὶ ἐπιτομῆς τῶν κανόνων».

Ἀρχ. : Ταῦτα ἐξεβλήθη ἐκ τοῦ νομοκανόνου τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Ματθαίου τοῦ Βλάσταρη, καὶ ἐξ ἑτέρων ἑρμηνευτῶν, καὶ κατὰ στοιχεῖον συνετάγη κατ' ἐπιτομὴν . . .

φ. 37α : «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰσαὰκ μοναχοῦ], πρὸς πνευματικοὺς παραγγελία περὶ πνευματικῆς διορθώσεως».

φ. 38β : «Ἐκ τοῦ Ματθαίου [Βλαστάρεως]· ὅπως τοὺς χρόνους τῆς μετανοίας ὁ νηστευτὴς Ἰωάννης συντέμνει». Μεθ' ὅ,

φ. 39β, ἕπεται «Σχόλιον τοῦ Ἰσαάκ».

Ἀρχ. : Τινὲς δὲ τὸ συγκαταβατικὸν τοῦ Νηστευτοῦ καὶ κανονικόν, συγκαταβατικὸν εἶναι λέγουσι . . .

Τοιαῦτα σχόλια τοῦ Ἰσαὰκ πολλαχοῦ. φ. 39β ἀρχὴ τοῦ Α στοιχείου, φ. 43α τοῦ Β, φ. 44α τοῦ Γ, φ. 47β τοῦ Δ, φ. 51β τοῦ Ε, φ. 54α τοῦ Ζ, φ. 55α τοῦ Η, φ. 55α τοῦ Θ, φ. 55β τοῦ Ι, φ. 60α τοῦ Κ, φ. 62α τοῦ Λ, φ. 62α τοῦ Μ, φ. 70α τοῦ Ν, φ. 73α τοῦ Ξ, φ. 73α τοῦ Ο, φ. 73α τοῦ Π, φ. 77β τοῦ Ρ, φ. 78α τοῦ Σ, φ. 78α τοῦ Τ, φ. 78β τοῦ Υ, φ. 78β τοῦ Φ, φ. 79α τοῦ Χ, φ. 79α τοῦ Ψ, φ. 79α τοῦ Ω.

16 (φ. 79α) «Ἕτερα κανονίσματα διάφορα ἐκ τῶν [Ἰωάννου] τοῦ Νηστευτοῦ, Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως, Συμεὼν Θεσσαλονίκης, Ἰσαὰκ μοναχοῦ.

17 (φ. 82β) «Ἐκ τῶν ἀποκρίσεων Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου».

18 (φ. 83β) Ἐκλογαὶ ἐκ τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων, Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Μαξίμου [ὁμολογητοῦ], ἐκ τῶν παραδόσεων τῆς ἐν Νικαίᾳ α' συνόδου.

19 (φ. 85α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».

20 (φ. 90β) «Τάξις γινομένη εἰς χωράφιον, ἢ εἰς ἀμπέλιον, ἢ εἰς κῆπον, εἰ συμβῇ βλάπτεσθαι ὑπὸ ἑρπετῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν».

21 (φ. 92β) «Εὐχὴ ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν».

22 (φ. 94α) «Μεθοδίου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου, διάταξις περὶ τῶν διαφόρῳ τρόπῳ καὶ ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων».

23 (φ. 97β) [Βασιλείου τοῦ Μεγάλου] ἀφορκισμοί.

24 (φ. 99α) Εὐχαὶ καὶ τάξεις διάφοροι.

25 (φ. 103α) «Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ [εἰς μοναχόν]».

26 (φ. 121α) «Ἀκολουθία εἰς κηδία[ν] κοσμικοῦ».

27 (φ. 125β) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου».

28 (φ. 140α) «... Ἀκολουθία εἰς ρασσοφοροῦντα ...».

29 (φ. 146β) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος ...».

30 (φ. 168α) «Εὐχὴ τῶν ἑπτὰ παίδων εἰς ἀσθενῆ καὶ μὴ ὑπνοῦντα».

31 (φ. 170β) «Ἐπιστήμη τῆς φλεβοτομίας ... ὅτε θέλει νὰ πάρῃ αἷμα κανεὶς τηρεῖν τὰς ἡμέρας τῆς σελήνης».

32 (φ. 172α) Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην.

33 (φ. 179α) Πίναξ κατ' ἦχον τῶν ἑωθινῶν.

34 (φ. 180β) «Γράμμα ἐμμάρτυρον διδόμενον παρὰ πνευματικοῦ πατρός, πρὸς τὸν μελλοντα ἱερωθῆναι».

Φέρει ὑπογραφὴν ἱερομονάχου τινὸς διεξεσμένην. — Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί. Τὰ ὑπ' ἀριθ. 12, 13, 29, 30, 31, 32 καὶ εἴ τι ἄλλο φαίνεται γεγραμμένα κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα. Τὰ φ. 23β, 24β–25β, 30β, 157β, 171β, 178β ἄγραφα.—Ἐν φ. 141β παρετήρησα *ναὶ* διπλοτονούμενα.— Ἐν φ. 1β, 181α-β καὶ ἐν τοῖς παραφύλλοις τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων διάφορα βαπτιστικὰ ὀνόματα βαναύσως γεγραμμένα κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν πινακίδων ὀρειχάλκινοι γόμφοι καθηλωμένοι, ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος καὶ σταυρὸς ὀρειχάλκινος καθηλωμένος. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς βυρσίνους μετὰ πορπῶν ὀρειχαλκίνων. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β—.

44

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,095 × 0,158 Αἰὼν XVI Φύλλα 314

Στιχηράριον τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου – Ἰανουαρίου. Μετὰ φωνῶν.

Ἀναφέρονται ἐν τούτῳ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

α' Μανουὴλ Χρυσάφης καὶ λαμπαδάριος (φ. 8α, 10β, 13α, 18β, 24α, 26β, 41β, 47α, 52α, 57α, 71β, 74α, 75β, 81α, 83β, 84β, 91α, 112β, 113α, 116β, 122β, 128α, 131α, 133β, 144α, 146β, 153α, 155α, 155β, 160β, 165α, 167α, 169α, 172α, 174β, 177α, 179α, 181α, 188β, 193α, 195β, 202β, 215α, 219β, 223α, 237α, 240α, 247α, 272β, 277α, 279β, 282α, 289α, 289β, 298β, 301α, 304β, 313α.

β' Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης ὁ λαμπαδάριος (φ. 21α, 32β, 33α, 50α, 54α, 58α, 100β, 104β, 106α, 108β, 110α, 127α, 141α, 142α, 157β, 158β, 163α, 186β, 198β, 201α, 206β, 225β, 228β, 235β, 250β, 271α, 285α, 292α.
γ' Γερμανὸς μοναχὸς (φ. 32β).
δ' Γρηγόριος ὁ ἐκ Σηλυβρίας ἱερομόναχος (φ. 34α).
ε' Ξένος Κορώνης καὶ πρωτοψάλτης (φ. 36β, 44β, 64β, 79β, 87α, 102α, 184α, 185β, 206β, 297α, 301α).
ς' Ἰωάννης ὁ Γλυκὺς (φ. 52α, 61α, 67α, 98β, 152α, 295α-β).
ζ' Γεράσιμος ἱερομόναχος ὁ Χαλκεόπουλος (φ. 59α, 233α, 301).
η' Νικηφόρος δομέστικος ὁ ἠθικὸς (φ. 62β, 69β, 93β, 154α).
θ' Φίλιππος ὁ Γαβαλᾶς (φ. 78α).
ι' Ἀνδρέας ὁ Σιγηρὸς (φ. 81α, 287α).
ια' Νικόλαος Καμπάνης (φ. 98β, 206β).
ιβ' Ἰωάννης ὁ λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (φ. 28β, 38α, 68β, 205α).
ιγ' Θεόδουλος μοναχὸς (φ. 274β).
ιδ' [Νικηφόρος] Θαλασσηνὸς (φ. 56α, 89α).
ιε' Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς (φ. 138β, 149β).

— Ἐν φ. 106α κ.ἑ. : «στίχοι εἰς τὸν αὐτὸν ἅγιον [Δημήτριον τὸν μεγαλομάρτυρα] ποιηθέντες παρὰ τοῦ μοναχοῦ Μόσχου· μελισθέντες δὲ παρὰ κυροῦ Ἰωάννου μαΐστορος τοῦ Κουκουζέλη».

Ἀρχ. : Κατὰ τὴν ἀσματίζουσαν τοῦ Σολωμοντος λύραν . . .

— Ἐν φ. 135β : «ἕτερον στιχηρὸν εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν [τὴν σύναξιν τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ]· ἐκαλλωπίσθη παρ' ἐμοῦ [τοῦ βιβλιογράφου ;]».

— Ἐν φ. 198β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Δεκεμβρίῳ] ε' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου· κῦρ Κορνηλίου μοναχοῦ· ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ Κουκουζέλη· ψάλλεται δὲ εἰς πάντας ὁσίους».

— Ἐν φ. 272β κ.ἑ. : «ἕτερον [στιχηρὸν εἰς Ἀντώνιον τὸν μέγαν] ἐκ τῆς Κρήτης· καλλωπισθὲν παρὰ μαΐστορος τοῦ Χρυσάφη».

Ἀρχ. : Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη τὸν καθηγητήν σε . . .

— Ἐν φ. 298β κ.ἑ. : « . . . [μέλος εἰς τὴν μνήμην τῶν τριῶν ἱεραρχῶν] κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη· τὰ γράμματα Νικηφόρου τοῦ Ξανθοπούλου».

Ἀρχ. : Δεῦτε ἅπαντες πιστοὶ τὰς οὐρανίους σάλπιγγας . . .

— Ἐν φ. 313α κ.ἑ. : «Στιχηρὸν ἰδιόμελον εἰς τὴν μεταμόρφωσιν· τὰ γράμματα καὶ τὸ μέλος κῦρ Μανουὴλ μαΐστορος τοῦ Χρυσάφη».

Ἀρχ. : Μετεμορφώθης ἐπὶ τὸ Θαβώριον Χριστὲ ὁ Θεός. . .

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γεγραμμένου μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,065 × 0,105. Πολλάκις τῶν μελογράφων τὰ ὀνόματα δηλοῦνται διὰ μονογραφημάτων :

= *Κουκουζέλης*

= *Χρυσάφης*

= *Κορώνης*

Τὰ φ. 1α–7β, 209α–214β, 222β, 243α–246β, 253β–270β, 307α–312β τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 313 β- 314α τάδε : † *ἐπειδήπερ κατατὸν παρὸν βίον τοῖς πάσι(;) | πάῤέχων τοῖς ἄν(θρωπ)οις ὁ θάνατος, ἀλλὰ | κοινὸν τοῦτο τὸ χρέ(ως), κ(αὶ) παρ' ἡμῶν, οὕτως τυχῶν | εἰς τὰς ἡμέρας κ(αὶ) τοῦ νῆν χρόνοϋ τοῦ φθαρτοῦ τῶν πὰρ ἡμῖν βασιλέ(ων) κ(αὶ) τῶν εκκλησιῶν | ἡ ἐυθρέπια, τῦχῶν τὶς μουσικὸς κ(αὶ) τῶν | ὀρνἰθων αἴδὼν κ(αὶ) εὔλαλος εἰς τὸν τῆς || δὒςυχούς ἑλλάδος τὸ περιχώριον τρόφιμον | τῶν μουςῶν κ(αὶ) τοῦτον ἀποτῦχὼν εἰς τὸ | ἐν ἔτει ,ζξδω*· [=1556], *ἰνδ. ιδ' μηνὶ | ἀπριλλίω ἀρχὶερατεῦςας καὶ ἡ ταπεινό|τῆς ἡμῶν ἐντῆδε τῇ πόλει τοῦ θαυμακοῦ | κ(αὶ) εὑρεθεὶς κ(αὶ) ἀυτός, εις τ(ὴν) διαθήκην τοῦ κῦρ | ἰανσύτζου κ(αὶ) δεμεςοίχου τῆς ἁγιωτά|της : ἐπὶσκοπ(ῆς) θαυ[μα]κοῦ, καὶ ἀφὴερὁςας | τὀτὶ τὸ βὶβλὶον, τῆς μουσἴκῆς· ἐν τη | ἱερὰ κ(αὶ) βασιλικῆ μον(ῆ) τοῦ μετεόρου | κ(αὶ) μένει απαρασαλεύτως, εἰς ἀπεράντους | αἰῶνας κ(αὶ) ἥτις δᾶν τὒχῶν κ(αὶ) ἀπο|ξενόσει ἀυτῷ ἐκτὸς τῆς μον(ῆ)ς ανατι|θεμ(ένος) ἢ προφασηζόμ(εν)ος τὸ τῆς λιβάδος | πέτρας ἀπόκαθηλόςας· ἢ εις μετόχιον | ἢ νὰ σχεδἴάςας τοῦ αντιγράψασθαι. | ἢ καὶ μόνον ἐντὸς τῆς μον(ῆ)ς· κ(αὶ) ἀλλοτριά | ςας ἀυτῷ· τοῦ ἔχειν τῶν τὰς ἀρὰς τῶν τρι | ακοσί(ων) ῑ κ(αὶ) ῆ θεοφόρων π(ατε)ρων· κ(αὶ) ἡ μερὶς | μετὰ τῶν ς(αυ)ροσάντ(ων) τὸν κ(ύριο)ν, κ(αὶ) ἐμοῦ τοῦ ταπενοῦ | τὸν ἀφορισμόν.* Καὶ ἕπεται ἀμέσως ἡ μονοκονδυλιά : *Ὁ Θαυμακοῦ Ἰωάσαφ.*

Στάχωσις ἐκ παχειῶν δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 230.

45

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,102 × 0,14 Αἰὼν XVII Φύλλα 93

1 (φ. 7α) Εἱρμοὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Θεοτόκου, τῶν Χριστουγέννων, τῶν Φώτων, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, τοῦ Πάσχα, τῆς Πεντηκοστῆς, τῆς Ἀναλήψεως, τῶν Τεσσαρακοστῶν.

2 (φ. 66β) Ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου.

3 (φ. 93β) «Μεγαλυνάρια ψαλλόμενα κατὰ τάξιν εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς». Κολοβόν.

Τὰ φ. 1–28 καὶ 85 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ, προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν, καὶ ἄγραφα πλὴν τῶν φ. 1β καὶ 2α, ἔνθα τινὰ ἐν παρόδῳ γεγραμμένα, καὶ τοῦ φ. 28β, ἔνθα τύπος χρεωστικῆς ὁμολογίας.

Ἐν φ. 33α, κατὰ τὴν κάτω ᾤαν, βαναύσως : *ςίκαρηο βασιλείου* (XVII–XVIII αἰών). Ἡ αὐτὴ χεὶρ ἔχει καὶ ἄλλα τινὰ ἀσύστατα κατὰ τὰς ᾤας γράψει.

Ὁ κῶδιξ καθ' ὅλου ὑπὸ τῆς νοτίδος λελυμασμένος.

Στάχωσις ἐκ λεπτῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ εἰκόνες.

46

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,105 × 0 148 Αἰὼν XVI Φύλλα 89

[Ὀκτώηχος]. Ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: Ἀβραμιαῖοι παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ τριάδα τυπώσαντες· τοῦ πυρὸς τὴν φλόγα εἰς δρόσον μετέβαλλον· καὶ ὑμνοῦντες ἐβόουν . . . . .

Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἔχουσιν ἀποσπασθῇ. Τὰ δ' ἐν ἀρχῇ ἀπορρυέντα φύλλα, ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι, εἶναι περὶ τὰ 18.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 220.

47

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,125 × 0,177 Αἰὼν XVII Φύλλα 72

Εὐχαὶ τοῦ ἑσπερινοῦ, ἀποδείπνου, μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, τῶν ὡρῶν, μετὰ τὴν μεγάλην παράκλησιν εἰς τὴν Θεοτόκον, συγχωρητικαί.

Ἐν τέλει, φ. 72α:

*ἤτοι: *Τω συντελεςὴ τῶν καλών Θ(ε)ώ, δοξα· | χάρις· αὐτοῦ τὸ δῶρον· κὰι ϊἀκῶ|βου τοῦ ἁμαρτῶλοῦ κ(αὶ) δικτροῦ | ἀμονάχου πόνος· | ἔτους ,ζωρθω* [7109 = 1600/1601].— *σαμουὴλ*

Ἐν φ. 1β: † *προφυτία γεγραμένι· ἐννεβραϊκῆ, διά|λεκτῶ, λατινιςὶ· μεταφρασίσα· ἐν τη χώρα | του πονεργίου επιτίνι μαρμάρου· το μὶκος πίχες | ιβ′ κ(αὶ) το πλατος ς′· [σ]καβὸντω θεμελὶον· του υψι|λοτάτου πήργου· του αγίου διονυσίου· διαπροςὰ|γματος της εκῆσε συνόδου ἔχι δε δυτος· να βαρθι | ἄγκλυα· γκαλυα· τζῆπηελὰδαν· γερμανία· | ἔτι αποχ(ριστο)ῦ· ᾳχκ′· αποςίσοντε ἐκπίςεος |· αχκα· μέγας ἔςε πὸλεμος εἰςπασαν τ(ὴν) ἰταλίαν· | ᾳχκβ′ πὴμὴν ουκέςαι· ᾳχκγ′ οργὶ Θ(εο)ῦ ἔςε | ειςπάσαν τ(ὴν) γῆν· ᾳχκδ′· παρολίγο ὁ χ(ριςὸ)ς γνωςὲισετε | ᾳχκε′· σιςμὴ μεγάλι | ἔςε εἰςπάσαν τ(ὴν) γην· εςὲ | ᾳχκς′ ι αφρηκῆ πυρπολυθῆσετε· κ(αὶ) οἱ ποταμὶ | εις αἷ[μα] μεταλαχθῆσονται· ᾳχκζ′ μέγας ανύρ | αναςὶσετε· ᾳχκη′ ευρὸπι ασία· αφρικῆ*

λιμοχθο|νίσι· χκθ' η δισεβι εναν Θ(εὸ)ν γνῶσουσι· ᾳχλ' | μία πήμνη εἰς πιμὴν ἐςὲ —··

Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,085 × 0,127. Τὸ φ. 47β ἄγραφον. Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως ἐντύπων καὶ χειρογράφων φύλλων μετ' ἐξωτερικοῦ περγαμηνοῦ ἐπικαλύμματος ἐκ κώδικος τοῦ XII αἰῶνος. Παλαιὸς ἀριθ. Β 213.

48

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,151 Αἰὼν XVII Φύλλα 308

1 (φ. 1α) Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

2 (φ. 18α) «Νομοκάνονον πρόχειρον πρὸς τὸ διορθοῦσθαι τοὺς πνευματικοὺς πατέρας ἕκαστον τῶν προσερχομένων τῇ μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει. Ἐγεγόνει δὲ διὰ προτροπῆς τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Παλαιῶν Πατρῶν κῦρ Δανιήλ, χάριν τῶν ἀπειροτέρων, καὶ μὴ ἐχόντων πεῖραν τῶν θείων κανόνων· καὶ συντέτακται παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν μοναχοῖς Ἰσαάκ, τάχα καὶ πνευματικοῦ, ἐκ διαφόρων ἑρμηνειῶν τῶν θείων κανόνων».

φ. 19β : «Πνευματικὰ προγυμνάσματα, ἃ ὀφείλει εἰδέναι ὁ πνευματικὸς πατήρ». Προτάσσονται, φ. 18α-β, «ὁ πίναξ αὐτῶν» ἀναγράφων τὸ ὅλον κεφ. θ'.

φ. 27α–30α : «ὁ πίναξ τῶν ἐμπεριεχομένων [ἐν τῷ νομοκάνονι τοῦ Ἰσαὰκ μοναχοῦ]» κατὰ στοιχεῖα διατεταγμένος.

φ. 30α-β : «Ἰσαὰκ μοναχοῦ, περὶ ἐκλογῆς καὶ ἐπιτομῆς τῶν κανόνων, κεφάλαιον ζον».

Ἀρχ. : Ταῦτα ἐξεβλήθη ἐκ τοῦ νομοκανόνου τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Ματθαίου τοῦ Βλάσταρη καὶ ἐξ ἑτέρων ἑρμηνευτῶν· καὶ κατὰ στοιχεῖον συνετάγη κατ' ἐπιτομήν· χάριν τῶν τὴν πνευματικὴν οἰκονομίαν μετερχομένων . . .

φ. 30β–34β : «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰσαὰκ μοναχοῦ], πρὸς πνευματικοὺς παραγγελία, περὶ πνευματικῆς διορθώσεως».

Ἀρχ. : Παρακαλῶ ὑμᾶς πατέρες πνευματικοὶ καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, κατὰ τοὺς τῶν θείων πατέρων ὅρους οἰκονομεῖτε τοὺς προσερχομένους . . .

φ. 34β–35β : «Ἐκ τοῦ Ματθαίου [Βλαστάρεως] : ὅπως τοὺς χρόνους τῆς μετανοίας, ὁ νηστευτὴς Ἰωάννης συνέτεμεν».

Ἀρχ. : Τὸ δὲ οὕτω συντέμνειν ἡμᾶς φησι τοὺς τῆς μετανοίας χρόνους . . .

Μεθ' ὃ ἕπεται, φ. 35β–36α, «Σχόλιον τοῦ Ἰσαάκ».

Ἀρχ. : Τινὲς τὸ κανονικὸν τοῦ Νηστευτοῦ, συγκαταβατικὸν εἶναι λέγουσιν . . .

Τοιαῦτα σχόλια τοῦ Ἰσαὰκ πολλαχοῦ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοκάνονος αὐτοῦ. Τὰ ἐν τῷ νομοκάνονι περιεχόμενα εἶναι διατεταγμένα κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν. φ. 36α ἀρχὴ τοῦ Α στοιχείου, φ. 43 τοῦ Β, φ. 46α τοῦ Γ, φ. 53β τοῦ Δ, φ. 59β–60α τοῦ Ε, φ. 64α τοῦ Ζ, φ. 65α τοῦ Η, φ. 65β τοῦ Θ, φ. 66α τοῦ Ι, φ. 72β τοῦ Κ, φ. 75β τοῦ Λ, φ. 75β–76α τοῦ Μ, φ. 98β τοῦ Ν, φ. 102β τοῦ Ξ, φ. 102β τοῦ Ο, φ. 102β τοῦ Π, φ. 109α τοῦ Ρ, φ. 109β τοῦ

Σ, φ. 109β τοῦ Τ, φ. 110α τοῦ Υ, φ. 110β τοῦ Φ, φ. 112β τοῦ Χ, φ. 112β τοῦ Ψ, φ. 112β τοῦ Ω.

3 (φ. 113α) «Ἕτερα κανονίσματα διάφορα..., ἐκ τῶν [Ἰωάννου] τοῦ Νηστευτοῦ, Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως, [...] Κίτρους, Συμεὼν Θεσσαλονίκης, Ἰσαὰκ μοναχοῦ, ἐκ τῶν ἀποκρίσεων τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Μαξίμου [...], ἐκ τῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν διατάξεων».

Τὸ τοῦ Ἰσαὰκ μοναχοῦ ἐν φ. 115β–117α ἐπιγραφόμενον «περὶ τῶν περισσευμάτων τῶν προσφορῶν καὶ ναμάτων, πῶς χρὴ ἀναλίσκεσθαι καὶ ἐσθίεσθαι».

Ἀρχ.: Ὁ μὲν Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας ἐν τῷ ζ' κανόνι, τὰ προσφερόμενα εἰς λόγον θυσίας φησί...

4 (φ. 121α) Μανουὴλ [Ξανθινοῦ] χαρτοφύλακος Μ. Ἐκκλησίας «Διαίρεσις τῶν συγγενῶν καὶ δήλωσις γάμων γινομένων καὶ κωλυομένων».

5 (φ. 133β) Τάξεις, ἀκολουθίαι, εὐχαί, ἐν οἷς καὶ τὰ ια' ἑωθινὰ εὐαγγέλια (φ. 239α–249α).

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι σύγχρονοι γραφαί. Τὰ φύλλα δ' ὅμως 12α–15α πιθανῶς νὰ ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα καὶ δὴ ὑπό τινος *Δανιὴλ ἱερομονάχου*. Ἐπίσης καὶ τὸ φ. 15β, ἐν ᾧ ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ πατερικοῦ, θὰ ἐγράφη ὡσαύτως κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα. Ἐν φ. 144α, 144β, 146α, 160β, 163α (ἐν οἷς κείμενον τῆς ἀκολουθίας τοῦ σχηματολογίου) παρετήρησα *ναι* διπλοτονούμενα.

Ἐν φ. 8β σημειώματα γεγραμμένα βαναύσως κατὰ τὸν XVIII, ὑποθέτω, αἰῶνα. Ἐν οἷς καὶ τὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα *Μαργάρω* καὶ *Βαμπούλου*.

Ἐν φ. 10β–11β πίναξ τῶν κατὰ Κυριακὰς ἑωθινῶν εὐαγγελίων. Ἐν φ. 16β–17α «Πίναξ σὺν Θεῷ τοῦ παρόντος βιβλίου» ἀναγράφων μετὰ παραπομπῶν εἰς φύλλα τὰς ἐν τῷ κώδικι εὐχὰς καὶ ἀκολουθίας. Οὗτος δ' ὅμως ὁ πίναξ δὲν ἀνταποκρίνεται κατὰ πάντα πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ κώδικος. Ἐν φ. 141β: «γράμμα ἐμμάρτυρον διδόμενον παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς πρὸς τὸν μέλλοντα ἱερωθῆναι» φέρον τὴν ὑπογραφήν: † *Διονύσιος, ἱερομόναχος καὶ πν(ευματ)ικός : | αὐτοῦ π(ατ)ήρ :—*

Ἐν φ. 304β–305α «Ἐπιστήμη τῆς φλεβοτομίας, ὁπούταν φλεβοτομεῖς· τηρεῖν τὰς ἡμέρας τῆς σελήνης». Τὸ φ. 305, ἐν ᾧ ἡ συνέχεια τοῦ περὶ φλεβοτομίας, ἐτέθη εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντος φύλλου. Ἐν αὐτῷ, φ. 305α, καὶ ἡ μονοκονδυλιά: *Διονύσιος ἱερομόναχος*. Οὗτος φαίνεται ἀσφαλῶς μὲν κτήτωρ τοῦ κώδικος, πιθανῶς δὲ καὶ γραφεὺς μεγάλου μέρους τούτου.

Ἐν φ. 317β–318β καὶ εἰς συνέχειαν ἐν ταῖς ᾤαις τοῦ φ. 18α γέγραπται ὑπὸ μεταγενεστέρας βαναύσου χειρὸς περὶ τῆς συστάσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀρχ.: Ὁ ἄνθρωπος συνέστηκεν ἐκ δ' στοιχείων· ἤγουν ἐκ πυρός· ἀέρος· γῆς καὶ ὕδατος...

Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιὰν δι' ἑλληνικῶν ψηφίων ἀρίθμησιν τῶν φύλλων, σημειουμένην ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τούτων. Τὰ φ. 1–8 φέρουσιν ἀριθμοὺς ζ'–ιδ', τὰ φ. 9–11 παλαιοὺς ἀριθμοὺς α'–γ', τὰ 18–303 παλαιοὺς ἀριθμοὺς κζ'–τ', καὶ τὰ φ. 306–318 παλαιοὺς ἀριθμοὺς ιε'–κς'. Τὰ φ. 16α, 140β, 150β–151α ἄγραφα παντελῶς.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ μέλανος βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 212.

49

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,105 × 0,154 Αἰὼν XVII Φύλλα 93

Ἰσαὰκ μοναχοῦ Νομοκάνων.

φ. 4α: «Περὶ ἐκλογῆς καὶ ἐπιτομῆς τῶν κανόνων· κεφ. ζ'».

Ἀρχ.: Ταῦτα ἐξεβλήθη ἐκ τοῦ νομοκανόνου τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Ματθαίου τοῦ Βλάσταρη, καὶ ἐξ ἑτέρων ἑρμηνευτῶν· καὶ κατὰ στοιχεῖον συνετάγη κατ' ἐπιτομήν, χάριν τῶν τὴν πνευματικὴν οἰκονομίαν μετερχομένων· καὶ μάλιστα τῶν μὴ κεκτημένων τὸ βιβλίον ἅπαν τῶν θείων κανόνων· ἢ ἐχόντων μὲν τοῦτο, μὴ δυναμένων δὲ ἐξαπειρίας εὐκόλως πᾶσαν ζήτησιν ἐφευρεῖν. Ἐνταῦθα γὰρ τῶν ἀναγκαίων κατεπιτομὴν συντεθέντων, καὶ ἐν ὀλιγολογίᾳ καὶ ἁπλουστέρᾳ φράσει, καὶ δυναμένου παντὸς πνευματικοῦ πατρὸς κτᾶσθαι ταῦτα...

φ. 4β: «Τοῦ αὐτοῦ, πρὸς πνευματικοὺς παραγγελία περὶ πνευματικῆς διορθώσεως».
φ. 10α: «Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ ἄλφα στοιχείου».
φ. 17α: «Ἀρχὴ τοῦ βῆτα στοιχείου».
φ. 20α: «Ἀρχὴ τοῦ γάμμα στοιχείου».
φ. 25β: [Ἀρχὴ τοῦ δέλτα στοιχείου].
φ. 27β: «Ἀρχὴ τοῦ ε στοιχείου».
φ. 29β: «Ἀρχὴ τοῦ ζ στοιχείου».
φ. 30β: «Ἀρχὴ τοῦ η στοιχείου».
φ. 31α: «Ἀρχὴ τοῦ θ στοιχείου».
φ. 31β: «Ἀρχὴ τοῦ ι στοιχείου».
φ. 32α: «Ἀρχὴ τοῦ κάππα στοιχείου».
φ. 40α: «Στοιχεῖον λ...».
φ. 40β: «Ἀρχὴ τοῦ μ στοιχείου...».
φ. 48β: «Ἀρχὴ τοῦ ν στοιχείου...».
φ. 48β: «Ἀρχὴ τοῦ ξ, στοιχείου...».
φ. 49α: «Ἀρχὴ τοῦ ο στοιχείου».
φ. 50α: «Ἀρχὴ τοῦ π στοιχείου...».
φ. 53α: «Ἀρχὴ τοῦ ρ στοιχείου...».
φ. 53β: «Ἀρχὴ τοῦ σ στοιχείου...».
φ. 54β: «Ἀρχὴ τοῦ τ στοιχείου...».
φ. 55α: «Ἀρχὴ τοῦ υ στοιχείου...».
φ. 55β: «Στοιχεῖον φ...».
φ. 58α: «Ἀρχὴ τοῦ χ στοιχείου...».
φ. 58α: «Ἀρχὴ στοιχείου ψ...».
φ. 58α: «Ἀρχὴ τοῦ ὠμεγάλου στοιχείου».

Ἕπονται μετὰ ταῦτα, φ. 58β κ.ἑ., κεφάλαιά τινα κανονικὰ — εἰς τὴν καθωμιλημένην τὸ πλεῖστον γεγραμμένα — ἄσχετα πιθανῶς πρὸς τὸ νομοκάνονον τοῦ Ἰσαὰκ μοναχοῦ. Ἐξ αὐτῶν μνημονευτέα ἐνταῦθα :

φ. 58β : «Ὅτι δὲν πρέπει τοὺς ἱερεῖς καὶ διακόνους νὰ δέρνουν τινὰ ἄνθρωπον. Ἀποστόλων, κζ'».

φ. 60β : «Περὶ ἀντιμησίου».

φ. 61α : «Νεαρὰ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ».

Ἀρχ. : Εἴ τις ἀρραβωνιασθῆ γυναῖκα, καὶ δὲν συμφωνήσει πότε νὰ κάμουσι τοὺς γάμους . . .

φ. : «Περὶ τῆς ὑψώσεως τῆς Παναγίας».

φ. 63β : «Συναικέσια [sic] ἐξ ἀγχιστείας· ἤγουν συμπεθερίας».

φ. 68β : «Περὶ ἀφωρισμένου πῶς ἐγνωρίζεται μετὰ θάνατον αὐτοῦ πόθεν ἀφωρίσθη».

φ. 71α : «Περὶ βουρκολάκων».

Ἐν φ. 72β–92α : «Περὶ αἱρέσεων ἐν συντόμῳ καὶ ὅθεν ἤρξαντο καὶ πόθεν γεγόνασιν». Ἀρχ. : Πασῶν αἱρέσεων μητέρες καὶ πρωτότυποι δ' . . .

Ἐν φ. 26β : «σχόλιον, Ἰσαὰκ» καὶ ἀλλαχοῦ ἔτι σημειώσεις καὶ ὑπομνήματα τούτου εἰς τοὺς κανόνας.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,065 × 0,102. Τὰ φ. 1–3, 92β–93β τελείως ἄγραφα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ συνεσταχωμένῳ τῇ πινακίδι πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος βραχεῖα ἀναγραφὴ *σαρανταρίων* κ.λ. βαναύσως γεγραμμένη.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 219.

50

Χάρτης	Διαστ. 0,10 × 0,15	Αἰὼν XVII	Φύλλα 274

1 (φ. 6α) Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ τῶν μοναχῶν.
Προτάσσεται, φ. 3α–5α, ἡ τάξις τῆς ἀκολουθίας ταύτης. Ἐν φ. 59β, ὅπου συμπίπτει τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας, κατὰ τὴν ἔξω ᾤαν, σημειοῦται : ,ζρκζ' [*7127 = 1618/9], ὁ χρόνος τῆς γραφῆς τοῦ τμήματος τούτου τοῦ κώδικος.

2 (φ. 60α) « . . . Νομοκάνων τῶν ἁγίων ἑπτὰ καὶ οἰκουμενικῶν συνόδω[ν], συλλεχθεῖσα· ἤτοι ἄνθη».
Περιέχει κεφάλαια καὶ ἐκ πατέρων καὶ κανονικῶν. Τινὰ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

3 (φ. 164β) Τύπος ἐμμαρτύρου γράμματος διδομένου παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς πρὸς τὸν μέλλοντα ἱερωθῆναι.

4 (φ. 165α) Γράμμα Βησσαρίωνος ἱερομονάχου καὶ πνευματικοῦ ὅτι εὗρεν ἄξιον τῆς ἱερωσύνης Νικόλαόν τινα. Γέγραπται προφανῶς ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Βησσαρίωνος βαναύσως.

5 (φ. 166α) Εὐχαὶ τῆς ἐξομολογήσεως.
Ἔχουσι γραφῇ ὑπὸ δύο χειρῶν συνηλικιωτίδων.

6 (φ. 173β) «Προσκυνητάριον ... περὶ τοῦ ἁγίου τόπου τῆς γῆς τῆς Ἐπαγγελίας· ἤγουν τῶν Ἱεροσολύμων».

"Αρχ. : Ἐπειδὴ κατὰ τὴν θείαν σου προαίρεσιν, καὶ ἀκριβῆν ἐκζήτησιν, περὶ τοῦ ἁγίου τόπου τῶν Ἱεροσολύμων ...

7 (φ. 213α) «Θρῆνος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅταν ἑώρακεν τὸν Κύριον κρεμάμενον ἐν τῷ σταυρῷ».

"Αρχ. : Παρισταμένη τῷ σταυρῷ, ἡ πάναγνος Παρθένος,
καὶ τὸν σωτῆρα βλέπουσα, κρεμάμενον ἐν ξύλῳ,
κατανοοῦσα τὰς πληγάς, βλέπουσα καὶ τοὺς ἥλους,
. . . .

Τελ. : τῆς δόξης δὲ τοῦ σοῦ υἱοῦ ἀξίωσον παρθένε,
σὺ γὰρ ἐλπὶς τῶν Χριστιανῶν ὑπάρχε[ι]ς Παναγία.

8 (φ. 220β) «Διήγησις πάνυ ὠφέλιμον τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου».

"Αρχ. : Πορευόμενος ποτὲ τινὰς τῶν ἁγίων πατέρων ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ἄγγελος κυρίου .....

9 (φ. 244β) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ... ».

"Αρχ. : Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαὶ χειμάζουσι τὴν ταπεινήν μου ψυχήν ...

10 (φ. 263β) «Κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ... ».

"Αρχ. : Χαῖρε τῶν πατέρων τὸ εὔφημον κράτος· χαῖρε περίδοξον κλέος τοῦ γένους ...

Ἐν τέλει, φ. 274α, ἀναγινώσκεται : † *του ταπεινοῦ κ(αὶ) ἐυτελῆ δανειὴλ ἱερο[μονα]χ(ου) γράψας* | *,ζρλ'* [* 7130 = 1621/2] *μετεώρου*. Δὲν φαίνεταί μοι δ' ὅμως οὗτος γραφεὺς τοῦ ὅλου κώδικος, εἰμὴ τῶν φ. 167α–172β, ἴσως δὲ καὶ ἄλλων τινῶν. Τὰ φ. 1β, 2β, 173α, 232β, 238α, 239α–243β τελείως ἄγραφα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἀναγραφὴ ἐκφωνήσεων, ἐν αἷς ἀπαντᾷ καὶ τὸ χωρίον *τζερίτζανι*. Καὶ ἐν φ. 1α, 238β, 244 καὶ τῷ παραφύλλῳ τῷ συνεσταχωμένῳ τῇ πινακίδι πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἀναγραφαὶ ἐκφωνήσεων κλ. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τούτῳ βαναυσότατα γεγραμμένον καὶ τὸ σημείωμα : † *ἐτοὺς 1 6 7 9 εἰοῦνη* | *ο* | *θάνατῆκὸν Πέρσῶ*. Ἐν φ. 2α : *1784* | *ἐτοῦτους ο νὸμοκάνονας·* | *ἶνέ τοῦ μὲτέὼρου·* ..... *κ(αὶ) ὄποιος* | *ἴθέλεν τῶν ἀποξενόσιν να* | *ἔχειν τῆν κατᾶραν τῶν ἁγῖον* | *κτῆτὂρον· ἀθὰνασίου· κ(αὶ) ἰωά[σα]φ* ....

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

51

Χάρτης | Διαστ. 0,105 × 0,148 | Αἰὼν XIV | Φύλλα 178

«Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας Λαύρας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάββα».

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου, φ. 169β : *τῷ Συντελεςῆ τ(ῶν) καλ(ῶν) θ(ε)ῶ χάρ(ϊ)ς*

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος γέγραπται ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρὸς τροπάριά τινα, ἐξ ὧν τινα καὶ μετὰ φωνῶν. Ἐν τέλει δὲ τοῦ κώδικος ταῦτα :

α′ (φ. 169β) «Τὰ ἀναστάσιμα προκείμενα τοῦ ἀποστόλου τῶν η′ ἤχων . . . ».

β′ (φ. 170β) «προκείμενα ἀναστάσιμα τῶν η′ ἤχων· ἃ λέγονται ἐν τοῖς εὐαγγελίοις τοῦ ὄρθρου».

γ′ (φ. 171β) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ σοφωτάτου καὶ ἀψευδοῦς πασχαλίου». Περιλαμβάνει τὰ πασχάλια τῶν ἐτῶν ,ςωκζ′-,ςων′ [* = 1319 — 1342]. Ἐν τέλει τούτων, φ. 173β, δι' ὑπερύθρου μέλανος : *Κυπριανὸς* | *ἱερομόναχος*

δ′ (φ. 174α) «Περὶ τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου καὶ τοῦ λέοντος».

Ἀρχ. : Ὡς ἀπὸ ἑνὸς μειλίου τοῦ ἁγίου . . .

Ὁ κῶδιξ ἔχει ὑπὸ τῆς νοτίδος τόσον διαφθαρῇ, ὥστε πολλὰ φύλλα τούτου κατέστησαν τελείως ἀφανῆ. Πρὸς τὸ τέλος καὶ δὴ ἀπὸ φ. 144β διακρίνονται γραφαὶ διάφοροι τῆς τῶν προηγουμένων φύλλων.

Ἐν φ. 178α τἀκόλουθα διὰ γραφῆς συμπιλημματώδους : † *τοῦ ταπεινοῦ μ(ητ)ροπολίτου Ἰωάσαφ* | *Λαρίσσης ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου* | *δευτέρας θετταλί(ας) καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἀφιερωθ(εν) βιβλία μείζονα τε* | *καὶ μικρὰ πεντεκέδεκα ὑπὲρ* | *μνημόσυνον π(ατέ)ρων μου,* | *καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐν τῷ ἁγ(ίῳ) μετεώρω : —* [*πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 24].

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,08 × 0,10.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Φέρει καί τινας τῶν ὀρειχαλκίνων γόμφων δι' ὧν ἐκοσμεῖτο. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

52

Χάρτης Διαστ. 0,11 × 0,165 Αἰὼν XVIII Φύλλα 167

«Νομοκάνονον πάνυ ὠφέλιμον καὶ πλούσιον».

Εἰς τὴν καθωμιλημένην. Τὸ κείμενον ἄρχ. ἀπὸ φ. 15α. Ἐν φ. 1α-4α, 5α-14α «πίναξ ἀκριβὴς τοῦ παρόντος νομίμου», ἀναγράφων κεφ. σλβ′, ἐξ ὧν τὰ δύο τελευταῖα «περὶ τῶν βαθμῶν τοῦ γάμου» καὶ «τὰ σχέδη τῶν γάμων» ἄνευ ἀριθμῶν. Ὁ πίναξ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ κείμενον ἀκριβῶς.

Τὸ α′ κεφ., φ. 15α : «Νουθεσία εἰς τὸν πνευματικὸν εἰς ἀσφάλειαν».

φ. 80α : κεφ. «ρλα′ περὶ πάσης γοητείας, καὶ μαντείας· καὶ ἀποδεμάτων, καὶ ἄλλων πολλῶν»·

φ. 89β : κεφ. «ρμε′ περὶ τῶν καιόντων τοὺς λεγομένους βουρκολάκους».

φ. 91α : κεφ. «ρμζ′. Ἐρώτησις. Εἴπερ εἰσὶ Γελοῦδες γυναῖκες ἀναροφῶσαι τὸ αἷμα τῶν βρεφῶν. Ἀπόκρισις . . . ».

φ. 93β : κεφ. «ρνδ′ περὶ κλέπτου καὶ κλεπταποδόχου, καὶ πάσης κλεψίας τεχνιτῶν καὶ γυναικῶν». (Ἐν αὐτῷ ἔχομεν καὶ *ταξιγκαρίους* = τζαγγάρηδες).

φ. 110β : κεφ. «σζ′ περὶ [παρα]καμπα[ν]ιστοῦ καὶ παραβλακιαστοῦ».

φ. 121β : κεφ. «σκζ' τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου πατριάρχου Ἀντιοχείας περὶ γονοβρίας καὶ ὑγρότητος ἀνθρώπου κοινῇ γλώττῃ».

φ. 126α : κεφ. «[σκη'] περὶ ἀφωρισμένου· πῶς γνωρίζεται μετὰ τὸν θάνατον πόθεν ἀφωρίσθη».

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου, φ. 165β, ἐρυθρόγραφον : *αψοβ :* —

Ἐν τοῖς παραφύλλοις, τοῖς παραπληρώμασι καὶ ταῖς ᾤαις ἀναγραφὴ προθέσεων, ἐκφωνήσεων ἐπ' ἐκκλησίας κλ. τοῦ XIX ἀρχομένου αἰῶνος. Ἐξ αὐτῶν ἐσταχυολόγησα τὰ ἑξῆς βαπτιστικά : *Περδίκου* (φ. 1α), *Παγώνα* (φ. 1β), *Ἀσημῖνα* (φ. 162β), *Μαλάμου* (φ. 163β).

Τὰ φ. 4β καὶ 55β τελείως ἄγραφα. Τὰ δὲ φ. 166 καὶ 167 κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποκεκομμένα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ναστοῦ χάρτου μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχέ ποτε καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 64.

53

Χάρτης | Διαστ. 0,10 × 0,155 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 192

1 (φ. 1α) Στιχηράριον.

Ἀνεπίγραφον.

2 (φ. 126α) Ἀκολουθία εἰς τὸ γενέσιον τῆς Θεοτόκου.

3 (φ. 143α) Ἀκολουθία εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ.

4 (φ. 156β) Ἀκολουθία εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν ναόν.

5 (φ. 176α) Ἀκολουθία εἰς τὰ Χριστούγεννα.

Ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ δύο τμημάτων γεγραμμένων ὑπὸ διαφόρων χειρῶν ἐπὶ διαφόρου χάρτου. Τὸ πρῶτον τμῆμα φ. 1–124, τὸ δεύτερον φ. 125–192. Τὰ φ. 30β–31β καὶ 125 τελείως ἄγραφα.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν βαναύσως γεγραμμένα : † *ἔγο ὤ παπα μήτροφάνηc | ἀπο λεγομένὴν καρή|τζα ἔγηνα καλόγερωc | (ζ),ζ χυληόσο* c϶ (;) *ἐν μη|νη ήουνηου εις ταιc ιε' κ(αὶ) | παπα τοῦ εαυτου ετὸc.* Ἐν φ. 124β : † *έτοῦτο το χάρτή εινε τοῦ πρὀδρόμου κ(αὶ) ω | ποῦ νὰ τό πάρει ... νά κόψεί ω τίμειος πρὀδρόμος την ζογει τὸυ ...* Καὶ ἐν τέλει τοῦ κώδικος, φ. 192β : *του προδρώμου.* Πρόκειται πιθανῶς περὶ τοῦ κατὰ τὰ Μετέωρα μονυδρίου. Αὐτόθι, φ. 142β, καὶ ταῦτα πρὸς τοῖς ἄλλοις : † *ἐκημείθη ὁ δούλοc τοῦ Θ(εο)ῦ | Ιω(άννης), απο το κουκούδι ἐν μ(η)ν(ί) νοεῦριω ε' ημέ(ρα) έτουσ ,ζμα'* [* 7041 = 1532] | *ἡμέρα τετράδη :* —

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

54

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,11 × 0,16 Αἰὼν XVII Φύλλα 100

«...᾿Αναπαυσιμάριον».

α′ (φ. 1α) «᾿Ακολουθία εἰς ἱερέα τελευτήσαντα».

β′ (φ. 55α) «᾿Ακολουθία [νεκρώσιμος] εἰς κοσμικούς».

γ′ (φ. 70α) «Κανὼν [νεκρώσιμος] εἰς γυναῖκα».

δ′ (φ. 78α) «Κανὼν [νεκρώσιμος] εἰς νήπια».

ε′ (φ. 86α) «᾿Ακολουθία [νεκρώσιμος] εἰς μοναχούς».

ς′ (φ. 95β) «᾿Ακολουθία [νεκρώσιμος] εἰς μοναζούσαις».

Κολοβόν. ᾿Εν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ βάναυσα δοκίμια κονδυλίου καὶ σημειώματα ἀνούσια.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων παχειῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, τανῦν κατὰ μέγα μέρος ἀπεσχισμένου.

55

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,102 × 0,153 Αἰὼν XVII Φύλλα 23

1 (φ. 1α) [῾Ο ᾿Ακάθιστος ῞Υμνος].

᾿Ακέφαλος. ῎Αρχ. : ἐπισκιάσαν ἐργάσηται. ῾Η ἐμὴ προμήτωρ δεξαμένη τὴν γνώμην τοῦ ὄφεως...

2 (φ. 5β) «῞Ετερος κανὼν τῆς ἀκαθίστου...», οὗ ἡ ἀκροστιχίς : «...Χαρᾶς δοχεῖον σοὶ πρέπει χαίρειν μόνῃ· ᾿Ιωσήφ...».

3 (φ. 19β) «᾿Ακολουθία τῆς μεγάλης παρακλήσεως...».

Κολοβή. Τελ. : Θησαυρὸν σωτηρίας, καὶ πηγὴν α...

᾿Εκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ ρυπαρός. Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων τῷ παραφύλλῳ τῷ συνεσταχωμένῳ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. ᾿Εν τῇ πινακίδι πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος διάφορα δοκίμια κονδυλίου, ἐν οἷς καὶ ἡ μονοκονδυλιά : *Διονύσιος ῾Ιερομόναχος* (Πρβλ. ἀνωτέρω, σελ. 71).

Παλαιὸς ἀριθμὸς 21.. (;)

56

Χάρτης Διαστ. 0,072 × 0,105 Αἰὼν XVI Φύλλα 207

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων πολυελέους, χερουβικά, κεκραγάρια, ἐξαποστειλάρια, τρισάγια, ἀλληλουϊάρια, τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ, ἑωθινά, κοινωνικά, κλ.

᾿Αναφέρονται ἐν τῷ κώδικι οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

α′ Κορνήλιος μοναχὸς (φ. 3β).

β' Ἀγαλλιανὸς (φ. 7β).
γ' Δούκας Σερόπουλος (φ. 10β).
δ' Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς (φ. 22β).
ε' [. . .] Χαλιβούρης (φ. 69α, 112β).
ς' Ξένος Κορώνης (φ. 70α, 72β, 73β, 74α, 118β, 123β, 202β).
ζ' Μανουὴλ Χρυσάφης (φ. 77α, 78β, 79α, 99α, 169α, 171β, 181β, 185β, 193α).
η' Λάσκαρης (φ. 80α).
θ' Κοντοπετρῆς (φ. 97α).
ι' Ἰωάννης Κλαδᾶς ὁ λαμπαδάριος (φ. 98α, 100α, 101β, 104α, 157β, 189β).
ια' [Ἰωάννης] Κουκουζέλης (φ. 113β).
ιβ' Λέων ὁ σοφὸς ὁ βασιλεὺς (φ. 129α).
ιγ' Δημήτριος ὁ Ραιδεστηνὸς (φ. 170β).
ιδ' Μανουὴλ Γαζῆς (φ. 179β).
ιε' Μᾶρκος ἱερομόναχος ὁ Ξανθόπουλος (φ. 197β).

Ἐν φ. 15α κ.ἑ. : «Πολυέλεος ὁ λεγόμενος κουκουμᾶς· ὃς ψάλλεται ἐν κωνσταντινουπόλει· καὶ εἰς τὲς κατὰ τόπον ἁγίες τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίες . . . ».

φ. 22β κ.ἑ. : «ἕτερον [μέλος] ἀστραπᾶς ἤγουν τὸ τρανὸν κῦρ Κωνσταντίνου τοῦ Μαγουλᾶ».

φ. 31α κ.ἑ. : «Ἀρχὴ . . . τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης· τῶν ἀνιόντων καὶ κατιόντων σημάτων καὶ πνευμάτων· καὶ πάσης χειρονομίας συντεθειμένης εἰς αὐτήν· παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν, παλαιῶν τε καὶ νέων».

φ. 36β κ.ἑ. : «Ἀρχὴ . . . τῶν ἠχημάτων κατ' ἦχον».

φ. 67α κ.ἑ. : μέλος «λαυριωτικὸν ἐκκλησιαστικὸν πανυ γλυκύτατον».

φ. 171β κ.ἑ. : μέλος «περσικὸν τὸ λεγόμενον *κηνίρα* ποίημα κῦρ Μανουὴλ μαΐστορος τοῦ Χρυσάφη».

Ἐν τέλει, φ. 207β, ἐρυθρόγραφον : *Τέλος ἐν μηνὶ ἰἀνουαρ(ίω) η'* | *αφπ'* [* 1580] *διὰ χειρός ἐμοῦ νϊκολάου* | *παδϊάτη*.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,052 × 0,078.

Τὰ φ. 7α, 12β, 13, 14β, 128β, 176α κατέλιπεν ὁ βιβλιογράφος ἄγραφα. Ἐνιαχοῦ μέλη ἀνεπίγραφα· τούτων αἱ ἐπιγραφαὶ προὔκειτο νὰ γίνωσι δι' ἐρυθροῦ μέλανος. Ἐν φ. 6β, 22α, 176α-β δοκίμια κονδυλίου. Τοιαῦτα δοκίμια καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τούτῳ : *κ(αὶ) ὅπου π(άν)τέ|χη· θαρο εχη, κ(αὶ)* | *ὅπου εχη πάντα* | *δίνυ*. Τὸ φ. 207 ἐπικεκόλληται ἐπὶ τῆς πινακίδος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος εἶναι 0,015.

57

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,075 × 0,108 Αἰὼν XV Φύλλα 198

Στιχηρὰ κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, τοῦ Τριῳδίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Κῶδιξ ἀκέφαλος.

Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,05 × 0,07.

Τὸ φ. 1 ἐν μέρει σῴζεται. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α, τῇ κάτω τοῦ φ. 190α καὶ ἐν φ. 198α-β καὶ ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος σημειώματα τοῦ XVII αἰῶνος ὅλως ἰδιωτικῆς φύσεως.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 114 β : † *Τω παρὸν ρωλογιων οἰπάρχη του μετεῶρου* (γραφὴ τοῦ XVII αἰῶνος).

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 115α δοκίμιον κονδυλίου καὶ μελάνης.

Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεστάχωνται τῷ κώδικι τμήματα περγαμηνῶν φύλλων, γραφῆς τοῦ XII αἰῶνος, ὧν τὸ περιεχόμενον φαίνεται χρυσοστομικόν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 202.

58

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,074 × 0,112 Αἰὼν XVI Φύλλα 427

1 (φ. 3α) Στιχηρὰ ἀναστάσιμα, ἀνατολικά, προσόμοια, κανόνες, ἐξαποστειλάρια, ἑωθινά, Θεοτόκια, σταυροθεοτόκια.

2 (φ. 114α) Πασχάλια τῶν ἐτῶν ͵ζλβ'–͵ζξγ'. [* 7032 — 7063 = 1524 — 1555].

3 (φ. 117α) Ψαλτήριον τοῦ Δαβίδ.

4 (φ. 355α) Ἀκολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.

5 (φ. 378α) «Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεταλήψεως».

6 (φ. 413β) «Ἀκολουθία ὅταν ἐνυπνιασθῇ τις . . .».

7 (φ. 422α) «Ὕμνοι τριαδικοί».

Γραφὴ λίαν ἐπιμελής. Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,05 × 0,076. Τὰ φ. 1α, 108, 116β, 425β–427β τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 1β : † *θεὁδώρητος* (γραφὴ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος· ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος).

Ἐν φ. 107β : † *ἐγῶ ὁ ταπηνὂς κ(αὶ) ὠ ἐλᾶχησος* | *⟨Ἰωσὴφ ἐχει⟩ροτονήθηκα διᾶκονῶς*· *ἔτους ͵ζις'* [* 7016 = 1508] | *ἐν μηνῇ μάϊος εἰς ταῖς* | *τῇ κυριακῇ τ(ῆς) ἁγίας* | *πεν|τεικοσης :* —

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

59

Χάρτης Διαστ. 0,065 × 0,112 Αἰὼν XVI Φύλλα 170

1 (φ. 4α) Εὐχαί.

2 (φ. 22β) «Ἀλφάβητον» [παραινέσεις εἰς μοναχούς].

Ἀρχ. : Ἀρχὴν ἀγαθήν, τὴν ξενιτείαν ποίου·
Βίον εὐκλεῆ, κοινόβιον λογίζου·
. . . .
Τελ. : Ψάλλων λογίζου, ποῖα ἢ ἅπερ λέγω·
Ὦ ἀγαπητέ, ταῦτα ποίει καὶ σώζει.

3 (φ. 24α) «Ἀκολουθία εἰς ἐνυπνιασμόν».

4 (φ. 30α) «Ἐκλογὴ καὶ σύνταξις [ὕμνων]· Θηκαρᾶ μοναχοῦ».

5 (φ. 120α) Ἀκολουθίαι, εὐχαὶ καὶ κανόνες.

Ἐν φ. 143β ταῦτα : † *ξνβ'ωβ πε' κθ'νψσνψ'σν'λπαλς'λμσν τπλω | ψλθνσν· πθλ^ ἐξὲν ψσν 'θξθπψλοcν· πθλθ' | νθ'μλλνςλ'χολνωλχ· κθφνλ'χψλλνξλνθ | τλν'ψθ'υθ'πθλ πθπενςλ'ψβν : · θ'ξβν :·* [= *μνήσθη κε' παντων τὼν ορθοδοξων χρισ|τιανων· καὶ ἐμὲν τῶν ἁμαρτολῶν· και ἀ|νάξιον δόυλον σου· παφνόυτιον μονα|χὸν τάχά και ρακενδίτην : ἀμὴν*]. Καὶ ἕπεται ἀμέσως : † *Ἐπὶ ἔτ(ους)*

,ζλ' [* 7030=1521/2] *ἰν(δικτιῶν)ος ῑ·* [illegible] ιγ· ια [illegible] [=μην(ὸ)ς ἰουλλίου ια' ὥρα ς'].

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί. Μέγα δ' ὅμως μέρος τοῦ κώδικος, καὶ δὴ τὸ διῆκον διὰ τῶν φ. 30α–143β, ἐφιλοπόνησεν ὁ προμνημονευθεὶς μοναχὸς Παφνούτιος. Μεταξὺ τῶν φ. 143 καὶ 144 ἐξέπεσαν φύλλα τινά. Τὰ δὲ φ. 2α, 3α, 22α, 23β, 167β–169α, 170β τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 169β σημείωμα τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος : † *ἐτοῦτο το χαρτι ἦνε του μετεόρου . . . .* Ἐν φ. 1α-β, 2β, 3α, 29β, 131α, 163α-β, 167α, 169β, 170 δοκίμια κονδυλίου, ἀριθμητικαὶ πράξεις, τροπάρια κλ. βαναύσου χειρὸς τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, τανῦν ἐξηρθρωμένου κατὰ τὴν ράχιν. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

60

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,10 × 0,154 Αἰὼν XVII Φύλλα 155

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν,
περιέχων χερουβικά, κοινωνικὰ καὶ δοξολογίας. Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

α' Μπαλάσιος ἱερεὺς (φ. 5α, 69α).

β' Χρυσάφης ἱερεὺς ὁ νέος (φ. 10α, 15β, 45α, 55β, 95β, 113β, 118α, 122β, 141α, 145β).

γ′ [....] Γαζῆς.

δ′ Μελχισεδὲκ ὁ Ραιδεστηνὸς (φ. 135β).

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,065 × 0,11. Τὰ φ. 128–129 καὶ 154–155 μεταγενεστέρας γραφῆς καὶ προσθήκης. Ἐν φ. 155β διάφορα δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

61

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,076 × 0,101 Αἰὼν XVI Φύλλα 261

1 (φ. 1α) Δαβὶδ Ψαλτήριον.

2 (φ. 232α) Ἀκολουθία τῶν θ′ ᾠδῶν.

Κολοβή. Γραφὴ ἀδεξίου χειρὸς καὶ παραλλάσσουσα. Τὰ φ. 84β–85α, 86β–87α, 198β, 248β–249α ἄγραφα. Φύλλα τινὰ τελείως ρυπαρά. Τὰ δὲ φ. 256–261 μόνον ἐν μέρει σῴζονται.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος. Ὁ σταχωτὴς ἀδεξίως κατήνεγκε τὴν κοπίδα κατὰ τὴν ἄνω καὶ ἔξω ἄνω ᾤαν. Εἶχε δέ ποτε ὁ κῶδιξ καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

62

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,102 × 0,15 Αἰὼν XVI Φύλλα 62

1 (φ. 1α) «Φιλοθέου, τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως· διάταξις τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας».

Παρελείφθησαν ἐνιαχοῦ τινα μέλλοντα νὰ γραφῶσι δι' ἐρυθροῦ μέλανος.

2 (φ. 56α) «Διήγησις καὶ ἀπόδειξις ἔχουσαν [sic] ἐναργῶς ὅτι πάνυ ὠφελοῦνται οἱ προκοιμηθέντες, ἐκ προσφορῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν ὑπὲρ αὐτῶν γενομένων· μάλιστα ἐκ πάσης προαιρέσεως καὶ ἀδιστάκτου ψυχῆς καὶ γνώμης τελούμεναι . . . ».

Ἀρχ. : Μοναχός τις διηγήσατο ἡμῖν λέγων ὅτι παραβάλλοντός μου ποτὲ τῷ μακαρίῳ Θεοδωρήτῳ τῷ πατριάρχῃ Ἀντιοχείας . . .

3 (φ. 61β) «Ἐκ τοῦ νέου παραδείσου τοῦ κυροῦ Δανιήλ· περὶ ἁγίας κόρης τινὸς καὶ σώφρονος».

Ἀρχ. : Ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ ἀνέβη μετὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ . . .
Κολοβόν. Τελ. : . . . ἤκουσαν περὶ αὐτοῦ οἱ πατέρες τοῦ ὀκτωκαιδεκάτου καὶ οἱ μοναχοὶ ὅτι ἔρχεται . . .

Τὰ φ. 56–62 διαφόρου γραφῆς καὶ διαφόρου χάρτου ἢ τὰ λοιπά. Ἐν φ. 55β : *Ζωσίμος Ἱερομόναχος*· ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVI–XVII

αἰῶνα. Ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 56α καὶ 62α ἀποτετύπωται σφραγὶς μετὰ μονογραφήματος δυσξυμβλήτου μοι.

Ἡ στάχωσις ἦτο ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων ἐκ λειτουργίας τοῦ XVI αἰῶνος. Τῶν πινακίδων τούτων τανῦν μόνον ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ὑφίσταται καὶ δὴ διεσχισμένη.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

63

Χάρτης Διαστ. 0,132 × 0,204 Αἰὼν XIV–XVI Φύλλα 434

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς Παρασκευῆς τοῦ Λαζάρου μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων.

2 (φ. 350α) [Νικηφόρου Καλλίστου] Ξανθοπούλου, Συναξάριον Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου.

Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : κακεῖνον ἐπιστομίζει· ἐπανάγων ἠρέμα λόγοις ἠπίοις καὶ προσηνέσι . . .

Περὶ τοῦ συναξαρίου τούτου σημειοῦται δι' ἐρυθροῦ μέλανος, ἐν φ. 348β : « . . . ἀναγινώσκεται δὲ πρῶτον τοῦ μηναίου [τὸ συναξάριον]· ἔπειτα ὁ Ξαθόπουλος . . . ».

Τὸ τμῆμα τοῦ κώδικος τὸ περιλαμβάνον τὸ συναξάριον φαίνεται γραφὲν κατὰ τὸν XIV τελευτῶντα αἰῶνα, τὸ δὲ λοιπὸν τμῆμα κατὰ τὸν XV, πλὴν τῶν φ. 344α–348, ἅτινα φαίνονται γραφέντα κατὰ τὸν XVI αἰῶνα.

Τὸ φ. 351 μόνον ἐν μέρει σῴζεται. Τὸ δὲ φ. 434 ἀνευρέθη ὑπ' ἐμοῦ ἀπερριμμένον ἐν κιβωτίῳ τῆς μονῆς περιέχοντι σπαράγματα διαφόρων χειρογράφων καὶ προσεκολλήθη καταλλήλως εἰς τὸν κώδικα. Ἐν τούτῳ ἐπὶ μὲν τῆς α' ὄψεως ἀναγινώσκομεν : *τῶ πάρο̄ν βηβληων τῆς ὑποπαντης* . . . ἐπὶ δὲ τῆς β' ὄψεως διάφορα δοκίμια κονδυλίου· τοιαῦτα δοκίμια καὶ ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 79β, 80α, 161β, 199β, 277α, 300β, 311α, 340β.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τῶν φ. 160β–161α καὶ τῇ ἄνω τοῦ φ. 161β βαναυσότατα γεγραμμένα κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα :

† *Συμὲρό τα ορὶ θλὺβότε καὶ τα βουνα λή* | *πόντε*
Συμὲρον πέρνοι τὴν βουλι || *υ ανομι οβρευ*
κὰι τα βουνα λιποτε και ο υλ[*ι*] | *οσ εσκοτιςι*
ματατα πασι και ερχοτ[*ε*]|*ν ςο χαρκηα τι πορτα*
χαρκηα πισε μ[ ] | *τρια περονια*
εκινοσ επαρικουσε || [ἀποκεκομμένα ὑπὸ τῆς κοπίδος]
χεραςος και τα αλα δηο ςοσπου | [κεκομμένα]
και τονα το | *πικροτα*|*το* †

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ τμήματος τοῦ κώδικος τοῦ περιέχοντος τὰς ἀκολουθίας εἶναι 0,09 × 0,15, τοῦ δὲ τμήματος τοῦ περιέχοντος τὸ συναξάριον 0,095 × 0,156. Τὸ φ. 349 ἄγραφον· ἐν αὐτῷ προὔκειτο νὰ γραφῇ κείμενον τῆς ἐκπεσούσης ἀρχῆς τοῦ συναξαρίου τοῦ Ξανθοπούλου.

Ὁ κῶδιξ κατέστη ρυπαρὸς ἐκ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐλαίου· συνεστάχωται δὲ αὐτῷ φύλλον περγαμηνὸν ἐκ συναξαρίου τοῦ XII αἰῶνος κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένον.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου τανῦν ἐν πολλοῖς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 284.

64

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,21 × 0,298 Αἰὼν XVI* Φύλλα 261

«Πράξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων» καὶ ἐπιστολαὶ κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

Ἀπὸ φ. 194α : «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τὸ μηνολόγιον τοῦ Ἀποστόλου».

Ἐν τέλει τούτου, φ. 257β : † *Τέλος εἴληφεν τοῦ μηνολόγιου τῶν ἀποςόλων, ἀρ|χομένων ἀπὸ τοῦ σεπτεβρίου μηνὸς κὰι κατὰλη|γόντων μέχρι κὰι τὸ τέλος του μηνὸς ἀυγούςου :*

Καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες σὺν Θ(ε)ῷ ἔρρωσθε : ~
Κὰι ὑπὲρ τοῦ γρά||||ψαντος εὔχεσθαι : ~
Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον τοῦ τὰ πάντα δωρησαμένου : ~
ὁ δὲ πόνος πέφυκεν ἁμαρτωλο̅υ τλήμονος,
Ἰσαὰκ ῥακενδύτου : δόξα σοι ὁ Θ(εὸ)ς ἡμ(ῶν) δόξα σ(οι) :·
Ὑψημέδον πρύτανι μαρτύρων ῥώμη,
Ἰσαὰκ θύτην δώρησαι ἀιῶνος δόξῃ :·

Ἀπὸ φ. 258α ἄρχονται αἱ περικοπαὶ τῶν ἐπιστολῶν τῆς εἰς κοιμηθέντας ἀκολουθίας. Ἐν τέλει ταύτης, φ. 259β, τάδε :

† Ὥσπερ ξένοι χαίρουσιν πατρίδα βλέπειν
Οὕτως κὰι οἱ γράφοντες ἰδεῖν βιβλίου τέλος·
Ἡ μὲν χειρὶ ἡ γράψασα τήνδε τὴν βίβλον :·
σαπήσεται | φεὺ, κὰι γενήσεται κόνις :·
ἡ δὲ βίβλος ταύτη μὲν, | εἰς απεράντους ἀιῶνας μένει :·
Τὴν κεκτημένην χεῖρα | φύλαττε :· Ὦ τριὰς τρισαβία :·
Ὦ ζ(ω)ῆς ἀεὶ φρόντϊζε τῆς ἀκρατ(ου) :·
Ἵνα ἔξεις ςέφαν(ον) ἐκ Θ(εο)ῦ τοῦ ἀθανάτου :.

Ἐγράφη νῦν ὁ βλέπετε τοῦτω νῦν τῷ βιβλίῳ, ἐν τῷ | ἁγίῳ μοναςηρίῳ· κὰι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς μονῇ το̅υ ἁγίου | μετεώρου :. Ἐν τῶ ‚ζϟς' [*=1588]. *Ἐν μηνὶ ϊουλίω λ'· κὰι | ἐτελειώθη ἡμέρα τρίτη· κὰι ὥρα θ' · · Δϊαχειρὸς ἐμοῦ | τοῦ ἁμαρτωλο̅υ ἸCΑ'Α'Κ ΙεΡΟΜοΝΑ'ΧΟΥ*[1] *καὶ οἱ ἀνα|γινώςσκοντες εὔχεσθαί μοι τῷ ἀναξίῳ· κὰι μὴ καταράσθε· ὅτι ὅλος ἀμαθὴς, τῆς καλογραφΐας . . .*

1. Διὰ κεφαλαίων συμπλεκομένων γραμμάτων.

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελὴς καὶ φιλόκαλος. Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,13 × 0,185. Πολλαχοῦ κεφαλαῖα ἀρχικὰ γράμματα τεχνικῶς διάκοσμα, ἐπίτιτλα καὶ ἄλλα κοσμήματα, ἐξ ὧν μνημονευτέον μοι τὸ ἐν φ. 194α πολύχρωμον ἐπίτιτλον. Κεφαλαιώματα διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων συχνὰ ἐν τῷ κώδικι. Ἐν τῇ ἔξω ὤᾳ τοῦ φ. 237α ἀναγινώσκομεν : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Ἀπριλίῳ] κ΄. Τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν Ἀθανασίου καὶ Ἰωάσαφ : ὁ ἀπόστολος ὀμπρὸς εἰς φύλλα γ΄. Τὰ προκείμενα : Τίμιος ἐν αὐτῷ Κυρίου : Μακάριοι πάντες : Ἀδελφοὶ ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματος».

Ἐν φ. 1β : † *,αψογ΄ : ἐνθύμησις διὰ τὴν πυρκαϊάν ὁποῦ ἔγινεν εἰς τὰ τρίκκαλα κ(αὶ) διὰ τοὺς φρικτοὺς πολέ:|μους, ἀπό τούς ὁποίους ὁ μέν ᾽ατος : ἔγινε νοεμβρίου : ιη :, ὁ δὲ βος : νοεμβρίου : ιεη, ὁ δὲ γος : νοεμ|βρίου : κβ ᾳ.*

,αψοδ΄ : ὅταν ἠντλήσαμεν τὴν ςέρναν τὴν κάτω, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπάνω συνηθίζεται νὰ | διαβάζεται ὁ ἁγιασμός τῶν φώτων : ∾ Ἰανουαρίου : κδη :, ὅθεν ἔζω εἰς ἐνθύμησιν.

Ἐν φ. 260α ἐν παραλληλογράμμῳ : *Κθελαένψλω | ολχθλχηψψγψω | φθ///λυσ ψψψβα.* Καὶ κατωτέρω : *κ(αὶ) ἔζω εἰς μνιμόσινον | παρὰ τῆς ὁμοουσίου τριάδος | κ(αὶ) τῆς τοῦ σωτῆρος μεταμορ|φώσεως : — | ὁ γραψας γνωςὸς τοῖς πᾶσι*

Ἐν φ. 260β :

βούλει τὰ ὧδε λείψαν᾽ ἱερά βλέπειν,
τεῦχος τόδ᾽ ἀνάπτυξον ἐν ////// ξένε·

Ἕπεται ἡ μονοκονδυλιά : *Ὁ Σταγῶν Παΐσιος* καὶ ἀμέσως : *ἐν ἔτει : αψη ω :. κατά μῆνα μάϊον :.*

Τὰ φ. 1α καὶ 261 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ ἁπλᾶ ἐπιπολαίως ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ γόμφους μεταλλίνους, εἶχε δέ ποτε καὶ πλεκτοὺς βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —

65

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,21 × 0,291 Αἰὼν XV Φύλλα 283

«Ἑρμηνεία τῶν ἐπιστολῶν τοῦ μεγάλου ἀποστόλου Παύλου· φιλοπόνως ἐρανισθεῖσα παρὰ Εὐθυμίου μοναχοῦ τοῦ Ζυγαδηνοῦ· μάλιστα μὲν ἀπὸ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ διαφόρων ἄλλων πατέρων συνεισενεγκόντός τινα καὶ τοῦ ταύτην ἐρανισαμένου».

α΄ (φ. 2β) Ἑρμηνεία τῆς πρὸς Ρωμαίους.—**β΄** (φ. 45β) τῆς πρὸς Κορινθίους α΄.— **γ΄** (φ. 94α) τῆς πρὸς Κορινθίους β΄.—**δ΄** (φ. 129α) τῆς πρὸς Γαλάτας.— **ε΄** (φ. 147β) τῆς πρὸς Ἐφεσίους.—**ς΄** (φ. 166α) τῆς πρὸς Κολασσαεῖς.— **ζ΄** (φ. 178β) τῆς πρὸς Φιλήμονα.—**η΄** (φ. 180α) τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς α΄.— **θ΄** (φ. 189β) τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς β΄.—**ι΄** (φ. 194β) τῆς πρὸς Φιλιππη-

σίους. — **ια'** (φ. 207α) τῆς πρὸς Ἑβραίους.— **ιβ'** (φ. 248α) τῆς πρὸς Τιμόθεον α'.— **ιγ'** (φ. 263α) τῆς πρὸς Τιμόθεον β'.— **ιδ'** (φ. 273α) τῆς πρὸς Τῖτον.

Τῆς ὅλης ἑρμηνείας προτάσσεται τὸ προοίμιον τοῦ Ζυγαδηνοῦ, ἴδιον δὲ προοίμιον προτάσσεται τῆς ἑρμηνείας ἑκάστης ἐπιστολῆς. Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον γράφεται διὰ μέλανος βυσσίνου ὠχροῦ. Ἐν φ. 1α διὰ μέλανος τοῦ αὐτοῦ χρώματος ἀναγράφονται : αἱ «ἐπιστολαὶ τοῦ μεγάλου ἀποστόλου Παύλου». Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,132 × 0,202. Τὰ φ. 1β, 280α, 281α–283α ἄγραφα. Ἐν φ. 1α, 2α, 82β, 212α, 280β καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος διάφορα δοκίμια κονδυλίου.

Ἐν φ. 280β μεταξὺ ἄλλων τὸ αἴνιγμα : † *πένταγράμματος εἰμί· μίαν | σύλλαβήν φέρω, ἐὰν ἀφέλεις μου | τὴν κεφαλήν, εὑρήσεις με λε|πτώτερον παντὸς ἀνὲμ· ἐὰν δὲ | καὶ τὴν ὀσφὺν ἀποτέμεις· | εὑρήσεις με· μίαν ἐσθίσεων | τῶν πέντ· ἐὰν δὲ καὶ τὸν πόγο|ναν ἀποτέμεις· εὑρήσεις με | ἕνα τῶν τραπόδων· ἐὰν δὲ παν|τελῶς ἀφανήσεις με· εὑρήσεις μ(ε) | διπλῆς ἑκατοντάδος :* — (γραφὴ XVII – XVIII αἰῶνος).

Αὐτόθι, φ. 280β : † *ἀρχ(ὴ) ᾱ' · βιβλί(ων)· παρακλητικόν· β'· ψαλτ(ΐ)ρ(ι)· | γ'· ἀπόςολον· δ'· τετραβάγγελον· ε'· τυπ(ϊ)κ(ῶ)·|ς'· ρολόγιον· ζ'· κλήμακα· η'· εὐφραὶμ· θ'· πατερικ(όν)· ι'· βιβλί(ων) γρηγ(ο)ρ(ίου) τοῦ κεραμέ(ως)· | ια'· κὰι τὸ βιβλί(ων) τοῦτο· τοῦ μ(ε)γ(ά)λ(ου) Παύλ(ου)· | ιβ'· βιβλίον τοῦ μ(ε)γ(ά)λ(ου) βασιλείου ἐξηγητικὸν ἐκ | τοῦ ψαλτηρίου μέρ(ος)· ιγ'· βιβλία β'· ἰατροσόφια, | ιδ'· ἐξοδιαστικόν· ιε'· φυσιολόγον μικρ(ὸν)· | ις'· θηκαρὰν βιβλία β'· μικρὸν κ(αὶ) μ(έ)γ(α)· | ιζ'· βιβλίον μαξίμ (ου) τοῦ ὁμολογητοῦ· ιη'· καὶ ἕ|τερον μικρὸν τῆς ἁγί(ας) μαρίν(ας) ὁ βίος· | ιθ'· καὶ ἕτερον τετραβάγγελον μικρ(όν)· | κ'· κὰι τοῦ ἁγίου ἀντωνίου ἀκολουθία· | σὺν ἑτέραις πέντ(ε) ἀκολουθίαις· | ἔγραψα ταῦτα πρὸς ἐνθήμισιν | τῆς λίθ(ης) :* (ἡ ἀναγραφὴ αὕτη φαίνεται τοῦ XV–XVI αἰῶνος).

Ἐν φ. 283β (ὅπερ προσετέθη κατὰ τὴν στάχωσιν) δι' εὐμεγέθων γραμμάτων : *ΤΟΥ ϚΕ|ΦΑΝΟΥ | ΓΦ' Ϛ'* Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : *ἡ γῆ πήνοντας τὸ νερὸν | και η ςῆα κέγοντας τα ξῆ|λὰ καὶ ὁ ἅδης πέρνονας τάσ | ψυχάσ ποτὲ δεν λέγουσι σό|νη μας*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει μεταλλίνους γόμφους. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας. Παλαιὸς ἀριθμὸς 228.

66

Χάρτης στιλπνὸς — Διαστ. 0,142 × 0,215 — Αἰὼν XV. — Φύλλα 265

Μηναῖον Αὐγούστου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ καὶ τὰ συναξάρια.

Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,16. Ὁ κῶδιξ ἐκ

τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ρυπαρὸς καὶ ἐφθαρμένος. Πολλαχοῦ στάγματα ἐξ ἐλαίου καὶ κηροῦ.

Ἐν φ. 264β, μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : † *τοῦ με ταιῶρου* : — Παραπλήσιον σημείωμα διὰ κεφαλαιωδῶν γραμμάτων καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α. Τὸ φ. 265α ἄγραφον. Ἐν φ. 265β δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους καὶ μεταλλίνους γόμφους δέκα, ἐξ ὧν τανῦν σῴζονται οἱ τρεῖς.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

67

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,11 × 0,149 Αἰὼν XVI Φύλλα 167

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον [Στιχηρὰ τοῦ ἁγίου Δημητρίου].

2 (φ. 2α) [Ἑρμηνεία τοῦ Πάτερ ἡμῶν, τῆς κυριακῆς προσευχῆς].

3 (φ. 4α) Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ διαφόρων λειτουργικῶν ζητημάτων.

5 (φ. 6β) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λύσεις ἀποριῶν πατέρων.

6 (φ. 8β) [Θεοστηρίκτου μοναχοῦ] Κανὼν παρακλητικὸς τῇ Θεοτόκῳ.
Ἀρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν...

7 (φ. 11β) «Εὐαγγέλιον εἰς παννυχίδα εἰς αἴτησιν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην».

8 (φ. 13α) «Κανὼν παρακλητικὸς τῇ Θεοτόκῳ . . . ».
Ἀρχ. : Χριστοῦ βίβλον ἔμψυχον, ἐσφραγισμένην σε πνεύματι ὁ μέγας ἀρχάγγελος...

9 (φ. 22α) «Ἑρμηνεία καὶ μάθησις εἰς πιττάκια διάφορα».
Τύποι, καθαρῶς βυζαντιακοὶ ἀναφορῶν, α' (φ. 22α) « . . . εἰς τὸν βασιλέα»,— β' (φ. 22α) «Εἰς πατριάρχην», — γ' (φ. 22α) «Εἰς μητροπολίτην», — δ' (φ. 22β) « . . . εἰς ἐπίσκοπον», — ε' (φ. 22β) «Πρόλογος διαθήκης εἰς κοσμικόν», — ς' (φ. 23β) «Συστατικὸν εἰς πρεσβύτερον ἱερέαν».

10 (φ. 25α) «Ἑρμηνία τὸ πῶς γράψον μετα καθενος ὀχραδίου».
Ἔχει ὧδε : *Τό λαζούρϊ τρίψ(ας) μετὰ ὕδατος κ(αὶ) κομῖδ· διὰ τὸ ἐξάυ| γῆσαι, κ(αὶ) θὲσ ὀλίγον ρόδον κ(αὶ) γράψον :·* *ἐτε* [= ἕτερον] *Τὸ γυᾶριον τρίψ(ας) μετα ὄξους κ(αὶ) κομῖδ δϊα τὸ εξαυγῆσαι | βάλε κ(αὶ) ὀλίγον κροκ(ὸν) γράφε :·*

11 (φ. 25α) «Περὶ χρυσογραφίας».
Ἔχει ὧδε : *Λάβε χρυσάφιον καθ(α)ρόν· κ(αὶ) λεπτύνασ ἀνά|μιξον μετὰ δϊαργύρου ἐν τῶ πυρὶ· εἶτα λάβε | τεάφην καθαρόν· κ(αὶ) μίξον μετά αὐτοῦ ἐπὶ μαρ|μάρου πορφυροῦ· κ(αὶ) τρίψασ αὐτὸν δσόν εςὶν | δυνατόν, ἵνα γένηται ὥσπερ πεπάλη· κ(αὶ) θὲσ | αυτὸ εἰc πήλινον πινάκιον ἀγάνοτον· κ(αὶ) θὲσ | αὐτὸ εἰc τὸ πῦρ μαλθάκον· κ(αὶ) σκέπασον μετά | ὀςρακίου καθαροῦ· κ(αὶ) ἐπιμελίθητῖ ἵνα κἀν | ἔωςοῦ κοκηνίσει· εἶτα ψυχρανθήτω· κ(αὶ) θέσ τω | ἐν μαρμάρω· κ(αὶ) τρίψον αὐτό ὀλίγον μετὰ | ὕδατος· κ(αὶ) μετὰ*

μικροῦ σπόγγου Cύναψον | αὐτό, κ(αὶ) βάλε εἰc καυκίον καθαρόν· κ(αὶ) ἄφεσ | αὐτὸ ὀλίγον ἕωσοῦ καθήσει κάτω· κ(αὶ) ρίψ(ας) || τὸ ὕδωρ, πάλιν πλύνον αὐτό· ἕως οὗ κα|θαρισθῇ ἀπὸ τῆc ὕλης· ὅταν θέλης γράφειν | βάλε κομίδ μετὰ ὕδατος ἀφέσπέρασ· κ(αὶ) μετεκεί|νου τοῦ ὕδατος· συγκεράσασ εἰc μυδολού|πην μετα τοῦ χρυσαφίου· γράφε ἐπάνω | ὤχραν· τὴν ὄχραν τρίψασ· μετὰ του ἠ|ρημένου ὕδατος συν τω κομιδίω : ·

12 (φ. 26α) [... πατρικίου Μιτυληναίου] «Κανὼν περιέχων ὀνομαστικοὺς τοὺς ἁγίους τοῦ χρόνου ὅλου, οὗ ἡ ἀκροστιχίς : Ἁγίους ὑμνῶ τοῦ πολυκύκλου χρόνου».

13 (φ. 34β) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ... Χριστόν, οὗ ἡ ἀκροστιχίδα : δέησιν οἰκτρὰν δέχου Θεοῦ λόγε· Ἰωσήφ».

Ἀρχ. : Δέσποτα πανοικτίρμων, δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως· καταπεπονημένοις ...

14 (φ. 38α) «Ψῆφος πυθαγορικὸς πρὸς τὸ γνῶναι περὶ μονομαχίας· τίς νικᾷ καὶ τίς ἥτταται».

15 (φ. 39α) Προγνωστικὰ καὶ ἄλλα ἐκ τῆς λεγομένης Σολομωνικῆς.

16 (φ. 40β) «Προσευχὴ καὶ ἀφορκισμὸς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ... ».

17 (φ. 42α) Εὐχαὶ διάφοροι.

18 (φ. 44α) Ἕτερα ἀποσπάσματα ἐκ τῆς λεγομένης Σολομωνικῆς.

19 (φ. 46α) «Τρόπαια κατὰ Ἰουδαίων πεπραγμένα ἐν Δαμασκῷ τῇ λαμπρᾷ καὶ φιλοχρίστῳ μητροπόλει».

Ἀτελές. Ἔχει ὧδε : Σοφίας ὄντως ἀληθοῦς καὶ φιλοσοφίας τῆς ανωτάτης πρόξενος πέφυκε τοῖς ἑαυτοῖς φίλοις γίνεσθαι· ἡ τῶν θείων λογίων ἀψευδὴς κατάληψις.

20 (φ. 46β) «Περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ὡρῶν τῆς ἡμέρας».

Ἀρχ. : Ὥρα α' καλεῖται ἀέκ· ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ ἀγαθόν ἐστι ἀνθρώποις προσεύχεσθαι ...

21 (φ. 47α) « ... Τὰ ὀνόματα τῶν ὡρῶν τῆς νυκτός».

Ἀρχ. : Ὥρα α' καλεῖται : Δουχουλυούκ· ἐν ταύτῃ τῇ || ὥρᾳ αἰνοῦσιν οἱ δαίμονες τὸν Θεόν. ταύτῃ τῇ ὥρᾳ οὔτε ἀδικοῦσι οὔτε κολάζουσιν· μέχρις ἂν ἡ δέησις αὐτῶν τελει[ω]θῇ ...

22 (φ. 48β) Ἀποσπάσματα ἐκ τῆς σολομωνικῆς καὶ τῶν ἰατροσοφίων, ἐν οἷς καὶ περὶ φλεβοτομίας μετὰ σχημάτων.

23 (φ. 50β) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μεθοδίου ἐπισκόπου ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις περὶ Ἑπταλόφου».

Ἀρχ. : Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταῖς ἐσχάταις τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος· ἐπαναστήσονται οἱ Ἀγαρηνοὶ καὶ περικυκλώσουσιν τὰ τείχη τῆς πόλεως Βυζαντίου· καὶ συναχθήσονται πάντα τὰ ἔθνη ἐν αὐτῇ ἐν τῇ Ἑπταλόφῳ. καὶ ἡ Ἑπτάλοφος ...

Ἐν τούτῳ περὶ τοῦ πτωχοῦ βασιλέως Ἰωάννου.

24 (φ. 54β) «Ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ φανερῶσα [sic] ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλω[ν] Πέτρου καὶ Παύλου ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ... ».

Ἀρχ. : Ἐπιστολὴ τοῦ ... Χριστοῦ· κατελθὼν ἐν τῇ πόλει τῇ Ῥώμῃ· παρὰ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου. ἐκρεμάσθη ἡ ἄχραντος αὕτη· ἐν τῷ καταπετάσματι...

25 (φ. 62α) «Ἑρμηνεία τὸ πῶς κοινωνοῦσιν οἱ ἄνθρωποι . . . ».

Ἄρχ. : Τίς τῶν πατέρων ἅγιος ὢν καὶ διορατικὸς παρεκάλεσεν τὸν Θεὸν λέγων· Κύριε ἀξίωσόν με τὸν ἁμαρτωλόν, ἵνα ἴδω τὸ πῶς κοινωνοῦσιν . . .

26 (φ. 65α) « . . . Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ· κεφάλαιον περὶ τῶν ἐπισκόπων ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις».

Ἄρχ. : Οἱ ἐπίσκοποι τῶν καιρῶν ἐκείνων· τὸ μὲν σχῆμα ἀρχιερατικῶν· ἡ δὲ πρᾶξις αὐτῶν δημοσιακή· ἔσονται δ' αἰδούμενοι πρόσωπα δυνατῶν . . .

27 (φ. 69α) «Θαῦμα γενόμενον εἰς τὸν ναὸν τῆς . . . Θεοτόκου εἰς τὴν μονὴν τὴν λεγομένην ἡ Μεγάλη Ἀντίληψις».

Ἄρχ. : Ἐν τοῖς μέρεσιν τοῖς ἀνατολικοῖς· μοναστήριον ὑπῆρχεν· κατονομαζόμενον ἡ Μεγάλη Ἀντίληψις· ἐν τῷ ταύτης παναγίῳ ναῷ ἀπετελεῖτο θαῦμα παράδοξον . . .

28 (φ. 71β) «Περὶ ἐξομολογήσεως».

Ἄρχ. : Διηγησατό μοι ὁ ἀββᾶς Γόρδιος· ὅτι παρέβαλλον ποτὲ πρὸς τὸν πατέρα μου τὸν πνευματικὸν χάριν ὠφελείας· καὶ ἀρξάμενος λέγειν . . .

29 (φ. 74α) «Διήγησις πάνυ ὠφέλιμος».

Ἄρχ. : Ἐν Σάμῳ τῇ νήσῳ διηγήσατο ἡμῖν θεοφιλὴς καὶ φιλόπτωχος Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ κύρου Παύλου σκ(αν)δειδάκτου [sic] λέγουσα . . .

30 (φ. 77α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς Ἀφιλοχίου [sic] διήγησις ψυχωφελοῦς [sic] περὶ τοῦ μὴ ἀπογινώσκειν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας . . . ».

Ἄρχ. : Ἀδελφός τις ἡττήθη<ν> ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς πορ[νίας] . . .

31 (φ. 80β) «Περὶ τοῦ ταξιώτου ἐν Καρθαγένῃ τῆς Ἀφρικῆς».

Ἄρχ. : Ἐν τοῖς χρόνοις Νικήτα τοῦ πατρικίου· ἐν Καρθαγένῃ τῆς Ἀφρικῆς· γέγονέν τι τοιοῦτον· ταξιώτης τις ὑπῆρχεν ἐν τῷ πραιτωρίῳ . . .

32 (φ. 85β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου περὶ τῶν ἐν ἐσχάταις ἡμέραις βασιλέων καὶ ἐξουσιῶν, ἱερέων καὶ μοναχῶν.

Ἄρχ. : Ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἔσονται βασιλεῖαι ἀμυδραὶ τουτέστιν σκοτειναί . . .

33 (φ. 86α) Πέτρου ἀποστόλου περὶ τῶν κατὰ κόσμον ψαλλόντων κοσμικῶν πῶς δεῖ ψάλλειν.

34 (φ. 86β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «περὶ τῶν ψαλλόντων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ».

35 (φ. 87α) «Κεφάλαιον εἰς τὸν πραξαπόστολον Παύλου τοῦ ἀποστόλου λέγον πρὸς Τιμόθεον [περὶ τῶν ἐν ἐσχάταις ἡμέραις]».

Ἄρχ. : Τοῦτο γίνωσκε ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις . . . —Τελ. : . . ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο.

36 (φ. 87β) Ἐκ τῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων τινά.

37 (φ. 89α) Ἱστόρια ἐκ τῶν πατερικῶν καὶ γεροντικῶν.

38 (φ. 97β) «Περὶ τοῦ Εὐφροσύνου τοῦ ὑποτακτικοῦ· ὠφέλιμος».

Ἄρχ. : Ὑπῆρχεν τις ἀδελφὸς ἐν τῷ τῆς εὐσεβείας παιδευτηρίῳ· νέος μὲν τὴν ἡλικίαν· Εὐφρόσυνος δὲ καλούμενος . . . . .

39 (φ. 101α) Ἕτερα ἱστόρια ἐκ τῶν πατερικῶν καὶ γεροντικῶν.

40 (φ. 105β) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου διήγησις ὠφέλιμος».

Ἄρχ. : Πορευομένου ποτὲ τοῦ Μακαρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο ἄγγελοι· ὁ εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ ὁ ἕτερος ἐξ εὐωνύμων . . .

41 (φ. 108β) Ἐκ τοῦ συντάγματος τοῦ ὁσίου Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου.

42 (φ. 109β) «Διήγησις πάνυ ὠφέλιμος».
Ἄρχ. : Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Εὐλόγιος· ὥσπερ ἄλλου τινος· τάχα δὲ αὐτὸς ἦν· ὁ ταῦτα ἑωρακώς· ὅτι οἶδα τινὰ τῶν γερόντων . . .

43 (φ. 111β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . παραίνεσις ψυχωφελής· τὸ πῶς δεῖ τὸν χριστιανὸν πολιτεύεσθαι κατὰ πάντα . . . ».

44 (φ. 115α) Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος ἡ καλουμένη Ἑβδομαδαρέα.

45 (φ. 165α) Στιχηρὰ εἰς τὸν στίχον(;) κατανυκτικὰ τοῦ α' καὶ β' ἤχου καὶ τῶν αἴνων κατανυκτικὰ τοῦ α' καὶ β' ἤχου.

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπισεσυρμένη πως. Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,085 × 0,117. Ἐν φ. 75α παρετήρησα δὲ διπλοτονούμενον. Ἐν ταῖς ᾤαις καὶ τοῖς ἀγράφοις τῶν φύλλων δοκίμια κονδυλίου κλ. Ἐν φ. 25β ἀηδὲς δι' ἀμαυροῦ μέλανος τῆς Ἁγίας Βαρβάρας σκαρίφημα.

Ἐν φ. 155β τάδε :

† ἀφ(ῶν)τα πιᾶςϊν ὀυ(ρα)νὸς κ(αὶ) κτίςϊκεν ἡ θάλαςα |
τοτὲ κ(αὶ) γὼ ὁ μὴκρoῦζςικοσ ἀγάπησα κοράσιο
ἀγάπο ταν κ(αὶ) γάπαν | με χρόν(ους) (δε)κα ταιςάρ(ους)
κ(αὶ) ὠντὰ μία ἡμέρα κυριακῆ μία πίσι|μοι ἡμέρα
καβαλεικέβω τὸν μάβρον μου πανὸ νὰ τὸν ποτίςο
σύνα|π(αν)τὸ τ(ὴν) ἤγαπο ςϊ βρίςει που γεμόζι
παρέκι ςάσου κόρι μου μϊ κύψο κ(αὶ) φηλίςο σε |
κ(αὶ) π(ὰς) ἀγκαςρομένη κ(αὶ) π(ὰς) πεδί τήν μάνα ςου
κ(αὶ) ἀγκόνη τὸν κυρῆ σου
πρεπι σε μικρο|δόξαρω νὰ περπατῆσ να πέζεις
ἀ δὲ πιστεύεις κορι μου ὀτὶ θελό φηλίσι
γιὰ πᾶ ςο(;) | περηβόλι να ὕδεῖς κ(αὶ) τ(αῖς) μὴ(κραις) μήλλ(αις)
τὸ πὸς ἀνθουν ὀςὰν κ(αὶ) η μεγαλ(αις)·
(δέ)χουντε | κ(αὶ) τ(ὸν) ἄνεμον ὀσὰν κ(αὶ) ἡ μεγὰλες
καὶ γὼ πιστάιβο σε μϊκρὲ ὀτὶ φιλίσι θέλεις |
για πέ με λόγια τακατώ πολὲν γὶα τὴν ἀγάπην
ὤχου(ου) πουνάβρο λόγια | τὰ κατῶ να ὕπο γιὰ τὴν ἀγάπη
ἔνας λόγος τϊ λογος ἔνε[1]
ἔνα περιστέρι | ἀπέτουντα ςτοῦς ουρανοῦς ἀπάνου
ςα ξῶβεργά μου τὴν κρατῶ (δὲ)ν ἔχο να τήν γκάμω
δύο λόγια τι λόγια ἔνε
δυο καρδι(αῖς) ἐμάραν(ας)·
τ(έ)ςαρα χεῖλια κέγουνταν | ὀσο νὰ φηλιθοῦσιν
γ' λόγια τι ἔνε

1. Ἡ λέξις σημειοῦται πάντοτε συντομογραφικῶς οὕτω : [abbreviation symbol] = *ἔνε* ; Μᾶλλον *ἴνε* = εἶναι.

γ' χρόνους κ(αὶ) ἂν μέβαλαν ϛα σί|δερα για σέ(ν)α
τρεῖς ὅρ(αις) δε μοφάνην για τη γληκή σου ἀγάπι·
δ' λόγια | τί ἔνε
δ' πάλους ἐμπήξ(αν) ἀπάνου ϛη καρδ(ϊ)ά μου
να με διὰβοῦν ἡ πόνη
ε' λόγια | τι ἔνε
ε' φορ(αῖς)˙ἀραθιμο̅ κορί μου γϊα τ(α) cαί[να]
δύο βραδι κ(αὶ) γ' τὸ μεcοιμέ|ρη
ϛ' λόγια τι ἔνε
ϛ' χρόνουσ ἔϛεκα ϛη θίρα cου για cενα
τιπότ(αις) δὲν | ἐκέρδεσα μονε καρδιά καμένη
φ. 155α *ζ' λόγια τι ἔνε*
ζ' ἀρετ(αῖς) με μάθεναν να μάθω τὰ κανάκιά cου
να σε τα λεγω κόρι | μου κ(αὶ) σὺ να καμαρόνης.
ϛ' λόγια τι ἔνε
ϛ' μαχέρια ἀκόνιcαν ἀπανου σενα|κόνη
κ(αί) ϛη καρδία μου τάβαλ(αν) να μέ διὰβουν η πόνη
θ' λόγ(ϊα) τί ἔνε
θ' περιϛέ|ρ(αις) ἀπέτουντ(αν) τ(ούς) οὐ(ρα)ν(οὺς) ἀπάνου
κ(αὶ) μία ἦτ(αν) χρισοπτέρουδι
κ(αὶ) παρακάλεcα τ(ὸν) θ(εὸ)ν κ(αὶ)|πίσαι με πετρίτ(ην)
χουνίσα κ(αὶ) τ(ὴν) ἐπίρα κ(αὶ) σπερϊβολι ἐσέβυκα
κ(αὶ) δχ τα γληκοφι|λήματ(α) ανθὶ κ(αὶ) λουλουδιάζη
κ' λό(ϊ)α τι ἔνε
ματα ἤκοσί μου δάκτιλα πο̅υ μέδοκ(αν) | ἡ π(άν)τ(αις)
όλα τ(ὰ) κ(α)τ(ὰ)τζάκιcα όcο να cε φηλίcο
λ' λόγ(ϊα) τι ἔνε
λ' μίλα μέπεψ(αις) σένα χρι|cό μαντίλη
κ(αὶ) διάλεξα κ(αὶ) τὸ δικό cου ἐβρήκα
(Ἡ συνέχεια ἐν φ. 24β)
φ. 24β *|| Cαράτα μήλα μεπεψεσ σενα χρισῶ ματίλι*
κ(αὶ) δϊά|λεξα που διάλεξα κ(αί) το δ(ϊ)κό σου ἐβρήκα.
ν' λ(ο)γ(ϊα) τί ἔνε
πενή|τα εβεργὼ κουβλάκη ἦχα
κ(αὶ) σκανταλῆσιν τὸ κουβλῆ καὶ | πᾶη μετὰὒδονάκη
ξ' λογ(ϊα)
οργὲσ καὶ ἂν έσκαψα τὴν γὴν | τὴν ϛεριδμένη
να κρίψο τὴν ἀγάπη μ(ας), κ(αὶ) πῶς ἐφανερόθη·
ο' λ |
ο' ῾βεργον κουβλάκην ἦχα χρησῶ ϛο περιβωλάκῆ
ϛον ἦσκο[τ]ου να κημηθεῖς | τὸ νῆμνο [= τὸν ὕπνο] *να χορτασεις*
ϟ'

μα τ(οὺς) ἐνενῆτα πυραγ(μοὺς) ὁπόπαθα | γιασένα
να ἦλεγ(αις) κορι μου τωρὰ να μη τα πάθεις
ἐκ(α)τὸ λογ[ια, τί ἔνε;]
εκατὸ μή|λϊ κ(αὶ) ἂν ἄλεθαν απάνου τὴν γκεφαλῆν μου
πάλε ἡ γλώσα μου λαλῆ ἐγώ κο|ρί ἀγαπό σε

ἀςεφήλουν εἰς ςα χήλη καὶ ἀν μέλεγαν ςαφί|λη
ἀσ εφήλουν εἰς το μάτι κ(αὶ) ἀσ μελέγαν ςαμάτη
μορὶ μικρή | μὶκροῦτζεικη που πλενησ ςιν πλακίτζα
να σε ἦχα νὰ cαι ἀ|γκάλιαζα να φώναζ(αις) μανήτζα.

Καὶ ἐν φ. 43β:

† ἀφόντε πιᾶςην οὐρανὸς κ(αὶ) κτίστικεν ἡ θαλα|cα
τριγίρου ἀπο τὸν ἄμῶν
τοτέ κ(αὶ)γὼ ὁ λεήνού|τζεικός ἀγάπïcα κοράσιο

[* Βλ. Ν. Α. Βέη, *Νεοελληνικὰ δημώδη ᾄσματα ἐκ χειρογράφων κωδίκων*, Ἀθῆναι 1910 (1911) σ. 5–8, ἀρ. 2 (= περιοδ. «Παναθήναια», ἔτ. 10, φ. 31 Ἰανουαρ. 1910, σ. 213–216, ἀρ. 2). — Πρβλ. καὶ κώδ. 85].

Ἡ χεὶρ ἡ γράψασα τὰ ᾄσματα ταῦτα εἶναι ἡ αὐτή, ὡς φαίνεται, καὶ ἡ γράψασα τὸ φ. 167, τοῦ XVI–XVII αἰῶνος. Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Τὰ φ. 1–5 ἐν μέρει μόνον σῴζονται.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων, ὧν ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος τεθραυσμένη καὶ ἐλλιπής, ἡ πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς βυρσίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 19.

68

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,105 × 0,142 Αἰὼν XVI Φύλλα 246

1 (φ. 5α) Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ διαφόρων ζητημάτων, κεφάλαια ἠθικά, γνῶμαι κλ. κλ. ἐκ τῶν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, Νείλου, Νύσσης, [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου], Θεοδωρήτου, Ἱππολύτου, Μαξίμου φιλοσόφου, Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας, Ἐφραὶμ [Σύρου], καὶ ἄλλων ἀνωνύμων, ἔτι δὲ ἐκ τοῦ Πρωταγόρου τοῦ σοφιστοῦ καὶ Ἀρίωνος φιλοσόφου. Ἐκ τούτων μνημονευτέα ἰδίᾳ τάδε:

α′ (φ. ιε α) «Νείλου [Ἀγκυρανοῦ ἀββᾶ] γνῶμαι βιώσ[εως]».

β′ (φ. κς α) «Εἶπας ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐν τῇ περὶ τῶν στοιχείων φυσιολογίᾳ· ὅτι πολλάκις ἐκ φυσικῆς τινὸς ἀκολουθίας καὶ χυμῶν αἰτίας, γίνονται τινὲς μὲν γυναῖκες ἄτεκνοι· τινὲς δέ, πολύτεκνοι· τὸν δὲ τρόπον τῆς τοιαύτης αἰτίας οὐκ ἐσήμανας: —Ἀπόκρισις».

Ἀρχ.: Οἱ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα βουλόμενοι ἀπολογεῖν, ἀναγκάζονται εἰς ἰατρικάς τινὰς καὶ συνεσιαστικὰς [συνουσιαστικάς;] ἔρχεσθαι φυσιολογίας...

γ′ (φ. λβ β) «Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου· περὶ τῶν δώδεκα λίθων τῶν ἐν τῷ λογίῳ τοῦ ἱερέως ἐμπεπηγμένων».

δ′ (φ. μϛ′ α) «Παρὰ τί λέγεται *μηλιαρίσιον* :».

'Έχει ὧδε: «Μηλιαρίσιον ἐστὶ δῶρον στρατιωτικόν· *μήλης* γὰρ ἡ στρατεία· *ἐησὶ* δέ, τὸ δῶρον: – .»

ε′ (φ. μϛ′ β) «Ὅτι αἰσθητὸς ὁ παράδεισος· ἐν ᾧ ἦν ὁ 'Αδάμ, τοῦ ἁγ. 'Επιφανίου».

ϛ′ (φ. νβ β) «Περὶ ἁγίων εἰκόνων· καὶ ἁγίων λειψάνων».

"Αρχ.: "Οστις τὸν Χριστὸν ἐληλυθότα ἐν σαρκὶ οὐχ ὁμολογεῖ, οὗτος σταυρὸν καὶ εἰκόνας οὐ προσκυνεῖ...

ζ′ (φ. νε α) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σωφρονίου ἀρχιεπισκόπου 'Ιεροσολύμων: περὶ τῆς εἰκόνος τῆς παναχράντου Θεοτόκου».

"Αρχ.: "Ελεγεν ὁ ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ Αἰλιώτης· ὅτι ἦν τὶς ἔκλειστος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἄγαν νήστης· ἐπολέμει δὲ αὐτῷ ὁ δαίμων τῆς πορνείας· ἐν μιᾷ οὖν ὡς ἐπέκειτο αὐτῷ σφοδρῶς...

2 (φ. ξδα) 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλία περὶ θανάτου.

3 (φ. οηα) «...'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὁμιλία περὶ γαστριμαργίας καὶ μέθης».

4 (φ. πϛα) «...'Ιωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου, ὁμιλία περὶ εὐτυχίας καὶ διψυχίας [sic]...».

5 (φ. ϟγβ) «...'Ιωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου, ὁμιλία περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως».

6 (φ. ρζβ) «['Ιωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος περὶ ἐλεημοσύνης...».

7 (φ. ρκδα) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου] περὶ ἀγάπης».

8 (φ. ρλθα) «Τοῦ... 'Ιωάννου... Χρυσοστόμου, ὁμιλία περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως».

9 (φ. ρμβα) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου] ὁμιλία περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δόξης».

10 (φ. ρμεβ) «'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ β′ λόγου τοῦ εἰς τὸν 'Οζίαν, τοῦ εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ὀφείλοντος τὰ μυρία τάλαντα, καὶ τοῦ εἰς τὴν προφήτιδα "Ανναν».

11 (φ. ρμηβ) «...'Ιωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου, ὁμιλία περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας· καὶ τῶν θείων μυστηρίων».

12 (φ. ρνηα) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου] ὁμιλία περὶ ἀλαζονείας καὶ κενοδοξίας».

13 (φ. ρξβ) «'Εκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τὴν ἐπίλ(υσι)ν | τῆς Χαναναίας: ['Ιωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου».

14 (φ. ρξαα) «'Εκ τῆς ἑρμηνείας τῆς πρὸς Κορινθίους β′ ἐπιστολῆς ['Ιωάννου τοῦ] Χρυσοστόμου».

15 (φ. ρξδβ) «Τοῦ ἁγιωτάτου 'Ιωάννου μητροπολίτου Εὐχαΐτῶν. 'Εγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους πατέρας καὶ διδασκάλους ἡμῶν, Βασίλειον τὸν μέγαν, Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, καὶ 'Ιωάννην τὸν Χρυσόστομον».

16 (φ. ροε^α) «Διήγησις πάνυ ὠφέλιμος· περὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν, Εὐφροσύνου τοῦ μαγείρου».
"Αρχ. : Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Εὐφρόσυνος, ἔν τινι κώμῃ γεννηθεὶς παρὰ πατρὸς πιστοῦ, καὶ μητρὸς ὁμοίως· ἀνετράφη δὲ ἄγροικος, γράμματα μὴ μεμαθηκὼς πώποτε· ἀόκνως δὲ ἐποίει τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ . . .

17 (φ. ροθ^β) Στιχηρὰ ἀνεπίγραφα.

18 (φ. ρπ^β) «Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ ταξιάρχου Μιχαὴλ· ποίημα Παντολέοντος διακόνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας : —».

19 (φ. ρπγ^α) Ἑρμηνεία τῆς κυριακῆς προσευχῆς.

20 (φ. ρπδ^α) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ γραπτοῦ· Ἱστορία περὶ τῆς συγγενείας τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐκ τῶν συντάξεων καὶ βίβλων Ἰωσήππου ἰουδαίου· καὶ Ἱππολύτου Θηβαίου καὶ ἀρχαίου ἀνδρὸς καὶ πνευματοφόρου· καὶ ἑτέρων πλείστων ἱστορογράφων, ἀκριβῶς συμφωνησάντων».
"Αρχ. : Ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Νάθαν υἱοῦ Δαβίδ, γεννᾶται Λευΐ· Λευῒ δέ, γεννᾷ τὸν Μελχὶ καὶ τὸν Πάνθηρα· ἔλαβε δὲ Μελχὶ γυναῖκα, καὶ ἀπέθανεν ἄπαις . . .

21 (φ. σαβ^β) «Περὶ τοῦ Ραφαήλ».
"Αρχ. : Ὁ δὲ . . . ἀοίδιμος Ραφαὴλ ἐμφέρεται ὁπηνίκα τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Τωβὶτ τυφλωθέντας, τεχνωδῶς δῆθεν ἐφωταγώγησεν· οὗτος ὁ Τωβὶτ ἠχμαλωτίσθη . . .

22 (φ. σεβ^β) «Ἐρώτησις σύντομος πρὸς Ἰουδαίους, δεικνύουσ' αὐτοὺς μηδαμινούς.
"Αρχ. : Ὁ Χριστιανὸς πρὸ πάντων τούτων, τοῦτο ἐρωτῆσαι θέλων τῶν Ἰουδαίων τὸ γένος, [ε]ἰπέ μοι, διὰ τί καλεῖσαι Ἰουδαῖος· καὶ Ἑβραῖος· καὶ Ἰσραηλίτης· καὶ τί ἐστιν ἡ ἑρμηνεία τῶν τριῶν ὀνομάτων . . .
Κολοβόν. — Τελ. : Ἰσραὴλ ἑρμηνεύεται, νοῦς ὁρῶν τὸν Θεόν· ἐπειδὴ αὐτὸς . . .

23 (φ. σς^α) «Του σοφωτάτου καὶ ῥήτορ[ικωτάτου ἀρχιεπι]σκόπου Ταυρομενίας τῆς Σικελίας [τοῦ Κερα]μέως· ὁμιλία εἰς τὸ εἶπεν ὁ κύριος τοῖς ἑα[υτοῦ] μαθηταῖς· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· καὶ εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Παντελεήμονα . . .».

24 (φ. σιγ^α) Κεραμέως « . . . ὁμιλία εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ . . . Χριστοῦ . . . ».

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος οὐχὶ κατὰ πολλά. Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,06 × 0,095. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 24 κείμενον γέγραπται γραφῇ διαφόρῳ τῆς τοῦ λοιποῦ κώδικος. Κατὰ τὴν στάχωσιν ἐπιδιωρθώθη οὗτος κατὰ τὸ ἑνόν, ἰδίως κατὰ τὰς ἔξω καὶ ἄνω ὤας, ἔνθα εἶχεν ὑπὸ φλογὸς φθαρῇ. Ἐπίσης κατὰ τὴν στάχωσιν προσετέθησαν εἰς τὸν κώδικα τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ φ. 1–4, εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων φύλλων. Παρέμειναν δ' ὅμως τὰ φ. ταῦτα 1–4 ἄγραφα παντελῶς. Ἐπίσης ἄγραφον καὶ τὸ φ. ξγ^β. Τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἐν ἀρχῇ ἀγράφων φύλλων 1–4 ἔθηκα ἐγώ· οἱ δ' ἑπόμενοι ἀριθμοὶ τῶν φ. α'—σνγ' εἶναι παλαιοὶ (τοῦ XVII ἴσως αἰῶνος) σημειούμενοι ἐν τῇ κάτω ὤᾳ. Πλὴν δ' ὅμως ἡ παλαιὰ αὕτη ἀρίθμησις εἶναι ἐνιαχοῦ ἐσφαλμένη· οὕτω μεταξὺ τῶν φ. θ' καὶ ι' παρελείφθη φύλλον ἐν ἀναρίθμητον· ἐπίσης τὸ μετὰ τὸ ρθ' φύλλον ἔχει ἀριθμὸν ρκ' : ἐν δὲ τῷ φ. σνγ^β σημειοῦνται οἱ ἀριθμοί : σνδ' σνε'.

Κατὰ τὸ πάχος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν : ΑΝΘΟΒΙΒΛΟC. Ἀξιοσημείωτος ὁ ὅρος εἰς δήλωσιν τοῦ miscellaneus codex.
Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 201.

69

Χάρτης | Διαστ. 0,153 × 0,217 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 550

Πανθέκτης.

Ἐν αὐτῷ παρατηροῦνται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ διάφορα ὕφη γραφῆς, τῆς αὐτῆς, ὡς φαίνεται, χειρός.

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου ἐρυθρόγραφον : † *ἐτελειώθ(η) τὸ (παρὸν) βϊβλίον· ἐν μηνὶ σεπτεβρίω | εἰσ ταῖς ἤκοσϊ :*

Αἱ διαστ. τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,085 × 0,142. Ἐν τοῖς παραφύλλοις ἐν τέλει ἀναγραφὴ ἐκφωνήσεων κλ., ἐν οἷς πλὴν ἄλλων τὰ βαπτιστικὰ *Πάσκο* (ὁ), *Βρίζο* (ὁ), *Συναδηνός*, *Μαυρίκης*, *Βρανᾶς*.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει δὲ καὶ μεταλλίνους γόμφους, εἶχε δέ ποτε καὶ τρεῖς θηλυκωτῆρας.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

70

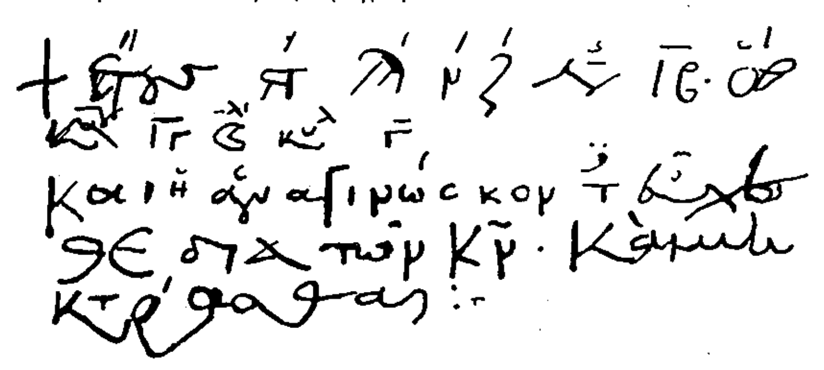
Χάρτης στιλπνὸς | Διαστ. 0,14 × 0,203 | Αἰὼν XV | Φύλλα 264

Μηναῖον Αὐγούστου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ἐν τέλει, φ. 264α, δι' ἐρυθροῦ μέλανος τάδε :

* ἤτοι : † *γραφεὺσ πενηχρὸς· μόλισ ἦλθ(εν) | εἰσ τέλως : δόξα σοι ὁ Θ(εὸ)ς τῶ δόντι | ἀρχὴν κὰι τέλωσ : † | † ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος δϊὰ | χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτολοῦ | ἴγνατιου ϊερομονάχ(ου)· τάχα καὶ | πν(ευματ)ικοῦ.*

Καὶ ἐν φ. 264β ἐπίσης ἐρυθρόγραφα τάδε :

* ἤτοι : † ἔτους ,ϛ϶νζ' [6957=1448/9] *ἰν(δικτιῶνο)ς ιβ'· ἡλ(ίου)| κύ(κλος) ιγ' (σε)λ(ήνης) κύ(κ)λ(ος) γ' | και ἡ ἀναγινώσκοντ(ες) εὔχεσ|θε δια τῶν Κ(ύριο)ν· κὰι μη| κ(α)τ(α)ράσθαι* : -

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,105 × 0,155. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 87α γέγραπται ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου ἀναφορικῶς πρὸς διαγραφὴν ἐν τῷ κειμένῳ : *λάθ(ως)· ἀπὸ τῶ ἀφίβολ(ων)*: Πολλὰ φύλλα τοῦ κώδικος ἔχουσιν ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐλαίου διαφθαρῆ, ἱκανὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἐπιμελῶς βραδύτερον ἐπιδιορθωθῇ καὶ ἀνακαινισθῇ· οὕτω τὸ φ. 52 φαίνεται γεγραμμένον κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα. Τὸ φ. 90 ἔχει ἀποσχισθῇ ἐν μέρει. Μεταξὺ τῶν φ. 131 καὶ 133 ἐξέπεσε κείμενον ἑνὸς φύλλου. Πρὸς ἀναπλήρωσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν στάχωσιν ἐτέθη τὸ φ. 132, ὅπερ δ' ὅμως παρέμεινεν ἄγραφον. Ἐν τούτῳ σκαριφήματα δι' ἀμαυροῦ μέλανος, βαναύσου χειρός, ὧν ἓν παρίστησι τὸν Παντοκράτορα Χριστόν. Παρόμοια σκαριφήματα καὶ ἐν φ. 1α-β, 264β καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ συνεσταχωμένῳ τῇ πινακίδι πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

71

Χάρτης Διαστ. 0,154 × 0,215 Αἰὼν XVII Φύλλα 215

Μηναῖον Ἰανουαρίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας καὶ εἰδήσεις σχετικὰς ἐκ τοῦ τυπικοῦ οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.

Ἀπὸ φ. 62α κ.έ. ἄρχεται γραφὴ κατὰ μίμησιν ἀρχαιοτέρας, τῆς αὐτῆς δ' ὅμως, ὡς φαίνεται, χειρός. Τὰ φ. 1–65 ἐκ χάρτου λείου, τὰ λοιπὰ ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

φ. 133α : «Ἕτερος κανὼν [εἰς ἅγιον Εὐθύμιον], ποίημα, οὗ καὶ τὸ ὄνομα ὑπάρχει : οὗ ἡ ἀκροστοιχίς, τὸν Εὐθύμιον, Χριστόφορος μολπάζω . . .».

Ἀρχ. : Τὸν σόν, τόκον σοφέ, . . .

Συνήθης ἐν τῷ κώδικι ἡ βραχυγραφία : = σχόλιον.

Ἀξιοσημείωτον τὸ ἐν φ. 93β σχόλιον : «. . . ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀφιβόλῳ [sic] οὐκ ἦν ἡ ἀκολουθία [τοῦ ἁγίου Μαρκιανοῦ] ἀνάγραπτος, κἂν ἓν τροπάριον ἐκφωνείσθω».

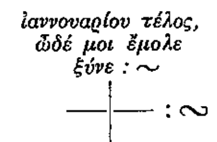
Ἐν τέλει τοῦ κειμένου, φ. 213β, ἐρυθρόγραφον : $\frac{\chi}{\lambda\tilde{\alpha}}\Big|\frac{\varrho}{\mu\pi}$ = Χαραλάμπους.

Καὶ διὰ μέλανος ἀμαυροῦ :

κατάπερ γῆθει, πλέων φθάσας | λιμένι,
οὕτω καὶ γράφων, τέλος ἰδὼν τ(ῆ)ς βίβλου : —

καὶ κατωτέρω :

τῷ τελειοῦντι τὰ πάντα; θ(ε)ῷ δόξα :~

σὲ Χ(ρις)ὲ μέλπω. τῷ δόσαντί μοι, τέλος τ(ῆ)ς βίβλου φθᾶσαι

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 138α, ἐν ᾧ τμῆμα τῆς ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου Εὐθυμίου, γέγραπται : *χάρ* $\frac{\varepsilon\upsilon|\theta}{\mu\,|\,\varepsilon}$ *σωςον* = Εὐθ[ύ]μ[ι]ε Χάρ[αλαμπην] σῶσον.

Ἐν φ. 1α : † *ετοῦτο τω μοινὲω ὕνε τον μετεῶρου πλυσύ(ων) τον | τρικᾶλου . . .*

Τὰ φ. 214–215 ἄγραφα τελείως. Ἐπὶ τῶν πινακίδων ἔχουσιν ἐπικολληθῇ καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἔχουσι συσταχωθῇ φύλλα ἐκ λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου, γραφῆς τοῦ XVI–XVII αἰῶνος. Ἐν τοῖς συνεσταχωμένοις τούτοις φύλλοις ἀναγινώσκομεν περὶ τοῦ κώδικος : *ἐσαχόθ(η) ͵ζρξα'* [* 7161 = 1653]. *ἀπριλλίῳ αης μ(ητ)ροφάνης (μον)αχός :*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,014, τὸ μονογράφημα :

[* Τὸ αὐτὸ μονογράφημα καὶ εἰς τὸν κώδ. 17, ἀνωτέρω σ. 20].

Εἶχέ ποτε ὁ κῶδιξ καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 288.

72

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,091 × 0,14 Αἰὼν XVI Φύλλα 618

1 (φ. 3α) Στιχηρά, κανόνες, ἐξαποστειλάρια ἐκ τῶν τῆς ὅλης ἑβδομάδος.
2 (φ. 86α) «Μηνολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ . . . ».
3 (φ. 110α) Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος.
4 (φ. 159α) Θεοτόκια καὶ σταυροθεοτόκια διάφορα.
5 (φ. 168α) Ἀκολουθίαι τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.
6 (φ. 279α) «Ἀκολουθία τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ συλλεχθεῖσα ἀπὸ τοῦ τριῳδίου . . . ».
7 (φ. 421α) Πεντηκοστάριον κατ' ἐκλογὴν καὶ ἄλλα τινὰ ἐν τέλει. Ἀκέφαλον.
8 (φ. 586α) Εὐαγγέλια ἑωθινὰ τὰ ἕνδεκα.
9 (φ. 595β) Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ὅλης ἑβδομάδος.
10 (φ. 604α) «Ἀποστολοευάγγελα εἰς διαφόρους ἁγίους».
11 (φ. 611α) Θεοτόκια κατ' ἦχον.
12 (φ. 616β) Ἀποστολοευάγγελά τινα.

Κολοβόν. Μεταξὺ τῶν φ. 403 καὶ 404 ἀπεσπάσθη φύλλον ἕν. Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, σύγχρονοί που. Ἐν φ. 617α *μὴ* διπλοτονούμενον. Φύλλα τινὰ ἄγραφα.

Ἐν φ. 618α ἀναγινώσκομεν : *τὸ δωδεκάορτον ////*
εὐαγγελιςμὸν, κ(αὶ) χριςούγενα ὅρα·
τὴν ὑπαπαντὴν, κ(αὶ) τὸ βάπτισμα δέχου·
ὅρος τὸ θαβὼρ, κ(αὶ) λαζαρον ἐξ ἅδου·
τὰ (τῆ)ς νίκης cύμβολα, κ(αὶ) ς(αυ)ροῦ ξύλον·
σκόπει τὴν ἀνάςασιν, κ(αὶ) λείψιν ἄνω·
επελεύσει πν(εύματο)ς, ἔξοδον κόρης : —

Ἐν αὐτῷ τῷ φ. 618α ἀναγινώσκομεν : † *τω παρὸν θέωτωκᾶρὴν ὑπαρχοι τοὺ ἐν | ΙεροΔιάκόνοῖς δανόιὴλ : κ(αὶ) ὄνοισα αυτο | . . . δανοιὴλ αλοὶτρος ἐκ νοὶκοπὸ|λέος : —*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 110.

73

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,15 × 0,24 Αἰὼν XIV Φύλλα 226

Ἐπιστολαί.

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλος [Ζωναρᾶ ;].
Ἀρχ. : καὶ οὐκ . . . τὸ λογικόν τε καὶ νοερὸν . . . καὶ ἀνώλεθρον, εἴπερ οὖν ἀξίωμα δέδωκε . . .
2 (φ. 13β) «[Ἐ]πιστολὴ Ζωναρᾶ Γ. Τῷ αὐτῷ· περὶ τίνος ἕνεκεν ὁ διάβολος διὰ τοῦ ὄφεως καὶ οὐ δι' ἑτέρου τινὸς τῶν ζώων προσέβαλε τῷ Ἀδάμ· καὶ

τέως πόθεν δῆλον, ὅτι διὰ τοῦ ὄφεως προσέβαλε τῷ Ἀδάμ, τῆς Γραφῆς ὁπουδήποτε μὴ σαφῶς τοῦτο λεγούσης· καὶ εἰ ἀληθές, τίνος ἕνεκεν τοῦτο τέλεον ἔκρυψεν : — ».

Ἄρχ. : Ἐπειδὴ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν εὐαγγελίοις ἠκούσαμεν λέγοντος . . .

3 (φ. 15α) « . . . δ'. Τῷ αὐτῷ [Ζωναρᾷ ;] ὁποίαν τὴν φύσιν τὰ τῶν ἀνθρώπων σώματα ἐκ νεκρῶν ἐγερθήσονται· καὶ εἰ βρῶσιν αἰσθητὴν ἐκεῖσε μέλλουσιν, ὥς τινες ἐπιφέρουσιν».

Ἄρχ. : Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, ὁ σάρκα φορέσας δι' ἄφατον ἔλεος . . .

4 (φ. 25α) «Ἐπιστολή, ε'. Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται, εἴ ἄρσεν καὶ θῆλυ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐγείρονται σώματα».

Ἄρχ. : Ἐφ' οἷς ἠπόρηκας ὁ ὁσιώτατε ἄνερ, πῶς ἐκ νεκρῶν ἀναστήσονται τὰ τῶν ἀνθρώπων λέγων σώματα . . .

5 (φ. 40α) «Ἐπιστολή, ς'. Τῷ αὐτῷ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι οὐ γνωρίσουσιν ἀλλήλους οἱ ἀναστησόμενοι τότε ἄνθρωποι· εἰ δὲ γνωρίσουσι, δικαίους μὲν ἁμαρτωλοὶ γνωρίουσιν, οὐ μὴν δὲ καὶ ἁμαρτωλοὺς οἱ δίκαιοι».

Ἄρχ. : Εἰ δέ τις καὶ περὶ τοῦ γενησομένου τότε κοινοῦ ἀναγνωρισμοῦ μαθεῖν βούλεται . . .

6 (φ. 45α) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἡσαΐᾳ· περὶ τοῦ ὄντι προκόπτειν οἱ δίκαιοι μέλλουσι κατά τε γνῶσιν . . . τὲ καὶ μή, μετὰ τὴν ἐκεῖσε ἀποκατάστασιν».

Ἄρχ. : Πρῶτον μὲν ἐπὶ τούτοις ἀναγκαῖον εἰπεῖν θεοείκελε ἄνερ ὁποία τίς ἐστιν ἐκεῖσε τοῖς δικαίοις . . .

7 (φ. 48β) «Τῷ αὐτῷ εἰ χρὴ ποσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι φθαρτὸς ἐστὶν ὁ παράδεισος· καὶ ὅτι μετὰ τὸν σταυρὸν αὐτίκα οὐκ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν ὁ λῃστής».

Ἄρχ. : Εἰ δὲ καὶ περὶ αὐτοῦ βούλει τοῦ παραδείσου μαθεῖν, ὁποῖος τε τὴν φύσιν ἐστὶ . . .

8 (φ. 56α) « . . . [Τ]ῷ αὐτῷ, περὶ τοῦ ὁποῖος ἦν ἀπ' ἀρχῆς ὁ Ἀδὰμ κατά γε δόξαν ὁμοῦ καὶ λαμπρότητα».

Ἄρχ. : Εἰ δὲ καὶ τοῦτο μαθεῖν ἐπιζητεῖς ὁσιώτατε ἄνερ ποίας ἐξέπεσε διὰ τὴν παράβασιν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος δόξης . . .

9 (φ. 57β) «Τίνος ἕνεκεν ἐν ἐσχάτοις καιροῖς ἐσαρκώθη ὁ κύριος· καὶ διατί μὴ πολλῷ πρότερον εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθε· καὶ γὰρ εἰ προλαβεῖν ἐποίησε τοῦτο, οὐκ ἂν ἐξ ἀγνοίας ὁ ἀπειροπληθὺς ἐκεῖνος λαὸς ἐν ἀσεβείᾳ κατέλυσε τὴν ζωήν . . . ».

Ἄρχ. : Καὶ τοῦτο δὲ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως ἐπαποροῦντος οὕτω καὶ λέγοντος, ἐὰν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἡ τοῦ Θεοῦ λόγου γέγονεν ἐνανθρώπησις . . .
Τελ. : . . . ὁ δὲ πλήρης πάσης συνέσεως βασιλεύς, οὐκ ἐπὶ πλέον ἀντέπεσε· μᾶλλον οὖν καὶ ὑπερηγάσατο τὸ τοῦ Θεοῦ τοῦτο καθ' οὓς οἶδε τρόπους οἰκονομήσαντος.

10 (φ. 59β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κῦρ Γρηγορίῳ τῷ Ἀκροπολίτῃ περὶ τοῦ εἴ τε σφαιροειδὴς ἐστι καὶ ἀκίνητος ὁ οὐρανὸς εἴ τε καὶ μή, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον»

Ἄρχ. Ὅτι μὲν οὖν ὁ τὴν γλῶτταν χρυσοῦς καὶ θεῖος τὰς ἀφορμὰς δῆθεν λαβὼν . . .

11 (φ. 65β) «Ἐπιστολὴ ιβ'. Ὅτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται· εἰ κατὰ τὴν πρώτην

ἡμέραν παρήγαγε τὸ φῶς ὁ Θεός· τίνος ἕνεκεν κατὰ τὴν τετάρτην τοὺς φωστῆρας ἐδημιούργησεν».
Ἀρχ.: Ὁ μὲν οὖν χρυσορρήμων καὶ θεῖος Ἰωάννης εἰς τὴν ἑξαήμερον πέμπτῃ αὐτοῦ ὁμιλίᾳ . . .

12 (φ. 68β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κῦρ Ἡσαΐα· εἰ κατ' εἰκόνα Θεοῦ ὁ ἡμέτερος ἔκτισται νοῦς, πῶς ἐν τῷ μὲν συνετὸς ὁ τοιοῦτος ἐστίν, ἐν τῷ δέ, ἀσύνετος, καὶ τίνος ἕνεκεν ἐν εἴδει καὶ ἡλικίᾳ καὶ τοῖς λοιποῖς πρὸς ἀλλήλους διενηνόχασιν ἅπαντες».
Ἀρχ.: Ὅτι μὲν οὖν κατ' εἰκόνα Θεοῦ ὁ ἡμέτερος ἔκτισται νοῦς καὶ ὅτι θεῖον ἐκεῖνο ἐμφύσημα . . .

13 (φ. 71α) «Τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ πῶς δεῖ πρὸς Ἰουδαίους ἀπαντᾶν ἡνίκα καὶ μᾶλλον ἐκεῖνο τὸ κατὰ Χριστὸν ἐπιχειροῦσι διαστρέφειν μυστήριον».
Ἀρχ.: Τοιοῦτόν τι πάσχειν ἔοικας ὁσιώτατε ἄνερ ὁποῖον ἡ μέλισσα· λέγεται δ' ὅτι τὰς ἀρχὰς ζητοῦσα τοῦ μέλιτος οὐκ ἐφίσταται τῷ ῥόδῳ οὐ τῷ κρίνῳ πρόσεισιν, οὐ ζητεῖ τὸν νάρκισσον· οὐ τὸν ὑάκινθον . . .

14 (φ. 92α) «Ἐπιστολὴ ιε'. Ἔτι καὶ τοῦ[το] ἠπόρηται· εἰ τὸ τῶν ἑβραίων γένος ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐπιστρέψει πρὸς Κύριον».
Ἀρχ.: Ὅτι δὲ καὶ προσελεύσεται ἡ τῶν Ἰουδαίων συναγωγὴ τῷ Χριστῷ κατά γε τὸν τῆς συντελείας καιρόν . . .

15 (φ. 94α) «Ἐπιστολὴ ις'. Ἐπεξήγησις τῶν ἐν τῷ θείῳ τελουμένων λουτρῷ».
Ἀρχ.: Εἰ δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸ θεῖον λουτρὸν ἐπεξεργάσασθαι βούλει, τίνα τέ ταῦτα καὶ ὅθεν καταρχὰς παραδέδοται . . .

16 (φ. 95β) «Ἐπιστολὴ ιζ'. Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται· εἰ τὰ . . . μετὰ δωδεκαετίαν . . . τὰ παρ' ἡμῶν πλημμελούμενα εἰς κρίσιν ἀχθήσονται».
Ἀρχ.: Ὅτι μὲν οὖν ὁ ἡμέτερος νοῦς μετὰ τὴν δωδεκαετίαν δοκεῖ πως ἐπὶ τὸ πάγιον ἔρχεσθαι . . .

17 (φ. 96β) «Ἐπιστολὴ ιη'. Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται· περὶ τῶν γιγάντων ἐκείνων εἴ τε μόνον εὐσθενεῖς ὑπῆρχον· εἴ τε καὶ ὑπερμεγέθη σώματα ἔφερον».
Ἀρχ.: Ὁ μὲν οὖν θειότατος Κύριλλος καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς αὐτῆς τῶν γιγάντων ἐκείνων ἀναγράφων γένεσιν . . .

18 (φ. 98α) «Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται· εἴ γε προαγορεύειν τὸ μέλλον οἱ δαίμονες δύνανται εἴτε καὶ μή. Ἐπιστολή, ιθ'».
Ἀρχ.: Τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως Δαβὶδ πρὸς αὐτὸν οὕτω λέγοντος . . .

19 (φ. 101α) «Τῷ πανσεβάστῳ σεβαστῷ κῦρ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ· εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι ὁ μέγας Παῦλος εἷς ἐστὶ τῶν δώδεκα τοῦ Χριστοῦ μαθητῶν».
Ἀρχ.: Εἰ δὲ καὶ περὶ τοῦ μακαρίου Παύλου ἠπόρηκας εὐγενέστατε ἄνερ εἴ γε . . .

20 (φ. 102β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κὺρ Ὀνουφρίῳ, περὶ τῆς τετραμόρφου ὀπτασίας ἣν ὁ προφήτης εἶδεν Ἰεζεκιήλ· καὶ ὅπως αὐτὴν εἰς τοὺς τέσσαρας ἐξελάβοντο».
Ἀρχ.: Ἔδει μὲν ἡμᾶς ἀδελφὲ Ὀνούφριε καὶ μᾶλλον . . .

21 (φ. 104β) «Τῷ μεγαλοενδοξοτάτῳ κυρῷ Ἀνδρονίκῳ τῷ Παλαιολόγῳ περὶ τοῦ πῶς ὁ Θεολόγος λαμπροτέραν τῶν φώτων τὴν ἡμέραν ἐκάλει τῆς τοῦ

Χριστοῦ γεννήσεως· ἣν ὁ χρυσορρήμων Ἰωάννης τῶν λοιπῶν πασῶν ἑορτῶν μητρόπολιν ὀνομάζει».

Ἀρχ.: Εἰ δὲ καὶ σὺ μετὰ τῶν ἄλλων εὐγενέστατε ἄνερ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου ἤκουσας λαμπροτέραν τὴν ἡμέραν τῶν φώτων τῆς Χριστοῦ γεννήσεως λέγοντος...

Τελ.: ...οὕτω τοίνυν εὐγενέστατε τὰ τῶν ἁγίων ἐκλαμβάνων ῥητά· καὶ οὕτω καλοθελῶς συμβιβάζων αὐτά, τῆς ἀκριβείας οὐκ ἐκπέσῃς ποτέ.

22 (φ. 105β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀλυπίῳ τῷ ἐγκλείστῳ· περὶ τοῦ τίς τε καὶ πόθεν ἡ κατὰ τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν τεσσαρακοστή, καὶ διὰ τί σὺν τῷ τρίτῳ γάμῳ μὴ καὶ τέταρτος συγκεχώρηται».

Ἀρχ.: Πολλοὶ μὲν οὖν καὶ πολλάκις ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλὴ περὶ τῆς κατὰ τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν...

23 (φ. 111α) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κῦρ Μελετίῳ τῷ Κριτοπόλει· εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι οὐκ ἐπάναγκες ἡμῖν τὸ ἐν τετραδοπαρασκευαῖς νηστεύειν· τοῦ κυρίου λέγοντος ὅτι οὐ τὰ εἰσερχόμενα κοινεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὰ ἐξερχόμενα».

Ἀρχ.: Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἡνίκα πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον...

24 (φ. 114β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κῦρ Ἡσαΐα· εἰ χρὴ κρέας ἐσθίειν ἐν ἡμέρᾳ τετράδι τυχὸν ἢ παρασκευῇ, δεσποτικῶν ἐμπιπτουσῶν ἑορτῶν· καὶ εἰ ἐπάναγκες ἡμῖν καθὰ τινὲς οἴονται».

25 (φ. 119β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Νείλῳ· εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι μετὰ τὸ ἐξεικονισθῆναι τὸ ἔμβρυον, τὴν νοερὰν ψυχὴν δέχεσθαι εἴωθεν».

Ἀρχ.: Καὶ περὶ μὲν τῶν ἔξωθεν τί χρὴ καὶ λέγειν, ἐπειδὴ γὰρ τὸν δημιουργὸν ἡμῶν Θεόν...

26 (φ. 122β) «Τῷ αὐτῷ περὶ τοῦ τί χρὴ καὶ λέγειν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν ἐν κυρίῳ τελευτώντων· καὶ ὅπως αὐτοὶ τῶν ὧδε ἀπαίρουσι· καὶ ὅτι τοῦ ἁμαρτάνειν ἡμεῖς ἐσμὲν αἴτιοι οὐ μὴν ἡ φύσις αὕτη».

Ἀρχ.: Οἱ ἅγιοι διὰ τὴν ἀνάγκην ἐκείνην ἣν ὑφίστανται...

27 (β. 124α) «Τῷ αὐτῷ τί χρὴ καὶ λέγειν ἐπὶ ταῖς γινομέναις εὐποιΐαις τῶν ἀπελθόντων ἕνεκεν· καὶ εἰ παντελῶς αὗται ἀπαλλάττειν ἰσχύουσι τῶν ἁμαρτημάτων αὐτούς».

Ἀρχ.: Ὅτι μὲν οὖν κατά τι διστάζειν ἐπὶ ταῖς γινομέναις εὐποιΐαις...

28 (φ. 127α) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κῦρ Λέοντι τῷ ἐγκλείστῳ· εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι μετανοίᾳ περὶ τὸ τέλος ὁ Σολομὼν ἐχρήσατο».

Ἀρχ.: Εἰ δέ τις καὶ περὶ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος μαθεῖν βούλεται οἵας τε λήξεως ἔτυχε...

29 (φ. 131β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κῦρ Χαρίτωνι· περὶ τοῦ εἴτε διὰ θανάτου τέλος ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐδέξατο· εἴτε καὶ μή».

Ἀρχ.: Ὅτι μὲν οὖν ὁ τῶν ἀποστόλων συγγραψάμενος ὑπομνήματα καὶ αὐτὸς ὁ ἐν μάρτυσι μέγας Ἱππόλυτος...

30 (φ. 133β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρ Νεκταρίῳ· περὶ τοῦ Ἰούδα εἴ τε τῇ ἀγχόνῃ ἐναπέψυξε κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν ἱστορίαν, εἴ τε μετὰ ταῦτα ἐπιζήσας ὡς φασὶ τινὲς ὑδέρῳ περιέπεσε...».

Ἀρχ.: Τὸν μὲν οὖν ἱστορικὸν ἐκεῖνον Παπίαν, μέγαν τὸν Ἰούδαν ἀσεβείας ὑπόδειγμα...

31 (φ. 136α) «Ἐπιστολὴ λβ'. Εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι ἀποφάσει μόνον καὶ οὐκ ἀληθείᾳ εἰσῆλθεν εἰς τὸν παράδεισον ὁ λῃστής».

Ἀρχ.: Τοῦ μεγάλου Παύλου τινὲς ἀκούσαντες περί τινων ἐν ἀρετῇ διαλαμψάντων ...

32 (φ. 138β) Ἐπιστολὴ «λγ'· Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται· εἴ τε φθαρτὸν ἐστὶν ἡ ἁγία μετάληψις, εἴτε καὶ ἄφθαρτος».

Ἀρχ.: Οἴδαμεν οὖν ἀγαπητὲ ὅτι τῷ ἰδίῳ παρασυρόμενοι λογισμῷ τινὲς ...

33 (φ. 140α) «Ἐπιστολὴ λδ'. Ἔτι καὶ τοῦτο ἠπόρηται· εἴπερ οὐδεὶς οἶδε τὸν πατέρα εἰμὴ ὁ υἱὸς καὶ οὐδεὶς οἶδε τὸν υἱὸν εἰμὴ ὁ πατήρ, περὶ τοῦ κυριακοῦ ἀνθρώπου, τί χρὴ καὶ λέγειν· ἠπόρηται γάρ· εἴτε τὴν θείαν οἶδε φύσιν εἴτε καὶ μή... ».

34 (φ. 141α) «Ἐπιστολὴ λε'. Ἔστιν ἄλυτος ὁ παρὰ τῶν ἱερέων ἐπαγόμενος δεσμός· καὶ ὅτι κατ' ἐξουσίαν ἀρχιερατικὴν καὶ οὐ κατ' ἔχθραν ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης κῦρις Θεοδόσιος ἀφορισμῷ καθυπέβαλε τῶν ἀρχόντων τινὰς ἡνίκα τῆς ἐκκλησίας ἀποσπᾶσαι τοὺς πρόσφυγας παρὰ τῶν κρατούντων ἐστάλησαν».

Ἀρχ.: Εἰ δὲ καὶ τοῦτο ζητεῖς ἀγαπητὲ μαθεῖν εἴ γε δυνατὸν ἐστὶ...

35 (φ. 149β) «Ἐπιστολή, λς'. [Κ]αὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἠπόρηται· εἰ κατὰ πάντα καιρὸν συναφείαις κεχρῆσθαι τοὺς ὁμοζύγους οὐκ ἔξεστιν».

Ἀρχ.: Εἰ καὶ τίμιος γάμος κατὰ τὸν Παῦλον εἰπεῖν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος ...

36 (φ. 152α) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κῦρ Ἡσαΐᾳ τῷ δομεστίκῳ, περὶ τοῦ ὅπερ ἀπαντᾷ τέλος ταῖς ψυχαῖς χωριζομέναις τοῦ σώματος καὶ ὅπουπερ αὗται ἀπέρχονται».

Ἀρχ.: Καὶ περὶ μὲν τῶν ου χρὴ(;) καὶ λέγειν· εἰ γὰρ καί τινα τῶν ἔξωθεν ὦ Πίνδαρος ὄνομα περὶ τοῦτο οὕτως ἔχομεν λέγοντα...

37 (φ. 155α) «[Ἐ]πιστολή, λη'. Τῷ αὐτῷ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι αἱ ἀπελθοῦσαι ψῦχαὶ κατά τινα τόπον ἀναπαυόμεναι· οὔτε δέονται ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοπροσώπως τῷ Χριστῷ παριστάμεναι, οὔτε τοῖς ἐνταῦθα ὅλως ἐφίστανται καὶ περὶ ψυχῆς».

Ἀρχ.: Οἱ ἀπελθόντες ἅγιοι καθὼς ἐδιδάχθημεν, οὔπω ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν δι' ἡμᾶς...

38 (φ. 160β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ἀλυπίῳ τῷ ἐγκλείστῳ, περὶ τοῦ πῶς ἡ μετάστασις τῆς ἀειπαρθένου γέγονε· καὶ εἰ ἀληθῶς ἐκ τάφου ἐγήγερται κατὰ τὴν ἐκ νεκρῶν τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἔγερσιν».

Ἀρχ.: Περὶ τῶν συμβεβηκότων τῇ ἀειπαρθένῳ τοῦ κυρίου μητρὶ ...

39 (φ. 163β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κυρῷ Ὀνουφρίῳ περὶ τοῦ τί χρὴ καὶ λέγειν, ἐπὶ τῶν ἀπίστων μὲν ὄντων, πορευομένων δ' ὅμως κατ' ἐντολήν».

Ἀρχ.: Ὁ θεῖος Ἀναστάσιος περὶ τούτου καὶ τάδε φησὶν ...

40 (φ. 165α) «[Τ]ῷ οἰκειοτάτῳ ἀνθρώπῳ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως κυρῷ Νικηφόρῳ τῷ ... χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν, ὅτι τὸ ... τῶν λοιπῶν εὐποιϊῶν καὶ προσφόρων κρεῖττόν ἐστι· καὶ ὅτι τοὺς ἐλεημοσύνην ποιοῦντας οὐ χρὴ κατά τι παρατηρεῖσθαι ὡς ἐκεῖνοι φασίν».

Ἀρχ.: Εἰ δὲ καὶ παντὶ τῷ αἰτοῦντι σὲ δίδου...

41 (φ. 168α) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ κὺρ Ὀνουφρίῳ εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι ἐπὶ πᾶσι καὶ διὰ πάντων ὁ διάβολος ἐστὶ πρωταίτιος ἐν ἡμῖν τῶν κακῶν».

Ἀρχ.: Ὅτι μὲν οὖν ἡγιασμένε μοι πάτερ σπορεὺς τῆς κακίας καὶ τῶν ...

42 (φ. 171β) «Ἐπιστολὴ μγ'. Πότε χρὴ λέγειν τὴν τοῦ Κυρίου γενεσθαι σύλληψιν».

43 (φ. 172β) «Τῷ πανσεβάστῳ σεβαστῷ κῦρ Κωνσταντίνῳ τῷ Παλαιολόγῳ· εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι προωρισμέναι εἰσὶ τὰ καθ' ἡμᾶς πάντα, αἱ ἀρεταί, αἱ κακίαι, αἱ εὐπραγίαι, οἱ πειρασμοί, καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος».

Ἀρχ.: Εἰ δὲ καὶ ἀπαιδεύτους τὰ θεῖα καὶ ἀμυήτους τινὰς ...

44 (φ. 194α) «Τῷ αὐτῷ, εἰ χρὴ προσέχειν τοῖς λέγουσιν ὅτι ὅρῳ ὑπόκειται ἡ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀνθρώπων ζωή».

Ἀρχ.: Ὅτι μὲν οὐκ εὐσεβὲς εἶναι δοκεῖ τὸ λέγειν ὅτι ...

45 (φ. 215β) «Τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ ... τῷ ἐγκλείστῳ Γρηγορίῳ, εἰ χρὴ τὴν μαθητικὴν [ἐ]πιστήμην ἀποτρόπαιον ἡγεῖσθαι παντάπασιν».

Ἀρχ.: Τὰ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης εἰς δύο ταῦτα θεοείκελε ἄνερ ...

46 (φ. 220α) «Ἀντιπρολογητικὸν ἐκ μέρους πρὸς τὴν ἐγχειρισθεῖσαν αὐτῷ γραφὴν τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ τὴν ἀπολυθεῖσαν πρός τινα μοναχὸν ἐπιμεμψάμενον οὐ μικρῶς αὐτὸν καὶ τὸ τῆς ἀστρολογίας μάθημα καὶ φιλονεικοῦσαν τὸ τοιοῦτον συστῆσαι μάθημα φυσικαῖς καὶ γραφικαῖς ἀποδείξεσιν».

Ἀρχ.: Τολμῶν ... τὸ προγεγονὸς γράμμα τῆς βασιλείας σου καὶ ἐφ' ἡμῶν ἤδη χεῖρας ἐλήλυθε ...

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα· ἔτι ὑπὸ τῆς νοτίδος λελυμασμένος καὶ δὴ πρὸς τὸ τέλος. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10×0,168. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἄλλη ἡ γραφή. Πολλαχοῦ τὸ δὲ διπλοτονούμενον (δ̀ὲ). Ἔτι δὲ καὶ τὸ ἂν, ὡς ἐν φ. 154β, 157β κ.λ. (ἂ̀ν). Ἐν ταῖς ᾤαις συνήθως, ἀρχομένης ἑκάστης ἐπιστολῆς, σημειοῦται ἡ ἀριθμητικὴ ταύτης σειρὰ ἐν τῷ κώδικι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων, ἅτινα ἐν τούτῳ κατέχει. Ἐν ταῖς ᾤαις ἐπίσης διορθώσεις εἰς τὸ κείμενον. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 163α σημείωμα διὰ κιρροῦ μέλανος, τοῦ XIV—XV αἰῶνος, ἡμιφανές. Τὸ φ. 161 ἀποκεκομμένον ἐν μέρει. Τὸ φ. 226 ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πινακίδος.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων, γυμνῶν τανῦν τῶν βυρσίνων αὐτῶν ἐπικαλυμμάτων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 301.

74

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,21 Αἰὼν XV Φύλλα 113

Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί.

Μεταξὺ τούτων, φ. 47α, «Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος», φ. 83α «ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποιΐα». Ἐν φ. 46β σημείωμα περὶ τῶν διαφόρων ἡλικιῶν τοῦ ἀνθρώπου.

Κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπής, ρυπαρός, διεφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Πολλὰ φύλλα ἐκρυέντα ἀνεπληρώθησαν δι' ἑτέρων εἰς χρόνους μεταγενεστέρους τοῦ XV αἰῶνος.

Ἐν φ. 5β μεταξὺ ἄλλων δὶς ἡ μονοκονδυλιὰ *Σεραφὴμ ἱεροδιάκονος* (ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII – XVIII αἰῶνα). Ἡ αὐτὴ μονοκονδυλιὰ καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 85β.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη ἐκ δρυΐνων πινακίδων γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 322.

75

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,133 × 0,205 Αἰὼν XV Φύλλα 195

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Ἐν τούτοις καὶ τάδε :

α' (φ. 4α) «Ἀκολουθία ... τοῦ σχηματολογίου».
β' (φ. 35α) «Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ».
γ' (φ. 52α) «Εὐχαὶ τῆς ἁγίας Ν'».
δ' (φ. 60β) «Τάξις γινομένη ἐπὶ φρέατος».
ε' (φ. 63α) «Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ».
ς' (φ. 63β) «Εὐχὴ εἰς ψυχὴν κρινομένην».
ζ' (φ. 64α) «Εὐχὴ εἰς ἀσθενοῦντα καὶ μὴ κοιμώμενον».
η' (φ. 64β) «Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ἀφοριζομένων ὑπό τινων ἢ λόγῳ ἑαυτοὺς δεσμευσάντων μεθ' ὅρκου».
θ' (φ. 65α) «Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας».
ι' (φ. 65β) «Εὐχὴ ἐπὶ πειρασμοῦ πορνείας».
ια' (φ. 66α) «Εὐχὴ ἐπὶ σεισμόν».
ιβ' (φ. 69β) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου».
ιγ' (φ. 112α) «Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων».
ιδ' (φ. 112β) «Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερέως».
ιε' (φ. 113α) «Εὐχὴ ἐπὶ φρέατος ὀρυγῇ».
ις' (φ. 114β) «Εὐχὴ εἰς κατάρτησιν πλοίου».
ιζ' (φ. 115β) «Εὐχὴ ἐπὶ ἐκδημίᾳ πλοίου».
ιη' (φ. 116α) «Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι δίκτυα».
ιθ' (φ. 117α) «Τάξις γινομένη εἰς χωράφιον ἢ ἀμπελῶνα ἢ κῆπον βλαπτόμενον ὑπὸ ἑρπετῶν ἢ καὶ ἄλλων τινῶν».
κ' (φ. 118α) «Περὶ τῶν ἀρνουμένων τὴν πίστιν ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ».
κα' (φ. 120α) «Εὐχὴ ἐπὶ τεθνεῶτας ἀφορισθέντας».
κβ' (φ. 121α) «Τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου ἐρώτησις· ἐάν τις ὁρίσῃ τὶ ἀγαθὸν μεθ' ὅρκου ποιῆσαι, ἢ ἐπί τινα χρόνον μὴ γεύσασθαι ἢ νηστεῦσαι, ἢ τῆς οἰκείας γυναικὸς ἀποσχέσθαι· εἶτα ἐκ ραθυμίας μὴ ἰσχύσῃ πληρῶσαι ὃ ἐπεχείρησε, τί ὠφείλει ποιῆσαι».

κγ' (φ. 126α) «Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ».
κδ' (φ. 130β) «Εὐχαὶ τοῦ ὄρθρου».
κε' (φ. 135β) «Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην».
κς' (φ. 141β) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν ια' ἑωθινῶν εὐαγγελίων».
κζ' (φ. 151β) «Ἀποστολοευάγγελα τῆς ὅλης ἑβδομάδος».
κη' (φ. 160β) «Ἀποστολοευάγγελα εἰς διαφόρους μνήμας».
κθ' (φ. 168α) «Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον ἢ βαπτίσαι».
λ' (φ. 181β) «Ἀκολουθία τοῦ κοσμικοῦ ἐξοδιαστικοῦ».

Ἐν φ. 190β–191α «πίναξ» τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος μετά τινων παραλείψεων. Ἐν φ. 1α: *«† τάπῆνῶ τὸ σχημάτή γεοργῆιου | μάνάχού τῶν μἐτἐώρος προςηλο|μά διὰ λευτῶρυ ειἔρεας και θέῶς | σηχορἔση τῶν : —»* (γραφὴ τοῦ XV αἰῶνος). Ἐν τῇ ἔξω ᾠᾳ τοῦ φ. 57β δοκίμιον κονδυλίου. Ἐν φ. 91β : † *τάυτα είσην τα ἅπερ εὑρίσκόντ(αι) ἐν τη ὑπαπαντεῖ | Ἱερῶ φέλονοςείχαρον μεταξένια καὶ πετραχίλ(ι)ον | καὶ ὑπο μάνικα ληνᾶ· δυσκοπότυρον μετα πᾶσαν | τὴν αὐτοῦ ὀικονομί(αν)· εὐαγγέλιον κυρ(ια)κ(ο)δρόμ(ι)· καὶ ἕτερον | τετραεὐάγγελον· καὶ πραξαπ$^{ά}_{ο}$ςολον ἕν (ζ)ευγος κλί|μακοσ· και πᾶτερικόν· κριοντίριον ἕν· χαλ|κα δύο ἐν μικρὸν καὶ ἕτερον μ(έ)Γ(α)· καὶ δύο ταπσία | [μι]κρά· καὶ σκεπάρνι ἕν· κλαδεφτηρ(ι) ἕν· | πριόν(ι)α τρία δύο μικρὰ καὶ ἕν μ(έ)Γ(α).* (γραφὴ τοῦ XV αἰῶνος). Ἡ αὐτὴ πιθανώτατα χείρ, ἡ γράψασα τἀνωτέρω σημείωμα, ἔγραψε καὶ ἐν φ. 191β εὐχήν τινά. Ἐν τῇ ἄνω ᾠᾳ τοῦ φ. 191α γέγραπται : † *βιβλι τοῦ μεταιώρου* †. Παρόμοιον σημείωμα καὶ ἐν φ. 4α, κατὰ τὴν ἄνω ᾤαν, ἀπεξεσμένον τὸ πλεῖστον.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,095 × 0,152. Τὸ φ. 83 ἐν μέρει ἀπεσχίσθη καὶ ἀνεπληρώθη κατὰ τὸν XVI – XVII αἰῶνα. Κατὰ τὴν στάχωσιν ὁ κῶδιξ ἐπιδιωρθώθη κατὰ τὰς ᾤας. Τότε προσετέθησαν καὶ τὰ ἐκ στιλπνοῦ χάρτου φ. 1–3 καὶ 192–195, ἅτινα, πλὴν τοῦ 1α καὶ 195β, εἶναι τελείως ἄγραφα.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πιναχίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ γόμφους μεταλλικούς, ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος καὶ μολύβδινον σταυρὸν καθηλωμένον. Εἶχέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 303.

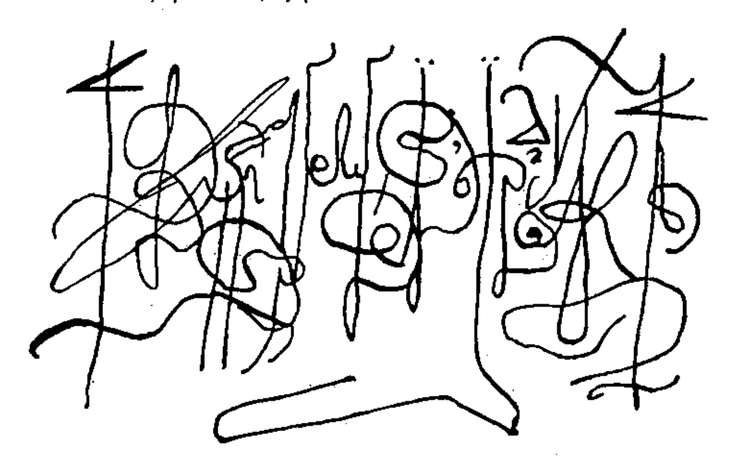
76

Χάρτης Διαστ. 0,106 × 0,165 Αἰὼν XVII Φύλλα 485

1 (φ. 3α) «Τὰ ἐξαποστειλάρια τῆς ὅλης ἑβδομάδος ...».
2 (φ. 5α) Παρακλητικὴ κατ' ἐπιτομήν.
3 (φ. 175α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».
4 (φ. 190β) «Ἀκολουθία εἰς ῥασσοφοροῦντα».
5 (φ. 192β) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος ἤτοι τοῦ μανδύτου».
6 (φ. 209α) Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος, ἡ καλουμένη Ἑβδομαδαρέα.
7 (φ. 305α) Ἀκολουθία εἰς τὸ «γεννέσιον τῆς ... Θεοτόκου» (η' Σεπτεμ.).
8 (φ. 323β) Ἀκολουθία εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ (ιδ' Σεπτεμ.).

9 (φ. 336β) Ἀκολουθία εἰς τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου (κα' Νοεμβρ.).
10 (φ. 355β) Ἀκολουθία εἰς τὰ Χριστούγεννα (κε' Δεκεμ.).
11 (φ. 372β) Ἀκολουθία τῶν Θεοφανείων (ς' Ἰανουαρ.).
12 (φ. 388β) Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ Χριστοῦ (β' Φεβρουαρ.).
13 (φ. 398α) Ἀκολουθία εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου (κε' Μαρτίου).
14 (φ. 410α) Ἀκολουθία τῆς μεταμορφώσεως (ς' Αὐγούστου).
15 (φ. 424β) Ἀκολουθία εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου (ιε' Αὐγούστου).
16 (φ. 439α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, κανὼν τῆς Λαμπρᾶς.
Ἄρχ.: Ἀναστάσεως ἡμέρα λαμπρυνθῶμεν λαοὶ ...
17 (φ. 446α) Στιχηρὰ ἐκ τῶν ψαλλομένων κατὰ τὴν Ν'.
18 (φ. 461α) «Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεταλήψεως».
19 (φ. 475α) «Τροπάρια ψαλλόμενα ἐν τῷ ἑσπερινῷ καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ ὄρθρου· μετὰ τῶν δοξαστικῶν τῶν ἁγίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ».

Ἐν τέλει τούτου, φ. 482α, ἡ μονοκονδυλιά :

= ... *Γρηγόριος ἱεροδιάκονος* (;)

Οὗτος εἶναι γραφεὺς μόνον μικροῦ μέρους τοῦ κώδικος πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ. Διότι ἐν τῷ κώδικι φαίνονται διάφοροι γραφαὶ διαφόρων χειρῶν. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 163α δι' ἐρυθροῦ ἐσημείωσε βιβλιογράφος τις: *ὦ Χ(ρις)έ μου τάχειναν τ(ὸν) δρόμον τῶν χειρῶν μου :* —

Ἐν φ. 186β, 194β, 195α, 195β, 196α *ναὶ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 1α–3α, 482α–483α, 484α – 485α δοκίμια κονδυλίου, σημειώματα βαπτιστικῶν ὀνομάτων ἀναγραφομένων ἐν τῇ ἁγίᾳ προθέσει, κλ. κλ. Ἐν φ. 1β, 2β καὶ 484α (;) τὸ βαπτιστικὸν *Φραγγοῦ*. Ἐν φ. 2β τὸ *Χρυσάνα*. Ἐν φ. 2β τὸ χωρίον *Σίνιτζα*. Τὰ φ. 102, 171β–174β, 208β, 299α–304β, 460, 474β, 483β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν ἔξω ᾠῶν πολλαχοῦ ἐπικεκολλημένοι ὁλοσηρικοὶ φύλλακες. Ἐπὶ τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καθηλωμένοι γόμφοι μολύβδινοι. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 59.

77

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,105 × 0,16 Αἰὼν XV Φύλλα 154

Μηναῖον Φεβρουαρίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ἀκέφαλον οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα, κολοβὸν κατὰ δύο ἢ τρία τετράδια.

Ὁ κῶδιξ φαίνεται γεγραμμένος ὑπὸ Νείλου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 54α : † *παναγ(ία) βοηθ μοι* καὶ 56β : *ἰ(ησο)ῦ μου βωηθ μοι.* Ταῦτα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 10β : † *τό παρον βή|βλήον | ηνη | τις παπὰντις* . . . (γραφὴ τοῦ XVII – XVIII αἰῶνος). Καὶ ἐπὶ τῆς πινακίδος, ἄνωθεν, τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος : † *ἡ ὑπαπαντη.*

Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῇ ὑπὸ τῆς νοτίδος καταστὰς ἐνιαχοῦ ἀμυδρός.
Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, τελείως τανῦν ἀπεσπασμένου. Ἔχει καί τινας γόμφους σιδηροῦς· εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

78

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,157 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 346

Ἀκολουθίαι τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Ἐν τέλει, φ. 343α, δι' ἀμαυροῦ μέλανος :

* ἤτοι : *χεῖρ Δημητρίου τάλενος δθύτου τοῦ ναπαυ|κτιώτου·*
ἐπὶ ἔτους ,ζνβ' [7052 = 1543/4]· *ἰν(δικτιῶν)ος β'.*

Καὶ ἐν φ. 343β : † *ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ ἐξόδου τοῦ ἐν μακαρίᾳ | τη μνήμη γενομένου· γεωργίου γραμματικοῦ· | καὶ ἀφιερώθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτ(υ)ρ(ος) | θεοδώρου τοῦ ϛρατηλάτου· τοῦ εἰς τῶ χωρίον | τὸ λεγόμενον καλὸ νερό· καὶ ὁποῦ τὸ ἐξιλεώ|σει ἐκεῖθεν· να ἔχει τὴν ὀργὴν τοῦ θ(εο)ῦ· καὶ τὰσ | ἀρᾶσ τῶν τι' καὶ η' ἁγίων π(ατέ)ρων· καὶ τὸν μέ|γαν θεόδωρον διάδικον, ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως : —*

Ἐν φ. 344α βαναύσως : *ετούτο αθολόγί ύνε το δρόσι* . . . (γραφὴ τοῦ XVII – XVIII αἰῶνος). Ἐν φ. 344β – 345α ἔγραψε θρῦλόν τινα περὶ Μ. Βασιλείου καὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου « † *ὁ εὐτελής, καὶ ἄχρηος δοῦλ(ος) Χ(ριστο)ῦ· Γαυρϊ|ήλ, Ἱερ(ομον)αχ(ος) καὶ πρωτοσύγγελος :* † » (γραφὴ τοῦ XVI – XVII αἰῶνος). Ἐν φ. 345α καὶ ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς

πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἡ μονοκονδυλιά : † *Ὁ Φαναρίου Μητροφάνης* (πρβλ. καὶ κ. 181).
Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἀρχὴ ἐγγράφου, τοῦ XVII – XVIII αἰῶνος, ἐν ᾧ μνημονεύεται «... *χωρή(ων) ἁγια μονή* ...».
Ἐν φ. 1Αα-β δοκίμια κονδυλίου· τοιαῦτα δοκίμια καὶ πολλαχοῦ τοῦ κώδικος κατὰ τὰς ᾤας.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γεγραμμένου μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,10 × 0,142.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μεὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἐπιπόλαια κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας, ἐκ τῶν τεσσάρων οὓς εἶχέ ποτε.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 272.

79

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,132 × 0,178   Αἰὼν XVI   Φύλλα 123

Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων, φ. 117α, «εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνυόντων».
Γραφὴ ἐπιμελής· τῆς αὐτῆς χειρὸς τῆς γραψάσης καὶ τοὺς κ. Α 14 κλ. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09×0,14. Τὰ φ. 44β–46β καὶ 123 κατέλιπεν ὁ βιβλιογράφος ἄγραφα. Ἐν φ. 46β δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 18β ἡ χρονολογία 1680.
Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, κατ' ὀλίγα τινὰ φύλλα. Ἔτι λίαν ἐφθαρμένος καὶ ρυπαρὸς κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ᾤαν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτοὺς μετ' ἀγκιστρίου ὀρειχαλκίνου.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 320.

80

Περγαμηνή   Διαστ. 0,137 × 0,188   Αἰὼν XIV   Φύλλα 224

1 (φ. 1α) Δαβὶδ Ψαλτήριον.

Ἐπιγράφεται : «*Δα(βὶ)δ προφήτ(ου) κ(αὶ) βασιλέ(ως) μέλ(ος)*». Ἐν ταῖς ᾤαις, πολλάκις ἐμμέτρως, γέγραπται ἑκάστου ψαλμοῦ τὸ περιεχόμενον καὶ δὴ τὸ προφητικόν. Οὕτω, φέρ' εἰπεῖν, ἐν φ. 116α κατὰ τὴν ἄνω ᾤαν γέγραπται τὸ περιεχόμενον τοῦ οη' ψαλμοῦ : «Προφητεία τῶν κατ' Ἀντίοχον Ἰουδαίοις συμβάντων· ἡ ἱστορία ἐν τοῖς μακκαββαϊκοῖς».

2 (φ. 208α) Ἀκολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.

Ἡ α' ᾠδὴ ἐπιγέγραπται : Ὠδὴ Μαρίας ἀδελφῆς Μωϋσέος».
Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,095×0,13. Ἑκάστη ὄψις τῶν φύλλων περιέχει συνήθως 17 στίχους, τῶν δὲ γραμμάτων τὸ σῶμα ἔχει ὕψος κατὰ μέσον ὅρον 0,003. Ἐν φ. 1α, 110α, 208α ἐπίτιτλα ἐξειργασμένα διὰ χρυσοῦ καὶ ἄλλων χρωμάτων, πλὴν δ' ὅμως ἐφθαρμένα τανῦν.

Ἐν φ. 1α, ἄνωθι τοῦ ἐπιτίτλου, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου (;) : † *τοῦ μετεῶρου* †. Ἐν δὲ τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α σημείωμα ἀπεξεσμένον. Ἕτερον ἀπεξεσμένον σημείωμα μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, ἐν φ. 224β. Ἐν τῷ αὐτῷ φ., 224β, κατὰ τὴν ἄνω ᾤαν δι' ἀμαυροῦ μέλανος : † *ὁ θ(εὸ)ς σιΓγχῶροῖσῖ : τὸν γράψατὰ' ἀυτὸ* : (γραφὴ τοῦ XVI – XVII αἰῶνος). Καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος σημείωμα ὅτι οὗτος εἶναι κτῆμα *«... τῖς βᾶσιλικῖς μονῖς τοῦ μετέωροὺ ...»*.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Ἔχει καὶ φύλλακα ἐξ ὁλοσηρικοῦ καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτοὺς μετ' ὀστεΐνων ἀγκιστρίων. Ἐπὶ τῆς Β' πινακίδος ὅτι ποτὲ ἀνῆκεν εἰς τὸ Μετεωρικὸν κάθισμα τοῦ Παντοκράτορος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 222.

81

Χάρτης — Διαστ. 0,14 × 0,205 — Αἰὼν XV – XVII — Φύλλα 247

1 (φ. 1α) Ἐπιφανίου Κύπρου, λόγος εἰς τὰ βάϊα.

2 (φ. 9α) «Περὶ τῆς εἰκόνος τῆς δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Ῥωμαίας».
Ἀρχ. : Καὶ πάντα μὲν ὁ χρόνος ὅσα ὑπὸ χρόνον κατὰ γενεὰν γενόμενα, ῥέων ἀεὶ καὶ φθειρόμενος ...

3 (φ. 28α) «Κατήχησις εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου λέγεται εἰς τὰς ὥρας. Περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι δεῖ πνευματικῶς ἑορτάζειν».
Ἀρχ. : Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· ὁ εὐαγγελισμὸς πάρεστι, καὶ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν ἐστὶν ἡ πρώτη ...

4 (φ. 31α) «... Κανὼν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ψαλλόμενος εἰς τὴν ἡμέραν αὐτοῦ...».
Ἀρχ. : Κροτεῖν σοι ὕμνον θεοτερπῆ πάνσοφε Βασίλειε ...

5 (φ. 34α) « ...Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν τριήμερον ἀνάστασιν τοῦ ... Χριστοῦ καὶ πῶς δεῖ ἑορτασαι καὶ ὑμνῆσαι τὴν ἁγίαν ταύτην ἡμέραν ...».

6 (φ. 41α) «Σαββάτῳ τῆς τυροφάγου· Ἐφραὶμ Σύρου Λόγος πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν τοὺς τελειωθέντας καὶ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως...».

7 (φ. 52α) [Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ;] «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Βαρλαάμ».
Ἀρχ. : Πρότερον μὲν τῶν ἁγίων οἱ θάνατοι κοπετοῖς ἐκοσμοῦντο καὶ δάκρυσιν ...

8 (φ. 58α) «Βίος τοῦ ὁσίου Ἀνδρονίκου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἀθανασίας».
Ἀρχ. : Ἦν τις ἀργυροπράτης ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ...Ἀνδρόνικος· ἔλαβε δὲ γυναῖκα...

9 (φ. 67α) «[Ἰωάννου τοῦ] Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν νέαν Κυριακὴν καὶ εἰς τὸν Θωμᾶν».

10 (φ. 86α) « ...Ἰωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὴν στείρωσιν τῆς Ἐλισάβετ καὶ τοῦ Ζαχαρίου τὴν σιωπήν».

11 (φ. 92α) «Πράξεις καὶ περίοδος Θωμᾶ τοῦ Ἀποστόλου».

Ἀρχ. : Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἰνδίας μετὰ Ἀμβάνους τοῦ ἐμπόρου· ἀπῆλθεν ὁ Ἀμβάνης εἰς ἀσπασμὸν Γουνδαφόρου τοῦ βασιλέως...
Τελ. : ... καὶ κλάσας τὸν τῆς εὐχαριστίας εἰς εὐσπλαγνίαν καὶ ἔλαιον καὶ μὴ εἰς κατάκρισιν καὶ ἀμοιβήν· τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν εἴη δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

12 (φ. 104α) « ...Ἰωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τοὺς κοιμηθέντας· ἀναγινωσκόμενος τῷ σαββάτῳ τῆς Ν'».

Ἐν τέλει, φ. 116α, ἐρυθρόγραφον :

ἤτοι : *κ(αὶ) εὔχεσθε ἀδελφοὶ ὑπερ τον γραψαντος* |
οἰκτροῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ ϊσαὰκ·

13 (φ. 117α) [Ἐγκώμιον εἰς τοὺς τρεῖς ἱεράρχας].

Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : ... πτον, πῶς ἐξεικονίζει σοφίαν· Γρηγόριον εἰδότι ... καὶ Βασίλειον τὸν οὐρανοφάντωρα· καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον· καὶ λαμπροὺς φωστῆρας ἐθεμελίωσεν ...

Τελ. : ... ἀλλ' ὡς φαιδροὶ καὶ φωτεινοὶ Θεολόγοι· Θεὸν ὁρᾶτε τὸν ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι, δοξαζόμενον, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ ἀεί· καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

14 (φ. 130α) Ἀκολουθία καὶ μαρτύριον « ... τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου [τοῦ ἐν Βουνένῃ]» ἑορταζομένου εἰς τὰς θ' Μαΐου.

Τὸ «μαρτύριον ...» ἄρχ. ἀπὸ φ. 139β ὧδε : Καὶ τὴν καινέτερον τὴν ἐκ λόγου εὐφημίαν προσάξομεν ...

Ἐν τέλει, φ. 146β, δι' ἀμαυροῦ μέλανος : *Cοθῇ ὁ γράψας ελεήθῆ ὁ ἔχων· Ἐπλήρωθι τὸ παρὸν τετράδιον·* | *τοῦ αγίοῦ νικολάου τοῦ νέου· διαχειρὸς εμοῦ Ἰῶάνου αμάρτω|λοῦ κὰι ταπινοῦ, ἐκ χῶρας τουρνάβοὺ :* †

15 (φ. 147α) Μαρτύριον τῆς παρθενομάρτυρος ἁγίας Μαρίνας.

16 (φ. 162β) [Περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου].

Ἀνεπίγραφον. Ἀρχ. : [Τ]οῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου λέγοντος ὡς ἐκ παραδόσεως ...

Τελ. : ... καὶ εἴ που ἂν ἐστὶν λείψανον, καὶ πολλῶν ἐτύχομεν.

17 (φ. 163α) «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἐν προφήταις μέγαν Ἠλιου· καὶ εἰς τὸν ὀπαδὸν αὐτοῦ καὶ φοιτητὴν Ἐλισαιὲ τὸν προφήτην· καὶ μερικὴ διήγησις τῶν τερατουργιῶν αὐτῶν καὶ θαυμάτων».

Ἀρχ. : Τὸ μὲν λόγοις ἐγκωμίων· καὶ συγγραφαῖς ἐπαίνων τὴν παροῦσαν τοῦ μεγίστου ἐν Προφήταις Ἠλιοὺ φαιδρῦναι πανήγυριν ...

18 (φ. 191α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ μακαρίου Ἀντιγόνου καὶ τῆς τούτου γυναικὸς Εὐπραξίας καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν Εὐπραξίας».
Ἀρχ.: Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου, ἦν τις ἀνὴρ ἐν τῇ βασιλευούσῃ πόλει . . .

19 (φ. 219α) «Μαρτύριον τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς».
Ἀρχ.: Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις τοῦ ἑλληνισμοῦ σφοδρῶς ἐπικρατοῦντος . . .

20 (φ. 227α) «Ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου . . . βασιλεύοντος . . . Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου».
Ἀρχ.: Ἐγένετο μετὰ τὸ κομισθῆναι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου ἐν Ἱεροσολύμοις . . .
Ἐν τέλει, φ. 235β, ἐρυθρόγραφον : *Θ(εο)ῦ τῶ δῶρον, καὶ γρηγορΐου πόνος :.*

21 (φ. 236α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν μεταμόρφωσιν.

Ὁ κῶδιξ συνεκροτήθη διὰ τῆς συσταχώσεως πολλῶν κωδικέλλων ἐκ διαφόρου χάρτου καὶ ὑπὸ διαφόρων χειρῶν γεγραμμένων κατὰ τὸν XVI αἰῶνα. Πιθανῶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 κείμενον ἀνακτέον εἰς τὸν XVII αἰῶνα, τὰ δὲ ὑπ' ἀριθ. 17 καὶ 18 εἰς τὸν XV.

Ἐν φ. 22β τὸ *μὲν* διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 51β, 57α, 91β, 103β δοκίμια κονδυλίου. Τὸ φ. 57 ἀποκεκομμένον κατὰ τὸ τρίτον καὶ πλέον διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Τὰ φ. 57β, 116β τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 128β, χειρὶ τοῦ XVI – XVII αἰῶνος, γέγραπται : *Τοῦ πανιερωτ(άτ)ου, κ(αὶ) σοφωτ(άτ)ου μ(ητ)ροπολίτου ναυπάκτου, κ(αὶ) αρτ(ης), κυροῦ | δαμασκήνου, εγκὸμοι(ον), εἰς τὸν ἐν ἁγίοις . . . νικόλα(όν) | τὸν νεοφανῆ, οὗ ἡ π(ατ)ρὶς αὐτοῦ περΐφανῆς, καλουμ(έν)η | πελοπόνησος, ἡ (δὲ) π(ατ)ρις ἀυτοῦ, εὐτελὴς κόμη· | ψάρη καλουμ(εν)η, ἐν τα ὅρια τῆς κορίνθου ἐκκλησί(ας).* Ταῦτα ἀναφέρονται βεβαίως εἰς τὴν ἀπὸ φ. 130α ἀρχομένην ἀκολουθίαν τοῦ ἁγ. Νικολάου τοῦ νέου, πλὴν δ' ὅμως δὲν ἀληθεύουσιν. Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ, 128β, γραφῇ τοῦ XVII – XVIII αἰῶνος : *ἐτοῦτο το χαρτὶ ἦνε τοῦ μετεώρου . . .* Ἐν φ. 129α : † *ἔτους 1680· ἔγεινεν μεγάλλως βορέ(ας) εἰς ὅλην τὴν οἰκουμ(ένην), κ(αὶ) ὁ καιρὸς ἄβροχος ἀπὸ τὸν | νοεῦριον μήναν ἑῶς τον μάρτιον κ(αὶ) ἐξιράνθι | ἡ γῆς ὅλη ωσὰν το καλοκερι*

Ἐν φ. 129β σκαρίφημα δι' ἀμαυροῦ μέλανος τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ νέου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἔλεγχος τῶν περιεχομένων ἐν τούτῳ οὐχὶ κατὰ πάντα ἀκριβής.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίνων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἐπιπολαίως ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 334.

82

Χάρτης στιλπνὸς — Διαστ. 0,165 × 0,223 — Αἰὼν XVII — Φύλλα 99

1 (φ. 1α) [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία]. Ἀκέφαλος.

2 (φ. 74α) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. . .».

3 (φ. 99α) 'Αδήλου. «Πῶς ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλέον ἀξιώτατον γέννημα παρὰ τὰ ἄλλα πάντα γεννήματα κεφ. ιζ' ».

"Αρχ. : 'Ο ἄνθρωπος ὅπου ἔναι γενημένος μὲ τὴν ψυχὴν καὶ μὲ τὸ κορμί...

Τελ. : ...ἀναστήσῃ των ὥσπερ ἀνέστησεν τὸν Λάζαρον.

'Εν φ. 98β ἡ μονοκονδυλιὰ Γερμανοῦ μοναχοῦ, πιθανῶς βιβλιογράφου τοῦ κώδικος. 'Εν τῇ ἄνω ᾠᾳ τοῦ φ. 1α : *μ(ητ)ροφάν(ους) ςάχ(ο)μα ἰουνίω* ιε *ἔτ(ους)* ,ζρνθ [* 7159 = 1651] : ∾

Φ. 98α ἄγραφον.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

83

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,157 × 0,213 Αἰὼν XVI Φύλλα 214

Τυπικὸν τῆς Μονῆς Μετεώρου

κατεστρωμένον ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τοῦ τυπικοῦ τῆς μονῆς Βατοπεδίου. Σημειωτέα τὰ ἑξῆς διακρινόμενα αὐτοῦ τμήματα :

α' (φ. 3α) *Πίναξ ἀκριβῆς σχεδϊασθεῖσα εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ τυπικοῦ τὴν δϊάταξιν κ(αὶ) τοῦ κ(α)τ(ὰ) τὸ τόπικὸν τοῦ μοναςηρ(ίου) ἅτινα τὰ πλεῖςα ἐσύλεξα ὑπὸ πολλ(ῶν) τϋπικ(ῶν) κ(αὶ) πολλᾶς διἀκριτικᾶς ὑποθέσεις, τὴν (δὲ) τελεΐωσιν τῶν ἀπορρήτων κεφαλαί(ων), ἐν τε καὶ μεγάλων ἑορτῶν διατάξεον είς τὴν ἡμέρ(αν) ἐνορδΐνως ἔχει κ(αὶ) τῶν κεφαλαί(ων)· σϋλλεχθείσ(αν) ὡς δεῖ κ(αὶ) σϋναρμοσθεῖσαν μ(ε)τ(ὰ) πολῆς εὐλαβεί(ας) κ(αὶ) ἀκριβεί(ας) ὑπὸ τινὸς παρὰ πάντων ἐλαχιςοτέρου κ(αὶ) ευτελοῦς ἰδιώτου κ(αὶ) αγρίκου ἐν μοναχοῖς χρϊςοδούλ(ου)· ἔχει (δὲ) αὕτη ἡ βίβλος τὴν ἑρμηνεί(αν) τοῦ τϋπικοῦ κ(αὶ) οὐδὲν ἐκλείπει ἀλὰ μάλλον κ(αὶ) ἀλά τινα τὰ τοῦ μοναςηρ(ίου) δϊάτάγματα.*

'Ο πίναξ οὗτος κολοβός. 'Αναγράφει δὲ καὶ τὴν εἰς φύλλα ἔκτασιν ἑκάστου κεφαλαίου.

β' (φ. 3Aα)... *πΐναξ περὶ διαμϊν(ῶν) δϊατάξεων ἀλλὰ κ(αὶ) σϋνήθων τοῦ μοναςηρ(ίου) ἔχει δὲ ἐνταῦθα μϊκρ(ὰς) ἐνθϋμῆσις πῶς να τὰ εὑρίσκει ἀόκνος δϊὰ τὸ ειναι εσπαρμ(έν)α :* ∾

Μετὰ παραπομπῶν εἰς φύλλα. Δὲν ἀναγράφεται δ' ὅμως καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν τὸ περιεχόμενον τοῦ τυπικοῦ.

γ' (φ. 4β) 'Ιδιόρρυθμά τινα ἐν τῇ μονῇ Μετεώρου καὶ ἄλλα, ἀνεπίγραφα. ('Αντέγραψα μέρος τούτων ἐκ τῆς ἀρχῆς).

δ' (φ. 5α) *Τϋπικὸν τῆς ἐκκλησϊαςικῆς ἀκολουθ(ίας) τῆς ἐν ϊεροσολύμοις ἁγί(ας) λαύρ(ας) τοῦ ὁσΐου κ(αὶ) θεοφόρου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Σάββα· ἅυτη δὲ ἡ ἀκουλ(ου)θεία γΐνεται ἐν ταις λϊπ(αῖς) τῶν ἱεροσολύμοις ἁγί(ων) μονῶν.*

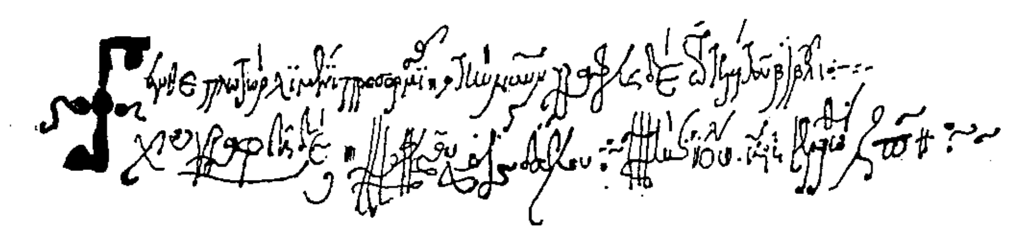
ε' (φ. 31α) *Πΐναξ ἀκριβεῖς σχεδϊἀσθεῖσα τῶν ἀναγνώσ(εων) τοῦ ὅλου τῶν ευρισκομ(ένων) ἐνταῦθα ἦτε βίοι ὁσί(ων) ἦτε μαρτύρια ἦτε λόγ(οι) ἐνδεσποτ(ι)κ(ον) ἑορτῶν αἱ ἀρχαῖ:*

ϛ' (φ. 43α) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίων το μηνολόγιων ἀπὸ τὲ Σεπτεβρίου πρώτης καὶ νέου ἔτους».

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐρυθρόγραφος δια κεφαλαίων συμπλεκομένων γραμμάτων. Ἐν φ. 53α «Ἑτέρα διάταξις περὶ τὴν ὕψωσιν τοῦ σταυροῦ τακτικώτερον, ἣν γίνεται ἐν τῇ βασιλικωτάτῃ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου τὸ τυπικὸν οὕτως...».

ζ' (φ. 171α) ... *Ακολουθ(ία) τῆς ἁγί(ας) κ(αὶ) μεγάλης Μῆς σὺν τῇ Νῆ :* ∾

Ὁ κῶδιξ γέγραπται κατὰ δύο συνήθως σελίδας, ὧν ἑκάστης αἱ διαστάσεις εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ 0,05 × 0,14, περίπου. Εἰς ταύτας δ' ὅμως δὲν περιλαμβάνονται καὶ τὰ παρασελίδια σημειώματα, ἅτινα ἐν ταῖς ᾤαις πάντων σχεδὸν τῶν φύλλων τοῦ κώδικος ἀπαντῶσι. Ἐν φ. 212β ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : *Γέγηθε πλωτὴῤ λϊμένϊ πρoσορμΐσ(ας)*
τὴν ναῦν γραφευς δὲ τῶ τέλει τοῦ βϊβλίου : —
χιρογραφεῦς δὲ (ἐστὶν) μοναςοῦ χρϊςοδούλου : ∾
μὴν ἰούλ(ιος) ιν(δικτιῶνος) η'
ετελειώθ(η) ,ζπη' [7088 = 1580].

Ὁ βιβλιογράφος καὶ ἐν πολλοῖς συντάκτης τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τυπικοῦ εἶναι μὲν ἄμοιρος γραμματικῆς παιδείας, ἀλλ' ἐπιμελὴς καὶ φιλόκαλος κατακοσμήσας τὸν κώδικα διὰ κεφαλαιωμάτων τεχνικῶν καὶ πολυχρώμων ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων, δι' ἐπιτίτλων κλ.

Ἐν φ. 1α : «Θαῦμα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου».

Ἀρχ. : Ἐν τοῖς μέρεσι τοῖς ἀνατολικοῖς μοναστήριον ὑπῆρχεν ἐπονομαζόμενον ἡ μεγάλη Ἀντίληψις...

Ἐν φ. 1β Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν [Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐν φ. 2α : «Τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ περὶ διαφόρων ἀρετῶν» μεθ' ὃ ἕπεται ἐν φ. 2β σημείωμα περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τυπικοῦ (ἀντέγραψα τμῆμα ἐξ αὐτοῦ). Ταῦτα πάντα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου, ὡς καὶ ἐν φ. 213 «Περὶ τῆς Παναγίας ὅπως γέγονε καὶ διατί» (Ἀρχ. : Μετὰ τὴν τοῦ ... Χριστοῦ ἀνάστασιν ... ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ὁμοθυμαδόν...) καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ γεροντικοῦ.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται παλαιαί τινες τῶν φύλλων ἀριθμήσεις. Οὕτω τὰ φ. 5–34 ἔχουσι παλαιοὺς ἀριθμοὺς αον–λ. Τὰ δὲ φ. 43–210 ἔχουσι παλαιοὺς ἀριθμοὺς α'–ρο' ἐν πολλοῖς πηδητούς. Ἐν τῇ ἄνω καὶ κάτω ᾤᾳ τῶν φ. 198β καὶ 199α ἀποτετύπωται ἡ σφραγὶς τοῦ βιβλιογράφου *Χριστοδούλου ἱερομονάχου.*

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν : *ἐν τῶ ,ζρ̄ιβ' ἐδιάβασάμ(εν) το α' βηβλί(ων) τοῦ ἐφραίμ· κ(αὶ) τῆν μ(ε)γ(ά)λ(ην) παρ̄ασκεβ(ή)· εἰς τὰς 7 ὥρ(ας) λόΓ ς(ὴν) κατήχησ(η) κ(αὶ) τὸν ἅγι(ον) νικ(ο)λ(αον) ἀγρυπνία* (Ταῦτα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου). Φύλλα τινὰ ἐκ στιλπνοῦ χάρτου. Τὰ φ. 30, 119β, 170, ἄγραφα. Τὸ μετὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 φύλλον ἐσημειώθη 3Α.

[* Πρβλ. N. A. BEHN, «Βυζαντὶς» Α' (1909) σελ. 230, «Byz.-Neugr. Jahrb.» XII (1936) σελ. 318a–318b].

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Ἐπὶ τῶν πινακίδων γόμφοι ὀρειχάλκινοι καθηλωμένοι. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

84

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,215 Αἰὼν XV Φύλλα 113

«. . . Πραξαπόστολος περιέχων τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν . . .».

Ἐν τέλει : α' (φ. 110α) «Τὰ προκείμενα τῶν εὐαγγελίων τῶν ἑορτῶν». β' (φ. 111α) Ἀντίφωνα τῶν Θεομητορικῶν ἑορτῶν. γ' (φ. 111β) «Προκείμενα τῶν ὀκτὼ ἤχων».

Ἐν τέλει, φ. 113α : *Ἐπληρώθ(η) σὺν Θ(ε)ῶ η θεία δελτος αυτ(η) δῖαχειρόσ κᾶ|μοῦ, τᾶπεινοῦ κὰι ἀναξῖου κὰι ἁμαρτωλοῦ | κὰι ἐλᾶχίς(ου)· καὶ εὐδελυγμένου·καὶ μεμολῦσ|μένου· ἀπὸ ποδ(ῶν) ἕωσ κεφάλησ· | κὰι ἀπὸ δέξῖᾶσ ἕοσ ἀρίςερ(ᾶς)· παρα πάντ(ων) τ(ὸν) χρι|ςῖᾶνῶν καμοῦ Θεόφυλ(άν)κτου· τάχα κὰι γραμματ(ι)|κοῦ· κὰι το δοκεῖν ἀναγνώς(ου)· κὰι δέομαι π(ατε)ρεσ | κὰι ῖέρεῖσ κὰι ἱερομονάχ(οι) κὰι μοναχ(οῖ)· κὰι | ἀναγνώς(αι)· κὰι ἀδελφὸι ὅσοι εῖσ χείρασ σ(άς) | τὰ ἄνω φέρεσθαι εὔχεσε' δῖᾶ τὸν (κύριο)ν | κὰι μὴ καταράσθαι ὅτῖ ὁ γράφω(ν) παρὰ | γρά(φ)η· ὅτϊ οὔτε γάμ(ος) ἄκαυλς(ος), οὔτ(ε) νεκρ(ός), ουτ(ε) νεκρ(ὸς) | ἀγέλ(α)ςοσ ἀλλουτ(ε) βῖβλοσ ἄσφαλτ(ος)· ὅτῖ καγ(ῶ) | τῆσ γραφῆκῆσ τέχνησ πάνη ἡμ(ὴν) χορϊκόγραφ(ος), | κὰι ἀμαθ(ῆς) τιχ(έ)νω· μεμ(α)θήκαμ(εν) δὲ κὰι ἐκ τ(ῶν) ἀγ(ίων) | π(ατε)ρων ὅτϊ ἀγ(α)θοῦ διδασκάλ(ου) ἀγαθ(α) ησι τα μαθ(η)|μ(α)τ(α)· αὐτ(ὸς) κὰι ἡ μεῖσ ὅτι τὰ δρώμ(ε)να χειρϊ|κῆ υπ(ά)ρχουσ(ι).*

Καὶ ἀκολουθεῖ ἀμέσως κατὰ συνέχειαν :

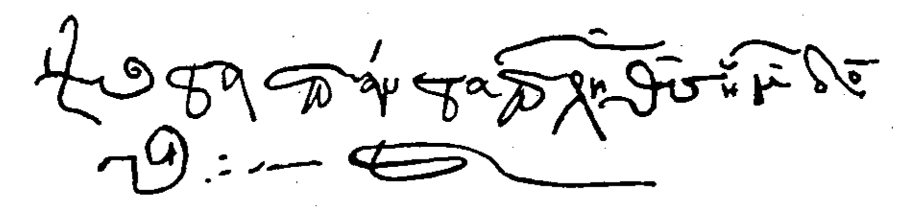
* ἤτοι : † *ἐπληρώθ(η) συν θ(ε)ῷ ὁ ἀπό(στολος) | ἐν τέ βασϊλέβοντ(ὸς) τοῦ εὐσεβεςάτ(ου) κ(αὶ) | φιλοχρίς(ου)· βασϊλέοσ ἡμ(ῶν) κύρ μανο|ἠλ'' τοῦ παλαιὸλόγου καὶ αυτ(ο)κράτ(ο)ρος ρωμαί(ων) | καὶ ἐν τέ τοῦ πανυψϊλωτ(ά)τ(ου) ἡμ(ῶν) αὐθέντου του ςὴν(η).*

Καὶ ἀμέσως κατὰ συνέχειαν καταλογάδην :

ὥσπερ ξένη χάιρουσ(ι) ϊδεῖν π(ατ)ρίδ(α)
καὶ | οἱ θαλαττέβοντ(ες) ϊδεῖν λϊμέν(α)·
κὰι οἱ ςρατεβό|μ(εν)οι ἰδεῖν τὸν οἶκον·
οὔτ(ὸς) καὶ οἱ γράφοντ(ες) | ἰδεῖν βιβλίου τ(έ)λοσ.

χειρ μ(εν) ἡ γράψασ(α) | σέπεται τάφω· σκιὰ κὰι τέφρα υπ(έ)ρ. | τῆσ ὦ ἄν(θρωπ)ε τἳ cυνε περ(ὶ) σε κύψον βλέψον | ἐν τὸ τάφω τ(ὴν) ζώ(ὴν) σου κὰι θρίνησον : ∾

Καὶ ἐν φ. 113β : *φυσει κὰι* [*ὁ*] *ἐβαγγελικ(ὸσ) λόγος· ἔὰν ὅλων | τὸν κόσμῶν κερδήσ(η)ς κὰι τ(ὴν) ψυχ(ὴν) αυτ(οῦ) | ζημήὣθῆσ· τἳ το ὤφελόσου ἐς(εῖν) ὦ | ἄν(θρωπ)ε ὅτϊ τα ὧδε πρόσκερα· τὰ δὲ ἐκεί|θεν αἰὣνϊὰ· ἐπληρώθ(η) ὁ ἀπό(ςολος) | ἐν μη(νὶ) αὔγουςο εισ τ(ὴν) λα'· ἡμέ(ρα) π(α)ρα(σκευ)η ὥρα ς' : | ἐγρά(φ)η (δὲ) ἐπὶ ἔτοῦσ ,ςϡις'* [6916 = 1408] *ιν(δικτιῶνος) α' :*
† | *μνήσθητί μου κ(ύρι)ε τοῦ δούλου σὸυ θεὸφυλ(ά)κτου | ὅτ(αν) ἔλθησ ἐν τη βασϊλέιά σου :* ∾

* ἤτοι : † *ὁ τα πάντα πληρ(ῶν) θ(εὸ)ς ἡμ(ῶν) δο(ξα) | σοι. : —* † .

Ἐν τῇ ἄνω ῴᾳ τοῦ φ. 1α, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : † *ὦ Χ(ρις)έ μου τήθ(η)μϊ ἀρχ(ὴν) καὶ τέλοσ* καὶ ἕπεται μεταγενεστέρᾳ χειρὶ ἐν τῇ ἄνω καὶ τῇ ἔξω ῴᾳ : *μιχαηλ νερεωσ ευ*[*χε*]|*στε κα(ὶ) | μη κα|ταρασ|σε κ(υρι)ω·* [*ο*] | *γγρά-φ*[*ων*] | *παραγρ*[*α*]|*φη.* καὶ ἕπεται μεταγενεστέρᾳ χειρὶ ἐν τῇ ἔξω ῴᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου 1α : *ὦύτε | γάμος | ακλα*[*υ*]|*σὸσ ο(υτε) | νεκρο(ς) | ἀγελα|σόσ.*

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται διὰ πολυχρώμων ἐπιτίτλων, ἐξ ὧν σημειωτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 1α, 5β, 9β, 15α, 20α, 24β, 83α, 97α, 99β, 111β, 112β. Ἐπίσης κοσμεῖται διὰ κεφαλαίων ἀρχικῶν γραμμάτων πολυχρώμων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τεχνικῶν. Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῇ ἐνιαχοῦ ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ ἄλλων ἐπηρειῶν. Αἱ δὲ κάτω ῴαι τῶν φ. 77, 83, 86, 113 ἔχουσιν ἀποκοπῇ διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,165. Ἐν φ. 113β ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός, τοῦ XVI – XVII αἰῶνος, ἔχουσι γραφῇ ἐξορκισμοί τινες μαγικοί. Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεστάχωται τῷ κώδικι ἀνὰ ἓν περγαμηνὸν φύλλον, γραφῆς τοῦ XII αἰῶνος, ὧν τὸ περιεχόμενον τροπάρια.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 321.

85

Χάρτης Διαστ. 0,147 × 0,218 Αἰὼν XVI Φύλλα 171

1 (φ. 5α) Δαβὶδ ψαλτήριον.

2 (φ. 157β) Ἀκολουθία τῶν ἐννέα ᾠδῶν.

Ἐν τέλει, φ. 170β, ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : *ἐτελειώθ(η) τὸ παρ(ὸν) ψαλτήριον διὰ χειρὸς ἐμοῦ | ἀλεξίου ἱερέ(ως) : επὶ ἔτουσ ,ζκδ'* [7024 = 1516] *: ιν(δικτιῶνος) δ' : | ἐν μην(ὶ) ἰάνουαρ(ί)ω, εἰς τ(ὰς) γ' : ἡμέρ(α) ε' ὥ(ρα) γ' | τῆς ἡμέρ(ας) : σωθ(εῖ) ὁ ἔχων ἐλεήθεῖ ὁ γράψ(ας) : —.*

Ἡ γραφὴ πολλαχοῦ δείκνυσι χεῖρα ἀδόκιμον. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,095×0,158. Πολλαχοῦ, ἐν ταῖς ᾤαις καὶ τοῖς παραφύλλοις, διάφορα δοκίμια κονδυλίου. Ἐν ταῖς κάτω ᾤαις τῶν φ. 32α–30β τὸ ἑξῆς δημῶδες ᾆσμα :

χα : εκ· ἄντρονικὸς ἐκυνυσεν να⟨ν⟩ παοι ϛο τάξιδιν τοῦ
καὶ ἄφη | κὲν τον ιγιωκα τοῦ εἰς γράμ(α)τ(α) μαθενοῖ
καὶ δασκαλὸς | τον επεψε να παοὶ νὰ γνωματησι·
καὶ κυβρεν τὴ | μανα τοῦ δποῦ πεζη μεν τ(οὺς) παν(τες)·
φ. 31β *καλα νε αὔτα || μανιζτα μου ποῦ καμὶσ μεν τ(ους) παν(τες)*
μονεναδενερθῆ | ἀφεντῖσ μου να τοῦ τα μολογισω·
αυτη οἱ σκυλα οἱ ἀνόμι· |
με τα καριδια τ(ὸν) πλαναοὶ καὶ με τα λευτοκαρια·
ϛὸ κέ | λαρι τον εβαλε· σαν προβατο τ(ὸν) σφαζη·
βδαλε το σύ | κοτι του ϛο μαγερα τον πεβι
μαγερεψέ μ(ου;) μαγερα ⟨πονα ;⟩ αλαφη σικότι·
μονε | νατος καὶ αντρο | νικος ϛ(ὴν) πόρ | τα καβαλαρι·
καὶ απο μακρεα | χερέτισε |
καλο συβρα την αρε|τι· καὶ μὲ το κοϛ(αν) | τινο·
καλοσ ἦρ | θες αφεντι μοῦ· |
ο κοϛαντ(η)σ δε|ν ινε δο· ϛο δα | σκαλον ὑπαοι
το μαβρο το εκε | τισε· ϛο δασκα | λον ιπαοι·

καὶ | πεῖγε καὶ χερετι | σε
καλο συβρα | το δασκαλον | καὶ με το κοςαντι|νο·
καλοσιῦρ|θεσ αντρονι | κε·
ο κοςαντ(η)σ | δεν ηνε δο·
ςη ματον εδι|αβι|κε να | παοι να | γιω|ματισι·
φ. 31α ‖ *καὶ πεζευσε ναφεντι μοῦ οσον ναθρὶ καὶ κός(αν)τ(ὴ)σ στὴ μάνα του*
με τα | πεδια εδιαβικεν δια να περιδήαβασι·
καὶ το θρο | νι τον εβαλὲ καὶ καζτε· καὶ ταβλα φερνη οπροςτου·
καὶ φερεν το ταψυ με του γὶτοῦ το συκοτι·
φαε αφὲν | τι μου καλο αλαφη σικότι·
φ. 30β *καὶ το συκοτι ἐλαλη* ‖ *σεν*
απο το αργιρω σκουτε⟨λ⟩λη μη ⟨μη⟩ φασ αφεντι μοῦ |
καὶ φὰσ καὶ μαγαρισῆσ αυτοῦ γι σου το σικοτι·
καὶ συρὲ το σπαθη | τοὺ καὶ αποκεφαλησε τι . . . † . . .

[Βλ. Ν. Α. Βέη, *Νεοελληνικὰ δημώδη ᾄσματα ἐκ χειρογράφων κωδίκων*, Ἀθῆναι 1910 (1911) σ. 3-5 ἀρ. 1 (=περιοδ. « Παναθήναια », ἔτ. 10, φ. 31 Ἰανουαρ. 1910 σ. 211–213, ἀρ. 1). — Πρβλ. καὶ κώδ. 67].

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 70α ἀναγινώσκομεν : *ἐγῶ ὅ κόςας εμαθα τὸ νηκό ἀπεδῶ : — | +ος' τὸ κρίμα σου τῶ βασιλει δῶς :* — Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 73β ἀναγινώσκομεν : *του ὑάνη το ψλατίρη | του Γειᾶνει βέκου ιβ' ασπρα*

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 107β : *ψαλητηρι του μοδικλο(;)*

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 169 σημείωμα ὅτι ὁ κῶδιξ ἔχει φύλλα τὸ ὅλον ρξδ'. Πάντα τὰ ἐν ταῖς ᾤαις ταῦτα φαίνονται γεγραμμένα κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα.

Ὡς ἔξεστι εἰκάσαι ὁ κῶδιξ ἐχρησίμευέ ποτε καὶ ὡς διδακτικὸν ἀνάγνωσμα. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐν τοῖς σχολείοις, τὸ ψαλτήριον ἦτο τὸ συνηθέστερον ἀναγνωστικὸν βιβλίον.

Ἐν φ. 76α κείμενον διαγεγραμμένον. Τοῦ αὐτοῦ φύλλου μέρος πρὸς τἄνω ἀποκεκομμένον διὰ ψαλίδος.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων, γυμνῶν ἤδη τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος. Ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακὶς τεθραυσμένη εἰς δύο τεμάχη καὶ διὰ σπάγγου συνερραμμένη. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 356(;)

86

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,148 × 0,202 Αἰὼν XVI Φύλλα 160

1 (φ. 2α) Ἀκολουθία «. . . τῆς ὀκταήχου».

2 (φ. 140β) «Ἐξαποστειλάρια ἀναστάσιμα μετὰ τῶν Θεοτοκίων καὶ τῶν ἑωθινῶν ἰδιομέλων, τὰ ἕνδεκα».

3 (φ. 147β) «Ὕμνοι τριαδικοὶ καὶ τὰ κατ' ἦχον φωταγωγικά».

4 (φ. 148α) «Ἐξαποστειλάρια τῆς ὅλης ἑβδομάδος».

5 (φ. 150α) Κανὼν νεκρώσιμος ψαλλόμενος εἰς τοὺς κοιμηθέντας.

6 (φ. 153α) «Κανὼν τοῦ Σωτῆρος ψαλλόμενος τῷ σαββάτῳ τοῦ α' ἤχου ...».
"Αρχ. : Ὠδὴν ἐπινίκιον, ἄσωμεν πάντες Θεῷ, τῷ ποιήσαντι, θαυμαστὰ τέρατα ...

7 (φ. 156β) «Κανὼν τοῦ Σωτῆρος ψαλλόμενος τῷ σαββάτῳ τοῦ β' ἤχου».
"Αρχ. : Δεῦτε λαοὶ ᾄσωμεν ᾆσμα Χριστῷ τῷ Θεῷ ...

Γραφὴ ἐπιμελής. Διακρίνω ἐν ταύτῃ τὸν χαρακτῆρα Ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ γράψαντος τὸν κ. Α 99, (14 κλ.). Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10×0,14. Τὰ φ. 1 καὶ 160 κατέλιπεν ὁ βιβλιογράφος ἄγραφα. Ἐν φ. 1α ἡ χρονολογία 1784. Ἐν φ. 160α–β δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. 160β μεταξὺ ἄλλων : *1787 ηρθα εγο ο Τιμοθε*[ος] (γραφὴ βάναυσος).

Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῆ καὶ ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως κατὰ τὰς ᾤας καὶ ἐν. φ. 9–11 ἐξ ἐπιχύσεως ἐλαίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Τὸ ἐπικάλυμμα τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος ἔχει καὶ ἔντυπα ἁπλᾶ κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 302.

87

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,14 × 0,218 Αἰὼν XVI Φύλλα 121

1 (φ. 3α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.

2 (φ. 42α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

3 (φ. 91α) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

4 (φ. 117β) «[Ε]ὐχὴ λεγομένη παρὰ πατρὸς πνευματικοῦ· ἐπάνω τῶν κεφαλῶν τῶν μελλόντων μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων».

Πολλαχοῦ ἐλλείπουσι κεφαλαιώματα, ἅτινα προὔκειτο νὰ γραφῶσι δι' ἐρυθροῦ. Τὰ φ. 1–2 ἄγραφα, ἐκ χάρτου λείου, προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἐπίσης τὸ φ. 81 ἄγραφον.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως ἀγράφων καὶ γεγραμμένων φύλλων. Ἔσωθεν δὲ καὶ ἔξωθεν ἔχουσιν ἐξωτερικὸν ἐπικάλυμμα αἱ πινακίδες φύλλα ἐκ κώδικος τοῦ XIV αἰῶνος, ὧν τὸ περιεχόμενον ἐπιστολικὸν profanum. Ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπικαλύμματος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος ἀναγινώσκομεν «Τῷ αὐτῷ» ("Αρχ. : Ἴσως μὲν ἐμοί... τὰ παρόντα βοηθεῖν ἐθελήσεις· ἐμὲ τε σώζων διατέλους καὶ τὰς ἔμπροσθεν εὐεργεσίας...). Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐξωτερικοῦ πάλιν ἐπικαλύμματος τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος ἀναγινώσκομεν : «Θεμισίῳ φιλοσόφῳ» ("Αρχ. : Ἀποπέμπομεν ὑμῖν Διάνιον ἡμῖν τὲ οἷς ἠκολούθησε δόξαν τῆδε περιθέντα, καὶ ὑμῖν τοῖς Βιθηνοῖς ἐξ ὧν ἔφυ· σὺ δὲ οἶδ' ὅτι τὸν ἄνδρα ἰδὼν ...). Ἐν τοῖς κειμένοις τῶν ἐπιστολῶν τούτων μνημονεύεται Κλημάτιος, Ἀρισταίνετος, καὶ κατ' ἐπανάληψιν Βιθυνία.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 349.

88

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,142 × 0,22 Αἰὼν XV Φύλλα 372

Μηναῖον Ἰανουαρίου

περιέχον μόνον τὴν ἀκολουθίαν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.

φ. 116β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ η', τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γεωργίου τοῦ Χοζηβίτου· καὶ Αἰμιλιανοῦ τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ τῆς ὁσίας Δομνίκας».

φ. 151β : τροπάριον εἰς Θεοδόσιον τὸν κοινοβιάρχην (ἀρχόμ. : Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη τὸν καθηγητήν σε τιμῶμεν Θεοδόσιε...), ποίημα, καθ' ἃ σημειοῦται

ἐρυθρογράφως ἐν τῇ ἄνω ῴᾳ : Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου.

φ. 341β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ λ' τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἱππολύτου πάπα Ῥώμης· ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται ἐν τοῖς ἀποδείπνοις. † Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ψάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν καὶ μεγάλων ἀρχιερέων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου· Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου· καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Εἰ θέλει ὁ προεστὼς ποιοῦμεν ἀγρυπνίαν, εἰδοῦν στιχολογοῦμεν τὸ μακάριος ἀνήρ· εἰς δὲ Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στίχους ς'· καὶ ψάλλομεν τὴν ἀκολουθίαν τὴν συντεθεῖσαν παρὰ Ἰωάννου μητροπολίτου πόλεως Εὐχαΐτων».

Ἐν φ. 368α–371α «Ὁ πολυέλεος ... [ψαλμός] : ρλα'». Ἐν τέλει τούτου, φ. 371α, γέγραπται : *ετελειδθη τὸ παρὸν βιβλίον· ἐν μηνὴ ὀκτοβρίω : η' | και δεκάτϊ ἐνδικτιώνησ ζ'* :– Καὶ κατωτέρω : ,ςπκς [* 6926 = 1417] *ἐνδικτιώνησ ζ'*. Καὶ ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 369β : ,ςπκς' ζ'. Ἐν φ. 371β. :

μετέωρου·
**ἤτοι : † εἰς τὴν παναγίαν εἰς τὴν | ψηλοτέραν ἐπροσήλω|σά το ἐγὼ ὁ ἐν ιερομονά|χοις λαβρέντιος | καὶ ἤτεις τὸ ξενώσει ἂς | εἶναι ἀφορισμ(έν)ος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ἡ | παναγία μου νὰ τὸν λέγξει : —*

῾Ο Λαυρέντιος οὗτος φαίνεται καὶ βιβλιογράφος τοῦ κώδικος. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,105×0,152. ᾿Εν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 334α καὶ τοῦ φ. 372β χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου σημειώματα, ἐν οἷς ἀναφέρονται ἄσπρα καὶ χρέη, ἴσως ἀναφερόμενα εἰς τὴν δαπάνην τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος. ᾿Εν τῇ ἄνω ῴᾳ τοῦ φ. 2α: † *Χ(ρις)ὲ ὁ Θ(εὸ)σ ἡμῶν ἐλέησον* καὶ κατωτέρω : † *Χ(ριστ)ὲ προήγοῦ των ἐμῶν πονημάτ(ων.*

Ταῦτα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου. ᾿Επίσης χειρὶ τούτου καὶ ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 278β τάδε : *τ(ὸν) μάρτιον· ἔςιν ἡ σελίνη· ιε' ἡμερ(ό)ν· ἡ ἔμπροσ|θεν πέ(μπτη)· ἔςιν ἡ μεγ(ά)λ(η) ς' ἡα ἡμέρα τίχη· ἐαν ἔνε πέ(μπτη) | ἔςιν ἡ ἔμπρο(σ)θεν πέ(μπτη) μεγάλη πέ(μπτη) :* ∾

᾿Επίσης χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου φαίνονται γεγραμμένα ἐν ταῖς ἄνω ῴαις τῶν φ. 2β–6α † *εἰσ τὴν | παναγίαν | εἰς τὴν ὑψη|λοτέραν | εἰς τὸ με|τέώρος ἐπρο|σηλώ|θη :* ∾

Τὰ φ. 77β, 263α – 264α, 372α τελείως ἄγραφα. Τὰ φ. 105–109, 210–217 ἐσχισμένα εἰς δύο κόμματα. Τὰ φ. 301 καὶ 307 ἀποκεκομμένα ἐν μέρει διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Τὸ φ. 1 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθὲν εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν· ἐν αὐτῷ δοκίμια κονδυλίου. ᾿Εν φ. 301β καὶ 372β σκαριφήματα βάναυσα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Ἔχει γόμφους μεταλλικούς, εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

89

Χάρτης Διαστ. 0,155 × 0,211 Αἰὼν XVII Φύλλα 163

1 (φ. 1α) «Τάξις γινομένη ἐπὶ ἐγκαινίοις καθιερωμένου ναοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης...».
᾿Ατελές.

2 (φ. 5α) «Φυσιολογία νέα· ἣν ἐποίησε Δαμασκηνὸς ὁ Ναυπαύκτου· [ἐ]ρανισάμενος ἐκ τῶν παλαιῶν φιλοσόφων τὰ βιβλία· διηγεῖται δὲ περὶ τῶν χερσαίων καὶ θαλασσίων καὶ χερσαίων ζώων».

3 (φ. 24β) Μῦθος ἀνεπίγραφος.

Ἀρχ. : Καὶ ἐκ τῶν ὀπώρων ὅλων τρῶγε, ἀπὸ δὲ τῆς μηλαίας βλέπε αὐτὴν μὴ φάγῃς ἐκ τῶν καρπῶν αὐτῆς· ἀλλὰ σκάπτε αὐτὴν καὶ συχνὰ πότιζε· ὁ δὲ κηπουρὸς ...
Τελ. : ... ἀπέλυσεν τὸν κηπουρὸν ἐκεῖνον ἀπὸ τῆς ἀγχόνης ἐκείνης· ὁ μῦθος δηλοῖ· οὗτος ἐστὶ καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ ἄδικος, ὁποῦ οὐκ ἔχει γνῶσιν.

4 (φ. 25α) «Παράγγελμα, τῆς ἀηδών».
"Αρχ.: Τοξευτὴς ἄνθρωπος ἦν, ἐξέβη νὰ κυνηγήσῃ· καὶ ἐν τῷ κυνήγι αὐτοῦ· ἔπιασεν ἀηδόνι...
Τελ. : ... καὶ λοιπὸν εἰς μία στιγμὴ ἐπίστευσας καὶ τοὺς τρεῖς λόγους τῆς ἀηδών· ὁ ἄφρων ἀνὴρ αὐτός.

5 (φ. 25β) «Διήγησις ἀπὸ τὸ πατερικόν».
"Αρχ. : Γέρων τὶς ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἁγίους διηγήσατο καὶ ἔλεγεν· ὅτι κάπιος ἀδελφός, ἐνικήθη εἰς πόλεμον τῆς πορνείας ...

6 (φ. 29α) «Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰακώβου» [ἐπιστολή ;].
"Αρχ. : Ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτοῦ· καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ...
Τελ. : ... ἵνα καὶ ἡμεῖς τῇ ἀληθείᾳ καὶ ὁδῷ τοῦ Χριστοῦ πορευόμενοι· ἐπιτύχωμεν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

7 (φ. 35β) «Περὶ ἐξομολογήσεως» Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἄλλων πατέρων.

8 (φ. 36β) «Πόθεν ἐξαλείφεται ὑπὸ ἐθνῶν οἱ τῶν Χριστιανῶν γῆ».

9 (φ. 37α) «...Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἑτέρων διαφόρων πατέρων· ἑρμηνεία τῶν θείων γραφῶν· πρὸς κατάνυξιν τῶν ἀναγινωσκόντων καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων».

10 (φ. 45α) «Περὶ τῆς ἁγίας μεγάλης Τεσσαρακοστῆς».
"Αρχ. : Πᾶς χριστιανὸς τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν τῶν νηστειῶν ἐὰν ὁλοψύχως νηστεύῃ, εἴ και ὡς ἄνθρωπος τὶ τὸν ἐνιαυτὸν νηστεύῃ ...

11 (φ. 47α) Ἀνεπίγραφον.
"Αρχ. : Ἔξεστι πάντα ἄνθρωπον χριστιανὸν τὴν ἁγίαν κυριακὴν σὺν ταῖς λοιπαῖς ἑορταῖς ἀκριβῶς φυλάττειν ...

12 (φ. 49α) « ...Ἰωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος περὶ τῆς ἁγίας λειτουργίας».

13 (φ. 54α) «Λόγοι ἕτεροι ψυχωφελεῖς» ἐκ τῶν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, Μεγάλου Βασιλείου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

14 (φ. 60β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὅτι « ... οὐδὲν τῶν ἀρσενοκοίτων παρανομώτερον ... ».

15 (φ. 63α) « ... Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὸν μάταιον βίον τοῦτον, πρὸς ὠφέλειαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν ... ».

16 (φ. 67β) Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν γεροντικῶν καὶ πατερικῶν βιβλίων.

17 (φ. 69α) «Κανὼν ἰαμβικὸς τῶν ἁγίων Θεοφανείων, ποίημα ... Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ...».

18 (φ. 74β) «Κανὼν ἰαμβικὸς τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς· ποίημα Ἰωάννου μοναχοῦ, τοῦ Ἀρκιᾶ· οὗ ἡ ἀκροστιχὶς διὰ στίχων ἡρωοελεγείων :—Θεογενὲς λόγε πνεῦμα παράκλητον πάλιν ἄλλον, ἐκ γενέτου κόλπων ἧκες ἐπιχθονίοις· οἷα πυρὸς γλώσσῃ...φέρον θεότητος αὔλου· σῆμα τε ἧς φύτλης καὶ χάριν ὑμνοπόλοις».

19 (φ. 79β) «Φωκυλίδου ποίημα νουθετικόν».
Κείμενον μεθ' ἑρμηνείας. Προτάσσεται περίοδος κειμένου καὶ ἕπεται ἡ ἑρμηνεία αὐτῆς.

Ἰδὲ παράδειγμα ταύτης : Μήτε γαμοκλοπέειν, μήτ' ἄρσενα κύπριν ὀρίνειν... [Ἑρμηνεία]. Ὦ ἄνθρωπε, μήτε γαμοκλοπέειν, μήτε νὰ κλέπτης τινὸς γάμον· μήτε ὀρίνειν, μήτε νὰ ὁρμίζῃς, τὴν κύπριν, τὴν πορνείαν, εἰς ἄρσενα, εἰς ἀρσενικά, εἰς ἀρσενικὰ παιδία...

20 (φ. 90β) «...Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου τετράστιχα».
Προτάσσονται τινὰ περὶ αὐτοῦ [Ἰωάννου] τοῦ Ζωναρᾶ. Ἑρμηνεύονται δὲ καθ' ἃ καὶ τὸ προμνημονευθὲν κείμενον τοῦ Φωκυλίδου.

21 (φ. 101α) Ἀποσπάσματα ἐκ πατερικῶν καὶ γεροντικῶν βιβλίων.

22 (φ. 110α) Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ Ἐπιφανίου Κύπρου, ἁγίου Νείλου [Ἀγκυρανοῦ], Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως, Ἀποστόλου Πέτρου, Μεγάλου Βασιλείου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Ἰακώβου ἀδελφοθέου, Ἁγίου Διαδόχου, Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, Ὀλυμπιοδώρου, Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, Κυρίλλου [Ἀλεξανδρείας], Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Ἀντιόχου [Σαββαΐτου], τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τοῦ λειμωναρίου καὶ ἄλλων πατερικῶν βιβλίων.

Πολλὰ ἐκ τούτων κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.

23 (φ. 149β) «Βασιλείου Διοκλητιανοῦ τοῦ τυράννου».
Ἀρχ. : Ἔλαβε τὴν βασιλείαν Διοκλητιανὸς ὁ μιαρὸς καὶ ἀσεβέστατος, ὁ υἱὸς τοῦ διαβόλου, Θεοῦ παραχωρήσει· καὶ ἐβασίλευσε χρόνους, κβ'· ἔκαμε δὲ σύντροφον εἰς τὴν βασιλείαν, Μαξιμιανὸν τὸν Ἑρκούλιον, τὸν δεύτερον υἱὸν τοῦ διαβόλου ...
Τελ. : καὶ ἐπνίγη ὁ μιαρὸς Μαξέντιος μὲ ὅσους εἶχε κοντά του, ὡς ὁ Φαραὼ μὲ τοὺς Αἰγυπτίους· ἰδὼν δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὸ θαῦμα, ἐδόξασε τὸν Θεόν : —

24 (φ. 152α) «Βασιλεία καὶ μονοκρατορία τοῦ εὐσεβάστου βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου».
Συνέχεια τοῦ προηγουμένου κειμένου. Ἀρχ. : Ὁ δὲ λαὸς τῆς Ῥώμης, ὡς εἶδαν ὅτι ὁ Μαξέντιος ἔγινεν ὑποβρύχιος, ἐστόλισαν ὅλην τὴν πόλιν καὶ τὰς δημοσίας ὁδούς· καὶ εὐγῆκαν καὶ ἀπάντησαν τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον μετὰ εὐφημίας μεγάλης.
Κολοβόν. Τελ. : ...ἐβουβάθη ὁ φιλόσοφος· καὶ ἐζήτησε χαρτὶ καὶ ἔγραψεν, ἅγιοι πατέρες· παρακαλέσατε τὸν Θεὸν νὰ [λα]λήσω καὶ νὰ γένω χριστιανός· καὶ ἔτζι ἐδεήθησαν οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλάλησεν ...
Τὰ δύο τελευταῖα δημώδη κείμενα ἄξια πολλῆς προσοχῆς. Ἐν φ. 156α ἀναγινώσκομεν : « ... ἔκτισε δὲ ὁ βασιλεὺς [Κωνσταντῖνος]...καὶ τὸ ἱπποδρόμιον· καὶ τοὺς δύο ἐμβόλους· ἤγουν ἐμπασίαις ὅπου ἔμπαιναν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον· καὶ τὸν φόρον ...».
Ἐν φ. 2β—3α ἔχουσι γραφῇ ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου περὶ περιστερᾶς καὶ χελιδόνος. Τὰ φ. 3β–4β, 95α–100β, 155β ὁ βιβλιογράφος κατέλιπεν ἄγραφα. Ἐν φ. 4β, 96β, 155β δοκίμια κονδυλίου.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,088 × 0,141.
Στάχωσις ἐκ πινακίδων συναπαρτισθεισῶν διὰ τῆς συσταχώσεως γραπτῶν καὶ ἐντύπων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος ἔσωθεν ἡ μονοκονδυλιά : *Παΐσιος σκαιφοφύλαξ* | *Βωδενοῦ* (γραφὴ XVII–XVIII αἰῶνος).
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 330.

90

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,148 × 0,222 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 236

1 (φ. 3α) Δαβὶδ Ψαλτήριον.

2 (φ. 182α) Ἀκολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.

3 (φ. 194α) «Μηνολόγιον ... τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ» περιέχον τὰ κοντάκια καὶ τροπάρια.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,10 × 0,15 περίπου. Τὰ φ. 1β – 2β, 234α – 235β τελείως ἄγραφα. Τὰ ἐπὶ τῶν πινακίδων ἐπικεκολλημένα φύλλα, ὡς καὶ τὰ 1α καὶ 236, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου περιέχοντα κείμενον ἐκ τοῦ ψαλτηρίου καὶ ἐκ τῆς λειτουργίας Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ κάτω ᾤα τοῦ φ. 236 ἀποκεκομμένη ἐν μέρει διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,016.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 48 (κατ' ἀρχὰς εἶχε γραφῆ 28).

91

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,146 × 0,218 | Αἰὼν XV | Φύλλα 145

1 (φ. 1α) [Πραγματεία περὶ μετρικῆς].

Ἀκέφαλος καὶ σχεδὸν πᾶσα ἐξίτηλος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Πρὸς διάγνωσιν τοῦ κειμένου τούτου παρατίθημι τεμάχη τινά. Φ. 4β: « ... καλοῦμεν τὴν συζυγίαν· τουτέστι τὴν διποδίαν· ὅταν τὸ ἰαμβικόν, τὸ ἀπὸ ἓξ ποδῶν συγκείμενον· τρίμετρον καλοῦμεν· μέτρον καλοῦμεν τὸν χρόνον...». Φ. 5α: «...εἶδος δέ, τὸ ἀπὸ γένους διῃρημένον· οἷον εἴτις λέγοι ζῶον γένος· εἴδη δὲ αὐτοῦ ἄνθρωπον· ἵππον, καὶ τὰ λοιπά· ἀκοῶν γένος μέν ἐστιν ἡ συλλαβή, εἴδη δὲ αὐτῆς βραχεῖα καὶ μακρὰ καὶ κοινὴ ... ». Φ. 6α: « ... ἑκάστης δέ, τὸ ἴδιον ἐροῦμεν, ἡ μὲν γὰρ πρώτη καλεῖται τρίσημος ἡ ἑξάσημος δυαδική, ἑξῆς τὸ ἰαμβικὸν καὶ τὸ τροχαϊκόν· διὰ τοῦτο καὶ γὰρ δυαδικὴ λέγεται, ὅτι δύο εἴδη ἐξ αὐτῆς γίνεται...» Φ. 7α: «...Περὶ διαφορῶν στίχων κώλων καὶ κόμματος...». Ἐν φ. 2α, 8α–β καὶ μετρικοὶ πίνακες.

2 (φ. 9β) «Περὶ τοῦ γνῶναι ἐν ποίῳ ζωδίῳ ἵσταται ὁ ἥλιος, καὶ πόσων μοιρῶν». Συνοδεύεται πρὸς ἐπεξήγησιν καὶ ὑπὸ πίνακος τῆς οὐρανίου σφαίρας ἐν φ. 10α.

3 (φ. 10β) Μέθοδος «εἰ θέλεις γνῶναι ἐν ποίῳ ζωδίῳ ἵσταται ἡ σελήνη ... ». Μετὰ πίνακος ἐπεξηγηματικοῦ ἐν φ. 11α.

4 (φ. 13α) Ἀνεπίγραφον.

Ἀρχ.: Ἐπειδὴ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιος ... —Τελ... τῶν μὴ καλῶν αἰνετόν· μή ποτε τὰς ἀρετὰς κλέος ἀγόντων ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἐκστρέψωσι.

5 (φ. 13β) Πίναξ τῶν βαθμῶν τῆς συγγενείας.

6 (φ. 14α) «Ἔκθεσις Ἱπποκράτους, περὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ περὶ τῶν στοιχείων».

Ἀρχ.: Ἰστέον ὅτι ὁ ἐνιαυτὸς ἔχει μὲν στοιχεῖα δ'· καὶ τροπὰς τέσσαρας· ἤτοι ἔαρ· θέρος· μετόπωρον, καὶ χειμών· κατὰ τὴν ἀκριβὴν διάγνωσιν τοῖς βουλομένοις τῶν ἀνθρώπων ὑγιαίνειν ...

Τελ. : γαλακτοπότει, καὶ φλεβοτόμει, καὶ κοπίαζε, καὶ ἀφροδισίαζε, Φυλάσσου δὲ ἀπὸ θυμοῦ, ὁ γὰρ τοιαῦτα ἐρευνῶν καὶ φυλάττων, πολλὴν ὑγίαν ἕξει.

7 (φ. 14β) Περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων καὶ Φώτων καθ' ἃ ἔγραψεν ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἰουβρυάχιος τῷ πάπᾳ Ῥώμης Ἰουλίῳ.

8 (φ. 15α) [Περὶ τῆς συστάσεως τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου].

Ἀρχ. : Ὁ κόσμος οὗτος, ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, συνέστη ἐκ τεσσάρων στοιχείων, ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ὑγροῦ καὶ ξηροῦ, τουτέστιν ἐκ πυρός, καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος καὶ γῆς . . .
Τελ. : . . . εὐκτακτεῖ, καὶ δι' αὐτῶν, ὁ ἄνθρωπος ὁ μικρὸς κόσμος, ὑγιαίνει καὶ ἀσθενεῖ.

9 (φ. 15β) «Ὀνειροκρίσεις Νικηφόρου δεσπότου [Κωνσταντινουπόλεως Β']». Γέγραπται κατὰ δύο σελίδας.

10 (φ. 17α) «Τὰ ὀνόματα τῶν μάγων [τῶν προσκυνησάντων τὸν Κύριον]».

11 (φ. 17α) Προγνωστικὰ καὶ μαντικὰ ἐκ τῆς καλουμένης Σολομωνικῆς.

12 (φ. 17α) «Στίχοι τοῦ Προδρόμου εἰς τὸ λουτρὸν ἔχον ἄνωθεν τῆς ἐνθήκης ἐζωγραφημένον τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς ἀγγέλους». Κατὰ δύο σελίδας.

13 (φ. 17α) «Στίχοι ἰαμβικοὶ εἰς τὴν παραβολὴν τῆς ζήμης κὺρ Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ». Κατὰ δύο σελίδας.

Ἐν τέλει τούτου, φ. 17β : «Εἰ μὲν ἦν μαθεῖν ἃ δεῖ παθεῖν καὶ μὴ παθεῖν, καλὸν τὸ μαθεῖν· εἰ δὲ παθεῖν δεῖ ἃ δεῖ μαθεῖν, τί δεῖ μαθεῖν· παθεῖν γὰρ χρή».

14 (φ. 17β) «Ὑγιεινὰ παραγγέλματα σύντομα».

Ἔμμετρα κατὰ δύο σελίδας.

Ἀρχ. : Εὐεξίας τράπεζαν, εἰ μαθεῖν θέλεις,
τὴν ἡμέραν δείπνησον εἰς ἅπαξ μόνον,
. . . .

15 (φ. 18α) «Τριωδίου σύνοψις ἀκριβεστάτη».

Ἔμμετρος κατὰ δύο σελίδας.

Ἀρχ. : Ἐγὼ δὲ τριῴδιον ταῦτα σοι φέρω·
παραβολὴν πρώτιστον τοῦ Φαρισαίου.
. . . .

16 (φ. 18β) Ἔμμετρον, οὗ ἡ ἐπιγραφή : «Πληθύν τε πάντων ἁγίων τῶν ἐν κόσμῳ». Κατὰ δύο σελίδας.

Ἀρχ. : Εὐαγγελισμόν, καὶ Θεοῦ γέναν ὅρα·
τὴν ὑπαπαντὴν καὶ τὸ βάπτισμα πάλιν.
. . . .

17 (φ. 19α) «Ἐγχειρίδιον Ἡφαιστίωνος».

Φ. 19α : «περὶ βραχείας συλλαβῆς». Φ. 19α : «Περὶ μακρᾶς συλλαβῆς». Φ. 19α : «Περὶ κοινῆς συλλαβῆς» . . . . Φ. 21α : «περὶ ποδός» . . . Φ. 33α : «περὶ ποιημάτων» . . . Φ. 37α : «Περὶ σημείων» . . .

18 (φ. 54α) «Μέτρων σύνοψις· ὕμνος ἁγνῇ παρθένῳ».

Ὕμνοι πρὸς τὴν Θεοτόκον «εἰς ἰαμβικὸν χωλὸν» «τροχαϊκὸν χωλὸν» «δακτυλικὸν χωλὸν» «δακτυλικὸν» «λογαϊδικὸν» «ἀναπαιστικὸν» «αἰολικὸν λογαϊδικὸν» «χοριαμβικὸν» «μικτὸν ἀναπαιστικὸν» «μικτὸν ἀπὸ μείζονος» «μικτὸν ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάσσωνος» «παιονικὸν μικτὸν» «παιονικὸν» «βακχειακόν».

19 (φ. 56α) «διαφορὰ φωνῆς».

Ἀρχ. : Ἐπὶ κύκνου ᾄδειν· ἐπὶ ἀηδόνος τερετίζειν . . .

20 (φ. 58α) Ὀππιανοῦ κυνηγετικά.
Προτάσσεται, φ. 57α-β, «βίος Ὀππιανοῦ» καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν κυνηγετικῶν αὐτοῦ. Τὸ α' βιβλίον τῶν κυνηγετικῶν φ. 58α–68β, τὸ β' φ. 68β–81α, τὸ γ' 81β–91β, τὸ δ' 92α–100β.

21 (φ. 102α) «Ἀριστοτέλους περὶ ποιητικῆς».
[* Πρβλ. Ν. Α. ΒΕΗ, *Ἀντιβολὴ τοῦ περὶ ποιητικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους πρὸς κώδικα τοῦ Μετεώρου*, «Ἀθηνᾶ» 23 (1911) σελ. 34–43].

22 (φ. 120α) «Δημητρίου Φαληρέως. Περὶ ἑρμηνείας· ὅ ἐστι περὶ φράσεως».
Κολοβόν. Τελ. : ... τὸ μὲν γὰρ ὦζεν, ἀντὶ τοῦ ἠσθάνετο· ἀλληγορικὸν καὶ ὑπερβολικὸν ὄνομα... αἰσθάνεσθαι ...
Ὁ κῶδιξ κατὰ τὰ πρῶτα αὐτοῦ φύλλα κατέστη ἐν τοῖς πλείστοις ἐξίτηλος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Τὰ φ. 143—145 ἔχουσιν ἐν μέρει ἀποκοπῆ. Τὰ φ. 9α, 11β—12β, 55β, 56β, 101, 119 ἄγραφα. Ἐν φ. 3β παλαιὰ σφραγὶς τῆς Μονῆς Μετεώρου. Ἐν φ. 82α *Καὶ τόδε ξὺν τοῖς ἄλλοις | μετεώρου· τῆς βασιλικῆς | μονῆς*. Παρόμοιον σημείωμα καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 117α.
Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως, αἵτινές ποτε ἐπεκάλυπτον αὐτόν.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 102.

92

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,15 × 0,212 — Αἰὼν XVIII — Φύλλα 289

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν
ἐπιγραφόμενος «Ἀνθολογία σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς παπαδικῆς, ἥτις περιέχει πολλὰ καὶ διάφορα, ἐρρανισθέντα ἐκ τῆς μεγάλης παπαδικῆς· ἅτινα εἰσί, ποιήματα διαφόρων ποιητῶν, παλαιῶν τε καὶ νέων· ...».
Ἀναφέρονται ἐν τῷ κώδικι οἱ ἑξῆς μελογράφοι :
Ξένος Κορώνης (φ. 5α, 88β, 112α).
Ἐμμανουὴλ Χρυσάφης (φ. 6β, 8α, 9α, 80β, 125α, 129β, 131α, 132β, 150α, 151α, 195β, 240α).
Πέτρος Μπερικέτης (φ. 9β, 17α, 21β, 41α, 44β, 48β, 50α, 51β, 52α, 56β, 58α, 67β, 74α, 85β, 87β, 91α, 92α, 94α, 95β, 98α, 100β, 101α, 102β, 104α, 107α, 110β, 113β, 114α, 116α, 116β, 119β, 121β, 122β, 124α, 126α, 127α, 127β, 128β, 129α, 130β, 133β, 134α, 135α, 135β, 138α, 139α, 141α, 143β, 145α, 147α, 148β, 149β, 152α, 153β, 154β, 155β, 156β, 157β, 158α, 163β, 164β, 165β, 167β, 168β, 169β, 170β, 171α, 174α, 176α, 176β, 178β, 181β, 183β, 186α, 188α, 190α, 192α, 198α, 199α, 208β, 212β, 214β, 215α, 216α, 217β, 219α, 230α, 234β, 236β, 238β, 241α, 243β, 245β, 247β, 249β, 251α, 258β, 259α, 259β, 260α, 260β, 263α, 264α, 266α, 267β, 268β, 269α, 271α, 271β, 273α, 273β).
Δανιὴλ Θεσσαλονικεὺς (φ. 14β, 30β).
Ἰωάννης Πρωτοψάλτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὁ Κλαδᾶς (φ. 25β, 90β, 131β, 144α, 220β).

Ἀναστάσιος ὁ Ῥαψανιώτης (φ. 36β, 262α, 263α, 264β, 265α, 267α, 270β, 272α, 274β).
Μπαλάσιος ἱερεὺς (φ. 50β, 69α, 81α, 82α, 84β, 89α, 90β, 93α, 99β, 106β, 109α, 110α, 113α, 113β, 115β, 116β, 118α, 119β, 122β, 125β, 128α, 130α 135α, 136α, 136β, 138β, 140β, 142β, 145α, 149β, 152α, 153β, 154β, 155α, 156α, 157α, 163α, 164β, 165α, 171β, 179β, 180β, 186β, 188β, 191α, 195α, 222β, 228α, 237β, 258α, 262β, 263β, 271α, 272β, 273α, 238α).
Κοσμᾶς Ἰβηρίτης (φ. 55α, 56α).
. . . Γαζῆς (φ. 57α).
Ἰωάννης ὁ Γλυκὺς (φ. 59β).
Μελχισεδὲκ (φ. 65β).
Ἀθανάσιος Πατριάρχης (φ. 83α, 114β, 121β).
Χρυσάφης ὁ νέος καὶ πρωτοψάλτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (φ. 88β, 89β, 95α, 104α, 108β, 112β, 113α, 117β, 128α, 129β, 131α, 134β, 140α, 142α, 146α, 147α, 149α, 151β, 153α, 154α, 156α, 156β, 157β, 162β, 163α, 164α, 184β, 193β, 196β, 200σ, 206β, 210α, 211β, 225β, 244β, 275α).
Ἀντώνιος ἱερεὺς οἰκονόμος Μ. Ἐκκλησίας (φ. 93α, 94β, 96β, 99α, 102β, 103α, 105β, 108β, 129α, 134β, 136α, 136β, 138β, 227α).
Γερμανὸς ἀρχιερεὺς (φ. 97α).
Δαμιανὸς Βατοπεδινὸς (φ. 98β, 118β, 120β).
Ἰωακεὶμ Βιζύης (φ. 105α, 124β, 137α).
Δημήτριος Μιτυληναῖος (φ. 115α, 124β).
Μανουὴλ Γούστας Θεσσαλονικαῖος (φ. 117α, 137β).
Γερμανὸς Νέων Πατρῶν (φ. 131β, 133α, 142β, 146α, 151α, 206β, 258α).
Παγκράτιος ἱερομόναχος (φ. 141β).
Δαμασκηνὸς Θεσσαλονικαῖος καὶ Ἰβηρίτης (φ. 158β, 159β, 160α, 160β, 161α, 161β, 162α, 201β).
Νικηφόρος ὁ ἠθικὸς (φ. 162β).
Ἰωάσαφ ὁ νέος Κουκουζέλης (φ. 162β).
Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 177β).
Δανιὴλ μοναχὸς ὁ ἁγιορείτης (φ. 193α).
Δανιὴλ λαμπαδάριος Μ. Ἐκκλησίας (φ. 201β, 269β).
Θεόδουλος [μοναχὸς] (φ. 205β).
Ἀρσένιος ὁ μικρὸς (φ. 253β, 258α).
Χουρμούζης ἱερεὺς (φ. 255α, 257α).
Παναγιώτης Χαλάτζιογλους (φ. 256α, 261α).
Μελέτιος ἱερομόναχος Σιναΐτης (φ. 265α, 265β).

Ἐν φ. 8α : «[μέλος] τοῦ αὐτοῦ [Ἐμμανουὴλ τοῦ Χρυσάφη], διορισμοῦ [=δι' ὁρισμοῦ] Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου».

Ἐν φ. 30β ἀναγινώσκομεν περί τινος μέλους «Κὺρ Δανιὴλ : λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας» καὶ ἐν τῷ διαστίχῳ : «νῦν δὲ πρωτοψάλτης».
φ. 83α : «Φήμη εἰς οἷον βούλει ἀρχιερέα· Ἀθανασίου Πατριάρχου».

φ. 85β : «[Φήμη] εἰς τὸν βασιλέα τῆς Μοσχοβίας κὺρ Πέτρον [καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀλέξιον]».

φ. 112β ἀπαντᾷ μέλος... «ἁγιωρήτικον».

φ. 160α : «κυρ Ἐμμανουὴλ ἡμετέρου διδασκάλου».

φ. 181β–183β : « ... στίχοι κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη» ὧν «τὸ ... μέλος κὺρ Πέτρου ἔντεχνον».

φ. 201β, μέλος : « ... εἰς τὰ τοῦ Σωτῆρος ἅγια Θεοφάνεια· μετάθεσις κὺρ Δαμασκηνοῦ Θεσσαλονικαίου ἀπὸ τὸ τοῦ κῦρ Δανιὴλ λαμπαδαρίου ἅπας γηγενής».

φ. 247β : «Νάϊὰ πάνυ ὡραῖα καὶ ἔντεχνα κυρίου Πέτρου Μπερκέτη τοῦ νέου Γλυκύ· ναγμὲς ὁμοῦ μὲ τὸ πεσρέφη ... ».

φ. 249β : μέλος « ... τουρκὶστι ἐγκιάχ· κὺρ Πέτρου Μπερικέτη».

φ. 251β : «ἕτερον τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερικέτη] ὀνομαζόμενον μουσχάλη, ... ».

Ἐν φ. 277β : † *κατὰ τὸ αψοβφ σωτήριον ἔτος, ἐν μηνὴ δεκεμβρίῳ | τρίτη, πέρας ἔσχηκεν ἡ τῆδε ἐκ τῆς παππαδι:|κῆς σύνοψις δι' ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίσου τῶν ἱεροδιακόν(ων) | Γαβριὴλ τοῦ ἐξ ἀθηνῶν· προσέτι δὲ κάι τινες | τῶν θέσεων τῶν εἰς τὴν ἀυτὴν περιεχόντ(ων) παλαι(ῶν) | τε κὰι νῦν μαθημάτων δι' ἐμοῦ ἀνῆλθον ἐις | φῶς, κ(αὶ) ἐδόθη εἰς χεῖρας τοῦ μουσικοτάτου διδα:|-σκάλου μου κ(αὶ) πατρὸς κατὰ πνευμα κὺρ Μανουλά:| κη πρωτοψάλτη· τῆς μητροπώλε(ως) . τῶν ἰωαννίν(ων).*

Ὁ βιβλιογράφος φαίνεται ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,105×0,155. Τὰ φ. 1α, 2–4, 278–282, 285β, 288β–288α κατελείφθησαν ἄγραφα.

Ἐν φ. 1β ἀναγινώσκομεν : *1787 : Ιουνίου 8 ξιμερόνοντας· τοῦ ἁγίου θεοδόρου, τοῦ ςρατιλάτου· | ἐβρισκόμενος, εἰς τὸ μοναςίριον, τοῦ δουσίκου, κ(αὶ) εἰς | ταῖς πέντε ὥραις τῆς νικτῶς, ἔφθασε ἕνας φοβε | ρότατος σισμὸς ὥςςε ἐσαλεύθη, ὅλον τὸ μοναςίριον, | καὶ ἀπὸ τὴν βοήν, τὸν ὀσπητήων, ἐτρομάξα, κ(αὶ) ἐ | φοβήθημεν, φόβον μέγαν, ἕως θανάτου· πίπτοντας | κεραμίδια, καὶ πέτρες, καὶ πληθία, κ(αὶ) ξίλα μίαν | βοὴ τόσον φοβερεῖ, ὥςςε ὁποῦ δὲν ἠμπορῶ νὰ | περιγράψω : —*

Ἐν φ. 277β : *αψοςφ : φευρουαρίου : κ' : ἔγηνεν ὁ ντονανμὰς εἰς Ἰωάννινα |, μὲ ὑπερβοληκαῖς χαραῖς, κ(αὶ) μὲ ὑπερβοληκοῦς ςολισμοῦς | τὸ κάθε ροφέτι, | ἔκαμε πασιάν, ἐκράτησεν ὁ ντοναν|μὰς ἡμέρας : 7 : βασιλεὺς ὁ σουλτὰν χαμετῆς*

Ἐν φ. 288β μεταξὺ ἄλλων : *1794 : ἐπολήθη, τὸ σιτάρι, τὸ φόρτομα· γρόσια : 45 | 1795 : καὶ εἰς τοὺς ... ἐνενήντα πέντε : | γρό: 35* Καὶ ἐν φ. 289α μεταξὺ ἄλλων : *1754 : δεκεμβρίου : 7η : ἐβασίλευσεν ὁ σολτὰν ὀτμάνης : —*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 144.

93

Χάρτης | Διαστ. 0,145 × 0,208 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 512

Ἀκολουθίαι τῶν κυριωτέρων ἑορτῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Κῶδιξ ἀκέφαλος οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα. Ἐν αὐτῷ διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ γραφῆς (τῆς αὐτῆς ἴσως χειρός). Τὰ φ. 54, 233, 448 ἀποκεκομμένα διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Τὰ φ. 54β, 233β, 448β κατελείφθησαν ἄγραφα.

Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἔχουσιν ἀποσπασθῆ. Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

94

Χάρτης | Διαστ. 0,15 × 0,21 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 239

Ἀκολουθίαι τῶν ἐξοχωτέρων ἑορτῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Πολλαχοῦ, ἐν τοῖς παραφύλλοις, τοῖς παραπληρώμασι τῶν φύλλων, ἐν ταῖς ᾤαις, δοκίμια κονδυλίου καὶ ἄλλα ἐν παρόδῳ γεγραμμένα. Ἐν φ. 4β : *ἐτοῦτο το χαρτὴ ὑνὲ τοῦ μαναςηργιου καὶ τὸυχεν ο μητροφάνης | ὗςο κ(αι)λλι του . . . . .*

Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεστάχωται τῷ κώδικι ἀνὰ ἓν φύλλον περγαμηνῆς (ἀποκεκομμένον ἐν μέρει) γεγραμμένον κατὰ δύο σελίδας ἐκ κώδικος τοῦ XIII πιθανῶς αἰῶνος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου ἐν μέρει. Ἐφ' ἑκάστης πινακίδος καθήλωνται ἀνὰ δώδεκα σιδηροῖ γόμφοι. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

95

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,15 × 0,203 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 108

1 (φ. 4α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.

2 (φ. 44α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

3 (φ. 95α) «Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν σταφυλῶν τῆς Μεταμορφώσεως».

4 (φ. 97α) «Εὐχὴ τῶν κολλύβων».

5 (φ. 100α) «Εὐχὴ λεγομένη παρὰ ἀρχιερέως ἢ πνευματικοῦ πατρὸς ἐπὶ τοὺς μέλλοντας μεταλαβεῖν τῶν ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων».

6 (φ. 106α) «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μύρου».

7 (φ. 107β) Εὐχὴ «εἰς τὸν καιρὸν ὅταν μεταλαμβάνῃς».

Ἐν φ. 96β : « + *ἁι θείαι . . . λειτουργείαι, . . . ἀιγράφησαν παρ' ἀιμοῦ, σεραφὶμ ἱερο(μον)άχ(ου) καὶ ἁμαρτωλοῦ· καὶ ἐπροσηλωθ(η)σαν ἐν τῇ βασιλεικωτ(ά)τη) ἁγία μονῇ τοῦ μετεώρου . . . Καὶ εἶτι δᾶν σφαλερ(ὸν)*

εὔρητ(ε) συγχωρήτε μοι διὰ τὸν κ(ύριο)ν ὅτ(ι) ἀμαθὴς τύγχάνω· τῆς γραφηκῆς τέχν(η)ς . . . ».

Ἅπας ὁ κῶδιξ ἐγράφη χειρὶ Σεραφεὶμ ἱερομονάχου, πλὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. . . , εὐχῆς.

Ἐν φ. 97α μετά τινας στίχους τοῦ βιβλιογράφου : . . . *ἐγράφει ἐν τῷ ,ζρλβ ω* [* 7132 = 1623/4], *ἰν(δικτιῶν)ος ζης*.

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,08×0,13. Τὰ κεφαλαιώματα τῶν λειτουργιῶν διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων. Ἐν φ. 4α καὶ 44α ἐπίτιτλά τινα πολύχρωμα, πολλαχοῦ δὲ τοῦ κώδικος κεφαλαῖα γράμματα, ἐπίσης πολύχρωμα, μετρίας ἐκτελέσεως. Τὰ φ. 1–3, 42, 43, 99β, 107α, 108 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

96

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,157 × 0,215 Αἰὼν XVI Φύλλα 95

1 (φ. 8α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.

2 (φ. 45α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

3 (φ. 89β) [Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας].

Ἀνεπίγραφος. Τὰ φ. 1—7 ἀνήκουσιν εἰς ἀκολουθίαν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ ἐλεήμονος καὶ τοῦ ὁσίου Νείλου (ιβ' Νοεμβρίου). Εἰς τὴν αὐτὴν ἀκολουθίαν ἀνήκουσι καὶ τὰ φύλλα, ἐξ ὧν διὰ τῆς συγκολλήσεως ἀπηρτίσθησαν αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως.

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,095×0,132. Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ἐπιτίτλων ἐν φ. 7α, 8α, 45α, ὧν τὰ δύο τελευταῖα πολύχρωμα. Τὸ ἐν φ. 45α σχήματος Π. Τὰ κεφαλαιώματα τῶν λειτουργιῶν εἶναι διὰ κεφαλαίων συμπλεκομένων γραμμάτων. Κεφαλαῖα ἀρχικὰ γράμματα πολύχρωμα καὶ διάκοσμα πολλαχοῦ ἐν τῷ κώδικι, πλὴν δ' ὅμως τὰ πλεῖστα ἄτεχνα.

Τὰ φ. 44, 94β καὶ 95 τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 89β ἀφέθη κενὸν μέρος πρὸς φιλοτέχνησιν ἐπιτίτλου, ὅπερ δ' ὅμως δὲν ἐγένετο. Ἄξιον σημειώσεως ὅτι συχνότατα ἐν τῷ κώδικι ἔχομεν τὸν τύπον *διάκος* = διάκων. Ἐπὶ τῆς πινακίδος, τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος, ἔσωθεν ἐπικεκόλληται χάρτης, ἐν ᾧ μνημονεύονται τὰ τοπωνυμικὰ «Τρίκαλα» «Πυργιτὸς» «χωρίο Βουρβὸ» «Χολένιστα, χωρίο» «ἅγιος Γεώργης χωρίο» (γραφὴ XVII–XVIII αἰῶνος). Ἐν τῷ αὐτῷ χάρτῃ τὰ βαπτιστικὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις : Δέσπω, Δημάκις, Κυρατζοῦ, Νεράτζης, Ζόρος, Κάλο (ἡ).

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

97

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,132 × 0,196 Αἰὼν XIV Φύλλα 174

1 (φ. 1α) [Ἀββᾶ Δωροθέου ; λόγος].

'Ακέφαλον —"Αρχ. : . . . αι τὸ ἴδιον θέλημα, ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς ἀναπαύσεως· ἐπειδὴ γὰρ εὗρε. . . — Τελ. : . . . διὰ τὸ κρατῆσαι αὐτὸν τὴν ὑπακοὴν καὶ κόψας τὸ ἴδιον θέλημα· ὑπὲρ δὲ τούτων ἁπάντων δόξαν ἀναπέμψωμεν τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

2 (φ. 8α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς Δωροθέου, λόγοι οὓς εἶπεν [εἰς] τοὺς ἰδίους μαθητάς· μετὰ τὸ συστήσασθαι τὴν ἰδίαν μονὴν καὶ ἐξελθεῖν σὺν Θεῷ εἰς τὸ ἴδιον θέλημα· μετὰ τὸ ἀποθανεῖν δῆλον ὅτι τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην καὶ τελείαν σιγὴν τοῦ ἀββᾶ Βαρσανουφίου».

Τὸ ὅλον λόγοι ις' — Ὁ α' λόγος : «Λόγος ἀσκητικὸς περὶ ὑποταγῆς». Ὁ ις' : « . . . πρὸς τοὺς ἐν τῷ μοναστὰς [γράφε : μοναστηρίῳ] ἐπιστατοῦντας μαθητάς· πῶς δεῖ ἐπιστατεῖν τὸν ἀδελφὸν καὶ πῶς τοῖς ἐπιστατοῦσιν ὑποτάσσεσθαι».

3 (φ. 97β) «Τοῦ ἀββᾶ Βασιανοῦ τοῦ Ῥωμαίου πρὸς Λεόντιον περὶ τῶν κατὰ τὴν σκήτην πατέρων . . . ».

4 (φ. 115α) Μαξίμου [ὁμολογητοῦ] ἑκατοντάδες.

Ἡ α' φ. 115α–126β, ἡ β' 126β–144β, ἡ γ' 144β–162β, ἡ δ' φ. 162β–174β (κολοβὴ κατά τι).

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,09×0,142. Πολλαχοῦ τὸ δὲ διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 54β καὶ *ναὶ* διπλοτονούμενον. Τὸ φ. 1 μόνον ἐν μέρει σῴζεται. Ἐν τέλει συνεστάχωται φύλλον περγαμηνὸν μετὰ γραφῆς τοῦ μεγαλογραμμάτου ρυθμοῦ, τοῦ VIII–IX αἰῶνος. Πλὴν δ' ὅμως τὸ κείμενον τοῦ φύλλου αὐτοῦ εἶναι δυσδιάγνωστον ὡς ἐκ τοῦ ἀμυδροῦ τῆς γραφῆς.

Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῇ ὑπὸ τῆς νοτίδος. Αἱ δρύϊναι πινακίδες τῆς σταχώσεως γυμναὶ τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

98

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,213 Αἰὼν XIV Φύλλα 185

1 (φ. 2α) Ἀκέφαλον [Ἀκολουθία νεκρώσιμος].

2 (φ. 5α) «Ἀρχὴ τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ἐν τῷ σαββάτῳ . . . ».

3 (φ. 11β) «Ἀρχὴ τοῦ ὄρθρου . . . ».

4 (φ. 35β) Ἀκολουθία τῶν μεσωρίων καὶ τῶν ὡρῶν.

5 (φ. 73β) «Ἀρχὴ τῶν ἀποδείπνων».

6 (φ. 94β) Μηνολόγιον σύντομον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Περιέχει τὰ τροπάρια τῶν κυριωτέρων μνημῶν καὶ εἶναι κολοβὸν ἐξικνούμενον μέχρι τῆς ιε' Αὐγούστου συμπεριλαμβανομένης.

7 (φ. 157α) [Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ διήγησις περὶ τῶν ἁγίων μακάρων].

Ἀκέφαλον — Ἀρχ. : ... καὶ ἔστησέν με ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ· οὗ τὸ ὄνομα Εὐμελής· καὶ βουλομένου διέρχεσται...

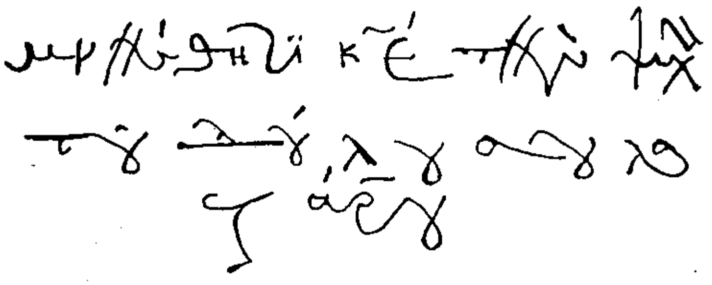
Κολοβὸν — Τελ. : ... καὶ ἦλθεν ζῶον ἐκ τῆς ἐρήμου· καὶ ἦρεν με ἐπὶ τὴν χέτην αὐτοῦ ...

8 (φ. 164α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις ... θαυματουργοῦ Λέοντος ἀρχιεπισκόπου Κατάνης ... ».

Ἀρχ. : Τὰ κατὰ τὸν ἀξιάγαστον Λέοντα τὸν περιβόητον πρόεδρον τῆς Κατανέων περιφανοῦς μητροπόλεως, ἀνατάξασθαι τὰ νῦν προτραπείς, δεῖν ᾠήθην πρότερον περὶ τῆς αὐτῆς πόλεως ... διαλαβεῖν ...

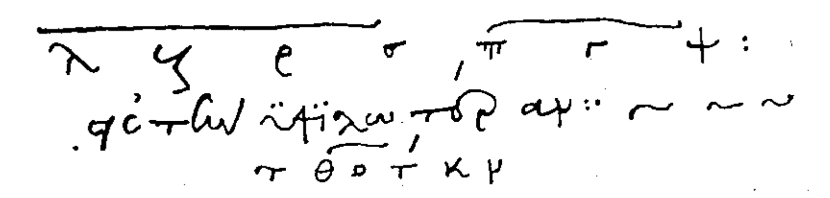
Κολοβὸν — Τελ. : ... καὶ τὸ τῆς σεμνοπρεπείας ἀξίωμα· καὶ διὰ τῆς ἐπιτιμήσεως ...

Ὁ κῶδιξ ἴσως νὰ ἐγράφη οὐχὶ κατὰ τὸν XIV, πάντως τελευτῶντα, αἰῶνα, ὡς ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω, ἀλλὰ κατὰ τὸν XV ἀρχόμενον αἰῶνα. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,08×0,11. Ἡ γραφὴ καὶ τὸ μέλαν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 κειμένου εἶναι διάφορα τῶν τοῦ λοιποῦ κώδικος. Ἐν φ. 130α γέγραπται :

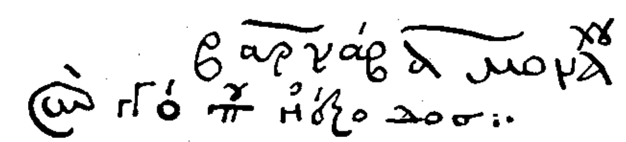
* ἤτοι : *μνήσθητϊ κ(ύρι)ε τὴν ψυχ(ὴν) | τοῦ δούλου σου λα|ζάρου*

Ἐν φύλλῳ δὲ 134β :

* ἤτοι : *λ(ά)ζ(α)ρ(ο)σ τ(αυτα) (ε)γ(ρα)ψ(ε) : |*
εἰς την ϋψϊλωτέραν : ∾ ∾ ∾ | τ(ην) θ(ε)οτ(ό)κ(ο)ν

Καὶ ἐν φ. 138β :

* ἤτοι : *βαρνάβα μοναχου | σὺν γγόπου ἡ ἔξοδοσ :*]

Βιβλιογράφος τοῦ κώδικος φαίνεται μόνον ὁ Λάζαρος, ὁ δὲ μοναχὸς Βαρνάβας δαπανήσας πρὸς γραφὴν τούτου. Ἐν φ. 1α ἀναγινώσκομεν : *ετουσ ,ςϡοη′* [* 6978 = 1469/70]... | *ἐκιμίθι ο δούλος του Θ(εο)ῦ γέρμανὸσ (μον)ᾶχ(ὸς).* Κατωτέρω τοῦ σημειώματος τούτου σκαριφήματά τινα ἀηδῆ, ὑφ' ἃ ἀναγινώσκομεν : *ὀ νικόδιμος ... διόνήσιος* (Ταῦτα ἀναφέρονται εἰς σάτιράν τινα μοναχῶν). Ὑπὸ τὰ σκαριφήματα ταῦτα ἀναγινώσκομεν : ⟨† *αρχ(ὴ) σὺν Θ(ε)ῶ περιἔχοντα τὴν ἅπα|σαν ζουρλάδα· μιὰ ὅτι κατουριέται καὶ τ(ὴν) | ἄλλην ζουρλῶ· κάι τὴν δεύτεραν ἔχι τὸν | διάβολλον εἰς τὴν καρδίαν του· καὶ τὴν τρίτη | καὶ ἅφας ὀ κάρταρζίζο σε καὶ ἅφα τὸ τέταρ|τον εἶνε ϊοῦδασ ὀ σκαριότης· ὀ διἀβόλωδϊο | νύσιε καὶ τῆ τα βαςὰσ αὐτὰ ὅλα.* Μεθ' ὃ ταῦτα :

Καὶ κατωτέρω : *ασπρ φο′* Ἐν φ. 1β ἀναγινώσκομεν : † *Ἔτους ,ςϡοζ′* [* 6977 = 1469] *ἐκυμῆθη ἡ δούλη του Θ(εο)ύ | μακρίνα μ(η)ν(ὶ) μαρτίο ιε′ | ιμερα τετράδ κ(αὶ) η θυγά⟨τηρ⟩τὺρ αυτης | μ(η)ν(ὶ) μαρτι(ο) ι′* Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 48α ἀναγινώσκομεν : † *οω κάθῆγουμενος τῆς μονῆς ὐ | ψϊλοτερας κε ῦλθα· ςον κῆρ | γενάδϊὸ να μαθο γραματα | κε ἐψϊσέν· τα σΐκοτϊα μου.* Ἐν δὲ τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 139α γέγραπται μεταξὺ ἄλλων : † *απο ἐμ(εν) τ(ὸν) ιωἅνῦν ϊςὸν παπάνηκόδϊμον τ(ὸν) ὑγόυμε|νὸν τῆς ἡψϋλωτέρασ ...* (γραφὴ τοῦ XV—XVI αἰῶνος).

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 238.

99

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,153 × 0,205 Αἰὼν XVI Φύλλα 194

1 (φ. 3α) Μηναῖον Ἰανουαρίου ιε′-λα′.

Περιέχει μόνον τὰς ἀκολουθίας. Ἐν φ. 64α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ κα′ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Νεοφύτου· καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐγενίου, τοῦ Τραπεζουντίου καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ ...».

Ἐν τέλει, φ. 177α, ἐρυθρόγραφα : † *Τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μην, ἤτοι τὸ βιβλί(ων) | τοῦ ἰαννουαρίου, ἡμέρα ε′ τ(ῆ)ς β′ ἑβδο|μάδος τῶν νηςειῶν· μηνῒ μαρτίῳ ς′ | ἐν τῷ ,ζνβ′* [* 7052 = 1544] *Ἔτει, ἰν(δικτιῶν)ος β′ | † ἐγράφη δὲ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ταύτη σε(βασμϊ)α μονῆ τοῦ μετεώρου· | οἱ ἀναγϊνώσκοντες οὖν, εὔχεσθε ὑπὲρ τοῦ | γράψαντος ἁμαρτωλοῦ 'ϊσαάκ, ἴσως κ(αὶ) μοναχοῦ· εἰ γὰρ κ(αὶ) ἔν τισι σφαλλόμ(εν)ον εὑ|ρεθῆ, σύγγνωτε· ὅτι κ(αὶ) ἀυτὸς ἄπειρος | γραμματικ(ῆ)ς τέχνης κ(αὶ) το όλον τυφλὸς ὁ|μολογῶν ἥμην, πλ(ὴν) κ(αὶ) ἀντίγραφα κακὰ | εἶχον· κ(αὶ) ἐπειδὴ οὐκ ἐγεγόνει ἐξ ἀμελείας | ἀλλ' ἐξ ἀπει-*

ρί(ας) τὰ σφάλματα, δέομαι μὴ | ἐκκακήσητε· ἀλλ' εἴ τι εὕρητε κακῶς | κείμ(εν)ον, αὐτὸ διορθώσατε, κἀμὸι τὴν συγχώρησιν διδόατε : — | † μὴ ἁπλῶς κ(αὶ) ὡς ἔτυχεν ὁ τυχὼν διορθού|τω κατά τινας ἄφρονας, κ(αὶ) χεῖρα εἰς τὸ ξύειν | βαλλέτω· ἀλλ' ὁ ἐπιςάμ(εν)ος ἀκριβῶς, κ(αὶ) | βεβαί(ως), οὕτως ἔχειν ἢ ἄλλ(ως).

2 (φ. 177β) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον».

"Αρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, πρὸς σὲ καταφεύγω, σωτηρίαν ἐπιζητῶν ...

3 (φ. 180β) «Ἕτερος κανὼν παρακλητικὸς καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ... ».

"Αρχ. : Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαὶ χειμάζουσι τὴν ταπεινήν μου ψυχὴν ...

4 (φ. 185α) «Θεοτόκια δογματικὰ τὰ καλούμενα πρῶτα...».

5 (φ. 187α) «Ἕτερα Θεοτόκια, λεγόμενα εἰς ἁγίους ἔχοντας δοξολογίας μεγάλας ... ἔστι δὲ ἡ ἀκροςιχὶς τούτων, Ἰωάννου».

6 (φ. 188β) «Θεοτόκια δογματικά, λεγόμενα μετὰ τὸ δοξαστικὸν τοῦ ἁγίου».

Ἅπας ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῇ ἐπιμελῶς χειρὶ Ἰσαὰκ μοναχοῦ, ὅστις, καθ' ἃ ἐκ τῆς γραφῆς συνάγω, ἔγραψε καὶ τοὺς κώδικας Α 14 κλ., μεμαρτυρημένως δὲ τοὺς κώδικας ... Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,105×0,14.

Ἐν φ. 2β γέγραπται : ... *εδέθη του μαρτίου μηνὸς — εις — 10/1766*

Κατὰ τὴν στάχωσιν προσετέθησαν τὰ φ. 1–2 καὶ 192-194, ὄντα ἐκ στιλπνοῦ χάρτου καὶ καταλειφθέντα ἄγραφα πλὴν τοῦ φ. 2β, ἐν ᾧ τὸ προπαρατεθὲν σημείωμα. Ἐπίσης κατὰ τὴν στάχωσιν πολλαχοῦ ἐπιδιωρθώθη ὁ ἐφθαρμένος κατὰ τὰς ὤας καὶ ἀλλαχοῦ κῶδιξ.

Πινακίδες ἐκ λεπτοῦ ξύλου μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχέ ποτε καὶ δύο μεταλλίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 323.

100

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,104 × 0,212 — Αἰὼν XVIII — Φύλλα 33

«Κατάστιχον τοῦ Ἐλασσῶνος· ἀρχόμενον τῆς Λαρίσσου· καὶ ἕως τὸν Τούρναβον· καὶ ἀπερνόντας τὸ Δημονίκου· καὶ ἀναβένοντας τὸν Ἐλασσῶνα· καὶ καταντᾶ τὰ ἀνώτερα μέρη αὐτῆς».

Ἀνῆκεν εἴς τινα μοναχὸν ἐκ τῶν καλουμένων *ζητιάνων*, ἴσως τῆς μονῆς Μετεώρου. Πολύτιμον διὰ τὰς ἐν αὐτῷ τοπωνυμίας, τὰ βαπτιστικά, τὰ ἐπώνυμα, ἐξ ὧν ἐσταχυολόγησα τὰ τυχὸν ἐνδιαφέροντα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 63.

101

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,106 × 0,153 Αἰὼν XVII(I;) Φύλλα 190

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων ἠχήματα κατ' ἦχον, τὴν ἀκολουθίαν τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ, κεκραγάρια, τὰ μέλη «τῶν Θεοςκυρίων», ἀλληλουϊάρια, πολυελέους, ὀρθρινά, ἑωθινά, συλλειτουργήματα, χερουβικά, κοινωνικά, ἀντικοινωνικά, Θεοτόκια, κοντάκια, ἀναγραμματισμούς, νεκρώσιμα, κλ.

Σημειωτέα ἡ ἐν φ. 10α–16β «Εἴδησις τῆς ψαλτικῆς τέχνης καὶ ἀρχὴ τῆς προπαιδείας τῶν φωνῶν ... παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ... ποιητῶν παλαίων τὲ καὶ νέων.

Ἀναφέρονται ἐν τῷ κώδικι οἱ ἑξῆς μελογράφοι:

Ξένος Κορώνης (φ. 40β, 71α, 111β, 122α).

Μανουὴλ Χρυσάφης (φ. 45β, 100α, 124α, 133α, 134β, 149α, 154α, 171β, 183β).

Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς (φ. 68α).

[...] Λαλοῦτζος (φ. 79β).

Θεόδουλος [μοναχὸς] (φ. 100α).

Ἄνθιμος ἱερομόναχος (φ. 100β).

Θεοφάνης πατριάρχης Καρίκης ὁ «ἐξ Ἀνθηνῶν» (φ. 102β, 118α).

Ἰωάννης ὁ Γλυκὺς (φ. 104α).

Δημήτριος Ραιδεστηνὸς (φ. 106β).

Νικηφόρος ὁ ἠθικὸς ὁ Χεριβούρης (φ. 110α, 116β).

Ἰωάσαφ (sic) Κουκουζέλης (φ. 114β).

Ἰωάννης Δαμασκηνὸς (φ. 126α).

Ἰωάννης Λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (φ. 129α, 139β, 157α).

[...] οἰκονόμος Ἀθηνῶν ὁ Πράσινος (φ. 129α).

Γαβριὴλ Ἀθηνῶν ὁ ἐκ τῶν Ξανθοπούλων (φ. 132α).

Γρηγόριος [...] (φ. 142α, 145α).

Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 146β, 152β, 159β, 161α, 175α).

Μᾶρκος Κορίνθου (φ. 169α).

Σημειωτέα ἰδίᾳ ἡ ἐν φ. 129α κ.ἑ. «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἠχημάτων κρατημάτων αου ἤχου ... ποίημα τοῦ Κλαδᾶ καλλωπισθὲν παρὰ οἰκονόμου Ἀθηνῶν τοῦ πρασίνου».

φ. 139: «ἕτερον [κράτημα] λεγόμενον πέρσικον κὺρ Ἰωάννου λαμπαδαρίου».

φ. 142α: «ἕτερον κράτημα λεγόμενον ψαλτῆρα κῦρ Γρηγορίου».

φ. 145α: «ἕτερον κράτημα λεγόμενον δέμα τῆς ψαλτίρας μετὰ νεναοῦ τοῦ αὐτοῦ Γρηγορίου».

φ. 161α: «Κοντάκιον εἰς τὸν ἀκάθιστον ὕμνον ποίημα κυρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη καὶ διδασκάλου πάντων ἡμῶν».

φ. 183: «Ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ποίημα κῦρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη γράμματα καὶ μέλος».

Ἀρχ.: Ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις σὲ ὑμνῶ παρθενομῆτορ κόρη.

Συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,06 × 0,102. Τὰ φ. 4β–9β, 23β–24β, 97, 190 (τοῦτο προσετέθη κατὰ τὴν στάχωσιν) τελείως ἄγραφα. Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ θηλυκωτῆρα μετάλλινον καὶ ἐπικάλυμμα καὶ τῆς ἔξω ῴας βύρσινον.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 340.

102

Χάρτης	Διαστ. 0,136 × 0,206	Αἰὼν XVII	Φύλλα 67

1 (φ. 1α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.

2 (φ. 31α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

3 (φ. 54β) «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου».

Ἑκάστης τῶν λειτουργιῶν προτάσσεται ἡ διάταξις.

Ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τῶν φ. 7β καὶ 32β, τῇ ἔξω τοῦ φ. 8α, καὶ τῇ κάτω τοῦ φ. 33α διάφορα ὀνόματα βαναύσως γεγραμμένα κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα. Μεταξὺ τούτων τὰ *Κιράτζου* (φ. 7β), *Φλόρο* (φ. 7β), *Καλὴ* (φ. 8α), *Ζάχω* (φ. 8α), *Σουργο* (φ. 8α), Ἀτριᾶς (φ. 8α).

Ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 31α γέγραπται βαναύσως: *υ λητοργηα φηλα εχη | ζ (ἢ ε ;) θ.*

Ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 62β: *1759 | ετούτὴ ὑ λητούργηα· ὗνε του ἆὗ Θανάση | ...*

Ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 63α: *1759 απρηλη· 11 | πᾶν ὑ τούρκη πάγάνηα ςην ἀρβανητηα απο τα | τρηκαλα. ανηφαντῆς πού κάθδτάν ςὸ κ(αι)λή.* Ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τῶν φ. 63β καὶ 64α: *1759 | εγηνη τουναμάc ςα κας͂ρια ολα | κ(αὶ) εγο ο γηοργακὴς τα εγραψα κ(αι) λεύ | | οτη ποτὲ δὲν παθενὲ ο ἀνθροποc κ(αι) αὐτός | πεθεναῖ εξαὐφνὰ κ(αι) όπίδς το διαβαση να κλεγη.*

Ἐν φ. 67β ἀναγραφὴ διαφόρων ὀνοματεπωνύμων χριστιανικῶν καὶ τουρκικῶν.

Ὁ κῶδιξ πολλαχοῦ ρυπαρὸς ἐκ σταγμάτων ἰδίᾳ κηροῦ καὶ ἐλαίου. Μεταξὺ τῶν φ. 8 καὶ 9 ἀπεσπάσθη ἓν φύλλον. Τὰ μετὰ τὸ φ. 30 δύο φ. ἐσημειώθησαν 31Α καὶ 31. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,153. Ἐν φ. 1α, 9α, 31α, 54β ἐπίτιτλα δι' ἀμαυροῦ καὶ ἐρυθροῦ μέλανος μετριωτάτης ἐκτελέσεως. Στάχωσις ἐκ λεπτῶν δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 82.

103

Χάρτης λεῖος	Διαστ. 0,137 × 0,195	Αἰὼν XVI	Φύλλα 158

«Ὀκτώηχος σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχουσα ἅπασαν ἀκολουθίαν· στιχηροκαθίσματα καὶ κανόνας καὶ μακαρισμοὺς τῶν ὀκτὼ ἤχων ...».

Τὸ κείμενον ἄρχ. ἀπὸ φ. 3α. Ἐν φ. 1α–2β «Κανὼν τοῦ Σωτῆρος ψαλλόμενος τῷ σαββάτῳ τοῦ α' ἤχου ...» Ἄρχ. Ὠδὴν ἐπινίκιον ᾄσωμεν πάντες Θεῷ ...

Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος διάφορα δοκίμια κονδυλίου καὶ δι' ἐρυθροῦ μέλανος. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 14β: † Ετόυτὸ το ρωλόγὺ ηνε τοῦ μάνὰ|ςυρυου του μιτεγόρού... (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Ἐν ταῖς ἄνω ᾤαις τῶν φ. 145β καὶ 155β ἡ μονοκονδυλιά: *Γεράσιμος Ἱερομόναχος*· (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος· πιθανώτατα κτήτωρ τοῦ κώδικος).

Γραφὴ ἐπιμελής· αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,085 × 0,128. Ὁ κῶδιξ ρυπαρὸς κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ᾤαν ὡς ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως. Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δέκα γόμφους μεταλλικοὺς καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 183.

104

Χάρτης	Διαστ. 0,142 × 0,19	Αἰὼν XVIII	Φύλλα 55

1 (φ. 1α) «Κανὼν εἰς τὴν παναγίαν ἐπὶ θλίψει...».
Ἀρχ.: Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν...

2 (φ. 4α) «Ἰδιόμελα ψαλλόμενα ἐν ταῖς γινομέναις λιταῖς ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ».

3 (φ. 15β) «Ἑτέρα [ἰδιόμελα] εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν... Σισινίου εἰς ἀπειλὴν θανάτου καὶ λιμικῆς».
Ἀρχ.: — Πάτερ παντοκράτωρ βασιλεῦ... — Παῦσον τὸν θυμόν σου βασιλεῦ...

4 (φ. 16α) Κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον.

5 (φ. 43α) «Κοντάκια ψαλλόμενα εἰς τὸν Ἀκάθιστον ὕμνον».
Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ διάφοροι γραφαί. Ἐν τέλει φ. 55β: *δανϊὴλ· παρακλησιάρχης* (γραφὴ τοῦ XVIII αἰῶνος· ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος). Τὰ φ. 3β, 10β, 15α ἄγραφα τελείως. Ἐν φ. 12α-β καὶ 55β δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον μετ' ὀρειχαλκίνου ἀγκιστρίου.
Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

105

Χάρτης λεῖος	Διαστ. 0,103 × 0,154	Αἰὼν XVII	Φύλλα 124

1 (φ. 1α) «Περὶ ἐμβολῆς καὶ ἐκβολῆς τῆς σελήνης».

2 (φ. 2α–β) «Περὶ ἀκόλων ζωδίων καὶ ἐναντίων καὶ μεσαίων».

3 (φ. 2β) «Περὶ ἀγαθῶν καὶ πονηρῶν ζωδίων».

4 (φ. 4β) «Διάγνωσις τῆς ὑλικῆς σφαίρας τῶν ιβ' ζωδίων...».

5 (φ. 9β) «Πρόκλου σφαῖρα...».

6 (φ. 30β) «Περὶ τοῦ ποῦ ἵσταται ἡ γῆ».

7 (φ. 31α) «Περὶ τοῦ ὠκεανοῦ ποταμοῦ τοῦ περικυκλοῦντος τὴν γῆν».

8 (φ. 32α) «Περὶ τοῦ παραδείσου».
"Αρχ. : ὁ παράδεισος οὐκ ἔστιν ἔσω εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γῆν· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ 'Ωκεανοῦ ποταμοῦ ἀντίκρυ τοῦ τόπου ὅθεν ὁ ἥλιος ἀνατέλλει . . .
9 (φ. 33β) «Περὶ τῶν τεσσάρων θαλασσῶν τῆς γῆς».
10 (φ. 36α) «Περὶ τῶν θερμῶν ὑδάτων».
11 (φ. 37α) «Περὶ τοῦ πῶς γίνεται ὁ σεισμός».
12 (φ. 37β) «Περὶ νεφέλης καὶ χαλάζης».
13 (φ. 39α) «Περὶ χιών» (sic).
14 (φ. 40β) «Περὶ νεφέλης καὶ βροντῆς».
15 (φ. 41β) «Περὶ ἀστραπῆς».
16 (φ. 42α) «Περὶ κομητῶν τῶν πιπτόντων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ λεγομένων ἀστέρων».
17 (φ. 43β) «Περὶ οὐρανοῦ».
18 (φ. 49β) «Περὶ πυρὸς [καὶ φωτός]».
19 (φ. 61β) «Περὶ ἀέρος».
20 (φ. 64α) «Περὶ *χοιλειῶν* καὶ χυμῶν τοῦ σοφωτάτου Γαληνοῦ».
21 (φ. 68β) [Γαληνοῦ ;] «Τί ἐστι γῆ».
22 (φ. 68β) [Γαληνοῦ ;] «Τί ἐστι ὕδωρ».
23 (φ. 69α) [Γαληνοῦ, περὶ τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους ;].
24 (φ. 76β) «Στίχοι ἰαμβικοὶ εἰς τοὺς ιβ' μῆνας».
"Αρχ. : Μάρτιος : πρὸς ἐκστρατείας γυμνάσιά τε τρεπου
βρωτῶν ποτῶν τε γλυκέων πᾶς ἀντέχου
. . . .
Τελ. : Φευρουάριος : θερμοῖς σιτίοις καὶ ποτοῖς ἀνθοσμίοις
κέχρησο καὶ γὰρ φλέγμα ψυχρὸν πλημμύρει.
25 (φ. 77β) «Ἐκ τοῦ ἀστρονομικοῦ προχείρου ['Ισαὰκ] τοῦ Ἀργυροῦ».
26 (φ. 79α) «Τοῦ Κυδώνη [περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ζῳδίου]».
27 (φ. 79β) «Πῶς σημειοῦνται εἰς μέλη ἀνθρώπου τὰ ζώδια».
28 (φ. 80α) «Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέαν».
"Αρχ. : Συνέστηκεν ὁ κόσμος ἐκ στοιχείων τεσσάρων· οἷον πυρός, ἀερός, ὕδατος, γῆς . . .
29 (φ. 91α) «Ἱπποκράτους· περὶ φύσεως ἀνθρώπου».
"Αρχ. : Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνίσταται . . .
30 (φ. 94α) «Πόνημα ἐν συνάψει, περὶ φύσεως ἀνθρώπου ἐξερανισθὲν καὶ συντελεσθὲν ἐκ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἐνδόξων καὶ τῶν ἔξω λογάδων καὶ φιλοσόφων».
"Αρχ. "Ιδωμεν τὰ ἐν τούτῳ συγκείμενα, βοηθείᾳ Θεοῦ· ὅπως μὴ πληθυνθῶσιν αἱ ἄγνοιαί μου . . .
31 (φ. 119α) [Περὶ τῶν καλῶν καὶ κακῶν ὡρῶν].
Ἀνεπίγραφον. Πολλῶν λέξεων ἐλλείπουσι τἀρχικὰ γράμματα, ἅτινα προὔκειτο νὰ γραφῶσι δι' ἐρυθροῦ μέλανος.
32 (φ. 120α) Ὀνειροκριτικόν.

33 (φ. 123β) Μέθοδος «ἐὰν θέλης νὰ εὕρης τὴν ἀρχημινιὰν καὶ τὲς γιορτᾶδες».

34 (φ. 124α) Πίναξ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ.

Δι' ἐρυθροῦ μέλανος. Ἐν τέλει τούτου, φ. 124α, ἐπίσης δι' ἐρυθροῦ : ... † *Διμῶ Θοδω | εκ των Κάλαρήτων* ... Οὗτος φαίνεται ὁ γράψας τὰ ὑπ' ἀριθ. 32–34 ἐν τῷ κώδικι κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα. Τὰ λοιπὰ εἶναι ὑπὸ δεξιωτέρας καὶ παλαιοτέρας χειρὸς γεγραμμένα. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,06 × 0,105. Ἐν φ. 4α ... *βιβλιὸν του Διμιτριοῦ* (XVIII αἰών). Ἐν τῇ ἔξω ῴᾳ τοῦ φ. 29β καθέτως, ἐκ τῶν κάτω πρὸς τἄνω, † *τω παρὼν βεβλῆον ὑπάρχη του ἁγίου μετεῶρου | κ(αι) ἐιτῆς τω αποξενόση νὰ ἔχη την κατάραν* ... | ... *κ(αι) των αγίων κτήτόρων· αθανασίου· κ(αι) ιωάσαφ* (γραφὴ τοῦ XVIII αἰῶνος). Ἐν φ. 76α γραφῇ βαναύσῳ τοῦ XVIII αἰῶνος : *Ιω (άννης) διμο εκ το καλαρητον*. Ἐν φ. 122β, μεταξὺ ἄλλων, καθέτως ἐκ τῶν κάτω πρὸς ἄνω, γραφῇ τοῦ XVIII αἰῶνος : *πάρθενιο είερομονάχού*. Ἐν φ. 123α μεταξὺ ἄλλων : *Ἔτους ,ζρκς* [* 7126 = 1617] | *εφανι σίμίων· ουρὰνῶθέν* ... *μίνι* | ... *νοεύριω πρότᾶ φλᾶμπούρῶ Καὶ | εἰςερὸ σπάθὶ μέρας δ'*. Ἐν φ. 124β ἐρυθρόγραφος ἡ ἀρχὴ τοῦ Πυθαγορείου πίνακος, γεγραμμένη προφανῶς ὑπὸ τοῦ προμνημονευθέντος Δήμου Θόδω. Ἐν φ. 2β, 4α, 47β, 48α, 48β, 119β, 121β, 122α, 122β, 123α, διάφοροι σφραγῖδες καὶ κοσμήματα ἐντετυπωμένα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν : *νεόφιτος· Ιερομόναχος | Ϛάμος· λογοθέτης· | κ(αὶ) ἐπόιτροπωϲ Ϛταγών·* (γραφὴ XVI–XVII αἰῶνος).

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 313.

106

Χάρτης Διαστ. 0,142 × 0,215 Αἰὼν XVI–XVII Φύλλα 288

Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί.

Σημειωτέαι ἐκ τούτων :

α' (φ. 177α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

β' (φ. 196α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί, τοῦ XVI–XVII αἰῶνος, καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Ἐν φ. 83β γέγραπται : *Ἁμαρτωλὸσ ὑπὲρ π(ᾶ)σ(αν) τ(ὴν) τῶν ἁμαρτωλ(ῶν) ἀν(θρώπ)ων φύσιν, μαρτύριοσ | ἀμόναχοσ·* (οὗτος ἔγραψε τὰ φ. 83α–110α).

Τὰ φ. 84Α–86Α, 158, 174α–175α, 249α–251β τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 12β εἰκὼν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου καὶ ἐν φ. 176β εἰκὼν τοῦ Λουκᾶ ἐπὶ περγαμηνῶν φύλλων ἐπικεκολλημένων ἐπὶ τῶν χαρτῴων. Ἀμφότεροι οὗτοι παρίστανται ὄρθιοι, γυμνόποδες, διὰ τῆς δεξιᾶς εὐλογοῦντες καὶ τῆς

ἀριστερᾶς κρατοῦντες τὸ εὐαγγέλιον. Τοιαύτη εἰκὼν ὑπῆρχε καὶ ἐν φ. 158β, ἀποσπασθεῖσα δυστυχῶς ὑπὸ βεβήλου χειρός. Πολλαχοῦ ἁπλᾶ ἐπίτιτλα. Ἐν φ. 252α : « † ἐνταλτήριον εἰς ἱερέαν παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς» (τύπος τοιούτου γράμματος).

Τὰ μετὰ τὸ φ. 110 εἴκοσι καὶ ἓξ φύλλα ἠριθμήθησαν πάλιν 84, 85, 86, . . . 109. Ταῦτα διέκρινα 84Α, 85Α, 86Α, . . . 109Α. Τὰ φ. 253–254 περγαμηνά, ἐκ μηναίου τοῦ XIII αἰῶνος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος. Ἔχει καὶ γόμφους μεταλλικούς. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 185.

107

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,218 Αἰὼν XV Φύλλα 288

1 (φ. 1α) Ἀκολουθίαι καὶ τὰ συναξάρια τῶν κυριωτέρων ἑορτῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ.

2 (φ. 269α) « . . . Ἀνδρέου τοῦ Ἱεροσολυμίτου λόγος εἰς τὴν . . . κοίμησιν τῆς . . . Θεοτόκου . . . ».

Ἀρχ. : Καλεῖ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου πρὸς τὴν πανήγυριν . . .

3 (φ. 279α) «Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου περὶ τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου . . . » — Ἀπόκρυφον.

Ἀρχ. : Τῆς ἐνδόξου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐρχομένης ἐν τῷ ἁγίῳ μνήματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν κατὰ τὸ ἦθος τοῦ θυμιᾶσαι . . . — Τελ. : . . . ἐγένετο δὲ χαρὰ ἀνεκλάλητος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ πλήθους τῶν ἀσθενούντων.

4 (φ. 283α) «Εὐχὴ ἱκετηρία συντεθεῖσα ἐπὶ τῇ φοβερᾷ καὶ παγκοσμίῳ πληγῇ τοῦ θανάτου . . . » ἀναγινωσκομένη ἐν ταῖς λιταῖς.

Ἀρχ. : Ἡμάρτομεν· ἠνομήσαμεν· ἠδικήσαμεν· ἐνώπιόν σου πανάγαθε δέσποτα . . .

5 (φ. 285α) « . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Λόγος περὶ νηστείας καὶ ἐλεημοσύνης καὶ μετανοίας . . . ».

Ἀρχ. : Εἴδετε τῇ προτέρᾳ πόλεμον καὶ νίκην· πόλεμον τοῦ διαβόλου . . .

Κολοβόν. Τελ. : . . . ὥστε ἐσχάτη ἁμαρτία· τοῦ τελώνου . . .

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί, ὧν τινες τοῦ XVI καὶ XVII αἰῶνος, φύλλων γραφέντων εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων. Ἐν φ. 212β μεταξὺ διαφόρων δοκιμίων κονδυλίου κλ. κλ. καὶ τάδε :

καὶ κατωτέρω :

Ἐν φ. 268β μεταξὺ ἄλλων καὶ τάδε : † *δύπερ ξενοι χέροντες ἰδεῖν π(ατ)ρίδα καὶ οἱ θαλατεύωντεσ εὑρεῖν* | *λοιμένα· οὕτως καὶ οἱ βίβλωγράφοντες ἰδεῖν*

βιβλιου τελ(ως). Ταῦτα γέγραπται πεντάκις ἀλλεπαλλήλως ἐν τῷ προμνημονευθέντι φύλλῳ χειρὶ τοῦ κυρίως βιβλιογράφου, τοῦ XV αἰῶνος. Ἐν φ. 282β : † *τοῦτο το ββηβλήό ἔνε του παπανεόφυτοῦ | του παπανεὄφυτοῦ :* — (γραφὴ τοῦ XV–XVI αἰῶνος).

Φύλλα τινὰ ἄγραφα. Διατήρησις τοῦ κώδικος οὐχὶ κατὰ πάντα καλή· πολλὰ φύλλα ρυπαρὰ ἐκ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐλαίου καὶ ἐξ ἄλλων ἐπηρειῶν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Ἐφ' ἑκάστης πινακίδος ἦσαν καθηλωμένοι ἀνὰ πέντε μολύβδινοι γόμφοι, ὧν τινες σῴζονται εἰσέτι. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 182.

108

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,11 × 0,31 Αἰὼν XIX Φύλλα 35

Κατάστιχον ἰδιωτικῶν ἐξόδων ἀνωνύμου τινὸς ἡγουμένου Μετεώρου.

Περιέχει σημειώματα τῶν πρώτων δεκάδων τοῦ XIX αἰῶνος.

Ἐν αὐτῷ μνημονεύονται τὰ ἑξῆς χωρία : *Μπλεχάβα* (φ. 1α), *Γάβρωβον* (φ. 1β), *Βουρλοχωρι* (φ. 2β).

Πολλὰ φύλλα ἄγραφα, ἀπεσχισμένα, ἐλλιπῆ. Γραφὴ βάναυσος.

Ἀστάχωτον.—Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

109

Χάρτης Διαστ. 0,137 × 0,198 Αἰὼν XVI Φύλλα 118

1 (φ. 32α) «Ἡ θεία λειτουργία [Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου».

2 (φ. 72α) «Ἡ θεία λειτουργία Βασιλείου Οὐρανοφάντορος».

3 (φ. 102α) «Θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

Ἐν φ. 32α, 72α, 102α ἐπίτιτλα βάναυσα· ἐπίσης ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα πολλαχοῦ τοῦ κώδικος βάναυσα. Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος καὶ ρυπαρὸς ὡς ἐκ τῆς πολυχρονίου φυλλομετρήσεως, ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ κηροῦ. Τὰ φ. 1-31, καὶ ἄλλα τινὰ μεταξὺ τούτων ἀποσπασθέντα, προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ παρέμειναν ἄγραφα, πλὴν τῶν φ. 1α-β καὶ 2α· ἐπίσης ἄγραφα καὶ τὰ φ. 71, 98β–101β, 116α–118α.

Ἐν φ. 1α βαναυσότατα : † *Ετούτή ή λῆτρδυήά ἠνὲ τού κἠρή|ᾶζῆ τοῦ λούλόυ . .* (XVII - XVIII αἰ.). Ἐν φ. 1β διάφορα ὀνόματα ἐκ τῶν ἐν τοῖς διπτύχοις τῆς ἁγίας προθέσεως· ἐκ τούτων σταχυολογῶ τὰ ἑξῆς : *Ποῦλος, Πουλιμένος, Θόδος, Φρα(γ)κος, Κόμνω* (δὶς).

Ἐν φ. 2α τύπος ἐκφωνήσεως ἐπ' ἐκκλησίας ἀρχομένη : *«Ἱερεμίου τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Λαρίσσης· ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου· δευτέρας Θεττα-*

λήας, καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τὸν τόπον ἐπέχοντος τοῦ Ἀγγύρας· Σάββα τοῦ Θεοφιλεζάτου ἐπισκόπου τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σταγῶν . . . ».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,15. Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

110

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,146 × 0,185 Αἰὼν XVII Φύλλα 126

Νομοκάνων.

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ — Τὸ κείμενον ἄρχ. ἀπὸ φ. 14α. Ἐν φ. 6α–13β: «Ἀρχὴ . . . τοῦ πίναξ τοῦ παρόντος νομίμου». Ἀναγράφει ὁ πίναξ κεφ. σμζ'. Πάντα ταῦτα καί τι πλέον περιέχονται ἐν τῷ κώδικι. — Κεφ. α' : «Ὅτι ἡ ἁγία τριὰς εἶναι εἰς τρεῖς χαρακτῆρας, πλὴν δὲ ἕνας Θεὸς ἀλλ' οὐχὶ τρεῖς οὐδὲ διαμερισμέναι ἀπ' ἀλλήλων. Θεολογία πολλῶν διδασκάλων». — Κεφ. β' : «Περὶ ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν ὅταν προσκυνοῦμεν πῶς ἔχομεν χρέος νὰ κάμωμεν τὸν σταυρόν μας καὶ τί δηλοῖ ὁ σταυρὸς ὁποῦ κάμνωμεν εἰς τὸ σῶμα ἡμῶν . . . Μανουὴλ τοῦ Μεγάλου Ῥήτορος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας». — Κεφ. ζ' : «Περὶ τῆς Κωνσταντινούπολιν πῶς ἐκαλεῖτο τὸ πρότερον καὶ τὴν σήμερον λέγεται Κωνσταντινούπολιν». — Κεφ. ν' : «Περὶ γυναικὸς ἐὰν κάμῃ παιδίον καὶ διαβάλῃ ἱερέαν ὅτι μετ' αὐτὸν τὸ ἔκαμε . . . Ἐρώτησις Κωνσταντίνου ἐπισκόπου πρὸς τὸν . . . Μητροπολίτην Ἡρακλείας κῦριν Νικήτα». — Κεφ. ϟη' : «Περὶ τῶν διδομένων λειτουργιῶν τῶν ἱερέων διὰ τὰ σαραντάρια· τοῦ ὁσίου Ἠσαΐου μοναχοῦ πρεσβυτέρου καὶ ἐγκλείστου». — Κεφ. ρζ' : «Περὶ μνηστείας ὅτι νὰ ἔναι τὸ ἀρσενικὸν χρονῶν δεκατεσσάρων καὶ τὸ θηλυκὸν ιβ'». — Κεφ. ρια' (φ. 59α) : «Περὶ φιλήματος μνηστήρων . . . Τοῦ Ἀρμενοπούλου». — Κεφ. ρλ': τὰ « . . .τῶν γάμων γράμματα, ἅτινα ἐσχεδίασεν ὁ σοφώτατος καὶ λογιώτατος μέγας χαρτοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ ἐν ἱεροδιακόνοις κύρις Μανουὴλ ὁ Ξανθινός . . .». — Κεφ. ρλϛ' : «Περὶ ἀδελφοποιΐας ὅπως νὰ μὴν γίνεται». — Κεφ. ρνβ' : «Περὶ ἀνήβου γάμου ὅτι χωρίζεται». — φ. 85α κεφ. ρξγ' : «Περὶ παιδοφθορίας θηλυκοῦ . . . Ἀρμενοπούλου». — Κεφ. ρο' : «Περὶ ἐξωπροίκων». — Κεφ. ρϟε' : «Περὶ τοῦ λέγοντος ὅτι μετὰ τὸν θάνατον συκώνεται τὸ ἀποθαμένον σῶμα καὶ πνίγει αὐτοὺς καὶ τοῦτο εὐβλέπουν ἐν ὁράματι καὶ καίουν τὸ σῶμα⟨τι⟩ ἐκεῖνο διὰ νὰ μηδὲ ἀπολέσῃ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους». — Κεφ. ρϟη' : «Περὶ τοῦ Χριστιανοῦ καὶ τοῦ Ἑβραίου ὁπου ἦλθαν εἰς ὁμιλίαν περὶ τοῦ σταυροῦ». — Κεφ. σια' : «Περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ ἀνθρώπου τῆς κατασκευῆς τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἤγουν πῶς γίνεται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς γυναικός». — Κεφ. σιβ' : «Πόθεν τρέφεται τὸ παιδὶ εἰς τὴν κοιλίαν τῆς γυναικός». — Κεφ. σιγ' : «Ὅτι γίνονται καὶ πέντε παιδία εἰς μίαν γέννησιν». — Κεφ. σιϛ' : «Περὶ τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς». — Κεφ. σιζ' : «Περὶ ψυχῆς δικαίου σὰν ἀποθάνῃ ποῦ πηγαίνει».

— Κεφ. σιη' : «Περὶ τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν ποῦ εὑρίσκονται τὴν σήμερον». — Κεφ. σκα' : «Περὶ ὁραμάτων ποῖα εἶναι ἀληθινὰ καὶ ποῖα δὲν εἶναι». — Κεφ. σκβ' : «Περὶ πόσα ὄρη μεγάλα εἶναι καὶ ποῖα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν βουνῶν». — Κεφ. σκη' : «Περὶ τοῦ διαβόλου ἐὰν ἔναι προγνώστης». — Κεφ. σλβ'–σμς' τύποι διαφόρων γραμμάτων. — Κεφ. [σμζ']: « . . . τὰ ὀφφίκια τῆς ἐκκλησίας . . . ».

Ἐν φ. 120β–121α : *Οἱ θρόνοι τ(ῆς) ἁγιωτάτ(ης) ἀρχιἐπισκοπ(ῆς) Ἀχρειδ(ῶν)· μ(ητ)ροπολεις καὶ ἐπισκοπαί.* (Τὸ κεφάλαιον τοῦτο δὲν ἀναγράφεται ἐν τῷ προτασσομένῳ πίνακι, οὐδὲ συναριθμεῖται τοῖς λοιποῖς). Ἔχει δὲ οὕτω (κεφαλαιογραφῶ τὰ κύρια ὀνόματα) : *ὁ πρωτόθρονος· ὁ Καστορί(ας). — β'ος ὁ Σελασφόρου. — γ'ος ὁ Δυρραχίου. — δ'ος ὁ Πελαγονί(ας) καὶ Πρεάπου ἤτοι Βιτολί(ας). — ε'ος ὁ Βοδενῶν ἤτοι Ἐδέσης Ἐλάδος. — ς'ος ὁ Γρεβενοῦ. — Αἱ δὲ Ἐπισκοπαὶ εἶναι αὗται : α'ος ὁ Στρουμῖτζης.— β'ος ὁ Βελαγράδ(ων) ἤτοι Κεφαλονί(ας). — γ'ος ὁ Αὐλόν(ων). — δ'ος ὁ Μεγλαίνου. — ε'ος ὁ Δέβρις. — ς'ος ὁ Πρεσπ(ῶν). — ζ'ος ὁ Βελεσοῦ. — η'ος ὁ Σισανίου. — θ'ος ὁ Κὶτζάβου. — ι'ος ὁ Μολισκοῦ. — ια'ος κ(αὶ) ὁ Γκόρ(ας), ἤτοι Βλαχέρνης : —*

Τὰ φ. 1–4β προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἐν αὐτοῖς δοκίμιον κονδυλίου, ἀηδῆ τινα σκαριφήματα. Ἐν τούτοις,

φ. 1α, τύπος εὐχαριστηρίου ἀρχιερέως πρὸς τὸν μητροπολίτην Λαρίσης καὶ τὴν περὶ αὐτὸν σύνοδον ἐπὶ τῷ προβιβασμῷ αὐτοῦ εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα.

Ἐν φ. 121α–126β τύποι γραμμάτων, δοκίμια κονδυλίων, σκαριφήματα κλ. γεγραμμένα ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν.

Ἐν τούτοις, φ. 121, «περὶ πῶς γράφει ὁ ἀρχιερεὺς ὅταν κάνει παραίτησιν : Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος δηλοποιῶ τοῖς πᾶσιν, ὅτι διὰ μὴ εἶναι με ἱκανὸν ἐξοικονομεῖν τὰ τῆς μητροπόλεως ἢ τῆς ἐπισκοπῆς καὶ διὰ τὰς συχνὰς καὶ πολλάς μου ἀσθενείας καὶ ἄλλας αἰτίας· ποιῶ παραίτησιν οικειοθελῆ καὶ ἀβι⟨β⟩αστον τοῦ θρόνου τῆς μητροπόλεως $\overset{\Delta}{\text{o}}$ (= δεῖνα) ἢ ἐπισκοπῆς $\overset{\Delta}{\text{o}}$ καὶ δίδει τὴν ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν πᾶσαν τῷ παναγιωτάτῳ μου αὐθέντη καὶ δεσπότη καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχη κῦρ $\overset{\Delta}{\text{o}}$ ἢ τῷ μητροπολίτη ὡσὰν χειροτονήση ἕτερον μητροπολίτην ἢ ἐπίσκοπον ἀντ' ἐμοῦ οἷον θελήση. Ὅθεν ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα μου παραίτησις καὶ ὑπεγράφη ὑπ' ἐμοῦ».

Τὰ φ. 23–40, 42–48, 53–59 εἶναι παλαιοτέρας γραφῆς τῶν ἄλλων. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 30α ἀναγινώσκομεν : † *Ετούτω το νώμημο ήνε του παπ(α) κὺρ ἀνανία . . . τοῦ Θεολόγίτου* | *κ(αὶ) ήτης . . .* (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Ὑπὸ σημείωσιν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ κτήτορος τούτου εἶναι γεγραμμένον ὑφ' ἑτέρας γραφῆς, μὴ εὐκρινοῦς δυστυχῶς κατὰ πάντα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 162.

111

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,153 × 0,205   Αἰὼν XVI   Φύλλα 117

Κανόνες καὶ στιχηρὰ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἐκ τοῦ Τριωδίου.

Κῶδιξ ἐπιμελῶς γεγραμμένος μετὰ πολυχρώμων ἐπιτίτλων καὶ ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων δι' ἐρυθροῦ καὶ κυανοῦ βαθέος μέλανος ἐξειργασμένων. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 4α χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου δι' ἐρυθροῦ : *ἰ(ησο)ῦ μου † βοήθει μοι :* — Καὶ ἐν φ. 112α ἐπίσης δι' ἐρυθροῦ : *τέλος καὶ τῷ Θ(ε)ῷ δόξα :* ∾ / *πόνοσ ἰωάσαφ.*

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,09 × 0,138. Φύλλα τινὰ καὶ δὴ ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει ἐκ στιλπνοῦ χάρτου.

Ἐν φ. 1α: ψλ'σ̄ϛ4 ψλ4σ̄ ϛ̄4' [* =τρώδι τριωδι]. Τὰ φ. 1β–3β καὶ 112β–117β τελείως ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

112

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,157 × 0,212   Αἰὼν XVI   Φύλλα 262

Πεντηκοστάριον

ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς γ' κυριακῆς ἀπὸ τοῦ Πάσχα.

Ἐν τέλει, φ. 260β, σημειοῦται ἐρυθρογράφως :

* ἤτοι : † *ἐγράφη κ(α)τ(ὰ) τὸ ,ζονξον ἔτος* [7060 = 1551/2], *παρὰ ἁμαρ|τωλοῦ Ἰωάσαφ, ἴσως καὶ μοναχοῦ· | ἐν τῇ σεβασμΐα καὶ βασϊλικῆ μονῆ τοῦ | Μετεώρου :* ∾

Γραφὴ ἐπιμελής. Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,13. Τὰ φ. 261 καὶ 262 κατελείφθησαν ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου ἄγραφα. Ἐν τῷ φύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος : *ετούτο το . . . πεντηκοςάρι | ὑπάρχη τοὺ ἄγιοὺ μετεὥρού* ∾ : (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

113

Περγαμηνή Διαστ. 0,163 × 0,21 Αἰὼν XIV Φύλλα 140

1 (φ. 1α) Δαβὶδ Ψαλτήριον.

2 (φ. 137α) Ἀκολουθία τῶν Θ' ᾠδῶν.

Κολοβή. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,12 × 0,148. Ὁ κῶδιξ ρυπαρὸς καὶ ἐφθαρμένος, ἰδίᾳ πρὸς τὸ τέλος. Πολλαὶ ᾧαι ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος. Πολλαχοῦ δοκίμια κονδυλίου, μονοκονδυλιαὶ καὶ ἄλλαι γραφαὶ ἐν παρόδῳ. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 39β ἀναγινώσκομεν : *παναςηοτ(α)τ(ε) αυθ(εν ;)τι καθηγὸυμενε τῆς . . . μον(η)ς της ὑπὲράγνου μου καὶ θ(ε)ώμητέρ(ας)* (γραφὴ τοῦ XV–XVI αἰῶνος). Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 125α : † *πανίὲρώτ(α)τ(ε) μ(ητ)ροπολ(ί)τα τῆς θεοσώςου πόλ(εως) βερροί(ας) . . .* (γραφὴ XV–XVI αἰῶνος).

Ἐν φ. 1α καὶ 70α ἐπίτιτλα πολύχρωμα, κοινῆς ἐκτελέσεως, ὧν τὸ πρῶτον σχεδὸν ἐξίτηλον.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 151.

114

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,13 × 0,215 Αἰὼν XV Φύλλα 342

Καινὴ Διαθήκη

Ἐξαιρέσει τῆς Ἀποκαλύψεως. Ἡ τάξις τῶν βιβλίων ἔχει ὧδε :

1 (φ. 1α) «Αἱ πράξεις τῶν ἀποστόλων».

2 (φ. 53β) «Ἰακώβου καθολικὴ ἐπιστολή».

3 (φ. 59α) «Πέτρου καθολικὴ α' ἐπιστολή».

4 (φ. 64α) «Πέτρου καθολικὴ δευτέρα ἐπιστολή».

5 (φ. 68α) «Ἰωάννου ἐπιστολὴ πρώτη εὐαγγελικὴ Θεολογία».

6 (φ. 73α) «Ἰωάννου δευτέρα ἐπιστολή».

7 (φ. 73β) «Ἰωάννου τρίτη ἐπιστολή».

8 (φ. 74β) «Ἰούδα καθολικὴ ἐπιστολὴ πρώτη».

9 (φ. 77α) «Ἐπιστολὴ πρὸς Ρωμαίους τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου».

10 (φ. 95β) «Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ πρώτη».

11 (φ. 112α) «Πρὸς Κορινθίους β' ἐπιστολή».

12 (φ. 123α) «Πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴ τοῦ μεγάλου ἀποστόλου Παύλου».

13 (φ. 128β) «Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή».

14 (φ. 139β) «Πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολή».

15 (φ. 144α) «Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴ πρώτη».

16 (φ. 148α) «Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐπιστολή».
17 (φ. 150β) «Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐπιστολή».
18 (φ. 155β) «Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα ἐπιστολή».
19 (φ. 159α) «Πρὸς Τίτον ἐπιστολή».
20 (φ. 161α) «Πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολή».
21 (φ. 163α) «Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή».
22 (φ. 177β) «Τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον».
23 (φ. 222β) «Τὸ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγέλιον».
24 (φ. 250β) «Τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον».
25 (φ. 300α) «Εὐαγγέλιον τὸ κατὰ Ἰωάννην». Κολοβόν. Τελ. : . . . εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου· καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας . . .

Ἑκάστης τῶν ἐπιστολῶν προτάσσεται ἡ ὑπόθεσις, τῶν δ' εὐαγγελίων ἡ ὑπόθεσις καὶ ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων. Ἐν ταῖς ᾤαις, συνήθως διὰ κιρροῦ χρώματος, σημειοῦται πότε ἑκάστη περικοπὴ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας, καὶ ἐντὸς τοῦ κειμένου ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἑκάστης τῶν περικοπῶν τούτων. Σημειωτέον τὸ ἐν φ. 177α σημείωμα περὶ τῶν εὐαγγελίων· ἀρχ. : «Ἱστέον ὅτι τέσσαρά εἰσι εὐαγγέλια . . .». Τελ. : « . . . τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐμφανίζει». Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,155 περίπου. Ἀπὸ φ. 279α ἄρχεται γραφὴ ἑτέρας χειρός, κατά τι μεταγενεστέρας. Ὁ βιβλιογράφος ἀπὸ τοῦ φ. 281α μετεπήδησεν εἰς τὸ φ. 282β. Ἐν φ. 281β–282α δοκίμια κονδυλίου. Τὸ φ. 1 ἀποκεκομμένον κατὰ τὸ ἥμισυ.

Ἐν τέλει συνεστάχωνται τῷ κώδικι τέσσαρα φύλλα ἐκ λειτουργίας τοῦ XVI–XVII αἰῶνος καὶ δύο φύλλα ἐκ καταστίχου ἐξόδων τῶν αὐτῶν περίπου χρόνων. Ἐν τοῖς δύο τούτοις φύλλοις ἀπαντῶσι πλὴν ἄλλων : *«ἀξοῦγγη»*, *«τὸνεῖλον τὸν δοχείαρη»*, *«τὸν γερονύφων»*.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων, γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος. Ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακὶς ἔχει διαρραγῇ εἰς δύο τεμάχη.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 156.

115

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,212 Αἰὼν XVI Φύλλα 105

Παρακλητικὴ καὶ ἑβδομαδαρέα.

Συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,095 × 0,153. Τὸ φ. 104 τελείως ἄγραφον. Ἐν φ. 105α ἡ μονοκονδυλιά : † *Φίλιππος* . . . Ἐν φ. 105β διάφορα δοκίμια κονδυλίου, ἐν οἷς : *«Τῷ τιμίῳ . . . κυρίῳ Γεωργίῳ . . . Εἰς Βενετίαν»*· καὶ κατωτέρω μονοκονδυλικῶς : *«Δημήτριος ἱερεὺς καὶ Σακκελάριος»* καὶ κατωτέρω ἐπίσης μονοκονδυλικῶς : *«Δημήτριος . . . Ἱερομόναχος»*.

Συνεστάχωται τὸ χειρόγραφον ἐντύπῳ ψαλτηρίῳ ἐκδοθέντι ἐπιμελείᾳ Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύου «ἐν ἐνετίαις ἐν οἰκείᾳ Ἄλδου τοῦ Μανουτίου» [* πρβλ. E. Legrand, *Bibliographie hellénique, XV–XVI siècles*, τόμ. I, σ. 22–25, ἀριθ. 11].

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου τανῦν κατὰ μέγα μέρος. Εἶχέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 142.

116

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,186 × 0,235 Αἰὼν XV Φύλλα 66

Ἀκολουθίαι, εὐχαί, κανόνες.

Μεταξὺ τούτων, φ. 48α–55β, τὰ ἑωθινὰ εὐαγγέλια καὶ ἐν φ. 56α «Εὐαγγέλιον Θεοτόκιον κατὰ Λουκᾶν».

Ἡ περγαμηνὴ τοῦ κώδικος εἶναι κακῆς ποιότητος, τὰ δὲ φύλλα ἀκανόνιστα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ διὰ συρραφῆς τεμαχίων κατεσκευασμένα. Ἡ δὲ γραφὴ τοῦ κώδικος βάναυσος. Τὸ φ. 66 ἀνήκει εἰς κώδικα τοῦ XII–XIII αἰῶνος. Ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 10α γέγραπται : † *καγῶ ἀλέξηως ο καςοριᾶτησ δίδο ἀρχ(ὴ) τ(ὸν) γαβρον μου τὸ μι|ράδι μου απο το απανον το ἀμπέλι βόδι α' ἀγελάδιὰ β'· | κακάβι πελέκοι φακεολι : | κατενόπι του μανισόρι του μά| δερου του ςρογγιλου διὰ μεριὰ μετανόσι να δόσι τ(ὸν) ἀφέν(τη) α͵'* [= 1000] *ασπ(ρα)* (γραφὴ τοῦ XV αἰῶνος). Ἐν φ. 12β ἡ μονοκονδυλιά : *Καλλίνικος Στηλιώτης* (;) (γραφὴ XV–XVI αἰῶνος· ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος). Ἐν φ. 17β : *κ(ύρι)ε ἰ(ησο)ῦ χ(ριστ)έ βώηθησ(ῶν) τ(ῶν) δούλω σου νηκολάον.* — Φύλλα τινὰ ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων ἄνευ ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 143.

117

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,135 × 0,214 Αἰὼν XV Φύλλα 190

Μηναῖον Ἰουλίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας.

φ. 10β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ β'· τὰ καταθέσια τῆς τιμίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις».

φ. 23β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ ε' τῆς ὁσίας Μάρθας μητρὸς τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει» καὶ ἐν τῇ κάτω ῴᾳ : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Ἰουλίου] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου».

Ὁ κῶδιξ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ βιβλιογράφου μοναχοῦ Νείλου. Καὶ δὲν μνημονεύεται μὲν τοῦτο ἐν τῷ κώδικι, ἀλλ' ὅμως εἶμαι βέβαιος περὶ τοῦ πράγματος κρίνων ἐκ τῆς γραφῆς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,152.

Ἐν φ. 1β–2α ἀναγραφὴ ἐξόδων, τοῦ XV–XVI αἰῶνος. Ἐκ ταύτης σημειωτέαι αἱ φράσεις: *«διάςερολόγιμα» «εἰς τ(ὴν) κοπρ(ι)να» «εῖς τα ζαβρατία» «† εἰς ςα ζαβλάτια διὰ θέρὸς» «† εἰς τουσ ςαγούσ»*. Ἐν φ. 1α δοκίμια κονδυλίων μεταγενεστέρων χειρῶν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ μεταλλίνους γόμφους, εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 196 καὶ Β 147.

118

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,157 × 0,205 Αἰὼν XVIII Φύλλα 182

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

ἐπιγραφόμενος «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ εἱρμολογίου, ὅπερ ἐκαλλωπίσθη παρὰ κὺρ Μπαλασίου ἱερέως».

Οὐδεὶς ἄλλος μελογράφος ἀναφέρεται ἐν αὐτῷ. Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,09 × 0,14. Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται καὶ δι' ἐπιτίτλων πολυχρώμων ἐν φ. 2α, 25β, 52β, 66α, 94β, 106β, 122β, 134α, 157α. Τὰ φ. 1 καὶ 182 τελείως ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας μετ' ὀρειχαλκίνου ἀγκιστρίου.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

119

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,153 × 0,198 Αἰὼν XVIII Φύλλα 65

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν.

1 (φ. 2α) «Στιχηρά, ἰδιόμελα σύντομα τοῦ τριῳδίου καὶ πάσης τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, μετὰ τοῦ πεντηκοσταρίου, μελοποιηθέντα παρὰ ⟨τοῦ μουσικολογιωτάτου⟩ ἱεροδιακόνου κὺρ Μελέτιου ⟨...⟩ εἰς χρῆσιν ⟨...⟩ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν».

2 (φ. 56α) «...Ἀπολυτίκια καὶ κοντάκια τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καί τινων ἑορταζομένων ἁγίων, μελοποιηθέντα καὶ τονισθέντα κατὰ τὸ ὕφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ αὐτοῦ κὺρ Μελετίου, εἰς χρῆσιν τοῦ ἰδίου».

Τὸ γεγραμμένον μέρος τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,12 × 0,16. Ἐν φ. 2α: *«Καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις Μελετίου τοῦ | ⟨Μουσικολογιωτάτου⟩ Ἱεροδιακόνου καὶ ἡ|μετέρου διδασκάλου· πέλει*. Τοῦ Μελετίου τούτου τὸ ὄνομα ὡς κτήτορος τοῦ κώδικος μνημονεύεται καὶ ἐν φ. 1α.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 159.

120

Χάρτης Διαστ. 0,142 × 0,215 Αἰὼν XVI Φύλλα 137

1 (φ. 3α) Δαβὶδ Ψαλτήριον.

2 (φ. 113β) Ἀκολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.

3 (φ. 123β) Εὐχαί, κανόνες, τροπάρια.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,095 × 0,145. Ἐν φ. 1α–β, 2α καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ κώδικος ἐν ταῖς ᾤαις διάφορα δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. 2α : † *ἐγὼ Ἰωανίκιος (μον)αχ(ὸς) ἐπροσήλ(ο)ϲα το παρὸν ψαλτήριον | ἐν τῇ βασιλ(ι)κῆ μονὴ τοῦ μετεώρου* .... Τὸ αὐτό που σημείωμα καὶ ἐν φ. 1β. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 50α : ...*Ἐτοῦτο χάρτη· ἦνε του μετεῶρου*...

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 170.

121

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,127 × 0,196 Αἰὼν XVI Φύλλα 146

Μηναῖον Ἀπριλίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 73α σημειοῦται, γραφῇ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιη' Ἀπριλίου] ψάλλομεν τὸν νεομάρτυρα τὸν Ἰωάννην». φ. 90α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ κβ' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Θεοδώρου τοῦ Σικεώτου». — Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 94α σημειοῦται περὶ τῆς μνήμης τοῦ ἁγ. Γεωργίου : «Εἰ δόξῃ τῷ προεστῶτι ποιοῦμεν ἀγρυπνίαν καὶ ψάλλομεν τὰ στιχηρὰ τοῦ ἁγίου ...».

Ἐν φ. 140α : «χρὴ εἰδέναι· ὅτι ἐν τῷ παρόντι μηνὶ τῷ ἀπριλίῳ οὐ συντέθηνται τὰ θεοτόκια καὶ σταυροθεοτόκια τά τε στιχηρὰ προσόμοια καὶ καθίσματα καθ' εἱρμὸν δι' αἰτίαν τοιαύτην· ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πίπτειν τὸν ἀπρίλλιον ἐν ταῖς πασχαλίοις ἡμέραις· εἰ γοῦν συμβῇ τούτου τὴν εἴσοδον ἀπὸ τοῦ Λαζάρου καὶ ὄπισθεν γενέσθαι ζήτησον ἐνταῦθα καὶ εὑρήσεις συντεθὲν τὸ ζητούμενον ...».

Κῶδιξ ἐπιμελῶς γεγραμμένος. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,138. Τὰ φ. 1–2, 145–146 ἐκ διαφόρου ἢ τὰ λοιπὰ χάρτου, προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν.

Ὁ κῶδιξ κατὰ τὴν κάτω καὶ κάτω ἔξω ᾤαν ρυπαρός.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 178.

122

Χάρτης | Διαστ. 0,148 × 0,21 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 47

1 (φ. 2α) [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου] Λειτουργία.
Ἀκέφαλος. Ἀρχ.: «... δόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος...».

2 (φ. 41β) «Εὐχὴ λεγομένη παρὰ ἀρχιερέως, ἢ πνευματικοῦ πατρός, ἐπὶ τοὺς μέλλοντας μεταλαβεῖν τῶν ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων».
Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,09 × 0,132. Ἐν φ. 1α-β δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Τὸ ἐπικάλυμμα ἐξηρθρωμένον κατὰ τὴν ράχιν.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 163.

123

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,151 × 0,212 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 62

1 (φ. 3α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἡ Λειτουργία.
2 (φ. 39β) «Τὰ εὐαγγέλια τῆς ὅλης ἑβδομάδος».
3 (φ. 49α) «Εὐχὴ τῶν κολλύβων».
4 (φ. 51α) «Εὐχὴ λεγομένη παρὰ ἀρχιερέως ἢ πνευματικοῦ πατρὸς ἐπὶ τοὺς μέλλοντας μεταλαβεῖν τῶν ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων».
5 (φ. 58β) [Εὐχὴ τοῦ μύρου].

Ἐν φ. 57β: † *δέξαι Χ(ρις)ὲ πανβασιλεῦ· δεικνύων ἐκ χει|λέων·*
ἁμαρτωλοῦ τοῦ τάλανος, ταπεινοῦ σεραφίμ,

. . . .

Ἐγράφη τῷ ,ζρλβ' [* 7132 = 1623/4] *ἰν(δικτιῶν)ος ζ'.*

Συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,085 × 0,142. Τὰ φ. 1, 2, 39α, 58α, 59α–62β τελείως ἄγραφα. Ἡ ἐπιγραφὴ τῆς λειτουργίας κατὰ μέγα μέρος διὰ γραμμάτων κεφαλαίων συμπλεκομένων. Ἄνωθι τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἐπίτιτλον πολύχρωμον, ἀγαθῆς μὲν ἐμπνεύσεως, ἀλλὰ μετρίας ἐκτελέσεως. Ἐπίσης μετρίας ἐκτελέσεως τὰ ἐν τῷ κώδικι διάκοσμα κεφαλαῖα ἀρχικὰ γράμματα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ. Ἡ ἑτέρα τῶν πινακίδων ἔχει ἐπικάλυμμα τμῆμα φύλλου ἐκ παλαιοῦ βρεβείου τῆς μονῆς Μετεώρου.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 217.

124

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,10 × 0,17 | Αἰὼν XV | Φύλλα 140

[Ἀββᾶ Δωροθέου παραινέσεις καὶ λόγοι] Ἀκέφαλοι.

Ἀρχ.: ... ὁ δὲ διηγόρευσεν· οἷον τι λέγω· τὸ δὲ ποιῆσαι τόδε, μὴ ποιήσητε, ἔδωκεν ἐντολάς· καὶ εὐθέως λέγει· Κύριος ὁ Θεός σου κύριος εἷς ἐστίν...

Ἐν τέλει, φ. 140β : † *θεοὐδούλος ἱερομὸναχοσ καὶ οἰκονομος* (γραφὴ τοῦ XV–XVI αἰῶνος· ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου τανῦν καὶ διεφθαρμένου. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 181.

125

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,14 × 0,215 Αἰὼν XV Φύλλα 224

Μηναῖον Σεπτεμβρίου περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας. Κῶδιξ ἀκέφαλος κατά τινα φύλλα. Ἐν τέλει, φ. 223β, ἀναγινώσκομεν καταλογάδην :

ἡ βίβλ(ος) ταύτη μὴν σεμπτέβρι(ος) π(άτ)ερ,
ἔλαβε τέλοσ ὧδε | καὶ σύγνωθή μοι·
ἃ κέκτηκ(εν) τὲντὸσ ἐξ ἄγνοιασ καὶ λήθησ,
σφάλματα νεῖλω τῶ ὄντως ἰδιώτη : —

Ὁ Νεῖλος οὗτος εἶναι γνωστὸς βιβλιογράφος καὶ ἄλλων κωδίκων τοῦ Μετεώρου. Ὑπὸ τἀνωτέρω ἔμμετρον σημείωμα, γέγραπται αὐτόθι, φ. 223β, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : *τοῦ μετεώρου*. Ἐπίσης χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 58α : *σύ μοι γενοῦ βοηθ(ὸς) κ(ύρι)ε*.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,16. Τὰ φ. 1 καὶ 224 ἦσάν ποτε ἐπικεκολλημένα ἐπὶ τῶν πινακίδων.

Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὡς ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως, ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ κηροῦ· Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,02. Ἔχει καὶ μεταλλίνους γόμφους, εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας προσαρμοζομένους εἰς ὀστεΐνους γόμφους.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 196 καὶ Β 172.

126

Χάρτης Διαστ. 0,144 × 0,215 Αἰὼν XVI Φύλλα 426

«Τριῴδιον . . . ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου καὶ καταλῆγον ἕως τῇ παρασκευῇ τοῦ ἁγίου Λαζάρου . . .».

Ἐν τέλει, φ. 421β, ἀναγινώσκομεν :

Τῶ Συντελεςῆ τῶν καλῶν θ(ε)ῶ χάρῖc.
ἀυτῶ ἡ δόξα εἰc τοὺc ἀιῶναc· ἀμήν : —

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,10 × 0,13. Γραφὴ ἐπιμελής. Τὰ φ. 1–4 καὶ 422–426 κατέλιπεν ὁ βιβλιογράφος ἄγραφα. Ἐν φ. 422α οἰκτρὸν βαναυσούργημα, δῆθεν ὁ ἅγιος Χαράλαμπος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 171.

127

Χάρτης Διαστ. 0,15 × 0,215 Αἰὼν XVI Φύλλα 130

Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί.

Ἐν ταύταις καὶ τάδε : φ. 89β : «Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν» — φ. 90β : «Ἀκολουθία εἰς μνῆστρα γάμου ἤγουν ἀρραβῶνας» — φ. 91α : «Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί, ὧν τινες ἀνακτέαι ἴσως εἰς τὸν XVII ἢ καὶ XVIII αἰῶνα.

Τὸ χειρόγραφον ἀποτελεῖ τὸ συμπλήρωμα ἐντύπου εὐχολογίου, ὅπερ *«Ἐτυπώθη ἐνετίησιν, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ εὐγενεςάτου κυρίου Χριςοφόρου τοῦ Ζανέτου, ἀναλώμασι μέν, τοῖς αὐτοῦ, ἐπιμελείᾳ δὲ . . . Θεοφάνους Ἱερομονάχου τοῦ Κυπρίου ἔτει . . . ͵αφπ . . .»*.

Τὸ φ. 129 ἀποκεκομμένον τὸ ἥμισυ διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Ἐν φ. 129β ἀναγραφὴ ἐσόδων, τοῦ XVII ἴσως αἰῶνος. Ἐν ταύτῃ ἀναγινώσκομεν : *ἐπίρα ἀγόη . . .* Τὸ φ. 130 ἐπεκεκόλλητο ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος. Ἐν αὐτῷ κείμενον ἐκ λειτουργίας, ἐν δὲ τῷ φ. 130α ἐν τοῖς διαστίχοις τύπος ἐγκυκλίου γράμματος (ὑπὲρ ἀνδρὸς ληστευθέντος), ὑφ' ὃ ἡ μονοκονδυλιά : † *ὁ Δημητριάδος Κάλλιςος αἰλάχιςος.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015, τὸ μονογράφημα :

Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 118.

128

Χάρτης Διαστ. 0,155 × 0,215 Αἰὼν XVII Φύλλα 44

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία τῆς Μεταμορφώσεως (τῇ ς' Αὐγούστου).

2 (φ. 18α) [Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύο] Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν Μετεώρῳ.

Ἐν φ. 27α-β βραχὺ «συναξάριον» τοῦ ἁγίου ἐν ἀρχαίᾳ γλώσσῃ. Ἐν τέλει ταύτης, φ. 31β, ἀναγινώσκομεν : *«παρακαλ(ῶ) ὑμ(ας) π(ατέ)ρες ἅγιοι· ἵνα ψάλλητε συνάμα τοῖς τοῦ ἁγίου κανόσι | τοῦτον τὸν τῆς Θ(εοτό)κου κανόνα· ὃν καὶ αὐτὸν ἡμεῖς ἐπονήσαμ(εν) εἰς δόξαν | αὐτῆς· μᾶλλον ἐποιήσαμ(εν) δύο ὀκταήχουσ· ἤγουν ις' τοὺς πάντας | ἐξ ὧν ἐξείλομ(εν) τοῦτον κ(αὶ) πέμπομ(εν) ὑμῖν ὅπως συμψάλληται τοῖς τοῦ | ἁγίου ἂν ὑμῖν δόξῃ· ἀλλὰ δεόμεθα ὑμ(ιν), οὕτως γενέσθω· ἵνα κ(αὶ) ἡμεῖς | μισθὸν τοῦ πόνου τινά, παρὰ τῆς μ(ητ)ρ(ος) τοῦ Θ(εο)ῦ λόγου ἐκδεξώμεθα :»*.

3 (φ. 32α) Βίος «... τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Μετεώρῳ...». Ἐν τέλει τούτου, φ. 35β, γραφῇ τοῦ γράψαντος τὸν βίον : † *ἀνάργυρος ὁ ὕςατος καὶ σκαιώτατος πάντων ἀν(θρω)πων, | κὺρ γρηγορίῳ τῷ εὐθυρήμωνῖ κ(αὶ) λογιωτάτῳ, χάιρ(ειν) : —*

4 (φ. 36α) «Ἰδιόμελα ψαλλόμενα ἐν ταῖς λιταῖς ταῖς κατ' ἦχον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ». Ὁ κῶδιξ κατηρτίσθη διὰ τῆς συσταχώσεως τετραδίων γεγραμμένων ὑπὸ διαφόρων χειρῶν συγχρόνων. Ἐν φ. 1α, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ :

Χ(ρις)ὲ προηγοῦ τῶν ἐ + μῶν πονημάτων.

Ἐν φ. 17β, μεταξὺ ἄλλων, δοκιμίων κονδυλίου κλ., ἡ χρονολογία : *͵ζρξε* [* 7165 = 1656/7]. Ἐν φ. 44α *«ἐκ τῆς μονῆς τοῦ μετεώρου τὸ παρὸν ὑπάρχει, καὶ ὅςτις | βούλετ(αι) αὐτὸ ἀποξενῶσαι, ἔχειεν τὰς ἀρὰς τῶν ἁγίων | κτητόρ(ων) ἰωάσαφ κ(αὶ) ἀθανασίου : — Ο ὀικονόμος | γεώργιος Κλινοβοῦ † | 1779 : μαρτίου 18.*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων, ὧν τινὰ τῶν πρὸς τὴν ἀρχὴν ἀνήκουσιν εἰς ἀκολουθίαν τῶν θ' ᾠδῶν. Φέρουσι δ' αἱ πινακίδες ἐξωτερικὸν βύρσινον ἐπικάλυμμα, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 161.

[* Πρβλ. Ν. Α. Βέη, *Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων*, περιοδ. «Βυζαντίς» Α' (1909) σ. 236κγ' - 236κς' καὶ 264 - 270].

129

Χάρτης. Διαστ. 0,12 × 0,166 Αἰὼν XIX Σελίδες 301

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων μέλη ἐκ τῆς λειτουργίας τοῦ Χρυστοστόμου, Μ. Βασιλείου καὶ Προηγιασμένων, ἀλληλουιάρια, χερουβικά, κοινωνικά, κοντάκια, μέλη τῆς ἀκολουθίας τῆς μεγάλης Μ', νεκρώσιμα κλ.

Μνημονεύονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Γεώργιος ὁ Κρὴς (σ. 5, 7, 12, 157).

Πέτρος Λαμπαδάριος ὁ Πελοποννήσιος πρωτοψάλτης (σ. 10, 15, 22, 28, 33, 36, 38, 44, 47, 111, 160, 167, 171, 175, 178, 180, 184, 192, 196, 198, 204, 234, 236, 238, 239, 257, 261, 263).

Ἰωάννης πρωτοψάλτης (σ. 20, 104).

Χουρμούζιος χαρτοφύλαξ (σ. 24, 42, 99, 100, 209, 216, 220, 225).

Γρηγόριος πρωτοψάλτης (σ. 50, 187).

Ἰάκωβος πρωτοψάλτης (σ. 92, 96).

Ἀνώνυμος (σ. 101).

Δανιὴλ πρωτοψάλτης (σ. 128, 131, 135, 139, 163, 182, 202, 213, 229).

Πέτρος ὁ Βυζάντιος (σ. 207, 237).

Χρυσάφης ὁ νέος (σ. 267).

Πέτρος Μπερικέτης ὁ μελῳδὸς (σ. 274, 279).

Ἐν τέλει, σ. 297 : *τέλος τῆς παρούσις βίβλου, ἡ καλου:|μένη ἐκλογῆ τῆς*

ἀνθολογίας, τῷ δὲ Θ(ε)ῷ : | δόξα εἰς ἀιῶνα τῶν ἅπαντα ἀμὴν | αωλδ. Ἰούλλιος· κε. | ὁ γραφεὺς της δημήτριος ἀθανασίου. Ζ.μ.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,07 × 0,12. Ὁ κῶδιξ φέρει κατὰ σελίδας ἀρίθμησιν ὑπὸ πολλῶν χειρῶν συντετελεσμένην, ἐνιαχοῦ δὲ ἐπιδιωρθωμένην. Εἰς τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον φύλλον ἔθηκα ἐγὼ ἀριθμὸν σελίδων 1Α – 1 Β καὶ 298–299. Ἐν σ. 1α–1β, 297–299 ἔλεγχος τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος γεγραμμένος ὑπὸ βαναύσου χειρός. Ἐν σελ. 1Α ἀποτετύπωται δυσδιάκριτός τις σφραγίς.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος: *i parusa avti anthologia ηpar|chi ec moni | cormpovo* . . . καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος μεταξὺ ἄλλων : *κ(αὶ) tode suv της αλλοις | Zacharia ieromona|chu ec monης | corpobu.*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 301.

130

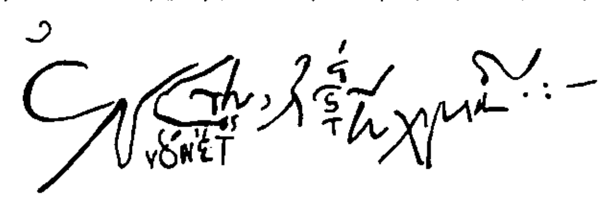
Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,102× 0,145 Αἰὼν XV Φύλλα 242

1 (φ. 1α) «Μηνολόγιον σὺν Θεῷ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ . . .» περιέχον τὰ κυριώτερα τροπάρια εἰς μνήμας.

2 (φ. 101α) Τροπάρια ἐκ τῶν τοῦ τριῳδίου.

3 (φ. 118α) «Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεταλήψεως».

4 (φ. 140β) «Τὰ ἐξαποστειλάρια τῆς ἑβδομάδος», στιχηρά, κανόνες καὶ εὐχαί.
Ἐν φ. 242α (τὸ φ. 242 ἐπικεκόλληται ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος) γέγραπται διὰ κιρρᾶς γραφῆς : *† ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλί(ων) Δϊαχειρὸς | ἐμοῦ καλλίς(ου) τριςἀθλίου ιέρομο(ν)άχ(ου) ἀναξίου δού|λου ι(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ, κακογράφου τλήμονος κ(αὶ) ἀπροκόπου· | συγχωρῆται δέομαι τῶ σφαλτογράφῳ· ὁ εἶ | χεῖρα ἐν τάυτ(αις)· θέν(τες) ὦ φίλοι· δέησϊν χ(ριστ)ῶ, | προραδόν(τες) ἐν πίς(ει)· ἵνα τύχειμ(ἐν) δεξιοῖς τ(οῖς) προβάτ(ων)· κόλποις ἀβραάμ, ἐν σκηναῖς | τ(ῶν) δικ(αίων).*

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,07 × 0,105. Ἐν φ. 1α-β τροπάρια ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν γεγραμμένα, ἐν οἷς, φ. 1β, «τοῦ Νέου Νικολάου [τοῦ ἐν Βουναίνῃ] τροπάριον». Τὰ φ. 116β καὶ 117 ἄγραφα τελείως.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

131

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,142 × 0,21 Αἰὼν XIV Φύλλα 395

Τριῴδιον καὶ Πεντηκοστάριον.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί, ὧν τινες ἀνακτέαι ἴσως εἰς χρόνους μεταγενεστέρους τοῦ XIV αἰῶνος. — Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῇ ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ ἐλαίου ἐπιχυθέντος.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 180: *χόριο ασπρόκλισήα*... (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Τὸ φ. 394 ἔχει κατὰ μέγα μέρος ἀποκοπῆ. Ἐν φ. 394α ἀναγινώσκομεν: † *κὔμάσε· ἄβὰ κ(αὶ) τὸν ὕπνῶν αγαπάς· κ(αὶ) το γλικὸ κρασὶ | χαραλάμπους ϊερομο(να)χ(ου)· χρϊστοφόρου· χαρῖτος· χρῐσο(δου)λος· χρῐσανθος·* καὶ κατωτέρω: † *μεθυςῆς· ἐξείπνισε·*...... | *μοῦς του· θαυμαςὸν εἶδε τον ου(ρα)νόν· γεμ*..... | *το πειγούνι τους μετρᾶϊ φυςὰ κ(αὶ) χας*..... | *ράδϊcος· χορις κρασῒ μησέτε*....... | *γάλους θαυμαςείους· να εἶταν*..... | *ἕνας μεσόνι πρόγεμα χορῐς*... (γραφὴ τοῦ XV–XVI αἰῶνος).

[* Πρβλ. «Ν. Ἑλληνομν.» Α' 1904, σελ. 441 κ.ἑ.].

Ἐν φ. 395β μεταξὺ ἄλλων ἀναγινώσκομεν:

ὁ θέλων γραματα μαθὶν κ(αὶ) θε⟨ω⟩λων ἐπενίσθε·
θελὶ πολὺν ἠπομο⟨έω⟩νὺν θελὴ πολὰς ἠμέρας·
τι|μὴ προσ τῶν δϊδάσκαλων δορίματα μεγάλα : —

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. — Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

132

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,204 Αἰὼν XVI Φύλλα 329

1 (φ. 5α) Μηναῖον Μαΐου
περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας.

Ἐν φ. 90β: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ, ια'· τὰ γενέθλια τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων· ἤτοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως...». Ἐν τέλει, φ. 295β, ἐρυθρόγραφα:

† *δόξα σοι κ(ύρι)ε ὁ θ(εό)ς μου, δόξα σοι. δόξα σοι :*

† *τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μήν, ἤτοι τὸ | βιβλίον, τοῦ μαΐου, ἡμέρ(α) β'· μηνὶ ὀ|κτωβρίου, ε', ἐν τῷ ,ζξ'* [* 7060 = 1551] *ἔτει, ἰν(δικτιῶν)ος ι'.*

† *ἐγράφ(η) δὲ ἐν τῇ σε(βασμῒ)α μονῇ τοῦ μετεώρου· | οἱ ἀναγινώσκοντ(ες) οὖν, εὔχεσθε ὑπὲρ τοῦ γράψαντος | ἁμαρτωλοῦ ἰωάσαφ, ἴσως κ(αὶ) μοναχοῦ :*

2 (φ. 296α) «Στιχηρά, θεοτόκια, θεοτόκια δογματικά.

3 (φ. 305α) Ἀκολουθία τοῦ ἁγ. Ἀχιλλείου Λαρίσης καὶ Οἰκουμενίου Τρίκκης.
Ἐν φ. 223α–224β τὸ συναξάριον τοῦ ἁγ. Οἰκουμενίου ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ. Περὶ τῆς ἀκολουθίας ταύτης ὡς ὑπαρχούσης ἐν τέλει τοῦ κώδικος γίνεται ἡ

οἰκεία παραπομπὴ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 22α. Δὲν φαίνεται δ' ὅμως γεγραμμένη πᾶσα ἡ ἀκολουθία αὕτη χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου. Πάντως δ' ὅμως ἡ γραφὴ αὐτῆς ἀνακτέα εἰς τὸν XVI αἰῶνα. Καὶ τὰ φ. 1–4 περιέχουσι τμῆμα αὐτῆς. Φύλλα κενὰ πρὸς τὸ τέλος ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ ρυπαρός.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις,-ὧν αἱ διαστ. 0,015. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας.

133

Χάρτης Διαστ. 0,098×0,142 Αἰὼν XVI Φύλλα 473

1 (φ. 1α) Διάφορα τροπάρια.
2 (φ. 3α) Εὐαγγέλια εἰς διαφόρους μνήμας.
3 (φ. 14α) Στιχηρὰ ἐκ τῶν τῆς ὅλης ἑβδομάδος.
4 (φ. 112α) «Ἀκολουθίαι εἰς διαφόρους ἁγίους».
5 (φ. 175α) Ἀκολουθία εἰς τὸ γενέσιον τῆς Θεοτόκου.
6 (φ. 196β) Ἀκολουθία εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ.
7 (φ. 213α) Ἀκολουθία εἰς τὴν μνήμην τῆς εἰς τὸν ναὸν εἰσόδου τῆς Θεοτόκου.
8 (φ. 229α) Ἀκολουθία εἰς τὰ Χριστούγεννα.
9 (φ. 252α) Ἀκολουθία εἰς τὴν κατὰ σάρκα περιτομὴν τοῦ Χριστοῦ.
10 (φ. 273β) Ἀκολουθία εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια.
11 (φ. 294α) Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ Χριστοῦ.
12 (φ. 310α) Ἀκολουθία εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Χριστοῦ.
13 (φ. 325α) Ἀκολουθία εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου.
14 (φ. 342α) Ἐκλογαὶ ἐκ τοῦ Πεντηκοσταρίου.
15 (φ. 463β) «Ἀκολουθία τῶν ἕνδεκα [ἑωθινῶν] εὐαγγελίων».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Τὰ φ. 18–26 ἔντυπα ἐξ ἀρχετύπου, ὡς νομίζω, ἐκδόσεως. Φύλλα τινὰ ἄγραφα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος μεταξὺ ἄλλων ἡ μονοκονδυλιά: *Θεόδουλος*. Οὗτος ἔγραψεν, ὡς φαίνεται, κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018. Ἔχει καὶ βύρσινον πλεκτὸν θηλυκωτῆρα μετὰ πόρπης μεταλλίνης.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 58.

134

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,195 Αἰὼν XVI Φύλλα 312

Θεοτοκάριον

κολοβὸν κατ' ὀλίγα τινὰ φύλλα.

Τὰ φ. 1–23 προσετέθησαν εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVIII–XIX αἰῶνα. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,10 × 0,135.

Ἐν φ. 259β–267α : «Τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας κανὼν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ζωαρχικὴν τριάδα· οὗ ἡ ἀκροστοιχίς : τριὰς μονὰς σῶσον με τὸν σὸν οἰκέτην . . .».
Ἀρχ. : Τῷ τρισηλίῳ βασιλεῖ καὶ πρυτάνει . . .

Ἐν φ. 1α γράφει τινὰ ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου καὶ Ἰωάσαφ τῶν ἐν Μετεώρῳ βαναύσως ὁ *Ἰώάσαφ Ιεροδηακον·* Ἐν φ. 1β «εὐχὴ συγχωριστικὴ εἰς ἐξομολόγησιν». Τὸ φ. 23β ἄγραφον. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : *τὸ παρὸν θεοτοκάριον | εδέθη διαχειρὸς ἐμοὺ του αρ|ματωλοὺ παρθενίου Ἱερομ(ο)ν(ά)χ(ου) | 1822 : Ιουλίου γ' | ενθύμισις.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους, ὧν τἀγκίστρια ἦσαν μετάλλινα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 48.

135

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,218 Αἰὼν XV Φύλλα 170

1 (φ. 1α) Ὀκτωήχου ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος πλάγιος.

2 (φ. 164α) «. . . Λέοντος Δεσπότου, ἐξαποστειλάρια ιδ' καὶ ἑωθινὰ τὰ ἕνδεκα».

Ἐν τῇ ἄνω ᾠᾷ τοῦ φ. 1α ἀναγινώσκομεν ἀμυδρὰ καὶ ἐν μέρει ἠμαυρωμένα :
ἰ(ησο)ῦ μου ἠγοῦ των του νείλου ἀθλίου (;)
Ἐν δὲ τῇ κάτω ᾠᾷ τοῦ φ. 164α ἐπίσης ἀμυδρά :
νεῖλον τὸν γραψαντα (;) *ὄκτειρον ἐλεήμ(ων)*

Ὁ βιβλιογράφος οὗτος εἶναι γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων κωδίκων τοῦ Μετεώρου. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,10 × 0,165. Δυστυχῶς πολλαχοῦ ὁ κῶδιξ κατέστη ἀμυδρὸς ἐκ τῆς νοτίδος. Τὸ φ. 2 εἶναι μεταγενεστέρας γραφῆς, τοῦ XVI αἰῶνος, εἰς ἀντικατάστασιν ἑτέρου ἐκπεσόντος φύλλου.

Ἐν φ. 170α-β δοκίμια κονδυλίου καὶ ἄλλα τινὰ ἐν παρόδῳ γεγραμμένα. Μεταξὺ τούτων ἐν φ. 170α : *ἄβροχος κέρος καλλὸ ποταμον κατηβαζη κα*[*ι*] *ο ποτα|μος πορον ουκ εχη·* καὶ ἐν φ. 170β : † *γριγόριως ἁμάρτολὸς καὶ τὸ δοκῦν μοναχο(ς)* :— (γραφὴ τοῦ XV αἰῶνος). Τμῆμα τοῦ φ. 170 ἔχει ἀποκοπῇ διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Ἀποσπάσας τὸ παράφυλλον, τὸ ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος, εὗρον ἀτελὲς γράμμα, ἐν ᾧ ἀναφέρεταί τις Νεῖλος, πιθανώτατα ὁ βιβλιογράφος. Ἀντέγραψα τοῦτο πρὸς ἔκδοσιν.

[* Πρβλ. περιοδ. «Βυζαντὶς» Α' (1909) σελ. 236μδ'—236με' καὶ 277]

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δέκα σιδηροῦς γόμφους, ἀνὰ πέντε ἐφ' ἑκάστης πινακίδος καθηλωμένους, εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 42.

136

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,147 × 0,195 Αἰὼν XVII Φύλλα 61

1 (φ. 3α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.
1α (φ. 39β) «Τὰ εὐαγγέλια τῆς ὅλης ἑβδομάδος . . .».
1β (φ. 47β) «Εὐχὴ τῶν κολύβων . . .».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 50β, γέγραπται : † *εἰ θεία κ(αὶ) ἱερὰ λειτουργεία, τοῦ χρΰσοςόμου, | ἀιγράφη παρ' ἀιμοῦ Σΰμεὼν 'Ἱερο(μον)αχ(ου) καὶ ἁ|μαρτῶλοῦ· κ(αὶ) ἐπροσηλωθ(η) ἐν τη βασιλεικ(ω)τ(ά)τ(η) | μονῇ τοῦ μετεώρου· ἤγουν εἰς τὸ παράκλησ(ϊ), | εἰς τὸν τίμιον πρόδρομον· κ(αὶ) ἱερουργεῖν εἴ τις | θέλει· κ(αὶ) εἶτι σφαλερ(ὸν) εὕρητ(αι) συγχωρήτε μοι διὰ | τὸν κ(ύριο)ν· ότ(ϊ) ἀμαθὴς τυγχάνω· τῆς γραφηκῆς τέχν(ης) | καὶ εἴτις πάλιν βουληθεῖ καὶ ἀποξενώσ(ει) αὐτ(ὴν) . . . ἐν ὧ ἀφιέρωθ(η) ἐν τοῦτο κ(αὶ) | μενέτῳ· ,ζρλβ'* [* 7132 = 1623/4] *ἰν(δικτιῶν)ος ζ'.*

Καὶ ἐν φ. 51α :

† *δέξαι Χ(ριστ)ὲ πανβασιλεῦ, δεικνύ(ων) | ἐκ χειλέων·*
ἁμαρτωλοῦ τοῦ τάλανος, τα|πεινοῦ σεραφίμ·
καὶ φεῖσαι τῶν σφαλμά|των μου· εν ἡμέρα τὴς δίκ(ης)
ὅταν καθίσ(η)ς ὁ κριτ(ή)ς, κριναι τὸν κόσμον ὅλον··
ἐν τοῖς προ|βά(τοις) σύνταξον, δεξϊὰ τῆς μερϊΔ(ος ;)·
ἀκού|σομαί σου τῆσ φωνῆς τῆς βροντοφωνου τό|τε·
Δεῦτε κληρονομήσατε, π(ατ)ρ(ὸ)ς τὴν | εὐλογίαν·
ἣν ἡμ(ϊν) προητοίμασ(ας), ὀυ|ρανῶν βασιλεί(ας),
ὧ καταξίωσον χ(ριστ)έ, βασι|λεῦ τῶν ἁπάντ(ων)·
τυχεῖν με τὸν ἁμαρτωλὸν, | τῆς δεξϊᾶς μερίδός·
πρευςβεί(αις) τῆς τεκούσης σε, | καὶ πάντ(ων) τῶν ἁγίων·

εὔχεσθε τῷ γράψαντϊ | π(ατέ)ρες μου ἅγιοι, εὑρεῖν ἔλεος ἐν τῇ ἡμέρᾳ | τῆς κρίσεως· ἀμὴν γένοιτο χ(ριστ)ὲ βασῖλεῦ ὁ τὰ | πάντα πληρῶν δόξα σοι : —

2 (φ. 52α) «Εὐχὴ λεγομένη παρ' ἀρχιερέως, ἢ πνευματικοῦ πατρὸς ἐπὶ τοὺς μέλλοντας μεταλαβεῖν τῶν ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων».
5 (φ. 58β) «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μύρου».
4 (φ. 59β) Εὐχὴ τῆς προθέσεως.
3 (φ. 60β) Εὐχὴ «εἰς τὸν καιρὸν τῆς κοινωνίας . . . ».

Πάντως ἡ ὑπ' ἀριθ. 5 εὐχή, πιθανῶς δὲ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 4, δὲν ἔχει γραφῆ χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου Συμεών.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς· αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,08 × 0,13. Ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα πολύχρωμα διάκοσμα. Ἐν φ. 3α ἐπίτιτλον ἐπίσης πολύχρωμον.

Τὰ φ. 1, 60, 61 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν, ἥτις εἶναι ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 75.

137

Χάρτης Διαστ. 0,098 × 0,14 Αἰὼν XVI Φύλλα 143

Μανουὴλ Μοσχοπούλου, ἐρωτήματα.

Πολλὰ φύλλα ἐγράφησαν ἐπὶ διαφόρου χάρτου εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων. Ἐν τέλει, φ. 143β, ἐρυθρόγραφα: *Ετουτο το χαρτι ηνε | τιυ νηκολα του | Καρμηχαλου* (XVII ἴσως αἰών).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 304.

138

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,102 × 0,158 Αἰὼν XVII Σελίδες 356

«Νομοκάνονον πάνυ πλουσιώτατον».

Τὸ κείμενον ἄρχεται ἀπὸ τῆς σελ. 33, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. Ἐν σ. 1–33: «πίναξ ἀκριβὴς τοῦ παρόντος νομίμου» ἀναγράφων τὸ ὅλον κεφ. σιβ', ὁ κῶδιξ δ' ὅμως περιέχει σκη' κεφάλαια.

Κεφ.: «α'. Περὶ πνευματικῶν, πῶς δεῖ αὐτοὺς εἶναι καὶ τοῦ μὴ λύειν ἑτέρου πνευματικοῦ κρίσιν». — Κεφ.: «Ν'. Περὶ ἱερέως ἀπερχομένου εἰς μάντεις ἢ ἀποδένοντος ζῷα». — Κεφ.: «ΝΖ'. Περὶ ἱερέως μεθύοντος ἢ κεφαλατεύοντος [sic] ἢ πραγματευομένου». — Κεφ.: «ϛε'. Περὶ τῶν ἐχόντων τὶ ἐν ἀδελφότητι ἴδιον, ἢ ἀφιερωσάντων νομίσματα ἐν μοναστηρίῳ». — Κεφ.: «ρις'. Περὶ ἱερομονάχου πεσόντος εἰς ῥεῦσιν». — Κεφ.: «ρχθ'. Περὶ πάσης γοητείας καὶ μαντείας καὶ ἀποδεμάτων καὶ ἄλλων πολλῶν ἑλληνικῶν ἐθῶν». — Κεφ. «ρμγ'. Περὶ τῶν καιόντων τοὺς βουρκολάκους». — Κεφ.: «ρμδ'. Περὶ τοῦ τί δεῖ ποιεῖν ἐὰν εὑρεθῇ νεκρὸς καταχθόνιος· ἤγουν βουρκόλακας». — Κεφ.: «ρμε'. Περὶ γυναικῶν γελούδων καὶ περὶ φαντασμάτων». — Κεφ.: «ρνη'. Περὶ γυναικὸς ἀποσπογγισάσης μετὰ ζύμης τὸ σῶμα αὐτῆς...». — Κεφ.: «ροβ'. Περὶ τῶν ποιησάντων ἁρπαγὴν εἰς γυναῖκας». — Κεφ.: «ρογ'. Περὶ παιδοφθορίας· τοῦ θήλεως καὶ γυναικῶν». — Κεφ. «ρπα'. Περὶ τῶν ποτιζόντων τὰ ἑαυτῶν νήπια τὰ λεγόμενα ἀντισύκωτα». — Κεφ. «ρϟγ'. Περὶ τῶν ἀφιερωσάντων τὶ ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ καὶ ψυχικῶς διανειμάντων καὶ μεταμεληθέντων». — Κεφ.: «σβ'. Περὶ τοῦ πότε χρὴ ποιεῖν εὐχέλαιον καὶ περὶ ἀδελφοποιΐας». — Κεφ.: «σδ'. Περὶ παρακαμπανιστοῦ καὶ παραβλακιστοῦ». Κεφ.: «σε'. Περὶ παραθερίζοντος καὶ ἐξανασπείροντος». — Κεφ.: «ση'. Περὶ ἀνδρογυνοχωριστοῦ». — Κεφ.: «σιβ'. Περὶ ὑψωμένης παναγίας ἐὰν ἀπολεσθῇ τί χρὴ ποιεῖν». — Κεφ.: «σιδ'. Γράμμα ἤτοι συμμαρτυρία διδόμενον παρὰ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς τῷ μέλλοντι ἱερωθῆναι». — Κεφ.: «σις'. Τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου κοινῇ γλώττῃ· πατριάρχου Ἀντιοχείας, περὶ γονορροίας καὶ ὑγρότητος ἀνθρώπου».

Ἐν σ. 1β «εὐχὴ συγχωρητικὴ εἰς ἐξομολόγησιν» γεγραμμένη ὑπὸ χειρὸς τοῦ

XVIII, ὡς φαίνεται, αἰῶνος. Ἡ σελίδωσις δι' ἀραβικῶν ἀριθμῶν παλαιά. Τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τελευταίῳ φύλλῳ ἀριθμοὺς τῶν σελίδων ἔθηκα ἐγώ. ($I^A - I^B$, 353–354).

Ἐπὶ τῶν παραφύλλων τῶν ἐπικεκολλημένων ἐπὶ τῶν πινακίδων ἀναγραφαὶ ἐκφωνήσεων ἐν τοῖς διπτύχοις τῆς ἁγίας Προθέσεως κλπ. Ἐκ τούτων σημειῶ ἐνταῦθα τὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα : *Περιστέρα, Μεταξοῦ, Κυρατζοῦ, Πολύζος.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

139

Χάρτης Διαστ. 0,142 × 0,202 Αἰὼν XVI Φύλλα 291

1 (φ. 1α) Ἀκολουθίαι τῶν κυριωτέρων ἑορτῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ.
Περιέχουσι κυρίως τὰς κατὰ ταύτας ἀναγνώσεις ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

2 (φ. 85α) «Λόγος εἰς τὰ θαύματα τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ· συγγραφεὶς παρὰ Παντολέοντος διακόνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας».
Ἀρχ. : Μεγάλαι καὶ πολλαὶ καὶ ποικίλαι τῆς ἀσωμάτου . . .

3 (φ. 95α) Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως « . . . ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν εἴσοδον τῆς . . . Θεοτόκου· ὅτε προσηνέχθη τῷ ναῷ . . . τριετὶς οὖσα . . .».

4 (φ. 111β) «[. . . ἀρ]χιεπισκόπου Κων[σταντινουπόλεως . . .] ὧν· εἰς τὴν ἁγίαν [. . .]».
Ἀρχ. : . . . ἐξ οὐρανῶν ἀπαν[. . .] ωθητε· ἄσατε . . . ταμφώτερα υὒνε [. . .] νέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ [. . .] διὰ τὸν ἐπουράνιον . . .
Τελ. : . . . προσκυνήθητι παρὰ τῶν παιζόντων τὴν ἀλήθειαν : τέλος, συσταυρώθητι, συνεκρώθητι, συντάφηθι προθύμως, ἵνα καὶ συναναστῇς, καὶ συνδοξασθῇς, καὶ συμβασιλεύσῃς, Θεὸν ὁρῶν, ὅσον ἐστὶ καὶ ὁρώμενον, τὸν ἐν τριάδι προσκυνούμενόν τε καὶ δοξαζόμενον· ὃν καὶ νῦν τρανοῦσθαι ἡμῖν εὐχόμεθα· ὅσον ἐφικτὸν τοῖς δεσμοῖς τῆς σαρκός, ἐν Χριστῷ . . . εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.
Τὸ φ. 111 κατὰ μέγα μέρος ἔχει ἀποκοπῇ, ἐντεῦθεν τὰ χάσματα.

5 (φ. 123β) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λόγος εἰς τὰ Θεοφάνια.
Ἀρχ. : Πάλιν ἰησοῦ ὁ ἐμος . . .

6 (φ. 139β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς . . . Θεοτόκου . . . ».
Ἀρχ. : Πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια . . .

7 (φ. 145α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου . . . μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Γεωργίου . . . ».
Ἀρχ. : Ἄρτι τοῦ τῆς εἰδωλομανίας νέφους τὴν οἰκουμένην διαλαβόντος καὶ μικροῦ πάντων ὅλῳ ποδὶ χωρούντων πρὸς τὴν εὐσέβειαν· Διοκλητιανοῦ τότε καὶ Μαξιμιανοῦ . . .

8 (φ. 156α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . ἐγκώμιον εἰς . . . Πέτρον καὶ Παῦλον».
Ἀρχ. : Οὐρανοῦ καὶ γῆς . . .

9 (φ. 162α) «Λόγος εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ . . . Χριστοῦ».
Ἀρχ. : Ἐχρῆν μὲν ἡμᾶς περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Χριστοῦ παντίμου μεταμορφώσεως τοῖς εὐαγγελικοῖς ἀρκουμένους ῥήμασι . . .
Τελ. : . . . ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς σὺν τῷ φιλοχρίστῳ καὶ καλῷ ἡμῶν βασιλεῖ ἐπιτυχεῖν, χάριτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . . . καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

10 (φ. 166α) «Ὑπόμνημα εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας».
Ἀρχ. : Ἄρτι τῆς δεσποτικῆς οἰκονομίας Χριστοῦ· καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς δούλους συγκαταβάσεως τῆς σαρκώσεως αὐτοῦ φημί· τῆς γεννήσεως· τῶν παραδόξων θαυμάτων . . .
Τελ. : . . . τὴν λάμψιν καὶ τὴν τέρψιν, καὶ τῆς ἄνωθεν εὐκληρίας τὴν χάριν· ἐν αὐτῷ Χριστῷ . . . εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

11 (φ. 180α) Ἐπιφανίου Κύπρου « . . . λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ . . . Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ἀριμαθαίας καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ Ἅδη κατάβασιν . . . ».

12 (φ. 201α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «Λόγος εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον».
Ἀρχ. : Οἱ πόρρωθεν τοὺς . . .

13 (φ. 208β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . εἰς τὸν ἄσωτον υἱόν . . . ».
Ἀρχ. : Ἀεὶ μὲν καὶ διαπαντός . . .

14 (φ. 220β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . λόγος περὶ κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ . . . Χριστοῦ».
Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : . . . τοῦ Δαβὶδ λέγοντος· ἐν γῇ ᾗ οὐκ ἔγνωσαν . . .

15 (φ. 237α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . λόγος περὶ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσερχομένου».
Ἀρχ. : Δεῦτε πάλιν ἀκούσατε ἀγαπητοί μου . . .

16 (φ. 239β « . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὸ κήρυγμα τῶν νηστειῶν . . .».
Ἀρχ. : Ἐπὶ θεραπείαν τήμερον . . .

17 (φ. 243β) « . . . Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, λόγος εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν».
Ἀρχ. : Ἀγαλλιάσεως καὶ εὐφροσύνης ἡμέρα . . .

18 (φ. 249α) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὸ κήρυγμα τῶν νηστειῶν».
Ἀρχ. : Καλὴ ἡ νηστεία· καλὴ καὶ ἡ τῶν γραφῶν ἀνάγνωσις . . .

19 (φ. 264β) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὴν παραμβολὴν τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς . . .».
Ἀρχ. : Ἠκούσαμεν ἀδελφοὶ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ . . . Χριστοῦ . . .

20 (φ. 272α) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου « . . . λόγος εἰς τὴν Λαμπράν».
Ἀρχ. : Ἀναστάσεως ἡμέρα· καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιά . . .

21 (φ. 274β) Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας « . . . λόγος εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ . . . Χριστοῦ . . .».
Ἀρχ. : Τῆς παρούσης ἱερᾶς πανηγύρεως . . .

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος κατὰ δύο, ὡς ὑπολογίζω, φύλλα. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,085 × 0,142. Τὰ φ. 272α κ.ἑ. φαίνονται γεγραμμένα ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου. Τοῦ φ. 291 ἡ κάτω ᾤα ἀποκεκομμένη διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 182α : *Θ(εο)ῦ τῶν δωρῶν κ(αὶ) τοῦ Γεδεῶν πονος.* Πλὴν ταῦτα εἶναι γεγραμμένα ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρὸς καὶ δὲν εἶναι πιθανὸν νἀναφέρωνται εἰς τὸν πραγματικὸν βιβλιογράφον.

Ὁ κῶδιξ ἐνιαχοῦ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος, ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ κηροῦ, καὶ ρυπαρὸς ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη ἐκ παχειῶν δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας προσαρμοζομένους εἰς ὀστεΐνους γόμφους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 85.

140

Χάρτης Διαστ. 0,11 × 0,152 Αἰὼν XVII Φύλλα 116

1 (φ. 1α) «Ἀκολουθία τῆς ἐξομολογήσεως».

2 (φ. 7α) «Διατάξεις τῆς λειτουργίας».

3 (φ. 13α) «Ἡ Θεία λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου».

4 (φ. 50α) «Ἡ Θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

5 (φ. 103α) «Ἀποστολοευαγγέλια τῆς εὐβδομάδος . . . ».

Κολοβά. Ἐν φ. 6β δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 11α τὄνομα *Θαλάσσω*, ἧς μνήσθητι Κύριος. Τοιαῦτα ὀνόματα καὶ ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 23β καὶ 24α. Ἐν φ. 72α, ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ : *ἔτι δεόμεθα υπερ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμὸνἐοφίτου . . .* (γραφὴ τοῦ XVII αἰῶνος).

Τὰ φ. 50 καὶ 115 ἀποκεκομμένα κατὰ τὸ ἥμισυ. Ὁ κῶδιξ λελυμασμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Ἡ ράχις δ' ὅμως καὶ ἡ ἑτέρα τῶν πινακίδων γυμνὴ τοῦ τοιούτου ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 113.

141

Χάρτης Διαστ. 0,138 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 820

Πανθέκτη.

περιέχουσα τὸ Ψαλτήριον (ἀκέφαλον), τὴν Ὀκτώηχον, τὰς ἀκολουθίας τῆς ἑβδομάδος, Τριῴδιον, κανόνας, ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἑβδομάδος, ἀκολουθίας τῶν κυριωτέρων μνημῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Κολοβὴ οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα. Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι σύγχρονοι γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου.

Ἐν φ. 272β τὰ ἑξῆς (οἱ στίχοι γεγραμμένοι κατὰ δύο σελίδας):

ςίχοι ἰαμβικοί, οἱ εὑρεθέντες ἐν τῶ ναῶ, τῆς βητομ(ᾶς) χώρ(ας)

† Τὸν ἀπεριγραπτόν σε τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς λόγον,
Σὺν τῇ τεκούσῃ παντάναξ περιγράφω,
τῇ κοςμοσώςω μητροπαρθένω κόρη.
τάυτη προςδείμ(ας) τόνδε τὸν δόμον πόθω,
ἀιτῶν θελήμων ὡς ἐνὸν λύσιν ὅπ(ως),
ἐν ἡμέρα φεῦ κρίσε(ως) χρε(ῶν) λάβω,
ταρχανιότης κωνςαντῖνος ὁ λάτρης,
Σὺν τῇ συζύγω ζώη δε τῇ κύριᾳ
κλεινῶ σεβαστῶ λαμπρῶ τῶ ἀν^{Δ}τρονίκ(ω),
εὐεργέτῃ τείνοντι χεῖρα μοι πάλαι : —

† ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων κ(αὶ) θεμελί(ων) ὁ πάνσεπτος οὗτος κ(αὶ) θείος | ναὸς τῆς ὑπεραγί(ας) Θ(εοτό)κου τῆς ἐπικεκλημ(έν)ης βητομᾶς, ἐξοικί(ων) ἀνα|λωμάτων κ(αὶ) κόπων κωνςαντίνου τοῦ ταρχανιότου, κ(αὶ) ζώης | τῆς συμβίου ἀυτοῦ, ἐπὶ βασιλεί(ας) μανουὴλ τοῦ πορφυρογεννήτου, | κ(αὶ) ἀυγουςοκράτορος ρωμαίων τοῦ κομνινοῦ· τὸν δὲ π(ατ)ριαρχικὸν | θρόνον ἐπὲχοντος Λουκᾶ τοῦ ἁγιωτάτου κ(αὶ) οἰκουμενικοῦ π(ατ)ριάρχου | νέ(ας) ῥώμης. μηνὶ ὀκτωβρίω ἰν(δικτιῶν)ος Δ' [* γράφε Θ'], *ἔτους ,ςχο'* [* 6670 = 1161]· | *χειρὶ δὲ | ἰωάννου ζωγράφου τοῦ ἁγιοτοῦ : —*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 186.

142

Χάρτης Διαστ. 0,152 × 0,215 Αἰὼν XVI Φύλλα 103

1 (φ. 1α) «Ὡρολόγιον . . . τῶν θείων ὕμνων καὶ εὐχῶν μετὰ τροπαρίων εἰς τὸ ψαλτῆριον· εἰσὶ δὲ πόνημα Θηκαρᾶ μοναχοῦ . . .».

2 (φ. 91β) «Τοῦ αὐτοῦ [Θηκαρᾶ μοναχοῦ], εὐχαὶ συναχθεῖσαι ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς· τὰ πλεῖστα δὲ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ τοῖς βουλομένοις πολεμῆσαι τὴν ἑαυτῶν πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς ἡδονὰς ἐγκειμένην προαίρεσιν».

3 (φ. 100β) «Κανὼν χαιρετισμὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον· ποίημα τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως κῦρ Θεοδώρου τοῦ Λάσκαρη . . .».

Ἀρχ.: Χαίροις ἱλαστήριον ψυχῶν, παρθενομῆτορ χαρὰν ἡ κυήσασα . . .

Ἐν τῷ κώδικι ὑπάρχουσι πολλαὶ γραφαὶ συνηλικιώτιδες.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· μόνον ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακὶς σῴζεται ἀπαρτισθεῖσα διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 111.

143

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,142 × 0,235 Αἰὼν XIV Φύλλα 118.

1 (φ. 1β) «Τοῦ ἁγίου Νήφωνος περὶ Σολομῶντος τοῦ βασιλέως». Γέγραπται ἀντιστρόφως πρὸς τὰ λοιπὰ κείμενα τοῦ κώδικος.

2 (φ. 2α) Εὐχαὶ διάφοροι.
«Εὐχὴ εἰς φύτευμα ἀμπελῶνος» — «Εὐχὴ ἐὰν τὶς μαγαρίσῃ εἰς τὰ ἔθνη» — «Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας» — «Εὐχὴ εἰς μελίσσια» — «Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογήσει οἴνου» — «Εὐχὴ ἐπὶ σεισμοῦ» — «Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστιαν εἰς ὕπνον» — «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Ἰωαννικίου εἰς νη^{φς} (;) . . .» — «[Τ]ῆς λιτανείας ἐπὶ ἀνομβρίας διακονικά» — «Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας» — «Εὐχὴ ἐν λιτῇ διὰ φόβον» — «Εὐχὴ λεγομένη λαμπρά» — Εὐχὴ εἰς προπετῶς ὀμνύοντας — «Εὐχὴ εἰς τὸ μέλλειν ἀριστᾶν» — «Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι τυρὸν καὶ ὠά· εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα».

3 (φ. 4α) Ἐκ τοῦ πατερικοῦ καὶ δὴ ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου καὶ τοῦ πατρὸς Ἠσαΐου.

4 (φ. 7α) «Διηγήματα ψυχωφελῆ» ἐκ τοῦ πατερικοῦ.

5 (φ. 24α) Ἐκλογαὶ ἐκ διαφόρων πατέρων. «Τοῦ ἁγίου Βασιλείου περὶ τῆς ἁγίας κοινωνίας» — Ἄλλα ἄλλων περὶ ἁγίας κοινωνίας — «Περὶ μοναχῶν» — «Στίχοι περὶ μοναχῶν» (Ἀρχ.: Μέγας μοναχῶν κόσμος ἢ ἀκοσμία . . . — Τελ.: Εἰ βασιλεῖς θνήσκουσιν, μὴ ζήτει πλέον). — «Τοῦ ἁγίου Δωροθέου, περὶ μοναχῶν» — «Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐκ τῆς πρὸς Χείλωνα τὸν ἑαυτοῦ μαθητὴν» — «Τοῦ αὐτοῦ [Μεγάλου Βασιλείου] ἐκ τοῦ περὶ ἀποταγῆς» — «Τοῦ αὐτοῦ [Μεγάλου Βασιλείου] ἐκ τῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Γρηγόριον ἐπιστολῆς» — Ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου — «Τοῦ ἁγίου Βασιλείου [τοῦ Μεγάλου] ἐκ τῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Γρηγόριον ἐπιστολῆς» — «Ἐκ τῆς ἑρμηνείας [Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου τῶν πράξεων [τῶν ἀποστόλων]» — «Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας» — «Ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς πρὸς τοὺς ἱεροσολυμίτας Ἰωάννου τοῦ Βλέποντος».

6 (φ. 29β) [Ἰωάννου Ὀξείτου Ἀντιοχείας] «Ἐκλογὴ κεφαλαίων ἀθροισθέντων ἐκ διαφόρων βιβλίων ἱερῶν· πολλὴν [τινὰ] καὶ παντοδαπῆ καὶ μεγαλωφελῆ ἐχόντων διδασκαλίαν· καὶ τῶν μὲν διαλαμβανόντων περὶ θανάτου καὶ τῶν ἐκεῖ δικαστηρίων· τῶν δὲ περὶ εὐχῆς καὶ δεήσεως, καὶ πάσης τῆς εἰς τὸ θεῖον λειτουργίας· ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀχράντων καὶ φρικτῶν μυστηρίων· ἡ δὲ τούτου ἐκλογὴ γέγονε ἐξ αἰτίας τοιαύτης».

Ἀρχ.: Ἰωάννης τις τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας γεγονὼς πατριάρχης· κατοικήσας δὲ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ λεγομένῃ Ὀξείᾳ, ἀκούων τῆς μὲν θείας γραφῆς διδασκούσης περὶ φόβου τοῦ Θεοῦ . . .

Διήρηται εἰς τρία «τεύχη . . . τὸ βιβλίων», ὧν τὸ πρῶτον περιέχει « . . . περὶ θανάτου καὶ τῶν μελλόντων διαλαμβάνοντα κεφάλαια . . .» — φ. 69α: «Ἀρχὴ τῆς δευτέρας ὑποθέσεως περὶ εὐχῆς καὶ ψαλμῳδίας» — φ. 90α: «Ὑπόθεσις τρίτη· περὶ τῆς ἁγίας μεταλήψεως τῶν θείων καὶ ἀχράντων μυστηρίων».

Οἱ συγγραφεῖς, ὅθεν, καθ' ἃ ὁ κῶδιξ ἀναφέρει, ἠνθολόγησεν ὁ ἐκλογεύς, εἶναι : Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Ἐφραὶμ [ὁ Σύρος], Ἰωάννης ὁ «Καρπάθους», Βασίλειος ὁ Μέγας, Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος, Ἰωάννης [ὁ σχολαστικὸς ὁ] τῆς Κλίμακος, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Μάξιμος [ὁ Ὁμολογητής], Κύριλλος ἀρχιεπίσκοπος [. . .], Διάδοχος [Φωτικῆς], ἀββᾶς Ἀμμωνᾶς, Νεῖλος [. . .], Ἰσαὰκ [Σύρος], ἀββᾶς Μωυσῆς, ἀββᾶς Ἀμμώνιος, ἀββᾶς Σισώης, Ἀνδρέας Καισαρείας Καππαδοκίας (« . . . ἐκ τῆς θεραπευτικῆς δευτέρας βίβλου»), Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος, Μᾶρκος [ἀββᾶς Αἰγύπτιος], Ἀθανάσιος [Ἀλεξανδρείας], Ἡσαΐας [ἀββᾶς], Ἅγιος Ἀντώνιος [ὁ μέγας], Θεόδωρος Στουδίτης, Ἰσίδωρος [Πηλουσιώτης], Γεράσιμος μοναχὸς [«ἐκ τοῦ Χρονογράφου Γερασίμου μοναχοῦ»), ἀββᾶς Ποιμήν, Θαλάσσιος [. . .], Νεῖλος μοναχός, Εὐθύμιος ἐπίσκοπος [. . .], Ἅγιος Ἀναστάσιος [Ἀντιοχείας ;], Ἅγιος Κασσιανὸς [Ρωμαῖος], Εὐάγριος [Ποντικός]. Ἔτι ὁ ἐκλογεὺς ἤντλησεν, ὡς ρητῶς ὁ κῶδιξ ἀναγράφει, ἐκ τοῦ γεροντικοῦ, τοῦ λειμωναρίου καὶ τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων.

Ἐν τέλει, φ. 97α, ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : † *τέλ(ο)ς τ(ῆ)ς βίβλου τοῦ μακαριϊωτ(ά)του π(ατ)ριάρχ(ου) ἀντϊοχεί(ας) ἰω(άνν)ου τοῦ ἐν τῇ ὀξεία* † | *Οἱ μεμολυσμ(ένως) λειτουργοῦν(τες) κ(αὶ) μὴδ(ὲν) ὧδε κακ(ὸν) παθόν(τες), ἀνα|μένει αὐτ(οὺς) ἐκεῖ κόλασϊς αἰώνι(ος) κ(αὶ) κρίσισ* †

7 (φ. 97α) «Διδασκαλία τινὸς ἁγίου γέροντος, πάνυ ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Γέρων τις ἐκάθετο ἐπὶ τὸν κόλπον τοῦ μακαρίου Ἀντωνίου, ἐκεῖθεν τοῦ κλείσματος. καὶ ἐν μιᾷ ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον διὰ χρείαν αὐτοῦ· κατελθὼν οὖν εἰς πόλιν λεγομένην Κανῶ μετὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ, ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἑβδομάδας . . .

Τελ. : . . . ἕκαστον γὰρ μέγα κακόν, ἀπὸ μικροῦ ἄρχεται καὶ γίνεται μέγα· ὁ κύριος συνετίσοι ἡμᾶς εἰς τὸν φόβον αὐτοῦ.

Ἐν τέλει τούτου, φ. 103β, ἀναγινώσκομεν : «Εἶπεν ἡ μακαρία Συγκλητικὴ πάντες σωθῆναι θέλομεν· ἀλλὰ διὰ τῆς οἰκείας ἀμελείας, τῆς σωτηρίας ἀπολιμπανώμεθα».

8 (φ. 103β) «Ἀναστασίου τοῦ Σινᾶ Ὄρους πατριάρχου γενομένου θεουπόλεως Ἀντιοχείας· περὶ τῶν ἁγίων τριῶν τεσσαρακοστῶν, πόθεν παρελάβομεν φυλάττειν αὐτάς· καὶ ὅτι οἱ ταύτας παραβαίνοντες, παρανομοῦσιν».

9 (φ. 106α) «Περὶ τῶν νενομισμένων καὶ κεκανονισμένων νηστειῶν ὧν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία παρέδωκε φυλάσσειν, τοῖς ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς».

Ἐκλογὴ ἐκ τῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν διατάξεων, Πέτρου Ἀλεξανδρείας, ἁγ. Ἰγνατίου, ἁγ. Ἀπολλωνίου, Ἐπιφανίου [Κύπρου], ἁγ. Παχω-

μίου, Μεγάλου Βασιλείου, Ἁγ. Ἀθανασίου [Ἀλεξανδρείας], Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ἀγαπητοῦ ἐπισκόπου Σιναίου, ἁγ. Αὐξεντίου, ἐκ τῶν βίων τῶν ἁγίων Νικολάου καὶ Παϊσίου, κλ.

10 (φ. 109α) «Ἐρωτήσεις τῶν ἁγιορειτῶν μοναχῶν πρὸς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Νικόλαον· καὶ λύσεις παρ' αὐταῖς γενόμενοι ἐπ' αὐταῖς».

11 (φ. 111α) «. . . Βασιλείου [τοῦ Μεγάλου] διδασκαλίαι πρὸς τοὺς ἱερεῖς».

12 (φ. 111β) Εὐλογίου πάπα Ἀλεξανδρείας τί ἐστιν νόμος, δικαιοσύνη, βασιλεύς, πατριάρχης.

13 (φ. 112β) «Τοῦ Χρυσοστόμου περὶ τῶν λατίνων».

Ψευδεπίγραφον — Ἀρχ.: Ὁ πάπας τῆς παλαιᾶς Ῥώμης καὶ ὅσοι τοῦ δυτικοῦ μέρους Χριστιανοὶ [κληρικοὶ] τε καὶ λαϊκοί, ἐκτὸς εἰσὶ τοῦ Ἰονίου κόλπου· Ἰταλοί· Λογγιβάρδοι· Φράγγοι· Μολφηνοί· Βενέτικοι καὶ οἱ λοιποὶ ἄνευ τοῦ Καλαβρῶν γένους . . .

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 113α καὶ τῇ ἄνω τοῦ φ. 114α σημειοῦται ἐρυθρόγραφον: «αἱρέσεις τῶν Φραγγῶν».

14 (φ. 114β) «Τὰ τῶν Ἀρμενίων παρατηρήματα».

15 (φ. 115α) «Τὰ τῶν Φραγγῶν παρατηρήματα· καὶ ἃ ἰουδαΐζοντες ἐπιτελοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι . . .».

16 (φ. 115β) «Αἱ τῶν Ἑβραίων ἑορταί».

17 (φ. 116α) «Περὶ ἀναπληρώσεως τοῦ τόπου τῶν ἐν ἐπιτιμίοις ὄντων».

18 (φ. 116β) «Πόσαι διάφοραὶ εἰσὶ τῆς οἰωνιστικῆς».

Ἀρχ.: Γοητεία λέγεται ἀπὸ τῶν γόων καὶ θρήνων, τῶν παρὰ τοὺς τάφους κειμένων . . . Τελ.: . . . χειροσκοπικὸν δὲ ὅταν διὰ τῆς ἐκτάσεως τῆς χείρας διατεινόμενοι εἴπωσι· τόδε αὐτῷ γενήσεται.

19 (φ. 117α) «Λέοντος ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας» περὶ τῶν φυλαττόντων τὰ σάββατα μετὰ τῶν ἀζύμων.

20 (φ. 117α) «Τοῦ ἁγίου Βασιλείου τῶν καταφρονούντων τῶν ἐπιτιμίων».

21 (φ. 117α) «Περὶ τῶν ἐνεργειῶν Ἡλιοῦ καὶ Ἐλισσαίου τῶν προφητῶν».

Ἐν τῷ κειμένῳ τούτῳ ἀξία σημειώσεως ἡ συντομογραφία: *ἄφήτου* = προφήτου.

22 (φ. 117β) «Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ὀρθοδοξίας κεφάλαια ιβ', κατὰ Νεστορίου».

23 (φ. 118α) «Θεοδώρου Στουδίτου» ἀποσπάσματα περὶ μοναχῶν.

24 (φ. 118α) «Ἐπιτίμια ἐκτεθέντα παρὰ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται τέσσαρες γραφαί, ὧν ἡ α' τοῦ φ. 1, ἡ β' τῶν φ. 2α–3β, ἡ γ' τῶν φ. 4α–23β, ἡ δ' φ. 24α κ.ἑ. Ἐξ αὐτῶν ἡ γ' φαίνεταί μοι μεταγενεστέρα, τοῦ XV αἰῶνος. Τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* συνηθέστατα διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 30α παρετήρησα καὶ *ἐπεὶ* διπλοτονούμενον. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι 0,09 × 0,18 (τῶν φ. 4–23 μείζονες: 0,12 × 0,192).

Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Πολλὰ φύλλα τούτου συγκεκολλημένα.
Στάχωσις ἐξηρθρωμένη ἐκ δρυΐνων πινακίδων γυμνῶν ἤδη τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 44.

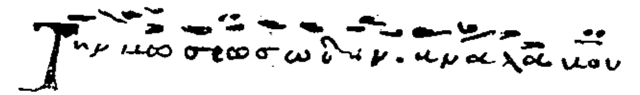
144

Περγαμηνή Διαστ. 0,12 × 0,165 Αἰὼν XIII Φύλλα 79

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Περιέχει στιχηρὰ τοῦ α', β', γ' καὶ δ' βαρέος ἤχου. Τῶν τριῶν τελευταίων ἤχων προτάσσονται οἱ εἰς αὐτοὺς γνωστοὶ στίχοι (φ. 18β, 38α, 55β· ἐν τοῖς φύλλοις τούτοις καί τινα ἐπίτιτλα).

Αἱ φωναὶ σημειοῦνται δι' ἀμαυροῦ οὐχὶ δὲ καὶ ἐρυθροῦ μέλανος. Ἰδὲ δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος ἐκ τοῦ φ. 33α :

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,08 × 0,125. Ἐνιαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις παρασημειώματα μεταγενεστέρων χειρῶν· τινὰ δὲ τούτων διεσβεσμένα.

Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 126.

145

Χάρτης Διαστ. 0,093 × 0,144 Αἰὼν XVII Φύλλα 309

Ὡρολόγιον.

Διάφοροι ἐν τούτῳ συνηλικιώτιδες γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Συνεστάχωται ἐντύπῳ ἀκεφάλῳ ἐκ τῶν ἐν Βενετίᾳ ἀρχετύπων ἐκδόσεων.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος σημείωμα τοῦ XVII πιθανώτατα αἰῶνος ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι κτῆμα : *« . . . ἀποςόλ(ου) Ιερέ(ως)»*.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 13.

146

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,216 Αἰὼν XVI Φύλλα 392

Τριῴδιον

ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ σαββάτου τῆς β' κυριακῆς τῶν νηστειῶν.

Ἐν φ. 1α–4α εὐχαί τινες καὶ τροπάρια. Ἐν δὲ τοῖς φ. 386α–391β « . . . ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ καὶ Παλαμᾶ· συντεθεῖσα παρὰ τοῦ πατριάρχου Φιλοθέου . . . », ψαλλομένη τῇ β' κυριακῇ τῶν νηστειῶν. Ἡ ἀκολουθία αὕτη δὲν φαίνεται γεγραμμένη ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς τῆς γραψάσης τὸν λοιπὸν κώδικα. Συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,09 × 0,131. Τὸ φ. 4 ἀπεκόπη κατὰ μέγα μέρος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις διὰ ψαλίδος.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος σημείωμα τοῦ XVI–XVII αἰῶνος: *Ετοῦτο το παρὸν τριῶδηον | υπάρχη . . . | . . . του μέθεὁρου.*

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει γόμφους μεταλλίνους καί ποτε εἶχε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 18.

147

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,212 Αἰὼν XV Φύλλα 139

Πράξεις καὶ ἐπιστολαὶ τῶν ἀποστόλων κατὰ τὰς ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεις.— Ἀκέφαλον.

Ἀρχ.: ὅπως αὐτὸν ἀ[*ν]ελῶσιν· λαβόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους χαλάσαντες . . . (Ἀνήκει εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς γ' κυριακῆς).

Ἐν τέλει, φ. 137α, ἀναγινώσκομεν: *Ἔτ(ους) ,ςῶ ϡῶ οῶ αῶ* [* 6971 = 1462] *ἰν(δικτιῶν)ος ια' :—| ἐν μηνὶ δικευρ(ίῳ) κδ' :—* Μεθ' ὃ διὰ κιρροῦ μέλανος τὰ κρυπτογραφικά:

ψλκθϡλνθκλ | δλολωςἰθυβϡσωεξλχαελς[σ] | *ϡλχ' ψλχ· ζζχνβ· κθιλιθνθζθ(;)νσώ | πλνψεω ἔχυεδε πθι ξβπθψθϡθώ | τε· λ"χψθξθαβώ χκθϡυσ |— θ'ξὴν :—* [= . . . . τὸ παρὸν ἀπο|ςολος δῖα χηρωσ εμου Θεοδ[ω] | ρου του γγυνη καὶ οἱ ἀναγινώσκοντεσ εὔχεςε καὶ μὴ καταράσ|τε | ὄχταμαθὴσ ὑπαρχω | ἀμὴν]. Τὸ σημείωμα τοῦτο ἀμυδρὸν ἐν πολλοῖς καὶ ἀπεσβεσμένον.

Ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 10β, 11α, 18α, 48β, 56β, 83β, 85β, 86α, 99β, 100β, 101α, 104β, 107β, 108β, 116β, 117α, 118β, 120β, 122β, 124α, 135β, 137α, καὶ ἐν τοῖς φ. 137β–139β διάφορα δοκίμια κονδυλίου μεταγενεστέρων χειρῶν.
Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 38β ἡ παιδιὰ τῶν μηδενικῶν. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 97β δι' ἐρυθροῦ μέλανος: † *Μηχαηλ νερευς* :— (ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα).

Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος οὐκ ὀλίγον ὑπὸ τῆς νοτίδος.
Στάχωσις ἐξηρθρωμένη ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 88.

148

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,185 × 0,29 Αἰὼν XV Φύλλα 173

Μηναῖον Μαρτίου – Αὐγούστου περιέχον τοὺς βίους καὶ τοὺς εἰς τὰς μνήμας στίχους.

Ὁ Μάρτιος διήκει διὰ τῶν φ. 2α–33β, ὁ Ἀπρίλιος διὰ τῶν φ. 33β–60β, ὁ Μάϊος διὰ τῶν φ. 60β–87α, ὁ Ἰούνιος διὰ τῶν φ. 87–115β, ὁ Ἰούλιος διὰ

τῶν φ. 115β–138α καὶ ὁ Αὔγουστος διὰ τῶν φ. 138β–171β. Τοῦ Μαρτίου προτάσσεται προοίμιον.

Ἀρχ.: Οὗτος ἀρχὴ μηνῶν καὶ πρῶτος διαγορεύεται παρὰ τῷ θεσπεσίῳ Μωσεῖ...

φ. 14α: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ] ιβ'· μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ, τοῦ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἀγρῷ».

φ. 15α: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ], ιγ'· ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου... Νικηφόρου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

φ. 19α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Μαρτίου] ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐν Ρουφιαναῖς».

φ. 22α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Μαρτίου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν τῶν ἐν Ἀμηνσῷ...».

φ. 27α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κς' Μαρτίου] τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Στεφάνου Τριγλίας».

φ. 27α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κς' Μαρτίου], Διήγησις ὠφέλιμος Μάλχου μοναχοῦ αἰχμαλωτισθέντος».

Ἀρχ.: Ἀπὸ τριάκοντα μιλίων Ἀντιοχείας τῆς ἐν Συρίᾳ, χωρίον ἦν καλούμενον Μαρώνεια...

φ. 29α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Μαρτίου] μνήμη... Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου· ἀδελφοῦ γεγονότος Πέτρου ἐπισκόπου Ἄργους τοῦ σημειοφόρου...».

φ. 29β: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ] κη'· μνήμη... Ἰλαρίωνος τοῦ νέου, ἡγουμένου γεγονότος τῆς μονῆς τῆς Πελεκητῆς».

φ. 34α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Ἀπριλίου] μνήμη τοῦ... πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Μακαρίου, ἡγουμένου τῆς Πελεκητῆς».

φ. 35α: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἀπριλίῳ], γ'· μνήμη τοῦ... πατρὸς... καὶ ὁμολογητοῦ Νικήτα, ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Μηδικίου».

φ. 36β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Ἀπριλίου]· ὁ ἅγιος Πλάτων ἡγούμενος τοῦ Στουδίου· ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

φ. 38β: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἀπριλίῳ] ζ'· μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γεωργίου ἐπισκόπου Μιτυλήνης».

φ. 41α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιβ' Ἀπριλίου] ἐν ἔτει ,ςυν' ἀνεκομίσθη ἡ τιμία ζώνη τῆς... Θεοτόκου ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Ζήλης ἐπὶ τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων... μετὰ δὲ ταῦτα ὕστερον ἀπετέθη ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ τῶν Χαλκοπρατείων, κατὰ τὴν λα', τοῦ αὐτοῦ μηνός».

φ. 49α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Ἀπριλίου] μνήμη... Ἰωάννου τοῦ Παλαιολαυρίτου».

φ. 50β: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἀπριλίῳ] κβ'· μνήμη τοῦ ὁσίου... καὶ θαυματουργοῦ, Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου».

φ. 55α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Ἀπριλίου]· ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ σεπτοῦ ἀποστολείου... τοῦ ἁγίου... Πέτρου· τοῦ συγκειμένου τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος Μακεδόνιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

φ. 56α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Ἀπριλίου] μνήμη τοῦ πατρὸς... Ἰωάννου ἡγουμένου μονῆς τοῦ Καθαροῦ».

φ. 58α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κη' Ἀπριλίου] τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας Εἰρήνης, τῆς ἀρχαίας καὶ νέας».

φ. 58β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Ἀπριλίου] τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Πατρικίου ἐπισκόπου Προύσης, διήγησις περὶ κρίσεως μελλούσης καὶ τῶν ἐπὶ γῆς κολάσεων».

Ἀρχ. : Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Πατρίκιος λέγει· ὅτι δύο τόπους ἡτοίμασεν ὁ Θεός...

φ. 61β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Μαΐου], γίνεται τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας ἐκκλησίας· καὶ ἀνέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν τῷ παλατίῳ· κακεῖθεν κατέρχεται μετὰ λιτῆς εἰς τὴν νέαν ἐκκλησίαν· καὶ λειτουργεῖ ἐκεῖσε τὴν κατὰ τύπον λειτουργίαν».

φ. 64α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Μαΐου], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐπισκόπου Κορίνθου τοῦ Ἀθανασίου· ὃς κεκοίμηται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς βασιλείας Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου· καὶ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων Ἀφροδισίου, Λεοντίου, Ἀντωνίνου, Μελδᾶ, Οὐαλλεριανοῦ καὶ Μακροβίου καὶ τοῦ πλήθους τῶν σὺν αὐτοῖς ἐν Σκυθοπόλει μαρτυρησάντων· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις, ἐν τῷ σεπτῷ ἀποστολείῳ τοῦ ἁγίου... Ἰακώβου ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου· τῷ ὄντι ἔνδον τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς ὑπεραγίας... Θεοτόκου, ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις».

φ. 64α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Μαΐου], ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ ἁγ. Λαζάρου καὶ φίλου τοῦ Χριστοῦ· καὶ τῆς μυροφόρου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς· γενομένης ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις, ἐν τῇ εὐαγεστάτῃ μονῇ, τῇ παρὰ τοῦ ἁγίου βασιλέως ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου συστάσῃ· συνεορτάζεται δὲ καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ ἁγίας Ἐκκλησίας».

φ. 70β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' Μαΐου] ἡ ἀνάμνησις εὐδοκίᾳ Θεοῦ πνευματικῶς ἐπιτελεῖται, τοῦ γενεθλίου ταύτης τῆς θεοφυλάκτου πόλεως, τῆς ἐξαιρέτως ἐνακειμένης τῇ προστασίᾳ τῆς παναχράντου... Θεοτόκου... καὶ ὑπ' αὐτῆς διὰ παντὸς σῳζομένης».

φ. 72β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιβ' Μαΐου]... τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν τῇ τῆς ἁγίας Γλυκερίας σεβασμίου καὶ θείου ναοῦ, τῆς... Θεοτόκου τῆς Παντανάσσης...».

φ. 73β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Μαΐου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἀλεξάνδρου, Βαρβάρου καὶ Ἀκολούθου· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις, ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγίας Εἰρήνης, τῆς πρὸς θάλασσαν».

φ. 74β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Μαΐου], μνήμη τῆς ὑπεραγίας... Θεοτόκου, ἐν τῷ περιτειχίσματι· καὶ ἡ ἀνάδειξις τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος, ἐν Καμουλιαναῖς ἀναδειχθείσης ἐν τοῖς χρόνοις Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως...».

φ. 75α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Μαΐου] ὁ ἐν Βλαχέρναις ἅγιος Πέτρος βουνεύροις τυπτόμενος τελειοῦται».

φ. 75α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Μαΐου], ὁ ἅγιος Νικόλαος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

φ. 78α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Μαΐου]... καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ εὐκτηρίου οἴκου τῶν ἁγίων πάντων ἐν τῷ ξενῶνι τοῦ Εὐβούλου...».

φ. 78β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κα' Μαΐου] ὁ ἅγιος Μαξιμιανὸς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται . . .».

φ. 79β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κβ' Μαΐου] . . . ἡ ἁγία Σοφία ἡ ἰάτραινα ξίφει τελειοῦται».

φ. 80α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Μαΐου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἰωάννου τοῦ Ψυχαΐτου».

φ. 80α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ, κδ'· μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει».

φ. 82β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κϛ' Μαΐου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου τοῦ ἐν Ρουφιανιαῖς [sic] . . . ».

φ. 84β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Μαΐου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ὑπατίου τοῦ ἐν Ρουφιαναῖς [sic]».

φ. 87α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Ἰουνίου], διήγησις ὠφέλιμος περὶ γεωργοῦ τινὸς Μετρίου λεγομένου».
Ἀρχ. : Ἐν τῷ θέματι τῆς Παφλαγονίας· γεωργός τις ἦν ἐν αὐταρκείᾳ βιούς . . .

φ. 91α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Ἰουνίου], ὁ ὅσιος Ἰωάννης ἡγούμενος τῆς μονῆς Μοναγρίας, ἐν σάκῳ βληθεὶς καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ ῥιφείς, τελειοῦται».

φ. 91β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Ἰουνίου], μνήμη τοῦ ὁσίου . . . Ἰλαρίωνος τοῦ νέου, ἡγουμένου μονῆς τῶν Δαλμάτου».

φ. 92β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ϛ' Ἰουνίου] μνήμη τῶν ἁγίων πέντε παρθένων, Μαρίας, Μάρθας καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν, καὶ τῆς ἁγίας μάρτυρος Ζηναΐδος τῆς θαυματουργοῦ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτῶν οἴκῳ τῷ ὄντι ἐν τοῖς Βασιλίσκου· καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου Πέτρου· καὶ μνήμη Ἐπιφανίου πατριάρχου».

φ. 100α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιϛ' Ἰουνίου] ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου πέραν ἐν Δοκιαναῖς . . .».

φ. 100β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Ἰουνίου] ὁ ὅσιος Ὑπάτιος ὁ ἐν Ρουφιαναῖς κείμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται».

φ. 101β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιθ' Ἰουνίου] μνήμη τοῦ ὁσίου Λεοντίου τοῦ ποιμένος, τοῦ κειμένου πέραν τοῦ Ἄστεος· καὶ σύναξις τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, πλησίον τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ ἐν τῷ Φόρῳ».

φ. 102α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιθ' Ἰουνίου] μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀσυγκρίτου . . . τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις, ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγ. Ἰσιδώρου καὶ ἔνδον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Εἰρήνης τῆς πρὸς θάλασσαν».

φ. 105α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Ἰουνίου] : . . . Ἰουλιανὴ καὶ Σατουρνῖνος ὁ υἱὸς αὐτῆς πυρὶ τελειοῦνται . . . Τελεῖται ἡ τούτων σύναξις ἐν τῷ μαρτυρίῳ αὐτῶν τῷ ὄντι πλησίον τῆς ἁγίας Εὐφημίας ἐν τῷ Πετρίῳ . . .».

φ. 108β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Ἰουνίου], διήγησις Συνεσίου ἐπισκόπου, περὶ Εὐαγρίου τινὸς φιλοσόφου καὶ χρυσίου λιτρῶν τ'».
Ἀρχ. : Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Θεοφίλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρέων . . .

φ. 109β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κη' Ἰουνίου], μνήμη τοῦ δικαίου καὶ μακαρίου Σεργίου μαγίστρου τοῦ συστησαμένου τὴν μονὴν τῆς . . . Θεοτόκου, τὴν ἐν τῷ κόλπῳ Νικομηδείας, τὴν οὕτω λεγομένην τοῦ Νικητιώτου».

φ. 119α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Ἰουλίου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει ἀσκήσαντος βουνῷ, Ἄθῳ ὀνομαζομένῳ, καὶ τῶν ἓξ μαθητῶν αὐτοῦ, τοῦ ναοῦ ἐπιπεσόντος αὐτοῖς».

φ. 120α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ς' Ἰουλίου], μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Φιλήμονος, Ἀρχίππου, καὶ Ὀνησίμου . . . τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτῶν μαρτυρίῳ τῷ ἀντιπέραν ἐν τῇ ἐλαίᾳ . . . καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου μάρτυρος Στεφάνου τοῦ εἰς τὸν ἅγιον Καλαυβρίου κειμένου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ».

φ. 122β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐγκαινίων τοῦ σεβασμίου ναοῦ τῆς παναχράντου . . . Θεοτόκου, τοῦ ὄντος ἐν τῇ Πηγῇ».

φ. 123α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ι' Ἰουλίου] ἡ σύναξις τοῦ ἁγίου . . . Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν τοῖς Βεάτου . . .».

φ. 125α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Ἰουλίου] μνήμη . . . τοῦ ἁγίου Μάμαντος, πέραν ἐν τῷ σίγματι».

φ. 126α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Ἰουλίου] μνήμη τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ λήξει γενομένου βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ νέου, ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις».

φ. 129β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κα' Ἰουλίου] . . . καὶ ἡ σύναξις τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου, πλησίον τοῦ Ξηρολόφου· καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀκακίου ἐν τῷ Ἑπτασκάλῳ· καὶ μνήμη καὶ σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Ἀρματίου».

φ. 131α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Ἰουλίου] μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ μαρτύρων τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ· καὶ σύναξις τοῦ . . . βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν τοῖς Ὀλύμπου, πλησίον τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ».

φ. 132α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Ἰουλίου], ἀνάμνησις τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ τελειωθέντων Χριστιανῶν καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, ἐπὶ Νικηφόρου βασιλέως».

φ. 132β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κε' Ἰουλίου], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ ἐν τῇ Μάνδρᾳ· καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ πέραν ἐν Σκάλαις· καὶ σύναξις τῆς ὑπεραγίας . . . Θεοτόκου, ἐν τῷ Παγιδίῳ, πλησίον τοῦ νέου ἐμβόλου».

φ. 136β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κη' Ἰουλίου] μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Εἰρήνης, ἐκ τῆς τῶν Καππαδοκῶν ὁρμωμένης, κειμένης δὲ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Χρυσοβαλάνου· καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας . . . Θεοτόκου, ἐν τοῖς Διακονίσσης».

φ. 138α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λ' Ἰουλίου] τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς . . . Θεοτόκου, τοῦ ἐν Βλαχέρναις· ἔνθα ἀπόκειται ἡ ἁγία σωρός».

φ. 140α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [β' Αὐγούστου] τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ θείου οἴκου . . . Ἰωάννου καὶ εὐαγγελιστοῦ . . . πλησίον τῆς ἁγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας . . . καὶ τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ λήξει γενομένου βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις».

φ. 140β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Αὐγούστου] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἰωάννου ἡγουμένου μονῆς τῆς Παταλαρέας . . .».

φ. 141α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Αὐγούστου], τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τῆς βασιλικῆς καὶ παντοκρατορικῆς μονῆς τοῦ παντοκράτορος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». Καὶ ἕπονται 145 στίχοι :

Ἀρχ. : Ἐκ τῶν προπολλῶν τῶν λόγων τὴν μητέρα,
χρυσᾶς Ἀθήνας τὴν περίφημον πόλιν
. . . .
Τελ. : ὀρθὰς βαδίζειν εὐόδοσον πρὸς τρίβους
σὺν πατρὶ καὶ πνεύματι, σοὶ δόξα πρέπει.

φ. 143α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ' Αὐγούστου], μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένων βασιλέων ἡμῶν, Πουλχερίας καὶ Εἰρήνης. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ . . . ναῷ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων . . .».

φ. 144β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Αὐγούστου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἐλευθερίου καὶ Λεωνίδους . . . τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγίας Εἰρήνης πέραν ἐν Ἰουστινιαναῖς».

φ. 144β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Αὐγούστου], τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου· ἐν τῷ περιτοιχίῳ του . . . εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου . . ., ἔνδον τοῦ σεπτοῦ οἴκου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Μαρνακίου . . .».

φ. 146β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ' Αὐγούστου] μνήμη . . . Κωνσταντίνου ἀρχιεπισκόπου τῆς βασιλίδος πόλεως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ».

φ. 147α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' Αὐγούστου] τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου καὶ περικαλλοῦς οἴκου καὶ θείου ναοῦ τῆς Ἐλεούσης· τὸ δὲ διὰ στίχων συναξάριον ἐγράφη εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ Παντοκράτορος».

φ. 148β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' Αὐγούστου] μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Νεοφύτου, Ζήνωνος, Γαΐου, Μάρκου, Μακαρίου καὶ Γαϊανοῦ διὰ πυρὸς τελειωθέντων· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ἐξαέρῳ [sic] οἴκῳ τῶν ἁγίων . . . Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, ἐν τοῖς Δαρείου».

φ. 149β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Αὐγούστου]· μνήμη τῆς . . . βασιλίσσης καὶ κτιτορίσσης τῆς . . . μονῆς τοῦ Παντοκράτορος . . . Εἰρήνης . . . τῆς μετονομασθείσης Ξένης μοναχῆς».

φ. 157β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Αὐγούστου], μνήμη τῶν ἁγίων . . . Θύρσου, Λευκίου, Κορωναίου καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις, πλησίον Ἐλενιανῶν· καὶ σύναξις τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν ταῖς Ἁρματίου».

φ. 158α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ (ιη' Αὐγούστου] μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἰουλιανῆς πλησίον τοῦ Στροβήλου . . . καὶ πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως Γεωργίου καὶ Ἰωάννου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ».

φ. 159α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Αὐγούστου] μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος Φωτεινῆς τῆς ἔξω τῆς πόρτης τῶν Βλαχερνῶν . . .».

φ. 159β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ' Αὐγούστου] τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς... ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Παύλου τοῦ νέου».

φ. 168β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λ' Αὐγούστου] μνήμη τῶν ἁγίων πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἀλεξάνδρου καὶ Ἰωάννου καὶ Παύλου τοῦ νέου· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ».

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,065 × 0,22. Συνήθεις ἐν τῷ κώδικι αἱ βραχυγραφίαι : τε̄ = τελειοῦται καὶ ξί τε̄ = ξίφει τελειοῦται. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 2α : † *ΤΟΥ ΜΕΤΑΙΩΡΟΥ* †· παρόμοια μεταγενέστερα σημειώματα καὶ ἐν φ. 171β. Σημειωτέα τὰ ἐν φ. 2α, 33β, 60β, 87α, 115β, 138β ἐπίτιτλα.

Τὰ φ. 1 καὶ 171–172 προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ εἶναι ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Ἐν φ. 172α διὰ γραμμάτων μεγάλων γέγραπται, κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα, ὁ στίχος :

† *θεωρϊῶν ὕψωμα | Δογμάτων | βάθος* †

Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ κατέστη ρυπαρὸς κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ᾤαν· ἔτι ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ κηροῦ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ μεταλλίνους γόμφους ἀνὰ πέντε ἐφ' ἑκάστης πινακίδος καθηλωμένους. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 157 καὶ —.

149

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,215 × 0,292 Αἰὼν XVI Φύλλα 183

«... Τριῴδιον μετὰ τῆς ὀκτωήχου, καθὼς ἁρμόζει ψάλλεσθαι τῇ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ».

Ἡ ἐπιγραφὴ ἐν φ. 3α κατὰ μέγα μέρος ἐν ἐπιτίτλῳ πολυχρώμῳ καὶ τεχνικῷ. Ἄνωθι τοῦ ἐπιτίτλου τάδε : † *ἰ(ησο)ῦ γλϋκύτατε χ(ριστ)έ, ἰωάσαφ δούλ(ῳ) σου ἠγοῦ / ἀεί :* —

Καὶ ἐν τέλει τοῦ κειμένου, φ. 177β, ἐρυθρόγραφον :

Γραφὴ τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων κωδίκων γνωστοῦ βιβλιογράφου τούτου λίαν ἐπιμελὴς καὶ φιλόκαλος. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,125 × 0,178. Πλὴν τοῦ ἐν φ. 1α ἐπίτιτλα πολύχρωμα ἢ ἁπλῶς ἐρυθρόγραφα ἐν φ. 14β, 36β, 59α, 64α, 75β, 90β, 100α, 104α, 108α, 113α, 127β, 141β, 146β, 160α, 164β. Τὰ φ. 56β καὶ 178 ἄγραφα· ἐπίσης ἄγραφα καὶ τὰ κατὰ τὴν στάχωσιν προστεθέντα ἐκ χάρτου στιλπνοῦ φ. 1 — 2 καὶ 179–

183. Τὰ τετράδια σημειοῦνται διὰ κεφαλαίου ἐρυθρογράφου ἑλληνικοῦ ἀριθμοῦ.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον πλεκτόν.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 153.

150

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,16 × 0,215 Αἰὼν XII Φύλλα 234

Μηναῖον Μαΐου – Αὐγούστου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας. Ἀκέφαλον καὶ ἐλλιπὲς καὶ δὴ μεταξὺ τῶν φ. 227 καὶ 228 κατὰ δύο, ὡς ὑπολογίζω, τετράδια. Ἄγνωστον πόσα τετράδια ἐλλείπουσιν ἐκ τῆς ἀρχῆς. Τὸ φ. 1^{α} περιέχει ἀκολουθίαν τῆς ζ' Μαΐου. Τὸ φ. 227 μόνον ἐν μέρει σῴζεται.

Ἡ διάταξις τῶν μηνῶν ἔχει ὧδε : α' (φ. 1^{α}) Μάϊος — β' (φ. 60^{α}) Ἰούνιος — γ' (φ. 118^{α}) Ἰούλιος — δ' (φ. 178^{α}) Αὔγουστος.

Ἐν φ. 38^{β} : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαΐῳ] κγ' : τοῦ ὁσίου καὶ ὁμολογητοῦ Μιχαὴλ ἐπισκόπου Συνάδων».

φ. 41^{α} : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ κδ' : τοῦ ὁσίου Συμεὼν τοῦ Στυλίτου τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει».

φ. 54^{β} : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαΐῳ] λ', τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ψυχαΐτου [εἶτα διωρθώθη : Ψιχαΐτου]».

φ. 66^{α} : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουνίῳ] ε'· τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἱλαρίωνος τοῦ νέου ἡγουμένου Δαλμάτου».

φ. 94^{β} : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουνίῳ] κβ'· τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Εὐσεβείου ἐπισκόπου Σαμουσατῶν».

φ. 104^{β} : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [κς'] : τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ Θεσσαλονίκης».

φ. 143^{α} : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουλίῳ] ιδ'· τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης».

φ. 172^{α} : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἰουλίῳ] κη'· τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου μητροπολίτου Καλχηδόνος».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, τῆς αὐτῆς δ' ὅμως, ὡς φαίνεται, χειρός. Ἡ ἐν φ. 52^{β}–58^{β} ἐπισεσυρμένη. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,125 × 0,185. Συνήθως ἐν ἑκάστῳ φύλλῳ στίχοι 32. Πολλαχοῦ χάσματα ἐν τῇ περγαμηνῇ, ἅτινα ὁ βιβλιογράφος ὑπερπηδᾷ. Πολλαχοῦ, ὅπου ὁ ἀναγνώστης καὶ δὴ ὁ ψάλλων πρέπει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, ὡς προκειμένου περὶ ἤχων, τροπαρίων, κλ. κλ., τὸ κείμενον ἐπιχρίεται διὰ κιρροῦ χρώματος.

Ἐν φ. 234^{α} τροπάριά τινα καὶ δοκίμια κονδυλίου μεταγενεστέρων χειρῶν.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ 233^{β} γέγραπται : † *Εἰς προσέν(ε)ξην τοῦ κὺρ μαντθέου*

[illegible] δ'- [= ὑπέρπυρον(;) ἕν, δουκάτα δ'] *τοῦ κὺρ θεοςή*ρτ [= Θεο-

στηρίκτου] *ὁτὰν ὑπϊ|γεν εἰς τὴν λιγοφόκής(αν) δουκ(α)τ(α) ἐξϊ εἰς βερἶκο-κ(ιν) τησ* (γραφὴ τοῦ XIV ἴσως αἰῶνος).

Ἐν φ. 234β, ὅπερ ἐκ τῆς πινακίδος ἀπέσπασα: † *ἀρχ(ὴν) του ςήλου τα βηβλήα· τὰ ἠφέρα ἐγῶ | ὁ παπὰσ νήκανδρ(ος)· τετραβάγγελον· πρα|ξα-πόςολων· μϊνέων· δ' μϊνῶν ωχτοηχι | ςι^{α}ράρ(ὶν), τυπϊκόν, πατερηκόν· ἀναγνωςικ(ῶν) | τρῆὅδυν, ἐκλογάδυν μῖνέων ς' μίνον·* (γραφὴ XIV αἰῶνος). Ἕπεται ἀπεξεσμένον σημείωμα.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη. Μόνον ἡ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακὶς σῴζεται, δρυΐνη μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος, ἐν μέρει τανῦν σῳζομένου.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

151

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,125 × 0,18 Αἰὼν XIV Φύλλα 197

1 Ἀδήλου [Συνεσίου Κυρήνης ;] ἐπιστολαί.

α' (φ. 1α) Ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: ... ῶντα, ταῖς ἡδίστοις [sic] ἐπιστολαῖς ἐντετυχηκέναι· περί ... οὐχὶ πάσῃ διαλυθῆναι τῇ ψυχῇ· ἀφώνως ...

β' (φ. 1α) «Τῷ αὐτῷ».

Ἀρχ.: ... ηνὸς οὕτο[ς ὁ] τρόπος ἐπιτηδεύεται παρ' ἐμοῦ χρείας ἐπιστολῶν· οὐ γὰρ ἵνα συστήσω τῇ φιλίᾳ τῇ σῇ τὸν ἐπιδιδόντα τὴν ἐπιστολὴν γέγραφα ...

γ' (φ. 1β) Τῷ αὐτῷ (;).

Ἀρχ.: Οὗτος ἐκεῖνος ὁ πολὺς ἐν τοῖς λόγοις ἡμῖν Ἀναστάσιος .....

δ' (φ. 1β) Τῷ αὐτῷ (;).

Ἀρχ.: Φυκούντιος ἄνθρωπος· Κυρηναίων δὲ ἐπήνειον ὁ Φυχοῦς ἐπέδωκέ μοι ...

ε' (φ. 2β) «Τῷ αὐτῷ».

Ἀρχ.: Συνίστημι τῇ φιλίᾳ καὶ τῇ προστασίᾳ τῇ σῇ τὸν θαυμάσιον Σωσηνᾶν ...

ς' (φ. 3α) Τῷ αὐτῷ.

Ἀρχ.: Οὐ μὰ τὸν Φίλιον τὸν ἐμὸν τὸν καὶ σὸν οὐκ ἔγωγε ...

ζ' (φ. 4α) «Τῷ ἀδελφῷ».

Ἀρχ.: «Τοὺς αὐτοὺς ἂν ἴδῃς, ἐν μὲν εἰρήνῃ θρασεῖς, ἐν δὲ πολέμῳ δειλούς ...»

η' (φ. 5β) «Τῷ αὐτῷ».

Ἀρχ.: Ἀνόητος ἂν εἴη εἰ μὴ πολλὴν χάριν εἰδείην Πτολεμαίοις, ὅτι με τοσοῦτον ἀξιοῦσιν, ὅσον οὐδ' αὐτὸς ἐμαυτὸν ...

θ' (φ. 7β) «Τῷ αὐτῷ».

Ἀρχ.: Ἐμοὶ λόγχαι μὲν γεγόνασι τριακόσιαι· καὶ κοπίδες τοσαῦται ...

ι' (φ. 7β) «Τῷ αὐτῷ».

Ἀρχ.: Οὐκ ὄνος, οὐχ ἡμίονος· οὐχ ἵππος ἔστι μοι ἁπάντων ...

ια' (φ. 8α) «Τῷ αὐτῷ».

Ἀρχ.: Χειλᾶς ὁ πορνοβοσκὸς ὃν οὐκ εἰκός ...

ιβ' (φ. 8β) «Τῷ αὐτῷ».

Ἀρχ.: Πυνθάνῃ περὶ Διοσκουρίου πόσους στίχους ἀπαγγέλλει ἑκάστης ...

ιγ' (φ. 8β) [ἀπεξεσμένον καὶ ἀφανές].

Ἀρχ.: Οὔτε ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἄνθρωποι φιλοῦσι ...

ιδ' (φ. 8β) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Εἶτα τοὺς μὲν κακοδαίμονας τούτοις ὁρῶμεν . . .
ιε' (φ. 8β) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : Εἶτα θαυμάζεις ὅστις τοὺς αὐχμώδεις Φυκοῦντας οἰκῶν . . .
ις' (φ. 9α) «Θεοδώρῳ ἰητρῷ».
'Αρχ. : 'Αγαθὸν ἀναγκαῖον ἡ ὀλιγοσιτία . . .
ιζ' (φ. 9α) «'Ηλιοδώρῳ».
"Αρχ. : Φήμη λέγει δύνασθαί σε πολλὰ παρὰ τῷ νῦν ἔχοντι . . .
ιη' (φ. 9α) «Τρωΐλῳ».
"Αρχ. : Εἰ τὸν ἥρωα Μαξιμιανὸν οἶσθα· διέτριψε δὲ χρόνον . . .
ιθ' (φ. 9β) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Εἰς Διογένην ὅ,τι ἂν ποιήσῃς ὧν σοι φύσις ἐστὶν . . .
κ' (φ. 9β) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Οἱ 'Ασκληπιάδαι τοῖς δυσεμέτοις, ὕδατος λιπαροῦ διδόασι . . .
κα' (φ. 9β) [ἀφανές].
"Αρχ. : 'Ο 'Οδυσσεὺς ἔπειθε τὸν Πολύφημον . . .
κβ' (φ. 10α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Πολλὰ κἀγαθὰ γένοιτο τοῖς ἱερεῦσι δι' αὔξησιν . . .
κγ' (φ. 10β) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Πολλὰ κἀγαθὰ γένοιτο τοῖς ἱερεῦσιν . . .
κδ' (φ. 10β) «Τρωΐλῳ».
"Αρχ. : Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθον τ' εἰναΐσας . . .
κε' (φ. 11α) «Τῇ φιλοσόφῳ 'Υπατίᾳ».
"Αρχ. : Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθον τ' εἰναΐσας· αὐτὰρ ἐγὼ κἀκεῖθι τῆς φίλης 'Υπατίας . . .
κς' (φ. 11β) [ἀφανὲς καὶ ἀπεξεσμένον].
"Αρχ. : 'Απέλαβες ὅπερ ἧς [sic] οὐκ ἀπέβαλες . . .
κζ' (φ. 11β) [ἀφανές].
"Αρχ. : Πλάτωνι Σωκράτης πεποίηται προσιὼν μὲν . . .
κη' (φ. 12α) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : Τοὺς γεωμετρικοὺς ὅρους ἀληθεστάτους ἡγοῦ . . .
κθ' (φ. 12β) «'Ολυμπίῳ».
"Αρχ. : Χθὲς καὶ πρώην ἐπὶ τῶν ἔναγχος ὑπάτων ὧν ὁ ἕτερος ἐστὶν 'Αρισταίνετος . . .
λ' (φ. 13β) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Τὸ μὲν τὰς γυναῖκας βοᾶν καὶ στερνοτυπεῖσθαι . . .
λα' (φ. 14α) [ἀφανές].
"Αρχ. : 'Εδεξάμην τὴν ἐπιστολὴν ἐν ᾗ τὴν τύχην πάλιν . . .
λβ' (φ. 15α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Ποιμένιος οὗτος ὁ τὴν ἐπιστολήν σοι διδοὺς . . .
λγ' (φ. 15α) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : Καὶ δακτύλῳ γεγονέναι σοφώτερος . . .
λδ' (φ. 15β) . . . ονιανῷ.
"Αρχ. : . . . ρι (;) τῆς 'Οδυσσέως πλάνης κέρδος ἔφησεν "Ομηρος . . .
λε' (φ. 16α) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : Θεῖα φρονεῖν· καὶ αὐτὸς τὸν δυνατὸν τρόπον . . .

λς′ (φ. 16β) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : Εἰ τοσοῦτον ἐστὶ κέντρον πειθοῦς . . .
λζ′ (φ. 16β) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : 'Ανδρόνικος τῆς ἐκκλησίας ψευσάμενος . . .
λη′ (φ. 17β) «Τρωΐλῳ».
"Αρχ. : Σὺ γὰρ δὴ καὶ φιλόσοφος εἶ καὶ φιλάνθρωπος . . .

2 (φ. 19α) : «Τοῦ αὐτοῦ Συνεσίου ἐπισκόπου κατάστασις (;) ῥηθεῖσα ἐπὶ τῇ μεγάλῃ τῶν βαρβάρων ἐφόδῳ· ἡγεμονεύοντος Γενναδίου καὶ δουκὸς ὄντος 'Ιννοκεντίου».
"Αρχ. : 'Εγὼ μὲν οὐκ οἶδ' ὅτι χρὴ καὶ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς συμφορῶν . . .

3 ['Επιστολαὶ Συνεσίου ;].
α′ (φ. 22α) «Πυλαιμένει».
"Αρχ. : 'Ηρινὰς ἀπὸ Θράκης ἐπιστολὰς κομισάμενος . . .
β′ (φ. 22α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Τέως μὲν ἐπράττομεν εὖ ; εἶθ' ὥσπερ ῥεύματος . . .
γ′ (φ. 22α) «Θεοφίλῳ».
"Αρχ. : Οἴχεται τὸ δίκαιον ἐξ ἀνθρώπων, 'Ανδρόνικος καὶ πρότερον ἠδίκει . . .
δ′ (φ. 22β) «Τρωΐλῳ».
"Αρχ. : Πάλαι μὲν ἀπραγμονεστέραν ἐποιούμην . . .
ε′ (φ. 22β) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Κακὸν οὐ μικρὸν ἀπολαύσω τῆς ἀγροικίας . . .
ς′ (φ. 22β) «'Ησυχίῳ».
"Αρχ. : 'Αθηναῖοι Θεμιστοκλέα τὸν Νεοκλέους . . .
ζ′ (φ. 24α) ['Αφανές].
"Αρχ. : 'Ως φησὶ Πλάτων ἀπεδέχετο· περαιτέρω δὲ οὐκ εἴα . . .
η′ (φ. 24β) ['Αφανὲς καὶ ἀπεξεσμένον].
"Αρχ. : Μετὰ τὸν Πυθαγόραν ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι . . .
θ′. (φ. 25α) «'Ανυσίῳ».
"Αρχ. : Πρώην οὐκ ἔφθασα τὴν βαρεῖαν . . .
ι′ (φ. 25α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : "Οτι μὲν ἡμᾶς ἥκειν ἡ γῆ τοῖς σοῖς . . .
ια′ (φ. 26β) «'Ολυμπίῳ».
"Αρχ. : Τὴν ἐπιστολὴν ἀναγινώσκων ἐν ᾗ διηγήσω . . .
ιβ′ (φ. 27α) «'Επιστολαὶ Συνεσίου Κυρηναίου . . . . . ρω(;)».
"Αρχ. : Π . . . ας ἐγὼ λόγους ἐγενησάμην (;) . . . ἀπὸ τῆς σεμνότητος φιλοσο . . .
ιγ′ (φ. 27α) «Πενταδίῳ Αὐγουσταλίῳ . . .».
"Αρχ. : Τοῦ παρ' ἡμῖν ὄχλου καὶ τῶν πραγμάτων αὐτὸς σὺ . . .
ιδ′ (φ. 27β) «'Ιωάννῃ».
"Αρχ. : Οἶμαί σε καὶ πρὸ εὐχῆς εὖ πράττειν . . .
ιε′ (φ. 28α) «Αὐξεντίῳ».
"Αρχ. : Εις . . . εις κυμα πολυφλοίσβοιο (;)
ις′ (φ. 28α) «Τῷ ἀδελφῷ Εὐοπτίῳ».
"Αρχ. : 'Ηρόμην τὸ μειράκιον . . . τοῦ σιλφίου· πότερον ἀπὸ γεωργίας γέγονεν . . .
ιζ′ (φ. 28α) «Πέτρῳ Πρεσβυτέρῳ».
"Αρχ. : Θεὸς ἡγείσθω παντὸς ἔργου καὶ λόγου . . .

ιη′ (φ. 28β) «᾿Αναστασίῳ».
"Αρχ. : Οὐδὲ "Αμασις μὲν ὑπῆρχε καλὸς φυλαξάμενος . . .
ιθ′ (φ. 29α) «Τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Εὐοπτίῳ».
"Αρχ. : (ἀφανῆ) ὁ διακομιστὴς τῶν πανηγυρικῶν . . .
κ′ (φ. 29α) «Τῇ φιλοσόφῳ Ὑπατίᾳ».
"Αρχ. : Αὐτὴν δὲ καὶ διὰ σοῦ τοὺς μακαριωτάτους ἑταίρους ἀσπάζομαι . . .
κα′ (φ. 29α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : . . . ρῦνον· ὄφιν· καὶ λαοδικέαν περίφευγε . . .
κβ′ (φ. 29β) «᾿Ολυμπίῳ».
"Αρχ. : ᾿Εγὼ μάρτυρα . . . Θεὸν ὃν φιλοσοφία καὶ φιλία πρεσβεύει . . .
κγ′ (φ. 30α) «Τῷ ἡγεμόνι».
"Αρχ. : Μνήμη, παρὰ τῇ σεμνοπρεπείᾳ τῇ σῇ, πῶς δὲ οὐ μέλλει . . .
κδ′ (φ. 30α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Δυστυχοῦμεν, οἷς εὐποροῦμεν, πονηραῖς ἀλλήλοις . . .
κε′ (φ. 32α) «Σιμπλικίῳ».
"Αρχ. : ᾿Εχαρίσω Κορεαλίῳ . . . πονηρὸν ὄντα . . .
κς′ (φ. 32β) «᾿Ιωάννῃ».
"Αρχ. : ᾿Αφοβία μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους . . .
κζ′ (φ. 33β) «Τῷ ἀδελφῷ Εὐοπτίῳ».
"Αρχ. : Τρίτη μὲν ἦν αἰσχύνη κειμένῳ· ἡ δὲ ἀδελφιδῆ . . .
κη′ (φ. 33α) «Τοῖς πρεσβυτέροις».
"Αρχ. : . . . θέναι ἐπὶ κυρίου, καὶ πεποιθέναι ἐπ᾿ ἄνθρωπον . . .
κθ′ (φ. 34α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Χρύσανθος (;) . . . ὑπὲρ μεσοῦσαν ἡμέραν . . .
λ′ (φ. 37β) «᾿Ανυσίῳ».
"Αρχ. : Ὁ δὲ καρνᾶς (;) ἔτι μέλλει· καὶ οὐθ᾿ ἑκών· οὐθ᾿ ὑπ᾿ ἀνάγκης . . .
λα′ (φ. 38α) «Θεοδώρῳ καὶ τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Πῶς δοκεῖτε (;) δέδηγμαι τὴν καρδίαν . . .
λβ′ (φ. 38α) «Θεοφίλῳ ἐπισκόπῳ».
"Αρχ. : Βαθύ σε γῆρας καὶ λιπαρὸν περιμείνειεν . . .
λγ′ (φ. 38α) «Τῇ φιλοσόφῳ Ὑπατίᾳ».
"Αρχ. : Αὐτήν τε (;) καὶ διὰ σοῦ τοὺς μακαριωτάτους ἑταίρους ἀσπάζομαι . . .
λδ′ (φ. 38β) «Κυρίλλῳ».
"Αρχ. : "Ιθι παρὰ τὴν μητέρα τὴν ἐκκλησίαν ἀδελφὲ Κύριλλε . . .
λε′ (φ. 38β) «Τῇ φιλοσόφῳ».
"Αρχ. : Οὕτω πάνυ πέπραγα πονηρῶς, ὥς τε . . .
λς′ (φ. 39α) «᾿Ανυσίῳ».
"Αρχ. : (ἡμιαφανῆ) Καρνᾶς ἱκέτης μου γέγονε, οὗ τὴν ἱκεσίαν . . .
λζ′ (φ. 39α) «Τῇ φιλοσόφῳ».
"Αρχ. : (ἡμιαφανῆ) ὑπηγόρευσα τὴν ἐπιστολήν· ἣν ὑγιαίνουσα κομίσαιο . . .
λη′ (φ. 39α) «Ἡλιοδώρῳ».
"Αρχ. : Πολλὰ καγαθὰ τῶδε γένοιτο, δι᾿ ἐφήμου μνήμης τὴν σὴν ἄγοντι σεμνοπρέπειαν . . .
λθ′ (φ. 39α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Ὁ δεῖνα (ἡμιαφανῆ) καὶ τοὺς λόγους ἐγεννησάμεθα . . .

μ' (φ. 39β) «Ἡρώδει καὶ Μαρτύρῳ».
"Αρχ. : Οὐκ ἐνάντιον (;) μοι δοκῶ πεπ (ἡμιαφανῆ) ἐπιστολῆς...
μα' (φ. 39β) «Διογένει».
"Αρχ. : Ἕως ἔτι περιῶν ὁ μακάριος Θεόδωρος· κοινὸς μὲν ἦν ἁπάντων Πενταπολιτῶν πρόξενος...
μβ' (φ. 39β) «Τῷ ἡγεμόνι».
"Αρχ. : Ποῦ Θεοδώρου μνήμη, παρὰ τῇ σεμνοπρεπείᾳ τῇ σῇ· πῶς δ' οὔ (ἡμιαφανὲς) χαρίσαι...
μγ' (φ. 39β) «Ἀναστασίῳ».
"Αρχ. : Ἤσθην ἀλλὰ πῶς οἴει· πάνυ μὲν οὖν ἀπὸ βαθείας τῆς γνώμης...
μδ' (φ. 40α) «Διογένει».
"Αρχ. : Τοιοῦτόν ἐστιν ἡ Σύρων τροφὴ καὶ (ἡμιαφανές).
με' (φ. 40α) «Σιμπλικίῳ».
"Αρχ. : Ἔδει μὲν ταῖς τύχαις τὰς γνώμας μὴ συνέ (ἡμιαφανὲς) μεμνῆσθαι τῶν πάλαι φίλων...
μς' (φ. 40α) «Ἡλιοδώρῳ».
"Αρχ. : Ἐμοὶ μὲν συμπρόεισι τοῖς ἐνιαυτοῖς, ἡ τοῦ φίλτρου προσθήκη· σὺ δὲ εἰ μὲν ὁμοίως ἔχων...
μζ' (φ. 40α) «Τρωΐλλῳ».
"Αρχ. : Ἀλλ' εἴ μή τε Κυρηναῖοι μήτε πόλις ἀστυγειτόνων ἀποτίσει σοι χάριν...
μη' (φ. 40α) «Κώνστανι» (κατ' ἀρχάς : Κωνστάντει).
"Αρχ. : Εἰ δὲ φιλοσοφίας τιμᾷς ἀρετήν, οὐ μόνον ἐν τοῖς παροῦσι καὶ μετασχοῦσιν...
μθ' (φ. 40α) « . . . Σιμπλικίῳ».
"Αρχ. : Ἀφιέναι φησὶ δεῖν ὁ Θεὸς τὰ ὀφειλήματα (ἡμιαφανὴς) τις δάνεισμα χρυσίον...
ν' (φ. 40β) Ἀνεπίγραφον (;).
"Αρχ. : Ἐγὼ καὶ σοῦ κη (ἡμιαφανὲς) ὡς μὴ ἀδικοίης· τοῦδε δὲ ὡς μὴ ἀδικοῖτο...
να' (φ. 40β) «Αὐρηλιανῷ».
"Αρχ. : Εἴ τινές εἰσι ψυχαὶ τῶν πόλεων ὡς (ἡμιαφανές).
νβ' (φ. 40β) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : Ἐπιτομὴν(;) (ἡμιαφανὲς) ὁδὸν... ἐπὶ τὸ πλουτεῖν ἐβάδισας Ἀθανάσιος...
νγ' (φ. 40β) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : Ἐκκαιδεκάτη μηνὸς εὐθύς, ὁ μακαρίτης Κεστρήνιος αὐτὸ τοῦτο...
νδ' (φ. 40β) «Ἀνυσίῳ».
"Αρχ. : Ἰωάννης ὃν ὅτι σε φιλεῖ δι' αὐτὸ τοῦτο φιλῶ· νόσῳ χαλεπῇ προσεπάλεσεν...
νε' (φ. 40β) «Αὐρηλιανῷ».
"Αρχ. : Οἶμαι σου τὴν θεσπεσίαν ψυχὴν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατα (ἡμιαφανές)...
νς' (φ. 41α) «Τῷ ἀδελφῷ».
"Αρχ. : (ἡμιαφανὲς) ...πυνθάνομαι τοίνυν εἴπερ μέλλεις...
νζ' (φ. 41α) «Ἑταίρῳ».
"Αρχ. : Ἐμισθωσάμην σοι ναῦν ἀνθρώπων εὐγενῶν καὶ πλεόντων τὴν θάλασσαν...
νη' (φ. 41α) «Κληδονίῳ καὶ Γενναδίῳ».
"Αρχ. : Συγγενὴς ἐμὸς ἀδικεῖται· σὺ δὲ καὶ φίλος εἶ· καὶ δικάζειν ἔλαχες...
νθ' (φ. 41β) «Ἀναστασίῳ».
"Αρχ. : (ἡμιαφανὲς) ἢ Θεὸς ἢ λόγος, μὲν(;) δαίμων ὅτι καὶ πε τά...
ξ' (φ. 41β) « . . . Ἀνδρονίκου».
"Αρχ. : Αἱ κακοποιοὶ δυνάμεις ἐν κόσμῳ, συντελοῦσι μὲν (ἡμιαφανὲς) τῆς προνοίας...

ξα′ (φ. 45β) «Ἰωάννῃ».
Ἀρχ. : Ὥσπερ ἄλλοτε πολλάκις ἐπὶ τῶν καιρῶν ἐγενόμην σοι χρήσιμος...
ξβ′ (φ. 47β) «Ὀλυμπίῳ».
Ἀρχ. : Λυποῦσι τὴν ἐκκλησίαν ἀλλότριοι πονηροί· διάβηθι...
ξγ′ (φ. 47β) «Τῷ ἀδελφῷ».
Ἀρχ. : Ὁ καὶ τοὔνομα δοῦλος καὶ τὴν (ἡμιαφανὲς) ὃν ἀγνοήσας...
ξδ′ (φ. 48α) «Τῷ φιλοσόφῳ».
Ἀρχ. : Ἠχοῦς ἔοικα πρᾶγμα ποιεῖν· ἅςπερ εἴληφα φωνάς, ἀντιδίδωμι...
ξε′ (φ. 48α) «Αὐρηλιανῷ».
Ἀρχ. : Οὕτω τῇ προνοίᾳ (ἡμιαφανὲς) Ρωμαίων· ἀλλὰ μελήσει ποτὲ καὶ οὐκ εἰσάπαν...
ξς′ (φ. 48α) «Θεοτίμῳ».
Ἀρχ. : Ἀρίθμει καὶ Πέτρον (;) ὀργὴν Πενταπόλεως (;)· ἄνθρωπον, οὐ τέχνην μετιόντα...
ξζ′ (φ. 48β) «Πυλαιμενει (;)».
Ἀρχ. : Καλῶς ποιεῖς εἰς τὴν ἔχουσαν τὸν βασιλέα πόλιν ἐπανελθὼν...
ξη′ (φ. 48β) «Θεοτίμῳ».
Ἀρχ. : Πλέω καλὰ τῆς Σιμωνίδου συνουσίας· ὁ Ἱέρων ἀπέλαυσεν· ἢ Σιμωνίδης Ἱέρωνος...
ξθ′ (φ. 49α) «Τῷ ἀδελφῷ».
Ἀρχ. : Ἀπέκτονε φησί τις Ἰωάννης (ἡμιαφανῆ).
ο′ (φ. 49α) «Τῷ ἀδελφῷ».
Ἀρχ. : Ἄραντες ἐκ φυκοῦντος δείλης ὀψίας, τῷ κατ᾽ ἐρυθρὰν κόλπῳ προσέσχομεν...
οα′ (φ. 49β) «Τῷ ἀδελφῷ».
Ἀρχ. : Μῆκος ἐπιστολῆς (ἡμιαφανὲς) διακομίζοντος, ἀλλ᾽ ὁ θαυμαστὸς Ἀκάκιος...
οβ′ (φ. 49β) «Τῷ αὐτῷ».
Ἀρχ. : Συχνοὶ παρ᾽ ἡμῖν (ἡμιαφανές).
ογ′ (φ. 49β) «Τῷ αὐτῷ».
Ἀρχ. : Ἔλυσας τὸ πρυμνήσιον· καγὼ τὰς (ἡμιαφανὲς) ἔστησας παρὰ τὴν ζεφυρῖτιν...
οδ′ (φ. 50α) «Ἀνυσίῳ».
Ἀρχ. : Ὧ δέδωκα τὴν ἐπιστολὴν εἷς(;) φιλόσοφός ἐστιν τὴν ψυχήν, ἀλλὰ ῥήτωρ...
οε′ (φ. 50α) «Αὐξεντίῳ».
Ἀρχ. : Ἂν γράψω καί σε (ἡμιαφανὲς) καὶ θείων ἀνδρῶν...
ος′ (φ. 50α) «Πυλαιμένει (;)».
Ἀρχ. : Δάπιδα μεγάλων τῶν (ἡμιαφανές).
οζ′ (φ. 50β) «Τῷ ἡγεμόνι».
Ἀρχ. : (ἀφανὲς ;) ἀρετῆς, ἔπαινος, ὃν εἰσφέρομεν Μαρκελλίνῳ...
οη′ (φ. 51α) «Ἰωάννῃ».
Ἔχει ὧδε : «Χρῆσθαι δεῖ ταῖς τῶν δυνατῶν φιλίαις καὶ μὴ καταχρῆσθαι».
οθ′ (φ. 51α) «Τῷ αὐτῷ».
Ἔχει ὧδε : Μὴ αἴτει μέγα, ἵνα μὴ δυοῖν θάτερον μ" (;) τυγχάνων λυπεῖς ἢ μὴ τυγχάνων λυπῇ.
π′ (φ. 51α) «Τῷ ἀδελφῷ».
Ἔχει ὧδε : «Ἄμφω τοὺς (ἡμιαφανὲς) ἀπέστειλα· ἵνα τῶν βιβλίων τὸ μὲν ἧς εἰληφώς· τὸ δὲ ἀπειληφώς».
πα′ (φ. 51α) «Θεοφίλῳ».
Ἀρχ. : (ἀφανὲς) βούλομαι· καὶ ἀνάγκη μοι θεία· νόμον ἡγεῖσθαι, πᾶν ὅ,τι ἂν ἐκεῖνος...

4 (φ. 55β) : «Συνεσίου Κυρηναίου εἰς τὸν αὐτοκράτορα περὶ βασιλείας».
Ἀρχ. : Ἆρα εἰ μή τις ἐκ πόλεως ἥκοι μεγάλης καὶ πλουτούσης...

5 (φ. 69α) : «Τοῦ αὐτοῦ [Συνεσίου Κυρηναίου] φαλάκρας ἐγκώμιον».
"Αρχ. : Δίωνι τῷ χρυσῷ τὴν γλῶτταν, ἐποιήθη (ἡμιαφανὲς)...
6 (φ. 77β) : [Συνεσίου ;] «Δίων ἢ περὶ τῆς κατ' αὐτὸν διαγωγῆς».
"Αρχ. : Φιλόστρατος μὲν ὁ Λήμνιος (ἡμιαφανὲς...)...
7 (φ. 80α) : «[Συνεσίου Κυρηναίου] Πρὸς τὸν ὕστερον παῖδα ἑπόμενον (δυσδιάγνωστον) καὶ διεξιόντι τοὺς παντοδαποὺς λόγους...».
Πιθανῶς συνέχεια τοῦ προηγουμένου λόγου.
8 (φ. 86β) : «[Συνεσίου Κυρηναίου] Αἰγύπτιοι ἢ περὶ προνοίας λόγος αος».
"Αρχ. : Ὁ μῦθος αἰγύπτιος τάχ' ἂν οὖν ὅδε καὶ μῦθος ὢν...
Προτάσσεται, φ. 86β, «προθεωρία» ἀρχομ. : Γέγραπται μὲν ἐπὶ τοῖς (ἡμιαφανές...).
9 (φ. 97β) : «[Συνεσίου Κυρηναίου] Αἰγύπτιοι ἢ περὶ προνοίας λόγος δεύτερος».
"Αρχ. : "Αρχεται ὑποσημαίνειν ἐνθάδε τὰ τῶν Θεῶν· ἐπειδὴ πάντα πανταχοῦ...
10 (φ. 103β) : «Πρὸς Παιόνιον περὶ τοῦ δώρου».
"Αρχ. : Ἀκούων σου πρώην ὑπὲρ φιλοσοφίας ἀγανακτοῦντος...
11 (φ. 106α) : [Συνεσίου Κυρηναίου] «περὶ ἐνυπνίων».
"Αρχ. : Εἰ δὲ εἰσὶν ὕπνοι προφῆται (ἡμιαφανές)...
Προτάσσεται, φ. 106α, «περὶ ὕπνων προθεωρία» ἀρχομ. : Ἀρχαῖον οἶμαι καὶ λίαν (;) πλατωνικὸν ὑπὸ προσχήματα φαυλοτέρας ὑποθέσεως...
12 (φ. 118α) : «Τοῦ αὐτοῦ Συνεσίου κατάστασις».
"Αρχ. : Οὔτε φιλοσοφίαν ἀπολίτευτον προελόμενος, καὶ τῆς φιλανθρωποτάτης θρησκείας...
13 (φ. 118β) : «Τοῦ αὐτοῦ [Συνεσίου Κυρηναίου] ὁμιλία».
"Αρχ. : Οὐ θήσομαι τὴν πανήγυριν ἄφωνον· ἀλλ' οὐδὲ μέντοι πολύφωνον...
14 (φ. 119α) : «Τοῦ αὐτοῦ [Συνεσίου Κυρηναίου] ἑτέρα ὁμιλία».
"Αρχ. : Νὺξ ἱερὰ φῶς ἐνεγκοῦσα τοῖς κατηραμένοις ὅσον οὐδεὶς ἡμέραν ἔλαμψεν ἥλιος· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὅσιον ἐξετασθῆναι τῷ δημιουργῷ...
15 (φ. 119β) : «Τοῦ αὐτοῦ Συνεσίου ἐπιστολαί».
α' (φ. 119β) «Θεοφίλῳ».
"Αρχ. : Πεῦσιν τινὰ πυθέσθαι προελόμενος ὑπὲρ οὗ πεύσομαι προαφηγήσασθαι βούλομαι...
β' (φ. 120β) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : Ὧ δέδωκα τὴν ἐπιστολήν, στέλλεται μὲν ἐπὶ πρᾶξιν, ἣν οὐχ ὅσον ἐμοὶ διηγήσασθαι...
γ' (φ. 121α) «Πρόκλῳ».
"Αρχ. : Πέρυσιν οὐχ ἧκε μοι γράμματα παρὰ τῆς ἱερᾶς σου χειρός· ἠρίθμησα καὶ τοῦτο...
δ' (φ. 121α) «Πυλαιμένει».
"Αρχ. : Διττοὶ λόγοι λέγονται περὶ σοῦ· τοιγαροῦν, ὁμοῦ μὲν ἐπὶ Θρᾴκης...
ε' (φ. 121α) «Νικάνδρῳ».
"Αρχ. : Τουτὶ γράμμα σου τὸ κλεινόν· πῶς γὰρ οὐ κλεινὸν ὅπερ μέγας ἐπῄνεσε...
ϛ' (φ. 121α) «Θεοφίλῳ».
"Αρχ. : Ὀλβιάταις· οὗτοι δὲ δῆμος εἰσὶ κωμήτης, ἐδέησεν αἱρέσεως ἐπισκόπου...
ζ' (φ. 121β) «Ἀνυσίῳ».
"Αρχ. : Οὐκ ἐθέλει παραμένειν ἄλληλα τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος· ἀλλὰ νόμῳ...
η' (φ. 121β) «Τῷ αὐτῷ».
"Αρχ. : Οὐδὲν ἂν γένοιτο Πενταπόλει λυσιτελέστερον, τοῦ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἄνδρας καὶ στρατιώτας...

θ′ (φ. 122α) «Ἀναστασίῳ».
"Αρχ. : Οὐδὲν ἐγὼ γέγονα χρήσιμος Εὐαγρίῳ τῷ πρεσβυτέρῳ· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἑτέρῳ...
ι′ (φ. 124α) «Θεοφίλῳ».
"Αρχ. : Ἐγὼ μὲν οἷος ἦν τῷ πατρικῷ προστάγματι· καὶ χεῖρα καὶ γνώμην ὑπηρέτιν εἰσενεγκεῖν...
ια′ (φ. 124α) «Τῇ φιλοσόφῳ».
"Αρχ. : Εἰ καὶ μὴ πάντα ὁ δαίμων ἀφελέσθαι μου δύναται, ἀλλὰ βούλεται ὅσα γε δύναται...
ιβ′ (φ. 124β) [Τῷ ἀδελφῷ]. Ἐξίτηλος καὶ ἀπεξεσμένη ἡ ἐπιγραφή.
"Αρχ. : Τίνα μέντοι τίνα παρὰ τῶν οἷος αὐτός...
ιγ′ (φ. 124β) «Χρύσῃ».
"Αρχ. : Οὐχ ὅτι μοι τῶν παιδίων συγγενής ἐστι ὁ θαυμαστὸς Γερόντιος, συνίστημι τὸν νεανίσκον...
ιδ′ (φ. 124β) [Τῷ αὐτῷ Χρύσῃ] — Ἡ ἐπιγραφὴ ἐξίτηλος καὶ ἀπεξεσμένη.
"Αρχ. : Μῆκος ἐπιστολῆς, ἀνοικειότητα κατηγορεῖ...
ιε′ (φ. 124β) «Τῷ αὐτῷ [Χρύσῃ]».
"Αρχ. : Δέδεξο μετὰ τῆς ἐμψύχου καὶ τὴν ἄψυχον ἐπιστολήν· μετὰ τοῦ θαυμαστοῦ Γεροντίου...
ις′ (φ. 124β) «Τῷ αὐτῷ [Χρύσῃ]».
"Αρχ. : [Ἐ]πιστολὴν ἐπέθηκα τῷ θαυμαστῷ Γεροντίῳ πρὸς τὴν ἱεράν σου καὶ τριπόθητον...
ιζ′ (φ. 124β) «Τῷ αὐτῷ [Χρύσῃ]».
"Αρχ. : Ὧ δέδωκα τὴν ἐπιστολήν, ταμίας ἐστὶ καὶ σιτοδότης τοῦ Δαλματῶν τάγματος...
ιη′ (φ. 125α) [Ἑρκουλιανῷ] — Ἡ ἐπιγραφὴ ἐξίτηλος καὶ ἀπεξεσμένη.
"Αρχ. : Τῶν ἐρώτων οἱ μὲν χαμαὶ ἐρχομένας...
ιθ′ (φ. 125β) «Τῷ αὐτῷ [Ἑρκουλιανῷ]».
"Αρχ. : Μὴ θαυμάσῃς εἰ διακομιστῇ δυοῖν ἐπιστολῶν ἑνὶ χρῶμαι, ἀλλὰ πρῶτον μεν...
κ′ (φ. 125β) «Τῷ αὐτῷ [Ἑρκουλιανῷ]».
"Αρχ. : Τὸν μὲν Ὀδυσσέα διὰ τῆς ἐπιστολῆς ἐπέγνων πολλῶν ἐπαναγαγόντων...
κα′ (φ. 126α) «Ὀλυμπίῳ».
"Αρχ. : Ἀπέλιπον τὴν τάξιν τῶν φόρων· τί γὰρ ἦν ποιεῖν, οὐδενὸς Ἑλλήνων τῶν τὴν Λιβύην...
κβ′ (φ. 128α) «Τῷ αὐτῷ [Ὀλυμπίῳ]».
"Αρχ. : Ἡμῖν ἀεὶ καὶ ἀπὼν ἐπιδημεῖς τῇ μνήμῃ· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν εἰ πάνυ βουληθείημεν...
κγ′ (φ. 128α) «Πυλαιμένει».
"Αρχ. : Οὐδὲ τὴν σὴν Ἡράκλειαν ἀνήκοον οἶμαι γεγονέναι τοῦ παρ' ἡμῖν φιλοσοφήσαντος Ἀλεξάνδρου...
κδ′ (φ. 128α) «Τῷ αὐτῷ [Πυλαιμένει]».
"Αρχ. : Ἆρα μοι μένεις φιλόσοφος ; ἆρα ἐκεῖνος ὃν ἀπολέλοιπα Πυλαιμένης...
κε′ (φ. 128β) «Τῷ αὐτῷ [Πυλαιμένει]».
"Αρχ. : Οἴου με περιπτύσσεσθαι Πυλαιμένην αὐτὴν τὴν ψυχήν, αὐτῇ τῇ ψυχῇ...
κς′ (φ. 128β) «Τῷ αὐτῷ [Πυλαιμένει]».
"Αρχ. : Δι' ἔτους ἡμῖν ἀφικνεῖται παρὰ σοῦ γράμματα, ὥσπερ τῶν ὡρῶν καὶ τοῦτο φερουσῶν...
κζ′ (φ. 128β) «Τῇ φιλοσόφῳ».
"Αρχ. : Τῆτες ἐξήνεγκα δύο βιβλία· τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ θεοῦ κινηθεὶς...
κη′ (φ. 130α) «Δομετιανῷ [σχολαστικῷ]».
"Αρχ. : Πάνυ σαφῶς καταμεμαθηκὼς τῶν ἔργων τὴν σὴν θαυμασίαν κεφαλὴν...

κθ′ (φ. 130α) «Τῷ αὐτῷ [Δομετιανῷ]».
"Αρχ. : Τὰ δίκαια χρήζει συμμάχων· καὶ γίγνοιντ' ἂν οἱ βοηθοῦντες αὐτοῖς, εὐδαίμονες...

16 (φ. 130β) [Συνεσίου ;] —Ἡ ἐπιγραφὴ ἀπεξεσμένη.
"Αρχ. : Πρὸς μὲν τὸ λέγειν ὡς οὐ τοὺς(;) κεκλ... [ξέσμα] ὁ νόμος ἀλλὰ τοὺς(;) ἐπὶ κακῷ χρησαμένους (;) ἀπαιτεῖ τιμωρίας...
Τελ. : διαπεπράχθαι τὴν κοινωνοῦσαν τῆς τέχνης μετακεχειρισμένη.

17 (φ. 131α) Ἀνεπίγραφον [Συνεσίου ;].
"Αρχ. : Ἀλέξανδρον μὲν τὸν Μακεδόνα τοῖς Ὁμήρου ποιήμασιν ἐφυπνώττειν λόγος...
Τελ. : καθαρῶν καὶ ἀμέμπτων γάμων τὴν τοῦ παιδὸς σωτηρίαν ἀντιδωρούμενος.

18 (φ. 131α) [Συνεσίου ;] —Ἡ ἐπιγραφὴ ἀμυδρὰ καὶ ἀπεξεσμένη.
"Αρχ. : Ὡς ὤνησέ γε τὸ σύνθημα ἡμῖν μελλῆσαν...
Τελ. : ...Τὸ μὴ καὶ τοῦτο κοινώνασθαί τε καὶ ἀποσημῆναι.

19 (φ. 131β) Ἀνεπίγραφον [Συνεσίου ;].
"Αρχ. : Ὀδυσσεῖ μὲν ἐξήρκει τοῦ παιδὸς τὴν ἐφ' αὐτῷ φαντασίαν...
Τελ. : ...εἰς τὸ ἀκρότατον τοῦ γήρως ἐπ' εὐδαιμονίᾳ τῶν ὅλων παραπεμφθῆναι.

20 (φ. 132α) [Συνεσίου ;] —Ἡ ἐπιγραφὴ ἀμυδρὰ καὶ ἀπεξεσμένη.
"Αρχ. : Ἤλυθες Τηλέμαχε φησὶ τὸ ἔπος...
Τελ. : ...ὁ μῦς τὸν λέοντα τῷ μισθῷ σώσας ἀρκούντως δείκνυσιν :

21 (φ. 132β) [Συνεσίου ; Βοηθίου; Θεμιστίου; Δίωνος ;] — Ἡ ἐπιγραφὴ ἀμυδρὰ καὶ ἀπεξεσμένη.
"Αρχ. : Ἀλλὰ σοὶ τὸ μὲν σῶμα ὡς ἐμήνυες διατέλους (;) ἔχοι· τῇ λύπῃ δὲ φάρμακον ἔλθοι παρὰ Θεοῦ...
Τελ. : ...τούτων μοι μεμνῆσθαι τῶν ὑποσχέσεων ὦ βασιλεῦ. —

22 (φ. 133α) [Συνεσίου ; Βοηθίου ; Ἰουλιανοῦ Παραβάτου ; Θεμιστίου ;] —Ἡ ἐπιγραφὴ ἀμυδρὰ καὶ ἀπεξεσμένη.
"Αρχ. : Προσήκειν ὑπολαμβάνω τοῦ λόγου τοῦδε, μάλιστα μὲν ἅπασιν ὅσα τε γαίαν ἐπιπνέει τε καὶ ἕρπει...
Τελ. : ...τοῦτο μεῖζον εἴη τῶν ἐμοὶ βεβιωμένων, πολλὰς πάνυ καὶ πολυετεῖς περιόδους.

23 (φ. 144α) «Τοῦ αὐτοῦ ἀντιοχικός, ἢ μισοπώγων».
"Αρχ. : Ἀνακρέοντι τῷ ποιητῇ πολλὰ ἐποιήθη μέλη χαρίεντα· τρυφᾶν γὰρ ἔλαχεν ἐκ μοιρῶν...
Τελ. : ὑμῖν δὲ οἱ θεοὶ τῆς εἰς ἡμᾶς εὐνοίας καὶ τιμῆς ἣν ἐτιμήσατε δημοσίᾳ, τὰς ἀμοιβὰς ἀποδοῖεν.

24 (φ. 155α) «Θεμιστίου φιλοσόφου ἐπὶ πατρί».
"Αρχ. : Θρήνους μὲν δὴ ᾄδειν καὶ ὀδυρμοὺς οὔτε ὑμεῖς ἐάσειν φατὲ...
Τελ. : ὦ μάκαρ προσευχομένῳ, ἀλκήν τε καὶ ἀνδρείαν, εἰς τὸν ἀγῶνα.

25 (φ. 158β) «Ἀπελλᾶ γενεθλιακὸς» [Ἀριστείδου τοῦ Ῥήτορος ;].
"Αρχ. : Ὅσα μὲν δὴ θεοῖς γενεθλίοις τὲ καὶ πατρῴοις· καὶ πρό γε τούτων, καὶ μετὰ τούτους τῷ σωτῆρι καὶ τοῦ βίου καθηγεμόνι, καὶ πᾶν ὅτι ἂν εἴποι τις εἰκότα ἦν...
Τελ. : ...τὸν πεπρωμένον ἐν εὐδαιμονίᾳ διάγειν παρασχὼν χρόνον παισὶν ἐκ παίδων τὴν διαδοχὴν τοῦ γένους, τῇ τε πόλει καὶ σεαυτῷ διαφύλαττε.
Προτάσσεται, φ. 158β, «ἡ θεωρία» ἀρχομένη :
Ἀπελλᾶς εἷς ἐτύγχανεν ὤν, τῶν ἐκ τῆς ἀρχούσης βουλῆς εὐπατρίδης· γένους τῶν ἀπὸ Κοδράτου· παῖς μέντοι ὁ Ἀπελλᾶς ἔτι γεγονὼς...

26 (φ. 162α) «Ἀριστείδου τοῦ ῥήτορος πλατωνικὸς Γ′ πρὸς Καπίτωνα».
"Αρχ. : Νῦν καὶ μᾶλλον φιλοῦμεν οὕτως ἐρωτικῶς τοῦ Πλάτωνος ἔχοντα...
Τελ. : ... μνησικακήσει εἴ τι τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραχθέντων ἠνέγκαμεν εἰς μέσον.

27 (φ. 168β) «Πανηγυρικὸς ἐν Κυζίκῳ περὶ τοῦ ναοῦ».
"Αρχ. : "Απασι μὲν ὡς ἐγὼ νομίζω, προφάσεις ἱκαναὶ τοῦ λέγειν ἐν τῷ παρόντι...
Τελ. : ...πανήγυριν ὡς ἐκ τοῦ παραχρῆμα συμβαλλόμεθα· καὶ ἴσως μετρίως ἔχει.

28 (φ. 171β) «Θεμιστίου σοφιστοῦ καὶ ἐπάρχου λόγος περὶ ἠτυχηκότων [δυσδιάγνωστον] θέλοντος».
"Αρχ. : Οἶμαί σε θαυμάζειν ὦ βασιλεῦ, τί δήποτε οὐ παραχρῆμα ἐπὶ τῇ νίκῃ καὶ ἐφεξῆς...
Τελ. : ...γενέσθαι τὴν φήμην τῶν καλῶς αὐτῇ προσενεχθέντων, εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὸν αἰῶνα.

29 (φ. 180β) «Τοῦ αὐτοῦ [Θεμιστίου σοφιστοῦ] ἐπὶ τῆς εἰκόνος Οὐαλεντίου(;)».
"Αρχ. : [...] μὴν ἐγώ σοι κατὰ κόρης ἤδη καὶ πλήσμιος εἶναι, τοσαυτάκις ἔμπροσθεν διειλεγμένος· ὥστε διὰ τοῦτο ἀπώκνουν καὶ νῦν ποιήσασθαι...
Τελ. : ... ἡ τῶν πολεμίων καταστροφή· βασιλείας δὲ ἡ τῶν ὑπηκόων εὐδαιμονία.

30 (φ. 188α) «Τοῦ αὐτοῦ [Θεμιστίου σοφιστοῦ] προτρεπτικὸς Οὐαλεντινιανῷ νέῳ».
"Αρχ. : Ὦ παῖ δυοῖν ἀηττήτων πατέρων· οὐκ οἶδα ὅτι σε προσειπὼν μᾶλλον...
Τελ. : ... ἐγκαλλωπίσασθαι τῇ πατρίδι, ὥσπερ οἱ νικήσαντες ὀλυμπιᾶσιν.

31 (φ. 192α) Ἀνεπίγραφον [Θεμιστίου ;].
"Αρχ. : Βασιλεῦ· τὸ μὲν ἐπαινεῖν σε ἐφέντα τῇ προθυμίᾳ· καὶ τὴν παροῦσαν ἑορτὴν...
Τελ. : ...μερίτην ποιήσας τῆς ἐπωνύμου ταύτης ἀρχῆς, μερίτην ἀποφήνειε καὶ τῆς ἁλουργίδος.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι σύγχρονοι γραφαὶ καὶ πιθανῶς τῆς αὐτῆς χειρός. Ἐν ταῖς ᾤαις συχνότατα παρασελίδια σημειώματα, διορθώσεις εἰς τὸ κείμενον ἀναγράφοντα ἢ ἑρμηνεύοντα λέξεις καὶ πράγματα. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων — ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων — εἶναι συνήθως 0,085 × 0,132. Πολλαχοῦ τὸ *ἂν* (ὡς ἐν φ. 41β, 42α, 43α, 44α, 44β, 45β, 49α, 51α, 59β, 68α, 69β, 75α, 80β, 82α, 83β, 86β, 93β, 102β, 103α-β, 104β, 110β, 111α, 113α, 115β, 121β, 122β, 124α, 128α-β, 130α, 132α, 158β, 190α κλ.κλ.) καὶ τὸ *δὲ* (ὡς ἐν φ. 67α, 85β, 128β κλ.) διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 76α καὶ *κἂν* διπλοτονούμενον. Ἐν φ. δὲ 196β, 128β, 154 παρετήρησα καὶ *μὲν* βραχυγραφικὸν διπλοτονούμενον.

Ὁ κῶδιξ ὑπὸ τῆς νοτίδος ἐνιαχοῦ κατέστη ἀμυδρός πως. Τὰ φ. 1 καὶ 196 ἐφθαρμένα, καθ' ὅσον ἦσαν ἐπικεκολλημένα τὸ μὲν ἐπὶ τῆς πινακίδος, τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τούτου. Τὸ μετὰ τὸ φ. 151 φύλλον ἐσημειώθη 151Α. Στάχωσις ἐξηρθρωμένη ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 118.

152

Χάρτης — Διαστ. 0,10 × 0,155 — Αἰὼν XVII — Φύλλα 215

1 (φ. 1β) Μηνολόγιον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.
2 (φ. 3α) Ἀναστάσιμα τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ σαββάτου καὶ ἡ ἑβδομαδαρέα.
3 (φ. 95α) «...Ἀκολουθία εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς... Θεοτόκου...».
4 (φ. 101α) «...Ἀκολουθία εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς μεταμορφώσεως...».
5 (φ. 109α) Ἀκολουθία εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου.

6 (φ. 121α) Ἀκολουθία εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ.
7 (φ. 130β) Ἀκολουθία εἰς τὰ Χριστούγεννα.
8 (φ. 139α) Ἀκολουθία τῶν Θεοφανείων.
9 (φ. 147α) Ἀκολουθία τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος.
10 (φ. 153α) Ἀκολουθία μεσοπεντηκοστῆς.
11 (φ. 163β) «Ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς τῆς ἀναλήψεως . . .».
12 (φ. 173α) Ἀκολουθία τῆς πεντηκοστῆς.
13 (φ. 203α) «Ἀρχὴ τῶν ἀναστασίμων ἐξαποστειλαρίων καὶ τῶν ἑωθινῶν ἰδιομέλων τῶν ια' . . .».
14 (φ. 207α) «Εὐαγγέλια ἑωθινὰ τὰ ια' ἀναστάσιμα . . .».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαὶ σύγχρονοι. Τὰ φ. 1α, 183β, 202β καὶ 213α–216α ἄγραφα. Μεταξὺ τῶν φ. 183 καὶ 184 ἱκανὰ ἀποκεκομμένα φύλλα, ὧν τινα φαίνονται γεγραμμένα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἰατρική τις συνταγή. Πλὴν τὸ παράφυλλον τοῦτο ἀποκέκοπται κατὰ τὸ ἥμισυ. Ἐν φ. 215α διάφορα δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : *Ἐτοῦτο το βειβλύ(ων) ὖναι του ἐν Ιερομονάχ(οις) υγνατίου· τοῦ | ἀσκοῦντος ἐν τω ἄγίω μετεώρω* (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Συνεστάχωται ἐντύπῳ κολοβῷ ψαλτηρίῳ ἀρχετύπου ἐκδόσεως. Εἶναι δὲ ἡ στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα ἐπιπόλαια κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 116.

153

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,15×0,216 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 635·

Πανδέκτη.

Ἐν φ. 267α-β, τῆς διηγήσεως Θεοδούλου μοναχοῦ [= Θηκαρᾶ] « . . . περὶ τῶν ὕμνων, πῶς θεόθεν δεδώρηνται . . .» προτάσσονται : «Διονυσίου μοναχοῦ πεντήκοντα [= πεντηκοντὰς] ἰάμβων» κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένων :

Ἀρχ. : *Λειμὼν θεαυγὴς τερπνοσυνθέτων ὕμνων,*
θείων χαριτότευκτος ἠγλαϊσμένος,
ῥοδονιαὶ πάντερπνοι τῶν μονοτρόπων,
φέριςα φωτόμορφα χρυσανθῆ κρίνα,
. . . .

Τελ. : *τούτοις ἀεὶ τελοῦσιν ἑορτὴν ξένην,*
εἴη χορηγῶν εἰς ἀεί σοι τὴν χάριν,
οἴκτους ὁ Χριστὸς Θηκαρ' οὖν ὑμνογράφε
ὁ καὶ χάριν σοι παρέχων ἐν τοῖς ὕμνοις.

Ἐν φ. 111β ἐρυθρόγραφα ταῦτα:

† C'ἀναντιάζω, ὦ θεοῦ λόγ(ον) ἔσωσας,
ἀνάκτοιο, σαρκωθέντ' ἐν παναΓ(ΐ) [= Παναγίᾳ]· |
βασίλϊς', κυρία καὶ μ(ήτ)ηρ τοῦ παντὸς
ἁγνὴ ὃν ἔτεκες τὸν τιμαλφέ|ςατον·
σάωσον κᾀμὲ τῷ ἀλϊτρῷ παρθένε :

Ἐν φ. 547β γέγραπται :

ἤτοι : *† θύτου παροικτροῦ, παφνουτΐου μονοτρόπου, ἀρετὴν πάσ(ης) ξένος· ὕςατος, ἄθλιος, κ(αὶ) τα|λαίπορος, σκόλϋξ κ(αὶ) οὐκ' ἄν(θρωπ)ος, κ(αὶ) ἐξοθένημα λαοῦ : Ἔτ(ους) ,ζωλω* [* 7030 = 1522] *ἰν(δικτιῶν)ος ι' μην(ὶ) ιουν(ίῳ) κδ' :*

Τετράδιά τινα δ' ὅμως τοῦ κώδικος δὲν φαίνονταί μοι γεγραμμένα χειρὶ τοῦ Παφνουτίου τούτου.

Ἐν φ. 548β-549α Πίνακες πασχαλίων. Ἐν φ. 634α προτροπαί τινες περὶ καλοῦ βίου καὶ ἐν φ. 635β στίχοι εἰς Βασίλειον τὸν βουλγαροκτόνον γεγραμμένοι χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου Παφνουτίου.

Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις διορθώσεις εἰς τὸ κείμενον χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 409α ἐσημείωσεν οὗτος δι' ἐρυθροῦ μέλανος :

ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστ)ὲ ἡγοῦ κίνησιν ἐνταῦθ(α)

καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 552α δι' ἀμαυροῦ μέλανος :

ἡγοῦ μου εὐσπλαΓχνε ἰ(ησο)ῦ :

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος, μεταξὺ διαφόρων δοκιμίων κονδυλίου καὶ τὸ ἑξῆς σημείωμα βαναύσως γεγραμμένον κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα : *† βιβλίον τοῦ μετεῶρου . . :*
Ἐπὶ δὲ τοῦ πάχους τοῦ κώδικος, πρὸς τἄνω, δι' εὐμεγέθων γραμμάτων : *παντέκτης.*

Τὰ φ. 38–41, 157, 233β, 308β, 309, 407β, 408, 459–462, 548α, 549β–551β, 588β, 589, 627β–633β, 634β τελείως ἄγραφα. Ὁ κῶδιξ πρὸς τὸ τέλος ἔχει ὑπὸ τῆς νοτίδος βλαβῆ. Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ μεταλλίνους γόμφους, δλοσηρικοὺς δύο πλεκτοὺς φύλακας καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτοὺς μετ' ἀγκιστρίων ὀρειχαλκίνων.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 201.

154

Χάρτης στιλπνὸς	Διαστ. 0,146×0,21	Αἰὼν XV	Φύλλα β'–οε' + 62

1 (φ. β'α) : Ἀκέφαλον [Μονῳδία τινὶ ἐκ βασιλείου γένους].

Ἀρχ. : . . . Ὅθεν καὶ Καίσαρα φασί, μήπω τὴν τῶν μειρακίων ἡλικίαν παραμείψαντα, ἐπὶ τῇ πρὸς μητρὸς θείᾳ, λόγον ἐπιτάφιον εἰπεῖν. Τοῦτο δὲ φαίνεται καὶ παρ' Ἕλλησι γινό-

μενον. Ὅθεν πρός τινα ἐπιστέλλων ὃν οἶσθα σοφιστὴς φησίν, οὐ καλῶς δὲ αὐτῶν τῶν ἐκείνου ῥημάτων μέμνημαι, οὐ γὰρ τοῦ σοῦ στόματος ἦν, σιγῇ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον θάψαι... Τελ. ...Ἐγώ, δέ, ὡς παρὰ θεράποντος πρὸς δεσπότην τοῦ ῥήματος νοουμένου, φημί, καὶ δεῖν, καὶ ὀφειλόμενον εἶναι, ἐμὲ τοῖς σοῖς παισὶ τὲ καὶ πάντα τρόπον, λειτουργεῖν καὶ βοηθεῖν. Ὃ ἐγὼ μὲν ἀεί, καὶ βουλήσομαι καὶ ποιήσω· παρείη δὲ πρὸς τοῦτο δύναμις παρὰ Θεοῦ.

Πρὸς εὐκολωτέραν διάγνωσιν τοῦ κειμένου παραθέτω ἀποσπάσματά τινα :

φ. Γ'β : «...Ἵνα δὲ εἰδῆς, ὡς οὐδὲ αὐτός, οὐκ ἐν τοῖς κοινοῖς μόνον, ἀλλ' οὐδ' ἐν τοῖς ἰδίοις ἐμαυτοῦ, τῆς χρηστότητος ἐκείνου καὶ καλοκαγαθίας ἄμοιρος γεγένημαι, ἐν Φλωρεντίᾳ μὲν ὄντι, γράμματα ἐμοὶ πέμψας πολλάκις, πολλοῦ φίλτρου καὶ φιλανθρωπίας γέμοντα, ἐκάλει με παρ' ἑαυτόν...»— φ. Ϛ'β : «...Νῦν δ' ἐπὶ τῶν λόγων, ἐξέδωκας ἐπὶ τ' ἀδελφῷ· ὅπως ἕτερον ἀνδριάντα σοῦ ἔχωμεν, πεσόντα, διὰ τοῦ λόγου ἀναστήσῃς — ὃς δύναιτο ἂν καὶ σοῦ, πεσόντος ποτέ, καὶ τῆς βασιλικῆς αὐτῆς ἀρετῆς, ἀνδριὰς εἶναι· δέδωκας δὲ ἡμῖν ἀντ' ἐκείνου καὶ τῇ Πελοποννήσῳ, καὶ τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ...».

φ. Ζ'α : «...Πρὸς σὲ δέ, οὐ βασιλέα μᾶλλον, ἢ φιλόσοφον ὄντα, λέγω μετὰ παρρησίας...» — φ. ΙϚ'α κ.ἑ. : «...Τὴν γὲ μὴν ἐν σοὶ δύναμιν καὶ δεινότητα τῶν λόγων, δείκνυσι μὲν καὶ ἄλλα, ἃ λέγεις τὲ καὶ γράφεις καθημέραν καὶ δημηγορεῖς, ἣν δὴ τέ||χνην τοῦ δημηγορεῖν, κἀκεῖνος θαυμασίαν καὶ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς εἶχε· κοινὸν γὰρ τοῦτο, τῆς ὑμετέρας οἰκίας· οὐκ ἐν ἀνδράσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γυναιξὶν ἀκμάσαν. Ἔσχομεν γὰρ καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις, Ἀσπασίαν νέαν, τὴν σὴν μητέρα καὶ βασιλίδα λέγω, δυναμένην καὶ αὐτήν, ἄριστα λέγειν· καὶ τὰς ἀδελφὰς τὰς σάς, Ἀσπασίας ἄλλας, ὧν μίαν ἀκούω νεωτάτην ἔτι, ἔπαινον ζῶντος τοῦ πατρὸς εἰπεῖν...».—φ. ΚΓ'α : «...Καὶ τὰ μὲν ἄλλα, νῦν ἐῶ· ἀλλὰ τὸ βασιλέα μὲν εἶναι τὸν ἐπαινοῦντα, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ μετὰ βασιλείαν εὐθὺς σχήματι, γενέσθαι τὸν εὐφημούμενον, καὶ βασιλέως μὲν ἄμφω υἱούς, βασιλέως δὲ ἀδελφούς, βασιλέων δὲ θείους καὶ πατέρας, βασιλέων δὲ ἄνωθεν υἱωνούς, τὴν δὲ τῆς γενέσεως σειράν, εἰς ἀρχὴν ἀνάγειν, λαμπροτέραν ἢ δύναιτο ἄν τις ἐπινοεῖν, παρὰ τίσιν ἄλλοις λόγοις, ἢ τῶν πώποτε γενομένων, ἢ τῶν μετὰ ταῦτα ἐσομένων, εὕροι τις...».—φ. ΞΒ'β κ.ἑ. : «...Ἄτοπον δέ, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ μέν, ἴσως δὲ καὶ ἄλλοθι, τινὰς σπουδάζειν περὶ τοὺς ἡμετέρους λόγους, καὶ νῦν || εἶναι τοὺς γινώσκοντας, ἐπὶ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς μητροπόλεως, ἀμελεῖσθαι· μὴ δὴ τοῦτο πρὸς θεοῦ γενέσθω βασιλεῦ· ἀλλὰ κἂν τούτῳ, βοήθησον μὲν τῷ κοινῷ γένει, βοήθησον δὲ τοῖς κοινοῖς ἀνδράσι, τοῖς τε συγγεγραφόσιν, ὥστε μὴ τὰ αὐτῶν ἔργα καὶ τοὺς πόνους, οὕτω καλοὺς καὶ τιμίους ἀπολέσθαι, καὶ περὶ ὧν συνέγραψαν· βοήθησον δὲ αὐτοῖς τοῖς λόγοις οὐ τοῖς κατὰ συγγραφὴν λέγω μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν μαθήμασι καὶ φιλοσοφίᾳ...» — φ. ΞΔ'α κ.ἑ. : «...Καὶ ὥσπερ σέ, οὔθ' ἡλικία, οὔτε ἀρχή, οὔτε βασιλεία, οὔτε πραγμάτων ὄχλος ἐκώλυσε πρὸς τὸ μαθεῖν, μᾶλλον δὲ πρὸς τὸ μὴ τοῖς παλαιοῖς ἐξισωθῆναι, ||οὕτω μηδ' οἱ ἄλλοι, ὑπὸ τῶν ἀπάγειν δοκούντων, κωλυέσθωσαν...».—φ. ΞΗ'α : «...ἐμοὶ μὲν μονῳδίας νῦν γράφειν ἢ ἐπιταφίους, ἐπὶ τοιούτους τοῖς παρὰ σοῦ λόγοις, καὶ μετὰ τοσοῦτον χρόνον οὐκ ἐνῆν...».

[Μήπως τοῦ Πλήθωνος; Πάντως τὸ κείμενον συνδέεται πρὸς τοὺς τελευταίους Παλαιολόγους ἐν Πελοποννήσῳ. Τὸν Μανουήλ; τὸν Θεόδωρον;]

[* Πρβλ. Ν. Α. Βέη, *Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ τεχνικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς Μοναῖς τῶν Μετεώρων*, Ἀθ. 1910, σελ. 40–41].

2 (φ. 1α) : «Αἰσώπου μῦθοι κατὰ στοιχεῖον τοῦ ᾱ μέχρι τοῦ ω̄ μέγα : ∾». Τὸ ὅλον σκβ' μῦθοι, *παροιμίαι* συχνάκις ἐπιγραφόμενοι ἐν τῷ κώδικι, κατὰ τάξιν ἀλφαβητικὴν τεταγμένοι, συνοδευόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιμυθίων αὐτῶν. Προτάσσεται, φ. 2α-β, ὁ βίος Αἰσώπου.

Ἀρχ. : Αἴσωπος ὁ λογοποιός· Λυδὸς μὲν ἦν τὸ γένος, τύχῃ δὲ δουλεύσας Ἀθηναίῳ Τιμάρχῳ... — Τελ. : ...ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας τὰ ἐν ἑκάστῳ μύθῳ λεγόμενα : —.

3 (φ. 23β) : «Λουκιανοῦ θεῶν ἐκκλησία».
"Αρχ. : Μηκέτι τονθορίζετε ὦ θεοί... — Τελ. : ὡς μὴ πλεῖον ἂν γίγνηται.
Ἐπακολουθεῖ, φ. 25β–26α, «ψήφισμα».
"Αρχ. : Ἐκκλησίας ἐννόμου ἀγομένης — Τελ. : ... θεὸν αὐτὸν εἶναι φημίζουσι : — ("Αρά γε ἴδιόν τι ἢ συνέχεια τοῦ : Λουκιανοῦ θεῶν ἐκκλησία;).

4 (φ. 26β) : Αἱ ἐπακταὶ ἑκάστου μηνός, περὶ τοῦ θ' οὐρανοῦ, περὶ τοῦ ἀστέρος Κρόνου μετὰ σχημάτων.
Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ, 26β, ἐν μιᾷ σειρᾷ καθέτως ἐκ τῶν κάτω πρὸς τἄνω :

† *τέρμα σέπτὸν ἤληφαν* [1], *οἱ μύθοι* [2]· *φράγκω*
λυπὸν [3] *σοι λέγωντα* [4] //// *ἅπασ(αν) τάξην,*
Γρφϊκὴν /// *γραφον γενάδα*

5 (φ. 27α) : Κανόνιον πρὸς εὕρεσιν «ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς γεννᾶται ἡ σελήνη».

6 (φ. 27β) «Αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν» μετὰ σχημάτων.

7 (φ. 27β) «Σύνταγμα ψηφηφορικόν· *Συνοδοπανσέληνον* εὕρεσις ἀκριβὴς πονηθεῖσα παρὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Θετταλίας κυροῦ Ἰσιδώρου [τοῦ Γλαβᾶ]».

8 (φ. 35α) Πίνακες ἀγαθῶν καὶ κακῶν σχημάτων.
"Ισως τοῦτο νἀποτελῇ μέρος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 κειμένου.

9 (φ. 36β) «Ὀνειροκρίτης σύντομος τοῦ Σολομῶν ἀριθμητικὸς ἡμερῶν τῆς σελήνης».

10 (φ. 37β) Κανόνιον πρὸς εὕρεσιν τοῦ νομικοῦ φάσκα.

11 (φ. 38α) «Εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ ψαλτῆρος προθεωρία [Ἀπολλιναρίου]».
"Αρχ. : "Ελπομαι ἀθανάτοιο θεοῦ κεκορυθμένος οἴμη [5]
Τελ. : Χριστὸν ἀεὶ ζώοντα λαχὼν ἐπαρωγὸν ἀοιδῆς.

12 (φ. 39β) «"Ετερος ψαλμὸς [τοῦ Δαβίδ]· δεύτερος τοῦ Ἀπολλιναρίου».
"Αρχ. Ἐπιγραφῆς ὁ ψαλμὸς εὑρέθη δίχα·
ἡνωμένος δὲ τοῖς παρ' Ἑβραίοις στίχοις·
ἀλλ' ὧδε δευτέρευσε Δαυίδου κρότοις·
ἐπεὶ [6] παρ' αὐτοῖς τιμᾶται δίχα
Τίπτε μέγα φρυάξαμεν· πραπίδεσσι κενῆσιν·
....
Τελ. : πάντες ἂν ὄλβιοι εἰσί, πεπειθότες αἰὲν ἐπ' αὐτῷ.
Ἡ ἀκολουθία τῶν ὑπ' ἀριθ. 11 καὶ 12 κειμένων διατεταραγμένη, ὀφειλομένου τούτου βεβαίως εἰς διατάραξιν τοῦ ἀντιβολαίου.

13 (φ. 40β) Μετάφρασις τοῦ α' ψαλμοῦ ὑπὸ Ἀπολλιναρίου.
"Αρχ. : "Ολβιος, ὃς οὐ πεπόρευται δυσσεβέων ἐνὶ βουλῇ.
....
Τελ. : τοῦτο διανστήσονται ἀτάσθαλοι οὐχὶ δίκησιν : —

---

1. Ἐκ διορθώσεως ἀντὶ τοῦ κατ' ἀρχάς : ἤλιφαν
2. » » » » » » μίθει
3. » » » » » » λυπὼν
4. » » » » » » λεγω ἵνα
5. Πρβλ. κ. Α 402.
6. Διπλοτονεῖται ἐν τῷ κώδικι τοῦτο.

14 (φ. 40β) «Ἀμμιανοῦ μετάφρασις κατὰ ζῆλον Ἀπολλιναρίου [τοῦ α′ ψαλμοῦ τοῦ Δαβίδ]».

Ἀρχ. : Ὄλβιος ἐν μερώπεσιν· ὃς οὐκ οἶδε μῆτιν ἀλιτρῶν·

....

Τελ. : τοὔνεκα δυστήνων γενεῇ προθέλυμνος ὀλεῖται : —

15 (φ. 41α) « . . . Μετάφρασις [ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ ὑπὸ] Ἀπολλιναρίου· καὶ Ἰωάννου Γεωμέτρου· ἐν οἷς ἔγραψε καὶ Εὐδοκία αὐγούστου [1]· καὶ δι' ἰάμβων Δωρόθεος ἱεροσολυμίτης . . . ».

Ἡ μετάφρασις ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ λδ′ ψαλμοῦ συμπεριλαμβανομένου. —Ἀπὸ φ. 53β ἐλλείπουσι τῶν διαφόρων ψαλμῶν τὰ κεφαλαιώματα, ἅτινα προὔκειτο νὰ φιλοτεχνηθῶσι δι' ἐρυθροῦ.

Τὰ κείμενα 11–15 εἰσὶ γεγραμμένα καταλογάδην. Τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων αἱ συνήθεις διαστάσεις εἶναι περίπου 0,09 × 0,148.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον ἔχει παλαιὰν ἀρίθμησιν τῶν φύλλων δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν σημειουμένων ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ ἐφ' ἑκατέρας ὄψεως τῶν φύλλων. Τὸ πρῶτον φύλλον φέρει ἀριθμὸν β, ἐξ οὗ ἔξεστιν εἰκάσαι ὅτι κατὰ ἓν μόνον φύλλον εἶναι ἀκέφαλον τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον.

Ἡ δι' ἀραβικῶν ἀριθμῶν ἀρίθμησις τῶν φύλλων εἶναι ἡμετέρα.

Ἐν φ. οε′β τάδε :

[illegible]

Ἐν φ. 1β ἀναγινώσκομεν : + *μηνὶ ιουλλίῳ κη′ ἰν(δικτιῶν)νος ιε′ τοῦ ,ς...κθ′* [*6929 = 1421] *ετους μνήμη τοῦ αγΐ(ου) | καὶ ἐνδόξου σώζοντοσ· εγενήθη ο δοῦλος τοῦ θ(εο)ῦ κωνσταντῖνος ὁ υἱός (;) | κωνστάντῖνου τοῦ ἀυγούς.*

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 7α ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφα :

[illegible]

Καὶ πάλιν ἐρυθρόγραφα ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 7β:

[illegible]

Τὰ φ. 1 καὶ 37α κατέλιπεν ὁ βιβλιογράφος ἄγραφα.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως γεγραμμένων καὶ ἀγράφων φύλλων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 108.

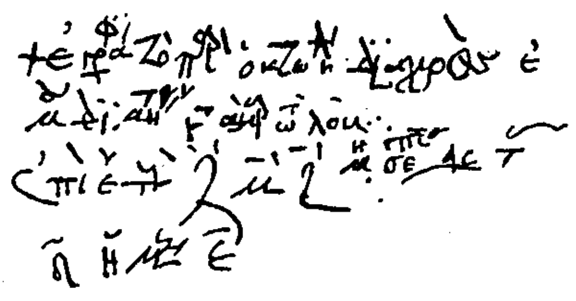
1. Γρ. : αὐγοῦστα.

155

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,105 × 0,155. Αἰὼν XVI Φύλλα 192

Ὀκτώηχος.

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 192^{α}, τάδε :

* ἤτοι : † *ἐγράφ(η) τὸ παρ(ὸν) ὀκτωήχ(ι) δϊα χιρὸς ἐ|μοῦ Δϊμητρίου τοῦ (;) ἁμαρτῶλοῦ* ∴. | *ἐπὶ ἔτ(ους) ,ζμζ'* [7047= 1538] *μ(η)ν(ὸς) σεπ(τεμβ)ρ(ι)ου εις τ(ὰς)* | *δ' ἡμέρα ε'*

Τὰ μετὰ τὸ ἔτος ἐν τῷ ἀνωτέρω σημειώματι ἐρυθρόγραφα. Ἐν φ. 192^{β} καὶ ἐν τοῖς φ. τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον πλεκτόν.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

156

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,10 × 0,153 Αἰὼν XVI Φύλλα 101

Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαὶ καὶ δὴ νεκρώσιμοι.

Ἐν φ. 30^{α} κ.ἑ. ἀκολουθία εὐχελαίου νεκρωσίμου. Ἐν φ. 12^{α} ἐν παρόδῳ γέγραπται «αἱ ἐπακταὶ τῶν ιβ' μηνῶν». Ἐν φ. 12^{β} καὶ ἀλλαχοῦ δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 30^{α} τάδε ἀντιστρόφως γεγραμμένα :

Ἐν φ. 101^{β} : . . . *ετους ,ζξδ'* [* 7064 = 1555/6] | † *μητὲ γάμος ἄκλαυτὸς μητὲ νὲ[κρος]* | *ἀγελ(ας)τὸς και βηβλοιῶν ἀσφαλ[τον]* | *κ(αὶ) γράφῶν καὶ παράγράφει* . . . Ὁ βιβλιογράφος βάναυσος καὶ ἀμαθής. Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, διεφθαρμένου τανῦν.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 114.

157

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,14 × 0,205 Αἰὼν XVI Φύλλα 65

Ἐκ τῆς παρακλητικῆς στιχηρά.

Ἀπὸ φ. 55β ἄρχεται ἑτέρα γραφή. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν μὲν φ. 1–55α εἶναι συνήθως 0,10 × 0,143, τῶν δὲ φ. 55 κ.ἑ. συνήθως 0,105 × 0,152. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 26β τινὰ δακιστὶ γεγραμμένα. Ἐν φ. 65α–β πίναξ τῶν κύκλων τοῦ ἡλίου.

Τὸ χειρόγραφον συνεστάχωται ἐντύπῳ Ψαλτηρίῳ, ἐν τέλει τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκομεν: *Ἡ ἱερὰ αὕτη βίβλος τοῦ θείου Δᾱ'Δ, τετύπωται | μὲν ἐνετίῃσι· πόνῳ καὶ δεξιώτητι Δημητρίου τοῦ ζή|νου, τοῦ ἐκ ζακύνθου. Ἀναλώμασι δέ, κυροῦ πέτρου | τοῦ κουνάδου, τοῦ τὸ παλαιὸν γένος ἕλκοντος, ἐκ τῆς | τῶν πατρῶν πόλεως τῆς πελοποννήσου· πέρας δὲ ξὺν | θ(ε)ῷ εἴληφεν, χιλιοσῷ πεντακοσιοσῷ τετάρτῳ τρια-|κοσῷ ἔτει, ἀπὸ τῆς τοῦ Χ(ριστο)ῦ κ(αὶ) θ(εο)ῦ ἡμῶν γεννήσεως· μαΐου | τρίτῃ φθίνοντος· Οἱ γοῦν ἀναγινώσκοντες εὔχεσθε | καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρων :* — Καὶ ἐν τῇ ἔναντι σελίδι δι' ἐρυθροῦ: *In Vinegia, per maestro Stephano da Sabio : | a instantia di M. Damian di santa | Maria. 1534· nel mese di Aprile* [* Πρβλ. E. LEGRAND, *Bibliographie hellénique, XV–XVI siècles,* τόμ. III, σ. 348, ἀριθ. 333].

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος συνεστάχωται μικρὸν τμῆμα περγαμηνῆς, ἐκ κώδικος τοῦ XII αἰῶνος, ἐν ᾧ ἐπ' αὐτῆς τῆς παλαιᾶς γραφῆς γέγραπται διὰ ζωηροῦ μέλανος ἐπιστολὴ ἱερομονάχου τινός, ἐν ᾗ μνημονεύεται «ἡ μητρόπολις Καστορίας», καί τις «κυρ Ἰάσαφος». Δὲν πιστεύω νὰ πρόκειται περὶ τοῦ κτήτορος τοῦ Μετεώρου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ μέλανος βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα ἐπιπόλαια κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 33.

158

Χάρτης (ψευδο ;)βομβύκινος Διαστ. 0,145 × 0,226 Αἰὼν XIV Φύλλα 99

[Θεοδώρου τοῦ (Πτωχο)προδρόμου ἐξηγήσεις κανόνων τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ καὶ Κοσμᾶ τοῦ μελῳδοῦ]. Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.

Ἀρχ.: . . . ἡ καιομένη καὶ μὴ κατακαιομένη· ἐχάρ[α]ττε τὴν ἀειπάρθενον θεομήτορα· οὐ γὰρ δήπου . . . καὶ διὰ χειρῶν ἡ βάτος ἔγραφε τὴν παρθένον· ὅλα συμβολικῶς καὶ τυπικῶς· διχῶς οὖν καθάπερ εἴρηται τοῦ χαράττειν λεγομένου . . .

Τελ.: . . . ἐμὴν πτωχεύσας θνητότητα· πάσχει κατ' αὐτὸ τὸ θνητὸν τοῦ προλήμματος· πλὴν διὰ τοῦ οἰκείου πάθους τὸ ἀδαμιαῖον ὅλον θνητὸν ἀφθαρσίας ἐνδύει εὐπρέπειαν· οὐ γὰρ μόνος αὐτός . . .

φ. 10α : [Ἑρμηνεία κανόνος Κοσμᾶ μελῳδοῦ εἰς τὰ Χριστούγεννα] οὗ ὁ εἱρμὸς ἀρχ.: Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε . . . — φ. 20α : «Ἕτερος κανὼν δι' ἰάμβων τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν». Ἡ ἀκροστιχὶς τούτου ἀρχ.: *Εὐεπίης μελέεσιν ἐφύμνια ταῦτα λιγαίνει* . . . — φ. 25α : ἑρμηνεία κανόνος [. . .] εἰς τὴν προσαγωγὴν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ναόν. Ὁ εἱρμὸς τούτου ἀρχ.: *Χέρσον ἀβυσσοτόκον πέδον* . . . — φ. 32β : Ἐξή-

γησις κανόνος [. . .] εἰς τὴν βαϊφόρον, οὗ ἡ ἀκροστιχίς : *Ὡσαννᾶ Χριστὸς εὐλογημένος Θεός.* — φ. 44α : «Τοῦ αὐτοῦ [Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου] εἰς τὰ τριῴδια καὶ εἰς τοὺς κανόνας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος [Κοσμᾶ τοῦ Μελῳδοῦ]».

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι 0,102 × 0,172. Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' ἐπιτίτλων τινῶν καὶ ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων πολυχρώμων. Χεὶρ δ' ὅμως βέβηλος τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἀπέκοψεν ἐν φ. 10α, 25α, 32β, 50α διὰ ψαλίδος τὰ ἐπίτιτλα ταῦτα ἐξαφανίσασα οὕτω καὶ τμῆμα τοῦ κειμένου καὶ δὴ τῶν κεφαλαιωμάτων.
Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 45α ἀναγινώσκομεν : *εγενήθην θεοδ(ω)ρ(ος) : Ετ(ους) ͵ςῶζ'* [* 6807=1298/9] : — (Παρόμοιον σημείωμα ἐν φ. 65β).
Ἐν φ. 49β, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ : *///λωψθυςβνεψλχξθξθ⁊βζθβλῶνθβωεευο*
[*= [κο]στανδηνε του μαμαρηγα ηοσ να ησε εχλ].
Ἐν φ. 55α, κατὰ τὴν ἄνω καὶ ἔξω ᾤαν, ταῦτα :

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 63β : . . . *τα ερμινευσα τοῦτα μωνο ἧς το σαλονικη. . .*
Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 76α : *εκλσϊνξοπμωρδϋ.* Πάντα τὰ σημειώματα ταῦτα φαίνονται γεγραμμένα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· μόνον ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακὶς σῴζεται, ξυλίνη, οὖσα μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 109.

159

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,105 × 0,145 Αἰὼν XV Φύλλα 312

1 (φ. 1α) Δαβὶδ Ψαλτήριον.

2 (φ. 133α) «Ὡρολόγιον . . . περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως».

Κολοβὸν καὶ ἐλλιπὲς κατὰ ἓν φύλλον μεταξὺ τῶν φ. 178 καὶ 179.—Γραφὴ ἐπιμελής. Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ τῶν φύλλων μέρους 0,075 × 0,09. Ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 33β καὶ 34α *«θύμηση πόσα ὀνόματα ἔχομε ἀπὸ τὰ ἀδελφᾶτα».* Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ ῥυπαρὸς κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ᾤαν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα ἐπιπόλαια κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος διάφορα σημειώματα ἀσύστατα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας τέσσαρας· ἔχει δὲ καὶ γόμφους μεταλλίνους, δέκα, ἀνὰ πέντε ἐφ' ἑκάστης πινακίδος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

160

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,105 × 0,145 Αἰὼν XV Φύλλα 120

Ἀκολουθία τῆς συνάξεως «τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων» (τῇ η' Νοεμβρίου).

φ. 41α : «. . . Κανὼν εἰς τὸν μέγαν πρωτοστάτην τῶν ἀγγέλων Μιχαήλ· οὗ ἡ ἀκροστιχὶς αὕτη : Τῷ δημαγωγῷ τῶν νόων τιμὴ πρέπει . . . Ἰωσὴφ [. . .]».
Ἀρχ. : Τῶν νοῶν τῶν θείων, ὡς προστατεύοντα σὲ ὑμνῶ . . .

φ. 47α : «. . . Κανὼν εὐχαριστήριος εἰς τὸν μέγιστον πρωτοστάτην Μιχαήλ· οὗ ἡ ἀκροστιχίς : δέχου δέησιν εὐχάριστον οἰκέτου· ἐν τοῖς θεοτοκίοις Εὐθυμίου [. . .]».
Ἀρχ. : Δεσπότου [sic] τῷ ὑψηλῷ παρίστασθαι . . .

Ὁ κῶδιξ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ καὶ ἐξ ἄλλων κωδίκων τῶν Μετεώρων βιβλιογράφου Νείλου, ὡς διαγινώσκω ἐκ τῆς γραφῆς. Τὸ ὄνομα δὲ τούτου νομίζω ὅτι ἀμυδρὸν ἀναγινώσκεται καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 2α.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,07 × 0,10. Ἐν τοῖς παραφύλλοις ὁ βιβλιογράφος ἔγραψε τροπάριά τινα κλ.

Ἐν φ. 113α ἀναγινώσκομεν γεγραμμένα κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα :

† τα βιβλία τοῦ Συλ(ου) | † τὶταϱβαγγέλὸν · β εὐκολογὶν πὸϱο|ξάποςὸλον † ἐβαγγελιον † | τϱϊωδια β' † ἀνάγονςὶκὰ | ε' · πάτεϱικο · τιπίκο· ποϱό-φιτία μίνια · γ' ὀκτοηχ(ο)ς | ξόδιαςίκον· τζάπιᾶ β' · | δίκηλΐα β' τζσικοῦ-ϱιὰ β'. | κάλάδευτιϱία β'. τῖγάνϊ | κάκάβίν· ποίϱιδνιά. Ἐν φ. 119α : *† τϱϊά τζηπήδ(ι)α ἔχη ἐκ|κλησῖά· β' · μηκϱὰ καὶ του κατζήου :* ††† (Ταῦτα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου).

Μετὰ τὸ φ. 17 χάσμα. Πολλαχοῦ ὁ κῶδιξ ῥυπαρός.

Ἡ κάτω ᾤα τοῦ φ. 88 κατὰ μέγα μέρος ἀποκεκολλημένη διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος (ἐφθαρμένου τανῦν κατὰ μέγα μέρος), ἐφ' οὗ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

161

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,155 × 0,215 Αἰὼν XIV Φύλλα 319

«Βίβλος ὑποθετικὴ τῆς κατ' ἀρετὴν στοιχειωδοῦς ἀναβάσεώς τε καὶ τελειώσεως· Ἰωάννῃ τῷ μακαρίῳ φιλοπονουμένη· καὶ ἀφ' ὧν περιείληφεν ὁμιλιῶν κεφαλαιωδῶν λ· κατὰ βαθμὸν καὶ τάξιν κλίμαξ ἐπιγραφομένη καὶ λεγομένη».

Ἀντέγραψα τὴν ἐπιγραφήν, ὡς κεῖται ἐρυθρόγραφος ἐν φ. 289β.

Προτάσσονται τοῦ κυρίως κειμένου, ὅπερ ἄρχεται ἀπὸ φ. 16α, τάδε :

α' (φ. 5α) «Ἐπιστολὴ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου ἡγουμένου τῆς Ραϊθοῦ πρὸς Ἰωάννην ἀξιάγαστον τοῦ Σιναίου ὄρους ἡγούμενον».

β′ (φ. 6β) Περὶ τῆς κλίμακος τῆς θείας συνόδου.

γ′ (φ. 7α) Ἀναγραφὴ τῶν κεφαλαίων τῆς Κλίμακος.

δ′ (φ. 8α) «Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ ἡγουμένου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ, τοῦ ἐπίκλην σχολαστικοῦ, τοῦ ἐν ἁγίοις ὡς ἀληθῶς».

ε′ (φ. 13β) «Πλάκες πνευματικαί. Δανιὴλ ταπεινοῦ μοναχοῦ Ῥαϊθινοῦ εἰς τὸν βίον τοῦ κῦρ Ἰωάννου τοῦ ἐπίκλην Σχολαστικοῦ».

ς′ (φ. 14α) «Ἐπιστολὴ ἀμοιβαία πρὸς τοὺς αἰτήσαντας αὐτὸν περὶ τῆς ἱερᾶς κλίμακος: — Ἰωάννης Ἰωάννῃ χαίρειν: — ».

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου τῆς Κλίμακος, φ. 289α, ἐρυθρόγραφα:

δό|ξα ὕ|μνος· ἄινος| τε τῷ πανταιτίῳ :
τῷ ἀρχῇ ὑ|πάρχοντι πάντων | Καὶ τέλος †

Ἐν φ. 290α παράστασις καὶ διὰ σχήματος τῶν διαφόρων βαθμῶν τῆς Κλίμακος τῆς θείας ἀναβάσεως. Μεθ' ὃ ἕπεται:

φ. (290β) «Ὁμιλία ἰδικὴ τοῦ ὁσιωτάτου Ἰωάννου τοῦ κατὰ τὴν Κλίμακα· πρὸς τὸν ποιμένα καὶ καθηγούμενον· ἐκπεφωνημένη, οἷον εἶναι δεῖ τὸν καθέκαστον προεστῶτα· διδάσκουσα καὶ ὑποτιθεῖσα».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 314α, τὸ αὐτὸ σημείωμα πρὸς τὸ ἐν φ. 289α. Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,15. Ἐν φ. 5α, 16α, 290β ἐρυθρόγραφα καλλίγραμμα ἐπίτιτλα.

Ἐν φ. 1α: † *τὸ παρὸν βιβλήον ἰω(αν)νου τοῦ κλήμακος ὑπάρχη ςαματιου, εἰ ἱερέος | Κὰι μεγάλου Ἰκονόμου τῆς ἁγιωτ(ά)τ(ης) μ(ητ)ροπόλεως κασορί(ας): καὶ | ἀφιὲρώθει παράυτοῦ εἰς τὸν ναὸν τῆς μεταμορφώσεως | τοῦ μετεώρου· Καί εἶτεις τὸ ἀπὸξενόσι ἀπὸ τὸν αὐτόν | νὰ ἔχει τὰς ἀράς . . . | . . . | † Δημήτριος ἰὸς μάνου*[1].

Ἐν φύλλῳ πάλιν 314β μεταξὺ ἄλλων: † *τοῦτο τὸ παρὸν βϊβλϊον ιω(άνν)ου τ(ῆ)ς κλίμακὸς· κ(αὶ) ἐ|δώθη παρεμου ςαματΐου ιερέ(ως) κ(αὶ) μ(ε)γ(ά)λ(ου) οἰκονόμου τ(ῆ)ς| ἁγϊωτ(ά)τ(ης) μ(ητ)ροπόλεος κασωρί(ας)· εἰς τὸν ναον τοῦ παντοκρά|τορος τοῦ μετεῶρου·* (ἀμφότερα τὰ σημειώματα ταῦτα φαίνονται τοῦ XV–XVI αἰῶνος).

Τὰ φ. 1–4, 316–319 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν, καταλειφθέντα ἄγραφα πλὴν τοῦ 1α.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ 14 μεταλλίνους γόμφους ἀνὰ ἑπτὰ ἐφ' ἑκάστης πινακίδος. Εἶχε δὲ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

1. Μονοκονδυλικῶς.

162

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,076 × 0,103 Αἰὼν XVII Φύλλα 127

1 (φ. 1α) Μαρτύριον τῆς ἀθλοφόρου Μαρίνας.
"Αρχ. : Μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου . . . Χριστοῦ καὶ τῆς ἐνδόξου αὐτῶν ἀναλήψεως . . .

2 (φ. 36α) «Περὶ τῶν ἀναξίως μεταλαμβανόντων τῶν μυστηρίων τοῦ . . . Χριστοῦ».

3 (φ. 44β) «Περὶ τοῦ μὴ ἀπογινώσκειν ἑαυτοῦ τὸν πενόντα· μηδὲ ῥαθυμεῖν τὸν πενόντα».

4 (φ. 52β) «Περὶ τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης· ἠθικὸν τοῦ Χρυσοστόμου».

5 (φ. 57β) «Ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· πῶς ὀφείλει μετανοεῖν ὁ ἐν ἁμαρτίαις περιπεσών· ἐξ ὧν αὐτὸς ἐδίδασκεν εἰς τὸ μετανοεῖν καὶ μὴ ἀπογνῶναι τὸν θέλοντα σωθῆναι . . . ».

6 (φ. 62β) «Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνα . . . ».

7 (φ. 64α) «Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπό τινων ἀφοριζομένων ἢ λόγῳ δεσμευόντων».

8 (φ. 65α) «Εὐχὴ τῶν ἐξ ἐπιτιμίων λυομένων».

9 (φ. 66α) «Ποίημα [τῇ Θεοτόκῳ]· κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ καὶ λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας».
"Αρχ. : Ἣν πάλαι προεκύρηξαν τῶν προφητῶν χωρίαι·
Ἀπόστολοι ἐδίδαξαν παρθένον μετὰ τόκον
. . . .

10 (φ. 68α) «Εὐχὴ τῶν σταφυλῶν».

11 (φ. 68α) «Εὐχὴ ὅταν ἀπαίρῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν τῆδε . . . ».

12 (φ. 69α) «Ἀκολουθία τῶν θ' ᾠδῶν».

13 (φ. 77α) «Βραβίον τῆς μονῆς τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . . . ».
Ἐν φ. 81α–85α τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων πατέρων ἀναγινωσκόμενα «τῇ δευτέρᾳ ἑσπέρᾳ».
Ἐν τέλει, φ. 85β :

† ὢ πόσων θρήνων ἄξϊα, | ψυχὴ καθῶραν πράττεις·
θ(εὸ)ν παραπικράινουσα | τὸν σὸν ἀθλία πλάςην·
ἐλθὲ λοιπὸν εἰς ἄισθησιν· | σπεῦσον τύχεῖν ἐλέ(ους)·
πρὸ | τῆς ἐξόδου ταπεινὴ, | τῆς φοβερᾶς ἐκείνησ :—

14 (φ. 88α) Γνωμικὰ τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ, Μαξίμου καὶ ἄλλων γερόντων.

15 (φ. 89α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «Λόγος εἰς τὸν μάταιον βίον τοῦ κόσμου τούτου· καὶ εἰς κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν».

16 (φ. 94α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «Λόγος περὶ εὐχῆς καὶ νηστείας καὶ κατὰ τῶν ὀμνυόντων· καὶ περὶ ἐλεημοσύνης καὶ ἐπιστροφῆς πρὸς τὸν Θεόν».

17 (φ. 98β) Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας «[Λ]όγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς καὶ περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας».

18 (φ. 113α) Γνωμικὰ καὶ ἐπεισόδια ἐκ τῶν πατερικῶν βιβλίων.

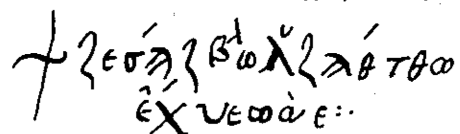
19 (φ. 120α) Τροπάριά τινα.

20 (φ. 123α) «Ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου· ποίημα κῦρ Θεοφάνους».
"Αρχ. : Ὑγρὰν διοδεύσας ὡσεὶ ξηράν· καὶ τὴν αἰγυπτίαν μοχθηριαν...
Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, ὧν τινες ἴσως τοῦ XVI αἰῶνος.
Ἐν φ. 87β μεταξὺ ἄλλων : † *μὴ ὀκτόμβριον εἰς τὰς ς'· ἔδοσε μου ὁ αρχ(ὼν) | ὁ κῦρ μέξι διὰ μία παράκλησιν ασπρ(α) ῑ· | κὰι ἐξοδιάσαμ(εν) ἐξ ταύτὰ ῆ'· τρία ἥμισ | διὰ τες κάλτζες του λεόντ, κ(αὶ) δύο ἥ|μισι διὰ τὸ· βουλοτικὸν τοῦ ηνίου | κ(αὶ) τῆς μάτουκ(ας)· κ(αὶ) ένα εἰς δύο παρα|βολάδες κ(αὶ) ἕνα τοῦ δοροθεου* (γραφὴ τοῦ XVI αἰῶνος). Τὰ φ. 35β, 86α–87α ἄγραφα.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

163

Χάρτης Διαστ. 0,102 × 0,137 Αἰὼν XVI Φύλλα 136

1 (φ. 1α) Νομοκάνων.
Ἐν φ. 67α ἀναγινώσκομεν : *Εἴ τις τοὺς παρόντασ ἀντιγράψει | κανόνας, μὴ ἀφήση απ' αὐτοὺς | τίποτε· ἢ ἀπὸ τὸ τϋπϊκόν· ἐ|πεὶ λόγον δώσει ὑπὲρ αὐτοῦ· | ἂν γοῦν καὶ αὐτὸς δὲν τὸ χρειάζε|ται, ἀλλ' ἔςι πάντως ἄλλος χρει|ἀζόμενος αὐτό· διότι ὡς πρό||χειρον ἐσυνάχθη, ἀπὸ τοὺς θέι|ους καὶ ἱεροὺς κανόνασ τῆς ἐκκ-|λησίας· καὶ μᾶλλον διὰ τοῦ | παρόντος καιροῦ τοὺς πν(ευματ)ι|κοὺς· προσάξη καὶ γνώμη | τοῦ πανϊερωτάτου μ(ητ)ρο|πολίτου κυροῦ σωφρονίου : | Ἐπὶ ἔτους ,ζκζ'* [*7027=1519] | *ἐν μηνὶ αὐγοῦςῳ ἡμέρα παρ(ασκευ)ῆ : | εἰς τὰς κ' :* — Καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ κρυπτογραφικά :

* ἤτοι : † *γεώργηοσ ὁ γράψασ | ἔυχεσθε : —*

Καὶ ἕπεται δι' ἄλλης χειρός : ΓεώρΓηοσ ο γραψας εὐχεσθε

2 (φ. 68α) Κανόνες ἀποστολικοί, συνοδικοὶ καὶ ἐκ τῶν κανονιστῶν κεφάλαια ἐλλιπῆ μεταξὺ τῶν φ. 79 καὶ 81, τοῦ 80 ἀγράφου ὄντος.
3 (φ. 109α) «Ἀκολουθία εἰς τοὺς ἁγίους πάντας ψαλλομένη ὅταν βούλη...».
4 (φ. 119α) Εὐχὴ «ἐπὶ νοσούντων καὶ μὴ κοιμωμένων».
5 (φ. 122α) «Εὐχὴ ἐπὶ νοσούντων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων».
6 (φ. 127α) Ἱστόρια καὶ ἄλλα κεφάλαια ἐκ τῶν γεροντικῶν καὶ πατερικῶν.
7 (φ. 135β) Τύπος διαθήκης.
Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ διάφοροι γραφαί, ὧν τινες ἴσως τοῦ XVII αἰῶνος.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

164

Χάρτης Διαστ. 0,148 × 0,10 Αἰὼν XVIII Φύλλα 336

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων κεκραγάρια, ἀλληλουϊάρια, δοξολογίας, πολυελέους κλ.

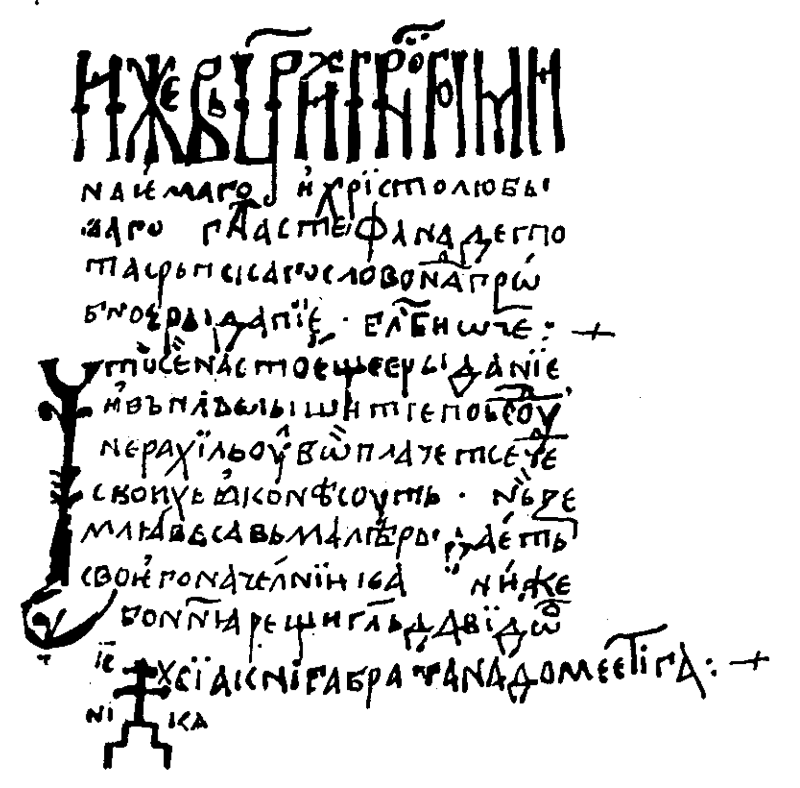
Ἐν ἀρχῇ προτάσσονταί τινα περὶ τῶν μουσικῶν σημαδίων. Ἀναφέρονται ἐν τῷ κώδικι οἱ ἑξῆς μελογράφοι:

1 [Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης] ὁ μαΐστωρ (φ. 148α, 149β, 154β).

2 Ἰωάννης Λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (φ. 252α).

3 [Ξένος] ὁ Κορώνης (φ. 299α).

Ἐν φ. 3α τάδε:

Παρόμοια σημειώματα καὶ ἐν φ. 79β, 85β, 271α (ἐν τῇ ἔξω ὤᾳ) καὶ ἐν τοῖς παραφύλλοις τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων. Πολλαχοῦ ἐλλείπουσι κεφαλαιώματα, ἅτινα προὔκειτο νὰ γραφῶσι δι' ἐρυθροῦ. Τὸ μετὰ τὸ φ. 258 φύλλον ἐσημειώθη 259–260. Πολλὰ φύλλα ἐτέθησαν ὕστερον εἰς τὸν κώδικα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων. Πολλὰ δὲ καὶ τὰ ἄγραφα φύλλα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 193.

165

Χάρτης Διαστ. 0,105 × 0,15 Αἰὼν XVII Φύλλα 126

1 (φ. 6α) Ἀνεπίγραφον [Ἀκολουθία εἰς κοιμηθέντας μοναχούς].
2 (φ. 49α) «Ἀκολουθία τῆς κοινῆς παρακλήσεως...».
3 (φ. 62α) «Κανὼν εἰς κοιμηθέντας...».
Ἀρχ.: Τῷ θανάτῳ σου καταπάτησας θάνατον, θείας ζωῆς ἀνέβλυσας αἰδιότητα...
4 (φ. 79β) Εὐχαὶ εἰς γυναῖκα «λεχοῦσα».
5 (φ. 86α) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, πᾶσαι βάναυσοι. Ἐν φ. 1–5, 125–126 καὶ ἐν τοῖς παραφύλλοις τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων διάφορα ἐν παρόδῳ γεγραμμένα, ἑρμηνεύματα λέξεων, κλ. κλ. Ἐν φ. 1α τὰ βαπτιστικὰ *Σταματοὺ* καὶ *Καλή*.

Ἐν φ. 2α ἀναγινώσκομεν:

† ὑπάρχουν εἰς τὴν ἡμετέραν καλι(ὰν)
βηβλία τοῦ μοναστηρίου ταῦτα
πρώτον κ(αὶ) ἀρχὶ· βασίλειος ὁ μέγ(ας)
δεύτερον ἰδοῦ βουλγαρῖας Σοφός τε
τρίτον δέ μοι· βαρῖνος φαβωρῖνος
τέταρτον γὰρ σοι· ὁ θηκαρὰς σὺν μετανοίαις
πέμπτον τε, ἡ παλαιᾶ κ(αὶ) νέα διαθήκ(η)
ἕκτον γὰρ κ(αὶ) ἰατρικὸν γαλινὸς ἰατρὸς
ἕβδομον κ(αὶ) θαυμαστ(ὸν) πατερικὸν καὶ πάνυ
ἕννατον δέ σοι φίλε ο ἄμπακος
κ(αὶ) πλέον δὲ μὴ ζήτε τὸ παράπαν οὗτος
νεόφυτος δοῦλος σας γέγραψεν
ἅπαντα γὰρ συναγμένα ὑπᾶρχουν
ἐνέα βηβλία (1)

Ἐν φ. 5β καὶ 125α ὑπάρχουσιν ἐπιστολαὶ φέρουσαι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἱερομονάχου τούτου Νεοφύτου καὶ ἀπευθυνόμεναι πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Δημήτριον. Ἐν φ. 5α ἀναφέρεται ἡ λέξις: «πιτάκιον». Ἐν φ. 125β συνταγὴ ἰατρικὴ κατὰ τῆς πτώσεως τῶν τριχῶν καὶ τῆς ἀναφύσεως τούτων. Τὰ φ. 58β–61β καὶ 124 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ. — Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 211.

166

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,15 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 172

Βίβλος «... τῶν ἐφοδίων ἣν ἐσύνθεσεν Ἄχμεδ [τοῦ Ἀβραμίου]».

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. Διαιρεῖται εἰς ζ′ βιβλία. Τὸ α′ ἐκ κεφαλαίων κε′ ἄρχ. ἀπὸ φ. 1α, τὸ β′ ἐκ κεφ. κδ′ ἄρχ. ἀπὸ φ. 41, τὸ γ′ ἐκ κεφ. ιε′ ἀπὸ φ.

1. Τὰ λοιπὰ δυσδιάγνωστα, ἅτε ὑπὸ τῆς κοπίδος τοῦ σταχωτοῦ ἀποκεκομμένα.

69β, τὸ δ' ἐκ κεφ. κ' ἀπὸ φ. 101α, τὸ ε' ἐκ κεφ. κ' ἀπὸ φ. 126α, τὸ ς' ἐκ κεφ. ιθ' ἀπὸ φ. 152α, τὸ ζ' ἐκ κεφ. ιδ' ἀπὸ φ. 167α.

Ὁ κῶδιξ ἐλλιπής. Παρετήρησα χάσματα μεταξὺ τῶν φ. 168 καὶ 169 ἐκρυέντος ἑνός, ὡς ὑπολογίζω, φύλλου. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,092 × 0,16. Τὰ φ. 1–40 εἶναι ἠριθμημένα ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α ἀναγινώσκομεν : † *κτῆμα, καὶ πόνος, στεριανοῦ τοῦ ἱερόπαιδος* : — Καὶ ἀμέσως κατωτέρω δι' ἑτέρας χειρός : *κτῆμα, παναγιώτου υἱοῦ δημητρίου*. Καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου 1α : *καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις Σαμουὴλ Ἱερομονάχου· Μ(ετέωρον?)*. (Πάντα ταῦτα γεγραμμένα κατὰ τὸν XVII αἰῶνα).

Ἐνιαχοῦ ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως αὐτοῦ ἀπεσπάσθησαν.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

167

Χάρτης Διαστ. ... × ... Αἰὼν XVII Φύλλα 10

Πεντάδιον περιέχον ἐπὶ μέρους τὰ τῆς ἑορτῆς καὶ τῆς προεορτῆς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ. Ἀρχ. διὰ τῶν Ἑσπερινῶν καὶ δὴ διὰ τῶν ἰδιομέλων στιχηρῶν τοῦ Ἰωάννου Μοναχοῦ. Τὸν φωτισμὸν ἡμῶν, τὸν φωτίσαντα πάντα . . .

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πεντάδιον ἔχει ἐκπέσει ἐκ κώδικος ἀγνώστου μοι, οὗ τινος ἀπετέλει τὸ κς' κατὰ σειρὰν κατατάξεως ἐν τῷ καθ' ὅλου κώδικι· βλ. τὸ σημείωμα, ὅπερ ἔχει γραφῇ ἐπὶ τῆς κάτω ᾤας τοῦ 1α φύλ. τοῦ πενταδίου. Ἐπὶ τῆς ἄνω ᾤας τοῦ αὐτοῦ φύλλου ἀναγινώσκομεν :

Ἰ(ησο)ῦ προηγοῦ τῶν ἐ|μῶν πονιμάτων.

Τὰ φ. 4α καὶ 10β ἐν μέρει λευκά. Διάφοροι γραφαὶ ἀπαντῶσιν ἐν τῷ πενταδίῳ τούτῳ.

168

Χάρτης Διαστ. 0,108 × 0,158 Αἰὼν XVII Φύλλα 182

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία τῇ κυριακῇ ἑσπέρᾳ.
Ἐν τέλει, φ. 8β : *θ(εο)ῦ τὸ δῶρον κ(αὶ) πόνος* | † *θεολήπτου* : . . .

2 (φ. 9α) Κοινωνικά τινα καὶ ἄλλα τροπάρια
γεγραμμένα ὑπὸ βαναύσου χειρός, ἴσως τοῦ XVIII αἰῶνος.

3 (φ. 10α) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῆς Ὀκτωήχου . . .».

4 (φ. 120α) «Ἐξαποστειλάρια τῆς ἑβδομάδος, εἰς ἕν[α] ἦχον ψάλλονται ὅλα».

5 (φ. 121α) Ἑβδομαδάριον [= ἀκολουθία τῆς ὅλης ἑβδομάδος].

6 (φ. 177α) Ἀκολουθία «τῇ κυριακῇ ἑσπέρᾳ καὶ τῇ βᾳ εἰς τὸν ὄρθρον».

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 6 γέγραπται ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς ὑφ' ἧς καὶ τὸ 1. Διακρίνονται

δ' ὅμως πολλαὶ γραφαὶ ἐν τῷ κώδικι, σύγχρονοι πλὴν ἴσως τῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 κειμένου. Ἐπίσης διάφορα εἴδη χάρτου. Ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 120β γέγραπται : ... *ευομαδαρηω του Θεοδōρου ιναι...* (κτήτωρ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Ἐν φ. 181β–182α μετά τινα τροπάρια, γέγραπται, χειρὶ πάντως τοῦ XVII αἰῶνος, τὸ ἑξῆς δημῶδες ᾆσμα :

Σύμερον ὥρη θλήβοντε και τὰ βουνὰ λη|πόντε·
σίμερα νεπιάσαν τὸν χ(ριστὸ)ν : — | κὰι ηπὰνα τὸν στ(αυ)ρῶνσου
μαντὰ|τα πάνσι κὰι ἐρ[χ]οντε σςου χάρί|κήα τονήκον·
χάρικήα πῦσε μ(ας) | καρφῖὰ πῦσε μας τρῖὰ περόνηα |
καὶ κήνος ὥ παρὰνομος επῦσε πέν|τ(εν) ἧλουσ·
τοῦς δίο βάλαν οἷς τας χῖ|ρας του· τοῦς διο βάλαν ἧς τοῦς πόδ(ας) του |
το πέπτο κὰι φαρμάκ(αι)ρῶνεβάλαν| εις τὴν καρδῖα του·
τρέχι το έμα κ(αὶ) νέρὸ μέσα σένα ποτῆροιν
πολοῖ | τιφλοῖ ἀνάβλεψαν· πολοῖ λαιπρῖ| γιἄνὰν
κανεῖς δεν έμολόγισε τῆς κὺ|ρίας της θ(εοτο)κου·
μόνε ἡ μαρία ή μ(αν)γδὰλοινῆ αὐτῆς το πρόκίρῖτον ∾
| εσί δέσπινά μου κάθεσε κ(αὶ) τὸν Χ(ριστὸ)ν· | ἐπιάσαν·
ἐπιάσαν τίραγνήζουν τον | κὰι ηπ(ὰν) να τὸν στ(αυ)ρων σου
κ(αι) ὧσ το ἦκουσεν | η δέσπινα κ(αι) μῖὰ κ(αιρὰ) του κόσμου
το στίθος της |[1] *εβάρεσε | τας τρίχας | κὰτασέρ|νη*
τέκνον | ἐμὸν γληκυτατο παμφὴλτα|το μου τέκνον
δ[ό]όξα π(ατ)ρὶ κ(αὶ) πν(ευματ)ι ἀμ[ην] εις τοῦσ ε ῶνας.

[* Πρβλ. ἀνωτέρω (σ. 82) κώδ. 63 καὶ Νίκου Α. Βέη, *Νεοελληνικὰ δημώδη ᾄσματα ἐκ χειρογράφων κωδίκων*, Ἀθῆναι 1911, σ. 11–12 (= περιοδ. «Παναθήναια», τεῦχος 28-2-1911, σ. 295–296)].

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

169

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,153 × 0,208 Αἰὼν XVII Φύλλα 98

1 (φ. 2α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.
2 (φ. 20α) «Εὐαγγέλια ἑωθινὰ ια...».
3 (φ. 31α) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ σχηματολογίου· ἀκολουθία εἰς ῥασοφοροῦντα».
4 (φ. 32α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἤτοι τοῦ μανδύτου...».
5 (φ. 42α) «Εὐχὴ... ἐπὶ τὸν μέλλοντα κοινωνῆσαι...».
6 (φ. 44α) «Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια τῆς ὅλης ἑβδομάδος...».

---

1. Τὰ ἑξῆς ἐν τῇ ἔξω ῴᾳ τοῦ φ. 182α.

7 (φ. 61α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ...».
8 (φ. 73α) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ...».
9 (φ. 82α) «Τῇ δευτέρᾳ ἑσπέρας· κανὼν ἐν τοῖς ἀποδείπνοις· τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου· οὗ ἡ ἀκροστοιχίς, αβ ἕως τῆς η' : Θεοφάνους...».
Ἀρχ.: Ἀδέτω σοι δέσποινα· κινῶν τὴν λύραν τοῦ πνεύματος...
10 (φ. 86β) «Τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας ἐν τοῖς ἀποδείπνοις ἡ ἀκολουθία τῆς Ἀκαθίστου... Ἰωσήφ».
Ἀρχ.: Χριστοῦ βίβλον ἔμψυχον, ἐσφραγισμένην σε πνεύματι...

Ἐν φ. 1α, ἐν τῇ κάτω ᾠᾳ, *μνήσθητι τὸν γράψαντα, διονύσιον, Ἱερο(μον)αχ(ον), καὶ παύλ(ου) Ἱερέ(ως)*: —Τὰ φ. 1β καὶ 98α ἄγραφα. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ τῶν φ. μέρους 0,095 × 0,152.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου βυσσινοχρόου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος καθήλωται μολυβδίνη πλάξ, διαστ. 0,062 × 0,87, ἐφ' ἧς κεχάρακται παράστασις τοῦ ἐσταυρωμένου, οὗ ἑκατέρωθεν ὁ Ἰωάννης καὶ ἡ Θεοτόκος. Ἄνωθεν τοῦ σταυροῦ πτερωτοὶ λέοντες, τὰ σήματα τοῦ Ἁγίου Μάρκου· ἐντεῦθεν συνάγω ὅτι τὸ ἐκ μολύβδου τοῦτο κατασκεύασμα εἶναι πιθανώτατα ἐνετικὸν ἔργον. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

170

Χάρτης | Διαστ. 0,10 × 0,15 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 292

1 (φ. 1α) Δαβὶδ ψαλτήριον.
Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.—
Ἀρχ.: ...ται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ· ἀθῶος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ... — Τελ.: ...αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἦ... (Ἡ ἀρχὴ ἀνήκει εἰς τὸν κβ' ψαλμόν, τὸ δὲ τέλος εἰς τὸν ἰδιόγραφον τοῦ Δαβίδ, ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν Γολιάθ).
2 (φ. 174α) Στιχηρὰ καὶ κανόνες ἐκ τῆς παρακλητικῆς.
Γέγραπται ὑπ' ἄλλης χειρὸς ἢ ὁ λοιπὸς κῶδιξ.
3 (φ. 270α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, κανὼν τῇ κυριακῇ τοῦ Πάσχα.
Ἀρχ.: Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί, πάσχα κυρίου πάσχα...
4 (φ. 277β) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου «...προοίμιον εἰς τὸν ῥηθέντα κατηχητικὸν λόγον τοῦ ἐν ἁγίοις... Ἰωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου τῇ... κυριακῇ τῆς... ἀναστάσεως...».
5 (φ. 282α) «Εἰς τὴν λειτουργίαν [τοῦ πάσχα] τὰ ἀντίφωνα».
6 (φ. 287β) «Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου... Λόγος εἰς τὸ... πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδύτητα...».
Ἀρχ.: Ἀναστάσεως ἡμέρα· καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιά· καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει...

Τὸ χειρόγραφον συνεσταχωμένον μὲ δύο ἔντυπα:
— α' ἔντυπον Ὡρολόγιον, περὶ οὗ ἐν τέλει ἀναγινώσκομεν: *Τὸ παρὸν ὡρολόγιον ἐνετίαις ἐντυπωθέν, πέρας | εἴληφεν ἤδου σὺν θεῷ. πόνῳ καὶ δεξιότητι Δημη|τρίου τοῦ ζήνου, τοῦ ζακυνθίου· ἀναλώμασι δέ, | κυρίου Δαμιανοῦ τοῦ ἐκσπετζίου τῆς ἐλλυρίδος* |... Καὶ κατωτέρω: ...*Per Stephano da Sabio... 1538.*

— β' ἔντυπος Ὀκτώηχος, περὶ ἧς ἐν τέλει ἀναγινώσκομεν: *Vinegia, per maestro Stephano da Sabio*: | . . . | *MDXXXX. nel mese di Luio.*

Τῆς σταχώσεως μόνον ἡ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακὶς σῴζεται, ξυλίνη οὖσα μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 121.

171

Χάρτης Διαστ. 0,133 × 0,218 Αἰὼν XV Φύλλα 331

Μηναῖον Δεκεμβρίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ἐνιαχοῦ, καὶ δὴ ἐν ταῖς ᾠδαῖς, ὁδηγίαι ἐκ τοῦ τυπικοῦ.

Ἐν φ. 132α «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ ἐν Λάτρῳ».

Ἐν τέλει, φ. 331β, διὰ βυσσινοχρόου μέλανος: *τὸν χρῶ μ(ὲν) οἶμοι τῶ χοῒ μέλω τάχος ἐγὼ συμμήξε· αὐτῇ δὲ | πικτίσ | [εις] α[ἴῶν]α δϊαμένουσα καταβοᾶ τῶν σφαλμ(ά)τ(ων) μου· ἃ παραβλέψατ(ε) δεομ(αι) | ἵνα καὶ ἡμ(ας) ἐλεήσει ὁ κ(υριο)σ· ο λέγων ἐλέησων ἵνα ἐλεηθεῖσ. νεῖλον:*

Καὶ ἐν παραφύλλῳ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος: *τοῦ μετεώρου·* ὑφ' ὃ μονοκονδυλικῶς: *Νεῖλος.*

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,10 × 0,155. Τὰ φ. 2–4 ἐγράφησαν ὑφ' ἑτέρας καὶ δὴ μεταγενεστέρας χειρὸς ἐκείνης τοῦ βιβλιογράφου Νείλου. Ἐν τέλει συνεσταχώθη τῷ κώδικι φύλλον ἐκ συναξαρίου, γεγραμμένου κατὰ δύο σελίδας ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου Νείλου.

Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ κατέστη ῥυπαρὸς κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ᾤαν. Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,02. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας. Ἐπὶ τῶν πινακίδων καθήλωνται γόμφοι τινὲς μολύβδινοι.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 37.

172

Χάρτης Διαστ. 0,135 × 0,200 Αἰὼν XIV Φύλλα σκς'

1 (φ. αα) «Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν φώτων . . .».

2 (φ. ιβα) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ».

3 (φ. κγβ) «Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας».

4 (φ. λςβ) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ σχηματολογίου. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα».

5 (φ. ληβ) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος· ἤγουν εἰς κουρὰν μανδυώτου».

6 (φ. νβα) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος».

7 (φ. παβ) «Εὐχαὶ διάφοροι».

Μεταξὺ τούτων, φ. παβ : «Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας» — φ. πβα : «. . . ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ» — φ. πζβ : «. . . ἐπὶ φρέατος ὀρυγῇ» — φ. ϟα : «. . . εἰς τὸ εὐλογῆσαι δίκτυα».

8 (φ. ρεα) «Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ».

9 (φ. ρια) «Εὐχαὶ τοῦ ὄρθρου».

10 (φ. ριηα) «Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος . . . ».

11 (φ. ρκγβ) «Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος· καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον ἤγουν βαπτίσαι».
Ἐν τέλει ταύτης, φ. ρμδβ: † *Ὁ τὰ πάντα πληρῶν θ(εὸ)ς ἡμῶν Δ(όξα σ)οι ἔλαβε τέρμα, ἐνέτη ,ςω|νγ* [* 6853 = 1344/5] : †

12 (φ. ρμεα) «Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ».
Κολοβή, ἐκπεσόντων τῶν φ. ροε′–ροζ′.

13 (φ. ροηα) Εὐχαὶ διάφοροι.
Ἀκέφαλοι καὶ ἐλλιπεῖς. Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,09 × 0,14. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. αα : ×|× / ×|× *κ(ύρι)ε εὐλόγησον τὸ ἔργον τ(ῶν) χειρ(ῶν) ἡ|μῶν* ×|× / ×|× Ὁ μετὰ τοῦ μονογράμματος τούτου σταυρὸς πολλαχοῦ τοῦ κώδικος.
Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. σιδβ γέγραπται : † *πόνημα τάλανος μακαρίου μοναχου.* : Οὗτος ὅμως δὲν φαίνεται γραφεὺς τοῦ ὅλου κώδικος, ἀλλὰ τμήματός τινος ἐκ τοῦ πρὸς τὸ τέλος. Τὸ φ. ρκαβ ἄγραφον. Τὸ φ. σκγ′ ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρὸς γεγραμμένον. Ἐν φ. σκγβ τινὰ κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν περὶ διαφόρων λειτουργικῶν ζητημάτων. Ἐν φ. σκεα καὶ σκςβ δοκίμια κονδυλίου. Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος κατὰ τὰς ᾤας καὶ ῥυπαρός. Κατὰ τὴν στάχωσιν δ' ὅμως ἐπιδιωρθώθη κατὰ τὸ ἐνόν. Ἔχει καὶ παλαιὰν τῶν φύλλων ἀρίθμησιν δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος καθήλωται μολύβδινος σταυρός. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

173

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,212 Αἰὼν XVII Φύλλα 486

Μηναῖον Ἰουλίου
περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ἐν φ. 150α : «Τῷ αὐτῷ μηνί, ιβ′ τῶν ἁγίων μαρτύρων Πρόκλου καὶ Ἱλαρίου [sic] . . . ». Γραφὴ μετὰ σχετικῆς ἐπιμελείας. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,095 × 0,14. Φύλλα τινὰ ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τὰ φ. 1β–4β, 480α–486β ἄγραφα τελείως.
Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 196 (Κασσανδρείας) καὶ Β —.

174

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,143 × 0,212 Αἰὼν XVII Φύλλα 411

Μηναῖον Ἰουλίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.— Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,13. Τινὰ τῶν φύλλων ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τὸ δὲ φ. 411 ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

175

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,210 Αἰὼν XVI Φύλλα 332

Μηναῖον Ἰουνίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ἄρχεται τὸ κείμενον ἀπὸ φ. 5α. Ἐν τέλει, φ. 315β, ἐρυθρόγραφον : † *τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μήν, ἤτοι τὸ βι|βλίον, τοῦ ἰουνίου, | μηνὶ νοεμβρίω Γῆ· ἐν τῶ ,ζ ω̃ ξ ω̃* [*7060 = 1551] *ἔτει, ἰν(δικτιῶν)ος ι' :* —| † *ἐγράφη δὲ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ταύτη σε(βασμί)α μονῇ | τοῦ μετεώρου· οἱ ἀναγινώσκοντες οὖν, | εὔχεσθαι ὑπὲρ τοῦ γράψαντος ἁμαρ|τωλοῦ ἰωάσαφ, ἴσως καὶ μοναχοῦ :* —

Ἐν φ. 316α–328β διάφορα θεοτόκια γεγραμμένα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου. Ἐν φ. 2α τροπάριά τινα γεγραμμένα ὑφ' ἑτέρας χειρὸς καὶ δὴ μεταγενεστέρας ἐκείνης τοῦ βιβλιογράφου. Γραφὴ ἐπιμελὴς καὶ φιλόκαλος. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,09 × 0,142.

Τὰ φ. 1–4, 329–332 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Ταῦτα ἄγραφα πλὴν τοῦ 1α, 2α, 331β, 332β. Ἐν φ. 1α ἀποτετύπωται σφραγίς τις δυστυχῶς οὐχὶ κατὰ πάντα εὐκρινής. Ἐν φ. 331β : † *αβρόχὸς (και)ρός· ποτάμῶν κατεβάζη κ(αι) ο ποταμὸς πο|ρὸν ουκ(αί)χη :* ††

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 43.

176

Χάρτης Διαστ. 0,15 × 0,223 Αἰὼν XVI Φύλλα 199

1 (φ. 3α) Δαβὶδ ψαλτήριον.

2 (φ. 184β) Ἀκολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.

Κολοβὴ οὐχὶ κατὰ πολύ. Κατὰ τὴν στάχωσιν πολλὰ ἐκπεσόντα φύλλα ἀνεπληρώθησαν. Ἐν τοσούτῳ παρατηροῦνται χάσματά τινα. Οὕτω μεταξὺ τῶν φ. 82 καὶ 83. Μάλιστα ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 82β σημειοῦται : *εδω λ'πι φιλο.* Ἐν φ. 84α καὶ 94α ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφα : *«ὕπαγε εἰς τὸ παλαιόν».*

Ἡ παραπομπὴ αὕτη κεῖται ἐν φύλλοις, ἅτινα ἐτέθησαν εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων, καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ κειμένου ὡς πρὸς τἀρχέγραφα φύλλα καὶ τὰ πρὸς ἀναπλήρωσιν παρεντεθέντα εἰς μεταγενεστέρους χρόνους. Ἐν φ. 1–2, 84β, 94β, καὶ ἀλλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις, δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τῶν φ. 83β καὶ 174α σημειοῦται ὅτι ὁ κῶδιξ ἀνήκει εἰς τὴν μονὴν Μετεώρου. Ἐν φ. 100, ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ, ἀποτετύπωται οὐχὶ κατὰ πάντα εὐκρινῶς σφραγίς τις.

Ἐν φ. 3α πολύχρωμον ἐπίτιτλον.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

177

Χάρτης Διαστ. 0,156 × 0,215 Αἰὼν XVI Φύλλα 122

1 (φ. 1α) Στιχηρὰ ἐκ τῆς ὀκτωήχου.

2 (φ. 62α) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ μηνολογίου τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ», μετὰ τῶν τροπαρίων τοῦ τριῳδίου.

3 (φ. 119β) « Ἀρχὴ . . . τῶν σταυροαναστασίμων καὶ Θεοτοκίων καὶ ὑπακοῶν». Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, τῆς αὐτῆς δ' ὅμως, φαίνεται, χειρός. Τὰ φ. 60–61 ἄγραφα. Ἐν φ. 122β δοκίμια κονδυλίου.

Συνεστάχωται τὸ χειρόγραφον ἐντύπῳ Ψαλτηρίῳ ἐκδόσεως τοῦ 1521 ἐν Βενετίᾳ *« . . . δαπάνῃ μὲν, Ἀνδρέου τοῦ Κουνάδου, . . . πόνῳ δὲ, Κωνσαντίνου τοῦ Παλαιοκάπου τοῦ κρητὸς, τοῦ ἐκκυδωνίας ἕλκοντος τὴν γενετῆς σειρὰν :* — [* Πρβλ. E. LEGRAND, *Bibliographie hellénique, XV–XVI siècles*, τόμ. III, σ. 264–265, ἀριθ. 230. — Πρβλ. καὶ κατωτ., κώδικα 182].

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοί. Ἔχει καὶ δέκα γόμφους, ἀνὰ πέντε ἐφ' ἑκάστης πινακίδος. Ἔχει δὲ καὶ δύο δερματίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

178

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,102 × 0,158 Αἰὼν XVI Φύλλα 683

Πανθέκτη

περιέχουσα τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγιασμοῦ, εὐχάς, τὴν ἑβδομαδαρέαν, πασχάλια τῶν ἐτῶν ,αφοθ – αχδ' (,ζπζ' – ζριβ') [* 1579–1604], ὀκτώηχον, ἀκολουθίας τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ κλπ.

Διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι διάφοροι σύγχρονοι γραφαί. Ἐν φ. 1α ἀποτετύπωται ἥκιστα εὐκρινῶς σφραγίς τις παλαιὰ τῆς μονῆς Μετεώρου.

Ἐν φ. 682β ἀναγινώσκομεν : † *ἐτοῦτο το βιβλεί(ων) ὕπἄρχη τῆς σεβασ|μίας κ(αὶ) βασιληκῆς μόνῆς τοῦ | μετεώρου· πλισίον τρίκης . . .* (γραφὴ τοῦ XVII αἰῶνος).

Ἐν φ. 683α : † *απο της ἐνσαρκοῦ χῦ'* [1] *ἐποὶ ἔτους αχοα'* [2] [*=1671] | *,ζ·ϱ·κ·θ'* [*7129 = 1620!] *ἐν μηνῆ· Δικέμβϱίου· 18ο* | † *ὡδέβοντας· πεϱιδιακονή(ας)· του αγίου μετῶϱ· ήυβϱί|κα· τοῦτο· το βεβλήον κ(αι) γνωϱίζοντας το· δια του* | *μετεώϱ· πος ἦναι χαμένον· κ(αὶ) πουλημένον· το* | *ἔξαγώϱασα· των άϱηθμον ασπ — 261 απο τον κυϱ|⟨ιῶ⟩ Διμήτϱιόν· ἐκώμης σακαϱέτζη· Διαψηχη|κήν του δώσαντος· τα ασπ(ϱα)· κ(αι) ἔκλευθϱόν ⟨ουτω⟩ τούτω· το βεβλῆον* | *Ἔϱϱωσθαι : —* | † *Χϱύσανθως Ιεϱομόναχος* [3].

Ἐπὶ τοῦ πάχους τοῦ κώδικος δὶς *ΜΕΤΈΟΡ* = Μετέωρ(ου).

Φύλλα τινὰ ἄγραφα. Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 316.

179

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,158 × 0,215 Αἰὼν XV Φύλλα 276

1 (φ. 4α) Μηναῖον Μαρτίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ καὶ τὰ συναξάρια. Ἐν φ. 90α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ, ιβη'. Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ, τῆς Σιγριανῆς». φ. 97β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ, ιγη'. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου . . . Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τέλει τοῦ Μηναίου, φ. 266α : † *τέλος εἴληφεν ὁ παϱὼν μήν, ἤτοι τό* | *βιβλίον, τοῦ μαϱτίου, ἡμέϱα Γη* | *μηνὶ ἀυΓοῦς(ω) δη' ἐν τῶ ,ζνθ'* [* 7059 = 1551] *ἔτει,* | *ἰν(δικτιῶν)ος θ'* :

2 (φ. 266β) «Καθίσματα μαρτυρικὰ τῶν η' ἤχων· ἅτινα λέγονται εἰς τὴν ζ' ᾠδήν, εἰς τόπον κοντακίων, δι' ὅλης τῆς Μης [* = Τεσσαρακοστῆς]».

Ἐν φ. 1α–2β τροπάριά τινα γεγραμμένα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου, ἀκέφαλα καὶ κολοβά. Γραφὴ ἐπιμελής, ὁμοία τῇ τοῦ κώδικος Α 14 κλ. Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,09 × 0,142 συνήθως. Τὰ φ. 3 καὶ 275 τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 4α κομψὸν ἐρυθρόγραφον ἐπίτιτλον.

Ἐν φ. 276α : *εἰς τοῦς χηλίους ἑπτακοσοίους πενήντα* | *πέντε ἰόναϱίου δέκα ὀχτὸ ἐψώφυσε* | *ὁ βασιλεῦς ὁ σολτὰν μαχμοὺτ κ(αὶ) ἔγινε* | *ὁ ἀδελφώς του ὁ σολτὰν ὀσμὰν κ(αὶ) ἔπησε* | *χηόνη πηθαμές ὀχτὼ κ(αί) ἐκϱάτησε* | *ἡμέϱες πενήντα κ(αὶ) ἔκαμε τέτηο* | *κϱιὸ όπου πολὴ ἄνθϱωπη ἀπόθαναν* | *ἀπὸ το κϱίο κ(αὶ) ἀπὸ τημ πῆνα κ(αὶ) ἐξή|πατόθηκαν πϱόβατα κ(αὶ) γηλάδια κ(αὶ) ἄλογα·* καὶ ἕπεται μονοκονδυλικῶς : *ὁ γϱάψας ζάχαϱίας Ἱεϱόμόναχως.* Καὶ κατωτέρω γράφει ὁ αὐτός : *ἐτώτες ἦλθα ἀπὸ τη βλαχῆα.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἐπιπολαίως ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

1. Ἐκ διορθώσεως τά : ΰ χῦ'.
2. Ἡ χρονολογία αὕτη δι' ἐρυθροῦ.
3. Μονοκονδυλικῶς.

180

Χάρτης Διαστ. 0,15 × 0,215 Αἰὼν XVII Φύλλα 388

1 (φ. 4α) Τριώδιον
ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἀκολουθίας τῆς ἑσπέρας τοῦ σαββάτου τῆς β' ἑβδομάδος.

2 (φ. 371α) Φιλοθέου πατριάρχου ἀκολουθία Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ.
Μόνη ἡ ἀκολουθία, ἄνευ τοῦ συναξαρίου.

3 (φ. 379) Ἀκολουθία τῆς β', δ', ε', ζ' ᾠδῆς.
Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,132. Τὰ φ. 1–3, 370β, 387–388 ἄγραφα. Ἐν τῷ κώδικι ὑπὸ σημείωσιν διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος : † *ἐτοῦτο τὼ τριώδιὸν ἦνε του αγίου με|τεῶρου*, ἐν δὲ τῷ παραφύλλῳ, τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : † *ετοῦτο τω χαρτοι ηνε του μαναστηρήοῦ*' καὶ ἕπεται ἐρυθρόγραφον : *πρων*' *χαρ*

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς βυρσίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

181

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,152 × 0,223 Αἰὼν XVI (Ι ;) Φύλλα 127

Μηναῖον Φεβρουαρίου
περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.
Ἡ γραφή, ἐξαιρέσει ἴσως τῶν φ. 2α–32β, προσιδιάζει τῇ τοῦ βιβλιογράφου Χαραλάμπου (ἰδὲ κώδ. 331). Ἐν φ. 127α : *ἐξαχόθη ,ζρξα'* [* 7161 = 1653] *μηνὶ απριλλ(ί)ῳ αη'* : — Ἐν φ. 2α τεχνικὸν ἐπίτιτλον.

Κατὰ τὴν στάχωσιν ὁ κῶδιξ ἐπιδιωρθώθη κατὰ τὸ ἑνόν. Ἐν φ. 1α ἐπεκολλήθη χάρτης ἐξ ἐγγράφου φέροντος τὴν μονοκονδυλιὰν καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ Φαναρίου Μητροφάνους (πρβλ. κ. 78). Εἶναι δὲ ἡ στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

182

Χάρτης Διαστ. 0,15 × 0,203 Αἰὼν XVI Φύλλα 212

1 (φ. 1α) Στιχηρὰ τῆς ἑβδομάδος ἐκ τῆς Ὀκτωήχου.

2 (φ. 66α) «Μηνολόγιον σὺν θεῷ ἁγίῳ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ».

3 (φ. 104β) «Τὰ ἀπολυτίκια καὶ κοντάκια τοῦ τριῳδίου, καὶ ἐξωπασχίου . . . ».

4 (φ. 110β) «Ἀπολυτίκια ἀναστάσιμα τῶν ὀκτὼ ἤχων, σὺν τοῖς θεοτοκίοις καὶ ταῖς ὑπακοαῖς αὐτῶν».

5 (φ. 112β) « Ἕτερα τροπάρια νεκρώσιμα».
6 (φ. 113α) «Ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου».
Ἀρχ.: Βουλὴν προαιώνιον ἀποκαλύπτων σοι κόρη Γαβριὴλ ἐφέστηκε σὲ κατασπαζόμενος...
7 (φ. 120α) «Τὰ ἐξαποστειλάρια τῆς ἑβδομάδος».
8 (φ. 121α) «Θεοτόκια κατ' ἦχον εἰς τὸ θεὸς κύριος».
9 (φ. 125β) Ὕμνοι τριαδικοί.
10 (φ. 126β) « Τὰ φωταγωγικὰ τῶν ὀκτὼ ἤχων».
11 (φ. 127α) Ἰωάννου μοναχοῦ [τοῦ Δαμασκηνοῦ] κανὼν τῇ κυριακῇ τοῦ Πάσχα.
12 (φ. 129β) Πεντηκοστάριον κατ' ἐκλογήν.
Ὁ κῶδιξ ῥυπαρὸς ἐκ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐλαίου καὶ ἐξ ἄλλων ἐπηρειῶν.
Συνεστάχωται τὸ χειρόγραφον ἐντύπῳ Ψαλτηρίῳ, ἐκδοθέντι, ὡς σημειοῦται ἐν τέλει, ἐν Βενετίᾳ τῷ 1521, «...*δαπάνῃ μέν, Ἀνδρέου τοῦ Κουνά-|δου* ...|...|... *πόνῳ δέ,* |*Κωνςαντίνου τοῦ Παλαιοκάπου* | *τοῦ κρητός, τοῦ ἐκκυδω-* | *νίας ἕλκοντος τὴν γε|νετῆς σειράν* : — |* Πρβλ. E. LEGRAND, *Bibliographie hellénique, XV–XVI siècles*, τόμ. III, σ. 264–265, ἀριθ. 230. — Πρβλ. καὶ ἀνωτ., κώδικα 177].
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων ἀνέκαθεν ἄνευ τινὸς ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 261.

183

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,220 Αἰὼν XV Φύλλα 257

Παρακλητική

ἀκέφαλος καὶ κολοβή. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 54α χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : *σε Χ(ριστ)ὲ προβάλλο † μαι ἀρχ(ὴν) καὶ τέλος :* — Ἐπίσης ἐν τῇ ἄνω καὶ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 182β : † *δέσποτα Χ(ριστ)ὲ, μετὰ τοῦ θεράποντός σου ἰγνατίου τοῦ θε|οφόρου, βοήθεισον ἡμᾶς :* † — Ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι ἐκ τοῦ σημειώματος τούτου, ὁ βιβλιογράφος ἐκαλεῖτο Ἰγνάτιος.
Γραφὴ μεθ' ἱκανῆς ἐπιμελείας. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,15. Ἐν φ. 54α, 118β, 182α πολύχρωμα ἐπίτιτλα. Ἐν ταῖς κάτω ᾤαις τῶν φ. 118β καὶ 182α καλλιτεχνικαὶ παραστάσεις κυνῶν διὰ χρωμάτων. Ἐν φ. 53β καὶ 181β, ἅτινα ὁ βιβλιογράφος κατέλιπεν ἄγραφα, δοκίμια κονδυλίου καὶ σκαριφήματα. Ὁ κῶδιξ ῥυπαρὸς πολλαχοῦ ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ κηροῦ.
Ἐπὶ τῆς πινακίδος, τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ξύλου, γέγραπται : † *βοιβλὶον τοῦ Ἱεροῦ μ(ητ)ροφάνους,* | *παρακλητικόν :* †† —
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ ἐπικαλύμματος ἐκ λινάτσας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 97.

184

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,193 Αἰὼν XVI Φύλλα 187

Παρακλητική.

Ἐν τέλει ταύτης:

α′ (φ. 171α) ἐξαποστειλάρια ἀναστάσιμα καὶ ἑωθινὰ ἰδιόμελα τὰ ια′.

β′ (φ. 180α) «Ὕμνοι τριαδικοί, καὶ τὰ κατ' ἦχον φωταγωγικά».

γ′ (φ. 181α) «Ἐξαποστειλάρια, τῆς ὅλης ἑβδομάδος».

δ′ (φ. 183α) Κανὼν νεκρώσιμος μὲ τοὺς κοιμηθέντας ἀναγινωσκόμενος τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας «μετὰ τὴν τοῦ ἑσπερινοῦ ἀκολουθίαν» (Ἀρχ.: Ὁ βάθει σοφίας φιλανθρώπως...).

Ἐν φ. 179α ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφον: † *ἐγράφη, ἐπὶ ἔτους ,ζνς′* [* 7056 = 1547/8] | *ἰν(δικτιῶν)ος ς′ης.* Γραφὴ λίαν ἐπιμελής, τῆς αὐτῆς χειρὸς τῆς φιλοπονησάσης τοὺς κώδικας Α 14... Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,095 × 0,135. Τὸ φ. 179β τελείως ἄγραφον.

Ὁ κῶδιξ ἀπογεγυμνωμένος τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 235.

185

Χάρτης Διαστ. 0,142 × 0,217 Αἰὼν XV Φύλλα 155

Μηναῖον Μαρτίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ἔτι εἰδήσεις τινὰς ἐκ τοῦ τυπικοῦ. Ἐπιγράφεται, φ. 3α, «Μὴν μάρτιος σὺν θεῷ περιέχων τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν».

φ. 57β: «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Μαρτίῳ] ιγ′ ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς Νικηφόρου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

φ. 125β: «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ]· κζ′· τῆς ἁγίας Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ».

Ἐν τέλει, φ. 149β–153α: «Καθίσματα μαρτύρων τῶν η̄ ἤχων, ἅτινα λέγονται εἰς τὴν ζ′ ᾠδὴν εἰς τόπον κοντακίων δι' ὅλης τῆς Μ′».

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου τούτων τὰ ἑξῆς:

ἤτοι: *τέλος τοῦ μαρτίου μηνόσ | εὔχαισθε π(ατέ)ρεσ τὸν τοῦτον μουτζώσαντα, | Νεῖλ(ον) τὸν ὄντως ταλαίπ(ω)ρ(ον).*

Ὁ αὐτὸς ἔγραψε καὶ ἐν φ. 149α : *ἔυχεσθάι μοι π(ατέ)ρες Διὰ τὸν κ(ύριο)ν καὶ μὴ κατα|ράσθ(ε) Δϊατὰ σφάλμ(α)τ(α).*
Τινὰ δ' ὅμως φύλλα δὲν φαίνονται τῆς χειρὸς τοῦ βιβλιογράφου Νείλου, ἀλλ' ἄλλης τινὸς μεταγενεστέρας.
Συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,105 × 0,16. Ἐκ τῆς νοτίδος καὶ ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ἐφθάρη πως ὁ κῶδιξ. Κατὰ τὴν στάχωσιν δ' ὅμως ἐπιδιωρθώθη κατὰ τὸ ἐνόν. Κατὰ ταύτην προσετέθησαν εἰς τὸν κώδικα καὶ τὰ φ. 1–2 καὶ 154–155, ἅτινα παρέμειναν ἄγραφα τελείως.
Ἐν φ. 153β δοκίμια κονδυλίου.
Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς — καὶ Β 77.

186

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,12 × 0,194 Αἰὼν XVI Φύλλα 457

Μηναῖον Αὐγούστου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ἐν φ. 444α–445β «Τὰ δοξαστικὰ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ποιμένος» (κζ' Αὐγούστου).
Ἐν φ. 443β ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφα : † *τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μήν, ἤτοι τὸ βιβλί(ων) τοῦ αὐγούς(ου) ἡμ(έ)ρ(α) δη'· [Μ]ηνὶ ἰαννουαρίω ιγη', | ἐν τῷ ζωξω* [* 7060 = 1552] *ἔτει, ἰν(δικτιῶν)ος ι' :*
Καὶ κατωτέρω :

* ἤτοι : *ἐγράφη δὲ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ταύτῃ σε(βασμ)ία μονῇ | τοῦ μετεώρου· οἱ ἀναγϊνώσκοντ(ες) οὖν εὔ|χεσθε ὑπὲρ τοῦ γράψαντος ἁμαρτωλοῦ | ἰωάσαφ :*

Γραφὴ ἐπιμελής· τῆς αὐτῆς χειρὸς καὶ τῆς φιλοπονησάσης τοὺς κώδικας Α 14 (κλ.). Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,09 × 0,142. Τὰ φ. 1–5 καὶ 446–457 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ παραμείναντα ἄγραφα, πλὴν τοῦ φ. 1α, ἐν ᾧ ἀναγινώσκομεν γεγραμμένα κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα : † *τὸ παρον βυβλήου με|νέου στηχοθὲν παρα| ἐν μοναχῆς Κῦρ πὰ|ήσίου Ἱερομονάχου καὶ βα|σιληκῆς μονῆς τοῦ μετεῦ|ρου . . .*

Ἐν φ. 6α τεχνικὸν ἐρυθρόγραφον ἐπίτιτλον. Ὡς ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ πολλαχοῦ ρυπαρός.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, παραστάσεις δικεφάλων ἀετῶν, ἀποτυπώματα νομισμάτων κλ.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 94.

187

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,143 × 0,212 Αἰὼν XVII Φύλλα 201

1 (φ. 1α) Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Μεταξὺ τούτων: φ. 21α: Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία. — φ. 38α: Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία. — φ. 55α: «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων». — φ. 85β: «Ἀκολουθία τοῦ μνηστῆρος· ἤτοι τοῦ ἀρραβῶνος». — φ. 120β: Τύπος γράμματος «εἰς γραμματικὸν ἵνα ἱερωθείη».

2 (φ. 185α) «... Ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Πρόλογος εἰς τὴν ψυχωφιλῆ [sic] ταύτην βίβλον».

Ἀρχ.: Τῆς θείας καὶ παναγάθου τοῦ ὑπεραγάθου καὶ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μακαρίας χρηστότητος· πάντοτε καὶ πανταχοῦ καὶ κατὰ πάντα εὐεργετούσης ἡμᾶς...

Ἀτελές.— Τελ.: συμπεριέλαβε γὰρ ἡ ἀκάθαρτος μαλακία, τὴν πονηρὰν ἀδελφὴν μαβλυσίαν. Καὶ ὁ μὲν μετὰ μιᾶς χειρὸς ξηροφαγείτω ἡμέρας, μ'· οἱ δὲ μετὰ δύο χεῖρας, π —

3 (φ. 192α) «Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου, περὶ τῆς ἁγίας τριάδος».

4 (φ. 192β) «Πόσα τάγματα ἀγγέλων [εἰσί;]». Ἐκ τῶν τοῦ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου.

5 (φ. 192β) «Πόσοι οὐρανοὶ [εἰσίν;]».

6 (φ. 193α) «Πόσα στοιχεῖα εἰσίν».

7 (φ. 193β) «Τί ἐστιν ἥλιος καὶ σελήνη καὶ ἀστέρες».

8 (φ. 194β) «Ἆρα ἀληθεύει ἡ ἀστρονομία».

9 (φ. 194β) «Τίνος χάριν ἐν τῷ οὐρανῷ τὰ ὕδατα».

10 (φ. 195α) «Πόσαι ὧραι καὶ τροπαὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ».

11 (φ. 195β) «Μία ἐστὶν ἡ θάλασσα ἢ διάφορος».

12 (φ. 195β) «Πόθεν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ κεραυνοὶ ἀπολοῦνται».

13 (φ. 196α) «Διήγησις ἀνωνύμου μάρτυρος, ὅστις ἀφώρισεν αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος».

14 (φ. 197α) «Διατί ἐκλήθη ὁ Μελχισεδὲκ ἀπάτωρ ἀμήτωρ καὶ ἀγενεαλόγητος».

15 (φ. 200β) Τάξις καὶ εὐχαὶ «εἰς ἀδελφοποιτόν».

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 4–12 καὶ 14 κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν. Τινὲς τῶν εὐχῶν καὶ ἀκολουθιῶν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 γεγραμμένα ὑπὸ χειρὸς μεταγενεστέρας, τοῦ XVIII ἴσως αἰῶνος. Ἐν φ. 147α παρετήρησα *ναὶ* διπλοτονούμενον. Τὰ φ. 190–191 ἄγραφα. Ἐν φ. 201β τύπος γράμματος τοῦ ἀξίου ἱερωθῆναι.

Ἐν φ. 200α ἀναγινώσκομεν: *͵αχνζ* [* =1657] *μαρτίω ιβ.* | *Ἐγὼ ὁ πα(πα) νεκτάριος ὁ κεφαλιναῖος ἐπῆρα ἐτοῦτο: τὸ εὐχολόγιον* | *ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ*

κελὶ τοῦ πα(πα) νεοφύτου : καὶ ἕνα πετραχίλιον | ὅποταν εὐγῆκαν ὁ Ἱεροδιάκων καλλίνικος εἰς τὸ ταξίδι, ἀπό | τὸ μοναστῆρι τὸ μετέωρον, ὁ πα(πα) νεόφυτος ἦτον φευγάτος | ἀπὸ τὸ μοναστῆρι καὶ εἶχεν ὑπάγει εἰς τὸν τούρναβον καί | μῆτε αὐτὸς ἤξευρε πῶς τὸ ἐπῆρα μῆτε τινὰς ἄλλος ἀπό | τούς π(ατέ)ρας εἰμῖ ὁ πα(πα) δωρόθεος, καὶ ἀνδώση ὁ θ(εὸ)ς ἢ ἐγώ | θέλη τὸ ὑπάγω, ἢ θέλω τὸ στήλη μὲ τὸν ἄρχιδιακ(ων) : κυρ | καλλίνικον, καὶ ὁ θ(εὸ)ς νὰ μὲ συγχωρήση καὶ οἱ ἀναγι|νώσκοντες εὔχεσθαι ὑπερ' ἐμοῦ : ∾ | Νεκτάριος ἱερομόναχος, ὁ ἐκ | κεφαληνί(ας) :
Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : † *Ετουτο το ευχολογοιον υπαρχοι του παπ(α)γλοι|γοροι κ(αι) οινε απο το σκεβοφοιλακοιον . . . | γροίγδροίος . . .*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ξυλίνων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,017. Ἔχει καὶ βυρσίνους θηλυκωτῆρας μετὰ ὀρειχαλκίνων πορπῶν.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 191.

188

Χάρτης Διαστ. 0,155 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 117

1 (φ. 2β) «Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια τῆς ἑβδομάδος».
2 (φ. 25α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».
3 (φ. 37α) «Ἀκολουθί[α] τοῦ εὐχελαίου περιέχον [sic] τὴν ἅπασαν τάξιν».
4 (φ. 64α) «Εὐχὴ λεγομένη παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς ἐπὶ τὸν μέλλοντι [sic] μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων».
5 (φ. 68α) «Εὐαγγέλια ἑωθινὰ τὰ ἕνδεκα».
6 (φ. 91α) «Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας».

Ἐν ἀρχῇ, τὰ φ. 1α–2β, καὶ τέλει, τὰ φ. 116α–117β, περιέχουσιν εὐχάς, ψαλμοὺς κλ. ἀκεφάλους καὶ κολοβούς. Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Ἐν φ. 1α ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ : *μ(ητ)ροφάν(ους) στάχ(ω)μα ἰουνίω ιε ἔτ(ους) ἑ ζρνθ* [* 7159 = 1651] : Τὰ φ. 34β–36β, 67 ἄγραφα. Ἐν φ. 37α ἐπίτιτλον ἐρυθρόγραφον κομψόν.

Στάχωμα ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακὶς ἀποσχισθεῖσα εἰς δύο τμήματα συνερράφη.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 92.

189

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,14 × 0,212 Αἰὼν XVI Φύλλα 304

Μηναῖον Ἰουλίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.—Ἐν φ. 47α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ ε′ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθωνι». Τὰ φ. 1–112 ἐτέθησαν εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων φύλλων,

γεγραμμένα ἴσως κατὰ τὸν XVII αἰῶνα. Ἡ αὐτὴ χεὶρ ἡ γράψασα τὰ φ. 1–112 ἔγραψε καὶ ἐν τέλει τοῦ κώδικος, φ. 302α–304α, «θεοτόκια ψαλλόμενα κατ' ἦχον».

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος σημείωμα, τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος, ὅτι τὸ μηναῖον εἶναι τῆς *« . . . βασιληκῆς μονῆς τοῦ μετεωρῶ . . . »*.

Κατὰ τὴν στάχωσιν ὁ κῶδιξ ἐπιδιωρθώθη κατὰ τὸ δυνατόν. Εἶναι δὲ ἡ στάχωσις ἐκ πινακίδων ξυλίνων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' ἑκάστης τῶν ὁποίων ἦσαν καθηλωμένοι ἀνὰ πέντε μετάλλινοι γόμφοι, ὧν τινες σῴζονται καὶ τανῦν. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

190

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,16 × 0,22 Αἰὼν XVIII Φύλλα 442

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν.

α' (φ. 1α) Στιχηρὰ τῶν κυριωτέρων μνημῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

β' (φ. 274α) Τριῴδιον κατ' ἐκλογήν.

γ' (φ. 405β) Πεντηκοστάριον κατ' ἐκλογήν.

φ. 55β : «Τὸ παρὸν ὀκτάηχον [εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον] ποίημα κὺρ Χρυσάφου· οἱ λόγοι καὶ τὸ μέλος» (Ἀρχ. : Ἀντιλήπτωρ ἡμῶν . . .).

φ. 270α : «Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου τοῦ Ἴβερος καὶ κτήτορος τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων».

φ. 307α : στιχηρὰ εἰς τὴν μνήμην «τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ».

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κατ' ὀλίγα τινὰ φύλλα. Γραφὴ αὐτοῦ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,115 × 0,165. Ἐν φ. 274α καὶ 405β ἐπίτιτλα πολύχρωμα.

Ὁ κῶδιξ γυμνός, τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως ἀποσπασθεισῶν.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 158.

191

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,132 × 0,2 Αἰὼν XVII Φύλλα 47

1 (φ. 2α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

2 (φ. 17β) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.

3 (φ. 38α) Λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Ἐν φ. 1α καὶ 17β διαγράμματα ἀγαθῆς ἐμπνεύσεως ἐπιτίτλων. Πλεῖστα κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρὰ διάκοσμα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετ' ἐντύπων κοσμημάτων. Ἐπὶ τῆς β' πινακίδος ὑπάρχει σημείωμα τοῦ ἔτους 1771.

192

Χάρτης Διαστ. 0,105 × 0,156 Αἰὼν XVII(;) Φύλλα 495

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων στιχηρὰ τῆς λειτουργίας Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ προηγιασμένων, τριαδικά, ἀνοιξαντάρια, κεκραγάρια, δοχάς, πολυελέους, χερουβικά, κοινωνικά, νεκρώσιμα, τροπάρια τῶν κυριωτέρων μνημῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ κλ.κλ.

Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

1 Ἰωάννης ὁ Γλυκὺς (φ. 2β, 211α, 219β, 220β, 229α, 296α, 298α, 308α).
2 Κωνσταντῖνος ὁ Μαγουλᾶς (φ. 6α, 114β, 132α).
3 Μανουὴλ Λαμπαδάριος ὁ Χρυσάφης (φ. 24β, 25β, 29α, 30β, 32α, 32β, 34α, 37β, 38β, 40α, 129β, 133α, 134α, 137β, 141α, 152α, 155α, 155β, 156α, 157α, 157β, 159α, 165α, 165β, 166β, 173α, 174α, 181α, 181β, 182α, 183α, 193α, 263α, 268α, 284α, 292α, 294α, 302α, 310β, 312β, 313β, 315β, 318β, 320α, 323β, 330α, 332β, 337β, 342α, 346β, 351β, 371α, 381β, 390β, 398α, 400β, 415α, 417α, 422α, 437β, 441α, 444α, 451α, 455β, 463β, 468β, 470β, 477β, 480α, 482β, 484β).
4 Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 25α, 26α, 38β, 43β, 48β, 49β, 92, 172α, 175α, 227α, 234α, 280α, 286α, 287β, 309α, 326α, 327α, 334α, 336α, 344α, 363β, 369α, 426β, 430β, 433α, 434β, 442β, 476α).
5 Ἰωάννης Κλαδᾶς ὁ Λαμπαδάριος (φ. 25α(;), 26β, 27β, 28β(;), 31β, 33α(;), 33, 41(;), 44β(;), 63α, 146β, 152β, 153α, 153β, 174β(;), 182β(;), 192α, 193α(;), 193β, 194β(;), 195α(;), 198α(;), 198β, 213β, 214β(;), 215β(;), 230α(;), 232α, 238α, 240α, 241β, 243α, 374α, 377α, 379α, 382β, 395β, 447α, 453β).
6 Γεώργιος Κοντοπετρῆς (φ. 27α, 29β, 45β, 47α).
7 Ξένος ὁ Κορώνης (φ. 28α, 39α, 40β, 41α, 44α, 45β, 49α, 121α, 127β, 131β, 168β, 175β, 211β, 244β, 247α, 248β, 350α, 361α, 436α, 460β).
8 Ἀγάθων (φ. 28β, 144β).
9 Κασιανὸς (φ. 35α).
10 Νίκων μοναχὸς (φ. 35β).
11 Χαλιβούρης (φ. 38α, 39β, 50β, 52α).
12 [...] Ξηρὸς (φ. 37β, 42α).
13 [...] Ἀγαλλιανὸς (φ. 40β, 130α, 135β).
14 Ἀνδρέας ὁ Σιγηρὸς (φ. 43α).
15 Τζακνόπουλος (φ. 45α).
16 [...] Μοσχιανὸς (φ. 46β).
17 Γρηγόριος Ἀλυάτης καὶ δομέστικος (φ. 66α).
18 Γεράσιμος ἱερομόναχος τῶν Ξανθοπούλων (φ. 83β, 138β, 154α).
19 Μανουὴλ Λαμπαδάριος ὁ Γαζῆς (φ. 88β, 473β).
20 Θεόδουλος μοναχὸς (φ. 130β, 132β, 142α, 386α, 392β).

21 Ἰωάννης ὁ Λάσχαρης (φ. 131α, 158β, 367α).
22 Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς (φ. 143β, 170β).
23 Μανουὴλ Ἀργυρόπουλος (φ. 160α, 161α, 161β).
24 Δημήτριος Ραιδεστηνὸς (φ. 162β, 163β, 164β, 176α, 177α).
25 Νικηφόρος ὁ Ἠθικὸς (φ. 169β, 178α, 179α, 179β, 221β, 256α, 450α).
26 Λογγῖνος μοναχὸς (φ. 171α).
27 [...] Φαρδιβούκης (φ. 192β, 193α, 194α, 196α, 196β, 208β, 209α, 221α, 228β).
28 [...] Μανουγρᾶς (φ. 197α, 210β, 212α, 460β).
29 [...] ὁ Θήβαῖος (φ. 199α, 216β).
30 Μᾶρκος ὁ Εὐγενικὸς ἀρχιερεὺς [Κορίνθου ἐκ τῆς τῶν Ξανθοπούλων μονῆς] (φ. 222β, 388β(;), 406α, 462α).
31 [...] Ὀρφανοτρόφος (φ. 223β, 226α).
32 Ἰωάννης Γουδελ(;;) (φ. 214α).
33 [...] Πανάρετος (φ. 224α).
34 [...] Κλωβᾶς (φ. 224β).
35 [...] ἱερεὺς Γαβρᾶς (φ. 227β).
36 Ἀνδρέας [Στυλιώτης] Κύπριος (φ. 300α).
37 Γεράσιμος Παλαμᾶς (φ. 350α).
38 Ματθαῖος ὁ ἐκ Γοτθίας (φ. 358α).
39 Δημήτριος Δοκιανὸς (φ. 362α).
40 Ἰωάννης ὁ Περίφημος δομέστικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (φ. ..., 428β).

Ἐν ἀρχῇ, φ. 2α, προτάσσονται περὶ τῶν μουσικῶν σημαδίων τινὰ ἀκέφαλα.

Πολλαχοῦ τὸ μέλος χαρακτηρίζεται ὡς *παλαιὸν* ἢ *ἀρχαῖον*.

Ἐν φ. 41β μέλος ἐπιγραφόμενον *«ἁγιοσοφίτικον»*.

φ. 52α μέλος «τοῦ Χαλιβούρη λεγόμενον *λαμέρα*».

φ. 81α καὶ 108β μέλη *ἁγιορίτικα*.

φ. 91α καὶ 210α *«Θεσσολονικαῖον»*.

φ. 111β «... πολυέλεος λεγόμενος *κουκουμᾶς*».

φ. 119β μέλος ἐπιγραφόμενον: «*βουλ* ^{Γρ} [= βουλγάρα]».

φ. 235β: «Στιχηρὸν εἰς τὸν κύριον Ἰησοῦν: ἡ ἀκροστιχὶς Μαργαρίτης (; μαργαρίτης;)».

φ. 237α: «Στιχηρὸν ὡς ἀπὸ προσώπου νεκροῦ πρὸς ζῶντας».

Ἀρχ.: Ὦ ἀπάτη τοῦ βίου ὢ θανάτου χαλεπωτάτη πικρία...

φ. 247α: μέλος νεκρώσιμον «Τοῦ ... [Ξένου Κορώνης]· τὰ δὲ γράμματα Ἰσιδώρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

Ἀρχ.: Πρόσκαιρα πάντα πέφυκε ψυχή μου τὰ παρόντα...

φ. 256α: «Στιχερὸν εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Ἰωάννην τὸν νέον· τὸν ἐν Σέρραις μαρτυρήσαντα· κὺρ Νικηφόρου [Ἠθικοῦ;]».

Ἀρχ.: Θυσία αἰνέσεως τὸ ὑπὲρ ἀληθείας ὁλοκαυτωθέν...

φ. 358α : στιχηρὸν «Εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας· τὰ γράμματα Ἀθανασίου μοναχοῦ· τὸ δὲ μέλος Ματθαίου τοῦ ἐκ Γοτθίας».

Ἀρχ. : Τὸ εὐσεβὲς τῶν μαρτύρων συνάθροισμα...

φ. 398α : «Στιχερὸν εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Γεώργιον· τοῦ Χρυσάφη καὶ λαμπαδαρίου· γράμματα καὶ μέλος».

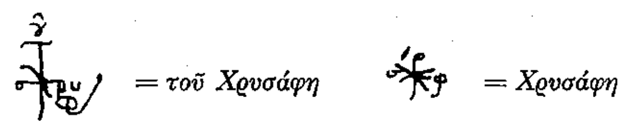
Ἀρχ. : Τὸν στρατιώτην τὸν λαμπρὸν τῶν πάντων βασιλέως...

φ. 400β : «Ἀναγραμματισμὸς εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον τοῦ αὐτοῦ [Χρυσάφη καὶ λαμπαδαρίου]».

Ἀρχ. : Γεώργιον τὸν ἀοίδιμον μάρτυρα...

Γραφαὶ διάφοροι ἐν τῷ κώδικι. Τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων αἱ συνήθεις διαστάσεις εἶναι περίπου 0,07 × 0,102. Ἀξιοσημείωτα δύο ἐν τῷ κώδικι σταυροφόρα μονογραφήματα :

φ. 263α : φ. 451α :

Τὰ φ. 14β, 59, 60, 93–100, 124–125, 133β, 149β–151β, 167β, 184–191, 200–207, 231, 251–255, 258–259, 267, 268β, 281β–283β, 289–291, 304β, 307β, 324–325 ,340–341, 348β, 349, 354β–357β, 371β–373β, 397β, 403β–405β, 408β–414β, 432β, 440, 458α–460α, 466β–468α, 487–495 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει δὲ καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον πλεκτὸν μετὰ πόρπης ὀρειχαλκίνης. Εἶχε δέ ποτε δύο τοιούτους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 282.

193

Χάρτης Διαστ. 0,096 × 0,15 Αἰὼν XVII Φύλλον 359

Κανόνες καὶ ἀκολουθίαι τῶν κυριωτέρων ἑορτῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τινῶν ἐξ αὐτῶν καὶ τὰ συναξάρια. Πολλαχοῦ καὶ ἐκ τοῦ τυπικοῦ εἰδήσεις. Γραφὴ μετὰ σχετικῆς ἐπιμελείας. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,07×0,095. Ἐν φ. 290α παρετήρησα *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονούμενα. Ἴσως καὶ ἀλλαχοῦ τοιαῦτα. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 19α ἔγραψεν ὁ βιβλιογράφος :

† *ἐμῆς χειρὸς τάχειναν Χ(ριστ)έ μου δρό|μους :*

Ἐν φ. 139β, κατὰ τὴν ἔξω ᾤαν ἔγραψε πάλιν ὁ βιβλιογράφος δι' ἐρυθροῦ : *πρῶτον λέγεται εἰς τὸ μέσος*· Ἐν φ. 1β ὀλιγόστιχον σημείωμα ἀπεξεσμένον.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 241.

194

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,14 Αἰὼν XVI Φύλλα ΡΠΗ'+44

1 (φ. α^{α}) Ἀκολουθία τῆς μεταλήψεως.
Ἐν τέλει ταύτης ἑτέρα χεὶρ τῆς τοῦ βιβλιογράφου ἤρξατο γράφουσα κανόνα παρακλητικὸν εἰς τὸν Χριστὸν ἀρχόμενον: Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου....

2 (φ. μγ^{α}) «Μηνολόγιον σὺν Θεῷ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ».

3 (φ. ροβ^{α}) Κοντάκια καὶ ἄλλα τροπάρια ἐκ τῶν τοῦ Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου.
Ἀκέφαλα κατὰ ἓν φύλλον.

4 (φ. ρπη^{α}) «Σταυροαναστάσιμα καὶ θεοτόκια τῆς ὀκταήχου».

5 (φ. 2^{α}) «Εὐχὴ εἰς ἐξομολόγησιν, ἣν ὀφείλεις καθ' ἑκάστην ἀμεταθέτως λέγειν· πρὸς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἐὰν ποθῇς ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ ψυχορραγήματός σου ἰδεῖν αὐτήν· καὶ βοηθείας πολλῆς καὶ παρηγορίας τυχεῖν ἐξ αὐτῆς».
Ἀρχ.: Δέχου τανῦν εὐμενεστάτη δέσποινα ἀγαθή, τὴν οἰκτράν μου δέησιν ἐξ ἀχρείου στόματος...

6 (φ. 10^{α}) «Εὐχαὶ τοῦ θηκαρᾶ πάνυ ὠφέλιμαι: εἰς πένθος».
Μεταξὺ τῶν φ. 34 καὶ 36 ἐξέπεσεν ἓν φύλλον, ὅπερ ἀνεπληρώθη δι' ἑτέρου παραμείναντος κενοῦ.

7 (φ. 43^{α}) [Παραίνεσις πρὸς μοναχὸν ἐκ τοῦ πατερικοῦ]. Ἀνεπίγραφος. —
Ἀπὸ φ. 2 ἄρχεται νέα γραφή. Ἡ δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν ἀρίθμησις τῶν φύλλων παλαιά, σημειουμένη ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τούτων, πολλαχοῦ ἀφανισθεῖσα, ἅτε τοῦ σταχωτοῦ βαθύτερον κατενεγκόντος τὴν κοπίδα. Ἡ δι' ἀραβικῶν ἀρίθμησις ἡμετέρα. Τὰ φ. λθ'–μβ', π', ροα' ἐξέπεσον. Τὰ φ. 35 καὶ 44^{α} ἄγραφα τελείως. Ἐν φ. λδ^{α} παρετήρησα *μὴ* καὶ ἐν φ. λη^{β} *ναὶ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. α^{α} καὶ μγ^{α} κομψὰ ἐπίτιτλα.

Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος. — Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας, ἐπὶ δὲ τῶν πινακίδων μολυβδίνους γόμφους καθηλωμένους, ὧν τινες σῴζονται καὶ τανῦν.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 13.

195

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,22 × 0,298 Αἰὼν XV Φύλλα 329

1 (φ. 1^{α}) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου».
Ἀρχ.: Τὴν πρὸς ἀρετὴν ὁδὸν... φέρουσάν, τραχεῖαν εἶναι καὶ ἀνάντη, καὶ δυσχερῆ πάντες ἴσασι.....
Μεταξὺ τοῦ φ. 1 καὶ 2, φαίνεταί μοι, μικρὸν χάσμα.

2 (φ. 20^{α}) «Βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον... Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης».
Ἀρχ.: Τῆς πρὸς τῷ Λιβάνῳ ὄρει Φοινίκης, πολλαὶ μὲν πόλεις...

3 (φ. 26α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ».
"Αρχ. : Ἡνίκα Κωνστάντιος, ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τρίτος υἱός...
Μετὰ τὸ πέρας τοῦ βίου τούτου, ἐν φ. 31β γέγραπται, ἀντιστρόφως πρὸς τὸ λοιπὸν κείμενον ἀρχόμ. : τὸ τῆς ψυχῆς εὐγενὲς τοῖς τῆς σαρκὸς νεύμασι δουλωθῆναι.... — Τελ. : Γουρίας τις, τῶν τὸν ἀναχωρητικὸν βίον ἀνῃρημένων καὶ αὐτὸς ὤν, προέχειν τε τῶν ἄλλων.....

4 (φ. 32α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου... Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου...».
"Αρχ. : Εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα, Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος, πολὺς κατὰ τῶν Χριστιανῶν πνέων.....

5 (φ. 42α) «Παντολέοντος διακόνου...τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διήγησις μερικὴ τῶν θαυμάτων τοῦ παμμεγίστου ταξιάρχου τῶν ἄνω δυνάμεων Μιχαήλ».
"Αρχ. : Μεγάλαι πολλαὶ καὶ ποικίλαι τῆς ἀσωμάτου καὶ μεγαλοπρεποῦς...

6 (φ. 70α) «Περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ».
"Αρχ. : Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου.....

7 (φ. 75α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου... Γρηγορίου ἐπισκόπου... Ἀκραγαντίνων».
"Αρχ. : Κάλλιστόν τι χρῆμα ἡ ἀρετή· καὶ δόξαν ὅσην ἐγκόσμιόν τε καὶ ὑπερκόσμιον...

8 (φ. 106β) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου τοῦ νέου».
"Αρχ. : [Θ]εῖόν τι χρῆμα ἡ ἀρετή, καὶ πολλῶν ἀξία τῶν ἐγκωμίων...
Τελ. : ...εἷς ἐστι καὶ λίαν ἐπίσημος τῆς ἀρετῆς καὶ τῷ ταύτης...

9 (φ. 107α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σάβα».
"Αρχ. : Οὐδὲν οὕτω κινῆσαι ψυχὴν εἰς ἀρετῆς ἐπιθυμίαν...
Μετὰ τὸ πέρας τοῦ βίου τούτου ἕπεται διαγεγραμμένον ἐν φ. 166β μικρὸν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ βίου Παύλου τοῦ Θηβαίου καὶ ἐν φ. 167α κείμενον ἐκ συναξαρίου τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

10 (φ. 167β) «Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις... Νικολάου Μύρων τῆς Λυκίας...».
"Αρχ. : Σοφόν τι χρῆμα, ζωγράφου χείρ, καὶ δεινὴ μὲν μιμήσασθαι...

11 (φ. 182α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «..."Οτι τὸ ῥαθύμως προσιέναι τοῖς μυστηρίοις, κόλασιν ἀφόρητον ἔχει· κἂν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ τολμήσωμεν· ἐλέχθη δὲ πρὸ πέντε ἡμερῶν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως».

12 (φ. 185α) [«Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον λόγος : Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας... ἰδοὺ μάγοι... καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ».
"Αρχ. : Πολλῆς ἡμῖν δεῖ τῆς ἀγρυπνίας, πολλῶν τῶν εὐχῶν...

13 (φ. 190α) «...Βασιλείου... τοῦ Μεγάλου λόγος εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν».

14 (φ. 195α) Κείμενον διαγεγραμμένον ἀκέφαλον.
"Αρχ. : ...εἰμὴ ὁ θεὸς ἦν, ὁ πανταχοῦ τοὺς ἑαυτοῦ γνωρίζων ἀνθρώπους ὁ καὶ Ἀντωνίῳ... — Τελ. : ...ὡς πλάνους καὶ φθορέας τῶν ἀνθρώπων τυγχάνοντας· ἐν Χριστῷ... ἀμήν.

15 (φ. 195α) «...Βασιλείου... Καισαρείας... ὁμιλία προτρεπτικὴ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα...».

16 (φ. 203α) «...Ἀμμωνίου μοναχοῦ περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ἀββάδων διήγησις».
"Αρχ. : Ἐγένετό μοι ποτὲ καθεζομένῳ μου ἐν τῷ κελλίῳ πλησίον Ἀλεξανδρείας...
Μετὰ τὸ πέρας τῆς διηγήσεως ταύτης μικρὸν κείμενον διαγεγραμμένον ἐν φ. 207α.

17 (φ. 207α) «Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου».
Ἄρχ.: Βίον καλὸν καὶ ἐνάρετον καὶ ἀμόλυντον ἀνδρὸς δικαίου...

18 (φ. 215β) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ Θηβαίου».
Ἀκέφαλος.—Ἄρχ.: ...αὐτὸς τὸ ἱερὸν λείψανον ἀβλαβῶς ἅπαν διαβαστάσας...

19 (φ. 216α) Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας, βίος Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου.
Ἄρχ.: Ἀγαθὴν ἅμιλλαν ἐνεστήσασθε πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχούς...

20 (φ. 252α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου».
Ἄρχ.: Ἐπὶ τῆς βασιλείας Γρατιανοῦ ἦν τις ἀνὴρ ἐν Ἀρμενίᾳ...
Ἀτελές. — Τελ.: ...καὶ διὰ πάσης τῶν βαθμῶν ἀκολουθίας ἐλθών, ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου αὐτοῦ, πρεσβύ...

21 (φ. 253α) «Βίος καὶ πολιτεία... Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου».
Ἄρχ.: Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ συνάναρχός τε καὶ συναΐδιος...

22 (φ. 273α) «Ἀμφιλοχίου... Ἰκονίου, λόγος εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ ...Χριστοῦ».

23 (φ. 278α) «Κυρίλλου... Ἱεροσολύμων, λόγος εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ... Χριστοῦ».

24 (φ. 282α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ».
Ἄρχ.: Ἔθος κεκράτηκε τοῖς πολλοῖς καὶ μάλιστα τοῖς τῷ χρόνῳ...

25 (φ. 290α) «Βασιλείου ...τοῦ Μεγάλου, ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας».

26 (φ. 295α) «Ἰωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸν τελώνην καὶ Φαρισαῖον καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης καὶ προσευχῆς...».
Ἄρχ.: Καθάπερ γὰρ νεφῶν συνδρομή, παρὰ μὲν τὴν ἀρχήν...

27 (φ. 297α) «...Ἰωάννου ...τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος ἀναγινωσκόμενος τῇ κυριακῇ τοῦ ἀσώτου».
Ἄρχ.: Ἀεὶ μὲν τὴν τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίαν κηρύττειν...

28 (φ. 302α) «...Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης, λόγος εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν». — Ἄρχ.: Σταυροῦ πρόκειται...

29 (φ. 304β) «Ἰωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα».

30 (φ. 306α) «...Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ τιμίου σταυροῦ, κυριακῇ Γ' τῶν νηστειῶν...». Ἄρχ.: Ἧκεν ἡμῖν...

31 (φ. 311α) «...[Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον...».

32 (φ. 313β) «...[Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὰ βάϊα...».
Κολοβόν.— Τελ.: ...καὶ τῷ τιμίῳ αἵματι ῥαντισθῶσιν, ὡς φλοιαὶ χείλη πιστῶν· καί...

33 (φ. 317α) «Ἐφραίμ· λόγος εἰς τὸν πάγκαλον Ἰωσήφ, ἀναγινωσκόμενος τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ δευτέρᾳ».

34 (φ. 329α) «Τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὰς δέκα παρθένους».
Ἄρχ.: Ὁ πᾶν τὸ ἀδαπάνητον τῆς ζωῆς...
Κολοβόν.— Τελ.: ἀγαθὴν μερίδα τῆς ἀφθαρσίας ἐξελέξαντο, ὅταν τῆς σω...

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,085 × 0,232. Ἐν φ. 41β, ἐν τέλει τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, γέγραπται ὑπερύθρῳ μέλανι: *ἅγ(ιε) δημήτρ(ιε) βοήθ κἀμοὶ τῷ ἁμαρτ(ω)λ(ῷ) νείλ(ῳ).* (Εἶναι

οὗτος ὁ γνωστὸς βιβλιογράφος. [*Πβ. Ν. Α. Βέη, ἔνθα κατωτ., σ. 236μα σημ. 3]). Παρόμοιαι ἐπικλήσεις ἁγίων πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις τοῦ κώδικος.
Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 89β : † *ἅγ(ιε) Γρηγ(ο)ρ(ιε) βοή^θ μοι τῷ αμαρτ(ω)λ(ω) Γρηγ(ο)ρ(ιω).* †
Παρόμοια σημειώματα καὶ ἐν ταῖς ἄνω ᾤαις τῶν φ. 91β, 100α, 102β, 105β, 180α, 292β. Οὗτος ὁ Γρηγόριος φαίνεται φιλοπονήσας μέγα μέρος τοῦ κώδικος· καίτοι ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος εἶναι δὸς εἰπεῖν ἑνιαία.
Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ πάλιν τοῦ φ. 203α, ὅθεν ἄρχεται ἡ διήγησις τοῦ Ἀμμωνίου μοναχοῦ περὶ τῶν ἐν Ραϊθῷ ἀναιρεθέντων, ἀναγινώσκομεν : *ραϊθοῦ οἰκήτορ(ες) ς'* [= καὶ] *τοῦ συναιου, μαρτυροσιοι μνη(σ)θ(η)τ(ε) ὑπὲρ τοῦ νειλ(ου).*
Ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς σταχώσεως πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς ἀξιόλογα : *δέσποτά μου ἰδοὺ τὸ βιβλῖον ς' ὁ μὲν βί(ος) τοῦ ἁγίου | θεοδοσιου ἔνη κατασειρὰν καθὼσ ἐγράφει . . . | γράμα^τ τοῦ παπὰ κῦρ Γρηγορίου ς' ἀνταγράψει | γραμματικ(ὸς) μηδὲν απολειπ(ὼν) τὸ ὅλον αὐτὸ | ὁ δέ γὲ βί(ος) τοῦ ἁγίου εὐθυμίου ἔνη ἐκ τὸ βιβλίον τοῦ | μ(ητ)ροπολίτου ς' ἔνη κωμάτια, ς' ἴδετο ς' ὡσ φανὴ τ(ὴν) ἁγιωσύνὴν σου | εἰς τὸ Φανάριν δὲ ένη εἰσ τὸ μοναστήρ(ι) παλαιὰ μ(εν) | σύνθεσισ του κυρίλλ(ου) ἐκειν(ου) του μαθητοῦ τοῦ ἁγι εὐθυμίου· ἀμι | ένη σαφέσ· ς' ἀσ τὸ φέρουν καὶ ἴδετο·. μετάνοιαν.* (Γραφὴ τοῦ Νείλου· ἴσως ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Ἰωάσαφ).
Αὐτόθι, ἀμέσως κατωτέρω : † *τὸν ἅγιόν μοι αὐθ(εν)τ(η) κ(αὶ) βασιλέα τὸν ἐν μοναχοῖσ ιω|ἀσαφ· ἐδαφιὲαν μετάνοιαν ὁ ταπεινὸσ διάκ(ων) | Θωμᾶς ὁ Ξηρὸς* (μονοκονδυλικῶς). [* Πρβλ. Ν. Α. Βέη, *Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων*, περ. «Βυζαντὶς» Α' 1909, σ. 236λθ].
Καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα, γραφῇ τοῦ αὐτοῦ : *τὸν π(α)(πὰ) κῦρ Δανιὴλ πν(ευματ)ικῶσ | νοερῶσ ἀσπάζομαι* †
Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος τὰ ἑξῆς παλαιά, τοῦ XV αἰῶνος, σημειώματα : † *ιω(αννης) ὁ προτοπ(α)π(ας) κεχρῆ κειλ|(α) α. . .'' δϊὰ β' σεγκούν(ια) | † νικόλ(ας) πασχάλησ· κέντου|κλα β'. | † ἄγγελος μαλὶ ζήγ(ια) β'. Δι|α τάιστρα | † νικόλ(ας) βορδονάρ(ις) | ἐκ τ(ὴν) ρόγαν του ἐπήρ(ε) | ασπρ(α) γ' | † ἐπλήρω*[σαν;] *ἡ βιλειβειστινοϊ ασπρ(α) ϛς' | κ(αὶ) πάλ(ιν) μ' κ(αὶ) παλ(ιν) κ'.*
Ἐν φ. 2α παρετήρησα *ἐπεὶ* διπλοτονούμενον. Πολλαχοῦ δὲ *μὲν* καὶ *δέ*.
Τὰ φ. 185–194 κατά τι βραχύτερα τῶν ἄλλων. Τὰ φ. 194β, 277β, 281β (ἐν αὐτῷ μεταγενέστερα δοκίμια κονδυλίου) κατελείφθησαν ἄγραφα.
Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἐν μέρει σῳζομένου. Εἶχέ ποτε καὶ τρεῖς θηλυκωτῆρας. Ἔχει δὲ πολλοὺς φύλακας δερματίνους ἐπὶ τῶν ἔξω ᾠῶν ἐπικεκολλημένους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 38.

196

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,198 × 0,275 Αἰὼν XV Φύλλα 251

1 (φ. 1α) Τριῴδιον.
Γέγραπται κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,075 ×0,22.

2 (φ. 244α) «...Ἐπιφανίου... Κύπρου, λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ... Χριστοῦ, καὶ εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ἀριμανθαίας [sic] καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ Ἅδῃ κατάβασιν...».

Ἀρχ.: Τί τοῦτο σήμερον σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῇ· τί τοῦτο σιγὴ λοιπὸν καὶ ἠρεμία... Κολοβόν. — Τελ.: ... ἰδέ μου τῶν σιαγόνων τὰ ῥαπίσματα· ἅπερ...

Ὁ λόγος τοῦ Ἐπιφανίου κατὰ μίαν σελίδα, ἧς αἱ διαστάσεις 0,147 × 0,215 συνήθως. Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος, ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ κηροῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπηρειῶν. Τὰ φ. 132–195 διὰ κοπίδος διεσχισμένα. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις προσθῆκαι ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν διαφόρων τροπαρίων (ἢ ἐκ τοῦ τυπικοῦ ὁδηγιῶν) παραλειφθέντων ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου. Ἐνιαχοῦ ἡ γραφὴ ἔχει ἀνακαινισθῆ. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 79α βαναύσως γεγραμμένα, κατὰ τὸν XVII–XVIII πιθανῶς αἰῶνα: *ετουτο χαρτη υνε του παπα ρηζου τού μηχαλάκη και τα εγραψεν ο βαρσανης*. (Οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἀνακαινιστὴς τῆς γραφῆς ἐνιαχοῦ τοῦ κώδικος). Ἐπὶ τῆς πινακίδος, τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ξύλου, γέγραπται διὰ ζωηροῦ μέλανος: † *τρϊῴδϊον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου, πρὸφήτου, ἡλϊοῦ τῆς βάνι(ας)* (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Κατὰ τὴν στάχωσιν ὁ κῶδιξ ἐπεσκευάσθη κατὰ τὸ ἐνόν. Εἶναι δὲ ἡ στάχωσις ἐκ πινακίδων ξυλίνων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 215— καὶ Β —.

197

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,135 × 0,208 Αἰὼν XIV Φύλλα 239

1 (φ. 1α) Ἀποσπάσματα ἐκ λόγων [Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου;]. Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.

2 (φ. 73α) «Ἐκ τῆς βίβλου τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου» ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις.

Ἀρχ.: Περί τινος ἀδελφοῦ ῥαθυμοῦντος καὶ βασταζομένου ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ αὐτοῦ, εἶπεν ὁ ἀββᾶς Ποιμήν· ὅτι ἐγὼ εἰ ἤμην, προσκεφαλάδιον ἐτίθουν...

3 (φ. 105α) «Τοῦ ἁγίου Ἰσαὰκ λόγος περὶ εὐχῆς καὶ μετανοιῶν· καὶ δακρύων καὶ ἀναγνώσεως· καὶ σιωπῆς καὶ ψαλμῳδίας».

4 (φ. 111α) «Ὀφείλει ὁ παρὼν λόγος ἀναγινώσκεσθαι καθ' ἡμέραν: Τοῦ ἁγ. Ἰσαάκ».

Ἀρχ.: Τίς τῶν ἀδελφῶν ἔγραψε ταῦτα· καὶ ἐτίθει αὐτὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ διηνεκῶς· ἀνεμιμνήσκεται [sic] αὐτῶν τούτων καὶ ἔλεγεν· ἐν ἀφροσύνῃ, ἐδαπάνησας τὴν ζωήν σου...

5 (φ. 112α) «Τοῦ αὐτοῦ περὶ φυλακῆς καρδίας καὶ θεωρίας».

Ἀρχ.: Εἰ κατὰ μόνας ὑπάρχεις ἐν τῷ κελλίῳ σου, μελέτησον ἀεί...

6 (φ. 113α) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου. Στίχοι τῆς ἱερᾶς προσευχῆς» — Καταλογάδην.

Ἀρχ.: Ὅστις βούλεται τὸ φῶς ἐκείνου βλέψαι,

. . . .

Τελ.: Τὸ κεφάλαιον, ἀρετῶν τὴν ἀγάπην.

7 (φ. 113α) Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου ἀποσπάσματα.

8 (φ. 115α) «Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου πατρὸς [Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου] περὶ γνώσεως πνευματικῆς...».

9 (φ. 119α) «Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Συμεὼν [τοῦ νέου Θεολόγου]» ἀποσπάσματα.

10 (φ. 135α) «Τοῦ αὐτοῦ κὺρ Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου κεφάλαια θεολογικὰ καὶ πρακτικά».

11 (φ. 145α) «Κεφάλαια μερικὰ ἐκ τῶν ἑκατοντάδων τοῦ Στηθάτου πάνυ ὠφέλιμα».

12 (φ. 162β) «Ἐκ τῆς δευτέρας ἑκατοντάδος τοῦ αὐτοῦ Στηθάτου».
Κολοβόν. Τελ.: καὶ τὸν τόνον τῆς προθυμίας σου, αἰσχύνης πληρωθέντες, ἠχήσονται ἀπὸ σοῦ...

13 (φ. 171α) Βίβλος Γενέσεως τοῦ Μωϋσέως.
Ἀτελές. Τελ.: ...καὶ οἱ καταράκται τοῦ οὐρανοῦ... μετὰ ἑκατὸν πεντήκοντα ἡμέρας.

14 (φ. 174α) «Περὶ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς».
Ἀρχ.: Ὅτι δὲ οὐ σωματικὴ ἦν ἡ βρῶσις ἡ ἐπιτραπεῖσα ἐν τῷ παραδείσῳ...
Τελ.: ...καὶ ἀπὸ γεύσεως τινὸς καρποῦ γνῶσιν ἐμποιοῦσα τῆς οἰκείας φύσεως.

15 (φ. 174β) «Παροιμίαι Σολομῶντος...» κατ' ἐκλογήν.

16 (φ. 175β) «Περὶ τοῦ πῶς δεῖ νηστεύειν» μετ' ἀποκρίσεως τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου.

17 (φ. 176α) «Ὁμολογία ὀρθῆς πίστεως ἐκ... τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἐδέσσης».

18 (φ. 177β) Σύμμεικτα καὶ ἀποσπάσματα τοῦ Ἁγίου Νείλου.

19 (φ. 179α) «Κεφάλαια ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἰσαάκ».

20 (φ. 186β) «Πέτρου Δαμασκηνοῦ» ἀπόσπασμα.
Ἀρχ.: Πῶς διὰ τῆς [sic] χαρακτῆρος τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, φυγαδεύονται δαίμονες.....
Τελ.: ...ἀριστερὸν ὄντα, καὶ ἀνίσχυρον, καὶ σκοτεινόν.

21 (φ. 187α) «Κεφάλαια μερικὰ ἐκ τῆς ἑκατοντάδος τοῦ Στηθάτου».

22 (φ. 191α) [Νικήτα τοῦ Στηθάτου] «Περὶ ἐνυπνίων».
Ἀρχ.: Ἔστι καὶ ἀπὸ τῶν ἐνυπνίων τὰς τῆς ψυχῆς κινήσεις καὶ διαθέσεις...

23 (φ. 195α) «...Μαξίμου [τοῦ ὁμολογητοῦ], κεφάλαια περὶ ἀγάπης».

24 (φ. 194α) «Τοῦ ἁγίου Ἰσαὰκ [...] λόγος λε' περὶ ὀφελείας τῆς ἐκ τῆς φυγῆς τοῦ κόσμου...».

25 (φ. 200α) «[Ἰσαὰκ...] περὶ σωφροσύνης».

26 (φ. 201α) «[Ἰσαὰκ...] πῶς ὀφείλει ὁ διακριτικὸς καθέζεσθαι ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τοῦ αὐτοῦ».

27 (φ. 202β) «[Ἰσαὰκ...] ὅτι τὰ μέτρα τῆς πολιτείας ἡμῶν, ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τῆς διανοίας ἡμῶν νοοῦμεν... καὶ περὶ τάξεως λεπτῆς τῆς διακρίσεως λόγος λη'».

28 (φ. 205α) «[Ἰσαὰκ...] Περὶ ἀγρυπνίας τῶν νυκτῶν· καὶ περὶ διαφόρων τρόπων τῆς ἐργασίας αὐτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγώνων τῶν ἐξεναντίας αὐτῶν ἐκ τοῦ ἄρχοντος τοῦ αἰῶνος τούτου λόγος Μ'».

29 (φ. 206α) «[Ἰσαὰκ...] Περὶ τοῦ πόσης τιμῆς ἀξία ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ πόσον ἀνώτερος ὁ βαθμὸς αὐτῆς. Λόγος μα'».

30 (φ. 208^{β}) ['Ισαὰκ...;] «'Ερώτησις τί ποιήσω ὅτι μετασχηματίζεται ὁ διάβολος εἰς ἄγγελον φωτὸς καὶ πλανᾷ τοὺς ἀνθρώπους».

"Αρχ. : Διὰ τοῦτο χρείαν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, πολλῆς διακρίσεως· ἵνα τὴν διαφορὰν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἐπιγινώσκῃ...

Τελ. : ...τὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος χαρίσματα, καὶ τὰ τοῦ Σατανᾶ φαντάσματα :—

31 (φ. 209^{α}) ['Ισαὰκ...;] «Περὶ ἡσυχίας μέθοδος».

"Αρχ. : Πρῶτον μὲν ὀφείλει ὁ ἡσυχάζων, ὡς θεμέλιον ἔχειν τὰς πέντε ἀρετάς...

Τελ. : ...ταπείνωσις τοῦτον περιλαβών ; καὶ ἄνωθεν φέροι [sic].

32 (φ. 212^{β}) «'Ιωάννου [Σχολαστικοῦ] τοῦ τῆς Κλίμακος· ἐκ τοῦ περὶ ἡσυχίας λόγου».

33 (φ. 213^{α}) 'Αρσενίου [τοῦ Μεγάλου] ἀποσπάσματα.

34 (φ. 213^{β}) «Εἴδησις μικρὰ περὶ ἡσυχίας· Γρηγορίου μοναχοῦ τοῦ Σιναΐτου· πρὸς τὸν γρηγοροῦντα ὁσιώτατον Νήφωνα κατεπώνυμον· προτραπέντος παρ' αὐτοῦ· κεφάλαια ιε'».

35 (φ. 220^{α}) «Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου» ἀπόσπασμα.

"Αρχ. : Ὦ, πόσοι τὰς γραφὰς ἑρμηνεύουσι, καὶ τὸν ἐν ταῖς γραφαῖς λαλοῦντα ὅλως ἠγνόησαν...

Τελ. :... *τῷ νομίμως καὶ καλῶς ἀγωνιζομένῳ ἐγγίνεται.*

36 (φ. 220^{α}) 'Εκ τοῦ γεροντικοῦ ἀπόσπασμα.

37 (φ. 221^{α}) 'Ανεπίγραφον [Παραγγέλματα ἠθικὰ καὶ δὴ πρὸς μοναχούς].

38 (φ. 221^{β}) «Τοῦ ἀββᾶ Μάρκου περὶ τοῦ πνευματικοῦ νόμου».

39 (φ. 227^{β}) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Μάρκου] περὶ τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι».

40 (φ. 239^{α}) 'Αποσπάσματα ἐκ τοῦ πατερικοῦ.

41 (φ. 239^{β}) «'Εκ τῶν ἀσκητικῶν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου».

'Εν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαὶ σύγχρονοι (πλὴν ἴσως τῶν ὑπ' ἀριθ. 33, 36 καὶ 41 κειμένων). 'Εν φ. 194^{β} ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : *εὔχου μοι π(άτ)ερ, Νήφων τὸ ἀθλίω και χορικωγράφω :—*

Οὗτος ὁ βιβλιογράφος φαίνεται φιλοπονήσας πλεῖστον μέρος τοῦ κώδικος. 'Εν φ. 162^{α} ἀναγινώσκομεν καταλογάδην :

. . . .

. . *[σφα]λμ(ά)τ(ων) | πλήθοντα*[1] *πεπληρομ(έν)α*
ὅμοι κελευσθῆσ, π(αρὰ) σου γράφω ταύτ(α).
μη ὀυν σκλη|ρυνθῆσ, ἀλλὰ συ γνώμην δίδου·
σὺ γ(ὰ)ρ κλῆσισ πέφυκ(ας), πα(ση)ς ἀγαθωσύν(η)ς :

Οἱ στίχοι οὗτοι (ἂν δὲν ἀνήκουν εἰς τὸ κείμενον τοῦ Στηθάτου) ἀναφέρονται εἰς τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος καὶ ὡς ἐκ τοῦ τύπου τῶν γραμμάτων ἔξεστιν

1. 'Η λέξις κεχωρισμένη : *πλήθο ντα* μεσολαβούσης ὀπῆς τοῦ χάρτου.

εἰκάσαι ἐγράφησαν χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου Νήφωνος. Ἡ ἀρχὴ δ' ὅμως τούτων εἶναι ἀπεξεσμένη· γράμματά τινα καὶ ταῦτα συγκεχυμένα διακρίνονται. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,115 × 0,162. Πολλαχοῦ τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 178β καὶ 220β, ἅτινα εἶχον καταλειφθῇ ἄγραφα, δοκίμια κονδυλίου.

Ἐν ἀρχῇ συνεστάχωται τῷ κώδικι φύλλον, ἐν ᾧ ἀναγράφονται διάφοροι δαπάναι (κατὰ τὸν XVII αἰῶνά). Ἐν αὐτῷ ἀναγινώσκομεν : *κ(αι) του ξιλοφόρο τζαρούχια...* καὶ ἀλλαχοῦ : *και έχομε κ(αι) έξοδα φαγούρα μερές ιδ'...* Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ ἀναγινώσκομεν περὶ τοῦ κώδικος : † *εσταχώθ(η) παρα μϊ|τροφάν(ους)· ήουλίω| κ' ἔτ(ους) ,ζρνη* [* 7158 = 1650].

Ἐν τέλει συνεστάχωται τῷ κώδικι φύλλον, οὗ ἐφ' ἑκατέρας ὄψεως εἰσὶ γεγραμμέναι ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν καθηγούμενον, πιθανῶς Μετεώρου· ἡ ἑτέρα τῶν ἐπιστολῶν φέρει τὴν ὑπογραφήν : « † *Χρυσόμαλλος δοῦλος καὶ σὸς ἀδελφός*». Ὡς ἐκ τῆς γραφῆς συνάγεται, αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἀνακτέαι εἰς τὸν XVII αἰῶνα.

Στάχωσις ἀτελής· ἐκ πινακίδων ξυλίνων μετὰ λινάτσας κατὰ τὴν ράχιν. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος ἀναγινώσκομεν γεγλυμμένα : ΙΕΡΑ.

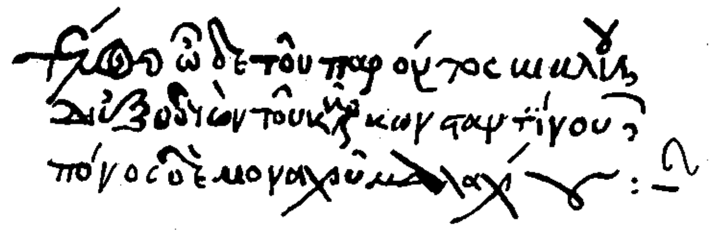
Παλαιὸς ἀριθμὸς 130.

198

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 253

«Ὡρολόγιον σὺν θεῷ ἁγίῳ περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν».

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη διὰ συμπλεκομένων κεφαλαίων γραμμάτων ἐν φ. 5α. Ἐν φ. 249β, ἐν τέλει τῆς ἀκολουθίας «εἰς πόλεμον πορνείας», τάδε διὰ μέλανος ὑπερύθρου :

* ἤτοι: *τέλος ὧδε τοῦ παρόντος βιβλιου | διἐξοδιὼν τοῦ κῆρ κωνσταντΐνου, | πόνος δὲ μοναχοῦ μαλαχίου : —*

Τὰ φ. 250α–253α ἐγράφησαν οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω βιβλιογράφου, ἀλλὰ μεταγενεστέρα χειρὶ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,095 × 0,148 (ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων). Πολλαχοῦ ἐπίτιτλα, ὧν τινα κομψά. Τὰ φ. 1–3 τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 253β δοκίμια κονδυλίου, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ γνωστοῦ βυζαντιακοῦ αἰνίγματος :

«Ἵππον εἶδον τρέχοντα εἰς ἐλευκῶν[sic] *πεδίῳ τρεῖς αὐτὸ... ἄοπλοι ἄνδρες...».*
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Ἔχει γόμφους ὀρειχαλκίνους δέκα, ἀνὰ πέντε ἐφ' ἑκάστης πινακίδος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

199

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,218 Αἰὼν XVI Φύλλα 132

1 (φ. 1α) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ, τῶν ἁγίων Θεοφανίων».
2 (φ. 12α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».
3 (φ. 20α) «Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ρασσοφοροῦντα.».
4 (φ. 21α) «Ἀκολουθία μοναχοῦ· εἰς μικρὸν σχῆμα· ἤτοι εἰς μανδύαν».
5 (φ. 32β) «Τάξις... τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σχήματος».
6 (φ. 66α) «Ἀκολουθία εἰς τελευτήσαντα μοναχόν».
7 (φ. 95α) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου».
8 (φ. 125α) «Εὐχὴ λεγομένη... ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαμβάνειν τῶν ἀχράντων μυστηρίων».
9 (φ. 128α) «Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην».
10 (φ. 132α) [Εὐχὴ τῆς ἐξομολογήσεως].
Ἀνεπίγραφος καὶ κολοβή, γεγραμμένη ὑπ' ἄλλης χειρὸς τῆς γραψάσης τὸν λοιπὸν κώδικα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος «πίναξ καὶ ἔνδειξις» τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων, γεγραμμένος χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου. Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,08 × 0,135.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 86.

200

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,15 × 0,215 Αἰὼν XVII Φύλλα 51

1 (φ. 1α) «Νομοκάνονον τοῦ ἐν ἁγίοις... Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου».
2 (φ. 9α) Εὐχαὶ ἐκ τῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργίας.
3 (φ. 17α) «Ἀποκάλυψις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὅταν εἶδε τὰς κολάσεις ὅπου κολάζονται οἱ ἁμαρτωλοί...».
Ἀρχ.: Ἀνελθὸν ὑπεράγιά θ(εοτό)κος εἰς τὸ ὄρως τον ἐλαιὸν...
4 (φ. 25α) «...Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου περὶ τῆς ἁγίας τε καὶ θείας λειτουργίας».
Ἀρχ.: Προσελθὼν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος εἰς τὸν ἔνδοξον οἶκον τῆς Ἁγίας Σοφίας προσηύξατο πρὸς Κύριον· εἰπὼν εἰπέ μοι κύριε πόσαι ἁμαρτίαι εἰσὶν...
5 (φ. 36α) [Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου].
Ἀκέφαλος καὶ κολοβὴ καὶ ὑπ' ἄλλης χειρὸς καὶ ἐπὶ διαφόρου χάρτου γεγραμ-

μένη ἢ ὁ λοιπὸς κῶδιξ. Πάντα δ' ὅμως τὰ ἐν τούτῳ κείμενα εἶναι βαναύσως γεγραμμένα.

Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῇ ὑπὸ τῆς νοτίδος. Ἡ στάχωσις αὐτοῦ ἐξηρθρωμένη· ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

201

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,16 × 0,23 Αἰὼν XV Φύλλα 86

1 (φ. 1α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «περὶ προσευχῆς καὶ νηστείας». Κολοβόν.

Τελ. : . : . παρακαλῶ οὖν ἡμᾶς ἀδελφοί· γίνεσθε εἰς ἀλλήλους φιλάνθρωποι· φιλεύσπλαγχνοι.

2 (φ. 9α) [Συναξάρια τῶν ια' ἑωθινῶν εὐαγγελίων].

Ἀκέφαλα. Ἐν τέλει τούτων, φ. 66β :

* ἤτοι : † *ἐτελειωθ(η)σ(αν)· τά σύναξάρια τὰ ια'· διὰ |*
χειρὸς κωςαντιν(ου) ἱερωδιακον(ου)· τοῦ σερ νι|κολ(άου)
γρισπου : εις ,αυξδ' [= 1464] : — : Φευρ(ουαρ)ί(ου) ι'

3 (φ. 68α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τροπαιοφόρου καὶ θαυματουργοῦ Γεωργίου...».

Ἀρχ. : Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἐβασίλευσεν ἐν τῇ μεγαλοπόλει Ῥώμῃ Γαλιῆνος· ἑξαετίαν τοίνυν τούτου κατάρξαντος ...

4 (φ. 79α) «Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης λόγος εἰς τὴν πάνσεπτον κοίμησιν τῆς παναμώμου μητρὸς τοῦ κυρίου...».

Ἀρχ. : Αὕτη ἡ βίβλος τῆς ἀναπαύσεως Μαρίας, τῆς ἀμώμου μητρὸς τοῦ Κυρίου ... Κολοβόν.— Τελ. : ... καὶ ταῦ[τα] λέγουσα ἐπλήρωσε τὴν οἰκονομίαν αὐτῆς μετ' ε[ὐ]φρωσύνης· της ...

Ἕκαστον τῶν τεσσάρων κειμένων τοῦ κώδικος εἶναι ὑπὸ ἰδίας χειρὸς γεγραμμένον. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον γέγραπται ὑπὸ χειρὸς μεταγενεστέρας τοῦ XVI ἴσως αἰῶνος. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 ἴσως ἐγράφη ὑπὸ Νείλου τοῦ τῆς Ὑψηλοτέρας. [* Πρβλ. περ. «Βυζαντὶς» Α' 1909, σ. 236μα σημ. 3].

Κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος· ἄνευ πινακίδων σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

202

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,22 Αἰὼν XVII Φύλλα 19

Λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Ἐν ταῖς ᾤαις ἐνιαχοῦ δοκίμια κονδυλίου. Ἐπικάλυμμα ἐκ λινάτσας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

203

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,098 × 0,152 Αἰὼν XVII(;) Φύλλα 409·

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων ἠχήματα, μέλη τῆς λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου, χερουβικά, κοινωνικά, κεκραγάρια, πολυελέους, προκείμενα, νεκρώσιμα, στιχηρὰ τῶν κυριωτέρων μνημῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, κλ. κλ.

Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Ἰωάννης ὁ Γλυκὺς (φ. 1β, 7β, 160β, 167α, 169α, 181α, 191β, 193α, 288α).

Κωνσταντῖνος ὁ Μαγουλᾶς (φ. 11α, 31α, 154α).

[. . .] ὁ Ξηρὸς (φ. 12α, 130α, 135α).

Ἀνδρέας Σιγηρὸς (φ. 20β, 29α, 137β).

Μανουὴλ ὁ Λαμπαδάριος Χρυσάφης (φ. 21α, 25β, 27β, 31β, 32α, 38α, 54α, 54β, 57α, 62α, 64α, 65β, 66β, 77α, 122β, 123β, 125α, 126α, 127β, 132β, 133α, 206α, 208α, 214, 217β, 229β, 231β, 235α, 240α, 247α, 268α, 282α, 284α, 287α, 291β, 294α, 306α, 308α, 309β, 312β, 315α, 317β, 325β, 332α, 334α, 339α, 341α, 343α).

Ἰωάννης ὁ Λάσχαρις (φ. 21β, 29α, 56α).

[Ξένος] Κορώνης (φ. 23α, 70β, 73β, 127α, 131β, 134α, 139α, 140β, 144β, 145α, 182α, 221α, 258α).

Θεόδουλος Κατακαλῶν (φ. 26β, 27α, 27β, 45α).

Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 30α, 120α, 120β, 131α, 138β, 143β, 145β, 146β, 200β, 203β, 224α, 230β, 250α, 251β, 253α, 261β, 274α, 275β, 278β, 298α, 300α, 301α, 302β).

Ἰωάννης ὁ Λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (φ. 30α, 67α, 77(;), 119β(;), 120α(;), 121α(;), 121β(;), 124β, 125β(;), 134α(;), 139β(;), 166β(;), 167β(;), 169β, 170α(;), 173α, 173β, 174β(;), 175β(;), 177β, 178α, 183β, 185α, 186α, 190β, 191α, 210α(;), 227(;), 243α, 266α(;), 323α(;).

Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς (φ. 39β, 73α).

Ἀγάθων (φ. 41α, 122α).

Ἀγαλιανὸς (φ. 43β, 133β).

Ἄνθιμος ἱερομόναχος (φ. 46β).

Μανουὴλ Ἀργυρόπουλος (φ. 58α).

Γεράσιμος ἱερομόναχος (φ. 62β).

Μᾶρκος ἀρχιερεὺς Κορίνθου (φ. 65α, 195β, 259β).

[. . .] ἠθικὸς (φ. 72α, 74α, 75β, 194α, 276β).

Λογγῖνος μοναχὸς (φ. 78α).

Μανουὴλ Γαζῆς (φ. 106β, 112α).

Πανάρετος (φ. 119α, 197β).

Γεώργιος Κοντοπετρῆς (φ. 121α, 123α, 140α, 142β).

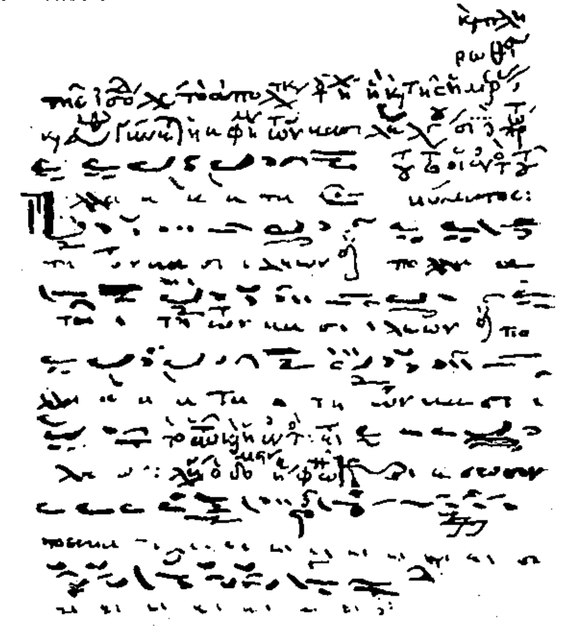
[. . .] Χαλιβούρης (φ. 130β, 132α).

Κασιανὸς Δομέστικος (φ. 135α).

Νίκων μοναχὸς (φ. 136α).
[. . .] Τζακνόπουλος (φ. 140α).
Κωνσταντῖνος ὁ Μοσχιανὸς (φ. 142α).
Φαρδιβούκης καὶ πρωτοπαπᾶς (φ. 166α, 168β, 171α, 171β, 178β, 179α, 181β, 201β).
Κελαδινὸς (φ. 172β, 174α).
[. . .] Καμπάνης (φ. 177α).
[. . .] Μανουγρᾶς (φ. 180, 258α).
Ἰωάννης πρωτοψάλτης Ἰωαννίνων (φ. 184β).
Θηβαῖος (φ. 187α).
[. . .] ὁ Ὀρφανοτρόφος (φ. 196β, 200α).
[. . .] Κλαβᾶς (φ. 198α).
Δαβὶδ μοναχὸς (φ. 237β).
Γρηγόριος ἱερομόναχος ὁ ἐκ Σιλυβρίας (φ. 276β, 290α, 328α, 330α).
Μακάριος ἱερομόναχος (φ. 344β).
Λέων ὁ σοφὸς (φ. 395α).

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος, φ. 7α κ.ἑ., περὶ τῶν μουσικῶν σημαδίων ἀκέφαλον.

Ἐν φ. 17α τάδε:

Παραθέτω ταῦτα ὡς συντελεστικὰ ἴσως διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ περὶ τῶν φημῶν τοῦ τελευταίων Παλαιολόγων ζητήματος.

Πολλαχοῦ τὸ μέλος χαρακτηρίζεται ὡς παλαιὸν εἴτε ἀρχαῖον.

Ἐν φ. 39β μέλος Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὅπερ «λέγεται παλατιανόν».

Ἐν φ. 115β καὶ 179β τὸ μέλος χαρακτηρίζεται «Θεσσαλονικαῖον».

φ. 134β μέλος «ἁγιοσοφήτικον».
φ. 150α : «Πολυέλαιος λεγόμενος κουκουμᾶς...».
φ. 160β μέλος «τοῦ Γλυκέως, λεγόμενον ἡ βουλγ(ά)ρ(α)».
φ. 208α μέλος «...κατανυκτικόν, ποίημα κῦρ Μανουὴλ [τοῦ Χρυσάφη]· τοῦ αὐτοῦ γράμματα καὶ μέλος...».
Ἀρχ. : Ψυχή μου θρήνησον πικρῶς καὶ κλαῦσον ὁλοψύχως...
φ. ... : «Στιχερὸν εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Γεώργιον, κῦρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη, γράμματα καὶ μέλος».
Ἀρχ. : Τὸν στρατιώτην τὸν λαμπρὸν τοῦ πάντων βασιλέως...

Τὰ φ. 3β–6β, 33α–37β, 46α, 48β–53β, 59α–61β, 68β–69β, 80α–85β, 107α–108β, 149, 163α–165β, 189β, 212α–213β, 219β–220β, 234β, 256β–257β, 265, 271α, 280, 297β, 305β, 314β, 320α, 336β–338β, 347β–394β, 406α–409β ἄγραφα. Πολλὰ τῶν ἀγράφων τούτων φύλλων ἐκ χάρτου στιλπνοῦ τεθέντα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας μετὰ πορπῶν ὀρειχαλκίνων. Παλαιὸς ἀριθμὸς 118 (;).

204

Χάρτης Διαστ. 0,105 × 0,15 Αἰὼν XVI Φύλλα 359.

1 (φ. 1α) Δαβὶδ ψαλτήριον.
Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : ... ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ διαγγέλλων ... (ὅπερ ἀνήκει εἰς τὸν β' ψαλμόν).
Ἐν φ. 80β–81α μεταξὺ τῶν ψαλμῶν οστ' καὶ οξ' παρεντίθενται οἱ γνωστοὶ «Στίχοι εἰς τὸν Θεῖον Δαβίδ» :
Ἀρχ. : Σίγησον Ὀρφεῦ, ῥίψον Ἑρμῆ τὴν λύραν,
....
Τελ. : Σμήχειν διδάσκει, ψυχικὰς ἁμαρτάδας.

2 (φ. 157β) Ἀκολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.
Ἐν τέλει τούτων, φ. 172β, ἕτεροι στίχοι εἰς τὸν Δαβίδ :
Ἀρχ. : Δαβὶδ μελῳδὲ μουσικῆς ἀποκρύφου·
....
Τελ. : Εἰ μὴ σὺ τὴν πρέπουσαν ἀνθρώποις χάριν.
Καὶ ἕπεται ἀμέσως αὐτόθι, φ. 172β, τὸ ἑξῆς βιβλιογραφικὸν σημείωμα :

* ἤτοι : † *συνεπεράνθ(η), ἕνεκ(εν) ἐμοῦ σαβα ἱερο(μον)αχ(ου)* | *ἐν ἔτη ,ζλα* [7031 = 1523] *μην(ὶ) αὐγούς(ῳ)*

3 (φ. 174α) «Ἀκολουθία τῆς ὅλης ἑβδομάδος».
4 (φ. 319α) Ἑωθινὰ εὐαγγέλια τὰ ια'.

5 (φ. 333α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».

6 (φ. 345β) «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος».
Ἀρχ. : Ὄντος μου ἐν Καψάμῳ τῇ κόμῃ· καὶ τὰς χῆνας ἐπιμελουμένου μου ...

7 (φ. 349α) Ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Πλὴν τῆς γραφῆς τοῦ βιβλιογράφου Σάββα ἱερομονάχου διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι ἀπὸ φ. 174α κ.ἑ. διάφοροι σύγχρονοι γραφαί.
Ἐν φ. 173α ἀναγινώσκωμεν : *ἐψλ'χψβήκθ'λἀποηψβπχ'β"|νεψ λ'χξβοχωλ'χ πθ'βψ'βν|ἐκ'λωχ' ολῶε, λ'κθκθ' ἡζζν'θψβ|λωὲςλ':—ψέολω* [= *ἐτούτη ἡ παράκλητηκύ ἤ|νε τοῦ μηλυσοῦ κὰὴ τὴν | ἐπροσύλοσέ, ὁ παπά ἠγγνάτη|ος ἐδό : —τέλος*]. Ἐν φ. 173β : † *ὁ ἰγνάτϊος ϊερομοναχος* | ... (Ἀμφότερα ταῦτα τὰ σημειώματα τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Ἐν φ. 359β ἡ μονοκονδυλιά : *Ἀθανάσιος ἀρχιδιάκονος* (ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVIII–XIX αἰῶνα).

Συνεστάχωται τὸ χειρόγραφον ἐντύπῳ Ὀκτωήχῳ, ἐκ τῶν ἀρχετύπων ἐκδόσεων τῆς Βενετίας, ὡς εἰκάζω, καθ' ὅσον ἡ προμετωπὶς τοῦ βιβλίου ἔχει ἀποσπασθῆ.
Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα ἐπιπόλαια κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 242.

205

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,208 Αἰὼν XVI (I ;) Φύλλα 205

Μηναῖον Ἰανουαρίου

περιλαμβάνον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια, τῶν ἀπὸ α'–ιδ' τοῦ μηνὸς τούτου μνημῶν.
Ἀξιοσημείωτον τὸ ἐν φ. 4α λεγόμενον περὶ τῆς α' Ἰανουαρίου : «...Ἐν τοῖς πλείοσι τῶν τυπικῶν, οὐχ εὕρηται γίνεσθαι ἀγρυπνίαν ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, εἰ μὴ που τύχει ἐν κυριακῇ· εἰ δὲ διακρίνει ὁ προεστώς, γινέσθω καὶ ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ...».

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,14. Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ ἐφθάρη, ὡς καὶ ἐκ σταγμάτων ἐλαίου, κηροῦ καὶ ἄλλων ἐπηρειῶν. Διὰ τῶν φ. 4α – 23β διήκει παλαιὰ δι' ἀραβικῶν ἀριθμῶν σελίδωσις (1–40)· αὕτη εἶναι ἔργον βαναύσου χειρός.

Τὰ φ. 1–3 καὶ 203–205 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ καὶ ἄγραφα, πλὴν τοῦ φ. 3β, ἐν ᾧ γέγραπται : *το πάρὸν βηβλήω ἠπάρχη του μετεόρου* | *κ(αὶ) εδέθη ἀπεμόυ του ελαχίςου ανά|ςασίου κ(αὶ) ἐν ἱερομονάχοις είς ἐτῆ 1766* | *ἐν μηνί μάρτίου· ἐἳς 10.*

Κατὰ τὴν στάχωσιν ἐπιδιωρθώθη κατὰ τὸ ἐνὸν ὁ κῶδιξ. Εἶναι δὲ αὕτη ἐκ λεπτῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 196 (Κασσανδρείας) καὶ Β —.

206

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,145 × 0,199 | Αἰὼν XVIII | Φύλλα 244

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων στιχηρὰ τῆς ὀκτωήχου καὶ ἄλλα τινά.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ λίαν ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,09 × 0,14. Ἐνιαχοῦ ἐπίτιτλα τεχνικά.

Στάχωσις ἐκ λεπτῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει δὲ καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους μετ' ἀγκιστρίου ὀρειχαλκίνου.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

207

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,152 × 0,212 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 323

«Εὐχολόγιον σὺν Θεῷ ἔχον πᾶσαν ἀκολουθίαν τὴν αὐτῷ προσήκουσαν».

Ἐν τούτῳ : φ. 274α : «Τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης κῦρ Συμεών, ἑρμηνεία ἐκ μέρους, μεταβληθεῖσα ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, τοῦ καλουμένου ἐκκλησιαστικοῦ διαλόγου, περὶ τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι τελουμένων».

φ. 301α : «...Τάξις γινομένη ἐπὶ μνήστροις βασιλέων καὶ λοιπῶν ἀνθρώπων».

Ἀξιοσημείωτος ὁ ἐν φ. 142α τύπος σταυροπηγίου : «...Σταυροπήγιον πατριαρχικόν, ἁγιασθὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου τοῦ δεῖνος, ἐν τῇ θεοσώστῳ πόλει τῇ δεῖνι, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῇ δεῖνι, ἐν τῷ δεῖνι θέματι, παρὰ τοῦ δεῖνος τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου...».

Ἐν φ. 153β λόγου γινομένου περὶ τῶν τελουμένων ἐν τῇ καθιερώσει ναοῦ κεῖται : *«... ἐνηλύσσει χάρτην βέβρανον ἄθικτον ...»* καὶ ἐν φ. 154α : *«... ἀπό τε βεβράνων χαρτίων, καὶ σφικωμάτων, καὶ περιδέματος, καὶ μαρμάρου ...»*.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,135. Ὁ βιβλιογράφος ἐπιμελής· ἐνιαχοῦ παρενείρει ἰδίας κρίσεις περὶ τῶν εὐχῶν, ὡς ἐν φ. 66α, ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ. Τὰ φ. 1–3, 322–323 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ, προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ παραμείναντα ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Ἔχει καὶ ἀνὰ τέσσαρας ὀρειχαλκίνους γόμφους ἐφ' ἑκάστης πινακίδος καθηλωμένους. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος ὑπῆρχέ ποτε καθηλωμένος μετάλλινος σταυρός. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 132.

208

Χάρτης στιλπνὸς | Διαστ. 0,14 × 0,218 | Αἰὼν XV | Φύλλα 104

1 (φ. 1α) Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τάδε : φ. 11α «Ἀκουλουθία [sic] εἰς ἀδελφοποισίαν [sic]». φ. 23α «Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος». φ. 35α : Τὰ ια' ἑωθινὰ εὐαγγέλια.

2 (φ. 74α) Πράξεις καὶ ἐπιστολαὶ τῶν ἀποστόλων κατὰ τὰς ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεις.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,10 × 0,155. Ἡ γραφὴ προσομοιάζει μονονουχὶ κατὰ πάντα τῇ τοῦ *Θεοφυλάκτου τάχα καὶ γραμματικοῦ* (Πρβλ. κώδ. 84). Πολλαχοῦ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα διάκοσμα. Δυστυχῶς ὁ κῶδιξ εἶναι ἐλλιπής, κολοβός, ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ ἄλλων ἐπηρειῶν. Ἡ δὲ σειρὰ τῶν φύλλων αὐτοῦ εἶναι διατεταραγμένη.

Ἐνιαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 55α ἀναγινώσκομεν καὶ τοῦτο τὸ δοκίμιον :... *εγὼ ὁ π(απ)ᾶ ἐνϊἐρομονάχοισ νϊκοΔ(η)μος ἐν τϊ ὑψιλοτερ(α)*... Ἐξ οὗ ἔξεστιν ἴσως εἰκάσαι ὅτι ποτὲ ὁ κῶδιξ ἀνῆκεν εἰς τὴν κατὰ τὰ Μετέωρα μονὴν τῆς Ὑψηλοτέρας.

[* Πρβλ. «Βυζαντὶς» Α' 1909, σελ. 236ιε σημ. 3, καὶ σελ. 236κγ].

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 84.

209

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,144 × 0,197 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 364

1 (φ. 4α) Μηναῖον Ἀπριλίου
περιέχον τὰς ἀκολουθίας μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.

Ἐν τῇ ᾤᾳ τοῦ φ. 148β ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφα : † *Τῇ αὐτῇ ἡμέρ(α)* [ιη' Ἀπριλίου], *τοῦ ἁγ(ίου) ἰω(άννου) τοῦ νεομάρτ(υ)ρ(ος), τοῦ ἐξ ἰ|ωαννίν(ων): ζήτ(ει) τ(ὴν) ἀκολουθ(ίαν) αὐτοῦ εἰς τὸ τέλος* | *τοῦ βιβλίου*. Ἐν δὲ τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 164α ἀναγινώσκομεν ἐπίσης ἐρυθρόγραφα : † *Τῇ αὐτῇ ημ(ε)ρ(α)* [κ' Ἀπριλίου] *ψάλλομεν τ(ὴν) ἀκολουθ(ίαν) τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν)* | *ἀθανασίου. ζήτ(ει) ταύτην εἰς τό τέλ(ος) τοῦ βιβλίου* : Πράγματι ἐν τέλει τοῦ κώδικος ὑπάρχουσιν αἱ ἀκολουθίαι αὗται :

Ἐν φ. 311α–329β ἡ «...Ἀκολουθία εἰς τὸν ἀπὸ Ἰωαννίνων, Ἰωάννην τὸν νέον μάρτυρα· πονηθεῖσα τῷ Ἰουστίνῳ [Δεκαδύῳ], αἰτήσει φιλοχρίστων τε καὶ φιλομαρτύρων τινῶν», ἐν ᾧ, φ. 318α–326β, καὶ ὁ βίος τοῦ ἁγίου ἐν ἀρχαίᾳ γλώσσῃ (ἐκδέδοται ἤδη ὑπὸ Σ π. Λ ά μ π ρ ο υ, περ. «Νέος Ἑλληνομνήμων» Β' 1905, σ. 138 – 143).

Ἐν φ. 329β–350β «... Ἀκολουθία ψαλλομένη εἰς τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου, τοῦ συστησαμένου τὴν καθ' ἡμᾶς ταύτην μονὴν τοῦ Μετεώρου· ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου κῦρ Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύου».

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 329β, ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἀκολουθίας, σημειοῦται χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου(;) : ***Μέμνητ(αι) κ(αὶ) τοῦ ὁσίου** | **ἰωάσαφ ὁ ποι|ητής, συνασκη|τοῦ ὄντος τοῦ ἁγ(ίου)***. Δυστυχῶς ἡ ἀκολουθία αὕτη εἶναι ἐλλιπὴς ἀποσπασθέντων φύλλων τινῶν μεταξὺ τῶν φ. 344 καὶ 345· ἐν φ. 345α τὸ τέλος βίου

τοῦ ἁγίου, βίου γεγραμμένου ἐν ἀρχαίᾳ γλώσσῃ, δι' ὃ καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φύλλου τούτου 345α ἐσημειώθη δι' ἐρυθροῦ μέλανος : *Τὸ συναξάρ(ι), παλαιόν ἐστίν :* Ἄρχεται δὲ τὸ σῳζόμενον ἐν τῷ κώδικι μέρος τοῦ βίου τοῦ ἁγίου : «...καὶ ἀδελφῶν πολιτείαν ἀσφαλισάμενος, περὶ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη νόσῳ περιπεσὼν...».

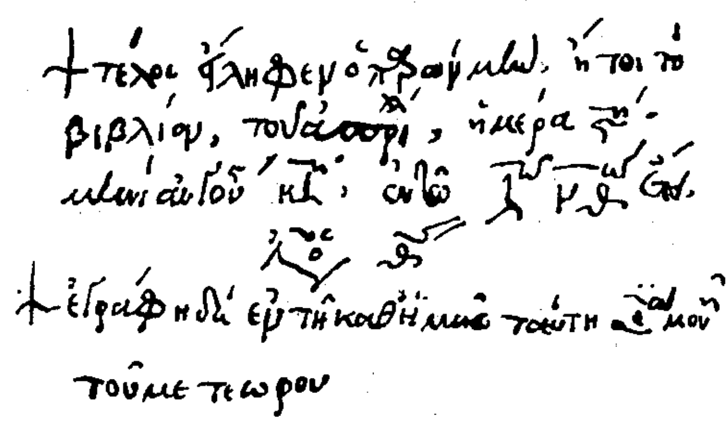
Ἐν δὲ φ. 351α–361β, χειρὶ ἑτέρᾳ τῆς τοῦ βιβλιογράφου γέγραπται καὶ πάλιν ἡ «...Ἀκολουθία εἰς τὸν Ἰωάννην τὸν νέον μάρτυρα· ἐξ Ἰωαννίων [sic] : Πονηθεῖσα τῷ Ἰουστίνῳ [Δεκαδύω]· αἰτήσει φιλοχρίστων τε καὶ φιλομαρτύρων τινῶν...», ἐν ᾧ φ. 355β–360α ὁ βίος τοῦ ἁγίου, καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχαίᾳ γλώσσῃ, συμπίπτων, ἐξαιρέσει ἐπουσιωδῶν διαφορῶν, πρὸς τὸν ἐν φ. 318α–326β.

Ἐν τέλει τῆς ἀκολουθίας ταύτης, φ. 361β, ἀναγινώσκομεν περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου : *Εἰς τ(ὴν) τράπεζ(αν) εἰσςίομ(εν) ἔλεον πίνομ(εν) κ(αὶ) οἶνον εἰς δόξ(αν) τοῦ ἁγίου :* ∾ Μεθ' ὃ ἐρυθρόγραφον : ,ζωξωβω [*7062=1553/4], καθ' ὃ ἐγράφη ἐν τῷ κώδικι ἡ ἀκολουθία.

[* Πρβλ. «Βυζαντὶς» Α' 1909, σελ. 236κς].

2 (φ. 300α) Καθίσματα μαρτυρικὰ τῶν η' ἤχων λεγόμενα ἀντὶ κοντακίων εἰς τὴν ζ' ᾠδὴν τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ.

3 (φ. 308β) «Θεοτόκια καὶ σταυροθεοτόκια ψαλλόμενα μετὰ τὰ στιχηρὰ τῶν ἁγίων».
Ἐν φ. 299β, ἐν τέλει τοῦ μηναίου, δι' ἐρυθροῦ μέλανος σημειοῦνται :

* ἤτοι : † *τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μήν, ἤτοι τὸ | βιβλίον, τοῦ ἀπριλλ(ίου), ἡμέρα ςη'. | μηνὶ αὐγούστ(ω) κη', ἐν τῷ ,ζνθ* [7059=1551] *ἔτει, | ἰν(δικτιῶν)ος θ' | † ἐγράφη δὲ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ταύτῃ σε(βασμί)α μονῇ | τοῦ μετεωρου*

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος εἶναι ἐπιμελὴς καὶ φιλόκαλος. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι 0,09 × 0,145. Εἶναι δὲ ὁ κῶδιξ, ἐξαιρέσει τῶν φ. 351α–361β, φιλοπόνημα τῆς αὐτῆς χειρὸς τῆς γραψάσης καὶ τὸν κώδικα Α. 14 κλ. Τὰ φ. 1–3 καὶ 362–64 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ καὶ ἄγραφα, προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως αἱ ἔξω καὶ αἱ κάτω ᾤαι τοῦ κώδικος ῥυπαραί.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ εἰκόνες. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

210

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,143 × 0,212 Αἰὼν XVI Φύλλα 400

Μηναῖον Νοεμβρίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.

Γραφὴ ἐπιμελὴς προσομοιάζουσα τῇ τοῦ κώδικος Α. 14... Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,085 × 0,13.

Ἐν φ. 1α μεταξὺ ἄλλων : *τὸ παρὸν βιβλί(ον)· ἐστα|χό(θη) ... ἔτ(ους) ,ζ[ρ]ξ*.

Ἐν φ. 400β μεταξὺ ἄλλων σημειώματα (τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος) ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τοῦ Μετεώρου. Τὰ φ. 1β, 399α–400β κατέλιπεν ἄγραφα ὁ βιβλιογράφος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο πλεκτοὺς βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

211

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,16 × 0,22 Αἰὼν XVI Φύλλα 205

1 (φ. 2α) «Ἀκολουθία δεσποτικὴ εἰς... Χριστόν... λεγομένη νήψεως καὶ νίψεως».

2 (φ. 7α) «Ὕμνος τριαδικὸς σὺν εὐχῇ εἰς τὸ μεσονυκτικόν... ἐκ τῶν δογματικῶν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Ἐκλογὴ καὶ σύνταξις Θηκαρᾶ μοναχοῦ».

3 (φ. 16α) Ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου, τῶν ᾠδῶν καὶ τῶν ὡρῶν.

4 (φ. 48β) Ἀκολουθία τοῦ ἀποδείπνου.

5 (φ. 51β) «Στιχερὰ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου προσόμοια ἦχος α'».

6 (φ. 52α) Καθίσματα Θεοτόκια.

7 (φ. 55α) Ψαλτήριον τοῦ Δαβίδ.

Ἐν φ. 89β, μετὰ τὸν ος' ψαλμόν, ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφον : *τέλος· συ(ν) θ(ε)ῷ τοῦ ἡμίσου ψαλτηρίου.*

8 (φ. 122β) Ἀκολουθία τῶν ᾠδῶν μετὰ τῶν τριαδικῶν.

9 (φ. 130α) «Μηνολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ».

10 (φ. 170α) «Θεοτόκια ἀπολυτίκια ψαλλόμενα ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ».

11 (φ. 174α) «Ἀπολυτίκια τῆς ὅλης ἑβδομάδος».

12 (φ. 174β) «Ἀπολυτίκια καὶ κοντάκια τοῦ τριῳδίου καὶ ἐξωπασχίου».

13 (φ. 180β) «Ἀπολυτίκια ἀναστάσιμα τῶν ὀκτὼ ἤχων σὺν τοῖς Θεοτοκίοις καὶ ὑπακοαῖς».

14 (φ. 182α) «Ἀκολουθία εἰς τὸν ἀκάθιστον ὕμνον τῆς Θεοτόκου...».

Ἀρχ. : Βουλὴν προαιώνιον, ἀποκαλύπτων σοι κόρη, Γαβριὴλ ἐφέστηκε· σὲ κατασπαζόμενος...

15 (φ. 189α) «Τροπάρια ψαλλόμενα μετὰ τὸν ἄμωμον» καὶ «...τροπάρια νεκρώσιμα...».

16 (φ. 190α) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν μεγάλων ἀποδείπνων...».

17 (φ. 199β) «Φωταγωγικὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος».

18 (φ. 200α) Ἀκολουθία τῶν μεσωρίων.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,105 × 0,17. Ἐν φ. 96α παρετήρησα *μὴ* διπλοτονούμενον. Πολλαχοῦ ἐπίτιτλα, ἐξ ὧν σημειωτέα ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 7α, 55α, 90α. Ἐν φ. 52α κατελείφθη χῶρος κενός, ἔνθα προὔκειτο νὰ φιλοτεχνηθῇ ἐπίτιτλον, ὅπερ δὲν ἐγένετο.

Ἐν φ. 1α μεταξὺ ἄλλων ἀναγινώσκομεν : *τῷ ὁσιωτ(ά)τ(ω) ἐν μοναχοῖς κ(αὶ) σοφωτ(ά)τω διδασκάλω κυρίω κυρίω τῷ θεοφάνη ἡμετέρω | καταπάντ(αν) ἀδελφῷ.* Καὶ κατωτέρω καταλογάδην :

Σὺν ὄψεις τέχνης σοφικῆσ γραμμά|τὸν ἀντιστίχων,
ὀφέλιμος σ(ωτή)ριος· πᾶ|σι τῆς ἐράσμίησ·
καὶ τῆς ποθοῦσι | τὸ καλόν· ἅμα καὶ τὴν παιδῖαν.

Ἐν φ. 205α μεταξὺ ἄλλων ἀναγινώσκομεν : † *ᾳφνΓ* [1553] *μηνὶ ἀυγουςο εἰς τὰς ῑβ′ εἰς τὴν ραϊθοῦ εὐρι|σκόμενος ἐγῶ παπ(α) μακάριος αρχολέως ἀπο το ρεθη|μνος, κ(αὶ) ἦμαι μετον κῦρ θεοφάνι(ων) ἔδω κ(αὶ) | ἀπερχομεθα εἰς ἱερουσαλημ.*

Ἐν φ. 205β ἀναγινώσκομεν χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου πιθανώτατα γεγραμμένα : † ⟨ *θεοφάνης ὁ πανάθλιος ἐγῶ ὁποῦ ασθένησα*⟩ *ποτὲ εἰς τὴν κύπρον | κ(αὶ) ἀσθένησα οὐχαπλὸς ἀσθένειαν, ἀλλὰ παραπλήσηον θανάτου· | ⟨κ(αὶ) διατῶν πολῶν μου ἁμαρτιω(ν) ευρέθη(ν)⟩ κὲ ὁ τρισκατάρατος νύκαν|⟨δρος ὁ βατοπεδινὸς κ(αὶ) εκαταπιάστη να μεπερ⟩ετὴ χωρῆς να μη|⟨δὲν τὸν προστάξη κανῆς ἢ ἡσχιασμὸν νὰ κάμη ὀνπρό⟩ς σεἰςσε ἀν(θρώπ)ους. | ⟨κ(αὶ) ἐφένονταν τὸ πράγμα ὅτϊ μεπερετῆ καταθ(εὸ)ν·⟩ κ(αὶ) ἡ ἀλήθεια ουχ ὄυτος |⟨έχη· οὐκέμελεν αὐτὸν περι τῆς ἀσθενείας ⟩μον, ἀλλὰ ἀπαντέχεν(εν) | ⟨να ἀποθάνο νὰ λάβη τὸ παράμηκρόν μου ὁπου⟩με εὑρήσκονταν· | ληπὼν εὑρέθημεν κ(αὶ) οἱ δίο κ(αὶ) ἐπιέναμεν εἰς τὴν ἱρουσαλὴμ· κ(αὶ) θ(εο)ῦ | ⟨θέλοντος ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἁγίαν πόλην· κ(αὶ) οὐκ ευ⟩ράνθη ἡ καρδία | του ὅτϊ πὸς εἶδεν ἐκήνα ὅπου δὲν ἦτον ἄξιος· ἀλὰ μάλον ἐληθόθη· | ⟨κ(αὶ) ἐτηφλώθη· κ(αὶ) ἐσκοτιστη ἡ διανεία του·⟩ κ(αὶ) ἐγύνη ὄρος κ(αὶ) βουνὸς κατὰ | ⟨ἀπάνου μου· κ(αὶ) ἀρνήθην ἐκύνα ὅπου τὸν ἐπλέρωσα·⟩ κ(αὶ) ἐπεριπάτιεν | ⟨κ(αὶ) ἐφώναζεν σὰν ἄγριος ὄνος κ(αὶ) ἔλεγεν σικοφαντίαις⟩ κατα ἀπάνομου | ⟨κ(αὶ) ἄλλας τινὰς βλασφιμί(αις) ἤγουν ὁποῦ ἀρέσκουν⟩ τὸν σατανάν· κ(αὶ) ἐπή | γεν εἰς τὸν καδῆ κ(αὶ) με ἀγκάλεσεν· κ(αὶ) εἰς τὸν π(ατ)ριᾶρχι κ(αὶ) ἐκεῖ ἀγκάλεσέν με· | κ(αὶ) ἐφώναζεν κ(αὶ) ἔλεγεν ὅτι τὸ πὸς ὅταν ἀστένουν ἔτρογα δικόν του ἔξοδον· | κ(αὶ) με ἐδικό του ἔξοδον μὲ επίγεν ἀπὸ τὴν κύπρο ἕως τὴν ἱερουσαλὴμ· | κ(αὶ) με ἀβάνησεν τόσο χειρότερα ἀπο ἀσεβήν· κ(αὶ) τοῦτο ὅλον γεγωνεν τὸ πὼς | δὲν ἀπόθανα να πάρϊ τὸ εδικόν μου· λοιπὸν ἐγὼ εφοβήθην ταις ἀβανίαις του | κ(αὶ) γράφω ἐκήνα ὅπου τὸν ἐπλέρωσα διαλογάργιασι·*

κ(αὶ) ἔδωκά τον εἰς τὴν | λευκοσία μαϊδία, ιβ'· κ(αὶ) εἰς τὸ βερόυτι μησὸ φλορὴ ὅπου λέγουν σκοῦτον· | κ(αὶ) εἰς τὸ γιάφα μαϊδία, δ'· διατὸ καφίρι του· κ(αὶ) α'· διὰ τὰρουχα του να πὰν εἰς | τὸ ραμπλη· κ(αὶ) ἔδοκά τον κ(αὶ) δίο στ(αυ)ρουσ· ἔναν ἀπὸ ἐμπανὸν δ'· μαϊδιῶν· | κ(αὶ) ἔναν ἀπὸ πηξάρι Γ'· μαϊδιῶν· κ(αὶ) εἰς τ(ὴν) ἱ(ερουσα)λ(ὴ)μ μαϊδία ς'· δίο διαναагоράσι | ἕνα κολοκήνθη κ(αὶ) Γ' διαπαπούτζια· κ(αὶ) ἕνα διανὰποκρέψη· μόνον διὰ τ(ὴν) | ἀστένειάν μου· καὶ τὰ ἄλλα ὅπου ἐξοδιάστησαν ἦνε ἀμέττιτα [sic]· *ὅπου τα γινό|σκη μόνον ὁ θ(εὸ)ς : λιπὸν ἀπὸ τῶν διορθήμων μοναχῶν φέυγετε πόρπορο· | ὡς ἀπο πεπηρομένων ὄφεων· ὅτι τὸ πρόσοπῶν τω ἶνε ἡλαρὸν προσέ· ἡ δε ἡ καρ | δία του ὡς του αἰμοβορου λέωτος υπάρχη· κ(αὶ) ζητάη τήνα καταπίη :* Τὰ φ. 1β καὶ 6β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἐξηρθρωμένου τανῦν.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 34.

212

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,212 Αἰὼν XVI Φύλλα 257

Μηναῖον Φεβρουαρίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια τῶν διαφόρων μνημῶν.

Γραφὴ ἐπιμελὴς καὶ φιλόκαλος. Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,09 × 0,13. Τὸ φ. 124β ἄγραφον. Ἐν φ. 154α, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ, σημείωμα μεταγενεστέρας χειρός : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ νέου μάρτυρος». Ἐν ταῖς ᾤαις συχνὰ σημειώματα μεταγενέστερα διορθοῦντα τὴν ἐξ ἀρχῆς γραφὴν ἢ συμπληροῦντα τὰ τυχὸν παραλειφθέντα. Ἐν φ. 1α—β δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον πλεκτὸν μετὰ πόρπης ὀρειχαλκίνης.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 168 (Καμ.), Β —.

213

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,22 Αἰὼν XVI Φύλλα 53

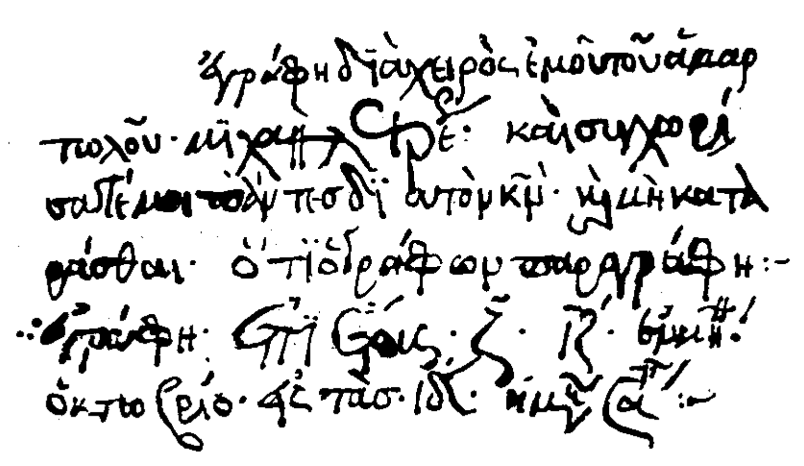
1 (φ. 1α) [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία]. — Ἀκέφαλος.

Ἀρχ. : . . . βῆμα· λέγων τὸν γ' καὶ οὕτως ποιεῖ ἀπόλυσιν. Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς θεὸς ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου . . .

2 (φ. 38α) [Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ; Λειτουργία]. — Ἀκέφαλος.

Ἀρχ. : . . . ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα· τιμή : — Εὐχὴ τοῦ ἀντιφώνου α'. Κύριε οἰκτίρμον καὶ ἐλεῆμον . . .

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 53α, τάδε :

* ἤτοι : *ἐγράφη δῖὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρ|τωλοῦ· μιχαὴλ ιερέ(ως)· καὶ συγχωρί|σατέ μοι πάντεσ δῖα τὸν κ(ύριο)ν· κ(αὶ) μὴ καταǀράσθαι· ὅτϊ ὁ γράφων παραγράφη :* — | - : *ἐγράφη· ἐπϊ ἔτους ͵ζιζ'* [7017 = 1508]· *ἐν μην(ί)·* | *ὀκτωβριο· εἰς τὰσ ιδ'· ἡμ(έρα) σα(βά)ττ(ω) :* —

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμῷ 2 κειμένῳ ἀρχικά τινα κεφαλαῖα γράμματα πρασινόγραφα. Τὸ φ. 37β ἄγραφον.

Περιβάλλεται ὁ κῶδιξ ὑπὸ περγαμηνῶν φύλλων, ὧν τὸ μὲν κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένον ἀνακτέον εἰς τὸν XII αἰῶνα, τὰ δὲ εἰς τὸν XIII.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 239.

214

Χάρτης | Διαστ. 0,152 × 0,22 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 267

Παρακλητική.

Ἐν τέλει, α' (φ. 261α) «Τὰ ια' ἑωθινὰ ἐξαποστειλάρια μετὰ τῶν θεοτοκίων αὐτῶν καὶ τῶν ἰδιομέλων» — β' (φ. 266α) «φωταγωγικὰ κατ' ἦχον».

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,10 × 0,145. Ἐν φ. 1α : † *ετοῦτι ἡ πάρακλήτικὴ ηνε* | *τοῦ γριγώρι του παρᾶκλίσιαρ|χη τοὺ μετεώ|ρωῦ* . . . (Γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Τὰ αὐτὰ ἐν μέρει ἐπανέλαβεν ἑτέρα χεὶρ κατωτέρω. Ἐν φ. 1α καὶ 267β σημείωμα τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τοῦ Μετεώρου. Ἐν φ. 267β ἀναγινώσκομεν : † *ἔτῆ δεώμεθα ὑπερ τον εν μακαριὰ τη* | *μνήμϊ νἔιμφονος ἀρχἵερέος* (γραφὴ τοῦ XVIII αἰῶνος). Ἐν τοῖς παραφύλλοις τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος διάφορα δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις κομψή· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018. Ἐφ' ἑκάστης πινακίδος εἶναι καθηλωμένοι ἀνὰ ἐννέα μολύβδινοι γόμφοι. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β — .

215

Χάρτης Διαστ. 0,215 × 0,35 Αἰὼν XIX Φύλλα 50

1 (φ. 2α) «Τῇ ιε΄ τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου τοῦ νέου· τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ. Συγγραφεὶς παρὰ Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης . . . ».

"Αρχ. : Ὁ γεννεσιουργὸς τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας καὶ συνοχεὺς τῶν ἁπάντων Θεός . . .

2 (φ. 22α) «Πότε οἱ Σέρβοι ἐκυρίευσαν τὴν Θετταλίαν, καὶ ἐκράτησαν τὰ περισσότερα μοναστήρια τοῦ "Αθωνος».

"Αρχ. : Εἰς τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου, Στέφανος ὁ βεϊσλάβος ἦλθε μετὰ δυνάμεως εἰς τὸ μέρος τοῦ Αὐλῶνος.

3 (φ. 23α) «Διάταξις τῶν ἁγίων πατέρων τοῦ "Αθωνος. Πῶς δεῖ πολιτεύεσθαι».

"Αρχ. : Ὁποία τῶν μονῶν οὐ φυλάττει τὰς ἄνωθεν αὐτῆς παραδεδομένας πατρικὰς παραδόσεις, οὐ δεῖ καλεῖσθαι αὐτὴν μονήν . . .

4 (φ. 24α) «Διήγησις περὶ τῆς ὑπεραγίας . . . Θεοτόκου ὅτι ἦλθε σωματικῶς ἐν τῷ Ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ "Αθωνος».

"Αρχ. : Ἡ παροῦσα διήγησις εὑρίσκεται μὲν γεγραμμένη εἰς πολλὰ παλαιὰ χειρόγραφα . . .

5 (φ. 26β) «Στίχοι εἰς τὴν Παναγίαν Τρίαδα». Τὸ ὅλον 8.

"Αρχ. : Τριὰς ἁπλή, ἔλλαμψον νοῦν σοῖο αἴγλη,

. . . .

Τελ. : Γνούσειτε, γλώσση, φρονέειν τε λαλέειν.

6 (φ. 27α) «Κεφάλαια καὶ ἄρθρα θεολογικὰ δώδεκα· ἀναγκαῖον νὰ τὰ ἠξεύρῃ πᾶς πιστός, διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ τί πιστεύει».

7 (φ. 31α) «Ἀπολογία χριστιανικὴ πρὸς τοὺς ἀντιθέους νατουραλίστας καὶ στηριγμὸς πρὸς εὐσέβειαν».

8 (φ. 37β) «Στίχοι κατὰ ἀλφάβητον πρὸς ῥύθμισιν πολιτείας ἐναρέτου».

"Αρχ. : Ἀρχὴν ἁπάντων, τὸν Θεοῦ ἔχε φόβον
ὥσπερ ἀρραγῆ, θεμέλιον ἐν οἴκῳ . . .

Τελ. : Ὠδικὸν ἦθος, καὶ φρόνημα μὴ κτῆσαι
ὑπέρογκα· τὸ μέτριον δ' ἀσπάζου.

Ἐν τέλει τούτων, φ. 38α :

Τῇ πανταιτίῳ, καὶ παναλκεῖ Τριάδι
τὴν βίβλον ταύτην, παρατίθημι πόθῳ.
Τλήμων μοναχός, Ἰάκωβος ἐξ "Αθω,
ἣν δεξαμένη, σῶσον δή μου τὸ πνεῦμα.
Χρηστῶν ἁπάντων, Χριστὸς ἀρχὴ καὶ τέλος.
»Ἐν ἔτει τῷ χιλιοστῷ, ὀκτακοσιοστῷτε,
"Αμα τοῖς τεσσαράκοντα, ἑπτὰ λάχε τοῦ τέλους.
»Μηνὶ ἑβδόμῳ αὔθιστε, ἕκτης Ἰνδικτιῶνος,
Τῆς τοῦ κυρίου κ(αὶ) θεοῦ, σεπτῆς θεογονίας.

9 (φ. 39α) «Βίος . . . καὶ ἡρωϊκὰ κατορθώματα τοῦ ὁσίου . . . Ἀντωνίου, πρώτου τῶν ἐν Ρωσσίᾳ ἀσκησάντων μοναχῶν, πρῶτον ἐν τῷ ὄρει τοῦ "Αθωνος ἐπι . . . Ρωμανοῦ τοῦ Ἀργυροπούλου βασιλέως Ῥωμαίων . . . καὶ ζήσαντος ἔτη : 90 : ἐπὶ . . . Ρωμανοῦ Διογένους τελευτήσαντος».

"Αρχ. : "Οτε εὐδοκίᾳ Θεοῦ τὸ γένος τῶν Ῥώσσων ἐδέχθη τὴν εὐσέβειαν . . .

Κῶδιξ ἐσταχωμένος ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

216

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,212 × 0,272 Αἰὼν XVI Φύλλα 435

Παλαιὰ Διαθήκη.

α′ (φ. 1α) Γένεσις.
'Ακέφαλος. Ἀρχ. : ... καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοήν ...

β′ (φ. 40β) Ἔξοδος.

γ′ (φ. 75β) Λευιτικόν.

δ′ (φ. 100α) Ἀριθμοί.

ε′ (φ. 132β) Δευτερονόμιον.

ς′ (φ. 160α) Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἱστορία.

ζ′ (φ. 179α) «Βίβλος κριτῶν».

η′ (φ. 199α) «Ἡ κατὰ τὴν Ῥοὺθ ἱστορία».

θ′ (φ. 202β) [Βασιλειῶν βιβλίον α′] Ἀνεπίγραφον.
Τελ. : Καὶ παρεκάλεσε Δαβὶδ Βηθσαβεὲ τὴν γυναῖκαν αὐτοῦ ... συνέλαβεν.

ι′ (φ. 236α) [Βασιλειῶν βιβλίον β′].— Ἀκέφαλον.
Ἀρχ. : οἳ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἐκ τῆς πλατείας Κεθσά· ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι .....
Τελ. : Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσε Δαβὶδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ... καὶ ἑπτὰ ἔτη :

ια′ (φ. 241α) «Βασιλειῶν τρίτη».
Ἀρχ. : Καὶ Σαλομὼν ἐκάθη[σεν] ἐπὶ τοῦ θρόνου Δαβὶδ ...

ιβ′ (φ. 265α) «Βασιλειῶν βιβλίον Δον».
Ἀρχ. : Καὶ ἔπεσε ὁ Χοζίας διὰ τοῦ δικτύου ...
Ἀτελές. Τελ. : καὶ κατέκαυσεν ...

ιγ′ (φ. 287α) Προφητεία Ὠσηέ.

ιδ′ (φ. 293α) Προφητεία Ἀμώς.

ιε′ (φ. 297α) Προφητεία Μιχαία.

ις′ (φ. 300β) Προφητεία Ἰωήλ.

ιζ′ (φ. 303α) «Ὅρασις Ἀβδιοῦ τοῦ προφήτου».

ιη′ (φ. 303β) Προφητεία Ἰωνᾶ.

ιθ′ (φ. 305β) «Λῆμμα Νινευῆ βιβλίον ὁράσεως Ναοὺμ τοῦ Ἐλκεσαίου».

κ′ (φ. 306β) «Τὸ λῆμμα ὃ εἶδεν Ἀμβακοὺμ ὁ προφήτης».

κα′ (φ. 309α) Προφητεία Σοφωνίου.

κβ′ (φ. 310β) Προφητεία Ἀγγαίου.

κγ′ (φ. 312α) Προφητεία Ζαχαρίου.

κδ′ (φ. 318β) Προφητεία Μαλαχίου.

κε′ (φ. 321α) «Βίβλος Ἡσαΐου».

κς′ (φ. 356β) «Βίβλος Ἱερεμίου τοῦ προφήτου».

κζ′ (φ. 406β) «Βίβλος Ἰεζεκιὴλ τοῦ προφήτου».
Κολοβόν. Τελ. : ... καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκ ἔτι τὸ πρόσωπ[ον .....] ἀνθῶν ...

Ἐν τέλει τῆς πεντατεύχου, φ. 160α : « † τέλος τῆς μωσαϊκῆς πεντεύχου [sic] τῆς καὶ νομικῆς βίβλου καλουμένης». Αὐτόθι, φ. 160α, «† Ἀρχὴ ἑτέρας πεντατεύχου· καὶ πρῶτον βιβλίον αὐτῆς ἐστὶν ἡ κατὰ τὸν Ἰησοῦν Ναυῆ ἱστορία».

Ἐν φ. 286α-β «Προκήρυξις τῆς βίβλου τῶν δυοκαίδεκα προφητῶν». Ἑκάστης τῶν προφητειῶν τῆς βίβλου ταύτης προτάσσεται ἡ ὑπόθεσις (πλὴν τῆς τοῦ Ἰωήλ). Τοῦ δὲ προφήτου Ἀμὼς προτάσσεται, φ. 292β, καὶ «πρόλογος. . .». Ἑκάστου δὲ προφήτου ἐπιτάσσεται σημείωμα περὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ βίου κλπ.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν αἱ συνήθεις διαστάσεις 0,07 × 0,21. Τὰ φ. 202α, 235β, 285 τελείως ἄγραφα. Καὶ ἀλλαχοῦ διακρίνονται ἄγραφα τμήματα τῶν φύλλων. Ὁ βιβλιογράφος εἶχεν ὑπ' ὄψει κώδικα ἐφθαρμένον καὶ ἐλλιπῆ. Ἐν τοῖς ἀγράφοις δὲ τούτοις τμήμασιν προὔκειτο νὰ γράψῃ κατ' ἄλλον κώδικα τὰ ἐλλείποντα ἐν τῷ ἐφθαρμένῳ ἀντιβολαίῳ αὐτοῦ. Τὸ φ. 435 μόνον ἐν μέρει σῴζεται. Ὁ κῶδιξ ἔφθαρται ὑπὸ τῆς νοτίδος πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ.

Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιὰν κατὰ φύλλα ἀρίθμησιν σημειουμένην ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν. Ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι ἐξ αὐτῆς, ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος ἀπεσπάσθη ἓν καὶ μόνον φύλλον. Μετὰ τὸ φ. σ' τῆς παλαιᾶς ἀριθμήσεως ἕπεται πάλιν ἑτέρα ἀρίθμησις α, β, γ . . .

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων παχειῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,017. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

217

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,21 × 0,297 Αἰὼν XVII Φύλλα 188

Δαβὶδ ψαλτήριον.

Τὸ κείμενον ἀρχ. ἀπὸ φ. 5α. Ἐν φ. 185α : † *τω παρὸν ψαλτήριον ἐγράφι ὑποευτελοὺς ἀνθίμου | ἱερομονάχου, τοῦ ἐξ ἰωάννήνων· κ(αὶ) οἱ ἀναγινώς | -κοντες εὔχεσθαί μοι διὰ τὸν κ(ύριο)ν· ἔτους ,ζρμγ'* [* 7143 = 1634/5]. Γραφὴ λίαν ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,157 × 0,20 περίπου. Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' εἰκόνος τοῦ Δαβίδ. Παρίσταται οὗτος καθήμενος πρὸ τραπέζης μᾶλλον ἢ ἀναλογίου καὶ γράφων διὰ στύρακος ἐπὶ εἰληταρίου, ἐφ' οὗ ἡ ἀρχὴ τοῦ α' ψαλμοῦ : Μακάριος. . . ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς φέρει διάδημα βασιλικόν, περὶ δὲ τὴν κεφαλὴν φεγγίον χρυσόν. Ἡ ὅλη παράστασις ἐν πλαισίῳ διακόσμῳ διὰ χρυσοῦ καὶ ἄλλων μελάνων· πρὸς προφύλαξιν τῆς εἰκόνος ἐπικάλυμμα λεπτοΰφαντον. Ἐν φ. 5α ἐπίτιτλον διὰ χρυσοῦ κεκοσμημένον καὶ βαθέος γλαυκοῦ. Ἕτερα ἐπίτιτλα ἐν φ. 11β, 19α, 28α, 36β, 44β, 54β, 63α, 70β, 78β, 87β, 99α, 107α, 114β, 122β, 130β, 137α, 146β, 152β, 161β, 167β, 168α, 184α πολύχρωμα καὶ δὴ διὰ μέλανος ἀργυροῦ κεκοσμημένα. Ἐν φ. 5α Μ διὰ χρυσοῦ καὶ ἑτέρων μελάνων διάκοσμον. Ἕτερα κεφαλαῖα ἀρχικὰ γράμματα διάκοσμα διὰ μέλανος ἀργυροῦ πολλαχοῦ τοῦ κώδικος.

Ἐν φ. 184α «Στίχοι, εἰς τὸν θεῖον Δαβίδ».

Ἀρχ. : Δαβὶδ μελῳδὲ μουσικῆς ἀποκρύφου
Τελ. : Εἰμὴ σὺ τὴν πρέπουσαν ἀνθρώποις χάριν.

Τὰ φ. 1α–4α, 184β, 185β–188β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἔντυπα κοσμήματα καὶ εἰκόνες. Καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος κοσμήματα ἐπίχρυσα, τὰ δὲ ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος ἐπάργυρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 49 (ἐκ διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ κατ' ἀρχὰς 30).

218

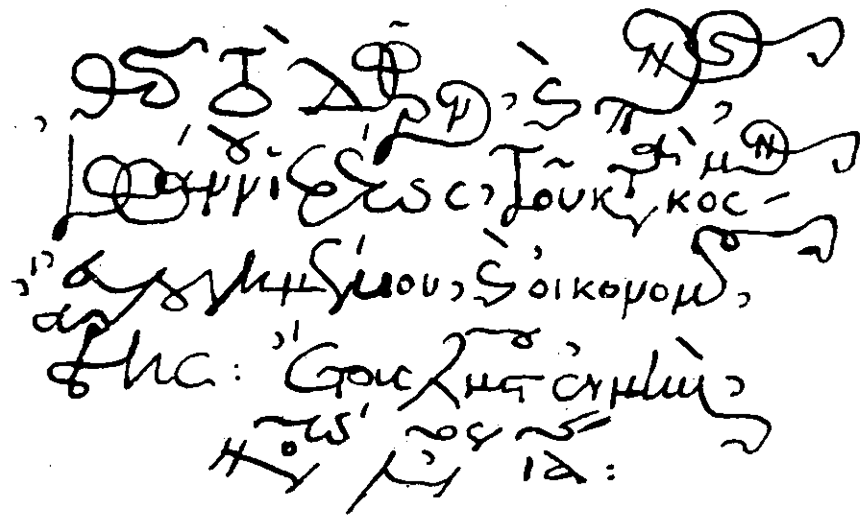
Χάρτης Διαστ. 0,166 × 0,237 Αἰὼν XVI Φύλλα 114

1 (φ. 4α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.

2 (φ. 39α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

3 (φ. 90α) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 113α, ἐρυθρόγραφα :

* ἤτοι : *Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον, κ(αὶ) πόνος | Ἰωάννου ἱερέως, τοῦ κ(α)τὰ κόσμον | εὐλογημένου, κ(αὶ) οἰκονομου, | ἄρτης : ἔτους ,ζμςου* [7046 = 1537] *ἐν μηνί, | νο(εμβρί)ῳ ἰν(δικτιῶν)ος ια' :*

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,095 × 0,14. Τὰ κεφαλαιώματα τῶν λειτουργιῶν χρυσοβαφῆ. Τὰ φ. 1β–3β, 38, 89, 113β–114α τελείως ἄγραφα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος εὐχὴ βαναύσως γεγραμμένη. Ἐν φ. 1α καὶ 114β δοκίμιά τινα κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου βυσσινοχρόου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

219

Χάρτης Διαστ. 0,155 × 0,215 Αἰὼν XVII Φύλλα 81

1 (φ. 1α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.
2 (φ. 25α) Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν σταφυλῶν.
3 (φ. 26α) «Εὐχὴ εἰς τυρὶ καὶ ὠά».
4 (φ. 27α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».
5 (φ. 41α) «Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου».
6 (φ. 68α) «Εὐχὴ λεγομένη ὑπὸ ἀρχιερέως εἰς λύσεις ἀφορισμοῦ . . . ».
7 (φ. 69α) «Ἑτέρα εὐχὴ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως».
8 (φ. 70α) «Εὐχὴ ἑτέρα λεγομένη ἐπάν[ω] τοῦ τάφου τοῦ τεθνεῶτος ὑπὸ ἀρχιερέως εἰς λύσιν παντός».
9 (φ. 72α) «Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα».
10 (φ. 74β) «Ἀκολουθία εἰς ψυχοραγοῦντα».
11 (φ. 78β) «Εὐχὴ εἰς ψυχοραγοῦντα τοῦ ὁσίου Νύμφονος πάνυ ὠφέλιμος».
12 (φ. 81β) «Εὐχὴ εἰς ψυχὴν κρινομένην».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ διάφοροι γραφαί. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον μετὰ περισσῆς ἐπιμελείας γεγραμμένον. Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ ῥυπαρὸς κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ὤαν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καί τινας γόμφους μεταλλίνους. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας. Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

220

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 94

1 (φ. 2α) «Ἀρχὴ τῆς προσκομιδῆς».
2 (φ. 8α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.
Ἐν φ. 30α, ἐν τῇ ἐκφωνήσει: *μνήσθητϊ κ(ύρι)ε τὼν ψῦχῶν τὼν δούλων σου; νικολάου; ζωγραφίν(ας)· κ(αὶ) τῶν τεκν(ων) αὐτ(ῶν).*
3 (φ. 39α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.
4 (φ. 77α) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».
Ἐν τέλει ταύτης, φ. 94β:

κ̄	ρ̄
λλ̄	χ α·

,ζρλς·

* ἤτοι: *Κ(ύ)ρ(ι)λλ(ος) μοναχός, ,ζρλς'* [7136 = 1627/8].

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,095 × × 0,145. Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων διακόσμων.

Ἐν φ 8α, 39α, 77α ἐπίτιτλα κοσμήματα. Τὰ κεφαλαιώματα τῶν λειτουργιῶν ἐρυθρόγραφα διὰ κεφαλαίων συμπλεκομένων γραμμάτων. Τὰ φ. 1α, 6β-7α, 38, 76β τελείως ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἡ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακὶς ἐπιδιπλοῦται.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

221

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,215 Αἰὼν XVI Φύλλα 126

1 (φ. 2α) Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας.
2 (φ. 12α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.
3 (φ. 55α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.
4 (φ. 100β) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».
Ἐν φ. 124β σημείωμα ἀρχόμενον :

* ἤτοι : *ἐτελιωθ(ησαν), ἡ θεί(αις) καὶ Ἱερ(αῖς) λειτουρ|γεί(αις) δι' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ | μακαρίου Ἱερομονάχου.*

Καὶ μετά τινα ἄλλα, καὶ δὴ ἐξαιτήσεις συγγνώμης διὰ τὰ τυχὸν σφάλματα ἐν τῷ χειρογράφῳ, ἡ χρονολογία : *ἐπι ἔτ(ους)· ,ζ·λη̄·* [* 7038 = 1529/30] *ενΔ(ικτιῶνος) Γ'* : — Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,13. Ἐν φ. 11β ἡ εἰκὼν τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἐν φ. 54β τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἀμφότεροι παρίστανται ἐν ναοειδεῖ πλαισίῳ, ὄρθιοι, ὡς ἀρχιερεῖς, κρατοῦντες μετὰ χεῖρας βίβλον· περὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσι φεγγία λευκά. Πρὸς τούτοις ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' ἐπιτίτλων, κεφαλαιωμάτων καὶ ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων χρυσοβαφῶν ἢ ἄλλως διακόσμων, ὧν πολλὰ μετὰ τέχνης.
Τὰ φ. 1, 125, 126 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν. Τὰ φ. 1β, 11α, 54α, 125-126 ἄγραφα. Ἐν φ. 1α σημείωμα παλαιόν, ἴσως τοῦ βιβλιογράφου, πρὸς γνῶσιν τῶν ἀντιγραφέων, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος λειτουργία . . . *εἶναι σφαλτνῇ εἰς τὰ ἀντίςηχα . . .*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἔντυπα καὶ βεβαμμένα κοσμήματα. Ἡ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακὶς ἐπιδιπλοῦται.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

222

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,152 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 34

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς. Ἐν τέλει, φ. 34α, † *ἡ παροῦσα δέλτος ἐγράφη ὑπὸ ευτελοὺς, ἀνθ(ί)μου | ἱερομονάχου· τοῦ ἐξιωανήνων· κ(αὶ) οἱ ἀνα|-γινώςκοντες εὔχεσθαί μοι διὰ τὸν κ(ύριο)ν· | ἔτους ,ζρμθ'* [* 7149=1640/1]. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τοῦ φ. 0,075 × 0,142. Ὁ κῶδιξ πλουσίως κεκοσμημένος. Ἐν φ. 1β εἰκὼν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὀρθίου, ἐν ἀρχιερατικῇ περιβολῇ καὶ μετὰ χεῖρας ἔχοντος εἰλητάριον. Ἡ ὅλη παράστασις ἐν ὡραίῳ περιθωρίῳ. Ἐν φ. 2α χρυσόγραφον τὸ κεφαλαίωμα τῆς λειτουργίας διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων, κάτωθι ἐπιτίτλου κομψοῦ. Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος κεφαλαῖα γράμματα διὰ χρυσοῦ, ἀργυροῦ καὶ ἄλλων χρωμάτων ἐξειργασμένα. Τὰ φ. 1α καὶ 34β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ κοσμήματα καὶ εἰκόνες ἐπικεχρυσωμένα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

223

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,192 × 0,26 Αἰὼν XVII Φύλλα 78

1 (φ. 2α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.

2 (φ. 27α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

3 (φ. 61α) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

Ἐν φ. 74α ἀναγινώσκομεν : † *ἡ παροῦσα δέλτος ἐγράφη ὑποευτελοὺς ἀνθ(ί)μου | ἱερομονάχου, τοῦ ἐξ ἰωαννήνων· ...|...| Καὶ ἀφιέροσα αὐτὴν εἰς τὴν βασιληκοτάτην μο|νὴν τοῦ μετεόρου, εἰς τὰ τρίκαλα, ψυχηκ(ῆ)ς ἕνεγκα σ(ωτη)ρίας·* ...

καὶ μετά τινας ἀρὰς κατὰ τῶν τυχὸν ἀποξενωσόντων ἀναγινώσκομεν : *ἐγράφη εἰς τὴν | βλαχείαν, ἐπὶ ἔτους ,ζρμγ'* : — [*7143 = 1634/5].

Ὁ κῶδιξ γέγραπται φιλοκάλως καὶ ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,095 × 0,16. Κοσμεῖται δὲ διὰ τῶν εἰκόνων τοῦ Μεγάλου Βασιλείου (φ. 26β) καὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου (φ. 60β). Ἀμφότεροι παρίστανται ἐν πολυτελῶς διακόσμῳ πλαισίῳ ὡς ἀρχιερεῖς, ὄρθιοι, μετὰ φεγγίου περὶ τὴν κεφαλήν, κρατοῦντες μετὰ χεῖρας εἰλητάριον τῆς λειτουργίας αὐτῶν. Ἐπίσης ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' ἐπιτίτλων (ἐν φ. 1α, 27α, 61α), κεφαλαιωμάτων πολυτελῶς διὰ χρυσῆς βαφῆς ἐξειργασμένων, δι' ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων, ὧν πλεῖστα καὶ διὰ χρυσοῦ εἴτε ἀργύρου ἐξειργασμένα. Τὰ φ. 1, 26α, 60Αβ–60α, 73β, 74β–77β τελείως ἄγραφα. Τὰ μετὰ

τὸ φ. 59 δύο πρῶτα φύλλα ἔλαβον ἀριθμὸν 60Α καὶ 60. Αἱ εἰκόνες ἔχουσι πρὸς προφύλαξιν ἐπικαλύμματα ὁλοσηρικὰ λεπτοΰφαντα.

Στάχωσις ἐκ λεπτῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἔντυπα κοσμήματα-ἐπηργυρωμένα καὶ ἐπίχρυσα. Τὸ πάχος τοῦ κώδικος ἐπίχρυσον. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο θηλυκωτῆρας μεταλλίνους.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

224

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,138 × 0,215 Αἰὼν XV Φύλλα 166

«Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν ἱεροσολύμοις ἁγίας Λαύρας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάβα».

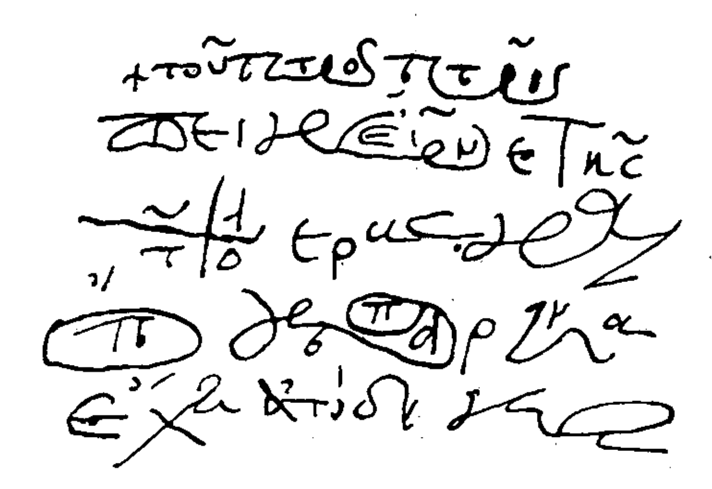
Ἐν φ. 8β : «Ἔκφρασις ἐν ἐπιτομῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίων μοναστηρίων».

φ. 17α : «Μηνολόγιον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ μετὰ καὶ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Μ'».

φ. 139β : «Ἀκολουθία τῶν ἁγίων παθῶν».

φ. 146α : «Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὴν λαμπρὰν . . . τῆς . . . Ἀναστάσεως».

Κολοβὸν οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,105 × 0,155. Ὁ κῶδιξ ἔφθαρται ὑπὸ τῆς νοτίδος. Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος συνεστάχωνται δύο περγαμηνὰ φύλλα, διαστ. 0,128 × 0,175, περιέχοντα τμῆμα τῆς ἀκολουθίας τῶν θ' ᾠδῶν καὶ ἄλλα τινὰ τροπάρια, ἐκ κώδικος τοῦ XI αἰῶνος. Τὸ φ. 166 προσετέθη κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἐν φ. 166β τάδε :

* ἤτοι : † *τοῦτω το τῶ τι|πειχῶ εἶνε τῆς | υψ(η)λοτερας καί | ὅπου το παρη να | ἔχη ἀτίδικον.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 141.

225

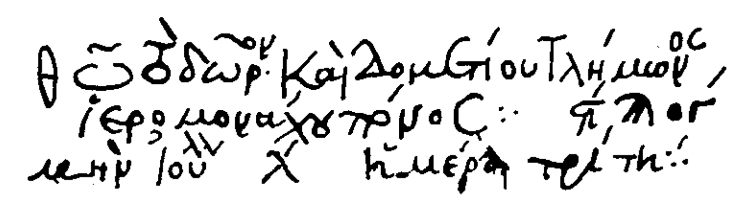
Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,218 Αἰὼν XV Φύλλα 164

1 (φ. 1α) Παρακλητικῆς ὁ γ' καὶ ὁ δ' ἦχος.

'Ακέφαλον. "Αρχ. : Τὸν θελητὴν τοῦ ἐλέους τεκοῦσα· πανελεῆμον παρθένε . . .

2 (φ. 148α) «'Εξαποστειλάρια καὶ ἑωθινὰ τὰ ια'».

'Εν τέλει τούτων, φ. 152β, τάδε :

* ἤτοι : *θ(εο)ῦ τὸ δῶρον· καὶ Δομετίου τλήμωνος* | *ἱερομονάχου πόνος :·* ,ς϶λογ' [6973 = 1465] | *μην(ὶ) ἰουλλ(ίω) λ' ἡμέρα τρίτη :·*

3 (φ. 153α) « . . . Τοῦ Σωτῆρος οἱ κανόνες· καθὲν σάββατον εἰς τὸν ἦχον».

4 (φ. 159α) «Τὰ ἐξαποστειλάρια τῆς ἑβδομάδος».

'Ο βιβλιογράφος εἶναι ἐπιμελής. 'Εν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ διορθώσεις εἰς τὸ κείμενον. 'Επίσης πολλαχοῦ ἀναγράφει ἐν ταῖς ᾤαις καὶ ἄλλας γραφὰς πλὴν τῆς ἐν τῷ κειμένῳ παρασημειῶν συνήθως : *εὗρον ἐν ἑτέρ(ῳ) ὄντ(ως)* (ἰδὲ φ. 27α, 71β, 85α, 102β). 'Εν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 132α, 142β, *τὸ ἕτ(ε)ρ(ον) πρωτότυπ(ον)* . . . 'Εν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 156α : *τὸ πρωτότυπ(ον)* . . . Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,09 × 0,152.

'Εν φ. 162β ἀναγινώσκομεν : *τὸ ἀμπέλιν ὑπῆραμεν ἀπὸ ξύλου· ἐπεὶ ἡ παπαδία* | *ἔδοσε μαρτυρία ὅτϊ ἀπὸ ξύλ(ου) τὸ ὑπῆρασϊ* S' [= καὶ] *αὐτόι·* | *ἐξοδΐασα εἰς τὸ κλάδοσ εἰσ ἓξ ἐργάτασ ἀπὸ ἑπτὰ* | *σολδία μὲ ψωμ(ὶ)* S' [= καὶ] *ἄλλα·* ⟨. . . . .⟩ *ιδ' ἄσπρα :·* | *εἰς σκάψιμον ὀκτῶ ἀργάτασ ἄσπρα ιθ' :·* | *εἰς βλασολόγημα* S' *δέσϊμον·* S' *δύο σκαλίσματα* | *ἄσπρα ις'· εἰς τοὺς δραγάτασ ἄσπρα τρία·* | *εἰς ἀγώγιν να φέρω τὰ ςαφύλ(ια) ἄσπρα ὀκτῶ· εἰς ῥε*|*τζίνιν ἄσπρα τρία·* S' *εἰσ τριγητάδες* S' *να πατητικ(όν)·* | *ἄσπρα τρία·* S' *εἰς μπίθι του βαγενίου ἄσπρα τρία :· ἐπουλίσαμεν τὸ κρασὶν* S' *ὑπῆραμεν ἑξήντα ἄσπρα·* | *ὅτϊ ἦτον ἀτϋχον τὸ κρασΐν· τὸν ἄλλον χρόνον* | *ὑπῆρεν το 'ὁ κουλούρασ :· ἐφέτος·* S' *τί εἰσ* | *δέσϊμον* S' *δύο φοραῖσ τὸ ἐσκαλίσαμεν τὸ ἀμπέλ(ι)·* | *δέκα ἀργάτασ· χωρὶς ψωμὶν* S' *κρασὶν πενήντ(α)* | *σολδία·* S' *τέσσαρα* S' *δῶσα ἄσπρα τ(ῶν) δραγάτων·* S' *τῶν* | *τριγητάδων* S' *να τὸ φέρωμ(εν) τὸ ςαφύλ(ι) δέκα ἄσπρα·* | *μπίθη εἰσ τὸ βαγένϊν τρία ἄσπρα· εἰς τὸ ῥετζίν(ϊν)* | *ἄσπρα τρία· ἐπουλίσαμ(εν) τὸ κρασίν·* S' *ἔδοσάν μ(ας)* | *κρασὶν μούζον· ὁ ματαράγκοσ· ὁ γεωργ*[ης] *ὁ μεταξάσ, ὁ κῦρ παῦλοσ ὁ λϊβαδάρϊσ· ὑπῆραμεν οὖν ἑκατ(ὸν)* | *ἑξήντα ἄσπρα :· ἀπὸ τὰ χωράφϊα* S' *εἰμὴ ἕνα* | *κυλὸν σιτάρϊν ὑπῆραμεν·* S' *ὑμισὸν κϋλὸν ῥεβίθια* | *τοὺσ τέσσαρεσ χρόνουσ :· Καρίδϊα* S' *ὁ θ(εὸ)σ τὸ ἠ*|*ξεύρι δὲν ἐπούλισα ὅσον να επάρω τὸ ἀγώγιν* | *ὅπου ἔδοσα*

να τα φέρουν· S' τὰ ἐπίλοιπα | ἐφάγαμεν S' ἐμοῖσ S' ἐδώσαμεν S' δϊὰ τὴν | ψϋχήν τουσ ὅπου ἔδοσαν τὰσ καρέασ | εἰς τὴν ἐκκλησίαν :· S' εἰς τὰσ ἑορτάσ :·
Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου ἀναγινώσκομεν : *ασπρ|α | ΚΓ' | S' πα|τητι|κὸν | ἄσπρ(α) | S' ἐ|δου|λεύα|μ(εν) S' | ἡμεῖσ :·*
ἐν δὲ τῇ κάτω ᾤᾳ : *ρπ̄ ἀμπέλ[ια] με ο κε' ρα'* . . . [1]
Ἐν φ. 163α ἀναγινώσκομεν : *† τὸν πρῶτὸν χρόνον εἰσ τὰσ ιδ τοῦ Ἰουλλ(ίου) S' ἔπεί|καμεν τῆν ἑορτὴν τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)σ· τἰ τῶν ψάλτων τί τὸν | κανονάρχ(ον) ὀκτῶ υπ(ε)ρ(πυρα) τ(ῶν) παπάδων ὅλων ἀπὸ ἄσπρον S' | δύο κερία· ἀπὸ ὕμισοῦ σολδίου λίβανον S' ἀνάμα | να λειτουργήσουν· Κερὶν ἕξ λύτρεσ· λίβανον τρίων | ἀσπρῶν· ἐλάδϊν τί ὅπου ἐκάψαμεν εἰσ τὰ καντύλια | τί ὅπου ἔφαγαν· μίαν λύτραν· τὴν ἑσπέραν τράπε(ζαν) | S' τὸ γιόμαν· ἀλεύριν δϊὰ ταῖσ προσφοραῖσ S' ὅπου | ἔφαγαν ἕνα ἀλογοφόρτιν ἄσπρα κε' · ψάρ(ια;) ὅσπρια | S' ξύλα ἄσπρα ⟨ΙΓ'⟩ κε'· μίαν σύκλα κρασὶν | ἄσπρα Γ'⟨Ε⟩ :· ὁμοι|(ως) τὸν β' χρόνον πάρεξ ὅτϊ ἔδοσα | ὀλιγότ(ε)ρ(α ;) τῶν ψαλτῶν ἐπεὶ δὲν ἔπεικα ἀγρυπνίαν :· | ἦτον τ(ὸν) πρῶτον χρόνον S' ἀπὸ τ(ὴν) ἄρταν ψάλτ :· ρμη' | ἔπεικαμεν S' τῶν κτητόρων λειτουργΐασ S' τράπεζαν: · τὸν τρίτον ἦτον θανατικὸν S' οἴδαν τον οἱ καλογραῖσ | εἰσ ἐλάδϊν S' εἰσ ψάρ S' εἰσ ὅσπρια S' εἰσ ξύλα | ἄσπρα εἰκοσϊ πέντε μ(ε)τ(ὰ) τὸ θϋμίαμα S' κερίν : — | ἐφέτοσ τί εἰσ ἐλάδϊν τί εἰσ κρασὶν ὅτϊ ἦτον ἀ|κριβόν τί εἰσ τὰ ἄλλα ἄσπρα ἐξήντα : — τέσσαρες χρόνοι χιλίαισ τετρακοσίαισ ἑξήντα | ἡμέρασ ἀπὸ σολδὶν τὴν ἡμέραν εἶναι τετρα|κόσια ὀγδοηντα ἑπτὰ ἄσπρα· εἰσ κερίν· | εἰσ λάδιν δύο καντύλια τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς S' τοῦ κανανάρχ(ου)· | S' εἰσ λιβάνον : · Ἱερά, φελώνιν στιχάριν | S' τὰ ἄλλα μὲ ἐδϊκά μου, εἰμὴ ἕνα παλαιὸν | πϊτραχήλιν ηὗραμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν· | βιβλία S' ἐδϊκά μου καθὼσ τὸ ἠξεύρουν ὅλοι : — | τίποτες ἀπὸ τροφὴν δεν ἧυρα καθὼσ | τὸ ἠξεύρουν ὅλοι : — | Ἀπὸ τὰ βιβάρια τἰ ὅπου ἐφάγαμ(εν) τἰ ὅπου μ(ας) ἔδοσαν λ' ἄσπρα | τ(ὸν) β' χρ(όνον)· ὁμοί(ως) ὅσ ἔικοσϊ· ὅταν ἦτον τὸ θανατ(ϊκὸν) οὐδὲ ἐν | ἐφέτοσ ὅσ λ' ἄσπρα : · | Τί εις τὰσ ἑορτ(ας) τί εἰσ τ(ὴν) ἐκκλησί(αν) | ἐπέκεινα ἑπτακόσϊα ἄσπρα*
Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, 163α, σημειοῦται : *σ | κε | πε.*
Ἐν φ. 163β ἀναγινώσκομεν : *† Φελώνϊν δὲν ἧυρα ςιχάριν δὲν ἧυρα οὐδὲ ἄλλον τἰ | μόνον ἕνα πιτραχήλ[ιν] :· με ἐδϊκά μου ἐδουλεύον μου | S' με βιβλία μου· ἀπὸ τὰ καρύδϊα S' ὁ θ(εὸ)ς τὸ ἠξεύρι | δεν ἐπούλισα ὅσον να επάρω σωςὰ ὅσα ἔδωκα | δϊὰ τὸ ἀγώγιν να τὰ φέρω· εἰμὴ ἐφάγαμεν S' ἡ|μεῖσ κ(αὶ) ἔδωσαμεν S' ἄλλων χριστϊανῶν δϊὰ τ(ὴν) | ψυχήν τουσ ὅπου ἔβαλαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταῖσ | καραῖσ . . . | ὑπὲ δὲν ἔψαλα τ(ὴν) ἐκκλησίαν μόνον ἐπα|-ραλάμβανα τὰ εἰσοδήματα τῆσ ἐκκλη|σίασ. S' ἐξοδίαζα εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ἀν | χρεωςῶ τὴν ἐκκλησίαν να τὴν πληρώσω· | εἰ δὲ χρεωςεῖ με ἡ ἐκκλησία, γυρέβω να | πληρωθῶ : — ἐφύτευσα εἰς τόπον τῆσ | ἐκκλησίασ ἀμπέλιν S' θέλο τὸ μερίδιόν μου : — | † ἄφηκα τὸν π(α)π(ᾶ) τζουάνιν κεχρὶν κυλλ(ὰ) δώδεκα. S' ἧυρα ἕξ | περώνουσ δϊὰ θύρεσ τρϊακοσίουσ· σιτ(ά)ρ(ι) εἰς τὸ |*

1. Ἀπεσχισμένον τὸ μέρος τοῦ φύλλου, ἐν ᾧ ἡ συνέχεια.

κοφίνιν· ἐλάδϊν εἰς τὸ ϛαμνὶν· κρόκον· | εἰς τὸν κῆπον εἰς τὸ πέραμαν· κρομήδ· | τ(ὸν) κῆπον τῆσ ἐκκλησί(ας) πράσσα S' κραμπία : — | *ἄσπρα λ' εἰσ τοὺσ παπάδασ χωρὶσ τοῦ μ(ητ)ροπολίτη· | εἰσ τὰς δ' ἑορτα σπε ἄσπρα :· τετρακοσ(ια) δγδοήντ(α) ζ' ϙ εἰσ κερὶν εἰσ λάδ εἰς θυμίαμα | ἑπτακόσϊα μβ' μ(ε)τ(ὰ) μ(ητ)ροπολίτ(η ;) | νδ' | χ'μ* [1].

Ἐν φ. 164α : † *τὸν πρῶτον χρ(όνον) ὅπου ἤλθαμ(εν) εἰς τὰσ ιε' τοῦ ἰουλλ(ίου) | ὑπῆραμεν τὸ ἀμπέλιν ἀπὸ ξύλ ἐπεὶ ἔιπεν ἡ | παπαδία μ(ε)τ(ὰ)* ρ/Μ [=μαρτύρων ;] *ὅτι S' ὁ παπάς τησ ἀπὸ ξύλ τὸ ὑπῆρ(εν)· | τὸν ἄλλον χρ(όνον) ἐπουλίσαμ(εν) κρασὶ S' ὑπῆραμ(εν) ἑξήντα ¦ ἄσπρα ὅτϊ ἦτὸν ἐφτϊνὸν S' τὸ κρασὶν ἦτον καταλυμ(έν)ον | όσὰν τὸ ἠξεύρουν·οἱ γείτονες ὅλοι· τὸν Β' ⟨τρίτον⟩ χρ(όνον) | τὸ ὑπῆρεν ὁ κουλούρασ· τὸν τρίτον ἐπουλίσαμ(εν) | κ(αὶ) ὑπῆραμεν ἑκατὸν ἑξήντα ἄσπρα· S' ἔδωσε μας ὁ | ματαράγκοσ ἀπὸ τὸ κρασίν του κ(αὶ) ὁ γεωρΓ ὁ μεταξὰσ ¦ ὁ γαμβρόσ μ(ας) S' ο λιβαδάριος | ἀπὸ τὰ βϊβάρια τϊ ὅπου ἔφαγαμ(εν) | τί ἄσπρα οὐκ οἶδα να ειναι πλέα ἀπὸ* τριαν ⟨σαραν⟩ *ἄσπρα | τ(ὸν) β' ἢ εἴκοσι ἢ πλέον ὀυκ οἶδα· τὸν ἐφέτον ὁμοι(ως) εἰς λ' ἄσπρα, | ἀπὸ τὰ χωράφια* ἓν ⟨δυο⟩ *κύλλ | σιτάριν ⟨ἢ τρία ὅλον⟩ τὸν κερόν : S' ῥεβίθία ὑμϊσ(όν), κύλο· | † εἰς κερὶν εἰς θϋμίαμα S' εἰς ἐλάδ εἰς τὸν φανὸν S' εἰς | τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς τὸ καντύλιν :* — *οἱ τεσσαρες χρόνοι· χιλίαισ τετρακοσίαισ ἑξήντ(α) ἡμέρ : | ἀπὸ σόλδ τ(ὴν) ἡμέραν εἰσὶ τετρακόσϊα ὀγδοηντα | ἑπτὰ ἄσπρα· τὸν χρόνον ὅπου ἤλθαμ(εν) εἰς τὴν | ἑορτὴν τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς εἶχα τοὺσ ἱερεῖσ ὅλουσ S' τοὺσ ψάλτασ | ἦτον S' ὁ λαλούτζοσ κ(αὶ) ἔδωκα τῶν ψάλτων ὀκτὼ υπ(έ)ρ(πυρα) | διότι ἔπεικα ἀγρυπνΐαν· τ(ῶν) ἱερέων ἀπὸ ἄσπρον· | S' θϋμίαμα S' κερὶν S' ἀνάμα· τὸ σιτάρϊν ὅπου τὰ | κόλυβα ἀγορασὸν· ὁμοί(ως) οἱ προσφοραῖσ ἀγωρασόν· | τὸ ἀλεύριν· S' τὸ κερὶν S' τὸ ἐλάδ S' τὸ θϋμίαμα· | S' ἔπεικα δύο τράπεζαισ· S' τῶν κτητόρων ὀσὰν | τὸ εἶδαν οἱ γείτονεσ : τὸν δεύτ(ε)ρ(ον) ὀσὰν ὀλιγότ(ε)ρ(α ;) ὅτι δὲν | ἔπεικα ἀγρυπνίαν. τὸ θανατ(ϊκὸν) S' οἶδαν το οἱ ἁγίαισ οἱ κα|λογραῖσ εἴ τϊ ἔπεικα· ὁμοίως ἐφέτοσ ἀγόρασα S' | καρίδια :* — | *ὁμοῦ ψνδ' :* —

Ἐν φ. 164β ἀναγινώσκομεν κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένα : *ἀπὸ τὰ βιβάρια· | τὸν ἕνα χρ(όνον) τί ὅπου | φάγαμ(εν) τί ἄσπρα λ' ασπρ(α) | ὁμοι(ως) τὸν εἴκοσϊα· | τ(ὸν) ἐφέτον χρ(όνον) λ' ἄσπρ(α) | τρεῖσ χϊλιάδεσ κεραμίδ | τριακόσϊα | ἑξήντα | ἄσπρα· ἀπὸ τῆσ ἐκκλησιασ ρ' ἄσπρα | S' εἶναι τὰ ν' τῆσ ἐκκλησίασ· S' ἀπὸ τὰ ἑξήντα τὰ τριάντα· | S' θέλει ἔξοδον τὴν ὑμϊσὶν νε'· | μένο αὐτὰ λοιπὰ τῆσ ἐκκλησίασ· | S' ογδοήντα ἀπὸ τὰ βιβάρ(ια) : ὁμοῦ | ἑκατὸν* πέντε ⟨δεκαπέντε⟩ *τῆσ ἐκκλησίασ | τοὺς τέσσαρεσ χρόνουσ :* (ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ ἑτέρα σελίς) : *δ' χρόνοι χίλιαισ ⟨ἑξακοσίαισ⟩ τετρακοσίαισ | . . . . | ἀπὸ σολδ' τὴν ἡμέραν | τετρακόσϊα ὀγδόἡντα | ἑπτὰ ἄσπρα :* — | *εἰς τὴν*

1. Ἐκ διορθώσεως τοῦ κατ' ἀρχὰς χ'λ.

α'ην ἑορτ(ὴν) ρ' ἄσπρα | χωρὶσ ψωμὶν S' κρασὶν S' | ἐλάδιν κ(αὶ) κερὶν S' θῦμί-α|μα S' ψάρ S' ἄλλα δ|σπρϊα· ὁμοί(ως) τ(ὴν) β' | ἑβδομηντ(α) ἄσπρα· | τ(ὴν) τρίτην εἰ|κοσία τ(ὴν) δ' σαράντα | S' εἰς καρίδ : — | τὸν πρῶτον χρ(όνον) | ὑπῆρεν το ἡ πα|παδία τὸ κρασὶ | ἀπὸ ξύλον τὸ ὑπῆ|ρα τὸ ἀμπέλ· | τὸν δεύτ(ε)ρ(ον) ὑπήραμ(εν) | ἐξήντα ἄσπρα· | τὸν τρίτον ἑκατ(ὸν)· | ἐξήντα. ἔβάλαμ(εν) | S' ἡμεῖσ δύο σίκλεσ | ἀπὸ τοῦ ματαράγκου | S' ἔβαλαμ(εν) S' ἀπὸ | τοῦ γεωργ τοῦ γαμβροῦ | μ(ας).

Τὰ σημειώματα ταῦτα φαίνονται τοῦ XV αἰῶνος.

Ἐν φ. 161α «Εἰς τὸν κανόνα τοῦ κολύβου, εἰς τὴν δ' καθίσματα ἦχος πλάγιος α'». Ἐν φ. 161β : «ὁ οἶκος» ὁ ἀρχ. *αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος*. Ἀμφότερα ταῦτα χειρὶ τοῦ XVI πιθανῶς αἰῶνος. Ἐν φ. 158β καὶ 162α, ἅτινα εἶχον καταλειφθῆ ἄγραφα, δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 299.

226

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,212 × 0,30 Αἰὼν XVIII Φύλλα 114.

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν.

1 (φ. 4α) «Τριώδιον [Γερμανοῦ] τοῦ Νέου Πατρῶν... περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἅπασαν ἀκολουθίαν ...».

2 (φ. 85β) [Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν ;] «... καὶ τὸ πεντηκοστάριον ...».

Ἐν τέλει, φ. 112β : *εγράφη η παροῦσα ἀσματομελὺρητος, κ(αὶ) ψυχοσωτήριος βῖβλος· | διαχειρὸς Γαβριὴλ ἱερομονάχου ενἔτι αψπς : — | 1786 οκτομβρίου 14.* Καὶ κατωτέρω : *κ(αι) τὸ παρὸν παρα παχωμίου κ(αι) ὅποιως τὸ ἀποξενόση νὰ εἶναι ἀφο|ρισμένος.* Οὗτος φαίνεται κτήτωρ, οὗτινος αὐτόγραφος εἶναι, νομίζω, ὁ ἐν φ. 113α πίναξ τῶν τροπαρίων τοῦ τριῳδίου. Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 4α ἀναγινώσκομεν : *β'ος : τόμος.*

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,155 × 0,23. Ἐνιαχοῦ βάναυσα ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα πολύχρωμα. Τὰ φ. 1β, 2β-3β, 30β, 44β, 113β–114α ἄγραφα τελείως. Ἐν φ. 1α ἀηδὲς σκαρίφημα τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ Ἰωάσαφ κρατούντων μετὰ χεῖρας τὴν ὑπ' αὐτῶν ἱδρυθεῖσαν μονὴν τοῦ Μετεώρου. Ἐν φ. 2α καὶ 114β δοκίμια κονδυλίου.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος: *γράψον εἰς ένα μίλο | θερμασία | φισόν, σάος δράος | διὰνονος διανάβιος, τρογ|δια να κιμιθή ασθενής | Γράψον τρία φίλα δάφνης κ(αὶ) βά|λε τα κριφὰ υποκάτω της κεφα|λείς του ασθενοῦντος | ξ6, φθ, 33, ψχ 47, | Μ, Ψχ, βα | το σικότι του ακὰνθοχείρου κ(αι) η σπλειν|α του ξηρὰ να τα λήδσις κ(αὶ) να | τα σμίξης με κρασί κ(αί) να το ποί|νης νιστηκὸς (3) ημὲραις ἰατρέυ|ται ἀποκτικιόν | δια το ανεμοπήρομα | ξόσπορον κ(αὶ) λιγαρὸσπο-*

ρον | κ(αὶ) σκοπήδηα (καὶ) ποιτα ἀποξήδι, | να το κάμης ἔμπλαστρον να το | βάλεις ης το κεφάλει κ(αὶ) ἰᾶται.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἔντυπα ἁπλᾶ καὶ ἐπικεχρυσωμένα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους μετ' ὀρειχαλκίνου ἀγκίστρου.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 224.

227

Χάρτης Διαστ. 0,102 × 0,145 Αἰὼν XVI Φύλλα 96

1 (φ. 1β) «Ἐξαποστειλάριον λεγόμενον τῇ [δ]ευτέρᾳ κυριακῇ τῆς μεγάλης τε[σσ]αρακοστῆς. Πρὸς [τὸ] οἱ μαθηταὶ συνέλθωμεν».

Ἀρχ. : [Δέ]σποινα, πάντων δέσποινα, ἀπάντων ὑπερτέρα,
καὶ πάν[τ]ων ὑπερέχουσα τῶν ἄνω στρατευμάτων,
. . . .
Τελ. : Τότε ἡμᾶς ἀξίωσον ἰδεῖν σε θεοτόκε
τότε ἡμᾶς βοήθησον δέσποινα τῶν ἁπάντων.

2 (φ. 3α) Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

3 (φ. 7α) «Νόμιμον πάνυ ὠφέλιμον καὶ ἐκλεκτὸν εἰς πατέρας πνευματικούς».

Προτάσσονται τὰ περὶ ἐξομολογήσεως γεγραμμένα ἐν τῇ δημώδει.

4 (φ. 66α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος ἤτοι τοῦ μανδύου».

Τὰ φ. 65–82 εἶχον κατ' ἀρχὰς παραμείνει ἄγραφα. Τινὰ τούτων ἐπληρώθησαν σημειωμάτων κατὰ τὸν XVIII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα. Οὕτω ἐν φ. 65β ἔχομεν ἀναγραφὴν ὀνομάτων ἐκ τοῦ χωρίου *«Μασικουλούρη»*, ἐγγραφέντων ὅπως μνημονεύωνται ἐν τῇ προθέσει. Ἐν τούτοις καὶ τάδε : *Στεριὰνο, Σεραφειμοῦλα, Μιληκο, Θαλὰσσο, Σκὰρλο,, Ἄλτηνο, Ζουγρὰφο, Λάπο.* Ἐν φ. 71β παρόμοιον σημείωμα ἐκ τοῦ χωρίου *Σοφάδες*, καὶ ἐν φ. 79β ἐκ τοῦ χωρίου *Πελάγια* (κατ' ἀρχὰς εἶχε γραφῇ : *Περὰγια*) καὶ ἐν φ. 81β ἐκ τοῦ χωρίου *Τούρναβος*. Ἐν φ. 82α-β τύπος «συμαρτυρίας» περὶ τοῦ ἀξίου ἱερωθῆναι.

Ἐν τῇ ἔξω καὶ ἄνω ῴᾳ τοῦ φ. 95β γέγραπται βαναύσως : *ἐτόυτο τό νόμηκω ήνε του παπᾶ φιλᾶρε|του.* Ἐν δὲ τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος : . . . | † *ἐτοῦς ,ζκδ* [* 7024 = 1516] *ἐν μ////η μαΐο* | *απεθανὲ ω παπα . . .* | *φιλαρετως. . . .* | . . . | *είς τὲς ύκοσιεξι* [*ϛ*] | *ηγουμενος . . .* | . . .

Καὶ ἐν φ. 96β σημειώματα ὀνομάτων τῆς προθέσεως καὶ δὴ ἐκ τοῦ χωρίου *Συκαλάρη*, ἐν οἷς καὶ τὸ *Κομηνός*.

Στάχωσις — ἐξηρθρωμένη τανῦν τὴν ῥάχιν — ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου καστανοχρόου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 327.

228

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,103×0,154 Αἰὼν XVI Φύλλα 142

1 (φ. 1α) ['Ακολουθία τοῦ Μεγάλου 'Αγιασμοῦ ;]. — 'Ακέφαλος.
2 (φ. 4α) «'Ακολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ [κ]ατὰ αβγ-».
3 (φ. 17β) Εὐχαὶ «εἰς τὸ χωράφιν· εἰς τὸν ἀμπελῶνα· εἰς τὸν κῆπον».
4 (φ. 19α) «'Ακολουθία εἰς ῥασοφοροῦντα».
5 (φ. 21β) «'Ακολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος».
6 (φ. 44α) «'Ακολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος».
7 (φ. 92α) «'Ακολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ».
8 (φ. 132α) «Εὐχὴ λεγομένη ὑπὸ ἀρχιερέως ἢ ἱερέως ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαμβάνειν τῶν θείων καὶ ἀχράντων μυστηρίων».
9 (φ. 134α) «Μεθοδίου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου διάταξις περὶ τῶν διαφόρων τρόπῳ καὶ ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων».
10 (φ. 135α) «Εὐχὴ ἱλασμοῦ εἰς τὸν ἀπὸ ἀρνήσεως ἐπιστρέφοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν πίστιν».
"Αρχ. : Δίκαιος εἶ κύριε καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου...
11 (φ. 136α) «Εὐχὴ ἄλλη, εἰς ἱλασμόν».
"Αρχ. : Δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας σου, Πέτρῳ τῷ κορυφαίῳ τῶν 'Αποστόλων κατεμπιστεύσας.
12 (φ. 137α) «Εὐχή, πρὸς χριστιανοὺς ὑπαχθέντας ἐθνικῇ πλάνῃ, ἐπιστρέψαντας δὲ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ προσδραμόντας».
13 (φ. 137β) «Εὐχὴ ἐπὶ ἀποστατήσαντος παιδὸς καὶ μαγαρίσαντος καὶ μετανοοῦντος» — Κολοβή.

'Εν φ. 1α, ἐν ταῖς ᾤαις, ὀνόματά τινα, ἐν οἷς καὶ τὰ *Θόδο* καὶ *Παρίσης*. 'Εν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί, τῆς αὐτῆς ἴσως χειρός. 'Επὶ τῶν πινακίδων, ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει, ἔχουσιν ἐπικολληθῇ φύλλα γεγραμμένα τοῦ κώδικος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, μεταλλικῶν γόμφων καὶ δερματίνων πλεκτῶν θηλυκωτήρων.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 278.

229

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,095 × 0,142 Αἰὼν XVIII Φύλλα 211

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων μέλη τοῦ ἑσπερινοῦ, κεκραγάρια κατ' ἦχον, «κεκραγάρια ἐκκλησιαστικά», πολυελέους, μέλη τῆς ἀκαθίστου, δοξολογίας, συλλειτουργικὰ τῆς λειτουργίας Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου, Θεοτόκια, ἑωθινά, τροπάρια διαφόρων ἁγίων κλ. κλ.

—'Αναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

1. [...] Κουκουμᾶς (φ. 25α).

2. Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς (φ. 28β).
3. Ξένος ὁ Κορώνης (φ. 30β, 47α, 65β).
4. Μελχισεδὲκ ἐπίσκοπος (φ. 39β).
5. Μανουὴλ Χρυσάφης (φ. 49α, 59α, 59β, 70α, 76β, 84β, 97α, 103β, 120α, 188α, 202α, 205α).
6. Θεόδουλος μοναχὸς (φ. 50α).
7. Ἀνδρέας (φ. 50α).
8. Παγκράτιος μοναχὸς (φ. 50β).
9. Θεοφάνης πατριάρχης Καρίκης (φ. 51α, 68β).
10. Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Ἀγχιάλου (φ. 53α).
11. Ἄνθιμος ἱερομόναχος (φ. 56α).
12. Λάσκαρις (φ. 58α).
13. Ἰωάσαφ ὁ νέος Κουκουζέλης (φ. 67β).
14. [. . .] Ἠθικὸς (φ. 70β).
15. Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 82α(;), 90α, 190β).
16. Κλήμης ἱερομόναχος (φ. 102α).
17. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς (φ. 106α).

Ἐν φ. 2β μουσικὴ κλῖμαξ ἡ καλουμένη τροχός, γεγραμμένη διὰ μελάνων διαφόρων χρωμάτων. Περὶ ταύτης ἀναγινώσκομεν ἐν φ. 2α : *λουκάκης ἐγρ'αψεν τὸν τροχὸν | ἀπὸ κωνσταντινουπόλει. | 1796 : Ἰουνίου 15.*

Ἐν φ. 118β : « † τὸ παρὸν τροπάριον ψάλλεται ἐν πάσαις ταῖς ἀγρυπνίαις τῶν δοξαζομένων ἁγίων ἐν τῇ λιτῇ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ [τοῦ Μετεώρου ;]».— φ. 208α : «κράτημα πέρσικον λεγόμενον ναΐ πάνυ ὡραῖον· ψάλλεται ἔσω φωνῇ».

Ἐν φ. 210β : *«τό παρόν ἀναστασιματάρηον ὑπάρχει | τῆς βασιλεικῆς μονῆς τοῦ μετεώρου· | κ(αὶ) τὸ ἔλαβα καγὼ ὁ π(α)π(α) γρηγόριος | παρὰ σαμωὴλ Ἱεροδιακόνου, | διὰ νά διάβάσῳ μουσικὰ κ(αὶ) αὐτῶ | μετό να εἶτον παλαιὸν κ(αὶ) ἄχριστόν | τὴν σήμερον ἡμέραν κ(αὶ) δέν μοῦ ἐκα|μνεν διὰ τοῦτο ἔδωσα κ(αὶ) τὸ ἔδεσαν | εἰς τό βαρλὰμ ὁ παπ(α) σαμοὴλ κ(αὶ) μοῦ: | ἐπῆραν παράδες : 43 ἤγουν σαράν|τα τρεῖς: κ(αὶ) λοιπὸν δὲν ταῖς ἐπείρα | ἀπὸ τον ἡγούμενον τοῦς παράδες | ὅμος τὸ ἔδωσα εἰς τὸ σκευοφη|λάκιον δια να βρίσκετε : πάντα | 1797 : ἰαννουάριου | ὁ κακογραφεὺς γριγόριος | . . .*

Τὰ φ. 1–2 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Τὸ φ. 1, 100β–101α τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 210 ἀηδῆ τινα σκαριφήματα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐρυθρωποῦ ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ εἰκόνες. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους μετὰ ὀρειχαλκίνων ἀγκιστρίων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

230

Χάρτης στιλπνὸς | Διαστ. 0,152×0,216 | Αἰὼν XVI (;) | Φύλλα 248

Μηναῖον Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. Ὁ Ἀπρίλιος ἄρχ. ἀπὸ τοῦ φ. 118α. —φ. 102β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Μαρτίῳ] κζ′ : Τῆς ἁγίας μάρτυρος Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ».—φ. 123β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Ἀπριλίῳ], γ′ : Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικήτα ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Μηδικίου . . .».—φ. 180β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Ἀπριλίῳ], ιθ′ : Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Παλαιολαυρίτου».— φ. 195α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Ἀπριλίῳ], κβ′ : μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Συκαιώτου». Ἐν τέλει τοῦ Μαρτίου, φ. 117β, τάδε :

* ἤτοι : *τῷ συντελεσῇ* *τῶν καλ(ῶν) θ(ε)ῷ δόξα :—*
τῇ παντελείῳ *τριάδι, θ(ε)ῷ δόξα :—*
[καθέτως :] *χρ(ι)σ(ο)φ(όρου) ἱερ(ο)μ(ο)ν(ά)χου*

Καὶ ἐν τέλει πάλιν τοῦ κώδικος, εἰς σταυροειδὲς σύμπλεγμα ἐπίσης : *χρ(ι)σ(ο)φ(όρου) ἱερ(ο)μ(ο)ν(ά)χου.*

Ὁ βιβλιογράφος εἶναι γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων κωδίκων ὡς *Χαραλάμπης*. Οὗτος δὲ φαίνεται διὰ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος μετωνομάσθη *Χριστόφορος*.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 90 καὶ Β 275 .

231

Χάρτης στιλπνὸς | Διαστ. 0,158×0,232 | Αἰὼν XV | Φύλλα 48

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου. — Κολοβή.

2 (φ. 2β) Τροπάριά τινα τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἁγίου Γεωργίου κλ.

3 (φ. 3α) «Ἀκολουθία εἰς τὸν μέλλοντα λαβεῖν τὸ ῥάκος(;)».

4 (φ. 5α) «Τάξις γινομένη εἰς τὸν μέλλοντα λαμβάνειν τὸ ἅγιον καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα».

5 (φ. 25α) «Τάξις ... τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σχήματος, ἥτις προεγράφη ἕως τοῦ τί προσῆλθες ...».

6 (φ. 47α) «Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπόλουτρον ...» — Κολοβή.

Ὁ κῶδιξ λελυμασμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος, ἥτις πολλὰ τοῦ κώδικος γεγραμμένα διὰ κιρροῦ μέλανος κατέστησεν ἐξίτηλα. Γέγραπται δὲ οὗτος ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,11 × 0,162. Ἐν φ. 11β, 12α, 25β παρετήρησα ναὶ διπλοτονούμενα. Τὸ φ. 24 ἐλλιπὲς κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου ἀποκοπὲν διὰ ψαλίδος. Ἐν αὐτῷ θὰ ὑπῆρχεν ἴσως βιβλιογραφικὸν σημείωμα.

Περιβάλλεται διὰ βυρσίνου περιβλήματος.— Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 291.

232

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,217 Αἰὼν XVI. Φύλλα 388

1 (φ. 1α) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ πεντηκοστάριον ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ δικαίου Λαζάρου περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκουλουθίαν [sic]...».

Μέγα μέρος τοῦ κεφαλαιώματος τούτου διὰ κεφαλαίων συμπλεκομένων γραμμάτων.

2 (φ. 387α) «... Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου πρόλογος, εἰς τὸν ῥηθέντα κατηχητικὸν λόγον, τοῦ ... Ἰωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου, τῇ ... κυριακῇ τοῦ Πάσχα ...».

Ἐν τέλει τοῦ Πεντηκοσταρίου, φ. 386β:

* ἤτοι: *δόξα τῶ θ(ε)ῶ τῶ διδοῦντι ἀρχὴ καὶ τέλοσ : —*
ἰω(άνν)ου ἱέρέ(ως)·— ὁ ταπεινὸσ μπιᾶλοσ : † † †

Ὁ βιβλιογράφος οὗτος τμῆμα μόνον τοῦ κώδικος ἔγραψε· διότι ἐν αὐτῷ διακρίνονται πολλαὶ γραφαί. Ἐπίσης καὶ διάφορα εἴδη χάρτου ἔχομεν ἐν τῷ κώδικι. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 114α: † *δοκίμ(ι)ων του κ(όν)δῖλϊου κ(αὶ) τ(η)ς μελ(ας) κ(αὶ) του καλαμάριϊοῦ : — :* (γραφὴ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος). Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 385β διαγεγραμμένα: † ⟨*πεντικοστάριον τοῦ ἁγίου μ(ε)τ(ε)ώρου*⟩ † Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 388β: *πεντῆκωστάριον τῆς αγίας μονῆς τῆς υψηλο|τέρας ἦνε : —* (Ἀμφότερα τὰ σημειώματα ταῦτα τοῦ XVI–XVII αἰῶνος).

[* Πρβλ. «Βυζαντὶς» Α' 1909, σελ. 236μ σημ. 3.]

Ἐν φ. 1α καὶ ἀλλαχοῦ κομψά τινα ἐπίτιτλα. Τὸ φ. 84β κατελείφθη ἄγραφον. Ἱκανὰ φύλλα ῥυπαρὰ καὶ ἐφθαρμένα ὡς ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ κηροῦ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἀφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 138.

233

Χάρτης | Διαστ. 0,148 × 0,203 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 63

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία ἐπὶ τῇ ἀποτομῇ τοῦ Προδρόμου. — Ἀκέφαλος.
"Αρχ.: ...προφῆτα κήρυξ Πρόδρομε Σ[τ]ιχερόν. Τίμιος ἐναντίον κυρίου ἀθάνατος...

2 (φ. 27α) Ἀκολουθία τῆς συνάξεως τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου (ζ' Ἰανουαρίου).

3 (φ. 42α) Ἀκολουθία τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου (κδ' Φεβρουαρ.).

4 (φ. 49α) Ἀκολουθία ἐπὶ τῇ τρίτῃ εὑρέσει τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου (κε' Μαΐου).

5 (φ. 59β) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου «ἐγκώμιον εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ τιμίου... προδρόμου... Ἰωάννου».
"Αρχ.: Τρίτον μήνυμα τῆς τοῦ Προδρόμου μνήμης ἡ παροῦσα ἡμέρα φέρουσα...

Διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι διάφοροι γραφαί, σύγχρονοι, καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Τὸ φ. 41β ἄγραφον.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων καὶ ἐντύπων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου τανῦν.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β—.

234

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,155 × 0,212 | Αἰὼν XVIII | Φύλλα 127

1 (φ. 5α) Ἀκολουθία τῶν Ταξιαρχῶν (η' Νοεμβρίου).

2 (φ. 39β) Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου (λ' Νοεμβρίου).

3 (φ. 81α) «Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον ἰαμβικὸς διὰ στίχων ενμέτρων [sic], οὗ ἡ ἀκροστοιχίς: "Ὕμνος παρ' ἡμῶν ἐκτεθήσῃ Παμμάκαρ, Μύρων πρόεδρε, καὶ τῶν πάντων προστάτα, Νικόλαε θεράπον Χριστοῦ καὶ μύστα, ὃν καὶ προσδέχου ὡς βραχύτατον δῶρον, σαῖς σώζων εὐχαῖς τοὺς μέλπειν σε τολμῶντας».

4 (φ. 93β) Ἀκολουθία εἰς ἅγιον Σπυρίδωνα Τριμυθοῦντος (ιβ' Δεκεμβρίου).

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ τῶν φ. μέρους συνήθως 0,085 × 0,132. Τὰ φ. 1–4, 88α–93α, 125β–127β ἄγραφα. Κῶδιξ ἀστάχωτος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β—.

235

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,21 × 0,302 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 412

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λόγοι.

α' (φ. 2α) «...περὶ ἀκαταλήπτου ἀπόντος τοῦ ἐπισκόπου».

β' (φ. 14α) «...πρὸ πολλῶν ἡμερῶν πρὸς ἀνομοίους εἰπόντος, εἶτα πρὸς Ἰουδαίους, εἶτα σιγήσαντος διὰ παρουσίαν ἐπισκόπων, καὶ μαρτύρων μνήμας πολλῶν γενομένας· νῦν πάλιν πρὸς ἀνομοίους, περὶ ἀκαταλήπτου».

γ' (φ. 27β) «. . . Περὶ ἀκαταλήπτου καὶ ὅτι οὐδὲ συγκατάβασις τοῦ Θεοῦ φορητὴ τοῖς Σεραφείμ».

δ' (φ. 39β) «Λόγος δ' . . . περὶ ἀκαταλήπτου».
"Αρχ. : "Ηρκει μὲν δείξαντα πρώην ἀνθρώποις ἀκατάληπτον ὄντα τὸν Θεόν. . .

ε' (φ. 52β) «Λόγος ε' . . . Περὶ ἀκαταλήπτου».
"Αρχ. : 'Επειδὰν μέλλῃ τις μακροτέρας ὑποθέσεως ἅπτεσθαι. . .

ς' (φ. 68α) «Λόγος ς' . . . περὶ ἀκαταλήπτου πρὸς ἀνομοίους».
"Αρχ. : Μίαν ὑμῖν διελέχθην ἡμέραν· καὶ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας. . .

ζ' (φ. 77α) «. . . πρὸς τοὺς ἀπολειφθέντας τῆς συνάξεως, καὶ τοῦ ὁμοούσιον εἶναι τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ ἀπόδειξις· καὶ ὅτι ταπεινὸς εἰρημένα καὶ γεγενημένα παρ' αὐτοῦ οὐ δι' ἀσθένειαν δυνάμεως ἐγίνετο, ἀλλὰ δι' οἰκονομίας διαφόρου⟨ς⟩. Περὶ ἀκαταλήπτου».

η' (φ. 93α) «. . . κατὰ αἱρετικῶν· καὶ εἰς τὴν αἴτησιν τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου».

θ' (φ. 105α) «. . . κατὰ 'Ιουδαίων, ἐλέχθη δὲ πρὸς τοὺς 'Ιουδαΐζοντας καὶ μετ' ἐκείνων νηστεύοντας . . . ».

ι' (φ. 123β) «. . . κατὰ 'Ιουδαίων λόγος β'».

ια' (φ. 137α) «Λόγος Γ' . . . πρὸς 'Ιουδαίους . . . ».

ιβ' (φ. 164α) «Λόγος Δ' . . . ὅτε τῇ προτεραίᾳ μακρὰν ὁμιλίαν εἰπὼν κατὰ 'Ιουδαίων καὶ βράγχῳ κατασχεθεὶς ἀπὸ τοῦ μήκους τῶν εἰρημένων ταύτην εἶπεν . . . ».

ιγ' (φ. 179β) «Λόγος ε' . . . κατὰ 'Ιουδαίων . . . ».

ιδ' (φ. 194α) «Λόγος ς' . . . κατὰ 'Ιουδαίων . . . ».

ιε' (φ. 214α) «. . . ἔπαινος τῶν ἀπαντησάντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ περὶ εὐταξίας ταῖς [sic] ἐν ταῖς δοξολογίαις καὶ εἰς τὸ εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου . . . ».

ις' (φ. 226β) «. . . εἰς τὸ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ οὗ [sic] ἀπέθανεν 'Οζίας ὁ βασιλεύς· καὶ ὅτι οὐ δεῖ χρόνον, οὐδὲ στοιχεῖον ἓν παρατρέχειν τῶν γραφῶν . . .»

ιζ' (φ. 232β) «. . . εἰς τὴν πρώτην τῶν παραλειπομένων . . . καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης· καὶ ὅτι χρὴ μὴ θαρρεῖν τὸν ἐνάρετον· καὶ ὅσον κακὸν ἡ ἀπόνοια. . .».

ιη' (φ. 242β) «. . . εἰς τὰ Σεραφείμ· καὶ ὅσον ἐστὶν ἀξίωμα πλησίον ἑστάναι τοῦ θρόνου τοῦ βασιλικοῦ· καὶ ὅτι καὶ ἀνθρώποις τὸ ἀξίωμα τοῦτο κεκτῆσθαι δυνατόν· καὶ περὶ μετανοίας . . . ».

ιθ' (φ. 250α) «. . . μετὰ τὰς καλάνδας τῇ ἑξῆς κατὰ μεθυόντων . . . καὶ εἰς τὸν πτωχὸν Λάζαρον . . . ».

κ' (φ. 272β) «. . . εἰς τὸν πλούσιον καὶ εἰς τὸν Λάζαρον· καὶ ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν βιωθανῶν οὐ γίνονται δαίμονες· καὶ περὶ κρίσεως καὶ ἐλεημοσύνης . . . ».

κα' (φ. 284β) «. . . εἰς τὸν πλούσιον καὶ εἰς τὸν Λάζαρον· καὶ τίνος ἕνεκεν οὐκ εἶπεν ἔλαβες τὰ ἀγαθά σου, ἀλλ' ἀπέλαβες· καὶ διατί οἱ μὲν δίκαιοι κινδύνοις περιπίπτουσι πολλάκις· οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ τούτους διαφεύγουσιν».

κβ' (φ. 303α) «. . . εἰς κατὰ τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχὸν Λάζαρον παραβολήν· καὶ ὅτι τὸ συνειδὸς εἴωθεν ἡμᾶς ἀναμιμνήσκειν παλαιὰ ἁμαρτήματα· καὶ εἰς τὸν 'Ιωσήφ . . . ».

κγ΄ (φ. 315β) «. . . πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας τὸ[sic] φεύγειν τὴν ἱερωσύνην ἀπολογητικός . . . ».

κδ΄ (φ. 326β) «Περὶ ἱερωσύνης λόγος β΄».
Προτάσσεται, φ. 236β, περίληψις φέρουσα τὴν ἐρυθρόγραφον ἐπιγραφήν : «τάδε ἔστιν ἐν τῷ β΄ λόγῳ».

κε΄ (φ. 338α) «. . . περὶ ἱερωσύνης· λόγος Γ΄».
Προτάσσεται, φ. 337β – 338α, περίληψις τοῦ λόγου.

κς΄ (φ. 366α) «. . . περὶ ἱερωσύνης λόγος Δ΄».
Προτάσσεται, φ. 365β–366α, περίληψις τοῦ λόγου.

κζ΄ (φ. 383α) «. . . περὶ ἱερωσύνης, λόγος ε΄».
Προτάσσεται, φ. 383 α, περίληψις τοῦ λόγου.

κη΄ (φ. 391α) «. . . περὶ ἱερωσύνης, λόγος ς΄ . . . ».
Προτάσσεται, φ. 390β–391α, περίληψις τοῦ λόγου.

Ἐν φ. 1α–2α προτάσσεται πίναξ τῶν περιεχομένων τοῦ ὅλου κώδικος φέρων ἐρυθρόγραφον τὴν ἐπιγραφήν : « † Πίναξ σὺν Θεῷ τοῦ παρόντος βιβλίου». Γέγραπται δὲ ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς ὁπωσοῦν κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,06 × 0,22. Ἐν φ. 323β, καὶ ἀλλαχοῦ ἔτι, παρετήρησα *μὲν* διπλοτονούμενον. Τὰ φ. 265β καὶ 410β-412α τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 412β μεταξὺ ἄλλων ἀπηλειμμένων σημειωμάτων καί τι λέγον ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τῆς μονῆς Μετεώρου. Ἐπίσης ἀπηλειμμένα καὶ διεσβεσμένα σημειώματα καὶ ἐν τοῖς παραφύλλοις τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β — .

236

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,203 × 0,286 Αἰὼν XVI Φύλλα 356

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α΄ (φ. 13α) Τὸ κατὰ Ματθαῖον.

β΄ (φ. 113α) Τὸ κατὰ Μᾶρκον.

γ΄ (φ. 176α) Τὸ κατὰ Λουκᾶν.

δ΄ (φ. 279α) Τὸ κατὰ Ἰωάννην.

Ἑκάστου εὐαγγελίου προτάσσεται ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων· ἐπίσης τοῦ κατὰ Μᾶρκον, Λουκᾶν καὶ Ἰωάννην προτάσσεται σημείωμα περὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐγράφη ἕκαστον καὶ τοῦ ἰδιάζοντος χαρακτῆρος τούτου. Ἑκάστου δὲ τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων ἕπεται σημείωμα περὶ τῶν στίχων τούτου καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐκδόσεως. (Ἐν τέλει τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου ὑπόγραμμα-ἐξεταστέον).

Ἐν φ. 1α–8β προτάσσεται « † Δήλωσις ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν λεγόμενον εὐαγγέλιον . . . ». Ἐν τέλει τῆς δηλώσεως ταύ-

της, φ. 8β : † τετραβάγγελον | τ(ῆ)ς μονῆς τοῦ κ(υρίο)υ S′ [= καὶ] θ(εο)ῦ καὶ σ(ωτῆ)ρος ἡμ(ῶν) ι(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ. καὶ τ(ῆ)ς πανά|γνου ἀυτοῦ μ(ητ)ρ(ό)ς· πέτρ(α)ς | σταγῶν· τ(ῆ)ς ἐπικεκλη|μένης· μετάιωρον :. |

τριὰσ ἁγία φύσισ ἡ μοναρχία·
δίδου χρε|ῶν μοι λύσιν· ὡς πα|νοικτίρμων·
τὸ πολλ(ῦ;) ἐπταικότ(ι) καὶ σὲ παροργήσ(αν)τι :

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,14 × 0,192. συνήθως. Εἰς ταύτας δὲν συμπεριλαμβάνω καὶ τὰ παρασελίδια σημειώματα περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἑκάστη περικοπὴ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας κλπ. Ἐν φ. 13α, 113α, 176α, 279α ἐπίτιτλα. Τὰ φ. 12β καὶ 355β ἄγραφα. Μεταξὺ τῶν φ. 355 καὶ 356 ἀπεσπάσθησαν φύλλα δύο. Τὸ φ. 356 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθὲν κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἐν φ. 356β σημείωμα τοῦ XVIII πιθανώτατα αἰῶνος : *† ἐνθειμήσης, δια τοῦ κῦρ θεοτῷκι, πὄς ἔλαβα δίο ἐ|βαγγελια, και | ἔναν, στἄβρόν, ἀμανάτι | δια εἰκοσιδίο χἴλιαδες ἄ[σ]πρά, . . . εἰς τῶ μετάιῶρος . . .*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ ὁλοσηρικοῦ ἐπικαλύμματος. Ἐπὶ τῶν πινακίδων ἦσαν ποτὲ καθηλωμένα κοσμήματα μετάλλινα, ἀποσπασθέντα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας κλωστίνους πλεκτοὺς μετὰ ὀρειχαλκίνου ἀγκιστρίου. Ἔχει δὲ καὶ φύλακας δερματίνους πρασίνου χρώματος ἐπικεκολλημένους ἐπὶ τῆς ἔξω ᾤας τῶν φ. 113, 176, 279.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

237

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,205 × 0,308 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 389

Καινὴ Διαθήκη.

α′ (φ. 20α) Τὸ κατὰ Ματθαῖον.

Προτάσσονται, φ. 18α–19α, «τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια». φ. 19α-β σημείωμα περὶ τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων καί, φ. 19β, οἱ στίχοι εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον.

Ἀρχ. : Ματθαίου τόδε ἔργον ἀριστοπόνοιο τελώνου . . .

β′ (φ. 71β) Τὸ κατὰ Μᾶρκον.

Προτάσσονται, φ. 70β-71α, τοῦ κατὰ Μᾶρκον τὰ κεφάλαια καὶ οἱ εἰς αὐτὸ στίχοι.

Ἀρχ. : Ὅσα περὶ Χριστοῖο θεηγόρος ἔθνεα Πέτρος . . .

γ′ (φ. 104β) Τὸ κατὰ Λουκᾶν.

Προτάσσονται, φ. 102β–104α, τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Λουκᾶν καὶ οἱ εἰς αὐτὸ στίχοι.

Ἀρχ. : Λουκᾶς ἠπιοθυμος ἀκεστορίης ἐπιίστωρ . . .

δ′ (φ. 158α) Τὸ κατὰ Ἰωάννην.

Προτάσσονται, φ. 157α, τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην καὶ οἱ εἰς αὐτὸ στίχοι.

Ἀρχ. : Βροντίης θεόφωνος Ἰωάννης πανάριστος . . .

Ἐν τέλει ἑκάστου τῶν εὐαγγελίων σημείωμα περὶ τῶν στίχων τῶν ἀποτε-

λούντων αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐκδόσεως τούτου. Ὅλων δὲ τῶν εὐαγγελίων προτάσσονται :

α' (φ. 1α) «Δήλωσις διαλαμβάνουσα τὴν τοῦ χρόνου τῶν εὐαγγελίων ἀνάγνωσιν· καὶ τὴν τῶν εὐαγγελιστῶν διαδοχήν. πόθεν τὲ ἄρχονται· καὶ ποῦ καταλήγουσιν».

β' (φ. 2β) Ἀναγραφὴ τῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης.

γ' (φ. 2α) «Δήλωσις τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὀφειλόντων λέγεσθαι ἀποστολοευαγγελίων».

ε' (φ. 197α) «Πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων».

ς' (φ. 241β) «Καθολικὴ ἐπιστολὴ Ἰακώβου».

ζ' (φ. 246α) «Πέτρου καθολικὴ πρώτη ἐπιστολή».

η' (φ. 250β) «Πέτρου δευτέρα καθολικὴ ἐπιστολή».

θ' (φ. 254α) «Καθολικὴ πρώτη ἐπιστολὴ Ἰωάννου».

ι' (φ. 259α) «Ἰωάννου ἐπιστολὴ δευτέρα».

ια' (φ. 259β) «Ἰωάννου τρίτη ἐπιστολή».

ιβ' (φ. 260β) «Ἐπιστολὴ Ἰούδα καθολική».

ιγ' (φ. 263α) «Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολὴ πρὸς Ῥωμαίους».

ιδ' (φ. 279β) «Πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐπιστολή».

ιε' (φ. 295α) «Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

ις' (φ. 306β) «Πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

ιζ' (φ. 313α) «Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

ιη' (φ. 320α) «Πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

ιθ' (φ. 325α) «Πρὸς Κολασσαεῖς [sic] ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

κ' (φ. 329β) «Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴ πρώτη [Παύλου]».

κα' (φ. 334β) «Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐπιστολὴ [Παύλου]».

κβ' (φ. 337β) «Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

κγ' (φ. 342β) «Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα ἐπιστολὴ Παύλου».

κδ' (φ. 346β) «Πρὸς Τῖτον ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

κε' (φ. 349α) «Πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

κς' (φ. 351α) «Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ . . . Παύλου».

κζ' (φ. 366α) «Ἀποκάλυψις τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ καὶ εὐαγγελιστοῦ τοῦ Θεολόγου».

Τῶν διαφόρων ἀποστολικῶν ἐπιστολῶν προτάσσεται ἡ ὑπόθεσις, ἕπεται δὲ σημείωμα περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν στίχων καὶ τοῦ τόπου ὅθεν ἐπεστάλησαν καὶ συνήθως καὶ περὶ τοῦ προσώπου, δι' οὗ ἐγράφησαν.

Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Πέτρου καὶ δὴ ἡ ἀποκάλυψις συνοδεύονται διὰ παλαιῶν παρασελιδίων σχολίων.

Γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελής. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ τῶν φ. μέρους 0,13 × 0,22. Εἰς ταύτας δὲν ὑπολογίζω καὶ τὰ διάφορα παρασημειώματα καὶ τὰ παρασελίδια σχόλια. Ἐν φ. 20α, 71β, 104β, 158α, 197α ἁπλᾶ ἐπίτιτλα. Τὸ φ. 17β ἄγραφον. Αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 362 καὶ 366 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Ἐν φ. 389α : † *θνθν'ϛλχ ϛἐ϶λξϲνθ'υϲχ· χ'κθ϶υϛψλκ'θ ϶λν* | *ηϛηοϛ'λνθνετϛλχψλχηθ ϶νθ'ηθ· ξλνθυλχ* : — [* ἤτοι : † αναν'ιου ἱερομωνάχωυ·

ὑπαρχι το πὰρον | βιβλίον· ανεψιου του βαρνάβα. μοναχου : —]. Καὶ κατωτέρω: † *θ·η·ζ·ς·ε· Γβα↳ποξ·ν | μλκ↘ωψχφυτ·σ* [* ἤτοι : † α·β·γ·δ·ε· ζηθικλμ·ν | ξοπρστυφχψ·ω].

Ἐν φ. 389β : † *ἀνάνίου καὶ κατωτέρω* : † *τῆς ψυλοτέρας τῶ βιβλήῶ ἑτοῦτο | κᾶι οποῦ τῶ ἐβγάλή να ἑνέ ἀσὶχώρετός | ἀπὸ πάσϊς ιαιροπρᾶξήας* : — | *καὶ* [* πρβλ. «Βυζαντὶς» Α΄ 1909, σελ. 236μ σημ. 3]. Ταῦτα ἦσαν ἀφανῆ, τοῦ φύλλου 389 ἐπικεκολλημένου ὄντος ἐπὶ τῆς πινακίδος, ὅθεν ἀπεσπάσθη ὑπ' ἐμοῦ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015 καὶ 0,01. Ἔχει καὶ γόμφους μεταλλίνους, εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς τέσσαρας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

238

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,20 × 0,30 Αἰὼν XVI Φύλλα 420

Παρακλητική.

Ἐν τέλει ταύτης :

α΄ (φ. 405β) «Ἐξαποστειλάρια ἀναστάσιμα τὰ ια΄ σὺν τοῖς θεοτοκίοις καὶ ἑωθινοῖς αὐτῶν, ποίημα κυροῦ Λέοντος τοῦ δεσπότου».

Ἐν τέλει τούτων, φ. 409β, διὰ κιρρᾶς γραφῆς :

τέλος πέφηκεν τῶν | εξαποστειλ(α)ρ(ίων)
χ(ριστ)ὲ δίδου πονέοντι τὲὴν | πολίολβον ἀρρωγὴν:

β΄ (φ. 410α) Καθίσματα τῆς Θεοτόκου ψαλλόμενα ἐν ταῖς δεσποτικαῖς ἑορταῖς.

γ΄ (φ. 412α) Τροπάρια νεκρώσιμα.

Ἐν τέλει τούτων, φ. 416α, διὰ κιρροῦ μέλανος :

χρ(στ)ε δίδου μοι πολλ(ῶν) | σφαλμ(ά)τ(ων) λύσιν·
τοῦ ͵ζουμβ΄ [*7042 = 1533] *ἔτ(ους) ἰν(δικτιῶν)ος ς΄*

δ΄ (φ. 417α) «Τοῦ ἁγίου . . . Γεωργίου ἰδιόμελα ψαλλόμενα καθ' ἓν σάββατον εἰς τὴν λιτὴν εἰς τὸν ναὸν τοῦ αὐτοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου . . . ».

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,07×0,21. Διακρίνονται δ' ἐν τῷ κώδικι διάφοροι γραφαὶ διαφόρων, ὡς φαίνεται, χειρῶν. Ἐνιαχοῦ ἐπίτιτλα διὰ κιρροῦ μέλανος. Τὸ φ. 416 ἀποκεκομμένον κατὰ τὸ ἥμισυ διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Ἐν τῷ ἀποκοπέντι μέρει θὰ ὑπῆρχε βιβλιογραφικὸν σημείωμα.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἀναγραφὴ μετὰ πίνακος τῶν ἐμπακτῶν [sic] τῶν μηνῶν. Ἐν φ. 420α-β καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος διάφοροι λογαριασμοί, τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος, ἐν ᾧ πλεῖστα βαπτιστικὰ καὶ ἐπώνυμα. Ἐν τούτοις, φ. 420α, *κόσσα δούκα*.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας, ἔχει δὲ καί τινας γόμφους ὀρειχαλκίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 14.

239

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,21 × 0,29 | Αἰὼν XIV | Φύλλα 264

1 (φ. 1α) Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ «. . . λόγος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδύτητα . . . ».

2 (φ. 2α) «Τοῦ αὐτοῦ [Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ] εἰς τὴν νέαν κυριακὴν καὶ εἰς τὸ ἔαρ . . . ».

3 (φ. 4α) «Τοῦ αὐτοῦ [Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ] εἰς τὴν γέννησιν τοῦ . . . . . Χριστοῦ . . . ».

4 (φ. 6α) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τριῳδοπρόφητον» [= τριῴδιον].
Ἐν φ. 248β δι' ἐρυθροῦ μέλανος χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου :
† *Δόξα σοι ὁ θ(εὸ)σ ἡμ(ῶν) δόξα σοι :~*
† *ὢ τ(ῶν) σοφῶν σου κριμάτων Χ(ριστ)έ.*
† *τὸ πν(εῦμ)ᾶ σου τὸ ἀγαθὸν, ὁδιγήσει με ἐν γῇ εὐθεία :~*
† *δόξα κ(ύριε) τῇ μακροθυμία σου.*
† *κ(ύρι)ε, φεῖσαι τῶν ψυχῶν ἡμῶν :—*
Ἐν τέλει τοῦ τριῳδίου, φ. 259β, γέγραπται :

* ἤτοι : *'Επληρώθ(η) ἡ παρροῦσα δέλτ(ος) | αὔτη· δϊα χοιρ(ὸς) κἀμοῦ τοῦ ἁ| μαρτωλοῦ, καὶ ἐλαχίστου, καὶ διὰ | πολλῶν σφαλμάτ(ων), καλλινίκ(ου) ἱερο(μον)άχ(ου)· ἀγροίκ(ου) καὶ ἀκ(α)τανοήτου | τῆς γραμματικ(ῆ)ς τέχνης· γρα(φὲν) | δὲ κ(αὶ) οἴκειωθὲν αὐτῷ· καὶ οἱ μέ|λλοντες αὐτὸ ἀναπτύσιν, καὶ ψάλλ(ειν), | εὔχεσθε διὰ τὸν κ(ύριο)ν; καὶ μὴ ἐ|π'ἀρᾶσθε· ὅ(τι) εἴρη(κεν) ὁ σοφότα|τος σολομῶν· ὅ(τι), οὔτε γάμ(ος) | ἄκλαυθμως, οὔτε νέκυσ, ἄ|μειδος, οὔτε μερῶψ, ἀθά|νατος, οὔτε βίβλ(ος), ἄσφαλτ(ος)· | πρ(ὸς) (δὲ) καὶ τοῦ προφητου δα(βὶ)δ· | οἱ κ(α)τ(ὰ)ρώμενοι ἐξωλοθρευθή|σοντ(αι)· ἐγρά(φη) (δὲ) καὶ ἐπληρώθ(η)· τῷ | μηνὶ ἰουλλ(ίω) δ'· ἡμέρα δευτέρα. | ὥρα. θ'· ἐν ἔτη· ,ϛω////ϟγ'* [6893 = 1385] | *ἰν(δικτιῶνος) ζ' : ——————*

Καὶ ἀμέσως κατωτέρω :

τὸν δακτύλοις γράψαντα· τὸν κὲκ|τημένον·
τὸν ἀναγϊνώσκοντα | Cυνπροθυμία·
φύλαττ(ε) τοὺς | τρεῖς, ἡ τριᾶς τρισολβίος : ∾

Ὁ βιβλιογράφος οὗτος Καλλίνικος εἶναι ἐπιμελής. Πολλαχοῦ σημειοῖ ἐν ταῖς ᾤαις τὰ τυχὸν σφάλματα ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ κειμένου, σφάλματα ἅτινα διαγινώσκει, ὀφειλόμενα μᾶλλον εἰς τὸ ἀντίβολον ὅπερ ὑπ' ὄψιν εἶχεν ἢ εἰς αὐτὸν τοῦτον.

5 (φ. 260α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . λόγος καὶ ἑρμηνεία εἰς τὴν προφητείαν· λεγομένη ἑξαήμερος· ἀρχομένου· [sic] ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ· ὅτε ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος· ἐξελθεῖν ἐκ Χαλδαίων ἀπελθεῖν εἰς γῆν Χαναάν».— Κολοβόν.

Τελ. : . . . καὶ νεανικῆς δεόμενος ψυχῆς πρὸς τὴν τούτων ἐκπλήρωσιν· βλέπετε λοιπὸν καὶ τοῦ πατριάρ . . .

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3, 5 κείμενα ἔχουσι γραφῇ ὑπ' ἄλλων, μεταγενεστέρων χειρῶν τῆς γραψάσης τὸν κυρίως κώδικα, ἤτοι τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 κείμενον. Γέγραπται δὲ ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν αἱ συνήθεις διαστάσεις 0,07 × 0,21. Κοσμεῖται δὲ ὑπὸ ἐπιτίτλων κοινῆς ἐκτελέσεως. Ἐν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 13α : σημείωμα, τοῦ XV–XVI αἰῶνος, ἐν ᾧ τοπωνυμία *Λογοθετᾶδες*. Κάτω ᾦαι φύλλων τινῶν (καὶ δὴ τῶν ὑπ' ἀριθ. 229, 251, 252, 255, 256, 258) ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

240

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,145 × 0,208 — Αἰὼν XVIII (;) — Φύλλα 89

Στιχηρὰ διάφορα καὶ κανόνες.

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,095 × 0,15. Τὰ φύλλα 1–2 προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ εἶναι ἐκ στιλπνοῦ χάρτου.

Ἐν φ. 1α γράμμα ὑπὸ χρονολογίαν ͵αψζ' [*1707], μηνὶ ὀκτωβρίῳ κα', ἡμέρᾳ

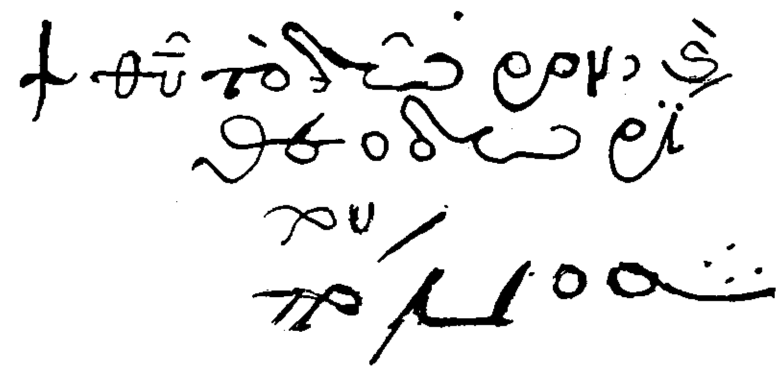
τρίτη, καθ' ὃ ἱερομόναχός τις Κάλλιστος διαβεβαιοῖ ὅτι ἐξομολογήσας Δημουλᾶν τινα εὗρεν αὐτὸν ἄξιον τῆς ἱερωσύνης.
Ἐν φ. 2α μεταξὺ ἄλλων, γέγραπται βαναύσως, κατὰ τὸν XVIII–XIX αἰῶνα, *ετοῦτο τὸ χαρτη ὑνε του παπα καληστρο* . . . Ἐν φ. 89β, καὶ ἀλλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις, διάφορα δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἡ μονοκονδυλιά: . . . *Κύριλλος.*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

241

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,212 Αἰὼν XIV Φύλλα 328

1 (φ. 9α) Εὐχαὶ διάφοροι.
Ἐν τέλει τούτων, φ. 252α, τάδε:

* ἤτοι: † *θ(εο)ῦ τὸ δῶρον, κ(αὶ) | θεοδωρῖ|του | πόνοσ :*

Τὰ φ. 9α–17β ἐκπεσόντα ἀνεπληρώθησαν κατὰ τὸν XVI αἰῶνα δι' ἑτέρων. Τὸ φ. 130β ἄγραφον τελείως.

2 (φ. 253α) Τὰ ια' ἑωθινὰ εὐαγγέλια.

3 (φ. 269α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.
Ἐν τέλει ταύτης, φ. 296β, τάδε διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων: . . . *διαχυρὸς ἐμοῦ γεωργίου τάχα καὶ ἀνα|γνώστου* . . .

4 (φ. 297α) «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου». Ἐλλιπὴς κατὰ κείμενον δύο φύλλων, ὅπερ προὔκειτο νὰ γραφῇ ἐν τοῖς φ. 321–322, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐγένετο καὶ οὕτω τὰ φύλλα ταῦτα παρέμειναν ἄγραφα. Ἄγραφα τελείως καὶ τὰ φ. 1β–8β, 263α–268β, 325α–326α, 327α–328β. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 19α καὶ ἐν φ. 1α, 252β καὶ 326β δοκίμια κονδυλίου.

Τὰ κείμενα 2–4 ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVI αἰῶνα. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 κείμενον ὑπὸ τῆς νοτίδος ἐφθαρμένον.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν πινακίδων καθήλωνται γόμφοι μολύβδινοι. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος καθήλωται καί τις μολύβδινος σταυρός. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

242

Χάρτης Διαστ. 0,15 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 35

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

2 (φ. 8α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 27α :

μνήσθητι τὸν γράψαντα γρηγορίου μ(ονα)χ(οῦ) καὶ ἁμαρτωλοῦ :~

ἤτοι : *μνήσθητη τον γράψατα γρηγορίου (μον)αχ(οῦ) καὶ ἁμαρτωλοῦ :* —

3 (φ. 28α) Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἑβδομάδος.

4 (φ. 35β) «Ἀποστολοευαγγέλια εἰς ἱεράρχας, εἰς ὁσίους, εἰς ἱερομάρτυρας, εἰς ὁσίας γυναῖκας . . . ».— Κολοβά.

Τελ. : . . . ἁμαρτιῶν θυσίας αναφ[έ]ρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ χα . . .

Μόνον ἡ λειτουργία φαίνεται γεγραμμένη χειρὶ τοῦ μοναχοῦ Γρηγορίου. Ἐν φ. 8α, ἐν ἀρχῇ τῆς λειτουργίας, ἐπίτιτλον κομψόν.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.—Ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἔχει ἐπικολληθῆ περγαμηνὸν φύλλον ἐκ κώδικος τοῦ XIII–XIV αἰῶνος. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος γέγραπται κατὰ τὸν XVIII πιθανώτατα αἰῶνα : † *Ἑτοῦτω το χάρτι· εἶναι τον μεταιδρου·* . . .

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

243

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,105 × 0,143 Αἰὼν XIV Φύλλα 130

1 (φ. 4α) Γνωμικὰ καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τῶν γραφικῶν, πατερικῶν καὶ τῶν θύραθεν κειμένων περὶ διαφόρων κεφαλαίων.

Ἐπιγράφεται : *«Β[ι]βλίον, ἡ μέλισσα : † αρχ(ο)μένη ἀπὸ τὸ αγ(ιον) εὐα(γγέλιο)ν*
Μηδῦς με χερσῒ ρερυπομἓναις, λάβη,
μικρὸν γὰρ, | εἰμῒ. τῇ ὡρομἓν'η θέα·
πολὺν (δὲ) πλούτὸν, τοῖϲ ἐμοῖϲ | κόλ'ποις φἓρω : †

φ. 1α κεφ. α' : «Περὶ βίου ἀρετῆς καὶ κακίας».

φ. 6β κεφ. β' : «Περὶ φρονήσεως καὶ βουλῆς τοῦ ἀνθρώπου».

φ. 8β κεφ. γ' : «Περὶ ἁγνείας καὶ σωφροσύνης».

φ. 11β κεφ. Δ' : «Περὶ ἀνδρείας καὶ ἰσχύως».
φ. 12β κεφ. ε' : «Περὶ δικαιοσύνης».
φ. 14α κεφ. ς' : «Περὶ φίλων καὶ φιλαδελφίας».
φ. 18α κεφ. ζ' : «Περὶ ἐλεημοσύνης».
φ. 21β κεφ. η' : «Περὶ εὐεργεσίας καὶ χάριτος».
φ. 23β κεφ. θ' : «Περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας».
φ. 27β κεφ. ι' : «Περὶ ψεύδους καὶ διαβολῆς».
φ. 29β κεφ. ια' : «Περὶ κολακίας».
φ. 31β κεφ. ιβ' : «Περὶ πλούτου καὶ πενίας καὶ φιλαργυρίας».
φ. 36α κεφ. ιγ' : «Περὶ αὐταρκίας».
φ. 38α κεφ. ιδ' : «Περὶ προσευχῆς».
φ. 41β κεφ. ιε' : «Περὶ διδαχῆς καὶ λόγων καὶ ὁμιλίας».
φ. 45α κεφ. ις' : «Περὶ νουθεσίας».
φ. 48α κεφ. ιζ' : «Περὶ παιδίας καὶ φιλοσοφίας καὶ παίδων ἀνατροφῆς».
φ. 52α κεφ. ιη' : «Περὶ εὐτυχίας καὶ δυστυχίας».
φ. 56α κεφ. ιθ' : «Περὶ ὀργῆς καὶ θυμοῦ».
φ. 59β κεφ. κ' : «Περὶ σιωπῆς καὶ ἀπορρήτων».
φ. 62α κεφ. κα' : «Περὶ πολυπραγμοσύνης καὶ ἡσυχίας».
φ. 63β κεφ. κβ' : «Περὶ πλεονεξίας».
φ. 66α κεφ. κγ' : «Περὶ τιμῆς γονέων καὶ φιλοτεκνίας».
φ. 67β κεφ. κδ' : «Περὶ φόβου».
φ. 69α κεφ. κε' : «Περὶ τῶν ταχέως μεταβαλλομένων καὶ περὶ μετανοίας».
φ. 71α κεφ. κς' : «Περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως».
φ. 74α κεφ. κζ' : «Περὶ ἀκρασίας καὶ γαστριμαργίας».
φ. 76α κεφ. κη' : «Περὶ λύπης καὶ ἀλυπίας».
φ. 77α κεφ. κθ' : «Περὶ ὕπνου».
φ. 78α κεφ. λ' : «Περὶ μέθης».
φ. 80α κεφ. λα' : «Περὶ παρρησίας καὶ τοῦ ἐλέγχειν».
φ. 81α κεφ. λβ' : «Περὶ φιλοπονίας».
φ. 82α κεφ. λγ' : «Περὶ ὅρκου».
φ. 83α κεφ. λδ' : «Περὶ κενοδοξίας».
φ. 85α κεφ. λε' : «Περὶ ἀληθείας καὶ ψεύδους».
φ. 86α κεφ. λς' : «Περὶ θανάτου».
φ. 89β κεφ. λζ' : «Περὶ εἰρήνης καὶ πολέμου».
φ. 90β κεφ. λη' : «Περὶ ἐλπίδος».
φ. 92α κεφ. λθ' : «Περὶ γυναικός».
φ. 94β κεφ. μ' : «Περὶ ἀντιλογίας καὶ θρασύτητος».
φ. 95β κεφ. μα' : «Περὶ γήρους καὶ νεότητος».
φ. 98α κεφ. μβ' : «Περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας».
φ. 101α κεφ. μγ' : «Περὶ ἐπαίνου».
φ. 101β κεφ. μδ' : «Περὶ κάλλους».
φ. 102β κεφ. με' : «Περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως».

φ. 103β κεφ. μς' : «Περὶ δόξης».
φ. 104β κεφ. μζ' : «Περὶ γλωσσαλγίας».
φ. 105β [κεφ. μη' : Περὶ προνοίας].
φ. 106β κεφ. μθ' : «Περὶ ταπεινοφροσύνης».
φ. 107α κεφ. ν' : «Περὶ ἰητῶν».
φ. 107β κεφ. να' : «Περὶ πίστεως».
φ. 108α κεφ. νβ' : «Περὶ μνήμης».
φ. 108β κεφ. νγ' : «Περὶ ψυχῆς».
φ. 109α κεφ. νδ' : «Περὶ φθόνου».
φ. 110β κεφ. νε' : «Περὶ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου».
φ. 111β κεφ. νς' : «Περὶ τοῦ γνῶθι σεαυτόν».
φ. 112β κεφ. νζ' : «Περὶ χρηστότητος».
φ. 113β κεφ. νη' : «Περὶ νόμου».
φ. 114β κεφ. νθ' : «Περὶ λογικοῦ καὶ λογισμοῦ».
φ. 115β κεφ. ξ' : «Περὶ ἀφροσύνης».
φ. 116β κεφ. ξα' : «Περὶ ἀσωτείας».
φ. 117β κεφ. ξβ' : «Περὶ συνηθείας καὶ ἔθους».
φ. 118β κεφ. ξγ' : «Περὶ εὐγενείας».
φ. 119β κεφ. ξδ' : «Περὶ γέλωτος».
φ. 120α κεφ. ξε' : «Περὶ ἐνυπνίων».
φ. 120β κεφ. ξς' : «Περὶ ἀκακίας καὶ μνησικακίας».
φ. 121β κεφ. ξζ' : «Περὶ βίου ἀνωμαλίας».
φ. 122β κεφ. ξη' : «Περὶ τοῦ τιμᾶν ἀρετὴν καὶ κολάζειν κακίαν».
φ. 123α κεφ. ξθ' : «Περὶ ὅτι εὔκολος ἡ κακία· καὶ δυσπόριστος ἡ ἀρετή».
φ. 123β κεφ. ο' : «Περὶ φιλαυτίας».
φ. 124β κεφ. οα' : «Περὶ τοῦ ὅτι οὐκ ἀεὶ τὸ πλεῖον ἄριστον».

Τῶν ἀνωτέρω κεφαλαίων προτάσσεται ἐν φ. 3β ἐρυθρόγραφος πίναξ ἀνταποκρινόμενος κατὰ πάντα πρὸς τὸ κείμενον. Τῶν γνωμῶν περὶ τῶν ἐν ἑκάστῳ κεφαλαίῳ προτάσσονται αἱ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν ἀποστόλων.

Καὶ οἱ μὲν πατέρες, ὧν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος συντάγματι γνῶμαι ἢ ἀποσπάσματα, εἶναι οἱ Σολομών, Σιράχ, Ἁγ. Βασίλειος, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Κλήμης ['Αλεξανδρεύς], Νεῖλος [. . .], Φώτιος ὁ πατριάρχης, Κύριλλος [. . .], Ἰγνάτιος [. . .], Ὠριγένης, [Γρηγόριος] Νύσσης, Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος, Ἠσαΐας [ὁ προφήτης], Εὐάγριος [Ποντικός], Εἰρηναῖος [. . .], Κλήμης Ρώμης, Ἰσίδωρος [[Πηλουσιώτης], Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Ἀγαπητὸς [διάκονος], Μάξιμος [. . .], Εὐσέβιος [Καισαρείας ὁ Παμφίλου], Διονύσιος Ἀλεξανδρείας, Ἀθανάσιος ['Αλεξανδρείας], Σεβηριανὸς Γαβάλων, Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης, Εὐφραὶμ [ὁ Σύρος].

Οἱ δὲ θύραθεν εἶναι οἱ ἑξῆς :

Ἀγάθων 26α.
Ἀγησίλαος 13β.
Αἰλιανὸς 67β.

Αἰλιστίων (;) 21β, 51α, 84β, 95α.
Αἰσχίνης 79β, 120β (;), 121β.
Αἴσωπος 47β, 85β, 102β, 105β.
Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς 10β, 12α, 17β, 22β, 26α, 37β, 41α, 55α, 60β, 62α, 67α, 84β, 97α, 104α, 124β.
Ἀμφίδιος 83α.
Ἀνακρέων 36α.
Ἀναξαγόρας 78α.
Ἀναξίμανδρος 110β.
Ἀνάχαρσις 61α, 79β, 110α.
Ἀντίγονος βασιλεὺς 17β, 26β, 45α (;), 63β.
Ἀντισθένης 27β, 30β, 47β, 50α, 75β.
Ἀντιφάνης 65β, 112α.
Ἀντιφῶν 6β, 11α.
Ἀπολλώνιος [. . .] 34β, 58β, 60α, 103β, 105β, 110β.
Ἀριστείδης ὁ δίκαιος 7β, 35α, 88α, 90β.
Ἀρίστιππος 10α, 10β, 28β, 35β, 59α, 63β.
Ἀριστόνικος 122α.
Ἀριστοτέλης 6β, 7β, 12β, 16β, 25α, 34α, 41α, 47β, 50α, 58α, 61β, 63β, 67α, 70β, 74α, 84β, 88α, 95α, 95β, 104α, 110α.
Ἀριστοφάνης 90β.
Ἀριστώνυμος 35α, 47β.
Ἀρκεσίλαος 114β.
Ἀρριανὸς 58β.
Βίων 6α, 8α, 11α, 21α, 35α, 41α, 41β, 62α, 69α, 79α, 89α, 110α, 114β, 122β.
Γάϊος Καῖσαρ 8α, 97β.
Γλύκων [. . .] 105β.
Δαρεῖος 12β.
Δημάδης 114β.
Δημήτριος Φαληρεὺς 11α, 47β, 55β.
Δημόκριτος 6α, 8α, 11β, 16β, 21α, 22β, 25β, 27β, 28β, 37β, 44β, 50β, 51α, 55α, 58β, 59α, 62α, 65α, 69α, 75β, 78α, 80β, 81α, 81β, 82α, 89α, 93β, 97α, 100β, 105β, 109α, 110α, 113β, 122α, 123α, 124α (;).
Δημοσθένης 5β, 11α, 13β, 21α, 22α, 27β, 29α, 30β, 35β, 44β, 47β, 62α, 63β, 74α, 80β, 81β, 85β, 90α, 105α, 107β, 112α, 113α, 114α, 116β.
Δημῶναξ 5β, 7β, 17α, 35β, 44β, 55α, 59α, 63β, 105α.
Δίδυμος 5α, 33α, 68β, 106α, 106β, 111α, 112α.
Διογένης 6α, 10β, 23α, 28β, 30β, 34α, 44β, 47β, 51α, 65β, 75β, 76α, 79α, 84β, 88β, 93β, 97α, 102β, 117α, 119α, 122α, 124α.
Διόδωρος ὁ Σικελιώτης 15β, 26β, 35β, 56α.

Διονύσιος 60α.
Δισίνιος (=Σισίνιος;) 29α.
Δίφιλος 36α.
Δίων Ρωμαῖος 7α, 8α, 16β, 23α, 25β, 29α, 81β, 86α, 88β, 93β, 96β.
Δίων Χρυσόστομος 12α, 16α, 26α, 31α, 91β.
Ἐμπεδοκλῆς 47β.
Ἐπίκουρος 17α, 41α, 52α, 69α, 106β, 121α.
Ἐπίκτητος 8α, 11α, 13β, 14α, 21α, 27α, 30β, 37β, 41α, 47β, 50β, 51α, 55β, 67β, 75β, 79β, 80α, 81α, 85β, 89α, 105β, 108β, 109α, 111α, 112β, 114β, 115β, 120α.
Ἐπίχαρμος 45α, 69β.
Εὔηνος 58β.
Εὐκλείδης [Μεγαρεύς] 63β.
Εὐμένης 27α.
Εὐριπίδης 6α, 8α, 16β, 25β, 29α, 38α, 45α, 47β, 56α, 58β, 65β, 66α, 67α, 69α, 88β, 95β, 97α, 19α, 122β.
Ζάλευκος 103β, 109α, 114β.
Ζήνων 14α, 30β, 55β, 60β, 61α, 67α (;), 74α, 116β, 117β, 119α.
Ἡράκλειτος 23α, 85α.
Ἡρόδοτος 8β, 45α, 90β, 118β.
Ἡσίοδος 122β.
Θαλῆς 63β, 85β, 112α.
Θεμιστοκλῆς (;) 44β, 113β.
Θέογνις 6α, 59α, 76α.
Θεόκριτος 35β, 51α, 118β.
Θεόπεμπτος 76β, 77α, 119α.
Θεότιμος 73β.
Θεόφραστος 61β, 74α, 95β, 104β, 120α, 114β.
Θέσπις 23α, 35α, 119α.
Θλυβῖνος (;) 89α.
(Θουκυδίδης;) βλ. Λουκιδίδως.
Ἰάμβλιχος 9β.
Ἱέρων [ὁ τύραννος] 35β, 45α, 51α, 55β, 61β, 107β.
Ἰνοπίδης (=Ἠνοπίδης;) 45α.
Ἱπποθέων 122α, 122β.
Ἰσοκράτης 7β, 12α, 13β, 16α, 21α, 23α, 25α, 27α, 28β, 30α, 36α, 37β, 41α, 44β, 48α, 50α, 50β, 51α, 55α, 55β, 61β, 65β, 67α, 67β, 80β, 81α, 81β, 82β, 85β, 88α, 101β, 104α, 105α, 105β, 114β, 120α, 124β.
Ἰώσηπος 56α, 67β, 73β.
Κρίτων 17α, 22β, 25β, 34β, 75β, 97β, 110β.
Κλεάνθης 29β, 44α.

Κλείταρχος 5β, 7β, 10β, 13β, 16β, 17α, 25β, 34β, 37β, 88α, 105α, 110α, 111α.
Κλείτων 94α.
Κλεόβουλος [Λίνδιος] 6α, 110α.
Κλεόστρατος 79β.
Κότυς ὁ Θρακῶν βασιλεὺς 27α.
Κράτης 23α, 30β, 75β, 116α.
Κριτίας 17α.
Κῦρος 114β.
Κύψελος Κορίνθιος 55β, 117α.
Λάκων ἀνώνυμος 6α, 12α.
Λάυ(σ;)ου ὁ ἑρμηνευτὴς 52α.
Λεύκιππος 76β, 91β, 92α, 110α, 113α, 120β.
Λιβάνιος 17β, 18α, 56α.
Λουκιανὸς 29β, 35α.
Λουκιδίδως (= Θουκιδίδης ;) 26α, 26β, 90α, 110β.
Λυκοῦργος [ὁ νομοθέτης] 6α, 62α.
Λύσανδρος 23α.
Μαρκῖνος 81β.
Μένανδρος 7β, 9β, 12α, 13β, 14α, 17α, 18α, 23α, 29α, 35α, 45α, 59α, 65β, 69α, 79α, 79β, 84β, 86α, 90β, 95β, 102β, 112α, 113α, 117α, 118α.
Μενέδημος 11α.
Μέτελλος ὁ γέρων 60β.
Μητροδῶρος 100β.
Μοσχίων 10α, 13β, 21α, 28β, 31α, 34β, 37β, 44β, 55α, 63β, 74α, 76β, 88α, 101β, 109α, 120α, 121α.
Μουσώνιος 12α, 27β, 35β, 95β.
Ναυκράτης 59α.
Νίκανδρος [...] 105β.
Νικοκλῆς 17α, 107β.
Ξανθίππη [Σωκράτους] 37β.
Ξενοκράτης 62α.
Ξενοφῶν 10β, 14α, 25α, 35β, 80α, 81β, 82α, 112α, 112β, 117α.
Ξενοχάρης 80β.
Πειρίθους (;) 113β.
Πελοπίδας 29α.
Πισονιανὸς Δίων 18α.
Πιττακὸς 17β, 21α, 61β.
Πλάτων 13α, 13β, 25β, 35α, 35β, 59α, 65β, 67α, 77β, 85β, 105α, 106β, 108α, 110β, 112α, 117α, 120α, 124α.
Πλούταρχος 5α, 7α, 10α, 10β, 12α, 15β, 22α, 28β, 30α, 30β, 33α, 33β, 38α, 44α, 47α, 49β, 54β, 58α, 60α, 63β, 73β, 76β, 78β, 80β, 81β, 84α,

84β, 85β, 91β, 94α, 97α, 100β, 101β, 102α, 104α, 110α, 114α, 115β, 116α, 117α, 119β.
Πολύαινος 17α, 65β, 101β.
Ποσείδιππος 113β.
Ποῦπος ὁ ῥήτωρ 60β.
Προκόπιος Σοφιστὴς 66β, 67α, 91β, 97β.
Πρωταγόρας 52α.
Πυθαγόρας 6α, 8α, 11α, 14α, 30β, 45α, 59α, 74α, 78α, 79β, 81α, 93β, 105β, 115β.
Πύρρος 12β, 17β, 26α.
Ρηγῖνος 29α.
Ρωμύλος 17β, 45α, 55β.
Σεκοῦνδος 93β, 94α.
Σέλευκος 61α.
Σέξτος ['Εμπειρικὸς] 17β, 29α, 60α, 89β, 93β, 123α.
Σηρῖνος (; ὁμιλεῖ περὶ Θαλοῦ) 63β, 118β.
Σίμων [. . .] 17β.
Σιμωνίδης 62α.
(Σισίνιος ;) βλ. Δισίνιος.
Σόλων 8α, 26α, 44β, 62α, 67β, 83α, 93β, 97α, 100β, 107α, 114β, 123α.
Σούσων (;) 89α.
Σοφοκλῆς 8α, 8β, 11α, 61β, 79β, 89α, 122β.
Στρατόνικος 107β.
[. . .] Σύγκελος 101β.
Σωκράτης 5β, 10β, 12α, 14α, 16β, 17α, 30β, 34α, 34β, 37β, 44β, 50β, 55α, 61β, 63β, 65β, 67α, 69α, 69β, 76α, 76β, 81α, 84β, 88β, 89α, 91α, 95β, 110α, 111α, 112α, 119β, 122α, 123α, 124α.
Σώστρατος 119β.
Σωτίων 59α.
Τιμονίδης (;) 35α.
Τρόφιλος ἰατρὸς 107β.
Ὑπερίδης 13β.
Φαβωρῖ(ν)ος 7β, 35α, 55α, 74α, 88α, 97α.
Φιλάγαθος 44α.
Φιλήμων 13β, 29α, 77β, 97β.
Φίλιππος βασιλεὺς 13β, 15β, 16α, 26β, 27α, 44α.
Φιλιστίων 23α, 56α, 89α, 89β, 109α, 115β.
Φιλόστρατος 78α.
Φιλίσκος 81β.
Φίλων ὁ 'Ιουδαῖος φ. 5α, 7α, 15α, 21α, 21β, 22α, 25α, 31α, 33α, 37β, 49β, 62α, 63α, 66β, 70β, 73β, 75β, 81β, 82β, 84α, 93β, 95α, 96β, 103β, 110α, 111α, 116α, 118α, 121α, 124α.

Φωκίων 80β.
Χάρης 61β, 114β (;).
Χαρίκλεια (;) 21β, 55α, 76β, 85β, 92α, 108β, 115β, 118α, 119β.
Χείλων 35β, 112β.
Χωρίκιος 7β, 11β, 111α, 118α.
Ψιττακὸς 6β.

Ἐν φ. 12α-β καὶ 89β ἀπαντῶσιν ἀποσπάσματα *«ἐκ τῆς Νικολάου συναγωγῆς»* καὶ πάλιν ἐν φ. 111β *«ἐκ τῶν Νικολάου ἐθῶν»*. Ὁ ἐρυθρογράφος λίαν ἀμελῶς ἔγραψε τὰ διάφορα κεφαλαιώματα διαστρέφων συνηθέστατα τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων κλ. Ἐπίσης πολλαχοῦ γράφει εἰς λέξεις ἐρυθρὰ ἀρχικὰ γράμματα διάφορα τῶν προσηκόντων.

Πρβλ. τὸν ἁγιορειτικὸν κώδικα 1527.

2 (φ. 125α) «Διάφοροι διαφοραὶ καὶ διαθέσεις· τῶν ἐξομολογουμένων κρύφια ἁμαρτήματα· συγγραφεῖσα παρὰ Ἰωάννου μοναχοῦ οὗτινος ἡ ἐπωνυμία τέκνον ὑπακοῆς».

Ἀρχ.: Ὅτι δεῖ τὸν ἐξομολογούμενον κρύφια πταίσματα ἄνθρωπον ἀνθρώπῳ μὴ ὡς ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ὡς αὐτῷ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Θεῷ...

Ἀτελές.— Τελ.: ... ἤγουν διακόνισσαι· καὶ πρεσβυτέρισσαι· καὶ ὅταν ταῦτα αὐτοὺς ἐρωτήσει...

3 (φ. 126α) Προγνωστικὸν τῶν ἡμερῶν τῆς σελήνης.

4 (φ. 127α) Εὐχὴ εἰς ἀσθενοῦντα ἐξ ἐπηρείας πονηρῶν πνευμάτων, ἀτελής.

5 (φ. 127β) Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι τράπεζαν (βρῶσιν καὶ πόσιν).

6 (φ. 128β) Περὶ τῶν ἀλφαβητικῶν ψηφίων ὡς ἀριθμῶν.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 3–6 ἐν τῷ κώδικι γεγραμμένα ὑπὸ βαναύσων χειρῶν εἰς χρόνους μεταγενεστέρους τῆς γραφῆς τοῦ λοιποῦ κώδικος. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,085 × 0,143. Πολλαχοῦ τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 45α παρετήρησα *ἐπὶ* [= ἐπεὶ] καὶ ἐν φ. 126α *γὰρ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 1β–2α καὶ 130β τινὰ ρωσσιστὶ γεγραμμένα.

Ἐν φ. 126β σημείωμα (τοῦ XIV, ὡς εἰκάζω, αἰῶνος), ἐν ᾧ μνημονεύονται *δουκάτα*.

Ἐν φ. 129β ἀναγινώσκομεν: † *μηνὶ ιουλ(ίῳ) ελαβὰν ὀι αλ'όφοιλοι* | *τὴν εχμαλ'ὀσύαν; ἐκ τῶ μέ|ρ̣οσ τῆσ κὰςῶρ̣ήασ· ἡμέρ̣α·* | *τοῦ πρ̣οφόιτοῦ· ὀιλ'ϊοῦ· κὰι είσαν* | *οἱ αλ'όφϊλὴι χηλ'οιαδεσ· ν'· τῆ·* | *ἀυτὴ δ̔ιμερ̣α ἐκόιμήθὴν· ὄ κὰι ῶ|νόμαςῆσ* //////// *δὴ ἄτου αγγελὸικοῦ·* | *σχῆματοσ· ἠω(άσα)φ· ὀιὲρ̣ὸμόνὰ|χῶσ· ὀ ἀρ̣χῆμὰντρ̣ητῆσ :—* | *'Ετῶυ̃σ· ,ςωπβ'·* [* 6882 = 1374] *:—* (μεθ' ὃ ἕπονταί τινα ὑφ' ἑτέρας χειρὸς γραφέντα, κατὰ μέγα δὲ μέρος διεξεσμένα καὶ ἠμαυρωμένα). Τὰ φ. 1α, 2β, 130α ἄγραφα. Ἐν φ. 3α κείμενον ἐξίτηλον καταστὰν ὑπὸ τῆς νοτίδος, ὑφ' ἧς καὶ ὁ ὅλος κῶδιξ οὐχ ἥκιστα ἐφθάρη γενόμενος ἐξίτηλος ἰδίᾳ κατὰ τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ φύλλα.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας. Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

244

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,092 × 0,13 | Αἰὼν XVII (;) | Φύλλα 342

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων κεκραγάρια, τὰ ια' ἑωθινὰ ἰδιόμελα, πασαπνοάρια, δοξολογίας, μέλη τῆς λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ τῶν προηγιασμένων, πολυελέους κλ. —Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

1. Χρυσάφης ὁ νέος καὶ πρωτοψάλτης τῆς Μ. Ἐκκλησίας (φ. 16α, 165α, 176α, 187α, 189α, 191α, 195α, 197α, 198α, 208β, 232α, 271α).
2. Ἰωάννης ὁ Γλυκὺς (φ. 148α).
3. [. . .] Γαζῆς (φ. 168α).
4. Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς (φ. 171α).
5. Θεόδουλος μοναχὸς (φ. 186β).
6. Ἐμανουὴλ Χρυσάφης (φ. 202α (;), 213β (;), 215β (;), 219α (;), 220α (;), 221α (;), 221β, 223α (;), 224β (;), 226α (;), 242α (;), 245β (;).
7. [. . .] Κλαδᾶς (φ. 207α).
8. Μπαλάσιος ὁ ἱερεὺς καὶ νομοφύλαξ (φ. 235β, 239α, 279α).
9. Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 264α, 266β).
10. Χουρμούζιος ἱερεὺς (φ. 293β, 296α).
11. Παναγιώτης Χαλάτζης (φ. 300α, 307β).
12. Γερμανὸς Νέων Πατρῶν (φ. 316α, 317α, 318α).
13. Ἀθανάσιος Ἀνδριανουπόλεως (φ. 320β).

Ἐν φ. 1α–13β ἀκέφαλον περὶ μουσικῶν σημαδίων. Ἐν φ. 251α–255α πολυχρόνιον τοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης *Παρθενίου*. Ἐν φ. 296 μέλος ἐπιγραφόμενον : «Ἰσμαηλίτικον τοῦ αὐτοῦ [Χουρμούζη ἱερέως]». Ἀπὸ φ. 315β κ.ἑ. ἑτέρα γραφή, νεωτέρα. Ἐν τέλει φύλλα τινὰ χάρτου στιλπνοῦ, τὸ πλεῖστον ἄγραφα. Ἐν φ. 15β ἀναγινώσκομεν τάδε : *Εἰρομένοισιν ἐμὸν με διακονον εἶναι ἀληθῶς | κτήτορα φημὶ τέως μητροφάνην ἱερόν*. (γραφὴ τοῦ XVII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας μετὰ πορπῶν ὀρειχαλκίνων. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

245

Περγαμηνὴ | Διαστ. 0,11 × 0,152 | Αἰὼν XI | Φύλλα 234

α' (φ. 1α) «Τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον».

β' (φ. 77α) «Εὐαγγέλιον κατὰ Μᾶρκον».

Προτάσσεται, φ. 76α-β, πίναξ τῶν κεφαλαίων, φέρων τὴν ἐπιγραφήν : «Τίτλοι τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου».

γ' (φ. 117α) «Τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται, φ. 115β-116β, οἱ «τίτλοι τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου».

δ' (φ. 193α) «Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην». —Κολοβόν.

Τελ. : . . . ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ, ἔστι δὲ . . .

Προτάσσεται, φ. 192α, ἀνεπίγραφος πίναξ τῶν κεφαλαίων.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων, ἐν οἷς ἀναγράφεται ἡ περίληψις ἑκάστου κεφαλαίου, πότε ἑκάστη περικοπὴ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκεται κλ.) εἶναι συνήθως 0,08 × 0,102. Ἑκάστη ὄψις φύλλου (ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων) ἔχει συνήθως στίχους 24. Τὸ δὲ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,001. Τὰ φ. 1–40, 219, 221, 224, 225, 227–234 χαρτῷα τεθέντα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων περγαμηνῶν. Ταῦτα ἐγράφησαν βαναύσως πως κατὰ τὸν XVII, ὡς εἰκάζω, αἰῶνα. Τὰ δὲ φ. 117–142 φαίνονται μεταγενεστέρας γραφῆς, τοῦ XIV αἰῶνος. Τὰ φ. 75^{β} καὶ 191^{β} τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 76^{α}, 77^{α}, 115^{β}, 116^{β}, 192^{α}, 193^{α} ἁπλᾶ βυσσινόχροα ἐπίτιτλα. Ἐν φ. 117^{α} πολύχρωμον ἐπίτιτλον. Ἐν φ. 192^{β} κομψότατον διὰ μέλανος διάγραμμα εἰκόνος τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ Θεολόγου, καθημένου καὶ γράφοντος.

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 70^{β} γέγραπται περί τινος περικοπῆς τοῦ Ματθαίου : «Εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς μεγάλης παρασκευῆς».

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 18.

246

Χάρτης Διαστ. 0,103 × 0,147 Αἰὼν XVII Φύλλα 69

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων τὰ δογματικὰ τῶν η' ἤχων, πασαπνοάρια, Θεοτόκια, Χερουβικά, κοινωνικά, συλλειτουργικά, τρισάγια, κεκραγάρια, ἑωθινά, ἀλληλουιάρια, μέλη τοῦ ἑσπερινοῦ, φήμας κλ.

Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

1. [. . .] Γαζῆς (φ. 10^{β}).
2. Ἰωάννης Κουκουζέλης (φ. 9^{α}, 11^{β}, 53^{β}).
3. [Θεοφάνης] Καρύκης (φ. 14^{α}).
4. Ἰωάννης Λάσκαρις (φ. 15^{β}, 23^{α}).
5. [. . .] Χρυσάφης (φ. 21^{β}).
6. Ξένος ὁ Κορώνης (φ. 26^{α}).
7. Ἰωάσαφ ὁ νέος Κουκουζέλης (φ. 27^{β}).
8. [. . .] Λαμπαδάριος (φ. 28^{β}).
9. Ἰωάννης ὁ γλυκὺς (φ. 41^{α}).
10. Νεόφυτος Λαυριώτης (φ. 68^{α}).

Ἐν φ. 57^{β} μεταξὺ ἄλλων :

* *ἤτοι : † ἡ π(α)ϱ(οῦ)σ(α) ψ(αλ)τ(ι)κ(ὴ) ὑπ(ά)ϱχ(ει) τ(οῦ) εν ἱ(ε)ϱομ(ο) | ν(ά)χ(οις) π(α)π(ᾶ) ἐφϱ(α)ιμ.*

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ διάφοροι γραφαὶ σύγχρονοι.

Ἐν τῇ ᾤᾳ τοῦ φ. 16β καὶ ἐν φ. 67α-β σημειώματα ἀπεξεσμένα.

Ἐν φ. 67β μεταξὺ ἄλλων : *1663· εν μινὴ μαΐω 17 ἐκοίνησ(α) ἀπὸ τὸ | μοναςήρ, κ(αὶ) ἦλθα εἰς τὴν βλαχία· ἰουλλ(ί)ω. 2.* Καὶ κατωτέρω: *ετοῦτη ὑ ψαλλτηκῆ . . . τοῦ παπ(α) κῦρ ἐφραὶμ | τοῦ προῆγουμένου ὁ εν το μετεδρο . . .*

Ἐν φ. 69β μεταξὺ ἄλλων : *Ἐμοῦ τοῦ Νεκταρίου Ἱερομονάχου | τοῦ Μεταξᾶ τοῦ ἐκ κε|φαληνί(ας).*

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος διάφορα βαπτιστικὰ ὀνόματα. Ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος, ἔσωθεν, ἐπικεκόλληται τμῆμα περγαμηνῆς ἐκ κώδικος τοῦ XI αἰῶνος, γεγραμμένου κατὰ δύο σελίδας.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα ρομβοειδῆ κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

247

Χάρτης Διαστ. 0,155 × 0,215 Αἰὼν XVIII Φύλλα 113

1 (φ. 1α) [Γερασίμου Ἀλεξανδρείας τοῦ Κρητός ;] «Ὑπόθεσις καὶ περὶ τοῦ πιστοῦ ληστοῦ».

Ἀρχ. : Εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁποῦ ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν ἄγγελον εἰς τὸν Ἰωσήφ, νὰ σηκώσῃ τὸ βρέφος καὶ τὴν μητέρα του τὴν παναγίαν δέσποιναν θεοτόκον καὶ νὰ εὐγοῦσι ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν . . .

Ἐλλιπές, ἀπορρυέντων μεταξὺ τῶν φ. 2 καὶ 3 ἄγνωστον πόσων φύλλων.

2 (φ. 7β) [Γερασίμου Ἀλεξανδρείας τοῦ Κρητός ;] «Περὶ τῆς κρίσεως τῶν παρανόμων ἀρχιερέων».

Ἀρχ. : Καθὼς ἕνας δυνατὸς γίγας μέγας καὶ φοβερὸς μέλλοντας νὰ εὔγῃ εἰς τὸν πόλεμον, διαλέγει καὶ ἅρματα σκληρὰ εἰς τὸ νὰ κατεργασθῇ τὸν πόλεμόν του, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ μέγας θεὸς . . .

3 (φ. 17β) [Γερασίμου Ἀλεξανδρείας τοῦ Κρητός ;] «Περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναβάσεως εἰς τὰ παλάτια τῶν παρανόμων ἀρχιερέων».

Ἀρχ. : Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτὸν καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα· αὐτὸς ὁ ἀρχιερεὺς Ἄννας ἦτον παλαιότερος καὶ εἰς τοὺς χρόνους καὶ εἰς τὴν κακίαν . . .

4 (φ. 21α) [Γερασίμου Ἀλεξανδρείας τοῦ Κρητός ;] «Περὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Πέτρου».

Ἀρχ. : Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς παρεστέκετον ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἀρχιερέα τὸν Καϊάφα καὶ ἐκρίνετο, ἢ μάλιστα κατεκρίνετο, καὶ ἐκαταδέρνετο ἀπὸ τοὺς φθονεροὺς καὶ ἀχαρίστους Ἰουδαίους . . .

5 (φ. 34β) [Γερασίμου Ἀλεξανδρείας τοῦ Κρητός ;] «Εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ σταυροῦ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Ἰησοῦ».

Ἀρχ. : Δύο γνῶμαι ἦσαν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν, πολλὰ ἐναντία ἡ μία τῆς ἄλλης· ἡ μία γνώμη ἦτον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἡ ἄλλη ἦτον ἡ τῶν φαρισσαίων καὶ γραμματέων . . .

6 (φ. 42β) «Μέρος δεύτερον τοῦ λόγου· ἐκ τῆς ἑλληνικῆς διηγήσεως τοῦ αὐτοῦ τοπάρχου Νικοδήμου, εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον ἐξ ἡμῶν [Γερασίμου 'Αλεξανδρείας τοῦ Κρητός]».

"Αρχ. : Εὐγάζοντας ὁ μέγας 'Ιησοῦς ἐκεῖνον τὸν καρπὸν τῆς ζωῆς ὁποῦ ἔδωκε εἰς τὸν ληστὴν τὸν πιστόν . . .

7 (φ. 44β) «Εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν· μᾶλλον δὲ ἐξήγησις ὡραιοτάτη καὶ θαυμασία· τοῦ ἄνω ἐπιγραφέντος Νικοδήμου τοπάρχου 'Ρωμαίων παρ' ἐμοῦ [Γερασίμου 'Αλεξανδρείας τοῦ Κρητός ;] μεταγλωττισθεῖσα εἰς κοινὴν φράσιν εἰς πολλῶν ὠφέλειαν».

"Αρχ. : Κάποιος 'Ιωσὴφ ἄνθρωπος εὐγενής, καὶ πλούσιος, θεοσεβὴς 'Ιουδαῖος, εὑρίσκοντας τὸν Νικόδημον· (τὸν ὁποῖον ἐσημείωσεν ὁ λόγος πλέον παράνω) τοῦ λέγει· ἠξεύρω ὦ Νικόδημε πῶς τὸν 'Ιησοῦν ὅταν ἔτζι τὸν ἠγάπας καὶ ἤκουες τοὺς λόγους του πολλὰ χαρούμενα καὶ μὲ ὅλην σου τὴν ὄρεξιν· καὶ εἶδα σε καὶ ἀντιμάχουσου πρὸς τοὺς 'Ιουδαίους διὰ αὐτόν· ἐὰν σοῦ φαίνεται λοιπόν, ἂς ὑπάγωμεν πρὸς τὸν Πιλάτον . . .

8 (φ. 49α) «Περὶ τῆς ἀναστάσεως ἐκ τοῦ αὐτοῦ Νικοδήμου [τοπάρχου 'Ρωμαίου, διήγησις μεταγλωττισθεῖσα εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον παρὰ Γερασίμου 'Αλεξανδρείας τοῦ Κρητός ;].

"Αρχ. : Καθὼς ἐξημέρωσεν ἡ κυριακὴ ἔκαμαν συμβούλιον οἱ ἀρχιερεῖς μὲ τοὺς 'Ιουδαίους, καὶ ἔστειλαν εἰς τὴν φυλακὴν νὰ ἐκβάλλωσι τὸν 'Ιωσὴφ νὰ τὸν θανατώσουν· καὶ ὡσὰν ἐπῆγαν καὶ ἤνοιξαν δὲν τὸν εὑρίσκουν μέσα . . .

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, φ. 64α, γέγραπται χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου :

Τὸν ἀναγινώσκοντα, τὸν δακτύλοις Γράψαντα | καὶ τὸν κεκτημένον φύλαττε τοὺς τρεῖς | ἡ τριὰς τρισωλβίως :—

9 (φ. 67α) «Τοῦ αὐτοῦ Γερασίμου 'Αλεξανδρείας [τοῦ Κρητὸς] τῇ κυριακῇ τοῦ παραλύτου· λόγος πθ'».

"Αρχ. : Προοίμιον. ῏Ω πόσον πόθον, καὶ πόσην ἔφεσιν ἔχουσιν ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς φυλακὴν σκοτεινὴν εἰς πολλοὺς χρόνους νὰ ἐλευθεροθοῦσιν ἀπὸ ταῖς σκοτεινάγραις . . .

10 (φ. 91α) «Τῇ κυριακῇ τῆς Σαμαρίτιδος· τοῦ αὐτοῦ Γερασίμου ['Αλεξανδρείας τοῦ Κρητὸς] λόγος 4ος».

"Αρχ. : Βάρος γροικῶ πῶς ἤθελα δώσῃ πολὺ ἐὰν καὶ πάλιν τὴν ὑπόθεσιν τῆς Σαμαρίτιδος γυναικὸς ἤθελα διηγηθῇ εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς ἡμετέρας ἀγάπης . . .

11 (φ. 104β) Περικοπὴ ἐκ τοῦ κατὰ 'Ιωάννην τουρκιστὶ δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων.

12 (φ. 106α) «Εἰς τὴν κατάβασιν τοῦ ἁγίου πνεύματος τοῦ αὐτοῦ [Γερασίμου 'Αλεξανδρείας τοῦ Κρητὸς] λόγος».

"Αρχ. : Προοίμιον:—"Εν θαυμάζομαι εἰς τὸν θεοπάτορα μέγαν Δαβὶδ διὰ τὰ ἄρρητα μυστήρια τῆς τοῦ Θεοῦ οἰκονομίας, ὁποῦ εἰς τὸν ἁγιώτατόν του νοῦν ἐπροτυπώθησαν . . .

Τὰ ἐν τῷ κώδικι ἅπαντα τὰ ἑλληνιστὶ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. 'Εν αὐτῷ διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,115 × 0,17. 'Εν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α γέγραπται : *κ(αὶ) τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις 'Ανανίου, 'Ιερὸμονάχου* — καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου : *'Εκ μονῆς Δουσοίκου* — (γραφὴ τοῦ XVIII αἰῶνος).

'Εν φ. 113β μεταξὺ ἄλλων ἀναγινώσκομεν : *1753 : ωπου εποιρά το βηβλή*

ειω | *χρουμούζης γεορῆγγ'* [= Γεωργίου ; τὄνομα τοῦτο γεγραμμένον διὰ διαφόρου μέλανος· πιθανῶς κτήτωρ). Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : . . . *παπαμανθεο*. Τὰ φ. 64β–66β, 105β, 108β–111β ἄγραφα. Ἐν φ. 112α–113β δοκίμια κονδυλίου, σημειώματα μεταγενεστέρων χειρῶν κλ. κλ.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

248

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,235 × 0,33 Αἰὼν XIV Φύλλα 362

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν περιέχων :

1 (φ. 4α) «Στιχηράριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχον τὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἰδιόμελα . . . ».

Ἐν τέλει τούτου, φ. 188β : *Ἐν τῷ μεσασμῷ, τῷ Θ(ε)ῷ χάριν νέμω :* —

2 (φ. 189α) Στιχηρὰ τοῦ τριῳδίου καὶ πεντηκοσταρίου.

3 (φ. 296α) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν ἀνατολικῶν στιχηρῶν . . . ».

4 (φ. 322β) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν ια' ἑωθινῶν· ποίημα Λέοντος δεσπότου».

5 (φ. 326α) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν δογματικῶν στιχηρῶν ποίημα Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ».

6 (φ. 351β) «Ἕτερα στιχηρὰ σταυροθεοτόκια ποίημα Λέοντος Δεσπότου».

7 (φ. 359β) Στιχηρὰ ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.

8 (φ. 360β) Θεοδοσίου μοναχοῦ θεοτόκιον.

9 (φ. 361β) «Στιχηρὸν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου . . . ».

Ἐν ἀρχῇ, φ. 1α–3β, τινὰ περὶ μουσικῶν σημαδίων. Γέγραπται ὁ κῶδιξ λίαν ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,17 × 0,235. Ἐν φ. 4α καὶ 189α ἐρυθρόγραφα ἐπίτιτλα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,02. Εἶχε δέ ποτε καὶ 4 θηλυκωτῆρας προσαρμοζομένους εἰς ὀστεΐνους γόμφους.

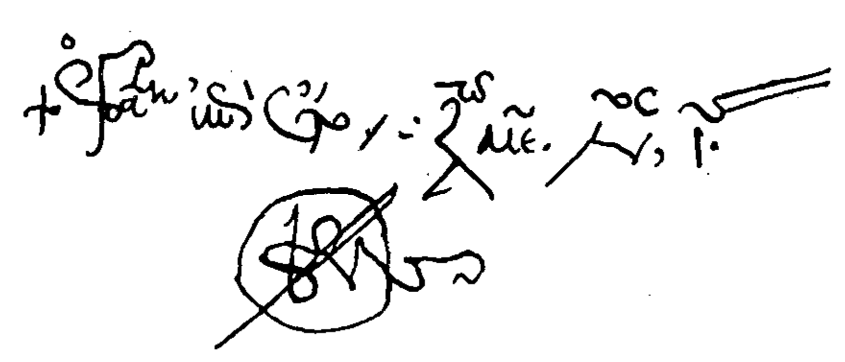
Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

249

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,21 × 0,32 Αἰὼν XVI Φύλλα 452

1 (φ. 4α) Ἐφραὶμ τἀσκητικά.

Προτάσσεται, φ. 2β–3β, «Πίναξ ἀκριβής, τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου» ἀναγράφων δύο βιβλία. Τὰ ἐν τῷ πίνακι ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸ κείμενον. Τὸ β' βιβλίον ἀρχ. ἀπὸ φ. 224α. Ἐν τέλει τούτου, φ. 335α, ἐρυθρόγραφα :

* ἤτοι : † *ἐγράφη ἐπὶ ἔτους ,ζμε'* [7045 = 1536/7]· *ιν(δικτιῶν)ος ι'·* | *τέλος*

2 (φ. 338α) Λαυσαϊκόν.

Ἐν φ. 338α : «Προοίμιον τοῦ βίου τῶν ἁγίων πατέρων, τοῦ λεγομένου Λαυσαϊκοῦ».

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, φ. 450α : *τέλος τοῦ παρόντος βιβλίου τοῦ λε|γομένου λαυσαϊκοῦ : —* | *† τῷ συντελεςῆ, τῶν καλῶν θ(ε)ῷ* | *— χάρισ : —* Ταῦτα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου καὶ ἐν φ. 450β ἑτέρα χειρὶ συγχρόνῳ πιθανῶς : *τω βιβλίον των μετεώρου ηνε προσύλομένο ςω μαναςίρι . . .* Μέγα μέρος τῆς ἑτέρας σελίδος τοῦ φ. 364α καὶ τὰ φ. 364β–365α ἄγραφα. Φαίνεται ἐνταῦθα χάσμα.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,055 × 0,21. Ἡ γραφὴ τοῦ 1 παραλλάσσει ἱκανῶς πρὸς τὴν τοῦ 2. Ἀλλὰ καὶ ἀμφότερα τὰ τμήματα τοῦ κώδικος λίαν πιθανῶς εἶναι τῆς αὐτῆς χειρὸς ἔργα. Τινὰ φύλλα τοῦ κώδικος ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 3α ἐρυθρόγραφον : *δοκίμι.* Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 301 ἐπίσης ἐρυθρόγραφον :

= *ὡραῖον*

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 389 : † *δοκίμιον τῆς κόλας.* Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος γέγραπται : † *ἐν τῳ ,ζρδ'* [*7104 = 1595/6] *ἔτους ἐδιαβάς(ην) τὸ δεύτερον βιβλΐον :* —Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : † *ἔτους ,ζρξς'* [*7166 = 1657/8] *ἦρθα ἐγὼ ὁ ἐπίσκοπος* | *ὁ Σωφρόνιος· ἦρθα εἰς το μοναστιρ'* | *ναπομηνο : κ(αι) ο παπ(α) νίλοσ· κ(αι) ο γερὸν* | *αντόνιος· δὲν ἐθέλισαν· οπου να εἶ|ναι αφουραιςμένη· κ(αι) ψυχῆ* | *κορμῆ κ(αι) ἀπο τους τριακοσίους.*

Τὰ φ. 1β–2α, 235β–237β, 451–452 τελείως ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου βυσσινοχρόου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018 καὶ 0,01. Ἔχει μεταλλίνους γόμφους ἐπὶ τῶν πινακίδων καθήλους, ἐννέα ἐφ' ἑκατέρας. Εἶχε δέ ποτε καὶ τέσσαρας βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας. Ἐπὶ τῆς ἔξω ᾤας τῶν φ. 224 καὶ 338 βύρσινοι φύλακες ἐπικεκολλημένοι.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

250

Χάρτης Διαστ. 0,298 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 398

1 (φ. 1α) Δήλωσις, ἀνεπίγραφος, τῶν καθ' ἑκάστην κυριακὴν ἀναγινωσκομένων εὐαγγελίων, πράξεων καὶ ἀποστόλων.

2 (φ. 1β) «Δήλωσις τῶν εὐαγγελίων, πόθεν ἄρχονται καὶ ποῦ καταλήγουσι».

3 (φ. 2α) «Ἑρμηνεία εἰς τὸ τῆς Χαναναίας εὐαγγέλιον καὶ τῶν ἑβδομάδων τῶν μετὰ τὰ φῶτα πόσαι γίνονται καὶ πῶς ἀναγινώσκονται».

4 (φ. 3α) Μαξίμου τοῦ Πελοποννησίου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλίαι εἰς τὰς Κυριακὰς τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. Μεταξὺ τούτων παρενείρεται :

5 (φ. 160β — . . .) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου . . . Ξενοφῶντος τοῦ συγκλητικοῦ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Μαρίας καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν Ἰωάννου καὶ Ἀρκαδίου». — Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

Ἀρχ. : Διηγήσατο τις ἅγιος γέρων μέγας καὶ ἔλεγεν· ὅτι ἦτον τὶς ἄνθρωπος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν . . .

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ὑπὸ βαναύσων χειρῶν τὸ πλεῖστον κατὰ δύο σελίδας. Πολλαχοῦ χάσματα καὶ διαγραφαί. Τινὰ φύλλα, καὶ δὴ τὰ 81–88, βραχυτέρων διαστάσεων τῶν ἄνωθι ἀναγραφομένων.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος συνεστάχωται ἐπιστολή, ἐπὶ τοῦ νώτου τῆς ὁποίας ἀναγινώσκομεν : † *τω πάνδσιωτάτω κ(αὶ) ἁγίω πν(ευματ)ικῶ ἀνὴρ* | *κυρίω κυρίω χρισοφόρω· . . .* | *. . . εἰς μαναςἰριὸν* | *μὲτέωρόν· πλῆσίων ςαγὼν κ(αὶ) τρι|κάλον· ἀπὸ τὴν βλαχῆαν· απὼ* | *μαναςίρον γολγοθά·* — Ὑπογράφει δὲ ὁ ἐπιστέλλων μονοκονδυλικῶς : *Θεόδουλος ἱερομόναχος καὶ σὸς ἀδελφός*. Φέρει δὲ ὑποσεσημασμένην μόνον ἡμερομηνίαν : *ἀπριλίῳ ιζ'*, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἔτος. Ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι, ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀνακτέα εἰς τὸν XVII αἰῶνα. Ἐπ' αὐτῆς ἀποτετύπωται καί τις παλαιὰ σφραγὶς τῆς μονῆς Μετεώρου. Ἐπὶ τοῦ νώτου τῆς ἐπιστολῆς ἀναγινώσκομεν : *μ(ητ)ροφάν(ους) ςάχ(ω)μα μαΐω κ' ἔτ(ους) ,ζρνθ'* [* 7159 = 1651]. Ἐν φ. 398β : *Τὸ παρὸν κυριακοδρόμιον ὑπάρχει, ἐκ* | *τῆς βασιλεικῆς μονῆς τοῦ μετεώρου* | . . . (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ μέλανος βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 14.

251

Χάρτης Διαστ. 0,107 × 0,158 Αἰὼν XVII Φύλλα 242

1 (φ. 4α) Θηκαρᾶ μοναχοῦ Εὐχαί.

Τὰ φ. 94–101 ἄγραφα, ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν· ἐν αὐτοῖς προὔκειτο νὰ γραφῇ κείμενον ἐκπεσόν.

2 (φ. 189α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ μακαρίου Ἀντιγόνου· καὶ τῆς τούτου γυναικὸς Εὐπραξίας καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῶν Εὐπραξίας».

Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου, ἦν τις ἀνὴρ ἐν τῇ βασιλευούσῃ πόλει συγκλητικός· ὄνομα αὐτῷ Ἀντίγονος . . .

Τῶν τετραδίων ἄλλα ἐκ χάρτου λείου καὶ ἄλλα ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τῶν δὲ φύλλων τὰ 1–3 καὶ 240–242 προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν, τὰ δὲ 174–188 ἔχουσιν ὕψος 0,148. Διακρίνονται δ' ἐν τῷ κώδικι τρεῖς γραφαί, ὧν ἡ μὲν α' διήκει διὰ τῶν φ. 4α–93β καὶ 102α–188β οὖσα διαφόρων παρεκκλίσεων, ἡ δὲ β' διὰ τῶν φ. 189α–196β καὶ ἡ γ' διὰ τῶν φ. 197α–239α. Ἡ β' τῶν γραφῶν ἀνακτέα ἴσως εἰς τὸν XVI αἰῶνα.

Ὁ κῶδιξ ἔχει πολλαχοῦ κατὰ τὰς ἔξω ᾤας ἐπικεκολλημένους βυρσίνους φύλακας. Τὰ δὲ φ. 4–37 ἔχουσι παλαιὰν ἀρίθμησιν δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν σημειουμένων ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ. Ἡ δὲ στάχωσις αὐτοῦ εἶναι ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 333.

252

Χάρτης Διαστ. 0,098 × 0,144 Αἰὼν XVIII Φύλλα 21 + Σελ. 484

1 (φ. 4α) Μηνολόγιον σύντομον Σεπτεμβρίου – Αὐγούστου.

2 (φ. 16α) «Πίναξ τῆς βίβλου» μετὰ παραπομπῶν.

3 (σ. 1) «Στιχηρὰ προσόμοια».

4 (σ. 5) Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος ἡ καλουμένη «ἑβδομαδαρέα».

5 (σ. 315) «Τροπάρια Θεοτόκια κατ' ἦχον ψαλλόμενα ἔν τε τῷ ἑσπερινῷ καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ ὄρθρου· μετὰ τὰ δοξαστικὰ τῶν ἁγίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ· τὰ μὲν πρῶτα καὶ μεγάλα, ἤγουν τοῦ σαββάτου ἑσπέρας, λέγονται εἰς ἁγίους μεγάλους οἵτινες ἔχωσιν δοξολογίαν μεγάλην· τὰ δὲ μικρὰ εἰς πάντας ἁγίους, οὓς [sic] οὐκ ἔχουσι δοξολογίαν . . . ».

Ἐν τέλει τούτου, σ. 384, ἀναγινώσκομεν : *μὴ μερμήρϊζε ὦ ἀρωτήρ ἕτερ(ον) | εἱμή, ἐκλυπαρῶν, τὸν ζεῦ | ὄφρα φωτΐσειεν, τ(οὺς) νοερ(οὺς) | τοῦ σοῦ πν(εύματο)ς, μυχοῖς, ἴλλοις | ἃ ἀναγινώσκεις :* —

6 (σ. 385) «Περὶ τοῦ μὴ κατακρίνει [sic] κοσμικὸς ἱερέαν. Νικήτα τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου Σερρῶν».—Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Ἀρχ. : Οὔτε ἄξιον, οὔτε δίκαιον, οὔτε πρέπον ἔναι νὰ κατακρίνει κοσμικὸς ἱερέαν· ἐὰν καὶ ἁμαρτωλὸς ἔναι ὁ ἱερεὺς . . .

7 (σ. 421) Κανόνες διάφοροι τῇ Θεοτόκῳ,

ὧν εἷς, σ. 444 κ.ἑ., Ἰγνατίου ἱερομονάχου, ἀρχόμ. : Χαρμόσυνον ἄχραντε καὶ τὸ παρόν σου εὐφύμνιον προσάξω γηθόμενος καὶ συνεχῶς τῇ φωνῇ . . .

Διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι διάφοροι γραφαὶ πᾶσαι σύγχρονοι πλὴν τῆς τῶν σ. 315–392, ἥτις φαίνεται ἀρχαιοτέρα, τοῦ XVI–XVII αἰῶνος. Πολλὰ φύλλα ἄγραφα. Ἡ κατὰ φύλλα ἀρίθμησις ἡμετέρα, ἡ κατὰ σελίδας παλαιά.

Αἱ σελίδες 190–204 κατέχονται ὑπὸ ἐντύπου, οὗ ὁ τίτλος: *ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ | ΕΥ'ΛΑΒΗ'Σ ΚΑΙ' ΨΥ-|ΧΟΦΕΛΕΣΤΑ'ΤΗ | Εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν | ΣΤΑΥΡΟ'Ν, | Ποιηθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ λογιωτάτου | ἐν Ἱερομονάχοις Κυρίου Νικηφόρου | Ρ' ωδίου τοῦ Κρητός. | Τανῦν δὲ νεωςὶ τυπωθεῖσα εἰς χάριν | τῆς πρὸς αὐτὸν τὸν τίμιον καὶ ζωο|ποιὸν Σταυρὸν εὐλαβείας τοῦ εὐ-|γενεςάτου ἐν ἄρχουσι S' Χρι-|ςιανικωτάτου Κυρίου | Ι'ωάννου Λοράνδου | τοῦ Κρητός: — | Παρὰ τοῦ φιλέλληνος Ι'ωάννου 'Αντωνίου | τοῦ Γουλιανοῦ· 'Ενετίῃσιν, αχμη' | — Con licentia de' Superiori & Privilegio: — | Πουλίετα κοντὰ εἰς τὸν Πόντο τοῦ Α'γίου Φαντίνου: —*
Καὶ αἱ σελ. 394–419 κατέχονται ὑπὸ φύλλων ἐντύπων ἐξ εὐχολογίου Βενετικῆς ἐκδόσεως.

Καὶ ἐν τέλει τοῦ κώδικος συνεστάχωται τὰ φ. 5–62 τῆς *'Ασκήσεως Πνευματικῆς* τοῦ Νεοφύτου Ροδινοῦ.

('Εν φ. 5–7: ΣΙΜΕΩΝ ΔΙΑΚΟΝΩι | ΤΩι ΖΩΓΡΑΦΩι, | ΑΝΔΡΙ ΟΣΙΩΤΑΤΩι | καὶ λογιωτάτῳ, χαίρειν | ὁ Ροδινὸς Νεόφυτος).

[* Πρβλ. E. Legrand, *Bibliogr. hellénique, XVII*[e] *siècle*, τόμ. 2, σελ. 265, ἀριθ. 498].

'Εν σ. 471 ἀναγραφαὶ προθέσεων ἀπὸ «κάστρο Σιδηροκαυσία» (ἐν οἷς ἀναφέρεται καί τις: Πέτρος Καλιγᾶς)· ἐν δὲ σ. 29 τῆς 'Ασκήσεως πνευματικῆς: *Ετουτο το βιβλιο υνε του νικολου* ... (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

253

Περγαμηνή	Διαστ. 0,12 × 0,182	Αἰὼν XII	Φύλλα 283

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α' (φ. 4α) «Τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται:

α' (φ. 1α) «Ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου».

β' (φ. 1β) Πίναξ τῶν κεφαλαίων ἀνεπίγραφος.

β' (φ. 81α) «Τὸ κατὰ Μᾶρκον ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται:

α' (φ. 78β) Σημείωμα: «Ἰστεὸν ὅτι τὸ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγέλιον ἑβραΐδι διαλέκτῳ γραφέν, ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐξεδόθη».

β' (φ. 78β) «Ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγελίου».

γ' (φ. 79α) Σημείωμα περὶ τῆς ὑπαγορεύσεως τοῦ κατὰ Μᾶρκον καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

δ' (φ. 79β) «Τοῦ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια».

γ' (φ. 133α) «Τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται:

α' (φ. 129β) Σημείωμα περὶ τῆς ὑπαγορεύσεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ κατὰ Λουκᾶν.

β' (φ. 129β) «Ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου».

γ' (φ. 130β) «Τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια».

δ' (φ. 220α) «Τὸ κατὰ Ἰωάννη ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται :

α' (φ. 217α) Σημείωμα περὶ τοῦ χρόνου καὶ τόπου τῆς ὑπαγορεύσεως τοῦ κατὰ Ἰωάννην καὶ τοῦ χαρακτῆρος τούτου.

β' (φ. 217α) «Ὑπόθεσις εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον».

γ' (φ. 218β) «Τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου».

δ' (φ. 218β–219α) † *ἐπίγραμμα εἰς τὸν ἅγϊον | ἰῶ τὸν εὐαγγελιστὴν καὶ Θεολόγον :* —

Βροντῆς τὸν υἱὸν, τίς βροτῶν | μὴ θαυμά(ση ;)
ἀει γὰρ οὗτος ὡς ἐναρχῆ τὸν λόγο(ν)· |
τῶ π(ατ)ρὶ δεικνὺσ, καὶ πρὶν ὂν|σιωμένον :
πάλιν τ(ὸν) αὐτ(ὸν) γηγενῆ πεφυκότα, |
τρανοῖ θεουργὸν, καὶ παθη|τὸν σαρκίῳ : —

Γραφὴ ἐπιμελής. Ἐν ταῖς ᾤαις βυσσινόγραφοι αἱ περιλήψεις τῶν διαφόρων κεφαλαίων τῶν εὐαγγελιστῶν. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων, ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων, 0,08 × 0,125. Ἑκάστη ὄψις τῶν φύλλων ἔχει συνήθως στίχους 24. Ἑκάστου γράμματος τὸ σῶμα ἔχει συνήθως ὕψος 0,0015.

Ἐν τέλει τοῦ κατὰ Μᾶρκον, φ. 129β, καὶ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, φ. 217α, σημείωμα περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐκδόσεως τῶν εὐαγγελίων τούτων. Ἐν τέλει τοῦ κατὰ Ἰωάννην, φ. 282α :

* ἤτοι : † *τῳ συντελεστῆ τῶν καλ(ῶν) Θ(ε)ῷ, χάρϊς :* - +

Ἐν φ. 4α, 81α, 133α, 220α ἐρυθρόγραφα ὡραῖα ἐπίτιτλα· πλὴν τοῦ ἐν φ. 81α τὰ λοιπὰ σχήματος Π. Τὰ φ. 3β, 80β, 132β, 219β ἄγραφα· ἐν τούτοις προὔκειτο νὰ φιλοτεχνηθῶσιν αἱ εἰκόνες τῶν εὐαγγελιστῶν· ἐπίσης ἄγραφα τὰ φ. 282β–283β.

Αἱ ἄνω ᾤαι τῶν φ. 4–12 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος· ἐπίσης ἀποκεκομμέναι ἐν μέρει αἱ ἔξω ᾤαι τῶν φ. 234–235.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ ὁλοσηρικοῦ ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας, ὁλοσηρικοὺς πλεκτούς· τούτων σῴζονται ἴχνη ἐπιφανῆ λείψανα τῆς περὶ τὴν μεταξοπλοκίαν τέχνης τῶν βυζαντινῶν. Ἔχει καὶ φύλακας ἐπικεκολλημένους ἐπὶ τῆς ἔξω ᾤας τῶν φ. 4, 81, 133, 220, 280.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

254

Χάρτης	Διαστ. 0,105 × 0,153	Αἰὼν XVI	Φύλλα 101

Σ ύ ν ο ψ ι ς.

Ἀκέφαλος, ἐλλιπής, κολοβή.

Πολλαχοῦ ἐκπεσόντα φύλλα ἀνεπληρώθησαν δι' ἑτέρων διαφόρου χάρτου καὶ γραφῆς μεταγενεστέρων αἰώνων. Φαίνεται ὁ κῶδιξ ἐγκόλπιόν ποτε ὢν μονα-

χοῦ ἐκ τῶν καλουμένων ζητειάνων, ἤτοι τῶν πρὸς ζητείαν ἀποστελλομένων.
Στάχωσις βυρσίνη εἰς ἀθλίαν ἤδη κατάστασιν.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 347.

255

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,102 × 0,132 Αἰὼν XIII Φύλλα 216

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α′ (φ. 5α) «Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον».
Προτάσσονται, φ. 3α–4α : «Τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια».

β′ (φ. 65β) «Εὐαγγέλιον κατὰ Μᾶρκον».
Προτάσσονται, φ. 63β καὶ 65α : «Τοῦ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια».

γ′ (φ. 106α) «Εὐάγγέλιον κατὰ Λουκᾶν».
Προτάσσονται, φ. 102β–104α, «τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια».

δ′ (φ. 172α) Τὸ κατὰ Ἰωάννην.
Ἀκέφαλον.
Ἀρχ. : ... δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ· ἔφη, ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ...
Προτάσσονται, φ. 170β : «Τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,07 × 0,095. Ἑκάστη ὄψις φ. ἔχει συνήθως στίχους 23, ἑκάστου δὲ γράμματος τὸ σῶμα ἔχει συνήθως ὕψος 0,001. Ἐν ταῖς ᾤαις διὰ βυσσίνου μέλανος γέγραπται ἡ περίληψις ἑκάστου κεφαλαίου τῶν εὐαγγελίων· γραφῇ δὲ μεταγενεστέρᾳ, τοῦ XV–XVI αἰῶνος, σημειοῦται ἐν ταῖς ᾤαις πότε ἑκάστη περικοπὴ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας.

Ἀναγράφων ἀνωτέρω τὰς διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. καὶ τοὺς στίχους ἑκάστης ὄψεως αὐτῶν, δὲν συνυπελόγισα καὶ τὰ παρασελίδια ταῦτα σημειώματα.

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' εἰκόνων τοῦ Μάρκου (φ. 64β), Λουκᾶ (φ. 105β), Ἰωάννου (φ. 171β). Πάντες παρίστανται καθήμενοι καὶ γράφοντες ἐν βάσει διαχρύσῳ· πλὴν δ' ὅμως αἱ εἰκόνες αὗται δυστυχῶς ἔχουσι φθαρῇ. Ἐν φ. 2β ὡραῖον σκαρίφημα διὰ μέλανος τοῦ Ἰησοῦ ὡς παιδίου, καθημένου ἐπὶ προσκεφαλαίου, κρατοῦντος τὸ εὐαγγέλιον καὶ εὐλογοῦντος. Ἐν φ. 5α, 65β, 106α πολύχρωμα τεχνικὰ ἐπίτιτλα σχήματος Π.

Τὰ φ. 1, 2, 4β, 64α, 104β–105α, 171α, 216β κατέλιπεν ὁ βιβλιογράφος ἄγραφα.

Ἐξ αὐτῶν ἐν φ. 1β–2β μεταγενεστέρα χείρ, τοῦ XV–XVI αἰῶνος, ἔγραψε τὴν τάξιν τῶν ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκομένων εὐαγγελίων· ἐν φ. 4β δοκίμια κονδυλίου. Ἡ ἔξω ᾤα τοῦ φ. 15 ἀποκεκομμένη διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Ἐνιαχοῦ ἡ γραφὴ ἔχει ἀνακαινισθῇ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ τρεῖς θηλυκωτῆρας βυρσίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 480 (σημειοῦται ἐν φ. 1α).

256

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,212 Αἰὼν XVII Φύλλα 22

Λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Προτάσσονται, φ. 1α–2α, προδιοίκησις καὶ ὁδηγίαι περὶ τῆς λειτουργίας ταύτης.

Ἐν τέλει, φ. 22β, τὸ σημείωμα : † *Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγϊασμέν(ων) ἐγράφη διὰχειρ(ὸς) | ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ σύμεὼν Ἱ(ε)ρομονάχου· κ(αὶ) ἤτις ἀπὸ|ξηνώσει αὐτὴν ἐκτὴν ρηθεῖσαν μονὴν τοῦ ἁγίου μετέὼρου. | να ἦνε ἀφορισμένος κ(αὶ) ἀσϋγχώρητος παρὰ τῆς ὁμο|ουσίου κ(αὶ) ἀδιερέτου τρϊάδος Ϛ' ναἔχη τὴν κατάραν | τῶν ὁσί(ων) π(ατέ)ρων ἡμ(ῶν) ἀθανασίου κ(αὶ) ἰωάσαφ ἐν τῷ νῦν ἀιώνοι | κ(αὶ) ἐν τῷ μέλοντι, ἀμήν : — | † τέλος κ(αὶ) τῷ θ(ε)ῷ χάρϊc . . δόξασοι ὁ θ(εὸ)ς ἡμ(ῶν).*

Καὶ ἔπεται ἐρυθρόγραφον : † *ἔτ(ους) ‚ζρκε'* [* 7125 = 1616/7] —, μεθ' ὃ μονοκονδυλικῶς : *Συμεὼν Ἱερομονάχου.*

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος μετὰ σχετικῆς ἐπιμελείας. Ἐπίτιτλά τινα ἐν φ. 1α καὶ 3α βάναυσα καὶ κακόγραμμα. Ἀρχικὰ γράμματα πολύχρωμα, πλὴν δ' ὅμως ἄτεχνα.

Τὸ φ. 2β ἄγραφον. Αἱ διαστάσεις τοῦ γεγραμμένου μέρους τῶν φ. συνήθως 0,095 × 0,14.

Στάχωσις ἐκ λεπτῶν πινακίδων (ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως γεγραμμένων φύλλων λειτουργικοῦ κώδικος) μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ παλαιοῦ ἀριθμοῦ.

257

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,14 × 0,195 Αἰὼν XVII (;) Φύλλα 181

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων ἀναστάσιμα, μακαρισμούς, κεκραγάρια, αἴνους, ὀρθρινά, νεκρώσιμα, φήμας, εἱρμούς, καθίσματα, κλ. — Κολοβός.

Προτάσσονται :

α' (φ. 7α) «Ἔκθεσις τῶν κατὰ παλαιοὺς διδασκάλους σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης καὶ ἐπιστήμης· καθὼς καὶ ἡμεῖς παρελάβομεν, οὕτω καὶ ἐκθέμεθα ὠφελείας χάριν».

β' (φ. 12α) «Ἔκθεσις τῶν ἀναστασίμων τῶν κατὰ παράδοσιν νεωτερικήν· ψαλλομένων ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἃ κεκαλλώπισται παρὰ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου κυρίου Χρυσάφου τοῦ καὶ πρωτοψάλτου».

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 12α ἐρυθρόγραφον τὸ ἐπίγραμμα :

Ἄρχου τοῦ πρώτου μουσικὲ ἐι φίλος σὸς ὑπάρχει : |
φιλοῦντας γὰρ ἀυτὸς· τοὺς γὰρ ἐκτρέπει : | : ξένους

Μνημονεύονται ἐν τῷ κώδικι οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

1. Χρυσάφης ὁ πρωτοψάλτης (φ. 12α, 13α, 93α, 93β, 94β, 99β, 100α, 113β, 165α).
2. Ἰωάννης ὁ Λαμπαδάριος (φ. 82α).
3. Χρυσάφης ὁ νέος (φ. 96β, 98α, 99α, 106β, 110α).
4. [Ἰωάννης ὁ] Κουκουζέλης (φ. 104α).
5. Μπαλάσιος ἱερεὺς (φ. 152α, 153α, 176α, 176β, 177α).
6. Παλάδιος ἱερεὺς (φ. 156α).

Ἐν φ. 112α–113α φήμη τοῦ πατριάρχου Διονυσίου.

Ἐν φ. 6β ἀναγινώσκομεν : *Καὶ αὕτη σὺν ταῖς ἄλλαις ἀλεξίου Ἰωᾶνου τοῦ ἐξ Ἰω|αννίν(ων)* Οὗτος φαίνεται γράψας καὶ τὰ πρῶτα 6 φύλλα τοῦ κώδικος καὶ τῶν τελευταίων ἱκανὰ καὶ ἐκ τῶν μέσων τινὰ εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων.

Τετράδιά τινα καὶ φύλλα τοῦ κώδικος ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.
Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἐξέπεσον.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 274.

258

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,215 × 0,238 Αἰὼν XVI Φύλλα 228

Τ ρ ι ῴ δ ι ο ν.

Γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,07 × 0,205.

Τὰ φ. 1–7, 225–228 τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 8α κατελείφθη χῶρος κενὸς πρὸς φιλοτέχνησιν ἐπιτίτλου, ὅπερ δ' ὅμως δὲν ἐγένετο.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ γόμφους ὀρειχαλκίνους καί ποτε εἶχε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 165 καὶ Β 324.

259

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,195 × 0,27 Αἰὼν XVIII Φύλλα 92

Ἀντιόχου μοναχοῦ τῆς Λαύρας τοῦ Ἁγ. Σάββα, «βιβλίον ψυχωφελὲς ὁ πανδέκτης . . . ».

Ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φ. 4α.— Προτάσσεται : α' (φ. 1α) «Ἀντιόχου μοναχοῦ . . . πρὸς Εὐστάθιον ἡγούμενον μονῆς Ἀτζαλίνης πόλεως Ἀγγύρας τῆς Γαλατίας». — β' (φ. 2α) «Τοῦ αὐτοῦ Ἀντιόχου πρόλογος». — γ' (φ. 2β) Πίναξ τῶν κεφαλαίων. Ἐν τέλει, φ. 92α-β, σημείωμα περὶ τοῦ συγγραφέως Ἀντιόχου μοναχοῦ.

Συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,158 × 0,23.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Τὸ ἐπικάλυμμα τοῦτο τανῦν διεφθαρμένον κατὰ μέγα μέρος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 354 (σημειούμενος ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α).

260

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,216 Αἰὼν XVIII Φύλλα 172

᾿Ακολουθίαι νεκρώσιμοι.

᾿Εν τέλει (φ. 140β) ὁ κανὼν πρὸς τὴν Θεοτόκον, ὁ ψαλλόμενος «τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας εἰς τὸ ἀπόδειπνον» καὶ ἀρχόμενος : Χριστοῦ βιβλίον ἔμψυχον . . . Καὶ φ. 163α « . . . κανὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· ψάλλεται ὅλον τὸν χρόνον τῇ δευτέρᾳ ἑσπέρας εἰς τὸ ἀπόδειπνον».

῎Αρχ. : ᾿Αδέτω σοι δέσποινα, κινῶν τὴν λύραν τοῦ πνεύματος, Δαβὶδ . . .

᾿Εν φ. 172β : *᾿Εγράφη το παρ̅ο̅ν, βιβλιον· . . . παρεμόυ του ταπεινδυ· και εὐτελοῦς· και αμαθοῦς της [ὀρ]θογραφήας· ⟨κ⟩Κᾶι καλη[γρ]αφήας και εάν εύρεται· εις σε πολλοῦς τόπους σφάλμα· . . . να μὴν με βλαςημὰται ὀτι ολοτελος εῖμαι γυμν̅ο̅ς απο μάθήσην· εγὼ ο αμαρτολὸς· κάλησος ιερομόναχος και έτζη να σας χαριση ο Θ(εό)ς . . . . .*

Τὸ ὄνομα τοῦ βιβλιογράφου ἀναγινώσκεται καὶ ἐν τῇ ἔσω ᾤᾳ τοῦ φ. 66β.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος.

῎Ανευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

261

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,106 × 0,138 Αἰὼν XVII Φύλλα 127

Κῶδιξ μετὰ μουσικῶν φωνῶν,

ἐν οἷς κοντάκια, χερουβικά, ἀναστάσιμα, τρισάγια, κεκραγάρια, πολυέλεοι.

᾿Εν φ. 10α : *χερουβικὸν γεωργίου | κουν̅ο̅μου.* ᾿Εν φ. 94α : «πολυέλεος λεγόμενος κουκουμᾶς ποίημα τοῦ αὐτοῦ Κουκουμᾶ». ᾿Εν φ. 99α κ.ἑ. ἀπαντᾷ μέλος Κωνσταντίνου τοῦ Μαγουλᾶ.

᾿Εν τῷ παραφύλλῳ τῶν ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, μεταξὺ ἄλλων, ἀπαντᾷ : ⟨ *1667 μαΐου — 16 — | Το παρ(ὼν) ὑπάρχει τοὺ ςαμάτη πατοῦσα . . . | . . .* ⟩. Καὶ ἐν φ. 1β διὰ μολυβδίδος γέγραπται : † *η παρουσα φιλαδα ηπαρχι | καμου ςαμάτι πατουσα.*

᾿Εν φ. 19α (ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ), 109β καὶ 115β τινὰ ἐν παρόδῳ γεγραμμένα διὰ λατινικῶν γραμμάτων. ᾿Εν φ. 110α δοκίμια κονδυλίου. ᾿Εν φ. 5α, 122β, 123β ἄτεχνά τινα σκιογραφήματα.

Τὰ φ. 2α–4β, 5β, 110β–115α, 116α–122α, 123α, 124α–127α ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων (συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως ἐντύπων φύλλων) μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα.

῎Ανευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

262

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,136 × 0,181 Αἰὼν XIV Φύλλα 45

[᾿Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

᾿Εν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 19β, 32β, 33α διάφορα ὀνόματα μνημονευτέα ἐν τῇ προθέσει. ᾿Εν τούτοις καὶ τὰ ἑξῆς : *Αφέντω* (φ. 32β), *Θαλάσση, Ρίζος* (φ. 33α).

Ἐν φ. 43β–44α, 45 εὐαγγελικαὶ περικοπαὶ καὶ τροπάριά τινα γεγραμμένα ὑπὸ βαναύσου χειρός.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἐκ χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 209.

263

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,155 × 0,152 Αἰὼν XIV Φύλλα 181

1 (φ. 1α) [Ἀπόσπασμα ἐκ πατερικοῦ βιβλίου].—Ἀκέφαλον.
Ἀρχ. : . . . ἐπειδὴ εἰς μεγάλους κινδύνους φέρει ἡμᾶς καὶ ἡ μικρὰ ἀμέλεια . . .

2 (φ. 19α) Ἐκ τοῦ γεροντικοῦ.
Ἀρχ. : Εἶπε τις τῶν πατέρων· ἐφ' ὅσον ὁ νοῦς ὑμῶν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ὀχλεῖται . . .

3 (φ. 21α) « . . . Ἰωάννου ἡγουμένου . . . Σινᾶ· τὸ ἐπίκλην σχολαστικοῦ· λόγος περὶ μετανοίας μεμαρτυρημένης καὶ ἀληθῶς ἐναργοῦς».

4 (φ. 53β) Ἀδήλου : «Περὶ μνήμης θανάτου».
Ἀρχ. : Παντὸς λόγου, προηγεῖται ἔννοια· μνήμη δὲ θανάτου καὶ πταισμάτων, προηγεῖται κλαυθμοῦ καὶ πένθους . . .

5 (φ. 63α) [ἐκ τῆς Κλίμακος] «Ἕκτη ἀνάβασις . . . Περὶ τοῦ καθαρσίου πένθους».
Ἀρχ. : Πένθος κατὰ θεὸν ἐστίν, σκυθρωπότης ψυχῆς . . .

6 (φ. 92α) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου».
Ἀρχ. : Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, πάντοτε μνημονεύσωμεν τοῦ θανάτου . . .

7 (φ. 101α) «Περὶ τοῦ ἀββᾶ Φιλήμονος τοῦ ἀναχωρητοῦ».
Ἀρχ. : Ἔλεγον περὶ τοῦ ἀββᾶ Φιλήμονος τοῦ ἀναχωρητοῦ· ὅτι καθεῖρξεν ἑαυτὸν ἔν τινι σπηλαίῳ . . .

8 (φ. 139α) «Ἐκλογὴ διαφόρων ἁγίων· πάνυ ὠφέλιμος· καὶ ψυχωφελής».
Ἰδίως ἐκ τοῦ Ἐφραίμ, Ἰσαὰκ [Σύρου], Συμεὼν [Θεσσαλονίκης] τοῦ νέου θεολόγου, Μαξίμου Ὁμολογητοῦ.

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος, φ. 181β, διὰ κιρροῦ μέλανος βιβλιογραφικὸν σημείωμα, ἀφανισθὲν δυστυχῶς ἤδη ὑπὸ τῆς νοτίδος, ἥτις πολλαχοῦ ἐλυμήνατο τὸν κώδικα.

Ἐν ταῖς κάτω ᾤαις τῶν φ. 13β καὶ 14α διὰ γραφῆς τοῦ XIV αἰῶνος σημειοῦνται τάδε : † *πρότ(η) κατάσαση· κήτρηνα μ(ε)τ(ὰ) κή|τρηνα ἦσα· δεύτερη κατὰσα|σησ· κήτρηνα μ(ε)τ(ὰ) δξέα ἦσα· | τρήτ* [= τρήτη] *κατάσασησ· ἀντὴκατα|ςησα· δξέα S* [= καὶ] *κήτρηνα· δπρὸσ | τὸ κήτρηνον· S δπήσω τόξην*. Τὸ σημείωμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τρόπους γραφῆς καὶ φαίνεται ὅτι ἐγράφη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βιβλιογράφου ἐν σχέσει πρὸς τὸν κώδικα. Ἐὰν ἡ γνώμη μου αὕτη εὐστοχῇ, τἀνωτέρω σημείωμα εἶναι ἐξαιρέτου παλαιογραφικῆς σημασίας.

Τὸ γεγραμμένον μέρος τῶν φ. ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,097 × 0,073. Τὸ φ. 1 ἔχει κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ πλέον ἀποσχισθῆ. Αἱ δὲ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἔχουσιν ἀποσπασθῆ.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 315.

264

Χάρτης Διαστ. 0,21 × 0,29 Αἰὼν XVI Φύλλα 308

«Συναξάριον σὺν θεῷ ἁγίῳ τῆς συνόψεως τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ τῶν πάντων ἁγίων· ὅθεν τε ἕκαστος καὶ ἐκ τίνων ἔφυ· καὶ ἐν οἷς χρόνοις· καὶ εἴτε τὸν δι' ἀσκήσεως· εἴτε τὸν διὰ μαρτυρίου ἐδέξατο στέφανον».

Α' (φ. 2α) Σεπτέμβριος, Β' (φ. 46α) Ὀκτώβριος, Γ' (φ. 98α) Νοέμβριος, Δ' (φ. 150α) Δεκέμβριος, Ε' (φ. 216β) Ἰανουάριος, Ϛ' (φ. 264β) Φευρουάριος.

φ. 2α : «Τῇ [α' Σεπτεμ.] . . . μνήμη τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Μιασηνῶν».

φ. 4α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [β' Σεπτεμ.], ὁ ἅγιος Ἰωάννης πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ νηστευτής».

φ. 5α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [β' Σεπτεμ.] μνήμη Παύλου τοῦ νέου . . . Κωνσταντινουπόλεως».

φ. 7α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [γ' Σεπτεμ.] . . . καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου Στεφάνου τοῦ ὁμολογητοῦ ἡγουμένου Τριγλίας».

φ. 12α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέδραμε τὰ ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς τὸ δεύτερον ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Ἁγίας Ἄννης».

φ. 13α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ' Σεπτεμβ.] τελεῖται καὶ ἡ κοίμησις τοῦ ὁσίου Λουκᾶ· τοῦ ἐκ τῆς τῶν Λυκαόνων ἐπαρχίας· τρίτου δὲ ἡγουμένου γενομένου τῆς μονῆς τοῦ Σωτῆρος τοῦ ἐπιλεγομένου Βαθέως Ρύακος».

φ. 13β : «Διήγησις ὠφέλιμος».

Ἀρχ. : Ἱερεύς τις μετ' εὐλαβοῦς διακόνου ἀγάπην τῷ θεῷ φίλην εἰς ἀλλήλους κτησάμενοι, διὰ δαιμονικῆς σκαιότητος εἰς ἔχθραν περιτραπέντες . . .

φ. 17 : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Σεπτεμβρίῳ] ια'· ἡ ὁσία Θεοδώρα εἰς ἄνδρα μετασχηματισθεῖσα καὶ ἀσκήσασα, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται». Μετὰ τοὺς συνήθεις στίχους εἰς αὐτὴν ἕπονται ἕτεροι 46 γεγραμμένοι κατὰ δύο σελίδας καὶ ἀρχόμενοι ὧδε :

Τῇ θείᾳ βίβλῳ διαθήκης τῆς νέας
ὡς ἐξισοῦσθαι φησὶ παρθένοις δέκα,
τὴν βασιλείαν οὐρανῶν Χριστοῦ στόμα,
ἐν ἀνδρικῷ σχήματι γυναῖκες δέκα
. . . .

φ. 21α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιδ' Σεπτεμ.] . . . μνήμη τῆς εὐσεβεστάτης βασιλίσσης Πλακίλλης, συζύγου γεναμένης τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοδοσίου».

φ. 21β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιε' Σεπτεμ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου πρεσβυτέρου [ἀπὸ χωρίου Μύρμηκος καλουμένου θέματος Ὀψικίου]».

φ. 25α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Σεπτεμβρίῳ] κ'· μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου . . . καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ ἐν τοῖς Ἀμαντίου».

φ. 31α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Σεπτεμ.], κε', μνήμη τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης θυγατρὸς Παφνουτίου τοῦ ἐκ τῆς Αἰγύπτου». Μετὰ τοὺς εἰς αὐτὴν συνήθεις στίχους ἀκολουθοῦσι κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένοι 35 ἴαμβοι, ὧν οἱ πρῶτοι :

Ἡ τὴν φύσιν λαθοῦσα καὶ τερπνὰ βίου
κάλλει Σμάραγδος τὸν δὲ νοῦν Εὐφροσύνη
λιποῦσα πᾶσαν τοῦ βίου φαντασίαν
ἀνδρῶν μοναστῶν ἀγαπήσασα βίον
. . . .

φ. 39α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Σεπτεμβρ.], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν, Ἰγνατίου ἡγουμένου μονῆς τοῦ Σωτῆρος, τοῦ Βαθυρίακος».

φ. 44β : «Ἱστορία ψυχωφελής, πάνυ ὠφέλιμος».
Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωδαὲ τοῦ ἀρχιερέως Ἱερουσαλὴμ . ...

φ. 45α : «ἑτέρα διήγησις καὶ αὕτη ὠφέλιμος».
Ἀρχ. : Ἄνθρωπός τις ὁδεύων ἦν ἐν τόπῳ τινὶ μόνος . . .

φ. 45β : «Ἑτέρα διήγησις, ὅπως καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν οἱ ἐν τῇ Κρήτῃ Ἰουδαῖοι ἐχριστιάνισαν».
Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ . . .

φ. 46β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [Ὀκτωβρίου α'], μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων, Μιχαὴλ ἐκ τῆς μονῆς Ζώβης, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τριάκοντα ἓξ ἁγίων μοναχῶν· μαρτυρησάντων ἐν τῇ ἐνορίᾳ Σεβαστουπόλεως».

φ. 46β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [Ὀκτωβρίου α'], τοῦ ὁσίου Ρωμανοῦ, ποιητοῦ τῶν κοντακίων».

φ. 52α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ε' Ὀκτωβρίου], ὀπτασία Κοσμᾶ μοναχοῦ φοβερὰ καὶ ὠφέλιμος».
Ἀρχ. : Ἐν ἔτει τρισκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ῥωμανοῦ τὰ Ῥωμαίων εὐσεβῶς διϊθύνοντος . . . . .

φ. 87β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κζ' Ὀκτωβρίου], διήγησις περὶ τῶν Ἰβήρων, πῶς ἦλθον εἰς θεογνωσίαν».
Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ ἐν ἁγίοις μεγάλου βασιλέως Κωνσταντίνου, γυνή τις αἰχμάλωτος . . . . .

φ. 96β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [λα' Ὀκτωβρίου] διήγησις Θεοδωρήτου ἐπισκόπου, περὶ βίου καὶ ἀθλήσεως ὁμολογητοῦ τινος ἀνωνύμου».
Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀποστάτου . . .

φ. 101α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Νοεμβρίῳ] δ'· μνήμη τοῦ ὁσίου . . . Ἰωαννικίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ».

φ. 102α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ' Νοεμ.] «Διήγησις εἰς τὸν θρόνον τοῦ προφήτου Ἱερεμίου· περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς ἅλωσιν ταύτης· καὶ περὶ τῆς ἐκστάσεως Ἀβιμέλεχ».
Ἀρχ. : Ἱερεμίας οὗτος ὁ μέγας προφήτης . . .

φ. 111α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ς' Νοεμβρ.] μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας κατενεχθείσης κόνεως ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μεγάλου . . . ».
Ἀρχ. : Τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ . . .

φ. 133β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Νοεμβ.], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς . . . καὶ ὁμολογητοῦ Λαζάρου τοῦ Ζωγράφου».

φ. 140α : «Διήγησις ὀπτασίας Ἰωάννου τινὸς νεωτέρου πάνυ ὠφέλιμος».
"Αρχ. : Ἐγένετό τις ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις Κωνσταντίνου . . .

φ. 150β : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Δεκεμβρίῳ] β' τοῦ ἁγίου προφήτου Ἀμβακούμ».

φ. 163α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ζ'], τὰ ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Κουράτωρος».

φ. 171α-β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ι' Δεκεμ.] . . . καὶ ἡ σύναξις τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, ἐν τοῖς Ἀδδᾶ».

φ. 177α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ' Δεκεμ.], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου τοῦ ἐν τῷ Λάτρῳ».

φ. 182β : «[ιε' Δεκεμ.] μνήμη . . . Παύλου τοῦ ἐν Λάτρῳ».

φ. 185α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις' Δεκεμβ.] . . . καὶ ἡ κοίμησις Νικολάου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοβέργη· καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Χριστοφόρου πλησίον τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου . . . ».

φ. 193α : «[ιη' Δεκεμ.] . . . καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις . . . ».

φ. 193α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιη' Δεκεμβ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Φλώρου· ἐπισκόπου Ἀμινσοῦ».

φ. 199β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κβ' Δεκεμβ.] . . . καὶ τὰ ἀνοίξια τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τὸ φωτοδρόμιον αὐτῆς».

φ. 201α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ' Δεκεμβ.] τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας».

φ. 210α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κθ' Δεκβμ.] μνήμη πάντων τῶν χριστιανῶν· τῶν ἐν λιμῷ· καὶ δίψει· καὶ μαχαίρᾳ· καὶ κρύει τελειωθέντων· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου· ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις· ἔνθα ἡ ἁγία σωρός : καὶ ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μαρκέλλου· ἡγουμένου μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων».

φ. 218β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [β' Ἰανουαρίου], μνήμη τοῦ ὁσίου . . . Κοσμᾶ . . . Κωνσταντινουπόλεως . . . τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις, ἐν τῇ μονῇ τῆς Χώρας».

φ. 226α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η' Ἰανουαρ.], μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις . . . Κύρου Κωνσταντινουπόλεως : Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις, ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας· καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ».

φ. 230α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' Ἰανουαρ.]· ἡ σύναξις τῶν ἁγίων μυρίων ἀγγέλων· τελεῖται δὲ ἔνδον τοῦ μαρτυρίου τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἐν τοῖς Δομνίνου . . . ».

φ. 240α-β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιθ'], μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων, Λουκιανοῦ Παύλης· καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς νηπίων· Κλαυδίου, Ὑπατίου, Παύλου, Διονυσίου· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις· ἐν τῷ οἴκῳ Ἀναστασίου πατριάρχου ἐν τῇ Ὀξείᾳ· καὶ ἀνάμνησις τοῦ ἐν Νικαίᾳ μεγίστου θαύματος, ὅτε ὁ Μέγας Βασίλειος διὰ προσευχῆς ἀνέῳξε τὰς πύλας τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ παρέθετο αὐτὴν τοῖς ὀρθοδόξοις».

φ. 244α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κα' Ἰανουαρίου], ἡ σύναξις τῆς Ἁγίας Εἰρήνης· ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ τῇ οὔσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν».

φ. 265β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Φεβρουαρ.], μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ὁρμωμένου τῆς Ἀθηνῶν πόλεως . . . ».

φ. 266α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Φεβρουαρ.] Γ' μνήμη τοῦ δικαίου Συμεὼν τοῦ θεοδόχου· καὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος· ἡ δὲ αὐτῶν σύναξις, τελεῖται ἐν τῷ ἀποστολίῳ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου· τῷ ὄντι ἐν τῷ σεβασμίῳ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· πλησίον τῆς ἁγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας».

φ. 273α : [Τῇ ζ' Φεβρουαρ.] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λουκᾶ τοῦ ἐν τῇ Ἑλλάδι [τοῦ Στειριώτου]» (φ. 273β : τῷ τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο).

φ. 279α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιβ' Φεβρουαρ.] μνήμη . . . Ἀντωνίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως».

φ. 285β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιζ' Φεβρ.], μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένων βασιλέων Μαρκιανοῦ· καὶ Πουλχερίας· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις, ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ . . . ».

φ. 297α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κδ' Φεβρουαρ.] διήγησις λίαν ὠφέλιμος».

Ἄρχ. : Ἐν ταύτῃ τῇ πανευδαίμονι καὶ φιλοχρίστῳ Κωνσταντινουπόλει, ὑπῆρχε τις ἄνθρωπος διαβόητος . . .

Ὁ κῶδιξ ἀπηρτίσθη διὰ τῆς συσταχώσεως δύο κωδίκων, ὧν ὁ ἕτερος διήκει ἀπὸ φ. 150-308. Τὰ φ. 1 καὶ 2 ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων.

Ἐν τέλει τοῦ φ. 2β κεῖνται ταῦτα :

* ἤτοι (ἀναγινωσκόμενον ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά) :

ετ(α)πεινοσε το σαρκικον και υημαλυτρων (= οἴημ' ἀλιτρὸν) *ἔξεδυ*

Μεταξὺ τῶν φ. 2 καὶ 3 ὑπάρχει χάσμα ἑνὸς ἢ δύο φύλλων, ἐπίσης μετὰ τὸ φ. 22 ἀπεσχίσθησαν δύο φύλλα, ὧν τανῦν μικρά τινα λείψανα σῴζονται. Ἐν φ. 149α, ἐν τέλει τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, θὰ ὑπῆρχε βιβλιογραφικὸν σημείωμα, ὅπερ ἀπεκόπη διὰ ψαλίδος. Τοιαῦται ἀποκοπαί, διὰ ψαλίδος, παρατηροῦνται καὶ κατὰ τὴν κάτω ᾤαν τῶν φ. 162 καὶ 308.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 98α, ὅθεν ἄρχεται ὁ μὴν Νοέμβριος, κεῖται ἐρυθρόγραφον :

* ἤτοι : † *ὦ χ(ριστ)ε βοήθη τὼν δούλων σου σϊλιὰν(ῶν)*

Καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 150α, ὅθεν ἄρχεται ὁ Δεκέμβριος, ἀναγινώσκομεν :

† *Ι(ησο)ύ μου βοήθει μοι τῶ τλήμονϊ :* †

Καὶ ἐν φ. 264α, ἐν τέλει τοῦ Ἰανουαρίου : *Ἰαννουάριε μὴν σίγα· τέρμα γὰρ βλέπεισ :* †

Πολλὰ φύλλα τοῦ κώδικος καὶ δὴ τὰ ὑπ' ἀριθ. 38α–97β καὶ 128α–149α ἔχουσι γραφῇ κατὰ δύο σελίδας. Ἐν φ. 149β δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,016 περίπου. Εἶχέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 218 καὶ Β 176.

265

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,10 × 0,154 Αἰὼν XVI Φύλλα 176

1 (φ. 8α) «Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ρασσοφοροῦντα».

2 (φ. 9β) «Ἀκολουθία εἰς κουρὰν μανδυώτου».

3 (φ. 21α) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος».

4 (φ. 63α) «Ἀκολουθία ἢ εἰπεῖν τάξις πρὸς χριστιανοὺς μαγαρίσαντας . . . ».

5 (φ. 65β) «Σὺν Θεῷ ἁγίῳ· πίναξ τοῦ παρόντος νομίμου».
Ἀτελὴς (ἀναγράφων κεφ. α'–ι'), ἀναφερόμενος δὲ εἰς τοὺς κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8 κανόνας.

6 (φ. 66α) «Εὐχαὶ διάφοροι . . . ».
φ. 66α «Εὐχὴ ἐπὶ σταφυλῶν εὐλογήσει». φ. 73β «Εὐχὴ ἐπὶ πυρεττόντων». φ. 78α «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος, Τρύφωνος· λεγομένη εἰς ἀμπελῶνα· ἢ εἰς χωράφιον· ἢ εἰς κῆπον». Μεταξὺ τῶν εὐχῶν τούτων καί τινες ἑρμηνεῖαι καὶ τάξεις.

7 (φ. 80α) Ἐξομολογητάριον.
Ἐν ἀρχῇ «Προοίμιον καὶ ἑρμηνεία περὶ τοῦ πῶς δεῖ ὑπάρχειν τὸν πνευματικὸν καὶ ἑρμηνεύειν ἀκωλύτως τοὺς εἰς αὐτὸν ἐρχομένους».

8 (φ. 96α) «Συνοδικοὶ καὶ ἀποστολικοὶ κανόνες καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου».
Τὸ ὅλον ρκη' κατὰ τὴν ἀρίθμησιν τοῦ κώδικος.

8α (φ. 119α) «Βαθμολόγιον σὺν θεῷ πρόχειρον».
Διήκει κατὰ τὰ φ. 119 καὶ 160α–174β, τῆς τάξεως τῶν τετραδίων κατὰ τὴν στάχωσιν, ὡς λέγομεν παρακατιόντες, διαταραχθείσης.

9 (φ. 120α) Νομοκάνων.
Ἀποτελεῖ κυρίως συνέχειαν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 κειμένου. Ἀπὸ τοῦ φ. 121β ἄρχονται ρκβ' (κατὰ τὴν ἀρίθμησιν τοῦ κώδικος) νομικὰ κεφάλαια, διήκοντα μέχρι τοῦ φ. 157β, γεγραμμένα δὲ ἐν πολλοῖς εἰς δημωδεστέραν γλῶσσαν.

10 (φ. 157β) «Ε'τερος πίναξ, τοῦ παρόντος, νομοκανόνου».
Ἀναγράφει κεφ. α'–πβ' καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8 συλλογὴν κανόνων.

Ἐν φ. 2α–7α χεὶρ τοῦ XVIII πιθανῶς αἰῶνος ἔχει γράψει εὐχάς τινας.

Ἐν φ. 1α γέγραπται (βαναύσως κατὰ τὸν XVIII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα): *ἀργίρος πρέσβητερα*, ὅπερ δὲν εἶναι πιθανὸν ὅτι ἀναφέρεται εἰς κτήτορα τοῦ κώδικος. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 8α γέγραπται δι' ἐρυθροῦ καὶ συμπιληματωδῶς: *Ἰησοῦ Ἡγοῦ*. Ἐν δὲ τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 96β ἔχει ἀποτυπωθῆ,

οὐχὶ κατὰ πάντα εὐκρινής, παλαιὰ σφραγὶς τῆς μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Μετεώρου.

Ὁ σταχωτὴς τὴν σειρὰν τῶν τετραδίων συνέχυσε· οὕτω τὰ φ. 120–159 ἔδει νὰ ταχθῶσι μετὰ τὸ φ. 95 καὶ τὰ φ. 160–174 ἔδει νὰ ταχθῶσι μετὰ τὸ φ. 119.

Ἐν φ. 174β–175α σημειώσεις ὀνομάτων ἐγγραφέντων, ὅπως μνημονεύωνται ἐπ' ἐκκλησίας· μεταξὺ τούτων τὰ *σκέβος, βᾶηα* (ἡ).

Τὰ φ. 7β, 140β, 176 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ρομβοειδῆ κοσμήματα ἐντετυπωμένα. Ἐπὶ τούτοις ἔχει ὁ κῶδιξ θηλυκωτῆρας δερματίνους πλεκτοὺς μετὰ ἀγκιστρίων μεταλλικῶν.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

266

Χάρτης Διαστ. 0,108 × 0,158 Αἰὼν XVI Φύλλα 249

1 (φ. 4α) «Διήγησις τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου περὶ τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς».

2 (φ. 13β) «Διήγησις Ζωσίμου καὶ μακάρων».

3 (φ. 24α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀββᾶ Μαξίμου πρόλογος περὶ ἀγάπης».

4 (φ. 25) «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἐλπίδιον πρεσβύτερον περὶ ἀγάπης».
Κολοβόν.—Τελευτᾷ εἰς τὴν τρίτην ἑκατοντάδα, ἐδάφιον κς' : Πᾶσα ἡ λογικὴ καὶ νοερὰ οὐσία διαιρεῖται εἰς δύο . . .

5 (φ. 68α) «Βασιλεία Ἀρκαδίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ».
Ἀρχ. : Ἀρκάδιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔγινεν βασιλεὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὁ δὲ ἄλλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Ὀνώριος ἔγινεν βασιλεὺς τῆς Ῥώμης· χρόνοι ἀπὸ κτίσεως κόσμου· πέντε χιλιάδες ὀκτακόσιοι ὀγδοῆντα ὀκτώ . . .
Ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου τούτου ἔχει γραφῆ καὶ ἐν φ. 67α.

5α (φ. 72β) «Ἐπιστολὴ τοῦ πάπα πρὸς τὸν βασιλέα μεταγλωττισμένη εἰς ἁπλῆν φράσιν».
Ἀρχ. : Ἡ βοὴ τοῦ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ μου Ἰωάννου, βοᾷ εἰς τὸν θεὸν . . .
Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι κεφάλαιον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 κειμένου.

6 (φ. 75β) «Βασιλεία Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ».
Ἀρχ. : Μετὰ τοῦτον βασιλεύει ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θεοδόσιος ὁ μικρὸς . . .

6α (φ. 80α) «Ἐπιστολὴ Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν Χρυσόστομον».
Ἀρχ. : Τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ καὶ διδασκάλῳ Ἰωάννῃ τῷ Χρυσοστόμῳ· Θεοδόσιος ὁ βασιλεύς. [Ἐ]νόμισα ὅτι τὸ ἐδικόν σου . . .

7 (φ. 83α) Ἀββᾶ Ἰσαὰκ πρὸς ἀρχαρίους μοναχοὺς «μεταφρασθεὶς παρὰ Διονυσίου ἱερομονάχου τοῦ Στουδίτου εἰς ὠφέλειαν τῶν εὑρισκομένων».
Ἀρχ. : Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· αὐτὰ τὰ λόγια καὶ ταῖς παραγγελίαις ἔγραψεν ὁ ἀββᾶ Ἰσαὰκ . . .

8 (φ. 94α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, «λόγος ἀσκητικὸς πῶς δεῖ κοσμεῖσθαι τὸν μοναχόν· μεταφρασθεὶς παρὰ Διονυσίου ἱερομονάχου τοῦ Στουδίτου εἰς τὸ κοινώτερον· εἰς ὠφέλειαν τῶν εὑρισκομένων».
Ἀρχ. : Πρέπει τὸν μοναχὸν ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα νὰ εἶναι ἀκτήμων . . .
Τὰ δύο ὑπ' ἀριθ. 7 καὶ 8 κείμενα εἰς δημωδεστέραν γλῶσσαν.

9 (φ. 101β) [Βασιλείου τοῦ Μεγάλου] «Εἰς ἀρχαρίους μοναχοὺς καὶ ἀγραμμάτους».
10 (φ. 103α) Μέγα ἀπόδειπνον.
11 (φ. 111α) «Τοῦ Χρυσοστόμου διδαχὴ ὡραία».
"Αρχ.: Εἰσῆλθες εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἄνθρωπε, ἠξιώθης τῆς τοῦ Χριστοῦ συντυχίας...
12 (φ. 119α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος περὶ μετανοούντων.
13 (φ. 136α) [Θηκαρᾶς].
Μεθ' ἱκανῶν χασμάτων μεταξὺ τῶν φ. 152 καὶ 154, 159 καὶ 161, 166 καὶ 169, 191 καὶ 193. Πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐκπεσόντος κειμένου παρενετέθησαν φύλλα, ἐν οἷς προὔκειτο νὰ γραφῇ τὸ ἐκπεσὸν κείμενον, ὅπερ δὲν ἐγένετο. Ὡς εἶναι σύνηθες ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ Θηκαρᾶ, κοσμεῖται οὗτος καὶ δι' εἰκόνων, ἐν φ. 146α τοῦ Μ. Βασιλείου, ἐν φ. 148α Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἐν φ. 149α Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἐν φ. 150β Ἁγ. Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας.
14 (φ. 219α) Ἀποσπάσματα ἐκ πατερικῶν βιβλίων καὶ διηγήσεων.
Ἐν φ. 227α ἱκανὸν μέρος διαγεγραμμένον. Ἐνιαχοῦ τῶν φῶν δοκίμια κονδυλίου.

Ὁ κῶδιξ ἔχει συναπαρτισθῆ ἐκ τετραδίων, διαφόρων κωδίκων. Ὅθεν ἐν αὐτῷ διακρίνονται διάφοροι χάρται καὶ γραφαί.

Ἐν φ. 4α πολύχρωμόν τι ἐπίτιτλον. Ἐν φ. 1β τὸ σημείωμα, τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος: † *ετούτω τὸ πατίρικόν εἶπάρχει | τοὺ μεταιώρου της αγίας μέ|ταμόρφώσεως μὀνής* :· — Ἐν φ. 248α γνωμικά τινα, γεγραμμένα κατὰ τὸν XIX ἴσως αἰῶνα, ὑφ' ἅ: *Αρσενιος Γραψας* καὶ ἐν φ. 249α σύγχρονον σημείωμα *Μεθόδιος / Ἱερομώναχος* /.../...

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἐν τῷ Θηκαρᾷ σημειωθέντων φύλλων παρέμειναν τελείως ἄγραφα καὶ τὰ ἑξῆς: 1α, 2, 3, 23β, 67β, 102β, 132–134, 135β, 153, 160, 167, 168, 192, 217β, 218, 243–247, 248β.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου, ἔχοντος ἁπλᾶ ρομβοειδῆ κοσμήματα ἐντετυπωμένα, πλὴν δ' ὅμως ἐξηρθρωμένου τὴν ράχιν. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Ἄνευ παλαιοῦ ἀριθμοῦ κατατάξεως.

267

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,095 × 0,143 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 419

1 (φ. 8α) Ἀκολουθία τοῦ τριῳδίου.
2 (φ. 124α) Τροπάρια καὶ ἀκολουθίαι κατ' ἐκλογὴν ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ (κατὰ μῆνας διατεταγμένα).
Ἔχει γραφῆ ὁ κῶδιξ ὑπὸ διαφόρων χειρῶν, ἢ τοὐλάχιστον ὑπὸ τῆς αὐτῆς μὲν χειρὸς ἀλλὰ διὰ διαφόρου γραφῆς κατὰ διαφόρους χρονικὰς περιόδους. Πολλαχοῦ παρελείφθησαν νὰ φιλοτεχνηθῶσι κεφαλαιώματά τινα ἢ ἀρχικὰ γράμματα ἅτινα προώριστο νὰ γραφῶσι δι' ἐρυθροῦ μέλανος.

Ἐν φ. 417β–419β ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός, τοῦ XVIII πιθανῶς αἰῶνος, ἔχουσι γραφῇ τροπάριά τινα ἀντιστρόφως πρὸς τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ λοιπῷ κώδικι.

Κατὰ τὴν στάχωσιν διεσαλεύθη ἡ τάξις τῶν τετραδίων. Τὰ δὲ φ. 1α–7β, 23β, 69β–71β, 123β, 199, 238β–239β, 250β–252β, 317β, 346, 370, 376β, 392, 413α, 416α–417α παρέμειναν ἄγραφα. Τὸ ἄγραφον φ. 370 ἐτέθη εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντος. Τὰ δὲ ἐν ἀρχῇ φ. 1–7 καὶ τὰ ἐν τέλει φ. 416–419 προσετέθησαν μεταγενεστέρως κατὰ τὴν στάχωσιν τοῦ κώδικος, ἥτις εἶναι ἐκ ξυλίνων πινακίδων, γυμνῶν τανῦν τῶν βυρσῶν, αἵτινές ποτε ἐπεκάλυπτον αὐτάς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 90.

268

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,105 × 0,14 Αἰὼν XVI Φύλλα 146

[Βλαστάρεως ; Βαλσαμῶνος ; Ζωναρᾶ ;] Νομοκάνων.

Κεφ. γ' : Περὶ τοῦ ἐπιτείνειν ἢ ἀνιέναι τὰ ἐπιτίμια καὶ ὅπως δεῖ τοὺς πνευματικοὺς πατέρας οἰκονομεῖν τοὺς αὐτοῖς ἐξομολογουμένους.

Κεφ. ρλγ' : Ἀρχὴ τοῦ ω μγλ : συμβουλῶν νόμου πρὸς τοὺς δεσμεῖν καὶ λύειν ἐξουσίαν εἰληφότας.

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπής, κολοβός. Ἡ τάξις τῶν τετραδίων κατὰ τὴν στάχωσιν διεσαλεύθη οἰκτρῶς. Τὰ κατὰ τάξιν πρῶτα τετράδια ἐτέθησαν πρὸς τὸ τέλος.

Ἐν ἀρχῇ, φ. 1–4, καὶ τέλει, φ. 141–146, ἐγράφησαν κατὰ τὸ β' ἥμισυ τοῦ XVI αἰῶνος διάφοροι ἀναγραφαὶ προθέσεων, ἐκφωνήσεων κλ. κλ. Ἐν τούτοις ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς τοπωνυμικά : *χωρίο Κοσικώ* (φ. 1α), *χωρίο ⟨τζη⟩κίναμον* (φ. 1α), *χωρίο Λαμπάνοβο* (φ. 1α), *Κάςρο Καςορία* (φ. 1β, 4β, 143α), *χωρίον Λογκᾶ* (φ. 3α), *χωρίον εἴςγγημπλη* (φ. 3β), *Λιντζίστα* (φ. 4α, 143α), *χωρίον Πίτζηκα* (φ. 142α), *χωρίον Κοχίςκῶ* (φ. 142α), *χωρίον Τραβαντάνιςα* (φ. 142β), *χωρίον Τριάνοβο* (φ. 142β), *χωρίον Σάντοβο* [1] (φ. 142β), *χωρίο Ζουπάνιςα* (φ. 144α), *χωρίο Συλίβιανη* (φ. 144β), *χωρίο Συμπενὸ* (φ. 144β), *χωρίο κοσηκῶ'* (φ. 144β), *χωρίο κείναμον* [2] (φ. 144β), *Μέρτζη τρανὸ* (φ. 145β), *χωρίο γοςῆ* (φ. 146α), *Τρίκαλα* (φ. 146α). Ἐκτὸς τούτων καὶ ἄλλα τοπωνυμικὰ ὑπῆρχον γεγραμμένα ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τοῦ κώδικος, ἅτινα ἠφάνισεν ἡ κοπὶς τοῦ σταχωτοῦ βαθύτερον κατενεχθεῖσα. Ἰδοὺ καί τινα σταχυολογήματα ἐκ τοῦ τμήματος τούτου τοῦ κώδικος : *«θεόδωρος τοῦ πούλ»* (φ. 1α), *«ὁ γγίνης τοῦ πέϊου τοῦ κοἶναρη»* (φ. 1α). Τὰ δύο ταῦτα ἐκ τοῦ χωρίου Κινάμου. [ὁ] *θεόδωρος, κ(αὶ) ὁ δημίτριος, κ(αὶ) ὁ κομνι|νός, κ(αὶ) ὁ ιω(άννης)· τοῦ ἀνδρόνη τοῦ μαγγανά|ρη ἔδωσαν τὸ σατηρβάνη . . .* (φ. 1β), ⟨*ἡ ἀλεξάνδρα τοῦράδου ἡ ἀρχόντισα . . .*⟩ (φ. 1β), *«,σγοῦρος· τοῦ ιῶ(άννη) κ(αὶ) ἡ σύνβη(ως) ἀυτοῦ τρανταφιλία· κ(αὶ) ἡ θηγάτηρ ἀυτῶν . . . κόμνο . . . »* (φ. 2α), *«ἡ ςάσο ἡ θηγάτηρ· τῆς μύλος»*

1. Ἐν φ. 144β : *χωρήο Cάτοβ*
2. Τὸ αὐτὸ βεβαίως πρὸς τὸ ἀνωτέρω (φ. 1α) *τζηκίναμον*.

(φ. 2α), *«Κρικόης ἔδωσε . . . »* (φ. 2β). Τἀνώτέρω πάντα ἐκ Καστορίας. *«κυριακὸς ὁ υἱὸς τοῦ δραήναι· ἔδωσεν χωράφια δύο εἰς τὴν κρυπιανῇ . . .»* (φ. 3α). *Μαρούδας*, βαπτιστικὸν ἐκ χωρίου Λογκᾶ (φ. 3α). *Ἄνθω*, γυναικεῖον βαπτιστικὸν ἐκ χωρίου Ἰςγγιμπλι (φ. 3β).

Ἐν φ. 4α : *«ὁ κῦρ ντούσκος ἐκ τὴν λιτζίςα, ἔδωσεν εἰς τὸ μονα|ςήριον ἡμῶν· ἕνα πελαγήσι, ἀνάμεσα εἰς τὴν λίμνην | πλησίον τοῦ ντομπρίλα· κ(αὶ) τοῦ ςεφάνου· κ(αὶ) τοῦ νικόλα τῆς | ἐλένης . . . | . . . με τέτιον καβούλη· ὅτι να τὸ ςηβαζη ἀυ|τός, ἕως τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς ἀυτοῦ· κ(αὶ) μετὰ τὴν θαν(ὴν) | ἀυτοῦ· νὰ ἔχομαι ἡμεῖς τ(ὴν) ἔγνοιαν : — | ἔνετει ,ζοβ* [* 7072 = 1563/4].

Ἐν φ. 4α ἡ ἀρχὴ ἐπιστολῆς πρὸς τὸν «ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατρᾶσι παπᾶ κῦρ Γαβριὴλ» καθηγούμενον «τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν Μετεώρου».

Ἐν φ. 4β βαπτιστικὰ ἐκ Καστορίας : *Θεολογῖνα, Μέρσος*. Ἐν φ. 142α βαπτιστικὰ ἐκ Κονιςκοῦ : *Ράϊκος, Θόδος, Μίλιος, Χρύσω, Αὐγούστω* (ἡ). Ἐν φ. 143α βαπτιστικὸν ἐκ τοῦ χωρίου Λιτζίστα *«πρόικος»*. Ἐν φ. 143α-β βαπτιστικὰ ἐκ Καστορίας : *Ἀνδρώνης, Κομνηνός, Χροῦσος, Μαλινα* (ἡ), *Ἐλαίας, Πέϊος*. Ἐν φ. 144α βαπτιστικὰ ἐκ Ζουπάνιστας : *Κύρκο, Πρόϊκος, Στάϊκος, Στόϊκος, Ἀλτίνω* (ἡ), *Διγενῆς* (ὁ), *Αὐγούςα* (ἡ).

Ἐν φ. 2β, 4β, *βραβεῖον* = βρέβιον.

Ἐν φ. 145β καὶ 146α τύποι γραμμάτων ἀξίου ἱερωσύνης.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων γυμνῶν ἤδη τοῦ ἐπικαλύμματος, ὅπερ ποτὲ ἐπεκάλυπτεν αὐτάς.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

269

Χάρτης — Διαστ. 0,105 × 0,145 — Αἰὼν XV(I ;) — Φύλλα 111

1 (φ. 2α) Μηναῖον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Μεταξὺ τῶν φ. 3 καὶ 4 παρατηρεῖται χάσμα. Τὰ δὲ ὑπ' ἀριθ. 2 καὶ 3 φ. ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα εἰς ἀναπλήρωσιν ἄλλων ἐκπεσόντων.

2 (φ. 83α) Τροπάριον «τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λαζάρου τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ».

3 (φ. 83α) «Ἀπολυτίκια καὶ κοντάκια τῆς ἁγίας Μ' [= Τεσσαρακοστῆς]· ἀπὸ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου μέχρι τῶν ἁγίων πάντων».

4 (φ. 93β) «† ἡ ὑπακοὴ (;) τοῦ ἀσώτου (;) ».

Τὰ φ. 95 καὶ 96 εἶναι γραφῆς τοῦ XVI–XVII αἰῶνος τεθέντα εἰς ἀναπλήρωσιν ἄλλων ἐκπεσόντων.

5 (φ. 97α) «Κανὼν κατανυκτικὸς εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, οὗ ἡ ἀκροστοιχίς : ἁμαρτιῶν ῥύπου με κάθαρον λόγε· ἐν δὲ τοῖς θεοτοκίοις, ὁ Ἰωάννης».

6 (φ. 102α) «Ἀκολουθία εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Χριστοῦ ἱερομάρτυρα Ἀρσένιον· τὸν μητροπολίτην Βερροίας . . . ».

Ἀπὸ φ. 109α ἄρχεται ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου, οὗ ἡ ἀκροστιχὶς — καθ' ἃ σημειοῦται δι' ἐρυθροῦ μέλανος ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φύλλου τούτου — «Ἀρχιθύτη μέλισμα Βερροίας τόδε· Ἰωάννου».
Ἐν τέλει τοῦ κώδικος, φ. 111α, ἀναγινώσκομεν δι' ἐρυθροῦ μέλανος γεγραμμένα :

† ἔργον τὸ παρὸν εὐλαβοῦς θυηπόλου
τοῦ μαυριάνου τοὺπίκλην γονικίτου

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος τὸ σημείωμα : † *χρέοστῆ ὁ μελετῆς ὁ καλοτοῦβῆς,* | *ασπρ(α) λε'* (γραφῆς τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Αὐτόθι διάφορα δοκίμια κονδυλίου, ὡς καὶ ἐν φ. 1α.
Αἱ διαστάσεις τοῦ γεγραμμένου μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,07 × 0,105.
Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μεθ' ἁπλοῦ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 353.

270

Χάρτης λεῖος	Διαστ. 0,155 × 0,22	Αἰὼν XVII	Φύλλα 12

1 (φ. 1α) «Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ».
2 (φ. 5β) «Εὐχαὶ τοῦ ὄρθρου».
Κολοβαί.— Ἐν φ. 1α ἐπίτιτλον ἐρυθρόγραφον σχήματος Π. Ἀρχικά τινα γράμματα διάκοσμα.
Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως περγαμηνῶν χειρογράφων καὶ ἄλλων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

271

Χάρτης λεῖος	Διαστ. 0,12 × 0,172	Αἰὼν XVI	Φύλλα 182

Ἀκολουθία τῆς ὅλης ἑβδομάδος.
Ἐν τέλει, φ. 170α–184β, δι' ἄλλης γραφῆς διάφοροι εὐχαί. Τοῦ τμήματος τούτου τοῦ κώδικος αἱ διαστάσεις εἶναι βραχύτεραι : 0,115 × 0,165. Ἐν τέλει τῶν ἀκολουθιῶν τῆς ἑβδομάδος, φ. 168, θὰ ὑπῆρχε σημείωμα βιβλιογραφικόν, ὅπερ βέβηλος χεὶρ τῶν συγχρόνων τινὸς ἀπέκοψε διὰ κοπίδος.
Τὸ πρῶτον φύλλον, ὅπερ εἶναι ἄγραφον, ἔλαβεν ἀριθμὸν 1–3. Ἐπίσης ἄγραφα παρέμειναν τὰ φύλλα 158α–162α, 168β–169β.
Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεστάχωται τῷ κώδικι ἀνὰ ἓν φύλλον περγαμηνόν, διαστάσεων περίπου 0,172 × 0,23, τοῦ XII αἰῶνος, ἐκ μηναίου.

Ἐν τῷ φύλλῳ τῷ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν τὸ κεφαλαίωμα : «μη(νὶ) τῷ αὐτ(ῷ) κς′ τοῦ ὁσ(ίου). Δα(βὶ)δ Θεσσαλονίκης».

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου καστανόχρου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

272

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,10 × 0,133 Αἰὼν XVI Φύλλα 84

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία τῶν ὡρῶν.

2 (φ. 22α) «Μεσώρια τῶν ὡρῶν· ψαλλόμενα δὲ ἐν ταῖς ἁγίαις τρεῖς τεσσαρακοσταῖς».

3 (φ. 39α) [Θεοστηρίκτου μοναχοῦ] κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.
Ἀρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς· πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν...

4 (φ. 45α) «Δοξαστικὰ τῶν η′ ἤχων».

5 (φ. 75α) «Ὕμνοι τριαδικοί».

6 (φ. 79α) «Τὰ φωταγωγικὰ τῶν η′ ἤχων».

7 (φ. 82α) Τροπάρια τῶν ἁγίων Ἀθανασίου καὶ Ἰωάσαφ τῶν ἐν Μετεώρῳ.

8 (φ. 83α) Τροπάρια τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος.

Γραφὴ ἐπιμελὴς τῆς αὐτῆς, ὡς νομίζω, χειρὸς καὶ τοῦ κώδικος Α. 14 κλ. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,07 × 0,115.

Τὰ φ. 82–84 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς γεγραμμένα ὑφ' ἑτέρας χειρὸς τῆς φιλοπονησάσης τὸν λοιπὸν κώδικα.

Τὰ φ. 73β–74α, 80β–81β ἄγραφα. Ἐν φ. 74β ἀναγινώσκομεν : † *τον χεράμ(εν)ον καὶρὸν ολοι φίλοι γήνουι*[ται] *τὸν (δὲ)*. Ὡς ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ ῥυπαρὸς καὶ ἐφθαρμένος.

Τῆς σταχώσεως μόνον τὴν πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πινακίδα διασῴζει ὁ κῶδιξ, οὖσαν ξυλίνην μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,014.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β — .

273

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,212 Αἰὼν XVI (I ;) Φύλλα 395

Μηναῖον Μαρτίου – Αὐγούστου

περιέχον τὰς ἀκολουθίας καὶ τὰ συναξάρια τῶν κυριωτέρων μνημῶν.

Ἐν τέλει, φ. 394α :

χάιρει μ(εν) πλοτήρ, φθάσας λιμένος τέρμα·
χάιρει (δὲ) γραφεῦσ, φθάσας βιβλείου τέλος
τῷ συντελεσῄ τῶν καλῶν θ(ε)ῶ χάρις : —
χ — α — ρ λ — μπους | π — όνος αμαρταλοῦ :

ὀκτωβρίω ιη' : | *εἴληφε τέλος :* — | *του 'Αποστόλου* | *Λουκᾶ :* —

ι(ησο)ῦ	*βοήθ*
τῷ	*Γράψ(αν)τι*
S' [= καὶ] *τῷ*	*κεκτημένω :*

'Εν φ. 394β χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : *ὁμοῦ κόλ(αις) διακόσι(αις) σαρ(άν)-τα :* · | *ἐνταῦθ(α) εἰσὶν κόλαις* | *ἐννενιν*|*τα ὀκτῶ* | *σ$\overline{\mu}$α : μθ :* ·

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τῶν φύλλων 0,09 × 0,138. Τὰ φ. 1–2, 151β–154β, 395 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 233.

274

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,16 × 0,218 Αἰὼν XVI Φύλλα 33

['Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία].

'Ανεπίγραφος. "Ο,τι ἐν τῷ κώδικι προὔκειτο νὰ γραφῇ δι' ἐρυθροῦ μέλανος, παρελείφθη. Τὰ φ. 1, 32β–33β ἄγραφα. 'Εν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 23β : *μνήσθητι κ(ύρι)ε κὰι συνχώρησον τὴν ψυχὴν τοῦ* | *δούλου σου χριςοφόρου ϊερο-(μον)άχ(ου) κ(αὶ) μάρθας (μον)αχ(ῆς) :* (γραφὴ τοῦ XVII αἰῶνος).

'Ο κῶδιξ λελυμασμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως αὐτοῦ ἀπεσπάσθησαν.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 128.

275

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,21 Αἰὼν XV Φύλλα 51

Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας τοῦ ἁγίου 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Πολλαχοῦ παρασελίδια σημειώματα καὶ προσθῆκαι εἰς τὸ κείμενον. Τὰ φ. 1–10 ἐκπεσόντα ἀνεπληρώθησαν κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα δι' ἑτέρων χάρτου λείου. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,09 × 0,145. Μεταξὺ τῶν φ. 50 καὶ 51 ἀπεσπάσθη φ. ἕν.

'Εν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 22 γέγραπται κατὰ τὸν XVII ἴσως αἰῶνα : *ἔτι δεο-μ(ε)θ(α)· ὑπὲρ . . . σύμος* καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου 22α : *ὁ ἐβρισκόμεν(ος) ἵερὲς ψάλ(ων) τ(ῶν) ναὸν του ἁγίου συμεῶν τὸ ὄνομα τὸ ἄνω* | *τῆς σύμος πάντοτε να μνημον*[*εβ*]*ὴ ὅτϊ ἄφυκε τὸ ἀμ*|*πέλη της εἰς τ(ὴν) ἐκλησία :* —Καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 39β γέγραπται κατὰ τὸν XVI πιθανώτατα αἰῶνα : † *μνήσθητι κ(ύρι)ε τοῦ ἀρχιεπισκόπ(ου) ἡμ(ῶν) μα-καρίου,* | *κ(αὶ) σιχόρισον ἀυτὸν κ(α)τ(ὰ) τὸ πλήθ(ος) τ(ῶν) οἰκτηρμῶν σου :*—

'Εν φ. 51β μεταξὺ ἄλλων ἀναγραφὴ ὀνομάτων, ἐν οἷς † *μιχ(αὴ)λ καλοθετ(ης)* | † *Γεωρ^{Γ} καλοθ(έτης)* (γραφὴ τοῦ XVI ἴσως αἰῶνος).

'Ο κῶδιξ ἔχει ὑπὸ τῆς νοτίδος ἱκανῶς φθαρῇ.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

276

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,142 × 0,185 Αἰὼν XVII Φύλλα 102

1 (φ. 1β) Εὐχὴ τῆς προθέσεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰ. Χρυσοστόμου.
2 (φ. 2α) Εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς τῆς λειτουργίας Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
3 (φ. 7β) Εὐχὴ λεγομένη παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς ἐπὶ τῷ μέλλοντι μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων.
4 (φ. 13α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.
5 (φ. 54α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.
6 (φ. 97α) Εὐχὴ λεγομένη εἰς κόλλυβα ἁγίων.
7 (φ. 98β) «Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν σταφυλῶν τῆς μεταμορφώσεως».
8 (φ. 99α) Ἀποσπάσματα ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

Ἐν φ. 12β ἀναγινώσκομεν : † *ἁι θείαι κ(αὶ) Ἱερὲ λειτουργείαι, τοῦ χρϋσο|ςόμου· κ(αὶ) τοῦ μεγάλου φημὶ βασιλείου, | ἀιγράφησαν παρ' ἀιμοῦ σϋμεῶν ἱερ(ομον)άχ(ου) | Καὶ ἁμαρτωλοῦ· κ(αὶ) ἐπροσηλώθ(η)σαν ἐν | τῇ βασιλεικωτ(ά)τ(η) ἁγίᾳ μονῇ, τοῦ μετεώρου· . . . Ἔτους ,ζρκδ'* [* 7124 = 1616] *: — | ἐν μινῇ ἰουλΐῳ εἰς τὰς ιζ' : — | ἐτελειώθ(η) : — | ἰν(δικτιῶν)ος ιδ'*.

Καὶ ἐν φ. 1α σημειώματα βαναύσου χειρὸς ὅτι ὁ κῶδιξ ἀνήκει τῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου. Ἐν φ. 102β ἐρυθρόγραφος ἡ μονοκονδυλιά : *Συμεὼν Ἱερομόναχος*. Ἐν φ. 2α, 13α, 54α, 102β ἐπίτιτλα καὶ ἄλλα κοσμήματα πολύχρωμα μετρίας ἐκτελέσεως. Ἐπίσης πολλαχοῦ τοῦ κώδικος κεφαλαῖα γράμματα πολύχρωμα. Τὰ κεφαλαιώματα τῶν λειτουργιῶν ἐρυθρόγραφα διὰ γραμμάτων συμπλεκομένων.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ εἰκόνες. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος εἰκὼν τῆς σταυρώσεως, ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος εἰκὼν τῆς Θεοτόκου βρεφοκρατούσης.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β — .

277

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,15 × 0,212 Αἰὼν XIX Φύλλα 93

Γραμματικοὶ καὶ συντακτικοὶ κανόνες μετὰ παραδειγμάτων ἐρανισθέντες, ὡς ἀναφέρεται ἐν φ. 79α, «ἐκ πολλῶν ἄλλων . . . εἰς τὴν ἡμετέραν τῶν γραικῶν ἁπλῆν διάλεκτον».

Ἐν φ. 58α : *Τί ὁρᾶς με φίλ·ε | κτῆμα πέφυ|κα ἀθα|νασίου π(α)π(α) | ἰωάνου Γεράση*· καὶ κατωτέρω : *καὶ τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις | ὑπάρχει ἐμοῦ ἀθανα|σίου π(α)πα ιωάνου Γε|ράση ἐκ χωρίου | σηῤῥάκου*. Καὶ ἐν φ. 79α : . . . *ἔτει σωτηρίω αωα' 1801 : | Διὰχειρὸς ἐμοῦ ἀθανασίου π(α)πᾶ ἰωάνου | ἐκ χωρίου σηῤῥάκου οὗπερ ὑπάρχει*. Ἐν φ. 65β σκαρίφημα δι' ἁπλοῦ μέλανος, εὔγραμμον, ὅπερ φαίνεται μίμησις ἀρχαίου ἀγάλματος ἐπὶ βάθρου.

Παρ' αὐτὸ ἀναγινώσκομεν : *ὁ ἅγιος χαρχαμπέλης | νηςεύη ὅτι δεν ἔχει νὰ φάγη :*

Πολλὰ φύλλα ἄγραφα. Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἀπεσπάσθησαν.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

278

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,152 × 0,205 Αἰὼν XVII Φύλλα 82

Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου κατηχήσεις.

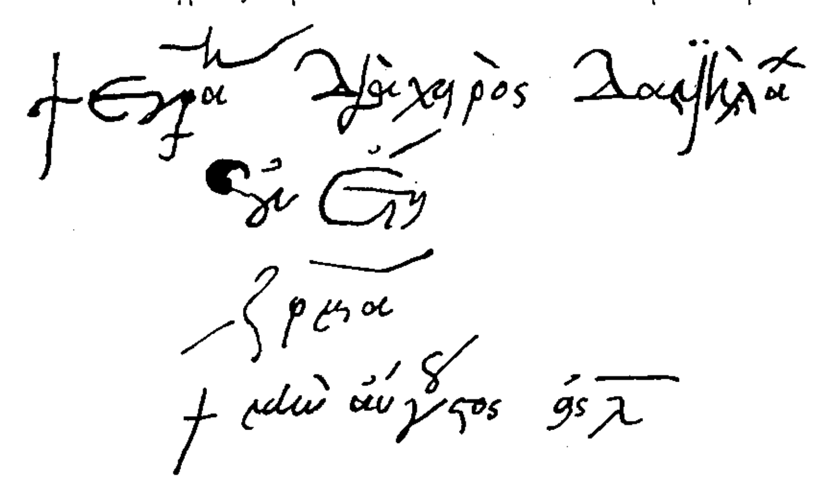
Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

φ. 78α κ.ἑ. : «. . . Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, προοίμιον εἰς τὸν κατηχητικὸν λόγον τοῦ . . . Ἰωάννου . . . Χρυσοστόμου τῇ . . . λαμπρᾷ κυριακῇ τῆς . . . ἀναστάσεως».

Ἐν φ. 80β τὸ σημείωμα :

ἀι παροῦσαι κατηχήσεις τοῦ ὁσίου κ(αὶ) θε|οφόρου π(ατ)ρ(ὸ)σ ἡμ(ῶν) θεοδώρου τοῦ ςουδίτου, | μετεβλήθησαν εἰς ἁπλῆν φράσϊν, παρὰ | ἰγνατίου ἱερο(μον)αχ(ου) τῇ σεβασμίᾳ κ(αὶ) ἱερᾷ | μονῇ τοῦ κὺρ Διονυσίου, διὰ προ|τροπῆς του | τάυτης | † Εγρά(φ)η διὰ χειρὸς Δανϊὴλ (μον)αχ(οῦ) | ἐν ἔτει | ,ζρμα' [* 7141 = 1633] | † *μὴν ἄυγουςος εἰς λ'.*

Ἡ τελευταία φράσις παρατίθεται ἐνταῦθα καὶ ἐν πανομοιοτύπῳ :

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,095 × 0,15.

Τὰ φ. 1–3, 81–82 κατέλιπεν ὁ βιβλιογράφος ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

279

Χάρτης Διαστ. 0,150 × 0,195 Αἰὼν XIX Φύλλα 88

«Κώντιξ τοῦ Μετεώρου διὰ τα γηδοπρόβατα, φωράδες, ἄλογα, μολάρια, γιλάδια, καὶ γουρούνια : ᾳωμε [= 1845] : ὀκτωβρίου : κς ; Μετεώρῳ. Ἀγαθάγγελος ἡγούμενος τοῦ Μετεώρου».

Πολλὰ φύλλα ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἐπικεκόλληται περγαμηνή, ἀποτελοῦσα δύο φύλλα συναξαρίου τοῦ XIII αἰῶνος, γεγραμμένου κατὰ δύο σελίδας.

Ἄνευ παλαιοῦ ἀριθμοῦ κατατάξεως.

280

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 35

1 (φ. 1α) Ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος.

Ἀρχ. : Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια ὡς λυτρωθεῖσα ...

2 (φ. 14α) «Κανὼν τῆς Θεοτόκου ...».

Ἀρχ. : Ἀδέτω σοι δέσποινα, κινῶν τὴν λύραν τοῦ πνεύματος ...

3 (φ. 20α) «Ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου· ὁ κανών, οὗ ἡ ἀκροστοιχίς : Χαρᾶς δοχεῖον, σοὶ πρέπει χαίρειν μόνη, Ἰωσήφ ...».

Ἀρχ. : Χριστοῦ βίβλον ἔμψυχον, ἐσφραγισμένην σε πνεύματι ...

Ὁ κῶδιξ ρυπαρὸς ὡς ἐκ τῆς συχνῆς ἐπὶ αἰῶνας φυλλομετρήσεως.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 258.

281

Χάρτης Διαστ. 0,143 × 0,222 Αἰὼν XVI Φύλλα 224

Μηναῖον Ὀκτωβρίου.

Περιέχει μόνον τὰ τροπάρια, κανόνας καὶ ἐν γένει τὸ ὑμνολογικόν, οὐχὶ δ' ὅμως καὶ τοὺς βίους καὶ τὰ μαρτύρια τῶν ἁγίων. Ἐν φ. ... «ἕτερος κανὼν· εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον, ποίημα Γεωργίου τοῦ Σκυλίτζη· οὗ ἡ ἀκροστοιχίς, μύρου [sic] γεραίρω τὴν χάριν Δημητρίου».

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 3β, ἀντιστρόφως πρὸς τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος, σημειοῦται : *† ἠσῆν τα πρόβᾶτα τον πρότοπάπα ἐν πρότὴσ κρῆαρῆα τρῆα //// | ζηγουρῆα τεσερα αρσενηκα καὶ θὴλεἰκα εξὴ· και πρόβᾶτα | μεγὰλᾶ τὴσ γὲνὰσ δεκὰενεα καὶ γὲνοτὲ ολα τρηατα* (γραφὴ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος). Τὰ φ. 8, 137, 139–145, 159–160, 169–172, 177–178, 204–211, 224 εἶναι ἐκ διαφόρου χάρτου — τεθέντα κατὰ τὸν XVIII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα — εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων. Ἐκ τούτων τὰ φ. 137, 144β–145α, 211β παρέμειναν ἄγραφα. Ἐν φ. 224α ἀναγινώσκομεν : *ψλχωθϟλ"νθω : † | θ'ξβν' θξβν' πε' ϟχ ῦε" λ θῶ βξλν' | εοεβωλν βξθὼ θ'ξβν' : †* [* = τουσ αιὄνασ : † |

ἀμὴν αμὴν κ(ύρι)ε ι(ησο)ῦ χ(ριστ)ὲ ο θ(εο)σ ημὄν ελεησον ημὰσ ἀμὴν : †].
Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῇ ὑπὸ τῆς νοτίδος. Αἱ δὲ κάτω ᾦαι τῶν φ. 123, 146, 192 ἔχουσι διὰ ψαλίδος ἀποκοπῆ.
Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει τοῦ κώδικος συνεστάχωται ἀνὰ ἓν περγαμηνὸν φύλλον, διαστάσεων 0,275 × 0,21 περίπου, ἐκ κώδικος γεγραμμένου κατὰ δύο σελίδας τὸν XII ἴσως αἰῶνα, περιέχοντος δὲ τροπάρια.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων, γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου περικαλύμματος τούτων.
Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 74.

282

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,11 × 0,152 Αἰὼν XVIII (;XIX;) Φύλλα 140

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν
περιέχων κεκραγάρια, ἀναστάσιμα, αἴνους, πολυελέους, πασαπνοάρια, ἑωθινά, δοξαστικά, μέλη ἄλλα τῆς λειτουργίας, νεκρώσιμα κλ.
Ἀκέφαλος περὶ τὰ 36 φύλλα. — Μνημονεύονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

1. Μανουὴλ Χρυσάφης πρωτοψάλτης τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας (φ. 32α, 36α, 40β, 42α, 44β, 45α, 57β, 61β, 62α, 63β, 64β, 65β, 66β, 67β, 68β, 70α, 73α, 73β, 74α, 74β, 75β, 76α, 76β, 77α, 78β, 79α, 79β, 81α, 81β, 82α, 82β, 83β, 84α, 85β, 86α, 86β, 87β, 88α, 89β, 90α, 90β, 91α, 93β, 96α, 97α, 97β, 102β, 104α, 106α, 110α, 112β, 114β, 116α, 118β, 128α, 131α, 132α, 133α).
2. Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς (φ. 34β).
3. [. . .] Γαζῆς (φ. 34β).
4. Γεώργιος Ραιδεστηνὸς (φ. 45β).
5. Ἰωάννης ὁ Γλυκὺς (φ. 46β).
6. Μελχισεδὲκ ἐπίσκοπος Ραιδεστοῦ (φ. 54β).
7. [. . .] ὁ Καρίκης (φ. 71β).
8. Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Ἀγχιάλου (φ. 72α, 98β).
9. Νικηφόρος ὁ ἠθικὸς (φ. 91β, 94β).
10. Ξένος ὁ Κορώνης (φ. 92β, 95β).
11. Ἰωάσαφ ὁ νέος Κουκουζέλης (φ. 95β).
12. Ἰωάννης ὁ Κλαδᾶς (φ. 96β).
13. Ἰωάννης λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (φ. 101α, 124α).
14. Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 108α, 117β).
15. Ἀρσένιος ὁ μικρὸς (φ. 120β).
16. [Μ]παλάσιος ἱερεὺς καὶ νομοφύλαξ (φ. 133β, 134α, 134β, 135β, 136β, 137α, 137β, 138α).
17. Δαμιανὸς ἱερομόναχος (φ. 135α, 136α).
18. Γερμανὸς ἀρχιερεὺς Νέων Πατρῶν (φ. 138β).

Ἐν φ. 60β μέλος, ὅπερ «... ψάλλεται εἰς φήμην ἀρχιερέως». φ. 112β: μέλος, ὅπερ «... ψάλλεται ἔνδον τοῦ ἁγίου τάφου ὅταν ἐνδύνουσι τὸν πατριάρχην». Ἐν φ. 114β ἡ φήμη τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου Καλλινίκου τοῦ...
Ἐν φ. 120β μέλος, ὅπερ «... μετεβλήθη ἐκ τῆς σύριγγος, ἣ παρ' Ἰσμαηλιτῶν λέγεται Μουσκάλη ποίημα Ἀρσενίου τοῦ μικροῦ». Ἐν φ. 140α-β «ἄνανες» μετὰ σχημάτων.

Ἐν τέλει τούτου, φ. 140β, ἐρυθρόγραφον: *ἀντῶνιος Ἱερεύς*. Ἐν φ. 140α: *Τῷ παρόν βιβλίον ὑπάρχει καμοῦ τοῦ ταπει|νοῦ Σαμουὴλ ιεροδιακόνου.*

Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,075 × 0,125.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος, πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, σημείωμα ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τοῦ Μετεώρου.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη, ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

283

Χάρτης Διαστ. 0,112 × 0,17 Αἰὼν XVII Φύλλα 208

1 (φ. 2α) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου...».
2 (φ. 52α) «Εὐχαί, αἵτινες λέγονται ἐπὶ ἀνομβρίας».
3 (φ. 62α) «Νόμοι γεωργικοί».
Ἀρχ.: Ἐὰν γεωργὸς θερήσας, ἄνευ γνώμης τοῦ χωροδότου, βουβαλήσῃ τὰ δράγματα αὐτοῦ...
4 (φ. 67α) «Ἐρωτήσεις τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυροῦ Μάρκου καὶ ἀποκρίσεις ἐπ' αὐταῖς τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κυροῦ Θεοδώρου...».
Προτάσσεται προοίμιον, οὗ ἡ ἀρχή: Ὁ μὲν Θεοπάτωρ Δαβὶδ καὶ προφήτης, ἐρώτησον φησὶ τὸν πατέρα σου, καὶ ἀναγγελεῖ σοι...
5 (φ. 118α) Ἀνεπίγραφον [Ἀκολουθία τοῦ Πάσχα].
6 (φ. 131α) «Ἐκ τοῦ εὐχολογίου τοῦ πατριαρχικοῦ, ὅπως χρὴ δέχεσθαι τοὺς ἀπὸ αἱρέσεων ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Θεοῦ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ».
7 (φ. 133α) «Εὐχὴ εἰς σταφυλάς».
8 (φ. 134α) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος».
9 (φ. 170β) «Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλιάσματος».
10 (φ. 173α) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων».
11 (φ. 187β) «Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογήσει σταφυλῆς... εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος».
12 (φ. 188β) «Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ἀφοριζομένων· ἢ ἀναθεματίζοντας ἢ λόγῳ ἑαυτοὺς δεσμεύσαντας».
13 (φ. 190β) Εὐχὴ ἐπὶ μιαροφαγησάντων.
14 (φ. 191β) «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Νήφωνος, λεγομένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰς ψυχοραγοῦντα, πάνυ ὠφέλιμος».
15 (φ. 199α) «Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ψυχὴν κρινομένην».
16 (φ. 200α) «Εὐχὴ ἐπὶ ὕδατος λαμβανομένου».

17 (φ. 200β) «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μύρου».
18 (φ. 201α) «Ἰωάννου Κίτρους περὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ χρόνου· εἴδησις ἀκριβής».
19 (φ. 205α) «Περὶ τῶν ἐκφωνήσεων τῆς μεγάλης Κυριακῆς».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ διάφοροι γραφαί, σύγχρονοί που. Ἐν φ. 196α καὶ 196β παρετήρησα *ναὶ* διπλοτονούμενον. Τὰ φ. 1β, 117β, 205β, 207β–208β ἄγραφα.

Ἐν φ. 1α : *ἐκ τῶν τοῦ μετεώρου*. Ἐν φ. 206α–207α πολυχρόνιον τοῦ ἐπισκόπου «τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σερβίων» (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β — .

284

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,135 × 0,21 Αἰὼν XV Φύλλα 148

1 (φ. 1α) Ὕμνοι καὶ Κανόνες διάφοροι,
οἱ πλεῖστοι τοῦ Ἰωσὴφ [. . .]. Ἐν φ. 40β μνημονεύεται καὶ Θέκλα [. . .].
2 (φ. 115α) Ἐκ τοῦ γεροντικοῦ καλουμένου βιβλίου γνωμικά.
3 (φ. 116α) Ἀκολουθία τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος (ς' Αὐγούστου).
4 (φ. 137α) Στιχηρὰ προσόμοια.
5 (φ. 144α) «Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον ἄγγελον τὸν φύλακα τῆς τοῦ ἀνθρώπου ψυχῆς».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,10 × 0,16. Διακρίνονται ἐν τούτῳ δύο γραφαὶ σύγχρονοι. Τινὰ τῶν ἐρυθρογράφων κεφαλαιωμάτων πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος φαίνονται ἔργα μεταγενέστερα τοῦ XV αἰῶνος. Ἐν φ. 120α παρετήρησα *ἂν* διπλοτονούμενον.

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς κατ' ὀλίγα τινὰ φύλλα, ἐφθαρμένος δὲ καὶ ρυπαρὸς πολλαχοῦ ὑπὸ τῆς νοτίδος, ἐκ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐλαίου καὶ ἐξ ἄλλων ἐπηρειῶν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς —.

285

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,216 Αἰὼν XVI Φύλλα 189

Μηναῖον Ἰουνίου.

Περιέχει μόνον τὰ τροπάρια καὶ τὴν λοιπὴν ὑμνολογίαν, οὐχὶ δ' ὅμως καὶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων.

Ἐν ἀρχῇ, φ. 3α, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ, ὁ βιβλιογράφος ἔγραψεν :

Ἰ(ησο)ῦ μου προηγοῦ

καὶ ἐν τέλει, φ. 187α :

Δόξα τῶ δόντι ἡμῖν θ(ε)ῶ τὴν αρχ(ὴν) ἐνθῆν(αι) S' [= καὶ] του τέλουσ τῦχ(εῖν)· οἶθε ἠξιώθ. S ἀρετ(ῶν) τῦχ(εῖν) τέρμ(α)τοσ ἐυχαῖσ τῶν προτρεψάντ(ων) μοι εισ τοῦτω ἀμην

ὁ νεῖλος

Ἐν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ ἡ παραπλεύρως ἐπίτμησις εἰς δήλωσιν ὅτι ὁ κανὼν εἶναι ποίημα *Θεοφάνους* [τοῦ γραπτοῦ ;].

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 48β ἡ ἐπίτμησις = *ἀπόστολοι.*

Τὰ φ. 1, 2, 188, 189 εἶναι ἐκ διαφόρου χάρτου ἢ ὁ λοιπὸς κῶδιξ καὶ προσετέθησαν τούτῳ κατὰ τὴν στάχωσιν παραμείναντα τελείως ἄγραφα. Ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως ὁ κῶδιξ ἐρρυπάνθη κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ᾤαν, τινὰ δὲ τῶν φύλλων φθαρέντα διωρθώθησαν καταλλήλως κατὰ τὸν XVIII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα.

Ἐν φ. 187β δοκίμια κονδυλίου καὶ ἐν τούτοις : † *εγω ο Γριγόριος μονὰχός διάκονοσ | μοναχὸς*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἐντετυπωμένα ἁπλᾶ κοσμήματα, οἷον ἀνθύλλια, πτηνὰ καὶ ἄλλα φανταστικὰ ζῷα κλ. κλ. Ἔχει καὶ δερματίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 196 καὶ Β 83.

286

Χάρτης Διαστ. 0,074 × 0,108 Αἰὼν XVII (I ;) Φύλλα 362

1 (φ. 2α) «Βιβλίον σὺν θεῷ ὀνομαζόμενον Θηκαρᾶς». Αἱ εὐχαὶ τούτου. Προτάσσεται ἡ «προθεωρία».

2 (φ. 230β) «Θεοδούλου μοναχοῦ, διήγησις περὶ τῶν ὕμνων πῶς θεόθεν δεδώρηνται· καὶ ὅτι χρὴ τοὺς αἱρουμένους λέγειν αὐτούς, τηρεῖν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν παθῶν· εἶτα καὶ μαρτυρίαι ἀπὸ τῶν ἁγίων διδασκάλων, περὶ τῆς πρὸς θεὸν αἰνέσεως· καὶ περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν εὐχαριστίας, καὶ περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας».

3 (φ. 277α) «Τοῦ αὐτοῦ Θηκαρᾶ μοναχοῦ, εὐχαὶ πενθικαὶ συλλεχθεῖσαι ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς, τὰ πλεῖστα δὲ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Εὐφραίμ . . . ».

4 (φ. 315β) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς παλαιᾶς ἀσκητικῆς ἀκολουθίας, ἣν ἔλεγον οἱ κατὰ μόνας ἀσκοῦντες . . . ».

5 (φ. 316β) Διάφοροι εὐχαὶ καὶ κανόνες.

6 (φ. 360α) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου « . . . περὶ τῆς ἐπιφανοῦς ἡμέρας τοῦ . . . Χριστοῦ».

Ἐν τέλει τούτου, φ. 361α :

γήθει μ(ὲν) πλοτῆρ, τέρμα λιμμένος ἐκτολϊ-|πεύων·
γήθει (δὲ) γράφων τέλος πυκτίδος | ἐκτελέσας : ∾ : ∾
Χρλμπ(ους) [= Χαραλάμπους] : —

Τετράδιά τινα δὲν φαίνονται γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ Χαραλάμπους τούτου. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,05×0,076. Τὰ φ. 1, 361β, 362β ἄγραφα. Ἐν φ. 362α διάφορα σημειώματα ἐκ τοῦ χωρίου *«Μπακία»*, ἐν οἷς τὰ βαπτιστικὰ *Καλή, Θῶμος, Δρόσος.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας μετὰ πορπῶν ὀρειχαλκίνων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 326.

287

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,143 × 0,198 Αἰὼν XVI Φύλλα 79

1 (φ. 1α) [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία].—Ἀκέφαλος.
Ἀρχ. : ... κατευθύνει κύριος τὰ διαβήματά σου...

2 (φ. 24α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.

3 (φ. 52α) Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ.

4 (φ. 63α) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

5 (φ. 79α) Ἀκολουθία κατὰ «τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου». — Κολοβή.
Τελ. : ... Μάρθα Μάρθα μεριμνᾷς...

Τὸ γεγραμμένον μέρος τῶν φ. ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,095×0,152. Τὰ φ. 23β, 51β καὶ 62α παρέμειναν τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 24α, 52α, 63α ἐπίτιτλά τινα δι' ἀμαυροῦ μέλανος.

Ἐν φ. 62β καὶ ἐν τοῖς παραφύλλοις τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τοῦ κώδικος βάναυσα σημειώματα, τοῦ XVIII πιθανῶς αἰῶνος, ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι κτῆμα τοῦ «Μετεώρου».

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετ' ἐπικαλύμματος πανίνου ἐρυθροχρώμου.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 188.

288

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,110 Αἰὼν XVI Φύλλα 99

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία εἰς κοιμηθέντας ἱερεῖς.

2 (φ. 58β) «Ἀκολουθία εἰς κοιμηθέντα».

Ἐν τῇ πινακίδι τῇ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος δοκίμια — τοῦ XVI–XVII αἰῶνος — κονδυλίου καὶ μέλανος, ἐν οἷς μνημονεύεται καὶ *κ(όν)δῖλι απο αγραμπελι.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων, γυμνῶν ἤδη τοῦ βυρσίνου αὐτῶν περικαλύμματος. Ἔχει καὶ θηλυκωτῆρα δερμάτινον.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 310.

289

Χάρτης Διαστ. 0,095 × 0,148 Αἰὼν XVII Φύλλα 356

1 (φ. 1α) «Ὡρολόγιον σὺν θεῷ ἁγίῳ τὸ βιβλίον πλουτοῦν πᾶσαν ἀκολουθίαν τοῦ νυχθημέρου».

2 (φ. 245α) «Μηνολόγιον ... περιέχον τά τε ἀπολυτίκια καὶ κοντάκια τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ καὶ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Μ' μέχρι τῶν ἁγίων πάντων».

3 (φ. 343β) Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος.

Κολοβή.—Ἐν φ. 13α διπλοτονούμενον ἄν. Ἐν φ. 32β : † *νικολάου :* — (ὄνομα πιθανῶς τοῦ βιβλιογράφου καὶ κτήτορος). Ἐν φ. 220β : † *το παρῶν· βηβλοὶων· ειπὰρχη· τοὺ ἀγίου | μεταίδρου· κ(αὶ) ἥτις το ἀπὸξενὼσοι ... νὰχοι την | κατάραν· τοὺ ἀγίου αθάνασήου· τού | ε τω μεταὶὢρου· καὶ ειωἄσαφ· τῶν βασὶ|λέα· κ(αὶ) εμένα τῶν ἁμαρτωλ͞ον· ζαχά|ρίου· (μον)αχου* (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Ὁ κῶδιξ ἐκ τῆς συχνῆς ἐπὶ αἰῶνας ἤδη φυλλομετρήσεως κατέστη ῥυπαρὸς εἰς τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ᾤαν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

290

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,12 × 0,18 Αἰὼν XVIII Φύλλα 50

«Τῶν κὶμημένων π(ατέ)ρῶν τα ονώμα|τα· ὅση απέθαναν· ἧς την ἠπω|ταγήν του ἁγίου μοναςηρίου· | Μ[ετεω]ρου».

Ἐν φ. 1β–25β ὀνόματα κυρίως μοναχικά. Ἐν φ. 26α–33β ὀνόματα λαϊκῶν. Ἐν φ. 48α ἀραὶ κατὰ τῶν τυχὸν ἀποκοψόντων φύλλα ἐκ τοῦ κώδικος ἢ ἐγγραψόντων ἐν αὐτῷ αὐθαιρέτως ὀνόματα. Τὰ φ. 34α–47β, 48β–50β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

291

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,125 × 0,183 Αἰὼν XIII Φύλλα 276

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν, περιέχων :

1 (φ. 3α) Στιχηράριον.

2 (φ. 135α) Μέλη «τῆς ἁγίας Μ' [= Τεσσαρακοστῆς] ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου μέχρι καὶ τῆς κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων».

3 (φ. 230β) Εἱρμολόγιον «περιέχον τοὺς εἱρμοὺς τοὺς ψαλλομένους ...».

Μνημονεύονται ἐν τῷ κώδικι οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, φ. 3α, 3β, 4β, 6α, 7β, 8α, 9α, 10α, 13β, 14α, 15α, 15β, 19α, 20α, 21α, 24α, 31α, 43α, 51α, 152β, 161α, 163α, 166α, 168β, 169α, 170β, 171α, 171β, 183α, 183β, 185α, 192α, 193β, 196β.
Κυπριανὸς μοναχός, φ. 3β, 16β, 17α, 21α, 23α, 23β, 29β, 31β, 33α, 46α, 47β, 166β.
Ἀνδρέας Πυρός, φ. 4α, 16α, 45α, 45β, 46β.
Ταράσιος πατριάρχης, φ. 4α.
Γερμανὸς πατριάρχης, φ. 4α, 4β, 5α, 7α, 7β, 14β, 15α, 16α, 18α, 18β, 19α, 21α, 21β, 22α, 23α, 24α, 25α, 25β, 28α, 28β, 31β, 33α, 33β, 34α, 38α, 38β, 50α, 50β, 173α, 173β.
[. . .] Βυζάντιος μοναχός, φ. 5α, 29β, 36β, 37α, 39α, 39β, 40α, 40β, 47α, 47β, 48α, 48β, 50β, 163α, 165β, 170α, 172α, 174β, 176α.
Ἐυφραὶμ Καρίας, φ. 5β, 9α, 15β, 16α, 34α, 48α.
Βαβύλας μοναχός, φ. 6α, 44α.
Σέργιος Ἁγιοπολίτης, φ. 6β, 7α, 8α, 8β, 10α, 43α.
Λέων δεσπότης [ὁ Σοφός], φ. 11β, 13α, 22α, 22β, 24β, 42α, 152α, 152β, 153α, 153β, 161α, 174β, 198α.
Θεοφάνης μοναχὸς ὁ πρωτόθρονος, φ. 13β, 31α, 31β, 174α, 175β, 182α, 182β.
Λέων μαΐστωρ, φ. 13β, 20α, 25β, 42β.
Κωνσταντῖνος δεσπότης [. . .], φ. 14α.
Ἀνδρέας Ἱεροσολυμίτης ὁ Κρήτης, φ. 16α, 16β, 21β, 23α, 25α, 32β, 45α, 46α, 161β, 162β, 164α, 165α, 172β.
Κασία εἴτε Εἰκασία μοναχή, φ. 17α, 24β, 39β, 40β, 41α, 51β, 52α, 170β.
Θεόδωρος Στουδίτης, φ. 18β, 22β, 27α, 30α, 30β, 35β, 36α, 37β, 43β, 44β, 46β, 47α, 49β, 52β, 53α, 175α.
Θεόδωρος ὁ ποιητής, φ. 25β, 26α.
Βασίλειος μοναχὸς ὁ [. . . .] ριώτης, φ. 26α, 26β, 27α, 27β.
Γεώργιος Σύγκελλος, φ. 29α, 44β.
Ἅγιος Συμεὼν ὁ ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει, φ. 30β.
Ἀντώνιος μοναχὸς ὁ μαναλη, φ. 33β.
Ἀρσένιος μοναχός, φ. 35β, 36α.
Γεώργιος Νικομηδείας, φ. 38α, 42α.
Ἠλίας πατριάρχης, φ. 166β.
Κοσμᾶς μοναχὸς ὁ Ἁγιοπολίτης ὁ ποιητής, φ. 167α, 169α, 169β, 170α, 171α, 172α, 192β, 193α.
Στέφανος Σαββαΐτης, φ. 167α, 167β, 168α.
Μεθόδιος πατριάρχης, φ. 173α, 187α, 191β.
Σέργιος Λογοθέτης, φ. 176α.
Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, φ. 176β, 180α.
Στέφανος μοναχός, φ. 144α.

Ἐν τέλει τῶν μελῶν τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, φ. 230α, ἀναγινώσκομεν βυσσινόχροα :

*ἤτοι: *ἐτελειώθ(η) τὸ παρ(ὸν) σιχ(η)ρ(ὸν) ἐν μηνὶ μαΐω ιν(δικτιῶνος) ϊα΄ : — ἐπὶ τῆς βασιλ(είας) τῶν εὐσεβεςάτ(ων) καὶ ἐκ θ(εοῦ) ἐςεμ(έ)(νων) μεγ(ά)λ(ων) βασιλ(έων)· ἀνδρονΐκου κομνην(οῦ) τοῦ παλαιολόγ(ου) κ(αὶ) ειρήν(ης) τῆς εὐσεβεςάτης αὐγούςης.— ετ(ους) ,ςωε΄* [6805 = 1297] :

Καὶ ἐν φ. 273β, ἐν τέλει τοῦ εἱρμολογίου, ἐπίσης βυσσινόχροα :

† *ὥσπερ ξένοι χάιροντες εὑρεῖν* | *π(ατ)ρῖδα·*
S` [= καὶ] *οἱ θαλαττεύοντες εὑ|ρεῖν λημ(έν)α.*
οὕτω S` [= καὶ] *οἱ γράφοντεσ* | *βλϊβλίου τέλος*

Αἱ φωναὶ ἔχουσι γραφῇ μόνον δι' ἀμαυροῦ μέλανος, ἐνιαχοῦ δὲ μόνον δι' ἐρυθροῦ. Ἡ δὲ χεὶρ ἡ σημειώσασα, δι' ἐρυθροῦ μέλανος, τοὺς μελογράφους ἐν ταῖς ᾠδαῖς φαίνεται μεταγενεστέρα τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἐγράφη ὁ κῶδιξ, ἴσως τοῦ XV–XVI αἰῶνος.

Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος τὸ μέλος χαρακτηρίζεται *ἀνατολικόν*, προσημειουμένης τῆς λέξεως ἐν ταῖς ᾠδαῖς.

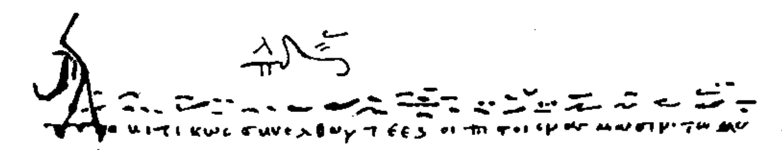
Ἐν φ. 1α διάφοροι ῥήσεις ἐκ τῶν εὐαγγελικῶν καὶ τῶν θύραθεν. Ἐν φ. 1β–2β, 273β–274α, 275β–276α διάφορα μέλη μετὰ φωνῶν. Ἐν φ. 274β–275α «ποίημα μοναχοῦ τοῦ Γαβρᾶ περὶ τῶν πασχαλίων» μετὰ πινάκων. Πάντα ταῦτα ἔχουσι γραφῇ κατὰ τὸν XVI μεσοῦντα, ὡς φαίνεται, αἰῶνα.

Ἐν φ. 276α γέγραπται πλαγίως ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω :

† *τιμιώτ(α)τ(ε) κὺρ ἅγιε Διδάσκάλε κ(αὶ) ῥήτωρ, πν(ευματ)ικὲ παπ(α)κὺρ πορφύριε* | *τ(ὴν) ἅγιοσύνησου πϊοῦμ(εν) μετάνοιαν, σὺν τὸν τϊμιώτ(α)τ(ον), κὰι μου|σικώτ(α)τ(ον) τ(ῶν) διδάσκαλων παπ(ὰ) κὺρ λεόντιων, ὁμι(ως) ποιοῦμ(εν)* | *μετάνοϊα*

Ἐν φ. 276β σημείωμα διεσβεσμένον, ἐξ οὗ ὀλίγας τινὰς λέξεις διέκρινα καὶ ταύτας οὐχὶ οὐσιώδεις.

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῇ μετ' ἐπιμελείας. Τοῦ γεγραμμένου μέρους τῶν φύλλων αἱ συνήθεις διαστάσεις εἶναι 0,09 × 0,133. Εἰρήσθω δὲ ὅτι αἱ μουσικαὶ φωναὶ ἔχουσι γραφῇ μόνον δι' ἀμαυροῦ μέλανος καὶ ἐνιαχοῦ μόνον δι' ἐρυθροῦ. Ἰδὲ δεῖγμα τῆς γραφῆς (ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ φ. 27α) :

ἤτοι: *Δαβιτικῶς συνελθωντε⟨ε⟩ς οι πιςοι εν ασμασιν· τω μυ[στικορήτορι]* (Τροπάριον εἰς Λουκᾶν).

Ἐν φ. 3α ἐπίτιτλον, ἐν ᾧ παρίσταται ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Στυλίτης. Αὐτόθι κεφαλαίωμα διὰ γραμμάτων συμπλεκομένων. Ἐν φ. 135α, ὅθεν ἄρχονται τὰ μέλη τῆς Μεγάλης Μ', ἕτερον ἐπίτιτλον ἐν σχήματι παραλληλογράμμου, ἐν ᾧ διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων καὶ τμῆμα τοῦ κεφαλαιώματος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ γόμφους, εἶχε δὲ πότε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 185 καὶ Β 73.

292

Χάρτης Διαστ. 0,105 × 0,146 Αἰὼν XVII Φύλλα 289

1 (φ. 4α) Δαβὶδ ψαλτήριον.
2 (φ. 98α) Ἐκ τῆς παρακλητικῆς ἐκλογαί.
3 (φ. 174α) Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος ἡ καλουμένη ἑβδομαδαρέα.
4 (φ. 213α) Στιχηρὰ ἀναστάσιμα καὶ ἄλλα τῆς ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου.
5 (φ. 255α) Μηνολόγιον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.
6 (φ. 279α) [Θεοστηρίκτου μοναχοῦ] Κανὼν τῇ Θεοτόκῳ.
Ἀρχ.: Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν...
7 (φ. 283α) Πασχάλια τῶν ἐτῶν ,ζρα – ,ζρμς'.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι σύγχρονοι γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Τὰ φ. 60–67 ἔχουσι πλάτος 0,097. Τὰ φ. 1–3 προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ παρέμειναν ἄγραφα. Ἐπίσης ἄγραφα τὰ φ. 96β–97β, 172–173, 212, 253β–254β, 278β, 289β.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος ἁπλοῦ. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

293

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,10 × 0,139 Αἰὼν XVI Φύλλα 132

[Μανουὴλ Μοσχοπούλου; Γραμματικὰ σχέδη].
Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.
Ἀρχ.: ...εις τε... χρόνους· εἰς πνευ[ματα...]. Τί ἐστι τόνος· ἐπίτασις, ἢ ἄνεσις, ἢ μεσότης συλλαβῶν εὐφωνίαν ἔχουσα· πόθεν τόνος· παρὰ τὸ τείνω τὸ ταννύω...
Τελευτᾷ διὰ παραδειγμάτων τῆς ἑνικῆς κλίσεως τῶν ὀνομάτων, γόνυ, ἄροτρον, ὕπαρ.

φ. 22α : «Ἀρχὴ ... τῶν ἀρσενικῶν κανόνων». φ. 70α : «Ἀρχὴ ... τῶν θηλυκῶν κανόνων ...». φ. 80α : «Ἀρχὴ ... τῶν οὐδετέρων κανόνων ...».
Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῇ ὑπὸ τῆς νοτίδος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

294

Χάρτης   Διαστ. 0,108 × 0,154   Αἰὼν XVII   Φύλλα 123

1 (φ. 4α) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ εἱρμολογίου ...».
Ἐν τέλει, φ. 88α–102β : «πίναξ τοῦ εἱρμολογίου».
2 (φ. 104α) «Ἀκολουθία τῆς παράκλησης».
3 (φ. 112α) «Τὰ φωταγωγικὰ τῶν η΄ ἤχων· ψαλλόμενα τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Μ΄ καὶ ὅτε ἔστιν ἀλληλουάρια».
Ἐν τέλει τούτων, φ. 119β : *αὐγ(ού)ς(ου) κζ΄ :* —
4 (φ. 120α) «Ἑρμηνεία· ὅταν θέλῃ νὰ εὕρῃ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ, τὴν ἀρχὴν τοῦ μηνός».
5 (φ. 120α) Θεοτόκια διάφορα καὶ εὐλογητάρια.
Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί. Ἐν φ. 4α σημείωμα ἀρχόμενον : † *ο παπα κῦρ μᾶνθεῶς* ... Ἐν τῇ ἔξω ὤᾳ τοῦ φ. 25α : ... † *δόκιμιον τῆς κόλασ.* †. Ἐν φ. 3α καὶ 103β διάφορα τροπάρια γεγραμμένα ἐν παρόδῳ ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν. Τὰ φ. 1–2, 3β, 69–70, 103α, 121α ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,009.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

295

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,093 × 0,147   Αἰὼν XVII (Ι ;)   Φύλλα 5 + Σελ. 630

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν.
Περιέχει πασαπνοάρια, δοξολογίας, χερουβικά, πολυελέους, νάϊα, κεκραγάρια, θεοτόκια, εἱρμούς, ἐπιμνημόσυνα, αἴνους, κανόνας κλ.
Μνημονεύονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :
Μπαλάσιος [ἱερεὺς καὶ νομοφύλαξ ;] (σ. 1, 145).
Θεόδουλος μοναχός (σ. 1, 7, 14, 18, 22, 25, 28, 37, 40, 43, 47, 64, 86, 88, 101, 109, 118, 122, 138, 158, 165, 210, 225, 228, 265, 271, 289).
Κοσμᾶς ἱερομόναχος (σ. 4, 10, 31, 86, 88, 101, 124).
Κοσμᾶς ἱερομόναχος (σ. 4, 10, 31, 86, 88, 101, 124).
Γεώργιος Κουτρούκας (σ. 18).
Ἀρσένιος Κυδωνίας (σ. 34, 94, 121, 132, 152, 178, 181, 183, 188, 192, 195, 197, 201, 202, 203, 205, 207, 209, 252, 272, 275, 277, 303).
Ἰάκωβος ἐπίσκοπος Σίδης (σ. 50).

Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης (σ. 73).
Σταυρινὸς ὁ Λαζὸς (σ. 81).
Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (σ. 119).
Πέτρος Μπερικέτης Πελοποννήσιος (σ. 138, 225, 228, 289, 347, 355, 371, 372).
Ἰωάννης Χρυσοβέργης (σ. 165, 170, 171, 173, 176, 210, 212, 213, 215, 217, 218, 220, 221, 223, 243, 260, 263).
Ἰγνάτιος ἱερομόναχος (σ. 226, 230, 268).
Μανουὴλ Γαζῆς καὶ Λαμπαδάριος (σ. 233, 311).
[Ξένος] ὁ Κορώνης (σ. 236).
Δημήτριος Μυτιληναῖος (σ. 238, 240, 241, 247).
[. . .] Νέων Πατρῶν (σ. 245, 331).
Κάλλιστος ἱερομόναχος (σ. 254).
Χρυσάφης ὁ νέος (σ. 257, 258).
Ἀναστάσιος [Ραψανιώτης] (σ. 278, 402, 433, 435, 437, 455, 467, 472, 475, 477, 489, 491, 500, 502, 505, 508, 517, 544, 547Α, 558, 566, 572, 576, 580, 594, 596, 598, 600, 602, 603, 604, 606, 614).
Δαμασκηνὸς μοναχὸς Ἰβηρίτης (σ. 280, 282, 284, 287).
Θεωνᾶς ἱερομόναχος Σιμοπετριώτης (σ. 308).
Κύριλλος πρώην Τήνου (σ. 374).
Ἀρσένιος ὁ μικρὸς (σ. 388, 394).
[. . .] Καρίκης (σ. 398).
Δανιὴλ Λαμπαδάριος (σ. 409).
Ζαχαρίας (σ. 606, 608).

Ἐν σ. 1 ἀναφέρονται « . . . πασαπνοάρια κὺρ Μπαλασίου συντομηθέντα ὑπὸ κὺρ Θεοδούλου». Ἐν σ. 40 καὶ 109 ἀναφέρεται μέλος «ὀργανικόν», σ. 50 « . . . δοξολογίαις ἀρχαία [sic] κὺρ Ἰακώβου ἐπισκόπου Σίδης», σ. 315 μέλος «ἀρχαῖον», σ. 362 «νάϊα κὺρ Πέτρου [Μπερικέτη] ναγμὲς ὁμοῦ μὲ τὸ πεστρέφη ὡραῖον καὶ ἔντεχνον», σ. 362 «τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου Μπερικέτη] ἐθνικὸν μεταβληθὲν ἐκ τῆς σύριγγος ὑπὸ δὲ Ἰσμαϊλιτῶν ὀνομάζεται μουσχάλη», σ. 394 : «τοῦ αὐτοῦ [Ἀρσενίου τοῦ μικροῦ μέλος] ὀνομαζόμενον Σύριγξ». Ἐν σ. 585–591 πολυχρόνιον Ἰωάννου Μιχαὴλ Κωνσταντίνου Ρακοβίτζα ἡγεμόνος «πάσης Μολδοβίας».

Ἐν σ. 406 γέγραπται χειρὶ τοῦ XVIII–XIX αἰῶνος : *ἄυτη ἡ ψαλτικῆ ἐςὶ βασιλείου | εἰοῦ κότζου.* Ἐν σ. 615 : *κάι τόδε σὺν τοῖς ἄλλοις | Διονυσίου Ἱεροψάλτου τὸ ἐκ τοῦ σωτῆρος :* — Οὗτος φαίνεται καὶ ὁ γράψας τὸν κώδικα. Αὐτόθι κατωτέρω : *«νῦν δὲ δημητρίου ζούκη, κ(αὶ) ἁγιο|γράφου, τοῦ ἐκ κώμης Καλα:|ῤῥύτες. 1800 : ἀπὸ Χριςοῦ. | ὠνηθὲν διὰ γρόσια 18 : — | κ(αὶ) εὔχεσθε οἱ ἐντυγχάνοντες.*—Ὁ Δημήτριος οὗτος Ζούκης ἔγραψεν ἐν φ. 2α–5β ἀναλυτικὸν πίνακα τῶν περιεχομένων ἐν τῷ κώδικι μελῶν ἀναγράψας ταῦτα κατὰ τάξιν ἀλφαβητικὴν μετὰ τῶν μελισάντων αὐτὰ καὶ τῶν οἰκείων παραπομπῶν εἰς τὰς σελίδας τοῦ κώδικος.

[* Πρβλ. Ν. Βέη, Δημήτριος Ζούκης ὁ ἐκ Καλαρρυτῶν ζωγράφος καὶ μουσικὸς κτλ., περιοδ. «Μετέωρα» Α' 1947, τεῦχ. 1, σ. 5–10].

Ἐν σ. 1β κατ' ἐρωταπόκρισιν περὶ τῆς σημασίας τοῦ *ἀνανές, νεανές, τερερέ, ἐξερερέ, ρουτέ*. Ἐν σ. 616–617 περὶ τῆς καταλύσεως νηστησίμων ἡμερῶν, περὶ τῶν κεκοιμημένων ἐκ τῶν τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου κλ. γραφέντα ἐν Ἰωαννίνοις τῷ 1730.

Ἐν σ. 619 οἱ ἑξῆς λογαριασμοὶ περὶ τοῦ κώδικος :

κώλαις· 38 : κ(αὶ) 3 : φύλ :
πρὸς παράδες — 20 :
00
76
παράδες — 760 : ἡ τιμή της γρόσια 19 : —

Πάλιν δὲ ἐν φ. 1α σημειοῦται : *δέκα ασλανία·* καὶ ταῦτα ἀναφερόμενα βεβαίως εἰς τιμὴν τοῦ κώδικος.

Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιὰν κατὰ σελίδας ἀρίθμησιν (μέχρι τινὸς μάλιστα διπλῆν, ἧς ἡ ἀρχαιοτέρα πολλαχοῦ ἀπεξέσθη). Ἀλλ' ἡ σελίδωσις αὕτη εἶναι ἐνιαχοῦ ἐσφαλμένη. Οὕτω ἡ σ. 257 ἐσημειώθη δίς. Τὴν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 477 σελίδα ἐσημείωσε 488. Εἴκοσι σελίδας μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 552 ἀριθμεῖ πάλιν 533, 534 . . . 552. Ταύτας ἐγὼ διέκρινα διὰ τοῦ 533Α, 534Α . . . 552Α. Ἡ κατὰ φύλλα ἀρίθμησις εἶναι ἡμετέρα ὡς καὶ ἡ τῶν σ. 615–619. Αἱ σ. 328–330, 404–405, 407–408, 448–450, 453–454 ἄγραφοι. Τὰ δὲ φ. 1–5 καὶ αἱ σ. 616–619 ἐκ στιλπνοῦ χάρτου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος καὶ ἐντύπων εἰκόνων καὶ κοσμημάτων. Εἶχέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 218.

296

Χάρτης στιλπνὸς — Διαστ. 0,14 × 0,20 — Αἰὼν XIX — Φύλλα 37

Μαθηματάριον

ἀρχαρίου τινὸς περιέχον γνωμικὰ φιλοσόφων καὶ ἄλλων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μεθ' ἑρμηνείας.

Ἐν φ. 1β : *1839 : | Δεκεβρίου· | 7 :*

Ἐπικάλυμμα χαρτῷον ἐκ κώδικος τοῦ XIV αἰῶνος.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

297

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,14 × 0,20 — Αἰὼν XVII — Φύλλα 237

[Μανουὴλ Μαλαξοῦ, Νομοκάνων].

Προτάσσεται, φ. 2α–3α, ἡ προδιοίκησις τοῦ συγγραφέως. Ἕπεται, φ. 3α–21β, πίναξ τῶν κεφαλαίων, περιλαμβάνων 303 τὸ ὅλον, ἅπαντα ἐν τῷ κώδικι περιεχόμενα.

Τὸ α' κεφ. : « Περὶ κριτοῦ εἶναι εἰς πάντας συμπαθῆν, καὶ νὰ μὴ δὲν πιστεύῃ χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ· Ματθαίου τοῦ λογοθέτου, καὶ ἱερομονάχου τοῦ σοφωτάτου, τοῦ λεγομένου Βλαστάρεως».

Τὸ ἔσχατον κεφ. : «Περὶ πῶς γράφεται τὸ διαζύγιον ὅταν ὁ ἀνὴρ λείπῃ πέντε χρόνους, καὶ δὲν ἀποστείλει ἐξόδους τῆς γυναικὸς αὐτοῦ».

Φύλλα τινὰ ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVII αἰῶνα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων. Τοιαῦτα εἶναι τὰ φ. 24–27 καὶ 87.

Ἐν φ. 231α–234β εὐχαὶ γεγραμμέναι κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα. Ἐν τούτοις, φ. 231α, «Εὐχαὶ συγχωρητικαὶ εἰς πᾶσαν ἀράν, καὶ ἀφορισμόν, ἀναγινωσκόμενα [sic] παρὰ ἀρχιερέως, εἰς δεμένα σώματα». Καὶ φ. 234α: «Εὐχὴ εἰς δεμένα σώματα εἰς πᾶσαν ἀρὰν καὶ ἀφορισμὸν συγχωρητικὴ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νύμφωνος Κωνσταντινουπόλεως». Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ εὐχῇ ἀναγινώσκομεν : « . . . καὶ ἡμεῖς . . . πατέρες οἱ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θείᾳ καὶ ἱερᾷ μονῇ τοῦ κὺρ Διονυσίου . . . ».

Ἐν φ. 23β μεταξὺ ἄλλων διὰ συμπιλημματώδους γραφῆς : † *Γεώργιος Ἰωάννου καὶ Στεριανός (;) Ἰωάννου* . . . Οὗτος (διότι πρόκειται, φαίνεται, περὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου) ὑπῆρξε κτήτωρ τοῦ κώδικος γράψας ἐν φ. 22α–23β καὶ ἄλλα τινὰ καὶ δὴ οἰκογενειακὴν αὐτοῦ σημείωσιν τοῦ ἔτους αχπί' [= 1681].

Ἐν φ. 22α ἡ γνωστὴ παιδιὰ μικρῶν κύκλων, δι' ὧν ἄγεται γραμμὴ ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ αὐτη εἴς τινα τῶν διαμέσων κύκλων.

Ἐν φ. 236 ἀναγραφὴ προθέσεων κλ. ἐκ τοῦ χωρίου *καλιβήα* ὑπὸ χρονολογίαν 1822, Δεκεμβρίου 10.

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος εἶναι κατὰ μίμησιν ἀρχαιοτέρας. Ἰδὲ ὡς δεῖγμα ταύτης κεφαλαίωμα ἐρυθρόγραφον ἐν φ. 132α :

* ἤτοι : *περὶ τοῦ ἐξ αἵματος ὄγδοοῦ βαθμοῦ ὅτι νὰ γέν|εται ἀνεμποδίςωσ, κεφάλαιον· ρνζ'.*

Αἱ διαστάσεις τοῦ γεγραμμένου μέρους ἑκάστου φ. εἶναι συνήθως 0,10 × 0,155. Τὰ δὲ φ. 1, 229, 230, 236, 237 ἄγραφα. Τινὰ δ' ἐκ τούτων καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγα εἶναι ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο ὀρειχαλκίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 122.

298

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,138 × 0,216 Αἰὼν XV(I ;) Φύλλα 208

1 (φ. 2α) «Ἑρμηνεία εἰς μαθητὴν κακόνουν . . . ».

Ἀρχ. : Ὀφείλει γράψαι τἀλφάβητον· γράμματα ἀληθεινά· εἰς τὸν ἅγιον δισκο καὶ ἃ[ς] λειτουργηθῇ Γ' σάββατα· καὶ μετὰ ταῦτα λύωσαι αὐτὰ μετὰ οἴνου ἀκράτου· καὶ πότιζον τὸ παιδίον λέγων οὕτως . . .

2 (φ. 3α) «Μητροφάνους [μοναχοῦ περὶ Θηκαρᾶ καὶ τῶν ὕμνων αὐτοῦ].
3 (φ. 3β) «Ἑρμηνεία πῶς δεῖ καὶ ὅθεν δεῖ μεταγράφειν τοὺς ὕμνους... ἔστι δὲ αὕτη ἡ ἑρμηνεία ὡς πίναξ τοῦ παρόντος βιβλίου».
4 (φ. 5β) «Προοίμιον τοῦ Θηκαρᾶ τῶν περὶ πίστεως λόγων[1]· ὡρολόγιον τῶν θείων ὕμνων...».
5 (φ. 6β) [Θηκαρᾶ περὶ πίστεως ἐκλελεγμένον] ἐκ τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων, ἐκ τοῦ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος, Ἀναστασίου [...], Γρηγορίου Νύσσης, Μιχαὴλ Συγκέλλου Ἱεροσολύμων, Θεοδωρήτου Κύρρου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, ἐκ τῶν ἐρωτήσεων Ἀντιόχου πρὸς Ἀθανάσιον Ἀλεξανδρείας.
6 (φ. 26α) «Στίχοι τοῦ Θηκαρᾶ».

Ἀρχ. : Σύνταξις ὕμνων πυρπνόων θεοσδότων

....

Τελ. : εὔχεσθέ μοι τοῖς δε χάριν ὦ φίλοι.

7 (φ. 26α) «Τοῦ αὐτοῦ [Θηκαρᾶ] πρόλογος [εἰς τὸ ἑαυτοῦ σύνταγμα]».
8 (φ. 26β) «Τοῦ αὐτοῦ [Θηκαρᾶ] περὶ τῆς προσηκούσης τυπώσεως καὶ συντάξεως τῶν ὕμνων καὶ ἑρμηνεία μερικὴ ἐπὶ τούτοις».
9 (φ. 35α) Ὕμνοι καὶ εὐχαὶ «... ἐκλογὴ καὶ σύνταξις Θηκαρᾶ μοναχοῦ».
10 (φ. 179α) «Θεοδούλου μοναχοῦ διήγησις περὶ τῶν ὕμνων πῶς θεόθεν δεδώρηνται... καὶ μαρτυρίαι ἀπὸ τῶν ἁγίων διδασκάλων περὶ τῆς πρὸς Θεὸν αἰνέσεως καὶ περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν εὐχαριστίας καὶ περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας».

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,082 × 0,145. Κοσμεῖται δὲ δι' εἰκόνων τοῦ Ἁγ. Βασιλείου (φ. 21β), Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (φ. 22β), Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου (φ. 23β). Πάντες οὗτοι παρίστανται κατ' αὐστηρὸν βυζαντιακὸν τύπον, ὄρθιοι, ἠμφιεσμένοι ὡς ἀρχιερεῖς, τῇ δεξιᾷ κρατοῦντες ἐνειλήματα, τῇ δ' εὐωνύμῳ εὐλογοῦντες, περὶ δὲ τὰς κεφαλὰς ἔχουσι φεγγία. Δυστυχῶς αἱ εἰκόνες αὗται ἔχουσι φθαρῇ κατὰ τὰ πρόσωπα.

Τινὰ τῶν πρὸς τὸ τέλος φύλλων ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τὸ φ. 34β ἄγραφον. Τὸ δὲ φ. 207 μόνον ἐν σμικρῷ μέρει σῴζεται, ἀποκεκομμένον τὰ λοιπὰ διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι, ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον καὶ σημειώματα βιβλιογραφικά. Τὰ φ. 1 καὶ 208 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἐν φ. 1β δοκίμια κονδυλίου *ἰανήκῃου Ἱεροδιακόνου* τινός, ὅστις πιθανῶς ὑπῆρξε καὶ κτήτωρ τοῦ κώδικος.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 167.

1. Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κεφαλαιώματος ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ.

299

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,076 × 0,101 Αἰὼν XVII Φύλλα 144

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν περιέχων χερουβικά, κοινωνικά, κεκραγάρια, ἑωθινά, ὀρθρινά, μέλη τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ Μεγ. Ἑσπερινοῦ.

Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Γεράσιμος ἱερομόναχος (φ. 20β, 24β).

Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 104α, 113β).

Θεόδουλος μοναχὸς (φ. 118β).

Ἄνθιμος ἱερομόναχος (φ. 119α).

Τὰ φ. 59β, 99β, 116β–117α, 122α–144β κατελείφθησαν ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου ἄγραφα. Ἐν φ. 144α ἀναγινώσκομεν γεγραμμένον ὑπὸ χειρὸς τοῦ XVIII αἰῶνος : † *ἀβρέχως, καιρος· ποτᾶμων, κατεβάζη,* | *καὶ ὠ ποταμὸς πόρων ουκ αιχει.*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 359.

300

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,115 × 0,148 Αἰὼν XIV Φύλλα 165

[Συλλογὴ τῶν εἰς ἁγίους, μάρτυρας, πατέρας καὶ λοιπὰς μνήμας τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ διστίχων χωλιαμβικῶν (;) ἐπιγραμμάτων]. — Ἀκέφαλον.

Ἀρχ. : Τρϊτοῖς ἀθληταῖς ἡ πυρὰ κλίμαξ ξένη·
δι' ἧς ἀνῆλθον οὐρανοῦ πρὸς τὸ πλάτος.

(Ἐν τῇ ἔξω ὤᾳ : Τῷ αὐτῷ μηνὶ ιγ') Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως τὰ ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ τάφῳ :

Νόμον παλαιὸν Ἰσραὴλ πληρῶν νέος,
ἐγκαινίοις σου τὸν τάφον τιμᾷ λόγε
....

Τὸ ἐν ἀρχῇ ἐπίγραμμα, τἀνωτέρω παρατεθέν, ἀναφέρεται εἰς τοὺς μάρτυρας τοὺς ἑορταζομένους τῇ ιβ' Σεπτεμβρίου.

Τελ. : Χρόνου φέρει βίσεξζον ὁ τμηθεὶς ὄχλος
ὃν τῇ χρόνου δίδωμϊ συγγραφῇ πέρας †

Ἡ διάθεσις τῆς ὕλης κατὰ μῆνας ἐν τῷ κώδικι ἔχει ὡς ἑξῆς : Σεπτέμβριος, ἀκέφαλος, φ. 1α — Ὀκτώβριος , φ. 10α — Νοέμβριος, φ. 23β — Δεκέμβριος, φ. 37β — Ἰανουάριος, φ. 58β — Φευρουάριος, φ. 71α — Μάρτιος, φ. 83β — Ἀπρίλιος, φ. 96α — Μάϊος, φ. 108α — Ἰούνιος, φ. 121α — Ἰούλιος, φ. 134β — Αὔγουστος, φ. 148β.

Ἐν φ. 163α ἀναγινώσκομεν, διὰ γραφῆς τοῦ XIV–XV αἰῶνος σεσημειωμένα, ἐν μὲν τῇ ἄνω ὤᾳ : † *βιβλίον τοῦ μετεώρου* :· , ἐν δὲ τῇ κάτω : *S*ˋ [= καὶ] *εἴ τις τὸ πάρι νὰ ἔνε ἀφορισμένος· ἢ τὸ γράμμα* | *τοῦτο σβύσει· ἢ τὸ φυλῶ*

τοῦτο ἐκβάλει· προς ξένωσιν | τοῦ βϊβλιου, ἔςω ἀφοριςμ(ἐν)ος παρὰ θ(εο)ῦ παντοκράτορος :

Ἐν φ. 163β–165β «εὐχὴ προηγουμένη εἰς πάσας ὥρας τῆς προσευχῆς· αἴρων τὰς χεῖρας ἐν αὐταῖς καὶ λέγων ...» γεγραμμένη ὑπὸ βαναύσου χειρὸς τοῦ XV–XVI αἰῶνος.

Τὸ γεγραμμένον μέρος τῶν φύλλων ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,075 × 0,105.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων παχειῶν πινακίδων μετὰ περγαμηνοῦ ἐπικαλύμματος διεφθαρμένου τανῦν τὰ πολλά.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

301

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,26 × 0,293 Αἰὼν XII Φύλλα 249

Εὐαγγέλια κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

Μετὰ βυσσινοχρόων σημαδοφώνων.

φ 1α : «Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ Πάσχα· εὐαγγέλια ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην» [1].

φ. 37α : «Τῇ ἐπαύριον τῆς Ν′ [=Πεντηκοστῆς]· ἤγουν τοῦ ἁγίου πνεύματος· ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον» [1].

φ. 75β «ἀρχὴ τοῦ Μάρκου».

φ. 95α : «Ἀρχὴ τῶν καθημερινῶν εὐαγγελίων τοῦ Λουκᾶ· τῇ β′ τῆς α′ ἑβδομάδος ἤτοι τοῦ νέου ἔτους».

φ. 170α : «Εὐαγγέλια τῶν νηστειῶν...».

φ. 197α : «Εὐαγγέλια τῶν ἁγίων παθῶν τοῦ...Χριστοῦ».

φ. 222α : ἀρχὴ τῶν εἰς μνήμας εὐαγγελίων.

φ. 245α : «Εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα».

Ἀξιοσημείωτον τὸ ἐν φ. 217α : «Τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ ἑσπέρας».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,08 × 0,247 (ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων τῶν ἀναγραφόντων πότε ἑκάστη εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκεται, τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος ταύτης κ.λ.). Οἱ στίχοι ἑκάστης σελίδος εἶναι συνήθως 27. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,003.

Ἐν φ. 1α, 37α, 95α, 170α, 222α ἐπίτιτλα πολύχρωμα τεχνικὰ σχήματος **Π**. Τὰ ἀρχικὰ γράμματα βυσσινόχροα ἢ ἐρυθρόγραφα· ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι, ταῦτα προὔκειτο διὰ χρυσοῦ καὶ ἄλλων μελάνων νὰ κοσμηθῶσιν. Ἐνιαχοῦ μόνον ἐν φ. 1, 37, 95α, 170α, 192β, 197α, 222α κεφαλαῖα ἀρχικὰ διάκοσμα διὰ πρασίνου καὶ κιρροῦ χρώματος. Ἐν φ. 36α εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, ἀτελὲς καταλειφθέν, συνεπληρώθη ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρὸς τοῦ XV–XVI

1. Ἀρχὴ τῶν εὐαγγελίων τούτων.

αἰῶνος. Πολλαχοῦ μεταπηδήσεις τοῦ κειμένου, μεσολαβοῦντος χάσματος, καὶ δὴ ἐν φ. 77α. Πολλαχοῦ σημεῖον παραπομπῆς σταυρός : +. Τὰ φ. 37β καὶ 249 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μεθ' ὁλοσηρικοῦ διηνθισμένου ἐπικαλύμματος. Εἶχόν ποτε ἔφηλον αἱ πινακίδες καὶ μετάλλινον κόσμον, ὡς καὶ τέσσαρας θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς ὁλοσηρικοὺς μετὰ μεταλλίνης πόρπης. Ἐπὶ τέλους ὁ κῶδιξ ἔχει τέσσαρας φύλακας ἐξ ὑφάσματος ὁλοσηρικοῦ εἰλημμένου ἐξ ἀμφίων.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 167.

302

Περγαμηνή Διαστ. 0,20 × 0,28 Αἰὼν XIII Φύλλα 220

1 (φ. 1α) Πράξεις καὶ ἐπιστολαὶ τῶν ἀποστόλων.

α′ (φ. 3α) Λουκᾶ πράξεις.

Προτάσσονται : α′ (φ. 1α) «Ὑπόθεσις τῆς βίβλου τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων»— β′ (φ. 2α) «Ἀποδημία Παύλου τοῦ ἀποστόλου».

β′ (φ. 55β) «Ἐπιστολὴ Ἰακώβου καθολική».
γ′ (φ. 61α) «[Πέτρου] καθολικὴ πρώτη ἐπιστολή».
δ′ (φ. 66β) «Πέτρου ἐπιστολὴ Β′».
ε′ (φ. 71α) Ἰωάννου ἐπιστολή.
ς′ (φ. 76β) «Ἰωάννου ἐπιστολὴ δευτέρα».
ζ′ (φ. 82α) Παύλου πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολή.
η′ (φ. 101β) «[Παύλου] πρὸς Κορινθίους α′».
θ′ (φ. 119α) «[Παύλου] πρὸς Κορινθίους β′ ἐπιστολή».
ι′ (φ. 131β) Παύλου ἐπιστολὴ πρὸς Γαλάτας.
ια′ (φ. 138α) «[Παύλου] πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή».
ιβ′ (φ. 145β) «[Παύλου] πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολή».
ιγ′ (φ. 151α) «[Παύλου] πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολή».
ιδ′ (φ. 155β) «[Παύλου] πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐπιστολή».
ιε′ (φ. 160β) «[Παύλου] πρὸς Θεσσαλονικεῖς β′ ἐπιστολή».
ις′ (φ. 163β) «[Παύλου] πρὸς Τιμόθεον α′ ἐπιστολή».
ιζ′ (φ. 169α) «[Παύλου] πρὸς Τιμόθεον β′ ἐπιστολή».
ιη′ (φ. 174α) «[Παύλου] πρὸς Τῖτον ἐπιστολή».
ιθ′ (φ. 176β) Παύλου ἐπιστολὴ πρὸς Φιλήμονα.
κ′ (φ. 178β) «[Παύλου] πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή».

Ἑκάστης τῶν ἐπιστολῶν προτάσσονται ἡ ἀναγραφὴ τῶν κεφαλαίων καὶ ἡ ὑπόθεσις (ἐξαιρέσει τῆς Πέτρου β′, ἧς μόνον ἡ ὑπόθεσις προτάσσεται), ἐπιτάσσονται δὲ συνήθως σημειώματα περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν στίχων ἑκάστης ἐπιστολῆς, τοῦ τόπου ὅθεν ἐπεστάλη, καὶ τοῦ προσώπου δι' οὗ ἐγράφη. Ἐν ἐρυθρογράφοις δὲ σημειώμασι, ἐν τῷ κειμένῳ ἢ ταῖς ᾤαις, ἀναγράφεται καὶ ἐν ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πότε ἑκάστη περικοπὴ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκεται, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος αὐτῆς.

2 (φ. 194β) «Συναξάριον περιέχον, τά τε ἀντίφωνα τῶν ἑορτῶν τῆς λειτουργίας, ἀλληλουϊαροπροκείμενα τοῦ ἀποστόλου· κοινωνικὰ σὺν τοῖς ἀρχοτελείοις τῶν ἀποστόλων· τοῦ ὅλου χρόνου».
3 (φ. 206α) «Τὰ τῶν Κυριακῶν σαββατοκύριακα».
4 (φ. 207α) «Ἀπόστολοι τῶν ὡρῶν τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης παρασκευῆς».
5 (φ. 208β) [Συναξάριον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ περιέχον τοὺς καθ' ἑκάστην ἀναγινωσκομένους πραξαποστόλους καὶ τὰ οἰκεῖα στιχηρά».

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων (ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων) εἶναι: 0,135×0,175. Ἑκάστη ὄψις φύλλου ἔχει συνήθως 29–31 στίχους, τῶν δὲ γραμμάτων τὸ σῶμα εἶναι ὕψους 0,003. Τῶν φύλλων δ' ὅμως 194 κ.ἑ. αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους εἶναι 0,15 × 0,180, οἱ δὲ στίχοι ἑκάστης ὄψεως τῶν φύλλων 28–31. Ἐν φ. 67, 100 καὶ 110α ὑπερπηδήσεις κατὰ τὴν γραφὴν τοῦ κειμένου, προϋφισταμένης ἐν τῇ περγαμηνῇ ὀπῆς.

Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος σημειώματα ἀσύστατα καὶ δοκίμια κονδυλίου μεταγενεστέρων χειρῶν. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α: *τάπῆνου· θίτου μαννασση* (ἴσως κτήτωρ τοῦ XIV αἰῶνος). Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α σημείωμα, διεσβεσμένον καὶ διεξεσμένον τὰ πολλά, ἐν ᾧ κατ' ἐπανάληψιν μνημονεύονται νομίσματα *τορνέσια*. Φαίνεται τὸ σημείωμα τοῦτο παλαιόν· πιθανῶς τοῦ XV αἰῶνος. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 37α: *ὠ πηκραυγκόυρησ χροςῆ στην ὑψυλοτέρα ομίσοκίλη σιτάρι* (σημείωμα τοῦ XV–XVI αἰῶνος, ὅθεν συνάγω ὅτι ὁ κῶδιξ ἦτο ποτὲ κτῆμα τῆς Ὑψηλοτέρας). Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 200β σημείωμα τοῦ XV–XVI πιθανῶς αἰῶνος: † *ἐγὸ ὠ ηωάνης ο ἀμαθης γραμάτ(ον)...* (ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος). Ἐν φ. 220β γέγραπται ἀποστολική της περικοπὴ ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός.

Αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 9, 28, 173 καὶ ἡ ἔξω τοῦ φ. 14 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,02.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 42.

303

Περγαμηνή   Διαστ. 0,237×0,315   Αἰὼν XII   Φύλλα 226

«Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου· ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν» καὶ εἰς τὸ κατ' αὐτὸν εὐαγγέλιον.

Κολοβὸν οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα.— Τελ.: ...ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι· ἐνταῦθα γὰρ ὁ Παῦλος οὐδὲ ἁπλῶς... (Τὸ τέλος τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ΜΔ' ὁμιλίαν).

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,072×0,228. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἑκάστης σελίδος οἱ στίχοι εἶναι 29, τῶν δὲ γραμμάτων τὰ σῶμα ἔχει ὕψος 0,002. Ἐν ταῖς ᾤαις γέγραπται μεταγενεστέρᾳ χειρὶ πόσα φύλλα κατέχει ἐν τῷ κώδικι ἑκάστη ὁμιλία. Ἐν φ. 1α, 6β,

15β, 25α, 32β, 39β, 41β, 45α, 49α, 53α, 58α, 61β, 66β, 72α, 77β, 81β, 87α, 93β, 100β, 104β, 108β, 114β, 119β, 124β, 129β, 134α, 138β, 142β, 147β, 152α, 156α, 163β, 168β, 173α, 178α, 186α, 190α, 198α, 207α, 213α, 217α, 223α, 226α ἐπίτιτλα πολύχρωμα, ὧν τὰ πλεῖστα σχήματος Π καὶ τεχνικά. Ἡ ἔξω ᾤα τοῦ φ. 140 ἀποκεκομμένη διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Τὸ φ. 212 ἐφθαρμένον κατὰ τὴν ἔξω ᾤαν, τὸ δὲ φ. 225 ἐφθαρμένον καὶ ἔπειτα ἐπιδιωρθωμένον.

Ἐν χαρτῴῳ παραφύλλῳ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος σημειώματα, τοῦ XVI–XVII αἰῶνος, ὅτι τὸ «βιβλίον, τῆς μεγάλης καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Μετεώρου».

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας, ἔχει δὲ καί τινας ὀρειχαλκίνους καὶ σιδηροῦς γόμφους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 195.

304

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,102 × 0,145 Αἰὼν XVIII Φύλλα 78

1 (φ. 1α) Ἐξαποστειλάρια ἀναστάσιμα καὶ ἑωθινὰ ἰδιόμελα τὰ ια'.

2 (φ. 22β) «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μύρου».

3 (φ. 23β) «Εὐχὴ ἑτέρα».
Ἀρχ.: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας τέλειον ἀναδείξας [sic] τὸν δοῦλον σου...

4 (φ. 25α) «Ἀκολουθία εἰς τὸν μέγαν ἑσπερινὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας...».
Ἀρχ.: Βουλὴν προαιώνιον, ἀποκαλύπτων σοι κόρη Γαβριὴλ ἐφέστηκε...

5 (φ. 30α) «Κανὼν τῆς λαμπροφόρου ἡμέρας».
Ἀρχ.: Ἀναστάσεως ἡμέρα λαμπρυνθῶμεν λαοί· πάσχα κυρίου πάσχα...
Ἐν τέλει τούτων, φ. 36β, ἐρυθρόγραφα: *ὁ γράψ(ας) ἐυτελῆς, πορφύριος | ἀμοναχος.*

6 (φ. 37α) Οἱ εἱρμοὶ τοῦ Χριστοῦ γέννων, τῶν Φώτων, τῆς Ὑπαπαντῆς, τοῦ Σταυροῦ.

7 (φ. 48β) «Μεγαλυνάρια ψαλλόμενα εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς».

8 (φ. 59α) «Καταβασίαι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου».

9 (φ. 63α) «Τὰ δοξαστάρια τῶν ἁγίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ...»

Φύλλα τινὰ ἄγραφα. — Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β— .

305

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,115 × 0,165 Αἰὼν XVIII Φύλλα 88

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων κεκραγάρια, χερουβικά, πολυελέους, στιχηρὰ τῆς λειτουργίας κλ.
Ἀκέφαλον καὶ ἐλλιπές.—Ἀπαντῶσιν ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι:

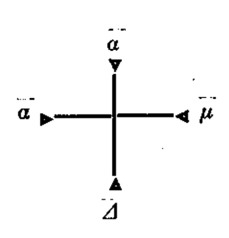
Πέτρος μελῳδὸς (φ. 40α, 56β, 61β, 70β, 72β).
[Μ]παλάσιος [ἱερεὺς] (φ. 48α, 74β, 76α).
Χρυσάφης (φ. 49β, 51α, 53α, 58α, 59β).
Ἐν φ. 78α ἀναγινώσκομεν : *ἀθανασίου ἱερομ.*—Ἐν φ. 78β : *Α'ΘΑΝΑ'ΣΙΟς| θεοδοσίου Ἱεροδιάκόνου | ΠΛΑΖΑΤΟΥΡΑΣ* (XVIII–XIX αἰών). Ἐν φ. 79β : *ἀθανασοίου Ἱερέος ἄγα.*—Ἐν φ. 80α : *ἐτουτι εἶ ψαλτοικῦ εἶνε του Ἰωσαφ* (XVIII–XIX αἰών).— Ἐν φ. 83β : *ΔΗΜΗ'Τ⟨Η⟩ΡΗΟΣ|Α'ΓΑ'ΠΥΟΣ* (XVIII–XIX αἰών).—Ἐν φ. 87α καὶ 88α αἰνίγματά τινα.—Ἐν φ. 88α : *17μζ σετπεβρηω* [sic] *αρχενισε ἡ πάρουσα | ψαλτηκη ης τρηπολη.*
Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἐρυθρόγραφον σημείωμα τοῦ 1747. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : *αιτόυτη παρούσα ψαλ|τηκὴ ηνε το κηρ ρίζο | το μπακα (καὶ) την άιχη ἀγοραζη|μέν γρόση —3* (XVIII αἰών).

Τὰ φ. 77β, 82α–83α, 84α–85β τελείως ἄγραφα. Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β— .

306

Χάρτης Διαστ. 0,107×0,16 Αἰὼν XVI Φύλλα 90

1 (φ. 1α) Πασχάλια τῶν ἐτῶν ,ζλε'–,ζλη' [*7035–7038=1527–1530].
2 (φ. 2α) «Εἱρμολόγιον σὺν θεῷ ἁγίῳ».
3 (φ. 56α) «Μεγαλυνάρια ψαλλόμενα εἰς τὰς μεγάλας ἑορτὰς τὰς δεσποτικὰς καὶ τῶν ἁγίων».
4 (φ. 58α) «. . . Θεοτόκια, Ἀπολυτίκια σὺν ταῖς ὑπακοαῖς τῆς ὀκτωήχου, ἅπερ λέγομεν τοῦ ὅλου χρόνου εἰς τὰ τῶν ἁγίων τροπάρια».
5 (φ. 64β) «Θεοτόκια κατ' ἦχον τῆς ἑβδομάδος ὅλης· λέγονται δὲ ἐν ταῖς δόξαις τῶν ἰδιομέλων».
6 (φ. 75β) «Θεοτόκια ψαλλόμενα εἰς τὰ ἀπολυτίκια τῶν ἁγίων».
7 (φ. 83α) Τάδε :

.α. *ἀνατολὴ :.*
.Δ. *δίσιc :.*
.α. *ἄρκτος :..*
.μ. *μεσημβρία :.*

8 (φ. 83β) Ἀποσπάσματα ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

9 (φ. 85α) «Τὰ ψαλλόμενα ἐν ταῖς κυριακαῖς τοῦ ὅλου χρόνου πεντηκοστάρια». Ἐν τέλει τούτων, φ. 86β, *Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον καὶ φϊλοθέου | πόνος τάχα καὶ (μον)αχ(οῦ)* ·:· †.

10 (φ. 87α) Τροπάρια, γνωμικά, σύμμεικτα. — Μεταξὺ τούτων, ἐν φ. 89 β :

Πύλη προσελθὼν πτωχὸς ἵςατο κράζων,
καὶ ἡ πύλη ἔφη πρὸς τὸν παρόντα :
ἄνθρωπε τί στῆς ἀνηλεῶς καὶ κράζεις·
εἰ μὲν φίλος πέφυκας εἴσελθε χαίρων,
εἰ δ' ἐχθρὸς καὶ βάσκανος καὶ γέμων δόλου,
πόρρω πόρρω πέφευγε τὴν πύλην τῆς εἰσόδου.

Καὶ ἐν φ. 90α :

Ὁρῶ σε θάνατε, δειλιῶ σου τὴν θέαν,
καὶ καρδιοςάλακτον ὄμβρον ἐκχέω·
χρέος τὸ κοινόφλητον εἰς νοῦν λαμβάνω·
πῶς γὰρ διέλθω πέρας βαβαὶ τοιοῦτον·
αἲ αἲ σε θάνατε τίς δύναται φυγεῖν σε.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, σύγχρονοι, ὡς φαίνονταί μοι.
Στάχωσις βυρσίνη. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 337.

307

Χάρτης Διαστ. 0,104×0,148 Αἰὼν XVIII Φύλλα 88

Τροπάρια, ἀκολουθίαι, εὐχαί.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί. Ἐν φ. 1α καὶ 88α–β μεταξὺ ἄλλων βάναυσα σημειώματα, ὅτι ὁ κῶδιξ ἀνήκει εἰς τὴν μονὴν τοῦ Μετεώρου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

308

Χάρτης Διαστ. 0,11 × 0,145 Αἰὼν XVI (Ι;) Φύλλα 138

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν περιέχων κεκραγάρια, ἀλληλουϊάρια, πολυελέους, ἀπολυτίκια, Θεοτόκια, ὀρθρινὰ καὶ ἑσπερινά.

Μνημονεύονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Θεόδουλος Μοναχὸς (φ. 21α).
Ἰωάννης Κλαδᾶς ὁ λαμπαδάριος (φ. 22α, 96β, 110β).
Γεράσιμος Χαλκεόπουλος (φ. 23α).
Ξένος ὁ Κορώνης (φ. 45α, 94α).
Ἰωάννης Μαΐστωρ ὁ Κουκουζέλης (φ. 61β, 70β).
Νίκλος ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος τοῦ ἁγ. Εὐαγγελίου (φ. 91β).
Μανουὴλ ὁ Χρυσάφης (φ. 102α).
[. . .] Τζακνόπουλος (φ. 138α).

Ἐν φ. 26β καὶ 31α ἀναγινώσκομεν τὸ κεφαλαίωμα : «Πολυέλεος λεγόμενος κουκουμᾶς· ψαλλόμενος ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ». Ἐν φ. 52α, ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ, διὰ κιρροῦ μέλανος γέγραπται : «ἕτερον ὁποῖον ψάλλεται ἐν πόλει Ἀκαρνανίᾳ· ἔστι δὲ βαρὺς» καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ : «ψάλλεται δὲ δύχορον». Ἐν φ. 62β ἀπαντᾷ τὸ κεφαλαίωμα : «ἐνταῦθα ἄρχονται ἡ δόχαῖς θεσαλονικάιαις». Καὶ ἐν φ. 19α μνημονεύονται μέλη κατὰ τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ παραδεδεγμένον τρόπον. Ἐν φ. 91β διὰ κιρροῦ μέλανος τὸ κεφαλαίωμα : «Στιχηρὸν κατανυκτικόν· ποιηθέντες παρὰ τοῦ ἐντιμοτάτου Λογοθέτου κῦρ Ἰωάννου τοῦ Μήλεσι· ἐμελίσθησαν δὲ παρ' ἐμοῦ τοῦ διδασκάλου τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου κῦρ ἱερέως τοῦ Νίκλου». Οὗτος ὁ ἱερεὺς Νίκλος φαίνεται ὁ φιλοπονήσας τὸν κώδικα. Ἐν φ. 102α–110β «Στίχοι εὐχαριστήριοι εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον· ποίημα κῦρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη· τὰ γράμματα καὶ τὸ μέλος».

Ἀρχ. Ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις σὲ ὑμνῶ παρθενομῆτορ κόρη
καὶ χαριστήριον φωνὴν προσφέρω σοι ὡς δοῦλος...

Ἐν φ. 72α δοκίμια μονοκονδυλιᾶς : *ὁ πρωτοσύγκελλος Ἰάκωβος*. Τὰ αὐτὰ δοκίμια καὶ ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 7β, 10β, 12β, 13α, 45α, 74α.

Τὰ φ. 78β, 80β, 101β, ἄγραφα. Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῆ ὑπὸ τῆς νοτίδος.

Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει ἔχει συσταχωθῆ τῷ κώδικι ἀνὰ ἓν φ. περγαμηνόν, ἐκ κώδικος τοῦ XI–XII αἰῶνος, περιέχοντος μηναῖον.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου τανῦν. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 337.

309

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,148 × 0,206 Αἰὼν XVII Φύλλα 180

1 (φ. 2α) Ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς τῶν Ταξιαρχῶν (η' Νοεμβρίου).

† ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐ-
μοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου
τοῦ θεοῦ Συμεὼν τὸ παρὸν
[illegible]· καὶ [illegible]
διὰ τὸ μὴ [illegible] ὁ [illegible]
[illegible]· καὶ πάλαι ἡ
[illegible] χαίρει καὶ γράφη
[illegible] τὸν γράψαντα· [illegible]
εἶμαι ἀφορισμένος παρὰ θυ:-
ἔτει ζρλ'·

*ἤτοι : † *ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐ|μοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου | τοῦ θ(εο)ῦ cύμεὼν τὸ παρὸν | βηβλίον· καὶ εὔχεσθαι | διὰ τὸν κ(ύριο)ν, ὅτι ἀμαθῆc | τυγχάνω· καὶ πάλαι ἥ|της βάλοι χαίρει καὶ γράψη | χωρὶc τὸν γράψαντα· νὰ | εἶναι αφορισμ(ένος) παρὰ θ(εο)ῦ : — | ἔτ(ους) ,ζρλ'* [7130 = 1621/2].

2 (φ. 35α) Ἀκολουθία τοῦ ἁγ. Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου (λ' Νοεμ.).
3 (φ. 76α) Ἀκολουθία τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος Τριμιθοῦντος (ιβ' Δεκεμβρ.).
4 (φ. 117α) «Ἡ διαθήκη τοῦ εὐλαβεστάτου Δημητρίου ἱερέως Σακκελλαρίου Λαρίσσης» γενομένη κατὰ μάρτιον τοῦ αχι'.
5 (φ. 124α) : «Βίος καὶ θαύματα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σιλβέστρου πάπα Ῥώμης».

Ἀρχ. : Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου τὴν ἐκκλησιαστικὴν συγγράφων ἱστορίαν παρέλιπεν ἐκ δευτέρου ταῦτα εἰπεῖν...

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 κείμενον δὲν φαίνεται γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός, ὑφ' ἧς τὰ λοιπά, ἀπετέλει δέ ποτε ἴδιον κώδικα. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,10 × 0,14. Κοσμεῖται δὲ ὁ κῶδιξ διὰ πολυχρώμων κεφαλαίων γραμμάτων μετρίας ἐκτελέσεως. Πολύχρωμα ἐπίσης ἐπίτιτλα καὶ ἄλλα κοσμήματα μετρίας ὡσαύτως ἐκτελέσεως ἐν φ. 2α, 35α, 38α, 76α, 80α, 117α, 124α.

Ἐν φ. 1α σημείωμα ἀπεξεσμένον κατὰ μέγα μέρος. Ἐν φ. 1β γέγραπται : *1776 μαΐου: 15 :* | † *ἤλθα ἐγὸ ὁ ἐλάχηστος κ(αὶ) τάπεινος· δούλος· χατζὶ ζαφεῖρης· τοῦ· ποτὲ· χατζὶ κῶνστα· ἀπὸ ἀμπελάκια· διὰ χάρην· προσκυνήσεος· εἰς τὴν μονὴν· κ(αὶ) βασυλικὴν· στο μετεδρον | εἰς ἐνθήμησιν ἔγραψα*. Ἐν φ. 114β καὶ 147β δοκίμια κονδυλίου. Τὰ φ. 34, 116, 123 ἄγραφα. Ἡ κάτω ᾤα τοῦ φ. 114 ἀποκεκομμένη κατὰ μέγα μέρος διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ μέλανος βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δερματίνους φύλακας ἐπικεκολλημένους ἐπὶ τῆς ἔξω ᾤας τῶν φ. 35, 76, 117, 124. Εἶχε δέ ποτε καὶ βύρσινον πλεκτὸν θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β—.

310

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,095 × 0,145 Αἰὼν XVIII Φύλλα 212

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν
περιέχων τὰ κατ' ἦχον ἠχήματα, τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ, μέλη τῆς λειτουργίας, τὰ ἑωθινὰ ἰδιόμελα, πολυελέους, τροπάρια τῶν παθῶν, τῶν Χριστουγέννων, κλ. κλ.

Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :
[. . .] Χαλιβούρης (φ. 20α, 21α).
Ξένος Κορώνης (φ. 24β, 29α, 72α, 97α).
Μανουὴλ Χρυσάφης (φ. 33α, 107α, 161α, 163α, 171β, 177α, 181β, 198α, 203α).

Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς (φ. 60α, 63β).
['Ιωάννης] ὁ Κουκουζέλης (φ. 76β, 77α, 190β, 192α, 197α).
Λέων ὁ Σοφὸς (φ. 77β).
Γεώργιος ὁ Ἀγαλλιανὸς (φ. 95β, 159β).
Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς (φ. 99α).
Ἰωάννης ὁ Λαμπαδάριος (φ. 101α).
[. . .] ὁ ἠθικὸς (φ. 102α).
Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων (φ. 109β, 127α).
Θεόδωρος μοναχὸς (φ. 160α).
Προτάσσεται, φ. 3α, προδιοίκησις περὶ «. . . τῶν σημαδίων τῆς ψαλτικῆς τέχνης τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων, σωμάτων τὲ καὶ πνευμάτων, καὶ πάσης χειρονομίας καὶ ἀκολουθίας συντεθειμένης εἰς αὐτήν, παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων».—φ. 54β: *«Πολυέλεος ὁ λεγόμενος κουκουμᾶς»*.—φ. 197α, κλῖμαξ τῶν διαφόρων ἤχων ὑπὸ Ἰωάννου Κουκουζέλη καὶ μαΐστορος.
Γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,07 × 0,10. Τινὰ φύλλα ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει ἐγράφησαν ὑπ' ἄλλων χειρῶν τῆς τοῦ κυρίως βιβλιογράφου. Ἐνιαχοῦ ἐπίτιτλα χρυσοβαφῆ καὶ πολύχρωμα. Τὰ φ. 2, 197β, 201-202, 212 ἄγραφα παντελῶς.
Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος: *Κάλλιστος Ιερο(μον)αχ(ος) κ(αὶ) μουσικ(ὸς) | ἐξιωγιανήνῶν* (κτήτωρ προφανῶς τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα· γραφὴ ἐν πολλοῖς συμπιλημματώδης).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ εἰκόνες καὶ κοσμήματα ἔντυπα ἐπικεχρυσωμένα. Εἶχε ποτὲ καὶ θηλυκωτῆρας μεταλλίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

311

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,106 × 0,152 Αἰὼν XVIII Φύλλα 136

1 (φ. 7α) «. . . Ἀλεξάνδρου [Μαυροκορδάτου] τοῦ δραγουμάνου, περὶ γραμματικῆς συντάξεως κατὰ τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου».
Ἐν τέλει ταύτης, φ. 73β: *χειρὶ γραφεῖσα παλαιολόγου ἐν ἄρτῃ* (Ταῦτά που λέγει καὶ σημείωμα ἑτέρας χειρὸς ἐν φ. 74α).

2 (φ. 79α) «Ἑτέρου τινὸς ἀνωνύμου· περὶ συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μερῶν».
Ἀρχ.: Περὶ μὲν οὖν τοῦ τεχνολογικοῦ μέρους τῆς γραμματικῆς τέχνης τοσαῦτα εἰρήσθω ὑμῖν . . .

3 (φ. 96α) «Ἐγχειρίδιον τῆς μετρικῆς τέχνης ποιηθὲν παρὰ Γερασίμου ἱερομονάχου τοῦ Κρητός, τοῦ τῶν ἐπιστημῶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαλέκτους καθηγητοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου».
Προτάσσεται, φ. 95α, τὸ «προοίμιον». Ἐν τέλει, φ. 122α-β, παραδείγματα ἰαμβικῶν στίχων.

4 (φ. 123α) «Τοῦ σοφωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Ἀναστασίου τοῦ Γορδίου, περὶ τῆς κατὰ λόγον ποσότητος τῶν συλλαβῶν ἐγχειρίδιον».

Ἀτελές. — Τελ. : ... ἀλλὰ δύναται εἶναι κοινή, ὡς ἐν τῇ βατραχομυομαχίᾳ τὸ κτ.
ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν ἄκρον δάκτυλον καταδάκρυ (;)

Τὰ φ. 3α-6α, 74β-78β, 136β ἄγραφα. Ἐν φ. 7α *ἐπίτιτλον* δι' ἁπλοῦ μέλανος. Ἐν φ. 1α μεταξὺ ἄλλων : *ἀθανάσιος Ἱερομόναχος ὁ διδάσκαλος κ(αὶ) | επίτροπος*. Ἐν φ. 2α : *⟨ αψμβ^ω : ὀκτομβρίου — α' : ἐπὶ εἰκάδι | τὰ πρὸς δαπάνην κ(αὶ) τροφήν μοι ἀναλωθέντα κ(αὶ) ἐν διάιτῃ δοθέντα καθ' ἡμέρ(αν)*. Ἐν φ. 6β : *Ἐκ τῶν τοῦ πα^π λεολόγου κ(αὶ) τόδε | ξὺν τοῖσ ἄλλοισ* : Αὐτόθι, φ. 6β : *»κ(αὶ) τοῦτο εἰς χρῆσιν Ραφαήλου μοναχοῦ*. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 7α : *κ(αὶ) τὸντ' εἰς χρῆσιν ῥαφαὴλ διακόνου*... Πάντα τὰ σημειώματα ταῦτα τοῦ XVIII αἰῶνος.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου κατὰ τὴν ράχιν.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

312

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,125 × 0,175 Αἰὼν XVIII Φύλλα 53

Βιβλίον τῶν ἐν τοῖς διπτύχοις τῆς ἁγίας προθέσεως ἀναγεγραμμένων ὀνομάτων.

Ἐν φ. 2β ἀναγινώσκομεν : *«Ἐτούτα τα ὀνόματα εἶναι του παρακλη|σίου ὅπου γράφωντε εἰς τω παρακλήσι· | εἰς τὰ χηλληαδάρεικα*.. Καὶ ἐν φ. αα ἐρυθρόγραφα : *ὀνόματα χηλλιαδίαρικα*. Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιὰν ἀρίθμησιν τῶν φ. α-κλ[-λ'], τὰ δὲ φ. 1 ἐν ἀρχῇ καὶ τὰ λα-νβ' ἐσημείωσα ἐγώ. Τὰ φ. λδα-λςα, λζα-λθα, μα-ναβ, νββ ἄγραφα. Ἐν φ. νβα σημείωμα, γεγραμμένον τῷ ͵αψιη', *ἐν μηνὶ δικέμβρίου*, ἐν ᾧ ἀραὶ κατὰ τοῦ τυχὸν ἀποκόψοντος φύλλον ἐκ τοῦ κώδικος ἢ γράψοντος ἐν τούτῳ ὀνόματα *«χωρὴς τω λό|γο του πρωεστόυ»*.

Στάχωσις ἐκ χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

313

Χάρτης Διαστ. 0,155 × 0,218 Αἰὼν XV Φύλλα 27

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία.

Τὰ φ. 2, 3α, 9α–9Αβ, 18α-25β ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVII αἰῶνα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων. Ἐν φ. 1α-β καὶ 25β δοκίμια κονδυλίου κλ. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 17β : *† μνησθητὴ κ(ύρι)ε υπρε* [sic] *την ψυχην | του δουλου του θ(εο)ῦ θεοδοσϊου | μοναχου* : — (γραφὴ XVI-XVII αἰῶνος).

Τὰ φ. 2 καὶ 9 ἠριθμήθησαν δὶς (1, 1Α 9, 9Α).

Στάχωσις ἐκ περικαλύμματος περγαμηνοῦ ἐκ κώδικος μουσικοῦ, τοῦ XIV ἴσως αἰῶνος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

314

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,115 × 0,175 Αἰὼν XVIII Φύλλα 90

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν.

Ἐπιγέγραπται: «Οἱ παρόντες οἶκοι ἐκαλλωπίσθησαν ὑπὸ τοῦ μουσικωτάτου κυρίου Ἀναστασίου τοῦ ἐκ Ραψάνης· πρὸς τούτοις δὲ προσετέθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ οἱ λοιποὶ τέσσαρες στίχοι, οἱ ὁποῖοι ἐκ τῶν παλαιῶν οὐχ εὑρέθησαν ἀλλ' αὐτὸς ἐκ πόνου πολλοῦ αὐτοὺς ἐτόνισεν κατὰ τοὺς 1782 : — ».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,085×0,12. Τὰ φ. 1-3, 88-90 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν· ἐν αὐτοῖς ἀηδῆ τινα σκαριφήματα δι' ἁπλοῦ μέλανος. Τὰ φ. 86-87 κατελείφθησαν ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου ἄγραφα. Ἐν φ. 1α γέγραπται: *Ὁ τοῦ ἁγίου σταγ(ῶν) Ἱεροδιάκονος* | *Χρύσανθος* (ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVIII-XIX αἰῶνα).

Ὁ κῶδιξ ἀφῃρημένος τὰς πινακίδας τῆς σταχώσεως.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 118.

315

Χάρτης Διαστ. 0,094 × 0,15 Αἰὼν XVII Φύλλα 308

1 (φ. 2α) «Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ρασσοφοροῦντα».

2 (φ. 4α) «Ἀκολουθία μοναχοῦ εἰς μικρὸν σχῆμα, ἤτοι εἰς μανδύαν».

3 (φ. 82α) «Τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας ἐν τοῖς ἀποδείπνοις ἡ ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου· ὁ κανὼν φέρων ἀκροστοιχίδα: χαρᾶς δοχεῖον, σοὶ πρέπει χαίρειν μόνην. Ἰωσήφ . . . ».

Ἀρχ. : Χαρᾶς βίβλον ἔμψυχον, ἐσφραγισμένην σε πνεύματι, ὁ μέγας ἀρχάγγελος . . .

4 (φ. 89β) «Τῇ δευτέρᾳ ἑσπέρας κανὼν ἐν τοῖς ἀποδείπνεις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου οὗ ἡ ἀκροστιχίς: αβ ἕως τῆς η Θεοφάνους (;) . . .».

Ἀρχ. : Ἀδέτω σοι δέσποινα, κινῶν τὴν λύραν τοῦ πνεύματος· Δαβὶδ ὁ προπάτωρ σου . . .

5 (φ. 98α) Ἀκέφαλον [ἐκ τοῦ πατερικοῦ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ].

Ἀρχ. : . . . χαιρετῶσιν αὐτοὺς καὶ συνομιλοῦσιν· καὶ καθέζουσιν καὶ εὐφραίνονται· καὶ ἐρωτᾷ εἰς τὸν ἕτερον· τοιούτῳ τρόπῳ γίνεται καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν κόσμον ἐκεῖνον . . .

Τελ. : . . . ἀπῆλθεν ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ· διηγήσατο τινὶ ἀδελφῷ καὶ συνασκητῇ· τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

Μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκομεν: *Σωθῆ ο γράψ(ας)· ελεήθῆ ο εχων : —*

6 (φ. 103β) Περικοπὴ ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς Παύλου.

Ἀρχ. : Ἀδελφοὶ ἐνδύσασθε ὡς ἐκλεκτοί . . . — Τελ. : . . . ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ.

7 (φ. 104) Βαπτιστικὰ ὀνόματα σημειούμενα πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τοῖς διπτύχοις τῆς Ἁγίας Προθέσεως ἐκ τοῦ χωρίου: «Ξάνθη».

Ἐν τούτοις καὶ τὰ *Σγοῦρος, Φλορῖνα, Γλάβενα, Κομήνο (ἡ), Παράσχο.*

8 (φ. 104β) Συμμαρτυρικὸν γράμμα διδόμενον τῷ μέλλοντι ἱερωθῆναι.

9 (φ. 104β) Περικοπὴ ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγελίου.

Ἀρχ. : Εἶπεν ὁ κύριος ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν — Τελ. : ἐν δυνάμει.

10 (φ. 114α) Νομοκάνων περιλαμβάνων ἰδίᾳ κανόνας ἀποστολικούς, συνοδικοὺς καὶ τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.—Ἐν φ. 106α-113β πίναξ τῶν κεφαλαίων φέρων τὴν ἔμμετρον ἐπιγραφήν :

Πίναξ σὺν Θεῷ τῶν ὧδε κεφαλαίων
ὅπως τὸ ζητούμενον εὑρεῖν εὐκόλως.

Ἀναγράφει ὁ κῶδιξ τὸ ὅλον σλ′ κεφάλαια, πάντα περιεχόμενα ἐν τῷ κώδικι. Τὸ α′ κεφ. : «Ὁ χειροτονῶν ὑπερορίαν». Τὸ δὲ σλ′ : «πότε ὀφείλουσιν οἱ ὀρθῶς βιοῦντες μεταλαμβάνειν». Ἐν φ. 114α-127β «Ἑρμηνεία περὶ τοῦ πῶς δεῖ εἶναι τοὺς πνευματικοὺς πατέρας [καὶ ἐξομολογητάριον]». Ἐν φ. 175β περὶ παιδίου ἀποθανόντος ἀβαπτίστου καὶ περὶ τῶν ἀρνησαμένων τὴν πίστιν· ταῦτα γεγραμμένα ὑφ' ἑτέρας χειρὸς τῆς γραψάσης τὸν νομοκάνονα.

11 (φ. 176α) Ἐπιστολῶν καὶ γραμμάτων τύποι.

Περιέχονται ἐν αὐτοῖς καὶ γράμματα κατ' ἐπιτομὴν ἢ ἐν ὁλοσχερείᾳ ἐπισταλέντα ὑπὸ τῶν μοναχῶν Μετεώρου. Πρβλ. καὶ κώδ. 490, πρὸς ὃν κατὰ πάντα σχεδὸν συμπίπτει.

φ. 180α : «εἰς γυναῖκα αὐθεντός».
φ. 181β : «εἰς ἄρχοντα».
φ. 182α : «εἰς γυναῖκα».
φ. 184α : «Ἐπιστολαὶ τῶν τεσσάρων πατριαρχῶν· εἰς τὸν οἰκουμενικὸν Νέας Ῥώμης».

Ἀρχ. : Παναγιώτατε . . . πείσθητι ἡμῶν Πανάγιε δέσποτα ὅτι πολλὰ δεινὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος ἐπεδείξατο ὁ ἀρχιερεὺς ἡμῶν· πόλεμον γὰρ μετὰ τοὺς συμβούλους αὐτοῦ καθ' ἡμῶν διεγείραντα καθημερούσιον . . .

φ. 189α : «Εἰς ἀρχιεπίσκοπον Ἀχρίδος».
φ. 191β : «Εἰς μητροπολίτην Θεσσαλονίκης».
φ. 193α : «Εἰς μητροπολίτην Ἰωαννίνων».
φ. 194β : «Εἰς ἕτερον μητροπολίτην Ἄρτας».

Ἐν αὐτῷ ἀναγινώσκομεν, φ. 195β : « . . . εὑρήσῃς πάντοτε καὶ τὴν δέσποιναν ἡμῶν τὴν Μετεωρίτισσα· μεσίτριαν καὶ βοηθὸν ἐν ἡμέρᾳ ἀνάγκης καὶ συμφορᾶς . . .».

φ. 195β : «ἕτερον εἰς ἐπίσκοπον Γλυκαίων [καὶ «Βοθροντοῦ»]».

Ἀρχ. : Δέσποτά μου ἅγιε . . . καὶ τοῦ ἡμετέρου μοναστηρίου κηδεμῶν καὶ προστάτα θερμότατε . . .

φ. 197α : «ἕτερον [εἰς ἐπίσκοπον] Ζητουνίου».
φ. 199 : «εἰς μητροπολίτην Λαρίσσης».
φ. 200α : «Εἰς τὸν ἡγούμενον τῆς Ἁγίας Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὄρους».
φ. 200β : «Εἰς ἕτερον καθηγούμενον».

Ἀρχ. : Πανοσιώτατε ἐν ἱερομονάχοις καὶ καθηγούμενε τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Μετεώρους . . .

φ. 201α : «ἕτερον [εἰς καθηγούμενον]».
φ. 202α : «εἰς ἱερομόναχον πιττάκιον».
φ. 206β : «εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Μπογδανίας».
φ. 208β : «εἰς τὸν Γιάση [sic] τῆς Μπογδανίας· καὶ εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Βλαχίας».

φ. 210α : «Εἰς ἄρχονταν ποιτάκιον».
φ. 210β : «Εἰς ἐπίσκοπον [Καπούας] καὶ Φαναρίου».
φ. 211β : «Ἁπανταχοῦσα· διὰ τὰ μοναστήρια».
φ. 213α : «Πανδεκτικὴ ἥτις καλεῖται ὑπὸ τῶν [ἰ]διωτῶν ἁπανταχοῦσα».
φ. 219α : «Εἰς ἕτερον ἄρχοντα τῆς Βλαχίας».
φ. 220β : «. . . [πνευματικοῦ] πρὸς τὸν ἡγούμενον πιττάκιον».
φ. 222α : «Εἰς ἕτερον ἐπίσκοπον πιτάκιον».
φ. 223α : «Εἰς μοναχὸν φυγὼν ἀπὸ τὴν κοράν του».
φ. 224β : «εἰς ἀγαθὸν φίλον».
φ. 227α : «Εἰς ἄρχοντα ἐλεήμων».
φ. 228β : «Εἰς τοὺς ἱερεῖς ὁποῦ ἔχουν ἐνωρίαις εἰς χώραις».
φ. 229α : «εἰς ἱερομόναχον φυγὼν ἀπὸ τὸ μοναστήριον».
φ. 230β : «Εἰς ἄρχονταν μέγαν τῆς Πογδανίας».
φ. 232β : «εἰς ἐνταλτήριον πνευματικοῦ πατρός».
φ. 233β : «ἕτερο [sic] ἐνταλτήριον».
φ. 236β : *«εἰσ Ἱερομόναχον ὁ φεύγον νυκτῶς ἐκ τῆς μονῆσ».*
φ. 238α : «Ἁπανταχοῦσα τῆς ἁγίας Μ΄[= Τεσσαρακοστῆς]».
φ. 240α : «πρατήριον ἀμπελῶνος ἢ χωραφίου» (ὅπερ εἶναι καθαρῶς βυζαντιακοῦ τύπου).
φ. 241α : «. . . ἀφιερωτήριον [ὅπερ] γίνεται . . . ὅταν δώσης [sic] τις εἰς ἐκκλησίαν χωράφιον ἢ ἀμπέλιον».
φ. 242α : «γράμμα ἀδελφοταρικὸν γραφὲν παρὰ τῶν μοναχῶν καὶ δοθέντων τῶν ἀδελφοτάρων».
φ. 244α : «τιμητικὸν εἰς ἄρχονταν μέγαν».
φ. 245α : «Εἰς ἕτερον ἄρχονταν» (Γράμμα κατ' ἐπιτομὴν πρὸς Θεοδόσιον Ζυγομαλᾶν).
φ. 246α : «Πιτάκιον εἰς γυναῖκα εὐγενεστάτην καὶ μονάζουσαν».
φ. 246β : «Γράμμα ἀδελφοταρικὸν πρὸς ἄρχο[ν]τα κατοικοῦντα μετὰ γυναικὸς ἔξω τῆς μονῆς καὶ κοσμικὸν βίον μετερχόμενον».
φ. 248β : «Εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Ρουσσίας καὶ Μοσκοβίας».
φ. 250β : «Εἰς ρήτορα μέγαν πιττάκιον».
φ. 252β : «Εἰς ἀναφορὰν βασιλέως».
φ. 253α : «Εἰς βασίλισσαν».
φ. 254α : «Εἰς ἱερομόναχον σπουδαῖον εἰς γραμματικὴ [sic]».
φ. 255α : «Εἰς τὴν τόμναν τῆς Πογδανίας καὶ Βλαχίας».

Ἐν ταύτῃ, φ. 256β κ.ἑ., ἀναγινώσκομεν : « . . . καὶ ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς μὲ αὐτὸν χρυσοκλαδάρικα ἐπιμάνικα . . . τὴν ἱερὰν τράπεζαν κοσμήσῃς διὰ χρυσοϋφάντου βλατίου . . .

φ. 257β : «Διαθήκη τινὸς ἱερεύς, [sic] ἢ ἀρχιερεὺς [sic] ἢ ἄρχοντος» (Παρατίθεται ἡ διαθήκη τοῦ Δημητρίου ἱερέως καὶ σακελλαρίου Λαρίσης ἐν Τρίκκῃ, μηνὶ Αὐγούστῳ κζ΄, τοῦ ͵αχκδ΄).
φ. 277α : «ἕτερον [εἰς] μικρὸν ἄρχοντα».

φ. 280α : «εἰς γυναῖκα τοῦ αὐθέντου».
φ. 304β : [εἰς μητροπολίτην].

'Εν αὐτῷ ἀναγινώσκομεν, φ. 305α : « . . . εὑρήσῃς πανταῦ καὶ δέσποιναν ἡμῶν τὴν μετεωρίτισσα μεσίτριαν καὶ βοηθόν . . .»

'Εν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί· ἡ μὲν διήκει διὰ τῶν φ. 2α-97α, ἡ δὲ διὰ τῶν φ. 98α-105α, ἡ τρίτη διὰ τῶν φ. 106α-175β καὶ ἡ τετάρτη διὰ τῶν φ. 176α-307β. Τὰ φ. 1β, 81β, 89α, 97β, 105β, 183, 266α, 268α, 283β ἄγραφα.

'Εν φ. 6β, 7α, 7β, 11α, 43α, 43β, 44α, 50α (ἐν οἷς κείμενον τῆς ἀκολουθίας τοῦ σχηματολογίου) παρετήρησα *ναὶ* διπλοτονούμενον. 'Εν φ. 138β καὶ 139α (ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ) διάφορα βαπτιστικὰ ὀνόματα (ἐν οἷς καὶ τά : *Κόμνου (ἡ)*, *'Ανθω*, *Σκέβω (ἡ)*, *Κούρτης (ὁ)*, γεγραμμένα κατὰ τὸν XVII-XVIII αἰῶνα). 'Εν φ. 182β ἀναγράφεται ὁ ἡγούμενος Μετεώρου *Γεράσιμος ἱερομόναχος* (XVII αἰών).

'Εν φ. 265α-β τάξις ἐὰν συμβῇ ἐμπεσεῖν τι εἰς φρέαρ.

'Εν φ. 282β-283α, 308α-β δοκίμια κονδυλίου. 'Εν φ. 308α καὶ τόδε : *νόμοιμο του παπ(α) Δειὰνείλοι του με* [=Μετεωρίτου]. Καὶ ἐν φ. 1α σημείωμα ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τοῦ *«μητεορου»*.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

316

Χάρτης Διαστ. 0,106 × 0,153 Αἰὼν XVII Φύλλα 66

1 (φ. 1α) 'Ακέφαλον.

"Αρχ. : . . . διὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλεις ὠφεληθῆν πλέον . . . — Τελ. : κατῆλθεν ὁ ἀδελφός μου εἰς τὸ οσπητιν μου· βαρέα ἔναι ταῦτα εἰς ἄνθρωπον ὁπου ἔχει γνῶσιν.

2 (φ. 2α) ['Επιφανίου Κύπρου, Φυσιολόγος] — 'Ακέφαλος.

"Αρχ. : Δευτέρα φύσις τοῦ ἐλέφαντος. "Οταν εὕρῃ αὐτὸν ὁ δρακοντιαῖος ὄφις· πηδᾷ ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ περικυκλώνει αὐτοῦ ὅλον τὸ σῶμα . . .

φ. 4α : «περὶ ἐλάφου». — φ. 5β : «περὶ ὑδρώπου». — φ. 6α : «περὶ λίθων, πυροβόλων». — φ. 6α : «περὶ πρίωνος». — φ. 7α : «περὶ λίθου, μαγνίτου». — φ. 7β : «περὶ τοῦ νυκτικόρακος . . .». — φ. 8β : [περὶ λέοντος]. — φ. 9α : «περὶ ὧν ἐμνημόνευσεν ὁ Δαβὶδ ἐν τοῖς ψαλμοῖς· *ἀποκεράτων* μονοκεράτων . . .» — φ. 11α : [περὶ λύκου]. — φ. 13β : «[περὶ] . . . πάνθηρος . . .». — φ. 14α : «Περὶ κάστορος». — φ. 15α : «Περὶ ἀλώπεκος . . .». — φ. 16α : « . . . περὶ τοῦ κοκορδήλου». — φ. 17α : «Περὶ ὄφεως . . .». — φ. 19β : «Περὶ ἐχίδνης . . .». — φ. 20α : «Περὶ ἀσπίδος . . .». — φ. 21α : «Περὶ μονυάγρου [*μόνιος ἄγριος*]. — φ. 22β : «Περὶ μυρμήγγων . . .». — φ. 25α : «Περὶ βατράχων». — φ. 26β : «Περὶ ἀετοῦ . . .». — φ. 28α : «Περὶ περιστερᾶς». — φ. 28β : «Περὶ τρυγόνων . . .». — φ. 29β : «Περὶ ἔποπος . . .». — φ. 31α : «Περὶ

στρουθιοκαμήλων.—φ. 32α : «Περὶ ἐρωδιοῦ».— φ. 33α : «Περὶ φοινίξεως . . .». — φ. 34β : «Περὶ ψιτακοῦ . . .».— φ. 35α : «Περὶ φασιανοῦ . . .».— φ. 35β : «Περὶ ἐγχίνου· καλοῦσι δὲ αὐτὸν καὶ τινὲς ἀκανθόχοιρον . . . ».— φ. 37α : «Περὶ λαγοῶν . . .».— φ. 38α : «Περὶ χαλάνδραν . . .».— φ. 39α : «Περὶ πελεκάνου . . .».— φ. 40α : «Περὶ τοῦ ὕδρις . . .».— φ. 40β : «Περὶ ἐλέφαντος . . .».— φ. 42α : «Περὶ ὀνάγρου».— φ. 43β : «Περὶ τοῦ ὕδροπος . . .». φ. 45α : «Περὶ τοῦ ἐλέφαντος . . .».— φ. 45β : «Περὶ ἀετοῦ . . .».— φ. 46β : «Περὶ χνέμονος . . .».— φ. 47α : «Περὶ πανθήρων . . .».— φ. 47β : «Περὶ τοῦ φοίνιξ».— φ. 48β : «Περὶ τοῦ δενδροκόλαφος . . .».— φ. 49α : «Περὶ τῆς περιστερᾶς . . .».— φ. 49β : «Περὶ τοῦ ἐπώπου . . .».— φ. 50β : «ἕτερον περὶ τοῦ ἐπώπου».— φ. 52α : «Περὶ ἰάσεως».

Κολοβόν. — Τελ. : οὔτε ἐν προσευχῇ, οὔτε ἐν ἀγρυπνίᾳ μνημονεύων . . .

Χάσματα μικρὰ μεταξὺ τῶν φ. 2 καὶ 3 καὶ 5 καὶ 6. Ἐν φ. 8α γέγραπται δι' ἐρυθροῦ : «τρίτη φύσις, τοῦ λέοντος :» καὶ ἐν τῇ ᾦᾳ, ἐπίσης δι' ἐρυθροῦ : *ἔλυπ(εν) εἰς τὸ ¦ ἀθύβολ*.

3 (φ. 53α) Χρονολογικὰ ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως μέχρι τῆς ζ' οἰκουμενικῆς συνόδου.

4 (φ. 55α) «Βίος καὶ πολιτεία . . . Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ».

Ἀρχ. : Ἐγένετο ἀνὴρ εὐσεβὴς ἐν τῇ Ρώμῃ, τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐφημιανός . . .

Κολοβὸν καὶ ἄνευ πινακίδων τῆς σταχώσεως. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γεγραμμένου μέρους τῶν φ. 0,07 × 0,105.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 305.

317

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,105 × 0,142 Αἰὼν XV Φύλλα 101

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον [Ὀρθογραφικοὶ κανόνες].

2 (φ. 5α) Ἀκέφαλον [ἕτεροι ὀρθογραφικοὶ κανόνες].

3 (φ. 15β) «Θεοδοσίου γραμματικοῦ, κανόνες περὶ τόνου περισπωμένου».

Κολοβόν. — Τελ. : . . . ὅτι ταῦτα οὐ τῷ λόγῳ τῆς συναιρέσεως περιεσπάσθη . . .

4 (φ. 17α) Ἀκέφαλον [γραμματικόν].

Ἀρχ. : ἡ πρώτη συλλαβὴ εἰς κ λήγει· καὶ τοῦ ἀτθὶς εἰς ψιλὸν λήγει τὸ τ·
Τελ. : ... εἰς τότω· ἀλλὰ διὰ τὸν πλεονασμὸν γράφε τὸ σούτων : †

5 (φ. 17β) «Ἀκολουθία πάσης γραφῆς ὠφέλιμοι· περὶ ἀναγνώστων· ψάλτων· καὶ πάντων τῶν ἐν γραφαῖς σχολαζόντων †. Ὁ Παπακώνστας γράφει. Κανόνες ὀρθογραφίας σύντομοι καὶ τοῖς εἰσαγομένοις ὠφέλιμοι· καὶ παντὶ τῷ ἀπείρως ἔχοντι τῶν τεχνικῶν γυμνασμάτων· συνῆκται δὲ τὸ σύνταγμα ἐκ διαφόρων τεχνικῶν Διονυσίου, Θεοδοσίου, Τιμοθέου, Ἰωάννου Χαράκτων· ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν προσῳδιῶν».

Μεταξὺ τῶν φ. 22 καὶ 23 ἀπεσπάσθη φύλλον ἕν.

6 (φ. 32^{α}) «Θεοδοσίου Γραμματικοῦ περὶ κλίσεως ἀρσενικῶν ὀνομάτων [καὶ ἄλλοι γραμματικοὶ καὶ ὀρθογραφικοὶ κανόνες]».
Ἀκέφαλον.

7 (φ. 35^{α}) Ἀνεπίγραφον κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.
Ἀρχ. : Ἐρώτησις. Πόσους χρόνους ἐβασίλευσαν οἱ τοῦ Χὰμ ἀπόγονοι. Ἀπόκρισις· ἔτη υ. Τελ. : Ἐρώτησις· τίς ἔφαγεν τὸν φακὸν καὶ ἐγκατελειύθη [* = – λείφθη] αὐτῷ ἡ βασιλεία : Ἀπόκρισις. Ἡσαῦ πορευθεὶς ἔφαγεν τὸν ἄρτον αὐτὸν σὺν τῶν φακῶν, ὁ δὲ Ἰακὼβ οὐκ ἔφαγεν . . . ἔλαβεν τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρός.

8 (φ. 55^{β}) «Ἑρμηνεία τοῦ ἀλληλούϊα· ποιηθέντων παρὰ σοφῶν καὶ ποιητῶν διδασκάλων».

9 (φ. 56^{α}) Στιχηρὰ διάφορα μετὰ φωνῶν.
Μνημονεύονται ἐν αὐτοῖς οἱ ἑξῆς μελογράφοι :
α' Ἰωάννης ὁ μαΐστωρ ὁ Κουκουζέλης (φ. 57^{α}, 57^{β}, 58^{α}, 59^{β}, 65^{α}, 68^{β}, 73^{α}).
β' Πανάρετος (φ. 58^{α}).
γ' Κοντοπετρῆς ὁ δομέστικος (φ. 59^{α}, 69^{β}, 71^{β}).
δ' Ἰωάννης λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (φ. 60^{α}, 60^{β}).
ε' Χαλιβούρης (φ. 64^{β}).
ς' Ἰωάννης Ξηρὸς (φ. 66^{α}).
ζ' [. . .] Τζακνόπουλος (φ. 71^{α}).
η' Ξένος ὁ Κορώνης (φ. 72^{β}, 91^{β}).
θ' [. . .] Δοκειανὸς (φ. 73^{β}).

Πολλὰ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῶν χαρακτηρίζονται ὡς *παλαιά*. Ἐν φ. 75^{α} μέλος «ἁγιοσοφίτικον».— φ. 76^{α} : «Ἀρχὴ τῶν κεκραγαρίων κατ' ἦχον. Θεσσαλονικαῖα».—φ. 81^{α} : «Ἰδοὺ καὶ τὰ Θεοςκύρια κατ' ἦχον. Θεσσαλονικαῖα». —φ. 87^{β} : «Ἀρχὴ τῶν πασαπνοαρίων κατ' ἦχον· Θεσσαλονικαῖα». Ἀξιοσημείωτα τὰ ἐν φ. 71^{β} « . . . εἰς τὴν αὐτὴν *στράταν*» καὶ φ. 91^{β} « . . . *στράτα παλαια*» λεγόμενα περὶ μουσικοῦ ὕφους. Τινὲς τῶν μελογράφων σημειοῦνται διὰ μονογραφημάτων σταυρομόρφων.

Οὕτω, φ. 58^{α} : = Παναρέτου   φ. 59^{α} :

* ἤτοι : *κ(ον)τ(ο)π(ε)τρ(ῆ)*

φ. 59^{β}: = Μαΐστορος   φ. 60: = Κλαδᾶ

10 (φ. 91α) Περὶ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης.
11 (φ. 100β) Κανόνιον πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀρχῆς ἑκάστου μηνός.
12 (φ. 101α) Κανόνιον πρὸς εὕρεσιν τοῦ νομικοῦ φάσκα.

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος κατὰ 16, ὡς ὑπολογίζω, φύλλα. Μέρος τούτου καὶ δὴ τὸ περιέχον τὰ μετὰ φωνῶν στιχηρὰ φαίνεται γεγραμμένον κατὰ τὸν XVI αἰῶνα. Ἐν φ. 15α παρετήρησα *μὴ* διπλοτονούμενον. Τὸ φ. 11 ἐλλιπές, ἀποκοπὲν πρὸς τὰ ἄνω αὐτοῦ. Τὰ φ. 97β καὶ 99α ἄγραφα.

Ἐν φ. 98α ἀναγινώσκομεν : *† ἐτελεύτησεν ὁ παγζαεὶτ | σουλτάνοσ· ἐν ἔτι ͵ζκα'* [* 7021 = 1512/3] | *καὶ ἐπολέμισαν ἡ δύο ἀδελ|φοί, καὶ ἐσκότοσεν ὁ σελὴμ | σουλτἄνοσ· τον ἀχμᾶτ σούλ|τάνο· ἤγουν τὸν ἀδελφόν του | καὶ ὑπήρεν τὸ βασίλειον †* | *τῶ ζ'κβ* [* 7022=1513/4] *ἔτι ὑπήγαν εἰς τὸ τε|πρῖζει· καὶ ἐσκοτόθηκαν τὰ* | *δύο φουσάτα.*

Ἐν φ. 98β ἀναγινώσκομεν μεταξὺ ἄλλων : *† ετουτη η γραμματικι ηνε τοὺ | ιου του ζεκι.* Ἐν φ. 99β μεταξὺ ἄλλων αἱ μονοκονδυλιαὶ *Σεραφεὶμ Ἱεροδιάκων* καὶ *Θεοφάνης ἱερομόναχος* (πιθανῶς κτήτορες τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII-XVIII αἰῶνα). Ἐν φ. 100α τάδε :

Ὑπὸ ταῦτα ἡ μονοκονδυλιὰ *Τιμόθεος ἱερομόναχος* (κτήτωρ πιθανῶς τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII-XVIII αἰῶνα).

Ἐν φ. 101β ἀναγινώσκομεν πρὸς τοῖς ἄλλοις : *† τω ͵ζκβ* [* 7022 = 1513/4] *ἔτι, ὑπήγεν ὁ σε|λὴμ σουλτάνοσ. εἰς τὸ τε|μπρίζει· καὶ ἐνήκισεν ὁ σε|λὴμ σουλτάνος των καζὰλ πασσᾶ⟨α⟩* [1] | *† τῶ ζκδ'* [* 7024 = 1516] *ἔτι, ἐγίνετον πεί|να μεγάλη· τὸ συτ(α)ρ(ι) ρν' τὸ | κεχρῆ ρ' τὸν ἀπρίλλι.* Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ 101β καὶ τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα *Καβαλλάρης*.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ πινακίδων ξυλίνων (τεθραυσμένων ἤδη ἑκάστης εἰς δύο τεμάχη) μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

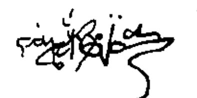
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

1. Αἱ τρεῖς τελευταῖαι λέξεις φαίνονται γεγραμμέναι ὑπ' ἄλλης χειρός.

318[1]

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,105 × 0,155 Αἰὼν XVII Φύλλα 24

Βιβλίον ὀνομάτων τῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ προθέσει ἐκφωνουμένων.

Ἐν φ. 1β ἀναγινώσκομεν : † *Ἐτοῦτα τὰ ὀνόματα εἶναι τοῦ παρακλή|σίου, ὁπουγράφοντ(αι)· εἰς τὸ παρακλήση* *ςὰχᾶβλϊα (;)* | *ἔτους ,ζρκς* [* 7126 = 1617/8] *: κ(αὶ) μνημονεύουντ(αι) καθημέρα :* —

Φέρει παλαιὰν ἀρίθμησιν δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν. Τὸ πρῶτον δ' ὅμως καὶ τὸ τελευταῖον φύλλον ἠρίθμησα ἐγὼ (τὸ μὲν διὰ τοῦ 1 τὸ δὲ διὰ τοῦ κθ'). Ἐλλείπουσι τὰ ὑπ' ἀριθ. ια', ιβ', ις', ιζ', κ', κς' φύλλα. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ φ. κδα ἀναγινώσκομεν τὴν χρονολογίαν : *αχμε'* [* 1645], τοῦ φ. κδβ : *,ζρξγ'* [* 7163 = 1654/5], τοῦ φ. κεα : *,ζρξε'* [* 7165 = 1656/7].

Περιβάλλεται ὑπὸ βυρσίνου περιβλήματος.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

319

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,075 × 0,113 Αἰὼν XVI Φύλλα 155

Στιχηρὰ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Ἐν φ. 124β ἐρυθρόγραφον : *Θ(εο)ῦ τ' δ'ρ κ' ἀρ|σν'ου π'νος*

Κῶδιξ ἀκέφαλος, ρυπαρὸς καὶ ἐφθαρμένος μετὰ σταχώσεως ἐξηρθρωμένης.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

320

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,103 × 0,151 Αἰὼν XVII Φύλλα 216

1 (φ. 1α) «Ἐπιτομὴ τῶν ὀκτὼ τοῦ λόγου μερῶν· ποίημα κυροῦ Λασκάρεως».

2 (φ. 9α) Πασχάλια τῶν ἐτῶν ,αχξε', ,ζρογ' - αχπη', ,ζρϟς' [* 1665, 7173 - 1688, 7196].

3 (φ. 18β) «Σεληνοδρόμιον παντοτινόν».

Μετὰ πινάκων καὶ σχημάτων. Γέγραπται, ὡς ρητῶς μνημονεύεται ἐν φ. 20β, χειρὶ Δωροθέου ἱερομονάχου, οὗ τινος καὶ ἡ μονοκονδυλιὰ ἀπαντᾷ ἐν φ. 19β.

4 (φ. 21α) [Μελετίου ἱερέως καὶ πνευματικοῦ ἀπὸ μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Διήγησις περὶ τῆς ἐν Θήρᾳ ἐκρήξεως τῷ ,αχν'].

Ἀνεπίγραφος. Φαίνεται αὐτόγραφος τοῦ συντάκτου.

Ἀρχ. : Ἐδῶ γράφομεν διὰ τὰ σημεῖα καὶ τέρατα ὁποῦ ἐγίνηκαν εἰς τὸ νησὶ τῆς Σαντορήνης ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος εἰς τὰς ιδ' τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός...

Τελ. : ... ὅπως Κύριος ὁ θεὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ἀμήν. ,αχν'.

5 (φ. 25β) «Λόγος το[ῦ] ἁγίου Ἀλεξίου».

Βιογραφία τοῦ ἁγίου Ἀλεξίου τοῦ κοινῶς καλουμένου *ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ* ἐν τῇ δημώδει.

6 (φ. 45β) [Περὶ τῆς ἐπιγείου ζωῆς τῆς Θεοτόκου] ἀνεπίγραφον.

7 (φ. 45β) [Περὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὑπὸ τίνων εὑρέθησαν] ἀνεπίγραφον.

8 (φ. 46α) «Στίχοι ἱκετήριοι εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν». Καταλογάδην.

Ἀρχ. : Βλέψον ἄνωθεν θεέ μου
παντοκράτωρ ὑψι⟨ς⟩μέδον
. . . .
Τελ. : Κυβερνοῦντι καὶ κρατοῦντι
καὶ σοφῶς οἰκονομοῦντι.

9 (φ. 46α) Τὰ ἑπτὰ μυστήρια τῆς Χριστιανικῆς πίστεως.

10 (φ. 46β) «Εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐγκώμιον».
Ἀρχ. : Τριφερογάλακτε μόσχε ... — Τελ. : ... αὐτολευκόλευκτον ὕδωρ.

11 (φ. 47α) « ... ἡ ἐμβολὴ καὶ ἐκβολὴ τοῦ ἡλίου εἰς τὰς εἰκόνας τῶν δώδεκα ζωδίων».

12 (φ. 50α) Σύμμεικτα, ἐν οἷς περὶ τῶν θεῶν τῶν Ἑλλήνων, προγνωστικά, χρονολογικά, ἐξικνούμενα μέχρι τοῦ ἔτους 1664, ὁπότε καὶ ἐγράφησαν, ὡς ρητῶς μνημονεύεται.

13 (φ. 54α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου ... Ἰωάννου τοῦ καλυβίτου».
Ἀρχ. : Βίον καλὸν καὶ ἐνάρετον καὶ ἀμόλυντον ἀνδρὸς δικαίου ...

14 (φ. 75α) [Βίος τοῦ ἁγίου Ξενοφῶντος].
Ἀνεπίγραφον. Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.
Ἀρχ. : Ἦτον τὶς ἄνθρωπος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολη· τὸ ὄνομά του Ξενοφῶν ...
Ἐν τούτῳ πολλάκις κεῖται Ἰβηρητὸς = Βηρυτὸς κατὰ παρετυμολογίαν ἐκ τοῦ Ἴβηρες.

15 (φ. 102α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους μεταγλωττισθεὶς [*sic] παρὰ Δανιὴλ ἱερομονάχου ἐκ τῶν τῆς Ἰβήρων μονῆς».
Ἀρχ. : Συνήθειαν ἔχουσιν οἱ ἄροστοι [γράφε : ἄριστοι] τῶν ἰατρῶν ...
Ὁ βιβλιογράφος κατέλιπε τὰ φ. 136β καὶ 137α ἄγραφα. Μεταγενεστέρα χεὶρ ἐν φ. 136β ἔγραψε τάδε : † *τὴν βούλαν ὁποῦ βοῦλόνουνμε | τὸ μάλαμα· βάνουν τὴν βοῦλαν | κ(αὶ) κέετε δηνατὰ ἔπητα τὴν | βάνουν εἴς το νερὸν κ(αὶ) κρήήόνη ὀλήγον επητα τὴν βάνην | τὴν βόυλαν ἀπάνου εἰς το μὰ|λαμα, κ(αὶ) το μάλαμα τρ κό|ψε όσον χρηάζετε εἰς τη βόυ|λαν, κ(αὶ) πάτησε τι δηνατὰ κ(αὶ) κο|λάη πολὰ καλὰ † ἀπὰνοῦ εις καμουχάν· εἰς ατλάζη· βάλε | πρότοῦ τὴν βοῦλαν απά|νοῦ ἧς τον καμουχὰν κ(αὶ) πὰ|τῆσᾶι τον δηνατά· να γνο | ρηστουν τὰ γραματα | ἐπῆτα βαλε α|πὸ ἐκήνο οποῦ*

16 (φ. 154α) «θαῦμα γενόμενον ἐν» Κωνσταντινουπόλει.
Ἀρχ. : Εἰς τὲς ἡμέρες Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου· ἦν τις ἄνθρωπος· ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἀπὸ τοὺς παλαιούς· γέροντας· ὀνόματι Ἰουλιανός ...

17 (φ. 162α) Περὶ τῆς εὑρέσεως καὶ ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

18 (φ. 178α) «Περὶ τῆς θείας κοινωνίας· ὅσοι μεταλαμβάνουσιν κἄν τε δίκαιοι κἄν τε ἁμαρτωλοί».
Ἀρχ. : Τὶς τῶν πατέρων ἅγιος ὢν ⟨καὶ πρὸ⟩ καὶ διορατηκὸς ἐπαρακάλεσε ...

19 (φ. 187α) «Περὶ τῶν δώδεκα μηνῶν τί τυχαίνει πᾶσα ἄνθρωπος νὰ τρώγῃ διὰ τὴν ὑγίαν καὶ ὀφέλειαν αὐτῶν».

Ἐν τέλει, φ. 189β : *Ἀπὸ γιατροφι καλὸν κ(αὶ) προκομένον τα εευγὰλα . . .*

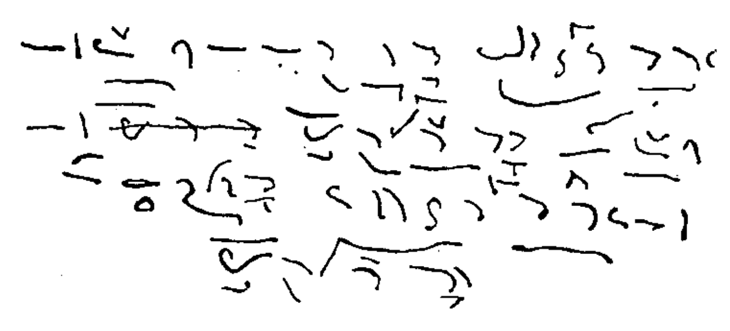
20 (φ. 190α) Ὁδηγίαι πρὸς κανονισμὸν τοῦ Πασχαλίου.

21 (φ. 191α) «Διήγησις τοῦ φοβεροῦ καὶ φρι[κτοῦ] μυστηρίου ὁποῦ ἔγινεν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ . . . εἰς τὴν ἐκκλησίαν. . .».

22 (φ. 200β) «Ἀρχὴ τῆς ἐξηγήσεως καὶ διηγήσεως . . . τοῦ ἁγίου Ὄρος Σινᾶ καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων τόπων . . .».—Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Ἀρχ. : Τὸ Σινᾶ ὄρος ἅγιον ἐστίν· κεῖται εἰς μεσενβρίαν . . .

Ἐν τέλει, φ. 208β, τὰ ἑξῆς κρυπτογραφικά :

23 (φ. 210α) [Διήγησις περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ λειψάνου τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου].—Ἀκέφαλος καὶ κολοβή.

Ἀρχ. : . . . Νικοδήμου· πολλοὶ χρόνοι ἐπέρασαν· καὶ πολλὰ θαύματα ἔγιναν . . .
Τελ. : . . . ἐσείστη δὲ καὶ ἡ σωρὸς τοῦ ἁγίου Στεφάνου· καὶ ἄνοιξεν . . .

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῇ ἀμελῶς καὶ ὑπὸ βαναύσων χειρῶν. Τὸ φ. 216 ἔχει ἐπικολληθῇ ἐπὶ τῆς πινακίδος. Ἐν ταῖς κάτω ᾤαις τῶν φ. 97β καὶ 98α οἱ γνωστοὶ στίχοι : « † *ὥσπερ ξένϊ. . . .ούτο κ(αὶ) οἱ βηβλογράφωντες εἰδὶν βιβλίου τέλος.*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 314.

321

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,106 × 0,16 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 129

Εὐχαί, ἀκολουθίαι καὶ κανόνες.

Ἀκέφαλον οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα. Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, ὧν τινες ἀνακτέαι ἴσως εἰς τὸν XVIII αἰῶνα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ρομβοειδῆ κοσμήματα ἔντυπα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

322

Χάρτης Διαστ. 0,108 × 0,152 Αἰὼν XVII Φύλλα 95

1 (φ. 1α-β, 6α-7β) Πασχάλια τῶν ἐτῶν ,ζνγ΄-,ζξγ΄ [* 7053-7063 = 1545-1555]. Κολοβά. Ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἐπικεκόλληται φύλλον, ἐν ᾧ πασχάλια ἐτῶν τινων πρὸ τοῦ ,ζνγ΄.

2 (φ. 2α) Ἀνεπίγραφον [Πίναξ τῶν ἐν τῷ νομοκάνονι Ἰσαὰκ μοναχοῦ περιεχομένων].

3 (φ. 4β-5α) «Ἰσαὰκ μοναχοῦ, περὶ ἐκ|λογῆς καὶ ἐπιτομῆς τῶν κανόνων. Κεφάλαιον ζ».

Ἀρχ. : Ταῦτα ἐξεβλήθη ἐκ τοῦ νομοκανόνου τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Ματθαίου τοῦ Βλάσταρη· καὶ ἐξ ἑτέρων ἑρμηνευτῶν· καὶ κατὰ στοιχεῖον συνετάγη κατ' ἐπιτομήν . . . . .

4 (φ. 5β) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰσαὰκ μοναχοῦ] πρὸς πνευματικοὺς παραγγελία, περὶ πνευματικῆς διορθώσεως».

5 (φ. 8α) Τῶν ἁγίων Εὐφραὶμ καὶ Ἠσαΐου κεφάλαια καὶ παραινέσεις.

6 (φ. 9α) «Ἀνάμνησις μερικὴ περὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους τὰ λεγόμενα πάτρια».

Ἀρχ. : Μετὰ τὴν φρικτὴν ἀνάστασιν τοῦ μεγάλου Θεοῦ, καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ὑπερόῳ τῆς Ἁγίας Σιών . . .

7 (φ. 18α) «Διήγησις περὶ τῶν *αρεθέντων* [sic] ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει ὑπὸ τῶν λατινοφρονούντων . . .».

Ἀρχ. : Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν παρεδυναστεύοντο οἱ Βούλγαροι καὶ Τοῦρκοι τῶν Ῥωμαίων· ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς Μανουὴλ ὁ Παλαιολόγος . . .

8 (φ. 22α) Κεφάλαια ἐκ τῶν εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, Ἁγ. Βασιλείου, Ἰσαὰκ ἀναχωρητοῦ, Εὐφραὶμ [τοῦ Σύρου], ἀββᾶ Ζήνωνος μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Σιλουανοῦ.

9 (φ. 25α) «Λόγος ὠφέλιμος ἐκ τοῦ Νέου παραδείσου καὶ ταπεινοφρωσύνης»

Ἀρχ. : Ἀναχωρητής τις ὑπῆρχεν ἔν τινι τόπῳ, ἐπὶ τῷ τῆς ἐρήμου τόπῳ· σημειοφόρος πλήρης· καὶ πνεύματος ἁγίου πεπληρωμένος . . .

10 (φ. 27β) Ἀνεπίγραφον.

Ἀρχ. : Ἕτερος δέ τις ἐπίσκοπος· πάνυ θεοφιλὴς ὑπάρχων· ὥστε πληρωθῆναι εἰς αὐτὸν τὸ τοῦ Κυρίου λόγιον τὸ ἐπὶ τοῦ Ἰὼβ ῥηθέν . . .

Τελ. : καὶ εὐθὺς ἀναστὰς σὺν δάκρυσιν ἐν τῷ ναῷ ἐχώρει εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ· τῷ δίδοντι ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὴν συγχώρησιν . . .

11 (φ. 28β) «Ἕτερον διήγημα ψυχωφελές».

Ἀρχ. : Ἕτερος δέ τις ἀρχιληστὴς τοὔνομα Δαβίδ· τὸν ἅπαντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ληστεύων καὶ ἀπολῶν πάντας . . .

12 (φ. 30α) Κεφάλαια διάφορα ἐκ τῶν Παύλου [τοῦ ἀποστόλου], Θεοδωρήτου ἐκ τῶν ἀπόρων, ἐκ τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων, τῆς Κλίμακος τοῦ Ἰωάννου [τοῦ Σχολαστικοῦ], Μαξίμου [τοῦ ὁμολογητοῦ], Βασιλείου τοῦ [Μεγάλου], Ἱερεμίου [τοῦ προφήτου], Σολομῶντος, τῆς Ἰουδίθ, Σιράχ, Ἠσαΐου [τοῦ προφήτου], Πέτρου ἀποστόλου, Διαδόχου [. . .], [Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου, [τῆς βίβλου] Ἰώβ.

13 (φ. 40α) Ἀνεπίγραφον [Περὶ φιλαργυρίας].
"Αρχ. : Τῆς φιλαργυρίας οὐδέν ἐστι χαλεπώτερον· καὶ τῆς φιλοχρηματίας οὐδὲν ὑπάρχει τὸ δεινότερον· οἴκους γὰρ ὁλοκλήρους κατέστρεψε . . .
Τελ. : . . . καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀγαθῶν πράξεων διαναστῶμεν, ἵνα τῶν ἐπαγγελίας ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν, ἐν Χριστῷ . . . ἀμήν.

14 (φ. 48α) «Διαίρεσις τῶν ἑπτὰ θανασίμων ἁμαρτιῶν».

15 (φ. 48β) « . . . Ἀθανασίου . . . Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων τῶν ἐν ταῖς γραφαῖς ἀπορουμένων . . .».

16 (φ. 54β) Κεφάλαια ἐκ τῶν τοῦ Ἰσαὰκ [. . .], Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κολοβοῦ, ἀββᾶ Ἰορδάνη, ἁγίου Φιλήμονος [τοῦ ἀββᾶ], Ἀντιόχου, ἀββᾶ Μακαρίου, ἀββᾶ Ἰωάννου, Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας καὶ ἄλλων ἀνωνύμων πατέρων καὶ γερόντων.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι σύγχρονοι γραφαὶ καὶ διάφορα χάρτου εἴδη. Ἐν φ. 1α ἀναγινώσκομεν : *ἐσταχόθη ἔτους ͵ζρξβ :* [* 7162=1653/4] . . . Ἐν τῇ ἔξω ῴᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, 1α : *ναφσλςβνμ κκ κθκθλσξθνε·* ἄνωθεν τῆς τελευταίας λέξεως ἡ ἀπόδοσις αὐτῆς : *παπαρωμανέ.*
Ἐν τῇ κάτω ῴᾳ τοῦ φ. 2α : *ςθννβο* [* = δαννὴλ] (ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τούτων : Δαννηηλ) καὶ † *κθκθςθνβοβ* [* = παπαδανηλη].
Ἐν τῇ ἔξω ῴᾳ τοῦ φ. 7β : *"Ερρωσον· σερρῶν· θεοφύλου αρχιερέος* (ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος). Ἐν τῇ ἔξω ῴᾳ τοῦ φ. 22α : *κθλαενβλω* [* = παρθενηοσ] *παρθενιος δωροθεος* | *ςσλλαελω* [* = δωροθεοσ]. Ἐν φ. 94β ἀποτετύπωται ἡ σφραγίς : † ΡΩΜΑΝΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧ πέριξ δικεφάλου ἀετοῦ καὶ ἑτέρα τις σφραγὶς παλαιὰ τῆς μονῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Μετεώρου.
Τὸ φ. 95 μόνον ἐν μέρει σῴζεται· ἐν φ. 95α σημείωμα — φέρον ὑπογεγραμμένην τὴν χρονολογίαν 1660 καὶ τὴν μονοκονδυλιὰν *Ῥωμανὸς ἱερομόναχος* — ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τοῦ Μετεώρου. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ῴαις δοκίμια κονδυλίου.
Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ἔν τισι φύλλοις ὑπὸ τῆς νοτίδος.
Στάχωσις μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

323

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,135 × 0,185 Αἰὼν XVIII Φύλλα 139

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν.

Τὰ φ. 12α–137β, τἀποτελοῦντα τὸν κυρίως κώδικα, οὐδὲν ὄνομα μέλους εἴτε μελογράφου ἀναφέρουσι, τοῦ ἐρυθρογράφου παραλιπόντος νἀναγράψῃ ταῦτα. Ἐν δὲ τοῖς φ. 4α-11β, ἅτινα προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν ἐξ ἑτέρου κώδικος ληφθέντα, μνημονεύονται οἱ ἑξῆς μελογράφοι :
Μανουὴλ Λαμπαδάριος ὁ Χρυσάφης (φ. 5β, 8α).
Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης ὁ διδάσκαλος τῶν διδασκάλων (φ. 6β, 7β, 8β).
[Ξένος] ὁ Κορώνης καὶ α´ ψάλτης [*=πρωτοψάλτης] τῆς Ἁγίας Σοφίας (φ. 9β).
Γαβριὴλ ἱερομόναχος ἐκ τῆς μονῆς τῶν Ξανθοπούλων (φ. 10β).

Ἐν φ. 5β μέλος, ὅπερ «. . . ἐποιήθη παρὰ κῦρ Μανουὴλ Λαμπαδαρίου τοῦ Χρυσάφη [διὰ] προσταγῆς τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ τελευταίου». Τὰ φ. 1-3 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν. Ταῦτα ἄγραφα, ὡς καὶ τὰ φ. 138-139.

Στάχωσις ἐκ λεπτῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

324

Χάρτης Διαστ. 0,096 × 0,145 Αἰὼν XVII Φύλλα 261

1 (φ. 6α) «Νομοκάνονον πρόχειρον, πρὸς τὸ διορθοῦσθαι τοὺς πνευματικοὺς πατέρας, ἕκαστον τῶν προσερχομένων, τῇ μετανοίᾳ, καὶ ἐξο[μο]λογήσει. Ἐγεγόνει δὲ διὰ προτροπῆς τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Παλαιῶν Πατρῶν κὺρ Δανιήλ· χάριν τῶν ἀπειροτέρων, καὶ μὴ ἐχόντων πεῖραν τῶν θείων κανόνων· καὶ συντέτακται παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν μοναχοῖς Ἰσαάκ, τάχα καὶ πνευματικοῦ· ἐκ διαφόρων ἑρμηνειῶν τῶν θείων κανόνων».

Κατὰ πρῶτον «Πνευματικὰ προγυμνάσματα, ἃ ὀφείλει εἰδέναι ὁ πνευματικὸς πατήρ», ὧν προηγεῖται (φ. 6α-7α) «ὁ πίναξ αὐτῶν».

φ. 15α-18α : «Κεφάλαιον ϛον. Ὁ πίναξ τῶν ἐμπεριεχομένων [ἐν τῷ νομοκάνονι]» διατεταγμένος κατὰ στοιχεῖα.

φ. 18α : «Κεφάλαιον ζον. Ἰσαάκ, μοναχοῦ. Περὶ ἐκλογῆς καὶ ἐπιτομῆς τῶν κανόνων».

Ἄρχ. : Ταῦτα ἐξεβλήθη ἐκ τοῦ νομοκανόνου τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Ματθαίου τοῦ Βλαστάρη· καὶ ἐξ ἑτέρων ἑρμηνευτῶν· καὶ κατὰ στοιχεῖον συνετάγη κατ' ἐπιτομήν, χάριν τῶν τὴν πνευματικὴν οἰκονομίαν μετερχομένων· καὶ μάλιστα τῶν μὴ κεκτημένων τὸ βιβλίον ἅπαν τῶν θείων κανόνων· ἢ ἐχόντων μὲν τοῦτο, μὴ δυναμένων δὲ ἐξ ἀπειρίας εὐκόλως πᾶσαν ζήτησιν ἐφευρεῖν . . .

φ. 19α : «Κεφάλαιον ηον. Τοῦ αὐτοῦ [Ἰσαὰκ μοναχοῦ]· πρὸς πνευματικοὺς παραγγελία, περὶ πνευματικῆς διορθώσεως».

Ἄρχ. : Παρακαλῶ, ὑμᾶς πατέρες πνευματικοί, καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, κατὰ τοὺς τῶν θείων πατέρων ὅρους οἰκονομεῖτε τοὺς προσερχομένους ὑμῖν . . .

φ. 23α : «[Κεφάλαιον θ] ἐκ τοῦ Ματθαίου [Βλαστάρεως]. Ὅπως τοὺς χρόνους τῆς μετανοίας, ὁ Νηστευτὴς Ἰωάννης συνέτεμεν». Μεθ' ὃ ἕπεται «Σχόλιον τοῦ Ἰσαάκ». (Τοιαῦτα σχόλια τοῦ Ἰσαὰκ πολλαχοῦ τοῦ κώδικος).

φ. 24β : «Ἀρχὴ τοῦ Α στοιχείου», φ. 31α τοῦ Β, φ. 34α τοῦ Γ, φ. 40β τοῦ Δ, φ. 46α τοῦ Ε, φ. 50α τοῦ Ζ, φ. 51α τοῦ Η, φ. 51β τοῦ Θ, φ. 52β τοῦ Ι, φ. 57β τοῦ Κ, φ. 60β τοῦ Λ, φ. 60β τοῦ Μ, φ. 73α τοῦ Ν, φ. 76α τοῦ Ξ, φ. 76β τοῦ Ο, φ. 76β τοῦ Π, φ. 82α τοῦ Ρ, φ. 82β τοῦ Σ, φ. 83α τοῦ Τ, φ. 83α τοῦ Υ, φ. 83β τοῦ Φ, φ. 85α τοῦ Χ, φ. 85β τοῦ Ψ, φ. 85β τοῦ Ω.

φ. 85β-93β : «ἕτερα κανονίσματα διάφορα . . .» ἐκ τῶν τοῦ [Ἰωάννου] Νηστευτοῦ, Συμεὼν Θεσσαλονίκης, Ἰσαὰκ μοναχοῦ (φ. 88β : «Περὶ τῶν περισσευμάτων τῶν προσφορῶν καὶ ναμάτων, πῶς χρὴ ἀναλίσκεσθαι καὶ ἐσθίεσθαι»).

φ. 90α : «Περὶ τῶν περισσευμάτων τῆς κολυμβήθρας, καὶ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῶν βαπτιζομένων· καὶ τῶν τοῦ εὐχελαίου»· «[κεφ.] ιδον), Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, ἐκ τῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν διατάξεων, Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Μαξίμου [...]».

2 (φ. 96α) Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαὶ καὶ διατάξεις.
Μεταξὺ τούτων παρεντίθενται τάδε :

3 (φ. 118α-β) «Πῶς ὀφείλει ὁ ἱερεὺς λέγειν τὰς ἱερὰς εὐχάς».

4 (φ. 170α) «Περὶ τῶν πρὸς θάνατον ἑπτὰ ἁμαρτιῶν».

5 (φ. 195β-199α) «Περὶ τῶν ἁγίων ἑπτὰ οἰκουμενικῶν συνόδων».
Ἐν τούτῳ οἱ χρονολογικοὶ ὅροι : «ἀπ' ἀρχῆς κόσμου», «ἀπὸ στάσεως κόσμου», «ἀπὸ Ἀδάμ».

6 (φ. 237β) «... αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν» μετὰ σχημάτων.

7 (φ. 238α-244β) Ἀκέφαλον καὶ κολοβὸν [διάφορα κανονίσματα ἐκ τῶν συνόδων καὶ πατέρων].

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαὶ (ὧν τινες δύνανται ἴσως νἀναχθῶσι καὶ εἰς τὸν XVI αἰῶνα) καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Ἐν φ. 3β καὶ 261α τύποι συμμαρτυρικοῦ γράμματος, διδομένου εἰς τὸν μέλλοντα ἱερωθῆναι. Ἐν φ. 95β στιχηρὸν τῇ Θεοτόκῳ. Ἐν φ. 112β ἀναγινώσκομεν, γεγραμμένα οὐχὶ ὑπό τινος τῶν βιβλιογράφων ἀλλ' ἐν παρόδῳ ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός, τάδε :

† ὧς περ ξένυ χέρωντες, ὔδὴν π(ατ)ρήδα |
καὶ θαλατεύοντάις ὔδὴν λυ|μένα·
κἀι υπραγματεὔον|τες ἤβρὺν τὸ κέρδος·
κ(αὶ) υ βὔβλο|.γράφωντεσ ἐὔβρὴν βηβλήου | τέλος

Ἐν φ. 1α-2β, 3β, 261β καὶ ἐν τοῖς παραφύλλοις, τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων, μεταξὺ ἄλλων διάφορα βαπτιστικὰ ὀνόματα, ἐξ ὧν σημειωτέα τὰ *Θόδω, Θωμανῆ, Θαλάσο, Κυριάτζις, Κόμνω* (κατ' ἐπανάληψιν), *Δούκω* (κατ' ἐπανάληψιν), *Ἀρμένο, Φίλιος, Δρόσο, Πούλο, Παράσχο, Ἀρέτω, Γεράκο, Σταματοῦ, Στατήρο, Χάδο, Χρυσάφω, Γεργούση.*

Ἐν φ. 2β ἀναφέρεται : *χωρίω τζιόῦκα ἀρβανίτικη* (γραφὴ τοῦ XVII-XVIII αἰῶνος).

Τὰ φ. 3α, 4α, 5, 94α-95β, 112α, 113α-114β, 115β, 134β παντελῶς ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἐπιπολαίως ἐκτετυπωμένα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 236.

325

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,108 × 0,144 Αἰὼν XIV Φύλλα 145

•Ἀποφθέγματα ἁγίων καὶ πατέρων,
ἀποσπάσματα ἐκ τῶν βίων καὶ λόγων αὐτῶν καὶ δὴ Μαξίμου ὁμολογητοῦ (ἐκ τῶν ἑκατοντάδων, ἡ α' ἀκέφαλος καὶ ἡ β'), [Θεοδοσίου τοῦ καὶ] Θεοφίλου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἰωάννου

τῆς Κλίμακος, Μακαρίου Μεγάλου [τοῦ Αἰγυπτίου], Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, [Ἰωάννου] Καρπάθου, Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου, Ἀρσενίου [Μεγάλου], Ἀγάθωνος [ἀββᾶ], Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Βαρσανουφίου, Νείλου [ἀββᾶ Ἀγκυρανοῦ], Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἀββᾶ Μάρκου τοῦ ἀσκητοῦ, ἀββᾶ Ἡσαΐου τοῦ ἀναχωρητοῦ, Διαδόχου [Φωτικῆς], κλ. κλ.

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ ὑπὸ τῆς νοτίδος ἐφθαρμένος, πολλαχοῦ τελείως ἐξίτηλος ὑπὸ ταύτης καταστάς. Ἐν φ. 111α ὁ βιβλιογράφος ἔγραψεν : *Κ(ύρι)ε Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστ)ὲ υἱὲ τοῦ θ(εο)ῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλ(ὸν) | μακάριον ἱερομόναχον, τὸν πολλά σοι | καθ' ἑκάστην παροργίζοντ(α)· οὐ μ(ὴν) (δὲ), ἀλλὰ S'* [= καὶ] *καθ' ὥρ(αν) :* — Τὸ σημείωμα τοῦτο ἐν πολλοῖς ἀμυδρόν. Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς, μετὰ βραχυγραφιῶν καὶ ἐπιτμήσεων συχνοτάτων. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,085 × 0,11. Πολλαχοῦ τὸ *δὲ* διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 58α *μή*, ἐν φ. 65α *ναὶ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 61α ἀναφέρεται : *καλλιγράφος* = βιβλιογράφος. Ἐν φ. 98α ἡ βραχυγραφία : *Κε͞ᾱ* = κεφάλαια.

Διὰ τῶν φ. 8α-57α διήκει παλαιὰ ἀρίθμησις (τοῦ XVI ἴσως αἰῶνος) δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν γραφομένων ἀμαυρῷ μέλανι ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τῶν φύλλων. Εἶναι δὲ ἡ ἀρίθμησις αὕτη κατὰ φύλλα (ἀνὰ ἕν). Μόνον τὸ φ. 56 φέρει ἀριθμοὺς κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὄψεις. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 65α φέρεται ὁ παλαιὸς ἀριθμὸς νβ, τοῦ φ. 73α ὁ παλαιὸς ἀριθ. νγ, τοῦ φ. 81α ὁ π.ἀ. νδ', τοῦ φ. 81α ὁ π.ἀ. νε'.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 45β σημειοῦται : † *βιβλήον, τοῦ μετεώρου :* — Εἶναι δὲ ἡ γραφὴ τοῦ σημειώματος τούτου τῆς αὐτῆς, ὡς φαίνεταί μοι, χειρὸς τῆς γραψάσης καὶ τοὺς παλαιοὺς ἐν τῷ κώδικι ἀριθμοὺς τῶν φύλλων, ἤτοι τοῦ XVI αἰῶνος.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος (ἐξηρθρωμένου τανῦν κατὰ τὴν ράχιν), ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

326

Χάρτης Διαστ. 0,105 × 0,15 Αἰὼν XVI Φύλλα 156

1 (φ. 1α) Μεσονυκτικόν.

2 (φ. 25α) Μεσώριον τῆς α', γ', ς' καὶ θ' ὥρας.

3 (φ. 41α) «Ἀρχὴ τῶν μεγάλων ἀποδείπνων».

4 (φ. 57α) «Κανὼν ἐξομολογητικὸς τοῦ φιλοσόφου Ἱεροθέου μοναχοῦ εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν . . . ».
Ἀρχ. : Ἐξαγγελίαν τῶν ἐμῶν νῦν πρόσδεξαι πλημμελημάτων ὁ ὢν . . .
Ὁ αὐτός, φαίνεται, καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 4063,11 ἁγιορειτικῷ κώδικι.

5 (φ. 61β) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον».
Ἀρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν . . .

6 (φ. 65α) «Τῇ κυριακῇ ἑσπέρα στιχηρὰ κατανυκτικὰ Ἀμορίου» καὶ ἄλλοι τινὲς κανόνες.

"Αρχ. : Δέησιν θέλων προσῆσαι [sic] τῇ σῇ χρηστότητι· παρθενομῆτορ κόρη . . .

7 (φ. 88α) Καταβασίαι ψαλλόμεναι κατὰ τὰς Κυριακάς.

8 (φ. 89α) Πασχάλια τῶν ἐτῶν ,ζκζ' — ,ζλς' [* 7027-7036 = 1519-1528]. Τοῦ τελευταίου τούτου ἔτους ,ζλς' τὸ πασχάλιον παρέμεινεν ἀτελές.

9 (φ. 92α) Ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος Μερκουρίου (κδ' Νοεμβρίου).

10 (φ. 100α) Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Κυριακῆς (ζ' Ἰουλίου).

11 (φ. 108β) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον».

"Αρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς· πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν . . .

12 (φ. 113) Κανόνες τοῦ ἁγ. Νικολάου, Δημητρίου, Γεωργίου, Παρασκευῆς, Κλήμεντος, Ἀναργύρων.

13 (φ. 142α) Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Μεταλήψεως.

Ἀτελής.— Τελ. : εἰς ἀποτροπὴν καὶ ἐμποδισμὸν τῆς φαύλης μου καὶ πονηρᾶς συνηθείας. . .

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται πολλαὶ γραφαί, τῶν αὐτῶν χρόνων, καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Τὰ φ. 24β, 91α, 102β, 141, 154β, 155, 156β τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 91β, 154α, 156α δοκίμια κονδυλίου, ὧν τὰ πρῶτα δι' ἐρυθροῦ μέλανος. Ἐν φ. 154 ἁπλᾶ σχεδιογραφήματα γυναικείων προσώπων ἔχοντά τι τὸ ἀρχαιοπινές.

Ἐν ταῖς κάτω ᾤαις τῶν φ. 58β-59β ἀπαντᾷ ἀναγραφὴ ἐπαρχιῶν, πόλεων, ἐπισκοπῶν κλπ., γεγραμμένη κατὰ τὸν XVI-XVII αἰῶνα.

"Εχει κατὰ πιστὸν ἀντίγραφον ὧδε :

Φ. 58β :	θρά^{κ}	† θερ^{μ} · η θεσσα$^{λν'κ}$	† ἤπειρ^{ος}· τὰ ἰωάνιν^{α}·	† φωτι$^{κη̃}$
	ἡ μακεδω^{ν}··	† θεταλί^{α}· ἡ λ^{ά}ρι^{σσ}α·	ἠπείρ· ἡ βελᾶ·	
	λέϲ^{β}· η μι///^{λη}	† φθί^{α}· τὰφέρϲαλ·	† Κέρκυρ^{α}· ἡ κορυφῆ·	
	αἱ φε$^{ρ'}$· τασ^{έ}ρρ^{ας}	† αἰτωλί^{α}. ναύπα^{κτ}	† ἐπίδαμνοϲ· τὸ δυρα$^{χ'}$·	
	ἀπολωνῖᾶ	† ἀκαρνί^{α}· ἡ ἄρτα	† ἐλασί^{α} τὸ λέ^{σ}· ἐνὶ ἐμ^{τρ}	

Φ. 59α:	† ἀναςασιούπο^{λ}·	† αἰλί^{α} κ(αὶ) ἱεβέρ(;). Ἱερουσαλεῖμ'
	το π^{ε}ριφθό^{ρ}·	† δαλματί^{α}· ἤναυ(;)ξέτα κ(αὶ) ἡ σκλαβου^{νι} †
	† ἀύδή· τοπο$^{λ'}$ς^{λ}	† πα^{λ}στὴ^{ν} συρί^{α}· φηλις /////////////
	† κλαυδι^{ου}πο^{λι} τοπο$^{λ'}$	† Βηθινί^{α}· κ(αὶ) τααὺτ(ῆς)· ἡ νίκαι^{α}·
	† ἀβαρινουσ· ἡ πα^{γι}ς	† Θεούπο^{λ}· ἡ ἀντιόχει^{α}
		† τρί^{α}· τὰ //// η πο$^{λ'}$ τ^{οῦ} μενελά^{ου}

Φ. 59β :	† Θεοδοσι^{ου}πο$^{λ'}$	† ἠώνί^{α} (;)	† έκωΐα·	† ξρουπό^{λ}· ἡ χριστού^{πλ}·
	ὁ ἄσπροϲ·	ἡ ἔφεσ^{οϲ}	η λευκα$^{δ'}$·	† κολασσ(εῖς;)· ἡ ῥώ$^{δ'}$·
	† //////////λι^{α}	† στάγυρα(;)· ἡ μά^{κρ}	† κουλί^{α}·	† βοιωτί^{α}· ἡ εὔριπποϲ·
	† ἐπὶδαυριϲ·	† παλαι^{ᾶ} μακε^{δν}..'	··ἡ βενετί^{α}	
	ἡ ἀχρί^{δ}·	η δρα^{μ}·	† ἀφελκῆ	
	† ἰλυρι^{κ}(ὸν)	////////^{τ}α	ἡ γενουβ :	
		////////		

Κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς πιστὴν ἀντιγραφὴν τοῦ ἀνωτέρω κειμένου, καίτοι τοῦτο ἔχει καταστῇ πολλαχοῦ ἀμυδρὸν καὶ δυσδιάγνωστον ὡς ἐκ τῆς θέσεως ἄλλως τε, ἐν ᾗ κεῖται, τοῦ κώδικος φθαρέντος ἐκ τῆς συχνῆς ἐπὶ αἰῶνας φυλλομετρήσεως κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ῴαν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου καταστανοχρόου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 307.

327

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,08 × 0,11 Αἰὼν XVII Φύλλα 120

Νομοκάνων

ἀκέφαλος. Φ. 4β : «Περὶ τῶν ἀφιερωσάντων τὰ ἴδια τῆς ἐκκλησίας...». — φ. 21α : «Περὶ ἐπισκόπων, ἱερέων καὶ μοναχῶν» — φ. 88β : «Περὶ τῶν μαλακιζομένων».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,053 × 0,075. Ἐν τέλει, φ. 120α, ἀναγινώσκομεν : *σωθῇ ὁ ἔχων ἐλεήθῇ ὁ γράψας.* Μεθ' ὃ θὰ εἵπετο ἴσως σημείωμα περὶ τοῦ βιβλιογράφου, ἀλλ' ἡ κάτω ῴα τοῦ φύλλου τούτου, τοῦ 120, ἔχει διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἀποκοπῇ.

Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Μεταξὺ τῶν φ. 111 καὶ 112 διέγνων χάσμα τοῦ κειμένου.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

328

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,145 Αἰὼν XVII Φύλλα 51

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ ρυπαρός.

Ἐν φ. 3β, ἐν τέλει τῆς εὐχῆς ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῆς ἀχράντου κοινωνίας, ἐρυθρόγραφον : *ἐγρ(άφ)η. ,ζρλς'* [* 7136 = 1627/8]. Ἐν φ. 1β καὶ ἀλλαχοῦ ἐν ταῖς ῴαις διάφορα δοκίμια κονδυλίου, ἐν οἷς κατ' ἐπανάληψιν ἀναφέρεται τὸ βαπτιστικὸν *Θεολόγης*. Ἐν τῇ ἔξω ῴᾳ τοῦ φ. 35β : † *ετουτο το χαρτη ηνε του Θεοδοσι.....* (XVII–XVIII αἰών). Ὁ αὐτὸς κτήτωρ μνημονεύεται καὶ ἐν τῇ ἄνω ῴᾳ τοῦ φ. 36α.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐξηρθρωμένου τανῦν ἐν μέρει.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 96.

329

Χάρτης Διαστ. 0,212 × 0,158 Αἰὼν XVIII Φύλλα 161

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ, τὰ μεγάλα κατ' ἦχον κεκραγάρια, τὰ προκείμενα τῆς ὅλης ἑβδομάδος, πασαπνοάρια, πολυελέους, κλ. κλ.

Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Ξένος Κορώνης Πρωτοψάλτης Ἁγίας Σοφίας ὁ θαυμασιώτατος (φ. 8α, 12β, 20α, 25α, 27α, 30α, 36α, 41α, 42β, 44α, 46α, 47α, 60α).

Μανουὴλ Χρυσάφης (φ. 17β, 22α, 22β, 25α, 26β, 28α, 29α, 35β, 37α, 37β, 38α, 41β, 47β, 72α, 73α, 81α).

Ἰωάννης μαΐστωρ ὁ Κουκουζέλης (φ. 18α, 19α, 33β, 40β, 43β, 62α, 63β, 67α, 68β, 70α, 71α, 74β, 76α, 77β, 80β).

Γεώργιος ὁ Πανάρετος (φ. 18α).

Ἰωάννης Λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (φ. 18β, 20α, 20β, 23α, 23β, 24α, 34β, 35α, 42α, 43α, 52β).

Γεώργιος Κοντοπετρῆς (φ. 20β, 26α, 42β, 48β).

Ἀγάθων (φ. 24α, 46β).

Γεώργιος Συρόπουλος (φ. 30β).

[. . .] Ἀμπελοκηπιώτης (φ. 31α).

[. . .] Χαλιβούρης (φ. 33α, 35α, 39α).

Δημήτριος Δο(υ)κιανὸς (φ. 36β, 52α, 82β).

[. . .] Ἀγαλιανὸς (φ. 37β, 49α).

Ἀθανάσιος μοναχὸς (φ. 45α).

[. . .] Τζακνόπουλος (φ. 45α).

Στυλιανὸς ἱερεὺς (φ. 46β, 49β).

Μοσχιανὸς (φ. 48α).

[. . .] Ἀργυρόπουλος (φ. 51α).

Δούκας λαοσυνάκτης ἁγίας Σοφίας (φ. 51β).

Γαβριὴλ ἐκ τοῦ Ξανθοπούλου (φ. 79α).

Ἰωάννης Γλυκὺς (φ. 80β).

Ἰωάννης Δαμασκηνὸς (φ. 84α).

Μπαλάσιος ἱερεὺς καὶ νομοφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας (φ. 90α).

Παρθένιος ἱερομόναχος ὁ ἐκ τῆς πόλεως Τρίκκης καὶ καθηγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Μετεώρου (φ. 108α, 114α, 115α, 116α, 117α, 118α, 118β, 119β, 120α, 121α, 123α, 128α, 133α, 136α, 136β, 137α, 138α, 139α, 143α, 144α, 144β, 145α, 146α).

Ἀναστάσιος ὁ Ῥαψανιώτης (φ. 147α).

Πέτρος δομέστικος (φ. 153α).

Γαβριὴλ [ἱερεύς ; ὁ κτήτωρ τοῦ κώδικος ;] (φ. 161α).

Ἐν ἀρχῇ, φ. 1α-7β, περὶ « . . . τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης, τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων σωμάτων τε καὶ πνευμάτων, καὶ πάσης χειρονομίας

τε καὶ ἀκολουθίας συντεθειμένης εἰς αὐτὴν παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων παλαιῶν τε καὶ νέων». Ἐν φ. 8α-16β μέθοδος ἔχουσα ἐρυθρόγραφον τὴν ἐπιγραφήν :

Επωφελεῖς μὲθωδος τοῦ κορώνη,
κρατη|μὰτ(ων) φὲρουσα χειρονομίαν·
εἰς ἦχον τερπνὸν | τοῦ π[λ]αγίου δευτὲρου·
καὶ νενανῶ δὲματος | ηκριβωμὲνου·
ἡδὶστου τὰ γὰρ τοῦ νενανῶ | τὸ μέλος
ὡς ἡ τὲχνη δὺκνησι τῆς μελουργὶας·
τὰ γὰρ ἄλλα δέματα τοῦ πρότου ἦχου
καὶ | καθεξὴς τῶν ἄλλων·
δὲνουσι καὶ λὺουσιν | ἐντὲχνος πάνυ
....

Ἐν φ. 73α-74β μέλος τοῦ Μανουὴλ Χρυσάφη δι᾽ ὁρισμοῦ «τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου».

Γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,105 × 0,145. Ἐν φ. 1α, 17α, 32β, 60α, 84α, 116α ἐπίτιτλα πολύχρωμα μετρίας ἐκτελέσεως.

Τὸ ἐν φ. 116α ἐπίτιτλον παρίστησιν ἱερωμένον μέχρι ὀσφύος, κρατοῦντα ἡγουμενικὴν ράβδον διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ κομβολόγιον διὰ τῆς ἀριστερᾶς. Ἑκατέρωθεν δὲ ἀναγινώσκομεν : ΠΑΡΘΕ|ΝΙΟΣ. Εἶναι οὗτος ὁ ἐκ Τρίκκης ἡγούμενος Μετεώρου, ὁ ἐν τῷ κώδικι καὶ ὡς μελογράφος κατ᾽ ἐπανάληψιν μνημονευόμενος. Πλὴν τῶν ἐπιτίτλων, καί τινα ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα διάκοσμα ἔχει ὁ κῶδιξ, ἐπίσης μετρίας ἐκτελέσεως.

Μεταξὺ τῶν φ. 16 καὶ 17, 26 καὶ 27, 59 καὶ 60, 100 καὶ 101, 120 καὶ 121, 146 καὶ 147, 152-153 καὶ ἐν τέλει διακρίνονται φύλλα τινὰ ἀπεσχισμένα. Τὰ φ. 21β, 57β, 94, 100β, 146β, 152β ἄγραφα. Τὸ φ. 80α καὶ ἐν μέρει τὸ 86β διαγεγραμμένον.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος μεταξὺ ἄλλων καὶ τάδε : *εδέθη ⟨α⟩ το παρόν βηλήόν του παπ(α) κηρ γαβρηηλ· διαχυρός | του παπ(α)ναστάσι· μαγίου· 20—1790.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυσσινοχρόου δερματίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ εἰκόνες καὶ κοσμήματα ἔντυπα, ἁπλᾶ καὶ ἐπικεχρυσωμένα. Ἔχει καὶ θηλυκωτῆρας δύο βυρσίνους μετ᾽ ἀγκιστρίου ὀρειχαλκίνου.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 15 (σημειοῦται ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α).

330

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,13 × 0,195 Αἰὼν XIV Φύλλα 355

«Τοῦ . . . ἀββᾶ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου καὶ ἀναχωρητοῦ· τοῦ γενομένου ἐπισκόπου τῆς φιλοχρίστου πόλεως Νηνευί [sic]· λόγοι ἀσκητικοί· γραφέντες μὲν παρ᾽ αὐτοῦ ἰδίᾳ γλώσσῃ, ἑρμηνευθέντες δὲ ὑπὸ τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν τοῦ ἀββᾶ

Πατρικίου καὶ τοῦ ἀββᾶ ᾿Αβραμίου, τῶν φιλοσόφων καὶ ἡσυχαστῶν, ἐν τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σάββα . . .».

Τὸ πρῶτον βιβλίον ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ φ. 170α. ᾿Απὸ δὲ τοῦ φ. 171α μέχρι τέλους, φ. 355β, διήκει τὸ β' βιβλίον, ὅπερ εἶναι κολοβόν. (Τελ. : τοῦ ἐλευθερωθῆναι τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς, ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ· . . . ἡ ἐνταῦθα ἐστίν, ἥλιος. . .).

᾿Εν φ. 170β, πλαγίως ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, γέγραπται ὑπὸ χειρὸς τοῦ XIV αἰῶνος : † *αὔτι η βήβλως ἐπεδώθη ήστων εν μονὰχῆς κὺρ μεθόδιον μοναχῶν, διὰχιρ(ὸς) | εμοῦ ||||||||||||||||||| ησὰκ Ιερὸμονάχοῦ (καὶ) καθϊγουμ(έν)νου τιcαιβασμί(ας) μονῆς | τον ἁγί(ὸν) μ(ε)γ(ά)λ(ὸν) μαρτίρ(ὸν) θαὶὸδόρον τοῦ κῦρ μάμαντος* —. : — Καὶ ἐπὶ χάρτου ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος γέγραπται : [*Μην*]*νή ὑουλΐο, και ε*[*κοιμήθη*[1] *δ*] | *ἐν* [*αγ*]*ΐοισ π(ατ)ὴρ ἡμ(ῶν) ἡσ*[*ὰκ ἱ*]*ερο(μόν)αχ(ος) καὶ καθοιγούμ*[*ενος τῆς*] | *σε(βασμίας) μον(ῆς) τ(ῶν) ἁγΐων μ(ε)γ(ά)λ(ων), μαρτΐ*|*ρων κ(αὶ) θαυματουργῶν Θε*|*όδόρων, ᾿Επηκ(αὶ)κλημ(έν)ης· τοῦ* | *κῦρ μάμαντ(ος)· κ(αὶ) κτήτορ τῆς* | *σε(βασμίας) μον(ῆς) τᾶὑτησ· ἐπι ἔτ(ους) ,ςῶ'νη̄* : [* 6858 = 1350] : † Προφανῶς ἀμφότερα τὰ σημειώματα ταῦτα ἀναφέρονται εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ᾿Ισαὰκ ἱερομόναχον καὶ καθηγούμενον. Ὁ κῶδιξ ἔχει πολλαχοῦ παρασελίδια σημειώματα. Τὸ δὲ γεγραμμένον μέρος ἑκάστου φύλλου ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,09 × 0,133.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων γυμνῶν ἤδη τῆς βύρσης, ἥτις ἐπεκάλυπτε ταύτας. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 97 καὶ Β 40.

331

Χάρτης στιλπνὸς — Διαστ. 0,15 × 0,22 — Αἰὼν XVI (Ι ;) — Φύλλα 250

Μηναῖον Δεκεμβρίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.

᾿Εν τέλει : *Γῆθει μ(ὲν) πλοτὴρ, τέρμα θαλάττης εκτολιπεύων : χάιρει δὲ γράφ$^{ων}_{ον}$,* | *τέλος πυκτίδος ἐκθεωρήσας* : — *ὦ ἄνα, μαρίης υἱὲ (καὶ) Θ(εο)ῦ παῖ : δὸς* | *γράψαντι, ἐθλὰ τέλει* : — Καὶ ἕπεται ἐρυθρόγραφον :

\ *X* /
μ · · · *ος* = Χαράλαμπος
/ *ρ* \

᾿Ιουλλ(ίω) τελευταίῃ, εὗρατο τέλος : — ᾿Εν τέλει φύλλα τινὰ ἐκ χάρτου λείου, ἐν ᾧ ἐγράφη μέρος τῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ προθέσει τῆς μονῆς Μετεώρου ἐκφωνουμένων ὀνομάτων. ᾿Εν τούτοις : [*Κ;*]*όμνος, Μάρτος, Νεράτζος, Εὐγελέτος,*

1. ἢ ἐ[*τελειώθη*].

Εὐγενοῦ, Καλή, Σταυρούλη, Βούργου, Πάσχου, Δοῦκος, 'Αντωνέλλας, 'Αγόρος, Αὐγέρος, Λάσκαρι, Μαργαρώνας, Ντελωῖνα, Παρίση, Δροσινοῦ, Κόνα, Κοντίλος, Μύρος, Σκαρλάτου, Διγενῆ, Σουλτάνας, Στόϊος, Κομνινῆς, Σάρρος, Μπόζιος, Γκίνης, Σγούρου, Τρανταφυλλῖνα, Τζέρκου, Κυράτζικος, Κύρκου, 'Ελαίας, Ντόμπρος, Κομνινοῦ, Κασνέσι, Νάστου, Θωμαῆς, Λιχούδη, Μπόϊκο, Μπόζιος, Χύμω, 'Αντρώνης, 'Αειδωνῆ, Ράδος, Μπαλῆ, Θόδε.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

332

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,216 Αἰὼν XVII Φύλλα 140

Εὐχαὶ καὶ κανόνες.

Προτάσσονται, φ. 1α-75α, ἱκαναὶ ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Θηκαρᾶ μοναχοῦ. Μετὰ τὸ πέρας τούτων ἐρυθρόγραφα :

. . . *ἐτελειώθ(η) ἐν μ(ην)ῆ νοεβρίω ϛη ,ζρκβ* [* 7122 = 1613] : —
ἡ γράψασα χεὶρ σέσηπται ταχέ(ως), ἡ (δὲ) βιβλος εἰς τὸν αἰῶνα μένει:·

'Εν φ. 75β-77α στίχοι κατὰ δύο σελίδας :

"Αρχ. : Ὦ πάτερ υἱὲ πνεῦμα τριὰς ἁγία,
ἀγαθὸν ἀκένωτον εἰς πάντα ῥέον,
κάλλος πολυέραστον οὐκ ἔχον κόρον,
πίστει μόνῃ σῶσον με καὶ παρ' ἐλπίδα
. . . .

Τελ. : ὡς εὐλογητὸν εὐλογήσω δεσπότην,
ὃν εὐλογοῦσιν οὐρανῶν αἱ δυνάμεις,
αἰῶνας εἰς σύμπαντας οὐ μετρουμένους.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ τῶν φύλλων μέρους συνήθως 0,094 × 0,148. Ἡ γραφὴ τῶν φ. 101α-116α παραλλάσσει ἱκανῶς τῆς τῶν λοιπῶν· φαίνεται δ' ὅμως ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χειρὸς γεγραμμένος ὁ κῶδιξ. Τὰ φ. 116β, 135, 140α ἄγραφα.

'Εν φ. 126α στηθάριον τοῦ ἁγ. 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Παρίσταται οὗτος ὡς ἀρχιερεὺς διὰ τῆς δεξιᾶς εὐλογῶν καὶ τῆς ἀριστερᾶς κρατῶν τὴν βίβλον τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἀνεῳγμένην.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

333

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,16 × 0,215 Αἰὼν XIX Φύλλα 27

Κατάστιχον ἐξόδων καὶ ἄλλων σημειωμάτων τῆς μονῆς Μετεώρου, τῶν ἐτῶν ἰδίως 1862, 1863, 1872, 1873.

Περιβάλλεται ὑπὸ περγαμηνῆς ἐκ κώδικος τοῦ XI αἰῶνος, γεγραμμένου κατὰ δύο σελίδας καὶ περιέχοντος βίους ἁγίων.

"Ανευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

334

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,208 Αἰὼν XV Φύλλα 325

Μηναῖον Ἰανουαρίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.—Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν, ἐλλιπὲς καὶ ἐφθαρμένον ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ ἄλλων ἐπηρειῶν, κεκαυμένον ἐνιαχοῦ. Τὰ φ. 95-106, 201-213, 303-321 ἔχουσι γραφῇ κατὰ τὸν XVI-XVII αἰῶνα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων.

Ὁ κῶδιξ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ καὶ ἐξ ἄλλων κωδίκων τοῦ Μετεώρου βιβλιογράφου Νείλου. Τοῦτο διακρίνω ἐκ τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος [*πρβλ. «Βυζαντὶς» Α', 1909, σ. 236[μα'] σημ. 3].

Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τοῦ κώδικος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 309.

335

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,142 × 0,196 Αἰὼν XV Φύλλα 31

[Μανουὴλ Μοσχοπούλου ἐρωτήματα ;]

Ἀκέφαλον, ἐλλιπές, κολοβόν.—Συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,095 × 0,14.

Κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

336

Ἔντυπον κατειλεγμένον ἐν τοῖς χειρογράφοις. Ἐπιγράφεται :

«ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΡΙΕΧΟΝ | Α'ΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ. | Περιέχον πάντα τὰ ἀναγνώσματα τὰ ἐν τοῖς ἑσπερινοῖς | τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | Συντεθέν, διορθωθέν, καὶ ἐκδοθέν, πάρὲμανουήλω | τῷ Γλυνζωνίῳ. | Con Privilegio | ... | IN VENETIA, ad instantia di M. Manoli Glinzoni | M.D.XCVI.

[* Πρβλ. E. Legrand, *Bibliographie hellénique, XV-XVI siècles*, τ. 2, σ. 112-114, ἀρ. 216]. Τὸ ἔντυπον καλῶς διατετηρημένον.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ πρὸς τὴν ἀρχήν : † *τῷ παρὸν βηβλί(ων) ἤγουν τὸ ἀναγνοστικῶν· εἶνε τοῦ | ζαφεῖρη τοῦ ποῦτζηακτζή· κ(αὶ) τὸ ἀγώρασε διάςπρ(α) ·π·* (γραφὴ τοῦ XVI αἰῶνος).

Καὶ κατωτέρω : † *ἐσίβάσάμε τῶ νηκολεὶ ἐπὶ Ἔτους· ,ζρμη* [* 7148 = 1639] *ἐνμινὴ | Δεκέμβριῶ γ : —*

Καὶ κατωτέρω : *ἐπὶ ἔτους ζρμη* [* 7148 = 1640] *ἐπέρασε ἕνας πεγλέρμπεεῖς | ἀπὸ τ(ὴν) λάρεσσα τὸν μίναν τὸν φευρουάριον κ(αὶ) τῶ | αὔτον χρόνο απόθανεν κ(αὶ) βασιλεὺς σουλτὰν | μουράτης ὁ ὅποιος βασιλεὺς ἦτὸν πολ' στερεῶς εἰς τ(ὴν) | γνόμην κ(αὶ) ζάπτζὴς καλὸς στοὺς πασιᾶδες κ(αὶ) ἠς ὅλον | τὸν κόσμον.*

Ἐν τῷ παραφύλλῳ πρὸς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου : † *ἐπὶ ἔτους· ζρμθ* [* 7149 = 1640/41] *στοῦ σουλτὰν ἠπραεῖμι ἐχάλασαν | τάαςπρ(α) κ(αὶ) τὰ εκατεβασεν οποῦ ἐπερνοῦσαν ρκ κ(αὶ) ἔκαμὲν τα | π· κ(αὶ) ὁ κόσμος δὲν εὕρησκαν ασπρ(α) κ(αὶ) το ἔδιδαν κ(αὶ) ευδομήντα | κ(αὶ) πάλυν δὲν εὕρησκαν ασπρ(α) κ(αὶ) ἐκηνδὶνευσαν νὰ σκοτόσι ἕνας | τὸν ἄλλον.*

Καὶ κατωτέρω : † *ἐπὶ ἔτους ‚ζρμθ· τοῦ βασιλεος σουλτὰν· ἠπραῆμι ἐχάλασε τα ασπρ(α) | ὁποῦ ἐπερνοῦσεν τῶ γρόσι ρκ κ(αὶ) ἔκαμεν το ὀγδοῦντα ⟨κ(αὶ) τὸ ἔδιδαν⟩ | κ(αὶ) τῶ ἔδιδαν κ(αὶ) ἐβδομήντα ἀλὰ ασπρ(α) δὲν ἦταν κ(αὶ) ἦταν μεγαλη στενοχορία | στὸν κόσμο· κ(αὶ) ἀπὸ τ(ὴν) ποίνα ἐπνήγεισαν στὸ ποτάμη τ(ῆ)ς λάρησας κὲ ἀλοῦ | ἐσφάγισαν ἕνας τὸν ἄλο κ(αὶ) μὲ τα ασπρ(α) ἦρθεν ὁ καπίλαγας ἀπο τ(ὴν) λα | ρισσα· κ(αὶ) ἤφερεν νάρκια διαπάσα τηποτας κ(αὶ) ἔλεγαν πος | ἦταν χίληα τριακόσια νάρκια· κ(αὶ) ἦταν φνήα μὲ τὸ να μ . . . . | ἦταν ασπρ(α) κ(αὶ) ἀπὸμιναν ἡ τέχνες ὅλες κ(αὶ) δὲν ἐδούλεβαν.*

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος (ταύτην μόνην τὴν πινακίδα σῴζει ὁ κῶδιξ) μεταξὺ ἄλλων ἀναγινώσκομεν : † *το παρῶν βηβλήον· ὕγουν το ἀναγνοστηκῶν· το ἐπῖρα | ἐγὼ ὅ παπ(α) μεθώδιος ἐν το ἔπτακις χιλιοστό·* [* ἑκατοστῷ ?] *ἤκοστὸ ἕκ|κτο ἐν μινὶ ἠουνίο· ἐν κῶνςατίνου πόλη κ(αὶ) πέραν γα|λατὰ διάςπρα — π —.* Ἕπεται ἡ μονοκονδυλιά : *Μεθόδιος ἱερομόναχος.* Καὶ κατωτέρω : † *τῷ παρὸν βηβλή(ων) ὑπάρχη ἐκ τῆς μονὴς τ(ῆ)ς παναγί(ας) τ(ῆ)ς | ἐπὸνομαζο⟨μένησ σελητζηανοι⟩ὅτησας :* — Καὶ κατωτέρω : † *τὼ παρὸν βηβλή(ων) ὑπάρχη του παπ(α)μεθοδίου.*

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

337

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,108 × 0,155 Αἰὼν XVIII Φύλλα 123

Ἐγκόλπιον ταξειδιώτου μοναχοῦ ἐκ τῶν καλουμένων ζητιάνων.

Ἐν αὐτῷ διάφορα σημειώματα καὶ δὴ ἀναγραφαὶ βαπτιστικῶν ὀνομάτων ἐγγραφομένων πρὸς ἐκφώνησιν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Προθέσει.

Πολλὰ φύλλα ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

338

Χάρτης Διαστ. 0,12 × 0,155 Αἰὼν XVII Φύλλα 275

1 (φ. 2α) «Βίος τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· καὶ περὶ δράκοντος . . .».
Ἀρχ. : Ἀκούσατε ἀδελφοὶ θαῦμα παράδοξον· γενόμενον ὑπὸ τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· ἐγένετο κατὰ τοὺς καιροὺς Γεωργίου ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ . . .

2 (φ. 8β) «Ἐξήγησις περὶ τῆς στενῆς πύλης· καὶ τεθλιμένης ὁδοῦ».
Ἀρχ. : Ἡ στενὴ πύλη καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς τὴν ζωὴν . . .

3 (φ. 10α) «...Ἰωάννου... Χρυσοστόμου, λόγος διὰ τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ ἡμέραν τὴν ἁγίαν Κυριακήν· ἢ πῶς πρέπει ὁ καθένας νὰ τὴν τιμᾷ καὶ νὰ τὴν ἀποδέχηται...».

Ἀρχ.: Ἀνάγκη μεγάλη μὲ ἀναγκάζει σήμερον, νὰ εἴπω ὀλίγα καὶ μερικὰ λόγια πρὸς ἐσᾶς τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανούς...

4 (φ. 17α) Ἀποσπάσματα ἐκ πατερικῶν βιβλίων.

5 (φ. 18α) Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας «... λόγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς καὶ περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας».

Ἀρχ.: Φοβοῦμαι τὸν θάνατον, διατὶ μοῦ εἶναι πολλὰ πικρός, φοβοῦμαι τὴν γεένναν διατὶ εἶναι αἰώνια· φοβοῦμαι τὸν τάρταρον, ἤγουν τὸν μπάγον...

Ἐν τέλει, φ. 32β, ἀναγινώσκομεν : *οὗτος ὁ θεῖος κ(αὶ) ἱ(ε)ρὸς πολεῖτικ(ὸς) λόγος τέλος Καὶ πέρας εἴληφε· παρ' ἐμοῦ* | *Γεωργίου τοῦ Θεσαλονικέως, ὁ μεταγλωτήσ(ας) αὐτὸν· κ(αὶ) ἐγράφ¨ ὑπὸ χειρὸς κα|μοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ μητροφάνου ἐν συγκροβλαχία μ(ὴν) ἀπρίλλ,· κε': θ(εο)ῦ τὸ δῶρον κ(αὶ) μητροφάν(ους)* | *πόνος : ζρις'* [*7116 = 1608].

6 (φ. 33α) «Λόγος νουθετικὸς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πρὸς τοὺς νεωστὶ ἀρχαρίους, εἰς τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα· ὁ ὁποῖος ἐβάλθηκεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν παρὰ Νικολάου Συρρίου ἀλιτροῦ».

Ἀρχ.: Μάθε ἐσὺ ὁποῦ ἔχεις ἐπιθυμίαν, καὶ ὄρεξιν μοναχικήν, σχῆμα νὰ περιλάβῃς...

7 (φ. 34β) «Λόγος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μεθοδίου ἀρχιεπισκόπου [Πατάρων], προγνωστικός· εἰς τοὺς ὑστέρους καιροὺς πεζευθεὶς παρ' ἐμοῦ Νικολάου ἀλιτροῦ».

Ἀρχ.: Μὲ πᾶσα δίκαιον, εἶναι τὸ λοιπόν, ἀνάγκη νὰ ἠξεύρῃς ἀγαπητὲ ἀδελφέ, καὶ ἐν Χριστῷ ἠγαπημένε, κῦρ Γεώργιε, ὅτι ὅταν ὁ Ἀδάμ...

Ἐν φ. 34β, ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ, γέγραπται κατὰ τὸν XVIII ἴσως αἰῶνα : *τινὰς μὴν πισεύσῃ τὰ ὅσα λὲγει ἐδώ, ὅτι πρῶτον* | *δὲν εἶναι τοῦ ἁγίου μεθοδίου αὐτά, καθὼς λέγει αὐτὸς ὁ* | *ψεύςης, κ(αὶ) δεύτερον εἶναι ὅλα ἐναντία τῆς θείας* | *γραφῆς, κ(αὶ) παραμύθια* —.

8 (φ. 58β) «Μεθοδίου ἐπισκόπου Πατάρων· ἐρώτησις περὶ τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν».

Ἀρχ.: Ἐν δὲ τῷ εὐδομοτικῷ χρόνῳ τῆς μεσούσης χιλιάδος· μέλλει συνεξιέναι καὶ πολεμῆσαι καὶ κατακυριεῦσαι τοὺς τῶν Ἑλλήνων μετανάστας...

Ἐν φ. 58α γέγραπται χειρὶ τοῦ XVIII ἴσως αἰῶνος : *αὐτὰ δὲν εἶναι τοῦ ἁγίου μεθοδίου· ἔτζι μοῦ* | *φαίνεται, μήτε ἐδύνατο ὁ ἅγιος νὰ γράψῃ* | *τοιαῦτα· εἰδὲ* | *κ(αὶ) ἔγραψεν* | *ἄλλα ἴσως* | *νὰ ἔγρα:|ψε τα ὁποῖα* | *εἶναι χα:|μένα.*

9 (φ. 63β) «Περὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἀντιχρίστου».

Ἀρχ.: Μετὰ τὴν θεόλεκτον φωνὴν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου· ὅταν ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων...

10 (φ. 70β) «Περὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἓξ συνόδων».

11 (φ. 74β) «Διήγησις εἰς τὸ γενέσιον τῆς Θεοτόκου...».

Ἀρχ.: Ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν σαλπίσωμεν, πνευματικῇ κιθάρᾳ· ἡ [*sic] γὰρ ἐκ σπέρματος Δαβίδ, σήμερον τίκτεται ἡ μήτηρ τῆς ζωῆς...

Τοῦτο εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ προοιμίου, ἡ κυρίως διήγησις ἄρχεται ἀπὸ φ. 79β οὕτω : Εἰς τὴν Ἰουδαίαν τὴν Παλαιστίνην ἦτον ἕνα ζεῦγος θεῖον, εὐλογημένον παρὰ Θεοῦ...

12 (φ. 100α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν, Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ . . . ».

Ἄρχ. : Εἰς τὸν καιρὸν ὅταν ἐβασίλευαν οἱ χριστιανικώτατοι βασιλεῖς, Ὀνώριος καὶ Ἀρκάδιος, ἦτον ἕνας ἄρχοντας καλὸς ἄνθρωπος, καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ τὸ ὄνομα του Εὐφημιανός . . .

13 (φ. 112α) «Εὐτελοῦς Μεθοδίου ἱερομονάχου, λόγος εἰς τοὺς Μακαβαίους».

Ἄρχ. : Καθώςπερ ὁ σίδηρος ὦ εὐλογημένοι Χριστιανοὶ ὁπόταν μιχθῇ μετὰ τοῦ πυρός . . .

14 (φ. 120α) «Τὰ δώδεκα ἄρθρα τῆς πίστεως ἡμῶν, ἤγουν εἰς τὸ πιστεύω· καὶ περὶ τῆς ἐλεύσεως Χριστοῦ».

15 (φ. 128α) Περὶ τῶν ἑπτὰ μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας.

16 (φ. 129α) Περὶ τῶν μεγάλων ἁμαρτιῶν καὶ τῶν καθολικῶν ἀρετῶν.

17 (φ. 131α) «Περὶ γαστριμαργίας· καὶ ὅτι βλάπτει μεγάλως τὸν θέλοντα σωθῆναι· καὶ περὶ ἑτέρων σφαγμάτων . . .».

Ἄρχ. : Ἡ γαστριμαργία, καὶ μετὰ οἴνου· ἢ καὶ ὕδατος πολυποσία . . .

18 (φ. 136α) «Λόγος περὶ ἐγκρατείας· ἐλπίς· ὑπομονῆς καὶ λύπης».

Ἄρχ. : Πρόσεχε ἀδελφέ· ὅτι ἡ γαστριμαργία· ἡ ἀκηδία· καὶ ἡ λύπη . . .

19 (φ. 139β) «Περὶ ἀδελφοῦ ὄντος ἐν κοινωβίῳ [sic] πῶς δεῖ διάγειν· καὶ περὶ οἰκονόμου· καὶ ἡγουμένου, πῶς πρέπει ἐπιτιμᾶν τοὺς πταίοντας . . . ».

Ἄρχ. : Ὅστις βούλεται σωθῆναι ἐν κοινωβίῳ· καὶ ἐν τῷ χορῷ τῶν μαρτύρων . . .

20 (φ. 144α) «Περὶ ἀργυροπράτου τινός· καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ».

Ἄρχ. : Ἦν τὶς ἀργυροπράτης ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ, νεώτερος· ὀνόματι Ἀνδρόνικος· ἔλαβε δὲ γυναῖκα θυγατέρα ἀργυροπράτου ὀνόματι Ἰωάννου· τὸ δὲ ὄνομα αὐτῆς Ἀθανασία . . .

21 (φ. 150α) Ἀνεπίγραφον. Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Ἄρχ. : Ἔλεγον περί τινος νεωτέρας· ὅτι ἐτελεύτησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς, καὶ ἀπόμεινεν ⟨μ⟩ ὀρφανή . . .

22 (φ. 151β) Ἀνεπίγραφον.

Ἄρχ. : Ἦν τὶς κοσμικὸς πάνυ εὐλαβής· καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἀββᾶν Ποιμένα . . .

23 (φ. 152α) Ἀποσπάσματα καὶ διηγήσεις ἐκ πατερικῶν καὶ γεροντικῶν βιβλίων.

24 (φ. 176β) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου « . . . περὶ ἐξαγορεύσεως ἁμαρτημάτων καὶ τῶν προσηκόντων ἐπιτιμίων αὐτοῖς».

25 (φ. 180α) Περὶ τῶν δασυνομένων λέξεων.—Ἀνεπίγραφον ἔμμετρον, ἀτελές.

Ἄρχ. : Τὸν Ἀβραάμ, ὦ φίλτατε, ἀβραμιαῖοι παῖδες

. . . .

Τελ. : Καὶ ἅζω δὲ τὸ σέβομαι, μὴ ἄζω τό, ξηραίνω.

26 (φ. 180α) Ἑρμηνεῖαι λέξεων.—Ἀνεπίγραφον καὶ ἀτελές.

Ἄρχ. : Ἁβρίκεστρον· ἀληθέστερον· ἁβρικές, ἀληθές . . .

Τελ. : ἀνέσπερον, ἀσκότεινον.

27 (φ. 181α) Γλωσσάριον ἀπὸ Α μέχρι Ε λέξεων δασυνομένων.

Ἄρχ. : Ἁβροσύνη· φαιδρότης· λαμπρότης· ἁβροτάζω· ἁμαρτάνω· ἁγιάσατε· προευτρεπήσατε· κηρύξατε· ἁγιάσαι· καρπῶσαι· καῦσαι ἁγίως·

Τελ. : εὐρυχωροτέρα· τ(ῶν) οὐ(ρα)νῶν· ἡ πλατυτέρα τῶν οὐ(ρα)νῶν· ἡ Θ(εοτό)κος μαρία ὑπάρχει· . . . ἕψισ(ας)· ἑψώμισ(ας)· ἔθρεψ(ας)· ἑψόμ(εν)ος· ἀκολουθήσων· ἕψων· ἀκολουθῶν (καὶ ἀκολουθοῦσί τινα ὑπὸ μεταγενεστέρας βαναύσου χειρὸς γεγραμμένα).

Τὸ φ. 187 ἔχει γραφὴ ἐπὶ διαφόρου χάρτου καὶ ὑφ' ἑτέρας χειρὸς ἐκείνης, ἥτις ἔγραψε τὸ λοιπὸν γλωσσάριον.

28 (φ. 189α) Γλωσσάριον δασυνομένων λέξεων ἐκ τῶν τοῦ Α.

"Αρχ. : Αἷμα τοῦ αἵματος, τῷ αἵματι, αιμασία, τὸ ἐκ χαλίκων ᾠκοδομημένον τειχίον ἄνευ πηλοῦ, ἤγουν ὁ ξηρότειχος . . .

Τελ. : Αἰσύφηλος· ὁ δειλός· ὁ φοβησμένος [sic]· δειλία· ὁ φόβος ἐστί· καὶ ἔναι ἐναντία τῆς ἀνδρείας . . .

29 (φ. 191α) Γλωσσάριον δασυνομένων λέξεων τοῦ Η, Ι, Ο, Υ, Ω.

"Αρχ. ἐμμέτρως : Σκόπησον φίλε νουνεχῶς καὶ [τὸ] Η στοιχεῖον . . .

Τελ. : ὦτάν, κλητική, ἀντὶ τοῦ, ὦ οὗτος. ὦ φίλε· ὦ τάλας· ὦφήμερε· ὦ ἄνθρωπε.

Πολλαχοῦ μεταγενέστεραι χεῖρες ἔχουσιν ἐπιφέρει διορθώσεις καὶ συμπληρώσεις.

30 (φ. 219α) Γλωσσάριον περιλαμβάνον λέξεις ἐκ τοῦ Α, Ε, Δ, Β, Η, Ι, Κ, Π, Φ, Λ, Υ, Χ, Θ, Σ, Γ, Ρ, Ο, Λ (καὶ πάλιν), Ν.

"Αρχ. : "Ασπετον· πολλὰ μέγαν· "Ασποδος· ἔχθρα· μῖσος . . .

Τελ. : . . . νωθρόν· ἀσθενές· βραδύ.

31 (φ. 226α) Γλωσσάριον περιλαμβάνον λέξεις τοῦ Α, Π, Σ, Κ, Ε, Μ, Κ (καὶ πάλιν).

"Αρχ. : 'Αλθαίνων, ἰατρεύων, θεραπεύων : ἀλθαίνοντα, ἰώμενον, θεραπεύοντα : 'Αφίκετο· ἐλήλυθεν· ἦλθεν· ἀφῖκται· παραγέγονε.

Τελ. : . . . Κνίσσα κυρίως λέγεται τὸ ἀξούγγιον· ἀπὸ τὸ κνίζω· καὶ τὸ κνῶ· τὸ τέστιν [sic] τὸ κόπτω· καὶ ἀπὸ τὸ κνίσμα· τὸ σπάραγμα, ὅτι τὸ ἀξούγγιον τὸ σπαράττουσι· καὶ τὸ εὐγάνουσι ἀπὸ τὰ ἔγκατα : καὶ ἀνέχομαι· τὸ ὑπομένω.

'Εν πᾶσι τοῖς ἀνωτέρω γλωσσαρίοις αἱ κατειλεγμέναι λέξεις ἔχουσι τἀρχικὸν αὐτῶν γράμμα ἐρυθρόγραφον.

32 (φ. 230β) 'Εκ τῶν « . . . τοῦ Γεωργίου τοῦ Ζυγαβηνοῦ· κ(αὶ) Θεοδώρου τοῦ Πτωχοπροδρόμου» περὶ τῶν δασυνομένων καὶ ψιλουμένων λέξεων τῶν ἑπτὰ φωνηέντων.—'Εμμέτρως, καταλογάδην.

"Αρχ. : Τὸν 'Αβραὰμ ὦ φίλτατε, ἀβραμιαῖοι παῖδες·
ἅπαξ ἁπλῶς, καὶ ἅγιος· ἅπαξ κ(αὶ) ἁμπαξάδες
. . . .

Τελ. : Τὸ οὕτω θαυμαστικὸν ἐστὶ καὶ βάρυνε ὦ φίλε·
τὸ δέ γε πάλιν κλητικόν· τοῦτο ἀεὶ περίσπα.

Μετὰ ταῦτα, φ. 232β-233α, ἕπονται ταῦτα, ἐπίσης καταλογάδην :

Φίλε ἀρκεῖ σοι ἐνταῦθὶ τὸ ὕφος τῶν γραμμ(ά)τ(ων)
τῶν φωνηέντων τῶν | ἑπτά, τὴν θέσιν κ(αὶ) τὴν τάξιν·
ποῖτε κ(αὶ) ποῦ δασύνοντ(αι) ποῖτε κ(αὶ) | ποῦ ψιλοῦνται·
ἵνα σολοικοβάρβαρα μηδ' ὅλως γράφης | ἐπεὶ
κ(αὶ) παίγνιον ἀναφανῆς τῆς εὖ εἰδόσι ταῦτα·
πλὴν ἡ | γραφὴ ἀγροικητῆ· βούλεται διεξείην·
ὡς ἄθροισμά τ(ε) τῶν πο|λλῶν· κ(αὶ) νέων φοιτητῶν τε,
κ(αὶ) μή τις μῶμον μοι προσθῆ ὥςπερ | τοῖς μὴ εἰδόσιν,
ἀλλ' οὖν κ(αὶ) ἀκριβῶς εἰδὼς γράφειν ἐπιςα|μένος,
γράφειν ἀλλ' οὐκ' ἐθέλω·

ὅτι τοῖς φητηταῖς τουτί πο|λεπαχθὲς ὑπάρχει,
κ(αὶ) ἐπειδὴ ἐντᾶυθα εὔθασα (;) σὺ δὲ καλῶς | μοι πρόσχες·
Φ. 233α *ἀμίσθωτος κ(αὶ) νήστις τε τὸ γράφειν ὀυκ ἴσχύ || ω,*
δι' ὅτης ψωμόν μοι ἔφερες, ουτ' ἴνον τὸν εὐώδη,
ὀύτε τυρ(ὸν) | εἰς ὄψον ται, ὀύτε ὠὰ ὀρνήθων·
ἅπερ οἱ οἶκοι πλήθουσιν· | ἀεὶ γὰρ τῶν πενήτ(ων)·
ἀλλ' ὀύτ' ὀλίγα κήπια, ἢ κὰι τινὰς ὀπώρασ, |
ἵνα ἐσθίων πρ(ὸς) μικρ(ὸν) ἰσχύω λέγ(ειν) τᾶυτα·
ἀλλ' ἀλῆθῶς κ(αὶ) φανε|ρῶς λέγω σοι ταῦτα φίλε·
χθές τε κ(αὶ) πρώην νηστικὸς· οὐκ ἐζή|μωσα οἶκοι,
δὴ ότις μὲν ἀλεύριον εἶδε θ(εὸ)ς οὐκ ἦτον,
κ(αὶ) νόμις|μά μοι πίςευσον οὐδὲν μ' εὑρέθη ὅλως·
ὀυτ' ἄσπρα, ὄυτε κὰν | σουλδὴ· ὀυδ' ὀβολοῦ μικρόν γε,
τοῦ ἀγωρᾶσαι ἄρτον τε ἰχθὺν, τυρ(ὸν) ἢ οἶνον,
ἢ ἕτερον ὀψώνιον, μικρότερον εἰς γέυσιν·
ἢ πράσσον | ἢ κ(αὶ) σκόροδον, κἂν φύλλα μαρουλίων,
ἠρξάμην ὀλιγοθυμεῖν | κ(αὶ) συνεσκοτιζόμην·
πολλὰ γοῦν ἐντραλίσθηκα, κ(αὶ) ἄρχησα δα|κρὺειν·
κλάιον κ(αὶ) ὀδῦρόμ(εν)ος λεὶψιν τῶν ἀργυρίων,
κ(αὶ) ἐν τῶ κόλ|πω ψηλαφῶ ἄρα γε μήπως τύχω,
ὀυδ' ἕνα αὐτῶν ἐνέτυχων | νὴ τὴν σοφίαν πάσ(αν)
πολλὰ τὴν εἶπα πεῖνα μου δίφθογκον | να σε γράψω·
κ(αὶ) μόνῳν ἔασον μικρ(ὸν), μῆ σκοτϊσθῆ τὸ φώς μου· |
κ(αὶ) μῆ ὁ νοῦς μου ἐκτραπῆ ἄλλως ἐξάλλου γὲνω·
κ(αὶ) πρός με ἀπὲ|κρίνατο πλήρης θυμοῦ μεγάλου,
κ(αὶ) τρὶφθογγον εἰ γράψης με, | κ(αὶ) οὐ κορέσεις γάρ με·
πληροφορήσου το καλῶς γοργὸν να | σε ὀλέσω·
ῥίψω σε κ(αὶ) κατὰ γῆς, κ(αὶ) χάσης τὴν ζωήν σου·
κ(αὶ) ὀύ|τως οὐχ' ὑπήκουσε εἰ μὴ νὰ τὴν χορτάσω·
κ(αὶ) τάυτα μέν σοι ἔγρα|ψα ἐν ςόιχοις μετριάζων·
κ(αὶ) σύγγνωθί μοι ἀδελφὲ τάυτα σοὶ | μνημον[εύ](ειν)
κ(αὶ) σοῦ μνησθείη κ(ύριο)ς ἐν τέρματι τῶν χρόν(ων)·
νῦν κ(αὶ) ἀεὶ | κ(αὶ) πάντ(ο)τε ἀμὴν τε εἰς ἀιῶνας : —

33 (φ. 235α) [Ὀρθογραφικοί, γραμματικοὶ καὶ συντακτικοὶ κανόνες]. Κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν ὡς τὰ πολλά. Πολλαχοῦ ἀναπτύσσονται γραμματικῶς ἐκκλησιαστικὰ χωρία. Ὕλη χρήσιμος διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς διδακτικῆς καὶ τῆς παιδείας ἐν γένει ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

34 (φ. 258α) Τύποι ἐπιστολῶν πρὸς πατριάρχην, ἐπίσκοπον, μητροπολίτην, ἡγούμενον, ἱερομόναχον, ἱερέα, ἄρχοντα, μοναχόν, εἰς κοσμικὸν ἱερέα, «διάκον», «διάκον κοσμικόν», «ἄρχονταν τοῦ αὐθεντός», «ἄρχοντα», «ἄρχοντα μέγαν», «ἄρχοντας», «ἄρχοντα καὶ ἐγκάρδιον φίλον», «νοταρίους», «ἀπὸ μητροπολίτην πρὸς ἀρχιεπίσκοπον», «ἀπὸ μητροπολίτην πρὸς ἐπίσκοπον», «ἀπὸ ἐπί-

σκοπον πρὸς μητροπολίτην», «εἰς αἰχμάλωτον ἄνθρωπον καὶ ἀδικημένον». Ἐν φ. 264β-265β ὡς τύποι ἐπιστολῶν πρὸς νοταρίους κατεχωρίσθησαν δύο γράμματα ἀπευθυνόμενα πρὸς Θεοδόσιον [Ζυγομαλᾶν] πρωτονοτάριον καὶ ῥήτορα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

35 (φ. 267α) Γράμμα ἀφιερωτήριον πρὸς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Μονοσπήτου, τοῦ ἔτους ϛωιγ, μηνὸς Δεκεμβρίου, ἰνδικτιῶνος γ' [* 6813 = 1304].

36 (φ. 268α) [Τύπος ἐπιστολῆς πρὸς ἄρχοντας, ἀνεπίγραφος].

37 (φ. 268α) «Πανδεκτική» [= ἀπανταχοῦσα, ὑπὲρ μοναστηρίου παθόντος παρὰ θαλαττίων λῃστῶν].

38 (φ. 269α) Γράμμα ἀχρόνιστον ἀδήλου τινὸς Μητροφάνῃ ἱερομονάχῳ «καὶ ἐν πνευματικοῖς πατρασιν ἰσαρίθμῳ . . . ἐν τῷ θείῳ καὶ ἱερῷ μοναστηρίῳ τοῦ Μεγάλου Σωτῆρος».

Ὁ Μητροφάνης οὗτος εἶναι προφανῶς ὁ βιβλιογράφος τοῦ κώδικος.

39 (φ. 270β) «Περὶ πῶς γράφει ὁ ἀρχιερεὺς τοῖς ἄρχουσι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας».

40 (φ. 270β) Τύπος γράμματος «ἀπὸ μητροπολίτην πρὸς μητροπολίτην».

41 (φ. 271α) Ἀποσπάσματα καὶ διηγήσεις ἐκ γεροντικῶν καὶ πατερικῶν βιβλίων. Τὰ φ. 119β, 178, 179, 229β, 233β, 234 τελείως ἄγραφα. Τμῆμα τοῦ φ. 234 ἔχει ἀποκοπῆ διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Ἐν φ. 1α-β δοκίμια κονδυλίου, ἐν φ. 135α τεχνικὸν κόσμημα. Ἐν φ. 230α ἡ ἑξῆς ἑρμηνεία παλαιογραφικῶν βραχυγραφιῶν :

(ὁ· ὁ· ὁπ·) ϙ· οὐ:) ~· ῶ:) π πῦ):

Ἐν φ. 275β μεταξὺ διαφόρων δοκιμίων κονδυλίου καὶ τὸ σημείωμα :

τω παρὼν βεβληον ὑπάρχη του αγιοῦ | μαιτάιωρου . . .

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ μέλανος βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις διαμέτρου 0,015.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 55.

339

Χάρτης στιλπνὸς | Διαστ. 0,133 × 0,19 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 40

1 (φ. 3β) «Ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ», ἀνεπίγραφος.

2 (φ. 6β) [Ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ].—Ἀνεπίγραφος.
Ἀρχ. : Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου· αἰνεῖτε δοῦλοι κύριον . . .

3 (φ. 9β) «Τοῦ φιλοσοφωτάτου [Νικηφόρου] Βλεμμύδους ἐκλογὴ ἐκ τῆς Ψαλτῆρος».

4 (φ. 35α) Ἰωάννου [Δαμασκηνοῦ] «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐπὶ προσδοκίᾳ πολέμου, οὗ ἡ ἀκροστοιχίς : Τοῖς σοῖς ἄχραντε συμμάχησον οἰκέταις».

5 (φ. 38α) «Εὐχὴ παρακλητικὴ εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν».

"Αρχ. : Δέσποτα πολυέλεε Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν πρεσβείαις τῆς παναχράντου...

Δι' ἑτέρας χειρὸς τῆς γραψάσης τὸν κώδικα.

Ἐν φ. 3α ὑπὸ χειρὸς τοῦ XVIII αἰῶνος γέγραπται : † *τὸ παρὸν βιβλίον, ὑπάρχει ἐκ τῆς ἱερᾶς | κ(αὶ) βασιλεικῆς μονῆς τοῦ μετεώρου, κ(αὶ) δί|τοις τὸ ἀποξενώση, νὰ ἔχῃ ... | ... | ... | ... | ... κ(αὶ) τὴν κατάραν τῶν | κτητόρῶν ἀθανασίου κ(αὶ) ἰωάσαφ ...*

Ἐν φ. 6α, μεταξὺ ἄλλων, γραφῆς τοῦ XVII αἰῶνος καὶ τὰ ἑξῆς : *Τῷ πανιεροτάτῳ θεοπροβλίτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ μοι | δεσπότῃ ἁγίῳ Λαρίσσης | Κῷ Κῷ μελετίῳ.*

Ἐν φ. 40β μεταξὺ δοκιμίων κονδυλίων κλ. κλ. Ζαχαρίου τινὸς μοναχοῦ σημείωμα ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι κτῆμα «τοῦ Μετεώρου». Αὐτόθι καὶ τὸ ἑξῆς σημείωμα :

* ἤτοι : *αωζ* [=1807] *βηον αστοχα διεξετ(ρ)εξα δολλη(ως)* [?]

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος τὰ ἑξῆς : *†ἐτοὺς 1765 ἐν μηνὶ αὐγούςου — 5 | ἐδέθη το παρόν βηβλήου διὰ χηρὸς ἀναςἀσίου | ιερομονάχου.*

Στάχωσις ἐκ χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 339.

340

Χάρτης Διαστ. 0,095 × 0,14 Αἰὼν XVIII Φύλλα 206

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων στιχηρὰ ἐκ τοῦ ὀκτωήχου, πολυελέους, δοξολογίας, κοινωνικὰ κλ. —Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Μπαλάσιος ἱερεὺς καὶ νομοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (φ. 149α, 152β, 160β, 170α, 174α).

[Μανουὴλ] Χρυσάφης (φ. 152α).

Πέτρος Μπερικέτης (φ. 154α, 202β).

Μελχισεδὲκ [ἐπίσκοπος] (φ. 164α).

Χρυσάφης ὁ νέος (φ. 167α, 197α).

Παρθένιος [ἱερομόναχος ὁ ἐκ Τρίκκης] ὁ Μετεωρίτης (φ. 182α, 184α).

Λογγῖνος Μοναχὸς (φ. 184β).

Ἰωάννης ὁ Λαμπαδάριος (φ. 185α).

Ἀντώνιος [...] (φ. 190α, 191α, 191β, 193α).

Δαμασκηνὸς ἰβηρίτης (φ. 200β).

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος περὶ τῶν μουσικῶν σημαδίων.—Φ. 149α : μέλος ἔχον

ἐπιγραφὴν «τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὴν τράπεζαν ἐν ἀρίστῳ ποίημα κὺρ Μπαλασίου». Διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ διάφοροι γραφαὶ ἐν τῷ κώδικι, ὧν τινες βάναυσοι. Τὰ φ. 5β-7β, 39β, 71β, 109β, 173, 181, 188, 195β, 205β, 206α ἄγραφα. Ἐν τοῖς παραφύλλοις σημειώματα ἰδιωτικὰ κτήτορός τινος τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα. Ἐν φ. 1β τὰ βαπτιστικὰ *Πούλιος, Αὐγέρου*, κλ.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ κοσμήματα ἔντυπα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

341

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,165 × 0,198 Αἰὼν XVIII Φύλλα 88

Μαθηματάριον

περιέχον κυρίως ἑλληνολατινικὰ θέματα, ἑρμηνείας, τύπους τῆς λατινικῆς γραμματικῆς.

Ἐν φ. 1α : *Ὅσους, ἐν τῇ Λειψίᾳ ὤν, ἐνταφίασα,*
Τὸν μακαρίτην Ἰωαννην παπα Εὐθυμίου. — — 8 Μαΐου. 1780.
Τὸν Κωνςαντῖνον Γεωργίου Βλαχ(ον) — — 14 Ὀκτωβρίου. 1784.
Τὸν Ρῶσσον Τριανταφύλλου Βουλγ(αρον) — — 9 Μαΐου. 1785.
Τὸν Νικόλαον Ἰωάννου Πάνου βλαχ(ον) — — 15 Μαρτίου. 1787.
Τὸν Ἰωάννην Ἡλίαν Σταμπολ : — — — 3 Ἰανουαρίου. 1787.
Τὸν Μανόλην Ἰωάννου Πάνου Βλαχ — — 9 Μαΐου 1788 :
Τὸν Θεόδωρον Ἡσαΐου Ρῶσσον — — — 17 Ἰαννουαρίου 1.7.89·
Τὸν Μωϋσέα ρῶσσον — — — — — 15 Μαρτίου, 1789·
Τὸν Γεώργιον Μωσέ(ως) ἀδελφὸν Ρῶσσον 18 Νοεμβρίου. 1790.
Τὸν Κωνςαντῖνον Παναγιώτου Εὐαγγελινοῦ 25 Μαρτίου. 1791.
Τὸν Ἰωάννην Νικολάσκουλου Βλάχ(ον) : ἐν Χάλλῃ 8 Σεπτεμβρ. 1791.
Τὸν Παναγιώτην Εὐαγγελινὸν — — — — — 4 Ἰαννουαρίου. 1792.
Τὸν ΓεροΚωνςαντῖνον Καςοριανὸν — — — — 15 Φευρουαρίου. 1793.
Τὸν Ζαφύρην ἀδελ : Μίλια Ἀμπελακιώτην — — — 2 Ἰουνίου. 1793.
Τὸν Χριςόδουλον μονόφθαλμον Ἀρτινὸν. 4 Αὐγούστου. 1793.
Τὸν Ἰωάννην Πετρόβιτζι Μοσχοβίτην 8 Μαΐου. 1794.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 225 (σημειοῦται ἐν φ. 1α) καὶ Β —.

342

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,18 × 0,262 Αἰὼν XVIII Σελίδες 51

1 (σ. 3) Στιχηρὰ ἐκ τῆς Ὀκτωήχου.

Ἀκέφαλα, ἀποσπασθέντος κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος τοῦ πρώτου φύλλου.

2 (σ. 45) «Κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ὁ ὁποῖος ψάλλεται εἰς τὸ ἀπόδειπνον τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας».

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,12 × 0,182. Πολλαχοῦ ἐπίτιτλα καὶ ἄλλα κοσμήματα. Ἡ σελίδωσις παλαιά, τοῦ βιβλιογράφου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

343

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,10 × 0,15 Αἰὼν XVI Φύλλα 229

1 (φ. 1α) Σημείωμα περὶ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, ἐν ᾧ σημειοῦται ποῦ, πότε, τίνων βασιλευόντων καὶ πατριαρχούντων, διὰ τίνα αἰτίαν ἑκάστη ἐξ αὐτῶν συνεκροτήθη καὶ ὑπὸ πόσων πατέρων.

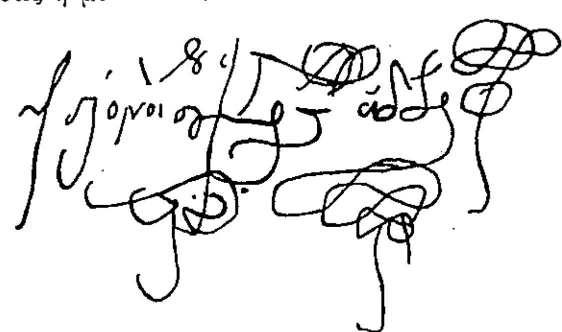
2 (φ. 1β) Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί.

Ἐν αὐταῖς παρενείρεται, φ. 50β-54α, «νόμιμον μερικόν». Τὰ δὲ φ. 101-148 ἐγράφησαν ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρὸς τοῦ XVII, ὡς νομίζω, αἰῶνος.

3 (φ. 158α) Νομοκάνων.

Προτάσσεται, φ. 149α-157β, «Σὺν Θεῷ ἁγίῳ πίναξ τοῦ παρόντος νομίμου» ἀναγράφων τὸ ὅλον κεφ. σλ', τὰ πάντα περιεχόμενα ἐν τῷ κώδικι.

Ἐν φ. 25β-26α, 28α (ἔνθα κείμενον τῆς ἀκολουθίας τοῦ σχηματολογίου) παρετήρησα *ναὶ* διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 11β ἀναγράφονται βαπτιστικά τινα ὀνόματα, ὑπ' ἄλλης χειρὸς τῆς τοῦ βιβλιογράφου, ἐν οἷς *Κάλο*, *Νεράτζο*, *Ρίζος*. Ἐν φ. 21β, 57β, 229β τύπος συμμαρτυρικοῦ γράμματος περὶ τοῦ ἀξίου ἱερωθῆναι. Ἐν φ. 62β ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφα : † *δουκημῆ τοῦ κονδιλύου μού*. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 85α ἀποτετύπωται ἥκιστα εὐκρινὴς σφραγίς τις. Ἐν φ. 99β σημείωμα μνημονεῦον : *χοριω κατούσι*. Ἐν φ. 101α : † *Ε'τὶ ἀποχ(ριστο)ύ· 1669· μινῆ αὐΓοῦ|ςου· εισ ταῖς· ιγ· ἡμέρα παρ|ασκεβί· τω γιῶμα το μϊκρό· ἄνα|ψε· τῶ τζιαρσὶ τῆς λάρησας· | κ(αὶ) εκάϊ ὥστε δὲν ἀπόμινεν· μόνων· ὑγῆ'ς· S' [= καὶ] ςάκτη : | αποδοσης τοῦ σωτύρος :* μεθ' ὃ ἕπεται ἀμέσως ἡ μονοκονδυλιά :

* ἤτοι : † *διονοίσιος ἱερομόναχος ἀδελφος*

Ἐν τέλει, φ. 225β-227α, «περὶ παραιτήσεως ἐπισκόπων» σημείωμα γεγραμμένον ὑφ' ἑτέρας χειρὸς τῆς τοῦ βιβλιογράφου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

344

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,215 Αἰὼν XV Φύλλα 150

1 Περίοδος τοῦ βαρέως ἤχου ἐκ τῆς Παρακλητικῆς.
Ἄρχεται ἐκ τῶν λεγομένων ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ κατὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου, ἤτοι : Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ τῷ συντρίψαντι θανάτου τὸ κράτος . . .
Ἐν τέλει, φ. 60α, γέγραπται :
Κ(ύ)ριε Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστ)ὲ υἱὲ τοῦ θ(εο)ῦ, καταξίωσον S' [= καὶ] *τὸ λοιπὸν ἐυτόν(ως) ///// † Δομέτιος ἐλεεινός :·*

2 Περίοδος τοῦ πλαγίου ἤχου ἐκ τῆς Παρακλητικῆς.
Ἄρχεται ἐπίσης ἐκ τῶν λεγομένων ἐν τῷ Μεγάλῳ ἑσπερινῷ κατὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου, ἤτοι : Ἑσπερινὸν ὕμνον καὶ λογικὴν λατρείαν σοι Χριστὲ προσφέρομεν . . .

3 «Ἐξαποστειλάρια καὶ ἑωθινὰ τὰ ια'».
Ἐν τῇ σειρᾷ αὐτῶν ἐγράφη πρῶτον τὸ ς' ἐξαποστειλάριον καὶ ἔπειτα τὸ ε'. Δι' ὃ καὶ ὁ βιβλιογράφος κατιδὼν τὴν παραδρομὴν ἐσημείωσε δι' ἐρυθροῦ μέλανος ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 132α : *λάθος* S' *ἐγράφη πρῶτον τὸ ς'.* S' *γύρισε | τὸ φύλλον νὰ εὕρῃς τὸ ε' :·*
Ἐν τέλει δὲ τοῦ κειμένου τούτου, φ. 135β, ἀναγινώσκομεν δι' ἐρυθροῦ μέλανος γεγραμμένα :

* ἤτοι : † *θ(εο)ῦ τὸ δῶρον·* S' [=καὶ] *δομετίου τλήμονος ἱερο|μονάχου πόνος ,ςϡοδ'* [6974 = 1465] *δικεμρίῳ :·*

4 (φ. 136α) Στιχηρὰ προσόμοια ψαλλόμενα κατὰ τὴν ἑβδομάδα ὅλην. Ἀτελής.
5 (φ. 142α) Κανόνες καὶ τροπάρια.—Ἀκέφαλα, ἀτελῆ, κολοβά.
Τινὰ τῶν τελευταίων τούτων δὲν εἶναι γεγραμμένα χειρὶ τοῦ Δομετίου ἱερομονάχου, ἀλλ' ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν καὶ δὴ ὡς δοκίμια κονδυλίου. Ὁ δὲ κυρίως τὸν κώδικα φιλοπονήσας Δομέτιος ἱερομόναχος ἐλέγχεται ἀνὴρ φιλολογικὸς καὶ κριτικός. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις διορθοῖ τὸ κείμενον τῶν ὑπ' ὄψιν του κωδίκων καὶ δὴ εὐστόχως. Συνηθέστατα δὲ παραθέτει ἐν ταῖς ᾤαις καὶ τὴν γραφὴν δευτέρου κώδικος τῆς Παρακλητικῆς, ὃν εἶχε πρὸ ὀφθαλ-

μῶν, σημειῶν «τὸ ἕτερον πρωτότυπον . . . οὕτω». (Ἰδὲ π.χ. τὰ φ. 5β, 6β, 46α, 54β, 56α, 65α, 72α, 87α, 91α). Τὰ τοιαῦτα ἐν ταῖς ᾤαις σημειώματα καθιστῶσι τὸν κώδικα ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὸ ἐν αὐτῷ ἐκ τῆς Παρακλητικῆς κείμενον ἔχει διάφορον διάθεσιν τοῦ ἐν τοῖς ἐντύποις.

Ἐν φ. 1α ἀναγινώσκομεν γεγραμμένα ὑπὸ βαναύσων χειρῶν: *δωμαιτήου ἱερῶ|μωνάχου αἰῶνί|ά ἡ μνήμη*. Καὶ κατωτέρω: † *ἐτοῦτο Β'ηβληηῶ τοῦ | μετέορου* : — Ἐν φ. 148α, ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ, κεῖνται ἐρυθρόγραφα:

Τὴν c'ν σκεὴνεο' οινπ· αδος διερ οἰκθ· τῖσα

Πάντα τἀνωτέρω σημειώματα ἀνακτέα, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἰς τὸν XVI αἰῶνα.

Τὸ γεγραμμένον μέρος τῶν φ. ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,095 × 0,16. Τὰ φ. 1β καὶ 146β τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 140α-141β δοκίμια κονδυλίου δι' ἐρυθροῦ μέλανος. Τμῆμα τοῦ φ. 147 ἔχει ἀποκοπῆ διὰ ψαλίδος. Κατὰ δὲ τὴν ἀρίθμησιν τῶν φύλλων τὰ ὑπ' ἀριθ. 55 καὶ 59 ἠριθμήθησαν δίς, διακριθέντα ἔπειτα εἰς 55Α καὶ 55, 59Α καὶ 59. Ὁ κῶδιξ ἔχει ρυπανθῆ ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ κηροῦ καὶ μάλιστα ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἐξηρθρωμένου κατὰ τὴν ράχιν. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 80.

345

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,22 Αἰὼν XV Φύλλα 97

1 (φ. 1α) [Σοφοκλέους Αἴας].

Ἀκέφαλον, ἐλλιπές, κολοβόν.

Ἀρχ.: τὰ πρῶτα [(μελάνωμα) . . . α]ριστεύσας στρατοῦ,

Τελ.: Ἀγαμ. Εἴπ' ἦ γὰρ εἴην, οι [. . .] εὖ φρονῶν· ἐπεὶ

2 (φ. 25α) [Σοφοκλέους Ἠλέκτρα].

Ἀκέφαλον, ἐλλιπές, κολοβόν.

Ἀρχ.: οὐ γάρ σε μὴ γήρα τε καὶ μακρῷ χρόνῳ,

Τελ.: Ὀρ. ὦ σῶμ' ἀτίμως κάθέως ἐφθαρμένον.

3 (φ. 49α) [Περὶ Ἡσιόδου καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ].

Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.

Ἀρχ.: . . . κατὰ μὲν τὸν Πρόκλον παιδευτικῶς ποιῶν τοῦτο καὶ ἐξαίρων τὰ ξένα, εἴ που καλὸν ἔχοιεν· καὶ προτιμῶν τῶν ἰδίων· Ἑλικὼν γὰρ ἴδιον· Πιερία δὲ ὄρος . . .

Τελ.: . . . εἶναι δεῖ καὶ μνημονευτικὸν τὸν παιδευθησόμενον ὧν τὸ μὲν νοητικόν, δίδωσιν ὁ Ζεύς, τὸ δὲ μνημονευτικὸν ἡ Μνημοσύνη. Ἄλλως ὦ Μοῦσαι . . .

4 (φ. 60α) [Ἡσιόδου Ἔργα καὶ Ἡμέραι].—Ἀκέφαλον.

Ἐν τέλει τούτου, φ. 94β, † *ἔψλχω ,δ ͅπθ' : ἰν(δικτιῶν)ος Γ'ης κ(αὶ) δ'ης* [1].

Ἀρχ.: δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν,

---

1. [* Κρυπτογραφημένη ἡ πρώτη λέξις ἔψλχω (=ἔτουσ) καὶ τὸ πρῶτον ψηφίον τῆς χρονολογίας ,δ ͅπθ' = ,ς ͅπθ' = 6989 = 1481. Τὸ ἔτος 1481 συμπίπτει πρὸς 14ην ἰνδικτιῶνα].

5 (φ. 95α) «Ἰωάννου γραμματικὸν ποίημα τοῦ Τζέτζου, αὐθωρὸν πάντη καὶ ἀμελέτητον διὰ στίχων πολιτικῶν, περιέχον πᾶσαν θεογονίαν ἐν βραχεῖ, μετὰ προσθήκης καὶ τῶν ἐπὶ τὴν Ἴλιον ἀρίστων Ἑλλήνων τε καὶ Τρώων».— Γέγραπται κατὰ δύο σελίδας.— Κολοβόν.

Ἀρχ. : Φέρε ψυχὴ βασίλισσα, ψυχὴ φιλοσοροῦσα,
Ψυχὴ λαμπρὰ φιλόκαλε καὶ φιλολογωτάτη
. . . .
Τελ. : Ὁ Ζεὺς τοὺς ἑκατόγχειρας καὶ κύκλωπας ἐν τούτοις.

Τὰ κείμενα 1, 2, 4 συνοδεύονται ὑπὸ διαστίχου ἐρυθρογράφου ἑρμηνείας καὶ παρασελιδίων σχολίων, γραμματικῶν τε καὶ πραγματικῶν. Τοῦ Ἡσιόδου τὰ παρασελίδια σχόλια, πυκνότατα κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ κειμένου, ἐξικνοῦνται μόνον μέχρι τοῦ φ. 88α. Ἐνιαχοῦ παρελείφθησαν ἀρχικά τινα γράμματα, προκειμένου ταῦτα νὰ φιλοτεχνηθῶσι δι' ἐρυθροῦ.

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 73β δοκίμιον κονδυλίου : † *ἐξ εμοῦ· ιω(άννου), υγί(α) πὸλὰσ εἰς τ(οὺς) πὸθητ(οὺς) μου γοννᾶιους καὶ νᾶ σας κ(α)τ(ὰ)λάβοι ἡ γραφῆ μου ἐν υγία κὰι ἐν χᾶρα μετὰ τῆς κῦρί(ας) μου τ(ῆ)ς | μονὰχοῖς· (καὶ) ἐγῶ διά τῶν ευχῶν σ(ας), τᾶχα.* Ἐν τῷ φύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος γέγραπται βίος τοῦ Εὐριπίδου. Δοκίμια κονδυλίου ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ χειρογράφου.

Ὁ κῶδιξ ἔχει διαφθαρῇ ὑπὸ τῆς νοτίδος. Τὰ φ. 1α, 49β, 50α, 59β, 60α, 83β, 84α, 96β λελυμασμένα ὑπὸ μέλανος ἀμαυροῦ ἐπιχυθέντος. Τὰ μετὰ τὸ φ. 48 δύο φύλλα ἔλαβον ἀριθμούς : 49Α καὶ 49.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καί τινας γόμφους· εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 389.

346

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,214 Αἰὼν XVI Φύλλα 49

1 (φ. 2α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

2 (φ. 37β) «Ἀποςολοευάγγελα . . .» ἐκ τῶν τῆς ἑβδομάδος.

Ἐν φ. 48β : † *Ἔτουσ ,ζϟ'* [* 7090 = 1581/2]· *ἐγράφη (δὲ) δϊὰ χειρ(ὸς) ἐμοῦ | δϊονυσίου· κ(αὶ) συνδρομῆς π(α)πᾶ κῦρ ἀνθύμου· | κ(αὶ) οἱ ἀναγινώσκοντες, εὔχεσθε ὑπὲρ | ἀμφοτέρων :*

Τὰ φ. 1 καὶ 49 ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

347

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,106 × 0,16 Αἰὼν XVII Φύλλα 119

1 (φ. 1α) Ὀκτώηχος.—Ἀκέφαλος.

Ἀρχ. : . . . Ὅτι τὸ πέλαγος πολὺ τῶν παραπτωμάτων μου σωτὴρ . . .

2 (φ. 72α) Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος, ἡ καλουμένη ἑβδομαδαρέα.

Κολοβόν. Τινὰ τῶν φύλλων ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τὰ φ. 30β-31α ἄγραφα.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 100.

348

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,222 Αἰὼν XVI Φύλλα 320

Μηναῖον Αὐγούστου.

Κολοβὸν κατ' ὀλίγα τινὰ φύλλα καὶ ἐλλιπὲς κατὰ δύο μεταξὺ τῶν φ. 166 καὶ 167.

Ἐν φ. 50β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ']· τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ περικαλλοῦς καὶ θείου ναοῦ τῆς βασιλικῆς καὶ παντοκρατορικῆς μονῆς τοῦ παντοκράτορος Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». Μετὰ τὸ κεφαλαίωμα τούτου ἕπεται ἔμμετρον κείμενον:

Ἀρχ.: Ἐκ τῶν πρὸ πολλῶν τῶν λόγων τὴν μητέρα,
χρυσᾶς Ἀθήνας τὴν περίφημον πόλιν,
στοά τις ἤδη ποικίλως κοσμουμένη,
γραφῶν ἐκαλλώπιζεν ἐξηρημένων,
κεχρωσμένη χρώμασιν ἐκπλήττουσί πως,
τῇ στιλπνότητι Ποικίλη καλουμένη
. . . .

Τελ.: ἡμᾶς δ' ἀχρείους οὕσπερ οἶδας, ἰσχύσας
φ. 53β ὀρθὰς βαδίζειν εὐόδωσον πρὸς τρίβους
σὺν πατρὶ καὶ πνεύματι σοὶ δόξα πρέπει.

φ. 53β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [δ']· τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Προκοπίου· πλησίον τῆς Χελώνης».

φ. 97α: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [η'] μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου ἡγουμένου Ὀρόβων».

φ. 97β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ']· τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἐν τῷ Περιτειχίῳ· καὶ ἀνάμνησις ὅτε ἐγένετο ἡλίου ἔκλειψις ἀπὸ ὥρας ς' ἕως ὥρας η'· ὥστε καὶ τοὺς ἀστέρας φανῆναι· ἔτους ,ςτϟθ'· ἐν ἡλίου κύκλῳ ιε'· κ(αὶ) σελήνης ιε'· ἰνδικτιῶνος θ'· ἡμέρα Κυριακή· ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου τῶν βασιλέων . . .».

φ. 104β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [θ'] ἡ εὕρεσις τῆς ἀχειροποιήτου καὶ σεβασμίας εἰκόνος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν Καμουλιανῶν».

Ἀρχ.: Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· ὁ δίκαιος καὶ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν· ὁ τῇ οὐσίᾳ τῆς θεότητος αὐτοῦ . . .

φ. 121β: «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια']· διήγησις περὶ εἰκόνος δεσποτικῆς καὶ ἀχειροποιήτου» [1].

Ἀρχ.: Ἐν ταῖς ἡμέραις Τιβερίου τοῦ βασιλέως, θαῦμα μέγα καὶ παράδοξον γέγονεν . . .

---

1. Ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ, φ. 122α, ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα: «. . . προσεκύνησε καὶ ἠσπάσατο ἡ γυνή· καὶ λαβοῦσα βαμβίκινον τζύπαν ἰσόμετρον τῆς ἁγίας εἰκόνος τέθηκεν ἐπάνω αὐτῆς».

φ. 124α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια΄]· διήγησις περὶ ἑτέρας ἀχειροποιήτου δεσποτικῆς ἁγίας εἰκόνος».
Ἀρχ. : Εἶπε τις τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιαστικῶν ἱστοριογράφων περὶ δεσποτικῆς καὶ ἀχειροποιήτου εἰκόνος . . .
φ. 125α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια΄]· τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου καὶ περικαλλοῦς θείου ναοῦ τῆς . . . Θεοτόκου . . . τῆς ἐλεούσης».
φ. 138β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιγ΄]· μνήμη τῆς ἀοιδίμου καὶ παμμακαρίστου βασιλίσσης τῆς κτητορίσσης τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ παντοκράτορος σωτῆρος Χριστοῦ, Εἰρήνης· τῆς διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθείσης Ξένης μοναχῆς».
Ἀρχ. : Ἔδει τὴν μεγίστην ταύτην καὶ ὑπερκειμένην τῶν πόλεων . . .
φ. 177β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ις΄], ἀνάμνησιν ποιούμεθα τῆς περὶ ἡμᾶς μεγίστης καὶ ἀνυπερβλήτου τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίας ἧς ἐνεδείξατο τότε, ἀποστρέψας μετ' αἰσχύνης τοὺς ἀθέους Ἀγαρηνούς· μεσιτείᾳ τῆς ὑπεραγίας . . . Θεοτόκου . . .».
φ. 190α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ιη΄], ἡ σύναξις τῆς ὑπεραγίας . . . Θεοτόκου ἐν τοῖς Ἁρματίου».
φ. 213α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ΄]· ἄθλησις τῶν ἁγίων τριάκοντα ἑπτὰ μαρτύρων τῶν ἐν Βιζύῃ τῆς Θρᾴκης μαρτυρησάντων».
φ. 214β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κ΄]· μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ νέου· πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».
φ. 243β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κγ΄]· μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Καλλινίκου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».
Συνηθέσταται ἐν τῷ κώδικι αἱ ἐπιτμήσεις :

τῆ^ε = *τελειοῦται* ξι^ τῆ^ε = *ξίφει τελειοῦται* ξ^φ = *ξίφει*

Τὸ γεγραμμένον μέρος τῶν φύλλων ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,095 × 0,155. Φύλλα τινὰ ἔχουσι φθαρῇ ἐκ σταγμάτων ἐλαίου καὶ ἄλλων ἐπηρειῶν.
Ἐν φ. 1α ἐπίτιτλα δι' ἐρυθροῦ μέλανος καὶ κεφαλαίωμα διὰ γραμμάτων συμπλεκομένων ἐπίσης ἐρυθροβαφῶν.
Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Εἶχε ποτὲ καὶ θηλυκωτῆρα. Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, ἔσωθεν, ἔχει ἐπικολληθῆ τεμάχιον περγαμηνῆς ἐξ ὑμνολογικοῦ κώδικος τοῦ XII αἰῶνος.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 196 καὶ Β 107.

349

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,11 × 0,158 Αἰὼν XVI Φύλλα 72

1 (φ. 1α) [Συγγενειῶν σχέδη].— Ἀκέφαλον.
Ἀρχ. : καθ' ὅλου· παρὰ τοῦ τόμου τοῦ γεγονότος παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κῦρ Λουκᾶ . . .
Τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ φ. 1α ἀπαντῶσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς διάταξιν καὶ κατωτέρω, φ. 11α.

2 (φ. 1β) Ἀνεπίγραφον.— βραχύ.

Ἄρχ. : [Δ]εῦτε γάρ φησιν Ματθαῖος ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι πράως εἰμὶ καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ . . .

3 (φ. 2α) «Νομοκάνονον τῶν ἁγίων πατέρων: Περὶ συγγενείας πάνυ ὡραῖα».

4 (φ. 17β) Ἐπιγραφὴ ἀρχαία προφανῶς ἀντιγεγραμμένη ἐκ λίθου :

Ἰδοὺ τὸ κείμενον αὐτῆς :

Διὰ ἐλευθέριον αυτοκράτορα κάισαρα·
μαυρήλιον αντονέινον σεβαστὸν ἀρ
μενιακὸν μηδικὸν παρθενικὸν γερ
μανικὸν σαρλατικὸν μέγιςον σωτῆρα
τιβκλσιατικὸς ὁ αρχιερεὺς διὰ
βίου καιαντην ὑπόσχεσιν :

Τὸ ἐν ἀρχῇ Δ, οἱ τόνοι, τὰ πνεύματα, ἡ στίξις, πάντα ταῦτα δι' ἐρυθροῦ μέλανος. Μεταξὺ τῶν λέξεων δὲν τηρῶνται ἀποστάσεις.

5 (φ. 17β) «[Ὁ]μολογία πνευματικοῦ πατρός· περὶ ἱεροσύνης».

Ἄρχ. : [Ἀ]γαθὸς ὢν καὶ πανάγαθος ὁ θεὸς πολλὰς ὁδοὺς σωτηρίας ἡμῖν καὶ πολλὰ χαρίσματα τοῖς βροτοῖς δι' οἰκείαν . . .

6 (φ. 19β) «Ἐκ τοῦ κανονικοῦ . . . Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ» Σύνοψις Ματθαίου [Βλαστάρεως].

7 (φ. 34α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ· κανόνες ἐκ τῶν αὐτοῦ ἐκκλησιαστικῶν συντάξεων· καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων πατέρων» [κατὰ σύνοψιν Ματθαίου Βλαστάρεως].

8 (φ. 38β) «Ἐκ τῶν ἀποκρίσεων Ἰωάννου . . . Κίτρους πρὸς τὸν . . . Δυρραχίου [. . .] τὸν Καβάσιλαν».

Ἐκ τοῦ συντάγματος τοῦ Ματθαίου [Βλαστάρεως].

9 (φ. 49β) Ἐκ τῶν κανόνων τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

10 (φ. 53β) Περὶ χριστιανικῶν καθηκόντων κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν.

Ἄρχ. : Ἐρώτ(ησις) : Τί ἴδιον Χριστιανοῦ. Ἀπόκρ(ισις) : Πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη . . . . .

Τελ. : ἕτοιμον εἶναι· εἰδότα ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖ ὁ Κύριος ἔρχεται.

11 (φ. 55α) Γράμμα τοῦ Ναυπάκτου Ἀκακίου.—Ἔχει οὕτως :

† *ἐπεὶ προσῆλθεν εἰς τὴν ἡμ(ῶν) ταπεινό|τητα νήμφων ὁ ἐν μοναχοῖς τιμιώ|τατος μ(ε)τ(ὰ) κ(αὶ) τῆς μαρτυρί(ας) τοῦ τιμιωτ(ά)του | ἐν ἱερομονάχοισ κὰι πν(ευματ)ικοῖς κῦρ ἀνθίμ(ου) | τοῦ καθηγουμ(έν)ου τῆς σεβασμί(ας) μον(ῆς) τοῦ | ἁγίου ἰῶάννοῦ τοῦ προδρόμ(ου)· ὡς μονάζων | δῆτα κὰι ἀυτὸς ὁ κῦρ νήμφων ἐν ἀυτῇ, | μαρτυρηθεὶς τοιγαροῦν παρά τε τοῦ πν(ευματ)ι|κοῦ ἀυτοῦ π(ατ)ρ(ὸς) κῦρ ἀνθίμου ἄξιος εἰς τὸν τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν παραπάντ(ων) τ(ῶν) | μοναχ(ῶν) τῶν ἀσκουμ(ένων) ἐν ἀυτῇ τῇ σεβασ|μία μονῇ, ὅθεν κὰι ἡ ταπεινότησ | ἡμ(ῶν), χειροτονήσασα ἀυτὸν τῇ ἐπι|κλήσει τοῦ παναγίου κὰι τελεταρχϊκοῦ | πν(εύματο)ς· κατατάξιν, ἀναγνώςην, ὑπο||διάκονα· κὰι ἱεροδιάκονα· κὰι εἰς | τὴν περὶ τούτου ασφάλειαν ἐγενετο | κ(αὶ) τὸ παρὸν συςατικὸν γράμμα | τῆσ ἡμ(ῶν) ταπεινότητος καὶ ἐπε|δόθι τω τιμιωτάτω ἱεροδιακόνω | τῶ νήμφωνι ἐν ἔτει ,ζκβ* [* 7022 = 1513/4] *ιν(δικτιῶνος) β' : | 〈 ὁ ναυπάκτου ἀκάκιοσ : —*

12 (φ. 55β) «Κεφάλαια, ἀπὸ τοῦ νομοκάνονος τῶν . . . ἐν Νικαίᾳ Συνόδου».

13 (φ. 58α) «Ἐρώτησις : ἀπόκρισις : Περὶ γυναικὸς πονηρᾶς».
Ἀρχ. : Τί ἐστὶ γυνὴ διαβολου ἄγκιστρον· παγὶς καὶ δίκτυον . . .

14 (φ. 59α) Ἐκ τοῦ κανονικοῦ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

15 (φ. 60β) «Εὐχὴ συγχωρητικὴ παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς λεγομένη».
Ἀρχ. : Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, υἱὲ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος . . .

16 (φ. 65α) Κανονικαὶ διατάξεις ἐκ τῶν τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ Ἰωάννου Νηστευτοῦ.

17 (φ. 68β) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ μάρτυρος· μαρτυρήσαντος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σελὴμ σουλτάνου· τοῦ λεγομένου ἀββᾶ. Τοῦ αὐτοῦ διάταξις, εἰς τάξιν τυπικοῦ, τὸ πῶς ὀφείλει ὁ ἱερεὺς διάγειν, τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ».— Εἰς δημώδη.

18 (φ. 71β) Γνωμικὰ (γραφέντα πρὸς παραπλήρωσιν τοῦ φύλλου).

19 (φ. 72α) «Βότανον τῶν Σωχάδων».
Ὁλοσέλιδος εἰκὼν φυτοῦ, ἐν τοῖς ὑποτιθεμένοις δὲ φύλλοις τούτου ὁδηγίαι περὶ τῆς χρήσεως τῆς βοτάνης.
Διακρίνονται διάφοροι συνηλικιώτιδες γραφαὶ ἐν τῷ κώδικι. Τινὰ δὲ τῶν τετραδίων αὐτοῦ ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.
Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων μὲν διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων χαρτῴων φύλλων, ἔξωθεν δὲ ἐπικεκαλυμμένων διὰ περγαμηνοῦ φύλλου ἐκ συναξαρίου τοῦ XII αἰῶνος.
Ἐπὶ χάρτου ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος ἔσωθεν σημείωμα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 346.

350

Χάρτης — Διαστ. 0,105 × 0,15 — Αἰὼν XVII — Φύλλα 82

1 (φ. 1α) [Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος].—Ἀκέφαλον.
Ἀρχ. : Οὐρανῶν, μὴ στραφῆναι εἰς τὰ ὀπίσω, οὐ γὰρ εὔθετος ἔσῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν . . .

2 (φ. 14β) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος».

3 (φ. 57α) «Μεθοδίου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου διάταξις περὶ τῶν διαφόρων τρόπων καὶ ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων . . .».

4 (φ. 67β) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».
Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Τὰ φ. 56 καὶ 67α ἄγραφα.
Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἀπεσπάσθησαν.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

351

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,121 × 0,18 Αἰὼν XVII Φύλλα 125

Νομοκάνων

Ἀκέφαλος. Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

φ. 1α : «τίνες αἱ παρασυναγωγαί».

φ. 31α : «Περὶ δανειζόντων καὶ δανειζομένων μὲ σημάδια».

φ. 49β : «Περὶ ἐγράφου [*sic] συνηθείας ὁποῦ κρατοῦμεν τῆς ἐκκλησίας».

φ. 52β : «Περὶ ἐθῶν ἑλληνικῶν».

φ. 58α : «Περὶ τῶν πατριαρχ[ικ]ῶν σταυροπηγίων».

φ. 58β-59α : «Περὶ τῶν ἀρχιεπισκόπων Βουλγαρίας καὶ τοῦ Κύπρου καὶ τῶν Ἰβήρων».

φ. 68α : «Περὶ ζωγραφίας ἀτίμου».

φ. 70α : «Περὶ καινοτομιῶν ὁσπητίου».

φ. 71β : «Περὶ ἀπόψεως θαλάσσης καὶ βουνῶν».

φ. 76α : «Περὶ τοὺς ψήνοντας σεμίδαλιν τοῦ Χριστοῦ γέννων».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,035 × 0,115. Πολλὰ κεφάλαια ἀνεπίγραφα, καθ' ὅσον αἱ ἐπιγραφαὶ τούτων προὔκειτο νὰ φιλοτεχνηθῶσι δι' ἐρυθροῦ ἢ κιρροῦ μέλανος.

Ἐν φ. 122β : «Περὶ τῆς [ὑψουμένης] Παναγίας» γεγραμμένον ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός. Ἐν φ. 124β μεταξὺ ἄλλων τάδε :

Ἐν φ. 123β-125β δοκίμια κονδυλίου καὶ ἄλλα ἐν παρόδῳ γεγραμμένα, ὧν τινα σλαβωνικά. Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος συνεστάχωται περγαμηνὴ ἐξ Εὐαγγελίου, τοῦ XII αἰῶνος, κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένου. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος, πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος, μονοκονδυλιὰ μοναχοῦ τινος μετὰ τῆς χρονολογίας αχδ'.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

352

Χάρτης Διαστ. 0,146 × 0,205 Αἰὼν XVII Φύλλα 72

1 (φ. 2α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.

2 (φ. 23β) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

3 (φ. 52β) «Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν σταφυλῶν τῆς μεταμορφώσεως».

'Εν τέλει ταύτης, φ. 53α : † *αι θείαι κ(αὶ) ἱερὲ λειτουργείαι, ... | ... αιγράφησαν παρ' ἀιμοῦ δανιὴλ (μον)αχ(οῦ) | καὶ ἁμαρτῶλοῦ· κ(αὶ) ἐπροσηλώθ(η)σαν ἐν τῇ βασιλεικωτ(ά)τ(η) ἁγία | μονῇ· τοῦ μετεώρου ... | ,ζρλγ* [* 7133 = 1625] *'Ιοῦλιος κγ* : —

4 (φ. 53β) «'Η θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

5 (φ. 68α) «Εὐχὴ λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ».

6 (φ. 68β) [Εὐχὴ λεγομένη παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων».

'Εν φ. 1α-β, 18β (ἐν ταῖς ᾤαις), 71–72 ἀναγραφαὶ ὀνομάτων βαπτιστικῶν, λογαριασμοί, δοκίμια κονδυλίου, κλ.

'Εν φ. 1α, 23β, 53β πολύχρωμα ἐπίτιτλα μετριωτάτης τέχνης. Πολλαχοῦ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα πολύχρωμα, ὧν τινα δοκίμου ἐκτελέσεως.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους μετὰ μολυβδίνου ἀγκιστρίου.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β — .

353

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,16 × 0,222 Αἰὼν XVII (;) Φύλλα 114

'Ανεπίγραφον ['Αδήλου· 'Εκκλησιαστικὴ ἱστορία).

φ. 4α : βιβλος πρώτη, φ. 29α βίβλος δευτέρα, φ. 53β βίβλος τρίτη, φ. 90β ἡ τετάρτη. 'Εκάστης βίβλου προτάσσεται ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων.

'Η α' βίβλος ἀρχ. : [Τ]ὰς τῶν ἱερῶν ἀποστόλων· σὺν τοῖς καὶ ἀπὸ τοῦ Σωτῆρος ...

'Η β' βίβλος ἀρχ. : Ὅσα μὲν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἐχρῆν ὡς ἐν προοιμίῳ ...

'Η γ' βίβλος ἀρχ. : Τὰ μὲν δὴ κατὰ 'Ιουδαίους, ἐν τούτοις ἦν, τῶν δὲ ἱερῶν ...

'Η δ' βίβλος ἀρχ. : ['Α]μφὶ δὲ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς Τραϊανοῦ βασιλείας, ὁ μικρῷ πρόσθεν. Εἶναι κολοβὴ ἡ βίβλος αὐτη. Τελ. : ... τὴν ἱστορίαν ἐν ᾗ δεδηλώκαμεν αὐτῶν ἐπιστολὴν κατατεθειμένων· ἐν τῇ αὐτῇ δὲ περὶ αὐτοῦ .....

'Εν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, τῆς αὐτῆς ἴσως χειρός. 'Εν φ. 5β παρετήρησα δὲ διπλοτονούμενον. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,095 × 0,145. Κεφαλαιώματά τινα καὶ ἀρχικὰ γράμματα, ἅτινα προὔκειτο δι' ἐρυθροῦ νὰ ἐξεργασθῶσι, παρελείφθησαν. 'Εν φ. 1 κείμενον ἐκ τῆς δοξολογίας. Τὸ φ. 2 ἄγραφον.

'Ο κῶδιξ τανῦν ἄνευ τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως, ἀποσπασθεισῶν.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 318.

354

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,212 Αἰὼν XVIII Φύλλα 64

«Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν 'Αθανασίου ὁποῦ ἀσκήτευσεν εἰς τοὺς Σταγούς, εἰς τὸν λίθον ὁποῦ ἀπ' αὐτὸν ὠνομάσθηκε Μετέωρον, μεταφρασθεὶς εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν παρὰ Νεοφύτου ἱερομονάχου [Χρηστοπούλου τοῦ 'Ιβηρίτου]».

Ἐν τέλει, φ. 62α κ.ἑ., ἀναγινώσκομεν: «*Μετεφράσθη ὁ παρὼν | βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς | Ἀθανασίου θεοῦ βοη|θείᾳ κὰι χάριτι, κὰι τῇ ἀυτοῦ | πρεσβείᾳ, S' [=καὶ] ἐξηγήθη | κατὰ τὸ δυνατὸν ἀπὸ | τὸ ἑλληνικὸν εἰς πεζὴν γλῶτ|ταν παρ' ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦσ | S' ὀλιγομαθοῦς, ναὶ μὴν | κὰι πολυαμαρτήτου Νεοφύτου | ἱερομονάχου Χρηστοπούλου | τοῦ ἐκ τῆς ἱερᾶσ βασιλι|κῆς τε S' πατριαρχικῆς | μεγάλης μονῆς τῶν Ἰβὴ|ρων, τῆς ἐν τῷ ἁγιωνύμω | ὄρει τοῦ Ἄθωνος κειμένης, ὁρμωμένου δὲ ἐκ τῆς ἀριζήλου κωμοπόλεως | Τυρνάβου τῆς Λαρίσσης, | διὰ συνδρομῆς S' ἐξό|δου κὰι μεγάλης σπουδῆς | τοῦ πανοσιωτάτου S' ἀι|δεσιμωτάτου ἐν ἱερο|μονάχοις κὰι πνευματι|κοῖς Χατζὴ κὺρ Καλλίςου | ἐκκώμης Ἀσπροεκκλησί(ας) | διὰ μνημόσυνόν του ἀι|ώνιον, S' τῶν γονέων αὐτοῦ. δέομαι οὖν | τῆς ὑμῶν ἀγάπης ὦ ἐν Χ(ρις)ῷ | ἀδελφοί, ὅσοι λάβετε | εἰς ἀνάγνωσιν τὸν παρόντα || βίον τοῦ ὄντως τρισμάκαρος | S' τρισολβίου Ἀθανασίου, | νὰ ἐνθυμᾶσθε κὰι ἐμένα | τὸν εξηγήσαντα αὐτὸν εἰς | τὰς προσευχάς σας | S' ἂν εὕρετε καὶ κανένα | σφάλμα εἰς αὐτὸν ἢ ὀρθο|γραφίασ· ἢ συντάξεως, | ἢ νοήματος, νὰ μὲ συμπα|θήσετε, ὅτι τὸ ἄσφαλ|τον μόνος ὁ Θ(εὸ)σ τὸ ἔχει. | μάλιςα ὁποῦ κὰι τό πρω|τότυπον ἢ ὅτι ἔτυχε νὰ ἦτον | εἰς μερικὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς | διεφθαρμένον S' κακο| σύντακτον, ἢ ὅτι ἐκαλλι|γραφήθη ἀπὸ ἀδελφὸν | ἄμουσον κὰι ἄγευςον | τῆς ἑλληνικῆς παιδείας· | καθὼς ἠμπορει καθ' | ἕνας σπουδαῖος καὶ ὀλὶ|γον προκομένοσ νὰ τὸ | ςοχασθῇ, διαβάζων|τας ἐπιμελῶς τὸν ἐν | ἑλληνικῇ φράσει βίον αὐτοῦ. | S' διὰ τοῦτο δὲν εἶναι | ὅλον ἐδικόν μου τό | σφάλμα, S' ἡ ψέξις. Ἔῤῥωσθε λοιπὸν S' μέ:|μνησθε. ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ αψζῳ: | ἐν μηνὶ ἀπριλλίῳ, κ αη':*

|| Ὁ παρὼν βίος τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἀθα|νασίου, ὁ ἐξηγηθεὶς μὲν παρὰ Νεοφύτου | ἱερομονάχου, διὰ σπουδῆς δὲ καὶ ἐξόδου | τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις S' πν(ευματ)ικοῦ | Χατζὴ κὺρ Καλλίστου, ἀφιερώθη παρ' αὐτῶν | ἐν τῇ ἱερᾷ κ(αὶ) βασιλικῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου | ἐν τοῖς ςαγοῖς διὰ ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν, S' διά νὰ εὑρίσκεται εἰς ἀνάγνωσιν | τῶν κατὰ καιροὺς ἐπιδημούντων ἐν αὐτῇ | εὐλαβῶν προσκυνητῶν· ὅποιος οὖν βου|ληθῇ ἀποξενῶσαι αὐτόν, ἢ μετατοπίσαι | ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Μετε|ώρου ἢ μοναχὸς ἢ λαϊκὸς ἀφωρισμένος | εἴη παρὰ Θεοῦ κυρίου παντοκράτορος, κατηρα|μένος καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον, αἱ πέτραι, τὰ ξύλα, κ(αὶ) ὁ σίδηρος, | λυθήσονται, αὐτὸς δὲ οὐδαμῶς. Ἔχων κ(αὶ) τὰς ἀρὰς τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ | ὀκτὼ θεοφόρων π(ατέρ)ων τῶν ἐν Νικαίᾳ, S' τῶν | λοιπῶν ἁγίων συνόδων· καὶ εὕρῃ S' τὸν | ὅσιον π(ατέ)ρα ἡμῶν Ἀθανάσιον ἀντιμαχό|μενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως: α. ψ. ζ.». Μεθ' ὃ ἕπεται μονοκονδυλικῶς ἡ ὑπογραφή: † *Ὁ Σταγῶν Θεοφάνης ὁ ἐκ Λαρίσσης ἀποφαίνεται.*

[* Πρβλ. Ν. Α. Βέη ν, περιοδ. «Βυζαντίς» Α' (1909) σ. 236ιϛ–236κα καὶ 261–263].

Ὁ κῶδιξ γέγραπται λίαν ἐπιμελῶς. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι 0,087 × 0,15. Αἱ στιγμαὶ ἐρυθρόγραφοι καὶ ἁδραὶ

συνήθως. Τὸ φ. 61β ἄγραφον. Ἐν φ. 64β τουρκικά τινα δι' ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

355

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,142 × 0,21 Αἰὼν XV Φύλλα 87

1 (φ. 1α) Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.—Ἀκέφαλος.

Ἀρχ. : . . . τοῦ ζημιωθῇ· ἢ τί δώσειαν ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ . . .

2 (φ. 6α) «Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου».

Μετὰ τὸ φ. 8 ἐξέπεσον δύο φύλλα· εἰς ἀντικατάστασιν αὐτῶν προσετέθησαν δύο ἄλλα, λεπτοῦ λείου χάρτου, διαστάσεων 0,077 × 0,21, γραφέντα κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα.

Ἐν ταῖς ἄνω ᾤαις τῶν φ. 11β καὶ 12α σημειώματα ἀπεξεσμένα καὶ διὰ πρασίνου χρώματος ἐπικεχρισμένα.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας, φ. 31β, σημειώματά τινα τοῦ ΙΕ' αἰῶνος μνημονεύοντα βαπτιστικὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα.

3 (φ. 32α) «Ἀκολουθία εἰς μνῆστρα».

4 (φ. 34α) «Ἀκολουθία εἰς εὐλόγησιν τῶν στεφάνων».—Κολοβόν.

Τελ. : . . . ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον . . .

5 (φ. 37α) Εὐχαὶ διάφοροι.—Ἀκέφαλοι καὶ ἐλλιπεῖς.

6 (φ. 46α) «Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανείων».— Κολοβή.

Τελ. : Σήμερον τοῦ σκότους ἐλυτρώθημεν, καὶ φωτὶ τῆς θεογνωσίας καταυγαζόμεθα. Σήμερον ἡ . . .

7 (φ. 51α) Εὐχαὶ διάφοροι.—Ἀκέφαλοι, ἐλλιπεῖς, κολοβαί.

8 (φ. 63α) «Ἀκολουθία τοῦ πρώτου σχήματος».— Κολοβή.

9 (φ. 64α) «Εὐαγγελαπόστολα τῆς ἑβδομάδος».

Ἐλλιπῆ καὶ δὴ μεταξὺ τῶν φ. 70 καὶ 71.

10 (φ. 78β) «Εὐαγγελαπόστολα εἰς ἐπισήμους ἡμέρας».—Ἐλλιπῆ καὶ κολοβά.

Ἐν φ. 62β ἀπόσπασμα ἐκ πασχαλίου τοῦ ἔτους ςϡνε [* 6955 = 1446/7].

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν μάλιστα, ἐκ πινακίδων δρυΐνων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ διαφαίνονται ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, ἔσωθεν, ἔχει ἐπικολληθῇ φύλλον περγαμηνὸν ἐκ κώδικος τοῦ XII αἰῶνος, περιέχοντος ὕμνους καὶ τροπάρια.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

356

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,10 × 0,158 Αἰὼν XVIII Φύλλα 43

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων μέλη τῆς λειτουργίας Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, συλλειτουργήματα τῆς μεγάλης Μ' (= Τεσσαρακοστῆς), μέλη τῆς λειτουργίας Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, κοινωνικά, κεκραγάρια.

— Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :
Θεόδουλος μοναχὸς (φ. 2^{β}).
Ἄνθιμος μοναχὸς (φ. 3^{α}).
Λάσκ⟨ρ⟩αρις (φ. 5^{β}, 26^{α}, 32^{α}).
Μανουὴλ Χρυσάφης (φ. 7^{α}, 8^{α}, 27^{α}).
Ἰωάννης Κλαδᾶς (φ. 12^{α}, 29^{β}).
[. . .] ὁ Ἠθικὸς (φ. 13^{β}, 14^{α}).
[Ξένος] ὁ Κορώνης (φ. 14^{β}).
[. . .] ὁ Μπούκης (φ. 17^{α}).
Ἄνθιμος [. . .] (φ. 24^{α}).

Ἀπὸ τοῦ φ. 24^{α} κ.ἑ. ἄρχεται νέα γραφή. Ἐν φ. 22^{β} : † *περη γινεκὸς ενκάσρομένης | περὴ γινεκος δεμονὴζομενης. | η ανδρος δεμονηζομενόυ. | † επαρε των δεμονὴζομενον καὶ σὶ|ρε σε μια βρή'σι καὶ ρηξε | του | 1)2 ποτηρηα νερὸ | και δος του και κληδονηα να τηr | ανηξη και μεταυτω γιενη.* (γραφὴ XVIII-XIX αἰῶνος).

Κῶδιξ ἄνευ πινακίδων σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

357

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα **199**

1 (φ. 3^{α}) «Διδαχὴ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν».
Ἀρχ. : Προοίμιον. Πῶς ἐξείπω τὸ μέγα μυστήριον ; ὁ ἄσαρκος σαρκοῦται, ὁ λόγος παχύνεται . . .

2 (φ. 17^{β}) Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις ἀνεπίγραφοι.
Ἀρχ. : οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ· ἀπό(κρισις)· ἑπτὰ οὐρανοὶ διηγοῦνται : Ὁ Σήθ· Ἐνός· Ἐνώχ· Νῶε· Ἀβραάμ· Ἰσαάκ· καὶ Ἰακώβ.
Τελ. : Ἐρώτ(ησις)· Τί πλατύτερον καὶ μέγα· καὶ αὖθις συντετριμμένον ; Ἀπό(κρισις)· Τὸ εὐαγγέλιον· ὅτι καὶ ἐν πολλοῖς ὑπάρχει καὶ ἐν ὀλίγοις.

3 (φ. 18^{α}) «Περὶ τῆς κοσμοκτισίας καὶ ἄλλων διαφόρων ζητημάτων κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν».
Ἀρχ. : Ἐρώτ(ησις). Πόσα ἔργα ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἄχρι τῆς ζ' ἡμέρας· εἴκοσι δύο· Ἀπό(κρισις) . . .
Τελ. : Ἐρώτ(ησις). Τί σημαίνει ὅτι Ἰακὼβ τῆς πτέρνης Ἰσαῦ ἐπίληπτε [sic] : Τί ὁ νοῦς νῦν βλέπε καθαρότητι τὸν θεόν : — Ἀπόκρ(ισις). Τοῦτον γὰρ ἐστὶν ἑρμηνεύεται πτερνίζειν· τα γαστρίμαργα· ὅπερ ἐπ' αὐτὸν ἐκεῖνον τετέλεσται.

4 (φ. 26^{α}) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς ἐρωταποκρίσεως».
Ἀρχ. : Ἐρώτησις. Τί ἐστὶν δύο ἱστάμενα· δύο τρέχοντα· δύο μεταβαλλόμενα· καὶ δύο ἀσύγκριτα. Ἀπό(κρισις). Δύο ἱστάμενα· ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· δύο τρέχοντα ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη· δύο μεταβαλλόμενα· ἡ νὺξ καὶ ἡμέρα· δύο ἀσύγκριτα· τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ . . .
Τελ. : Ἐρώτ(ησις). Πόσων ἐτῶν ἔτεκεν [ἡ Θεοτόκος] τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἀπό(κρισις)· ἐτῶν ιε.

5 (φ. 27^{α}) «Στίχοι τοῦ ῥήτορος τῶν ῥητόρων κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Ὁλοβόλου».

α' (φ. 27^{α}) «Εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόκυψιν, ἐν τῇ Χριστοῦ γεννήσει».
Ἀρχ. : Ἔλαμψας μέγα βασιλεύς, τοῦδε λαμπρῶς τοῦ λόγου.
. . . .
Τελ. : ὁ καὶ τοῦ στέφους ὁ δωτὴρ ναὶ μὴν ⟨ναὶ μὴν⟩ καὶ τῶν χαρίτων.

β′ (φ. 27α) «τοῦ αὐτοῦ ἕτερον».
"Αρχ. : Ἓν τοῦτο πάντως θαυμαστόν, ὦ ⟨ὦ⟩ βασιλεὺς δυσόνων [γρ. Αὐσόνων]
. . . .
Τελ. : ὃς νῦν σπηλαίῳ τίκτεται καὶ φάτνη τῶν ἀλόγων.
γ′ (φ. 7β) : «Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν φώτων».
"Αρχ. : Λαλεῖς αὐτάναξ ἔντρανα λαλεῖς ἐκ τῶν πραγμάτων.
. . . .
Τελ. : ὦ βασιλεὺς σὺν βασιλεῖ, καὶ τῷ πορφύρας γόνῳ.
δ′ (φ. 7β) : «Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος».
"Αρχ. : Λαμπρὸν ἀνίσχει ποταμός, ἐκ ψαμικῆς πηγαίας
. . . .
Τελ. : ᾧ καὶ διαφυλάττεσθαι μακρὰς ὤνας αἰσχόνους [sic]
ε′ (φ. 8α) : « . . . στίχοι εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πρόκυψιν».
"Αρχ. : Σκηνὴ καθά τις νοητήν [sic], φέρουσα τρεῖς ἀγγέλους
. . . .
Τελ. : καὶ πᾶν ἀντίξουσι ποσὶν τοῦτον καθυποτάσσει.
ϛ′ (φ. 28α) : «Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος [sic] :».
"Αρχ. : Ἂν φύλαξ νόμου Μιχαήλ, τῶν νόων πρωτοστότης [γρ. πρωτοστάτης]
. . . .
Τελ. : Σὺν τοῖς πορφύρας, τῷ βλαστῷ, καὶ τοῖς λοιποῖς σου κλάδοις.
ζ′ (φ. 28β) : «τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πρόκυψιν τῆς νύμφης τοῦ βασιλέως κυρᾶς Ἄννης· τῆς ἀπὸ τῶν ἀπαιῶνον».
"Αρχ. : Τί σοι φωσφόρε πρὸς δυσμάς, τὸ τόσον θέλω τάχος·
. . . .
Τελ. : βασιλευσάντων ἄνωθεν, εἰς κλέος τῶν Αὐσόνων.
η′ (φ. 28β) : «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν θείων θεοφανείων πρόκυψιν».
"Αρχ. : Ὁ τοῦ Ναβῆ δημαγωγῶν, τοῦ Ἰσραὴλ τον [sic] πάλαι,
. . . .
Τελ. : καὶ παραδείσου ταῖς πηγαῖς, εἶτα τοῦ ἀθανάτου.
θ′ (φ. 29α) : «Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος».
"Αρχ. : Περίληνοῦς [sic] ἐν τῇ γραφῇ, κεῖνται ποτηστηρίως
. . . .
Τελ. : ὡς ἂν ρυσθείημεν βροτοί, δυσώδους ἁμαρτίας.
ι′ (φ. 29α) : «Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος».
"Αρχ. : Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἤστραψας, φωτὶ πολλῶν χαρίτων
. . . .
Τελ. : Ρωμαίων γένος δυνατέ, θάλπων ταῖς πτέρυξί σου.
ια′ (φ. 29β) : «Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος».
"Αρχ. : Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν, ἐξ οὐρανοῦ κατῆλθε
. . . .
Τελ. : τῷ βασιλεῖ τῶν ἄνω τε, τῷ βασιλεῖ τῶν κάτω.

6 (φ. 29β) : «Στίχοι πολυτυκὼν [sic], κὺρ Θεοδώρου [. . .]· τοῦ αὐτοῦ πορφυρογεννήτου κὺρ Ἰωάννου [. . .] στρατεύοντος κατὰ Περσῶν εὐκτήριοι ληφθέντες ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν».
"Αρχ. : Ὁρῶν παραταττόμενον, κατὰ Περσῶν σε πάλιν·
καὶ κατὰ τῶν ἐξ Ἰσμαὴλ ἐντείνοντα τὸ δόρυ·
δέσποτα, θεοφρούρητε, θαῦμα τῆς οἰκουμένης,
. . . .
Τελ. : πυρὸς σπινθῆρες ἐξ αὐτῶν, ὥσπερ χαλκὸς ἀστράπτων.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 5 καὶ 6 ἔμμετρα καταλογάδην· εἶναι δ' ὅμως λίαν σφαλερῶς ἐν τῷ κώδικι ἀντιγεγραμμένα.

7 (φ. 33β) Αἰσώπου καὶ αἰσώπιοι μῦθοι μετὰ τῶν ἐπιμυθίων.
Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ παραπεφρασμένοι. Ἐν φ. 32β-33α προτάσσεται: «Πίναξ τῶν μύθων τοῦ παρόντος βιβλίου», ἀναγράφων τὸ ὅλον κατὰ σειρὰν ἀλφαβητικὴν ρν' μύθους, πάντας περιεχομένους ἐν τῷ κώδικι. Ἐν τέλει τοῦ κειμένου τούτου, φ. 52α, ἀναγινώσκομεν: *,ζρις·* [* 7116=1608] *αὔγουςος κε'*.

8 (φ. 52α) Ἀκροστιχὶς κατὰ ἀλφάβητον.
Ἀρχ.: Ἀρχὴ τοῦ κόσμου γέγονεν ὁ κτίστης τῶν ἁπάντων,
καὶ οὐρανὸς ἐφαίδρυνε τὰ κάλλη τῶν ἀστέρων.
. . . .
Τελ.: Ὦ παναμώμητε ἁγνή, ὦ παναγία μῆτερ·
τὸν σὸν υἱὸν ἱκέτευσον τῶν πάντων ζωοδότην,
ἀντιλαβοῦ ῥυσθῆναι με, χειρὸς τοῦ παλαμναίου.

9 (φ. 53α) «Γρηγορίου, Ναζανζηνοῦ τοῦ Θεολόγου· λόγος εἰς τὰ ἅγια θεοφάνεια...».

10 (φ. 65β) «Βίος τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Παρασκευῆς τῆς νέας, συγγραφεὶς παρὰ Βουλγάροις. Μετεγλωττίσθη δὲ εἰς τὴν ἑλληνίδα παρὰ Ματθαίου τοῦ ταπεινοῦ μητροπολίτου Μυρέων...».
Ἀρχ.: Οὐδὲν οὕτω γλυκύ τε καὶ ἀξιάγαστον· καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐρασμιώτερον, ὡς τὸ διηγεῖσθαι τὰς ἀρετὰς τῶν νικηφόρων ἀνδρῶν, λαμπροὺς ἀγῶνας καὶ τὰ παλαίσματα...

11 (φ. 73α) «Βίος καὶ πολιτεία, τοῦ ἁγίου Μακαρίου, τοῦ εὑρεθέντος ἀπὸ εἰκοστοῦ· μίλια τοῦ παραδείσου...».
Ἀρχ.: Παρακαλοῦμεν ἡμεῖς οἱ ταπεινοί· καὶ ἐλάχιστοι μοναχοί· Θεόφιλος· καὶ Σέργιος· καὶ Εὐγένιος...

12 (φ. 80β) «Ἐκ τοῦ πατερικοῦ μερικὴν διήγησιν»·
Ἀρχ.: Ὁ μακάριος καὶ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Νήφων, ἔλεγέ μοι· βλέπε τέκνον· φύλαττε τὸν ἐμαυτόν σου ὅταν στέκεσαι εἰς σύναξιν τῆς ἐκκλησίας...

13 (φ. 84β) Συνταγαὶ ἰατρικαί.

14 (φ. 85α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ... πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου...».—Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.
Ἀρχ.: Καὶ ὀλωνῶν μὲν τῶν ἁγίων ὁποῦ ἐπολιτεύθησαν κατὰ θεόν, εὐλογημένοι χριστιανοί, οἱ βίοι καὶ αἱ πράξεις εἶναι ὠφέλιμοι· ὄχι μόνον ὅτι εἶναι παράδειγμα εἰς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ παρηγορία καὶ παρακίνησις πρὸς ἀρετήν...

15 (φ. 118α) «...Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου ὁμιλίαι πνευματικαί, πάνυ πολλῆς ὠφελείας πεπληρωμέναι, περὶ τῆς ὀφειλομένης καὶ σπουδαζομένης τοῖς Χριστιανοῖς τελειότητος».

α' (φ. 118α) «Ὁμιλία πρώτη».
Ἀρχ.: Ἰεζεκιὴλ ὁ προφήτης ὀπτασίαν καὶ ὅρασιν ἔνθεον καὶ ἔνδοξον θεωρήσας...

β' (φ. 121β) «Μακαρίου ὁμιλία δευτέρα».
Ἀρχ.: Ἡ βασιλεία τοῦ σκότους, ὁ πονηρὸς ἄρχων...

γ' (φ. 123α) «Μακαρίου ὁμιλία τρίτη».
Ἀρχ.: Οἱ ἀδελφοὶ ὀφείλουσιν ἐν ἀγάπῃ πολλῇ συνεῖναι ἀλλήλοις...

δ′ (φ. 124α) «Μακαρίου ὁμιλία κ′».
"Αρχ. : Εἴ τις γυμνός ἐστιν ἀπὸ τοῦ ἐνδύματος τοῦ θεϊκοῦ . . .
— Κολοβόν. Τελ. : . . . τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν· οὕτως οὖν ἐτραυ . . .

16 (φ. 125α) Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ Εὐφραὶμ τοῦ Σύρου, Ἰωάννου τοῦ Κλίμακος, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἄλλων πατέρων.

17 (φ. 130α) Ἀνεπίγραφον [Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ διαφόρων ζητημάτων].
"Αρχ. : Ἐρώτ(ησις) : Καὶ ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσας. Ἀπό(κρισις). Πόλις ἐστὶν Ἱερουσαλήμ· ἐξουδενώθησαν δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἐκδιωχθέντες ἀπ' αὐτῆς· ἀπὸ γὰρ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἐτίθει τοῦ μὴ εἰσέρχεσθαι ἐν Ἱερουσαλὴμ . . .
Τελ. : Ἐρώτ(ησις)· "Οστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς· ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ· ἐπὶ τὴν πέτραν. Ἀπόκρ(ισις) : Τίς ἡ οἰκία· ἡ καρδία· τίς ἡ πέτρα, ὁ Χριστός· τίς οἱ ποταμοί, οἱ δαίμονες· τίς οἱ ἄνεμοι· οἱ πειρασμοί· τίς ἡ βροχή, οἱ λογισμοί· τίς ᾠκοδόμησεν, ἐπὶ τὴν πέτραν. Πέτρος ὁ ἀπόστολος· καὶ τίς ὀκοδομήσας [sic] τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· ὁ Ἰούδας· καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.

18 (φ. 133α) «Ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις. Ποίημα τοῦ κὺρ Λέοντος τοῦ σοφοῦ».
"Αρχ. : Ἐρώτησις· Ποῦ ἐπήρθη ὁ χοῦς· καὶ ποῦ ἐπλάσθη ὁ γενόμενος ἄνθρωπος. Ἀπό(κρισις): Ἐκ γῆς Μαδιὰμ ἐκεῖ ἐπήρθη. Ἐρώτησις· Πόσα ἔτη ἐποίησεν ὁ Ἀδὰμ χωρὶς πνοήν ; Ἀπόκρισις· ἔτη τριάκοντα.
Τελ. : Ἐρώτησις. Ποῖα εἰσὶ τὰ ἑπτὰ χαρίσματα ὁποῦ ἐχάρισεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδάμ ; Ἀπόκρισις. Πρῶτον τὴν σοφίαν. βον τὴν πραότητα . . . Καὶ τὸ μὲν αον χάρισμα τὸ εἶχεν ὁ Σολομών. Τὸ βον ὁ Δαβὶδ . . . . . τὸ ζον ὁ Ἰώβ.

19 (φ. 134α) «Ἕτεραι ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις. Ποίημα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἐκ ταῖς παραβολαῖς τοῦ εὐαγγελίου» καὶ ἄλλα σύμμεικτα.
"Αρχ. : Ἐρώτησις· "Ανθρωπος· τὶς κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ· καὶ λησταῖς περιέπεσεν, ὅστις καὶ πληγὰς αὐτῷ πεποιήκασιν; Ἀπόκρισις. Τίς ἄνθρωπος· ὁ Ἀδάμ· τίς Ἱερουσαλὴμ ὁ παράδεισος· τίς Ἱεριχὼ ὁ κόσμος . . .
Τελ. : Χρὴ νὰ ἠξεύρῃς, ὅτι καὶ τὴν ἡμέραν οἱ ἀστέρες φέγγουν εἰς τὸν οὐρανόν, ἀμὴ ἀπὸ τὴν λαμπρότητα, ἤγουν τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου, δὲν φαίνονται ὅτι ἡ λαμπρότης τοῦ ἡλίου κρύβει αὐτούς.
Ἐν τούτοις καί τινα εἰς δημώδη γλῶσσαν καὶ κατὰ τὴν δημώδη ἀντίληψιν.

20 (φ. 136α) Κεφάλαια ἐκ τοῦ νομοκάνονος κατ' ἐκλογήν.
Ἐν τούτοις, φ. 138β, κεφ. σλδ′ : περὶ τοῦ λέοντος, ὅτι συκώνεται τὸ ἀποθαμένον κορμίν· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώπου· καὶ πνίγει ἀνθρώπους· καὶ καίουσιν αὐτό, διὰ νὰ μηδὲν θανατώσῃ καὶ ἐκείνους. Πατριάρχου [Ἰωάννου] τοῦ Νηστευτοῦ».— φ. 140α : «Ἐὰν εὑρεθῇ ἄνθρωπος καταχθόνιος ἀποθαμένος· τὸν ὁποῖον λέγουν βουρκόλακον· τί κάμνει χρεία, νὰ γένῃ εἰς αὐτόν».

21 (φ. 141β) «Νοεμβρίῳ εἰς ιζ′. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου σκυτοτόμου· καὶ Ἰωάννου διήγησις ὠφέλιμος».—Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.
"Αρχ. : Κάποιος ἄνθρωπος λαμπρὸς εἰς τὸν κόσμον ὀνόματι Ἰωάννης . . .

22 (φ. 143α) Ἀνεπίγραφον [Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις].
"Αρχ. : Εἷς ἄρχων καὶ μία ἀρχόντισσα, ἔβαλεν τὸ ἐδικόν του ὁ ἄρχος· καὶ ἡ ἀρχόντισσα τὸ ἐδικόν της· καὶ ἐποίησαν πύργον· καὶ μετὰ καιρὸν ἐχάλασεν ὁ πύργος· καὶ ἔλαβεν ὁ ἄρχος τὸ ἐδικόν του· καὶ ἡ ἀρχόντισσα τὸ ἐδικόν της. Τίς ὁ ἄρχων, ὁ θεός. Τίς ἡ ἀρχόντισσα, ἡ γῆ. Ἡ γῆ ἔβαλε τὸ χῶμα· καὶ ὁ θεὸς τὴν ψυχήν· καὶ τίς ὁ πύργος, ὁ Ἀδάμ . . .

23 (φ. 143β) «Αἱ δώδεκα δεσποτικαὶ ἑορταὶ» ἐν στίχοις. Ἔχει ὧδε:

† ὢ θαῦμα γαςήρ, ἀσπόρως cυλαμβάνει·
θ(εὸ)ς βροτός δε, τίκτεται παρελπίδα.
κ(αὶ) πρέσβυς αὐτόν· ἀγκαλίζεται βρέφος·
βαπτίζετ(αι) δ' αὖ, μὴδαμῶς ἔχων ῥῦπον·
κ(αὶ) φῶς μαθηταῖς, ενθαβὼρ φανεῖς νέμει·
φθορὰς δᾶνιστὰ, τὸν τεταρταῖον φίλον.
κ(αὶ) παῖδες εὐφημοῦσιν τοῦτον ἐν κλάδοις·
ς(αυ)ρῶ τε θνίσκει, πρὸς παγεῖς ἑκουσίως:
ἀνίστανται (δὲ)· κόσμον ἐξ ἅδου φέρων·
εἰσέρχετ(αι) δὲ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων·
κ(αὶ) γῆθεν ἀρθεῖς π(ατ)ρικὴν προς ἑστίαν·
γλωσσῶν ἐν εἴδει, τὸν παράκλητον νέμει.

[β'] *ἑτερ$^{\omega}_{o}$ς τὰσ αὐτὰσ ἀλλ$^{ι}_{o}$τρόπως:*

† ἐναγγελισμ(ὸν)· καὶ θ(εο)ῦ γένναν ὅρα·
τὴν υπαπατὴν· κ(αὶ) τὸ βάπτισμα πάλιν·
ὅρος τὸ θα|βὼρ· κ(αὶ) λὰζαρος ἐξ ἅδου·
τὰ τῆς νίκης σύμβολα· κ(αὶ) στ(αυ)ροῦ ξύλον·
ἀνάςασιν σκό|πει δὲ, κ(αὶ) λῆψιν ἄνω·
χύσιν τε τοῦ πν(εύματ)ος, ἔξοδον κόρης·

[γ'] *Καὶ τοῦτο πάλιν ἄλλως:—*

† τὸ χαῖρε· γέννα· συμεῶν· ἰορδάνης·
θαβώριον· λάζαρος· βάϊα· ξύλον·
ἔγερσις· || ἄρσις· πν(εῦμ)α· κ(αὶ) κόρης· μόρος·

Ἐκ τῶν ἐμμέτρων τούτων τὸ πρῶτον γέγραπται κατὰ δύο σελίδας, τὰ δὲ λοιπὰ καταλογάδην.

24 (φ. 144α) Ἀνεπίγραφον [Ἐπίγραμμα εἰς τοὺς τρεῖς ἱεράρχας καταλογάδην]. Ἔχει ὧδε:

γρηγόριος ῥήτ$^{\omega}_{o}$ρ γράφῆ· βασίλιος σοφὸς διδάσκει·

χρυσόςομος ξένη φύσις ψυχὰς τρέφι:—

25 (φ. 144α) Σύμμεικτα, ἐν οἷς καί τινες δημώδεις παροιμίαι μετὰ τῆς καλουμένης ἀναγωγῆς.

26 (φ. 145α) Ἱστόρια καὶ ἄλλα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ πατερικοῦ καὶ γεροντικοῦ.

27 (φ. 156β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «... λόγος περὶ τοῦ ματαίου βίου καὶ περὶ φιλαργυρίας».

28 (φ. 162β) «Εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ὄφεως καὶ τοῦ φιλαργύρου» στίχοι καταλογάδην. Ἔχουσιν ὧδε:

Ὄφις ἀπατῶν, καρδί(αν) φιλαρ|γύρου:

Χρυ$^{ς}_{σ}$οῦ προςτιθεὶς, τοὺς ςατῆρας ἐν δόλω:

Κτεὶνει τὸν ἵππον, | οἰκέτην συν τω τέκνω:

Ἔπειτα τὴν σύνευνον, ἐν τῷ μαργάρῳ :
Αὐτὸν δὲ πανύστατον, ὡς εὐεργέτην : —

29 (φ. 163α) Ἀποσπάσματα ἐκ λόγων Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (;).

30 (φ. 167β) «Περὶ τοῦ ἀρνησαμένου παιδὸς τὸν Χριστὸν ἐγγράφως, ἐκ τὸν βίον τοῦ Μεγάλου Βασιλείου».
Ἀρχ. : Ἑλλάδιος δέ, ὁ ἐν ὁσίᾳ τῇ μνήμῃ ἀνὴρ θαυμαστός· αὐτόπτης καὶ ὑπηρέτης γενόμενος . . .

31 (φ. 170β) «Περὶ τῆς γυναικὸς τῆς διὰ προσευχῆς τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἀφεθείσης [sic] τὰς ἁμαρτίας αὐτῆς».
Ἀρχ. : Γυνὴ δέ τις, πλούτῳ καὶ εὐγενείᾳ κομῶσα· καὶ τῇ λοιπῇ τοῦ βίου τοῦ τοῦ [sic] ματαίου τούτου ὑπεραρθεῖσα . . .

32 (φ. 172α) «Περὶ τῶν ἀναξίως μεταλαμβανόντων . . .».
Ἀρχ. : Διηγήσατο πάλιν ὁ αὐτὸς γέρων περί τινος ἐπισκόπου· ὅτι μάλιστα καὶ ἐκ τούτου τὸ θάρσος λαβόντες . . .

33 (φ. 173β) «Ἐρώτησις, σύντομος πρὸς Ἰουδαίους δεικνύων αὐτοὺς οὐδαμινούς».
Ἀρχ. : Ὁ Χριστιανὸς πρὸ πάντων τούτων ἐρωτῆσαι θέλει τὸν Ἰουδαῖον, εἰπέ μοι· διατί ἀκούεις Ἰουδαῖος καὶ Ἑβραῖος· καὶ Ἰσραηλίτης· καὶ τὸ τί ἐστιν ἡ ἑρμηνεία τῶν τριῶν ὀνομάτων . . .

34 (φ. 174β) «Στίχοι εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν» καταλογάδην.
Ἀρχ. : Ἰδοὺ θρόνος πύρινος ἐνταῦθα πέλει,
. . . .
Τελ. : Τὸν δημιουργὸν εὐλογοῦσι τὰ βρέφη.

35 (φ. 174β) «Στίχοι εἰς τὴν Κλίμακα» καταλογάδην.
Ἀρχ. : Ἰδοὺ κλίμαξ ἄνθρωπε ναὶ βαῖνε πρόσω·
. . . .
Τελ. : Ὁ θάνατος γὰρ ἐκνικᾷ σου τὸν τρόπον·
Ὦ Χριστέ μου παμβασιλεῦ,

36 (φ. 175α) « . . . Διήγησις ψυχωφελὴς περὶ τοῦ ἐπαράτου· καὶ παρανόμου ἐπαοιδοῦ· τουτέστι τοῦ μεσίτου· καὶ περὶ τοῦ φιλοχρίστου νοταρίου· καὶ περὶ τοῦ πατρικίου· πῶς ἀπεστρέφετο αὐτὸν ἡ εἰκὼν τοῦ . . . Χριστοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ φρέατι».
Ἀρχ. : Ὅτι μὲν μεσίτην ὀνομάζουσιν αἱ ἅγιαι γραφαὶ Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν πανταχοῦ . . .

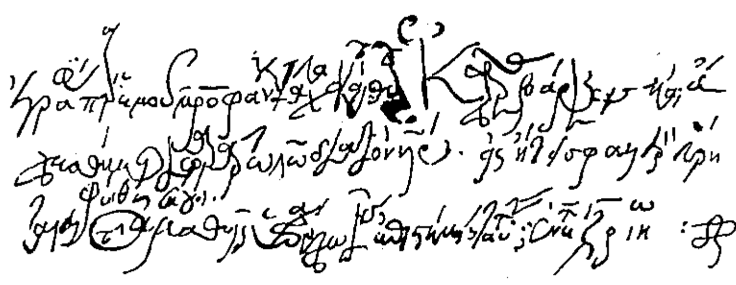
37 (φ. 176β) Ἀνεπίγραφον.
Ἀρχ. : Ἀνήρ τις ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ἀσθενείᾳ περιπεσὼν προσεκαλέσατο πρεσβύτερον εἰς ἐξομολόγησιν . . .
Τελ. : . . . καὶ ἀμφιασάμενος τὸ τῶν μοναχῶν σχῆμα, μετὰ τρίτην ἡμέραν μετέστη πρὸς τὰς αἰωνίους μονάς.

38 (φ. 178α) « . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος περὶ προσευχῆς καὶ νηστείας· καὶ κατὰ τῶν ὀμνυόντων· καὶ περὶ ἐλεημοσύνης· καὶ ἐπιστροφῆς . . .».
Ἀρχ. : Δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ γνωρίσωμεν τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς . . .

39 (φ. 185α) «Περὶ τῆς θείας κοινωνίας διήγησις ἁγίων πατέρων».
Ἀρχ. : Τὶς τῶν πατέρων ἅγιος ὢν καὶ διορατικός· παρεκάλεσε τὸν θεὸν λέγων . . .

40 (φ. 187α) «Ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἁγ. Θεοδώρου τοῦ Ἐδεσηνοῦ».
Ἀρχ. : Στυλίτης τὶς ἦν ἐν Ἐδέσσῃ τῇ πόλει· ᾧ καὶ παραλαβὼν [* γρ. παραβαλὼν] ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος ἀρχιεπίσκοπος τῆς αὐτῆς πόλεως· μετὰ καὶ ἑτέρων ὁμιλιῶν· τοῦτο ἐν ὑστέροις αὐτὸν ἐπερώτα· . . .

41 (φ. 189β) Ἱστόρια καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ πατερικοῦ καὶ γεροντικοῦ. Ἐν φ. 199β ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : *ἐγράφ(η) παρ' ἐμοῦ μ(ητ)ροφάν(ους) τάχα καὶ θυτου ἐκ χῶρ(ας) βάρνης καὶ εὔ|χεσθέ μοι τῶ αμαρτωλῶ δια τὸν κ(ύριο)ν· εἰς ἤτει σφαλερ(ὸν) εὕρη|ται διορθώσα(ται). ὅτι ἀμαθεῖς ὑπάρχω τῆς ἐπιςήμης ταύτ(ης), ἐν ετ(ει), ,ζριη'* [7118 = 1609/10].

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,105 × 0,155 συνήθως. Τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* πολλαχοῦ διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 127α *ὡσὰν'*. Ἐν φ. 176β, 177α, 177β παρετήρησα πολλὰ *ναὶ* διπλοτονούμενα. Ἀξία σημειώσεως ἡ ἐν φ. 25β βραχυγραφία :

= ἀστέρας

Ἐν ταῖς ᾤαις πολλάκις σημειοῦται πόσα φύλλα ἐν τῷ κώδικι κατέχει ἕκαστον κείμενον.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πλὴν ἄλλων : *ἐκ τῶν τοῦ Μετεώρου κ(αὶ) τόδε.* (γραφὴ τοῦ XVII-XVIII αἰῶνος). Αὐτόθι κατωτέρω καὶ τάδε βαναύσως γεγραμμένα. : *τωπος κρανηου παραδεσοσ | γεγωνε φως Χρηςου φενη | πασι θέε θεον θηον θαμα | τουτο το ξη.* Ἐν φ. 1α-2β διάφορα ἐν παρόδῳ γεγραμμένα, ἐν οἷς (φ. 1β) καὶ σλαβικόν τι ἀλφάβητον. Ἐν φ. 199α δοκίμια κονδυλίου βαναύσου χειρός. Ἐν φ. 199β χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου καὶ τάδε :

γινώσκετ(αι) κ(αὶ) τοῦτο ὅτι εἰς τ(οὺς) ⟨εἴκοσ(ι) δύο⟩ ,ζρκβ' [* 7122 = 1613/4] *ἔκαμ(εν) κ(αὶ) ὁ φιλόσοφος | τὴν ἀνακάτωσ(ιν) εις τ(ὰ) Ἰωάννηνα· διονύσιος τὸ ἐπίκλ(ην) κ(αὶ) τὸ ἔγδαρ(αν) ὡς αἴτι(ον) | οἱ ἀγαρηνὶ : | † ἐκοιμήθ(η)κ(αὶ) ὁ μακαρήτ(ης) ἐν Ἱερο(μον)άχ(οι)ς κὺρ σήλβεςρος βροτὸς | ἐνάρετος, κ(αὶ) ἡ ζωῆ αὐτοῦ ἐν αγαθῆς ὑπάρχει ἕως τέλ(ους) : | Ἔτ(ους) ,ζρκγ' μηνὶ Ἰανουαρίω εἰς τ(ὴν) αην'. ἤτοι του (με)γ(ά)λ(ου) βασ(ϊ)λ(ἴ)ου | ἔδωκεν τῶ πν(εῦ)μα του | εἰς χεῖρ(ας) Θ(εο)ῦ ζῶντος*

Φύλλα τινὰ ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

358

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,215 Αἰὼν XV Φύλλα 223

Μηναῖον Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου

περιέχον τὰ κυριώτερα τροπάρια τῶν διαφόρων μνημῶν.

Κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπής, κολοβός. Πολλαχοῦ ρυπαρὸς ὡς ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,10 × 0,158.

Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἔχουσιν ἀποσπασθῆ.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β — .

359

Χάρτης βομβύκινος. Διαστ. 0,19 × 0,25 Αἰὼν XIV Φύλλα 242

[Ἀδήλου λόγοι καὶ κεφάλαια].

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον.

Ἀρχ. : . . . δὲ ἀριθμός ἐστιν· οὗ τὰ μόρια συντιθέμενα, τὸ ὅλον ἀποτελοῦσι· τὸ ἥμισυ γὰρ τοῦ ἕξ γ'· τὸ τρίτον δύο· τὸ ἕκτον μονάς· εἶτα σύνθες, μονάς· καὶ δυάς· καὶ τριὰς ἕξ· Ζητήσειε δ' ἄν τις πρὸς τούτοις· ὅτι διατί· τῷ ,ςφ' χρόνῳ γέγονεν ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ . . .

Τελ. : . . . ἀνάθεμα εἴη ἀπὸ τοῦ πατρός· καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

2 (φ. 3α) «Περὶ χειμῶνος καὶ ἀνέμων προγνωστικόν. Ἀπὸ τοῦ ἀφορᾶν εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τὰς νεφέλας».

Ἀρχ. : Εἰ ὁ ἥλιος φανείη αἱματώδης· καὶ ἀνθρακώδης· καὶ αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ ἀμαυραί· νοητέον ὅτι ἐκ τῆς παχύτητος τοῦ ἀέρος οὕτω φαίνεται . . .

Κολοβόν. – Τελ. : . . . τὰ δὲ βαρέα καὶ κατωφερῆ, τὴν κατωτέραν χώραν . . .

3 (φ. 9α) Ἀκέφαλον.

Ἀρχ. : . . . Οὐσίας ἐννέα κέκληκε· ταύτας ὁ θεῖος ἱεροτελεστὴς εἰς τρεῖς ἀφορίζει τριαδικὰς διακοσμήσεις· καὶ πρώτην μέν, εἶναι φησὶ τὴν περὶ θεὸν οὖσαν ἀεί . . .

Τελ. : . . . Ὁ θεὸς ἔστιν ὁ μόνος ἄκτιστος· ὁ ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι ὑμνούμενός τε καὶ δοξαζόμενος.

4 (φ. 9β) «Λόγος ΙΗ'. Περὶ διαβόλου καὶ δαιμόνων».

Ἀρχ. : Ἐκ τούτων τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων· πρωτοστάτης τῆς περιγείου τάξεως . . .

5 (φ. 11α) «Λόγος ΙΘ'. Περὶ πίστεως καὶ βαπτίσματος».

Ἀρχ. : Ὁμολογοῦμεν δέ, ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον . . .

Ἐλλιπές, ἐκρυέντων φύλλων τινῶν τῶν περιεχόντων τὸν λόγον τοῦτον.

6 (φ. 19α) «Λόγος ΚΒ'. Περὶ τοῦ προσκυνεῖν κατὰ ἀνατολάς».

Ἀρχ. : Οὐχ ἁπλῶς, οὐδὲ ὡς ἔτυχε κατὰ ἀνατολὰς προσκυνοῦμεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξ ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου . . .

Κολοβόν.— Τελ. : τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατ' ἀνατολάς . . .

7 (φ. 20α) Ἀκέφαλον.

Ἀρχ. : . . . ὑπεράγαθος θεὸς ὁ ὅλως ὢν ἀγαθότης· διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος . . .

Τελ. : . . . μετέχομεν τῆς Χριστοῦ θεότητος, τότε δὲ νοητῶς, διὰ μόνης τῆς θέας.

8 (φ. 28β) «Λόγος ΚΔ'. Περὶ τῆς γενεαλογίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου».

Ἀρχ. : Περὶ τῆς ἁγίας καὶ ὑπερυμνήτου ἀειπαρθένου Θεοτόκου Μαρίας ἐν τοῖς προλα-

βοῦσι μετρίως διαλαβόντες, καὶ τὸ καιριώτατον παραστήσαντες, ὡς κυρίως καὶ ἀληθῶς θεοτόκος ἔστι . . .

9 (φ. 34β) «Λόγος ΚΕ'. Περὶ τῆς ἁγίων καὶ τῶν λειψάνων αὐτῶν τιμῆς».
"Αρχ. : Τιμητέον τοὺς ἁγίους ὡς φίλους Χριστοῦ, ὥστε καὶ κληρονόμους θεοῦ . . .

10 (φ. 39β) «Λόγος ΚϚ'. Περὶ εἰκόνων».
"Αρχ. : Ἐπειδὴ δέ τινες ἡμῖν καταμέμφονται προσκυνοῦσι καὶ τιμῶσι, τήν τε τοῦ Σωτῆρος καὶ τῆς δεσποίνης ἡμῶν εἰκόνα· ἔτι δὲ καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων καὶ θεραπόντων Χριστοῦ . . .

11 (φ. 42β) «Λόγος ΚΖ'. Περὶ γραφῆς».
"Αρχ. : Εἷς ἐστι θεός, ὁ ὑπό τε παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης κηρυττόμενος . . .

12 (φ. 47α) «Λόγος ΚΗ'. Περὶ τῶν ἐπὶ Χριστοῦ λεγομένων».
"Αρχ. : Τῶν ἐπὶ Χριστοῦ λεγομένων· τρόποι γενικοὶ εἰσὶ τέσσαρες· τὰ μὲν γὰρ καὶ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως ἁρμόσει αὐτῷ, τὰ δὲ ἐν τῇ ἑνώσει· τὰ δὲ μετὰ τὴν ἕνωσιν· τὰ δὲ μετὰ τὴν ἀνάστασιν . . .

13 (φ. 55α) «Λόγος ΚΘ'. Ὅτι οὐκ ἔστι τῶν κακῶν αἴτιος ὁ θεός».
"Αρχ. : Χρὴ εἰδέναι ὅτι ἔθος τῇ θείᾳ γραφῇ, τὴν παραχώρησιν τοῦ θεοῦ, ἐνέργειαν αὐτοῦ καλεῖν . . .

14 (φ. 57β) «Λόγος Λ'. Ὅτι οὐ δύο ἀρχαί».
"Αρχ. : Ὅτι οὐ δύο ἀρχαί· μία ἀγαθὴ καὶ μία πονηρά, ἐντεῦθεν εἰσόμεθα : . . .

15 (φ. 59β) «Λόγος ΛΑ'. Τίνος ἕνεκεν προγινώσκων ὁ θεὸς τοῖς [sic] ἁμαρτάνειν καὶ μὴ μετανοεῖν μέλλοντα ἔκτισεν».
"Αρχ. : Ὁ θεός, δι' ἀγαθότητα, ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παράγει τὰ γινόμενα . . .

16 (φ. 60β) «Λόγος ΛΒ'. Περὶ νόμου θεοῦ καὶ ἀνόμου ἁμαρτίας».
"Αρχ. : Ἀγαθὸν τὸ θεῖον καὶ ὑπεράγαθον· καὶ τὸ τούτου θέλημα· τοῦτο γὰρ ἀγαθόν . . .

17 (φ. 62β) «Λόγος ΛΓ'. Κατὰ Ἰ[ου]δαίων περὶ σαββάτου».
"Αρχ. : Σάββατον ἡ ἑβδόμη ἡμέρα κέκληται· δηλοῖ δὲ τὴν κατάπαυσιν . . . . .

18 (φ. 67α) «Λόγος ΛΔ'. Περὶ παρθενίας».
"Αρχ. : Κακίζουσιν οἱ Σαρακηνοὶ τὴν παρθενίαν· καὶ εἰς μαρτυρίαν προβάλλονται οἱ φιλήδονοι . . .

19 (φ. 71α) «Λόγος ΛΕ'. Περὶ τῆς περιτομῆς».
"Αρχ. : Ἡ περιτομή, πρὸ νόμου ἐδόθη τῷ Ἀβραάμ· μετὰ τὰς εὐλογίας· μετὰ τὴν ἐπαγγελίαν . . .

20 (φ. 73β) «Λόγος ΛϚ'. Περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου».
"Αρχ. : Χρὴ γινώσκειν ὅτι δεῖ τὸν Ἀντίχρηστον ἐλθεῖν· πᾶς μὲν οὖν μὴ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ . . .

21 (φ. 75α) «Λόγος ΛΖ'. Περὶ ἀναστάσεως».
"Αρχ. : Πιστεύομεν δὲ καὶ εἰς ἀνάστασιν νεκρῶν· ἔσται γὰρ ὄντως νεκρῶν ἀνάστασις . . .

22 (φ. 82α) «Λόγος ΛΗ'. Περὶ κτίσεως ὁρατῶν».
"Αρχ. : Αὐτὸς ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ ἐν τριάδι δοξολογούμενος, ἐποίησε τὸν οὐρανόν . . .

23 (φ. 82α) «Λόγος ΛΘ'. Περὶ οὐρανοῦ».
"Αρχ. : Οὐρανός ἐστι· περιοχή τε ὁρατῶν καὶ ἀοράτων κτισμάτων· ἐντὸς γὰρ αὐτοῦ αἵ τε νοεραὶ τῶν ἀγγέλων δυνάμεις· καὶ πάντα τὰ αἰσθητὰ περικλείονται . . .

24 (φ. 87β) «Λόγος Μ'. Περὶ φωτός, πυρός, ἡλίου· σελήνης καὶ ἀστέρων».
"Αρχ. : Τὸ πῦρ ἓν τῶν τεσσάρων ἔστι κοῦφόν τε καὶ ἀνωφερέστερον, τῶν λοιπῶν . . .

25 (φ. 98α) «Λόγος ΜΑ'. Περὶ ἀέρος καὶ ἀνέμων».
"Αρχ. : Ἀήρ ἐστι, στοιχεῖον λεπτότατον· ὑγρόν τε καὶ θερμόν· τοῦ μὲν πυρὸς βαρύτερον . . .

26 (φ. 100α) «Λόγος ΜΒ'. Περὶ ὑδάτων καὶ πελαγῶν».
"Αρχ. : Καὶ τὸ ὕδωρ δὲ ἓν τῶν τεσσάρων στοιχείων ἐστὶ ποίημα θεοῦ κάλλιστον . . .

27 (φ. 103α) «Λόγος ΜΓ'. Περὶ πελαγῶν».
"Αρχ. : Διαδέχεται τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, Ἑλλήσποντος λήγων εἰς "Αβυδον, καὶ Σηστόν. . .

28 (φ. 104α) «Περὶ γῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς».
"Αρχ. : Ἡ γῆ, ἓν τῶν τεσσάρων στοιχείων ἐστί· ξηρόν τε καὶ ψυχρόν· καὶ βαρὺ καὶ ἀκίνητον . . .

29 (φ. 109β) «Λόγος ΜΔ'. Περὶ παραδείσου».
"Αρχ. : Ἐπειδὴ ἔμελλεν ὁ θεὸς ἐξ ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου κτίσεως πλαστουργεῖν τὸν ἄνθρωπον . . .

30 (φ. 116α) «Λόγος ΜΕ'. Περὶ ἀνθρώπου».
"Αρχ. : Οὕτω μὲν οὖν τὴν νοητὴν οὐσίαν ὑπεστήσατο ὁ θεός· ἀγγέλους φημὶ καὶ πάντα . . .

31 (φ. 122α) «Περὶ ἡδονῶν, λόγος ΜϚ'».
"Αρχ. : Τῶν ἡδονῶν αἱ μέν εἰσι ψυχικαί, αἱ δὲ σωματικαί, ὅσαι μόνης εἰσὶ τῆς ψυχῆς . . .

32 (φ. 123β) «Περὶ λύπης λόγος ΜΖ'».
"Αρχ. : Τῆς δὲ λύπης, εἴδη τέσσαρα· ἄχος· ἄχθος· φθόνος· ἔλεος· ἄχος μὲν οὖν ἐστὶ . . .

33 (φ. 123β) «Λόγος ΜΗ'. Περὶ φόβου».
"Αρχ. : Διαιρεῖται δὲ καὶ ὁ φόβος εἰς ἕξ· εἰς ὄκνον· εἰς αἰδῶ· εἰς αἰσχύνην· εἰς κατάπληξιν· εἰς ἀγωνίαν· εἰς ἔκπληξιν· ὄκνος μὲν οὖν ἐστί, φόβος μελλούσης ἐνεργείας . . .

34 (φ. 124α) «Περὶ θυμοῦ : ΜΘ'».
"Αρχ. : Θυμὸς δέ ἐστι ζέσις τοῦ περὶ καρδίαν αἵματος, ἐξ ἀναθυμιάσεως τῆς χολῆς . . .

35 (φ. 125β) «Κεφάλαιον Ν'. Περὶ τοῦ φανταστικοῦ».
"Αρχ. : Φανταστικόν ἐστι δύναμις ἀλόγου ψυχῆς, διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἐνεργοῦσα . . .

36 (φ. 126α) «Περὶ αἰσθήσεως : ΝΑ'».
"Αρχ. : Αἴσθησίς ἐστι δύναμις τῆς ψυχῆς· ἀντιληπτικὴ τῶν ὑλῶν . . .

37 (φ. 129β) «ΝΒ'. Περὶ τοῦ διανοητικοῦ».
"Αρχ. : Τοῦ δὲ διανοητικοῦ εἰσιν, αἵ τε κρίσεις, καὶ αἱ συγκαταθέσεις, καὶ ὁρμαὶ πρὸς τὴν πρᾶξιν· καὶ ἀφορμαί· καὶ αἱ ἀποφυγαὶ τῆς πράξεως . . .

38 (φ. 129β) «ΝΓ'. Περὶ μνημονευτικοῦ».
"Αρχ. : Τὸ δὲ μνημονευτικόν ἐστι μνήμης καὶ ἀναμνήσεως αἴτιόν τε καὶ ταμεῖον . . .

39 (φ. 130β) «ΝΔ'. Περὶ ἐνδιαθέτου λόγου καὶ προφορικοῦ».
"Αρχ. : Πάλιν δέ, διαιρεῖται τὸ λογικὸν τῆς ψυχῆς, εἴς τε τὸν ἐνδιάθετον λόγον καὶ τὸν προφορικόν· ἔστι δὲ ἐνδιάθετος λόγος κίνημα ψυχῆς ἐν τῷ διαλογισμῷ γινόμενον ἄνευ τινὸς ἐκφωνήσεως . . .

40 (φ. 130α) «Περὶ πάθους καὶ ἐνεργείας νε'».
"Αρχ. : Τὸ πάθος ὁμωνύμως λέγεται· λέγεται γὰρ πάθος καὶ τὸ σωματικόν . . .

41 (φ. 138β) «Περὶ ἐνεργείας· νϛ'».
"Αρχ. : Χρὴ γινώσκειν· ὡς πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἱ προειρημέναι, αἵ τε γνωστικαί, αἵ τε φυσικαί . . .

42 (φ. 140α) «Περὶ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου. ΝΖ'».
"Αρχ. : Ἐπειδὴ τὸ ἑκούσιον ἐν πράξει τινί ἐστι· καὶ τὸ νομιζόμενον δὲ ἀκούσιον . . .

43 (φ. 142β) «Περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἤγουν τοῦ αὐτεξουσίου. ΝΗ'».
"Αρχ. : Ὁ περὶ τοῦ αὐτεξουσίου λόγος ἤγουν τοῦ ἐφ' ἡμῖν· πρώτην μὲν ἔχει ζήτησιν . . .

44 (φ. 144β) «ΝΘ'. Περὶ τῶν γινομένων».
"Αρχ. : Τῶν γινομένων, τὰ μὲν εἰσὶν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν· ἐφ' ἡμῖν καὶ . . .

45 (φ. 145α) «Διὰ ποιὰν αἰτίαν αὐτεξούσιοι γεγόναμεν. Ξα'».
"Αρχ. : Φαμὲν τοίνυν εὐθέως τῷ λογικῷ συνεισέρχεσθαι τὸ αὐτεξούσιον . . .

46 (φ. 146β) «Περὶ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν».
"Αρχ. : Τῶν δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν· τὰ μὲν, ἐκ τῶν ἐφ' ἡμῖν ἔχει τὰς ἀρχάς, ἤτοι τὰς αἰτίας . . .

47 (φ. 147β) «Περὶ προνοίας. ΞΒ'».
"Αρχ. : Πρόνοια τοίνυν ἐστὶν ἐκ θεοῦ εἰς τὰ ὄντα γινομένη ἐπιμέλεια· καὶ πάλιν πρόνοια ἐστίν . . .

48 (φ. 151β) «Περὶ προγνώσεως καὶ προορισμοῦ. ΞΓ'».
"Αρχ. : Χρὴ γινώσκειν, ὡς πάντα μὲν προγινώσκει ὁ θεός, οὐ πάντα δὲ προορίζει . . .

49 (φ. 155β) «Περὶ τῆς θείας οἰκονομίας . . . ΞΔ'».
"Αρχ. : Ταύτῃ τοίνυν τῇ προσβολῇ τοῦ ἀρχεκάκου δαίμονος δελεασθέντα τὸν ἄνθρωπον . . .

50 (φ. 158β) «Περὶ τοῦ τρόπου τῆς συλλήψεως τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ τῆς θείας αὐτοῦ σαρκώσεως κεφάλαιον ΞΕ'».
"Αρχ. : "Αγγελος γὰρ Κυρίου ἀπεστάλη πρὸς τὴν ἁγίαν Παρθένον, ἐκ δαυϊτικοῦ φύλου καταγομένην . . .

51 (φ. 160β) «Περὶ τῶν δύο φύσεων. Κεφάλαιον ΞϚ'».
"Αρχ. : 'Ατρέπτως γὰρ καὶ ἀναλλοιώτως ἡνώθησαν ἀλλήλαις αἱ φύσεις, μήτε τῆς . . .

52 (φ. 168α) «Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀντιδόσεως. ΞΖ'».
"Αρχ. : "Οτι μὲν ἕτερόν ἐστι οὐσία, καὶ ἕτερον ὑπόστασις, πλειστάκις εἰρήκαμεν . . .

53 (φ. 170α) «Περὶ ἀριθμοῦ τῶν φύσεων. ΞΗ'».
"Αρχ. : "Ωσπερ δὲ ἐπὶ τῆς θεότητος μίαν φύσιν ὁμολογοῦμεν, τρεῖς δὲ ὑποστάσεις κατὰ ἀλήθειαν . . .

54 (φ. 172β) «Κεφάλαιον ΞΘ'. "Οτι πᾶσα ἡ θεία φύσις, μιᾷ τῶν αὐτῆς ὑποστάσεων ἡνώθη . . .».
"Αρχ. : Τὰ κοινὰ καὶ καθολικὰ κατηγοροῦνται τῶν αὐτοῖς ὑποκειμένων μερικῶν . . .

55 (φ. 176α) «Περὶ μιᾶς τοῦ Θεοῦ Λόγου συνθέτου ὑποστάσεως. Ο'».
"Αρχ. : προεῖναι μὲν οὖν ἀχρόνως καὶ ἀϊδίως τοῦ λόγου φαμὲν τὴν θείαν ὑπόστασιν . . .

56 (φ. 181β) «Πρὸς τοὺς λέγοντας εἰ ὑπὸ τὸ συνεχὲς ποσὸν ἀνάγονται αἱ τοῦ Κυρίου φύσεις, ἢ ὑπὸ τὸ διωρισμένον. ΟΑ'».
"Αρχ. : Εἰ δέ τις ἐρωτῴη περὶ τῶν τοῦ Κυρίου φύσεων, εἰ ὑπὸ τὸ συνεχὲς ποσὸν ἀναφέροιντο . . .

57 (φ. 183β) «Πρὸς τὸ εἰ οὐκ ἐστὶ φύσις ἀνυπόστατος ἀπάντησις. ΟΒ'».
"Αρχ. : Εἰ γὰρ καὶ μὴ ἔστι φύσις ἀνυπόστατος, ἢ οὐσία ἀπρόσωπος ἐν ὑποστάσεσι . . .

58 (φ. 184α) «Περὶ τοῦ τρισαγίου. ΟΓ'».
"Αρχ. : 'Εντεῦθεν καὶ τὴν ἐν τῷ τρισαγίῳ προσθήκην ὑπὸ τοῦ ματαιόφρονος Πέτρου τοῦ κναφέως . . .

59 (φ. 186β-187α) «Περὶ τῆς ἐν εἴδει καὶ ἀτόμῳ θεωρουμένης φύσεως καὶ διαφορᾶς ἑνώσεως καὶ σαρκώσεως, καὶ πῶς ἐκ||ληπτέον τὴν μίαν φύσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου σεσαρκωμένην. ΟΔ'».
"Αρχ. : 'Η φύσις, ἢ ψιλῇ θεωρίᾳ κατανοεῖται, καθ' αὑτὴν γὰρ οὐχ ὑφέστηκεν, ἢ κοινῶς ἐν πάσαισι [sic] ταῖς ὁμοειδέσι ὑποστάσεσι ταύτας συνάπτουσα, καὶ λέγεται ἐν τῷ εἴδει θεωρουμένη φύσις : . . .

60 (φ. 189β) «Περὶ τοῦ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος. ΟΕ'».
"Αρχ. : Θεοτόκον δὲ κυρίως καὶ ἀληθῶς, τὴν ἁγίαν Παρθένον κηρύττομεν . . .

61 (φ. 193β) «Τὰ ἰδιώματα τῶν φύσεων. ΟΣΤ'».
"Αρχ. : Τέλειον θεὸν ὁμολογοῦντες αὐτὸν καὶ τέλειον ἄνθρωπον φαμὲν τὸν αὐτὸν πάντα ἔχειν . . .

62 (φ. 194α) «Περὶ θελημάτων καὶ αὐτεξουσίων τοῦ . . . Χριστοῦ. ΟΖ'».
"Αρχ. : Ἐπειδὴ μὲν οὖν δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ, δύο αὐτοῦ καὶ τὰ φυσικὰ θελήματα . . .

63 (φ. 203α) «Περὶ ἐνεργειῶν τῶν ἐν τῷ . . . Χριστῷ : Κεφάλαιον ΟΗ'».
"Αρχ. : Δύο δὲ καὶ τὰς ἐνεργείας φαμὲν ἐπὶ τοῦ . . . Χριστοῦ· εἶχε γὰρ ὡς μὲν θεὸς . . .

64 (φ. 214α) «Πρὸς τοὺς λέγοντας εἰ δύο φύσεων καὶ ἐνεργειῶν ὁ ἄνθρωπος, ἀνάγκη ἐστὶ Χριστοῦ τρεῖς φύσεις λέγειν καὶ τοσαύτας ἐνεργείας. ΟΘ'».
"Αρχ. : Ὁ μὲν . . . ἄνθρωπος ἐκ δύο συγκείμενος φύσεων ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ ταύτας ἀμεταβλήτους ἔχων . . .

65 (φ. 217α) «Περὶ τοῦ τεθεῶσθαι τὴν φύσιν τῆς τοῦ Κυρίου σαρκὸς καὶ τὸ θέλημα».
"Αρχ. : Χρὴ εἰδέναι· ὅτι οὐ κατὰ μεταβολὴν φύσεως· ἢ τροπήν· ἢ ἀλλοίωσιν· ἢ σύγχυσιν . . .

66 (φ. 218β) «Ἔτι περὶ θελημάτων καὶ αὐτεξουσίων νοῶν τε καὶ γνώσεων καὶ σοφιῶν : ΠΑ'».
"Αρχ. : Χριστὸν τέλειον καὶ ἄνθρωπον τέλειον λέγοντες τὸν Χριστόν, πάντως πάντα δώσομεν . . .

67 (φ. 222α) «Περὶ τῆς θεανδρικῆς ἐνεργείας».
"Αρχ. : Ὁ μακάριος Διονύσιος καινήν τινα θεανδρικὴν ἐνέργειαν φήσας τὸν Χριστόν . . .

68 (φ. 224β) «Περὶ τῶν φυσικῶν καὶ ἀδιαβλήτων παθῶν. ΠΓ'».
"Αρχ. : Ὁμολογοῦμεν δὲ ὅτι πάντα τὰ φυσικὰ καὶ ἀδιάβλητα πάθη τοῦ ἀνθρώπου ἀνέλαβεν . . .

69 (φ. 226α) «Περὶ ἀγνοίας καὶ δουλοίας. ΠΔ'».
"Αρχ. : Δεῖ γινώσκειν ὅτι τὴν μὲν ἀγνοοῦσαν καὶ δούλην, ἀνέλαβεν φύσιν, καὶ γὰρ δούλη ἐστὶν ἡ ἀνθρώπου φύσις . . .

70 (φ. 227β) «Περὶ προκοπῆς. ΠΕ'».
"Αρχ. : Προκόπτειν δὲ λέγεται σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι· τῇ μὲν ἡλικίᾳ, αὔξων· διὰ δὲ τῆς αὐξήσεως . . .

71 (φ. 228β) «Περὶ δειλίας. ΠΣΤ'».
"Αρχ. : Τὸ τῆς δειλίας ὄνομα διπλῆν ἔχει τὴν ἔννοιαν· ἔστι γὰρ δειλία φυσική, μὴ θελούσης τῆς ψυχῆς διαιρεθῆναι τοῦ σώματος, διὰ τὴν ἐξαρχῆς ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ ἐντεθεῖσαν αὐτῇ . . .

72 (φ. 230α) «Περὶ τῆς τοῦ Κυρίου προσευχῆς» κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.
"Αρχ. : Προσευχὴ ἐστίν, ἀνάβασις νοῦ πρὸς τὸν θεόν· ἢ αἴτησις τῶν προσηκόντων παρὰ θεοῦ . . .

73 (φ. 232α) «Περὶ οἰκειώσεως. ΠΗ'».
"Αρχ. : Χρὴ δὲ εἰδέναι ὡς δύο οἰκειώσεις εἰσί· μία φυσικὴ καὶ οὐσιώδης καὶ μία προσωπικὴ καὶ σχετική . . .

74 (φ. 232β) «Περὶ τοῦ πάθους τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς ἀπαθείας τῆς αὐτοῦ θεότητος. ΠΘ'».
"Αρχ. : Αὐτὸς οὖν ὁ τοῦ θεοῦ λόγος πάντα ὑπέμεινε σαρκὶ τῆς θείας καὶ μόνης ἀπαθοῦς αὐτῆς φύσεως . . .

75 (φ. 233β) «Περὶ τοῦ ἀχώριστον διαμεῖναι τὴν τοῦ Θεοῦ Λόγου θεότητα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ τοῦ Κυρίου, καὶ μίαν διαμεῖναι ὑπόστασιν. Ϟ'».

Ἀρχ. : Ἀναμάρτητος ὢν ὁ . . . Χριστός, ἁμαρτίαν γὰρ οὐκ ἐποίησεν ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου . . .

76 (φ. 235α) «Περὶ φθορᾶς καὶ διαφθορᾶς. ϟΑ'».

Ἀρχ. : Τὸ τῆς φθορᾶς ὄνομα δύο σημαίνει· τά τε γὰρ ἀνθρώπινα πάθη σημαίνει . . .

77 (φ. 236α) «Περὶ τῆς ἐν τῷ Ἅδη καθόδου».

Ἀρχ. : Κάτεισιν εἰς Ἅδην ψυχὴ τεθεωμένη, ἵν' ὥσπερ τοῖς ἐν τῇ γῇ ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος . . .

78 (φ. 236β) «Περὶ τῶν μετὰ τὴν ἀνάστασιν. ϟΓ'».

Ἀρχ. : Μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, πάντα μὲν τὰ πάθη ἀπέθετο· φθοράν τε λέγω· πεῖναν τε καὶ δεῖψαν . . .

79 (φ. 237α) «Περὶ τῆς ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς καθέδρας. ϟΔ'».

Ἀρχ. : Ἐκ δεξιῶν δὲ τοῦ Πατρὸς κεκαθηκέναι φαμὲν τὸν Χριστὸν σωματικῶς . . .

80 (φ. 237β) «Πρὸς τοὺς λέγοντας εἰ δύο φύσεις ὁ Χριστός, ἢ καὶ τῇ κτίσει λατρεύεται φύσιν κτιστὴν προσκυνοῦντες, ἢ μίαν φύσιν προσκυνητὴν λέγετε, καὶ μίαν ἀπροσκύνητον».

Ἀρχ. : Τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι προσκυνοῦμεν . . .

81 (φ. 238β) «Διατί ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐνηνθρώπησε, καὶ οὐχ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸ πνεῦμα· καὶ τί ἐνανθρωπήσας κατώρθωσεν. ϟϚ'».

Ἀρχ. : Πατὴρ ὁ πατὴρ καὶ οὐχ υἱός, υἱὸς ὁ υἱὸς καὶ οὐ πατήρ· πνεῦμα ἅγιον τὸ πνεῦμα . . .

82 (φ. 241α) «Πρὸς τοὺς ἐπερωτῶντας ἡ ὑπόστασις τοῦ Χριστοῦ κτιστὴ ἐστὶν ἢ ἄκτιστος. ϟΖ'».

Ἀρχ. : Ἡ ὑπόστασις τοῦ Θεοῦ Λόγου πρὸ τῆς σταυρώσεως, ἁπλῆ ἦν καὶ ἀσύνθετος . . .

83 (φ. 241β) «Περὶ τοῦ πότε ἐκλήθη Χριστός. ϟΗ'».

Ἀρχ. : Οὐχ ὥς τινες ψευδηγοροῦσι πρὸ τῆς ἐκ παρθένου σαρκώσεως, ὁ νοῦς ἡνώθη τῷ Θεῷ Λόγῳ . . .

Κολοβόν.— Τελ. : . . . ὡς τὸ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις . . .

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,105 × 0,18. Πολλαχοῦ τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονοῦνται. Ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κώδικος ἀπερρύησαν περὶ τὰ 64 φύλλα.

Ἐν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ δοκίμια κονδυλίου (τοῦ XV–XVI αἰῶνος). Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 48α τάδε :

† ὦ σωλὼμον ὦ βα|σίλευσ ἠρίκὲν | παλή λογω
λέ|γω ἐγῶ τὸν κόσ|μον ἥρικα π|άντὸν ἐξετα|ξάσθε
τὴ οὐ φέ|ρο τὴν ὡμό|νειαν

Ἐν τῇ αὐτῇ ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, 48α, καὶ τάδε :

† ἀνβρωτ(ὸν) ἠμὴν | καὶ γλεικίτατ(ὸν) περὶ πάντ(ον)
ὦ | μὶ θελων θελει|με S' ὦ μισῶν | αγαπαὴ με
S' | ὦπου πουλα με· | ἠθελεισεν πὸ|τε καλῶν ὀυκ εδεν

Τοιαῦτα δημώδη αἰνίγματα, ὧν τινα καὶ βυζαντιακὰ ἴσως, καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ κώδικος ἐν ταῖς ᾤαις (π.χ. φ. 93α, 198α κλ.).

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 143α : *ο θέῶλογόσ τοῦ επΐσκοποῦ τοῦ τάλάντϊοῦ.* Πάντα ταῦτα ἐν ταῖς ᾤαις ἐν δοκιμίοις κονδυλίου.

Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἔχουσιν ἀποσπασθῆ ἀπὸ τοῦ κώδικος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 344.

360

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,10 × 0,14 Αἰὼν XVII Φύλλα 181

1 (φ. 1α) Στιχηρὰ τῆς ὅλης ἑβδομάδος.
'Ακέφαλα.—"Αρχ. : ... θαρῶ εἰς τὴν εὐσπλαχνίαν σου κράζω· ὁ θεὸς ἱλάσθητί μου τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ σῶσον με.

2 (φ. 151α) «'Εξαποστειλάρια τῆς ἑβδομάδος».

3 (φ. 152β) Τὰ δοξαστικὰ καὶ τὰ ἀπολυτίκια τῶν ιβ' μηνῶν.
Κολοβά.— Τελ. : Μηνὶ αὐγούστῳ· α'· τῶν ἁγίων Μακαββαίων ... Οἱ ἅγιοι Μακαββαῖοι τῷ τυράννῳ ἔλεγον : ... εἷς βασιλεὺς ὁ Θεός, παρ' οὗ γεγό ...
'Επὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος μεταξὺ ἄλλων : † *ἐτόυτο χρα|τή ὑνὲ τὸυ παπᾶ | Θεοδόρου·* (γραφὴ βάναυσος XVII–XVIII αἰῶνος).
Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· μόνον ἡ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακὶς σῴζεται, ξυλίνη μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν μικροῖς κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,008.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 279.

361

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,108 × 0,158 Αἰὼν XVIII Φύλλα 83

[Σύνταγμα Ρητορικῆς].
'Ακέφαλον καὶ κολοβόν.
"Αρχ. : ...'Απ[όκρισις] : στῆθος ἰσχυρόν, φωνὴ ἠχητική, γλῶττα ἐλευθέρα, τοῦ στόματος καὶ ὅλου τοῦ σώματος εὖ σχηματισμός : —'Ερ[ώτησις] : Τί συμβάλλει ἡ τέχνη πρὸς τὸ εὐφραδές ; 'Απ. : Τελειοῖ ἐκεῖνα, ἅπερ ἡ φύσις κατέλιπε ἀτελῆ ...
Τελ. : ... εὐτονίαν φυτεύει, τῷ στήθει πῦρ ἄσβεστον ἐναποστάζει, ταῖς χάρισι τὸ στόμα ῥαντίζει, ἐμπνέει τοῖς ὀφθαλμ ...
Κατὰ μέγα μέρος κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν. φ. 9β : «Κεφ(άλαι)ον ιαον : Περὶ ἐπιχειρήσεως». φ. 26α : «Κεφ(άλαι)ον Δον : Περὶ σχημάτων τῆς διανοίας». φ. 64β : «Πίναξ τῶν ἐπιθέτων ὀνομάτων χρησιμωτάτων».
Κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

362

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,21 Αἰὼν XVI (;) Φύλλα 42

1 (φ. 1α) Δαβὶδ Ψαλτήριον.
'Ακέφαλον. "Αρχ. : ... μένεις ἐπ' ἐμὲ πονηρεβομένοις ... (ἀνήκει εἰς τὸν ρα' ψαλμόν).

2 (φ. 34β) 'Ακολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.
'Εν τέλει τούτων, φ. 42β, ὑπῆρχε βιβλιογραφικὸν σημείωμα, ὅπερ ἀποκοπέντος τοῦ φύλλου, ἠφανίσθη κατὰ καιριώτερα· μεταγενεστέρα δ' ὅμως χεὶρ ἀντέγραψε τοῦτο ἐπὶ τοῦ παραφύλλου, τοῦ ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : *ἐτελ(ει)ώθ(ην) τῶ παρ(ὼν) ψαλτΐρην δϊα-*

χεὶρ(ὸς) ἐμου κ(αὶ) | αμαρτωλοῦ πᾶπᾶ ιω(άννου) ἱερέως... Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾠδαῖς δοκίμια κονδυλίου.

Ἐκ τῆς σταχώσεως μόνον τὴν πρὸς τὸ τέλος πινακίδα σῴζει ὁ κῶδιξ, ξυλίνην οὖσαν μετὰ βυρσίνου ἐξηρθρωμένου ἐπικαλύμματος.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

363

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,157 × 0,169 Αἰὼν XVIII Φύλλα 139

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν:

1 (φ. 1α) «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τῶν σημαδίων τῆς μουσικῆς τέχνης τῶν τε ἀνιόντων καὶ κατιόντων σωμάτων τε καὶ πνευμάτων καὶ πάσης χειρονομίας τε καὶ ἀκολουθίας συντεθημένη παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναδειχθέντων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων».

Ἐν τούτῳ, φ. 6β, «. . . καὶ τὸ κανόνιον τῶν ὀκτὼ ἤχων τοῦ Κουκουζέλη».

2 (φ. 8α) «Καταβασίαι τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν κατὰ τὸ ὕφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· παρὰ τοῦ μουσικολογιωτάτου κὺρ Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου ἐπ' ὠφελείᾳ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν».

3 (φ. 58α) Ἀκολουθία τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.

4 (φ. 86β) Πέτρου [Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου] εὐλογητάρια, προσόμοια, καθίσματα, ἀπολυτίκια.

5 (φ. 116α) Ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου.

6 (φ. 123α) Πέτρου [Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου] ἀντίφωνα καὶ ἐξαποστειλάρια.

7 (φ. 132α) «Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος κὺρ Ἀντωνίου ἱερέως».

Τὰ φ. 1-7 ἔχουσι διαστάσεις: 0,11 × 0,159, τὰ δὲ φ. 132-139 διαστάσεις: 0,107 × 0,156.

Ἐν φ. 1α, 8α, 58α, 90α, 132α ἐπίτιτλα ἁπλᾶ τεχνικά. Τὰ φ. 137β-139α τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 139β τρία σημειώματα κεχρονισμένα τοῦ 1791, γραφέντα ὑπὸ Δημητρίου Ζωγράφου, οὗ ἡ μονοκονδυλιὰ φέρεται κατ' ἐπανάληψιν καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ συνεσταχωμένῳ τῇ πινακίδι πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος καὶ ὅστις προφανῶς ὑπῆρξε κτήτωρ τοῦ κώδικος. Ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τρίτῳ τῶν σημειωμάτων τούτων μνημονεύεται *Μελέτιος δάσκαλος* τοῦ Δημητρίου Ζωγράφου. Τὸ δὲ δεύτερον σημείωμα ἔχει ὧδε: *1791'' θύμησι γράφω διαενθύμηση | τών καιρόν όπου ήρθα ςο άγιον μεταιό|ρον*. Ἐν φ. 136β: . . . *[1|849 : ἰουλ(ίου) : 5 : Μετέω(ρον) | ὁ ἀνέψιος τοῦ ἰγνατίου : ¦ Μελέτιος ἱερομ(όναχος)*.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἐπιπόλαια ἁπλᾶ κοσμήματα ἔντυπα. Εἶχέ ποτε καὶ διπλοῦς θηλυκωτῆρας λινοῦς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 326.

364

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,20 × 0,277 Αἰὼν XI Φύλλα 87

Μηναῖον Σεπτεμβρίου

περιέχον τὰ στιχηρὰ τῶν μνημῶν, τὰ εἰς αὐτὰς συναξάρια καὶ στίχους. Ἐπίσης εἰδήσεις ἐκ τοῦ τυπικοῦ περὶ τοῦ τελετουργικοῦ ἑκάστης ἡμέρας, ἐν αἷς γίνεται λόγος πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ περὶ *ἀναγνώσεων ἐν τῇ τραπέζῃ (;)*. Ἐν φ. 70β–71α στίχοι 37 εἰς τὴν ὁσίαν Εὐφροσύνην γεγραμμένοι κατὰ δύο σελίδας :

Ἀρχ. : Τὸ θῆλυ κρύπτεις ἀνδρικῶς Εὐφροσύνη,

. . . .

Τελ. : Γεγονὼς μετέστη πρὸς μονὰς οὐρανίους.

Πολλὰ στιχηρὰ μετὰ φωνῶν, γεγραμμένων δι' ἀμαυροῦ μόνον μέλανος. Ἰδὲ δεῖγμα τούτων :

(φ. 39β, στιχηρὸν τῶν ἐγκαινίων τῆς Χριστοῦ ἁγίας Ἀναστάσεως). Τὸ γραπτὸν μέρος τῶν φύλλων ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,21 × 0,155. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,001.

Τὸ φ. 87 κατὰ μέγα μέρος ~~ἐλλιπές~~. Ἐν αὐτῷ, φαίνεται, ὑπῆρχε σημείωμα βιβλιογραφικὸν ἀποκοπὲν διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ὑπὸ βεβήλου χειρός.

Τῆς σταχώσεως ὁ κῶδιξ μόνην τὴν πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διασῴζει πινακίδα, οὖσαν δρυΐνην καὶ γυμνὴν τοῦ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ὅπερ ποτὲ εἶχε.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 267.

365

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,25 × 0,345 Αἰὼν XI Φύλλα 78

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλίαι εἰς ἑξαήμερον (Πεντάτευχον ;)]. Ἀκέφαλον, ἐλλιπές, κολοβόν.

Ἀρχ. : . . . ἀνθρώπων φύσιν· ἵνα εἰδέναι ἔχωμεν καὶ τῶν δημιουργηθέντων τὴν τάξιν· καὶ τοῦ δημιουργήσαντος τὴν δύναμιν . . .

Τελ. : . . . δῆλον ἅπασιν· ἄλλως δέ, καὶ ποίας οὐκ ἂν εἴη ἀνοίας ἀνάμεστον· τὸ λέγειν ὅτι ἄγγελοι . . .

Ἡ ἀρχὴ ἀνήκει εἰς τὴν Ζ' ὁμιλίαν, τὸ δὲ τέλος εἰς τὴν ΚΒ'. Μεταξὺ τῶν φ. 7 καὶ 8 μέγα χάσμα 80, ὡς ὑπολογίζω, φύλλων. Τὸ φ. 7β τελ. : . . . κατακεχωσμένος . . . ἔδειξε κατωπουμε (;) (κείμενον τῆς η' ὁμιλίας)· τὸ δὲ φ. 8α ἀρχ. : . . . μὰ τούς (;) δυναμεις παρήγαγεν οὕτω καὶ τὸ σῶμα τοῦτο τὸ ἀπὸ τοῦ χοὸς ψυχὴν ἔχειν λογικήν . . .

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,08 × 0,235 περίπου. Οἱ στίχοι ἑκάστης σελίδος εἶναι περὶ τοὺς 32, τὸ δὲ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει ὕψος συνήθως 0,002 περίπου. Ὁ κῶδιξ ἔχει φθαρῇ πολλαχοῦ ὑπὸ τῆς νοτίδος. Ἐπίσης αἱ ᾤαι πλείστων φύλλων αὐτοῦ

εἶναι ἀποκεκομμέναι κατὰ μέγα μέρος διὰ ψαλίδος. Τοῦ φ. 70 μόνον ἡ μία σελὶς σῴζεται, τῆς ἄλλης ἀποκοπείσης καὶ ταύτης διὰ ψαλίδος. Ἔχει ὁ κῶδιξ διὰ μέλανος ἀρίθμησιν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων κατὰ σελίδας. Τὸ φ. 1α ἔχει ἀριθμὸν σελ. 67, τὸ φ. 7β σ. 80, τὸ φ. 8α σ. 137, τὸ φ. 78β σελ. 288.

Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 285.

366

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,212 × 0,29 Αἰὼν XVI Φύλλα 352

1 (φ. 4α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «... ὁμιλία περὶ εὐχῆς... καὶ εἰς τὸν Φαρισαῖον καὶ τὸν τελώνην».
Ἀρχ.: Μηδέποτε διαλιμπάνωμεν ἀγαπητοὶ τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας πρόνοιαν τιθέμενοι...

2 (φ. 6β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «... Λόγος εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν Φαρισαῖον».
Ἀρχ.: Οἱ πόρρωθεν τοὺς λειμῶνας θεασάμενοι, ποικίλην ἐμβλέπουσι τῶν ἀνθέων τὴν τερπνότητα...

3 (φ. 9β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...Ὁμιλία εἰς τὸν ἄσωτον υἱόν· καὶ περὶ μετανοίας· καὶ εἰς τὸ ξύλον γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ· καὶ εἰς τὸν λῃστήν».
Ἀρχ.: Πρώην ἡμῖν ἡ μεγάλη καὶ θεοπρεπὴς τοῦ σωτῆρος ἐπιφάνεια, πλουσίαν τράπεζαν παραθεῖσα...

4 (φ. 17α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «Λόγος εἰς τὸν ἄσωτον υἱόν».
Ἀρχ.: Ἀεὶ μὲν τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν κηρύττειν ὀφείλομεν ἀδελφοί...

5 (φ. 21β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «...Ὁμιλία περὶ σωτηρίας ψυχῆς καὶ ὑπομονῆς καὶ εὐχαριστίας· καὶ εἰς τὸ μὴ σφοδρῶς θρηνεῖν τοὺς τελευτῶντας».

6 (φ. 28α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, «... Λόγος περὶ τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων· ὅπως αἱ ὑπὲρ αὐτῶν γινόμεναι λειτουργίαι καὶ εὐποιΐαι, τούτους ὀνίνησιν...».
Ἐν τέλει τοῦ φ. 30β κεῖται διὰ βυσσινόχρου μέλανος γεγραμμένος ὁ στίχος:
πρώτην στάσιν στὰς ὧδε τοῦ λόγου τίθει
Καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ φ. 31α: † *ἀνάγνωσϊς δευτέρα :—*

7 (φ. 36α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «... Λόγος εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ... Χριστοῦ...».
Ἀρχ.: Ἐνόμιζον μεγάλα τινὰ καὶ ὑπερφυῆ τῇ προτέρᾳ ἡμέρᾳ ὑμῖν εἰρηκέναι...

8 (φ. 42α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «Ὁμιλία περὶ ὑπομονῆς καὶ κατανύξεως καὶ ἐπιθυμίας τῶν μελλόντων ἀγαθῶν· καὶ περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ... Χριστοῦ...».
Ἀρχ.: Παρακαλῶ ὑμᾶς ἀδελφοί, μὴ μόνον ἀπὸ τῶν παρόντων περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ψηφίζεσθαι προνοίας...

9 (φ. 48β) «Ἱππολύτου... Ῥώμης· λόγος περὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου καὶ περὶ τοῦ ἀντιχρίστου καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ... Χριστοῦ».

10 (φ. 61β) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, «... Εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ».

11 (φ. 67β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «Ὁμιλία εἰς τὸν προφήτην Ἰωνᾶν καὶ Δανιήλ· καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας· καὶ περὶ μετανοίας· ἐλέχθη δὲ εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων νηστειῶν».
Ἐν φ. 70β ἀναγινώσκομεν διὰ βυσσίνου μέλανος γεγραμμένον :
μέσον λόγον τίθησιν ὠδὶ τὴν στάσϊν

12 (φ. 73α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, «Ὁμιλία περὶ νηστείας».
Ἀρχ. : Σαλπίσατε φησὶν ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ . . .

13 (φ. 78β) «Ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ Σινᾶ ὄρους· ὁμιλία ῥηθεῖσα εἰς τὸν ἕκτον ψαλμὸν εἰς τὴν παρείσβασιν τῶν νηστειῶν».

14 (φ. 87α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, «ὁμιλία περὶ νηστείας».
Ἀρχ. : Παρακαλεῖτε φησὶν ἱερεῖς τὸν λαόν μου· λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα Ἱερουσαλὴμ . . .

15 (φ. 91α) Ἀνδρέου « . . . Κρήτης, λόγος εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον καὶ εἰς κοιμηθέντας . . . ».
Ἐν φ. 94β ἀναγινώσκομεν : *ἐνταῦθα τίθει τοῦ λόγου πρώτ στάσιν :*
Καὶ ἐν φ. 98α, ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ : *προσχὼν δὲ πάλ(ιν) | ὧδε μοι ςά(σιν) βλέπε :*

16 (φ. 101β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἀδάμ· καὶ περὶ πονηρῶν γυναικῶν».

17 (φ. 114α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, « . . . Λόγος εἰς τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς κοσμοποιΐας· ἐρρέθη δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν νηστειῶν».

18 (φ. 120α) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, « . . . Περὶ νηστείας . . .».
Ἀρχ. : Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἡμῶν· ὁ διδοὺς ἡμῖν ζωὴν . . .

19 (φ. 121α) «Κατήχησις [Θεοδώρου] τοῦ Στουδίτου· περὶ νηστείας καὶ ἀπαθείας».
Ἀρχ. : Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· ὁ τῆς τεσσαρακοστῆς καιρός, πρὸς ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν συγκρινόμενος . . .

20 (φ. 122α) «Κατήχησις [Θεοδώρου] τοῦ Στουδίτου· περὶ τοῦ κατακοσμεῖν τὴν ἄφθαρτον ἡμῶν οἰκίαν, διὰ τῆς τῶν ἀρετῶν μεταλήψεως».

21 (φ. 123α) Γρηγορίου « . . . Νύσσης· ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον . . . Θεόδωρον». Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ διὰ χειρὸς τοῦ βιβλιογράφου : † *τῶ Σα(βατ)τω τῆς α΄ ἑβδομάδος :* καὶ διὰ μεταγενεστέρας χειρός : *οὗτος ὁ λόγος ἀναγινώσκετ(αι) εἰς τ(ὴν) τράπεζαν : —*

22 (φ. 127β) «Νεκταρίου . . . Κωνσταντινουπόλεως διήγησις δι᾽ ἣν αἰτίαν τῷ πρώτῳ Σαμβάτῳ τῶν ἁγίων νηστειῶν ἑορτάζομεν τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου· καὶ περὶ ἐλεημοσύνης καὶ νηστείας».

23 (φ. 133β) «Διήγησις θαυμαστὴ καὶ παράδοξος· διαλαμβάνουσα περὶ τῶν σεπτῶν εἰκόνων· καὶ δι᾽ ἣν αἰτίαν παρέλαβε τὴν ὀρθοδοξίαν ἐτησίως τελεῖν, τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν, ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ καθολικὴ ἐκκλησία».
Ἀρχ. : Τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τῷ κατ᾽ ἐκεῖνον καιρῷ συγχωρήσει Θεοῦ . . .

24 (φ. 141β) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, « . . . Λόγος ἀποδεικτικὸς περὶ τῶν ἁγίων . . . εἰκόνων πρὸς πάντας χριστιανούς· καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν Καβαλῖνον· καὶ πρὸς πάντας αἱρετικούς».

25 (φ. 151β) Θεοδώρου Στουδίτου «...περὶ τοῦ ὑπὲρ δύναμιν ἐκτείνεσθαι ἡμᾶς ἐν τοῖς κατὰ Θεὸν σπουδάσμασι· καὶ τοῦ διατρέφειν τὴν ψυχήν, ἐν τοῖς πνευματικοῖς θεωρήμασιν».

26 (φ. 152β) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, «κατήχησις ... περὶ τοῦ φυλάττειν τὴν ψυχήν, ἀπὸ τῶν φθοροποιῶν παθῶν ...».

27 (φ. 153α) [Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου,] «Περὶ ὁμονοίας, καὶ ἀγάπης, καὶ τοῦ ὑποῖσαι γενναίως τὰ ἐπίπονα τῆς ἀρετῆς, ὑπὲρ τοῦ τυχεῖν βασιλείας οὐρανῶν».
Ἄρχ. : Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· χαίρω ἐφ' ὑμῖν ὁ ταπεινός· ὅτι ἐν ὁμονοίᾳ πορεύεσθε ...

28 (φ. 154β) Ἰωάννου Χρυσοστόμου, «... Λόγος περὶ μετανοίας ἐξ Ἀγροῦ αὐτοῦ ἐπανελθόντος».

29 (φ. 160β) Θεοδώρου Στουδίτου, «Κατήχησις ... περὶ τοῦ ἠπίως καὶ εὐμαρῶς, διανύειν ἡμᾶς τὰς ἡμέρας τῶν νηστειῶν, ἐπ' ἐλπίδι τῆς ἀτελευτήτου ζωῆς».

30 (φ. 161α) Θεοδώρου Στουδίτου κατήχησις «... περὶ τῆς ἐνθέδε ἀθρόας μεταχωρήσεως· καὶ διδασκαλία, περὶ τοῦ ἀσφαλῶς τηρεῖν τὰς ἑαυτῶν αἰσθήσεις· καὶ τὸν νοῦν ἀπὸ τῶν ἐκτόπων ἐπιθυμιῶν».

31 (φ. 162α) Θεοδώρου Στουδίτου, «... ὅτι οὐ δεῖ ὑποβάλλειν ἑαυτοὺς ἐν τοῖς πειρασμοῖς : καὶ περὶ νηστείας».

32 (φ. 162β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «... Λόγος περὶ τοῦ μὴ ἐπαισχύνεσθαι ὁμολογεῖν τὸν τίμιον σταυρὸν ... καὶ περὶ ἀρετῆς· καὶ ὅπως ἐφίεται τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας· καὶ περὶ ἐλεημοσύνης».

33 (φ. 166α) Θεοδώρου Στουδίτου, «... Λόγος εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ».

34 (φ. 168β) Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης, «... Λόγος εἰς τὸν τίμιον ... σταυρόν».

35 (φ. 171α) [Θεοδώρου Στουδίτου ;] «... κατήχησις ἱστορικὴ περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ἐν Βουλγαρίᾳ Χριστιανῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ τεσσαρακοστῇ, ἕνεκα τῆς κρεωφαγίας».
Ἄρχ. : Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· ἐν τῇ παρούσῃ κατηχήσει, βούλομαι ὑμᾶς ἀπὸ διηγήματός τινος ...

36 (φ. 172α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «... Λόγος περὶ νηστείας· καὶ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ῥητόν, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε».

37 (φ. 178β) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, «... ὅτι τὸ Πάσχα τοῦτο, τύπος ἐστὶ πρὸς τὸ μέλλον καὶ αἰώνιον πάσχα· καὶ περὶ ὑπομονῆς καὶ ἀνδρείας».

38 (φ. 179β) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, «... ὅτι ἐν τῇ νεκρώσει τῶν παθῶν καὶ τῇ ἀναστάσει, τῶν ἀρετῶν, τοῦτό ἐστι τὸ ἑορτάζειν καθ' ἑκάστην καὶ πασχάζειν κυρίῳ τῷ Θεῷ».

39 (φ. 180β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «... Λόγος περὶ μετανοίας καὶ κατανύξεως· καὶ ὅτι ταχὺς ὁ Θεὸς εἰς σωτηρίαν καὶ βραδὺς εἰς τιμωρίαν· ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς Ραὰβ παράδοξος ἱστορία».

40 (φ. 190β) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, «... περὶ παρθενίας· καὶ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ ἀδελφοῦ Μέμνονος».

41 (φ. 191β) «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας . . . συγγραφεὶς παρὰ . . . Σωφρονίου Ἱεροσολύμων».

42 (φ. 204β) [Θεοδώρου Στουδίτου] «ὅτι δεῖ ὑμᾶς ἀνακαινίζεσθαι ἐπὶ τὰ πρόσω δι' ὑπομονῆς τῶν προσπιπτόντων ἡμῖν ὁρωμένων καὶ ἀοράτων πειρασμῶν· ἐρρέθη δὲ, ἐν καιρῷ τῆς νηστείας· καὶ ἐν καιρῷ τοῦ ἔαρος».

43 (φ. 205β) «Διήγησις ὠφέλιμος ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας συλλεγεῖσα· καὶ ἀνάμνησιν δηλοῦσα τοῦ παραδόξου γενομένου θαύματος· ἡνίκα Πέρσαι καὶ βάρβαροι τὴν βασιλίδα ταύτην πολέμῳ περιεκύκλωσαν· οἳ καὶ ἀπώλοντο θείας δίκης πειραθέντες· ἡ δὲ πόλις ἀσινὴς συντηρηθεῖσα πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου· ἐτησίως ἔκτοτε ᾄδει εὐχαριστήριον· ἀκάθιστον τὴν ἡμέραν κατονομάζουσα».

44 (φ. 211α) Θεοδώρου Στουδίτου, «περὶ προσπαθείας τοῦ ματαίου καὶ φθαρτοῦ βίου· εὐτονίας, τὲ καὶ προθυμίας τοῦ θεοπολιτεύτου καὶ ἀσκητικοῦ ἡμῶν δρόμου».

45 (φ. 212α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, « . . . Λόγος εἰς τὸν πλούσιον καὶ τὸν Λάζαρον».

46 (φ. 215α) Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, « . . . Λόγος περὶ τῆς ἁγίας συνάξεως, καὶ περὶ τοῦ μὴ μνησικακεῖν . . .».

47 (φ. 222α) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, « . . . περὶ τῆς κρατίστης διαγωγῆς ἡμῶν· ῥηθεῖσα πρὸ τῶν βαΐων».

48 (φ. 223α) Θεοδώρου Στουδίτου, « . . . περὶ τοῦ ὑποῖσαι ὑμᾶς πᾶσαν βάσανον· κατὰ μίμησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων».

49 (φ. 224α) Ἰωάννου Χρυσοστόμου, « . . . Λόγος περὶ μνησικακίας· καὶ περὶ μετανοίας· καὶ περὶ τοῦ πάσῃ σπουδῇ φεύγειν τοὺς ὅρκους».

Ἐν φ. 227β ἐν τῷ κειμένῳ σημεῖον παραπομπῆς καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ :

·:· *Τὸ δέιγμα σοι δέικνΰσῖ τὴν πρῶτην στάσϊν :*

καὶ ἐν φ. 231α ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ :

† *κἀνταῦθά πάλϊν δευτέραν στῆσον στάσϊν :* —

50 (φ. 234α) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου « . . . ὅτι δεῖ φυλάττειν ἑαυτούς, ἀπὸ τῆς τοῦ διαβόλου πανουργίας· καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀφιδιάζειν».

51 (φ. 235α) ⟨ «Ἀνδρέου ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ τοῦ ἱεροσολυμίτου, λόγος εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον . . .» ⟩.

Τἀνωτέρω κεφαλαίωμα διεσβέσθη καὶ εἰς ἀντικατάστασιν τούτου ἐγράφη ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου δι' ἐρυθροῦ μέλανος : «τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, λόγος εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον». Τὰ αὐτά που καὶ δι' ἀμαυροῦ μέλανος καὶ μετὰ συχνῶν ἐπιτμήσεων καὶ ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 235α, ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἄνω ᾤαν καὶ τὸ σημείωμα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : † *Σάμβατον τοῦ δικάιου λαζάρου :* Ἐν φ. 237β ἐπαναλαμβάνεται κείμενον προγεγραμμένον, ὅπερ ὁ βιβλιογράφος περιέλαβεν ἐντὸς συνεχοῦς γραμμῆς σημειώσας ἅμα ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ : *δευ|τε|ρώ|γρα|μμ|α :*

52 (φ. 243β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, « . . . Λόγος εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον».

53 (φ. 246α) Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου, « . . . Λόγος εἰς τὰ Βαΐα».

54 (φ. 255β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος εἰς τὰ βαΐα».
55 (φ. 259α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, «. . . Λόγος εἰς τὰ βαΐα».
56 (φ. 264α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος ῥηθεὶς εἰς τὴν μεγάλην ἑβδομάδα· ἐν ᾧ καὶ διδασκαλία τίνος, χάριν καλεῖται μεγάλη ἑβδομάς· καὶ εἰς τό, αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον· καὶ ὅτι μέγα ἀγαθὸν τὸ μὴ ἐκκακεῖν ταῖς εὐχαῖς».
Ἀρχ. : Διηνύσαμεν τῆς νηστείας τὸν πλοῦν· καὶ πρὸς τὸν εὔδιον λιμένα . . .
57 (φ. 270α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «. . . Λόγος εἰς τὸν Ἰωσήφ».
58 (φ. 273β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος εἰς τὴν ξηρανθεῖσαν συκὴν».
59 (φ. 277α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ «. . . Λόγος εἰς τὴν ξηρανθεῖσαν συκῆν· καὶ εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ ἀμπελῶνος».
60 (φ. 281α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος εἰς τὰς δέκα παρθένους».
61 (φ. 284β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ μυρία τάλαντα ὀφείλοντος . . . ».
62 (φ. 288β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . ὁμιλία τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ τετράδι καὶ εἰς τὸ συνήγαγον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι συνέδριον καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν . . .».
63 (φ. 290β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος εἰς τὴν πόρνην».
64 (φ. 297α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος εἰς τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα καὶ περὶ τῆς θείας κοινωνίας».
65 (φ. 304α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . Λόγος ὅτε ἔνιψεν ὁ σωτὴρ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν».
66 (φ. 310β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «. . . ἐγκώμιον εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν».
67 (φ. 315α) «Γεωργίου Νικομηδείας λόγος εἰς τὸ εἱστήκεσαν παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ . . . Χριστοῦ».
68 (φ. 326β) «. . . Ἐπιφανίου Κύπρου· λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ . . . Χριστοῦ· καὶ εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ἀριμαθείας καὶ Νικόδημον· καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ ᾅδει τοῦ Κυρίου κατάβασιν παραδόξως γεγενημένην τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ».
69 (φ. 335α) «. . . Γερμανοῦ . . . Κωνσταντινουπόλεως· λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ . . . Χριστοῦ· ῥηθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Σαββάτου».

Ἐν ἀρχῇ ἑκάστου κειμένου σημειοῦται, ἐν τῇ ὤᾳ τοῦ φύλλου, πότε τοῦτο ἀναγινώσκεται καὶ συνήθως καὶ πόσα φύλλα καταλαμβάνει ἐν τῷ κώδικι. Ἐκ τῶν σημειωμάτων λοιπὸν τούτων, τῶν κατὰ τὰς ὤας, ἐξάγεται ὅτι οἱ ἀνωτέρω λόγοι ἀνεγινώσκοντο ἐπ' ἐκκλησίας (τινὲς δέ, φαίνεται, καὶ ἑστιώντων τῶν μοναχῶν) κατὰ τὸ τριῴδιον, ἤτοι ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου μέχρι τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος εἶναι ἐπιμελὴς κατὰ μίμησιν τοῦ XII αἰῶνος. Τὸ δὲ γεγραμμένον μέρος τῶν φ. ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,142 × 0,20.

Ἐν φ. 3β πλὴν ἄλλων ἀναγινώσκομεν : *κ(αὶ) τόδε σὺν τοῖσ ἄλλοις τῆς ἱερᾶς κ(αὶ) βασι|ληκῆς μονης τοῦ μετεόρου αψξδ | ἀυγοῦ κη :*
Καὶ ἐν φ. 350α, μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου : *αψξδ· Σεπτ. ÷ ιδ | ἐδιαβά-σθη παρ' ἐμοῦ τοῦ·*

Τὰ φ. 1β-3α, 350β-351α, 352α τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. δὲ 351β καὶ 352β δοκίμια κονδυλίου καὶ μέλανος. Ἀξιοσημείωτος ἡ ἐν τῇ ἔξω ᾠᾳ τοῦ φ. 345β ἐπίτμησις :

= *ὡραῖον*

Ἡ αὐτὴ καὶ ἀλλαχοῦ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015. Εἶχέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 400.

367

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,365 × 0,255 Αἰὼν XI Φύλλα 22

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ; ὁμιλίαι εἰς τὴν Γένεσιν ;].

1 (φ. 1α) Ὁμιλία α'.
Ἀκέφαλος.— Ἀρχ. : καπνοῦ, σάλπιγγος ἠχῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων· τοῖς δὲ ὑψηλοτέροις . . .

2 (φ. 8α) Ὁμιλία Β'.
Ἀρχ. : Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαβὶδ υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἆρα μέμνησθε τῆς παραγγελίας ἣν πρώην ἐποιησάμεθα . . .

3 (φ. 15β) Ὁμιλία Γ'.
Ἀρχ. : Βίβλος γενέσεως . . . Ἰδοὺ τρίτη διάλεξις καὶ τὰ ἐν προοιμίοις . . .

4 (φ. 22α) Ὁμιλία Δ'.
Ἀρχ. : Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ . . . Εἰς τρεῖς διεῖλε μερίδας . . .
Κολοβή.— Τελ. : . . . καὶ διὰ πλειόνων τοῦτο ποιεῖ· ὥστε τοῦ Ματθαίου προοδοποιήσαν . . .

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,075 × 0,258.

Τῆς σταχώσεως σῴζεται μόνον ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακὶς δρυΐνη μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἐξηρθρωμένου.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 180.

368

Χάρτης Διαστ. 0,195 × 0,315 Αἰὼν XIX Φύλλα 15

Κανόνες τῆς Μεταμορφώσεως.

Κολοβοί. Ἐν φ. 1α : *κ(αὶ) τόδε κτίμμα πέφεικεν τοῦ ἁγίου Μετεόρου.* Ἐν φ. 1β σημείωμα, ὑπὸ χρονολογίαν 1863 Ἰουλίου 28, ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν μονὴν Μετεώρου, ἡγουμενεύοντος τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου Καλλινίκου τοῦ ἐκ τῆς μονῆς Κορμπόβου, Γαβριὴλ τις ἐκ κώμης «Ζαβλάνια» τῆς ἐπαρχίας Τρίκκης.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

369

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις]

370

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,205 × 0,32 Αἰὼν XVI Φύλλα 328

Βίοι καὶ μαρτύρια ἁγίων τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου.

1 (φ. 5α) «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Φίλιππον τὸν ἀπόστολον».
Ἀρχ. : Ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος ἀϊδίως συνὼν τῷ πατρί· καὶ ἄχρονος ὢν εἵλετο καὶ καθ' ἡμᾶς . . .

2 (φ. 9β) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν· Σαμωνᾶ· Γουρία καὶ Ἀβίβου».
Ἀρχ. : Ἔτος μὲν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ μακεδόνος ἀρχῆς· ἑξακοσιοστὸν ἦν· ἔνατον δὲ Διοκλητιανῷ τὰ Ῥωμαίων ἄγοντος [sic] σκῆπτρα ἠνύετο· . . .

3 (φ. 18β) «Θαῦμα γενόμενον ὑπὸ τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν Γουρία Σαμωνᾶ καὶ Ἀβίβου . . .».
Ἀρχ. : Τοιοῦτον μὲν δὴ καὶ ὁ μάρτυς Ἄβιβος ἐπὶ τῶν Λικινίου καιρῶν εὗρε τέλος . . .

4 (φ. 27β) «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον».
Ἀρχ. : Ἤδη μὲν τὴν παρὰ τοῦ πλάσαντος ἡμᾶς δοθεῖσαν . . .

5 (φ. 30α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Πλάτωνος».
Ἀρχ. : Οὐ ξένα Γαλατῶν τὰ παρόντα· οὐδὲ ὁμολογητοῦ τῆς ἀληθείας ἀλλότρια . . .

6 (φ. 37β) «Βίος κ(αὶ) πολιτεία . . . Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου . . . Ἰκονίου».
Ἀρχ. : Καὶ τί τῶν καλῶν ἔσται τὶς τῇ μνήμῃ παραδιδούς· εἰ τὸν Ἀμφιλοχίου βίον παρέλθοι σιγῇ· τῷ μεγίστῳ γὰρ ζημιώσει πάντως . . .

7 (φ. 45α) «Βίος . . . Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἀκραγαντίνων».
Ἀρχ. : Κάλλιστόν τι χρῆμα ἡ ἀρετή· καὶ δόξαν ὅσην ἐγκόσμιόν τε καὶ ὑπερκόσμιον· προξενοῦσα τοῖς ἐρασταῖς· οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ μέλλοντι μόνον . . .

8 (φ. 84β) «Μαρτύριον τῆς ἁγίας . . . μεγαλομάρτυρος . . . Αἰκατερίνης».
Ἀρχ. : Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου Μαξεντίου· πᾶσα ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ . . .

9 (φ. 97β) «Βίος τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κλήμεντος ἐπισκόπου Ῥώμης· μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου».
Ἀρχ. : Κλήμης· Ἰακώβῳ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπισκόπῳ· καὶ ἐπισκόπων· ἐπισκόπῳ· διέποντι δὲ τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἁγίαν τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίαν : . . . εἰρήνη εἴη πάντοτε. Γνώριμον ἔστω σοι κύριέ μου . . .

10 (φ. 157α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος καὶ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας Πέτρου».

Ἀρχ. : Εἶχε μὲν ἡ ἐπιφανὴς Νικομήδεια· ἄνδρα τὴν βασίλειον ἀρχὴν διϊθύνοντα. Διοκλητιανὸν τὸν δεισιδαίμονα τύραννον...

11 (φ. 166β) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Μερκουρίου».

Ἀρχ. : Δέκιος ἡνίκα καὶ Βαλεριανός· ὁ μὲν ἐπὶ τῶν τῆς Ῥώμης σκήπτρων...

12 (φ. 177α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀλυπίου».

Ἀρχ. : Καλοὶ μὲν καὶ οἱ τῶν μαρτύρων ἄθλοι· καὶ πολλὴν δυνάμενοι τοῖς φιλαρέτοις ἐμποιεῖν τὴν ὠφέλειαν...

13 (φ. 190β) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Πέρσου».

Ἀρχ. : Ἀρκαδίου τὰ Ῥωμαίων διέποντος σκῆπτρα· ᾧ πατὴρ μὲν ἦν Θεοδόσιος ὁ ἐξ Ἰσπανίας...

14 (φ. 199β) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ὁμολογητοῦ Στεφάνου τοῦ νέου».

Ἀρχ. : Θεῖον τι χρῆμα ἡ ἀρετή· καὶ πολλῶν ἀξία τῶν ἐγκωμίων...

15 (φ. 247β) «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον ... Ἀνδρέαν τὸν πρωτόκλητον».

Ἀρχ. : Ἄρτι τοῦ παιδὸς Ζαχαρίου Ἰωάννου φημὶ τοῦ πάνυ, τὰς ἐν ἄστει κατελθόντος [sic] διατριβάς...

Ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου τούτου καὶ τὸ κεφαλαίωμα εἶχε γραφῆ ἐν φ. 247α, ἀλλ' ἔπειτα διεγράφη.

16 (φ. 260α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου».

Ἀρχ. : Καὶ πᾶσι μὲν ἡδὺς καὶ τοῦ παντὸς ἄξιος, ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς Θεόδωρος...

17 (φ. 300α) «...Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης, εἰς τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἐν ἁγίοις... Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας τοῦ θαυματουργοῦ».

Ἀρχ. : Ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστί· τοῦ τε ἡμετέρου λόγου, καὶ τοῦ παρόντος συλλόγου...

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου, φ. 324α, ἐρυθρόγραφον :

οἰκ(τ)ροῦ τάλανος. ἰσαὰκ ῥακενδύτου:-

=*οἰκτροῦ τάλανος, Ἰσαὰκ ῥακενδύτου,* ὅστις προφανῶς εἶναι βιβλιογράφος καὶ οὐχὶ κτήτωρ, ὡς ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ.

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῆ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,06 × 0,215. Συχνὰ ἀρχικὰ γράμματα ἐρυθρὰ καὶ ἐπίτιτλα πολλαχοῦ καλλίγραμμα. Ἐν ἀρχῇ ἑκάστου λόγου σημειοῦται ἐν τῇ ᾦᾳ πόσα φύλλα κατέχει οὗτος ἐν τῷ κώδικι.

Τὰ φ. 260–277 εἶναι ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τὰ δὲ φ. 1β–4β, 324β–327β τελείως ἄγραφα.

Ἐν φ. 1 διάφορα studia ζωγραφικά, ἐν οἷς ἀξιόλογον στηθάριον τοῦ Ἰησοῦ διὰ τῆς δεξιᾶς εὐλογοῦντος καὶ τῆς ἀριστερᾶς κρατοῦντος τὴν Γραφήν. Ἐν φ. 328β ὑπὸ χειρὸς τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος γέγραπται :

† εἰς πέλαγος ἀπέβλεψα καθήμ(εν)ος εἰς ὄρος·
κ(αὶ) νᾶ[υ]ν κατοῖδον πλέουσα μ(ε)τ(ὰ) πολλοῦ κινδύνου· |
ῖν γὰρ κ(αὶ) γνῶφος κ(αὶ) βροχὴ κ(αὶ) κατεγῆς κ(αὶ) λέλαμψ·
τὸ πλῆον ἐβαπτὺζοντο | τη βεία τῶν κυμάτ(ων)·
ὁι ναῦται δὲςασίαζων περὶ τὸ τί[ς] ὁ πρῶτος·
οἶδες λαὸν | ἀνόητον, οἶδες ἀπεγνοσμένον·
περὶ τιμῆς σπουδάζοντες βιοτικὰ | φρονοῦντες : —

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ ἀνθέμια καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐντὸς κύκλων διαμέτρου 0,02. Ἔχει καὶ δύο δερματίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 115 καὶ Β 27.

371

Περγαμηνή Διαστ. 0,26 × 0,347 Αἰὼν XII Φύλλα 148

Εὐαγγέλια κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

Μετὰ σημαδοφώνων.—Φ. 47α «Κανωνάρ(ιον) τῶν ἀναγνωσ|ματ(ων) τῶν τε Σα(ββάτων) καὶ τῶν κυ(ριακῶν) | τοῦ ἁγίου ἐυα(γγελίου) ἀπὸ Ν' μέχρ(ι) | τοῦ πάσχ(α)...». Ταῦτα ἐν πολυχρώμῳ τεχνικῷ ἐπιτίτλῳ σχήματος Π. Παραπλήσιον ἐπίτιτλον καὶ ἐν φ. 93α.

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος κατὰ 8 περίπου φύλλα, ἐλλιπής, κολοβός.

Ἀρχ.: ...παρακύψας, βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα...
Τελ.: ...ἐπιλαβόμενοι Σίμωνός τινος Κυρηναίου· ἐρχομένου ἀπα...

Χάσματα οὐχὶ μεγάλα, ἀποσπασθέντων φύλλων, παρετήρησα μεταξὺ τῶν φ. 92 καὶ 93 καὶ 93 καὶ 94. Γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελὴς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστης αἱ συνήθεις διαστάσεις, ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων, 0,07 × 0,248. Ἑκάστη σελὶς ἔχει συνήθως 22 στίχους, τῶν δὲ γραμμάτων τὸ σῶμα ἔχει σύνηθες ὕψος 0,005. Ἀρχικὰ γράμματα ἁπλᾶ χρυσοβαφῆ πλεῖστα ἐν τῷ κώδικι. Ἐπίσης χρυσοβαφῆ τὰ κεφαλαιώματα καὶ τὰ παρασελίδια σημειώματα τἀναγράφοντα πότε ἑκάστη περικοπὴ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκεται.

Τὰ φ. 48–93 καὶ δὴ τὰ 67–82 μυόβρωτα κατὰ τὴν ἔξω ᾤαν. Αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 117 καὶ 120 κατὰ μέγα μέρος ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

372

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,15 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 329

Πεντηκοστάριον.

Προτάσσεται, φ. 1α–10α,

«Ἐπιτάφιος ποιηθεὶς παρὰ τοῦ εὐτελοῦς Χαραλάμπους ἱερομονάχου· ἔστι δὲ τὰ κεφάλαια ἀκροστοιχὶς ὁ εἱρμός : ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης Χριστὲ καὶ

ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο συγκατάβασιν δοξάζουσαι τὴν σήν... εἰς δὲ τὴν τρίτην στάσιν ποίημα εὐτελοῦς καὶ ταπεινοῦ ἱερομονάχου Χριστοφόρου». Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 3β ἀναγινώσκομεν: «τοῦ γραφέως λιτή». Πράγματι ὁ ποιητὴς τοῦ ἐπιταφίου Χαραλάμπης ἱερομόναχος εἶναι καὶ ὁ γράψας τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος κώδικα, ὡς καὶ ἄλλους τινὰς τῶν Μετεώρων. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,142. Τινὰ τῶν φ. ἐκ χάρτου λείου. Τὰ φ. 228–251 ἔχουσι μῆκος 0,14. Τὸ φ. 10 κατὰ τὸ ἥμισυ ἀποκεκομμένον διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος συνεστάχωται πλαγίως φύλλον, ἐν ᾧ ἀναγραφὴ διαφόρων μονῶν τῶν Μετεώρων ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν: *κατάσιχον διὰ τὴν ἀποκοπὴν τῶν κελιωτῶν*. Ἡ ἀναγραφὴ αὕτη τοῦ XVI–XVII αἰῶνος.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,016. Ἔχει καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον πλεκτὸν μετ' ὀρειχαλκίνου ἀγκιστρίου.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

373

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,23 × 0,30 Αἰὼν XIV Φύλλα 152

[Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, Ὑπόμνημα εἰς τὰ Εὐαγγέλια].

Ἀκέφαλον καὶ κολοβὸν κατ' ὀλίγα τινὰ φύλλα.

Ἀρχ.: προεῖπεν ὅτι ἀπέστειλε τοὺς ο'· νῦν ο[ὖν λέγει ὅτι] ὑπέστρεψαν γνωρίζοντες ὅτι...

Τελ.: ...ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας ὀκτώ, ὥστε... καὶ τὰ αὐτὰ ἄνω τε καὶ εἰς πλείω...

Ἀπὸ φ. 83β ἄρχεται ἡ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην ἑρμηνεία μνημονευομένου ρητῶς καὶ τοῦ Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας ὡς ἐξηγητοῦ.

Τοῦ γεγραμμένου μέρους τῶν φ. αἱ συνήθεις διαστάσεις 0,17 × 0,26 περίπου. Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον εἴτε περιλαμβάνεται ἐν εἰσαγωγικοῖς εἴτε βάφεται διὰ κιρροῦ χρώματος πρὸς διάκρισιν Ὁ κῶδιξ ἔχει βλαβῆ ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ ἄλλων ἐπηρειῶν. Πολλὰ φύλλα τούτου εἶναι συγκεκολλημένα, ὥστε μετὰ περισσῆς δυσκολίας ἀποχωρίζονται. Τὸ φ. 1 εἶναι κατὰ τὸ ἥμιου περίπου ἀποκεκομμένον. Τὰ δὲ πρῶτα 14 φ. ἠριθμήθησαν διὰ λατινικῶν ἀριθμῶν, I–XIV, ἀνευρεθέντα — μετὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν λοιπῶν φύλλων — ἐν μέσῳ σωροῦ χειρογράφων τετραδίων ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τῆς Μονῆς καὶ ἀναγνωρισθέντα ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος κώδικα.

Πρὸς τὸ τέλος ἔχει συσταχωθῇ τῷ κώδικι περγαμηνή, ἐκ κώδικος μετὰ φωνῶν, ἀπεξεσμένη τὰ γράμματα.

Τῆς σταχώσεως μόνον ἡ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακὶς σῴζεται μετὰ ἐξηρθρωμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος καὶ μεταλλικῶν γόμφων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 81.

374

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,213 Αἰὼν XIV Φύλλα 213

1 [*Φιλοθέου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ὑπόμνημα εἰς τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Νικόδημον τὸν νέον...].
"Αρχ. : Ἀλλὰ τίς ἂν παραδράμοι τῷ λόγῳ τὸν μέγαν τῷ ὄντι ἐν ἀσκηταῖς Νικόδημον καὶ μὴ τὰ ἐκείνου ὡς ἔχει δυνάμεως...
[* Πρβλ. Μ. Γεδεών, εἰς «Ἀρχεῖον Ἐκκλησ. Ἱστορίας» Α', 1911, σ. 175 κέξ.].

2 (φ. 8α) «Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν οἴνου».

3 (φ. 8β) «Περὶ τῶν μοναχικῶν ἀρετῶν».

4 (φ. 9β) «Στιχηρὰ εἰς ἀρχαρίους μοναχούς...».
"Αρχ. : Ἀγάπησον ἀγρυπνίαν, νηστείαν, δάκρυα, εὐχὰς καὶ ψαλμῳδίαν καὶ γραφὰς ἐν μελέτῃ...

5 (φ. 11α) «† Βίβλος τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Βαρλαάμ : † Ἱστορία ψυχωφελὴς ἐκ τῆς ἐνδοτέρας τῶν Αἰθιόπων χώρας τῆς Ἰνδῶν λεγομένης πρὸς τὴν ἁγίαν πόλιν μετενεχθεῖσα διὰ Ἰωάννου μοναχοῦ ἀνδρὸς ἐναρέτου καὶ τιμίου, μονῆς τοῦ Ἁγίου Σάβα».
Πρβλ. ἁγιορειτικὸν κώδικα 6078.
Ἐν τέλει τούτου, φ. 178β, γέγραπται διὰ κιρροῦ μέλανος :

+ Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος, διὰ χειρό(ς) | Ἀθανασίου μοναχοῦ τοῦ Γλαβᾶ μετὰ | συνδρομῆς Μελετίου ἱερομονάχου | τοῦ πν(ευματ)ικοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· μηνὶ μαΐω ἰν|δικτιῶνος ΙΒ' τοῦ ,ςω̃ξζ [= 1359] ἔτους : —

6 (φ. 179α) «Τοῦ ἁγίου Δωροθέου περὶ οἰκοδομῆς καὶ ἁρμολογίας τῶν τῆς ψυχῆς ἀρετῶν».

7 (φ. 181β) «Ἐκ τῶν ἁγίων πατέρων» γνῶμαι καὶ ἱστόρια.

8 (φ. 182α) «Μέθοδος θαυμαστὴ Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου».

9 (φ. 188α) Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν πατερικῶν καὶ γεροντικῶν βιβλίων.
Μεταξὺ τούτων, ἐν φ. 194α, ἑρμηνεύματα διαφόρων ξένων λέξεων, *Ναζιραῖος, κέντε* (cente), *Φασὲκ* κλ. Ἐν τῷ αὐτῷ φ. 194α ἐπὶ κεφαλῆς ἀναγινώσκομεν :

† εὐαγγελις(ῶν) ἱερ(ῶν) τῶν τεσσάρ(ων),
ἄριςον ἐξήγημα θεοφυλάκτου,
ὦ π(ατ)ρὶς ἦν εὔβοια, κ(αὶ) βίος λόγοι,
κλῆρ(ος) δὲ θεῖοσ, κ(αὶ) τάφ(ος), βουλγαρία : —

10 (φ. 194β) «Τίνες εἰσὶν οἱ τὰ νόθα καὶ ἀλλότρια τῆς ἐκκλησίας κηρύσσοντες δόγματα».
"Αρχ. : Α'. Οἱ μὴ φρονοῦντες οὐσιώδεις ἔχειν τὸν Θεὸν ἐνεργείας...

11 (φ. 201α) «Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, Περὶ διαφορᾶς θυμοῦ καὶ ὀργῆς ἐπὶ θεοῦ καὶ τῶν λοιπῶν τῶν σωματικωτέρως εἰρημένων».

12 (φ. 202α) «... Βασιλείου τοῦ Μεγάλου διάταξις ἀκριβής, ὅπως δεῖ μετὰ φρίκης καὶ κατανύξεως καθυπουργεῖν τὸν ἱερέα τοῖς θείοις μυστηρίοις».

13 (φ. 207α) «Περὶ μετανοίας ἀπὸ τοῦ περὶ μετανοίας λόγου τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ».
Ἀρχ. : Ὦ τῆς μετανοίας ἡ χάρις, ὅτι τὸν κόσμον ἐν τρισὶν ἡμέραις κατήχησεν ...

14 (φ. 209α) «Τοῦ σοφωτάτου καὶ ὁσιωτάτου ἐν μοναχοῖς κῦρ Νικηφόρου τοῦ Βλεμμύδους περὶ πίστεως».
Ἀρχ. : Τοῖς ὁσίοις τοῦ δεσπότου Χριστοῦ τοῦ ὄντος καὶ ἐκλεκτοῦ φοιτηταῖς, ὁ κατ' εὐδοκίαν αὐτοῦ καὶ χρηστότητα κτήτωρ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἱεροῦ φροντιστηρίου Νικηφόρος ἐν μονάζουσιν ἱερεὺς γηραιὸς ἀσθενής, τῶν τῆς ὑμῶν ὁσιότητος εὐχῶν ἐπιδεής, τὴν παροῦσαν ὑμῖν ὑπόμνησιν ἐξ ἀγάπης ὑπαγορεύω ...
Τελ. : ... τὸ τῶν ἐνεργειῶν τῇ φύσει διάφορον καὶ μετὰ τὴν ἕνωσιν ἔδειξεν.

Ὁ ἐν φ. 178β μνημονευόμενος βιβλιογράφος μόνον τὴν βίβλον τοῦ Βαρλαάμ, καὶ ταύτην οὐχὶ καθ' ὅλου, φαίνεται γράψας. Διακρίνονται δ' ἐν τῷ κώδικι καὶ ἄλλαι γραφαί, ἀνακτέαι ἴσως καὶ εἰς τὸν XV αἰῶνα. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,10 × 0,16.

Ἐν φ. 1β εἰκὼν τοῦ πατρὸς Βαρλαάμ, ἐν φ. 2α εἰκὼν τοῦ ἁγίου Ἰωάσαφ. Ἀμφότεραι αἱ εἰκόνες αὐστηρῶς βυζαντιακοῦ τύπου. Ὁ Ἰωάσαφ παρίσταται ἐν βασιλικῇ ἀμφιέσει.

Ἐν φ. 1α, 2β, 10β δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. 1α καὶ ἡ ἑξῆς ἀναγραφὴ βιβλίων, τοῦ XIV–XV αἰῶνος : *τὸν αγϊων βαρλαάμ· το* |||||||||||||||||||||||| [*χρο*] |*νογράφων· ἑξαῆμερον τοῦ μεγάλου βασι*|*λΐου νιῶσήπων (;)· νηκιφῶρου μωνα*[*χ*]*οῦ* | *ἰατρωσσόφην· συνεσίου ἐπῖςολαὶ·* | *ἐρωτΐματα.*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018. Εἶχε δέ ποτε γόμφους καὶ θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 205.

375

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,208 Αἰὼν XVII Φύλλα 207

1 (φ. 1β) «Περὶ τῶν βασιλευσάντων ἐν Κωνσταντινουπόλει».
Ἐμμέτρως κατὰ δύο σελίδας.
Ἀρχ. : Κωνσταντῖνος πρῶτος εὐσεβοκράτωρ
Ἰουλιανὸς δυσεβὴς παραβάτης
. . . .
Τελ. : Λαμπρὸς Μιχαὴλ Παλαιολόγος τρίτος,
ὄντος βασιλεὺς καὶ λόγοις καὶ πρακταίοις,
Ἀνδρόνικος παῖς συνδρομὴ τῶν χαρίτων.

2 (φ. 3α) «Ἐπιτομὴ τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων· γέγονε δὲ παρὰ τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ, νομοφύλακος καὶ κριτοῦ Θεσσαλονίκης, κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ἀρμενοπούλου».

3 (φ. 49α) Ματθαίου [Βλαστάρεως] κατὰ λατίνων.
Φέρει τὴν ἔμμετρον ἐπιγραφήν:
ἔλεγχος ὧδε τῆς πλάνης τῶν Λατίνων,
θύτου παρ' οἰ[κ]τροῦ Ματθαίου μονοτρόπου.

4 (φ. 113α) «Τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ καὶ κριτοῦ καὶ νομοφύλακος Θεσσαλονίκης κὺρ Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου, περὶ ὧν οἱ κατὰ καιροὺς αἱρετικοὶ ἐδόξασαν».
Ἀρχ.: Οἱ περὶ Ἄρειον κτίσμα τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ λέγοντες, τὸ ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅπερ Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστὴς...

5 (φ. 117β) «Τοῦ ὁσιωτάτου Ἰωάννου τοῦ Ζωναρᾶ· κανὼν περὶ τῶν αἱρέσεων καὶ αἱρετικῶν...».
Ἀρχ.: Ὑπεραγία ἡ Θεὸν κυήσασα, τὸν συμφυῆ τοῦ πατρὸς...
Ἐν ταῖς ᾠδαις πολλαχοῦ διορθώματα εἰς τὸ κείμενον ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός.

6 (φ. 120α) «Τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἀντιγραφὴ πρὸς τὸν ἁγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον *ΓρανΔῆ*[?], ἤτοι Ἀκυληΐας, περὶ τοῦ μὴ εἶναι δεκτόν, ὡς μηδὲ ἀκουσθὲν ποτὲ τὸ ὀνομάζεσθαι πατριάρχην τὸν τοιοῦτον ἀρχιεπίσκοπον, καὶ περὶ τῶν ἀζύμων».
Ἀρχ.: Πολλῆς ἡμῖν εὐφροσύνης καὶ πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως αἴτια, τὰ σὰ καθέστηκεν ἱερὰ γράμματα, ἱερώτατε... δέσποτα· ἐχάρημεν γὰρ οὐ μικρῶς τῷ ὄντι τὸ εἰλικρινὲς ἐξ αὐτῶν καταμαθόντες...
Τελ.: ... ἔρρωσο εὐφραινόμενος ἐν Κυρίῳ πάντοτε καὶ τῆς ἡμετέρας εὐτελείας ἐν ταῖς σαῖς ἱεραῖς τελεταῖς μνείαν ποιούμενος.

7 (φ. 130α) «Περὶ βιβλίων τῆς θείας γραφῆς γνησίων καὶ νόθων».

8 (φ. 131β) «Περὶ ὁμιλίας τῆς θείας γραφῆς ἀρχιερέων».
Ἀρχ.: Ὁ δὲ τῆς ς' συνόδου ιθος κανὼν οὕτως φησίν...

9 (φ. 132α) «Περὶ ἁγίων εἰκόνων προσκυνήσεως Θεοδώρου Στουδίτου».

10 (φ. 134β) «Ἐρωτήσεις τοῦ... Ἀλεξανδρείας κῦρ Μάρκου καὶ ἀποκρίσεις ἐπ' αὐταῖς τοῦ... Κωνσταντινουπόλεως κῦρ Γεωργίου· ἅπερ εἰσὶν ἀναγκαῖα πᾶσι Χριστιανοῖς· ἐξαιρέτως δὲ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ ἐν ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν· ἐν ἡμέραις τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου βασιλέως κυροῦ Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου· ἐτῶν μετὰ τὴν σάρκωσιν... Χριστοῦ χιλίων διακοσίων τριῶν».

11 (φ. 171β) «Περὶ τῆς ἐν τῷ αὐγούστῳ νηστείας».
Ἀρχ.: Τὸ τῆς νηστείας ταύτης ἐζητήθη ποτέ, ἐνώπιον τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως κυροῦ Ἀνδρονίκου, κατὰ παρουσίαν τοῦ ἁγιωτάτου ἐκείνου πατριάρχου κὺρ Λουκᾶ καὶ τῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων...

12 (φ. 173α) «Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Μεγάλου ῥήτορος [Μανουήλ;] τῆς πεμφθείσης πρὸς Λατίνους περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρός».
Ἀρχ.: Ἕτεροι δὲ καθαρτήριον εἶναι πῦρ λοιροῦσι μετὰ θάνατον...

13 (φ. 173β) «Τοῦ Βλεμμύδου κὺρ Νικηφόρου προοίμιον εἰς τὸν ψαλτῆρα».

14 (φ. 182β) «Περὶ τῶν ἀρχιερατευσάντων ἐν Κωνσταντινουπόλει».
"Εμμετρον κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένον, δυστυχῶς κολοβόν :
"Αρχ. : 'Αρχηθύτης πρώτιστος ἐν πόλει μέγας,
ἄριστος ἀνὴρ ἱερὸς Μητροφάνης
. . . .
Τελ. : 'Ο Πολύευκτος Βασίλειος σκαμάνδ(ων)
ἔντιμος 'Αντώνιος ἀπὸ Στουδίων

15 (φ. 184α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου 'Εφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ εἰς τὸν βασιλέα 'Ιωάννην τὸν Παλαιολόγον ἐπαπορήσαντα».
"Αρχ. : Σὺ μὲν ὦ θειότατε βασιλεῦ, οὐ διαλείπεις ἡμᾶς ἀεὶ καὶ διὰ πάντων εὐεργετῶν, τῇ τε κοινῇ προνοίᾳ καὶ τοῖς ἰδίοις καθέκαστον . . .

16 (φ. 196α) «Τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως κὺρ Ματθαίου τοῦ Καντακουζηνοῦ, λόγος περὶ φιλομαθείας, εἰς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέραν κυρὰν Θεοδώραν τὴν Καντακουζηνήν».
"Αρχ. : Παιδεία καὶ λόγος καὶ ἀρετή, μέγα τι χρῆμα καὶ στερρὸν περιτείχισμα, τοῖς ταῦτ' ἔχουσι γίγνεται, διὸ καὶ πάντας χρῆναι μεταδιώκειν, καὶ μὴ ῥαθυμεῖν . . .

17 (φ. 202α) «Τοῦ αὐτοῦ βασιλέως κὺρ Ματθαίου τοῦ Καντακουζηνοῦ, εἰς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέραν κυρὰν Θεοδώραν τὴν Καντακουζηνήν, περὶ τῶν τριῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων».
"Αρχ. : Πρότερον μέν σοι φιλτάτη, τὸν περὶ φιλομαθίας ἀπεστάλκαμεν λόγον πατρικῶς ἡμᾶς ἐπαναγκάζοντος τοῦ φίλτρου νουθετῆσαι . . .

'Εν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεστάχωνται τῷ κώδικι φύλλα ἐκ λειτουργίας· ταῦτα δὲν συνυπελόγισα τοῖς τοῦ κώδικος. 'Επίσης ἐκ χειρογράφων φύλλων ἀποτελοῦνται αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,105 × 0,155. Τὰ φ. 2β, 183β, 207β ἄγραφα. Τὸ φ. 183 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθὲν εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντος.

'Εν φ. 183α τὸ ἑξῆς αἴνιγμα γραφὲν χειρὶ τοῦ XVIII–XIX αἰῶνος : «'Εννέα γράμματα ἔχω, τετρασύλλαβος εἰμὶ τρεῖς αἱ πρῶται δύο γράμματα ἔχει ἑκάστη, ἡ δὲ λοιπὴ τὰ λοιπὰ πέντε ἄφωνα εἰσί, ὁ δὲ τοῦ ὅλου ἀριθμὸς ποιεῖ δὶς ὀκτὼ ἑκατοντάδας καὶ δεκάδας τρεῖς τρίς, καὶ ἑπτὰ ὁ εὑρὼν αὐτὸ μακάριος ἔσται».

Τὰ φ. 51β-52α, 68β, 70α, 192β–193α ρυπαρά.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

376

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,156 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 104

Βιβλίον τῆς προθέσεως τῆς μονῆς Μετεώρου.

'Εν αὐτῷ ὑπάρχουσι καὶ ὀνόματα γεγραμμένα κατὰ τὸν XVIII καὶ XIX αἰῶνα. 'Εν φ. 1α κ.ἑ. ὀνόματα ἀρχιερέων, φ. 2α ἱερομονάχων καὶ ἱερέων, φ. 7α μοναχῶν, φ. 13α κοσμικῶν. 'Αλλ' ἡ τάξις αὕτη ἔχει διασαλευθῆ.

'Εν φ. 9β : *τα ονώματα του μακαρή|του διμητρίου· φυληπη απο | την βηνετήα.*

Μέχρι τοῦ φ. 84, συμπεριλαμβανομένου, ἔχει ὁ κῶδιξ παλαιὰν κατὰ φύλλα ἀρίθμησιν (δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν σημειουμένων ἐπὶ τῆς ὄπισθεν ὄψεως τῶν φύλλων). Ὑπ' ἀριθ. Η ἐσημειώθησαν ἐκ παραδρομῆς δύο κατ' ἐπανάληψιν φύλλα. Μεταξὺ δὲ τῶν φ. 84 καὶ 85 καὶ ἐν τέλει ἀπεσπάσθησαν ἱκανὰ φύλλα. Τὸ φ. 6β ἄγραφον.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

377

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,165 × 0,23 Αἰὼν XVIII Φύλλα 57

Βιβλίον τῆς Προθέσεως τῆς Μονῆς Μετεώρου.

Ἐν αὐτῷ πλεῖστα ὀνόματα γραφέντα κατὰ τὸν XIX αἰῶνα. Ἐν φ. 1α κ.ἑ. ὀνόματα ἀρχιερέων, φ. 2α κ.ἑ. ἱερομονάχων, φ. 3β τῶν ἱεροδιακόνων, φ. 4α κ.ἑ. τῶν ἱερέων, φ. 7α τῶν μοναχῶν, ἀπὸ δὲ φ. 24α κ.ἑ. τῶν κοσμικῶν. Ἀλλ' ἡ τάξις αὕτη ἔχει πολλαχοῦ διασαλευθῆ.

Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιὰν κατὰ φύλλα ἀρίθμησιν, ἐνιαχοῦ διπλῆν, ἐσφαλμένην δ' ὅμως.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

378

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,212 Αἰὼν XVII Φύλλα 173

Βραβίον τῆς ἁγί(ας) μονῆς ἤμων τοῦ μετεῶρου· | ἔχει τῶν ἀδελφῶν ημων γεγραμμένα τὰ ονό|ματα· τῶν κεκιμιμέν(ων), ἀπο τοῦ ἁγίου αθανασίου, ἕως | τὴν σίμερον· ἔχι κ(αὶ) τῶν ὀρθοδόξων χρισιανῶν | ὅτι ἐγράφησ(αν) ἐκ προερέσεως· κ(αὶ) μνημονούν|ται ἀκαταπαύςως :·

Ἐν φ. 3β-4α *«πΠίναξ τῆς δε τῆς Βίβλου»* ἀναφέρων τὰς διαφόρους ἐπαρχίας, ἐξ ὧν εἰσὶν ὀνόματα ὀρθοδόξων ἐν τῷ κώδικι ἀναγεγραμμένα. Ἔχει δὲ ὁ πίναξ οὗτος καὶ παραπομπὰς εἰς φύλλα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος : *Ετελιώθ(η) τῶ παρὼν βραβί(ων)· | τοῦ μετεώρου, ἐν μινὴ· | ἰδυνίου εἰς τοὺς ε Διὰ . . .* Τὰ λοιπὰ ἐλλείπουσιν ἀποκοπέντος τμήματός τινος τοῦ παραφύλλου. Ἐν δεξιᾷ τῷ ὁρῶντι τὸ σημείωμα τοῦτο γέγραπται τὸ ἔτος *,ζρλβ* [* 7132 = 1623/4], ὅπερ εἶναι ἐκεῖνο καθ' ὃ ἐγράφη τὸ βραβεῖον. Ἐν τούτῳ δ' ὅμως ὑπάρχουσι πλεῖστα σημειώματα καὶ τοῦ XVIII καὶ XIX αἰῶνος.

Ἐν φ. 172α σημείωμα τοῦ οἰκονόμου Ἀθανασίου Κοκοράβα ὅτι κατὰ τὸ 1875 «ἐρευνῶντας τὴν πεπαλαιωμένην βιβλιοθήκην» τοῦ Μετεώρου εὗρε «καὶ τὴν παροῦσαν παρρησίαν καὶ ἐδόθη τοῖς ἱερομονάχοις, ὅπως μνημονεύωνται τὰ ἐν αὐτῇ ὀνόματα τῶν συνδρομητῶν».

Τινὰ ἐκ τῶν φύλλων τοῦ κώδικος ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τὰ δὲ φ. 7–.... ἔχουσι καὶ παλαιὰν ἀρίθμησιν δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν. Κατὰ τὴν παλαιὰν ταύτην ἀρίθμησιν ἀπεσπάσθησαν ἐκ τοῦ κώδικος τὰ φ. ις, ιζ, κδ, μβ, μθ, νγ, νη, οβ, ογ, πζ, ϟ, ϟε-ϟη, ρλζ, ρξ, ρπγ. Μεταξὺ δὲ τῶν φ. ρος καὶ ροζ παρελείφθη ἓν φύλλον ἀναρίθμητον. Πολλὰ φύλλα ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

379

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,22 × 0,32 Αἰὼν XVI Φύλλα 402

1 (φ. 6α) Ὀκτώηχος.

2 (φ. 87α) Τριῴδιον ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς δ' κυριακῆς τῶν νηστειῶν.

Ἐν φ. 87α ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφα : «Κυριακῇ Δ, τῶν ἁγίων νηστειῶν. Τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας στιχηρὰ ἀναστάσιμα Γ' καὶ ἀνατολικὰ Δ' καὶ τοῦ μηναίου, Γ. Ἄλλοι δὲ μεταγενέστεροι ὥρισαν ψάλλεσθαι τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τῆς Κλίμακος...». Ἐν φ. 117α-β ἐπίσης ἐρυθρόγραφα : «Τῇ πέμπτῃ τῆς πέμπτης ἑβδομάδος· σημαίνει ὥρα Δ' τῆς νυκτός· καὶ συναχθέντων ἡμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, γίνεται εὐλογητὸς παρὰ τοῦ ἱερέως ὡς σύνηθες· καὶ λέγομεν τὸ ἑξάψαλμον ... εἶτα λέγομεν τὰ καθίσματα τῆς ὀκτωήχου· καὶ ἀναγινώσκομεν τὸν βίον τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, δώσαις δύο· εἶτα ὁ Ν'· καὶ εὐθὺς ἀρχόμεθα τοῦ μεγάλου κανόνος, ἀργῶς καὶ μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ φωνῆς· ποιοῦντες εἰς καθ' ἓν τροπάριον, μετανοίας Γ' ...».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη συνήθως ἔχει διαστάσεις 0,06 × 0,203. Τὰ φ. 1-4, 5β, 86, 398–402 τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 87α ἀφέθη χῶρος διὰ φιλοτέχνησιν ἐπιτίτλου, ὅπερ δὲν ἐγένετο.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 169 καὶ Β 179.

380

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,148 × 0,105 Αἰὼν XVI(I;) Φύλλα 495

1 (φ. 4α) [Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ Ὀκτώηχος].

Ἐν τέλει τούτου, φ. 129α : *τῷ συντελεσθῇ τῶν καλῶν θ(ε)ῷ, χάρις· | μνήσθητ(ι) Κ(υρι)ε τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ἁμαρτωλοῦ μαρτυρίου μοναχοῦ.* Τὸ σημείωμα τοῦτο γέγραπται διὰ μέλανος διαφόρου τοῦ τοῦ κώδικος.

2 (φ. 129β) «Μὴν σεπτέμβριος. Ἀρχὴ τῶν μητυληναίων στιχηρῶν [= τῶν τοῦ Χριστοφόρου Μιτυληναίου πατρικίου ἀναγραφὴ τῶν ἁγίων ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἄλλα τινὰ στιχηρά]...».

3 (φ. 146α) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἐκλογάδι [sic] μηναῖον τοῦ ὅλου χρόνου».

4 (φ. 476β) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Ποίημα Θεοστηρίκτου μοναχοῦ».

Ἀρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς· πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν . . .

5 (φ. 479α) «Ἕτερος κανὼν τῆς Θεοτόκου . . .».

Ἀρχ. : Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαὶ χειμάζουσι· τὴν ταπεινὴν μου ψυχήν· καὶ συμφορῶν νέφη .

6 (φ. 483β) «Εὐχὴ . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λεγομένη παρὰ τοῖς βουλομένοις σωθῆναι τὴν ἡμέραν ἅπαξ· καὶ τὴν νύκτα ὁμοίως».

Ἀρχ. : Κύριε μὴ στερήσῃς με τῶν ἐπουρανίων σου ἀγαθῶν. Κύριε λύτρωσαί με τῶν οὐρανίων κολάσεων . . .

7 (φ. 484β) «Ἀκολουθία εἰς πάντας τοὺς ἁγίους».

Ἐν τέλει, φ. 491α, ἀναγινώσκομεν :

† μνήσθητι κ(ύρι)ε τὴν ψυχὴν του δούλου σου ἁ
μαρτωλοῦ ὑπὲρ πάντας ἀν(θρώπ)ους, μαρτυρί
ἀμοναχου·

*ἤτοι : † *μνήσθητι κ(ύρι)ε τὴν ψυχὴν του δούλου σου ἁ|μαρτωλοῦ ὑπὲρ πάντας ἀν(θρώπ)ους, μαρτυρίου | ἀμονάχου.*

Ταῦτα ἔχουσι γραφῇ διὰ μέλανος διαφόρου τοῦ τοῦ κειμένου. Ὁπωσδήποτε ὁ Μαρτύριος μοναχὸς φαίνεται ὁ φιλοπονήσας τὸν κώδικα. Ἐν δὲ τῷ φ. 491β ἀναγινώσκομεν χειρὶ τοῦ αὐτοῦ Μαρτυρίου γεγραμμένα : † *μὴ ὀργισθῆτε π(ατέ)ρες ἅγιοι Διὰ | τ(ὸν) κ(υριο)ν ὑπὲρ τῶν ἀμέτρων μου | σφαλμάτ(ων) ὧν ἔσφαλα ἐκ τῆς | πολλῆς μου συγχύσεως κ(αὶ) ἀγροι|κίασ, κ(αὶ) τ(ῶν) ἀρχετύπ(ων) μου* [1], *ἀλλὰ συγχωρήσατέμ(ε)· | ναὶ παρακαλ(ῶ).* Καὶ ἀμέσως κατωτέρω : † *βιβλίον τοῦ μετεώρου· ἐγὼ μαρτύριος | μοναχὸς ἀφιέρωσα τοῦτο τὸ βιβλίον ἐν τῇ | ἁγία μονῇ, τοῦ ἁγίου μετεώρου διὰ τὴν ψυχήν μου ὁ ἄ|θλιος . . .*

8 (φ. 492α) «Ὁ τοῦ μακαριωτάτου ἐκείνου κυροῦ Κουκουζέλη σοφωτάτου παραλλαγή».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,08 × 0,12. Μέρος τοῦ φ. 355α καὶ τὰ φ. 355β-357α γεγραμμένα ὑπὸ μεταγενεστέρας βαναύσου χειρός. Ἐν φ. 1α-3β, 493β-494α καὶ 495 σημειώματα τελείως ἰδιωτικῆς φύσεως, δοκίμια κονδυλίου, κλ. κλ. Τὰ φ. 145β, 308β, 309α, 357β, 494β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἐπιπολαίως ἐντετυπωμένα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 245.

---

1. Αἱ τέσσαρες τελευταῖαι λέξεις ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ, μετὰ δὲ τὴν λέξιν *ἀγροικίασ* σημεῖον παραπομπῆς.

381

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,16 × 0,218 Αἰὼν XVII Φύλλα 21

Ἀκολουθία τοῦ προφήτου Ἠλιοὺ (20 Ἰουλίου).

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,095 × 0,158. Τὸ φ. 9β ἄγραφον. Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος.

382

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,218 Αἰὼν XV Φύλλα 165

1 (φ. 1α) [Βίος καὶ πολιτεία Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ].
Ἀκέφαλος.—Ἀρχ. : . . . καὶ ἔλαβεν . . . καὶ καταλιπὸν τὴν Ῥώμην καὶ κατελθὼν εἰς τὸ Καπετόλιον, εὗρεν σκάφος· καὶ κατέλαβε . . .

2 (φ. 6β) Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου : «λόγος εἰς δευτέραν παρουσίαν τοῦ . . . Χριστοῦ».

3 (φ. 11α) «Ἐρώτησις· Δεόμεθα σου ἵνα ἡμῖν εἴπῃς καὶ τὰ ὕστερον γενόμενα». Ἐν τέλει τούτου, φ. 22β, † *ἔτουσ ς϶κθ'* . . . [* 6929 = 1420/21] (δὲν φαίνεται γεγραμμένον χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου).

4 (φ. 23α) Νικολάου Μύρων Λυκίας βίος.
Ἀρχ. : Οὗτος μὲν τὸν θεοσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον τῆς ἀληθείας λόγον . . .

5 (φ. 32β) [Ἐπιφανίου Κύπρου] «Λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ . . . Χριστοῦ καὶ Ἰ[ω]σὴφ ἀπὸ Ἀριμανθείας» καὶ Νικόδημον καὶ μυροφόρους γυναῖκας.
Ἀρχ. : Τί τοῦτο σήμερον σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῇ· σιγὴ πολλὴ καὶ ἠρεμία πολλή . . .

6 (φ. 46α) [Βίος Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου].
Ἀκέφαλος καὶ κολοβός.

7 (φ. 53α) «Θαῦμα τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Γεωργίου».
Ἀρχ. : Οἱ τῶν τοῦ Θεοῦ δωρεῶν ἀξιωθῆναι ἐπιποθοῦντας [sic] ἀδιστάκτῳ πίστει καὶ στοργῇ ἑορτάζειν . . .

8 (φ. 58β) «Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου λόγος περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . . .».—Ἀπόκρυφον.
Ἀρχ. : Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· παραγενάμην [sic] ἐγὼ μόνος, εἰς τὸ ὄρος τὸ Θαβώρ . . .

9 (φ. 66β) Μεγαλυνάρια εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

10 (φ. 68α) «Εἰς τὸν ὅσιον Ξενοφὸν [sic] καὶ τὴν συνοδίαν αὐτοῦ λόγος».
Ἀρχ. : Ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις βασιλεύοντος Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως· ἦν τὶς ἀνὴρ ὀνόματι Ξενοφῶν . . .

11 (φ. 76α) [. . .] «Λόγος εἰς βάϊα . . .».
Ἀρχ. : Ἰδοὺ ἀγαπητοὶ σήμερον τῶν βαΐων ἦλθεν ἡ πανήγυρις· καὶ ἔφθασε καὶ τοῦ χθὲς . . .

12 (φ. 88α) «Πράξεις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ λεγομέν[η] τῇ κυριακῇ τοῦ Ἀντίπασχα».—Ἀπόκρυφον.
Ἀρχ. : Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν· ἦν πάντες οἱ Ἀπόστολοι ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ ἔβαλον κλήρους ὅπως ἕκαστος αὐτῶν κηρύξῃ ἐν τῷ λαχόντι αὐτῷ κλήματι . . . ἔλαχε δὲ καὶ Θωμᾶ τῷ Διδύμῳ, τοῦ ἀπελθεῖν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ . . .
Τελ. : . . . ὁ νόμος πληροῦται καὶ στερεώσας αὐτοὺς ἅπαντας ἐν πίστει τῇ ὀρθοδόξῳ τῆς ἀληθείας ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως· τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν πρέπει δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

13 (φ. 94α) [Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας ;] «Περὶ τοῦ γεγονότος θαύματος περὶ τῆς τιμίας εἰκόνος τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐν Βυριτῷ . . .».
Ἀρχ. : Ἄρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν [sic] καὶ ἴδετε τὸ καινὸν θέαμα τοῦτο· ὅπερ γένονε νῦν . . .

14 (φ. 97α) «Διήγησις καὶ ἀποκάλυψις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀρχίππου τοῦ ἐρημίτο[υ] καὶ προςμοναρίου τοῦ ἐν ταῖς Χώναις . . .».
Ἀρχ. : Ἀρχὴ τῶν ἰαμάτων καὶ δωρεῶν καὶ χαρισμάτων· τῶν δοθέντων ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· διὰ τῆς χάριτος καὶ παρρησίας τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ ἐξαρχῆς ἐκηρύχθη ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων· Φιλίππου καὶ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου . . .

15 (φ. 102β) «Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τοὺς ἁλιεῖς καὶ εἰς τὴν λίμνην Γενησαρέτ».
Κολοβός.—Τελ. : . . . καὶ ἰδὼν ὁ Κύριος τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ λοιπῶν . . . ἰατρίων [sic] ἀνέδειξεν· καὶ εὐθὺς τῷ λόγῳ . . .

16 (φ. 106α) [Πράξεις Παύλου καὶ Πέτρου].—Ἀπόκρυφον —Ἀνεπίγραφον.
Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν μακάριον Παῦλον, ἀπὸ Γαύδου Μελήτης τῆς νήσου, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, ἀκουστὸν ἐγένετο . . .

17 (φ. 115α) «. . .Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν νέαν Κυριακὴν . . .». — Κολοβός.

18 (φ. 119α) «Ἕτερον θαῦμα . . . τοῦ ἁγίου . . . Μηνᾶ γενόμενον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ».
Ἀρχ. : Ἦν τις ἀνὴρ ὀνόματι Εὐτρόπιος· καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· ὁ Θεὸς ἐνεμπλισέν [sic] με παντὸς ἀγαθοῦ . . .

19 (φ. 121α) «Ἕτερον θαῦμα [τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ] . . . περὶ τοῦ κηλοῦ καὶ τῆς βωβῆς».
Ἀρχ. : Ἦν τις ἄνθρωπος κηλὸς ἐκπαιδόθεν· καὶ οὐκ ἠδύνατο τοῖς ποσὶν περιπατῆσαι ἢ σταθῆναι . . .

20 (φ. 123α) «Διήγησις περὶ τῆς διαθήκης τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἀβραὰμ [τοῦ πατριάρχου]».—Ἀπόκρυφον ;
Ἀρχ. : Ἡνίκα ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι, τῆς ὅλης βιωτῆς τοῦ . . . πατρὸς ἡμῶν Ἀβραὰμ τοῦ πατριάρχου, εἶπεν Κύριος πρὸς τὸν μέγαν ἀρχάγγελον Μιχαὴλ . . .

21 (φ. 131α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος «. . . εἰς τὸν προπάτορα Ἀβραάμ . . . ».

22 (φ. 136α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου».
Ἀρχ. : Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους· διωγμὸς μέγας γενόμενος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις . . .
Μεταγενεστέρα χεὶρ εἶχε γράψει θαύματα τοῦ ἁγίου γενόμενα μετὰ τὴν τελευτὴν τούτου, ἀλλὰ τανῦν μόνον μικρὸν μέρος τοῦ κειμένου τούτου σῴζεται ἐν φ. 155β.

23 (φ. 156α) [Μαρτύριον τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς].
Ἀκέφαλον.—Ἀρχ. : . . . ὄνομά σου . . . ἀπεκρίθη . . . λέγουσα· Χριστιανὴ μὲν καλοῦμαι Παρασκευή . . .

24 (φ. 160β) «Πράξεις καὶ τελείωσις τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ἀνδρέου τε καὶ Μανθαίου . . .».—Ἀπόκρυφον.
Ἀρχ. : Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν, ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι συναχθέντες ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ ἐδιεμέριζον εἰς ἑαυτοὺς τὰς χώρας ἁπάσας· ὅπως ἀπέλθῃ ἕκαστος . . . καὶ ἔλαχεν ἀπελθεῖν τὸν . . . Ματθίαν, εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων· οἱ δὲ ἄνθρωποι τῆς χώρας ἐκείνης, οὔτε ἄρτον ἤσθιον οὔτε ὕδωρ ἔπινον . . .

Κολοβόν.— Τελ. : . . . ὕδωρ εἰς οἶνον μετέβαλεν· καὶ λαβὼν πέντε ἄρτους . . .

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι, πλὴν δ' ὅμως σύγχρονοι, βάναυσοί πως γραφαί. Ἐν φ. 4α *μὴ* διπλοτονούμενον, ἐν φ. 5α *ἐπειδή*, ἐν φ. 46α *ποταὶ* καὶ ἐν φ. 112α *δέ*.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος ἐξέπεσον περὶ τὰ 70 φύλλα, ὡς ἔξεστιν εἰκάσαι ἐκ τῆς παλαιᾶς αὐτοῦ ἀριθμήσεως τῶν φύλλων (δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν σημειουμένων ἐν τῇ κάτω ῴᾳ).

Ὁ κῶδιξ ἀφῃρημένος τὰς πινακίδας τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

383

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,171 × 0,235 Αἰὼν XVII Φύλλα 24

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

Κολοβή.—Τελ. : . . . καὶ καταξίωσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ . . .

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,095 × 0,152.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

384

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,151 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 24

1 (φ. 2α) Τροπάρια τοῦ ὄρθρου τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

2 (φ. 10β) «Ἕτερα μεγαλυνάρια τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Σαββάτῳ».

3 (φ. 20β) «Πρόκλου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, λόγος εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ . . . Χριστοῦ».

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τῶν φ. 0,105 × 0,148. Τὰ φ. 1 καὶ 24 ἐκ στιλπνοῦ χάρτου καὶ ἄγραφα.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

385

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,12 × 0,17 Αἰὼν XVII Φύλλα 57

Στιχηρὰ ἐκ τῶν τῆς ὅλης ἑβδομάδος.

Ἀκέφαλα οὐχὶ κατὰ πολλὰ φύλλα.—Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος· αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἀπεσπάσθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

Ἄνευ παλαιοῦ ἀριθμοῦ κατατάξεως.

386

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,152 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 63

1 (φ. 1α) Εὐχαὶ ἐκ τῶν τῆς μεταλήψεως.

Ἀκέφαλοι.

2 (φ. 9α) [Ὁ ἀκάθιστος κατ' ἐπιτομὴν ὕμνος ὁ ἀποδιδόμενος συνήθως τῷ Σεργίῳ].

3 (φ. 25α) «Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας».

4 (φ. 40α) «Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν φώτων . . .».
5 (φ. 60α) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὴν . . . ἡμέρα [sic] . . . τῆς Ἀναστάσεως».

Ἐν τέλει τούτου, φ. 63α : 〈 *μὴν μάρτιος ια' : ,ζξγ'* [* 7063 = 1555]·

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται δύο γραφαί, τῆς αὐτῆς δ' ὅμως χειρός.

Τὰ φ. 39β καὶ 63β ἄγραφα. Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος.

Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως τούτου ἀπεσπάσθησαν.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

387

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,105 × 0,155   Αἰὼν XVII   Φύλλα 52

Εὐχαί.

Ἐν φ. 32α «Εὐχαί, ἤτοι ἐξορκισμοὶ τοῦ μεγάλου πατρὸς Βασιλείου πρὸς πάσχοντας ὑπὸ δαιμόνων». Τὸ φ. 30β ἄγραφον. Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ ἄνευ πινακίδων, ἀπεσπασμένων ἤδη πρὸ πολλοῦ.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

388

Χάρτης   Διαστ. 0,165 × 0,218   Αἰὼν XVII   Φύλλα 56

Δοξαστάριον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

Κολοβόν. Τὸ τέλος ἀνήκει εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς η' Νοεμβρίου (εἰς τὴν σύναξιν τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ καὶ τῶν λοιπῶν ἀσωμάτων δυνάμεων). Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,08 × 0,13.

Ἄνευ πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

389

Χάρτης στιλπνὸς   Διαστ. 0,15 × 0,21   Αἰὼν XVII   Φύλλα 63

Δαβὶδ Ψαλτήριον.

Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν. Ἀρχ. ἀπὸ τοῦ λζ' ψαλμοῦ.

Τελ. : . . . σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξι[ν] Μελχισεδὲκ . . . (Τὸ τέλος τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν ρθ' ψαλμόν).

Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 10β : † *ὁ μοῖχὸς της κϊράνας ὕρθεν ἀπο τοῦς ςαγοῦς κ(αὶ) θέλη να μαθι τα πεδΐά κ(αὶ) ὁ Θ(εὸ)ς νὰ τον βοήθϊ*. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 27α : † *ἐτόυτο τὸ χαρτη ὑνέ τόυ* 〈*τοῦ*〉 *νόανη ἀπὸ το βέλε|λμίςη* . . . Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 54β : † *ετόυτο το χρατή ένε του Θε*[ο]*τωκᾶ κα|λοπουλή* . . .

Πάντα τὰ σημειώματα ταῦτα βάναυσα τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος.

Ὁ κῶδιξ ἐν κακῇ καταστάσει, ἀφῃρημένος τὰς πινακίδας τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

390

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,148 Αἰὼν XVII (I;) Φύλλα 31

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον.

Ἀρχ. : Ἄλλον σκοπὸν καὶ δὲν κρατεῖ, τίποτα δὲν σπουδάζει,
μόνον ςὸν ἅδη νὰ μᾶς ὑπᾷ, κ' ἐκεῖ νὰ μᾶς σωδιάζῃ·
Φθόνον μᾶς βάνει περισσὸν, ὄργανον τῆς κακίας,
καὶ ὅλο ἕνα σμίγει μας μετὰ τῆς ἀπωλείας,
φθόνος δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἰδῇ τὸ καλόν του,
μόνον ζητάει πάντοτε αὐτός του τὸ κακόν του.
. . . .
Ὡσᾶν καὶ οὖτ' οἱ ἄθλιοι πῶβλαψαν τὸν Μιχάλη,
ἤφεραν στὸ κεφάλι τους πολλὰ μεγάλη βλάβη.
Τὸν Μιχαὴλ ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐθανατώσουν,
τὸν δράκον ὁποῦ τρώγει τους, δὲν ξεύρουν νὰ σκοτώσουν·
. . . .

Τελ. : Ὁπόταν λείπῃ παντελῶς, φόβος ἐκ τοὺς ἀνθρώπους,
ἕνας τὸν ἄλλον ἀδικᾷ, καὶ ἔχουν [sic] ⟨τ⟩ούς κόπους.

2 (φ. 4α) «Στίχοι τῆς διηγήσεως τοῦ ἀξιαιπαίνου [sic] Μιχαὴλ Βοηβόντα. Ποίημα καὶ αὐτοὶ τοῦ τὴν διήγησιν ταύτην ἐκτεθέντος [* Σταυρινοῦ Βιστιάρη]».—Ἐν φ. 4α : «προοίμιον τοῦ ὅλου ὕφους».

Ἀρχ. : Ἔνθα στίχοι εἶναι γραμμένοι, ἔνδοξοι καὶ παινεμένοι,
Μιχαὴλ τἀνδρειωμένου, τᾶξιου καὶ παινεμένου.
Ἐδῶ δείχνει ταῖς ἀνδρειαῖς του, θάνατον καὶ ἀμοιβαίς του.
Δείχνει πῶς ἀπὸ τὸν φθόνον, ὕστερα ἔλαβε τὸν πόνον.
. . . .

Ἐν φ. 4β «ἕτερον προοίμιον» :

Ἀρχ. : Διήγησιν ὡραιοτάτην ἐβάλθηκα νὰ γράψω,
τοῦ Μιχαὴλ τοῦ θαυμαστοῦ, καὶ θέλω νὰ μὴν πάψω·
. . . .

Μεθ' ὃ ἕπεται ἡ ἔμμετρος διήγησις κατὰ κεφάλαια, συνήθως *κείμενα* καλούμενα ἐν τῷ κώδικι, τὸ ὅλον μα', ὧν ἑκάστου προτάσσεται ἐπίσης ἔμμετρος ἡ ὑπόθεσις. Τοῦ μα' κειμένου τὸ τέλος ἔχει ὧδε :

Ἂν θέλετε νὰ μάθετε, καὶ μένα τὴν πατρίδα,
Με(;)λσιανὴ ἡ χώρα μου, τοῦ Δέλβινου μερίδα.
φ 53α Εὑρίσκεται πολλὰ κοντά, στὸν ἅγιον Θεολόγο,
τὸν εὐαγγελιστὴν Χριστοῦ, καθὼς ἐγὼ τὸ λέγω.
Τὸ ὄνομά μου Στ(αυ)ρινός, βιστιάρης τὸ πινώμι,
μόνος ἐγὼ τὸ ἔγραψα, μὲ τὴν δικήν μου γνώμη.
Ἐκείμεσα στὴν Ἐρδελιά, στῆς Μπίστριτζας τὸ κάστρον,
ἐκάθησα καὶ τόγραψα, τὴν νύκτα μὲ τὸ ἄστρον.
Ϛὴν πρώτην καὶ στὴν δεύτερην μηνὸς φευρουαρίου,
καὶ ὅλοι νάχετε χαρὰν, ἐκ πνεύματος ἁγίου.
Δόξα πατρί τε καὶ υἱῷ, καὶ πνεύματι ἁγίῳ,
τῷ ποιητῇ μου καὶ Θεῷ, καὶ πλάστῃ πανταιτίῳ.

[* Πρβλ. E. Legrand, Recueil de poèmes historiques en grec vulgaire . . ., Paris 1877, σ. 28–126].

Καὶ δι' ἑτέρας χειρός :

Ὁ λόγος τέρμα εἴληφε καὶ δόξα τῇ τριάδι,
ταυτιζομένῃ ἐν τρισί, διαιρετῇ μονάδι : —
Ἔλαβεν ὁ λόγος τέλος, τῶν σειρήνων ἦν τὸ μέλος.
Τῷ Θεῷ εὐχαριστία, δι' αὐτὴν τὴν εὐφημίαν : —

3 (φ. 56α) Ἀκέφαλον [τοῦ ἑπομένου κειμένου προσφώνησις πρός τινα ἡγεμόνα].

Ἀρχ. : Καὶ εἰ τούτους οἴκτειρον, καλῶς ἂν εἶεν.
Ἀλλ' ἀνιλεῶς καὶ κακῶς βαρυνοῦσιν.
ὥστε τὸ θανεῖν, ἢ τὸ ζῆν αὐτοὺς αἰτεῖν.
. . . .

Τελ. : Εἶτα γέγραφα περὶ τῆς Ἑπταλόφου,
θρῆνον, ὀδυρμόν, καὶ κλαυθμὸν ἐπαξίως.
καὶ τὴν συμφορὰν γραικῶν τῶν ταλαιπώρων.
Καὶ σοὶ πέπομφα τῷ λίαν μοι φιλτάτῳ,
ἵνα σοῖς φίλοις, υἱέσι δοὺς διελθεῖν,
πᾶν τὸ ἐξ αὐτῆς τῆς βίβλου χρησιμεῦον,
λαμβάνειν ἀπάνθισμα, καὶ τυχεῖν δόξης.
Ἀμήν : —

4 (φ. 57β) «Ἱστορία [διὰ στίχων] τῶν κατὰ τὴν Οὐγκροβλαχίαν τελεσθέντων· ἀρξαμένη ἀπὸ Σερμπάνου βοϊβόδα, μέχρι Γαβριὴλ βοϊβόδα τοῦ ἐνεστῶτος δουκός . . .» [* ὑπὸ Ματθαίου Μυρέων τοῦ ἐκ Πωγωνιανῆς].

Ἀρχ. : Προοίμιον. Κὺρ Ἰωάννη ἔνδοξε, μπάνε τετιμημένε,
φίλτατε, περιπόθητε, καὶ πολυχρονημένε·
κλάδος ἐκ ῥίζης ἀγαθῆς, εἶσαι ἀπὸ προγόνων,
καὶ ἄξιος νὰ κυβερνᾷς, τὸν τῆς Κραγέβας θρόνον.
. . . .
. . . .

Κολοβόν. Τελ. : Ὡσὰν τὸν φρόνιμον ληστήν, μὲ τὸ νὰ μολογήσῃ,
μέσα εἰς τὸν παράδεισον, τὸν ἔβαλε νὰ ζήσῃ.
ὅτ' εἶναι πολυεύσπλαχνος, λύει τὰς ἁμαρτίας
. . . .

Πολλῶν κεφαλαίων τῆς ἱστορίας ταύτης ἐλλείπουσιν αἱ ἐπιγραφαί, αἵτινες προὔκειτο νὰ γραφῶσι δι' ἐρυθροῦ μέλανος.

5 (φ. 119α) «Περὶ ἁρπαγῆς καὶ ἀδικίας, καὶ θρῆνος καὶ κλαυθμὸς περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως».

Ἀρχ. : Ἀκόμη ἐκλαμπρότατε, καὶ τοῦτο νὰ ποιήσῃς,
εἰς τοῦ πτωχοῦ τὸ τίποτες, ποτὲ μὴ λαιμαργήσῃς.

Τελ. : Ὁμοῦ νὰ σὲ δοξάζομεν, καὶ νὰ [σὲ] προσκυνοῦμεν,
ἕναν Θεὸν τρισήλιον, νὰ σὲ ὑμνολογοῦμεν.

6 (φ. 131α) «Ἐδῶ γράφομεν [διὰ στίχων], ὅτι οὐ σκῆπτρον, οὐ βασιλεία, οὐκ ἄλλό τι τῶν γηΐνων, εἰμὴ ἡ πίστις μετὰ τῶν ἔργων βοηθῆσαι δύναται».

Ἀρχ. : ἔξω ἀπὸ τὸν λόγον μας, ἐδιηγηθηκάμεν,
καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, μικρὸν ἐθρήνησάμεν.
. . . .

Κολοβόν. Τελ. : Καὶ ὅμως τοῦτο λέγω σου, βάλε καλὰ στὸν νοῦν σου,
. . . .

Ὁ κῶδιξ γέγραπται μετὰ σχετικῆς ἐπιμελείας. Συνήθως ἐν ἑκάστῃ ὄψει φύλλου στίχοι 18. Αἱ δὲ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,08 × 0,112. Ἐν φ. 55β καὶ ἐν ταῖς ᾤαις ἄλλων πολλῶν φύλλων διάφορα δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη ἐκ δρυΐνων λεπτῶν πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.— Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 205.

391

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,17 × 0,24 Αἰὼν XVII Φύλλα 57

1 (φ. 1α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.
2 (φ. 24β) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

Ἐν τῇ ἐκφωνήσει, φ. 30α, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἁγίων μνημονεύεται καὶ ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ ἐν Ἄθῳ.

Πολλὰ κεφαλαιώματα παρελείφθησαν νὰ γραφῶσι· ταῦτα προὔκειτο νὰ φιλοτεχνηθῶσι δι' ἐρυθροῦ ἢ κιρροῦ. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις παρασημειώματα βαναύσων χειρῶν.

Ὁ κῶδιξ ἀφῃρημένος τὰς πινακίδας τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

392

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,152 × 0,182 Αἰὼν XI Φύλλα 64

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

Ἀκέφαλον, ἐλλιπές, κολοβόν, διατεταραγμένον τὴν τάξιν τῶν φύλλων. Τοῦ κατὰ Λουκᾶν σῴζεται προτασσομένη ἡ «ὑπόθεσις» καὶ ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων. Ἐν τῷ κώδικι καθ' ὅλου διακρίνονται διάφοροι τύποι γραφῆς, σύγχρονοι δ' ὅμως καὶ πιθανῶς τῆς αὐτῆς χειρός. Πολλαχοῦ τὸ *δὲ* διπλοτονούμενον. Τοῦ κατὰ Μᾶρκον καὶ Λουκᾶν προτάσσονται σκαριφήματα διὰ κιρροῦ μέλανος τῶν συγγραφέων. Ἐν τέλει δὲ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἀναγινώσκομεν γεγραμμένον διὰ κιρροῦ : ·:· *ματθάι ου ἱερομονάχου.* Οὗτος βεβαίως εἶναι ὁ βιβλιογράφος καὶ κτήτωρ.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

393

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,16 × 0,215 Αἰὼν XVII Φύλλα 80

[Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία].

Ἐλλιπής, ἀσυνάρτητος, κολοβή. Φύλλα τινὰ ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

Ἀφῃρημένη τὰς πινακίδας τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

394

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,15 × 0,22 Αἰὼν XIII Φύλλα 425

1 (φ. 1β) «Ἀποφθέγματα τῶν ἁγίων γερόντων».

Προτάσσεται, φ. 1α, «Πρόλογος περὶ βίου καὶ ἀσκήσεως τῶν μακαρίων πατέρων», ἀρχόμενος: Ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ ἀναγέγραπται εὐάρεστος ἄσκησις καὶ θαυμαστὴ βίου διαγωγή· καὶ ῥήσεις ἁγίων καὶ μακαρίων πατέρων πρὸς ζῆλον καὶ παιδείαν καὶ μίμησιν τῶν τὴν οὐράνιον πολιτείαν ἐθελόντων κατορθῶσαι, καὶ τὴν εἰς βασιλείαν οὐρανῶν ἄγουσαν βουλομένων ὁδεύειν ὁδόν... — Τέτακται δὲ ἡ βίβλος κατὰ τάξιν ἀλφαβητικήν. Τὸ α φ. 1β, τὸ β φ. 22β, τὸ γ φ. 25α, τὸ δ φ. 27β, τὸ ε φ. 30β, τὸ ζ φ. 34β, τὸ η φ. 36β, τὸ θ φ. 38α, τὸ ι φ. 44α, τὸ κ φ. 51α, τὸ λ φ. 54α, τὸ μ φ. 56β, τὸ ν φ. 74α, τὸ ξ φ. 76β, τὸ ο φ. 77α, τὸ π φ. 78α, τὸ ρ φ. 104β, τὸ σ φ. 107α, τὸ τ φ. 121α, τὸ υ φ. 121β, τὸ φ φ. 122α, τὸ χ φ. 124α, τὸ ψ φ. 124α, τὸ ω φ. 124β.

2 (φ. 125β) «Τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ Εὐκρατᾶ βίβλος, ἡ ἐπιγεγραμμένη λειμὼν διὰ τὸ πολυανθῆ βίων διήγησιν τῆς οὐρανοπόνου ροδωνιᾶς φέρειν».

Ἀρχ.: Τῶν ἐαρινῶν λειμόνων τὴν θέαν ἀγαπητέ, πολλῆς γέμουσαν εὑρίσκω τῆς τέρψεως...

3 (φ. 146α) Διάφορα πατερικὰ ἱστόρια, ὧν ἡ ἐπιγραφὴ «πράξεις σωφροσύνης».

4 (φ. 158α) «...Ἱερωνύμου μοναχοῦ περὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως...».

Ἀρχ.: Ὄντως παράδοξον καὶ φρίκης γέμον κεφάλαιον ἀνέγνων, ἐν ἱστορίᾳ τινί· κληρικὸς γάρ τις φ(ησί; [*=φιλόσοφος]) ἢ πρεσβύτερος ἀφωρίσθη τῆς λειτουργίας πρὸς ἡμέρας ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου· ἔτι τοῦ διωγμοῦ τῶν ἐκκλησιῶν ὑπάρχοντος· ἀπελθόντος δὲ τοῦ πρεσβυτέρου εἰς ἑτέραν χώραν διά τινα χρείαν...

5 (φ. 159α) Ἀνεπίγραφον.

Ἀρχ.: Ὁ ἐν ἁγίοις ἀββᾶς Θεόδωρος ὁ Ἀδδωνεύς, διηγήσατο ἡμῖν ὅτι ἐν τῷ διάγειν αὐτὸν ἐν τοῖς μέρεσι τῆς ἁγίας πόλεως, εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ Πεντουκλᾶ πλησίον τοῦ ἁγίου Ἰορδάνου...

Τελ.: ...ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ ἐτελειώθη, γενόμενος σκεῦος ἐκλογῆς.

6 (φ. 161α) «Ἕτερα κεφάλαια πάνυ ὠφέλιμα».

Ἀρχ.: Τοῖς τὸ μοναδικὸν καὶ ἅγιον σχῆμα φοροῦσιν, οὐ μόνον μὴ ἔχειν ἴδιον τι ἐν κοινοβίῳ ἁρμόζει, ἀλλ' οὐδὲ λόγον ὀνομάζεσθαι, σὸν ἢ ἐμόν, ἢ τούτου ἢ ἐκείνου ἁρμόζει...

7 (φ. 167α) Λαυσαϊκόν.

Προτάσσεται τὸ «προοίμιον τοῦ βίου τῶν ἁγίων πατέρων τοῦ λεγομένου Λαυσαϊκοῦ» συμπῖπτον ἐν πολλοῖς πρὸς τὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 κειμένου.

8 (φ. 314α) [Ἰωάννου Ὀξείτου Ἀντιοχείας] «Ἐκλογὴ κεφαλαίων ἀθροισθέντων ἐκ διαφόρων βιβλίων ἱερῶν· καὶ πολλὴν τινὰ καὶ παντοδαπῆ καὶ μεγαλωφελῆ περιεχόντων διδασκαλίαν· καὶ τῶν μὲν διαλαμβανόντων περὶ θανάτου καὶ τῶν ἐκεῖ δικαιοτηρίων· τῶν δέ, περὶ εὐχῆς καὶ δεήσεως καὶ πάσης τῆς εἰς τὸ θεῖον λειτουργίας· ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀχράντων καὶ φρικτῶν μυστηρίων· ἡ δὲ τούτων συλλογή, γέγονεν ἐξ αἰτίας τοιαύτης».

Ἀρχ.: Ἰωάννης τίς, τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας γεγονὼς πατριάρχης· κατοικήσας δὲ ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Ὀξείᾳ...

Διήρηται « . . . εἰς τρία . . . τεύχη . . . τὸ βιβλίον», ὧν τὸ πρῶτον «περιέχει τὰ περὶ θανάτου καὶ τῶν μελλόντων διαλαμβάνοντα κεφάλαια . . .». — φ. 346α : «Ἀρχὴ τῆς δευτέρας ὑποθέσεως. Περὶ εὐχῆς καὶ ψαλμωδίας κεφάλαια διάφορα πατέρων ἁγίων» (ἐν φ. 354α ἀπόσπασμα ἐκ «τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καρπάθου»). — φ. 370α : «Ὑπόθεσις τρίτη, περὶ τῆς ἁγίας μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων». Μετὰ τὸ πέρας τῆς τρίτης ταύτης ὑποθέσεως, φ. 378β, ἐρυθρόγραφα ταῦτα :

* *ἤτοι : † τέλος τ(ῆς) βΐβλου του μακαρΐωτ(ά)του π(ατ)ριάρχ(ου) ἀντήοχ(είας), κ(υρο)ῦ Ἰω(άνν)ου, του ἐν τῇ ὀξεία : † | † δόξα σοι ὁ θ(εὸ)ς, † πάντ(ων) ἕνεκα : †*

9 (φ. 379α) «Τοῦ ἀββᾶ Ἀμμωνᾶ λόγος ὠφέλιμος πάνυ».

Ἀρχ. : Τήρει ἑαυτὸν ἀκριβῶς ἀγαπητέ, ὡς θαρρῶν καὶ πιστεύων ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς· θεὸς ὢν καὶ ἀνεκδιήγητον ἔχων δόξαν . . .

10 (φ. 381α) «Ἐκ τῶν διδαγμάτων τῶν ἁγίων πανευφήμων καὶ κοσμοσώστων ἀποστόλων».

Ἀρχ. : Τοῦ νομοθέτου Μωϋσέως εἰρηκότος τοῖς Ἰσραηλίταις, ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν, τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου . . .

11 (φ. 382β) Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ «Πρὸς Θαλάσσιον πρεσβύτερον».

Ἀρχ. : Τρία καθώς φασιν ὑπάρχουσι τὰ τὸν ἄνθρωπον ἄγοντα . . .

12 (φ. 384α) « . . . Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ λόγος παραινετικός, πρὸς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Γεώργιον γενόμενον ἔπαρχον Ἀφρικῆς».

Ἀρχ. : Οὐδεὶς οὕτω τῶν φωτὸς ὡς οἶμαι καθοιονδήποτε τρόπον ἐστερημένων ἡλιακῆς ἀκτῖνος ἀπολαῦσαι ποθεῖ, ὡς ἡμεῖς οἱ ταπεινοί . . .

Μετά τινων χασμάτων, ἐφθαρμένου, ὡς ἔοικε, τοῦ ἀντιβολαίου ὄντος.

13 (φ. 395α) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ, κεφάλαια πάνυ τερπνά».

Ἀρχ. : Τὰ τερπνὰ τοῦ βίου θεωρῶν, πρόσεχε μὴ ἑλκυσθῇς· ἐν αὐτοῖς γὰρ κέκρυπται ἡ παγὶς τοῦ θανάτου· ὁ γὰρ ἁλιεύς . . .

14 (φ. 405α) «Τοῦ μεγάλου Μαξίμου κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν. Λόγος περιέχων πᾶσαν ἀσκήσεως ὁδὸν καὶ εὐθεῖαν τρίβον, τῷ μετὰ πόθου καὶ ἰσχύος Θεοῦ τοῦτον διερχομένῳ δεικνύων».

Ἀρχ. : Ἐρώτησις [1]. Ἀδελφὸς ἠρώτησε γέροντα λέγων· παρακαλῶ ὦ πάτερ εἰπεῖν μοι, τίς ὁ σκοπὸς ἦν τῆς τοῦ Κυρίου ἐνανθρωπήσεως.—Ἀπόκρισις [1]. Καὶ ὁ Γέρων, ἀποκριθεὶς εἶπε· θαυμάζω σε ἀδελφέ, ὅτι καθ' ἑκάστην σχεδὸν τοῦ ἁγίου συμβόλου ἀκούων . . .

1. Ἐρυθρόγραφος ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ ἡ λέξις.

15 (φ. 423β) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου, ἐκ τοῦ περὶ φιλοσοφίας λόγου, μερικὴ ἐκλογή».

Ἀρχ. : Νομίζω καὶ τοῦτο δεινὸν ὄντως εἶναι, καὶ αἰσχρόν, ἐφ' ὅσον, καὶ παρὰ πάντων εἰκότως γελώμεθα· ἄρτι γάρ τις προσελθών, τῷ βίῳ τούτῳ, τὰ ἤθη μόνον μαθὼν .. Κολοβόν.— Τελ. : . . . ὑπὸ πάντα ἀγγῶνα, χειρὸς καὶ ποιούσης ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλήν, πάσης . . .

Γραφὴ τοῦ κώδικος πλήρης βραχυγραφιῶν καὶ ἐπιτμήσεων. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,12 × 0,175. Τὸ *δὲ* συχνάκις διπλοτονούμενον (ἰδὲ π.χ. φ. 59β, 147α, 262β, 263α, 302β, 309β, 310α, 314α, κλ. κλ.). Ἐπίσης καὶ τὸ *μὲν* (φ. 262β κλ.). Ἐν φ. 150α *οὐδὲν* καὶ ἐν φ. 310α *κἂν* διπλοτονούμενα. Τὸ φ. 166β τελείως ἄγραφον. Μέγα μέρος τοῦ φ. 180 καὶ ὁλόκληρον τὸ φ. 181 ἐκπεσὸν ἀνεπληρώθη κατὰ τὸν XV, ὡς φαίνεται, αἰῶνα.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 96 μεταγενέστερον, τοῦ XVI πιθανῶς αἰῶνος, σημείωμα, ἐν ᾧ μνημονεύεται : *Διονύσιος ἱερομόναχος, καὶ ἐπίσκοπος Σερβίων.*

Ἐν φ. 313β καὶ ἐν ταῖς κάτω ᾤαις τῶν φ. 314α, 314β, 315α, 315β, ἀναγινώσκομεν τἀκόλουθα, γεγραμμένα κατὰ τὸν XIV–XV, ὡς νομίζω, αἰῶνα :

† *μακαρίου μοναχοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ· πρ(ὸς) τοῦσ οἰκούντασ ἐν τῇ πόλ(ει) σερρῶν. | ἐγὼ εἴμην ἐν φύλακῇ ιςαμένου μου καὶ δεομένου τοῦ παναγά|θου θ(εο)ῦ· ἐξόλης καρδί(ας)· καὶ ἴδου λεπτῇ φωνῇ ἀπὸ μακρόθεν | ερχομ(έν)η, ἦκε πρός με λέγουσα οὕτως. Κατανόης(ὸν) ἄν(θρωπ)ε· καὶ φοβε|ρός τίσ, ἔςη ἔμπροσθέν μου. κατέχων ἐν τῇ δεξϊᾶ χειρὶ ἀυτοῦ | μάχαιραν ςάζουσαν ἅιμα. καὶ ἐν τῇ ἀρϊστερᾶ, κεφαλῖδα βϊ|βλΐου· ἐνῆ ἐγγέγραπτο, θρῆνος καὶ κλαυθμός, καὶ οὐαὶ· καὶ τὰσ | πόλεις πᾶσ(ας) ἐναυτῇ.* S' [= καὶ] *ὑπόγραφῆ ερϋθρᾶ λέγουσα δυτως· σφάζειν κ(αὶ) | μὴ φείδεσθαι. διότϊ, παρoργϊσμῶ μεγάλω παρώργησάν με οἱ ἐ|πὶ τῆς Γῆς· καὶ σπουδῇ ἀπῆλθ(εν)· καὶ ἰδοῦ βροντῇ κραταιᾶ σφόδρα· | καὶ αστραπῇ, μεγάλη δϊαμένουσα· καὶ μέσον αὐτᾶσ, φοβερότερον | τοῦ προτέρου ἔςη· κατέχον ποτήριον μεμεστομένον, τρϋγίασ πα|λαιᾶσ καί, ⟨μυ⟩ πϊκρᾶσ, καὶ κϋκλω τοῦ ποτηρίου, γράμματα ἐρϋ|θρᾶ·* S' *λέγων καὶ αὐτὰ μετὰ σύντομί(ας)· κυρνᾶ τοῖσ πᾶσϊν. | καὶ εὐθέωσ ἀπῆλθεν· εἶτα ἡ σπάθη ςϊλβομ(έν)η καὶ πτεροτῇ | πορεβομ(έν)η· μὴ ὑπό τϊνος ὅλως κατεχομένη· γράμματα δὲ ἠκο|λοῦθη αὐτῇ· καὶ βέλος εἶχε τὸ καθὲν γράμμα·* S' *ὑπὸ πυρὸς κατασκεβασμ(έν)η· καὶ ταχΰτης σφόδρα· καὶ φωναὶ πολλαὶ | μετοργῆς. μϊᾶ τῇ ετέρα καὶ λέγουσα, μέχρϊ ὀςέων καὶ μυ|ελῶν ἅπταισθαι· καὶ μὴδ' ἀτεκνοῦν μόνον, μὴδ' ἀπειργᾶν, | ἀλλα καὶ πανοικεῖ ἀφανίζειν· καὶ σκαμπάναι πολαὶ καὶ πε|λέκυς, καὶ ἀυταῖ πτερροταῖ· καπνίζουσαι, ὡς ἀπό τε ἀφοῦ καὶ αςρα|γγάλοισ· χειρὸς κατέχουσαι αὐτᾶσ· καὶ λόγος κ(υρίο)υ', κατασκάπτου[ν] | καὶ ἐκρϊζοῦν, ἀπὸ τῶν θεμελί(ων), πόλεισ, καὶ χῶρασ, καὶ οἶκουσ |* S' *πϋρπολεῖν ἀγροῦσ, καὶ ἀφανίζην πάντα· καὶ βοῇ | κλαυθμοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἀτμῖσ ἀίματ(ος)· κ(αὶ) σφραγῆς ἄπὸ | ου(ρα)νοῦ χρϋσοειδῆς κατερχομ(έν)η. καὶ αὐτῇ πτερωτῇ. γλϋ|κύτατα μεγάλη ἔχουσα· καὶ γράμματα τρία ἐν αὐτῇ· ᾶ· | γ· καὶ π· καὶ φωνῇ ὁ ἔχων*

ταῦτα ἀφιέτω· καὶ ὁ | ελεῶν ἐλεηθῆτω· καὶ ὁ μετὰνοῶν καὶ κλέων, ἀφϊέτω || καὶ ἐὰν ἐπϊςρέψωσϊ προς μ(ε), ἐπὶςραφῖσομαι καγῶ πρὸς | ⟨ὑμᾶς⟩ αὐτοῦσ· ἰδὸῢν, ἅπαν ἀφανϊῶ, δῒὸ παρακαλῶ την ἀ|γάπην ἡμῶν· πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶσ τὴν ὀργὴν κ(υρίο)υ'· κα[ὶ ἡμέρα ;] | πλησϊάζει καὶ ἔρχεται· παρὰκαλέσαται τὸν θ(εὸ)ν ἡμ(ῶν)· κυ[τα] || ξατε νηςείαν· μετανοήσατε· ταπεινωθείτε ἐνῶπι(ὸν) τοῦ θ(εο)ῦ· κα|ταγαγετε δάκρϋα· ςενάξατε, ἕως καιρὸν ἔχεται· σπεύσατε ὡς | οἱ νϊνεβῖται, καὶ ἀπὸφῢγειται. μὴ ἀμελήσειται ὡς οἱ σοδομῆται· | ἢ ὡς ἐπὶ του λώτ· καὶ διὰφθαρεῖται· μαρτῦρωμαι δὲ ὑμῖν· ενῶ|πϊὸν τοῦ θ(εο)ῦ καὶ αγγέλων· καὶ ἀγί(ων) καὶ ἀν(θρώπ)ων· ὡς ἐνολίγω, εἰμη δϊ|ὀρθοθῆται, θάττον ἀφανησείσεσθαι· βλέπεται· μὴ σκλϋ|ρῦνηται τὰσ καρδί(ας) ἡμῶν, καὶ οὐ πϊσθήται τοῖσ λόγοισ τοῦτοισ | ἀλλὰ νΐψατε, γρηγορῆσατε, ὅτι τὸ τέλος ἐγγὺσ· καὶ ὁ βοηθή|σων, οὐδεῖσ. καὶ τοῦτω, φϊλαν(θρωπ)ίασ θ(εο)ῦ, τεκμήρϊον· τὸ κελευ|σθῆν$^{αι}_{ε}$ με· καὶ γράψασ ταῦτα πρ(ὸς) ὑμᾶσ· καὶ ἐγὼ μὲν τὸ ὁρι||σμένον ἡμῖν πεπλήρωκα· ὑμεῖσ δὲ ἄρχοντες, S' ἀρχόμενοι, | δίδατε· εἴθε σοθείηται : — † † †

[* Πρβλ. Ν. Α. Βέη, *Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ τεχνικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς Μοναῖς τῶν Μετεώρων κατὰ τὰ ἔτη 1908 καὶ 1909*, Ἀθῆναι 1910, σ. 44/45 καὶ «Byz. - Neugr. Jahrbücher» 13 (1936—1937) σ. 203.]

Ὁ κῶδιξ ἔφθαρται ὑπὸ τῆς νοτίδος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐρυθροῦ ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον μετ' ἀγκιστρίου ὀρειχαλκίνου.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 220 καὶ Β 122.

395

Χάρτης Διαστ. 0,156 × 0,107 Αἰὼν XVII Φύλλα 97

1 (φ. 1α) «Ἡ θεία λειτουργία [Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου».
2 (φ. 24α) «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου».
3 (φ. 51α) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν Προηγιασμένων».
4 (φ. 64) Ἀποστολοευαγγέλια εἰς μνήμας.
5 (φ. 80β) Στιχηρὰ τῇ Θεοτόκῳ.
6 (φ. 82α) Ἀκέφαλον [Ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ].
7 (φ. 92α) Ἀκέφαλον. [Ἀκολουθία τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα].

Ἐν ταύτῃ, φ. 94α-95β, παρενείρεται «...Ἰωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ εἰς τὸν ἀσπασμόν».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, ὧν τινες ἴσως ἀνακτέαι εἰς τὸν XVIII αἰῶνα. Ἐν φ. 13β, 14α-β, 15α, 41α διάφορα ὀνόματα, ἔν τε τῷ κειμένῳ καὶ ταῖς ᾤαις, ὑπό τε τοῦ βιβλιογράφου καὶ ἄλλων χειρῶν γεγραμμένα, *ὧν μνήσθητι ὁ Θεός*. Μεταξὺ τούτων καὶ τὰ *Ερήνη, Πετρινέλα, Χιονού*.— Τὸ φ. 81 κατὰ τὸ ἥμισυ ἀποκεκομμένον διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Πολλαχοῦ δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τέλει συνεστάχωνται τῷ κώδικι δύο φύλλα περγαμηνὰ ἐκ κώδικος τοῦ XI αἰῶνος, ἐκ μηναίου. Ἐν αὐτοῖς ἀναγινώσκομεν :

«Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Σεπτεμβρίῳ] ΙΓ' τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως τὰ ἐγκαίνια . . .».
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετ' ἐπικαλύμματος ἐκ λινάτσας. Ἔχει καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

396

Χάρτης | Διαστ. 0,107 × 0,153 | Αἰὼν XVIII | Φύλλα 26

1 (φ. 1α) «Περὶ νηστείας καὶ περὶ ἐξομολογήσεως, ἐν ᾧ καὶ περὶ ἐλεημοσύνης· λόγος κατανυκτικὸς πάνυ ὠφέλιμος».—Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.
Ἀρχ. : Καλὸν πρᾶγμα καὶ θεάρεστον ἀλλὰ δὴ καὶ θεοφιλὲς εἶναι εὐλογημένοι Χριστιανοί, εἰς τὸ [sic] κάθε ἄνθρωπον, καὶ μάλιστα εἰς τὸν εὐσεβῆ χριστιανὸν . . .
Τελ. : . . . ἐκεῖ δὲ νὰ Σᾶς ἀξιώσῃ τῆς βασιλείας τοῦ φωτὸς τῆς παραδείσου· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ . . . ἀμήν.

2 (φ. 21α) Ἀνεπίγραφον.
Ἀρχ. : Πορευόμενος ποτὲ των ἁγίων πατέρων ἐν τῇ ἐρήμῳ . . .
Τελ. : . . . ὁ δὲ μοναχὸς εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἀπῆλθεν ἐν τοῖς κελλίοις αὐτοῦ. Τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν . . . ἀμήν.
Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον ὑπὸ δοκιμωτέρας χειρὸς ἐπὶ λείου χάρτου γεγραμμένον. Ἐν φ. 20β δοκίμια κονδυλίου.— Περιβάλλεται ὁ κῶδιξ ὑπὸ περγαμηνοῦ περικαλύμματος ἐκ κωδίκων τοῦ XI–XII αἰῶνος.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

397

Χάρτης στιλπνὸς | Διαστ. 0,102 × 0,15 | Αἰὼν XVIII | Φύλλα 36

1 (φ. 1α) [Ἀκολουθία νεκρώσιμος].
Ἀκέφαλος.—Ἀρχ. : . . . [μαρτ]υριόν σου· ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου . . .
Κολοβόν.— Τελ. : . . . Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε καὶ τοῦ Προδρόμου σου . . . καὶ πάντων τῶν ἁγίων τὸν κοιμηθέντα δοῦ[λον] . . .

2 (φ. 32α) «Ἀκολουθία εἰς τὸ λεντῆσαι (;) τὰ νήπια».
Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 γέγραπται βαναύσως. Περιβάλλεται ὑπὸ φύλλου περγαμηνοῦ ἐκ λειτουργικοῦ κώδικος τοῦ XIII, ὡς φαίνεταί μοι, αἰῶνος.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

398

Χάρτης στιλπνὸς | Διαστ. 0,075 × 0,104 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 95

1 (φ. 2α) Οἱ κανόνες τῶν Χριστουγέννων, τῶν Θεοφανείων, τῆς Πεντηκοστῆς ἡρμηνευμένοι· ἀφ' ἑνὸς ἡ λέξις τοῦ κειμένου καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἑρμηνεία ταύτης.

2 (φ. 67α) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ διακονικοῦ».
Ἐν τέλει τοῦ κειμένου, φ. 91α : *Κύριλλος* : *Ἱερο Διἄκον* : — :
Ἐν φ. 91β μεταξὺ ἄλλων : *τῷ παρ(ῶν) βίβλείον* | *πέλει ἐμοῦ· ρῆγὶνου* | *εἰΓρομονάχου γένοιμα* | *καὶ θρέμα τ(ῶν)· ἰῶανοίν(ων).* (XVII–XVIII αἰών).

Ἐν φ. 1, 65α-66β, 91β κ.ἑ. διάφορα δοκίμια κονδυλίου κατὰ μέγα μέρος γενόμενα ὑπό τινος Γρηγορίου μοναχοῦ, οὗτινος τὄνομα ὑπάρχει ἐν φ. 65β καὶ 66α. Κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ μυόβρωτος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

399

Χάρτης Διαστ. 0,106 × 0,156 Αἰὼν XVI Φύλλα 126

1 (φ. 1α) Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.
Ἐν τούτοις καὶ τάδε: φ. 18β: «Ἀκολουθία εἰς μνῆστρα βασιλέων καὶ λοιπῶν ἀνθρώπων, ἤγουν εἰς ἀρρεβῶνα».— φ. 22α: «Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος».— φ. 28β: «Ἑτέρα εὐχὴ καὶ ἀκολουθία εἰς διγαμοῦντα».

2 (φ. 32β) «Τὰ ἐναλαττόμενα [*sic] ὀνόματα τοῖς μοναχοῖς [καὶ μοναχαῖς] κατὰ στοιχεῖον».

3 (φ. 35α) «Περὶ τῶν ἑορτῶν· ἐν οἷς ψάλλεται *Θεὸς Κύριος*· καὶ περὶ μεγάλων ἑορτῶν καὶ μεσαίων καὶ μικρῶν».

4 (φ. 42β) Περὶ τοῦ πότε «. . . λέγεται ἡ εὐχὴ τῶν κολλύβων».

5 (φ. 43β) Εὐχαὶ εἰς κοιμηθέντας.

6 (φ. 44β) «Ἀπόλυσαις τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὰς μεγάλας ἑορτὰς» καὶ τῆς ἑβδομάδος.

7 (φ. 47β) «Τὰ ἀναστάσιμα προκείμενα τῆς η ἤχου [*=ὀκτωήχου] ἤτοι τὰ ἄμνημα».

8 (φ. 47β) Τὰ ἀναστάσιμα ἀλληλουϊάρια τῶν η' ἤχων τὰ ἄμνημα.

9 (φ. 48α) «Προκείμενα ἀναστάσιμα τῶν η' ἤχων ἃ λέγεται ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ ὄρθρου».

10 (φ. 48β) «Τὰ ἐν τῇ εὐδομάδι ψαλλόμενα ἀλληλουάρια προκείμενα καὶ κοινωνικὰ ὅτε οὐκ ἔστιν ἑορτάσιμος ἅγιος εἰσὶ ταῦτα».

11 (φ. 49α) «Θεοτόκια ψαλλόμενα κατ' ἦχον . . .».

12 (φ. 64β) Ἐξαποστειλάρια διάφορα.

13 (φ. 69β) [Ἰωάννου Χρυσοστόμου ;] ἑρμηνεῖαι εὐαγγελικῶν περικοπῶν.

14 (φ. 74α) «Περὶ τῶν δ' ὁδῶν τῶν τοῦ διαβόλου».
Ἀρχ.: Δεῖ εἰδέναι ἑνὸς ἑκάστου ἀνθρώπου γινώσκειν καὶ προσέχειν καλῶς μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ ἐκπνοῆς, ὅτι ὥσπερ ὁ αἰσθητὸς λύκος . . .
Κολοβόν.—Τελ.: . . . ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἀπώλειαν· καὶ εἰς τοῦτο προέφημεν ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ ὅτι καὶ μυριάκις . . .

15 (φ. 79α) [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ;] Ἑρμηνεία εὐαγγελικῶν περικοπῶν.

16 (φ. 82α) «Περὶ τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἱερέων καὶ τῆς ἁγίας λειτουργίας».
Ἀρχ.: Κατὰ πρῶτον λόγον ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖσθαι παρεδόθη παρὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, κατὰ μίμησιν τῆς τοῦ μαρτυρίου σκηνῆς· ἣν ὁ Θεὸς τῷ Μωϋσεῖ παρέδειξε . . .
Τελ.: . . . κοινωνεῖν τε καὶ ἑνοῦσθαι ἀλλήλοις δι' αὐτῆς ἐπεὶ γὰρ ἐξ ἑνὸς ἄρτου μεταλαμβάνομεν.

17 (φ. 86β) Ἀνεπίγραφον [ἐτυμολογικὰ καὶ γραμματικά].
Ἀρχ. : Πόθεν ἱδρώς· παρὰ τῷ ἰδίω τὸ κοπιῶ· ἢ παρὰ τὸ ὕδωρ· ὑδαρός· καὶ ἐν συγκοπῇ καὶ τροπῇ τοῦ ῡ εἰς ῑ, ἱδρώς· οἱ γὰρ κοπιῶντες ἱδρῶσι. Πόθεν γέλως· παρὰ τὸ γυῖα λύειν· τουτέστι τὰ μέλη· ἢ παρὰ τὸ ἕλη· ὃ σημαίνει τὴν θερμασίαν· οἱ γὰρ θερμοί, πολλὰ γελῶσιν . . .
Τελ. : . . . Πόθεν τέτιξ· παρὰ τὸ τερετίζω, τὸ μουσικῶς φωνῶ.

18 (φ. 91α) [Ἐκ τοῦ τοῦ Ἐπιφανίου Κύπρου φυσιολόγου] «περὶ ζώου ἐλέφαντος».

19 (φ. 93α) «Περὶ τῶν δ' θαλασσῶν».

20 (φ. 94β) «Περὶ τοῦ ὠκεανοῦ ποταμοῦ».

21 (φ. 95α) «Περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου ἐν ποίῳ τρόπῳ καλεῖται».

22 (φ. 96α) «Περὶ τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας . . .».

23 (φ. 97α) «Περὶ τοῦ μὴ ἀμελεῖν τινὰ πώποτε ἀναγινώσκειν τὰς θείας βίβλους· κἄν τε γινώσκειν· κἂν μὴ ταῦτα γινώσκειν».

24 (φ. 97α) «Εἰς φθόνον· ὅτι ὁ φθόνος χείρων ἐστὶ τῶν ἀγρίων καὶ ἀνημέρων θηρίων».

25 (φ. 98α) «Περὶ μνησικακίας, τὸ οὐδὲν χεῖρον».

26 (φ. 98β) «Περὶ τῶν προφασιζομένων ὅτι μὴ ὢν ἐκκλησία πλησίον, ἐν τούτῳ οὐ γρηγορῶ, προσευχῆς, καὶ οὐκ ἀνίσταμαι».

27 (φ. 99β) «Εἰς τὸ γίνεσθαι φρόνιμοι ὡσεὶ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί».

28 (φ. 100α) «Διήγησις Συνεσίου ἐπισκόπου περὶ Εὐαγρίου τινὸς φιλοσόφου καὶ χρυσίου λιτρων τριακοσίων».

29 (φ. 104α) «Περὶ τοῦ λέοντος [ἐκ τοῦ Φυσιολόγου] ὅτι τρεῖς φύσεις ἔχων ἐν ἑαυτῷ, κατὰ τὸ ὁμοίωμα τῆς ἁγίας καὶ ζωαρχικῆς τριάδος».

30 (φ. 105α) Ἑρμηνεία τοῦ «ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σὲ ὁ Θεός».

31 (φ. 105β) Ἀνεπίγραφον [ἑρμηνεία τοῦ Ὡσαννά].

32 (φ. 106α) «Τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου πῶς λέγονται γραμμάτικα [sic]».

33 (φ. 106β) «Περὶ τῶν κριτῶν, ὅτι διὰ νόμου οὐκ ἐπιτιμῶσι τοὺς πλουσίους, κἂν ἄξιοι ὦσιν . . .».

34 (φ. 107α) «Περὶ τῶν ιβ' μεγάλων ὀρέων ἤτοι βουνῶν, τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ποῦ ἵσταται καθέν, κατ' ὄνομα».

35 (φ. 110α) «Περὶ τῶν δ' εὐαγγελιστῶν· τὰ εἴδη τῶν εἰκόνων, ἐν ποίῳ ζώῳ ἱστοροῦνται ὁ καθείς».

36 (φ. 111α) «Περὶ τῶν κδ' στοιχείων πότε λέγονται γράμματα, καὶ πότε στοιχεῖα».

37 (φ. 111β) «Περὶ τί ἑρμηνεύεται τὸ ἀλληλούϊα».

38 (φ. 112α) Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ Χρυσοστόμου, ἀποφθέγματα ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν θύραθεν (Δημοσθένους, Σόλωνος, Διογένους κλ.) καὶ ἄλλα σύμμεικτα. Ἐν τούτοις τὰ αἰνίγματα τάδε, γεγραμμένα καταλογάδην :

φ. 113α : *Ἐν γράμμασιν ἓξ συλλαβὰς τρῆς φέρω·*
ψυχῶν μεσίτης εἰμὶ | πρὸς τὸν δεσπότην·
ἐὰν οὖν ἀφείλεις μου τὸ πρῶτον γράμμα |
ῥευστὸν ἐσχάτης εὕροις μοι κατοικείαν·
εἰ δ' αὖ ἀφείλης κ(αὶ) | δεύτερον γραμμ(ά)τ(ων),
τόπον ποθεινότατον, εὕρεις ναυτήλοις·
εἰ δ' αὖ | ἀφείλεις καὶ τρίτον τῶν γραμμ(ά)τ(ων),
σύμβολον τοῦ ἔαρος ὀσφραντι|κὸν μοι νόει·
τέταρτον εἰ δ' αὖ, ἐξέλης τῶν γραμμ(ά)τ(ων),
ὕπαρξιν εὑρήσεις με τοῦ Θ(εο)ῦ μόνην :

φ. 114α : *Ὁ π(ατ)ήρ μου ἐγένησεν ἐμέ, καὶ ἐγὼ ἐγένησα τὴν γυναῖκα μου, καὶ οἱ υἱοὶ τῆς γυναικός μου, ἐγέννησαν τὴν μ(ητέ)ρα τοῦ π(ατ)ρ(ό)ς μου :·*

Ἐν φ. 114β-115α στίχοι ἐπιγραφόμενοι «ὁ παράδεισος μετὰ τοῦ ἀνθρώπου διαλεγόμενος». Γέγραπται δὲ τὸ πλεῖστον κατὰ δύο σελίδας.

Ἄρχ. : Ὁρᾶς θεατὰ τοῦ φυτῶνος τὴν χάριν·
πρόκυψον ἅψαι τῶν φυτῶν οὐδεὶς φθόνος
. . . .
Τελ. : ἁλίσκεται μὲν ἀλλὰ μυρίοις πόνοις
οὐκ ἔστι γὰρ ἀμοχθον, οὐδὲν ἐν βίῳ.

39 (φ. 119α) «Περὶ δι' ἣν αἰτίαν γίνεται καὶ πῶς ἡ βροντή».

40 (φ. 120α) «Περὶ τοῦ πῶς γίνεται ἡ ἀστραπή».

41 (φ. 120β) Γνωμικὰ Διογένους, Δημοσθένους, Ἰσοκράτους καὶ ἄλλων.

42 (φ. 122α) «Ἡ φήμη τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων [Γερμανοῦ]».

43 (φ. 122β) « . . . Αἱ ιβ' ἑορταὶ ἐξοχωτέρως ὑπερέχουσαι τὰς ἄλλας».

Ἐν ἰάμβοις — Ἄρχ. : Εὐαγγελισμὸν καὶ Χριστοῦ γέννα ὅρα
Τελ. : δύσιν (;) τε τοῦ πνεύματος ἔξοδον Κόρης.

44 (φ. 123α) Ἀκέφαλον.

Ἄρχ. : . . οὐκ ἐπάρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος· ἐν δὲ τῇ φιλοδοξίᾳ, τῷ εἰπεῖν . . .
Τελ. : . . . τὰς ῥηθείσας γενικωτάτας κακίας, ὑφ' ὧν τίκτονται καὶ τὰ λοιπὰ πάθη.

45 (φ. 123β) «Ἐκ τῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ σοφιστοῦ».

Ἄρχ. : Μηδεὶς ὑπολαμβανέτω, ἄψυχον εἶναι τὴν γονήν· ἔμψυχος γὰρ ἐμπίπτει εἰς τὴν μήτραν . . .
Κολοβόν.— Τελ. : . . . τὸ δὲ θῆλυ, διὰ τεσσάρων ἥμισυ, ὅτε δὲ κινεῖ . . .

46 (φ. 124α) «Περὶ τῆς ζωῆς τῆς ἐν τῷ βίῳ τῆς Θεοτόκου».

47 (φ. 124β) «Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου περὶ τῆς ἑπταλύχνου».

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι σύγχρονοί που γραφαί. Ἐν φ. 71β-73β, 80α–81β ἀποφθέγματα καὶ ἄλλα σύμμεικτα ἐν παρόδῳ γεγραμμένα. Ἐν φ. 80β ἐρυθρόγραφα μεταξὺ ἄλλων τάδε :

† *θορῶ τὸν κόσμον ποὔμεστ(εν), πῶς ἦν καταςημένος,*
S' *ἀνάρια νάρϊα, νὰ βρεθῇ, φίλος ἐμπὶστεμένος.*
† *Ὦ τύχης δὲν ἐχόρτασες τὰ μὄχεις καμομένα,*
ἤθελ' ἀκόμα νάξευρα, τί χρειάζεσ' ἀπομένα.

'Εν φ. 81β ἐν ἐκφωνήσει ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγράφονται οἱ πατριάρχαι 'Αλεξανδρείας 'Ιωακείμ, 'Αντιοχείας Μιχαήλ, 'Ιεροσολύμων Γερμανός, Κωνσταντινουπόλεως 'Ιερεμίας. 'Εν φ. 118β : † *έτουτο χαρτη ηνε του παπασαμάτη το αγο|ρασε γηα ένα μιλισάδι (;)* (XVII αἰών). Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις, καὶ δὴ ταῖς κάτω, ἀποφθέγματα τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν θύραθεν.

Τὰ μετὰ τὸ 82 δύο φύλλα ἐσημειώθησαν 83Α καὶ 83. Τὰ φ. 81 καὶ 122 ἐν μέρει ἀποκεκομμένα διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως ἀγράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

400

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,158 × 0,21 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 102

«Διήγησις πάνυ ὡραία, περὶ 'Αλεξάνδρου, τοῦ μακεδόνος· τὸ πῶς ἐγεννήθη· καὶ ἀνεθραύθη· καὶ πῶς ἀπέθανεν· καὶ πόσας χάριτας τοῦ ἐχάρισεν ὁ φιλάνθρωπος Θεός . . .».

'Η ἐπιγραφὴ αὕτη, ἐν φ. 2α, ἐρυθρόγραφος ἐν πολυχρώμῳ ἐπιτίτλῳ. 'Εν τέλει τῆς διηγήσεως, φ. 101α, τάδε ἐπίσης ἐρυθρόγραφα :

* ἤτοι : *τέλος τῆς διηγήσεως ἀλεξάνδρου του μακεδό|νος ἔτ(ους)· ,ζρμη'* [7148 = 1640] *:· ἐν μ(ην)ὴ ἰουλλίω κζ'· ἡμέρ(α) | βα'· εἶλειφεν τέρμα : (καὶ) δέομε τ(οὺς) ἐν αυ|τω περὶπολοῦντ(ας), εὔχεσθ(αι)· (καὶ) εἴ τοι σφαλερ(ὸν) εὕρ(η)τ(αι) | διὸρθώσαται διὰ τ(ὸ)ν κ(ύριο)ν ὅτι ἀμαθὴς ὑπάρχω τῆς κα|λλιγραφί(ας) τω (δὲ) θ(ε)ῶ ἡμ(ῶν)· δόξα τῶ δόντι ἀρχὴ κ(αὶ) τέλος.*

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,09 × 0,15. 'Εν φ. 1α-β, 101α-102β δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων κατηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 164.

401

Χάρτης Διαστ. 0,156 × 0,22 Αἰὼν XVI Φύλλα 141

«Βραβίον τῆς μονῆς τοῦ Κ(υρίο)υ· | καὶ θ(εο)ῦ καὶ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν ι(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ· | καὶ τῆς ἐνδόξου ⟨δ⟩ δεσπόινης ἡμ(ῶν) | θ(εοτό)κου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας· τ|ῆς ἐπικεκλημένης μεταιωριτή|σης πέτρας».

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐρυθρόγραφος ἐν φ. 2α. Μεθ' ὃ ἀκολουθοῦσι, φ. 2α–3β, αἱ εὐχαὶ καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ἡ κατὰ τὴν τάξιν τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου προηγουμένη τῶν διπτύχων τῆς Ἁγίας Προθέσεως. Ἀπὸ φ. 4α ἄρχονται τὰ ἐκφωνούμενα ὀνόματα, προτασσομένων τῶν μοναχικῶν.

Ἐν φ. 1β ἀναγινώσκομεν : *Του ἔτουσ ἀφοῦ ἐγράφϋ το πα|ρῶν βραβίον· ͵ζ·κη·* | [* 7028 = 1520] | *ἀπρϊλύο εἰς ταις ε̄.* Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ξύλου, ἀναγινώσκομεν γεγραμμένα δι' ἀμαυροῦ μέλανος : † *ἐνθύμισης τὸ πῶς ἔδωσεν ὁ γάμος ο τραχανϊώτης ναγραυτῆ τὸ χωράφη· ⟨φ⟩ καὶ δὲν τὸ εὑρικάμεν εἰς τὸ βρα|βίω γραμμένω.*— Ὁ κῶδιξ πλούσιον ἀρχεῖον βαπτιστικῶν ὀνομάτων καὶ τοπωνυμιῶν, ὅθεν ἠνθολόγησα πολλὰ καὶ ἐνδιαφέροντα ἀνθολογήματα.

Πολλὰ φύλλα ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 268.

402

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,158 × 0,22 Αἰὼν XVII Φύλλα 125

1 (φ. 4α) «Εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ Ψαλτῆρος προθεωρία· Ἀπολιναρίου».

Ἀρχ. : Ἔλπομαι ἀθανάτοιο Θεοῦ κεκορυθμένος οἴμη,
Σοὶ χάριν ἀντὶ πόνου φερέεν· καὶ κέρδος ἐπ' ἔργῳ·
....

Τελ. : Μαρκιανὸς ποθέεσκεν· ἐγὼ δέ οι ἤνυσα βουλήν·
Χριστὸν ἀεὶ ζώοντα λαχὼν ἐπαρωγὸν ἀοιδῆς.

2 (φ. 6α) «Μετάφρασις παλαιὰ τοῦ α^ου ψαλμοῦ».

Ἀρχ. : ὄλβιος ὃς πεπορευτ' οὐ δυσεβέων ἐνὶ βουλῇ·
....

Τελ. : τοῦτο διαναστήσονται ἀτάσθαλοι οὐχὶ δίκησιν

Σημειοῦται δὲ ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ : «ἐλλιπὲς τὸ χωρίον».

3 (φ. 6β) [Ἀμμιανοῦ κατὰ ζῆλον Ἀπολλιναρίου μετάφρασις τοῦ α' ψαλμοῦ [1]].

Ἀρχ. : Ὄλβιος ἐν μερόπεσσιν· ὃς οἶδ' οὐ μῆτιν ἀλιτρῶν·
....

Τελ. : Τοὔνεκα δυστήνων γενέη προθέλυμνος ὀλεῖται.

---

1. Πρβλ. κώδικα ὑπ' ἀρ. 154, φ. 40β [* = ἀνωτέρω, σελ. 188].

4 (φ. 7α) «Μετάφρασις τοῦ Ψαλτῆρος ἀπὸ φωνῆς Ἀπολιναρίου...».

Ἐν δὲ τῷ φ. 6β ἀναγινώσκομεν: «Ἐντεῦθεν ἄρχεται μετάφρασις Ἀπολιναρίου, καὶ Ἰωάννου Γεωμέτρου· ἐν οἷς ἔγραψε καὶ Εὐδοκία Αὐγούστα· καὶ δι' ἰάμβων, Δωρόθεος Ἱεροσολυμίτης». Πράγματι εὑρίσκονται πολλαὶ ἐπιγραφαὶ τῶν Ψαλμῶν δι' ἰάμβων, αἵτινες φαίνονται ἔργα τοῦ Δωροθέου Ἱεροσολυμίτου. Ἐν παρασελιδίοις δὲ σημειώμασι δηλοῦται κατὰ σύστημα τὸ εἰς ἕκαστον στίχον τῆς ἐμμέτρου μεταφράσεως ἀντίστοιχον κείμενον τῆς παλαιᾶς μεταφράσεως τῶν Ο' λεγομένης.

Ἡ μετάφρασις τοῦ α' ψαλμοῦ ἄρχ.:

Ὄλβιος· ὅστις ἀνὴρ ἀγορὴν δ' οὐνίσσετ' ἀλιτροῖς

5 (φ. 113β) «Μετάφρασις τῶν [θ'] ᾠδῶν ἀπὸ φωνῆς Ἰωάννου [Κυριώτου] γεωμέτρου».

Γέγραπται ἡ δι' ἰάμβων αὕτη μετάφρασις καταλογάδην. Ἡ α' ᾠδή:

Ἄρχ.: Αἰγυπτίων πόντωσις ᾠδὴ Μωσέως
Αἰγυπτίοις ὄλεθρος Ἰσραὴλ κράτος
Ἄσωμεν ᾠδὴν τῷ κραταιῷ Κυρίῳ·
δόξης γὰρ ἐπλήρωσε τὴν οἰκουμένην·
. . . .

Ἐν τέλει τῆς μεταφράσεως ταύτης ἀναγινώσκομεν γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου.... | *οὐκ ἥμαρτον καρδιογνῶσα κ(αὶ) τῶν κρυφί(ων) ἐξεταςά, ὡς τ(ὸν) τελώνην, ὡς τ(ὸν) λη|ς(ήν), ὡς τ(ὴν) πόρνην, ὡς τ(ὸν) μανασσῆν, ἀλλόσα ἥμαρτον πάντεσ οἱ ἁμαρτωλοὶ | ἀπὸ ἀδάμ, τόσα μόνοσ ἐγὼ ἥμαρτον κ(αὶ) πλείονα τούτ(ων), οὐκ ἔςιν εἶδοσ ἁμαρτί|ασ, κακίας, πονηρίασ, ὃ μὴ ἐπιμελῶσ ἔπραξα τοῦτο· μαρτύριοσ:*

6 (φ. 118α) «Τοῦ νομοφύλακος Ἰωάννου διακόνου τοῦ Εὐγενικοῦ, μονῳδία ἐπὶ τῇ ἁλώσει τῆς μεγαλουπόλεως».

Ἄρχ.: Ὦ Χριστὲ βασιλεῦ· οἴμοι· ὦ Χριστὲ βασιλεῦ ὦ Θεὲ τῶν ὅλων· ὦ περὶ ἧς δεδοξασμένα ἐλαλήθη τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ πόλις πανάγνου θεομῆτορ· ποῦ ἡ σὴ μεγαλώνυμος καὶ πολυπόθητος πόλις...

Τελ.: καταρρεῖν δι' αἰῶνος τὸ δάκρυον, ὃ δὴ πάλαι παθεῖν Ἐνίας ἐπὶ μεγίσταις συμφοραῖς λέγεται.

[* Πρβλ. Ν. Α. Βέη, Γραφαὶ καὶ νέον τέμαχος τῆς ἐπὶ τῇ Ἁλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως μονῳδίας τοῦ νομοφύλακος Ἰωάννου διακόνου τοῦ Εὐγενικοῦ κατὰ κώδικα τῶν Μετεώρων, Viz. Vrem. 20 (1913), μέρος III, σελ. 319-327].

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος λίαν ἐπιμελής. Τὰ φ. 1–3 καὶ 125 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Παρέμειναν δὲ ταῦτα ἄγραφα· μόνον ἐν φ. 1α ἀναγινώσκομεν: *ἐκ τῶν τοῦ μετεώρου*. Καὶ ἐν ταῖς ᾤαις τοῦ φ. 4α γέγραπται: ΜΕ | ΤΕ | Ω | ΡΟ.

Ἐν φ. 124β: *ψαλητήρη | του Μετεώρου*. Καὶ κατὰ τὸ πάχος τοῦ κώδικος μεταξὺ ἄλλων: *Μ Ω Ρ Τ*

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

403

Χάρτης Διαστ. 0,11 × 0,14 Αἰὼν XV Φύλλα 334

1 (φ. 5α) [Ἰατρικὴ συναγωγή]. — Ἀκέφαλος.

Ἀρχ. : τέμησον τὴν γλῶτταν ὑποκάτου· ἢ τὴν γλῶσσαν ἐπάνω . . .

Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀνήκει εἰς τὸ ϙλδ′ κεφ. τοῦ κώδικος, ἀναγράφοντος τϛ′ τοιαῦτα. Τὸ ϙλϛ′ κεφ. : «περὶ φλεγμονῆς βυζίων». Τὸ ϙμ′ κεφ. : «Εἰς τὸ ἐξελθεῖν ἔμβριον, ἀποθαμένον ἐν τῇ μήτρᾳ». Τὸ σπγ′ κεφ. : «Πρὸς ἀγρυπνοῦντα». Τὸ σπδ′ κεφ. : «Εἰς ληθαργίαν». Τὸ σπθ′ κεφ. : «Περὶ ὄρχεων πόνων». Τὸ τϛ′ κεφ. : «Σύνθεσις Γαληνοῦ, περὶ ζουλαπίων· περὶ κουκίων· περὶ ἐμπλάστρου καὶ ἐντέρων καὶ ἄλλων· περὶ ζουλαπίων ὠφελούντων εἰς καρδιαλγίαν καὶ παλμοὺς καὶ σφαλμούς».

2 (φ. 40α) «Περὶ τροφῆς οὐσιῶν Συμεὼν μαγίστρου τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀντιόχου καὶ φιλοσόφου».

Ἐν φ. 40α ἡ προσφώνησις καὶ προδιοίκησις τῆς συγγραφῆς.

Ἀρχ. : Πολλῶν λογίων ὦ μέγιστε βασιλεῦ· οὐχ Ἑλλήνων μόνων . . .

Ἐν φ. 40β–41α ὁ πίναξ τοῦ πρώτου βιβλίου ἀναγράφων κεφ. ρμα′. Τὸ α′ κεφ. «Περὶ ἄρτου». Τὸ ρμα′ «Περὶ θρίδακος». Τὸ κείμενον τοῦ α′ βιβλ. διήκει ἀπὸ φ. 41β μέχρι 97β. Ἐν φ. 98α ὁ πίναξ τοῦ β′ βιβλίου, ἀναγράφων τὸ ὅλον κεφ. λθ′, ὧν τὰ τέσσαρα τελευταῖα ἄνευ ἀριθμῶν. Τὸ α′ κεφ. : «Περὶ θάμνου». Τὸ [λθ′] κεφ. : «Περὶ πυρέθρου». Τὸ κείμενον τοῦ β′ βιβλ. φ. 98α–112α. Οἱ προτασσόμενοι πίνακες καὶ τῶν δύο βιβλίων συμφωνοῦσι πρὸς τὸ κείμενον τούτων.

3 (φ. 119α) [Ἰατροσόφιον].

Προτάσσεται τούτου, φ. 112α–116α, ἀτελὴς πίναξ τῶν κεφ. ἀναγράφων τὸ ὅλον τμϛ′, ἐξ ὧν τὸ μὲν α′ κεφ. «Περὶ δυσουρίας», τὸ δὲ τμϛ′ : «Περὶ τοῦ κινῆσαι κοιλίαν». Ὡς δὲ συμβαίνει συνήθως ἐν τοῖς ἰατροσοφίοις, συμφύρεται τῇ ἰατρικῇ ὕλῃ καὶ παντοία ἄλλη τελείως πολλάκις ἄσχετος πρὸς τὴν ἰατρικήν. Ἀναγράφω ἐνταῦθα τινὰ τῶν κεφαλαίων, ὅπως παράσχω σαφῆ πως ἰδέαν τῆς συστάσεως τοῦ κειμένου.

— Κεφ. : «οβ′ περὶ ἐσωχάδων»,
— «ογ′ Ἱπποκράτους περὶ φλεβοτομίας»,
— «ρλδ′ πῶς αἱ συλλήψεις γίνονται»,
— «ρμ′ πῶς ὄνειροι γίνονται»,
— «ρμϛ′ περὶ μεγέθους ἡλίου καὶ σελήνης καὶ γῆς»,
— «ρμθ′ εὐχὴ εἰς λαβωματίαν παντοίαν»,
— «ρνε′ περὶ ὀγκώσεως γυναικός»,
— «ρξζ′ εἰς γυναῖκα τοῦ παιδοποιῆσαι»,
— «ρπγ′ περὶ γονῆς σκουλήκων»,
— «ρπε′ εἰς ἄγραν ἰχθύων»,
— «ρπϛ′ εἰς δεμένους λῦσαι»,
— «εἰς τὸ ποιῆσαι γυνὴ παιδίν»,

— «σιγ' Νεοφύτου μοναχοῦ προδρομηνοῦ· πρόχειρος χρήσιμος σαφήνεια καὶ συλλογὴ κατὰ στοιχεῖον περὶ βοτανῶν καὶ ἄλλων παντοίων εἰδῶν θεραπευτικῶν»,
— «σιδ' περὶ οὔρων πραγματεία ἀρίστη τοῦ σοφωτάτου παρὰ μὲν Ἰνδοῖς Ἀλῆ, παρ' Ἰταλοῖς δὲ Ἀβιτζιάνου». (Τοῦ κεφαλαίου τούτου ἴδια τμήματα : «Ἱπποκράτους περὶ οὔρων», «ἕτερα περὶ οὔρων παρεμβληθέντα ἀπὸ συριακοῦ βιβλίου»),
— «σκ' βίβλος ἰατρικὴ σύντομος τοῦ τριμεγίστου Ἑρμοῦ, κατὰ μαθηματικὴν ἐπιστήμην καὶ φυσικὴν ἀπόρροιαν τῶν ἄστρων ἐκδοθεῖσαν πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιόν· περὶ βοτάνων τῶν ιβ' ζωδίων» (φ. 183β–191α),
— «σκβ' Ἑρμοῦ τοῦ τρισμεγίστου πρὸς Ἀσκληπιὸν περὶ βοτάνων τῶν ζ' ἀστέρων»,
— «σκδ' : ψῆφος Πυθαγόρου»,
— «σλβ' : Περὶ μεταβάσεως ἡλίου ἀπὸ ζωδίου εἰς ζώδιον»,
— «σλγ' : Ὡρολόγιον ἑκάστου μηνὸς καὶ ἑκάστου ζωδίου»,
— «σλδ' : ποίῳ ζωδίῳ ποία ἡμέρα ἑκάστου μηνὸς κεκλήρωται»,
— «σμε' : Δημητρίου Θεταλεύου (sic) τρικλινίου διοσημεῖαι καθ' ἕκαστον μῆνα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ»,
— «σμζ' : Ἀρχὴ σὺν Θεῷ περὶ τοῦ Σταυροῦ [τῆς ἑορτῆς τοῦ Σταυροῦ] τί μέλλει γενέσθαι τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου»,
— «σμθ' : βροντολόγιον καὶ σεισμολόγιον τῶν ιβ' μηνῶν»,
— «Εὐαγγελιστάριον(;) ἀρχαῖον ἀψευδές», (φ. 216β–221β),
— «σνβ' : μηνολόγιον τοῦ Ὀρφέως» (φ. 221β–224β),
— «σμβ' : Εὐχὴ τοῦ Μ. Βασιλείου εἰς τὸ διῶξαι πνεῦμα πονηρόν»,
— «σμγ' : Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἐκ τῆς βίβλου τῆς παλαιᾶς . . .» (φ. 232β–244β, χρονογραφικὸν ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Θεοδώρου Β' Δούκα Λασκάρεως),
— «σμδ' : περὶ τῶν ἁγίων ἑπτὰ οἰκουμενικῶν συνόδων»,
— «σμε' : τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου ἐκ τῆς βίβλου τῆς Γενέσεως» (κολοβόν),
— «σνθ' : πρὸς τὸ μὴ κλαίειν παιδίον»,
— «σξη' : περὶ τοῦ διῶξαι ὄφιν ἐξ οἴκου καὶ ἑρπετόν»,
— «σος' : [ἀπόφθεγμα] Διογένους, Εὐριπίδου... Ἀλέξανδρος, Πλουτάρχου, . . .»,
— «σπδ' : περὶ τοῦ κινῆσαι κοιλίαν»,
— «τιβ' : στίχοι γραφόμενοι εἰς παίδων μάθησιν» (φ. 261α-β. Μεταξὺ τούτων καί τινα βυζαντιακὰ αἰνίγματα),
— «υια' : ἐπιστολὴ Αὐγάρου πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν»,
— «υιβ' : εὐχὴ τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ»,
— «υιγ' : εὐχὴ τῆς μελίσσης, ἵνα σταθῇ»,
— «υιδ' : εὐχὴ τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου τοῦ πρωτοκυνηγοῦ»,
— «υιε' : ἐξορκισμὸς εἰς μάνδρα ὅπου ἀσθενοῦν»,
— «υις' : ἕτερον εἰς φυλακτήριον»,
— «υιη' : φυλακτήριον τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ δεῖνος».

Τὸ ἰατροσόφιον τοῦτο περιέχει τμήματα γεγραμμένα εἰς τὴν ἀρχαίαν, εἰς τὴν μεικτὴν καὶ εἰς τὴν δημώδη γλῶσσαν. Δύναται δὲ νὰ χαρακτηρισθῇ ὄντως πολύτιμον διὰ γλωσσικὰς καὶ λαογραφικὰς μελέτας.

4 (φ. 297β) Ἐξορκισμοὶ δημώδεις νοσημάτων καὶ ἰατρικαὶ καὶ μαγικαὶ συνταγαί.

Ὑλικὸν χρησιμώτατον διὰ λαογραφικὰς καὶ γλωσσικὰς μελέτας. Ἐν τούτοις ἐγκατεσπαρμένα καὶ τὰ ἑξῆς :

α′ (φ. 306β) «Περὶ τοῦ ἀλφαβήτου».

β′ (φ. 312β) «Στιχηρὰ Θεοτόκια προσόμοια ποίημα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ νέου Γερμανοῦ».

Ἀρχ. : Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ᾀσμάτων . . .

γ′ (φ. 313α) «[τοῦ αὐτοῦ ;] ἕτερα».

Ἀρχ. : Τὴν τῶν βροτῶν καταλλαγὴν . . .

δ′ (φ. 313β) «[τοῦ αὐτοῦ ;] ἕτερα».

Ἀρχ. : Συγχάρητε ἡμῖν ἅπασαι αἱ τῶν παρθενῶν χοροστασίαι . . .

5 (φ. 324α) « . . .. Χρονογραφία μερική».

Ἀρχ. : [Ἔ]στησεν ὅρον ὁ Θεός, εἶναι τὸ συμπέρασμα τοῦ κόσμου αἰῶνας, ζ′, ἤτοι χιλιάδες, ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ μέχρι τοῦ κατακλυσμοῦ, παρῆλθον, ἔτη, ,βσμβ′ . . .

Τελ. : . . . εἶτα ἐβασίλευσεν ὁ κῦρ Θεόδωρος, ὁ Λάσκαρις, Ἔτη ιη′ καὶ οὕτως ὁ μέγας Ἰωάννης ὁ Πτωχολεῶν.

6 (φ. 326β) Σημείωμα βραχὺ περί τινων χρονολογιῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ.

7 (φ. 327α) «Τὰ θεωρήματα τῶν οὐρῶν».

Ἀρχ. : Ο[ὖ]ρος καθαρόν, ἔχον δὲ ἐπάνω νέφος, θάνατον σημαίνει . . .

Τελ. : [Ο]ὖρος κίτρινον ἀφροὺς ἐπάνωθεν καὶ γύρωθεν, κεφαλήν, πλευρῖτιν σημαίνει.

8 (φ. 327β) Προγνωστικὰ ἰατρικὰ καὶ μαγικὰ σύμμεικτα.

Ἐν τούτοις, ἐγκατέσπαρται :

9 (φ. 328β–330α) [Δωροθέου ἱερέως (;) Ἴαμβοι περὶ Δημοσθένους] γεγραμμένοι καταλογάδην καὶ φέροντες τὴν ἐπιγραφήν : «καὶ τὰ Δημοσθένους».

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος, φ. 1–2α, γέγραπταί τινα ἐν παρόδῳ βαναύσως. Καὶ ἐν τέλει, φ. 334β, τροπάριά τινα ἐν παρόδῳ, κολοβὰ τανῦν.

Φύλλα τινὰ ἐκπεσόντα ἀντικατεστάθησαν δι᾽ ἑτέρων γεγραμμένων ὑπ᾽ ἄλλων χειρῶν τῆς γραψάσης τὸν ὅλον κώδικα. Ἐνιαχοῦ παρατηροῦνται χάσματα· οὕτω μετὰ τὸ φ. 120 ἐξερρύησαν δύο φύλλα. Μετὰ τὸ φ. 248 ὑπάρχει χάσμα ἱκανῶν φύλλων· εἰς ἀντικατάστασιν τούτων ἐτέθησαν δύο φύλλα χάρτου λείου, ἐν οἷς χεὶρ τοῦ XVII, ὡς φαίνεται, αἰῶνος ἔγραψε τάδε :

α′ (φ. 249α) «Προφητεῖαι τῶν ζ′ φιλοσόφων τῶν Ἑλλήνων· τῶν περὶ Χριστοῦ προφητευσάντων· πρὶν τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας ἐν Ἀθήναις».

Ἐν τούτοις συγκαταλέγεται ὁ Ἀπόλλων, ὁ Δίας, ὁ Χόλων [= Σόλων], ὁ Χείλων, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Μένανδρος, ὁ Πλάτων.

β′ (φ. 249β) «Περὶ ὀργιῶν καὶ μηλίων· μακροῦ [= μάκρου]· βάθους καὶ πλάτους τῆς γῆς».

γ′ (φ. 250α) «Περὶ τῶν οβ′ γλωσσῶν· ὅπως ἐξ ἑκάστου υἱοῦ τοῦ Νῶε εὑρέθησαν ἐν τῇ πυργοποιΐᾳ· καὶ εἰς ποῖα ἔθνη διηρέθησαν».

Τὸ φ. 252 ἔχει κατὰ μέγα μέρος διὰ ψαλίδος ἀποκοπῆ, τὸ δὲ φ. 322 σχεδὸν τελείως ἀποσχισθῆ. Τὰ φ. 2β–3β, 4β, 37β, 38β–39β, 116β–118β, 250β, 310, 315, 322β, παρέμειναν τελείως ἄγραφα.

Ὁ ἐρυθρογράφος πολλαχοῦ παρέλιπε νὰ φιλοτεχνήσῃ τὰ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος (ἐξηρθρωμένου τὴν ράχιν), ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα κοσμήματα. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 308.

404

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,212 × 0,315 Αἰὼν XVI Φύλλα 346

1 (φ. 1α) «...Ἰωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην» καὶ τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῦ.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, φ. 322α, ἐρυθρόγραφα :

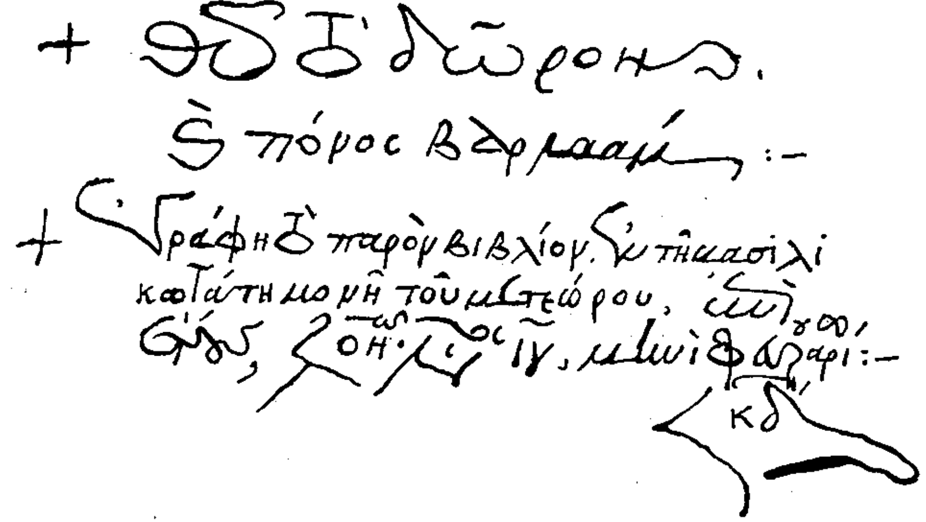
† *Τέλος τοῦ κατὰ ἰω(άννην) | πρῶτον βιβλίου : —*

† *γέγηθε πλωτήρ, λιμένι προσορ|μίσασ,*

τὴν ναῦν, γραφεὺς | δὲ τῶ τέλει τοῦ βιβλίου : —

2 (φ. 323α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, ἀσκήσαντος ἐν Σταγοῖς, ἐν τῷ λίθῳ τῷ ὑπ' αὐτοῦ κληθέντος Μετεώρῳ».

Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ. Ἐν τέλει, φ. 340β, τάδε ἐρυθρόγραφα :

* ἤτοι : † *θ(εο)ῦ τὸ δῶρον· | (καὶ) πόνος βαρλαάμ : — | † ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον· ἐν τη βασιλι|κωτάτη μονῆ τοῦ μετεώρου, ἐπὶ | ἔτους, ‚ζοη′* [7078=1570]· *ι(νδικτιῶν)ος ιγ′, μηνὶ φευρουαρίω : — | κδ′*

[* Πρβλ. Ν. Βέη ν, περιοδ. «Βυζαντίς», τ. Α′, 1909, σελ. 208–260].

3 (φ. 341α) «Διαθήκη Δημητρίου τοῦ εὐλαβεστάτου ἱερέως καὶ σακκελαρίου Λαρίσσης ἐν τῇ περιφήμῳ πόλει Τρίκκη» ὑπὸ χρονολογίαν ι' Μαρτίου, ,αχι'». Προτάσσεται προοίμιον ἀρχόμενον : Τὸ μέτρον τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης . . .

[* Πρβλ. Ν. Βέης, περιοδ. «Βυζαντίς», τ. Α', 1909, σ. 284–290].

4 (φ. 344α–345α) Σημειώματα (τῶν ἐτῶν 1630, 1662, 1677) σχετικὰ πρὸς τὴν προμνημονευθεῖσαν διαθήκην τοῦ Δημητρίου ἱερέως καὶ σακελλαρίου Λαρίσης καὶ πρὸς ἄλλα ἀφιερώματα τῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου.

[* Πρβλ. Ν. Βέης, περιοδ. «Βυζαντίς», τ. Α', 1909, σ. 291–293].

Τὰ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος φ. 341 κ.ἑ. φαίνονται προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὸν XVII αἰῶνα, ὁπότε καὶ ἐγράφησαν. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ τῶν φύλλων μέρους 0,12 × 0,20. Ἐν φ. 105α καὶ ἀλλαχοῦ διπλοτονούμενον *ἐπεί*. Ἀξιοσημείωτον τὸ ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 125α ἐρυθρόγραφον τοῦ βιβλιογράφου σημείωμα : *ἔλειπ(εν) ἐκ τοῦ ἀθηβόλ : οὗτος ὁ ςίχ* . . . Ἐν φ. 1α ἐπίτιτλον ἀγαθῆς ἐμπνεύσεως.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 61 καὶ Β —.

405

Χάρτης Διαστ. 0,105 × 0,151 Αἰὼν XVIII Φύλλα 209

1 (φ. 1α) Βίος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. Ἄρχ. : Τῶν ἁγίων ὁποῦ ἐπολιτεύθησαν κατὰ Θεόν . . .
Ἀτελές. Τελ. : . . . ὅτι μὲ ἕνα κοπελι νὰ παγένῃ εἰς τὸ διδασκαλεῖον δὲν ἀπέρασε πολὺς καιρός . . .

Τὸ φύλλον, ἐν ᾧ ἡ ἀρχὴ τοῦ βίου, ἐπικεκόλληται ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος.

2 (φ. 51α) Ἀκολουθίαι, τάξεις, εὐχαί.
Μεταξὺ τούτων, φ. 51α, ἀκολουθίαι ἐπὶ μνήστροις ἀρραβῶνος, καὶ φ. 53β «ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος».

3 (φ. 75β) «Τοῦ ἀββᾶ Νείλου στίχοι κατὰ ἀλφάβητον πρὸς ἀρχάριον μοναχόν».
Ἄρχ. : Ἀρχὴν ἀγαθὴν τὴν ξενιτείαν ποιοῦ
βίον εὐκλεῆ κοινόβιον λογίζου

4 (φ. 77α) «Γνῶμαι μονόστιχοι ἐκ διαφόρων ποιητῶν . . .» ἰδίᾳ ἐκ τῶν θύραθεν.

5 (φ. 80β) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ . . .».

6 (φ. 91α) Τύποι ἐπιστολῶν εἰς ἡγούμενον καὶ ἱερομόναχον.

7 (φ. 92α) Χρονικὸν ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου μέχρι Ἰουστινιανοῦ τοῦ ρινοτμήτου.

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. Ἀτελές.

Ἄρχ. : Βασιλεία Κωνσταντίνου. Ὁ θεῖος αὐτὸς ὁ μέγας Κωνστατῖνος (sic) ὡσὰν ἐνίκησεν βασιλέα τὸν Μαξέντιον· μετὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ· καὶ νὰ ἀκούσετε πῶς τὸν ἐνίκησεν· μία νύκτα τοῦ ἔδειξεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν οὐρανὸν ἄστρη· ὁποῦ ἦσαν εἰς σχῆμα ἤγουν εἰς ὁμοίωμα σταυροῦ· καὶ γράμματα μὲ ἄστρη· τὰ ὁποῖα ἔλεγαν . . .

Τελ. : Βασιλεία Ἀψιμάρου τοῦ Τιβερίου. Ἔλαβεν τὴν βασιλείαν ὁ αὐτὸς Ἀψίμαρος καὶ ἐμετονομάσθη Τιβέριος· καὶ ἐβασίλευσεν χρόνους ἑπτά· ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ὁποῦ τοῦ ἔκοψεν τὴν μύτην· ὁ Λεόντιος ἐσύναξε φουσσᾶτα καὶ ἦλθεν εἰς τοὺς Βουλγάρους· καὶ ἔταξεν τους εὐεργεσίας καὶ δωρήματα· καὶ οὕτω ἦλθαν εἰς τὴν Πόλιν καὶ ἐπολέμησεν τὸν Ἀψίμαρον καὶ τὸν ἐνίκησεν καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν Ἀπολλωνιάδα : — Βασιλεία Ἰουστινι[ανοῦ] τοῦ κοψομίτη τοῦ δευτέρου.

8 (φ. 134α) Προγνωστικὰ περὶ τῶν ἡμερῶν τῆς σελήνης.

9 (φ. 138α) «Ἀρχὴ τῆς ἐξηγήσεως καὶ διηγήσεως σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ τοῦ ἁγίου καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων τόπων . . .».

Ἄρχ. : Τὸ Σινᾶ ὄρος ἅγιον ἐστίν· κεῖται εἰς μεσημβρίαν· ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ ἡμέρας δώδεκα· αὐτοῦ εἶδεν ὁ προφήτης Μωϋσῆς τὴν ἁγίαν καὶ ἀκατάφλεκτον βάτον καιομένην καὶ μὴ καταφλεγομένην . . .

10 (φ. 148β) Κεφάλαια ἐκ νομοκάνονος.

11 (φ. 149α) «Ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις ποίημα τοῦ κὺρ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ» περὶ διαφόρων ζητημάτων γραφικῶν.

12 (φ. 154α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου τοῦ Ρωμαίου τοῦ εὑρεθέντος ἀπὸ εἴκοσι μιλίων τοῦ παραδείσου . . . ».

Ἄρχ. : Παρακαλοῦμεν ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ ἐλάχιστοι μοναχοὶ Θεόφιλος καὶ Σέργιος . . .

13 (φ. 175α) Εὐχὴ εἰς ἀσθενοῦντα καὶ δὴ κατὰ πονηρῶν πνευμάτων.

Ἄρχ. : Βασιλεῦ ἅγιε θεραπευτὰ καμνόντων Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ· σὲ δαίμονες τρέμουσιν, καὶ τῇ προστάξει σου ὑπαναχωρεῖ πᾶν νόσημα . . .

14 (φ. 182α) «Περὶ τοῦ ἡλίου τὸ βότανον» καὶ «Περὶ τὸ βοτάνι τῆς σελήνης».

15 (φ. 183α) [Θεοστηρίκτου μοναχοῦ], κανὼν παρακλητικὸς τῇ Θεοτόκῳ.

Ἄρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν . . .

16 (φ. 199α) Εὐχαὶ διάφοροι.

17 (φ. 207) «Βίος καὶ πολιτεία . . . Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ . . .».

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. — Ἄρχ. : Ἐγένετο εἰς τὴν Ῥώμην τις εὐσεβὴς ἄνθρωπος ὀνόματι Εὐφημιανὸς ἐπὶ Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου . . . Ἀτελές. — Τελ. : . . . καὶ τραφήσομαι ὑπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἐκ τῆς τραπέζης σου· καὶ δώσῃ σοι τὴν βα . . .

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφορα εἴδη χάρτου καὶ διάφοροι γραφαὶ σύγχρονοι, πλὴν τῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15 κειμένου, ἥτις δύναται ν' ἀναχθῇ καὶ εἰς τὸν XVI αἰῶνα.

Τὰ φύλλα 135β–137β, 174 ἄγραφα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος τάδε :

. . . Και παι αλο τραγούδι
και πος νὰ πάψω των | νηχὼ να πο αλω τραγουδη : :
αντρα ήχαν φιλά|ρωσων χρόνον και πετε μοῖνες
και αροζικὰ με | γίρεβῆ [1]

1. Ἕπονται διαγεγραμμένα : *ψεν χρόνων και πε*

ἀπὸ λάγῶν τῆρῦ | Καὶ ἀπάγρὀγίδι γάλα
κἱ σῶ νανεβὸ ςῶ βδυνὶ | νὰ κάτεβὸ ςῶ καμπῶ
κἱ ἀντρᾶς μοῦ ἔξάρὁ|ςῆσε κι πιρε αλὺ γινεκα.

[* Πρβλ. Ν. Βέη, Νεοελληνικὰ δημώδη ᾄσματα ἐκ χειρογράφων κωδίκων, περ. «Παναθήναια» 10(1910) σ. 293 = ἀνατύπου σελ. 10, ἀρ. 22].
Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου μέλανος ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

406

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,14 × 0,214 Αἰὼν XVI Φύλλα 158.

Μηναῖον Ἰουνίου

περιέχον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια τῶν ἑορτῶν.

φ. 3α : «Μὴν Ἰούνιος. Εἰς τὴν α' τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ ἑτέρου ἁγίου μάρτυρος Ἰουστίνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ».

φ. 9α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ β' τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως . . .».

φ. 52α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ ιγ' τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἀκυλίνης· καὶ τοῦ ἁγίου Τριφυλλίου ἐπισκόπου Λευκοσίας . . .».

φ. 120α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ κς'· [τ]οῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ . . .».

Ἐν τέλει, φ. 156α, ἀναγινώσκομεν τάδε :

* ἤτοι : † *ἐτελειώθει ὁ ἴουνιος μὴν· διὰ χειρὸς τλήμον σάβα | ἱερομυνάχ(ου) περιτρέχοντος τοὺς ἔτους. ,ζω ἡκάδι εὐ|δόμη·* [7027 = 1519]· *(και) ἀνθην(ος) μὴν ἔμπη πλώτ(ων)· λ'· : — | † πέκμαρτον ἡ σελῆς τὸ ἡλύσι(ον) : — | † ςλ'μθψσ ασ* [= δόξα τῷ Θεῷ] : — | † *τελος.*

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. περίπου 0,095 × 0,15. Τὰ φ. 1–2 καὶ 156β–158β κατελείφθησαν ἄγραφα· ἐν αὐτῷ διάφορα δοκίμια κονδυλίου, σκαριφήματα κλ. Ἐπίσης διάφορα δοκίμια κονδυλίου καὶ ἐν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ τοῦ κώδικος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

407

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,23 × 0,294 Αἰὼν XVI Φύλλα 5+σξδ+Θ

1 (φ. 4α) «Εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον, ἐγκώμιον Χρυσοστομικόν».
"Αρχ. : Οὐρανοῦ καὶ γῆς ἅμιλλαν ὁρῶ, διὰ τὴν παροῦσαν πανήγυριν τῆς μνήμης...

2 (φ. αα) Γρηγορίου τοῦ Κεραμέως ἀρχιεπισκόπου Ταυρομενίας λόγοι. Τὸ ὅλον ξ'. — Ὁ α' «Ὁμιλία εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰνδίκτου». Ὁ ξ' «Εἰς τὸ ια' ἑωθινόν».

3 (φ. σιββ) «Τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκ τοῦ λόγου τοῦ εἰς τὴν Μ. Παρασκευήν· οὗ ἡ ἀρχή, πάλιν χρεία τις ἀνάγκη».
"Αρχ. : Μὴ τοίνυν τῶν τελειοτέρων παραγινομένων πρὸς τὰ πρότερα ἐπανατρέχομεν...
Τελ. : ... διόπερ ἐνταῦθα καταλύσαντες τὸν λόγον.

4 (φ. σιγα) «Τῇ αὐγούστῃ καὶ βασιλίδι Ῥωμαίων, Φιλόθεος πατριάρχης περὶ τῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ μακαρισμῶν...».
"Αρχ. : Τοὺς βασιλικοὺς τῶν λόγων, ὦ συνετωτάτη καὶ θαυμαστὴ βασιλίς, τοῖς βασιλεῦσι δεῖν οἶμαι πρὸ τῶν ἄλλων εἰσφέρεσθαι· βασιλικοὺς δὲ λόγους ἐγώ φημι μάλιστα...

5 (φ. σλα) Ἀδήλου [Φιλοθέου πατριάρχου ;] «Διάκρισις».
"Αρχ. : Ἄλλο τὸ κρῖμα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄλλο τὸ τῶν· λογισμοὶ γὰρ θνητῶν, δειλοί· καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν· εἰ γὰρ τιμῶν...
Τελ. : ... καὶ πάσῃ διὰ Θεὸν ταλαιπωρίᾳ, ἄνεσις ἀκολουθεῖ· καὶ ὁ παιδευόμενος ἐνταῦθα, διὰ τὴν ἰδίαν αἰσχύνην, ἐκ τῆς ἰδίας γεέννης ἐσθίει.

6 (φ. σλγβ) Ματθαίου [Καντακουζηνοῦ] Ἑρμηνεία τοῦ Ἄσματος τῶν Ἀσμάτων τοῦ Σολομῶντος.
Προτάσσονται, φ. σλγα, «Προοίμιον εἰς τὴν τοῦ Ἄσματος τῶν Ἀσμάτων ἐξήγησιν τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως» (ἀρχ. : Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τυγχάνειν ὑγιὲς εἶναι...) καί, φ. σλγβ, οἱ ἑξῆς στίχοι ἐρυθρόγραφοι :

ματθαίου περικαλλέος ἥρωος βασῑλῆος,
ὑψῑκόμου Σοφῖης ἐρατινῆς ἔξοχον ἔρνος,
ὅς ῥὰ νόον κρυπτῶν ἀϊδῶν Σαλομῶντος ἔφην(εν)·
εὐφραδίην ἐπέ(ων) ἀσκήσ(ας) ϛήθεσιν οἶσϊν : —

7 (φ. σνϛα) «[Ἐγκώμιον] Εἰς τὸ γενέσιον τοῦ Προδρόμου, ἰουνίῳ κδῃ».
"Αρχ. : Χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης σήμερον ἡμέρα τυγχάνει, ἀγαπητοί· καὶ γὰρ τοῦ πανενδόξου Προδρόμου τῆς γεννήσεως κομίζει ἑορτήν...

8 (φ. σνζα) «Ἐγκώμιον εἰς τὸν μέγαν Νικόλαον».
"Αρχ. : Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων, καὶ οἰκονόμε τῶν αὐτοῦ μυστηρίων· καὶ ἄνερ ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος, δέχου τὸν παρ' ἡμῶν σοι προσαγόμενον λόγον ὡς δῶρον...
Ἐν τέλει, φ. σξβ : † *ὁ μέγ(ας) νϊκόλαος, ἔϛϊ μὲν ἐξ' ἀνατολῆς | κάϛρον ὀνομαζόμ(εν)ον πάταρα, ἔρχεται αὐτῷ | τὸ κάϛρω αὐτῷ πλησίον μύρα τῆς λυκί(ας) | ἕως μύλϊα ἑκατόν, διότ(η)ς ἀπὸ πατάρ(ων) | ἕως κασελοῤίζου μύλϊα μα', ἀπὸδε | ἐκεῖ μέχρ(ι) κάκαβα κε' κ(αὶ) ὅλλον τὸ ϛενῶ | ιε', καὶ κ' ἕως τὸν ἀνδρῑάκην, τὸν λῑμένα | των μυραίον, κ(αὶ) ἀπὸκῖ ἕως φοίνῑκα ἄλλα κε' | κ(αὶ) ἀπὸ φοίνικα ἄχρῑ κάβω δὲ Σάνθω | πῑφάνῑ, νμ', κ(αὶ) ἕως πάφον*

τῆς κύπρου | μ', κ(αὶ) ἕως νεμέσῷ, ρν', κ(αὶ) ἕως λαρνάκου | τουτ'ἔςϊν κοιτιέως χώρ(ας) π', κ(αὶ) ἕως ἀμ|μοχόνςον ξ' κ(αὶ) ἕως καρπάσϊ μ' κ(αὶ) ὁ | κόρφος ἕωσ γύρίσμα κϋρινί(ας) ρξ' :

9 (φ. σξα^{α}) «Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον ἰαμβικός· διὰ στίχων ἐμμέτρων, οὗ ἡ ἀκροστιχίς : Ὕμνος παρ' ἡμῶν ἐκτεθείς σοι παμμάκαρ· Μύρων πρόεδρε, καὶ τῶν πάντων προστάτα· Νικόλαε θεράπων Χριστοῦ καὶ μύστα· ὃν καὶ προσδέχου ὡς βραχύτατον δῶρον· σαῖς σῴζων εὐχαῖς τούς μέλπειν σε τολμῶντας».

Ὁ κανὼν καὶ ἡ ἀκροστιχὶς πεντάστιχοι.

Ἀρχ. : Ὕψιστε μόνε πανσθενὴς θεαρχία . . .

10 (φ. σξγ^{α}) «[Ἐγκώμιον] εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν».

Ἀρχ. : Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή, χορὸς ἀγγέλων σκιρτάτω· σταυροῦ Θεὸς προέρχεται, δῆμος βροτῶν προσκυνείτω· σταυροῦ τὸ θεῖον ὑψοῦται κράτος, πληθὺς δαιμόνων φυγαδευέσθω . . .

11 (φ. α^{α}') «Διήγησις Σωσσάνης».

Ἀρχ. : Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι· καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωακεὶμ καὶ ἔλαβε γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Σωσάννα· θυγάτηρ Θελκίου· καλὴ σφόδρα καὶ φοβουμένη τὸν Κύριον . . .

12 (φ. ς^{α}') «Ὅρασις Δανιὴλ πρώτη».

Ἀρχ. : ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ἰωακεὶμ βασιλέως Ἰούδα . . .

Τοὺς ἀριθμοὺς τῶν φ. 1–5 ἔθηκα ἐγώ. Ἡ ἀρίθμησις τῶν φ. α'–σξδ' εἶναι παλαιά. Μεθ' ἃ ἕπονται τὰ φ. α'–θ' ἔχοντα καὶ ταῦτα παλαιὰν ἀρίθμησιν, προστεθέντα δὲ εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Τὸ φ. θ' εἶναι ἐπὶ τῆς πινακίδος ἐπικεκολλημένον.

Ἐν φ. 2α–3α πίναξ τῶν περιεχομένων μετὰ παραπομπῶν εἰς φύλλα καὶ ἀναγραφῆς τῆς ἀρχῆς ἑκάστου λόγου. Ἐλλείπουσιν ἐξ αὐτοῦ τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 5, 11, 12 κείμενα.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ἐξαιρέσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 7 καὶ 10 κειμένων γεγραμμένων κατὰ μίαν σελίδα, καὶ τῶν φ. α'–θ', τῶν ἐν τέλει, ὧν μόνον ἡ μία σελὶς γέγραπται, τῆς ἄλλης καταλειφθείσης ἀγράφου.

Ἐν φ. 1α χρησμοί τινες. Ἐν φ. 2α, 3α, ηβ, θα (ἐν τῇ κάτω ᾠᾳ) καὶ 3β δοκίμια κονδυλίου. Τὰ φ. 1β καὶ σλβ ἄγραφα. Μέρος τοῦ φ. νβ γέγραπται ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός.

Ἐν φ. θα, ἐν τέλει τοῦ κώδικος, γέγραπται : † *ἐτοῦτο τω βίβλῆο ϊνέ τοῦ μητοϊορού* . . .

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος καὶ γόμφων ὀρειχαλκίνων. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β — .

408

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,22 × 0,295 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 45

Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου λόγοι καὶ ἐπιστολαί.

Αἱ πλεῖσται εἶναι ἀνεπίγραφοι, τοῦ ἐρυθρογράφου παραλιπόντος νὰ φιλο-

τεχνήση τὰς ἐπιγραφὰς τῶν λόγων καὶ πολλαχοῦ κεφαλαῖά τινα γράμματα. Ἐνεπίγραφον εἶναι μόνον τόδε : (φ. 2α) «. . . Ἐφραὶμ ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην μονάζοντα περὶ ὑπομονῆς καὶ τοῦ μὴ ἀπατᾶσθαι τοῖς λογισμοῖς προφάσει δικαιωμάτων καὶ λέγει ὅτι βοσκὸς πορεύομαι· καὶ περὶ σωφροσύνης».

Ὁ κῶδιξ κολοβός. Τελ. : . . . ἐάν περ ἀσθενῇ τὸ ὄμμα τῆς διανοίας σου, μή ποτε ἐκείνου λέγοντος, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὀχληθήσει παθῶν . . .

Γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,06 × 0,206. Ἐν φ. 1α ἀναγινώσκομεν :

† ὦ Χ(ριστ)έ μου τὸν σον οἰ|κέτην·
ἀνάκτων πάντων ἄνασ|σα ὑπερτέρων·
σὺ γὰρ βαςάζεις τὸν βα|ςάζοντα πάντα

Τὸ φ. 1β ἄγραφον.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

409

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,098 × 0,148 Αἰὼν XVII Φύλλα 243

1 (φ. 2α) «[Π]ερὶ . . . τὰ σαραντάρια ὁποῦ γίνονται διὰ τοὺς ἀποθαμένους . . .». Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. Γέγραπται ὑφ' ἑτέρας χειρός, μεταγενεστέρας, τῆς γραψάσης τὸν λοιπὸν κώδικα.

2 (φ. 5α) Ἀνθολογία «. . . θείων λογίων, θεολόγων τε καὶ διδασκάλων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου μεγάλης Ἀντιοχείας, κυροῦ Ἀναστασίου». Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. Προτάσσεται, φ. 5α–10β, πίναξ τῶν κεφαλαίων. Ὁ κῶδιξ περιλαμβάνει πάντα τὰ κεφάλαια τοῦ πίνακος τούτου καί τι πλέον.

— φ. 10β : «Ἀρχὴ τοῦ πρώτου κεφαλαίου· ὅτι ἡ ἁγία τριὰς ἔναι εἰς τρεῖς χαρακτῆρας· πλὴν δὲ Θεὸς ἕνας ἔναι καὶ οὐχὶ τρεῖς. Καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔναι κατ' εἰκόνα Θεοῦ· καὶ ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤγουν ὁ Χριστός, ἔχει δύο γεννήσεις· καθὼς καὶ ὁ λόγος τοῦ ἀνθρώπου· τῶν θείων θεολόγων».

— φ. 16α : «Περὶ πόσα τάγματα καὶ πόσαι οὐσίαι ἀγγέλων εἶναι. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Κεφάλαιον δον».

— φ. 18α : «Περὶ πόσοι οὐρανοὶ εἶναι· Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας. Κεφάλαιον ε'».

— φ. 19α : «Ὅτι ὁ κόσμος ἀπὸ τέσσαρα στοιχεῖα στέκεται· καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τέσσαρα στοιχεῖα ἐγίνη· καὶ διατί λέγεται ὁ ἄνθρωπος ἄνθρωπος, καὶ ὁ Ἀδὰμ Ἀδάμ. Κεφάλαιον ζ'. Τῶν διδασκάλων».

— φ. 20β : «Ἱπποκράτους πρὸς Γαληνὸν τὸν αὐτοῦ μαθητήν· περὶ εἰς ποῖον τόπον τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου εὑρίσκεται καθ' ἕνα στοιχεῖον· κεφάλαιον, Η'».

— φ. 23β : «Κεφάλαιον, ια'· περὶ εὐγενείας καὶ τί ἔναι εὐγένεια. Διακόνου τοῦ Ἀγαπητοῦ».

— φ. 27β–28α : «Περὶ πῶς γίνεται πρῶτον ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν κοιλίαν τῆς

μάννας του· καὶ ποῖον ἀπὸ ὅλα του τὰ μέλη γίνεται πρῶτον καὶ πάλιν ἀπ' αὐτὰ ποῖον ἀποθνήσκει ὕστερον. Κεφάλαιον ιβ'» ἐκ τῶν 'Αθανασίου 'Αλεξανδρείας, 'Αλεξάνδρου σοφωτάτου [τοῦ Μαυροκορδάτου ;], Νικηφόρου Ξανθοπούλου, καὶ ἄλλων μὴ ὀνομαζομένων.

— φ. 31$^{\beta}$: «Κεφάλαιον ΙΓ'. Περὶ πῶς ὁμοιάζουν τὰ παιδία τοῦ πατρός, ἢ τῆς μητρός, καὶ πόθεν τρέφεται τὸ παιδὶ εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του. 'Ιπποκράτους».

— φ. 38$^{\alpha}$: «Κεφάλαιον ιζ^{ον}. Περὶ εἰς ποῖον μέρος τοῦ κορμίου τοῦ ἀνθρώπου κατοικοῖ ἡ ψυχή . . .».

— φ. 54$^{\beta}$: «Κεφάλ. Κ^{ον}. Περὶ τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς, τοῦ λογικοῦ, τοῦ ἐπιθυμητικοῦ [καὶ τοῦ θυμικοῦ]».

— φ. 61$^{\beta}$: «Ὅτι κεκλεισμένοι εἶναι οἱ οὐρανοὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁποῦ δὲν ἔχει βάπτισμα· καὶ ὡσὰν βαπτιστῇ ἀνοίγονται· Ξιφιλίνου τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως».

— φ. 62$^{\alpha}$: «Κεφάλαιον. Κδ^{ον}. Πόθεν ὠνομάσθημεν καὶ λεγόμεθα ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, Χριστιανοί, Μαρίνου ἱερομονάχου 'Αλβέρτου τοῦ Χίου καὶ διδασκάλου».

— φ. 72$^{\beta}$: «Κεφάλαιον λ^{ον} : Περὶ εὐχῆς ἤγουν ῥιζικόν· καὶ ἂν ἔναι εὔλογον εἰς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ὁμολογοῦν τὴν τύχην. 'Αναστασίου Θεουπόλεως μεγάλης 'Αντιοχείας».

— φ. 79$^{\beta}$: «Κεφάλαιον λβ^{ον}. Περὶ πῶς ἐζοῦσαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι πολλοὺς χρόνους. Τῶν θείων διδασκάλων».

— φ. 92$^{\beta}$: «Τοῦ ἁγίου 'Επιφανίου περὶ τῶν δώδεκα ἐκλεκτῶν λίθων· ὁποῦ ἦσαν καρφωμένοι εἰς τὸ λόγιον τουτέστιν εἰς τὸ ἐφοὺδ [sic]».

— φ. 96$^{\beta}$: «Θεοδωρήτου . . . Κύρρου· εἰς τὸ ῥητὸν ὁποῦ λέγει ὄνομά μου Κύριος καὶ δὲν τὸ ἐφανέρωσα αὐτῶν».

— φ. 108$^{\beta}$: «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου περὶ ἀρρωστημάτων».

— φ. 129$^{\alpha}$: «Περὶ τοῦ θανατικοῦ ὁποῦ νὰ ἔναι εἰς ἕναν τόπον, καὶ ἂν δύνεται τινὰς νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον ἂν ἔναι καὶ φύγῃ. Κεφάλαιον Ν^{ον}».

— φ. 132$^{\beta}$: «Κεφάλαιον ΝΔ^{ον}. 'Ιωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ : Περὶ σεισμοῦ πῶς γίνεται».

— φ. 133$^{\beta}$: «Περὶ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν πῶς γίνονται».

— φ. 135$^{\alpha}$: «Περὶ τῶν εἰκοσιτεσσάρων γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου ποῖος τὰ ηὗρεν. Κεφάλαιον Νζ^{ον}».

— φ. 135$^{\alpha}$: «Περὶ πόσα μίλλια γυρίζουν τὰ μεγάλα νησία τῆς θαλάσσης ὅλης τῆς οἰκουμένης. Κεφάλαιον ΝΗ^{ον}».

— φ. 137$^{\alpha}$: «Κεφάλαιον ξ^{ον}. Περὶ παιδίων ὅπως νὰ τιμοῦν τοὺς γονεῖς αὐτῶν : Τοῦ σοφωτάτου 'Ιησοῦ(;) υἱοῦ Σιρὰχ [καὶ Σολομῶντος]».

3 (φ. 138$^{\alpha}$) «Χρονογραφικὸν ἐν συντομίᾳ· τὸ ὁποῖον ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέως τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ὁποῦ ἔκτισε τὴν Κωνσταντινούπολιν. Καὶ λέγει κατ' ὄνομα ὅλους τοὺς βασιλεῖς ὁποῦ ὥρισαν τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ πόσους χρόνους ἐβασίλευσεν ὁ καθ' ἕνας, καὶ ἄρχεται [sic] ἕως τὴν

σήμερον. Τὸ ὁποῖον ὅταν ἔκτισεν ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἦσαν χρόνοι ἀπότις ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, πέντε χιλιάδες ὀκτακόσιοι τριάντα ὀκτώ. Καὶ ἕως τὴν σήμερον ὁποῦ γράφει ὁ χρονογράφος τοὺς βασιλεῖς, εἶναι χρόνοι ἑπτὰ χιλιάδες ὀγδοῆντα ἐννέα [* 7089=1581]».

Ἀρχ. : Βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἑλένης : — Ὁ θεῖος αὐτὸς ὁ μέγας Κωνσταντῖνος· ὡσὰν ἐνίκησεν βασιλέα τὸν Μαξέντιον· μετὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ· καὶ νὰ ἀκούσετε πῶς τὸν ἐνίκησεν· μία νύκτα τοῦ ἔδειξεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν οὐρανὸν ἄστρη· ὁποῦ ἦσαν εἰς σχῆμα ἤγουν εἰς ὁμοίωμα σταυροῦ· καὶ γράμματα μὲ ἄστρη· τὰ ὁποῖα ἔλεγαν . . .

Τελ. : Βασιλεία τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Σουλτὰν Μουράτη : — Μετὰ τοῦτον βασιλεύει ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Σουλτὰν Μουράτης ὁποῦ ἔναι τὴν σήμερον. Ἔτους ,ζπθ· ἐν μηνὶ μαρτίῳ κβ' : —

4 (φ. 219α) «Ἀρχὴ τῆς ἐξηγήσεως καὶ διηγήσεως σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ τοῦ ἁγίου καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων τόπων, πανωραιότατον . . .».

Ἀρχ. : Τὸ Σινᾶ ὄρος ἅγιον ἐστίν· κεῖται εἰς μεσημβρίαν· ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ ἡμέρας δώδεκα· αὐτοῦ εἶδεν ὁ προφήτης Μωυσῆς τὴν ἁγίαν καὶ ἀκατάφλεκτον βάτον καιομένην καὶ μὴ καταφλεγομένην . . .

5 (φ. 228β) «Οἱ πατριάρχαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅσοι ἐπατριάρχευσαν εἰς αὐτὴν ἀπὸ ἀρχῆς ἕως τὴν σήμερον, ὁποῦ εἶναι ἀπὸ κτίσεως κόσμου χρόνοι ἑπτὰ χιλιάδες ὀγδοῆντα ἐννέα· καὶ πόσους χρόνους ἔζησεν καθ' ἕνας εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον· καὶ ποῖοι ἐξεβλήθησαν ἤγουν ὁποῦ τοὺς εὔγαλαν ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ ἔβαλαν ἄλλους».

Ἐν φ. 233β–234 : *«Τουτοι οἱ κάτωθεν ἔγϊναν π(ατ)ριᾶρχαι ἀφ' οὗ ἐγίνη ἡ ἅλωσϊς ὁποῦ τὴν ἐπῆραν οἱ τούρκοι : —*

α' Γενάδιος.
β' Ισΐδορος.
γ' Σοφρόνιος.
δ' Ιωᾶσαφ.
ε' Συμεῶν
ς' Ραφαῆλ.
ζ' Διονύσϊος.
η' μάρκος.
θ' μάξιμος.
ι' νήφων.
ια' μαξΐμος.
ιβ' Ιωἀκεὶμ.
ιγ' Παχώμϊος.
ιδ' Θεὅλϋπτος.
ιε' Ἱερεμίας.
ις' Διονύσϊος.
ιζ' Ἰωᾶσαφ ἐκαθηρέθ(ϊ) κ(αὶ) ἐξεβλήθ(ϊ) Cυνοδικὸς
ιη' μ(ητ)ροφάνης ἐπαρητήσατο : —
ιθ' Ἱερεμί(ας) ὃν πολϊχρόνιον ποιῆσαι κ(ύριο)ς ὁ Θ(εο)ς τοῦ ποιμένην τ(ὴν) μεγάλην τοῦ θ(εο)ῦ ἐκκλησΐαν· ἐν πᾶση ἡγΐ(αν) ψϋχῆ ται κ(αὶ) Cῶματος. κ(αὶ)

ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τ(ῆ)ς ἀληθείας· εἰς ὀφέλειαν τοῦ χρῦςονῦμου λαοῦ· ἀνήχθη δὲ εἰς τὸν ὑψηλότατ(ὸν) π(ατ)ριαρχικὸν θρὄνον κ(α)τ(ὰ) | το' ,ζπφ [* 7080 = 1572] *ἔτος, ἐν μὴνὶ μαΐω εη ἡμέρα βη. ψή|φω τῶν πανϊερωτάτων μ(ητ)ροπολῖτων· τῶν θεοφιλεςάτων ἐπὶσκόπον· τῶν τϊμϊωτάτων κληρϊκῶν· τῶν εὐγενεςάτων ἀρχώντ(ων)· καὶ παντὸς τοῦ χρῦςονῦμου λαοῦ· ἡ πρώτη δὲ λειτουργία τῆς αὐτοῦ παναγιὥτητος εγἔνετο τῆ ἑωρτῆ τῆς ἐνδόξου ἀναλήψεως· τοῦ κ(υρίο)υ ἡμῶν ι(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ· εἰς τὰς δεκαπέντε τοῦ ἀυτοῦ μηνός· γενομένης πάρρὴσΐ(ας) μεγάλης καὶ Cυνάξεως, ἀρχϊἐρέων, κληρϊκῶν, καὶ ἀρχῶντων, καὶ ἄλλων πολλῶν χρϊςϊἀνῶν : —*

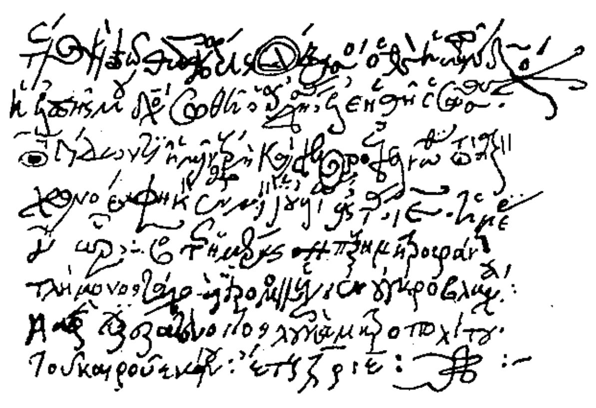
6 (φ. 234β) «Ἰδὲ τὰ ἱερὰ σκεύη ὅπου ἔκαμεν ὁ Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν».

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Ἀρχ. : Ἀρχὴ ἔκαμε ἱερὰ τῶν δώδεκα ἑορτῶν· χωρὶς τῶν καθημερινῶν· καὶ ἄλλα πολύτιμα ποτήρια· λαβίδας καὶ σφογγίσματα· καὶ ἦτον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερῶν σκευῶν χίλια καὶ ἕνα· στέμματα τῶν δώδεκα ἑορτῶν ...

Τελ. : ἔκαμε δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ σκεύη, ὁποῦ δὲν δύνεται τινὰς νὰ γράψῃ ...

Ἐν φ. 236α ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : *τέλος κ(αὶ) τῶ θ(ε)ῶ χάρις Δόξα σοι ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν δό(ξα) σ(οι) | ἡ ἐλπῆς μου δό(ξα) σωθῆ ὁ ἀρχήσ(ας), ἐλεήθῆ ὁ σῶσ(ας)· | τῶ δίδωντϊ ἡμῖν θ(ε)ῶ ἀρχὴ καὶ τελος· ἐτελειωθ(η) τὼ παρ(ὸν) | χρονογραφηκ(ὸν) ἐν μην(ὶ) ἰουλιω εἰς τ(ὰς), ιε'· ἡμέρ(α) | γ' ὥρα β' τῆς ἡμέρας· παρα μητροφάν(ους) | τλήμονος τάχα κ(αὶ) ἱερομονάχου ἐν οὐγκροβλαχία : | γραφ(ὲν) αρχ(ι)ερατεύοντος λουκὰ μητροπολίτου· | τοῦ καιροῦ ἐκείνου : ἔτ(ους) ,ζριε'* [7115 = 1607] *: ╪ : —*

Ἐν τῷ σημειώματι τούτῳ αἱ λέξεις : *παρὰ μητροφάνους* κλ. φαίνονται γεγραμμέναι οὐχὶ ὑπὸ τῆς χειρὸς τῆς γραψάσης τὸ προηγούμενον μέρος τοῦ σημειώματος καὶ τὸν λοιπὸν κώδικα, ἀλλ' ὑπὸ χειρὸς μεταγενεστέρας, ὁ δὲ Μητροφάνης οὗτος δὲν φαίνεται φιλοπονήσας τὸν ὅλον κώδικα, εἰμὴ μόνον μέρος αὐτοῦ, τὸ περιλαμβάνον τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον.

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι: 0,065 × 0,096. Ἐν φ. 1α-β δοκίμια κονδυλίου καὶ σημειώματα ὅτι ὁ «χρονογράφος» ἀφιερώθη εἰς τὴν βασιλικὴν μονὴν τοῦ Μετεώρου. Δοκίμια κονδυλίου καὶ ἐν φ. 243β καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος. Ἐν φ. 243β : † *ἐτοῦτο το χαρτεῖ εἶναι του μεταιώρου κ(αὶ) εἶναι | εἰκονογράφος και ἥτης τὸ ἀποξενώσοι* | . . . Αὐτόθι, φ. 243β, ἡ μονοκονδυλιά: *Δορώθεος Ἱερομόναχος* (ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα). Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος *Δ. Γκέκας*, εἰς οὗ τὴν ἀπροσεξίαν ὀφείλονται μελανώματά τινα ἐν τῷ κώδικι. Τὰ φ. 1–4 ἐκ στιλπνοῦ χάρτου. Τὰ φ. 4, 236β–243α ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

410

Χάρτης στιλπνὸς — Διαστ. 0,172 × 0,238 — Αἰὼν XIX — Σελίδες 16 + Φύλλα 39

1 (σ. 1) «Ἔκδοσις» τῷ Ἀναστασιουπόλεως Ἀνθίμῳ, δι᾽ ἧς ἐπιχορηγεῖται αὐτῷ ἐκ μέρους τοῦ σεβαστοῦ «ἁγίου γέροντος» [= τοῦ πατριάρχου] ἡ κυριαρχικὴ ἄδεια «ὅπως τῇ ἐλευσομένῃ κυριακῇ τῆς τυρινῆς» ἀπέλθῃ «κατὰ τὴν νῆσον Χάλκην» καὶ «ἐπιτελέσῃ τὴν θείαν καὶ ἀναίμακτον Μυσταγωγίαν ἐν τῷ ἐκεῖσε ναῷ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, μετὰ πάσης τῆς κανονικῆς παρατηρήσεως, καὶ δίχα τῆς τοῦ Ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, καὶ μνημονεύσῃ τοῦ ὀνόματος τῆς προκεκοιμημένης δούλης τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ὑπὲρ ἧς ἐκτελεῖται ἡ ἱερὰ καὶ θεία λειτουργία». Φέρει χρονολογίαν ͵αωκδʹ, Φεβρουαρίῳ : εη·

2 (σ. 1) «Συγχωρητικὸν» [ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου ;].
Ἀρχ. : † Εὐλαβέστατοι προεστῶτες τοῦ τῇ καθ᾽ ἡμᾶς Ἱερωτάτῃ Μητροπόλει ὑποκειμένου χωρίου Ἀλβανιτοχῶρι, πρόκριτοι καὶ τζορμπατζίδες . . .
Φέρει ἡμερομηνίαν ιδʹ Μαρτίου.

3 (σ. 2) «Γράμ[μα] πρὸς σύστασιν ἐπιτρόπων τῆς ἐκκλησίας».
Τύπος τοιούτου γράμματος. Φέρει ἡμερομηνίαν ιδʹ Μαρτίου.

4 (σ. 4) «Γράμμ[ατα] καὶ συγχωρητικὸν καὶ συμβουλευτικόν».
Ἀχρόνιστον καὶ ἄνευ τινὸς μνείας πρὸς τίνας ἀναφέρεται.

5 (σ. 6) «Ἐμβατοικοχάρτιον» [ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου] ἀπευθυνόμενον πρὸς τοὺς προκρίτους καὶ τζορμπατζίδες τῆς ἐν τῇ νήσῳ Ἀντιγόνῃ ἐνορίας τῆς ἐκκλησίας ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τοῦ ἔτους ͵αωκδʹ.

6 (σ. 7) Ἀρχὴ συγχωρητικοῦ γράμματος.
Ἔχει ὧδε : Ἐπειδὴ πρὸ χρόνων ὁ Γιάννης Κιοπλόγλους —

7 (σ. 7) «Περὶ ἐλεημοσύνης γράμμα» ὑπέρ τινος ἱερέως Δημητρίου. — Ἀχρόνιστον.

8 (σ. 7) Ἀρχὴ γράμματος [ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου ;] πρὸς τὸν ψάλλοντα προεστῶτα «ἐν τῇ κατὰ τὴν νῆσον Χάλκην ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς Νικολάου : ὑποκειμ : τῇ καθ' ἡμᾶς ἱερωτάτῃ Μητροπόλει», τοὺς προκρίτους, τζορμπατζίδες καὶ λοιποὺς χριστιανοὺς τῆς ἐνορίας ταύτης.

9 (σ. 7) «Γράμμα εἰδοποιητικὸν» περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀρχιερωσύνης. — Ἀχρόνιστον καὶ ἄνευ τινὸς ὑπογραφῆς ἢ ἄλλων ὀνομάτων.

10 (σ. 8) «Δεσκερὲς ὁμολογίας μὲ προσθήκην διαφόρων».
Τύπος τοιούτου γράμματος.

11 (σ. 9) Προσφωνητικὸν γράμμα τῷ πατριάρχῃ [. . .]. — Ἀχρόνιστον.
Ἄρχ. : Παναγιώτατε Δέσποτα ! Ἡ πρὸς τὰς εὐεργετικὰς καὶ ἀγαθοποιοὺς πράξεις ῥοπή τε καὶ προθυμία τῆς ὑμετέρας παναγιότητος . . .

12 (σ. 10) «Γράμμα συγχαριστήριον». Τύπος τοιούτου γράμματος.

13 (σ. 10) «Ἐπιτίμιον» [ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Κυζίκου ;] αἰτήσει τοῦ Γεωργίου Σιδέρη κατὰ τῶν ἁρπασάντων «ἀπὸ τοῦ εἰς Πελέρμπεϊ πακαλικοῦ αὐτοῦ ἐργαστηρίου . . . ἄσπρα ἱκανῆς ποσότητος . . .» — Ἀχρόνιστον.

14 (σ. 11) «Γράμμα συμβουλευτικὸν περὶ φόρου» [ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Κυζίκου ;].
Ἄρχ. : Τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς ἀδόλου εὐπειθείας, καὶ εὐτελοῦς ἡμῶν ὑποταγῆς πρὸς τὴν θεόθεν ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένην κραταιάν, καὶ ἀήττητον βασιλείαν εἶναι . . .
Φέρει ὑποσεσημασμένον τὸ ἔτος ͵αωκδ'.

15 (σ. 13) «Ἐπιτίμιον» [ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Κυζίκου ;] αἰτήσει Γεωργίου τινός. Ἀχρόνιστον.

16 (σ. 14) «Συμβουλευτικὸν» [τοῦ μητροπ. Κυζίκου ;] πρὸς τοὺς ἐπαρχιώτας αὐτοῦ ὅπως ἐμμένωσιν εἰς τὸ «ἑδραῖον καὶ πιστὸν τοῦ ραγιαλικίου των».

17 (σ. 14) «Πόλιτζα» διὰ γρόσια 160 φέρουσα ὑποσεσημασμένον τὸ ἔτος ͵αωκδ', ἄνευ δ' ὅμως μνείας ἐν αὐτῇ ὀνομάτων.

18 (σ. 15) Γράμμα ἀνεπίγραφον συμβουλευτικὸν [τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου ; πρὸς τοὺς ἐπαρχιώτας αὐτοῦ] ὅπως ἀποφεύγωσι τοῦ λοιποῦ πᾶν κίνημα καθ' Ἑβραίων.

19 (φ. 1α) Γράμμα [τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου] ἀνεπίγραφον καὶ ἀχρόνιστον, πρὸς τοὺς προκρίτους, τζορμπατζίδες καὶ ἐπιτρόπους «τῆς κατὰ τὴν νῆσον Πρίγγιπον ἐνορίας τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου . . . Δημητρίου, ὑποκειμένης τῇ καθ' ἡμᾶς ἱερωτάτῃ μητροπόλει . . . ὅτι . . .» ἔδωκεν « . . . εἰς ἐμβατοίκιον ἅπασαν τὴν . . . ἐνορίαν τῆς δηλωθείσης ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τῷ ὁσιωτάτῳ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Δανιήλ, ὡς ἀνδρὶ σεμνοβίῳ, δοκίμῳ τε καὶ ἐγνωσμένῳ εἰς πάντας ἡμᾶς, ἐπὶ τὸ προΐστασθαι, λειτουργεῖν, καὶ ἁγιάζειν, ἅπαντας τοὺς αὐτόθι . . . Χριστιανούς, καὶ ἡμετέρους ἐπαρχιώτας τῆς αὐτῆς ἐνορίας ἱερατικῶς ἀπὸ τῆς κγης : τοῦ Ἀπριλλίου μηνός, τοῦ ͵αωκδου ἔτους, μέχρι τῆς κβας πάλιν τοῦ ἐλευσομένου Ἀπριλλίου . . .».

20 (φ. 1β) Ἐπιστολὴ [πατριάρχου Ἀντιοχείας Μεθοδίου, περὶ τὸ 1824] πρὸς τὸν ἡγεμόνα πάσης Οὐγγροβλαχίας Ἰωάννην Γρηγόριον Δημήτριον Γκίκαν βοεβόδαν, ἀχρόνιστος.

Ὁ ἐπιστέλλων λέγει ὅτι προήχθη ἀπὸ Ἀγκύρας εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἀντιοχείας, ἀντὶ τοῦ μεταστάντος Σεραφείμ, ζητεῖ δὲ τάχιστα τὰ ἐτήσια εἰσοδήματα τοῦ ἐν τῇ ἡγεμονικῇ καθέδρᾳ τῆς Οὐγγροβλαχίας μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ὑποκειμένου τῷ θρόνῳ Ἀντιοχείας.

21 (φ. 2β) «Ἐνταλτήριον» πνευματικοῦ πατρός. — Τύπος τοιούτου γράμματος.

22 (φ. 3α) Ἐπιστολὴ ἀδήλου [Κυζίκου; ἴσως ἔπειτα Σμύρνης] «Πρὸς τὸν κὺρ Βογορίδην» ὑπὸ χρονολογίαν: ,αωλφ δεκεμβρίου ηᾳ.

23 (φ. 3β) Ἐπιστολὴ ἀδήλου [Κυζίκου; ἴσως ἔπειτα Σμύρνης] «πρὸς τὸν Ἅγιον Καισαρείας», ὑπὸ χρονολογίαν: ,αωλφ: δεκεμβρίου ηᾳ.

24 (φ. 3β) Ἐπιστολὴ ἀδήλου [Κυζίκου; ἔπειτα Σμύρνης] «Πρὸς τὸν Ἅγιον Τορνόβου», ὑπὸ χρονολογίαν: ,αωλφ: δεκεμβρίου ηᾳ.

25 (φ. 4α) Ἐπιστολὴ ἀδήλου [Κυζίκου; ἔπειτα Σμύρνης] «Πρὸς τὸν Ἅγιον Ἐφέσου», ὑπὸ χρονολογίαν: ,αωλαφ, Ἰανουαρίου θᾳ.

26 (φ. 4β) Ἀδήλου ἀρχιερέως [Κυζίκου; Σμύρνης ἴσως εἶτα] ἐπιστολὴ πρὸς ἄδηλον ἀρχιερέα ὑπὸ χρονολογίαν: τῇ κᾳ Δεκεμβρίου ,αωλφ.

27 (φ. 5α) Ἐπιστολὴ ἀδήλου πρὸς ἄδηλον, ἴσως Σμύρνης, ἀρχιερέα, ὑπὸ χρονολογίαν: ,αωκθφ, ἀπριλλίου ιηᾳ.

28 (φ. 5β) Ἐπιστολὴ ἀχρόνιστος ἀδήλου πρὸς ἄδηλον [Σμύρνης;] ἀρχιερέα.

29 (φ. 6α) «Ἀντιγραφὴ τοῦ γράμματος τοῦ ἁγίου Ἐφέσου».
Ὁ Ἐφέσου γράφει πρὸς ἄδηλον [Σμύρνης;] ἀρχιερέα, ἀναγγέλλων ἅμα τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ ἀπὸ Καισαρείας εἰς τὸν θρόνον Ἐφέσου.

30 (φ. 6β) «Δευτέρα ἀντιγραφὴ τοῦ γράμματος τοῦ Ἁγίου Ἐφέσου». Ἑτέρα ἐπιστολὴ τοῦ Ἐφέσου πρὸς ἄδηλον [Σμύρνης;] ἀρχιερέα.

31 (φ. 7α) «Ἡ εὐδαιμονία διωκομένη», στίχοι:
Ἀρχ. : Ὅλ' εὐδαιμονίαν θέλουν, καὶ ἀείποτε θηρεύουν
. . . .
Τελ. : Μόλις εἰς τὰ μέσα φθάνει, καὶ παλινδρομεῖ τὴν χάνει·
εἶναι πάθος σφαλερόν. : —

32 (φ. 7α) «Ἀντίρρησις ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας», στίχοι.
Ἀρχ. : Ἕνας τὴν εὐδαιμονίαν εἶπε πρᾶγμα σφαλερόν,
. . . .
Τελ. : μὲ προαίρεσιν γενναίαν ἐκ φρονήματος ὀρθοῦ : —

33 (φ. 7β) [Ἐπιστολὴ Κωνσταντίνου Μ. Κούμα πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ φιλολογικοῦ Γυμνασίου Σμύρνης].
Ἀρχ. : Ἡ ἀγαθή σας αὕτη διάθεσις, πανέντιμοι ἐπίτροποι, ἐκτείνεται εἰς ὅλα τὰ τέκνα τῶν συμπολιτῶν σας, καὶ ὅλων τῶν ὁμογενῶν Σας, καὶ ἑπομένως . . .
Τελ: . . . καυχωμένη ὅτι ὑπῆρξε πατρὶς τοῦ ἀθανάτου καὶ κοσμοπεριβοήτου Ὁμήρου· γένοιτο, γένοιτο. Ἐν Βιέννῃ: 18 : Ἰουνίου 1832 : Κ.Μ.Κ. · : =
[* Πρβλ. Ν. Βέη, Ἐπιστολαὶ Κωνσταντίνου Κούμα καὶ Ἀδαμαντίου Κοραῆ σχετικαὶ πρὸς τὴν Σμύρνην, «Μικρασιατικὰ Χρονικά», τ. 2(1939), σ. 5–7].

34 (φ. 9α) «Εἴδησις πρὸς τοὺς ἄνδρας νεωτάτη», στίχοι.
Ἀρχ. : Νέος Ἑωσφόρος τρέχει, εἰς τὸν Κόσμον θηλυκός,
. . . .
Τελ. : γυναικῶν τὴν ἀνταρσίαν, νὰ παιδεύῃ αὐστηρῶς : —

35 (φ. 9α) «Ὁ ἀδικούμενος καὶ ἡ Δικαιοσύνη. Ἐνύπνιον». Στίχοι.
Ἄρχ. : Ἀδικούμενος : Χθὲς τὸ βράδυ εἰς τὸν ὕπνον, ἔβλεπα ὅτι λαλῶ,
. . . .
Τελ. : Ἐγερθεὶς ἐγὼ τοῦ ὕπνου, ἔχ' ἀκλόνητον καρδιάν.

36 (φ. 10α) «Ἐπιστολὴ Κοραῆ».
Ἄρχ. : Παρηγοροῦν τὰς ὀδύνας τοῦ γηρατείου μου ὅσα μὲ ἱστορεῖς περὶ τῆς προόδου παιδείας . . .
Τελ. : . . . Ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. Σᾶς εὔχομαι ἀπὸ ψυχῆς ὅλας ταύτας τὰς εὐλογίας.
[* Πρβλ. Ν. Βέη, ἔνθ' ἀνωτ., σ. 7–8].

37 (φ. 11β) «Λόγος ἐκφωνηθεὶς παρὰ τοῦ ἱεροκήρυκος [Καστόρχη; Ἀνδρούσης;] πρὸς τὸν πρῶτον βασιλέα τῆς Ἑλλάδος Ὄθωνα : 25 : Ἰανουαρίου : 1833».
Ἄρχ. : Γένοιτο Κύριε ὁ Θεὸς εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοί . . . Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ πρὸς Θεὸν δοξολογία τῆς βασιλίσσης Σαβᾶ ὑπὲρ τοῦ Σολομῶντος. Τοιαύτη εἶναι, Μεγαλειότατε, καὶ σήμερον ἡ χαριστήριος εὐχὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς Μεγαλειότητος . . .
Τελ. : . . . Θεέ, βασιλεῦ, ὕψιστε κηδεμὼν τῆς Ἑλλάδος . . . Ὅτι σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ὅλων, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ . . . Ἀμήν.
Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, φ. 12β, ἀναγινώσκομεν : «Μετὰ ταῦτα ἐψάλη ὁ πολυχρονισμός· Πολυχρόνιον ποιήσαι Κύριε ὁ θεὸς τὸν θεοσεβέστατον καὶ φιλόχριστον ἡμῶν Βασιλέα Ὄθωνα τὸν Πρῶτον, Κύριε φύλαττε εἰς πολλὰ ἔτη (τρίς)».

38 (φ. 13α) Προκήρυξις Ὄθωνος τοῦ πρώτου Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος ἅμα τῇ ἀναρρήσει αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον.
Ἄρχ. : Ἕλληνες. Προσκεκλημένος ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἐνδόξων . . .
Τελ. : . . . δὲν ἀπεσβέσθησαν ἀπὸ τὰς καρδίας των : . . . Ἡ ἀντιβασιλεία : Ὁ Κόμης Αρμα(ε;)σπέργ, Βαουρέρ, Εἴδεκ. : —
[* Πρβλ. Γκίνη–Μέξα, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία, ἀριθ. 2294].

39 (φ. 14β) «Ἀφορισμός».

40 (φ. 15α) «Εὐχὴ» ὑπὲρ τοῦ φυλάξαντος « . . . ἀπαράβατα, καὶ ἀδιάσειστα τῇ κοινῇ ψήφῳ νενομοθετημένα . . .».

41 (φ. 15β) Ἐπιστολὴ ἀχρόνιστος ἀδήλου [Σμύρνης;] ἀρχιερέως, ἀδήλῳ πατριάρχῃ νεωστὶ ἀναρρηθέντι.

42 (φ. 17α) Ἀνεπίγραφον [Λόγος ἐπιμνημόσυνος περὶ φιλογενείας].
Ἐξεφωνήθη, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν λεγομένων ἐν φ. 22α–β καὶ ἀλλαχοῦ ἔτι, ἔν τινι πόλει τῆς Ρωσσίας.
Ἄρχ. : Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἰωάνν. ΙΕ, 17 : — Τοῦ ἀειμνήστου καὶ φιλογενεστάτου Δημητρίου τὸ μνημόσυνον ἐπιτελοῦντες σήμερον, δίκαιον εἶναι καὶ πρέπον νὰ διαλεχθῶμεν περὶ φιλογενείας . . .
Ἐλλιπές, ἀποσπασθέντος μεταξὺ τῶν φ. 22 καὶ 23 ἑνὸς φύλλου. Κολοβόν.
Τελ. : . . . Ναί, ἀγαπητοί, πιστοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ τοῦ ἀρνίου στρατιῶται . . .

43 (φ. 26α) «Σημειώματά τινα», ἐν οἷς καί τινες ἐπιστολαὶ ἀδήλων πρὸς ἀδήλους. Μία ἐξ αὐτῶν, φ. 27β–28β, ἀπευθύνεται προδήλως πρὸς ἀρχιερέα, φέρουσα ὑπογεγραμμένα τἀρχικὰ Β : Ι :, ἑτέρα, φ. 28β, πρὸς πατριάρχην [ἴσως τοῦ Σμύρνης].

44 (φ. 31α) «Τύπος ἀπολυτηρίου».
"Αρχ. : 'Επειδὴ ὁ πανοσιολογιώτατος ἱεροδιάκονος (ὁ δεῖνας) ἀπὸ χωρίον Ζαβλάνια ἐκ τῆς ἐπαρχίας τοῦ 'Αγίου Τρίκκης χρηματίσας πρὸς ἡμᾶς . . .

45 (φ. 32β) Μέθοδοι πρὸς εὕρεσιν τῶν διαφόρων τοῦ πασχαλίου μερῶν.

46 (φ. 33β) «Τῶν μηνῶν αἱ ἐπακταί».

47 (φ. 36α) 'Επιστολὴ [Παναρέτου Πωγωνιανῆς] ἀδήλῳ.
'Εκ Βουκουρεστίου, ὑπὸ χρονολογίαν ,αωμςῳ, 8βρίου ΙΔη. 'Εν αὐτῇ ὁ ἐπιστέλλων ὑποδεικνύει τὴν 'Αδριανούπολιν ὡς προτιμητέαν αὐτῷ ἐπαρχίαν, ὅπως μετατεθῇ εἰς ταύτην, δηλῶν δ' ἅμα ὅτι « . . . Εἰς . . . τὴν Βελλᾶν νὰ ἐπιστρέψω δυσκολεύομαι ὡσὰν ὁποῦ ὅσον καιρὸν διέτριψα ἐκεῖ, οὐδὲν καλὸν εἶδον, ἀλλὰ μῖσος καὶ ἀποστροφὴν ὡς τόπον βάρβαρος . . .».

48 (φ. 36α) 'Επιστολὴ ἀχρόνιστος Π. Ι. Παναγιώτη Δήμου.

49 (φ. 36β) 'Επιστολὴ Π. Ι. ἀδήλῳ.
'Υπὸ χρονολογίαν 1846, Νοεμβρίου : 29 : . 'Εν αὐτῇ μνημονεύεται κατ' ἐπανάληψιν μὲν ὁ Παναγιώτης Δήμου, ἔτι δὲ ὁ [ἐν Βουκουρεστίῳ ;] ἀνταποκριτὴς τούτου Κωνσταντῖνος Δόκος.

50 (φ. 37β) 'Επιστολὴ Π. Ι. ἀδήλῳ ἀρχιερεῖ [Παναρέτῳ Πωγωνιανῆς ;]. 'Υπὸ χρονολογίαν : ,αωμζῳ, Μαΐου ιη. — 'Εν αὐτῇ καὶ δὴ ἐν ὑστερογράφῳ μνημονεύεται : «Αὐθεντικὴ διαταγή . . . διὰ τὸ μοναστήριον ἁγίου Γεωργίου ὅπερ ἐκάη τῶν 'Αγιοταφιτῶν [ἐν Βουκουρεστίῳ ;] νὰ μὴν ἐπιδιορθωθῇ, πλέον ὡς ἦν, ἀλλὰ νὰ μένῃ πιάτζα».

51 (φ. 38α) 'Επιστολὴ [Παναρέτου Πωγωνιανῆς ;] «Τῷ Γερ[οντι ; – ασίμῳ ;] 'Ηρακλείας : 1848 : Μαρτίου : 27 :».
'Εν φ. 16β, 34β, κατ' ἐπανάληψιν αἱ μονοκονδυλιαί : † ὁ *Πωγωνιανῆς Πανάρετος*. 'Εν φ. 30α : *1859* | *Στυλιανὸς Κοσμίδης ἐκ χώραν* | *τῶν Γανοχώρων ἐλθὼν εἰς Βλαχείαν*. Τοῦ αὐτοῦ ἡ ὑπογραφὴ καὶ ἐν φ. 31β. 'Εν φ. 32α : «Τὰ παιδιὰ Βλαχόπουλα . . .». 'Εν φ. 34α σημείωμα, ἐν ᾧ μνημονεύεται τὸ χωρίον *Γράλιστον* καὶ ἐκκλησία αὐτοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς 'Αγίας Παρασκευῆς. 'Εν φ. 34β ὁμολογία Γαβριὴλ ἱεροδιακόνου ὅτι ἔλαβεν εἰς δάνειον 300 γρόσια παρὰ τοῦ Γρηγορίου Σπυριδώνου, προσυπογραφομένων ὡς μαρτύρων τοῦ Στυλιανοῦ Κοσμίδου καὶ Στεφάνου ἱεροδιακόνου. Αὐτόθι, φ. 34β, μονοκονδυλιά : *"Ανθιμος ἱερομόναχος*. 'Εν φ. 35α σημειώματα ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1847 μέχρι 8 Μαΐου 1848 διαφόρων, πρὸς οὓς ἐπιστέλλει πιθανώτατα ὁ Πωγωνιανῆς Πανάρετος. 'Εν αὐτοῖς μνημονεύονται γέροντες [= ἀρχιερεῖς] 'Εφέσου, Κυζίκου, Νικομηδείας, 'Ηρακλείας, καὶ Οὐγγροβλαχίας, ὁ Π[αναγιώτης] Δήμου, ὁ Μ. Κρίκης καὶ ὁ ἄρχων Κομίσος. Φ. 39β μαγειρικὰ καὶ ἄλλα σκεύη πιθανῶς τοῦ Πωγωνιανῆς Παναρέτου. 'Εν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πλὴν ἄλλων ἡ μονοκονδυλιά : *ὁ ἀρχιδιάκονος Γαβριήλ·* καὶ ἡ ὑπογραφή : *ευθύμιος κωνςαντίνου υἱὸς τοῦ θανάση* | *Κανοῦτα*.

Στάχωσις νέα ἐξηρθρωμένη. — "Ανευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

411

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,16 × 0,22   Αἰὼν XVI   Φύλλα 48

[Θηκαρᾶ ὕμνοι καὶ εὐχαί].

'Ανεπίγραφον. Πολλαχοῦ ἐπιγραφαὶ καὶ κεφαλαῖα γράμματα, ἅτινα προὔκειτο νὰ φιλοτεχνηθῶσι δι' ἐρυθροῦ, ἐλλείπουσιν. 'Ο κῶδιξ τἆλλα γέγραπται ἐπιμελῶς. Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ τῶν φ. μέρους 0,085 × 0,125.

Κῶδιξ κολοβὸς καὶ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

412

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,10 × 0,145   Αἰὼν XVII (I ;)   Φύλλα 37

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

'Εν φ. 35α :

* ἤτοι : *πορφύριος ἔγραψ(εν) ἀρετ(ῆς) γυμνὸς πά(σης) : —*
ἤ τοι δ' ἂν σφαλερὸν εὕρηται, διὰ τὸν κ(ύριο)ν σύγ|
γνωται, κ(αὶ) ουχ ἄλο τὶ :

'Εν τέλει, φ. 36β–37β, διάφορα ὀνόματα ἀναγινωσκόμενα ἐν τῇ προθέσει. 'Εν φ. 5β ἐν ἐκφωνήσει ἀναγινώσκομεν : «. . . τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν 'Αθανασίου καὶ 'Ιωάσαφ . . .», ἐξ οὗ συνάγω ὅτι πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τῇ μονῇ Μετεώρου ἐγράφη ὁ κῶδιξ.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη. — Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

413

Χάρτης στιλπνὸς   Διαστ. 0,135 × 0,195   Αἰὼν XVIII   Φύλλα 17

Εὐχαὶ διάφοροι ἰδίως τῆς λειτουργίας.

'Ακέφαλον· φύλλα τινὰ ἴσως ἐγράφησαν κατὰ τὸν XIX αἰῶνα. 'Εν φ. 17β *Κωσμᾶς ἱερομόναχος . . .* καὶ κατωτέρω : *Χαραλάμπις οἱέρομ(όναχος)* (Πιθανῶς κτήτορες τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XIX αἰῶνα).

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

414

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,13 × 0,184   Αἰὼν XVII   Φύλλα 56

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον.

Ἀρχ. : ... [ἀγγε]λικὸν σχῆμα φορέσαντες, ὅπως ἐν Χριστῷ διακονίας φυλάσσοντες· εἶδε καὶ πάντας τοὺς ἁγίους χαίροντας· εἶδε καὶ πάντας τοὺς κολαζομένους ἐν τῇ γῇ· καὶ μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι ὁποῦ ἀκούσι [*sic] τὴν θείαν γραφήν ...
Τελ. : ... καὶ θέλει ἔσται εὐλογημένος εἰς τοὺς αἰῶνας· καὶ ὅσοι τὴν ἀκούσι μετ' εὐλαβείας δὲν θέλουν καταισχυνθῇ· μόνον θέλουν εὕρειν χάριν καὶ ἄφεσιν καὶ συγχώρησιν ἁμαρτιῶν ἐν Χριστῷ τῷ κυρίῳ, ᾧ πρέπει ... ἀμήν.

2 (φ. 4β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγος ψυχωφελὴς περὶ τῆς ἁγίας Κυριακῆς». — Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Ἀρχ. : Ἀκούσατε πάντες εὐλογημένοι Χριστιανοὶ τί λέγει ὁ προφήτης Δαβίδ ...

3 (φ. 12α) «Διήγησις πάνυ ὠφέλιμος καὶ κατανυκτικὸς εἰς πᾶσα ἄνθρωπον [ν]ὰ ἀκούσῃ».

Ἀρχ. : Πορευόμενος, ἤγουν περιπατῶν ⟨τῶν⟩ τὰς ἐρήμων ὁδούς, εἷς γέρων ἁγιώτατος, περιπατῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἠκολούθησεν αὐτῷ ἄγγελος ἄγγελος [sic] κυρίου καὶ λέγει αὐτῷ εὐλόγησον πάτερ ἅγιε ...

4 (φ. 26β) Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου «λόγος περὶ μετανοίας». Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Ἀρχ. : Ἁμαρτωλὸς εἶμαι καὶ πῶς νὰ ἔλθω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τότε κάμνει χρείαν νὰ ...

5 (φ. 32α) «Εὐχὴ τὴν ὁποίαν λέγει ὁ Χριστιανὸς πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν Χριστόν».

Ἀρχ. : Κύριε μὴ ὑστερήσῃς ἡμᾶς τῶν ἐπουρανίων σου ἀγαθῶν καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ...

6 (φ. 33α) Ἀναστασίου Ἀντιοχείας «Περὶ ἀπὸ ποίας ἡλικίας κρίνονται σιμὰ εἰς τὸν Θεὸν τὰ ἁμαρτήματα τοῦ ἀνθρώπου».

7 (φ. 33β) «Περὶ ἀπὸ ποία ὥρα τῆς νυκτὸς ἀρχίζει μέρα».

8 (φ. 33β) «Περὶ τῆς Λαμπρῆς ἕως ποῦ ἀναβαίνει καὶ καταβαίνει».

9 (φ. 34α) «Περὶ τῆς νηστείας τῶν ἁγίων ἀποστόλων πόσαι ἡμέραι εἶναι».

10 (φ. 34α) «Περὶ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ πόσαι ἡμέραι εἰσὶν καὶ πόσοι μῆνες».

11 (φ. 34β) «Περὶ ποίαν εὐχὴν καὶ λόγον τῆς Ἁγίας γραφῆς φοβοῦνται οἱ δαίμονες».

12 (φ. 35β) «Περὶ τῆς ... Θεοτόκου πό[σους] χρόνους ἔζησεν ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον».

13 (φ. 36α) «Περὶ τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα ὁποῦ ἔχομεν, ποῖος τὰ ἔκαμεν καὶ ποῖος τὰ ηὗρε καὶ πόσα εἶναι τὰ γράμματα τῶν Ἑβραίων».
Τὰ ὑπ' ἀριθ. 6–13 ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

14 (φ. 37α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγος περὶ τῶν ἐγκλημάτων τῶν ἱερωμένων». — Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Ἀρχ. : Ἀκούσατε ἱερεῖς Κυρίου, διάκονοι καὶ ἀναγνῶσται καὶ ἐσεῖς ὁποῦ ἔχετε ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν εἰς τὸν κοινὸν λαόν ...

15 (φ. 44β) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν πατριάρχου Ἀβραάμ, περὶ τῆς ἁγίας αὐτοῦ κοιμήσεως...» [ἀπόκρυφον ;].

Ἀρχ.: Ἔζησεν ὁ μακάριος καὶ δικαιώτατος Ἀβραὰμ τὸ μέτρον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη ἐνενήκοντα ἐννέα, πάντα τὰ τέλη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ζήσας ἐν ἡσυχίᾳ καὶ πραότητι...
Κολοβός. Τελ.: ... ὁ θεὸς ὁ εἰσαγαγών σε εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ εὐλόγησέ σε ὑπὲρ τὴν ἅ...
Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος, διεφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ ἐνιαχοῦ ρυπαρός.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

415

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,11 × 0,16 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 16

1 (φ. 1α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸν τελώνην καὶ Φαρισαῖον.

2 (φ. 11α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸν ἄσωτον υἱόν.

Κολοβός. — Τελ.: ἐν ψυχῇ βαστάζω τὸ φοβερὸν δικαστήριον· ἐν τῷ συνειδότι προσφέ...
Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,06 × 0,11 συνήθως.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

416

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,204 × 0,287 — Αἰὼν XVIII — Φύλλα 67

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων θεοτόκια κατ' ἦχον, στιχηρὰ εἰς μνήμας, ἠχήματα κλ.

Μνημονεύονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι:

α' Ξένος ὁ Κορώνης (φ. 1α, 3β, 9β, 13α, 24β, 25α, 25β, 30α, 30β).
β' Χρυσάφης ὁ νέος (φ. 1β, 5α, 18β, 19α, 20α, 26β, 43α, 44α, 44β, 58α, 63α).
γ' Ἰωάννης Λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (2α, 3α, 17α, 23β, 25β, 36α, 41β, 49α, 64β).
δ' Μανουὴλ ὁ Χρυσάφης (φ. 2β, 8β, 9α, 10α, 11α, 11β, 15α, 16β, 24α, 31β, 32α, 34α, 36β, 39β, 40β, 41α, 49β, 50β, 51α).
ε' Φωκᾶς Λαμπαδάριος (φ. 4α).
ς' Κλήμης ἱερομόναχος (φ. 5α).
ζ' Μιχαὴλ ἱερεὺς ὁ Χῖος (φ. 66α).
η' Μπαλάσιος ἱερεὺς καὶ νομοφύλαξ (φ. 7α, 7β, 8α, 10β, 13β, 14α, 28β, 29β, 34β, 35α, 38α, 39α, 46α, 47α, 47α, 47β).
θ' Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς (φ. 12β, 17β).
ι' Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 14β, 32β, 33α, 35β).
ια' Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ Ἀγχιάλου (φ. 15β).
ιβ' Γεώργιος ὁ Ραιδεστινὸς (φ. 18α, 57α).
ιγ' Γερμανὸς Νέων Πατρῶν (φ. 20β, 22β, 27α, 27β, 37β, 45α, 59α, 62α).
ιδ' Θεόδωρος Γλαβᾶς (φ. 30β).
ιε' Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς (φ. 31α).

ις' Ἰωάσαφ ὁ νέος Κουκουζέλης (φ. 42α).
ιζ' Μανουὴλ μαΐστωρ ὁ Ἀργυρόπουλος (φ. 42β).
ιη' Πράσινος (φ. 49α).
ιθ' Γαβριὴλ ἱερομόναχος (φ. 50α).
κ' Θεοφάνης πατριάρχης ὁ Καρίκης (φ. 50α, 56α, 56β, 60α).
κα' Γρηγόριος Μπούνης ὁ Ἀλυάτης (φ. 51β, 52α).
κβ' Ἀρσένιος ἱερομόναχος ὁ μικρὸς (φ. 53α, 53β, 54β, 55α).
κγ' Χουρμούζης ἱερεὺς (φ. 60β, 62β).
κδ' Παναγιώτης Χαλάτζογλους πρωτοψάλτης τῆς Μ. Ἐκκλησίας (φ. 61β).

Ἐν φ. 54β μέλος κὺρ Ἀρσενίου ἱερομονάχου τοῦ μικροῦ «... ὀνομαζόμενον σύριγξ». Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,135 × 0,21. Ἐν τοῖς παραφύλλοις τοῖς ἐπικεκολλημένοις ἐπὶ τῶν πινακίδων διάφορα σημειώματα οἰκογενειακὰ καὶ ἄλλα κτήτορός τινος τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα. Ἐν τούτοις: *ἔλαβα ἐκ τὰ μαθηματικὰ τοῦ ςηχηραρίου γρό 4 — ὅταν ἔβαλα τον γεώργάκι ἡς το ψαλτήρη : γ :· ⟨γρο⟩ 3L̄ [= 3,$^{1}/_{2}$] — ... ἐκ των παπὰ κ[α]λ[ι]ν[ι]κ[ον] τῆς εὐβίας ἔλαβα ...*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀποτετελεσμένων διὰ συγκολλήσεως χειρογράφων καὶ ἄλλων ἀγράφων φύλλων. Τὸ ἐξωτερικὸν ἐπικάλυμμα τῶν πινακίδων τούτων εἶναι λεπτὴ χειρόγραφος περγαμηνή, τοῦ μεγαλογραμμάτου ρυθμοῦ, τοῦ VIII–IX αἰῶνος. Πλὴν δ' ὅμως ἡ γραφὴ τῆς περγαμηνῆς αὐτῆς εἶναι λίαν ἐφθαρμένη.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

417

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,147 × 0,224 Αἰὼν XV Φύλλα 54

Μηναῖον Μαρτίου

περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια.
Κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπής, κολοβὸς καὶ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος.
Διασῴζει τῆς σταχώσεως μόνον τὴν πρὸς τὴν ἀρχὴν πινακίδα.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

418

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,10 × 0,152 Αἰὼν XVII Φύλλα 199

«...Ὡρολόγιον περιέχον ἅπασαν ἀκολουθίαν».

Ἐν φ. 2α, ἔνθα ἡ ἀνωτέρω ἐπιγραφή, ὑπὲρ ἁπλοῦν ἐπίτιτλον :

Ι(ησο)ῦ προηγοῦ τῶν ἐμῶν πονημάτ(ων).

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,07 × 0,106. Ὁ κῶδιξ μέχρι τινὸς ἔχει σελίδωσιν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἄτακτον. Τὸ φ. 1 ἐν μέρει σῴζεται. Ἐν φ. 1β σημείωμα διὰ μολυβδίδος ὅτι ὁ κῶδιξ «Μετη-

νέχθη ἐκ τοῦ ἐρειπωμένου μονυδρίου τῆς Ὑπαπαντῆς εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Μετεώρου. Τῇ 27 Ἀπριλίου 1909».

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

419

Χάρτης στιλπνὸς   Διαστ. 0,12 × 0,17   Αἰὼν XVI   Φύλλα 22

Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου

ἐν ᾗ καὶ ὁ καλούμενος ἐπιτάφιος θρῆνος. Ἐν τέλει, φ. 22α, ἐρυθρόγραφον : *,ζλ' : μαΐω ζη'* [*7030 = 1522].

Περιβάλλεται ὑπὸ περγαμηνῆς ἐκ κώδικος τοῦ XI αἰῶνος, κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένης, ἐν ᾗ παρετήρησα *μὲν* διπλοτονούμενον. Τὸ κείμενον τῆς περγαμηνῆς ταύτης φαίνεταί μοι χρυσοστομικόν.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

420

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

421

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,302 × 0,33   Αἰὼν XVIII

Κῶδιξ τῆς ἁγίας προθέσεως τῆς μονῆς Μετεώρου.

Ἐν αὐτῷ ἀναγραφὴ καὶ σημειώματα καὶ τοῦ XVIII καὶ XIX αἰῶνος. Πλούσιον ταμεῖον ἐπωνυμιῶν, βαπτιστικῶν ὀνομάτων κλ. Τὸ χειρόγραφον ἐν ἰδίᾳ ξυλίνῃ θήκῃ, ἀποληγούσῃ εἰς ἀέτωμα, ἐν ᾧ ἐπὶ βάθους χρυσοῦ τὸ ἱερὸν τριμόρφιον, ἤγουν ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου, ὡς ἀρχιερεύς, καὶ ἐκ δεξιῶν μὲν ἡ Θεοτόκος, ἐξ ἀριστερῶν δὲ ὁ Πρόδρομος, ὄρθιοι καὶ λιτανεύοντες. Παρὰ τὴν Θεοτόκον ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος καὶ παρὰ τὸν Πρόδρομον ὁ Μέγας Βασίλειος. Οὗτοι παρίστανται μέχρις ὀσφύος καὶ δὴ κρατοῦντες ἀνεπτυγμένα εἰλητὰ τῇ δεξιᾷ χειρί.

Ἄνευ ἀριθμοῦ τινος παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

422

Χάρτης   Διαστ. 0,222 × 0,297   Αἰὼν XVI   Φύλλα 265

Παρακλητική.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 136α ἀναγινώσκομεν : *τα ἐγράψαμεν ὄπισθ(εν)· ἐδῶ ἐνίοτρὄπ(ως)*. Ἐν δὲ τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 143β ὁ βιβλιογράφος ἐσημείωσε : *«ὄπισθ(εν) φυλλάδιον ις ὁ ἑσπερινὸς ἦλθεν ἐκεῖ»*

Ἐν τέλει «Ἐξαποστειλάρια ἑωθινὰ τὰ ἕνδεκα μετὰ τῶν ἰδιομέλων : ποίημα κὺρ Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως». Μεθ' ὃ τάδε :

* ἤτοι : *Ἐτελειώθ(η) τὸ παρ(ὸν) βιβλῖον | δια χειρὸς κἀμοῦ νϊκολ(άου) τοῦ σκλη|ροῦ· (καὶ) οι ἀναγϊνώσκοντες εὐ|χέσθαι (καὶ) μὴ καταράσθε δὶα τ(ὸν) | κ(ύριο)ν ὅτϊ χωρϊκὸς ἠμὶ ἀπἀσῆς | γραφῆς* † †

Μετὰ ταῦτα ἐν : *Μ[ηνι]* καὶ πλέον οὐδὲν ἀναγνώσιμον ἔκ τινων ἰχναρίων. Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ ἐλλιπής, ἐν τέλει καὶ ῥυπαρός. Γέγραπται δὲ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,07 × 0,222 περίπου. Τινὰ τῶν ἐπιτίτλων καὶ τῶν ἐρυθρογράφων ἀρχικῶν γραμμάτων εἶναι διάκοσμα ἀπερίττως.

Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἀπεσπάσθησαν. — Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

423

Περγαμηνὴ   Διαστ. 1,33 × 0,21   Αἰὼν XII   Εἰλητὸν

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

Ἀκέφαλος καὶ κολοβή. — Ἐν ἐνειλήματι, οὗ τὰ σῳζόμενα τεμάχη εἶναι δύο, συνερραμμένα καὶ συγκεκολλημένα, περιελισσόμενα δὲ περὶ δρύϊνον μεσαῖον κοντόν. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει ὕψος 0,004 κατὰ μέσον ὅρον. Τὰ κεφαλαιώματα καί τινες ἐκφωνήσεις ἐπικεχρισμέναι διὰ κιρροῦ χρώματος. Ἐν ταῖς ᾤαις βαπτιστικὰ ὀνόματα, ὧν μνήσθητι Κύριος ὁ Θεός.

Ἄνευ ἀριθμοῦ τινος παλαιᾶς κατατάξεως.

424

Περγαμηνὴ   Διαστ. 3,95 × 0,22   Αἰὼν XII   Εἰλητὸν

«Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου . . .».

Ἐν εἰλητερίῳ, οὗ τὰ τεμάχη εἶναι ἑπτά, συγκεκολλημένα πρὸς ἄλληλα. Γραφὴ λίαν ἐπιμελής. Ἡ ἐπιγραφὴ διὰ κεφαλαίων συμπλεκομένων γραμμάτων

κιρρᾶς γραφῆς. Πολλαχοῦ ἐρυθρόγραφα κεφαλαῖα γράμματα διάκοσμα. Τῶν γραμμάτων τὸ σῶμα ἔχει συνήθως ὕψος 0,005 περίπου. Συχνότατα τὰ παρασελίδια σημειώματα (μεταγενεστέρας γραφῆς, διὰ ζωηροῦ μέλανος, τοῦ XVI-XVII αἰῶνος), ὧν τινα ἀναφέρουσιν ὀνόματα πρὸς μνημόνευσιν ἐν ταῖς παρρησίαις ἢ ταῖς προθέσεσι. Ὁ κοντός, περὶ ὃν ἑλίσσεται τὸ χειρόγραφον, εἶναι ξύλινος καὶ σῴζεται καλῶς. —

425

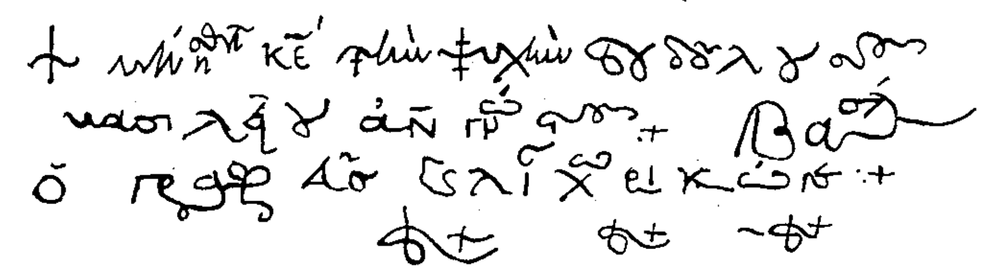
Περγαμηνή	Διαστ. 1,14 × 0,215	Αἰὼν XII	Εἱλητὸν

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργίας τὸ τέλος. Ἐκ δύο τεμαχίων.
Ἀπετέλει ἓν μετὰ τοῦ 434.

426

Περγαμηνή	Διαστ. 2,71 × 0,235	Αἰὼν XIII	Εἱλητὸν

Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία
ἐν ἐξειλήματι ἐκ τεσσάρων συνερραμμένων τεμαχῶν, περιελιττομένων περὶ δρύϊνον κοντόν. Ἐν τέλει τάδε :

* ἤτοι : † *μνήσθητ(ι) κ(ύρι)ε τὴν ψυχὴν του δουλου σου* | *βασιλεῖου ἀν(α)γνώςου*· † *Βασίλ(ειος)* | *ὁ γραφεῦσ (καὶ) λι(αν) χωρικώς* : † ¦ † † †

Μεθ' ὃ ἕπεται ἡ εὐχή : Ὁ θυσίαν αἰνέσεως καὶ λατρείαν εὐάρεστον . . . Τὸ ὄνομα τοῦ βιβλιογράφου ἀναγινώσκομεν καὶ ἐν τῷ κειμένῳ τῆς ἐκφωνήσεως : *μνήσθητ κ(ύρι)ε τὴν ψυχὴν τοῦ δοῦλουσου* | *βασιλεῖου ἀναγνώςου* : † μεθ' ὃ ἕπονται καὶ ἄλλα τινὰ ὀνόματα διεξεσμένα.
Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,002.
Τὸ κεφαλαίωμα διὰ διαφόρων μελάνων ἐξειργασμένον ἐν ἐπιτίτλῳ τεχνικῷ. Πολλὰ δὲ τῶν ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων πολύχρωμα καὶ κομψά. Πολλαχοῦ παρασελίδια σημειώματα μεταγενεστέρων χρόνων. Ἱκανὸν μέρος τοῦ νώτου ἄγραφον.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

427

Περγαμηνὴ Διαστ. 4,52 × 0,253 Αἰὼν XII Εἱλητὸν

[Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου λειτουργία].

Ἐν ἐνειλήματι ἀποτελουμένῳ ἐξ ἑπτὰ τεμαχῶν συγκεκολλημένων καὶ συνερραμμένων, περιελιττομένων δὲ περὶ δρύϊνον κοντόν. Ἀκέφαλος ἴσως κατὰ ἓν μόνον τέμαχος. Ἡ ἐν τέλει «Εὐχὴ λεγομένη, ὄπισθεν τοῦ ἄμβωνος» κολοβή. Γραφὴ ἐπιμελής. Τὸ ὕψος τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων εἶναι συνήθως 0,002. Κεφαλαῖά τινα γράμματα ἐρυθρόγραφα διάκοσμα. Ἐνιαχοῦ μεταπηδήσεις κατὰ τὴν γραφὴν τοῦ κειμένου, προϋπαρχούσης ὀπῆς ἐν τῇ περγαμηνῇ. Ἐν τῷ κειμένῳ τῆς ἐκφωνήσεως : *Μνήσθητι κ(ύρι)ε τοῦ δοῦλουσ σου ἀλεξίου ἀνα|γνώςου· καὶ συγχώρησον αὐτῶ, πᾶν πλη|μέλημα ἑκούσιόν τε (καὶ) ἀκούσιον :* — Οὗτος εἶναι ὁ βιβλιογράφος. Ἐν ταῖς ᾤαις καὶ ἐν τοῖς διαστίχοις μεταγενέστεραι χεῖρες ἔχουσι γράψει διάφορα ὀνόματα, ὧν μνήσθητι ὁ Θεός. Πρὸς τὸ τέλος, πρὸ τῆς ὀπισθαμβώνου εὐχῆς, ἀναγινώσκομεν :

Πρόσαγμα πεπλήρωκα τοῦ φιλουμένου :
Cὺ δ' αὖ λατρευτὰ τῆσ τριφεγγοῦσ λυγχνί(ας) :
Θύτα καθαρὲ καὶ Θ(εο)ῦ παραςάτα :
Εὐχαῖσ ἀμόιβου, τῆσ γραφῆσ τὸν ἐργάτην :
Ὅτᾶν παντελῆσ την ἄκρεφνὴν θυσίαν :
Ὡσσᾶν Διαῦτῆσ, καὶ τύχει σ(ωτη)ρίασ :
Ἀλεξίου λέγω σοι εὐτελεςάτου :
Ἀναγνώςου καὶ χωρικογράφου πάνυ : : — ἀμ(ήν) : —

Ἀλεξίου λέγω σοι εὐτελεςάτου:
Ἀναγνώςου καὶ χωρικογράφου πάνυ : — ἀμήν : —

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

428

Περγαμηνὴ Διαστ. 4,70 × 0,202 Αἰὼν XIII Εἱλητὸν

[Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία]

ἐν ἐξειλήματι ἀκεφάλῳ, οὗ τὰ σῳζόμενα τεμάχη εἶναι ἑπτὰ συνερραμμένα πρὸς ἄλληλα, περιελιττόμενα δὲ περὶ δρύϊνον κοντόν. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει ὕψος συνήθως 0,003.

Τινὰ τῶν ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων ἐρυθρόγραφα διηνθισμένα. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις ὀνόματα, ὧν μνήσθητι ὁ Θεός. Μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τάδε : *Τω του κομνενου | κὰι θέοδορας | κὲ του πατρος | αυτου ρουμπακῆ* (;) *κ(αι) τῆσ μιτροσ | αυτου ἐρινησ* (γραφὴ βάναυσός πως τοῦ XV ἴσως αἰῶνος).

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

429

Περγαμηνή Διαστ. 0,225 × 2,95 Αἰὼν XII Εἰλητὸν

1 [Ἀκολουθία τῆς Πεντηκοστῆς].

α′ εὐχὴ ἐπιμνημόσυνος [1]. Ἀκέφαλος :

Ἄρχ. : ... καὶ βύθιον δράκοντα θεοσόφῳ δελεάματι ἀγκιστρεύσας· καὶ σειραῖς ζόφου δεσμεύσας ἐν ταρτάρῳ· καὶ πυρὶ ἀσβέστῳ ...

β′ Εὐχὴ τοῦ τρισαγίου.

Ἄρχ. : Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰώνιος ...

(Μεθ' ὅ ἕπεται δήλωσις ἐκφωνήσεων).

Εὐχὴ ἀντιφώνου τετάρτη.

Ἄρχ. : Σὸν ὡς ἀληθῶς καὶ μέγα ὄντως μυστήριον δέσποτα τῶν ἁπάντων ποιητά ...

(Μεθ' ἣν ἕπεται ἡ δήλωσις, ὅτι ἐπισυνάπτεται ἡ εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως).

2 [Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος].

Ἄρχ. : ... θυγατέρων τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τὲ καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα τοῦ Κυρίου ...

3 «Εὐχὴ εἰς τὴν λύσιν τῶν στεφάνων».

4 «Εὐχὴ εἰς τὸ αραι στέφανον».

Γέγραπται χειρὶ μεταγενεστέρᾳ τῆς γραψάσης τὸ λοιπὸν εἰλητόν.

5 [Ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ].

Ἀκέφαλον καὶ δὴ ἡ Ζ′ εὐχὴ (Ἄρχ. : Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον ...) καὶ ἡ εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας (Ἄρχ. : Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν· ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς, ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων ...).

Ἐν ἐνειλήματι, οὗ τὰ σῳζόμενα τεμάχη εἶναι πέντε, συγκεκολλημένα καὶ συνερραμμένα, περιελιττόμενα περὶ ξύλινον μεσαῖον κόντον. Γραφὴ ἐπιμελής. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει κατὰ μέσον ὅρον ὕψος 0,004. Ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ παρασελίδια σημειώματα μεταγενεστέρας χειρός.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς τινος κατατάξεως.

* * *

Ἐκδίδονται ἐνταῦθα τὰ ὑπ' ἀριθ. 2, 3 καὶ 4 κείμενα.

Γέγραπται ἡ ἀκολουθία λίαν ἐπιμελῶς καὶ φιλοκάλως, ἄνευ σχεδὸν ἀνορθογραφιῶν. Ὑπογεγραμμένη δὲν ἀπαντᾷ. Ἀντέγραψα ταύτην tale quale. Μόνον ὁσάκις τὰ πνεύματα καὶ οἱ τόνοι ὑπάρχουσιν ἐν διφθόγγοις ἐν τῷ πρώτῳ φωνήεντι, ἔθηκα αὐτὰ εἰς τὸ δεύτερον.

Ἡ εὐχὴ εἰς τὸ *ἆραι στέφανον* γέγραπται ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός, (ἴσως τοῦ XV αἰῶνος), τὰ δὲ ἐπακολουθοῦντα τυπικὰ φαίνονται γεγραμμένα ὑπὸ τρίτης χειρὸς (ἴσως καὶ ταῦτα κατὰ τὸν XV αἰῶνα).

Γέγραπται δὲ ἡ ἀκολουθία ἐπὶ τοῦ ὄπισθεν μέρους τοῦ εἰλητοῦ. Ἄρχεται δὲ ἐκ τοῦ ἄκρου, ἐξ οὗ ἀναπτύσσεται τὸ εἰλητόν.

(Ἀκέφαλον) ....

1 *θυγατέρων τοῦ Κ(υρίο)υ δ(εηθῶμεν)* |

Ὑπ(ὲρ) τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τὲ | *καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς* | *σ(ωτη)ρίαν αἰτήματα τοῦ Κ(υρίο)υ :* |

---

1. Ἐν ταύτῃ τά : ἐν τόπῳ φωτεινῷ ἐν τόπῳ χλοερῷ ἔνθα ἀπέδρα ...

5 *Τῆς παναγίας ἀχράντου : | ὧν λεγομέ(νων), ὁ ἀρχιερε(ὺς) ἐπεύχετ(αι) : | Ο Θεὸς ὁ ἅγιος· ὁ πλάσας τὸν | ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς | αὐτοῦ*
10–11 *ἀνοικοδομήσας | γυναῖκα· καὶ συζεύξας | αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτὸν | . . . . .*
21 *. . . σύζευξον αὐ|τοὺς ἐν ὁμοφροσύνῃ· ςε|φάνωσον αὐτοὺς ἐν ἀγάπῃ· | ἕνωσον αὐτοὺς εἰς σάρκα | μίαν· χάρισαι αὐτοῖς καρ|πὸν κοιλίας αὐτῶν· εὐ|τεκνίας ἀπόλαυσιν καὶ | ἀκατάγνωςον διαγωγήν : | ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστι(ν) | ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις : |*
31 *Καὶ μετὰ τὸ ἀμήν, ςέφει ἀν|φοτέρους λέγων· ἐπὶ μὲν | τῷ ἀνδρί, κ(ύρι)ε, ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν | δόξῃ καὶ τιμῇ ἐςεφάνωσ(ας) | αὐτόν*[1]*· ἐπὶ δὲ τῇ γυναι|κί· κ(ύρι)ε ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν δόξῃ | καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτ(ήν). | Καὶ συμπλέξας ἀλλήλων | τὰς δεξιὰς λέγει· Εἰρήνη πᾶ(σι) : |*
40 *῾Ο διάκο(νος) τὰς κεφα(λὰς) ῾Ο ἀρχ(ι)ερε(ὺς) εὔχετ(αι) : | Κ(ύρι)ε ὁ Θεὸς ἡμῶν· ὁ ἐν τῇ σ(ωτη)ριώ|δει σου οἰκονομίᾳ καταξιώσασ ἐν Κανᾶ τῆς Γα|λιλαίας τίμιον ἀναδεῖξαι | τὸν γάμον διὰ τῆς σῆς πα|ρουσίας, αὐτὸς δέσποτα | καὶ νῦν τοὺς δούλους σου τὸν Δ(εῖνα) | καὶ | τὴν Δ(εῖνα) . . . . .*
61 *Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θ(εὸ)ς ἡμῶν Θ(εὸ)ς τοῦ ἐ|λεεῖν καὶ σῴζειν· καὶ σοὶ τήν : | Καὶ μετὰ τὸ ἀμήν, λέ(γει)· καὶ | καταξίωσον ἡμᾶσ· | ῾Ο λαὸς π(άτ)ερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς : |*
66 *Καὶ κρατῶν τὸ ποτήριον | λέ(γει) : τὰ προηγιασμέ(να) ἅγια : | καὶ | κοινωνεῖ αὐτούς· εἶτα | ποιεῖ τὴν εὐχ(ὴν) τοῦ κοινοῦ | ποτηρίου, οὕτως·:· |*
71 *῾Ο Θ(εὸ)ς ὁ πάντα ποιήσας | τῇ ἰσχύῃ σου καὶ στερεώσ(ας) | . . . . .*
78 *τοῦτο τὸ παρεχόμενο(ν) | τοῖς συναφθεῖσι πρὸς | γάμου κοινωνίαν, εὐ|λόγησον εὐλογίᾳ πν(ευμα)τικῇ : | ὅτι εὐλόγηταί σου τὸ ὄνομα | δεδό|ξασταί σου ἡ βασιλεία· | τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ | τοῦ : |*
85 *Εἶτα δίδωσι τῷ ἀνδρὶ πι|εῖν αὐτὸς κατέχων τὸ πο|τήριον· καὶ αὖθις τῇ γυ|ναικί· καὶ μετὰ τοῦτο | ἐπιδίδωσι τὸ ποτήριον | τῷ ἀνδρί. καὶ πίνει ἐκεῖ|νος· εἶτα δίδωσι τῇ γυ|ναικὶ τὸ ποτήριον καὶ πί|νει κἀκείνη· καὶ αὖθις | δίδωσι τῷ ἀνδρὶ τὸ πο|τήριον· ὁ δὲ ἐκπιών, ἀ|ποδίδωσι τὸ ποτήριον | τινὶ· ἢ ὡς ἔνιοι κλᾷ· καὶ | οὕτως ἐξέρχονται·:·*[2]*.*
99 *Εὐχ(ὴ) εἰς τὴν λύσιν τῶν ςεφά(νων)*
100 *Κ(ύρι)ε ὁ Θ(εὸ)ς ἡμῶν· ὁ τὸν τοῦ | ἐνιαυτοῦ ςέφανον εὐλο|γήσας . . . .*
107–8–9 *αὐ|τοῖς τοῦτον τῆς σωφρο|σύνης.*
124 *Εὐχὴ εἰς τ(ὸ) ἆρε στέφα(νον) :—*
125 *Κ(ύρι)ε ὁ Θ(εὸ)ς ἡμων· ὁ παραγενάμενον εν | Κανὰ τησ γαλιλαίασ αὐτὸσ εὐ|λογησον τουσ δοῦλου σου τουτουσ· | εἰσόδων και ἐξόδων· πλήθυν|ον*

1. Ἐκ διορθώσεως. Κατ' ἀρχὰς ὁ βιβλιογράφος προὐτίθετο νὰ γράψῃ : αὐτοὺς καὶ δὴ ἔγραψε αὐτοῦ· ὅπερ εἶτα διώρθωσεν : *αὐτόν*.

2. Τὰ «*εἶτα - ἐξέρχονται*» ἀκριβῶς κεῖνται καὶ ἐν τῷ εὐχολογίῳ τῆς τάξεως τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Μόνον ἐν ἐκείνῳ ἐν τέλει κεῖται *ἐξέρχεται*.

ἐνάγαθοῖσ την ζωὴν ἀυτῶν· | ἀνάλαβε τοῦστεφάνουσ αὐτὸν | εν τη βασιλεία των ου(ραν)ῶν· ασ|πήλλους καὶ ἀμῶμουσ· καὶ | ασ|κανδαλίζουσ· εἰσ τουσ αιόνασ | των αιῶνων αμην : — |
κὲ ευθῆσ τα ςιχ(η)ρ(ὰ) τοῦ ςίχ· νὺνηστομί(ων) τῆσ πά(σιν) : — | καὶ τὸν ετ(έ)ρ(ον). δό(ξα) καὶ νύ(ν)· δεύτ(ε) λαοὶ τὴν τρϊσοι|πόςατον : —

430

Περγαμηνὴ Διαστ. 5,56 × 0,195 Αἰὼν XII Εἰλητὸν

['Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

'Ακέφαλος καὶ κολοβή. 'Εν ἐνειλήματι ἐκ τεμαχῶν ἓξ συνερραμμένων καὶ συγκεκολλημένων, περιελιττομένων δὲ περὶ μεσαῖον δρύϊνον κοντόν. Κατὰ μέσον ὅρον τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει ὕψος 0,004. 'Η γραφὴ καθ' ὅλου ἐπιμελής. Κεφαλαῖα ἀρχικὰ γράμματα ἐρυθρόγραφα καὶ διάκοσμα. 'Εν ταῖς ᾠαις διάφορα βαπτιστικὰ ὀνόματα, ὧν μνήσθητι ὁ Θεός, γεγραμμένα ὑπὸ χειρῶν μεταγενεστέρων. 'Εν τούτοις καὶ τὸ *Ροδοσλάβος* καὶ *Μεταξᾶς* (Τὸ δεύτερον πιθανῶς καὶ ἐπώνυμον).

Ἄνευ ἀριθμοῦ τινος παλαιᾶς κατατάξεως.

431

Περγαμηνὴ Διαστ. 1,85 × 0,235 Αἰὼν XII Εἰλητὸν

Λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

'Εν ἐνειλήματι, οὗ τὰ τεμάχη εἶναι τρία. Περιελίσσεται τοῦτο περὶ δρύϊνον κοντόν. 'Εν ἀρχῇ κόσμημα κομψὸν ἐξειργασμένον κυρίως δι' ἐρυθροῦ μέλανος. Κεφαλαιώματα διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων καὶ ἀρχικὰ γράμματα ἐρυθρόγραφα διάκοσμα. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει σύνηθες ὕψος 0,0015. Παρασελίδια σημειώματα καὶ δὴ ὀνομάτων, ὧν μνήσθητι ὁ Θεός, πολλαχοῦ. Τὸ ἐπὶ κεφαλῆς τέμαχος ἐφθαρμένον.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

432

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,240 × 0,238 Αἰὼν XIV Εἰλητὸν

['Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

'Ακέφαλος καὶ κολοβή. 'Εν ἐνειλήματι ἀποτελουμένῳ ἐκ πέντε τεμαχίων, περιελιττομένων περὶ δρύϊνον κοντόν. Τοῦ πρώτου τῶν σῳζομένων τεμαχίων τοῦ ἐνειλήματος μικρὸν μόνον μέρος τανῦν σῴζεται.

Γραφὴ ἐπιμελής. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως 0,002. Τινὰ ἀρχικὰ γράμματα διὰ κιρροῦ μέλανος διάκοσμα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

433

Περγαμηνή Διαστ. 0,252 × 0,28 Αἰὼν XII Εἱλητὸν

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

Ἀκέφαλος καὶ κολοβή. Ἐν ἐνειλήματι ἀποτελουμένῳ ἐκ τεσσάρων τεμαχῶν, περιελιττομένων περὶ δρύϊνον κοντόν.

Γραφὴ ἐπιμελής. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,003. Τινὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων διὰ χρυσοῦ καὶ ἄλλων χρωμάτων διάκοσμα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Κατὰ μεταγενεστέραν σημείωσιν τοῦ Ν. Α. Βέη, προστεθεῖσαν ἐπὶ τοῦ χειρογράφου του ἐκ τῶν ὑστέρων, τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 433 καταγραφέντα τέσσαρα τεμάχια περγαμηνῆς καὶ τὰ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 494 δύο τεμάχια ἀπήρτιζον ἄλλοτε ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἱλητόν].

434

Περγαμηνή Διαστ. 2,17 × 0,215 Αἰὼν XII Εἱλητὸν

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

Ἀκέφαλος. Ἐν ἐνειλήματι, οὗ τὰ σῳζόμενα τεμάχη εἶναι τέσσαρα, συνερραμμένα. Ὁ μέσος κοντὸς ἀπώλετο. Γέγραπται ἐπιμελῶς. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,045. Ἀρχικὰ γράμματα πολύχρωμα τεχνικά. Τούτων ἄλλα παριστῶσι πτηνά, ἄλλα ζῷα φανταστικά, κλ.κλ. Ἐν ταῖς ᾤαις διάφορα ὀνόματα, ὧν μνήσθητι ὁ Θεός, καὶ ἄλλα παρασημειώματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

Πρβλ. ἀνωτέρω, ἀριθ. 425.

435

Περγαμηνή Διαστ. 2,93 × 0,298 Αἰὼν XIV Εἱλητὸν

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

Ἐν εἱληταρίῳ ἀκεφάλῳ, οὗ τὸ σῳζόμενον μέρος ἀπαρτίζεται ἐκ πέντε τεμαχῶν, συνερραμμένων καὶ περιελιττομένων περὶ ἐφθαρμένον κοντόν. Ἐν ταῖς ᾤαις διάφορα ὀνόματα, ὧν μνήσθητι ὁ Θεός. Μέγα μέρος τοῦ νώτου τοῦ ἐν ἀρχῇ τεμάχους ἄγραφον. Γράμματά τινα κεφαλαῖα ἐρυθρὰ καὶ διάκοσμα. Ἐνιαχοῦ ὑπερπηδήσεις τοῦ κειμένου προϋπαρχούσης ἐν τῇ περγαμηνῇ ὀπῆς. Ἀλλαχοῦ ἡ ὀπὴ αὕτη, μεγάλη οὖσα, ἐκλείσθη διὰ τεμαχίου περγαμηνῆς, ἐφ' οὗ ἐγράφη καταλλήλως τὸ κείμενον. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει σύνηθες ὕψος 0,004.

436

Περγαμηνή Διαστ. 1,32 × 0,207 Αἰὼν XIII Εἱλητὸν

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία. — Κολοβή.

Ἐν ἐνειλήματι, οὗ τὰ σῳζόμενα τεμάχη εἶναι τρία, ἀτάκτως συνερραμμένα. Ὁ μέσος κοντὸς ἀπώλετο.

Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,004.

Ἐν ταῖς ᾤαις διάφορα βαπτιστικὰ ὀνόματα, ὧν μνήσθητι Κύριος. Ἐν τούτοις καὶ τὰ *Γγίνης* καὶ *Καλή*.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Κατὰ μεταγενεστέραν σημείωσιν τοῦ Ν. Α. Βέη, προστεθεῖσαν ἐπὶ τοῦ χειρογράφου του ἐκ τῶν ὑστέρων, τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 436 καταγραφέντα τρία τεμάχια περγαμηνῆς καὶ τὰ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 437 δύο τεμάχια ἀπήρτιζον ἄλλοτε ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἱλητόν].

437

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,772 × 0,207 Αἰὼν XIII Εἱλητὸν

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

Ἀκέφαλος καὶ κολοβή. — Ἐν ἐνειλήματι, οὗ τὰ σῳζόμενα τεμάχη δύο, συνερραμμένα πρὸς ἄλληλα. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,004. Ἐν ταῖς ᾤαις βαπτιστικά τινα ὀνόματα, ὧν μνήσθητι ὁ Θεός. Ἐν τούτοις καὶ τὸ *Ἐρήνη*.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Κατὰ μεταγενεστέραν σημείωσιν τοῦ Ν.Α. Βέη, προστεθεῖσαν ἐπὶ τοῦ χειρογράφου του ἐκ τῶν ὑστέρων, τὰ καταγραφέντα ἐνταῦθα ὑπ' ἀριθ. 437 δύο τεμάχια περγαμηνῆς καὶ τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 436 τρία τεμάχια ἀπήρτιζον ἄλλοτε ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἱλητόν].

438

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,205 × 0,12 Αἰὼν XII Εἱλητὸν

[Ἀκολουθία τῆς μεταλήψεως].

Ἀκέφαλος καὶ κολοβή. — Ἐν ἐνειλήματι, οὗ τὰ σῳζόμενα τεμάχη εἶναι τρία, περιελιττόμενα περὶ μεσαῖον ξύλινον κοντόν. Γραφὴ κομψὴ καὶ ἐπιμελής. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει κατὰ μέσον ὅρον ὕψος 0,002. Πολλαχοῦ τὸ *καὶ* διπλοτονούμενον. Ἐν ταῖς ᾤαις μεταγενέστεραι χεῖρες, τοῦ XVI ἴσως αἰῶνος, ἔχουσι γράψει συμπληρωματικῶς εὐχάς τινας τῆς μεταλήψεως. Τὸ χειρόγραφον ἔχει φθαρῇ ὑπὸ τῆς νοτίδος, ὥστε ἡ περγαμηνή, ἐφ' ἧς γέγραπται, λεπτὴ καὶ λεία ἄλλως τε οὖσα, ἀποτρίβεται κατὰ τὴν ἀνέλιξιν αὐτῆς.

Ἄνευ τινὸς ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

439

Περγαμηνὴ Διαστ. 4,46 × 0,235 Αἰὼν XII Εἱλητὸν

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία].

Ἐν ἐνειλήματι ἀποτελουμένῳ ἐξ ἑπτὰ τεμαχίων συνερραμμένων πρὸς ἄλληλα, περιελιττομένων δὲ περὶ δρύϊνον κοντόν.

Ἀκέφαλος οὐχὶ κατὰ πολύ. Ἐν ταῖς ᾤαις διάφορα ὀνόματα (γεγραμμένα ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν), ὧν μνήσθητι ὁ Θεός. Τινὰ τῶν παρασελιδίων τούτων σημειωμάτων ἀπεξεσμένα. Γραφὴ ἐπιμελής. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,005. Ἀρχικά τινα κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα καὶ διάκοσμα.

Ἐν τῷ κειμένῳ τῆς ἐκφωνήσεως ἀναγινώσκομεν γεγραμμένα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : *Μνησθ(η)τ(ι) κ(ύρι)ε ἐν τῇ βασιλ(ί)α σου ἰῶ(άννης) εὐφροσύνης (μον)αχ(ῆς).* | *φιλίππου (μον)αχ(οῦ) : Κοσμ(ᾶ)· ἀνδρέου. καὶ λέοντ(ος), τ(ῶν) ἱερέ(ων).* Οὗτοι εἶναι προφανῶς οἰκεῖοι τοῦ βιβλιογράφου ἢ τοῦ ἀναλόντος πρὸς γραφὴν τοῦ κώδικος.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

440

Χάρτης λεῖος Διαστ. 2,43 × 0,23 Αἰὼν XVI Εἱλητὸν

[Λειτουργία τῶν προηγιασμένων].

Ἀκέφαλος καὶ κολοβή. Ἐν ἐνειλήματι ἀποτελουμένῳ ἐκ τεσσάρων τεμαχῶν συγκεκολλημένων πρὸς ἄλληλα, περιελιττομένων δὲ περὶ δρύϊνον κοντόν. Γραφὴ λίαν ἐπιμελὴς κατὰ μίμησιν τῆς τοῦ XII αἰῶνος. Τινὰ κεφαλαιώματα ἐρυθρόγραφα διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων. Ἐπίσης ἐρυθρόγραφα ἀρχικὰ γράμματα διάκοσμα πολλὰ ἐν τῷ χειρογράφῳ.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

441

Χάρτης Διαστ. 2,05 × 0,125 Αἰὼν XVII Εἱλητὸν

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου] λειτουργία.

Κολοβή, ἧς προτάσσεται «διακονική». Ἐν ἐνειλήματι ἐκ τριῶν τεμαχῶν, ἐπικεκολλημένῳ δ' ἐπὶ χάρτου παχέος. Διάκοσμον διὰ χρυσῶν ἀνθέων. Ἐπὶ κεφαλῆς ἐρυθρόγραφον : ΔΗΟΝΟ̃Η (ἴσως βιβλιογράφος).

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

442

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,67 × 0,32 Αἰὼν XVII Εἱλητὸν

Κανόνιον πρὸς τὸ «. . . εὑρεῖν τὸν ἦχον, καὶ τὸ ἑωθινὸν ὅταν ἄρχεται τὸ τριῴδιον . . .» διὰ τῶν κύκλων τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. Ἐν ἐνειλήματι, ἀποτελουμένῳ ἐκ δύο συγκεκολλημένων τεμαχῶν περιελιττομένων περὶ ξύλινον κοντόν. Ἐγράφη *ἐπί : ἔτους ,ζϟδ'* [* 7094 = 1585/6] *ἰν(δικτιῶνος) ιε*

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διαστάσεων τὸ ὕψος εἶναι τὸ μέγιστον σωζόμενον.

443

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,105 × 0,15 Αἰὼν XVII Φύλλα 84

1 (φ. 3α) Ἀκέφαλον.

Ἀρχ. : . . . μέλλουσιν αὐλίζεσθαι καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι : ἄκουσον δίκαιε Ἰωάννη, ἀποκενωσθήσεται ὁ παράδεισος καὶ ⟨καὶ⟩ [γ]νωσθήσονται οἱ θησαυροὶ τῶν οὐρανῶν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς . . .

Τελ. : . . . καθὼς καὶ ὁ Κύριος λέγει ὁ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου τηρείτω, ὅτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

2 (φ. 4α) «Διήγησις τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου . . .».

Ἀρχ. : Πορευόμενος ποτὲ τινὰς τῶν ἁγίων πατέρων ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπεν αὐτῷ . . .

3 (φ. 13α) «Ἀποκάλυψις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου περὶ τὰς κολάσεις».

Ἀρχ. : Ἀνῆλθεν ἡ παναγία Θεοτόκος, πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, καὶ κατῆλθεν πρὸς αὐτὴν ὁ ἀρχιστράτηγος Μιχαὴλ . . .

4 (φ. 24α) «Διήγησις καὶ πολιτεία τῶν ἁγίων μακάρων».

Ἀρχ. : Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὑπῆρχέ τις ἀνὴρ ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ ἐρήμῳ ὀνόματι Ζωσιμᾶς . . .

5 (φ. 38β) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ Ἀλεξίου . . .».

Ἀρχ. : Ἐγένετο ἀνήρ τις ἐν τῇ πόλει Ῥώμῃ, τῷ ὀνόματι Εὐφημιανός, ἐπὶ Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου τῶν θειοτάτων βασιλέων Ῥώμης . . .

6 (φ. 52α) «Ἐκ τοῦ πατερικοῦ».

Ἀρχ. : Ὁ μακάριος καὶ δοῦλος τοῦ θεοῦ ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Νήφων, ἔλεγέ μοι βλέπε τέκνον φύλαττε τὸν ἐμαυτόν σου . . .

7 (φ. 64β) «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου παραγγελίαι πρὸς τὸν ἱερέα περὶ τῆς λειτουργίας».

8 (φ. 67α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου : « . . . Ἑρμηνεία εἰς τὰς παραβολὰς τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου».

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,07×0,11. Τὰ φ. 51 καὶ 66β ἄγραφα. Ἐν φ. 1α ἀποτετύπωται ἥκιστα εὐκρινῶς παλαιὰ σφραγὶς τῆς μονῆς Μετεώρου. Ἐν φ. 1α–2β, 83β–84β δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. 82β : † *ἡ παρούσα ἀποκάλυψις εἶναι τοῦ | ἁγίου μετεώρου*, . . . Παρόμοια σημειώματα ἐν φ. 83α. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος δὶς ἡ μονοκονδυλιά : *Δανιὴλ Ἱερομόναχος* (XVII–XVIII αἰών· ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος).

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

444

Χάρτης Διαστ. 0,103 × 0,158 Αἰὼν XVIII Φύλλα 122

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν

περιέχων κεκραγάρια, ἑωθινά, πασαπνοάρια, δοξολογίας, μέλη τῶν λειτουργιῶν, χερουβικά, κοινωνικά, κλ. κλ. — Ἀναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Ἰωάννης ὁ Γλυκὺς (φ. 24α).
[* Μανουὴλ] ὁ Γαζῆς (φ. 38α).
Γερμανὸς Νέων Πατρῶν (φ. 39β, 52α, 55α, 59α, 61β).
Γιοβάσχος ὁ Βλάχος (φ. 43α).
Χρυσάφης ὁ νέος (φ. 50α, 57β).
Ἀθανάσιος Πατριάρχης (φ. 53β).
Μανουὴλ Γούτας (φ. 57α, 119β).
[Μανουήλ ;] Χρυσάφης (φ. 57β, 62β, 65α, 65β, 67β).
[Θεοφάνης] ὁ Καρίκης (φ. 60α).
Χουρμούζης [ἱερεὺς] (φ. 106α).
Μπαλάσιος ἱερεὺς (φ. 72α, 81β, 109β).
Ἰωάννης ὁ Κλαδᾶς (φ. 77β).
Ἰωάννης Κουκουζέλης (φ. 78β).
Πέτρος Μπερικέτης (φ. 85β, 88α, 89α, 99β, 103α, 105α, 106α).
Πέτρος ὁ νέος Γλυκὺς (φ. 102α, 103α).
Ἀθανάσιος(;) (φ. 112β).

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,06 × 0,102. Ἐν φ. 112β–116β μέλος «εἰς φήμην ἀρχιερέως Λαρίσσης· ποίημα Ἀθανασίου . . .». Ἐν αὐτῷ μνημονεύεται ὡς μητροπολίτης Λαρίσσης καὶ Τρίκκης Γαβριήλ. Ἕτερον μέλος «εἰς φήμην ἀρχιερέως» ἐν φ. 116β–117α. Ἐν φ. 1α ἀναγινώσκομεν : † *ἔτουτοι, εἶ ψάλτοικὸ, ὅταν του μάκαρητοι κά|λου Ιω[α]ννη του εἰοῦ παπὰ κωνςὰ ἄπου | χουριῶν ζάρκην κ(αι) μετανάπαυθεῖ την εποῦ|λοισὲ ὦ αδελφὸς του δειμειτρακὺς του κὺρ | γυὰνακὺν, αρναοῦτουγλοὺ ἄπου χουριῶν | βλασὶ . . . | . . . ἔπεῖ ετους | 1732* Ἐν φ. 1β μεταξὺ ἄλλων σημείωμα τοῦ 1742 διεσβεσμένον ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Ἐν φ. 2α : † *Ετουτὴ η ψαλτήκη ἦνε το βασῆλη ειο το γιὰννά|κη ἀρνὰουτογλο . . . | . . . | . . . ετη — 1758 — μαηο — 19* Καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 122β : † *ετουτι ε ψαλτικι ηνε του βασι|λι. . .* Ἐν τοῖς παραφύλλοις καὶ ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου, κλ.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ εἰκόνες.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 357.

445

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 80

«Γέννησις, κατορθώματα, καὶ θάνατος, Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος, διὰ στίχου». Ἡ ἐπιγραφὴ ἐν φ. 1α.

Ἀρχ. : Σοφία τῶν Αἰγύπτιων, εἶτον πολλὰ περίσσα,
τὸν οὐρανὸν ἀρίθμησαν, καὶ τἄστρα του μετρίσαν
. . . .
Κολοβόν. Τελ. : Καὶ τοῦτο παραγέλλω Σας, στὴν χόραν τῇ Σουσάνῃ,
Κοῦρον ἀφήνω ἀρχηγόν, νἄχῃ σ' αὐτὴ νὰ κάνῃ.

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,09 × 0,132. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Πλὴν τανῦν ἡ στάχωσις ἐξηρθρωμένη. Ἐπὶ τῶν πινακίδων ἔσωθεν ἐπικεκόλληνται χαρτῷα φύλλα, ἐν οἷς διάφοροι λογαριασμοί, σημειώσεις. Ἐν τούτοις ἀπαντᾷ καὶ τὸ ὄνομα : Μελησινὸς (βαπτιστικόν ;).

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β —.

446

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,15 × 0,218 Αἰὼν XVII Φύλλα 16

Βασιλείου τοῦ Μεγάλου «ἡ θεία λειτουργία . . .».

Ἐν τέλει, φ. 16α, ἀναγινώσκομεν :

Τῷ συντελεςῆ τῶν καλῶν Θ(ε)ῷ, χάρις.

μνήσθητι κ(ύρι)ε τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, μαρτυρίου μοναχοῦ

Οὗτος εἶναι ὁ βιβλιογράφος, ὅστις παρόμοια ἔγραψε καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 13α. Τὸ φ. 16β ἄγραφον.

Κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

447

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,151 × 0,212 Αἰὼν XVII Φύλλα 107

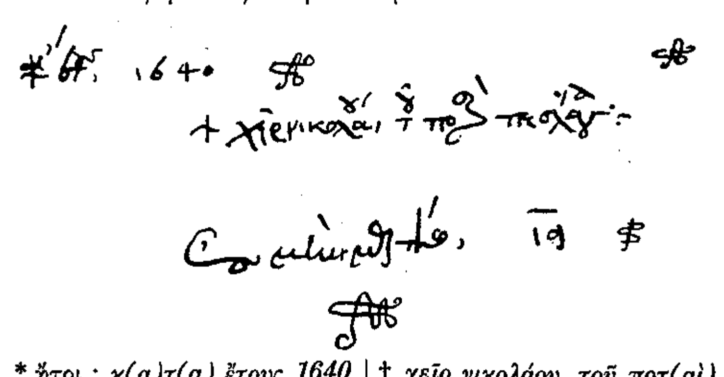
1 (φ. 2α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου· καὶ εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ τιμίου αὐτοῦ λειψάνου».

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ — Ἄρχ. : Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐλευθερωτής, ὅλονῶν τῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ ἐλπίζουν εἰς αὐτόν, ἔδωκεν ἡμᾶς σημεῖον εἰς τὴν ἐδικήν μας ἐλευθερίαν, τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ οἰκονομίαν . . .

2 (φ. 17α) «Διήγησις περὶ τοῦ Λογγίνου ἀνδρὸς τοῦ τὸν Χριστὸν, ἐγράφως ἀρνησαμένου πάνυ ὠφέλιμος».

Ἄρχ. : Πολλῶν καὶ μεγάλων παρὰ θεοῦ, εὐεργετήθημεν τῶν θείων αὐτοῦ φημὶ κατορθωμάτων· κἂν καὶ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀχάριστοι τυγχάνοντες πρὸς τὸν κοινὸν εὐεργέτην . . .

Ἐν τέλει τούτου, φ. 31α, ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : *κ(α)τ(α) ἔτους 1640 | † χεὶρ νικολάου, τοῦ ποτ(αὶ) πεσλάγα : — | ἐν μηνὶ μαρτίω, ια*

3 (φ. 34α) «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν καὶ παρθένου Παρασκευῆς τῆς νέας, τῆς ἐξ Ἐπιβατῶν τῆς Χώρας».
Ἀρχ.: Οὐδὲν οὕτω ψυχωφελὲς καὶ σωτήριον, καὶ παντὸς ἄλλου ἐπαινουμένου πράγματος τιμιώτερον, ὡς τὸ διηγεῖσθαι τὰς τῶν ἁγίων ἀνδρῶν θεοφιλεῖς πράξεις καὶ βίους καὶ κατορθώματα...
Ἐν τέλει τούτου, φ. 50β: *χεὶρ νικολάου, τοῦ ποτ(ὲ) πεσλάγα, ἐκ νύσσου ῥόδου.*

4 (φ. 51α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ξενοφῶντος τοῦ συγκλητικοῦ, καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ Μαρίας· καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ, Ἰωάννου καὶ Ἀρκαδίου».
Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. Ἀρχ.: Διηγήσατο τὶς ἅγιος γέροντας μέγας, καὶ ἔλεγεν· ὅτι ἦτον τὶς ἄνθρωπος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὀνόματι Ξενοφῶν· ἄρχοντας μέγας...

5 (φ. 66α) «Ἱστορία Διονυσίου ἱερομονάχου τοῦ ῥήτορος· ἀσκοῦντος ἐν τῇ σκήτῃ τῆς Λάβρας, ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει».
Ἀρχ.: Ἐγὼ ἀδελφοὶ ἀναγινώσκοντας τὰ βιβλία, εὗρον θαύματα ὅσα ἔδειξεν ὁ Θεός, ἵνα παιδεύσῃ τοὺς ἀνθρώπους, πλὴν εἶναι σκοτεινὰ καὶ ἀδιανόητα...
Ἐν αὐτῷ διάφορα ἱστόρια, ἐν οἷς καί τις ἐν τῇ καθωμιλημένῃ παραλλαγὴ τοῦ θρύλου περὶ Ἀρίωνος (φ. 68β–69β).

6 (φ. 71α) «...Φευρουαρίῳ, κς', τῆς ἁγίας Φωτινῆς τῆς Σαμαρίτιδος, ἡ ὁμιλήσασα σὺν Χριστῷ ἐν τῷ φρέατι, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς».
Τὸ συναξάριον ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. — Ἀρχ.: Πολλῆς ὠφελείας καὶ σωτηρίας εἶναι πρόξενον εὐλογημένοι Χριστιανοί, νὰ διηγῆται, τινὰς τῶν ἁγίων μαρτύρων, τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὰ μαρτύρια, καὶ οὐ μόνον ἐκεῖνος ὁποῦ τὰ διηγᾶται ὠφελεῖται...

7 (φ. 80α) «Μαρτύριον, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος, Νικήτα».
Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. — Ἀρχ.: Ὁ τῆς ἀληθείας λόγος προσκαλεῖ πάντας, καὶ λέγει...

8 (φ. 87α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος καὶ Ἑρμολάου τοῦ πρεσβυτέρου».
Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ — Ἀρχ.: Μετὰ τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Χριστοῦ, ὡς τριακοσίους χρόνους, ἦσαν δύο τινὲς βασιλεῖς, κατὰ πολλὰ ἀσεβεῖς, καὶ χριστιανομάχοι...
Ἐν τέλει, φ. 106α, ... *χεὶρ νικόλου, τοῦ ποτ(ὲ) πεσλάγα*: Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος μετὰ σχετικῆς ἐπιμελείας. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,102 × 0,15. Τὰ φ. 1, 16β, 31β–33β, 70, 106β–107β, κατέλιπεν ὁ βιβλιογράφος ἄγραφα. Ἔν τισιν ἐξ αὐτῶν δοκίμια κονδυλίου κλ. κλ. Ἐν φ. 31β μεταξὺ ἄλλων τάδε: † *τῶ παρὸν χάρτή· νὰ δῶθὴ· σῶ μανασίρι·* | *μετέῶρῶ· ςέλμενω· ἄπω τὴν βλα|χία· σῆδρωμὶ· κάμου' τοῦ ἀνάξῆου* | *δοῦλου· τοῦ θεοῦ χρὶςοδοὺλ εἰἐρωμο·|νάχου· ἔκ τής, κόσμης καλουμὲνης,* | *βωεῖβῶτα* ..... | ..... | ..... | ..... | *1656 ἐν μινὴ δὶκεβριῶ* | *17.* Καὶ ἐν φ. 70β † *τῶ παρὸν βηβλί(ων) ὑπάρχει τοῦ ἁγίου* | *μετεώρου·* ... καὶ μετά τινας ἀρὰς κατὰ τοῦ τυχὸν ἀποξενώσαντος: *ὁ γράψας ταῦτα ρωμανὸς ἱερομόνάχος* | *Ἔτους· 1660 ἰοὺναρίῳ εἴς. 3'.* Ἕτερα σημειώματα τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος, φ. 107α καὶ 107β, ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι κτῆμα τοῦ Μετεώρου. Καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος δὶς *ΜΕΤΈΩΡΟ.*

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ῥάχιν ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ εἰκόνες καὶ κοσμήματα ἔντυπα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας ὀρειχαλκίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 139.

448

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,22 × 0,292 Αἰὼν XVI Φύλλα 24

Ἐφραὶμ [τοῦ Σύρου] λόγοι.

Κῶδιξ κολοβός. Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν κεφαλαιωμάτων παρελείφθησαν νὰ γραφῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐρυθρογράφου. Μόνον τὰ ἑξῆς ἐγράφησαν : α' (φ. 1α) « . . . λόγος περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν» — β' (φ. 2α) «Περὶ φόβου Θεοῦ» — γ' (φ. 3α) «Περὶ ἀγάπης» — δ' (φ. 3β) «περὶ τῶν μὴ ἐχόντων ἀγάπην».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,06 × 0,208.

Ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

449

Χάρτης Διαστ. 0,142 × 0,184 Αἰὼν XVI Φύλλα 25

Στιχηρὰ καὶ κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον.

Ἀπὸ φ. 18α ἄρχεται ἑτέρα γραφή. Κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ ῥυπαρός. Διάφορα χειρόγραφα φύλλα εἶχον ἀποτελέσει ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει πινακίδας, ἐφ' ὧν ὑπῆρχε βύρσινον ἐπικάλυμμα. Τανῦν αἱ πινακίδες αὗται εἶναι διεσχισμέναι.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 169.

450

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,195 × 0,268 Αἰὼν XIV Φύλλα 202

1 (φ. 1α) «Ὁμολογία ὀρθοδόξου».

2 (φ. 2α) Τύπος ὁμολογίας πίστεως ὑποψηφίου μητροπολίτου. Φέρει χρονολογίαν ‚ϚΩϞ' [* 6890 = 1381/2].

Ἐν αὐτῇ κεῖται : «[φ. 2β] ἀναθεματίζω δέ, καὶ τὰ δογματισθέντα καὶ λαληθέντα, παρὰ Μιχαὴλ τοῦ γενομένου πρωτεκδίκου, καὶ μαΐστορος τῶν ῥητόρων τοῦ Βασιλάκη Νικηφόρου, καὶ Σωτηρίχου τοῦ ὑποψηφίου θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας, τοῦ ἐπονομαζομένου Παντευγένου, περὶ τῆς προσαγωγῆς καὶ θυσίας τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ . . . Χριστοῦ . . .».

Καὶ κατωτέρω : «[φ. 2β] . . . ἔτι ἀσπάζομαι καὶ ὁμολογῶ, τὰ περὶ τῆς ἐν τοῖς ἁγίοις εὐαγγελίοις δεσποτικῆς φωνῆς, τῆς ὁ πατήρ μου μείζων ἐστί, παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων παραδοθέντα, καὶ διατρανωθέντα ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς τόμου, τοῦ ἐκτεθέντος παρὰ τοῦ τρισμάκαρος βασιλέως κὺρ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ . . .».

Καὶ κατωτέρω : «[φ. 2β κ.έ.] . . . στέργω καὶ ἀποδέχομαι . . . [τὴν σύνοδον] . . . κατὰ τοῦ καλαβροῦ Βαρλαάμ, καὶ τοῦ μετ' ἐκεῖνον, τὰ ἐκείνου φρονοῦντος καὶ δόλῳ σπεύδοντος ἐπεκδικεῖν, Ἀκινδύνου, καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῖς . . .».

3 (φ. 4α) Περὶ χειροτονίας ἐπισκόπου πῶς γίνεται.
"Εχει ὧδε: † *ἡ δὲ χειροτονία τοῦ ἐπϊσκόπου γΐνετ(αι) οὔτ(ως)· κ(α)τὰ τ(ὸν) καιρ(ὸν) τ(ῆ)ς θεί(ας) λ(ει)τ(ουρ)γ(ΐας)· | ἀπέρχ(ε)τ(αι) ὁ αετοποιός· καὶ ποιεῖ εἰς τὸ πρόναον ἀετόν· ἐπὶ δὲ τ(ὴν) τούτου | κεφαλήν, ἑτοιμάζετ(αι) θρόνιον ἐνδεδϋμένον μ(ε)τ(ὰ) βλατίου· τίθεντ(αι) δὲ κ(αὶ) | σκάμνοι ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἀνάλογοι τῶν ἐπϊσκόπων· ὡσαύτως κ(αὶ) σου|παίδ(ια) ἐπὶ τὰ πλάγϊα τοῦ ἀρχϊερέ(ως), ἄνωθεν τ(ῶν) σκάμνων τῶν ἐπϊσκόπων, | κ(α)τ(ὰ) τ(ὸν) ποσὸν τ(ῶν) ἐξωκατακοίλων· καὶ ἓν κείμενον περϊσσόν, ἔνθα μέλλει, | καθίσσαι ὁ χαρτοφῦλαξ, μ(ε)τ(ὰ) τὴν σφραγίδα. μ(ε)τ(ὰ) δὲ τὸ γενέσθαι ταῦτα, | ἀλάσσει ὁ ἀρχϊερὲ ἐντὸς* .

4 (φ. 8α) [Ματθαίου Βλαστάρεως σύνταγμα κανόνων].
Προτάσσεται, φ. 5α–7β, ἀλφαβητικὸς «ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων», οὗ προτάσσεται ἡ ἔμμετρος ἐπιγραφή:

«Ματθαῖος οἰκτρὸς ἀρετῆς πάσης ξένος,
πίνακα τοῦτον ὠργάνωσε κανόνων».

5 (φ. 174α) Ματθαίου [Βλαστάρεως] «ἐκ τοῦ κανονικοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ».
"Εχει καὶ τὴν ἔμμετρον ἐπιγραφήν: «ἤμειψε ταυτὶ πρὸς σύνοψιν Ματθαῖος».

6 (φ. 177β) Νικήτα Ἡρακλείας «. . . ἀποκρίσεις πρός τινα Κωνσταντῖνον ἐπίσκοπον, περὶ ὧν ἠρωτήθη».

7 (φ. 178α) «. . . Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ, κανόνες ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ συντάξεων καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἁγίων πατέρων».

8 (φ. 179β) Ματθαίου [Βλαστάρεως] «Ἐκ τῶν ἀποκρίσεων Ἰωάννου . . . Κίτρους, πρὸς τὸν . . . Δυρραχίου τὸν Καβάσιλαν».
"Εχει καὶ τὴν ἔμμετρον παρεπιγραφήν: «Ματθαῖος ἔγνω ταυτὶ συντεταχέναι».

9 (φ. 183β) «Τὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὀφφίκια».

10 (φ. 183β) «Ἡ γεγονυῖα διατύπωσις παρὰ τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ὅπως ἔχουσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ὑποκειμένων τῷ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως».

11 (φ. 184α) «Τάξις προκαθεδρίας [sic] τῶν ὁσιωτάτων πατριαρχῶν».

12 (φ. 184α) «Τάξις προκαθεδρίας τῶν ὑπὸ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τελούντων μητροπολιτῶν, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόπων».
Ἐν τέλει τούτου, φ. 187α: *Ἐτελειώθη τὸ παρ(ὸν) βιβλίον †, λεγόμ(εν)ον νόμϊμον* | *"Ετους ϛ^{ου}ω^{ου}ϟζ'* [* 6897 = 1388/9] *ιν(δικτιῶνος) ιβ'*: † Μεθ' ὃ μονοκονδυλικῶς: *θεοῦ τὸ δῶρον καὶ ταπεινοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης Ἰωάσαφ πόνος* (ταῦτα φαίνονται γεγραμμένα πολὺ μετὰ τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος, ὅστις εἶναι ἅπας πόνημα τοῦ Ἰωάσαφ τούτου [* Πρβλ. BNJ 12, 1935/6, σ. 312–313]).

13 (φ. 189α) «Συντάγματα κατὰ στοιχεῖον τῶν ἐμπεριειλημμένων ἁπασῶν ὑποθέσεων τοῖς ἱεροῖς καὶ θείοις κανόσι· πονηθέν τε ἅμα καὶ συντεθὲν τῷ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Ματθαίῳ. Προθεωρία».

"Αρχ. : Τὸ τῶν ἱερῶν καὶ θείων χρῆμα κανόνων, ἤνθησε μὲν ἀπ' αὐτῆς ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς θεανδρικῆς ἐν τῷ κόσμῳ πολιτείας . . .
Τελ. : . . . δεῖ δὲ ἄρα καὶ τὰ κεφάλαια κατὰ στοιχεῖον τοῦ παρόντος συντάγματος ὡς ἐν πίνακι γραφῇ δῦναι (;)

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,145 × 0,228. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος καὶ ἐν φ. 1β σημείωμα ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τῆς μονῆς Μετεώρου. Τὰ φ. 4β, 187β, 202β ἄγραφα. Τὰ φ. 69β καὶ 70 ρυπαρὰ ὑπὸ ἐπιχυθέντος μέλανος. Καθ' ὅλου δ' εἰπεῖν τὸ χειρόγραφον λελυμασμένον ὑπὸ τῆς νοτίδος.

Ἔχει ὁ κῶδιξ καὶ παλαιὰν δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν ἀρίθμησιν, πλὴν ἠφανισμένην ἀπὸ τοῦ φ. 21 κ.ἑ. σχεδὸν παντελῶς, ἅτε τοῦ σταχωτοῦ βαθύτερον κατενεγκόντος τὴν κοπίδα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,019. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς· ἐπὶ δὲ τῶν πινακίδων σῴζονται ἔφηλοί τινες — ἄλλοτε ἦσαν δώδεκα — γόμφοι μετάλλινοι. Κατὰ δὲ τὸ σῶμα τοῦ κώδικος ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα τοῦ Λαρίσσης Ἰωάσαφ (;).
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 213 καὶ Β 20 (Ὁ α' ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Κασσανδρείας).

451

Χάρτης Διαστ. 0,132 × 0,208 Αἰὼν XV Φύλλα 100

1 (φ. 1α) Ἀνεπίγραφον [Περὶ προσῳδίας κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν].
"Αρχ. : Τί ἐστι προσῳδία [;] ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγιοῦς κατὰ τὸ ἐπαγγελτικὸν τῆς λέξεως· ἐκφερομένη μετά τινος τῶν συνεζευγμένων περὶ μίαν συλλαβήν . . .
Μέρος τοῦ κειμένου τούτου ἔχει γραφῆ ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἐν φ. 1α-2β.

2 (φ. 17α) [Μανουὴλ Μοσχοπούλου ; ; Γραμματική].
Ἐν φ. 17α «Ἀρχὴ . . . τῶν ἀρσενικῶν κανόνων»· φ. 50β : «Ἀρχὴ τῶν θηλυκῶν κανόνων»· φ. 57β : «Ἀρχὴ τῶν οὐδετέρων κανόνων». Ἀπὸ φ. 62α ἄρχονται τὰ περὶ ρήματος· φ. 87β : «Ἀρχὴ τῆς κλίσεως» κολοβόν.

Τὰ φ. 1–8 ἐκπεσόντα ἀνεπληρώθησαν κατὰ τὸν XVII πιθανῶς αἰῶνα. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,095 × 0,16. Ἐκ τῆς φυλλομετρήσεως καὶ ἐξ ἄλλων ἐπηρειῶν ὁ κῶδιξ πολλαχοῦ ἐφθαρμένος.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 133.

452

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,21 × 0,28 Αἰὼν XVI Φύλλα 193

«Ἑρμηνεία τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».
Τὸ ὅλον λόγοι λη'.
Ὁ α' «λόγος διαλαμβάνων περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ βιβλίου» "Αρχ. : Αὕτη ἡ βίβλος, τὰς τοῦ Κυρίου μὲν ἐντολὰς καὶ τὰς τούτων ἑρμηνείας περιέχει· συναρμοζούσας δὲ ταύταις καὶ ἐξακολουθούσας ὁμοίως, καὶ τὰς τῶν ἁγίων πατέρων διδασκαλίας συμπεριείληφεν . . .

Ὁ λη' λόγος : «Περὶ πλούτου καὶ πενίας· καὶ πῶς δεῖ γνωρίζειν τὰ τοιαῦτα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσίν· ἢ ἐξ ἐνεργείας τοῦ ἀντικειμένου· καὶ ὅτι ὁ ἐξ ἀδικίας πλοῦτος, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ ταῦτα μέντοι ἐν τοῖς κατὰ κόσμον ὁρίζονται· τοὺς δὲ τὸν μοναχικὸν βίον μετιόντας, οὐ χρὴ ἐν τούτοις διακρίνειν· τῶν γὰρ τοιούτων ἡ ἐπαγγελία τὴν τελείαν πτωχείαν καὶ ἀκτημοσύνην ἐπαγγέλλεται κατὰ πάσας τὰς γραφάς».

Προτάσσεται, φ. 5α–7β : † *ἱ πίναξ τοῦ βϊβλΐου Cΰνηξαρϊσμέν(ας) ἔχων τας ἑρμηνείας ἑκάστου λόγ(ου) πρὸς εἴδησϊν τῶν φϊλομαθῶν :* — Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,07 × 0,202. Ἐν φ. 9β παρετήρησα *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονούμενα. Τὰ φ. 2β–4β, 22β–23β, 65α, 190α–192β τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 1α–2α, 193α-β διάφορα δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. 1β μεταξὺ ἄλλων καὶ τάδε : † *ἐπι ἐτῶυς ,ζρνβ'* [* 7152 = 1643/4] *εἴ ὕρθαμὲ ἄπο τὴν* | *βλὰχῆα μὲ τὸν εἴγοῦμένον ἐγο ὦ παπαχρισόδουλὸς* [1] | *τα ἐξωδὰ χήληαδεὶς ξ' κ(αὶ) εἴτὰν* | ⟨.....⟩ *ἄὐφέτὴς μὰτἐεἴς βοεἴβωτας βλαχως ςί βλα|χίὰ ἐγω παπαχρισδουλος ὦ βοεἴβωτίνως ἐγράψα* † *Χρισόδουλος ἱερομόναχος καὶ ἀδελφὸς* (μονοκονδυλικῶς). Τοῦ αὐτοῦ ἡ μονοκονδυλιὰ κατ' ἐπανάληψιν καὶ ἐν φ. 1α. Ἐν φ. 2α καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 8α σημειώματα τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι κτῆμα τοῦ Μετεώρου. Ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 37β καὶ 38α ἀναγινώσκομεν : † *ετ ,ζρνβ'* [* 7152 = 1643] *επγέγ· πηχς* ‖ *δλςβχια δευτρ|ὰ νεβριω* | *Χρισοδουλος ἱερομόναχος* (μονοκονδυλικῶς). Ἐν φ. 193α μεταξὺ ἄλλων *ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ* | *ΙΕΡΕΟΣ* (ἴσως κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVIII–XIX αἰῶνα).

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 189.

453

Χάρτης λεῖος	Διαστ. 0,152 × 0,222	Αἰὼν XVI	Φύλλα 302

1 (φ. 9α) [Δαβὶδ] «Ψαλτήριον τερπνόν, εἰς Θεὸν μέλος».

2 (φ. 271α) Ἀκολουθία τῶν θ' ᾠδῶν.

Ἐν φ. 8β ἐρυθρόγραφοι δέκα καὶ ἓξ «.: στίχοι ἰαμβικοί :.», ὧν ἡ ἀρχή :

Ἀρχ. : Πᾶσα μὲν γραφή, δέος τοῖς δαιμονίοις,
τὸ δέ γε ψαλτήριον, ἄφραστος τρόμος·
....

Τελ. : Οὗ κατατρυφῶν, ὁ μέλλων ἀναγνῶναι·
μέμνησο τοῦ γράψαντος, τοὺς στίχους τούτους,
εἰ καὶ τὰ ξύσματα, ἀνωφελὲς ὑπάρχουν.

Γραφὴ λίαν ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,09× 0,135 συνήθως. Ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρογραφῆ διάκοσμα πλεῖστα ἐν τῷ κώδικι, ἔνια δὲ καὶ πολύχρωμα. Ἐν φ. 141β ἐπίτιτλον πρασινόγραφον.

1. Τὸ ὄνομα μονοκονδυλικῶς.

Τὰ φ. 1–7 καὶ 296–302 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Ταῦτα, ὡς καὶ τὸ φ. 8α, ἄγραφα.

Στάχωσις κομψή· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἔντυπα καὶ ἐπιγεγραμμένα κοσμήματα. Ἐφ' ἑκάστης πινακίδος καθήλωνται ἀνὰ πέντε μολύβδινοι γόμφοι. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας μετὰ πόρπης ὀρειχαλκίνης.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 131.

454

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,145 × 0,208 Αἰὼν XVII Φύλλα 165

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Μεταξὺ τούτων αἱ ἀκολουθίαι τῶν διαφόρων μοναστικῶν σχημάτων, τοῦ ἐξοδιακοῦ, τῶν ἁγιασμῶν, «Μεθοδίου . . . πατριάρχου διάταξις περὶ τῶν διαφόρων τρόπων καὶ ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων» (φ. 131α), «εὐχὴ ἐν ἀρχῇ σπόρου» (φ. 150β), «εὐχὴ ἐπὶ ἄγραν ἰχθύων» (φ. 156β), «εὐχὴ ἐπὶ πλοίου καινοῦ κτισθέντος καὶ μέλλοντος ἐμβῆναι καταρχὰς ἐν τῇ θαλάσσῃ» (φ. 157β), « . . . Βασιλείου τοῦ Μεγάλου διάταξις εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς τοὺς καθυπουργοῦντας τοῖς θείοις μυστηρίοις».

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,09 × 0,13. Πολλαχοῦ ἁπλᾶ ἐρυθρόγραφα ἐπίτιτλα. Τὸ φ. 164 ἄγραφον τελείως. Μεταξὺ δὲ τῶν φ. 1 καὶ 2 ἀπεσχίσθη φύλλον ἕν.

Ἐν φ. 1α ἀναγινώσκομεν : † *θημησής οντας ἦρθη όκονόμος | απο καλορηᾶνα κ(αι) ἔκαμη μέ|ρης ςου μαναςῆρη. 70 κη πάν | της αποκλἓς ἦρθη κ(αι) παῦ την | γγηρηακη· του παραλῆτου | Ετος 1770 κη ὅταν φόβους | πολης απου τους ἀρβανῆτης | οσου πο δεν κουτοῦσαν ὑ κα|λοἕρη να κατέβον κᾶτου | και εκαμάν κ(αι) τους γιρὃντους ςα τρη|καλα κε ετρόμαξαν και κόσμος ὅλος | το βῆος ςους του ὗφεραν ςου μανάςὗρη | γρᾶψας υκονὅμος· ἅπο καλὅρυᾶνα | δηα ενθῆμηση*

Ἐν φ. 1β καὶ 165β δοκίμια κονδυλίου.

Ἐν φ. 165α μεταξὺ ἄλλων : † *ἐτοὺς :· ,ζρμε'* [* 7145 = 1636/7] | *ἐχαῦνεψε ὁ πασὰς ἄπο τα γη⟨οι⟩ᾶνενὰ κε γιρί|ζοτὰς να πηἔνη ἐις την πόλη ἐπετροβόλη|σαν τὸ μαναςήρι κὲ ἐκόψαμε τες σκάλες · : —*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς βυρσίνους μετὰ πορπῶν ὀρειχαλκίνων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 262.

455

Χάρτης Διαστ. 0,198 × 0,274 Αἰὼν XIV Φύλλα 332

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλίαι νε' ἑρμηνευτικαὶ εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Τὸ κείμενον ἄρχεται ἀπὸ φ. 8α. Ἐν φ. 4α–6β ἀκέφαλον καὶ κολοβὸν κείμενον.

Ἀρχ. : . . . ἂν εἴποιμεν, ὅτι καὶ ταῦτα ἀρκοῦντα ἦν τοῖς βουλομένοις προσέχειν· καὶ ὅτι πρὸς τὰ κατεπείγοντα ἀεὶ ἵσταντο.

Τελ. : . . . καὶ τοσούτων ὄντων ὀλίγοι καὶ εὐτελεῖς ὄντες μένειν . . .

Ὁ κῶδιξ γέγραπται κατὰ δύο σελίδας (ὧν αἱ συνήθεις διαστάσεις 0,07 × 0,192) ἐξαιρέσει τῶν φ. 8–15, ἅτινα εἶναι νεωτέρας γραφῆς, τοῦ XVI πιθανῶς αἰῶνος, τεθέντα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων. Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον ἐρυθρόγραφον συνήθως. Ἐν φ. 4α, 66β, 67α, 69α, 324α, παρετήρησα *ἂν* διπλοτονούμενον, ἐν φ. 66β, 68β, 275β, *μή*, ἐν φ. 275β, 276α *κἄν*, πολλαχοῦ δὲ *μὲν* καὶ *δέ*.

Ἐν τέλει, φ. 332α, ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφον :

+ Ἐτελειώθη, μηνὶ φε(β)ρ(ουαρίῳ) θ'.
ἰ(νδικτιῶνος) ε'. ἔτους ,ςωμε'. χειρὶ
λουκᾶ μοναχοῦ τοῦ ἀ-
θλίου καὶ ἐλεεινοῦ :+

* ἤτοι : † *ἐτελειώθη, μηνὶ φε(β)ρ(ουαρίῳ) θ'·* | *ἰν(δικτιῶνος) ε'· ἔτουσ ,ςωμε'* [6845 = 1337]· *χειρὶ* | *λουκᾶ μοναχοῦ τοῦ ἀθλίου καὶ ἐλεεινοῦ :* †

Ἐν φ. 332β μεταξὺ ἄλλων ἀναγινώσκομεν : *Ἔτους ,ζλη* [* 7038=1529/1530] *ἦλθα εἰςτὸ μοναςςιρ(ϊν)· καὶ ἔβαλα* | *τὸ ράσω, ἔτους ,ζμ'* [* 7040 = 1531/2] *κ(αὶ) ἐκουρεύθηκα, τὸν ἕτερον* | *χρόνον ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ, εἴςτας κθ :* — Ἐν δὲ τῷ φ. 3α ἀναγινώσκομεν : † *εἰς τὴν ἁγίαν καὶ πανσεβάσμιον μονὴν τοῦ* | *μετεώρουσ. δεδώρηται τὸ βιβλίον τοῦτον·* | *παρα νικολάου τοῦ κριτοπούλου· χάριν ψυχικ(ῆ)ς σ(ωτη)ρίας αὐτοῦ· κὰι μακαρί(ας) μνήμης τοῦ ἀδελφοῦ* | *⟨ρ⟩ ἀυτοῦ ῥαδινοῦ ἐκείνου· ἀιωνία ἡ μνήμ(η) ἀυτοῦ* | *ἀμὴν* (XVI αἰών). Καὶ ἕπεται ὑφ' ἑτέρας χειρὸς ἡ μονοκονδυλιά : *Διονύσιος Ἱερομόναχος κὰι γαρ παρ.*

Τὰ φ. 1–3 προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν. Τότε κατὰ τὸ ἐνὸν ἐπιδιωρθώθη ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος. Αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 322–323 ἀποκεκομμέναι ἐν μέρει διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν πινακίδων σῴζονται καθηλωμένοι μετάλλινοι γόμφοι τινές. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτοὺς μετὰ ὀρειχαλκίνων γομφῶν.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 54 καὶ Β 177.

456

Χάρτης λεῖος   Διαστ. 0,202 × 0,285   Αἰὼν XIV   Φύλλα 298

Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ Κλῖμαξ τῆς θείας ἀναβάσεως.

Ἄρχεται τὸ κυρίως κείμενον ἀπὸ φ. 13α. Προτάσσονται τάδε :

α' (φ. 3α) «Δανιὴλ ταπεινοῦ μοναχοῦ Ραϊθηνοῦ, εἰς τὸν βίον τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ ἐπίκλην σχολαστικοῦ . . . [ἐπίγραμμα]».

β′ (φ. 3α) Πίναξ τῶν κεφαλαίων τῆς κλίμακος.

γ′ (φ. 5α) «Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ καθηγουμένου τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ τοῦ λεγομένου σχολαστικοῦ τοῦ καὶ συγγραψαμένου . . . τὴν ἁγίαν κλίμακα».

δ′ (φ. 10β) «Ἐπιστολὴ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου, ἡγουμένου τοῦ Ῥαϊθοῦ, πρὸς Ἰωάννην τὸν ἀξιάγαστον τοῦ Σινᾶ ὄρους ἡγούμενον, τὸν ἐπίκλην σχολαστικόν . . .».

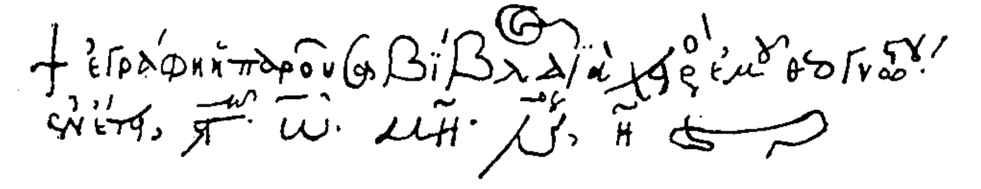
ε′ (φ. 11β) «Ἐπιστολὴ ἀμοιβαία· Ἰωάννης Ἰωάννῃ χαίρειν».

Ἐν τέλει, φ. 213β, διάγραμμα τῆς κλίμακος τῆς θείας ἀναβάσεως. Μετὰ ταῦτα τάδε :

α′ (φ. 214α) «Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ τῆς κλίμακος, λόγος ἰδιαίτατος πρὸς τὸν ποιμένα διαλαμβάνων, ποῖον δεῖ τὸν προεστῶτα λογικῶν προβάτων ὑπάρχειν».

β′ (φ. 231α) Σχόλια εἰς τὸν βίον Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ καὶ εἰς τὸ κείμενον τῆς Κλίμακος.

Ἐν τέλει τούτου, φ. 294β, ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : † *ἐγράφη ἡ παροῦσα βίβλος διὰ χειρ(ὸς) ἐμοῦ Θεογνώςου·* | *ἐν ἔτει, ͵ςωμη′* [6848=1339/1340]· *ἰν(δικτιῶν)ος, η′* †

γ′ (φ. 295α) Περὶ τῆς ἁγίας τριάδος ἐκ διαφόρων πατέρων.

δ′ (φ. 295β) [Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ;] «Περὶ τῆς αὐτεξουσιότητος τῶν ἀνθρώπων».

Ἀρχ. : Ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἔπλασεν αὐτεξούσιον· λόγῳ καὶ σοφίᾳ τιμήσας αὐτόν . . .

Ὅλος ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς ὑπὸ τοῦ ἐν φ. 294β μνημονευομένου βιβλιογράφου. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,195 × 0,135. Ἐν φ. 3α καὶ 231α ἐπίτιτλα καλλίγραμμα. Ἐν φ. 151α καὶ ἀλλαχοῦ ἔτι παρετήρησα δὲ διπλοτονούμενον.

Ἐν φ. 230β ἐξορκισμοὶ κατ' ἀσθενειῶν κλ. ἐκ τῆς λεγομένης Σολομωνικῆς. Ἐν φ. 296β μεταξὺ ἄλλων προγνωστικὰ περὶ τῶν διαφόρων ἡμερῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἀμφότερα ταῦτα γέγραπται κατὰ τὸν XVII–XVIII ἴσως αἰῶνα. Τὰ φ. 1–2 καὶ 297–8 προσετέθησαν κατὰ τὴν στάχωσιν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς βυρσίνους.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 120 καὶ Β 263.

457

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 169

1 (φ. 2α) Ὡρολόγιον «. . . περιέχον ἅπασαν τὴν ἀκολουθίαν ἀπὸ τυπικοῦ . . .».

2 (φ. 106α) «Στιχηρὰ τῶν ἁγίων πάντων. Ποίημα Χριστοφόρου πατρικίου τοῦ Μιτυληναίου».

3 (φ. 111α) «Κανὼν ἀρχόμενος ἀπὸ μηνὸς σεπτεμβρίου μέχρι τέλους αὐγούστου· περιέχων . . . ἐν ἐπιτομῇ τῶν ἁγίων τὰ ὀνόματα ἑκάστης ἡμέρας· φέρων ἀκροστιχίδα τήνδε : Ἁγίους ὑμνῶ τοῦ πολυκύκλου χρόνου· Μιχαὴλ ταπεινὸς μοναχὸς ἀνάξιος».

Ἀρχ. : Ὠδὴ α' ἦχ(ος) πλ(άγιος) δ' Ἁρματηλάτην Φαραώ : Cεπτέβριος. Ἀνευφημῆσαι τῶν ἁγίων κύριε προαιρουμένῳ μοι· πληθὺν ὁμοῦ πᾶσαν . . .

4 (φ. 116β) Ἐξαποστειλάρια τῆς ἑβδομάδος.

5 (φ. 118α) «Ἀκολουθία εἰς τὸν ἀκάθιστον ὕμνον, τῆς . . . Θεοτόκου . . .».

Ἀρχ. : Βουλὴν προαιώνιον ἀποκαλύπτων σοι κόρη . . .

6 (φ. 133α) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν . . . Θεοτόκον. Ποίημα Θεοστηρίκτου μοναχοῦ».

Ἀρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς· πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν . . .

7 (φ. 136α) Ἀκολουθία «εἰς τὴν ἀγρυπνίαν . . .».

8 (φ. 138α) Στιχηρά, χερουβικὸν τοῦ Μ. Σαββάτου, μαρτυρικόν.

9 (φ. 139α) Στιχηρὰ καὶ κανόνες ἐκ τῶν τῆς ὅλης ἑβδομάδος.

10 (φ. 168β) «Κανὼν Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Δαμασκηνοῦ [εἰς τὸ Πάσχα] . . .».

Ἀρχ. : Ἀναστάσεως ἡμέρα· λαμπρυνθῶμεν λαοί . . . . .

Διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι αἱ ἑξῆς γραφαί : α' φ. 2α–89α, β' φ. 89β–137β, γ' φ. 138, δ' φ. 139α–166α, ε' φ. 168β–169α. Ἐπίσης καὶ διάφορα εἴδη χάρτου ἐν αὐτῷ διακρίνονται.

Ἐν φ. 39α παρετήρησα *οὐμὴ* διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 1β σημειώματα, τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος, ἐν οἷς † *ἐρΓάταις του καυρωλάκκου* . . . καὶ κατωτέρω . . . *εἰς τὸν καυρώλακα* . . . Ἐν φ. 197α : † *ἐκοιμήθη ὁ πανιερώτ(α)τ(ος) μ(ητ)ροπολίτ(η)ς λαρισσης, κῦρ | Διονύσιος, ἐν ἔτει ,ζιη'* [= 1510]· *μὴν μαρτ, κη' | ἡμέρα εη, . . .*

Τὰ φ. 139–166 κατ' ἀρχὰς ἀποτελοῦντα ἴδιον κωδίκελλον εἶχον βραχύτερον ὕψος· ἔπειτα δὲ κατὰ τὴν στάχωσιν προσηρμόσθησαν τοῖς λοιποῖς τοῦ κώδικος ἐπεκταθέντα διὰ τῆς προσκολλήσεως τμημάτων χάρτου. Τὰ φ. 166β, 167β–168α τελείως ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐφ' ἑκάστης πινακίδος καθήλωνται ἀνὰ πέντε γόμφοι μολύβδινοι. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 290.

458

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,14 × 0,218 Αἰὼν XIV Φύλλα 11

Ἀκολουθία νεκρώσιμος εἰς μοναχούς.

Ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ ἐφθαρμένη ὑπὸ τῆς νοτίδος. Τὸ φ. 2 μόνον ἐν μέρει σῴζεται. Ἐν τέλει, φ. 11β, ἀναγινώσκομεν :

ἤτοι : *Ἰῶάννης μαυρουσ(ης) ὁ ἀμαθῆς Γρῖπανοῦσ(ης)* [?]

Μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκομεν γεγραμμένα ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός, τοῦ XV–XVI αἰῶνος :

////σθὴ κ(αὶ) βλέψ(ῶν) ἄν(θρωπ)ε· τὸ τῆσ ζοῆσου· τάιλος
κὰι σκέψε λάβαι κατανοῦν κὰι μαθε | σου τ(ὴν) φύσιν
θρὶνῖσ(ων) βλέπ(ων) μαι νέκρ(ὸν) τ̄ο̄ν πρὸ | μικρ(ὸν) σου φὴλον
ἔπαυσ(αν) ὀργανα φονῆς //////

Ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

459

Χάρτης στιλπνός Διαστ. 0,19 × 0,13 Αἰὼν XVIII Σελίδες 197

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Μεταξὺ τούτων καὶ τὰ ἑξῆς : Σελ. 17 : τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος «τάξις γενομένη εἰς χωράφια καὶ εἰς ἀμπελῶνας καὶ εἰς κήπους καὶ εἰς . . . ὅ,τι σπόριμον τῆς γῆς . . .». — Σελ. 23 : «Εὐχαὶ τοῦ ἁγίου Μάμαντος, εἰς ποίμνην προβάτων καὶ εἰς κάθε τετράποδον . . .». — Σελ. 29 : «Μιχαὴλ Συνάδου, εἰς ποίμνην». — Σελ. 30 : «Προσευχὴ τοῦ ἁγίου Μάμαντος, τοῦ ὁσίου . . . Βαβύλα, καὶ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ». — Σελ. 45 : «Τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Στυλίτου διὰ τὸ σκουλήκιον». — Σελ. 83 : «Τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κυπριανοῦ, εἰς ἀσθενῆ . . .». — Σελ. 92 : «Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης εἰς ἀσθενῆ ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων . . .». — Σελ. 110 : «Τοῦ ἁγίου Βλασίου διὰ τὸν λαιμόν». — Σελ. 163 : «εὐχὴ εἰς οἶκον νέον ἐκ θεμελίου». — Σελ. 165 : «Εὐχὴ εὐλογῆσαι τυρὸν καὶ ὠά». — Σελ. 166 : «[εὐχὴ] εὐλογῆσαι βάϊα τῶν βαΐων». — Σελ. 173 : «Μεγαλυνάρια ψαλλόμενα κατὰ τάξιν εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς». Ἐν φ. 182–183 «ὁ πίνακας» τοῦ βιβλίου, ἐλλιπὴς ἐν πολλοῖς.

Ἐν τέλει τῆς σ. 183 ἀναγινώσκομεν : *«1772» νοεμβρίου. 12 — εἴδας τῶν γρά|ψαντα· γεωργίου Ἰέραῖως : —*

»» ἧς τοταῖλος »»» του βιβλήου· »»»
»» ενθιμὶσου »» τοῦ ἀθλήου· »»»
»» κ(αὶ) δεῆσου τού »»» κυρίου· »»

»» ενιμέρα »» κριτηρίου. »»
»» Ἱεραῖος· »»» γεοργίου· »»
»» τυχὶν ζωεῖς.» »» τῆς ἑονείου
ταῖλος κ(αὶ) τō θεō χἄρις :—

Τὰ αὐτὰ mutatis mutandis καὶ ἐν σ. 147. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,09 × 0,133. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος σκαρίφημα τῆς Παναγίας βρεφοκρατούσης. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν: *δειὰ τὴν σπλεῖναν | Καλος τονειὸ φεκγάρι κ(αὶ) τάξι|ο παλικάρι· μὲ τι σκοῦφυα ςὸ | κεφαλῖ πορούφισε τα σαράντα | ἀυβγά· κ(αι) νὰ ρουφύση κ(αι) την σπλίναν | να την ἀφύση σὰν του φυδιοῦ τὴν | γλῶσα —*

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ᾿ οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 195.

460

Χάρτης | Διαστ. 0,10 × 0,147 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 576

1 (φ. 7α) Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί.

Ἐν τούτοις: φ. 23α Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία. — φ. 47α Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία. — φ. 102α «Ἀποστολοευάγγελα, τῆς ὅλης ἑβδομάδος· καὶ διαφόρων ἁγίων». — φ. 134α: «Ἀποστολοευάγγελα τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς λειτουργίας τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν μεγάλων ἁγίων». — φ. 201β: «Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ εὐαγγέλια . . .».

2 (φ. 372α) «Νομοκάνονον σὺν Θεῷ ἁγίω· περιέχουσαν [sic] τὴν πᾶσαν αὐτῶ ἀκολουθ :»

Περιέχει τὸ ἐξομολογητάριον κανόνας κατ᾿ ἐπιτομὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ τῶν Συνόδων, ἐκλογὰς ἐκ τῶν τοῦ Μάρκου Ἀλεξανδρείας κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν, Βαλσαμῶνος, Ζωναρᾶ, Ἀρμενοπούλου, Συμεὼν Θεσσαλονίκης. Ἱκανὰ μέρη τούτου ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι σύγχρονοί που γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου.

Ἐν τέλει τῆς λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου, φ. 45α, ἀναγινώσκομεν: *εὔξαι κ(αὶ) ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ γεγραφότος· ὦ θῦτ(α) : | † δύνεκα πάντ(ων), χάρϊν ἔχω τῆ παναγΐα τρϊάδϊ | τῶ ἐν ὀυ(ρα)νοῖς θ(ε)ῶ μου· Γέγραπται γὰρ, τῶ τάλανι ματθαίω μον(ο)τρόπω· τῶ ,ζωξηω'* [* 7068=1560] *ἔτει· | ⟨μαρτΐω ᾶ :*

Ἐν φ. 297α, 297β, 300β, 304α, παρετήρησα *ναί* διπλοτονούμενον. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον ἐξαιρέσει ὀλίγων τινῶν φύλλων γέγραπται ἐπὶ λείου χάρτου, τὸ δ' ὑπ' ἀριθ. 2 ἐπὶ στιλπνοῦ. Τὰ φ. 1-6, 45β–46β, 100, 101, 152β, 238β, 272β, 293β, 315, 567–576 κατελείφθησαν ἄγραφα. Ἔν τισι δὲ τούτων δοκίμια κονδυλίου μεταγενεστέρων χειρῶν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα ἐπιπόλαια κοσμήματα. Ἔχει ὁ κῶδιξ φύλακας πολλοὺς βυρσίνους ἐπικεκολλημένους ἐπὶ τῶν ἔξω ᾠῶν. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 325.

461

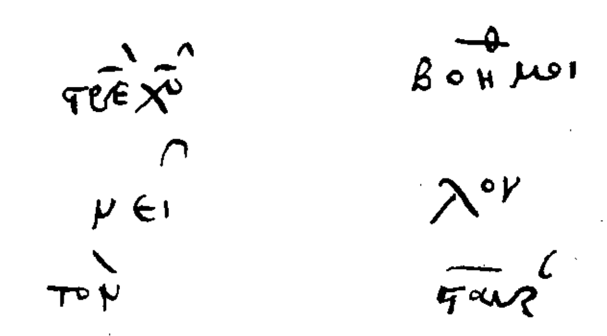
Χάρτης στιλπνὸς | Διαστ. 0,135 × 0,203 | Αἰὼν XV | Φύλλα 178

Ὀκτώηχος ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ βαρέος ἤχου.

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 171α, «Ἐξαποστειλάρια καὶ ἑωθινὰ ἰδιόμελα τὰ ια'», περὶ ὧν σημειοῦται ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου 171α : «Σύνθεσις αὕτη Λέοντος τοῦ δεσπότου».

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 42α σημειοῦται χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου περί τινος κανόνος : *λύπει τὸ ῦ ἐκ τὴν ἀκροςιχὸ* :· Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 73α σημειοῦνται ἐπίσης χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου περί τινων κανόνων τάδε : *Αὐτοι οἱ | κανώ-ν(ες) εγράφεισαν ἐν τῶ ἁγίω ὄρει· π(α)ρ(α) τῶ ἐναρέτω καὶ λογίω ἱεροθέω· ὅσ ἦν ιω(άννη)ς ὁ καβάσιλ(ας)* Καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου 73α : *ἀκροςιχ τοῦ κανώνος σημ(αίν)η τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ τ(ῶν) ς' κανών(ων) Ἱερόθεος ἀφυ(ῶς) ταῦτ(α) γράφει.*

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος, φ. 178β, ἀναγινώσκομεν δι' ἐρυθροῦ ἐξηνθημένου μέλανος :

* ἤτοι : *στ(αυ)ρὲ Χ(ριστο)ῦ* *βοήθ(ει)μοι*
Νεῖ *λον*
τὸν *Σταυρ(αν)*

[* Πρβλ. Ν. Β έ η ν, περιοδ. «Βυζαντὶς» Α' 1909, σελ. 236μα' σημ. 2].

Ὁ βιβλιογράφος οὗτος εἶναι γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν κωδίκων. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,10 × 0,155.

Δυστυχῶς ὁ κῶδιξ ὡς ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως, ἐκ τῆς ἐν ἐκκλησίᾳ χρήσεως αὐτοῦ, ἐφθάρη ἱκανῶς, ἐκ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐλαίου καὶ ἐξ ἄλλων ἐπηρειῶν. Κατὰ τὴν στάχωσιν δ' ὅμως ἐπιδιωρθώθη κατὰ τὸ ἐνόν.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 177β ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρὸς γεγραμμένος ὁ γνωστὸς κρυπτογραφικὸς ἀλφάβητος : θ, η, ζ, ς, ε . . .

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,02. Εἶχε δέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα βύρσινον.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 143.

462

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,212 × 0,145 Αἰὼν XVI Φύλλα 224

1 (φ. 1α) [Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λόγος εἰς τὸν Λάζαρον ;]
Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : . . . ἀλλὰ καταφρονεῖτε φόβου καὶ θανάτου· λιμοῦ καὶ θλίψεως· δεσμῶν καὶ ξίφους καὶ στενοχωρίας· ταῦτα γὰρ ἐδέδειεν ὁ τοῦ τυράννου στρατός . . .

2 (φ. 4β) « . . . Βασιλείου . . . τοῦ Μεγάλου . . . εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ . . .».

3 (φ. 22β) «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, περὶ εὐχαριστίας».

4 (φ. 39α) «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, περὶ νηστείας».
Ἀρχ. Παρακαλεῖτέ φησιν ἱερεῖς τὸν λαόν . . .

5 (φ. 51β) «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, περὶ νηστείας».
Ἀρχ. : Σαλπίσατέ φησιν ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι . . .

6 (φ. 69α) «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου· εἰς τὸ καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω· περὶ πλεονεξίας».

7 (φ. 84α) «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, εἰς Βαρλαάμ».

8 (φ. 89α) «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, εἰς Γόρδιον τὸν μάρτυρα».

9 (φ. 104β) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου· ὁμιλία εἰς τὸν Ἀβραάμ . . .».

10 (φ. 129α) « . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸ γεννέσιον τοῦ Προδρόμου». Ἐλλιπὴς οὐχὶ κατὰ πολλὰ μεταξὺ τῶν φ. 129 καὶ 130.

11 (φ. 136α) «Ὑπόμνημα διαλαμβάνον εἰς τὰς περιόδους τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου . . .»
Ἀρχ. : Καὶ τῶν τεχνῶν οὐ μόνον τοὺς ἐξ ἀρχῆς πατέρας ἀποδεχόμεθα· καὶ τοὺς τούτων μόνον ἀσμενίζομεν πόνους· ἀλλ' εἴ τι καὶ ἄλλο τοῖς μετέπειτα . . .

12 (φ. 159α) « . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἐγκώμιον εἰς τοὺς . . . ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον . . .».
Ἀρχ. : Οὐρανοῦ καὶ γῆς ἅμιλλαν ὁρῶ . . .

13 (φ. 165β) « . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὴν ἀποτομὴν . . . τοῦ Προδρόμου . . .». Ἐλλιπὴς κατὰ ἓν φύλλον μεταξὺ τῶν φ. 171 καὶ 172.

14 (φ. 178α) «Λόγος εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου . . .».
Ἀρχ. : Ἧκεν ἡμῖν ἡ λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος καὶ ποθουμένη πανήγυρις τοῦ θείου διδασκάλου καὶ Χρυσοστόμου πατρός, χαρμονῆς ἀφορμὰς τοῖς ποθοῦσι παρέχουσα . . .
Ἐλλιπής, ἅτε τοῦ φ. 188 ἐν μέρει μόνον σῳζομένου.

15 (φ. 202α) «...Ἰωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν τελώνην καὶ τὸν φαρισαῖον».
Ἄρχ.: Οἱ πόρρωθεν τοὺς λειμῶνας θεώμενοι...

16 (φ. 211α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ».
Ἄρχ.: Ἐγένετό τις ἀνὴρ εὐσεβὴς ἐν τῇ Ῥώμῃ ὀνόματι Εὐφημιανός, ἐπὶ Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου τῶν θειοτάτων βασιλέων Ῥώμης· μέγας γενόμενος καὶ πρῶτος τῆς συγκλήτου...

17 (φ. 223β) «Περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου».
Κολοβόν. Ἄρχ.: Λέων ὁ μέγας· ὁ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα κράτιστα διϊθύνων· οὗτος ὁ εὐσεβὴς Λέων δύο τινὰς εἶχεν...
Τελ.: ...ὧν ἡ μέν, ἱερὸν τῆς Θεοτόκου γέγονεν οἰκητήριον· ἐν ταύτῃ τέ προ...

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος ἀπεσπάσθησαν περὶ τὰ 17 φύλλα, ἐν τέλει δὲ περὶ τὰ 14, ὡς ὑπολογίζω. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,09 × 0,145. Ἐν φ. 194α ἡ *ἐπὶ* ἐν συνθέσει διπλοτονουμένη (*ἐπὶ̀γνοῦσι*). Ἐν φ. 217α *δὲ* διπλοτονούμενον.

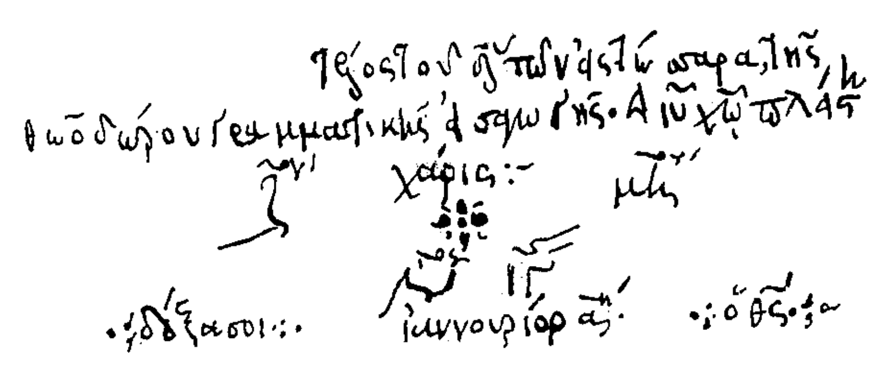
Ὁ κῶδιξ ἔχει ὑπὸ τῆς νοτίδος φθαρῇ καὶ ὑπὸ τοῦ σταχωτοῦ ἔτι, ἀκόμψως κατενεγκόντος τὴν κοπίδα.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, οὗ τανῦν μόνον μέρος σῴζεται.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 76.

463

Χάρτης στιλπνὸς — Διαστ. 0,171 × 0,234 — Αἰὼν XVI — Φύλλα **114**

1 (φ. 2α) Θεοδώρου Γαζῆ εἰσαγωγὴ γραμματικῆς εἰς τέσσαρα βιβλία.
Τὸ α' φ. 2α, τὸ β' φ. 11β, τὸ γ' φ. 35α, τὸ δ' φ. 68α. Ἐν τέλει τούτου, φ. 98α, ἐρυθρόγραφα τάδε:

* ἤτοι: *τέλος τοῦ δ' τῶν εἰς τέσσαρα, τῆς | Θεοδώρου γραμματικῆς εἰσαγωγῆς· κ(αὶ) ι(ησο)ῦ χ(ριστ)ῷ πλάσῃ | χάρις: — ,ζμη'* [7048 = 1540] | *ἰν(δικτιῶν)ος ιγ' | ἰαννουαρίῳ α'· ·:· δόξα σοι ·:· ·:· ὁ θ(εό)ς ·:·*

2 (φ. 98α) «Θεοδώρου [Γαζῆ] περὶ μηνῶν».
Ἄρχ.: Πρὸ ἔργου μὲν καὶ τὸ τὰς ὀνομασίας εἰδέναι τῶν μηνῶν.

Ἐν τέλει τούτου, φ. 104α, † *σημειοτέον ὅτι, οὐκεγράφη . . . . . ἐξ ὁλο|κλήρου, ἀλλὰ κατ' ἐπιτομ(ήν), διὰ τὸ πολύλογον : —*

3 (φ. 104β) «Μαξίμου μοναχοῦ τοῦ Πλανούδη, ἑρμηνεία τῶν χρόνων».
"Αρχ. : Εἰς τρία διῃρημένον οἶσθα τὸν χρόνον, τά γε κατὰ πρώτην διαίρεσιν· εἰς ἐνεστῶτα φημί, καὶ παρεληλυθότα καὶ μέλλοντα . . .

4 (φ. 105β) «Περὶ τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ ρ».

5 (φ. 106α) «Περὶ τοῦ ἔστιν. Ἡρωδιανοῦ».

6 (φ. 106α) «Περὶ ἀνωμάλων ῥημάτων κατὰ στοιχεῖον».

7 (φ. 110β) «Περὶ πτώσεων».

8 (φ. 111α) «Περὶ παθῶν τῶν λέξεων ἐκ τῶν τοῦ γραμματικοῦ Τρύφωνος».

9 (φ. 112β) «Ἐκ τῶν Δημητρίου τοῦ Χαλκονδύλου [sic] : Περὶ τῆς αὐξήσεως τῶν παρῳχημένων τῆς τε συλλαβικῆς καὶ χρονικῆς».

10 (φ. 113β) «Διατί τρίπτωτα εἰσὶ τὰ οὐδέτερα».

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 35α ἀναγινώσκομεν : *κ(ύρι)ε ι(ησο)ῦ χ(ριστ)έ μου ἐλέησόν με τὸν δοῦλον σου Ἰωακείμ.* Εἶναι δὲ οὗτος προφανῶς ὁ βιβλιογράφος, ὅστις καὶ ἐν τοῖς παραφύλλοις ἔγραψε γραμματικά τινα καὶ ἄλλα. Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος λίαν ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,11 × 0,175.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος τάδε, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου, ὡς φαίνεταί μοι, γεγραμμένα :

† *κεκοίμητ(αι) ὁ ἐν ἁγίοις π(ατ)ὴρ ἡμ(ῶν) ΓρῆΓορ(ιος) ὁ παλαμᾶς, ἐν ἔτει ,ςψωωξςω* [* 6866 = 1358]

† *ἐπῆρ(αν) οἱ τοῦρκοι τὴν θεσσαλονίκ(ην), τῶ ,ςω͡λληω* [* 6938 = 1430] *ἰν(δικτιῶν)ος ηης.*

† *τῶ αὐτῶ ἔτει, καὶ τὰ ἰωάννινα ἐπῆραν :*

† *ἡ σύνοδος Φλωρ(εν)τί(ας) | ἐν τῷ ,ςω͡λμζω* [* 6947 = 1439]

† *ἡ πόλις, ἐν τω ,ςω͡λωξαω* [* 6961 = 1453] *ἐπάρθ(η).*

Στάχωσις ἐκ χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 140.

464

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,135 × 0,21 Αἰὼν XIV Φύλλα 200

[Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου λόγοι].

1 (φ. 8α) [Ἀκέφαλον]
"Αρχ. : . . . ἥτταις· σημείοις ἐξ οὐρανοῦ· σημείοις ἐξ ἀέρος· ἐκ γῆς· ἐκ θαλάττης· ἀνδρῶν· πόλεων· ἐθνῶν . . .
Τελ. : . . . καὶ δεχθείημεν ταῖς οὐρανίαις σκηναῖς, τάχα σοι καὶ αὐτόθι θύσομεν δεκτά, ἐπὶ τὸ ἅγιόν σου θυσιαστήριον· ᾧπερ [* = ὦ π(άτ)ερ] λόγε καὶ πνεῦμα τὸ ἅγιον· ὅτι σοὶ πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

2 (φ. 19β) « . . . εἰς τὴν καινὴν Κυριακήν».

3 (φ. 24β) « . . . εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν».

4 (φ. 33α) « . . . εἰς τοὺς Μακκαβαίους».

5 (φ. 40α) «... εἰς τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Κυπριανόν».
6 (φ. 48α) «... εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὸν ἐξισωτὴν Ἰουλιανόν».
7 (φ. 55β) «... εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».
8 (φ. 63α) «... ἐπιτάφιος εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον».
9 (φ. 102β) «... εἰς τὰ ἅγια φῶτα».

Ἐλλιπὲς κατὰ κείμενον τριῶν φύλλων μεταξὺ τῶν φ. 110 καὶ 114 (ὑπὲρ οὗ ὁ λόγος ἅπας, καὶ ἅπαν μυστήριον... — ...λω πυρὸς ὁδηγῆσαν τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἡμερῶσαν τὴν ἔρημον...). Τὰ φ. 111–113, ἐκ χάρτου στιλπνοῦ, ἄγραφα· ἐν αὐτοῖς προὔκειτο νὰ γραφῇ τὸ ἐκπεσὸν κείμενον.

10 (φ. 136α) «... εἰς Γρηγόριον τὸν ἀδελφὸν Βασιλείου».
11 (φ. 139β) «... ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον... Ἀλεξανδρείας...».
12 (φ. 166α) «... περὶ φιλοπτωχίας».

Κολοβόν. Τελ. : ... καὶ ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· καὶ ἰδοὺ ὑγιὴς γέγονας· καὶ πάντα τὰ τῆς φιλανθρωπί...

Γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,09 × 0,148. Ἐν φ. 97α, 166α καὶ ἀλλαχοῦ παρετήρησα *μὲν* διπλοτονούμενον, ἐν φ. 174α καὶ ἀλλαχοῦ *δὲ* διπλοτονούμενον. Ἐν ἀρχῇ τὰ φ. 1–7 καὶ ἐν τέλει τὰ φ. 177–200 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ, τεθέντα κατὰ τὴν στάχωσιν, ὅπως ἐν αὐτοῖς γραφῇ τὸ ἐκπεσὸν κείμενον, ὅπερ δὲν ἐγένετο. Ἐπίσης κατὰ τὴν στάχωσιν ἐπιδιωρθώθη ὁ κῶδιξ κατὰ τὰς ᾠας, ἔνθα εἶχεν ὑπὸ τῆς νοτίδος φθαρῇ.

Ἐν τῇ ἄνω ᾠᾳ τοῦ φ. 96α κεῖται : † *λῦἐξλχφχ'οθψθϟψλ'νἐυλνψθψβνηϟηο...* [= *ο χ(ριστ)έ μου φύλαται τὸν ἔχοντα την βιβλ...*].

Στάχωσις κομψή· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου βυσσινοχρόου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 84 καὶ Β 165.

465

Χάρτης — Διαστ. 0,10 × 0,13 — Αἰὼν XVII — Φύλλα 20

Εὐχαί.

Ἀκέφαλοι. Σημείωμα ἐν φ. 20β ἀναφέρει καθηγούμενον Μετεώρου Ἰωακείμ, ἱερομόναχον.

Ἄνευ σταχώματος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

466

Περγαμηνή — Διαστ. 0,215 × 2,55 — Αἰὼν XIII — Εἰλητὸν

[Ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ].

Ἀκέφαλος. Ἀρχ. : ... ταλίπης ἡμᾶς, πρὶν ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ἀποστρέψαι, ἀξίωσον ἡμᾶς πρὸς σὲ ἐπιστρέψαι, καὶ πρόσχες ἡμῖν ἐν εὐμενείᾳ καὶ χάριτι...

Ἐν ἐνειλήματι ἐκ τεσσάρων συνερραμμένων τεμαχίων. Ὁ μέσος κοντὸς ἀπεσπάσθη. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει συνήθως ὕψος 0,003. Μέγα μέρος τοῦ νώτου ἄγραφον.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

467

Χάρτης Διαστ. 0,102 × 0,152 Αἰὼν XVI Σελ. 844

Πανθέκτη

περιέχουσα τὸ ψαλτήριον, «μηνολόγιον ... τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ», στιχηρὰ προσόμοια, ἀναστάσιμα ἐξαποστειλάρια, ἑωθινὰ ἰδιόμελα τὰ ια', τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἑβδομάδος, ὀκτώηχον, ἀκολουθίας καὶ κανόνας, ἀκολουθίας τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, σχηματολόγιον, κλ.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Ἐκ τῶν γραφῶν τινὲς τοῦ XVII καὶ XVIII αἰῶνος. Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιὰν ἀρίθμησιν τῶν σελίδων δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν. Τὰ ἐν ἀρχῇ δύο παράφυλλα καὶ τὸ ἐν τέλει ἓν ἄνευ ἀριθμοῦ σελίδος. Μεταξὺ τῶν σελ. ωκζ' καὶ ωκη' παρενείρονται ἀσελίδωτα φύλλα τέσσαρα, ἐν οἷς πασχάλια τῶν ἐτῶν ,αχνδ' (,ζρξβ')— ,αχοε' (,ζρπγ') [* 1654–1675]. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, τύπος συμμαρτυρικοῦ γράμματος περὶ ἀξίου τῆς ἱερωσύνης. Ἐν τοῖς παραφύλλοις πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος αἱ μονοκονδυλιαί : *Δανιὴλ ἱερομόναχος καὶ σακελλάριος* καὶ *Χριστόφορος ἱερομόναχος καὶ σακελλάριος* (πιθανώτατα κτήτορες τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII αἰῶνα). Ἔτι αὐτόθι τὸ μονογράφημα :

Ἐν σελ. ε'–ς' ἐπιστολή τις βαναύσως γεγραμμένη, ὑφ' ἣν μονοκονδυλικῶς ἡ ὑπογραφή : *Θε(ο)δο(ρος) ἱερομόναχος*. Ἐν σ. ωλ' μεταξὺ ἄλλων : † *Ἔτους ,ζρογ'* [* 7173=1665] *ηλθα εγο ο παπ(α) | δανιηλ ησου γὀλ'γοθα | αὐγουςου κθ'*. Ἐν τῷ παραφύλλῳ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος μεταξὺ ἄλλων : † *χορίω ςκεπάρι* .... καὶ κατωτέρω : *,ζρνε'* † *,αχμζ'* | † *ἐκαθήσαμέ ςὴν πητούβλειὰ | εἴμέρες ὁ* † *Χριςόδουλος ἱερομόναχος* ... | † *Χριστοφόρος Ἱερομόναχος* (Αἱ ὑπογραφαὶ μονοκονδυλικῶς).

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ῥάχιν: ἐκ πινακίδων ξυλίνων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἐπιπόλαια ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν πινακίδων καθηλωμένοι γόμφοι ὀρειχάλκινοι. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας μετὰ πορπῶν ὀρειχαλκίνων.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 248.

468

Χάρτης Διαστ. 0,095 × 0,13 Αἰὼν XVIII Φύλλα 83

1 (φ. 2α) [Φυσιολογία].

Ἀκέφαλον. Ἀρχ. : ... ὅτι ἐγὼ καθεύδω· καὶ οἱ ὀφλαμοὶ [sic] μου ἐγρηγοροῦν· [κ]αὶ ἡ τρίτη φύσις τοῦ λέοντος [ἐ]στὶν αὕτη· ὅτε οὖν φεύγει τὸν κυνηγόν ...

Φ. 2β : «περὶ τοῦ ὑδρώψ» — φ. 3β : «περὶ τοῦ ἐλέφαντος» — φ. 5β : «περὶ τοῦ ἐλάφου» — φ. 6β : «Περὶ τοῦ ὕδρωπος» — φ. 7β : «Περὶ τοῦ ἀετοῦ» — φ. 8β : «Περὶ τοῦ πελεκάνου» — φ. 9α : «Περὶ τοῦ πελαργοῦ» — φ. 10α : «Περὶ τῆς πέρδικος» — φ. 11α : «Περὶ τῆς τρυγώνης» — φ. 11α : «Περὶ τῆς περιστέρας» — φ. 12α : [Περὶ τοῦ φοίνικος] — φ. 13α : «Περὶ τοῦ πάωνος» — φ. 13α : «Περὶ τοῦ ἔγριψος» — φ. 13β : «Περὶ ξηροβατράχου» — φ. 14α : «Περὶ ἀσπίδος» — φ. 15α : «Περὶ τῆς αλουπους» — φ. 15β : «Περὶ τῆς χελιδὼν» — φ. 16α : «Περὶ τοῦ δενδροκόλ [sic]» — φ. 16β : «Περὶ τοῦ ἐμποππος» — φ. 17α : «Περὶ τῆς γοργόνης» — φ. 18α : «Περὶ τοῦ ὄφεως» — φ. 19α : «Περὶ λαγοῦ» — φ. 19α : «Περὶ τοῦ μονοκέρου» — φ. 19β : «Περὶ τοῦ πανθήρος» — φ. 20α : «Περὶ τοῦ κάστορος» — φ. 20α : «Περὶ τοῦ λύκου» — φ. 20β : «Περὶ τῆς ἐχίδνης» — φ. 20β : «Περὶ τῆς μελίσσης» — φ. 21α : «Περὶ τοῦ μήρμηγγος» — φ. 21β : «Περὶ τοῦ πίθηκος».

2 (φ. 22α) Πίνακες τῶν κύκλων τοῦ ἡλίου, τῶν ἤχων καὶ τῶν ἑωθινῶν.

3 (φ. 25α) «Μεθοδία πῶς νὰ εὑρίσκεται τὸ φεγγάρι, ὅταν θέλῃ ὁ ἄνθρωπος πόσας ἡμέρας ἔχει».

4 (φ. 25β) Μέθοδοι πρὸς εὕρεσιν τῶν κύκλων τοῦ ἡλίου, τῆς πρώτης τοῦ μηνός, τοῦ θεμελίου τῆς σελήνης, τοῦ νομικοῦ φάσκα, τοῦ Χριστιανικοῦ πάσχα, τῆς κυριακῆς τῶν ἁγίων πάντων, τῆς ἀναλήψεως, τῆς ἀπόκρεω, τῆς ἰνδικτιῶνος, τοῦ βισέκτου ἔτους, κλ. Ἐν φ. 25β ὁ ὅρος «μηνοβρέσιον» [= ἡ εὕρεσις τῆς α' τοῦ μηνός].

5 (φ. 26α) Αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν.
Παρενείρονται ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 4 κειμένῳ.

6 (φ. 31α) [Περὶ τῆς πλάσεως καὶ συστάσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου].

7 (φ. 32β) Ἱπποκράτους [Περὶ συστάσεως τοῦ ἀνθρώπου].

8 (φ. 34α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ [περὶ τῶν ιβ' ζῳδίων].

9 (φ. 35β) «Περὶ τοῦ φαινομένου ἐν τῷ οὐρανῷ τρέχοντος ἀστέρος».

10 (φ. 36α) Σύμμεικτα.

11 (φ. 37α) Ἀνεπίγραφον [Περὶ γενέσεως ἀνθρώπου].

12 (φ. 37β) Μέθοδος ὅπως « . . . εὑρήσῃς ὁπότερος ἐκ τῶν κασιγνητῶν ἢ ἐκ τῶν συνοικεσίων πρῶτος τοῦ ζῆν ὑστερηθήσεται».

13 (φ. 38α) «Ψῆφος πυθαγόρειος διαγνωστικὸς ζωῆς καὶ θανάτου».

14 (φ. 38β) Σημείωμα περὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης κατὰ τὸν ἐνιαυτόν, τῶν ὡρῶν καὶ τῶν στιγμῶν τοῦ ἔτους, τῶν ὡρῶν καὶ τῶν στιγμῶν τοῦ ἡμερονυκτίου, τῶν στιγμῶν τῆς σελήνης.

15 (φ. 39β) Ἐκ τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου τμήματα μετὰ φωνῶν.

16 (φ. 52β) «Ἀρχὴ . . . τῶν κατ' ἦχον *κεκραγαροκατευθυνθήτω*» μετὰ φωνῶν.

17 (φ. 65α) Πασαπνοάριον μετὰ φωνῶν ψαλλόμενον «. . . πρὶν τοῦ εὐαγγελίου κατὰ τὸν ὄρθρον τῆς κυριακῆς καὶ εἰς ἀγρυπνίας, καὶ ἁγίων μεγάλων μνήμας».

18 (φ. 68α) Διαιτητικὸν τῶν δώδεκα μηνῶν, περὶ φλεβοτομίας καὶ ἄλλα ἰατρικὰ παραγγέλματα εἰς τὴν καθωμιλημένην.

19 (φ. 71β) «Ἐνθύμησις τίς ἐπρωτόβγαλε τὰ γράμματα».

20 (φ. 72α) Συνταγαὶ ἐκ τῆς καλουμένης Σολομωνικῆς.

21 (φ. 73β) Προγνωστικὸν «περὶ ζωῆς καὶ θανάτου μηνολόγιον».

22 (φ. 76α) Γνωμικὰ καὶ παροιμίαι ἐκ τοῦ Σολομῶντος καὶ ἀλλαχόθεν. Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Τὸ πλεῖστον τοῦ κώδικος ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

Διακρίνονται ἐν αὐτῷ διάφοροι γραφαί. Ἐν φ. 1α: *ξΐλλων το κλιδεῖ νοιρὸ το κατήνἀρη· ὁ λαὸς | ἐδιᾶβὲι· κὶ ο κυνιγὸς ἐπιᾶση.*

Ἐν φ. 25α, ἐν τῇ κάτω ὤᾳ: *ετουτο χαρτη υνε του ζαφηρη | το σημου τον εκ μεήτι* (;) (Παρόμοιον σημείωμα καὶ ἐν φ. 75α. Κτήτωρ τοῦ κώδικος, τοῦ XVIII, ὡς νομίζω, αἰῶνος).

Ἐν φ. 39α τάδε ἐρυθρόγραφα:

Ἐπίσης καὶ ἐν φ. 52α, ὡσαύτως ἐρυθρόγραφα:

Ἐν φ. 74β δοκίμια κονδυλίου καὶ ἄλλα ἐν παρόδῳ γεγραμμένα. Ἐν φ. 75α πλὴν ἄλλων τάδε: *ἀυροχὸς κερὸς ποταμὸν κατὲγάζη· Και ο πο|ταμος πορον ουκ εχει· τη εςι. | ζευγι βόν(ων) δοδεκα σπαρτα.* Ἐν φ. 75β ἀποτετύπωται σφραγίς, ἐφ' ἧς ἀναγινώσκομεν: *ΡΙ | ΖΟΣ Κ | Α'ΡΙΛ | ΟΥ.* Αὐτόθι πλὴν ἄλλων: *† ῶ π(ατ)ύρ μου εγενησεν ἐμὲ καὶ ἐγὸ ἐγέ|νισα την γηνέκα μου κ(αὶ) οἶ κτης γηναικός μου | ἐγένυσαν την μ(ητέ)ραν του π(ατ)ρός μου: —* Ἔχει ὁ κῶδιξ βύρσινον περίβλημα. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 341.

469

Χάρτης λεῖος	Διαστ. 0,10 × 0,152	Αἰὼν XVII	Φύλλα 101

1 (φ. 1α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «ἡ θεία λειτουργία . . .».

2 (φ. 39α) «Τὸ μηνοβρέσιον» ἤτοι πίναξ πρὸς εὕρεσιν τῆς πρώτης τοῦ μηνός.

3 (φ. 40α) Πίναξ πρὸς εὕρεσιν τοῦ νομικοῦ φάσχα.

4 (φ. 41β) Πίναξ πρὸς εὕρεσιν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, τῆς κρεοφάγου, τῆς ἀρχῆς τοῦ τριῳδίου, τῶν ἀποκρέων, τοῦ πάσχα, τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῶν ἁγίων πάντων, τῆς νηστείας τῶν ἁγ. Ἀποστόλων.
Ἐν φ. 42β ὁδηγίαι, ἂν τυχὸν τὸ ἔτος εἶναι βίσεκτον.

5 (φ. 43β) Κυριακοδρόμιον.

Ἐν τέλει τούτου, φ. 44α, πολύχρωμος σταυρὸς μετὰ τῶν μονογραφημάτων Ἰ͞C | X͞C | N | K̄´. Ἄνωθεν δὲ τούτου ἐρυθρόγραφον :

* ἤτοι : † *θ(εο)ῦ τὸ δόρον, κ(αὶ) πόνος γεωργ(ί)ου :* —

6 (φ. 44β) Αἱ «καταβασίαις τῶν Χριστοῦ γέννων».
7 (φ. 46α) Ἀκολουθία νεκρώσιμος κοσμικοῦ.
8 (φ. 89α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».

Ἐν φ. 38β, 40β, 43α, 45β ἔντυπον κόσμημα, τοῦ αὐτοῦ τύπου. Ἐν φ. 41α

Φ̄			X̄
	Ἰ͞C	X͞C	
Φ̄	NḦ	KA´:	Π̄´:
T̄		ᾱ	
K̄		π̄	
Π		μ̄	
Γ		ς	

Κάτωθι δὲ τούτου γραφὴ βαναύσου χειρός : *ετος — 1750 | ὀτάς ηγεινηθει- κ(αι) η τζηφοῦτα τον αγειον δισμηρη|ον μερα ⟨δ⟩ 4 του δεικαιβρειου μηνος.*
Ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 2β, 4β, 5α, 5β, 6α, 8β, 11α, 12β, 14α, 15α, 19β, 20α, 20β, 21α, 22α, 23α, 24α, 25β, 26α, 29β, 30α, 30β, 31α, 32α διάφορα σημειώματα, ὧν παρέχω δεῖγμα τῆς γραφῆς.

Ταῦτα κεῖνται ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 5α.

Περιβάλλεται ὁ κῶδιξ διὰ βυρσίνου περιβλήματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 338.

470

Χάρτης — Διαστ. 0,095 × 0,14 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 257

1 (φ. 1α) Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Ἀκέφαλοι καὶ ἐλλιπεῖς. — φ. 67α «Τάξις γινομένη ἐπὶ ταφίοις πρεσβυτέρου». Ἐν φ. 175β–179β παρενείρονται κανόνες ἐκ τῶν τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου. Ἐν φ. 180α-β ἐνδιαφέροντα ὑπὸ λαογραφικὴν ἔποψιν περὶ τῶν ποινῶν, εἰς ἃς οἱ διάφοροι ἁμαρτωλοὶ θέλουσιν ἐπιδικασθῇ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

2 (φ. 249β) «Διήγησις τῆς ἁγίας Θεοδώρας τῆς Μυροδοτούσσας».

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ. — Ἡ διήγησις αὕτη ἀξία λόγου ὑπὸ λαογραφικὴν ἔποψιν εἶναι συμπίλημα, ὡς διαγινώσκεται, ἐκ διαφόρων δημωδῶν ποιημάτων.

Ἀρχ.: Ἵνα εἴπωμεν καὶ ἀναφέρωμεν διὰ τὴν ψυχὴν τὴν ἀθλίαν· ψυχὴ λαλεῖ μὲ τὸ κορμί, ὅταν σὲ εἶχα σύντροφον ἐγκαρδιακόν... Δυστυχῶς κολοβόν. Τελ.: καὶ αὐτὸς ἀποκρίθην· βλέπω ὄφιν καὶ ἔναι φοβερός...

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,07 × 0,095. Ἐν φ. 107β–108α διάφορα σημειώματα καὶ δὴ βαπτιστικῶν ὀνομάτων, τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος. Ἐν φ. 133β παρετήρησα *μὲν* διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 249α ἀναγινώσκομεν: † *ἐπαράλαβαν οἱ ἀγαρινοὶ τὸν ρώδον* | *ἐνέτι ,ζλΓ'* [* 7033 = 1524/5] καὶ δι' ἄλλης γραφῆς ἕπεται ἀμέσως: *καὶ ὅτ(αν) ὑπίρ(αν) τ(ὸν) γεωργτζ (;)* | *γιανίτζαρι· ετ(ους) ζλζ'* [* 7037 = 1528/9].

Τὰ φ. 1–2 γραφῆς τοῦ XVII αἰῶνος, προστεθέντα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ ἐπικαλύμματος ἐκ λινάτσας, ἐφ' οὗ προὔκειτο νὰ ἐπικολληθῇ βύρσινον ἐπικάλυμμα, ὅπερ δὲν ἐγένετο. Εἶχε δέ ποτε καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 268.

471

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,11 × 0,145 Αἰὼν XV Φύλλα 66

[Γραμματική].

Κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν. Κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ κολοβός.

Ἀρχ.: Διατί μετὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα αὐτῆς ἐτάχθη διότι τούτων τῶν δύο μετέχει· ἃ ὤφειλον προταχθῆναι καὶ τὸ μετέχον αὐτῶν εὐθὺς εἶναι· καὶ μὴ ἕτερον μέρος λόγου. Πόσα παρέπεται τῇ μετοχῇ... Τελευτᾷ διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὀνομάτων Β ώ ξ, λ ο υ τ ή ρ, π ί κ ρ.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,07 × 0,09. Ἐν ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου καὶ ἄλλα γράμματα ἐν παρόδῳ κλ.κλ. Ἐν φ. 26α πλὴν ἄλλων τὸ βαπτιστικόν: *Κηρηκός*. Αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 9, 10, 13, 14 ἔχουσιν ἀποκοπῆ διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.

Στάχωσις ἐφθαρμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 280.

472

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,11 × 0,145 Αἰὼν XIV Φύλλα 177

1 (φ. 1α) [Μαξίμου ὁμολογητοῦ ἑκατοντὰς Β ;].

Ἀκέφαλον. — Ἀρχ.: ... ταπεινολογία, τῆς ἀληθινῆς ταπεινώσεως, καθ' ὅσον δὲ μεῖζον γῆς οὐρανὸς καὶ ψυχὴ σώματος, κατὰ τοσοῦτον ἡ διὰ πνεύματος ἁγίου διδομένη τοῖς τελείοις ταπεινοφροσύνη, τελεωτέρα καὶ μεῖζον τῆς ἀληθινῆς ταπεινώσεως: — Κ'. Μήτε τὸν ταπεινὰ φθεγγόμενον ἐν σχήματι καὶ καταστολῇ ταπεινώσεως ταπεινὸν εἶναί ποτε τὴν καρδίαν εὐκόλως ὑπολάβῃς...

2 (φ. 28β) «Ἑκατοντὰς Γ' γνωστικῶν κεφαλαίων».
Καὶ τὰ ρ' κεφ. περιέχονται ἐν τῷ κώδικι. Τὸ α' κεφάλ. ἄρχ. : Νοῦς ἀπαθὴς ἐστὶν ὁ Θεός· ὑπὲρ πάντα νοῦν καὶ πᾶσαν ἀπάθειαν· φῶς· καὶ πηγὴ φωτὸς ἀγαθοῦ· σοφία· λόγος : . . .

3 (φ. 70β) «Ἐκ τῶν τοῦ θείου Μακαρίου περὶ τῆς κατὰ πνεῦμα τελειώσεως, κεφαλαιώδης ἐπιτομία».
Ἐν κεφαλαίοις ρν' ἐξ ὧν πολλὰ κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν. Τὸ α' κεφ. ἄρχ. : Χάριτι μὲν καὶ δωρεᾷ τοῦ πνεύματος θεία, ἕκαστος ἡμῶν τὴν σωτηρίαν πορίζεται . . .

4 (φ. 176β) « . . . Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ, ἀπορίας λύσις καὶ ἐπιδιαίρεσις τῶν τριῶν ψυχικῶν δυνάμεων, πρὸς τὰς τέσσαρας γενικωτάτας ἀρετάς».
Ἄρχ. : Φασί τινες, τί δήποτε τριῶν δυνάμεων οὐσῶν καθολικῶν τῆς ψυχῆς . . .

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,07 × 0,15. Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 80β τάδε :

Καὶ πάλιν ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 83β τάδε :

Καὶ πάλιν ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 163β τάδε :

Τὰ κρυπτογραφικὰ ταῦτα φαίνονταί μοι γεγραμμένα κατὰ τὸν XV ἢ XVI αἰῶνα τὸ βραδύτερον. Ἐπὶ τῶν ἔξω ᾠῶν τῶν φ. 28, 70, 140, 175 ἔχουσιν ἐπικολληθῇ φύλακες βύρσινοι.

Ὡς ὑπολογίζω, ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ κώδικος ἔχουσιν ἀποσπασθῇ περὶ τὰ ἑξήκοντα φύλλα. Ἡ νοτὶς ἔφθειρε πολλαχοῦ τὸν κώδικα ἐξαλείψασα μάλιστα κεφαλαῖά τινα ἀρχικὰ γράμματα διὰ κιρροῦ ἢ ὑπερύθρου ἐξειργασμένα.
Τῆς σταχώσεως μόνον τὴν πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πινακίδα σῴζει ὁ κῶδιξ, ξυλίνην οὖσαν μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

473

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,10 × 0,145 Αἰὼν XV Φύλλα 38

1 (φ. 9α) «Ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου. Ὁ κανὼν ποίημα τοῦ ἡγιασμένου κυροῦ Ἰωσὴφ τοῦ Θεσσαλονίκης . . . οὗ ἡ ἀκροστοιχίς : [Χ]αρᾶς δοχεῖον σοὶ χαίρειν μόνῃ· ἐν δὲ τῇ ἐννάτῃ, Ἰωσὴφ . . .».
Ἄρχ. : Ἀνοίξω τὸ στόμα μου· καὶ πληρωθήσεται πνεύματος· καὶ λόγον ἐρεύξομαι . . .

2 (φ. 15α) [Σεργίου πατριάρχου : Ἀκάθιστος ὕμνος].
Ἄρχ. : Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια . . .

3 (φ. 35α) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον».
Ἀρχ.: Πάτερ θεοφόρε πατέρων ἀκρότης· σοφὲ Νικόλαε...
Ἐν φ. 36α κείμενον διεσβεσμένον. Διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι δύο γραφαί, ὧν ἡ ἑτέρα ἄρχεται ἀπὸ φ. 35α. Τὰ φ. 1–8 ἐκ χάρτου διαφόρου τοῦ τῶν λοιπῶν καὶ ἄγραφα, πλὴν τοῦ φ. 1α, ἐν οἷς διάφορα βαπτιστικὰ καὶ μοναστικὰ ὀνόματα.
Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως ἀποσπασθεισῶν καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

474

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,141 Αἰὼν XV Φύλλα 141
Ὡρολόγιον.
Ἀκέφαλον, ἐλλιπὲς καὶ ἐνιαχοῦ ἀμυδρὸν ὑπὸ τῆς νοτίδος. Τινὰ φύλλα τῶν πρὸς τὸ τέλος ἐγράφησαν ἴσως κατὰ τὸν XVI αἰῶνα.
φ. 138α : «ἡ παράκλησις [ἀναγινωσκομένη ;] ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἐν τῷ ναῷ τῆς Ὁδηγητρίας συγγραφεῖσα παρὰ ...».
Ἀρχ.: Μετὰ φόβου καὶ τοῦ πόθου συνελθόντες τῇ Παρθένῳ τὸν ὕμνον προσοίσωμεν ... Κολοβή. — Τελ.: ... ἀπέλασον τὴν τῆς ψυχῆς μου καὶ πταισμάτων λύτρωσιν ...
Ἐν φ. 139α κ.ἑ. ἀκολουθία, ἐν Θεσσαλονίκῃ προφανῶς ποιηθεῖσα καὶ τελουμένη, πρὸς τὸν Ἅγιον Δημήτριον. Δυστυχῶς ἀκέφαλος καὶ κολοβή.
Ἀρχ.: Νῦν σοι προστρέχοντας ἡμῶν, τετρυχωμένους τῇ θλίψει, καὶ παντοίων ἀγαθῶν στερηθέντας, ὡς ἀγαθὸς μυροβλύτα· ἀγάθυνον καὶ δίδου τὴν πρὶν κατάστασιν ... νῦν πάσχομεν παναθλίως· ἀλλὰ τὸν δεσπότην ἡμῶν ἱλέωσον ...
Τελ.: ... Σὲ τὸν μέγαν ἀσφαλῆ πολιοῦχον· πᾶσα Θετταλῶν ἡ πόλις· χαρμοσύνως μεγαλύνομεν ..... Ζωηφόροις πρεσβείαις σου ζώωσόν με μάρτυς· ἡ πόλις σου βοᾷ σοι· ἐσχάτως νεκρωθεῖσα· βαρβαρικῇ κακίᾳ. Ζωηφόρε πανύ ...
Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,07 × 0,095. Πλὴν τῆς νοτίδος βέβηλοι χεῖρες — κατὰ τὸν XVIII, ὡς νομίζω, αἰῶνα — κατέφθειραν τὸν κώδικα πληρώσασαι τὰς ὤας τούτου καὶ ἐνιαχοῦ καὶ αὐτὸ τὸ κείμενον διαφόρων δοκιμίων κονδυλίων, ἀσυστάτων καὶ ἀνουσίων σημειωμάτων, κλ.κλ. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 3α ἀναφέρεται παπᾶς τις Ἄνθιμος ἀπὸ τοῦ Βαρλαάμ. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 5β :

† ο χρησε | της ηκου|μενης
ο|που τους | καλους πι|μενης
πη|μενεν και | με πατερα
| ουρανου και | γης ἀσερα

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 26β : *ετούτῶ χαρτὴ ἥνε τοῦ παπασόλη* (= Παπαποστόλη). Τούτου καὶ ἑτέρου τινὸς Μητροφάνους ἱερομονάχου καὶ πνευματικοῦ τὸ ὄνομα συχνάκις ἀπαντᾷ ἐν τοῖς σημειώμασι τῶν ᾠῶν).
Ἡ κάτω ᾤα τοῦ φ. 51 ἀποκεκομμένη διὰ ψαλίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Τὰ φ. 10, 60 καὶ 141 ἀπεσχισμένα κατὰ μέγα μέρος.
Στάχωσις ἐξηρθρωμένη καὶ ἐφθαρμένη· ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 333.

475

Χάρτης Διαστ. 0,096 × 0,13 Αἰὼν XVII Φύλλα 265

1 (φ. 4α) Μεσονυκτικόν.
2 (φ. 16α) «Δοξαστάριον τῆς γεννήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· ἰδιόμελον».
3 (φ. 16β) «Κάθισμα τῆς . . . γεννήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου».
4 (φ. 18α) Ἀνεπίγραφον [Θεοτόκιον].
Ἀρχ. : Χαῖρε θρόνε πυρίμορφε τοῦ Θεοῦ . . .
Τελ. : . . . χαῖρε μόνη ψυχῆς μου εὐπρέπεια.
5 (φ. 20α) «Ἀρχὴ τοῦ ἐξαψάλμου».
6 (φ. 32α) Ἀκολουθία τῶν ἐννέα ᾠδῶν. — Ἀτελής.
7 (φ. 40α) Ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων Μηνᾶ, Ἑρμογένους, Εὐγραφίου (τῇ ια' Δεκεμ.).
8 (φ. 49α) Κανὼν τῇ Θεοτόκῳ.
Ἀτελής. — Ἀρχ. : Τὴν παγκόσμιον δόξαν τὴν ἐξ ἀνθρώπων παρεῖσαν.
Τελ. : . . . ἐκ παρθένου γὰρ ἁγνῆς σάρκα προσλαβόμενος· καὶ ἐκ ταύτης προελθὼν μετὰ τῆς προσ[λήψεως] . . .
9 (φ. 55α) Ἀκολουθία τῶν ὡρῶν.
Μικρὸν μέρος ἐκ τοῦ τέλους αὐτῆς. Μεθ' ὅ : *Κ(ύρι)ὲ | βοήθει τοῦ δουλου σου δημιτρ | τοῦ γενέσι ἀπὸ τῆ πανα|γία· καὶ ὁ θ(εο)ς ..νατὸν ἐφυλά|ξη εν ἡμέρα τῆσ κρισεως· | ἀμὴν· ἀμὴν· ἀμὴν.* Ὁ Δημήτριος οὗτος ὁ ἐκ Παναγίας (πιθανῶς ἐκ τοῦ κατὰ τὸν τέως δῆμον Αἰθήκων χωρίου τοῦ συνήθως Πόρτα Παναγιὰ καλουμένου) ἐλάχιστον μέρος τοῦ κώδικος ἔγραψεν.
10 (φ. 55β) Ἀλεξιτήρια κατὰ τῶν μαγιῶν, φόβων κλ.κλ.
11 (φ. 56α) «Στιχηρὰ εἰς ἀρχαρίους μοναχούς . . .».
Ἀρχ. : Ἀγάπησον ἀγρυπνίαν, νηστείαν, δάκρυα, εὐχὰς καὶ ψαλμῳδίαν . . .
12 (φ. 58α) «Τοῦ μακαρίου Ἐφρέμ, λόγος περὶ ἀγάπης καὶ πίστεως καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . . .». Ἐλλιπὲς μεταξὺ τῶν φ. 58 καὶ 59.
13 (φ. 76β) Στιχηρὰ διάφορα.
14 (φ. 80α) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ἀποδείπνων». Μετά τινων χασμάτων μεταξὺ τῶν φ. 92α καὶ 94α.
15 (φ. 96β) Ἀκολουθία τῶν ὡρῶν καὶ τῶν μεσωρίων.
16 (φ. 147β) «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν μεγάλων ἀποδείπνων».
17 (φ. 173α) [Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης] κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.
Ἀρχ. : Ἀνοίξω τὸ στόμα μου καὶ πληρωθήσεται πνεύματος . . .
18 (φ. 181β) Ἀκάθιστος ὕμνος ὁ ἀποδιδόμενος Σεργίῳ τῷ πατριάρχῃ.
19 (φ. 192α) Κανὼν τῇ Θεοτόκῳ λεγόμενος τῇ κυριακῇ ἑσπέρᾳ ἢ ἐν τοῖς ἀποδείπνοις.
20 (φ. 200α) «Κανὼν τῆς Θεοτόκου, οὗ ἡ ἀκροστιχὶς α β ἀνοίξω τὸ στόμα μου».
Ἀρχ. : Ἀδέτω σοι δέσποινα κινῶν τὴν λύραν τοῦ πνεύματος . . .
21 (φ. 207α) Θεοστηρίκτου μοναχοῦ κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν Θεοτόκον.
Ἀρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς πρὸς σὲ καταφεύγω . . .

22 (φ. 213α) Στιχηρὰ τῇ Θεοτόκῳ· τῷ Χριστῷ καὶ ἁγίοις ἐκ τῆς παρακλητικῆς καὶ ἀλλαχόθεν.

23 (φ. 253α) Καταβασίαι τῶν ἐπισήμων θεομητορικῶν καὶ δεσποτικῶν ἑορτῶν.

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι σύγχρονοι γραφαί, τοῦ κώδικος, ὡς ἔχει οὗτος σήμερον, συγκροτηθέντος διὰ τῆς συσταχώσεως διαφόρων κωδικέλλων.— Ἐν φ. 227α διὰ μέλανος σκαρίφημα ἀνδρός, ἐν στολῇ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος, ἱσταμένου ὀρθίου καὶ κρατοῦντος σταυρόν. Ἴσως οὗτος ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος. Παρ' αὐτὸν ἐξείργασται τὸ πρόσωπον μόνον γυναικός. Ἡ ἁγία Ἑλένη ; Καὶ ἐν φ. 226β ἀτελὲς διὰ μολυβδίδος σκαρίφημα. Τὰ φ. 1–3, 17β, 19, 30β, 31, 38β, 39, 45β, 48β, 52β–54β, 78β, 79, 92β, 93, 211, 212, 220β, 225β–226α, 227β, 228, ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συσταχώσεως περγαμηνῶν τεμαχίων, γεγραμμένων κατὰ τὸν XII αἰῶνα, μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

476

Χάρτης Διαστ. 0,132 × 0,212 Αἰὼν XIV Φύλλα 263

«Ἱστορία ψυχωφελὴς ἐκ τῆς ἐνδοτέρας τῶν Αἰθιόπων χώρας τῆς Ἰνδῶν γεναμένης πρὸς τὴν ἁγίαν πόλιν· μετενεχθεῖσα διὰ Ἰωάννου μοναχοῦ ἀνδρὸς τιμίου καὶ ἐναρέτου μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα· ἐν ᾗ ὁ βίος Βαρλαάμ τε καὶ Ἰωάσαφ τῶν ἀοιδίμων καὶ μακαρίων».

Ἡ ἐπιγραφὴ τῆς συγγραφῆς ἐν πολλοῖς ἀμυδρὰ ἀνακαινισθεῖσα ἐν μέρει ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου, φ. ΣΞΓβ, δι' ἐρυθροῦ ἐξηνθημένου μέλανος : *τέλος* | *† μην(ὶ) ὀκτωβρίω, ιε ιν(δικτιῶνος) ϛωης* | *ετελοιῶθει τὸ παρ(ὸν) βιβλίον*. Αὐτὰ ταῦτα μετεγράφησαν καὶ κατωτέρω ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ, ἐν ᾧ καὶ ἄλλα τινά, τὰ μὲν διεξεσμένα, τὰ δὲ ἀφανῆ, καλυφθέντα ὑπὸ τεμαχίων χάρτου.

Ἀρίθμησις τῶν φύλλων παλαιά, δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν, ἴσως τοῦ ις' αἰῶνος. Ἐν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. βα, κατὰ τὴν ἄνω ᾤαν: *δαμιανὸς ὁ ζογράφος χρεόςϊ ασπρ(α) ιη'* | *διὰ τὸ χαρτ(ι) ἐτούτο*. (γραφὴ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος).

Ἐν φ. 1α ἐπίτιτλον διὰ πρασίνου χρώματος.

Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,10 × 0,153. Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεσταχώθησαν τῷ κώδικι φύλλα τινὰ ἐκ λογικῆς πραγματείας, ἧς ἡ ἀρχὴ τοῦ ε' τμήματος ἔχει ὧδε :

Πότερον δὲ ἐναντία ἐστὶν ἡ κατάφασις τῇ ἀποφάσει, ὡς ἡ κατάφασις τῇ καταφάσει· καὶ ὁ λόγος τῷ λόγῳ· ὁ λέγων ὅτι πᾶς ἄνθρωπος δίκαιος, τῷ οὐδεὶς ἄνθρωπος δίκαιος . . .

Τὰ φύλλα ταῦτα δὲν συνυπελόγισα τοῖς ἀποτελοῦσι τὸν κυρίως κώδικα· ἡ γραφὴ αὐτῶν εἶναι τοῦ XV–XVI αἰῶνος.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας προσαρμοζομένους εἰς γόμφους ὀστεΐνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 287.

477

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,212 Αἰὼν XVI–XVII Φύλλα 180

Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί, μεθ' ὧν αἱ τοῦ λυχνικοῦ, «γυναῖκα ὅταν ἀκάθαρτον ἀποβάλῃ», «τῆς γονυκλισίας», «Εὐχὴ εἰ ἐμπέσῃ ἀκάθαρτον εἰς οἶνον ἢ καὶ ρίπτην αὐτὸ ἔξω καὶ ἕτερον ἀγγεῖον πληνέθω καὶ ἐπίβαλον ἁγίασμα τῶν ἁγίων Θεοφανίων εἶθ' οὕτως τὸ μιαθὲν βάλλῃ ἐν αὐτῷ εἶτα λέγε τὴν εὐχήν . . .» φ. 61β. Ἐν τῷ κώδικι — ὅστις εἶναι ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς — διακρίνονται πολλαὶ γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Τὰ φ. 106β, 109β, 110, 174β ἄγραφα, τὸ δὲ φ. 180 ἔχει ἐπικολληθῆ ἐπὶ τῆς πινακίδος. Ἐνιαχοῦ παρελείφθησαν ἀρχικά τινα γράμματα κεφαλαίων καὶ λέξεων, ἅτινα προὔκειτο νὰ φιλοτεχνηθῶσι δι' ἐρυθροῦ. Ἐν φ. 109α μονοκονδυλικῶς : « † . . . *Ματθαῖος ἱεροδιάκονος*» (πιθανῶς κτήτωρ τοῦ κώδικος· τοῦ XVI–XVII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ μεταλλίνους γόμφους καὶ ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακὶς κοσμεῖται διὰ κακοτέχνου παραστάσεως τοῦ Ἐσταυρωμένου γλυπτῆς ἐπὶ μολύβδου καὶ καθηλωμένης ἐπὶ τῆς πινακίδος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς κατατάξεως ἀνύπαρκτος.

478

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,142 × 0,215 Αἰὼν XV Φύλλα 204

1 (φ. 2α) «Βίος καὶ πολιτεία καὶ θαύματα . . . Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου γενομένου Νεοκαισαρείας, τοῦ θαυματουργοῦ, συγγραφεὶς παρὰ Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης».

2 (φ. 46α) Μηναῖον Φεβρουαρίου.

Περιέχει μόνον τὰς ἀκολουθίας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ συναξάρια. φ. 86α : «Τῷ αὐτῷ μηνὶ [Φεβρουαρίῳ] ζ' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου· καὶ τοῦ ὁσίου Λουκᾶ τοῦ ἐν τῷ Στειρίῳ τῆς Ἑλλάδος».
Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 54α ἐρυθρόγραφον : *παναΓ(ία) βοήθ(ει) τὸν νεῖλ(ον)* ὅστις εἶναι ὁ βιβλιογράφος, καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ κώδικος γράψας τοιαύτας ἐπικλήσεις, ὡς ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 123α : *σύ μου Χ(ρις)ὲ κ(ύριο)σ*. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 2α ἐρυθρόγραφον : *μὴν Φε(β)ρ(ουάριος) τοῦ μετεώρου.*

Ἀξιοσημείωτος ἡ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 81α ἐπίτμησις :

= σχόλιον.

Ἐν φ. 1 τροπάριά τινα γεγραμμένα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,10 × 0,162.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐξηρθρωμένου τανῦν ἐν πολλοῖς. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 152 καὶ Β 137.

479

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,208 Αἰὼν XVI(I;) Φύλλα 326

Μουσικὸν Ἀνθολόγιον.

Ἀπὸ φ. 153α ἄρχονται τὰ κατ' ἦχον μεγάλα κρατήματα «. . . ἐκ τῶν πολλῶν τὰ ἐκλεκτότερα . . .».

Ἀναφέρονται ἐν τῷ κώδικι οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

Ἰωάννης λαμπαδάριος ὁ Κλαδᾶς (φ. 3α, 23α, 50β, 54β, 63α, 65α, 66α, 70α, 72β, 78β, 81α, 82α, 91α, 96α, 100β, 104β, 106β, 118α, 121β, 124β, 126β, 138β, 157β, 159β, 162β, 168β, 178α, 179α, 196β, 197β, 208, 215α, 294β, 295β, 305β).

Μανουὴλ ὁ λαμπαδάριος (φ. 9α).

Μπαλάσιος ἱερεὺς (φ. 14α, 97α).

Ἀναστάσιος ὁ Ραψανιώτης (φ. 18β, 31β, 44α[1], 45β, 89β, 100α, 112β, 119β, 147β, 151α, 154β, 155β).

Μανουὴλ ὁ Χρυσάφης (φ. 26α, 58β, 141α, 164β, 166α, 199α, 244β, 246α, 265α, 267α, 302α, 322α).

Χρυσάφης ὁ νέος (φ. 29α).

Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης (φ. 33α, 37α, 41β, 153α, 169β, 170β, 177α, 187α, 189α, 191α, 195α, 196α, 197β, 199α, 202β, 206β, 208β, 209β, 210α, 211β, 212β, 213β, 217α, 218α, 219β, 223α, 227α, 238α, 240β, 248α, 252β, 258α, 259α, 269β, 272β, 274β, 277α, 279α, 280α, 282α, 292β, 304α, 307α, 309β, 311β).

Ἀντώνιος ἱερεὺς (φ. 52β).

Πέτρος Μπερικέτης (φ. 132α, 144β).

Ξένος ὁ Κορώνης (φ. 156β, 170β, 173α, 174β, 176α, 180β, 182α, 184α, 192α, 221β, 229β, 230β, 231α, 232β, 234α, 235β, 250α, 262α, 264α, 283β,

1. Ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ ἡ μνημονεύουσα τὸ ὄνομα τοῦ μελογράφου ἐπιγραφὴ γέγραπται ἐφ' ἑτέρας ἀπεξεσμένης.

287α, 289α, 290β, 297β, 299β, 300β, 314α, 320α).
Νικηφόρος ὁ ἠθικὸς (φ. 159α, 167β, 193β, 226β).
Δημήτριος Δοκιανὸς (φ. 160β, 161β, 193β).
Πράσινος (φ. 162β).
Λάσχαρις (φ. 185β).
Ἰωάννης ὁ γλυκὺς (φ. 191α, 191β, 237α, 285β).
Κοντοπετρῆς (φ. 192β).
Ἀργύρης ἀπὸ τὴν Ῥόδον (φ. 195β).
Μᾶρκος ἱερομόναχος (φ. 200β).
Γρηγόριος Ἀλυάτης (φ. 254β).
Μανουὴλ ὁ Ἀγαλλιανὸς (φ. 268β).
Γαβριὴλ ἐκ τῶν Ξανθοπούλων (φ. 316α).
Δημήτριος ὁ Κοκιανὸς (φ. 318α).
Ἐν φ. 3α: «Ἀκάθιστος ποιηθεῖσα παρὰ κυρίου Ἰωάννου λαμπαδαρίου τοῦ Κλαδᾶ· μιμούμενος κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν παλαιὰν ὡς αὐτὸς γράφει».
φ. 157β μέλος «τοῦ Λαμπαδαρίου περσικόν».
φ. 162β μέλος «κὺρ Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ· ἐκαλλωπίσθη παρὰ τοῦ Πρασίνου· ὡραῖον».
φ. 164β μέλος «κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη περσικὸν πάνυ καλόν».
φ. 166α μέλος «κὺρ μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη λεγόμενον *ζὰς νήφῃ* περσικόν».
φ. 185β «τοῦ Λασχάρεως λεγόμενον Παλαμίδα».
φ. 199α «τοῦ Χρυσάφη ὀργανικὸν λεγόμενον τερπνόν».
φ. 200β «ὀργανικὸν πέρσικον κὺρ Μάρκου : ἱερομονάχου».
φ. 202α «ἕτερον λεγόμενον τρουμπέτα».
φ. 202β «. . . τοῦ Κουκουζέλη· ἡ σημαντήρα».
φ. 204β «ἕτερον καλούμενον σημαντήριν μικρόν».
φ. 208β «τοῦ Κορώνη λεγόμενον ἀηδονᾶτον».
φ. 218α «τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη] λεγόμενον βουλγάρικον».
φ. 223α «τοῦ Κουκουζέλη λεγόμενον ὀρφανόν».
φ. 225α μέλος «. . . λεγόμενον τοῦ μεγάλου πριμμυκήρι».
φ. 232β «Τοῦ αὐτοῦ [Ξένου Κορώνης] ἡ ἀηδὼν καλότατον».
φ. 237α «τοῦ γλυκέως λεγόμενον Σουρλᾶς».
φ. 240β «. . . Ἰωάννου [τοῦ Κουκουζέλη] λεγόμενον, ὁ ἀνυφαντής».
φ. 265α «κυρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη· ὅπερ ἐποιήθη ἐν τῇ Σερβίᾳ πάνυ καλόν».
φ. 269β «. . . ποίημα [Ἰωάννου] τοῦ Κουκουζέλη λεγόμενον καμπάνα καὶ βιόλα».
φ. 272β «τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη] λεγόμενον χορός».
φ. 274β «Τοῦ αὐτοῦ κῦρ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη λεγόμενον παπαδοποῦλα».
φ. 277α: «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη] λεγόμενον μαργαρίτης».
φ. 279α «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλη] λεγόμενον τροχός».
φ. 287α «ἕτερον ποίημα κυρ Ξένου τοῦ Κορώνη[ς]· λεγόμενον ῥοδάνι».
φ. 292β «[Ἰωάννου] τοῦ Κουκουζέλη λεγόμενον τοῦ βασιλέα».

φ. 295β «λαμπαδαρίου τοῦ Κλαδᾶ πέρσικον λέγεται καὶ νακράς».
φ. 297β : «Κυρ Ξένου τοῦ Κορώνη[ς] τὸ ἐμπαχούμ».
φ. 302α «Τοῦ Χρυσάφη· ἡ ἀηδών».
Τὰ φ. 1, 2, 323–326 τελείως ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους μετ' ἀγκιστρίου μεταλλίνου.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 154.

480

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,102 Αἰὼν XVII Φύλλα 55

1 (φ. 1α) «Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον ἄγγελον τὸν φύλακα τῆς ψυχῆς».
Ἄρχ. : Τὸν ἄγρυπνον φύλακα τῆς ἐμῆς ψυχῆς καὶ προστάτην . . .

2 (φ. 7β) «Εὐχὴ εἰς τὸν ἅγιον ἄγγελον τὸν φύλακα τῆς ψυχῆς».
Ἄρχ. : Ἅγιε ἄγγελε τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ φύλαξ . . .

3 (φ. 8α) «Τροπάριον [καὶ κονδάκιον] τοῦ ἁγίου [Ἀθανασίου τοῦ ἐν Μετεώρῳ]».

4 (φ. 9α) «Οἱ στίχοι τῶν ᾠδῶν . . .».

5 (φ. 17α) Μεσώρια τῶν ὡρῶν. — Ἐλλιπῆ καὶ ἀτελῆ.

6 (φ. 25α) «[Χριστοφόρου Μιτυληναίου ;] Κανὼν ἀρχόμενος ἀπὸ μηνὸς σεπτεβρίου μέχρι τέλους αὐγούστου· περιέχων τῶν ἁγίων τὰ ὀνόματα ἐν ἐπιτομῇ ἑκάστης ἡμέρας τήνδε φέρων ἀκροστιχίδα : ἁγίους ὑμνῶ τοῦ πολυκύκλου χρόνου . . .».
Ἄρχ. : Ἀνευφημῆσαι τῶν ἁγίων κύριε· προσαιρουμένου μοι . . .
Ἀτελές. — Τελ. : . . . καὶ σὺν τῇ Εὐγενίᾳ . . . Σάρδης Εὐθύμιος . . .

7 (φ. 30α) «[Ἀ]ρχὴν σὺν Θεῷ νόμοι πολιτικοί».
Ἄρχ. : [Χ]ριστιανὸς ἐστὶν ὁ πιστεύων μίαν εἶναι θεότητα . . .

8 (φ. 40α) «Θεόκριτος σὺν Βαρνάβᾳ τῷ ἱεροδιάκονι τοῖς ἐν Ἑλλάδι οὖσι Χριστιανοῖς ἐλάχιστος ἱερομόναχος πᾶσι χαίρειν ὑμῖν . . .».
Ἄρχ. : Οὐ μικρὸν ἐφόδιον μανθάνομεν εἴη, τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν . . .
Τελ. : . . . ἱκεσίαις καὶ μεσιτείαις τῶν ἀπ' αἰῶνος δικαίων ἀμήν.

9 (φ. 42α) [Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγγελικοῦ σχήματος].
Ἀκέφαλος καὶ ἀτελής.

10 (φ. 49α) [Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ].

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαὶ καὶ διάφορα εἴδη χάρτου. Ἀρχικά τινα λέξεων γράμματα ἐλλείπουσι, καθ' ὅσον ταῦτα ἔμελλον νὰ φιλοτεχνηθῶσι δι' ἐρυθροῦ, ὅπερ δὲν ἐγένετο. Φύλλα τινὰ ἄγραφα. Ἐν τούτοις, ταῖς ᾤαις καὶ τοῖς παραπληρώμασι πολλαχοῦ δοκίμια κονδυλίου καὶ ἄλλα ἐν παρόδῳ γεγραμμένα. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 28β πλὴν ἄλλων : † *τιμιωτ(α)τ(ε) ἅγιε κῦρ κωνςατίνε κ(αὶ) οἰκονόμεμε τοῦ ζαβλανττίου* (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων, ἐφ' ὧν προὔκειτο νὰ ἐπικολληθῇ βύρσινον ἐπικάλυμμα, ὅπερ δὲν ἐγένετο.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 354.

481

Χάρτης Διαστ. 0,102 × 0,132 Αἰὼν XVI Φύλλα 85

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Ἐξ αὐτῶν μνημονευτέαι καὶ ἐνταῦθα.

α′ (φ. 1α) [Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος].
Ἀκέφαλος. — Ἀρχ.: προΐστασο πρεσβεύουσα· τίς ἡμᾶς ἐρρύσατο, ἐκ τοσούτων κινδύνων...

β′ (φ. 22β) «Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι ποίμνην προβάτων ἢ ἄλλων».

γ′ (φ. 24β) «Εὐχὴ ὅταν μέλῃ (sic) εἰσελθεῖν εἰς οἶκον νέον».

δ′ (φ. 29α) «Εὐχαὶ ἤτοι ἐξορκισμοὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πρὸς τοὺς πάσχοντας ὑπὸ δαιμόνων· καὶ πρὸς ἑκάστην ἀσθένειαν».

ε′ (φ. 57α) «Εὐχὴ τῶν ἁγίων ἑπτὰ παίδων εἰς ἀσθενῆ καὶ μὴ ὑπνοῦντα».

ϛ′ (φ. 68β) «Ἑρμηνεία, ὑπὲρ τοῦ ἐμπεσεῖν ἀκάθαρτο τίπουτες (sic) ἢ εἰς οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ μέλιτος».

ζ′ (φ. 72α) «Εὐχὴ ἐπὶ σίτου μιανθέντος ἢ ἀλεύρου ἢ ἄλλου εἴδους τίνος (sic)».

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,065 × 0,092. Κοσμεῖται δὲ διὰ πολυχρώμων ἀρχικῶν γραμμάτων καὶ ἐν φ. 25β, 29α, 57α, 62 δι᾽ ἐπιτίτλων, ἐπίσης πολυχρώμων, πλὴν δ᾽ ὅμως μετρίας ἐκτελέσεως.

Τὸ πλεῖστον τοῦ κώδικος εἶναι ἐκ χάρτου λείου, ὑπάρχουσι δ᾽ ὅμως καί τινα φύλλα, ὡς τὰ 49–56, ἐκ στιλπνοῦ χάρτου. Τὰ δὲ φ. 26β–29β καὶ 76α–83α τελείως ἄγραφα. Σημειωτέον ὅτι πολλαχοῦ εἰσέτι φαίνεται ἡ χρυσῆ κόνις δι᾽ ἧς ἐπεπάσσετο ἡ γραφή.

Ἐν φ. 85α μεταξὺ ἄλλων γέγραπται βαναύσως: *ετούτω το χάρτί υνε απο το με|τεῶρον*... καὶ κατωτέρω: *εὐθημήα μοναχὴ* (πιθανῶς κτήτωρ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Ἐν φ. 85β διάφορα δοκίμια κονδυλίου· ἐν τούτοις «Χρύσανθος ἱερομόναχος...», «Νικηφόρος ἱερομόναχος...».

Ὁ κῶδιξ ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως κατέστη ῥυπαρὸς κατὰ τὴν κάτω καὶ ἔξω κάτω ᾤαν.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ εἰκόνες.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 134.

482

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,218 Αἰὼν XVII Φύλλα 121

1 (φ. 1α) [Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος].
Ἀκέφαλος. — Ἀρχ.: ... σχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖ· λέγων ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου...

2 (φ. 5α) «Ἀκολουθία εἰς μνῆστρα γάμου».

3 (φ. 9α) «Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν».

4 (φ. 10α) «Ἀκολουθία τῶν ἁγίων θεοφανίων».

5 (φ. 18α) «. . . Ἀκολουθία τῆς μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς».
6 (φ. 20α) «Νομοκάνονα τῶν ἁγίων ἀποστόλων» τῶν ἐν Ἀγκύρᾳ καὶ Ἀντιοχείᾳ συνόδων.
7 (φ. 22β) «Διάταξις τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου».
8 (φ. 52α) «Καὶ μερικὴ ἐντολῶν πρόρρησις· συλλεγεῖσα ἀπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς δόξης συνόδου· καὶ τῶν καθ' ἐξῆς· περὶ τῶν συμβάντων ἡμῖν διαφόρων ἁμαρτημάτων· καὶ ἀκριβὴς ἐξέτασις ἀπὸ τῶν ἐσχάτων· ἕως τῶν πρώτων».
9 (φ. 59β) «Κανὼν τῶν ἐν Ἀγκύρᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων . . .».
10 (φ. 64β) «Κανόνες τῶν ἐν Νεοκαισαρίᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων . . .».
11 (φ. 81β) «Κανόνες, τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων . . .»
12 (φ. 92α) «Κανόνες τῶν ἐν Λαοδικείᾳ . . . συνελθόντων πατέρων . . . κεφάλαια ρν'».
13 (φ. 107β) «Περὶ μοναχῶν καὶ ἱερέων· καὶ τὰ ἐλλείποντα κεφάλαια καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης».
Ἀρχ. : Ὅρος τῶν ἁγίων τιη' θεοφόρων πατέρων περὶ τῶν συμβαινόντων ἔν τε μοναχοῖς καὶ ἱερεῦσιν . . .
14 (φ. 115α) «Τοῦ ὁσίου . . . Βασιλείου τοῦ μεγάλου· περὶ διδασκαλίας εἰς τοὺς μοναχούς».
Κολοβόν. — Τελ. : καθάρισον ταύτην τὴν τῶν δακρύων μου . . .
Αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 107 καὶ 113 ἔχουσιν ἐν μέρει διὰ ψαλίδος ἀποκοπῇ.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, τανῦν ἐξηρθρωμένου καὶ σητοβρώτου.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 292.

483

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,238 Αἰὼν XV Φύλλα 175

Κῶδιξ νομικός.
1 (φ. 1α) «Νόμος πρόχειρος ἐν τεσσαράκοντα τίτλοις γεωργικὸς καὶ ναυτικὸς καὶ περὶ ἐγκλημάτων».
Ἡ ἐπιγραφὴ διὰ συμπλεκομένων κεφαλαίων γραμμάτων κάτωθι καλλιγράμμου ἐπιτίτλου. Ἐν φ. 1α–5β ὁ «πρόλογος» καὶ ἡ ἐπίκλησις : «Ἐν ὀνόματι τοῦ δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· αὐτοκράτορες καίσαρες· Βασίλειος, Κωνσταντῖνος καὶ Λέων· εὐτυχεῖς, ἔνδοξοι, νικηταί, τροπαιοῦχοι, ἀεισέβαστοι πιστοί, αὔγουςοι». φ. 5β–6β «ἡ τεσσαρακοντάτιτλος ὧδε πίναξ προχείρου νόμου». Οἱ ἐν τῷ πίνακι μνημονευόμενοι τίτλοι περιέχονται πάντες ἐν τῷ κώδικι.
2 (φ. 130β) «Κατ' ἐκλογὴν τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἰουστινιανοῦ», «Νόμος γεωργικός».
3 (φ. 133α) «περὶ ἀγελαρίων».
4 (φ. 138α) «Περὶ μέτρων κολοβῶν».

5 (φ. 139β) «Περὶ μύλων».

6 (φ. 141β) «Περὶ Ῥωδίων νόμος ναυτικός».

7 (φ. 154α) «Περὶ μοναχῶν καὶ ἀσκούντων».

8 (φ. 157β) «Περὶ στρατιωτῶν καὶ ἐπιτιμίων».

9 (φ. 165α) «Περὶ ἐγκληματικῶν κανόνων ἐμφαίνουσα τὸν τίτλον καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ἁμαρτήματος».

10 (φ. 166α) Κανόνες «τῶν ἐν Γάγγρᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων».

11 (φ. 168α) «Ἀποκρίσεις κανονικαὶ Τιμοθέου . . . Ἀλεξανδρείας, ἑνὸς τῶν ρν' ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, πρὸς τὰς ἐπενεχθείσας αὐτῷ ἐπερωτήσεις παρὰ τινῶν [sic] ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν».

12 (φ. 171β) « . . . Βασιλείου . . . Καισαρείας τοῦ Μεγάλου, περὶ ἐγκλημάτων».

13 (φ. 173β) « . . . κανόνες τῶν ἐν Καισαρίᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων . . .». Ἐν τέλει, φ. 175β, γέγραπται :

* ἤτοι : *ςιχ(η)ρ(ὸν) πρ(οσόμοιον) πανεῦφήμοι μάρτυρεσ :· τελος* | *Ὑπήχθην τοῖς νεύμασϊν ἐχθροῦ, γεωρ|γϊε ἄθλιε· ἐν ἱερεῦσϊν ἀνάξϊος· τρο|φὴν ποιούμενος· τὰσ ἀσέμνουσ πρά|ξεισ· καὶ ἐκβακχευόμενος· τῇ μέ|θη τῶν ἀλογων ὀρέξεων· σὲ οὖν πανά|μωμε· ἱκετεύω μὴ παρίδησ με· ἀλλὰ* | *σῶσον, ἀεὶ κϊνδυνεύοντα :* | *ζεσ⅂ζζ५λω ५ε⅂εχω :· θ'ξβ'ν : †* [=*γεωργιος ἱερευς : ἀμήν*]

Κῶδιξ γεγραμμένος μετὰ σχετικῆς ἐπιμελείας.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,095 × 0,158.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α : † *τοῦ μετεώρου* † Παρόμοιον σημείωμα καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 175β.

Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεστάχωται τῷ κώδικι ἀνὰ ἓν περγαμηνὸν φύλλον, γραφῆς τοῦ XII αἰῶνος, ὧν τὸ περιεχόμενον κανόνες.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων, αἵτινές ποτε ἐπεκαλύπτοντο ὑπὸ βύρσης. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 311.

484

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,205 × 0,32 Αἰὼν XVI Φύλλα 286

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς τὴν ἑξαήμερον.

Ὁμιλίαι [α']–[λ']. Μεταγενεστέρα χεὶρ ἀρχομένης ἑκάστης ὁμιλίας ἔγραψε κατὰ τὰς ᾤας ὁπόσα φύλλα αὕτη καταλαμβάνει, περί τινων δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ πότε ἑκάστη ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας. Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον γράφεται διὰ κιρροῦ ἢ ἐρυθροῦ μέλανος. Διὰ τῶν αὐτῶν χρωμάτων καί τινα ἐπίτιτλα, ἐξ ὧν σημειωτέον τὸ ἐν φ. 4α, οὗ ἄνωθι διὰ κιρροῦ μέλανος :

θ(εὸ)ς ἡγείσθω παντὸς ἔργου κ(αὶ) λόγου.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς καὶ διὰ μὲν τῶν φ. 4α–145β διήκει γραφὴ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις 0,06 × 0,216, διὰ δὲ τῶν φ. 146α–278β κατὰ μίαν σελίδα, ἧς αἱ συνήθεις διαστάσεις 0,14 × 0,218.

Τὰ φ. 1–3, 279α–283α, 284α–286α τελείως ἄγραφα. Ἐν φ. 283β : «δοκίμιον τοῦ μελανίου».

Ἐν φ. 286β ἕτερον δοκίμιον, αὐτοῦ τοῦ βιβλιογράφου, ὡς φαίνεταί μοι : *† πανιερώτ(α)τ(ε) μοι αὐθ(έν)τ(α) κ(αὶ) δέσποτα μ(ητ)ροπολῖτα | πρώην λακεδαιμονίας· ἐμοῦ δὲ τοῦ δι|κτροῦ τίμιε π(άτ)ερ κ(αὶ) δέσποτα θειότατε, | κ(αὶ) ὑπὲρ π(ατ)ρ(ὸς)ς τιμιότατε :*

Τὰ φ. 1–3 καὶ 280–286 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ μεταλλίνους γόμφους καί ποτε εἶχε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 14.

485

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,215 × 0,292 Αἰὼν XVI Φύλλα 212

1 (φ. 3α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «. . . ἑρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον βιβλίον δεύτερον».

Προτάσσεται, φ. 1α κ.ἑ., «† πίναξ τῶν ἠθικῶν τοῦ κατὰ Ἰωάννην δευτέρου βιβλίου». Ἐν ἀρχῇ τούτου ἀναγινώσκομεν :

«† Ἐπειδὴ ἔθος ἦν τῷ μακαριωτάτῳ Ἰωάννῃ τῷ Χρυσοστόμῳ, μετὰ τὸ ἑρμηνεῦσαι τὸ παρ' αὐτοῦ προτεθὲν εὐαγγελικὸν ῥητόν· εἰς ἠθικὰ καταπαύειν τὸν λόγον, ἀναγκαῖον ἐνόμισα καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἠθικῷ κατὰ πλάτος εἰρημένα, ἐν συντόμῳ προτάξαι, ἵνα ἔχῃ ὁ βουλόμενος τὴν δύναμιν τοῦ παντὸς ἠθικοῦ, ἀπόντος καὶ ἐν συντόμῳ εὑρίσκειν : † »

'Εν φ. 2β πίναξ : «... πῶς καὶ πότε καὶ ποῖαι ὁμιλίαι ἐν ἑκάστῃ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν ἀναγινώσκονται».

"Αρχεται ἀπὸ τῆς μζ' ὁμιλίας καὶ φθάνει μέχρι τῆς πη' συμπεριλαμβανομένης. Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον γράφεται διὰ βυσσίνου ἐξηνθημένου μέλανος. 'Αρχομένης δ' ἑκάστης ὁμιλίας σημειοῦται ἐν ταῖς ᾤαις πόσα φύλλα αὕτη καταλαμβάνει.

2 (φ. 190α) 'Αδήλου «λόγος εἰς τὴν πρώτην κυριακὴν τῶν ἁγίων νηστειῶν· ἐν ᾧ περὶ τῆς εἰκονομαχίας διέξεισιν, ὅπως καὶ παρὰ τίνος τῶν βασιλέων τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν· ὁπόσοι τε ταύτην ἐπρέσβευσαν, καὶ μέχρι τίνος κατέληξεν· ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆς τῶν σεβασμίων εἰκόνων τιμῆς τε καὶ προσκυνήσεως καὶ ὅπως αὕτη ἡ ἡμέρα ὀρθοδοξία ἐκλήθη».

"Αρχ. : Εὐξαίμην ἂν καὶ μαθεῖν καὶ διδάξαι δύνασθαι τὰ πάντα, ὁπόσα γε τὴν ψυχὴν ὠφελοῦσι...

3 (φ. 208β) «...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους καὶ κορυφαίους τῶν 'Αποστόλων Πέτρον καὶ Παῦλον...».

'Ο κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει διαστάσεις 0,22 × 0,06. 'Ενιαχοῦ ἁπλᾶ τινα ἐπίτιτλα. 'Εν φ. 186α παρετήρησα τὴν λέξιν *ναὶ* διπλοτονουμένην. Τὰ φ. 1β καὶ 211β–212β κατελείφθησαν ἄγραφα. 'Εν αὐτοῖς δοκίμια κονδυλίου καὶ ἄλλα τινὰ ἐν παρόδῳ γεγραμμένα ὑπὸ χειρῶν μεταγενεστέρων.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,01. "Εχει καὶ γόμφους σιδηροῦς, εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.
Παλαιοὶ ἀριθμοὶ 55 (εἶτα διωρθώθη εἰς 54) καὶ Β 266.

486

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,156 × 0,212 Αἰὼν XVI (I;) Φύλλα 60

1 (φ. 2α) 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λειτουργία.

2 (φ. 23α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

3 (φ. 47β) «'Η θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

'Εν τέλει ταύτης, φ. 57β, ἀναγινώσκομεν : *μνημὸνευσον ἅγιε δέςποτ(α), ἐν ταῖς τῶν δικάι(ων) μερ(ί)|δες· τὴν ψῦχὴν τῶν δούλων σου· ἰακώβου | καὶ ματθαίου τῶν μοναχῶν :* —

Πιθανῶς πρόκειται περὶ βιβλιογράφων ἢ κτητόρων· ἡ γραφὴ τοῦ σημειώματος εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τοῦ ὅλου κώδικος.

4 (φ. 58α) «'Αποστολοευάγγελος, τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου...» καὶ εἰς κοιμηθέντας.

Τὰ κεφαλαιώματα διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων. Ἀρχικὰ γράμματα διηνθισμένα καὶ τεχνικὰ βυσσινόχροα. Ἐν φ. 2α καὶ 23α ἐπίτιτλα ἁπλᾶ τεχνικά. Τὸ φ. 1 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῶν πινακίδων πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος τροπάριά τινα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ τινὰ γεγραμμένα ἐν παρόδῳ ὑπό τινος Ἰωαννικίου ἱερομονάχου (οὗτινος τὸ ὄνομα ἀναγινώσκομεν καὶ ἐν φ. 60β : *Ιωανοίκηως Ιερομόναχος*). Ἐν τούτοις καὶ φήμη ἐν ᾗ μνημονεύεται οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἱερεμίας.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου στιλπνοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 294.

487

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,107 × 0,156 Αἰὼν XVII Φύλλα 79

1 (φ. 1α) «Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας ὅπως μέλλῃ ὑπηρετεῖν διάκονον ἱερέα».

2 (φ. 8α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

3 (φ. 31β) «Χερουβικὸν τοῦ μεγάλου Σαββάτου· εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου».

4 (φ. 32α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, λειτουργία.

5 (φ. 51β) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 61β–62α, διατάξεις καὶ εἰδήσεις περὶ τῆς λειτουργίας τῶν προηγιασμένων. Ἐν τέλει δὲ τοῦ κειμένου αὐτῆς, φ. 61α, σχεδὸν καθ' ὅλου ἐρυθρόγραφα τάδε, διὰ συμπιλήματώδους γραφῆς: *τελοσ τῶν τριῶν λειτουργϊῶν* ... | ... | ... *θ(εο)ῦ τῶ δώρ(ων) κὰι πόνος μητροφάν(ους)· ἐγράφ(η)·* | *ἐν τῶ ἁγίω ςύλω ἔτ(ους) ,ζρκε'* [* 7125 = 1617], *ἰούλλ(ϊ)ος μ(ήν), απ' ἔλαβε τέλος.*

Τοῦ βιβλιογράφου τούτου ἡ μονοκονδυλιὰ ἀπαντᾷ καὶ ἐν φ. 31α, ἐν τέλει τῆς λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου.

6 (φ. 62β) «Εὐχὴ λεγομένη εἰς κόλυβα ἁγίων».

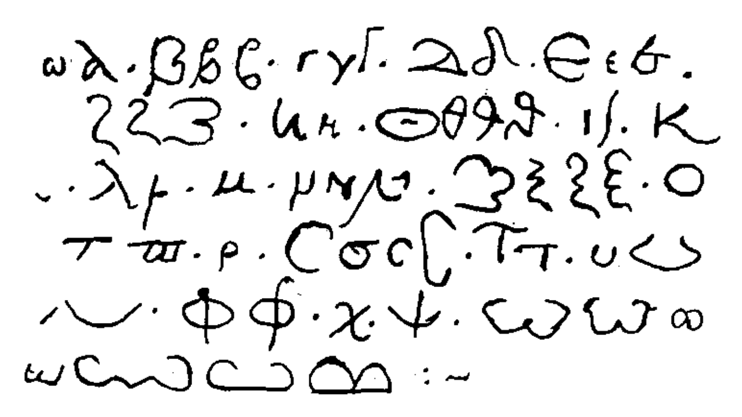
7 (φ. 63α) «Εὐχὴ εἰς μετάληψιν σταφυλῶν».

8 (φ. 64α) «Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια τῆς ἑβδομάδος».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,08 × 0,105. Τὰ δὲ φ. 6β, 7, 63β, 79 ἄγραφα.

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' ἀρχικῶν γραμμάτων ἐξειργασμένων διὰ πολλῶν χρωμάτων. Τινὰ ἐκ τούτων εὔγραμμα καὶ τεχνικά. Ἐκ τῶν ἐπιτίτλων σημειωτέα ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 8α, 32α, 51β καὶ 64α.

Ἐπὶ χειρογράφου φύλλου ἐπικεκολλημμένου ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος ταῦτα :

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως ἐντύπων καὶ χειρογράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 256.

488

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,152 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 191

Ἀκολουθίαι καὶ εὐχαί.

Πλὴν ἄλλων καὶ τάδε : φ. 12β : «Ἀκολουθία εἰς μνῆστρα· ἤγουν εἰς ἀραβῶνα· δεῖ εἰδέναι ὅτι ἐὰν ἔστιν εὐλόγημα, ἤγουν μνηστεία καὶ στεφάνωμα, ὁ [γρ. ἡ] μὲν εὐλόγησις γίνεται εἰς τὸ διακονικόν, τὸ δὲ στεφάνωμα εἰς τὸν ναόν».

φ. 13β : «Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος».

φ. 54α : Τὸ ἐξοδιαστικόν.

φ. 72α : «Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν».

φ. 78α : «. . . ἀποστολοευάγγελα τῆς ἑβδομά[δος] . . .».

φ. 86α : εὐαγγέλια ἑωθινὰ τὰ ια΄.

φ. 96β : «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος».

Ἀρχ. : Ὄντως μου ἐν Λαμψάκῳ τῇ κώμῃ, καὶ τῶν χηνῶν ἐπιμελουμένου καὶ βόσκοντος . . .

φ. 103α : «Ἡ θεία λειτουργία . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου . . .».

φ. 113β : «. . . λειτουργία . . . Βασιλείου τοῦ Μεγάλου . . .».

φ. 127β : «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

φ. 137α : «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ σχήματος λόγου [= Σχηματολογίου]».

Ἐν τέλει, φ. 190α, τάδε :

γράφη τὸ παρῶν εὐχολόγηον δια χειρὸς κα
μοῦ τοῦ βαρνάβα μοναχοῦ· καὶ ψάλτη
ἐκ πόλεως σερβίου † ἔτ ,ζῶξε †

* ἤτοι : *γράφη τὸ παρῶν εὐχολόγηον δια χειρὸς κα|μοῦ τοῦ βαρνάβα μοναχοῦ· καὶ ψάλτη | ἐκ πόλεως σερβίου † ἔτ(ει) ,ζῶξε΄* [7065 = 1557] †

Καὶ κατωτέρω πάλιν διὰ μέλανος κιρροῦ : *ἐτελειώθ τὸ παρὸν εὐχολόΓ δϊαχειρὸς ἐμοῦ βαρ|νάβα κ(αὶ) ψάλτη· ἐκπόλε(ως) σερβίων :.* † Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,102 × 0,155. Ἐν φ. 159β παρετήρησα ἓν *μή*, καὶ ἐν φ. 159β, 160α, 163β ἐπανειλειμμένως *καὶ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 1α διάφορα βαπτιστικὰ ὀνόματα, γεγραμμένα κατὰ τὸν XVI–XVII αἰῶνα, ἐν οἷς καὶ τὰ *Συνόδα, Κῦρο, Κάλο, Σκεῦο, Βλάτο, Γγίνης, Ρατο, Σαλάνο, Δάφνο.* Ἐν φ. 1β καὶ 136β, 190β, 191α δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 110β (ἔνθα ἡ εὐχὴ τῶν διπτύχων τῶν κεκοιμημένων τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου) ἀναγινώσκομεν : *ἔτι δεόμεθ(α) ὑπὲρ τοῦ δούλ τοῦ θ(εο)ῦ δημητρ.*

Ἐν φ. 191β ἀδήλου ἐπισκόπου συστατικόν, φέρον τὸ ἔτος ,ζξθ΄ [* 7069= 1560/1], ὅτι ἐχειροτόνησε ἀναγνώστην, ὑποδιάκονον, διάκονον καὶ τέλειον ἱερέα τὸν «εὐλαβέστατον· κὺρ Νεκτάριον, καὶ προηγούμενος τῆς Ἰλιμπιοτῆς . . .» ἤ, ὡς φέρεται κατωτέρω, «τῆς Ὀλιμπιότης . . .». Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος : † *ἔδηρες με δασκαλε καὶ ἔφιγα κ(αι) ἐκεῖ | ὅπου εφιγα ⟨πεκκε⟩ θεριον απαντι|σα πέντε κεφαλες υχεν κ(αὶ) τεσαρες | ἀνάπνοας κ(αὶ) αν το αριφνισις δας | καλε παλε μέταδιρε με.*

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται καὶ διά τινων ἐπιτίτλων καὶ δὴ ἐν φ. 2α καὶ 103α. Τὰ φ. 101β, 102, 134β, 135α ἄγραφα. Ἐν ἀρχῇ συνεστάχωνται τῷ κώδικι δύο περγαμηνὰ φύλλα ἐκ μηναίου, τοῦ XII αἰῶνος.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος ἦτο ποτὲ καθηλωμένον ὀρειχάλκινον κόσμημα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 25.

489

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,095 × 0,122 Αἰὼν XIII Φύλλα 134

1 (φ. 1α) Τροπαρίων καὶ κανόνων ἑρμηνεῖαι.

Οἱ ἑρμηνευόμενοι στίχοι ἐπιχρίονται διὰ κιρρώδους χρώματος, ὑπ' αὐτοὺς δὲ γράφεται ἡ ἑρμηνεία· οὕτω ἔχομεν ἐπαλλήλως στίχον κειμένου καὶ στίχον ἑρμηνείας.

2 (φ. 18α) «Περὶ τῆς βιαίας θανῆς τοῦ Ἰούδα».

3 (φ. 19α) «. . . Διαίρεσις ἀκριβὴς τῶν κεκωλυμένων γάμων».

Ἐν φ. 21β–22β ἡ συνοδικὴ πρᾶξις τοῦ πατριάρχου Ἀλεξίου περὶ τῶν κεκωλυμένων γάμων.

Ἀρχ. : + Μηνὶ ἀπριλλίῳ ιζ', ἰνδικτιῶνος ς', ἔτους ,ςφμς' [* 6546 = 1038], προκαθημένου Ἀλεξίου τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσιν . . .

[* Πρβλ. V. Grumel, *Regestes des actes du Patriarcat* . . ., N° 844.]

4 (φ. 22β) «. . . Διαίρεσις τῶν ὄντων ἐξ ἀγχιστείας κεκωλυμένων γάμων».

5 (φ. 26α) Ἀκέφαλον [εὐχή].

Ἀρχ. : . . . τοῖς μισοῦσιν καὶ ἀδικοῦσιν ἡμᾶς συγχώρησον φιλάνθρωπε . . .

6 (φ. 27α) [Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις].

Ἐν τέλει τούτων, φ. 64β, τάδε : [ελα]*βον πέρ(ας) τ(ῶν) δογμ(ά)τ(ων) οἱ λόγοι του μακαρίτ(ου) καὶ* | [αρχιεπ]*ισκοπ(ου) Ἀθανασίου τοῦ τοῦ ἀλὲξανδρ(ίας).*

7 (φ. 65α) «Στίχοι ἀπολογητικοὶ δῆθεν» [*= Φιλίππου τοῦ Μονοτρόπου «Διόπτρα»].

Ἀρχ. : Ὁ λόγος διδασκαλικός· εὔληπτος ἡ συνθήκη
σαφὴς τοῖς προστυγχάνουσι· ἡ φράσις τῶν ῥημάτων
μὴ τὸ τοῦ νοῦ φωτοφανές· σκότει ζοφω . . . . .
ἀλλὰ μοὶ φρίξον εἰ σοφός· τὰ φρίκης πεπλησμένα (;)·
καὶ ἀμαθὴς πρὸς ἀμαθεῖς ἐξ ὧν ἰσχύω λέγω,
καὶ νουθετῶ καὶ παραινῶ κατὰ τὸ δυνατόν μοι,
καὶ μοναχοὺς καὶ κοσμικούς, ὑπομιμνήσκω πά[λιν]·
καὶ ἰδιώτας κατ' ἐμὲ τῷ λόγῳ καὶ τὴν γνῶσ[ιν]·
. . . .

Ὁ λόγος εἶναι ἔμμετρος διαλογικός· διαλέγεται ἡ *ψυχὴ* καὶ ἡ *σὰρξ* (*κὴρ* [sic] καὶ *δέμας*, ὡς πολλαχοῦ κεῖται τοῦ ποιήματος). Ἐν τῷ κώδικι περιέχονται ὁ β', γ' καὶ κολοβὸς ὁ δ' λόγος τοῦ στιχουργήματος. Ἐν φ. 65β πεζολογικῶς ἡ περίληψις τοῦ β' λόγου, ὅστις ἄρχεται (φ. 66α).

Ψυχή : Πολλοὺς μὲν ἔχομεν ὁμοῦ καὶ χρόνους καὶ καιρούς τε
ἐξ ὅτου συνεζεύχθημεν ὑπὸ τοῦ κτίστου πάντων·
ἠρώτησας δ' οὐδέποτε· τίποτοῦν τὸ συμφέρον,
ἀρτίως δέ σοι ἐρωτῶ καὶ μή με μέμψει δούλη,
εἰπέ μοι σὰρξ εἴτι φρονεῖς τιποτοῦν ὠφελείας,
. . . .

Τελ. : πρεσβεύοντες ἕνα Θεὸν ἐν τρισὶ τοῖς προσώποις·
πατέρα σύνθρονον υἱόν· συναΐδιον πνεῦμα·
δοξάζοντες ἀπὸ μητρὸς κοιλίας·
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ πάντοτε εἰς αἰῶνας αἰώνων.
Ὁ λόγος τέλος εἴληφε διὰ στίχων τοσούτων ,αφϟε'

Ἐν φ. 91β–92β πεζολογικῶς περίληψις τῶν ἐν τῷ γ' λόγῳ κειμένων, ὅστις ἄρχεται (φ. 92β) :

Κήρ : Ἰδοὺ καὶ ἄλλο ζήτημα, ἰδοὺ ἑτέρα πεῦσις,
ἐξ ὧν ἠρώτησά σε χθές, ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ·
Πολλά μοι ἐφανέρωσας, πολλὰ ἑρμήνευσάς μοι
ἤθελον δὲ καὶ τοῦ μαθεῖν, καὶ ποῦ θέλομεν λέγειν.

ὑπάρχειν ἄρτι τὰς ψυχὰς τῶν ἤδη τεθνεώτων,
ἂν ἐν τῷ Ἅδη εἴπης μοι καὶ ποῦ ἐστιν ὁ Ἅδης

. . . .

Τελ. — Δέμας : Καὶ ἄκουσον κυρία μου ὧδε μικρὸν καὶ πρόσχες·
ἀνὴρ σοφὸς καὶ ἅγιος, εὐγενής τε κατ' ἄμφω,
ἄλλον τινὰ ὑπέρσοφον τὴν ἐν Χριστῷ σοφίαν
ἤρχετο οὗτος τῶν αὐτῶν περὶ ὧν σοι ζητείης,
τὸ τριμερὲς καὶ πῶς ἐστὶν τῆς ψυχῆς μαθεῖν θέλων,
καὶ ἄρτι σπεῦσον ἀκριβῶς τούτου τὴν σπεῦσιν [sic] ὧδε.

Τοῦ γ' λόγου οἱ στίχοι, ὡς σημειοῦται ἐν φ. 92β, τὸ ὅλον: ͵αχνδ'. Ἐν φ. 117β–119α περὶ τοὺς 86 ἴαμβοι. Ἐν φ. 126α-β περίληψις τῶν ἐν τῷ δ' λόγῳ, ὅστις ἄρχεται (φ. 126β):

Κήρ : Θεράπαινα προείρηκας ἐν τῷ λόγῳ τῷ τρίτῳ,
οὐδέν τι ὅλως ἡ ψυχὴ μικρὸν ἢ μέγα πράττει·
οὔτε καλὸν οὔτε κακὸν τοῦ σώματος ἀπόντος·
ἀρ' οὖν ὡσαύτως καὶ ὁ νοῦς τῆς ψυχῆς τε ἐπίσης,
οὐδ' οὗτος ἄνευ σώματος ἐκτελεῖ τὶ καθ' ὅλου·

. . . .

Κολοβόν. — Τελ. : καὶ τὰς ἐκτάσεις τῶν χειρῶν καὶ κλίσεις τῶν γονάτων
καὶ τὰς τυπώσεις τοῦ σταυροῦ ἐν τοῖς μέλεσι πᾶσι

. . . .

Τοῦ δ' λόγου οἱ στίχοι ἀναγράφονται ἐν φ. 126β τὸ ὅλον : ͵αρξ'. Ἐξ αὐτῶν ἐν τῷ κώδικι ὑπάρχουσι περὶ τοὺς 250, ὡς ὑπολογίζω. Μεταξὺ τῶν στίχων τοῦ λόγου τούτου παρενείρονται καὶ πεζολογικὰ κείμενα καὶ δὴ ἐκ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς μαρτυρίαν τῶν λεγομένων. Μετὰ τὸ φ. 128 παρετήρησα χάσμα ἐκρυέντων φύλλων τινῶν.

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος τῆς αὐτῆς μὲν φαίνεται χειρός, ἀλλοῦ δ' ὅμως ἄλλη. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,075 × 0,10. Τὸ ὕψος τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων συνήθως 0,001. Πολλαχοῦ μεταπηδήσεις κατὰ τὴν γραφὴν τοῦ κειμένου, προϋπαρχούσης ἐν τῇ περγαμηνῇ ὀπῆς. Ἀξιοσημείωτος ὁ ἐν φ. 3β τύπος : «τροπάριν».

Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ πολλαχοῦ ἐξίτηλος, γυμνὸς ἤδη τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

490

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,102 × 0,15 Αἰὼν XVII Φύλλα 85

Τύποι ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων γραμμάτων.

1 (φ. 1α) Ἐν τούτοις παρενείρονται καὶ γράμματα αὐτούσια ἢ κατ' ἐπιτομὴν καὶ δὴ παρὰ τοῦ κοινοῦ Μετεώρου ἐπεσταλμένα.

φ. 5β : «Εἰς ἀρχιεπίσκοπον Ἀχριδῶν».
φ. 8α : «Εἰς μητροπολίτην Θεσσαλονίκης».
φ. 9α : «Εἰς μητροπολίτην Ἰωαννίνων».

φ. 10β : «Εἰς ἕτερον μητροπολίτην : Ἄρτας».

Ἐν αὐτῇ ἡ περικοπή : «. . . εὑρήσῃς πάντοτε καὶ τὴν δέσποιναν ἡμῶν τὴν Μετεωρίτισσα μεσίτριαν καὶ βοηθὸν ἐν ἡμέρᾳ ἀνάγκης καὶ συμφορᾶς . . .».

φ. 11β : «Ἕτερον εἰς ἐπίσκοπον Γλυκαίων» :

Ἀρχ. : Δέσποτα ἅγιε θεοφιλέστατε ἐπίσκοπε τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Γλυκέων καὶ Βοθροντοῦ ἐν Χριστῷ Θειότατε πάτερ καὶ Δέσποτα καὶ τοῦ ἡμετέρου μοναστηρίου κηδεμῶν καὶ προστάτα . . .

φ. 13α : «Ἕτερον [εἰς] Ζητουνίου».

φ. 15α : «Εἰς μητροπολίτην Λαρίσσης».

φ. 16α : «Εἰς τὸν ἡγούμενον τῆς Ἁγίας Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὄρους».

φ. 16α : «Εἰς ἕτερον καθηγούμενον».

Ἀρχ. : Πανοσιώτατε . . . καθηγούμενε τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Μετεώρους, καὶ σύγγελε . . .

φ. 17β : «Εἰς ἱερομόναχον πιττάκιον».

φ. 22α : «Εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Μπογδανίας».

φ. 24α : «Εἰς τὸν Γιάση [sic] τῆς Μπογδανίας· καὶ εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Βλαχίας».

φ. 26α : «Εἰς ἐπίσκοπον Καπούας καὶ Φαναρίου».

φ. 27α : «Ἀπανταχοῦσα διὰ τὰ μοναστήρια».

φ. 28β : «Πανδεκτικὴ ἥτις καλεῖται ὑπὸ τῶν [ἰ]διωτῶν ἀπανταχοῦσα».

φ. 34β : «Εἰς ἕτερον ἄρχονταν τῆς Βλαχίας».

φ. 35β : «. . . [πνευματικοῦ] πρὸς τὸν ἡγούμενον πιττάκιον».

φ. 37β : «Εἰς ἕτερον ἐπίσκοπον πιττάκιον».

φ. 40α : «Εἰς ἀγαθὸν φίλον».

φ. 42α : «Εἰς ἄρχονταν ἐλεήμων».

φ. 43β : «Εἰς τοὺς ἱερεῖς ὁποῦ ἔχουν ἐνορίαις εἰς χώραν».

φ. 45β : «Εἰς ἄρχονταν μέγαν τῆς Πογδανίας».

φ. 53β : «Ἀπανταχοῦσα τῆς ἁγίας Μ′ [= Τεσσαρακοστῆς]».

φ. 55β : «Πρατήριον ἀμπελῶνος ἢ χωραφίου» (Εἶναι καθαρῶς βυζαντιακοῦ τύπου).

φ. 56β : «. . . ἀφιερωτήριον [ὅπερ] γίνεται . . . ὅταν δώσῃ τὶς εἰς ἐκκλησίαν χωράφιον ἢ ἀμπέλιον».

φ. 57β : «Γράμμα ἀδελφοταρικὸν γραφὲν παρὰ τῶν μοναχῶν καὶ δοθέντων των [sic] ἀδελφοτάρων.

φ. 59α : «Εἰς πατριάρχην νέον».

φ. 59β : «Τιμητικὸν εἰς ἄρχοντα μέγαν».

φ. 60α : «Εἰς ἕτερον ἄρχονταν» (Γράμμα κατ' ἐπιτομὴν πρὸς Θεοδόσιον Ζυγομαλᾶν).

φ. 61β : «Πιττάκιον εἰς γυναῖκα εὐγενεστάτην καὶ μονάζουσαν».

φ. 62α : «Γράμμα ἀδελφοταρικὸν πρὸς ἄρχοντα κατοικοῦντα μετὰ γυναικὸς ἔξω τῆς μονῆς καὶ κοσμικὸν βίον μετερχόμενον . . .».

φ. 63β : «Εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Ρουσίας καὶ Μοσκοβίας».

φ. 65β : «Εἰς ῥήτοραν μέγαν πιττάκιον».
φ. 67α : «Εἰς ἀναφορὰν βασιλέως».
φ. 68α : «Εἰς βασίλισσαν».
φ. 68β : «Εἰς ἱερομόναχον σπουδαῖον εἰς γραμματικήν».
φ. 69β : «Εἰς τὴν τόμναν τῆς Μπογδανίας καὶ Βλαχίας».

Ἐν ταύτῃ, φ. 71α, ἀναγινώσκομεν : . . . καὶ ἀπέστειλας πρὸς ὑμᾶς [sic] χρυσοκλαδάρικα. ἐπιμάνικα . .·. τὴν δὲ ἱερὰν τράπεζαν κοσμήσης διὰ χρυσοϋφάντου βλαττίου . . .

φ. 72α : «Διαθήκη τινὸς ἱερεύς· ἢ ἀρχιερεύς· ἢ ἄρχοντος».

Παρεντίθεται ἡ διαθήκη τοῦ Δημητρίου ἱερέως καὶ σακελλαρίου Λαρίσσης ἐν Τρίκκῃ, ὑπὸ ἡμερομηνίαν ,αχκα', μηνὶ μαρτίῳ.

φ. 78α : «Εἰς διάκον ὑπόγραμμα».

2 (φ. 78β) «Ὅταν καταδικάσῃς ἄνθρωπον μὲ ἀλύτον ἀφορεσμόν . . .».

3 (φ. 79β) «Εἰς ἐξομολόγησιν ἀδελφοῦ».

Ἀρχ. : Ἀδελφὸς παραγενόμενος εἰς ἰατρεῖον καὶ προσαγορεύσας . . .

4 (φ. 80β) [Αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν].

5 (φ. 81β) «Οἱ ἀρχιμῆνες τοῦ ἐνιαυτοῦ ὅλου».

6 (φ. 82α) Ὁδηγίαι πρὸς κανονισμὸν τοῦ Πασχαλίου.

7 (φ. 84α) «Πασχάλιον εὑρεθὲν ἐν δακτυλίῳ ἠλεκτρινω κεχαραγμένον· ἡνίκα τὰ θεμέλια ἐτίθετο τοῦ κίονος τοῦ Νικηφόρου τοῦ [φι]λοχρίστου βασιλέως κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου[1]· εἰς ὃν κίοναν ἡ αὐτὴ στήλη ἵσταται μέχρι τῆς σήμερον».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,07 × 0,115. Ἐν φ. 80α, 84β, 85β δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α : *Ἐκ τῶν τοῦ μετεώρου* (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Ἐν φ. 85α : † *Ἐτοῦτο τὸ Ἐπὶςολάριον ὑπάρχι τοῦ | κύρι π(α)πὰ καλίνικου* . . . (γραφὴ τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Ἐν φ. 85β μεταξὺ ἄλλων ἐπανειλημμένως ἡ μονοκονδυλιά : *Χριστόδουλος ἱερομόναχος* . . . (Ἡ αὐτὴ μονοκονδυλιὰ καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος. Πιθανώτατα κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII αἰῶνα). Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος διάφορα μοναστικὰ ὀνόματα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ, μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 312.

491

Χάρτης Διαστ. 0,152 × 0,218 Αἰὼν XVI Φύλλα 272

1 (φ. 1α) Δαβὶδ ψαλτήριον.

Ἀκέφαλον. — Ἀρχ. : . . . χρηστότητός σου κύριε· χρηστὸς καὶ εὐθὺς ὁ Κύριος . . . Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν κδ' ψαλμόν.

---

1. Τὰ γράμματα *τοῦ με* ἐν τῇ ἔσω ᾤᾳ.

Ἐν τέλει, φ. 246α, ἀναγινώσκομεν :

τέλος Cὺν θ(ε)ῷ, τοῦ σ(ωτη)ριου λόΓου,

καὶ τοῖς ῥαθύμοισ, παράκλησ(ϊ)ς | τῶν πόν(ων) :·

Μετὰ ταῦτα, φ. 246β–247α, ἕπεται ὁ ἰδιόγραφος τοῦ Δαβὶδ ψαλμὸς ὁ ἔξω τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ρν'.

2 (φ. 248α) Ἀκολουθία τῶν ἐννέα ᾠδῶν.

3 (φ. 261β) [Θεοστηρίκτου μοναχοῦ] «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν . . . Θεοτόκον».

Ἀρχ. : Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς· πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίαν ἐπιζητῶν . . .

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,08 × 0,134. Ἐν φ. 247β καὶ 272β καὶ ἐν ταῖς ᾤαις πλείστων φύλλων δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 36α ἀσύστατον σημείωμα, ἐν ᾧ φέρεται τὸ ἔτος ,ζρξ'. Παραπλήσια σημειώματα ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 264α, ἐν ᾧ φέρεται τὸ ἔτος ,ζρκθ'. Αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 96, 133, 134, 165–169, 176–177, 255 ἔχουσιν ἀποκοπῇ διὰ ψαλίδος.

Τῆς σταχώσεως μόνον ἡ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακὶς σῴζεται οὖσα ξυλίνη μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 286.

492

Χάρτης στιλπνὸς — Διαστ. 0,145 × 0,215 — Αἰὼν XIV — Φύλλα 21

1 (φ. 1α) [Βίος τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος].

Ἀκέφαλος. — Ἀρχ. : αὐτοκράτωρ· ὁ δὲ βασιλεὺς . . . σήμερον γὰρ μετ' ἐμοῦ ἀντιβασίλειον κάθησον· καὶ εἰσελθόντων οὖν εἰς τὴν Ἡρακλείαν . . .

2 (φ. 4α) «Ἐπιστολὴ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . . .».

Ἀρχ. : Ἐπιστολὴ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κατελθοῦσα ἐν Ῥώμῃ, εἰς τὸ θυσιαστήριον· τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου καὶ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου· τοῦ εἰπόντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅτι σὺ εἶ πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ . . .

Ἀτελές. — Τελ. : . . . καὶ ἀνοίξας αὐτήν, εὗρεν γεγραμμένα ταῦτα . . .

3 (φ. 4β) «Θαῦμα γενόμενον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου».

Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις Αὐγούστου τοῦ βασιλέως ἐγράφη . . .

Κολοβόν. — Τελ. : . . . ποιητὰ ἡμῶν ὁ παιδήσας τὴν θάλασσαν τῷ λόγῳ τῷ προστάγματί σου ἔπιδε ἐπὶ τὴν δέησίν μου· καὶ διάνυξον τὰ ὄμματα . . .

4 (φ. 9α) [Θαῦμα τοῦ ἁγίου Μηνᾶ].

Ἀκέφαλον. Μόνον ὀλίγαι τινὲς λέξεις τῶν πρὸς τὸ τέλος σῴζονται ἐν τῷ κώδικι.

Ἀρχ. : . . . [μεγα]λομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Μηνᾶ . . . λίρων καὶ ἐξεστηκῶν· . . .

Τελ. : . . . πᾶσαν ψυχὴν ἐπιστρέφουσαν εἰς αὐτὸν ἀμήν.

5 (φ. 9α) «Ἕτερον θαῦμα [τοῦ ἁγίου Μηνᾶ] περὶ τῆς γυναικὸς τῆς χήρας».

Ἀρχ. : Ἦν τὶς γυνὴ ἐν χώρα τῶν φρκζήτων [sic]· αὐτὴ ἐστὶ πλουσία σφόδρα· ἔν τε χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ· κεκοσμημένη γὰρ ἦν ἐκ τῶν γονέων αὐτῆς . . .

6 (φ. 10β) [Ἕτερον θαῦμα τοῦ ἁγίου Μηνᾶ].

Ἀνεπίγραφον. — Ἀρχ. : Ἕτερον θαῦμα βούλομαι διηγήσασθαι· Ἑβραῖος τίς· ἦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· πραγματευτὴς κατοικῶν πλησίον Χριστιανοῦ τινός . . .

Κολοβόν. — Τελ. : . . . ἔλαβεν τὸ βαλάντιον αὐτοῦ βεβουλλωμένον· καὶ μετὰ χαρᾶς ἔκραζε λέγων· μέγας ὁ Θεός . . .

7 (φ. 14α) «Περὶ . . . . .»[1].

Ἔμμετρον καταλογάδην ἐν γλώσσῃ λογίᾳ μετὰ πολλῶν στοιχείων τῆς καθωμιλημένης.

Ἀρχ. : *Πορφύρ(αν) βίσον κόκηνον, σάμφυρ(ον) σμαράγδον (;) τερπνόν, ληχνητ(ὰς) μαργαρήτ(ας)· χρυσόλιθ καὶ λαμπρ(ὸν) ἀμφροδύτην· καὶ λιὲντήμουσ ἐκλεκτούς, ὅθεν πολυτημήτουσ· δῦσ γλῶσα οὐ δυνήσετ(αι) ἐκφλέξε ἐπαξίαν· χρυσίον τὲ καὶ ἄργυρον, μουσίαν ἀραβί(αν)·*

. . . .

Κολοβόν.— Τελ. : *ἔσω (δὲ) ζώφ(ὸν) γέμ(ῶν)τ(αις) πικρί(ας) μετὰ δόλ(ου)·*
γνώσεςαι σήμερ(ον) ἄπ(αν)τ(ες) τὰ τῆσ πρ(ὸς)κέρου δόξις
ὅτι ποσ(ῶς) οὐ κωφελοὶ ἡ πρ(ός)κερ(ος) ἡ δό(ξα).
ἀλλὰ . . .

Ἐλλιπὲς ἀπορρυέντων φύλλων.

8 (φ. 21α-β) Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.

Ἀρχ. : . . . τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν· τότε καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ χαρὰ γίνεται· τότε καὶ ἡ ἐκκλησία ἀγάλλεται καὶ σκιρτᾷ . . .

Τελ. : . . . ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου· ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ· ἐὰν τοῦτον πάντοτε εἰς βοήθειαν καὶ ἀντίλη . . . . .

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, πᾶσαι δὲ βάναυσοι καὶ πλήρεις ἀνορθογραφιῶν. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι 0,10 × 0,17 — 0,12 × 0,195. Τὰ φ. 1–8 ἔχουσι παλαιὰν ἀρίθμησιν (ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν) ε'–ιβ', τὰ φ. 14–16 παλαιοὺς ἀριθμοὺς μγ'–με', τὰ φ. 18–20 π. ἀρ. ν'–νβ', τὸ φ. 21 π. ἀρ. οη'. Ἐν φ. 4β δοκίμια κονδυλίου.

Τὸ χειρόγραφον ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

493

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,155 × 0,16 Αἰὼν XVIII Φύλλα 124

«Νομοκάνονον πάνυ πλούσιον».

Ἐν τῇ καθωμιλημένῃ τὸ πλεῖστον. Ἄρχεται τὸ κείμενον ἀπὸ φ. 17α. Προτάσσεται, φ. 2α–15β, «πίναξ ἀκριβὴς τοῦ παρόντος νομίμου», περιλαμβάνων σλ' κεφάλαια, πάντα περιεχόμενα ἐν τῷ κώδικι.

Τὸ α' κεφ. «Περὶ πνευματικῶν πῶς δεῖ αὐτοὺς εἶναι».

Κεφ. ν' «Περὶ ἱερέως ἀπερχομένου εἰς μάντεις».

Κεφ. νδ' «Περὶ ἱερέως ἂν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ δακρυρροοῦσιν ἢ οἱ ὄνυχες εἰσὶ ζοφεροὶ ἢ σεληνιάζεται».

Κεφ. ρβ' : «Περὶ μοναχοῦ ὀρχιζομένου καὶ μετὰ κοσμικῶν ἀναστρεφομένου».

Κεφ. ρχθ' : «Περὶ τῶν ῥιπτόντων τὰ νήπια αὐτῶν ἐν ταῖς ῥούγαις καὶ ἀγοραῖς».

---

1. Ἀποκεκομμένον ὑπὸ τῆς κοπίδος.

Κεφ. ρλα΄ : «Περὶ πάσης γοητείας καὶ μαντείας καὶ ἀποδεμάτων καὶ ἄλλων πολλῶν».
Κεφ. ρλγ΄ : «Περὶ τῶν μαντευομένων εἰς τὰς αἰγύπτισσας».
Κεφ. ρλς΄ : «Περὶ τῶν συρόντων ἀρκούδας καὶ ἄλλα θηρία καὶ περὶ ἑτέρων ἑλληνικῶν ἐθνῶν [sic]».
Κεφ. ρμα΄ : «Περὶ τῶν προσκαλουμένων ἑβραίους ἰατροὺς εἰς ἀσθένειαν αὐτῶν».
Κεφ. ρμε΄ : «Περὶ τῶν καιόντων τοὺς βουρκολάκους».
Κεφ. ρμζ΄ : «Περὶ γυναικῶν γελούδων καὶ φαντασμάτων».
Κεφ. ροδ΄ : «Περὶ παιδοφθορίας τοῦ θήλεως καὶ γυναικῶν».
Κεφ. ρπδ΄ : «Περὶ τῶν ποτιζόντων τὰ ἑαυτῶν νήπια τὰ λεγόμενα ἀντισήκωτα».
Κεφ. σε΄ : « . . . περὶ ἀδελφοποιΐας».
Κεφ. σιδ΄ : «Περὶ ἀνδρογυνοχωριστοῦ ἢ ἀμποδενόντων ἀνδρόγυνα».
Τὰ κεφαλαιώματα ταῦτα ἀντέγραψα ἐκ τοῦ προτασσομένου πίνακος.
Ἐν τέλει, φ. 121^{α}, ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : *Ἐγράφ(η) δια χειρὸς Δανιὴλ | ἱερομονάχου : — | ἐν ἔτη ,αψοζ΄* [= 1777] *νοεμ|ρίου ς΄.*

Ἐν φ. 121^{β}–124^{β} «εὐχὴ συγχωρητικὴ εἰς τοὺς μέλλοντας μεταλαβεῖν, τῶν ἀχράντων μυστηρίων». Ἐν φ. 124^{β} περὶ τῶν ἁμαρτημάτων, περὶ ὧν ἐρωτᾷ ἐν τῇ ἐξομολογήσει ὁ πνευματικός. Ταῦτα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου. Ἐν φ. 1 δοκίμια κονδυλίου, σκαλαθύρματα, σφραγῖδες ἀποτετυπωμέναι. Ἐν τοῖς παραφύλλοις διάφορα σημειώματα. Τὰ φ. 9, 10^{β}, 16 ἄγραφα. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,075 × 0,118. Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν, ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 298.

494

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,225 × 1,16 Αἰὼν XII Εἰλητὸν

«Ἡ θεία λειτουργία [Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου».

Ἐλλιπές. Ἐν ἐνειλήματι, οὗ τὰ σῳζόμενα τεμάχη εἶναι δύο συνερραμμένα καὶ περιελισσόμενα περὶ ξύλινον κοντόν. Ἐν τέλει μετὰ τὴν εὐχὴν τὴν ἀναγινωσκομένην ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ γέγραπται δι' ἐρυθροῦ :

ἐν χον μοι θν [illegible] γαβριηλ τῷ ἀθλ :

* ἤτοι : *εὖχου μοι θῦτα Γαβριὴλ τῷ ἀθλίῳ·*

Ὁ Γαβριὴλ οὗτος εἶναι προφανῶς ὁ βιβλιογράφος. Γέγραπται δὲ τὸ χειρόγραφον λίαν ἐπιμελῶς καὶ φιλοκάλως. Τὸ ὕψος τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων εἶναι κατὰ μέσον ὅρον 0,003. Ἡ ἐπιγραφὴ τῆς λειτουργίας ἐν ἐπιτίτλῳ σχήματος Π. Ἄνωθεν τοῦ ἐπιτίτλου τούτου ἕτερον ἀψιδοειδὲς καὶ ἄνωθεν τούτου πάλιν τρίτον ἐπίτιτλον. Πάντα δὲ ταῦτα τὰ ἐπίτιτλα μετὰ τέχνης περισσῆς ἐξειργασμένα διὰ πολλῶν χρωμάτων. Καὶ τἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐπίσης διάκοσμα διὰ χρυσοῦ, πρασίνου καὶ ἄλλων μελάνων.

Ἄνευ ἀριθμοῦ τινος παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Κατὰ μεταγενεστέραν σημείωσιν τοῦ Ν. Α. Βέη, προστεθεῖσαν ἐπὶ τοῦ χειρογράφου του ἐκ τῶν ὑστέρων, τὰ ὑπ' ἀριθ. 494 καταγραφέντα ἐνταῦθα δύο τεμάχια περγαμηνῆς καὶ τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 433 καταγραφέντα τέσσαρα τεμάχια ἀπαρτίζουν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἰλητόν].

495

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,21 × 0,28 Αἰὼν XI Φύλλα 8

Τετράδιον ἐκ μηναίου Ὀκτωβρίου,

περιέχοντος στιχηρὰ καὶ βίους τῶν ἁγίων καὶ τὰ εἰς αὐτοὺς ἐπιγράμματα. Τὸ φ. 1α κ.ἑ. περιέχει ἀκέφαλα στιχηρὰ τῶν ἁγίων Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου (ιβ' Ὀκτωβρ.). Τὸ φ. 8β περιέχει κολοβὸν τὸν βίον τῶν ἁγίων μαρτύρων Σαρβίλου καὶ Βεβαίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. Ἐν φ. 3α καὶ 5β τὰ στιχηρὰ συνοδεύονται καὶ ὑπὸ φωνῶν μουσικῶν γεγραμμένων δι' ἀμαυροῦ μόνον μέλανος. Ἰδὲ δεῖγμα αὐτῶν :

[illegible]

(Τἀνωτέρω δεῖγμα ἐλήφθη ἐκ τοῦ φύλλου 3α, εἶναι δὲ ἡ ἀρχὴ στιχηροῦ τοῦ ὁσίου Κάρπου, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιγ' Ὀκτωβρίου).

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι 0,145 × 0,215. Ἐν τῷ φ. 3β ἡ λέξις : *ἀγαθονί///κῆς* κεχωρισμένη προϋπαρχούσης ἐν τῇ περγαμηνῇ ὀπῆς. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α γέγραπται : ις', ὅπερ εἶναι ὁ ἀριθμὸς ὁ δηλωτικὸς τῆς σειρᾶς τοῦ τετραδίου ἐν τῷ κώδικι, ὅθεν ἐξέπεσε.

Τὸ χειρόγραφον εἶναι συνηρτημένον ἐντύποις μηναίοις Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου, οὗ ἐν τέλει ἀναγινώσκομεν : Venetiis per Ioannem Antonium : & Fratres | de Sabio : Sumptu & requisitione D. Da|miani de sancta Maria da Spici † | MDXXVIII † | Mense Iulii † Ταῦτα ἐν τέλει τοῦ μηναίου τοῦ Δεκεμβρίου· ἐν τέλει δὲ τοῦ τοῦ Νοεμβρίου

ὑπῆρχε βεβαίως παραπλήσιον σημείωμα ἀναγράφον τοὺς ἐκδότας καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως, ἀλλὰ τὸ φύλλον, ἐν ᾧ τὸ σημείωμα τοῦτο, ἀπεσπάσθη ὑπὸ βεβήλου χειρός. Ἐπὶ ἀσφαλῶν δ' ὅμως τεκμηρίων ἐρειδόμενος συνάγω ὅτι καὶ τὸ μηναῖον Νοεμβρίου τετύπωται ἔνθα καὶ τὸ τοῦ Δεκεμβρίου καὶ δὴ τῷ MDXXVII, mense Ianuario.

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τῆς πρώτης σελίδος τοῦ ἐντύπου μηναίου Νοεμβρίου γέγραπται : † *βηβλίων του ἀγίοηληου, τοῦ προφίτου· ἐκ τὴν βάνηα* :— Καὶ μετὰ τὸ πέρας πάλιν τοῦ κειμένου Δεκεμβρίου : † *βιβλήον τοῦ ἁγίου προφύτου οἰλοιοῦ· τῆς βάνει(ας)* | . . . Ἀμφότερα τὰ σημειώματα τοῦ XVI–XVII αἰῶνος.

Ἡ στάχωσις τῶν ἐντύπων μηναίων εἶναι κομψή, ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐφ' ἑκάστης πινακίδος καθήλωνται ἀνὰ πέντε ὀρειχάλκινοι γόμφοι. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

496

Περγαμηνή Διαστ. 0,31 × 0,235 Αἰὼν XI Φύλλα 10

1 (φ. 1α) [Θαῦμα τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν Γουρία, Σαμωνᾶ, Ἀβίβου].

Ἀκέφαλον. — Ἀρχ. : τὴν μόνην ἐμοὶ παῖδα τῷ ξένῳ τούτῳ ἐκδίδωμι· οὕτως ἔφη· καὶ μεταξὺ γαμικὰ συμβόλαια γράφονται· καὶ δή τινα χρόνον τοῖς παρὰ τὴν Ἔδεσσαν τόποις τῶν Οὕννων στρατοπεδευσαμένων· καὶ τῶν συμμάχων τῇ πόλει προσεδρευόντων· καὶ τῶν πολεμίων ἔφοδον ἀποκρουομένων· ἐγκύμων ἡ κόρη τῇ τοῦ Γότθου γίνεται συναφείᾳ· . . .
Τελ. : . . . ἀφαιροῦσι τούτου τὴν κεφαλήν· ἐφ' ᾧ [πα]ρὰ πάντων αἶνος τῷ σωτῆρι Χριστῷ καὶ τοῖς δι' αὐτὸν παθοῦσιν ὡς τὸ εἰκὸς ἀνεπέμπετο μάρτυσιν· εἰς δόξαν πατρὸς υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

2 (φ. 8β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Νοεμβρίῳ] ις'. Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον» [Χρυσοστόμου ;]

Ἀρχ. : Ἤδη μὲν τὴν παρὰ τοῦ πλάσαντος ἡμᾶς δοθεῖσαν φυλάττοντες ἐντολὴν . . .
Κολοβόν. — Τελ. : . . . [τ]ὸν δέ, ἀκούσαντα φάναι· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· καί . . .

3 (φ. 10α) Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν. [Τέμαχος ἐκ Βίου τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ].

Ἀρχ. : . . . νοία τῶν λόγων φιλονεικοῦντας· τούτους μέν, ὥσπερ ἐν ἐμφυλίῳ πολέμῳ ὑπ' ἀλλήλων ἀνατρεπομένους, κατέλιπεν· καταλαμβάνει δὲ τὸν ἑστῶτα λόγον τῆς πίστεως . . .
Τελ. : . . . οὐ τὴν κακίαν τῶν ταῦτα κατ' αὐ[(χάσμα)]ασαμένων διήλεγ[(χάσμα)] ἠρεμαί . . .

Γέγραπται τὸ χειρόγραφον ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,075 × 0,218 καὶ περιλαμβάνει περὶ τοὺς 29 στίχους. Τὸ ὕψος τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων εἶναι συνήθως 0,001. Ἐνιαχοῦ ἡ ὑπογεγραμμένη προσγράφεται, συνηθέστερον παραλειπομένη. Τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διπλοτονοῦνται (*μέν*, φ. 3β δίς, 5α, 6α, 9α — *δέ*, φ. 2β, 3α, 4α δίς, 5α, 5β, 6α, 6β, 9β κλ.).

Παρετήρησα καὶ *ἐπεὶ* διπλοτονούμενα (ἐν φ. 1α, 3α δίς, 6α, 8α δίς, 8β, 9α δίς). Ἐν τῇ κάτω ᾠᾳ τῶν φ. 1α καὶ 8β σημειοῦται *λα'*, ἐν δὲ τῇ τοῦ φ. 9α : *λβ'*. Ταῦτα εἶναι ἀριθμοὶ δηλωτικοὶ τῆς τάξεως τετραδίων. Ὅθεν συνάγομεν ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χειρόγραφον ἀπετέλει μέρος πολυφύλλου ἁγιολογικοῦ κώδικος.

Τὸ χειρόγραφον σητόβρωτον ἰδίᾳ ἐν τῇ κάτω καὶ ἔξω ᾠᾳ. Ἀστάχωτον δὲ καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

497

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,14 × 0,203 Αἰὼν XV Φύλλα 96

Ἀκολουθίαι, τάξεις καὶ εὐχαί.

Πλὴν τῶν ἄλλων καὶ αἱ ἑξῆς : φ. 16α–28α : «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος».

φ. 60β–64β : «Εὐχαὶ τῶν ἁγίων βαπτισμάτων ἃς λέγει ὁ πατριάρχης προηγησαμένων τῶν εἰρημένων μάλιστα δὲ τῷ ἁγίῳ σαββάτῳ ἑσπέρας».

φ. 67β : «Εὐχὴ ἐκτενὴς γινομένη ἐν τῷ φόρῳ».
Ἀρχ. : Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν· τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν . . .

φ. 67β : «Εὐχὴ λεγομένη ἐν λιτῇ γινομένη διὰ φόβον εἰς τὸν κάμπον εἰς τὸν ἅγιον Διομήδη ἐξώπορτας (;) καὶ εἰς τὴν παλαιὰν πέτραν».
Ἀρχ. : Πάλιν σοῦ κύριε τοῦ φιλανθρώπου δεσπότου μνήμη . . .

φ. 67β–68α : «Τάξις γινομένη ἐν τῷ τριβουναλίῳ λειτουργίας ἐν ταῖς ἐξ ἔθους ἀπερχομέναις ἐκεῖσε λιταῖς».

φ. 69β–73α : «Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τραπέζης» (Ἐν αὐτῇ, φ. 70α, ἀναγινώσκομεν : « . . . μετὰ τῶν μαρμαραρίων, ἔρχεται ὁ πατριάρχης . . .»).

φ. 73α : «Τάξις ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἤδη καθιερωθέντος ἁγίου ναοῦ».

φ. 74β–76α : «Εὐχὴ εἰς ἀνοίξια ἐκκλησίας ὑπὸ αἱρετικῶν βεβηλωθείσης. Νικηφόρου πατριάρχου».

φ. 76α : «Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ αὐτὸ [ἀνοίξια ἐκκλησίας ὑπὸ αἱρετικῶν βεβηλωθείσης]. Ταρασίου πατριάρχου».

φ. 79β–80α : «Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ διακονίσσης».

φ. 81α : «Εὐχὴ ἐπὶ κηροφόρου καὶ δε ποτάτου [sic]».

φ. 81α-β : «Εὐχὴ ἐπὶ προχειρίσεως ἡγουμένου γινομένη ἐν τῷ πατριαρχείῳ . . .».

φ. 83α–84β : «Τάξις γινομένη ἐπὶ μνήστροις βασιλέων καὶ λοιπῶν . . .».

φ. 87α–88α : «Πῶς δεῖ ἀναθεματίζειν ἐγγράφως τοὺς ἀπὸ Μανιχαίων προσερχομένους».

φ. 88α–89α : «Μεθοδίου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου διατάξεις περὶ τῶν διαφόρῳ τρόπῳ καὶ ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων».

φ. 92α-β : «Εὐχὴ ἐπὶ χηλανδίων ἀποστελλομένων κατὰ πόλεως . . .».

φ. 92β–93α : «Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν».
φ. 93β : «Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προσφερόντων ἀπαρχήν».
φ. 96α : «Εὐχὴ γινομένη ὁσάκις ἔλθῃ ὁ πατριάρχης εἰς τὸν βασιλέα ἐξαιρέτως δὲ τῇ ε′ τῆς διακινισίμου [sic] . . .».
φ. 96β : «Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ βασιλέως».
φ. 96β : «Εὐχὴ γινομένη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ὅτε προσεύνήθ ἐπιτελεῖ τὴν τρύγην ὁ βασιλεύς : καὶ τῇ ιε′ αὐγούστου ἐν Βλαχέρναις . . .». Τῆς εὐχῆς ταύτης μόνον ἡ ἐπιγραφὴ σῴζεται, τῶν φύλλων τοῦ κειμένου ταύτης ἀποσπασθέντων.

Τὸ εὐχολόγιον τοῦτο, ὡς ἐκ πολλῶν τεκμηρίων συνάγεται, γέγραπται κατὰ τὴν ἰδιάζουσαν τάξιν τοῦ πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,095 × 0,17. Ἐν φ. 19β, 20α, 21β, 23β (ἔνθα κείμενον τῆς ἀκολουθίας τοῦ μεγάλου ἀγγελικοῦ σχήματος) *ναὶ* διπλοτονούμενα.

Ὁ κῶδιξ ἤδη ἄνευ πινακίδων τῆς σταχώσεως ἀποσπασθεισῶν καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

498

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,155 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 153

1 (φ. 1α) «Λεξικὸν τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας».

2 (φ. 80α) «Λέξεις τῶν ρν′ ψαλμῶν» τῶν δ′ εὐαγγελίων, τῶν ἐπιστολῶν, ἑρμηνευόμεναι.

Ἀρχ. : *Ἀλληλούϊα·* αἰνεῖτε τὸν ὄντα ἤτοι τὸν κύριον· *μακάριος* ὁ πάντοτε ἐν ἀγαθοῖς ὤν· *ἀντιλήπτωρ·* ἀντιλαμβανόμενος . . .

3 (φ. 88α) «Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ τοῦ εὐαγγελίου» καὶ ἄλλων θεολογικῶν ζητημάτων καὶ σύμμεικτα φυσιολογικά, γεωγραφικά, ἱστορικὰ καὶ ψυχολογικὰ ἐκ τοῦ Ἐπιφανίου Κύπρου, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, «Ἐφρὲμ» [Σύρου ;], Πλάτωνος.

4 (φ. 134β) « . . . Μεθοδίου ἐπισκόπου Πατάρων· λόγος περὶ τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν τί μέλλει γενέσθαι».

Ἀρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ἐσχάταις τοῦ εὐδόμου αἰῶνος· ἐπαναστήσονται οἱ Ἀγαρινοί· καὶ περικυκλώσουσιν τὰ τείχη τῆς πόλεως Βυζαντίου . . .

5 (φ. 138α) «Ἐρωτήσεις Γρηγορίου πρὸς τὸν Μέγαν Βασίλειον».
Ἐλλιπεῖς, ἐκρυέντος ἑνὸς φύλλου μεταξὺ τῶν 138 καὶ 140. Εἰς ἀναπλήρωσιν τούτου ἐτέθη ἕτερον ἐκ χάρτου λείου, ὅπερ δ′ ὅμως παρέμεινεν ἄγραφον.

6 (φ. 146α) Πέτρου Ἀλεξανδρείας περὶ νηστείας δ′ καὶ παρασκευῆς.

7 (φ. 148α) Ἀνεπίγραφος λόγος.

Ἀρχ. : Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιὰ καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει . . .

8 (φ. 150β) Περὶ τοῦ μήκους τῆς γῆς καὶ ἄλλα τινὰ φυσιολογικὰ εἰς δημώδη.

9 (φ. 152α) «. . . Καλλίστου μοναχοῦ τοῦ Ξανθοπούλου τροπάρια ψαλλόμενα πρὸς τὴν τιμιωτέραν».

10 (φ. 153α) Μέθοδος «ὄντα θέλης νὰ εὕρης τὴν πάτα τοῦ φεγγαρίου. ἔτος ,αφια΄ . . . ».

11 (φ. 153α) Τύπος διαθήκης καί τι τροπάριον.

Τὸ φ. 102β κατελείφθη ἄγραφον ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου. Ἐν αὐτῷ τανῦν δοκίμιά τινα κονδυλίου. Καὶ τὸ φ. 134 ἐκ χάρτου λείου εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντος. Ἡ α΄ αὐτοῦ ὄψις ἄγραφος.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων συγκεκροτημένων διὰ τῆς συγκολλήσεως ἐντύπων καὶ χειρογράφων φύλλων.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

499

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,19 Αἰὼν XVII Φύλλα 5

1 (φ. 1α) [Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν θεοφανείων].

Ἀρχ. : . . . σήμερον γὰρ ἡ χάρις τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐν εἴδει περιστερᾶς . . .

2 (φ. 3α) «Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα».

3 (φ. 4α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἤτοι τοῦ μανδύου».

Κολοβόν. — Τελ. : . . . μὴ στραφῆναι εἰς τὰ ὀπίσω· οὐ γὰρ εὔθετος ἔσει εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν . . .

Μετηνέχθη, κατά τι σημείωμα διὰ μολυβδίδος ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α, «ἐκ τοῦ ἠρειπωμένου μονυδρίου τῆς Ὑπαπαντῆς εἰς τὴν μονὴν τοῦ Μετεώρου τῇ 27ῃ Ἀπριλίου 1909». Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος εἶναι ἀναμφιβόλως τῆς αὐτῆς χειρὸς τῆς γραψάσης καὶ τὸν ἕτερον κώδικα τῆς Ὑπαπαντῆς [*βλ. ἀρ. 521], ὃν ἐγὼ μετήνεγκα εἰς Μετέωρον.

Ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

500

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,13 × 0,185 Αἰὼν XVIII Φύλλα 12

Ἀκολουθία τῆς μεταλήψεως.

Ἀκέφαλος. — Ἄρχεται ἀπὸ τῆς εὐχῆς τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ : Πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ σου παρέστηκα . . .

Ἀπὸ φ. 8β–11β κ.ἑ. διάφορα ὀνόματα μνημονευτέα ἐπ' ἐκκλησίας, ἐν οἷς καὶ τὰ *Ἀρχοντῆς* (φ. 8β), *Χάϊδου* (φ. 8β), *Βριαΐνη* (φ. 9β), *Ἀγορίτζα* (φ. 10β), *Μελόσης* (φ. 11α), *Ἀγγελῖνα* (φ. 11β), *Κριτζιονοῦ* (φ. 11β).

Περιβάλλεται τὸ χειρόγραφον περγαμηνῇ κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένῃ κατὰ τὸν XI, ὡς φαίνεται, αἰῶνα, ἧς τὸ κείμενον ἁγιολογικόν.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

501

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,105 × 0,16 Αἰὼν XVI Φύλλα 85

1 (φ. 1α) «Ἀκολουθία τῆς παρακλήσεως».
2 (φ. 9α) Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις «πῶς δεῖ πιστεύειν εἰς τὴν ἁγίαν τριάδα καὶ εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν» κλ.
3 (φ. 20α) «Γενναδίου πατριάρχου Κων/πόλεως μετὰ τὴν τῆς πατριαρχίας παραίτησιν περὶ τῆς ὁδοῦ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων· δοθὲν μετὰ τὴν διάλεξιν ἔγγραφόν τε καὶ σύντομον ἀπαιτήσασιν περὶ τῆς ἡμετέρας πίστεως καὶ τῶν κεφαλαίων αὐτῆς περὶ ὧν γέγονεν ἡ διάλεξις· συνετμήθη ἔκ τινος συγγράμματος πλατυτέρου γεγονότος αὐτῷ ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ ζητήσει πρὸ τῆς ἁλώσεως : —
4 (φ. 27α) «Στίχοι ἰαμβικοὶ» καταλογάδην ἔχοντες ὧδε :

Δόξαν προσλαβών, τίμα τοὺς ὑπὸ χεῖρα,
φόβον ἐμποιῶν μέχρι καὶ λόγου μόνον·
αὕτη γὰρ παρέρχεται ταχὺ πηδῶσα·
μόνη δὲ ἡ μνήμη σου συνπαραμένει.

5 (φ. 27α) Ἀπόκρισις εἰς τὴν ἐρώτησιν : «Διατί ὁ υἱὸς ἐνανθρώπησε καὶ οὐχ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸ πνεῦμα· καὶ τί ἐνανθρωπήσας κατώρθωσα [sic]».
6 (φ. 27β) Ἀνεπίγραφον.
Ἀρχ. : Πόθεν λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ θάνατοι ἄωροι καὶ καταποντισμοὶ καὶ σεισμοὶ . . .
7 (φ. 28α) Ἐκ τοῦ Πατερικοῦ μικρὰ ἀποσπάσματα.
8 (φ. 29α) Ἰωάννου Χρυσοστόμου, «Περὶ τῆς τῶν προηγιασμένων τυπώσεως».
9 (φ. 31α) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου. Λόγος περὶ θανάτου».
10 (φ. 36α) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου. Λόγος εἰς τὴν ἁγίαν λειτουργίαν».
11 (φ. 43β–44α) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου. Λόγος περὶ τῆς παραβάσεως τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας . . . ».
12 (φ. 57β) Εὐχαὶ τῆς μεταλήψεως.
13 (φ. 61α) «Μεγαλυνάρια ψαλλόμενα εἰς τὰς μεγάλας ἑορτὰς τὰς δεσποτικὰς καὶ τῶν ἁγίων».
14 (φ. 66α) «Ὕμνος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον κατ' ἀλφάβητον».
Ἀρχ. : Ἀνυμνῶ σου τὴν χάριν ὦ Δέσποινα
δυσωπῶ σε τὸν νοῦν μου χαρίτωσον
. . . .
Τελ. : Ὦ τιμὴ καὶ προσκύνησις πρέπει ἀεί,
εἰς πάντας αἰῶνας αἰώνων ἀμήν.

Μεθ' ὃ (ἐν φ. 66α) τάδε :

* ἤτοι : *ἀμήν, ἀμὴν ἀμήν·* | † *σωθῇ ὁ ἔχων ἐλαιηθῇ ὁ γράψας λεόντ(ιος)|(μον)αχ(ός).*

15 (φ. 67β) Ἀνεπίγραφον.
Ἀρχ.: Τὰ τῶν κοσμικῶν κατορθώματα, πτώματα, εἰσὶ τῶν μοναχῶν...

16 (φ. 68β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «... Λόγος περὶ ψυχῆς· ἐκ τοῦ περὶ φύσεως νόμων».

17 (φ. 78α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «... Λόγος εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν...».

Πλὴν τῆς ἐν φ. 66α γραφῆς τοῦ μοναχοῦ Λεοντίου καὶ ἄλλαι διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι. Τὰ φ. 76β καὶ 77 ἄγραφα. Ἐν φ. 1α δοκίμια κονδυλίου. Ἐν φ. 1β σημείωμα, τοῦ XVII πιθανῶς αἰῶνος, ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου.

Αὐτόθι καὶ τάδε: † *ἔκλαμπρον ἡμῖν καὶ θεῶρϊτοικῶν ὑπὸ | πάντ(ων) τὸ ὄνομά μου· ἔχει γράμματα τρια καὶ | ὁ ψϊφός μου ἔνε χίλια πεντακόσια· κὰι | ὁ νοήσας καὶ εὑρῶν με ἔστην τέλϊος γραμμα|τεὺσ· καὶ οὐ μὴ εὑρῶν με* [κατ' ἀρχάς: *μου*], *οὐ τὸ ἄλφα ἡξεύρη* :- [* = ΦΩΣ = 500 + 800 + 200 = 1500]

Συνεστάχωται ἐντύπῳ Ὡρολογίῳ ἐκδόσεως Ζαχαρίου Καλλέργη.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος μετ' ἐντύπων ἁπλῶν κοσμημάτων. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

502

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,18 × 0,235 Αἰὼν XIII Φύλλα 114

«Εὐαγγέλιον σὺν Θεῷ, ἐκλογάδιν»[1].

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐν φ. 1β ἐρυθρόγραφος. — Φ. 1β: «Ἀρχὴ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου». — φ. 26α: «Ἀρχὴ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον» — φ. 38α: «Ἀρχὴ τοῦ κατὰ Λουκᾶν» — φ. 53α: «...Ἀρχὴ τοῦ κατὰ Μᾶρκον» — φ. 60β: [Ἀρχὴ τῶν εὐαγγελίων τῆς ἑβδομάδος τῶν παθῶν] — φ. 78β: «Εὐαγγέλια τῶν ὡρῶν [τῆς Μ. Παρασκευῆς] — φ. 82α: «Εὐαγγέλιον τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ. Εἰς τὴν λειτουργίαν»[2] — φ. 85β: «Εὐαγγέλια ἑωθινὰ τὰ ια'» — φ. 88α: Εὐαγγέλια τοῦ μηνολογίου τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ. — φ. 113α: «Εὐαγγέλια εἰς ἐγκαίνια ναοῦ» — φ. 113α: «Εὐαγγέλια εἰς μνήμην φόβου» — φ. 113α: «Εὐαγγέλια εἰς ἐπινίκια πολέμου καὶ ἀνομβρίας» — φ. 113β: «Εὐαγγέλια ἐπὶ σχήματος (;) μοναχῶν» — φ. 113β: «Εὐαγγέλια εἰς ἀσθενοῦντα» — φ. 113β: «Εὐαγγέλια εἰς κοιμηθέντας» — φ. 113β: «Εὐαγγέλια τοῦ ὄρθρου τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν» — φ. 114α: «Εὐαγγέλια τῆς παννυχίδος» — φ. 114α: «[Εὐαγγέλια] εἰς ἐπινίκια πολέμου καὶ εἰς τὴν παννυχίδα».

---

1. Ὁ κῶδιξ *εκλογάδην*.
2. Τὸ «εἰς τὴν λειτουργίαν» γέγραπται ἐν τῷ μεταξὺ τῶν δύο σελίδων χώρῳ.

Ἐν τέλει, φ. 114α-β, ἀναγινώσκομεν :

ἤτοι : † *επληρώθ(η) τὸ θείον|ιερὸν καὶ ἄγ(ιον) εὐαγγέ|λϊον, δϊα χειρὸσ ἐμοῦ | νϊκολάου· καὶ ἰκέ|του, τοῦ πανευγενε|στάτου κομνηνοῦ κ(ῦρ) | πέτρου τοῦ ροντακη|νοῦ* † Καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα : *Δ[ιὰ////(ξέσμα)////δι]ατάξεωσ| νικολάου ἱερέωσ | τοῦ κοσομήρει † ἐπῒ | τῆς βασϊλείασ τῶν | κραταιῶν καὶ ἁγί(ων) μεγά|λων βασϊλέων ////*(ξέσμα) *//// | ////* (ξέσμα) *//// | ////* (ξέσμα) *//// | κυρ ἀνδρονΐκου μεγάλου || βασιλέως· καὶ τοῦ περϊ|ποθήτου αὐτοῦ υἱοῦ|κυρ μϊχαηλ' τῶ θε|ὄςέπτω † μ[ηνὸς] δε(κεβ)ρ(ί)ου|εισ τ(ας) ιθ' † ἡμ(ερ)α παρ|ασκευῆ † ετους ,ς|ψϟ* [*6790 = 1281] † *ϊνδϊκτι|[ῶνος] δεκά|της* †

Τὸ σημείωμα τοῦτο, ὡς ἐκ τῆς φθορᾶς τῆς περγαμηνῆς, τῶν διαξεσμάτων καὶ ἀμαυρωμάτων αὐτῆς, μετά τινος δυσκολίας ἔν τισι σημείοις ἀναγινώσκεται. Πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου θὰ ἦτο γεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγου, ὅπερ ἀμυδρῶς νομίζω ὅτι διακρίνω ἐν τῷ διαξέσματι.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστ. 0,065 × 0,18 περίπου. Πολλαχοῦ τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. δὲ 25β παρετήρησα καὶ *μὴ* διπλοτονούμενον. Ἔν τισι δὲ φύλλοις, ὡς 56α, 58α, 64α, 66α, 69β, 72α, 73β, 74α, 75β, 76α οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα τῶν λέξεων διπλᾶ, ἤτοι διὰ μέλανος ἀμαυροῦ καὶ ἐρυθροῦ. Τοῦτο προφανῶς ἐγένετο πρὸς κόσμον. Ἐν δὲ τοῖς φ. 56β, 57α, 63β κείμενα, ὧν οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα μόνον ἐρυθρόγραφα. Ἐν φ. 3, 7, 50, 72, 81 παρετήρησα λέξεις κεχωρισμένας, προϋπαρχούσης ὀπῆς ἐν τῇ περγαμηνῇ, πρὸ τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος. Μεγάλη δὲ ὀπὴ τοῦ φ. 3 συνεπληρώθη διὰ τεμαχίου περγαμηνῆς, ἐφ' οὗ ἐγράφη καὶ κείμενον.

Ἐν φ. 1α, 26α, 38α, 53α, 78β, 85β, 88α, 92β, 95β, 96β, 101β, 103α, 104β, 106β, 107β, 108α, 110α, 111α, 113α ἐπίτιτλα καὶ ἄλλα κοσμήματα πολύχρωμα τεχνικά. Ἐν τῷ ἐπιτίτλῳ τοῦ φ. 88α παρίσταται στηθάριον τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἀνέχοντος δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ εὐαγγέλιον. Ἐπίσης ὁ κῶδιξ κοσμεῖται καὶ δι' ἀρχικῶν πολυχρώμων γραμμάτων μετὰ τέχνης κεκοσμημένων. Πολλὰ ἰδίως ∈ σχηματιζόμενα διὰ προ-

βαλλομένης χειρὸς κρατούσης ἐνείλημα. Σημειωτέον καὶ τὸ ἐν φ. 5α **Ο**, ἐν ᾧ ἰχθύες νηχόμενοι ἐν πρασίνῳ καὶ ἐρυθρῷ ὕδατι· ἐπίσης καὶ τὸ ἐν φ. 60β πολυποίκιλον **Τ**. Ἀλλὰ καὶ τἆλλα καθ' ὅλου ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα τοῦ κώδικος σχηματίζονται διὰ πολυσυνθέτων γραμμῶν, ἀνθεμίων, κλ. κλ. καὶ εἶναι διάφορα συνήθως ἀλλήλοις.

Ἐν ταῖς ἔξω ᾤαις τῶν φ. 32α καὶ 33α ὀνόματα, ὧν μνήσθητι ὁ Θεός, γεγραμμένα κατὰ τὸν ΙΕ' πιθανῶς αἰῶνα. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 37α, τῇ ἄνω καὶ κάτω τοῦ φ. 50α, τῇ κάτω τῶν φ. 65β καὶ 87β καὶ τῇ ἄνω τοῦ φ. 102α δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 50α τὸ δοκίμιον λέγει : † *μανουῆλ ὁ γράψασ ταῦτα κε ἥμε χορηκοc τῆσ γραφῆς*· τὸ δὲ δοκίμιον τῆς κάτω ᾤας τοῦ αὐτοῦ φύλλου, 50α, ἔχει : . . . *την ἀρχόντισά του κουπερινου εσι επιρες | το χωρίόν μου καὶ κράτ(ῆ)ς το κ(αι) ἔμενα | ευγαλὲc κ(αι) ελα νά ἤπαμεν εἰς τὸν αυ | φεντ(η) να το ειπουμεν* . . . . Ἐν τῷ δοκιμίῳ τῆς ἄνω ᾤας τοῦ φ. 102α ἀναγινώσκομεν : . . . *του παρ(ὰς) πορiου* . . .

Τὸ φ. 1 ἐπικεκόλληται ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος καὶ ἐν μέρει μόνον σῴζεται, ἐλλιπὲς ὂν κατὰ τὸ κάτω ἥμισυ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος (ἐξηρθρωμένου κατὰ τὴν ράχιν), ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους. Παλαιὸς ἀριθμὸς 16.

503

Περγαμηνή | Διαστ. 0,195 × 0,271 | Αἰὼν XII | Φύλλα 9

[Οἰκουμενίου ? Ζηγαδηνοῦ ?] Ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου.— Ἀνεπίγραφον.

Ἀρχ. : Παῦλος· τὸ ἀποῦσι γράφειν . . . [δυσδιάγνωστον] τοῦ κεῖσθαι αὐτοῦ τὸ ὄνομα· διὰ τοῦτο δὲ ἀπὸ (;) τοῦ Σαύλου εἰς Παῦλον μετετέθη . . .

Κολοβόν. — Τελ. : . . . σύντριμμα δὲ καὶ ταλαιπωρίαν· τὰς ἁμαρτίας λέγει· οὐδὸν γὰρ οὕτως ἐπιτρίβει· καὶ ἐξίτηλον ποιεῖ τὴν ψυχὴν καὶ σῶμα, ὡς ἁμαρτία : καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἐστί . . .

Ἐν φ. 1α παρασελίδιον σχόλιον ἀρχόμενον : *Οἰκουμενίου· ζητητέον ἐκ τίνος ἕνεκεν αὐτοῦ τὸ ὄνομα θεὸς Σαῦλον λεγόμενον· Παῦλον μετωνόμασε* . . . Μετὰ τὰ τοῦ Οἰκουμενίου ἕπονται ἄλλων ἑρμηνευτῶν ἑρμηνεῖαι καὶ δὴ [Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Θεοδωρήτου [Κύρρου].

Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον ἐν εἰσαγωγικοῖς γραφομένοις ἐν ταῖς ᾤαις. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,135 × 0,175.

Ἐν φ. 1β ἡ ἀρχὴ βίου τοῦ ἁγ. Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. (Ἀρχ. : Ἔδοξεν δέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ ἐλαχίστῳ . . . — Τελ. : . . . τῇ ἡλικίᾳ ἦν).

Ἐν φ. 1α ἡ μονοκονδυλιά : *Παρθένιος ἱερο|μόναχος* (κτήτωρ ἴσως τοῦ κώδικος, τοῦ XIII–XIV αἰῶνος).

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος. Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 115.

504

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,105 × 0,15 Αἰὼν XVIII Φύλλα 121

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον — [Περὶ τῶν μουσικῶν φωνῶν].
2 (φ. 3α) Ἀνεπίγραφος ἀναγραφὴ τῶν μοναχικῶν ὀνομάτων ἐν ἀλφαβητικῇ σειρᾷ.
3 (φ. 7α) Ἀκολουθία «τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».
4 (φ. 19α) «Ἀκολουθία εἰς ρασοφόρον».
5 (φ. 21α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος».
6 (φ. 33α) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος».
7 (φ. 65β) «Εὐχαὶ ἤτοι ἐξορκισμοὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πρὸς τοὺς πάσχοντας ὑπὸ δαιμόνων», «ἕτεραι εὐχαὶ εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν . . .» Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἄλλαι εὐχαὶ διάφοροι.
8 (φ. 85α) Ἀνεπίγραφον — [Περὶ τῶν δέκα ἐντολῶν τοῦ θείου νόμου]. Ἐν τῇ δημώδει.
9 (φ. 117α) Ὁ Ψαλμὸς οὗ ἡ ἀρχή: Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται. Ἀνεπίγραφος καὶ κολοβός.

Γραφαὶ τοῦ κώδικος βάναυσοι. Ἐν φ. 21β, 22α, 22β, 23α, 30α, 44β, 45α, (ἐν οἷς κείμενον τοῦ σχηματολογίου) παρετήρησα *ναὶ* διπλοτονούμενα. Τὰ φ. 84β καὶ 115α–116α ἄγραφα. Ἐν φ. 84α καὶ 116β δοκίμια κονδυλίου.

Τὸ φύλλον τὸ μετὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 10 ἔλαβεν ἀριθμὸν 10Α. Τὸ φ. 120 ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων κατηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χαρτῴων χειρογράφων φύλλων. Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

505

Χάρτης Διαστ. 0,205 × 0,24 Αἰὼν XIX Φύλλα 12

1 (φ. 1α) Καταγραφή, ἀκέφαλος, τῶν λειψάνων τῆς Μονῆς Μετεώρου, τῶν ἀργυρῶν καὶ ἄλλων σκευῶν, «τζεφλικίων, χωραφίων, ἀμπελίων, μύλων, καὶ Μετοχίων καὶ ἄλλων» αὐτῆς.
2 (φ. 4α) «Καταγραφὴ Ἀγελαδοαλογομουλαρίων, καὶ γιδοπροβάτων μονῆς Μετεώρου».

Ἐν τέλει, φ. 4β: *Ὁ Λαρίσσης Μελέτιος: ὑποβεβαιοῖ* μονοκονδυλικῶς. Τούτου ὑποβεβαίωσις καὶ ἐν φ. 5β.

3 (φ. 5α) «Καταγραφὴ καὶ τοῦ εὑρισκομένου Χρέους» τῆς Μονῆς Μετεώρου καὶ διάφοροι ἄλλοι ταύτης λογαριασμοί.

Ἐν φ. 6α: «1823: δεκεμβρίου: 29: ξεπληρωμῆ τῶν ὁμολογιῶν».

Ἐν φ. 6β: *τὸν 1823: εἰνοαρίου α': σημηδνω τῶ τη εἰλθᾶν ἔξᾶρχη: ὁ ἄγιος | ςαγῶν κ(αὶ) ὁ ἄγηος τρῆκυς εἰς μοναςῆριον | μᾶς μετεόρων* — . . .

4 (φ. 8α) «Χρυσόβουλλον Ἀνδρονίκου Δούκα Ἀγγέλου Κομνηνοῦ τοῦ Παλαιολόγου διὰ τὴν γενομένην πενθεράν του καλογραίαν Κομνηνὴν Κυρίαν Ὑπο-

μονὴν ἔχουσαν εἰς τὴν κατοχήν της τὴν μονὴν ὀνομαζομένην Ἐλεούσαν τῆς Λυκουσάδος μεθ' ὅλων τῶν κτημάτων της».

Ἀρχ.: Οὐδὲν τῆς ἀληθείας ἐπικρατέστερον ... — Τελ.: ... Ὑπεσημήνατο κράτος. †Ἀνδρόνικος ... ὁ Παλαιολόγος. [* Πρβλ. Σ π. Λ ά μ π ρ ο υ, Ἀνέκδοτον χρυσόβουλλον τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου (1289), εἰς «Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολ. Ἑταιρείας» 1 (1883) σ. 113-119· τὸ κείμενον ἐν σ. 116-119].

Τὸ φ. 7β ἄγραφον.

Τὸ χειρόγραφον ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

506

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,12 × 0,15 Αἰὼν XI Φύλλα 40

Λείψανα εὐαγγελίου διὰ τεσσάρων.

— Τὰ φ. 1α–8β περιέχουσι κείμενον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Θ'25–ΙΓ' 12 (...εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς ... — ... ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ). Τὰ φ. 9α–24β περιέχουσι κείμενον ἐπίσης ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ΚΑ' 9–ΚϚ' 73 ([Ὠσ]αννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ ... — ... εἶπον τῷ Πέτρῳ ...)

— Τὸ φ. 25α-β περιέχει ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον Α' 15–33 (... μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ... — ... ἐπισυνηγμένη ἦν ...). Τὸ φ. 26α-β περιέχει ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον Δ' 29 – Ε' 5 (... καρπός· εὐθέως ἀποστέλει ... — ... διὰ παντὸς νυκτὸς καὶ ...) — Τὰ φ. 27α–33β ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον ἀπὸ τοῦ ΙΔ' 11 μέχρι τέλους τοῦ ὅλου εὐαγγελίου (... ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῷ ...).

— Ἐν φ. 34α-β : «ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου».— Ἐν φ. 34β : «Τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια» κολοβὰ (μέχρι τοῦ κδ' συμπεριλαμβανομένου).

— Ἐν φ. 35α–40β ἀναγραφή, ἀκέφαλος καὶ κολοβή, τῶν δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀναγινωσκομένων εὐαγγελίων (Ἀρχ. ἀπὸ τῆς ε' τῆς Β' ἑβδομάδος καὶ τελ. τῷ σαββάτῳ τῆς ΙΒ'). Ἡ ἀναγραφὴ αὕτη παραπέμπει εἰς κεφάλαια καὶ παραγράφους καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν ἀναγνώσεων.

Γραφὴ ἐπιμελὴς διὰ ζωηροτάτου ἀμαυροῦ μέλανος. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων (ἐξαιρέσει τῶν συνήθων ἐρυθρογράφων παρασελιδίων σημειωμάτων) συνήθως 0,08 × 0,105 περίπου. Ἑκάστη ὄψις φύλλου περιλαμβάνει περὶ τοὺς 24 στίχους (μὴ ὑπολογιζομένων πάλιν τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων). Ἐν φ. 22α κεχωρισμέναι ἡ λέξις : *ἐ /// κεῖνος* καὶ ἐν φ. 22β : *σκανδαλϊς /// θήσονται*, μεσολαβούσης ὀπῆς προϋπαρχούσης ἐν τῇ περγαμηνῇ. Πολλὰ φύλλα τοῦ κώδικος ρυπαρὰ καὶ μυόβρωτα.

Ἄνευ σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς τινος κατατάξεως.

507

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,203 Αἰὼν XVII Φύλλα 69

1 (φ. 5β) «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου».

2 (φ. 28α) «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου».

3 (φ. 51α) Ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 60β, ἀναγινώσκομεν :

* *ἤτοι : πληρώσας εἶπον, σοὶ | χ(ριστ)ὲ δόξα πρέπει : | κάλαμος γράφει· καὶ χεὶρ καυχᾶται : | θ(εο)ῦ τὸ δῶρον· καὶ νικολάου ξίσμα : — | † | μηνὶ ἰαννουαρίῳ, δ', ἔτους· ,αχνγ'* [† 1653] *: —*

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς καὶ φιλοκάλως. Τὰ κεφαλαιώματα τῶν δύο πρώτων λειτουργιῶν χρυσοῖς γράμμασι. Ἐν φ. 5α κόσμημα πολύχρωμον ἐν ᾧ ὁ τεχνίτης φαίνεται ἀπομιμούμενος ἀρχαῖον κιονόκρανον ἑλληνορρωμαϊκῆς περιόδου. Ἐν φ. 27β καὶ 51α ἐπίτιτλα πολύχρωμα καὶ τεχνικά. Ἐπίσης διὰ χρυσοῦ καὶ ἄλλων ποικίλων χρωμάτων τἀρχικὰ κεφαλαῖα τοῦ κώδικος γράμματα, ὧν τινὰ τεχνικώτατα. Τὰ φ. 1α–4α, 25α–27α, 61α–67α ἄγραφα.
Ἐν φ. 4β : † *ετουτοι· η σιλοιτουργικη· ηνε της* ⟨*αλε*⟩ *φηλημας | κ(αι) του αυγερηνου· κ(αι) το εδοσαμεν· ςο γοργοθᾶ | δια να μας· εμνημονεύσουν· αὐγερηνο· κ(αι) τονο | γονεον· φηλημα· κ(αι) τον γονέον· κ(αι) τα τεκνα κ(αι) σουλ | τανα κ(αι) δουκα | . . . 1654 — μαρτηου 25*
Ἐν φ. 67β–68α-β–69β καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος διὰ μολυβδίδος κεφαλαίοις συμπλεκομένοις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γράμμασι ἐπίγραμμα ὅπερ ὑπῆρχε ἐπὶ τοῦ τάφου *Ἀγγελέτου Σπείρου μεγαλεμπόρου* τινός.
Διαστάσεις τῆς γραπτῆς ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,075 × 0,13.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. — Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

508

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,21 × 0,15 Αἰὼν XVII Φύλλα 40
Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

Τὸ κείμενον ἄρχεται ἀπὸ φ. 5α (διὰ τῆς εὐχῆς τῆς προθέσεως).

Ἐν τέλει, φ. 37β. ἀναγινώσκομεν : † *ἡ παροῦσα δέλτος ἐγράφη ὑπὸ εὐτε-*

λούς, ἀνθ(ί)μου | ἱερομονάχου· τοῦ ἐξ ἰωανήνω(ων)· κ(αὶ) οἱ ἀναγινός|κοντες εὔχεσθαί μοι διὰ τὸν Κ(ύριο)ν: - | ἔτους· ,ζρμθ′ [*7149 = 1641].
Εἶναι δὲ ἡ δέλτος γεγραμμένη· λίαν ἐπιμελῶς καὶ διάκοσμος.
Ἐν φ. 4β εἰκὼν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὀρθίου, ἐν ἀρχιερατικῇ περιβολῇ, κρατοῦντος ἀνειλιγμένον ἐξείλιγμα. Περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου φεγγίον. Ἡ ὅλη παράστασις ἐν ὡραίῳ κοσμήματι σχήματος Π. Ἐν φ. 5α ἐπίτιτλον κόσμημα διὰ χρυσοῦ χρώματος ἐξειργασμένον ἐν βάθει κυανῷ. Ὑπὸ τὸ ἐπίτιτλον τοῦτο τὸ κεφαλαίωμα τῆς λειτουργίας γεγραμμένον χρυσῷ μέλανι καὶ κατὰ μέγα μέρος διὰ συμπλεκομένων γραμμάτων. Πρὸς τούτοις ὁ κῶδιξ κοσμεῖται διὰ κεφαλαίων ἀρκτικῶν γραμμάτων, ἐξειργασμένων μετὰ περισσῆς τέχνης χρυσῷ καὶ ἀργυρῷ καὶ ἄλλοις χρώμασι.
Τὰ φ. 1–3, 38–40 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν καὶ παραμείναντα ἄγραφα. Ἐπίσης ἄγραφον καὶ τὸ φ. 4α. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,145 × 0,85 περίπου. Ὁ κῶδιξ ἔχει καὶ ὁλοσηρικὸν φύλακα. Ἐπίσης ὁλοσηρικοῦ λεπτοϋφοῦς ὑφάσματος μικρὸν τμῆμα, λευκοῦ τὸ χρῶμα, ἔχει ἐπικολληθῆ ἐπὶ τοῦ φ. 4β πρὸς προφύλαξιν τῆς προπεριγραφείσης εἰκόνος τοῦ Χρυσοστόμου.
Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ ἔντυποι εἰκόνες καὶ κοσμήματα ἐπικεχρυσωμένα.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

509

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,105 × 0,16 Αἰὼν XVII Φύλλα 95

Ἀδήλου «Γραμματικὴ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης» ἀτάκτως καὶ βαναύσως γεγραμμένη.
Περιβάλλεται ὑπὸ λεπτῶν πινακίδων χάρτου ναστοῦ.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

510

Χάρτης Διαστ. 0,192 × 0,255 Αἰὼν XIX Σελίδες 142

Βιβλίον δαπανῶν τῆς Μονῆς Μετεώρου τῶν ἐτῶν 1852–1853.
Μέχρι τῆς σ. 131 συμπεριλαμβανομένης σημειοῦνται οἱ προϊόντες ἀριθμοὶ τῶν σελίδων. Πολλαὶ τούτων ἄγραφοι.
Στάχωσις νέα. — Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

511

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,195 × 0,305 Αἰὼν XIX Φύλλα 29

«Κατάστιχον τοῦ Μοναστηρίου [Μετεώρου] περιέχον τὴν λογοδοσίαν ἰδιαιτέρως ἑκάστου ἔτους» καὶ ἄλλα τινὰ σημειώματα τῶν ἐτῶν 1856–1862, 1872–1873.

Ἐν τούτοις καί τινα ἀφορῶντα εἰς τὴν μονὴν Ἁγ. Στεφάνου. Ἐν τέλει πολλὰ φύλλα ἀποκεκομμένα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.—Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

512

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,16 × 0,203 Αἰὼν XII Φύλλα 162

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

Α' (φ. 2α) Τὸ κατὰ Ματθαῖον.
Β' (φ. 44α) Τὸ κατὰ Μᾶρκον.
Γ' (φ. 74α) Τὸ κατὰ Λουκᾶν.
Δ' (φ. 126α) Τὸ κατὰ Ἰωάννην.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν περγαμηνῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,12 × 0,157. Ἑκάστη δὲ ὄψις τούτων περιλαμβάνει περὶ τοὺς 25 στίχους. (Ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν διαστάσεων τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων καὶ τῶν στίχων τούτων δὲν συνυπολογίζω τὰ τυχὸν παρασελίδια σημειώματα, ἅτινα ἀραιὰ ἔχει ὁ κῶδιξ, περιλήψεις κεφαλαίων, ἀρχοτελείας ἀναγνώσεων κλ.κλ.). Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει κατὰ μέσον ὅρον ὕψος 0,002.

Τὰ φ. 2–25, 154, 161 χαρτῷα εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων περγαμηνῶν. Ἡ γραφὴ τούτων τοῦ XVII αἰῶνος. Τὸ φ. 125α κατελείφθη ἄγραφον ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου.

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' εἰκόνων τοῦ Μάρκου (φ. 43β), τοῦ Λουκᾶ (φ. 73β) καὶ τοῦ Ἰωάννου (φ. 125β). Πάντες παρίστανται καθήμενοι, πρὸ ἀναλογίων, γράφοντες τὰς ἀρχὰς τῶν εὐαγγελίων αὐτῶν ἐν ἀνεπτυγμένοις βιβλίοις. Περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν φεγγία. Ἡ καθόλου παράστασις αὐτῶν τεχνική· ἰδίως τὰ πρόσωπα τῶν εὐαγγελιστῶν καὶ μάλιστα τοῦ Ἰωάννου ἐπιτυχῆ καὶ ζωηρά. Ἐπίσης κοσμεῖται ὁ κῶδιξ διὰ βυσσινοχρόων ἁπλῶν ἐπιτίτλων ἐν φ. 44α, 74α καὶ 126α.

Τὰ φ. 1 καὶ 162 εὐαγγελικοῦ κειμένου ἐξ ἑτέρου συνηλικιώτου κώδικος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἐπιπόλαια κοσμήματα. Φύλακες πλεκτοὶ ὁλοσηρικοὶ κυανόχροι. Σῴζει ὁ κῶδιξ καὶ τὸν ἕτερον τῶν θηλυκωτήρων, βυρσίνων πλεκτῶν μετὰ ὀρειχαλκίνης πόρπης.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 21 (;)

513

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,16 × 0,222 Αἰὼν XVII Φύλλα 39

1 (φ. 1α) Λόγος ἀνεπίγραφος.

Ἀρχ. : Πάντοτε ἀγαθὰ μελετᾶν ὀφείλομεν ἀδελφοί μου, ἵνα μὴ πονηρὰ μελετήσωμεν· ὁ γὰρ νοῦς ἡμῶν ἵστασθαι καὶ ἠρεμεῖν οὐκ ἀνέχεται· ἐπειδὴ ἀεικίνητός ἐστι . . .

Τελ. : . . . καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα καὶ αἰώνια ἀγαθὰ καταντῆσαι· τῇ τούτου φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα καὶ κράτος τῷ ἀληθινῷ θεῷ καὶ σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ . . . ἀμήν.

2 (φ. 5α) Λόγος ἀνεπίγραφος.
"Αρχ. : Ἀγαπητοὶ φροντίσομεν τῆς σωτηρίας ἡμῶν ὅτι καιρὸς . . .
Τελ. : . . . ὅπως ἀξιώσῃ ἡμᾶς κύριος τηρῆσαι τὰς αὐτοῦ ἐντολὰς ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

3 (φ. 9α) Λόγος ἀνεπίγραφος.
"Αρχ. : "Ωσπερ παράδεισος ἄλλος ἀγαπητοὶ πολυανθὴς καὶ εὐώδης ἡ τῶν θείων καὶ εὐαγγελικῶν ῥημάτων ἀκρόασις ἐστί· καὶ ἐξ αὐτῶν τὴν τῶν ἀρετῶν . . .
Τελ. : . . . δουλεύσαντες καὶ εὐαρεστήσαντες Χριστῷ τῷ Θεῷ καὶ σωτῆρι ἡμῶν· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα καὶ κράτος σὺν τῷ πατρὶ . . . ἀμήν.

4 (φ. 14α) Λόγος εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ (ιδ' Σεπτεμβρίου).
"Αρχ. : Τὴν λαμπρὰν ἡμέραν καὶ φαιδρὰν ἑορτὴν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ ἑορτάζοντες σήμερον . . .
Τελ. : . . . τῆς τῶν δικαίων ἀπολαύσωμεν ἀφράστου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως· ἧς καὶ ἀξιωθείημεν πάντες, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν . . . ἀμήν.

5 (φ. 18α) Λόγος ἀνεπίγραφος.
"Αρχ. : Πασῶν τῶν ἀρετῶν, ἀνωτέρα ἡ ἀγάπη καὶ ὑψηλοτέρα· καὶ ὁ τὴν ἀγάπην ἔχων, τηρεῖ καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ· αὐτὸς γὰρ λέγει . . .
Τελ. : . . . καὶ πάντων τῶν ἁγίων χορείας καὶ σκηναῖς καταντήσωμεν· καὶ τῆς αἰωνίου χαρᾶς ἀπολαύσωμεν· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν . . . ἀμήν.

6 (φ. 22β) Λόγος ἀνεπίγραφος.
"Αρχ. : Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται . . . θύραν ἑαυτὸν ὀνομάζει ὁ κύριος, δεικνύων . . .
Κολοβόν. — Τελ. : . . . εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· μηδὲ χρώμενος ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, μηδὲ κατ' αὐτὰς πο . . .

7 (φ. 24α) Ἀκέφαλον [Ἀνδρέου ἀποστόλου ἀποδημίαι καὶ πράξεις.— Ἀπόκρυφον].
"Αρχ. : . . . ὅπου καὶ ἐφθάσαμεν· τοὺς παρατυγχάνοντας ἀκριβῶς διηρωτῶμεν· καὶ τὰ μὲν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βηθυνίας παρακατιὼν διηγησόμεθα· ἐν Νικομηδείᾳ δὲ γενόμενοι . . .
Τελ. : . . . καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον· τοιοῦτον δὲ θαῦμα πεποίηκεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος Ἀνδρέας καὶ ἐν τῇ Νικαέων πόλει.
Ἐν φ. 30α ἀναγινώσκομεν : « . . . ἀπάρας δὲ ἀπὸ Ἀμισοῦν . . .» (Πρβλ. Νέον Ἑλληνομνήμονα, Δ', σ. 285, 9 καὶ 295).

8 (φ. 31β) Ἀνεπίγραφον [Πράξεις ἀποστόλων Ματθία καὶ Ἀνδρέου ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀνθρωποφάγων.— Ἀπόκρυφον].
"Αρχ. : Κατ' ἐκεῖνον οὖν τὸν καιρόν· συνήχθησαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἐμέριζον εἰς ἑαυτοὺς τὰς χώρας πάσας, ὅπως ἀπέλθῃ εἷς ἕκαστος εἰς τὸν λαχόντα αὐτῷ μέρος . . .
Τελ. : . . . ἔπεσον οἱ ἑπτὰ φύλακες ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἀπέπνευσαν· καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν θύραν τῆς φυλακῆς· τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον ἐχάραξεν· καὶ αὐτομάτως ἡ θύρα ἠνεῴχθη· καὶ εἰσελθὼν ἔσω μετὰ τῶν . . .

Ἐν τῷ κώδικι διακρίνονται διάφοροι γραφαί, πάντως δ' ὅμως τῆς αὐτῆς χειρός. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,10 × 0,158—0,095 × 0,14. Φύλλα τινὰ ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 23β ἀναγινώσκομεν : † *ἐτούτο το | βηβλόιων | ἦνε του μανα|ϛηρύου ἤγουν | τοῦ αγήου μετε|ῶρου . . .* —
Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος, ἀποσπασθεισῶν τῶν πινακίδων αὐτοῦ.
Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 106.

514

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,155 × 0,202 Αἰὼν XVIII Φύλλα 11

«Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ . . .»

Ἐν φ. 5^{α} ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ κειμένῳ : «Ὅσιε πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιε πρέσβευε . . . τὴν σὴν λαύραν . . . ρύσαι κινδύνων καὶ πάσης ἁλώσεως». Ἐντεῦθεν συνάγω ὅτι ὁ κῶδιξ ἐγράφη πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν Μετεώρῳ, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ κτίστου τῆς ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω Λαύρας. Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ, 5^{α}, κείμενον ἠφανισμένον, ἐπικολληθέντος ἐπ' αὐτοῦ τεμαχίου χάρτου. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 1^{α} ὀνόματά τινα κεκοιμημένων.

Ὁ κῶδιξ λελυμασμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος, ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς τινος κατατάξεως.

515

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 233

1 (φ. 1^{α}) [Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας].

Ἀκέφαλος. — Ἀρχ. : . . . βερῷ σου βήματι καὶ τὴν ἀναίμακτον ἱερουργίαν ἐπιτελέσω . . .

2 (φ. 6β) [Ἰωάννου] τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

3 (φ. 47α) «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου».

4 (φ. 91^{α}) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

5 (φ. 115α) «Ἀποστολοευάγγελα τῆς ὅλης ἑβδομάδος».

6 (φ. 132^{α}) Ἀποστολοευάγγελα τῶν κυριωτέρων τοῦ ἐνιαυτοῦ μνημῶν.

7 (φ. 215β) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ . . .»

8 (φ. 230β) «Εὐχὴ εἰς τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων . . .».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 232^{α}, ταῦτα : *λ'λϟπλνλξλω νϟπλ|οθλωϟε⁊λέω λ'ζ⁊λθτθω | ψθϟτα* [= *ὁ οικονομος νικόλαος ιερὲς ὁ γράψας ταῖτα (= ταῦτα)*]

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,10 × 0,15. Κοσμεῖται δὲ ὁ κῶδιξ δι' ἐπιτίτλων, ὧν σημειωτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 6β, 47α, 91^{α}, 115. Τινὰ τῶν κεφαλαιωμάτων διὰ συμπλεκομένων κεφαλαίων γραμμάτων· ἀρχικὰ δὲ κεφαλαῖα γράμματα διάκοσμα πολλαχοῦ τοῦ κώδικος. Τὰ φ. 232β–233^{α} ἄγραφα.

Ὁ κῶδιξ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος, αἱ δὲ πινακίδες τῆς σταχώσεως αὐτοῦ ἔχουσιν ἤδη ἀποσπασθῆ. — Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 296.

516

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,203 Αἰὼν XV Φύλλα 158

1 (φ. 6α) «Μηνὶ σεπτεβρίῳ πρώτῃ».

Ἀρχ. : Πάντοτε ἀγαθὰ μελετᾶν ὀφείλομεν ἀδελφοί μου, ἵνα μὴ πονηρὰ μελετήσωμεν· ὁ γὰρ νοῦς ἡμῶν ἵστασθαι καὶ ἠρεμεῖν οὐκ ἀνέχεται . . .

Τελ. : . . . καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα καὶ αἰώνια ἀγαθὰ καταντῆσαι· τῇ τούτου φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα καὶ κράτος . . . εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

2 (φ. 12β) «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τοῦ σεπτεβρίου μηνός».
Ἀρχ. : καὶ ῥαθυμοῦντας βλέπων τινὰς πρὸς τὴν τῆς διδασκαλίας ἀκρόασιν, καὶ πρὸ τῆς ὥρας ἐξερχομένους τῆς ἐκκλησίας ...
Τελ. : ... ἅτινα εἰς δόξαν ὄντα θεοῦ, ἀναγκαίως καὶ ἀπαραιτήτως δοθήσεται· ὧν καὶ τύχοιμεν πάντες, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

3 (φ. 16α) «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ· ἤτοι τῇ πρώτῃ τοῦ σεπτεβρίου».
Ἀρχ. : Ὥσπερ οἱ ἐν τοῖς πλοίοις ὑπνοῦντες αὐτομάτως φέρονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ...
Τελ. : ... διεγερθῶμεν εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δώσῃ ὑμῖν [sic] πάντα ἀφθόνως τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· συμπαθείᾳ καὶ ἀγαθότητι τοῦ ... Χριστοῦ· μεθ' οὗ τῷ πατρί ... καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

4 (φ. 20α) «Καὶ οὗτος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ· τῇ πρώτῃ τοῦ σεπτεβρίου».
Ἀρχ. : Ἐλήλυθεν ὁ τρυγητὸς καὶ ἤδη παρέρχεται· καὶ ἐπὶ τοῖς κλήμασιν ἐφ' οἷς εἴχομεν πολλοὺς τοὺς καρπούς, μετὰ χαρᾶς ἐτρυγήσαμεν ...
Τελ. : ... ἵνα τοὺς τῶν ἀρετῶν βότρυας, ἀξιωθῶμεν προσάξαι αὐτῷ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἀναστάσεως· καὶ τύχωμεν τῆς παρὰ τοῦ δεσπότου καὶ Θεοῦ ἡμῶν εὐλογίας καὶ εὐφροσύνης καὶ χάριτος· καὶ ἀπολαύσωμεν τῆς ἀϊδίου καὶ αἰωνίου τῶν δικαίων ζωῆς· ἧς καὶ τύχοιμεν πάντες ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ... ἀμήν.

5 (φ. 25α) «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τοῦ Σεπτεβρίου».
Ἀρχ. : Πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους ἡμῖν ἔδωκεν ὁ Θεός, εἰς τὸ ἐπιμελεῖσθαι καὶ φροντίζειν καὶ κατεργάζεσθαι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν· εἷς δὲ τρόπος καὶ πρῶτος, ἡ εὐχαριστία ...
Τελ. : ... ὁ τῶν ἀγαθῶν σπερμάτων δοτήρ· καὶ ἀξιωθῶμεν τῶν αἰωνίων καὶ ἀκηράτων ἀπολαύσεων· χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν ... ἀμήν.

6 (φ. 28β) «Τῇ ιδ' τοῦ αὐτοῦ σεπτεβρίου μηνός».
Ἀρχ. : Τὴν λαμπρὰν ἡμέραν καὶ φαιδρὰν ἑορτὴν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ ἑορτάζοντες σήμερον, χαρᾷ χαίρωμεν· καὶ ἀγαλλιάσει ἀγαλλιώμεθα.
Τελ. : ... ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, τῆς τῶν δικαίων ἀπολαύσωμεν ἀφράστου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως, ἧς καὶ ἀξιωθῶμεν πάντες, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ... ἀμήν.

7 (φ. 34β) «Τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τοῦ ὀκτωβρίου μηνός».
Ἀρχ. : Πασῶν τῶν ἀρετῶν, ἀνωτέρα ἡ ἀγάπη καὶ ὑψηλοτέρα· καὶ ὁ τὴν ἀγάπην ἔχων τηρεῖ καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ· αὐτὸς γὰρ λέγει ...
Τελ. : ... καὶ πάντων τῶν ἁγίων χορείας καταντήσωμεν· καὶ τῆς αἰωνίου χαρᾶς ἀπολαύσωμεν· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ... ἀμήν.

8 (φ. 42α) «Τῇ αῃ τοῦ νοεμβρίου· εἰς τὴν μνήμην τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ».
Ἀρχ. : Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ...
Τελ. : ... καὶ ἀπολαύσωμεν τῆς ἀϊδίου καὶ αἰωνίου τῶν δικαίων ζωῆς· ἐν αὐτῷ Χριστῷ ... ἀμήν.

9 (φ. 48α-β) «Τῇ ιγ' τοῦ αὐτοῦ· εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις || πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου».
Ἀρχ. : Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ἐγώ εἰμι ἡ θύρα, δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται ... θύραν ἑαυτὸν ὀνομάζει ὁ Κύριος, δεικνύων τὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ κυριότητα, ὅτι τοὺς μὲν ἀξίους εἰσδέχεται ...
Τελ. : ... ἵνα ἐν σοὶ τῷ βασιλεῖ ἡμῶν καὶ θεῷ ἀγαλλόμενοι, δοξάζωμέν σε τὸν πάντων ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν αἴτιον, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου πατρί· καὶ τῷ ζωοποιῷ σου πνεύματι· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

10 (φ. 56β) «Τῇ κα' τοῦ Νοεμβρίου, ἡ ἐν τῷ ναῷ εἴσοδος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου».
"Αρχ.: 'Εν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀναστᾶσα Μαριάμ, ἐπορεύετο εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν 'Ιούδα· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν 'Ελισάβετ· τὰ τῆς χαρᾶς εὐαγγέλια δεξαμένη ἡ ἀειπάρθενος . . .
'Ατελής. — Τελ. : . . . ἔθος γὰρ ἦν ἐν τοῖς τοιούτοις παρθένον μὴ ἀναστρέφεσθαι· [μεθ' ὃ ἕπεται γεγραμμένον μεταγενεστέρᾳ χειρί:] χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ : μεθ' οὗ τῷ πατρὶ . . . ἀμήν.

11 (φ. 64β) «Τῇ κε' τοῦ δεκεβρίου, ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ . . . Χριστοῦ».
"Αρχ. : Τοῦ 'Ιησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς 'Ιουδαίας ἐν ἡμέραις 'Ηρώδου . . . Βηθλεὲμ ἑρμηνεύεται, οἶκος ἄρτου· 'Ιουδαία δὲ ἑρμηνεύεται ἐξομολόγησις . . .
Τελ. : . . . ἵνα τῶν φρικτῶν καὶ ἁγίων μυστηρίων ἀκατακρίτως μεταλαμβάνοντες, τῆς αἰωνίου ζωῆς ἐπιτύχωμεν· καὶ τῶν ἀκηράτων ἀγαθῶν ἀπολαύσωμεν· χάριτι . . . ἀμήν.

12 (φ. 70α) «Μηνὶ ἰανουαρίῳ πρώτῃ. Εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου· καὶ εἰς τὴν περιτομὴν τοῦ Κυρίου».
"Αρχ. : Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν πλοῦτον καὶ χρήματα μακαρίζουσι καὶ θαυμάζουσιν . . .
Τελ. : . . . ὅπως εὐαρεστοῦντες αὐτῷ κληρονόμοι γενώμεθα τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν . . . ἀμήν.

13 (φ. 74α) «'Απὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου· κυριακῇ πρὸ τῶν Φώτων».
"Αρχ. : 'Αρχὴ τοῦ εὐαγγελίου 'Ιησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις . . .
Τελ. : . . . καὶ πάντως ἥξει ὁ . . . Χριστός, ἀποκαθαίρων καὶ ἐκπλύνων ὁλικῶς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς καταξιῶν ἡμᾶς . . . ἀμήν.

14 (φ. 77β) «Εἰς τὴν ς' τοῦ ἰανουαρίου μηνὸς ἤτοι τὰ φῶτα».
"Αρχ. : Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραγίνεται ὁ 'Ιησοῦς ἀπὸ Γαλιλαίας εἰς τὸν 'Ιορδάνην πρὸς τὸν 'Ιωάννην . . .
Τελ. : . . . καὶ τῶν ἀκηράτων ἀξιώσαι [sic] στεφάνων· ὧν καὶ τύχοιμεν ἅπαντες . . . ἀμήν.

15 (φ. 80α) «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [τῶν Φώτων]».
"Αρχ. : 'Η τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φιλανθρώπου Θεοῦ ἡμῶν περὶ τὸν ἄνθρωπον οἰκονομία ἀνάκλησις ἐστὶν ἀπὸ τῆς προτέρας ἐκπτώσεως· καὶ ἐπάνοδος εἰς οἰκείωσιν . . .
Τελ. : . . . κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν καὶ ζωὴν καὶ ἀπόλαυσιν· ἧς καὶ τύχοιμεν πάντες . . . ἀμήν.

16 (φ. 84α) «Μηνὶ φευρουαρίῳ εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου».
"Αρχ. : Πᾶσα ἑορτὴ καὶ πανήγυρις δεσποτικὴ ἀδελφοί μου χαρᾶς ἐστὶ πνευματικῆς γεωργίας . . .
Τελ. : . . . ἐν δὲ τῷ μέλλοντι αἰῶνι, τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἀτελεύτητον καὶ ἀΐδιον· ἧς καὶ τύχοιμεν πάντες ἐν αὐτῷ Χριστῷ . . . ἀμήν.

17 (φ. 87α) «Μηνὶ Μαρτίῳ κε' τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ εὐαγγελισμοῦ».
"Αρχ. : Τὴν λαμπρὰν ἡμέραν καὶ φαιδρὰν ἑορτὴν τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἑορτάζοντες . . .
Τελ. : . . . ἀλλὰ δίκαια αἰτῶμεν, καὶ πάντα πνευματικὰ ληψόμεθα πάντως· ταῦτα παρὰ Θεοῦ· αὐτῷ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

18 (φ. 89α) «Εἰς τὴν αην τοῦ Νοεμβρίου τῶν ἁγίων ἀναργύρων : Λέγεται καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων».
"Αρχ. : Καιρὸς ἰδοὺ καὶ ὥρα θέρους καθὼς ὁρᾶτε· καὶ καιρός ἐστι κόπων καὶ ἱδρώτων . . .
Τελ. : . . . τὴν μέλλουσαν ἐκείνην καὶ ἀΐδιον τῶν ἀγαθῶν προξενεῖ καὶ ἑτοιμάζει καὶ εὐτρεπίζει ἀπόλαυσιν, ἧς καὶ τύχοιμεν πάντες καλῶς ἐνταῦθα πολιτευσάμενοι . . . ἀμήν.

19 (φ. 92α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, «Ὁμιλία εἰς τὴν ὑπεραγα[...] ὅταν ἔλθῃ καὶ εἰς τὴν ἀκα[τα]στα[σίαν ;]».
Ἀρχ. : Πολλαὶ καὶ διάφοροι πανηγύρεις καὶ ἑορταὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον καλλωπίζουσι καὶ φαιδρύνουσι· πασῶν δὲ τῶν ἑορτῶν καὶ τῶν πανηγύρεων τὰ κέρδη, οὐκ εἰσὶν ἴσα καὶ ὅμοια· ἀλλὰ παρηλλαγμένα καὶ ἕτερα ...
Τελ. : ... σὺ γὰρ εἶ μήτηρ ἀληθῶς τῆς πηγῆς τῶν ἰαμάτων Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ πατρὶ ... ἀμήν.

20 (φ. 95β) «Εἰς τὴν κθ' τοῦ αὐγούστου μηνός, [Χρυσοστόμου ;] εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου».
Ἀρχ. : Δεινὸν ἐστὶν ὄντως ἀγαπητοὶ τὸ τῆς πορνείας ἁμάρτημα· δεινὸν καὶ χαλεπὸν τὸ τῆς ἀκολασίας πάθος ...

21 (φ. 98β) [Τῇ πρώτῃ Σεπτεμβρίου, Χρυσοστόμου; (πρβλ. ἀνωτέρω ἀρ. 5)].
Ἀρχ. : Πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους ἡμῖν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ ἐπιμελεῖσθαι...
Τελ. : ... ὁ τῶν ἀγαθῶν σπερμάτων δοτήρ· καὶ ἀξιωθῶμεν τῶν αἰωνίων καὶ ἀκηράτων ἀπολαύσεων· χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἡμῶν ... ἀμήν.

22 (φ. 100α) «Μηνὶ Ἰανουαρίῳ εἰς τὴν κζ'· τοῦ Χρυσοστόμου» λόγος.
Ἀρχ. : Πολλαὶ καὶ διάφοροι πανηγύρεις καὶ ἑορταὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν βίον καλλωπίζουσιν καὶ φαιδρύνουσιν· ἀλλὰ τὰ κέρδη πασῶν τῶν ἑορτῶν καὶ τῶν πανηγύρεων οὐκ εἰσὶν ἴσα καὶ ὅμοια ...
Τελ. : ... καὶ καταβάλῃ τοὺς ἐχθροὺς ὁ Κύριος· καὶ εὐοδώσῃ τὸν θεοστεφῆ βασιλέα ἡμῶν τὸν εὐσεβέστατον καὶ φιλόχριστον μετὰ παντὸς παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου καὶ τοῦ στόλου αὐτοῦ· καὶ οἰκτηρήσῃ ἡμᾶς καὶ παράσχῃ ἡμῖν δι' αὐτοῦ, εἰρηνικὸν βίον καὶ ἀτάραχον· καὶ ἴδοιμεν τὸν ἐκ Θεοῦ αὐτοκράτορα πρὸς ἡμᾶς ἐπανήκοντα νικητὴν ἄριστον καὶ τροπαιοῦχον ... διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου καὶ ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου. ... ἀμήν.

23 (φ. 102α) «Κυριακῇ τῶν ἁγίων πάντων».
Ἀρχ. : Οἱ μὲν παλαιοὶ ἐκεῖνοι καὶ πρὸ τοῦ νόμου θεῖοι ἄνδρες, οὐ διὰ γραμμάτων καὶ βίβλων ἐδιδάσκοντο· ἀλλὰ καθαρὰν ἔχοντες τὴν διάνοιαν τῇ τοῦ πνεύματος ἐλλάμψει ἐφωτίζοντο ...
Τελ. : ... ἀσκητικοῖς ἀγωνίσμασιν· ἵνα εὐαρέστως δουλεύσωμεν τῷ Θεῷ· καὶ κληρονόμοι γενώμεθα τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν· καὶ τῆς ἀκηράτου τρυφῆς καὶ ἀπολαύσεως ... ἀμήν.

24 (φ. 103α) «Εἰς τὴν ιδ' τοῦ σεπτεβρίου μηνός. Εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν».
Ἀρχ. : Εἶπεν ὁ Κύριος, οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰμὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ πρότερον μὲν παρὰ τῇ παλαιᾷ γραφῇ ...
Τελ. : ... εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἀξιωθησόμεθα σὺν τοῖς ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστήσασιν αὐτῷ, τῶν ἐπηγγελμένων αἰωνίων ἀγαθῶν· ἐν αὐτῷ Χριστῷ ... ἀμήν.

25 (φ. 108β) «Τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πατέρων ἤτοι τῆς κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».
Ἀρχ. : Ὁ θεῖος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, πρῶτος πάντων τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν ...
Τελ. : ... καὶ ἐν καθαρᾷ συνειδήσει προσελθόντες τῆς θείας ταύτης δωρεᾶς καὶ λαμπρότητος ἀπολαύσωμεν καὶ κατατρυφήσωμεν· ... ἀμήν.

26 (φ. 113β) «Κυριακῇ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν».
"Αρχ. : 'Αναχωρησάντων τῶν μάγων, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ 'Ιωσήφ· λέγων ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ . . . τοὺς μάγους ὁ Θεὸς πρῶτον δι' ἀστέρος εἰς τὴν πίστιν ἐχειραγώγησεν· δεύτερον δὲ εἰς τὰ 'Ιεροσόλυμα ἐλθόντας, ἐδίδαξεν αὐτοὺς διὰ τοῦ προφήτου, ὅτι ἐν Βηθλεὲμ γεννᾶται . . .
Τελ. : . . . εὐαρεστήσαντες κατὰ πάντα Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ Θεῷ καὶ σωτῆρι ἡμῶν· ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ τιμή . . . ἀμήν.

27 (φ. 117α) 'Ανεπίγραφος καὶ ἀπεξεσμένος τὸ κεφαλαίωμα λόγος.
"Αρχ. : Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπηρώτησέ τις ἄρχων τὸν 'Ιησοῦν λέγων· διδάσκαλε ἀγαθὲ τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω . . . Τινὲς μὲν ὕπουλον καὶ πειραστιὼν [sic] εἶναι λέγουσι τὸν ἄρχοντα τοῦτον· καὶ βουλόμενον παγιδεῦσαι ἐν λόγοις τὸν Κύριον . . .
Τελ. : . . . ἐπιτευξόμεθα ὁμιγύρεως καὶ τῶν ἀκηράτων ἐκείνων καὶ ἀφράστων ἀγαθῶν· καὶ τοῦ οὐρανίου καὶ πνευματικοῦ θησαυροῦ ἀπολαύσωμεν . . . ἀμήν.

28 (φ. 122β) «Εἰς τὴν η' τοῦ σεπτεβρίου μηνὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἡ γέννησις».
"Αρχ. : "Ωσπερ παράδεισος ἄλλος ἀγαπητοὶ πολυανθὴς καὶ εὐώδης ἡ τῶν θείων . . .
Τελ. : . . . καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων· μεθ' ὧν καὶ ἡμεῖς εὑρεθῆναι σπουδάσωμεν, δουλεύσαντες καὶ εὐαρεστήσαντες Χριστῷ τῷ Θεῷ καὶ σωτῆρι ἡμῶν . . . ἀμήν.

29 (φ. 130α) 'Ανεπίγραφον.
"Αρχ. : 'Ο ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει· καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν . . .
Τελ. : . . . βαρεῖαι οὐκ εἰσίν· ὅτι πᾶν τὸ γεγενημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον.

30 (φ. 131α) 'Ανεπίγραφον.
"Αρχ. : Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀδελφοί μου φέρωμεν πάντα τὰ κατὰ Θεόν . . .
Τελ. : . . . τοῖς μεταμελουμένοις· νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος· νῦν ἡμέρα σωτηρίας.
"Ισως τὸ 29 καὶ 30 ἓν κείμενον.

31 (φ. 131β) «Εἰς τὴν ς' τοῦ αὐγούστου μηνὸς τῆς μεταμορφώσεως».
"Αρχ. : Πᾶσαι μὲν αἱ δεσποτικαὶ ἑορταὶ καὶ θεῖαι πανηγύρεις τὰ μυστήρια . . .
Τελ. : . . . καὶ κινδύνων καὶ θλίψεων ἀπαλλαγῶμεν· καὶ τῆς μελλούσης ἐλευθερωθῶμεν κολάσεως· καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν, χάριτι . . . ἀμήν.

32 (φ. 145α) ['Ιωάννου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Νηστευτοῦ ἐκ τοῦ κανοναρίου].
"Αρχ. : "Αρξομαι δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ ὁδηγείᾳ καὶ συνεργείᾳ τὰς ποσότητας καὶ ποιότητας καὶ διάφορα εἴδη τῶν ἁμαρτημάτων τῶν τε κατὰ φύσιν καὶ παρὰ φύσιν . . .
Τελ. : . . . Καὶ αἱ γυναῖκες δὲ ὅταν κεκωλυμέναι τῆς ἐκκλησίας εἰσίν, μόνον προσκυνήσεις ποιείτωσαν.

33 (φ. 148β) ['Ιωάννου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Νηστευτοῦ] «Κανονάριον σὺν Θεῷ διαγορεῦον περὶ πάντων λεπτομερῶς τῶν παθῶν· καὶ τῶν τούτων προσφόρως ἐπιτιμιῶν· περὶ τῆς ἁγίας κοινωνίας· περὶ βρωμάτων καὶ πομάτων· εὐχῶν· λίαν συμπαθεστάτων».
"Αρχ. : Τῆς θείας καὶ παναγάθου· καὶ ἀληθινοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ· μακαρίας χρηστότητος πάντοτε καὶ πανταχοῦ καὶ κατὰ πάντα εὐεργετούσης· δι' οἰκείαν ἀγαθοσύνην καὶ τὰ ἡμῶν ἅπαντα ἐκπληρούσης θελήματα . . .
Τελ. : . . . ὅτι δεῖ ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ λυπεῖσθαι μὲν καὶ συντρίβεσθαι ἐπὶ τοῖς τοῦ ἀδελφοῦ ἐλαττώμασιν· εὐφραίνεσθαι δὲ ἐπὶ τοῖς κατορθώμασι.

34 (φ. 155α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ καὶ μυσταγωγική».
Τελ. : . . . Καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφωνος : † Περὶ τῆς ἑνώσεως : † 'Ο οἶνος καὶ τὸ ὕδωρ εἰσὶ . . . . .

Διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι δύο κυρίως γραφαί. Πολλαχοῦ τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 28β διπλοτονούμενον *ὡσᾶν*. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι 0,095×0,157 — 0,10×0,175.

Τὰ φύλλα 1–5 ἄγραφα, προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἐπίσης ἄγραφον τὸ φ. 64α. Εἶναι δὲ ὁ κῶδιξ λελυμασμένος πολλαχοῦ, ὑφ' ὕδατος καὶ φλογός.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ ξυλίνων πινακίδων, γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 12.

517

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,11 × 0,148 Αἰὼν XVI Φύλλα 29

1 (φ. 1α) Γραμματικὰ περὶ ῥήματος κατὰ πευσαπόκρισιν.

Ἐν τέλει τούτων, φ. 5β, ἐν παρόδῳ τινὰ γεγραμμένα.

2 (φ. 6α) Σχηματισμοὶ γραμματικῶν τύπων, ὀνομάτων καὶ ῥημάτων.

Κολοβόν. — Περιβάλλεται ὁ κῶδιξ περγαμηνῇ, γεγραμμένῃ τὸν XII αἰῶνα κατὰ δύο σελίδας, ἧς τὸ κείμενον βίος ἁγίου.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς τινος κατατάξεως.

518

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,20 × 0,275 Αἰὼν XIII Φύλλα 5

[Ἀδήλου περὶ ῥητορικῆς].

Ἀκέφαλον, ἐλλιπές, κολοβόν. — Ἀρχ. : . . . νομοθέτου ἢ κατά τι τῶν τοιούτων, ἢ ὅτι στοχαστικὴ ζήτησις καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος τὴν πίστιν ἔχει πρὸ πάντων οὖσα· τὰ γὰρ ἄλλα πρὸ τῶν δήλων ἀναγκαῖον κατασκευάζεσθαι· ἡ μὲν οὖν αἰτία τοῦ . . .

Τελ. : . . . πιθαναὶ ἀπολογίαι· ἀκόλουθοί εἰσιν τῷ ἐγκλήματι . . . Περικλέους ἀναντίρρητόν ἐστιν· ὅτι ὁ . . . [κατασ]κευάζονται· καὶ οἱ ἑταιροῦντες καλλωπίζ[ονται].

Ἐν φ. 3α ἀναγινώσκομεν : « . . . τοῦ ζητήματος χώραν ἔχει Αἰσχύνης [sic] καὶ Δημοσθένης ἐπανήκοντες ἐκ τῆς πρὸς Φίλιππον πρεσβείας· εὕρηνται ὁ μὲν χρυσίον κατορύττειν· ὁ δὲ *παρὰ πρεσβείας* (sic) ἀπολογίαν γράφων καὶ Ὑπερίδης ἀμφοτέρων κατηγορεῖ . . .».

Τὸ χειρόγραφον ἀπετέλει τετράδιον, ἢ μᾶλλον τμῆμα τετραδίου, ἀξιολόγου τινὸς κώδικος.

Ἐν φ. 1α ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ γέγραπται *λε'*, ὅπερ εἶναι ὁ ἀριθμὸς καθ' ὃν ἐτέτακτο τὸ φύλλον τοῦτο ἐν τῷ κώδικι, ὅθεν ἀπεσπάσθη τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος τετράδιον. Ἐν φ. 5 ὀπὴ τῆς περγαμηνῆς, πληρωθεῖσα διὰ τεμαχίου ὡσαύτως περγαμηνοῦ, ἐφ' οὗ ἐγράφη καὶ κείμενον.

Ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

519

Περγαμηνή Διαστ. 0,19 × 0,255 Αἰὼν XII Φύλλα 6

Λείψανον ἐκ μηναίου Αὐγούστου, περιέχοντος τὰ κυριώτερα τῆς ἀκολουθίας, τὰ συναξάρια καὶ τὰ ἐπιγράμματα τῶν διαφόρων μνημῶν.

φ. 1α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Αὐγούστῳ] ια' μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Εὔπλου».

φ. 1α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [ια' Αὐγούστου]. Διήγησις περὶ ἀχειροποιήτου δεσποτικῆς ἁγίας εἰκόνος».

"Αρχ. : Ἐν ταῖς ἡμέραις Τιβερίου τοῦ βασιλέως θαῦμα μέγα . . .

Κολοβόν. — Τελ. . . . ἡ δὲ πορευθεῖσα εἰς τὸ εὐκτήριον εἶδε θαῦμα μέ[γα] . . .

φ. 2α : [συναξάριον Βάσσης καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς Θεογνίου, Ἀγαπίου καὶ Πιστοῦ, τῇ κα' Αὐγούστου].

Ἀκέφαλον — "Αρχ. : . . . ἤθησαν ἐν τῇ φυλακῇ· ὁ δὲ Θεόγνιος ὁ πρῶτος τῶν παίδων κρεμασθεὶς ζέεται· μετὰ δὲ τοῦτον . . .

Τελ. : Τούτου δὲ γενομένου τὸ πνεῦμα αὐτῆς εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐναπέθετο.

φ. 2β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας Θεοκλητοῦς τῆς θαυματουργοῦ» συναξάριον κολοβόν.

"Αρχ. : "Ητις ὑπῆρχε ἐπὶ Θεοφίλου . . .

Τελ. : . . . τὰς παραινέσεις τῶν γραφῶν ἐκπληροῦσα· ἐργάζε . . .

φ. 3α : ἀκέφαλος ἐν ἐπιτομῇ ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων τῆς κα' Αὐγούστου.

φ. 4α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Αὐγούστῳ] κβ'. Τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀγαθονίκου».

φ. 6α : οἱ εἰς τὸν "Αγιον Ἀγαθόνικον στίχοι καὶ τὸ συναξάριον τούτου καὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ, Ζωτικοῦ, Ζήνωνος, Θεοπρεπίου, Ἀκινδύνου καὶ Σευηριανοῦ.

"Αρχ. : Ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀγαθόνικος ἦν κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ· συνελήφθη δὲ ὑπὸ κόμητός τινος . . . — Τελ. : . . . Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις, ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτοῦ μαρτυρίῳ, τῷ ὄντι ἐν Καινουπόλει καὶ ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῆς ἁγίας Θεοδώρας· καὶ ἐν τῷ Ξηροκέρκῳ.

φ. 6β : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [κβ' Αὐγούστου] μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἀνθούσης καὶ Ἀθανασίου ἐπισκόπου, τοῦ βα[πτίσαντος] . . .». Μόνον ἡ ἐπιγραφή, καὶ αὕτη κολοβή, καὶ πλέον οὔ.

Διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,13 × 0,182. Ἑκάστη ὄψις φύλλου περιλαμβάνει περὶ τοὺς 22 στίχους. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει κατὰ μέσον ὅρον ὕψος 0,002.

Ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

520

Περγαμηνή Διαστ. 0,17 × 0,23 Αἰὼν XIII Φύλλα 7

Τετράδιον ἐκ κώδικος μετὰ φωνῶν.

Περιέχει στιχηρὰ μνημῶν. Αἱ φωναὶ εἶναι μόνον δι' ἀμαυροῦ μέλανος γεγραμμέναι. Ἰδὲ δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος :

(Τὸ ἀνωτέρω παρατεθειμένον δεῖγμα εἶναι, ἐκ τοῦ φ. 4β τοῦ κωδικέλλου, ἡ ἀρχὴ στιχηροῦ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ καταθέσεως τῆς τιμίας ζώνης τῆς Θεοτόκου ἐν τῷ σεβασμίῳ αὐτῆς οἴκῳ τῷ ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις, — λα´ Αὐγούστου).

Τὸ χειρόγραφον ἐχρησίμευέ ποτε ὡς ἐπικάλυμμα ἑτέρου κώδικος, ὡς ἐκ τούτου δὲ εἶναι ἐφθαρμένον καὶ πολλαχοῦ ἐξίτηλον.

Ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

521

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,145 × 0,193 Αἰὼν XVII Φύλλα 11

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία].

2 (φ. 4α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.

Ἐλλιπής, ἀποσπασθέντος ἑνὸς φύλλου μεταξὺ τῶν φ. 8 καὶ 9, καὶ κολοβή. Ἐν τῇ ἔξω ὤᾳ τοῦ φ. 11β γέγραπται : *Ετουτο | το χατη | ηνε του | παπα|φηλου*. (Κτήτωρ τοῦ κώδικος τοῦ XVII–XVIII αἰῶνος). Ἐν τῷ σημειώματι τούτῳ τὸ *υ* γράφεται ὡς c.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ τινος παλαιᾶς κατατάξεως. Μετηνέχθη ὑπ' ἐμοῦ ἐκ τοῦ διαλελυμένου μονυδρίου τῆς Ὑπαπαντῆς εἰς τὴν μονὴν τοῦ Μετεώρου τῇ 14 Σεπτεμβρίου 1909. — [* Πρβλ. καὶ κώδ. 499].

522

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,192 × 0,292 Αἰὼν XIV Φύλλα 24

Τριώδιον.

Ἀκέφαλον, ἐλλιπές, κολοβόν· ἡ σειρὰ τῶν φύλλων διατεταραγμένη. Τὸ σῳζόμενον μέρος περιλαμβάνει ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων καὶ τῆς Μεγάλης Δευτέρας τῶν Παθῶν. Γραφὴ λίαν ἐπιμελὴς καὶ φιλόκαλος. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,135 × 0,203.

Ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς τινος κατατάξεως.

523

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,17 × 0,251 Αἰὼν XIII Φύλλα 6

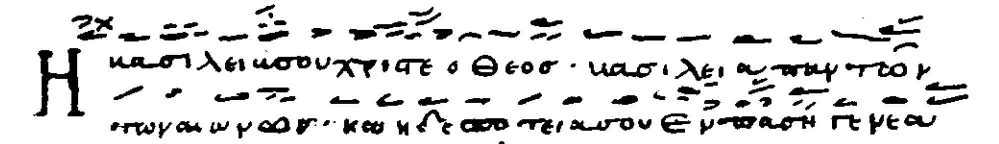
Τετράδιον ἐκ κώδικος μετὰ φωνῶν, περιέχον τὰ στιχηρὰ εἰς μνήμας τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου.

φ. 1α : Ἀκέφαλος [ἡ ἀκολουθία τῆς ἰνδικτιῶνος].

Ἰδοὺ αἱ ἀρχαὶ τῶν εὐχῶν : Προαιώνιε λόγε τοῦ πατρός . . . — Ἡ βασιλεία σου Χριστὲ ὁ Θεός . . . — Αἱ πορεῖαί σου ὁ Θεός . . . — Σὺ βασιλεῦ ὁ ὤν . . . τῷ πιστοτάτῳ βασιλεῖ συμπολέμ[ησον]· κατὰ ἀθέων βαρβάρων· ὥς ποτε τῷ Δαβίδ· ὅτι ἤλθωσαν [sic] οὗτοι ἐν σκηναῖς σου· καὶ τὸν πανάγιον τόπον ἐμίαναν σῶτερ· ἀλλ' αὐτὸς δώρησαι· νίκας Χριστὲ ὁ Θεός· τῇ πρεσβείᾳ τῆς Θεοτόκου· νίκη γάρ σοι τῶν ὀρθοδόξων τὸ καύχημα . . . — Ὁ πνεύματι ἁγίῳ· συνημμένος ἄναρχε λόγε. . . — Ὁ ἀρρήτῳ σοφίᾳ· συστησάμενος τὰ σύμπαντα λόγε . . .

φ. 2α : «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ [α' Σεπτεμ.] τοῦ ὁσίου Συμεὼν τοῦ Στυλίτου».
φ. 3α : «Εἰς τὰς β' τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Μάμαντος».
φ. 3β : «Εἰς τὰς γ' τοῦ ἁγ. μάρτυρος Ἀνθύμου [sic] . . .».
φ. 4α : «Εἰς τὰς δ' τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βαβύλα τοῦ παιδοδιδασκάλου . . .».
φ. 4β : «Εἰς τὰς ε' τοῦ ἁγίου προφήτου Ζαχαρίου τοῦ ἐν τῷ ναῷ μαχαίραις τε-[λειωθέντος]».
φ. 5α : «Εἰς τὰς η' ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου . . .».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,12 × 0,17 περίπου. Ἰδὲ δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος, ληφθὲν ἐκ στιχηροῦ τοῦ φ. 1α :

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 2α γέγραπται χειρὶ μεταγενεστέρᾳ :

Τὸ χειρόγραφον ἀστάχωτον καὶ ἄνευ τινὸς ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

524

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,235 × 0,30 Αἰὼν XI Φύλλα 4.

Λείψανα ἐκ κώδικος βίων ἁγίων.

1 (φ. 1α) [Τμῆμα βίου Θεοδούλου τοῦ ἀπὸ ἐπάρχων ; ; τῇ γ' Δεκεμβρίου].
Ἀρχ. : . . . αὐτὸς δὲ τὰ τῆς τούτων ὁσίας ἀξίως τετελευκώς· καὶ ὅσα ἐχρῆν πέδα [γρ. παῖδα] φιλοθεώτατον ἐπὶ πατέρας φιλευσεβεῖς διαπράξασθαι· οὐ πολλὺν [sic] ἐποιεῖτο φροντίδα τῆς τοῦ καταληφθέντος [γρ. καταλει-] πλούτου διοικήσεως . . .
Τελ. : . . . χρυσοῦ γάρ τινα ποσότητα ἐν βαλαντίῳ περιδεσμήσας· ἀωρὶ τῶν νυκτῶν τῷ οἴκῳ τοῦ πένητος ἐπιστὰς κάτωθεν· διὰ τῶν θυρί[δων] . . .

2 (φ. 2α) [Τμῆμα βίου τοῦ ἁγίου Νικολάου Μύρων].
Ἀρχ. : ὅλως τῶν ἐπιγείων ἐξίστατο καὶ μεθίστατο· ὅλως τῶν οὐρανίων ἐγίνετο καὶ ἐγνωρίζετο . . .
Τελ. : . . . ἀλλὰ ταῖς τῶν κακοδόξων διδαχαῖς συγκλονουμένην καὶ κατακλάζουσαν· πολλὴ γὰρ τὸ τηνικαῦτα· ἡ τῶν ἀρειανῶν ἐπέπνει δυσωδεία . . .

3 (φ. 4α) [Τμῆμα ἐκ τοῦ βίου ὁσίου τινὸς τοῦ (Δεκεμβρίου ;)].
Ἀρχ. : . . . ἄλλοθεν ἀπαλλαγὴν τοῦ τοιοῦτου [sic] κακοῦ εὑρέσθαι πιστεύοντες· πανδημῆ [sic] τῷ μεγάλῳ προσέρχονται ἱκεσίαις αὐτῶν καὶ δεήσεσιν ἐκκαλούμενοι· εἴ πως δυνηθεῖεν δι' αὐτοῦ· ἐλευθερωθῆναι τοῦ δαίμονος· εἴξας οὖν τῇ τούτων παρακλήσει· σὺν αὐτοῖς κατὰ τὸν τόπον γίνεται . . .
Τελ. : τοῖς τοῦτου [sic] ποσὶν προσκαλινδούμενος· καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀγορεύων ἁμάρτημα· καὶ ποῖον τοῦτο· ὅτι μου φη(σὶν) ἐν τῇ ἰδίᾳ . . .

Γέγραπται τὸ χειρόγραφον ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει διαστάσεις 0,075 × 0,24 συνήθως. Ἡ σελὶς περιλαμβάνει περὶ τοὺς 34 στίχους, τὸ δὲ ὕψος τῶν γραμμάτων εἶναι κατὰ μέσον ὅρον 0,002. Ἐν φ. 1β καὶ 4α (δὶς ἐν τούτῳ) παρετήρησα *ἐπεὶ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. δὲ 3α κεῖται *μὲν* διπλοτονούμενον.

525

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,13 × 0,161 Αἰὼν Χ Φύλλα 2

1 Φύλλον περγαμηνὸν ἐξ εὐαγγελίου τοῦ Χ αἰῶνος. Περιέχει κείμενον ἐκ τῆς Α΄ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου:

Ἀρχ.: [π]όρνος· ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ τοῦ τοιουτ... — Τελ.: ... τὴν πορνείαν· πᾶν ἁμάρτημα.

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τῆς ἑτέρας ὄψεως τοῦ φύλλου διὰ βυσσινόχρου μέλανος: *κυριακὴ λδ΄ πρὸ τῆς ἀποκρέω*. Τὸ γραπτὸν μέρος ἑκάστης ὄψεως τοῦ φύλλου ἔχει διαστάσεις 0,08 × 0,11 περίπου, οἱ δὲ στίχοι αὐτῶν εἶναι ἀνὰ 28. Τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων τὸ ὕψος εἶναι περίπου 0,001.

2 Φύλλον ἕτερον ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος.

Ἀρχ.: τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστί· γέγραπται γὰρ... τοὺς σοφούς.
Τελ.: ἕως ἄρτι· οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς.

Οἱ στίχοι ἀνὰ 28.

526

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,20 × 0,275 Αἰὼν XI Φύλλον 1

Μονόφυλλον περγαμηνόν, γραφῆς τοῦ XI αἰῶνος. Περιέχει κείμενον ἐκ τῶν τοῦ *Προχόρου* ἑνὸς τῶν ἑπτὰ διακόνων, περὶ τῶν περιοδειῶν καὶ τῶν θαυμάτων Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Ἀρχ.: δι' ἤχου πολλοῦ, καὶ ἀπέπτυσεν... ἐγὼ δὲ εὐθέως ἐπιδραμών, ἀγνοῶν ὅτι... ἐστίν, ὡς ἐξέτεινα τὴν δεξιάν... — Τελ.: μήπω πέμπτην ἡμέραν ἐχόντων ἡμῶν παραυτῆς [sic], εἰς λύπην καὶ ἀδημονίαν...

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τοῦ φύλλου 0,14 × 0,21 περίπου. Ἑκάστη ὄψις τούτου περιλαμβάνει στίχους 35. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει ὕψος 0,005 περίπου. Τὸ *δὲ* κατ' ἐπανάληψιν ἀπαντᾷ ἐν τῷ χειρογράφῳ διπλοτονούμενον.

527

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,16 × 0,216 Αἰὼν XVIII Φύλλα 8

«ρελατζιόνε εἰδήμον τῶν πραγμάτων, ὁποῦ ἀκολουθοῦσιν εἰς τὴν εὐρώ|πην κατὰ τὸ αψϛ : ἐν συνόψει :».

Περιέχει εἰδήσεις ἐν ἰδίοις κεφαλαίοις περὶ τῶν ἑξῆς χωρῶν: Σβετζίας, Ρωσσίας, Προυσσίας, Ἀουστρίας, Λεχίας, Τορκίας [sic], Μπογδανίας, Ἄσπρης θάλασσας, Μεγάλης Ρωσσίας. Περιέχει καί τινας ἐνδιαφερούσας

εἰδήσεις περὶ Λάμπρου [Κατζώνη] καὶ [Ἀντωνίου] Ψαροῦ. Αἱ εἰδήσεις γράφονται, ὡς φαίνεται, κατ' αὐτὴν τὴν τέλεσιν τῶν γεγονότων ἢ ὀλίγον μετ' αὐτά.

Ἀρχ. : Σβετζία : Καταγραφὴ τοῦ πολέμου, ὁποῦ διὰ θαλάσσης ἠκολούθησεν μεταξὺ τοῦ ρουσσικοῦ καὶ σβετζικοῦ στόλου, τοῦ μὲν ῥωσσικοῦ διοικουμένου παρὰ τοῦ ἀμιραλλίου πρίγγιπος Νασσών· τοῦ δὲ σβετζικοῦ παρὰ τοῦ ἰδίου βασιλέως τῆς Σβετζίας . . .

Τελ. : . . . ἰντερέσσα τῆς αὐτοκρατορίας της δὲν θέλει τὰ παραβλέψει διὰ τὰς προθυμίας, ὁποῦ τὴν ἐμψυχώνουσιν πανταχόθεν, νὰ προθυμοποιηθῇ εἰς εἰρήνην, καὶ συμπαθητικὰς συμφωνίας μὲ τὴν ἀξίαν της :

Ἐν φ. 2α «Γράμμα τῆς αὐτοκρατορίσσης [Αἰκατερίνης Β' πασῶν τῶν Ρωσσιῶν], ὁποῦ ἔστειλε εἰς τὸν πρίγγιπα Ποτεμκίν, διορίζουσα αὐτὸν μὲ στράτευμα εἰς τὴν Λεχίαν».

Ἐν φ. 2β-3β : «Περίληψις τοῦ μανιφέστου τῆς Ῥωσσίας ὁποῦ ἐξεδόθη — κατὰ τὴν : κε : Ἰουλίου».

Ἐν φ. 3β-4α : «Προυσσία : Γράμμα τοῦ βασιλέως τῆς Προυσίας πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Οὐγκαρίας»

Ἐν φ. 5α ἐν τέλει τῶν εἰς τὴν «Ἄσπρη θάλασσαν» συμβάντων ἀναγινώσκομεν : *Αὐτὰ δὴ ταῦτα ἕως τῆς σήμερ(ον) ᾄδονται παρ' ὑμῖν νέα· ὁ δὲ τῆς εἰρήνης θεὸς ἂς κάμη ὅ,τι ἡ σοφία του κρίνει συμφέρον διὰ τῶν χριστιανισμόν· ἀμῖν : —*

Ἐν φ. 5α-8β : «Μεγάλη Ρωσσία : ἀπὸ πετρούπολιν Ἰουνίου : 29η : Ἴδοῦ [sic] ἡ εἴδησις ὁποῦ ἐστάλη κατὰ τὸν μάρτιον μῆνα παρὰ τοῦ κόντε ὀστερμάνου εἰς ὅλους τοὺς αὐλικοὺς ῥώσσους διατρίβοντας πλησίον τῶν ξένων αὐλῶν, τὴν ὁποίαν καὶ ὑπεσχέθημεν νὰ περιγράψωμεν :».

Τὸ χειρόγραφον ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

528

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,152 × 0,212 Αἰὼν XV Φύλλα 8

«Ὁ περὶ τοῦ στεφάνου λόγος».

Ἀτελής. — Τελ. : . . . Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος ὁ σὸς Αἰσχύνη κοινωνός· οὐκ ἐμὸς οὐδὲ ἂν σὺ διαρραγῇς ψευδόμενος. Οἱ δὲ συνειπόντες ὅτουδήποτε ἕνεκα, ἐῶ γὰρ . . .

Ἐν φ. 2α παρασελίδια καὶ διάστιχα σχόλια, ὧν τινὰ γεγραμμένα διὰ κιρροῦ μέλανος. Τὸ δημοσθένειον κείμενον ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φ. 2α. Ἐν φ. 1α-β περὶ «λόγου» καθόλου καὶ ἄλλα ρητορικά. Τὸ φ. 8β τελείως ἄγραφον. Τὸ χειρόγραφον φαίνεται τετράδιον ἀξιολόγου ρητορικοῦ κώδικος. Εἶναι δὲ ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς τινος κατατάξεως.

529

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,155 × 0,205 Αἰὼν XIV Φύλλα 32

1 (φ. 1α) «Ἀπάντησις τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κὺρ Γερμανοῦ καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἱερᾶς συνόδου πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ πάπα σταλέντας φρεμενουρίους καὶ λοιπούς».

Ἀρχ. : Εἴπατε ἡμῖν ὦ τιμιώτατοι τοῦ ἁγιωτάτου πάπα ἀποκρισιάριοι . . .

Κολοβόν. — Τελ. : . . . ἔστω προβάτου φθορὰν ἐν προβάτου δορᾷ κατεργαζόμενος, ὃν μὴ δὲ μαρτυρίου αἷμα πλῦναι ἰσχύσας . . .

Ἐν αὐτῷ μαρτύρια ἐκ τῆς Γραφῆς, Πατέρων καὶ συνόδων. Πλὴν τινὰ ὀνόματα πατέρων καὶ λόγων προκειμένου νὰ γραφῶσι δι' ἐρυθροῦ μέλανος παρελείφθησαν τελείως. Ἐνιαχοῦ τὸ κείμενον διαλεκτικῶς. Ἐν τέλει τοῦ σῳζομένου κειμένου, φ. 23β, γέγραπται, κατὰ τὸν XV, ὡς φαίνεται, αἰῶνα: *λείπ(ει) τὸ λοιπ(όν).*

2 (φ. 25α) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλία περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος».

Ἀρχ. : Χθὲς ἡμῖν ὦ φιλόχριστοι ἡ τοῦ ἁγίου καὶ προσκυνητοῦ πνεύματος . . .

Κολοβόν. — Τελ. : . . . καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα· καὶ πλὴν ἐμοῦ Θεὸς οὐκ ἔστι· τίς ὁ τοῦ . . .

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,13 × 0,178 περίπου. Οἱ στίχοι δὲ ἑκάστης ὄψεως αὐτῶν συνήθως 31. Τὸ ὕψος τῶν γραμμάτων 0,0015 περίπου.

Τινὰ τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων, ἅτινα ἔχει τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον, ἠφάνισεν ἐν μέρει ἡ κοπὶς τοῦ σταχωτοῦ, βαθύτερον καὶ ἀτάκτως κατενεχθεῖσα κατὰ τὴν ἔξω καὶ κάτω ᾤαν.

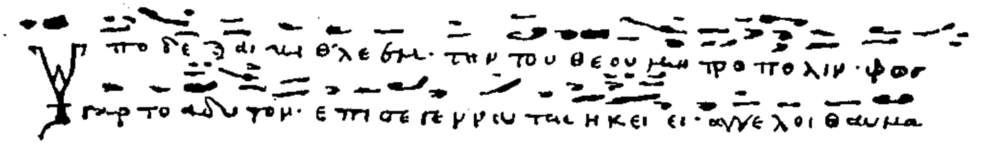
Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

530

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,22 × 0,282 Αἰὼν XIII Φύλλα 4

Λείψανα κώδικος περιέχοντος στιχηρὰ μετὰ φωνῶν.

Ἐν φ. 1α : «Τροπάρια ψαλλόμενα τῇ παραμονῇ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως». Αἱ φωναὶ γεγραμμέναι μόνον δι' ἀμαυροῦ μέλανος. Ἰδὲ δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος, ληφθὲν ἐκ τοῦ φ. 1α :

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,165 × 0,22.

Τὸ χειρόγραφον ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

531

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,145 Αἰὼν XVII Φύλλα 60

«Ὡρολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ».

Ἐλλιπὲς καὶ κολοβόν. Μεγάλα χάσματα μεταξὺ τῶν φ. 14 καὶ 15 καὶ 16 καὶ 17.

Διακρίνονται δύο γραφαὶ ἐν τῷ κώδικι, ἡ α' διήκει διὰ τῶν φ. 1α–16β, ἡ ἑτέρα διὰ τῶν φ. 17α κ.ἑ.

Ἐν φ. 17α πολύχρωμόν τι ἐπίτιτλον.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

532

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,11 × 0,16 Αἰὼν XVII Φύλλα 160

Ἀκολουθία τῆς ἑβδομάδος.

Πολλαὶ γραφαὶ ἐν τῷ κώδικι, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς, ὡς φαίνεται, χειρός.

Τὰ φ. 149β-150β, 159α-160β ἄγραφα.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

533

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,108 × 0,15 Αἰὼν XVII Φύλλα 64

1 (φ. 1α) «Τροπάρια λεγόμενα εἰς τὴν μεγάλην εἴσοδον . . .».

2 (φ. 4α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργία.

3 (φ. 32α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου Λειτουργία.

4 (φ. 63β) «Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν σταφυλῶν τῆς Μεταμορφώσεως».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 64α, ἀναγιγνώσκομεν : † *αἱ . . . . . λειτουργείαι, . . .* | *. . . αἰγράφεσαν παρ' αἱμοῦ μ(ητ)ρο|φάν(ους) Ἱερομ(ονά)χ(ου) . . . καὶ ἁμαρτῴλοῦ.* Κατωτέρω λέγει τὸ σημείωμα ὅτι ἀφιερώθησαν αἱ λειτουργίαι εἰς τὴν μονὴν Μετεώρου καὶ ἔστω ἀφωρισμένος καὶ ἀσυγχώρητος ὁ ἀποξενώσων αὐτὰς ἀπὸ ταύτης καὶ τελευτᾷ : *ἔτ(ους) ,ζρκα'* [*7121 = 1612] *ἐν μη(νὶ) σεπτεβρίω ις' ετελειώθ(η) :*

5 (φ. 64α) «Χερουβικὸν εἰς τὴν λειτουργίαν, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ».

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 5 ἐγράφησαν χειρὶ μεταγενεστέρᾳ τοῦ Μητροφάνους ἱερομονάχου.

Ἐν φ. 4α καὶ 32α ἐπίτιτλά τινα ἐρυθρόγραφα μετὰ διαγραμμάτων ἀμαυρῶν.

Τὸ φ. 3β καὶ 31β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων διὰ τῆς συγκολλήσεως χειρογράφων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 251.

534

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,11 × 0,16 Αἰὼν XVII Φύλλα 139

1 (φ. 7α) Στιχηρὰ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος.

2 (φ. 10β) Στιχηρὰ τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

3 (φ. 13β) Στιχηρὰ τοῦ γενεσίου τῆς Θεοτόκου.

4 (φ. 14β) Στιχηρὰ τῆς μνήμης Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

5 (φ. 17β) Στιχηρὰ τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου.

6 (φ. 22α) Στιχηρὰ τοῦ ἁγίου Νικολάου.

7 (φ. 26β) Στιχηρὰ τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ.

8 (φ. 38α) Ἀκολουθία τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.
9 (φ. 78α) Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Δημητρίου.
10 (φ. 90α) Ἀκολουθία τῆς ἀποτομῆς τοῦ Προδρόμου.
11 (φ. 134α) «Ἀρχὴ τῆς μικρῆς στιχολογίας».

Διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι δύο γραφαί. — Τὰ φ. 1–6, 35–37, 76–77, 106–132, 133β ἄγραφα. Τινὰ τῶν φύλλων ἐκ χάρτου λείου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς Β 249.

535

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,087 × 0,132 Αἰὼν XIV Φύλλα 130

[Κυρίλλου λεξικόν].

Ἀκέφαλον καὶ ἀτελές. — Ἀρχ. : Ἀνθέμιον, τὸ χρίσιον [sic], τὸ ἐκλεκτόν. . . . — Τελ. : . . . πωτᾶσθαι : πέτεσθαι.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,075 × 0,112. Τὰ φ. 1, 14, 106, 128, 130 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων βομβυκίνων. Ἐξ αὐτῶν τὰ 1α, 106, 128, 130 παρέμειναν ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων ἄνευ τινος ἐπικαλύμματος.

Ὁ κῶδιξ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

536

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,195 × 0,25 Αἰὼν XIII Φύλλα 189

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον.— Σχόλια [Φιλοπόνου?] εἰς τὴν Ἀριστοτέλους περὶ ψυχῆς πραγματείαν.

Ἀρχ. : . . . σημαίνει τὸ ἀνδρείκελον σχῆμα αὐτὸ ἔχειν ἀπὸ μοχθηρᾶς . . . συνδιατυπωθὲν τῷ περιέχοντι σώματι· ὥσπερ ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου σημαίνει· συνδιατυποῦται γάρ . . .
Τελ. : . . . ἐρεῖ δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς· ὅτι κατὰ ταύτην τὴν δύναμιν τὸ ζῆν τοῖς ἐμψύχοις ὑπάρχει.

2 (φ. 79α) «Ἰωάννου σχολαστικοῦ Ἀλεξανδρέως σχόλια καὶ ἀποσημειώσεις εἰς τὸ β′ τῶν περὶ ψυχῆς Ἀριστοτέλους».

Ἀρχ. : Τὰ μὲν ὑπὸ τῶν προτέρων παραδεδομένα περὶ ψυχῆς εἰρήσθω : ἐκθέμενος ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ ὥσπερ ὑπέσχετο τὰς τῶν παλαιοτέρων δόξας . . .
Τελ. : . . . φυλάττει γὰρ ἡ αἴσθησις τὸ γινόμενον . . . ἀπορρεῖν.

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,145 × 0,21. Τὸ *μὲν* πολλάκις διπλοτονεῖται.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετ᾽ ἐπικαλύμματος βυρσίνου, ἐφ᾽ οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. — Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

537

Χάρτης στιλπνός Διαστ. 0,158 × 0,214 Αἰὼν XVII Φύλλα 206

1 (φ. 3α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . λόγος εἰς τὸν μάταιον βίον τοῦ κόσμου τούτου· καὶ εἰς τὴν κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς ἡμῶν».

2 (φ. 13β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «. . . λόγος περὶ εὐχῆς· καὶ νηστείας· καὶ κατὰ τῶν ὀμνυόντων· καὶ περὶ ἐλεημοσύνης».

3 (φ. 22α) Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας «λόγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς· καὶ περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας».

4 (φ. 34α) «Ἐκλογὴ τῶν θεοπνεύστων γραφῶν· ὠφέλιμος καὶ σύντομος· περὶ ὑπομονῆς καὶ εὐχαριστείας πρὸς τὸν Θεόν».

5 (φ. 59β) «Γενναδίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν τῆς πατριαρχείας παραίτησιν, περὶ τῆς ὁδοῦ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων· δοθὲν μετὰ τὰς διαλέξεις ἔγγραφόν τε καὶ σύντομον ἀπαιτήσασιν· περὶ τῆς ἡμετέρας πίστεως καὶ τῶν κεφαλαίων αὐτῆς· περὶ ὧν γέγονεν ἡ διάλεξις. Συνετμήθη ἔκ τινος συγγράμματος, πλατυτέρου γεγονότος αὐτῷ· ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ ζητήσει πρὸ τῆς ἁλώσεως».
Ἀρχ. : Πιστεύομεν, ὅτι ἔστι Θεός· δημιουργὸς πάντων ὅσα εἰσὶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι . . .

6 (φ. 64β) «Πόνημα μικρόν, Νικηφόρου Βλεμμύδου· περὶ τῆς ἁγίας τριάδος, ἐρωτοαποκρίσεις».
Ἀρχ. : Ἐρώτησις· Τί ἐστιν Θεός ; — Ἀπόκρισις· Θεὸς ἐστὶν οὐσία νοερά . . .

7 (φ. 82β) «Περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ κόσμου· καὶ τοῦ ἀνθρώπου».
Ἀρχ. : Ὁ κόσμος οὗτος, συνέστηκεν, ἐκ τεσσάρων στοιχείων, ἐκ θερμοῦ, ψυχροῦ, ξηροῦ καὶ ὑγροῦ . . .

8 (φ. 87α) «Περὶ γένους ἀνθρώπου· καὶ ὅθεν τρίτα καὶ ἔννατα· καὶ τεσσαρακοστά».
Ἀρχ. : Τὸ σπέρμα ἐν τῇ μήτρᾳ. . . ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀλλοιοῦται . . .

9 (φ. 87β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . Λόγος περὶ ψυχῆς· ἐκ τοῦ λόγου τοῦ περὶ φύσεως νόμων».

10 (φ. 92α) «Τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ ἄβυσσος πολλὴ τοῦ προφήτου λέγοντος».
Ἀρχ. : Ὁ μὲν νόμος ἐστὶ γραπτὸς ὁ λέγων . . .

11 (φ. 100α) Ἀνεπίγραφον—[Ἐπιστολὴ τοῦ κοινοῦ Μετεώρου πρὸς ἄδηλον μητροπολίτην Ἀθηνῶν].
Ἀρχ. : Πανιερώτατε μητροπολῖτα ἅγιε Ἀθηνῶν· ἐμοὶ δὲ θειώτατε . . .
Ἀχρόνιστος. — Ἐν αὐτῇ μνημονεύεται καὶ Παναγία Μετεωρίτισσα.

12 (φ. 100β) «Διαθήκη [τύπος ταύτης] εἰς πᾶσαν ἄνθρωπον τελευτῶντα».

13 (φ. 101α) Ἀνεπίγραφον [Ἀπανταχοῦσα ὑπὲρ τινος Δούκα υἱοῦ Δημητρίου ἐκ χώρας Κοπρουλιάνης, αἰχμαλωτισθέντος ὑπ' Ὀθωμανῶν, ἀπολυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σερρῶν Γενναδίου].
Ἀχρόνιστος.— Ἐν αὐτῇ μνημονεύονται : παπᾶ κὺρ Θεόδωρος· καὶ κὺρ Μιχαὴλ ἀναγνώστης· καὶ κὺρ παπᾶ Τάρχας ἀπὸ τὴν Ξανθείαν.

14 (φ. 103α) «Ἰωάννου Καρπαθίου ἀπὸ τῶν ἑκατῶν [sic] κεφαλαίων αὐτοῦ».

15 (φ. 151α) « † Διάφορος ἐκλογή<ς> ἐκ τῶν ἠθικῶν . . . Βασιλείου τοῦ Μεγάλου † ».

16 (φ. 179α) Βασιλείου Καισαρείας περὶ νηστείας.
Ἀρχ. : Σαλπίσατε φησὶν ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι . . .

17 (φ. 193β) «Τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας».
Ἀρχ. : Παρακαλεῖτε φησὶν ἱερεῖς . . .

18 (φ. 204β) «Ἐκ τῶν διδασκαλιῶν Στεφάνου Συγγέλου καὶ μητροπολίτου Νικομηδείας, σύντομος ἐξήγησις καὶ διάγνωσις τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς».
Ἐν φ. 37α παρετήρησα *ναὶ* διπλοτονούμενον. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 9β κεῖται : † *λόΓ(ι) ὀφέλιμ(ι) βιβλί(ων) τοῦ πν(ευματ)ικοῦ ἐκ θηβῶν, ἰγνατίου Ἱερομονάχ(ου)· μτ' :* (βιβλιογράφος ; κτήτωρ ;). Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 131β ἐπίκλησίς τις, βιβλιογράφου βεβαίως, πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον Μιχαήλ. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 180β : † *χεῖρ νικολάου τοῦ ἀρτάλου· μέμνησθέ μοι τὸ τάλενι· κὰι ἔροσθαι ἐν χ(ριστ)ῷ :.* (πλαγίως ἐκ τῶν ἄνω). Διακρίνονται ἐν τῷ κώδικι διάφοροι γραφαί. Ἔχει ὁ κῶδιξ ἐπίτιτλά τινα δι' ἐρυθροῦ καὶ ἀμαυροῦ μέλανος ἐξειργασμένα. Τὰ φ. 1–9, 34-52 βραχύτερα κατά τι τῶν ἄλλων ὡς πρὸς τὸ πλάτος. Τὰ φ. 29β–33β, 136α–150β, 172β ἄγραφα παντελῶς. Τινὰ φύλλα ἐκ χάρτου λείου. Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει συνεστάχωνται ἀνὰ δύο φύλλα ἐκ περγαμηνοῦ κώδικος, τοῦ XIV πιθανῶς αἰῶνος, ἐν οἷς τροπάρια.
Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 67.

538

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,207 Αἰὼν XVII Φύλλα 85

1 (φ. 2α) Ἀκέφαλον — [Φιλοθέου Κων/πόλεως διάταξις τῆς θείας λειτουργίας].
2 (φ. 6α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.
Ἐν φ. 30β διαγεγραμμένον κείμενον — Ἐν τέλει, φ. 44β, γέγραπται :
† *Ἡ θεία κ(αὶ) ἱερὰ αὕτη λειτουργία τοῦ θείου ἰωάννου τοῦ Χρ(υσο)ςόμ(ου) ἐγράφη δϊὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ· Ἱεροθέου*[1] *ϊέ | ρομονάχου τοῦ κϋπρίου τάχα κ(αὶ) μουσικοῦ τοῦ κουκουζέλ(ους)·*
| *κ(αὶ) οἱ ἱερουργοῦντες, ξὺν αὐτῇ, εὔχεσθαι διὰ τὸν κ(ύριο)ν διεμοῦ :*
| : *ἔτους ,ζριη'* [* 7118 = 1610] *ἰανουαρίου κς : ἐν τῷ ἁγιωνήμ(ῳ) ὄρει τοῦ ἄθωνος : —*
3 (φ. 45α) «Εὐχὴ τῶν κολύβων».
4 (φ. 47α) Εὐχὴ τῶν σταφυλῶν [τῆς Μεταμορφώσεως] ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῶν κολλύβων.
5 (φ. 48α) Ἀκέφαλον.
Ἀρχ. : Ὃς τὸν κόσμον σου, οὕτως ἠγάπησας· ὥστε τὸν υἱόν σου τὸν μονογενῆ . . .
Τελ. : . . . ἔδωκε τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις, εἰπὼν . . .

1. Κατ' ἀρχὰς τὸ πρῶτον γράμμα τῆς λέξεως ταύτης ἐγράφη διὰ μικροῦ ἵ, ἀλλ' εἶτα διωρθώθη δι' ἐρυθροῦ μέλανος εἰς μέγα ·Ι·

6 (φ. 49α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.
7 (φ. 74β) Ἀνεπίγραφον — [Τάξις τῆς ἀκολουθίας τοῦ Λυχνικοῦ].
8 (φ. 75β) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 85β, ἀναγινώσκομεν :

* ἤτοι : † *αἱ παροῦσαι τρεῖς αὗται θεῖαι λειτουρ|γίαι, εγράφησαν διὰ χειρὸς εὐτελοὺς ἀ|μονάχου πορφυρίου.*

Καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἐξακολουθεῖ τὸ σημείωμα : *κ(αὶ) ἀφηερώθ(η)σ(αν) ἐντάυτη τῇ | καθ'ἡμ(ᾶς) θεία κ(αὶ) ἱερὰ βασιληκῆ μονῆ ἕνεκ(εν) δι|ὰ ψυχηκ(ὴν) μ(ου) σ(ωτη)ρίαν ..... | ..... | ..... διὰ | δὲ τῶν προσωδίων κ(αὶ) τῶν λοιπῶν | διορθωμ(ά)τ(ων) Σύγγνωται . . .* [*πρβλ. σελ. 437, κώδ. 412].

Ὁ κῶδιξ, ὡς παρίσταται τανῦν ἡμῖν, σύγκειται κυρίως ἐκ δύο χειρογράφων, ἔργων δύο βιβλιογράφων. Τὸ α' φ. 2α-48β, τὸ β' φ. 49α–85β. Ἴσως δὲ τὰ ἐν ἀρχῇ φ. 2α–5α νὰ ἐγράφησαν οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Ἱεροθέου Κουκουζέλους, ἀλλὰ χειρὶ τρίτου τινός. Τὸ αὐτόγραφον τοῦ Κουκουζέλους ἔχει συνήθεις διαστάσεις ἐν ἑκάστῃ ὄψει φύλλου 0,09 × 0,11 περίπου· διὰ χαρακτήρων ἁδρῶν· κοσμούμενον διὰ τεχνικῶν πολυχρώμων ἀρχικῶν γραμμάτων καὶ ἐπιτίτλων καὶ ἄλλων κοσμημάτων (φ. 5α, 6, 44β, 48β). Τὸ αὐτόγραφον τοῦ Πορφυρίου, ἐπὶ χάρτου λειοτέρου, ἔχει ἐν ἑκάστῳ φύλλῳ συνήθεις διαστάσεις 0,085 × 0,135 περίπου· χαρακτῆρσι μικροτέροις τῶν τοῦ Κουκουζέλους· κοσμούμενον δι' ἐρυθρογράφου τεχνικοῦ ἐπιτίτλου ἐν φ. 49 καὶ δι' ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων κυρίως μὲν ἐρυθρογράφων, τινῶν δὲ καὶ ἄλλοις μέλασι διηνθισμένων. Τὰ κεφαλαιώματα τῶν φ. 6α, 49α, 75 κεφαλαίοις συμπλεκομένοις γράμμασι δι' ἐρυθροῦ.

Τὰ φ. 1β, 5β ἄγραφα. Ἐν φ. 1α, 4β καὶ ἐν ταῖς ὤαις ἄλλων τινῶν φύλλων δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

539

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,11 × 0,17 Αἰὼν XIV Φύλλα 393

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α' (φ. 13α) «Κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον».
Προτάσσονταί, φ. 10α–11β, «τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐ(α)γγ(ελίου) τὰ κεφάλαια», ἐν τέλει δὲ τούτων γέγραπται ἐν παραλληλογράμμῳ κοσμήματι μετὰ πλευρῶν σπειροειδῶν : *ματθαῖος ἐξέφηνε, Cάρκωσιν λόγου : —*

β' (φ. 120α) «Ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον».
Προτάσσονται, φ. 117α–118α, «τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Μᾶρκον ἐαυγγέλιον [sic]».

γ' (φ. 184α) «Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν».
Προτάσσονται, φ. 181α-β, 182β–183α, «τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Λουκᾶ [sic] εὐαγγελ(ίου)».

δ' (φ. 290α) «Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην».
Προτάσσονται, φ. 289α, «τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγ(ελίου)».

Ἐν ἀρχῇ τάδε :

α' (φ. 3α) «Ὑπόθεσις τῆς τῶν κανόνων ἐκθέσεως. Εὐσέβιος Καρπιανῷ ἀγαπητῷ, ἀδελφῷ ἐν ἐν [sic] κυρίῳ χαίρειν».
Ἐν αὐτῷ, φ. 4α, κεῖται : « . . . καθ' ἕκαστον δὲ ἀριθμὸν ὑποσημείωσις πρόκειται διὰ κιναβάρε[ως] [1]· δηλοῦσα ἐν ποίῳ τῶν ι' κανόνων κείμενος ὁ ἀριθμὸς τυγχάνει . . . ».

β' (φ. 5α–9α) Κανόνες ι' περὶ τῆς συμφωνίας τῶν εὐαγγελιστῶν.
Γεγραμμένοι ἐν ἀψιδοειδέσι τεχνικωτάτοις κοσμήμασι δι' ὑπερύθρου μέλανος.

Μετὰ τὸ κατὰ Ἰωάννην ἀκολουθοῦσι τάδε :

α' (φ. 370α) «Συναξάριον . . . τῶν εὐαγγελίων ἀπὸ τοῦ πάσχα μέχρι τῆς πεντηκοστῆς».

β' (φ. 372β) Αἱ ἀρχοτέλειαι τῶν εὐαγγελίων τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.

γ' (φ. 378β) «Ἀρχὴ τοῦ μηνολογίου . . .».

δ' (φ. 388α) «Τὰ ἑωθινὰ ἀναστάσιμα εὐαγγέλια».

ε' (φ. 388β) Εὐαγγέλια εἰς διαφόρους καιρούς.
Τὰ εὐαγγέλια πάντα ταῦτα τὰ ἐν πίναξι α'–ε' δηλοῦνται ἢ διὰ τῶν ἀρχοτελειῶν αὐτῶν ἢ διὰ ζητουλίων.

ς' (φ. 389α) «Περὶ υἱοθεσίας».
Ἀρχ. : Ὀφείλει κρατεῖν ὁ υἱοθετῶν ἀπόσκεπος· τὸ κέρας τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ ὁ υἱοθετούμενος παρεστάναι ἔμπροσθεν . . . καὶ αὐτὸς ἀπόσκεπος . . .
Τελευτᾷ ἡ τάξις αὕτη διὰ μιᾶς εὐχῆς, ἧς ἡ μὲν ἀρχή : Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν· ὁ διὰ τοῦ ἠγαπημένου μου παιδός σου . . . Τὸ δὲ τέλος : ὅτι πρέπει σοι πᾶσα Δόξ(α) τιμή : —

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ περὶ υἱοθεσίας κειμένου ἀναγινώσκομεν (φ. 390β) δι' ὑπερύθρου μέλανος γεγραμμένα :

Δόξα τῇ ἁγία τριάδι· Δόξα τῇ ἁγία
Θ(εοτό)κω· Δόξα τῶ ἁγίω Προδρόμω.
ἀρχὴ καλῶν τελος τε· χ(ριστ)è δόξασοι :

1. Ἡ λέξις δι' ὑπερύθρου μέλανος.

ἤτοι: *πόνημα χειρῶν | ἀθλίου Θε|οκτίστου | ἱερομονάχου | † ετ(ους) ,ςω |||| ιν(δικτιῶνο)ς ε' †*

Καὶ ἐν φ. 391: *Ἐπαγγελί(ας) ἀγαθ(ῶν) τυχεῖν θέλων; ἐυαγγέλ(ιον) τοῦτ(ο) δὴ τὸ πυκτίο(ν): Ἔγραψ(εν) ἐκτήσατο πολλῶ τωπ(ό)θω; πτωχ(ὸς) μοναχ(ὸς) καὶ θυωρ(ὸς) κ(υρίο)υ καὶ κτισὸ(ς) ἀυτ(ῶ) τῶ θ(ε)ῶ κεκλημ(έν)(ος); εἰδήσεως χάριν γε μικρᾶς ἰδί(ας) Εὔχεσθε τοιγὰρ τῶδε τ(ο)ῦ πόθου χάρ(ϊν); καὶ μὴ νεμεσσήσασθε τ(ῆ)ς | χωρικί(ας).*

Γέγραπται ὁ κῶδιξ μετ' ἐπιμελείας. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,07 × 0,12 περίπου, οἱ δὲ στίχοι αὐτῶν 22 (μὴ συνυπολογιζομένων τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων, ἐν οἷς ἀναγράφονται οἱ ἀριθμοὶ τῶν κεφαλαίων, αἱ περιλήψεις αὐτῶν, αἱ ἀρχοτέλειαι τῶν περικοπῶν καὶ ὁ χρόνος τῶν ἀναγνώσεων αὐτῶν κλ.). Τὸ ὕψος τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον 0,002. Τὸ *μὲν* καὶ *δὲ* σποράδην διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 142α παρετήρησα *κἂν* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 159α: *καρ|||πὸν* καὶ ἐν φ. 159β: *ἐγένε|||το*. Αἱ λέξεις αὗται οὕτω κεχωρισμέναι ἕνεκα ὀπῆς προϋπαρχούσης ἐν τῇ περγαμηνῇ.

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ε ἰ κ ό ν ω ν· τοῦ Ματθαίου (φ. 12β), Μάρκου (φ. 119β), Λουκᾶ (183β), καὶ Ἰωάννου (φ. 289β). Παρίστανται οἱ εὐαγγελισταὶ ἐν κυανῷ βάθει καθήμενοι πρὸ ἀναλογίων — ἀξίων προσοχῆς διὰ τὴν κατασκευὴν αὐτῶν καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν γραφικὰ ἐργαλεῖα καὶ σκεύη — καὶ γράφοντες τὰ εὐαγγέλια αὐτῶν· περὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσι χρυσοβαφῆ φεγγία. Εἶναι δὲ ἡ τέχνη αὐτῶν ἀρίστη, μάλιστα τοῦ Ἰωάννου (ὑστερεῖ ὁπωσοῦν τοῦ Ματθαίου) καὶ ἡ διατήρησις ἀρίστη. Ἐν φ. 369β εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, ἐντεθρονισμένης, βρεφοκρατούσης· εὐοφθάλμου· ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐφ' οὗ κάθηται, ἐστρωμένα μαξιλάρια· καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῆς ἐπίσης ἐρυθρὸν μαξιλάριον μετὰ διαχρύσων ποικιλμάτων. Περὶ τὰς κεφαλὰς τῆς τε Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἰησοῦ χρυσοβαφῆ φεγγία· τὸ βάθος τῆς ἀρίστης ὑπὸ ἔποψιν εἰκόνος ταύτης ὑποπράσινον· ἐν αὐτῷ γέγραπται:

Μ(ΗΤΗ)Ρ Θ(ΕΟ)Υ
Ἡ ΠΑ ΠΕΡΑ
ΝΥ ΓΝΟϹ

παρὰ δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰησοῦ ἐρυθρόγραφα: ΙϹ ΧϹ.

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ἀρχικῶν τινων κεφαλαίων γραμμάτων καὶ δι' ἐπιτί-

τλων τεχνικωτάτων, ὧν μνημονευτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 3α, 13α, 120α, 184α, 289α, 290α, 370α, 372β, 378β, 385β, 386α. Ἐξ αὐτῶν τὰ ἐν φ. 3α καὶ 370α σχήματος Π, τὰ δ' ἐν φ. 120α, 184α, 290α σχήματος παραλληλογράμμου, ἐν ᾧ ἐπιγραφαί. Τὸ μέλαν αὐτῶν ὑπέρυθρον (ἐξαιρέσει τοῦ ἐν φ. 13α, οὗ τὸ μέλαν ζωηρῶς ἐρυθρὸν) δι' οὗ καὶ τὰ κεφαλαιώματα καὶ τὰ παρασελίδια τοῦ κώδικος σημειώματα συνήθως γράφονται καὶ οἱ ἐν ἀρχῇ κανόνες, ὡς εἴρηται, καὶ οἱ πίνακες τῶν κεφαλαίων τῶν εὐαγγελίων.

Ἐν φ. 2α : *Αὕτη ἡ θέια καὶ ἱερᾶ βίβλος : ὑπάρχει | εκτῶν τῆς ὑψηλοτέρασ : Νεκτάριος ὁ ἐκκεφαλενῖ(ας) :* — Τὰ αὐτὰ περίπου ἐπανέλαβε μεταγενεστέρα χεὶρ ἐν φ. 1β.

Ἐν φ. 390β–391α γέγραπται : † *τὸ παρὸν θεῖον καὶ ἱερὸν τε|τραύαγγελον ἐπροσηλώθη | εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν || τῆς υπ(ερα)γ(ίας) μου Θ(εοτό)κου τῆς ὑψηλοτέρ(ας) | ἐγγὺς τοῦ μετεώρου τῆς πέτρ(ας) | καὶ ἥτις τὸ ἀποξενώσει ἢ τὸ που|λήσει ἢ λαθραίως ἔχει αὐτὸ πρ(ὸς) | ἱεροσυλίαν, ἐχέτω τὰς ἀρὰς | τῶν τριακοσίων δεκακὰι ὀκτὼ | θεοφόρ(ων) π(ατέ)ρων, καὶ τὴν ὑψη| λοτέραν ἀντίδικον ἐν τῇ ἡ|μέρα τῆς κρισεως : — | ἔτους ,ζξβ :* [7062 = 1554].

Ἄνωθεν τούτων, ἐν φ. 391α : † *ἐπροσηλώθη ὑπὸ τοῦ παπα|λογίζου* καὶ ἐν φ. 392β : † *τὸ παρὸν ἐβαγγέλιον ὑπάρχει τῆς παναγί(ας) | τῆσ ψυλοτέρας πλισιόν τοῦ | μετεόρου :* — Καὶ ἀκολουθεῖ ἀμέσως ἡ μονοκονδυλιά : † *Ῥωμανος ἱερομόναχος.* Ἐν φ. 391β καὶ 393α δοκίμιά τινα κονδυλίου.

Τὰ ἐν ἀρχῇ φ. 1–2, ὡς καὶ τὰ φ. 13–56, ἐκ χάρτου λείου εἰς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντων περγαμηνῶν· γραφῆς τοῦ XVI αἰῶνος.

Ἄγραφα παντελῶς φ. 1α, 2β, 12α, 118β, 119α, 180β, 182α, 369α, 392α, 393β.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 12.

540

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,125 × 0,187 Αἰὼν XI Φύλλα 285

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α' (φ. 13α) Τὸ κατὰ Ματθαῖον — Προτάσσεται (φ. 10α–11β) πίναξ τῶν κεφαλαίων.

β' (φ. 89α) Τὸ κατὰ Μᾶρκον — Προτάσσεται (φ. 87α–88α) πίναξ τῶν κεφαλαίων.

γ' (φ. 139α) Τὸ κατὰ Λουκᾶν — Προτάσσεται (φ. 136α–137β) πίναξ τῶν κεφαλαίων.

δ' (φ. 222α) Τὸ κατὰ Ἰωάννην — Προτάσσεται :

α' (φ. 220β) πίναξ τῶν κεφαλαίων,

β' (φ. 221α) ἐπίγραμμα εἰς τὸν Ἰωάννην τὸν εὐαγγελιστὴν καὶ Θεολόγον. — Ἀρχ. *Βροντῆς γόνον σε Χριστὸς εἰκότως ἔφη . . .* — Τελ. : *. . . ἄνωθ(εν) αἰτοῦ τὴν λύσιν τῶν πταισματ(ων) : | Ἐμοὶ δοθῆναι τῷ πόθῳ κεκτημέ(νος) |*

| *τὴν παντὸς ὄλβου τῆνδε τιμιω|τέραν* : — | *τῶν σῶν φαϊνῶν δογμάτων θεί|αν βίβλον* : —

γ′ (φ. 221α) Σημείωμα περὶ τοῦ χρόνου τῆς συγγραφῆς τοῦ κατὰ Ἰωάννην (τῶν λοιπῶν εὐαγγελίων τὰ τοιαῦτα σημειώματα μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου αὐτῶν).

Ἐν ἀρχῇ τοῦ ὅλου κώδικος τάδε :

α′ (φ. 1α–2α) Ἀνεπίγραφον ἔμμετρον, γραφῆς τοῦ XIV ἴσως αἰῶνος :

Ἀρχ. : Π(ῶς) κάθη π(ῶς) ἀμεριμνῆς πῶς ἀμελεῖς ψῦχή μου
πῶς οὐ φροντήζεις τ(ῶν) κακῶν, ὃν ἔπραξασ ἐν κόσμω.
. . . .
Τελ. : παράλαμβάνη δῖςιχ(εῖς) τῆς φοβεροις ἀνγγέλοισ
όυ πάιδων τότε γηνεκ(ῶς) φροντήζης ὦ ψυχή μου.

β′ (φ. 3α) Ἐπιστολὴ Εὐσεβίου πρὸς Καρπιανὸν περὶ τῶν ι′ κανόνων τῆς συμφωνίας τῶν εὐαγγελιστῶν.

γ′ (φ. 4β) Σημείωμα [περὶ τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς εἰκόνων].

Ἀρχ. : Ἰςέον ὅτι τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἑβραΐδι διαλέκτῳ γραφὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐξεδόθη, ἑρμηνεύθη δὲ ὑπὸ Ἰωάννου . . .

Τελ. : . . . τὸ δὲ ὅμοιον ἀετῷ, τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐμφανίζει : —

δ′ (φ. 5α-9) Κανόνες ι′ τῆς συμφωνίας τῶν εὐαγγελιστῶν. Γεγραμμένοι ἐν σελιδοειδέσι κοσμήμασι.

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος, φ. 282β :

Πίναξ ἄριςοσ, ὁδὸσ ἀπλανὴ [sic] *τρίβοσ* : —
Οἱ θέλωντεσ ἔρχεσθε, Χ(ρισὸ)σ κελεύει :·
ζωὴν εὑρείτε θείαν, ἐν οὐρανῷ : —

Περιέχει ὁ πίναξ οὗτος «ἑρμηνείαν» τῶν ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεων τῶν εὐαγγελιστῶν, ἀτελῆ, περιλαμβάνουσαν μόνον τὸν Ἰωάννην καὶ Ματθαῖον.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ μεθ' ἱκανῆς ἐπιμελείας. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,075 × 0,135. Ἑκάστη δὲ τούτων ὄψις ἔχει στίχους 24. Εἰς ταῦτα δὲν συνυπολογίζω καὶ τὰ παρασελίδια σημειώματα, ἐν οἷς περιλήψεις κεφαλαίων, δηλώσεις τῶν ἀναγνώσεων κλ. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον ὕψους 0,002. Τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* πολλάκις διπλοτονούμενα. Τὰ φ. 3α–11β, 88α–89α, 136α–137β, 220β–221α βυσσινόγραφα ἢ ἐρυθρόγραφα. Τὸ φ. 32 ἐκπεσὸν ἀνεπληρώθη δι' ἑτέρου περγαμηνοῦ, γραφῆς τοῦ XIV ἴσως αἰῶνος, τὰ δὲ φ. 164–165 χαρτῷα, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον περιέχει καὶ κείμενον ἐκπεσόντος περγαμηνοῦ φύλλου, γραφῆς τοῦ XVI–XVII αἰῶνος, τὸ δεύτερον παντελῶς ἄγραφον.

Ἐν φ. 11β σταυρὸς βυσσινόχρους τὰ πολλὰ ἐν κύκλῳ πρασινοβαφεῖ καὶ τὰ γράμματα :

Φ̄ Χ̄
Φ̄ Π̄

Ὑφ' ἃ τὸ βιβλιογραφικὸν σημείωμα :

+ εὐχ τῶ γρά ψαντι κλήμη
μοναχῶ καὶ ἁμαρτωλῶ:-

* ἤτοι : *ευχ(ου) τῶ γράψαντι Κλήμη | μοναχῶ καὶ ἁμαρτωλῶ : —*

Ἐν φ. 88β «Περὶ τῶν Δ' εὐαγγελίων, καὶ τίνων εἰκόνες εἰς τὰ Δ' εὐαγγέλια», καὶ ἐν φ. 221β ἐντὸς κύκλων σημειώματα ποῦ ἐδίδαξαν καὶ πότε ἐτελειώθησαν οἱ ἀπόστολοι. Ταῦτα γραφῆς τοῦ XVI, ὡς φαίνεται, αἰῶνος.

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' εἰκόνων· τοῦ Ἰησοῦ ἐν φ. 2β ὀρθίου, κρατοῦντος τὴν γραφὴν τῇ ἀριστερᾷ καὶ τῇ δεξιᾷ εὐλογοῦντος, γυμνόποδος. Ἐν φ. 11Αβ εἰκὼν τοῦ Μάρκου, φ. 12β τοῦ Ματθαίου, φ. 138α τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ φ. 138β τοῦ Λουκᾶ. Παρίστανται οἱ εὐαγγελισταὶ καθήμενοι πρὸ ἀναλογίων· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι γράφουσι, ὁ δὲ Ἰωάννης ἔχει μετὰ χεῖρας τὸ ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένον εὐαγγέλιον. Ἡ τέχνη τῶν εἰκόνων μετριωτάτη, ἡ δὲ διατήρησις αὐτῶν ἱκανῶς καλή. Πρὸς τούτοις κοσμεῖται ὁ κῶδιξ καὶ δι' ἐπιτίτλων, ὧν σημειωτέα τὰ ἐν φ. 13α, 89β, 139α, 222α (τὸ πρῶτον τούτων πολύχρωμον, τὰ λοιπὰ σχήματος Π βυσσινόχροα). Ἔχει δὲ ὁ κῶδιξ καί τινα γράμματα ἀρχικὰ κεφαλαῖα διὰ πολλῶν ἐξειργασμένα χρωμάτων.

Ἡ κάτω ᾤα τοῦ φ. 31 ἀποκεκομμένη ἐν μέρει διὰ ψαλίδος. Τὰ φ. 12Αα, 12α, 284α ἄγραφα παντελῶς. Ἐν φ. 284β σημειώματα μεταγενεστέρων χρόνων. Τὰ μετὰ τὸ φ. 11 δύο φύλλα ἐσημειώθησαν 12Α καὶ 12.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,019. Ἐπὶ τῶν πινακίδων καθηλωμένοι γόμφοι ὀρειχάλκινοι. Εἶχέ ποτε καὶ θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 35 (ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ράχιν τοῦ κώδικος δελτίου, ἐν ᾧ σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς οὗτος, φέρεται παρ' αὐτόν : *διπλοῦς | ἀριθμός*).

541

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,225 Αἰὼν XIV Φύλλα 214

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α' (φ. 18α) Τὸ κατὰ Ματθαῖον.

Προτάσσονται : α' (φ. 9α–10α) «Τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια» — β' (φ. 11α–12β) Σημείωμα περὶ τοῦ Ματθαίου καὶ τοῦ εὐαγγελίου τούτου.

Ἀρχ. : [Ο]ὗτος πρῶτος τῶν εὐαγγελιστῶν . . . — Τελ. : . . . καὶ νῦν πληρώσαντι καὶ πληροῦντι· ἀμήν.

Μετὰ δὲ τὸ πέρας τοῦ εὐαγγελίου, φ. 69β, σημείωμα περὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τούτου (τοιαῦτά που ἐν τέλει τοῦ κυρίως κειμένου καὶ τῶν λοιπῶν εὐαγγελιστῶν) καὶ μετὰ ταῦτα ἕτερον σημείωμα, ὑπερύθρῳ μέλανι

γεγραμμένον, περὶ τῆς γλώσσης, καθ' ἣν ἐγράφη τὸ κατὰ Ματθαῖον, καὶ περὶ τῶν σημάτων τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν.

Ἀρχ.: Ἰστέον ὅτι τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον ἑβραΐδι διαλέκτῳ γραφὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐξεδόθη· ἑρμηνεύεται δὲ ὑπὸ Ἰωάννου... — Τελ.: ... τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐμφανίζει.

β' (φ. 72α) «Εὐαγγέλιον κατὰ Μᾶρκον».

Προτάσσονται: — α' (φ. 70α) ἡ «ὑπόθεσις» τούτου.

— β' (φ. 70α) ἐπίγραμμα τετράστιχον εἰς τὸν Μᾶρκον.

Ἀρχ.: Ὅσα περὶ... — Τελ.: ... ἄλλος ἐδείχθης.

— γ' (φ. 70β) ἐπίγραμμα δίστιχον εἰς τὸν αὐτόν.

Ἀρχ.: Ἔργον ἀριπρεπές... — Τελ.: ... ἐν σοφίῃ.

— δ' ἕτερον ἐπίγραμμα τρίστιχον εἰς τὸν αὐτόν.

Ἀρχ.: Λόγων ὁ Μᾶρκος... — Τελ.: ... δίψους λάβῃ.

γ' (φ. 109α) Ἀνεπίγραφον [Τὸ κατὰ Λουκᾶν].

Προτάσσονται: α' (φ. 106β–108α) τὰ κεφάλαια τούτου — β' (φ. 108β) ἡ «ὑπόθεσις...» — γ' (φ. 108β) Ἐπίγραμμα τετράστιχον εἰς τὸν Λουκᾶν.

Ἀρχ.: Λουκᾶ πάρελθε... — Τελ.: ... Θεοφάνης.

δ' (φ. 168α) Ἀνεπίγραφον [Τὸ κατὰ Ἰωάννην].

Προτάσσονται: — α' (φ. 165α–166α) «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον».

Ἀρχ.: Οὗτος ὁ εὐαγγελιστής, πατρίδος μὲν ἦν ἤτοι κώμης, ... — Τελ.: ... καὶ εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

— β' (φ. 166β–167α) Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου «... λόγος...» εἰς τὸν Λουκᾶν.

Ἀρχ.: Οὗτος ὁ Λουκᾶς ὁ τρίτος... — Τελ.: ... πληρώσαντι καὶ πληροῦντι ἀμήν.

— γ' (φ. 167α-β) «Τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην».

Ἐν ἀρχῇ τοῦ ὅλου κώδικος τάδε:

α' (φ. 1α) «Ἑρμηνεία τῶν εὐαγγελίων».

β' (φ. 1β) «Δήλωσις ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀναγινωσκομένων εὐαγγελίων».

Ἐν τέλει δὲ τοῦ κώδικος τάδε:

α' (φ. 208α) ἑωθινῶν εὐαγγελίων τῶν ἕνδεκα ἀναγραφή.

β' (φ. 208α) «Πίναξ ἄριστος τοῦ τετραεὐαγγέλου [sic]. Συναξάριον... τῶν εὐαγγελίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ περιέχον τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἑβδομάδων πασῶν ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ κατὰ Ἰωάννην... εὐαγγελίου».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι 0,085 × 0,108 περίπου, μὴ συνυπολογιζομένων τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων, ἐν οἷς ἀναγράφονται οἱ ἀριθμοὶ τῶν στίχων, αἱ ἀρχοτέλειαι τῶν περικοπῶν, πότε ἀναγινώσκονται αὗται ἐπ' ἐκκλησίας κλ.

Ἐν φ. 214β σημειοῦται: † *Τὸ παρῶν τετραυάγγελον ὑπάρχει | τοῦ μετεώρου* (γραφὴ τοῦ XVI, ὡς φαίνεται, αἰῶνος) — Ἐν φ. 1β, 214α, 215β δοκίμια κονδυλίου. Τὰ φ. 1α, 8β, 10β, 34β, 69β, 215α ἄγραφα παντελῶς. Τὸ μετὰ τὸ φ. 18 φύλλον ἔλαβεν ἀριθμὸν 19–20.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος καθήλωται μολύβδινος σταυρὸς (0,07 × 0,10), ἐφ' οὗ κεχαραγμένα : IC | XC | NI – KA. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο πλεκτοὺς βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

542

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,14 × 0,23 Αἰὼν XIV Φύλλα 307

Πράξεις καὶ ἐπιστολαὶ τῶν ἀποστόλων.

α' (φ. 1α) Πράξεις — **β'** (φ. 84β) «Καθολικὴ ἐπιστολή» — **γ'** (φ. 92α) Πέτρου α' καθολικὴ ἐπιστολή — **δ'** (φ. 100β) «Πέτρου καθολικὴ δευτέρα ἐπιστολή»— **ε'** (φ. 107α) «Καθολικὴ α' ἐπιστολὴ Ἰωάννου» — **στ'** (φ. 115β) «Ἰωάννου δευτέρα ἐπιστολή» — **ζ'** (φ. 116β) «Ἰωάννου τρίτη ἐπιστολή» — **η'** (φ. 118α) «Ἰούδα καθολικὴ ἐπιστολή» — **θ'** (φ. 121β) Πρὸς Ρωμαίους — **ι'** (φ. 154α) Πρὸς Κορινθίους α' — **ια'** (φ. 184β) Πρὸς Κορινθίους β' — **ιβ'** (φ. 205α) Πρὸς Γαλάτας — **ιγ'** (φ. 214β) Πρὸς Ἐφεσίους — **ιδ'** (φ. 225β) Πρὸς Φιλιππησίους — **ιε'** (φ. 233β) Πρὸς Κολοσσαεῖς — **ιστ'** (φ. 242α) Πρὸς Θεσσαλονικεῖς α' — **ιζ'** (φ. 249α) Πρὸς Θεσσαλονικεῖς β' — **ιη'** (φ. 253β) Πρὸς Τιμόθεον α' — **ιθ'** (φ. 262β) Πρὸς Τιμόθεον β' — **κ'** (φ. 261α) Πρὸς Τῖτον — **κα'** (φ. 273α) Πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολή — **κβ'** (φ. 275β) Πρὸς Ἑβραίους. Τῶν ἐπιστολῶν προτάσσεται μιᾶς ἑκάστης ἡ ὑπόθεσις. Ἐν τέλει τοῦ ὅλου κώδικος, φ. 299β–307β, «πίναξ [τῶν ἀναγνώσεων ἐκ τῶν πράξεων καὶ ἐπιστολῶν] τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ».

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,085 × 0,16 (εἰς ταύτας δὲν συνυπολογίζονται τὰ παρασελίδια σημειώματα, ἐν οἷς ἀναγράφονται τὰ κεφάλαια, πότε αἱ διάφοροι περικοπαὶ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκονται, αἱ ἀρχοτέλειαι αὐτῶν κλ. κλ.).

Ἐν φ. 77β παρετήρησα *ἄν*, ἐν φ. 126α, 172α, 247α *μὴ* διπλοτονούμενα. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 299β † *ἑτοῦτο τὸ βιβλίω ὑπάρχει τοῦ ἁγί|ου Γεωργίου, καὶ εἴ τις ξενώση αὐτῶ ἐκ τῆς μονῆς ἔξω ἐκ θ(εο)ῦ ἀσυγχώρητος* (γραφὴ XV–XVI αἰῶνος). Παρόμοιον μεταγενέστερον σημείωμα καὶ ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, ἐν ᾗ δοκίμιόν τι, ἐκ τῶν πολλῶν ἐν αὐτῷ, ἀναφέρει καθηγούμενον τῆς : ... *μονῆς ἀγα | θωνησ* .... (γραφὴ XVII αἰῶνος). Ἐν φ. 194β καὶ 299β σημειώματα τοῦ XVIII, ὡς φαίνεται, αἰῶνος, ὅτι ὁ κῶδιξ εἶναι τοῦ Μετεώρου. Ἐν φ. 1α, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ, ... *του γριγορι* ... (γραφὴ XVIII ἴσως αἰῶνος). Ἐν φ. 277α, ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ : † *περὴ ὥταν ἤλθα, εἰς τ(ὸν) δὴδάσκαλων· ἐν μηνὶ ἰῶν|νίω εις γ' · ἡ ἡμ(ε)ρ(α) ἀυτοῦ δευτέραν κ(αὶ) ἔλαβεν ασπρα λ' | κ(αὶ) εμῖναν κ(αὶ) ασπρα μ' ληπάδη* ... (γραφὴ XVII–XVIII αἰῶνος).

Ἐν φ. 307β σημειώματά τινα ἐξόδων, ἐν οἷς μνημονεύονται «δουκᾶτα». Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος ἐν ταῖς ᾤαις διάφορα δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν τετραγώνοις, ὧν ἡ πλευρὰ 0,017. Ἐπὶ τῶν πινακίδων καθηλωμένοι γόμφοι μολύβδινοι. Εἶχέ ποτε καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας. Παλαιὸς ἀριθμὸς 45 (ἐκ διορθώσεως ἀντὶ τοῦ κατ' ἀρχὰς γεγραμμένου 39).

543

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,165 × 0,25 Αἰὼν XIV Φύλλα 260

α' (φ. 9α) «Τὸ κατὰ Ματθαῖον ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται : α' (φ. 7β–8α) τὰ κεφάλαια τούτου — β' «Cτίχοι εἰς τὸν . . . Ματθαῖον» τέσσαρες.

Ἀρχ. : Μύστης τελώνης . . . — Τελ. : . . . ὑπηκόους.

γ' «† ἕτεροι», οἵδε :

Ἐνταῦθα τὴν θέλγουσαν εἰκότωσ λύραν
κϊνῶν τελώνησ συγκϊνεῖ καὶ τοὺς λίθουσ·
ὅθεν πλάνοσ σίγησον ὀρφέως λύρα :
Πόνοισ ὁ ὑάκϊνθοσ ἥρμοσε ξένην
καθημεροῦσαν τὴν λϊθότρωπον φύσιν —

Ἐν τέλει, φ. 34α : *[Σ]τίχος ἡρωϊκόσ::*
ἐνταῦθα μάρψε τέκμαρ ἡ τοῦ ματθαίου βίβλος ::

β' (φ. 35α) «Τὸ κατὰ Μᾶρκον ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται : α' (φ. 34β) «Περὶ τῶν τεσσάρων ζώων [τῶν σημάτων] τῶν εὐαγγελιστῶν».

Ἀρχ. : Τὸ γὰρ ζῶον, τὸ πρῶτον, ὅμοιον λέοντος . . .

— β' (φ. 35α) «† Τοῦ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγελίου· τὰ κεφάλαια».

— γ' (φ. 36α) «Στίχοι εἰς τὸν . . . Μᾶρκον τέσσαρες».

Ἀρχ. : Πρώτου μαθητῶν . . . — Τελ. : . . . προβιβάζει κυρίῳ.

— δ' (φ. 36α) «ἕτεροι» τρεῖς.

Ἀρχ. : Λόγων ὁ Μᾶρκος . . . — Τελ. : . . . . δίψους λάβῃ.

— ε' (φ. 36α) Σημείωμα περὶ τῆς γλώσσης καθ' ἣν ἐγράφη τὸ κατὰ Μᾶρκον καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

γ' (φ. 57α) «Τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται : α' (φ. 54β) Πίναξ τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ.

— β' (φ. 56α) «Στίχοι εἰς τὸν Λουκᾶν» τέσσαρες.

Ἀρχ. : Θεοῦ λόγου κένωσιν . . . — Τελ. : . . . τῶν ἄνω.

— γ' (φ. 56α) Ἕτεροι τρεῖς στίχοι εἰς τὸν αὐτόν.

Ἀρχ. : Οὗτος ἄνωθεν . . . — Τελ. : . . . . θεηφόρον.

— δ' (φ. 56α) Ἕτεροι τρεῖς εἰς τὸν αὐτόν.

Ἀρχ. : Λουκᾶς Χριστοῦ . . . — Τελ. : . . . μέγα κλέος.

— ε' (φ. 56) Σημείωμα περὶ τῆς ὑπαγορεύσεως, τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ κατὰ Λουκᾶν.

δ' (φ. 91α) «Τὸ κατὰ Ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον».

Προτάσσονται : α' (φ. 89β) «Τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια».

— β′ (φ. 90β) «Τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια».
— γ′ (φ. 90β) «Στίχοι εἰς . . . Ἰωάννην τὸν Θεολόγον».
Ἀρχ.: Ὁρᾷς τὰς ὀφρῦς . . . — Τελ.: . . . πλέον.
— δ′ (φ. 90β) Ἕτεροι τρεῖς στίχοι εἰς Θεολόγον.
Ἀρχ.: Βροντῆς ἄνωθεν . . . — Τελ.: . . . ἀντενωπίως . . .
— ε′ (φ. 90β) Ἕτεροι τρεῖς στίχοι εἰς τὸν αὐτόν.
Ἀρχ.: Μυστηριώδη ξένην . . . — Τελ.: . . . παῖς πᾶσιν.
— ς′ (φ. 90β) Σημείωμα περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ. Ἐν αὐτῷ ἀναγινώσκομεν περὶ τούτου: «. . . ἐν Ἐφέσῳ ἐλθὼν . . . θάπτεται ἐκεῖ ἔτι ζῶν».
Ἐν τέλει τοῦ κατὰ Ἰωάννην, φ. 112β, ἀναγινώσκομεν:

Στίχοι κατὲρ'ώτησ(ιν) καὶ ἀπόκρϊσ(ιν) τοῦ γραφέ(ως).
Πυκτὶσ, τίνοσ σύ: γνῶθϊ πραξαποςόλου·
Κτήτωρ δέ, Ὑάκϊνθοσ ἐν μονοτρόποισ·
Γραφεύσ, Ἰωνὰσ [1], ἀλήτησ ξένοσ·
Τὰ πάντα καινά, θαύματος παντὸσ πέρα †

ε′ (φ. 113α) «Πράξεις ζωηραὶ τῶν Χριστοῦ μύστων πρώτων».
στ′ (φ. 145α) «. . . Παύλου . . . πρὸς Ρωμαίους».
ζ′ (φ. 156β) «. . . Παύλου . . . πρὸς Κορινθίους πρώτη».
η′ (φ. 167α) «. . . Παύλου . . . πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ δευτέρα».
θ′ (φ. 175α) «Ἐπιστολὴ . . . Παύλου πρὸς Γαλάτας».
ι′ (φ. 178β) «Ἐπιστολὴ . . . Παύλου πρὸς Ἐφεσίους».
ια′ (φ. 183α) «. . . Παύλου· ἐπιστολὴ πρὸς Φιλιππησίους».
ιβ′ (φ. 185β) «. . . Παύλου· ἐπιστολὴ πρὸς Κολοσσαεῖς».
ιγ′ (φ. 188β) «. . . Παύλου· πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐπιστολή».
ιδ′ (φ. 191α) «. . . Παύλου· πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴ Β′».
ιε′ (φ. 192β) «Ἐπιστολὴ . . . Παύλου πρὸς Τιμόθεον πρώτη».
ιστ′ (φ. 195β) «Πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου δευτέρα».
ιζ′ (φ. 198α) «Ἐπιστολὴ . . . Παύλου· πρὸς Τῖτον».
ιη′ (φ. 199β) «. . . Παύλου· πρὸς Φιλήμονα».
ιθ′ (φ. 200β) «Ἐπιστολὴ . . . Παύλου· πρὸς Ἑβραίους».
κ′ (φ. 210α) «. . . Ἰακώβου· καθολικὴ ἐπιστολή».
κα′ (φ. 213α) «. . . Πέτρου ἐπιστολὴ καθολικὴ α′».
κβ′ (φ. 216β) «Τοῦ αὐτοῦ [Πέτρου] ἐπιστολή, δευτέρα».
κγ′ (φ. 218α) «. . . Ἰωάννου ἐπιστολὴ α′».

1. Ἡ λέξις αὕτη γέγραπται ἐπὶ τῆς διεξεσμένης ἀρχεγράφου *Ὑάκινθοσ*, ὅστις εἶναι ὁ πραγματικὸς γραφεύς.

κδ' (φ. 223α) «Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ β'».

κε' (φ. 223β) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου] ἐπιστολὴ γ'».

κστ' (φ. 224α) «Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰούδα».

Τοῦ κειμένου τῶν εὐαγγελίων ἕπεται σημείωμα μικρόν, ἐν ᾧ ἀναγράφεται κυρίως ὁ χρόνος τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν, τὸ δὲ τῷ κειμένῳ τῶν ἐπιστολῶν ἑπόμενον συνήθως σημείωμα λέγει ὑπὸ τίνος ἐγράφη ἑκάστη τούτων.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος τάδε :

α' (φ. 1α) «Τὰ προκείμενα τῶν ἁγίων [καὶ τῶν κυριακῶν τοῦ ὅλου χρόνου]».

β' (φ. 2β) «Εἰς τὸν ὄρθρον· προκείμενα ἀναστάσιμα εἰς τὸν ὄρθρον, κατ' ἦχον».

γ' (φ. 3α) Πίνακες τῶν ἀναγνώσεων τῶν ἀποστολοευαγγελίων.

δ' (φ. 5β) «Εὐαγγέλια· πῶς δεῖ ἀναγινώσκειν τὰ ἑωθινὰ εὐαγγέλια».

ε' (φ. 6α) «Μηνολόγιον περιέχον σὺν Θεῷ εὐαγγέλια καὶ ἀποστόλους τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν· καί τινων ἁγίων μεγάλων· περὶ δὲ τὸ τέλος τῶν μηναίων· κοινῶς τῶν ἁγίων πάντων».

ϛ' (φ. 7α) «Εὐαγγέλια καὶ ἀπόστολοι διάφοροι εἰς ἁγίους καὶ ὑποθέσεις».

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος περιέχονται τάδε :

α' (φ. 225β) Πίνακες τῶν ἀναγνώσεων τῶν ἑωθινῶν εὐαγγελίων.

β' (φ. 227α) «Πρόλογος τῶν Πράξεων : —».

γ' (φ. 230α) Αἱ ὑποθέσεις τῶν Παύλου ἐπιστολῶν πρὸς Ρωμαίους, Κορινθίους α', Κορινθίους β', Γαλάτας, Ἐφεσίους, Φιλιππησίους, Κολοσσαεῖς, Θεσσαλονικεῖς α', Θεσσαλονικεῖς β', Τιμόθεον α', Τιμόθεον β', Τῖτον, Φιλήμονα, Ἑβραίους.

δ' (φ. 242α) «Ὑπόθεσις τῆς Ἰακώβου ἐπιστολῆς».

ε' (φ. 242β) Ὑποθέσεις τῶν δύο ἐπιστολῶν τοῦ Πέτρου.

ϛ' (φ. 243β) Ὑποθέσεις τῶν δύο ἐπιστολῶν Ἰωάννου.

ζ' (φ. 245α) «Ὑπόθεσις τῆς Ἰούδα καθολικῆς ἐπιστολῆς».

η' (φ. 243β) «Ὑπόθεσις τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου».
Ἡ αὐτὴ καὶ ἐν 230α κ.ἑ., ἀτελὴς — Τελ.... καὶ ὅτι ἡ περιτομή.

θ' (φ. 246α) Ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου ψαλλομένη τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας.
Ἀρχ. : Βουλὴν προαιώνιον· ἀποκαλύπτων σοι κόρη· Γαβριὴλ ἐφέστηκε . . .

ι' (φ. 252α) «Οἶκοι κατὰ αβ' εἰς τὴν παναγίαν δέσποιναν Θεοτόκον».

ια' (φ. 258α) «Εὐχὴ ὑστάτη τῶν οἴκων τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου».

ιβ' (φ. 258β) «Ἀπόστολοι ἀναγινωσκόμενοι εἰς διαφόρους ἁγίους [καὶ ἄλλας περιστάσεις].

ιγ' (φ. 258β) «Ἕτερα προκείμενα καὶ ἀλληλουϊάρια εἰς διαφόρους ἁγίους».

ιδ' (φ. 259β) «Προκείμενα καὶ ἀλληλουϊάρια ἀναστάσιμα τῶν η' ἤχων».

Ἐν τέλει τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Ἰούδα ἐρυθρόγραφα τάδε :

* ἤτοι : † *δόξα τῷ θ(ε)ῷ, πάντων ἕνεκα :* |

† ἔσπευσαν ἄλλοι χρῦσὸν εὑρεῖν ἐν βΐῳ·
ἄλλοι δὲ γῆν σπεύδουσϊν ἢ καὶ μαργάρουσ·
καὶ πάντα πλοῦτον προςλαβεῖν ἀπληστεία·
ὁ δεσπότησ δὲ τοῦ παρόντοσ βϊβλίου
ὑάκινθοσ ἄρϊζοσ ἐν μονοτρόποις·
οὐ μαργαρίτασ· οὐ λίθον· οὐ χρϋσίον·
τὴν καλλονήν τε τῶν ὧδε θείων λόγων·
σοφῶσ ἀνευρὼν ἐξ ἔρωτοσ ἐνθέου
ἔνθεν συνῆξε πλοῦτον· ὃσ, μένει μόνοσ·
ῥεῖ γαρ πάντα γῆσ· καὶ λόγοσ μένει μόνοσ †

† τὸν ἀχρεῖον ο·ἰ·άκιθνον θ(εο)ῦ δοῦλε : μέμνησο χαίρ(ων) διερχόμενος τουτ(ο)ῦ †

Τὸ ἐν τέλει *οἰάκιθνον* διεξεσμένον, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀνεκαινίσθη.

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων, τῶν περιεχόντων κείμενα πράξεων καὶ ἐπιστολῶν, περίπου 0,11 × 0,15. Εἰς ταύτας δὲν συνυπολογίζω τὰ παρασελίδια σημειώματα, ἐν οἷς ἀναγράφονται περιλήψεις κεφαλαίων, ἀριθμοὶ τῶν στίχων, ἀρχοτέλειαι τῶν περικοπῶν, πότε ἀναγινώσκονται ἐπ' ἐκκλησίας κλ., σποράδην δ' ἑρμηνεύματα χωρίων. Ἐν φ. 2α-β καὶ 227 κ.ἑ. διάφορος γραφή, ἴσως ἑτέρας χειρὸς τοῦ προμνημονευθέντος βιβλιογράφου. Τοῦ τμήματος τούτου τοῦ κώδικος αἱ μὲν διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,12 × 0,165, τὰ δὲ γράμματα ἁδρότερα. Ἐν τῇ ἄνω ὤᾳ τοῦ φ. 1α † *ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΒΙΒΛΙ(ων)* † Παρόμοιον σημείωμα, κατὰ μέγα μέρος διεξεσμένον, καὶ ἐν τῇ ἄνω ὤᾳ τοῦ φ. 3α. Ἐν φ. 260α, ὅπερ εἶναι ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθὲν εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν, ἀναγινώσκομεν :

† *θ(εο)ῦ τὸ δῶρον καὶ πό|νος ·ἰ·ωακίνθου*

Καὶ δι' ἄλλης χειρός :

† *Βηβλήῶν τοῦ | Μετεώρου*

(γραφὴ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος).

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' εὐμεγέθων ἀρχικῶν γραμμάτων ἐρυθρογράφων φιλοκάλως πεποικιλμένων καὶ δι' ἐπιτίτλων ἐρυθρογράφων, ὧν σημειωτέα τὰ ἐν φ. 3α, 6α, 9α, 37α, 91α, 113α, 145α, 227α, 246α.

Τὰ φ. 36β, 56β, 144β, 260β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν ἔξω ᾠῶν τῶν φύλλων 25 σελιδοδεῖκται ὁλοσηρικοὶ ἐπικεκολλημένοι καταλλήλως. Ἐπὶ δὲ τῶν πινακίδων γόμφοι ὀρειχάλκινοι καθηλωμένοι. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 47.

544

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,142 × 0,202 | Αἰὼν XV | Φύλλα 195

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α' (φ. 3α) Ματθαῖος.

β' (φ. 52α) Μᾶρκος.

γ' (φ. 84α) Λουκᾶς.

δ' (φ. 135α) Ἰωάννης.

Ἑκάστου τῶν εὐαγγελίων προτάσσεται ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων τούτου. Τοῦ κατὰ Μᾶρκον καὶ ἡ «ὑπόθεσις . . .» (φ. 49β–50α).

Ἐν φ. 174α–195β κατὰ δύο σελίδας : «Συναξάριον περιέχον τὰ κεφάλαια τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν, σὺν τοῖς ἀρχοτελείοις τοῦ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ».

Ἐν τέλει τούτου ἐρυθρόγραφον :

* ἤτοι : *ἐγράφη ὁ παρὸν πίναξ δι ἐμοῦ | βασιλείου τάχὰ κ(αὶ) ἱερέ(ως), ἐυτέλ(οῦς) κ(αὶ) ἁμαρ|τωλοῦ· κ(αὶ) ἀν ἔπτεσα σύγχωρῆτὲ κ(αὶ) | μη καταράςε : ἐπὶ ἔτ(ους) ε ,ςϡπη'* [6988 = 1480]· *ιν(δικτιων)ος | ιγ'* ☉ [= ἡλίου] *κύκλ(ος) ις'· μὴν μ(ά)ρ(τιος) :*

(Τὰ *βασιλείου τάχὰ καὶ ἱερέως* διεξέσθησαν, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀνεκαινίσθησαν).

Ἄνωθεν τούτου ὑπῆρχε καὶ ἄλλο τι ἐρυθρόγραφον σημείωμα, ἀλλὰ διεγράφη καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐγράφησαν καί τινα κοσμήματα. Ὁ Βασίλειος ἱερεὺς ἔγραψε μόνον ·ϙ̄ ἐν τέλει συναξάριον καὶ δὴ ἐπὶ χάρτου στιλπνοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἤρξατο νὰ γράφη τὸ συναξάριον τοῦτο ἐν φ. 173α.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,085 × 0,175. Εἰς ταύτας δὲν συνυπολογίζω καὶ τὰ παρασελίδια σημειώματα τἀναγράφοντα τὰς ἀρχοτελείας καὶ τὸν χρόνον τῶν ἀναγνώσεων, τὰς περιλήψεις τῶν κεφαλαίων, τοὺς στίχους αὐτῶν, καὶ εἴ τι ἄλλο. Ἀπὸ φ. 151α–170α διήκει διάφορος γραφή, ἧς αἱ διαστάσεις ἐν τοῖς φύλλοις 0,078 × 0,14, τοῦ δ' ἐν τέλει συναξαρίου αἱ σελίδες ἔχουσι συνήθως διαστάσεις 0,035 × 0,135 αἱ πρὸς ἀριστερὰν καὶ 0,04 × 0,135 αἱ πρὸς δεξιάν.

Οἱ πίνακες τῶν εὐαγγελίων καὶ τὰ παρασελίδια σημειώματα τούτων ἐρυθρόγραφα ὡς καὶ τὰ κεφαλαιώματα (τῶν εὐαγγελίων κεφαλαίοις συμπλεκομένοις γράμμασι). Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ καὶ διά τινων ἐρυθρογράφων ἐπιτίτλων, ὧν μνημονευτέα τὰ ἐν φ. 3α, 52α, 82α, 84α, 134α, 135α, 174α, 185β, 188α.

Τὰ φ. 1Αβ, 1α (κατὰ μέγα μέρος), 51β, 170β–172β, 173β ἄγραφα. Τὰ δύο πρῶτα φύλλα ἔλαβον ἀριθμοὺς 1Α καὶ 1. Τὸ πρῶτον τούτων ἦτο ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πινακίδος, ἀποσπασθὲν δὲ ὑπ' ἐμοῦ εὑρέθη ἔχον ἐν τῇ προσθίᾳ ὄψει ἀρχὴν τοῦ κατὰ Ματθαῖον (Ἀρχὴ . . . Ναασών), κόσμημά τι βάναυσον, καὶ τὸ σημείωμα : † *βοιβλήον τοῦ ἁγΐου νικόλαου του ἄνανσά τοῦ ἐν το θέματι του μ*[*ετεώρου*] (τὰ ἐν [ ] ἀποκεκομμένα, γραφὴ τοῦ XVI ἴσως αἰῶνος). Ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος πινακίδος φύλλον ἐκ τοῦ ἔπους τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου. Ἐν φ. 3α, 83β, 135α ἀποτετύπωται παλαιὰ σφραγὶς τοῦ Μετεώρου.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἔχει καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς, μετὰ πορπῶν ὀστεΐνων, καὶ φύλακας ὁλοσηρικοὺς ἐπὶ τῶν ἔξω φῴων ἐπικεκολλημένους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 39.

545

Περγαμηνὴ | Διαστ. 0,19 × 0,282 | Αἰὼν XIII | Φύλλα 328

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α′ (φ. 13α) Τὸ κατὰ Ματθαῖον.

Προτάσσονται : α′ (φ. 9α) ἡ «ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου». — β′ (φ. 9β) Τὰ κεφάλαια τούτου. — γ′ (φ. 11α) Ἐπίγραμμα ἐκ στίχων τεσσάρων εἰς Ματθαῖον. (Ἀρχ. : Ματθαίου τόδε ἔργον... — Τελ. : ... αὐτὸν ἐόντα).

β′ (φ. 102α) Τὸ κατὰ Μᾶρκον.

Προτάσσονται : α′ (φ. 99α) «Ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Μᾶρκον . . .». — β′ (φ. 99β) «Κεφάλαια τοῦ κατὰ Μᾶρκον . . .». — γ′ (φ. 101α) δύο ἐπιγράμματα εἰς τὸν Μᾶρκον. (Τὸ α′, ἐκ στίχων τεσσάρων, ἀρχ. : Ὅσα περὶ... — Τελ. : ἄλλος ἐδείχθη — Τὸ β′, ἐκ στίχων δύο, ἀρχ. : ἔργον... — Τελ. : ἐν σοφίῃ : —).

γ′ (φ. 160α) Τὸ κατὰ Λουκᾶν.

Προτάσσονται : α′ (φ. 157α) «Ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Λουκᾶν . . .». — β′ (φ. 157β) «Κεφάλαια τοῦ κατὰ Λουκᾶν . . .».

δ′ (φ. 255α) Τὸ κατὰ Ἰωάννην.

Προτάσσονται : α′ (φ. 252α) «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον» (ἀρχ. : Οὗτος ὁ εὐαγγελιστὴς πατρίδος μὲν ἦν . . .). — β′ (φ. 254α) «Κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην . . .».

Τῶν εὐαγγελικῶν καθ' ὅλου κειμένων προτάσσεται, φ. 2α–8β, «Πίναξ ἄριστος τοῦ τετραευαγγέλου — Ἀρχοτέλειαι τῶν εὐαγγελίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ· περιέχων τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἑβδομάδων πασῶν· ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου :»

Ἐν τέλει δέ, φ. 324β–326β, «ἀρχὴ τοῦ μηνολογίου τὰ εὐαγγέλια» — φ. 326β–327β «Τὰ ἐν τοῖς σάββασι καὶ ταῖς κυριακαῖς τῶν ἁγίων νηστειῶν ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ μεγάλῃ ἑβδομάδι ἅγια εὐαγγέλια». Ἐν τούτοις, φ. 327α–β, γίνεται λόγος περὶ εὐαγγελικῶν ἀναγνωσμάτων «Τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ εἰς τὴν λειτουργίαν» — φ. 327β «Εὐαγγέλια εἰς μνήμας ἁγίων». Ἐν τέλει τούτων, φ. 328α, τάδε :

Δόξα τῷ δόντι ἀρχὴν καὶ τέλος· ὅτι τὰ πάντα πλη-
ρῶν, θ(εὸ)ς ἡμῶν. Δό(ξα) :
Θ(εο)ῦ ἵλεων μένοις τί μοι ὑπὲρ Θεόδωρον μέμνησο τὸν
καλλιγράφον· ἐπίκλην δ' ἔχοντα, ἁγιοπετρίτην †

∴ ∴ ἔτους ͵ςωε ∴ ∴

* ἤτοι : *Δόξα τῷ δόντι ἀρχὴν κ(αὶ) τέλος· ὁ τὰ πάντα πλη|ρῶν, θ(εὸ)ς ἡμῶν· δό(ξα) : | θ(εὸ)ν ἱλεούμενος τίμιε π(ατ)ερ, θεοδώρου μέμνησο τοῦ | καλλιγράφου· ἐπίκλην δ' ἔχοντα, ἁγιωπετρίτης* † | *ἔτουσ ,ςωε'* [6805 = 1297]. (Οἱ πρῶτοι δύο στίχοι βυσσινόχροοι ἐξηνθημένοι).

Καὶ ἡ μὲν περγαμηνὴ τοῦ κώδικος εἶναι παχεῖα, ἡ δὲ γραφὴ ἐπιμελής. Τὸ δὲ πολλάκις ἀπαντᾷ διπλοτονούμενον (φ. 17α, 119α, 253α κλ.). Ἐπίσης καὶ τὸ *μὲν*(φ. 253α δίς, κλ.). Σποράδην ὑπογεγραμμέναι τινές, ὡς ἐν φ. 101α. Τῶν φ. 13α, 102α, 160α, 255α (ἤτοι τῶν πρώτων φύλλων ἑκάστου εὐαγγελίου) οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα βυσσινοβαφῆ. Τούτων ἡ ψιλὴ ⊣ καὶ ἡ δασεῖα ⊢ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,13 × 0,20 περίπου. Εἰς ταύτας δὲν ὑπολογίζω τὰ παρασελίδια σημειώματα τἀναγράφοντα πότε ἑκάστη περικοπὴ ἀναγινώσκεται, τοὺς στίχους τῶν κειμένων, περιλήψεις τῶν κεφαλαίων κλ. κλ. Ἑκάστη ὄψις τοῦ φύλλου ἔχει συνήθως 21 στίχους κυρίως κειμένου. Τὸ δὲ σῶμα τῶν γραμμάτων 0,003 κατὰ μέσον ὅρον. Τῶν ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει πινάκων τὰ γράμματα εἶναι βραχύτερα, ἐνίων δὲ φύλλων καὶ οἱ στίχοι πλείονες, ἕως 23.

Κοσμεῖται δὲ ὁ κῶδιξ δι' ἐπιτίτλων ἐν φ. 2α, 13α, 160α, 255α. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα εἶναι διὰ βυσσίνου ἐξηνθημένου μέλανος, τὸ δὲ ἐν φ. 13α εἶναι καλλιτεχνικώτατα διὰ χρυσοῦ καὶ ἄλλων πολλῶν βαφῶν ἐξειργασμένον, ὄντως θέας ἄξιον. Ἐν αὐτῷ χρυσοβαφὴς ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Καί τινα καλλίγραμμα ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἔχει ὁ κῶδιξ· ἐν φ. δὲ 13α πολύχρωμον Β, οὗ τὰς κεραίας σχηματίζουσι περιστερὰ καὶ λαγὼς καὶ ἄλλα ζῷα συμπλεκόμενα.

Τὰ φ. 1, 11β, 12β, 101β, 254β, 328β κατέλιπεν ἄγραφα ὁ βιβλιογράφος. Πλὴν ἐν μὲν τῷ φ. 11β ἐγράφησάν τινα ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός, διεξεσμένα τανῦν, ἐν δὲ τῷ φ. 1α ἀναγινώσκομεν :

Ο ουρανος καὶ η Γη παρελευσονται· οἱ δε | λογοι μου ου μη παρέλθωσι | ειπε ο ι(ησοῦ)σ | πολυτελες ἀνάλυμα ἐςιν ὃ χρόνοσ | Μη θησαυριζετε υμιν θησαυρουσ επι τησ γησ οπου σησ και | βρωσισ αφανιζει και οπου κλεπται διορυσσουσι και κλεπτουσι | θησαυριζετε δε υμιν θησαυρουσ εν ου(ρα)νῷ όπου ουτε σησ ουτε | βρωσις ἀφανιζει καὶ οπου κλεπται ου διορυσσουσιν ουδε κλεπτουσιν· | εισ την μνημην του ονοματος σου εγραψε | ταυτα ὁ περιηγητης σβετζος | ἀδελφος φρεδερίκος Στουρτζενμπεχερ — | ἐν τω Μοναςηριω καλουμένω Μετεωρον του [*sic*] *κα' Μαρτίου | αψπδ* [= 1784].

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 13α : † *βιβλίον τῶν κατηχουμενεί(ων) τοῦ οσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) ἀθανασίου :* — Καὶ ἐν φ. 328α : † *βιβλίον τ(ῶν) κατηχουμενεί(ων) τοῦ οσίου κ(αὶ) θεοφόρου | π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν ἀθανασίου :* — Καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα : † *το ἱερο βϊβλίων τοῦ καλόθετοῦ :* — Πάντα ἐπὶ διεξεσμένων παλαιοτέρων γραφῶν γεγραμμένα κατὰ τὸν XIV–XV αἰῶνα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου πεποικιλμένου. Εἶχε ποτὲ

καὶ κόσμον μετάλλινον, καθηλωμένον ἐπὶ τῶν πινακίδων, καὶ δύο πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας ἐξ ὁλοσηρικοῦ πολυχρώμου μετ' ἀργυρῶν πορπῶν.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 8 (ἐν φ. 1α ἐσημειώθη διὰ μολυβδίδος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ὁ ἀριθμὸς 776. Ἀριθμὸς τοῦ κώδικος ;).

546

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,222 × 0,305 Αἰὼν XII Φύλλα 281

Εὐαγγέλια κατὰ τὰς ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεις.

φ. 110β «Σάββατον α' τοῦ Λουκᾶ τοῦ νέου ἔτους»· — φ. 139α «Εὐαγγέλια κατὰ παννυχίδας . . .»· — φ. 166β « . . . Εὐαγγέλια τῶν ἁγίων παθῶν»· — φ. 189α «Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ εἰς τὴν λειτουργίαν» (ἡ λέξις *λειτουργίαν* διεξεσμένη)· — φ. 195β «Εὐαγγέλια ἑωθινὰ [τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος] . . .»· — φ. 208α «Εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα»· — φ. 220α Ἀρχὴ τῶν εὐαγγελίων τοῦ μηνολογίου· — φ. 279β «Συναξάριον δηλοῦν διὰ *ζητουλίων* ἐν ὁποίαις ἡμέραις καὶ ἁγίαις μνήμαις χρὴ ἀναγινώσκειν ἅγια εὐαγγέλια· ὡς φέρε εἰπεῖν : – Εὐαγγέλιον εἰς ἀσθενοῦντας, λεγόμενον καὶ ἐπὶ ἑπτὰ πρεσβυτέρων : – ». Τὸ συναξάριον τοῦτο κολοβὸν οὐχὶ κατὰ πολλά, τὸ δὲ φ. 281 τούτου γεγραμμένον ἑτέρᾳ χειρὶ τῆς τοῦ βιβλιογράφου καὶ εἰς χρόνους μεταγενεστέρους τῶν ἐκείνου.

Τὸ εὐαγγελικὸν κείμενον συνοδεύεται καὶ ὑπὸ σημαδοφώνων, ποῦ μὲν βυσσινοχρόων, ποῦ ἀμαυρῶν, ποῦ ἐρυθρῶν. Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει διαστάσεις μὲν 0,07 × 0,205 περίπου, στίχους δὲ περὶ τοὺς 22. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ὕψους κατὰ μέσον ὅρον 0,002. Πολλαχοῦ τὸ *δὲ* διπλοτονούμενον (φ. 74α, 145β, 181β, 262α κλ. κλ.). Ἐνιαχοῦ παραλείψεις κειμένου, ὅπερ ἔπειτα γέγραπται ἐν ταῖς ᾤαις εἴτε χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου εἴτε μεταγενεστέρων. Ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν XV–XVII αἰῶνος πολλαχοῦ παρασελίδια σημειώματα περὶ τῶν ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεων τῶν περικοπῶν, κλ. Ἐν φ. 110α, χειρὶ τοῦ XV πιθανῶς αἰῶνος, σημείωμα περὶ τῶν ἀναγνώσεων τοῦ Λουκᾶ. Ἐν δὲ ταῖς ᾤαις τῶν φ. 243β–244α σημείωμα τοῦ XV αἰῶνος, διεξεσμένον ἐνιαχοῦ, περὶ τῆς τάξεως καὶ τῶν ἀναγνωσμάτων κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων.

Ἐν φ. 1α καὶ 222α ἁπλᾶ ἐπίτιτλα σχήματος Π. Ἐν ταῖς ἄνω ᾤαις τῶν φ. 21α καὶ 23α δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τέλει δέ, φ. 281β, ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ : *εὐᾶ(γγέλιον) ὑπάρχ(ει) τῆς πάναγνου δεσπόινης ἡμ(ῶν) θ(εοτό)κοῦ τῆς ἐπι|κεκλημ(ε)ν(ης) ὑψηλοτέρας* (γραφὴ XVI–XVII αἰῶνος).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν αἱ διάμετροι εἶναι, ἄλλων μὲν 0,02, ἄλλων δὲ 0,01. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος γόμφοι καὶ σταυρὸς μολύβδινος καθηλωμένοι. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 4.

547

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,223 × 0,313 Αἰὼν XII Φύλλα 316

Εὐαγγέλια κατὰ τὰς ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεις.

φ. 95β «'Αρχὴ τῶν καθημερινῶν εὐαγγελίων τοῦ Λουκᾶ· δέον γινώσκειν ὅτι ἄρχεται ὁ Λουκᾶς ἀναγινώσκεσθαι ἀπὸ τῆς κυριακῆς μετὰ τὴν ὕψωσιν· τότε γὰρ καὶ ἡ ἰσημερία γίνεται ὃ καλεῖται νέον ἔτος»· — φ. 175α 'Αρχὴ τῶν εὐαγγελίων τῶν νηστειῶν ἀπὸ τοῦ α' σαββάτου τούτων· — φ. 201α εὐαγγέλια τοῦ νιπτῆρος· — φ. 267β : «Εὐαγγέλια τῶν ἁγίων παθῶν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ Θεοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ»· — φ. 226α : «Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ εὐαγγέλια τῶν ὡρῶν . . .»· — φ. 237α : «Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκεβῇ ἑσπέρα» (ταῦτα, τὰ τελευταῖα, μεταγενεστέρᾳ γραφῇ, τοῦ XIV–XV αἰῶνος)· — φ. 242β «Εὐαγγέλια ἀναστάσιμα ἑωθινά . . .»· — φ. 248α 'Αρχὴ τῶν εὐαγγελίων τοῦ μηνολογίου τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ· — φ. 309 εὐαγγέλια εἰς διαφόρους περιστάσεις, «εἰς ἐγκαίνια ἐκκλησίας», «εἰς μνήμην φόβου», «εὐαγγέλιον εἰς ἀσθενοῦντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας»· «Εὐαγγέλια ἐπὶ σχήματος μοναχῶν . . .», « . . . εἰς ἐξομολογουμένους . . .»· — φ. 310β «Εὐαγγέλια κατὰ παννυχίδα τῶν ἑορτῶν ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ· ἀρχόμενα ἀπὸ μηνὸς Σεπτεμβρίου μέχρι μηνὸς Αὐγούστου».

Τὸ κείμενον συνοδεύεται ὑπὸ βυσσινοχρόων σημαδοφώνων. Γέγραπται δὲ καθ' ὅλου ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη συνήθως ἔχει διαστάσεις μὲν 0,065 × 0,225 περίπου, στίχους δὲ 25–26. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ὕψους 0,002. — 'Εν τέλει, φ. 313β :

† ἀρ(χ) θεός μου· καὶ
τέλος σωτήριον
† † †
† ὁ αναγινώσκων· εὐ
χου βαρνάβαν μ(ον)α(χ)
διὰ τὸν κ(ύριο)ν †

* ἤτοι : † *ἀρχ(η) Θεός μου· καὶ* | *τέλος σωτήριον* | † † † | † *ὁ αναγινώσκων· εὐ*|*χου βαρνάβαν (μον)αχ(ον)·* | *διὰ τὸν κ(υριο)ν* †

'Αμέσως μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκομεν (γραφῇ τοῦ XV αἰῶνος) :

Τὸ ἅγιον καὶ ἱερὸν | *εὐάγγέλϊον ἔςαι εἰς* | *μνημόσυνον τῆς* | *μαντζακουρίνας*

| *δεδομένον εἰc τον* | *μέγαν καὶ ἅγιον νϊ|κόλαον τὸν ξένον* | *τῆς κορώνης* |

[* = *στὴν σαμπουνεραν*].

Ἐν δὲ τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 312β γέγραπται κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καθ' οὓς καὶ τὸ ἀμέσως προηγούμενον σημείωμα : † *τω ἐδωκα ἐγο ὑ χρυςηανα το ευβακε|λειον ετοὺτο ησ τὸν μεγαν νηκολαον τον ξε|νὸν ησ τὴν σαπουνάρισα* [;] *διὰ τὴν ψηχῆ τησ να* | *ἐχὴ το μνημοσινο τησ εν το νην εονη κ(αὶ) ἐν το μελοτι.*

Ἐν φ. 247α-β δύο ἀφιερωτήρια τῶν ἐτῶν ...... [* Βλ. ἐν τέλει Προσθήκας]. Τὰ κεφαλαιώματα τοῦ κώδικος, σχεδὸν ἅπαντα, χρυσοβαφῆ, ὡς καὶ τὰ παρασελίδια σημειώματα τἀναγράφοντα πότε ἑκάστη περικοπὴ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας. (Τοιαῦτα σημειώματα ἔχει πολλαχοῦ ὁ κῶδιξ καὶ μεταγενεστέρων χρόνων, τοῦ XVI πιθανῶς αἰῶνος). Πρὸς τούτοις καὶ διὰ κεφαλαίων ἀρχικῶν γραμμάτων καὶ ἐπιτίτλων χρυσοβαφῶν κοσμεῖται ὁ κῶδιξ. Ἐν δὲ τοῖς φ. 3α (τοῦτο σχήματος ╓┐, ἐξ ἑτέρου κώδικος εἰλημμένον καὶ ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς περγαμηνῆς), 175α, 248α, 268β, 280α, 287β, 291α, 297α, 306β, ἐπίτιτλα ἐξειργασμένα τεχνικῶς διὰ πολλῶν χρωμάτων. Ἐν φ. 164α κεχωρισμέναι αἱ λέξεις *ὑ////μῖν* καὶ *ὅ///σον*, καὶ ἐν φ. 164β ἡ λέξις *πώ////ποτε* ἕνεκεν προϋπαρχούσης διαμέσου ὀπῆς τῆς περγαμηνῆς. Καίτοι ἡ ὀπὴ αὕτη ἐπληρώθη διὰ τεμαχίου λεπτοτάτης περγαμηνῆς, ἐν τούτοις δὲν ἐγράφη ἐπὶ τοῦ τεμαχίου τούτου κείμενον παρὰ τὰ εἰωθότα· διότι φαίνεται ὅτι ἡ πλήρωσις τῆς ὀπῆς ἐγένετο μετὰ τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος ἢ μᾶλλον ἡ λεπτότης τοῦ περγαμηνοῦ τεμαχίου, δι' οὗ, ὡς εἴπομεν, ἐπληρώθη ἡ ὀπή, δὲν ἐπέτρεψε νὰ γραφῇ τι ἐπ' αὐτοῦ.

Τὰ ἐν ἀρχῇ φ. 3–5 ἐκπεσόντα ἀνεπληρώθησαν δι' ἑτέρων, ἐπίσης περγαμηνῶν, κατὰ τὸν XIV πιθανῶς αἰῶνα. Ἐν τοῖς φύλλοις τούτοις τὸ κείμενον ἄνευ σημαδοφώνων. Πολλὰ φύλλα διεσχισμένα συνεκολλήθησαν καταλλήλως. Ἡ δ' ἔξω ᾤα τοῦ φ. 174 διὰ ψαλίδος ἀποκεκομμένη. Τὸ φ. 174β ἄγραφον. Τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος φ. 1–2 καὶ τὰ ἐν τέλει 314–316 ἐκ κώδικος περγαμηνοῦ, τοῦ XI αἰῶνος, ἐν ᾧ κείμενον ἐξ ἑρμηνευτικῶν ὁμιλιῶν τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον (;) *(ὁμ. Λζ — ἀρχ. : τούτων δὲ παρεπομένων ἤρξατο . . . περὶ Ἰωάννου).* Ἐν τοῖς φύλλοις τούτοις ἀπαντᾷ τὸ *μὲν* καὶ *δὲ* κατ' ἐπανάληψιν διπλοτονούμενον, ὡς καὶ τὸ *μὴ* (φ. 1β δίς).

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἔχει δὲ καὶ κοσμήματα ὀρειχάλκινα, καθηλωμένα ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος πινακίδος, τὰ δὲ τοιαῦτα κοσμήματα τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος ἀφῃρημένα. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας μετὰ πορπῶν ὀρειχαλκίνων. Παλαιὸς ἀριθμὸς 9.

548

Περγαμηνή Διαστ. 0,202 × 0,278 Αἰὼν XI Φύλλα 225

1 «† Λόγος ἀσκητικὸς τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ καθηγουμένου τῶν ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει μοναχῶν· ὃν ἀπέστειλε τῷ ἀββᾷ Ἰωάννῃ· τῷ καθηγουμένῳ τῆς Ῥαϊθοῦ· διήρηται δὲ κεφαλαίοις λ'· βαθμίσι κλίμακος ὁμοίως, ἀπὸ τῶν χθαμαλωτέρων, ἐπὶ τὰ μετεωρότερα τοὺς ἑπομένους ἀνάγουσι· παρ' ὃ καὶ Κλῖμαξ ἡ βίβλος ὠνόμασται †».

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐν φ. 7β — Τὸ κυρίως κείμενον ἄρχεται ἀπὸ φ. 8α.

Προτάσσονται :

— α' (φ. 1α) «Προπωρία [sic] τῆς ἁγίας κλίμακος».

— β' (φ. 1α) «Πίναξ ἀκριβὴς τῆς γραφ[ῆς τοῦ] βιβλίου».

— γ' (φ. 2α) «Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ καθηγουμένου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ· τοῦ λεγομένου Σχολαστικοῦ· τοῦ καὶ συγγραψαμένου τὰς πνευματικὰς ταύτας πλάκας ἤγουν· τὴν ἁγίαν Κλίμακα».

— δ' (φ. 5β) «Ἐπιστολὴ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου· ἡγουμένου τῆς Ῥαϊθοῦ· πρὸς Ἰωάννην τὸν ἀξιάγαστον τοῦ Σινᾶ ὄρους ἡγούμενον· τὸν ἐπίκλην Σχολαστικόν· ὕστερον δέ, καὶ ἀπὸ τοῦ συγγράμματος ὀνομασθέντα τῆς Κλίμακος . . .».

— ε' (φ. 6β) Ἐπιστολή : «Ἰωάννης, Ἰωάννῃ χαίρειν».

Μετὰ τὸ πέρας καὶ τοῦ λ' λόγου, ἐν φ. 205α, εἰκὼν κλίμακος ἀποληγούσης εἰς κεφαλὴν εὐλογοῦντος ἁγίου (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος ;). Καὶ παρότρυνσις ἠθική, ἧς ἡ ἀρχή : «Ἀναβαίνετε, ἀναβαίνετε ἀδελφοί, ἀναβάσεις προθύμως ἐκ καρδίας διατιθέμενοι . . . », τὸ δὲ τέλος : . . . εἰς ἀορίστους αἰῶνας ἀμήν †.

2 (φ. 205α) [Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ] «πρὸς τὸν Ποιμένα».

Ἐν τέλει, φ. 216α : *Ὑπεραγία τριὰς ὁ θ(εὸ)ς ἡμ(ῶν)· ἡ πάντ(ων) τῶν γεγονώτ(ων) καὶ γινο|μένων καὶ γενησομ(ένων) ἀγαθῶν ἔργ(ων) ἀρχὴ καὶ τελεί|ωσις· ἀφ' οὗ τὰ πάντα πρόεισι κ(αὶ) ἐν ᾧ συνέση|κε καὶ πρὸσ ὃν ἀνατείνετε· ὁ κ(αὶ) τ(ὴν) πα|ροῦσαν ἁγίαν κ(αὶ) ἀσκητι|κὴν βίβλον εὐ|δοκήσας | καὶ | συνεργήσ(ας) γραφῆναι παρ' ἐμοῦ τοῦ ἀχρείου κ(αὶ) ἁμαρτωλοῦ μοναχοῦ | νικολάου, μνήσθητί μου ἐν τῇ βασιλεία σου· ὅτε τοῖς ἠγα|πηκόσι τὰς σὰς ἁγί(ας) κ(αὶ) θεοποιοὺς ἐντολ(άς), ἀποδίδως τ(ὰς) | ἀμοιβ(ὰς) ἐν τῇ λαμπρότ(η)τ(ι) τῶν ἁγίων σου· ὅτε οἱ μὲν τῶν ἀγαθ(ῶν) | ἔργων | ζηλωταὶ πα|ραληφθήσοντ(αι) εἰς ζω(ὴν) αἰώ(νιον), | οἱ (δὲ) καταφρονητ(αὶ) τῆς ἰδί(ας) ζωῆς. ἀφαι|θήσοντ(αι) τ(οῖς) δάιμοσ(ιν) οἷς ἠκολούθησ(αν), εἰς διαρ|παγὴν κ(αὶ) διαφθορ(άν)· κ(αὶ) τοῦ αὐτ(ο)ῦ πυρό(ς) τῆς γεέννης | κληρονομί(αν)· κ(αὶ) συναυ /////// λίαν μεταὐτ(ῶν) κ(αὶ) συσκηνίαν αἰ|ώνιον· ἐξ ἧς ῥῦσαί με κ(ύρι)ε. κέντρ(ον) μοι μετανοί(ας) καὶ | ἐπιστροφῆς ἐνθεὶς, διὰ τὸ μ(ε)γ(α) σου ἔλε(ος) : — | Ἐγράφη τὸ παρ(ὸν) βί(βλίον) διὰ χειρ(ὸς) ἀντων(ίου) (μον)αχ(οῦ), ἐν τῇ μο(νῇ) τ(η)ς χώ(ρας)*

ἔτ(ει) ,ςφϟζ [* 6597 = 1088/9]· *ἐπὶ βα(σιλείας)* | *ἀλεξίου καὶ εἰρήν(η)ς.* †

Εἰρήσθω ὅτι τὸ *νικολά(ου)* ἐγράφη διαξεσθέντων τῶν πρώτων ἓξ γραμμάτων τοῦ ἀρχικῶς γεγραμμένου : *ἀντωνίου*, ὅστις εἶναι ὁ πραγματικὸς βιβλιογράφος. Διὰ //// ἐδήλωσα χωρισμὸν τῆς λέξεως ἕνεκεν προϋπαρχούσης διαμέσου ὀπῆς τῆς περγαμηνῆς (Οὕτω καὶ ἐν φ. 166β κεχωρισμένη ἡ λέξις : *πρώ///του*). Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, 216α, ἀναγινώσκομεν : *ἔςι τὸ βιβλί(ων) τοῦτο* | *υλε'* [*435] χρόν[ων] | *εἰς ἔτουσ ,ςφϟζ'* [*6597 = 1088/9. Τὸ σημείωμα τοῦτο προσετέθη 435 ἔτη μετὰ τὴν γραφὴν τοῦ κώδικος, ἤτοι κατὰ τὸ ἔτος (1089 + 435 =) 1523/4].

3 (φ. 217α) «Ἐπιστολὴ Συμεὼν μοναχοῦ μητροπολίτου Εὐχαΐτων· πρὸς Ἰωάννην μοναχὸν ἔγκλειστον».

Ἀρχ. : Ἐδεξάμην σου πνευματικὲ τὴν θεοφιλῆ ταύτην γραφήν· καὶ ἀπεδεξάμην . . .

Ἐν φ. 216β κεῖται : *Παρακαλῶ τοὺς ἐντευξομένους τῇ θεία τάυτη κ(αὶ) ἱερᾶ βίβλω* | *ς'* [= καὶ] *διὰ ζῆλον θεοσεβείας ὀξύτερ(ον) τοῖς ἐναυτῇ νοήμασιν ἐπι|βαλλοντ(ας)· κ(αὶ) μελέτ(ην) ἔμμον(ον) τοὺς ἐνταῦθα ποιουμένους λό-γ(ου)ς,* | *μὴ μέμψασθαί μοι τῷ ἀφυεῖ καλλιγράφω· εἴτινα τῶν ἐναυτῇ* | *ῥη-μάτ(ων) κ(αὶ) ὀνομάτ(ων) ὑπήλλαξα· οὐ γ(ὰρ) ὥς τι καινότερ(ον) αὐτ(ὸς) ἐνδει|κνύμ(εν)(ος) ἐποίησα τοῦτο, ἀλλ' εἰδὼς ὅτι πολλὰ παρὰ τῆς ἀμα-|θί(ας) τῶν κατὰ καιροὺς γραφόντ(ων) παρεποιήθη· κ(αὶ) ζῆλ(ον) κ(αὶ) αὐτ(ος) ἔχων* | *ὑπὲρ τοῦ ἁγ(ίου) τούτου π(ατ)ρ(ὸ)ς· κ(αὶ) δακνόμ(εν)(ος) εἴ τίς ποτε μέμψαιτο* | *τ(οῖς) ἐνταῦθ(α) λόγοις τῶν ἐπὶ λόγοις φρονούντ(ων), ὅσα ἠδυνήθην* | *ἐπεσκεψάμη(ν)· φροντίσας μέντοι μετ(ὰ) πάσης ἐπιμελεί(ας) τοῦ* | *π(ατ)ρικοῦ χαρακτῆρ(ος)· κ(αὶ) τῷ σκοπῷ αὐτοῦ* | *παρακολουθήσας ἐν ἀκριβεία· μὴ οὖν* | *τις μοι μεμφεσθ(ω) τούτου χαρ(ὶν)· ἀλλὰ* | *μᾶλλον ὑπερ-ευχέσθ(ω) τῆς ἀθλίας μου* | *ζωῆς καὶ ψυχῆς* |

τοῦ ἁμαρτωλοῦ |

γρηγ(ο)ρί(ου) (μον)αχ(οῦ).

Ὁ Γρηγόριος οὗτος μοναχὸς φαίνεται γράψας τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 κείμενον τοῦ κώδικος, ἱκανὰ φύλλα ἐκ τῆς ἀρχῆς τούτου καὶ τὰ φ. 205α–211β. Καίτοι ἡ γραφὴ τοῦ ἀνωτέρω σημειώματος εἶναι σχεδὸν ἀπαράλλακτος πρὸς τὴν τοῦ φύλλου 216α καὶ ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ τὸ σημείωμα τοῦ φ. 216β ἁπλῆν συνέχειαν τοῦ σημειώματος τοῦ φ. 216α, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Γρηγορίου μοναχοῦ προστεθὲν ἔπειτα ὑπ' αὐτοῦ καθ' ἃ καὶ ἄλλα ἔχομεν παραδείγματα.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2 κείμενα [Ἰωάννου ἡγουμένου Ραϊθοῦ] συνοδεύονται

ὑπὸ παρασελιδίων σημειωμάτων, ὧν τινα φαίνονται μεταγενεστέρας γραφῆς. Μὴ συνυπολογιζομένων καὶ τούτων, αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι 0,125 × 0,172 περίπου. Ἑκάστη δὲ ὄψις τούτων ἔχει στίχους 24–29. Τὸ δὲ ὕψος τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον 0,001. Ἡ ψιλὴ πολλάκις ἔχει σχῆμα ⊣, ἡ δασεῖα ⊢, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ σημεῖα τῶν πνευμάτων εἶναι ταχυγραφικώτερα. Τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* πολλάκις κεῖνται διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 53α καὶ 45α παρετήρησα καὶ *μὴ* διπλοτονούμενον, ἐν δὲ φ. 12α δὶς τὸ *ἐπεὶ* διπλοτονούμενον (τὸ ἕτερον ἐν τοῖς σχολίοις).

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ἐπιτίτλων τεχνικῶν καὶ δὴ πολυχρώμων, ὧν μνημονευτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 1α, 2α, 5β, 7β, 8α, 13β, 15β, 18β, 19β, 41β, 140β, 189β, 201α (τοῦτο ἐπὶ διαχρύσου βάθους διὰ μέλανος κυανοῦ), 205α (δύο ἐν τούτῳ τῷ φύλλῳ), 217α.

Ἡ κάτω ᾤα τοῦ φ. 1 ἀποκεκομμένη διὰ ψαλίδος. Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἐπικεκόλληται φύλλον περγαμηνὸν παλίμψηστον, οὗ παλαιοτέρα γραφὴ μικρογράμματος, κατὰ δύο σελίδας, ἡ δὲ νεωτέρα τοῦ XIV ἴσως αἰῶνος, κατὰ δύο σελίδας, κείμενον ἐξ ἀκολουθιῶν.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος καθηλωμένος ὀρειχάλκινος γόμφος. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 96.

549

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,235 × 0,365 Αἰὼν X Φύλλα 346

α' (φ. 1α) [Τμῆμα μικρὸν ἐκ τοῦ τέλους συναξαρίου τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ].
Ἀρχ.: διωγμόν· οἶκον εὐκτήριον οἰκοδομήσαντες . . . — Τελ.: . . . αἰώνων ἀμήν.

β' (φ. 1α) «† Μηνὶ ὀκτωμβρίῳ ΚϚ' †. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου».
Ἀρχ.: Ὅτε Μαξιμιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ Θεσσαλονικαίων διῆγε τῇ πόλει . . .

γ' (φ. 3α) «Μηνὶ Νοεμβρίῳ Α(;) † Ὑπομνήματα τῶν ἁγίων ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ».
Ἀρχ.: Μετὰ τὴν κατασάρκα [sic] τοῦ δεσπότου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . . .

δ' (φ. 8α) «Βίος καὶ πολιτεία τῶν ἁγίων ἀναργύρων· Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ».
Ἀρχ.: Τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντος· πᾶσα πλάνη καὶ δαιμονικὴ λατρεία ἐλύθη· ἐγένετο δὲ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις . . .

ε' (φ. 13α) «† Γεωργίου χαρτοφύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἐγκώμιον εἰς τὴν δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον· ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα».
Ἀρχ.: Καλὰς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχὰς ἡ παροῦσα πανήγυρις δείκνυσιν· καλὰς ἐπὶ βάσεων τρίβους ηὐτρέπισεν· καλὰς ἀναβάσεων κρηπῖδας . . .

ϛ' (φ. 15α) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ ΚΑ(;) † . . . Γερμανοῦ . . . Κωνσταντινουπόλεως ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν· ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα ὑπὸ τῶν γονέων».

ζ′ (φ. 21β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ΚΣΤ′ † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Πέρσου».
"Αρχ. : Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν· ἦν ὁ μακάριος Ἰάκωβος οἰκῶν...

η′ (φ. 29α) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ Α′ † Περίοδοι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου» (ἀπόκρυφον).
"Αρχ. : Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου λέγοντος ὡς ἐκ παραδόσεως ἔχειν τὸν μακάριον ἀπόστολον Ἀνδρέαν διδάξαι Σκύθαις...
Ἐν αὐτῷ, φ. 34β κ.ἑ., καὶ περὶ τῶν περιόδων τοῦ Ματθία καὶ δὴ εἰς τὰς χώρας τῶν ἀνθρωποφάγων.

θ′ (φ. 47α) «Μηνὶ Δεκεμβρίῳ Δ′ † Μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Βαρβάρας».
"Αρχ. : Κατ' ἐκείνους τοὺς καιρούς· βασιλεύοντος Μαξιμιανοῦ καὶ ἡγεμονεύοντος Μαρκιανοῦ, ἦν διωγμὸς μέγας τῶν Χριστιανῶν· ἦν δέ τις ἐν τῇ χώρᾳ τῇ ἀνατολικῇ...

ι′ (φ. 50β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ΣΤ′ † Πράξις [sic] τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἐπισκόπου γενομένου Μυρῶν [sic] τῆς Λυκίας : —».
"Αρχ. : Ἐν τοῖς καιροῖς τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως· ἀκαταστασία ἐγένετο ἐν τῇ Φρυγίᾳ...

ια′ (φ. 54β) «†Ἐγκώμιον εἰς τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Νικόλαον· γενόμενον παρὰ τῶν τριῶν στρατηλατῶν· τῶν διὰ τῶν πρεσβειῶν αὐτοῦ ῥυσθέντων ἐκ θανάτου».
"Αρχ. : "Ανθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπον· καὶ οἰκονόμε τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων... δέχου τὸν παρ' ἡμῶν σοι προσαγόμενον λόγον ὡς δῶρον...

ιβ′ (φ. 58β) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Εὐστρατίου· Αὐξεντίου· Εὐγενίου· Μαρδαρίου· καὶ Ὀρέστου».
"Αρχ. : Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, πᾶσα ἡ τῶν Ρωμαίων ἀρχή...
Ἐν τέλει, φ. 86α κ.ἑ., κεῖται : *Ἐγὼ δὲ ὁ ἁμαρτωλὸσ εὐσέβιοσ· ἐκπαιδιόθεν μονά|ζων· τὴν σεβαςινῶν ἀποπρογόνων ᾤκισα πόλιν· | ἐπῆκέλλημου ὄὖν διάγων· μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων | μαρτυρολογιῶν· εἶχον καὶ τὰ ὑπομνήματα τοῦ ἁγίου | τούτου ἐν γλοσσοκόμῳ· καὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰ λείψανα* || (φ. 86β) *τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου ἐν τῇ πόλει τάυτη μήτε δὲ ἀκη|κοέναι με παρά τινοσ ὅτι πεφανέρονται ἐν τῇ ἀραυ|ρακηνῶν πολίχνη τὰ ἅγια ἀυτοῦ λείψανα· οὔτε ἐγὼ | ἀυτὸσ ἐδημοσίευσα τὰ ὑπομνήματα· ὄυτε ἐζήτησέν τις, | ἵνα παράσχω αὐτω· ἐν δὲ τῶ χρόνω τόυτω· νεώτερόσ | τισ· φιλάρετοσ ὑπάρχων· καθεκάςην συνετύχανεν | τῇ ταπεινώσει μου· πάσασ δὲ τὰσ ὑπαρχόυσασ μοι βί|βλουσ ἀνεγνωκὼσ· ἀνέγνω καὶ ταῦτα τὰ ὑπομνήματα· | καὶ ἐπιςώσατό με· ὅτι κὰι μαρτύριον ἀυτοῦ ἔςιν ἐντῇ ἀ|ραυρακηνῶν· καὶ δυνάμεισ ἰαμάτων γίνονται δι | αὐτῶν· τὰ δε ὑπομνήματα τῶν ἁγίων τόυτων· ὀυδεὶσ τῶν | ἐκεῖσε ἔχει· ὡσ ἐντεῦθεν ἀθυμεῖν πάντασ τοὺσ τῆσ | κώμησ ἐκείνησ· μάλιςα δὲ ἐν ταῖσ μνείαισ ἀυτῶν· | Ἐπιπολὺ ὄὖν παρακαλοῦντόσ με· συνεγραψάμην καὶ | ἐκδέδωκα ἀυτῶ· καὶ ἀξιῶ πάντασ τοὺσ τε ἀνὰγινώσ|κοντασ καὶ τοὺσ ἀκροωμένουσ· ἐύχεσθαι ὑπερεμοῦ· | ὅπωσ γένηται πάντων ἡμῶν ὠφέλεια καὶ σ(ωτη)ρία ἡ τοῦ | μάρτυροσ τελείωσισ· τῇ πρεσβεία τῶν ἁγίων συμ|μαρτύρων· ἀυτοῦ· ἀυξεντίου· ἐυγενίου· μαρδαρίου· καὶ ὀρέςου...*

ιγ′ (φ. 87α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ΚΕ′ εἰς τὴν Χριστοῦ γένναν... Ἰωάννου... τοῦ

Χρυσοστόμου εἰς τὸν μακάριον Φιλογόνιον· γενόμενον ἀπὸ δικολόγου ἐπίσκοπον . . . ἐλέχθη δὲ πρὸ πέντε ἡμερῶν τῆς Χριστογεννήσεως».
Κολοβόν. — Τελ. : . . . μηκέτι αὐτῶν ἅψασθαι, οὐδὲν ἕτερον ὁ Θεὸς ζητήσει πρὸς ἀπολογίαν μείζονα . . .

ιδ' (φ. 93α) [Γρηγορίου Ναζιανζοῦ τοῦ Θεολόγου, λόγος εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν].
᾽Ακέφαλος οὐχὶ κατὰ πολλά. — ῎Αρχ. : Κυρίου· ἐγὼ βοήσομαι τῆς ἡμέρας τὴν δύναμιν (;) ὁ ἄσαρκος σαρκοῦται· ὁ λόγος παχύνεται (;)· ὁ ἀόρατος ὁρᾶται· ὁ ἀσαφὴς ψηλαφοῦται . . .

ιε' (φ. 99β) « . . . Βασιλείου Καισαρείας Καππαδοκίας· λόγος εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν».

ιϛ' (φ. 106α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ΚΖ' . . . Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης· ἐγκώμιον εἰς τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον».

ιζ' (φ. 111β) «᾽Αμφιλοχίου ἐπισκόπου Εἰκονίου [sic[ἐγκώμιον εἰς τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου . . . Καισαρείας Καπαδοκίας [sic]».

ιη' (φ. 140β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ Ϛ' † Γρηγορίου . . . τοῦ Θεολόγου εἰς τὰ ἅγια φῶτα».

ιθ' (φ. 147β) «† . . . Βασιλείου . . . Καισαρείας Καππαδοκίας· ὁμιλία προτρεπτικὴ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα».

κ' (φ. 155α) «† Βίος καὶ μαρτύριον τοῦ . . . ὁσιομάρτυρος ᾽Αναστασίου τοῦ Πέρσου».
῎Αρχ. : Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ· δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο . . .

κα' (φ. 167β) «† Κοσμᾶ Βεστήτορος λόγος εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ . . . λειψάνου . . . ᾽Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου».
῎Αρχ. : ῎Ηκουσται πάντως ὑμῖν ὦ φιλόχριστον ἀκροατήριον καὶ φιλάγιον ἄθροισμα . . .

κβ' (φ. 176α) «Μηνὶ φευρουαρίῳ Β' † . . . ᾽Ιωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ . . . Χριστοῦ».

κγ' (φ. 180β) «† . . . ᾽Αμφιλοχίου . . . Εἰκονίου [sic] εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ . . . Χριστοῦ».

κδ' (φ. 185β) «† . . . ᾽Ιωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸν ἄσωτον υἱόν».

κε' (φ. 192α) «† . . . ᾽Ιωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν . . . ».

κϛ' (φ. 200α) «† Τοῦ μακαρίου ᾽Εφραίμ· λόγος περὶ τοῦ ἀντιχρίστου καὶ τῆς συντελείας».

κζ' (φ. 203α) «† . . . Βασιλείου . . . Καισαρείας Καππαδοκίας· περὶ νηστείας».

κη' (φ. 209α) Τοῦ αὐτοῦ [Βασιλείου τοῦ Μεγάλου] « . . . περὶ νηστείας λόγος β'».

κθ' (φ. 212β) «† . . . ᾽Ιωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὸν προφήτην ᾽Ιωνᾶν καὶ Δανιὴλ καὶ τοὺς τρεῖς παῖδας· περὶ μετανοίας καὶ νηστείας».
Κολοβόν. — Τελ. : . . . τοῦτο ὑμῖν συνεχῶς παραινῶ· ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὺς ὁρῶ τῶν ἀνθρώπων· καθάπερ ἀγρία τινὶ γυναικὶ παραδίδοσθαι μέλλοντας, ὁ . . .

λ' (φ. 219α) ᾽Ακέφαλον [μαρτύριον μβ' μαρτύρων].
῎Αρχ. : . . . μένη ὑποχειρίους εἶχε τοὺς τῶν ἐθνῶν ἡγεμόνας καὶ προηγήτορας· τοῦ εἰρηκότος δῆλον ὅτι συνεπαμύνοντος ταύτῃ· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς· ᾽Ιησοῦ Χριστοῦ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ . . .

λα′ (φ. 231β) «† Μηνὶ μαρτίῳ· Θ′ † Μαρτύριον τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων· μαρτυρησάντων ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει».
"Αρχ.: Κατὰ τοὺς καιροὺς Λικινίου τοῦ βασιλέως· ἦν διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν Χριστιανῶν· καὶ πάντες οἱ εὐσεβῶς ζῶντες ἐν Χριστῷ...

λβ′ (φ. 237α) «† ... Βασιλείου ... Καισαρείας Καππαδοκίας· ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας».

λγ′ (φ. 243β) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ... Θεοτόκου».

λδ′ (φ. 246β) «† ...'Ανδρέου ... Κρήτης· ἐγκώμιον εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον».

λε′ (φ. 252β) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὰ βάϊα».

λς′ (φ. 261β) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ δευτέρᾳ εἰς τὴν συκήν».

λζ′ (φ. 269α) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰςὰ [sic] ἅγια Θεοφάνεια· καὶ ὅτι οἱ ἀτέλεστον τὴν θείαν λειτουργίαν καταλιμπάνοντες, τὸν 'Ιούδαν μιμοῦνται· καὶ ὅπως χρὴ προσιέναι τοῖς μυστηρίοις τοῦ Χριστοῦ».

λη′ (φ. 273β) «† Λεοντίου πρεσβυτέρου Κωνσταντινουπόλεως λόγος εἰς τὸν 'Ιὼβ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ τρίτῃ».
"Αρχ.: Εὔκαιρον ἐν τῷ παρόντι τὸν ἀήττητον τοῦ Θεοῦ στρατιώτην 'Ιὼβ λέγειν· τὰ τοῦ Δαβίδ· εἶπα φυλάξω τὰς ὁδούς μου ...

λθ′ (φ. 278α) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὴν προδοσίαν τοῦ ... Χριστοῦ».

μ′ (φ. 279α) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου λόγος· εἰς τὸ ὅτε ὁ Σωτὴρ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν ἔνιψεν».

μα′ (φ. 288β) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν σταυρὸν καὶ εἰς τὸν ληστήν· καὶ ὑπὲρ τοῦ εὔχεσθαι ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἑαυτῶν».

μβ′ (φ. 301α) «† ...'Επιφανίου ... Κύπρου· εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ ... Χριστοῦ· καὶ εἰς τὸν 'Ιωσὴφ τὸν ἀπὸ 'Αριμαθίας· καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ "Αδῃ τοῦ Κυρίου κατάβασιν ...»

μγ′ (φ. 312α) 'Ακέφαλον.
"Αρχ.: ... ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ τιθεὶς τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων· καὶ διπλοῦν ἀνθ' ἁπλοῦ δίδωσιν ὑμῖν ἑαυτόν· καὶ ποιεῖται τὴν βακτηρίαν τοῦ γήρως· βακτηρίαν πνεύματος...
Τελ.: ... ὡς νοερᾶς πόας καὶ θανασίμου· πόρρω καὶ μεμονωμένους καὶ μένοντας· ἕν, εἶναι πάντας· ἐν Χριστῷ 'Ιησοῦ, νῦν τε καὶ εἰς τὴν ἐκεῖθεν ἀνάπαυσιν· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

μδ′ (φ. 312β) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα».

με′ (φ. 313β) «† ... Γρηγορίου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ τοῦ Θεολόγου εἰς τὴν νέαν κυριακήν».

μς′ (φ. 317β) «† ...'Ιωάννου ... τοῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὴν καινὴν κυριακὴν καὶ εἰς Θωμᾶν τὸν ἀπόστολον καὶ περὶ πίστεως†».

μζ′ (φ. 326β) «† Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας τῆς κατὰ τὴν ἔρημον ὁσίως ἀσκησάσης· συγγραφεὶς παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Σωφρονίου, ἀρχιεπισκόπου 'Ιεροσολύμων».

Κολοβόν. — Τελ. : . . . τὴν περιφανῆ ταύτην σήμερον καὶ λαμπρὰν ἑορτάζομεν πανήγυριν· ἐπειδὴ καὶ κοινῇ πάντες τῆς παρ' αὐτοῦ δωρεᾶς ἀπηλαύσαμεν . . .

μη' (φ. 343α) «Ὑπόμνημα τῶν ἁγίων παθῶν τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ . . .» (ἀπόκρυφον).

Ἀρχ. : Ἐν ἔτει πέντε καὶ δεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας· Τιβερίου καίσαρος βασιλέως Ῥωμαίων· καὶ Ἡρώδου βασιλέως τῆς Γαλιλαίας· ἐν ἔτει ἐννέα καὶ δεκάτῳ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ· τῇ πρὸ ὀκτὼ <κλ.> καλανδίῳ . . . καὶ ὅσα, μετὰ τὸν σταυρὸν καὶ τὸ πάθος τοῦ Κυρίου ἱστορήσας Νικόδημος παρέδωκε τοῖς ἀρχιερε[ῦ]σιν· καὶ ἄλλοις Ἰουδαίοις· συνέταξε ὁ αὐτὸς Νικόδημος . . .

Ἀτελές. — Τελ. : . . . καὶ λέγει ὁ λῃστὴς μνή[σ]θητι μου κύριε ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου· εἶπεν δὲ αὐτὸν [sic] ὁ Ἰησοῦς, ἀμὴν λέγω σήμερον μετ' ἐμοῦ εσὶ εν το παραδῖσι· ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη.

Γέγραπται τὸ τελευταῖον τοῦτο, ὑπ' ἀριθ. μη', κείμενον χειρὶ βαναύσῳ καὶ λίαν ἀνορθογράφῳ ἐπὶ χάρτου κατὰ τὸν XVII ἴσως αἰῶνα.

Τὸ περγαμηνὸν μέρος τοῦ κώδικος γέγραπται ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,17 × 0,272 περίπου. Ἔχει δὲ ἑκάστη ὄψις περὶ τοὺς 30 στίχους. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων 0,002 κατὰ μέσον ὅρον. Ἡ γραφὴ πολλαχοῦ ὑπὲρ τὰς γραμμὰς τῆς χαρακώσεως. Ἡ δασεῖα συνήθως ⊢, ἡ δὲ ψιλὴ σπανίως ⊣. Οὔτε ὑπογεγραμμένην οὔτε προσγεγραμμένην παρετήρησα ἐν τῷ κώδικι. Τὸ *δὲ* πολλάκις διπλοτονούμενον (φ. 30α, 47β, 48α, 219α) κλ., τὸ *μὲν* σπανίως (φ. 219, κλ.). Ἐν φ. 239α *μέν*, *τοι* διπλοτονούμενον. Ἡ γραφὴ πολλαχοῦ ἀμυδρὰ γενομένη ἀνενεώθη δι' ἀμαυροτέρου μέλανος. Τὰ φ. 57 καὶ 58, 111 (τὸ 111α ἄγραφον), ἐκρυέντα, ἀντικατέστησαν δι' ἑτέρων, ἐπίσης περγαμηνῶν, βραχυτέρων τὰς διαστάσεις, καὶ γραφῆς πολλῷ μεταγενεστέρας τῶν χρόνων καθ' οὓς ἐγράφη ὁ λοιπὸς κῶδιξ.

Ἐν τέλει τοῦ φ. 311α ὑπῆρχε βιβλιογραφικόν, ὡς φαίνεται, σημείωμα ἀποκεκομμένον τανῦν διὰ ψαλίδος. Ἐν φ. 311β μεταξὺ ἄλλων : ††† *εγω σωτ(ή)ρ(ις ;) ὁ αμπελᾶσ χαι|ρε(;)τω τ(ὸν) μηχ(ά)λην τοῦ αβασ*Γ*(οῦ)*. (Γραφὴ τοῦ XIV–XV αἰῶνος· τὰ αὐτὰ μεταγενεστέρᾳ χειρὶ καὶ κατωτέρω, ἔνθα γράφεται : *μηχάλην τοῦ αβασγου :* –). Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 178α γέγραπται χειρὶ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος : *ἀ(ν)τ* / *Ἱερο* | *(ω)ν(ι)ος* / *δ(ια)κο(νος)* Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 334α (ἐν ᾧ κείμενον ἐκ τοῦ βίου Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας) γέγραπται, πλὴν ἄλλων τινῶν, χειρὶ τοῦ XV–XVI αἰῶνος, ἐν μιᾷ γραμμῇ :

† *ἔχη τι παχ(ως)· τω χρόμα σὸν ζογράφε πρ(ὸς) τοσσκιόδεσ* [1]

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 57α, 57β, 87α, τῇ κάτω τῶν φ. 57β καὶ 58β καὶ ἐν φ. 105β γραφαὶ ἀπεξεσμέναι.

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ἐπιτίτλων ἐν τοῖς φύλλοις, ὅθεν ἄρχονται κείμενα. Τὰ ἐν φ. 3α, 8α, 139β, 147β, 180β, 243β, 326β ἐπίτιτλα σχήματος Π. Τὰ ἐν φ. 54β, 147β, 153α ἐπίτιτλα διεφθαρμένα. Ἐπίσης ὁ κῶδιξ κοσμεῖται καὶ

1. Πρβλ. Νέος Ἑλληνομνήμων, τόμ. Γ' (1906) σ. 477 κ.ἑ.

δι' ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων πολυχρώμων. Τὸ ἐν φ. 1 μαρτύριον τοῦ ἁγ. Δημητρίου φέρει ἀριθμὸν Δ' ἐν τῇ σειρᾷ τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος. Ἡ ἄνω ᾤα τοῦ φ. 169, αἱ ἔξω τῶν φ. 32, 38, 52, 61, 109, 131 (ἐν μέρει), 159, 183, 209, 210, 213, 239, 245, 341 καὶ αἱ κάτω τῶν φ. 133, 198, 209 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 101.

550

Περγαμηνή — Διαστ. 0,242 × 0,33 — Αἰὼν XI — Φύλλα 293

1 (φ. 2α) «Τοῦ μακαρίου Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνου πόλεως τοῦ Χρυσοστόμου· ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολήν, ἐκτεθεῖσα ἀπὸ σημείων μετὰ τὴν κοίμησιν αὐτοῦ παρὰ Κωνσταντίνου πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας» ἐν ὁμιλίαις ΛΔ'.

2 (φ. 234α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· Ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Τῖτον ἐν ὁμιλίαις Ϛ'.

3 (φ. 275α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἑρμηνεία τῆς πρὸς Φιλήμονα ἐν λόγοις Γ'.

Ἑκάστης ἐπιστολῆς προτάσσεται κεφαλαιωδῶς ἡ ὑπόθεσις. Ἐν φύλλῳ δὲ 1α διὰ χρυσοβαφῶν κεφαλαίων γραμμάτων ἔλεγχος τῶν περιεχομένων ἐν τῇ βίβλῳ.

Γέγραπται καθ' ὅλου ὁ κῶδιξ λίαν ἐπιμελῶς καὶ φιλοκάλως κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις μὲν 0,075 × 0,23, στίχους δὲ 30. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον 0,003. Ἐν φ. 81α καὶ 235α παρετήρησα *ἐπεὶ* διπλοτονούμενα. Συχνότερα εἶναι τὰ διπλοτονούμενα *μὲν* καὶ *δέ*. Ἴσως καὶ ἀλλαχοῦ ὑπάρχουσι τοιαῦτα. Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον γέγραπται διὰ βυσσινόχρου μέλανος καὶ κεφαλαίων γραμμάτων κατὰ μίμησιν ἀρχαιοτέρας γραφῆς. Τὰ δὲ ἐν φ. 2α, 234α, 275α κεφαλαιώματα χρυσοβαφῆ· ἐπίσης χρυσόπαστα καὶ πολλὰ τῶν ἀρκτικῶν κεφαλαίων γραμμάτων. Πρὸς τούτοις κοσμεῖται ὁ κῶδιξ καὶ δι' ἐπιτίτλων λίαν φιλοκάλως ἐξειργασμένων διὰ χρυσοῦ καὶ ἄλλων χρωμάτων καὶ δὴ κυανοῦ βαθέος· ἰδὲ φ. 2α (σχήματος Π), 5β, 11α, 18α, 27β, 36β, 44α, 51α, 58β, 66β, 74α, 80β, 87β, 93α, 101α, 107β, 114α, 119α, 126α, 130β, 135α, 140β, 152β, 159α, 165α, 171β, 178β, 185β, 197β, 203β, 208α, 221α, 228α, 234α (σχήματος Π), 241α, 248β, 254α, 260β, 268α, 275α, 277α, 281β, 288β) καὶ δι' ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων παραπλησίου ἐργασίας (*Ρ* φ. 2α, *Ο* φ. 5β, 203β, 221α, 281β, *Π* φ. 11α, 171β, 178β, 208α, 248β, 260β, 275α, *Ε* φ. 27β, 93α καὶ 126α, *Τ* φ. 36β, 234α, 241α, *Θ* φ. 58β, *Κ* φ. 80β, φ. 152β, 228α, *Η* φ. 159β, *Μ* φ. 165α, *Υ* φ. 277α).

Ἐν τέλει, φ. 293β, ἐρυθρόγραφον † *τέτραδα* | *λε'* : – (δὲν φαίνεται τὸ ση-

μείωμα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου). Ἐν φ. 265α–266α παρασελίδια σημειώματα μεταγενεστέρας χειρὸς λογίου τινὸς (τοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ βίῳ ;). Ἐπίσης μεταγενεστέρᾳ χειρί, τοῦ XVI ἴσως αἰῶνος, σημειοῦται ἐν ταῖς ὤαις τῶν φύλλων, ὅθεν ἄρχεται ὁμιλία, πόσα φύλλα τοῦ κώδικος κατέχει αὕτη. Ἐν δὲ τῷ φ. 293β, ὅπερ ὁ βιβλιογράφος κατέλιπεν ἄγραφον, τροπάριά τινα, ἐν μέρει, μετὰ φωνῶν, χειρὶ τοῦ XVI–XVII αἰῶνος. Τὸ φ. 274β ἄγραφον παντελῶς.

Διατήρησις ἀρίστη· μόνον αἱ κάτω ὦαι τῶν φύλλων 287 καὶ 291 καὶ ἡ ἔξω τοῦ δευτέρου τούτων ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν τετραγώνοις, ὧν ἡ πλευρὰ 0,017. Εἶχέ ποτε καὶ τέσσαρας βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 50.

551

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,25 × 0,345 Αἰὼν XI Φύλλα 299

1 (φ. 1α) «ΜΗΝΙ ΟΚΤΩΒΡΙΩ : Α' : μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ μάρτυρος Ἀνανίου».
Ἄρχ. : Λουκιανοῦ τοῦ δυσσεβοῦς· κατὰ τῆς ἑῴας μέρη ἐν . . .

2 (φ. 4β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Β' : † Βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τῶν ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης».
Ἄρχ. : Πολλὰ καὶ μεγάλα με τὴν Ἀντιόχου θαυμάζειν παρακαλοῦσιν . . .

3 (φ. 20β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Γ' : † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεωπαγίτου» [sic].
Ἄρχ. : Πάλαι μὲν ἐν τύποις ἦν τὰ τῆς πίστεως καὶ αἰνίγμασι καὶ τὸ τῆς ἀληθείας φέγγος . . .

4 (φ. 30β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Ε' : † μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Χαριτίνης».
Ἄρχ. : Ἐκράτει ποτὲ τὰ τῆς ἀσεβείας· καὶ βασιλεῖς ἐπὶ τοὺς τὰ Χριστιανῶν φρονοῦντας . . .

5 (φ. 34α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Ϛ' : † Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Θωμᾶν : —»
Ἄρχ. : Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβὰς ἀνύοντες οἱ ἀπόστολοι· καὶ τὴν ὑπὸ οὐρανῷ περιθέοντες, τοῖς τῇ ἀσεβείᾳ δεδουλωμένοις, τὴν ἐλευθερίαν ἐκήρυξαν . . .

6 (φ. 41α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Ζ' : Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων· Σεργίου καὶ Βάκχου».
Ἄρχ. : Μαξιμιανοῦ, βασιλεύοντος τοῦ τυράννου· καὶ τῆς οἰκουμένης σχεδὸν ἁπάσης . . .

7 (φ. 55β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Θ' : Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Πελαγίας τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ».
Ἄρχ. : Γυναικείαν ἀρετὴν τῆς τῶν ἀνδρῶν οὐδὲν ἀπολειφθεῖσαν, πᾶσι διεξιέναι λυσιτελὲς . . .

8 (φ. 62α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Ι' : μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων· Εὐλαμπίου· καὶ Εὐλαμπίας».
Ἄρχ. : Ἄρτι τῆς θεογνωσίας εἰς πάντα τὸν κόσμον διατρεχούσης· καὶ τοῦ σωτῆρος μὲν καὶ Χριστοῦ· τοῦ μόνου Θεοῦ ἡμῶν τοὺς ἑαυτοῦ μάρτυρας . . .

9 (φ. 69β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΙΒ' : Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Πρόβου· Ταράχου· καὶ Ἀνδρονίκου».
Ἀρχ. : Διοκλητιανὸς τὴν αὐτοκράτορα Ῥωμαίοις διέπων ἀρχήν· ἀνὴρ σφόδρα περὶ τὴν δεισιδαίμονα πλάνην ἐπτοημένος, πάντα χριστιανόν . . .

10 (φ. 77α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΙΓ' : Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων· Κάρπου· Παπύλου· καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς».
Ἀρχ. : Μεμνῆσθαι τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ παθόντων· εἴπερ ἄλλό τι [sic], λυσιτελὲς καὶ ὠφέλιμον· ἱκανὴ γὰρ μαρτύρων μνήμη, πρὸς Θεοῦ ἔρωτα . . .

11 (φ. 89β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΙΔ' : Πολιτεία καὶ ἄθλησις τῶν ἁγίων μαρτύρων· Ναζαρίου· Γερβασίου· Προτασίου καὶ Κελσίου».
Ἀρχ. : Νέρωνος ἄρτι τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος, ὁ θαυμαστὸς Ναζάριος οἷά τις τῶν διαφανῶν ἀστέρων ἐν τῇ οἰκείᾳ πατρίδι διέλαμπεν . . .

12 (φ. 97α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΙΕ' : † Βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Λουκιανοῦ . . .»
Ἀρχ. : Σαμόσατα πόλις τῆς Συρίας ἐστίν· Εὐφράτης τῇ πόλει παραρρεῖ· πατρὶς ἡ πόλις Λουκιανῷ· οὗτος τῶν εὖ γεγονότων ἀνήρ, ὡς περὶ αὐτοῦ λόγος διδάξει . . .

13 (φ. 107α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΙϚ' : † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου, τοῦ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου».
Ἀρχ. : Τοῦ Θεοῦ λόγου διὰ τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς ἐπενεχθεῖσαν ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν ἔκπτωσιν· γενέσθαι καθ' ἡμᾶς εὐδοκήσαντος . . .

14 (φ. 114β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΙΗ' : † Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν . . .».
Ἀρχ. : Εἰ καὶ δικαίου μνήμην μετ' ἐγκωμίων τελεῖσθαι θεῖός τις ἀνὴρ καὶ σοφὸς τὰ θεῖα νομοθετεῖ . . .

15 (φ. 120β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΙΘ' : † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Οὐάρου· καὶ τῶν σὺν αὐτῷ».
Ἀρχ. : Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου τὸ δυσσεβὲς ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην ἐκδόντος διάταγμα· πέμψαντος δὲ καὶ τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἄρχουσιν . . .

16 (φ. 130β) «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ : † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ Κρίσει».
Ἀρχ. : Πολλὴ κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων τοῦ διαβόλου ἡ κακουργία· καὶ μάλιστα ὅτ'ἂν [sic] ἀπταίστως ὁρᾷ καὶ ἀκλινῶς ὁδεύουσαν . . .

17 (φ. 140β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Κ' : † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου : —».
Ἀρχ. : Μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν· τῶν αὐτοῦ μαθητῶν τε καὶ ἀποστόλων τὴν οἰκουμένην πᾶσαν τῷ εὐαγγελίῳ . . .

18 (φ. 170α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΚΑ' : † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἱλαρίωνος».
Ἀρχ. : Ἐν Παλαιστίνῃ πόλις ἐστίν· οὐκ ἔλαττον, ἢ πέντε καὶ τεσσαράκοντα σταδίους ἀπέχουσα Γάζης· αὕτη, τὸ μέγα τῆς ἐρήμου θαῦμα . . .

19 (φ. 195β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΚΒ' : † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀβερκίου ἐπισκόπου Ἱεροπόλεως».
Ἀρχ. : Μάρκου Ἀντωνίνου· καὶ Λευκίου Βήρου τὴν αὐτοκράτορα Ῥωμαίων διεπόντων ἀρχήν, δόγμα ἐπὶ πᾶσαν ἐφοίτα τὴν γῆν ὅση τότε . . .

20 (φ. 217α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΚΓ' : †Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Ἰάκωβον τὸν ἀπόστολον καὶ ἀδελφόθεον».
"Αρχ. : Οὐχ οὕτως ἡδύ τι τῷ φιλαρέτῳ καὶ κόρω [sic] μηδὲν λυμαινόμενον . . .

21 (φ. 226β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΚΔ' : Τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλησάντων ἁγίων· καὶ ἱστορία τῶν κατὰ χώρας τότε πραχθέντων».
"Αρχ. : Ἔτος μὲν ἤδη πέμπτον ἐνειστήκει τῷ εὐσεβεῖ Ἰουστίνῳ· τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένῳ· ἡνίκα καὶ Αἰθιόπων . . .

22 (φ. 250α) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΚΕ' : † Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου· τῶν νοταρίων : —»
"Αρχ. : Ἐπεχωρίαζε μὲν καὶ πρότερον ἤδη τὸ τῶν ἀρειανῶν δόγμα τῇ Ῥωμαίων ἐπικρατείᾳ . . .

23 (φ. 252β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΚϚ' : Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου : —».
"Αρχ. : Εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα, Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος· πολὺς κατὰ Χριστιανῶν πνέων . . .

24 (φ. 261α) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΚΗ' : † Βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίας».
"Αρχ. : Διττὰς ἡμῖν ὁ λόγος Ἀναστασίας οἶδε γνωρίζειν· ἐπιφανεῖς μὲν ἄμφω . . .

25 (φ. 269β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΚΘ' : † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀβραμίου . . .».
"Αρχ. : Ἀνδρῶν φιλαρέτων βίος· καὶ ἡ τῆς αὐτῶν πολιτείας διήγησις· καὶ πᾶσι . . .

26 (φ. 290α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : Λ' : † μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ».
"Αρχ. : Αἰγαὶ πόλις ἐστὶν ἐπὶ κόλπῳ μὲν τῷ ἰωνίω κειμένη, ὑπὸ Κιλίκων δὲ οἰκουμένη . . .

27 (φ. 294β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ : ΛΑ' : † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἐπιμάχου».
"Αρχ. : Ἄρτι μὲν ἡ τῆς ἀσεβείας ἀχλὺς ἀνὰ πᾶσαν διεχεῖτο τὴν οἰκουμένην . . .
[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

552

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,26 × 0,308 Αἰὼν XI Φύλλα 206

α' (φ. 4α) «† ΜΗΝΙ ΜΑΙΩ· Η' : † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου τοῦ μεγάλου· κύριε εὐλόγησον».
"Αρχ. : Ἀλλὰ τῶν σπουδαίων ἄρα καὶ φιλαρέτων ἀνδρῶν αἱ πράξεις . . .

β' (φ. 29α) «† Μηνὶ Ἰουνίῳ ΙΖ' : — † Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων· Μανουὴλ· Σαβὲλ καὶ Ἰσμαήλ . . .».
"Αρχ. : Οἱ μὲν ἄλλοι διῶκται καὶ τύραννοι· εἰ καὶ τοῖς εἰδώλοις προστετηκότες [sic] ἐτύγχανον, ἀλλὰ τῇ ἀπάτῃ συντεθραμμένοι . . .

γ' (φ. 39β) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ κζ' : — † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σαμψὼν τοῦ ξενοδόχου . . .».
"Αρχ. : Ἅμα μὲν χάριτος ἔργον καὶ θεραπείας τῆς πρὸς τὸν μέγαν Σαμψὼν ἐκπληροῦντες . . .

δ' (φ. 54β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ κθ' : — † Ὑπόμνημα διαλαμβάνον μερικῶς, τοὺς

ἀγῶνας καὶ ἄθλα· καὶ ἀποδημίας καὶ τελειώσεις, τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου, καὶ Παύλου».

"Αρχ. : Καὶ τῶν τεχνῶν, οὐ μόνον τοὺς ἐξ ἀρχῆς πατέρας ἀποδεχόμεθα· καὶ τοὺς τούτων . . .

ε' (φ. 69α) «† Μηνὶ ἰουλίῳ Η' : — † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Προκοπίου . . .».

"Αρχ. : Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τὴν βασίλειον ἰθυνόντων ἀρχήν, δεινός τις καὶ ἄγριος κατὰ τῶν Χριστιανῶν κεκίνητο πόλεμος· ὁμίχλη τὲ δυσσεβείας τοῦ κόσμου . . .

ς' (φ. 92β) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ ΚΖ' † † μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παντελεήμονος . . .».

"Αρχ. : Τῆς εἰδωλικῆς ἀχλύως [sic] κατὰ πάσης διασκεδασθείσης τῆς οἰκουμένης· ἡνίκα Μαξιμιανὸς ἐπὶ τῶν σκήπτρων τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς . . .

ζ' (φ. 107β) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Καλλινίκου . . .».

"Αρχ. : Τῆς εἰδωλικῆς μανίας ἐπικρατούσης καὶ πάντα ἐπινεμομένης . . .

η' (φ. 113α) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ λα' : — † βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ δικαίου Εὐδοκίμου : — . . . ».

"Αρχ. : Εὐδοκίμου τοῦ κατὰ Θεὸν φερωνύμως εὐδοκιμήσαντος· τὸν βίον ἐξηγεῖσθαι . . .

θ'. (φ. 122α) «† Μηνὶ αὐγούστῳ Α' : — † Διήγησις Ἰωσήπου εἰς τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων Μακκαβαίων . . .».

"Αρχ. : Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων· εἰ αὐτοκράτωρ ἐστὶ τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός· συμβουλεύσαιμι ἂν ὑμῖν . . .

ι' (φ. 143α) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ ιε' : — † λόγος διαλαμβάνων τὰ ἀπὸ τῆς σεβασμίας γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου· τῆς Θεοπρεποῦς τὲ γεννήσεως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ὅσα μέχρι τῆς ζωηφόρου αὐτῆς συνέδραμε τελευτῆς· προσέτι, καὶ τῆς φανερώσεως τῆς τιμίας αὐτῆς ἐσθῆτος· καὶ ὅπως ὁ μέγας οὗτος πλοῦτος Χριστιανοῖς τεθησαύρισται . . . ».

"Αρχ. : Ἐχρῆν ἀληθῶς τὴν παρθένον· ὥσπερ αὐτή, Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους ἐπιφοιτᾶν μέλλοντος· ἄξιόν τι καὶ θεοπρεπὲς εὑρέθη κατοικητήριον, οὕτω νῦν ἐκείνην . . .

Ἀπὸ φ. 167 κ.ἑ. «† περὶ τῆς τιμίας ἐσθῆτος».

"Αρχ. : Λέων ὁ μέγας ὁ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ . . .

ια' (φ. 173β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ ΙϚ' : — Κωνσταντίνου ἐν Χριστῷ βασιλεῖ αἰωνίῳ· βασιλέως Ῥωμαίων· διήγησις ἀπὸ διαφόρων ἀθροισθεῖσα ἱστοριῶν· περὶ τῆς πρὸς Αὔγαρον ἀποσταλείσης ἀχειροποιήτου θείας εἰκόνος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· καὶ ἐξ Ἐδέσσης μετεκομίσθη πρὸς τὴν πανευδαίμονα ταύτην τῶν πόλεων Κωνσταντινούπολιν . . .».

"Αρχ. : Οὐκ ἄρα μόνος αὐτὸς ἀκατάληπτος ἦν ὁ συναΐδιος τῷ πατρὶ Θεὸς λόγος· ἀλλὰ καὶ τὰ πλείω σχεδὸν ἢ καὶ πάντα τῶν ἔργων . . .

ιβ' (φ. 188β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ κθ' : — † λόγος διαλαμβάνων τὰ ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἀνατροφῆς καὶ ἀποτομῆς τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου προφήτου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου τοῦ προδρόμου· καὶ περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας αὐτοῦ κεφαλῆς . . .».

"Αρχ. : Ἰωάννην τὸ μέγα κλέος τῆς οἰκουμένης· τὸν βαπτιστήν· ἐπαινεῖν μὲν ἅπασι, ἐφετόν· ἐπαινεῖν δὲ πρὸς ἀξίαν, ἑνὶ τῶν ἁπάντων οὐκ ἐφικτόν . . .

Κολοβόν. — Τελ. : . . . Τοιαῦτα τὰ ἐξ ἀρχῆς ἀπό τε συλλήψεως· γεννήσεως· καὶ τῶν καθεξῆς, πανθαύμαστα καὶ ὄντως παράδοξα διηγήματα τοῦ μείζονος ἐν γεννη . . .

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς καὶ φιλοκάλως κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις μὲν διαστάσεις 0,08 × 0,215, στίχους δὲ 26. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει κατὰ μέσον ὅρον ὕψος 0,003. Ὑπογεγραμμένον ι δὲν ἀπαντᾷ, ἀλλὰ μόνον προσγεγραμμένον. Ἐν φ. 71α, 74α, 97β παρετήρησα δὲ διπλοτονούμενον.

Ἐν ἀρχῇ, φ. 3α-β, ἔλεγχος τῶν περιεχομένων ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν :

† *ἡ βίβλος ἥδε τόυσδ(ε) τοὺς λόγους φέρε(ι) : —*

Ἀναγράφει ὁ ἔλεγχος τοὺς ἀνωτέρω κατὰ σειρὰν ἐν τῷ κώδικι λόγους, τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀναγνώσεως καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν. Τελευτᾷ δὲ ὁ προτασσόμενος ἔλεγχος ὧδε :

Περιέχ(ει) δὲ ἡ βίβλος | ἅυτη καὶ τὰ ὑπο|μνήματα τῶν | δώδεκα προφη|τῶν· ἤγουν· ὠσηέ· | ἰωήλ· ἀμώς· ἀν|διοῦ· ἰωνᾶ· μιχάια· | ναούμ· ἀββακούμ· | Σοφονίου· ἀγγαίου· | ζαχαρίου· ʼϛ μαλα|χίου τοῦ ἀγγέλου : —

Πλὴν δ' ὅμως, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης, ταῦτα πλέον δὲν περιέχει ὁ κῶδιξ. δὲν φαίνεται πιθανὸν ὅτι ἐξερρύησαν ἐξ αὐτοῦ, μᾶλλον τὰ φύλλα τὰ περιέχοντα τὰ ὑπομνήματα ταῦτα κατὰ τὴν στάχωσιν τοῦ κώδικος ἀπεσπάσθησαν ἐξ αὐτοῦ πρὸς μετριασμὸν τοῦ ὄγκου τούτου, ἀπαρτίσαντα ἴδιον κώδικα. Ὁ προτασσόμενος ἔλεγχος εἶναι χρυσόγραφος, ἐξαιρέσει μόνον τῶν λέξεων τῶν ἐκ τῆς ἀρχῆς τῶν κειμένων· τούτων μόνον τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης λέξεως εἶναι χρυσοῦν. Ἐπίσης τὰ κεφαλαιώματα τοῦ κώδικος εἶναι χρυσοβαφῆ καὶ πολλὰ τῶν ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων. Πλείονα δ' ὅμως εἶναι ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα, ἅτινα ἔχουσιν ἐξεργασθῆ φιλοκάλως διαφόροις χρώμασι.

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ καὶ δι' ἐπιτίτλων τεχνικῶν καὶ πολυχρώμων ἐν φ. 4α, 29α, 39β, 54β, 69α, 92β, 107β, 113α, 122α, 143α, 173β, 188β. Ἐξ αὐτῶν τὸ ἐν φ. 4α σχήματος Π. Ἐν φ. 1β, ἐντὸς πολυχρώμου τεχνικοῦ κοσμήματος, τάδε :

Φ̃
Φ̃ Φ̃
Φ̃

ὑφ' ὃ μεταγενεστέρᾳ γραφῇ : *ερηνν*. Ἐν φ. 2β ἐν διαχρύσῳ βάθει ἀπολήγοντι εἰς ἐρυθρὸν περιθώριον εἰκὼν τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου, ὀρθίου ἱσταμένου ἐπὶ προσκεφαλαίου, ἐν μοναστικῇ ἀμφιέσει, κρατοῦντος τῇ δεξιᾷ σταυρὸν καὶ τῇ ἀριστερᾷ εὐλογοῦντος. Περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁσίου φεγγίον. Ἡ εἰκὼν δυστυχῶς ἐνιαχοῦ ἐφθαρμένη καὶ δὴ κατὰ τὸ πρόσωπον. Πρὸς προφύλαξιν ταύτης εἶχε προσραφῆ ποτε ἐπὶ τοῦ φύλλου τούτου, 2α, τεμάχιον ὁλοσηρικοῦ ὑφάσματος. Ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φύλλων, ὅθεν ἄρχονται τὰ κείμενα, μεταγενεστέρα τις χείρ, τοῦ XIV–XV ἴσως αἰῶνος, γράφει συνήθως πόσα φύλλα κατέχει ἕκαστον τούτων ἐν τῷ κώδικι. Ἐν ταῖς κάτω ᾤαις τῶν φ. 186α καὶ 196α ὡς δοκίμια κονδυλίου ἀρχαὶ ἐπιστολῶν πρός τινα καθηγούμενον τῆς « . . . βασιλικῆς μονῆς τοῦ Μετεώρου . . .» (τοῦ XV–XVI αἰῶνος). Ἕτερα δοκίμια κονδυλίου ἐν φ. 1α καὶ 2α, ἅτινα ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου κατελείφθησαν ἄγραφα

παντελῶς. Ἐν φ. 1α καὶ ταῦτα: † *ὦ χ(ριστ)ὲ βοήθι μοι τῶ σῶ δούλο μανουὴλ τὸ καλοθ(ε)τη(;ω;)* (γραφὴ τοῦ XIV–XV αἰῶνος). Ἐν τῷ χαρτῴῳ φύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος γέγραπται: *μεταφρας(ῆ)ς β' μαΐω* (γραφὴ XVI αἰῶνος) καί: *μεταφρασὴς μηνὶ μαΐῳ η'*, | *ἤγουν βίοι ἁγί(ων)* (γραφὴ XVII–XVIII αἰῶνος). Αἱ ἔξω ᾤαι τῶν φ. 7, 47 καὶ 206 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μεθ' ἁπλοῦ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 159.

553

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,22 × 0,301 Αἰὼν XI Φύλλα 339

Βασιλείου Καισαρείας τοῦ Μεγάλου ὁμιλίαι.

α' (φ. 1α) «... εἰς τὸν α' ψαλμόν».
β' (φ. 8β) «... εἰς τὸν ζ' ψαλμόν».
γ' (φ. 17β) «... εἰς τὸν ια' ψαλμόν».
δ' (φ. 23α) «... τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰ λειπόμενα τοῦ ψαλμοῦ τοῦ ιδ' καὶ κατὰ τοκιζόντων».
ε' (φ. 29α) «... εἰς τὸν εἰκοστὸν ὄγδον [sic] ψαλμόν».
ς' (φ. 39β) «... εἰς τὸν κθ' ψαλμὸν ψαλμὸς ᾠδῆς ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου, Δα(βί)δ».
ζ' (φ. 46β) «... εἰς τὸν λβ' ψαλμόν».
η' (φ. 57α) «... εἰς τὸν λγ' ψαλμόν . . .».
θ' (φ. 72β) «... εἰς τὸν λζ' ψαλμόν . . .».
ι' (φ. 81β) «... εἰς τὸν μδ' ψαλμόν».
ια' (φ. 93α) «... εἰς τὸν με' ψαλμόν . . .».
ιβ' (φ. 100α) «... εἰς τὸν μη' ψαλμόν . . .».
ιγ' (φ. 112α) «... εἰς τὸν νθ' ψαλμόν».
ιδ' (φ. 116α) «... εἰς τὸν ξα' ψαλμόν».
ιε' (φ. 122α) «... εἰς τὸν ριδ' ψαλμόν».
ις' (φ. 127α) «... εἰς τὸν ριε' ψαλμόν».
ιζ' (φ. 132α) «... εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν παροιμιῶν».

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 132α ἀναγινώσκομεν περὶ τοῦ λόγου τούτου παρασελίδιον σημείωμα: *οὗτο(ς) ὁ λόγο(ς) ἐρρήθη ἐ|πὶ παρου|σία τοῦ | ἁγίου | αὐτοῦ προτρ[έ]|ψαντος· ἔτι[ι] | τοῦ ἁγίου | βα|σιλείου | Διακόνου | ὑπάρχοντος.*

ιη' (φ. 147β) «... ὁμιλία ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός».
ιθ' (φ. 158α) «... περὶ εὐχαριστίας».
κ' (φ. 166α) «... εἰς τὴν μάρτυρα ἰουλίτταν· καὶ εἰς τὰ λειπόμενα περὶ εὐχαριστίας».
κα' (φ. 176β) «... εἰς Γόρδιον τὸν μάρτυρα».
κβ' (φ. 183β) «... ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας».
κγ' (φ. 190β) «... εἰς Βαρλαὰμ τὸν μάρτυρα».

κδ′ (φ. 193α) «... εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ».
κε′ (φ. 202α) «... εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον καὶ κατὰ πλεονεκτούντων».
κς′ (φ. 208α) «... ὁμιλία εἰς τοὺς πλουτοῦντας».
κζ′ (φ. 219α) «... περὶ νηστείας λόγος α′».
κη′ (φ. 227β) «... περὶ νηστείας λόγος δεύτερος».
κθ′ (φ. 233β) «... κατὰ μεθυόντων».
λ′ (φ. 242α) «... περὶ ὀργῆς πρός τινα εὐεμπτώτως ἔχοντα πρὸς τὸ πάθος».
λα′ (φ. 250α) «... περὶ φθόνου».
λβ′ (φ. 257α) «... ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν λακίζοις».
"Αρχ. : 'Ανταγωνίζεται ὁ ἐχθρός· φιλονεικῶν τῷ ἔξωθεν θορυβῷ, τὸν ἡμέτερον λόγον . . .
λγ′ (φ. 266α) «... εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν».
λδ′ (φ. 273β) «... προτρεπτικὴ εἰς τὸ βάπτισμα».
λε′ (φ. 282β) «... περὶ πίστεως».
λς′ (φ. 285β) «... εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κατὰ 'Ιωάννην Εὐαγγελίου».
λζ′ (φ. 290α) «... ὁμιλία πρὸς τοὺς συκοφαντοῦντας αὐτὸν ὅτι τρεῖς Θεοὺς λέγει».
λη′ (φ. 294α) «... ὁμιλία ἐν λιμῷ ῥηθεῖσα καὶ αὐχμῷ».
λθ′ (φ. 304β) «... κατὰ σαβελλιανῶν καὶ 'Αρείου· καὶ τῶν ἀνομοίων».
μ′ (φ. 314α) «... ὁμιλία περὶ τοῦ μὴ προσηλῶσθαι τοῖς βιωτικοῖς· καὶ τοῦ γενομένου ἐμπρησμοῦ ἔξωθεν τῆς ἐκκλησίας».
Αἱ μετὰ τὸ *καὶ* λέξεις μεταγενεστέρᾳ γραφῇ, τοῦ ΙΓ′–ΙΔ′ αἰῶνος.
μα′ (φ. 323β) «... ὁμιλία περὶ ταπεινοφροσύνης».
μβ′ (φ. 329α) «... πρὸς τοὺς νέους ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελο[ῖντο] λόγ[ων]».
μγ′ (φ. 339α) «... περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος».
Κολοβός. — Τελ. : . . . οὐδὲ γὰρ παρὰ τοῦ πνεύματος τινὰ λαμβάνομεν· ὥσπερ παρὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα· ἀλλ' αὐτὸ προσιὸν ἡμῖν . . .

'Εν φ. 338β, ἐν τέλει τῆς ὑπ' ἀριθ. μβ′ ὁμιλίας, ἀναγινώσκομεν καταλογάδην :

* ἤτοι :† *θάψων τῶ σώμα τοῦ φονευτοῦ σωμάτ(ων)·*
καὶ μη καταλ(υ)σ(ἳν) [?] *μόνον* [?] *σὺ* [?] *δειςάσειο·*
ὄυτωσ γὰϱ ἐιϱγάσατο τάυτα τὰ τϱΐα
ἐξα|γόρευσΐν ἐντῶλήν τὲ, καὶ κόπ(ον) †

'Η γραφὴ λίαν ἐπιμελὴς καὶ ὡραία. Αἱ διαστάσεις τοῦ γεγραμμένου τμήματος τῶν φύλλων συνήθως 0,14 × 0,232 περίπου. 'Εκάστη ὄψις τῶν φύλλων ἔχει συνήθως 33 στίχους· τὸ δὲ σῶμα τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον ἔχει ὕψος 0,002. 'Ενιαχοῦ παρετήρησα *δὲ* (φ. 138α, 244α κλ.) *καὶ μὲν* (φ. 138α, 171α, 200α, 245α τρίς, κλ.) διπλοτονούμενα. 'Επίσης ἐν φ. 142α, 148α,

233β, παρετήρησα τὸ *ἐπεί*, ἐν φ. 306α τὸ *ἄν*, ἐν φ. 234α τὸ *κἄν* καὶ ἐν φ. 216β δίς, 299β, 300α τὸ *μὴ* διπλοτονούμενα. Ἐνιαχοῦ, ἐν ταῖς ᾤαις, διορθώσεις εἰς τὸ κείμενον δηλούμεναι διὰ τοῦ *Γρα´* = γράφε. Τὸ φ. 329 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ καὶ γραφῆς τοῦ XIV–XV αἰῶνος. Ἐπίσης μεταγενεστέρας γραφῆς, τοῦ XIII–XIV ἴσως αἰῶνος, εἶναι οἱ ἀριθμοί, οἱ δηλοῦντες τὴν ἀκολουθίαν τῶν τετραδίων, οἱ ἕτεροι ἀριθμοὶ οἱ ἐν ταῖς ἄνω ᾤαις τῆς α´ ὄψεως τῶν φύλλων, οἱ δηλωτικοὶ τῆς σειρᾶς ἑκάστου λόγου ἐν τῷ κώδικι, καὶ τέλος οἱ ἀριθμοί, οἱ ἐν ταῖς κάτω ᾤαις γεγραμμένοι καὶ ὑπὸ τῆς κοπίδος τοῦ σταχωτοῦ βαθύτερον κατενεχθείσης πολλαχοῦ ἠφανισμένοι, οἱ δηλοῦντες ὁπόσα φύλλα ἕκαστος λόγος κατέχει ἐν τῷ κώδικι.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 97α, 208β, 234α, τῇ ἔξω τῶν φ. 95β, 97α, 101α, 108α, 128α, 183β, 300α, καὶ τῇ κάτω τῶν φ. 97α, 128α, 151β, 318α δοκίμια κονδυλίου εἴτε γραφαὶ ἐν παρόδῳ διαφόρων αἰώνων. Τὸ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 97α δοκίμιον λέγει: *τιμιώτ(α)τ(ε) μέγα οἰκονόμε δεξάμενος τὸ παρὸν πϊττάκϊον*. Τὸ δ' ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 128α: *θάλασσα καὶ πύρ, καὶ γϋνῆ κακὸν τρΐον* (ταῦτα τοῦ XV πιθανῶς αἰῶνος). Ἐν φ. 126β ὀλίγα τινά, μεταγενεστέρας γραφῆς, διεσβεσμένα. Αἱ ἔξω ᾦαι τῶν φ. 99, 100, 137, 142, 166, 167, 199, 209, 210, 244, 291, 292, 318, 319, 323 καὶ αἱ κάτω τῶν φ. 96 καὶ 217 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος (ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα), ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ῥάχιν. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο πλεκτοὺς βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς ...9 (τὰ λοιπὰ ἀφῃρημένα, ἀποσχισθέντος τοῦ ἐπὶ τῆς ῥάχεως δελτίου)

554

Περγαμηνή Διαστ. 0,237 × 0,304 Αἰὼν XI Φύλλα 269.

1 (φ. 2α) «† μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Τρύφωνος· κύ(ριε), εὐλό(γησον): —».

Ἀρχ.: Τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· μετὰ τὴν θείαν καὶ θεανδρικὴν αὐτοῦ πρὸς ἀνθρώπους ἐπιφάνειαν καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν . . .

2 (φ. 13α) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ· ζ´: — † Βίος καὶ πολιτεία καὶ θαυμάτων ἐξήγησις· τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Παρθενίου· ἐπισκόπου γενομένου Λαμψάκου».

Ἀρχ.: Τὰ κατὰ τὸν μέγαν Παρθένιον· εἰδέναι μὲν ἀκριβῶς· οἷον γέννησίν τε καὶ τὴν ἐκ παίδων ἀνατροφήν· βίου τὲ ἀγωγήν . . .

3 (φ. 28α) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ Η´ † † Βίος καὶ πολιτεία καὶ θαυμάτων διήγησις· τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Λουκᾶ τοῦ νέου τοῦ ἐν Ἑλλάδι κειμένου . . .».

Ἀρχ.: Οὐ χρόνος ἦν ἀληθῶς, ὁ τοῦ καλοῦ βίου καὶ τῆς περὶ τὴν ἀρετὴν σπουδῆς αἴτιος· ἀλλά . . .

[* Πρβλ. Ν. Βέην, ἐν «Βυζαντίς» 1 (1909) σ. 221 σημ. 2 καὶ «Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher» 11 (1935) σ. 179 σημ. 2].

Ἀπὸ φ. 77β ἄρχονται: *τὰ μετὰ τὴν κοίμη(σιν): – τοῦ ἁγίου.*

4 (φ. 93β) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ θ' † † μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Νικηφόρου : — . . .».
"Αρχ. : Οὐδὲν ἔοικεν ἀγάπης εἶναι μακαριώτερον· ὥσπερ οὖν καὶ μίσους . . .

5 (φ. 105β) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ ια' † † μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Βλασίου . . .».
"Αρχ. : Βλάσιος ὁ μάρτυς, ἄξιον τοῦ τοιοῦδε τέλους· τῆς μαρτυρίας, καὶ τὸν πρὸ τοῦ βίον ἀληθῶς . . .

6 (φ. 114β) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ ιγ' † † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μαρτινιανοῦ . . .».
"Αρχ. : Ὃν τρόπον αἱ τῶν προλαβόντων νόσοι σωματικαὶ καὶ πηρώσεις· οὐ μικρὸν εἰς ὠφελείας λόγον τοῖς μετὰ ταῦτα δύνανται συντελεῖν . . .

7 (φ. 136β) «† μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου . . .».
"Αρχ. : Λικινίῳ τῷ βασιλεῖ πολλῇ κεχρημένῳ περὶ τὰ εἴδωλα δεισιδαιμονίᾳ, πολλὴ καὶ ἡ κατὰ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως ὑπῆρχε μανία . . .

8 (φ. 150β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ † † μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Θεοδώρου τοῦ τήρωνος».
"Αρχ. : Μαξιμιανῷ καὶ Μαξιμίνῳ τοῖς βασιλεῦσι πολλή τις καὶ ἄσχετος ἡ ὁρμὴ κατὰ τῆς τῶν Χριστιανῶν κεκίνητο πίστεως . . .

9 (φ. 163β) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ β' † † βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβου τοῦ ἀσκητοῦ· πολλὴν ἔχων κατάνυξιν . . .».
"Αρχ. : Πολλῶν καὶ ἀνεκλαλήτων ἀγαθῶν· καὶ ψυχωφελῶν εὐεργεσιῶν τοῖς φιλοθέοις· κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Σωτῆρος . . .

10 (φ. 179α) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ ϛ' † † μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τεσσαράκοντα δύο τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων . . .».
"Αρχ. : Φαιδρὰ μὲν τῆς παρούσης πανηγύρεως ἡ ὑπόθεσις· Χριστοῦ γὰρ μαρτύρων· ἄθλησίν τε καὶ νίκην καὶ γεροδοσίαν μεγαλοπρεπῶς εἰσηγεῖται . . .

11 (φ. 196β) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ θ' † † μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ τεσσαράκοντα μαρτύρων. . .».
"Αρχ. : Εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα Λικίνιος· ὁ βασιλέων τῶν πάλαι, παρανομώτατός τε καὶ δυσεβέστατος· εἶχον δὲ καὶ Χριστιανοὺς ἅπαντας, θλίψεις βαρεῖαι . . .

12 (φ. 207α) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ † † Διήγησις ὠφέλιμος ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας συλλεχθεῖσα· καὶ ἀνάμνησιν δηλοῦσα τοῦ παραδόξως γενομένου θαύματος· ἡνίκα Πέρσαι καὶ βάρβαροι τὴν βασιλίδα ταύτην πολέμῳ περιεκύκλωσαν· οἳ καὶ ἀπώλοντο θείας πειραθέντες· ἡ δὲ πόλις ἀσινὴς συντηρηθεῖσα πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, ἐτησίως ἔκτοτε ᾄδει εὐχαριστήριον· ἀκάθιστον τὴν ἡμέραν κατονομάζουσα . . .».
"Αρχ. : Ἐν τοῖς χρόνοις Ἡρακλείου τοῦ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν· τὴν ἀρχὴν ἔχων· ἀπέστειλε Σαρβὰρ τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως βαρείας . . .

13 (φ. 216β) «Μηνὶ ἀπριλλίῳ α' † † Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας· συγγραφεὶς παρὰ Σωφρονίου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων . . .».
"Αρχ. : Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν, καλόν· τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνακηρύττειν, ἔνδοξον· οὕτω γὰρ εἶπεν . . .

14 (φ. 238β) «† μηνὶ τῷ αὐτῷ κγ΄ † † μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου . . .».

Ἀρχ. : Διοκλητιανὸς ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ· ἀναξίως τῶν σκήπτρων ἐπιλαβόμενος . . .

15 (φ. 255α) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ κε΄ † † Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Μᾶρκον».

Ἀρχ. : Κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρόν· τῶν ἀποστόλων διαμερισθέντων κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην· ἔλαχε τὸν μακαριώτατον Μᾶρκον, ἐν τῇ κατ᾽ Αἴγυπτον χώρᾳ . . .

16 (φ. 259α) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ κς΄ † † Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Βασιλέα ἀρχιεπίσκοπον Ἀμασίας».

Ἀρχ. : Οἱ τὸ ἐπίγειον κράτος λαχόντες· καὶ τῶν βασιλικῶν ἡνίων τὲ καὶ σκήπτρων ἐπειλημμένοι . . .

Ἐν ἀρχῇ, φ. 1α-β, πίναξ τῶν περιεχομένων, φέρων τὴν ἐπιγραφήν :

† *Ἡ ΒΙΒΛΟC ἭΔΕ ΤΟΎCΔΕ ΤΟῪC ΛΌΓΟΥC ΦΈΡΕΙ*

ἀναγράφων δὲ τὰ ἐν τῷ κώδικι μαρτύρια, βίους, διηγήσεις, ἐγκώμια καὶ ὑπομνήματα, τὴν ἡμέραν τῶν ἀναγνώσεων καί τινας λέξεις ἐκ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν. Εἶναι δὲ ὁ πίναξ οὗτος χρυσόγραφος, πλὴν τῶν ἐκ τῆς ἀρχῆς τῶν κειμένων λέξεων· τούτων μόνον τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης λέξεως εἶναι χρυσόγραφον.

Γέγραπται ἅπας ὁ κῶδιξ λίαν ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ἐξαιρέσει μόνον τοῦ φ. 269β. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τῶν σελίδων 0,075 × 0,215. Ἑκάστη σελὶς ἔχει συνήθως 25 στίχους, τὸ δὲ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει ὕψος 0,003 κατὰ μέσον ὅρον. Τὰ πνεύματα ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σχῆμα ⊣ καὶ ⊢. Ὑπογεγραμμένη δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κώδικι, ἀλλὰ μόνον προσγεγραμμένη καὶ αὕτη ἐλλείπουσα ἐνίοτε. Ἐν φ. 3α, 13α, 28α (δίς), 28β, 47α, 52α, 55α, 91α, 104α-β, 105α, 110α, 117α, 137α (δίς), 146α, 151α, 154α, 164α, 196α, 210α, 213α, 239α-β, 261α, 262β, παρετήρησα *μὲν* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 35α, 48α, 51α, 56α, 70α, 98α, 100β, 102α, 105α, 110β, 111α, 155α, 165α, 180α, 191α, 239α, 241α (δίς), 245α, 267α παρετήρησα *δὲ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 14α, 57α, 60α, 70α, 72α, 88α, 110α, 129α, 200β, 240α, 246α, 261α, 262α *ἐπεὶ* διπλοτονούμενα. Ἐν φ. 36α *μὴ* διπλοτονούμενα. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α γέγραπται : *Ἐκ τῶν τοῦ μετεώρου* (γραφὴ XVIII–XIX αἰῶνος).

Μεταγενεστέρα χείρ, τοῦ XV-XVI αἰῶνος, ἐσημείωσε (τῶν πρὸς τὴν ἀρχὴν μάλιστα τοῦ κώδικος κειμένων) πόση εἶναι ἡ ἔκτασις, ἐν τῇ ᾤᾳ τοῦ φ. ὅθεν ταῦτα ἄρχονται.

Ὁ κῶδιξ καθ᾽ ὅλου περίκοσμος. Πλὴν τοῦ ἐν ἀρχῇ πίνακος χρυσόγραφα καὶ τὰ κεφαλαιώματα. Τἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα εἴτε ὁλόχρυσα εἴτε διαφόροις χρώμασι μετὰ τέχνης ἐξειργασμένα. Σημειωτέον τὸ ἐν φ. 28α *Ο* σχηματιζόμενον δι᾽ ὄφεως περιελισσομένου. Ἐπίσης σημειωτέον τὸ ἐν φ. 150β *Μ*, οὗτινος τὰς ἄκρας κεραίας σχηματίζουσι λέοντες, ὄρθιοι, πρὸς ἀλλήλους βλέποντες. Ἐπίτιτλα δὲ πολύχρωμα καὶ τεχνικὰ ἔχει ὁ κῶδιξ ἐν φ. 1α, 2α, 13α, 28α, 93β, 105β, 114β, 136β, 150β, 163β, 179α, 196β, 207α, 216β,

238β, 255α, 259α. Ἐξ αὐτῶν τὸ ἐν φ. 2α σχήματος ⊓, οὗ ἄνωθεν δύο πτηνά· ἐπίσης πτηνὰ (ταὼς;) καὶ ἄνωθεν τοῦ ἐν φ. 2α ἐπιτίτλου.

Ἡ διατήρησις τοῦ κώδικος ἀρίστη. Μόνον αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 12, 49, 95, 136, 140, 143, 154, 181, 193, καὶ αἱ ἔξω τῶν φ. 98, 178, 181, 193 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐφ' ἑκάστης πινακίδος ἀνὰ ἐννέα μετάλλινοι γόμφοι καθηλωμένοι. Ἔχει καὶ δύο βυρσίνους πλεκτοὺς θηλυκωτῆρας μετὰ πόρπης ὀρειχαλκίνης.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 158.

555

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,291 × 0,19 Αἰὼν XIV Φύλλα 194

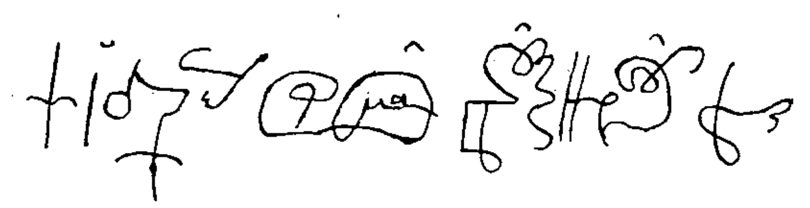
Πράξεις καὶ ἐπιστολαὶ τῶν ἀποστόλων κατὰ τὰς ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεις.

Ἐπιγράφεται, φ. 2α, κεφαλαίοις γράμμασι : † ΑΡΧΗ CΥΝ ΘΕΩ ΤΟΥ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ. Προτάσσονται αἱ ἐκ τῶν πράξεων τῶν ἀποστόλων ἀναγνώσεις, ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. Ἐν τέλει τούτων, φ. 33β, βυσσινόχροα : † *τέλοσ τῶν πράξεων τῶν ἁγίων ἀποςόλ(ων), | συγγραφεισῶν παρὰ Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελι[σ] | τοῦ καὶ συνεκδήμου φανέντοσ | παύλου τοῦ ἀποςόλου* †. Ἐν φ. 33β–141β αἱ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν ἀναγνώσεις. Ἐν φ. 142α-189α : CΥΝ ΘΕΩ ΤΟ ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ. Ἐν φ. 189α τἀναγνώσματα ἐκ τῶν ἀποστολικῶν ἐπιστολῶν «...εἰς κοιμηθέντας».

Παρενείρονται καθ' ὅλον τὸν κώδικα μεταξὺ τῶν ἀποστολικῶν περικοπῶν ἀντίφωνα, προκείμενα, στιχηρά, μεγαλυνάρια κλ. (οὐχὶ ὁλόκληρα, ἀλλὰ μόνον αἱ ἀρχαὶ τούτων), ὑποδείξεις ἐκ τοῦ τυπικοῦ κλ. κλ. Ἐν δὲ φ. 190β–191β ἀναγράφονται «† τὰ ἄμνημα προκείμενα τῶν ὀκτὼ ἤχων» (φ. 190β) — «ἀλληλουϊάρια ἄμνημα τῶν ὀκτὼ ἤχων» (φ. 190β–191α) — «† προκείμενα, ἀπὸ τῇ βᾳ ἀρχόμενα μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ Σαββάτου» (φ. 191α) — «† Τὰ ἀλληλουϊάρια τῆς ἑυδομάδος» (φ. 191α) — «Προκείμενα καὶ ἀλληλουϊάρια εἰς ἱεράρχας, ὁσίους, μάρτυρας, γυναῖκας μάρτυρας, προφήτας».

Ἐν φ. 32β ἀναγινώσκομεν βυσσινοβαφῆ περί τινων, ἐν τῷ κώδικι ἀναγραφομένων, προκειμένων τῆς πεντηκοστῆς : † *ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ ἀντίφω(να), ψάλλονται ἐν τῇ | μον(ῇ) τῶν ςουδ(ίου) καὶ μόνον· ἐπεὶ ἡ μεγάλη ἐκκλη(σία)· καὶ αἱ | λοιπαὶ τὰ κατὰ συνήθ· καὶ γὰρ αὕτη τριῶν ἑ|ορτῶν παρέλαβε τύπον τοῦ ψάλλειν ἀντίφω(να) | τοῦ πάσχ(α)· τῶν χ(ριστο)ῦ γέννων, καὶ τῶν φώτων· τάντ(ης) | δὲ οὐχί· ἀλλὰ τὰ κατὰ συνήθ'* †

Ὁ κῶδιξ γέγραπται μεθ' ἱκανῆς ἐπιμελείας καὶ κοσμεῖται ὑπ' ἐγχρώμων τινῶν ἐπιτίτλων. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,13 × 0,222 περίπου. Ἐν φ. 169α, ἐν τέλει τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ μηνολογίου, βυσσινοβαφές :

* *ἤτοι : † ἱερέ(ως) θωμᾶ τοῦ ξηροῦ†*

Ἐν φ. 171β, ἐν τέλει τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ μηνολογίου, ἀναγινώσκομεν :
Ὑψημέδον πρύτανι μαρτύρων ῥώμη,
Θωμᾶν θύτην δώρησαι αἰῶνος δόξη†

Ἐν φ. 174α, ἐν τέλει τοῦ Μαρτίου τοῦ μηνολογίου, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου :
Εἰ τῶν ἀζύγων σύζυγοι ἑνωθῶσι,
οὐκ ἄλλου δύναμισ ἢ τοῦ χ(ριστο)ῦ μόνου†

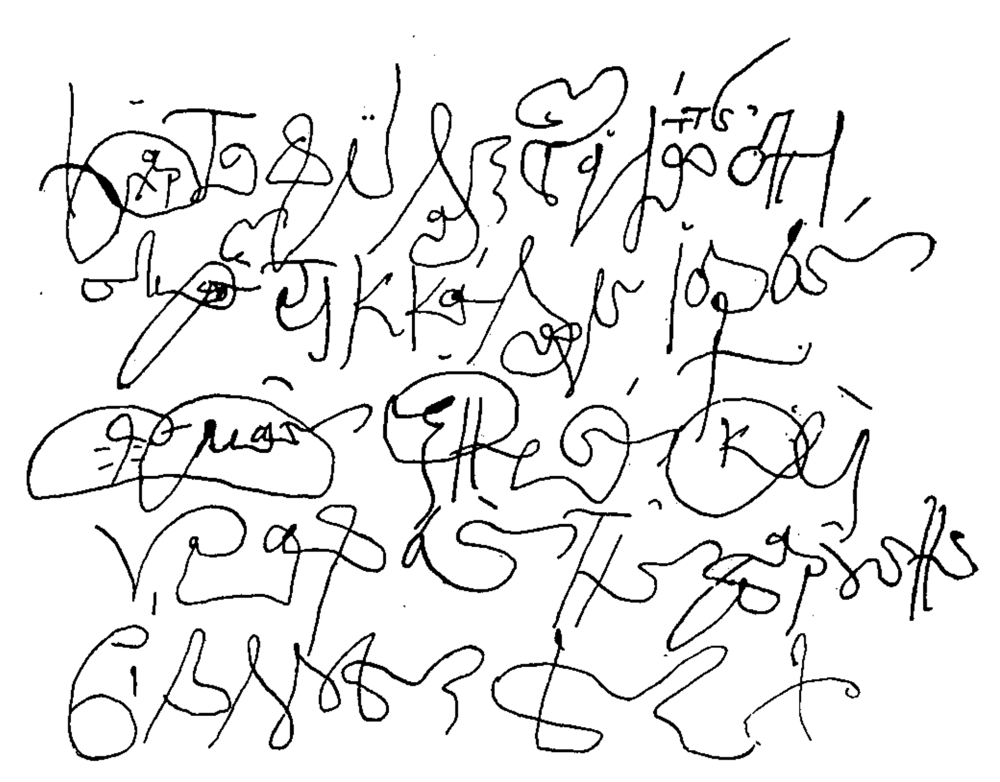
Καὶ κατωτέρω : *Καὶ λοιπὼν τῆσ παρθενί(ας) τὸ κλέος μ(ε)Γ(α), καὶ χαίρετε π(ατέ)ρεσ εὐχόμ(εν)οι | τοῦ συζύγουσ εὑρεῖν χ(ριστο)ῦ τὴν φιλαν(θρωπ)ίαν.*

Ἐν φ. 185β, ἐν τέλει τοῦ Ἰουλίου τοῦ μηνολογίου, κιρρῷ μέλανι μονοκονδυλικῶς : *† ἱερεὺς θωμᾶς ὁ ξηρός*

Ἐν τέλει τῶν κειμένων, φ. 192α, τάδε :

* ἤτοι : *† ἐγράφη ἡ παροῦσα βίβλος τοῦ Μετεώρου. διὰ συν|δρομῆς καὶ ἐξόδου βασιλέωσ, τοῦ ὢσ ἀληθῶσ ἐν | μοναχοῖσ ὁσιωτάτου κυροῦ Ἰωάσαφ· διὰ χειρὸσ | χαρτοφύλακοc τῆσ ἁγιωτάτησ ἐπισκοπῆσ Τρικκάλ(ων) | ἱερέωσ Θωμᾶ τοῦ Ξηροῦ· ἐπὶ ἔτουσ ͵ςωϟδ'* [6894 = 1385/6] | *ἰν(δικτιωνο)ς θ'· ὁπόταν τῇ τοῦ θ(εο)ῦ παραχωρήσει καὶ οἱ ἀ|γαρινοὶ οὐ μόνον τῆσ πόλε(ως) Βεροίασ ἀλλὰ καὶ παρὰ μικρὸν τῆσ ὑφηλίου γεγόνασι κύριοι†*

[* Πρβλ. Ν. Βέην, περιοδ. «Βυζαντίς», Α', 1909, σ. 236η].

* ἤτοι : † ὁ *χαρτοφύλαξ τ(ῆς) ἁγιωτ(ά)τ(ης) ἐπι|σκοπ(ῆς) τρικκάλων ἱερεὺς | θωμᾶς ὁ ξηρὸς καὶ | γραφεὺς τῆς παρούσης | βίβλου† † †*

[* Πρβλ. Ν. Βέην, περιοδ. «Βυζαντίς», Α' 1909, σ. 236η].

Ἐν φ. 191β βαναύσως γεγραμμένα : † *μηνὴ Γένᾶρίο υσ τ(ὰς) Β' εγὲνήν ο ανθήμοσ καλὸγεροσ υμερά παρὰσκεβη | του αγῆου σήλβέςρου. . . . .* [. . . *με*] *κούρα του επη|σκόπου τού ςάγόν κυρ διονήσηου ετουσ ,ς̅ λ̅πε'* [*6985 = 1476/7].
Τὰ ἐντὸς ἀγκυλῶν τεθέντα εἶναι ἐπικεκαλυμμένα ὑπὸ λωρίδος χάρτου ἐπικολληθείσης πρὸς συγκράτησιν τοῦ διεσχισμένου τούτου φ. 191. Ἐν φ. 192β ὡς δοκίμιον κονδυλίου ἀρχὴ ἐπιστολῆς Γρηγορίου τινὸς ἱερομονάχου πρός τινα αὐθέντην λογοθέτην. Πλὴν ταῦτα εἶναι ἀφανῆ ἐπικολληθέντος κατὰ τὴν στάχωσιν ἐπὶ τοῦ προειρημένου φ. 192β φύλλου ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

Ὁ κῶδιξ χρησιμεύων ἐπὶ μακρόν, ὡς φαίνεται, διὰ τὰς ἐν τῷ καθολικῷ τῆς μονῆς Μετεώρου ἀνάγκας ἔχει ρυπανθῇ κατὰ τὰς κάτω καὶ ἔξω μάλιστα ᾤας καὶ ἐφθάρῃ ἐξαιρέτως ἐν τῇ ἔσω ᾤᾳ. Κατὰ τὴν στάχωσιν δ' ὅμως αἱ ᾦαι ἐπιμελῶς διωρθώθησαν καὶ τὰ τυχὸν ἐκ τοῦ κειμένου ἐλλείποντα ἀνεπληρώθησαν. Ἐπίσης κατὰ τὴν στάχωσιν προσετέθησαν εἰς τὸν κώδικα καὶ τὰ ἐκ χάρτου στιλπνοῦ φ. 1, καὶ 193 καὶ 194.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων δρυΐνων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018. Ἐφ' ἑκάστης πινα-

κίδος ἀνὰ πέντε γόμφοι ὀρειχάλκινοι καθηλωμένοι. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο πλεκτοὺς βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 46.

556

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,27 × 0,357 Αἰὼν XII Φύλλα 317

Εὐαγγέλιον κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

Ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φ. 2α, ἐν ᾧ ἡ ἐπιγραφή : *ἀρχ(ὴ) τοῦ ὕφους τοῦ | εὐα(γγελίου) τοῦ ὅλου ἐνιαυτ(οῦ) :*

φ. 120α : «Ἀρχὴ τῶν καθημερινῶν εὐαγγελίων τοῦ Λουκᾶ· ἃ καὶ ἄρχονται ἀναγινώσκεσθαι, κυριακῇ μετὰ τὴν ὕψωσιν».

φ. 213α–275 εὐαγγέλια τῶν νηστειῶν ἀπὸ τοῦ α΄ Σαββάτου τούτων, καθ' ὃ καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἁγ. Θεοδώρου. Ἐκ τούτων τὰ φ. 240α–262α κατέχουσι τὰ «Εὐαγγέλια ιβ΄· τῶν ἁγίων παθῶν . . .», τὰ δὲ φ. 262β–269α : «εὐαγγέλια τῶν ὡρῶν τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ».

Περὶ τοῦ ιβ΄ εὐαγγελίου τῶν παθῶν (ἐκ τοῦ κατὰ Ματθ. — Ἀρχ. : Τῇ ἐπαύριον ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευήν. . .) σημειοῦται ἐν τέλει, φ. 262α, διὰ βυσσίνου μέλανος : *τὸ αὐτὸ λέγεται | καὶ τῷ μ(ε)γ(άλῳ) Σα(ββάτῳ) εἰς τ(ὸν) | ὄρθρον :*

φ. 269α–273β εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, οὗ ἡ ἀρχή : Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συμβούλιον ἔλαβον..., καὶ περὶ οὗ σημειοῦται ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 269α : *τῇ μ(ε)γ(άλῃ) πα(ρασκευῇ) εισ τ(ὴν) λειτ(ουργίαν).*

φ. 276α ἀρχὴ τῶν εὐαγγελίων τοῦ Μηνολογίου.

φ. 309α «Ἀρχὴ τῶν ἑωθινῶν εὐαγγελίων».

φ. 316α «Ἀκολουθίαι διάφοροι [τῶν εὐαγγελίων]· εἰς μνήμας ἁγίων καὶ ἑτέρων».

Γέγραπται ὁ κῶδιξ λίαν ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθως διαστάσεις μὲν 0,075 × 0,255, στίχους δὲ 24. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ὕψους 0,0035. Σποράδην ἀπαντᾷ ὑπογεγραμμένη. Λέξεις τινὲς διπλοτονούμεναι ἐνίοτε· τὸ *ἂν* (φ. 144α, 168β δίς, 170α, 216β, 245α καὶ εἴ τι ἄλλο), τὸ *μὴ* (φ. 144α, 170β, 250α καὶ εἴ τι ἄλλο) καὶ τὸ *δὲ* συχνότερον. Συνηθέστατα τὸ — = ν. Ἐν φ. 6α στίχοι τινὲς διαγεγραμμένοι. Ἐν φ. 120α στίχοι τινὲς γεγραμμένοι ἐν μιᾷ σελίδι. Ἐν φ. 115α ἡ λέξις : *εἰσπο////ρεύεται·* οὕτω κεχωρισμένη ἕνεκα ὀπῆς προϋπαρχούσης ἐν τῇ περγαμηνῇ.

Ἐν φ. 168β ἐν κειμένῳ τοῦ κατὰ Λουκᾶν γέγραπται : *ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φύλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται·* ἀλλ' αὐτὸς ὁ βιβλιογράφος ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ σημειοῖ ὅτι ἀντί : *φύλακῇ Γρ(άφε) ὥρα.*

Ἐν φ. 2α–34α, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐν φ. 34β, τὰ κεφαλαιώματα, τὰ παρασελίδια σημειώματα τἀναγράφοντα πότε ἑκάστη περικοπὴ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν κλ., ἢ διὰ † στίξις χρυσόγραφος. Ἐπίσης καὶ τἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα τοῦ τμήματος τούτου διὰ χρυσῆς βαφῆς κεκοσμημένα. Πρὸς τούτοις ὁ κῶδιξ κοσμεῖται καὶ δι' ὡραίου πολυχρώμου

ἐπιτίτλου ἐν φ. 2α σχήματος Π, δι' ἑνὸς ἀρχικοῦ Ε, κεφαλαίου, πολυχρώμου, ἐν φ. 2α, καὶ παραπλησίου Ο ἐν φ. 8β. Ἁπλᾶ βυσσινόχροα ἐπίτιτλα ἔχει ὁ κῶδιξ ἐν φ. 43α, 213α, 240α, 276α.

Ἐν φ. 1β ἀναγινώσκομεν : † *καγὼ ὁ παπὰ χρυσσέσ(η)ς ἐν μηνῆ φευρουαρΐω· ειςτ(ην) ι' ἐπαρέδωκα παπα ςέφανον τ(ῶν) κτίςιν τοῦ γαυροῦ τοῦ τὰ ρόυχα ὅσα κ(αὶ) ἂν εἶχα | ἐδικά του· καταρχ(ῆ)ς κούπ υπ λ'· σοιναξάρ(ιν)· ἐβαγγέλιον· τ(ε)τραβάγγελ(ον ;)· ψαλτήρην· τϊπϊκ(ὼν)· μϊτιλοινέον· πρωφητία· | νεκρόσιμ· τριόδιν· λϊτουργία δὶσκαριν κ(αὶ) καλίμ(α)τ(α)· κατ(ε)νόπιον τοῦ πν(ευματ)ικοῦ· τοῦ παπ(α)γϊανϊότι· κ(αὶ) μαρτϊνϊᾶνοῦ· νικολ(ά)ου | του βρανανήτ(η) :* (γραφὴ τοῦ XIII-XIV αἰῶνος).

Τὰ φ. 1α, 275β, 316β, 317 καὶ κατὰ μέγα μέρος τὰ φ. 1β καὶ 5β ἄγραφα. Τὰ φ. 1 καὶ 317 ἦσαν ποτὲ ἐπικεκολλημένα ἐπὶ τῶν πινακίδων.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐρυθροῦ τὸ χρῶμα, ἐφ' οὗ ἔντυπα ἁπλᾶ κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν πινακίδων ἦσαν, ὡς φαίνεται, ἀργυρᾶ καὶ ἄλλα μετάλλινα κοσμήματα καθηλωμένα, ἀφῃρημένα τελείως τανῦν. Εἶχε ποτὲ καὶ τέσσαρας βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 1.

557

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,19 × 0,28 Αἰὼν XII Φύλλα 287

Θεοδώρου Στουδίτου κατηχήσεις.

Ἀκέφαλον. — Ἄρχ. : ... τὴν ἐπίσκεψιν κατασύρητε ἑαυτους εἰσ ἀπώλειαν· ὑμῖν δὲ μέγας ὁ μισθός ... (Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν α' κατήχησιν τοῦ α' βιβλίου).

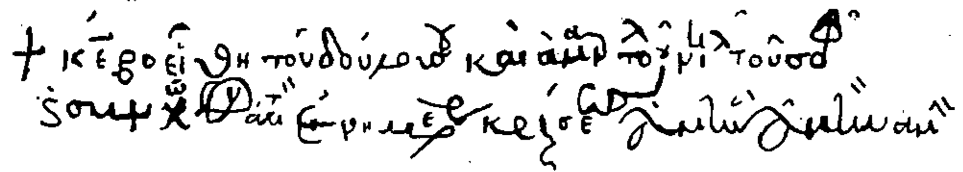
Ἐν φ. 73β–75α ἡ κθ' κατήχησις τοῦ α' βιβλίου «Περὶ τοῦ βίον ὀρθὸν κεκτῆσθαι· καὶ τοῦ ἀποστρέφεσθαι τοὺς πονηρευομένους καὶ στρεβλοκαρδίους».

Ἀπὸ φ. 77α ἄρχονται αἱ κατηχήσεις τοῦ β' βιβλίου, ὧν προτάσσεται ὁ πίναξ, ἐν φ. 75α–76β, κολοβός, ἐξικνούμενος μέχρι τῆς ρδ' κατηχήσεως, ἐν ᾧ ὁ κῶδιξ περιλαμβάνει ριγ' ἐκ τῶν τοῦ β' βιβλίου. Ἡ ριγ' φέρει τὴν ἐπιγραφήν : «Ὅτι ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεὸν διὰ τῆς φυλακῆς τῶν θείων ἐντολῶν, ἀπτόητός ἐστιν ἐν καιρῷ ἐξόδου ἀπὸ τῆς τῶν δαιμόνων ἐπιστασίας· καὶ περὶ μνήμης θανάτου : –».

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ἐπιμελῶς καὶ κανονικῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,15 × 0,218 συνήθως. Ἑκάστη ὄψις τῶν φ. ἔχει 29–31 στίχους. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον ὕψους 0,002. Ἡ ψιλὴ σχεδὸν πάντοτε ⊣, ἡ δασεῖα ⊢. Ἐνιαχοῦ σπανιώτατα προσγεγραμμέναι καὶ δὴ ἐν τοῖς ἄρθροις. Παρετήρησα καί τινας διπλοτονουμένας ἐν τῷ κώδικι λέξεις, *μὲν* (φ. 127α, 206α, 241β, 264α, 279α κλ.), *δὲ* (φ. 140α, 169α κλ.), *δὴ* (φ. 192α), *ἂν* (φ. 170α, 203β, 285β), καὶ *ἐπὰν* (ἐν φ. 285β), *ἐπεὶ* (φ. 206α). Ἀξιοσημείωτοι λέξεις τινὲς κεχωρισμέναι ἕνεκεν διαμέσου προϋπαρχούσης ὀπῆς τῆς περγαμηνῆς· φ. 33β : *πρά||||ττετε*· *ὑ||||μᾶσ*· φ. 52β : *μα||||κρὰν*· φ. 158β : *αἴσ||||θησιν* — *ἐπαι||||νέσαι*· φ. 225α : *εἰ||||ρήνη*· φ. 225β : *προ||||είρηται* — *ἀνεκλήθη||||μεν* — *ἐτύχω||||μεν* — *ἀνε||||*

δράμωμεν — ἐ||||λευθε|||ρία· φ. 241α : *ἠδο|||νάσ· ἐ|||π' αὐτούς, — ἀπο||||λαύσει·* φ. 241β : *ἐαυ||||τὸν — ἀκο||||λουθήτω — βιωτι||||κῶν* (Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ πολλαὶ ὀπαὶ τῆς περγαμηνῆς πεπληρωμέναι διὰ τεμαχίων περγαμηνῶν καὶ ἐπ' αὐτῶν κείμενον γεγραμμένον).

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 286α γέγραπται δοκιμαστικῶς :

* ἤτοι : † *κ(ύρι)ε βοεῖθη τοῦ δούλου σου καὶ ἀμαρτολοῦ νικ(ο)λ(οῦ) τοῦ σοφ(οῦ) | κ(αὶ) συνχῶ(ρησον) αὐτ(ὸν) ἐν ημέρ(α) κρίσεωσ ἀμὴν ἀμὴν αμ(ὴν).*

Πιθανώτατα τὸ δοκίμιον τοῦτο εἶναι αὐτοῦ τοῦ βιβλιογράφου. Ἕτερα διαφόρων αἰώνων δοκίμια κονδυλίου καὶ σκαριφήματα, ὧν τινα διεσβεσμένα εἴτε ἀπεξεσμένα, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 1α, 11α, 31α, 51α, 56α, 67α, 68α, 129α, 130α, 144α, 168β, 170α, 210β, 258α, 266α, 270β, 277β, καὶ ἐν τῇ κάτω τῶν φ. 31α, 72α, 157α, 207β, 245β, 255β, 286β. Τὸ ἐν φ. 161α ἀρχὴ ἐμμέτρου : † *πῶσ κάθη πῶσ αμερημνοίσ πωσ ω* (γραφὴ τοῦ XIV–XV ἴσως αἰῶνος). Τὸ ἐν φ. 207β ἀποκεκομμένον ἐν μέρει ὑπὸ τῆς κοπίδος τοῦ σταχωτοῦ βαθύτερον κατενεχθείσης. Ἐν αὐτῷ : . . . *τ(ὸν) σωφ(ὸν) φόραδι κλόπ(αις) δύο καὶ μὴ τὸ παρίδης . . .* Τὸ ἐν φ. 255β ἀρχὴ γράμματος : † *τῶ μεγ(α)λ(ο)δωξοτ(α)τ(ω) καὶ . . . θεοφρουριτ(ω) ἡμ(ῶν) αυθ(εν)τ(ην)...* Αἱ κάτω ᾦαι τῶν φ. 145, 182, 248 καὶ ἡ ἔξω τοῦ φ. 178 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἀπεσχισμένου καὶ ἐλλιποῦς ἐν μέρει κατὰ τὴν ράχιν. Εἶχε ποτὲ καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 136.

558

Χάρτης λεῖος | Διαστ. 0,205 × 0,312 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 766

1 (φ. 7α) [Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων λόγος ἱστορικὸς εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου].

Ἀκέφαλον. — Ἀρχ. : . . . κατὰ τὸ ειωθός, ὡς εὐλόγει αὐτοῖς· καὶ ἵσταντο οἱ ἱερεῖς προσδοκῶντες τὸν Ζαχαρίαν τοῦ ἀσπάσασθαι αὐτούς . . .

Κατὰ τὸν προτασσόμενον πίνακα τῶν περιεχομένων ἡ ἀρχὴ τοῦ λόγου εἶναι : Ἐν ταῖς ἱστορίαις τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ, ἦν Ἰωακείμ. . .

2 (φ. 7β) «Ἀνδρέου . . . Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου· λόγος εἰς τὸ γεννέσιον τῆς . . . Θεοτόκου . . .».

Ἀρχ. : Ἀρχὴ μὲν ἡμῖν ἑορτῶν, ἡ παροῦσα πανήγυρις· πρώτη δὲ . . .

3 (φ. 13α) « . . . Ἰωάννου πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ· λόγος εἰς τὸ γεννέθλιον τῆς . . . Θεοτόκου . . .».

Ἐν τέλει τούτου, φ. 19β, σημειοῦται μεταγενεστέρᾳ χειρί, τοῦ XVII πιθανώτατα αἰῶνος: *και τόυτος, ὁ λόγος· καλὸς διὰ | τὴν τράπεζὰ :*

4 (φ. 20α) «...Ἐπιφανίου... Κύπρου· ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον...».

5 (φ. 26β) Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας «... ὁμιλία εἰς τὴν... Θεοτόκον· καὶ εἰς τοὺς ἁγίους πατέρας τοὺς ἐν Ἐφέσῳ, κατὰ Νεστορίου τοῦ δυσσεβοῦς...». Ἀρχ.: Φαιδρὸς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ χάριτος ἐμπεπλησμένος, ἐπειδὴ καὶ λαμπρὰ ἡ τῶν ἁγίων πατέρων σύνοδος· καὶ γὰρ σφόδρα μου ἐν λύπῃ ὑπάρχοντος...

6 (φ. 30β) «Τοῦ Μακαρίου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνου πόλεως· λόγος εἰς τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον...».
Ἀρχ.: Παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον ἀδελφοί· τὴν γλῶσσ(ι)αν ἡμῶν, πρὸς εὐφημίαν καλεῖ· καὶ ἡ παροῦσα ἑορτή, τοῖς συνελθοῦσιν, ὠφελίας πρόξενος γίνεται...
Ἐν τῇ ἄνω ᾠᾳ τοῦ φ. 30α σημειοῦται δι' ἐρυθροῦ περὶ τούτου: *ὁ ἀυτὸσ λόγοσ, καὶ εἰσ τ(ας) λοιπ(ας) ἑορτ(ας) :*

7 (φ. 34α) Ἀνδρέου [Κρήτης] τοῦ Ἱεροσολυμίτου «... ἐγκώμιον εἰς τὴν πάνσεπτον γέννησιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας...».
Ἀρχ.: Εἰ μετρεῖται γῆ σπιθαμῇ, καὶ σπαρτίῳ περιγράφεται θάλασσα...

8 (φ. 38β) Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου· «... λόγος εἰς τὴν γεννέσιον ἡμέραν τῆς... Θεοτόκου, καὶ ἀπόδειξις ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας, ὅτι ἐκ γένους κατάγεται τοῦ Δαβὶδ...».
Ἀρχ.: Ἄλλοι μὲν ἄλλας ἑορτῶν ὑποθέσεις τοῖς βουλομένοις ἐξείτωσαν [sic]...

9 (φ. 48β) Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου· «λόγος, εἰς τὴν γεννέθλιον ἡμέραν τῆς... Θεοτόκου... καὶ ἀπόδειξις ἐκ παλαιᾶς ἱστορίας· καὶ διαφόρων μαρτύρων, ὅτι ἐκ σπέρματος κατάγεται τοῦ Δαβὶδ...».
Ἀρχ.: Πάλιν ἑορτὴ καὶ πάλιν πανήγυρις· καὶ πάλιν ἐγὼ δεξιός...
Ἐν τέλει, φ. 54β, χειρὶ τοῦ XVII πιθανώτατα αἰῶνος: *τοῦτος ὠ λόγος λέγετε εἰς τ(ὴν) τράπεζα : –*

10 (φ. 54β) «Ἰωάννου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ· λόγος εἰς τὸ γεννέσιον τῆς... Θεοτόκου».

11 (φ. 62α) «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Θεοδώρας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ...».
Ἀρχ.: Ἐν ταῖς ἡμέραις Ζήνωνος τοῦ βασιλέως, ἐγένετό τις γυνή...

12 (φ. 69β) «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Εὐφροσύνης τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ⟨ς⟩...».
Ἀρχ.: Ἄρτι τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα Θεοδοσίου τοῦ παιδὸς Ἀρκαδίου...

13 (φ. 77α) «Βίος καὶ πολιτεία... Πελαγίας τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ...».
Ἀρχ.: Γυναικείαν ἀρετήν, τῆς τῶν ἀνδρῶν οὐδὲν ἀπολειφθεῖσαν...

14 (φ. 82α) «Βίος καὶ μετάνοια, τῆς ἁγίας Ταησίας».
Ἀρχ.: Ἀγαπητοί μου πατέρες καὶ ἀδελφοί· βούλομαι διηγήσασθαι ὑμῖν...

15 (φ. 84β) «Μαρτύριον τῆς... μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Χαριτίνης...».
Ἀρχ.: Ἐκράτει ποτὲ τὰ τῆς ἀσεβείας, καὶ βασιλεῖς ἐπὶ τοὺς τὰ Χριστιανῶν φρονοῦντας ἐξέμαινεν· ὑπασπιστάς...

16 (φ. 87β) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ· «... ὁμιλία εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν...».

"Αρχ. : Ὁ τοῦ Χριστοῦ σταυρός, προανεκηρύττετο καὶ προετυποῦτο μυστικῶς . . .

17 (φ. 99α) Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου· « . . . λόγος σχεδιασθεὶς εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ . . .».

18 (φ. 104β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν τίμιον σταυρόν.

19 (φ. 109α) «Ἰωσὴφ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης· λόγος εἰς τὴν προσκύνησιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ . . .».
"Αρχ. : Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή, χορὸς ἀγγέλων σκιρτάτω . . .

20 (φ. 112α) «Ἀναζήτησις καὶ εὕρεσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ· ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης . . .».
"Αρχ. : Ἐν ἔτει εὐδόμῳ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου· κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα, συνήχθησαν πλήθη βαρβάρων πολλά . . .

21 (φ. 119α) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ « . . . ὁμιλία, εἰς τὴν σωτήριον γέννησιν, τῆς πανυπεράγνου . . . θεομήτορος . . .».
"Αρχ. : Πᾶς μὲν καιρὸς ἐπιτήδειός ἐστι πρὸς τὸ καταβαλέσθαι . . .

22 (φ. 123β) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ ὁμιλία εἰς τὸν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον, « . . . ἐν ᾗ καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης . . .».
"Αρχ. : Ἑορτὴν ἄγομεν σήμερον, ἑνὸς τῶν προκρίτων ἀποστόλων Χριστοῦ· καὶ τοῦτον εὐφημοῦμεν· ὡς πατέρα . . .

23 (φ. 129α) «Πρόκλου . . . Κωνσταντινουπόλεως· ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον καὶ εὐαγγελιστήν . . .».
"Αρχ. : Οἱ μὲν ἄλλοι εὐαγγελισταί, τὴν κατὰ σάρκα γενεαλογίαν . . .

24 (φ. 131α) «Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ· ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Παρθένον καὶ Θεολόγον . . .».
"Αρχ. : Καθώς φησιν ὁ προφήτης, σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι· ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν· καὶ διὰ τί φησὶν ὁ προφήτης . . .

25 (φ. 142β) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου . . .».
"Αρχ. : Μαξιμιανὸς ὁ καὶ Ἐρκούλιος ὑποτάξας Γότθους καὶ Σαυρωμάτας [sic] τοῖς Ῥωμαίοις, κατελθὼν ἐν τῇ Θεσσαλονικαίων [sic] πόλει διέτριβε . . .

26 (φ. 146β) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου . . .».
"Αρχ. : Εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα Μαξιμιανὸς ὁ Ἐρκούλιος· πολὺς κατὰ Χριστιανῶν πνέων τὲ καὶ φερόμενος· εἰδωλικῆς δὲ πλάνης . . .

27 (φ. 153β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . λόγος εἰς τὴν Σωσάννην . . .».

28 (φ. 159α) «Διήγησις, καὶ βίος καὶ πολιτεία τοῦ μακαρίου Ἀβραμίου καὶ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ Μαρίας . . .».
"Αρχ. : Οὗτος ὁ μακάριος ἐκ γονέων ἔφυ πλουσίων σφόδρα· παρ' αὐτῶν ἀγαπώμενος τὰ πλεῖστα· καὶ ἐμνηστεύσαντο αὐτῷ γυναῖκα . . .

29 (φ. 169α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὁμιλία εἰς τὰ Σεραφείμ.

30 (φ. 175α) «Παντολέοντος διακόνου τῆς . . . Μεγάλης Ἐκκλησίας· διήγησις τῶν παμμεγίστων θαυμάτων τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ».
"Αρχ. : Μεγάλαι καὶ πολλαὶ καὶ ποικίλαι τῆς ἀσωμάτου . . .

31 (φ. 189α) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γεωργίου Μητροπολίτου Νικομηδείας· λόγος εἰς τὴν . . . Θεοτόκον· ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα . . .».
"Αρχ. : Καλὰς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχάς, ἡ παροῦσα πανήγυρις . . .

32 (φ. 197α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν, Γεωργίου ἐπισκόπου Νικομηδείας· λόγος· εἰς τὴν . . . Θεοτόκον ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα . . .».
Ἀρχ. : Αἱ τῶν θείων πανηγύρεων ἐλλάμψεις ἀειφώτους . . .

33 (φ. 204α) «Γερμάνου . . . Κωνσταντινουπόλεως· λόγος, εἰς τὴν ὑπεραγίαν . . . Θεοτόκον· ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα . . .».

34 (φ. 208α) « . . . Ταρασίου . . . Κωνσταντινουπόλεως· λόγος εἰς τὴν . . . Θεοτόκον· ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα . . .».
Ἀρχ. : Φαιδρὰ καὶ παράδοξος ἡ παροῦσα πανήγυρις . . .
Ἐν τῇ ἄνω ἔξω ᾤᾳ γέγραπται περὶ τοῦ κειμένου, κατὰ τὸν XVII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα : † *τοῦτος ὁ λόγος ἀνάγεινός|S'* [= καὶ] *τε ἡ ςὴν τράπαιζαν :*

35 (φ. 215β) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου, Θεσσαλονίκης τοῦ θαυματουργοῦ, λόγος, εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, εἴσοδον, καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς θεοειδῆ βίον, τῆς . . . Θεοτόκου . . .».
Ἀρχ. : Ἐπὶ τῶν μειζόνων ἢ κατ' ἀνθρωπίνην δύναμιν, εἴτε βάρος . . .
Ἐν φ. 227β γέγραπται δι' ἐρυθροῦ : *στάσις βα'*.

36 (φ. 232β) «Τοῦ αὐτοῦ [Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ] ὁμιλία εἰς τὴν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἴσοδον, τῆς . . . Θεοτόκου . . .».
Ἀρχ. : Εἰ ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται· καὶ τὸ καλὸν δένδρον, καὶ καρπὸν ποιεῖ καλόν· ἡ τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος μήτηρ . . .

37 (φ. 236β) «Πρόκλου . . . Κωνσταντινουπόλεως· ὁμιλία καὶ ἐγκώμιον λεχθεῖσα εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίαν τὴν Θεοτόκον . . .».
Ἀρχ. : Πᾶσαι μὲν αἱ μαρτυρίαι καὶ πανηγύρεις, θαυμαστὴν μιμοῦνται . . .
Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 236β γέγραπται δι' ἐρυθροῦ μέλανος : *δυτωσ ὁ λόγοσ λέγεται καὶ τῇ κυρϊακῇ τῶν προπ(ατέ)ρων πρὸ τῆσ χ(ριστο)ῦ γεννήσεωσ.*

38 (φ. 239α) «Μαρτύριον τῆς ἁγίας . . . μεγαλομάρτυρος . . . Βαρβάρας».
Ἀρχ. : Μαξιμιανῷ τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ· πολλὴν περὶ τὴν τῶν εἰδώλων . . .

39 (φ. 245α) «Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις· τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου, Μύρων τῆς Λυκίας . . .».
Ἀρχ. : Σοφόν τι χρῆμα ζωγράφων χείρ· καὶ δεινὴ μὲν μιμήσασθαι τὴν ἀλήθειαν· δεινὴ δὲ τῶν πραγμάτων ἐναργῆ παραστῆσαι τὰ σύμβολα . . .

40 (φ. 261β) « . . . Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ· ὁμιλία, ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν, καὶ τοῖς κατορθοῦσι μείζων ἡ ἀμοιβή· καὶ τοῖς ἀπειθοῦσι πλείων ἡ κόλασις· καὶ περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἀρετῶν· ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Λουκᾶ κυριακήν· ἥτις ἐστί, πρὸ τῆς τῶν προπατόρων . . .».
Ἀρχ. : Ἐκήρυττε μὲν καὶ ὁ παλαιὸς νόμος, τοῦ οὐρανοῦ . . .

41 (φ. 267α) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ « . . . ὁμιλία, ἐκφωνηθεῖσα, τῇ κυριακῇ τῶν προπατόρων· ἐν ᾗ καὶ πρὸς τοὺς ῥαθύμως ἔχοντας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν τοῦ καιροῦ δυσχέρειαν, καὶ τῶν σωματικῶν χρειῶν ἔνδειαν . . .».
Ἀρχ. : Τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· σαρκωθέντος δι' ἡμᾶς . . .

42 (φ. 271α) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ « . . . ὁμιλία, τῇ κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τῶν ἁγίων πατέρων, περὶ τῆς κατὰ σάρκα γε-

νεαλογίας τοῦ . . . Χριστοῦ· καὶ τῆς αὐτὸν ἐν παρθενίᾳ τεκούσης ἀειπαρθένου Θεοτόκου . . .».

Ἀρχ. : Ἀγενεαλόγητον εἶναι τὸν . . . Χριστὸν κατὰ τὴν θεότητα . . .

43 (φ. 278α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...λόγος εἰς τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ ...Χριστοῦ . . .».

Ἐν τῇ ἄνω ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 278α ἀναγινώσκομεν περὶ τοῦ κειμένου : † *ἐτοῦτος ὁ λόγος ἀναγινώ|σκετε εἰς τ(ὴν) τράπεζαν* : — Καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα βαναύσως : *Εις την λειτουργιαν| το γιώμα* — (Ἀμφότερα τὰ σημειώματα ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα).

44 (φ. 287α) Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας «...λόγος εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῆς Θεοτόκου...».

45 (φ. 292α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ λόγος εἰς τὰ Χριστούγεννα.

Ἀρχ. : Ὁπόταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ, καὶ τὰ σωμάτων στοιχεῖα . . .

46 (φ. 301α) Πρόκλου Κωνσταντινουπόλεως λόγος εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον τὸν πρωτομάρτυρα.

47 (φ. 303β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «...λόγος εἰς τὰ ἅγια νήπια, καὶ εἰς τὴν Ῥαχήλ...».

48 (φ. 306α) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «...λόγος, εἰς τὴν γέννησιν τοῦ...Χριστοῦ...».

49 (φ. 313β) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ «...ὁμιλία, εἰς τὴν κατὰ σάρκα... γέννησιν τοῦ... Χριστοῦ...».

50 (φ. 319α) Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου «...εἰς τὸν βίον καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου... τοῦ Μεγάλου...».

Ἐν αὐτῷ, φ. 319β, «...καταλαμβάνει τὴν μητέρα τῶν λόγων τὰς Ἀθήνας...».

51 (φ. 339β) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου· λόγος ἐπιτάφιος εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον.

52 (φ. 379β) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης [τοῦ Παλαμᾶ] « . . . ὁμιλία περὶ τῶν κατὰ τὸ θεῖον βάπτισμα τελουμένων· καὶ περὶ μετανοίας, καὶ τῶν περὶ αὐτῆς εἰρημένων παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου· ἐξεφωνήθη, τῇ παραμονῇ τῶν φώτων : . . .».

Ἀρχ. : Ἡ μετάνοια, καὶ ἀρχὴ ἐστὶ καὶ μεσότης καὶ τέλος τῆς τῶν χριστιανῶν πολιτείας· διὸ καὶ πρὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος . . .

53 (φ. 385α) «Τοῦ αὐτοῦ [Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ], ὁμιλία ρηθεῖσα τῇ ... ἑορτῇ τῶν φώτων· ἐν ᾗ καὶ κατὰ τὸ ἐ[γ]χωροῦν, ἔκφανσις, τοῦ Χριστοῦ βαπτίσματος ... ».

Ἀρχ. : Χθὲς συνεκκλησίαζον καὶ συνεώρταζον ὑμῖν, προεορτάζουσι . . .

54 (φ. 393α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . λόγος εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια . . .».

55 (φ. 395β) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου « . . . λόγος εἰς τὰ ἅγια Φῶτα . . .».

56 (φ. 404β) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου « . . . λόγος, εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα . . .».

57 (φ. 427α) «Διήγησις Ἀμμωνίου μοναχοῦ· περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἁγίων πατέρων, ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινᾷ, καὶ τῇ Ῥαϊθοῦ . . .».

Ἀρχ. : Ἐγένετό μοι ποτέ, καθεζομένου μου ἐν τῷ ταπεινῷ μου κελλίῳ . . .

58 (φ. 438α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου· τοῦ διὰ Χριστὸν πτωχοῦ . . .».

"Αρχ. : Τυραννικόν τι χρῆμα, τεκόντων στοργή· καὶ δεσμὰ φύσεως . . .

59 (φ. 447α) Κοσμᾶ τοῦ Βεστήτορος· « . . . λόγος εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου . . .».
"Αρχ. : "Ηκουσται πάντως ὑμῖν ὦ φιλόχριστος πανήγυρις καὶ φιλόθεον . . .

60 (φ. 455α) Μεθοδίου Πατάρων· λόγος εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ Χριστοῦ « . . . καὶ εἰς τὴν Θεοτόκον, καὶ Συμεών, καὶ "Ανναν . . .».
"Αρχ. : Πάλαι ἱκανῶς ὡς οἷόν τε διὰ βραχέων τὰ περὶ παρθενίας . . .

61 (φ. 468α) Σωφρονίου Ἱεροσολύμων « . . . λόγος εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ . . . Χριστοῦ . . .».

62 (φ. 477α) Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου « . . . Λόγος εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ . . . Χριστοῦ· καὶ εἰς τὸν Συμεῶνα· καὶ εἰς τὴν "Ανναν . . .».
Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 477α γέγραπται, κατὰ τὸν XVIII, ὡς εἰκάζω, αἰῶνα : † *δυτος ὁ λόγος ὡς εμοὶ δοκὶ κ(αὶ) μάλλον ἁρμώζει ἀναγνωσθῆναι ἐν τῇ | τραπέζει.*

63 (φ. 483β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . λόγος, εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ . . . Χριστοῦ· καὶ εἰς τὴν Θεοτόκον· καὶ εἰς τὸν Συμεῶνα . . .».
Ἐν ταῖς ᾤαις καὶ τοῖς διαστίχοις πολλαὶ διορθώσεις ἐπενηνεγμέναι εἰς τὸ κείμενον κατὰ τὸν XVIII, ὡς εἰκάζω, αἰῶνα ὑπ' ἀδήλου λογίου.

64 (φ. 486β) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης [τοῦ Παλαμᾶ] « . . . ὁμιλία εἰς τὴν ὑπαπαντή[ν] . . .».
"Αρχ. : Τὴν μὲν προγονικὴν ἐκείνην ἀράν τε, καὶ καταδίκην . . .

65 (φ. 492α) Κυρίλλου Ἱεροσολύμων· « . . . ὁμιλία εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ . . . Χριστοῦ· καὶ εἰς τὸν ὅσιον Συμεῶνα».
Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 492α : † *ἐτοῦτος ὁ λόγος λέγετ(αι) ἐις τὴν τράπεζαν : —*

66 (φ. 495β) «Λόγος διαλαμβάνων ἐν ἐπιτομῇ, τὴν πρώτην καὶ δευτέραν, καὶ τρίτην τῆς τιμίας κεφαλῆς εὕρεσιν τοῦ . . . Προδρόμου . . .».
"Αρχ. : Πάλιν ἡμῖν ὁ θεῖος ἐφέστηκε Πρόδρομος· καὶ πάλιν ὁ λόγος ἥκει πανηγυρίσων· καὶ τοῖς συνελεγμένοις [sic] ἑορτάσων τὰ χαριστήρια . . .

67 (φ. 503α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου « . . . ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντας μάρτυρας».

68 (φ. 509α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου Ἀλεξίου [τοῦ] ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ . . .».
"Αρχ. : Ἐν τοῖς χρόνοις Ἀρκαδίου καὶ Ὁνωρίου τῶν εὐσεβῶν βασιλέων . . .

69 (φ. 515α) Ἀνδρέου Κρήτης «λόγος . . . εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς . . . Θεοτόκου . . .».

70 (φ. 524β) Γρηγορίου Νεοκαισαρείας « . . . ἐγκώμιον, εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς . . . Θεοτόκου . . .».

71 (φ. 531α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου.

72 (φ. 534α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ λόγος εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου.

73 (φ. 540β) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ « . . . ὁμιλία εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς . . . Θεοτόκου . . .».

Ἀρχ. : Ὁ μὲν ψαλμῳδὸς προφήτης ἀπαριθμούμενος τὰ τῆς κτίσεως εἴδη . . .

74 (φ. 546α) «Μαρτύριον τοῦ . . . μεγαλομάρτυρος Γεωργίου . . .».
Ἀρχ. : Διοκλητιανὸς ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ, ἀναξίως τῶν σκήπτρων ἐπιλαβόμενος . . .

75 (φ. 557β) «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Μᾶρκον . . .».
Ἀρχ. : Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν, τῶν ἀποστόλων διαμερισθέντων . . .

76 (φ. 560β) «Ὑπόμνησις περὶ τῆς ἁλώσεως Ἱερουσαλὴμ· καὶ τοῦ τέλους Ἱερεμίου τοῦ προφήτου . . .».
Ἀρχ. : Ἱερεμίας ἦν ἐξ Ἀναθώθ· καὶ ἐν δάφναις Αἰγύπτου λίθοις βληθείς . . .

77 (φ. 568β) «Μαρτύριον τῆς ἁγίας . . . Εἰρήνης . . .».
Ἀρχ. : Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν, ὑπῆρχε βασιλεὺς ὀνόματι Λικίννιος . . .

78 (φ. 578β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ Προδρόμου . . .

79 (φ. 584β) Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου « . . . ἐγκώμιον εἰς τὸ γενέσιον τοῦ . . . Προδρόμου . . .».
Ἀρχ. : Ἀηδόνι τινὶ εὐήχῳ κελαδούσῃ πολυφώνῳ περὶ τὰς ἐαρινὰς ὥρας . . .

80 (φ. 589α) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ « . . . ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων . . . ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου».
Ἀρχ. : Ἡ τῶν ἁγίων ἑκάστου μνήμη, κατὰ τὴν ἑόρτιον ἐπιστᾶσα . . .

81 (φ. 594α) «Ὑπόμνημα διαλαμβάνον μερικῶς τοὺς ἀγῶνας καὶ ἄθλους· ἀποδημίας τὲ καὶ τελείωσιν, τῶν ἁγίων . . . ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου . . .».
Ἀρχ. : Καὶ τῶν τεχνῶν, οὐ μόνον τοὺς ἐξ ἀρχῆς πατέρας ἀποδεχόμεθα . . .

82 (φ. 606α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου « . . . ἐγκώμιον, εἰς τοὺς ἁγίους δώδεκα ἀποστόλους . . .».

83 (φ. 608α) «Ὑπόμνημα εἰς τοὺς ἁγίους καὶ θαυματουργοὺς ἀναργύρους Κοσμᾶν καὶ Δαμιανόν . . .».
Ἀρχ. : Ἄρτι τῆς εὐσεβείας ἀναλαμψάσης· καὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος . . .

84 (φ. 617α) «Λόγος διαλαμβάνων, περὶ τοῦ τόπου καὶ χρόνου, καὶ τρόπου, καὶ οὗ ἐφανερώθη ἡ θεία τῆς Θεοτόκου ἐσθής· ἡ ἀποκειμένη ἐν τῇ σεβασμίᾳ σορῷ . . . ἐν Βλαχέρναις . . .».
Ἀρχ. : Θεῖα τινὰ καὶ μεγάλα μυστήρια, Θεοῦ φιλανθρωπίας γνωρίσματα . . .

85 (φ. 629α) « . . . Ἰωάννου πρεσβυτέρου μοναχοῦ τοῦ Δαμασκηνοῦ· λόγος εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ . . . Χριστοῦ . . .».
Ἀρχ. : Δεῦτε πανηγυρίσωμεν σήμερον, ὦ φιλόθεον σύστημα· δεῦτε συνεορτάσωμεν . . .
Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 629α ἀναγινώσκομεν πλὴν ἄλλων τινῶν καὶ τάδε : *ἔτοῦτος ὁ λόγ(ος), λέγεται, εἰς τὸν μέγαν ἐσπερινόν, εἰς τὴν αγριπνόι(αν)* (γραφὴ XVII αἰῶνος).

86 (φ. 641α) «Ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ Σινᾶ Ὄρους εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ . . . μεταμόρφωσιν· ρηθεῖσα ἐν αὐτῷ τῷ ἁγίῳ ὄρει τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ . . .».
Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 641α γέγραπται περὶ τοῦ λόγου : *ἀνἄγνωσις τὸ γιώμα εἰς τὴν τράπεζα* (γραφὴ XVII αἰῶνος).

87 (φ. 648β) Ἐφραὶμ [τοῦ Σύρου] λόγος εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Χριστοῦ. Γέγραπται περὶ τοῦ κειμένου τούτου, κατὰ τὸν XVII, ὡς φαίνεται, αἰῶνα, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 649α : *οὔτοσ ὁ λόγοσ εἰσ τὴν τράπεζα τῶ βράδη :*

88 (φ. 654β) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ ὁμιλία εἰς τὴν μεταμόρφω-

σιν « . . . ἐν ᾗ παράστασις ὅτι τὸ κατ' αὐτὴν φῶς, ἄκτιστόν ἔτιν· ἐξεφωνήθη πρωὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν . . .».

"Αρχ. : 'Επαινοῦμεν καὶ ἡμεῖς καὶ θαυμάζομεν, ἀναθεωροῦντες τὴν μεγαλουργίαν . . .

89 (φ. 660β) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ ὁμιλία εἰς τὴν μεταμόρφωσιν « . . . ἐν ᾗ παράστασις, ὡς εἰ καὶ ἄκτιστον ἐστὶ τὸ κατ' αὐτὴν θειότατον φῶς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐσία τοῦ Θεοῦ· ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. . .».

"Αρχ. : 'Ησαΐας ὁ προφήτης· περὶ τοῦ εὐαγγελίου προηγόρευσεν . . .

90 (φ. 669α) 'Ιωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ λόγος εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου.

91 (φ. 680α) 'Ανδρέου Κρήτης τοῦ 'Ιεροσολυμίτου εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου.

92 (φ. 686α) 'Ανδρέου Κρήτης [τοῦ 'Ιεροσολυμίτου] εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου.

"Αρχ. : "Οσοι τὸ σεπτὸν τῆς Θεοτόκου τοῦτο κατειλήφατε τέμενος· δεῦρό μοι . . .

93 (φ. 696α) 'Ανδρέου [Κρήτης τοῦ 'Ιεροσολυμίτου] εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου.

"Αρχ. : Καλεῖ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου πρὸς τὴν πανήγυριν . . .

'Εν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 696α γέγραπται περὶ τοῦ κειμένου : *ἐτοῦτος ὁ λόγος· ἀναγϊνώσκεταί εἰς τῆν τράπεζα :*

94 (φ. 703β) 'Ιωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ λόγος εἰς τὴν κοίμησιν.

95 (φ. 712α) Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως «λόγος εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Χαλκοπρατείων τῆς ἁγίας σοροῦ· καὶ εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς τιμίας καὶ ἁγίας ζώνης· καὶ τῶν σεβασμίων σπαργάνων τοῦ . . . Χριστοῦ . . .».

"Αρχ. : Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ . . .

96 (φ. 719α) «Διήγησις διαλαμβάνων [sic] τὰ ἀπὸ τῆς σεβασμίας γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου· τῆς θεοπρεποῦς τε γεννήσεως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· καὶ μέχρι τῆς ζωηφόρου αὐτῆς· συνέδραμε τελευτῆς· προσέτι καὶ τῆς φανερώσεως τῆς τιμίας αὐτῆς ἐσθῆτος· καὶ ὅπως ὁ μέγας πλοῦτος οὗτος Χριστιανοῖς τεθησαύρισται . . .».

"Αρχ. : 'Εχρῆν ἀληθῶς τὴν παρθένον· ὥσπερ αὐτὴ Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους . . .

97 (φ. 745) « . . . Γρηγορίου . . . Θεσσαλονίκης, τοῦ Παλαμᾶ· ὁμιλία εἰς τὴν κοίμησιν τῆς . . . Θεοτόκου . . .».

'Αρχ. : Τὴν ἐμὴν ὁμιλίαν σήμερον πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀγάπην, καὶ πόθος ποιεῖ καὶ χρέος. . .

98 (φ. 752α) Γρηγορίου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ « . . . ὁμιλία, εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ . . . Προδρόμου . . .».

"Αρχ. : Εἰ τίμιος ὁ θάνατος τῶν ὁσίων, καὶ μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων . . .

99 (φ. 761β) 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ Προδρόμου.

'Εν ἀρχῇ, φ. 1α-5β, *πίναξ ἀκριβῆς, τῆσδε, τῆσ βίβλου :* ἀναγράφων κατὰ μῆνας τὰ ἐν τῷ κώδικι, λόγους, ἐγκώμια, μαρτύρια, βίους, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀναγινώσκονται καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν κειμένων. 'Ο πίναξ ἀναγράφει ρ' τὸ ὅλον κείμενα ἐν τῷ κώδικι περιεχόμενα, ἀλλ' οὗτος πράγματι περιέχει 99. Τὸ λάθος ἔγκειται ἐν τῷ πίνακι, ἐν ᾧ γίνεται μεταπήδησις ἀπὸ τοῦ οα' αὔξοντος ἀριθμοῦ τῶν περιεχομένων εἰς τὸν ογ'. 'Εν τῇ ᾤᾳ τοῦ φύλλου, ὅθεν

τυχὸν ἄρχεται κείμενον, σημειοῦται συνήθως τὸ ποσὸν τῶν φύλλων, ἅτινα κατέχει τοῦτο ἐν τῷ κώδικι, ἡ τάξις τούτου ἐν αὐτῷ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἀναγνώσεως. Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν αἱ διαστάσεις συνήθως 0,065 × 0,214. Διακρίνονται δ' ἐν αὐτῷ διάφοροι γραφαὶ συνηλικιωτίδων χειρῶν· ἴσως μόνον τὸ φ. 761β ἐν μέρει καὶ τὰ φ. 762α–765β νὰ ἐγράφησαν κατὰ τὸν XVII αἰῶνα. Τὸ *μὲν* καὶ *δὲ* συχνότατα διπλοτονοῦνται. Καὶ ἄλλας τινὰς διπλοτονουμένας λέξεις παρετήρησα ἐν τῷ κώδικι, *ἐπεὶ* (φ. 11α, 57α, 72α, 149β, 239β, 310α, 319α, 364α κλ.), *ἂν* (φ. 169α, 170β, 230α δίς, 230β, 232α κλ.) καὶ *κἂν* (φ. 99β), *μὴ* (φ. 136β, 144α). Ἀξία σημειώσεως ἡ ἐπίτμησις $\overset{\bar{\omega}}{\Gamma N}$ = γνώμικὸν ἐν φ. 45α.

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ διά τινων ἀρχικῶν γραμμάτων ἐρυθρῷ μάλιστα μέλανι ἐξειργασμένων καὶ διακόσμων· ἐπίσης κοσμεῖται δι' ἐπιτίτλων, ὧν μνημονευτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 1α, 7β, 13α, 20α, 26β, 30β, 34α, 48β, 54β, 119α, 175α, 204α, 208α, 215β, 236β, 239α, 245α, 261β, 267α, 271α, 278α, 301α, 306α, 319α, 379β, 385α, 393α, 395α, 427α, 447α, 455α, 468α, 515α, 524β, 560β, 568β, 578β, 608α, 629α, 712α, 719α, 752α. Τούτων ἱκανὰ εἶναι πολύχρωμα.

Τινὰ τῶν φύλλων ἐκ χάρτου στιλπνοῦ. Τὰ δὲ φ. 6, 98, 158β, 238β, 392β, 514, 620α–627α, 628, 666β–668β, 716β, 717β, 718, 766 καὶ κατὰ μέγα μέρος τὰ φ. 619β καὶ 627β ἄγραφα. Περὶ τῶν φύλλων τοῦ κώδικος ὑπάρχει (ἐν φ. 765β) σημείωμα — γεγραμμένον βαναύσως κατὰ τὸν XVII αἰῶνα — ὅτι συμποσοῦνται εἰς 760.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἐπιπολαίως ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν πινακίδων καθηλωμένα μετάλλινα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ἄδηλος ὁ ἀριθμὸς τῆς παλαιᾶς κατατάξεως, ἅτε τοῦ ἐπὶ τῆς ράχεως δελτίου, ἐφ' οὗ ἐσημειοῦτο οὗτος, ἐλλιποῦς ὄντος.

559

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,195 × 0,275 Αἰὼν XIII Φύλλα 192

[Νικήτα Σερρῶν;] ἑρμηνεία λόγων Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ.

α′ (φ. 1α) [Εἰς τὸ Πάσχα καὶ τὴν βραδύτητα].

β′ (φ. 12α) Εἰς τὸ Πάσχα λόγος β′.

γ′ (φ. 81β) «. . . εἰς τὴν καινὴν κυριακήν· καὶ εἰς τὸν μάρτυραν [sic] Μάμαντα».
Προτάσσεται, φ. 81α, «Προοίμιον», οὗ ἡ ἀρχή : Τῆς πανηγυρικῆς ἰδέας καὶ οὗτος ὁ λόγος ἐστί . . .

δ′ (φ. 100α) «. . . εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστὴν καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα».
Προτάσσεται προοίμιον, οὗ ἡ ἀρχή : Καὶ οὗτος ὁ λόγος κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν . . .

ε′ (φ. 127β) «. . . εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας Μακαβθαίους».
Προτάσσεται προοίμιον ἀρχ. : Πολλῶν ἀμφιβαλλόντων περὶ τῶν Μακαββαίων . . .

ς′ (φ. 145β) «. . . εἰς τὸν ἅγιον Κυπριανόν».
Προτάσσεται προοίμιον, οὗ ἡ ἀρχή : Τὴν σύντροφον ἡσυχίαν ὁ θεόπνευστος πατὴρ . . .

ζ′ (φ. 161β) εἰς τὸν ἐξισωτὴν Ἰουλιανόν.
Ἀρχ. : Ἰουλιανός τις, οὐχ ὁ παραβάτης ἀλλ᾽ ἕτερος . . . ἀπὸ βασιλέως ἀποσταλεὶς εἰς ἐξίσωσιν τῆς ἐκεῖσε γῆς· καὶ τοῦ ἐπιβάλλοντος αὐτῆς τέλους· ὃν ἡμεῖς καλοῦμεν ἀναγραφέα . . .

η′ (φ. 171α) «. . . εἰς τὴν πληγὴν τῆς χαλάζης».
Προτάσσεται προοίμιον, οὗ ἡ ἀρχή : Οὗτος ὁ λόγος εἴρηται τῷ ἁγίῳ . . .

Ἐν ἀρχῇ, φ. 1α, προτάσσεται «† προοίμιον [Νικήτα Σερρῶν] τῆς ἑρμηνείας τῶν λόγων . . . Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου». Ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ περιεχομένου φαίνεται ὅτι τοῦτο εἶναι προδιοίκησις μόνον εἰς τὸν α′ λόγον, εἰς τὸ Πάσχα καὶ τὴν βραδύτητα, καὶ πλέον οὔ.

Ὁ κῶδιξ γέγραπται μετὰ συχνῶν βραχυγραφιῶν καὶ ἐπιτμήσεων. Διακρίνονται δ᾽ ἐν τούτῳ πολλὰ εἴδη γραφῆς, ποῦ μὲν ἀδροτέρας, ποῦ πυκνοτέρας, κλ., τῆς αὐτῆς, ὡς φαίνεται, χειρός· μόνον τὰ φ. 1–8 πιθανῶς νὰ ἐγράφησαν ὑπ᾽ ἄλλης. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,135 × 0,195. Οἱ δὲ στίχοι ἑκάστης ὄψεως αὐτῶν 28–32.

Δι᾽ ἐρυθροῦ μέλανος σημειοῦται ἑκάστοτε ἐν τῇ ᾤᾳ ἡ λέξις *κείμενον* καὶ ἡ λέξις *ἑρμηνεία* συντομογραφικῶς. Τὸ *δὲ* συχνάκις ἀπαντᾷ διπλοτονούμενον. Ἄξιαι σημειώσεως λέξεις τινὲς χωριζόμεναι ἕνεκεν διαμέσου προϋπαρχούσης ὀπῆς τῆς περγαμηνῆς· φ. 17α : *μωϋ//////σῆ* — φ. 45β : *τελε//////-σϊουργοῦντ(αι)* — φ. 124β : *ἀλϊεύ//////σωσϊ* —

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος διὰ μέλανος ὑπερύθρου, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου : *δόξα σοι θ(ε)ῷ τὸ δόντι τελος ////// τῶν λόγων τοῦ ἁγΐου | [Γρηγορίου ;] τοῦ θ(ε)ολόγου. ἀμήν ἀμὴν ἀμήν* †. Ταῦτα ἀμυδρὰ ἐν μέρει καὶ ἀπεξεσμένα. Μεθ᾽ ὃ μεταγενεστέραις χερσὶ δοκίμια κονδυλίου κλ., ὧν τινα διεσβεσμένα. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 10α, ἀμαυρῷ μέλανι, γέγραπται : † ////// *τοῦ χοματιανου· ἰω(άννης) ὁ Χοματϊανὸς· ἡ αδελφοὶ μου Καλλὴ· εις τὴν ανϊψίαμου τ(ην) μαργαροῦ·* | *εἰς τὸν εξαδελφόν μου τ(ὸν) Λέον· εἰς τὸν θείον μου τ(ὸν) Κόυκουλα· εις τὴν θείαν μου τ(ην) θοτωκοῦ* [1]. Καὶ ἕπεται ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου : *κ(αὶ) εις τὸν υἱόν | μου τὸν γεωργ(ιον).* Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 9β ἀπεξεσμένα τινά, ἅπερ, φαίνεται, ἀπετέλουν τὴν ἀρχὴν τοῦ σημειώματος, ὅπερ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς γραφῆς, ἀνακτέον εἰς τὸν XIV–XV αἰῶνα. Ἐν φ. 192α, ἐν τῇ ἄνω καὶ ἔξω ἄνω ᾤᾳ, σημειώματά τινα ἐξόδων κλ. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α καὶ τῇ κάτω τοῦ 191β ἀποτετύπωται παλαιά τις σφραγὶς τῆς μονῆς Μετεώρου.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων, γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου περικαλύμματος, ὅπερ ἐπεκάλυπτεν αὐτάς.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

1. Τὸ *υ* ἐκ διορθώσεως ἀντὶ τοῦ κατ᾽ ἀρχάς : *ο*.

560

Περγαμηνὴ   Διαστ. 0,175 × 0,251   Αἰὼν Χ   Φύλλα 123

1 (φ. 1α) [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλίαι εἰς τὴν Παύλου πρὸς Θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολήν].

Ἀκέφαλον. — Ἀρχ. : δικαστηρίοις· οἱ δὲ κα[. . .] μάλιστα [. . .] οὕτω κακεῖ . . .

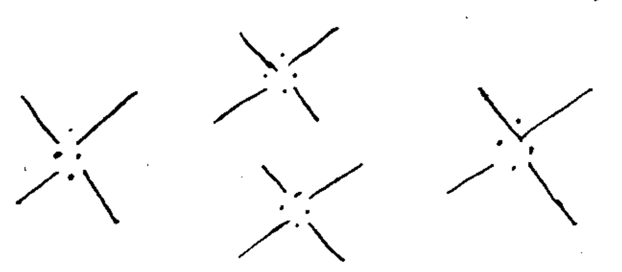
Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀνήκει (;) εἰς τὴν β' ὁμιλίαν.

Ἐν φ. 33β–35β ἡ «† ὑπόθεσις τῆς πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρας ἐπιστολῆς».

Ἐν φ. 36α-β ἡ ἀρχὴ τῆς β' ὁμιλίας.— Τελ. : . . . πρόνοιαν ἣν ὑπὲρ τοῦ παντὸς σώ . . .

2 (φ. 13α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλίαι εἰς τὴν Παύλου α' πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολήν.

Ἐν τέλει τούτου, φ. 85β, κεῖται :

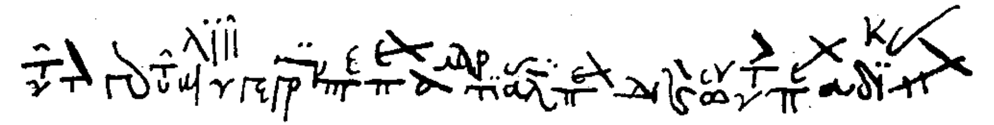

* ἤτοι : † *ἐπληρώθη ἡ ἑρμηνεία εἰς τὴν* | *πρὸς τιμόθεον α' ἐπιστολὴν* | *τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύ|λου ἐν λόγοις· ΙΗ' :* — †

3 (φ. 86α) [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλίαι εἰς τὴν Παύλου β' πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολήν].

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,18 × 0,26. Ἑκάστη δ' ὄψις αὐτῶν ἀριθμεῖ 38 συνήθως στίχους. Τὸ δὲ σῶμα τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον ἔχει ὕψος 0,002. Ἐν φ. 30α παρετήρησα *μὲν* καὶ ἐν φ. 41α *δὲ* διπλοτονούμενα. Πιθανῶς καὶ ἀλλαχοῦ τοιαῦτα. Τὸ ἑρμηνευόμενον ἑκάστοτε κείμενον γράφεται δι' ἐρυθροῦ μέλανος ἢ διὰ γραμμάτων μειζόνων τῶν τῆς ἑρμηνείας. Ἐνιαχοῦ, ὡς ἐν φ. 117β, παρελείφθη νὰ γραφῇ τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον ἢ γέγραπται ἐν ταῖς ᾤαις. Ὁ ἐρυθρογράφος καὶ κατόπιν ὁ σταχωτής, ἐν τοῖς πρώτοις ὀκταδίοις ἔχουσι συγχύσει τὰ τῆς ἀκολουθίας τῶν κειμένων τοῦ κώδικος.

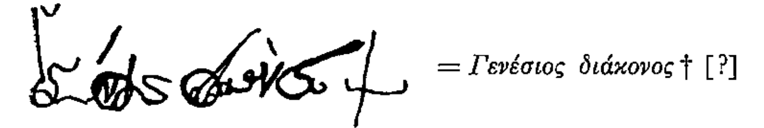
Τὸ φ. 123β ἄγραφον. Ἐν φ. 12β, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 31β, 55β, 56α, 89β, 97β, 113α, 114β, ἐν τῇ ἔξω τῶν φ. 89β, 97β καὶ 100α καὶ ἐν τῇ κάτω τῶν φ. 89β, 99β, 100α καὶ 112α δοκίμια κονδυλίου καὶ σκαριφήματα ἀηδῆ. Τὸ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 97β :

* ἤτοι : *τοῦτ(ον) γ(ὰρ) τὸ βι(β)λῖ(ο)ν γέγρ(α)πτε πε(ρὶ) αμαρτϊ(ας) αλ(α) πε(ρὶ) δι(καὶ)ῶ'ν τε* [?] *πε(ρὶ) αδϊκι(ας)*

Τὸ τοῦ φ. 99β πρασινόγραφον : ////////// *τὸν αυθετί μου τὸν ἀρχϊερέα ἀναπλῖου κε ἀργού : —* ////////////////////////// Τὸ δὲ τοῦ φ. 112α : *ὁ δοῦλ(ος) του κραταιοῦ κὰι ἄγιου ἡμῶν αυθ(έν)τ(ου ;) και βασιλέ(ως), Ιωσηφ Ἱεροδιακον(ος) : —* /////////// (Ἴσως οὗτος καὶ κτήτωρ τοῦ κώδικος).

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 94β ἡ μονοκονδυλιά :

= *Γενέσιος διάκονος* † [?]

Πάντα τἀνωτέρω παρατεθειμένα δοκίμια κονδυλίου γραφῆς τοῦ XV αἰῶνος. Τὸ φ. 112 ἐλλιπὲς κατὰ μέρος ἱκανόν. Ἐν φ. 5, 6 καὶ 20 ὀπαὶ ὡς ἐκ καύματος. Ἡ ἄνω ᾤα τοῦ φ. 118, ἡ ἔξω τῶν φ. 42, 69, 70, 78, 80, 82, 95, 109, 110, 111, καὶ αἱ κάτω τῶν φ. 23, 98 καὶ 118 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος. Ὡς φαίνεται ἐκ τῆς σταχώσεως, ἐν τέλει τοῦ κώδικος ὑπῆρχον ἱκανὰ πρὸς τούτοις φύλλα, ἀποτελοῦντα ὄγκον, ὡς ὑπολογίζω, 0,05 περίπου. Τὰ φύλλα ταῦτα ἔχουσιν ἀποσπασθῇ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος οἱ κύκλοι τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης κλ. μετὰ σχημάτων (γεγραμμένα ταῦτα κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα).

Παλαιὸς ἀριθμὸς 56 (ἐκ διορθώσεως, ἀντὶ τοῦ κατ' ἀρχὰς γραφέντος 55).

561

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,21 × 0,29 — Αἰὼν XV — Φύλλα 203

«Συναξάριον σὺν Θεῷ τῆς συνόψεως τῶν ἁγίων τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ· ὅθεν τὲ ἕκαστος καὶ ἐκ τῖνων ἔφυ· καὶ ἐν οἷς χρόνοις· καὶ εἴτε τὸν διὰ μαρτυρίου· εἴτε τὸν δι' ἀσκήσεως ἐδέξαντο στέφανον».

φ. 2α Σεπτέμβριος — φ. 31β Ὀκτώβριος — φ. 71β Νοέμβριος — φ. 106β Δεκέμβριος — φ. 145α Ἰανουάριος — φ. 176β Φεβρουάριος.

Πλὴν τῶν βίων ὁ κῶδιξ περιέχει καὶ τὰ εἰς τὰς μνήμας ἐπιγράμματα καὶ εἰδήσεις περὶ συνάξεων.

Γέγραπται ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη ἔχει συνήθεις διαστάσεις 0,07 × 0,21 περίπου. Τὰ φ. 173α–174β ἑτέρᾳ χειρὶ τῆς τοῦ βιβλιογράφου καὶ δὴ αὐτόγραφον τοῦ βιβλιογράφου Νείλου. Ἐν τούτοις τὸ συναξάριον τῆς ἑορτῆς τῶν τριῶν ἱεραρχῶν. Ἐν φ. 173α παρετήρησα *δὲ* διπλοτονούμενον. Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων, ὑπερύθρων εἴτε κιρρῶν, καὶ δι' ἐπιτίτλων καὶ ἄλλων μικρῶν κοσμημάτων, ὧν μνημονευτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 2α, 31β, 71β, 106β, 145α καὶ 176α.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 2α : † ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΜΕ ΤΑΙ ΩΡΟΥ : Καὶ μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου : † *του μεται ώρου :* — καὶ ἀμέσως κατωτέρω : *βιβλίον τοῦ μεταιώρου* : — Καὶ ἐν φ. 203β : † *ἐτούτῶ το σηναξάρηον ὕπάρχη του μεγάλου μου* | *σ(ωτῆ)ρ(ο)ς· Χ(ριστο)ῦ·* . . . Πάντα ταῦτα τὰ σημειώματα τοῦ XVI αἰῶνος.

Ἐν φ. 1β δὶς ἡ μονοκονδυλιά : † *Δανιὴλ ὁ διάκων* [sic]. Ἐν φ. 203α δοκίμια κονδυλίου. Τὸ φ. 1α ἄγραφον.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,019. Ἐπὶ τῶν πινακίδων μολύβδινοι γόμφοι καθηλωμένοι. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους πλεκτούς.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 197.

562

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,235 × 0,302 Αἰὼν XII Φύλλα 176

α' (φ. 1α) [Μαρτύριον Ἀκεψιμᾶ Ἰωσὴφ καὶ Ἀειθαλᾶ].

Ἀκέφαλον. — Ἀρχ. : . . . γένος· ἵνα τί τοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀφελεστάτους ὑπιόντες καὶ τοῖς ὑμῶν δόγμασι καταγοητεύοντες τῇ τῶν Χριστιανῶν ὑπάγετε θρησκείᾳ. Ὁ μακάριος ἔφησεν Ἰωσήφ· ἡμεῖς οὔτε γοητεύειν οὔτε ἀπατᾶν μεμαθήκαμεν . . .

Κολοβόν. — Τελ. : . . . νόμῳ τῷ τῶν κοράκων, ἠκίζοντο· εἶτα ὠθήσαντες ἐπὶ κεφαλὴν· καὶ κατὰ . . .

β' (φ. 7–15α) [Μαρτύριον τῶν ἁγίων Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης].

Ἀκέφαλον — Ἀρχ. : λόγῳ τούτων ἐγγραφῆναι ἠξίουν· ὃ δὴ καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον γίνεται· καὶ Γαλακτίων μέν, τῷ τάγματι τῶν ἀνδρῶν τούτων . . .

γ' (φ. 18β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ δ' : † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ».

Ἀρχ. : Ἡνίκα Κωνστάντιος ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τρίτος υἱός· τὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐχειρίζετο σκῆπτρα· διωγμὸν οἱ ἐξ Ἀρείου . . .

δ' (φ. 25β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ, Ζ' : † Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἱέρωνος· καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων τῶν ἐν Μελιτηνῇ ἀθλησάντων».

Ἀρχ. : Ἱέρωνι τῷ γενναίῳ πατρὶς μέν, ἡ δευτέρα τῶν Καππαδοκῶν . . .

ε' (φ. 31β) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ θ' : † Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἄσκησις τῆς ὁσίας Ματρώνης».

Ἀρχ. : Τοὺς σώφρονας τῶν βίων καὶ φιλαρέτους κατὰ δύναμιν ἐπαινεῖν . . .

ϛ' (φ. 51β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ, ι' : † Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας καὶ ἀειμνήστου Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας».

Ἀρχ. : Εἰκόνες καὶ στῆλαι καὶ ἀνδριάντες· διὰ τοῦτο πάντες εἰς τὸν ἡμέτερον βίον εἰσήχθησαν ἅμα μέν, ὡς εἰς ἔπαινον . . .

ζ′ (φ. 63α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ, ια′ : Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ, Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου τοῦ ἐν τῷ Κοτυαείῳ μαρτυρήσαντος».
"Αρχ. : Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν τοῦ ἀληθοῦς βασιλέως . . .

η′ (φ. 69α) «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου ἡγουμένου τῶν Στουδίου».
"Αρχ. : Καὶ πᾶσι μὲν ἡδὺς καὶ τοῦ παντὸς ἄξιος, ὁ μέγας . . .

θ′ (φ. 133α) «† Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιβ′. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ ἐλεήμονος».
"Αρχ. : Τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀναγράπτους τίθεσθαι πράξεις καὶ τὴν τούτων μνήμην τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ παραδιδόναι . . .

ι′ (φ. 175β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [Νοεμβρίῳ] Ι[Γ′] † Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου γενομένου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου».
"Αρχ. : Καὶ πάντων μὲν τῶν [κα]τὰ Θεὸν πολιτευσαμ[έν(ων)] ὁ βίος τοῖς εὐ[λα]βέσιν ὠφελιμ[ώ]τατος· οὐχ ὑπόδειγμα μόνον . . .
Κολοβόν. — Τελ. : . . . ὁ δέ γε τοῦ Χρυσοστόμου πατρὸς καὶ μᾶλλον ἤπερ τῶν ἄλλων, ἡδὺς μέν . . .

Γέγραπται κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη διαστάσεων 0,08 × 0,22 περίπου καὶ στίχων συνήθως 27. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον 0,004. Τὸ *δὲ* ἐνίοτε διπλοτονούμενον (φ. 48α, 106α κλ.) καὶ τὸ *μὲν* σπανιώτερον (φ. 41α, 50β κλ.). Τὰ κεφαλαιώματα καὶ τἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα βυσσινόχροα. Ὁ μὴν καὶ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἀναγινώσκεται ἕκαστος λόγος ἐκ τῶν τοῦ κώδικος, σημειοῦται ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ. Καί τινα ἐπίτιτλα ἁπλᾶ βυσσινόχροα ἔχει ὁ κῶδιξ ἐν τοῖς φύλλοις, ὅθεν ἄρχονται τὰ κείμενα. Ἐν φ. 77α : *ἐτό////πασαν·* ἐν φ. 84α : *ο ὑ////δ ὲ ν·* ἐν φ. 84β : *παρανομήσαν////τα·* οὕτω κεχωρισμέναι αἱ λέξεις ἕνεκεν διαμέσου προϋπαρχούσης ὀπῆς τῆς περγαμηνῆς. Ἡ ἐν φ. 77 ὀπὴ ἔχει πληρωθῆ διὰ τεμαχίου περγαμηνῆς, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τεμαχίου δὲν ἐγράφη κείμενον.

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 41α, 42α, 56α, 57α, 77α, 85α, 97α καὶ τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 168α δοκίμια κονδυλίου. Τὸ ἐν φ. 56α λέγει : † *πανωσϊὼτατε καὶ καθϊγούμενε της σεβασμΐασ μωνϊς τοῦ ἁγίου καὶ ενδῶξου μεγάλω* καὶ πλέον οὔ. Τὸ ἐν φ. 77α λέγει : † *προςειδϊ ονς᾿ νικολὰου του μακρωγένουσ εις(ῶν) ἄγϊων μ(ας) αυθ(έν)τ(η ; ἢ ην ;) καὶ* | *πατέραν*. Τὸ ἐν φ. 97α ἀπεξεσμένον. Τὸ ἐν φ. 168α ἄρχεται : † *ἅγιε ἡμ(ῶν) αὐθ(εν)τ(α; η ;) κ(αὶ) ἀντ(ι)λήπτωρ*... Ἐν αὐτῷ καὶ ἡ φράσις : . . . *τω δωτϊκὸν μου πϊτάκην* . . . Ἅπαντα τὰ δοκίμια ταῦτα τοῦ XIV, φαίνεται, αἰῶνος.

Τὸ ἀμέσως ἑπόμενον τῷ 6 φύλλον ἔλαβεν ἀριθμὸν 7–15.
Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

563

Περγαμηνή   Διαστ. 0,25 × 0,335   Αἰὼν XI   Φύλλα 121

α (φ. 1α) [Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων].
Ὀλίγον τι ἐκ τοῦ τέλους — "Αρχ. : φωτινοί· δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ· καὶ τῇ σῇ δυνάμει, ἀνάγαγέ με εἰς τὸ θεῖον σου βῆμα.

β' (φ. 1α) ['Ιωάννου τοῦ Ροδίου ;] Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον.
Ἀρχ. : Τὰ τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος Ἀρτεμίου διηγεῖσθαι μέλλων. . . .
Ἐλλιπὲς μεταξὺ τῶν φ. 14 καὶ 15 (Τέλος τοῦ φ. 14β : . . . Ἀρτέμιον προσκαλεσάμενος, ἔφη πρὸς αὐτὸν διὰ . . . — Ἀρχὴ τοῦ φ. 15α : . . . μάτων ἀντέχεσθαι· ὁ γάρ . . .).
Κολοβόν. — Τελ. : . . . ἐν τῷ ναῷ τοῦ σωτῆρος Ἀπόλλωνος· καὶ ὡς ἐνέπρησαν αὐτοῦ τὸν ναὸν σὺν τοῖς ἀναθή . . .

γ' (φ. 21α) [Πέτρου ἀποστόλου πράξεις καὶ περίοδοι] (Ἀπόκρυφον ;).
Ἀκέφαλον. — Ἀρχ. : . . . λέγων· ὡς ἄρα υἱὸς Θεοῦ ἐπιδεδήμηκε τῇ Ἰουδαίᾳ· αἰωνίας τε καὶ ἀγαθῆς χάριν ἐλπίδος τὴν τοῦ πέμψαντος πατρὸς βούλησιν καταγγέλλων . . .
Τελ. : . . . Ἐγὼ κυριέ μου Ἰάκωβε τοῦ διδασκάλου Πέτρου ταῦτα μοι ἐπισκήψαντος· οὐκ ὤκνησα τὸ κελευσθὲν ἐκπληρῶσαι· καὶ ὡς ἐν ἐπιτομῇ σοι γνώριμα καταστῆσαι· ἐπιγράψας τὴν ὑπόθεσιν οὕτως· Κλήμεντος τῶν Πέτρου ἐπιδημιῶν κηρυγμάτων ἐπιτομή : —

δ' (φ. 69β) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος Κλήμεντος . . .».
Ἀρχ. : Αὕτη μὲν οὖν ἡ πλήρης τῆς ἄνωθεν χάριτος τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου ἐπιδημιῶν διήγησις . . . καὶ τὸν τοῦ μεγάλου καὶ θαυμασίου Κλήμεντος βίον καθάπερ ἐν πίνακι τῷ λόγῳ διατυποῦσα, ὡς αὐτὸς οὗτος Ἰακώβῳ τῷ ἀδελφοθέῳ γράφων ἐγνώρισε . . .
Τὸ τέλος τοῦ λόγου, φ. 81α, διαγεγραμμένον διὰ βυσσινοχρόων καὶ κιρρῶν γραμμῶν.

ε' (φ. 81β) « . . . Ἰωάννου . . . τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸν μακάριον Φιλογόνιον . . . Ἐλέχθη δὲ πρὸ πέντε ἡμερῶν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως . . .».

ς' (φ. 90α) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου . . . πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου . . .».
Ἀρχ. : Μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κατασάρκα [sic] ἐπιδημίαν· καὶ τὰ πάθη τοῦ σταυροῦ· καὶ τὸν θάνατον· καὶ τὴν ἀνάστασιν . . .

ζ' (φ. 95β) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ὁμιλία προτρεπτικὴ εἰς τὸ βάπτισμα.

η' (φ. 103α) «Γέννησις καὶ ἀνατροφὴ καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου . . . μεγαλομάρτυρος Κλήμεντος καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ . . .».
Ἀρχ. : Ἐν ἔτει διακοσιοστῷ πεντηκοστῷ ἕκτῳ τῆς τοῦ πανβασιλέως ἡμῶν Θεοῦ καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως· κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος . . .
Κολοβόν. — Τελ. : . . . Ἀκούσας δὲ ὁ βικάριος παραγεγονέναι τὸν Μαξιμιανὸν ἐν . . .

Γέγραπται ὁ κῶδιξ κατὰ δύο σελίδας, ὧν αἱ συνήθεις μὲν διαστάσεις 0,07 × 0,215, οἱ δὲ στίχοι 29. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει ὕψος κατὰ μέσον ὅρον 0,001. Ἐν φ. 48α, 80β κλ. τὸ *δὲ* διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 8α, 21α, 23α, 52 παρετήρησα *ἐπεὶ* διπλοτονούμενον. Ὑπογεγραμμένη δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κώδικι εἰμὴ προσγεγραμμένη. Ἡ ψιλὴ πολλάκις ┤ καὶ ἡ δασεῖα ├. Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ἐπιτίτλων ἱκανῶς τεχνικῶν ἐν φ. 69β, 81β, 90α, 95β, 105α. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα εἶναι πολύχρωμα, τὰ δ' ἐν φ. 69β καὶ 95β βυσσινόχροα. Καὶ ἀρχικά τινα κεφαλαῖα διὰ πολλῶν χρωμάτων ἐξειργασμένα γράμματα ἔχει ὁ κῶδιξ

Ἐν τῇ ἄνω ὤᾳ τοῦ φ. 125β γέγραπται : *βιβλίον τοῦ ἁγίου Γεωργίου.* Παρόμοιον σημείωμα καὶ ἐν τῇ ἄνω ὤᾳ τοῦ φ. 126β. Ἀμφότερα ταῦτα γραφῆς τοῦ XVI αἰῶνος. Ἐν τῇ ἄνω ὤᾳ τῶν φ. 14β, 80α, 85α, 86β, 97α, ἐν τῇ ἔξω τοῦ φ. 14β καὶ τῇ κάτω τῶν φ. 2α, 80α, 96β δοκίμια κονδυλίου. Τὸ ἐν φ. 97α ἀρχὴ ἐπιστολῆς, ἐν ᾧ κεῖται : † *Τὸν . . . φίλλ(ον) . . . παπὰ Γεωργ(ιον) τὸν λωτι . . .* (γραφὴ τοῦ XV πιθανῶς αἰῶνος).

Τὸ μετὰ τὸ 35 ἀκολουθοῦν φύλλον ἔλαβεν ἀριθμὸν 36–40. Αἱ ἔξω ῷαι τῶν φ. 63 καὶ 65 καὶ ἡ κάτω τοῦ 79 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος.
Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως, ἀποσπασθεισῶν.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

564

Περγαμηνή Διαστ. 0,245 × 0,342 Αἰὼν X Φύλλα 86

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλίαι ἑρμηνευτικαὶ εἰς τὴν Παύλου πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολήν.
Ἐλλιπὲς μεταξὺ τῶν φ. 73 καὶ 74 κατὰ ἓν φύλλον, ἐν ᾧ κείμενον ἐκ τῆς ΙΓ' ὁμιλίας. Κολοβόν. — Τελ. : . . . ἐζήτουν· πόθεν δῆλον ὅτι οὐ κομπάζεις ὦ Παῦλε· Κορινθίοις μὲν οὖν φησιν· οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώ . . . (Τὸ τέλος τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ΙϚ' ὁμιλίαν).

Γραφὴ ἐπιμελὴς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη συνήθως ἔχει διαστάσεις μὲν 0,072 × 0,175, στίχους δὲ 33. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει ὕψος 0,002. Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον γράφεται διὰ βυσσίνου μέλανος καὶ κεφαλαίοις γράμμασι. Ἡ ψιλὴ πολλάκις ⊣ καὶ ἡ δασεῖα ⊢.

Ἐν τῇ ἄνω ῷᾳ τῶν φ. 2α, 19α, 20α, 32α, 56α, τῇ ἔξω τῶν φ. 57α καὶ 65α καὶ τῇ κάτω τῶν φ. 14α, 24β, 50β, 51α, 65α, 67β, 73β, 74α, 76α δοκίμια κονδυλίου. Ἐξ αὐτῶν τὰ τῶν φ. 14α, 51α εἶναι δι' ἐρυθροῦ, τὸ δὲ ἐν φ. 67β διὰ πρασίνου μέλανος. Τὸ ἐν 51 λέγει : *⟨ἐνθήμήσηc περι του βαμπακίου⟩ Γέργος ροδινος, νίκος ροδινος δίμος ροδινος* (γραφὴ τοῦ XV. αἰῶνος). Ἐν τῇ κάτω ῷᾳ τοῦ φ. 11α, ἀντιστρόφως πρὸς τὸ κείμενον, ἐγράφη κατὰ τὸν XIV–XV αἰῶνα ἐπιστολή τις ἀδήλου πρὸς ἄδηλον, ἐνδιαφέρουσα ἀπὸ γλωσσικῆς ἐπόψεως. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τανῦν ἀκέφαλος, διότι ἡ ἀρχὴ αὐτῆς ἀπεκόπη, τοῦ σταχωτοῦ βαθύτερον κατενεγκόντος τὴν κοπίδα. Ἀποσπῶ ἐκ τοῦ κειμένου τῆς ἐπιστολῆς τάδε : . . . *ὁ καςελ(ά)ν(ος ; ἢ ης ;) μοῦ εσήντοιχ(εν) αμ (δὲ) Ϛ* (= καὶ) *ο χαρβάρης* . . . Ἐν δὲ τῇ κάτω ῷᾳ τοῦ φ. 74α ἡ ἐνδιαφέρουσα σημείωσις, τοῦ XIV–XV πιθανῶς αἰῶνος : † *ςάμος κουβελτζηνος μιχ(αηλ) κοῦβελτζηνος· μάνος κοῦβελτζηνος· τὸ προικίων τῆς ἀδελφοίc τουσ | ὁποῦ χροςοῦν |||||| δία ἄλοΓ ασπρα ρκ' διαγελάδϊ· κ(αὶ) κακαβι αςπρα ν' κατενε προσθεν | μαρτύρους παπα ςαμάτ'· παπα καρούσις· νίκος μουζάκοις· νίκος μαριᾶνοσ.*

Αἱ κάτω ῷαι τῶν φ. 8 καὶ 75 ἀποκεκομμέναι διὰ ψαλίδος.
Ὁ κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως, ἀποσπασθεισῶν.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

565

Περγαμηνή Διαστ. 0,136 × 0,192 Αἰὼν X Φύλλα 226

1. Ἰωάννου Σχολαστικοῦ Κλῖμαξ τῆς θείας ἀναβάσεως.
Τὸ κυρίως κείμενον ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φ. 9β.
Προτάσσονται :

α′ (φ. 1α) «†Ἐπιστολὴ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ ἡγουμένου τῆς Ῥαϊθοῦ πρὸς Ἰωάννην ἀξιάγαστον τοῦ Σιναίου ὄρους ἡγούμενον».

β′ (φ. 2α) «Πρόλογος».
Ἀρχ.: Τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς ἐν οὐρανοῖς ἀπογραφῆναι τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα...

γ′ (φ. 3α) «Πίναξ» ἀναγράφων τοὺς ἐν τῇ Κλίμακι λόγους.
Ἕπεται ἀμέσως μικρὸν σημείωμα, οὗ ἡ ἀρχή: Ἐσκόπησεν ὄντως ἀρίστως μάλα... Τὸ δὲ τέλος: ... τοὺς κόπους, μὴ ἀπιστῶμεν τοῖς δράμασιν.

δ′ (φ. 4α) «Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ ἡγουμένου· τοῦ ἁγίου ὄρους τοῦ Σινᾶ τὸ ἐπίκλην Σχολαστικοῦ· τοῦ ἐν ἁγίοις ἀληθῶς...».

ε′ (φ. 7β) Ἐπιστολή: «Ἰωάννης, Ἰωάννῃ χαίρειν».
Ἀρχ.: Ἀπεδεξάμην ὡς πρέπουσαν τῷ σεμνῷ σου καὶ ἀπαθεῖ βίῳ...

Ἐν τέλει τοῦ λ′ λόγου «Περὶ τοῦ συνδέσμου τῆς ἐναρέτου τριάδος ἐν ἀρεταῖς», φ. 207β, γέγραπται: *Νυνὶ δὲ μένει τὰ τρία ταῦτα | πίστις· ἐλπίς· ἀγάπη· μείζων δὲ πάντων ἡ ἀγάπη:* — Καὶ ἀμέσως κατωτέρω: *Ἐπιβῶμεν προθύμωσ καὶ πιστῶς· παρα|καλῶ καὶ ὑμεῖς· τῆς νοερᾶς ταύτης | καὶ οὐρανοδρόμου ἀνόδου· ἧς ἡ πρώτη | τῶν βαθμίδων διδάσκει, εὖ μάλα σαφῶς·*
Καὶ μετὰ ταῦτα τάδε:

† ἤτοι: *ἐγράφη ἡ παρουσα βίβλος τῆς κλίμακος· | μηνὶ ἰουνίω α′· ἡμέρα γ′· ὡρ(α) ε′ † | ἔτους ,ςυοζ′* [6477 = 969]· *ινδ(ικτιῶνος)· ιβ′* †

Ἐν φ. 208α εἰκὼν κλίμακος τριάκοντα βαθμίδων, ὧν παρ' ἑκάστην σημειοῦνται κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια περὶ ὧν πραγματεύεται ἡ Κλῖμαξ τοῦ Ἰωάννου Σχολαστικοῦ.

2. (φ. 208β) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου τοῦ Σχολαστικοῦ] πρὸς τὸν Ποιμένα...».
Ἐν τέλει, φ. 226β, γέγραπται:

† τῷ συμπεραστῇ τ[ῶν ἁ]πάντων κτησμάτ(ων)
Cοὶ Χ(ριστ)ὲ δόξα τιμὴ κ(αὶ) σεβας πρέπει· ἡ δέλτος ἄυ
τη τῶν σοφῶν διδαγμάτων· χειρὶ ἐγράφη
Δανιὴλ πολυτλίμου· ὁ κατατρυφῶν υπ(ερ) αὐτοῦ ευχ[ου μοι]

Τὸ κείμενον τῆς Κλίμακος μετὰ παρασελιδίων πολλαχοῦ σχολίων [τοῦ Ἰωάννου ἡγουμένου Ραϊθοῦ;]. Μὴ συνυπολογιζομένων τῶν παρασελιδίων τούτων,

αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι 0,095 × 0,133 περίπου. Ἑκάστη ὄψις τούτων ἔχει στίχους 25–27. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ὕψους κατὰ μέσον ὅρον 0,002. Ἡ ψιλὴ πολλάκις ⊣, ἡ δασεῖα ⊢, ἀλλὰ συνηθέστερον τὰ πνεύματα ταχυγραφικώτερα. Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ἐπιτίτλων πολυχρώμων (ὧν μνημονευτέα τὰ ἐν φ. 1α καὶ 208) καὶ διὰ κεφαλαίων ἀρχικῶν γραμμάτων (ὧν μνημονευτέα ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς: τ φ. 1α, 2α, 3β, 9β, 120α, 123α, π φ. 25β, 68α, 71α, 114β, 135α, 174β, 184α, 191α, λ φ. 86α, 100α, 115α, 116β, ο φ. 88α, 137β, γ φ. 91β, μ φ. 94β, γ φ. 118β, χ φ. 132α, ι φ. 200α, ε φ. 208β.

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 1β διαγεγραμμένα: † *ἐτοῦτο τὸ βιλή(ων) ὑπάρχη τῆσ μονῆσ τοῦ ἀγίου νηκολάου* (γραφὴ XVII αἰῶνος). Καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 225β: *ἀφοὺ τὸ ἠγόρασα ἐξηρέυνησάμ(εν) αὐτῶ κ(αὶ) ἠυραμ(εν) κ(αὶ) ἠτ(ὸν) το ετὸσ ὁποῦ εγράφῦν ἐτοὺς ,ςφξε'* [*6565 = 1056/7] *κ(αὶ) οτὰν τὸ ερεῦνησμ(εν) ἠτ(ὸν) ἐτοὺσ ,ζμβ'* [*7042 = 1533/4].

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 3β καὶ τῇ ἄνω καὶ ἔξω τοῦ φ. 43α δοκίμια κονδυλίου.

Ἡ ἔξω ᾤα τοῦ φ. 226 ἀποκεκομμένη· ἐν τῇ ἑτέρᾳ τῶν ὄψεων τῆς ᾤας ταύτης ὑπῆρχε καί τι σημείωμα.

Λέξεις τινές, εἰς ἃς δέον ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, ἐπικεχρισμέναι κιρρῷ χρώματι.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, ἐν οἷς καὶ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,012. Εἶχε ποτὲ καὶ θηλυκωτῆρα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 182.

566

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,135 × 0,20 Αἰὼν XIV Φύλλα 343

Θεοδώρου Μαγίστρου ἐκλογαὶ ἐκ τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου.

Προτάσσεται, ἐν φ. 1α, «Πίναξ ἀκριβὴς τῆς παρούσης πυκτίδος τοῦ Θεοδώρου Μαγίστρου», οὗ προηγοῦνται, φ. 1α, οἱ ἑξῆς «στίχοι εἰς τὴν Βίβλον»:

[Ἀ]*νθῶν σύλλογῆ οὐ* | *φθαρτῶν καὶ ῥεόντων·*
Οὐδ' αὖ ποικίλων | *καὶ εὐχρόων εἰσ ὥραν,*
Οὐ δ' ὅσα ῥίνα ὀσφραί|νουσϊ καὶ μόνην·
Οὐ δ' αὖ τὰ γλυκαίνοντα τὸν λα|ρῦγγα καὶ μόνον·
Ἀλλ' ὅσα μένει εἰσ μακρῶν μακρ(οὺς) | *χρόνουσ.*
Ἐδὲμ τὸ κάλλοσ τοῦ νοὴτοῦ κομῶσϊ· |
Ἐυωδϊάζουν, τ(ὸν) θ(εὸ)ν ὑπὲρ μόσχον·
Ψυχὴν ἐκτρέφουν, | *καὶ ρωννύουσι σῶμα·*
Ταῦτα σύλλέξασ ἐκλει|μόνοσ τοῦ πάνυ,
Χρῦσοῦ τῆ γλώττη ἰωάννου τ(ου) | *θείου·*
Θεόδωροσ οὗ μάγϊςρος τοὐπίκλην,
Ἀνὴρ | *εἰδῆμων πολῦμαθεῖσ εἰσ ἄκρον :*

δύο σπηρίδασ | πρὸς τριάκοντα πλήσασ,
Μετέχειν πάρεθηκ(εν) | τοῖσ βουλομένοισ.
Καρδίασ κόλπων καὶ ψυχῆσ τᾶσ ἀγ|γάλασ,
πλήσατε πάντεσ, ὀι σωθεῖναι ποθοῦντεσ· |
῞Οπως τρυφάτε, ἐν τῶ νῦν τοῦτω βίω,
καὶ μετ᾽ ἁγί(ων) | Εἰσ ἀιῶνασ ἀιώνων :·

Τὰ δὲ διάφορα ζητήματα, εἰς ἃ ἀφορῶσιν αἱ ἐκλογαὶ τοῦ Θεοδώρου Μαγίστρου, εἶναι τὰ ἑξῆς :

α′ (φ. 1β) «... Περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας».
β′ (φ. 23β) «... Περὶ ἐλεημοσύνης».
γ′ (φ. 50β) «... Περὶ ἀγάπης».
δ′ (φ. 72α) «... Περὶ διδαχῆς καὶ νουθεσίας».
ε′ (φ. 83β) «... Περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως».
ϛ′ (φ. 97α) «... Περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δόξης».
ζ′ (φ. 106β) «... Περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως».
η′ (φ. 118α) «... Περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας».
θ′ (φ. 134β) «... Περὶ ἀνδρείας καὶ ἰσχύος : —».
ι′ (φ. 146α) «... Περὶ ὅρκων».
ια′ (φ. 154β) «... Περὶ θανάτου».
ιβ′ (φ. 166β) «... Περὶ παίδων ἀνατροφῆς . . . ».
ιγ′ (φ. 176α) «... Περὶ κακίας καὶ μνησικακίας . . .».
ιδ′ (φ. 191α) «... Περὶ εὐχῆς . . .».
ιε′ (φ. 202β) «... Περὶ μετανοίας . . .».
ιϛ′ (φ. 206α) «... Περὶ νηστείας καὶ σωφροσύνης».
ιζ′ (φ. 212α) «... Περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας».
ιη′ (φ. 220α) «... Περὶ ταπεινοφροσύνης . . .».
ιθ′ (φ. 226β) «... Περὶ ψυχῆς».
κ′ (φ. 231α) «... Περὶ προνοίας . . .».
κα′ (φ. 239β) «... Περὶ πλούτου καὶ πενίας . . .».
κβ′ (φ. 252α) «... Περὶ γαστριμαργίας καὶ μέθης . . .».
κγ′ (φ. 259α) «... Περὶ ἀρρώστων καὶ ἰατρῶν».
κδ′ (φ. 265β) «... Περὶ γυναικῶν κάλλους . . .».
κε′ (φ. 268β) «... Περὶ πλεονεξίας . . .».
κϛ′ (φ. 278β) «... Περὶ εὐτυχίας καὶ δυστυχίας . . .».
κζ′ (φ. 285β) «... Περὶ ἀλαζονείας καὶ κενοδοξίας : —».
κη′ (φ. 293α) «... Περὶ φθόνου».
κθ′ (φ. 297α) «... Περὶ μίσους καὶ ἔχθρας».
λ′ (φ. 304β) «... Περὶ λύπης καὶ ἀθυμίας».
λα′ (φ. 309α) «... Περὶ ὀργῆς καὶ θυμοῦ . . .».
λβ′ (φ. 317α) «... Περὶ σιωπῆς ἀπορρήτων».
λγ′ (φ. 318α) «᾿Εγκώμιον εἰς τὸν μέγαν ἀπόστολον Παῦλον· συντεθὲν παρὰ Θεο-

δώρου Μαγίστρου ἀπὸ τῶν ὅλων βιβλίων τοῦ . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ὡς καὶ οἱ προγραφέντες, λβ' λόγοι : —».
Περὶ ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω ζητημάτων σημειοῦται ρητῶς ἐν τῷ κώδικι ἐκ ποίων λόγων τοῦ Χρυσοστόμου γίνονται ἐκλογαί.
Ὁ κῶδιξ γέγραπται μεθ' ἱκανῆς ἐπιμελείας, ἴσως καὶ ἀρχομένου τοῦ XV αἰῶνος. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. εἶναι συνήθως 0,10 × 0,16. Σποράδην τὰ *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονοῦνται. Ἐπίσης τὸ *ἂν* (φ. 120α, 138β, 151α κλ.). Ἐν τέλει, φ. 341β, χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου :

* ἤτοι : *τῶ σύντελεςῆ τῶν καλ(ῶν) θ(ε)ῶ χάρις : —*
Ἐν φ. 342α σημειοῦνται, χειρὶ τοῦ XVII, πιθανῶς, αἰῶνος, γνῶμαί τινες τοῦ Ἐπιφανίου Κύπρου. Ἐν φ. 342β : † *ἐτοῦτο τὸ βιβλῖω ὑπάρχη τῆσ θεί(ας) κ(αὶ) . . . | βασϊλεικ(ῆ)ς τοῦ μετεωρου μον(ῆ)ς τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς Χ(ριστο)ῦ· | Κὰι εἴτησ τὸ πάρι κλεπτικ(ως) ἐκ τῆσ μον(ῆ)ς· εἴ | γραμματοφορ(ος) λαμβάνει ἀυτῶ δϊαμαθὴ|σεως λογω γραμμάτων· κ(αὶ) ἐκ τῆς απλη|ςήας τῶν χειρῶν κ(αὶ) ἐκ τῆς ἀμοθήσε(ως) ἢ | κ(αὶ) ὑπὸ τῆς βαρβαροτάτης συνέσεως ἀ|πόνος ρίξει ἀυτῶ ἔνθεν κακεῖθεν | κ(αὶ) αναλοθί ἐκ τα ἄνωθεν προγεγραμμ(εν)α | . . . ἔσω ἀφορϊσμένος . . .*
Ἐν φ. 343α πάλιν καταλογάδην :

† *ξένος χ(ριστ)ὲ μου γέγωναἐκ τὶσ | ἐμὴ π(ατ)ρήδος*
τόπον επερηπά|τίσα πολὸν κάι διαφόρον |
πωλὴν γάρ λείθων ἐδύραν εἰ | εὐτελεί μου πόδες
ἀλλο χ(ριστ)έ | μου σῶσον με τον ἐπί ξένεις ξε|ν(ων)

Καὶ ἐπὶ τοῦ πάχους τοῦ κώδικος κατὰ τὴν ἄνω ᾤαν : *πατερικὸ τῆσ τρα|πέζου.* Πάντα ταῦτα γραφῆς τοῦ XVII, ὡς εἰκάζω, αἰῶνος.
Κατὰ τὴν στάχωσιν διωρθώθησαν καὶ συνεπληρώθησαν αἱ ἐφθαρμέναι καὶ ἐλλιπεῖς ᾦαι. Τότε προσετέθησαν εἰς τὸν κώδικα καὶ τὰ ἐν τέλει φύλλα 242-243 καὶ ἐπεκολλήθησαν κατὰ τὰς ἔξω ᾤας οἱ ἐξ ὁλοσηρικοῦ (ἐξ ἀμφίων ;) φύλακες. — Ἐνιαχοῦ ὑπὸ τῆς νοτίδος λελυμασμένος ὁ κῶδιξ.
Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου μέλανος ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,018. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 67.

567

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,17 × 0,223 Αἰὼν XIV Φύλλα 171

1 (φ. 4α) Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἀνεπίγραφον.
Προτάσσεται, φ. 4α–5α, ἐπιστολὴ τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν : «Τῷ ὁσιωτάτῳ καὶ θεοτιμήτῳ πατρὶ Κοσμᾷ· τῷ ἱερωτάτῳ ἐπισκόπῳ τοῦ Μαϊουμᾶ· Ἰωάννης ὁ ταπεινός». Ἡ ὅλη πραγματεία ἐν κεφαλαίοις ν', ὧν ἔλεγχος ἐν φ. 2β.

Τὸ Α' κεφ., φ. 5α : «Περὶ τοῦ ὄντος οὐσίας τὲ καὶ συμβεβηκότος ("Αρχ. : Τὸ ὂν κοινὸν ὄνομά ἐστι πάντων . . .).—Τὸ Ν' κεφ., φ. 32α : «Περὶ τῆς καθυπόστασιν (sic) ἑνώσεως» ("Αρχ. : Χρὴ γινώσκειν ὅτι ἡ καθ' ὑπόστασιν . . .).

2 (φ. 33α) «Τοῦ ὁσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ τοῦ ὄντως φιλοσόφου· ἔκδοσις ἀκριβὴς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως».

Προτάσσεται, ἐν φ. 2β–3β, κολοβὸς ἔλεγχος τῶν κεφαλαίων, ἐξικνούμενος μέχρι καὶ τοῦ πζ'.

3 (φ. 141α) «Ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς Ἰορδάνην ἀρχιμανδρίτην περὶ τοῦ τρισαγίου ὕμνου. Τῷ θεοτιμήτῳ καὶ θείῳ ζήλῳ κεκοσμημένῳ κυρῷ Ἰορδάνῃ ἀρχιμανδρίτῃ, Ἰωάννης [ὁ Δαμασκηνός ;] ταπεινὸς χαίρειν».
"Αρχ. : Τοῦ πρὸς σέ μοι πόθου ἡ ἀκρότης ὦ πατέρων ἄριστε . . .

4 (φ. 153α) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ;] περὶ τοῦ πάθους τοῦ σώματος τοῦ κυρίου· καὶ τῆς ἀπαθείας τῆς αὐτοῦ θεότητος».
"Αρχ. : Αὐτὸς οὖν ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος, πάντα ὑπέμεινε σαρκί . . .

5 (φ. 153β) «Ἐπιστολή . . . Βασιλείου [τοῦ Μεγάλου] πρὸς τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν θεολόγον· ἐν ᾗ τὸν μοναδικὸν ὑπογράψας βίον».
"Αρχ. : Ἐπέγνων σου τὴν ἐπιστολήν· ὥσπερ οἱ τοὺς τῶν φίλων παῖδας . . .

6 (φ. 157α) Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἀσκητικῶν καὶ ἀντιρρητικῶν περὶ μοναστικοῦ βίου.

7 (φ. 160β) Ἀδήλου «Περὶ τῶν προσηγοριῶν τοῦ Χριστοῦ».
"Αρχ. : Ποτὲ μὲν ποιμένα λέγουσα ἡ γραφὴ τὸν Χριστόν· ποτὲ βασιλέα . . .
Τελ. : . . . πλείονι τάχει τὰ καθ' ἕκαστον ἐνεργοῦντος ἤ, ὡς τάχει ἐξίκειτο :

8 (φ. 162α) «"Εκθεσις τῶν πραχθέντων· ἐπὶ τῇ ζητήσει τῆς ἐξηγήσεως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ εὐαγγελίῳ ἐκφερομένου ῥητοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· τοῦ, ὁ πατήρ μου μείζων μου ἐστίν· δηλοῦσα καὶ τὰ πρότερον μὲν λαληθέντα, παρὰ τῶν, τὸ τοιοῦτον διαφόρως ἑρμηνευόντων· τὰς προκομϊσθείσας τε χρήσεις τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα κυρωθέντα· ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κύρωσιν τῆς ἀληθοῦς ἑρμηνείας συνενεχθέντα· καὶ ἐπὶ τούτοις, τὸ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως πορφυρογεννήτου καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίου τοῦ Κομνηνοῦ κὺρ Μανουὴλ εὐσεβέστακτον [sic] ἴνδικτον : ».
"Αρχ. : "Ηδη τὸν ἐπὶ τῷ εἰκοστῷ τῆς αὐτοκρατορίας τρίτον χρόνον ἀνύοντος . . .
Κολοβόν. — Τελ. : . . . τοὺς ἁγιωτάτους πατριάρχας· καὶ τὴν ἱερὰν καὶ θείαν συνήθροισε σύνοδον· ἀλλ' οὐδὲ οἱ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀπελείποντο· παρῆσαν δέ, καὶ οἱ τῶν . . .

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς κατὰ τρόπον ὑπενθυμίζοντα παλαιοτέρους χρόνους. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,135 × 0,17 περίπου. Οἱ δὲ στίχοι ἑκάστης ὄψεως τῶν φ. συνήθως 31. Τὸ ὕψος τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον 0,0015. Ἡ μελάνη, δι' ἧς ἐγράφη κυρίως ὁ κῶδιξ, λίαν ἀμαυρά. Παρετήρησα λέξεις τινὰς διπλοτονουμένας ἐν τῷ κώδικι, *μὲν* (φ. 148α, 161α, 162β κλ.), *δὲ* (φ. 14β, 148α, 162β, 163β, 164α, κλ.), *ἂν* (φ. 162β).

Ἐν φ. 1β οἰκογενειακαὶ σημειώσεις ἀδήλου κτήτορος τοῦ κώδικος, τῶν ἐτῶν ͵αφϟδ–͵αχνς'. Ἐν τούτοις τὸ βαπτιστικὸν *Μαργαρώνα* τῷ 1594, *Ἀφέντρα* τῷ 1600, καὶ *Γαλαχτία* τῷ 16... Ἐν φ. 2α, πλὴν ἄλλων δοκιμίων

βαναύσων χειρῶν, καὶ τάδε: † *τοῦτο το βιβλίω ῆναι το χαρίτου τοῦ μα|κρὶ κ(αὶ) ἐκειμίθη κ(αὶ) ἔμινεν εισ την φα|μελία του· κ(αὶ) ἀυτῆ τὸ ἐχάρισαι τὸν ιδν | της*... Ταῦτα, γραφέντα ἐπιμελῶς κατὰ τὸν XVI αἰῶνα, ἐπανέλαβε mutatis mutandis μεταγενεστέρα βάναυσος χεὶρ ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ. Ὁ Χαρῖτος οὗτος, περὶ οὗ λέγει τἀνωτέρω σημείωμα, εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ αὐτὸς περὶ οὗ ἀναγινώσκομεν ἐν τοῖς οἰκογενειακοῖς σημειώμασι τοῦ φ. 1β: † *ἀφ҅ͅη'* [*=1598] *μεινεὶ ἀυγοῦςόσ·| κη' εἰμὲρα δεῦτὲρᾶ–ἐγενεῖ/θεικ(αὶ) ὁ ῆδσ μοῦ ὁ χαρῆτὸσ*: — Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 4α δὶς τἀρχικὰ ὀνόματος καὶ ἐπωνύμου γράμματα *ΛΧ* (τὰ μὲν δι' ἐρυθροῦ, τὰ δὲ δι' ἀμαυροῦ μέλανος). Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τῶν φ. 4α καὶ 5β ἡ μονοκονδυλιά: *Ἰωάννης Χαρῖτος*. Ἄλλα τινὰ δοκίμια μονοκονδυλιῶν ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 11α. Ἐν δὲ τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 66β μονοκονδυλικῶς: *Ἰωάννης Χαρῖτος Μακρῆς ϋὸς τῆς Γαλάτος* (Κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII αἰῶνα). Ἐν τῷ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος χαρτῴῳ παραφύλλῳ ἀναγινώσκομεν: *Ἐκ τῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου δημητρίου ταουλαρίου ἐκ τρίκκης· | τὸ ἐπροσήλωσα ἐγὼ ὁ ἀλὲξανδρος τοῦ ποτὲ δημητρίου μεταξᾶ τῶρα | εἰς τὸ ἅγιον μοναςήριον τοῦ μετεώρου διὰ ψυχηκὴν μου | σωτηρίαν κ(αὶ) τῶν γονέων μου· — 1707 μαρτίου — 23.* Καὶ μετὰ ταῦτα διαγεγραμμένα: *ἐκ τῶν τοῦ οἰκονὸμου τρίκκης, | Κωνσταντίνου πρεσβυ|τέρου.* — (Κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα). Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 34α γέγραπται βαναύσως: *ης τους χηλιους εξακοσιους σαραντα τρης επηραν υ τουρ|κη την Κρητη απο χρηςου γενησεος.* Πολλαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις δοκίμια κονδυλίου, ὧν τινα διεσβεσμένα. Ἐπίσης διεσβεσμέναι καὶ διεξεσμέναι γραφαὶ ἐν φ. 1α, 1β, 58α.

Ἔχει ὁ κῶδιξ ἐρυθρόγραφά τινα κομψὰ κεφαλαῖα ἀρχικὰ γράμματα καὶ ἐπίτιτλα, ὧν σημειωτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ἐν φ. 4α, 33α, 162α.

Ὁ κῶδιξ κολοβὸς κατὰ πολλὰ φύλλα, ἂν πιστεύσωμεν τὸ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 58α σημείωμα τοῦ XV–XVI αἰῶνος: *ἐτούτ(ο) τὸ βυβλίω ἔχη φύλ(α) τιδ'*.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη· ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ γυμνῶν τανῦν τοῦ βυρσίνου αὐτῶν ἐπικαλύμματος.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

568

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,219 × 0,143 Αἰὼν XV Φύλλα 127

1 (φ. 4α) «† Τάξϊς γϊνομένη ἐπὶ καθιερώσει τραπέζης εἰς πανίον».

2 (φ. 8α) «† Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας, πῶς γίνεται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ· ἐν ᾗ, καὶ τῶν χειροτονιῶν ἡ τάξις, πότε, καὶ πῶς γίνεται ἑκάστη».

α' (φ. 19β) «Ὅπως γίνεται ἡ χειροτονία τῶν ἀναγνωστῶν».

β' (φ. 20β) «† Ὅπως γίνεται ἡ τῶν ὑποδιακόνων χειροτονία».

γ' (φ. 30β) «Ὁπότε καὶ ὅπως ὁ ὑποψήφιος εἰς τὸ ἅγιον εἰσέρχεται βῆμα».

δ' (φ. 46β) «†Ὅπως γίνεται ἡ τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονία».

ε' (φ. 59β) «Ὅπως γίνεται ἡ τοῦ διακόνου χειροτονία».

3 (φ. 74α) «Τάξις γινομένη, ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ, καὶ ἱδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης».
4 (φ. 102β) «Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείση ἁγίᾳ τραπέζῃ».
5 (φ. 105β) «Τάξις γινομένη ἐπὶ ἐγκαίνια ναοῦ».
6 (φ. 113β) «Τάξις γινομένη τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ, ἐν τῇ ἐκπλύσει τῆς ἁγίας τραπέζης».
7 (φ. 117α) «† Περὶ τραπέζης ἁγίας, ἧς τὰ ἄμφια διεφθάρησαν».
8 (φ. 117β) «† Τάξις γινομένη ἐπὶ προχειρίσει κηροφόρου καὶ δεπωτάτου».
9 (φ. 118α) «Τάξις γινομένη ἐπὶ προχειρίσει ἡγουμένου».
10 (φ. 120α) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,138 × 0,09. Τὰ φ. 1–3, 7, 73β, 125–127 ἄγραφα. Τὸ φ. 124 ἐκ δύο φύλλων συγκεκολλημένων. Ἐν φ. 124β ἀναγινώσκομεν : † *αὕτη ἡ θεία κ(αὶ) ἱερὰ π(ατ)ριαρχϊκὴ λειτουργία· μετ(ὰ) κ(αὶ) τῆς ἀκολουθί(ας)* | *ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ· κ(αὶ) λοιπῶν ἀκολουθϊῶν ἀρχϊερατικῶν·* | *ἀφϊερώθ(η) παρ' ἐμοῦ μεθόδίου μ(ητ)ροπολίτ(ου) κασορί(ας)· εἰς τ(ὴν) θεῖαν ἱ|ερὰν κ(αὶ) βασϊλϊκὴν μεγ(ά)λ(ην) μονὴν· τοῦ μεγ(ά)λ(ου) θ(εο)ῦ κ(αὶ) σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν ἰ(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ·* | *τοῦ μετεώρου· κ(αὶ) εἴτις ἀποξενώση τὸ αὐτὸ βϊβλίον τὸ τακ|τϊκὸ· ἀπὸ τ(ὴν) αὐτὴν θεῖαν κ(αὶ) βασϊλικὴν μονὴν τοῦ μετεώρου·* | *ἢ τὸ κατεβάση ἀπὸ τὸ μοναςήρϊον· ἢ τὸ δόση ἀρχϊερέως τϊ|νὸς· νάέναι ἀφορϊςμένος κ(αὶ) ἀσϊγχώρητος . .* . . . | . . . | . . . | . . . | *ἐν ἔτει, ͵ζῶξδῶ,* [* 7064 = 1556] *ἰν(δικτιῶν)ος ιδ',μηνὶ· ἰανουαρίω· κζ' : ·* | *† ὁ Κασορΐας Μεθόδϊος* (μονοκονδυλικῶς). Ἕπεται ἀμέσως ἀποτύπωμα σφραγῖδος τοῦ Μετεώρου, ἐν ᾗ τὸ συμπίλημα

M
ῶ+P̄ Ἡ αὐτὴ σφραγὶς ἀποτετυπωμένη καὶ ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 8α.
T

Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται δι' ἁπλῶν τινων καλλιγράμμων ἐπιτίτλων, ὧν σημειωτέον ἐνταῦθα τὸ ἐν φ. 8α.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ὁ σταχωτὴς πρὸς ἐπικάλυψιν τῆς ράχεως τοῦ κώδικος, ἄνωθεν, ἐχρησιμοποίησε τεμάχιον φύλλου ἐκ περγαμηνοῦ κώδικος μετὰ φωνῶν. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ὁ ἀριθμὸς τῆς παλαιᾶς τοῦ κώδικος κατατάξεως ἄδηλος, ἅτε ἀποτριβέντος τοῦ κατὰ τὴν ράχιν αὐτοῦ ἐπικεκολλημένου δελτίου, ἐν ᾧ ἐσημειοῦτο ὁ ἀριθμὸς οὗτος.

569

Χάρτης βομβύκινος   Διαστ. 0,135 × 0,212   Αἰὼν XV   Φύλλα 239

«Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας λαύρας· τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάβα· αὕτη δὲ ἡ ἀκολουθία, γίνεται καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίων μονῶν».

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐν φ. 9α. Ἐν φ. 5α–8β «Πίναξ τῶν τοῦ βιβλίου κεφαλαίων» ἀναγράφων τὸ ὅλον ρμς', ἅπαντα περιεχόμενα ἐν τῷ κώδικι. Τὸ κεφ. α' «Εἴδη-

σις τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ». Ἀπὸ φ. 31α «Ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ μοναχοῦ Μάρκου περὶ τῶν ἀμφιβαλλομένων ἐν τοῖς τυπικοῖς...»· — φ. 39α «Ἀκολουθία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ψαλμωδίας, τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἀρχομένη ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σεπτεμβρίου μηνός, μέχρι τέλους τοῦ αὐγούστου : †»· φ. 171α «† Ἀκολουθία τῆς... μεγάλης Μ'ῆς [Τεσσαρακοστῆς], σὺν τῇ πεντηκοστῇ : †».

Ἐν τέλει : **α'** (φ. 231β) «Προκείμενα ἀναστάσιμα τῶν η' ἤχων, ἅπερ λέγονται ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ ὄρθρου τῆς κυριακῆς»·— **β'** (φ. 232α) «Προκείμενα καὶ ἀλληλουϊάρια τῶν η' ἤχων, τὰ λεγόμενα ἐν ταῖς λιταῖς τῶν κυριακῶν· ἤτοι τὰ ἄμνημα»·— **γ'** (φ. 232α) «Τὰ ἐν τῇ ἑβδομάδι ψαλλόμενα προκείμενα ἀλληλουϊάρια καὶ κοινωνικὰ ὅτε οὐκ ἔστιν ἑορταζόμενος ἅγιος»·— **δ'** (φ. 233α) «Περὶ τῆς παναγίας· ὅπως γέγονε· καὶ διατί»·— **ε'** (φ. 234α) «Μέθοδος δι' ἧς ῥαδίως εὑρίσκεται ὅ τε κύκλος τῆς ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἡλίου· ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ τῆς σελήνης· ἔτι τε ὁ ταύτης θεμέλιος· καὶ ὅσων ἡμερῶν αὕτη τυγχάνει αὐξομένη τε καὶ μειουμένη· καὶ πόσας ὥρας φαίνει καθεκάστην ἑσπέραν· πρὸς τούτοις ἤτε ἀπόκρεω· τὸ νομικὸν φάσκα· καὶ τὸ τῶν χριστιανῶν... Πάσχα· σὺν ταῖς ἡμέραις τῆς τῶν ἁγίων ἀποστόλων νηστείας : †» (Τὰ τελευταῖα ταῦτα φαίνονται ἑτέρᾳ χειρὶ γεγραμμένα).

Πολλαχοῦ παρασελίδια σημειώματα· τὰ πλεῖστα χειρὶ τοῦ βιβλιογράφου.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων — μὴ συνυπολογιζομένων καὶ τῶν παρασελιδίων τούτων — εἶναι συνήθως 0,085 × 0,145. Ἐν φ. 232β ἐρυθρόγραφα :

† *γέγηθε πλωτὴρ λϊμένϊ προσορμΐσας,* |
τὴν ναῦν γραφεὺσ δὲ τῷ τέλει τοῦ βϊβλΐου :

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ διά τινων ἐρυθρογράφων ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμμάτων καὶ ἐπιτίτλων, ὧν μνημονευτέα μοι τὰ ἐν φ. 5α, 39α, 171α.

Τὰ φ. 1–4, 38β, 170β, 237–239 ἄγραφα. Ἐκ τούτων τὰ πρῶτα καὶ τελευταῖα ἐκ χάρτου στιλπνοῦ προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῶν πινακίδων ὀρειχάλκινοι γόμφοι καθηλωμένοι. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ἀριθμὸς παλαιᾶς κατατάξεως ἄδηλος, ἀποσχισθέντος τοῦ κατὰ τὴν ράχιν δελτίου, ἐφ' οὗ ἐσημειοῦτο οὗτος.

570

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,152 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 127

1 (φ. 1α) «Φιλοθέου... Κωνσταντινουπόλεως· διάταξις τῆς... λειτουργίας».

2 (φ. 8α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 8α : *Μνήσθητ(ϊ) τὸν γράψαντ(α), θεόφιλον· κ(αὶ) Ἰσαάκ :* (Παρόμοιον σημείωμα καὶ ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 45α).

3 (φ. 45α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.

Ἐν τέλει, φ. 78α, Μεγαλυνάριον εἰς Μ. Βασίλειον.

4 (φ. 78α) Λειτουργία προηγιασμένων.
5 (φ. 94β) «Ἀποστολοευαγγέλια διάφορα».
6 (φ. 111β) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».
7 (φ. 122β) «Εὐχή, ἥτις λέγεται παρὰ ἀρχιερέως, ἢ πνευματικοῦ· ἐπὶ τὸν μέλλοντα κοινωνῆσαι· πάντα συγχωρῶν αὐτῷ».
8 (φ. 125β) «Εὐχὴ τῶν κολλύβων».
Ἐν φ. 126β :

* ἤτοι : *δόξα σοι ὁ θ(εὸ)σ ἡμῶν, ἕνεκα πάντων : | θ(εο)ῦ τὸ δῶρον, κ(αὶ) θεοφίλου πόνοσ : | εν ἔτει ‚ζνε'* [7055 = 1546/7].

Ταῦτα δοκιμαστικῶς ἐπανέλαβε μεταγενεστέρα χεὶρ ἐν φ. 127α, καὶ δὴ ἐν τετραγώνῳ ἐντύπῳ κοσμήματι. Παραπλήσια ἔντυπα κοσμήματα καὶ ἐν ταῖς ᾤαις τῶν φ. 26β καὶ 27α.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,10 × 0,152. Τὸ φ. 127β τελείως ἄγραφον. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος γέγραπται κατὰ τὸν XVII αἰῶνα : † *αἱ παροῦσαι θεῖαι κ(αὶ) ἱερὰι λειτουργ(ῖαι), ἀφίεροῦντ(αι) τοῖς κε|λλίοις τ(η)ς σκήτεως τοῦ μετεώρου· ἵνα ὅπου τύχει ἱερ[εὺς] | εἰς κελλίον ὑςερούμενος, λαμβάνειν αὐτὰς κ(αὶ) ὑπειρετεῖται· | κατὰ τὸ ἐνὸν· δεσπόζεσθαι δὲ αὐτὰσ κ(αὶ) παρέχεσθαι κ(αὶ) λαμβάνεσθαι, ὑπὸ τ(η)ς μ(ε)γ(ά)λ(ης) μον(ῆς)* . . . | . . . | † *εἰς τὸ μετέωρον.*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπαναδιπλουμένου ἐπικαλύμματος.
Ἐπὶ τοῦ ἐπικαλύμματος ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

571

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,152 × 0,218 Αἰὼν XVI Φύλλα 110

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον καὶ ἄδηλον.
Ἀρχ. : . . . ἐπουράνια· ἀντὶ τῶν προσκαίρων τὰ αἰώνια· ἀντὶ τῶν φθαρτῶν· τὰ ἄφθαρτα· μνήσθητι κύριε τῶν ἐν ἐρημίαις καὶ ὄρεσι . . .
2 (φ. 3α) Ἀνεπίγραφον [Φιλοθέου πατριάρχου διάταξις τῆς θείας λειτουργίας].
3 (φ. 13α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.
4 (φ. 49β) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.

5 (φ. 89α) Ἀνεπίγραφον [Λειτουργία τῶν προηγιασμένων].

Γέγραπται λίαν ἐπιμελῶς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,093 × 0,138. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων εὐμεγέθη καὶ διὰ πολλῶν χρωμάτων φιλοκάλως πεφιλοτεχνημένα. Κοσμεῖται πρὸς τούτοις ὁ κῶδιξ καὶ δι' ἐπιτίτλων πολυχρώμων καὶ τεχνικῶν ἐν φ. 3α, 13α, 49β, 89α. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 10β βαπτιστικά τινα ὀνόματα, γεγραμμένα κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα, ἐν οἷς καὶ τό : *κατζα|ρωσ*.

Τὰ φ. 2β καὶ 88β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ λεπτῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἐπαναδιπλουμένου. Ἐπὶ τοῦ ἐπικαλύμματος ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,009.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

572

Περγαμηνή Διαστ. 0,226 × 0,18 Αἰὼν XIV Φύλλα 87

Συναγωγὴ ἀντιρρητικῶν καὶ δογματικῶν ἐκλογῶν.

Διακεκριμένα ταύτης μέρη τάδε :

1 (φ. 1α) «Τὰ κατὰ Ἰουδαίων ῥητὰ διαφόρων προφητῶν ἀποδεικνύοντα περὶ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος» καὶ ἄλλα τινὰ κατὰ Ἰουδαίων «περὶ τῆς περιτομῆς», «. . . τοῦ σαββάτου», «. . . θυσιῶν ἰουδαϊκῶν καὶ ἑορτῶν» κλ. κλ. κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῆς Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων.

2 (φ. 9α) «. . .Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ περὶ τῶν ἐν Χριστῷ δύο θελημάτων καὶ ἐνεργειῶν καὶ λοιπῶν φυσικῶν ἰδιωμάτων ἐξ ἐπιδρομῆς δὲ καὶ περὶ δύο φύσεων καὶ μιᾶς ὑποστάσεως».

3 (φ. 12α) «[Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ] κατὰ πόσους τρόπους λέγεται τὸ κατ' εἰκόνα».

4 (φ. 14α) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ] περὶ συνθέτου φύσεως κατὰ ἀκεφάλων».

5 (φ. 17α) «Τοῦ ἁγίου Ἐφραιμίου Ἀντιοχείας ἐκ τῶν πρὸς Ἀκάκιον φιλόσοφον καὶ πρεσβύτερον Ἀπαμείας γραφέντων ὅρων δογματικῶν κατ' ἐτυμολογ : κεφ. κβ'».

6 (φ. 17β) [Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ] «ἔτι περὶ οὐσίας καὶ ἀποσπάσματα λόγων».

Ἀρχ. : Τί μέν ἐστιν οὐσία, εἴρηται· καὶ τίς διαφορὰ οὐσίας πρὸς τὰ συμβεβηκότα . . .

7 (φ. 22β) «. . .Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ· περὶ τῆς θείας καὶ ἀκαταλήπτου θεότητος τοῦ . . . Χριστοῦ, καὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας αὐτοῦ».

8 (φ. 23α) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ] περὶ τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ . . . Χριστοῦ».

9 (φ. 23β) «Τοῦ μακαρίου κὺρ Θεοδώρου ἐπισκόπου Καρῶν τοῦ Ἀβουκαρᾶ, δόγμα δεικνύων εἶναι τὸν εὐλογούμενον ἄρτον σῶμα Χριστοῦ».

Διαλεκτικῶς· διαλέγεται αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀβουκαρᾶς μετά τινος Σαρακηνοῦ.

10 (φ. 24α) «Τίτλος κ' κατὰ 'Αρμενίων».
"Αρχ. : Μετὰ τὴν τετάρτην ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀπορρήξαντες ἑαυτοὺς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας οἱ 'Αρμένιοι διά τινος 'Αχανίου . . .

11 (φ. 27β) «Τίτλος κα' κατὰ τῶν λεγομένων Παυλικιανῶν· ἐκ τοῦ τοῦ Φωτίου . . . Κωνσταντινουπόλεως †».
"Αρχ. : Σαμόσατα, πόλις ἐστὶ τῆς Συρίας· καθ' ἧς πάλαι τὸ Μανιχαίων . . .

12 (φ. 41β) «Τοῦ Δαμασκηνοῦ περὶ τοῦ σταυροῦ».

13 (φ. 42β) Περὶ τοῦ βαπτίσματος ἐκ τῶν τοῦ Μ. Βασιλείου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ 'Ιωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.

14 (φ. 46β) «"Ετι περὶ τῆς μεταλήψεως . . . ['Ιωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ]».

15 (φ. 48β) «Κατὰ βογομίλων· βὸγ μὲν γὰρ ἡ τῶν Βουλγάρων γλῶσσα καλεῖ τὸν Θεόν· μίλουϊ δὲ τὸ ἐλέησον· εἴη δ' ἂν βογόμιλος κατ' αὐτοὺς ὁ τοῦ Θεοῦ τὸν ἔλεον ἐπισπώμενος».
"Αρχ. : «† ΚΓ'. 'Η τῶν βογομίλων αἵρεσις· οὐ πρὸ πολλοῦ συνέστη τῆς καθ' ἡμᾶς γενεᾶς μέρος οὖσα τῶν μασαλιανῶν· καὶ συμφερομένη τὰ πολλὰ τοῖς ἐκείνων δόγμασι· τινὰ δέ, καὶ προσεξευροῦσα . . .

16 (φ. 59β) «Τίτλος κδ'. Κατὰ Σαρακηνῶν· οἳ καλοῦνται 'Ισμαηλῖται . . .».
"Αρχ. : Οἱ Σαρακηνοὶ μέχρι μὲν τῆς [sic] 'Ηρακλείου τοῦ βασιλέως χρόνων εἰδωλολάτρουν...

17 (φ. 65β) «Κατὰ Λατίνων χρήσεις [sic] τῶν ἁγίων δεικνύουσαι ὅτι ἐκ μόνου τοῦ πατρὸς ἔχει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὴν ὕπαρξιν» καὶ ἄλλο κατὰ Λατίνων. Κατ' ἐκλογὴν ἐκ τοῦ Μεγάλου 'Αθανασίου ['Αλεξανδρείας], Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Κυρίλλου 'Αλεξανδρείας, Γρηγορίου Νύσσης, Σιλβέστρου, Αὐγουστίνου ['Ιππῶνος], 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, 'Αγίου Διονυσίου τοῦ 'Αρεοπαγίτου, Νείλου, 'Ιερωνύμου, ['Ιωάννου] τοῦ Δαμασκηνοῦ, Κελεστίνου πάπα 'Ρώμης, Δαμάσου πάπα 'Ρώμης, 'Ισιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου, ἁγίου Μαξίμου, ἐκ τῆς Γραφῆς καὶ τῶν συνοδικῶν ὅρων καὶ κανόνων.

18 (φ. 86β) «Τοῦ Μεγάλου 'Αθανασίου ['Αλεξανδρείας] κατὰ τῶν λεγόντων μίαν φύσιν γεγονέναι τὸν Χριστόν . . .».
'Η γραφὴ τοῦ κώδικος ἱκανῶς ἐπισεσυρμένη. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,125 × 0,177. Οἱ δὲ στίχοι ἑκάστης ὄψεως τούτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ 33. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ἔχει κατὰ μέσον ὅρον ὕψος 0,001. 'Εν φ. 15α : *ἐπι////ϛολη* καὶ ἐν φ. 15β : *ἀνυπό/////ϛατ(ος)*· οὕτω κεχωρισμέναι αἱ λέξεις αὗται ἕνεκα διαμέσου ὀπῆς τῆς περγαμηνῆς προϋπαρχούσης· καίτοι ἡ ὀπὴ αὕτη ἐπληρώθη διὰ σμικροῦ τεμαχίου λεπτῆς περγαμηνῆς. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐν φ. 66β κεχωρισμένη ἡ λέξις : *τελει////αν*. 'Η ὀπὴ δ' ὅμως τοῦ φύλλου τούτου, 66, παρέμεινεν ἀπλήρωτος.
'Ο κῶδιξ γυμνὸς τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

573

Περγαμηνή Διαστ. 0,12 × 0,185 Αἰὼν Χ Φύλλα 290

1 (φ. 1α) «† Κασσιανοῦ μοναχοῦ βιβλίον».
α' (φ. 1α) «Κασσιανοῦ μοναχοῦ ῥωμαίου πρὸς Κάστωρα ἐπίσκοπον περὶ

διατυπώσεως καὶ κανόνων τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ Αἴγυπτον κοινοβίων»· — **β′** (φ. 22β) «Κασσιανοῦ μοναχοῦ περὶ τῶν η′ λογισμῶν»· — 25α «Περὶ πορνίας»·— φ. 30α : «περὶ φιλαργυρίας»·— 38α «Περὶ ὀργῆς»· — 45β «Περὶ λύπης»· — 48α «Περὶ ἀκηδίας»· — 52α «Περὶ κενοδοξίας»· — 54α «Περὶ ὑπερηφανείας»· — 56β «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Λεόντιον ἡγούμενον· περὶ τῶν κατὰ τὴν σκήτην ἁγίων πατέρων»

2 (φ. 80α) «Συνεισφορὰ τοῦ ἀββᾶ Σερήνου πρώτη».

3 (φ. 101α) «Συνεισφορὰ τοῦ ἀββᾶ Σερίνου περὶ τῆς παναρέτου».

4 (φ. 119α) «† Εἰριναίου [sic] ἐπισκόπου Λογδόνων [sic] εἰς τὰς εὐλογήσεις τοῦ Ἰακώβ».

5 (φ. 156α) «Τοῦ ἁγίου Ἱππολύτου ἐπισκόπου περὶ τῆς αἰχμαλωσίας Ἰωακεὶμ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν Ἰούδα· καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ».

6 (φ. 160α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν πρώτην ὅρασιν τοῦ Δανιήλ».

7 (φ. 164α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Δ′ ὅρασιν· περὶ τῆς εἰκόνος καὶ τῶν Γ′ παίδων».

8 (φ. 170α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Ε′ ὅρασιν περὶ τοῦ ἐνυπνίου τοῦ δένδρου· ὅτε ἐξεδιώχθη Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς : – ».

9 (φ. 174β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Ϛ′ ὅρασιν περὶ τοῦ ἀστραγάλου τῆς χειρός».

10 (φ. 177α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Ζ′ ὅρασιν περὶ τοῦ τὸν Δανιὴλ ἐμβληθῆναι εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων».

11 (φ. 183α) «Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς Η′ ὁράσεως· καὶ ὅτι οὐ δὴ [sic] τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐπιφάνειαν δέχεσθαι πρὸ τῆς τοῦ ἀντιχρίστου παρουσίας».

12 (φ. 186α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν Ι′ ὅρασιν καὶ εἰς τὰς Ο′ εὐδομάδας· καὶ εἰς τὰς ΞΒ′ : — »

13 (φ. 187β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ΙΑ′ ὅρασιν καὶ περὶ τῆς τοῦ Ἀντιχρίστου παρουσίας».

14 (φ. 198β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ΙΒ′ ὅρασιν περὶ Σουσάννης καὶ τῶν δύο πρεσβυτέρων».

15 (φ. 201α) «Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν Μελχισεδὲκ ἐξήγησις».

16 (φ. 205α) «Ἱππολύτου Θηβαίου ἐκ τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ συντάγματος».
Ἀρχ. : Ἰάκωβος ὁ γενόμενος ἐπίσκοπος πρῶτος Ἱεροσολύμων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων· ἀδελφὸς μὲν κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου λέγεται· υἱὸς δὲ τοῦ τέκτωνος [sic] Ἰωσὴφ ἐστίν . . .

17 (φ. 207β) «Ἐκ τῆς διδασκαλίας Ἰακώβου νεοβαπτίστου· περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ κυρου Ἰωσήφ· τοῦ μνηστευσαμένου τὴν ἁγίαν Μαρίαν τὴν Θεοτόκον· τὸ πῶς κατάγεται ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἐκ τοῦ Δαυίδ».
Ἀρχ. : Ἦν τις ἀνὴρ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα· ἤγουν ἐκ σπέρματος Νάθαν τοῦ υἱοῦ Δα(βί)δ· ὄνομα δὲ αὐτῷ Λευΐ· οὗτος οὖν ἔτεκεν δύο υἱούς· ὄνομα τῷ ἑνὶ Πανθήρ· καὶ ὄνομα τῷ ἑτέρῳ Μελχί· ἦν δὲ καὶ ἕτερος τις ἀνὴρ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα . . .

18 (φ. 208β) «Τοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου τὸ πῶς κατάγεται ἡ παναγία Θεοτόκος ἐκ φυλῆς Ἰούδα καὶ Δαυίδ».
Ἀρχ. : Ἦν τις ἀνὴρ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα· περὶ οὗ ἔμπροσθεν ἔφημεν . . .

19 (φ. 209α) «Περὶ τοῦ γνῶναι πόσαι ἐμβόλιμοι ἡμέραι τοῦ ἐνιαυτοῦ».

20 (φ. 209α) «Περὶ τοῦ γνῶναι πωσαι [sic] τῷ Θεῷ ἤγουν ἐμβόλιμοι ἡμέραι ἐνιαυτοῦ· ἐκ τῆς ὀκτὼ καὶ εἰκοσαετηρίδος κατὰ Ῥωμαίους : —».

21 (φ. 209α) «Περὶ τοῦ γνῶναι πόσαι αἰπακταῖ [sic] τῆς σελήνης αἱ κατ' ἐπίνοιαν εὑρεθεῖσαι Ῥωμαίων».

22 (φ. 209β) «Περὶ τοῦ γνῶναι πόσας ἔχει ἐπακτὰς ἡ β' τῷ παρόντι ἐνιαυτῷ κατ' Ἀλεξανδρεῖς».

23 (φ. 209β) «Περὶ τοῦ πῶς δεῖ ψιφίζειν [sic] καὶ εὑρίσκειν τὴν ἐπαύξησιν τῆς ἡμέρας τοῦ βισέκτου τὴν διὰ τεσσάρων ἐτῶν ἐμπίπτουσαν».

24 (φ. 209β) «Περὶ τῆς τριακοστῆς ἡμέρας τοῦ φεγγου ἐν ᾗ οὐκ ἐς ἐπακτὴν οὔτε λεπτόν».

Μόνον τὸ κεφάλαιον καὶ τάδε : Χρεῖ γινώσκειν, ὡσ ἑκάστη ἐννεακαίδεκα . . .

Μεταξὺ τοῦ φ. 209 καὶ 210 χάσμα τριῶν, ὡς ὑπολογίζω, φύλλων.

25 (φ. 210) «Ἀποκάλυψις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου».

Ἐν τέλει ταύτης, φ. 245α, τάδε :

ἐπληρώθη ἡ ἀποκά
λυψις τοῦ ἁγίου ἰω
άννου τοῦ θεολόγου·
στιχῶν ,α· :—
κ(ύρι)ε διαπρεσβειων τοῦ ἁγίου ἰώαν
νου τοῦ θεολογου· συγχώρησον
πασας μου τὰς ἁμαρτίας· καὶ ἐὰν
ἔσφαλον ἔν τίνι ῥήματι ἢ λέξει
ἢ ἄν τι τοιχω ἢ τόνω ἢ λογω
ἢ ἄλλο τι κατα αγνοιαν ἢ εἰς γνῶσιν· —
θεοδοσιος ἁμαρτωλος ὑπερ τῶν
κ(αὶ) ἐλεήσον καὶ τα
πνικα μου τεκνα·
φιλους κ(αὶ) ἀδελφους·
ἀμήν :—

* ἤτοι : *ἐπληρώθη ἡ αποκά|λυψις τοῦ ἁγίου ἰω|άννου τοῦ θεολόγου·* | *στιχῶν ,α· :—* | *κ(ύρι)ε δια πρεσβειων τοῦ ἁγίου ἰώαν|νου τοῦ θεολογου·*

συγχώρηcον | παcαc μου τὰc ἁμαρτίαc· καὶ ἐὰν | ἔcφαλον ἐν τίνι ρηματι ἢ λέξει | ἢ αντιcτοιχω ἢ τόνω ἢ λογω | ἢ ἄλλο τι κατα αγνοιαν ἢ κ(αὶ) γνώcη· — | θεοδοcιοc ἁμαρτωλοσ ὑπερ πάντ(αc) | κ(ύρι)ε ἐλεηcον και τα | πν(ευματ)ικα μου τεκνα· | φιλουc κ(αὶ) αδελφουc· | αμην : —

26 (φ. 245β) Ἀδήλου· Ἑρμηνεία εἰς τὴν ἀποκάλυψιν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἄρχεται διὰ κειμένου : «Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός· δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ . . . Ἰωάννῃ». Μεθ' ὃ ἀκολουθεῖ ἑρμηνεία ἀρχ. : «Οὐ μάχεται τῷ λεχθέντι ὑπὸ τοῦ σωτῆρος πρὸς τοὺς γνωρίμους· οὐκέτι καλῶ ὑμᾶς δούλους ἀλλὰ φίλους . . . » — Φαίνεται ἀτελής. — Τελ. : Ποῖον ἐξ αὐτῶν φορέσει, ὁ ἐρχόμενος ζητήσεται· ὅτι δὲ οὐ δι' ἀπορίαν ὀνομάτων . . .

Ὁ κῶδιξ γέγραπται ὑπὸ μιᾶς βεβαίως χειρός, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὸ αὐτὸ δι' ὅλου ὕφος γραφῆς. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι συνήθως 0,08 × 0,128. Ἑκάστη δὲ ὄψις φύλλου ἔχει στίχους 21. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων εἶναι κατὰ μέσον ὅρον ὕψους 0,001–0,003. Τὰ κεφαλαιώματα διὰ κομψῶν κεφαλαίων γραμμάτων· οὕτω καί τινες περικοπαὶ τῆς ἐν τέλει ἑρμηνείας εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν. Μέγα μέρος τοῦ χειρογράφου ἄνευ τινὸς χαρακώσεως. Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ ἐν φ. 1α δι' ἐγχρώμου ἐπιτίτλου, δυστυχῶς τανῦν διεφθαρμένου ἐν μέρει. Ἐπίσης κοσμεῖται ὁ κῶδιξ διὰ κεφαλαίων τινῶν γραμμάτων ἐξειργασμένων μετὰ ποικιλίας γραμμῶν δι' ἁπλοῦ μέλανος καστανοχρόου. Ἐξ αὐτῶν μνημονευτέα μοι ἐνταῦθα τὸ ἐν φ. 56β Τ καὶ τὸ ἐν φ. 101α Π.

Ἀναγνώστης τις τοῦ XVII ἴσως αἰῶνος ἐπήνεγκε σποράδην διορθώσεις εἰς τὸ κείμενον σημειώσας ταύτας ἐν ταῖς ᾤαις. Καί τινα βαναύσων χειρῶν μεταγενεστέρων χρόνων δοκίμια κονδυλίου ἀπαντῶσιν ἐν ταῖς ᾤαις.

Τὸ φ. 290β ἄγραφον. Διατήρησις τοῦ κώδικος ἀρίστη, ἐξαιρέσει φύλλων τινῶν τῶν πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος ἐφθαρμένων ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ τῆς ἐπιχύσεως ὀξέων. Ὡσαύτως αἱ ἔξω ᾦαι τῶν φ. 87–105 πυρίκαυστοι ἐν μέρει.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφθαρμένου ἐν μέρει τανῦν. Εἶχέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας βυρσίνους.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 108.

574

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,105 × 0,153 Αἰὼν XVI Φύλλα 360

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

φ. 6β : Τὸ κατὰ Ματθαῖον· — φ. 113α : Τὸ κατὰ Μᾶρκον· — φ. 178α : Τὸ κατὰ Λουκᾶν· — φ. 291β : Τὸ κατὰ Ἰωάννην.

Τοῦ κατὰ Ματθαίου προτάσσεται, φ. 5α–6β, ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων. Ἐπίσης τοῦ κατὰ Μᾶρκον, φ. 112. Ἀμφότεροι οἱ πίνακες οὗτοι ἐρυθρόγραφοι. Μετὰ δὲ τὸ πέρας τῶν κατὰ Λουκᾶν καὶ Ἰωάννην σημειώματα περὶ τῶν στίχων καὶ κεφαλαίων, ἐν οἷς ἐγράφησαν τὰ εὐαγγέλια ταῦτα.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,06 × 0,105. Εἰς ταύτας δὲν συνυπολογίζω καὶ τὰ παρασελίδια σημειώματα τἀναγράφοντα τὰ κεφάλαια, τὸ

περιεχόμενον αὐτῶν, εἰς ποῖον εὐαγγελιστὴν ἀνήκει τὸ κατὰ φύλλον κείμενον καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁ κῶδιξ κοσμεῖται καὶ διά τινων ἁπλῶν ἐπιτίτλων. Ἐν φ. 1α δοκιμαστικῶς αἱ μονοκονδυλιαί : † *ὁ ἄρτας Βαρθολόμαῖος* | *ὁ Προύσης Καλλίνικος* † *ὁ ςαγῶν Δανιήλ*. Καὶ ἐν φ. 360β : † *ὁ ςαγ(ῶν)* † *ὁ ἀρτ(ας) βαρθο*...

Τὰ φ. 1–4 καὶ 357–360 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ, προστεθέντα εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν, καὶ ἄγραφα πλὴν τῶν φ. 1α καὶ 360β, ἔνθα αἱ προμνημονευθεῖσαι μονοκονδυλιαί.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 38 ἐκ διορθώσεως τοῦ ἀρχεγράφου 33.

575

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,208 Αἰὼν XVI Φύλλα 161

1 (φ. 9α) «Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας· ἐν ᾗ καὶ τῶν χειροτονιῶν ἡ τάξις, πότε καὶ πῶς γίνεται ἑκάστη».

2 (φ. 57α) Βασιλείου τοῦ Μεγάλου λειτουργία.

3 (φ. 88α) «Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων».
Προτάσσεται, φ. 86β–87β, «Εἴδησις τῆς θείας λειτουργίας τῶν προηγιασμένων».

4 (φ. 101α) «Τάξις ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ, καὶ ἱδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης».

5 (φ. 129β) «Τάξις γινομένη, ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης».

6 (φ. 132α) «Τάξις γινομένη, ἐπὶ ἐγκαίνια ναοῦ».

7 (φ. 133α) «Τάξις γινομένη τῇ Μεγάλῃ πέμπτῃ, ἐν τῇ ἐκπλύσει τῆς ἁγίας τραπέζης».

8 (φ. 136α) «Περὶ τραπέζης ἁγίας, ἧς τὰ ἄμφια διεφθάρησαν».

9 (φ. 136β) «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Νιπτῆρος».

10 (φ. 144β) «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».

11 (φ. 151β) «Ἔνταλμα, εἰς πνευματικόν».

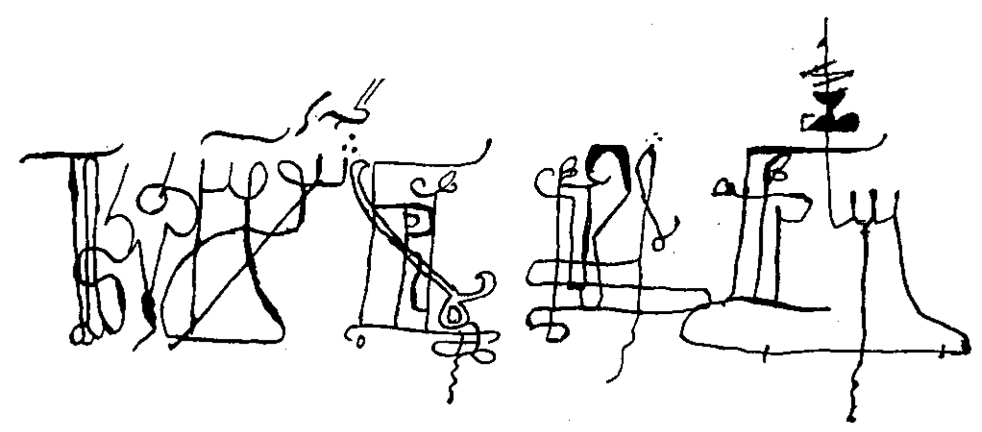
12 (φ. 152α) «Συστατικόν, εἰς ἱερέαν».

13 (φ. 153α) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ».
Ἐν φ. 159β ἐπίκλησις τοῦ Χριστοῦ, γεγραμμένη ἑτέρᾳ χειρὶ τῆς τοῦ βιβλιογράφου.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους ...λλων 0,08 × 0,145 περίπου. Κοσμεῖται δι' ἀρχικῶν κεφαλαίων γραμ...ν διακόσμων καὶ δι' ἁπλῶν ἐπιτίτλων, ὧν μνημονευτέα μοι ἐνταῦθα τὰ ...ν φ. 57α, 86β, 88α, 101α, 136β, 144β, 153α.

Τὰ ἐν ἀρχῇ φ. 1–8 καὶ τὰ ἐν τέλει φ. 160–161 (ταῦτα προσετέθησαν κατὰ τὴν

στάχωσιν), ὡς καὶ τὰ 56β καὶ 100β ἄγραφα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος τάδε :

ἤτοι : *ταπεινὸς μητροπολίτης Γρεβενοῦ Σερβίου (;) Γαβριὴλ* (κτήτωρ τοῦ κώδικος κατὰ τὸν XVII–XVIII αἰῶνα).

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο θηλυκωτῆρας.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

576

Περγαμηνή Διαστ. 0,125 × 0,182 Αἰὼν X Φύλλα 253

α' (φ. 1α) «Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας ὁμιλία εἰς τὸν α' ψαλμόν».

β' (φ. 13α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ζ' ψαλμόν».

γ' (φ. 29α) «Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία εἰς τὸν ιδ' ψαλμόν».

δ' (φ. 38α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς μέρος τοῦ ιδ' ψαλμοῦ».

ε' (φ. 49α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν κη' ψαλμόν».

ς' (φ. 66β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν κθ' ψαλμόν».

ζ' (φ. 78β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν λβ' ψαλμόν».

η' (φ. 96β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν λγ' ψαλμόν».
Ἐν τέλει τούτου σημειοῦται : *λήπετ(αι) ὁ λζ' ψαλμ(ὸς)* (γραφὴ τοῦ XV αἰ).

θ' (φ. 122α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ΜΔ' ψαλμόν . . .».

ι' (φ. 141α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ΜΕ' ψαλμόν . . .».

ια' (φ. 152β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ΜΗ' ψαλμόν».

ιβ' (φ. 174α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ΝΘ' ψαλμόν».

ιγ' (φ. 180α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ΞΑ' ψαλμόν . . .».

ιδ′ (φ. 189α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ριδ′ ψαλμόν».
ιε′ (φ. 196β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν ριε′ ψαλμόν».
ις′ (φ. 204α) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρόσεχε σεαυτῷ».
ιζ′ (φ. 217β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ εὐαγγελίου κατὰ Λουκᾶν περὶ πλουτούντων».
"Αρχ.: Διπλοῦν τὸ εἶδος τῶν πειρασμῶν· αἱ γὰρ θλίψεις...
ιη′ (φ. 228β) «Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία β′ πρὸς τοὺς πλουτοῦντας».
"Αρχ.: Εἴρηται καὶ πρώην ἡμῖν· τὰ περὶ τοῦ νεανίσκου τούτου...
ιθ′ (φ. 244α) «Τοῦ αὐτοῦ περὶ νηστείας λόγος α′».
"Αρχ.: Παρακαλεῖτέ φησιν ἱερεῖς τὸν λαόν· λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα Ἱερουσαλήμ...

Ἐν ἀρχῇ, ἐπὶ τῆς πινακίδος ἔσωθεν, ἐπικεκόλληται παλίμψηστον περγαμηνὸν φύλλον, ἐν ᾧ ἡ νεωτέρα γραφή, τοῦ XIV ἴσως αἰῶνος, εἶναι πίναξ — ἀκέφαλος κατὰ ἕνα στίχον — ἀναγράφων ἀκριβῶς καὶ κατὰ τάξιν (α, β, γ... ιθ) τοὺς ἐν τῷ κώδικι λόγους. Ἐν τέλει τοῦ πίνακος τούτου γέγραπται: *Ταῦτα τὰ ιθ σημεῖα τῶν ψήφων | κρατῶν, ῥαδίαν τοῦ ζητουμένου λόγ(ου) | τὴν εὕρεσιν σχόιησ· ἕκαστον γὰρ τούτ(ων) | ἐν ὅλοισ τοῖσ περιειλημμένοισ... | τοῦ λόγου· παρέσπαρται κατὰ τὸ μέσον | τῆσ δεξιᾶσ σελίδοσ πρὸ τῆσ τῶν | γραμμάτων ἀρχῆσ:* — Καὶ πράγματι τὰ τοιαῦτα ψηφία διήκουσι δι' ὅλου τοῦ κώδικος κατὰ τὴν ἄνω ᾤαν τῆς προσθίας ὄψεως τῶν φύλλων.

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,08 × 0,135 περίπου. Ἑκάστη δὲ ὄψις τούτων ἔχει στίχους 25, τὸ δὲ ὕψος τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων 0,001 καί τι πλέον κατὰ μέσον ὅρον. Ἡ γραφὴ τοῦ φ. 1α ἔχει ἀνανεωθῆ. Ἐπίσης τὰ κεφαλαιώματα πάντα ἔχουσιν ἀνακαινισθῆ· ἐν ᾧ δὲ κατ' ἀρχὰς ταῦτα ἦσαν, ὡς ὅλον τὸ κείμενον, διὰ κιρροῦ μέλανος, ὁ ἀνακαινισμὸς ἐγένετο δι' ἐρυθροῦ. Ἡ αὐτὴ χεὶρ ἀνεκαίνισε καὶ τὰ ἐπίτιτλα καὶ τἆλλα κοσμήματα τοῦ κώδικος καί τινα ἐπίσης τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων δι' ἐρυθροῦ μέλανος· ἐνιαχοῦ ἔγραψε καὶ ἐπίτιτλα καὶ ἄλλα κοσμήματα διὰ μέλανος τῆς αὐτῆς χροιᾶς, ἐρυθροῦ. Ἡ γραφὴ τοῦ φ. 253α νεωτερική. Ἐνιαχοῦ ἐν ταῖς ᾤαις παρασελίδια σημειώματα ἑρμηνευτικὰ μάλιστα λέξεων, ὧν τινὰ μὲν τοῦ βιβλιογράφου, τινὰ δὲ μεταγενεστέρων χειρῶν βαναύσων.

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 252β: † *͵αχη′* [* = 1608] *μὴν δεκέμβρϊωc τησ λα′ | ἐκοιμειθὴ ὠ δουλωσ τοῦ θ(εο)ῦ λάιων τοῦ | Δροσόινιου:* —

Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 59α, 79α, 243β, 252β, 253α, τῇ ἔξω τῶν φ. 78β καὶ 252β καὶ τῇ κάτω τῶν φ. 28α καὶ 252, ὡς καὶ ἐν τῷ φ. 253β, δοκίμια κονδυλίου. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 158β, 250β, 251β, τῇ ἔξω τῶν φ. 140α καὶ τῇ κάτω τοῦ φ. 251α γραφαὶ ἀπεξεσμέναι. Ἐν δὲ τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πλὴν ἄλλων δοκιμίων καὶ τάδε: *καὶ μανόλησ Του Βανπακϊώτ(η ;)* (γραφὴ τοῦ XV ἴσως αἰῶνος). Ἡ κάτω ᾤα τοῦ φ. 172 ἀποκεκομμένη διὰ ψαλίδος.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας πλεκτοὺς βυρσίνους.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 75.

577

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,15 × 0,22 Αἰὼν XIV Φύλλα 154

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.
Ἀρχ.: Χριστιανῶν τε καὶ Ἰουδαίων λεγόντων μᾶλλον δὲ Χριστὸν ὁμολογούντων· ἀμφιβαλλόντων [δὲ] τῶν Ἰουδαίων οὔπω αὐτὸν ἐληλυθέναι...
Τελ.: ... ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ ἐν σκοτεινοῖς καὶ σκιᾷ θανάτου· καὶ πρὸ τούτων δὲ αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ...

2 (φ. 5β) Κυρίλλου ['Ἀλεξανδρείας] λεξικόν.
Προτάσσεται, φ. 5α–5β, προοίμιον εἰς αὐτό.

3 (φ. 106α) «Ἑρμηνεία εἰς τὰς λέξεις [τῶν κανόνων] τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν».

4 (φ. 112β) «Ὅροι τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου [τοῦ Μεγάλου]».
Ἀρχ.: ... χωρὶς αἰτήσεως τὰ καλὰ χαριζόμενος... λέγεται παρὰ τὸ ἄγαν θεῖν ἡμᾶς ἐπ' αὐτῷ...
Τελ.: ὥρα ἐστὶν ὡραιότης καιροῦ· τροπὴ ἡμέρας· ἢ νυκτὸς φυλακή.

5 (φ. 113β) Ἀδήλου «Ἑρμηνεία εἰς τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς...».
Ἀρχ.: Ἑκάστη λέξις· πεπληρωμένη δογμάτων καὶ θεοσεβείας ἐστίν...

6 (φ. 114β) «Διάγνωσις περὶ τοὺς... καὶ γελοίους θεοὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἰουδαίων».
Ἀρχ.: ... Ε... αυτο (;)· τὸν ἥλιον λέγοντες ὅτι τὸν οὐρανὸν... τὴν ἡμέραν φαεινὴν ἀπεργάζεται...

7 (φ. 118) «Δεκάλογος τοῦ Θεοῦ ἡ δοθεῖσα Μωυσεῖ ἐν τῷ Ὄρει Σινᾶ» καὶ ἑρμηνεία αὐτοῦ ὑπ' ἀδήλου κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.

8 (φ. 122α) Ἑρμηνεία ὑπ' ἀδήλου διαφόρων γραφικῶν ζητημάτων κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.

9 (φ. 133α) Ἑρμηνεῖαι διαφόρων θεολογικῶν ζητημάτων ἐκ τῶν τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ ἁγίου Ἀναστασίου κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.

10 (φ. 137β) «Λέοντος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ φιλοσόφου περὶ Ὀρθοδοξίας» καὶ ἄλλων θεολογικῶν ζητημάτων, ἔνθα καὶ κεφάλαια ἐκ τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ.
Ἀρχ.: Ὀρθοδοξία ἔστιν καὶ λέγεται, τὸ ὀρθῶς πιστεύειν καὶ δοξάζειν...

11 (φ. 151β) «Μυθικὰ Αἰσώπου μυθογράφου».
Συνοδεύονται συνήθως ὑπὸ τῶν λεγομένων ἐπιμυθίων.

Γέγραπται ὁ κῶδιξ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μὲν χειρὸς ἀλλὰ κατὰ διαφόρους ἐνιαχοῦ διαθέσεις γραφῆς. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,105 × 0,152 περίπου. Τὸ *μὲν* καὶ *δὲ* πολλάκις κεῖται διπλοτονούμενον. Ἐν φ. 113β παρετήρησα καὶ *ἐπεὶ* διπλοτονούμενον.

Ὑπὸ τῆς νοτίδος ὁ κῶδιξ πολλαχοῦ ἠμυδρωμένος. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 153β καὶ 154α, τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 1α, 43α, 150β, 152β, 154α καὶ τῇ ἔξω τῶν φ. 104β, 149β, 153β, ἐν φ. 154β, καὶ ἐπὶ τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως, ἔξωθεν, δοκίμια κονδυλίου καὶ σκαριφήματα βαναύσων χειρῶν. Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 153β ὁ κρυπτογραφικὸς ἀλφάβητος θ, η, ζ, ... ἐν παραβολῇ πρὸς

τὸν κοινὸν ἀλφάβητον. Ἄνωθεν δὲ τούτων : . . . *θνϟ'θω θτ ϟ'ϛ'λω λ϶λφλχ ϶ζε' π̅ε̅'. πθϟ' ψβῶ εππόβωϟθ'ῶ*=*[*οὐρ*]*ανίασ αψίδοσ οροφουργέ κ(ύριε) καί τῆς εκκλησιάσ.*

Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει ἀνὰ δύο περγαμηνὰ φύλλα συνεσταχωμένα τῷ κώδικι. Ἡ γραφὴ τούτων φαίνεται τοῦ XI αἰῶνος, τὸ δὲ περιεχόμενον κανόνες καὶ δὴ τῶν Χριστουγέννων.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἁπλοῦ ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 223.

578

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,218 × 0,152 Αἰὼν XIV Φύλλα 23

1 (φ. 1α) «Συναγωγὴ δογμάτων στοιχειώδης ἀπὸ φωνῆς Ἰωάννου ταπεινοῦ μοναχοῦ [τοῦ Δαμασκηνοῦ ;] πρὸς Ἰωάννην τὸν ὁσιώτατον ἐπίσκοπον Λαοδικείας».
Ἀρχ. : Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος . . . ἀνοίγω τὰ μογγυλάλα καὶ βραδύγλωσσα χείλη ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ τάλας . . .
Τελ. : . . . Περὶ θελήματος . . . καὶ αὐτὰ δυνάμεθα καὶ τὰ ἀντικείμενα αὐτοῖς.

2 (φ. 4α) «Θεοδώρου πρεσβυτέρου τῆς Ῥαϊθοῦ προπαρασκευή τις καὶ γυμνασία τῷ βουλομένῳ μαθεῖν τίς ὁ τρόπος τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως καὶ οἰκονομίας καθ' ἣν πέπρακται· καὶ τίνα τοὺς [sic] πρὸς τοὺς ταῦτα μὴ ὀρθῶς νοοῦντας λεγόμενα παρὰ τῶν τῆς ἐκκλησίας τροφίμων . . .».
Ἀρχ. : Ἄτοπον οἶμαι καὶ καλῶς γε τοῦτο νενόμικα καὶ γάρ ἐστιν . . .
Ἐν τούτῳ ἀναγράφονται καὶ αἱ σχετικαὶ δόξαι Μάνητος, Παύλου Σαμοσατέως, Ἀπολλιναρίου, Θεοδώρου «Μομψουεστίας», Νεστορίου, Εὐτυχοῦς, Ἰουλιανοῦ Ἁλικαρνασσέως, Σευήρου τοῦ ἀκεφάλου καὶ εἴ τινος ἄλλου.

3 (φ. 9α) « . . . Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ περὶ τῶν λοιπῶν . . . αἱρέσεων· τῶν ὑποκειμένων κεφαλαίων τοῦ τῶν Μασσαλιανῶν δυσσεβοῦς δόγματος ἀναληφθέντων ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ».

4 (φ. 10β) «Περὶ τῶν αὐτῶν Μασσαλιανῶν ἐκ τῆς ἱστορίας Θεοδωρήτου».
Ἀρχ. : Κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλεντίνου καὶ Οὐαλέαντος . . .
Τελ. : . . . Παμφυλίαν ἐχώρησαν· καὶ ταύτην τῆς λώβης ἐνέπλησαν.

5 (φ. 11α) Δογματικὰ κατ' ἐκλογήν· ἐκ τῶν τοῦ Μ. Βασιλείου, [Γρηγορίου] τοῦ Θεολόγου, Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου καὶ εἴ τινος ἄλλου.

6 (φ. 13β) « . . . Θεοδώρου ἐπισκόπου Καρῶν τοῦ Ἀβουκαρᾶ [διάλογος μετ' Ἀράβων] . . . ».

7 (φ. 14α) «Ἐκ τῶν πρὸς τοὺς Σαρακηνοὺς ἀντιρρήσεων Θεοδώρου ἐπισκόπου Καρῶν τοῦ Ἀβουκαρᾶ· διὰ φωνῆς Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐναζώτω [sic] τῇ πόλει».
Τὸ κείμενον διαλεκτικῶς εἰς ἴδια τμήματα κατὰ ζητήματα διῃρημένον.

8 (φ. 18β) «Διάλεξις τοῦ αὐτοῦ [Θεοδώρου τοῦ Ἀβουκαρᾶ] πρὸς Νεστοριανόν».

9 (φ. 19α) «[Θεοδώρου Ἀβουκαρᾶ] ἐρώτησις νεστοριανοῦ [πρὸς ὀρθόδοξον]».

10 (φ. 19β) «[Θεοδώρου Ἀβουκαρᾶ] ἄλλη διάλεξις ὀρθοδόξου [μετὰ νεστοριανοῦ]».

11 (φ. 19β) Ἀδήλου «Σύντομος διδασκαλία περὶ θείων ὀνομάτων κοινῶν τῆς ἁγίας τριάδος, καὶ τῶν ἰδικῶν ἑκάστου τῆς τριάδος».
"Αρχ. : Ἔστιν ὀνόματα κοινὰ διὰ τῆς ἁγίας τριάδος διήκοντα . . .
Τελ. : . . . βασιλεὺς δέ, ἢ δεσπότης· ἢ πατήρ, σχέσεων.

12 (φ. 20α) «Ἐρωτήσεις πρὸς τὸν Ἀβουκαρᾶν [παρ' ἀπίστου] γινόμεναι».

13 (φ. 22β) ["Ετεραι ἐρωτήσεις πρὸς Ἀβουκαρᾶν καὶ ἀπαντήσεις τούτου].

14 (φ. 22β) «Ὁ βουλόμενος πρὸς Ἀγαρηνὸν διαλέγεσθαι ποῖα δεῖ τηρεῖν».
"Αρχ. : Ὁ βουλόμενος Χριστοῦ συνεργοῦντος πρὸς Ἀγαρηνῶν διαλέγεσθαι . . .
Κολοβόν. — Τελ. : . . . παρὰ τοῦ ἀδίκου φύσει βλάπτεται· Θεὸς γὰρ τοῦ . . .

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων περίπου 0,125 × 0,178. Ἑκάστη δὲ ὄψις τούτων ἔχει στίχους 33. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων ὕψους κατὰ μέσον ὅρον 0,0015. Ἐν φ. 21β παρετήρησα *μὴ* καὶ ἐν φ. 22β *ναὶ* διπλοτονούμενα.

Κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

579

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,152 × 0,21 Αἰὼν XVI Φύλλα 32

«Ἡ θεία λειτουργία . . . Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου».

"Αρχεται ἀπὸ τοῦ φ. 7α. Ἐν φ. 1α–6α τακτικὸν αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν : «Ἀρχὴ τῆς ἁγίας προσκομιδῆς». Ἐν τέλει τούτου, φ. 6α, ἐρυθρόγραφον :

* ἤτοι : *μνησθητ(ι) κ(ύρι)ε τοῦ δούλου σου Καλλινίκου ἱερο(μονά)χ(ου).*

Προφανῶς οὗτος εἶναι ὁ βιβλιογράφος.

Γραφὴ ἐπιμελὴς ἀνακτέα ἴσως καὶ εἰς τὸν XVII αἰῶνα. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. συνήθως 0,095 × 0,165 περίπου. Τἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα περίκοσμα. Τὰ φ. 6β καὶ 32 ἄγραφα. Μόνον ἐν φ. 32α τὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα : *μιρο· μαρηα· μιχαλη.*

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ἀπηρτισμένων ἐκ συγκεκολλημένων φύλλων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα.
"Ανευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

580

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,146 × 0,22 Αἰὼν XIV Φύλλα 172

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α' τὸ κατὰ Ματθαῖον (φ. 14α–56β).

Προτάσσονται : «τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια» (φ. 2β–3β), τετράστιχον ἐπίγραμμα εἰς τὸν Ματθαῖον (φ. 3β — "Αρχ. : Ματθαίου τόδε ἔργον . . . — Τελ. : . . . αὐτὸν ἐόντα), ἕτερος πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ κατὰ Ματθαῖον, κολοβός, μέχρι τοῦ μ' κεφ. (φ. 13α-β).

β′ τὸ κατὰ Μᾶρκον (φ. 58α–84β).
Προτάσσονται : «τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Μᾶρκον ἁγίου εὐαγγελίου» (φ. 57α-β) καὶ «στίχοι εἰς τὸν ἅγιον Μᾶρκον τὸν εὐαγγελιστὴν καὶ ἀπόστολον» (φ. 57β —"Αρχ. : "Οσα περὶ . . .— Τελ. : . . . ἄλλος ἐδείχθη).

γ′ τὸ κατὰ Λουκᾶν (φ. 86α–130β).
Προτάσσονται : «τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου τὰ κεφάλαια» (φ. 84β–85β) καὶ «στίχοι ε′, εἰς τὸν ἅγιον Λουκᾶν τὸν εὐαγγελιστὴν» (φ. 85β — "Αρχ. : Λουκᾶς ἠπιόθυμος . . . — Τελ. : . . . πατρὶ φαάνθη).

δ′ τὸ κατὰ Ἰωάννην (φ. 131β–166α).
Προτάσσονται : «τὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου» (φ. 131α) καὶ «στίχοι ἰαμβικοί, εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· τὸν υἱὸν τῆς βροντῆς καὶ εὐαγγελιστὴν» (φ. 131α — "Αρχ. : Βροντῆς τὸν υἱόν . . . — Τελ. : . . . σαρκίῳ : †) καὶ «ἕτεροι στίχοι» (φ. 131α — "Αρχ. : Βροντήεις θεόφωνος . . . — Τελ. : . . . ἤμβλυνε φρένα : †).

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ κειμένου τοῦ κατὰ Μᾶρκον, Λουκᾶν καὶ Ἰωάννην, ἐρυθρόγραφα σημειώματα περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν στίχων ἑκάστου ἐξ αὐτῶν καὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐξεδόθησαν ἀπὸ Χριστοῦ ἀναλήψεως ὑπολογιζομένου.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος τάδε :

α′ (φ. 2α) Πίναξ τῶν προκειμένων, ἀναγνωσμάτων ἐκ τῶν ἀποστόλων, τῶν ἀλληλουϊαρίων καὶ τῶν ἀναγνωσμάτων ἐκ τῶν εὐαγγελίων εἰς ἱεράρχην, εἰς ἱεράρχας, εἰς ἱερομάρτυρα, εἰς ὁσίους, εἰς ὁσιομάρτυρα, εἰς ὁσίας γυναῖκας, εἰς σχῆμα μοναχοῦ, εἰς ἀσθενοῦντας, εἰς κοιμηθέντας, εἰς σεισμόν, εἰς ἐμπρησμόν, εἰς ἀνομβρίαν, εἰς ἐπινίκια βασιλέων, εἰς πᾶσαν αἴτησιν, εἰς ἐξομολόγησιν καὶ γυναῖκας.

β′ (φ. 4α–10β) «Πίναξ τοῦ εὐαγγελίου . . .» ἤτοι τῶν ἀναγνώσεων αὐτοῦ καθ' ὅλας τὰς ἑβδομάδας τοῦ ἐνιαυτοῦ μετὰ τῶν ἀντιφώνων, ἀλληλουϊαρίων κλ.

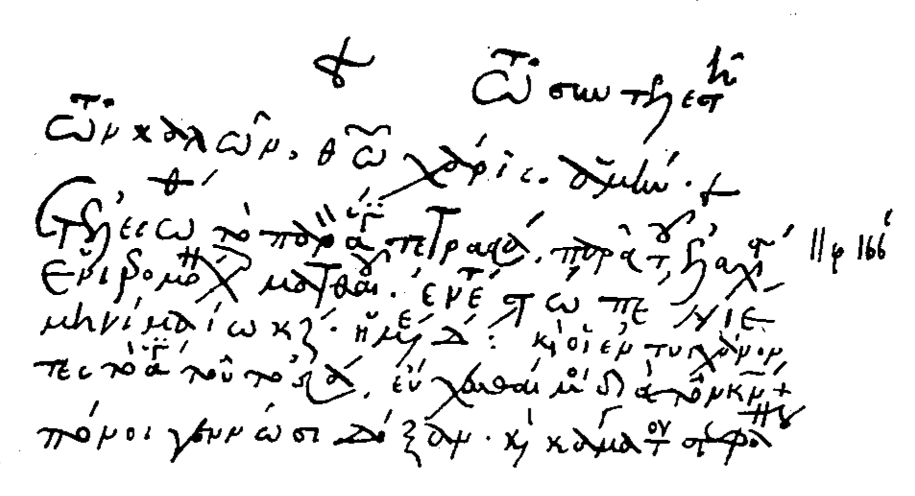
γ′ (φ. 10β–13α) «Συναξάριον σὺν Θεῷ τῶν ιβ′ μηνῶν· δηλοῦν τὰ κεφάλαια τῶν καθεκάστην εὐαγγελίων . . .».

δ′ (φ. 13α) «εὐαγγέλια εἰς διαφόρους μνήμας ἁγίων» καὶ εἰς ἄλλας διαφόρους περιστάσεις ἤγουν «εἰς σχῆμα μοναχοῦ», «εἰς ἀσθενοῦντας», «εἰς κοιμηθέντας», «εἰς σεισμόν», «εἰς ἐμπρησμόν», «εἰς ἀνομβρίαν», «εἰς ἐπιδρομὴν ἐθνῶν», «εἰς πᾶσαν αἴτησιν», «εἰς ἐπινίκια βασιλέων», «εἰς ἐξομολόγησιν», «εἰς γυναῖκα».

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος ἀδήλου τινὸς χείρ, τῷ ‚αφμε′ [* 1545], ἔγραψε : α′ (φ. 167α-β) Περὶ τῶν καλῶν καὶ κακῶν ἡμερῶν τοῦ ὅλου χρόνου διὰ φλεβοτόμησιν καὶ δι' ἄλλας ἐπιχειρήσεις. — β′ (φ. 167β) Περὶ τῶν ἐπακτῶν τῶν μηνῶν· — γ′ (φ. 167β) σεληνοδρόμιον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν : «οἱ κύκλοι τοῦ φεγκαρίου»· — δ′ (φ. 168α) «Περὶ τοῦ γινώσκειν τὸ Πάσχα πότε γίνεται»· — ε′ (φ. 171α) «Περὶ τοῦ πότε ἀποκρέβομεν τῶν ἁγίων ἀποστόλων»· — ϛ′ (φ. 171β) «Περὶ τῆς νηστείας τῶν Χριστοῦ γέννων»· — ζ′ (φ. 172α) «Περὶ τῶν βισέκτων χρόνων πότε ἔναι»· — η′ (φ. 172α) Περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς ἰνδικτιῶνος τοῦ ἔτους· — Πάντα ταῦτα ἐν τῇ καθωμιλημένῃ.

Τὸ κύριον τμῆμα τοῦ κώδικος, ἤγουν τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια καὶ τὰ προτεταγμένα τούτων, εἶναι μεθ' ἱκανῆς ἐπιμελείας γεγραμμένα.

Ἐν φ. 166α-β ἐρυθρόγραφον τὸ βιβλιογραφικὸν σημείωμα:

* ἤτοι: † τῷ συντελεςῆ | τῶν καλῶν, θ(ε)ῷ χάρϊc. ἀμήν· † || ἐτελειώθ(η) τὸ παρ(ὸν) ἅγ(ιον) τετραευά(γγελον), παρὰ τοῦ ἐλαχίς(ου) | ἐν ιερομον(ά)χ(οις) ματθαίου· ἐν ἔτ(ει) ,ςωπε' [6885 = 1377] ιν(δικτιῶνος) ιε' | μηνί μαίω κζ'. ἡμέρ(α) δ' : κ(αὶ) οἱ ἐντυγχάνον|τες τὸ ἅγ(ιον) τοῦτο εὐα(γγέλιον), εὔχεσθαί μοι διὰ τὸν κ(ύριο)ν † | πόνοι γεννῶσι δόξαν· κ(αὶ) κάματον ςεφάνου.

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων εἶναι 0,103 × 0,182 συνήθως. Εἰς ταύτας δὲν συνυπολογίζω καὶ τὰ ἐρυθρόγραφα παρασελίδια σημειώματα τῶν Εὐαγγελίων, ἐν οἷς ἀναγράφεται πότε ἑκάστη περικοπὴ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας, αἱ ἀρχοτέλειαι αὐτῶν κλ. κλ. Τὸ *δὲ* πολλάκις διπλοτονεῖται (φ. 30β, 44α, 56β κλ. κλ.). Σπανιώτερον τὸ *μὲν* (φ. 44α), καὶ *ἂν* (φ. 46α τρίς, 47α, 105α τρίς). Ὁ κῶδιξ ἔχει παλαιάν, τοῦ XVI πιθανῶς αἰῶνος, ἀρίθμησιν τῶν φύλλων, σημειουμένην δι' ἀραβικῶν ἀριθμῶν ἐν τῇ ἄνω ἢ ἐν τῇ ἔξω ἄνω ᾤᾳ τῆς β' ὄψεως τῶν φύλλων. Οἱ παλαιοὶ ἀριθμοὶ τῶν φ. α'–ρνβ' ἀντίστοιχοι πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς 14–165 τῆς ἡμετέρας ἀριθμήσεως. Ἐπίσης ἐν ἀρχῇ ἑκάστου εὐαγγελίου σημειοῦται ὑπὸ τῆς αὐτῆς προφανῶς χειρὸς τῆς γραψάσης καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν φύλλων πόσα φύλλα ἐν τῷ κώδικι κατέχει τοῦτο.

Τὰ φ. 15–17 ἐκ διαφόρου χάρτου καὶ γραφῆς τοῦ XVI αἰῶνος εἰς ἀντικατάστασιν ἐκρυέντων. Τὸ φ. 1 ἄγραφον προστεθὲν εἰς τὸν κώδικα κατὰ τὴν στάχωσιν. Τὸ φ. 172 ἦτο ποτὲ ἐπὶ τῆς πινακίδος ἐπικεκολλημένον.

Στάχωσις ἐκ δρυΐνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κομψὰ κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ἄδηλος ὁ ἀριθμὸς ὑφ' ὃν ἄλλοτε ἐτέτακτο ὁ κῶδιξ, ἅτε τοῦ ἐπὶ τῆς ράχεως τούτου δελτίου, ἐν ᾧ ἐσημειοῦτο οὗτος, ἀποσπασθέντος.

581

Χάρτης στιλπνὸς Διαστ. 0,153 × 0,22 Αἰὼν XV (;) Φύλλα 246

Εὐαγγέλιον κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

Ἐν φ. 169α κεῖται : «Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ εἰς τὴν λειτουργίαν». Ἀπὸ φ. 171α ἄρχονται αἱ ἀναγνώσεις τοῦ μηνολογίου. — φ. 240β : «Εὐαγγέλια ἀναγινωσκόμενα εἰς διαφόρους . . .»· — φ. 242α : «Εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἀναστάσιμα». Ἐν τέλει τούτων, φ. 246α, τάδε :

* ἤτοι : *Ἐνεπληρώθ(η) τὸ παρ(ὸν) εὐαγγελιο(ν) διὰ | χειρὸς ἐμοῦ γεὀργίου τάχα κ(αὶ) | γραμματικοῦ κ(αὶ) χορικογράφου· | κ(αὶ) ὅσοι τοῦτο εἰς χείρ(ας) φέρετε | εὔχεσθε κ(αὶ) μὶ κ(α)τ(α)ράσθαι διὰ | τὸν κ(ύριο)ν :· ἢ κ(αὶ) σφαλμ(α) εὕρητε | δυόρθόσατε αὐτὸ· ὅ(τϊ) ἡμ(ουν) | χορικὸς κ(αὶ) ἀμαθεῖς τῆς γραφῆσ : - | ἐτελϊόθ(η) ἐν μ(η)ν(ὶ) μαίω εἰς τ(ας) κβ' : - | κ(αὶ) ἐν ημέρα κηριακῇ : - | † ἐξ εμοῦ Γεὀργῖου υιοῦ ἰω(άννου) ἱερέ(ως) νομικοῦ· † | ἐπὶ ἔτους, ,ϛϡι'* [6910 = 1402] : ☉ [= ἡλίου] *κύ(κλοι) ϛ'* ☾ [= σελήνης] *κύ(κλοι) ε' : —*

Πολλαχοῦ τὰ γράμματα τοῦ σημειώματος τούτου πεποικιλμένα δι' ἐρυθροῦ μέλανος. Τὸ *ἐπὶ ἔτους ,ϛϡι'* ἐν τέλει διεσβεσμένον.

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,11 × 0,162 περί-

που. Τὸ *μὲν* καὶ συνηθέστερον τὸ *δὲ* διπλοτονοῦνται. Τἀρχικὰ γράμματα μεθ' ἱκανῆς φιλοκαλίας πεποικιλμένα. Καί τινα ἐπίτιτλα κοσμήματα ἔχει ὁ κῶδιξ πολύχρωμα καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα κοσμήματα, ὡς ἐν φ. 112β.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἐπιπολαίως ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος καθηλωμένος ὀρειχάλκινος σταυρὸς (0,06 × 0,086), ἐφ' οὗ χαρακτὴ βαναύσως εἰκὼν ἁγίου ὀρθίου, εὐλογοῦντος ἀνατεταμέναις ταῖς χερσίν, ἧς ἄνωθεν κεχάρακται : ΗοΑΝΗc. Εἶχε ποτὲ καὶ τέσσαρας θηλυκωτῆρας. Ἐπὶ δελτίου ἐπικεκολλημένου κατὰ τὴν ράχιν τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν : *Εὐαγγέλιον ἀριθ. 38* [1] *διπλοῦς* (γραφὴ XVIII–XIX αἰῶνος).

582

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,18 × 0,145 Αἰὼν XIV Φύλλα 229

Εὐαγγέλιον τὸ διὰ τεσσάρων.

α' (φ. 3α) Τὸ «. . . κατὰ Ματθαῖον». Προτάσσονται φ. 1α–2β «. . . τὰ κεφάλαια» αὐτοῦ.

β' (φ. 68β) Τὸ «. . . κατὰ Μᾶρκον». Προτάσσεται, φ. 67α–68α, ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων τούτου.

γ' (φ. 111α) Τὸ «. . . κατὰ Λουκᾶν». Προτάσσεται, φ. 109α–111α, ἡ ἀναγραφὴ τῶν κεφαλαίων τούτου.

δ' (φ. 179α) Τὸ «. . . κατὰ Ἰωάννην». Προτάσσεται, φ. 178β–179α, ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων τούτου.

Γραφὴ ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,105 × 0,10 περίπου (ἐξαιρέσει τῶν παρασελιδίων ἐρυθρογράφων σημειωμάτων, ἐν οἷς ἀναγράφεται πότε ἑκάστη περικοπὴ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκεται κλ. κλ.). Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ διὰ καλλιγράμμων ἐπιτίτλων, δι' ἐρυθροῦ χρώματος ἐξειργασμένων. Φύλλων τινῶν (ὡς τὰ 99, 100, 105–108, 134, 135, 138, 139, 163–170, 187–194, 205) τὸ πλάτος εἶναι κατά τινα χιλιοστὰ βραχύτερον. Τὸ φ. 113 ἐκ χάρτου στιλπνοῦ καὶ γραφῆς τοῦ XVI αἰῶνος εἰς ἀντικατάστασιν ἐκρυέντος βομβυκίνου. Τὰ δὲ φ. 228 καὶ 229 ἄγραφα παντελῶς.

Ἐνιαχοῦ ὁ κῶδιξ λελυμασμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος καὶ ρυπαρὸς ὡς ἐκ τῆς συχνῆς φυλλομετρήσεως.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακὶς εἶχεν ἔξωθεν ἔφηλα καὶ μετάλλινα, ἀργυρᾶ ἴσως καὶ ὀρειχάλκινα, κοσμήματα, ἀφῃρημένα τανῦν.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 19 (ἐκ διορθώσεως τοῦ κατ' ἀρχὰς γεγραμμένου 22).

583

Περγαμηνή Διαστ. 0,168 × 0,223 Αἰὼν XI Φύλλα 271

1 (φ. 1α) «. . . Ἰσαὰκ τοῦ ἀσκητοῦ καὶ ἀναχωρητοῦ καὶ Σύρου· λόγος περὶ ἀποταγῆς καὶ μοναχικῆς πολιτείας· λόγος αος».

1. Ἐκ διορθώσεως τοῦ κατ' ἀρχὰς 24(;)

2 (φ. 13β) «Τοῦ αὐτοῦ λόγος δεύτερος».
"Αρχ. : Πολλὴν ὁ Θεὸς δέδωκε τοῖς ἀνθρώποις τὴν τιμήν . . .

3 (φ. 28α) «Τοῦ αὐτοῦ λόγος τρίτος».
"Αρχ. : Τὸ ἔν τινι συμπτώματι τῆς ἁμαρτίας ὀλισθαίνειν . . .

4 (φ. 40α) «Τοῦ αὐτοῦ κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν».
"Αρχ. : 'Ερώτησις : Ποίῳ δεσμῷ συνέχεται ἡ καρδία· τοῦ μὴ τρέχειν εἰς τὰ κακά. — 'Απόκρισις : Τὸ ἀκολουθῆσαι διὰ παντός . . .

'Απὸ φ. 51α ἀρχ. «περὶ διαφορᾶς τῶν δακρύων».

5 (φ. 58α) ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τῆς διαφορᾶς τοῦ πολέμου· τοῦ ἐκ τοῦ διαβόλου πρὸς τοὺς ἐν τῇ στενῇ ὁδῷ τῇ ὑπερεχούσῃ τὸν κόσμον πορευομένους».
"Αρχ. : "Εχει ἔθος πάλιν ὁ διάβολος· ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν τοῖς ἐν τῷ ἀγῶνι . . .

6 (φ. 67α) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] κεφάλαιον· διδάσκον ὑπὸ τίνος ὠφελεῖται ἄνθρωπος εἰς τὸ προσεγγῖσαι τῷ Θεῷ, ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· καὶ τίς ἡ ἀληθὴς αἰτία ἡ προσεγγίζουσα αὐτῷ κρυπτῶς τὴν βοήθειαν καὶ τίς πάλιν ἡ αἰτία ἡ ἄγουσα τὸν ἄνθρωπον πρὸς ταπείνωσιν».
"Αρχ. : Μακάριος ἄνθρωπος ὁ γινώσκων τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν . . .

'Ελλιπὴς ὁ λόγος κατὰ ἓν φύλλον μεταξὺ τῶν φ. 64 καὶ 70.
Τὸ φ. 69β τελ. : ἐλλειπής ἐστιν καὶ ἀπὸ τῆς τελειώσεως... — Τὸ φ. 70α ἀρχ. : ... τιλήψεως· ἐμφαίνει φυσικὴν ἀσθένειαν . . .

7 (φ. 70α-β) ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τῶν λόγων τῆς θείας γραφῆς τῶν πρὸς μετάνοιαν ἐρεθιζόντων· ὅτι πρὸς τὴν ἀσθένειαν || τῶν ἀνθρώπων ἐρρέθησαν . . .».
"Αρχ. : Τὴν ἀνδρείαν ἣν οἱ πατέρες ἐν ταῖς γραφαῖς τεθείκασι . . .

8 (φ. 73α) ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] «'Εν τίνι φυλάττεται τὸ κάλλος τῆς μοναχικῆς πολιτείας καὶ ὁ τρόπος τῆς τοῦ Θεοῦ δοξολογίας».
"Αρχ. : Δεῖ τὸν μοναχὸν εἶναι ἐν πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ πράγμασι . . .

9 (φ. 74β) ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τῆς ἐναλλαγῆς καὶ προκοπῆς τῆς γινομένης τοῖς ὁδεύουσι ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἡσυχίας τῇ ὑπὸ Θεοῦ τεταγμένῃ . . .».
"Αρχ. : 'Ο συνελθὼν τῷ νοῒ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡσυχίᾳ πολιτεύσασθαι . . .

10 (φ. 75α-β) ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τῶν ἡσυχαζόντων· πότε ἄρχονται νοεῖν ποῦ ἔφθασαν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν· ἐν τῇ || ἀπεράντῳ θαλάσσῃ· ἤτοι διαγωγῇ τῆς ἡσυχίας . . .».
"Αρχ. : Λέγω σοι πρᾶγμα καὶ μὴ γελάσῃς· ἀλήθειαν γὰρ λέγω . . .

11 (φ. 77α) «Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ τὸν πτωχεύσαντα ἀπὸ τῶν κοσμικῶν καὶ ἐξεληλυθότα εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ διὰ τὸ μὴ ἐφθακέναι τὴν κατάληψιν τῆς ἀληθείας· φόβῳ τούτου παύσασθαι τῆς ἀναζητήσεως· καὶ ψυχρανθῆναι τῆς θέρμης τῆς τικτομένης ἀπὸ τοῦ πόθου τῶν θείων· καὶ τῆς ἐρευνήσεως τῶν μυστηρίων αὐτῶν· δι' ὧν τρόπων πέφυκεν ὁ νοῦς φύρεσθαι ἐν τῇ μνήμῃ τῶν παθῶν».
"Αρχ. : Τρεῖς εἰσὶ τάξεις ἐν αἷς προκόπτει ὁ ἄνθρωπος . . .

12 (φ. 79α) «Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν τρόπων τῆς εἰς Θεὸν ἐλπίδος . . .».
"Αρχ. : Γίνεται ἐλπὶς ἐπὶ τῷ Θεῷ διὰ τῆς καρδιακῆς πίστεως . . .

13 (φ. 82β) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ ἀποταγῆς κόσμου καὶ ἀποχῆς τῆς πρὸς ἀνθρώπους παρρησίας».
Ἀρχ. : Ὅταν ἀγαπήσωμεν φυγεῖν ἐκ τοῦ κόσμου· καὶ ξένοι τῶν κοσμικῶν γενέσθαι . . .

14 (φ. 85β) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Ὅτι ὠφέλιμος τοῖς ἡσυχασταῖς ἡ ἀργία τῶν φροντίδων· καὶ ἐπιζήμιος ἡ εἴσοδος καὶ ἔξοδος . . .».
Ἀρχ. : Ἄνθρωπος πολυμέριμνος· πρᾶος καὶ ἡσύχιος γενέσθαι . . .

15 (φ. 87β) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ ὁδῶν τῶν πλησιάζειν τῷ Θεῷ ποιούντων».
Ἀκέφαλον. — Ἀρχ. : . . . αἰσχύνης ἐσθίει· παραφυλάττου ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτεξουσίου . . .

16 (φ. 91α) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Σημεῖα εὐεργετημάτων τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ».
Ἀρχ. : Ἡ ἀγάπη θερμή ἐστι τῇ φύσει· καὶ ὅταν ἀμέτρως . . .

17 (φ. 91α) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Σημεῖα τῆς μακαρίας ἀγάπης».
Ἀρχ. : Γίνεται τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου πυρρόν· περιχαρές . . .

18 (φ. 92α) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τοῦ τρόπου τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν οὐ τοιούτων».
Ἀρχ. : Ἡ ἄσκησις, μήτηρ τοῦ ἁγιασμοῦ ἐστιν· ἐξ οὗ γεννᾶται ἡ πρώτη γεῦσις . . .

19 (φ. 94α) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τῆς ἀδιαλείπτου νηστείας· καὶ τοῦ συνᾶξαι ἑαυτὸν ἐν ἑνὶ τόπῳ . . .».
Ἀρχ. : Ἐν πολλῷ καιρῷ πειραζόμενος ἐν τοῖς δεξιοῖς καὶ ἀριστεροῖς . . .

20 (φ. 102α) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ σιωπῆς καὶ ἡσυχίας».
Ἀρχ. : Τὸ ἀεὶ σιωπᾶν· καὶ ἡ φυλακὴ τῆς ἡσυχίας . . .

21 (φ. 102β) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τῆς κινήσεως τοῦ σώματος».
Ἀρχ. : Ἡ δὲ κίνησις τῶν κάτω μελῶν τοῦ σώματος . . .

22 (φ. 105β) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τῶν εἰδῶν τῶν διαφόρων πειρασμῶν. . . καὶ βαθμοὶ καὶ τάξεις· ἐν αἷς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετὸς πορεύεται».
Ἀρχ. : Αἱ ἀρεταὶ ἀλλήλας διαδέχονται· διὰ τὸ μὴ γενέσθαι τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς . . .

23 (φ. 109β) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ ὑπερηφανίας».
Ἀρχ. : Οἱ δὲ πειρασμοὶ οἱ γινόμενοι ἐκ τῆς παραχωρήσεως τοῦ Θεοῦ . . .

24 (φ. 111β) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] Ἑρμηνεία τῶν τρόπων τῆς ἀρετῆς· τίς ἡ ἰσχὺς ἑκάστου αὐτῶν· καὶ τίς ἡ διαφορά».
Ἀρχ. : Ἡ ἀρετὴ ἡ σωματικὴ ἡ ἐν τῇ ἡσυχίᾳ· τὸ σῶμα καθαίρει . . .

25 (φ. 114β) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ τῆς καθάρσεως τοῦ σώματος . . . τῆς ψυχῆς . . . τοῦ νοός».
Ἀρχ. : Ἡ κάθαρσις τοῦ σώματός ἐστιν· ὁσιότης ἐκ τοῦ μολυσμοῦ . . .

26 (φ. 115α) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] λόγοι ἀντιληπτικοὶ καὶ ὑποθέσεις ὠφέλιμοι· πεπληρωμένοι τῆς σοφίας τοῦ πνεύματος».
Ἀρχ. : Ἡ πίστις ἐστὶν ἡ θύρα τῶν μυστηρίων· καθάπερ γὰρ οἱ σωματικοί . . .

27 (φ. 115β) [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] «Περὶ μετανοίας».
Ἀρχ. : Χάρις μετὰ χάριν· ἡ μετάνοια ἐδόθη τοῖς ἀνθρώποις· μετάνοια γάρ ἐστιν . . .

28 (φ. 118α) «Τοῦ αὐτοῦ [Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου ;] πόσον γίνεται τὸ μέτρον τῆς γνώσεως· καὶ τὰ μέτρα περὶ τῆς πίστεως».
Ἀρχ.: Ἔστι γνῶσις προηγουμένη τῆς πίστεως· καὶ ἔστι γνῶσις τεκνωμένη τῆς πίστεως . . .

29 (φ. 122α) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] Συμβουλίαι πεπληρωμέναι ὠφελείας· ἃς ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐλάλησεν· τοῖς ἐν ταπεινώσει ἀκούουσιν αὐτοῦ».
Ἀρχ. : Οὐκ ἔστιν ἔννοια ἀγαθή, μὴ οὖσα ἐκ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ...
Ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων συγκεχυμένη κατὰ τὴν στάχωσιν. Ἡ συνέχεια τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος κειμένου μετὰ τὸ φ. 128β εἶναι εἰς τὸ φ. 137α, ὡς ὑποδεικνύουσιν ἄλλως τε καὶ σημειώματα τοῦ XV, ὡς φαίνεται, αἰῶνος—ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 128β καὶ τῇ ἄνω τοῦ φ. 137α. Τὸ πρῶτον τούτων λέγει : *ὕπαγε ἔμπροσθεν φύλλα η᾽ κ(αὶ) εὖρε τὸ λοιπὸν τοῦ παρόντος λόγου | διότι ἐνῒ ἐσφαλμ(έν)ον εἰς τὸ μετασειράδωμα :* Τὸ β' σημείωμα, τοῦ φ. 137α, λέγει : *ἐδῶ θέλεισ ὥσ εἶπον σοι ὄπισθ(εν) :*

30 (φ. 129β) «Ἀββᾶ Κασσιανοῦ περὶ ταπεινοφροσύνης καὶ ὑποταγῆς».

31 (φ. 132β) Βασιλείου [τοῦ Μεγάλου] «... περὶ ἀποταγῆς βίου καὶ τελειώσεως».
Κολοβόν. — Τελ. : ... εἰ δὲ ἐκδῷς σεαυτὸν πολυαρέτῳ ἀνδρί· γενήσῃ κληρονόμος τῶν ἐν αὐτῷ ἀγαθῶν...

32 (φ. 139β) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] περὶ τῆς ἀγγελικῆς κινήσεως· τῆς πρὸς προκοπὴν τῆς ψυχῆς ἐν τοῖς πνευματικοῖς ...».
Ἀρχ. : πρώτη ἔννοια· ἡ ἐκ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ ἐμπίπτουσα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ...

33 (φ. 141α) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] περὶ δευτέρας ἐργασίας ἐν τῷ ἀνθρώπῳ : —».
Ἀρχ. : Ἐργασία ἑτέρα μετὰ ταύτην· ὅτε πορεύεται ἄνθρωπος...

34 (φ. 142α) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] περὶ ἀλλοιώσεως τῆς ἐν τῇ ψυχῇ γινομένης ἐν παντὶ καιρῷ φωτὸς καὶ σκότους ...».
Ἀρχ. : Ἴδωμεν ὦ ἀγαπητοὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἐν τῇ ὥρᾳ, τῆς εὐχῆς...

35 (φ. 144α) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] κεφάλαια μικρά· ἐν οἷς ὑπάρχουσι νόες παρηλλαγμένοι· ἐν οἷς διδάσκει τὴν βλάβην τοῦ ζήλου τοῦ μωροῦ ...».
Ἀρχ. : Ἄνθρωπος ζηλωτὴς οὐδέποτε φθάνει τὴν εἰρήνην τῆς διανοίας...

36 (φ. 152α) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] περὶ λογισμῶν πονηρῶν ἀκουσίων ...».
Ἀρχ. : Εἰσὶ τινὲς οἱ ἐρείδοντες τὸ σῶμα καὶ ἐπιθυμοῦντες ἀναπαῦσαι αὐτό...

37 (φ. 157α) «Τοῦ αὐτοῦ ['Ισαὰκ τοῦ Σύρου ;] περὶ ὑπομονῆς τῆς ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ πῶς ἡ ἀντίληψις εὑρίσκεται ἐν αὐτῇ».
Ἀρχ. : Ὅταν καταφρονήσῃ ἄνθρωπος τούτου τοῦ κόσμου· καὶ σπουδάσῃ...

38 (φ. 160β) Ἀββᾶ Μαξίμου [τοῦ Ὁμολογητοῦ] ἑκατοντάδες τέσσαρες περὶ ἀγάπης πρὸς Ἐλπίδιον.
Προτάσσεται, φ. 160α-β «... πρόλογος ... πρὸς Ἐλπίδιον» — Τῆς α' ἑκατοντάδος τὸ κείμενον ἀρχ. ἀπὸ φ. 161α, τῆς β' ἀπὸ φ. 174β, τῆς γ' ἀπὸ φ. 194β, τῆς δ' ἀπὸ φ. 212α.

39 (φ. 228α) «Τοῦ αὐτοῦ ὁσιομάρτυρος Μαξίμου κεφάλαια ἕτερα».
Ἀρχ. : Α'. Ὁ πιστεύων φοβεῖται· ὁ δὲ φοβούμενος ταπεινοῦται· ὁ δὲ ταπεινούμενος πραΰνεται ... — Τελ. : ... οὐκ ὄντος οὐδενὸς τοῦ ἑτέρου χωρὶς ἢ νοουμένου.

40 (φ. 243β) «Τοῦ ἀββᾶ Θαλασσίου κεφάλαια περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας».

41 (φ. 246β) «Τοῦ αὐτοῦ ἀββᾶ Θαλασσίου· περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας· πρὸς Παῦλον πρεσβύτερον».

42 (φ. 249β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Θαλασσίου] περὶ τοῦ φύσει ἀπαθοῦς».

43 (φ. 252β) «Τοῦ αὐτοῦ [ἀββᾶ Θαλασσίου] πρὸς τὸν αὐτόν».

"Αρχ. : Α'. Ὁ τῆς πρὸς τὴν σάρκα φιλίας καὶ κολακείας τὸν νοῦν ἀποχωρίσας...

44 (φ. 254α) «Ἐκ τῶν παραινέσεων τοῦ ἁγίου Μακαρίου λόγος».

Ἐν τούτῳ καὶ κατ' ἐρωταπόκρισιν — "Αρχ. : Τῶν ἀκουόντων τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ καὶ ποιούντων...

Ἡ συνέχεια τῶν κειμένων μετὰ τὸ φ. 271β — ὡς ἐκ τῆς προειρημένης διαταράξεως τῶν τετραδίων — κεῖται ἐν φ. 129α κ.ἑ.

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,155 × 0,105. Οἱ στίχοι ἑκάστης ὄψεως τῶν φύλλων συνήθως 23. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον 0,002 περίπου. Πάντοτε ἐν τῷ κώδικι προσγεγραμμένον τὸ ι κανονικῶς. Ἐν φ. 267α καὶ 270β (δὶς ἐν τούτῳ) παρετήρησα *μὲν* διπλοτονούμενα. Ἀξία σημειώσεως ἡ ἐν φ. 121β λέξις : ταῦ///τα, οὕτω κεχωρισμένη ἕνεκεν ὀπῆς διαμέσου προϋπαρχούσης ἐν τῇ περγαμηνῇ. Ἡ ψιλὴ πολλάκις ⊣ καὶ ἡ δασεῖα ⊢.

"Εχει ὁ κῶδιξ καλλίγραμμά τινα ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα καί τινα ἁπλᾶ ἐπίτιτλα ἐξειργασμένα διὰ βυσσίνου εἴτε ὑπερύθρου μέλανος. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 256β σκαρίφημά τι. Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 1α, 21α, 76α, 138α, 186α, 257α, 258α, 269α, 271β, τῇ ἔξω τοῦ φ. 76α καὶ τῇ κάτω τῶν φ. 112α, 122α, 215α, 233β, 255β, δοκίμια κονδυλίου καὶ σημειώματα διεξεσμένα εἴτε διαγεγραμμένα.

Ἡ ἄνω ᾤα τοῦ φ. 123, αἱ ἔξω τῶν φ. 23 καὶ 24, αἱ κάτω τῶν φ. 152, 153, 165 ἀποκεκομμέναι.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος — ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα — ἐξηρθρωμένου τανῦν καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ῥάχιν. Ἐπὶ τῶν πινακίδων γόμφοι τινὲς καθηλωμένοι. Εἶχέ ποτε καὶ δύο θηλυκωτῆρας.

"Ανευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

584

Χάρτης λεῖος — Διαστ. 0,15 × 0,215 — Αἰὼν XVII — Φύλλα 298

[Μανουὴλ Μαλαξοῦ] Νομοκάνων.

Τὸ κείμενον ἄρχεται ἀπὸ φ. 33α. Ἐν φ. 6α–8α «Τοῖς ἁπανταχοῦ εὑρισκομένοις χριστωνύμοις λαοῖς ἱερωμένοις τε καὶ λαϊκοῖς, ἐν κυρίῳ χαίρειν ἀεί· προοίμιον τοῦ παρόντος νομίμου».

Ἐν φ. 8α–32β «Πίναξ σὺν Θεῷ, ὃς τάδε περιέχει...» Ὁ πίναξ ἀναγράφει τὸ ὅλον τη' κεφάλαια. Ὁ κῶδιξ εἶναι κολοβὸς ἐξικνούμενος μέχρι τοῦ κεφ. σπε', ἐν μέρει καὶ τοῦτο σῴζων.

— Κεφ. α' «Περὶ κριτοῦ νὰ εἶναι εἰς πάντας συμπαθὴς καὶ νὰ μηδὲν πιστεύῃ λόγους τινὸς χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ. Ματθαίου τοῦ νομοθέτου ὁ ὁποῖος ἦτον ἱερομόναχος καὶ πολλὰ σοφώτατος, τὸ ἐπίκλη [sic] Βλαστάρης».

— Τμῆμα τοῦ κεφ. ς' (φ. 36β) «Ὅτι ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ Καισαρείας πατριάρχης».

— Τμῆμα τοῦ κεφ. θ′ (φ. 40α) «Περὶ τοῦ ἐμβατικίου . . .».
— Κεφ. λγ′ «Περὶ ἀναθέματος».
— Κεφ. ξ′ «Περὶ ἱερέως ἐὰν ἔναι κυνηγὸς ἢ πουλοπιάστης· ἢ ἂν μαντεύῃ, ἢ ἂν μαντεύεται, ἢ ἂν ἔναι καταδώτης».
— Κεφ. πς′ : «Περὶ ἱερέως ἐὰν λούζεται τῇ ἡμέρᾳ ὅπου θέλει νὰ λειτουργήσῃ, ἢ λαϊκὸς ὁποῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς λοετρὸν ἂν ἔναι καὶ μεταλαμβάνει».
— Κεφ. ρμη′ : «Περὶ μνηστείας νὰ ἔναι τὸ ἀρσενικὸν χρονῶν δεκατεσσάρων, καὶ τὸ θηλυκὸν δώδεκα. Νεαρὰ τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ».
— Κεφ. ρμθ′ : «Ὅτι μία νέα ἔλαβεν εὐχὴν μνηστείας μετά τινος Ἰωάννου· καὶ ἐζήτησε διατὶ ἦτον ἄνηβη νὰ χωρισθῇ».
— Κεφ. ρνβ′ : « . . . καὶ περὶ φιλήματος [μνηστήρων]».
— Κεφ. ρξδ′ «Τὰ τῶν γάμων γράμματα ἤτοι τὰ σχέδη . . .».
— Κεφ. ροβ′ : «Περὶ ἀδελφοποιΐας, ὅπως νὰ μηδὲν γίνεται».
— Κεφ. ρπθ′ : «Περὶ ἀνήβου γάμου, ὅτι χωρίζεται. Πατριάρχου τοῦ νηστευτοῦ».
— Κεφ. σβ′ : «Περὶ παιδοφθειρίας [sic] θηλυκοῦ, καὶ περὶ τοῦ κανόνος τοῦ ἀνδρογύνου . . . Τοῦ Ἀρμενοπούλου».
— Κεφ. σκδ′ : «Περὶ φαλκιδίου».
— Κεφ. σο′ : «Περὶ ἀνθρώπου ἀπεθαμένου ἐὰν εὑρεθῇ ἀκέραιος, τουτέστι βουλκόλακας ἐὰν ἔναι ἀληθὲς καὶ τί νὰ ⟨γεν⟩ γένῃ εἰς αὐτόν . . .».
— Κεφ. σπγ′ : «Τάξις προκαθεδρίας τῶν ὁσιωτάτων πατριαρχῶν· καὶ αἱ μητροπόλεις καὶ ἀρχιεπισκοπαὶ αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται τὴν σήμερον καὶ εἶναι ὑποκειμέναι τῇ βασιλίδι Κωνσταντίνου πόλει».
Ἐν τούτῳ «μζ : ὁ ἄργους κ(αὶ) ναυπλοίου».
— Κεφ. σπδ′ : «Περὶ ποῖοι τῶν μητροπολιτῶν ἔχουν τὴν σήμερον ἐπισκοπάς· καὶ αἱ ἐπισκοπαὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν».
Ὁ Κορίνθου . . . ζημαινᾶς καὶ Ταρσοῦ . . . — Ὁ Μονεμβασίας . . . τοῦ Ζευκῶν καὶ Καλαμάτας· καὶ τοῦ Ῥέοντος — Ὁ Ἀθηνῶν . . . τοῦ Διαλείας [sic] καὶ Ταλαντίου . . . — Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν τῆς Πελοποννήσου ἔχει ταύτας· τοῦ Ὠλαίνης· καὶ τοῦ Τερνίτζης — Ὁ Λαρίσσης . . . τοῦ σταγὼν— Ὁ Λακεδαιμονίας τῆς Πελοποννήσου ἔχει ταύτας· τοῦ Ἀμυκλῶν· τοῦ Καριουπόλεως· καὶ τῶν Βρεστέν(ων).
— Κεφ. σπε′ : «Περὶ τῶν μητροπολιτῶν ποῖοι λέγονται ὑπέρτιμοι καὶ ἔξαρχοι· ποῖοι ὑπέρτιμοι μόνον» (κολοβόν).
— Κεφ. τη′ : «Περὶ πῶς γράφεται τὸ διαζύγιον ὅταν ὁ ἄνδρας λείπῃ πέντε χρόνους καὶ δὲν ἀποστείλῃ ἐξόδους τῆς γυναικὸς αὐτοῦ» (Τὸν τίτλον τοῦ τελευταίου κεφαλαίου ἀντέγραψα ἐκ τοῦ προτεταγμένου πίνακος τούτων).

Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,085 × 0,132. Τὰ φ. 1α καὶ 5α ἄγραφα. Ἐν φ. 1β–4α ἀναγραφαὶ ἐγγραφῶν εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ ἁγίου τάφου.

Ἐν φ. 1α ἀναγινώσκομεν : † *εἰς τοὺς ͵ζρθ′* [* 7109 = 1600] *ἤγουν η′ τοῦ σεπτευρίου ἰν(δικτιῶνος) ιδ′ ἐτζακίσθηκὲ ὁ μιχάλης ἀπὸ τὴν πογδανία* | *κ(αὶ) ἀπὸ τὴν ὀνκρεία· κ(αὶ) ἀπὸ τὴν βλαχία.*

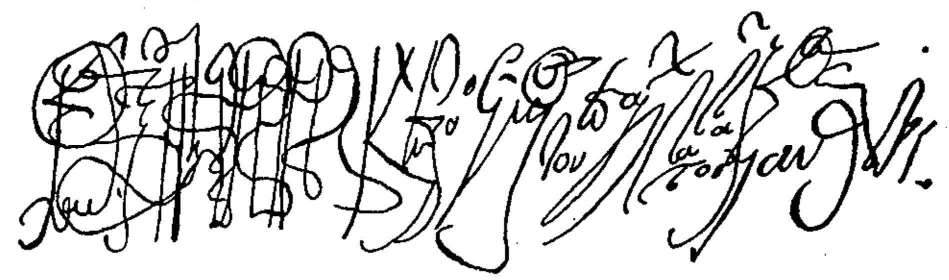
Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ, 1α : † *δημήτρις τοῦ γεωργατζῆ ἀπὸ τὸν γόλον . . .*

Ἐν φ. 3α καὶ ἰατρικὴ συνταγὴ *«περὶ σπάημα»*. Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ, 3α,

πλαγίως ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω : † *ὁ ταπεινὸ, μητροπολίτης Γερμανὸς Καισαρείας τῆς Φύλῖπου* [sic] *πρόεδρος* [; . . .] *τῶν ὑπερτίμων* [; . . .] *καὶ ἔξαρχος πάσης Παλαιστίνης.*

Τῆς αὐτῆς μονοκονδυλιᾶς δοκίμια καὶ ἐν φ. 1α καὶ 2β. Ἐν φ. 4α ἀναγραφὴ ἐγγραφῶν εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ ἁγίου τάφου ἀπὸ « † *κάστρο σηζώπολι*». Ἐν φ. 4β : † *ἐτούτω το βασιληκὸν νωμημα υπάρχει του ἅγιου μετεῶρου* | *κὰι εἶτεις το αποξενόση . . . να ἔ|χοι . . .* | . . . *κὰι την* | *κατάραν των κτητορων αθανασιου κάι ιωἅσαφ* | . . .˙ καὶ κατωτέρω, ὑφ' ἑτέρας χειρός : *τοῦ ἁγίου μετεώρου.* Τὰ σημειώματα ταῦτα φαίνονται γεγραμμένα κατὰ τὸν XVII αἰῶνα.

Ἐν φ. 5β αὐτόγραφα τοῦ Γερμανοῦ Καισαρείας τῆς Φιλίππου : † *εἰς τοὺς ἑπτὰ χιλιάδεσ˙ κ(αὶ) ἑκατὸν ἑπτὰ* [* 7107 = 1599] | *χρόνους˙ ⟨ε⟩ ἰνδ(ικτιῶνος) ιβ' ἔγεινα ἀρχιερεὺ,* | *τὸν βαΐον τὴν ἡμέραν˙ κ(αὶ) ἔκαμα εἰς τὴν ἱεροσύνη* | *εἴκοσι ⟨πέντε⟩, κδ'* [1] *χρόνους˙ κ(αὶ) διάκον χρόν(ον) ἕνα˙* | *ὅταν ἔγεινα* | *ἀρχιερεὺς˙* | *ἤμουν χρονῶν σαραντά μδ|ε ⟨μὸκτὼ⟩ ἐσ μηνὶ* | *⟨μαρτίου⟩. ἀπριλίου˙ ἡμέρα˙ α'.* Καὶ κατωτέρω : † *τουτόν τόν παρών˙ βηβλή(ων) . . .* | . . . *εἶναι* | *ειδικον ἐγο τοὺ παπαυξέντιου˙ ἀγορὰ χιληὸν* | *ασπρος˙* καὶ μετά τινα ἄλλα : *εν μΐνη νη ἀγόσος* | *εισ κς ενετη ,ζρί'* [* 7110 = 1602]˙ καὶ ἀκολουθεῖ ἡ μονοκονδυλιά :

Ἐν φ. 6α πολύχρωμον βαναύσου ἐκτελέσεως ἐπίτιτλον.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 203.

585

Χάρτης Διαστ. 0,17 × 0,232 Αἰὼν XVIII Σελίδες 73

«Τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Ῥωσσίας Ἰωάννου γραφὴ εἰς Κλήμεντα τὸν πάπαν Ῥώμης διὰ τὰ ἄζυμα, τὴν νηστείαν τοῦ σαββάτου, καὶ γάμον ἱερέων».

Ἐξ ἑνὸς ἑλληνιστί, ἐξ ἑτέρου ἰταλιστί.

Τὸ ἑλληνικὸν ἀρχ. : Ἔλαβα τὸ κατὰ κύριον ἠγαπημένον σου . . .

Παλαιὰ ἀρίθμησις δι' ἀραβικῶν ἀριθμῶν˙ μόνον αἱ σελ. 67–73 ἡμετέρας ἀριθμήσεως. Μέχρι τινὸς καὶ δι' ἑλληνικῶν ἀριθμῶν ἡ σελίδωσις. Τὸ φ. 1α

1. Τὸ *κδ'* γεγραμμένον ὑπεράνω τῶν λέξεων *εἴκοσι πέντε.*

περιέχει ἰταλικὸν κείμενον διαγεγραμμένον. Ἀπὸ φ. 1β ἄρχεται ἡ σελίδωσις. Ἐν σελ. 69–70 ἀτομικὴ ὅλως σημείωσις κτήτορός τινος τοῦ κώδικος. Ἐν σ. 67 καὶ 71 δοκίμιά τινα : ὁ *Δημητριάδος Γρηγόριος*. Αἱ σελ. 68, 72, 73 ἄγραφοι. Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

586

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,17 × 0,26 Αἰὼν XIII Φύλλα 2

Δύο φύλλα, ἐκπεσόντα ἐξ ἀγνώστου κώδικος τοῦ XIII αἰῶνος, ἐκ χάρτου βομβυκίνου, κατὰ δύο σελίδας γεγραμμένα. Ἑκάστη στήλη περιέχει 30-31 στίχους.

Τὸ φ. 1 περιέχει τοὺς στίχους τῆς Ἰλιάδος Ξ 236–355 :

Ἀρχ. : Κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὄσσε φαεινώ,

. . . .

Τὸ φ. 2 περιέχει τοὺς στίχους τῆς Ἰλιάδος Ο 63–178 :

Ἀρχ. : φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήισι πέσωσι

. . . .

Τὸ κείμενον πολλαχοῦ δυσδιάγνωστον καὶ ἀφανὲς ἐκ τῆς νοτίδος.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

587

Χάρτης στιλπνὸς 0,185 × 0,275 Αἰὼν XVIII Φύλλα 6

«. . . Παράκλησις εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον ἐπὶ ἀσθενοῦντα . . .».

Ἐν τέλει, φ. 5α : *ἐδιεγράφει διαχειρὸς καμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀντωνίου ἱερέως ἐκκώμης | πυρνιάγκου ⟨ἀῳ' μαΐῳ : κθ'*.

Ἐν φ. 5β ὡς δοκίμια κονδυλίου τινὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς νεοελληνικῆς παραφράσεως τοῦ βίου τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ ἐν Μετεώρῳ.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

587 α

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,165 × 0,242 Αἰὼν XIV Φύλλα 14

Λείψανα κώδικος νομικῆς ὕλης.

Ἐν αὐτῷ καὶ τὰ ἑξῆς κείμενα :

—«Τοῦ αὐτοῦ [Ἀναστασίου Ἀντιοχείας ;] τοῖς κατὰ Λίβανον καὶ Πεντάπολιν ἐπισκόποις».

—«Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου· ἐκκλησιαστικὸς τύπος, περὶ τοῦ πόσα εἰσὶ τὰ παραδιδόμενα βιβλία . . .».

—« ... Ἀμφιλοχίου [Ἰκονίου] ... περὶ τῶν αὐτῶν βιβλίων ἐκ τῶν πρὸς Σέλευκον ἰάμβων».

—«Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ Γενναδίου ... Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἁγίας συνόδου πρὸς ἅπαντας τοὺς ὁσιωτάτους μητροπολίτας ...».

Ἀρχ. : Ὁ δεσπότης ἡμῶν καὶ Θεὸς καὶ σωτὴρ ... ἐγχειρίσας τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς τοῦ εὐαγγελίου τὸ κήρυγμα· καὶ διδασκάλους τούτους ἀνὰ πᾶσαν ...

Τὸ ἐγκύκλιον τοῦτο γράμμα, ὡς λέγει ὁ κῶδιξ «... ὑπέγραψαν καὶ οἱ ἑβδομήκοντα τρεῖς» μητροπολῖται τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἐξ αὐτῶν ὁ κῶδιξ ἀναφέρει ρητῶς τοὺς ἑξῆς : Ἰωάννην Ἡρακλείας, Εὐνόμιον Νικομηδείας, Ἀναστάσιον Ἀγκύρας, Πέτρον Νικαίας. Μετὰ τὸ γράμμα ἕπεται σημείωμα περὶ τῶν περιεχομένων αὐτοῦ. Περὶ δὲ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἐγκύκλιον πατριάρχου Γενναδίου λέγει παρασελίδιον ἐρυθρόγραφον σημείωμα τοῦ κώδικος τάδε : «Οὗτος ὁ μακάριος Γεννάδιος ἀναχθεὶς ἐπὶ τὸν θρόνον κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Μεγάλου, κατὰ ιδ', μετέστη πρὸς Κύριον».

—«Ἐκ τῶν κανόνων ... Νικηφόρου ... Κωνσταντινουπόλεως».

—Κεφάλαια ἐκ τῶν κανονικῶν ἀποκρίσεων Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας.

—«Τόμος συνοδικός, περὶ τῆς ἅπαξ τῆς ἡμέρας ὀφείλει γίνεσθαι τὴν ἀναίμακτον θυσίαν».

—«Περὶ τῆς ἀναφορᾶς Μαυρεντίου τοῦ ἐπισκόπου [ἐκ τοῦ ρ' (ρια') κανόνος τῆς ἐν Καρθαγένῃ ;]».

—«Ἐρωτήσεις κανονικαὶ τοῦ ἁγιωτάτου Ἀλεξανδρείας Μάρκου καὶ ἀποκρίσεις Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμών» — (ἐν αὐτῷ κεῖται : *καλλογραφηθῆναι ... τῷ κώδικι*).

Ἐν τοῖς λειψάνοις τούτοις διακρίνονται διάφορα μὲν εἴδη γραφῆς, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς πιθανῶς χειρός. Ἐν ταῖς ᾤαις βυσσινόχροα καὶ ἄλλα σχόλια καὶ παρασημειώματα. Ἐνιαχοῦ τὸ *καὶ* διπλοτονεῖται.

Ἀστάχωτον καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

588

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,212 Αἰὼν XIX Σελίδες 58

«Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀγαθαγγέλου· μετὰ καὶ Κλήμεντος ...».

Ἡ σελίδωσις παλαιά. — Ἡ ἀρίθμησις τῆς σελ. 58 ἡμετέρα· αὕτη ἄγραφος.

Γυμνὸς τῶν σταχωμάτων καὶ ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

589

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,212 Αἰὼν XVI Φύλλα 312

1 (φ. 4α) «Σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον τῶν ἐμπεριεχομένων ἁπασῶν ὑποθέσεων τοῖς ἱεροῖς καὶ θείοις κανόσι· πονηθέν τε ἅμα καὶ συντεθὲν τῷ [ἐν] ἱερομονάχοις κὺρ Ματθαίῳ [...]».

Τὸ κυρίως κείμενον ἄρχεται ἀπὸ φ. 29β. Ἐν φ. 4α–22β «προθεωρία». Ἐν φ. 23α–29α πίναξ ἀλφαβητικὸς τῶν κανόνων φέρων τὴν ἔμμετρον ἐπιγραφήν:

Ματθαῖος οἰκτρός· ἀρετῆς πάσης ξένος·
πίνακα τοῦτον ὠργάνωσε κανόνων.

2 (φ. 269β) Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ: «... κανόνες ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ συντάξεων· καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων πατέρων».

3 (φ. 270α) Ἰωάννου Κίτρους «... πρὸς τὸν ... ἐπίσκοπον Δυρραχίου τὸν Καβάσιλαν».

4 (φ. 274β) Ἐκ τῶν ἐμμέτρων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «... Περὶ τοῦ τίνα χρὴ ἀναγινώσκεσθαι βιβλία τῆς παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης».

5 (φ. 275β) «Τίνων κατακριθέντων, οἱ ὑπ᾽ αὐτῶν χειροτονηθέντες, οὐδὲν ἐβλάβησαν».

6 (φ. 276β) «Πότε κινηθέντες εἰς ἔχθραν κατ᾽ ἀλλήλων τινές, ἀπεφήναντο· καὶ οὐδέτερος αὐτῶν, ἐκ τούτου τὶ παρεβλάβη· οὔτε ὁ ποιήσας· οὔτε ὁ καθ᾽ οὗ πεποίηκεν».

7 (φ. 276β) «Πότε καθῃρέθησαν ἐπίσκοποι καὶ πάλιν ἐδέχθησαν· κανονικῇ εὐθύτητι· καὶ τῇ τοῦ ἰδίου λαοῦ παρακλήσει».

8 (φ. 277β) «Περὶ ἐπισκόπων μεταβάντων ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· ἐκ τῆς Θεοδωρήτου ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας».

9 (φ. 278β) «... Βασιλείου τοῦ Μεγάλου· πρὸς Καισαρίαν πατρικίαν· περὶ τοῦ καὶ ἐν οἴκῳ καὶ ἑκάστης ἰδίαις χερσὶ τινὰ κοινωνεῖν».

10 (φ. 279β) Ἐκ τῶν «τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἀρεοπαγίτου».

11 (φ. 285α) «† Νικολάου πατριάρχου τοῦ παλαιοῦ· περὶ τῆς κατὰ τὴν καθέδραν τάξεως τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων· καθὼς ἐν τῷ χαρτοφυλακείῳ νῦν ἀναγράφονται».

Ἀρχ.: Ἔδει τὰς πόλεις αἳ τῷ τῆς ἀρχιερωσύνης τετίμηνται ἀξιώματι...

12 (φ. 297α) Σύμμεικτα νομικὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἀστικοῦ δικαίου.

13 (φ. 307β) Ἀνεπίγραφον καὶ κολοβόν. — [Συνταγαὶ ἰατρικαὶ καὶ παρασκευάσματα].

Τὰ φ. 12–13 χειρὶ πιθανῶς τοῦ XIV ἢ XV αἰῶνος. Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων 0,10 × 0,165. Τὰ φ. 2β, 3β, 280α–284β, 291α–296β ἄγραφα παντελῶς. Τινὰ φύλλα ἐκ χάρτου στιλπνοῦ.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ᾽ οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

590

Χάρτης βομβύκινος — Διαστ. 0,155 × 0,22 — Αἰὼν XIV — Φύλλα 183

Εὐαγγέλιον

α′ (φ. 1α) Τὸ κατὰ Λουκᾶν.

β′ (φ. 99α) Τὸ κατὰ Ἰωάννην.

Προτάσσεται, φ. 98α-β, ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων τούτου. Ἐν τέλει, φ. 183α, ἐρυ-

θρόγραφον : «Εὐαγγέλιον Κατὰ Ἰωάννην ἐγράφη· καὶ ἀντεβλήθη ὁμοίως ἐκ πολλῶν ἀντιγράφων ἀκόπως : . . . ». Ἠκολούθουν ἄλλα τινά, ἠφανισμένα, ἅτε ἀποκεκομμένα διὰ κοπίδος. Ἐν φ. 183β :

. . . .
. . . .
. . . .
ἐυαγγελῖςῶν τοὺς θεοπνεύς(ους) λόγ(ους)·
τὸ μαλ/// | ///έντ(ας), εὐὲπϊβόλ[ως]
[ἐν τ]ῇδε βΐβλω | τεχνϊκῶσ εἱρμοσμ[ένους]
ἀ///////// καὶ τρϋφῶν | καθημέρ(αν).
ἔσωσῒν ὡσῒν ον(οὺς) ὑπεκφωνημ(ένους) |
λέοντα νῦν θαύμαζε, τῆσ εὐβουλΐ(ας)·
///// | σπόνδασμα πολλοῖς· οὐ πρ(ὶν) ἐσπουδασμ(εν)ον·
καὶ σπουδάσ(αν)τα συντόμ(ως) προθϋμίαις
καὶ | καλλϊεργίσαντα κόσμοισ ποικῒλ(ως)·
τ(οὺς) μὲν ξενῒ|ζει τοὺσ ὁρῶντ(ας) ὡς ἔχϊ·
τοῖσ τοῦ θ(εο)ῦ δὲ ῥήμα|σϊ ψυχοτρόφοις·
εὐεργετὴν ἅπ(αν)τ(ας) ἀκροω|μένουσ ου//////

† ἐγράφη (δὲ) ἡ παροῦ(σ)α δέλτος δϊὲμοῦ ἰω(άννου) | τοῦ αμαρτωλοῦ καὶ χωρϊκογράφου . . .
Ἕπονται τρεῖς στίχοι, ἐν οἷς ὁ βιβλιογράφος ἐξαιτεῖται συγγνώμην διὰ τὰ τυχὸν σφάλματα αὐτοῦ κλ., τὸ δὲ τέλος τοῦ σημειώματος ἀποκεκομμένον.
Γραφὴ οὐχὶ κατὰ πάντα ἐπιμελής. Αἱ διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φύλλων συνήθως 0,09 × 0,135 (ἐκτὸς τῶν παρασελιδίων σημειωμάτων). Τὰ φ. 1 καὶ 2 καὶ ἐν μέρει τὸ 3 ἐκπεσόντα ἀντικατέστησαν δι' ἑτέρων χαρτῴων, ἐν οἷς ἡ γραφὴ προφανῶς τοῦ Νείλου. Ἐν φ. 1α δοκίμιά τινα.
Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ῥάχιν· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου.
Παλαιὸς ἀριθμὸς 15.

591

Περγαμηνή Διαστ. 0,175 × 0,288 Αἰὼν IX Φύλλα 423

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου αἱ ὑπ' ἀριθ. με'-ϟ' ἑρμηνευτικαὶ Ὁμιλίαι εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον.

Ἐπιγράφεται, φ. 1α : *ἔνεστιν ἐν τῇδε τῇ βίβλω : — | ἑρμηνεῖα τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡ|μῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκό|που Κωνςαντινουπόλεως | τοῦ Χρυσοστόμου· ὑπόμνη|μα ἐις το κατὰ Ματθαῖον· | ἐυαγγέλιον :—*

Ταῦτα κεφαλαίοις γράμμασι, μετὰ τόνων καὶ πνευμάτων ὡς ἀνωτέρω, ἐν μέσῳ δύο σταυρῶν. Ἕπονται ἀμέσως τάδε : . . . . | *Εἰ ἐφύλαττεσ ἀδελφὲ σιγῇ τὰ μυςήρια·* | . . . . | . . . . | . . . . | *. . . εμε τὴν βίβλον· ἀπόθου καλῶσ· ⸋ μὴ|δόλωσ ἐγκύψησ εἰσ ἐμὲ· μὴ βλέμματι· μὴ | ῥήματι· μὴ ἀκοή· εἰ δὲ παραβάιησ ⸋ κατα|σκοπήσησ μου*

τὴν ἐλευθερίαν, ἀναζητῆ|σάι σοι τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ὁρκισμοῦ τούτου | ὁ θ(εὸ)σ· ʽS παραςήσιν ἀυτὴν ταῖσ ἐλπίσιν σου | γρήγορα † : - | θησαυρὸν ἔχων σε πν(ευματ)ικῶν ἀγαθῶν· S‵ πᾶσιν | ἀν(θρώπ)οισ ποθητὸν· ἁρμονίαιςε ʽS ποικίλαισ γραμ|μαῖσ κεκοσμημένον· νὴ τὴν ἀλήθειαν | ὃν δ᾽ ὅσω πρὸ- χείρωςινὶ ὃν δ᾽ ἂῦ | φθονήσω τῆσ ὠφελείασ· χρή|σω δέσαι τοῖσ φίλοισ· ἀξιόπι|ςον ἀντίβιβλον λαμβάνων.

Αἱ συνεχεῖς στιγμαὶ εἰς παράστασιν ἀπεξεσμένων γραμμάτων.

Τὸ φ. 1α ἦτο ἀφανές, ἅτε ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος. Ἀπεσπάσθη ἀπὸ ταύτης ὑπ᾽ ἐμοῦ.

Ἐν φ. 1β–4α περίληψις ἑκάστης τῶν ἐν τῷ κώδικι ΜΕ′–Ϥ′ ἑρμηνευτικῶν ὁμιλιῶν τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον. Μεθ᾽ ὅ, ἐν φ. 4α, τάδε:

ἤτοι: *Τριὰσ μονὰσ ἁγία, ἐυχαῖσ ʽS* [= καὶ] *πρεσβείαισ τοῦ ἀποςό|λου σου ματθάιου· ʽS τοῦ ἁγιωτάτου ʼϊωάννου ἀρχιε|πισκόπου κωνςαντινουπό- λεωςοῦ χρυσοςόμου, | τὸ πικρὸν ἕλκοσ τῶν ἁμαρτιῶν μου ἴᾶσαι· τοῦ | τε κτησαμένου ʽS γράψαντοσ τὴν ἱερὰν τάν|την ʽS ψυχοφελῆ βίβλον ἐυςαθίου ἐλαχίςου ʽS | ταπεινοῦ μοναχοῦ : ∾ |*
Εγραφη δε ʽS ετελειώθη ἡ ϊερὰ ʽS σωτηριώδησ άυτη | βίβλοσ ἐν τῷ ,ςτο [= 861/2] *ἔτη · ἐν τῇ ἑνδεκάτη ϊνδικτιονη · | ἐν τῇ μονὴ τῆσ ἁγίασ ἄννησ τῆσ διακειμένης ὑπὸ τῶν τῆσ βυθινίασ μερῶν ἐν τῇ ενο- ρία τῆσ Κίου . | ἐπὶ τῆσ ἐξοριαςοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου ʼϊγνατί8 : ∾*

Ἐν φ. 5α ἐντὸς πλαισίου εὐγράμμου δι᾽ ἁπλοῦ μέλανος ἐξειργασμένου ἑτέρα ἐπιγραφή:

ΤΟΥΕΝΑΓΙΟΙϹΠΡϹΗΜΩΝΙΩΑΝΝΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙϹΚΟΠΟΥΚΩΝϹΤΑΝΤΙ
ΝΟΥΠΟΛΕΩϹΤΟΥΧΡΥϹΟϹΤΟΜ
ΕΡΜΗΝΕΙΑΕΙϹΤΟΚΑΤΑΜΑΤΘΑΙ
ΟΝΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝΒΙΒΛΙΟΝ Β: —

ἤτοι: ΤΟΥ ἘΝ ἉΓΙΟΙϹ Π(ατ)Ρ(ὸ)Ϲ ἩΜΩΝ ἸΩΑΝΝΟΥ | ἈΡΧΙΕΠΙϹΚΟΠΟΥ ΚΩΝϹΤΑΝΤΙ|ΝΟΥΠΟΛΕΩϹ ΤΟΥ ΧΡΥϹΟϹΤΟΜΟΥ | ἙΡΜΗΝΕΙΑ ΕἸϹ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙ|ΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Β′: ~

Καὶ ἄρχονται ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην αἱ ἑρμηνευτικαὶ ὁμιλίαι. Ἡ διάθεσις τούτων ἐν τῷ κώδικι ἔχει ὡς ἑξῆς:

φ. 5α ὁμιλία ΜΕ′. — φ. 10α ὁμιλία ΜϚ′. — φ. 17α ὁμιλία ΜΖ′. — φ. 23β ὁμιλία ΜΗ′. — φ. 36β ὁμιλία ΜΘ′. — φ. 47α ὁμιλία Ν′. — φ. 54β ὁμιλία ΝΑ′. — φ. 65α ὁμιλία ΝΒ′. — φ. 83α ὁμιλία ΝΔ′. — φ. 93α ὁμιλία ΝΕ′. — φ. 103β ὁμιλία ΝϚ′. — φ. 115α ὁμιλία ΝΖ′. — φ. 125α ὁμιλία ΝΗ′. — φ. 134β ὁμιλία ΝΘ′. — φ. 149β ὁμιλία Ξ′. — φ. 155β ὁμιλία ΞΑ′. — φ. 165β ὁμιλία ΞΒ′. — φ. 175β ὁμιλία ΞΓ′. — φ. 183α ὁμιλία ΞΔ′. — φ. 193β ὁμιλία ΞΕ′. — φ. 205α ὁμιλία ΞϚ′. — φ. 213β ὁμιλία ΞΖ′. — φ. 222α ὁμιλία ΞΗ′. — φ. 231β ὁμιλία ΞΘ′. — φ. 241β ὁμιλία Ο′. — φ. 250α ὁμιλία ΟΑ′. — φ. 256β ὁμιλία ΟΒ′. — φ. 264β ὁμιλία ΟΓ′. — φ. 272β ὁμιλία ΟΔ′. — φ. 281α ὁμιλία ΟΕ′. — φ. 291 ὁμιλία ΟϚ′. — φ. 300β ὁμιλία ΟΖ′. — φ. 311β ὁμιλία ΟΗ′. — φ. 320α ὁμιλία ΟΘ′. — φ. 328β ὁμιλία Π′. — φ. 336β ὁμιλία ΠΑ′. — φ. 346β ὁμιλία ΠΒ′. — φ. 357β ὁμιλία ΠΓ′. — φ. 365β ὁμιλία ΠΔ′. — φ. 373β ὁμιλία ΠΕ′. — φ. 382β ὁμιλία ΠϚ′. — φ. 391α ὁμιλία ΠΖ′. — φ. 399α ὁμιλία ΠΗ′. — φ. 408α ὁμιλία ΠΘ′. — φ. 417α ὁμιλία Ϟ′.

Αἱ συνήθεις διαστάσεις τοῦ γραπτοῦ μέρους τῶν φ. 0,12 × 0,213 περίπου. Ἑκάστη δὲ τούτων ὄψις ἔχει συνήθως 26–28 στίχους. Τὸ σῶμα τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον ὕψους 0,002. Τὸ ἑρμηνευόμενον κείμενον ἐν ἀρχῇ ἑκάστης ὁμιλίας γράφεται διὰ κεφαλαίων γραμμάτων, ὧν δεῖγμα παρέχει τὸ ἀνωτέρω ἐκ τοῦ φ. 5α πανομοιότυπον κεφαλαιώματος. Σημειωτέον ὅτι τὸ κεφαλαῖον Λ πολλάκις γράφεται δίκην Δ. Συντομογραφικὸν ϛ [=καὶ] πολλάκις. Παῦλα εἰς δήλωσιν τοῦ Ν κεῖται ἐν φ. 272β (κείμενον μεγαλογράμματον) καὶ ἀλλαχοῦ. Τὰ πνεύματα σπανιώτερον ἔχουσι σχῆμα ⊣ ⌋ ⊢, συνηθέστερον ἔχουσι ταχυγραφικώτερα σχήματα. Τῶν διφθόγγων τονίζεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πρῶτον φωνῆεν· πολλάκις δέ, ὁσάκις ἡ δίφθογγος τονίζεται, τὸ μὲν πνεῦμα τίθεται ἐπὶ τοῦ πρώτου γράμματος, ὁ δὲ τόνος ἐπὶ τοῦ δευτέρου.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁμιλιῶν γράφεται ἐν ταῖς ὤαις διὰ κεφαλαίων γραμμάτων [ΟΜΙΛΙΑ ΜΕ′ κλ. κλ.]· ἐν τῷ σημείῳ δέ, καθ' ὃ παύει ἡ ἑρμηνεία τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς καὶ ἄρχεται ἡ κυρίως ὁμιλία, ἡ διδακτικὴ καὶ ἠθική, σημειοῦται κατὰ τὴν ὤαν: (Πρβλ. Migne, Patr. Gr. LVII, σ. IX).

ΘΗΜΕ β = ἠθ(ικὸν) [ὁμιλία] *ΜΕ′*

Χαράκωσις ἐν τῷ κώδικι δὲν φαίνεται· μόνον ἡ διακρίνουσα τὰ ὅρια τῆς ἐν οἷς περιορίζεται ἡ γραφὴ τῶν φύλλων ὑπάρχει. Πολλαχοῦ αἱ προϋπάρχουσαι ὀπαὶ τῆς περγαμηνῆς πληροῦνται καταλλήλως διὰ τεμαχίων περγαμηνῆς λεπτῆς, ὡς ἐν τῇ ἔσω ὤᾳ τῶν φ. 199, 204, τῇ ἔξω ὤᾳ τῶν φ. 44, 68, 169, 204,

244, 268, 396, 401, ἐν τῇ κάτω τῶν φ. 68, 72, 146, 175, 258, 272, 411, 419. Τοῦ φ. 68 τόσον ἐπιτηδείως ἔχει γίνει ἡ πλήρωσις, ὥστε σχεδὸν δὲν διακρίνεται· ἐν τῷ φύλλῳ 68, καὶ ἑτέρα ὀπὴ πεπληρωμένη διὰ τεμαχίου λεπτῆς περγαμηνῆς καὶ ἐπ' αὐτοῦ γέγραπται κείμενον· ἐν φ. 110, 271, 249, 312, 330 ἐπληρώθησαν αἱ ὀπαὶ ἀλλ' ἐπὶ τῶν πληρωμάτων δὲν ἐγράφη κείμενον. Ἐν φ. 249α : *δῦ///σα . . . χρήσι///μον*· ἐν φ. 249β : *ἀ///γρυπνία*· αἱ λέξεις αὗται κεχωρισμέναι διὰ τὴν προϋπάρχουσαν ὀπήν. Ἐν φ. 330 διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κεχωρισμένη ἡ λέξις : *οἰκοῦν////τεσ*.

Ἐν φ. 4β, ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τῶν φ. 16α, 204β, τῇ ἔξω τοῦ φ. 191β, καὶ τῇ κάτω τῶν φ. 7α, 308β, 399α δοκίμια κονδυλίου διαφόρων αἰώνων, ὧν τινὰ διεσβεσμένα. Τὸ ἐν φ. 16α εἶναι προφανῶς τοῦ βιβλιογράφου καὶ λέγει :

κ(ύρι)ε καλ(ὸν) τὸ μελάνην κ(ύρι)ε δωσμι τον /////

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τῶν φ. 415β, 416α, ἐν τῇ ἄνω καὶ ἔξω τοῦ φ. 421β καὶ ἐν τῇ ἔξω καὶ κάτω τοῦ φ. 424β σημειώσεις τινὲς μεταγενεστέρων αἰώνων.

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 205α ἀναγινώσκομεν τάδε, γεγραμμένα ἴσως καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βιβλιογράφου : *ουτοσ ω λογοσ ανδγηνοσκετε ηςην αγρηπνειαν τῶν βαηων* (ἡ σημείωσις ἀναφέρεται εἰς τὴν ΞϚ' ὁμιλίαν).

Ἐν τῇ ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 231β βαναύσως γεγραμμένα, ἴσως κατὰ τὸν XV αἰῶνα, τάδε :

. . . .

. . . *ιῶ* [= Ἰω(άννης)] *ιερευ*
ο τȣ μακρ^ΓΝ [= μακρογένη ?] *ο αμ^α ρ*
τολοσ περι παν
τασ Ϛ [= καὶ] *Δουλος*
Χῦ [= Χ(ριστο)ῦ]

Περὶ τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἀναγινώσκονται καὶ ἄλλαι σημειώσεις, καὶ μάλιστα ἀρχαιότεραι. Οὕτω ἐν ταῖς κάτω ᾤαις τῶν φ. 415β καὶ 416α ἔχουσι γραφῇ κατὰ τὸν XII ἢ XIII αἰῶνα τὰ ἑξῆς :

† *ἐθήκαμ(εν) εἰς τὸ σπηλ(ε)^ον, τυρί^α, πδ κ(αὶ) εἰς το κελλί(ων) τυρι^α ρϚι | ὁμί^ο(ς) εἰς τὸ ετ^ερ κελλί(ων), ἀσκί^α ζ. Δ^ο τοῦ βρατ', Ϛ τρί^α τοῦ ρ^δ ά || (φ. 416α) ἕτ^ερ ἀσκ(ὴν) τοῦ ρα^δ'. ἠσ(ίν) ʼϚ εἰς τὸ σπήλε^ον κοιλοί(ες) βούτ^ερ δ^ο·*

ἤτοι : *ἐθήκαμεν εἰς τὸ σπήλαιον τυρία πδ' καὶ εἰς τὸ κελλίον τυρία ρϚί* [= ριϚ'], *ὁμοίως εἰς τὸ ἕτερον κελλίον ἀσκία ζ'. Δ' τοῦ Βράτου* [= Βρατιανοῦ?] ʼϚ [= καὶ] *τρία τοῦ Ράδου || ἕτερον ἀσκὶν τοῦ ῥάδου· εἰσὶν καὶ εἰς τὸ σπήλαιον κοιλίες βούτυρον δ'.*

Ἐν τῇ ἄνω ἔξω ᾤᾳ τοῦ φ. 421, γεγραμμένα κατὰ τὸν XIV - XV αἰῶνα, τάδε :

† *μη(νι) ϊουν(ίω) ΙΓ τϊ νϊκτὸὶ ταύτ(η) · ἦΔον καθώναρ. Cν τϊ αυλύ μȣ ποταμῶ μέγα, κ(αὶ) υπὲρκάθαρ(ον) · ή'ςατο δὲ | εν το μέσο τ(η)ς αυλύς μȣ ενθ(α) κ(αι) το βρῖην είχ(εν) . κ(αι) πορδτ^ε ρο ουκατήρχε^το · το δε ήκϊμά μȣ επότϊζε · πρ(ος) τ^α ὑψϊ | υπ^ε ρὲκπ^ε ρϊσȣ, ήςατο δὲ ἡ ηκήα ακῦν Δϊν(ος) απο τ^ης πόσε(ως) τȣ ήΔατ^ο(ς) · ήςτατο ʼϚ τ^οι ʼϚ φϊσ(ὴν) · δλί-*

γ(όν) · ὀλίγ(ὸν) ; χἄλνα κ(αὶ) κ(α)τέφε||ρε | γ^{ἄρ} ὁ μέγασ | εκεῖ^{νοσ} ποτα-μ^{ὸς}, | ἐπότϊζε τ(ὸν) είκον μȣ : | ʿS ἐκρίβετο ἐν|τῶ ἀμελῖω :.

ἤτοι : *μηνὶ Ἰουνίῳ ΙΓ' τῇ νυκτὶ ταύτῃ εἶδον καθ' ὄναρ* [= κατ' ὄναρ] · *ἐν τῇ αὐλῇ μου ποταμὸ μέγα καὶ ὑπερκάθαρον · ἵστατο δὲ ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς μου ἔνθα καὶ τὸ βρύειν εἶχεν · καὶ πορρωτέρω οὐ κατήρχετο · τὸ δὲ οἴκημά μου ἐπότιζε · πρὸς τὰ ὕψη ὑπερεκπερισσοῦ · ἵστατο δὲ ἡ οἰκία ἀκίνδυνος ἀπὸ τῆς πόσεως τοῦ ὕδατος · ἵστατο καίτοι καὶ φησὶν ὀλίγον, ὀλίγον· χάλνα καὶ κατέφερε γὰρ ὁ μέγας ἐκεῖνος ποταμός, ἐπότιζε τὸν οἶκον μου καὶ ἐκρύβετο ἐν τῷ ἀμ[π]ελίῳ.*

Κοσμεῖται καὶ διά τινων ἐπιτίτλων, ὧν τινων ἔλαβα πανομοιότυπα.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη κατὰ τὴν ράχιν· ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος. Εἶχε ποτὲ καὶ δύο βυρσίνους θηλυκωτῆρας.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

Ὑφ' ἡμῶν ἠριθμήθη κατὰ δέκα φύλλα. Τὸ φ. 29 ἔλαβεν ἀριθμὸν 29–30. Ἐντεῦθεν φαίνεται ὅτι ὁ κῶδιξ ἔχει 424 φύλλα, ἐν ᾧ πράγματι ἔχει 423.

[*Πρβλ. Ν. Βέη, *Un manuscrit des Météores de l'an 861/2 (Avec une étude sur les manuscrits grecs datés du IXe siècle)*, ἐν «Revue des Études Grecques», τ. XXVI, 1913, σ. 53-74].

592

Περγαμηνὴ	Διαστ. 0,175 × 0,238	Αἰὼν XIV	Φύλλα 286

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

593

Χάρτης βομβύκινος	Διαστ. 0,145 × 0,228	Αἰὼν XIV	Φύλλα 345

Κῶδιξ πολυμιγής.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

594

Χάρτης βομβύκινος	Διαστ. 0,172 × 0,28	Αἰὼν XIII	Φύλλα ...

Κῶδιξ νομικῆς ὕλης.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

595

Χάρτης	Διαστ. 0,23 × 0,315	Αἰὼν XIX	Σελίδες 182

«Ἱερὸς κῶδιξ τῆς... μονῆς τῶν Μετεώρων... συνετάχθη καὶ ἐν αὐτῷ κατεστρώθησαν ἅπαντα παρὰ τοῦ πανιερωτάτου... Λαρίσσης... Ἀνανίου... 1845...».

Σελ. 135 : «Κατάλογος τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ... ὑπαρχόντων καὶ εὑρεθέντων βιβλίων», ἀχρόνιστος (ἐπὶ ἡγουμένου Καλλινίκου).

Ὁ ἐν ἀρχῇ τοῦ Κώδικος πλήρης τίτλος ἔχει ὡς ἑξῆς :

ἹΕΡΟ'Σ ΚΩ'ΔΙΞ

τῆς ἱερᾶς σεβασμίας καὶ σταυροπηγιακῆς Μονῆς
τῶν Μετεώρων τιμωμένης ἐπ' ὀνόματι τῆς φρικτῆς
Μεταμορφώσε(ως) τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν·
ὅστις
ἐμπεριέχει ἅπασαν τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιου-
σίαν αὐτοῦ, ἤτοι ἱερὰ κειμήλια, βιβλία, ἕτερα
ἱερὰ σκεύη καὶ ἔπιπλα, καὶ ὅσα παρ' αὐτοῦ
ἐξαρτώμενα κτήματα μακρὰν καὶ ἐγγύς·
καθὼς ζῶα καὶ ποίμνια ὁμοίως καὶ
τὰς ἐτησίους εἰσώδους τε καὶ ἐξόδους, ὁ-
σαύτως καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐν
αὐτῇ ἀσκουμένων πα
τέρων : —
ὁ ὁποῖος ἤδη νεωστὶ συνετάχθη καὶ ἐν αὐτῷ κατεστρώ-
θησαν ἅπαντα παρὰ τοῦ πανιερωτάτου καὶ θεοπρο-
βλήτου Μητροπολίτου ἁγίου Λαρίσσης κυρίου κου
'Ανανίου ἐκ Λέσβου καὶ Πατριαρχικοῦ ἐξάρχου
πρὸς γνῶσιν τῶν ἐν ἀσκουμένων πατέρων καὶ
τῶν μετὰ ταῦτα ἀδελφῶν αὐτῶν : —
ἐν ἔτη τῳ Σωτηρίῳ 1845 : ,αωμε' ἐν μηνὶ φευρουαρίῳ.

Ἐκ τῶν περιεχομένων τοῦ Κώδικος σταχυολογῶ ἀναγραφάς τινας :

Ἐν σ. 1–17, ἐν ἀπογραφῇ τῶν πραγμάτων τῆς μονῆς γενομένῃ τῇ 1 Φεβρουαρίου 1845, ἡμέρᾳ πέμπτῃ, ἀναγινώσκομεν μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἐν σ. 4 :

1 : ἓν :	*εὐαγγέλιον μεμβράνας τῶν κτητόρων ἠργυρωμένον χρονολογούμενον ἀπὸ χ(ριστο)ῦ 760.*
4 : τέσσερα	*ἕτερα παρόμοια, ἀλλὰ παλαιότερον τὸ ἕν, τὰ δ' ἄλλα νέα.*

....

....

5 : πέντε	*εὐαγγέλια παλαιὰ μεμβράνας*

....

Ἐν σ. 7–10 ἀναγράφονται ἰδίᾳ : *ὅσα βιβλία εὑρίσκονται εἰς τὴν Βιβλιοθήκην.*

Ἐν τούτῳ ἀναγινώσκομεν, ἐν σ. 8 :

....

2 : δύω	*τετραευαγγέλια μεμβράνες*

....

4 : τέσσεροι	*τόμοι 'Ιω(άννου) Χρυσ(οστόμου) χειρόγραφοι, ἑρμηνεία*
1 : εἷς	*τόμος μεμβράνας τῆς κενῆς διαθήκης*

....

1 : ἓν	*εὐαγγέλιον πολλὰ παλαιὸν εἰς μεμβράναν.*

....

12 : δώδεκα	*ἕτερα εὐαγγέλια μεμβράνες*
14 : δεκατέσσερα	*βιβλία μεμβράνες τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.*
5 : πέντε	*ἕτερα ὅμοια*

....

17 : δέκα ἑπτὰ	*ψαλτικὲς καὶ νομοκανόνικὰ εἰς μεμβράναν*
8 : ὀκτὼ	*τοῦ μεγάλου βασιλείου κ(αὶ) λοιπῶν Πατέρων εἰς μεμβράναν*
14 : δέκα τέσσερα	*τοῦ χρισοστόμου εἰς μεμβράναν.*

Καὶ ἕπεται, ἐν σ. 9:

3 : τρία	*τυλιγάρια λειτουργιῶν χρυσ(οστόμου) Βασιλ(είου) καὶ προηγιασμέ-(νων) εἰς μεμβράναν*
15 : δέκαπέντε	*ἕτερα, Γρηγορί(ου) Χρυσοστ(όμου) εἰς μεμβράναν*

....

55 : πενῆντα πέντε βιβλία μεμβράνες ἐκκλησιαστικὰ

....

15 : δέκαπέντε ὀκτώηχα παλαιὰ μεμβράνας

....

23 : εἰκοσιτρεῖς	*λειτουργίαι παλαιαὶ εἰς μεμβράναν*
5 : πέντε	*ἀπόστολοι εἰς μεμβράναν*

....

Τὸ ὅλον ἡ ἀναγραφὴ αὐτὴ τῶν βιβλίων περιλαμβάνει περὶ τοὺς 377 τόμους, ἐντύπων καὶ χειρογράφων. Ἴσως δέ τινα τούτων, καίτοι δὲν χαρακτηρίζονται ρητῶς, δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς χειρόγραφα.

Ἐν σ. 57, μεταξὺ ἄλλων πράξεων, ὑπὸ χρονολογίαν 21 Μαΐου 1849, τῶν πανιερωτάτων καὶ πατριαρχικῶν ἐξάρχων, τοῦ Ἰκονίου Νεοφύτου καὶ τοῦ Φαναριοφερσάλων Διονυσίου, σημειοῦται: «*τὰ βιβλία, ἐπειδὴ εἰσὶ σῶα καὶ ἀνελλιπῆ . . . διὰ τοῦτο δὲν κατεστρώθησαν εἰς τὸν παρόντα Κώδικα . . .*». Καὶ πάλιν, ἐν σ. 82, σημειοῦται ἐν ἔτει 1851 ὑπὸ τοῦ Λαρίσσης Ἀνανίου καὶ τοῦ Πέτρας Διονυσίου, τῶν πατριαρχικῶν ἐξάρχων:

....

1 : τὸ εὐαγγέλιον μεμβράνας τῶν κτητόρων, δὲν τὸ ἔχει τὸ ἀσίμι.
4 : ἀπὸ τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια ἔλλειψεν τὸ ἕνα

....

Τὰ βιβλία ἐθεωρήθησαν κ(αὶ) εἶναι σῶα

Ἐν σ. 102 σημειοῖ κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1853 ὁ Τρίκκης Προκόπιος, ἀπεσταλμένος ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ τοῦ Βυζαντίου ὡς πατριαρχικὸς ἔξαρχος εἰς Μετέωρον, μεταξὺ ἄλλων σκευῶν τῆς μονῆς:
δύω τετραυάγγελα ἀρχαῖα χειρόγραφα μὲ ὀλίγον ἀσίμι ἔξωθεν.
καὶ ἐν σ. 103 σημειοῖ ὁ αὐτός:
τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης εἰσὶ σῶα ὡς φαίνονται κατεστρωμένα εἰς τὸν παρόντα Κώδικα εἰς φύλλα 7 : ἤτοι ἑπτὰ — ὁ Τρίκ. Προκόπιος.

Ἐν σ. 135–142 περιλαμβάνεται «*Κατάλογος τοῦ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς ἱερᾶς ταύτης Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς θείας Μεταμορφώσεως τῶν Μετεώρων ὑπαρχόντων καὶ εὑρεθέντων βιβλίων*», καταρτισθεὶς περὶ τὸ ἔτος 1860 καὶ φέρων ὑποσημειουμένας τὰς ἑξῆς ὑπογραφάς: *ὁ ἡγούμενος καλλίνικος | Νικόδημος Ἱερομόναχος | Παρθένηος Ἱερομόναχος | † θεόφιλος μοναχος | βένιαμίν, Ἱερομόναχος.*

Ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ σημειοῦνται ρητῶς τἀκόλουθα χειρόγραφα:
1 Βιβλίον εἲς Μεμβρὰν χρησεισ Γράμμασι Γεγραμένον Λέοντος τοῦ Σωφοῦ.
1 Τετρα Εὐάγγελον μικρὸν εἰς Μεμβρ Ἀργυροδεμένον τοῦ Ἁγίου Ἰωᾶσαφ τοῦ καὶ Κτήτορος, τῆς Μ.
1 ΤετραΕὐάγγελ(ον) μικρὸν εἰς μεμβρ.
3 : Εὐαγγέλια εἰς Μεμβρ. ἐξ ὧν τὸ ὑπ' Αριθμὸν ἐννέα Διὰ τὰσ ἐν αὐτὸ Ἱστορρογραφίας Ἀπάντων τῶν Δεσποτικῶν Ἑορτῶν καὶ τῶν θαυμάτων ὅσα ὁ Κύριος ἡμῶν Ιησοῦς

Χριστὸς ἐποίησεν ἐπὶ τῆς γῆς, Μετὰ δὲ καὶ τῶν Παθοιμάτων αὐτοῦ εθαυμάσθει πὰρ ὅλλων τῶν Προσκυνητῶν.

1 : Ψαλτήριον εἰς Μεμβ, ἐπίσεις θαυμαστόν. Διὰ τας ἐν αὐτὸ Ἱερας Οἰκονογραφίας.

1 : Ψαλτήριον εἰς Μεμβ,

4 : Λειτουργίαι τοῦ Μεγάλου Βασιλείου εἰς Μεμβ, περιτυλισώμεναι εἰς κύληνδρον

10 : Ὁμοίως ὁμίω σχύματυ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμ (Αἱ ἐνέα ἐφθαρμέναι κ(αὶ) ἐλυπεῖς

1 : Ὁμί(ως) τῶν Προϊγιασμένων Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου.

Ἐκ τῶν ἄλλων ἀναγραφῶν τοῦ Κώδικος σημειῶ :

Ἐν σελ. 2 ἀναγράφεται :

1 Ἕν κουτεῖον ἀργυρὸν συρματοκατασκευασμένον ἔχων τὰ ἄχραντα πάθη τοῦ Σωτῆρος χριστοῦ εἰς 28 : μικρὰ δοχεῖα, μετὰ καὶ τιμίου σταυροῦ πλαγίως καὶ δύω μέρη ἁγίων λειψάνων, ἅτινα εἰσὶν ἀφιέρωμα τοῦ ἀειμνήστου Ἰω κατακοζηνοῦ : — (Πρβλ. σ. 100 καὶ 171).

Σελ. 15, μεταξὺ ἄλλων κτημάτων τοῦ Μετεώρου, σημειοῦται :

Ϛ : κτῆμα ἕτερον τοῦ αὐτοῦ Παλαιοχῶρι Μίκανι νεωςὶ ἀγορασμένο 800 : ὀκτακοσί(ων) Ϛρεμμ : γῆν ποτιςικὴν διὰ καλαμπούκη 200 διακοσί(ων) ςρεμμ : γῆν ἑτέραν ξερικὴν ἡ δὲ λοιπὴ δασώδης.

Σελ. 54 : *Μάρμαρο καὶ Χιλιμῶδι* [sic] σημέιοῦται ὑποστατικὸν Μετεώρου.

Σελ. 55 : Ὁ Φαναρίου καὶ Ἰκονίου σημειοῦσι μεταξὺ ἄλλων ὅτι : *48000* [*γρόσια*] *ἐπώλησαν ῥιζόθεν τὴν Μίκανην ὁ χρύσανθος, ὁ Σάββας, καὶ οἱ πρὸ ἡμ(ῶν) ἔξαρχοι ἅγιοι Σταγῶν καὶ Τρίκκης.*

Σελ. 102 : *Ἑτέρα μεγάλη* [*εἰκὼν*] *τῆς θεοτόκου Γλυκοφιλοῦσα κεχρυσομένη ἀφιερώμμα Ἰωάννου βασιλέως τοῦ Κατακοζηνοῦ.* (Πρβλ. σ. 172).

Σελ. 103 : *μία Κογχίλη ἀργυροδεμένη Ἰωάννου τοῦ Κατακοζηνοῦ* (Πρβλ. σ. 173).

Σελ. 109 καὶ 143, μεταξὺ τῶν ἄλλων μετοχίων, ἀναγράφεται : *πρόδρομος, παντοκράτωρ κ(αὶ) Ἅγιος Γεώργιος.*

Αὐτόθι σ. 109 σημείωσις *Ὅσοι καςρακηνοὶ ἔχουν φυτευμένα ἀμπέλια εἰς τὸν Παντοκράτορα καὶ Πρόδρομον.*

Ἐν σ. 145 ἀναγραφὴ τοῦ ἔτους 1860 περίπου, φέρουσα τὸν τίτλον : *Ἰδοῦ σημειοῦμεν κ(αὶ) τὰ ἔνγραφα, τῶν κτημάτων, κατ' ὄνωμα ὡς κάτωθεν φένωνται.* Ἐν ταύτῃ καὶ τόδε : *Παντοκράτορας κ(αὶ) Πρόδρομος. Ἔχει ἐν φερμάνι ἐπ' ὀνώματι τοῦ Μοναςηρίου.*

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις]

596

Χάρτης στιλπνός   Διαστ. 0,215 × 0,295   Αἰὼν XIV   Φύλλα 308

Εὐαγγέλιον κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

φ. 1α : «Ἀρχὴ σὺν Θεῷ εὐαγγέλιον καθημερινόν· περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἀκολουθίαν· ἀρχόμενον ἀπὸ τῇ ἁγίᾳ καὶ λαμπρᾷ κυριακῇ τοῦ Πάσχα».

φ. 41β : «Ἀρχὴ τῶν ἑβδομαδῶν τοῦ Ματθαίου».

φ. 101α ἀρχὴ τῶν κατὰ Λουκᾶν ἀναγνώσεων.

Ἐν φ. 306β, ἀντιστρόφως πρὸς τὰ τοῦ κειμένου γράμματα, τάδε κατὰ τὸν XIV ἢ XV αἰῶνα :

† *ἐπαράλαβ(εν) ὁ εὐλαβές(α)τ(ο)ς ὁ ἱερεῦσ π(α)π(α) κ(ῦ)ρ Διμίτρί(ως) τὸ θί(ων) κ(αὶ) ἁΓϊ|ον καὶ ειἐρῶν εὐαΓΓέλϊον, δϊασπρ(α) ΣΟ'* * *καὶ ἔνη μάρ-τ(υ)ρ(ας) | μιχ(α)ηλ ὁ τζαγγαρόπουλ(ως), κ(αὶ) ΓεώρΓι(ως) ὁ τζαγγα-ρ(ό)πουλ(ως), κ(αὶ) ὁ κουρτέσεισ καὶ | δίμιτρ(ως) ὁ τζαγγαρόπουλ(ως), κ(αὶ) ιω(άννης) ὁ καρβούνης : με ἐμ(ᾶς) τ(ὸν) δ' | ἀδελφί(ων) τὸ θέλιμα :· κ(αὶ) ἐγράφϊ παρεμοῦ εὐς(α)θίου·*

μεθ' ὃ ἕπεται ἑτέρᾳ γραφῇ : *κ(αι) ἰωάνου | το θέλημα.*

Ἐν τῷ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος παραφύλλῳ σημειώματα δαπανῶν Τριανταφύλλου τινός, κτήτορος, ὡς φαίνεται, τοῦ κώδικος κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα.

Ἀρχικὰ γράμματα διάκοσμα.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

Παλαιὸς ἀριθμὸς 36.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

597

Χάρτης	Διαστ. 0,14 × 0,18	Αἰὼν XVIII	Φύλλα 12

Ἀκολουθία τοῦ Ἁγ. Οἰκουμενίου Τρίκκης.

Περιλαμβάνει καὶ βίον τούτου, ἐν ᾧ ὁ Οἰκουμένιος παρίσταται ὡς ἀνεψιὸς τοῦ Ἁγ. Ἀχιλλίου Λαρίσης καὶ σύγχρονος τοῦ Ρηγίνου Σκοπέλου, μετασχὼν καὶ τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ θαύματα κατ' αὐτὴν ἐπιτελέσας εἰς ἀπόδειξιν τῆς κακοπιστίας τοῦ Ἀρείου καὶ διαδήλωσιν τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων.

Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος διορθώματα ἐν ταῖς ᾤαις καὶ τοῖς διαστίχοις μεταγενεστέρας χειρός, τοῦ XVIII τελευτῶντος ἢ XIX ἀρχομένου αἰῶνος.

Περιβάλλεται ὁ κῶδιξ ὑπὸ δύο φύλλων περγαμηνῶν ἔκ τινος παλαιοῦ κώδικος γεγραμμένου κατὰ δύο σελίδας τὸν XII αἰῶνα καὶ περιλαμβάνοντος συναξάριον.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

598

Χάρτης	Διαστ. 0,42 × 0,31	Αἰὼν XVIII	Φύλλον 1

Τυπικὸν Μονῆς Μετεώρου ὑπὸ Μελετίου Λαρίσης, ἔτους 1784.

[* Βλέπε ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, ὅπου Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις].

* Τὸ *Ο* τοῦ ἀριθμοῦ *ΣΟ'* ἐκ διορθώσεως.

599

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,22 Αἰὼν XVIII Φύλλα 6

Ἀπόσπασμα ἀστάχωτον ἐξ ἀκολουθίας τῆς ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς (26 Ἰουλίου).

Ἀρχ.: Καθαρότητα σώματος· καὶ ψυχῆς τὴν λαμπρότητα· κτησαμένη πάντοτε...
Τελ.: ... καὶ ἀπόλυσις: εἰς τὴν λειτουργίαν τυπικὸν καὶ ἐκ τοῦ κανόνος ᾠδὴ γ' καὶ ς':

Ἐν φ. 1α ἀναφέρεται: «Κανὼν τῆς Ἁγίας... ποίημα τοῦ κυρίου Θεοφάνους».

600

Ἔντυπον, οὗτινος ἡ προμετωπίς:

ΣΥΝΑΞΑ'ΡΙΑ
ΕΙ'Σ ΤΑ'Σ Ε'ΠΙΣΗ'ΜΟΥΣ Ε'ΟΡΤΑΣ
τοῦ ΤΡΙΩΔΙΟΥ & τοῦ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΥ,
ΣΥΓΓΡΑΦΘΕ'ΝΤΑ ΥΠΟ'
ΝΙΚΗΦΟ'ΡΟΥ ΚΑΛΛΙ'ΣΤΟΥ
ΤΟΥ͂ ΞΑΝΘΟΠΟ'ΛΟΥ [*sic*].
ΟΙ'Σ ΠΡΟΣΕΤΕ'ΘΗΣΑΝ ΚΑΙ' ΛΟ'ΓΟΙ ΤΡΕΙ'Σ ΤΟΥ͂ Ε'Ν Α'ΓΙ'ΟΙΣ ΠΑΤΡΟ'Σ Η'ΜΩ͂Ν
'ΙΩΑ'ΝΝΟΥ ΤΟΥ͂ ΧΡΥΣΟΣΤΟ'ΜΟΥ.
(κόσμημα ἐκ συμπλεκομένων δαφνῶν)
'ΕΝ ΒΙΕ'ΝΝῌ. 1797.
ΠΑΡΑ' ΜΑ'ΡΚ. ΠΟΥ'ΛΙΟΥ.

Σελίδες [α' – η'] + 1–86 + 1–26.
[* ἔχουν ἐκπέσει αἱ σελ. θ'–ιβ']

Ἐν τῷ 2 παραφύλλῳ ἔχει γραφῆ: «*Δεδώρηται τὸ παρὸν τῷ καθηγουμένῳ τοῦ μετεώρου κὺρ παρθενίῳ ὑπὸ τοῦ | ταπεινοῦ ἐπισκόπου ςαγῶν παϊσίου ,αψ΄η' Ἰανν : ς'.*

Τὸ βιβλίον εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἐπίσκοπον Σταγῶν Παΐσιον, ὁ ὁποῖος εἰς αὐτὸ ἔγραψεν ἰάμβους ἀρχαίους καὶ πολιτικοὺς στίχους εἰς τὴν δημώδη. Ἀλλὰ καὶ διώρθωσε τὸ αὐτὸ βιβλίον ὁ Σταγῶν καὶ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν αὐτοῦ συνέβαλεν οἰκονομικῶς. Συντάκτης τοῦ βιβλίου φέρεται ὁ ἐκ Κλινοβοῦ Ἀθανάσιος· βλ. σελ. [84].

Τὰ παράφυλλα τοῦ βιβλίου περιέχουσι Θεοτόκια, δοκίμια κονδυλίου καὶ ἀσύστατά τινα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ, αἵτινες ἔχουσιν ἐπικαλυφθῆ διὰ δέρματος. Ἡ ράχις τοῦ βιβλίου ἐκαλύπτετο ὑπὸ χρυσοχρόου κοσμήματος· τοῦτο μόνον ἐπὶ μέρους σῴζεται.
Διαστάσεις τοῦ ἐσταχωμένου ἀντιτύπου 0,218 × 0,23 ὡς ἔγγιστα.

601

Χάρτης Διαστ. 0,20 × 0,30 Αἰὼν XVI Φύλλα 4

Ἀπόσπασμα ἐκ λειτουργικοῦ βιβλίου, περιέχοντος τὰ ψαλλόμενα κατὰ τὰ προεόρτια τῶν Χριστουγέννων.

Τὰ τέσσαρα ταῦτα φύλλα εἶναι λίαν ρυπαρά· πρὸ πολλοῦ ἔχουσι τοποθετηθῆ ἐν ἀρχῇ ἐντύπου μηναίου τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου (ἐκδ. Δ. Θεοδοσίου, Ἑνετίησιν 1775). Ἐπὶ τοῦ ἐντύπου τούτου ἡ ἑξῆς σημείωσις: *1821 σεπτενμβρήου 18* | *† ετούτο το παρὸν μηνέου ειπάρχη εμόυ κονςαντήνου του πρόην και του νὴν σεραφὴμ* ...

602

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,22 Αἰὼν XVIII Φύλλα 8

Ἀκολουθία τοῦ «ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀχιλείου μητροπολίτου Λαρίσσης» (15 Μαΐου).

Κολοβὴ καὶ ρυπαρά.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

603

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,23 Αἰὼν XIX–XX Φύλλα 66

Κατάστιχον προθέσεων καὶ παρρησιῶν.

Ἀναφέρει ὀνόματα ἀρχιερέων, ἱερέων, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν. Κατὰ μέγα μέρος τὰ ὀνόματα ταῦτα ἀντεγράφησαν ἐκ παλαιοτέρων καταστίχων τῆς αὐτῆς χρήσεως. Μεταξὺ τῶν ἀρχιερέων ἀναφέρονται ἐν τῷ φ. 1β τοῦ καταστίχου καὶ οἱ παλαιοὶ ἐπίσκοποι Σταγῶν Παΐσιος, Παρθένιος, Ἀμβρόσιος. Ἐν τῇ β′ ὄψει τοῦ τελευταίου φύλλου τοῦ καταστίχου ὑπάρχει τὸ ἑξῆς Νεκρολόγιον:

Ἀπέθανεν, ἀρχιερεύς, Μελέτιος, ἐπίσκοπος Καλαμπάκας *1891*
ἀπόθανεν, ἡγούμενος Πολύκαρπος, ... *1893*
ἀπέθανεν βηνηαμήν, [sic] *ἱερομόναχος* *1894*
ἀπέθανεν Γερμανὸς μοναχὸς *1894*
ἀπέθανεν, Ἄνθιμος ἱερομόναχος Τσεσμιλῆς *1898*
ἀπέθανεν, Ἀγάπιος μοναχός *1899*
ἀπόθανεν Γερμανὸς ἱερομόναχος *1901*
ἀπόθανεν φηλάρητος [sic] *μοναχὸς ἀπὸ Καλάβρυτα, ἐξορήα* *1902*
ἀπόθανεν ἀρχιερεύς, ἀρχηἐπήσκοπος Τρικάλου Προκόπιος *1905*
ἀπόθανεν, Δορόθεος μοναχὸς *1905*

Ἐπὶ τῆς β′ ὄψεως τοῦ τελευταίου φύλλου τοῦ καταστίχου ἀπαντᾷ τὸ ἑξῆς χρονογραφικὸν σημείωμα: *1907 Ἰουνίου 4 ἐχάθηκαν τὰ Τρίκκαλα, ἀπὸ πλυμῆρα μὲ ἀστραπὰς καὶ βροντὰς ἐχάλασαν 2 χιλιάδες σπήτια καὶ ἐπνίγησαν ἄνθρωποι 318.*

Στάχωσις κυρίως ἐκ χάρτου ναστοῦ καὶ τμήματος παρρησίας, ὅπου ἀναφέρονται τοπωνυμικὰ καὶ πρόσωπα. Μεταξὺ τούτων καὶ τὰ ἑξῆς ἐρυθρόγραφα : «Τὰ ἀφιερώματα τοῦ ἁγίου Ἰκονίου Νεοφύτου . . .». Ἐπίσης καὶ τὰ ἑξῆς : «Τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Φιλιππεσκούλων. Ζώντων Πανοῦ : Νικολάου : Σμαράγδας Ροξάνδρας Μαρίας . . .».
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

604

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,23 × 0,32 Αἰὼν XI Φύλλον 1

Περγαμηνὸν περίβλημα σταχώματος ἐντύπου.

Τὸ ἔντυπον εἶναι πιθανώτατα ὁ β' τόμος (σελ. 7–432) τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας τοῦ Πατούσα. Περιέχει λόγους Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Μεγ. Βασιλείου, Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου Νύσσης κ.ἄ. Ἀνῆκε τὸ βιβλίον ἄλλοτε εἰς τὸν ἱερ. Στέφανον Κωνσταντινίδην (βλ. παράφυλλον 1α).

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος περγαμηνὸν περίβλημα εἶναι ἄξιον συντηρήσεως διὰ λόγους παλαιογραφικούς. Κατ' ἐμὴν γνώμην πρέπει νὰ ταχθῇ εἰς τὸν XI αἰῶνα. Γεγραμμένον κατὰ δύο σελίδας.

Περιεχόμενον τοῦ περγαμηνοῦ περιβλήματος εἶναι Μεταφραστικὸν συναξάριον, ὅπου ἀπαντᾷ : . . . *ἦν γάρ τις φαρέτριοσ, ἄρι|ςος ἐξ ἀρίςων. και βαθεῖ | πλούτῳ κομῶν* . . . Γίνεται λόγος σχετικῶς πρὸς μοναστήριον καὶ νοσοῦντας. Ἀπαντῶσιν ἐπὶ τῆς περγαμηνῆς *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονούμενα.

605

Χάρτης Αἰὼν XVIII Φάκελος λυτῶν ἐγγράφων

1 Δίφυλλον, διαστ. 0,105 × 0,155. Τὸ φ. 2α-β ἄγραφον.

φ. 1α-β : «Μαρτυρία [ἀκέφαλος] τοῦ ἐξάρχου Μπλαχάβα, ὀμπρὸς εἰς δεσπότην εἰς τὸν ἅγιον τὸν Σταγῶν, 1792, Νοεμ. 18» περὶ συνοριακῶν ζητημάτων τῶν χωρίων Ἀσπροκκλησιᾶς, Σκερπάγι καὶ Τριανταφύλλου.

2 Μονόφυλλον, διαστ. 0,155 × 0,21. Ἡ β' ὄψις ἄγραφος.

«ἑτέρα μαρτυρία τοῦ μπλαχάβα ἐξάρχου καπετὰν θανάση | ἀπὸ ἐπάνω κάτω :-| ἀρχὴ ἀπὸ τὸ λικομούρσι στὸ σέλομα κ(αὶ) εἰς τὸν λάκον κάτω ςὰ : | βούζια ςον ἀσ[τρα]ποκαμένον κ(αὶ) τὴν ςράτα δίπλα τὴν πα|ληὰ κ(αὶ) εὐγένει ςαὶς ἀσβεςαργιὲς κ(αὶ) ςάις κουρτζὲς κ(αὶ) ἐπα|νω κατω ςῆν μισοράχι κ(αὶ) κατεβαίνει ςὸ πορνάρι κ(αὶ) εἰς τὶς | κάτω πέτρες κ(αὶ) δίπλα ὀμπρὸς κατευαίνει ςὸ ποτάμι κ(αὶ) ςὸ λά|κο ςο τζιγκόρου : 1792 : νοεμβρίου : 20 : αὐτῇ εἶναι ἡ ματυρ|τυρία ὁποῦ ἔδωσεν εἰς τὸν δεσπότην :»

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ μαρτυρία τοῦ Καπετὰν Θανάση Βλαχάβα ἐγράφη ὑπὸ τοῦ γραμματέως του ἢ τοῦ ἐπισκοπικοῦ νοταρίου. — Ἐν συνεχείᾳ : «Ἑτέρα μαρτυρία τοῦ Εὐθυμίου Καψομυλόπουλου» ἀπὸ 17 Νοεμβρ. 1792.

3 Μονόφυλλον, διαστ. 0,155 × 0,21.
α' ὄψις: «Μαρτυρία τοῦ γερο-Ρίζου 'Ασπροκκλησιώτη». Οὗτος μαρτυρεῖ ἐρειδόμενος καὶ εἰς τὰς μαρτυρίας τῶν Μπλαχάβα καὶ Εὐθ. Καψομυλόπουλου, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἐντίμων προσώπων, ἅτινα ἀναφέρονται. 'Από 29 'Ιαν. 1798.
β' ὄψις: «Μαρτυρία τοῦ Γεροδήμου Πητζιάλα», μεθ' οὗ συμμαρτυροῦσι καὶ ἄλλα πρόσωπα (1798, 'Ιανουαρίου 29).'Ενώπιον τοῦ ἐπισκόπου Σταγῶν καὶ τότε διελύοντο αἱ περὶ ὁρίων δίκαι τῶν 'Ελλήνων, ἐνίοτε δὲ χριστιανῶν καὶ ἀλλοδόξων.

4 Δίφυλλον, διαστ. 0,11 × 0,165.
«200 γρ. ἤτι γρόσια διακόσια ἔλαβα ἐγὼ ὁ Χατζῆ 'Αχμὲτ ἀγὰς ἀπὸ τὸν ἡγούμενον μητεώρου διὰ τοῦ μηράδη τοῦ καραμούτζιο ὅπου πένη εἰς τὸ περιβολάκη παλεοχόρη τὸν μητεόρον δία τον σήνέ (;) χίλἰὀχτοκόση σαράντα. κ(αὶ) δίδο τὸ τάβίλι μου διὰ ἡσυχίαν του :- 1841 : ἰουνίου 23. Τρίκκαλα.— Χατζὴ ἀχμέταγας — βεκίλης τοῦ καραμούτζιου».—'Ακολουθεῖ τὸ ἀποτύπωμα τῆς τουρκικῆς σφραγῖδος τοῦ Χατζηαχμέταγα.
'Επὶ τοῦ φ. 2β δι' ἄλλης χειρός: «συνορναμὲς διὰ τὸ χωρίον σκεπάρη».
Τὰ φ. 1β καὶ 2α ἄγραφα.

606

Χάρτης Διαστ. 0,105 × 0,150 Αἰὼν XVII Φύλλα 6

«Σχηματολόγιον· περιέχων [sic] πᾶσαν τὴν ἀκολουθίαν, τοῦ θείου καὶ καὶ [sic] ἀγγελικοῦ σχήματος : –».
(φ. 1α) «Τάξις γινομένη εἰς ἀρχάριον μοναχὸν ἤγουν εἰς ρασοφόρον».
(φ. 2β) «Τάξις καὶ ἀκολουθία, εἰς κουρὰν μανδυώτου : –». Κολοβή.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

607

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,19 × 0,30 Αἰὼν XI Φύλλον 1

Περγαμηνὸν φύλλον ἐλλιπὲς καὶ ἐπὶ τῆς ἑκατέρας ὄψεως ρυπαρόν. Ἦτο ἄλλοτε περίβλημα βιβλίου. Χρονολογικῶς πρέπει νὰ ταχθῇ τὸ φ. εἰς τὸν ΙΑ' αἰῶνα.
Περιεχόμενον ἐκκλησιαστικὸν (ἐκ τῶν λόγων τοῦ Χρυσοστόμου ;)
'Εν φ. 1β ἀναγινώσκομεν : « . . . οὐδὲ νῦν ὑπὸ μαλακίας . . . δὲ καὶ την . . .»· καὶ κατωτέρω : « . . . πονηρὰ καὶ μοιχαλίς . . .».
Γραφὴ κατὰ δύο σελίδας.

608

Χάρτης Διαστ. 0,13 × 0,185 Αἰὼν XVIII Φύλλα 4

'Επὶ τῶν φ. 3αβ καὶ 4α ἀναγραφὴ ὀνομάτων πρὸς ἐκφώνησιν εἰς τὰς προθέσεις.
Τὰ φ. 1–2 ἄγραφα. 'Επὶ τοῦ φ. 1β ἀποτύπωμα παλαιᾶς σφραγῖδος τοῦ Μετεώρου (διαμ. 0,045).

609

Περγαμηνή Διαστ. 0,18 × 0,24 Αἰὼν XIV (?) Φύλλον 1

Περγαμηνὸν φύλλον χασματῶδες καὶ ρυπαρόν, γεγραμμένον κατὰ δύο σελίδας.

Περιέχει εὐαγγελικὸν κείμενον : «ὡς ... μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ· ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν . . . ».

610

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,22 Αἰὼν XVII Φύλλα 8

Τετράδιον Παρακλητικῆς. — Τοῦτο ἐν τῇ σειρᾷ τῶν τετραδίων τοῦ κώδικος εἶχεν ἀριθμὸν κατατάξεως ΙΓ′ (βλ. κάτω ὤαν τοῦ φ. 1α τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τετραδίου). Λίαν ρυπαρόν.

611

Χάρτης Διαστ. 0,17 × 0,24 Αἰὼν XIX Φύλλον 1

«αωκς′ | Δεκεμβρίου : κε′ | σιμεὄνο τὰ συλύτουργα | τοῦ καπετὰν ζάθι μάνταλου . . . Κύριλλ(ος) ὁ γράψας τὰ ἄνωθεν . . .». Ἡ β′ ὄψις τοῦ μονοφύλλου λευκή.

612

Περγαμηνή Διαστ. 0,220 × 0,285 Αἰὼν XII Φύλλον 1

Περγαμηνὸν μονόφυλλον.

Γραφὴ κατὰ δύο σελίδας. Προέρχεται ἐκ Μηναίου τοῦ Νοεμβρίου.

Ἄρχ. : «. . . Νοέμβριος . . . Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν· Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου : —».

Μεθ' ὃ κομψὸν ἐπίτιτλον, καὶ μετὰ ταῦτα : «Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἀνάπαυσις τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν καὶ ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ».

Ἄρχεται τὸ Συναξάριον : Ἄρτι τῆς εὐσεβείας ἀναλαμπούσης καὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος . . . — Τελευτᾷ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φύλλον διὰ τῶν λέξεων : . . . ἡγουμένου τοῦ Στουδίου . . .

613

Περγαμηνή Διαστ. 0,29 × 0,35 Αἰὼν XIII Φύλλα 2

Δύο περγαμηνὰ φύλλα, ἅτινα ἦσαν ἄλλοτε περιβλήματα βιβλίου. Γραφὴ κατὰ δύο σελίδας. Χρονολογία : ΙΓ′ αἰών. Περιεχόμενον : Ἐγκώμιον τοῦ Προφήτου Δανιήλ. Ἀποσπῶ ἐκ τοῦ β′ φ. τὰ ἑξῆς : « . . . τὸν δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ διατηροῦσαι· Κῦρος δέ . . .».

614

Χάρτης Διαστ. 0,14 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 31

«Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου».

Ἔχει καὶ ἐρυθρὰ γράμματα. Ἐν τέλει: *Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον καὶ μακαρίου πόνος.*

Ἐξέπεσον αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως.

615

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,44 Αἰὼν XVIII Φύλλα 8

Κατάστιχον τῆς ἐν Μολδοβλαχίᾳ Μονῆς Γολγοθᾶ.

Ἐν αὐτῷ καταγράφονται: φ. 1α: ἐκκλησιαστικὰ βιβλία καὶ χειρόγραφα, *Τὰ βλάχηκα βιβλία, Τὸ μπακύρι δηλαδὴ χάλκομα, Τὰ σηδερικὰ καὶ ἄλλα λιανόματα* — φ. 1β *Τὰ ζώα, Τὰ ἀγγύα τοῦ ἀμπελίου* — φ. 2α *ἡ μοσίαις ἤγουν τὰ μούλκια τοῦ μοναστιρίου ὁπού ἔχουν σίνφερον, Ὅσοι κατζιβέλι εἶναι* [ἐν ὅλῳ 86]· — φ. 3α *Ἡ τοῦ μοναστηρίου κατάστασις* — φ. 3β *Το βινήτο ὅπου πίρεν ὁ Ἰωάννης ἀπὸ τῆς μοσίαις εἰς 1782 φανηρόνω.* Ἀκολουθοῦν παρεμφερεῖς ἀναγραφαὶ τῶν ἐτῶν 1782, 1783 καὶ 1784. Ἐν φ. 7β *Τὰ χρισόβουλα καὶ ἄλα χαρτία* [ἤτοι ἡγεμονικὰ ἔγγραφα, ὁμολογίαι, πωλητήρια, πόλιτζες κλπ.]. — Ἐν τέλει τοῦ φ. 8β διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς σημειοῦται: *Τὸ παρὸν κατάστηχον εἶναι τὸ ἴσον τοῦ βλάχικου καταστήχου, ὅπου ἔχη ὁ ἄρχ.: μέγ: μπάνος Δουδέσκουλας τοῦ μοναστηρίου Γόλγοθᾶ: Ἰωάννης Νικολάου Σιατιστινός: —*

616

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,14 Αἰὼν XVIII Φύλλα 31

Τὸ Α′ μέρος τοῦ τόμου τούτου εἶναι ἔ ν τ υ π ο ν, ὅπερ τιτλοφορεῖται:

«ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΔΑΒΙΔ | ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου | οἰκονομίας ,αφπδ». Μετὰ τὸ «τέλος» τοῦ αὐτοῦ Ψαλτηρίου: «ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ | κ(υρίο)υ καὶ θ(εο)ῦ κ(αὶ) σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ αφπδ′».

Τὸ Β′ μέρος τοῦ τόμου εἶναι «Ὡρολόγιον» ἔ ν τ υ π ο ν, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου· τοῦτο ἐτυπώθη ἐν μέρει δι᾽ ἐρυθρῶν γραμμάτων.

Τὸ Γ′ μέρος χ ε ι ρ ό γ ρ α φ ο ν, 1α–31β: —Περιέχει: (φ. 1–16) Κεκραγάρια, ἐξαποστειλάρια, (φ. 17α) «Ἑρμηνίαις διάφοραις καὶ ὀφέλιμαις, ἂν θέλης νὰ εὕρης τὸ Ἅγιον Πάσχα», (φ. 21α) «Κανὼν ἀναστάσιμος τοῦ Πάσχα», (φ. 26α) «βίος τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου ἐρημίτου καὶ ἄλλων πατέρων . . .». Ἐπὶ τοῦ φ. 24β σφραγὶς κυκλικὴ (διαμέτρου 0,017): *Ἱερομονάχου Ρωμανοῦ.* Κολοβόν, πολλαχοῦ διάφοροι γραφαί. Ἐν τέλει πολλὰ δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ξυλίνων, αἵτινες ἐπικαλύπτονται ὑπὸ βύρσης.

[κώδικες **617-661** σελ. 691 κἑξ.]

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Τὰ παραδοθέντα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν χειρόγραφα τοῦ Καταλόγου τοῦ Ν. Ἀ. Βέη (1883–1958) εἶναι μέχρι καὶ τοῦ κώδικος 597 εἰς ὁμοιόμορφα φύλλα χάρτου, γεγραμμένα διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρὸς περὶ τὸ 1910. Αἱ περιγραφαὶ τῶν μετὰ ταῦτα κωδίκων, ἤτοι ἀπὸ τοῦ κώδικος 598 μέχρι καὶ τοῦ 616, εἶναι γεγραμμέναι ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ἰδίου, ἀλλ' εἰς φύλλα ποικίλων εἰδῶν καὶ δι' ἀσταθοῦς χειρὸς προκεχωρημένης ἡλικίας. Αἱ περιγραφαὶ αὗται εἶναι συνήθως συνοπτικαὶ καὶ ἐν πολλοῖς ἐλλιπεῖς. Μεταξὺ τῶν τελευταίων χειρογράφων τοῦ Ν. Βέη ἔχει παρεμβληθῆ μονόφυλλον γεγραμμένον δι' ἄλλης χειρὸς καὶ περιέχον συνοπτικὴν περιγραφὴν κωδίκων ἠριθμημένων ὑπὸ τοὺς αὔξ. ἀριθ. 620–632. Τὸ μονόφυλλον τοῦτο ἔχει γραφῆ διὰ χειρὸς τοῦ ἀρχιμανδρίτου Κλεόπα Θωμοπούλου, πρωτοσυγκέλλου τῆς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν, ἐπιβλέψαντος κατὰ τὴν καταγραφὴν τῶν κειμηλίων τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων καὶ τὸν διενεργηθέντα ἔλεγχον κατὰ τὰ ἔτη 1953 καὶ 1959.

Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων τούτων καταγραφῶν καταφαίνεται ὅτι ὁ ἀρχικὸς κατάλογος τοῦ Ν. Βέη δὲν εἶχε συμπληρωθῆ μὲ τὰς περιγραφὰς τῶν πέραν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 597 κωδίκων καὶ ὅτι πολὺ βραδύτερον, μετὰ τὸ 1945, συνετάχθησαν αἱ περαιτέρω συνοπτικαὶ περιγραφαὶ μέχρι καὶ τοῦ κώδικος **616**.

Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησε καὶ ὁ Ν. Βέης, εὑρέθησαν καὶ κατεγράφησαν ἐπὶ πλέον κώδικες ἢ σπαράγματα κωδίκων ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς **617–632**.

Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1959 εὑρέθησαν καὶ κατεγράφησαν ἐπὶ πλέον κώδικες ἢ σπαράγματα κωδίκων ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς **633–641**.

Ἀφ' ἑτέρου, καὶ εἰς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953 καὶ εἰς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1959 σημειοῦται ὅτι ὡρισμένοι κώδικες — πολὺ ὀλίγοι — δὲν εὑρέθησαν. Ἡ ἔνδειξις *εὑρέθη* ἢ *δὲν εὑρέθη* ἔχει προστεθῆ δι' ἐγχρώμου μολυβδίδος (ὑπὸ νεωτέρας χειρὸς) καὶ εἰς τὰ παλαιὰ χειρόγραφα τῶν Καταλόγων τοῦ Ν. Βέη.

Ἀποστολὴ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (ὁ διευθυντὴς Λ. Βρανούσης καὶ οἱ συντάκται Γ. Παπαδημητρίου, Χρ. Πατρινέλης, Ε. Σκουβαρᾶς καὶ Δ. Σοφιανός), διενεργήσασα κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1965 καὶ 1966 ἐπιτόπιον ἐξέτασιν τῶν ἐν τῇ Μονῇ Μεταμορφώσεως (Μετεώρου) σῳζομένων χειρογράφων, προέβη εἰς γενικὸν ἔλεγχον καὶ συνέκρινεν ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς κώδικας πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη περιγραφήν των (ἐν ἀντιπαραβολῇ καὶ πρὸς τοὺς καταλόγους τῶν ἀπογραφῶν τοῦ 1953 καὶ 1959). Αἱ τυχὸν ἐπισημανθεῖσαι διαφοραί, κυρίως δὲ αἱ παρατηρήσεις διὰ τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῶν κωδίκων, αἱ συμπληρωματικαὶ περιγραφαί, ὅσαι ἐκρίθη σκόπιμον νὰ συνταχθοῦν διὰ τοὺς ἐλλιπῶς καταλογογραφηθέντας κώδικας, καὶ αἱ ὑφ' ἡμῶν συνταχθεῖσαι περιγραφαὶ τῶν μετὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 616 κώδικα καταγραφέντων χειρογράφων, καταχωρίζονται ἐνταῦθα ὡς ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ.

ΚΩΔΙΞ

2

(ἀνωτέρω, σελ. 6)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ I ἀποδίδει ἰχνογραφικῶς τὰ ἐπὶ τοῦ βυρσίνου ἐπικαλύμματος τοῦ κώδικος ἔκτυπα κοσμήματα καὶ τὸ μεταξὺ αὐτῶν μονογράφημα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σελ. 6.
Περὶ τοῦ κωδικογράφου Ἰωάσαφ βλ. Ν. Βέη, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 28, καὶ BNJ 12 (1936) σ. 312–313.

4

(ἀνωτέρω, σελ. 8)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ II παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 268β–269α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου, τὸ ὁποῖον μεταγράφει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 8.

5

(ἀνωτέρω, σελ. 9)

Περὶ τῆς προελεύσεως τοῦ κώδικος ἐκ τῆς Μονῆς τῆς Ὑψηλοτέρας καὶ περὶ τοῦ κωδικογράφου Νείλου τοῦ Σταυρᾶ βλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σελ. 236μ σημ. 3 καὶ σελ. 236μα σημ. 3. Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, *Ἔκθεσις*, σελ. 28.

6

(ἀνωτέρω, σελ. 10)

Ἀνωτέρω,	σελ.	10,	στίχ.	1	ἀντὶ	φ. 43α	νὰ	διορθωθῇ :	φ. 43β
»	»	»	»	5	»	φ. 78α	»	»	φ. 78β
»	»	»	»	5	»	Συθεσίου	»	»	Συνθισίου

Πρβλ. Ν. Βέη, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 33, ὅπου ὁ κῶδιξ ἀνάγεται εἰς τὸν ΙΔ' αἰῶνα.

10

(ἀνωτέρω, σελ. 12–15)

Ἀνωτέρω, σελ. 12, ὁ αὔξ. ἀριθ. **7** νὰ συμπληρωθῇ : **7** (φ. 65α).
Περὶ τῆς μονοκονδυλιᾶς τοῦ *Ἰζαοὺλ* (ἀνωτέρω, σ. 14) πρβλ. Ν. Βέη, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 29 καὶ 69. Φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 238α μὲ τὰς δύο μονοκονδυλιὰς καὶ τὴν ἐνθύμησιν τοῦ 1434 (ἀνωτέρω, σ. 14–15) παρέχει ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ III.
Τὰ ἐν φ. 238α καὶ 238β ἱστορικὰ σημειώματα (ἀνωτέρω, σ. 15) ἔχουν δημοσιευθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Glanures dans les manuscrits des Météores*, ἐν Échos d'Orient 15 (1912) σ. 342–343.
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, *Répertoire...*, Suppl. I, 1964, σ. 38.

11

(ἀνωτέρω, σελ. 15)

Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι 409 καὶ ὄχι 509, ὡς ἐσημείωσεν ὁ Ν. Βέης, ὁ ὁποῖος, ἀριθμῶν ταῦτα, ἔγραψε μετὰ τὸν ἀριθμὸν 236 ἐκ παραδρομῆς 337 (ἀντὶ 237).
Ἀνωτέρω, σελ. 16, στίχ. 3 : Τὸ ἐν φ. 124β σημείωμα ἀναγινώσκεται : † *ψῦφόσ του ἀμποκουκου απο εμενα τὸ* [...] *ταχα* [...] *καὶ γραματηκόν* :
Φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 52α παρέχει ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ IV.
Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25.

14

(ἀνωτέρω, σελ. 17)

Φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 235β–236α παρέχει ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ V.
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

20

(ἀνωτέρω, σελ. 22)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 29 (ὅπου ἡ χρονολογία τοῦ βιβλιογραφικοῦ σημειώματος *,ϛϡλα'* ἐκ παραδρομῆς σημειοῦται ὡς ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ ἔτος 1431, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ 1422/3).

21

(ἀνωτέρω, σελ. 23–25)

Φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ ἐν φ. 374β σημειώματος τοῦ Λαρίσης Ἰ ω ά σ α φ (πρβλ. καὶ ἀνωτέρω, σ. 24) παρέχει ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ VI.
Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25 καὶ 28, καθὼς καὶ BNJ 12 (1936) σ. 313.

24

(ἀνωτέρω, σελ. 27–28)

Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ τοῦ φ. 200 τὸ σημείωμα : † *ἐκύμῖθῆ ὦ δοῦλόσ τοῦ θ(εο)ῦ : γερασίμόσ πατῖρ ἥμον·* | *εποϊ ἔτους ,ζβ' : ἐν μηνϊ φλεβουαρίω ιβ'* : [7002 = 1494].
Οἱ παρατιθέμενοι ἀνωτέρω, σελ. 28, δημώδεις στίχοι τοῦ φ. 70α ἔχουν δημοσιευθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Νεοελληνικὰ δημώδη ᾄσματα ἐκ χειρογράφων κωδίκων*, Ἀθῆναι 1910 (1911), σελ. 11, ἀρ. 23 [= περιοδ. «Παναθήναια», 10 (1910/11) σ. 294].
Περὶ τοῦ κωδικογράφου Γ ε ρ β α σ ί ο υ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28.

25

(ἀνωτέρω, σελ. 29)

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 κείμενον (φ. 217α : Πάτρια, εἴτουν ἐξήγησις πέτρας τῆς λεγομένης Ὑψηλοτέρας) ἐξεδόθη ὑπὸ Ν. Βέη, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 274-276, ὅστις καὶ τὸ ἐσχολίασεν αὐτόθι, σ. 236μ'-236μδ'. Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 44 § 12. Περὶ τοῦ κωδικογράφου Νείλου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28.

27

(ἀνωτέρω, σελ. 31-33)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

29

(ἀνωτέρω, σελ. 38)

Τὰ διὰ σλαβωνικῶν γραμμάτων γεγραμμένα ἐπὶ τοῦ φ. 2α τοῦ κώδικος (πρβλ. καὶ ἀνωτέρω, σελ. 38) παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ VII.

Κατὰ τὴν Καν Δημοκρατίαν Ἠλιάδου-Hemmerdinger, ἡ ὁποία εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ἐξετάσῃ φωτογραφίαν τῆς ἐν λόγῳ σελίδος, τὸ σλαβικὸν τοῦτο κείμενον, ἀναγόμενον εἰς τὸν XV-XVI αἰῶνα, εἶναι σημείωμα συνταχθὲν ὑπὸ κληρικοῦ τινος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρίδος καὶ ἀπευθυνόμενον πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Ζελέζοβο, τοὺς ὁποίους πληροφορεῖ ὅτι ἐστάλη ὁ παπα-κυρ-Χριστόδουλος διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὰ δικαιώματα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοὺς προτρέπει νὰ ἐκπληρώσουν τὰς ὑποχρεώσεις των.

Τὴν ὀπισθίαν ὄψιν τοῦ φύλλου (φ. 2β τοῦ κώδικος) παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ VIII.

Ἡ ἐπ' αὐτοῦ μονοκονδυλιά, τὴν ὁποίαν δὲν ἀνέγνωσεν ὁ Ν. Βέης (ἀνωτέρω, σ. 38), δύναται ἴσως ν' ἀναγνωσθῇ : ..... *ἐκ χῶρας αὐλώνος ἐλάχιςος* . . . Τὰ διὰ λατινικῶν στοιχείων γεγραμμένα εἶναι γνωμικὰ εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν : † *FYLOY PISTOY OYC ESTIN AN|TALLAGMA* [= φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα] | † *O TOIS FYLIAS TROPOS CAT OY|DEN ESTIN TΩN PROS FYL|TATΩN HMIN GENOME|NΩN· ALLA PANTA ΘH|MHPΩ CPINETAI* : — [= ὁ τῆς φιλίας τρόπος κατ' οὐδέν ἐστιν τῶν πρὸς φιλτάτων ἡμῖν γενομένων· ἀλλὰ πάντα θυμηρω κρίνεται].

Τὰ εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ φύλλου κρυπτογραφικὰ παρατίθενται ἀνωτέρω, σ. 38. Τὸ φύλλον τοῦτο, τοποθετηθὲν ἴσως κατὰ τὴν στάχωσιν τοῦ κώδικος ὡς παράφυλλον, οὐδεμίαν ὀργανικὴν σχέσιν ἔχει μὲ τὰ περιεχόμενα τοῦ κώδικος.

30

(ἀνωτέρω, σελ. 39)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ IX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 338β,

ἐν τέλει τοῦ ὁποίου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Στεφάνου ἱερέως (πρβλ. καὶ ἀνωτέρω, σ. 39).
Εἰς τὴν κάτω δεξιὰ γωνίαν τῆς φωτογραφίας ἐπεκολλήσαμεν φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῆς σφραγῖδος τῆς ἀποτυπωμένης ἐπὶ τῆς ἔξω ὄψεως τοῦ φ. 347α (πρβλ. καὶ ἰχνογράφημα Βέη, ἀνωτέρω, σ. 39).

31

(ἀνωτέρω, σελ. 44)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ Χ παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 279β, ἐν τέλει τοῦ ὁποίου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Νείλου τοῦ Σταυρᾶ, τοῦ ἔτους 1401/2 (πρβλ. καὶ ἀνωτέρω, σ. 44).
Πρβλ. ἐπίσης Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σελ. 236μ′ σημ. 3, σ. 236μα′ σημ. 2 καὶ 3, σ. 236μβ′.

32

(ἀνωτέρω σελ. 48)

Ἀνωτέρω, σελ. 48, στίχ. τελευταῖος, ἀντὶ 1492, νὰ διορθωθῇ : 1392.
Τὰ ἱστορικὰ σημειώματα τῶν φ. 87β, 100β καὶ 115α (τὰ παρατιθέμενα ἀνωτέρω σ. 48) ἔχουν δημοσιευθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Συμβολὴ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν Φαναρίου τῆς Θεσσαλίας*, ἐν Viz. Vrem. 20 (1913) σ. 57–62. Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, Ἀθ. 1910, σ. 41 (ὅπου ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ παλαιὸν ἀριθμὸν Π.605).

34

(ἀνωτέρω, σελ. 49–52)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

36

(ἀνωτέρω, σελ. 53)

Εἰς τὸν τελευταῖον στίχον τοῦ ἐμμέτρου βιβλιογραφικοῦ σημειώματος (σελ. 53, στίχ. 9 ἐκ τῶν κάτω) ἡ τελευταία λέξις, μεταγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη *συνοιῆτε* ἀναγινώσκεται ἐν τῷ κώδικι : *συνοικέται*.
Περὶ τοῦ κωδικογράφου Νείλου βλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα′ σημ. 3. Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28.

37

(ἀνωτέρω, σελ. 54–58)

Γραφεὺς τοῦ κώδικος ὁ Νεῖλος κατὰ Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα′ σημ. 3, καὶ Ἔκθεσις, σ. 28.
Ἀνωτέρω, σελ. 56, στίχ. 19, ἀντὶ Νικηκάτου, νὰ διορθωθῇ : Νικητιώτου.

38

(ἀνωτέρω, σελ. 58–59)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

42

(ἀνωτέρω, σελ. 62)

Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10 κειμένου τοῦ κώδικος (φ. 34α) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 42 (ὅπου ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ παλαιὸν ἀριθμὸν Π. 609). Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο κείμενον ἔχει παρασκευάσει πρὸς ἔκδοσιν ὁ συντάκτης τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου Γ. Παπαδημητρίου. Θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου.

48

(ἀνωτέρω, σελ. 70)

Ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων τοῦ κώδικος, ἀντὶ 308, νὰ διορθωθῇ : 318.
Περὶ τοῦ ἐν φ. 8β βαπτιστικοῦ ὀνόματος *Μαργάρω* (ἀνωτέρω, σ. 71) πρβλ. N. B e e s, *Der französisch- mittelgriechische Ritterroman «Imberios und Margarona»*, Berlin 1924, σ. 44.
Ἐκτενῆ περιγραφὴν τοῦ κώδικος παρέχει ὁ Β. Ν. Μ π ε ν ε σ σ έ β ι τ ς, *Εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν τῷ Βατοπεδίῳ καὶ τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου εὑρισκομένων ἑλληνικῶν κανονικῶν χειρογράφων*, ἐν Viz. Vrem., παράρτ. XI τόμου, N° 2, Πετρούπολις 1904, σελ. 90–97.

50

(ἀνωτέρω, σελ. 74)

Ὁ ἐν φ. 213α κἑξ. «Θρῆνος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου», τοῦ ὁποίου παραθέτει ὁ Ν. Βέης (ἀνωτέρω, σ. 74) τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος, ἔχει ἐκδοθῇ (ἐπὶ τῇ βάσει ἁγιορειτικῶν κωδίκων) ὑπὸ Μ. Μ α ν ο ύ σ α κ α, *Ἑλληνικὰ ποιήματα γιὰ τὴ Σταύρωση τοῦ Χριστοῦ*, ἐν Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier, τ. 2, Ἀθ. 1956, σ. 65–69 [= ἀνατύπου, σ. 17–21].

62

(ἀνωτέρω, σελ. 81–82)

Τὸ ἀποτύπωμα σφραγῖδος, τὸ ὁποῖον σημειώνει ὁ Ν. Βέης (ἀνωτέρω, σ. 82), παρατίθεται ἐνταῦθα εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον ἐκ τοῦ φ. 62α τοῦ κώδικος.

63

(ἀνωτέρω, σελ. 82)

Οἱ παρατιθέμενοι (ἀνωτέρω, σ. 82) στίχοι τοῦ δημώδους ᾄσματος, τὸ ὁποῖον εὕρηται πληρέστερον καὶ εἰς τὸν κώδικα 168 (ἀνωτέρω, σ. 199), ἔχουν δημοσιευθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Νεοελληνικὰ δημώδη ᾄσματα ἐκ χειρογράφων κωδίκων*, Ἀθ. 1911, σ. 12 (= περιοδ. «Παναθήναια», τεῦχος 28-2-1911, σ. 295–296).

64

(ἀνωτέρω, σελ. 83)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 259β–260α τοῦ κώδικος, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Ἰσαάκ. Ὁ Ν. Βέης (ἀνωτέρω, σ. 83) παρέχει μεταγραφὴν τῶν σημειωμάτων τούτων μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου στίχου τοῦ φ. 259β. Τὰ περαιτέρω, διὰ συμπιλημματώδους γραφῆς ἐνιαχοῦ γεγραμμένα, ἀναγινώσκονται: *ὅτϊ ὅλος ἀμα|θῆς, τῆς καλογραφίας ταύτης, ἐπιστήμης, ἄγρϊκος· ἔν τε ἀντιστιχί(α)* | [φ. 260α] *καὶ τῶν λοιπῶν διορθωμάτων· καὶ δϊὰ τῶν κ(ύριο)ν εὔχεσθε* | *κ(αὶ) ουχ ἄλλο τϊ· δόξα σοι ὁ θ(εὸ)ς ἡμ(ῶν) δόξα σοι τῶ δόντι ἀρχὴν κ(αὶ) τέλος ·:· ὅτι πᾶς ὁ γράφον παρα|γράφη· κ(αὶ) οὐδε ἧς ἀλλάνθαστος* :—

Εἰς τοὺς στίχους τοῦ φ. 259β, τοὺς ὁποίους ὁ Ν. Βέης παραθέτει ἀνωτέρω (σ. 83, στίχ. 9 ἐκ τῶν κάτω), ἀντὶ *τρισαβία*, ἀνεγνώσαμεν *τρισολβία*.

65

(ἀνωτέρω, σελ. 84–85)

Ἡ ἐν φ. 280β τοῦ κώδικος ἀναγραφὴ βιβλίων (ἥτις παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 85) ἔχει δημοσιευθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Παλαιοὶ κατάλογοι βιβλιοθηκῶν ἐκ τῶν κωδίκων Μετεώρων*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien, VII (XVII), 1912, nº 3, σ. 276–277 (= ἀνατύπου, σ. 9–10). Αὐτόθι καὶ περὶ τοῦ ὅλου κώδικος γενικώτερον. Εἰς τὸν κώδικα τοῦτον πιθανῶς ἀναφέρονται τὰ ὑπὸ Ν. Βέη (Ἔκθεσις, 1910, σ. 34) σημειούμενα: «ἄξιος ἰδίας μνείας καὶ μελέτης εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθ. Π 410 κῶδιξ τοῦ Μετεώρου, ἐπιμελῶς γεγραμμένος κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, περιέχων τὴν ὑπὸ Εὐθυμίου Ζυγαβηνοῦ ἑρμηνείαν εἰς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, κῶδιξ πολλῷ κρείττων ἐκείνου, καθ' ὃν ἤδη ἐξεδόθη τὸ κείμενον τοῦτο».

67

(ἀνωτέρω, σελ. 86)

Ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 9 κείμενα πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 45 § 15 (ὅπου ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ τὸν παλαιὸν ἀριθμὸν Β 19).

70

(ἀνωτέρω, σελ. 94–95)

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Ἰγνατίου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 29.

73

(ἀνωτέρω, σελ. 97–102)

Περί τινων ἐκ τῶν ἐν τῷ κώδικι τούτῳ (παλαιὸς ἀριθμὸς Β 301) περιεχομένων ἐπιστολῶν βλ. ὅσα σημειοῦνται ὑπὸ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 39.
Ἀνωτέρω, σ. 98, στίχ. 23 (ἀρ. 7), ἀντὶ *ποσέχειν*, νὰ διορθωθῇ : *προσέχειν*

75

(ἀνωτέρω, σελ. 104)

Περὶ τοῦ ἐν φ. 91β σημειώματος (ὅπερ παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 104) πρβλ. Ν. Β έ η, *Παλαιοὶ κατάλογοι βιβλιοθηκῶν ἐκ τῶν κωδίκων Μετεώρων*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien, VII (XVII), 1912, n° 3, σ. 276 (= ἀνατύπου, σ. 9).

76

(ἀνωτέρω, σελ. 105)

Ἡ ἐν πανομοιοτύπῳ παρατιθεμένη (ἀνωτέρω, σ. 105) μονοκονδυλιὰ δύναται ἴσως ν' ἀναγνωσθῇ : † *ὁ ταπεινὸς Γρηγόριος ἱεροδιάκ(ων)*.

77

(ἀνωτέρω, σελ. 106)

Γραφεὺς τοῦ κώδικος ὁ Ν ε ῖ λ ο ς κατὰ Ν. Βέην, Ἔκθεσις, σ. 28.

81

(ἀνωτέρω, σελ. 108–110)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον (φ. 9α) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σελ. 38.
Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 11 κείμενον (φ. 92α) πρβλ. αὐτόθι, σ. 37 § 1 ιβ'.
Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 κείμενον τοῦ κώδικος(φ. 130α) πρβλ. Ν. Βέην, Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς 1911, σ. 180 σημ. 1.

83

(ἀνωτέρω, σελ. 111–113)

Περὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι τούτῳ περιεχομένου Τυπικοῦ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 37, περ. «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 230, 579 σημ. 1, 598· BNJ 3 (1922) σ. 394 καὶ 12 (1936) σ. 318a–318b.

84

(ἀνωτέρω, σελ. 113–114)

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Θ ε ο φ υ λ ά κ τ ο υ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 29.

85

(ἀνωτέρω, σελ. 115–116)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 31β–32α, εἰς τὰ περιθώρια τῶν ὁποίων ἔχουν γραφῇ οἱ ἀνωτέρω (σ. 115) παρατιθέμενοι στίχοι δημώδους ᾄσματος.

88

(ἀνωτέρω, σελ. 117–119)

Περὶ τῆς προελεύσεως τοῦ κώδικος ἐκ τῆς Μονῆς τῆς Ὑψηλοτέρας πρβλ. καὶ Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μ' σημ. 3.

89

(ἀνωτέρω, σελ. 119–121)

Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19 κειμένου τοῦ κώδικος (φ. 79β) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33. Περὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 23 καὶ 24 κειμένων τοῦ κώδικος, αὐτόθι, σ. 41–42.

91

(ἀνωτέρω, σελ. 122–124)

Ἀνωτέρω, σελ. 124, στίχ. 13, σημειοῦται ὑπὸ Ν. Βέη ὅτι ἐν φ. 3β τοῦ κώδικος ὑπῆρχεν ἀποτύπωμα παλαιᾶς σφραγῖδος τοῦ Μετεώρου. Διεπιστώθη (Ἰούν. 1965) ὅτι τὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 3, ὅπου τὸ ἀποτύπωμα τῆς σφραγῖδος, ἔχει ἀποκοπῆ.

Πολλὰ τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος ἐσημειώθησαν, ἀντεγράφησαν πρὸς ἔκδοσιν ἢ ἐσχολιάσθησαν ὑπὸ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33 καὶ 40, περ. «Ἀθηνᾶ» 23 (1911) σ. 34–43, Viz. Vrem. 18 (1911) μέρ. III, σ. 107.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

93

(ἀνωτέρω, σελ. 127)

Ὁ κῶδιξ οὗτος, σημειούμενος ὑπὸ Ν. Βέη (ἀνωτέρω, σ. 127) ὡς περιέχων φύλλα 512, εὑρέθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965 ἔχων μόνον τὰ φύλλα 1–142. Διεπιστώθη ὅμως ὅτι τὸ ὑπόλοιπον τμῆμα τοῦ κώδικος (ἤτοι τὰ φ. 143–512), διασπασθὲν καὶ παρατοποθετηθέν, κατεγράφη κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 ὡς ἀνεξάρτητος κῶδιξ (ἀκέφαλος καὶ ἀταύτιστος) ὑπ' ἀριθ. **621**. Συνηνώσαμεν τὰ διασπασθέντα δύο τμήματα εἰς ἑνιαῖον κώδικα ὑπὸ τὸν ἀρχικὸν ἀριθμὸν 93.

95

(ἀνωτέρω, σελ. 127–128)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων

96β–97α τοῦ κώδικος, ὅπου τὰ σημειώματα τοῦ κωδικογράφου Σεραφείμ, τὰ ὁποῖα ἐν μέρει μόνον ἔχει μεταγράψει ὁ Ν. Βέης, ἀνωτέρω, σ. 127–128. — Πρβλ. κώδ. 123 (ἀνωτέρω, σ. 148), κώδ. 136 (ὅπου ἐν φ. 50β Συμεὼν καὶ ἐν φ. 51α Σεραφείμ, ἀνωτέρω σ. 156, καὶ ΠΙΝΑΞ XVIII), κώδ. 256, 276 καὶ 309 (Συμεών).

98

(ἀνωτέρω, σελ. 129–131)

Πρβλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μ' σημ. 3, σ. 236μβ', 236μγ'.

99

(ἀνωτέρω, σελ. 131–132)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XIV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 177α, ὅπου τὰ σημειώματα τοῦ κωδικογράφου Ἰσαάκ, τὰ ὁποῖα ἔχει μεταγράψει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 131–132.

100

(ἀνωτέρω, σελ. 132)

Περὶ τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, Ἀθ. 1910, σελ. 49.

101

(ἀνωτέρω, σελ. 133–134)

Περὶ τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, Ἀθ. 1910, σελ. 47 § 17.

106

(ἀνωτέρω, σελ. 137–138)

Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι 254 + 26 = 280.

Τὸ παρατιθέμενον ἀνωτέρω, σ. 137, σημείωμα τοῦ κωδικογράφου (*Ἁμαρτωλὸς... Μαρτύριος ἀμόναχος*) κεῖται ἐπὶ τοῦ φ. 110β καὶ ὄχι ἐπὶ τοῦ φ. 83β. Περὶ τῶν ἐν φ. 12β καὶ 176β εἰκόνων τῶν εὐαγγελιστῶν πρβλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, Ἀθ. 1910, σ. 31 § 9.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ἔγχρωμος ΠΙΝΑΞ LXXIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν ἐν φ. 12β καὶ 176β ἐγχρώμων εἰκόνων τῶν εὐαγγελιστῶν Ματθαίου καὶ Λουκᾶ.

110

(ἀνωτέρω, σελ. 140–141)

Ὁ ἐν φ. 120β–121α κατάλογος μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν (ὅστις παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 141) ἔχει δημοσιευθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Glanures dans les manuscrits des Météores*, ἐν Échos d'Orient, 15 (1912) σ. 258–259.

᾿Ανωτέρω, σελ. 141, στίχ. 5, ἀντὶ σλβʹ, νὰ διορθωθῇ : σλζʹ
᾿Εν σχέσει πρὸς τὸν ἐν φ. 121 τύπον ἐγγράφου παραιτήσεως ἀρχιερέως (ὅστις παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 141) πρβλ. Ν. Βέη, ῎Εκθεσις, σ. 45 § 14 (ὅπου ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ τὸν παλαιὸν ἀριθμὸν Β 162).

111

(ἀνωτέρω, σελ. 142)

῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 112α, ὅπου, ἐν τέλει τοῦ κειμένου, ἡ ἔνδειξις τοῦ κωδικογράφου : *πόνος ᾿Ιωάσαφ.*

116

(ἀνωτέρω, σελ. 145)

᾿Εν σχέσει πρὸς τὸ ἐν φ. 10α ὁμολογητικὸν γράμμα (τὸ ὁποῖον παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 145) πρβλ. Ν. Βέη, ῎Εκθεσις, σ. 46 § 15εʹ.

117

(ἀνωτέρω, σελ. 145)

Γραφεὺς τοῦ κώδικος ὁ Ν ε ῖ λ ο ς κατὰ Ν. Βέην, ῎Εκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μαʹ σημ. 3.

125

(ἀνωτέρω, σελ. 149)

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Ν ε ί λ ο υ πρβλ. Ν. Βέη, ῎Εκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μαʹ σημ. 3.

127

(ἀνωτέρω, σελ. 150)

῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XVI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῆς προμετωπίδος τοῦ συνεσταχωμένου μὲ τὸν χειρόγραφον κώδικα ἐ ν τ ύ π ο υ Εὐχολογίου (Βενετία 1580), ἐκδόσεως μὴ ἀναγραφομένης παρὰ Legrand, *Bibliographie hellénique.*
᾿Ανωτέρω σελ. 150, στίχ. 18, νὰ προστεθῇ ὅτι, μετὰ τὴν μονοκονδυλιὰν *ὁ Δημητριάδος Κάλλιστος*, ἡ λ. *αἰλάχιστος* ἔχει προστεθῇ δι' ἄλλης μελάνης καὶ γραφῆς.

130

(ἀνωτέρω, σελ. 152)

῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XVII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 241β–242α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Κ α λ λ ί σ τ ο υ, τὸ ὁποῖον ἔχει μεταγράψει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 152 [ὅπου, στίχ. 28, ἀντὶ *προραδόντ(ες)* ἀνεγνώσαμεν *πρὸςᾶδοντ(ες)*]. ῾Η ἐν τέλει τοῦ σημειώματος δυσξύμβλητος χρονο-

λογικὴ ἔνδειξις, τὴν ὁποίαν ὁ Ν. Βέης παρέχει ἐν πανομοιοτύπῳ (ἀνωτέρω, σ. 152) χωρὶς νὰ τὴν μεταγράφῃ, ἀναγνωστέα : *ἐν ετη, ,ζα' | νέον ἔτος τ(ῆ)ς η' χιλιάδ(ος)*, ἤτοι 7001 = 1492/3.

131

(ἀνωτέρω, σελ. 153)

Τὰ ἐν φ. 394α λείψανα μεσαιωνικοῦ στιχουργήματος (τὰ ὁποῖα παρατίθενται ἀνωτέρω, σ. 153) ἔχουν δημοσιευθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη (Bees), *Neue Version mittelgriechischer Vulgärtexte aus Handschriften der Meteorenklöster*, ἐν Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen, 15 (1912), Abt. II, σελ. (ἀνατύπου) 9. — Πρβλ. καὶ Βέη, Ἔκθεσις, σ. 43.
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

132

(ἀνωτέρω, σελ. 153–154)

Κατὰ τὸν ἐν ἔτει 1953 διενεργηθέντα ἔλεγχον, ὡς σημειοῦται εἰς τὸ συνταχθὲν τότε πρακτικὸν ἀπογραφῆς, ὁ κῶδιξ οὗτος δὲν ἀνευρέθη. Τὰ αὐτὰ σημειοῦνται καὶ εἰς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1959. Κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον (1965 καὶ 1966) δὲν ἀνευρέθη ἐπίσης.
Περὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι περιεχομένου συναξαρίου τοῦ ἁγίου Οἰκουμενίου βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 38.

136

(ἀνωτέρω, σελ. 156)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XVIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον δύο σελίδων τοῦ κώδικος 136. Ἡ πρώτη παρέχει δεῖγμα τοῦ ἀρχαιοπρεποῦς καλλιγραφικοῦ στύλ, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει γραφῆ τὸ κείμενον τῆς Θείας Λειτουργίας· ἡ δευτέρα (φ. 50β) παρέχει δεῖγμα τῆς τρεχούσης γραφῆς τοῦ κωδικογράφου.
Ὁ κωδικογράφος γράφεται *Συμεὼν* εἰς τὸ πρῶτον σημείωμά του (φ. 50β) καὶ *Σεραφεὶμ* εἰς τὸ δεύτερον (φ. 51α)· πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 156.
Πρβλ. κώδ. **95** (ἀνωτέρω, σ. 127–128, σ. 646 καὶ ΠΙΝΑΞ XIII), κώδ. **123** (ἀνωτέρω, σ. 148), κώδ. **136** (ἀνωτέρω σ. 156, καὶ ΠΙΝΑΞ XVIII), κώδ. **256** (ἀνωτέρω, σ. 282), κώδ. **276** (ἀνωτέρω, σ. 298) καὶ κώδ. **309** (ἀνωτέρω, σ. 322–323). Εἰς τοὺς δύο πρώτους κώδικας (95 καὶ 123) ὁ κωδικογράφος γράφεται *Σεραφείμ*· εἰς τοὺς τρεῖς τελευταίους (256, 276, 309) *Συμεών*· εἰς τὸν κώδ. 136 *Συμεὼν* καὶ *Σεραφείμ*. — (Ἡ γραφὴ τῶν σημειωμάτων τούτων προσομοιάζει μὲ τὴν γραφὴν ἀναλόγων σημειωμάτων τοῦ κωδικογράφου Μητροφάνους : κῶδιξ **533**, φ. 64α = Πίναξ LIII).

141

(ἀνωτέρω, σελ. 160–161)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XIX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 272β, ὅπου αἱ ἐπιγραφαὶ τοῦ ἐν Βητομᾷ ναοῦ· βλ. μεταγραφὴν τοῦ κειμένου των ἀνωτέρω, σ. 161.
Πρβλ. Ν. Βέη (Bees), *Die Inschriftenaufzeichnung des Kodex Sinaiticus graecus 508(976), und Maria–Spiläotissa–Klosterkirche bei Sille (Lykaonien)*, Berlin 1922, σελ. 6.

142

(ἀνωτέρω, σελ. 161)

Κατ' Ἰούνιον τοῦ 1965 ὁ κῶδιξ εὑρέθη ἐλλιπής· εἶχον ἐκπέσει τὰ φ. 86–91. Ταῦτα εὑρέθησαν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1966 εἰς δέσμην ἀταυτίστων φυλλαδίων καὶ μεμονωμένων φύλλων, ἐταυτίσθησαν καὶ ἐτοποθετήθησαν εἰς τὴν θέσιν των, ὥστε ὁ κῶδιξ ἀποκατεστάθη πλήρης (μὲ φ. 103, ὅσα ἀναγράφει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 161).

143

(ἀνωτέρω, σελ. 162–164)

Ὁ κῶδιξ οὗτος, σημειούμενος ὑπὸ Ν. Βέη (ἀνωτέρω, σ. 162) ὡς περιέχων φύλλα 118, εὑρέθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965 ἔχων μόνον τὰ φύλλα 1–62. Διεπιστώθη ὅμως ὅτι τὰ φ. 65–118, ἀποσπασθέντα καὶ παρατοποθετηθέντα, εἶχον καταγραφῆ κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 ὡς ἀνεξάρτητος κῶδιξ (ἀκέφαλος καὶ ἀταύτιστος) ὑπ' ἀριθ. **622**. Συνηνώσαμεν τὰ διασπασθέντα δύο τμήματα (φ. 1–62 καὶ 65–118) εἰς ἑνιαῖον κώδικα ὑπὸ τὸν ἀρχικὸν ἀριθμὸν 143.
Ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 6 κείμενα τοῦ κώδικος (ἀνωτέρω, σ. 163, στίχ. 11 : Χρονογράφος Γερασίμου μοναχοῦ) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 41 § 8 : «Ἀντέγραψα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Β 44 βομβυκίνου κώδικος, τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, τοῦ Μετεώρου ἀπόσπασμα *Ἐκ τοῦ χρονογράφου Γερασίμου μοναχοῦ*, χρονογράφου παλαιοῦ, ἀγνώστου, ἐφ' ὅσον οἶδα, ἀλλαχόθεν». Πρβλ. καὶ περίληψιν ἀνακοινώσεως Ν. Βέη, *Περί τινος ἀποσπάσματος μεσαιωνικοῦ Χρονογράφου Γερασίμου μοναχοῦ*, ἐν Actes du seizième Congrès International des Orientalistes, Session d'Athènes (6–14 avril 1912), Athènes 1912, σ. 165–166 (ὅπου ἐσφαλμένως ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ παλαιὸν ἀριθμὸν 40 Β [=κ. 330] ἀντὶ Β 44 [=κ. 143]).
Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19 κειμένου τοῦ κώδικος (φ. 117α : Λέοντος Βουλγαρίας περὶ τῶν φυλαττόντων τὰ σάββατα) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 39.

148

(ἀνωτέρω, σελ. 171)

Ἀνωτέρω, σελ. 171, στίχ. 8 ἐκ τῶν κάτω, ἀντὶ Κορωναίου, νὰ διορθωθῇ : Κορωνάτου

149

(ἀνωτέρω, σελ. 172)

Τὰ μονοκονδυλικῶς γεγραμμένα ἐν τέλει τοῦ κώδικος (φ. 177β), τὰ ὁποῖα παρέχει ἐν πανομοιοτύπῳ ὁ Ν. Βέης (ἀνωτέρω, σ. 172), ἀναγινώσκονται : † *τέλος καὶ Ἰωάσαφ πόνος.*

150

(ἀνωτέρω, σελ. 173–174)

Ἐν σχέσει μὲ τὸν Θεοστήρικτον, ὁ ὁποῖος μνημονεύεται εἰς σημείωμα τοῦ φ. 233β (παρατιθέμενον ἀνωτέρω, σ. 173/4) πρβλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236νβ' σημ. 3.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐν φ. 234β ἀναγραφὴν βιβλίων (ἀνωτέρω, σ. 174) πρβλ. Ν. Βέη, *Παλαιοὶ κατάλογοι βιβλιοθηκῶν ἐκ τῶν κωδίκων Μετεώρων*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien VII (XVII), 1912, nº 3, σ. 274–275 (= ἀνατύπου, σ. 7–8), ὅπου γίνεται συντόμως λόγος καὶ περὶ τοῦ ὅλου κώδικος.

151

(ἀνωτέρω, σελ. 174–183)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33 : «...ὁ κατάλογός μου περιλαμβάνει ἀξιόλογον κώδικα βομβύκινον Ἀριστείδου τοῦ Ῥήτορος καὶ Θεμιστίου τοῦ Σοφιστοῦ (τοῦ ΙΔ' αἰῶνος), δύο κώδικας λόγων καὶ ἐπιστολῶν Συνεσίου Κυρήνης (τοῦ ΙΔ' αἰῶνος)...». Λεπτομερῆ ἀναγραφὴν τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος, ταυτίσεις τῶν ἐν αὐτῷ κειμένων, ἀντιβολὰς κλπ. ἔχει παρασκευάσει ὁ συντάκτης τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου Γ. Παπαδημητρίου. Ἡ σχετικὴ ἐργασία θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

152

(ἀνωτέρω, σελ. 183–184)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ ΧΧ παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῆς προμετωπίδος καὶ τῆς πρώτης σελίδος τοῦ κειμένου τοῦ συνεσταχωμένου εἰς τὸν κώδικα ἐντύπου Ψαλτηρίου.—Τὸ ἔντυπον τοῦτο, ἄνευ σελιδαριθμήσεως, ἔχει τὰ τυπογραφικὰ φύλλα ἠριθμημένα διὰ γραμμάτων τοῦ λατινικοῦ ἀλφαβήτου *a,b,c,d*... μέχρι καὶ τοῦ *o* (τὰ περαιτέρω ἔχουν ἐκπέσει).

153

(ἀνωτέρω, σελ. 184–185)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ ΧΧΙ παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 574β, ὅπου, ἐν τέλει, καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Παφνουτίου· πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 185.

154

(ἀνωτέρω, σελ. 185–188)

Τὸ ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος (φ. β′–οε′) ἀκέφαλον κείμενον, τοῦ ὁποίου ἐκτενῆ ἀποσπάσματα παραθέτει ὁ Ν. Βέης (ἀνωτέρω, σ. 185–186) καὶ διὰ τὴν πατρότητα τοῦ ὁποίου διερωτᾶται (ἀνωτέρω, σ. 186 : Μήπως τοῦ Πλήθωνος ; — Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 40–41), εἶναι ἔργον τοῦ Μανουὴλ Χρυσολωρᾶ, σχέσιν ἔχον πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Μανουὴλ Παλαιολόγου συντεθέντα λόγον εἰς τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Θεοδώρου (Σπ. Λάμπρου, *Παλαιολόγεια καὶ Πελοποννησιακά*, Γ′ σ. 11–119). Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο κείμενον ἔχει παρασκευάσει πρὸς ἔκδοσιν ὁ συντάκτης τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου Χρ. Πατρινέλης. Θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33 (σημειωτέον ὅτι Αἰσώπειοι μῦθοι περιέχονται καὶ εἰς τοὺς ὑπ' ἀριθ. 34 καὶ 577 κώδικας).

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 κείμενον (Λουκιανοῦ Θεῶν ἐκκλησία) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

158

(ἀνωτέρω, σελ. 190–191)

Τὰ σλαβωνιστὶ γεγραμμένα εἰς τὰ περιθώρια τοῦ φ. 55α, τῶν ὁποίων παρατίθεται πανομοιότυπον ἀνωτέρω, σ. 191, καθὼς καὶ τὰ παρεμφερῆ τοῦ φ. 87β, εἶναι βιβλικαὶ φράσεις εἰς τὴν σλαβωνικήν, γεγραμμέναι εἰς τὰ περιθώρια ὡς δοκίμια κονδυλίου (=Οὐαί μοι ἀνθρώπῳ ἁμαρτωλῷ... κτλ. Ἐλέησόν με, Κύριε, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...).

160

(ἀνωτέρω, σελ. 192)

Γραφεὺς τοῦ κώδικος ὁ Νεῖλος κατὰ Ν. Βέην, Ἔκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα′ σημ. 3.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐν φ. 113α ἀναγραφὴν βιβλίων βλ. Ν. Βέη, *Παλαιοὶ κατάλογοι βιβλιοθηκῶν ἐκ τῶν κωδίκων Μετεώρων*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien VII (XVII), 1912, nº 3, σ. 277–278 (ἀνατύπου, σ. 10–11).

161

(ἀνωτέρω, σελ. 192–193)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν ἐν φ. 1α (ἄνω) καὶ 314β (κάτω) σημειωμάτων, τὰ ὁποῖα παρατίθενται μεταγεγραμμένα ὑπὸ Ν. Βέη ἀνωτέρω, σ. 193. (Ἀνωτέρω, σ. 193, τὸ διὰ χειρὸς Ν. Βέη εἰλημμένον πανομοιότυπον ἔχει παρατοποθετηθῇ παραπλεύρως τοῦ ἐν φ. 314β σημειώματος, ἐνῷ ἀνήκει εἰς τὸ ἐν φ. 1α σημείωμα· βλ. φωτογραφικὸν πανομοιότυπον).

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire . . ., Suppl. I, 1964, σ. 38.

162

(ἀνωτέρω, σελ. 194–195)

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 13 κείμενον τοῦ κώδικος ἄρχεται :

φ. 77α : Βραβίον τῆς μονῆς τοῦ κ(υρίο)υ καὶ θ(εο)ῦ καὶ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν ἰ(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ. Κ(ύρι)ε ἰ(ησο)ῦ χ(ριστ)ὲ υἱὲ τοῦ θ(εο)ῦ ἐλέησον τὰς ψυχὰς ὧν τελοῦμεν τὰ μνημόσυνα, σ(ωτ)ηρ : || [φ. 77β :] καὶ τῆς ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν θ(εοτό)κου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας τῆς ἐπικεκλημένης μετεωριτήσης πέτρας ·:· ἀρχὴ λέγει ὁ ἱερεύς : Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ θ(εο)ῦ τοῦ ὑψίστου...

164

(ἀνωτέρω, σελ. 196)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 2β–3α (πρβλ. καὶ ἀνωτέρω, σ. 196).

Τὸ ἐν φ. 3α σλαβωνικὸν κείμενον εἶναι (κατὰ μετάφρασιν) : «Τοῦ ἐν βασιλεῦσι... φιλοχρίστου κυρίου Στεφάνου δεσπότου Σέρβου Λόγος εἰς τὴν ταφήν. — Εὐλόγησον πάτερ». — Ἀρχ. : Τί ἐστὶν τὸ νῦν πένθος καὶ κλαυθμὸς ἀκούεται πανταχοῦ ; Μήπως ἡ Ραχὴλ ὀδύρεται διὰ τὰ τέκνα αὐτῆς ;... κτλ. — Εἰς τὸν τελευταῖον στίχον τῆς σελίδος, παραπλεύρως τοῦ σταυροῦ μὲ τὰ Ι(ησοῦ)C Χ(ριστὸ)C ΝΙΚΑ, ἡ σημείωσις (σλαβωνιστί) : «Τὸ παρὸν βιβλίον (εἶναι) τοῦ ἀδελφοῦ Δομεστίκου».

Εἰς τὸ παράφυλλον τὸ ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος ἔχουν μεταγενεστέρως γραφῆ σλαβωνιστὶ δοκίμιά τινα κονδυλίου, ἐν οἷς καὶ τὸ «Πάτερ ἡμῶν» εἰς τὴν σλαβωνικήν.

Ἐν φ. 79β σημείωμα ἐκ τεσσάρων στίχων εἰς τὴν σλαβωνικήν. Ἐν ἀρχῇ ἡ λειτουργικὴ φράσις «Ἕτοιμος ὁ θρόνος σου . . . ἀπὸ αἰῶνος . . .» καὶ ἐν συνεχείᾳ : «Τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων Ἀθανασίου, Βενιαμίν, Κυρίλλου, Νικάνδρου, Ἰωσήφ, Βιταλίου».

Ἐν φ. 85β, εἰς τὸ περιθώριον, σημείωσις ἐκ δύο στίχων εἰς τὴν σλαβωνικήν : «Κ(ύρι)ε, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου Jepotou, καὶ (?) ἐνεδύθη τὸ ἔνδυμα | Κ(ύρι)ε, ἐν δυνάμει καὶ ἐζώσθη, ἀμήν».

Ἐν φ. 271α, εἰς τὸ ἔξω περιθώριον, καθέτως πρὸς τὰ γράμματα τοῦ κειμένου, διὰ σλαβωνικῆς μεγαλογραμμάτου γραφῆς, εἰς ἕνα στίχον, ἡ σημείωσις : «Κύριε, βοήθει μοι...(τὰ λοιπὰ δυσανάγνωστα)».

Τὰ ἀνωτέρω σλαβωνικὰ σημειώματα τοῦ παρόντος κώδικος (καθὼς καὶ τῶν κωδίκων 29 καὶ 158) εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μελετήσῃ ἐπὶ τῇ βάσει φωτογραφιῶν, νὰ μεταγράψῃ καὶ νὰ μεταφράσῃ πρὸς χάριν μας ἡ Κα Δημοκρατία Ἠλιάδου–Hemmerdinger.

165

(ἀνωτέρω, σελ. 197)

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐν φ. 2α ἀναγραφὴν βιβλίων βλ. Ν. Βέη, *Παλαιοὶ κατάλογοι βιβλιοθηκῶν ἐκ τῶν κωδίκων Μετεώρων*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien, VII (XVII), 1912, nº 3, σ. 278–279 (ἀνατύπου, σ. 11–12).

167

(ἀνωτέρω, σελ. 198)

Αἱ διαστάσεις τοῦ κώδικος (μὴ ἀναγραφόμεναι ὑπὸ Ν. Βέη, ἀνωτέρω, σ. 198) εἶναι 0,16 × 0,225.

168

(ἀνωτέρω, σελ. 198–199)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXIV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 181β–182α, ὅπου ἔχει γραφῇ δημῶδες ᾆσμα (παρατιθέμενον ἀνωτέρω, σ. 199).

169

(ἀνωτέρω, σελ. 199–200)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXV παρέχει : **α′** φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 1α, εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ ὁποίου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Διονυσίου (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 200)· **β′** φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῆς μολυβδίνης πλακὸς (διαστ. 0,062 × 0,087) τῆς προσηλωμένης ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν πινακίδος τοῦ κώδικος (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 200).

171

(ἀνωτέρω, σελ. 201)

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Νείλου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα′ σημ. 3.

175

(ἀνωτέρω, σελ. 203)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXVI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 315β, ὅπου καὶ τὰ σημειώματα τοῦ κωδικογράφου Ἰωάσαφ, τὰ ὁποῖα παρατίθενται μεταγεγραμμένα ἀνωτέρω, σ. 203.

181

(ἀνωτέρω, σελ. 206)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXVI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῆς μονοκονδυλιᾶς καὶ τῆς σφραγῖδος τοῦ ἐπισκόπου Φαναρίου Μητροφάνους· πρβλ. τὰ σημειούμενα ὑπὸ Ν. Βέη ἀνωτέρω, σ. 206.

185

(ἀνωτέρω, σελ. 208–209)

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Νείλου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα′ σημ. 3.

191

(ἀνωτέρω, σελ. 212)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXVII παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον δεῖγμα τῆς γραφῆς καὶ τῶν διακόσμων ἀρχικῶν γραμμάτων τοῦ κώδικος (φ. 7β–8α).

194

(ἀνωτέρω, σελ. 216)

Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος δὲν εἶναι ρπη', ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω, σ. 216, ἀλλὰ ρϞδ' + 44.

195

(ἀνωτέρω, σελ. 216–219)

Ὁ κῶδιξ οὗτος, σημειούμενος ὑπὸ Ν. Βέη (ἀνωτέρω, σ. 216) ὡς περιέχων φύλλα 329, εὑρέθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965 ἔχων μόνον τὰ φύλλα 1–201. Διεπιστώθη ὅμως ὅτι τὰ φ. 203–329, ἀποσπασθέντα καὶ παρατοποθετηθέντα, εἶχον καταγραφῇ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 ὡς ἀνεξάρτητος κῶδιξ (ἀκέφαλος καὶ ἀτα-ύτιστος) ὑπ' ἀριθ. **625**. Συνηνώσαμεν τὰ διασπασθέντα δύο τμήματα (φ. 1–201 καὶ 203–329) εἰς ἑνιαῖον κώδικα ὑπὸ τὸν ἀρχικὸν ἀριθμὸν 195.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXVIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν ἐπὶ τῆς ξυλίνης πινακίδος τοῦ κώδικος σημειωμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχει μεταγράψει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 219. — Εἰς τὸ πρῶτον τῶν σημειωμάτων τούτων καὶ εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ὁ Ν. Βέης κατέλιπε κενὸν (ἀνωτέρω, σελ. 219, στίχ. 13 κἑξ.) ἀνεγνώσαμεν: *καθῶσ ἐγράφει ἦν | δὲ γράματ(α) τοῦ παπὰ κῦρ Γρηγορίου καὶ ἂν τα γράψει | γραματικ(ὸς) μῆδὲν απολειπη τὸ ὅλον αὐτὰ* κτλ.

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Ν ε ί λ ο υ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα' σημ. 3.

197

(ἀνωτέρω, σελ. 220–223)

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 24 κείμενον (ἀνωτέρω, σ. 221, στίχ. 13 ἐκ τῶν κάτω) ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φ. 199α (ὄχι 194α).

Τὸ παρατιθέμενον ἀνωτέρω σ. 222 ἐν πανομοιοτύπῳ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου ἀναγνωστέον: *εὔχου μοι π(άτ)ερ, Νήφωνι* ... (ὄχι Νήφων).

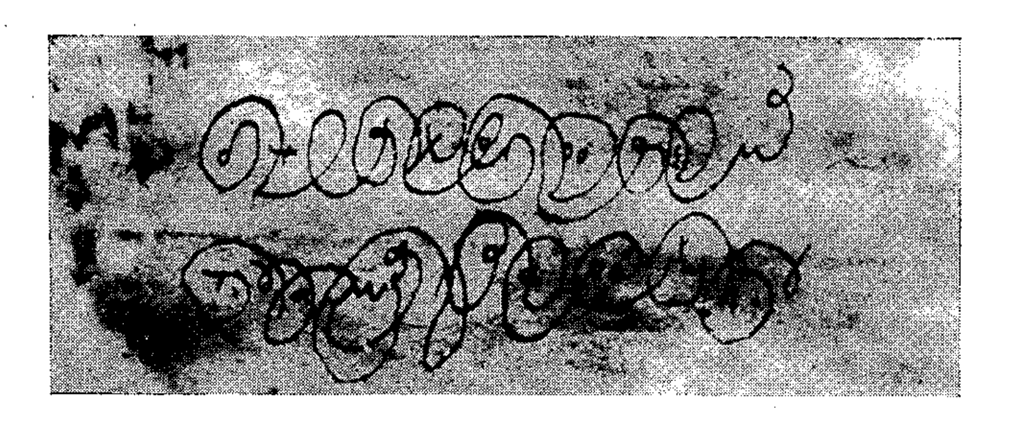
Περὶ τοῦ κωδικογράφου Ν ή φ ω ν ο ς πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

200

(ἀνωτέρω, σελ. 224–225)

Ἐν φ. 35β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, ἔχει προστεθῇ διὰ συμπιληματώδους γραφῆς ἡ εἰκονιζομένη σημείωσις: *δια χειρος εμου | του αμαρτωλου αναγνωστου.*

201

(ἀνωτέρω, σελ. 225)

Γραφεὺς ἑνὸς μέρους τοῦ κώδικος ὁ Ν ε ῖ λ ο ς κατὰ Ν. Βέην, Ἔκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα' σημ. 3.

203

(ἀνωτέρω, σελ. 226–228)

Ἀνωτέρω, σελ. 227, στίχ. 4 ἐκ τῶν κάτω, ἀντὶ τοῦ τελευταίων, νὰ διορθωθῇ: *τῶν* τελευταίων. Περὶ τοῦ κώδικος (203 καὶ ὄχι Π 203) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σελ. 47 § 17.

204

(ἀνωτέρω, σελ. 228–229)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXIX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 172β–173α. Ἐν φ. 172β οἱ στίχοι εἰς τὸν Δαβὶδ καὶ ἐν τέλει τούτων τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Σ ά β β α (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 228). — Ἐν φ. 173α τὰ κρυπτογραφικά, τὰ ὁποῖα παρατίθενται ἀνωτέρω, σ. 229.

209

(ἀνωτέρω, σελ. 231–232)

Τὸ ἐν τέλει τοῦ Μηναίου (φ. 299β) σημείωμα τοῦ γραφέως, τὸ ὁποῖον παρέχει καὶ ἐν πανομοιοτύπῳ ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 232, φαίνεται νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν γνωστὸν κωδικογράφον Ἰ ω ά σ α φ· πρβλ. ΠΙΝ. XXVI καὶ κώδ. 112 (σελ. 142), 186 (σελ. 209).

213

(ἀνωτέρω, σελ. 235–236)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 53α,

ἐν τέλει τοῦ ὁποίου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Μιχαὴλ (τὸ ὁποῖον ἀνεπιτυχῶς ἀποδίδει τὸ διὰ χειρὸς Ν. Βέη εἰλημμένον πανομοιότυπον, ἀνωτέρω, σ. 236).

215

(ἀνωτέρω, σελ. 237)

Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 κειμένου (φ. 2α κἑξ.) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 38. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον (φ. 22α–β) ἔχει δημοσιευθῆ ὑπὸ Πορφυρίου Uspenskij, *Putešestvie v Meteorskie i Osoolimpijskie monastyri v Fessalii*, ἐπιμ. Π. Syrku, Πετρούπολις 1896, σ. 538–539.

216

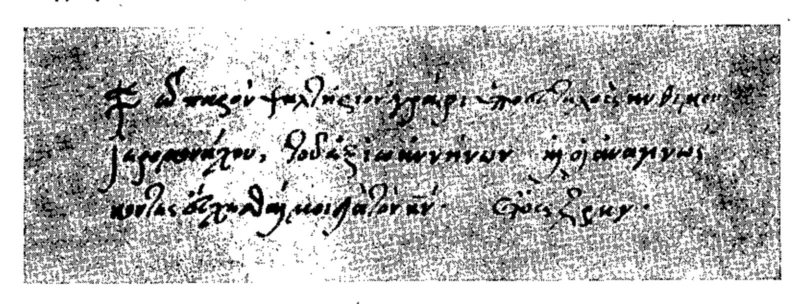
(ἀνωτέρω, σελ. 238–239)

Περὶ τοῦ κώδικος πρβλ. Uspenskij, ἔνθ' ἀνωτ., σ. 515 κἑξ., Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 35, καὶ Ν. Βέη (Bees), *Über zwei Codices des alten Testaments aus den Bibliotheken von Meteoren und Megaspilaeon*, ἐν Zeitschrift für alttestamentl. Wissenschaft 32 (1912) σ. 225–231. Πρβλ. καὶ Δ. Γκίνην ἐν ΕΕΒΣ 11 (1935) σ. 377.

217

(ἀνωτέρω, σελ. 239–240)

Παρατίθεται ἐνταῦθα φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ ἐν φ. 185α σημειώματος τοῦ κωδικογράφου Ἀνθίμου (μεταγραφὴ ἀνωτέρω, σ. 239).

Οἱ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΚΕΣ XXXI καὶ LXXIV (ἔγχρωμος) παρέχουν φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 4β–5α (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 239).

218

(ἀνωτέρω, σελ. 240)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 113α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Ἰωάννου ἱερέως τοῦ Εὐλογημένου· πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 240.

221

(ἀνωτέρω, σελ. 242)

῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 54β–55α (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 242).
῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 124β, ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Μ α κ α ρ ί ο υ, τὸ ὁποῖον ἐν μέρει ἔχει μεταγράψει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 242.
Τὸν ᾿Ιούνιον τοῦ 1965 διεπιστώθη ὅτι τὸ φ. 1 τοῦ κώδικος ἔχει ἐκπέσει.

223

(ἀνωτέρω, σελ. 243–244)

῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXIV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 26β–27α, ὁ δὲ ἔγχρωμος ΠΙΝΑΞ LXXV τῶν φ. 60β–61α (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 243).
῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 74α, ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου ᾿Α ν θ ί μ ο υ, τὸ ὁποῖον μεταγράφει (ἐν μέρει) ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 243.

225

(ἀνωτέρω, σελ. 245–248)

῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 152β, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Δ ο μ ε τ ί ο υ (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 245).

239

(ἀνωτέρω, σελ. 260–261)

῾Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXVI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 259β, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Κ α λ λ ι ν ί κ ο υ, τὸ ὁποῖον ἀδεξίως ἀντιγεγραμμένον παρατίθεται ἀνωτέρω σ. 260 (ἐν σ. 261 ἡ μεταγραφή).
Περὶ τοῦ κωδικογράφου Κ α λ λ ι ν ί κ ο υ πρβλ. Ν. Βέη, ῎Εκθεσις, σ. 28.

240

(ἀνωτέρω, σελ. 261–262)

᾿Εν σχέσει μὲ τὸν τύπον *Κάλλιστρος* (= Κάλλιστος) τοῦ ἐν φ. 2α σημειώματος (ἀνωτέρω, σ. 262, στίχ. 3–4) πρβλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μθ′ σημ. 4.

243

(ἀνωτέρω, σελ. 263–270)

Περὶ τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, ῎Εκθεσις, σ. 33 («ὁ κατάλογός μου περιλαμβάνει... κώδικα (τοῦ ΙΔ′ αἰῶνος), ἐν ᾧ ἐνδιαφέρον γνωμολόγιον...»).

Τὸ ἐν φ. 129β ἱστορικὸν σημείωμα (ὅπερ παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 270) ἔχει δημοσιευθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Glanures dans les manuscrits des Météores*, ἐν Échos d'Orient 15 (1912) σ. 342.

245

(ἀνωτέρω, σελ. 271–272)

Περὶ τῆς ἐν φ. 192β εἰκόνος τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 30 § 3.
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

255

(ἀνωτέρω, σελ. 281)

Περὶ τῆς εἰκονογραφήσεως τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 31 § 7.
Ἀνωτέρω σελ. 281, στίχ. 15 ἐκ τῶν κάτω, ἀντὶ *ἐν βάσει*, νὰ διορθωθῇ : *ἐν βάθει*.

261

(ἀνωτέρω, σελ. 284)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

269

(ἀνωτέρω, σελ. 294–295)

Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 κειμένου (Ἀκολουθία εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Ἀρσένιον, τὸν μητροπολίτην Βεροίας) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 39 § 4, ὅπου ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὡς γραφεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1551.

277

(ἀνωτέρω, σελ. 298–299)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 65β, ὅπου τὸ σκαρίφημα τὸ ὁποῖον περιγράφει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 298–299.

291

(ἀνωτέρω, σελ. 306–309)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXVII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 230α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου (τοῦ ἔτους 1297), τὸ ὁποῖον παραθέτει καὶ ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 308.

298

(ἀνωτέρω, σελ. 313–314)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXVIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 23β, ὁ δὲ ἔγχρωμος ΠΙΝΑΞ LXXVI τῶν φ. 21β–22α.

299

(ἀνωτέρω, σελ. 315)

Εἰς τὰ πρακτικὰ ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 1953 καὶ τοῦ ἔτους 1959 σημειοῦται ὅτι, κατὰ τὸν διενεργηθέντα τότε ἔλεγχον, ὁ κῶδιξ οὗτος δὲν ἀνευρέθη. Κατ' Ἰούνιον τοῦ 1965 ἀνευρέθη ὑφ' ἡμῶν παρατοποθετημένος μεταξὺ ἀταξινομήτων ἐντύπων βιβλίων, ἐταυτίσθη καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν.

302

(ἀνωτέρω, σελ. 317–318)

Περὶ τῆς προελεύσεως τοῦ κώδικος ἐκ τῆς Μονῆς Ὑψηλοτέρας πρβλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μ' σημ. 3.
Περὶ τοῦ ἐν φ. 1α ὑπογράφοντος «ταπεινοῦ θύτου Μανασσῆ», κτήτορος τοῦ κώδικος, πρβλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μδ'.

309

(ἀνωτέρω, σελ. 322–323)

Τὸ παρατιθέμενον (ἀνωτέρω, σ. 322) ἐν πανομοιοτύπῳ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου κεῖται ἐν φ. 33β τοῦ κώδικος.
Τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 κείμενον (Διαθήκη Δημητρίου ἱερέως), σῳζόμενον καὶ εἰς ἄλλους μετεωρικοὺς κώδικας (κ. 315, 404 καὶ 490), ἔχει ἐκδοθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236νς'–νη' καὶ 284–290.

315

(ἀνωτέρω, σελ. 326–329)

Περὶ τῆς ἐν φ. 257β Διαθήκης τοῦ Δημητρίου ἱερέως βλ. προσθήκας εἰς κώδ. 309.

316

(ἀνωτέρω, σελ. 329–330)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

317

(ἀνωτέρω, σελ. 330–332)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

320

(ἀνωτέρω, σελ. 333–335)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 κείμενον (φ. 21α–24α) βλ. Ν. Βέη, *Σεισμολογικὰ ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Κωνσταντίνου-Καισαρίου Δαπόντε*, εἰς τὸν τόμον Ἐπιστημονικὴ Τριακονταπενταετηρὶς τοῦ καθηγ. Ν. Α. Κρητικοῦ, μέρος Β', Ἀθ. 1944, σ. 248. Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 47 § 16.

322

(ἀνωτέρω, σελ. 336–337)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXIX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 94β, ὅπου αἱ δύο σφραγῖδες, περὶ ὧν βλ. ἀνωτέρω, σ. 337.

326

(ἀνωτέρω, σελ. 340–342)

Ἡ ἐν φ. 58β–59β ἀναγραφὴ ἐπαρχιῶν, πόλεων καὶ ἐπισκοπῶν (ἡ ὁποία παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 341) ἔχει δημοσιευθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Glanures dans les manuscrits des Météores*, ἐν Échos d'Orient 15 (1912) σ. 343–344. Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 47 § 18.

Ἐν φ. 59β, στήλῃ 3, στίχῳ προτελευταίῳ (ἀνωτέρω, σ. 341, στίχ. 2 ἐκ τῶν κάτω), ὅπου ὁ Ν. Βέης ἀναγινώσκει *ἀφελκῆ*, ἀνεγνώσαμεν *ἀφρικῆ*.

329

(ἀνωτέρω, σελ. 343–344)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XXXIX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 116α (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 344).

Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 47 § 17.

330

(ἀνωτέρω, σελ. 344–345)

Περὶ τῶν εἰς τὸ φ. 170β καὶ εἰς τὰ παράφυλλα τοῦ κώδικος σημειωμάτων (τὰ ὁποῖα παρατίθενται ἀνωτέρω, σ. 345) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 41 § 7. Τὰ σημειώματα ταῦτα περὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μονῆς τοῦ Μάμαντος ἔχουν δημοσιευθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Glanures dans les manuscrits des Météores*, ἐν Échos d'Orient 15 (1912) σ. 257–258.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

332

(ἀνωτέρω, σελ. 346)

Περὶ τῆς ἐν φ. 126α εἰκόνος τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 32 § 14.

334

(ἀνωτέρω, σελ. 347)

Γραφεὺς τοῦ κώδικος ὁ Νεῖλος κατὰ Ν. Βέην, Ἔκθεσις, σ. 28.

338

(ἀνωτέρω, σελ. 348–353)

Περὶ τῶν ἐν φ. 34β κέξ. χρησμολογικῶν κειμένων πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 44 § 13(α') καὶ BNJ 13 (1936/7) σ. 208 καὶ 208 σημ. 4.
Περὶ τῶν ἐν φ. 230β κέξ. πτωχοπροδρομικῶν στίχων πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 42–43.
Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐν φ. 267α ἀφιερωτήριον γράμμα πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 46 § 15 δ'.

344

(ἀνωτέρω, σελ. 357–358)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

345

(ἀνωτέρω, σελ. 358–359)

Περὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1 (Σοφοκλέους Αἴας), 2 (Σοφοκλέους Ἠλέκτρα), 3 καὶ 4 (Ἡσίοδος) κειμένων τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33.

349

(ἀνωτέρω, σελ. 361–363)

Τὰ χαρτῷα φύλλα, τὰ ὁποῖα, συνερραμμένα καὶ συγκεκολλημένα ἄλλοτε, συναπήρτιζον τὴν πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδα, προέρχονται ἐκ χειρογράφου τοῦ XVI αἰῶνος, μεγάλου σχήματος, περιέχοντος εὐχὰς καὶ ἀκολουθίας. Εἰς τὸ κάτω περιθώριον ἑνὸς ἐκ τῶν φύλλων τούτων τὸ σημείωμα (γραφὴ XVI–XVII αἰ.): † *ἐπαράλα[βα] ἀπὸ τὴν ρουσούλ(α) | τὴν πρώτην βολὰ ἄσπρα τ' καὶ τὴν κούπ(αν) ἄσπρα σ' | γίνοντε ἄσπρα φ'· τῇ δευτέρ(α) βολ(ὰ) εἴφερε μ(οι) ἄσπρα υ' | καὶ τὴν τρίτην φορὰν ἄσπρα ρ' παρὰ ι' | καὶ ἕνα δακτιλίδι ἄσπρα ρλ'· καὶ ἕνα φά|πλομα ἄσπρα μ'· καὶ θέλη μου ακομ(ι) ἄσπρα ͵αυ'*. Ἐπὶ ἑτέρου δὲ φύλλου, μεταξὺ διαφόρων δοκιμίων τοῦ κονδυλίου, διὰ κεφαλαίων γραμμάτων ἀπομιμουμένων ἀρχαίαν ἐπιγραφήν, αἱ λέξεις:

ΔΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΝ
ΑΥΤΟΚΡ-

Τῶν γραμμάτων τούτων πιθανῶς εἶχε λάβει ὁ Ν. Βέης πανομοιότυπον ἐπὶ τεμαχίου διαφανοῦς χάρτου, ἀλλὰ τὸ τεμάχιον τοῦτο ἐξέπεσεν ἀπὸ τὰ χειρόγραφά του. Ἦτο συνημμένον εὐθὺς μετὰ τὴν τελευταίαν φράσιν τῆς περιγραφῆς του (ἀνωτέρω, σ. 363 : Ἐπὶ χάρτου ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος ἔσωθεν σημείωμα : . . .).
Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐν φ. 55α γράμμα τοῦ Ναυπάκτου Ἀκακίου (ὅπερ παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 362) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 46 § 15 θ' (ὅπου ἐκ παραδρομῆς σημειοῦται ἔτος 1613/4 ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ 1513/4).

354

(ἀνωτέρω, σελ. 365–367)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XL παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 1α (Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου ὁποῦ ἀσκήτευσεν εἰς τοὺς Σταγούς, εἰς τὸν λίθον ὁποῦ ἀπ' αὐτὸν ὠνομάσθηκε Μετέωρον ...) καὶ τοῦ φ. 64α, ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου τὸ ὁποῖον ἔχει μεταγράψει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 366.

357

(ἀνωτέρω, σελ. 368–374)

Περὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 5 ἐμμέτρων κειμένων πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 40 § 6.
Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10 κειμένου βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 37 § 3. Πρβλ. καὶ κώδικα 447 ἀρ. 3 (φ. 34α).

359

(ἀνωτέρω, σελ. 375–380)

Τοὺς ἐν φ. 48α στίχους (οἱ ὁποῖοι παρατίθενται ἀνωτέρω σ. 380 : Ὁ Σολομὼν ὁ βασιλεὺς ...), καθὼς καὶ τοὺς ἐν τῷ κώδικι 370 (ἀνωτέρω σ. 392 : Εἰς πέλαγος ἀπέβλεψα...), ἐννοεῖ προφανῶς ὁ Ν. Βέης γράφων : «ἀντέγραψα διαφόρους διασκευὰς τοῦ παραινετικοῦ ποιήματος τοῦ *Σπανέα* ...» κτλ. (Ἔκθεσις, σ. 42 § 9).

360

(ἀνωτέρω, σελ. 381)

Ἀμφότεραι αἱ πινακίδες τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει (Ἰούν. 1965).

366

(ἀνωτέρω, σελ. 384–389)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

369

(ἀνωτέρω, σελ. 390)

Εἰς τὰ κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη δὲν εὑρέθη ἡ περιγραφὴ τοῦ κώδικος τούτου. Τὰς ἀντιστοίχους σελίδας τῶν χειρογράφων του εἶχεν ἐντάξει ἴσως ὁ Βέης, κατὰ τὴν συνήθειάν του, εἰς ἄλλον φάκελον παρασκευάζων σχετικὸν δημοσίευμα.
Ἀλλὰ δὲν εὑρέθη οὔτε ὁ κῶδιξ.
Εἰς τὸ πρακτικὸν τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 σημειοῦται ὅτι ὁ κῶδιξ «δὲν ἀνευρέθη».
Κατ' Ἰούνιον τοῦ 1965 εὑρέθη μεταξὺ τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς περίβλημα ἐκ χαρτονίου φέρον ἀναγεγραμμένον διὰ χειρὸς τοῦ Ν. Βέη τὸν ἀριθμὸν 369. Ἐξ αὐτοῦ συνάγεται ὅτι τὸ ἐντὸς τοῦ περιβλήματος χειρόγραφον ἦτο πιθανῶς ὀλιγοσέλιδος κῶδιξ ἢ σπάραγμα κώδικος, ἄνευ σταχώσεως, μετρίου σχήματος (8ου).

370

(ἀνωτέρω, σελ. 390–392)

Περὶ τῶν ἐν τέλει τοῦ κώδικος στίχων (οἱ ὁποῖοι παρατίθενται ἀνωτέρω, σ. 392: Εἰς πέλαγος ἀπέβλεψα...) βλ. ἀνωτέρω, Προσθήκας εἰς κώδ. 359.
Τὰ ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη σημειούμενα (ἀνωτέρω, σ. 391, στίχ. 2–3 ἐκ τῶν κάτω) ζωγραφικὰ σχέδια δὲν εὑρέθησαν (Ἰούν. 1965).

372

(ἀνωτέρω, σελ. 392–393)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος παραφύλλου, περιέχοντος τὸ *Κατάστιχον διὰ τὴν ἀποκοπὴν τῶν κελλιωτῶν*, κείμενον τὸ ὁποῖον ἔχει σχολιασθῆ καὶ ἐκδοθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μς'–236νε' καὶ σ. 278. Πρβλ. καὶ Ἰ. Βογιατζίδου, *Μικρὰ ἀνέκδοτα ἐκ Μετεώρων*, Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολ. Ἑταιρείας 7 (1910) σ. 170–171, καὶ βιβλιοκρισίαν τῆς ἐκδόσεως Βέη ὑπὸ Ἰ. Βογιατζίδου, ἐν Ἀθηνᾷ 24 (1912) σ. 358–362.

373

(ἀνωτέρω, σελ. 393)

Ὁ Ν. Βέης σημειώνει (ἀνωτέρω, σ. 393) ὅτι ὁ κῶδιξ περιέχει φύλλα 152· εὑρέθησαν φύλλα 238 (Ἰούν. 1965).
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

374

(ἀνωτέρω, σελ. 394–395)

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος (͵ϛωξζ' = 1359) καὶ τοῦ κωδικογράφου Ἀθανασίου τοῦ Γλαβᾶ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25 καὶ 28.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 38 : «...ἀντέγραψα ἐκ κώδικος τοῦ Μετεώρου τὸ συναξάριον τοῦ πατρὸς Νικοδήμου τοῦ νέου τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν ᾧ καὶ ἄλλαι ἱστορικαὶ εἰδήσεις καὶ δὴ περὶ τῶν καλλιστευμάτων τῆς μεσαιωνικῆς μονῆς τοῦ Φιλοκάλους».
Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐν φ. 194α ἐπίγραμμα (τὸ ὁποῖον παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 394) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 40 § 6 : «...ἀντέγραψα ἐκ τοῦ κώδ. 374 τοῦ Μετεώρου, τοῦ ΙΔ'–ΙΕ' αἰῶνος, ἐπίγραμμα εἰς Θεοφύλακτον Βουλγαρίας . . .».
Ἡ ἐν φ. 1α ἀναγραφὴ βιβλίων (ἡ ὁποία παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 395) ἔχει δημοσιευθῆ καὶ σχολιασθῆ ὑπὸ Ν. Βέη, *Παλαιοὶ κατάλογοι βιβλιοθηκῶν ἐκ τῶν κωδίκων Μετεώρων*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien VII (XVII), 1912, nº 3, σ. 275–276 (ἀνατύπου, σ. 8–9).
Περὶ τῶν ἐν φ. 1β καὶ 2α εἰκόνων τοῦ Βαρλαὰμ καὶ τοῦ Ἰωάσαφ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 31 § 10. Πανομοιότυπα τῶν εἰκόνων τούτων ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ Ν. Βέη (Bees), *Geschichtliche Forschungsresultate und Mönchs- und Volkssagen über die Gründer der Meteorenklöster*, ἐν BNJ 3 (1922) σ. 397. Αὐτόθι, σ. 396–403 περὶ τοῦ κώδικος γενικῶς καὶ εἰδικώτερον περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 κειμένου. Τὰ φέροντα τὰς εἰκόνας δύο πρῶτα φύλλα τοῦ κώδικος δὲν ἀνευρέθησαν τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965.
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 178β, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 394).
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLIII παρέχει τὴν εἰς τὸ πάχος τῶν φύλλων τοῦ κώδικος ἐπιγραφὴν τοῦ βιβλίου — δεῖγμα τῶν παρομοίων ἐπιγραφῶν αἱ ὁποῖαι συχνάκις εὑρίσκονται εἰς παλαιοὺς ὀγκώδεις κώδικας, γεγραμμέναι διὰ μελάνης ἢ διὰ πυρακτωμένου σιδήρου.

375

(ἀνωτέρω, σελ. 395–397)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 15 κείμενον πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 40 § 5 : «...ἀντέγραψα ἐργίδιον τοῦ περιπύστου Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ ἀφορῶν εἰς τὴν λύσιν ἀποριῶν προβληθεισῶν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου».
Αὐτόθι ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ παλαιὸν ἀριθμὸν Π 599 (πρβλ. προσθήκας εἰς κώδ. 382 καὶ 402).
Ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 16 καὶ 17 κείμενα βλ. Ν. Βέη, *Ἀντιβολαὶ βυζαντινῶν κειμένων — Ματθαίου Καντακουζηνοῦ Λόγοι ἀντιβαλλόμενοι πρὸς τὸν κώδικα 375 τοῦ Μετεώρου*, Ἐπετηρὶς Ἑταιρ. Βυζαντ. Σπουδῶν 14 (1938) σ. 331–341.

382

(ἀνωτέρω, σελ. 401–403)

Ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. 12, 20, 24 καὶ 8 κείμενα τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 37 § 1 ἀρ. ιγ'–ις'.

Αὐτόθι ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ παλαιὸν ἀριθμὸν Π 599 (πρβλ. προσθήκας εἰς κώδ. 375 καὶ 402).

390

(ἀνωτέρω, σελ. 405–407)

Ἀνωτέρω, σελ. 405, στίχ. 2, ἀντὶ φύλλα 31, γράφε : 131.
Ὁ κῶδιξ δὲν ἀνευρέθη οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον τὸ 1965 καὶ 1966.

394

(ἀνωτέρω, σελ. 408–411)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 34.

399

(ἀνωτέρω, σελ. 413–416)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

400

(ἀνωτέρω, σελ. 416)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 42 § 9 : «...κείμενον ἐνδιαφέρον, περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἀντέγραψα (ἐκ τοῦ κώδ. Π 600, τοῦ ἔτους 1640, τοῦ Μετεώρου) ἐπιγραφόμενον : Διήγησις πάνυ ὡραία, περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος...» κτλ.

402

(ἀνωτέρω, σελ. 417–418)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 6 κείμενον πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 41 § 6 (ὅπου ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ παλαιὸν ἀριθμὸν Π 599· — πρβλ. προσθήκας εἰς κώδ. 375 καὶ 382).

403

(ἀνωτέρω, σελ. 419–422)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 34–35 : «...κῶδιξ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ἐν ᾧ πλὴν ἄλλων ἰατρικῶν συνταγματίων καὶ τὸ «Περὶ τροφῆς οὐσιῶν Συμεὼν Μαγίστρου τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀντιόχου καὶ φιλοσόφου» [= ἀνωτέρω, σ. 419 ἀρ. 2], καὶ «Νεοφύτου μοναχοῦ Προδρομηνοῦ Πρόχειρος... σαφήνεια... περὶ βοτανῶν...» [= ἀνωτέρω, σ. 420, κεφ. σιγ'], καὶ «Μηνολόγιον τοῦ Ὀρφέως» [= ἀνωτέρω, σ. 420, κεφ. σνβ']...» κτλ.
Περὶ τῶν ἐν φ. 232β–244β καὶ 324α–326α χρονογραφικῶν κειμένων πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 41 § 8.

404

(ἀνωτέρω, σελ. 422–423)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLIV παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τὰ φ. 323α καὶ 340β, ὅπου ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 κειμένου τοῦ κώδικος: Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, ἀσκήσαντος ἐν τοῖς Σταγοῖς... (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 422). — Τὸ ἐν φ. 340β σημείωμα τοῦ κωδικογράφου παρατίθεται καὶ ἀνωτέρω, σ. 422.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 44 § 12, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 208–260 (ἐν σ. 237–260 ἔκδοσις τοῦ κειμένου). Πρβλ. καὶ περ. «Νέος Ἑλληνομνήμων» 6 (1909) σ. 361.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 κείμενον βλ. ἀνωτέρω, προσθήκας εἰς κώδ. 309.

405

(ἀνωτέρω, σελ. 423–425)

Ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 14 κείμενα πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 43 § 9.

407

(ἀνωτέρω, σελ. 426–427)

Ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 6 κείμενα πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 35.

408

(ἀνωτέρω, σελ. 427–428)

Κατὰ τὸν ἐξ αὐτοψίας ἔλεγχον (Ἰούν. 1965) διεπιστώσαμεν ὅτι οἱ δύο κώδικες οἱ φερόμενοι ὑπ' ἀριθ. 408 καὶ 448 ἀπετέλουν ἀρχικῶς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κώδικα.

409

(ἀνωτέρω, σελ. 428–432)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 κείμενον πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 41 § 8 (ὅπου ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὑπὸ παλαιὸν ἀριθμὸν Π 119) καὶ σ. 47 § 19.

417

(ἀνωτέρω, σελ. 440)

Ἐξ ἀβλεψίας προφανῶς ἐσημειώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων 54, ἀντὶ 45, ὅσα πράγματι εἶναι τὰ φύλλα τοῦ κώδικος.

420

(ἀνωτέρω, σελ. 441)

Εἰς τὰ κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη δὲν εὑρέθη ἡ περιγραφὴ τοῦ κώδικος τούτου. Τὰς

ἀντιστοίχους σελίδας τῶν χειρογράφων του εἶχεν ἐντάξει ἴσως ὁ Βέης, κατὰ τὴν συνήθειάν του, εἰς ἄλλον φάκελον παρασκευάζων σχετικὸν δημοσίευμα.
Ἀλλὰ δὲν εὑρέθη οὔτε ὁ κῶδιξ (οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον τὸ 1965 καὶ 1966).

421

(ἀνωτέρω, σελ. 441)

Ἀνωτέρω, σ. 441, ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἐτυπώθη αἰὼν XVIII, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ XVI–XVII.
Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος, μὴ ἀριθμηθέντα καὶ μὴ σημειούμενα ὑπὸ Ν. Βέη, εἶναι 118.
Ὁ κῶδιξ, μεγάλου σχήματος, εἶναι ἐπιμελῶς γεγραμμένος. Ἡ σελὶς διαιρεῖται εἰς τέσσαρα ἀψιδώματα. Τὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα εἰς κατακορύφους στήλας, διὰ ζωηρᾶς μαύρης μελάνης, ἔχουν ἐρυθρόγραφον τὸ ἀρχικὸν γράμμα, διακόπτονται δὲ ἀπὸ ἐρυθρόγραφα ἐπίσης ὀνόματα πόλεων, χωρίων ἢ συνοικισμῶν, ταξινομημένα κατὰ μητροπόλεις, ἐπισκοπὰς καὶ ἐπαρχίας.
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 4α, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου καὶ ἡ χρονολογία *ἔτους ͵ζρα'* (7101 = 1592/3).
Εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1953 καὶ 1959 σημειοῦται ὅτι ὁ ὑπ' ἀριθ. 421 κῶδιξ δὲν ἀνευρέθη.
Κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον (Ἰούν. 1965) διεπιστώθη ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη περιγραφόμενος κῶδιξ **421** εἶναι ὁ καταγραφεὶς κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1959 ὑπὸ νέον ἀριθμὸν **638**.

426

(ἀνωτέρω, σελ. 443)

Περὶ τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος Βασιλείου βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 27.

427

(ἀνωτέρω, σελ. 444)

Περὶ τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος Ἀλεξίου βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 27.

428

(ἀνωτέρω, σελ. 444)

Ὁ Ν. Βέης σημειώνει (ἀνωτέρω, σ. 444) ὅτι τὸ εἰλητὸν συναπήρτιζον 7 περγαμηνὰ τεμάχια. Κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον (Ἰούν. 1965) εὑρέθησαν μόνον 2 τεμάχια. Διεπιστώθη ὅμως ὅτι τὰ ὑπόλοιπα 5 τεμάχια, ἀποσπασθέντα καὶ παρατοποθετηθέντα, εἶχον καταγραφῆ μεταγενεστέρως ὡς ἀνεξάρτητον εἰλητὸν (ἀκέφαλον καὶ ἀταύτιστον) ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν **619.** Συνηνώσαμεν τὰ διασπασθέντα 7 τεμάχια εἰς ἓν ἑνιαῖον εἰλητὸν ὑπὸ τὸν ἀρχικὸν ἀριθμὸν **428.**

'Ανωτέρω, σελ. 444, στίχ. 3 ἐκ τῶν κάτω, ἀντὶ *Τω του κομνενου*, ἀνεγνώσαμεν *Ιω(άννου) του κομνενου.*

429

(ἀνωτέρω, σελ. 445-447)

'Εν σχέσει μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 2, 3 καὶ 4 κείμενα, τὰ ὁποῖα ἐκδίδονται ἀνωτέρω, σ. 445-447, πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 38-39.

435

(ἀνωτέρω, σελ. 448)

'Ανωτέρω, σ. 448, ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἐτυπώθη 0,298 τὸ πλάτος τοῦ εἰλητοῦ, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ 0,198.

440

(ἀνωτέρω, σελ. 450)

'Ο Ν. Βέης σημειώνει (ἀνωτέρω, σ. 450) ὅτι τὸ εἰλητὸν ἀποτελεῖται «ἐκ τεσσάρων τεμαχῶν». Κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον ('Ιούν. 1965) διεπιστώθη ὅτι τὸ εἰλητὸν ἀπετελεῖτο ἐξ ἑπτὰ τεμαχίων. (Προφανῶς ὁ Ν. Βέης εἰς τὰς προχείρους σημειώσεις του εἶχεν ἀρχικῶς γράψει ἀριθμητικῶς *7*, τὸν ἀριθμὸν δὲ τοῦτον παραναγνώσας ὡς *4* ἔγραψεν ἔπειτα ὁλογράφως *τέσσαρα*).

Διεπιστώθη ὅμως προσέτι, ὅτι εἰς τὸ ἀκέφαλον τοῦτο εἰλητὸν προσαρμόζεται ἐν ἀρχῇ ἀδέσποτον τεμάχιον εἰλητοῦ καταγραφὲν μεταγενεστέρως ὑπὸ ἀριθμὸν 626. Συνηνώσαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐξ ἑπτὰ τεμαχίων ἀκεφάλου εἰλητοῦ τὸ ὑπ' ἀριθ. **626** ἓν τεμάχιον ὑπὸ τὸν ἀρχικὸν ἀριθμὸν **440** (τεμάχια $1 + 7 = 8$).

'Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLVI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῆς ἀρχῆς τοῦ εἰλητοῦ (τὸ τέως ὑπ' ἀριθ. 626 τεμάχιον, συγκεκολλημένον ἐν ἀρχῇ τοῦ τέως ἀκεφάλου εἰλητοῦ 440).

442

(ἀνωτέρω, σελ. 450)

'Ανωτέρω, σ. 450, ἐκ τυπογρ. ἀβλεψίας ἐτυπώθη αἰὼν XVII, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ XVI. 'Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLVII παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τὸ ἄνω μέρος τοῦ εἰλητοῦ, ὅπου καὶ ἡ χρονολογία ,ζϟδ' (= 1585/6).

445

(ἀνωτέρω, σελ. 452-453)

Περὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι ἐμμέτρου ἐπυλλίου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 42 § 9. 'Ο ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLVIII παρέχει φωτογρ. πανομοιότυπον τῶν φ. 3β-4α. Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

447

(ἀνωτέρω, σελ. 453–455)

Περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 κειμένου (φ. 34α κἑξ.) βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 37 § 3. Πρβλ. καὶ κώδικα 357 ἀρ. 10 (φ. 65β).

448

(ἀνωτέρω, σελ. 455)

Βλέπε ἀνωτέρω (σ. 666), προσθήκας εἰς κώδ. 408.

450

(ἀνωτέρω, σελ. 455–457)

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 45 § 14.

455

(ἀνωτέρω, σελ. 459–460)

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος καὶ τοῦ κωδικογράφου Λουκᾶ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25 καὶ 27 (ὅπου ἐκ παραδρομῆς τὸ ἔτος ͵ϛωμε' ἀποδίδεται 1333, ἀντὶ 1337).

456

(ἀνωτέρω, σελ. 460–461)

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος καὶ τοῦ κωδικογράφου Θεογνώστου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25 καὶ 27.
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

457

(ἀνωτέρω, σελ. 462)

Ἀνωτέρω, σ. 462, στίχ. 11 ἐκ τῶν κάτω, ἀντὶ φ. 197α, νὰ διορθωθῇ : 167α.
Ἡ αὐτὴ ἀβλεψία (φ. 197α ἀντὶ 167α) καὶ εἰς περ. «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236λε', ὅπου ὁ Ν. Βέης δημοσιεύει καὶ σχολιάζει τὴν ἐν τῷ κώδικι τούτῳ ἐνθύμησιν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Λαρίσης Διονυσίου.

463

(ἀνωτέρω, σελ. 467–468)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33 : «...κώδικα (τοῦ ἔτους 1540), ἐν ᾧ γραμματικὰ τοῦ Ἡρωδιανοῦ, Μαξίμου Πλανούδη, Θεοδώρου Γαζῆ, Δημητρίου Χαλκοκονδύλη...». Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ XLIX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ παρα-

φύλλου τοῦ ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος, ὅπου, εἰς τὸ κάτω μέρος, καὶ αἱ χρονογραφικαὶ ἐνθυμήσεις περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ, τῆς ἁλώσεως τῆς Θεσσαλονίκης κλπ. (μεταγραφὴ ἀνωτέρω, σ. 468).

468

(ἀνωτέρω, σελ. 470–473)

Εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ φ. 75β ἀποτύπωμα σφραγῖδος, τὸ ὁποῖον σημειοῦται (ἀνωτέρω, σ. 473) ὡς φέρον τὰ γράμματα ΡΙΖΟϹ ΚΑΡΙΛΟΥ, ἀνεγνώσαμεν ΡΙΖΟϹ ΚΑΡΛΟΥ.

470

(ἀνωτέρω, σελ. 474–475)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον (φ. 249β κέξ.) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 43.

474

(ἀνωτέρω, σελ. 477)

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν φ. 139α κέξ. Ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγ. Δημητρίου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 39 § 4.
Ὁ κῶδιξ δὲν ἀνευρέθη οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965.

476

(ἀνωτέρω, σελ. 479–480)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

478

(ἀνωτέρω, σελ. 480–481)

Περὶ τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος Νείλου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28, καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα' σημ. 3.

483

(ἀνωτέρω, σελ. 485–487)

Περὶ τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος Γεωργίου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 29.
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ L παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 175β, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου· πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 486.

485

(ἀνωτέρω, σελ. 487–488)

Ἀνωτέρω, σελ. 487, στίχ. τελευτ., ἀντὶ *ἀπόντος*, νὰ διορθωθῇ : *ἀπόνως*.

490

(ἀνωτέρω, σελ. 493–495)

Ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐν τῷ κώδικι γράμματα πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 46 § 15η'. Τὰ ἐν τῷ κώδικι τούτῳ γράμματα ἢ τύποι ἐπιστολῶν περιέχονται καὶ εἰς τὸν κώδικα 315, φ. 176α κἑξ.

Περὶ τῆς ἐν φ. 72–77 Διαθήκης τοῦ Δημητρίου ἱερέως βλ. ἀνωτέρω, προσθήκας εἰς κώδ. 309 καὶ Ν. Βέην εἰς περ. «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236ϛ' (ὅπου ὁ κῶδιξ ἐκ παραδρομῆς σημειοῦται ὑπ' ἀριθ. 409 ἀντὶ 490).

492

(ἀνωτέρω, σελ. 496–497)

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 7 κείμενον τοῦ κώδικος τούτου (φ. 14α–20β) εἶχε προφανῶς ὑπ' ὄψιν ὁ Ν. Βέης (Ἔκθεσις, σ. 43 § 9) γράφων : «...Ἀντέγραψα ἐπίσης δημῶδες ἐπύλλιον τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ἱστορικοῦ περιεχομένου, φέρον τὴν ἐπιγραφὴν *Περὶ τοῦ σεβαστοκράτορος Θωμᾶ*(;)...». Εἰς τὸ χειρόγραφον ἡ ἐπιγραφὴ δὲν σῴζεται, ἀλλ' εἰς τὸ κείμενον γίνεται πράγματι λόγος περί τινος σεβαστοκράτορος Θωμᾶ.

φ. 14β : Ἐν ταῖς ἡμέραις Μιχαὴλ τοῦ πιστοῦ βασιλέως,
τοῦ εὐσεβοῦς καὶ θαυμαστοῦ ὄντως καὶ φιλοχρίστου,
τοῦ ταπεινοῦ καὶ σώφρονος ἀληθοῦς βασιλέως,
ἐξῆλθεν δόγμα παρ' αὐτοῦ τοῦ γοῦν εὐπρ[επ]εστάτου
ἀπᾶραι π(άν)τα τὰ αὐτοῦ στρατεύματα καὶ ἵππους
....
φ. 15β : Εἶχεν δὲ καὶ αὐτάδελφον ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος,
κέκληται γὰρ τὸ ὄνομα Θωμᾶς σεβαστοκράτωρ
....

Τὸ κείμενον θὰ δημοσιευθῇ προσεχῶς εἰς τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου.

494

(ἀνωτέρω, σελ. 498–499)

Περὶ τοῦ γραφέως τοῦ εἰλητοῦ Γ α β ρ ι ή λ. πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 27.

495

(ἀνωτέρω, σελ. 499–500)

Τὸ περγαμηνὸν τοῦτο τετράδιον ἔχει ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὰ ἔντυπα Μηναῖα, μὲ τὰ ὁποῖα ἦτο (κατὰ Ν. Βέην, ἀνωτέρω, σ. 499) συνηρτημένον, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἀνευρέθησαν (Ἰούν. 1965).

497

(ἀνωτέρω, σελ. 501–502)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 38 § 4 : «...ἐξ ἰδιάζοντος εὐχολογίου τῆς τάξεως τοῦ

Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀντέγραφα ἀκολουθίας, τάξεις, εὐχὰς (κ. 497 τοῦ Μετεώρου, τοῦ ΙΕ' αἰῶνος)...».

498

(ἀνωτέρω, σελ. 502–503)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

501

(ἀνωτέρω, σελ. 504–505)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 κείμενον πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 40 § 5 : «...Ἐκ δύο κωδίκων τοῦ Μετεώρου (501 καὶ 537) ἀντέγραψα : Γενναδίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως [...] περὶ τῆς ὁδοῦ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων...» κτλ.

502

(ἀνωτέρω, σελ. 505–507)

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος (,ϛψϞ' = 1281) καὶ τοῦ γραφέως αὐτοῦ Νικολάου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25 καὶ 27.
Εἰς τὸ ἐν τέλει σημείωμα τοῦ κωδικογράφου (ἀνωτέρω, σ. 506, στίχ. 4) ἡ λ. *ῥοντακηνοῦ* ἀναγινώσκεται μᾶλλον *ῥεντακηνοῦ*.
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LI παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τὸ κάτω δεξιὰ τμῆμα τοῦ φ. 114α καὶ τὸ ἄνω ἀριστερὰ τοῦ 114β, ὅπου ἀμυδρῶς διακρίνεται τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου (τοῦ ἔτους 1281)· πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 506.

503

(ἀνωτέρω, σελ. 507)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

507

(ἀνωτέρω, σελ. 509–510)

Ὁ κῶδιξ δὲν ἀνευρέθη οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965.

508

(ἀνωτέρω, σελ. 510–511)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ἔγχρωμος ΠΙΝΑΞ LXXVII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 4β–5α.
Περὶ τῆς εἰκονογραφήσεως τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 32 § 15.

512

(ἀνωτέρω, σελ. 512)

Ὁ κῶδιξ δὲν ἀνευρέθη οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965.
Περὶ τῆς εἰκονογραφήσεως τοῦ κώδικος βλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 31 § 6.

513

(ἀνωτέρω, σελ. 512–513)

Ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 7 καὶ 8 ἀπόκρυφα κείμενα πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 37 § ιζ'–ιη'.

518

(ἀνωτέρω, σελ. 519)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33 : «...λείψανα περγαμηνοῦ κώδικος (τοῦ ΙΓ' αἰῶνος), ἐν ᾧ ἀδήλου πραγματεία περὶ ρητορικῆς...».

523

(ἀνωτέρω, σελ. 521–522)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 6β, δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ μουσικοῦ τούτου κώδικος.

524

(ἀνωτέρω, σελ. 522–523)

Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη ἀναγραφομένων 4 φύλλων εὑρέθησαν (Ἰούν. 1965) μόνον τὰ φ. 1–3.

526

(ἀνωτέρω, σελ. 523)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 37 § κ'.

527

(ἀνωτέρω, σελ. 523–524)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 47 § 16.

528

(ἀνωτέρω, σελ. 524)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33, στίχ. 3.

529

(ἀνωτέρω, σελ. 524–525)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 39–40.
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

530

(ἀνωτέρω, σελ. 525)

Βλ. καὶ Γ. Χαριτάκην (ὁ ὁποῖος συνδέει τὰ φύλλα ταῦτα πρὸς τὸν κώδ. 562), εἰς περ. «Νέος Ἑλληνομνήμων» 21 (1927) σ. 313–314.

533

(ἀνωτέρω, σελ. 526)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 63β–64α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Μητροφάνους (1612). Πρβλ. ἀνωτέρω (σελ. 648) Προσθήκας εἰς κώδ. 136.

536

(ἀνωτέρω, σελ. 527)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 33, στίχ. 4–6.
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

537

(ἀνωτέρω, σελ. 527–529)

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 κείμενον (φ. 59β) βλ. ἀνωτέρω, προσθήκας εἰς κώδ. 501.
Ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑπ' ἀριθ. 11 καὶ 13 κείμενα πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 46 § 15 ι' καὶ ια'.

538

(ἀνωτέρω, σελ. 529–530)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LIV παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τὸ φ. 49α τοῦ κώδικος καὶ τὸ φ. 85β, ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ ἑτέρου τῶν κωδικογράφων Πορφυρίου, τὸ ὁποῖον ἐν μέρει παραθέτει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 530.

539

(ἀνωτέρω, σελ. 530–533)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 390β–391β.
Ἐπὶ τοῦ φ. 390β τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Θεοκτίστου, τὸ ὁποῖον παραθέτει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 532.

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 27: «*Θεοστήρικτος* [διορθωτέον *Θεόκτιστος*] *ἱερομόναχος* ἔγραψε τὸν ὑπ' ἀριθ. 539 κώδικα τοῦ Μετεώρου τῷ ,ϚΩΙΕ' (=1306/7).» Ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἔτος σημειοῦται ὁ κῶδιξ καὶ αὐτόθι, σ. 31 § 8. — Ἀλλ' ὁ αὐτὸς Ν. Βέης εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ κώδικος (ἀνωτέρω, σ. 532) ἠρκέσθη νὰ παράσχῃ πανομοιότυπον τῆς χρονολογίας ,ϛω////, χωρὶς νὰ συμπληρώσῃ τὰ μετὰ τὸ ,ϛω διεξεσμένα ψηφία. Ἡ συμπλήρωσις ,ϚΩΙΕ' (Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 27) εἶναι αὐθαίρετος, ἂν καὶ τὸ ἔτος τοῦτο ,ϛωιε' (= 1306/7) θὰ συνέπιπτε πρὸς τὴν σημειουμένην *ἰνδικτιῶνα ε'*. — Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι τὸ ἀποξεσθὲν τελευταῖον ψηφίον (πιθανῶς θ' εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν) ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ὕπερθεν τοῦ ξέσματος διακρινομένου ι', προκύπτει ἔτος ,ϛωι' = 6810 = 1301/2, ὅπερ ὅμως δὲν συμπίπτει πρὸς ἰνδικτιῶνα ε' (ἀλλὰ πρὸς ιε'). Πρὸς 5ην ἰνδικτιῶνα ἀντιστοιχοῦν τὰ ἔτη: ,ϛω' (6800 = 1291/2), ,ϛωιε' (6815 = 1306/7), ,ϛωλ' (6830 = 1321/2), ,ϛωμε' (6845 = 1336/7), ,ϛωξ' (6860 = 1351/2), ,ϛωοε' (6875 = 1366/7), ,ϛωϙ' (6890 = 1381/2). Ἐπειδὴ μετὰ τὸ ,ϛω τὸ διεξεσμένον ψηφίον ἦτο ἓν καὶ μόνον (ὡς δεικνύει καὶ ἡ ὕπερθεν τοῦ ξέσματος μία κεραία), ἀποκλείονται οἱ τετραψήφιοι ἀριθμοί, ,ϛωιε', ,ϛωμε', ,ϛωοε' καὶ πιθανοὶ εἶναι μόνον οἱ τριψήφιοι ,ϛωλ', ,ϛωξ' καὶ ,ϛωϙ'. Ὁ ἐξ αὐτοψίας ἔλεγχος (ἂν καὶ τὰ ὑπὸ τὸ ξέσμα ἴχνη εἶναι ὅλως ἀμυδρὰ καὶ ἀβέβαια) πείθει ὅτι πιθανώτερος εἶναι μᾶλλον ὁ τελευταῖος ἀριθμὸς ,ϛωϙ' (6890 = 1381/2), ἔτος τὸ ὁποῖον συμπίπτει καὶ μὲ τὴν ἀναγραφομένην ἰνδικτιῶνα ε'.
Μετὰ τὴν χρονολογικὴν ἔνδειξιν, εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 390β, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπὶ τοῦ φ. 391α, τὰ ἄλλα σημειώματα (ἔτος ,ζξβ' = 1553/4), τὰ ὁποῖα ἔχει μεταγράψει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 533.
Περὶ τῆς προελεύσεως τοῦ κώδικος ἐκ τῆς Μονῆς Ὑψηλοτέρας πρβλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μ' σημ. 3.
Περὶ τῶν εἰκόνων τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 31 § 8.

540

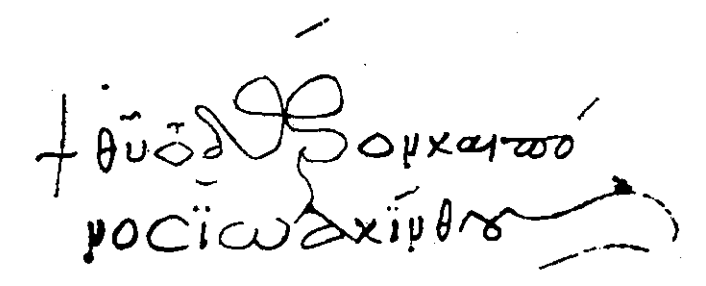
(ἀνωτέρω, σελ. 533–535)

Κατὰ τὸν διενεργηθέντα τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965 ἔλεγχον ὁ κῶδιξ οὗτος εὑρέθη ἐλλιπὴς κατὰ τὰ πρῶτα φύλλα 1–12. Διεπιστώθη ὅμως ὅτι τὰ φύλλα 3–11, ἐκπεσόντα καὶ παρατοποθετηθέντα εἶχον καταγραφῆ μεταγενεστέρως ὡς αὐτοτελὲς σπάραγμα κώδικος ὑπ' ἀριθ. **630**. Ἐτοποθετήσαμεν τὰ φύλλα ταῦτα ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος **540**, ἀπὸ τὸν ὁποῖον λείπουν μόνον τὰ φ. 1–2, 11Α καὶ 12, ἤτοι τὰ φέροντα τὰς εἰκόνας τοῦ Ἰησοῦ (φ. 2β), τοῦ Μάρκου (φ. 11Αβ) καὶ τοῦ Ματθαίου (φ. 12β).
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LVI καὶ ὁ ἔ γ χ ρ ω μ ο ς LXXVIII παρέχουν φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 138α, ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου.
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LVII καὶ ὁ ἔ γ χ ρ ω μ ο ς LXXIX παρέχουν φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 138β, ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.
Περὶ τοῦ κωδικογράφου Κ λ ή μ ε ν τ ο ς πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 27.
Περὶ τῶν εἰκόνων τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 30 § 2.

543

(ἀνωτέρω, σελ. 538–542)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LVIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 9α. Παρατίθεται ἐνταῦθα τὸ ἐν φ. 260α σημείωμα (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 542):

Περὶ τοῦ γραφέως καὶ τοῦ κτήτορος τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28.

544

(ἀνωτέρω, σελ. 542–543)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LIX παρέχει: **α'** φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 3α, ὅπου καὶ ἀποτύπωμα παλαιᾶς σφραγῖδος τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου· **β'** φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 195β. Τὸ ἐν φ. 195β, ὑπὸ τὸ κείμενον, σημείωμα Βασιλείου ἱερέως (τὸ ὁποῖον παραθέτει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 543) δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ γραφῇ διὰ χειρὸς τοῦ κωδικογράφου. Ἔχει προστεθῆ ἀφοῦ διεγράφη ἐπιμελῶς, ἀλλὰ καὶ βαναύσως, προϋπάρχον σημείωμα, πιθανῶς τοῦ πραγματικοῦ κωδικογράφου.

Εἰς τὰ ὑπὸ Ν. Βέη σημειούμενα (ἀνωτέρω, σ. 543) ὅτι ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος πινακίδος ἔχει ἐπικολληθῆ «φύλλον ἐκ τοῦ ἔπους τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου», ἃς προστεθῇ ὅτι πρόκειται περὶ φύλλου παλαιᾶς ἐντύπου ἐκδόσεως.

545

(ἀνωτέρω, σελ. 544–546)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 160α.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 328β, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Θεοδώρου τοῦ Ἁγιοπετρίτου (1296/7), τὸ ὁποῖον παραθέτει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 544–545.

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος καὶ τοῦ κωδικογράφου Θεοδώρου Ἁγιοπετρίτου πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25, σ. 27 καὶ σ. 27 σημ. 1.

Περὶ τοῦ ἐν φ. 1α σημειώματος, τὸ ὁποῖον ἔγραψε τὸ 1784 ὁ Σουηδὸς Στουρτζενμπέχερ (καὶ τὸ ὁποῖον παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 545), πρβλ. Ν. Βέην εἰς «Ἠπειρωτικὰ Χρονικὰ» 1 (1926) σ. 70.

547

(ἀνωτέρω, σελ. 547–548)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXII παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τμῆμα τοῦ φ. 313β, ὅπου τὰ σημειώματα, τὰ ὁποῖα παρατίθενται ἀνωτέρω, σ. 547–548.
Περὶ τοῦ κωδικογράφου Β α ρ ν ά β α, πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 27.
Τὰ ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη σημειούμενα (ἀνωτέρω, σ. 548) δύο ἀφιερωτήρια χρονολογοῦνται: τὸ μὲν ἐν φ. 247α ἀπὸ τοῦ ἔτους ,ςψϟθ′ (6799 = 1290/91) ἰνδ. δ′, τὸ δὲ ἐν φ. 247β ἀπὸ τοῦ ἔτους ,ςωλς′ (6836 = 1327/8), ἰνδ. ια′.

548

(ἀνωτέρω, σελ. 549–551)

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος (1088/9) καὶ τοῦ κωδικογράφου Ἀ ν τ ω ν ί ο υ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 27.
Περὶ τῆς εἰκονογραφήσεως τοῦ κώδικος πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 30–31 § 5.

549

(ἀνωτέρω, σελ. 551–556)

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. η′ κείμενον (φ. 29α) πρβλ. Ν. Βέη, *Ἔκθεσις*, σ. 37 § ιθ′.
Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. ιβ′ κείμενον (φ. 58β) *αὐτόθι*, σ. 38 (ὅπου ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὡς ἀνήκων εἰς τὸν ΙΑ′ αἰῶνα).
Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. μη′ κείμενον (φ. 343α) *αὐτόθι*, σ. 36 § 1η′.
Πρβλ. περιγραφὴν τοῦ κώδικος ὑπὸ Γ. Χ α ρ ι τ ά κ η εἰς π. Νέος Ἑλληνομνήμων 21 (1927) σ. 307–310.
Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

550

(ἀνωτέρω, σελ. 556–557)

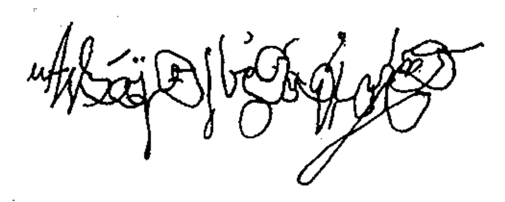
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 43α, εἰς τὰ ἔξω περιθώρια τοῦ ὁποίου C / Χ / ΟΟΝ / Λ / Ι (= σχόλιον) γεγραμμένον ἐν σχήματι πύργου ἢ κίονος (παρόμοιον καὶ ἐν φ. 25α).
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXIV παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 233β.
Ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐν φ. 265α–266α παρασελίδια σημειώματα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ὁ Ν. Βέης ἀνωτέρω, σ. 557, πρβλ. «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 211. Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

551

(ἀνωτέρω, σελ. 557–559)

Μετὰ τὴν ἀναγραφὴν τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος (ἀνωτέρω, σ. 557–559) ὁ Ν. Βέης εἶχε συντάξει, ἀσφαλῶς, καὶ περιγραφὴν τοῦ κώδικος παραθέτων καὶ τὰ σημειώματα (τοῦ κωδικογράφου κ.ἄ.), διαφόρους παρατηρήσεις κτλ. Ἀλλ' ἡ ἀντίστοιχος σελὶς (ἢ σελίδες) λείπει ἀπὸ τὰ παραδοθέντα εἰς ἡμᾶς κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη.

Παρέχομεν ἐνταῦθα σύντομον ἐξ αὐτοψίας περιγραφήν, προσθετέαν ἀνωτέρω, σ. 559: Γέγραπται ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη 0,075 × 0,24 περίπου· στίχοι 29–30· τὸ ὕψος τοῦ σώματος τῶν γραμμάτων κατὰ μέσον ὅρον 0,003· μελάνη εἰς τὸ κείμενον καστανόχρους· εἰς τοὺς τίτλους βυσσινόχρους. Πολύχρωμα ἐπίτιτλα καὶ περίκοσμα ἀρχικὰ γράμματα εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου κεφαλαίου. Τμῆμα τῆς ἔξω ᾤας τοῦ φ. 112 ἔχει ἀποκοπῆ διὰ ψαλίδος. Ἐπὶ τῆς ἄνω ᾤας τοῦ φ. 289β διὰ μεταγενεστέρας χειρὸς ἡ μονοκονδυλιά: † *γενέσϊος* [?] *ἱερομόναχος*.

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου, 299β, εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, δι' ἀμαυροῦ μέλανος καὶ δι' ἄλλης χειρὸς τὸ σημείωμα: † *βιβλίον Οκτώβριος* | *μεταφρας(ῆς) Μιχαὴλ* | *τοῦ χρϊσολωρᾶ* (Πανομοιότυπον: ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXII).

Διὰ μεταγενεστέρων χειρῶν κονδυλίου δοκίμια.

Διατήρησις ἀρίστη. Ἀποκεκολλημένα τὰ ἐπὶ τῶν πινακίδων χαρτῷα παράφυλλα.

Στάχωσις διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ μέλανος βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἔντυπα κοσμήματα. — Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

Τὸν κώδικα τοῦτον προφανῶς περιγράφει (χωρὶς ἔνδειξιν αὐξ. ἀριθμοῦ) καὶ ὁ Γ. Χαριτάκης, εἰς περ. Νέος Ἑλληνομνήμων 21 (1927) σ. 315–316.

552

(ἀνωτέρω, σελ. 559–562)

Κατὰ τὸν διενεργηθέντα ἔλεγχον (Ἰούν. 1965) διεπιστώθη ὅτι λείπουν τὸ φ. 1 καὶ τὰ φ. 143–206.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXV καὶ ὁ ἔγχρωμος LXXX παρέχουν φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 2β, ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου (πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 561, καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 30 § 1).

Πρβλ. καὶ περιγραφὴν τοῦ κώδικος ὑπὸ Γ. Χαριτάκη, εἰς περ. Νέος Ἑλληνομνήμων 21 (1927) σ. 310–311, ὅπου ἤδη ὁ κῶδιξ σημειοῦται ὡς ἔχων φύλλα 142 καὶ ὡς κολοβός.

553

(ἀνωτέρω, σελ. 562–564)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

554

(ἀνωτέρω, σελ. 564–567)

Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι 268 καὶ ὄχι 269· (ὁ Ν. Βέης, ἀριθμῶν τὰ φύλλα τοῦ κώδικος, μετὰ τὸ φ. 38 ἔθεσεν ἀριθμὸν 40 ἐπὶ τοῦ εὐθὺς ἑπομένου φύλλου, ἀντὶ 39· τοιουτοτρόπως ἡ ἀρίθμησις τῶν φύλλων ἔφθασε τὸν ἀριθμὸν 269 ἀντὶ 268).
Πρβλ. καὶ περιγραφὴν ὑπὸ Γ. Χαριτάκη, εἰς περ. Νέος Ἑλληνομνήμων 21 (1927) σ. 311–313.

555

(ἀνωτέρω, σελ. 567–570)

Πρβλ. Ν. Βέην, Ἔκθεσις, σ. 25 (χρονολογία) καὶ σ. 28 (κωδικογράφος), περ. «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236ς′–236η′ καὶ σ. 236κθ′, περ. «Εἰκονογραφημένη» 6 (1910) σ. 131, περ. BNJ 3 (1922) σ. 373–374.
Τὸ ἐν φ. 192α ἱστορικὸν σημείωμα (ἀνωτέρω, σ. 568) ἀναδημοσιεύει καὶ ὁ Σπ. Λάμπρος, Νέος Ἑλληνομνήμων 7 (1910) σ. 146 ἀρ. 79.

556

(ἀνωτέρω, σελ. 570–571)

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν φ. 1β ἀναγραφὴν βιβλίων (ἡ ὁποία παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 571) πρβλ. Ν. Βέη, *Παλαιοὶ κατάλογοι βιβλιοθηκῶν ἐκ τῶν κωδίκων Μετεώρων*, ἐν Revue de l'Orient Chrétien VII (XVII), 1912, nº 3, σ. 273 (ἀνατύπου σ. 6).

558

(ἀνωτέρω, σελ. 572–580)

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 κείμενον βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 36 § 1, β′.
Ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐν φ. 483–486 παρασελίδια σημειώματα πρβλ. Ν. Βέην, «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 211.

559

(ἀνωτέρω, σελ. 580–581)

Τὸ ἐν φ. 10α σημείωμα βλ. καὶ εἰς Ν. Βέη, *Glanures dans les manuscrits des Météores*, ἐν Échos d'Orient 15 (1912) σ. 259.

561

(ἀνωτέρω, σ. 583–584)

Γραφεὺς τοῦ κώδικος ὁ Νεῖλος· βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 28 καὶ «Βυζαντὶς» 1 (1909) σ. 236μα' σημ. 3.

Συντάσσων τὴν περιγραφὴν τοῦ κώδικος τούτου ὁ Ν. Βέης ἔχει προσθέσει εἰς τὸ χειρόγραφόν του διὰ μολυβδίδος: *Ἐν καιρῷ συμπληρωθήτω*. Ἐσκόπευε προφανῶς νὰ συντάξῃ λεπτομερεστέραν ἀναγραφὴν τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος.

562

(ἀνωτέρω, σελ. 584–585)

Βλ. ἀνωτέρω, Προσθήκας εἰς κώδ. 530.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

563

(ἀνωτέρω, σελ. 585–587)

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. γ' κείμενον βλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 36 § 1, ια'.

Πρβλ. καὶ περιγραφὴν ὑπὸ Γ. Χαριτάκη, «Νέος Ἑλληνομνήμων» 21 (1927) σ. 314.

564

(ἀνωτέρω, σελ. 587)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXVI παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον μιᾶς σελίδος τοῦ κώδικος, τοῦ φ. 4α.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl., I, 1964, σ. 38.

565

(ἀνωτέρω, σελ. 587–589)

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος (ἔτος ͵ϛυοζ' = 969) καὶ τοῦ κωδικογράφου Δανιὴλ πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25 καὶ 26.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

567

(ἀνωτέρω, σελ. 591–593)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

572

(ἀνωτέρω, σελ. 597–598)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

573

(ἀνωτέρω, σελ. 598–601)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXVII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φ. 244β–245α, δεῖγμα τῆς μικρογραμμάτου καὶ τῆς μεγαλογραμμάτου γραφῆς τοῦ κώδικος (Ι' αἰ.). Ἐπὶ τοῦ φ. 245α καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Θεοδοσίου, τὸ ὁποῖον παρατίθεται ἀνωτέρω, σ. 600–601.

Περὶ τοῦ κώδικος τούτου βλ. Πορφυρίου Uspenskij, *Putešestvie...*, σ. 531. Βλ. ἐπίσης Ν. Βέη, *Ἔκθεσις*, σ. 27 (κωδικογράφος Θεοδόσιος), σ. 35–36 (περιεχόμενα τοῦ κώδικος). — N. Bees (Βέης), *Nouveaux fragments d'Hippolyte*, ἐν Revue d'Orient Chrétien 16 (1911) σ. 433. — *Hippolyts Schrift über die Segnungen Jakobs* von C. Diobouniotis und N. A. Bees (Βέης). *Hippolyts Danielkommentar in Handschrift Nr 573 des Meteorenklosters* von C. Diobouniotis, Leipzig 1911. — Πρβλ. καὶ Κ. Δυοβουνιώτου, *Ἰωάννου Κασσιανοῦ Διαλέξεις Πατέρων*, περ. Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος 11 (1913) σ. 51-65, ὅπου ἀναλυτικὴ ἀναγραφὴ τῶν εἰς τὰ φύλλα 1–118 τοῦ παρόντος κώδικος περιεχομένων ἔργων καὶ ἔκδοσις τοῦ ἐν φ. 56β κἑξ. κειμένου.

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 25 (φ. 210–245) κείμενον βλ. N. Bees, *Die Kollation der Apokalypse Johannis mit dem Kodex 573 des Meteoronklosters*, ἐν Zeitschrift für neutestamentliche Wissenschaft 13 (1912) σ. 260–265.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

577

(ἀνωτέρω, σελ. 605–606)

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον (Λεξικὸν Κυρίλλου, ὅπερ περιέχεται καὶ εἰς τοὺς ὑπ' ἀριθ. 498 καὶ 535 κώδικας) πρβλ. Ν. Βέη, *Ἔκθεσις*, σ. 33.

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 10 κείμενον *αὐτόθι*, σ. 34.

Ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. 11 κείμενα πρβλ. ἀνωτέρω, Προσθήκας εἰς κώδ. 154.

Τὰ ἐν τῇ ᾠᾳ τοῦ φ. 153β κρυπτογραφικῶς γεγραμμένα (τὰ ὁποῖα παρατίθενται ἀνωτέρω, σ. 606) εἶναι εἰλημμένα ἐκ τοῦ εἱρμοῦ τῆς γ' ᾠδῆς τοῦ Μεγάλου Παρακλητικοῦ Κανόνος (ἦχ. πλ. δ') : Οὐρανίας ἁψῖδος ὀροφουργὲ Κύριε καὶ τῆς Ἐκκλησίας δομῆτορ, σύ με στερέωσον ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ σῇ...

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

578

(ἀνωτέρω, σελ. 606–607)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

579

(ἀνωτέρω, σελ. 607)

Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι 38 καὶ ὄχι 32, ὡς ἐκ παραδρομῆς προφανῶς ἐσημείωσεν ὁ Ν. Βέης.

580

(ἀνωτέρω, σελ. 607–609)

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος καὶ τοῦ κωδικογράφου Ματθαίου (1377) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 25 καὶ 28.

583

(ἀνωτέρω, σελ. 611–615)

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire... Suppl. I, 1964, σ. 38.

586

(ἀνωτέρω, σελ. 618)

Πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 32–33 : «...ἀξιόλογα... λείψανα κώδικος τῆς Ἰλιάδος...».

587 καὶ 587α

(ἀνωτέρω, σελ. 618–619)

Τὰ ὑπ' ἀριθμὸν 587 καταγραφέντα ὑπὸ Ν. Βέη 6 φύλλα (ἀνωτέρω, σ. 618), καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. 587α λείψανα νομικοῦ κώδικος (ἀνωτέρω, σ. 618–619) δὲν εὑρέθησαν οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον (Ἰούν. 1965).

588

(ἀνωτέρω, σελ. 619)

Ὁ κῶδιξ δὲν εὑρέθη οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον (Ἰούν. 1965).

590

(ἀνωτέρω, σελ. 620–621)

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Ἰωάννου (ΙΔ' αἰ.) πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 29.

591

(ἀνωτέρω, σελ. 621–625)

Ἡ περιγραφὴ τοῦ κώδικος τούτου, καταλαμβάνουσα πολλὰς χειρογράφους σελίδας, εὑρέθη ἐλλιπὴς εἰς τὰ κατάλοιπα τοῦ Ν. Βέη· ὡρισμέναι σελίδες καὶ πανομοιότυπα

εἶχον ἀφαιρεθῆ προφανῶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου, διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὸ εἰδικὸν δημοσίευμά του : *Un manuscrit des Météores de l'an 861/2*, ἐν Revue des Études Grecques 26 (1913) σ. 53–74. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δημοσιεύματος τούτου ἀνασυνεκροτήσαμεν καὶ συνεπληρώσαμεν τὴν περιγραφὴν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXVIII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 4α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Εὐσταθίου (ἔτος ,ςτο′ = 861/2)· πρβλ. ἀνωτέρω, σ. 622.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXIX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 5α, δεῖγμα τῆς μεγαλογραμμάτου καὶ τῆς μικρογραμμάτου γραφῆς τοῦ κώδικος.

Περὶ τοῦ χρονολογημένου τούτου κώδικος (861/2), τοῦ παλαιοτάτου τῶν μετεωρικῶν κωδίκων, βλ. καὶ Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σ. 24–25, 26, 69.

Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38.

592

(ἀνωτέρω, σελ. 625)

Περγαμηνὴ Διαστ. 0,175 × 0,238 Αἰὼν XIV Φύλλα 286

Μουσικὸς κῶδιξ. — Ἀρχίζει (φ. 3α) μὲ περίκοσμον ἐπίτιτλον καὶ μὲ ἐρυθρόγραφον τίτλον. Κεφαλαῖα γράμματα εἰς συμπιλημματώδη γραφήν :

φ. 3α : «†Ἀρχὴ σὺν θ(ε)ῷ τοῦ ςηχεραρίου περιέχ(ων) τὴν ἀκολουθί(αν) τοῦ ὅλου χρόνου. — Μὴν Σεπτέμβρι(ος)» κτλ.

Ἀκολουθοῦν : Μὴν Ὀκτώβριος (φ. 23β), Νοέμβριος (36α), Δεκέμβριος (54β), Ἰανουάριος (78α), Φεβρουάριος (101α), Μάρτιος (106β) κτλ.

Ἀρχικὰ γράμματα καὶ πολλαὶ ἐνδείξεις ἐντὸς τῶν γραμμῶν τοῦ κειμένου καὶ εἰς τὰ περιθώρια δι' ἐρυθροῦ. Τὸ κείμενον καὶ τὰ σημαδόφωνα μαῦρα. Εἰς τὰ περιθώρια δι' ἐρυθροῦ τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ ἢ μελογράφου : Κυπριανοῦ (φ. 3β), Γερμανοῦ (3β), τοῦ αὐτοῦ (4α), Ἀνδρ(έου) πῦροῦ (4α), Βαβύλα (7α), Λέωντος δεσπότου (14β), Ἀνδρ(έου) κρήτης (18α), Εἰκασίας (109α) κτλ.

φ. 154α : «Ἀρχὴ τῶν στηχερ(ῶν) τῆς ἁγίας Τεσσαρακοςῆς ἀρχομ(ένων) ἀπ(ὸ) τη κυριακ(ὴ) τοῦ Τελών(ου) καὶ τοῦ Φαρισαίου μέχρι συμπληρώσεως τῶν ἁγί(ων) Πάντ(ων)».

φ. 239α : «ςιχερὰ ἀνατολικ(ῶ)ς ψαλλόμενα τὼ Σαββατοκύριακ(ον)».

Ἀρχ. : Εὐφράνθητε οὐρανοί, σαλπίσατε τὰ θεμέλια τῆς γῆς, βοήσατε τὰ ὄρη εὐφροσύνην...

φ. 256β : «Ἀρχὴ σὺν Θ(ε)ῷ τῶν ἀναβαθμῶν τῶν η′ ἤχ(ων)».

φ. 261β : «Στιχερὰ ἑωθινὰ ψαλλόμενα τῇ ἁγία Κυριακη πρωΐ».

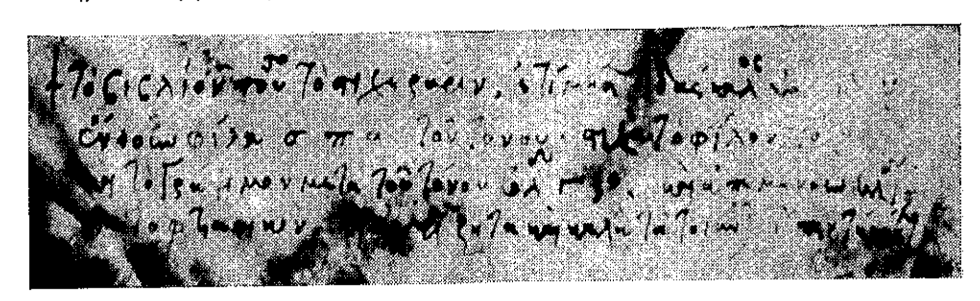
φ. 266β : «Στιχ(ερὰ) Θ(εοτο)κία δογματικὰ τῶν ἀριθμῶν τριακονταδύο, ποίημα ἰω(άννου) τοῦ δαμασκηνοῦ».

Τὰ φ. 238β καὶ 286β ἄγραφα. Ἡ κάτω ᾤα τοῦ φ. 129 ἀποκεκομμένη διὰ ψαλίδος. Εἰς τὴν ἀρίθμησιν τῶν φύλλων δὲν ἔχει συνυπολογισθῆ ἓν περγαμηνὸν φύλλον ἐν ἀρχῇ (ἄγραφον), ἐπικεκολλημένον ἄλλοτε ἐπὶ τῆς πινακίδος. Τὸ τελευταῖον φ. 286 ἦτο ἄλλοτε ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πινακίδος. Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος ἔχουν προσ-

ραφῇ δύο περγαμηνὰ φύλλα (φ. 1 καὶ 2) ἐκ παρομοίου μουσικοῦ κώδικος, κατά τι παλαιοτέρου, διαστ. 0,17 × 0,205.

Ἐπὶ τῶν φ. 285α, 285β καὶ 286α δι' ἄλλης χειρός, κατά τι μεταγενεστέρας (τοῦ XV ἢ XVI αἰῶνος), ἔχουν γραφῇ «στιχηρὰ προσόμοια εἰς τὰ εἰσόδια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου».

Ἐν τῇ κάτω ὤᾳ τοῦ φ. 285α διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χειρὸς ἡ σημείωσις :

† *Τὸ βιβλίον τοῦτο τὸ στιχεράριν, ἐτίμησ(εν) διδάσκαλος ψάλτ(ης) (ὑπέρπυρα) ν' | ἔνει οὖν φίλα σπα' τοῦ τόνου, ςιχὰ τὸ φῖλον, τὸ χαρτὶ | καὶ τὸ γράψιμον μετὰ τοῦ τόνου κολδ(ία) Γ}'' [= 3½] καὶ ἀπεμένουν κολδ(ία) ις' | δια το φτιαςικόν, καὶ ἀχρῖζητα καὶ καλὰ τὰ τοιαῦτ(α) (ὑπέρπυρα) πεντήκοντα.*

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ τινα ἔντυπα κοσμήματα. Εἶχε ποτὲ καὶ πλεκτὸν δερμάτινον θηλυκωτῆρα. Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

593

(ἀνωτέρω, σελ. 625)

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,145 × 0,228 Αἰὼν XIV Φύλλα 345

Κῶδιξ πολυμιγής.

φ. 1α «Πίναξ σὺν θ(ε)ῷ τῆς παρούσης πυκτίδος».

φ. 4α [Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ] «Τῷ ὁσιωτάτῳ καὶ θεοτιμήτῳ Κοσμᾷ τῷ ἁγιωτάτῳ ἐπισκόπῳ τοῦ Μαϊμᾶ».

Ἀρχ. : Τὸ μὲν στενὸν τῆς διανοίας καὶ τὸ ἄπορον τῆς γλώσσης . . .

φ. 5β Περὶ γνώσεως. — 7β Περὶ φιλοσοφίας. — 10α Περὶ φωνῆς.

φ. 49α «Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ Ἔκδοσις ἀκριβὴς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως . . .».

Ἀρχ. : Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε, ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ π(ατ)ρός . . .

φ. 181β Τύπος γράμματος εἰς χειροτονίαν ἱερέως.

φ. 182α «Συγχώρησις πν(ευματ)ικοῦ π(ατ)ρ(ό)ς».

Ἀρχ. : Ἐπειδὴ ὦ θεοπόθητε κ(α)τ(ὰ) πν(εῦμ)α υἱέ, ἐξομολόγησιν πεποίηκ(ας) πρός με . . .

φ. 182β Μῦθοι.

φ. 183α «Τοῦ μακαριωτάτου κυροῦ Θεοδώρου τοῦ προδρόμου καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων τετράστιχα ἰάμβεια κεφαλαιωδῶς ἐκ[τε]θέντα ἐν τῇ παλαιᾷ».

"Αρχ. : Ἐν ἡμέραις ἓξ τὴν κτίσιν κτίζεις λόγε...

φ. 189α «Ὀλυμπιοδώρου Ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἐκκλησιαστήν».

"Αρχ. : Τῶν ὄντων τὴν γνῶσιν ἀψευδῆ δεξάμενος...

φ. 251α «Ἐμῶν δακρύων τὰς ῥοάς, ἐμῆς ψυχῆς τοὺς πόνους, | ἐμῶν δακρύων ὀχετοὺς προσδέχου, θεοτόκε...» (στίχοι γεγραμμένοι καταλογάδην· τὸ πρῶτον γράμμα ἑκάστου στίχου δι' ἐρυθροῦ).

φ. 251β «"Ετεροι» στίχοι (ἐν οἷς καὶ ἐκ τοῦ ψευδο-Σπανέα).

φ. 252α Τύποι νομικῶν ἐγγράφων καὶ διαθήκης. — Τὸ φ. 252β ἄγραφον.

φ. 253α Ψαλμοὶ εἰς ἀρχαίους στίχους.

"Αρχ. : "Ολβιος ὃς οὐ πεπόρευται...

φ. 258α «Ἐξήγησις τῶν τετραστίχων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἑρμηνευθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρὸς ἡμ(ῶν) κυροῦ Νικήτα ἀρχιεπισκόπου...».

φ. 264β Διάφορα σημειώματα καὶ στίχοι («Πρόσκαιρα πάντα πέφυκε, ψυχή μου, τὰ παρόντα...»).

φ. 265α «Τοῦ μακαρίτου κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου τετράστιχα τοῦ ἁγί(ου) Εὐαγγελίου».

φ. 266α «Γεωργίου ἁμαρτωλοῦ καὶ ταπεινοῦ μοναχοῦ προοίμιον τῶν περὶ ὅρων ζωῆς χρήσεων».

"Αρχ. : Ἐπειδή περ πολλάκις ἀντιβάλλεται περὶ τῆς ἑκάστου ζωῆς τῶν ἀνθρώπων...

Ἐν τέλει τούτου (φ. 280α) δι' ἐρυθροῦ : «Τέλος τῶν περὶ ὅρων ζωῆς χρήσεων τοῦ χρονογράφου Γ[εωργίου]».

φ. 280β «Ἑρμηνεία εἰς τὸ Ἐφούδ».

φ. 280β «Ἑρμηνεία τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ τῶν ιη' λίθων».

φ. 281α «Περὶ τοῦ Σολομῶντος σχόλαιον» [sic].

φ. 281β «Νεοφύτου πρεσβυτέρου μοναχοῦ καὶ ἐγκλείστου Ἱστορία συνοπτικὴ περὶ τοῦ πατριάρχου Ἰακὼβ καὶ Ἰωσὴφ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ».

φ. 283α «Αἴνιγμα θεολογικόν».

"Αρχ. : "Αναξ ἄμβροτος εἰμί, θνατοῖς δ' ἐπιμίσγομαι αἰέν...

φ. 283β «Ἐξήγησις σύντομος τοῦ πρωτονοταρίου εἰς τόδε τὸ αἴνιγμα».

φ. 285–286 ἄγραφα.

φ. 287α «Τοῦ ἐν ἁγίοις Γρηγεντίου ἀρχιεπισκόπου πόλεως Τεφὰρ τῆς κατὰ τὸν ὁμηρίτην, Διάλεξις μετὰ τοῦ Ἰουδαίου Ἑρβᾶν».

"Αρχ. : Παρεγένοντο οἱ Ἰουδαῖοι καθὰ ἐκελεύσθη αὐτοῖς...

Κολοβόν. — Τελευτᾷ (φ. 330β) : ... Εἰπὲ γάρ μοι τί λέγει ὁ προφήτης ἀνωτέρω τῶν ῥηθέντων παρασοῦ.

φ. 331α Ἀστρολογικὸν κείμενον, ἀκέφαλον.

"Αρχ. : "Οταν δ' εἰς τὸν λέοντα πάλιν ἐξάρξασθαι πρᾶγμα πολυχρόνιον καὶ στερρόν...

φ. 337β «Περὶ τοῦ κόσμου».

"Αρχ. : Κόσμος ὁ ὁρώμενος, κόσμος ὁ νοητός...

φ. 338α «Τοῦ ἁγίου Κυρίλου Περὶ τῶν λ' ἀργυρίων».

"Αρχ. : Λεπτὰ καλοῦνται τὰ ἀσσάρια...

φ. 339β ἄγραφον.

φ. 340α «Ὄργανον πυθαγορικὸν πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα τὸν τηλαυγῆ» [πίναξ τετράγωνος διῃρημένος δι' ὁριζοντίων καὶ καθέτων παραλλήλων γραμμῶν εἰς 100 τετραγωνίδια].

φ. 340α «Ἐπιστολὴ πυθαγορικὴ πρὸς Ἰλιάδος τηλαυγῆ βασιλέα χαίρειν».
Ἄρχ.: Πολλὰ παθὼν καὶ πολλὰ πειραθεὶς μαθεῖν...

φ. 340β Τροπάρια καὶ ἰατροσοφικὴ σημείωσις.
Ἐν ἀρχῇ δύο τροπάρια εἰς σλαβωνικὴν γλῶσσαν δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων : α' Τὴν τιμιωτέραν (*Τζέσνε ἤσου χερουφίμ*...)· β' Χριστὸς ἀνέστη (*Χριστὸς βοσκρήσαι*...)
Ἀκολουθοῦν τὰ τροπάρια εἰς ὅσιον Παχώμιον (*Ἀγελάρχης ἐδείχθης τοῦ ἀρχιποίμενος μοναστῶν τὰς ἀγέλας, πάτερ Παχώμιε*...) καὶ εἰς ὅσιον Βάρβαρον (*Ἐκ βαρβάρων ἤστραψας, ὅσιε Βάρβαρε πάτερ*...)

φ. 341α : Διάφορα σημειώματα, ἐν οἷς περὶ τῶν ἑορτῶν τῶν Ἰουδαίων, ἐπίγραμμα, «Περὶ τῆς τύχης τῆς καὶ εἱμαρμένης καλουμένης», ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Ἰωάννου τῆς Κλίμακος.

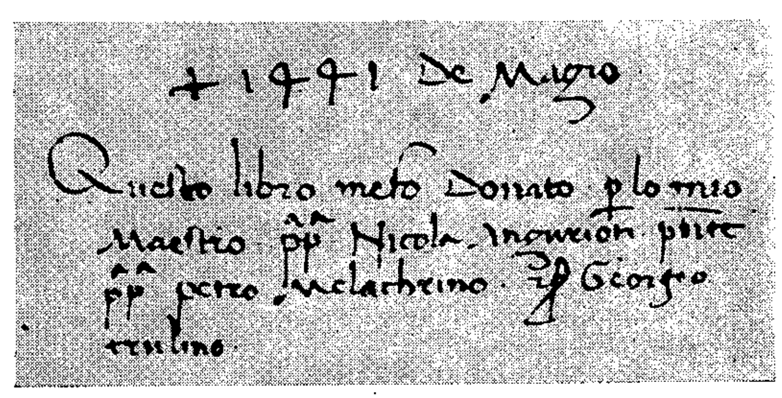
φ. 341β : «Σοφοῦ ἴαμβοι τῶν θεαμάτων πέρι».
Ἄρχ.: Καινὸν φρύαγμα τῶν πάλαι πυραμίδων...
Στίχοι περὶ τῶν 7 θαυμάτων τῆς ἀρχαιότητος, μεθ' οὓς ἀκολουθοῦν ἱστορικὰ σχόλια (φ. 341β–342β).

φ. 343α : Διήγησις περὶ τῶν Τριῶν Μάγων (ἄτιτλος).
Ἄρχ.: Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν ναὸν κατεσκεύασεν... [Πρβλ. BHG[3], 806a].

φ. 344α : «Χρησμὸς ἑλληνικός».
Ἄρχ.: Ἔδοξέ ποτε τοῖς Ἀχαιοῖς πέμψαι εἰς Δελφοὺς καὶ λαβεῖν χρησμόν...

φ. 344β : Σημείωμα (ἄτιτλον) περὶ τῶν κατὰ καιροὺς κυριευσάντων τὴν Ἱερουσαλήμ.

φ. 345α : Ἰατροσοφικὰ σημειώματα καὶ συνταγαὶ φαρμάκων.
Ἐν τέλει τοῦ κώδικος, εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ φ. 345β, σημείωσις τοῦ γράφεως ὅτι τὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι «τριακόσια ὀγδοήκοντα πέντε».
Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χειρός.
Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου τοῦ ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος ἡ σημείωσις :

ἤτοι : † *1441 De magio* | *Questo libro me fo donato p(er) lo mio* | *maestro p(a)p(a) Nicola Angurioti p(rese)nte* | *p(a)p(a) Petro Melachrino et ser Georgio* | *Trulino.*

Ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος πινακίδος ἔχει ἐπικολληθῇ φύλλον χάρτου γεγραμμένον κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὄψεις. Ἐπ' αὐτοῦ εἶχον γραφῇ κατὰ καιροὺς διὰ χειρὸς τοῦ κωδικογράφου διάφορα σημειώματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς:

— *ἐνίκαιασα τὸ ὀσπίτι τ(ῆς) πόρτ(ας) τοῦ Μπαλασᾶ ... τὸν χρόνον (ὑπέρ)-π(υ)ρ(α) ς'* [?]

— *ἐνκάλεσ(εν) ὁ Γουλ(ὶς ?) τοῦ Γλαβᾶ τ(ὴν) Θεοδώρ(αν) τ(ὴν) Βουρουκλοῦν | διὰ τὰ πράγμ(α)τ(α)* [τὰ] *ὁποῖα ἐπαράδωσ(εν) ἡ κοπέλα του | τὰ κλεψιμι(α) ἐν μ(η)ν(ὶ) ἰανουαρί(ω) ιε' καὶ ἐμαρτήρη|σ(εν) ἡ αὐτὴ Θεοδώρ(α) τὸ π(ὼς) τὰ ἔχ(ει) τὰ αὐτὰ πράγμ(α)τ(α) καὶ ἐ|πλήρωσέν τα κατὰ τ(ῆς) ὥρ(ας) εἰσ μαρτ(υ)ρί(αν) Γεώργί(ου) τοῦ Ρωμ... | Μιχαὴλ τοῦ Π(ατ)ρίκη, καὶ τοῦ Μπάλτζη.*

— *ἡμέρ(α) λα' τοῦ ἰανουαρί(ου) μην(ὸς) τὼ σάβ(βατον) τ(ῆς) τυριν(ῆς), ἑσπ(έ)ρ(ας) ὥρα | πρώτ(η) τ(ῆς) νυκτὸς ὕβρισ(εν) ἡ Εὐδοκία ἡ Χοσιάρενα | τὸν Βασίλ(η) τ(ὸν) Λοῦβρον· καὶ εἶπεν του τὸ π(ὼς) | ἐγάμησ(εν) ὁ Δονάτος τ(ὴν) γυναῖκα τοῦ Βασίλ(η)* [εἰς τὸ] *κρεβάτ(ι) | τ(ης) διὰ(ὑπέρ)π(υ)ρ(α) β'· καὶ ὁ Νικόλασ τοῦ Τζηλιου... | διὰ πουγγὶν ἕναν· εἰς μαρτ(υρίαν) Μιχαὴλ .....ουτζου | καὶ τ(ῆς) γυναικός του, Κιάρα* [?] *τοῦ Μανα. . . καὶ τοῦ . . .|μούγγι, Νικολ(άου) τοῦ Μπλα. . ., . . . τοῦ Μπαλ. . .*

— *ἡμέρ(α) λ' τοῦ ἰανουαρίου μην(ὸς) ἔβαλλ(α) ὑπημ(ὴν)* [?] *(ὑπέρ)π(υ)ρ(α) . . | ἴτησ ἴθελ(εν) κάμ(η) ἀχριστί(αν) ἀπὸ τ(ὸν) Ἀγριλ(εαν) καὶ ἐδώθ(εν) | εἰς τ(ῆς) Εὐγαϊδοὺσ τὸ ἰσπίτ(ι) : -*

— *ἀκομὴ εὔγαλα Βασίλ(η) ἐκ τ(ὴν) φυλακ(ὴν) εἰς τ(ὰς) ιγ' τοῦ ἰανουαρί(ου) | μην(ὸς) με τι συμφονια*[?] *το . . . . δὲν τὸν | πληρωσ(η) να του επαρα*[*δώσῃ*] *. . . χρυσ(ὸν) εἰσ μαρτ(υρίαν) τοῦ Λαγοδ. . . καὶ τοῦ . . .*

— *ἐξέ(βη) ὁ ἀντωνησ μηνὶ μαΐω εἰσ τ(ὰς) α'.*

— *ἐξέβην ὁ βασίλ(ης) ἀπὸ τ(ὴν) ῥόγ(αν) μηνὶ μαΐω εἰσ τ(ὰς) κ'.*

— *τῶ μηνὶ μαρτ(ίω) ιε' ἔβαλλα γωβέντο . . . . ἴτις | ἔχ(η) ἀγελάδ(α) να μὴδὲν καταλύσουν τινὸς χορά|φιν εἰς (ὑπημὴν?) (ὑπέρ)π(υ)ρ(α) ε' ἀσυμπάθητα.*

. . . .

— *εἰσ τ(ὰς) . . . τοῦ μαΐου μηνὸς ἦλθ(εν) ἡ χώρα κατενώπ(ιον) τοῦ | αὐθ(έντου) μου τ(ὸν) καπ . . . νιον καὶ ἀναζητισαν του τὸ | π(ὼς) να βάλλ(η) γοβέντο νὰ μὴδὲν ἀφή(νη) τιν(ας) ἀγελαδ(α) νὰ | ἐσέβη ησ χωράφιν καὶ οπου τα ἤθελ(εν) φυλάσση καὶ | ἀφῆ τα καὶ καταλυση χωράφι . . . νὰ πλερώνη εἰσ τ(ην) . . . .*

— *τω μηνὶ φευρ(ουαρίω) ἡμέρ(α) ια' ὥρ(α) α' τ(ῆς) ἡμέρ(ας) κατενώ|πιον Γουλ(. .) τ(ὸν) Κωντ(ό)σαυλ(ον) καὶ Δαυῒ τ(ὸν) ἑβραῖ(ον) ἔ|βαλλα γοβέντ(ο) ναμηδὲν ἤθελ(εν) τολμήσ(η) τίς | να πουλησ(η) κρασ(ὶν) ἢ να ἀγοράσ(η) ἄνευ μόνον καὶ | με τοῦ κριτῆ τ(ὸν) ξέσ(ον) καὶ με τῆσ κούρτ(ης) τὸ ἡμίλυτρ(ον) | να πουλήσ(η) και να ἀγοράσ(η) λάδ(ι)· εἰς ὑπημ(ὴν) (ὑπέρ)π(υ)ρ(α) κε' ἀσυμπάθητα.*

Στάχωσις βυρσίνη μετὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων. Εἶχε δέ ποτε ὁ κῶδιξ καὶ βύρσινον θηλυκωτῆρα.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

[Περὶ παλαιοτέρων φωτογραφήσεων τοῦ κώδικος βλ. M. Richard, Répertoire..., Suppl. I, 1964, σ. 38].

594

(ἀνωτέρω, σελ. 625)

Ὁ κῶδιξ δὲν ἀνευρέθη κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον τὸν Ἰούλιον τοῦ 1965.

595

(ἀνωτέρω, σελ. 625-628)

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀναγραφόμενον εἰς τὴν παλαιὰν καταγραφὴν τῶν βιβλίων τῆς Μονῆς περγαμηνὸν χειρόγραφον «χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον Λέοντος τοῦ Σοφοῦ» (ἀνωτέρω, σελ. 627, στίχ. 6 ἐκ τῶν κάτω) πρβλ. N. Bees (Βέης), *Ein angebliches Autograph des Kaisers Nikephoros Phokas*, ἐν Neue Jahrbücher für das klassische Altertum, 37 (1916) σ. 265. — Τὸ παλαιὸν τοῦτο χειρόγραφον (πιθανώτατα Εὐαγγέλιον), τὸ θεωρούμενον ὑπὸ τῶν μοναχῶν ὡς γεγραμμένον δῆθεν διὰ χειρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος Στ' τοῦ Σοφοῦ, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ἤδη τοῦ Ν. Βέη δὲν ἐσῴζετο εἰς Μετέωρα.

Σχετικὸν πρὸς τὸν ἐν λόγῳ κώδικα εἶναι τὸ παρατιθέμενον κατωτέρω ἀνέκδοτον πατριαρχικὸν γράμμα τοῦ ἔτους 1860, εὑρεθὲν μεταξὺ τῶν ἀταξινομήτων ἐγγράφων τῆς Μονῆς :

† Κύριλλος ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.— † Ὁσιώτατοι, ὅ τε ἡγούμενος καὶ λοιποὶ πατέρες τοῦ ἐν Μετεώροις κειμένου ἱεροῦ καὶ σεβασμίου ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου τῆς θείας Μεταμορφώσεως, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἔμαθε καὶ ἐπληροφορήθη ἡ Ἐκκλησία ὅτι αὐτόθι εἰς τὴν ἱερὰν ὑμῶν Μονὴν εὑρίσκονται δύο βιβλία χειρόγραφα, τὸ μὲν «Παλαιὰ Διαθήκη», γεγραμμένη κατὰ τὸν ιδ' αἰῶνα, τὸ δέ, βιβλιάριον τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, γεγραμμένον χρυσοῖς γράμμασι. Καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖ ἵνα ἴδῃ ταῦτα, ὥστε ἡ μὲν Παλαιὰ Διαθήκη νὰ ἀντιπαραβληθῇ μὲ ἄλλας ἐκδόσεις, τὸ δὲ βιβλιάριον τοῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ νὰ ἀντιγραφῇ εἰς τὴν Θεολογικὴν ἐνταῦθα Σχολὴν καὶ μένῃ τὸ ἀντίγραφον εἰς τὴν βιβλιοθήκην αὐτῆς, διὰ τοῦτο γράφοντες διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς ἐντελλόμεθα καὶ προτρεπόμεθα ὑμᾶς, ὅπως, ἅμα τῷ λαβεῖν, πληροφορούμενοι τοὺς ἀναγκαίους λόγους, δι' οὓς ζητοῦνται παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τὰ εἰρημένα δύο χειρόγραφα βιβλία, περικλείσητε ταῦτα καλῶς καί, σφραγίσαντες τῇ μοναστηριακῇ σφραγῖδι, ἀποστείλητε ἀσφαλῶς τῷ ἀδελφῷ ἁγίῳ Λαρίσσης, ὅστις ἐπίσης θέλει φροντίσει διευθῦναι ταῦτα ἀσφαλῶς εἰς παραλαβὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις κατόπιν, μετὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ ἑνὸς καὶ τὴν ἀντιγραφὴν τοῦ ἑτέρου, ὡς εἴρηται, θέλει πέμψει ταῦτα αὖθις ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἱερὰν ὑμῶν Μονήν, εἰς ἣν ἀνήκουσι. Διὸ καὶ περιμένομεν ἐν τάχει τὰ ζητούμενα δύο βιβλία, ὧν σπεύσατε τὴν ὅσον οὔπω ἀποστολήν, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μεθ' ὑμῶν. ͵αωξ' [=1860], *Φεβρουαρίου α'. † Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης †*

596

(ἀνωτέρω, σελ. 628–629)

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος εὑρέθη τοποθετημένον ὡς παράφυλλον (χωρὶς νὰ εἶναι κολλημένον ἐπὶ τῆς ξυλίνης πινακίδος) χαρτῷον δίφυλλον, περιέχον ἀντίγραφον Ὁρισμοῦ τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ δεσπότου Θωμᾶ τοῦ Παλαιολόγου καὶ φορολογικὸν κατάλογον δεκάδων ὀνομάτων. Τὸ δίφυλλον τοῦτο ἀπεσπάσθη ὑφ' ἡμῶν (Ἰούλ. 1966) καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τοὺς φακέλους τῶν ἐγγράφων τῆς Μονῆς.

Χάρτης σταχτόχρους καὶ πορώδης, διαστ. 0,295 × 0,210. Γεγραμμένα τὰ φ. 1α, 1β καὶ 2α (τὸ φ. 2β ἄγραφον). Ἀποκεκομμένον τὸ ἄνω μέρος τοῦ φ. 2 κατὰ τὸ 1/4 περίπου. Γραφὴ ΙΕ' αἰῶνος.

Τὸ φ. 1α γεγραμμένον κατὰ δύο στήλας:

Δεξιὰ σχέδιον ἐπιστολῆς: † *εὐλαβέστατε ἐν ἱερεῦσι παπᾶ κῦρ μάνο, ἐμοὶ | δὲ κατὰ πάντα ἀδελφὲ καὶ συλ[λ]ειτουργὲ καὶ διδάσκαλε | εἰσ τὸ ἔλεος τοῦ θ(εο)ῦ ἐλπίζω τοῦ ὑγιέν(ειν)* ... (στίχοι 17).

Ἀριστερὰ τὸ κείμενον τοῦ Ὁ ρ ι σ μ ο ῦ. Ἐπιγράφεται: ... *ὁ]ρ ι c μ (ὸ ς) Θ ω μ ᾶ δ ε σ π ό τ ο υ τ ο υ π ο ρ φ υ ρ ο γ ε ν ή τ ο υ* [sic].

Ἄρχεται: † *Τῇ ἐμφαν[είᾳ τοῦ] παρόντος ὁρισμοῦ τ(ῆς) βασϊλεί(ας) μου διοριζόμεθα* |2 *ὡcὰν ὑπ[άρ]χωσϊν οἱ ἀπὸ τοῦ κῦρ κωντου τοῦ παλούμπη* |3 *τῆς κατοῦνης ὅ τε γγίνης* ...

Οἱ ἀπαριθμούμενοι (εἴκοσι περίπου) ἄνθρωποι τοῦ «κὺρ κόντου τοῦ Παλούμπη» (Ἀλβανοὶ κατὰ τὸ πλεῖστον) ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς τοῦ *φλωριατικοῦ* καὶ ὁρίζεται ὅτι οὗτοι εἶναι *«πάντη ἐλεύθεροι κ(αὶ) ἀναπαί*|20 *τ[ητοι] ὡς ἅπαξ εὐεργετηθέντες τοῦτο παρὰ τῆς βασϊ*|21*λεί(ας) μου διὰ τοῦ ὅτι ὀφείλωσ(ιν) ἐκδουλεύειν τῆς βασιλεί(ας)* | 22 *μου μετὰ ἀλόγων κ(αὶ) ἀρμ(ά)τ(ω)ν αὐτῶν ἔνθα ἂν ὁρίζοντ(αι)* ...».

Τὸ κείμενον τοῦ Ὁρισμοῦ τελευτᾷ: *«καὶ εἰς* |23 *τὴν περὶ τούτου δήλωσ(ϊν) ἐγένετο κ(αὶ) ὁ παρὼν ὁρϊσμὸς* |24 *τῆς βασιλεί(ας) μου μηνὶ* [κενὸν] *ἰνδ(ικτιῶνος)* [κενόν]».

Ἐν συνεχείᾳ δὲ (στίχ. 25 κἑξ.) ἀκολουθεῖ: *«† ἐν μηνὶ νοεμβρίῳ κθ', ἰνδ(ικτιῶνος) ιε', ἐπαράδωκα ἐγὼ γεώργι(ος) ὁ λό*|26*πεσϊς τὸν αὐθ(έντην) μου τ(ὸν) κώντο* ... » κτλ.

Ὁ ἀντιγραφεὺς κατέλιπε κενὴν τὴν θέσιν ὅπου ἀνεγράφετο ὁ μὴν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἰνδικτιῶνος εἰς τὸ κείμενον τοῦ Ὁρισμοῦ (στίχ. 24). Ἀλλ' εἰς τὸν ἀμέσως ἑπόμενον στίχον (στ. 25) ἀναγράφεται μὴν Νοέμβριος καὶ ἰνδικτιὼν ιε'. Κατὰ τὴν χρονικὴν περίοδον, καθ' ἣν διετέλει δεσπότης ἐν Πελοποννήσῳ ὁ Θωμᾶς, δύο ἔτη συμπίπτουν πρὸς ιε' ἰνδικτιῶνα: τὸ 1436/7 καὶ τὸ 1451/2 (ἑπομένως: Νοέμβριος τοῦ 1436 ἢ Νοέμβριος τοῦ 1451).

Ἐν φ. 1β (εἰς στήλην μίαν) καὶ φ. 2α (εἰς στήλας δύο) καταγραφὴ ὀνομάτων:

† *ὁ ῥάδοσ* .... *κόσκιν(ον) α'*
† *ἡ Γολέμενα* .... *κόσκιν(ον) α'*
† *μϊχαὴλ ὁ χαηκαλ(ησ)* .... *κόσκιν(ον) α'*
† *κ(αὶ) υἱός του ὁ παλούμπ(ης)* .... *κόσκιν(ον) α'*
† *γγίνησ ὁ μάζησ* .... *κόσκιν(ον) α'*

. . . .

κτλ. κτλ. (ὀνόματα ἐν ὅλῳ 69· περιείχοντο δὲ καὶ εἰς τὸ ἀποκοπὲν ἄνω τμῆμα τοῦ φ. 2 περὶ τὰ 10–11 ὀνόματα).

Πλήρης ἔκδοσις τοῦ ἐγγράφου καὶ τοῦ καταλόγου εἰς προσεχῆ τόμον τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου.

Ὁ Ν. Βέης περιγράφων τὸν κώδικα 596 (ἀνωτέρω, σ. 628–629) οὐδόλως ἀναφέρει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος παράφυλλον. Εἰς τὰ παραδοθέντα ὅμως ἡμῖν χειρόγραφά του εὑρηται συνημμένον δίφυλλον, τὸ ὁποῖον περιέκλειε πιθανῶς ὡς ἐξώφυλλον τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην μεταγραφὴν τοῦ ἐγγράφου καὶ τοῦ συνοδεύοντος αὐτὸ καταλόγου ὀνομάτων. Ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου τούτου ὁ Ν. Βέης ἔχει ἀναγράψει τὴν ἔνδειξιν *Μετεώρου 596* καὶ διὰ περιτέχνων κεφαλαίων γραμμάτων τὸν τίτλον : *Ἀργυρόβουλλον Θωμᾶ δεσπότου τῆς Ἠπείρου*· ἐκ τῶν ὑστέρων δὲ ἔχει ὁ ἴδιος διὰ μολυβδίδος διαγράψει τὴν λέξιν *Ἠπείρου* καὶ προσέθηκε : *Πελοποννήσου τοῦ Παλαιολόγου*. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου ἔχει προσθέσει κατὰ καιροὺς διαφόρους παραπομπὰς εἰς Acta et Diplomata, Νέον Ἑλληνομνήμονα κ.ἄ.

597

(ἀνωτέρω, σελ. 629)

Ὁ κῶδιξ δὲν εὑρέθη οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον τὸ 1965.

Ἡ ἀντίστοιχος σελὶς τῶν καταλοίπων τοῦ Ν. Βέη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχει συνταχθῆ ἡ ἀνωτέρω (σελ. 629) καταχωρισθεῖσα περιγραφὴ τοῦ κώδικος, ἔφερεν ἀρχικῶς τὸν αὔξ. ἀριθ. **610**, ἐκ τῶν ὑστέρων δὲ ἔλαβε τὸν ἀριθμὸν 597. Ὑπ' αὔξ. ἀριθμὸν 610 μνημονεύεται ὁ παρὼν κῶδιξ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ν. Βέη, *Ἔκθεσις*, Ἀθ. 1910, σ. 39 («. . . ἐπίσης ἀντέγραψα τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγ. Οἰκουμενίου Τρίκκης ἐκ κ. Μετεώρου 610, τοῦ ΙΗ' αἰῶνος . . . »).

Πρβλ. καὶ Ν. Βέη, *Χειρόγραφα καὶ παλαιότυπα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Νικολάου Τρικκάλων*, Ἐπετηρὶς Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου 12 (1962) σ. 12–16, ἀριθ. 7.

598

(ἀνωτέρω, σελ. 629)

Ὁ κῶδιξ δὲν εὑρέθη οὔτε κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959, οὔτε κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν διενεργηθέντα ἔλεγχον τὸ 1965.

616

(ἀνωτέρω, σελ. 635)

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXX παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῆς πρώτης καὶ τῆς τελευταίας σελίδος τοῦ ἐντύπου Ψαλτηρίου (τοῦ ἔτους 1584), ὅπερ δὲν ἀναγράφεται ἐν Legrand, *Bibliographie Hellénique.*

✱

617

Χάρτης Διαστ. 0,18 × 0,23 Αἰὼν XIX Σελίδες 46

«Σύνοψις τῆς Φυσικῆς — ἡ ὁποία ὑπάρχει ποίημα τοῦ [Κωνσταντίνου Μ.] Κούμα».

"Αρχ. : Εἰσαγωγή. § Α' : 'Από τοῦ Θεοῦ τὰ δημιουργήματα τὰ μὲν εἶναι ὑλικὰ καὶ αἰσθητά, τὰ δὲ ἄϋλα καὶ ὑπὲρ αἴσθησιν . . .

Αἱ γεγραμμέναι σελίδες εἶναι μόνον αἱ 1–37. — 'Αστάχωτον τεῦχος.

Τὸ ἔργον ἔχει ἐκδοθῆ ἐν Βιέννῃ τὸ 1812· βλ. Γκίνη–Μέξα, *'Ελληνικὴ Βιβλιογραφία*, ἀριθ. 732.

618

Χάρτης Διαστ. 0,18 × 0,30 Αἰὼν XIX/XX Φύλλα 2

«Εὐχὴ τοῦ 'Αγίου Μοδέστου λεγομένη εἰς θανατηφόρον ἀσθένειαν καὶ βλάβην βοῶν, ἵππων καὶ λοιπῶν ζώων».

"Αρχ. : Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε 'Ιησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου, ὁ ἐλεήμων καὶ πανάγαθος, ὁ πᾶσαν τὴν νοητὴν καὶ αἰσθητὴν κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας . . .

Τελ. : . . . δοῦλον καὶ ἱκέτην θερμότατον τῆς παντοκρατορικῆς βασιλείας σου, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμή, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 'Αμήν.

'Αστάχωτον.

619

'Υπὸ τὸν ἀνωτέρω αὔξ. ἀριθμὸν εἶχον καταγραφῆ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 πέντε τεμάχια εἱλητοῦ ἐκ περγαμηνῆς περιέχοντος τὴν θείαν Λειτουργίαν. Διεπιστώσαμεν ὅτι τὰ τεμάχια ταῦτα ἀνῆκον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. **428** εἱλητόν, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ τὰ συνηνώσαμεν ('Ιούλ. 1965).

620

Χάρτης Διαστ. 0,15 × 0,21 Αἰὼν XV Φύλλα 10.

'Ιατροσόφιον

'Ακέφαλον καὶ κολοβόν.

'Εν ἀρχῇ ἰατρικαὶ συνταγαί : Περὶ σεληνιασμόν, Περὶ ξησπασμένου ἀνθρώπου, Περὶ ἐπιληπτικῶν, Περὶ κασίδας, Περὶ ὄντα κουφαθῆ ὁ ἄν(θρωπ)ος, κ.ἄ.

φ. 1β : Περὶ χρυσογραφί(ας), περὶ ἀργυρογραφί(ας). 'Εν συνεχείᾳ σημειώσεις περὶ ἀντιστοιχίας νομισμάτων, μέτρων καὶ σταθμῶν.

φ. 6α : «† Τὰ τῶν ἀρχιερέων ὀφφίκια καὶ αἱ ἐνεργεῖαι αὐτῶν».

"Αρχ. : 'Ο οἰκονόμος, ὁ σακελλάριος, ὁ σκευοφύλαξ, ὁ χαρτοφύλαξ. . . κτλ.

φ. 6β : «Περὶ πῶς γράφει ὁ ἀρχιερεὺς τὸ συστατικὸν τοῦ ἱερέως καὶ τὸ ἀπολυτικόν».

"Αρχ. : Παῦλος ὁ μέγας ἀπόστολος τοῦ κ(υρίο)υ. . .

φ. 7α : «Γράμμα τοῦ αἰχμαλώτου».

"Αρχ. : Τοῖς κατὰ τὴν ἡμετέραν ἐπαρχίαν ἢ καὶ ἀλλαχόθεν ὅπου ἂν τύχει. . . 'Ο ἀπὸ ὁδ(εῖνα) τόπον ὑπάρχων τοὔνομα ὁδ(εῖνα) ἡρπάγη ὑπὸ τῶν θαλαττίων ληστῶν καὶ ἠγοράσθη δι' ἄσπρα τόσα ὑπὸ τοῦ ὁδ(εῖνα), δι' ὅπερ ἐλθὼν . . .

φ. 7α : «Περὶ πῶς γράφει ὁ ἀρχιερεὺς τὸ διαζύγιον ὁποῦ δίδει τῆς γυναικὸς ὅταν τὴν κατηγορήσει ὁ ἄνδρας της καὶ δὲν δυνηθεῖ νὰ τὸ ἀποδείξῃ καὶ θέλει νὰ τὸν χωρισθῇ».
φ. 7β : «Διαζύγιον τῆς μοιχείας».
φ. 7β : «Διαζύγιον ἀνδρογύνου δεδεμένου».
φ. 7β : «Διαζύγιον τοῦ μὴ φανέντος ἀνδρός».
φ. 8α : «Διαζύγιον τῶν δαιμονιζομένων».
φ. 8β : «Διαζύγιον τοῦ μὴ ἀποστείλ(αν)τος ἐξόδοις τῆς ζωῆς τῆς ζωῆς [sic, δὶς] τῆς γυναικὸς αὐτοῦ».
'Εν τέλει τοῦ φ. 8β ἐρυθρόγραφον μονοκονδυλικῶς : † *τέλος καὶ τῷ θ(ε)ῷ δόξα.*
φ. 9α : εἰκὼν Παναγίας Βρεφοκρατούσης (μᾶλλον τοῦ τύπου Γλυκοφιλούσης). Σχέδιον καὶ χρώματα ἀδέξια.
φ. 9β : ἄγραφον. 'Επ' αὐτοῦ μεταγενεστέρα χεὶρ ἔγραψε : *το παρὸν βηβλῆο ὑπᾶρχη τῆς ἱερᾶς κ(αὶ) βασιλεικῆς μονῆς τοῦ μετεώρου.*
φ. 10α–β : συνέχεια ἰατρικῆς ὕλης.
'Αρχικὰ γράμματα, τίτλοι καὶ λέξεις τινὲς ἐρυθρόγραφοι.
Στάχωσις διὰ λεπτοῦ περιβλήματος ἐκ χάρτου ναστοῦ.
Παλαιὸς ἀριθμὸς κατατάξεως 525.

621

'Υπὸ τὸν ἀνωτέρω αὔξ. ἀριθμὸν εἶχε καταγραφῇ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 ἀκέφαλος κῶδιξ περιέχων φύλλα ἠριθμημένα ἀπὸ 143 μέχρι 512. Διεπιστώθη ὅτι τὰ φύλλα ταῦτα εἶχον ἐκπέσει ἀπὸ τὸν ὑπ' ἀριθ. **93** κώδικα, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ συνηνώθησαν ('Ιούλ. 1965).

622

'Υπὸ τὸν ἀνωτέρω αὔξ. ἀριθμὸν εἶχε καταγραφῇ κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 ἀκέφαλος κῶδιξ περιέχων φύλλα ἠριθμημένα ἀπὸ 65 μέχρι 118. Διεπιστώθη ὅτι τὰ φύλλα ταῦτα εἶχον ἐκπέσει ἀπὸ τὸν ὑπ' ἀριθ. **143** κώδικα, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ συνηνώθησαν ('Ιούλ. 1965).

623

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,15 × 0,21 Αἰὼν XVII Φύλλα 100

Θεία Λειτουργία 'Ιωάννου Χρυσοστόμου, Μεγάλου Βασιλείου καὶ Προηγιασμένων. Γραφὴ ἐπιμεμελημένη. Κεφαλαιώματα καὶ ἀρχικὰ γράμματα περίτεχνα καὶ πολύχρωμα.
φ. 3α : 'Η θ. Λειτουργία 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
φ. 39α : 'Η θ. Λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου.
φ. 85α : 'Η θ. Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων.
Τὰ φ. 37β–38, 83–84 καὶ 100β ἄγραφα. 'Εν τέλει τοῦ κειμένου, φ. 100α,

διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἡ χρονολογία: ,ζξη' [7068 = 1559/60] καὶ εὐθὺς ἀμέσως μονοκονδυλικῶς *Τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα.*
Ἐν τῇ ἄνω ᾤᾳ τοῦ φ. 2α τὸ σημείωμα: † *ἐξαχώθησαν ἀι τρεῖς λειτουργίαι αὗται παρ' ἐμοῦ μ(ητ)ροφάνους ἱερο(μον)άχ(ου) ἐπέτους ,ζρμε'* [7145 = 1637] *ἐν μηνὶ ἰουνίῳ. ιη :*
Τὰ ἐν ἀρχῇ δύο φύλλα, κολληθέντα ὡς παράφυλλα, προέρχονται ἐκ παρομοίου χειρογράφου συγχρόνου γραφῆς, περιέχοντος εὐχὰς τῆς θ. Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου.
Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

624

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,16 × 0,215 Αἰὼν XVII Φύλλα 40

Θεία Λειτουργία.

Πέντε τετράδια (ὀκτάφυλλα), ἐκ χάρτου τῆς αὐτῆς ὑφῆς καὶ τῶν αὐτῶν διαστάσεων, περιέχουν τὸ κείμενον τῆς Θείας Λειτουργίας γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κωδικογράφου, ὁ ὁποῖος παρεσκεύαζε πλείονα τοῦ ἑνὸς ἀντίγραφα. Ἐκ τῶν πέντε τούτων τετραδίων τὰ τρία εἶναι ὅμοια, ἀποτελοῦντα τὸ πρῶτον τετράδιον τριῶν ὁμοίων ἀντιτύπων. Καὶ εἰς τὰ τρία ἡ αὐτὴ ἐπιμεμελημένη γραφή, ἡ αὐτὴ διάταξις κλπ. Εἰς τὰ αὐτὰ σημεῖα τῶν σελίδων ἔχουν ἀφεθῇ τὰ αὐτὰ κενά, διὰ νὰ προστεθοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ αὐτὰ προφανῶς κεφαλαιώματα καὶ ἀρχικὰ γράμματα. Γεγραμμένον μέρος 0,09 × 0,12.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXXI παρέχει εἰς φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τὴν πρώτην σελίδα τῶν δύο ἐκ τῶν τριῶν ὁμοίων ἀντιτύπων τῆς θείας Λειτουργίας τὰ ὁποῖα παρεσκεύαζεν ὁ αὐτὸς κωδικογράφος.

625

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω αὔξ. ἀριθμὸν εἶχε καταγραφῇ κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 ἀκέφαλος κῶδιξ περιέχων φύλλα ἠριθμημένα ἀπὸ 203 μέχρι 329. Διεπιστώθη ὅτι τὰ φύλλα ταῦτα ἀνῆκον εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. **195** κώδικα, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ συνηνώθησαν (Ἰούλ. 1965).

626

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω αὔξ. ἀριθμὸν εἶχε καταγραφῇ κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 ἓν τεμάχιον εἰλητοῦ. Διεπιστώθη ὅτι τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον τεμάχιος (ἡ ἀρχὴ) τοῦ ὑπ' ἀριθ. **440** εἰλητοῦ, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ συνηνώθη (Ἰούλ. 1965).

627

Χάρτης Διαστ. 0,20 × 0,32 Αἰὼν XIX Φύλλα 29

Κατάστιχον λογαριασμῶν τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως τῶν ἐτῶν 1858–1862.

Ἐν ἀρχῇ καὶ ἐνδιαμέσως φύλλα τινὰ ἀποκεκομμένα, ἄλλα δὲ ἄγραφα, ὡς πιθανώτατα ἦσαν καὶ τὰ ἐνδιαμέσως ἀποκοπέντα.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος πινακίδος ἡ ἐνθύμησις: *Ἀλέξιος εὐθυμίου· Ἀ'γγοβίσκος πρόξενος ρωσσίας εἰς θεσαλονίκην [1]862 : ἰουλίου· 7 : ἦλθεν εἰς μοναςήρι.*

628

Περγαμηνὴ — Διαστάσεις διάφοροι — Φύλλα 44

Δέσμη περιέχουσα 44 φύλλα ἐκπεσόντα ἐκ διαφόρων περγαμηνῶν κωδίκων, κατὰ τὸ πλεῖστον λειτουργικοῦ περιεχομένου, διαφόρων ἐποχῶν καὶ γραφῶν. Τὰ πλείονα τούτων μεγάλου σχήματος.

629

Περγαμηνὴ — Διαστ. 0,15 × 0,19 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 8

Φυλλάδιον ἐκπεσὸν ἐκ κώδικος περιέχοντος κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἀρχ.: τῶν οὐ(ρα)νῶν· ἀν(θρώπ)ῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ... [= Ματθ. κβ' 2].

Τελ.: ... ἀπ' ἄκρων οὐ(ρα)νῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν· ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν [= Ματθ. κδ' 32].

630

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω αὔξ. ἀριθμὸν εἶχε καταγραφῇ κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ 1953 καὶ τοῦ 1959 τμῆμα κώδικος ἐκ φύλλων 9, ἠριθμημένων ἀπὸ 3 μέχρι 11. Διεπιστώθη ὅτι τὰ φύλλα ταῦτα εἶχον ἐκπέσει ἀπὸ τὸν ὑπ' ἀριθ. **540** κώδικα, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ συνηνώθησαν (Ἰούλ. 1966).

631

Περγαμηνὴ — Διαστ. 0,15 × 0,215 — Αἰὼν XIV — Φύλλα 7

Φύλλα ἐκπεσόντα ἐξ ἀγνώστου κώδικος, προφανῶς Μηναίου.

Ἀρχ.: μετὰ τὸ τεχθῆναί σε θ(εοτό)κε...

Τοῦ τελευταίου φύλλου τὸ μέγιστον μέρος ἐλλείπει.

632

Χάρτης — Διαστ. 0,15 × 0,21 — Αἰὼν XVII — Φύλλα 28

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός. Φιλοκάλως γεγραμμένος διὰ ζωηρᾶς μαύρης μελάνης. Ἀρχικά τινα γράμματα ἔχουν ἀφεθῆ ἡμιτελῆ διὰ νὰ συμπληρωθοῦν διὰ χρωμάτων. Ἔνια τούτων χρυσοβαφῆ, τὰ πλεῖστα δὲ περίτεχνα μὲ σχέδια πτηνῶν καὶ ἀνθρωπίνων μορφῶν.

Σημείωσις: Κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τοῦ ἔτους 1953 καὶ τοῦ 1959 εἶχε καταταχθῆ ὑπ' αὔξ. ἀριθ. 632 δέσμη διαφόρων φύλλων ἐκπεσόντων ἐκ διαφόρων κωδίκων. Τὰ φύλλα ταῦτα ἐνετάχθησαν ὑφ' ἡμῶν (Ἰούλ. 1966) εἰς τὴν δέσμην ὑπ' ἀριθ. 642, εἰς τὴν θέσιν δὲ τοῦ ἀριθ. 632 ἐτοποθετήθη ὁ ἀνωτέρω περιγραφόμενος κῶδιξ.

633

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,138 Αἰὼν XVIII Φύλλα α'–θ' + Σελίδες 1–283

Νομοκάνων.

φ. 1α: «Νομοκάνων. † Κανόνες συνοδικοὶ καὶ ἀποστολικοί, τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ ἑτέρων ἁγίων, συναθροισθέντες ἐκ διαφόρων νομίμων καὶ ἐκτεθέντες κατὰ τάξιν».

Αον: Περὶ τῶν πνευματικῶν εἰπεῖν πῶς πρέπει νὰ μεταχειρίζεται τοὺς ἐξομολογουμένους...

Ἀρχ.: Ὅσοι ἐξομολογοῦνται ἐκ προαιρέσεως...

Ὁ κῶδιξ εἶναι παλαιόθεν ἠριθμημένος κατὰ σελίδας. Πολλαὶ σελίδες καὶ φύλλα ἐνδιαμέσως ἔχουν ἀφεθῆ ἄγραφα (φ. γα–ζα, θ', σελ. 109–126, 128–172, 175–191, 193–210, 212–216, 218–248, 250–256, 258–268, 271–279). Πολλαχοῦ δοκίμια κονδυλίου καὶ διάφορα σημειώματα ἀσήμαντα (φ. α', β', ζβ, ηα, σελ. 127, 173, 174, 192, 217, 249, 257, 269–270, 280–283).

Ἐν φ. ββ, ἡ σημείωσις: *Τῷ παρὸν βιβλῆων ηπάρχι τῆς ιερᾶς μονοῖς τῆς κιμίσεως Θεοτόκου τῆς κόμης Κλῆνοβοῦ.*

Στάχωσις δερματίνη μετὰ θηλυκωτῆρος.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

634

Χάρτης Διαστ. 0,095 × 0,141 Αἰὼν XVII Φύλλα 141

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

Κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Ρυπαρὸς ἐκ τῆς χρήσεως καὶ τῆς νοτίδος· ἐν ταῖς ᾤαις πολλαχοῦ μεταγενέστερα δοκίμια κονδυλίου διαφόρων χειρῶν.

Στάχωσις (ἐξηρθρωμένη) ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου διερρωγότος περικαλύμματος. Διατήρησις κακή.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

635

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,145 Αἰὼν XVII

Ψαλτήριον καὶ Ὡρολόγιον παλαιᾶς ἐ ν τ ύ π ο υ ἐκδόσεως συνερραμμένα, ὧν πολλὰ φύλλα ἐκπεσόντα ἀντικατεστάθησαν διὰ χειρογράφων.

Ἀμφότερα τὰ ἔντυπα ἀκέφαλα.

Ἐπὶ χειρογράφου φύλλου, τὸ ὁποῖον ἔχει τεθῆ εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ φύλλου *πΙ* τοῦ ἐντύπου Ὡρολογίου, ἡ σημείωσις: *Τέλος ὀκτωβρίου μηνὸς ͵ζρμα'* [7141 = 1632/3], *ἰνδ. α'*. Ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ ἄλλου φ. ἡ σημείωσις: † *τέλος τοῦ σεπτεβρίου μηνὸς ͵ζρμα'* [7141] *͵αχλγ'* [1633], *ἰνδ. α'*. Ἐπὶ δὲ τοῦ τελευταίου χειρογράφου φύλλου ἡ σημείωσις: *Ἔτους ͵ζρμα', μηνὶ Ἰουνίῳ ι' ἐσταχόθη : | παρὰ αἰτωλοῦ μ(ητ)ροφάνους εἰς Βοδενὰ | κάστρον, ἰνδ(ικτιῶνος) α' ἀπὸ χ(ριστ)οῦ ͵αχλγ' :*

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων ἐπικεκαλυμμένων διὰ βύρσης. Αὕτη ἐπεκαλύφθη ἐν συνεχείᾳ δι' ὑφάσματος. Εἶχε δέ ποτε καὶ δύο δερματίνους θηλυκωτῆρας, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἀπεκόπη.

Διατήρησις καλή.

636

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,145 Αἰὼν XVII/XVIII Φύλλα 12

Ὀκτώηχος παλαιᾶς ἐντύπου ἐκδόσεως. Λείπει τὸ α΄ τυπογραφικὸν φύλλον (16σέλιδον). Τὰ ὑπάρχοντα τυπογραφικὰ φύλλα (τετράδια) ἀριθμοῦνται μὲ τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου β΄–ω΄.

Ἐν ἀρχῇ 11 φύλλα χειρόγραφα, προστεθέντα εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐκπεσόντων φύλλων τοῦ ἐντύπου. Γραφὴ XVII–XVIII αἰ.

Εἰς τὸ παράφυλλον τοῦ τέλους ἀναγραφὴ ὀνομάτων, ἐν οἷς καὶ τὰ *Δημουλᾶς, Μίχος, Δάφνω, Δρόσω, Ἀρμένω, Ἀκριβή, Γεργουλίνα, Σκεύω, Ρόϊδω, Στάνω, Μαργάρω, Πλούμπω, Ἀρχόντω, Μαυρουδή, Κυριακή, Κυρατζού, Μελάνθω, Μάρτω, Μαλάμα, Πούλω.*

Στάχωσις (ἐξηρθρωμένη) διὰ ξυλίνων γυμνῶν πινακίδων.

637

Χάρτης Διαστ. 0,10 × 0,15 Αἰὼν XVII Φύλλα 147

Νομοκάνων.

φ. 15β: «Νομοκάνονον πάνυ πλουσιώτατον. Νουθεσία εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ ἀσφάλεια».

Ἀρχ.: Ὁ δεχόμενος τοὺς λογισμούς...

φ. 1–15α: «Πίναξ ἀκριβὴς τοῦ παρόντος νομίμου», εἰς τὸν ὁποῖον ἀναγράφονται σιβ΄ κεφάλαια.

φ. 133β: ἐν τῇ κάτω ᾤᾳ: *εὔξε ὑπεριμοὺ δέσποτα ἅγιε Ἀνθύμου ἱερμηχου.*

Στάχωσις δερματίνη. Εἶχε δὲ καὶ δερμάτινον θηλυκωτῆρα.

638

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω αὔξ. ἀριθμὸν εἶχε καταγραφῆ κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1959 γενομένην ἀπογραφὴν μεγάλου σχήματος Κῶδιξ παρρησιῶν, περιέχων ἀναγραφὴν ὀνομάτων πρὸς ἐκφώνησιν. Διεπιστώσαμεν ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ ἐν τῷ Καταλόγῳ τοῦ Ν. Βέη περιγραφομένου ὑπ' ἀριθ. **421** κώδικος.

Πρβλ. ἀνωτέρω, σελ. 441 καὶ 667.

639

Χάρτης Διαστ. 0,20 × 0,30 Αἰὼν XVIII Φύλλα 8 + 24

Μηναῖον Σεπτεμβρίου παλαιᾶς ἐντύπου ἐκδόσεως (ἐν Βενετίᾳ 1526), τοῦ ὁποίου τὰ ἐκπεσόντα φύλλα (8 ἐν ἀρχῇ καὶ 24 ἐνδιαμέσως) ἀνεπληρώθησαν διὰ φύλλων χειρογράφων.

Ἐν τέλει τοῦ ἐντύπου, μεταξὺ ἄλλων: Stampata in Venetia... MDXXVI... (Πρβλ. Legrand, *Bibliographie Hellénique, XVe–XVIe s.*, τόμ. 3, σελ. 305, ἀριθ. 279).

Εἰς τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος παράφυλλα, σημειώματα τῶν ἐτῶν 1763 καὶ 1764 διὰ χειρὸς τοῦ πρώην Πρισρένης Χριστοφόρου τοῦ ἐκ Φιλιππουπόλεως, ἐξορίστου ὄντος εἰς Μετέωρον: † *αἰένα* [= ἔγινα!] *αἰξοριςὸς ἔγο*

ὠ χριστοφόρος ἀπού φιλλιππούπολιν εἰς μεταιορον εἰς τοῦς αχψξδ [sic] *ἠουλίου κη'.*

κ(αὶ) ο προήγούμενὸς π(α)παγρίγοριος ὀ ἀπουχιὼ [= ἀπὸ Χιὸ] *ομήος κ(αὶ) αυτὸς ἐξοριςὸς εἰς μεταίδρον ἐπι αἰτὸς 1763 μὴν φεὑρουἀρίου 6.*

Ἐπὶ τοῦ φ. 1α : *κ(αὶ) εἴν εἴς μεταίορον ὀ ἀγίος προὴν τρικλῖς* [= Τρίκκης?] *κόνςαντιὸς ἀνθροπὸς σοφῶς κ(αὶ) αἰναριτὸς εἴς διόρθωσιν ψὴχὸν ὀ ὠπὴος μᾶς αἰπαλιγορίσιν πούλα* [= ἐπαρηγόρησεν πολλὰ] *ὅς σοφὸς κ(αὶ) ἐναριτὸς ὡπου εἶναὶ ὀμιος κ(αὶ) εἰ παταίραῖς τοῦ μοναςηρίου . . .* κτλ. *ὁ γραψᾶς χριςοφόρος προεῖν πραἰσραινῆς ἀπου φιλλιππούπολῖν μηνὶ σεπτεμβρίου 25 αψξδ.*

Ἐπὶ τοῦ φ. 1β στίχοι τινὲς καταλογάδην γεγραμμένοι, ἀγνώριστοι σχεδὸν ἐκ τῶν πολλῶν λαθῶν καὶ παρανοήσεων τοῦ ἀμαθοῦς γραφέως (*Ὦ παμπολυστένακτε τοῦ βίου χρόνε . . . ὁπόσους ἐξεπλάνησεν ὁ μάταιος ὁ βίος καὶ ἀποστερηθήκασι τῆς ἄνω βασιλείας· ὁ πολλὰ κοπιάσας καὶ οὐδὲν κερδήσας μόνον λάρνακα καὶ πλάκα βαρυτάτην*), καὶ ἡ χρονολογία *17ξδ'* [= 1764] *ὀκτωμβρίου α'.* Ἐν συνεχείᾳ : *γρηγόριος ἱερωμῶναχος φηληππουπολήτις κ(αὶ) ἤλθα ὀμοὺ παρα τοῦ αγίου προήν πρεζρένας κὺρ χριςοφόρου εἰς τους αψξδ' ἰουλήου κη'· ἠγουμενεύοντος βησαρίου ἱἐρομόναχος· δαμασκηνὸς ἱερωμόναχος σκέβωφήλαξ.*

Ἐπὶ τοῦ πρὸς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου παραφύλλου ἕτερον σημείωμα τοῦ αὐτοῦ ἱερομονάχου Γρηγορίου : *Εὐχαριστό σι κῦρια μου ὁπού μὰς ἠξίοσες κ(αὶ) ἤλθαμεν εἰς τῶ ἱερὸν μωναστίριον τὸν μεταιόρον . . .* κτλ. *αψξδ' ὀκτωβρίου α'.*

640

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,24 Αἰὼν XIV/XV Φύλλα περίπου 160

Ἑρμηνεία Ἱερῶν Κανόνων.

Κῶδιξ ὁλοσχερῶς λελυμασμένος ὑπὸ τῆς νοτίδος, ἐπενεγκούσης συγκόλλησιν τῶν φύλλων καθιστῶσαν ἀδύνατον τὸν διαχωρισμόν των καὶ δυσχερεστάτην τὴν ἀνάγνωσιν τῶν διὰ μαύρης μελάνης γεγραμμένων. Διακρίνονται ἐνιαχοῦ τὰ δι' ἐρυθρᾶς μελάνης σχόλια.

641

Δέσμη μεμονωμένων χαρτῴων φύλλων προερχομένων ἐκ διαφόρων κωδίκων μεγάλου σχήματος, ἐκ χάρτου ποικίλων ποιοτήτων καὶ διαστάσεων καὶ διαφόρου ἐποχῆς, κατὰ τὸ πλεῖστον λειτουργικοῦ περιεχομένου — λείψανα καταστραφέντων κωδίκων περισυλλεγέντα κατὰ καιρούς.

642

Δέσμη χαρτῴων φυλλαδίων καὶ μεμονωμένων φύλλων, προερχομένων ἐκ διαφόρων κωδίκων μετρίου σχήματος (8ου). Χάρτης ποικίλων ποιοτήτων καὶ διαστάσεων. Διαφόρων αἰώνων. Κατὰ τὸ πλεῖστον λειτουργικοῦ περιεχομένου.

643

Δέσμη χαρτώων φυλλαδίων καὶ μεμονωμένων φύλλων, προερχομένων ἐκ διαφόρων κωδίκων μικροῦ σχήματος (16ου). Χάρτης ποικίλων ποιοτήτων καὶ διαστάσεων. Διαφόρων αἰώνων. Κατὰ τὸ πλεῖστον λειτουργικοῦ περιεχομένου.

644

Δέσμη χαρτώων φυλλαδίων καὶ μεμονωμένων φύλλων, προερχομένων ἐκ μ ο υ σ ι κ ῶ ν κωδίκων XVIII καὶ XIX αἰῶνος, ἐπὶ χάρτου ποικίλων ποιοτήτων καὶ διαστάσεων.

645

Δέσμη χαρτώων φυλλαδίων ἢ μεμονωμένων φύλλων, προερχομένων ἐκ διαφόρων κωδίκων. Τὰ φύλλα ταῦτα διασῴζουν βιβλιογραφικὰ ἢ ἄλλα σημειώματα:

α΄) Δίφυλλον διαστ. 0,17 × 0,23, ἔτους 1541/2. Περιέχει τὸ τέλος τῆς θ. Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀρχικὰ γράμματα καὶ ἄλλαι ἐνδείξεις ἐρυθρόγραφα. Ἐν τέλει: *Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον, κ(αὶ) Θεοφῆλου πόνοσ:* · | *ἐγράφη ἐν ἔτει ͵ζωνω* :· [= 7050 = 1541/2].

β΄) Φύλλον διαστ. 0,15 × 0,22, αἰ. XVII. Τὸ ἀριστερὸν μέρος ἔχει ἀποσχισθῆ καὶ ἐλλείπει. Ἀπετέλει τὸ τελευταῖον φύλλον Θεοτοκαρίου.
Ἐν τέλει, χειρὶ τοῦ κωδικογράφου, ἐρυθρόγραφα: [*δο*]*ῦλος, τῶν δούλων τοῦ Θ(εο)ῦ, γαυριὴλ* | *μοναχόσ* :—

γ΄) Φύλλον διαστ. 0,12 × 0,19, ἔτους 1617. Ἀπετέλει ἄλλοτε τὸ τελευταῖον φύλλον Ὡρολογίου. Ἐν τέλει τοῦ κειμένου διὰ μονοκονδυλιᾶς ἡ ἔνδειξις: *τέλος τοῦ Ὡρολογίου:* — καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου: † *Τὸ παρὸν ὡρολόγιον ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ μ(ητ)ροπολίτου οὐγκροβλαχί(ας) λ(ου)κ(ᾶ) καὶ ἐνεργετῶ αὐτῶ τῶ ἐμῶ υἱῶ καὶ φῖλτατω μου μαθητῆ κυρῖω ἀνθίμω* [?] *τῶ ἱερομ(ονά)χ(ω)* | *ἐν ἔτει ͵ζρκε΄* [7125 = 1616] *ἰνδικτιῶνος ιε΄, νοεμβρίου δ΄.*
Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXXII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον.

δ΄) Φύλλον διαστ. 0,09 × 0,142. Ἦτο ἄλλοτε ἐπικεκολλημένον ἐπὶ τῆς πινακίδος κώδικος. Ἐπὶ τῆς λευκῆς ὄψεως αὐτοῦ τὸ φύλλον ἔχει ἀριθμηθῆ διὰ χειρὸς Ν. Βέη ὡς φ. 130. Ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὄψεως κείμενον διὰ σλαβωνικῶν χαρακτήρων. Ὁ ἐκτὸς κειμένου ΠΙΝΑΞ LXXII παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον. Κατὰ τὴν Καν Δημοκρατίαν Ἡλιάδου - Hemmerdinger, ἡ ὁποία εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ἐξετάσῃ φωτογραφίαν τοῦ ἐν λόγῳ φύλλου, τὸ σλαβωνικὸν τοῦτο κείμενον (εἰς σερβικὴν γλῶσσαν) ἔχει γραφῆ περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΔ΄ ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ΄ αἰῶνος. Τὸ σημείωμα ἀπευθύνεται εἰς ἄγνωστον «εὐγενῆ καὶ σοφὸν κύριον... [τὸ ὄνομα δυσανάγνωστον]», εἰς ὃν ὁ γράφων ἀπονέμει «δόξαν καὶ τιμήν». Μετὰ τὰς προσρήσεις ταύτας ὁ γράφων ἀπευθύνεται εἰς τὸν «ἄξιον καὶ λίαν ἀγαπητὸν ἀδελφόν» του «τὸν ἐξ Ἰωαννίνων»

[= ot Ioanina? ἡ ἀνάγνωσις οὐχὶ ἀπολύτως ἀσφαλής], διαβεβαιῶν αὐτὸν περὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του καὶ εὐχόμενος πᾶσαν εὐτυχίαν. Ὑπογραφὴ δυσανάγνωστος.

ε') Δίφυλλον διαστ. 0,153 × 0,210, αἰ. XVII/XVIII. Ἀνῆκεν ἄλλοτε εἰς κώδικα περιέχοντα ἰατροσόφιον. Ἐπὶ τοῦ φ. 1α μεταγενεστέρα σημείωσις: *» εἰς τοὺς αψογ'* [= 1773], *ὀκτωμβρίου ιθ'· ἐγὼ ὁ ἐν ἱερομονάχοις Καλλίνικος σερραῖ(ος), ἦλθα ἀπὸ βαρλαὰμ εἰς μετέορον, διὰ νὰ ἐγλεντίσω μερικαῖς ἡμέραις ἀπὸ τὴν μεγάλην μου θλίψιν καὶ στενοχωρί(αν) ὁποῦ σεμπὲπ ολὰν αλλαχτὰν μπουλσούν* [= ὁ αἴτιος γενόμενος ἀπὸ τὸν θεὸν νὰ τὸ εὕρῃ]. — Καὶ ὀλίγον κατωτέρω, ὁ αὐτὸς προσθέτει τουρκιστὶ δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων: *» μπὰκ σιοῦ πουστιοὺν ἐττιὴ χαλὴ, σεκλητὲν γκουτρετὴ σιουργκιοὺν φερμανή, ὀνούντα κάλμασιν καλμπὴ μπηλ'λιαχή* [= κοίτα αὐτοῦ τοῦ π..., ποὺ ἐδημιούργησε αὐτὴν τὴν κατάστασιν... ... ... τῆς ἐξορίας τὸ φιρμάνι, καὶ ἐκείνου νὰ μὴ μείνῃ ἡ καρδία, μὰ τὸν θεὸν].

646

Χάρτης Διαστ. 0,16 × 0,22 Αἰὼν XVI/XVII Φύλλα 8

Φυλλάδιον ἐκπεσὸν ἐξ ἀγνώστου κώδικος. Ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου ἄνω δεξιὰ ἀριθμεῖται τὸ ὀκτάδιον τοῦτο ὡς Ϛ'.

Περιέχει (ἀκέφαλον καὶ κολοβὸν) τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἀχιλλείου Λαρίσης.

Ἀρχ.: εὐσέβειαν ἐφελκύσειε καὶ στεφανήτας ἀναγορεύσειε Παῦλον τὸν μέγαν μιμούμενος...

Τελ.: ... καὶ εἰς δουλείαν τὴν δεσποτείαν κατάγοντας· ἀλλὰ τὸν πρᾶον μιμούμενος

647

Χάρτης Διαστ. 0,15 × 0,22 Αἰὼν XVI Φύλλα 12

Κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον.

Περιέχει:

φ. 1α: Κανὼν εἰς ἦχον γ'. Εἱρμός: Ὁ τὰ ὕδατα πάλαι...

φ. 4α: Κανὼν εἰς ἦχον δ'. Εἱρμός: Θαλάσσης τὸ ἐρυθρὸν πέλαγος...

φ. 6β: Κανὼν εἰς ἦχον πλάγιον α'. Εἱρμός: Ἵππον καὶ ἀναβάτην...

φ. 9β: Κανὼν εἰς ἦχον πλάγιον β'. Εἱρμός: Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας...

φ. 12α: Κανὼν εἰς ἦχον βαρύν. Εἱρμός: Νεύσει σου πρὸς γεώδη...

Κολοβός: Τῆς Δ' ᾠδῆς σῴζεται μόνον τὸ α' τροπάριον καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ β', μέχρι τῶν λέξεων «... τὸ ἐν σοὶ μυστήριον· ὅθεν καὶ ... ».

Ἐν φ. 3β, 9α καὶ 12α σημειοῦται: «Ἡ ἀκροστιχὶς ἀλφάβητος· ἐν δὲ τοῖς πρώτοις τῶν ᾠδῶν τροπαρίοις Ἰουστίνου». Ἐν φ. 6α σημειοῦται: «Ἡ ἀκροστιχὶς ἀλφάβητος μέχρι συμπληρώσεως τῆς ζ' ᾠδῆς· ἀπὸ δὲ τῆς η' Ἰουστίνου». — Προφανῶς Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύο.

Γραφὴ ἐπιμεμελημένη. Ἐνιαχοῦ ἐρυθρόγραφα.

Στάχωσις μεταγενεστέρα ἐκ συγκεκολλημένων λεπτῶν φύλλων χάρτου.

Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

648

Χάρτης Διαστ. 0,11 × 0,16 Αἰὼν XVII Φύλλα 16

Ἀκέφαλον. Περιεῖχε κείμενα ἀκολουθιῶν.

φ. 1α : ἄρχ. : νῦν διὰ τῆς πάντων ἀναστάσεως... Ἐν φ. 6α ἡ ἔνδειξις : «Τέλος τῶν ἀνονίμων ἁγίων ἀκολουθιῶν τοῦ ὅλου ἐνιάυτοῦ».

φ. 6α : «Ὁ Κανῶν τῆς λαμπρᾶς». Ἐν φ. 12β ἡ ἔνδειξις : «τέλος τῆς λαμπρᾶς κανόνος».

Ἀπὸ τοῦ φ. 13α καταχωρίζονται «φῆμαι», ἤτοι τὸ πολυχρόνιον *εἰς μητροπολίτην* (φ. 13α), *εἰς ἐπίσκοπον* (φ. 13β), *εἰς αὐθέντην* (φ. 13β), *εἰς ἄρχοντα* (φ. 14α), *εἰς ἡγούμενον* (φ. 14β), *εἰς οἰκονόμον* (φ. 14β), *εἰς κεκοιμημένον* (φ. 15α), εἰς πατριάρχας (φ. 15α).

Ἐν φ. 16α ἡ σημείωσις : *† Ἐτελειώθη σὺν θ(ε)ῷ ἁγίω ἡ παροῦσα βίβλος· κ(α)τ(ὰ) τὸ ‚ζρλ'* [7130 = 1622] *κ(α)τ(ὰ) μῆνα αὔγουστον· οἱ δὲ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθε παρακαλῶ κ(αὶ) εἴ τι δ' ἂν σφαλερὸν εὕρητε διορθώσατε· ἀνθρώπινον γὰρ τὸ σφάλλειν· † ἐγράφη διὰ χειρὸς Κυρίλλου ἱερομονάχου.*

Ἐν φ. 16β τὸ αἴνιγμα : «† ποῖον εἶναι τὸ πουλὶ ὁποὺ γεννᾷ ἐκ τὴν μύτην, | εἶναι δὲ καὶ χωρὶς πτερά, ἔχει καὶ μικρὸ σπίτιν· | τρεῖς τὸ κρατοῦν ὅταν γεννᾷ· ἀλήθεια πρῶτα πίνει· μαῦρα γεννῶνται τὰ πουλιὰ καὶ ἀνθρωπινὰ λαλοῦσιν· | εἰς ἄσπρον κάμπον στέκονται καὶ ὡσὰν χορὸν κρατοῦσιν | ἄλλοι ἐγροικοῦν τί λέγουσι, ἄλλοι δὲν τὰ γροικοῦσιν». Καὶ ἀκολουθεῖ κρυπτογραφικῶς ἡ ἐξήγησις.

Ἀστάχωτον. Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

649

Χάρτης Διαστ. 0,18 × 0,22 Αἰὼν XVIII–XIX Φύλλα 13

Βιβλίον (φυλλάδα) προθέσεως.

Περιέχει, εἰς τρεῖς στήλας κατὰ σελίδα, ἀναγραφὰς ὀνομάτων κτητόρων, ἱερομονάχων, ἱερέων, μοναχῶν καὶ κοσμικῶν. Ἤρχισε καταρτιζόμενον κατὰ τὸν XVIII αἰῶνα. Αἱ πρῶται ἀναγραφαὶ φιλοκάλως γεγραμμέναι διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χειρός. Μεταγενέστεραι προσθῆκαι διὰ διαφόρων χειρῶν.

Ἐπὶ τοῦ φ. 1α, εἰς τὴν μεσαίαν στήλην, ἔχουν προστεθῆ : *Ὀνόματα Ἀρχιμανδρίτου Πορφυρίου τοῦ Ρώσσου : Ἀλεξάνδρου, Ἀθανασίου, Στεφανίδας, Ἀγάπης, Ἀλεξάνδρου, Ἄννης, Ὄλγας, Ἄννης, Μιχαήλ.* Ταῦτα ἔχουν γραφῆ ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ Πορφυρίου Uspenskij, ὅστις ἐν συνεχείᾳ ὑπογράφει ρωσσιστὶ καὶ προσθέτει *1859 goda, 22 Aprylja.*

Ἀστάχωτον. Ἄνευ ἀριθμοῦ παλαιᾶς κατατάξεως.

650

Χάρτης Διαστ. 0,155 × 0,210 Αἰὼν XVIII Φύλλα 4

Ἡ Ἁγία Ἐπιστολή.

φ. 1α : «Ὁ Παντοκράτωρ Θεὸς — Ἐπιστολὴν πέμπω εἰς ἐσᾶς τοὺς ἀνθρώπους...».

Ἐν τέλει, φ. 4α, διὰ τῆς αὐτῆς χειρός : *17779* [sic, γρ. 1779] *αναστάσις*

ἀναγνώστης καὶ αμαρτολὸς τούτης της επιστωλης γραφο απω χοριον μακριχορή ιως γιρωκώστα.

651

Χάρτης | Διαστ. 0,105 × 0,155 | Αἰὼν XVIII | Φύλλα 8

Φυλλάδα, ἐν ᾗ περιοδεύων ἀδελφὸς τῆς Μονῆς ἐνέγραψε διάφορα ὀνόματα πρὸς ἐκφώνησιν. Ἐνιαχοῦ προηγεῖται δήλωσις τοῦ χωρίου.

Ἐν φ. 1β : *χωρίων μάρκου ἔτος 1775.*

652

Χάρτης | Διαστ. 0,10 × 0,15 | Αἰὼν XVIII | Φύλλα 12

Φυλλάδα ὁμοία πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 651. Τὸ κείμενον τῶν σημειώσεων ἀτάκτως γεγραμμένον. Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀναγραφῶν αἱ χρονολογίαι 1738, 1774, 1775.

653

Χάρτης | Διαστ. 0,120 × 0,175 | Αἰὼν XIX | Φύλλα 16

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι. — Κολοβόν.

φ. 1α : «Εὐχὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Χαῖρε καὶ χαρίτομένι, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. Ἐλεεΐμονίτρια τῶν χριστιανῶν καὶ βοΐθεια αὐτῶν· διὰ σὲ χέρουσιν ἄγγελοι δουλεύουσιν ἀρχάγγελοι· χαῖρε τῶν λειπομένων παριγορΐα . . . ».

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου τούτου (φ. 6β) ἐρυθρόγραφα : «τέλος τῆς εὐχῆς τῆς Θεοτόκου· αὔτη δε η αγΐα εὐχῆ όπιος τῆν διαβάζη μΐα φορὰ τὴν ἡμέραν ἔχοι νὰ ηδὴ τὴν παναγΐαν εἰς τον ὕμνουν [sic] του τρῒς ἡμέρας πρὶν το θανάτου . . .».

Ἐν φ. 7α : «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ . . .».

Ὁ κῶδιξ βαναύσως καὶ ἀδεξίως γεγραμμένος.

Περίβλημα ἐκ χάρτου ναστοῦ.

654

Χάρτης | Διαστ. 0,165 × 0,220 | Αἰὼν XVI | Φύλλον 1

Φύλλον ἐκπεσὸν ἐκ κώδικος περιέχοντος τὴν Ἀκολουθίαν τῶν κτητόρων τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου ἁγίων Ἀθανασίου καὶ Ἰωάσαφ.

Γραφὴ ἐπιμεμελημένη. Ἐλλείπουν τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν τροπαρίων, τὰ ὁποῖα ἐπρόκειτο προφανῶς νὰ προστεθοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων ἐρυθρόγραφα.

Ἡ α' ὄψις τοῦ φύλλου ἀρχίζει μὲ τὰς λέξεις : « . . . δέσποινα πλάτυνον· τὴν τῆς ζωῆς μου τρίβον πρεσβείαις σου . . .» κτλ. Ἀκολουθοῦν ἐν συνεχείᾳ τὰ τροπάρια :

—[Τ]ήρησον, παμμάκαρ, ἀσινεῖς· λεόντων χάσμασι· δαιμόνων στόμασιν· οἰκτρῶς ἀεὶ περιπίπτοντας· σαῖς εὐχαῖς ἡμᾶς περίζωσον· καὶ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ βυθοῦ τοῦ ᾅδου ἅρπασον, Ἰωάσαφ, τοὺς ἀνυμνοῦντας πόθῳ τὴν μνήμην σου.

—[Ὕ]περθε τῶν κάτω γεγονώς· εἰς ὕψος μέγιστον, παμμάκαρ, ἔφθασας . . .
—[Φ]ίλη σοι ἡ κλῖμαξ, οἱ βαθμοὶ πρὸς τὴν ἀνάβασιν . . .
—[Ν]έκρωσις σφαλμάτων καὶ δεινός, παρθένε, θάνατος νυνὶ συνέχει με . . .
Ἡ β' ὄψις περιέχει τὰ τροπάρια :
—[Ἰ]δοὺ Μωσῆς σὺ δεύτερος· τὴν γὰρ Αἴγυπτον ἔφυγες τὸ τῆς ἁμαρτίας διακόψας πέλαγος . . .
—[Ὁ] ὁδηγῶν ὡς πρόβατα σὺ παμμάκαρ τὰ τέκνα σου . . .
—[Ὑ]πογραμμὸν τοῖς τέκνοις σου τοὺς σοὺς τύπους κατέλιπες . . .
—[Σ]ὺ βασιλὶς καὶ δέσποινα· τοῦ παντὸς γὰρ ὁ κ(ύριο)ς σχῆμα δουλικὸν ἐκ τῆς σαρκός σου εἴληφε . . .

655

Χάρτης Διαστ. 0,12 × 0,17 Αἰὼν XIX Φύλλα 8

Ἡ Ἁγία Ἐπιστολή.

Ἄρχ. : Ἐπιστολὴ πέμπω εἰς ἐσᾶς τοὺς ἀν(θρώπ)ους καὶ ἔστειλάν [sic] σας καὶ ἄλλην . . .

656

Χάρτης Διαστ. 0,133 × 0,205 Αἰὼν XVI Φύλλα 2

Δίφυλλον ἐκπεσὸν ἐξ ἀγνώστου κώδικος. Περιέχει (οὐχὶ πλῆρες) τὸ συναξάριον τοῦ Νεομάρτυρος Νικολάου τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ σουλτάνου Σουλεϊμάν.

Ἐν φ. 1α μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς : «. . . οὔμενουν καὶ γένους ἀσήμου κατήγετο, οὐδὲ γεννητόρων δυσκλεῶν ἐπέτυχε· καὶ γὰρ ὅ τε πατὴρ αὐτοῦ Ἰωάννης ἥ τε μήτηρ Καλή, ἀμφότεροι χριστιανῶν παῖδες ὄντες, μᾶλλον τῆς εὐσεβείας ἀντείχοντο . . . Ὁ γὰρ τῳόντι τῆς ἀληθείας μάρτυς Νικόλαος αὐτὸς αὐτοῖς καὶ κόσμος καὶ πλοῦτος καὶ ἔπαινος . . .»

Κατωτέρω (φ. 1β) : «. . . ἀλλὰ τοὺς γονεῖς τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἀποβαλών, ᾧ καὶ ἀνέκειτο Θεῷ μόνος ἀπελείφθη. Ἔνθεν τοι [. . .] μετανάστης ὑπὸ τοῦ καλοῦντος Θεοῦ ἐς Σηλυβρίαν γίνεται . . .»

Κατωτέρω (φ. 2β) : « . . . Τέτταρας ἴσμεν βασιλεῖς τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἐν τῇ τῶν πόλεων βασιλίδι προκατάρξαντας· τοῦ δὴ πέμπτου, Σουλεϊμὰν τῇ σφῶν γλώττῃ ὀνομαζομένου, ἐν τῷ τριακοστῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας [=1554], ὅτε δὴ καὶ τὸν ἑαυτοῦ μείζονα υἱὸν ἀπέκτεινεν, ἐν τῇ Περσίδι πανστρατιᾷ ἀποιχομένου, πολέμου ἕνεκα τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, κατελείφθη ἔπαρχος ἐν Κωνσταντίνου πόλει Σϊνὰν οὑτωσί πως ὀνομαζόμενος . . .»

—Πρβλ. Ἰ ε ζ ε κ ι ὴ λ [Βελανιδιώτου], *Ὁ νεοφανὴς ἅγιος Νικόλαος ὁ ἐξ Ἰχθύος* κτλ., περιοδ. Θεολογία 8 (1930) σ. 213–227.

Τὰ φύλλα ταῦτα φαίνονται γεγραμμένα διὰ χειρὸς Δ α μ α σ κ η ν ο ῦ, τοῦ μετέπειτα ἐπισκόπου Λιτῆς καὶ Ρενδίνης· πρβλ. αὐτόγραφον τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐν Ε. Σκουβαρᾶ, *Ὀλυμπιώτισσα*, σ. 232, εἰκ. 101.

657

Χάρτης Διαστ. 0,07 × 0,10 Αἰὼν XVII Φύλλα 43

Θεία Λειτουργία.

Κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Γραφὴ ἐπιμεμελημένη. Μελάνη μαύρη καὶ ἐρυθρά.

658

Χάρτης Διαστ. 0,20 × 0,29 Αἰὼν XIX Φύλλα 13

Κατάστιχον λογαριασμῶν, ἔνθα καὶ σημειώσεις περὶ περιουσιακῶν στοιχείων τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Μετεώρου τῶν ἐτῶν 1848–1852. Πολλὰ φύλλα ἐνδιαμέσως ἔχουν ἀποκοπῆ.

Ἐπὶ τοῦ φ. 1α : *1852 κατὰ ἀπρίλιον. Σύνορα τοῦ Χιλιμοδίου, τὰ ὁποῖα ζητεῖ αὐθαιρέτως ὁ Τζαλίγαγας νὰ μᾶς τὰ καταπατήσῃ· ἄρχονται ἀπὸ τὴν στράταν, ἀπὸ τὴν πέτραν ὀνομαζομένην Ντόϊναν καὶ τὸν ἀνήφορον εἰς ῥάχιν Τζιούμαν* . . . κτλ.

659

Χάρτης Διαστ. 0,110 × 0,315 Αἰὼν XVIII Φύλλα 8

Κατάστιχον τῆς ἐν Βλαχίᾳ μονῆς Γολγοθᾶ, τῶν ἐτῶν 1777–1782.

Ἀκέφαλον. Ἐν ἀρχῇ (φ. 1α) καταγραφὴ γεωργικῶν ἐργαλείων: «τὰ σιδερικὰ καὶ ἄλλα λιανόματα». Ἀκολουθοῦν (φ. 1β) : «Τὰ φαγουλάτα», «Τὰ ζῶα», «Τὰ ἀγκεία τοῦ ἀμπελίου», «Τὰ μούλκια καὶ βουνά». Ἐν φ. 2α «Τὰ χρυσόβουλα καὶ ἄλλα γράμματα». Ἐν φ. 3α «Οἱ κατζιβέλοι» κτλ.

Ἐν τέλει (φ. 6β) ἡ ὑπογραφὴ *Νικόλαος Πιτιστιάνος ἐπιβεβεοί.* Τὰ φύλλα 7 καὶ 8 ἄγραφα.

660

Χάρτης Διαστ. 0,19 × 0,23 Αἰὼν XIX Φύλλα 14

Κατάστιχον μετοχίου τινὸς τῆς Μονῆς τοῦ Μετεώρου ἐν Βλαχίᾳ. Ἀναγραφαὶ διαφόρων λογαριασμῶν, περιουσιακῶν στοιχείων, ἡγεμονικῶν χρυσοβούλλων καὶ τίτλων ἰδιοκτησίας, τῶν ἐτῶν 1818–1823.

Κατεστραμμένον ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ἐξίτηλον.

661

Χάρτης Διαστ. 0,21 × 0,38 Αἰὼν XVI–XVII Φύλλα 5

Δίπτυχον ἐκ δύο ξυλίνων πινακίδων, ὧν ἑκάστη ἔχει διαστ. 0,24 × 0,42. Ἐπὶ τῶν πινακίδων ἐπικεκολλημένα δύο φύλλα χάρτου περιέχοντα ἀναγραφὴν ὀνομάτων εἰς τέσσαρας στήλας, καταρτισθεῖσαν φιλοκάλως (τὰ ἀρχικὰ τῶν ὀνομάτων δι' ἐρυθροῦ) κατὰ τὸν XVI πιθανῶς αἰῶνα. Ἐπὶ τῶν δύο τούτων φύλλων ἐπεκολλήθησαν ἀργότερον (πιθανῶς κατὰ τὸν XVII αἰῶνα) ἄλλα δύο φύλλα περιέχοντα ἀναγραφὰς ὀνομάτων εἰς ἓξ στήλας, ἐπίσης φιλοκάλως γεγραμμένας (τὰ ἀρχικὰ δι' ἐρυθροῦ). Παρένθετον ἔχει τοποθετηθῆ νεώτερον φύλλον, κατά τι μικροτέρων διαστάσεων, περιέχον παρομοίαν ἀναγραφὴν ὀνομάτων εἰς τρεῖς στήλας.

Εἰς τὴν παλαιοτέραν, τὴν ἐπὶ τῆς σανίδος ἐπικεκολλημένην, τετράστηλον ἀναγραφὴν οἱ τίτλοι : *Καλογέροι* (ἀριστερά, στήλη α΄), *Καλογρήαις* (ἀριστ., στήλη γ΄), *Ἀρχιερεῖς* (δεξιά, στ. α΄–β΄), *Ἱερομόναχοι* (δεξιά, στ. γ΄–δ΄). Παραπλεύρως τῶν ὀνομάτων δι' ἐρυθρῶν μικροτέρων γραμμάτων ἐνδείξεις περὶ τοῦ τόπου προελεύσεως τοῦ ἀναγραφομένου προσώπου, ὡς : *Ζαβλάντια, Νεχώρι, Καστορίας, Ζητουνίου, Γκιούμα, Βάνια, Πόρτα, Γράλιστα, Σάντοβο, Ἀργαλαστή, Κοσοβίτσα, Γραμμεναίους* κ.π.ἄ.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

ΚΩΔΙΞ

164 (ἀνωτέρω, σελ. 196, σελ. 652 καὶ πίναξ XXIII).

Τὸ ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος σλαβωνικὸν κείμενον (Λόγος τοῦ Σέρβου βασιλέως Στεφάνου) εἶχε τεθῆ ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐν Novi Sad τῆς Γιουγκοσλαβίας Καθηγητοῦ Dj. Sp. Radojčić, εἰς τὸν ὁποῖον εἴχομεν ἀποστείλει φωτογραφίαν τοῦ φ. 3α. Πληροφορούμεθα ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Καθηγητὴς ἐδημοσίευσε σχετικὸν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον Nepoznato književno delo iz 1389 [="Αγνωστον φιλολογικὸν ἔργον τοῦ 1389], εἰς τὴν ἐφημερίδα τοῦ Βελιγραδίου *Politika* τῆς 26 'Ιουλίου 1964.

645 δ' (ἀνωτέρω, σελ. 698–699 καὶ πίναξ LXXII).

Τὸ ἐπὶ τοῦ φύλλου τούτου σλαβωνικὸν σημείωμα ἢ γράμμα τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἐμελέτησεν ἐκ φωτογραφίας προσφάτως καὶ ὁ κ. Rade Mihaljčić, ὁ ὁποῖος μεταξὺ ἄλλων, ἀντὶ τοῦ ἀμφιβόλου ot Ioanina (πρβλ. ἀνωτέρω, σελ. 699), ἀναγινώσκει *ot Komnina Aranita* (στίχ. 4–5).

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ
ΚΑΙ
ΠΙΝΑΚΕΣ

I. ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
II. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛ. ΣΕΙΡΑΝ
III. ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ - ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ
IV. ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑΣ ΤΑΞΙΝΟΜΙΚΑΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
V. ΕΝΤΥΠΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΑΡΕΝΤΕΘΕΙΜΕΝΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
VI. ΟΝΟΜΑΤΑ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΑΝΑΓΡΑΦΑΣ
VII. ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

I.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

IX αἰὼν κώδικες ἐν ὅλῳ 1

κῶδιξ **591** (ἔτους 861/2).

X αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 7

565 (ἔτ. 969), **525, 549, 560, 564, 573, 576.**

XI αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 22

548 (ἔτ. 1088/9), **245, 364, 365, 367, 392, 495, 496, 506, 524, 526, 540, 550, 551, 552, 553, 554, 563, 583, 604, 607, 634.**

XII αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 27

8, 150, 253, 301, 303, 371, 423, 424, 425, 427, 429, 430, 431, 433, 434, 438, 439, 494, 503, 512, 519, 546, 547, 556, 557, 562, 612.

XIII αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 22

502 (ἔτ. 1281), **545** (1296/7), **291** (1297), **144, 255, 302, 394, 426, 428, 436, 437, 466, 489, 518, 520, 523, 530, 536, 559, 586, 594, 613.**

XIV αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 67

455 (ἔτ. 1337), **456** (1339/40), **172** (1344/5), **24** (1347), **11** (1347/8), **374** (1359), **580** (1377), **539** (1381/2), **2** (1383/4), **239** (1385), **555** (1385/6), **21** (1386/7), **450** (1388/9), **6, 10, 28, 38, 51, 63, 73, 80, 97, 98, 113, 131, 143, 151, 158, 161, 195, 197, 241, 243, 248, 262, 263, 300, 325, 330, 359, 373, 432, 435, 458, 464, 472, 476, 492, 522, 529, 535, 541, 542, 543, 566, 567, 572, 577, 578, 582, 587α, 590, 592, 593, 596, 609, 631.**

XIV-XV αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 1

640

XV αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 78

31 (ἔτ. 1401/2), **581** (1402), **25** (1407/8), **84** (1408), **88** (1417), **20** (1422/3), **70** (1448/9), **147** (1462), **201** (1464), **225** (1465), **344** (1465), **544** (1480), **345** (1481), **130** (1492/3), **5, 9, 12, 19, 23, 26, 27, 32, 33, 35, 36, 37, 57, 63, 65, 66, 74, 75, 77, 81, 91, 107, 114, 116, 117, 124, 125, 135, 148, 154, 159, 160, 171, 183, 185, 196, 208, 224, 231, 275, 284, 313, 317, 334, 335, 355, 358, 382, 403, 417, 451, 461, 471, 473, 474, 478, 483, 497, 516, 528, 561, 568, 569, 620.**

XV-XVI αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 2

34, 298.

XVI αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 167

22 (ἔτ. 1502), **213** (1508), **85** (1516), **163** (1519), **406** (1519), **401** (1520), **3** (1522), **59** (1522), **153** (1522), **419** (1522), **204** (1523), **221** (1529/30), **238** (1533/4), **249** (1536/7), **218** (1537), **155** (1538), **463** (1540), **645α** (1541/2), **78** (1543/4), **99** (1544), **4** (1545/6), **570** (1546/7), **1** (1547/8), **14** (1547/8), **184** (1547/8), **132** (1551), **175** (1551), **179** (1551), **209** (1551), **269** (1551), **112** (1551/2), **186** (1552), **156** (1555/6), **488** (1556/7), **623** (1559/1560), **460** (1560), **404** (1570), **56** (1580), **83** (1580), **346** (1581/2), **442** (1585/6), **64** (1588), **421** (1592/3), **6, 13, 15, 16, 17, 18, 29, 30, 44, 46, 53, 58, 61, 62, 63, 67, 68, 69, 72, 79, 81, 86, 87, 90, 96, 103, 109, 111, 115, 120, 121, 122, 126, 127, 133, 134, 137, 139, 142, 146, 149, 157, 170, 176, 177, 178, 182, 189, 194, 198, 199, 207, 210, 211, 212, 216, 227, 228, 230, 232, 235, 236, 237, 254, 258, 264, 265, 266, 267, 268, 271, 272, 274, 281, 285, 287, 288, 293, 306, 319, 326, 343, 348, 349, 362, 366, 370, 379, 384, 386, 399, 407, 408, 411, 415, 422, 440, 445, 448, 449, 452, 453, 457, 462, 467, 470, 481, 484, 485, 491, 498, 501, 517, 558, 571, 574, 575, 579, 589, 601, 629, 647, 654, 656.**

XVI-XVII αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 12

106, 181, 205, 308, 380, 402, 477, 479, 486, 584, 646, 661.

XVII αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 156

47 (ἔτ. 1600/1), **409** (1607), **338** (1608), **357** (1608–1610), **538** (1610), **533** (1612), **332** (1613), **39** (1615/6), **645γ** (1616), **276** (1616), **256** (1616/7), **487** (1617), **50** (1618–1621), **309** (1621/2), **648** (1622),

95 (1623/4), **123** (1623/4), **136** (1623/4), **378** (1623/4), **95** (1624), **352** (1625), **220** (1627/8), **328** (1627/8), **278** (1633), **635** (1633), **217** (1634/5), **223** (1634/5), **400** (1640), **447** (1640), **222** (1640/1), **508** (1641), **507** (1653), **7, 40, 42, 43, 45, 48, 49, 54, 55, 60, 71, 76, 81, 82, 89, 93, 94, 102, 105, 110, 128, 138, 140, 141, 145, 152, 162, 165, 166, 167, 168, 169, 173, 174, 180, 187, 188, 191, 192, 193, 200, 202, 203, 214, 219, 233, 242, 244, 246, 250, 251, 257, 261, 270, 273, 280, 283, 286, 289, 292, 294, 297, 299, 304, 315, 316, 318, 320, 321, 322, 324, 327, 331, 339, 347, 350, 351, 353, 360, 372, 375, 376, 381, 383, 385, 387, 388, 389, 391, 393, 395, 398, 412, 414, 418, 441, 443, 446, 454, 455, 465, 469, 475, 480, 482, 490, 499, 509, 513, 515, 521, 531, 532, 534, 537, 606, 610, 614, 624, 632, 634, 637, 645β, 657.**

XVII-XVIII αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 6

101, 133, 295, 390, 636, 645ε.

XVIII αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 67

354 (ἔτ. 1707), **52** (1772), **92** (1772), **459** (1772), **493** (1777), **659** (1777-1782), **650** (1779), **598** (1784), **226** (1786), **587** (1800), **100, 104, 118, 119, 164, 190, 206, 229, 234, 240, 247, 252, 259, 260, 290, 305, 307, 310, 311, 312, 314, 323, 329, 337, 340, 341, 342, 356, 361, 363, 377, 396, 397, 405, 413, 416, 444, 468, 493, 500, 504, 514, 527, 585, 597, 599, 600, 602, 605, 608, 615, 616, 633, 639, 644, 651, 652.**

XVIII-XIX αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 2

282, 649.

XIX αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 23

277 (ἔτ. 1801), **41** (1808), **660** (1818-1823), **611** (1826), **129** (1834), **296** (1839), **279** (1845), **595** (1845), **627** (1858-1862), **108, 215, 333, 368, 410, 505, 510, 511, 588, 617, 618, 644, 653, 658.**

XIX-XX αἰ. κώδικες ἐν ὅλῳ 2

603, 618.

II.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΟΓΡΑΦΩΝ

ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ

IX αἰὼν

Εὐστάθιος μοναχός : κῶδιξ 591*, ἔτος 861/2.

. . . Εὐσταθίου ἐλαχίστου καὶ ταπεινοῦ μοναχοῦ . . . ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἁγίας Ἄννης τῆς διακειμένης ὑπὸ τῶν τῆς Βιθυνίας μερῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς Κίου . . .

X αἰὼν

Δανιὴλ [μοναχός] : κῶδιξ 565*, ἔτος 969 Ἰούνιος.

Τῷ συμπεραστῇ τῶν ἁπάντων κτισμάτων, | σοί, Χριστέ, δόξα, τιμὴ καὶ σέβας πρέπει· | ἡ δέλτος αὕτη τῶν σοφῶν διδαγμάτων | χειρὶ ἐγράφη Δ α ν ι ὴ λ π ο λ υ τ λ ή μ ο υ· | ὁ κατατρυφῶν ὑπὲρ αὐτοῦ εὐχ[έσθω].

Εὐσέβιος μοναχὸς ἐκ Σεβαστείας : κῶδιξ 549.

Οὗτος δὲν εἶναι ὁ γράψας τὸν κώδικα 549, ἀλλ' ὁ συντάξας τὸ ὑπ' ἀριθ. ιβ' κείμενον τοῦ κώδικος τούτου, ὅστις εἶναι ἐκ τῶν παλαιοτέρων κωδίκων τῶν παραδιδόντων τὸ ἐν λόγῳ κείμενον· πρβλ. BHG³ ἀρ. 646, 646a.

Θεοδόσιος [μοναχός] : κῶδιξ 573*.

. . . Θεοδόσιος ἁμαρτωλὸς ὑπὲρ πάντας . . .

XI αἰὼν

Ἀντώνιος μοναχός : κῶδιξ 548*, ἔτος 1088/9.

. . . διὰ χειρὸς Ἀντωνίου μοναχοῦ, ἐν τῇ μονῇ τῆς Χώρας . . .

Γρηγόριος μοναχός : κῶδιξ 548 *.

Κλήμης μοναχός : κῶδιξ 540.

Εὔχου τῷ γράψαντι Κλήμῃ μοναχῷ καὶ ἁμαρτωλῷ.

Ματθαῖος ἱερομόναχος : κῶδιξ 392.

XII αἰὼν

Ἀλέξιος ἀναγνώστης : 427* (εἰλητόν).

. . . εὐχαῖς ἀμείβου τῆς γραφῆς τὸν ἐργάτην | . . . | Ἀλεξίου λέγω σοι εὐτελεστάτου | ἀναγνώστου καὶ χωρικογράφου πάνυ.

Βαρνάβας μοναχός : κῶδιξ 547*.

. . . εὔχου Βαρνάβαν μοναχὸν διὰ τὸν Κύριον.

---

* Ὁ ἀστερίσκος δηλώνει ὅτι δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ κωδικογράφου παρέχεται ἐν πανομοιοτύπῳ εἰς τὰς σελίδας τῆς περιγραφῆς τοῦ κώδικος ἢ εἰς τοὺς ἐκτὸς κειμένου πίνακας τοῦ παρόντος τόμου.

Γαβριὴλ [μοναχός]: 494* (εἱλητόν).
Εὔχου μοι, θῦτα, Γαβριὴλ τῷ ἀθλίῳ.

Νικόλαος ὁ Σοφός : κῶδιξ 557*.
Κύριε, βοήθει τοῦ δούλου σου καὶ ἁμαρτωλοῦ Νικολοῦ τοῦ Σοφοῦ . . . Ἀμφίβολον ἂν πρόκειται περὶ κωδικογράφου.

XIII αἰὼν

Νικόλαος ἱερεὺς ὁ **Κοστομίρης** : κῶδιξ 502*, ἔτος 1281 Δεκέμβρ.
. . . *διὰ χειρὸς ἐμοῦ Νικολάου καὶ ἱκέτου* [οἰκέτου?] *τοῦ πανευγενεστάτου Κομνηνοῦ κὺρ Πέτρου τοῦ Ρενταχηνοῦ* . . . . . *Νικολάου ἱερέως τοῦ Κοστομίρη* . . .

Θεόδωρος ὁ Ἁγιοπετρίτης : κῶδιξ 545*, ἔτος 1296/7.
Θεὸν ἱλεούμενος, τίμιε πάτερ, | *Θεοδώρου μέμνησο τοῦ καλλιγράφου,* | *ἐπίκλην δ' ἔχοντα Ἁγιοπετρίτης* | . . . Πρβλ. Vogel – Gardthausen, σ. 135–136.

Βασίλειος ἀναγνώστης: 426* (εἱλητόν).
Μνήσθητι, Κύριε, . . . *Βασιλείου ἀναγνώστου. Βασίλειος ὁ γραφεὺς καὶ λίαν χωρικός.*

XIV αἰὼν

Λουκᾶς μοναχός : κῶδιξ 455*, ἔτος 1337 Φεβρ.
. . . *χειρὶ Λουκᾶ μοναχοῦ τοῦ ἀθλίου καὶ ἐλεεινοῦ.*

Θεόγνωστος : κῶδιξ 456*, ἔτος 1339/40.
Ἐγράφη ἡ παροῦσα βίβλος διὰ χειρὸς ἐμοῦ Θεογνώστου . . .

Γερβάσιος [μοναχός]: κῶδιξ 24*, ἔτος 1347 Ἀπρίλ.
Ἐτελειώθη τὸ παρὸν . . . *γραφὲν χειρὶ Γερβασίου ἁμαρτωλοῦ* . . .

Ἀθανάσιος μοναχὸς ὁ **Γλαβᾶς** : κῶδιξ 374*, ἔτος 1359 Μάιος.
. . . *διὰ χειρὸς Ἀθανασίου μοναχοῦ τοῦ Γλαβᾶ μετὰ συνδρομῆς Μελετίου ἱερομονάχου τοῦ πνευματικοῦ υἱοῦ αὐτοῦ* . . .

Ματθαῖος ἱερομόναχος: κῶδιξ 580*, ἔτος 1377 Μάιος.
. . . *ἐτελειώθη τὸ παρὸν* . . . *παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερομονάχοις Ματθαίου* . . . *Πόνοι γεννῶσι δόξαν καὶ κάματον στεφάνου.*

Θεόκτιστος ἱερομόναχος: κῶδιξ 539*, ἔτος 1381/2.
. . . *πόνημα χειρῶν ἀθλίου Θεοκτίστου ἱερομονάχου* . . .
Ἐπαγγελίας ἀγαθῶν τυχεῖν θέλων | *εὐαγγέλιον τοῦτο δὴ τὸ πυκτίον* | *ἔγραψεν, ἐκτήσατο πολλῷ τῷ πόθῳ* | *πτωχὸς μοναχὸς καὶ θυωρὸς Κυρίου* | *καὶ κ τ ι σ τ ὸ ς αὐτῷ τῷ Θ ε ῷ κεκλημένος* . . .

Ἰωάσαφ Λαρίσης: ἔτη 1383/4, 1386/7, 1388/9.
— κῶδιξ 2*, ἔτος 1383/4 :
Ἐτελειώθη τὸ παρὸν . . . *Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Ἰωάσαφ* . . .

— κῶδιξ 21*, ἔτος 1386/7 :
Ἐτελειώθην τὸ παρὸν . . . *Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Ἰωάσαφ πόνος* . . .
Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Ἰωάσαφ Λαρίσσης, ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου δευτέρας Θετταλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος· ἀφιερωθὲν βιβλία μείζονά τε καὶ μικρὰ πεντεκαίδεκα εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Μετεώρου, ὑπὲρ μνημόσυνον τῶν πατέρων μου καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
Πρβλ. Λ. Πολίτη, Ὁδηγὸς καταλόγου χειρογράφων, Ἀθ. 1961, εἰκ. 1 καὶ σ. 119.

— κῶδιξ 450, ἔτος 1388/9 :
Ἐτελειώθη τὸ παρὸν . . . *Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ ταπεινοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης Ἰωάσαφ πόνος.*

— κῶδιξ 51 :

Τοῦ ταπεινοῦ μητροπολίτου Ἰωάσαφ Λαρίσσης ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου δευτέρας Θετταλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἀφιερωθὲν βιβλία μείζονά τε καὶ μικρὰ πεντεκαίδεκα ὑπὲρ μνημόσυνον πατέρων μου καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Μετεώρῳ.

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Ἰωάσαφ πρβλ. L. Politis, ἐν Byz. Zeitschr. 51 (1958) σ. 19–21.

Καλλίνικος ἱερομόναχος : κῶδιξ 239*, ἔτος 1385 Ἰούλ.

. . . διὰ χειρὸς κἀμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἐλαχίστου καὶ διὰ πολλῶν σφαλμάτων Καλλινίκου ἱερομονάχου, ἀγροίκου καὶ ἀκατανοήτου τῆς γραμματικῆς τέχνης . . .

Θωμᾶς ἱερεὺς ὁ **Ξηρός** : κῶδιξ 555*, ἔτος 1385/6 :

. . . διὰ χειρὸς χαρτοφύλακος τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Τρικκάλων ἱερέως Θωμᾶ τοῦ Ξηροῦ . . . — Πρβλ. καὶ ἀνωτέρω, σ. 219.

Γρηγόριος ἱερεύς : κῶδιξ 195.

Θεοδώρητος : κῶδιξ 241*.

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θεοδωρήτου πόνος.

Ἱερεμίας : κῶδιξ 10*.

Ἀμφίβολον ἂν ἡ ἀνωτέρω (σελ. 13) παρατιθεμένη μονοκονδυλιὰ παρέχῃ τὸ ὄνομα Ἱ ε ρ ε-μ ί α ς, ὡς ἀνέγνωσεν ὁ Ν. Βέης, καὶ ἂν πρόκειται περὶ κωδικογράφου.

Ἰωάκινθος· βλ. Ὑάκινθος.

Ἰωάννης : κῶδιξ 10*.

. . . μέμνησο τοῦ γράψαντος τλήμονος Ἰωάννου . . .

Ἰωάννης : κῶδιξ 590.

Ἐγράφη δὲ ἡ παροῦσα δέλτος δι' ἐμοῦ Ἰωάννου τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ χωρικογράφου . . .

Ἰωνᾶς [μοναχός] : κῶδιξ 543*.

Τὸ ὄνομα *Ἰωνᾶς* ἀναγινώσκεται εἰς ἔμμετρον σημείωμα τοῦ κώδικος, ἀλλ' ἔχει γραφῇ εἰς τὴν θέσιν τοῦ διαξεσθέντος ὀνόματος *Ἰωάκινθος*, ὅπερ καὶ τὸ μέτρον ἀπαιτεῖ (βλ. ἀνωτέρω, σ. 539). — Πρβλ. κατωτέρω *Ὑάκινθος* (XIV αἰ.).

Λάζαρος : κῶδιξ 98*.

Λάζαρος ταῦτα ἔγραψεν εἰς τὴν Ὑψηλοτέραν . . .

Μακάριος ἱερομόναχος : κῶδιξ 325.

Κύριε . . . ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλὸν Μακάριον ἱερομόναχον, τὸν πολλά σοι καθ' ἑκάστην παροργίζοντα . . .

Μακάριος μοναχός : κῶδιξ 172.

Πόνημα τάλανος Μακαρίου μοναχοῦ.

Νήφων : κῶδιξ 197*.

Εὔχου μου, πάτερ, Νήφωνι τῷ ἀθλίῳ καὶ χωρικογράφῳ.

XIV/XV αἰ.

Νεῖλος μοναχὸς ὁ **Σταυρᾶς** : ἔτη [πρὸ τοῦ 1385/6], 1401/2, 1407/8.

— κῶδιξ 195*, γραφεὶς πρὸ τοῦ 1385/6 :

Ἅγιε Δημήτριε, βοήθει κἀμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ Νείλῳ.

Ῥαϊθοῦ οἰκήτορες καὶ τοῦ Σιναίου | μαρτυρόσιοι, μνήσθητ' ὑπὲρ τοῦ Νείλου.

Τοῦ αὐτοῦ Νείλου καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ξυλίνης πινακίδος σημείωμα, ἀκολουθούμενον ἀπὸ σημείωμα τοῦ γνωστοῦ ἐπίσης κωδικογράφου Θωμᾶ τοῦ Ξηροῦ (βλ. ἀνωτέρω, σ. 219). Ὁ Θωμᾶς οὗτος εἶναι ἱερεὺς τὸ 1385/6 (βλ. σ. 568), ἐνῷ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ κώδ. 195 σημείωμά του γράφεται εἰσέτι «διάκων».

— κῶδιξ 31*, ἔτος 1401/2 :

Ἡ βίβλος αὕτη ἐγράφη, οἷα καὶ ἂν ἔναι, διὰ χειρὸς τοῦ Νείλου τοῦ Σταυρᾶ τάχα καὶ μοναχοῦ, διὰ δὲ ἐξόδου καὶ προστάξεως Βαρνάβα μοναχοῦ τοῦ ἐν τῇ Ὑψηλοτέρᾳ κατοικοῦντος, ἐν ἔτει ,ϛ〉ι'.

— κῶδιξ 25, ἔτος 1407/8 :

. . . ἐμουτζώθη δι' ἐμοῦ τοῦ Νείλου καὶ δι' ἐξόδων τοῦ μοναχοῦ Βαρνάβα . . .

— κῶδιξ 5* :

Παναγία θεοτόκε, ἡ Μετεωρίτσα, βοήθει τοὺς δούλους σου καὶ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῶν βοήθει καὶ τὸν ἀχρεῖόν Νεῖλον.
εὔχεσθε, πατέρες, Νείλῳ τῷ μουντζαλέᾳ . . . Νείλου τλήμονος πόνος.

— κῶδιξ 36 :

Σὺν ἄλλαις πέντε καὶ δέκα ἰδοὺ καὶ ταῦτα | Νείλου τὰ μουτζώματα τοῦ διουγμένου. | Εὔχεσθε τὸν ἄθλιον καὶ διορθοῖτε, | ὅσα ἐξ ἀγνοίας μοι καὶ ἀμαθείας | σφάλματα εὑρίσκετε, θεῖοι πατέρες, | ἐν ταῖς βίβλοις, ἅμα τε καὶ συνοικέται.

— κῶδιξ 125 :

Ἡ βίβλος ταύτη μὴν Σεπτέμβριος, πάτερ, | ἔλαβε τέλος ὧδε καὶ σύγγνωθί μοι | ἃ κέκτητ' ἐντὸς [κέκτη'' τὲντὸσ κῶδ.] ἐξ ἀγνοίας καὶ λήθης | σφάλματα Νείλῳ τῷ ὄντως ἰδιώτῃ.

— κῶδιξ 135 :

Ἰησοῦ μου, ἡγοῦ τῶν τοῦ Νείλου ἀθλίου — Νεῖλον τὸν γράψαντα [?] ὄκτειρον, ἐλεῆμον.

— κῶδιξ 171 :

Τὸν χρῶ [ἀναγνωστέον : χοῦν] μέν, οἴμοι, τῷ χοΐ μέλλω τάχος ἐγὼ συμμεῖξαι· αὐτὴ δὲ πυκτὶς εἰς αἰῶνα διαμένουσα καταβοᾷ τῶν σφαλμάτων μου· ἃ παραβλέψατε, δέομαι, ἵνα καὶ ὑμᾶς ἐλεήσῃ ὁ Κύριος, ὁ λέγων· ἐλέησον, ἵνα ἐλεηθῇς, Νεῖλον.

— κῶδιξ 185* :

Τέλος τοῦ Μαρτίου μηνός. Εὔχεσθε, πατέρες, τὸν τοῦτον μουτζώσαντα, Νεῖλον τὸν ὄντως ταλαίπωρον.

— κῶδιξ 461* :

Σταυρὲ Χριστοῦ, βοήθει μοι, Νεῖλον τὸν Σταυρᾶν.

— κῶδιξ 478 :

Παναγία, βοήθει τὸν Νεῖλον . . .

— καὶ οἱ κώδικες 37, 77, 117, 160, 201, 334, 561 καὶ 590 ἔχουν, κατὰ Ν. Βέην, γραφῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νείλου.

Πρβλ. καὶ τὸν κατωτέρω ἀναγραφόμενον Νεῖλον τοῦ XVI [?] αἰῶνος.

XV αἰὼν

Γεώργιος υἱὸς Ἰωάννου ἱερέως νομικοῦ : κῶδιξ 581*, ἔτος 1402 Μάιος.

. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου τάχα καὶ γραμματικοῦ καὶ χωρικογράφου . . . Ἐξ ἐμοῦ Γεωργίου υἱοῦ Ἰωάννου ἱερέως νομικοῦ . . .

Θεοφύλακτος ἀναγνώστης : ἔτος 1408.

— κῶδιξ 84*, ἔτος 1408 Αὔγ.

. . . διὰ χειρὸς κἀμοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀναξίου καὶ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἐλαχίστου καὶ ἐβδελυγμένου καὶ μεμολυσμένου ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς . . . . . κἀμοῦ Θεοφυλάκτου τάχα καὶ γραμματικοῦ καὶ τὸ δοκεῖν ἀναγνώστου . . .

— κῶδιξ 208.

Λαυρέντιος ἱερομόναχος : κῶδιξ 88 *, ἔτος 1417 Ὀκτώβρ.
Εἰς τὴν Παναγίαν Μετεώρου εἰς τὴν Ψηλοτέραν ἐπροσήλωσά το ἐγὼ ὁ ἐν ἱερομονάχοις Λαυρέντιος . . .

Θεόδωρος ὁ ψάλτης : κῶδιξ 20, ἔτος 1422/3.
. . . διὰ χειρὸς κἀμοῦ Θεοδώρου τοῦ ψάλτου . . .

Ἰγνάτιος ἱερομόναχος καὶ πνευματικός : κῶδιξ 70*, ἔτος 1448/9.
. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Ἰγνατίου ἱερομονάχου τάχα καὶ πνευματικοῦ . . .

Θεόδωρος Γκίνης : κῶδιξ 147, ἔτος 1462 Δεκ.
. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ Θεοδώρου τοῦ γγίνη . . . [κρυπτογραφικῶς].

Κωνσταντῖνος ἱεροδιάκονος : κῶδιξ 201*, ἔτος 1464 Φεβρ.
. . . διὰ χειρὸς Κωνσταντίνου ἱεροδιακόνου τοῦ σερ Νικολάου Γρίσπου . . .

Δομέτιος ἱερομόναχος : ἔτη 1465 Ἰούλ., 1465 Δεκ.
— κῶδιξ 225*, ἔτος 1465 Ἰούλ. :
Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Δομετίου τλήμονος ἱερομονάχου πόνος . . .
— κῶδιξ 344*, ἔτος 1465 Δεκ. :
Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Δομετίου τλήμονος ἱερομονάχου πόνος . . .
Πρβλ. Vogel-Gardthausen, σ. 112.

Βασίλειος ἱερεύς : κῶδιξ 544*, ἔτος 1480 Μάρτ.
. . . δι' ἐμοῦ Βασιλείου τάχα καὶ ἱερέως εὐτελοῦς καὶ ἁμαρτωλοῦ . . .

Κάλλιστος ἱερομόναχος : κῶδιξ 130*, ἔτος 1492/3.
. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ Καλλίστου τρισαθλίου ἱερομονάχου . . . κακογράφου τλήμονος καὶ ἀπροκόπου . . .

Γεώργιος ἱερεύς : κῶδιξ 483*.
Ὁ κωδικογράφος ὑπογράφεται κρυπτογραφικῶς. — Πρβλ. Γεώργιος ἔτους 1519.

Ἰγνάτιος : κῶδιξ 183.
Πιθανὸν κωδικογράφος.

XV/XVI αἰ.

Δούκας νοτάριος : κῶδιξ 34*.
Πιθανὸν κωδικογράφος.

XVI αἰὼν

Ματθαῖος ἱερεὺς **Φαγογένης** : κῶδιξ 22*, ἔτος 1502 Μάρτ.
. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς καὶ ἁμαρτωλοῦ Ματθαίου ἱερέως, τὸ ἐπίκλην ἔχων Φαγογένης, ἐκ χώρας Σιβίστας . . .

Μιχαὴλ ἱερεύς : κῶδιξ 213*, ἔτος 1508 Ὀκτώβρ.
. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Μιχαὴλ ἱερέως . . .

Ἀλέξιος ἱερεύς : κῶδιξ 85*, ἔτος 1516 Ἰαν.
. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἀλεξίου ἱερέως . . . σωθῇ ὁ ἔχων, ἐλεηθῇ ὁ γράψας.

Γεώργιος : κῶδιξ 163*, ἔτος 1519 Αὔγ.
. . . προστάξει καὶ γνώμῃ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου κυροῦ Σωφρονίου, ἐπὶ ἔτους . . . [καὶ ἐν τέλει κρυπτογραφικῶς :] *Γεώργιος ὁ γράψας, εὔχεσθε.* — Πρβλ. ἀνωτέρω Γεώργιος ἱερεὺς XV αἰ.

Σάββας ἱερομόναχος : ἔτη 1519, 1523.

— κῶδιξ 406*, ἔτος 1519 :

... διὰ χειρὸς τλήμων Σάββα ἱερομονάχου ...

— κῶδιξ 204*, ἔτος 1523 Αὐγ. :

Συνεπεράνθη ἕνεκεν ἐμοῦ Σάββα ἱερομονάχου ...

Παφνούτιος [ἱερο]μόναχος : ἔτος 1522.

— κῶδιξ 153*, ἔτος 1522 Ἰούνιος :

Θύτου παρ' οἰκτροῦ Παφνουτίου μονοτρόπου· ἀρετὴν πάσης ξένος, ὕστατος, ἄθλιος καὶ ταλαίπωρος, σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος καὶ ἐξουθένημα λαοῦ ...

— κῶδιξ 59*, ἔτος 1522 Ἰούλιος :

Κρυπτογραφικῶς : *Μνήσθη, Κύριε, πάντων τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ ἐμὲν τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον δοῦλον σου Παφνούτιον μοναχὸν τάχα καὶ ρακενδύτην ...*

— κῶδιξ 3*, ἔτος 1522 Αὔγουστος :

Κρυπτογραφικῶς : *Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου ...* Ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ καὶ ἄλλαι ἰδιομορφίαι (κρυπογραφικὰ κλπ.) πείθουν ὅτι καὶ ὁ κῶδιξ οὗτος ἔχει γραφῇ ἀναμφιβόλως ὑπὸ τοῦ γράψαντος καὶ τοὺς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 153 καὶ 59 κώδικας.

Μακάριος ἱερομόναχος : κῶδιξ 221*, ἔτος 1529/30 :

... δι' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Μακαρίου ἱερομονάχου ...

Ἰωάννης ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος Ἄρτης ὁ **Εὐλογημένος** : κῶδιξ 218*, ἔτος 1537 Νοέμβρ.

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Ἰωάννου ἱερέως, τοῦ κατὰ κόσμον Εὐλογημένου, καὶ οἰκονόμου Ἄρτης ...

Πρβλ. H. Hunger, Katalog der griech. Hss. der österreich. Nationalbibliothek, 1, Wien 1961, σ. 392 ἀρ. 297. Κατὰ ἕνα αἰῶνα παλαιότερος ὁ Ἀλέξιος Εὐλογημένος, πρωτοψάλτης Ἄρτης κλπ., ἐπίσης κωδικογράφος· βλ. L. Politis, ἐν B.Z. 51 (1958) σ. 277–278.

Δημήτριος : κῶδιξ 155*, ἔτος 1538 Σεπτ.

... διὰ χειρὸς ἐμοῦ Δημητρίου τοῦ ἁμαρτωλοῦ ...

Ἰωακείμ : κῶδιξ 463*, ἔτος 1540 Ἰαν.

Πιθανὸν κωδικογράφος.

Θεόφιλος : ἔτη 1541/2, 1546/7.

— κῶδιξ 645α, ἔτος 1541/2 :

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θεοφίλου πόνος ...

— κῶδιξ 570*, ἔτος 1546/7 :

... Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θεοφίλου πόνος ...

Δημήτριος ἱερεὺς ὁ Ναυπακτιώτης : κῶδιξ 78*, ἔτος 1543/4.

Χεὶρ Δημητρίου τάλενος ὀθύτου τοῦ Ναπαυκτιώτου ...

Ἐγράφη ... διὰ ἐξόδου τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενομένου Γεωργίου γραμματικοῦ καὶ ἀφιερώθη ἐν τῷ ναῷ ... Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου τοῦ εἰς τὸ χωρίον ... Καλὸ Νερὸ ...

Ἰσαὰκ μοναχὸς ἐν Μετεώρῳ : κῶδιξ 99*, ἔτος 1544 Μάρτ.

Τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μήν, ἤτοι τὸ βιβλίον τοῦ Ἰανουαρίου, ἡμέρᾳ ε' ... μηνὶ Μαρτίῳ ς' ἐν τῷ ,ζνβ' ἔτει, ἰνδ. β' † ἐγράφη δὲ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ταύτῃ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Μετεώρου· οἱ ἀναγινώσκοντες οὖν εὔχεσθε ὑπὲρ τοῦ γράψαντος ἁμαρτωλοῦ Ἰσαὰκ ἴσως καὶ μοναχοῦ ...
Καθ' ὅμοιον τρόπον γράφει τὰ σημειώματά του καὶ ὁ κατωτέρω ἀναγραφόμενος κωδικογράφος Ἰωάσαφ, τοῦ ἔτους 1551, μοναχὸς ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου.

Μαυριάνος ἱερεὺς ὁ **Γονικίτης** : κῶδιξ 269, ἔτος 1551.
Ἔργον τὸ παρὸν εὐλαβοῦς θυηπόλου | τοῦ Μαυριάνου τοὐπίκλην Γονικίτου.

Ἰωάσαφ μοναχὸς ἐν Μετεώρῳ : ἔτη 1551–1552.

— κῶδιξ 209*, ἔτος 1551 Αὔγουστος :
Τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μήν, ἤτοι τὸ βιβλίον τοῦ Ἀπριλίου, ἡμέρᾳ ς', μηνὶ Αὐγούστῳ κη', ἐν τῷ ,ζνθ' ἔτει, ἰνδ. θ' † ἐγράφη δὲ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ταύτῃ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Μετεώρου . . .

— κῶδιξ 179, ἔτος 1551 Αὔγουστος :
Τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μήν, ἤτοι τὸ βιβλίον τοῦ Μαρτίου, ἡμέρᾳ γ', μηνὶ Αὐγούστῳ δ', ἐν τῷ ,ζνθ' ἔτει, ἰνδ. θ'.

— κῶδιξ 132, ἔτος 1551 Ὀκτώβριος :
Τέλος εἴληφεν ὁ παρὼν μήν, ἤτοι τὸ βιβλίον τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ β', μηνὶ Ὀκτωβρίου ε', ἐν τῷ ,ζξ' ἔτει, ἰνδ. ι' † ἐγράφη δὲ ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Μετεώρου· οἱ ἀναγινώσκοντες οὖν εὔχεσθε ὑπὲρ τοῦ γράψαντος ἁμαρτωλοῦ Ἰωάσαφ ἴσως καὶ μοναχοῦ.
Καθ' ὅμοιον τρόπον γράφει τὰ σημειώματά του καὶ ὁ ἀνωτέρω ἀναγραφόμενος κωδικογράφος Ἰσαάκ, τοῦ ἔτους 1544, μοναχὸς ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου.

— κῶδιξ 175*, ἔτος 1551 Νοέμβριος :
Κωδικογραφικὸν σημείωμα ὅμοιον πρὸς τὰ ἀνωτέρω.

— κῶδιξ 186*, ἔτος 1552 Ἰανουάριος :
Κωδικογραφικὸν σημείωμα ὅμοιον πρὸς τὰ ἀνωτέρω.

— κῶδιξ 112*, ἔτος 1551/2 :
Ἐγράφη κατὰ τὸ ,ζξ' ἔτος παρὰ ἁμαρτωλοῦ Ἰωάσαφ ἴσως καὶ μοναχοῦ, ἐν τῇ σεβασμίᾳ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου.

— κῶδιξ 111*, ἄχρον. :
πόνος Ἰωάσαφ.

— κῶδιξ 149*, ἄχρον. :
Μονοκονδυλικῶς : *τέλος καὶ Ἰωάσαφ πόνος.*

Βαρνάβας μοναχὸς καὶ ψάλτης ἐκ πόλεως Σερβίου : κῶδιξ 488*, ἔτος 1556/7.
. . . διὰ χειρὸς κἀμοῦ τοῦ Βαρνάβα μοναχοῦ καὶ ψάλτη ἐκ πόλεως σερβίου . . .

Ματθαῖος μοναχός : κῶδιξ 460*, ἔτος 1560 Μάρτ.
. . . γέγραπται γὰρ τῷ τάλανι Ματθαίῳ μονοτρόπῳ . . . Πρβλ. Ματθαῖον XVI/XVII αἰ.

Βαρλαὰμ [μοναχὸς] ἐν Μετεώρῳ : κῶδιξ 404*, ἔτος 1570 Φεβρ.
Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Βαρλαὰμ † ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον ἐν τῇ βασιλικωτάτῃ μονῇ τοῦ Μετεώρου . . .

Νικόλαος Παδιάτης : κῶδιξ 56, ἔτος 1580 Ἰαν.
. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ Νικολάου Παδιάτη.

Χριστόδουλος μοναχὸς ἐν Μετεώρῳ : κῶδιξ 83*, ἔτος 1580 Ἰούλ.
. . . ὑπό τινος παρὰ πάντων ἐλαχιστοτέρου καὶ εὐτελοῦς ἰδιώτου καὶ ἀγροίκου ἐν μοναχοῖς Χριστοδούλου . . .
. . . χειρογραφεὺς δὲ ἐστὶν μοναστοῦ Χριστοδούλου . . .

Διονύσιος [μοναχός] : κῶδιξ 346, ἔτος 1581/2.
. . . ἐγράφη δὲ διὰ χειρὸς ἐμοῦ Διονυσίου καὶ συνδρομῆς παπᾶ κὺρ Ἀνθίμου . . .

Ἰσαὰκ ἱερομόναχος ἐν Μετεώρῳ : κῶδιξ 64*, ἔτος 1588 Ἰούλ.
. . . ὁ δὲ πόνος πέφυκεν ἁμαρτωλοῦ τλήμονος Ἰσαὰκ ῥακενδύτου . . .

. . . ἐγράφη νῦν ὁ βλέπετε τοῦτο νῦν τὸ βιβλίο ἐν τῷ ἁγίῳ μοναστηρίῳ καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς μονῇ τοῦ ἁγίου Μετεώρου . . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ 'Ισαὰκ ἱερομονάχου . . .

— κῶδιξ 370 *, ἄχρον. :

οἰκτροῦ τάλανος 'Ισαὰκ ρακενδύτου. Πιθανὸν ὁ αὐτὸς κωδικογράφος τοῦ ἀνωτέρω κώδικος.

'Αρσένιος [μοναχός] : κῶδιξ 319 :

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ 'Αρσενίου πόνος.

Γεδεὼν [μοναχός] : κῶδιξ 139 :

Θεοῦ τὸν δῶρον καὶ τοῦ Γεδεὼν πόνος.

'Αμφίβολον ἂν πρόκειται περὶ κωδικογράφου. — Πρβλ. L. Politis, ἐν Byz. Zeitschr. 51 (1958) σ. 268.

Γεώργιος ἀναγνώστης : κῶδιξ 241 :

. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου τάχα καὶ ἀναγνώστου . . .

Γρηγόριος [μοναχός] : κῶδιξ 81 :

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Γρηγορίου πόνος.

'Ισαάκ : κῶδιξ 81* :

. . . καὶ εὔχεσθε ἀδελφοὶ ὑπὲρ τοῦ γράψαντος οἰκτροῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ 'Ισαάκ.

'Ιωάννης ἱερεύς : κῶδιξ 362.

. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ παπᾶ 'Ιωάννου ἱερέως . . .

'Ιωάννης ἱερεὺς ὁ **Μπιάλος** : κῶδιξ 232*.

. . . 'Ιωάννου ἱερέως· ὁ ταπεινὸς Μπιάλος·

Καλλίνικος ἱερομόναχος : κῶδιξ 579*

Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ δούλου σου Καλλινίκου ἱερομονάχου. Πιθανὸν κωδικογράφος.

Λεόντιος μοναχός : κῶδιξ 501*

. . . σωθῇ ὁ ἔχων, ἐλεηθῇ ὁ γράψας Λεόντιος μοναχός.

Μαλαχίας μοναχός : κῶδιξ 198*

. . . δι' ἐξοδιῶν τοῦ κὺρ Κωνσταντίνου, πόνος δὲ μοναχοῦ Μαλαχίου.

Νεῖλος : κῶδιξ 285 :

Δόξα τῷ δόντι ἡμῖν Θεῷ τὴν ἀρχὴν ἐνθεῖναι καὶ τοῦ τέλους τυχεῖν . . . ὁ Νεῖλος.

'Εξεταστέον μήπως ὁ Νεῖλος οὗτος εἶναι ὁ ἀνωτέρω ἀναγραφόμενος Νεῖλος ὁ Σταυρᾶς τοῦ XIV/XV αἰ., ὁπότε θ' ἀπεδεικνύετο ὅτι καὶ ὁ κῶδιξ ἐκ παραδρομῆς ἔχει σημειωθῇ ὡς ἀνήκων εἰς τὸν XVI αἰῶνα.

Νικόλαος ὁ **Σκληρός** : κῶδιξ 422*

. . . διὰ χειρὸς κἀμοῦ Νικολάου τοῦ Σκληροῦ . . .

Στέφανος ἱερεὺς [ὁ **Πρόθυμος** ?] : κῶδιξ 30*

. . . διὰ χειρὸς κἀμοῦ Στεφάνου ἱερέως τοῦ προθυμοῦ . . .

Φιλόθεος μοναχός : κῶδιξ 306.

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Φιλοθέου πόνος τάχα καὶ μοναχοῦ.

XVI/XVII αἰ.

'Ιάκωβος μοναχός : κῶδιξ 486.

Πιθανὸν κωδικογράφος.

Μαρτύριος μοναχὸς ἐν Μετεώρῳ.

— κῶδιξ 106* :

Ἁμαρτωλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων φύσιν Μαρτύριος ἀμόναχος.

— κῶδιξ 380* :

Τῷ συντελεσθῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις. Μνήσθητι, Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ἁμαρτωλοῦ (ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους), Μαρτυρίου μοναχοῦ (ἀμονάχου).
† βιβλίον τοῦ Μετεώρου· ἐγὼ Μαρτύριος μοναχὸς ἀφιέρωσα τοῦτο τὸ βιβλίον ἐν τῇ ἁγίᾳ μονῇ τοῦ Ἁγίου Μετεώρου διὰ τὴν ψυχήν μου, ὁ ἄθλιος . . .

— κῶδιξ 402* :

. . . οὐκ ἥμαρτον . . . ὡς τὸν τελώνην, ὡς τὸν λῃστήν, ὡς τὴν πόρνην, ὡς τὸν Μανασσῆν, ἀλλ' ὅσα ἥμαρτον πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ Ἀδάμ, τόσα μόνος ἐγὼ ἥμαρτον καὶ πλείονα τούτων· οὐκ ἔστιν εἶδος ἁμαρτίας, κακίας, πονηρίας, ὃ μὴ ἐπιμελῶς ἔπραξα τοῦτο· Μαρτύριος.

— κῶδιξ 446 :

Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις. Μνήσθητι, Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου Μαρτυρίου μοναχοῦ.

Ματθαῖος μοναχός : κῶδιξ 486.

Πιθανὸν κωδικογράφος. — Πρβλ. Ματθαῖον ἔτους 1560.

Χαράλαμπος εἶτα **Χριστόφορος** ἱερομόναχος.

— κῶδιξ 71, 230*, 273, 286, 331, 372.

XVII αἰών

Ἰάκωβος μοναχός : κῶδιξ 47*, ἔτος 1600/1601.

. . . Ἰακώβου τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ οἰκτροῦ ἀμονάχου πόνος . . .

Μητροφάνης ἱερομόναχος, ἐν Οὐγγροβλαχίᾳ : ἔτη 1607, 1608.

— κῶδιξ 409*, ἔτος 1607 Ἰούλιος :

. . . παρὰ Μητροφάνους τλήμονος τάχα καὶ ἱερομονάχου ἐν Οὐγγροβλαχίᾳ· γραφὲν ἀρχιερατεύοντος Λουκᾶ μητροπολίτου τοῦ καιροῦ ἐκείνου . . .

— κῶδιξ 338, ἔτος 1608 Ἀπρίλιος :

. . . ὑπὸ χειρὸς κἀμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Μητροφάνους ἐν Οὐγγροβλαχίᾳ . . . Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Μητροφάνους πόνος . . .

Μητροφάνης ἱερεὺς ἐκ Βάρνης : κῶδιξ 357*, ἔτος 1609/1610.

Ἐγράφη παρ' ἐμοῦ Μητροφάνους τάχα καὶ θύτου ἐκ χώρας Βάρνης . . .

Ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ τοῦ κωδικογράφου τούτου προσομοιάζει πρὸς τὸν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρω Μητροφάνους.

Μητροφάνης ἱερομόναχος [ἐν Μετεώρῳ?] : κῶδιξ 533*, ἔτος 1612 Σεπτ.

. . . παρ' ἐμοῦ Μητροφάνους ἱερομονάχου καὶ ἐπροσηλώθησαν ἐν τῇ βασιλικωτάτῃ ἁγίᾳ μονῇ τοῦ Μετεώρου . . .

Μητροφάνης ἱερομόναχος ἐν τῷ ἁγίῳ Στύλῳ : κῶδιξ 487, ἔτος 1617 Ἰούλ.

. . . θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Μητροφάνους· ἐγράφη ἐν τῷ ἁγίῳ Στύλῳ . . .

Ἱερόθεος ἱερομ. Κύπριος μουσικὸς ὁ Κουκουζέλης : κῶδιξ 538*, ἔτ. 1610 Ἰαν.

. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Ἱεροθέου ἱερομονάχου τοῦ Κυπρίου τάχα καὶ μουσικοῦ τοῦ Κουκουζέλους . . . ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος.

Πρβλ. L. Politis, ἐν Byz. Zeitschr. 51 (1958) σ. 283.

Λουκᾶς Οὐγγροβλαχίας : κῶδιξ 645γ*, ἔτος 1616 Νοέμβρ.
. . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Λουκᾶ καὶ εὐεργετῶ αὐτὸ τῷ ἐμῷ υἱῷ καὶ φιλτάτῳ μου μαθητῇ κυρίῳ Ἀνθίμῳ τῷ ἱερομονάχῳ . . .
Πρβλ. L. Politis, ἐν Byz. Zeitschr. 51 (1958) σ. 282/283· — Λ. Πολίτη, Ὁδηγὸς καταλόγου χειρογράφων, Ἀθ. 1961, σ. 67 σημ. 1. — Ὁ μαθητής του Ἄνθιμος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ κωδικογράφος ἀφιερώνει τὸν ἀνωτέρω κώδικα, εἶναι πιθανώτατα ὁ κατωτέρω (σελ. 720) ἀναγραφόμενος κωδικογράφος Ἄνθιμος ἱερομόναχος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων.

Σεραφεὶμ - Συμεὼν ἱερομόναχος, ἐν Μετεώρῳ : ἔτη 1616–1624.
— κῶδιξ 276, ἔτος 1616 Ἰούλιος :
Αἱ θεῖαι καὶ ἱεραὶ λειτουργίαι . . . ἐγράφησαν παρ' ἐμοῦ Συμεὼν ἱερομονάχου καὶ ἁμαρτωλοῦ, καὶ ἐπροσηλώθησαν ἐν τῇ βασιλικωτάτῃ ἁγίᾳ μονῇ τοῦ Μετεώρου . . .
— κῶδιξ 256, ἔτος 1616/7 :
Ἡ θεία λειτουργία . . . ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Συμεὼν ἱερομονάχου· καὶ εἴ τις ἀποξενώσει αὐτὴν ἐκ τὴν ῥηθεῖσαν μονὴν τοῦ ἁγίου Μετεώρου, νὰ εἶναι ἀφωρισμένος . . .
— κῶδιξ 309*, ἔτος 1621/2 :
Ἐγράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου τοῦ θεοῦ Συμεών . . .
— κῶδιξ 95*, ἔτος 1623/4 :
Αἱ θεῖαι καὶ ἱεραὶ λειτουργίαι . . . ἐγράφησαν παρ' ἐμοῦ Σεραφεὶμ ἱερομονάχου καὶ ἁμαρτωλοῦ, καὶ ἐπροσηλώθησαν ἐν τῇ βασιλικωτάτῃ ἁγίᾳ μονῇ τοῦ Μετεώρου . . .
Δέξαι, Χριστὲ πανβασιλεῦ, δεικνύων [*ἀντὶ δέησιν* !] *ἐκ χειλέων* | *ἁμαρτωλοῦ τοῦ τάλανος Σεραφεὶμ ταπεινοῦ* | *καὶ φεῖσαι τῶν σφαλμάτων μου ἐν ἡμέρᾳ τῆς δίκης . . .*
— κῶδιξ 123, ἔτος 1623/4 :
Δέξαι, Χριστὲ πανβασιλεῦ, δεικνύων [*ἀντὶ δέησιν* !] *ἐκ χειλέων* | *ἁμαρτωλοῦ τοῦ τάλανος ταπεινοῦ Σεραφείμ* | . . .
— κῶδιξ 136, ἔτος 1623/4 :
Ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία . . . ἐγράφη παρ' ἐμοῦ Συμεὼν ἱερομονάχου καὶ ἁμαρτωλοῦ, καὶ ἐπροσηλώθη ἐν τῇ βασιλικωτάτῃ μονῇ τοῦ Μετεώρου, ἤγουν εἰς τὸ παρακκλήσι, εἰς τὸν Τίμιον Πρόδρομον . . .
Δέξαι, Χριστὲ πανβασιλεῦ, δεικνύων [*ἀντὶ δέησιν* !] *ἐκ χειλέων* | *ἁμαρτωλοῦ τοῦ τάλανος ταπεινοῦ Σεραφεὶμ* | *καὶ φεῖσαι τῶν σφαλμάτων μου ἐν ἡμέρῃ τῆς δίκης . . .*

Δανιὴλ ἱερομόναχος ἐν Μετεώρῳ : κῶδιξ 50, ἔτος 1621/2.
Τοῦ ταπεινοῦ καὶ εὐτελῆ Δανιὴλ ἱερομονάχου γράψας, ,ζρλ', Μετεώρου.

Δανιὴλ μοναχὸς ἐν Μετεώρῳ : ἔτη 1625, 1633.
— κῶδιξ 352, ἔτος 1625 Ἰούλιος :
Αἱ θεῖαι καὶ ἱεραὶ λειτουργίαι . . . ἐγράφησαν παρ' ἐμοῦ Δανιὴλ μοναχοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ· καὶ ἐπροσηλώθησαν ἐν τῇ βασιλικωτάτῃ ἁγίᾳ μονῇ τοῦ Μετεώρου . . .
— κῶδιξ 278*, ἔτος 1633 Αὔγουστος :
. . . ἐγράφη διὰ χειρὸς Δανιὴλ μοναχοῦ . . .

Κύριλλος ἱερομόναχος : κῶδιξ 648, ἔτος 1622 Αὔγ.
. . . ἐγράφη διὰ χειρὸς Κυρίλλου ἱερομονάχου . . .

Κύριλλος μοναχός : κῶδιξ 220, ἔτος 1627/8.
Σταυροειδῶς καὶ συντετμημένα : *Κύριλλος μοναχός . . .*

Ἄνθιμος ἱερομόναχος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων : ἔτη 1634–1641.

— κῶδιξ 217*, ἔτος 1634/5 :

Τὸ παρὸν Ψαλτήριον ἐγράφη ὑπὸ εὐτελοῦς Ἀνθίμου ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθέ μοι διὰ τὸν Κύριον . . .

— κῶδιξ 223*, ἔτος 1634/5, ἐν Βλαχίᾳ :

Ἡ παροῦσα δέλτος ἐγράφη ὑπὸ εὐτελοῦς Ἀνθίμου ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθέ μοι διὰ τὸν Κύριον.

Καὶ ἀφιέρωσα αὐτὴν εἰς τὴν βασιλικωτάτην μονὴν τοῦ Μετεώρου, εἰς τὰ Τρίκκαλα, ψυχικῆς ἕνεκα σωτηρίας . . . . . καὶ ἐγράφη εἰς τὴν Βλαχίαν, ἐπὶ ἔτους ‚ζρμγ'.

— κῶδιξ 222, ἔτος 1640/1 :

Ἡ παροῦσα δέλτος ἐγράφη ὑπὸ εὐτελοῦς Ἀνθίμου ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθέ μοι διὰ τὸν Κύριον . . .

— κῶδιξ 508*, ἔτος 1640/1 :

Ἡ παροῦσα δέλτος ἐγράφη ὑπὸ εὐτελοῦς Ἀνθίμου ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθέ μοι διὰ τὸν Κύριον . . .

Περὶ τοῦ κωδικογράφου Ἀνθίμου πρβλ. L. Politis ἐν Byz. Zeitschr. 51 (1958) σ. 283· Λ. Πολίτη, Ὁδηγὸς καταλόγου χειρογράφων, Ἀθ. 1961, σ. 67 σημ. 1. — Πιθανώτατα εἰς τὸν κωδικογράφον Ἄνθιμον, μαθητήν του, ἀφιερώνει (τὸ 1616) ὁ κωδικογράφος Λουκᾶς Οὐγγροβλαχίας τὸν ὑπ' ἀριθ. 645γ κώδικα (πρβλ. ἀνωτέρω σελ. 698, πίν. LXXII καὶ σελ. 719).

Νικόλαος ἐκ Ῥόδου : κῶδιξ 447*, ἔτος 1640 Μάρτ.

. . . *χεὶρ Νικολάου τοῦ ποτὲ πεσλίαγα, ἐκ νήσου Ῥόδου* [= Μπεσλῆ ἀγᾶ, ὄχι *πεσλάγα* ὡς ἀνωτέρω ἐν σελ. 453 καὶ 454].

Κατὰ μεταγενέστερον σημείωμα (ἀνωτέρω, σελ. 454) ὁ κῶδιξ ἐστάλη εἰς Μετέωρον ἐκ Βλαχίας.

Νικόλαος : κῶδιξ 507*, ἔτος 1653 Ἰαν.

. . . *θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Νικολάου ξύσμα.*

Κατὰ σύγχρονον σημείωμα (ἀνωτέρω, σελ. 510) ὁ κῶδιξ ἀφιερώθη εἰς τὴν ἐν Μολδοβλαχίᾳ μονὴν Γολγοθᾶ. Ἐνδεχομένως ὁ κωδικογράφος οὗτος εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον πρὸς τὸν εὐθὺς ἀνωτέρω.

Ἀνάργυρος : κῶδιξ 128, πρὸ τοῦ ἔτους 1657.

Ἀνάργυρος, ὁ ὕστατος καὶ σκαιότατος πάντων ἀνθρώπων, κὺρ Γρηγορίῳ τῷ εὐθυρρήμονι καὶ λογιωτάτῳ χαίρειν. Τὸ Ἀνάργυρος πιθανῶς ὄνομα τοῦ κωδικογράφου.

Γαβριὴλ μοναχός : κῶδιξ 645β.

Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ Γαβριὴλ μοναχός.

Γερμανὸς μοναχός : κῶδιξ 82, πρὸ τοῦ 1651.

Πιθανῶς κωδικογράφος.

Γεώργιος : κῶδιξ 469*.

Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Γεωργίου.

Γρηγόριος μοναχός : κῶδιξ 242*.

Μνήσθητι τὸν γράψατα [sic] *Γρηγορίου μοναχοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ.*

Δημήτριος τοῦ Γενέση ἐκ Παναγίας : κῶδιξ 475.

Κύριε, βοήθει τοῦ δούλου σου Δημήτρη τοῦ Γενέση ἀπὸ τὴ Παναγία . . .

Διονύσιος ἱερομόναχος : κώδικες 48, 55, 169.

Διονύσιος ἱεροψάλτης ἐκ Σωτῆρος : κῶδιξ 295.

Δωρόθεος ἱερομόναχος : κῶδιξ 320.

Θεόληπτος : κῶδιξ 168*.
Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Θεολήπτου.

Ἰγνάτιος ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς ἐκ Θηβῶν [ἐν Μετεώρῳ?] : κῶδιξ 537.
... βιβλίον τοῦ πνευματικοῦ ἐκ Θηβῶν Ἰγνατίου ἱερομονάχου· μτ' [= Μετέωρον?].
Πιθανὸν κωδικογράφος.

Ἰωάννης ἐκ Τυρνάβου : κῶδιξ 81.
... διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἰωάννου ἁμαρτωλοῦ καὶ ταπεινοῦ ἐκ χώρας Τουρνάβου.

Μακάριος : κῶδιξ 614.
Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Μακαρίου πόνος.

Νικόλαος [ἐν Μετεώρῳ?] : κῶδιξ 289.
Πιθανῶς κωδικογράφος.

Νικόλαος Ἄρταλος [?] : κῶδιξ 537.
Χεὶρ Νικολάου τοῦ ἀρτάλου· μέμνησθέ μοι τῷ τάλαινι καὶ ἔρρωσθε ἐν Χριστῷ.

Νικόλαος ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος : κῶδιξ 515.
Κρυπτογραφικῶς : *Ὁ οἰκονόμος Νικόλαος ἱερὲς ὁ γράψας ταῦτα.*

Πορφύριος μοναχός, ἐν Μετεώρῳ.
— κῶδιξ 304 :
Ὁ γράψας εὐτελὴς Πορφύριος ἁμόναχος.
— κῶδιξ 412* :
Πορφύριος ἔγραψεν ἀρετῆς γυμνὸς πάσης ...
— κῶδιξ 538* :
... ἐγράφησαν διὰ χειρὸς εὐτελοῦς ἁμονάχου Πορφυρίου. Καὶ ἀφιερώθησαν ἐν ταύτῃ τῇ καθ' ἡμᾶς θείᾳ καὶ ἱερᾷ βασιλικῇ μονῇ ... [τοῦ Μετεώρου?]

Στεριανὸς ἱερόπαις : κῶδιξ 166.
Κτῆμα καὶ πόνος Στεριανοῦ τοῦ ἱερόπαιδος. Πιθανῶς κωδικογράφος.

XVII/XVIII αἰ.

Θεόδουλος : κῶδιξ 133.
Πιθανῶς κωδικογράφος.

XVIII αἰών

Νεόφυτος ἱερομόναχος **Χρηστόπουλος** ὁ Ἰβηρίτης, ἐκ Τυρνάβου : κῶδιξ 354*, ἔτος 1707 Ἀπρ.
... παρ' ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς καὶ ὀλιγομαθοῦς, ναὶ μὴν καὶ πολυαμαρτήτου Νεοφύτου ἱερομονάχου Χρηστοπούλου, τοῦ ἐκ τῆς ἱερᾶς βασιλικῆς τε καὶ πατριαρχικῆς μεγάλης μονῆς τῶν Ἰβήρων, τῆς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος κειμένης, ὁρμωμένου δὲ ἐκ τῆς ἀριζήλου κωμοπόλεως Τυρνάβου τῆς Λαρίσης ...
... ἀφιερώθη ... ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Μετεώρου ἐν τοῖς Σταγοῖς ...

Γεώργιος ἱερεύς : κῶδιξ 459, ἔτος 1772 Νοέμβρ.
... οἶδας τὸν γράψαντα Γεωργίου ἱερέως.

Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος, ἐξ Ἀθηνῶν : κῶδιξ 92, ἔτος 1772 Δεκ.
... δι' ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου τῶν ἱεροδιακόνων Γαβριὴλ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν ...

Δανιὴλ ἱερομόναχος : κῶδιξ 493*, ἔτος 1777 Νοέμβρ.
'Εγράφη διὰ χειρὸς Δανιὴλ ἱερομονάχου . . .

'Αναστάσιος ἀναγνώστης : κῶδιξ 650, ἔτος 1779.
. . .'Αναστάσης ἀναγνώστης καὶ ἁμαρτωλός . . . ἀπὸ χωρίον Μακρυχώρι, υἱὸς Γηροκώστα.

Γαβριὴλ ἱερομόναχος : κῶδιξ 226, ἔτος 1786 'Οκτ.
. . . διὰ χειρὸς Γαβριὴλ ἱερομονάχου . . .

Κάλλιστος ἱερομόναχος : κῶδιξ 260.
'Εγράφη τὸ παρὸν . . . παρ' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ εὐτελοῦς καὶ ἀμαθοῦς τῆς ὀρθογραφίας καὶ καλλιγραφίας, καὶ ἐὰν εὕρετε . . . σφάλμα . . . νὰ μὴν μὲ βλαστημᾶτε, ὅτι ὁλοτελῶς εἶμαι γυμνὸς ἀπὸ μάθησιν· ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς Κάλλιστος ἱερομόναχος . . .

Παλαιολόγος ἐν "Αρτῃ : κῶδιξ 311.
χειρὶ γραφεῖσα Παλαιολόγου ἐν "Αρτῃ.

'Αντώνιος ἱερεύς : κῶδιξ 587, ἔτος 1800 Μάιος.
ἐδιεγράφη διὰ χειρὸς κἀμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ 'Αντωνίου ἱερέως ἐκ κώμης Πιρνιάγκου . . .
Καὶ ἐν κώδικι 282 'Αντώνιος, ἱερεύς, πιθανῶς κωδικογράφος.

Δημήτριος Ζούκης : κῶδιξ 295, ἔτος 1800.
. . . Δημητρίου Ζούκη καὶ ἁγιογράφου τοῦ ἐκ κώμης Καλαρρύτες . . .

'Αθανάσιος παπᾶ 'Ιωάννου **Γεράση** ἐκ Σιράκου : κῶδιξ 277, ἔτος 1801.
. . . κτῆμα πέφυκα 'Αθανασίου παπᾶ 'Ιωάννου Γεράση . . . . . διὰ χειρὸς ἐμοῦ 'Αθανασίου παπᾶ 'Ιωάννου ἐκ χωρίου Συρράκου . . .

III.

ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ—ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ
ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ

(ἀναγράφονται τὰ ἀξιολογώτερα καὶ κυρίως τὰ χρονολογημένα)

ἔτος 861/2 :	σελ.	622	1436(?) Νοέμβρ.	σελ.	689
969 Ἰουν. 1	»	588	1439	»	468
1088/9	»	550	1441 Μάιος	»	686
1161 Ὀκτ.	»	161	1451(?) Νοέμβρ.	»	689
1281 Δεκ. 19	»	506	1453	»	468
XIII/XIV αἰ.	»	571	1469	»	131
1347 Ἀπρ. 3	»	28	1469/70	»	131
1350	»	345	1472 Ὀκτ. 23	»	6
1358	»	468	1477 Ἰαν. 2	»	569
1359 Μάιος	»	394	1494 Φεβρ. 12	»	639
1374	»	270	XV αἰὼν	»	30
1383 Ἰαν. 31 *	»	687	» »	»	145
1383/4	»	4	» »	»	245-8
1385/6	»	568	XV/XVI αἰ.	»	193
1386/7	»	23	» »	»	430/1
XIV αἰὼν	»	285	» »	»	640
XIV/XV αἰ.	»	410/1	1502 Μαρτ. 24	»	26
» »	»	629	1508 Μάιος	»	79
1401/2	»	44	1510 Μαρτ. 28	»	462
1407/8	»	28	1512/3	»	332
1408	»	114	1513/4	»	332
1421 Ἰουλ. 28	»	188	1513/4	»	362
1422/3	»	22	1516	»	332
1430	»	468	1516 Μάιος	»	249
1434 Ἀπρ. 26	»	15	1519	»	425
1434 Μαΐου 5	»	15	1519 Αὐγ. 20	»	195

* Ἀπὸ τὸ σημείωμα προκύπτει ὅτι τὸ Σάββατον τῆς Τυρινῆς συνέπιπτε πρὸς τὴν 31 Ἰανουαρίου (ἄρα ἡ Κυριακὴ τοῦ Πάσχα εἰς τὰς 22 Μαρτίου). Τὰ στοιχεῖα ταῦτα συμπίπτουν πρὸς τὰ ἔτη 1383 καὶ 1478 (βλ. Grumel, Chronologie, σ. 310). Τὰ ἄλλα στοιχεῖα τῶν σημειώσεων τοῦ κώδικος **593** πείθουν ὅτι αὗται ἐγράφησαν τὸ 1383.

1520 'Απρ. 5	σελ.	417	1616 Νοεμβρ. 4	σελ.	698
1521/2 'Ιουλ. 11	»	80	1616/7	»	282
1522 'Ιουν. 24	»	185	1617 'Ιουλ. 1	»	489
1522 Αὐγ. 2	»	6	1617	»	137
1524/5	»	475	1620 Δεκ. 18	»	205
1528/9	»	475	1627/8	»	241
1529/30	»	460	1633 'Ιουν. 10	»	695
1531/9	»	460	1633 Αὐγ. 30	»	299
1532 Νοεμβρ. 5	»	76	1634/5	»	243
1543/4	»	106	1636/7	»	459
1545/6	»	8	1637 'Ιουν. 18	»	693
1547/8	»	17	1639	»	60
1553 Αὐγ. 12	»	234	1639 Δεκ. 3	»	347
1554	»	533	1640	»	347
1556 'Ιαν. 27	»	594	1640/1	»	348
1556 'Απρ.	»	68	1643	»	593
1557	»	491	1650 'Ιουλ. 20	»	223
1563	»	294	1651 Μαΐου 20	»	20
1570 Φεβρ. 24	»	422	1651 Μαΐου 20	»	277
1572 Μαΐου 5	»	431	1651 'Ιουν. 15	»	111
1580 'Ιαν. 18	»	7	1651 'Ιουν. 15	»	211
1580	»	112	1653 'Απρ. 1	»	96
1581/2	»	359	1653 'Απρ. 1	»	206
1588 'Ιουλ. 30	»	83	1654 Μαρτ. 25	»	510
1592 Δεκ. 5	»	17	1656 Δεκ. 17	»	454
1598 Αὐγ. 28	»	593	1657 Μαρτ. 12	»	210/1
1599 'Απρ. 1	»	617	1657/8	»	276
XVI αἰὼν	»	30/1	1660	»	337
» »	»	195	1663 Μαΐου 17	»	273
» »	»	234/5	1665 Αὐγ. 29	σελ.	470
» »	»	293	1669 Αὐγ. 13	»	356
» »	»	347	1671	»	205
XVI/XVII αἰ.	»	300	1679 'Ιούν.	»	74
1600 Σεπτ. 8	»	616	1680	»	110
1607 'Ιουλ. 15	»	431	1681	»	313
1608 'Απρ. 25	»	349	XVII αἰὼν	»	297
1608 Δεκ. 31	»	604	» »	»	416
1609/10	»	374	XVII/XVIII αἰ.	»	404
1611/2	»	7	» »	»	412
1613/4	»	7	» »	»	537
1613/4	»	374	1707 Μαρτ. 23	»	593
1615 'Ιαν. 1	»	374	1707 'Απρ. 21	»	366

1707 'Οκτ. 21	σελ.	261/2
1707	»	366
1708 Μάιος	»	84
1742 'Οκτ. 1	»	325
1750 Δεκ.	»	474
1753	»	274/5
1754 Δεκ. 7	»	126
1755 'Ιαν. 18	»	205
1759	»	134
1759 'Απρ. 11	»	134
1763 Φεβρ. 6	»	697
1764 'Ιουλ. 28	»	697
1764(?) 'Ιουλ. 28	»	697
1764 Σεπτ. 25	»	697
1764 'Οκτ. 1	»	697
1765 Αὐγ. 5	»	354
1766 Μαρτ. 10	»	17
1766 Μαρτ. 10	»	229
1770	»	459
1772 Δεκ. 3	»	126
1773	»	84
1773 'Οκτ. 19	»	699
1774	»	84
1776 Μαΐου 15	»	323
1779 Μαρτ. 18	»	151
1780 Μαΐου 8	»	355
1782	»	635
1784	»	629
1784 Μαρτ. 21	»	545
1784 'Οκτ. 14	»	355
1785 Μαΐου 9	»	355
1786 Φεβρ. 20	»	126
1787 'Ιαν. 3	»	355
1787 Μαρτ. 15	»	355
1787 'Ιουν. 8	»	126
1788 Μαΐου 9	»	355
1789 'Ιαν. 17	»	355
1789 Μαρτ. 15	»	355
1790	»	523/4
1790 Νοεμβρ. 18	»	355
1791	»	382
1791 Μαρτ. 25	»	355
1791 Σεπτ. 8	σελ.	355
1792 'Ιαν. 4	»	355
1792 Νοεμβρ. 17	»	632
1792 Νοεμβρ. 18	»	632
1792 Νοεμβρ. 20	»	632
1793 Φεβρ. 15	»	355
1793 'Ιουν. 2	»	355
1793 Αὐγ. 4	»	355
1794	»	126
1794 Μαΐου 8	»	355
1797 'Ιαν.	»	251
1798 'Ιαν. 29	»	633
XVIII αἰὼν	»	257
» »	»	324
1801	»	298
1821 Σεπτ. 18	»	631
1822 'Ιουλ. 3	»	155
1823 'Ιαν. 1	»	508
1833 'Ιαν. 25	»	435
1841 'Ιουν. 23	»	633
1845 Φεβρ.	»	626
1845 'Οκτ. 26	»	300
1849 Μαΐου 21	»	627
1849 'Ιουλ. 5	»	382
1852 'Απρ.	»	703
1853 'Ιουν.	»	627
1859	»	436
1859 'Απρ. 22	»	700
1860	»	627
1860 Φεβρ. 1	»	688
1862 'Ιουλ. 7	»	694
1863 'Ιουλ. 28	»	390
1891	»	631
1893	»	631
1894	»	631
1898	»	631
1899	»	631
1901	»	631
1902	»	631
1905	»	631
1907 'Ιουν. 4	»	631

IVα.

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

ΠΡΟΣ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑΣ ΤΑΞΙΝΟΜΙΚΑΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ

Οἱ κώδικες εἶναι σήμερον ταξινομημένοι κατ' ἀριθμητικὴν σειράν, ἐπὶ τῇ βάσει συνεχοῦς αὔξοντος ἀριθμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ κώδικος εἰς τὸν παρόντα Κατάλογον.

Πρὸ τοῦ Ν. Βέη πολλοὶ κώδικες ἔφερον διαφόρους ταξινομικὰς ἐνδείξεις ἢ ἀριθμήσεις ἐκ παλαιοτέρων καταγραφῶν. Μὲ τὰς παλαιὰς αὐτὰς ἐνδείξεις μνημονεύονται ἐνίοτε ὡρισμένοι μετεωρικοὶ κώδικες ὑπὸ παλαιοτέρων ἐρευνητῶν (Uspensky κ.ἄ.). Διὰ τὴν ταύτισίν των ἐκρίθη σκόπιμον νὰ καταρτισθοῦν οἱ κατωτέρω πίνακες ἀντιστοιχίας: α' τῶν ἀριθμῶν τοῦ παρόντος Καταλόγου πρὸς παλαιοτέρας ταξινομικὰς ἐνδείξεις, β' τῶν παλαιοτέρων ἐνδείξεων πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ παρόντος Καταλόγου.

Τὰς παλαιοτέρας ταξινομικὰς ἐνδείξεις σημειώνει ὁ Ν. Βέης ἑκάστοτε εἰς τὸ τέλος τῆς περιγραφῆς ἑνὸς ἑκάστου κώδικος. Παλαιοὶ ἀριθμοὶ τῶν ὁποίων προτάσσεται ἡ ἔνδειξις Β εἶναι προφανῶς οἱ δοθέντες τὸ 1901 ὑπὸ Ἰω. Βογιατζίδου (πρβλ. Ν. Βέη, Ἔκθεσις, σελ. 20).

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ
1	Β4	**17**	167	**33**	ἄνευ
2	196 καὶ Β28	**18**	199 καὶ Β53	**34**	Β [3]29
3	Β1	**19**	170	**35**	Β227
4	ἄνευ ἀριθμοῦ	**20**	Β50	**36**	Β222
5	Β41	**21**	Β31	**37**	219 καὶ Β225
6	Β6	**22**	—	**38**	Β361
7	196	**23**	196	**39**	Β66
8	ἄνευ	**24**	Β123	**40**	ἄνευ
9	ἄνευ	**25**	Β70	**41**	Β69
10	Β226	**26**	ἄνευ	**42**	ἄνευ ⟨Π609⟩
11	—*	**27**	92	**43**	Β—
12	—	**28**	Β93	**44**	Β230
13	—	**29**	179 καὶ Β29	**45**	—
14	—	**30**	Β67	**46**	Β220
15	—	**31**	177	**47**	Β213
16	101	**32**	—⟨Π605⟩	**48**	212 [καὶ Β8]

* Ἡ παῦλα (—) σημαίνει ὅτι ὁ Ν. Βέης οὐδὲν σημειώνει περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ παλαιοῦ ἀριθμοῦ.

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ
49	B219	**86**	B302	**123**	B217
50	—	**87**	B349	**124**	B181
51	ἄνευ	**88**	ἄνευ	**125**	196 καὶ B172
52	B64	**89**	B330	**126**	B171
53	—	**90**	48 (ἐξ ἀρχικοῦ 28)	**127**	B118
54	—	**91**	B102	**128**	B161
55	21..(;)	**92**	B144	**129**	B301
56	—	**93**	ἄνευ	**130**	ἄνευ
57	B202	**94**	B —	**131**	B —
58	ἄνευ	**95**	παλ. ἀριθ. —	**132**	—
59	—	**96**	ἄνευ	**133**	B58
60	ἄνευ	**97**	B —	**134**	B48
61	—	**98**	B238	**135**	B42
62	ἄνευ	**99**	B323	**136**	B75
63	B284	**100**	B63	**137**	B304
64	B —	**101**	B340	**138**	παλ. ἀριθ. —
65	228 [Π410]	**102**	B82	**139**	B85
66	ἄνευ	**103**	B183	**140**	113
67	B19	**104**	παλ. ἀριθ. —	**141**	B186
68	B201	**105**	B313	**142**	B111
69	ἄνευ	**106**	B185	**143**	B44
70	ἄνευ	**107**	B182	**144**	B126
71	B288	**108**	ἄνευ	**145**	B13
72	B110	**109**	παλ. ἀριθ. —	**146**	B18
73	B301	**110**	B162	**147**	B88
74	B322	**111**	—	**148**	157 καὶ —
75	B303	**112**	παλ. ἀριθ. —	**149**	B153
76	B59	**113**	B151	**150**	παλ. ἀριθ. —
77	παλ. ἀριθ. —	**114**	B156	**151**	B118
78	B272	**115**	B142	**152**	B116
79	B320	**116**	B143	**153**	201
80	222	**117**	196 καὶ B147	**154**	B108
81	B334*	**118**	παλ. ἀριθ. —	**155**	ἄνευ
82	παλ. ἀριθ. —	**119**	B159	**156**	B114
83	ἄνευ	**120**	B170	**157**	B33
84	B321	**121**	B178	**158**	B109
85	B356(;)	**122**	B163	**159**	παλ. ἀριθ. —

* Ἀντὶ τοῦ ἀρ. τούτου ὁ Ν. Βέης, Ἔκθεσις, σ. 37 καὶ 38, παρέχει B344/5 καὶ B 344.

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοί	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοί.	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοί
160	Β —	**189**	Β —	**218**	ἄνευ
161	Β —	**190**	Β158	**219**	ἄνευ
162	παλ. ἀριθ. —	**191**	—	**220**	ἄνευ
163	Β —	**192**	Β282	**221**	ἄνευ
164	Β193	**193**	Β241	**222**	ἄνευ
165	Β211	**194**	Β13	**223**	ἄνευ
166	ἄνευ	**195**	Β38	**224**	Β141
167	—	**196**	215 καὶ Β —	**225**	Β299
168	Β —	**197**	130	**226**	Β224
169	παλ. ἀριθ. —	**198**	Β —	**227**	Β327
170	Β121	**199**	Β86	**228**	Β278
171	Β37	**200**	Β —	**229**	Β —
172	Β —	**201**	ἄνευ	**230**	90 καὶ Β275
173	196 (Κασσ.) *	**202**	ἄνευ	**231**	Β291
	καὶ Β —	**203**	118(;)	**232**	Β138
174	Β —	**204**	Β242	**233**	Β —
175	Β43	**205**	196 (Κασσ.)	**234**	Β —
176	Β —		καὶ Β —	**235**	Β —
177	Β —	**206**	Β —	**236**	ἄνευ
178	Β316	**207**	Β132	**237**	ἄνευ
179	Β —	**208**	Β84	**238**	Β14
180	Β —	**209**	Β —	**239**	ἄνευ
181	ἄνευ	**210**	Β —	**240**	Β —
182	Β261	**211**	Β34	**241**	Β —
183	Β97	**212**	168 (Καμ.)**	**242**	Β —
184	Β235		Β —	**243**	ἄνευ
185	παλ. ἀριθ. —	**213**	Β239	**244**	Β —
	καὶ Β77	**214**	Β —	**245**	18
186	Β94	**215**	ἄνευ	**246**	ἄνευ
187	Β191	**216**	ἄνευ	**247**	Β —
188	Β92	**217**	49 (πρώην 30)	**248**	παλ. ἀριθ. —

* Μὲ τὴν ἔνδειξιν *Κασσ(ανδρείας)*, ἥτις ἐπιτάσσεται ἐνίων ἀριθμῶν, ὁ Ν. Βέης δηλώνει, προφανῶς, ἀριθμοὺς δοθέντας ὑπὸ τοῦ Κασσανδρείας Γρηγορίου, ὅστις εἶχεν ἀποσταλῆ τὸ 1869 ὡς πατριαρχικὸς ἔξαρχος εἰς Μετέωρα καὶ κατέγραψε κεφαλαιωδῶς (καθ' ὁμάδας) βιβλία (χειρόγραφα καὶ ἔντυπα), ἔγγραφα κλπ. τῶν Μονῶν (πρβλ. ΔΙΕΕ 7, 1910, σ. 165 σημ. 1). Ἡ ὑπὸ τοῦ Κασσανδρείας Γρηγορίου γενομένη τὸ 1869 καταγραφή, ὡς καὶ νεωτέρα καταγραφή, γενομένη τὸ 1871 ὑπὸ τοῦ τότε πατριαρχικοῦ ἐξάρχου ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου Φωτεινοῦ, περιελθοῦσαι εἰς τὴν ἰδιωτικὴν Συλλογὴν τοῦ Σταυράκη Ἀριστάρχη, ἀποτελοῦν σήμερον τὸν ὑπ' ἀριθ. 2477 κώδικα τῆς Βατικανῆς Βιβλιοθήκης (Vatic. gr. 2477—μικροφίλμ καὶ φωτογραφίαι εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, δωρεὰ τοῦ κ. Π. Νικολοπούλου).

** Ἄδηλον τί σημαίνει ἡ ἔνδειξις *(Καμ.)*, τὴν ὁποίαν σημειώνει ὁ Ν. Βέης.

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ
249	B —	**289**	B —	**329**	15
250	14	**290**	ἄνευ	**330**	97 καὶ B40
251	333	**291**	185 καὶ B73	**331**	B —
252	B —	**292**	B —	**332**	B —
253	ἄνευ	**293**	B —	**333**	ἄνευ
254	B 347	**294**	B —	**334**	B309
255	480	**295**	B218	**335**	ἄνευ
256	ἄνευ	**296**	ἄνευ	**336**	ἄνευ
257	B274	**297**	B122	**337**	ἄνευ
258	165 καὶ B324	**298**	167	**338**	B55
259	354	**299**	B359	**339**	B339
260	ἄνευ	**300**	ἄνευ	**340**	B —
261	ἄνευ	**301**	167	**341**	225 καὶ B —
262	B209	**302**	42	**342**	ἄνευ
263	B315	**303**	195	**343**	B —
264	218 καὶ B176	**304**	B —	**344**	B80
265	ἄνευ	**305**	B —	**345**	389
266	ἄνευ	**306**	B337	**346**	ἄνευ
267	B90	**307**	ἄνευ	**347**	B100
268	ἄνευ	**308**	B337	**348**	196 καὶ B107
269	B353	**309**	B —	**349**	B346
270	ἄνευ	**310**	B —	**350**	ἄνευ
271	ἄνευ	**311**	ἄνευ	**351**	B —
272	B —	**312**	—	**352**	B —
273	B233	**313**	B —	**353**	B318
274	B128	**314**	B118	**354**	ἄνευ
275	B —	**315**	B —	**355**	ἄνευ
276	B —	**316**	B305	**356**	ἄνευ
277	ἄνευ	**317**	ἄνευ	**357**	B —
278	B —	**318**	ἄνευ	**358**	B —
279	ἄνευ	**319**	B —	**359**	344
280	B258	**320**	B314	**360**	B279
281	B74	**321**	B —	**361**	ἄνευ
282	B —	**322**	B —	**362**	ἄνευ
283	B —	**323**	B —	**363**	B326
284	παλ. ἀριθ. —	**324**	B236	**364**	B267
285	196 καὶ B83	**325**	B —	**365**	B285
286	B326	**326**	B307	**366**	400
287	B188	**327**	ἄνευ	**367**	B180
288	B310	**328**	B96	**368**	ἄνευ

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ
369		**408**	ἄνευ	**448**	ἄνευ
370	115 καὶ Β27	**409**	Π119 καὶ Β—	**449**	Β169
371	ἄνευ	**410**	ἄνευ	**450**	213 (Κασσ.) καὶ Β20
372	Β—	**411**	ἄνευ		
373	Β 81	**412**	ἄνευ	**451**	Β133
374	205	**413**	ἄνευ	**452**	Β189
375	Β — ⟨Π599⟩	**414**	ἄνευ	**453**	Β131
376	ἄνευ	**415**	ἄνευ	**454**	Β262
377	ἄνευ	**416**	ἄνευ	**455**	54 καὶ Β177
378	ἄνευ	**417**	ἄνευ	**456**	120 καὶ Β263
379	169 καὶ Β179	**418**	ἄνευ	**457**	Β290
380	Β245	**419**	ἄνευ	**458**	ἄνευ
381	—	**420**		**459**	Β195
382	ἄνευ ⟨Π599⟩	**421**	ἄνευ	**460**	Β325
383	ἄνευ	**422**	ἄνευ	**461**	Β143
384	ἄνευ	**423**	ἄνευ	**462**	Β76
385	ἄνευ	**424**	—	**463**	Β140
386	ἄνευ	**425**	ἄνευ	**464**	84 καὶ Β165
387	ἄνευ	**426**	ἄνευ	**465**	ἄνευ
388	ἄνευ	**427**	ἄνευ	**466**	ἄνευ
389	ἄνευ	**428**	ἄνευ	**467**	Β248
390	Β205	**429**	ἄνευ	**468**	Β341
391	ἄνευ	**430**	ἄνευ	**469**	Β338
392	ἄνευ	**431**	ἄνευ	**470**	Β268
393	ἄνευ	**432**	ἄνευ	**471**	Β280
394	220 καὶ Β122	**433**	ἄνευ	**472**	ἄνευ
395	ἄνευ	**434**	ἄνευ	**473**	ἄνευ
396	ἄνευ	**435**	—	**474**	Β333
397	ἄνευ	**436**	ἄνευ	**475**	ἄνευ
398	ἄνευ	**437**	ἄνευ	**476**	Β287
399	ἄνευ	**438**	ἄνευ	**477**	ἄνευ
400	Π600 καὶ Β 164	**439**	ἄνευ	**478**	152 καὶ Β137
		440	ἄνευ	**479**	Β154
401	268	**441**	ἄνευ	**480**	Β354
402	Π599 καὶ Β—	**442**	—	**481**	Β134
403	Β308	**443**	ἄνευ	**482**	Β292
404	61 καὶ Β —	**444**	Β357	**483**	Β311
405	Β —	**445**	Β —	**484**	14
406	Β —	**446**	ἄνευ	**485**	54 (πρώην 55) καὶ Β266
407	Β —	**447**	Β139		

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ
486	Β294	**526**	—	**565**	182
487	Β256	**527**	ἄνευ	**566**	67
488	Β25	**528**	ἄνευ	**567**	ἄνευ
489	ἄνευ	**529**	ἄνευ	**568**	ἄδηλος
490	Β312	**530**	ἄνευ	**569**	ἄδηλος
491	Β286	**531**	ἄνευ	**570**	ἄνευ
492	ἄνευ	**532**	ἄνευ	**571**	ἄνευ
493	Β298	**533**	Β251	**572**	ἄνευ
494	ἄνευ	**534**	Β249	**573**	108
495	—	**535**	ἄνευ	**574**	38 (ἐξ ἀρχικοῦ 33)
496	ἄνευ	**536**	ἄνευ		
497	ἄνευ	**537**	67	**575**	ἄνευ
498	ἄνευ	**538**	ἄνευ	**576**	75
499	ἄνευ	**539**	12	**577**	223
500	ἄνευ	**540**	35	**578**	ἄνευ
501	ἄνευ	**541**	—	**579**	ἄνευ
502	16	**542**	45 (ἐξ ἀρχικοῦ 39)	**580**	ἄδηλος
503	Β115			**581**	38, πρώην 24(;)
504	ἄνευ	**543**	47		
505	ἄνευ	**544**	39	**582**	19(πρώην)22
506	ἄνευ	**545**	8	**583**	ἄνευ
507	ἄνευ	**546**	4	**584**	203
508	ἄνευ	**547**	9	**585**	ἄνευ
509	ἄνευ	**548**	96	**586**	ἄνευ
510	ἄνευ	**549**	101	**587**	ἄνευ
511	ἄνευ	**550**	50	**587α**	ἄνευ
512	21(;)	**551**	ἄνευ	**588**	ἄνευ
513	Β106	**552**	159	**589**	ἄνευ
514	ἄνευ	**553**	..9	**590**	15
515	Β296	**554**	158	**591**	ἄνευ
516	Β12	**555**	46	**592**	ἄνευ
517	ἄνευ	**556**	1	**593**	ἄνευ
518	ἄνευ	**557**	136	**594**	—
519	ἄνευ	**558**	ἄδηλος	**595**	—
520	ἄνευ	**559**	ἄνευ	**596**	36
521	ἄνευ	**560**	56(πρώην55)	**597**	ἄνευ
522	ἄνευ	**561**	197	**598**	—
523	ἄνευ	**562**	ἄνευ	**599**	—
524	—	**563**	ἄνευ	**600**	—
525	—	**564**	ἄνευ	**601**	—

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοί	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοί	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοί
602	ἄνευ	**622**		**642**	
603	ἄνευ	**623**	ἄνευ	**643**	—
604	—	**624**	—	**644**	—
605	—	**625**		**645**	—
606	ἄνευ	**626**		**646**	—
607	—	**627**	—	**647**	ἄνευ
608	—	**628**	—	**648**	ἄνευ
609	—	**629**	—	**649**	ἄνευ
610	—	**630**	—	**650**	—
611	—	**631**	—	**651**	—
612	—	**632**	—	**652**	—
613	—	**633**	ἄνευ	**653**	—
614	—	**634**	ἄνευ	**654**	—
615	—	**635**	—	**655**	—
616	—	**636**	—	**656**	—
617	—	**637**	—	**657**	—
618	—	**638**		**658**	—
619	—	**639**	—	**659**	—
620	525	**640**	—	**660**	—
621		**641**	—	**661**	—

IV^β.

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΤΑΞΙΝΟΜΙΚΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου
1	**556**	B 25	**488**	47	**543**
B 1	**3**	B 27	**370**	48	**90**
4	**546**	28	**90**	B 48	**134**
B 4	**1**	B 28	**2**	49	**217**
B 6	**6**	B 29	**29**	50	**550**
8	**545**	30	**217**	B 50	**20**
B 8	**48**	B 31	**21**	B 53	**18**
9	**547**	33	**574**	54	**455**
..9	**553**	B 33	**157**	54	**485**
12	**539**	B 34	**211**	55	**485**
B 12	**516**	35	**540**	55	**560**
B 13	**145**	36	**596**	B 55	**338**
B 13	**194**	B 37	**171**	56	**560**
14	**250**	38	**574**	B 58	**133**
14	**484**	38	**581**	B 59	**76**
B 14	**238**	B 38	**195**	61	**404**
15	**329**	39	**542**	B 63	**100**
15	**590**	39	**544**	B 64	**52**
16	**502**	40B*		B 66	**39**
18	**245**	B 40	**330**	67	**537**
B 18	**146**	B 41	**5**	67	**566**
19	**582**	42	**302**	B 67	**30**
B 19	**67**	B 42	**135**	B 69	**41**
B 20	**450**	B 43	**175**	B 70	**25**
21(;)	**512**	B 44*	**143**	B 73	**291**
22	**582**	45	**542**	B 74	**281**
24(;)	**581**	46	**555**	75	**576**

* Βλέπε ἀνωτέρω, σελ. 649, ὅπου προσθῆκαι καὶ διορθώσεις εἰς τὸν κώδικα 143.

Παλαιοί ἀριθμοί	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοί ἀριθμοί	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοί ἀριθμοί	Ἀριθμὸς Καταλόγου
B 75	**136**	B118	**151**	165	**258**
B 76	**462**	B118	**314**	B165	**464**
B 77	**185**	119	**409**	167	**17**
B 80	**344**	120	**456**	167	**298**
B 81	**373**	B121	**170**	167	**301**
B 82	**102**	B122	**297**	168 (Καμ.)	**212**
B 83	**285**	B122	**394**	169	**379**
84	**464**	B123	**24**	B169	**449**
B 84	**208**	B126	**144**	170	**19**
B 85	**139**	B128	**274**	B170	**120**
B 86	**199**	130	**197**	B171	**126**
B 88	**147**	B131	**453**	B172	**125**
90	**230**	B132	**207**	B176	**264**
B 90	**267**	B133	**451**	177	**31**
92	**27**	B134	**481**	B177	**455**
B 92	**188**	136	**557**	B178	**121**
B 93	**28**	B137	**478**	179	**29**
B 94	**186**	B138	**232**	B179	**379**
96	**548**	B139	**447**	B180	**367**
B 96	**328**	B140	**463**	B181	**124**
97	**330**	B141	**224**	182	**565**
B 97	**183**	B142	**115**	B182	**107**
B100	**347**	B143	**116**	B183	**103**
101	**16**	B143	**461**	185	**291**
101	**549**	B144	**92**	B185	**106**
B102	**91**	B147	**117**	B186	**141**
B106	**513**	B151	**113**	B188	**287**
B107	**348**	152	**478**	B189	**452**
108	**573**	B153	**149**	B191	**187**
B108	**154**	B154	**479**	B193	**164**
B109	**158**	B156	**114**	195	**303**
B110	**72**	157	**148**	B195	**459**
B111	**142**	158	**554**	196	**2**
113	**140**	B158	**190**	196	**7**
B114	**156**	159	**552**	196	**23**
115	**370**	B159	**119**	196	**117**
B115	**503**	B161	**128**	196	**125**
B116	**152**	B162	**110**	196	**285**
118 (;)	**203**	B163	**122**	196	**348**
B118	**127**	B164	**400**	196 (Κασσ.)	**173**

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου
196 (Κασσ.)	**205**	B245	**380**	B309	**334**
197	**561**	B248	**467**	B310	**288**
199	**18**	B249	**534**	B311	**483**
201	**153**	B251	**533**	B312	**490**
B201	**68**	B256	**487**	B313	**105**
B202	**57**	B258	**280**	B314	**320**
203	**584**	B261	**182**	B315	**263**
205	**374**	B262	**454**	B316	**178**
B205	**390**	B263	**456**	B318	**353**
B209	**262**	B266	**485**	B320	**79**
21. (;)	**55**	B267	**364**	B321	**84**
B211	**165**	268	**401**	B322	**74**
212	**48**	B268	**470**	B323	**99**
B213	**47**	B272	**78**	B324	**258**
213 (Κασσ.)	**450**	B274	**257**	B325	**460**
215	**196**	B275	**230**	B326	**286**
B217	**123**	B278	**228**	B326	**363**
218	**264**	B279	**360**	B327	**227**
B218	**295**	B280	**471**	B[3]29	**34**
219	**37**	B282	**192**	B330	**89**
B219	**49**	B284	**63**	333	**251**
220	**394**	B285	**365**	B333	**474**
B220	**46**	B286	**491**	B334	**81**
222	**80**	B287	**476**	B337	**306**
B222	**36**	B288	**71**	B337	**308**
223	**577**	B290	**457**	B338	**469**
B224	**226**	B291	**231**	B339	**339**
225	**341**	B292	**482**	B340	**101**
B225	**37**	B294	**486**	B341	**468**
B226	**10**	B296	**515**	344	**359**
B227	**35**	B298	**493**	B344/5	**81**
228	**65**	B299	**225**	B346	**349**
B230	**44**	B301	**73**	B347	**254**
B233	**273**	B301	**129**	B349	**87**
B235	**184**	B302	**86**	B353	**269**
B236	**324**	B303	**75**	354	**259**
B238	**98**	B304	**137**	B354	**480**
B239	**213**	B305	**316**	B356 (;)	**85**
B241	**193**	B307	**326**	B357	**444**
B242	**204**	B308	**403**	B359	**299**

Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Παλαιοὶ ἀριθμοὶ	Ἀριθμὸς Καταλόγου
B361	**38**	B —	**174**	B —	**292**
389	**345**	B —	**176**	B —	**293**
400	**366**	B —	**177**	B —	**294**
410	**65**	B —	**179**	B —	**304**
480	**255**	B —	**180**	B —	**305**
525	**620**	B —	**189**	B —	**309**
599	**375**	B —	**196**	B —	**310**
599	**382**	B —	**198**	B —	**313**
599	**402**	B —	**200**	B —	**315**
600	**400**	B —	**205**	B —	**319**
605	**32**	B —	**206**	B —	**321**
609	**42**	B —	**209**	B —	**322**
610 (Βέη)[1]	**597**	B —	**210**	B —	**323**
619 *	**428**	B —	**212**	B —	**325**
621 *	**93**	B —	**214**	B —	**331**
622 *	**143**	B —	**229**	B —	**332**
625 *	**195**	B —	**233**	B —	**340**
626 *	**440**	B —	**234**	B —	**341**
630 *	**540**	B —	**235**	B —	**343**
632 *	**642**	B —	**240**	B —	**351**
638 *	**421**	B —	**241**	B —	**352**
776	**545**	B —	**242**	B —	**357**
B —	**43**	B —	**244**	B —	**358**
B —	**64**	B —	**247**	B —	**372**
B —	**94**	B —	**249**	B —	**375**
B —	**97**	B —	**252**	B —	**402**
B —	**131**	B —	**272**	B —	**404**
B —	**160**	B —	**275**	B —	**405**
B —	**161**	B —	**276**	B —	**406**
B —	**163**	B —	**278**	B —	**407**
B —	**168**	B —	**282**	B —	**409**
B —	**172**	B —	**283**	B —	**445**
B —	**173**	B —	**289**		

1. Βλ. ἀνωτέρω σελ. 690, ὅπου προσθῆκαι καὶ διορθώσεις εἰς κώδ. 597.

* Ἀριθμὸς δοθεὶς κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τῶν ἐτῶν 1953 καὶ 1959 εἰς ἀταύτιστα τμήματα κωδίκων, ταυτισθέντα καὶ συνενωθέντα ὑφ' ἡμῶν (1965–66) μετὰ τῶν ἀντιστοίχως δηλουμένων κωδίκων, ἐξ ὧν εἶχον ἀποσπασθῆ.

V.

ΕΝΤΥΠΑ ΠΑΛΑΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΑΡΕΝΤΕΘΕΙΜΕΝΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ

Ψαλτήριον, ἐπιμελείᾳ Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύου, παρὰ Ἄλδῳ τῷ Μανουτίῳ, ἐν Βενετίᾳ [1494] κῶδιξ 115

Πρβλ. Legrand, *Bibliographie hellénique, XVe–XVIe siècles*, τ. 1, σ. 22–25, ἀρ. 11.

Ὡρολόγιον, ἔκδ. Ζαχ. Καλλιέργη, [Βενετία 1509] κ. 501

Πρβλ. Legrand, ἔνθ' ἀνωτ., τ. 1, σ. 96, ἀρ. 36.

Ψαλτήριον, ἔκδ. Ἀνδρέα Κουνάδη, Βενετία 1521 κ. 3

Ψαλτήριον, ἔκδ. Ἀνδρέα Κουνάδη, Βενετία 1521 κ. 177

Ψαλτήριον, ἔκδ. Ἀνδρέα Κουνάδη, Βενετία 1521 κ. 182

Πρβλ. Legrand, ἔνθ' ἀνωτ., τ. 3, σ. 264–265, ἀρ. 230.

Μηναῖον Σεπτεμβρίου, Βενετία 1526 κ. 639

Πρβλ. Legrand, ἔνθ' ἀνωτ., τ. 3, σ. 305, ἀρ. 279.

Μηναῖον Νοεμβρίου, Βενετία 1527 κ. 495

Πρβλ. Legrand, ἔνθ' ἀνωτ., τ. 3, σ. 312, ἀρ. 286.

Μηναῖον Δεκεμβρίου, Βενετία 1528 κ. 495

Δὲν ἀναγράφεται παρὰ Legrand.

Ψαλτήριον, Βενετία 1534 κ. 157

Πρβλ. Legrand, ἔνθ' ἀνωτ., τ. 3, σ. 348, ἀρ. 333.

Ὡρολόγιον, ἐπιμελείᾳ Δημητρίου Ζήνου, Βενετία 1538 κ. 170

Δὲν ἀναγράφεται παρὰ Legrand.

Ὀκτώηχος, ἔκδ. Sabio, Βενετία 1540 κ. 170

Δὲν ἀναγράφεται παρὰ Legrand.

Εὐχολόγιον, ἔκδ. Χριστοφ. Ζανέτου, Βενετία 1580 κ. 127

Δὲν ἀναγράφεται παρὰ Legrand.

Πανομοιότυπον προμετωπίδος εἰς τὸν ἐκτὸς κειμένου πίνακα XVI.

Ψαλτήριον, Βενετία 1584 κ. 616

Δὲν ἀναγράφεται παρὰ Legrand.

Πανομοιότυπα προμετωπίδος καὶ τελευταίας σελίδος εἰς πίνακα LXX.

Βιβλίον λεγόμενον Ἀναγνωστικόν, Βενετία 1596 κ. 336

Πρβλ. Legrand, ἔνθ' ἀνωτ., τ. 2, σ. 112–114, ἀρ. 216.

Παράκλησις εὐλαβὴς καὶ ψυχωφελεστάτη εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν Σταυρόν, ... παρὰ ... Νικηφόρου Ροδίου ..., Βενετία 1648 κ. 252

Δὲν ἀναγράφεται παρὰ Legrand.

Ἄσκησις πνευματική ... Νεοφύτου Ροδινοῦ ..., Ρώμη 1671 κ. 252

Πρβλ. Legrand, *Bibliographie hellénique, XVII*[e] *siècle*, τ. 2, σ. 265, ἀρ. 498.

Μηναῖον Σεπτεμβρίου, ἔκδ. Θεοδοσίου, Βενετία 1775 κῶδιξ 601

Πρβλ. Legrand, *Bibliographie hellénique, XVIII*[e] *siècle*, τ. 2, σ. 214, ἀρ. 841.

Συναξάρια ... Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου, Βιέννη 1797 κ. 600

ΑΧΡΟΝΟΛΟΓΗΤΑ (ἀκέφαλα, ἐλλιπῆ ἢ κολοβά):

Ἐγκυκλοπαιδεία Φιλολογικὴ Ἰω. Πατούσα, τ. Β' κ. 604

Ὀκτώηχος (15ου–16ου αἰ.) κ. 204

Ὀκτώηχος κ. 636

Ψαλτήριον (15ου–16ου αἰ.) κ. 152

Πανομοιότυπα προμετωπίδος καὶ πρώτης σελίδος εἰς πίνακα XX.

Ψαλτήριον (πρὸ τοῦ ἔτους 1632) κ. 635

Ὡρολόγιον (πρὸ τοῦ ἔτους 1632) κ. 635

Ὡρολόγιον κ. 616

VI.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΑ

(ἀσυνήθη ἢ εἰς χαρακτηριστικοὺς τύπους)

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΗΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΑ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑΣ ΑΝΑΓΡΑΦΑΣ

(Οἱ ἀριθμοὶ δηλώνουν τὸν ἀριθμὸν τοῦ κώδικος)

Ἀγγελῖνα 500
Ἀγορίτζα 500
Ἀγόρω 331
Ἀηδονὴ 331
Ἀλτίνω 227, 268
Ἄνθω 268, 315
Ἀνδρόνης 268, 331
Ἀντριᾶς 102
Ἀντωνέλλα 331
Ἀρέτω 324
Ἀρμένω 324, Π636
Ἀρχοντὴ 500
Ἀσημῖνα 52
Αὐγέρω 340
Αὐγούστα 268
Ἀφέντρα 567
Ἀφέντω 262

Βαμπούλω 48
Βλάττω 488
Βούργω 331
Βρανᾶς 69
Βρίζω 69
Βρυέννης 500

Γαλάτω 567
Γαλαχτία 567
Γεράκω 324
Γεργούσης 324
Γκίνης 42, 331, 436, 488
Γλάβαινα 315

Δάφνω 488, Π636
Δέσπω 96
Δημάκης 96
Διγενὴς 268, 331
Δούκας 507
Δούκω 331, 324
Δροσινὸς 331
Δρόσος 286
Δρόσω 324, Π636

Ἐβγελέτω 331
Ἐλαία 268, 331
Εὐγενοὺ 331
Ἐρήνη 395, 437

Ζάχω 102.
Ζόρω 96
Ζουγράφω 227

Θαλάσσης 262
Θαλάσσω 227
Θεολόγης 328
Θεολογῖνα 268
Θόδω 109, 228, 268, 324, 331.
Θωμαὴ 331
Θωμανὴ 324
Θώμω 286

Καβαλλάρης 317
Καλὴ 102, 165, 286, 331, 436
Κάλω 96, 343, 488
Κατζάρω 571
Κήρυκος 471
Κομηνὸς 227
Κομήνω 315
Κομνηνὴ 331
Κομνηνὸς 268
Κομνηνοὺ 331
Κόμνος 331
Κόμνω 109, 268, 315, 324
Κόνα 331
Κοντύλω 331
Κούρτης 315
Κυράτζκω 331
Κυρατζοὺ 96, 102, 138, Π636
Κυριάτζης 324
Κύρκω 268, 331
Κύρω 488

Λάπω 227
Λάσκαρης 331

Μαλάμω 52
Μαλῖνα 268

Μάνος 42
Μαργαρού 559
Μαργάρω 48, Π636
Μαργαρώνα 331, 567
Μαρούδα 268
Μάρτω 331
Μαυρίκης 69
Μελόσης 500
Μέρσω 268
Μεταξού 138, 430
Μηλίκω 227
Μίλιος 268
Μπαλής 331
Μπόζιω 331
Μπόικω 331
Μύρω 331

Νάστω 331
Νεράντζης 96
Νεράντζω 331, 343
Ντελοΐνα 331
Ντόμπρω 331

Παγώνα 52
Παράσχω 315, 324
Παρίσης 228, 331
Πάσχω 69, 331
Πέιος 268
Περδίκω 52
Περιστέρα 138
Πετρινέλλα 395
Πολύζος 138
Πουλημένος 109
Πούλιος 340
Πούλιω 340
Πούλω 109, 324, Π636
Πρόικος 268

Ράδος 331, 488
Ράικος 268
Ρίζος 262, 343
Ροδοσλάβος 430

Σαλάνω 488
Σάρω 331
Σγοῦρος 268
Σγούρω 315, 331
Σεραφειμούλα 227
Σῖμος 275
Σκαρλάτος 331
Σκάρλω 227
Σκεύω 315, 488, Π636
Σουλτάνα 331
Σούργω 102
Στάικος 268
Σταματού 165, 324
Στάσω 268
Στατήρω 324
Στεριάνω 227
Στόικος 268
Στόιας 42, 331
Συναδηνός 69
Συνόδα 488

Τζέρκω 331
Τριανταφυλλῖνα 331

Φίλιος 324
Φλώρω 102
Φλωρῖνα 315
Φραγγού 76

Χάιδω 324, 500
Χιονού 395
Χρούσω 268
Χρυσάνα 76
Χρυσάφω 324
Χρύσω 268
Χύμω 331

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

Οἱ ἀριθμοὶ παραπέμπουν εἰς τὸν αὔξ. ἀριθμὸν τοῦ κώδικος (ὄχι εἰς τὸν ἀριθμὸν σελίδος τοῦ βιβλίου). Μετὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ κώδικος, ὁ τυχὸν ὑπάρχων παρ' αὐτὸν μικρότερος ἀριθμὸς δηλώνει τὸ ἀντίστοιχον κεφάλαιον ἢ τμῆμα τοῦ κώδικος. Οὕτω π.χ. ἡ ἔνδειξις 375_2 παραπέμπει εἰς τὸν κώδικα 375 καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 κείμενον τοῦ κώδικος· ἡ ἔνδειξις $552_ε$, παραπέμπει εἰς τὸν κώδικα 552 καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. ε' κείμενον τοῦ κώδικος.

Π = Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις (ἤτοι ἡ ἔνδειξις Π 374 παραπέμπει εἰς τὸ τελευταῖον τμῆμα τοῦ βιβλίου τὸ ἐπιγραφόμενον Προσθῆκαι καὶ Διορθώσεις, ὅπου παρέχονται συμπληρωματικὴ περιγραφή, διορθώσεις ἢ ἄλλαι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν περιεχομένων τοῦ κώδικος 374).

κγρ. = κωδικογράφος (γραφεὺς τοῦ ὅλου κώδικος ἢ μέρους αὐτοῦ).

κτρ. = κτήτωρ κώδικος.

τπν. = τοπωνύμιον.

χ. = χωρίον, κώμη ἢ συνοικισμός.

Πολλὰ ὀνόματα προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀπαντοῦν μὲ διαφόρους ἑκάστοτε χαρακτηρισμοὺς (ἅγιος, μάρτυς, ὅσιος ἢ μοναχός, ἱερομόναχος, ἡγούμενος, ἐπίσκοπος, μουσικὸς κλπ.) δὲν ἔχουν πάντοτε ἑνοποιηθῆ ὑπὸ ἓν λῆμμα, διὰ ν' ἀποφευχθοῦν παρακινδυνευμέναι ταυτίσεις.

Τὸ κατωτέρω Γενικὸν Ἀλφαβητικὸν Εὑρετήριον τοῦ παρόντος τόμου ἐξεπόνησεν ὁ συντάκτης τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου Χρ. Πατρινέλης.

Ἀβασγὸς Μιχαὴλ (ιδ'-ιε' αἰ.) 549.
Ἄβγαρος 403_3.
Ἀβέρκιος Ἱεροπόλεως, ὅσιος 551_{19}.
Ἄβιβος ἅγιος 370_{2-3}. 496_1.
Ἀβιτζιᾶνος ἰατρὸς 403_3.
Ἀβουκαρᾶς Θεόδωρος 572_9. $578_{5-10\cdot12-13}$.
Ἀβράμιος ὅσιος 551_{25}. 558_{28}.
Ἀγαθάγγελος μάρτυς 588.
Ἀγαθόνικος μάρτυς 519.
Ἀγάθων 243.
Ἀγάθων μουσικὸς 192_8. 203. 329.
Ἀγαλλιανὸς 56β'. 192_{13}. 203. 329.
Ἀγαλλιανὸς [Γεώργιος ?] μουσικὸς 310.
Ἀγαλλιανὸς Μανουὴλ μουσικὸς 479.
Ἀγαπητὸς διάκονος 243. 409_2.
Ἀγαπητὸς Σιναίου 143_9.
Ἀγάπιος (ιη'-ιθ' αἰ.) 305.
Ἀγάπιος μάρτυς 519.
Ἀγαρηνῶν ἐπιδρομὴ 16.
Ἀγγοβίσκος Εὐθυμίου Ἀλέξιος, Ρῶσος πρόξενος ἐν Θεσσαλονίκῃ Π 627.
Ἀγγουριώτης Νικόλαος ἱερεὺς κτρ. (ἔτ. 1441) Π 593.
Ἀγησίλαος 243.
Ἁγία Γραφή· βλ. Γραφὴ —
Ἁγία Ἐπιστολὴ Π 650. Π 655.
Ἁγία Μονὴ χ. 78.
Ἁγιασματάριον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Ἅγιον Ὄρος Ἄθως· βλ. Ἄθως.
Ἁγιοπετρίτης Θεόδωρος κγρ. (ἔτ. 1297) 545. Π 545.
Ἁγιοπολίτης Κοσμᾶς· βλ. Κοσμᾶς —
Ἁγιοπολίτης Σέργιος· βλ. Σέργιος —
Ἅγιος Γεώργιος χ. 96.
Ἁγιωτης Ἰωάννης· βλ. Ἰωάννης —
Ἀγκύρας Θεόδοτος· βλ. Θεόδοτος —
Ἁγνὴ μάρτυς 2. 32.
Ἀγριλέας τπν. Π 593.
Ἀγχίαλος· βλ. Κωνσταντῖνος ἐξ —
Ἀδδᾶ Κωνσταντινουπόλεως 32. 264.
Ἀδριανουπόλεως Ἀθανάσιος· βλ. Ἀθανάσιος —
Ἀειθαλᾶς μάρτυς 36. 562α'.
Ἀέτιος πρεσβύτερος 29_{25}.
Ἀθανασία ὁσία 10_{11}.
Ἀθανάσιος ἅγιος, ἐπίσκοπος 519.
Ἀθανάσιος Ἀδριανουπόλεως μουσικὸς 244_{13}.

Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας 10_{16}. 28_{23}. 33ε'. 68_{1}. 139_{21}. $143_{5-6\cdot 9}$. 195_{19}. 197_{16}. 243. 266_{13}. 322. 382. 409_{2}. 464_{11}. 489_{6}. 558_{44}. 572_{17-18}. 604.
Ἀθανάσιος ἀρχιδιάκονος κτρ. (ιη'-ιθ' αἰ.) 204.
Ἀθανάσιος Βελεγράδων Π 164.
Ἀθανάσιος Γλαβᾶς· βλ. Γλαβᾶς —
Ἀθανάσιος θαυματουργὸς 37.
Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης μουσικὸς 295.
Ἀθανάσιος ἱερομόναχος καὶ διδάσκαλος 311.
Ἀθανάσιος Κανούτας· βλ. Κανούτας —
Ἀθανάσιος ἐκ Κλινοβοῦ 600.
Ἀθανάσιος Κορίνθου ἅγιος 148.
Ἀθανάσιος μοναχὸς μουσικὸς 329.
Ἀθανάσιος (?) μουσικὸς 444.
Ἀθανάσιος ὅσιος, ὁ Ἀθωνίτης 37. 117. 148.
Ἀθανάσιος ὅσιος, ὁ Μετεωρίτης 128. 134. 354. 587. 404_{2}. Π 354. Π 404. Π 654.
Ἀθανάσιος ὅσιος καὶ ὁμολογητής, ὁ ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ 2. 31. 32.
Ἀθανάσιος παπᾶ Ἰωάννου Γεράση ἐκ Σιράκου κγρ. καὶ κτρ. (ἔτ. 1801) 277.
Ἀθανάσιος πατριάρχης μουσικὸς 92. 444.
Ἀθανάσιος Πλαζατούρας· βλ. Πλαζατούρας —
Ἀθανασίου ἁγίου ναὸς κτρ. (ἔτ. 1759) 102.
Ἀθανασίου Δημήτριος κγρ. (ἔτ. 1834) 129.
Ἀθῆναι· βλ. Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος ἐξ —, Πράσινος οἰκονόμος —
Ἀθηνῶν Γαβριήλ· βλ. Γαβριὴλ —
Ἄθως· βλ. Ἀθανάσιος ὅσιος ὁ Ἀθωνίτης, Βατοπεδίου μονή, Δανιὴλ Ἁγιορείτης, Διονυσίου μονή, Ἰάκωβος ἐξ Ἄθω, Ἰβήρων μονή, Νεόφυτος Λαυριώτης, Σίμωνος Πέτρας μονή.
Αἰκατερίνη ἁγία 370_{8}.
Αἰλιανὸς 243.
Αἰλιστίων (= Φιλιστίων ?) 243.
Αἰμιλιανὸς ὁμολογητὴς 88.
αἰνίγματα 42. Π 648.
Αἰσχίνης 243.
Αἴσωπος 34_{2}. 154_{2}. 243. 357. 577_{11}. Π 154.
Ἀκάθιστος ὕμνος 55_{1-2}. 473.
Ἀκάκιος Μελιτηνῆς 604.
Ἀκάκιος Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης (ἔτ. 1513) 349. Π 349.
Ἀκακίου μάρτυρος ναὸς ἐν Ἑπτασκάλῳ Κωνσταντινουπόλεως 2. 31. 37. 148.
Ἀκεψιμᾶς μάρτυς 36. 562α'.
Ἀκίνδυνος ἅγιος 519.
Ἀκοιμήτων μονὴ 32. 264.
Ἀκολουθίαι· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Ἀκόλουθος μάρτυς 148.
Ἀκυλῖνα ἁγία 406.
Ἀλβέρτος Μαρῖνος 409_{2}.
Ἀλέξανδρος 403_{3}.
Ἀλέξανδρος Κωνσταντινουπόλεως 148.
Ἀλέξανδρος μάρτυς 148.
Ἀλέξανδρος μάρτυς ὁ ἐν Κορίνθῳ 32.
Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας 243. 400. 445. 544. Π 400. Π 544.
Ἀλέξανδρος Μεταξᾶς· βλ. Μεταξᾶς —
Ἀλέξανδρος σοφιστὴς 399.
Ἀλεξάνδρου ἁγίου ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει 2. 31. 32.
Ἀλέξιος ἅγιος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ 320_{5}. 338_{12}. 382_{1}. 405_{17}. 443. 558_{68}.
Ἀλέξιος ἀναγνώστης κγρ. (ιβ' αἰ.) 427. Π 427.
Ἀλέξιος ἱερεὺς κγρ. (ἔτ. 1516) 85.
Ἀλέξιος Ἰωάννου ἐξ Ἰωαννίνων κγρ., κτρ. 257.
Ἀλέξιος Καστοριάτης 116.
Ἀλέξιος Κομνηνὸς αὐτοκράτωρ 38. 49.
Ἀλῆς ἰατρὸς 403_{3}.
Ἀλυάτης Γρηγόριος· βλ. Γρηγόριος —
Ἀλύπιος ἅγιος 370_{12}.
Ἀμαντίου (τὰ) 148. 264.
Ἀμβρόσιος ἱερεὺς κτρ. (?) (ιη'-ιθ' αἰ.) 452.
Ἀμβρόσιος Σταγῶν 603.
Ἀμινσὸς 2. 264.
Ἀμμιανὸς 154_{14}.
Ἀμμοὺν καὶ Ἰγνατίου ὁσίων ναὸς ἐν Κων/πόλει 32.
Ἀμμόχωστος 407.
Ἀμμωνᾶς ἀββᾶς 143_{6}. 394.
Ἀμμώνιος μοναχὸς 195_{16}. 558_{57}.
Ἀμούρης Ἰωάννης· βλ. Χατζηαμούρης.
Ἀμπελάκια (ἔτ. 1776) 309.
Ἀμπελακιώτης Ζαφείρης· βλ. Ζαφείρης —
Ἀμπελακιώτης Μίλιας· βλ. Μίλιας —
Ἀμπελᾶς Σωτήρης (ιδ'-ιε' αἰ.) 549.
Ἀμπελοκηπιώτης μουσικὸς 329.
Ἀμφίδιος 243.
Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου $31_{4\cdot 5}$. 67_{30}. 195_{22}. 370_{6}. 549ιζ'.κγ'. $558_{50\cdot 62}$. 587Α'.
Ἀνακρέων 243.
Ἀνανίας Θεολογίτης κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 110.
Ἀνανίας ἱερομόναχος κτρ. 237. 247.
Ἀνανίας Λαρίσης (ιθ' αἰ.) 595.
Ἀναξαγόρας 243.
Ἀναξίμανδρος 243.
Ἀναπαυσᾶ μονή· βλ. Νικολάου ἁγ. —
Ἀνάργυρος κγρ. (ιζ' αἰ.) 128.
Ἀνάργυροι ἅγιοι 326_{12}. Βλ. καὶ Κοσμᾶς καὶ Δαμιανός.

Ἀναστασία μάρτυς 551_{24}.
Ἀναστασίας ἁγίας ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει 2. 31. 264.
Ἀναστάσιος ἅγιος 75κβ'. 577_9.
Ἀναστάσιος ἅγιος ὁ Πέρσης 10_{12}. 549κ'.
Ἀναστάσιος ἀναγνώστης κγρ. (ἔτ. 1779), Π 650.
Ἀναστάσιος Ἀντιοχείας 10_2, 52. 138σιστ'. 409_2. 414_6. 587Α'. 604.
Ἀναστάσιος Ἀντιοχείας (?) 10_{3-6}. 143_6.
Ἀναστάσιος ἱερομόναχος σταχωτὴς (ἔτ. 1765-1790) 13. 205. 329. 339.
Ἀναστάσιος Ραψανιώτης μουσικὸς 92. 295. 314. 329. 479.
Ἀναστάσιος Σιναΐτης 28_1. 28_{19-22}. 67_{41}. 143_8. 197_1. 324. 366. 558_{88}.
Ἀναστασίου πατριάρχου οἶκος ἐν Ὀξείᾳ 2. 31. 32. 264.
Ἀνάχαρσις 243.
Ἀνδρέας ἀπόστολος 309_2. 370_{15}.
Ἀνδρέας ἱερεὺς (ιβ' αἰ.) 439.
Ἀνδρέας Καισαρείας 143_6.
Ἀνδρέας Κρήτης Ἱεροσολυμίτης 29_3. 107_2. 291. 366. 549λδ'. $558_{2\cdot 7-9\cdot 17\cdot 69\cdot 91-93}$. 604. Π 592.
Ἀνδρέας ὁ ἐν Κρίσει 551_{16}.
Ἀνδρέας μουσικὸς 229_7.
Ἀνδρέας ὁ Πυρρός· βλ. Πυρρός —
Ἀνδρέας Σιγηρός· βλ. Σιγηρὸς —
Ἀνδρέας Στυλιώτης Κύπριος μουσικὸς 192_{36}.
Ἀνδριάκης, λιμὴν 407.
Ἀνδρόνικος μάρτυς 551_9.
Ἀνδρόνικος ὅσιος 10_{11}. 495.
Ἀνδρόνικος Β' Παλαιολόγος 291. 502. 505.
Ἀνδρώνης τοῦ Μαγγανάρη (ιϛ' αἰ.) 268.
Ἀνθεμίου (τὰ) Κωνσταντινουπόλεως 37.
Ἄνθιμος ἡγούμενος μονῆς Προδρόμου (ἔτ. 1513) 349.
Ἄνθιμος ἱερεὺς κτρ. (ἔτ. 1581) 346.
Ἄνθιμος ἱερομόν. (ἔτ. 1616) Π 645γ'.
Ἄνθιμος ἱερομόν. Π 637.
Ἄνθιμος ἱερομόν. 410.
Ἄνθιμος ἱερομόναχος Βαρλααμίτης 474.
Ἄνθιμος ἱερομόναχος ἐξ Ἰωαννίνων κγρ. (ἔτ. 1634/5-1641) 217. 222. 223. 508. Π 217. Π 223.
Ἄνθιμος ἱερομόναχος μουσικὸς 101. 203. 229_{11}. 299.
Ἄνθιμος μάρτυς 523.
Ἄνθιμος μοναχὸς (ἔτ. 1476/7) 555.
Ἄνθιμος μοναχὸς μουσικὸς 356.
Ἀνθοῦσα μάρτυς 519.
Ἀνθοῦσα ὁσία 2.
Ἀνθοῦσα ὁσία, κτίτωρ μονῆς Μαντινέου 37.
Ἄννα ὁσία ἡ ἐν Λευκάτᾳ 37.
Ἄννα προφῆτις 2. 31.
Ἄννης ἁγίας μονὴ ἐν Βιθυνίᾳ (θ' αἰ.) 591.
Ἄννης ἁγίας ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει 31. 32.
Ἀνποχουκος (?) 11.
Ἀντίγονος ἅγιος 251.
Ἀντίγονος βασιλεὺς 243.
Ἀντίοχος 298_5. 322_{16}.
Ἀντίοχος Σαββαΐτης 89_{22}.
Ἀντίπα ἁγίου ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει 31. 32.
Ἀντίπατρος Βόστρων 29_{23}.
Ἀντισθένης 243.
Ἀντιφάνης 243.
Ἀντιφῶν 243.
Ἀντωνῖνος μάρτυς 37 [ὅπου (φ. 90β) Ἀντώνιος] 148.
Ἀντώνιος ἅγιος 10_{15-16}. 143_6. 195.
Ἀντώνιος ἱερεὺς [κγρ.?] 282.
Ἀντώνιος ἱερεὺς κγρ. (ἔτ. 1800) 587.
Ἀντώνιος ἱερεὺς μουσικὸς 479.
Ἀντώνιος ἱεροδιάκονος (ιϛ'-ιζ' αἰ.) 549.
Ἀντώνιος Κωνσταντινουπόλεως ὅσιος 264.
Ἀντώνιος μάρτυς· βλ. Ἀντωνῖνος μάρτυς.
Ἀντώνιος μοναχὸς (ἔτ. 1657) 249.
Ἀντώνιος μοναχὸς ὁ Μάναλη, μουσικὸς 291.
Ἀντώνιος μοναχὸς μονῆς Γαλακρηνῶν 16. 18.
Ἀντώνιος μοναχὸς μονῆς Χώρας κγρ. (ἔτ. 1088/9) 548. Π 548.
Ἀντώνιος μουσικὸς 340.
Ἀντώνιος οἰκονόμος Μεγ. Ἐκκλησίας μουσικὸς 92.
Ἀνυφαντὴς (ἔτ. 1759) 102.
Ἀπελλᾶς 151_{25}.
Ἀποκάλυψις· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Ἀπόκρυφα· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Ἀπολλινάριος 154_{12-15}. 402. 578_2.
Ἀπολλώνιος 243.
Ἀπολλώνιος ἅγιος 143_9.
Ἀποστόλης ἱερεὺς κτρ. 474.
Ἀπόστολοι ἑβδομήκοντα 2.
Ἀπόστολος ἱερεὺς κτρ. (ιζ' αἰ.) 145.
Ἀποστόλων ἁγίων ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει 2. 18. 31. 32.
Ἀποστόλων Ἐπιστολαί,—Πράξεις· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Ἀραυρακηνῶν χ. (ι' αἰ.) 549.
Ἀργαλαστὴ χ. Θεσσαλίας Π 661.
Ἀργύρης ἐκ Ρόδου μουσικὸς 479.

Ἀργυρόπουλος Μανουὴλ μουσικὸς 192_{23}. 203. 416.
Ἀργυρόπουλος μουσικὸς 329.
Ἀργυρὸς Ἰσαὰκ 105_{25}.
Ἀργύρω πρεσβυτέρα 265.
Ἀρέθας μεγαλομάρτυς 551_{21}.
Ἀρεοβίνδου (τὰ) Κωνσταντινουπόλεως 2. 31.
Ἀριανίτης Κομνηνός, σελ. 704.
Ἀριστείδης (?) ῥήτωρ 151_{25-26}. Π 151.
Ἀρίστιππος 243.
Ἀριστόνικος 243.
Ἀριστοτέλης 91_{21}. 243. 536.
Ἀριστοφάνης 243.
Ἀριστώνυμος 243.
Ἀρίων φιλόσοφος 68_{1}.
Ἀρκάδιος ὅσιος 10_{13}. 31_{9}. 447_{4}.
Ἀρκεσίλαος 243.
Ἀρκιᾶς Ἰωάννης 89_{18}.
Ἀρματίου (τὰ) Κωνσταντινουπόλεως 2. 16. 37. 148. 348.
Ἀρμενόπουλος 110ρια΄.ρξγ΄. 375. 460_{2}.
Ἀρναούτογλου Βασίλειος καὶ Ἰωάννης κτρ. (ἔτ. 1758) 444.
Ἀρριανὸς 243.
Ἀρσένιος (ιθ΄ αἰ.) 266.
Ἀρσένιος Βεροίας, ἅγιος 269. Π 269.
Ἀρσένιος ἱερομόναχος μουσικὸς 416.
Ἀρσένιος κγρ. (ις΄ αἰ.) 319.
Ἀρσένιος Κυδωνίας μουσικὸς 295.
Ἀρσένιος μέγας 197_{33}.
Ἀρσένιος μικρὸς μουσικὸς 92. 282_{15}. 295.
Ἀρσένιος μοναχὸς μουσικὸς 291.
Ἀρσένιος ὅσιος ὁ ἐν Λάτρῳ 264. 552α΄. Π 552.
Ἄρτα 218. 311.
Ἀρταλος Νικόλαος κγρ. (ιζ΄ αἰ.) 537.
Ἀρτέμιος μεγαλομάρτυς 551_{17}. 563β΄.
Ἀρτηνὸς Χριστόδουλος· βλ. Χριστόδουλος —
Ἄρτης ἀρχιερεῖς· βλ. Βαρθολομαῖος· βλ. καὶ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης ἀρχιερεῖς.
Ἄρχιππος ἅγιος 382_{14}.
Ἀρχίππου ἁγ. ναός· βλ. Φιλήμονος, Ἀρχίππου καὶ Ὀνησίμου ναός.
Ἀρχολέως Μακάριος (ἔτ. 1553) 211.
Ἀσβεσταριὲς τπν. 605.
Ἀσπροκκλησιὰ χ. Θεσσαλίας 131. 354. 605.
Ἀσπροκκλησιώτης Ρίζος· βλ. Ρίζος —
Ἀστέριος Ἀμασείας 604.
Ἀστραποκαμένος τπν. 605.
ἀστρολογικὰ 105. $154_{4-7\cdot10}$. 187_{5-12}. Π 593.
Ἀσύγκριτος μάρτυς 148.
Αὔγαρος· βλ. Ἄβγαρος.
Αὐγερινὸς κτρ. (ἔτ. 1653) 507.
Αὐγουστῖνος 572_{17}.
Αὔγουστος (?) Κωνσταντῖνος· βλ. Κωνσταντῖνος υἱὸς (?) Κωνσταντίνου τοῦ —
Αὐλώνων ἐπισκοπὴ 110.
Αὐξέντιος ἅγιος 143_{9}.
Αὐξέντιος ἅγιος ὁ ἐν τῷ Βουνῷ 2. 31.
Αὐξέντιος ἱερεὺς κτρ. (ἔτ. 1602) 584.
Αὐξέντιος μάρτυς 549ιβ΄.
Ἀφρικανὸς μάρτυς 2.
Ἀφροδίσιος μάρτυς 37. 148.
Ἀχιλλᾶς μάρτυς 10_{15}.
Ἀχίλλειος Λαρίσης 37. 132. 602. Π 646.
Ἀχμὲδ 166.
Ἀχριδῶν ἀρχιεπισκοπὴ 110.

Βαβύλας ἱερομάρτυς 523.
Βαβύλας μοναχὸς μουσικὸς 291 Π 592.
Βαβύλας ὅσιος 459.
Βαγιαζὴτ σουλτάνος (ἔτ. 1512/3) 317.
Βαθέος Ρύακος μονή· βλ. Ἰγνάτιος ὅσιος, Λουκᾶς ὅσιος ἐκ Λυκαόνων.
Βάκχος μάρτυς 551_{6}.
Βάκχου καὶ Σεργίου ναός· βλ. Σεργίου καὶ Βάκχου —
Βαλσαμὼν Θεόδωρος 268 (?). 460_{2}. 587α΄.
Βαμπακιώτης Μανόλης (ιε΄ αἰ.) 576.
Βάνια χ. Θεσσαλίας 495. Π 661.
Βαρβάρα μάρτυς 13. 549θ΄. 558_{38}.
Βάρβαρος μάρτυς 148. Π 593.
Βαρθολομαῖος Ἄρτης 574.
Βαρλαὰμ κγρ. (ἔτ. 1570) 404.
Βαρλαὰμ κτρ. (ἔτ. 1797) 229.
Βαρλαὰμ μάρτυς 553κγ΄.
Βαρλαὰμ μονὴ Μετεώρων· βλ. Ἄνθιμος ἱερομόν. Βαρλααμίτης.
Βαρλαὰμ καὶ Ἰωάσαφ 374. 476. Π 374.
Βαρνάβας μοναχὸς 237.
Βαρνάβας μοναχὸς κγρ. (ιβ΄ αἰ.) 547. Π 547.
Βαρνάβας μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1557) 488.
Βαρνάβας μοναχὸς μονῆς Ὑψηλοτέρας κτρ. (ἔτ. 1401-1408) 25. 31. 98.
Βαρσάνης (ιζ΄-ιη΄ αἰ.) 196.
Βαρσανούφιος ἅγιος 143_{5}. 197_{2}.
Βασιανὸς ἀββᾶς 97_{3}.
Βασίλειος (ιζ΄-ιη΄ αἰ.) 45.
Βασίλειος ἀναγνώστης κγρ. (ιγ΄ αἰ.) 426. Π 426.
Βασίλειος Ἀρναούτογλου· βλ. Ἀρναούτογλου —

Βασίλειος Θεσσαλονίκης ὅσιος 2. 31. 215. 264.
Βασίλειος ἱερεὺς κγρ. (ἔτ. 1480) 544. Π 544.
Βασίλειος κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 45.
Βασίλειος τοῦ Κώτζου κτρ. (ιη'-ιθ' αἰ.) 295.
Βασίλειος Λοῦβρος· βλ. Λοῦβρος —
Βασίλειος ὁ Μέγας 2στ', 10_{7}. 28_{4}. 31_{4}. $43_{6\cdot23}$. 68_{1}. 81_{7}. 83. $89_{13\cdot22}$. $143_{5-6\cdot9\cdot11\cdot24}$. $195_{13\cdot15\cdot25}$. 197_{41}. 243. 265_{8}. $266_{8-9\cdot13}$. 298_{5}. 338. 357. 366. 374. 409_{2}. 443_{7}. 454. 460. 462. 464_{6}. 481δ'. 483. 537_{16}. 549ιε'.κζ'-κη'.λβ'. 553. $558_{50-51\cdot67}$. 563ζ'. 567_{5}. $572_{13\cdot17}$. 576. 577_{4}. 578_{5}. 583_{31}. 589_{9}. 604.
Βασίλειος μοναχὸς μουσικὸς 291.
Βασίλειος Παρίου 9_{1}.
Βασίλειος Σελευκείας 604.
Βασίλειος Σελευκείας μάρτυς 29_{7}. 554_{16}.
Βάσσα μάρτυς 519.
Βατοπεδίου μονὴ (ἔτ. 1553) 211· βλ. καὶ Δαμιανὸς Βατοπεδηνός, Νίκανδρος Βατοπεδηνός.
Βεβαία μάρτυς 495.
Βεχίου [γρ. Μωκίου] ἁγίου ναὸς ἐν Κων/πόλει 2.
Βέκος Ἰωάννης κτρ. 85.
Βελεγράδων ἀρχιερεῖς· βλ. Ἀθανάσιος, Βενιαμίν, Βιτάλιος, Ἰωσήφ, Κύριλλος, Νίκανδρος.
Βελεγράδων ἐπισκοπὴ 110.
Βελελμίστι χ. Θεσσαλίας 389.
Βελεσοῦ ἐπισκοπὴ 110.
Βελλὰ Ἠπείρου 326.
Βενιαμὶν Βελεγράδων Π 164.
Βενιαμὶν ἱερομόν. Μετεώρου (ἔτ. 1860) 595.
Βέροια 113. 269. 555.
Βερούτι 211.
Βησσαρίων ἡγούμενος Μετεώρου (ἔτ. 1764) Π 639.
Βησσαρίων ἱερομόν. 50_{4}.
Βητομὰ 3. 141. Π 141.
βιβλία ἔντυπα· βλ. ἔντυπα —
βιβλία Λειτουργικά· βλ. Λειτουργικὰ —
βιβλίον προθέσεως 376. 377. 378.
βιβλίων κατάλογοι· βλ. κατάλογοι —
Βίβλος· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Βιγλεντίου (τὰ) Κων/πόλεως 37.
Βιζύης Ἰωακείμ· βλ. Ἰωακεὶμ —
Βιτάλιος Βελεγράδων Π 164.
Βιτολίων μητρόπολις 110.
Βίων 243.
Βλάσιος ἅγιος 459.
Βλάσιος μάρτυς 554_{5}.
Βλαστάρις (?) 268.
Βλαστάρις Ματθαῖος 43_{15}. 48_{2}. 49. 324. 375. 450_{4-5}. 589.
Βλαχέρναι Κων/πόλεως 16. 37. 148.
Βλαχέρνης ἐπισκοπὴ 110.
Βλεμμύδης Νικηφόρος 339. 374. 537_{6}.
Βληζήρης Νικόλαος κτρ.? (ιε' αἰ.) 10.
Βοδενὰ 89. 110. Π 635.
Βοζίκης κτρ. 42.
Βοήθιος (?) 151_{21-22}.
Βοϊβόντα χ. Θεσσαλίας 3. 447.
Βούζια τπν. 605.
Βουνὸς 2. 31.
Βουρβὸ χ. 96.
Βουρλοχώρι Θεσσαλίας 108.
Βουρουκλοὺ Θεοδώρα Π 593. Πρβλ. σελ. 723.
Βρανιανίτης· βλ. Νικόλαος —
Βράτος 591.
βρέβιον 162_{13}. 401.
Βυζάντιος μοναχὸς μουσικὸς 291.

Γαβαλᾶς Φίλιππος μουσικὸς 44θ'.
Γαβρᾶς ἱερεὺς μουσικὸς 192_{35}.
Γαβριὴλ Ἀθηνῶν ὁ ἐκ Ξανθοπούλων, μουσικὸς 101.
Γαβριὴλ Γρεβενῶν κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 575.
Γαβριὴλ ἡγούμενος Μετεώρου (ιϛ' αἰ.) 268.
Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος (ιθ' αἰ.) 410.
Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος ἐξ Ἀθηνῶν κγρ. (ἔτ. 1772) 92.
Γαβριὴλ ἱερομόναχος κγρ. (ἔτ. 1786) 226.
Γαβριὴλ ἱερομόν. μουσικὸς 416.
Γαβριὴλ ἱερομόν. ὁ ἐκ Ξανθοπούλων 323. 329. 479.
Γαβριὴλ ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγκελλος (ιϛ'-ιζ' αἰ.) 78.
Γαβριὴλ κγρ. (ιβ' αἰ.) 494. Π 494.
Γαβριὴλ κτρ. (?) 329.
Γαβριὴλ μοναχὸς κγρ. (ιζ' αἰ.) Π 645β'.
Γάβροβον χ. Θεσσαλίας 108.
Γαζῆς Θεόδωρος 463. Π 463.
Γαζῆς Μανουὴλ λαμπαδάριος μουσικὸς 56ιδ'. 192_{19}. 203. 295. 444. 479.
Γαζῆς μουσικὸς 60γ'. 92. 244_{3}. 246_{1}. 282_{3}.
Γαϊανὸς μάρτυς 148.
Γάιος Καῖσαρ 243.
Γάιος μάρτυς 148.
Γαλακρηνῶν μονὴ 16. 18· βλ. καὶ Ἀντώνιος μοναχός.
Γαλακτίων καὶ Ἐπιστήμη μάρτυρες 195. 562β'.
Γαληνὸς 105_{20}. 403_{1}.
Γγίνης· βλ. Γκίνης.

Γεδεών κγρ. 139.
Γενέσης· βλ. Δημήτριος τοῦ —
Γενέσιος (?) διάκονος (ιε' αἰ.) 560.
Γενέσιος (?) ἱερομόναχος Π 551.
Γεννάδιος 98.
Γεννάδιος ἱερεὺς Ὑψηλοτέρας κτρ. (?) 25.
Γεννάδιος Α' Κων/πόλεως 16. 18. 587α.
Γεννάδιος Σχολάριος 501_3. 537_5. Π 501.
Γεράση παπᾶ Ἰωάννου βλ. Ἀθανάσιος —
Γεράσιμος Π 24.
Γεράσιμος (ις' αἰ.) 11.
Γεράσιμος Ἀλεξανδρείας Κρὴς 247_{6-12}.
Γεράσιμος Ἀλεξανδρείας Κρὴς (?) 247_{1-5}.
Γεράσιμος ἱερομόν. 42.
Γεράσιμος ἱερομόν. ἡγούμενος Μετεώρου (ιζ' αἰ.) 315.
Γεράσιμος ἱερομόν. Κρὴς 311.
Γεράσιμος ἱερομόν. κτρ. (?) (ιζ'-ιη' αἰ.) 103.
Γεράσιμος ἱερομόν. μουσικὸς 203. 299.
Γεράσιμος μοναχὸς 143_6. Π 143.
Γεράσιμος Παλαμᾶς· βλ. Παλαμᾶς —
Γεράσιμος Χαλκεόπουλος· βλ. Χαλκεόπουλος —
Γερβάσιος κγρ. (ἔτ. 1347) 24. Π 24.
Γερβάσιος μάρτυς 551_{11}.
Γεργὸ καλόγερος κελλάρης (ἔτ. 1579/80) 3.
Γεργουλα τάμπέλι 3.
Γερμανὸς 2α'.
Γερμανὸς ἀρχιερεὺς μουσικὸς 92.
Γερμανὸς Καισαρείας Φιλίππου κτρ. (ἔτ. 1602) 584.
Γερμανὸς Α' Κων/πόλεως 33. 95. 139_3. 403_4. 529_1. 558_{95}. 604.
Γερμανὸς μοναχὸς (ἔτ. 1469) 98.
Γερμανὸς μοναχὸς κγρ. (?) (ιζ' αἰ.) 82.
Γερμανὸς μοναχὸς μουσικὸς 44γ'.
Γερμανὸς μουσικὸς Π592.
Γερμανὸς Νέων Πατρῶν μουσικὸς 92. 244_{12}. 282_{18}. 416. 444.
Γερμανὸς πατριάρχης μουσικὸς 291.
Γεροντικὸν $67_{37\cdot39}$. 89_{16}. $197_{36-37\cdot40}$. 394. 443· βλ. καὶ Πατερικόν.
Γεωργατζῆς Δημήτριος 584.
Γεώργιος Ἀγαλλιανός· βλ. Ἀγαλλιανὸς —
Γεώργιος ἅγιος 2. 29_{2-4}. 36. 139. 192. 200. 201. 238. 326_{12}. 338_1. $382_{22\cdot7}$. 554_{14}. 558_{74}.
Γεώργιος Γραμματικός· βλ. Γραμματικὸς —
Γεώργιος Ζυγαβηνός· βλ. Ζυγαβηνὸς —
Γεώργιος Θεσσαλονικεὺς (ἔτ. 1608?) 338.
Γεώργιος ἱερεύς· βλ. παπα-Γεώργης.
Γεώργιος ἱερεὺς κγρ. (ἔτ. 1772) 459.
Γεώργιος ἱερεὺς [κγρ?] (ιε' αἰ.) 483. Π 483.
Γεώργιος Καλοθέτης· βλ. Καλοθέτης —
Γεώργιος κγρ. (ἔτ. 1402) 581.
Γεώργιος κγρ. (ἔτ. 1519) 163.
Γεώργιος κγρ. ἀναγνώστης (ις' αἰ.) 241.
Γεώργιος κγρ. (ιζ' αἰ.) 469.
Γεώργιος Κοντοπετρῆς· βλ. Κοντοπετρῆς —
Γεώργιος Κουνόμος κτρ. (?) 261.
Γεώργιος Κουτρούκας· βλ. Κουτρούκας —
Γεώργιος Κρὴς μουσικὸς 129.
Γεώργιος Κων/πόλεως 148. 375.
Γεώργιος Λόπεσης· βλ. Λόπεσης —
Γεώργιος Λωτι... ἱερεὺς (ιε' αἰ.) 563.
Γεώργιος Μεταξᾶς· βλ. Μεταξᾶς —
Γεώργιος μοναχὸς (ιε' αἰ.) 75.
Γεώργιος μοναχὸς χρονογράφος Π 593.
Γεώργιος Μπαρουμας· βλ. Μπαρουμας —
Γεώργιος «Μωσέως ἀδελφός», Ρῶσος (ἔτ. 1790) 341.
Γεώργιος Μυτιλήνης ὅσιος 2. 148.
Γεώργιος νεοφανὴς ὅσιος ὁ ἐν τῷ Διιπιπίῳ 37.
Γεώργιος Νικομηδείας μουσικὸς 291.
Γεώργιος Νικομηδείας, ὅσιος 366. 558_{31-32}.
Γεώργιος οἰκονόμος Κλινοβοῦ (ἔτ. 1779) 128.
Γεώργιος ὅσιος Λιμνιώτης 16. 18.
Γεώργιος Πανάρετος· βλ. Πανάρετος —
Γεώργιος Ραιδεστηνὸς μουσικὸς 282_4. 416.
Γεώργιος Ροδινός· βλ. Ροδινὸς —
Γεώργιος Σύγκελλος μουσικὸς 291.
Γεώργιος Συρόπουλος· βλ. Συρόπουλος —
Γεώργιος Τζαγγαρόπουλος· βλ. Τζαγγαρόπουλος —
Γεώργιος Τρουλλινός· βλ. Τρουλλινὸς —
Γεώργιος Χαρτοφύλαξ 12_2. 33ϛ'. 549ε'.
Γεώργιος Χοζεβίτης ὅσιος 88.
Γεώργιος Χοιροβοσκός· βλ. Χοιροβοσκὸς —
Γεώργιος Χουρμούζης· βλ. Χουρμούζης —
Γεωργίου ἁγίου μονὴ κτρ. (ιε'-ις' αἰ.) 542.
Γεωργίου ἁγίου ναὸς ἐν Κων/πόλει 37.
Γεωργίου Κωνσταντῖνος, βλάχος (ἔτ. 1784) 341.
Γιαννίκιος παραοικονόμος· βλ. Ἰωαννίκιος —
Γιοβάσχος ὁ Βλάχος, μουσικὸς 444.
Γιωργάκης (ἔτ. 1759) 102.
Γκίνης Θεόδωρος κγρ. (ἔτ. 1462) 147.
Γκίνης Μάζης· βλ. Μάζης —
Γκίνης τοῦ Πέϊου τοῦ Κοΐναρη (ις' αἰ.) 268.
Γκιούμα χ. Π 661.
Γκόρας «ἤτοι Βλαχέρνης» ἐπισκοπὴ 110.
Γλαβᾶς Ἀθανάσιος κγρ. (ἔτ. 1359) 374. Π 374.
Γλαβᾶς Γουλ(ις ?)Π 593. Πρβλ. σελ. 723 σημ.

Γλαβᾶς Θεόδωρος μουσικὸς 416.
Γλαβᾶς Ἰσίδωρος· βλ. Ἰσίδωρος Θεσσαλονίκης.
Γλυκερίας ἁγίας νῆσος 148.
Γλυκὺς Ἰωάννης μουσικὸς 44στ'. 92. 101. 192_1. 203. 244_2. 246_9. 282_5. 329. 444. 479.
Γλύκων 243.
Γολγοθᾶ μονή, ἐν Μολδοβλαχίᾳ, μετόχιον Μετεώρου, 467. 507. 615. Π 659.
Γολέμαινα Π 596.
Γόλος 584.
Γονικίτης Μαυριάνος· βλ. Μαυριάνος —
Γόρδιος Ἀναστάσιος 311.
Γόρδιος μάρτυς 462_8. 553κα'.
Γοστὴ χ. 268.
Γουδελ...(?) Ἰωάννης μουσικὸς 192_{32}.
Γουλ(ις ?) Γλαβᾶς· βλ. Γλαβᾶς —
Γουρίας μάρτυς 370_{2-3}. 496_1.
Γούστας Μανουὴλ Θεσσαλονικεὺς μουσικὸς 92.
Γούτας Μανουὴλ μουσικὸς 444.
Γράλιστα χ. Θεσσαλίας 410. Π 661.
Γραμματικὸς Γεώργιος κτρ. 78.
Γραμμεναῖοι χ. Π 661.
Γραφὴ Ἁγία 89_{22}.—Παλαιὰ Διαθήκη 216. Δανιὴλ 407.—Καινὴ Διαθήκη 114. 237. Π 629. Πράξεις καὶ Ἐπιστολαὶ Παύλου καὶ καθολικαὶ 302. Ἐπιστολαὶ Παύλου 65. Ἐπιστολὴ Ἰακώβου 89_6. Ἀποκάλυψις 573_{25-26}.—Ἀπόκρυφα 28_{13}. 67_{24}. 81_{11}. 107_3. 200_3. $382_{8\cdot12\cdot24}$. 414_{15}. 443. 492_2. 513_{7-8}. 549η'. 563γ'.
Γρεβενῶν Γαβριήλ· βλ. Γαβριὴλ —
Γρεβενῶν μητρόπολις 110.
Γρηγέντιος ἀρχιεπίσκοπος Τεφὰρ Π 593.
Γρηγόριος ἅγιος ὁ ἐν τῇ Χρυσῇ Πέτρᾳ 32.
Γρηγόριος Ἀκραγαντίνων ὅσιος 195. 370_7.
Γρηγόριος Ἀλυάτης δομέστικος μουσικὸς 192_{17}. 479.
Γρηγόριος Ἀντιοχείας 33α'.
Γρηγόριος Δημητριάδος (ιη'-ιθ' αἰ.) 585.
Γρηγόριος διάκονος 285.
Γρηγόριος Διάλογος 89_{22}.
Γρηγόριος εὐθυρρήμων καὶ λογιώτατος (ιζ' αἰ.) 128.
Γρηγόριος ἡγούμενος Χίος (ἔτ. 1763) Π 639.
Γρηγόριος ἱερεὺς (ἔτ. 1797) 229.
Γρηγόριος ἱερεὺς κγρ. (ιδ' αἰ.) 195. Π 195.
Γρηγόριος ἱερεὺς κτρ. 187.
Γρηγόριος ἱεροδιάκονος 76. Π 76.
Γρηγόριος ἱερομόν. ἐκ Σηλυβρίας μουσικὸς 44δ'. 203.
Γρηγόριος ἱερομόν. Φιλιππουπολίτης (ἔτ. 1764) 639.
Γρηγόριος κγρ. (ις' αἰ. ?) 81.
Γρηγόριος Κεραμεὺς 407_2.
Γρηγόριος κτρ. 543.
Γρηγόριος Κων/πόλεως 29_4.
Γρηγόριος μοναχὸς κγρ. (ια' αἰ.) 548.
Γρηγόριος μοναχὸς (ιε' αἰ.) 135.
Γρηγόριος μοναχὸς κγρ. (ιζ' αἰ.) 242.
Γρηγόριος μουσικὸς 101.
Γρηγόριος Μπούνης· βλ. Μπούνης —
Γρηγόριος Ναζιανζηνὸς 2. 10_7. 28_{12}. 67_5. $89_{20\cdot22}$. $139_{5\cdot20}$. 143_6. 170_6. 239_{1-3}. 243. 266_{13}. 298_5. 357. 464. 549ιδ'.με'. $558_{48\cdot51\cdot55-56}$. 559. $572_{13\cdot17}$ 577_9. 578_5. 587α'. 589_4. 604. Π 593.
Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματουργὸς 67_{16}. 370_{17}. 403_3. 478_1. 496.
Γρηγόριος νέος ὁμολογητὴς 37.
Γρηγόριος Νύσσης 18. 37. 68_1. 243. 298_5. 366. 370. 459. 549ιστ'. 572_{17}. 604.
Γρηγόριος Παλαμᾶς 463. $558_{16\cdot21-22\cdot35-36\cdot40-42\cdot49\cdot52-53\cdot64\cdot73\cdot80\cdot88-89\cdot97-98}$.
Γρηγόριος παρακκλησιάρχης Μετεώρου κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 214.
Γρηγόριος πρωτοψάλτης μουσικὸς 129.
Γρηγόριος Σιναΐτης 197_{34}.
Γριπανούσης (?) 458.
Γρίσπος Νικόλαος (ἔτ. 1464) 201.

Δαβὶδ Ἑβραῖος Π 593. Πρβλ. σελ. 723 σημ.
Δαβὶδ μοναχὸς μουσικὸς 203.
Δαβὶδ ὅσιος ἐν Θεσσαλονίκῃ 23. 150. 406.
Δαλμάτου μονή· βλ. Ἱλαρίων ὅσιος.
Δαλμάτων μονὴ 37.
Δαμασκηνὸς Ἰβηρίτης Θεσσαλονικεὺς μουσικὸς 92. 295. 340.
Δαμασκηνὸς ἱερομόν. σκευοφύλαξ Μετεώρου (ἔτ. 1764) Π 639.
Δαμασκηνὸς Ἰωάννης· βλ. Ἰωάννης —
Δαμασκηνὸς Λιτῆς καὶ Ρενδίνης· βλ. Δαμασκηνὸς Στουδίτης.
Δαμασκηνὸς Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης· βλ. Δαμασκηνὸς Στουδίτης.
Δαμασκηνὸς Πέτρος· βλ. Πέτρος —
Δαμασκηνὸς Στουδίτης 82. 89_2. Π 656.
Δάμασος Ρώμης 572_{17}.
Δαμιανὸς ἅγιος· βλ. Ἀνάργυροι ἅγιοι, Κοσμᾶς καὶ —
Δαμιανὸς Βατοπεδηνὸς μουσικὸς 92.
Δαμιανὸς διακονητὴς (ἔτ. 1613/14) 3.
Δαμιανὸς ζωγράφος (ις'-ιζ' αἰ.) 476.

Δαμιανὸς ἱερομόναχος μουσικὸς 282_{17}.
Δανιὴλ 62_{3}.
Δανιὴλ 322.
Δανιὴλ Ἁγιορείτης, μουσικὸς 92.
Δανιὴλ διάκονος 561.
Δανιὴλ Θεσσαλονικεὺς μουσικὸς 92.
Δανιὴλ ἱερεὺς (ἔτ. 1665) 467.
Δανιὴλ ἱερεὺς διαβαστὴς (ἔτ. 1611/12) 3.
Δανιὴλ ἱερεὺς Μετεωρίτης βλ. Διανήλης.
Δανιὴλ ἱεροδιάκονος κτρ. 72.
Δανιὴλ ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1621/22) 50.
Δανιὴλ ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1777) 493.
Δανιὴλ ἱερομόν. κτρ. (?) (ιζ'-ιη' αἱ.) 443.
Δανιὴλ ἱερομόν. σακελλάριος κτρ. (?) (ιζ' αἱ.) 467.
Δανιὴλ λαμπαδάριος μουσικὸς 92. 295.
Δανιὴλ μοναχὸς 161.
Δανιὴλ μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 969) 565. Π 565.
Δανιὴλ μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1625-1633) 278. 352.
Δανιὴλ ὅσιος ἐν Θασίῳ 32.
Δανιὴλ παρακκλησιάρχης κτρ. (ιη' αἱ.) 104.
Δανιὴλ προφήτης 366_{11}. Π 613.
Δανιὴλ πρωτοψάλτης μουσικὸς 129.
Δανιὴλ Ραϊθηνὸς 456.
Δανιὴλ Σταγῶν 574.
Δαρεῖος 243.
Δαρείου (τά), Κων/πόλεως 148.
Δέβρης ἐπισκοπὴ 110.
Δεκάδυος Ἰουστῖνος 128_{2}. 209_{1}. Π 647.
Δεύτερον (τό), 31. 32.
Δημάδης 243.
Δημητριάδος ἀρχιερεῖς· βλ. Γρηγόριος, Κάλλιστος.
Δημήτριος 488.
Δημήτριος Ἅγιος 32. 195. 281. 326_{12}. 474. 534_{9}. 549. 551_{23}. 558_{25-26}. Π 474.
Δημήτριος Ἀθανασίου· βλ. Ἀθανασίου —
Δημήτριος τοῦ Γενέση ἀπὸ τὴν Παναγία κγρ. (ιζ' αἱ.) 475.
Δημήτριος Δοκειανός· βλ. Δοκειανὸς —
Δημήτριος Ζούκης· βλ. Ζούκης —
Δημήτριος Ζωγράφος· βλ. Ζωγράφος —
Δημήτριος ἱερεὺς κτρ. (ιδ' αἱ.) 10.
Δημήτριος κγρ. (ἔτ. 1538) 155.
Δημήτριος κτρ. 596.
Δημήτριος κτρ. (ιη' αἱ.) 105.
Δημήτριος Μάνου 161.
Δημήτριος Μυτιληναῖος μουσικὸς 92. 295.
Δημήτριος Ναυπακτιώτης κγρ. (ἔτ. 1543/4) 78.
Δημήτριος Ραιδεστηνὸς μουσικὸς 56ιγ', 101. 192_{24}.
Δημήτριος ἐκ χ. Σακαρέτζι κτρ. (ἔτ. 1671) 178.
Δημήτριος σακελλάριος 115.
Δημήτριος ἱερεὺς καὶ σακελλάριος Λαρίσης (ἔτ. 1610) 309_{4}. 315_{11}. 404_{3-4}. 490_{1}. Π 309. Π 315. Π 490.
Δημήτριος σκευοφύλαξ ὅσιος 2.
Δημήτριος Τζαγγαρόπουλος· βλ. Τζαγγαρόπουλος —
Δημήτριος Τρικλίνιος· βλ. Τρικλίνιος —
Δημήτριος Φαληρεὺς 91_{22}. 243.
Δημήτριος Χαλκοκονδύλης· βλ. Χαλκοκονδύλης—
Δημητρίου υἱὸς Παναγιώτης· βλ. Παναγιώτης υἱὸς —
Δῆμο-Θόδω (?) ἐκ Καλαριτῶν κγρ. (ιη' αἱ.) 105.
Δημόκριτος 243.
Δῆμος Πητζιάλας· βλ. Πητζιάλας —
Δῆμος Ροδινός· βλ. Ροδινὸς —
Δημοσθένης 243. 399. 528.
Δήμου Παναγιώτης (ιθ' αἱ.) 410.
Δημῶναξ 243.
Διάδοχος Φωτικῆς 28_{24}. 89_{22}. 143_{6}.
Διαθήκη Καινή,—Παλαιά· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Διακονίσσης (τὰ) Κων/πόλεως 2. 31. 148.
Διανήλης [Δανιήλης] ἱερεὺς κτρ. 315.
Δίδυμος 243.
Διίππιον Κων/πόλεως 37.
Διογένης 243. 399_{41}. 403_{3}.
Διόδωρος Σικελιώτης 243.
Διομήδους ἁγίου ναὸς Κων/πόλεως 497.
Διονύσιος 98.
Διονύσιος Ἀλεξανδρείας 243.
Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης 143_{6}. 187_{4}. 243. 298_{5}. 409_{2}. 551_{3}. 572_{17}.
Διονύσιος ἱερομόν. (ις' αἱ.) 394.
Διονύσιος ἱερομόν. (ἔτ. 1669) 343.
Διονύσιος ἱερομόν. κγρ. (ιζ' αἱ.) 48. 55. 169. Π 169.
Διονύσιος ἱερομόν. κτρ. 48.
Διονύσιος ἱερομόν. ῥήτωρ ὁ Στουδίτης 266_{7-9}. 447_{5}.
Διονύσιος ἱεροψάλτης κγρ. καὶ κτρ. 295.
Διονύσιος κγρ. (ἔτ. 1581/2) 346.
Διονύσιος κγρ. (ιζ' αἱ.) 441. 455.
Διονύσιος Λαρίσης (ἔτ. 1510) 457. Π 457.
Διονύσιος Λαρίσης ὁ Σκυλόσοφος 357.
Διονύσιος μάρτυς 264.
Διονύσιος Πέτρας (ιθ' αἱ.) 595.
Διονύσιος Σταγῶν (ἔτ. 1476/7) 555.
Διονύσιος Φαναριοφερσάλων (ιθ' αἱ.) 595.
Διονυσίου ἁγίου πύργος (ιζ' αἱ.) 47.

Διονυσίου μονή· βλ. Μελέτιος ἱερεύς.
Δισίνιος (?) 243.
Δίφιλος 243.
Δίων (?) 151_{21}.
Δίων Χρυσόστομος 243· βλ. καὶ Πεισωνιανὸς Δίων.
Δοκειανὸς Δημήτριος μουσικὸς 192_{39}. 317. 329. 479.
Δοκιαναὶ [= Εὐδοκιαναὶ] Κων/πόλεως 148.
Δομέτιος ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1465) 225. 344. Π 225.
Δομνίκα ὁσία 88.
Δομνῖνα ὁσία νέα 2. 37.
Δομνίνου (τά), Κων/πόλεως 2.
Δονᾶτος Π 593.
Δοξαστάριον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Δούκας λαοσυνάκτης, μουσικὸς 329.
Δούκας νοτάριος κγρ. (ιε'-ις' αἰ.) 34.
Δούκας Σερόπουλος· βλ. Σερόπουλος —
Δουσίκου μονὴ 92.
Δουσίκου μονὴ κτρ. 247.
Δραήναι (?)· βλ. Κυριακὸς τοῦ —
Δρόσης κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 78.
Δροσινὸς Λέων (ἔτ. 1608) 576.
Δρόσος ἐκ χ. Βοϊβόντα (ἔτ. 1613/4) 3.
Δυρραχίου μητρόπολις 110.
Δωρόθεος (ις' αἰ.) 162. 322.
Δωρόθεος ἀββᾶς 27_{4-34}. 97_{1-2}. 124. 374.
Δωρόθεος ἱερεὺς 403_9.
Δωρόθεος ἱερεὺς (ἔτ. 1657) 187.
Δωρόθεος ἱερομόν. κγρ. (ιζ' αἰ.) 320.
Δωρόθεος ἱερομόν. κτρ. (?) (ιζ'-ιη' αἰ.) 409.
Δωρόθεος Ἱεροσολυμίτης 402.
Δωρόθεος κτίτωρ Ὑψηλοτέρας 25.
Δωροθέου μονὴ 5.

Ἑβδομαδαρέα· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Ἐδέσσης ἀρχιερεῖς· βλ. Θεόδωρος Ἐδέσσης.
εἰκόνες : τοῦ Ἰησοῦ 255, 370, 540·— τῆς Θεοτόκου 539·— τοῦ προφήτου Δαβὶδ 217 (πίν. XXXI καὶ LXXIV)· — τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου 106 (πίν. LXXIII), 539, 540·— τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου 255, 392, 512, 539, 540·— τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ 106 (πίν. LXXIII), 255, 392, 502, 512, 539, 540 (πίν. LVII καὶ LXXIX)·— τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου 31, 245, 255, 512, 539, 540 (πίν. LVI καὶ LXXVIII)·— Βασιλείου τοῦ Μεγάλου 221 (πίν. XXXII), 223 (πίν. XXXIV), 266, 298 (πίν. LXXVI)·— Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου 223 (πίν. LXXV), 266, 298 (πίν. XXXVIII)·— Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου 221, 222, 266, 298, 332, 508 (πίν. LXXVII)·— Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου 266· ἁγίου Ἀρσενίου 552 (πίν. LXV καὶ LXXX)· — Βαρλαὰμ καὶ Ἰωάσαφ 374 καὶ Π 374.
εἰλητὰ 423. 424. 425. 426. 427. 428 (καὶ 619). 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440 (καὶ 626). 441. 442. 466. 494.
Εἰρηναῖος Λουγδούνου 28_6. 243. 573_4.
Εἰρήνη ἁγία 2. 31. 32. 558_{77}.
Εἰρήνη βασίλισσα 16. 37. 148.
Εἰρήνη ὁσία ἐκ Καππαδοκίας 37.
Εἰρήνη Παλαιολογῖνα· βλ. Παλαιολογῖνα —
Εἰρήνης ἁγίας ναὸς ἐν Ἰουστινιαναῖς Κων/πόλεως 37. 148.
Εἰρήνης ἁγίας ναὸς «πρὸς θάλασσαν» ἐν Κωνσταντινουπόλει 32. 148. 264.
Εἰρήνης ὁσίας ναὸς ἐν Χρυσοβαλάνου Κων/πόλεως 148.
Ἑλενιαναὶ Κων/πόλεως 2. 16. 32. 148.
Ἐλεούσης ναὸς Κων/πόλεως 148.
Ἐλευθέριος μάρτυς 37.
Ἐλευθέριος καὶ Λεωνίδης μάρτυρες 148.
Ἐλευθερίου ἁγίου ναὸς Κων/πόλεως 37. 148.
Ἑλλάδιος 10_{12}.
Ἐμπεδοκλῆς 243.
ἔντυπα βιβλία παλαιά, ἀναγραφόμενα εἰς τὸν παρόντα κατάλογον 3 (Ψαλτήριον, 1521). 115 (Ψαλτήριον, 1494). 127 (Εὐχολόγιον, 1580). 152 (Ψαλτήριον). 157 (Ψαλτήριον, 1534). 170 (Ὀκτώηχος, 1540· Ὡρολόγιον, 1538). 177 (Ψαλτήριον, 1521). 182 (Ψαλτήριον, 1521). 204 (Ὀκτώηχος ἄ.ἔ.). 252 (Νεοφ. Ροδινοῦ Ἄσκησις πνευματική, 1671· Παράκλησις εὐλαβής, 1648). 336 (Βιβλίον ἀναγνωστικόν, 1596). 495 (Μηναῖα). 501 (Ὡρολόγιον, 1509). 600 (Συναξάρια, 1797). 601 (Μηναῖον, 1775). 604. (Ἐγκυκλοπ. Πατοῦσα). 616 (Ὡρολόγιον· Ψαλτήριον, 1584). 635 (Ὡρολόγιον· Ψαλτήριον). 636 (Ὀκτώηχος). 639 (Μηναῖον, 1526).
Ἐξομολογητάριον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Ἐπίκουρος 243.
Ἐπίκτητος 243.
Ἐπίμαχος μάρτυς 551_{27}.
Ἐπιστήμη μάρτυς· βλ. Γαλακτίων καὶ —
Ἐπιστολαὶ Ἀποστόλων· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Ἐπιστολὴ Ἁγία Π 650. Π 655.

ἐπιστολικοὶ τύποι 315. 338. 575_{12}. Π 593. Π 620.
Ἐπιφάνιος Κύπρου $28_{3\cdot14}$. 43_{11}. 68ιγ΄.ιε΄. 81_{1}. 89_{22}. 139_{11}. 143_{3}. 196_{2}. 316. 366. 382. 399. 403. 409_{2}. 498_{3}. 558_{4}. Π 593.
Ἐπιφάνιος Κων/πόλεως ἅγιος 16. 18. 148.
Ἐπιφανίου ἁγίου κάβος (κάβο δὲ Σάνθο πιφάνι) 407.
Ἐπίχαρμος 243.
Ἑπτάσκαλον Κωνσταντινουπόλεως 37· βλ. καὶ Ἀκακίου μάρτυρος ναός.
Ἑρμῆς Τρισμέγιστος 403_{3}.
Ἑρμογένης μάρτυς 475_{7}.
Ἑρμόλαος μάρτυς 447_{8}.
Εὐαγγέλια· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Εὐαγγελινὸς Κωνσταντῖνος (ἔτ. 1791) 341.
Εὐαγγελινὸς Παναγιώτης (ἔτ. 1792) 341.
Εὐάγριος ὁ Ποντικὸς 143_{6}. 243.
Εὐάγριος φιλόσοφος 6. 37.
Εὐάνδρου (τὰ) Κων/πόλεως 37.
Εὐγενία ὁσιομάρτυς 31. 32.
Εὐγενικὸς Ἰωάννης 402_{6}.
Εὐγενικὸς Μᾶρκος· βλ. Μᾶρκος Κορίνθου —
Εὐγένιος μάρτυς 549ιβ΄.
Εὐγένιος μάρτυς Τραπεζούντιος 2. 99.
Εὐγενίου (τὰ) Κων/πόλεως 2. 31. 32.
Εὐγράφιος [= Εὔγραφος] μάρτυς 475_{7}.
Εὐδοκία αὐγούστα 402.
Εὐδοκία Χοσιάραινα· βλ. Χοσιάραινα —
Εὐδοκιαναὶ Κων/πόλεως 37· βλ. καὶ Δοκιαναί.
Εὐδόκιμος μάρτυς 552η΄.
Εὐδόκιμος ὅσιος νέος 37.
Εὔηνος 243.
Εὐθυμία μοναχὴ (ιζ΄-ιη΄ αἰ.) 481.
Εὐθυμίας μάρτυρος ναὸς Κων/πόλεως 2. 31.
Εὐθύμιος ἅγιος 143_{3}. 195.
Εὐθύμιος ἐπίσκοπος 143_{6}.
Εὐθύμιος Καψομυλόπουλος· βλ. Καψομυλόπουλος —
Εὐθύμιος Κωνσταντίνου· βλ. Κωνσταντίνου —
Εὐθύμιος ὅσιος νέος 215.
Εὐθυμίου ὁσίου νέου ναὸς Κων/πόλεως (πλησίον Ἁγ. Μωκίου) 2. 31. 32.
Εὐκλείδης Μεγαρεὺς 243.
Εὐκρατᾶς Ἰωάννης 394.
Εὐλαμπία μάρτυς 551_{8}.
Εὐλάμπιος μάρτυς 551_{8}.
Εὐλογημένος Ἰωάννης ἱερεὺς κγρ. (ἔτ. 1537) 218. Π 218.
Εὐμένης 243.
Εὔπλους μάρτυς 519.
Εὐριπίδης 243. 403_{3}.
Εὐσέβιος μοναχὸς (ι΄ αἰ.) 549. Πρβλ. σελ. 710.
Εὐσέβιος Παμφίλου $28_{8\cdot25}$. 243.
Εὐσέβιος Σαμοσάτων ὅσιος 150.
Εὐστάθιος ἅγιος 403.
Εὐστάθιος Μάνταλος· βλ. Μάνταλος Στάθης.
Εὐστάθιος μάρτυς 31. 264.
Εὐστάθιος μοναχὸς κγρ. [καὶ κτρ. ?] (ἔτ. 861/2) 591. Π 591.
Εὐστάθιος πρωτοκυνηγὸς 403_{3}.
Εὐστράτιος μάρτυς 549ιβ΄. 563α΄.
Εὐτυχὴς 578_{2}.
Εὐφροσύνη μοναχὴ (ιβ΄ αἰ.) 439.
Εὐφροσύνη ὁσία 2. 31. 264. 558_{12}.
Εὐχαί· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Εὐχολόγιον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Ἐφραὶμ Ἀντιοχείας 572_{5}.
Ἐφραὶμ ἱερομόν. ἡγούμενος Μετεώρου κτρ. 246.
Ἐφραὶμ Καρίας μουσικὸς 291.
Ἐφραὶμ Σύρος 10_{11}. 25_{2}. 68_{1}. 81_{6}. 143_{6}. 162_{14}. 195_{33}. 243. 249_{1}. 263_{8}. 374. 382. 408. 414_{4}. 448. 498_{3}. 549κστ΄. 558_{37}.

Ζαβλάντια 117. 480. Π 661· βλ. καὶ Κωνσταντῖνος οἰκονόμος —
Ζαβράτια· βλ. Ζαβλάντια.
Ζάλευκος 243.
Ζάρκο χ. Θεσσαλίας 444.
Ζαφείρης Ἀμπελακιώτης (ἔτ. 1793) 341.
Ζαφείρης κτρ. (ιη΄ αἰ.) 468.
Ζαφείρης Πουτζιακτζῆς· βλ. Πουτζιακτζῆς —
Ζαχαρίας ἅγιος τῆς Ἀτρώας 32.
Ζαχαρίας ἱερομόν. (ἔτ. 1755) 179.
Ζαχαρίας μοναχὸς (ιζ΄-ιη΄ αἰ.) 289.
Ζαχαρίας μουσικὸς 295.
Ζαχαρίας προφήτης 523.
Ζαχαρίας σκυτοτόμος 31.
Ζέκη υἱὸς κτρ. 317.
Ζελέζοβο χ. Π 29.
Ζήλας ἐπισκοπὴ 2.
Ζηναΐδος μάρτυρος ναὸς Κων/πόλεως 148.
Ζηνοβία μάρτυς 551_{26}.
Ζηνόβιος μάρτυς 551_{26}.
Ζήνων 243.
Ζήνων μάρτυς 148. 519.
Ζητούνιον Π 661.
Ζούκης Δημήτριος κτρ. (ἔτ. 1800) 295.
Ζουπάνιστα χ. 268.

Ζυγαβηνὸς Γεώργιος 338.
Ζυγαδηνὸς Εὐθύμιος 65.
Ζώβης μονὴ ἐν Σεβαστουπόλει 31. 264.
Ζωγραφῖνα 220.
Ζωγράφος Δημήτριος κτρ. (ἔτ. 1791) 363.
Ζωὴ Ταρχανιώτου· βλ. Ταρχανιώτου —
Ζωναρᾶς Ἰωάννης 89_{20}. 268. 375. 460_{2}.
Ζώνη ἁγία τῆς Θεοτόκου 462_{17}. 558_{34}.
Ζωσιμᾶς ἀββᾶς 98_{7}.
Ζώσιμος ἀσκητὴς 266_{2}.
Ζώσιμος ἱερομόν. κτρ. (?) (ις'-ιζ' αἰ.) 62.
Ζωτικὸς ἅγιος 519.

Ἠθικός· βλ. Νικηφόρος δομέστικος —
Ἠλίας Ἰωάννης (ἔτ. 1787) 341.
Ἠλίας πατριάρχης, μουσικὸς 291.
Ἠλιοὺ Προφήτης, Βάνιας, κτρ. 495.
Ἠλιοὺ Προφήτου μονὴ κτρ. (ις' αἰ.) 26.
Ἠλιοὺ Προφήτου ναὸς τῆς Μ. Βαθέος Ρύακος 2. 32.
Ἠνοπίδης (?) 243.
Ἤπειρος· βλ. Θωμᾶς δεσπότης Ἠπείρου.
Ἡρακλείας ἀρχιερεῖς· βλ. Νικήτας Ἡρακλείας.
Ἡράκλειτος 243.
Ἡρόδοτος 243.
Ἡρόφιλος· βλ. Τρόφιλος.
Ἡρωδιανὸς Αἴλιος 34_{8}. 463_{5}. Π 463.
Ἡσαΐας ἀββᾶς 143_{6}.
Ἡσαΐας ἅγ. 143_{3}.
Ἡσαΐου Θεόδωρος, Ρῶσος (ἔτ. 1789) 341.
Ἡσαΐου Προφήτου ναὸς Κωνσταντινουπόλεως πλησίον Ἁγ. Λαυρεντίου 2. 31.
Ἡσίοδος 243. 345. Π 345.
Ἡφαιστίων 91_{17}.

Θαλασσηνὸς Νικηφόρος· βλ. Νικηφόρος —
Θαλάσσιος 143_{6}.
Θαλάσσιος ἀββᾶς 583_{40-43}.
Θαλῆς 243.
Θάσιον 32.
Θαυμακός· βλ. Ἰαννοῦτζος δομέστιχος —
Θαυμακοῦ ἀρχιερεῖς· βλ. Ἰωάσαφ.
Θεμίστιος $151_{21-22.24.28-31}$. Π 151.
Θεμιστοκλῆς 243.
Θεόγνιος μάρτυς 519.
Θέογνις 243.
Θεόγνωστος κγρ. (ἔτ. 1339/40) 456. Π 456.
Θεοδόσης κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 328.
Θεοδοσία μάρτυς 29_{14}. 37.
Θεοδόσιος γραμματικὸς 34_{4-5}. 317.
Θεοδόσιος κγρ. (ι' αἰ.) 573. Π 573.
Θεοδόσιος κοινοβιάρχης 88.
Θεοδόσιος μοναχὸς (ις'-ιζ' αἰ.) 313.
Θεοδόσιος ὅσιος ἡγούμενος Ὀρόβων 16. 37. 348.
Θεόδοτος Ἀγκύρας 604.
Θεόδοτος Κυρηνείας, ἅγ. 10_{15}.
Θεόδουλος ὁ ἀπὸ Ἐπάρχων 524_{1}.
Θεόδουλος ἱερομόναχος (ιζ' αἰ.) 250.
Θεόδουλος ἱερομόναχος καὶ οἰκονόμος, κτρ. (?) (ιε'-ις' αἰ.) 124.
Θεόδουλος Κατακαλών· βλ. Κατακαλὼν —
Θεόδουλος κγρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 133.
Θεόδουλος μοναχός· βλ. Θηκαρᾶς.
Θεόδουλος μοναχὸς 286_{2}. 298_{10}.
Θεόδουλος μοναχός, μουσικὸς 44ιγ'. 92. 101. 192_{20}. 229_{6}. 244_{5}. 286_{2}. 295. 298_{10}. 299. 308. 356.
Θεοδώρα ἁγ. 24.
Θεοδώρα Βουρουκλοῦ· βλ. Βουρουκλοῦ —
Θεοδώρα Μυροδοτοῦσα 470_{2}.
Θεοδώρα ὁσία 31. 264. 558_{11}.
Θεοδώρα ὁσία ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ 37.
Θεοδώρητος 28_{5}. 34_{17}. 68_{1}. 578_{4}.
Θεοδώρητος ἐπίσκοπος 31. 32. 264.
Θεοδώρητος κγρ. (ιδ' αἰ.) 241.
Θεοδώρητος κτρ. (?) (ις'-ιζ' αἰ.) 58.
Θεοδώρητος ὁ Κύρου 298_{5}. 409_{2}. 604.
Θεόδωρος (ἔτ. 1298/99) 158.
Θεόδωρος Ἀβουκαρᾶς· βλ. Ἀβουκαρᾶς —
Θεόδωρος ἅγ. 366_{21}. 554_{7}.
Θεόδωρος Ἁγιοπετρίτης· βλ. Ἁγιοπετρίτης —
Θεόδωρος Γαζῆς· βλ. Γαζῆς —
Θεόδωρος Γλαβᾶς· βλ. Γλαβᾶς —
Θεόδωρος Ἐδέσσης 197_{17}. 357_{40}.
Θεόδωρος Ἡσαΐου· βλ. Ἡσαΐου —
Θεόδωρος ἱερεὺς κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 360.
Θεόδωρος ἱερομόναχος 467.
Θεόδωρος κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 168.
Θεόδωρος Λάσκαρις 142_{3}.
Θεόδωρος μάγιστρος 566.
Θεόδωρος μοναχός, μουσικὸς 310.
Θεόδωρος Μοψουεστίας 578_{2}.
Θεόδωρος ποιητής, μουσικὸς 291.
Θεόδωρος τοῦ πουλ... (ις' αἰ.) 268.
Θεόδωρος πρεσβύτερος Ραϊθοῦ 10_{8}. 578_{2}.
Θεόδωρος Πρόδρομος 158. Π 593· βλ. καὶ Πτωχοπρόδρομος.

Θεόδωρος Στουδίτης 29_{13}. 43_5. 139_{17}. $143_{6\cdot23}$. 170_4. 232_2. 233_5. 278. 291. 286_6. 338. 366. 370_{16}. 375. 557. 558_{79}. 562η'.
Θεόδωρος Συκεώτης 9_1. 37. 88. 121. 148. 230.
Θεόδωρος Τήρων $492_{1\cdot3}$.
Θεόδωρος ψάλτης κγρ. (ἔτ. 1422/23) 20.
Θεοδώρου 'Αγ. ναὸς ἐν Καλῷ Νερῷ κτρ. 78.
Θεοδώρων 'Αγ. μονὴ «τοῦ κῦρ Μάμαντος» (ἔτ. 1350) 330· βλ. καὶ 'Ισαὰκ ἱερομόν. ἡγούμενος.
Θεοκλητὼ ἁγ. 519.
Θεόκριτος 243.
Θεοκτίστη ἡ Λεσβία, ὁσία 562στ'.
Θεόκτιστος ἱερομόναχος κγρ. (ιδ' αἰ.) 539. Π 539.
Θεόληπτος ἱερεὺς (ις' αἰ.) 11.
Θεόληπτος κγρ. (ιζ' αἰ.) 168.
Θεολογίτης· βλ. 'Ανανίας —
Θεόπεμπτος 243.
Θεοπρέπιος ἅγ. 519.
Θεοστήρικτος 272.
Θεοστήρικτος (ιδ' αἰ.) 150. Π 150.
Θεοστήρικτος ἱερομόν. κγρ. (ιδ' αἰ.) Π 539.
Θεοστήρικτος μοναχὸς 67_6. 380. 405_{15}. 457_6. 475. 491_3.
Θεότιμος 243.
Θεοτοκάριον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Θεοτοκᾶς Καλοπουλή... κτρ. 389.
Θεοτόκης (ιη' αἰ.) 236.
Θεοτόκος 320_6. 326_{11}. 338_{11}. 399_{46}. 569. 573_{18}.
Θεοτόκος Μιασηνῶν 32.
Θεοτόκου 'Ελεούσης ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει 348.
Θεοτόκου μονὴ χ. Κλινοβοῦ κτρ. 633.
Θεοτόκου μονὴ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νικομηδείας ἡ λεγομένη τοῦ Νικητιώτου 37. 148.
Θεοτόκου ναὸς ἐν 'Αρεοβίνδου 2. 31.
Θεοτόκου ναὸς ἐν 'Αρματίου Κωνσταντινουπόλεως 37. 148. 348.
Θεοτόκου ναὸς ἐν Βλαχέρναις 37. 148.
Θεοτόκου ναὸς ἐν Γεωργίᾳ 2.
Θεοτόκου ναὸς εἰς τὸ Δεύτερον Κωνσταντινουπόλεως 31. 32.
Θεοτόκου ναὸς ἐν Διακονίσσης Κ/πόλεως 148.
Θεοτόκου ναὸς ἐν Εὐδοκιαναῖς Κωνσταντινουπόλεως 37. 148.
Θεοτόκου ναὸς ἐν τοῖς Κουράτωρος Κωνσταντινουπόλεως 31. 32.
Θεοτόκου ναὸς ἐν τοῖς Μαρνακίου Κωνσταντινουπόλεως 16 [ὅπου (φ. 93β) Μαρκιανοῦ ἀντὶ Μαρνακίου]. 37. 148.
Θεοτόκου ναὸς ἐν Νεωρίῳ Κ/πόλεως 16. 18. 37.
Θεοτόκου ναὸς ἐν τῷ Παγιδίῳ Κ/πόλεως 148.
Θεοτόκου ναὸς ἐν τῷ Περιτειχίσματι Κωνσταντινουπόλεως 148.
Θεοτόκου ναὸς ἐν τῇ Πηγῇ Κων/πόλεως 148.
Θεοτόκου ναὸς ἐν Χαλκοπρατείοις Κωνσταντινουπόλεως 31. 148. 264.
Θεοτόκου Παντανάσσης ναὸς ἐν Κ/πόλει 148.
Θεοφάνης 162_{20}. 169_9. 599.
Θεοφάνης Γραπτὸς 68_{20}.
Θεοφάνης διδάσκαλος (ἔτ. 1553) 211.
Θεοφάνης ἱερομόναχος κτρ. ? (ιζ'-ιη' αἰ.) 317.
Θεοφάνης Καρύκης· βλ. Καρύκης —
Θεοφάνης Κεραμεύς· βλ. Κεραμεὺς —
Θεοφάνης μοναχός, πρωτόθρονος, μουσικὸς 291.
Θεοφάνης ὁμολογητὴς τῆς Σιγριανῆς 2. 148.
Θεοφάνης Σταγῶν 354.
Θεοφανὼ βασίλισσα, ἁγία 31.
Θεόφιλος κγρ. (ἔτ. 1541-7) 570. Π 645α'.
Θεόφιλος μοναχὸς Μετεώρου (ἔτ. 1860) 595.
Θεόφιλος νέος, μάρτυς 2.
Θεόφιλος Σερρῶν κτρ. 322.
Θεόφραστος 243.
Θεοφύλακτος Βουλγαρίας 373. 374. Π 374.
Θεοφύλακτος κγρ. (ἔτ. 1408) 84. 208. Π 84.
Θέσπις 243.
Θεσσαλονίκη 40. 463· βλ. καὶ 'Αγγοβίσκος, Γεώργιος Θεσσαλονικεύς, Γούστας Μανουήλ, Θεοδώρα ὁσία.
Θεσσαλονίκης ἀρχιερεῖς· βλ. 'Ισίδωρος, 'Ιωάννης, 'Ιωσήφ, Νικόλαος, Συμεών.
Θεωνᾶς Σιμοπετρίτης, μουσικὸς 295.
Θηβαῖος μουσικὸς 192_{29}. 203.
Θηκαρᾶς 142_2. 153. 194_6. 251. 266_{13}. $286_{1\cdot3}$. $298_{4\text{-}8}$. 411.
Θλυβῖνος (?) 243.
Θόδω 105.
Θουκυδίδης (?) 243.
Θύρσος μάρτυς 2. 32. 37.
Θύρσου, Λευκίου, Κορωνάτου μαρτύρων ναὸς ἐν 'Ελενιαναῖς Κωνσταντινουπόλεως 16. 148.
Θωμᾶ ἁγίου ναὸς ἐν τοῖς 'Ανθεμίου Κωνσταντινουπόλεως 37.
Θωμᾶ ἀποστόλου ναὸς ἐν 'Αμαντίου Κωνσταντινουπόλεως 148. 264.
Θωμᾶς ἱερεὺς ὁ Ξηρός· βλ. Ξηρὸς —
Θωμᾶς Παλαιολόγος δεσπότης Μορέως Π 596.
Θωμᾶς σεβαστοκράτωρ Π 492.

Ἰάκωβος ἀδελφόθεος 551_{20}. 558.
Ἰάκωβος ἐξ Ἄθω κτρ. (ἔτ. 1847) 215.
Ἰάκωβος ἀπόστολος 29_{8}.
Ἰάκωβος μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1600/1) 47.
Ἰάκωβος μοναχὸς κγρ. (?) (ις'–ιζ' αἰ.) 486.
Ἰάκωβος μοναχὸς κτρ. (?) 486.
Ἰάκωβος νεοβάπτιστος 573_{17-18}.
Ἰάκωβος ὅσιος 554_{9}.
Ἰάκωβος Πέρσης 370_{13}. 549ζ'.
Ἰάκωβος πρωτοσύγκελλος 308.
Ἰάκωβος πρωτοψάλτης, μουσικὸς 129.
Ἰάκωβος Σίδης μουσικὸς 295.
Ἰακώβου ἀδελφοθέου ναὸς Κων/πόλεως 2. 31.
Ἰάμβλιχος 243.
Ἰαννοῦτζος δομέστιχος Θαυμακοῦ κτρ. (ἔτ. 1556) 44.
ἰατροσόφιον 67_{22}. 403. 589_{13}. Π 593. Π 620. Π 645ε'.
Ἴβηρες 31. 32. 264.
Ἰβήρων μονὴ 354· βλ. καὶ Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης, Δαμασκηνὸς Ἰβηρίτης, Κοσμᾶς Ἰβηρίτης, Νεόφυτος ἱερομόναχος.
Ἰγνάτιος 243.
Ἰγνάτιος (ιθ' αἰ.) 363.
Ἰγνάτιος ἅγιος 143_{9}.
Ἰγνάτιος ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1448/9) 70. Π 70.
Ἰγνάτιος ἱερομόν. κτρ. (?) κγρ. (?) 537.
Ἰγνάτιος ἱερομόν. κτρ. (ις'-ιζ' αἰ.) 30.
Ἰγνάτιος ἱερομόν. κτρ. 204.
Ἰγνάτιος ἱερομόν. κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 152.
Ἰγνάτιος ἱερομόν. μουσικὸς 295.
[Ἰγνάτιος?] κγρ. (ιε' αἰ.) 183.
Ἰγνάτιος ὅσιος ἡγούμενος μονῆς Βαθέος Ρύακος 31. 32. 264.
Ἰγνατίου ὁσίου ναὸς Κων/πόλεως· βλ. Ἀμμοὺν καὶ Ἰγνατίου ὁσίων ναός.
Ἱερεμίας κγρ. (ιδ' αἰ.) 10.
Ἱερεμίας Κων/πόλεως 486.
Ἱερεμίας Β' Κων/πόλεως 409.
Ἱερεμίας Λαρίσης 109.
Ἱερεμίας προφήτης 558_{76}.
Ἱερόθεος 14_{6}.
Ἱερόθεος, κατὰ κόσμον Ἰωάννης Καβάσιλας, συντάκτης κανόνων 461.
Ἱερόθεος Κουκουζέλης· βλ. Κουκουζέλης —
Ἱερόθεος μοναχὸς 326.
Ἱεροκλῆς 34_{3}.
Ἱεροπόλεως ἀρχιερεῖς· βλ. Ἀβέρκιος.
Ἱέρων μάρτυς 562δ'.
Ἱέρων τύραννος 243.
Ἱερώνυμος 572_{17}.
Ἱερώνυμος μοναχὸς 394.
Ἰζαοὺλ υἱὸς δεσπότου κτρ. (?) 10. Π 10.
Ἰκονίου ἀρχιερεῖς· βλ. Νεόφυτος.
Ἱλαρίων νέος ἡγούμενος μονῆς Πελεκητῆς 37. 148.
Ἱλαρίων ὅσιος 2. 551_{18}.
Ἱλαρίων ὅσιος νέος ἡγούμενος Δαλμάτου 37. 148. 150.
Ἰλλυριὸς ὅσιος ἐν ὄρει τῆς Μυρσινῶνος 37.
Ἰνοπίδης (?) 243.
Ἰορδάνης ἀββᾶς 322.
Ἰουβρυάχιος [= Ἰουβενάλιος ?] Ἱεροσολύμων 91_{7}.
Ἰουλιανῆς μάρτυρος ναὸς Κων/πόλεως 148.
Ἰουλιανῆς καὶ Σατουρνίνου ναὸς Κων/πόλεως 148.
Ἰουλιανὸς Ἁλικαρνασσεὺς 578_{2}.
Ἰουλιανὸς ὅσιος 10_{15}.
Ἰουλιανὸς παραβάτης 151_{22-23}.
Ἰουστῖνα μάρτυς 551_{2}.
Ἰουστινιαναὶ τπν. Κων/πόλεως 37.
Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς 18 [ὅπου (φ. 15α) Ἰουστιανός]. 37.
Ἰουστῖνος ἅγιος 406.
Ἰουστῖνος Δεκάδυος· βλ. Δεκάδυος —
Ἰουστῖνος φιλόσοφος 28_{7}. 143_{6}. 298_{5}.
Ἱπποθέων 243.
Ἱπποκράτης 91_{6}. 105_{28-29}. 403_{3}. 409_{2}. 468_{7}.
Ἱππόλυτος Θηβαῖος 68_{20}. 573_{16}.
Ἱππόλυτος Ρώμης 28_{15-16}. 68_{1}. 88. 366. $573_{5-14 \cdot 16}$
Ἰσαὰκ (ις' αἰ.) 570.
Ἰσαὰκ Ἀργυρός· βλ. Ἀργυρὸς —
Ἰσαὰκ ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1588) 64. Π 64.
Ἰσαὰκ ἱερομόν. ἡγούμενος μονῆς Ἁγ. Θεοδώρων (ἔτ. 1350) 330.
Ἰσαὰκ μοναχὸς 43_{15-16}. 48_{2-3}. 49. 322. 324.
Ἰσαὰκ [μοναχὸς] κγρ. (ις' αἰ.) 81.
Ἰσαὰκ μοναχὸς κγρ. (ις' αἰ.) 370.
Ἰσαὰκ μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1544) 99. Π 99.
Ἰσαὰκ Σύρος ἀββᾶς 143_{8}. $197_{3-5 \cdot 19 \cdot 24-31}$. 263_{8}. 266_{7}. 330. $583_{1-29 \cdot 32-37}$.
Ἰσίδωρος Θεσσαλονίκης 154_{7}.
Ἰσίδωρος Πηλουσιώτης 28_{13}. 89_{22}. 143_{6}. 243. 572_{17}.
Ἰσιδώρου ἁγίου ναὸς Κων/πόλεως 148.
Ἰσμαὴλ μάρτυς 29_{21}. 552β'.
Ἰσοκράτης 243. 399.
Ἰχθὺς [=Ψάρι Κορινθίας]· βλ. Νικόλαος νεομάρτυς.
Ἰωακεὶμ Βιζύης μουσικὸς 92.

Ἰωακεὶμ ἡγούμενος Μετεώρου 465.
Ἰωακεὶμ κγρ. (ἔτ. 1540) 463.
Ἰωάκινθος κγρ. βλ. Ὑάκινθος.
Ἰωάννης (ιε'-ις' αἰ.) 98.
Ἰωάννης Ἁγιωτης ζωγράφος (ἔτ. 1161) 141.
Ἰωάννης Ἀρκιᾶς· βλ. Ἀρκιᾶς —
Ἰωάννης Ἀρναούτογλου· βλ. Ἀρναούτογλου —
Ἰωάννης ἐκ χ. Βελελμίστι κτρ. 389.
Ἰωάννης ὁ Βλέπων 143_5.
Ἰωάννης Γεράσης· βλ. Ἀθανάσιος πασᾶ Ἰωάννου —
Ἰωάννης Γεωμέτρης 154_{15}. 402.
Ἰωάννης Γλυκύς· βλ. Γλυκὺς —
Ἰωάννης Γουδελ... (?)· βλ. Γουδελ... (?) —
Ἰωάννης Δαμασκηνὸς 1_4. 13. 67_{26}. 76_{16}. 89_{17}. 99_5. 101. 158. 170_3. 182_{11}. 192_{22}. 203. 229_{17}. 243. 269_5. 291. 310. 329. 339. 366. 374. 380. 409_2. 416. 456δ'. 457_{10}. 468_8. 498_3. $558_{3 \cdot 10 \cdot 45 \cdot 72 \cdot 85 \cdot 90 \cdot 94}$. 567_{1-3}. $572_{2-4 \cdot 6-8 \cdot 10 \cdot 12-14 \cdot 17}$. $578_{1 \cdot 3 \cdot 7}$. 604. Π 592. Π 593.
Ἰωάννης Δημο... (ιη' αἰ.) 105.
Ἰωάννης δομέστικος ὁ Περίφημος, μουσικὸς 192_{40}.
Ἰωάννης Ἐλεήμων 562θ'.
Ἰωάννης Εὐαγγελιστὴς 29_{9-10}.
Ἰωάννης Εὐλογημένος κγρ.· βλ. Εὐλογημένος —
Ἰωάννης Εὐχαΐτων 68_{15}.
Ἰωάννης ζωγράφος (ἔτ. 1161) 141.
Ἰωάννης Ζωναρᾶς· βλ. Ζωναρᾶς —
Ἰωάννης Ἠλίας· βλ. Ἠλίας —
Ἰωάννης Θεσσαλονίκης 201_4.
Ἰωάννης ἱερεὺς κγρ. (ις' αἰ. ?) 362.
Ἰωάννης ἱερεὺς νομικὸς (ιδ' αἰ.) 581.
Ἰωάννης Καβάσιλας· βλ. Καβάσιλας —
Ἰωάννης Καλαματιανός· βλ. Καλαματιανὸς —
Ἰωάννης Καλυβίτης 195. 320_{13}. 382_6. 558_{58}.
Ἰωάννης Κανταχουζηνὸς 595.
Ἰωάννης Καρβούνης· βλ. Καρβούνης —
Ἰωάννης Καρπάθιος 143_6. 394. 537_{14}.
Ἰωάννης κγρ. (ιδ' αἰ.) 10.
Ἰωάννης κγρ. (ιδ' αἰ.) 590. Π 590.
Ἰωάννης Κίτρους 283_{18}. 589_3.
Ἰωάννης Κλαδᾶς· βλ. Κλαδᾶς —
Ἰωάννης Κλίμακος 89_{22}. 143_6. 161. 197_{32}. 243. 263_5. 322. 456. 548_1. 565_1.
Ἰωάννης Κολοβὸς 322.
Ἰωάννης ἐκ χ. Κουκούδι (ἔτ. 1532) 53.
Ἰωάννης Κουκουζέλης· βλ. Κουκουζέλης —
Ἰωάννης κτρ. (?) 302.
Ἰωάννης Κυριώτης 402_5.
Ἰωάννης Κων/πόλεως ἅγιος 148.
Ἰωάννης Β' Κων/πόλεως ἅγιος 16. 18.
Ἰωάννης Γ' Κων/πόλεως ὁ Σχολαστικὸς 536_2.
Ἰωάννης Δ' Κων/πόλεως ὁ Νηστευτὴς 43_{16}. 48_3. 187_2. 264. 324. 459.
Ἰωάννης λαμπαδάριος (Κλαδᾶς ?) μουσικὸς 101. 257_2. 310. 340.
Ἰωάννης Λάσχαρης· βλ. Λάσχαρης —
Ἰωάννης Μακρογένης· βλ. Μακρογένης —
Ἰωάννης μάρτυς 23.
Ἰωάννης μοναχὸς 243_2.
Ἰωάννης Μπιάλος ἱερεὺς κγρ. (ις' αἰ.) 232.
Ἰωάννης Νάγγοε βοϊβόδας 42.
Ἰωάννης νεομάρτυς ἐξ Ἰωαννίνων 121. 209.
Ἰωάννης νεώτερος 32.
Ἰωάννης Νικολάου· βλ. Νικολάου —
Ἰωάννης Νικολάσκουλου· βλ. Νικολάσκουλου —
Ἰωάννης Ξηρός· βλ. Ξηρὸς —
Ἰωάννης Ξιφιλῖνος 409_2.
Ἰωάννης Ὀξείτης 143_6. 394.
Ἰωάννης ὅσιος, ἡγούμ. μονῆς Καθαρῶν 2. 37. 148.
Ἰωάννης ὅσιος, ἡγούμ. μονῆς Μοναγρίας 37. 148.
Ἰωάννης ὅσιος, ἡγούμενος μονῆς Πατελαρέας 18. 37. 148.
Ἰωάννης ὅσιος, υἱὸς ὁσίου Ξενοφῶντος 10_{13}. 31_9. 447_4.
Ἰωάννης ὅσιος ὁ ἐν Φρέατι 37.
Ἰωάννης Παλαιολαυρίτης 9_1. 148. 230.
Ἰωάννης Παπαευθυμίου· βλ. Παπαευθυμίου —
Ἰωάννης Πετροβίτζης· βλ. Πετροβίτζης —
Ἰωάννης Πρόδρομος $29_{13 \cdot 22-25}$. 91_{12}. 407_7. 534_{10}. 552ιβ'. $558_{66 \cdot 78-79 \cdot 98-99}$.
Ἰωάννης πρωτοπαπᾶς (ιε' αἰ.) 195.
Ἰωάννης πρωτοψάλτης Ἰωαννίνων, μουσικὸς 120. 203.
Ἰωάννης Ραϊθηνὸς 456.
Ἰωάννης Ρωσίας 585.
Ἰωάννης Σιναΐτης 43_{17}. 263_3. 558_{24}.
Ἰωάννης σκυτοτόμος 32.
Ἰωάννης Σταυράκιος· βλ. Σταυράκιος —
Ἰωάννης, συντάκτης κανόνων εἰς ὅσιον Ἀρσένιον Βεροίας 269.
Ἰωάννης Τζέτζης· βλ. Τζέτζης —
Ἰωάννης ἐκ Τυρνάβου κγρ. (ιζ' αἰ.) 81.
Ἰωάννης Χάραξ· βλ. Χάραξ —
Ἰωάννης Χρυσοβέργης· βλ. Χρυσοβέργης —
Ἰωάννης Χρυσόστομος 2. $29_{5 \cdot 16-17 \cdot 22}$. 33β'-δ'.στ'.θ'. $67_{32 \cdot 34 \cdot 43}$. 68_{1-14}. $81_{5 \cdot 9-10 \cdot 12 \cdot 21}$. 83. $89_{7 \cdot 9-15 \cdot 22}$. 107_5. $139_{6 \cdot 8 \cdot 12-16 \cdot 18 \cdot 19}$. $143_{5-6 \cdot 9 \cdot 13}$. 162_{15-16}. 170_4. $195_{11-12 \cdot 26-27 \cdot 29-32 \cdot 34}$. 201_1.

224. 235α′-κη′. 243. 250_{4}. 266_{11-13}. 298_{5}. 303. 322. 338. 357. 365. 366. 367. 380. 382. 386. 395. 399. 404_{1}. $407_{1\cdot3}$. $414_{2\cdot14}$. 415. 443_{8}. 455. 462_{9-15}. 484. 485. $501_{8-11\cdot16-17}$. 516_{9}. 529_{2}. 534_{4}. $537_{1-2\cdot9}$. 549κα′.κδ′-κε′. κθ′.λγ′.λστ′-λζ′.λθ′-μα′.μδ′.μστ′. 550_{1-3}. $558_{18\cdot27\cdot29\cdot43\cdot47\cdot54\cdot59\cdot63\cdot71\cdot78\cdot82\cdot99}$. 560_{1-3}. 562ι′. 563ε′. 564. 566. 572_{17}. 591. 600. 604.
Ἰωάννης Χωματιανός· βλ. Χωματιανὸς —
Ἰωάννης Ψυχαΐτης ἅγιος 37. 148. 150.
Ἰωαννίκιος ἅγιος 143_{2}.
Ἰωαννίκιος ἱεροδιάκονος κτρ. (?) 298.
Ἰωαννίκιος ἱερομόν. 486.
Ἰωαννίκιος μοναχὸς κτρ. 120.
Ἰωαννίκιος ὅσιος ὁ ἐν Ὀλύμπῳ 22. 31. 32. 195. 264.
Ἰωαννίκιος παραοικονόμος (ἔτ. 1579/80) 3.
Ἰωάννινα 92. 454. 463· βλ. καὶ Ἀλέξιος Ἰωάννου, Ἄνθιμος ἱερομόναχος, Ἰωάννης νεομάρτυς, Ἰωάννης πρωτοψάλτης, Κάλλιστος ἱερομόν., Μανουὴλ πρωτοψάλτης, Ρηγῖνος ἱερομόν.
Ἰωάννου Ἀλέξιος· βλ. Ἀλέξιος —
Ἰωάννου Θεολόγου ναὸς Κων/πόλεως 16. 18. 148.
Ἰωάννου Προδρόμου ναὸς Κων/πόλεως 2. 32. 37. 148.
Ἰωάσαφ Θαυμακοῦ (ἔτ. 1556) 44.
Ἰωάσαφ ἱερομόν. (ἔτ. 1374) 243.
Ἰωάσαφ κτρ. (ιη′-ιθ′ αἰ.) 305.
Ἰωάσαφ, ὁ νέος Κουκουζέλης, μουσικὸς 92. 101. 229_{13}. 246_{7}. 282_{11}. 416.
Ἰωάσαφ Λαρίσης κγρ. καὶ κτρ. (ἔτ. 1383-1389) 2. 21. 51. 450. Π 2. Π 21.
Ἰωάσαφ μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1551/2) 111. 112. 132. 149. 175. [179]. 186. Π 111. Π 149. Π 175. Π 209.
Ἰωάσαφ μοναχὸς ὁ Μετεωρίτης [=βασιλεὺς Ἰωάννης Οὔρεσης ὁ Παλαιολόγος]· ἀκολουθία Ἀθανασίου καὶ Ἰωάσαφ 134. Π 654.—κτρ. 555 (ἔτ. 1385/6). 595.
Ἰωάσαφ οἰκονόμος ἀπὸ Καστράκι (ἔτ. 1611/2) 3.
Ἰωνᾶς μοναχὸς κγρ. (ιδ′ αἰ.) 543.
Ἰωνᾶς παραοικονόμος (ἔτ. 1611/2) 3.
Ἰωνᾶς προφήτης 366_{11}.
Ἰώσηπος Ἰουδαῖος 68_{20}. 243. 552θ′.
Ἰωσὴφ 67_{13}. 169_{10}. 280.
Ἰωσὴφ Βελεγράδων Π 164.
Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης 150. 195_{28}. 366. 473_{1}. 475_{16}. 558_{19}.
Ἰωσὴφ ἱεροδιάκονος (ἔτ. 1508) 58.
Ἰωσὴφ ἱερομόν. κτρ. (?) 560.
Ἰωσὴφ μάρτυς 36. 562α′.
Ἰωσὴφ μνήστωρ 573_{17}.

Καβάσιλας Ἰωάννης, ὡς μοναχὸς Ἱερόθεος, συντάκτης κανόνων 461.
Καβρόλακκας τπν. 457.
Καθαρῶν μονὴ 2. 37. 148· βλ. καὶ Ἰωάννης ὅσιος.
Καινὴ Διαθήκη· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Καισαρείας Φιλίππου ἀρχιερεῖς· βλ. Γερμανός.
Κάκαβα τπν. 407.
Καλαματιανὸς Ἰωάννης (ιε′ αἰ.) 10.
Καλαρῖτες χ. Ἠπείρου 105.
Καλαρρύτες· βλ. Καλαρῖτες.
Καλλίνικος ἡγούμενος Μετεώρου (ἔτ. 1860) 595.
Καλλίνικος ἱερεὺς (ιζ′-ιη′ αἰ.) 416. 490.
Καλλίνικος ἱεροδιάκονος (ἔτ. 1657) 187.
Καλλίνικος ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1385) 239. Π 239.
Καλλίνικος ἱερομόν. κγρ. (ις′ αἰ.) 579.
Καλλίνικος ἱερομόν. ἐκ Σερρῶν (ἔτ. 1773) Π645ε′.
Καλλίνικος Κων/πόλεως ὅσιος 16. 18. 348.
Καλλίνικος μάρτυς 552ζ′.
Καλλίνικος Προύσης 574
Καλλίνικος Στυλιώτης κτρ. (?) (ιε′-ις′ αἰ.) 116.
Κάλλιστος Δημητριάδος 127. Π 127.
Κάλλιστος ἱερεὺς κτρ. (ιη′-ιθ′ αἰ.) 240. Π 240.
Κάλλιστος ἱερομόν. (ἔτ. 1707) 354.
Κάλλιστος ἱερομόν. κγρ. (ιε′ αἰ.) 130. Π 130.
Κάλλιστος ἱερομόν. κγρ. (ιη′ αἰ.) 260.
Κάλλιστος ἱερομόν. μουσικὸς 295.
Κάλλιστος ἱερομόν. μουσικὸς ἐξ Ἰωαννίνων, κτρ. (ιη′ αἰ.) 310.
Κάλλιστος Νικηφόρος Ξανθόπουλος 10_{10}. 63_{2}. 409_{2}. 600.
Καλοθέτης Γεώργιος (ις′ αἰ.) 275.
Καλοθέτης Μανουὴλ (ιδ′-ιε′ αἰ.) 552.
Καλοθέτης Μιχαὴλ (ις′ αἰ.) 275.
Καλόθετος κτρ. 575.
Καλὸ Νερὸ χ. 78.
Καλοπουλή... Θεοτοκᾶς κτρ. 389.
Καλοριάνα χ. 454.
Καλοτούβης Μελέτιος (ιζ′-ιη′ αἰ.) 269.
Καλυβίτης Ἰωάννης· βλ. Ἰωάννης —
Καμουλιανῶν εἰκὼν 18. 37.
Καμπάνης Νικόλαος, μουσικὸς 44ια′. 203.
Κανόνες 54γ′-δ′. 59_{5}. $67_{8\cdot12-13}$. 72_{1}. 81_{4}. 86_{5-7}. 99_{2-3}. $104_{1\cdot4-5}$. 116. 120_{3}. 160. 162_{20}. 170_{2-3}. 193. 252_{7}. 265_{8-10}. 280. 284. 368. 398. 407. 449. 473_{2-3}. 480.

Κανονικὰ 67_{36}. 143_{9}. 163_{2}. 227_{3}. 315. 482. 589. 594.
Κανούτας 'Αθανάσιος 410.
Καντακουζηνὸς 'Ιωάννης· βλ. 'Ιωάννης —
Καντακουζηνὸς Ματθαῖος 375. 407_{6}. Π 375.
Καπὶλ ἀγᾶς (ἔτ. 1640-1641) 336.
Καπούας ἀρχιερεῖς· βλ. Μᾶρκος, Παῦλος.
Καραμούτζιο τπν. 605.
Καρβούνης 'Ιωάννης 596.
Καρίτζα, ἡ, χ. 53.
Κάρλου Ρίζος 468. Π 468.
Καρμίχαλος Νικόλαος (ιζ' αἰ. ?) 137.
Καρούσης ἱερεὺς 564.
Καρπάθιος 'Ιωάννης· βλ. 'Ιωάννης —
Κάρπασος, ἡ, 407.
Κάρπος μάρτυς 495. 551_{10}.
Καρύκης Θεοφάνης, μουσικὸς 101. 229_{9}. 246_{3}. 282_{7}. 295. 416. 444.
Κασία μοναχὴ 291. Π 592.
Κασιανὸς ἀββᾶς 143_{6}. 573_{1-2}. 583_{30}.
Κασιανὸς δομέστικος, μουσικὸς 192_{9}. 203.
Καστελλόριζον 407.
Καστορία, ἡ, 243. 268. Π 661· βλ. καὶ 'Αλέξιος Καστοριάτης, Σταμάτιος οἰκονόμος.
Καστοριανὸς Κωνσταντῖνος (ἔτ. 1793) 341.
Καστορίας ἀρχιερεῖς· βλ. Μεθόδιος —
Καστορίας μητρόπολις 110.
Καστοριάτης 'Αλέξιος· βλ. 'Αλέξιος —
Καστράκι χ. 3.
Κατακαλὼν Θεόδουλος, μουσικὸς 203.
κατάλογοι βιβλίων 65. 150. 374. Π 374.
κατάστιχα 100. 108. 279. 333. 478 (βραβίον). 505. 510. 511. 595. 603. 615. Π 372. Π 658. Π 659. Π 660.
Κατούνα Π 596.
Κατούσι χ. 343.
Καυρόλακκος· βλ. Καβρόλακκας.
Καψομυλόπουλος Εὐθύμιος 605.
Κελαδηνὸς μουσικὸς 203.
Κελεστῖνος Ρώμης 572_{17}.
Κέλσιος μάρτυς 551_{11}.
Κεραμεὺς Γρηγόριος· βλ. Γρηγόριος —
Κεραμεὺς Θεοφάνης Ταυρομενίας 68_{23-24}.
Κεραμεὺς Συμεὼν 27_{1}.
Κεφαλληνία· βλ. Νεκτάριος ἐκ —
Κεφαλληνίας ἐπισκοπὴ 110.
Κίνναμον χ. 268· βλ. καὶ Τζηκίναμον.
Κιτζάβου ἐπισκοπὴ 110.
Κίτρους ἀρχιερεῖς· βλ. 'Ιωάννης.
Κλαβᾶς [= Κλαδᾶς 'Ιω. ?] μουσικὸς 203· βλ. καὶ Κλωβᾶς.
Κλαδᾶς 'Ιωάννης λαμπαδάριος, εἶτα πρωτοψάλτης, μουσικὸς 44ιβ'. 56ι'. 92. 101. 162_{9}. 164. 192_{5}. 203. 282_{12-13}. 308. 317. 329. 356. 416. 444. 479· βλ. καὶ Κλαβᾶς καὶ 'Ιωάννης λαμπαδάριος.
Κλαύδιος μάρτυς 264.
Κλεάνθης 243.
Κλεινοβὸς χ. Θεσσαλίας· βλ. Κλινοβός.
Κλείταρχος 243.
Κλείτων 243.
Κλεόβουλος Λίνδιος 243.
Κλεόστρατος 243.
Κλήμης ἅγ. 326_{12}.
Κλήμης 'Αλεξανδρεὺς 243.
Κλήμης ἱερομόν. μουσικὸς 229_{16}. 416.
Κλήμης μάρτυς 563δ'.η'. 588.
Κλήμης μοναχὸς κγρ. (ια' αἰ.) 540. Π 540.
Κλήμης Ρώμης ἅγ. 243. 370_{9}.
Κλινοβὸς χ. Θεσσαλίας 128. 600. Π 633.
Κλωβᾶς [= Κλαβᾶς ?] μουσικὸς 192_{34}.
Κοκιανὸς Δημήτριος μουσικός· βλ. Δοκειανὸς Δημήτριος.
Κοκοράβας 'Αθανάσιος οἰκονόμος (ἔτ. 1875) 378.
Κολοβὸς 'Ιωάννης· βλ. 'Ιωάννης —
Κομνενὸς (ιε' αἰ.) 428.
Κομνηνός· βλ. 'Αλέξιος —· Μανουὴλ —
Κομνηνὸς 'Αριανίτης, σελ. 704.
Κομνηνὸς Πέτρος ὁ Ρεντακηνὸς [= Ρυνδακηνὸς] (ἔτ. 1281) 502. Π 502.
Κονισκὸς χ. Θεσσαλίας 268 (ὅπου οἱ ποικίλοι τύποι : Κοσικώ, Κοχίσκω, Κοσηκώ).
Κοντοπετρῆς Γεώργιος δομέστικος, μουσικὸς 56θ'. 192_{6}. 203. 317. 329. 479.
Κοντόσταυλος Π 593.
Κόπραινα, ἡ· βλ. Κόπρινα.
Κόπρινα, ἡ, χ. 117.
Κοραῆς 'Αδαμάντιος 410.
Κορίνθου ἀρχιερεῖς· βλ. 'Αθανάσιος, Μᾶρκος, Παῦλος.
Κορνήλιος μοναχὸς μουσικὸς 56α'.
Κορωνᾶτος μάρτυς 16. 37. 148.
Κορωνάτου ναός· βλ. Θύρσου... ναός.
Κορώνη· βλ. Νικολάου 'Αγ. Ξένου ναός.
Κορώνης Ξένος μουσικὸς 44ε'. 56στ'. 92. 101. 164. 192_{7}. 203. 229_{3}. 246_{6}. 282_{10}. 308. 310. 317. 323. 329. 356. 416. 479.
Κοσηκώ· βλ. Κονισκός.
Κοσμᾶς 'Αγιοπολίτης ὁ μελῳδὸς 158. 291.
Κοσμᾶς βεστήτωρ 558_{59}.
Κοσμᾶς 'Ιβηρίτης μουσικὸς 92.

Κοσμᾶς ἱερεὺς (ιβ' αἰ.) 439.
Κοσμᾶς ἱερομόν. κτρ. (ιθ' αἰ.) 413.
Κοσμᾶς ἱερομόν. μουσικὸς 295.
Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς ἅγιοι 516_8. 549. 558_{83}· — ναὸς Κων/πόλεως ἐν τοῖς Δαρείου 148· βλ. καὶ Ἀνάργυροι ἅγιοι.
Κοσμᾶς Κων/πόλεως ὅσ. 2. 31. 32. 264.
Κοσμᾶς Μαϊουμᾶ· βλ. Κοσμᾶς Ἁγιοπολίτης.
Κοσμᾶς μοναχὸς 31. 32. 264.
Κοσμίδης Στυλιανὸς (ἔτ. 1859) 410.
Κοσοβίτσα χ. Π 661.
Κοστομίρης Νικόλαος ἱερεύς, κγρ. (ἔτ. 1281) 502. Π 502.
Κουβελτζηνὸς Μάνος, Μιχαὴλ καὶ Στάμος (ιδ'-ιε' αἰ.) 564.
Κουκούδι χ. 53.
Κουκουζέλης Ἱερόθεος κγρ. (ἔτ. 1610) 538.
Κουκουζέλης Ἰωάννης μουσικὸς 44β'. 56ια'. 92. 101. 164. 192_4. 203. 229_{15}. 244_9. 246_2. 257_4. 282_{14}. 295. 299. 308. 310. 317. 323. 329. 380. 416. 444. 479.
Κουκουζέλης ὁ νέος, Ἰωάσαφ· βλ. Ἰωάσαφ, ὁ νέος —
Κούκουλας (ιδ'-ιε' αἰ.) 559.
Κουκουμᾶς μουσικὸς 229. 261.
Κουλούρας (ιζ' αἰ.) 225.
Κούμας Κωνσταντῖνος 410_{32}. 617. Π 617.
Κουνόμος Γεώργιος· βλ. Γεώργιος —
Κουπερινου ἀρχόντισσα 502.
Κουράτωρος, τά, Κων)πόλεως 31. 32. 264.
Κουρούπης κγρ. (?) κτρ. (?) 10.
Κουρτέσης 596.
Κουρτζὲς τπν. 605.
Κουτρούκας Γεώργιος μουσικὸς 295.
Κοχισκώ· βλ. Κονισκός.
Κρήτη (ιζ' αἰ.) 567·. βλ. καὶ Γεράσιμος ἱερομόν. Κρής, Γεώργιος Κρής.
Κρίκης Μ. (ἔτ. 1847-1848) 410.
Κρικόης (ις' αἰ.) 268.
Κριτόπουλος Νικόλαος κτρ. (ἔτ. 1530) 455.
Κριτόπουλος Ραδινὸς (ἔτ. circa 1530) 455.
Κρυπιανὴ 268.
κρυπτογραφήματα 3, 11, 15, 25, 29, 42, 59, 64, 107, 111, 147, 154, 156, 158, 163, 204, 237, 281, 317(?), 320, 322, 344, 345, 351, 366, 461, 464, 468, 472, 487.
κτήτορες κωδίκων· βλ. Ἀγγουριώτης Νικ., Ἀθανάσιος ἀρχιδιάκονος, Ἀθανάσιος παπᾶ Ἰωάννου Γεράση, Ἀθανασίου ἁγ. ναός, Ἀλέξιος Ἰωάννου ἐξ Ἰωαννίνων, Ἀμβρόσιος ἱερεύς, Ἀνανίας Θεολογίτης, Ἀνανίας ἱερομόν., Ἄνθιμος ἱερεύς, Ἀποστόλης ἱερεύς, Ἀπόστολος ἱερεύς, Ἀρναούτογλου Βασίλειος καὶ Ἰωάννης, Αὐγερινός, Αὐξέντιος ἱερεύς, Βαρλαάμ, Βαρνάβας μοναχὸς μονῆς Ὑψηλοτέρας, Βασίλειος, Βασίλειος τοῦ Κώτζου, Βέκος Ἰωάννης, Βληζήρης Νικόλαος, Βοζίκης, Γαβριήλ, Γαβριὴλ Γρεβενῶν, Γεννάδιος ἱερεύς, Γεράσιμος ἱερομόν., Γερμανὸς Καισαρείας Φιλίππου, Γεώργιος Κουνόμος, Γεωργίου ἁγ. μονή, Γρηγόριος, Γρηγόριος ἱερεύς, Δανιὴλ ἱεροδιάκονος, Δανιὴλ ἱερομόν., Δανιὴλ ἱερομόν. καὶ σακελλάριος, Δανιὴλ παρακκλησιάρχης, Δημήτριος, Δημήτριος ἱερεύς, Δημήτριος ἐκ χ. Σακαρέτζι, Διανήλης ἱερεύς, Διονύσιος ἱερομόν., Διονύσιος ἱεροψάλτης, Δουσίκου μονή, Δρόσης, Δωρόθεος ἱερομόν., Εὐστάθιος μοναχός, Ἐφραὶμ ἱερομόν., Ζαφείρης, Ζέκη υἱός, Ζούκης Δημ., Ζωγράφος Δημ., Ζώσιμος ἱερομόν., Ἠλιοὺ προφήτου μονή, Θεοδόσης, Θεόδουλος ἱερομόν. καὶ οἰκονόμος, Θεοδώρητος, Θεόδωρος ἱερεύς, Θεοδώρου ἁγ. ναὸς ἐν Καλῷ Νερῷ, Θεοτοκᾶς Καλοπουλή..., Θεοτόκου μονὴ Κλινοβοῦ, Θεοφάνης ἱερομόν., Θεόφιλος Σερρῶν, Ἰάκωβος ἐξ Ἄθω, Ἰάκωβος μοναχός, Ἰαννοῦτζος δομέστιχος, Ἰγνάτιος ἱερομόν., Ἰζαούλ, Ἰωάννης, Ἰωάννης ἐκ χ. Βελελμίστι, Ἰωαννίκιος ἱεροδιάκονος, Ἰωαννίκιος μοναχός, Ἰωάσαφ, Ἰωάσαφ Λαρίσης, Ἰωάσαφ μοναχός, Ἰωσὴφ ἱερομόν., Καλλίνικος Στυλιώτης, Κάλλιστος ἱερεύς, Κάλλιστος ἱερομόν. μουσικὸς ἐξ Ἰωαννίνων, Καλόθετος, Καλοπουλή... Θεοτοκᾶς, Κοσμᾶς ἱερομόν., Κουρούπης, Κριτόπουλος Νικόλ., Κυριαζῆς τοῦ Λούλου..., Κωνσταντῖνος οἰκονόμος, Μακρῆς Χαρίτος, Ματθαῖος ἱεροδιάκονος, Ματθαῖος ἱερομόν., Ματθαῖος μοναχός, Μεθόδιος ἱερεύς, Μεθόδιος Καστορίας, Μελέτιος ἱεροδιάκονος, Μεταξᾶς Ἀλέξανδρος, Μεταξᾶς Νεκτάριος, Μητροφάνης, Μιχαὴλ ἱερεύς, Μπάκας Ρίζος, Νεκτάριος ἐκ Κεφαλληνίας, Νεόφυτος ἱερεύς, Νίκανδρος ἱερεύς, Νικόλαος, Νικολάου Ἁγ. Ξένου Κορώνης ναός, Παΐσιος Σταγῶν, Παλαιολόγος, Παναγιώτης υἱὸς Δημητρίου, Παπαλογίζος, Παπαφίλος, Παρθένιος ἱερομόν., Πατούσας Σταμάτης, Παχώμιος, Πλαζατούρας Ἀθανάσιος, Πουτζιακτζῆς Ζαφείρης, Προδρόμου μονή, Ραφαὴλ μοναχὸς διάκονος, Ρηγῖνος ἱερομόν.

ἐξ Ἰωαννίνων, Σαμουὴλ ἱεροδιάκονος, Σαμουὴλ ἱερομόν., Σελιτζιανιωτίσσης μονή, Σεραφεὶμ ἱερεύς, Σεραφεὶμ ἱεροδιάκονος, Στάθης, Σταμάτιος ἱερεύς, Σταμάτιος οἰκονόμος Καστορίας, Στύλου μονή, Συμεὼν ἱερεύς, Τιμόθεος ἱερομόν., Τριαντάφυλλος, Ὑάκινθος, Ὑπαπαντῆς μονή, Ὑψηλοτέρας μονή, Φιλάρετος ἱερεύς, Φιλιά, Χαραλάμπης ἱερομόν., Χουρμούζης Γεώργιος, Χουρμούζιος χαρτοφύλαξ, Χριστόδουλος ἱερομόν., Χριστόφορος ἱερομόν. σακελλάριος, Χρύσανθος ἱεροδιάκονος, Χρύσανθος ἱερομόν.

Κυδώνης 105_{26}.

Κυδωνίας ἀρχιερεῖς· βλ. Ἀρσένιος.

Κυζίκου ἀρχιερεῖς 410.

Κυπαρίσσιον Κων/πόλεως 37.

Κυπριανὸς ἅγ. ἱερομάρτυς 459. 464_5. 551_2. 559στ΄.

Κυπριανὸς ἱερομόν. (ιδ΄ αἰ.) 51.

Κυπριανὸς μοναχὸς μουσικὸς 291. Π 592.

Κύπρος· βλ. Ἀνδρέας Στυλιώτης, Λευκωσία.

Κυράννα 389.

Κυρήνεια 407.

Κυριαζῆς τοῦ Λούλού..., κτρ. (ιζ΄-ιη΄ αἰ.) 109.

Κυριακὴ ἁγ. 326_{10}.

Κυριακὸς τοῦ Δραήναι [?] (ις΄ αἰ.) 268.

Κύριλλος 240.

Κύριλλος Ἀλεξανδρείας 29_{10}. 89_{22}. 143_{22}. 162_{17}. 187_3. 338. 399_{47}. 498. 535. 537_3. 558_5. 572_{17}. 573_{15}. 577_2. Π 577. Π 593.

Κύριλλος ἀρχιεπ. 143_6. 243.

Κύριλλος Βελεγράδων Π 164.

Κύριλλος ἱεροδιάκ. 398.

Κύριλλος ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1622) Π 648.

Κύριλλος Ἱεροσολύμων 43_{18}. 48_3. 195_{23}. 324. 558_{65}.

Κύριλλος Κων/πόλεως (ἔτ. 1860) Π. 595.

Κύριλλος μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1627-8) 220.

Κύριλλος Τήνου μουσικὸς 295.

Κυριώτης Ἰωάννης· βλ. Ἰωάννης —

Κῦρος 243.

Κῦρος Κων/πόλεως ἅγ. 2. 31. 32. 264.

Κῦρος μάρτυς 23.

Κύψελος Κορίνθου 243.

κωδικογράφοι· βλ. Ἁγιοπετρίτης Θεόδωρος, Ἀθανάσιος παπᾶ-Ἰωάννου Γεράση, Ἀθανασίου Δημήτριος, Ἀλέξιος ἀναγνώστης, Ἀλέξιος ἱερεύς, Ἀλέξιος Ἰωάννου, Ἀνάργυρος, Ἀναστάσιος ἀναγνώστης, Ἄνθιμος ἱερομόναχος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων, Ἀντώνιος ἱερεὺς Ἀντώνιος μοναχὸς μονῆς Χώρας, Ἀρσένιος, Ἄρταλος Νικόλαος, Βαρλαάμ, Βαρνάβας μοναχός, Βασίλειος, Βασίλειος ἱερεύς, Γαβριήλ, Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος ἐξ Ἀθηνῶν, Γαβριὴλ ἱερομόν., Γαβριὴλ μοναχός, Γεδεών, Γερβάσιος, Γερμανὸς μοναχός, Γεώργιος, Γεώργιος ἱερεύς, Γκίνης Θεόδωρος, Γλαβᾶς Ἀθανάσιος, Γονικίτης Μαυριάνος, Γρηγόριος, Γρηγόριος μοναχός, Δανιὴλ ἱερομόν., Δανιὴλ μοναχός, Δημήτριος, Δημήτριος τοῦ Γενέση ἀπὸ τὴν Παναγία, Δημήτριος Ναυπακτιώτης, Διονύσιος, Διονύσιος ἱερομόν., Διονύσιος ἱεροψάλτης, Δομέτιος ἱερομόν., Δούκας νοτάριος, Δωρόθεος ἱερομ., Εὐλογημένος Ἰωάννης, Εὐσέβιος μοναχός, Εὐστάθιος μοναχός, Θεόγνωστος, Θεοδόσιος, Θεόδουλος, Θεοδώρητος, Θεόδωρος ψάλτης, Θεόκτιστος ἱερομόν., Θεόληπτος, Θεοστήρικτος ἱερομόν., Θεόφιλος, Θεοφύλακτος, Ἰάκωβος μοναχός, Ἰγνάτιος, Ἰγνάτιος ἱερομόν., Ἱερεμίας, Ἰσαὰκ ἱερομόν., Ἰσαὰκ μοναχός, Ἰωακείμ, Ἰωάννης, Ἰωάννης ἱερεύς, Ἰωάννης Μπιάλος ἱερεύς, Ἰωάννης ἐκ Τυρνάβου, Ἰωάσαφ Λαρίσης, Ἰωάσαφ μοναχός, Ἰωνᾶς μοναχός, Καλλίνικος ἱερομόν., Κάλλιστος ἱερομόν., Κλήμης μοναχός, Κοστομίρης Νικόλαος, Κουκουζέλης Ἱερόθεος, Κουρούπης, Κύριλλος μοναχός, Κωνσταντῖνος ἱεροδιάκονος, Λάζαρος, Λαυρέντιος ἱερομόν., Λεόντιος μοναχός, Λουκᾶς μοναχός, Λουκᾶς Οὐγγροβλαχίας, Μακάριος ἱερομόν., Μακάριος μοναχός, Μαλαχίας μοναχός, Μαρτύριος μοναχός, Ματθαῖος, Ματθαῖος ἱερομόν., Ματθαῖος μοναχός, Μητροφάνης ἱερεύς, Μητροφάνης ἱερομόν., Μιχαὴλ ἱερεύς, Νεῖλος, Νήφων, Νικόλαος, Νικόλαος μοναχός, Νικόλαος οἰκονόμος, Ξηρὸς Θωμᾶς ἱερεύς, Παδιάτης Νικόλαος, Παλαιολόγος, Παφνούτιος μοναχός, Πορφύριος μοναχός, Σάββας ἱερομόν., Σεραφεὶμ ἱερομόν., Σκληρὸς Νικόλαος, Σοφὸς Νικόλαος, Σταυρᾶς Νεῖλος, Στεριανός, Στέφανος Προθυμὸς ἱερεύς, Συμεὼν ἱερομόν., Ὑάκινθος, Φαγογένης Ματθαῖος, Φιλόθεος μοναχός, Χαράλαμπος, Χριστόδουλος μοναχός, Χριστόπουλος Νεόφυτος, Χριστόφορος ἱερομόν.

Κωνσταντῖνος ἐξ Ἀγχιάλου μουσικὸς 229_{10}. 282_8. 416.

Κωνσταντῖνος δεσπότης μουσικὸς 291.

Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος 110 κεφ. ν΄.

Κωνσταντῖνος Εὐαγγελινός· βλ. Εὐαγγελινὸς —

Κωνσταντῖνος ἱερεὺς (ἔτ. 1732) 444.
Κωνσταντῖνος ἱεροδιάκ. κγρ. (ἔτ. 1464) 201.
Κωνσταντῖνος Καστοριανός· βλ. Καστοριανὸς —
Κωνσταντῖνος Κούμας· βλ. Κούμας —
Κωνσταντῖνος κτρ. (ις' αἰ.) 198.
Κωνσταντῖνος Κων/πόλεως 37. 148.
Κωνσταντῖνος υἱὸς (?) Κωνσταντίνου τοῦ Αὐγούστ. (ἔτ. 1421) 154.
Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς μουσικός· βλ. Μαγουλᾶς —
Κωνσταντῖνος τοῦ Μαμαρήγα 158.
Κωνσταντῖνος Α' ὁ Μέγας 23. 29_{11-12}.
Κωνσταντῖνος Μοσχιανός· βλ. Μοσχιανὸς —
Κωνσταντῖνος οἰκονόμος Ζαβλαντίου (ιζ'-ιη' αἰ.) 480.
Κωνσταντῖνος οἰκονόμος κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 567.
Κωνσταντῖνος Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος 14_{2}.
Κωνσταντῖνος Ταρχανιώτης· βλ. Ταρχανιώτης —
Κωνσταντίνου Εὐθύμιος υἱὸς Ἀθανασίου Κανούτα 410.
Κωνσταντίνου νέου ἁγίου ναὸς ἐν Ἁγ. Ἀποστόλοις Κων/πόλεως 31. 32.
Κωνστάντιος Τρίκκης (ἔτ. 1764) Π 639.
Κῶτζος· βλ. Βασίλειος τοῦ —

Λάζαρος, ἅγιος, φίλος Χριστοῦ 148. 549λδ'.
Λάζαρος κγρ. (ιδ' αἰ.) 98.
Λάζαρος ὁμολογητὴς ὁ ζωγράφος 31. 32. 264.
Λάζαρος ὅσιος ἐν Γαλησίῳ 269.
Λαζάρου μονὴ Κωνσταντινουπόλεως 148.
Λαζὸς Σταυρινός· βλ. Σταυρινὸς ὁ —
Λακεδαιμονίας μητρόπολις 484.
Λάκκος τπν. 605.
Λάκων ἀνώνυμος 243.
Λαλοῦτζος (ιζ' αἰ.) 225.
Λαλοῦτζος μουσικὸς 101.
Λαμπάνοβο χ. 268.
Λαμψάκου ἀρχιερεῖς· βλ. Παρθένιος.
Λαρίσης ἀρχιερεῖς· βλ. Ἀνανίας, Διονύσιος, Ἱερεμίας, Ἰωάσαφ, Μελέτιος, Παρθένιος.
Λάρναξ 407.
Λάσκαρις Θεόδωρος· βλ. Θεόδωρος —
Λάσκαρις μουσικὸς 56η'. 229_{12}. 356.
Λάσχαρης Ἰωάννης μουσικὸς 192_{21}. 203. 246_{4}. 479.
Λαυρέντιος ἱερομόναχος κγρ. (ἔτ. 1417) 88.
Λαυρεντίου ἁγίου ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει 2. 31.
Λαυριώτης Νεόφυτος· βλ. Νεόφυτος —
Λαῦσος (?) 243.

Λειτουργικὰ βιβλία :
Ἁγιασματάριον· βλ. κατωτέρω Εὐχαί. — Ἀκολουθίαι $3_{4\cdot 8-12}$. 10_{15-17}. 11_{2}. $43_{25-29\cdot 32}$. 45_{2}. $48_{1\cdot 5}$. 50_{1}. 53_{2-5}. 54α'-β'.ε'-στ'. 55_{3}. 58_{4-6}. $59_{3\cdot 5}$. 61_{2}. 63_{1}. 67_{44}. $72_{3\cdot 5-8}$. 74. 75. 76. 78. 79. 80_{2}. 81_{14}. 83ζ'. 85_{2}. 89_{1}. 90_{2}. 93. 94. 98_{1-5}. 107_{1}. 113_{2}. 116. 120_{3}. 127. 128_{1-2}. 130_{3}. 133. 139_{1}. 140_{1}. 141. 152_{3-12}. 156. 160. $162_{6\cdot 12}$. 163_{3}. $165_{1-3\cdot 5}$. 168_{1-6}. $169_{3-5\cdot 7-10}$. $172_{1-6\cdot 10-12}$. 176_{2}. 180_{3}. 187_{1}. 188_{3}. 193. 194_{1}. 199_{1-9}. 200_{5}. $204_{2\cdot 3\cdot 5\cdot 7}$. 208_{1}. $211_{1\cdot 3-4\cdot 8\cdot 14\cdot 18}$. $219_{4-5\cdot 9-10}$. 224. $227_{2\cdot 4}$. 228. 231. 233. 234. 242_{1}. 260. 265. 267_{1-2}. 269_{6}. 271. 272. 283. 284_{3}. 286_{4}. $287_{3\cdot 5}$. 288. 289_{3}. 292_{3}. 315. 321. 326. 328. 343. 350. 355. 397. 399. 405_{2}. 412. 419. 429. 454. 457. 458. 459. 466. 469. 470. 475. 477. 480. 481. 482. 488. 497. 499. 500. 501_{1}. 504. 514. 532. 534. 568. 569. 570. 574. 575. 597. 599. 601. 602. 606.—Ἀποστολοευαγγέλια $72_{9-10\cdot 12}$. 75κζ'-κη'. 140_{5}. 141. 169_{6}. 188_{1}. 242_{3-4}. 460. 515.—Δοξαστάριον 388. Ἑβδομαδαρέα 115. 168_{5}. 252_{4}. 292_{3}.—Ἐξομολογητάριον 460.—Εὐαγγέλια 3_{3}. 8. 26. 35. 48_{5}. 72_{8}. 123_{2}. $133_{2\cdot 16}$. 136ια'. 152_{14}. 169_{2}. 188_{5}. 204_{4}. 236. 237. 241_{2}. 245. 250_{1-3}. 253. 255. 301. 371. 392. 502. 506. 512. 539. 540. 541. 543. 544. 545. 546. 547. 556. 574. 580. 581. 582. 590. 596. 609. Π 595.—Εὐχαὶ 40. 47. $48_{1\cdot 5}$. 50_{5}. $59_{1\cdot 5}$. 67_{17}. 74. 75. 79. 87_{4}. 95_{3-7}. 107_{4}. 116. 120_{3}. 122_{2}. 123_{3-5}. 127. 136_{1-5}. 138. 156. 162_{7-11}. 163_{4-5}. 165_{4}. 169_{5}. 172_{7-9}. 187_{1}. 188_{4}. 194_{5-6}. $199_{8\cdot 10}$. 200_{2}. 204_{6}. 208_{1}. $219_{2-3\cdot 6-8\cdot 11-12}$. 228. 241_{1}. 243_{4-5}. 265_{6}. 270. 276. 283. 286_{5}. 405. 412. 413. 454. 465. 470. 497. 568. Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι 143_{2}. 386. 387. 401. 412. 413. 454. 459. 460. 538_{3-4}. 570_{7-9}. 618. Π632. Π634. Π653.—Εὐχολόγιον 207.—Θεοτοκάριον 134. Π645β'.—Λειτουργίαι 82_{1-3}. 87. 95_{1-2}. 96_{1-3}. 102. 106· 109. 122_{1}. 123. 136_{1}. 140_{2-4}. 169_{1}. 187_{1}. 191_{1-3}. 200_{4}. 202. 213_{1-2}. 218_{1-3}. 219_{1}. 220_{1-4}. 221_{1-4}. 222. 223_{1-3}. 241_{3-4}. 242_{2}. 256. 262. 274. 275. 276. 287. 313. 346. 352. 383. 391. 393. 395. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 446. 460. 468_{15}. 469_{1}. 486. 487. 488. 494. 507. 508. 515. 521. 533. $538_{2\cdot 6-8}$. 570. 571. 574. 575. 579. 614. Π 619. Π 623.

Π 624. Π 645. Π657.—Μηναῖον 2. 6. 7. 9_1. 13. 15. 16. 18. 22. 23. 31_1. 36. 37. 66. 70. 71. 77. 83στ'. 88. 99. 117. 121. 125. 132. 148. 150. 171. 173. 174. 175. 179. 181. 185. 186. 189. 205. 209. 210. 212. 230. 269. 273. 281. 285. 331. 334. 348. 358. 364. 406. 417. 478. 495. 523. 551. 552. 612. Π 631. Π639.—Μηνολόγιον 3_5. 90_3. 98_6. 130_1. 152_1 182_2. 194. 211_9. 243. 252_1. 289_2. 292_5.—'Οκτώηχος 5. 21. 46. 85_5. 86_1. 103. 135. 141. 155. 168_3. 177_1. 182_1. 347. 379. 461. Π636.—Πανθέκτη 69. 141. 153. 178. 465.—Παρακλητικὴ 3_1. 12_1. 14_1. 17_1. 30_1. 76_2. 115. 157. 170_2. 183. 184. 214. 225_1. 238. 292_2. 344. 422. 610.—Πεντηκοστάριον 3_{11}. 24. 25_1. 33. 57. 63_2. 72_7. 112. 131. 133_{14}. 182_{12}. 232_1. 372. 429.—Πραξαπόστολος 64. 84. 147. 208_2. 250_1. 542. 543. 555.—Στιχηρὰ 53_1. 57. 58. 67_{45}. 72_1. 76_{17}. 385. 403_4. 449. 457. 475. 534_{1-7}.—Τριώδιον 1_1. 3_{10}. 57. 63_2. 91_{15}. 111. 126. 130_2. 131. 146. 149. 180_1. 196_1. 239_4. 258. 267. 379. 522.—Τυπικὸν 51. 83.—Ψαλτήριον 4. 11_1. 58_3. 61_1. 80_1. 85_1. 90_1. 113_1. 120. 141. 159_1. 170_1. 176_1. 204_1. 211_7. 217. 292_1. 362. 389. 402. 453. 467. 491_1. 616. Π 635.—'Ωρολόγιον 142_1. 145. 159_2. 198. 289_1. 418. 457_1. 474. 531. 616. Π 635. Π 645γ'.

Λεμεσὸς 407.

Λεόντιος ἅγιος 148.

Λεόντιος ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος 291.

Λεόντιος μάρτυς 37.

Λεόντιος μοναχὸς κγρ. (ις' αἰ.) 501.

Λεόντιος πρεσβύτερος 549λη'.

Λεοντίου ὁσίου τοῦ ποιμένος ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει 148.

Λευκάτας τπν. Κωνσταντινουπόλεως 37.

Λεύκιος μάρτυς 16. 148.

Λευκίου ναός· βλ. Θύρσου... ναός.

Λεύκιππος 243.

Λευκωσία (ἔτ. 1553) 211· βλ. καὶ Τριφύλλιος ἅγ.

Λέων Βουλγαρίας 143_{19}. Π 143.

Λέων ἱερεὺς (ιβ' αἰ.) 439.

Λέων Κατάνης 98.

Λέων μαΐστωρ μουσικὸς 291.

Λέων ϛ' ὁ Σοφὸς 3_2. 14_2. 30_2. 56ιβ'. 203. 291. 310. 357. 405_{11}. 577_{10}. 595. Π 595.

Λεωνίδης μάρτυς 37.

Λιβαδάρης Παῦλος (ιζ' αἰ.) 225.

Λιβάνιος 243.

Λιγοφοκίστα, ἡ, τπν. (ιδ' αἰ.) 150.

Λι(ν)τζίστα χ. 268.

Λογγῖνος ἑκατόνταρχος 551_{13}.

Λογγῖνος μοναχός, μουσικὸς 192_{26}. 203. 340.

Λογκὰ χ. 268.

Λογοθετάδες τπν. (ιε'-ις' αἰ.) 239.

Λογοθέτης Σέργιος· βλ. Σέργιος —

Λόπεσης Γεώργιος (ιε' αἰ.) Π 596.

Λοῦβρος Βασίλειος Π 593. Πρβλ. σελ. 723 σημ.

Λουκάκης (ἔτ. 1796) 229.

Λουκᾶς μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1337) 455. Π 455.

Λουκᾶς, οἰκουμ. πατριάρχης (ἔτ. 1161) 141.

Λουκᾶς ὅσιος ἐκ Λυκαόνων, ἡγούμενος μονῆς Βαθέος Ρύακος 31. 264.

Λουκᾶς ὅσιος ὁ Στειριώτης 2. 31. 264. 478_2. 554_3.

Λουκᾶς ὅσιος, νέος Στυλίτης 32.

Λουκᾶς Οὐγγροβλαχίας κγρ. (ἔτ. 1607, 1616) 409. Π 645γ'.

Λουκιανὸς 154_3. 243. Π 154.

Λουκιανὸς ἱερομάρτυς 2. 31. 32. 264. 551_{12}.

Λουκιδίδως (?) 243.

Λουλου..., βλ. Κυριαζῆς τοῦ —

Λυκομούρσι τπν. 605.

Λυκοῦργος νομοθέτης 243.

Λύσανδρος 243.

Μαγγανάρης· βλ. 'Ανδρώνης τοῦ —

Μαγουλᾶς Κωνσταντῖνος μουσικὸς 44ιε'. 56δ'. 101. 192_2. 203. 229_2. 261. 282_2. 310. 416.

Μάζης Γκίνης Π 596.

Μαθηματάριον 296. 341.

Μακάριος ἀββᾶς 322. 472_3.

Μακάριος ἅγιος 357_{11}. 405_{12}.

Μακάριος Αἰγύπτιος 143_6. 266_1. 283_{14}. 357.

Μακάριος ἀρχιεπίσκοπος (ις' αἰ.) 275.

Μακάριος ἱερομόν. κγρ. (ιδ' αἰ.) 325.

Μακάριος ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1529/30) 221. Π 221.

Μακάριος ἱερομόν. μουσικὸς 203.

Μακάριος κγρ. (ιζ' αἰ.) 614.

Μακάριος Κων/πόλεως 558_6.

Μακάριος μάρτυς 148.

Μακάριος μοναχὸς (ιδ'-ιε' αἰ.) 394.

Μακάριος μοναχὸς κγρ. 172.

Μακάριος ὁμολογητὴς ἡγούμενος μονῆς Πελεκητῆς 37. 148.

Μακάριος ἐκ χ. Σκλάταινα (ἔτ. 1613/4) 3.

Μακεδόνιος Κων/πόλεως 6. 148.

Μακκαβαῖοι 552θ'. 559ε'.

Μακρῆς Χαρίτος κτρ. (ις'-ιζ' αἰ.) 567.
Μακρῖνα (ἔτ. 1469) 98.
Μακρόβιος μάρτυς 37. 148.
Μακρογένης (?) Ἰωάννης ἱερεὺς (ιε' αἰ.) 595.
Μακρογένης Νικόλαος 562.
Μακρυχώρι Π 650.
Μαλαξὸς Μανουὴλ 297. 584.
Μαλαχίας μοναχός, κγρ. (ις' αἰ.) 198.
Μάλχος μοναχὸς 2. 37. 148.
Μάμαντος ἁγίου ναὸς Κων/πόλεως 148.
Μάμαντος μονή· βλ. Θεοδώρων Ἁγ. μονή.
Μαμαρήγας· βλ. Κωνσταντῖνος τοῦ —
Μάμας μάρτυς 37. 459. 523. 559γ'.
Μάναλη (?) Ἀντώνιος μοναχός, μουσικὸς 291.
Μανασσῆς θύτης 302. Π 302.
Μάνδρα, ἡ, βλ. Συμεὼν ὅσιος ὁ ἐν τῇ —
Μάνης 578_2.
Μανόλης Βαμπακιώτης. βλ. Βαμπακιώτης —
Μανόλης Ἰωάννου Πάνου· βλ. Πάνου —
Μάνος ἱερεὺς Π 596.
Μάνος Κουβελτζηνός· βλ. Κουβελτζηνὸς —
Μανουγρᾶς μουσικὸς 192_{28}. 203.
Μανουὴλ 502.
Μανουὴλ Ἀγαλλιανός· βλ. Ἀγαλλιανὸς —
Μανουὴλ Ἀργυρόπουλος· βλ. Ἀργυρόπουλος —
Μανουὴλ Γαζῆς λαμπαδάριος· βλ. Γαζῆς —
Μανουὴλ Γούστας· βλ. Γούστας —
Μανουὴλ Γούτας· βλ. Γούτας —
Μανουὴλ Καλοθέτης· βλ. Καλοθέτης —
Μανουὴλ Α' Κομνηνὸς 73_{46}.
Μανουὴλ Μαλαξός· βλ. Μαλαξὸς —
Μανουὴλ μάρτυς 29_{21}. 552β'.
Μανουὴλ μέγας ῥήτωρ 110β'. 375.
Μανουὴλ Μοσχόπουλος· βλ. Μοσχόπουλος —
Μανουὴλ Ξανθινός· βλ. Ξανθινὸς —
Μανουὴλ Ὁλόβολος· βλ. Ὁλόβολος —
Μανουὴλ Παλαιολόγος· βλ. Παλαιολόγος —
Μανουὴλ πρωτοψάλτης Ἰωαννίνων (ιη' αἰ.) 92.
Μανουὴλ Χρυσολωρᾶς· βλ. Χρυσολωρᾶς —
Μάνταλος Στάθης (ἔτ. 1826) 611.
Μαντζακουρῖνα 547.
Μαντινέου μονὴ 37.
Μαξιμιανὸς Κων/πόλεως 148.
Μάξιμος 162_{14}. 243.
Μάξιμος ὁμολογητὴς 28_{26}. 43_{18}. 48_3. 68_1. 89_{22}. 97_4. 99. 143_6. 263_8. 266_{3-4}. 394. 472. 572_{17}. 583_{38-39}.
Μάξιμος Πελοποννήσιος 250_4.
Μάξιμος Πλανούδης· βλ. Πλανούδης —
Μαρδάριος μάρτυς 549ιβ'.
Μάρης ὅσιος 2.
Μάρθα μοναχὴ (ιζ' αἰ.) 274.
Μάρθα ὁσία 117.
Μαρία Αἰγυπτία 29_1. 31_{8-9}. 366_{41}. 379_2. 549μζ'. 554_{13}. 558_{28}.
Μαρία ὁσία, σύζυγος ὁσίου Ξενοφῶντος 31_9. 447_4.
Μαρία Φιλιππέσκουλου· βλ. Φιλιππέσκουλος Πάνος κλπ.
Μαριᾶνος Νῖκος 564.
Μαρίας, Μάρθας κἄ. ναὸς Κων/πόλεως 148.
Μαρῖνα ἁγία 162.
Μαρῖνος 28_{25}.
Μαρῖνος Ἀλβέρτος· βλ. Ἀλβέρτος —
Μάρκελλος ὅσιος ἡγούμενος μονῆς Ἀκοιμήτων 32. 264.
Μαρκιανὸς βασιλεὺς 2. 31.
Μαρκιανὸς μάρτυς 551_{22}.
Μαρκιανοῦ Κων/πόλεως· βλ. Μαρνακίου.
Μαρκῖνος 243.
Μᾶρκος ἀββᾶς 143_6. 197_{38-39}.
Μᾶρκος Ἀλεξανδρείας 283_4. 375_{10}. 460_2. 587α'.
Μᾶρκος εὐαγγελιστὴς 29_6. 554_{15}. 558_{75}.
Μᾶρκος Ἐφέσου 375. Π 375.
Μᾶρκος Καπούας (ἔτ. 1547) 32.
Μᾶρκος Κορίνθου, Εὐγενικός, ὁ ἐκ τῶν Ξανθοπούλων, μουσικὸς 56ιε'. 101. 192_{30}. 203. 479.
Μᾶρκος μάρτυς 148.
Μᾶρκος μοναχὸς 569.
Μᾶρκος ὅσιος μοναχὸς 2. 37.
Μᾶρκος Τριγληνὸς 32.
Μάρκου ἁγίου ναὸς Κων/πόλεως 2. 31.
Μάρμαρο τπν. 595.
Μαρνακίου Κων/πόλεως 16 [ὅπου (φ. 93β) Μαρκιανοῦ ἀντὶ Μαρνακίου]. 37. 148.
Μαρτινιανὸς (ιγ'-ιδ' αἰ.) 556.
Μαρτινιανὸς ὅσιος 554_8.
Μάρτυρες ἑπτὰ ἐν Βουλγαρίᾳ 148.
Μάρτυρες τεσσαράκοντα 195. 549λα'-λβ'. 554_{11}. 558_{67}.
Μάρτυρες τεσσαράκοντα δύο ἐν Ἀμορίῳ 37.
Μάρτυρες τριάκοντα ἑπτὰ ἐν Βιζύῃ 348.
Μαρτύριος μάρτυς 551_{22}.
Μαρτύριος μοναχὸς κγρ. (ις'-ιζ' αἰ.) 106. 380. 402. 446. Π 106.
Μαρώνεια Συρίας 2.
Μασικουλούρι (= Μασχολούρι ?) χ. Θεσσαλίας 227.
Ματθαῖος (ιδ' αἰ.) 150.
Ματθαῖος Βλαστάρις· βλ. Βλαστάρις —
Ματθαῖος κγρ. (ις' αἰ.) 589.

Ματθαῖος ἐκ Γοτθίας μουσικὸς 192_{38}.
Ματθαῖος ἱεροδιάκονος κτρ. (?) (ις'-ιζ' αἱ.) 477.
Ματθαῖος ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1377) 580. Π 580.
Ματθαῖος ἱερομόν. κγρ. καὶ κτρ. (ια' αἱ.) 392.
Ματθαῖος Κανταχουζηνός· βλ. Καντακουζηνὸς —
Ματθαῖος κελλάρης (ἔτ. 1611/2) 3.
Ματθαῖος μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1560) 460.
Ματθαῖος μοναχὸς κγρ. (?) κτρ. (?) 486.
Ματθαῖος Μυρέων 357. 390.
Ματθαῖος Φαγογένης· βλ. Φαγογένης —
Ματρώνα ἁγία 185. 230. 562ε'.
Μαυριάνος Γονικίτης ἱερεὺς κγρ. (ἔτ. 1551) 269.
Μαυροκορδᾶτος Ἀλέξανδρος 311. 409.
Μαυρούσης Ἰωάννης 458.
Μαυρουτζῆς Ἰωάννης (ιε' αἱ.) 25.
Μαχμοὺτ σουλτάνος (ἔτ. 1755) 179.
Μεγλαίνου ἐπισκοπὴ 110.
Μεθόδιος Ἀντιοχείας 410_{20}.
Μεθόδιος διακονητὴς (ἔτ. 1579/80) 3.
Μεθόδιος ἐπίσκοπος 67_{23}.
Μεθόδιος ἱερεὺς κτρ. (ἔτ. 1518) 336.
Μεθόδιος ἱερομόν. 338.
Μεθόδιος ἱερομόν. (ιθ' αἱ.) 266.
Μεθόδιος Καστορίας κτρ. (ἔτ. 1556) 568.
Μεθόδιος μοναχὸς (ἔτ. 1350) 330.
Μεθόδιος Πατάρων 338. 498_4. 558_{60}.
Μεθόδιος πατριάρχης 43_{22}. 228_9. 291. 454.
Μεθώνη 238α'-β'.
Μελαχροινὸς Πέτρος ἱερεὺς (ἔτ. 1441) Π 593.
Μελδᾶς μάρτυς 37. 148.
Μελέτιος διδάσκαλος (ἔτ. 1791) 363.
Μελέτιος ἱερεὺς μονῆς Διονυσίου 320.
Μελέτιος ἱεροδιάκονος κτρ. 119.
Μελέτιος ἱερομόναχος (ἔτ. 1359) 374.
Μελέτιος ἱερομόναχος (ἔτ. 1849) 363.
Μελέτιος ἱερομόναχος Σιναΐτης μουσικὸς 92.
Μελέτιος Καλοτούβης· βλ. Καλοτούβης —
Μελέτιος Λαρίσης (ιζ' αἱ.) 339. 505.
Μελέτιος Λαρίσης (ἔτ. 1784) 598.
Μελίσσι χ. 3.
Μελιτηνῆς ἀρχιερεῖς· βλ. Ἀκάκιος.
Μελχισεδὲκ Ραιδεστοῦ, μουσικὸς 60δ'. 92. 229_4. 244_4. 282_6. 340.
Μένανδρος 243.
Μενέδημος 243.
Μέξης ἄρχων (ις' αἱ.) 162.
Μερκούριος ἅγιος 326_9. 370_{11}.
Μέρτζι Τρανὸ χ. Θεσσαλίας 268.
Μεταξᾶς Ἀλέξανδρος κτρ. (ἔτ. 1707) 567.
Μεταξᾶς Γεώργιος (ιζ' αἱ.) 225.
Μεταξᾶς Νεκτάριος κτρ. 246.
Μέτελλος ὁ γέρων 243.
Μετεώρου μονή· βλ. Ἀθανάσιος ὅσιος ὁ Μετεωρίτης, Βενιαμὶν ἱερομόν., Βησσαρίων ἡγούμενος, Γαβριὴλ ἡγούμενος, Γεράσιμος ἱερομόν., Γολγοθᾶ μονή, Γρηγόριος παρακκλησιάρχης, Δαμασκηνὸς ἱερομόν., Δανιὴλ ἱερεύς, Ἐφραὶμ ἱερομόν., Θεόφιλος μοναχός, Ἰωακεὶμ ἡγούμενος, Ἰωάσαφ μοναχὸς ὁ Μετεωρίτης, Καλλίνικος ἡγούμενος, Κοκοράβας, Νικόδημος ἱερομόν., Παρθένιος ἡγούμενος, Παρθένιος ἱερομόν., Παρθένιος Μετεωρίτης, Προδρόμου παρεκκλήσιον —
Μέτριος γεωργὸς 37. 148.
Μηδικίου μονὴ 2. 9_1. 37. 148. 230.
Μήκανη τπν. 595.
Μηναῖον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Μηνᾶς ἅγιος 382_{18-19}. 492_{5-6}.
Μηνᾶς Κων/πόλεως 16. 18.
Μηνᾶς μάρτυς 475_7.
Μηνᾶς μάρτυς ὁ ἐν Κοτυαίῳ 31. 562ζ'.
Μηνναῖος μάρτυς· βλ. Μίνης καὶ —
Μητροφάνης (ιζ' αἱ.) 94.
Μητροφάνης (ιζ' αἱ.) 244.
Μητροφάνης ἱερεὺς ἐκ Βάρνης κγρ. (ἔτ. 1609/10) 357.
Μητροφάνης ἱερεὺς ἐκ Καρίτζας (ἔτ. 1499 ?) 53.
Μητροφάνης ἱερομόναχος 474.
Μητροφάνης ἱερομόν. κγρ. ἐν Οὐγγροβλαχίᾳ (ἔτ. 1608) 338. 409.
Μητροφάνης ἱερομόν. κγρ. ἐν τῷ ἁγίῳ Στύλῳ (ἔτ. 1617) 487.
Μητροφάνης ἱερομόν. κγρ. [ἐν Μετεώρῳ?] (ἔτ. 1612) 533. Π 533.
Μητροφάνης κτρ. 183.
Μητροφάνης Κων/πόλεως ἅγιος 23.
Μητροφάνης μοναχὸς 298_2.
Μητροφάνης μοναχὸς σταχωτὴς (ἔτ. 1637-1651) 17. 71. 82. 188. 197. 250. Π 623. Π 635.
Μητροφάνης Φαναρίου 78. 181. Π 181.
Μιασηνῶν Θεοτόκος· βλ. Θεοτόκος —
Μίκανι· βλ. Μήκανη.
Μίλιας Ἀμπελακιώτης (ἔτ. 1793) 341.
Μίνης καὶ Μηνναῖος μάρτυρες 37.
Μισορράχη τπν. 605.
Μιχαὴλ Ἀβασγός· βλ. Ἀβασγὸς —
Μιχαὴλ ἀρχάγγελος 25_4. 195. 388.
Μιχαὴλ ἀρχαγγέλου ναὸς ἐν τοῖς Ἀδδᾶ Κων-

σταντινουπόλεως 32. 264.
Μιχαὴλ ἀρχαγγέλου ναὸς ἐν Σκάλαις Κων/πόλεως 148.
Μιχαὴλ ἀρχαγγέλου ναὸς ἐν Φόρῳ Κων/πόλεως 148.
Μιχαὴλ [ὁ Γενναῖος, ἡγεμὼν Βλαχίας] (ἔτ. 1600) 390. 584.
Μιχαὴλ ἱερεὺς 84.
Μιχαὴλ ἱερεὺς κγρ. (ἔτ. 1508) 213. Π 213.
Μιχαὴλ ἱερεὺς κτρ. (?) (ις'-ιζ' αἰ.) 147.
Μιχαὴλ Καλοθέτης· βλ. Καλοθέτης —
Μιχαὴλ Κουβελτζηνός· βλ. Κουβελτζηνὸς —
Μιχαὴλ μάρτυς ἡγούμενος μονῆς Ζώβης 31. 264.
Μιχαὴλ μοναχὸς 34.
Μιχαὴλ Θ' Παλαιολόγος (ἔτ. 1281) 502.
Μιχαὴλ Πατρίκης· βλ. Πατρίκης —
Μιχαὴλ Σύγκελλος Ἱεροσολύμων 298_5.
Μιχαὴλ Σύγκελλος ὅσιος 31.
Μιχαὴλ Συνάδων 150. 459.
Μιχαὴλ Τζαγγαρόπουλος· βλ. Τζαγγαρόπουλος—
Μιχαὴλ Χαϊκαλῆς· βλ. Χαϊκαλῆς —
Μιχαὴλ Χῖος μουσικὸς 416.
Μιχαὴλ Χρυσολωρᾶς· βλ. Χρυσολωρᾶς —
Μιχαὴλ Ψελλός· βλ. Ψελλὸς —
Μιχαλάκης (?) Ρίζος ἱερεύς· βλ. Ρίζος ἱερεὺς τοῦ —
Μίχος τῆς Κυράννας 389.
Μόδεστος ἅγ. Π 618.
Μολισκοῦ ἐπισκοπὴ 110.
Μοναγρίας μονή· βλ. Ἰωάννης ὅσιος.
Μοναί· βλ. Ἀκοιμήτων, Ἀναπαυσᾶ, Ἄννης ἁγ., Βαθέος Ρύακος, Βαρλαάμ, Βατοπεδίου, Γαλακρηνῶν, Γεωργίου ἁγ., Γολγοθᾶ, Δαλμάτου, Διονυσίου, Δουσίκου, Δωροθέου, Ζώβης, Ἠλιοὺ προφήτου, Θεοδώρων ἁγ., Θεοτόκου, Ἰβήρων, Καθαρῶν, Λαζάρου, Μάμαντος, Μαντινέου, Μετεώρου, Μηδικίου, Μοναγρίας, Νικητιώτου, Νικολάου ἁγ., Ξανθοπούλων, Ὀλυμπιωτίσσης, Ὀρόβων, Παντοκράτορος, Πατελαρέας, Πελεκητῆς, Προδρόμου, Σελιτζιανιώτισσα, Σίμωνος Πέτρας, Στουδίου, Στύλου, Σωτῆρος, Τριγλίας, Ὑπαπαντῆς, Ὑψηλοτέρας, Χαρσιανοῦ, Χηνολάκκου, Χρυσοβαλάνου, Χώρας.
Μοσχιανὸς Κωνσταντῖνος μουσικὸς 192_{16}. 203. 329.
Μοσχίων 243.
Μοσχόπουλος Μανουὴλ 137. 293. 335. 451.
Μουζάκης Νῖκος 564.
μουντζαλέας 5.
Μουρὰτ σουλτάνος (ἔτ. 1640) 336.
μουσικοί· βλ. Ἀγάθων, Ἀγαλλιανός, Ἀγαλλιανὸς Γεώργιος, Ἀγαλλιανὸς Μανουήλ, Ἀθανάσιος Ἀδριανουπόλεως, Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης, Ἀθανάσιος μοναχός, Ἀθανάσιος πατριάρχης, Ἀλυάτης Γρηγόριος, Ἀμπελοκηπιώτης, Ἀναστάσιος Ραψανιώτης, Ἀνδρέας, Ἀνδρέας Πυρρός, Ἀνδρέας Στυλιώτης, Ἄνθιμος ἱερομόναχος, Ἄνθιμος μοναχός, Ἀντώνιος, Ἀντώνιος ἱερεύς, Ἀντώνιος μοναχὸς ὁ Μάναλη, Ἀντώνιος οἰκονόμος Μ. Ἐκκλησίας, Ἀργύρης ἐκ Ρόδου, Ἀργυρόπουλος, Ἀργυρόπουλος Μανουήλ, Ἀρσένιος ἱερομόν., Ἀρσένιος Κυδωνίας, Ἀρσένιος μικρός, Ἀρσένιος μοναχός, Βαβύλας μοναχός, Βασίλειος μοναχός, Βυζάντιος μοναχός, Γαβαλᾶς Φίλιππος, Γαβρᾶς ἱερεύς, Γαβριὴλ Ἀθηνῶν, Γαβριὴλ ἱερομόν., Γαζῆς, Γαζῆς Μανουήλ, Γεράσιμος ἱερομόν., Γερμανὸς ἀρχιερεύς, Γερμανὸς μοναχός, Γερμανὸς Νέων Πατρῶν, Γερμανὸς πατριάρχης, Γεώργιος Κρής, Γεώργιος Νικομηδείας, Γεώργιος Ραιδεστηνός, Γεώργιος Σύγκελλος, Γιοβάσχος ὁ Βλάχος, Γλαβᾶς Θεόδωρος, Γλυκὺς Ἰωάννης, Γούστας Μανουήλ, Γούτας Μανουήλ, Γρηγόριος, Γρηγόριος Ἀλυάτης, Γρηγόριος ἱερομόν. ἐκ Σηλυβρίας, Γρηγόριος πρωτοψάλτης, Δαβὶδ μοναχός, Δαμασκηνὸς Ἰβηρίτης, Δαμιανὸς Βατοπεδηνός, Δαμιανὸς ἱερομόν., Δανιὴλ Ἁγιορείτης, Δανιὴλ Θεσσαλονικεύς, Δανιὴλ λαμπαδάριος, Δανιὴλ πρωτοψάλτης, Δημήτριος Μυτιληναῖος, Δημήτριος Ραιδεστηνός, Δοκειανὸς Δημήτριος, Δούκας λαοσυνάκτης, Ἐφραὶμ Καρίας, Ζαχαρίας, Ἠλίας πατριάρχης, Θεόδουλος μοναχός, Θεόδωρος μοναχός, Θεόδωρος ποιητής, Θεόδωρος Στουδίτης, Θεοφάνης μοναχὸς πρωτόθρονος, Θεωνᾶς Σιμοπετρίτης, Θηβαῖος, Ἰάκωβος πρωτοψάλτης, Ἰάκωβος Σίδης, Ἰγνάτιος ἱερομόν., Ἰωακεὶμ Βιζύης, Ἰωάννης Γουδέλ..., Ἰωάννης Δαμασκηνός, Ἰωάννης δομέστικος ὁ Περίφημος, Ἰωάννης λαμπαδάριος, Ἰωάννης Λάσχαρης, Ἰωάννης πρωτοψάλτης Ἰωαννίνων, Ἰωάσαφ ὁ νέος Κουκουζέλης, Κάλλιστος ἱερομόν., Καμπάνης Νικόλαος, Καρύκης Θεοφάνης, Κασιανὸς δομέστικος, Κατακαλὼν Θεόδουλος, Κελαδηνός, Κλαβᾶς, Κλαδᾶς Ἰωάννης, Κλήμης ἱερομόν., Κλωβᾶς, Κοντοπετρῆς Γεώργιος δομέστικος, Κορνήλιος μοναχός, Κορώνης Ξένος, Κοσμᾶς Ἰβηρίτης, Κοσμᾶς ἱερομόν., Κουκουζέλης

Ἰωάννης, Κουκουμᾶς, Κουτρούκας, Κυπριανὸς μοναχός, Κύριλλος Τήνου, Κωνσταντῖνος ἐξ Ἀγχιάλου, Κωνσταντῖνος δεσπότης, Λαλοῦτζος, Λάσκαρις, Λάσχαρης Ἰωάννης, Λέων μαΐστωρ, Λέων ς' ὁ Σοφός, Λογγῖνος μοναχός, Μαγουλᾶς Κων., Μακάριος ἱερομόν., Μάναλη Ἀντώνιος μοναχός, Μανουγρᾶς, Μανουὴλ Γαζῆς, Μᾶρκος Κορίνθου, Ματθαῖος ἐκ Γοτθίας, Μεθόδιος πατριάρχης, Μελέτιος ἱερομόν. Σιναΐτης, Μελχισεδὲκ Ραιδεστοῦ, Μιχαὴλ Χῖος, Μοσχιανὸς Κων., Μπαλάσιος ἱερεύς, Μπερικέτης Πέτρος, Μπούκης, Μπούνης Γρηγόριος, Νεόφυτος Λαυριώτης, Νικηφόρος δομέστικος Ἠθικός, Νικηφόρος Θαλασσηνός, Νίκλος ἱερεύς, Νίκων μοναχός, Ξένος Κορώνης, Ξηρὸς Ἰωάννης, Ὀρφανοτρόφος, Παγκράτιος ἱερομόν., Παλαμᾶς Γεράσιμος, Παλλάδιος ἱερεύς, Πανάρετος Γεώργιος, Παρθένιος ἱερομόν., Παρθένιος Λαρίσης, Παρθένιος Μετεωρίτης, Πέτρος δομέστικος, Πέτρος μελῳδός, Πέτρος νέος Γλυκύς, Πέτρος Πελοποννήσιος, Πράσινος οἰκονόμος Ἀθηνῶν, Πυρρὸς Ἀνδρέας, Σέργιος Ἁγιοπολίτης, Σέργιος Λογοθέτης, Σερόπουλος Δούκας, Σιγηρὸς Ἀνδρέας, Σταυρινὸς ὁ Λαζός, Στέφανος μοναχός, Στέφανος Σαββαΐτης, Στυλιανὸς ἱερεύς, Συμεὼν Στυλίτης, Συρόπουλος Γεώργιος; Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, Ταράσιος Κωνσταντινουπόλεως, Τζακνόπουλος, Φαρδυβούκης πρωτοπαπᾶς, Φωκᾶς λαμπαδάριος, Χαλάτζιογλους, Χαλιβούρης, Χαλκεόπουλος Γεράσιμος, Χεριβούρης, Χουρμούζιος χαρτοφύλαξ, Χρυσάφης Μανουήλ, Χρυσοβέργης Ἰωάννης.

Μουσώνιος 243.
Μπαίζανς [?](ἔτ. 1434) 10.
Μπάκας Ρίζος κτρ. (ιη' αἰ.) 305.
Μπακία (Μπάγια Θεσσαλίας ?) χ. 286.
Μπαλασᾶς Π 593.
Μπαλάσιος ἱερεὺς μουσικὸς 60α'. 92. 244_8. 257_5. 282_{16}. 295. 305. 329. 340. 416. 444. 479.
Μπάλτζης Π 593.
Μπαρουμας Γεώργιος (ἔτ. 1531) 26.
Μπερικέτης Πέτρος μουσικὸς 92. 129. 295. 340. 444. 479.
Μπιάλος Ἰωάννης· βλ. Ἰωάννης —
Μπλαχάβα χ. Θεσσαλίας 108.
Μπλαχάβας Ἀθανάσιος (ἔτ. 1792) 605.
Μπούκης μουσικὸς 356.
Μπούνης Γρηγόριος μουσικὸς 416.

Μυζηθρᾶς 10.
Μύκανη· βλ. Μήκανη.
Μυρσινῶνος ὄρος· βλ. Ἰλλυριὸς ὅσιος.
Μυτιληναῖος· βλ. Δημήτριος —, Χριστόφορος —
Μωκίου ἁγίου ναὸς Κων/πόλεως 2 [φ. 20α, ὅπου ἀντὶ Βεκίου γρ. Μωκίου]. 31. 32.
Μωϋσῆς ἀββᾶς 143_6.
Μωϋσῆς, Ρῶσος (ἔτ. 1789) 341.

Νάγγοε βοεβόδας 42.
Ναζάριος μάρτυς 551_{11}.
Ναυκράτης 243.
Ναυπακτιώτης Δημήτριος· βλ. Δημήτριος —
Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης ἀρχιερεῖς· βλ. Ἀκάκιος, Δαμασκηνός.
Νεῖλος 243. 572_{17}.
Νεῖλος Ἀγκυρανὸς ἀββᾶς 68_1. 89_{22}. 197_{18}. 405_3.
Νεῖλος δοχειάρης (ις'-ιζ' αἰ.) 114.
Νεῖλος ἱερεὺς (ἔτ. 1657) 249.
Νεῖλος κγρ. (ις' αἰ.) 285.
Νεῖλος κγρ. ὁ Σταυρᾶς· βλ. Σταυρᾶς —
Νεῖλος μοναχὸς 143_6.
Νεῖλος μοναχὸς κγρ.· βλ. Σταυρᾶς Νεῖλος.
Νεκτάριος, ἡγούμενος Ὀλυμπιωτίσσης (ἔτ. 1560/61) 488.
Νεκτάριος ἐκ Κεφαλληνίας κτρ. (ιζ' αἰ.) 187. 539.
Νεκτάριος Κωνσταντινουπόλεως 366.
Νεκτάριος Μεταξᾶς· βλ. Μεταξᾶς —
Νεόφυτος ἀρχιεπίσκοπος (ιζ' αἰ.) 140.
Νεόφυτος Ἔγκλειστος Π 593.
Νεόφυτος ἱερεὺς (ἔτ. 1657) 187.
Νεόφυτος ἱερεὺς κτρ. (ιε'-ις' αἰ.) 107.
Νεόφυτος ἱερομόναχος (ις'-ιζ' αἰ.) 105.
Νεόφυτος ἱερομόναχος Ἰβήρων (ἔτ. 1707) 354.
Νεόφυτος Ἰκονίου (ιθ' αἰ.) 595. 603.
Νεόφυτος Λαυριώτης μουσικὸς 246_{10}.
Νεόφυτος μάρτυς 99. 148.
Νεόφυτος μοναχὸς 165.
Νεόφυτος μοναχὸς Προδρομηνὸς 403_3. Π 403.
Νεόφυτος Χριστόπουλος· βλ. Χριστόπουλος —
Νεστόριος 578_2.
Νεχώρι χ. Π 661.
Νέων Πατρῶν ἀρχιερεῖς· βλ. Γερμανός.
Νεώριον Κωνσταντινουπόλεως 16. 18. 37.
Νήπια ἅγια 558_{47}.
Νήφων (ις'-ιζ' αἰ.) 114.
Νήφων ἅγιος 143_1.
Νήφων ἐπίσκοπος (ιη' αἰ.) 214.

Νήφων κγρ. (ιδ' αἰ.) 197. Π 197.
Νήφων μοναχὸς 39.
Νήφων μοναχὸς (ἔτ. 1513) 349.
Νίκανδρος 243.
Νίκανδρος Βατοπεδηνὸς (ἔτ. 1553) 211.
Νίκανδρος Βελεγράδων Π 164.
Νίκανδρος ἱερεὺς κτρ. (ιδ' αἰ.) 150.
Νικήτας ἀρχιεπίσκοπος Π 593.
Νικήτας Ἡρακλείας 450_6.
Νικήτας μεγαλομάρτυς 447_7.
Νικήτας ὁμολογητής, ἡγούμενος μονῆς Μηδικίου Κωνσταντινουπόλεως 2. 9_1. 37. 148. 230.
Νικήτας ρήτωρ 29_8.
Νικήτας Σερρῶν 552_6. 559.
Νικήτας Στηθᾶτος· βλ. Στηθᾶτος —
Νικητιώτου μονὴ 37. 148.
Νικηφόρος Β', αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως 91_9.
Νικηφόρος Βλεμμύδης· βλ. Βλεμμύδης —
Νικηφόρος δομέστικος Ἠθικός, ὁ Χεριβούρης, μουσικὸς 44η'. 92. 101. 192_{25}. 203. 229_{14}. 282_{11}. 310. 356. 479.
Νικηφόρος Θαλασσηνὸς μουσικὸς 44ιδ'.
Νικηφόρος ἱερομόναχος 481.
Νικηφόρος Κων/πόλεως 2. 23. 43_{1b}. 48_3. 89_{22}. 148. 406. 450_7. 587α'. 589_2.
Νικηφόρος μάρτυς 554_1.
Νικηφόρος Ξανθόπουλος· βλ. Κάλλιστος —
Νικηφόρος ὅσιος, ἡγούμενος μονῆς Μηδικίου 37.
Νικηφόρος ὅσιος, κτίτωρ μονῆς ἐν Χαρσιανῷ 32.
Νίκλος, ἱερεύς, διδάσκαλος Εὐαγγελίου, μουσικὸς 308.
Νικόδημος (ιε'-ις' αἰ.) 98.
Νικόδημος ἱερομόν. Μετεώρου (ἔτ. 1860) 595.
Νικόδημος, ἱερομόναχος μονῆς Ὑψηλοτέρας 208.
Νικόδημος νέος, ἅγιος 374_1. Π 374.
Νικοκλῆς 243.
Νικόλαος 11. 116. 220.
Νικόλαος ἅγ. 13. 195. 326_{12}. $407_{8\text{-}9}$. 473_3. 524_2. 534_6. 549ι'-ια'. 558_{38}.
Νικόλαος Ἀγγουριώτης· βλ. Ἀγγουριώτης —
Νικόλαος Ἀρτάλος· βλ. Ἀρτάλος —
Νικόλαος Βληζήρης· βλ. Βληζήρης —
Νικόλαος βορδονάρης (ιε' αἰ.) 195.
Νικόλαος Βρανανίτης [=Βρανιανίτης] (ιγ'-ιδ' αἰ.) 556.
Νικόλαος Γρίσπος· βλ. Γρίσπος —
Νικόλαος Θεσσαλονίκης ὅσιος 31.
Νικόλαος Ἰωάννου Πάνου· βλ. Πάνου —
Νικόλαος Καμπάνης· βλ. Καμπάνης —
Νικόλαος Καρμίχαλος· βλ. Καρμίχαλος —
Νικόλαος κγρ. (ἔτ. 1281)· βλ. Κοστομίρης —
Νικόλαος κγρ. (ἔτ. 1640) 447 (χεὶρ νικολάου τοῦ ποτὲ πεσλάγα [ἀναγνωστέον : πεσλίαγα] ἐκ νήσου Ρόδου).
Νικόλαος κγρ. (ἔτ. 1653) 507.
Νικόλαος κγρ. (?) 289.
Νικόλαος Κοστομίρης· βλ. Κοστομίρης —
Νικόλαος Κριτόπουλος· βλ. Κριτόπουλος —
Νικόλαος κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 252.
Νικόλαος κτρ. (?) 289.
Νικόλαος Α' Κωνσταντινουπόλεως 148.
Νικόλαος Κωνσταντινουπόλεως 589_{11}.
Νικόλαος Β' Κωνσταντινουπόλεως ὁ Χρυσοβέργης 31. 264.
Νικόλαος Μακρογένης· βλ. Μακρογένης —
Νικόλαος Μαριᾶνος· βλ. Μαριᾶνος Νῖκος.
Νικόλαος μοναχὸς κγρ. (ια' αἰ.) 548.
Νικόλαος Μουζάκης· βλ. Μουζάκης Νῖκος.
Νικόλαος νεομάρτυς ἐκ χ. Ἰχθὺς Π 656.
Νικόλαος οἰκονόμος ἱερεὺς κγρ. (ιζ' αἰ.) 515.
Νικόλαος ὅσιος· βλ. Νικόλαος Θεσσαλονίκης —
Νικόλαος ὅσιος ὁ ἀπὸ στρατιωτικῶν 31.
Νικόλαος Παδιάτης· βλ. Παδιάτης —
Νικόλαος Πασχάλης· βλ. Πασχάλης —
Νικόλαος Πιτιστιᾶνος· βλ. Πιτιστιᾶνος —
Νικόλαος Ροδινός· βλ. Ροδινός.
Νικόλαος Σκληρός· βλ. Σκληρὸς —
Νικόλαος Σοφός· βλ. Σοφὸς —
Νικόλαος Τζηλιου... Βλ. Τζηλιου... —
Νικόλαος Φιλιππέσκουλος· βλ. Φιλιππέσκουλος —
Νικολάου Ἁγ. Ἀναπαυσᾶ μονὴ κτρ. 544.
Νικολάου Ἁγ. μονὴ κτρ. (ιζ' αἰ.) 565.
Νικολάου Ἁγ. Ξένου Κορώνης ναὸς κτρ. (ιε' αἰ.) 547.
Νικολάου Ἰωάννης ἐκ Σιατίστης 615.
Νικόλας τῆς Ἑλένης (ἔτ. 1563-4) 268.
Νικολάσκουλου Ἰωάννης (ἔτ. 1791) 341.
Νικομήδεια· βλ. Νικητιώτου μονή.
Νικομηδείας ἀρχιερεῖς· βλ. Γεώργιος, Στέφανος.
Νίκων μοναχός, μουσικὸς 192_{10}. 203.
Νομοκανονικὰ 48_2. 50_2. 52. 110. 138. 163. 200_1. $265_{9\text{-}10}$. 268. 297. 324. 327. 343. 349. 351. 405_{10}. 450. 460. 493. 580. 584. Π 633. Π 637.
Νόμος γεωργικὸς 283_3. 483.
Ντόϊνα τπν. Π 658.
Ντομπρίλα τπν. (ις' αἰ.) 268.
Ντοῦσκος ἐκ Λιτζίστας (ις' αἰ.) 268.

Ξάνθη χ. 315.
Ξανθινὸς Μανουὴλ 48_4. 110.
Ξανθίππη (Σωκράτους) 243.
Ξανθόπουλος Νικηφόρος Κάλλιστος· βλ. Κάλλιστος —
Ξανθοπούλων μονή· βλ. Γαβριὴλ Ἀθηνῶν, Γαβριὴλ ἱερομόναχος, Μᾶρκος Κορίνθου.
Ξένη μοναχὴ 16. 348.
Ξενοκράτης 243.
Ξένος Κορώνης βλ. Κορώνης —
Ξενοφῶν 243.
Ξενοφῶν ἅγ. συγκλητικὸς 10_{13}. 31_9. 320_{14}. 382_{10}. 447_4.
Ξενοχάρης 243.
Ξηρομέρι 25.
Ξηρὸς Θωμᾶς κγρ. (ιδ' αἰ.), «διάκων» 195, ἱερεὺς 555 (ἔτ. 1385/6).
Ξηρὸς Ἰωάννης μουσικὸς 192_{12}. 203. 317.
Ξιφιλῖνος Ἰωάννης· βλ. Ἰωάννης —

Ὄθων, βασιλεὺς Ἑλλήνων 410.
Οἰκουμένιος (?) 503.
Οἰκουμένιος Τρίκκης 132. 597. Π 132. Π 597.
Ὀκτώηχος· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Ὁλόβολος Μανουὴλ 357.
Ὀλυμπιόδωρος 89_{22}. Π 593.
Ὀλυμπίου, τά, 37.
Ὀλυμπιωτίσσης μονὴ (ἔτ. 1560/61) 488.
Ὄλυμπος 22.
Ὅμηρος 586. Π 586.
Ὀνειροκρίτης 91_9. 154_9.
Ὀνησίμου ἁγ. ναός. βλ. Φιλήμονος, Ἀρχίππου καὶ —
Ὀνούφριος ὅσιος 29_{20}. 31_7. 616.
Ὀξεῖα νῆσος 2. 31. 32. 264.
Ὀξείτης Ἰωάννης· βλ. Ἰωάννης —
Ὀππιανὸς 91_{20}.
Ὀρέστης μάρτυς 549β'.
Ὀρόβων μονὴ 16, 37. 348.
Ὀρφανοτρόφος μουσικὸς 192_{31}. 203.
Ὀσμὰν σουλτάνος (ἔτ. 1755) 179.
Οὐαλεριανὸς μάρτυς 37. 148.
Οὐάρος μάρτυς 551_{15}.
Οὐσπένσκι Πορφύριος Π 649.

Παγίδιον, τό, 148.
Παγκράτιος ἱερομόναχος μουσικὸς 92. 229_8.
Παδιάτης Νικόλαος κγρ. (ἔτ. 1580) 56.
Παΐσιος ἱερομόν. σταχωτὴς (ιη' αἰ.) 186.
Παΐσιος σκευοφύλαξ (ιζ'-ιη' αἰ.) 89.
Παΐσιος Σταγῶν (ἔτ. 1708) 64.
Παΐσιος Σταγῶν κτρ. (ἔτ. 1797) 600. 603.
Παλαιὰ Διαθήκη· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Παλαιολογῖνα Εἰρήνη (ἔτ. 1297) 291.
Παλαιολόγος Ἀνδρόνικος· βλ· Ἀνδρόνικος Β' —
Παλαιολόγος Θωμᾶς Π 596.
Παλαιολόγος κγρ. καὶ κτρ. (ιη' αἰ.) 311.
Παλαιολόγος Μανουὴλ 84.
Παλαιολόγος Μιχαήλ· βλ. Μιχαὴλ Θ' —
Παλαιοχώρι 595. 605_4.
Παλαμᾶς Γεράσιμος μουσικὸς 192_{37}.
Παλαμᾶς Γρηγόριος· βλ. Γρηγόριος —
Παλλάδιος ἱερεὺς μουσικὸς 257_6.
Παλούμπης Κόντος (ιε' αἰ.) Π 596.
[Παμπλέκης] Χριστόδουλος· βλ. Χριστόδουλος Ἀρτηνὸς —
Παναγιώτης Εὐαγγελινός· βλ. Εὐαγγελινὸς —
Παναγιώτης υἱὸς Δημητρίου κτρ. (ιζ' αἰ.) 166.
Παναγιώτης Χαλάτζ(ι)ογλους· βλ. Χαλάτζ(ι)ογλους ἢ Χαλάτζης —
Πανάρετος Γεώργιος μουσικὸς 192_{33}. 203. 317. 329.
Πανάρετος Πωγωνιανῆς (ἔτ. 1850) 410_{46-50}
Πανθέκτη· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Πάνος Φιλιππέσκουλος· βλ. Φιλιππέσκουλος —
Πάνου Μανόλης, βλάχος (ἔτ. 1788) 341.
Πάνου Νικόλαος, βλάχος (ἔτ. 1787) 341.
Παντανάσσης ναὸς Κων/πόλεως 148.
Παντελεήμων μάρτυς 447_8. 552στ'.
Παντοκράτορος μονὴ Κ/πόλεως 16. 18. 37. 148.
Παντολέοντος μάρτυρος ναὸς Κων/πόλεως 31.
Παντολέων διάκονος 25_4. 68_{18}. 139_2. 195_5. 558_{30}.
Πάντων ἁγίων ναὸς Κων/πόλεως 148.
παπᾶ-Γεώργης· βλ. Σῖμος τοῦ —
Παπαγιαννιώτης (?) (ιγ'-ιδ' αἰ.) 556.
Παπαευθυμίου Ἰωάννης (ἔτ. 1780) 341.
Παπαϊωάννου Ἀθανάσιος· βλ. Ἀθανάσιος —
Παπαλογίζος κτρ. 539.
Παπαφίλος κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 521.
Πάπυλος μάρτυς 551_{10}.
Παρακλητική· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Παρασκευὴ ἁγ. 599.
Παρασκευὴ ἁγία νέα 326_{12}. 357_{10}. 382_{23}. 447_3.
Παρθένιος 322.
Παρθένιος ἡγούμενος Μετεώρου κτρ. (ἔτ. 1798) 600.
Παρθένιος ἱερομόν. (ἔτ. 1822) 134.
Παρθένιος ἱερομόν. (ιη' αἰ.) 105.

Παρθένιος ἱερομόν. κτρ. ? (ιγ'-ιδ' αἰ.) 503.
Παρθένιος ἱερομόν. καὶ ἡγούμενος (ιη'-ιθ' αἰ.) 28.
Παρθένιος ἱερομόν. Μετεώρου (ἔτ. 1860) 595.
Παρθένιος ἱερομόν. μουσικὸς 329.
Παρθένιος Λαμψάκου ὅσιος 478_2. 554_2.
Παρθένιος Λαρίσης μουσικὸς 244.
Παρθένιος Μετεωρίτης μουσικὸς 340.
Παρθένιος Σταγῶν 603.
Πασχάλης Νικόλαος (ιε' αἰ.) 195.
Πάταρα 407.
Πατελαρέας μονὴ 18. 37· βλ. καὶ Ἰωάννης ὅσιος.
Πατέρες Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦ 558_{57}.
Πατερικὸν $67_{37\cdot39}$. $89_{5\cdot16\cdot21}$. 143_{3-6}. 162_{18}. 163_6. 194_7. 243_1. 263. 266_{14}.
Πατούσας Σταμάτης κτρ. (ἔτ. 1667) 261.
Πατριαρχῶν Κων/πόλεως κατάλογος 409.
Πατρίκης Μιχαὴλ Π 593.
Πατρίκιος ἱερομάρτυς· βλ .Πατρίκιος Προύσης.
Πατρίκιος Μυτιληναῖος· βλ. Χριστόφορος Μυτιληναῖος.
Πατρίκιος Προύσης, ἱερομάρτυς 37. 148.
Παῦλα μάρτυς 2. 32. 264.
Παυλοπέτριον Κωνσταντινουπόλεως 2. 31. 32.
Παῦλος ἀπόστολος 552δ'.
Παῦλος Θηβαῖος ὅσιος 31_8. 195.
Παῦλος ἱερεὺς (ιζ' αἰ.) 169.
Παῦλος Καπούας (ἔτ. 1454) 32.
Παῦλος Κορίνθου 2. 37. 148.
Παῦλος Κων/πόλεως 148. 264. 348.
Παῦλος Λιβαδάρης· βλ. Λιβαδάρης —
Παῦλος μάρτυς 31. 264.
Παῦλος ὁμολογητὴς 195. 562γ'.
Παῦλος ὅσιος ὁ ἁπλοῦς 37.
Παῦλος ὅσιος ὁ ἐν Λάτρῳ 31. 264.
Παῦλος Σαμοσατεὺς 578_3.
Παφνούτιος μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1521/2) 59. 153. Π 153.
Παφνούτιος ὅσιος 2.
Πάφος 407.
Παχώμιος κτρ. 226.
Παχώμιος ὅσιος 29_{18}. 143_9. Π 593.
Πέϊος· βλ. Γκίνης.
Πειρίθους (?) 243.
Πεισωνιανὸς Δίων [=Δίων ὁ Χρυσόστομος] 243 (ὅπου Πισονιανός).
Πελάγια χ. 227.
Πελαγία ὁσία 551_7. 558_{13}.
Πελαγονίας μητρόπολις 110.
Πελεχητῆς μονὴ 2. 37. 148· βλ. καὶ Ἱλαρίων νέος ἡγούμενος, Μακάριος ὁμολογητής.
Πελοπίδας 243.
Πελοποννήσιος Πέτρος· βλ. Πέτρος —
Πεντηκοστάριον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Περάπα, ἡ, χ. 39.
Περιτείχισμα, τό, 148.
Περίφημος Ἰωάννης δομέστικος· βλ. Ἰωάννης δομέστικος.
πεσλίαγας· βλ. Νικόλαος κγρ. (ἔτ. 1640).
Πέτρας Διονύσιος· βλ. Διονύσιος —
Πετροβίτζης Ἰωάννης, Ρῶσος (ἔτ. 1794) 341.
Πέτρος Ἅγιος ὁ ἐν Βλαχέρναις 37.
Πέτρος Ἀλεξανδρείας 143_9. 370_{10}. 498_6.
Πέτρος ἀπόστολος 2. 552δ'.
Πέτρος Ἄργους 2. 37.
Πέτρος ὁ ἐν τῇ Ἀτρώᾳ 32.
Πέτρος Δαμασκηνὸς 197_{20}.
Πέτρος δομέστικος μουσικὸς 329.
Πέτρος Κομνηνὸς ὁ Ρενταχηνός· βλ. Κομνηνὸς Πέτρος —
Πέτρος μάρτυς 148.
Πέτρος Μελαχροινός· βλ. Μελαχροινὸς —
Πέτρος μελῳδὸς 305.
Πέτρος Μπερικέτης· βλ. Μπερικέτης —
Πέτρος, νέος Γλυκύς, μουσικὸς 444.
Πέτρος ὅσιος σημειοφόρος 32.
Πέτρος πατρίκιος ὅσιος 37.
Πέτρος Πελοποννήσιος λαμπαδάριος καὶ πρωτοψάλτης 129.
Πέτρος καὶ Παῦλος 2. 407_1. 558_{80-81}.
Πέτρου Ἁγίου ναὸς 148.
Πέτρου ἀποστόλου ναὸς Κων/πόλεως 16. 37. 348.
Πηγὴ τπν. Κωνσταντινουπόλεως 148.
Πηγῆς ναὸς Κων/πόλεως 16.
Πητζιάλας Δῆμος 605.
Πικραγγούρης (ιε'-ις' αἰ.) 302.
Πιρνιάγκο χ. Θεσσαλίας 587.
Πισονιανὸς Δίων· βλ. Πεισωνιανὸς —
Πιστὸς μάρτυς 519.
Πίτζηκα χ. 268.
Πιτιστιᾶνος Νικόλαός Π 659.
Πιττακὸς 243.
Πλαζατούρας Ἀθανάσιος ἱεροδιάκονος κτρ. (ιη'-ιθ' αἰ.) 305.
Πλακιδιαναὶ Κων/πόλεως 2. 31.
Πλακίλλα βασίλισσα 264.
Πλανούδης Μάξιμος 463. Π 463.
Πλάτων 243. 498_3.
Πλάτων ἡγούμενος Στουδίου 148.
Πλάτων μάρτυς 370_5.
Πλήθων (?) 154_1. Π 154.

Πλούταρχος 243. 403_3.
Ποιμὴν ἀββᾶς 143_6.
Πολύαινος 243.
Πολύευκτος Κων/πόλεως 2. 37.
Πολυεύκτου ἁγίου ναὸς Κων/πόλεως 31.
Πόρτα χ. Π 661.
Πορφύριος ἀρχιμανδρίτης Ρῶσος· βλ. Οὐσπένσκι —
Πορφύριος ἱερεύς, διδάσκαλος καὶ ρήτωρ 291.
Πορφύριος μοναχὸς κγρ. (ιζ' αἰ.) 304. 412. 538. Π 538.
Ποσείδιππος 243.
Πουεργίου χώρα 47.
Πουλχερία βασίλισσα 2. 31. 37. 148.
Πούπλιος μάρτυς 2.
Ποῦπος ρήτωρ 243.
Πουτζιακτζῆς Ζαφείρης κτρ. (ις' αἰ.) 336.
Πραξαπόστολος· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Πράξεις Ἀποστόλων· βλ. Γραφὴ Ἁγία.
Πράσινος οἰκονόμος Ἀθηνῶν, μουσικὸς 101. 416. 479.
Πρεάπου μητρόπολις 110.
Πρεσπῶν ἐπισκοπὴ 110.
Πρισρένης Χριστόφορος· βλ. Χριστόφορος —
Πρόβος μάρτυς 495. 551_9.
Πρόδρομος Θεόδωρος· βλ. Θεόδωρος —
Προδρόμου μονὴ 403· βλ. καὶ Ἄνθιμος ἡγούμενος.
Προδρόμου μονὴ κτρ. 53.
Προδρόμου παρεκκλήσιον Μετεώρου 136.
πρόθεσις 421. Π 649.
Προθυμὸς Στέφανος· βλ. Στέφανος —
Πρόκλος 105_5.
Πρόκλος Κων/πόλεως 22. 29_9. 384. $558_{23\cdot37\cdot46}$. 604.
Προκόπιος μάρτυς 552ε'.
Προκόπιος σοφιστὴς 243.
Προκόπιος Τρίκκης (ιθ' αἰ.) 595.
Προκοπίου ἁγίου ναὸς 348.
Προκοπίου μάρτυρος ναὸς πλησίον Χελώνης ἐν Κων/πόλει 16. 18.
Προσκυνητάριον 50_6.
Προτάσιος μάρτυς 551_{11}.
Προύσης ἀρχιερεῖς· βλ. Καλλίνικος—, Πατρίκιος—
Πρόχορος διάκονος 526.
Πρωταγόρας 68_1. 243.
Πτωχοπρόδρομος Θεόδωρος 338. Π 338· βλ. καὶ Θεόδωρος Πρόδρομος.
Πυθαγόρας 243. Π 593.
Πυργετὸς 96.
Πύρρος 28_{26}. 243.
Πυρρὸς Ἀνδρέας μουσικὸς 291. Π 592.
Πωγωνιανῆς ἀρχιερεῖς· βλ. Πανάρετος.

Ραδινὸς Κριτόπουλος· βλ. Κριτόπουλος —
Ράδος Π 596.
Ράδος (ιβ'-ιγ' αἰ.) 591.
Ράδου Ἀλεξάνδρα ἀρχόντισσα (ις' αἰ.) 268.
Ραιδεστός· βλ. Γεώργιος Ραιδεστηνός, Δημήτριος Ραιδεστηνός.
Ραιδεστοῦ ἀρχιερεῖς· βλ. Μελχισεδὲκ —
Ραφαὴλ μοναχὸς καὶ διάκονος κτρ. (ιη' αἰ.) 311.
Ραχὴλ 558_{47}.
Ραψανιώτης Ἀναστάσιος· βλ. Ἀναστάσιος —
Ρενταχηνὸς Πέτρος Κομνηνός· βλ. Κομνηνὸς Πέτρος ὁ —
Ρηγῖνος 243.
Ρηγῖνος ἱερομόν. ἐξ Ἰωαννίνων κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 398.
Ρίζος Ἀσπροκκλησιώτης 605.
Ρίζος ἱερεὺς τοῦ Μιχαλάκη 196.
Ρίζος Κάρλου· βλ. Κάρλου —
Ρίζος Μπάκας· βλ. Μπάκας —
Ροδινὸς Γεώργιος, Δῆμος, Νῖκος (ιε' αἰ.) 564.
Ρόδος 447. 470· βλ. καὶ Ἀργύρης ἐκ—
Ροξάνδρα Φιλιππέσκουλου· βλ. Φιλιππέσκουλος Πάνος κλπ.
Ρουμπακῆς ? (ιε' αἰ.) 428.
Ρουφινιαναὶ Κων/πόλεως 2. 148.
Ρυνδακηνός· βλ. Ρενταχηνός.
Ρωμανησία 29_{16}.
Ρωμανὸς ἅγιος 2.
Ρωμανὸς ἱερομόν. 616.
Ρωμανὸς ἱερομόν. (ἔτ. 1660) 322. 447. 539.
Ρωμανὸς μελῳδὸς 264.
Ρωμύλος 243.

Σαββαΐτης Στέφανος· βλ. Στέφανος —
Σάββας 31.
Σάββας ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1519-1523) 204. 406. Π 204.
Σάββας ὅσιος 13. 195.
Σάββας Σταγῶν 109.
Σαβὲλ μάρτυς 29_{21}. 552β'.
Σακαρέτζι χ. 178.
Σαμουὴλ (ἔτ. 1600/1) 47.
Σαμουὴλ ἱεροδιάκ. (ἔτ. 1797) 229.
Σαμουὴλ ἱεροδιάκ. κτρ. 282.

Σαμουὴλ ἱερομόν. κτρ. (ιζ' αἰ.) 166.
Σαμπουνέρα, ἡ, τπν. 547.
Σαμψὼν ὅσιος 552γ'.
Σαμωνᾶς μάρτυς 370_{2-3}. 496_1.
Σάντοβο χ. 268. Π 661.
Σάντο-Πιφάνι, κάβος 407.
Σάρβηλος μάρτυς 495.
Σεβάστεια 549.
Σεβαστούπολις· βλ. Ζώβης μονή.
Σεβηριανὸς ἅγ. 519.
Σεβηριανὸς Γαβάλων 243.
Σεβῆρος 578_2.
Σεκοῦνδος 243.
Σελασφόρου μητρόπολις 110.
Σέλευκος 243.
Σελὴμ σουλτάνος (ἔτ. 1513/4) 317.
Σελιτζιανιώτισσα, μονὴ κτρ. 336
Σέλλωμα τπν. 605.
Σέξτος Ἐμπειρικὸς 243.
Σεραφεὶμ ἱερεὺς κτρ. (ιζ'-ιη' αἰ.) 29. 39.
Σεραφεὶμ ἱεροδιάκ. κτρ. (?) (ιζ'-ιη' αἰ.) 74. 317.
Σεραφεὶμ ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1623/4) 95. 123. 136. Π 95. Π 136· βλ. καὶ Συμεὼν ἱερομόν. κγρ.
Σεραφεὶμ Φαναρίου ἅγ. ἱερομάρτυς 13.
Σέρβια, τά, 488.
Σερβίων ἐπίσκοπος (ιϛ' αἰ.) 394.
Σέργιος Ἁγιοπολίτης μουσικὸς 291.
Σέργιος ἀναγνώστης Ἐμεσηνὸς 34_7.
Σέργιος Λογοθέτης μουσικὸς 291.
Σέργιος μάγιστρος ἅγ., κτίτωρ Μ. Θεοτόκου τῆς ἐν τῷ κόλπῳ Νικομηδείας, τῆς λεγομένης τοῦ Νικητιώτου 37. 148.
Σέργιος μάρτυς 551_6.
Σεργίου καὶ Βάκχου ναὸς Κων/πόλεως 148.
Σερῆνος ἀββᾶς 573_{2-3}.
Σερόπουλος Δούκας μουσικὸς 56γ'.
Σέρραι 394· βλ. καὶ Καλλίνικος ἱερομόν., Σέρρας (τά).
Σέρρας (τὰ) 326.
Σερρῶν ἀρχιερεῖς· βλ. Θεόφιλος, Νικήτας.
Σὴθ Συμεών· βλ. Συμεὼν —
Σηλυβρία· βλ. Γρηγόριος ἱερομόν. ἐκ —
Σηρῖνος (?) 243.
Σιάτιστα 615.
Σίβηστα, ἡ, βλ. Σύβιστα, ἡ
Σιγηρὸς Ἀνδρέας μουσικὸς 44ι'. 192. 203.
Σῖγμα, τό, Κων/πόλεως 37.
Σιγριανὴ 2. 48.
Σίλβεστρος 572_{17}.
Σίλβεστρος ἱερομόν. († 1615) 357.
Σίλβεστρος πάπας ἅγ. 31. 309_5.
Σῖμος τοῦ παπᾶ Γεώργη (ἔτ. 1392) 32.
Σίμων 243.
Σιμωνίδης 243.
Σίμωνος Πέτρας μονή· βλ. Θεωνᾶς Σιμοπετρίτης.
Σίνιτζα χ. 76.
Σιράκον χ. Ἠπείρου 277.
Σισανίου ἐπισκοπὴ 110.
Σισίνιος (?) 243.
Σισώης ἀββᾶς 143_6.
Σκάλαι Κωνσταντινουπόλεως 148.
Σκεπάρι χ. 605.
Σκερπάγι τπν. 605.
Σκλαβουνία, ἡ, 326.
Σκλάταινα χ. Θεσσαλίας 3.
Σκληρὸς Νικόλαος κγρ. (ιϛ' αἰ.) 422.
σλαβωνικὰ σημειώματα 29, 158, 164, 645δ'.
Σμαράγδα Φιλιππέσκουλου· βλ. Φιλιππέσκουλος Πάνος κλπ.
Σολομωνικὴ $67_{15\cdot18\cdot22}$. 91_{11}. 468_{20}.
Σόλων 243.
Σούσων (?) 243.
Σοφία ἅγ. ἰάτραινα 148.
Σοφίας Ἁγίας ναὸς Κων/πόλεως 40.
Σοφοκλῆς 243. 345. Π 345.
Σοφὸς Νικόλαος κγρ. (?) (ιβ' αἰ.) 557.
Σπανέας Π 359. Π 593.
Σπυρίδων ἅγ. 309_3.
Σταγείριος 28_{22}.
Σταγοὶ 117· βλ. καὶ Στάμος λογοθέτης καὶ ἐπίτροπος —
Σταγῶν ἀρχιερεῖς· βλ. Ἀμβρόσιος, Δανιήλ, Διονύσιος, Θεοφάνης, Παΐσιος, Παρθένιος, Σάββας.
Στάθης κτρ. (?) (ιζ'-ιη' αἰ.) 42.
Στάθης Μάνταλος· βλ. Μάνταλος —
Σταμάτης Πατούσας· βλ. Πατούσας —
Σταμάτιος ἱερεὺς κτρ. (ιζ' αἰ.) 399.
Σταμάτιος οἰκονόμος Καστορίας κτρ. (ιε'-ιϛ' αἰ.) 161.
Στάμος Κουβελτζηνός· βλ. Κουβελτζηνὸς —
Στάμος Λογοθέτης καὶ ἐπίτροπος Σταγῶν (ιϛ'-ιζ' αἰ.) 105.
Στάμος Τραχανιώτης· βλ. Τραχανιώτης —
Σταυράκιος Ἰωάννης 29_{14}.
Σταυρᾶς Νεῖλος μοναχὸς κγρ. 5. 25 (ἔτ. 1407/8). 31 (ἔτ. 1401/2). 36. 37. 77. 117. 125. 135. 160. 171. 185. 195. 201. 334. 461. 478. 561 (ἐν μέρει). 590. Π 5. Π 25. Π 31. Π 37.

Π 77. Π 117. Π 125. Π 160. Π 171. Π 185. Π 195. Π 201. Π 334. Π 478. Π 561.
Σταυρινὸς βιστιάρης 390.
Σταυρινὸς ὁ Λαζὸς μουσικὸς 295.
Στειριώτης Λουκᾶς· βλ. Λουκᾶς ὅσιος ὁ —
Στεριανὸς ἱερόπαις κγρ. (ιζ' αἰ.) 166.
Στέφανος 65.
Στέφανος δεσπότης Σερβίας Π 164.
Στέφανος ἱεροδιάκ. (c. 1859) 410.
Στέφανος μοναχὸς μουσικὸς 291.
Στέφανος ὁ νέος, ὅσιος 195. 370_{14}.
Στέφανος Νικομηδείας 537_{18}.
Στέφανος ὁμολογητής, ἡγούμενος Τριγλίας 31_1. 32. 37. 148. 264.
Στέφανος ὅσιος κτίτωρ Μονῆς Χηνολάκκου 31.
Στέφανος ὅσιος ὁ ἐν τῷ ναῷ τοῦ 'Αγ. 'Αντίπα τῆς Κων/πόλεως κείμενος 31. 32.
Στέφανος ὅσιος ὁ συστησάμενος τὸ γηροκομεῖον τοῦ 'Αρματίου 2.
Στέφανος Προθυμὸς ἱερεὺς κγρ. (ις' αἰ.) 30. Π 30.
Στέφανος πρωτομάρτυς 32_{23}. 558_{46}.
Στέφανος Σαββαΐτης μουσικὸς 291.
Στεφάνου 'Αγ. ναὸς ἐν Πλακιδιαναῖς Κων/πόλεως 2. 31.
Στεφάνου μάρτυρος ναὸς εἰς "Αγ. Καλαύριον 148.
Στηθᾶτος Νικήτας $197_{11\text{-}12\cdot 22}$.
Στήνης αὐθέντης 84.
Στιχηρά· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Στουδίου μονὴ 148.
Στουδίτης· βλ. Δαμασκηνός —, Θεόδωρος —
Στουρτζενμπέχερ (ἔτ. 1784) 545. Π 545.
Στρατόνικος 243.
Στρόβιλος τπν. παρὰ τὴν Κων/πολιν 148.
Στρογγυλὸς (ιε' αἰ.) 116.
Στρουμίτζης ἐπισκοπὴ 110.
Στυλιανὸς 264.
Στυλιανὸς ἱερεὺς μουσικὸς 329.
Στυλιανὸς Κοσμίδης· βλ. Κοσμίδης —
Στυλίτης Συμεών· βλ. Συμεὼν —
Στυλιώτης 'Ανδρέας· βλ. 'Ανδρέας —
Στυλιώτης Καλλίνικος· βλ. Καλλίνικος —
Στύλου μονὴ κτρ. 150. 160.
Σύβιστα, ἡ, τπν. 22.
Συκαλάρι χ. 227.
Συκεώτης· βλ. Θεόδωρος —
Συλίβιανη χ. 268.
Συμεὼν ἅγ. ὁ Θεοδόχος 2. 31. 117.
Συμεὼν ἡγούμενος (ις' αἰ.) 26.
Συμεὼν Θεσσαλονίκης 43_{16}. 48_3. 263_8. 324. 460_2.
Συμεὼν ἱερεὺς κτρ. (ις' αἰ.) 26.
Συμεὼν ἱεροδιάκονος (ἔτ. 1615) 13.
Συμεὼν ἱερομόν. κγρ. (ἔτ. 1616-1623/4) 136. 256. 276. 309. Π 136· βλ. καὶ Σεραφεὶμ ἱερομόν. κγρ.
Συμεὼν κελλάρης (ἔτ. 1613/4) 3.
Συμεὼν Κεραμεύς· βλ. Κεραμεὺς —
Συμεὼν Μεταφραστὴς 604.
Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος $197_{6\text{-}10\cdot 35}$. 374. 578_5.
Συμεὼν ὅσιος ὁ ἐν τῇ Μάνδρᾳ 148.
Συμεὼν Σὴθ 403_2. Π 403.
Συμεὼν Σικελίας· βλ. Κεραμεὺς Συμεών.
Συμεὼν Στυλίτης ὅσιος ὁ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει 23. 29_{19}. 148. 150. 291. 459. 503. 523.
Συμεὼν Τραπεζούντιος οἰκουμ. πατριάρχης 2.
Συμπενὸ χ. 268.
Συνάδων ἀρχιερεῖς· βλ. Μιχαὴλ —
Συνέσιος Κυρηναῖος 6. 37. 148. $151_{1\text{-}23}$. Π 151.
Συρόπουλος Γεώργιος μουσικὸς 329.
Συρράκον· βλ. Σιράκον.
Σχολάριος Γεννάδιος· βλ. Γεννάδιος —
Σωκράτης 243.
Σώστρατος 243.
Σωτήρης 'Αμπελᾶς· βλ. 'Αμπελᾶς —
Σωτῆρος μονή· βλ. Βαθέος Ρύακος μονή.
Σωτίων 243.
Σωφρόνιος 3.
Σωφρόνιος 'Αλεξανδρείας 34_6.
Σωφρόνιος ἐπίσκοπος (ἔτ. 1657) 249.
Σωφρόνιος 'Ιεροσολύμων $29_{1\cdot 24}$. 31_6. 68_1. 291. 310. 366. 549μζ'. 558_{61}.
Σωφρόνιος μητροπολίτης (ἔτ. 1519) 163.

Ταησία ἁγία 558_{14}.
Ταράσιος Κωνσταντινουπόλεως 2. 291. 558_{34}.
Τάραχος ἅγιος 495. 551_9.
Ταρχανιώτης· βλ. καὶ Τραχανιώτης.
Ταρχανιώτης Κωνσταντῖνος (ἔτ. 1161) 141.
Ταρχανιώτου Ζωὴ 141.
Ταῦρος, τπν. Κωνσταντινουπόλεως 2.
Τεμπρίζει (?) τπν. 317.
Τερέντιος μάρτυς 2.
Τζαγγαρόπουλος Γεώργιος, Δημήτριος καὶ Μιχαὴλ 596.
Τζακνόπουλος μουσικὸς 192_{15}. 203. 308. 317. 329.
Τζαλίγαγας. (ἔτ. 1852) Π 658.
Τζέτζης 'Ιωάννης 345.

Τζηκίναμον χ. (ις' αἰ.) 268· βλ. καὶ Κίνναμον χ.
Τζηλιου... Νικόλαος Π 593.
Τζιγκόρου τπν. 605.
Τζιούμα τπν. Π 658.
Τζιφούτα (ἔτ. 1750) 469.
Τζουάνης ἱερεύς (ιζ' αἰ.) 225.
Τήνου ἀρχιερεῖς· βλ. Κύριλλος —
Τιμόθεος 34_{16}.
Τιμόθεος (ἔτ. 1787) 86.
Τιμόθεος Ἀλεξανδρείας 483. 587α'.
Τιμόθεος ἱερομόναχος κτρ. ? (ιζ'-ιη' αἰ.) 317.
Τιμονίδης 243.
Τοπόλια 326.
Τούρναβος· βλ. Τύρναβος.
Τοῦρκοι 40. 102.
Τραβαντάνιστα χ. 268.
Τραχανιώτης Στάμος 401.
Τριάνοβο χ. 268.
Τριαντάφυλλος κτρ. (ιε' αἰ.) 596.
Τριανταφύλλου Ρῶσος (ἔτ. 1785) 341.
Τριανταφύλλου χ. 605.
Τριγληνὸς Μᾶρκος· βλ. Μᾶρκος —
Τριγλίας μονὴ 31_1. 32. 37, 148. 264.
Τρίκκαλα 64. 96. 102. 268. 454. 603.
Τρίκκης ἀρχιερεῖς· βλ. Κωνστάντιος, Οἰκουμένιος, Προκόπιος.
Τρικλίνιος Δημήτριος 403_3.
Τριφύλλιος ἅγ. Λευκωσίας 406.
Τριῴδιον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Τρουλλινὸς Γεώργιος (ἔτ. 1441) Π 593.
Τρόφιλος (ἀναγνωστέον Ἡρόφιλος) ἰατρὸς 243.
Τρύφαινα ἁγ. 37.
Τρύφων μάρτυς 554_1.
Τυπικόν· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Τύρναβος 81. 187. 227.

Ὑάκινθος (Ἰωάκινθος) κγρ. καὶ κτρ. (ιδ' αἰ.) 543. Π 543.
Ὑπαπαντῆς μονὴ κτρ. 63. 75. 77.
Ὑπάτιος μάρτυς 264.
Ὑπατίου ὁσίου ναὸς Κων/πόλεως 37. 148.
Ὑπερείδης 243.
Ὑψηλοτέρας μονὴ 208· βλ. καὶ Βαρνάβας μοναχός, Δωρόθεος, Γεννάδιος ἱερεύς.
Ὑψηλοτέρας μονὴ κτρ. 25. 31. 88. 98. 224. 232. 237. 302. 539. 546. Π 25. Π 302. Π 539.

Φαβωρῖνος 243.
Φαγογένης Ματθαῖος κγρ. (ἔτ. 1502) 22.
Φανάρι 195.
Φαναρίου ἀρχιερεῖς· βλ. Μητροφάνης —, Σεραφείμ —
Φαναριοφερσάλων Διονύσιος· βλ. Διονύσιος —
Φαρδυβούκης πρωτοπαπᾶς μουσικὸς 192_{27}. 203.
Φέρσαλα 326.
Φιλάγαθος 243.
Φιλάρετος ἱερεὺς κτρ. (ἔτ. 1516) 227.
Φιλήμονος, Ἀρχίππου καὶ Ὀνησίμου ναὸς Κωνσταντινουπόλεως 148.
Φιλήμων 243.
Φιλήμων ἀββᾶς 322.
Φιλιὰ κτρ. (ἔτ. 1654) 507.
Φιλιππέσκουλος Πάνος, Νικόλαος, Σμαράγδα, Ροξάνδρα, Μαρία 603.
Φίλιππος 115.
Φίλιππος ἀπόστολος 370_1.
Φίλιππος βασιλεὺς 243.
Φίλιππος Γαβαλᾶς· βλ. Γαβαλᾶς —
Φίλιππος μοναχὸς (ιβ' αἰ.) 439.
Φίλιππος σύγκελλος 28_{18}.
Φιλιππούπολις· βλ. Γρηγόριος ἱερομόν. Φιλιππουπολίτης.
Φιλίσκος 243.
Φιλιστίων 243· πρβλ. καὶ Αἰλιστίων (!)
Φιλογένιος Ἀντιοχείας ὅσιος 31.
Φιλογόνιος ἅγιος 563ε'.
Φιλόθεος Κων/πόλεως 21_5. 62_1. 180_2. 274. 407_{4-5}. 538_1. 570_1. 571_2.
Φιλόθεος μοναχὸς κγρ. (ις' αἰ.) 306.
Φιλόθεος ὅσιος πρεσβύτερος 264.
Φιλόπονος (?) 536.
Φιλόσοφος μάρτυς 37.
Φιλόστρατος 243.
Φίλων Ἰουδαῖος 243.
Φλωρεντίας σύνοδος 463.
Φλῶρος Ἀμινσοῦ ὅσιος 264.
Φόρος Κωνσταντινουπόλεως 148.
Φυσιολόγος 399_{18}. 468.
Φυώτης 5.
Φωκᾶς λαμπαδάριος μουσικὸς 416.
Φωκίων 243.
Φωκυλίδης 89_{19}.
Φωτεινὴ ἁγία ἡ Σαμαρεῖτις 447_6.
Φωτεινῆς μάρτυρος ναὸς Κων/πόλεως 16. 148.
Φώτιος Κων/πόλεως 243. 572_{11}.

Χάβλια (?) τά, τπν. 318.
Χαϊκαλῆς Μιχαὴλ Π 596.

Χαλάτζ(ι)ογλους ἢ Χαλάτζης Παναγιώτης μουσικὸς 92. 244_{11}. 416.
Χαλιβούρης μουσικὸς 56ε'. 192_{11}. 203. 310. 317. 329.
Χαλκεόπουλος Γεράσιμος μουσικὸς 44ζ'. 308.
Χαλκοκονδύλης Δημήτριος 463_{9}. Π 463.
Χαλκοπρατεῖα Κων/πόλεως 2. 31. 32. 148. 264.
Χαραλάμπης ἱερεὺς «διαβαστὴς» (ἔτ. 1579/80) 3.
Χαραλάμπης ἱερομόν. κτρ. (?) (ιθ' αἰ.) 413.
Χαραλάμπης ἅγιος 320_{15}.
Χαραλάμπης ἱερομόν. (ιε'-ις' αἰ.) 131.
Χαράλαμπος ἱερομόν. [εἶτα Χριστόφορος] κγρ. (ις'-ιζ' αἰ.) 71. 230. 273. 286. 331. 372.
Χαραλάμπους καὶ Παντολέοντος μαρτύρων ναὸς Κων/πόλεως 31.
Χάραξ Ἰωάννης 34_{14}.
Χαρβάρης (ιδ'-ιε' αἰ.) 564.
Χάρης 243.
Χαριτίνη μάρτυς 551_{4}. 558_{15}.
Χαρίτος 131.
Χαρίτος Μακρῆς· βλ. Μακρῆς —
Χαρίτωνος μάρτυρος ναὸς Κων/πόλεως 31.
Χαρσιανοῦ μονὴ 32.
Χατζὴ Ἀμούρης αὐθέντης (ιε' αἰ.) 25.
Χατζη-Ζαφείρης (ἔτ. 1776) 309.
Χελώνη Κων/πόλεως 16. 18.
Χεριβούρης· βλ. Νικηφόρος δομέστικος Ἠθικὸς ὁ Χεριβούρης.
Χηνολάκκου μονὴ 31.
Χιλιμόδι τπν. 595. Π 658.
Χίος· βλ. Γρηγόριος ἡγούμενος, Μιχαὴλ Χῖος.
Χοιροβοσκὸς Γεώργιος 28_{2}.
Χολένιστα χ. 96.
Χορίκιος 243.
Χοσιάραινα Εὐδοκία Π 593. Πρβλ. σελ. 723 σημ.
Χουρμούζης («Χρουμούζης» κῶδ.) Γεώργιος κτρ. ? (ἔτ. 1753) 247.
Χουρμούζιος χαρτοφύλαξ μουσικὸς 92. 129. 244_{10}. 416. 444.
χρησμοὶ 47. $67_{23\text{-}24\cdot 32\cdot 35}$. 338. Π 338.
Χριστόδουλος 131.
Χριστόδουλος Ἀρτηνὸς [Παμπλέκης] 341.
Χριστόδουλος ἡγούμενος (ἔτ. 1643) 452.
Χριστόδουλος ἱερεὺς (ιε'-ις' αἰ.) Π 29.
Χριστόδουλος ἱερομόν. (ἔτ. 1647) 467.
Χριστόδουλος ἱερομόν. κτρ. (ἔτ. 1656) 447. 490.
Χριστόδουλος μοναχὸς κγρ. (ἔτ. 1580) 83.
Χριστόπουλος Νεόφυτος (ἔτ. 1707) 354.
Χριστόφορος (ιε'-ις' αἰ.) 131.
Χριστόφορος ἱερεὺς (ἔτ. 1639) 39.
Χριστόφορος ἱερομόν. (ιζ' αἰ.) 250. 274.
Χριστόφορος ἱερομόν. κγρ. (ις'-ιζ' αἰ.)· βλ. Χαράλαμπος ἱερομόν. κγρ.
Χριστόφορος ἱερομόν. σακελλάριος κτρ. ? (ιζ' αἰ.) 467.
Χριστόφορος Μυτιληναῖος 67_{12}. 71. 380. 457.
Χριστόφορος Πρισρένης Π 639.
Χριστοφόρου μάρτυρος ναὸς Κ/πόλεως 31. 264.
χρονογραφίαι 42_{10}. 403_{5}. 405. 409_{3}.
Χρουμούζης Γεώργιος· βλ. Χουρμούζης —
Χρύσανθος (ιε'-ις' αἰ.) 131.
Χρύσανθος ἱεροδιάκονος κτρ. ? (ιη'-ιθ' αἰ.) 314.
Χρύσανθος ἱερομόν. 481.
Χρύσανθος ἱερομόν. (ἔτ. 1620) 178.
Χρύσανθος ἱερομόν. κτρ. (ἔτ. 1620/1) 178.
Χρύσανθος μάρτυς 31.
Χρύσανθος οἰκονόμος (ἔτ. 1613/4) 3.
Χρυσάφης ἱερεὺς ὁ νέος, πρωτοψάλτης 60β'. 92. 129. 244_{1}. $257_{1\text{-}3}$. 295. 340. 416. 444. 479.
Χρυσάφης Μανουὴλ μουσικὸς 44α'. 56ζ'. 92. 101. 192_{3}. 203. 229_{5}. 244_{8}. 282_{1}. 308. 310. 323. 329. 340. 356. 416. 479.
Χρυσάφης μουσικὸς 246_{5}. 305.
Χρυσοβαλάνου μονὴ 37.
Χρυσοβέργης Ἰωάννης μουσικὸς 295.
Χρυσολωρᾶς Μανουὴλ Π 154.
Χρυσολωρᾶς Μιχαὴλ Π 551.
Χρυσόμαλλος (ιζ' αἰ.) 197.
Χρυσσέσης (?) ἱερεὺς (ιγ'-ιδ' αἰ.) 556.
Χωματιανὸς Ἰωάννης (ιδ'-ιε' αἰ.) 559.
Χώρας μονὴ 2. 31. 548· βλ. καὶ Ἀντώνιος μοναχός.

Ψαλτήριον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.
Ψάρι χ. Κορινθίας 82.
Ψελλὸς Μιχαὴλ 91_{13}.
Ψυχαΐτης· βλ. Ἰωάννης —

Ὠριγένης 243.
Ὡρολόγιον· βλ. Λειτουργικὰ βιβλία.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ Β΄ ΕΚΔΟΣΙΝ

ΥΠΟ

ΔΗΜ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ

662

Χάρτης Διαστ. 0,213 × 0,310 Αἰὼν XVI (ἔτ. 1534) Φύλλα 182

Μηναῖον Δεκεμβρίου. Ἀκέφαλον.

Ἀρχίζει ἀπὸ θ' Δεκεμβρίου. Περιέχει τὰς ἀκολουθίας, τοὺς στίχους καὶ τὰ συναξάρια τῶν ἑορταζομένων ἁγίων καὶ γεγονότων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄρχ. (ἀκέφαλος ἀκολουθία εἰς τὴν σύλληψιν τῆς Ἁγίας Ἄννης): Ἡ Ἄννα ἡ ἔνδοξος νῦν συλλαμβάνει ἁγνὴν τὴν τὸν ἄσαρκον συλλαβοῦσα<ν> Κ(ύριο)ν [...]

Ἕτ(ε)ρ(ος) καν(ὼν) τῆς αὐτῆς ἑορτ(ῆς) οὗ ἡ ἀκροστ(ι)χ(ίς): Ἡ τὴν χαρὰν τέξασα τίκτεται κόρη.

Ὠδ(ὴ) α', ἦχ(ος) (βαρύς). Ἐν βυθῷ κατέστρω(σε).

Ἡ τοῦ κόσμου σήμερον χαρὰ λόγω πρὸκηρύττεται· καὶ μ(ητ)ρικὰς ὠδίνας εἰς εὐφρόσυνον· χαρμονὴν μετάγεται [...]

Τελ. (φ. 180β): Τῶ αὐτ(ῶ) μην(ὶ) λα'· μνήμ(η) τῆς ὁσί(ας) Μελάνης τῆς Ῥωμαίας.

Οὐχ ὑλικῇ [sic] σε χεὶρ Μελάνη καὶ μέλαν,
Χ(ριστὸ)ς δὲ κἂν τέθνηκας ἐν ζῶσι γράφει.
Πρώτη ἐν τριακοστῇ ἀπῆρε βίοιο Μελάνη.

Αὕτη ἦν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ὀνωρίου· γένους περιδόξου καὶ λαμπροῦ· ἐξ ὅλης δὲ ψυχῆς τὸν Κ(ύριο)ν ἀγαπήσασα· παρθενεύειν ἡρετήσατο [...] καὶ συνταξαμένη ταῖς ἀδελφαῖς, ἐσχάτην ἀφῆκε φωνήν, ὡς τῶ Κ(υρί)ω ἔδοξεν, οὕτω // (φ. 181α) καὶ ἐγένετο· καὶ εὐθὺς ἐν εἰρήνη ἐκοιμήθη.

Τῇ αὐτ(ῇ) ἡ(μ)έ(ρα) μνήμ(η) τοῦ ἁγ(ίου) Ζωτικοῦ· τοῦ ὀρφανοτρόφου.

Πώλων συρόντων Ζωτικὸς σκιρτῶν τρέχει·
ὦ βαλβὶς ἡ γῆ, τέρμα δὲ δρόμου πόλος.

Οὗτος ἔφη [γρ. ἔφυ] μέν, ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης· γένους ὑπάρχων ἐντίμου καὶ λαμπροῦ [...] // (φ. 182β) τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῶ σεπτῶ ἀποστολίω τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου· τῶ ὄντι ἐν τῶ Ὀρφανοτροφείω.

[...] Τῇ αὐτ(ῇ) ἡ(μ)έ(ρα) ὁ ἅγιος Γάϊος ἐν εἰρήν(η) τελειοῦτ(αι).

Πολλοὺς ἀνέτλη Γάϊος θεῖος πόνους·
καὶ νῦν τὰ λαμπρᾶ [sic] τῶν πόνων ἔχει γέρα.

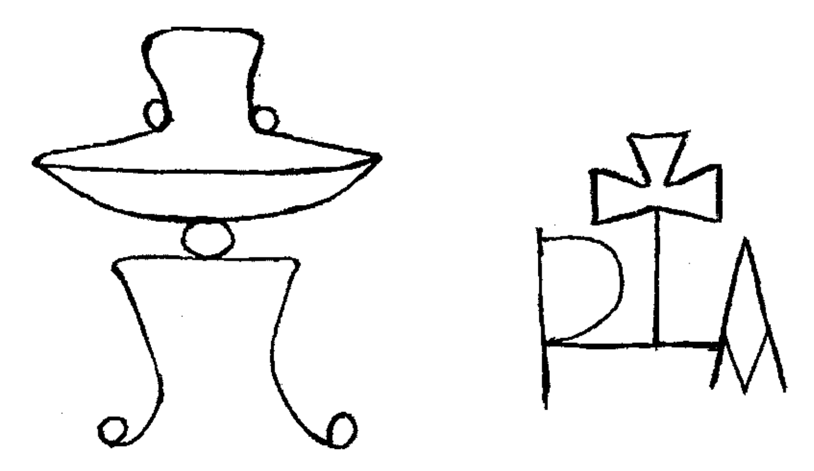
Ταῖς αὐτῶν πρεσβείαις [...]

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός, κατὰ δύο σελίδας (=στήλας). Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,225 × 0,140. Στίχοι 33. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἐντελῶς ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Μελάνη μελίχρους.

Ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, τὰ ὁποῖα ἀριθμοῦνται, θ'-λ', διὰ χειρὸς τοῦ κωδικογράφου. Ἡ ἀρίθμησις, δι' ἑλληνικῶν ψηφίων, ἔχει τεθεῖ ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ κάτω περιθώριον, ἀριστερὰ καὶ πρὸς τὰ ἔσω. Ἔχομεν οὕτω θ'-λ', ἤτοι ἐν συνόλῳ 22 τετράδια καὶ ἓν δισσὸν (τετράφυλλον) εἰς τὸ τέλος, ἐνῷ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος σώζονται τὰ τέσσαρα τελευταῖα φύλλα τοῦ η' τετραδίου. Ἔχουν ἐκπέσει ἄρα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ χειρογράφου τὰ τετράδια α'-ζ' καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ η', δηλαδὴ ἐν συνόλῳ 7 ×8 = 56 + 4 = 60 φύλλα.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των ἔχει ὡς ἑξῆς: η′ (φφ. 1-3, 3Α), θ′ (φφ. 4-11), ι′ (φφ. 12-19), ια′ (φφ. 20-27), ιβ′ (φφ. 28-35), ιγ′ (φφ. 36-43), ιδ′ (φφ. 44-51), ιε′ (φφ. 52-58· μετὰ τὸ φ. 58 ἔχει ἀποκοπῆ τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ τετραδίου· οὕτω, μεταξὺ τῶν φφ. 58 καὶ 59 ὑπάρχει χάσμα ἑνὸς φύλλου), ις′ (φφ. 59-66), ιζ′ (φφ. 67-74), ιη′ (φφ. 75-82), ιθ′ (φφ. 83-90), κ′ (φφ. 91-98), κα′ (φφ. 99-106), κβ′ (φφ. 107-114), κγ′ (φφ. 115-122), κδ′ (φφ. 123-130), κε′ (φφ. 131-138), κς′ (φφ. 139-146), κζ′ (φφ. 147-154), κη′ (φφ. 155-162), κθ′ (φφ. 163-170), λ′ (φφ. 171-178), [λα′] (φφ. 179-182· δισσόν).

Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος φέρουν καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν πῖλον (chapeau) ἐσχηματοποιημένον μὲ τὸ μονόγραμμα Ρ καὶ Α καὶ σταυρὸν ἰσοσκελῆ μεταξὺ τῶν δύο κεφαλαίων ψηφίων:

Τὸ ὑδατόσημον ἀπαντᾷ σὲ πολλὰ φύλλα τοῦ κώδικος, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 1, 4, 13, 16, 48 ... 116, 119, 120 ..., 160 ..., 182 διὰ τὸν πῖλον καὶ τὰ φφ. 2, 3, 20, 32, 35, 41, 42, 43, 44 ..., 155, 161 ..., 178, 179, 180 διὰ τὸ μονόγραμμα). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3498 ὑδατόσημον (τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1534, ὡς καὶ εἰς τὸν περιγραφόμενον ἐδῶ κώδικα) τοῦ C. Briquet (*Les filigranes*, τόμ. 1).
Ἐπὶ τοῦ φύλλου 182β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, μονοκονδυλικῶς τὰ ἑξῆς: *Τέλος δἰκευρίου μηνός.*
Ἀκολουθεῖ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα: *αφλδ′* [=1534] *μηνὶ μαΐου λ′:/ ἡ μὲν χεὶρ ἡ γράψασα σέπετ(αι) / τάφω· ἡ δὲ βίβλος μένει / εἰς χρόνουσ πληρεστάτουσ:*

Ἐκ τῆς διὰ ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως σώζεται ἡ ὀπισθία μόνον πινακίς, σητόβρωτος καὶ ἐφθαρμένη, ἐπικεκαλυμμένη διὰ βύρσης, ὁμοίως κατεστραμμένης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Τὰ πρῶτα 70 περίπου φύλλα τοῦ κώδικος, πρὸς τὸ ἐπάνω καὶ ἔσω μέρος, ἔχουν διαποτισθῆ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἐμποδίζει τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ κειμένου. Διατήρησις τοῦ κώδικος ἐν γένει μετρία.

Ὁ κῶδιξ προέρχεται ἐκ δωρεᾶς τοῦ Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ πρὸς τὴν Μονήν.

ΚΩΔΙΞ **662**, φ. 136β: Δεῖγμα γραφῆς, ἡ ἀρχὴ τῆς ἀκολουθίας τῶν Χριστουγέννων.

ΚΩΔΙΞ **662**, φ. 182β: Τὸ τέλος τοῦ ὅλου κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ ἔτους 1534.

663

Χάρτης Διαστ. 0,115 × 0,175 Αἰὼν XIX (ἔτος 1858) Φύλλα 47

Πρόκειται περὶ τοῦ αὐτογράφου σημειωματαρίου τοῦ Γάλλου ἀρχαιολόγου ἱστορικοῦ καὶ ἑλληνιστῆ Léon Heuzey (1831-1922) ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ παραμονήν του εἰς τὴν Μονὴν Δουσίκου (Ἁγίου Βησσαρίωνος) Πύλης τῶν Τρικάλων, εἰς τὰς Μονὰς τῶν Μετεώρων καὶ εἰς τὴν Καλαμπάκαν (23 Ἰουλ. - 11 Αὐγ. 1858). Εἰς τὸ ἐν λόγῳ σημειωματάριόν του ὁ L. Heuzey ἀντέγραψε καὶ κατεχώρισε ποικίλον ἀρχειακὸν καὶ ἐπιγραφικὸν ὑλικὸν τῶν μονῶν τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθη. Τὸ σημειωματάριον προέρχεται ἀπὸ τὸν ἐγγονὸν τοῦ L. Heuzey Jacques (Ἰάκωβον) Heuzey, ὁ ὁποῖος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πάππου του ἐπεμελήθη καὶ ἐδημοσίευσεν, ἐκ τῶν καταλοίπων του, τὸ γνωστὸν ἔργον του *Excursion dans la Thessalie turque en 1858*, Paris 1927[1]. Τῶν περισσοτέρων ἐγγράφων τὰ ὁποῖα ἀντιγράφει ὁ L. Heuzey (εἰς τὴν πλήρη μορφήν των ἢ ἀποσπασματικῶς) σώζεται καὶ σήμερον τὸ πρωτότυπον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν μονῶν. Περὶ τῶν ἐγγράφων, ἐπιγραφῶν καὶ ἄλλου ὑλικοῦ ποὺ ἀντέγραψεν ὁ L. Heuzey γίνεται λόγος εἰς τὸ προαναφερθὲν ἔργον του *Excursion...*

α' (φ. 1r-v) Ἀντίγραφον χρυσοβούλλου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου Γ' Παλαιολόγου, τοῦ ἔτους 1336, ὑπὲρ τῆς Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς Ἀκαταμαχήτου τῶν Μεγάλων Πυλῶν, τῆς ἐπιλεγομένης Πόρτα-Παναγιᾶς (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Δουσίκου).

Ἀρχ. Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς περὶ τὸ Φανάριον σεβασμίας μονῆς τῆς βασιλείας μου, τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης Θεοτόκου τῆς Ἀκαταμαχήτου [...]

Ἔκδοσις καὶ σχόλια: Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Τὸ χρυσόβουλλο τοῦ αὐτοκράτορα Ἀνδρονίκου Γ' Παλαιολόγου (1336) ὑπὲρ τῆς Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῶν Μεγάλων Πυλῶν (Πόρτα-Παναγιᾶς)», *Τρικαλινὰ* 9 (1989) σ. 7-27.

β' (φφ. 1v-3r) Ἀντίγραφον συνοδικοῦ γράμματος τοῦ Λαρίσης Νείλου, τοῦ ἔτους 1381, ὑπὲρ τῆς Μονῆς τῆς Πόρτα-Παναγιᾶς (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Δουσίκου).

Ἀρχ.: Ἡ μὲν σεβασμία μονὴ τῆς [παν]υπεράγνου Θεομήτορος τῶν Μ[εγάλων] Π[υλῶν] βελτιωμένη ἐν κειμηλίοις θείοις [...]

Ἔκδοσις καὶ σχόλια: Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Τὸ συνοδικὸ γράμμα (1381, Νοέμ.) τοῦ μητροπολίτη Λαρίσης Νείλου ὑπὲρ τῆς Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῶν Μεγάλων Πυλῶν (Πόρτα-Παναγιᾶς)», *Τρικαλινὰ* 10 (1990) σ. 7-31.

γ' (φφ. 3v-4v) Ἀντίγραφον γράμματος τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου Ἀντωνίου Δ',

1. Περὶ τοῦ σημειωματαρίου αὐτοῦ βλ. Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Τὸ ἄγνωστο αὐτόγραφο σημειωματάριο τοῦ L. Heuzey ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη καὶ παραμονή του στὶς μονὲς Δουσίκου καὶ Μετεώρων (Ἰούλ.-Αὔγ. 1858)», *Τρικαλινὰ* 17 (1997) σ. 157-191.

τοῦ ἔτους 1393, ὑπὲρ τῆς Μονῆς τοῦ Σωτῆρος τῶν Μεγάλων Πυλῶν (Δουσίκου ἢ Ἁγίου Βησσαρίωνος· ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Δουσίκου).

Ἀρχ.: Ἐπεὶ οἱ [ἐν]ασκούμενοι τῇ περὶ τὰ Τρίκαλα σεβ[ασμίᾳ] βασιλικ[ῇ] καὶ πατριαρχικῇ μονῇ τῇ ἐπονομαζομένῃ τ[ῶν] Μ[εγάλων] Π[υλῶν] [...]

Ἔκδοσις καὶ σχόλια: Φ. Α. Δημητρακοπούλου, «Τὸ σιγίλλιο τοῦ Πατρ. Ἀντωνίου Δ΄ (1393) γιὰ τὴ Μονὴ τοῦ Σωτῆρος τῶν Μεγάλων Πυλῶν: Συμβολὴ στὴ διπλωματικὴ καὶ στὰ τοπωνυμικὰ τῆς Δυτ. Θεσσαλίας», *Δίπτυχα* 2 (1980-81) σ. 98-119.

δ΄ (φ. 4ᵛ) Ἀντίγραφον τῆς ἐπιγραφῆς ἀνεγέρσεως τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς τῆς Πόρτα-Παναγιᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1283 ὑπὸ τοῦ σεβαστοκράτορος Ἰωάννου Α΄ Ἀγγέλου Κομνηνοῦ Δούκα (ἐνθύμησις εἰς περγαμηνὸν Εὐαγγέλιον τῆς Μονῆς Δουσίκου, σημερινὸν κώδ. ΕΒΕ 81).

Ἐκδ.: Anna Avraméa - D. Feissel, *Travaux et Mémoires* 10 (1987) σ. 380-381, ἀριθ. 21 (pl. VIII, 3).

ε΄ (φ. 5ᵛ) Καταγραφὴ δημοτικοῦ ᾄσματος τοῦ Χατζῆ-Πέτρου.

Ἀρχ.: Πέντε χιλιάδες Τοῦρκοι αὐτοὶ κινήσανε
στὴν Καλαμπάκα πᾶνε νὰ πολεμήσουνε.

ϛ΄ (φφ. 6ʳ-9ʳ) Γραμματικαὶ ἀσκήσεις, ἰχνογραφήματα χαρτῶν τῆς περιοχῆς Τρικάλων.

ζ΄ (φ. 9ᵛ) Καταγραφὴ παραλλαγῆς δημοτικοῦ ᾄσματος τοῦ Χατζῆ-Πέτρου.

Ἀρχ.: Ἐσεῖς βουνὰ τοῦ Γρεβένου κ' ἐσεῖς πεῦκα τοῦ Μετζόβου,
λίγο νὰ καμπυλώσετε, δύων τουφεκιῶν τόπο!

η΄ (φ. 10ʳ⁻ᵛ) Ἰχνογραφήματα χαρτῶν τῆς περιοχῆς Τρικάλων.

θ΄ (φφ. 11ʳ-13ᵛ) Καταγραφὴ δημοτικῶν ᾀσμάτων (Χατζῆ-Πέτρου, Τοῦ Γρίβα μὲ τὸ βασιλόπουλο κ.ἄ.).

Ἀρχ.: Ὁ βασιλέας ἐπρόσταξε τὸ ρέβελλο τὸ ἀσκέρι
νὰ βγῆ κατὰ τὴ Ρούμελη...............

Μᾶς ἦρτε Φράγκος βασιλέας, μᾶς ἦρτε Βαρβαρέσος,
τώρα, Γρίβα μου, εἰς τὸ Σύνταγμα, σὲ θέλει ὁ βασιλέας

ι΄ (φφ. 14ʳ-17ʳ) Ἀντίγραφον τοῦ χρυσοβούλλου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου Γ΄ Παλαιολόγου, τοῦ ἔτους 1336, ὑπὲρ τῆς ἐπισκοπῆς Σταγῶν (ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ τοίχου τοῦ νάρθηκος τοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς Καλαμπάκας).

Ἀρχ.: Ἐπειδὴ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος καὶ οἱ κληρικοὶ τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Στ[αγῶν] ἀνέφερ(ον) ὅτι [...]

Ἔκδοσις μὲ σχόλια: Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Acta Stagorum — Τὰ ὑπὲρ τῆς θεσσαλικῆς ἐπισκοπῆς Σταγῶν παλαιὰ βυζαντινὰ ἔγγραφα (τῶν ἐτῶν 1163, 1336 καὶ 1393). Συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς ἐπισκοπῆς», *Τρικαλινὰ* 13 (1993) σ. 27-32, 41-42, 47-54.

ια΄ (φ. 17ʳ⁻ᵛ) Ἀντίγραφα ἐπιγραφῶν τοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς Καλαμπάκας.

ιβ' (φφ. 18r-31r) Χρονικὸν τῶν Ἰωαννίνων, τὸ ἄλλοτε κακῶς ὀνομαζόμενον Χρονικὸν Κομνηνοῦ καὶ Πρόκλου[2].

«Σύγγραμμα ἱστορικὸν ὡς ἐν συνόψει συντεθέν, δηλοῦν τοὺς ἀπὸ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως κυροῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου κατάρξαντας ἐν τῇ Ἠπείρῳ μέχρι καὶ τοῦ Θωμᾶ δεσπότου τοῦ τυράννου, τοῦ ἐπονομαζομένου Κομνηνοῦ τοῦ Πρεάλυμπου καὶ ὅτι οἱ Ἰωαννιῶται τὸν δεσπότην τὸν Ἰζαοὺ πανυψηλότατον καὶ ἐκλαμπρότατον αὐτὸν ἀνεκήρυξαν».

Ἀρχ.: Ὦ Ἰ[ησοῦ] Χ[ριστέ], τὸ ἱλαρὸν καὶ γλυκύτατον φῶς τοῦ οὐρανίου καὶ ἁγίου μάκαρος [...]

Τοῦ μακ[αρίτου] ἐκείνου βασιλέως κ[υροῦ] Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου πρὸς τὰς ἀκηράτους μεταστάντος μονὰς καὶ τὴν τῶν Ρ[ωμαίων] βασιλείαν ἐπὶ παιδὶ νέῳ καταλείψας καὶ ὑπὸ ἐπιτρόπων τὴν ἅπασαν διακεῖσθαι Ρωμαΐδα θεσπίσας [...]

Τελ.: [...] Δάκρυσι δὲ γέγραφα οὐ μέλανι· τοῦτο γὰρ ἴδιον πέφυκε ἀγάπης πληρεστάτης, τὸ χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ συμπενθεῖν τοῖς πενθοῦσι [...] Ἀμήν.

Ὁ L. Heuzey ἀντέγραψεν ἐδῶ, εἰς τὸ σημειωματάριόν του, τὸ ἐκτενὲς κείμενον τοῦ Χρονικοῦ τῶν Ἰωαννίνων ἐκ κώδικος τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, μὴ ὑπάρχοντος, δυστυχῶς, σήμερον, εἰς τὸν ὁποῖον, τὸ ἔτος 1777, εἶχε ἀντιγράψει τὸ κείμενον τοῦτο ἐξ ἄλλου κώδικος ὁ ἐξόριστος τότε λόγιος ἱεράρχης εἰς τὰ Μετέωρα, μητροπολίτης Ράσκας Γεράσιμος Τράμπας[3]. Ἔκδοσις: Λ.Ι. Βρανούση, «Τὸ Χρονικὸν τῶν Ἰωαννίνων κατ' ἀνέκδοτον δημώδη ἐπιτομήν», *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου*, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, 12 (1962) σ. 74-101 (ὅπου καὶ τὸ ἀρχικὸν κείμενον).

ιγ' (φφ. 31r-32r) «Première copie très abrégée du Discours Historique». Σημειώσεις τοῦ L. Heuzey, εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ γαλλικήν, ἀπὸ τὸ λεγόμενον «Σύγγραμμα Ἱστορικὸν» ἢ «Χρονικὸν τῶν Μετεώρων», τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀντιγραφεῖ μαζὶ μὲ τὸ Χρονικὸν τῶν Ἰωαννίνων εἰς τὸν αὐτὸν κώδικα τῆς Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου[4].

ιδ' (φ. 32r-v) Ἀντίγραφα ἐπιγραφῶν τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ τῶν Μετεώρων.

ιε' (φ. 32v) Ἀντίγραφον γραπτῆς ἐπιγραφῆς τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου (Μεταμορφώσεως) περὶ τοῦ χρόνου θανάτου τοῦ κτίτορος τῆς Μονῆς ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου. Ἡ ἐπιγραφὴ αὐτὴ δὲν σώζεται σήμερον καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ Heuzey ἀποκτᾶ ἔτσι ἰδιαιτέραν σημασίαν.

ιϛ' (φφ. 32v-33r) Σημειώσεις ἐκ κωδίκων τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου

2. Βλ. L. Vranoussis, «Deux historiens byzantins qui n'ont jamais existé: Comnénos et Proclos», *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου*, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, 12 (1962) σ. 23-29.

3. Βλ. Δ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Τὸ ἄγνωστο αὐτόγραφο σημειωματάριο τοῦ L. Heuzey...», *Τρικαλινὰ* 17 (1997) σ. 164-165.

4. Περὶ τοῦ λεγομένου «Συγγράμματος Ἱστορικοῦ» καὶ τῶν ἐκδόσεών του βλ. Δ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων. Ἱστορικὴ ἐπισκόπηση — Γενικὴ θεώρηση», *Τρικαλινὰ* 8 (1988) σ. 50-52 (κυρίως σημ. 44).

(«Οἰακιστικὴ ψυχῶν ὑποτύπωσις» Λέοντος ϛ' τοῦ Σοφοῦ, «Νόμος γεωργικός», «Νόμος ναυτικός»).

ιζ' (φφ. 33v-34r) Κτιτορικαὶ καὶ ἄλλαι ἐπιγραφαὶ τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου.

ιη' (φφ. 34r-36r) Ἀντίγραφον χρυσοβούλλου τοῦ Συμεὼν Οὔρεση Παλαιολόγου, τοῦ ἔτους 1366, ὑπὲρ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Ζαβλαντίων Τρικάλων (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου).

Ἀρχ.: Καὶ πᾶσι μὲν τοῖς αἰτοῦσι χεῖρα εὐεργέτην [...]

Ἔκδοσις: Ν. Α. Βέη, «Σερβικὰ καὶ Βυζαντιακὰ γράμματα Μετεώρου», *Βυζαντὶς* 2 (1910-1911) σ. 80-84 [= καὶ αὐτοτελὲς ἀνάτυπον ὑπὸ τὸν γερμανικὸν τίτλον *Serbich-byzantinische Urkunden des Meteoronklosters*, Berlin (1921)].

ιθ' (φφ. 36v-37v) Ἀντίγραφον χρυσοβούλλου τοῦ Σέρβου τσάρου Στεφάνου Δουσάν, τοῦ ἔτους 1348, ὑπὲρ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Ζαβλαντίων Τρικάλων (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου).

Ἀρχ.: Ἐπειδὴ διωρίσατο ἡ βα[σιλεία μου] ἵνα ἐπιλάβηται ἡ σε(βασμία) μονὴ [...]

Ἐκδ.: Ν. Α. Βέη, «Σερβικὰ καὶ Βυζαντιακὰ γράμματα Μετεώρου», σ. 59-62.

κ' (φφ. 38r-.40r) Ἀντίγραφον χρυσοβούλλου τοῦ Σέρβου τσάρου Στεφάνου Δουσάν, τοῦ ἔτους 1348, ὑπὲρ τῆς Μονῆς τῆς Λυκουσάδος τοῦ Φαναρίου Καρδίτσας (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου).

Ἀρχ.: Ἐπεὶ οἱ μ[οναχοὶ] τῆς περὶ τὸ Φανάριον σ[εβασμίας] μ[ονῆς] τῆς εἰς ὄν[ομα] τιμω[μένης] τῆς ὑπ[ε]ραγ[ίας] Θ(εοτό)κου καὶ ἐπικεκλ[ημένης] τῆς Λυκουσάδος [...]

Τὸ ἔγγραφον αὐτὸ δὲν εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Μεγάλου Μετεώρου, εἶχε καταλήξει εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Πανεπιστημίου Βελιγραδίου, ἀλλὰ μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον ἀγνοεῖται ἡ τύχη του[5].

Ἐκδ.: A. Soloviev - V. Mošin, *Grčke povelje srpskih vladara*, Belgrade 1936, σ. 152-161, ἀριθ. XX.

κα' (φφ. 40r-41r) Ἀντίγραφον ὁρισμοῦ τοῦ καίσαρος Ἀλεξίου Ἀγγέλου, τοῦ ἔτους 1388, περὶ τοῦ κελλίου τῆς Θεοτόκου «εἰς τὸ Πηγάδιον» (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου).

Ἀρχ.: Ἐπεὶ οἱ ἐν τῷ Μετεώρῳ ἀσκούμενοι μ(ονα)χοὶ ὅ τε ὁ τιμιώτ[ατος] ἐν ἱερο[μονάχοις] καὶ πν(ευματ)ικὸς π(ατ)ὴρ κ[ῦρις] Μακάριος [...]

Ἐκδ.: Ν. Α. Βέη, «Σερβικὰ καὶ Βυζαντιακὰ γράμματα Μετεώρου», σ. 24-27.

κβ' (φφ. 41r-42v) Ἀντίγραφον γράμματος τῆς βασιλίσσης τῶν Ἰωαννίνων Μαρίας Ἀγγελίνας Δούκαινας Παλαιολογίνας, τοῦ ἔτους 1386, πρὸς τὸν

5. Βλ. σχετικῶς Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Οἱ Σέρβοι ἡγεμόνες τῶν Τρικάλων καὶ οἱ μονὲς τῆς περιοχῆς (ΙΔ' αἰώνας)», *Βυζάντιο καὶ Σερβία κατὰ τὸν ΙΔ' αἰώνα*, Ἐθν. Ἵδρυμα Ἐρευνῶν, Ἰνστιτοῦτο Βυζαντ. Ἐρευνῶν, Διεθνῆ Συμπόσια 3, Ἀθήνα 1996, σ. 184-185.

ἀδελφόν της Ἰωάννην, τὸν ἐν μοναχοῖς ὅσιον Ἰωάσαφ τὸν Μετεωρίτην (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου).

Ἀρχ.: Ἐν ὀνόματι τ[οῦ] π[ατρὸς] [...] Μαρία βασίλισσα Ἀγγελῖνα Δούκαινα ἡ Παλαιολογῖνα [...]

Ἔκδ.: Ν. Α. Βέη, «Σερβικὰ καὶ Βυζαντιακὰ γράμματα Μετεώρου», σ. 20-23.

κγ' (φφ. 42v-44r) Ἀντίγραφα δύο προσταγμάτων τοῦ Ἰωάννου Οὔρεση Παλαιολόγου, τοῦ ἔτους 1372, περὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ἐπονομαζομένου τοῦ Κυρίλλου καὶ τοῦ μονυδρίου τῆς Θεοτόκου τῆς Δουπιάνου, ἵνα ταῦτα κατέχωνται παρὰ τοῦ ἱερομονάχου καὶ πρώτου τῆς Σκήτεως τῶν Σταγῶν Νείλου (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου).

Ἀρχ.: Ἐπεὶ ἀνεφάνησεν ὁ τιμι(ώ)τ(α)τ(ος) ἐν ἱ[ερο]μ[ονάχ]οις κύριος Νεῖλος [...]
Ἐπεὶ παρεκάλεσεν καὶ ἐζήτησεν ὁ τιμι(ώ)τ(α)τ(ος) ἐν ἱ[ερο]μ[ονάχοις] [...]

Ἔκδ.: Ν. Α. Βέη, «Σερβικὰ καὶ Βυζαντιακὰ γράμματα τοῦ Μετεώρου», σ. 9-13.

κδ' (φφ. 44r-45r) Ἀντίγραφον τοῦ ὁρκωμοτικοῦ γράμματος τοῦ Μιχαὴλ Γαβριηλοπούλου (Ἰούν. 1342) πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ Φαναρίου τῆς Καρδίτσας (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου).

Ἀρχ. (κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν τοῦ L. Heuzey): + Ἐπεὶ ... οι παντὶ ... ἄρχοντες Φαναριόται μείζονές τε και μικροὶ [...]

Ἔκδοσις καὶ σχόλια: Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Τὸ "ὁρκωμοτικὸν γράμμα" (Ἰούν. 1342) τοῦ Μιχαὴλ Γαβριηλόπουλου πρὸς τοὺς Φαναριῶτες τῆς Καρδίτσας», *Πρακτικὰ Α' Συνεδρίου γιὰ τὴν Καρδίτσα καὶ τὴν περιοχή της τοῦ Συλλόγου Λαϊκῆς Βιβλιοθήκης «Ἡ Ἀθηνᾶ»*, Καρδίτσα 1996, σ. 29-46.

κε' (φφ. 45v-46r) Ἀντίγραφον χρυσοβούλλου Ἀγγέλου Δούκα (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου· ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, «même feuille», ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ τὸ ὁρκωμοτικὸν γράμμα τοῦ Μιχαὴλ Γαβριηλοπούλου).

Ἀρχ.: και αυτη ως εφικτον προσφέρειν δεικνυσι την αυτης επεμε φιλαγαθον [...]

Ἔκδοσις καὶ σχόλια: Ν. Α. Βέη, «Fragments d'un chrysobulle du couvent de Lycousada (Thessalie)», *Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier*, τόμ. 3, Ἀθῆναι 1957, σ. 479-486.

κς' (φφ. 46v-47v) Ἀντίγραφον χρυσοβούλλου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου, τοῦ ἔτους 1289, ὑπὲρ τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Λυκουσάδος τοῦ Φαναρίου τῆς Καρδίτσας (κολοβόν· ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου· σήμερον τὸ περγαμηνὸν χρυσόβουλλον ἔχει μεταφερθῆ καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἐθν. Βιβλιοθ. Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθ. κατατάξεως 1464).

Ἀρχ.: Οὐδὲν τῆς ἀληθείας ἐπικρατέστερον [...]

Ἔκδ.: Σπ. Λάμπρου, «Ἀνέκδοτον χρυσόβουλλον τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου (1289)», *Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολογ. Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος*, 1 (1883/84) σ. 113-119.

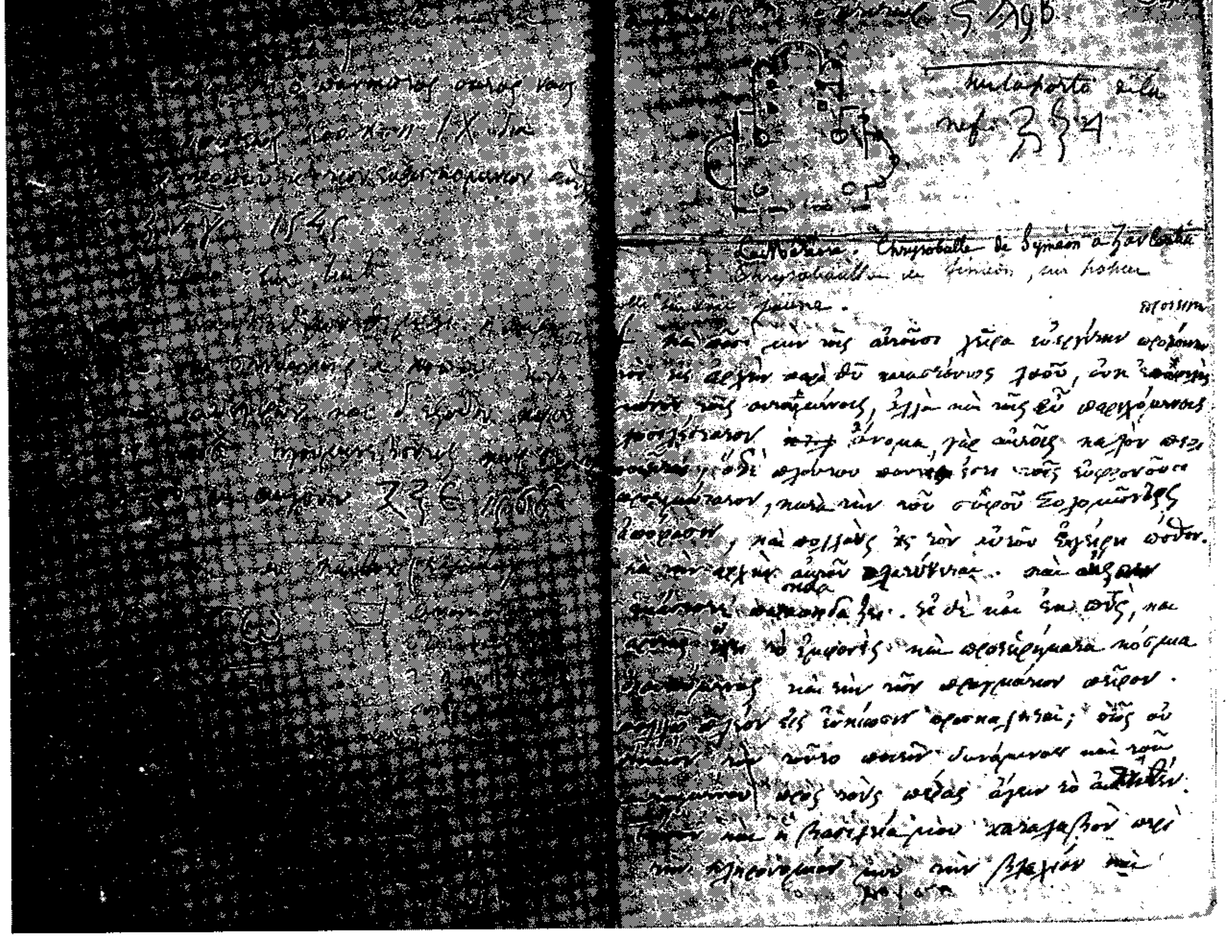
Τὸ φυλλάδιον ἀστάχωτον.

Προέρχεται ἐκ δωρεᾶς τοῦ Δημ. Ζ. Σοφιανοῦ πρὸς τὴν Μονήν.

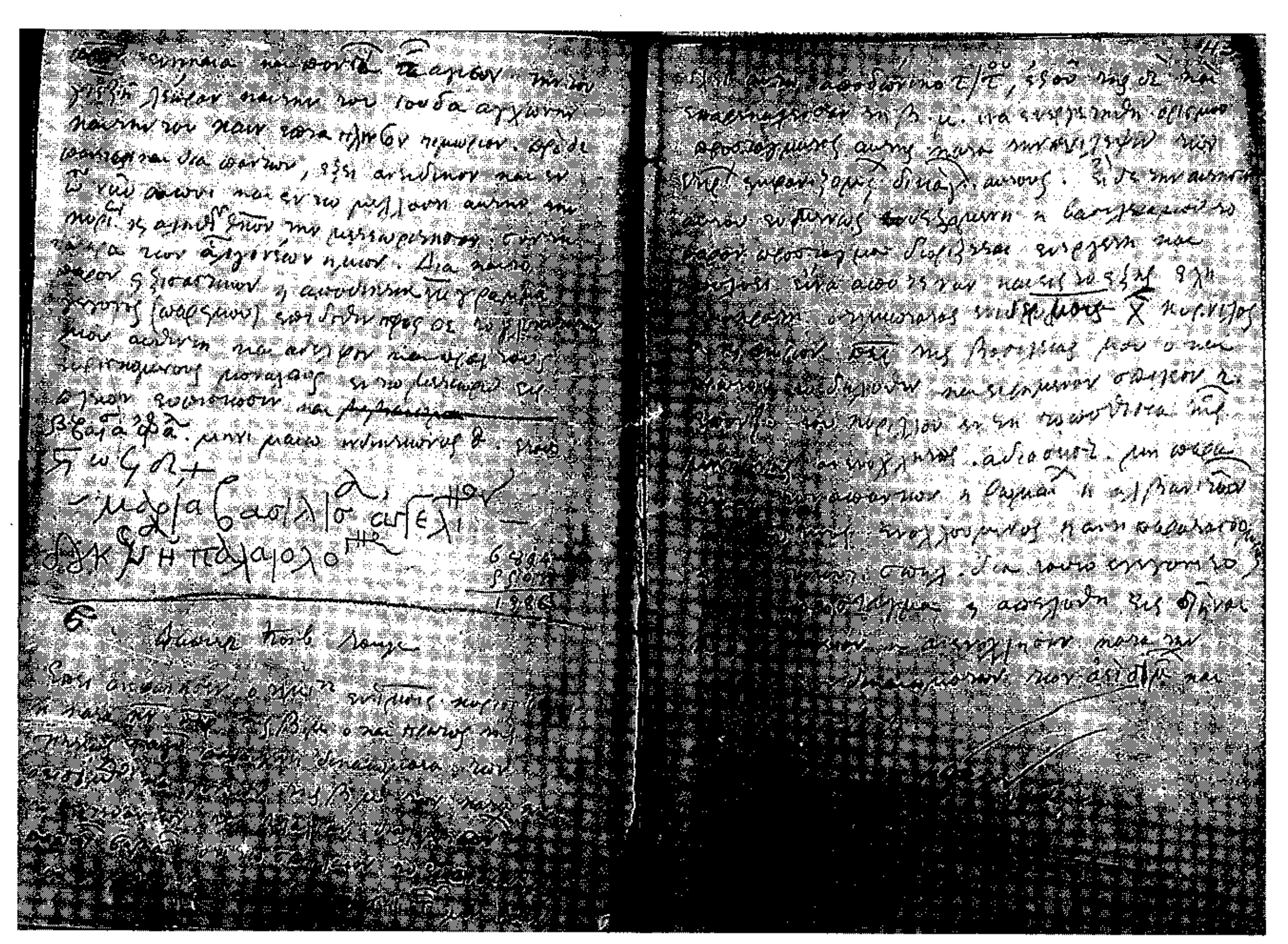
ΚΩΔΙΞ **663**, φ. 1α: Ἀντίγραφον (L. Heuzey) χρυσοβούλλου τοῦ Ἀνδρονίκου Γ' Παλαιολόγου, ἔτους 1336 (ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Μονῆς Δουσίκου).

ΚΩΔΙΞ **663**, φφ. 9β-10α: Καταγραφὴ (ὑπὸ L. Heuzey) δημοτικοῦ τραγουδιοῦ τοῦ Χατζῆ-Πέτρου καὶ χάρτης.

ΚΩΔΙΞ 663, φφ. 23β-24α: Ἀντίγραφον (L. Heuzey) τοῦ «Χρονικοῦ τῶν Ἰωαννίνων» ἐκ κώδικος τῆς Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου τῶν Μετεώρων (ἀγνοουμένου σήμερον).

ΚΩΔΙΞ **663**, φφ. 33β-34α: Ἀντίγραφα (L. Heuzey) ἐπιγραφῶν καὶ ἐγγράφου τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου.

ΚΩΔΙΞ **663**, φφ. 42β-43α: Ἀντίγραφα (L. Heuzey) ἐγγράφων τῆς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Μετεώρου (γράμμα Μαρίας Ἀγγελίνας Παλαιολογίνας, ἔτ. 1386· πρόσταγμα τοῦ ἀδελφοῦ της Ἰωάννου Οὔρεση Παλαιολόγου, ἔτ. 1372)..

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εἰκόνες (ἐκτὸς κειμένου) .... Α΄-Η΄
Προλογικὸ σημείωμα στὴ β΄ ἔκδοση Δ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ .... σελίδες *3-*5
Προλεγόμενα Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ .... » *7-*77

Α΄ — ΜΟΝΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (ΜΕΤΕΩΡΟΝ)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΩΔΙΚΩΝ

κώδικες **1-616** ὑπὸ ΝΙΚΟΥ Α. ΒΕΗ .... σελίδες 1-635
κώδικες **617-661** .... » 691-704

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

κώδικες **1-661** .... σελίδες 637-704

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

I. Χρονολογικὴ ταξινόμησις τῶν κωδίκων τοῦ παρόντος Καταλόγου .... σελίδες 707-709
II. Κατάλογος τῶν κωδικογράφων κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν 710-722
III. Ἐνθυμήσεις-ἱστορικὰ καὶ ἄλλα σημειώματα κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν 723-725
IVα. Πίναξ ἀντιστοιχίας τῶν ἀριθμῶν τοῦ παρόντος Καταλόγου πρὸς παλαιοτέρας ταξινομικὰς ἐνδείξεις τῶν κωδίκων 726-732
IVβ. Πίναξ ἀντιστοιχίας τῶν παλαιοτέρων ταξινομικῶν ἐνδείξεων τῶν κωδίκων πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ παρόντος Καταλόγου . 733-736
V. Ἔντυπα παλαιὰ βιβλία παρεντεθειμένα μεταξὺ τῶν χειρογράφων κωδίκων καὶ περιγραφόμενα εἰς τὸν παρόντα Κατάλογον . 737-738
VI. Ὀνόματα βαπτιστικὰ (ἀσυνήθη ἢ εἰς χαρακτηριστικοὺς τύπους) σταχυολογηθέντα ἀπὸ βιβλία προθέσεων καὶ ἄλλας ἀναγραφὰς 739-740
VII. Γενικὸν Ἀλφαβητικὸν Εὑρετήριον 741-772

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ Β′ ΕΚΔΟΣΙΝ, Δ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ 773-788

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ (ἐκτὸς κειμένου)

ἀσπρόμαυρα ....πίνακες I-LXXII
ἔγχρωμα .... » LXXIII-XCVI

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

(1) *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου*

Τόμος 1 (1936), σελ. 168
Τόμος 2 (1940), σελ. 160
Τόμος 3 (1950), σελ. 178
Τόμος 4 (1952), σελ. 218
Τόμος 5 (1955), σελ. 156
Τόμος 6 (1956), σελ. 240+4 πίν.
Τόμος 7 (1957), σελ. 140+θ'+24+2 πίν.
Τόμος 8-9 (1958/59), σελ. 216
Τόμος 10 (1960), 1997, σελ. 258+4 πίν.
Τόμος 11 (1961), 1997, σελ. 208
Τόμος 12 (1962), σελ. 228+4 πίν.
Τόμος 14 (1964), σελ. 318+2 πίν.
Τόμος 15-16 (1965-1966), 1997, σελ. 336+6 πίν.
Τόμος 17-18 (1967-1968), 1997, σελ. 120+16 πίν.
Τόμος 19-20 (1969-1970), 1997, σελ. 162

(2) *Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικά*

Τόμος 1 (1984), σελ. 464+70 πίν.
Τόμος 2 (1986), σελ. 364+50 πίν.
Τόμος 3 (1990), σελ. 453+66 πίν.
Τόμος 4 (1992), σελ. 405+87 πίν.
Τόμος 5 (1996), Μνήμη Λεάνδρου Βρανούση, σελ. 456.

Β'. ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

(1) ΝΙΚΗΤΑ ΝΗΦΑΚΗ, *Μανιάτικα ἱστορικὰ στιχουργήματα* (Ἔκδοσις ΣΩΚΡ. ΚΟΥΤΕΑ), Ἀθῆναι 1964.
8ον, σελ. ιβ+240+2 πίν.

(2) ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΞΟΔΙΛΟΥ, *Ἡ Ἑταιρεία τῶν Φιλικῶν* (Ἔκδοσις Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ καὶ Ν. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΥ), Ἀθῆναι 1964.
8ον σελ. 176+7 πίν.

(3) ΕΥΑΓΓ. ΣΚΟΥΒΑΡΑ, *Ὀλυμπιώτισσα. (Περιγραφὴ καὶ ἱστορία τῆς Μονῆς. Κατάλογος τῶν Χειρογράφων. Χρονικὰ Σημειώματα. Ἀκολουθία Παναγίας τῆς Ὀλυμπιωτίσσης, Ἔγγραφα ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς Μονῆς, 1336-1900)*, Ἀθῆναι 1967.
8ον, σελ. ιζ'+638+πίν. ΙΓ' (ἔγχρωμοι)+XV.

(4) *ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ: Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων κωδίκων τῶν ἀποκειμένων εἰς τὰς Μονὰς τῶν Μετεώρων.*
(α) Τόμος Α': *Τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Μεταμορφώσεως.* Ἐκ τῶν καταλοίπων ΝΙΚΟΥ Α. ΒΕΗ. Προλεγόμενα-Προσθῆκαι Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ - Δ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ, Β' ἔκδοσις, Ἀθῆναι 1998.
8ον, σελ. *77+788+εἰκ. Α'-Η'+πίν. I-LXXII (ἀσπρόμαυροι) + LXXIII-XCVI (ἔγχρωμοι).

(β) Τόμος Β′: *Τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Βαρλαάμ*. Ἐκ τῶν καταλοίπων ΝΙΚΟΥ Α. ΒΕΗ. Προλεγόμενα-Προσθῆκαι, ἐπιμέλεια Δ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ, Ἀθῆναι 1984.
8ον, σελ. κγ′+478+πίν. ΜΗ′ (ἔγχρωμοι) + 212 (ἀσπρόμαυροι).

(γ) Τόμος Γ′: *Τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου*, ὑπὸ ΔΗΜ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ, Ἀθῆναι 1986.
8ον, σελ. λθ′ + 486 + εἰκ. 6 + πίν. ΞΔ′ (ἔγχρωμοι) + 208 (ἀσπρόμαυροι).

(δ) Τόμος Δ′: *Τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος*, Μέρος Πρῶτον - Μέρος Δεύτερον, ὑπὸ ΔΗΜ. Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ, Ἀθῆναι 1993.
8ον, σελ. λη′ + 866 + εἰκ. Θ′ + πίν. ΠΑ′ (ἀσπρόμαυροι) + XIII (ἔγχρωμοι) + 214 (ἀσπρόμαυροι).

(5) ΑΝΑΣΤ. Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ, *Τὰ χαράγματα τοῦ Παρθενῶνος*. Τῇ συνεργασίᾳ Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ, Ἀθῆναι 1973.
8ον, σελ. 46* + 200 + 8 πίν.

(6) ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΕΔΕΩΝ, *Δημοσιεύματα*. *Ἀναλυτικὴ ἀναγραφὴ* ὑπὸ Χ. Γ. ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ, Ἀθῆναι 1974.
8ον, σελ. 115.

(7) Γ. ΧΟΥΜΝΟΥ, *Ἡ Κοσμογέννησις. Ἀνέκδοτον στιχούργημα τοῦ 15ου αἰῶνος. Ἔμμετρος παράφρασις τῆς Γενέσεως καὶ Ἐξόδου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης*. Κριτικὴ ἔκδοσις ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ, Ἀθῆναι 1975.
8ον, σελ. VIII + 220 + 14 πίν.

(8) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ Ο ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ, *Ἀλληλογραφία*, Τόμος Α′, 1802-1817. Ἐπιμέλεια: ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΠΠΑΣ καὶ ΡΟΔΗ ΣΤΑΜΟΥΛΗ, Ἀθήνα 1989.
8ον, σελ. νβ′ + 433 + 16 πίν.

(9) *«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»*. Βιέννη 1791-1797. Ἐκδότες: Μαρκίδες Πούλιου. Ἀνασυγκρότηση τῆς σειρᾶς σὲ φωτοτυπικὴ ἐπανέκδοση. Ἐκδοτικὴ φροντίδα, Προλεγόμενα, Σημειώσεις κτλ. ΛΕΑΝΔΡΟΥ ΒΡΑΝΟΥΣΗ, Ἀθήνα 1995, τόμοι 6.

(α′) Τόμος 1: *«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»* τοῦ ἔτους 1791.
8ον, σελ. 152* + 587 + 1 χάρτ.

(β′) Τόμος 2: *«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»* τοῦ ἔτους 1792.
8ον μικρόν, σελ. 16* + 1193.

(γ′) Τόμος 3: *«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»* τοῦ ἔτους 1793.
8ον μικρόν, σελ. 16* + 1089.

(δ′) Τόμος 4: *«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»* τοῦ ἔτους 1794.
8ον μικρόν, σελ. 15* + 1225.

(ε′) Τόμος 5: Προλεγόμενα Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ στὴν *«ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ»* τοῦ ἔτους 1797.
8ον μικρόν, σελ. 1069.

(ς′) Τόμος 6: *«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»* τοῦ ἔτους 1797.
8ον μικρόν, σελ. 1173.

(10) ΛΕΟΝΑΡΔΟΥ ΝΤΕΛΛΑΠΟΡΤΑ *Ποιήματα (1403/1411)*. Ἔκδοση κριτική, Εἰσαγωγή, Σχόλια καὶ Εὑρετήρια Μ. Ι. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, Ἀθήνα 1995.
8ον, σελ. μ' + 515 + 8 πίν.

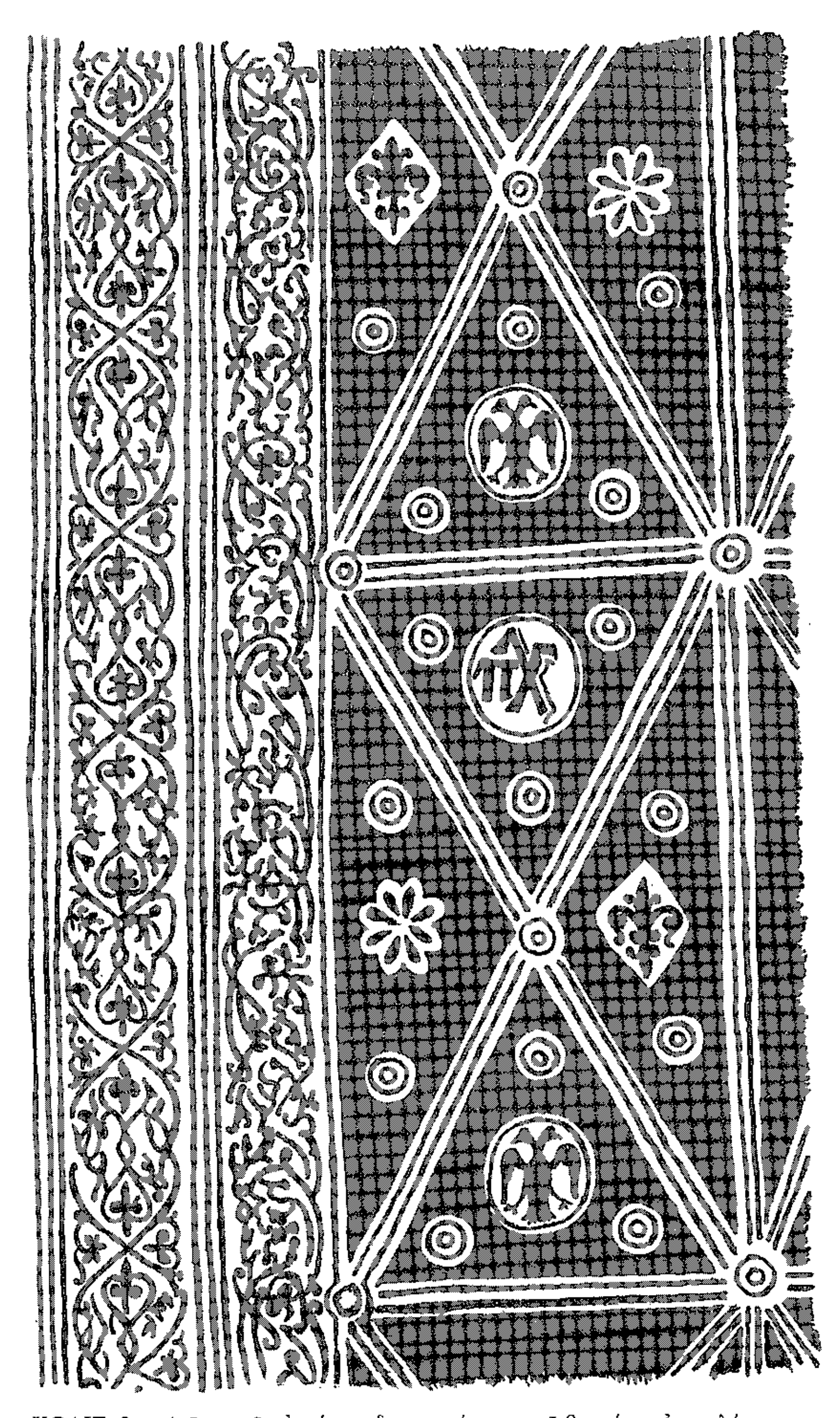
(11) FRANÇOIS SCOUPHOS, *Ὁ Γραμματοφόρος (Le Courrier)*. Édition critique du recueil de ses lettres avec Introduction, Commentaire, Index et Glossaire par M. I. MANOUSSACAS et avec la collaboration de MICHEL LASSITHIOTAKIS, Athènes 1998.
8ον, σελ. 510 + 8 πίν.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΥΤΟ ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 1998
ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Ε. ΜΠΟΥΛΟΥΚΟΣ - Α. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ
ΜΙΛΩΝΟΣ 26 - ΑΘΗΝΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΣΠΡΟΜΑΥΡΟΙ:
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΝΑΝΙΑΔΗΣ - ΑΘΗΝΑΙ

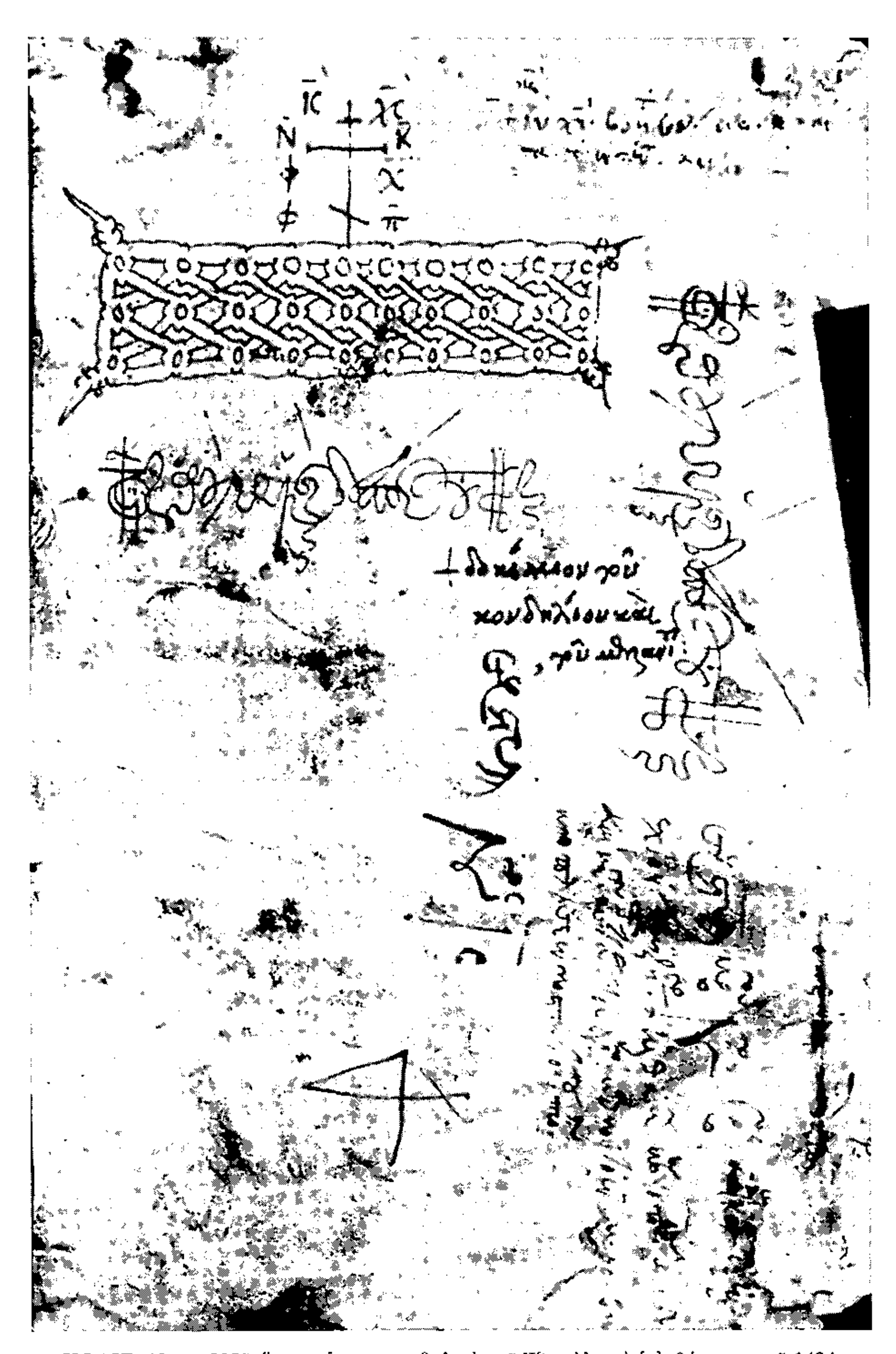
ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΓΧΡΩΜΟΙ:
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΣ - ΛΑΡΙΣΑ

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ

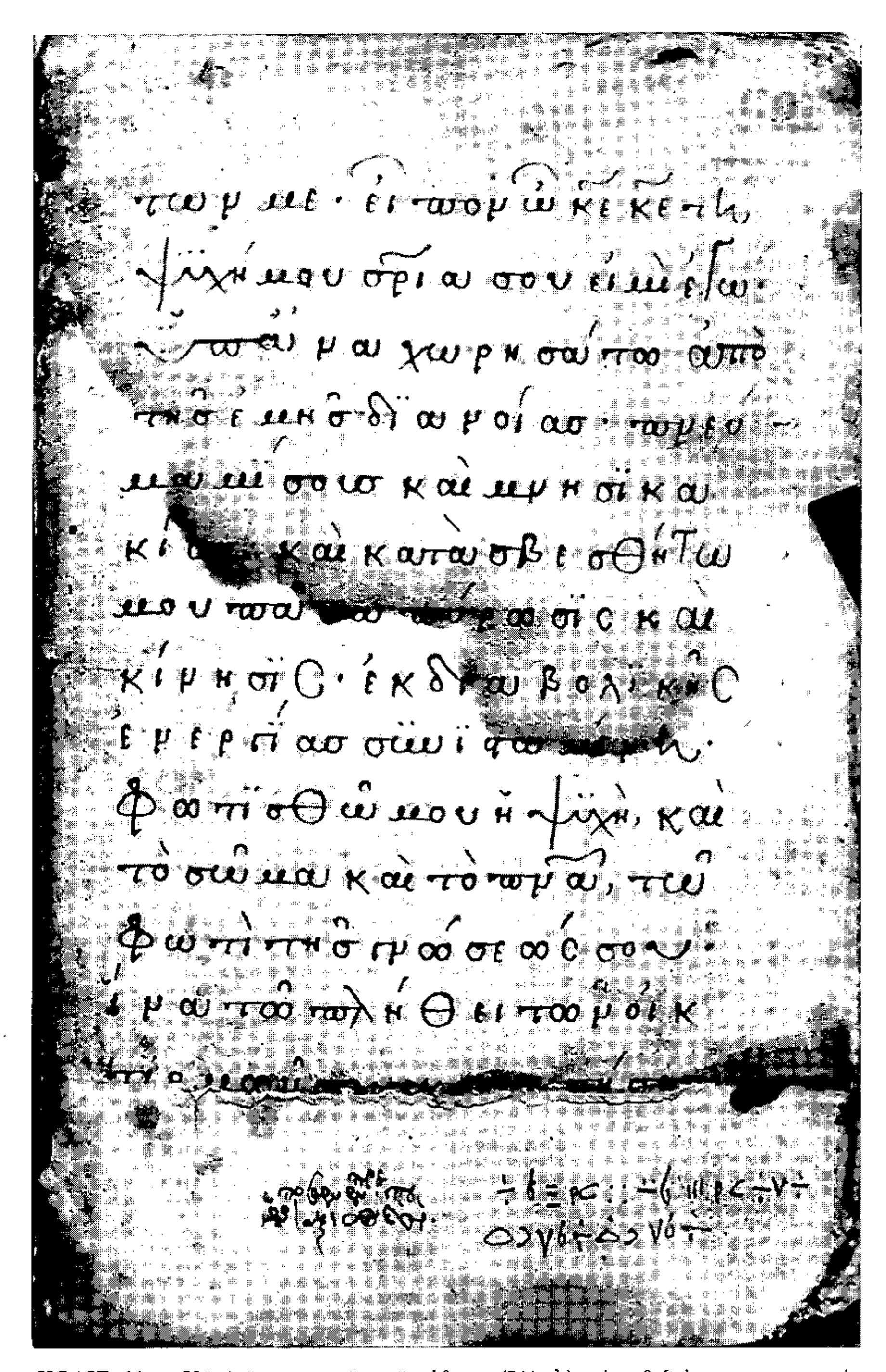

ΚΩΔΙΞ **2** — Δεῖγμα τῶν ἐκτύπων διακοσμήσεων τοῦ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

ΚΩΔΙΞ 4, φ. 268β - 269α. Ἐν τέλει τοῦ φ. 269α τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου (ἔτος ,ζνδ' = 1545/6).

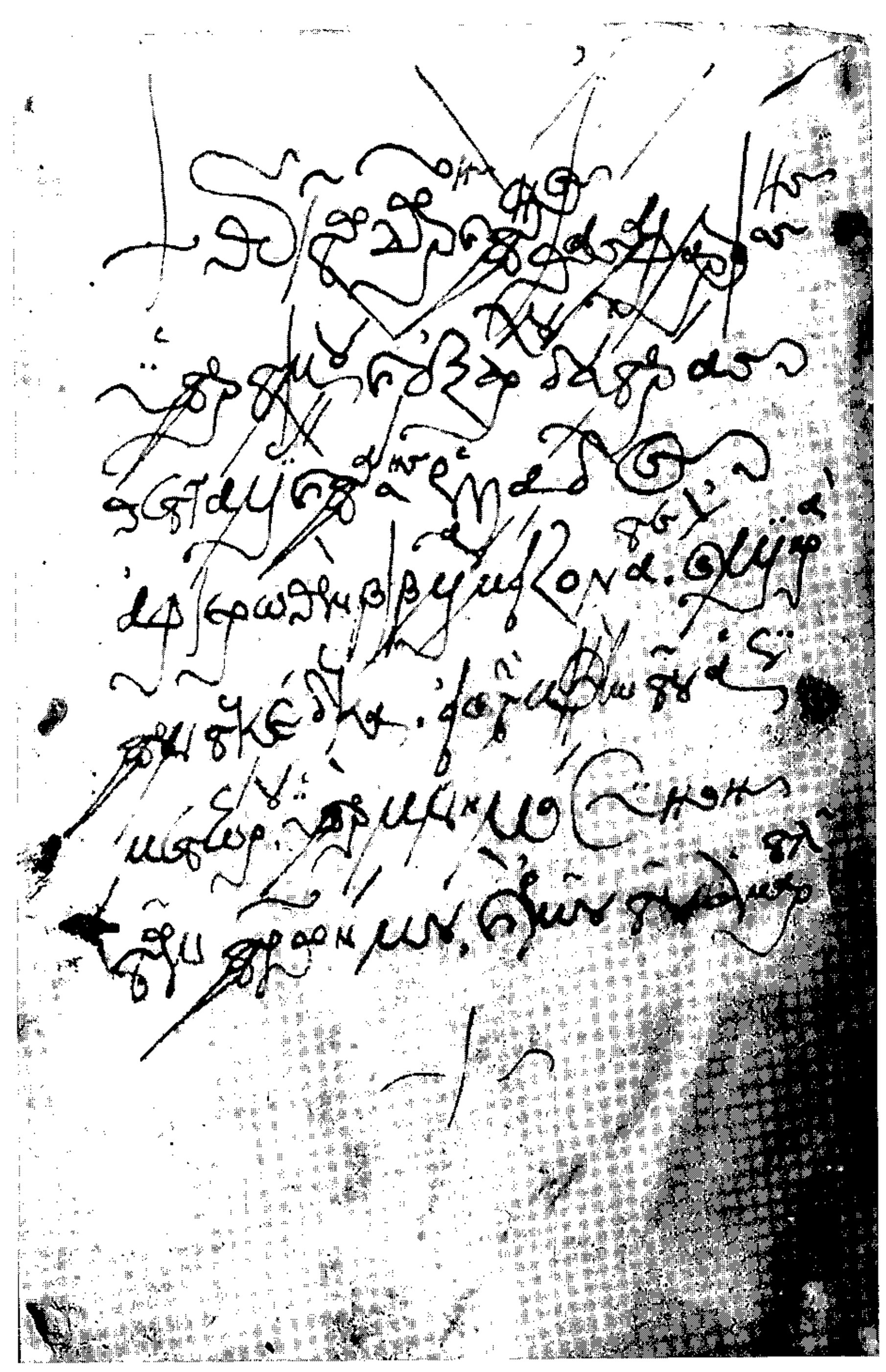

ΚΩΔΙΞ **10**, φ. 238α, ὅπου αἱ μονοκονδυλιαὶ τοῦ Ἰζαοὺλ καὶ ἡ ἐνθύμησις τοῦ 1434.

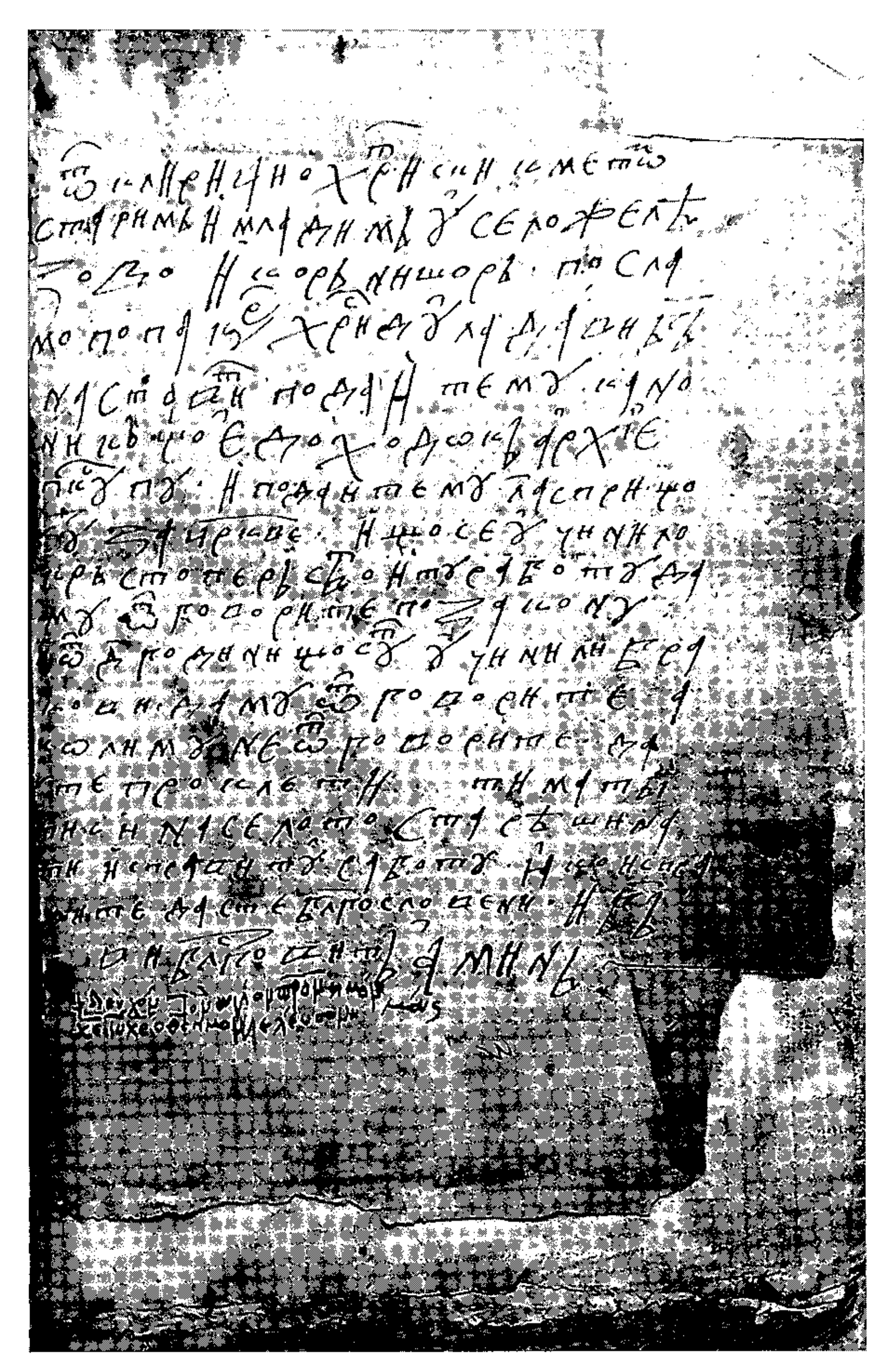

ΚΩΔΙΞ **11**, φ. 52α. Δεῖγμα γραφῆς τοῦ κώδικος (ΙΔ' αἰ.)· κάτω δεξιὰ κρυπτογραφικά.

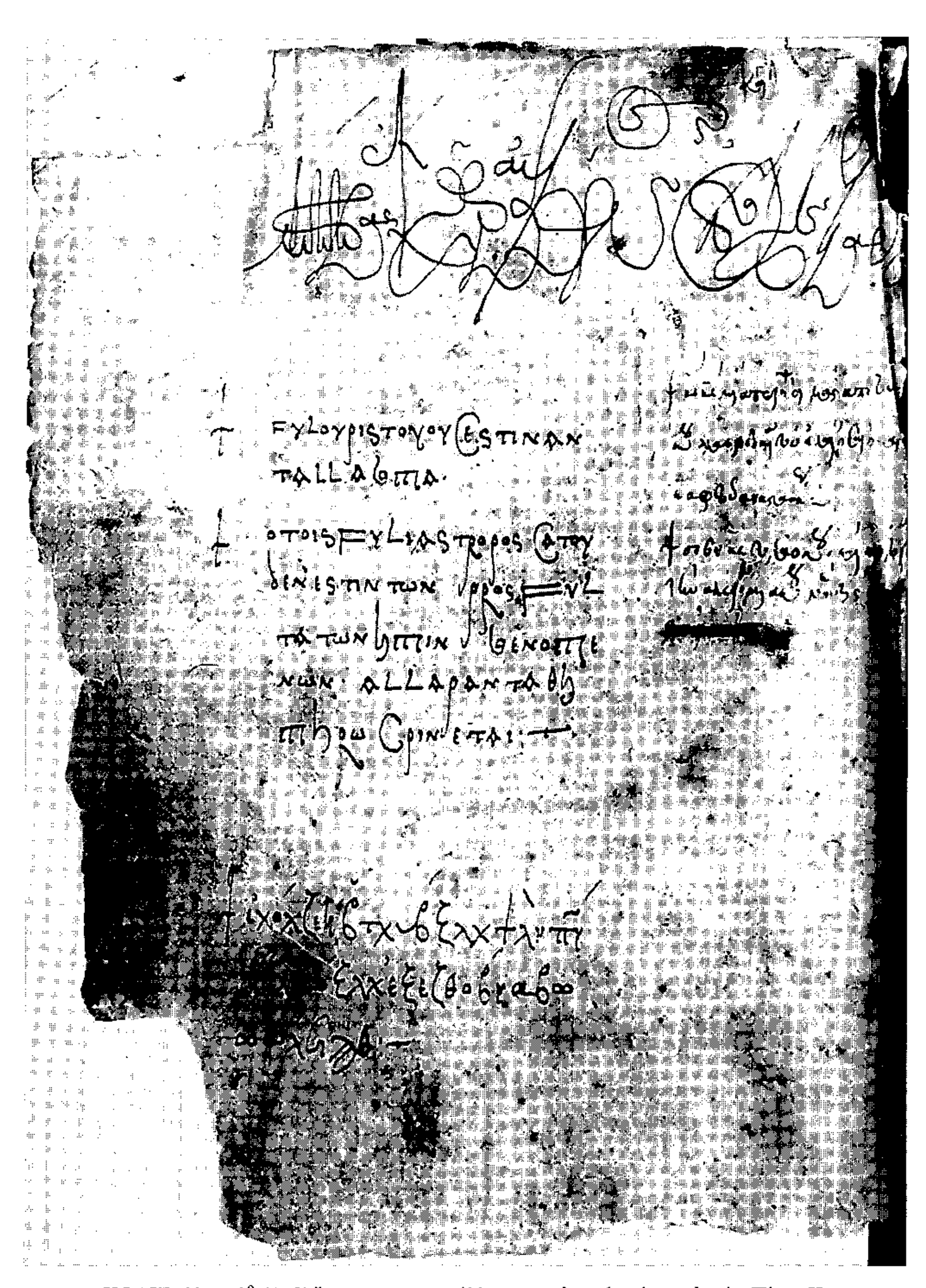
ΚΩΔΙΞ **14**, φ. 235^{β} - 236^{α}. Ἐν τέλει τοῦ φ. 236^{α} τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου (ἔτος ͵ζνς΄ = 1547/8).

ΚΩΔΙΞ **21**, φ. 374β, ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ Λαρίσης Ἰωάσαφ [1386/7].

ΚΩΔΙΞ **29**, φ. 2α: πρόσθετον παράφυλλον μὲ σλαβωνικὸν κείμενον (ἡ β' ὄψις εἰς Πίν. VIII).

ΚΩΔΙΞ **29**, φ. 2β: Ἡ β' ὄψις τοῦ παραφύλλου τοῦ εἰκονιζομένου εἰς τὸν Πίν. VII.

ΚΩΔΙΞ **30**, φ. 338^{β}, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Στεφάνου (ΙϚ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **31**, φ. 279^{β}, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Νείλου (ἔτος ͵ϛϡι΄ = 1401/2).

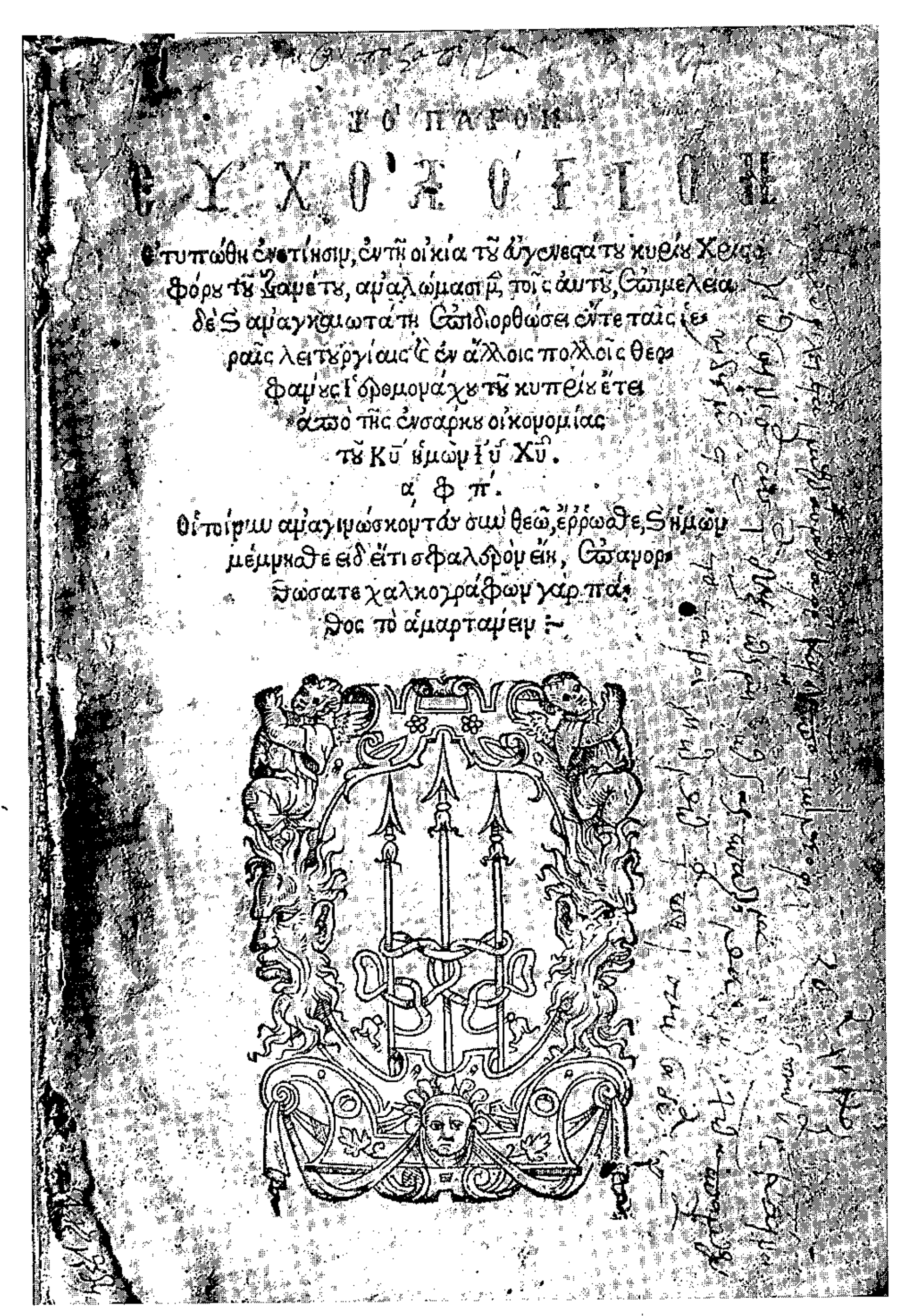
ΚΩΔΙΞ **64**, φ. 259β - 260α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Ἰσαὰκ (ἔτος ͵ζϛϟ' = 1588).

ΚΩΔΙΞ **85**, φ. 31β - 32α. Εἰς τὰ περιθώρια τὸ κείμενον δημοτικοῦ τραγουδιοῦ.

ΚΩΔΙΞ **95**, φ. 96β - 97α, ὅπου τὰ σημειώματα τοῦ κωδικογράφου Σεραφείμ (ἔτος ͵ζρλβ′ = 1623/4). Πρβλ. Πίν. XVIII.

ΚΩΔΙΞ **99**, φ. 177α, ὅπου τὰ σημειώματα τοῦ κωδικογράφου Ἰσαὰκ (ἔτος ,ζνβ' = 1544).

ΚΩΔΙΞ **111**, φ. 112α, ἐν τέλει τοῦ ὁποίου ἡ ἔνδειξις: *πόνος Ἰωάσαφ* (ΙϚ' αἰ.).

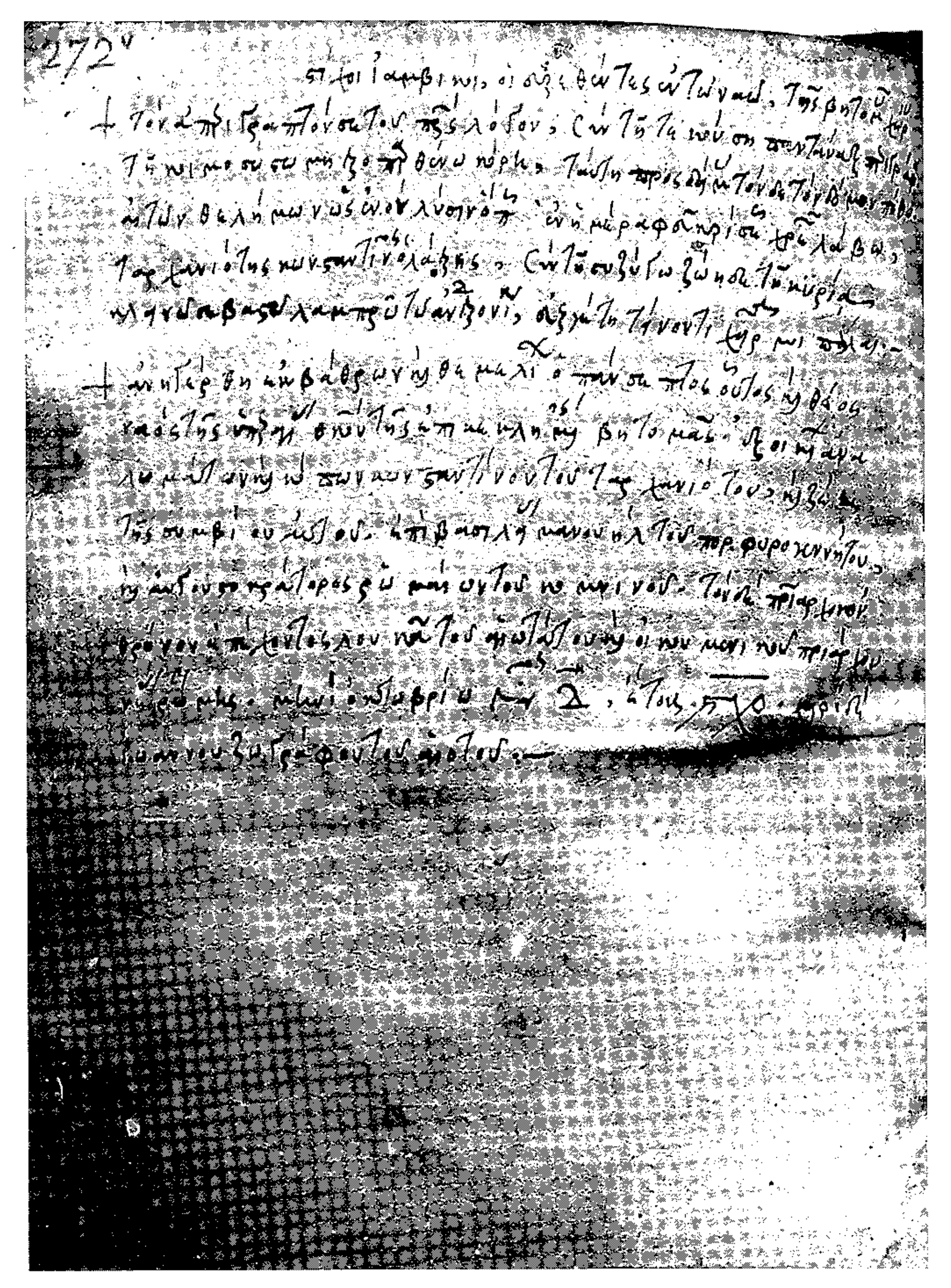

ΤΟ ΠΑΡΟΝ
ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ
ἐτυπώθη ἐν Ἐνετίῃσιν, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Χριστο-
φόρου τοῦ Ζανέτου, ἀναλώμασι μὲν τοῖς αὐτοῦ, ἐπιμελείᾳ
δὲ καὶ ἀναγκαιοτάτῃ ἐπιδιορθώσει ἔν τε ταῖς ἱε-
ραῖς λειτουργίαις καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς θεο-
φάνους Ἱερομονάχου τοῦ Κυπρίου ἔτει
ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας
τοῦ Κυ̅ ἡμῶν Ἰυ̅ Χυ̅.
αφπ΄.
Οἱ τοίνυν ἀναγινώσκοντες σὺν θεῷ, ἔρρωσθε, καὶ ἡμῶν
μέμνησθε· εἰ δ' ἔτι σφαλλόμενον εἴη, συγχωρή-
σατε· χαλκογράφων γὰρ πά-
θος τὸ ἁμαρτάνειν :—

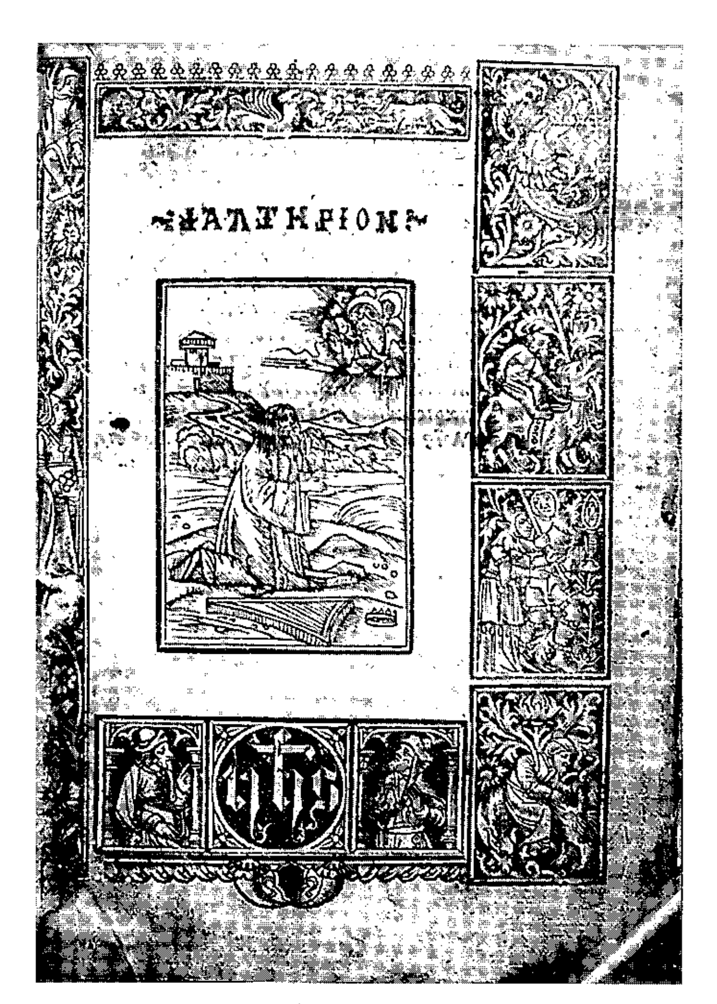
ΚΩΔΙΞ **127** — Ἡ προμετωπὶς τοῦ συνεσταχωμένου παλαιοῦ ἐντύπου (ἐν Βενετίᾳ 1580).

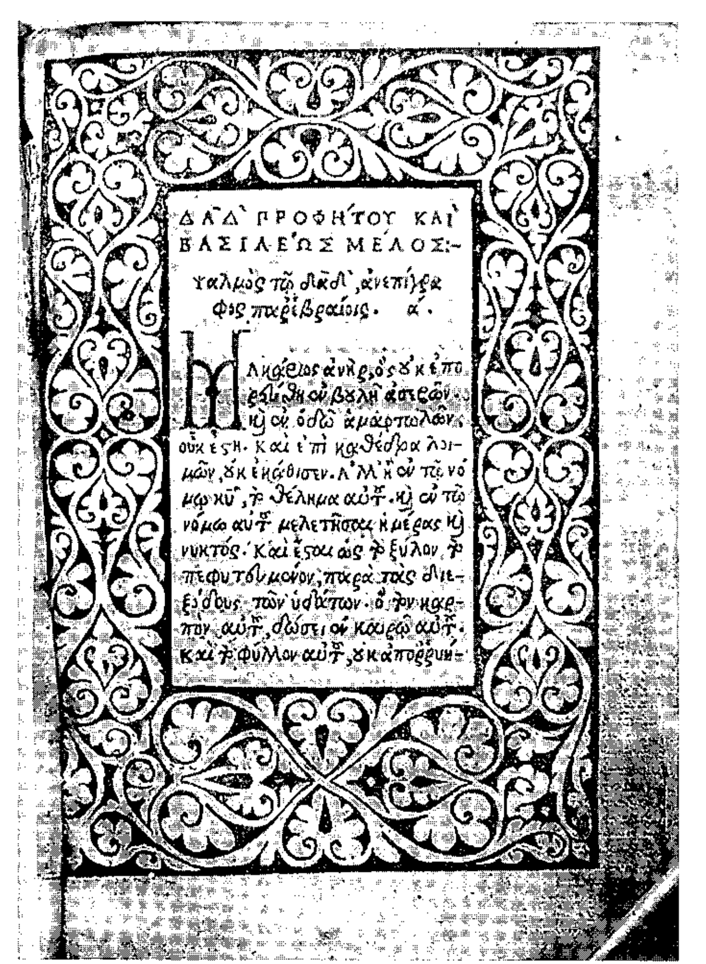
ΚΩΔΙΞ **130**, φ. 241^{β} - 242^{α}, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Καλλίστου (ἔτος ͵ζα' = 1492/3).

ΚΩΔΙΞ **136** — Μία σελὶς τοῦ κώδικος καὶ (φ. 50β) τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Σεμεὼν - Σεραφεὶμ (πρβλ. Πίν. XIII).

ΚΩΔΙΞ **141**, φ. 272^{β}, ὅπου αἱ ἐπιγραφαὶ τοῦ ἐν Βητομᾷ ναοῦ (τοῦ ἔτους 1161).

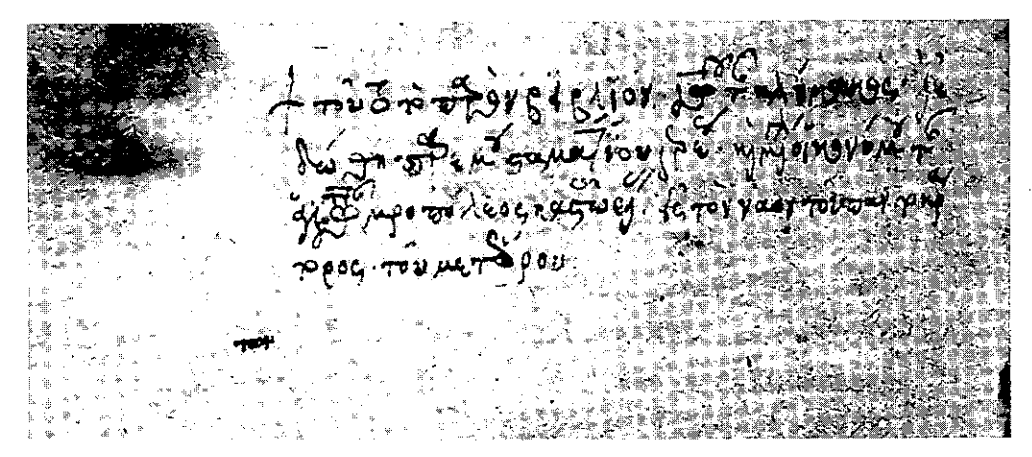
ΔΑΔ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΕΛΟΣ:-

Ψαλμὸς τῷ Δαδ, ἀνεπίγραφος παρ' ἑβραίοις. α΄.

Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν. καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν, οὐκ ἔστη. Καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν, οὐκ ἐκάθισεν. ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, τὸ θέλημα αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον, παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων. ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ, δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ. καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ, οὐκ ἀποῤῥυή-

ΚΩΔΙΞ **152** — Τὸ συνεσταχωμένον παλαιὸν ἔντυπον (ἀριστερά: ἡ προμετωπίς· — δεξιά: ἡ πρώτη σελὶς τοῦ κειμένου).

ΚΩΔΙΞ **153**, φ. 574β, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Παφνουτίου (ἔτους ͵ζλ' = 1522).

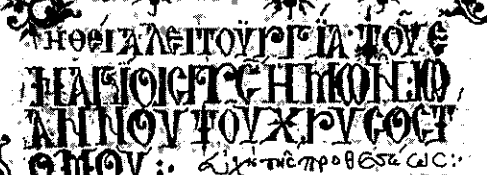

ΚΩΔΙΞ **161** — Τμῆμα τοῦ φ. 1α (ἄνω) καὶ φ. 314β (κάτω), ὅπου τὰ σημειώματα τοῦ Σταματίου ἱερέως καὶ μεγάλου οἰκονόμου Καστορίας (ΙΕ' -ΙϚ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **164**, φ. 2[β] - 3[α]. Ἐπὶ τοῦ φ. 3[α] σλαβωνικὸν κείμενον (πρβλ. σελ. 704).

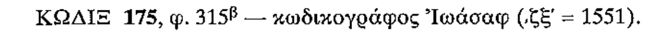
4

ΚΩΔΙΞ **168**, φ. 181β - 182α, ὅπου τὸ δημῶδες ᾆσμα: *Σήμερον ὄρη θλίβονται καὶ τὰ βουνὰ λυπῶνται ...*

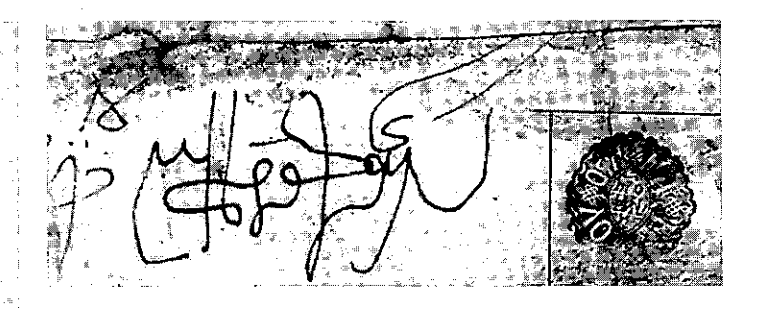

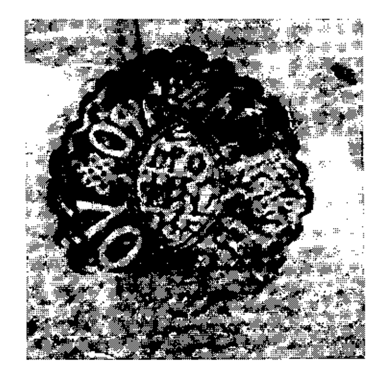

ΚΩΔΙΞ **169**, φ. 1α, ὅπου σημείωμα τοῦ κωδικογρ. Διονυσίου (ΙΖ' αἰ.). — Δεξιὰ τὸ ἐπὶ τοῦ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἀνάγλυφον πλακίδιον.

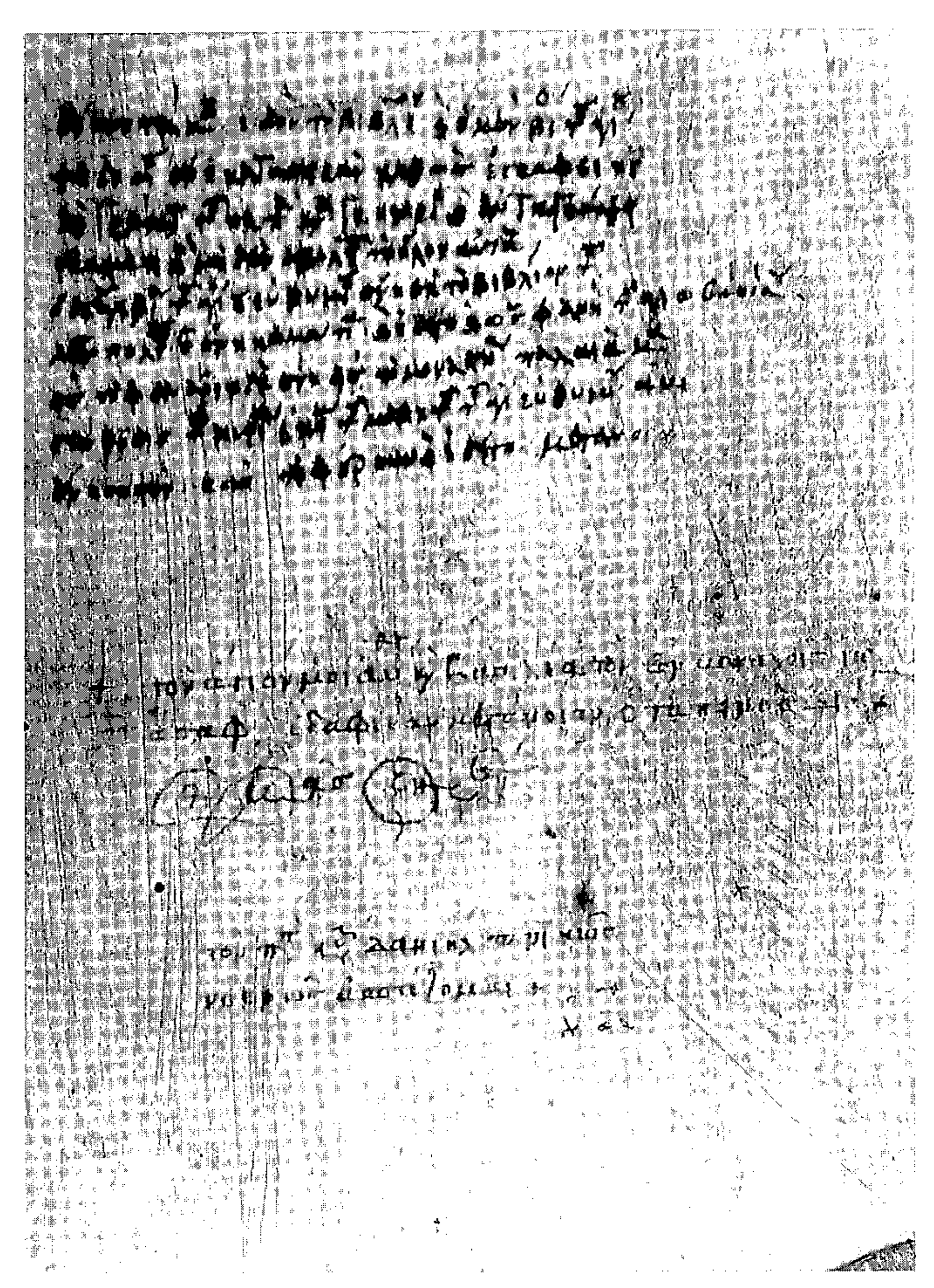
ΚΩΔΙΞ **175**, φ. 315^β — κωδικογράφος Ἰωάσαφ (,ζξ' = 1551).

ΚΩΔΙΞ **181**, φ. 1^α: μονοκονδυλιὰ καὶ σφραγὶς τοῦ Φαναρίου Μητροφάνους.

ΚΩΔΙΞ **191**, φ. 7β - 8α: Δεῖγμα τῆς γραφῆς καὶ τῶν διακόσμων ἀρχικῶν γραμμάτων τοῦ κώδικος (ΙΖ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **195**, σημειώματα ἐπὶ τῆς ξυλίνης πινακίδος τοῦ κώδικος, ἀπευθυνόμενα πρὸς τὸν βασιλέα - μοναχὸν τοῦ Μετεώρου Ἰωάσαφ (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **204**, φ. 172β - 173α, ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Σάββα (‚ζλα' = 1523) καὶ τὰ κρυπτογραφικά (φ. 173α).

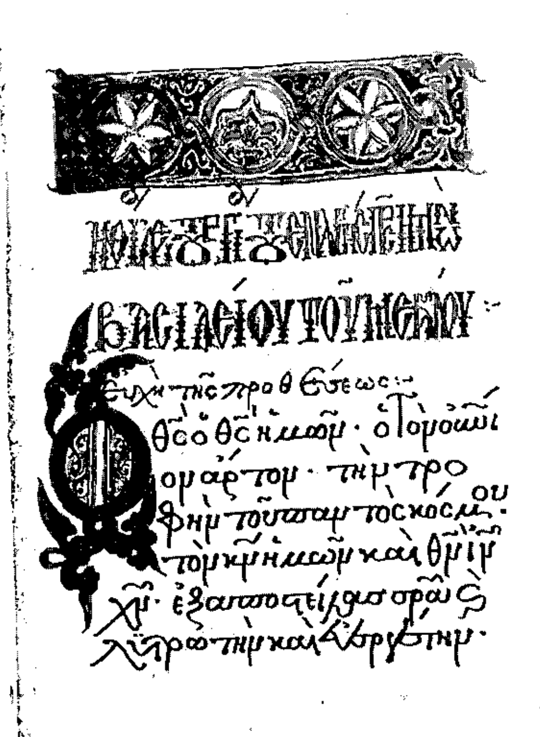
ΚΩΔΙΞ **213**, φ. 533^{α} — κωδικογράφος Μιχαὴλ (‚ζιζ' = 1508).

ΚΩΔΙΞ **218**, φ. 113^{α} — κωδικογράφος Ἰωάννης (‚ζμς' = 1537).

ΚΩΔΙΞ **217**, φ. 4β - 5α. Ἀριστερὰ εἰκὼν τοῦ Δαβίδ. Κωδικογράφος Ἄνθιμος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (1634/5).

ΚΩΔΙΞ **221**, φ. 54β - 55α. Ἀριστερὰ ἡ εἰκὼν τοῦ Μεγ. Βασιλείου. Κωδικογράφος Μακάριος (ΙϚ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **221**, φ. 124β, κωδικογράφος Μακάριος (͵ζλη΄ = 1529/30).

ΚΩΔΙΞ **223**, φ. 74α, κωδικογράφος Ἄνθιμος (͵ζρμγ΄ = 1634/5).

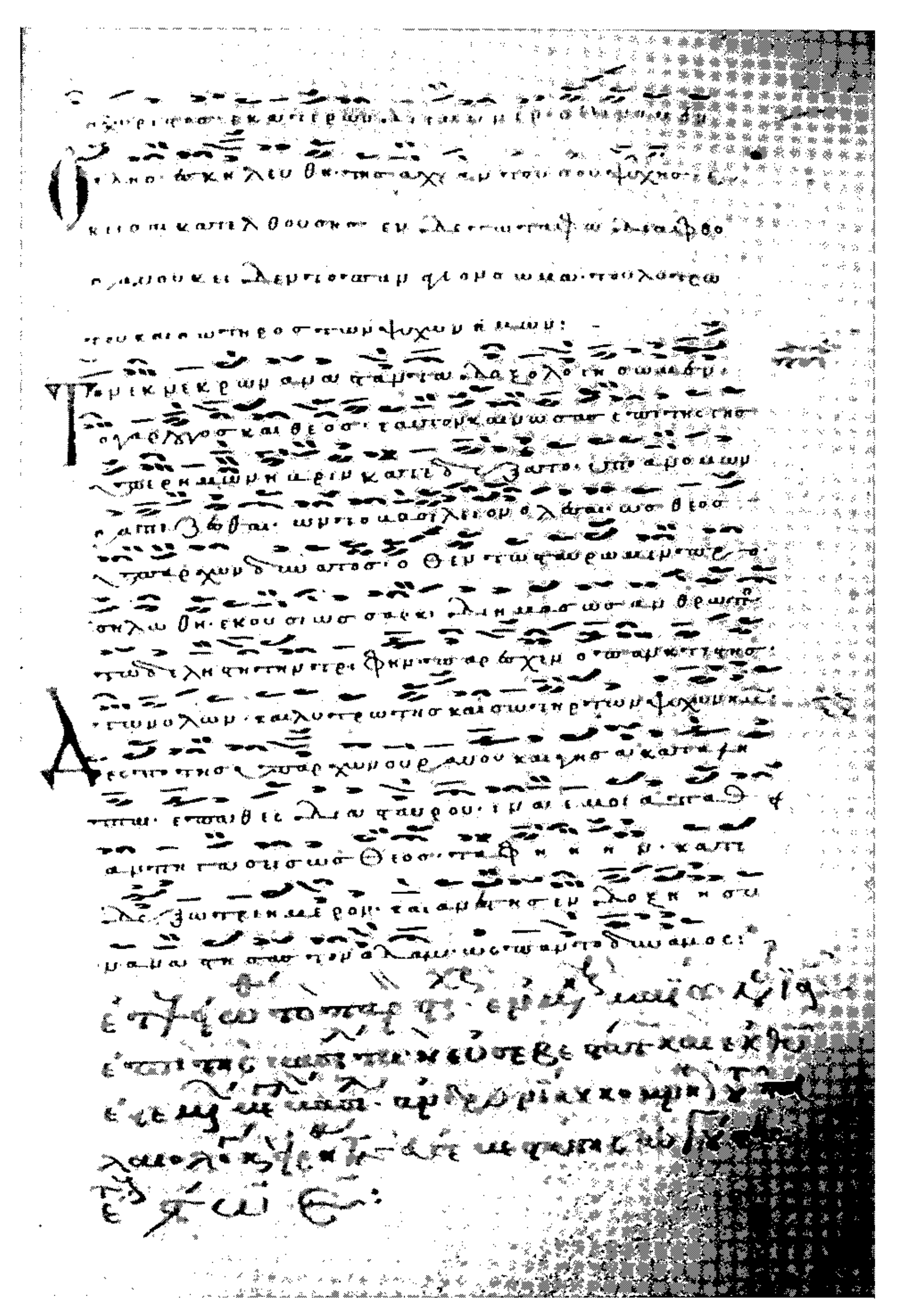
ΚΩΔΙΞ **223**, φ. 26β - 27α. Ἀριστερὰ ἡ εἰκὼν τοῦ Μεγ. Βασιλείου. Κωδικογράφος Ἄνθιμος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (1634/5).

ΚΩΔΙΞ **225**, φ. 152[β]. Χεὶρ Δομετίου (ϛϡογ' = 1465).

ΚΩΔΙΞ **277**, φ. 65[β]; ὅπου σκαρίφημα ἀρχαίου ἀγάλματος.

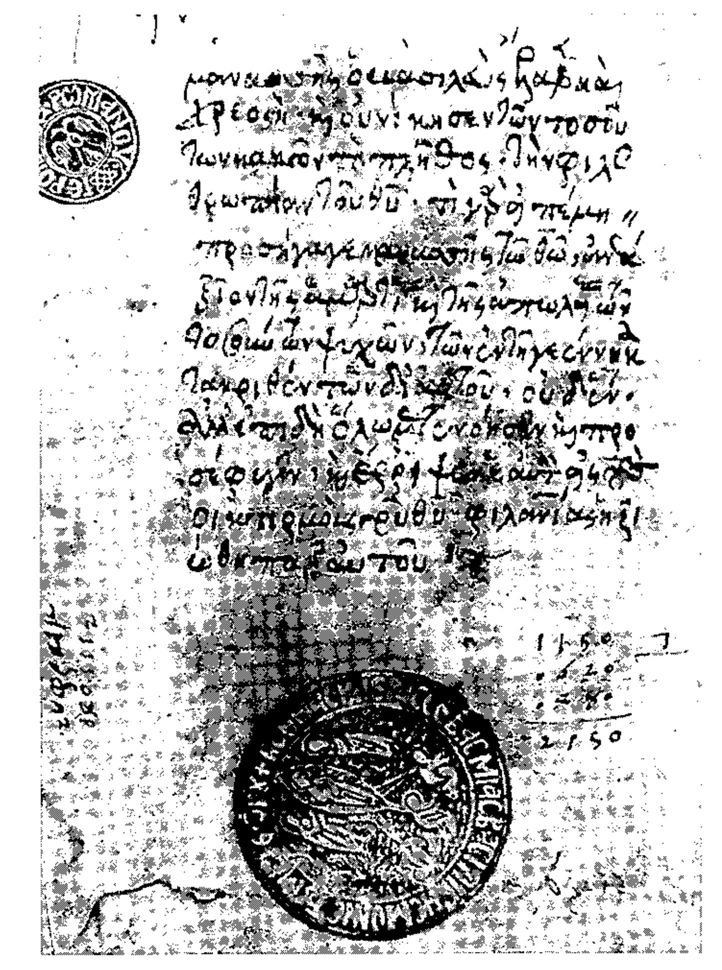
ΚΩΔΙΞ **239**, φ. 259β, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Καλλινίκου (͵ςωϟγʹ = 1385).

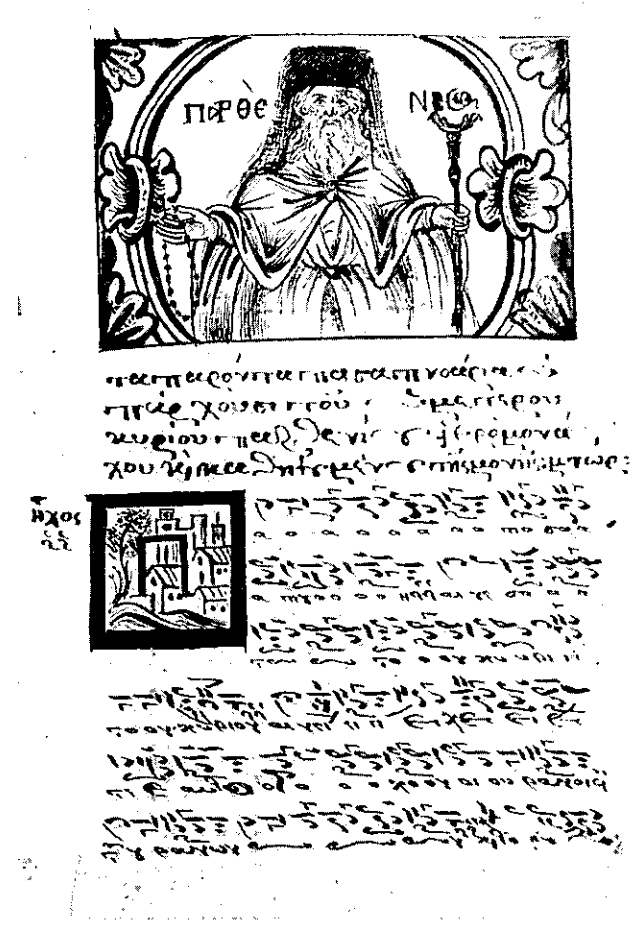
ΚΩΔΙΞ **291**, φ. 230$^{\alpha}$, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ ἔτους ͵ϛωε' = 1297.

ΚΩΔΙΞ **298**, φ. 23β: Δεῖγμα τῆς γραφῆς καὶ τῆς εἰκονογραφήσεως τοῦ κώδικος (ΙΕ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **322**, φ. 94^{β}, ὅπου τὰ ἀποτυπώματα δύο σφραγίδων.

ΚΩΔΙΞ **329**, φ. 116^{α}: Εἰκὼν καὶ μουσικὰ μέλη Παρθενίου.

ΚΩΔΙΞ **354**, φ. 1α (Βίος Ἀθανασίου Μετεωρίτου) καὶ φ. 64α (σημείωμα περὶ συντάξεως καὶ ἀφιερώσεως τοῦ κώδικος — ͵αψζ΄ = 1707).

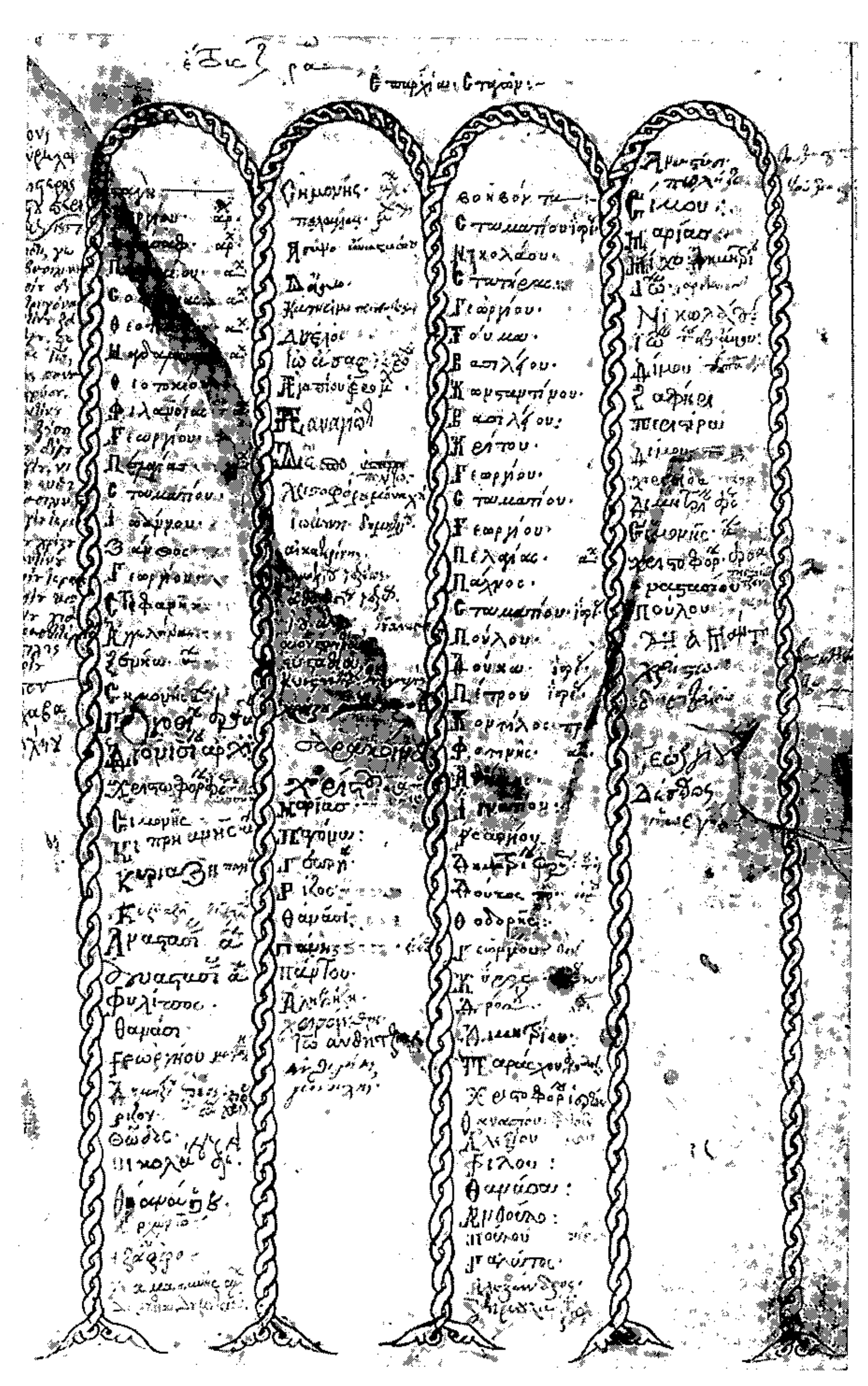
ΚΩΔΙΞ **372**, παράφυλλον: *Κατάστιχον διὰ τὴν ἀποκοπὴν τῶν κελλιωτῶν* (ΙϚ' — ΙΖ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **374**, φ. 178β, ὅπου καὶ σημείωμα τοῦ κωδικογρ. Ἀθανασίου τοῦ Γλαβᾶ (,ςωξζ' = 1359).

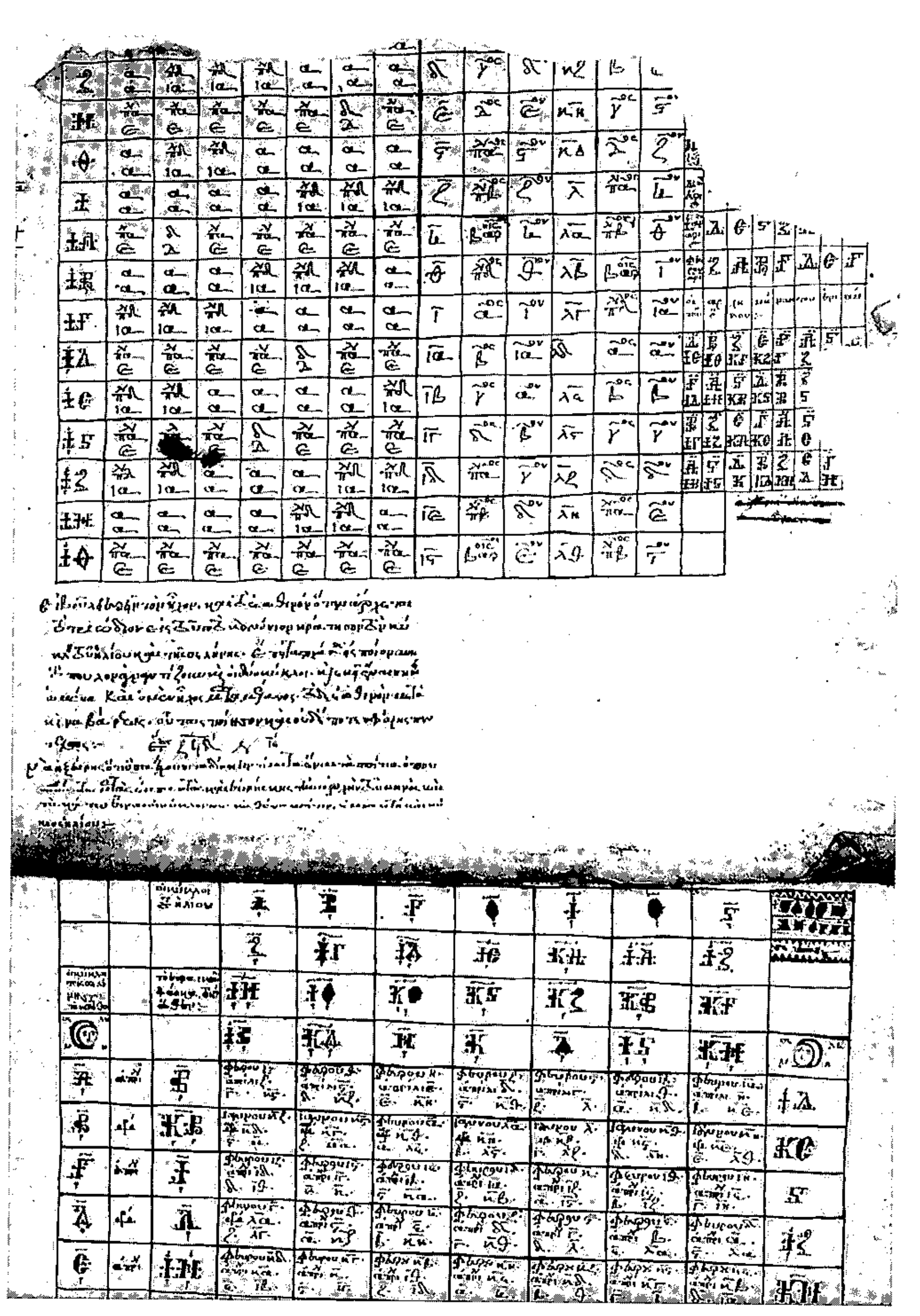
ΚΩΔΙΞ **374**.
Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ βιβλίου εἰς τὸ πάχος τῶν φύλλων τοῦ κώδικος.

ΚΩΔΙΞ **404**, φ. 323α (Βίος Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου) καὶ φ. 340β (σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Βαρλαὰμ — ‚ζοη' = 1570).

ΚΩΔΙΞ **421**(638), φ. 4^{α}, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου: *ἔτους ζρα΄* (= 1592/3).

ΑΡΙΘ. 440 — Τὸ πρῶτον τέμαχος τοῦ εἰλητοῦ μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ κειμένου.

ΑΡΙΘ. **442** — Τὸ ἄνω μέρος τοῦ εἰλητοῦ, ὅπου καὶ ἡ χρονολογία ͵ζϟδʹ (= 1585/6).

ΚΩΔΙΞ 445, φ. 3^{β} - 4^{α}: Δεῖγμα τοῦ κώδικος τοῦ περιέχοντος τὸ στιχούργημα περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

ΚΩΔΙΞ **463**, παράφυλλον, ὅπου καὶ χρονογραφικαὶ ἐνθυμήσεις.

ΚΩΔΙΞ **483**, φ. 175β, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Γεωργίου ἱερέως (ΙΕ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **502** — Τὸ κάτω δεξιὰ τμῆμα τοῦ φ. 114^{α} καὶ τὸ ἄνω ἀριστερὰ τοῦ 114^{β}, ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ ἔτους ,ςψϛ' = 1281.

ΚΩΔΙΞ **523**, φ. 6β: Δεῖγμα τοῦ παλαιοῦ τούτου μουσικοῦ κώδικος (ΙΓ' αἰ.).

63v

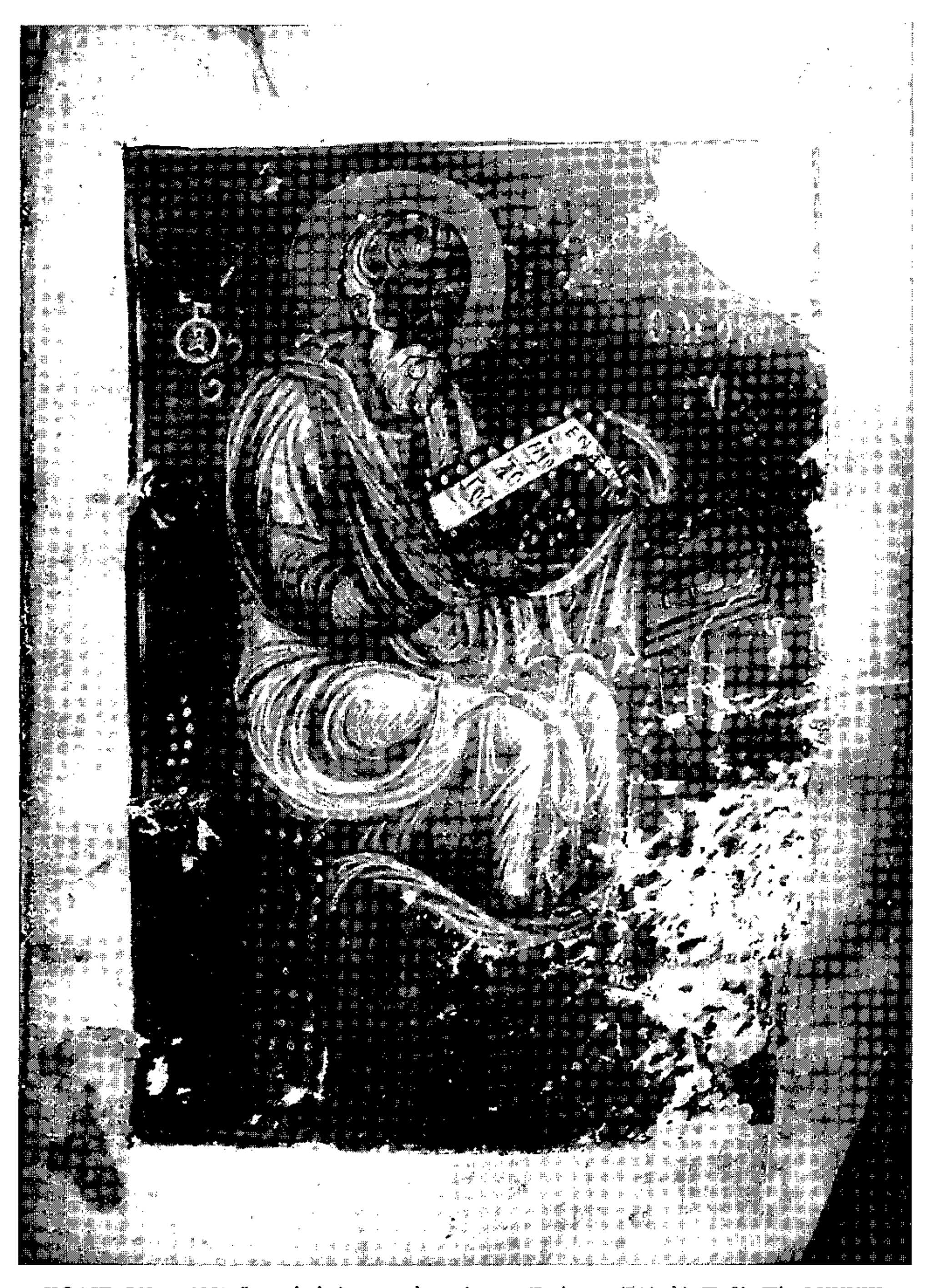
64

ΚΩΔΙΞ **533**, φ. 63β - 64α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Μητροφάνους (,ζρκα' = 1612).

ΚΩΔΙΞ **538**, φ. 49α, δεῖγμα μιᾶς σελίδος, καὶ φ. 85β, τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Πορφυρίου (ΙΖ' αἰ.).

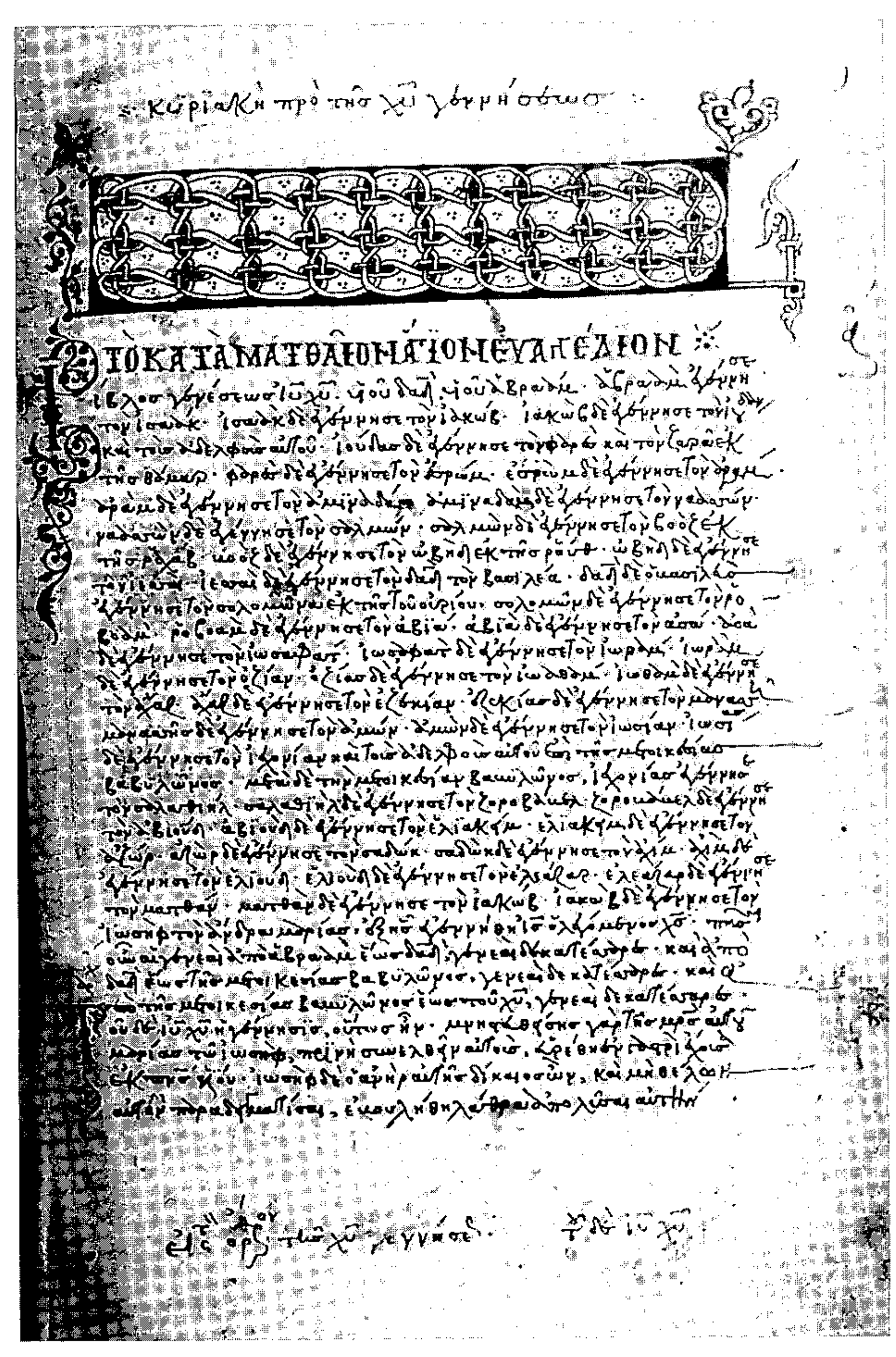
ΚΩΔΙΞ **539**, φ. 390β - 391α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Θεοκτίστου (ΙΔ' αἰ.).

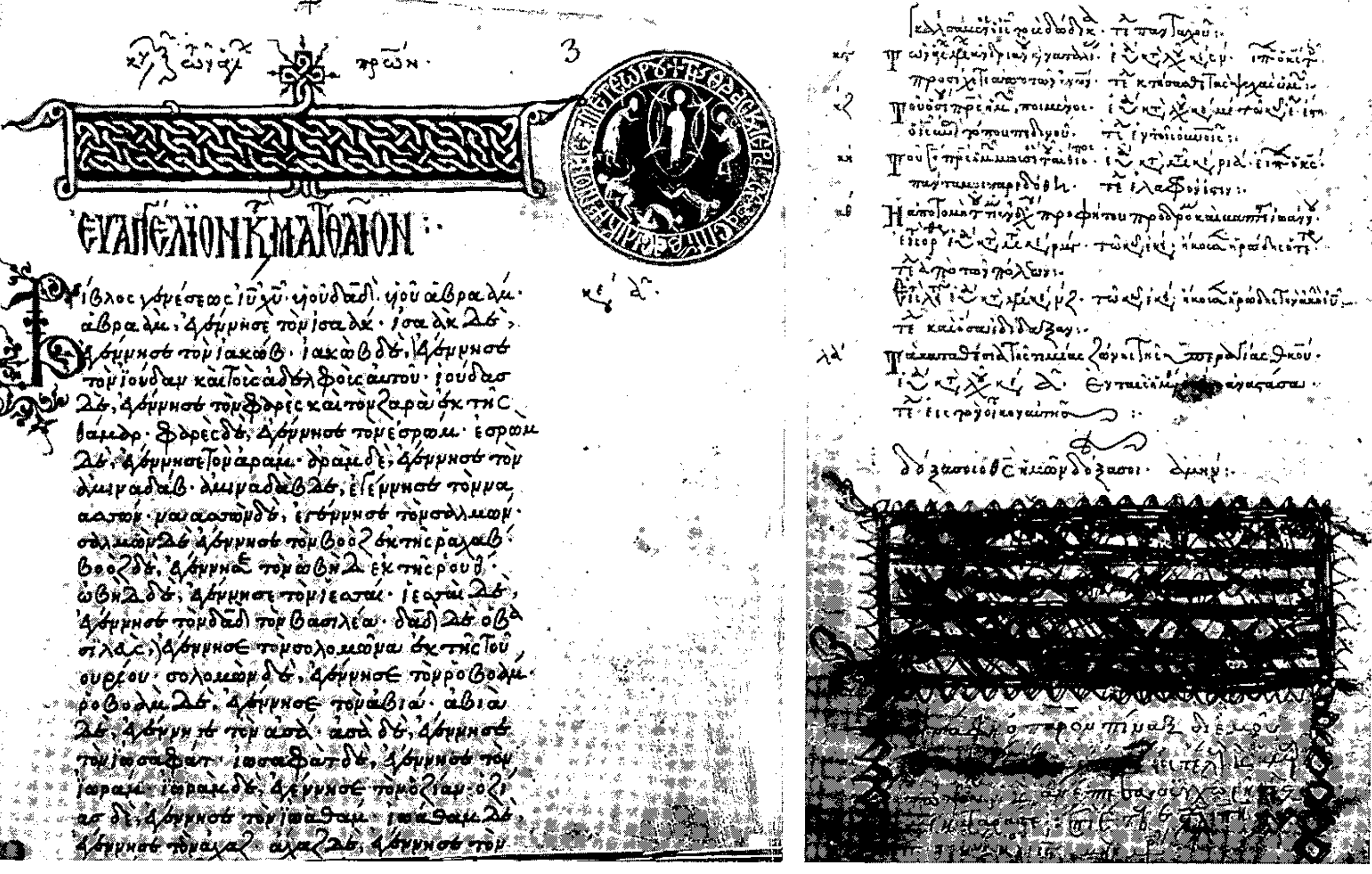
ΚΩΔΙΞ **540**, φ. 138α, ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου (ΙΑ' αἰ.). Πρβλ. Πίν. LXXVIII.

ΚΩΔΙΞ **540**, φ. 138β, ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ (ΙΑ' αἰ.). Πρβλ. Πίν. LXXIX.

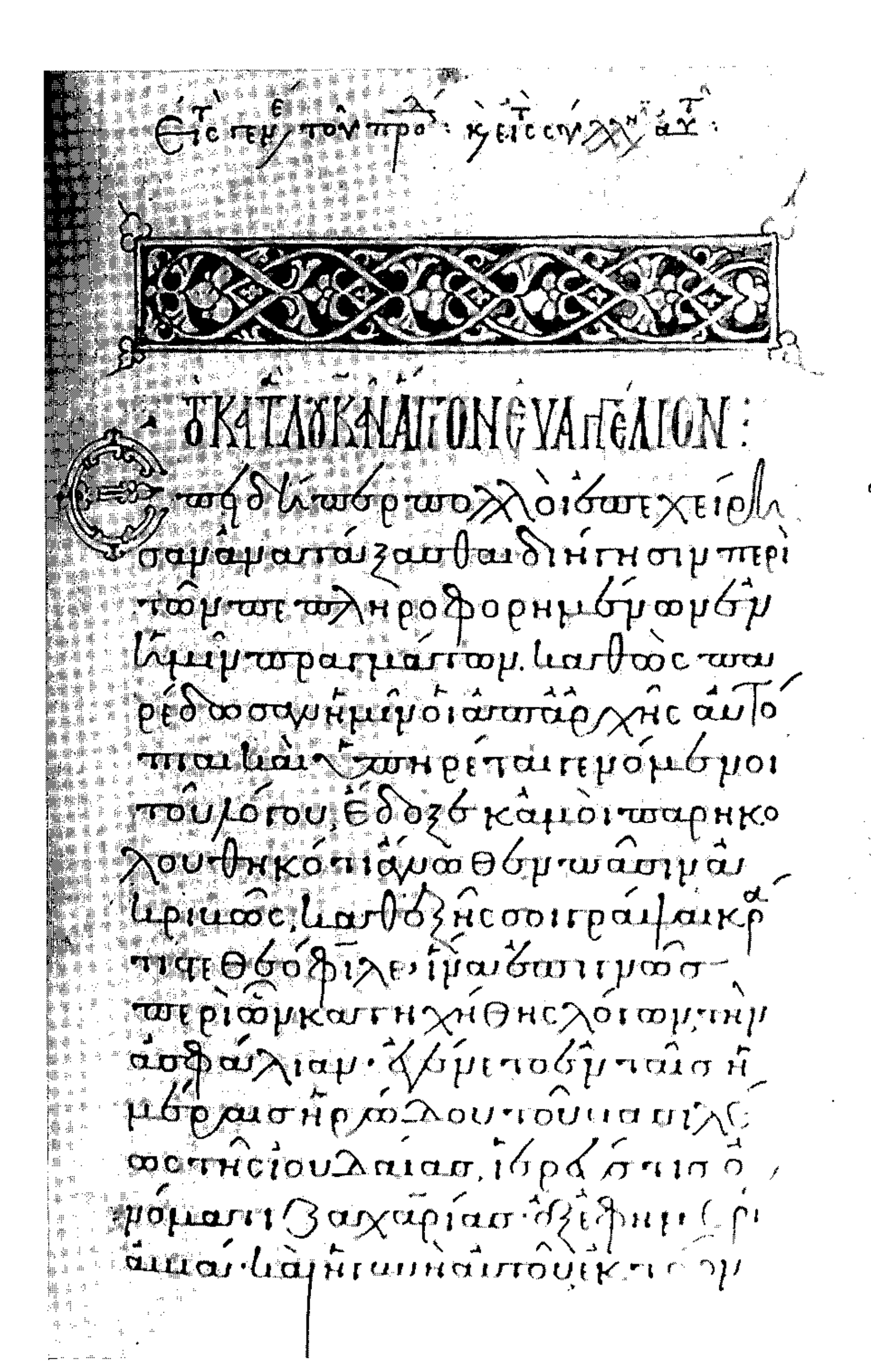
ΚΩΔΙΞ **543**, φ. 9α: Δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος (ΙΔ' αἰ.).

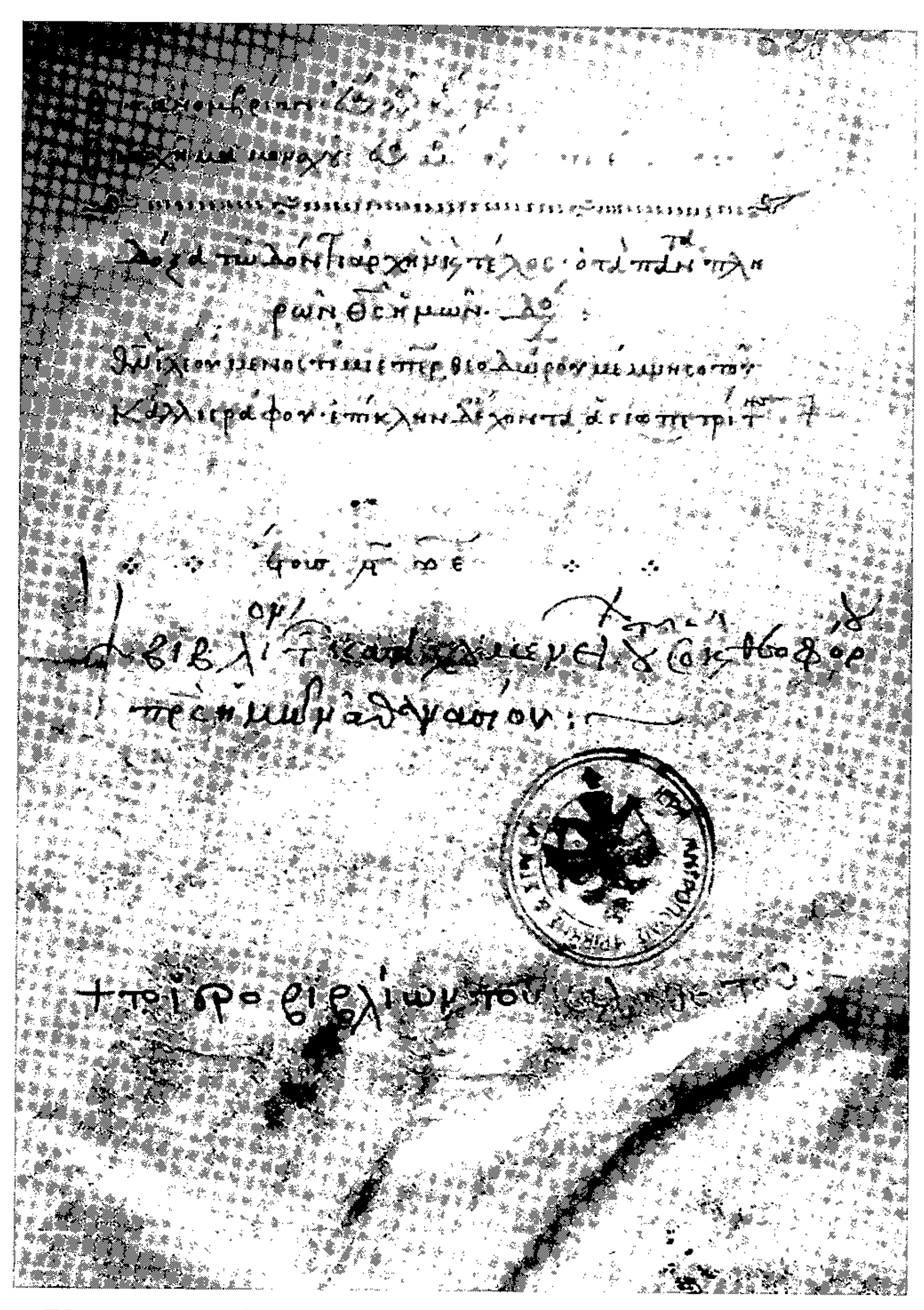
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Κ(ΑΤΑ) ΜΑΤΘΑΙΟΝ

Βίβλος γενέσεως ι(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ· υἱοῦ δα(υί)δ· υἱοῦ ἀβραάμ·
ἀβραάμ· ἐγέννησε τὸν ἰσαάκ· ἰσαὰκ δὲ
ἐγέννησε τὸν ἰακώβ· ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε
τὸν ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ἰούδας
δὲ ἐγέννησε τὸν φαρὲς καὶ τὸν ζαρὰ ἐκ τῆς
θάμαρ· φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν ἐσρώμ· ἐσρὼμ
δὲ ἐγέννησε τὸν ἀράμ· ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν
ἀμιναδάβ· ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν να-
ασσών· ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν σαλμών·
σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν βοὸζ ἐκ τῆς ῥαχάβ·
βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν ὠβὴδ ἐκ τῆς ῥούθ·
ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰεσσαί· ἰεσσαὶ δὲ
ἐγέννησε τὸν δα(υί)δ τὸν βασιλέα· δα(υί)δ δὲ ὁ βα-
σιλεὺς ἐγέννησε τὸν σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ
οὐρίου· σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν ῥοβοάμ·
ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀβιά· ἀβιὰ
δὲ ἐγέννησε τὸν ἀσά· ἀσὰ δὲ ἐγέννησε
τὸν ἰωσαφάτ· ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν
ἰωράμ· ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν ὀζίαν· ὀζί-
ας δὲ ἐγέννησε τὸν ἰωαθάμ· ἰωαθὰμ δὲ
ἐγέννησε τὸν ἀχάζ· ἀχὰζ δὲ ἐγέννησε τὸν

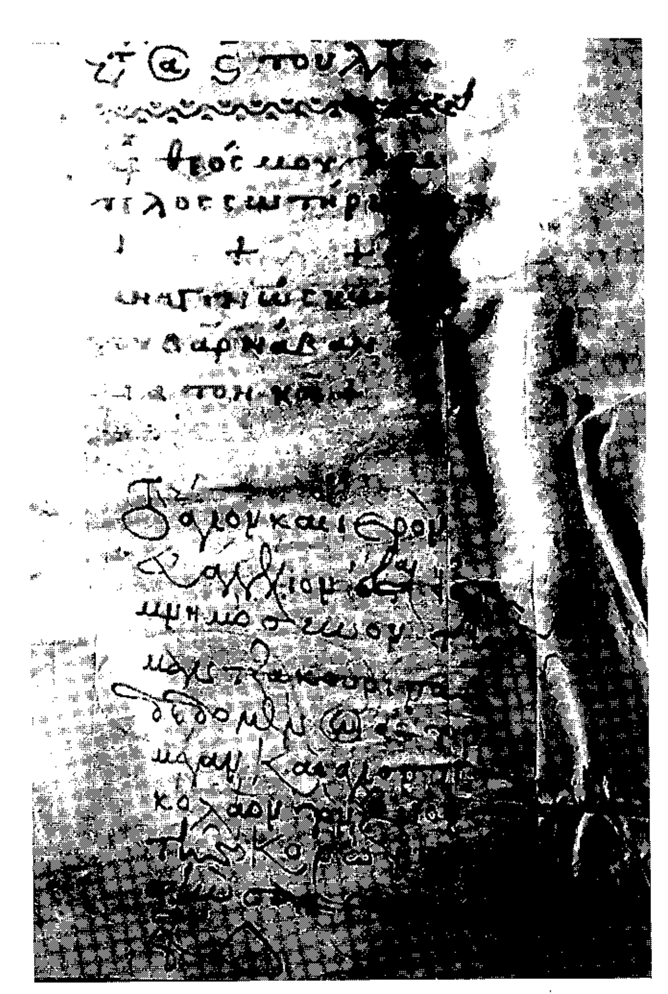
ΚΩΔΙΞ **544**, φ. 3α (ὅπου καὶ παλαιὰ σφραγὶς) καὶ φ. 195β (ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου — ,ςϡπη′ = 1480).

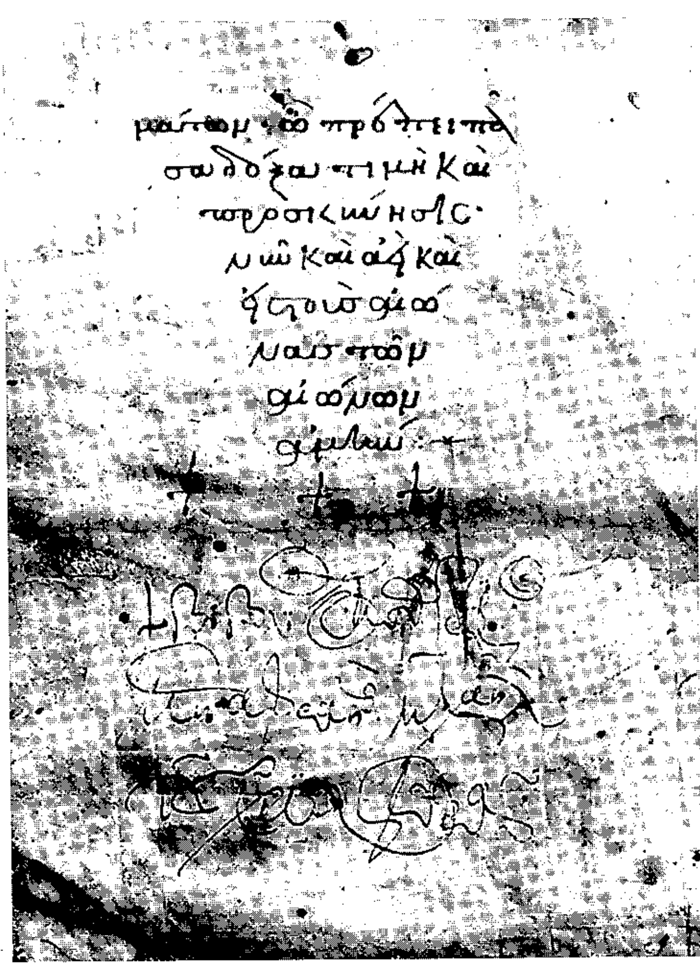
ΚΩΔΙΞ **545**, φ. 160α: Δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος· (βλ. καὶ Πίν. LXI).

ΚΩΔΙΞ **545**, φ. 328^{α}, ὅπου τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Θεοδώρου τοῦ Ἁγιοπετρίτου (ςωε' = 1296/7).

ΚΩΔΙΞ **547**, φ. 313$^{\beta}$, ὅπου σημειώματα ΙΒʹ καὶ ΙΕʹ αἱ.

ΚΩΔΙΞ **551**, φ. 299$^{\beta}$, ὅπου καὶ σημείωμα Μιχαὴλ Χρυσολωρᾶ.

ΚΩΔΙΞ **550**, φ. 43α: Δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου καὶ τῶν ἐν τῇ ᾤᾳ σχολίων (ΙΑ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **550**, φ. 233β, ὅπου τέλος κεφαλαίου εἰς σχῆμα ἁγ. ποτηρίου (ΙΑ' αἰ.).

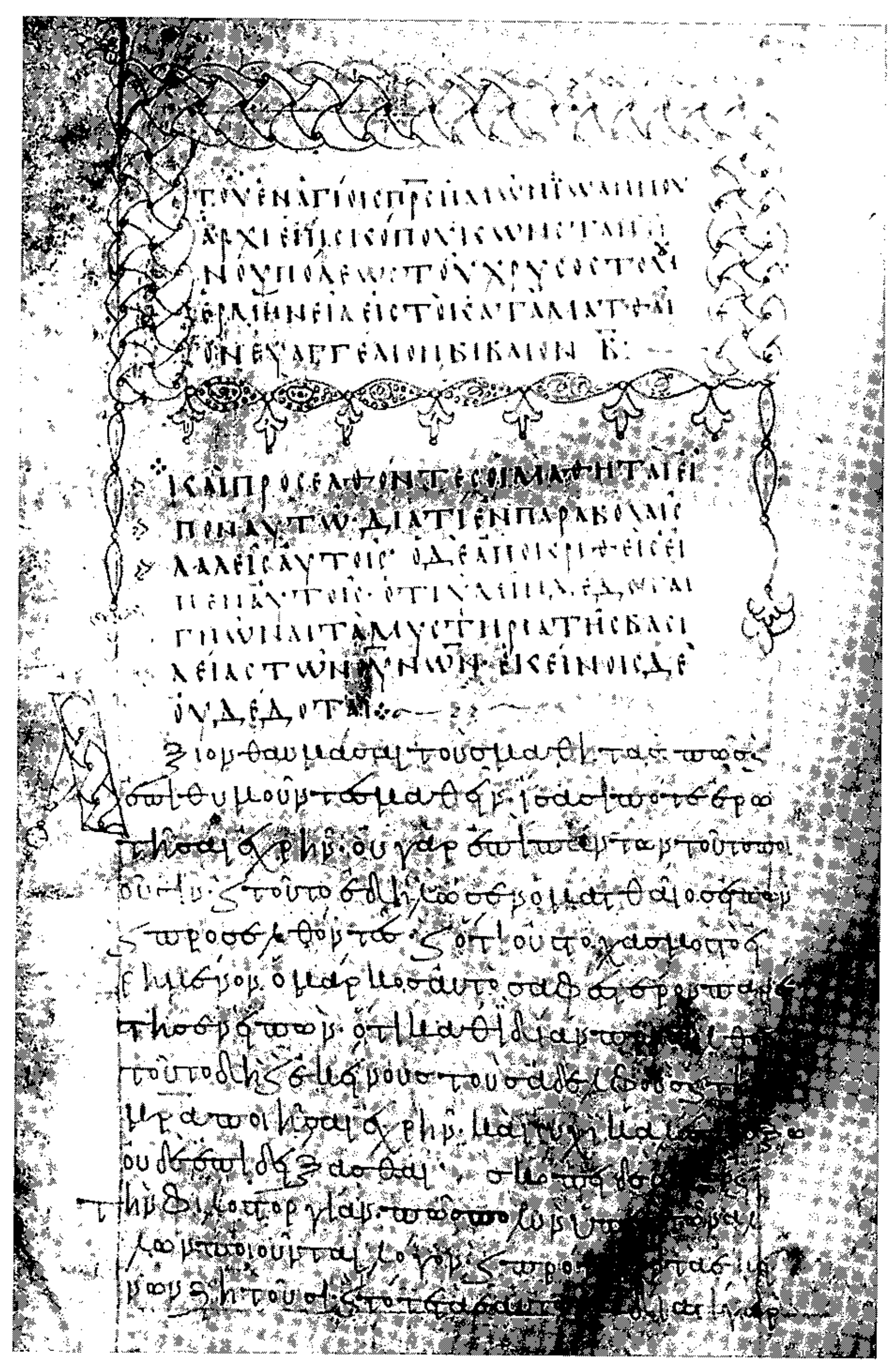

ΚΩΔΙΞ **552**, φ. 2β, ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου (ΙΑ' αἰ.). Πρβλ. Πίν. LXXX.

ΚΩΔΙΞ **564**, φ. 4α: Δεῖγμα τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος (Γ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **573**, φ. 244^{β} - 245^{α}: Δεῖγμα τῆς μικρογραμμάτου καὶ τῆς μεγαλογραμμάτου γραφῆς τοῦ κώδικος (Ι' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **591**, φ. 4^α, ὅπου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Εὐσταθίου μοναχοῦ ἔτος ͵ςτο' = 6370 = 861/2· (βλ. καὶ Πίν. LXIX).

ΚΩΔΙΞ 591, φ. 5α: Δεῖγμα τῆς μεγαλογραμμάτου καὶ τῆς μικρογραμμάτου γραφῆς τοῦ κώδικος (ἔτος 861/2)· βλ. καὶ Πίν. LXVIII.

καὶ διὰ τὰ πάνση τῶν ἀδελφῶν. Τὰς δὲ
ἓξ ἑβδομάδας τῆς ἁγίας μ΄, δὶς πληροῦμεν
τὸ ψαλτήριον ἑκάστῃ ἑβδομάδι. Ἐν ἡ δὲ ἁγία
καὶ μεγάλῃ ἑβδομάδι, πληροῦμεν αὐτὸ
ἅπαξ, ἤτοι τῇ μεγάλῃ τετράδι, καὶ σχολάζει
ἀπὸ τῆς μεγάλης πέμπτης μέχρι τοῦ σαβ-
βάτου, τοῦ ἀντίπασχα. Κατὰ δὲ τὴν ἀγρυ-
πνίαν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου θωμᾶ, ἤγουν τῇ
μετὰ κυριακῇ, ἀρχόμεθα πάλιν στιχολογεῖν
τὸ ψαλτήριον, καθ' ἑκάστην κυριακήν, καὶ καθ'
ἑκάστην ἡμέραν εἰς μὲν τὸν ὄρθρον καθίσμα-
τα β΄. εἰς δὲ τὸν ἑσπερινὸν ἓν μέχρι τῆς κ΄
τοῦ σεπτεβρίου μηνός. ὥσπερ δεδήλωται.
χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι στιχολογία ἐν πάσαις ταῖς
κυριακαῖς ἑσπέρας οὐ γίνεται. ὡσαύτως
καὶ ἐν ταῖς δεσποτικαῖς ἑορταῖς, ἐν αἷς δη-
λονότι γίνεται ἀγρυπνία. :—

ΤΕΛΟΣ.

Ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ
κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, αφπδ΄.

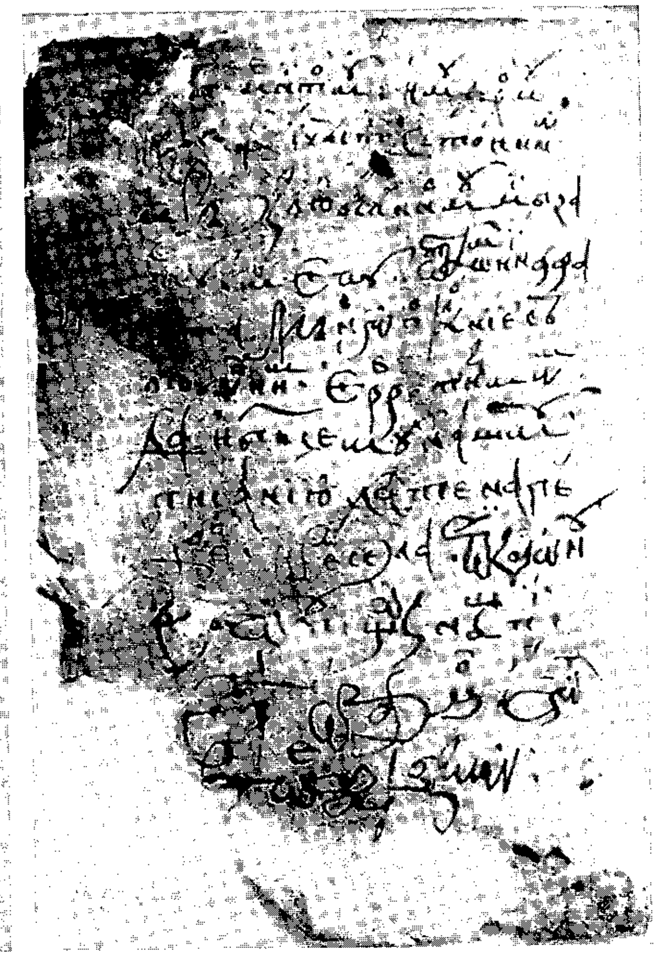
ΑΡΙΘ. **616**, ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία σελὶς τοῦ ἐντύπου Ψαλτηρίου (ἔκδοσις ἔτους 1584).

Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν· ὁ τὸν
οὐράνιον ἄρτον· τὴν
τροφὴν τοῦ παντὸς τοῦ
κόσμου· τὸν Κύριον ἡμῶν
καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστόν· ἐξαποστεί-
λας σωτῆρα· καὶ λυτρω-
τήν· καὶ εὐεργέτην·
εὐλογοῦντα· καὶ ἁγιά-
ζοντα ἡμᾶς· αὐτὸς
εὐλόγησον τὴν πρόθ-

Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν· ὁ
τὸν οὐράνιον ἄρτον·
τὴν τροφὴν τοῦ παν-
τὸς κόσμου· τὸν Κύριον
ἡμῶν καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστόν·
ἐξαποστείλας σωτῆρα·
καὶ λυτρωτὴν καὶ
εὐεργέτην· εὐλογοῦν-
τα· καὶ ἁγιάζοντα
ἡμᾶς· αὐτὸς εὐλόγησον

ΚΩΔΙΞ **624**, δύο ἐκ τῶν ὁμοίων ἀντιτύπων θ. Λειτουργίας (ἡμιτελῆ), τὰ ὁποῖα παρεσκεύαζεν ὁ αὐτὸς κωδικογράφος (ΙΖ' αἰ.).

645γʹ, σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Λουκᾶ Οὐγγροβλαχίας (1616/7).

645δʹ, σλαβωνικὸν σημείωμα ἢ γράμμα (πρβλ. σελ. 704).

ΚΩΔΙΞ **106**, φ. $12^{β}$ καὶ $176^{β}$: εἰκόνες τῶν εὐαγγελιστῶν Ματθαίου καὶ Λουκᾶ (ΙΓ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **217**, φ. 4β - 5α, ἡ εἰκόνα τοῦ Δαβὶδ καὶ ἡ πρώτη σελὶς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Ἄνθιμος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (1634/5). Πρβλ. Πίν. XXXI.

ΚΩΔΙΞ **223**, φ. 60β - 61α, εἰκὼν Ἁγ. Γρηγορίου καὶ ἀρχὴ κειμένου. Κωδικογράφος Ἄνθιμος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (ἔτος 1634/5).
Πρβλ. Πίν. XXXIV, LXXXIV-LXXXVI

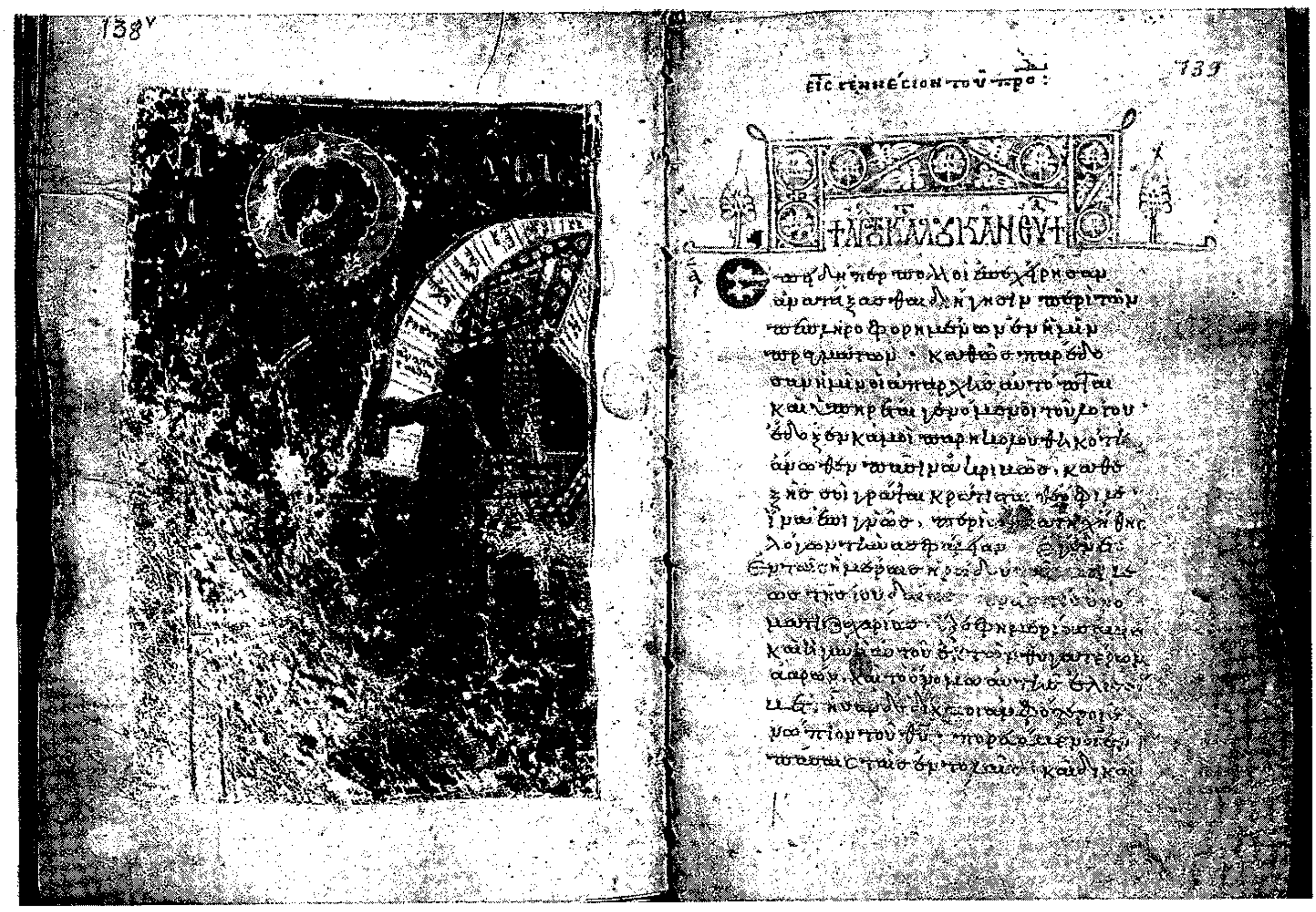
ΚΩΔΙΞ **298**, φ. $21^{β}$ - $22^{α}$, εἰκὼν τοῦ Ἁγ. Βασιλείου καὶ μία σελὶς κειμένου (ΙΕ' - ΙϚ' αἰ.). Πρβλ. Πίν. XXXVIII, LXXXVII, LXXXVIII.

ΚΩΔΙΞ **508**, φ. 4^{β} - 5^{α}, ἡ εἰκὼν τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου καὶ ἡ πρώτη σελὶς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Ἄνθιμος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (ἔτος 1641).

ΚΩΔΙΞ **540**, φ. 138α, εἰκὼν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου (ΙΑ´ αἰ.). Πρβλ. Πίν. LVI.
Κωδικογράφος μοναχὸς Κλήμης.

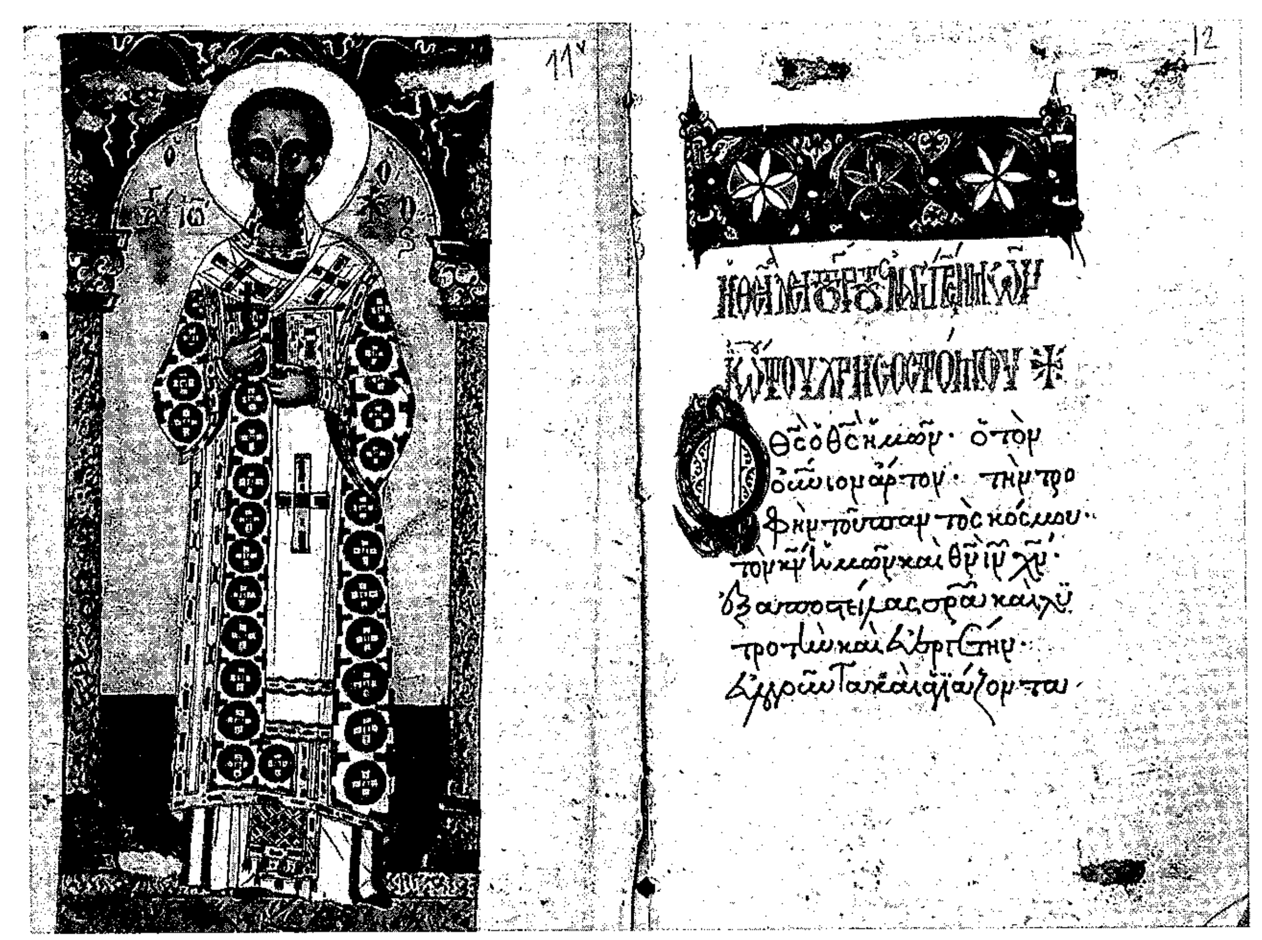
ΚΩΔΙΞ **540**, φ. 138β, εἰκὼν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ μία σελὶς κειμένου (ΙΑ' αἰ.). Πρβλ. Πίν. LVII. Κωδικογράφος μοναχὸς Κλήμης.

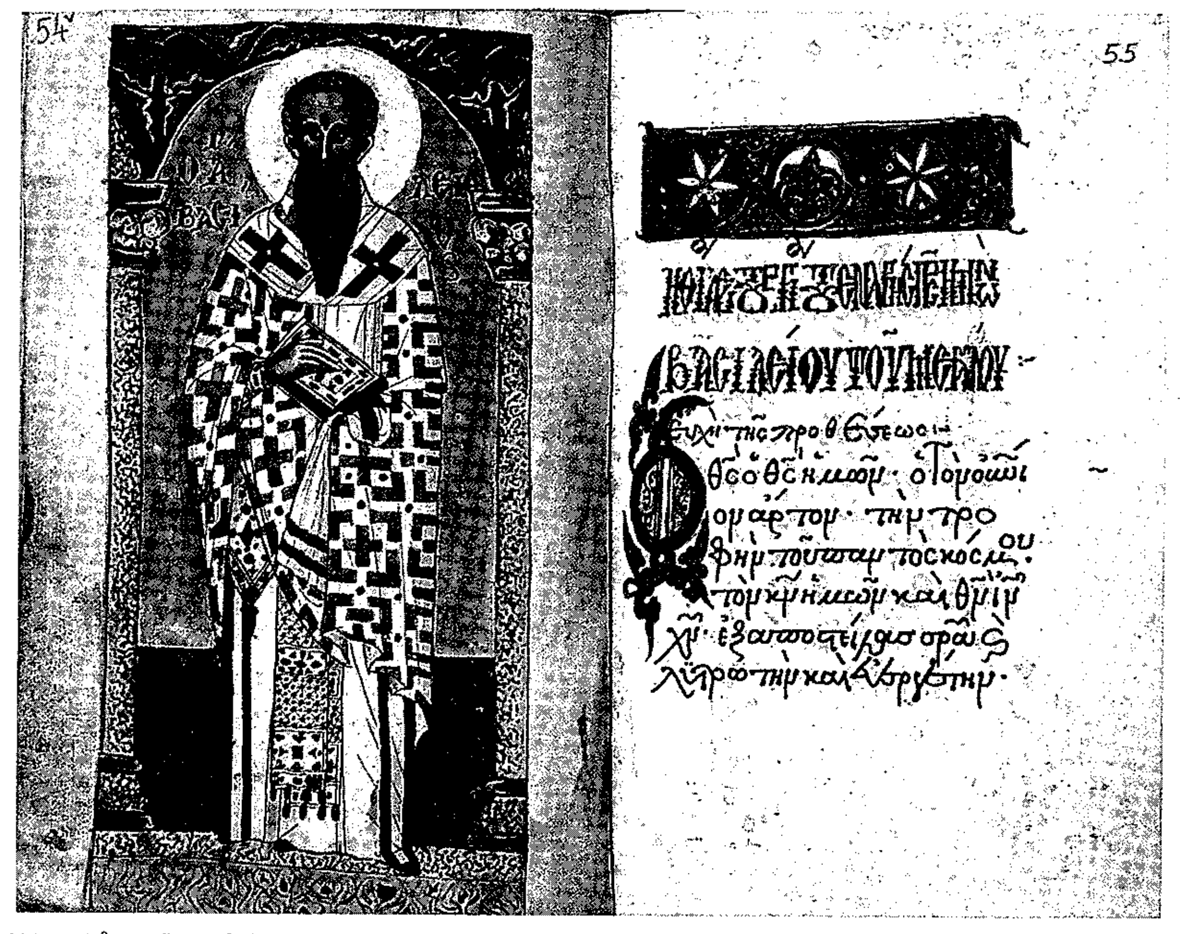
ΚΩΔΙΞ **552**, φ. 2^{β}, εἰκὼν ὁσίου Ἀρσενίου (ΙΑ' αἰ.). Πρβλ. Πίν. LXV.

ΚΩΔΙΞ 552, φ. 4β, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Βίου τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου.

ΚΩΔΙΞ **221**, φ. 11β-12α, ὅπου εἰκὼν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς λειτουργίας του (Ις' αἰ.). Κωδικογράφος ἱερομόν. Μακάριος.

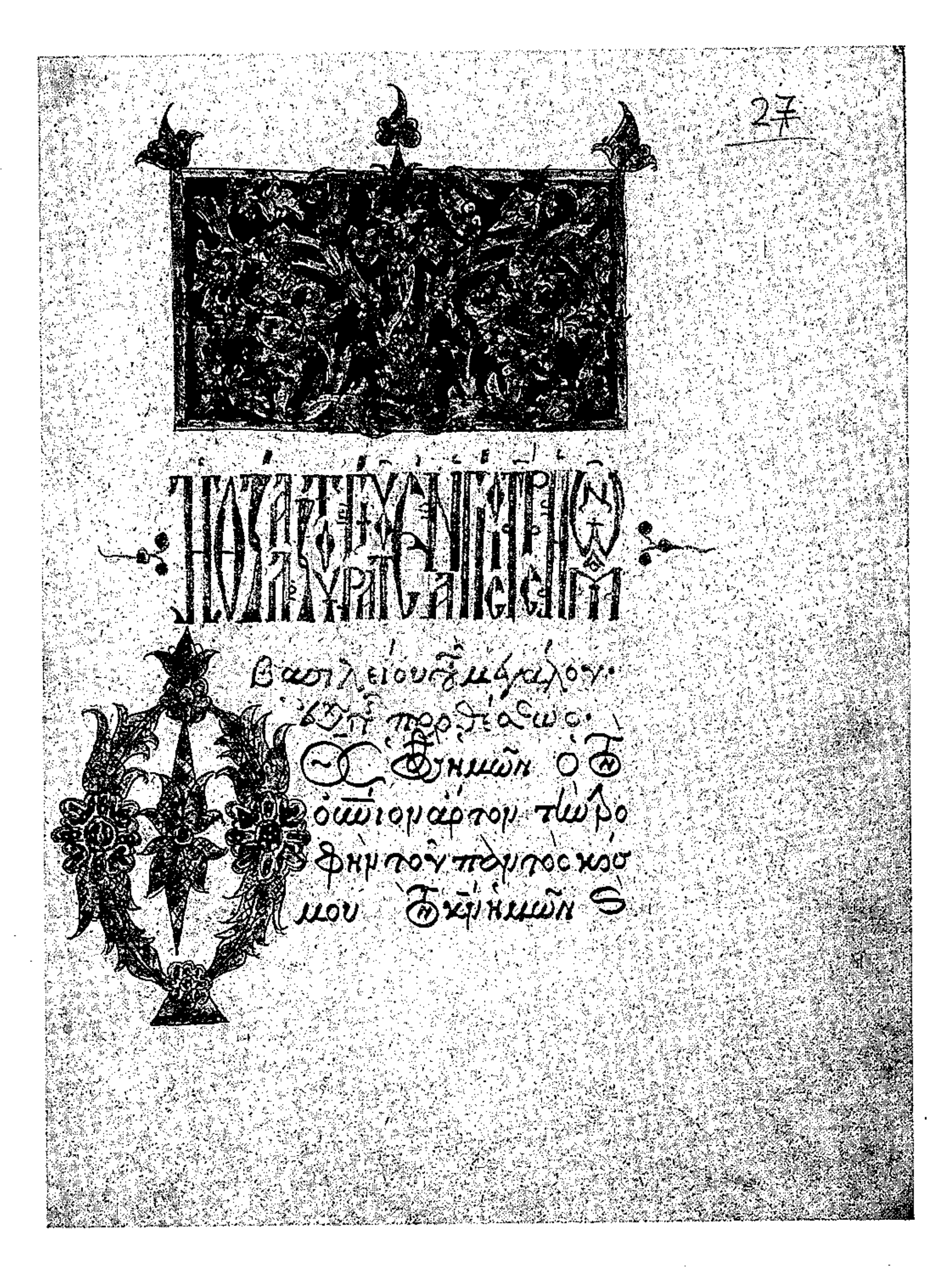
ΚΩΔΙΞ **221**, φ. $54^{β}$-$55^{α}$, ὅπου εἰκὼν τοῦ Μεγ. Βασιλείου καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς λειτουργίας του (ΙϚ' αἰ.). Κωδικογράφος ἱερομόν. Μακάριος. Πρβλ. Πίν. XXXII.

ΚΩΔΙΞ **223**, φ. 2α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τῆς λειτουργίας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Κωδικογράφος Ἄνθιμος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (1634/5). Πρβλ. καὶ Πίν. XXXIV, LXXV, LXXXV, LXXXVI.

ΚΩΔΙΞ **223**, φ. 26β, ὅπου εἰκὼν τοῦ Μεγ. Βασιλείου. Κωδικογράφος Ἄνθιμος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (1634/5). Πρβλ. καὶ Πίν. XXXIV, LXXV, LXXXIV, LXXXVI.

ΚΩΔΙΞ **223**, φ. 27α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τῆς λειτουργίας τοῦ Μεγ. Βασιλείου. Κωδικογράφος Ἄνθιμος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων (1634/5). Πρβλ. καὶ Πίν. XXXIV, LXXV, LXXXIV, LXXXV.

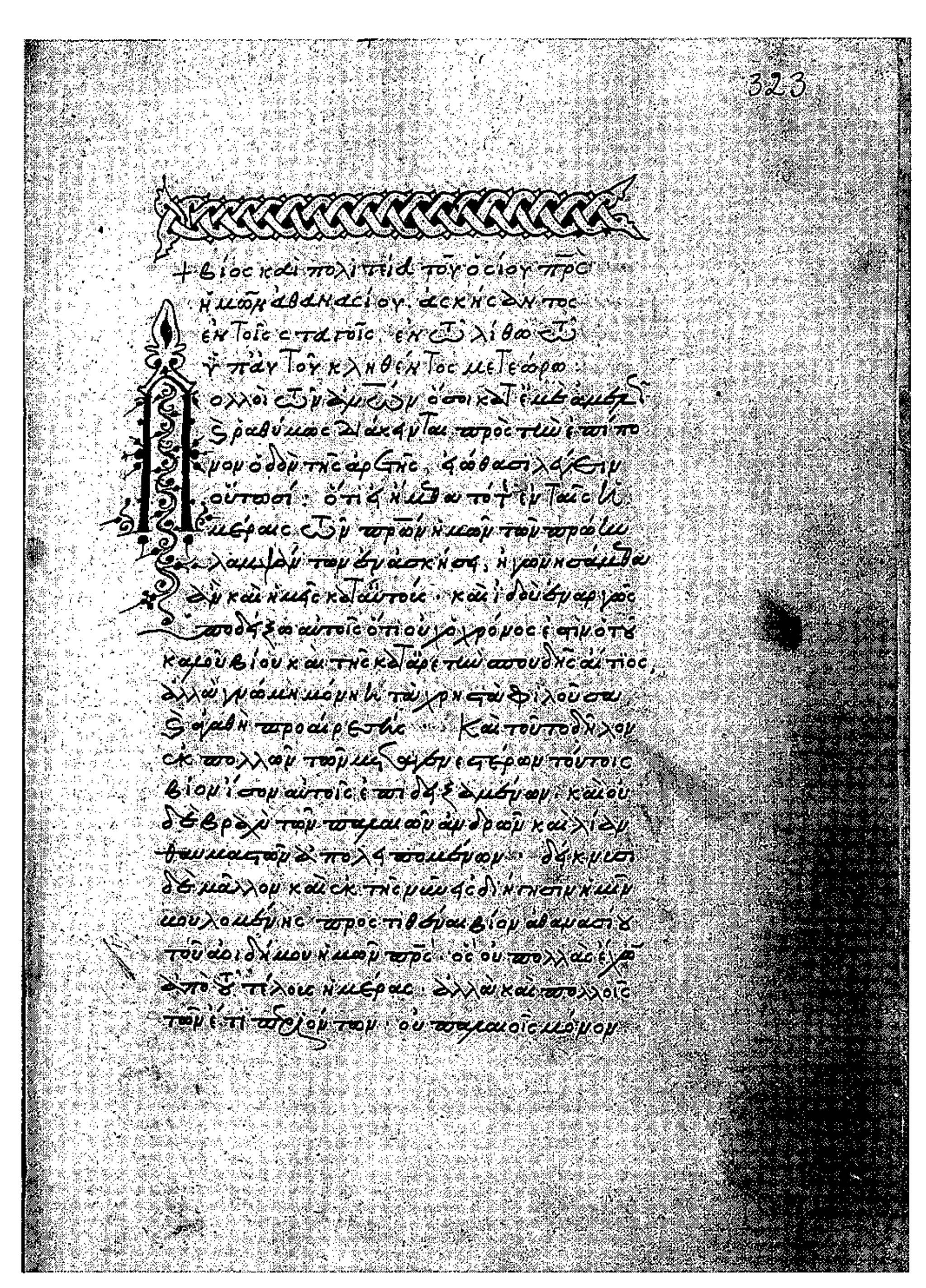
ΚΩΔΙΞ **298**, φ. 22β, ὅπου εἰκὼν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (ΙΕ΄-ΙϚ΄ αἰ.).
Πρβλ. καὶ Πίν. XXXVIII, LXXVI, LXXXVIII.

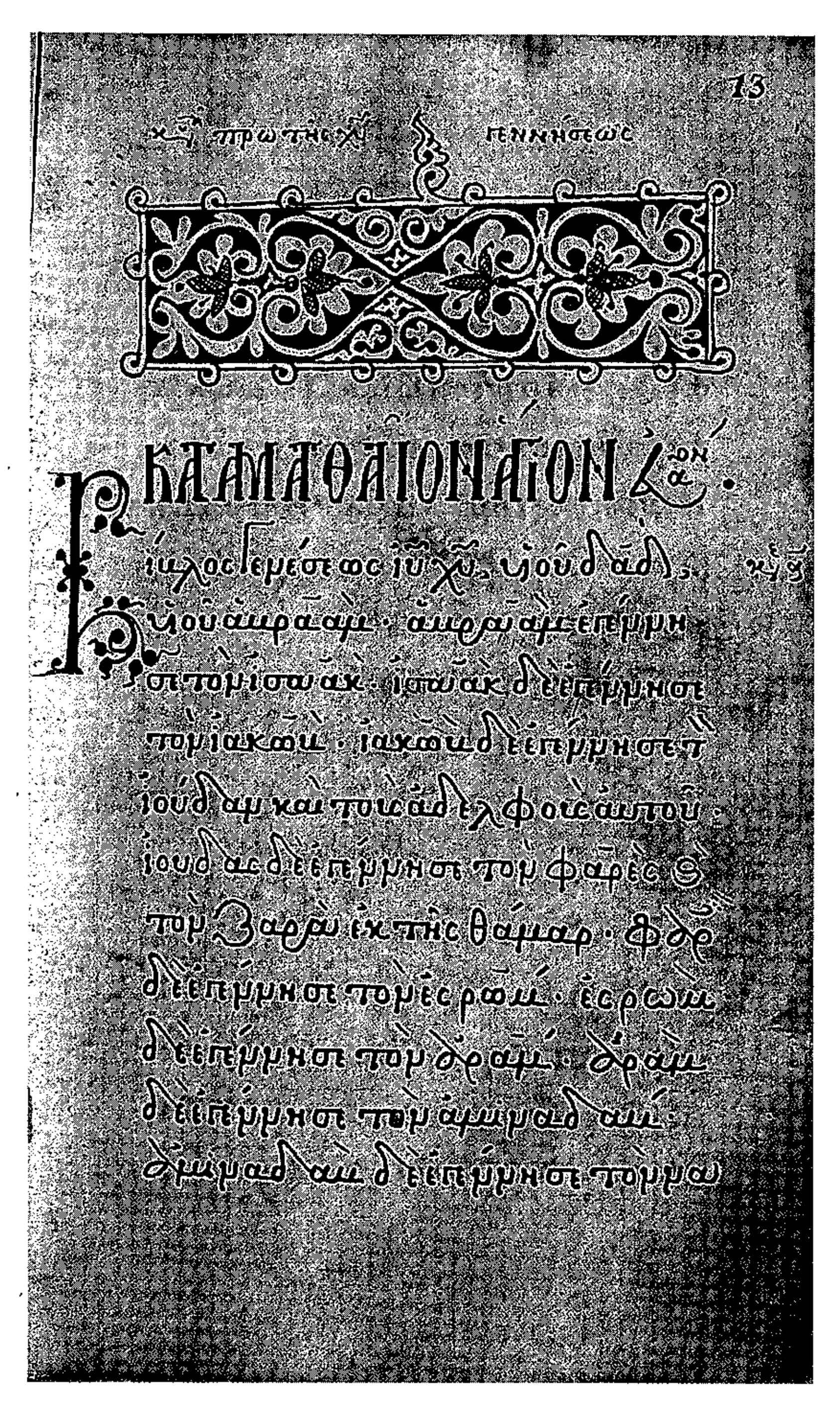
ΚΩΔΙΞ **298**, φ. 23β, ὅπου εἰκὼν τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου (ΙΕ΄-ΙϚ΄ αἰ.). Πρβλ. καὶ Πίν. XXXVIII, LXXVI, LXXXVII.

ΚΩΔΙΞ **301**, φ. 1α, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Πάσχα (ΙΒ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **404**, φ. 323α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ Βίου τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου. Κωδικογράφος Βαρλαάμ (1570). Πρβλ. Πίν. XLIV.

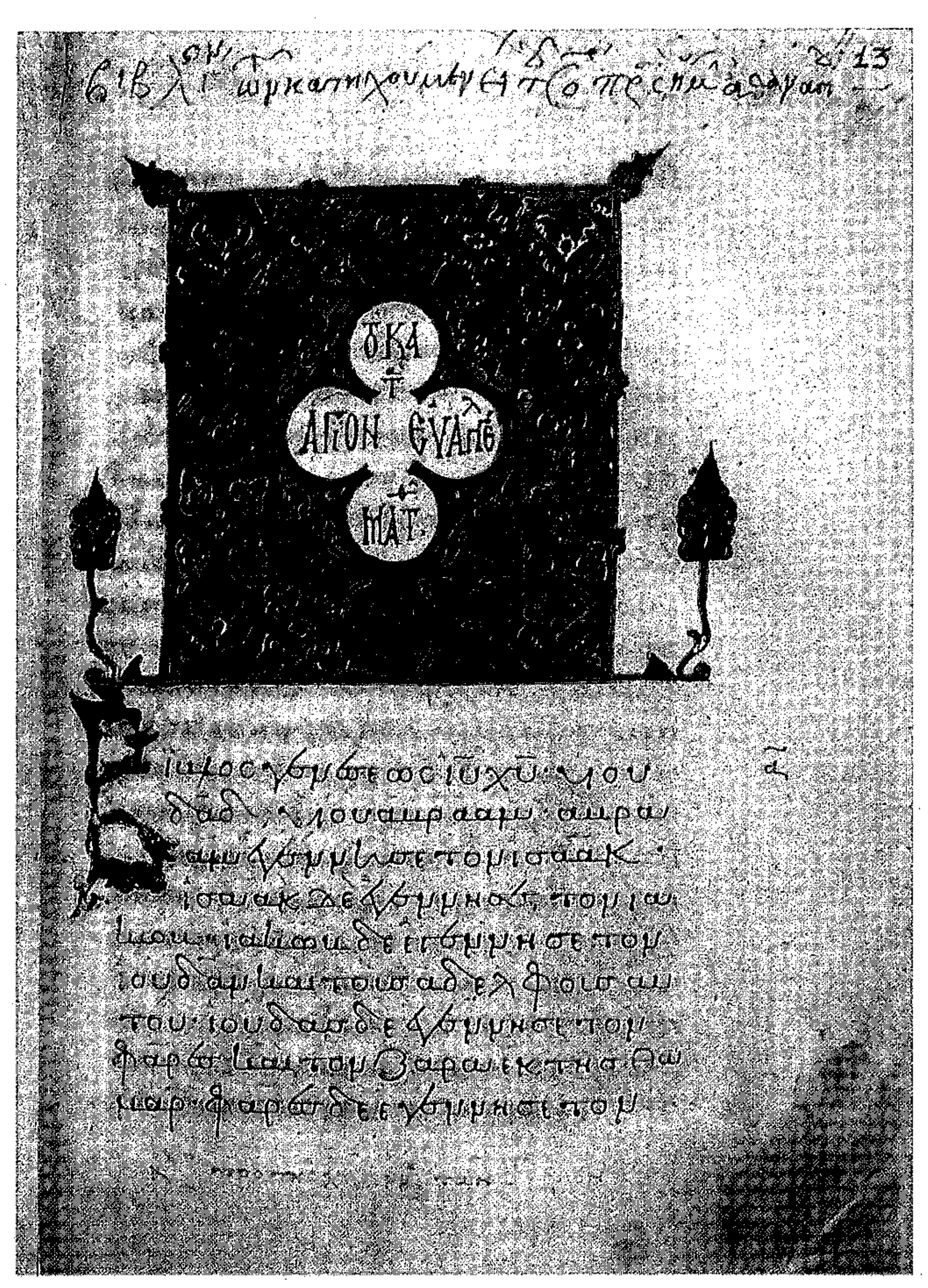
13

κυ(ριακὴ) πρὸ τῆς Χ(ριστο)ῦ γεννήσεως

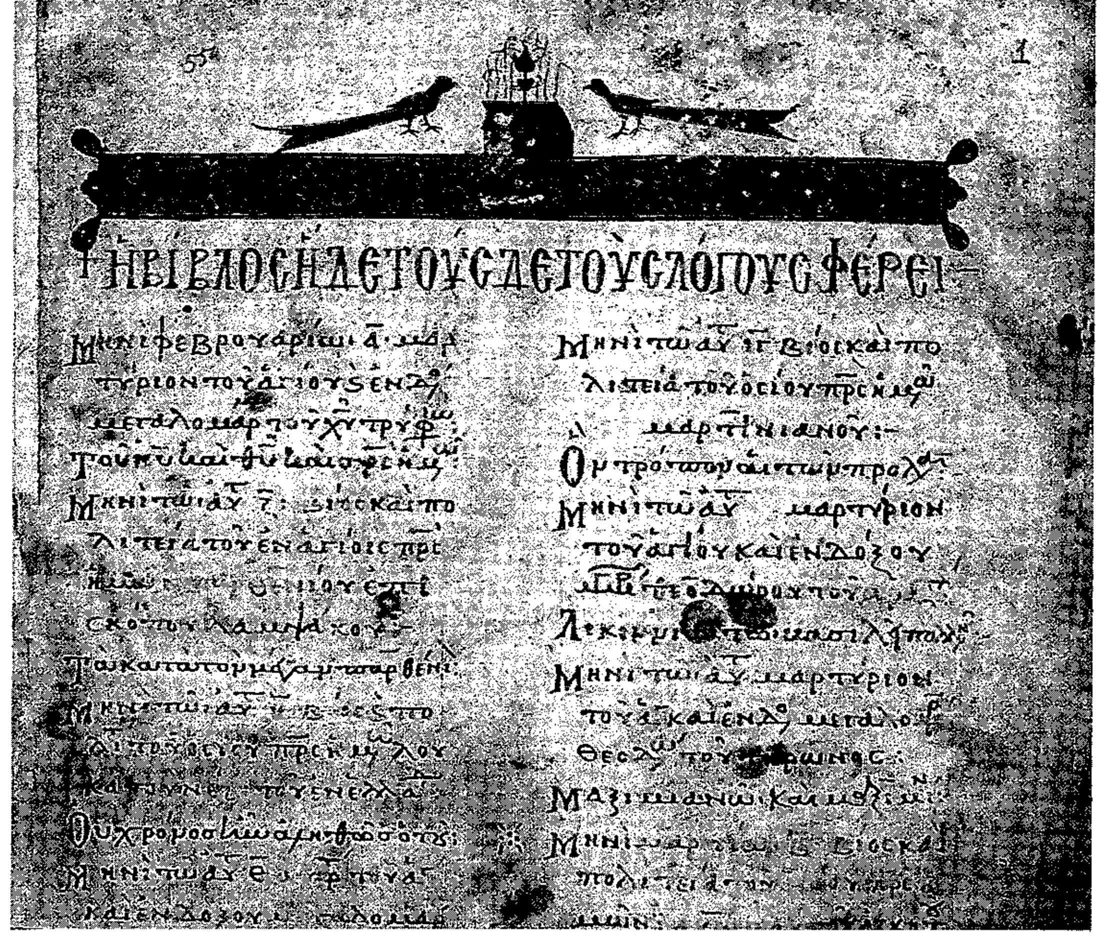
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ

Βίβλος γενέσεως Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ υἱοῦ Δαυΐδ,
υἱοῦ Ἀβραάμ· Ἀβραὰμ ἐγέννη-
σε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ·
Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ
τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρὲς
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ· Ἐσρὼμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· Ἀρὰμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ·
Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Να-

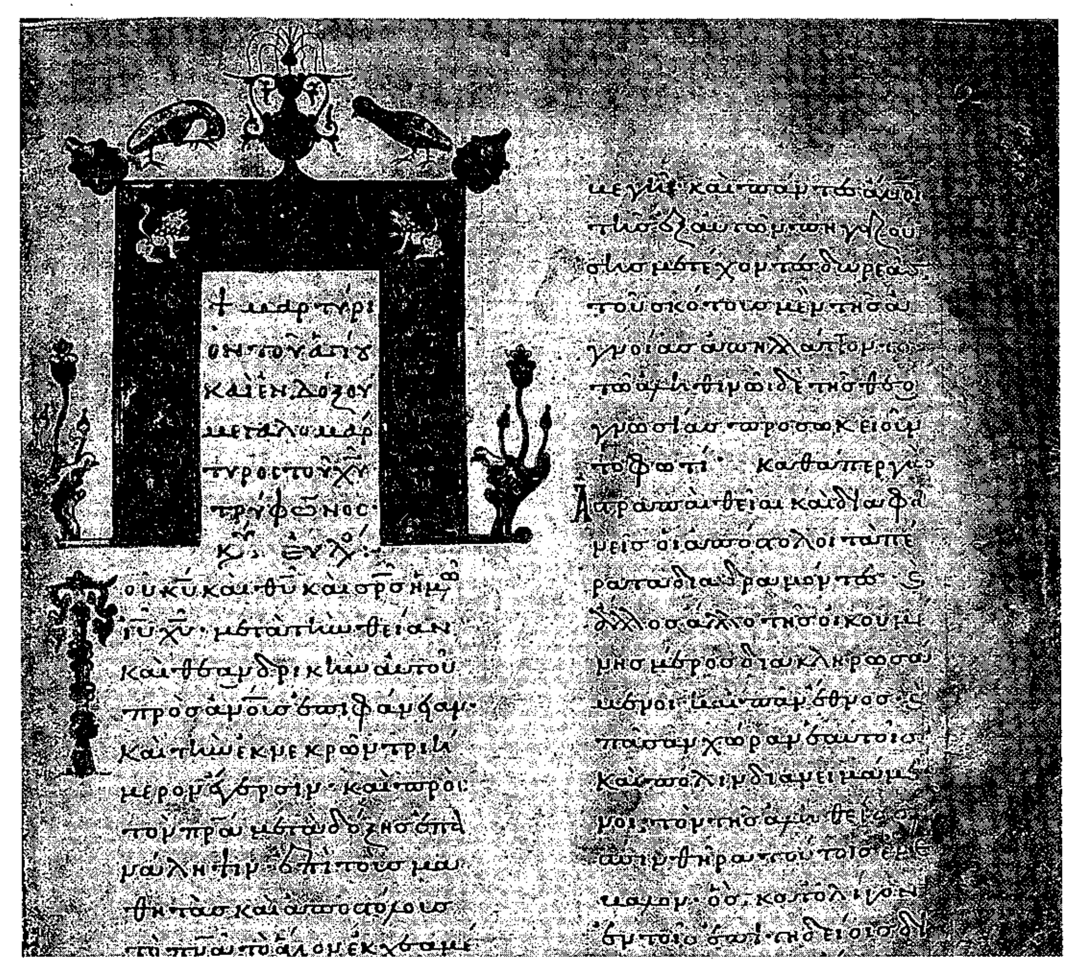
ΚΩΔΙΞ **539**, φ. 13α, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου. Κωδικογράφος ἱερομόν. Θεόκτιστος (ΙΔ΄ αἰ.). Πρβλ. Πίν. LV.

ΚΩΔΙΞ **545**, φ. 13α, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου. Κωδικογράφος Θεόδωρος Ἁγιοπετρίτης (1296/7). Πρβλ. Πίν. LX, LXI.

+ Ἡ βίβλος ἥδε τοὺς δὲ τοὺς λόγους φέρει·

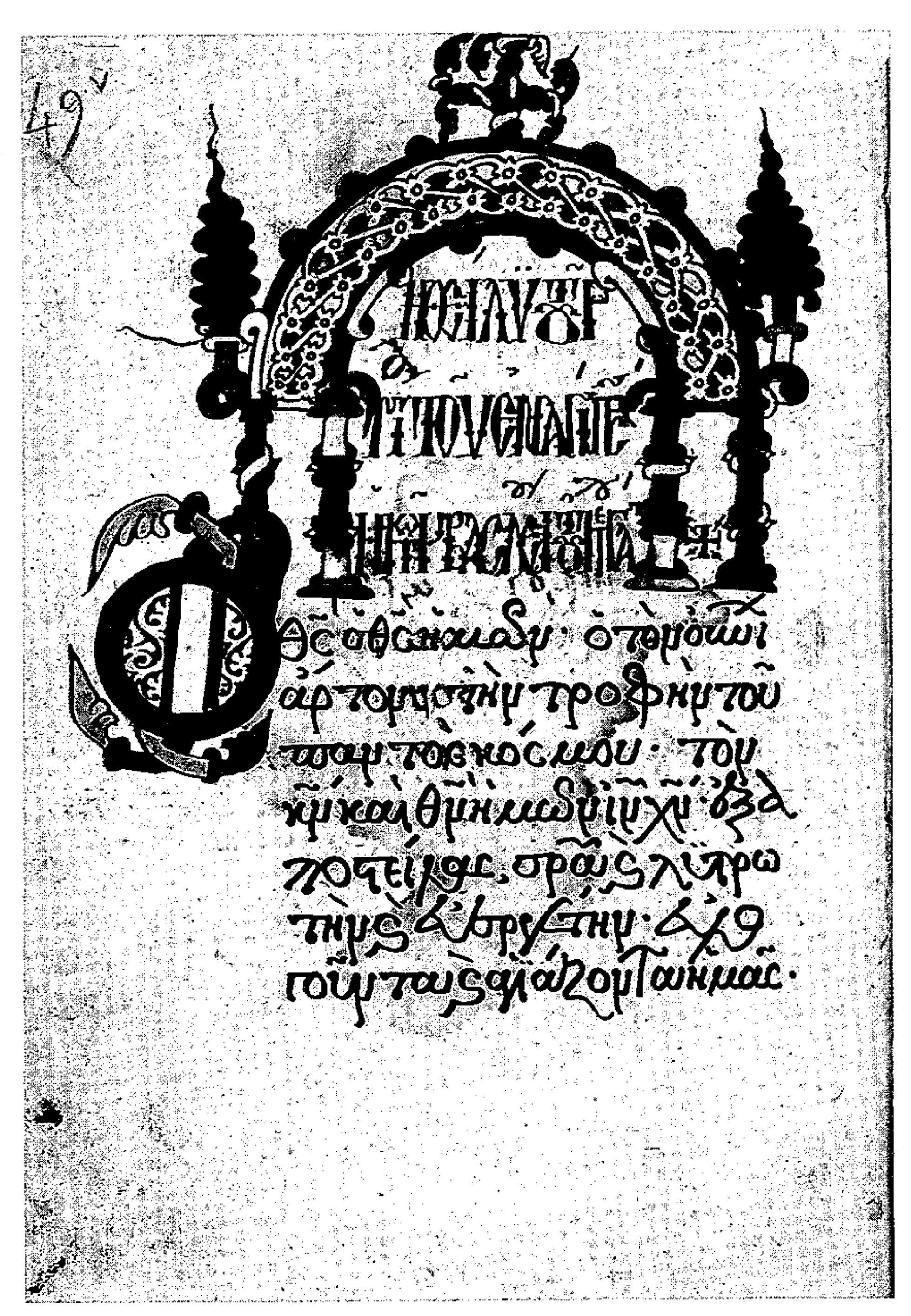
ΚΩΔΙΞ **554**, φ. 1[α], ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πίνακος περιεχομένων (ΙΑ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **554**, φ. 2α, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Βίου τοῦ ἁγίου Τρύφωνος (ΙΑ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **556**, φ. 2α, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου (ΙΒ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ **571**, φ. 49β, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς λειτουργίας τοῦ Μεγ. Βασιλείου (ΙϚ' αἰ.).